minimum

La mulţi ani, după toate calendarele!

Şi fie ca, în anul ce vine, femeile noastre să fie precum Karen Shlimovitz, Miss Israel, şi nu ca duduile talibanizate de sus.

ANUL XVI ■ NR. 178
IANUARIE 2002
14 SHEKELI

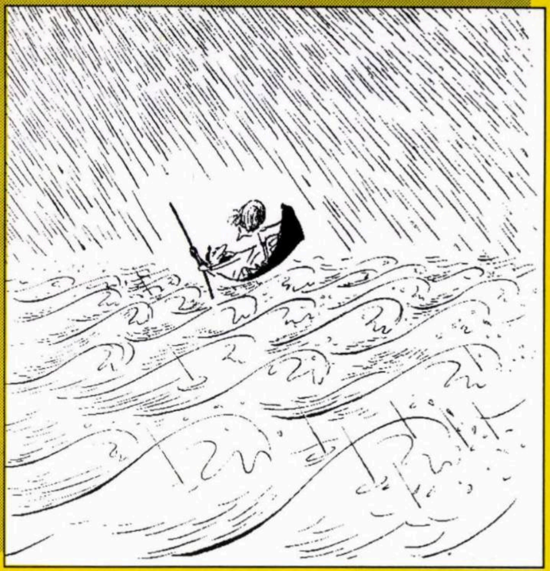

– Când ţi-o mai spune vreo prietenă că în Deltă sunt numai restaurante, baruri, tonomate, turiste…

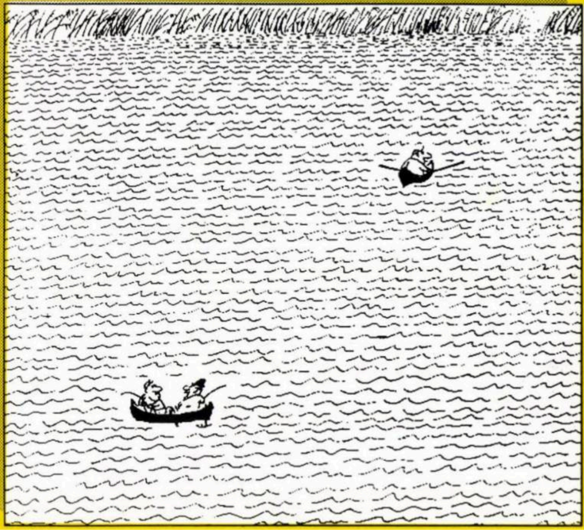

– Nesuferitul de la cabană! Fă-te că nu-l vezi…

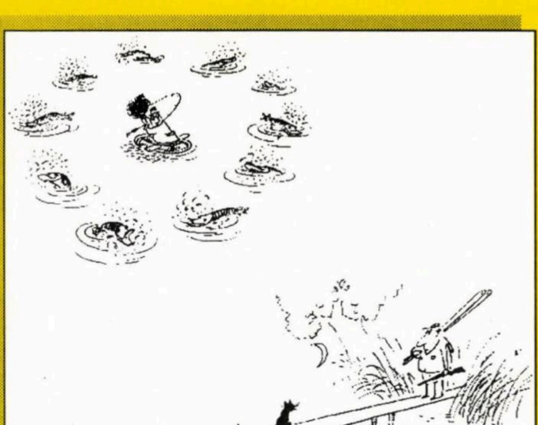

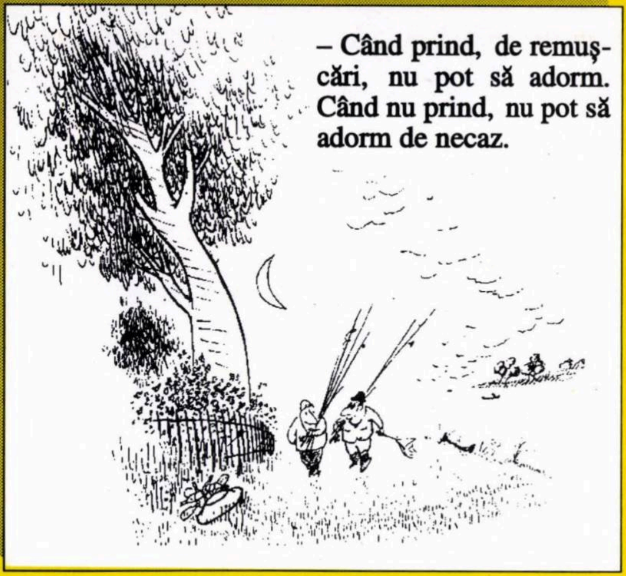

– Când prind, de remuşcări, nu pot să adorm. Când nu prind, nu pot să adorm de necaz.

Matty era un pescar pătimaş. În fiecare vară rupea toate legăturile cu lumea şi se ducea în Delta Dunării. Când ne-am văzut ultima oară, înainte de plecarea lui pentru totdeauna dintre noi, ne-a dăruit o culegere de desene pe marginea pescuitului.

– Să daţi câteva în „Minimum". Dacă vă amuză.

Ne amuză, Matty, ne amuză.

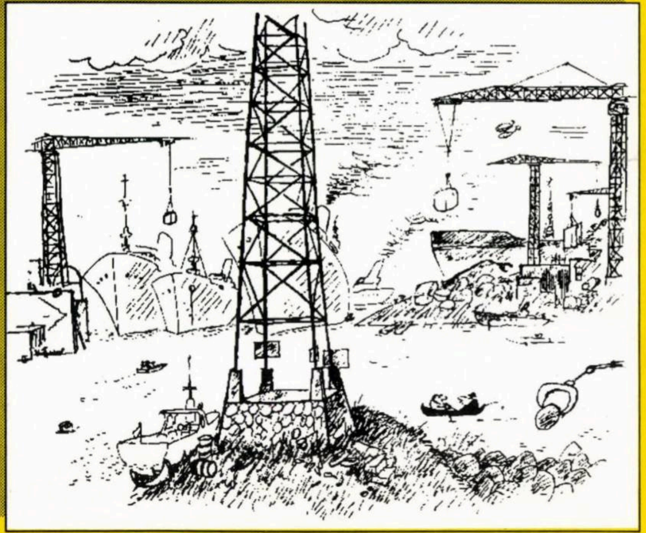

– …Atunci e momentul, când simţi nevoia să evadezi, să fugi de civilizaţia obsedantă, să fii numai tu, cu stuful, cu apa, cu aerul limpede, cu plescăitul imperceptibil al peştişorilor zburdalnici…

Omul anului 2001 din aliaua română

I. Schechter

Respectăm tradiţia. Şi, ca în toţi anii din urmă, ne-am propus să desemnăm – dintre personalităţile cele mai active şi dinamice ale *tribului* – pe aceea care merită titlul de "Omul anului".

De data aceasta, alesul nostru este I. Schechter. Ziarist şi scriitor de clasă (unul dintre cele 4-5 condeie de seamă ale *alialei*), dar întâi de toate umorist, Schechter publică, săptămână de săptămână, în cotidianul "Ultima oră", o pagină de satiră şi umor, intitulată "Lama" (este numele unei mici reviste pe care o scosese, de unul singur, cu câţiva ani în urmă). Această "Lama", tăiată cu foarfeca din gazetă, se înfăţişează ca o foaie de sine stătătoare, ca o mini-revistă. Fantezia, incisivitatea şi originalitatea stilistică a lui Schechter au făcut, pe nebăgate de seamă, să realizăm că "Lama" este o adevărată publicaţie de umor, *singura* de acest fel din lumea presei din alia. Este o performanţă. Şi un exemplu. El demonstrează tuturor valoarea actului individual în viaţa societăţii noastre.

LA ÎNCHIDEREA EDIŢIEI
Ceea ce înseamnă 25 decembrie

Mai întâi Afganistanul. Apoi...

Încă de la primele declaraţii ale preşedintelui american George W. Bush jr., după atentatele de la 11 septembrie (iată, acuma adăugăm 2001), observatorii mai atenţi au fost frapaţi de *viziunea* conducerii americane. Bush făgăduise cetăţenilor săi nu numai pedepsirea Afganistanului – ţară care găzduia organizaţia Al-Qaida, condusă de Osama Bin Laden – ci distrugerea tuturor organizaţiilor teroriste islamice de pe glob, precum şi lovirea fără milă a statelor care adăpostesc aceste organizaţii. Întrebaţi de zece ori pe zi cine va urma după Afganistan, oficialii de la Washington au refuzat să răspundă. Ideea era că să le facem pe toate pe rând. Mai întâi, Afanistanul, desigur, pe urmă om mai vedea noi. Vă vom anunţa la momentul potrivit.

Între timp, războiul din Afganistan a luat, practic, sfârşit. Combinaţia dintre bombardamentele americane şi atacurile organizaţiei antitalibane Alianţa de Nord a dus la distrugerea regimului taliban. Kabul, capitala ţării, Kandahar *(fieful* talibanilor) şi celelalte oraşe au fost eliberate. S-a format un guvern provizoriu menit să refacă ţara şi să pregătească alegeri democratice (sau aproape democratice, asta dacă e să fim niţel cu picioarele pe pământ). Din păcate nici Osama Bin Laden, nici molahul Omar, şeful spiritual (pardon de expresie) al talibanilor, nici principalii lor locotenenţi, pe care-i văzusem, în casetele video, lăudându-se încântaţi de loviturile date de ei americanilor, nu au fost prinşi. Şi, cel puţin până la scrierea rândurilor de faţă. nu se ştie nimic precis despre soarta lor: unii afirmă că ar fi fost ucişi de bombardamentele americane asupra regiunii Tora-Bora, unde îşi aveau bunkerele. Alţii pretind că încă se mai află în sus-numita regiune, unde, din pricina reliefului muntos şi a ascunzişurilor fără număr, a umbla după câteva persoane înseamnă a căuta acul în carul cu fân. Alţii susţin că ar fi fugit în Pakistan, unde aveau întotdeauna baze şi unde mulţi ofiţeri din serviciile secrete de la Islamabad nutresc simpatii mai mult sau mai puţin ascunse la adresa talibanilor şi a lui Bin Laden. Indiferent însă când şi cum se va încheia vânătoarea după Bin Laden şi ai săi, puterea talibanilor a fost zdrobită, şi încă repede. Atât de repede şi – se poate spune – atât de uşor încât opinia mondială a fost surprinsă.

Este a doua oară când se petrece acest fenomen în istoria războaielor contemporane împotriva islamului, iar faptul (vezi şi articolul lui Fuad Ajami, de la "Tendinţe") te îndeamnă la câteva reflexii.

Prima dată a fost la începutul anilor '90. Coaliţia condusă de Statele Unite declanşase atacul împotriva Irakului. Saddam Hussein decretase că avem de-a face cu "mama tuturor războaielor" şi că americanii vor fi zdrobiţi. Presa vorbea despre "Garda republicană" a lui Saddam ca despre Invincibila Armada spaniolă. "Analiştii" (ne iertaţi că punem cuvântul între ghilimele, dar "Minimum" are dintotdeauna un dinte pe această speţă) prevedeau că a doua zi după intrarea trupelor conduse de generalul Schwartzkopf pe teritoriul irakian, vasele de război ale Pentagonului

minimum

●

Apare lunar
Redacția și administrația
Str. Zamenhoff nr. 13
Tel Aviv 64373
P.O.B. 11472 – Tel Aviv 61113
Tel.: 5227269; Fax.: 5270443

Fax numai pentru anunțuri publicitare; corespondențele se vor trimite prin poștă

Director:
AL. MIRODAN

Publicitate: 1 inch – 45 șekeli

Abonamente Israel:
6 luni (6 numere): 70 șekeli
1 an (12 numere): 140 șekeli
Prețul include costul expedierii.

Străinătate (1 an – 12 numere):
Europa – 70 dolari
România – 65 dolari
U.S.A., Canada – 80 dolari
America de Sud, Australia,
Noua Zeelandă – 95 dolari
Insulele Fidji – 150 dolari
Expediția cu avionul.

Realizarea grafică:
SANDA PERI

Difuzarea: ATLAS

Articolele semnate de colaboratorii noștri reprezintă personalitatea și punctul de vedere al acestora. Se înțelege, așadar, că redacția nu împărtășește totdeauna vederile exprimate în articolele publicate în coloanele revistei.

Manuscrisele nepublicate nu se înapoiază.

Redacția nu răspunde de conținutul anunțurilor comerciale.

Revistă editată de
MINIMUM – PUBLISHERS LTD.

TENDINȚE

se vor umple cu sicriele soldaților americani uciși de tancurile lui Saddam, iar moralul Statelor Unite se va prăbuși, ca în timpul războiului din Vietnam. În realitate, americanii, spre mirarea generală, au isprăvit cu Invincibila Armada irakiană în doi timpi și trei mișcări, făcând-o praf și pulbere. (Cât despre faptul că, după ce câștigase războiul, Washingtonul a hotărât să se oprească, lăsând regimul lui Saddam în pace, aceasta, vorba scriitorului moldovean, este altă căciulă).

Același gen de previziuni au ocupat pagina întâi a marilor ziare occidentale (plus, firește, arabe) înainte de atacarea Afganistanului lăsând a se înțelege că americanii n-au nici o șansă. Aviația singură nu poate câștiga un război, trupele Alianței de Nord vor fi masacrate de armata de la Kabul, molahul Omar declarase că oamenii lui vor lupta până la ultimul om, dând occidentului o lecție s-o țină minte toată viața, vapoarele americane se vor umple cu sicriele soldaților trimiși la luptă de Bush, pe scurt nu te joci cu islamismul (ăștia-s fanatici, dom'le). Fanatici, fanatici, dar – iarăși spre mirarea generală – Kabulul a căzut după câteva zile de lupte, iar Kandaharul așijderea.

Toate acestea au făcut ca întrebarea de la începutul comentariului nostru să fie mai actuală și mai producătoare de nervi și de tensiune ca oricând: cine urmează?

S-a vorbit (și se vorbește insistent) despre Irak. Cu atât mai mult cu cât dincolo de armele zise neconvenționale (chimice, biologice etc.) pe care le produce, în taină, Bagdadul, îngrijorându-i pe americani, președintele George Bush (mai precis familia Bush) are și o poliță personală de plătit; în 1993, Saddam încercase să-l ucidă pe Bush senior în timpul unei vizite făcute de acesta în Kuweit. Se vorbește de Somalia, o țară africană pe care vreo douăzeci de ani de războaie între bandele musulmane au transformat-o într-o grămadă de moloz și unde funcționează o filială puternică a organizației lui Bin Laden. Se vorbește de Sudan. Se vorbește de Yemen. Se vorbește de Hizbollah, care, aflată în Liban, este patronată de Siria și Iran. S-ar putea ca până la apariția rândurilor de față președintele Bush jr. să fi dat ordinul mult așteptat. Dar oricare va fi ținta aleasă, ea nu va fi a doua. Ci a treia. Fiindcă a doua țintă a fost fixată și atacată – ce-i drept, fără declarație oficială de război – luna trecută. Ea se numește organizațiile teroriste din cuprinsul Autorității Palestiniene: Hamas, Jihadul islamic ș.a.

Pe ce temei susținem noi teza de mai sus?

1) Pe schimbarea bruscă a atitudinii SUA față de interminabilul "conflict israelo-palestinian". De unde, până mai deunăzi, Casa Albă (puternic influențată de politica tradițională a Departamentului de Stat) trata Israelul și OEP cam în același mod, mustrând pe fiecare pentru actele de violență și cerând fiecăruia reținere plus așezarea la masa dialogului, valul recent de atentate de la Ierusalim, Haifa și din alte locuri au coincis cu o modificare neașteptată de ton. Arafat era condamnat pentru carnagiile despre care vorbim, în schimb Israelului nu i se reproșa nimic. Mai mult chiar: președintele Bush recunoștea că Israelul are dreptul de a se apăra. Virajul american nu are nici o legătură cu valul de atentate de la noi: atentate au mai fost, n-am dus lipsă. Virajul în cauză este rezultatul lui 11 septembrie 2001, când, descoperind ravagiile terorismului islamic la ei acasă, americanii au început să privească *atentatele* cu alți ochi. Câteva extrase dintr-un articol de William Bennet

(fost ministru al Educaţiei, în prezent conducătorul Institutului contra terorismului, din SUA), apărut în "Jerusalem Post", ne ajută să înţelegem mai bine *noua atitudine* de la Washington; această nouă atitudine vede în situaţia din Orientul Mijlociu nu un fenomen local, ci un capitol din lupta contra terorismului internaţional:

«...În cuvântarea sa rostită în faţa Congresului – scrie Bennet – *preşedintele George W. Bush a definit cu limpezime politica SUA: începând cu această zi, orice naţiune care continuă să adăpostească sau să sprijine terorismul va fi privită de Statele Unite ca un regim duşmănos. Preşedintele nu a limitat această politică la teroriştii care atacă SUA. A fost mai degrabă o declaraţie de valoare universală, întemeiată pe un principiu moral universal: terorismul, uciderea civililor în scopul de a obţine câştiguri politice este un lucru inadmisibil oricând şi orişiunde. Ani şi ani de-a rândul, politica externă a SUA a echivalat din punct de vedere moral Israelul şi pe palestinieni. Dar nu poate exista echivalenţă morală între o naţiune care se străduieşte să trăiască în pace şi o naţiune care urmăreşte distrugerea vecinului său. Şi să nu ne facem iluzii în această privinţă. Distrugerea Israelului, asta este ceea ce urmăresc majoritatea statelor arabe din regiune. Preşedintele Autorităţii Palestiniene, Yasser Arafat, a refuzat o ofertă de pace care îi acorda aproape tot ceea ce pretinde el că doreşte. Organizaţia pentru Eliberarea Palestinei, care astăzi susţine că vrea numai "teritoriile în discuţie", a fost înfiinţată în 1964, cu trei ani înainte ca aceste teritorii să intre sub control israelian.*

Dacă nu există echivalenţă morală între Israel şi Palestina, există în schimb o echivalenţă morală între Osama Bin Laden şi Arafat. Arafat, ce-i drept, a condamnat atacul terorist de la 11 septembrie. Dar, fireşte, în aceeaşi zi, ziarul Autorităţii Palestiniene i-a lăudat pe teroriştii sinucigaşi ca pe "cei mai onorabili oameni dintre noi toţi".

Ni se va spune că Arafat a arestat palestinieni acuzaţi de terorism, aşa cum ceruse Israelul. Dar el a arestat doar câţiva, şi, cum a subliniat Beniamin Netaniahu, acest gen de arestări durează câteva zile.

Da, ni se va spune, însă Arafat este conducătorul legitim al ***teritoriilor****. Ei bine, aceasta se datorează numai faptului că SUA – şi multe alte naţiuni – i-au conferit legitimitate.*

Orişicum ai privi lucrurile, era lui Arafat a luat sfârşit. Fie că el însuşi patronează terorismul, fie că este incapabil să-i pună capăt. Şi într-un caz şi în celălalt, el n-are nici un loc în "procesul de pace".

Nu există nici o îndoială în legătură cu partea de care trebuie să ne găsim noi, fiindcă nu există nici o deosebire între recentele evenimente din Israel şi evenimentele de la 11 septembrie, cu excepţia ţintelor.

Noi nu luptăm numai împotriva acelor grupuri teroriste care au ucis americani inocenţi la 11 septembrie. Noi luptăm împotriva terorismului care ucide civili inocenţi pretutindenea. Războiul acesta nu este numai împotriva talibanilor sau a organizaţiei Al-Qaida. E un război împotriva terorismului. Şi, aşa cum a spus preşedintele, trebuie să fim pregătiţi să luptăm oriunde va fi nevoie.»

2) Pe schimbarea bruscă a atitudinii Comunităţii Europene faţă de evenimentele de la noi. Strânşi cu uşa de Bush şi de "durii" din echipa lui (vicepreşedintele Cheney, ministrul Apărării, Donald Rumsfeld, Condoleeza Rice, şefa Consiliului pentru Securitate, Paul Wolfowitz, adjunct la Apărare ş.a.), europenii de la Bruxelles s-au văzut nevoiţi să-şi calce pe inimă şi să emită o declaraţie anti-OEP. N-a fost simplu. *«Cei 15* – scria "Le Monde", a doua zi după comunicat, ca un ziar rămas cu gura căscată – *nu au vorbit niciodată până astăzi de reţelele teroriste ale Hamasului şi ale Jihadului islamic, nici nu au cerut încetarea intifadei. Ei nu mai justifică nici atentatele comise de aceste organizaţii.»* Din relatările cotidianului francez reiese că la Bruxelles s-a dat o bătălie destul de grea: un grup de ţări, în frunte cu Marea Britanie şi Germania, pledaseră pentru adoptarea 100% a poziţiei americane, în timp ce Franţa, Belgia ş.a. s-au străduit, fără mare succes, să toarne apă în vinul atacului contra Autorităţii Palestiniene. Ca să rămânem puţin la occidentali în general şi la Franţa în special, vom nota că, simpatizând cu *linia americană* şi pricepând că la bursa politică acţiunile lui Arafat au scăzut cu 75%, ca Nasdaq-ul pe Wall Street după 11 septembrie, o parte din mass-media a început să vorbească altfel, cu totul altfel, şi despre Arafat. Presa occidentală, silită (sau îndemnată) de "cei de sus" din marile capitale de a face "cultul personalităţii" lui Arafat, fiindcă aşa e "politically correct" – presă unde lucrau, cu zăbală, mulţi gazetari revoltaţi de filo-OEP-ismul Comunităţii Europene – a început să-şi dea drumul. Iată, de exemplu, cum scrie Patrice Lestrohan, în ziarul parizian "Le Canard Enchaîné", despre Preşedintele din Gaza:

«În materie de simboluri, laureatul Premiului Nobel pentru Pace a făcut unele eforturi, începând cu barba lui mereu prost rasă şi menită să-i dea aerul de om silit oricând să fugă... Tot de dragul simbolurilor, fără îndoială, Abu Amar (alt nume de război) a minţit conştiincios în legătură cu locul său de naştere în 1929 (ziua şi luna variază de la un interviu la altul); el a văzut lumina

zilei la Cairo, unde trăia tatăl său, comerciant de felul său, – şi nu, aşa cum pretinde până şi astăzi, la Ierusalim. Un detaliu dintr-o istorie plină de zgomot şi furie… Supărător este că mulţimile nu trăiesc numai din aventuri eroice. În '94, – de-abia revenit în teritoriile ce fuseseră declarate autonome, Arafat … se comportă ca un potentat în deplinul înţeles al cuvântului. Singurul deţinător al numerelor de conturi bancare ale Autorităţii Palestiniene, el iscăleşte de unul singur cecurile destinate funcţionarilor săi. Împărţită în cincisprezece servicii care se concurează reciproc, poliţia înghite 34% din buget şi Arafat se poate lăuda că are un funcţionar la fiecare cincizeci de locuitori. Ce-i drept, au şi de lucru. Înainte chiar de a doua intifada, Amnesty International evaluase la 600 numărul de deţinuţi politici, printre care, pentru o vreme – culmea! – propriul consilier al lui Arafat pentru refugiaţi, care nu voise decât să-şi facă datoria. Mai puţin grijulii cu fondurile publice şi mai bine protejaţi, diferiţi miniştri şi colaboratori nu dispreţuiesc defel comisioanele şi plicurile strecurate pe sub masă, fapt care-a făcut ca respectivii să nu fie foarte populari prin mahalale.

În acest haos monumental, spiritele informate nu vedeau în vremea din urmă nici o altă posibilitate de salvare pentru "Bătrân" decât exilul!»

"Le Canard Enchaîné" este o gazetă satirică. Avi Fleischer, în schimb, purtătorul de cuvânt al Casei Albe, este tipul înaltului funcţionar sobru, şi care – cel puţin atunci când se află în exerciţiul funcţiunii – nu se ocupă cu bancurile. Cu toate acestea, întrebat, la o conferinţă de presă, cum vede administraţia angajamentul solemn al lui Arafat de a aresta pe activiştii din Hamas, Jihadul islamic, învinuiţi de a fi organizat atentatele teroriste, el a răspuns într-un fel menit să arate tuturora ce preţ pune Casa Albă pe făgăduielile lui Arafat: *"E-adevărat, poliţia lui Arafat a arestat câţiva terorişti. Dar la închisorile din Gaza celulele sunt prevăzute cu gratii la ferestre în faţă şi cu uşi turnante în spate".»*

3) Schimbarea atitudinii guvernelor arabe – şi în primul rând al celor moderate – Egiptul, Iordania sau Marocul – faţă de intifada lui Arafat. Această schimbare este legată direct şi nemijlocit de evoluţia războiului american împotriva islamismului. Vae victis! – vai de cei învinşi! – spune vechea vorbă a romanilor. Dar tot aşa se poate rosti: fericiţi cei învingători! Stând la cafenea, cu tablele-n faţă, şi sorbind din narghilea, *strada arabă* – inclusiv cea politică – a urmărit cu atenţie cele ce se întâmplă în Afganistan. Evenimentele de pe teren le-au furnizat arabilor o informaţie importantă; că americanii sunt şi hotărâţi, şi capabili să facă treaba pe care şi-au propus-o, adică lichidarea regimului de la Kabul; fără şovăieli politico-diplomatice şi fără mănuşi. Dacă la Casa Albă ar fi fost Clinton, poate că lucrurile s-ar fi aranjat mai uşor. Dar Bush nu s-a mulţumit să bombardeze o fabrică de nasturi şi una de rahat bigi-bigi, ci a aruncat asupra gazdelor lui Bin Laden mai multe bombe decât căzuseră asupra Berlinului în cel de-al doilea război mondial. Pricepând încotro bate vântul şi că s-a schimbat boierul, nu e cum îl ştim, guvernele arabe s-au potolit şi – ca să folosim o expresie foarte răspândită azi la Bucureşti – au făcut "ciocul mic". Ele l-au zgâlţâit pe Arafat, cerându-i să facă ceva pentru a împiedica atentatele puse la cale de Hamas şi Jihadul islamic (plus, fireşte, de al său Fatah). Măcar până trece furtuna (că pe urmă om mai vedea noi).

Bizuindu-se pe "noua linie" a Washingtonului à propos de terorism, guvernul Sharon a apăsat pe accelerator. Pe plan politic, primul ministru s-a referit la Arafat ca la o persoană "nerelevantă", arătând în

Nou!

A apărut

Ultima ninsoare

de Getta Berghoff

Ediţia a II-a

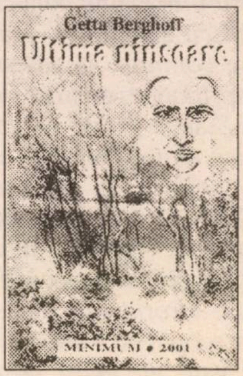

«O experienţă de lectură cu totul surprinzătoare, unică pentru cititorul împătimit care sunt, mi-a prilejuit cartea Gettei Berghoff "Ultima ninsoare", republicată recent într-o versiune revizuită şi adăugită.

"Ultima ninsoare" este o carte pe care o recomand cu căldură, pentru că în ea se vorbeşte despre noi, despre noi, despre rudele noastre apropiate, despre vecini şi despre prieteni.»

(Virgil Duda, "Orient Expres")

«O carte care trebuie citită de contemporanii evenimentelor descrise, dar şi de membrii generaţiei mele şi ai generaţiilor mai tinere, pentru a înţelege o generaţie şi o lume care a fost.»

(Lucian Zeev-Herşcovici, "Orient Expres")

Preţul: 50 shekeli
Comenzi la:

GETTA BERGHOFF
POB 2635
HOLON 58126

felul acesta că îl consideră pe liderul din Gaza ca pe-un om cu care nu mai ai ce discuta. Sharon nu a dat curs cererii miniştrilor de dreapta din cabinet de a-l expulza pe Arafat, dar a avut grijă să-l trateze într-un mod ce nu mai îngăduie nici o revenire la vremea când Raisul era "partenerul nostru de pace". Şeful OEP-ului este practic condamnat să stea la Ramallah, mişcările sale fiind îngrădite la maximum. Armata a aruncat în aer helicopterele Preşedintelui, antenele posturilor de radio şi televiziune palestiniene, a scos din funcţiune aeroportul de la Gaza. A fost o acţiune pe cât de uimitoare, pe atât de firească, amintind de cuvintele sociologului francez Alexis de Tocqueville, de la începutul veacului al XIX-lea, despre căderea Bastiliei din 1789: *"Niciodată un eveniment nu a fost atât de inevitabil şi, în acelaşi timp, atât de neaşteptat"*.

Arafat, de partea lui, a aruncat lest, încercând să câştige timp şi să-şi asigure supravieţuirea politică: el a transmis în arabă un comunicat cerând încetarea atacurilor armate contra Israelului (comunicat urmat, de altfel, în stilul binecunoscut al laureatului Premiului Nobel pentru Pace, de o cuvântare incendiară), a arestat, cu gândul să-l îmblânzească pe Bush, câţiva hamasnici (ba chiar poliţia sa s-a bătut câteva ceasuri cu cuţitele cu cei din Hamas), ba chiar a obţinut ca şi Hamasul să declare încetarea focului.

Va reuşi Arafat să-i convingă pe americani că, gata, el "s-a schimbat"? Greu de presupus. Ceea ce este sigur însă e că, după această a doua intifada, el a reuşit să-şi piardă cel mai preţios aliat: opinia publică israeliană. Ulciorul lui Arafat a mers de câteva ori la apă, dar acum s-a spart. Potrivit unui sondaj recent al Institutului Gallup, 70% dintre israelieni şi-au exprimat lipsa de încredere în liderul din Gaza. Mai grav însă pentru el este că marea tabără de centru-stânga a înţeles că, mizând pe promisiunile OEP-ului, a făcut o investiţie greşită.

«Numeroşi lideri importanţi de opinie – **scrie Amos Asa-El în "Jerusalem Post"** – *făcând parte din curentul luminat şi gata la compromisuri, au dat glas sentimentului lor de alarmă, umilinţă şi beligeranţă faţă de marea înşelăciune palestiniană care ne-a condus de la idealismul uman de la Oslo la fanatismul subuman din Gaza.*

Profesorul de ştiinţe politice de la Universitatea Ebraică, Shlomo Avineri – un porumbel a cărui numire de către Ygal Alon (fost ministru de externe, **n. red.**) *ca director general al Ministerului de Externe fusese văzută ca un semn cum că suntem dispuşi la compromisuri – scrie astăzi că dacă a combate Hamasul înseamnă că regimul lui Arafat se va prăbuşi, "să se prăbuşească!". Sau fostul şef al Departamentului de Informaţii al Armatei, generalul (r) Shlomo Gazit: nu mai departe decât cu trei ani în urmă, am stat lângă el la o discuţie la Raanana, unde apărase cu pasiune teza potrivit căreia Charta palestiniană a fost abrogată. Săptămâna trecută, el a scris: "Să nu ne facem iluzii: Arafat este principalul obstacol în calea păcii şi a stabilităţii".*

Sau generalul 9r) Oren Shahor, coordonatorul operaţiunilor militare din teritorii în timpul lui Itzhak Rabin şi un suporter al lui Oslo, care, de altfel, mai târziu, a intrat în Partidul Muncii, scria mai deunăzi, după recentele atentate teroriste, că "Autoritatea Palestiniană şi preşedintele ei, Yasser Arafat, au sprijinit din plin aceste atentate".

În rândurile mass-mediei, de asemenea, toţi analiştii şi comentatorii de seamă s-au lecuit, de multă vreme, de Oslo. "Arafat vrea atentatele, vrea să-i vadă la lucru pe teroriştii sinucigaşi, vrea victime, şi vrea să continue campania bolnavă a terorismului" – a scris Sever Plocker în "Yediot Aharonot". "Arafat vrea măcelărirea israelienilor", scria în concluzie acest ziarist care, în trecut, crezuse în Noul Orient Mijlociu.

Mărturii asemănătoare privind dezamăgirea produsă de caracterul, obiectivele şi metodele lui Arafat au făcut colegul lui Plocker, Nahum Barnea, de departe ziaristul cel mai influent, Ehud Yaari, specialistul în problemele Orientului Mijlociu de la Canalul 2 al televiziunii şi "Jerusalem Report", "marele preot" din mass-media în domeniul afacerilor arabe, şi Zeev Schiff, Yoel Marcus şi Avi Shavit de la "Haaretz"...»

La seminarul internaţional de la Herzlia, consacrat terorismului internaţional, Efraim Halevy, directorul Mossadului, a spus că omenirea asistă (iar unii chiar iau parte) la un al treilea război mondial. Definiţia lui Halevy este importantă fiindcă ne ajută să plasăm luptele şi frământările de la noi în contextul acestui război mondial dintre civilizaţia occidentală şi terorismul islamic. De prisos să mai precizăm că, în calitatea lor de unică supraputere

O soluţie pentru descurajarea teroriştilor sinucigaşi: psihologia

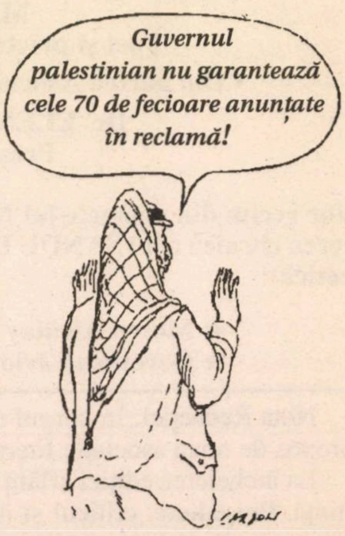
Guvernul palestinian nu garantează cele 70 de fecioare anunţate în reclamă!
Cardon

Desen de Cardon; în "Canard Enchaîné", Paris, 2001

a globului, Statele Unite conduc operaţiunile militare aşa cum socotesc de cuviinţă să le conducă.

Una din cele mai interesante cuvântări rostite la Herzlia a fost aceea a lui James Woolsey, fost director al CIA. Noi am reţinut două idei.

Prima ne arată ce este în mintea americanilor:

«Suntem într-un război pe viaţă şi pe moarte. Nimeni nu trebuie să se înşele în această privinţă. 11 septembrie ne-a galvanizat în aceeaşi măsură ca 7 decembrie 1941» (atacul japonez de la Pearl Harbour, care-a determinat intrarea Statelor Unite în război, **n. red.**).

A doua idee ne arată ce este în sufletul americanilor:

«Când totul se va fi terminat, sau vom fi disprețuiți în Orientul Mijlociu, aşa cum suntem acuma, sau vom fi temuţi şi respectaţi. Cale de mijloc nu există.»

Israel: Şi când te gândeşti că, numai cu câteva luni în urmă, în aceste ziare, comentatori cu mutră gravă şi cravată căutau să ne convingă că Oslo e un lucru f. f. bun

«Acordurile de la Oslo ne-au făcut să ieşim din oraşele palestiniene care s-au transformat în cuiburi de terorişti de unde sunt lansate astăzi atacurile împotriva civililor evrei. Trebuie să isprăvim cu Oslo.»

(Dintr-un articol de Haggai Segal; în "Maariv", Tel Aviv, 2001)

❖

«Arafat a făcut totul, dacă ne gândim la victimele israeliene, ca să-l împingă pe Sharon a acţiona aşa cum acţionează. Acestea nu sunt metode cu care ajungi la pace şi la independenţă. Arafat, ca şi la Beirut, face ca poporul său să cadă pradă disperării.»

(Dintr-un articol de Yoel Marcus; în "Haaretz", Tel Aviv, 2001)

Islamul: Minţiţi, băieţi, minţiţi cu luna, cu anul, cu deceniul, cu veacul, cu mileniul, – că până la urmă se prinde şi fraierii cad în cursă

Şocul de la 11 septembrie 2001 a făcut ca lumea occidentală să se intereseze mai îndeaproape de islamism. S-au publicat o mie de articole şi cărţi despre Coran, despre Jihad, despre cum e cu datoria de a-i ucide pe infideli (creştini, evrei, budişti etc.). S-a subliniat, cu acest prilej, şi mania musulmanilor de a se hrăni cu mituri, de a lua fanteziile drept realitate şi, mai pe scurt, de a minţi de îngheaţă apele.

Una din invenţiile cu care se laudă arabii de când lumea şi pământul este aceea a *cifrelor* pe care noi ne-am obişnuit să le numim arabe. În realitate, invenţia aparţine 100% indienilor (însă fiindcă arabii sunt negustori mai pricepuţi şi specialişti în *marketingul* naţiunii, indienilor le-au fost furate meritele în materie). O altă *realizare* a poporului frate arab este socotită, de mult, a fi algebra şi algoritmia vestitului matematician Al Khwarizmi. În realitate, acest Khwarizmi n-are arab decât numele, el fiind uzbek getbeget. Iar lucrările pe care s-a bazat pentru a ajunge la descoperirile sale fac parte, toate, din matematicile greacă şi indiană.

(După "Courrier International", Paris, 2001)

Asociaţia Scriitorilor Israel-România

Iubitorii poeziei româneşti contemporane sunt invitaţi să ia parte la seara omagială

NICHITA STĂNESCU (1933-1983)

Joi, 17 ianuarie 2002, ora 20.00, la Casa Scriitorilor, str. Kaplan 6, Tel Aviv

Prezentarea serii: Prof. RIRI S. MANOR

Vor vorbi despre Nichita Stănescu şi poezia lui:

• Din partea Uniunii Scriitorilor din România

MIRCEA MICU
Poet şi prieten al lui Nichita Stănescu

• Din partea Asociaţiei Scriitorilor Israel-România

Dr. ELENA-ESTHER TACCIU
Preşedinta Asociaţiei

Vor recita din poemele lui Nichita Stănescu – în original şi în traducerea ebraică a lui SANDU DAVID – următorii actori (în ordine alfabetică):

★ Moscu Alcalay
★ Dorothea Livio
★ Rozina Cambos
★ Tatiana Olier

Nota Redacţiei: În corpul revistei amintim de nişte zvonuri şi vorbe à propos de noua asociaţie literară.

La încheierea ediţiei aflăm că faptul a fost comis. Noua asociaţie a luat fiinţă. Preşedinte: criticul şi istoricul literar dr. Elena-Esther Tacciu. Şi, cum se vede din anunţul de mai sus, noua grupare a hotărât să-şi înceapă activitatea cu o seară închinată marelui poet român Nichita Stănescu.

Drum bun, navigatori!

...Cât despre noi, exemplul nr. 1 în materie de minciună fără tresărire de obraji îl reprezintă desigur povestea, repetată nonşalant şi de Arafat, în vremea din urmă, cum că evreii n-au avut nici o legătură cu Ierusalimul.

Islamul: Poate vreți să știți ce este în capul lor

«Ne rugăm lui Dumnezeu – binecuvântată fie gloria Lui – să ne susţină în lupta noastră de a deveni stăpânii lumii.»

❖

«Dumnezeu ne-a cerut să purtăm războiul sfânt, şi ne-a ordonat să ucidem şi să luptăm. Obligaţia fiecărui musulman este să-i omoare pe americani şi pe aliaţii lor, militari sau civili.»

(Dintr-un mesaj trimis lumii islamice de Osama Bin Laden, înainte de 11 septembrie; Afganistan, 2001)

Afganistan: Stadionul de fotbal din Kabul

«Acum câteva zile, un reportaj zguduitor din Kabul (un reportaj făcut cu puţin înainte de atacul american împotriva Afganistanului, **n. red.**). Printre altele, execuţiile publice sunt organizate de regimul taliban pe stadionul de fotbal din oraşul Kabul. Bărbaţii sunt spânzuraţi de barele transversale ale porţilor, femeile sunt puse în genunchi pe ceea ce a fost odată gazon şi sunt împuşcate în cap. Spectatorii nu ştiu nici cine sunt nenorociţii împuşcaţi sau spânzuraţi şi nici de ce li se întâmplă asta. Ministrul de externe taliban este întrebat de reporter: "Comunitatea internaţională a plătit construirea acestui stadion de fotbal pentru oamenii din Kabul, imediat după încheierea războiului cu URSS, pentru că a considerat că e bine ca aceşti oameni simpli, după un război devastator, să aibă un loc unde să vină să facă sport sau să vadă competiţii sportive. De ce folosiţi acum acest loc pentru execuţii când el a avut altă destinaţie şi banii comunităţii internaţionale au fost cheltuiţi aici cu alt scop?". Ministrul răspunde: "În acest moment, pentru Afganistan sportul nu este o prioritate, dar execuţiile sunt. Trebuie să facem ordine într-o ţară răvăşită de război şi avem nevoie de un loc special pentru execuţii. Dacă comunitatea internaţională ne va construi un loc special pentru execuţii, noi suntem gata să redăm acest stadion sportului".»

(Dintr-un articol de Sever Voinescu, în "Dilema", Buc. 2001)

Pakistan: ...sau pentru ce, atunci când fu întrebat de ce anume are nevoie ca să ducă un război ca lumea, Napoleon a răspuns: bani, bani și iar bani

...Acelaşi răspuns l-a dat americanilor şi generalul Musharaf, preşedintele Pakistanului, când i s-a cerut să nu împiedice bombardamentele Washingtonului asupra talibanilor din Afganistan, ba chiar să le sprijine niţel. Spirite practice, americanii l-au înţeles pe dată. Şi au dat Islamabadului, direct sau prin oamenii lor, următoarele sume de bani:

- **Fondul Monetar Internaţional:** un împrumut de 1,309 miliarde de dolari, dintre care 109 milioane pe loc (când s-a băut aldămaşul);
- **Banca Mondială:** 974 milioane de dolari. O parte erau prevăzute pentru anul fiscal 2001-2002, iar 300 de milioane au fost vărsate după 11 septembrie;
- **Banca Asiatică de Dezvoltare:** un ajutor de 950 de milioane de dolari. Banca a împrumutat deja Pakistanului 6 miliarde de dolari, dar nimeni nu-l strânge de gât pe Musharaf cu restituirea banilor.
- **Statele Unite:** un ajutor de 1 miliard de dolari. În acelaşi timp, Statele Unite au anulat 375 de milioane de dolari din datoria Pakistanului faţă de americani.
- **Uniunea Europeană:** asistenţă

Nou!

Madeleine Davidsohn

ÎNTINDE MÂNA
ZILEI CARE VINE

Madeleine Davidsohn
ÎNTINDE MÂNA
ZILEI CARE VINE
Libra

Povestiri despre viaţă.
Povestiri pline de viaţă.

Ed. Libra, Bucureşti

După un debut strălucit cu placheta de poezie "Intrare liberă", autoarea ne oferă o cuceritoare carte de proză.

Volumul poate fi procurat trimiţând suma de 50 (cincizeci) shkalim pe adresa autoarei:
Rh. Keren Hayesod 23/2
Haifa 34970

Întinde mâna spre cartea aceasta!

Împreună cu volumul de versuri: 80 de shkalim.

bugetară (aşa-i zice acum) în valoare de 50 de milioane de euro, plus facilităţi comerciale pentru exporturile pakistaneze în valoare de peste 1 miliard de euro.

SUA: Coboară ceaţa asupra Arabiei

«Şefii noştri militari au avut dreptate: după Kabul şi după talibani a mai rămas vânarea lui Osama Bin Laden şi a rămăşiţelor teroriştilor săi apocaliptici. După aceea, inevitabil, o întoarcere la sursa tuturora acestora – dificilele, impenetrabilele ţări arabe de unde a ţâşnit teroarea. Trebuie reamintit că cei care s-au năpustit cu avioanele în turnurile de sticlă şi oţel din New York şi în Pentagon *nu erau afgani. Ei erau 19 arabi* – un şef *hijacker* din Egipt, un tânăr din liban, doi din Emiratele Arabe Unite şi 15 din Arabia Saudită. Nu trebuie să uităm aceasta în timp ce strângem nodul în jurul lui Bin Laden şi al locotenenţilor lui, precum şi al liderului taliban Mohammed Omar.

După aproape un sfert de secol de război şi brigandaj, Afganistanul s-a exprimat în termeni clari. Muzica ce răsună pe străzi, bărbierii la care bărbaţi sfidători îşi rad barba, bravele femei care îşi ridică burka pentru ca să-şi ia rămas bun de la cruzii, medievalii soldaţi ai talibanului – toţi proclamă că ţara lor nefericită tânjeşte după un nou început. Vor fi tulburări între diferitele etnii, – suntem avertizaţi. Alţii adaugă: Oamenii din Alianţa Nordică nu sunt democraţi de tip Jefferson.

Toate acestea sunt adevărate. Dar o sărbătorire este totuşi binevenită. Calamităţile prorocite pentru o forţă expediţionară americană nu s–au materializat. Forţa a fost folosită dar a fost judicioasă şi proporţională la extrem. Puterea aviaţiei a fost decisivă: ea a distrus legenda soldaţilor Talibanului, aşa cum, înainte cu o decadă, a distrus legenda faimoasei armate irakiene.

Acesta este un război, nu o campanie politică, a insistat preşedintele nostru. Nu există un înlocuitor pentru victorie. Încercarea de a câştiga "inimile şi minţile" celor de la Cairo, Karachi şi Ramallah nu a fost necesară. Războiul nostru este just şi nu e nevoie să cerem aprobarea lui Hosni Mubarak sau a faimoasei "străzi" arabe din Nablus şi Aman. Operaţia "Enduring Freedom" (Libertate Indestructibilă) a fost un război necesar, impus asupra unei naţiuni trădate şi violate într-o dimineaţă calmă de septembrie. Nu trebuie să ceri scuze pentru succesele obţinute în război şi nici regrete pentru forţa şi hotărârea care au fost folosite în acest scop. Nu a existat nici o şansă ca şeful egiptean sau ciracul său, Amru Mussa, secretarul general al Ligii Arabe, care alimentează flăcările anti-americanismului pentru galeria arabă, să ni se asocieze, ziua în amiaza mare, sau să denunţe animalele sălbatice care ne-au lovit.

Într-adevăr, lucrul remarcabil în această poveste este felul în care statele arabe, cu excepţia Iordaniei, s-au ascuns şi au stat de-o parte în timp ce se desfăşura campania militară. Culmea ironiei l-a constituit faptul că simpatia pentru SUA a fost mai evidentă în Iran decât în Egipt. La Teheran, atacurile de la 11 septembrie au fost condamnate. La Cairo, s-au auzit murmure de îndoială. Iranienii au aprins lumânări pentru victime. Egiptenii au dansat pe străzi. Conducătorul Uzbekistanului, Islam Karimov, s-a arătat dornic că lupte alături de noi, convins fiind că islamismul radical – teroarea îmbrăcată în haine islamice – trebuie tratat fără nici un fel de cruţare. Între timp, aliaţii noştri din lumea arabă se ascund în spatele vechiului pretext al conflictului palestinienilor cu Israelul.

Mai aproape de incendiu, implicat direct şi ameninţat de acest război cum nu a fost nici un alt conducător sau regim arab, sobrul conducător al Pakistanului, generalul Pervez Musharaf, s-a împotrivit curentului fundamentaliştilor şi agitatorilor. În plină lumină a zilei, Musharaf a ales modernismul şi ordinea pentru ţara sa şi a evitat statutul de paria în lumea naţiunilor. Ar fi fost mai uşor pentru el să închidă ochii şi să se ascundă. El avea scuze berechet: Kashmirul, preferinţa arătată de diplomaţia americană Indiei. Ar fi putut fi arătat cu degetul. El ar fi putut folosi lacrimile îngrijorării pakistaneze privind legăturile Alianţei Nordice din Afganistan cu India, Rusia şi Iran. Cu alte cuvinte, el ar fi putut alege calea arabă. Dar nu a ales-o.

În timp ce ceaţa războiului începe să se ridice la Kabul şi Kandahar, ea va coborî în lumea arabă. Acolo vor fi testaţi cei ce umblă cu şmecherii în relaţiile cu America, cu cameleonii care se prefac a fi prietenii noştri, în timp ce se adresează către ai lor într-un mod cu totul diferit. Aceşti conducători ne vor povesti că ar fi venit alături de

Ne-au părăsit în anul 2001

Mircea Gorun, poet, editor.

Livadaru, caricaturist.

Dr. Vladimir Eşanu, biochimist, eseist.

(Toţi aceştia la sfârşitul anului 2000)

Aurel Giroveanu, compozitor de muzică uşoară.

Iţic Şvarţ-Kara, istoric.

Arthur Israelovici, fost trezorier al Histadrutului şi preşedinte al HOR.

Dan Pasere, grafician.

Nuşa Grupp, actriţă la TES.

Geta Luca, actriţă.

Ov. S. Crohmălniceanu, critic şi istoric literar.

Titi Acs, regizor radio, TV, scenarist.

Z. Ornea, istoric literar, editor.

Nou!

A apărut

CĂLĂTORII FĂRĂ GRANIŢE

de G. Mosari

G. MOSARI
CĂLĂTORII FĂRĂ GRANIŢE
MINIMUM

«În postura turistului, scriitorul ştie să surprindă în câteva fraze specificul locului, să-l definească prin intermediul personajelor sale, nu prin informaţiile copiate din ghidurile turistice. El stabileşte mereu o relaţie afectivă cu mediile străbătute. ... Altfel spus, pasionatul călător colorează afectiv originalul său jurnal de călătorie, alcătuit din mici întâmplări hazoase ce ne fac să credem că acolo pe unde circulă G. Mosari plictisul a fost eradicat de mult.»

(Ion Cristofor, Cluj-Napoca)

Preţul: 40 de şekeli
Comenzi la:
"REVISTA FAMILIEI"
POB 16598
Tel Aviv

noi, împărtăşind durerea şi mânia noastră, dacă l-am fi chemat pe Yasser Arafat la o întâlnire la Casa Albă, dacă am fi "înţeles" furia dezlănţuită în teritoriile lor.

Noi nu trebuie să ţinem seama de văicărelile lor şi de falsitatea lor politică. Mai degrabă, vom trebui să ne amintim cine a suferit pentru noi şi cine nu, cine a cooperat cu noi şi cine nu, în aceste vremuri care ne-au pus la încercare sufletele şi hotărârea.»

(Dintr-un articol de Fuad Ajami, în "U.S. News & World Report, 2001)

SUA: Unul care strigă la noi: Trântiţi uşa în nasul lui Arafat!

«Săptămâna trecută, venind din teritoriul pentru care Yasser Arafat este responsabil, teroriştii au ucis 25 israelieni, un procentaj din populaţia Israelului care ar corespunde unui număr de 1.130 de americani. Statele Unite îşi angajează puterea dincolo de jumătatea globului pământesc pentru a dărâma regimul talibanilor, pe motiv că adăposteşte terorişti. Ar fi dezgustător ca SUA să dezaprobe ca Israelul să-şi cureţe curtea vecină de regimul Autorităţii Palestiniene al lui Arafat, care găzduieşte bucuros teroriştii, cu excepţia zilelor când, pentru a arunca praf în ochii Washingtonului, îi promite iar să treacă vreo câţiva prin uşile turnante ale închisorilor Autorităţii.

A venit timpul pentru o reconsiderare a războiului dintre Israel şi Autoritatea Palestiniană…

Ultima idee a Statelor Unite a fost să-l trimită pe generalul în rezervă Anthony Zinni pentru ca acesta să culeagă resturile ideii anterioare, cea legată de trimiterea lui George Tenet, directorul CIA, care, la rândul lui, urma să pună în aplicare ideea fostului senator George Mitchell privind încetarea focului, o încetare a focului urmată de o perioadă de "răcorire" şi de măsuri de "punere a bazelor de încredere". Ideea lui Mitchell este că nici una din părţi nu e de blamat – nici Israelul care vrea să existe, nici palestinienii care sunt contra acestei dorinţe; nici palestinienii care vor să planteze bombe cu cuie în autobuze, nici Israelul care ar prefera ca palestinienii să nu facă aceasta. Mai degrabă, ar fi de blamat o lipsă de "încredere" reciprocă.

E mult adevăr în această idee: Autoritatea palestiniană nu are încredere în voinţa Israelului de a se sinucide, iar Israelul nu crede că Autoritatea Palestiniană va înceta să insiste ca sinuciderea să facă parte din înţelegerea de "pace".

Ideea ce s-a aflat în spatele trimiterii lui Mitchell a fost ca acesta să continue de unde a lăsat-o Dennis Ross. (Ştiaţi că Donald Rumsfeld, ministrul apărării de azi, a fost emisar special pentru conflictul israelo-palestinian în anii 1983-84? Au fost mulţi emisari înaintea lui şi mulţi după el.) Sarcina lui Ross, la care acesta se angajase cu energia şi înţelepciunea unui castor, a fost să supravegheze "procesul de pace" de la Oslo, care a fost declanşat prin renunţarea lui Arafat la violenţă.

Acest proces a pretins o cantitate mare de supraveghere, având în vedere că în cei opt ani, cu începere din 1993 de la Oslo, teroriştii au ucis mai mulţi israelieni decât în cei 45 de ani de existenţă anteriori ai Israelului.

Ideea din spatele Oslo-ului a fost că Israelul va "accepta să-şi asume un risc pentru pace" – ca şi cum urcând într-un autobuz, intrând într-o pizzerie sau într-o discotecă, sau chiar mergând pe stradă, nu ar implica destule riscuri pentru Israel. Israelul va accepta riscul de a ceda ceva tangibil – controlul teritoriului – pentru ceva intangibil, promisiunile de pace ale lui Arafat. Israelul a consimţit. Războiul actual a aruncat în aer ideea Oslo-ului.

Nu trebuie să uitaţi următoarele. La 31 august, Arafat, seniorul teroriştilor mondiali, a făcut o "figură" teatrală – plimbându-se la un moment dat cu seniorul prieten al teroriştilor, Jesse Jackson – la Durban, Africa de Sud, şi participând la o orgie de ură a ONU dirijată împotriva Israelului şi a Americii, purtând titlul orwellian: Conferinţa Mondială Împotriva Rasismului, Discriminării Rasiale, Xenofobiei şi Intoleranţei. A fost un fel de sistem de canalizare de idei care pregătesc climatul pentru soiul de acţiuni care au avut loc în SUA, 11 zile după deschiderea conferinţei sau mai recent în Israel.

Acum, Israelul trebuie să fie la fel de îndrăzneţ în autoapărarea sa, aşa cum este SUA. În 1982, Israelul l-a gonit pe Arafat şi pe haidamacii săi din Liban până în Tunisia. Astăzi, el şi gangsterocraţia lui şi-au câştigat dreptul la o altă expulzare. Dacă Arafat nu-şi poate controla teritoriul de care răspunde, aceasta înseamnă că avem de-a face cu o stare de anarhie şi Israelul trebuie să controleze teritoriul respectiv. Dacă Arafat îşi poate controla teritoriul dar nu vrea, el şi-a câştigat dreptul la expulzare pe baza principiului pe care îl citează Washingtonul atunci când elimină pe talibani de la putere.

Dacă expulzarea sună pentru Departamentul de Stat – să zicem – ca excesivă, iată aici o versiune mai moderată a ideii. Când plimbăreţul Arafat va pleca iar să viziteze capitalele lumii, Israelul nu mai trebuie să-l primească înapoi. El nu va putea ateriza pe teritoriul Autorităţii dacă Israelul nu-i permite.

Aceasta e mai mult decât o idee. E un plan.

(Dintr-un articol de George F. Will, laureat al Premiului Pulitzer, în "Los Angeles Times", 2001)

Paris: Un român, creştin ortodox, s-a enervat (ba chiar tare de tot)

Românul în cauză este prof. dr. D. F. Lăzăroiu, una din personalităţile de prim plan ale coloniei române de la Paris.

Din motivele ce se vor vedea mai jos, el a trimis Patriarhului ortodox de la Ierusalim următoarea scrisoare. O copie a scrisorii a ajuns pe masa noastră redacţională.

«Patriarhiei Ortodoxe din Ierusalim, Eminenţei Sale Ireneu I-ul, Patriarhul Ierusalimului

Eminenţă,

În ziarul libanez "l'Orient – le Jour" a apărut o declaraţie a purtătorului dvs. de cuvânt, părintele Theodore Hanna, declaraţie reprodusă de Agenţia de presă catolică APIC şi de Buletinul Ortodox de Presă din Franţa (Courbevoie).

În calitatea mea de creştin ortodox, nu pot fi de acord în nici un chip cu o asemenea declaraţie, contrarie învăţăturii lui Christos. Această declaraţie constituie o blasfemie!

Ce anume spune, de fapt, purtătorul dvs. de cuvânt? El declară: "Noi nu încurajăm Intifada şi noi nu suntem solidari cu Intifada, nu facem parte din Intifada, noi suntem Intifada!"

Or, cum toată lumea ştie, Intifada a fost dezlănţuită din nou de Arafat şi prietenii săi terorişti (Hamas, Frontul pentru eliberarea Palestinei etc.), sprijiniţi moral şi financiar de faimosul criminal Osama Bin Laden; scopul Intifadei a fost de a întrerupe procesul de pace care era pe un drum bun.

Dacă Patriarhul din Ierusalim se identifică cu terorismul, dvs. vă puneţi în afara dreptului internaţional, în afara drepturilor omului şi a prescripţiilor ortodoxiei. Ar trebui în cazul acesta ca şi bunurile dvs. să fie puse sub sechestru, cum au fost bunurile lui Bin Laden, ale Hamasului şi ale Frontului pentru eliberarea Palestinei, în calitatea lor de organizaţii criminale, definite ca atare de lumea civilizată, din rândurile căreia dvs. vă excludeţi.

După părerea mea, în faţa dvs. există două soluţii:

– Să faceţi o declaraţie oficială, prin care vă desolidarizaţi de susamintita declaraţie a purtătorului dvs. de cuvânt;

– Să-l trimiteţi pe preotul Theodore Hanna într-o mânăstire, până la sfârşitul vieţii, în chip de penitenţă, interzicându-i totodată orice luare de cuvânt, conform canonului ortodox.

În caz contrar, voi acţiona împotriva Patriarhatului dvs., atât prin presă cât şi pe lângă organizaţiile internaţionale şi de stat, prezentând în faţa tuturora Biserica dvs. ca pe o organizaţie teroristă criminală.

În aşteptarea unei luări limpezi de poziţie din partea Eminenţei Voastre, vă transmit credinţa mea în Christosul păcii şi al îndurării.

Prof. Dr. D. F. Lăzăroiu, Paris»

Lumea: Epoca războaielor musulmane

Doi oameni au fost căutaţi, cu disperare, imediat după 11 septembrie 2001. Unul este Osama Bin Laden: ştim cu toţii în ce scop anume era căutat… Al doilea este Samuel P. Huntington. Pe Bin Laden, americanii voiau să-l lege fedeleş şi să-l dea în judecată pentru crimele sale. Sau, la nevoie, să-l lichideze cu două gloanţe. De la Huntington, ziarele, posturile de radio şi televiziune voiau, toate, să obţină un interviu. Sau un articol.

Istoric american, profesor la Universitatea Harvard, Huntington a devenit celebru în rândurile intelectualităţii mondiale datorită cărţii sale "Ciocnirea dintre civilizaţii şi reorganizarea ordinii mondiale". Ideea nr. 1 a studiului e simplă. De-acum înainte, nu vom mai asista la războaie între state ci la războaie între civilizaţii. Şi, înainte de toate, la războiul dintre Islam şi civilizaţia occidentală.

Unii au privit cu atenţie la tezele lui Huntington. Alţii – cei mai mulţi – au respins cartea ca fiind o operă fantezistă.

Acum, aceştia din urmă şi-au mai schimbat părerile.

Găsit de reporterii săptămânalului american "Newsweek", şi solicitat să scrie un comentariu pe marginea războiului pornit în septembrie, Huntington s-a executat.

Extrase:

«Politica globală contemporană poate fi definită ca epoca războaielor musulmane. Musulmanii luptă unii împotriva celorlalţi şi împotriva nemusulmanilor. Războaiele musulmane au înlocui războiul rece ca formă principală a conflictelor internaţionale. Aceste războaie includ războaie de tip terorist, războaie de gherilă, războaie civile şi conflicte inter-statale. Aceste manifestări ale violenţei musulmane se pot coagula într-o ciocnire majoră de civilizaţii între Islam şi Vest sau între Islam şi Rest» (termen prin care Huntington înţelege occidentul plus mari puteri neoccidentale, ca Rusia, China, India, **n. red.**).

După ce precizează că epoca războaielor musulmane a început în anii 1980, odată cu slăbirea războiului rece (războiul Iran-Irak, din 1980), autorul continuă:

«În anii 1990, violenţe au izbucnit între musulmani şi non-musulmani în Bosnia, Kosovo, Macedonia, Cecenia, Azerbaidjan, Tadjikistan, Kashmir, India, Filipine, Indonezia, Orientul Mijlociu, Sudan şi Nigeria. Mujahedinii din Afganistan au jucat un rol central în multe din aceste conflicte, ca şi în organizaţiile teroriste musulmane din diferite zone ale lumii. La mijlocul anilor 1990, în circa jumătate din conflictele etnice de pe glob erau amestecaţi musulmani luptând unii împotriva celorlalţi sau împotriva nemusulmanilor. După revista "Economist", musulmanii au fost responsabili pentru 11 sau poate 12 din cele 16 acte majore de terorism dintre 1993-2000. Cinci din cele şapte state aflate pe lista Departamentului de Stat american ca sprijinind terorismul sunt musulmane, tot aşa cum este majoritatea organizaţiilor angajate în săvârşirea de acte teroriste. Potrivit Institutului Internaţional de Studii Strategice, în anul 2000 au fost înregistrate 32 de conflicte armate: în peste două treimi din acestea erau implicaţi musulmani. Şi totuşi, musulmanii alcătuiesc doar o cincime din populaţia globului.

◆

Începând din 1993, atacurile principale împotriva americanilor şi a instituţiior americane au avut, se pare, la origine, activitatea lui Osama Bin Laden. 11 septembrie a dezvăluit existenţa importantei sale reţele teroriste, prezentă pe tot globul, cuprinzând celule în probabil 40 de ţări şi dispunând de experţi şi resursele necesare pentru a pune la cale atacuri simultane şi temeinic planificate. Pentru prima oară, reţeaua a lovit, cu efecte devastatoare, înlăuntrul Statelor Unite; acţiunile ei au scos la iveală posibilitatea unor atacuri chimice şi biologice, precum şi, peste un timp, posibilitatea unor atacuri nucleare. Epoca războaielor musulmane a început şi în America.

◆

Până la ora de faţă, violenţa musulmană a fost în mare măsură localizată, limitată şi împrăştiată. Poate ea să se transforme într-un război major între Islam şi Occident şi posibil alte civilizaţii?

Acesta e în tot cazul scopul lui Osama Bin Laden. El a declarat războiul sfânt împotriva Statelor Unite, a cerut musulmanilor să ucidă americani numai fiindcă sunt americani şi s-a străduit din răsputeri să mobilizeze musulmanii de pretutindeni pentru Jihadul său.

◆

Elementele necesare pentru izbucnirea unei ciocniri generale între civilizaţii există. Reacţiile la 11 septembrie şi replica americanilor s-au înscris toate pe linia civilizaţiilor respective. Guvernele şi popoarele din ţările apusene au fost, în marea lor majoritate, alături de americani, angajându-se să se unească cu Statele Unite în războiul contra terorismului. Aceasta s-a văzut în chip deosebit în Marea Britanie, Canada şi Australia. Un sprijin puternic s-a făcut simţit în rândurile germanilor, francezilor şi altor popoare europene care se identifică fără ezitare cu America şi cu cauza acesteia. Ţările conducătoare din civilizaţiile ne-occidentale şi ne-musulmane, ca Rusia, China, India, Japonia şi-au exprimat, în

Infuzie de cultură
în pastile homeopatice

STELE REGALE

Cartea recent publicată
de
ELENA-ESTHER TACCIU
în Editura DU Style
Bucureşti

Vă prezintă peste o sută de portrete ale personalităţilor de talie universală, ca Van Gogh, Marcel Proust, Mihai Eminescu, Rudolf Nureev.

Pornind de la Zodia sa de naştere, fiecare din aceşti eroi îşi dezvăluie şi drama sentimentală.

«Un fermecător volum de portrete astrologice ... profunde şi convingătoare... "Stele regale" e o fabuloasă carte a destinului uman.»

(Ion Cristofor, "Cetatea culturală", Cluj)

Cartea poate fi procurată
trimiţând contravaloarea
a 50 de şekeli la adresa:

ELENA-ESTHER TACCIU
P.O.B. – 2104
58490, KIRIAT SHARET
HOLON Telefon: 03-5590829

forme diferite, simpatia şi sprijinul faţă de americani...»

Lumea: Care va fi campioana mondială la fotbal în 2002?

...Asta se întreabă toată suflarea pro-fotbalistică de pe glob. Se fac anchete prin ziare, se efectuează sondaje Gallup, se încheie pariuri la book-makerii din Londra. Mai nou, s-a apelat la computere; iar acestea, lucrând rapid, au dat rezultatele. Până la ultimul amănunt. Aşa cum aflăm din "România liberă":

«Revista germană "Sport Bild" a avut o idee specială: a introdus în memoria unui computer toate datele pe care le avea în legătură cu cele 32 de echipe participante la Turneul Final din 2002, meciurile jucate în ultimii ani şi programul jocurilor din Japonia şi Coreea de Sud. Apoi a pus computerul să "joace" în avans competiţia! Şi iată ce a ieşit: Franţa va fi campioană mondială după un 2-1, în finală, cu Italia. Finala mică se va disputa între Argentina şi Portugalia, sud-americanii urmând a învinge cu 3-2. Nici una din formaţiile gazdă nu va trece de grupă. Franţa va câştiga toate meciurile trecând la pas de Danemarca, Uruguay, Senegal, Anglia, Brazilia, Argentina şi Italia.»

Propunem cititorilor noştri microbişti să taie concluziile de mai sus, cu foarfeca, să le prindă deasupra patului, televizorului sau mesei din bucătărie cu o pioneză sau cu Uhu, iar la sfârşitul lui iunie a.c. (anul ăsta!) să confrunte datele transmise de computer cu rezultatele din Japonia şi Coreea de Sud. Va fi o experienţă. La capătul căreia vom afla dacă numitele computere atotştiutoare sunt chiar atât de geniale sau dacă mintea noastră nepricopsită mai are vreo şansă în meciul cu tehnica mileniului 3.

Coloana a V-a

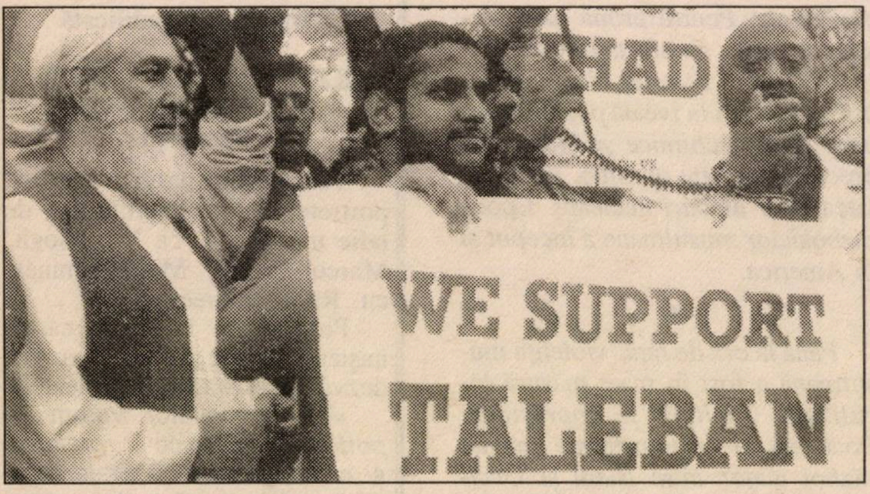

Grup de musulmani din Anglia protestând împotriva războiului din Afganistan. Pe pancarta lor, purtată la Londra, fără ruşine, se poate citi: "Noi îi sprijinim pe talibani".

Victoriile americanilor asupra talibanilor, la Kabul şi Kandahar, sunt importante şi binevenite. Ele au reuşit să răcorească multe minţi islamizate.

Dar ce te faci cu marea coloană a V-a islamică din lumea occidentală, care se pregăteşte de ani de zile să dea foc oraşelor? Ce te faci cu islamiştii din Statele Unite, din Anglia, din Franţa, din Germania, din Belgia, din ţările scandinave? Cum scapi de primejdia de moarte pe care o reprezintă fascismul arab din lumea civilizată?

Bécaud

A murit şi Gilbert Bécaud, lovit, la 74 de ani, de maladia aceea nemiloasă.

Iar pentru cititorii mai bătrâni ai lui "Minimum", s-a mai dus unul din marea generaţie de cântăreţi din anii '50-'70 care ne însoţiseră viaţa. Montand nu mai este. Brel nu mai este. Brassens nu mai este. Dalida nu mai este. A mai rămas, dintre artiştii de mâna întâi, Charles Aznavour; şi câţiva, pe lângă el, care şi-au pierdut vocea dar supravieţuiesc, datorită numelui şi amintirilor.

Spre deosebire de majoritatea colegilor de-un leat cu el, Bécaud a fost şi un compozitor (ba poate, întâi şi întâi, un compozitor) de inspiraţie rară: melodii precum "Important e trandafirul", "Nathalie", "Când moare poetul" etc. sunt fredonate de noi toţi; le vor fredona şi urmaşii noştri.

Cel mai cunoscut dintre acestea cântece – care au cucerit lumea – este "Et maintenant, que vais-je faire?". Da, ce putem face noi, de azi înainte, când am rămas fără cei din speţa lui Bécaud? Să ne mulţumim cu interpreţii din generaţiile de azi? Ne mulţumim, ce să facem? Dar nu ne putem împiedica – printre zecile de cântece fără melodie şi ritmurile pop, cu zgomote asurzitoare – să ne gândim că nu-i acelaşi lucru şi că (între noi fie zis) *nu se compară.*

Punctul pe i

Un răspuns la o întrebare:

Întrebare: *«Trăim cu toţii, în Statele Unite, în Israel, în Europa occidentală, sub impresia atacului islamist de la 11 septembrie. Este din ce în ce mai evident că atacul a fost organizat din timp, cu minuţiozitate, că la el au participat zeci de terorişti, din gruparea lui Bin Laden şi poate din alte locuri. Cum e posibil ca totuşi CIA, FBI, Departamentul de Stat şi alte instituţii competente să nu fi aflat nimic, să nu fi bănuit nimic, să doarmă atât de liniştiţi? Chiar n-au aflat toţi aceştia nimic? Chiar nu s-a găsit nimeni, în toţi aceşti ani, să le deschidă ochii, să le atragă atenţia că se* ***pregăteşte ceva****?»*

(Gabriel Benvenisti, Anvers, Belgia)

Răspuns: Nu e chiar aşa. Despre intuiţia uimitoare a lui Bibi Netaniahu, care-n cartea sa despre islamism, apărută în urmă cu vreo şase-şapte ani, arăta că teroriştii vor putea să arunce în aer turnurile gemene din New York, am mai vorbit. Avertismente de-acest fel au mai dat şi alţii, fie la modul direct, fie în lucrări literare, calificate de regulă ca "fanteziste".

Un autor din această speţă este André Soussan, ziarist franco-danez (evreu de felul lui). Cunoscut ca "viitorolog" şi romancier al zilei de mâine, Soussan, autor al câtorva best-seller-uri, a publicat, mai de mult, un roman intitulat "Messiada". Apărut şi în traducere românească, la editura "Nemira", în versiunea lui Radu Pontbriant, romanul vorbeşte despre tema "zilei de azi", adică despre terorismul arab ajuns la paroxism. Ce-i drept, André Soussan nu îşi plasează acţiunea la New York, în septembrie 2001, ci la Ierusalim, de Yom Kipur, în 22 septembrie (tot septembrie!) 1996. Dar ideea cărţii se potriveşte perfect cu momentul 2001-2002: ce gânduri nutresc arabii la adresa civilizaţiei occidentale (fie că e vorba de Israel, fie că e vorba de SUA) şi cum anume intenţionează ei să-şi pună în aplicare aceste gânduri.

Paginile de faţă (primite prin bunăvoinţa corespondentului nostru Victor Franc, din Haifa) ne arată momentul când David Ben Zion, şeful Mossadului, îi informează pe primul ministru şi pe alţi conducători ai ţării de iminenţa unui atac arab de mari proporţii:

«David vorbea dur, grăbit. Privindu-şi ceasul, adăugă:

– În mai puţin de cinci ore vor sabota şi vor distruge marile artere rutiere din principalele oraşe, instalaţiile electrice şi centralele telefonice, porturile Haifa şi Ashdod, aeroportul internaţional Lod, clădirea radio-televiziunii. Vor trage asupra elicopterelor şi celor câteva camioane care vor mai putea să circule. Sute de kilograme de explozibil sunt ascunse în zeci de automobile închiriate şi plasate în dreptul clădirilor publice, precum şi la ieşirile din oraşe. Paralel cu aceste acţiuni, trei sute de terorişti se vor duce la domiciliile generalilor şi ofiţerilor superiori de stat major, fiindu-le cunoscute adresele, şi-i vor împuşca.

David se uită urât la Goldberg. Şeful lui de cabinet, Moşe Zinger, făcuse o treabă perfectă!

– Semnul de recunoaştere: toţi poartă ghete de sport Adidas, cu trei dungi, şi ceasuri fosforescente la mâna dreaptă. Sunt soldaţi de elită, antrenaţi timp de doi ani, special pentru asemenea misiuni. Cunosc Israelul mai bine decât cei mai mulţi dintre compatrioţii noştri. La miezul nopţii, un milion de arabi între zece şi optsprezece ani se vor aduna în teritorii pentru a sărbători pe martirii intifadei. Iordanieni, palestinieni, sirieni şi irakieni se află de pe acum la faţa locului. Ştim aceasta pentru că anul trecut sărbătoarea lor a avut loc la aceeaţi dată. Doar că anul trecut 15 septembrie nu era Kipur, şi atunci nu au fost decât vreo două sute de mii, care au manifestat în tăcere ziua în amiaza mare. Anul acesta, adică peste câteva ceasuri, sărbătoarea a fost rebotezată "Noaptea martirilor intifadei". La ora unu, acest milion de tineri arabi se vor revărsa către Locurile Sfinte. La ora unu şi treizeci vor fi aruncate în aer cu dinamită moscheile lui Omar şi El-Aksa. Explozibilul este deja plasat. Şi atunci, apucaţii aceştia se vor năpusti spre Ierusalim pentru a răzbuna atentatele, cu nebunia ucigaşă pe care o puteţi bănui. La ora două şi cinci minute, peste două mii şapte sute de avioane egiptene, siriene, iordaniene, precum şi din Libia, Arabia Saudită şi Irak se vor îndrepta în escadrile de câte cincizeci de aparate spre Israel, asupra căruia îşi vor lăsa zecile de mii de tone de bombe, lovind oraşele noastre, instalaţiile strategice, economice şi industriale. Piloţii arabi încă nu ştiu. Alarma de gradul 0 le va fi anunţată la miezul nopţii. La două şi douăzeci, sute de rachete Scud, cu încărcătură convenţională, se vor abate asupra centrelor noastre urbane. La ora trei fix, primul val de tancuri siriene, în total trei mii trei sute de blindate, va sparge linia frontului de nord şi va tăia ţara deja distrusă în două. La fel se va întâmpla şi cu cele patru mii cinci sute de tancuri irakiene şi iordaniene. În ambele cazuri, la ora la care vă vorbesc, comandanţii încă nu ştiu că vor ataca Israelul.

Alarma le va fi dată abia la ora 24, ca şi în cazul piloţilor. Pe la 3 şi 30 vor ajunge la câteva sute de metri de Ierusalim, şi după alte zece minute vor fi la porţile Tel-Avivului, în timp ce toată lumea va dormi, fără putinţă de-a se apăra şi total lipsită de mijloace de comunicaţie. Chiar dacă am avea posibilitatea să mobilizăm Zahalul chiar de-acum nu avem nici o şansă să putem preîntâmpina ceea ce, fără a greşi, am putea numi apocalipsul. Nici o şansă!

Cu privirile aţintite asupra celor de faţă, David îi lăsă un timp să asimileze veştile. Chipurile se schimbau văzând cu ochii. Nu mai erau necesare şi alte explicaţii. Israelul se va sparge în mii de cioburi, va agoniza şi va muri, pierind chiar în noaptea aceea, a Kipurului, din anul 5756 din calendarul ebraic, echivalent anului 1996.

În momentul acela se deschise uşa, făcându-le loc lui Yosi Melamed, şeful de stat major, urmat de şeful Biroului 2, generalul Şlomo Kaplan, colegul şi rivalul lui David. Amândoi priviră nedumeriţi spre Esther. David fu nevoit să facă din nou prezentările de rigoare. Adunarea era acum completă, exceptându-l pe Yehuda Şomron, care, din Punctul de Comandă de la Shin Beth, făcea apelul oamenilor săi. Cei care erau de serviciu încercau să-i aducă şi pe ceilalţi la "prăvălie".

David le rezumă în câteva cuvinte noilor veniţi situaţia şi continuă:

– Dan, nu avem nici o clipă de pierdut! Aviaţia va fi gata într-o oră.

Primul ministru se ridică şi se duse într-o încăpere amenajată în aripa dreaptă a Punctului de comandă strategică, în care se încuie. Deschise valiza diplomat, scoase un dosar şi îl puse în faţă. Trase de câteva ori aer în piept, înainte de a parcurge codul cel mai secret din ţară, care, din motive de securitate, era modificat lunar. Cel pe care îl avea în faţă fusese schimbat cu o săptămână în urmă.

Arabii ştiau că le sunt necesare trei zile pentru a aduna, organiza şi face operaţionale forţele nucleare. Ceea ce însă nu ştiau era faptul că, începând din 1972, alarma atomică se declanşa automat cu şaptezeci şi două de ore înaintea sărbătorii Kipurului. Dan trebuia să confirme alarma. Trase spre el telefonul roşu care lega PC-ul strategic al Mossadului cu centrul nuclear din Neghev şi formă numărul secret pe care îl avea întipărit în memorie, în nădejdea că nu va trebui niciodată să-l folosească…»

Din fericire, în roman lucrurile se termină cu bine. Să sperăm că aşa va fi şi în viaţă.

Pix

●

În vreme ce americanii şi englezii se bat de două luni de zile în Afganistan, marele portavion nuclear francez "Charles de Gaulle" – trimis pentru a da o mână de ajutor la bunul mers al operaţiunilor militare – de-abia a ajuns la Canalul de Suez.

Ziarul parizian "Le Canard Enchaîné" şi alte foi franceze (ca şi americane, fireşte) au primit cu hohote de râs această ştire. Ea arată încă o dată că guvernul francez n-are nici un fel de chef să vadă lumea că el îşi trimite armata în războiul contra islamismului.

Ce mai calea-valea? Ordonând lui "Charles de Gaulle" – mândria marinei franceze – să navigheze cu încetinitorul, în ritm de doi metri pe zi, autorităţile de la Paris s-au dat de Gaulle.

Nou!

A apărut

Versuri vesele

Moco Mocofanul
("Octav Moscuna")

Versuri vesele

Minimum 2001

Scrisori în versuri,
cronici rimate,
epigrame,
amintiri în proză
de
Moco Mocofanul
(Ing. Octav Moscuna)

Cartea se poate obţine
de la autor:
Str. Shapira nr. 2 Ap. 18
Naharia 22314
Tel. 04/992-6673

I. SCHECHTER

Carnetul unui instigator

Trist. Astăzi nu comemorăm nimic

Astăzi, 26 decembrie nu se împlineşte nimic de la nimic. Nici o aniversare, nici o comemorare. Poţi să înnebuneşti, ferească Dumnezeu.

Am întors calendarul pe toate părţile, am cotrobăit prin istorie – nimic. Nici măcar un mic pogrom undeva în Galiţia medievală – să avem şi noi pentru ce să ne întrunim şi să ţinem câteva cuvântări emoţionante.

Nici un om de seamă nu a vrut să se nască la 26 decembrie. De neînţeles. Doar e o zi de iarnă nici prea rece, nici prea umedă – să te tot naşti.

Războaiele Israelului, cele mari şi cele mici, au izbucnit când vrei şi când nu vrei, numai la 26 decembrie nu. Ca şi cum nu ar fi şi asta o zi bună pentru atacuri, asalturi, bombardamente şi vărsare de sânge.

Câte instrumente sunt pe lume, toate au fost inventate în celelalte zile ale anului. Parcă s-au înţeles să nu inventeze nimic de 26 decembrie.

Cu descoperirile, la fel. Cele mai prăpădite insule au fost descoperite la 25 decembrie, la 27 decembrie, dar nici una la 26 decembrie.

O zi ca asta, uscată, pustie, în care nu se împlineşte nimic, este o nenorocire în Israel. Un străin va înţelege cu greu acest lucru.

La noi sunt comitete care nu fac altceva tot anul decât să aştepte o zi anumită, o singură zi, pentru a comemora un pogrom, o scufundare, o prăbuşire, indiferent în ce secol. Noi avem un suflu lung al istoriei.

Toate secolele sunt bune pentru a comemora un dezastru, a ţine un discurs şi a vărsa o lacrimă oficială. Pentru asemenea lucruri lacrimile noastre nu seacă niciodată.

❖

Aproape toate zilele din calendar sunt ocupate cu nenorociri istorice. Dar sunt şi unele zile, cum e ziua de 26 decembrie, când nu ai ce să comemorezi. Nabucodonosor, romanii, mamelucii, turcii, englezii, toţi câţi au năvălit în Ţara Sfântă, au stat cuminţi în banca lor la 26 decembrie. Oare au făcut-o dinadins ca să saboteze comitetele noastre comemorative?

Comitetele astea nu au altă justificare pe pământ decât să păstreze, să vegheze, să comemoreze câte un eveniment istoric, fie el cât de puţin istoric şi cât de îndepărtat în istorie. Dacă li se ia evenimentul sau dacă li se rupe o filă din calendar, e jale.

Ce se vor face sărmanii membri care nu sunt membri simpli, ci preşedinţi, vicepreşedinţi, directori generali şi moderatori? Ce se va alege din cuvântările lor compuse veşnic din aceleaşi fraze? Dar mai ales ce se va întâmpla cu fondurile lor pentru adunări, broşuri, afişe şi monumente?

Comitetele astea posedă o durere oficială, un regret public pe care trebuie să le exprime o dată pe an, TREBUIE. Este atât de greu de înţeles acest lucru?

Să avem milă pentru ele, să fim omenoşi şi să nu le luăm sensul lor de a fi şi a activa. Căci acesta este adevărul: ele activează tot anul, se pregătesc temeinic pentru ziua aceea din calendar când se împlineşte o mie sau baremi o sută de ani de la evenimentul comemorat.

De mult aceste comitete au devenit mai importante decât evenimentele pe care le comemorează. Comitetele sunt vii, pe când evenimentele au murit de mult.

I. SCHECHTER
Cartea de
RUGĂCIUNI LAICE
Editura „Bicurim"

Aviz cititorilor
revistei "MINIMUM"

A apărut într-un ceas bun

"Cartea de rugăciuni laice"

de I. Schechter

Ea este scrisă special pentru dv.
ca pentru toţi ceilalţi cititori

Cuprinde: reclamaţii, plângeri, suspine, calomnii, mirări naive, revolte prosteşti şi proteste inutile

Cartea unui laic impertinent care nu mai speră decât în Dumnezeu.

Se poate comanda la autor, în str. Salame 61, Tel Aviv, cu condiţia unui cec de 40 de şekeli

La acest preţ unic cartea poate fi citită de două ori

ITZHAK ARTZI

carnet

Psihologia teroristului sinucigaş

Teroarea prin intermediul sinucigaşului e un fenomen nou în istoria terorismului: un neom ce-şi acoperă trupul cu o centură de explozibil, îl incendiază şi se omoară împreună cu victimele sale.

Organizaţiile teroriste islamice încearcă să bazeze acest act pe precepte religioase: lupta contra duşmanilor islamului, Statele Unite şi Israelul. "Eroul" ce se sinucide devine "şahid", un fel de sfânt în serviciul credinţei islamice. Locul lui în rai e asigurat. Acolo îl aşteaptă şaptezeci de fecioare ce-i vor da satisfacţie şi fericire.

Acest nou crez pune capăt discuţiei (ce s-a dus şi la noi) dacă condamnarea la moarte şi executarea celui condamnat pentru crime mârşave se potriveşte cu morala umană.

Statele Unite ale Americii – sub toate regimurile, fie democrat, fie republican – au menţinut pedeapsa cu moartea prin electrocutare (adică execuţia pe scaunul electric).

Şi la noi au fost voci care au spus că pedeapsa cu munca silnică pe viaţă nu e suficientă pentru teroristul asasin al copiilor de la Maalot sau pentru vinovaţii de acte similare. Minimum de pedeapsă trebuie să fie condamnarea la moarte, ce înseamnă înlăturarea definitivă din rândurile societăţii umane a unei asemenea creaturi.

Un alt argument: pedeapsa cu moartea e un act menit să înfricoşeze. Criminalul ştie că va plăti crima cu viaţa sa.

Această discuţie şi-a pierdut semnificaţia în cazul teroristului sinucigaş. Dacă pedeapsa cu moartea trebuia să-l înfricoşeze, în cazul lui nu mai e pedeapsă. *El se pedepseşte singur: el se auto-execută.*

Încerc să înţeleg psihologia sinucigaşului. De obicei – un tânăr, de multe ori student, în vârstă între 20-30 de ani, la începutul vieţii, e plin pe de o parte de atâta ură contra israelienilor şi pe de altă parte de o credinţă atât de înfocată în preceptele islamului încât nu-l interesează viitorul, familia, prietenii. Înainte de a pleca în "sfânta sa misiune" pentru a asasina cât mai mulţi evrei – în Israel sau în străinătate – el se fotografiază la video, explică actul său, îl justifică şi păşeşte apoi, calm şi sigur, pe drumul morţii.

Câtă ură, cât dispreţ pentru viaţă, câtă credinţă neclintită în preceptele sau interpretările islamului trebuie să aibă o creatură umană ca să comită un asemenea act! Trebuie să fie un disperat, de un fanatism religios fără margini, ce a pierdut orice speranţă, ca, în loc *să lupte,* viu, pentru idealurile sale, să abandoneze totul, alegând calea morţii prin sinucidere.

Noi evreii avem şi noi fanaticii noştri. Mă refer la cahanişti, care sfidează şi ei moartea. Dar din rândurile lor n-au ieşit terorişti sinucigaşi care să meargă la Ramallah, Şhem, Gaza, ca să arunce în aer arabi odată cu ei înşişi. Poate că singura excepţie e Baruch Goldstein, asasinul de la Mormintele Patriarhilor din Hebron, care, trăgând cu arma în arabii aflaţi la rugăciune, ştia că merge la o moarte sigură şi totuşi a comis actul.

Cum se explică acest lucru? Thora evreiască este o religie a vieţii. Biblia ne explică: Dumnezeul vostru vă dă două căi: calea vieţii şi calea morţii. Şi ne sfătuieşte: "Ubaharta bahaim!". Tu, evreule, alege viaţa! În înţelepciunea sa, evreul ştie că fiecare pas în viaţă e un pas spre moarte. De aceea moartea nu trebuie grăbită. Amân-o cât mai mult, ca să laşi cât mai mult timp pentru fapte bune, care sunt o mitzva, adică un *imperativ categoric.*

Maimonide, adept al vieţii, defineşte pe sinucigaş ca fiind numai acela ce declară: mă duc să mor, să mă sinucid – adică am renunţat la viaţă în mod conştient.

Viaţa e cel mai mare dar ce ni l-a făcut Creatorul: să ieşi din neant şi să te trezeşti în lume. Adevăratele religii încearcă să dea acestui episod unic un conţinut: domină animalul din tine, *la bête humaine,* bestia umană, fă ceva pozitiv pentru semenii tăi şi nu numai pentru tine. Iubeşte-ţi aproapele ca pe tine însuţi.

Sinuciderea e cea mai imorală dintre crime. Iei darul dumnezeiesc şi-l distrugi. Iar sinucigaşul terorist distruge cel mai mare cadou – viaţa. El nu se mulţumeşte să curmeze doar viaţa sa. El lichidează şi zeci şi sute de alte vieţi nevinovate.

Acum ne paşte primejdia ca această filozofie să devină filozofia lumii în care trăim, a secolului 21.

Americanii, conducătorii de azi ai omenirii conştiente, au învăţat la 11 septembrie pe pielea lor unde duce această filozofie. Ei i-au declarat război global, fără graniţe.

●

Aflând din ziare că la Kabul, în Afganistan, mai trăiesc doi evrei bătrâni, mai mulţi cititori ne-au întrebat cum e posibil să rezişti ca evreu printre talibani şi ce fel de viaţă duc aceşti doi oameni.

O viaţă normală. Ca-n Israel, de fapt. Sunt certaţi la cuţite şi nu-şi vorbesc unul altuia.

Ne place...
...Nu ne place

Ne place că...

...acum, când lira italiană este scoasă din circulaţie (ca şi alte monede europene), fiind înlocuită cu *euro*, un grup de italieni intitulat "Comitetul pentru sărbătorirea celui de-al Treilea Mileniu" a hotărât să ridice un monument în amintirea lirei.

Nu ne place că...

...patronii marelor ziare şi posturi de televiziune din apus îşi trimit (sau îşi lasă) reporterii să moară în Afganistan (până acum s-au înregistrat zece asemenea morţi), în timp ce ei stau la gura sobei, cu un pahar de whisky "Johnny Walker, black label", cu două cuburi de gheaţă.

Ne place că...

...băieţii de la săptămânalul "Academia Caţavencu" au oferit – cu prilejul numărului 500 – preşedintelui Ion Iliescu un cec în alb cu care acesta să poată opri în viitor un material anti-Iliescu aflat în paginile revistei şi gata de-a fi trimis la tipar.

Ne place că...

...reverendul englez Glyn Evans, din Newcastle, este atât de amorezat de fotbal încât a schimbat cu de la sine putere textul imnurilor religioase. Fluierând în biserică, se poate spune, el a făcut ca imnul "Luminează, Isuse" să devină "Înscrie, Shearer" (cunoscutul înaintaş de la Newcastle), iar enoriaşii săi, în loc de "Gloria este a lui Dumnezeu", cântă acum "Gloria este a lui Bob" (antrenorul echipei).

Nu ne place că...

...primăria din Haifa îi cere mereu, lună de lună, suma de 4.500 shekeli cetăţeanului Otto Glickstahl, din Kiriat Bialik, în chip de impozite pentru apartamentul ocupat de acesta, cu toate că Glickstahl a murit în anul 1985.

Nu ne place că...

...aşa cum aflăm din ziarul "Adevărul", încântaţi de *lovitura* dată de arabi americanilor la 11 septembrie 2001, fraţii Voicu, proprietarii barului "Snack Attak" din Techirghiol, România, s-au repezit să-şi împodobească pereţii localului cu scenele de groază ale prăbuşirii turnurilor gemene de la New York.

Ne place că...

...agasată de faptul că albii din Africa de Sud (dar nu numai ei) se plâng toată ziua-bună ziua de necazuri, strâmbând nasul la orice, scriitoarea Stephanie Vermeulen din Johannesburg a lansat pe Internet propunerea ca o zi pe săptămână, mai precis vinerea, cetăţenii să se abţină de la văicăreala obişnuită. Ne place că ideea a avut un asemenea succes încât, încet-încet, marile ziare, posturi de radio şi televiziune au preluat-o, hotărând că vinerea nu se discută despre nimic rău.

Nu ne place că...

...grănicerii italieni sunt atât de ageamii, încât au arestat un şofer german, ţinându-l în cătuşe zece ore la rând, pe motiv că pe documentele sale era scris cuvântul "Laden". De-abia după ce au fost aduşi câini poliţişti întru descoperirea de explozive şi după ce au apelat la poliţia din Roma, grănicerii în cauză au înţeles că *Laden* nu are nici o legătură cu Osama bin Laden, ci înseamnă, pe nemţeşte, *încărcat*, un termen întâlnit de regulă în actele camioanelor cu mărfuri.

Ne place că...

...binecunoscuta cântăreaţă de muzică uşoară Corina Chiriac, din România, şi-a vopsit părul jumătate roz, jumătate roşcat.

Nu ne place că...

...islamiştii din Thailanda (o ţară frumoasă, renumită – între altele – pentru fetele de la Bangkok, care se ocupă cu pricepere de turismul sexual al occidentalilor dornici de a-şi face de cap) s-au pornit, după 11 septembrie 2001, să-şi boteze copiii cu numele lui Osama bin Laden; în acelaşi timp, aşa cum dezvăluie d. Irfan Sulong, din administraţia provinciei Yala, părinţii cu pricina mai dau băieţilor şi numele lui Saddam Hussein şi Muamar Khadaffi.

Ne place că...

...elevii de la şcoala din localitatea Axel, din Olanda, sunt pedepsiţi să prindă muşte (o oră după terminarea cursurilor) atunci când nu sunt disciplinaţi la lecţii; ne place cu atât mai mult această măsură cu cât, de la o vreme, muştele bântuie peste tot, în localitate, iar profesorii se plâng că din cuaza lor nu pot preda în linişte.

Nu ne place că...

...d-na Mary Archer – soţia politicianului şi romancierului englez Jeffrey Archer, aflat la puşcărie din cauză de mărturii false sub jurământ (à propos de o amantă a sa), a avut sadismul să declare presei: "regimul de închisoare este bun pentru un scriitor".

Ne place că...

...prin grija Fundaţiei Dr. W. Filderman, de la Bucureşti, au apărut, editate de Theodor Wexler şi Mihaela Popov – fiind foarte bine

Se pare că Arafat a turbat de-a binelea văzând că atât americanii cât şi Uniunea Europeană îl acuză pe el, în primul rând, de atentatele de la noi.

Există un leac împotriva turbării, care poate fi găsit la orice institut antirabic.

Ya ser, Arafat!

primite – două volume masive de documente privind persecuţiile la care au fost supuşi în anii 1946-1950 activiştii sionişti precum şi alţi evrei ce nu erau pe gustul puterii.

Nu ne place (în schimb) că…

…deşi istoricii cunosc mai de mult realitatea din epocă, persoanele care se ocupă victimele stalinismului (serialul TV "Memorialul durerii", muzeul memorial de la fosta închisoare Sighet etc. etc.) nu au găsit cu cale să scoată un cuvânt despre evreii torturaţi, închişi sau omorâţi în vremea aceea; nu, această atitudine, pe care o remarcasem mai de mult, ne face să avem mari îndoieli cu privire la cinstea intelectuală şi sufletească a acestor memorialişti specializaţi ai durerii.

Ne place că…

…un hoţ din Bristol, Anglia, a furat o bicicletă, lăsată dinadins de nişte ziarişti în stradă, ca momeală, trezindu-se înconjurat de reporterii cu pricina şi fotografiat din toate poziţiile.

Nu ne place că…

…aşa cum citim în "Sunday Times", Londra, Mariah Carey, cunoscuta cântăreaţă de muzică pop, s-a internat în spital, din pricină că suma primită pe ultimul ei disc este atât de mică şi umilitoare încât i-a provocat un şoc nervos; ne place, totuşi, să precizăm că suma respectivă a fost de 20 (douăzeci) de milioane de lire sterline.

Ne place că…

…actriţa franceză Catherine Deneuve, aflată într-o vizită la Bucureşti, a declarat că s-ar putea (în cazul că scenariul o să-i placă) să interpreteze într-un film rolul Reginei Maria; ne place această idee cu atât mai mult cu cât Regina Maria (soţia regelui Ferdinand şi mama lui Carol al II-lea) a fost o femeie foarte frumoasă şi deşteaptă şi în plus, să nu-i fie de deochi, deosebit de vioaie.

Ne place că…

...avocatul german Manfred Terhedebruegge, din Frankfurt, a dat în judecată – în numele clientului său – societatea de electricitate "Bewag", care tocmai redusese preţurile cu o treime. Avocatul susţine că dacă firma şi-a permis să facă o asemenea reducere, înseamnă că până atunci preţurile sale erau peste măsură de mari şi că, în consecinţă, clientul său trebuie despăgubit pentru supra-preţul plătit până la reducere; ne place, de asemenea, că tribunalul care a judecat plângerea a condamnat societatea să plătească reclamantului despăgubiri în valoare de circa 3.500 de mărci.

Ne place că…

…am dat în "România liberă" peste următoarea ştire:

«O scrisoare de dragoste care a fost trimisă în urmă cu aproape 50 de ani de un caporal din armata americană tinerei sale soţii a ajuns de-abia acum la destinatar. Caporalul James Bracy a trimis la data de 28 ianuarie 1955 o scrisoare de dragoste soţiei sale Sally, de la Fort Ord, California, unde se afla în post de doi ani. Rămasă lipită de interiorul cutiei poştale, scrisoarea a fost găsită de-abia luna trecută de o echipă de muncitori care au înlocuit cutia cu una nouă. "Cred că a fost forţa destinului. Scrisoarea era acolo, aşteptând răbdătoare în toţi aceşti ani", a afirmat Sally, asigurând că îşi iubeşte soţul la fel de mult şi în prezent.

Ne place că…

…aşa cum aflăm din buletinul "Orizonturi" (foaia HOR-ului din Beer Sheva, redactor şef George Kelemen), deputatul Avram Poraz, din "Shinui", obişnuieşte (spre deosebire de alţi parlamentari din *alia*) să răspundă la scrisori, şi-n plus să ceară lămuriri acolo unde ceva nu i se pare limpede.

Nu ne place că…

…d-na Magda Husemann, din Bonn, Germania, care obişnuia să invite la ea, la aşternut, fel de fel de cetăţeni, a tăiat cu un cuţit de bucătărie penisul a 13 bărbaţi.

Nu ne place că…

…aşa cum vedem în lunarul "Privirea", din Bucureşti, o casă de mode englezească a lansat acest costum de baie care ni se pare totalmente aiurea.

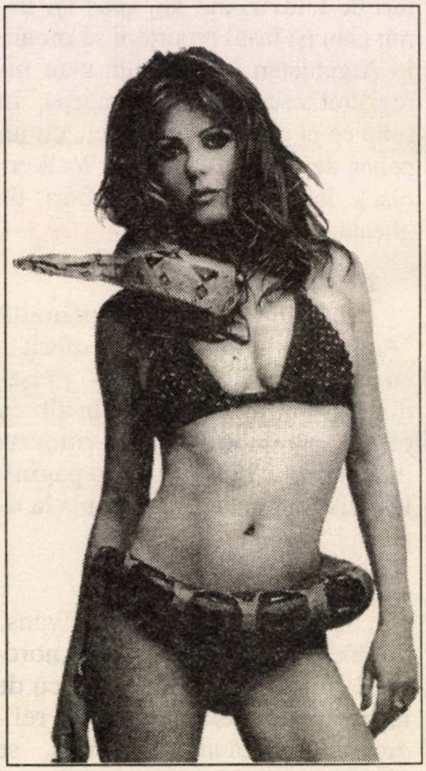

Nu ne place că…

…şomajul în Republica Gruzia a atins cota de 90%.

Ne place (în schimb) că…

…dacă tot nu au ce face, gruzinii au hotărât să se respecte: ei dorm târziu, până la 9 dimineaţa, ies din casă, după cafeluţă, pe la 10, iar primul magazin îşi deschide porţile la 11 şi jumătate.

Ion Lucian printre noi

Aşa e în lumea spectacolului: când îţi place ceva în mod deosebit, aplauzi din toate puterile şi strigi: bis!

Este exact ce s-a întâmplat cu versurile umoristice ale marelui actor Ion Lucian pe care le-a oferit, în premieră, cititorilor lui "Minimum".

După o primă tranşă de strofe cu haz, ni s-a cerut a doua. Iar după a doua (publicată în numărul trecut), ni se cere şi a treia.

Ne conformăm.

Metamorfoza

– Cum te simţi ca soţie
După atâţia ani de căsnicie?
Soţul tău e la fel de curtenitor,
de îndrăgostit şi dezmierdător
ca la început?
– O schimbare s-a petrecut.
Pe atunci îmi vorbea
de inima sa.
Acum îmi vorbeşte neîncetat
de ficat!

Cine va plăti?

– Domnişoară!
E a nu ştiu câta oară
Că întârzii la servici.
Să nu zici
Că nu te-am prevenit!
Dacă se mai repetă,
Vei avea de suferit.
– Domnule director,
Luaţi-o mai uşor,
Nu-i voie să faceţi o criză.
Am fost să-mi fac o analiză.
– Domnişoară secretară,
Vă repet a doua oară,
Treaba refuză
Orice scuză!
Cine greşeşte
Şi lipseşte,
Plăteşte!
– Doctorul m-a convocat.
A vrut neapărat
Să conchidă
Dacă sunt gravidă.
Şi dacă rezultatul efectiv
Va fi pozitiv,
Altcineva are de plătit!
Dar de ce aţi pălit?

Consult

– Doctore, te-aş ruga mult,
să-mi faci un consult.
Nu ştiu ce-i cu mine,
nu mă simt prea bine.
– Cu plăcere. Şedeţi.
Ce vârstă aveţi?
– Treizeci şi şase, la toamnă!
– E clar, doamnă!
Diagnoza-i peremptorie:
LIPSĂ DE MEMORIE!

Unghiul favorabil

Şedinţă de fotografiere
la triere
într-o şcoală de foto-modele.
Dantele, catifele, mărgele,
Dar mai mult… piele!
(Confuzia vreau s-o exclud:
când spun piele, spun NUD.)
O concurentă,
fostă adolescentă,
fostă inocentă, pretendentă
la glorie şi bani,
tocmai îl ruga
pe fotograful ce trebuia
să o fotografieze,
s-o avantajeze
alegând unghiul cel mai favorabil.
– Fii, te rog, amabil,
şi caută acea valenţă
care să mă scoată în evidenţă!
– Cu plăcere, draga mea,
dar valenţa… stai pe ea!

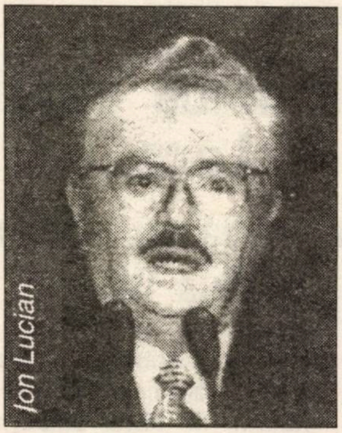

Sistem infailibil

Două femei stau la taifas
uitând să se mai uite la ceas.
Printre multe subiecte,
unele mai ascunse, altele mai directe,
bineînţeles, relaţiile cu soţii lor.
– Al meu, în general, e un amor…
Dar avar până la exasperare.
Ca să obţin ceva de la el
– chiar puţintel! –
e un veritabil flagel!
– Şi eu am avut la început
de combătut
asemenea încăpăţânări.
Dar după multe certuri şi ocări
am găsit formula miraculoasă
de a obţine ce vreau pentru casă:
îl ameninţ, cu toată melodrama
că plec la mama!
– Şi ai succes?
– Bineînţeles.
Îmi dă, fără să întârzie,
banii de călătorie!

Încet-încet, după izgonirea Talibanilor, viaţa la Kabul, capitala Afganistanului, a început să intre în normal. Iar cetăţenii, inclusiv cei care anii trecuţi se dăduseră cu Talibanii, sunt liniştiţi, respectă noile legi şi îşi văd de treburile lor.

Kabul plecat sabia nu-l taie.

MIREL BRATEŞ

În limba străzii Leca...

De vorbă cu doctorul Iulius Iancu

"Noi, copiii străzii Leca" a avut un impact extraordinar, de best-seller. Autorul, dr. Iulius Iancu, primeşte acasă, în continuare, scrisori, telefoane, telegrame, i se aduc mulţumiri, laude. Cartea – de o frumuseţe complexă, o sumă de frumuseţi, mai bine zis – o proză de un lirism bine dozat, poate fi asemănată unui caleidoscop pe care cititorul e invitat să îl învârtă încet, pe măsură ce mozaicul mărunt de imagini se grupează într-un tablou descifrabil: uliţa evreiască tip din marile oraşe româneşti. O lume în mişcare, adesea tulbure, adesea haotică, în care fiecare are nevoie de un Celălalt pentru a-l lua ca martor sau mediator sau protector. Doar că, dacă e să păstrăm comparaţia, avem de-a face cu un caleidoscop magic, care – între suferinţe şi bucurii cu gust dulce-amărui de înţelepciune – cuprinde nu numai taine şi policromii locale, ci şi *limba străzii,* frumoasă ("fagure de miere"), fel de fel de poante, tifle, ingenuităţi reale sau jucate, gogomănii, interesul pentru prieteni apropiaţi etc., ale unei lumi ce nu mai există decât în memoria prodigioasă (prin cantitate, bogăţie, varietate, calitate) a octogenarului Iulius Iancu. Iar la sfârşitul lecturii, după ce va fi pus deoparte ocheanul fermecat, cititorul va descoperi că încă este însoţit de tandra atmosferă de vrajă băcăuană, de această *natură muribundă cu locşăn şi Haimeir der Mişighiner.* Ori că ştie deja pe de rost "problematica" de final, umorul amar, al libaţiunii obişnuiţilor şpriţari de la cârciuma lui Şulem: *"Să fie linişte în ţară", "Să găsim un băiat bun Anuţei!", "Urziceanu şi Antoniu să crape! Să-i lase în pace pe evrei!".*

Acum, după ce am citit şi partea a doua a cărţii, îmi dau seama că lucrurile sunt mult mai complicate: Iulius Iancu construieşte nu doar o galerie de personaje, biografii miniaturale de evrei care trăiesc în *ştetl*-ul de pe Leca – universul privilegiat al copilăriei, apoi adolescenţa, maturitatea ş.a.m.d. – ci mai degrabă o dramă despre nişte oameni cărora li s-a întâmplat să aibă un destin rătăcitor, cu toate consecinţele lui cumplite, devastatoare, uneori până la limita capacităţii de înţelegere şi a posibilităţilor de refuz...

Strada Leca, ce va pieri înghiţită de buldozere, închide un ea un ciclu, nu poate fi, la urma urmelor, o temă, ci mai curând un pretext pentru dezbateri-eseu, un "truc" tematic; ne despărţim de atâtea fiinţe şi locuri pe parcursul unei vieţi încât cel mai probabil e că nu pierderea unei străzi e elementul important, ci acel *Ceva* căzut în timp, *Ceva* de care ne rupem-îndepărtăm pentru totdeauna.

I-am comunicat dr-ului Iulius Iancu această supoziţie şi d-sa a fost întru totul de acord.

– Aşa e... Ruptura de strada Leca marchează ***deznodământul,*** *ea a fost precedată de o sumbră, chinuită desfăşurare a timpului, până la acel moment tragic în care suntem acut conştienţi de trecut, de ceea ce a fost şi, deopotrivă, de viitor. În cazul meu, acest* ***nevermore*** *absurd şi ininteligibil a însemnat atmosfera apăsătoare din casa părintească după moartea mamei mele, când abia împlinisem doi ani, izgonirea din şcoli şi universităţi, ticăloşia aceea cu legiuirile rasiale – numerus nullus, lagărele de muncă obligatorie, tenebrele ameninţătoare de lichidare totală. Apoi, după război, aderarea la lozincile ipocrite ale comuniştilor... Visul a fost scurt şi dezolant, urât! Apoi, iar* ***evreu,*** *iar categoria a doua, suspiciuni, umilinţe, sforării, din nou în faţa porţilor închise. M-am trezit lucid, venind în Israel –* ***alia*** *definitorie pentru evoluţia mea întru medic-scriitor de destine...*

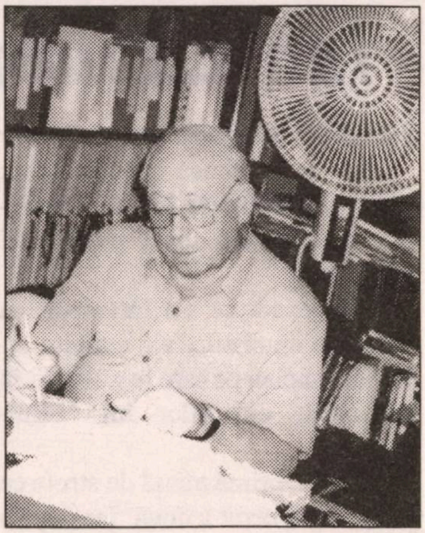

Dr. Iulius Iancu

– Fug, cât se poate, de medici! Spuneţi-mi, mai bine, cum aţi scris "Copiii".

– În fiecare seară rememoram o amintire, ca să pot adormi; dacă ştii cum, un segment, un singur moment din viaţa sufletească îţi poate trezi o mie de celule adormite din creier şi să-ţi refacă, astfel, un întreg univers. Dimineaţa puneam totul pe hârtie şi – iată, acum sunt în măsură să garantez supravieţuirea – în abstract – a unei lumi fantastice, altminteri pe cale de dispariţie. Şi... continui! Scriu a treia parte a cărţii, un volum care încheie ciclul memorialistic asupra ***ştetl****-ului din Bacău.*

– Într-un fel, o rânduială de custode...

– Da, numai că şi custozii ies la pensie, se retrag la bătrâneţe... Cine ştie?

– Asta e partea de ursită neagră. Nimeni nu scapă... Drept care: *carpe diem!* şi – chiar dacă nu ne-am afla în sărbătoarea Anului Nou 2002 – vă doresc "La anul şi la mulţi ani, cu sănătate!".

ETC... ETC...

••• La mulţi ani Marianei Juster, acum când împlineşte 70 de ani de viaţă şi vreo 50 de scris! Prozatoare de talent, sărbătorita de azi s-a impus în Israel cu un volum de schiţe despre satul ei natal, Frumuşica, aşezare moldovenească cu nume invidiabil. A frapat, de la început, limbajul autentic al locurilor, capitol la care Mariana Juster s-a dovedit inegalabilă. Toată lumea a înţeles că, asemeni atâtor alţii, scriitoarea a venit în Israel cu un bagaj de "amintiri din copilărie" de care se simte legată. Aşa e firesc, aşa e moral. Pe urmă, însă, după ce şi-a făcut datoria faţă de oamenii din Frumuşica, Mariana Juster şi-a îndreptat încet-încet privirea şi auzul către lumea de la noi. A rezultat, de-a lungul anilor, o serie de schiţe, nuvele, povestiri sau momente înregistrând cu fineţe realitatea din Israel. În paralel cu scrisul, M. J. a întemeiat, împreună cu soţul ei, poetul Solo Juster, un cenaclu literar, la domiciliu, devenit o *adresă* pentru oamenii condeiului şi, mai ales, o mică revistă, numită "Punct", ce apare trimestrial. Alcătuită artizanal în apartamentul cuplului, precum mai de mult "Mele" a lui Ştefan Baciu, din Honolulu, sau "Argo", al lui Alexandru Lungu, din Bonn, "Punctul" se trimite fără zgomot la amici, oferindu-le versuri (mai ales versuri), mici proze şi texte de critică literară; la acest din urmă capitol este vizibilă prezenţa lui Iosef Eugen Campus, care funcţionează ca un veritabil patron spiritual al micii tipărituri.

••• Coincidenţa face ca în aceste zile de aniversare să fi ieşit de sub tipar un număr nou din "Punct": 28-29. Citindu-l, întâlnim nume familiare mişcării literare de la noi, precum Eugen Campus, Andrei Fischof, Solo Har, Luiza Carol, Shaul Carmel, Maria Găitan-Mozes, Judith Coman, Zoltan Terner, Lucian Zeev-Herşcovici, Andrei Strihan, Felix Caroly, Mioara Iarchi-Leon ş.a., precum şi, desigur, editorii "Punctului".

••• Şi tot coincidenţa face ca la acest sfârşit de 2001 să comemorăm un an de la dispariţia poetului şi editorului Mircea Gorun. Luându-se la întrecere cu soţii Juster, Gorun izbutise, cum ştim, să scoată o revistă, "Pro şi Contra", apărând trimestrial cu regularitate de ceasornic. Din păcate, după moartea neobositului Gorun, revista a pierit. În felul acesta, "Punctul" a rămas singura tipăritură literară cu apariţie regulată din *alia.* Cu atât mai mult ne îndreptăm gândul înspre singurătatea celor doi alergători de cursă lungă şi le dorim succes.

••• Adevărul este că ăştia sunt daţi în paşte. Avem în vedere pe Leon Volovici şi Costel Safirman, animatorii Cercului Cultural de la Ierusalim. Numiţii, precum se ştie, organizează de câţiva ani de zile fel de fel de întâlniri sau mese rotunde, sau spuneţi-le cum vă place, cu diferiţi scriitori, artişti etc. din ţară şi de peste hotare: Liviu Ciulei şi Nina Cassian, I. Schechter şi Matei Călinescu, Şt. Augustin Doinaş şi B. Elvin, M. Shafir, Moshe Idel, Augustin Buzura şi recent plecatul dintre noi Zigu Ornea, Iordan Chimet, Alex. Sever, N. Manea, Virgil Duda ş.a.

Până aici n-ar fi nimic ieşit din comun. Banalitatea banalităţilor. Toate organizaţiile, asociaţiile ş.a.m.d. organizează adunări de acest fel. Spre deosebire însă de întrunirile normale, despre care nu mai auzi nimic după câteva zile, de pe urma cuvintelor rostite acolo alegându-se praful şi pulberea (şi se duc ca clipele, fluturând aripele), Safirman şi Volovici au avut şi *spuribus*-ul şi voinţa necesară, înregistrând cu grijă mărturiile şi ideile lansate în cadrul Cercului. Ei au înţeles, aşadar (un lucru la îndemâna oricui, de altfel), că în vreme ce vorba zboară, scrisul – el – rămâne. Rezultatul: luna trecută a apărut în editura "Fundaţia Culturală Română", din Bucureşti, un volum masiv, intitulat "Întâlniri la Ierusalim" şi coordonat de C. Safirman şi L. Volovici. Un volum cuprinzând relatarea celor discutate la Cerc şi asigurând salvarea lor de la naufragiu. Un volum – ne grăbim să precizăm – despre care vom mai vorbi.

••• De fapt, ideea de a păstra, pentru prezent şi viitor, intervenţiile orale ale personalităţilor din epocă a devenit o adevărată lege pentru oamenii cât de cât Ok şi normali la capitolul civilizaţie. Un exemplu în acest sens îl avem şi noi în faţă: este vorba de revista "Liens" din Paris, care publică pe larg textele legate de "Remiterea premiului A.J.C.F. pe anul 2001 Marelui Rabin Alexandru Şafran". Aşa cum am anunţat la vremea sa, importanta distincţie acordată de A.J.C.F. (Amitié Judéo-Chrétienne de France) a fost înmânată dr-ului Şafran la 6 mai 2001, la Sinagoga Beit-Yaakov din

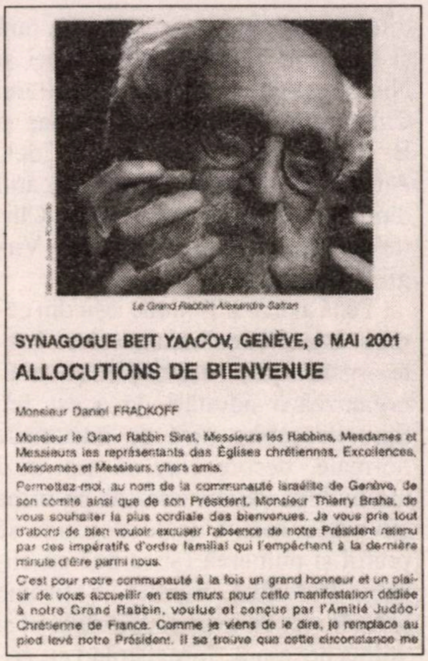

Le Grand Rabbin Alexandre Safran

SYNAGOGUE BEIT YAACOV, GENÈVE, 6 MAI 2001

ALLOCUTIONS DE BIENVENUE

Monsieur Daniel FRADKOFF

Monsieur le Grand Rabbin Sirat, Messieurs les Rabbins, Mesdames et Messieurs les représentants des Églises chrétiennes, Excellences, Mesdames et Messieurs, chers amis.

Permettez-moi, au nom de la communauté israélite de Genève, de son comité ainsi que de son Président, Monsieur Thierry Braha, de vous souhaiter la plus cordiale des bienvenues. Je vous prie tout d'abord de bien vouloir excuser l'absence de notre Président retenu par des impératifs d'ordre familial qui l'empêchent à la dernière minute d'être parmi nous.

C'est pour notre communauté à la fois un grand honneur et un plaisir de vous accueillir en ces murs pour cette manifestation dédiée à notre Grand Rabbin, voulue et conçue par l'Amitié Judéo-Chrétienne de France. Comme je viens de le dire, je remplace au pied levé notre Président. Il se trouve que cette circonstance me

Geneva. Între timp, redacţia revistei "Liens" a adunat cuvântările, omagiile etc. rostite cu acel prilej, le-a dat la cules, le-a paginat şi, mai nou, le-a tipărit. Mânaţi fiind de-acelaşi gând ce i-a stăpânit pe Volovici şi Safirman: să rămână undeva, să nu se piardă. Culegerea cuprinde contribuţiile câtorva dintre "vedetele" iudaismului francez şi elveţian, admiratori ai creaţiei lui Şafran: D. Fradkoff, A. Arbez, D. Banon, P. Thibaud, R. S. Sirat. Întâlnim şi cuvântul de răspuns al laureatului precum şi o bibliografie a scrierilor acestuia.

••• Explodează bombele pretutindenea, inclusiv la Haifa în autobuze, dar Uly Vălureanu, cu ochii la flăcările şi fumul de la doi paşi de casa lui, continuă să transmită, încleştând gura, ştiri sub firma agenţiei sale ISROpress:

■ Senatul României a votat ridicarea imunităţii parlamentare a senatorului Corneliu Vadim Tudor cu 88 de voturi împotriva două. Senatul a autorizat trimiterea lui în judecată pentru "răspândirea de informaţii false". Într-un atac împotriva preşedintelui României Ion Iliescu – care l-a învins în alegerile prezidenţiale – C.V.T. a afirmat că în România au fost antrenaţi terorişti ai Hamasului. Declaraţiile sale au stârnit ecouri în străinătate. Unele ziare au precizat ulterior că cei antrenaţi au fost persoane trimise de Autoritatea Palestiniană, pentru crearea poliţiei A. P., şi că Israelul a fost de acord cu această pregătire.

Senatorul Vadim este preşedinte al Partidului România Mare. El este de asemenea directorul revistei "România Mare", promotoare de aproape un deceniu a unei politici antisemite.

■ Masivele volume "Anchete şi procese uitate – 1945-1960", editate de Theodor Wexler şi Mihaela Popov şi publicate sub egida Fundaţiei W. Filderman, în colecţia "Antievreismul comunist", reprezintă o noutate absolută pe plan nu numai editorial ci şi istoric şi politic, scrie Felicia Antip într-o corespondenţă adresată *agenţiei* din Haifa.

Documentele date la iveală pentru prima oară şi adunate în două tomuri format mare de 1.277 şi respectiv 909 pagini prezintă pentru prima oară persecuţiile sistematice suportate de evreii din România în primii 15 ani după încheierea celui de al doilea război mondial, adică în perioada în care li se reproşează că "au adus şi au impus" regimul comunist.

Lansarea acestei lucrări – instrument ştiinţific indispensabil celor ce studiază istoria României postbelice şi (sau) istoria părăsirii României de către populaţia de origine evreiască – a avut loc în sala de cinematograf a Cercului Militar din Bucureşti, în cadrul unui simpozion cu participarea unui număr mare de personalităţi ale vieţii ştiinţifice şi culturale bucureştene.

În comunicările lor, Nicolae Cajal, Theodor Wexler, Constantin Vişinescu, Dinu Giurescu, Adrian Cioroianu şi Alexandru Niculescu (care a citit şi o comunicare a profesorului Carol Iancu din Franţa) au înfăţişat şi comentat unele dintre dezvăluirile cuprinse în culegerea de documente şi au completat informaţia prin amintiri sau prin rezultatele cercetărilor proprii. Bunăoară, avocatul Constantin Vişinescu a vorbit despre procesul care i-a fost înscenat şi despre anii petrecuţi în închisoare pentru unica vină de a fi fost apărătorul Mellei Iancu în procesul conducătorilor sionişti din 1953.

Toţi vorbitorii au subliniat caracterul de noutate absolută al acestei lucrări. Într-adevăr, trebuie remarcat că diversele asociaţii ale foştilor deţinuţi politici, fundaţii pentru cinstirea memoriei celor persecutaţi de regimul comunist, reconstituiri şi anchete cinematografice sau epice (de tipul serialului "Memorialul durerii") au ignorat cu totul, până în momentul de faţă, persecuţiile împotriva militanţilor mişcării sioniste şi a evreilor care doreau să emigreze, calvarul proceselor măsluite şi al anilor grei de temniţă.

Autorii culegerii au dezgropat din arhive documente despre care nu se pomenise niciodată înainte, de exemplu o notă telefonică a Chesturii Iaşi din care reiese că la 14 iulie 1946, poliţia din Iaşi a atacat cu focuri de armă un grup de manifestanţi sionişti şi a arestat zece dintre ei. Sunt publicate integral Rezoluţia CC al PMR din 12 decembrie 1948 şi Hotărârea Guvernului României din 4 martie 1949 privind interzicerea activităţii Joint-ului şi a altor organizaţii evreieşti similare pe teritoriul României.

Procesele conducătorilor sionişti din România au fost înscenate simultan cu persecuţiile antievreieşti din Uniunea Sovietică şi din celelalte ţări comuniste est-europene şi au fost instrumentate cu aceleaşi mijloace perverse. Condamnaţii la muncă silnică pe viaţă, de la A. L. Zissu la Mişu Benvenisti şi de la Jean Cohen la Moţi Moscovici – au fost supuşi celor mai perfecţionate metode de teroare, presiune şi şantaj, mergându-se până la tortură şi înfometare, pentru a fi siliţi să se autoincrimineze şi să-şi defăimeze prietenii. Unii au cedat, alţii şi-au menţinut verticalitatea până la capăt. Incriminat în repetate rânduri chiar de prietenii săi ca sursă de informaţii cu caracter de spionaj, prietenul meu ziaristul şi poetul M. Rudich şi-a susţinut cu demnitate nevinovăţia. "Justiţia" comunistă a fost la fel de necruţătoare şi cu cei pe care reuşise să-i îngenuncheze şi cu cei care îi rezistaseră.

Propaganda antisemită contemporană, care aruncă asupra evreilor vina de a fi introdus şi sprijinit necondiţionat regimul comunist din România, a ocolit întotdeauna un adevăr istoric de netăgăduit: părăsirea masivă a României comuniste de către populaţia evreiască supravieţuitoare a Holocaustului.

Noua culegere de documente scoate la lumină adevărata faţă a antisemitismului practicat de conducerea comunismului românesc – fără a trece cu vederea incalificabila contribuţie a evreilor care făceau parte din această conducere şi din organele ei de represiune.

■ Radiodifuziunea română a transmis o emisiune profil dedicată lui Mihai Pascal, regizor şi realizator de spectacole teatrale, cu prilejul împlinirii vârstei de 75 de ani. Programul – inclus în emisiunea Teatrul Naţional Radiofonic – a cuprins un interviu cu sărbătoritul (care locuieşte la Petah Tikva), amintiri depănate de cunoscuţi actori şi alţi oameni de teatru (între care Ion Lucian, Elena Negreanu, Dan Puican), de foşti elevi ai săi, precum şi fragmente din piese radiofonice puse în scenă de Mihai Pascal, între care "Omul cu mârţoaga", de George Ciprian, "Wallenstein", de Schiller (cu Dina Cocea şi Constantin Codrescu în rolurile principale), "Copilul din spatele ochilor", de scriitoarea israeliană Nava Semel.

■ Marţi, 5 Kislev 5762, a murit şi a fost înmormântat la Toronto Manes Leib. Manes a scris câteva cărţi şi a publicat mai multe articole în cărţile dedicate iudaismului dorohoian.

■ O carte nouă, "Walachian Years", de Bernard Politzer, cu subtitlul "Political-Cultural Chronicle of a Youth, 1940-1960", a fost publicată recent de Editura Balaban din Rehovot. Autorul, care foloseşte ca pseudonim literar numele său din naştere, este cunoscut sub numele lui ebraic, Dov Por. El este Professor Emeritus de zoologie la Universitatea Ebraică din Ierusalim, unde a făcut o carieră ştiinţifică distinsă după emigrarea în Israel în 1960.

Pentru cei care au activat în mişcări de tineret sioniste în România după cel de-al doilea război mondial, Dov Por era o figură cunoscută, în calitatea lui de membru al conducerii organizaţiei Hashomer Hatzair. Activitatea lui a dus la arestarea şi închiderea lui de către Securitate în închisoarea Jilava în anii 1953-1955.

Precum arată subtitlul, autorul descrie în cartea sa o perioadă zbuciumată, care cuprinde războiul mondial, imediata şi scurta perioadă "liberă", urmată de regimul comunist. Cartea nu e o cronică documentară, ci o culegere de reflecţii personale scrise cu multă sensibilitate.

■ Emisiunea săptămânală "Clipa de poezie" a postului de televiziune TV Romania International a prezentat-o pe poeta Madeleine Davidsohn din Haifa. Aflată în România pentru lansarea volumului de proză "Întinde mâna zilei care vine", scriitoarea a fost invitată la prestigioasa emisiune de lirică a postului şi, cu această ocazie, a citit versuri din volumul "Intrare liberă" apărut la "Minimum". În cadrul emisiunii ea a subliniat faptul că este poetă israeliană, dar că pentru poezie foloseşte limba în care a auzit cântecele de leagăn, limba în care a scris primul vers, limba în care a ascultat prima declaraţie de dragoste...

În versurile citite în emisiune, fenomenul israelian a fost prezent în mod evident ("Recrutarea fiului", "Accidentul helicopterelor" etc.).

A fost un bun prilej de prezentare a unei poete israeliene de limbă română pentru un public larg din România şi din străinătate, care urmăreşte emisiunile postului TV Romania International. Producător al emisiunii: Sandrino Gavriloaia.

Prezențe, prezențe...

■ Sculptoriţa Sonia Natra a obţinut un nou (şi frumos) succes pe "stadionul" artistic care este Parisul. Ea a cucerit medalia de bronz la salonul "Artistes français – 2001". Salonul cu pricina are mare vechime şi mare prestigiu: el a fost înfiinţat de Colbert, ministrul lui Ludovic al XIV-lea. Ca şi la Olimpiade (că tot vorbisem de stadion), participarea e greu de obţinut. În fiecare an, organizatorii iau în considerare 4.000 de cereri de admitere, aprobând înscrierea a cca. 1.000 de concurenţi. Dintre care, câţiva doar urcă – aşa cum s-a întâmplat anul acesta – pe podium. Aceeaşi Sonia Natra a primit – de astă dată pentru versurile sale în franceză – decoraţia "La croix de vermeil" a Asociaţiei "Mérite et devouement français" pentru "aportul la cultura franceză şi internaţională", – precum şi medalia de aur a "Academiei Internaţionale Lutèce".

■ Mai ştie cineva de Berman, marele foto-reporter de la "Dimineaţa" şi "Adevărul", cel ce-l însoţea pe Brunea-Fox în reportajele sale? Puţini... Iar printre aceştia, tânărul actor Tomi Cristin, de la Teatrul Naţional din Bucureşti. El a

Iosif Berman

Tomi Cristin

fost ales (şi din cauza talentului, dar şi din cauza asemănării sale fizice cu personajul) să-l interpreteze pe Berman în filmul românesc "Omul cu o mie de ochi" de Alexandru Solomon. (Regizorul nu e altul decât fiul regretatului poet şi traducător Petre Solomon.) Şi mai este cineva care seamănă – dar într–alt fel – cu Iosif Berman: d-na Luiza (Lily) Berman, fiica lui, în vârstă de 82 de ani. Înconjurată de fotografii semnate Berman, octogenara, care-l numeşte pe tatăl ei "vânătorul de nori", a amintit într-o convorbire cu Adina Ştefan, de la "România liberă", împrejurările în care s-a stins din viaţă marele fotograf: «Iarna vitoare se vor împlini 60 de ani de când a murit tata. În 1941, l-a răpus persecuţia legionară. I-au închis atelierul, nu l-au mai lăsat să lucreze. A plâns, s-a consumat şi s-a îmbolnăvit. A murit ţinându-ne de mână pe mine şi pe sora mea. Avea doar 51 de ani. La 20 de ani, am devenit sprijinul mamei. Pe tata l-am înmormântat cu cecul care tocmai venise de la "New York Times".» Berman colabora şi la marele cotidian american.

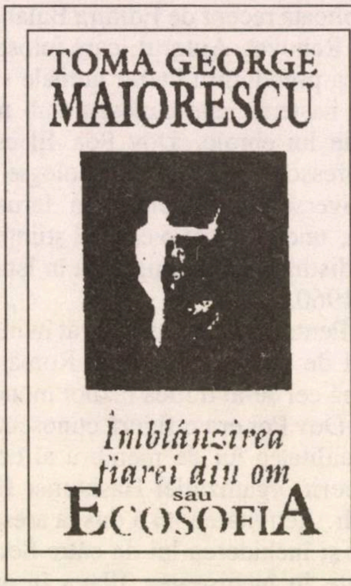

TOMA GEORGE
MAIORESCU

Îmblânzirea fiarei din om
sau
ECOSOFIA

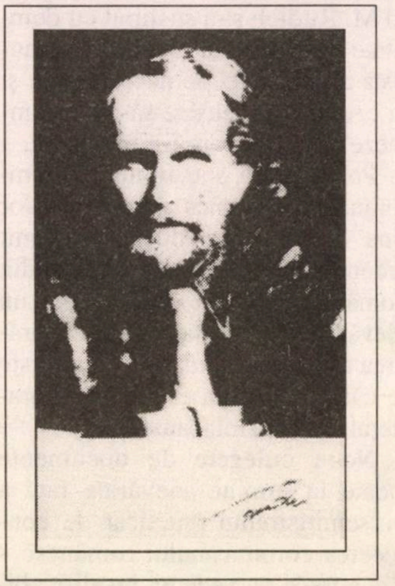

■ O carte nouă – şi surprinzătoare – a lui Toma George Maiorescu. Poet, reporter (frenetic), redactor şef la o revistă de turism, T.G.M. – aşa cum i se spune – i-a luat prin 1990 pe toţi pe neaşteptate, dovedindu-se un competent şi pasionat ecologist, obsedat de salvarea naturii. Un timp a fost şi conducătorul partidului ecologist din România. Mai nou, de la salvarea păşunilor, pădurilor şi a apei de izvor, T.G.M. a sărit la... salvarea sufletului. Cartea la care ne referim se cheamă "Îmblânzirea fiarei din om, sau Ecosofia". Înţelegem că termenul îi aparţine. Volumul, bine primit în România, cuprinde cursul pe această temă predat de scriitor la o universitate particulară din Bucureşti. Care va să zică, stimatul nostru confrate se ocupă de îmblânzirea fiarei din om. În prima clipă, copleşiţi cum suntem de ofensiva extraordinară a fiarei din ziua de 11 septembrie 2001, sau, mai aproape, de urletele sălbatice ale islamiştilor din Gaza ori de explozia hitleristă de la Bucureşti, era să zicem: Domnu' T.G.M., du-te şi te culcă, dumneata nu vezi ce se petrece în jurul nostru? Pe urmă, însă, ne-am spus să nu o luăm pe coarda pesimistă şi să-i acordăm autorului o şansă. Succes, dragă T.G.M., în lupta dumitale pentru îmblânzirea cu pricina!

■ *De ce evreu?* Este o carte de Joseph Rosen, din Ierusalim, despre care am mai avut prilejul să scriem. Şi din cauza condeiului bun al autorului (un *religios* – dar nu ultra – din capitală), şi din pricina temei: nu cazi în fiecare zi peste mărturia unui român get-beget, care, trăind în România anilor '70, s-a hotărât, liber şi nesilit de nimeni, să treacă la iudaism. Lucrarea este atât de neaşteptată şi de interesantă încât, după ediţia în limba română, a văzut lumina tiparului în ebraică. Însoţită de o prefaţă de dr. Yosef Govrin, fost ambasador al Israelului la Bucureşti. Iat-o, spre bună ştiinţă, în traducerea istoricului Lucian Zeev Herşcovici:

«Joseph Rosen a fost trecut la iudaism, la Bucureşti, de către Şef Rabinul evreilor din România, regretatul rabin Moshe David Rosen, aceasta petrecându-se la sfârşitul perioadei ceauşiste. El a iniţiat procesul de emigrare în Israel în perioada în care eu am servit ca ambasador al Statului Israel la Bucureşti. După sosirea în Israel, el şi-a întemeiat un nou cadru familial. Drept recunoştinţă faţă de rabinul Rosen – care i-a fost îndrumător spiritual şi l-a ajutat să se alăture poporului evreu – autorul cărţii a adoptat numele de familie al rabinului, iar fiul cel mic – care s-a născut la Ierusalim după ce rabinul Rosen a încetat din viaţă fără să fi avut copii – poartă numele de Moshe David.

Joseph Rosen oferă o prezentare largă a drumului său în perioada regimului comunist din România. În acelaşi timp, el descrie elementele care l-au condus spre hotărârea de a-şi lega destinul de cel al poporului evreu, ataşamentul său pentru Thora – învăţătura divină a poporului lui Israel – precum şi procesul de alia.

Prezentarea procesului de transformare a vieţii sale este interferată cu descrierea politicii de reprimare, atât la nivelul individual cât şi la cel colectiv, de către fostul regim comunist din România. Întâlnirea cu rabinul Rosen a fost determinantă, autorul descriind personalitatea şi activităţile fostului rabin, puternica influenţă pe care a avut-o asupra sa, dar şi rolul deosebit de însemnat pe care acesta l-a avut asupra comunităţii evreieşti.

Importanţa cărţii rezultă din faptul că reprezintă o mărturie interesantă – şi demnă de încredere – asupra celor petrecute în societatea comunistă din România. În acelaşi timp, sunt descrise suferinţele unui om care – căutându-şi o nouă identitate – se alătură poporului evreu, identificându-se cu aspiraţiile sale naţionale pe calea realizării idealului sionist, la început în aşezările Gush Katif (Gaza), apoi în capitala ţării, la Ierusalim.

Această carte reprezintă o îmbinare între evenimente, impresii şi ideologii pe de o parte, iar pe de altă parte de trăiri profund omeneşti însoţite de inerentele suferinţe pe care autorul şi le asumă în mod firesc în dificilul proces al trecerii de la o altă religie şi de la alt popor, către poporul lui Israel. Această conversiune, fapt destul de rar în epoca noastră, oferă cărţii un specific interesant, întrucât simbolizează atât acceptarea unei decizii curajoase cât şi hotărârea de a aparţine, cu trup şi suflet, poporului evreu. Din acest punct de vedere, cartea reprezintă nu numai descrierea personală a unui om care are rezerve faţă de societatea contemporană, ci reprezintă şi un izvor istoric interesant.

Oricine este interesat să cunoască punctul de vedere original al unui om care s-a alăturat poporului evreu – aceasta după ce el a studiat profund istoria şi tradiţiile poporului nostru, începând din perioada care a precedat primirea Thorei şi evoluând până la etapa iudaismului modern – va putea găsi, în această carte, elemente originale şi deosebit de interesante.

Pentru toate aceste realizări, eu doresc să transmit autorului tradiţionala urare ebraică "işar koah" (să ai putere).»

••• Pomenisem, mai la început, elogios despre Leon Volovici. Dar (fiindcă suntem oameni obiectivi) despre omul din Ghilo, Ierusalim, avem de spus şi lucruri rele. Astfel, într-un articol de Al. Călinescu (critic literar şi profesor la Universitatea din Iaşi) din săptămânalul "Dilema" despre masiva lucrare "Războiul împotriva culturii române (1944-1999)", coordonată de Mihai Ungheanu, parlamentar PRM, şi Ilie Bădescu, sociolog, întâlnim următoarea frază:

«Cine s-a obstinat (potrivit autorilor cărţii, **n. red.**) să încerce a distruge cultura română după 1990, aşadar după prăbuşirea comunismului? Ei bine, nici mai mult nici mai puţin decât... Z. Ornea şi Leon Volovici, secondaţi, când e nevoie, de Nicolae Manolescu, Ion Negoiţescu, Virgil Nemoianu, Paul Cornea şi încă alţii pe care-i bănuiţi. Adică toţi cei care au spus, spre exemplu, că nu putem ignora episoadele legionare din biografia unor Eliade, Noica, Cioran sau care au avertizat asupra riscului pe care îl reprezintă manipularea delirantă a unor idei din gazetăria lui Eminescu.»

Lui Ornea nu-i mai putem aduce nici un reproş: e prea târziu, omul s-a prăpădit. Dar pe Volovici îl putem lua la refec. Bine, domnule, de ce distrugi dumneata cultura română? Ce-ţi veni? Noi te-am stimat întotdeauna, te-am preţuit, te-am lăudat nu o dată şi acuma aflăm despre dumneata lucruri care ne îngrozesc. Se poate? Dezmeticeşte-te, frate, şi nu mai distruge cultura aceasta pe care o iubim cu toţii.

••• O stafie străbate lumea literară. Aşa cum arătăm la "Se zvoneşte că...", oamenii vorbesc că se pune la cale înfiinţarea unei noi asociaţii scriitoriceşti, care să acţioneze în paralel cu cea existentă. Până acuma, nu se poate vorbi de fapte concrete. Dar stafia i-a impresionat într-atât pe cei de la Asociaţia Scriitorilor încât luna trecută, subiectul a fost abordat în cadrul unei adunări generale unde s-a chemat la combaterea primejdiei.

••• Dar stafia cu pricina nu a constituit singurul motiv de nelinişte înregistrat în adunarea generală a Asociaţiei. Fiindcă o nenorocire nu vine niciodată singură, acolo s-a discutat şi despre alt necaz ce s-a abătut asupra unora dintre membrii Asociaţiei. Aşa cum se obişnuieşte, Ambasada Română (mereu la ordinea zilei!) trimite cu prilejul lui 1 decembrie – Ziua Naţională a României – invitaţii la recepţia organizată cu acest prilej. De data aceasta, câţiva scriitori s-au plâns că invitaţiile primite au fost pentru o singură persoană, care va să zică fără soţie (sau soţ). Greu de crezut că diplomaţii din Adam Hacohen ar fi vrut să jignească pe careva (nu e genul lor). Mai degrabă, se pare că invitaţiile (cartoanele) au fost completate la repezeală de cineva care a omis să adauge: cu Doamna (sau cu Domnul) şi că, oricum, se *înţelege* că gazdele se aşteaptă să vii însoţit la petrecere. La ora când trimitem însemnarea de faţă la tipar, vânzoleala de pe la Asociaţie pe tema recepţiei este în toi. Şi nu mă întrebaţi ce e pe-acolo.

••• Una bună a lui Schechter, în "Tribuna-Magazin", à propos de mania celor de la televiziune de a vorbi, atunci când iau un interviu, de paişpe ori mai mult decât invitaţii lor:

«Ilana Dayan vorbeşte torenţial. Ea este ca un critic literar care prezintă un roman într-o prefaţă mai lungă decât romanul însuşi.»

••• Şi încă una (în "Ultima oră"), à propos de încăierările la sânge dintre OEP-işti şi hamasnici:

«Se pare că palestinienii sunt acum de partea noastră. Deduc acest lucru din faptul că se omoară între ei.»

••• Ne plângem (şi pe bună dreptate) că de ani şi ani de zile practic *aliaua* din România a încetat, ca un robinet care s-a închis. Din când în când, doar, mai curge o picătură. Şi ce facem când, totuşi, din an în paşte mai aterizează vreun ole hadaş la aeroportul Ben Gurion? Păi, uite ce facem. Ceea ce reiese din scrisoarea primită la redacţie, mai deunăzi, din partea tinerei Anca Bugean:

«Mă numesc Anca Bugean, locuiesc pe strada Neve Shaanan 11/5, Tel Aviv, cu chirie. Am venit în Israel în anul 1995. Sunt studentă în ultimul an la departamentele de engleză şi franceză ale Universităţii Tel Aviv.

Nu primesc nici un fel de ajutoare sau bursă pentru a mă întreţine şi a-mi plăti taxele şcolare. Lucrez numai două zile pe săptămână, atât cât îmi permite programul de studii.

Sper ca la sfârşitul anului IV să pot găsi un loc de muncă corespunzător.

Până atunci vă rog să mă sfătuiţi cum pot obţine un ajutor material pentru acest ultim an de studii, pentru a putea face faţă unui trai decent care să nu îmi răpească din timpul necesar de studii. Am apelat la forurile care îi ajută de obicei pe studenţi, fără succes, şi sper că poate cunoaşteţi vreo organizaţie care îi ajută pe olimii din România.»

Alo, HOR-ul şi celelalte 10438542019 asociaţii, uniuni şi organizaţii ale alialei! Se aude? Poate vă mişcaţi şi dvs. un pic!

••• După moartea lui Zigu Ornea, cei de la Federaţia din Bucureşti au căutat un alt director pentru editura "Hasefer", pe care istoricul literar a condus-o strălucit. Urmaşul a fost găsit în persoana istoricului şi etnologului Andrei Oişteanu, autorul studiului de mare succes despre imaginea evreului în lumea românească. O alegere foarte potrivită. Din păcate, însă, lucrurile s-au oprit aici. Oişteanu s-a arătat interesat de propunere, dar, când i s-a spus care este salariul, a refuzat-o. Se pare, totuşi, că negocierile continuă. Nouă ne-ar face plăcere să ştim că şefii Federaţiei au găsit o soluţie.

••• Un frumos succes de critică şi de public obţine romanul "Ultima ninsoare" (ediţia a doua) de Getta Berghoff. În ziarul "Curierul din Cluj", scriitorul român Ion Cristofor, care urmăreşte cu atenţie scrisul de pe la noi, consacră romanului o cronică amplă. Extrase:

«La cea de a doua ediţie, "Ultima ninsoare" (Editura Minimum, 2001) a Gettei Berghoff se dovedeşte un roman de mare fineţe a analizei psihologice, cu o reală forţă de sugestie. Evocarea discontinuă, fragmentată, apropie romanul de formula jurnalului intim care reţine nu numai pasaje de discretă autoanaliză, ci şi fragmente de observaţie social-morală, ce dovedesc o indiscutabilă abilitate. Romanul e istoria convulsionată, tragică a unei mari iubiri, dar şi unul de observare nemiloasă, chirurgicală a unei lumi în derută. Vocea narativă aparţine autoarei însăşi, care înglobează în masa prozei sale şi câteva fragmente de jurnal. "Ultima ninsoare" se dezvăluie ca o carte tulburătoare, de o profundă emoţie umană. În ciuda faptului că avem de-a face cu un roman scris la persoana întâi, nu este vorba de un roman de autoscopie, cât unul de atentă observaţie realistă, cu subtile observaţii asupra psihologiilor, caracterelor şi mediului social. Avem de-a face cu un gen de "biografie romanţată", desigur, cu sublinierea că reconstituirea existenţei personajului principal nu are nimic idealizat sau romanţios. Cartea Gettei Berghoff constituie în acelaşi timp o reconstituire a epocii dinaintea celui deal doilea război mondial, dar şi a perioadei instalării comunismului în România. Personajul central al romanului, Miltiade Băcăuanu, se naşte într-o familie de evrei bârlădeni, victime ale exceselor rasiale. Fraţii săi, Arthur şi Hary, au simpatii comuniste. Arthur trece Prutul spre a se alătura "celor care" – aşa îşi închipuia el – "vor aduce libertatea". Hary va fi internat cu tovarăşii săi comunişti în lagărul de la Târgu-Jiu, iar în timpul războiului în lagărul de la Vapniarka. Speranţele evreilor autohtoni că sovieticii vor aduce sfârşitul umilinţelor din perioada războiului, în care majoritatea bărbaților sunt trimiși la curățat zăpada, vor fi înșelate curând.

Miltiade Băcăuanu debutează cu succes în profesia de avocat. Simpatizant al "noului curent de viață", tânărul avocat va cunoaște în curând infernul nivelator al noii orânduiri. Acceptând un post de conducere într-o societate comercială de stat, el își asumă o sarcină ingrată. Rechiziționarea de produse agricole de la țărani devine o problemă infernală. Activitatea de rechiziționare se face adeseori "sub amenințarea armelor, cu schimburi de focuri și pierderi de vieți omenești". Deși e de o corectitudine ireproșabilă, personajului i se va intenta în curând un proces, la fel ca și celorlalți colegi de muncă. Închis la Văcărești, fostul director își demonstrează tăria de caracter, dovedindu-și nevinovăția în urma unei îndelungate greve a foamei. Brutalitatea torționarilor va lăsa, însă, urme grave asupra sănătății sale. Eliberarea lui din detenție coincide cu sfârșitul gingașei sale soții, Clara, victimă a unei boli nemiloase. Revenit în avocatură, Miltiade Băcăuanu se afirmă ca un jurist strălucitor, ca un veritabil cavaler al dreptății și omeniei, într-o lume nedreaptă și strâmb alcătuită. Mâhnitul personaj va avea, însă, șansa unei iubiri pline de devotament, descrisă în mărturia prozatoarei de mai târziu. Prin urmare, "Ultima ninsoare" este evocarea personalității unui om de caracter, care mai crede în virtuțile omeniei și ale bunului simț. Aflat mereu în răspăr cu epoca, faimosul avocat bucureștean trăiește o sfâșietoare poveste de dragoste cu o femeie mai tânără decât el, atrasă de înțelepciunea și de farmecul personajului în care aceasta vede deopotrivă un părinte, un iubit, un tovarăș care o ghidează prin labirintul profesiei. Finețea cu care prozatoarea sugerează complexitatea lui Miltiade Băcăuanu, tensiunea dramatică a paginilor ce descriu boala personajului, aflat în luptă cu mecanismul brutal al sistemului, mențin romanul la o cotă ridicată a interesului. Notația concentrată și incizia psihologică alternează la Getta Berghoff cu un remarcabil simț al dozării efectelor. Substanțial ca document uman, remarcabil prin capacitatea de intuire a psihologiilor, romanul "Ultima ninsoare" e deopotrivă evocare a unei biografii de excepție, a unei povești de dragoste neobișnuite, încărcată de neliniște și dramatism.»

Primim la redacție

Stimate domnule Al. Mirodan,

Deoarece în revista dvs. a apărut în ziua de 1 noiembrie 2001 un anunț de deces al soțului meu dr. Zizi Wechsler cu aprecierea "unul din cei mai cunoscuți obstetricieni din aliaua română" și în revista din 1 decembrie 2001, la rubrica "Se zvonește că...", comunicarea despre adunarea prietenească în memoria lui făcută de Radu Beligan la București, am fost surprinsă, îndurerată și dezamăgită de notița despre polemica dintre Ambasada Română și Teșu Solomovici. În consecință vă rog să luați notă de cele ce vă scriu:

Referitor la articolul "Conflict Ambasada Română – Teșu Solomovici", nu am de gând să mă amestec sau să iau parte în conflictul sus-menționat, de care sunt totalmente neștiutoare, dar m-a șocat ceva ce s-a legat de memoria soțului meu.

În cele patru pagini de ziar cu aprecieri la adresa d-lui Gh. Popescu (corespondenta noastră are în vedere grupajul de scrisori pe marginea activității fostului ambasador român, dr. Gh. Popescu, **n. red.**) au fost nenumărați semnatari ai unor declarații de prietenie sinceră la despărțirea de el.

De ce a fost găsit tocmai exemplul d-lui Zizi Wechsler, *"care ținea nespus să fie prezent la manifestările, cocktailurile etc. oferite de ambasadă"*? S-a întrebat oare semnatarul acestor rânduri dacă nu era cumva revanșa la diversele ocazii când el a fost gazdă?

Și așa de bine îl cunoștea d-sa pe dr. Zizi Wechsler, care *"a izbucnit pur și simplu în lacrimi"* fiindcă nu a fost invitat de 1 Decembrie anul trecut?

Să punem lucrurile la punct.

1. În acea perioadă răposatul (cum autorul se referă la el) era după un accident și o operație grea și nici gând nu putea fi de a participa la orice fel de eveniment monden.

2. Relațiile lui personale cu ambasadorii precedenți și cu cel actual au fost în trecut și au rămas excelente în toată perioada cât a trăit, până la decesul lui în octombrie. De unde cunoaște autorul sentimentele lui personale și exprimarea lor, și cum își permite să-i jignească memoria cu declarații inepte ca "a izbucnit în lacrimi" și ținea "nespus" să fie prezent la primirile ambasadei? De unde este d-lui atât de sigur că nu a fost solicitat cu extremă căldură și prietenie și atunci, și după aceea, de d-na ambasador Stoica să participe cu prezența lui la diverse evenimente?

De ce a făcut apel la mărturia unui dispărut care nu s-a amestecat în nici un fel de conflict? Este o declarație jignitoare și nedemnă, și cred că cineva trebuie să-și asume răspunderea de a găsi cum să se scuze pentru cele scrise.

Sper că veți găsi de cuviință să publicați cele de mai sus în revista dvs.

Cu mulțumiri,

Roxane Wechsler, Tel Aviv

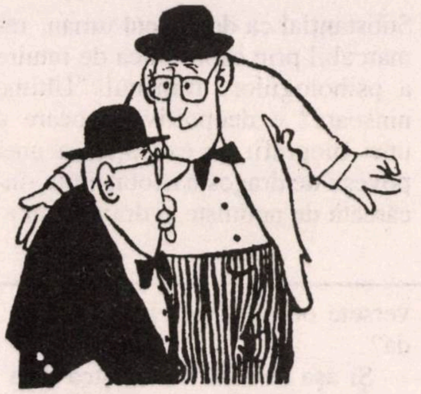

SE ZVONEȘTE CĂ...

...**Zigu Ornea** (71), cunoscutul istoric literar, a murit cu zile. Internat la spitalul Panduri pentru o intervenție chirurgicală banală, el ar fi sucombat din cauza condițiilor proaste din spital (frig excesiv, lipsa de medicamente necesare), precum și a unor greșeli comise de medici.

...între publicistul **Marius Mircu** și ziarul "Viața noastră" a trecut o pisică neagră (ba chiar neagră de tot). Colaborator permanent al gazetei, lui Mircu i-a fost pus în vedere, nu de mult, că textele sale nu mai sunt dorite. Și, de atunci, numele său a dispărut din paginile cotidianului.

...relațiile dintre conducerea Uniunii Scriitorilor din România și conducerea Asociației Scriitorilor de limbă română din Israel au intrat într-un moment de criză fără precedent. Aceasta s-a văzut cu prilejul vizitei efectuate săptămânile trecute la noi de romancierul **Eugen Uricaru,** președintele Uniunii. Acesta, care s-a văzut și a discutat cu numeroși confrați israelieni, a refuzat pur și simplu să-l întâlnească pe poetul Sh. Carmel, președintele Asociației Scriitorilor din *alia.* La ora de față, atitudinea cu totul surprinzătoare a lui Uricaru constituie subiectul nr. 1 de discuție în culisele micii noastre obști scriitoricești: "De ce?"

...**Meir Nitzan,** primarul orașului Rishon Lezion, care se declarase bolnav, își luase un concediu medical de 45 de zile și lăsase să se înțeleagă că are de gând să se retragă, a revenit la birou înainte de termen și în plină formă. Și, de unde lumea se gândea la cine va fi noul primar al importantei localități, Nitzan a sugerat, în cerc intim, că are de gând să candideze și la viitoarele alegeri, pentru al patrulea mandat de primar.

...nemulțumiți de felul cum activează Asociația Scriitorilor, un număr de poeți, prozatori, critici și publiciști pun la cale înființarea unei asociații alternative, care să funcționeze în paralel cu cealaltă.

CLINICILE LASER

Rețeaua națională a medicinei de avangardă

Clinicile Laser specializate de peste 20 de ani în tratamente cu ajutorul tehnologiei LLLT (Laser de mică intensitate) în domeniile următoare:

- ✔ **Ortopedie**
- ✔ **Accidente de circulație**
- ✔ **Accidente de muncă**
- ✔ **Boli de circulație**
- ✔ **Piele**
- ✔ **Astmă**
- ✔ **C.V.A.**

Oferă un tratament nou în domeniile citate:

- ✔ **Fără dureri și fenomene secundare**
- ✔ **Complet lipsit de pericol**
- ✔ **Fără a necesita spitalizare**
- ✔ **Sub supraveghere medicală permanentă**

Pentru informații suplimentare și consult de către un specialist adresați-vă la:

TEL AVIV	HAIFA	BEER-SHEVA	IERUSALIM
Merkaz Azrieli Turnul triunghiular Etajul 28 03/609-1666	Beit Amot Reh. Iaffo 157 04/852-7262	Migdal Canion Haneghev Etajul 6 08/665-5388	Binian Hahevra Hacalcalit Reh. Canfei Nesharim 24 Ghivat Shaul 02/651-2227

Sport

••• A venit tocmai când aveam mai multă nevoie de aşa ceva. A venit la ţanc. Vorbim, aşa cum desigur aţi înţeles, de isprava fotbaliştilor de la Hapoel Tel Aviv, care s-au calificat în turul al treilea al Cupei UEFA. Este primul club de la noi care ajunge într-o fază superioară prin Cupele europene. Primul. S-a spart gheaţa, am ajuns şi noi în lumea bună a jocului cu *băşica.*

Fireşte, performanţa *roşilor* din Tel Aviv (o echipă cu state vechi de serviciu, dar care n-a făcut niciodată gaură-n cer) este importantă pe plan sportiv. Dar pentru noi, ea este mai importantă încă pe plan psihologic. Succesele echipei ne arată că nu trebuie niciodată să te laşi copleşit de spaime, de viziuni pesimiste, nici în viaţa intimă, nici când e vorba de soarta naţiunii. Nici nu bănuieşti câte resurse are omul de a înfrunta adversităţile de tot soiul şi de a ajunge la liman. Nici nu ştii cât de greşit este să judeci lucrurile după cum se arată ele la prima vedere, apocaliptic.

Când sorţii hotărâseră ca Hapoelul să joace cu Chelsea, tot poporul a exclamat: aoleu, Chelsea! Unul din marile teamuri ale Angliei... Dacă scăpăm cu 0-2 acasă şi cu 0-7 în meciul retur, de la Londra, să zicem mersi. Aşa părea situaţia la prima vedere. Dar băieţii nu s-au lăsat intoxicato-impresionaţi de această "la prima vedere". Ei i-au învins pe englezi în Israel, apoi, în retur, deşi toţi îi dădeau victime sigure, i-au ţinut în şah pe celebrii de la Chelsea, calificându-se în turul următor.

A venit meciul cu Lokomotiv-Moscova. Poporul a exclamat din nou: aoleu, de data asta ni s-a înfundat. Lokomotiv este una din cele mai solide echipe din Europa. Nici Maradona nu trece de apărarea beton a moscoviţilor. Iar după ce învinsesem în tur, la noi, cu 2-1, specialiştii de pretutindenea (inclusiv cei de la "l'Equipe", din Franţa, sau "Gazzetta dello Sport" a italienilor) dădeau ca sigur că în returul de la Moscova Hapoelul va fi o pradă uşoară pentru gazde; cu atât mai mult cu cât în Rusia bântuie iarna din plin, se va juca la minus 5 grade, pe un teren îngheţat şi sub ninsoare, iar tel-avivienii – pentru care "iarna adevărată" înseamnă nişte ploi de toamnă, banale – vor dârdâi de frig 90 de minute.

Aşa păreau lucrurile la prima vedere. E adevărat că *roşii* au făcut "cuie" pe teren, deşi se echipaseră ca pentru o expediţie la Polul Nord, dar nu numai că nu au fost luaţi cu făraşul, ci, spre uluirea generală, au câştigat cu 1-0, calificându-se pentru turul următor. Şi determinându-i pe cei de la UEFA (Uniunea Europeană de Fotbal) să atribuie Hapoelului titlul de cea mai bună echipă de club a săptămânii.

Acum, sorţii au decis ca în turul următor să întâlnim pe F. C. Parma. Unul din cele mai bune şi mai pline de vedete cluburi italiene.

La prima vedere echipa condusă de liniştitul antrenor Kashtan nu prea are şanse.

La prima vedere.

••• La orice ne-aşteptam să întâlnim într-un ziar de la Bucureşti à propos de Israel, dar la cele de mai jos, nu. În gazeta "Naţional", sub semnăturile Corneliei Ionescu şi Aureliei Petrache întâlnim următoarele, care dovedesc o ignoranţă de zile mari. O ignoranţă care-ţi dă cu leuca-n cap, cu atât mai mult cu cât confraţii români ştiu destule despre viaţa de la noi. Se circulă liber, de ani de zile, în ambele sensuri, zeci de mii de muncitori români lucrează în Israel etc. etc.

«Cornel Frăsineanu, fostul jucător al Rapidului, a plecat de la echipa de sub Podul Grant cu mare vâlvă. După ce s-a certat la cuţite cu patronul George Copos, Cornel a rămas şi fără echipă, şi fără bani. O vreme s-a antrenat prin parcul "Romanescu" din Craiova, dar se pare că vremurile grele sunt pe ducă. Cornel a primit o ofertă de a juca la o echipă din Tel Aviv, motiv pentru care, la finele lunii, se va deplasa în Israel. Dacă pentru fotbalist perspectivele sunt cât se poate de bune, nu acelaşi lucru se poate spune despre soţia sa, Roxana. Frumoasa doamnă Frăsineanu va fi nevoită să se adapteze tradiţiilor locale privind vestimentaţia şi comportamentul. Astfel, ea va trebui să poarte haine lungi şi nu-şi va însoţi bărbatul în restaurante, aşa cum spune cutuma israeliană. Ceea ce nu-i convine deloc, dar nu are ce face!»

Stimate doamne (sau domnişoare) şi colege! De unde le-aţi mai scos şi pe-astea? Avem impresia că aţi confundat Tel-Avivul cu Teheranul sau cu Kandaharul. Uite, daţi o fugă până aici, nu-i un capăt de ţară, şi-o să vedeţi că puteţi umbla în mini-jupe (şi cu tatuaje pe pulpe) fără să vă aresteze nimeni pe stradă (cel mult să vă acosteze); în plus, ca să vă convingeţi că bărbaţii pot fi însoţiţi de femei la restaurante, când ajungeţi aici, daţi-ne un telefon: vă invităm noi la un grătar românesc cu mici şi murături de casă.

••• În aceste pagini scrisesem mai de mult, înspăimântaţi, că în Brazilia domneşte panica: echipa naţională jucase slab în calificările pentru Mondialele din 2002, stătea prost în clasamentul grupei şi în caz de necalificare (ar fi fost prima oară în istoria celebrei formaţii) te puteai aştepta la năvălirea cu milioanele a oamenilor pe stradă la Rio de Janeiro, Bahia şi Sao Paulo, şi la o baie de sânge. Ne facem plăcuta datorie să vă aducem la cunoştinţă că primejdia a fost evitată în ultima clipă. Revenindu-şi cât de cât în formă, *galbenii* sud-americani au bătut Venezuela cu 3-0, asigurându-şi astfel participarea la turneul final din Japonia şi Coreea de Sud şi evitând o revoluţie şi un masacru.

STAN VLAD

Corespondență din București

Iată-ne și pe noi, în 2002!

- **Mâine anul se-nnoieşte…**
- **Pagini de istorie emoţionante într-o carte de documente privind anii 1945-1960**
- **Rolul etniei evreieşti în societatea românească**
- **Antievreismul comunist**
- **De la istorie la actualitate**

În tot cursul anului care acum se încheie – 2001 – am analizat în fel şi chip realităţile din România, exprimându-ne dezamăgirea faţă de noua putere, care – în primul an de… domnie – nu s-a apropiat câtuşi de puţin de împlinirea promisiunilor pe care ni le-a făcut în campania electorală. Ba din contră. Deşi ne aflăm la cumpăna dintre ani, nu ne propunem să facem acum un bilanţ a ceea ce a fost. La noi, şi în lume. Am putea să-i zicem "sinistrul an 2001". Cum în fiinţa omenească există întotdeauna şi timide raze de speranţă, acum, când începe 2002, ne readunăm pe noi înşine şi credem că poate va fi mai bine. Sperăm, că n-avem ce face!

Sperăm şi ne dorim tuturor, în primul rând, să avem sănătate. Şi fiecare, în sinea lui, are gânduri, visuri, a căror împlinire i-ar face viaţa mai uşor de trăit, mai bună. Să ne dea Dumnezeu. În plan general, cei trăitori în România speră mult de la anul 2002. Se zice că vom scăpa de vize şi că vom putea călători în lume ca oameni liberi. Să fie. Scăpăm de vize, dar n-avem cu ce călători; suntem prea săraci, cei mai mulţi dintre noi. Chiar dacă ne primesc francezii sau germanii fără vize Schengen pe paşaport, nu ne lasă românii să ieşim din ţară până nu facem dovada că în ţară lăsăm garanţii materiale foarte serioase şi că avem portofelul doldora de dolari. Oricum, rezolvarea problemei vizelor nu stârneşte mare interes în rândul majorităţii. Cei mai mulţi sunt preocupaţi de ziua de mâine: ce mănâncă, ce îmbracă? Acum sunt de toate, dar nu sunt bani.

Speranţe mari se pun aici în fondurile pe care le vom primi de la forurile financiare internaţionale. Pentru 2002, România are promise multe programe economice şi sociale cu acoperire financiară externă. Cu banii care vin de-afară (că noi, mare lucru nu mai producem) sperăm să mai avem ceva oxigen pentru supravieţuire. Asta în cazul în care banii vor fi folosiţi în scopurile destinate şi nu vor încăpea, ca de-atâtea ori în ultimii ani, în buzunarele fără fund ale guvernanţilor şi acoliţilor lor din mafia economică şi socială. Se pare că occidentalii s–au mai deşteptat şi îşi propun să monitorizeze ei direct îndeplinirea programelor pentru România.

Mai sperăm apoi ca anul agricol să fie bun şi să avem ce mânca din roadele pământului (oficial, cam 50% din populaţia ţării e sub pragul sărăciei; în realitate ar fi vorba de 70%!). De fapt, ultimele mitinguri şi marşuri de protest (s-au înmulţit spre sfârşitul anului 2001) s-au numit "ale sărăciei".

Să sperăm – zicem din nou şi din toată inima – că ni se vor împlini, că Dumnezeu nu se va lăsa indus în eroare de cei câteva zeci de mii (din cele 23 de milioane!) care huzuresc de bine în fărădelegile lor şi îi va ajuta pe cei mulţi şi necăjiţi.

Pagini de istorie prea puțin cunoscute

La finele anului 2001, la Bucureşti (dar apoi şi la Tel Aviv) a fost lansată o carte monumentală: "Anchete şi procese uitate – 1945-1960" de Theodor Wexler şi Mihaela Popov. Două volume, cu două mii de pagini, cuprind documente – multe inedite – despre viaţa (de fapt patimile) etniei evreieşti în anii instaurării şi consolidării puterii comuniste în România. Editată de "Fundaţia W. Filderman" în colecţia "Antievreismul comunist" (cu sprijinul material al unor instituţii, societăţi şi persoane fizice din România, Israel, Franţa, Elveţia), voluminoasa carte se constituie în valoroase pagini de istorie prea puţin cunoscute. Aceste pagini reale sunt readuse în memorie de doi excelenţi istorici-cercetători, Theodor Wexler (care este şi vicepreşedinte al "Fundaţiei W. Filderman") şi Mihaela Popov. Pentru cei doi, recunoştinţa tuturor!

Cartea "Anchete şi procese uitate – 1945-1960" a fost lansată în Bucureşti (la Cercul Militar) în cadrul unui simpozion, desfăşurat pe tema "Evreii din România în primii ani ai regimului comunist, 1945-1960". Aprecieri asupra lucrării, dar şi contribuţii proprii la dezbaterea problemei au adus acad. prof. Nicolae Cajal, preşedintele "Fundaţiei W. Filderman", acad. prof. dr. Dinu Giurescu, Adrian Cioroianu, lector la Facultatea de Istorie Bucureşti. Fiind în Franţa şi nepu-

Căutăm

AGENT DE PUBLICITATE

Persoană dornică să procure reclame pentru publicaţie în limba română

Bine remunerat

☎ 03-5227269

tând veni la Bucureşti, prof. dr. Carol Iancu, de la Universitatea "Paul Valéry" din Montpellier, a trimis o intervenţie scrisă pe care a citit-o unul din discipolii săi. Firesc, a vorbit unul din autorii cărţii, Theodor Wexler, care a punctat etapele principale din cei 15 ani care fac obiectul studiului cărţii. Se mai cuvine să notăm interesul deosebit pentru acest simpozion (peste trei sute de participanţi, printre care şi multe personalităţi care nu aparţin etniei evreieşti).

Nu ne propunem să facem o recenzie a cărţii. (Aceasta a sosit de fapt în Israel şi, desigur, cei originari din România şi-o vor procura.) Perioada istorică prezentată în cele două volume uriaşe este deosebit de interesantă. Mulţi dintre cititorii revistei noastre au trăit acele vremuri în România. Realităţile de-atunci le-au cunoscut în mare parte. Dar nu pe toate. În carte sunt prezentate, pentru prima oară, sumedenie de documente secrete despre acţiuni desfăşurate în spatele uşilor închise. Cum spuneam, sunt pagini de istorie prea puţin cunoscute.

Autorii şi-au propus şi au reuşit să prezinte, pe bază de documente reale, existente în arhivele româneşti, viaţa evreiască şi activitatea mişcării sioniste în România postbelică, în perioada preluării şi consolidării puterii de către Partidul Comunist Român.

Cartea lui Theodor Wexler şi a Mihaelei Popov prezintă interes nu numai pentru cititorii evrei, ci şi pentru cititorii români. Prin documentele prezentate este demascată gogoriţa extremiştilor şi a naţionaliştilor care de ani de zile susţin că evreii au adus comunismul în România ("pe tancurile ruseşti" – cum afirmă unii). Când i-a fost adresată o întrebare pe această temă, academicianul Cajal a răspuns tot cu o întrebare: "Dar în China tot evreii au adus comunismul?".

O mare valoare o are demonstraţia făcută cu documente (plenare şi şedinţe ale CC al PCR) despre politica duplicitară a comuniştilor faţă de minorităţi. Oficial, erau pentru egalitate şi drepturi asemănătoare între minoritari şi majoritari, dar în fapt luau măsuri şi întreprindeau acţiuni represive împotriva celor de altă etnie decât cea românească. (Să fim drepţi, asemenea practici n-au dispărut nici acum din politica partidelor aşa-zis "democratice"; de cele naţionaliste nici nu mai vorbim.)

S-a făcut mare caz că la vremea respectivă PCR se afla în mâna evreilor, că aceştia conduceau în toate sferele vieţii politice, economice şi culturale. În realitate – pe bază de documente – doar 3-4% dintre evrei erau înregimentaţi în Partidul Comunist Român. Cartea relevă însă şi caracterul antisemit al unor evrei, îndeosebi al celor care ocupau funcţii de răspundere în conducerea PCR. Există documente care arată că un evreu comunist ca Iosif Chişinevschi a propus să fie dărâmate toate sinagogile!

În anii de după victoria asupra fascismului, când partidul comunist se instala în ţară şi propovăduia sus şi tare egalitatea între oameni indiferent de naţionalitate, prima victimă a fost etnia evreiască şi asta din cauze obiective. (Se ştie ce-au pătimit şi cum au ieşit evreii din regimurile fasciste din timpul războiului.)

Este prezentată în carte – tot pe bază de documente ştiute şi neştiute atunci – problema emigraţiei evreieşti din România.

Merită procurată şi citită cartea: este chiar o lectură pasionantă, întrucât e vorba despre realităţi trăite de fiecare, dar care n-au putut fi cunoscute în amănunt şi chiar înţelese în tumultul acelor vremuri.

"Luna cadourilor"

Revenim în actualitate întrucât acum, când scriu această corespondenţă, ne aflăm în decembrie – tradiţionala lună a cadourilor. Nu ştim încă ce-o să facem cadou celor dragi, dar ştim bine ce cadou ne-au făcut nouă guvernanţii. Acum, în decembrie 2001, ne-a atârnat în pomul fără frunze al vieţii noastre o mulţime de bileţele cu scumpiri. S–au scumpit biletele de tren cu 47%, carnea de porc şi preparatele din carne cu 10-12%, telefonul cu 7%, electricitatea cu 3,6% (în fiecare lună de-aici înainte până în martie 2002); termoficarea se scumpise din iulie (am scris despre asta) cu 51%, dar se aplică efectiv acum, că a venit frigul. Pe lista asta de scumpiri am putea înşira sute de produse, că de la energie şi transporturi se trag toate. (Nici măcar Ceauşescu nu-şi permitea să ia asemenea măsuri în ajun de sărbători!) Disperarea populaţiei creşte tot mai mult şi n-o să ne mire dacă vom asista la convulsii sociale extrem de dure.

Învăţământul şi sănătatea sunt domeniile cele mai grav afectate de sărăcie. Numărul bolnavilor este tot mai mare, dar guvernul vrea să închidă 205 spitale întrucât nu mai are bani pentru doctori şi medicamente, pentru hrană şi căldură. În multe şcoli din ţară nu se mai învaţă, întrucât nu se poate din cauza frigului.

Azi, umblând prin oraşe, prin magazine, se simte oarecum apropierea sărbătorilor. Există tot ce vrei de pe lumea asta, totul împodobit frumos. Poleială. Dar cei mai mulţi nu pot cumpăra decât tot cartofi şi varză (că astea s-au făcut şi sunt mai ieftine). Oamenii se uită, oftează şi înjură în gura mare. De Revelion imensa majoritate rămâne acasă. La munte, un Revelion costă de la 10 milioane în sus, iar la mare în jur de opt milioane. În oraşe sunt şi restaurante cu 6-7 milioane (salariul mediu este de două milioane lei; pensia de 1,5 milioane lei).

Noroc că românii sunt descurcăreţi. Într-un fel sau altul, tot vor avea o sarma pe masă.

Am scris la începutul acestei corespondenţe că sperăm (iar!) mult de la anul 2002. Aşa să fie. Acum se spune: Pace să fie!

La mulţi ani!

- **Nea' Vasile în uniformă israeliană**
- **Ia să se mai care de-aici!**
- **Aşa-zisul Holocaust**
- **Astăzi Timişoara, mâine toată ţara**

❖

«Statul Israel, cu servicii de informaţii deosebit de eficiente, se preface că nu ştie în ce condiţii peste 1.000 de români se află la lucru clandestin în Israel. Aceşti români sunt aduşi ilegal în Israel cu complicitatea autorităţilor israeliene, apoi, la scurt timp, sunt "descoperiţi". Ameninţaţi cu o sancţiune penală, ei semnează un act prin care acceptă să lucreze în zona de frontieră, la obiective genistice antiarabe. Sunt îmbrăcaţi în uniforme militare israeliene şi puşi, efectiv, în bătaia tirurilor miliţiilor arabe. Când sunt împuşcaţi, sunt prezentaţi ca fiind soldaţi israelieni şi moartea lor este exploatată propagandistic împotriva "teroriştilor" arabi.

❖

«La gangsteri ca Mark Meyer, Hertzfeld, Rubin, Shimon Naor, Sorin Beraru şi alţii ca ei – se referă naţionaliştii români când afirmă că evreii jefuiesc România. În pofida tuturor ameninţărilor, lumea vede, de pildă, că toate marile privatizări frauduloase sunt mijlocite şi exploatate de un "nucleu dur" al mafiei evreieşti, cu concursul banditului Viorel Hrebenciuc şi, mai nou, al lui Adrian Năstase, care şi-a plasat sora (Dana Barb, măritată şi apoi divorţată) în staff-ul firmei "Hertzfeld and Rubin". Ia să se mai care din România teroriştii financiari de teapa lui Mark Meyer! Ce produc ei? Cu ce ne ajută ţara? Numai şmecherie, şi cacealma, şi neruşinare, şi goană după ghişeft.»

❖

«Toată lumea ştie că Ion Iliescu este o creaţie a evreilor, fiindcă el aşa a crescut, de mic, în case de ilegalişti – astfel că pentru nimeni nu este o surpriză închinarea ţării la mafia evreiască, şi în acest al treilea mandat al lui. Parcă e o întrecere între actualii guvernanţi, care să se facă mai repede preş la picioarele evreimii mondiale, care să capete un loc mai în faţă, la Muzeul Holocaustului, care să acorde mai multe proprietăţi şi privilegii numai la simpla enunţare a unor pretenţii. Scopul este menţinerea la putere, protecţia externă din partea căpeteniilor sioniste. Poporul român? Poate să crape de foame! Pentru kominternistul Ion Iliescu, un agitator ca Elie Wiesel face mai mult decât toată istoria naţională, pe care n-a dat, niciodată, nici doi bani. Reţeta asta, a satisfacerii tuturor poftelor evreieşti, a mituirii, cu bani (sume nelimitate!) a fiecărui evreu care dă de înţeles că are vreun cuvânt de spus la centrele de putere din lumea largă, a fost învăţată şi de pupilul lui Iliescu. Acest Năstase ar fi capabil de orice mârşăvie pentru a ajunge cât mai sus, călcând pe cadavre.»

❖

«Apoi, vehiculându-se cifre diferite privind numărul victimelor aşa-zisului holocaust săvârşit asupra evreilor în România, nu mai ştim care-i adevărul. Nu putem trage decât concluzia firească, în sensul că acest holocaust, de fapt, nici nu a avut loc la noi, totul fiind o invenţie ce ascunde interese criminale împotriva poporului român.»

(Din "România Mare", Bucureşti, 2001)

Adrian Năstase nu e primul ministru al Israelului!

«În legătură cu intenţia domnului Adrian Năstase, prim ministru al guvernului României, de a demola statuile martirului neamului românesc, Mareşal Ion Antonescu, precum şi de a schimba denumirile străzilor care-i poartă numele, la solicitarea unor funcţionari ai Muzeului Holocaustului, din New York (sic!), Partidul Republican face cunoscute următoarele:

1) Domnul Adrian Năstase este, cel puţin deocamdată, prim ministru al guvernului României, şi nu al guvernului Israelului, şi ca atare trebuie să apere şi să promoveze interesele naţionale româneşti, cu atât mai mult cu cât, în problema rolului Mareşalului Ion Antonescu, referitor la salvarea evreilor în timpul celui de-al doilea război mondial, s-au pronunţat favorabil şi importante personalităţi evreieşti, de bună credinţă faţă de poporul român.

2) A da curs unei solicitări a unor funcţionari ai Muzeului Holocaustului, din New York (sic!), privind demolarea statuilor Mareşalului Ion Antonescu, martir al neamului românesc, precum şi de a schimba denumirile străzilor care-i poartă numele, ridică problema dacă domnul Adrian Năstase nu se află cumva în situaţia de a fi nevoit să se subordoneze unor alte organizaţii, care-i pretind a sacrifica interesele naţionale româneşti în favoarea intereselor respectivelor organizaţii.

Partidul Republican, cu sediul

prezintă invazia mereu crescândă a jidanilor (p. 113);

– Românul, înglodat de datorii, a ajuns rob modern al bancherului jidan (p. 119);

– Ei (jidanii) vrăjmăşesc, împreună cu catolicii, spiritul eroic revoluţionar (p. 162).

La loc de cinste este reprodus, în întregime, faimosul răspuns al lui Mircea Eliade la ancheta ziarului legionar "Buna Vestire", din 17-XII-1937, şi intitulat: "De ce cred în biruinţa Mişcării Legionare":

«Cred în destinul neamului românesc – de aceea cred în biruinţa Mişcării Legionare. Un neam care a dovedit uriaşe puteri de creaţie, în toate nivelurile realităţii, nu poate naufragia la periferia istoriei, într-o democraţie balcanizată şi într-o catastrofă civilă. (...) Un neam hărăzit cu atâtea virtuţi – biologice, civile, spirituale – poate el pieri fără să-şi fi împlinit marea sa misiune istorică? Poate neamul românesc să-şi sfârşească viaţa în cea mai tristă descompunere pe care ar cunoaşte-o istoria, surpat de mizerie şi sifilis, cotropit de evrei şi sfârtecat de străini, demoralizat, trădat, vândut, pentru câteva sute de milioane de lei...» etc. etc.

Om mâncat de câini

«România la început de mileniu trei: într-un sat de lângă Bucureşti, un bătrân este mâncat de viu de câinii vagabonzi. În aceeaşi seară, pe un post de televiziune, o crainică iubitoare de animale făcea eforturi disperate să prezinte oroarea drept o consecinţă a "dezrădăcinării" maidanezilor (în mintea ei, probabil, animalele ar fi trebuit să bântuie în continuare pe străzile Bucureştiului până ce ar fi ucis aici vreun copil sau vreun bătrân!). Nici un strop de compasiune pentru omul devorat de câini, ci doar o insistenţă tâmpă în a apăra "drepturile animalelor" (care drepturi? de a sfâşia oameni?).»

(Dintr-un articol de Bogdan Ficeac; în "România liberă", Bucureşti, 2001)

❖

În legătură cu acest caz, care a zguduit opinia publică din România, ziarul sus-amintit face câteva precizări:

«Un om a fost efectiv devorat de o haită de câini vagabonzi în curtea fostului CAP, actuala Societate Agricolă din comuna Cornetu, judeţul Ilfov. Ştefan Dincă, în vârstă de 62 de ani, a plecat să-şi viziteze nişte cunoştinţe şi nu s-a mai întors. Când a traversat curtea fostului CAP a fost atacat de haita de câini care "patronează" zona. A doua zi dimineaţă, Gheorghe Stan şi Niţu Constantin, paznicii celor două societăţi comerciale care au închiriat o parte din spaţiile fostului CAP (firmele F&J International şi Danco), au găsit rămăşiţele acestuia pe câmpul de lângă o hală. Practic omul fusese mâncat complet: faţa, picioarele, pieptul şi chiar scalpul au fost devorate de haita înfometată. Iarba era roşie, iar zdrenţe din îmbrăcămintea acestuia erau împrăştiate pe câmp.»

Principele Ardealului

«Aflu cu stupoare că un tânăr universitar din Australia, pe numele său Pantazi, a început un vast program de declarare a... independenţei Ardealului! Computerul meu de la New York, unde mă aflu de câtăva vreme, recepţionează, e drept, tot felul de mesaje aberante. M-am gândit că acesta chiar merită luat în serios. Nu de alta, însă tactica d-lui Pantazi dovedeşte, spre deosebire de oamenii lui Dâncu, o oarecare abilitate în amorsarea acestui gen de acţiuni: deocamdată, ne aflăm în faza în care face apel la intelectualii transilvăneni din întreaga lume, în încercarea de a-i atrage într-o mişcare amplă. Garibaldi-ul de la antipozi anunţă că va pune la dispoziţia comunităţii academice internaţionale date concrete despre abuzurile administraţiei române în Transilvania pentru a cere, desigur, un arbitraj internaţional. Evident, cu scopul declarării independenţei Transilvaniei şi, eventual, al înscăunării sale ca principe.»

(Dintr-un articol de Mircea Mihăieş; în "Lumea liberă", New York, 2001)

Cum vede un ziarist român din State povestea cu islamiştii

«Teroristul este un tip lipsit de cavalerism, de simţul onoarei. De fapt, teroristul are suflet de slugă, pentru că nu atacă la vedere, ci din ascuns. Dar "interesant" este faptul că nu toate culturile produc terorişti în proporţie de masă, ci numai foarte puţine. Iar campioana acestei industrii este seminţia lui Ismael.

Ismael este produsul unei comenzi sociale. Sara, soţia patriarhului Avraam, stearpă fiind, i-a cerut acestuia să se culce cu roaba ei egipteancă Agar, pentru a avea un suflet de copil în preajmă. Dar Agar, văzându-se însărcinată, slugă fiind până în fundul sufletului ei, şi-a dispreţuit stăpâna neroditoare încă, neînţelegând că ea era numai un instrument de procreere, nu şi o aleasă a inimii.

Aşa s-a născut bastardul Ismael, fiul unei slugi rele, asupra căruia, încă înainte de naştere, s-a rostit următoarea predicţie: "El va fi ca un măgar sălbatic printre oameni; mâna lui va fi împotriva tuturor oamenilor şi mâna tuturor oamenilor va fi împotriva lui; şi va locui în faţa tuturor fraţilor lui". Aveţi nevoie de o descriere mai completă a teroristului arab?

Lumea celei de a doua jumătăţi a secolului 20 a avut un echilibru bipolar alcătuit din Statele Unite şi

Rusia Sovietică. Infernala cursă a înarmărilor a condus comunismul la colaps economic. Mândra Rusie comunistă, care şantaja întreaga omenire prin nonşalanta ei ameninţare cu catastrofa nucleară, a cedat în faţa unor realităţi evidente: foamea. Şi lumea a devenit monopolară, o situaţie nemaiîntâlnită de pe vremea Imperiului Roman. Dar nu a fost monopolară decât pentru un ceas, pentru că de astăzi, bipolarizarea s-a refăcut între Statele Unite, ca reprezentant al lumii civilizate, şi Ismael, "măgarul sălbatic" a cărui mână este mereu la pândă împotriva tuturor oamenilor civilizaţi.

Această situaţie e cea mai ciudată din câte au existat vreodată şi, de fapt, fără precedent. Bipolarizarea sau multipolarizarea au existat numai între state. Acum, însă, pentru prima oară, se înfruntă, pentru echilibrul dinamic, un stat, deci un organism unanim recunoscut de întreaga lume, şi un curent pseudoideologic şi satanic, care n-are nici un statut recunoscut şi nici un teritoriu propriu.

"Măgarul sălbatic", bastard al lui Avraam şi fiu al unei slugi ticăloase, locuieşte "în faţa tuturor fraţilor lui", acum mai mult ca oricând, sfidându-i cu obrăznicia sa.»

(Dintr-un articol de Cristian Ioanide; în "Lumea liberă", New York, 2001)

O fată are tata

«În rubrica aceasta vă vom prezenta lucruri care ne fac pe noi, românii, să ne simţim deosebiţi. Pentru că sunt cazuri deosebite care, garantat, numai la noi se întâmplă. Să începem pornind de la ştirea că George Copos, patronul echipei Rapid Bucureşti, enervat că nu i s-a acordat un penalti, şi-a scos echipa de pe teren în ultimul minut de joc al unui meci de la Braşov. În compensaţie, îi dăm noi un penalti în cele ce urmează. Fost activist utecist şi ajuns milionar în dolari, George Copos crede că i se permite orice. Şi, culmea, chiar i se permite orice! Fiica lui a fost, până nu a plecat la studii în Elveţia, elevă a unui liceu de stat din Bucureşti, mai precis, din Primăverii. Pentru ca fata lui să nu se amestece cu vulgul atunci când merge acolo unde şi regii merg pe jos, George Copos a finanţat construirea unui WC de lux destinat numai fiicei lui! Da, aţi înţeles bine, în clădirea liceului a funcţionat un WC încuiat la care avea acces, pe bază de cheie, doar fiica lui Copos! Only in Romania!»

(Din "Lumea liberă", New York, 2001)

Anchetă printre fete

Adrian Nicolescu, de la ziarul "Cotidianul", a efectuat o anchetă printre prostituatele bucureştene. Una din persoanele cu care a stat de vorbă este şi numita Angy (numele de familie nu se publică, din discreţie). Extrase:

«Angy, obligatoriu cu "y", după cum ţine să precizeze, zice că ea nu e prostituată, pur şi simplu îi place sexul, ceea ce, subliniază ea, nu se numeşte prostituţie. E din Brad, judeţul Hunedoara, şi vreme de doi ani a făcut naveta între parcările de la Ilia şi Orăştie, la bani puţini şi transpiraţie multă în cabinele TIR-urilor. A cunoscut-o şi pe Maria, despre care au scris ziarele şi s-au făcut filme şi emisiuni TV, aia care a murit într-un accident de muncă, zice sarcastic, pe când îl meşterea pe un turc care tocmai se rostogolea cu maşina în prăpastie. Ea, Angy, s-a săturat şi a ochit un grec pervers, dar curăţel pentru un şofer de cursă lungă, care s-a învoit s-o treacă pe blat în ţara lui Zorba, contra opt sute de dolari şi sex până la cap de linie. Aproape un an a stat la Kalamata, făcând pe balerina într-un comando artistic venit din ţară. Nu a dus-o prea bine cu banii, dar grecii se îmbătau repede şi nu erau interesaţi de baletul studiat, zice ea, la Palatul Pionierilor. Unde mă, la Brad? Dracu' a văzut Palat acolo, spun eu, gândindu-mă că la tupeul ei e în stare să jure că şi-a

Două fete la poliţie

Tănase a primit ameninţări din partea ex-liderului minerilor, Miron Cozma. "M-a sunat de pe un mobil. Cozma mi-a zis că dacă nu mă potolesc, o să-mi sufle cineva în lumânări". De la vorbe s-a trecut şi la fapte. Stelian Tănase a găsit ulterior, cu oroare, excremente umane şi lumânări la uşa apartamentului său. Numele său a fost scrijelit de pe uşă. În plus, a primit şi o scrisoare de ameninţare.» ■ **Bogdan Stelea,** portarul echipei naţionale de fotbal, e la un pas de divorţ. Motivul: o femeie nouă în viaţa sportivului, răspunzând la numele de Lily. ■

Mirabela Dauer

Cântăreaţa **Mirabela Dauer,** logodită cu colegul de profesie Teodor Secoşan, a trecut printr-o criză: în cursul unui turneu în Europa, ea a cunoscut un american, Steve (50), care s-a îndrăgostit lulea de dânsa. A urmat o idilă la Paris, dar pusă în situaţia de a alege, Mirabela Dauer l-a ales pe vechiul şi statornicul ei logodnic. ■ Moda tatuajelor a ajuns şi la Bucureşti. În fotografie, **Laura Romega,** manechin şi fotomodel de succes, arătându-şi desenul de pe şold.

Laura Romega

Decese

Ion Cristinoiu, compozitor de muzică uşoară (câteva melodii: "Nici o lacrimă"; "Te-aşteaptă un om"; "Casa mea").

Alin Gheorghiu, pictor, sculptor.

"Oh, Doamne, cui îi pasă de America?"

(Yasser Arafat, în cadrul unui interviu difuzat pe Canalul I al televiziunii israeliene; 2001)

... ŞI-N ADÂNC SE SCUFUNDĂ

(CU ACCENTUL PE Ă)

Nou!

A apărut

Noi, copiii străzii Leca

de Iancu Iulius

IULIUS IANCU

NOI, COPIII STRĂZII LECA

Volumul II

Un om, un drum, o epocă

Un zîmbet îndoli pentru o epocă dispărută

«Sunt încredinţat că acest volum al II-lea al "Copiilor" – cuprinzând şi dezvăluiri noi despre ***stradă,*** *şi amintiri vii din anii israelieni ai doctorului, va fi citit de* ***fanii*** *lui Iancu Iulius cu acelaşi interes ca şi cartea precedentă şi că, la finele lecturii, cu toţii vor spune: Iancu datorează străzii Leca existenţa lui ca om al condeiului, strada Leca îi datorează lui Iulius Iancu existenţa sa.»*

(Al. Mirodan)

«Sper că această carte va produce aceleaşi tresăriri sentimentale şi nostalgice ca şi primul volum, ceea ce mă va stimula să termin al treilea volum al trilogiei într-un viitor apropiat.»

(Dr. Iulius Iancu)

Cartea se poate obţine
la autor:
Reh. Hardof 17, Haifa,
Tel. 04/837-2758

ION MIHĂILEANU
Corespondenţă din Franţa

Caleidoscop parizian

- **Consorţiul Picasso**
- **Zgomote ciudate în Montmartre**
- **Şacalul îl iubeşte pe Bin Laden**
- **Vizită în Imperiul Morţii**

În primul rând, la mulţi ani cititorilor revistei "Minimum". Iar Israelului, îi doresc eternitate!

Îmi amintesc că în orăşelul de unde sunt originar, Podul Iloaiei, visul multor locuitori – care erau în marea lor majoritate evrei – oameni nevoiaşi, era să se bucure, din senin, de o moştenire, de unde altundeva decât din partea unui unchi din America. Iată că aici, în Franţa, sunt unii care n-au nevoie să aibă o rudă în America pentru a fi fericiţii moştenitori ai unor averi colosale. E suficient să fie fiii sau fiicele, nepoţii sau nepoatele unui nabab care şi-a dat duhul mult aşteptat de urmaşi.

Nu e nevoie să te tragi din nu ştiu care viţă nobilă – de altfel aristocraţii au încetat de mult, în majoritatea lor, să fie privilegiaţi ai societăţii – ca tatăl sau bunicul să fi fost un mare boss al finanţei franceze sau internaţionale. E suficient, de pildă, să fii... pur şi simplu nepotul lui Picasso. El se numeşte Olivier Picasso. Foarte tânăr, în jur de 30 de ani. Pe deasupra şi frumos, cu o mutră de "jeune loup". Purtând numele atât de celebru al marelui pictor, e de închipuit că toate uşile îi sunt deschise, ca să nu mai vorbim de inimile şi de farmecele atâtor june doritoare să împărtăşească, dacă nu viaţa, măcar patul junelui prim. Vă mărturisesc că n-am încercat să aflu care e totalul averii pe care o posedă familia Picasso (în miliarde de franci, de dolari?), e un secret mai bine păzit decât multe secrete militare. E adevărat că succesiunea lui Pablo este extrem de complicată. Mare iubitor de femei, artistul a avut câteva soţii şi multe amante, care s-au grăbit, care mai de care, să-i ofere copii în decursul unei vieţi cvasi-matusalemice (92 de ani, viguros până la ultima suflare!). De aceea, după dispariţia sa, bătălia moştenitorilor a fost pur şi simplu epopeică, soldându-se cu morţi (câteva sinucideri). Până la urmă s-a încheiat un soi de armistiţiu pentru că unul din fiii săi legitimi sau nu – toţi au fost recunoscuţi de către justiţie, fii sau fiice – a avut o idee "genială": crearea unui consorţiu Picasso. Şi acum ajung la junele Olivier Picasso. El e "managerul" consorţiului, cel care a lansat câteva operaţii comerciale. Una dintre ele, printre cele mai cunoscute, automobilul Picasso. Nu ştiu câte zeci de milioane a plătit firma pentru a boteza maşina cu acest nume celebru, cert e că pentru fiecare exemplar vândut consorţiul primeşte un procentaj din suma plătită de cumpărător. Fulare, bibelouri, sculpturi în miniatură – "sclupturi", cum ar fi zis răposatul – reproduceri de picturi, mi-e imposibil să le înşir pe toate care fac ca francii francezi – în curând euro – sau dolarii să curgă gârlă în direcţia consorţiului Picasso. Deci pe lângă averea moştenită – repet, miliarde, de franci sau dolari? – fiecare moştenitor, nu i-am numărat, inclusiv Olivier al nostru, ciuguleşte regulat, în deplină armonie de armistiţiu, milioane şi milioane.

Consorţiul Picasso nu ştiu dacă e tot atât de puternic ca, să zicem, "conglomeratul" Dali, universal şi misterios...

Alt caz: ea se numeşte Anne Gascinny. 33 de ani, frumuşică foc, simpatică, cu un surâs care rivalizează cu cel al Giocondei. Visa să se dedice literelor, a reuşit să devină jurnalistă. Până când, într-o bună zi, tatăl ei, René Gascinny, în plină forţă creatoare, moare. Urmat în foarte scurt timp de soţia sa. Anne, fiică unică, rămâne orfană la vârsta de 25 de ani. Prăbuşire sufletească, depresiune nervoasă, îşi adora părinţii, mai ales tatăl, un fel de idol. Şi e de înţeles această fervoare pentru că părintele ei nu e altul decât René Gascinny, creatorul celebrului erou de benzi desenate Asterix, în colaborare cu desenatorul Albert Uderza. Nenumărate episoade, pline de suspans şi de umor, au făcut deliciul copiilor şi adolescenţilor din toate cele cinci continente. Nu ştiu care e tirajul acestor albume în Franţa şi în întreaga lume. Zeci de milioane, sute de milioane? De Gaulle, mai glumind, mai în serios, zicea că Asterix e mult mai celebru în lume decât el. Cine n-a auzit de Asterix "le gaulois"? Poate că în alte ţări celebritatea sa e în scădere, în Franţa Asterix continuă să se vândă bine. Deşi au apărut alţi autori, alţi rivali.

Iar frumuşica şi simpatica noastră Anne Gascinny, după moartea mamei sale, a fost obligată să uite depresiunea nervoasă, trezindu-se în posesiunea unui imperiu financiar imens. Pe care trebuia să-l administreze. Inteligentă, cum pare să fie, s-a înconjurat de financiari şi avocaţi competenţi, fideli, zice ea – până la proba contrarie? – iar afacerea prosperă. Adio visurile în materie de literatură. În schimb un alt vis i s-a împlinit: o dragoste sublimă. Însoţită de un fruct: un băieţel, mi se pare că-i zice Simon. Întrebată de ce a renunţat la cariera de ziaristă şi scriitoare, a dat un răspuns ce mi se pare surprinzător: chiar dacă Gascinny n-ar fi fost creatorul lui Asterix şi aş fi fost fiica unui măcelar caşer din rue des Rosiers, din dragoste pentru tatăl meu m-aş fi ocupat de măcelăria pe care mi-a lăsat-o moştenire...

RADU IOANID

Rebeliunea legionară din 1941

Se împlinesc luna aceasta 61 de ani de la rebeliunea legionară de la Bucureşti.

E cazul să ne împrospătăm memoria şi să ne amintim de ceea ce a fost în acea iarnă cumplită.

Nu de alta, dar îşi amintesc de aceste zile cu nostalgie şi bătrânii legionari care au pus mâna la jafuri şi omoruri, şi urmaşii acestora. Publicaţiile şi cărţile scoase, în ritm frenetic, de sub tipar, de *fan*-ii lui Horia Sima, şeful rebeliunii, vorbesc cu mândrie şi mulţumire despre isprăvile de-atunci. Ca nişte islamici din Gaza sărind în sus de bucurie după o baie de sânge la Ierusalim.

Ion Antonescu

La 10 ianuarie 1941, în şedinţa Consiliului de Miniştri, reproşând ministrului de Interne, legionarul Mircea Petrovicescu, că nu a internat în lagăre, conform unui ordin prealabil, pe evreii intraţi clandestin în România, Antonescu spunea: «acum îţi dau ordin categoric: băgaţi în lagăre pe toţi jidanii intraţi în ţară clandestin, pentru că s-au apucat de comerţ, de comunism, de tot felul de agitaţii.» O zi mai târziu, în ultimul Consiliu de Miniştri al guvernului legionar, Antonescu se arăta vădit îngrijorat de dezastrul economic provocat de membrii Gărzii de Fier. «Se petrec lucruri groaznice pe toată suprafaţa ţării. Ţara este bolşevizată. Au intrat bolşevicii în Mişcarea Legionară. Astfel, la Brăila, s-au scos în timpul sărbătorilor toţi jidanii – intelectuali, avocaţi, medici, rabini, tineri, bătrâni – fără nici o deosebire şi fără nici o consideraţie şi au fost puşi la curăţatul zăpezii în oraş. La Buzău, un rabin bătrân a fost scos la curăţatul zăpezii. Sunt lucruri oribile care se petrec în ţară. Se duc la prăvăliile jidanilor şi iau fondul de comerţ, distrugând astfel comerţul şi creditul. În această situaţie ne vom pomeni peste două luni cu o catastrofă economică. Fabricile nu mai trimit materiale fabricate pentru că jidanii care au prăvălii nu mai cumpără marfă.»

Principalul motiv de îngrijorare al lui Antonescu era starea de dezastru economic pe care o introduseseră legionarii. Aceştia s-au folosit de puterea pe care o aveau în cadrul aparatului de stat în general şi în cadrul celui poliţienesc în special pentru a jefui. Întreg procesul de «românizare» nu a fost pentru cele mai multe dintre cadrele legiunii decât un pretext de jaf. Marea majoritate a fondului de comerţ «preluat» de legionari a fost distrus în scurt timp, el nemaiavând deci nici un rol economic. Acest fenomen, accentuat la scară naţională, a afectat serios economia românească. Şi aici interesele lui Antonescu, militar antisemit, care urmărea lichidarea economică şi numerică a evreilor în mod treptat şi cu respectarea cadrului legal (creat de el), coincideau cu interesele Germaniei care, în perspectiva apropiată a războiului contra URSS, avea nevoie de o economie românească în stare de funcţionare şi nu de un haos economic. În plus, pentru Germania, România reprezenta o importantă sursă de petrol.

Relaţiile dintre Garda de Fier şi Berlin nu au fost simple şi liniare. Dacă NSDAP (Partidul Naţional-Socialist), SD şi SS i-au sprijinit pe legionari, nu acelaşi lucru se poate spune despre Wilhelmstrasse (Ministerul de Externe), Ministerul Economiei sau OKW (Marele Stat Major), care se temeau, pe bună dreptate, ca Garda de Fier, odată ajunsă la putere, să nu dezorganizeze complet economia românească şi în special economia petrolieră, perspectivă îngrozitoare în momentul în care se punea problema aprovizionării regulate şi abundente cu petrol românesc. Mai era un factor care făcea să se încline, la Berlin, balanţa în favoarea lui Antonescu: armata română care, în pofida unor simpatii nutrite de o parte dintre ofiţerii superiori pentru Garda de Fier, nu era dominată de legionari. Relaţiile încordate dintre legionari şi Antonescu nu au scăpat Berlinului. Încă la 23 noiembrie 1940, într-o conversaţie pe care Sturdza, ministrul de externe legionar, a avut-o cu omologul său german Ribbentrop, acesta din urmă afirma: «Nu fiţi nerăbdători… Partidul-Armata; Armata-Partidul. Nu pierdeţi din vedere aceste două elemente. Nu vă sfădiţi niciodată cu armata, căci aveţi tot atâta nevoie de ea, pe cât are ea nevoie de voi. Luaţi exemplu de la noi.»

O zi mai târziu, Sturdza avea să

primească acelaşi sfat de la feldmareşalul Keitel: «Daţi-mi voie să vă dau un sfat: legaţi-vă de armată. Uitaţi-vă ce admirabil s-a făcut la noi întrepătrunderea între aceste două elemente: armata şi naţional-socialismul. Azi nu mai formăm decât un tot. Urmaţi exemplul nostru.»

La 14 ianuarie 1941 Ion Antonescu îl vizitează din nou pe Hitler, care manifestă deplină înţelegere faţă de greutăţile interne ale dictatorului român, spunându-i că «dificultatea de căpetenie provine din faptul că se găsesc întotdeauna elemente care nu-şi dau seama că revoluţia nu este o stare ce trebuie permanentizată, ci că ea trebuie urmată cât mai repede de o activitate constructivă.» Continuându-şi firul gândurilor, cancelarul îşi aminteşte cu oarecare vivacitate în glas cum a fost silit, în urmă cu 6-7 ani, să înlăture elementele care nu înţelegeau acest lucru. Nu este exclus, a adăugat el, ca generalul Antonescu să fie obligat să procedeze la fel. La sfârşitul întrevederii, la întrebarea lui Antonescu «şi ce faceţi cu fanaticii?», Hitler dă un răspuns fără echivoc: «Trebuie să te debarasezi de ei; există în fiecare mişcare militanţi fanatici care îşi închipuie că, distrugând totul, îşi fac datoria... aceşti oameni trebuie împiedicaţi să facă rău.»

E limpede că, în sprijinul acordat de Berlin lui Antonescu împotriva Gărzii de Fier, au prevalat considerentele economice şi militare asupra celor ideologice. Acest lucru reiese şi din afirmaţiile făcute la începutul lui februarie 1941 de Neubacher, ministru însărcinat cu problemele economice în cadrul ambasadei Germaniei la Bucureşti, cu prilejul unei convorbiri cu Franklin Mott Gunther, ministrul SUA în capitala României. Observând că tot ce se făcuse în domeniul «românizării» întreprinderilor trebuia anulat, Neubacher spunea: «Evreii trebuie să plece, dar ei vor fi lichidaţi treptat şi în conformitate cu legile şi regulamentele ce vor fi promulgate.» La 18 ianuarie 1941 Ion Antonescu a desfiinţat posturile de «comisari de românizare» de pe lângă întreprinderile comerciale şi industriale. El aprecia că, prin aceste posturi, o «idee excepţională» fusese tradusă în practică în mod «dezastruos».

Evident, măsura de desfiinţare a «comisarilor de românizare» a fost considerată de conducerea Gărzii de Fier ca un atac direct şi făţiş împotriva puterii ei. După întoarcerea generalului Antonescu din Germania, tensiunea dintre acesta şi Garda de Fier se accentuează, legionarii cerând deschis demiterea lui Antonescu şi crearea unui guvern legionar «pur», condus de Horia Sima. Împuşcarea la Bucureşti a maiorului german de aviaţie Döring, probabil de către un agent al Intelligence Service-ului britanic, a fost folosită de ambele părţi ca pretext pentru declanşarea ostilităţilor. La 20 ianuarie 1941, Ion Antonescu demite pe titularul Ministerului de Interne, generalul Petrovicescu, omul de încredere al Legiunii şi membru al acesteia, pentru incapacitatea de a fi asigurat protecţia maiorului german. De asemenea Antonescu demite şi pe Al. Ghika, directorul general al Poliţiilor, ca şi pe Constantin Mamuica, director în Ministerul de Interne. Legionarii resping aceste demiteri şi-şi înarmează masiv partizanii. Ei se baricadează înarmaţi în localul Siguranţei, în sediul Prefecturii poliţiei capitalei, în sediul lor central din strada Roma, ca şi în Cazarma gardienilor publici. În seara zilei de 21 ianuarie, rebeliunea legionară era generalizată în ţară. Prin Wilhelm Fabricius, ministrul Germaniei la Bucureşti, Berlinul încearcă să medieze între beligeranţi, preferând ca Legiunea că recunoască autoritatea generalului Antonescu. În acest timp, din ordinul personal al lui Hitler, trupele germane staţionate în România se aflau la dispoziţia lui Antonescu. La 6 februarie, Manfred von Killinger, noul ministru al Germaniei la Bucureşti, afirma: «Astăzi, Domnia-Sa generalul Antonescu este stăpân pe situaţie. Şi nici nu putea fi altfel, în nici un caz, deoarece armata germană se găsea la dispoziţia sa, ca o ultimă rezervă, conform ordinului Führerului.» De altfel, în seara zilei de 22 ianuarie, Hitler îl asigura telefonic pe Antonescu de sprijinul său, legătura fiind stabilită prin misiunea militară germană din Bucureşti. În acelaşi timp, elemente ale SS şi ale SD de la Bucureşti aveau să sprijine Legiunea. În «Memoriile» sale, Walter Schellenberg îl prezintă pe Reinhardt Heydrich ca pe instigatorul puciului legionar din ianuarie 1941.

În seara zilei de 22 ianuarie 1941, armata română lichidează rebeliunea legionară. În cursul acestei operaţiuni, şi-au pierdut viaţa 21 de ofiţeri, subofiţeri şi soldaţi, iar 53 de militari au fost răniţi. În întreaga ţară au fost asasinate 374 de persoane şi au fost rănite 380, existând posibilitatea ca aceste cifre să fie minime. La Bucureşti, în cursul rebeliunii, au fost ucişi 120 de evrei.

Evident, propaganda legionară i-a desemnat pe evrei ca adversari ai Legiunii şi ca autori ai conflictului dintre aceasta şi Antonescu. Într-un manifest semnat de Viorel Trifa (devenit, după război, episcop ortodox în libera Americă, **n. red.**), preşedintele studenţilor legionari, se spunea: «Protectorii şi apărătorii acestui asasin de origine greacă (autorul atentatului împotriva maiorului german Döring) sunt: Eugen Cristescu, şeful serviciului secret şi fost om de încredere al lui Armand Călinescu, şi Alexandru Rioşianu, omul jidovilor şi al grecilor... Cerem înlocuirea tuturor persoanelor jidovite din guvern.»

Un articol publicat în organul mişcării legionare, «Cuvântul», primească acelaşi «sfat» de la feldmareşalul Keitel: «Daţi-mi voie să vă dau un sfat: legaţi-vă de armată. Uitaţi-vă ce admirabil s-a făcut la noi interpătrunderea între aceste două elemente: armata şi naţional-socialismul. Azi nu mai formăm decât un tot. Urmaţi exemplul nostru.»

La 14 ianuarie 1941 Ion Antonescu îl vizitează din nou pe Hitler care manifestă deplină înţelegere faţă de greutăţile interne ale dictatorului român, spunându-i că «dificultatea de căpetenie provine din faptul că se găsesc înăuntrul mişcării elemente care nu-şi dau seama că revoluţia nu este o stare ce trebuie permanentizată, şi că ea trebuie urmată cât mai repede de o activitate constructivă.» Continuându-şi firul gândurilor, cancelarul îşi aminteşte cu câtă vivacitate în glas cum a fost silit, în urmă cu 6–7 ani, să lichideze «elementele care nu înţelegeau acest lucru. Nu este exclus, a adăugat el, ca generalul Antonescu să fie obligat să procedeze la fel. La sfârşitul întrevederii, la întrebarea lui Antonescu «Ce să fac cu fanaticii?», Hitler dă un răspuns fără echivoc: «Trebuie să te debarasezi de ei. Există în fiecare mişcare revoluţionară fanatici care îşi închipuie că, distrugând totul, îşi fac datoria. Aceşti oameni trebuie împiedicaţi să facă rău.»

E limpede că, în sprijinul acordat de Berlin lui Antonescu împotriva Gărzii de Fier, au prevalat considerentele economice şi militare asupra celor ideologice. Acest lucru reiese şi din afirmaţiile făcute la începutul lui februarie 1941 de Neubacher, ministrul însărcinat cu problemele economice în cadrul ambasadei Germaniei la Bucureşti, cu prilejul unei convorbiri cu Franklin Mott Gunther, ministrul SUA în capitala României. Observând că tot ce se făcuse în domeniul «românizării» întreprinderilor trebuia anulat, Neubacher spunea: «Evreii trebuie să plece, dar ei vor fi lichidaţi treptat şi în conformitate cu legile şi regulamentele ce vor fi promulgate.» La 18 ianuarie 1941 Ion Antonescu a desfiinţat posturile de «comisari de românizare» de pe lângă întreprinderile comerciale şi industriale. El aprecia că, prin aceste posturi, o «idee excepţională» fusese tradusă în practică în mod «dezastruos».

Evident, măsura de desfiinţare a «comisarilor de românizare» a fost considerată de conducerea Gărzii de Fier ca un atac direct şi făţiş împotriva puterii ei. După întoarcerea generalului Antonescu din Germania, tensiunea dintre acesta şi Garda de Fier se accentuează, legionarii cerând deschis demiterea lui Antonescu şi crearea unui guvern legionar «pur», condus de Horia Sima. Împuşcarea la Bucureşti a maiorului german de aviaţie Doring, probabil de către un agent al Intelligence Service-ului britanic, a fost folosită de ambele părţi ca pretext pentru declanşarea ostilităţilor. La 20 ianuarie 1941, Ion Antonescu demite pe titularul Ministerului de Interne, generalul Petrovicescu, omul de încredere al Legiunii şi membru al acesteia, pentru incapacitatea de a fi asigurat protecţia maiorului german. De asemenea, Antonescu demite şi pe Al. Ghika, directorul general al Poliţiilor, ca şi pe Constantin Maimuca, director în Ministerul de Interne. Legionarii resping aceste demiteri şi-şi înarmează masiv partizanii. Ei se baricadează înarmaţi în localul Siguranţei, în sediul Prefecturii poliţiei capitalei, în sediul lor central din strada Roma, ca şi în Cazarma gardienilor publici. În seara zilei de 21 ianuarie, rebeliunea legionară era generalizată în ţară. Prin Wilhelm Fabricius, ministrul Germaniei la Bucureşti, Berlinul încearcă să medieze între beligeranţi, preferând ca Legiunea să recunoască autoritatea generalului Antonescu. În acest timp, din ordinul personal al lui Hitler, trupele germane staţionate în România se aflau la dispoziţia lui Antonescu. La 6 februarie, Manfred von Killinger, noul ministru al Germaniei la Bucureşti, afirma: «Astăzi, Domnul general Antonescu este stăpân pe situaţie şi nici nu putea fi altfel, în nici un caz, deoarece armata germană se găsea la dispoziţia sa, ca o ultimă rezervă, conform ordinului Führerului.» De altfel, în seara zilei de 22 ianuarie, Hitler îl asigură telefonic pe Antonescu de sprijinul său, legătura fiind stabilită prin misiunea militară germană din Bucureşti. În acelaşi timp, elemente ale SS şi ale SD de la Bucureşti aveau să sprijine Legiunea. În «Memoriile» sale, Walter Schellenberg îl prezintă pe Reinhardt Heydrich ca pe instigatorul puciului legionar din ianuarie 1941.

În seara zilei de 22 ianuarie 1941, armata română lichidează rebeliunea legionară. În cursul acestei operaţiuni, şi-au pierdut viaţa 21 de ofiţeri, subofiţeri şi soldaţi, iar 53 de militari au fost răniţi. În întreaga ţară au fost asasinate 374 de persoane şi au fost rănite 380, existând posibilitatea ca aceste cifre să fie minime. La Bucureşti, în cursul rebeliunii, au fost ucişi 120 de evrei.

Evident, propaganda legionară i-a desemnat pe evrei ca adversari ai Legiunii şi ca autori ai conflictului dintre aceasta şi Antonescu. Într-un manifest semnat de Viorel Trifa (devenit, după război, episcop ortodox în Nord America, n. red.), preşedintele studenţilor legionari, se spunea: «Protectorii şi apărătorii acestui asasin de origine greacă (autorul atentatului împotriva maiorului german Doring) sunt Eugen Cristescu, şeful serviciului secret şi fost om de încredere al lui Armand Călinescu, şi Alexandru Rioşanu, omul jidovilor şi al grecilor... Cerem înlocuirea acestor persoane jidovite din guvern.»

Un articol publicat în organul mişcării legionare, «Cuvântul»,

ite şi devastate în cursul rebeliunii legionare... Unii au fost ucişi cu acelaşi prilej. Altora, după jefuire, li s-au incendiat locuinţele sau magazinele. Au căzut victime, fără alegere, oameni înstăriţi şi oameni foarte săraci. Un număr de 615 persoane, deci peste jumătate din cei jefuiţi, locuiau pe Calea Dudeşti sau în cartierul Dudeşti, zonă de mare concentrare a populaţiei evreieşti, în general nevoiaşi. Calea Moşilor şi cartierul Moşilor au dat peste 150 de victime ale acestor jafuri. O situaţie aproape identică s-a înregistrat în cartierul Văcăreşti, iar în Calea Rahovei şi cartierul din jurul ei au căzut victime aceluiaşi tip de jefuire 136 de evrei. Peste 30 de victime locuiau în diverse alte cartiere bucureştene. Numărul familiilor evreieşti lovite de jafuri şi devastări a fost de cel puţin 1.360.

Ce soartă au avut legionarii care au instigat, ordonat şi executat masacrele antisemite din perioada rebeliunii? Unii conducători legionari au fost ascunşi de diverşi înalţi funcţionari ai serviciilor diplomatice sau poliţieneşti germane din România şi transportaţi ulterior, clandestin, în Germania. Mulţi membri ai Gărzii de Fier şi unii dintre conducătorii ei s-au predat armatei, fiind internaţi în lagăre, de unde, la începutul războiului împotriva URSS, au fost trimişi pe front. În luna iulie 1941 au fost condamnaţi la muncă silnică pe viaţă: Horia Sima, conducător al mişcării legionare şi fost vicepreşedinte al Consiliului de Miniştri (în contumacie); Vasile Iasinschi, fost ministru al muncii (în contumacie); Nicolae Pătraşcu, secretar general al Gărzii de Fier (în contumacie); Constantin Pop, fost subsecretar de stat la Ministerul Economiei Naţionale (în contumacie); Viorel Trifa, fost preşedinte al Uniunii Naţionale a Studenţilor Români Creştini (în contumacie); Dumitru Grozea, fost şef al Corpului Muncitoresc Legionar (în contumacie); Ilie Gârneaţă, fost comandant al Ajutorului Legionar (în contumacie); Traian Borobaru, adjunct al lui Horia Sima (în contumacie); Corneliu Georgescu, fost subsecretar de stat la Ministerul Economiei Naţionale (în contumacie) şi Gheorghe Sârbu. Cu excepţia acestuia din urmă, ceilalţi conducători ai Gărzii de Fier se aflau la Berlin. Au mai fost condamnaţi la pedepse de muncă silnică sau cu închisoare între 5 şi 15 ani legionarii: Alexandru Ghika, fost director general al Poliţiilor din Ministerul Afacerilor Interne, Ştefan Zăvoianu, fost prefect al Poliţiei Capitalei, Victor Biriş, fost secretar general al Ministerului Afacerilor Interne, Constantin Mamuica, fost director în Ministerul Afacerilor Interne şi Mihail Sturdza, fost ministru de externe.

Erata

La nr. 177, din decembrie 2001, pag. 23 (relatare de la premiera Teatrului Idiş), în loc de Moshe Sneh se va citi Efraim Sneh (nu de alta, dar Moshe, conducător al partidului comunist israelian şi tatăl actualului demnitar, a murit de mult şi... prin urmare...).

CALENDAR

Ianuarie

1 ianuarie s-a născut E. Roisman (1924)
1 ianuarie s-a născut T. Solomovici (1934)
3 ianuarie a murit Alfred Margul Sperber (1967)
4 ianuarie s-a născut Sarina Cassvan (1894)
5 ianuarie s-a născut Moshe Maur-Săveneanu (1910)
7 ianuarie s-a născut Clara Haskil (1895)
8 ianuarie s-a născut Irina Gorun-Bercovici (1953)
9 ianuarie a murit Ronetti-Roman (1908)
12 ianuarie s-a născut Traian Şelmaru (1914)
12 ianuarie s-a născut Aurel Storin (1937)
15 ianuarie s-a născut Emil Boldan (1909)
15 ianuarie s-a născut Al. Robot (1916)
17 ianuarie s-a născut Marcel Avramescu (Ionathan X. Uranus) (1909)
17 ianuarie s-a născut Nelu Weinberg (1936)
19 ianuarie a murit Barbu Lăzăreanu (1957)
19 ianuarie a murit Nelu (Nathan) Weinberg (1997)
21 ianuarie s-a născut Alexandru Sever (1921)
21 ianuarie a murit Iosef Guttman (1941)
23 ianuarie s-a născut C. Săteanu (1878)
24 ianuarie s-a născut I. Reichman-Şomuz
24 ianuarie s-a născut Horia Carp (1869)
24 ianuarie s-a născut Mariana Juster (1932)
26 ianuarie s-a născut Marcel Aderca (1920)
27 ianuarie a murit Ioan Massoff (1985)
29 ianuarie s-a născut Sergiu Levin (1928)
30 ianuarie s-a născut I. Birnberg (1887)
30 ianuarie s-a născut A. G. Vaida (1910)
31 ianuarie a murit Cilibi Moise (1870)
31 ianuarie s-a născut F. Brunea-Fox (1898)

DICŢIONAR NECONVENŢIONAL

AL. MIRODAN

AL SCRIITORILOR EVREI DE LIMBĂ ROMÂNĂ

G

Goldstein Fredy (Dr. Alfred Gorea, n. Galaţi, 1925); copil. Şi-a făcut intrarea, unanim remarcată, în literatura română, datorită lui G. Călinescu. În istoria literară a acestuia, din 1941, la capitolul consacrat suprarealismului, cititorii avuseseră surpriza de a da peste câteva paragrafe ieşite din comun.

«*Ca o curiozitate* – scrie G. Călinescu – *trebuie citată* (revista) *"Alge", ce apare la Bucureşti în iarna 1930-1931, într-un format scandalos şi pe hârtie colorată (...). Singurul lucru interesant este intenţia de a căuta automatismul la copii, aşa cum Saşa Pană îl găsise la paranoici. E descoperit un copil, Fredy Goldstein, a cărui fotografie se dă, care povesteşte istorii fără sens, ultrasuprarealiste, în scopul obţinerii unui miraculos oniric:*

"Era odată care nu s-a povestit: era un moş şi o babă. Nu un moş şi o babă... un curcan.

El a dat fuga la biserică şi cu nasul peste cap a înviat-o pe curcană. Şi s-a dat de trei ori peste cap şi s-a făcut păsărică moşul şi baba; şi s-a dat peste cap şi s-a făcut aeroplan, şi a zburat, a zburat, a zburat...

A ţipat baba. Moşul nu a ţipat. S-a dus departe la o pădure şi un hoţ a vrut s-o prindă pe aeroplană ca s-o împuşte".

Automatismele infantile se bănuiesc însă contrafăcute.»

Suspiciunea lui G. Călinescu s-a dovedit peste ani lipsită de temei. Poveştile micului Fredy nu erau contrafăcute, ci cât se poate de originale. Aşa cum reiese dintr-o mărturie făcută de Alfred Gorea "Dicţionarului Neconvenţional...", în Israel, la 18 noiembrie 2001:

«*Eram într-a 5-a sau a 6-a mea vară pe glob şi cred că după cel mult tot atâţia ani nu-mi mai aminteam decât vag împrejurările în care au fost create "capodoperele me-*

Fredy Goldstein, la vârsta cu "a fost un moş şi o babă"

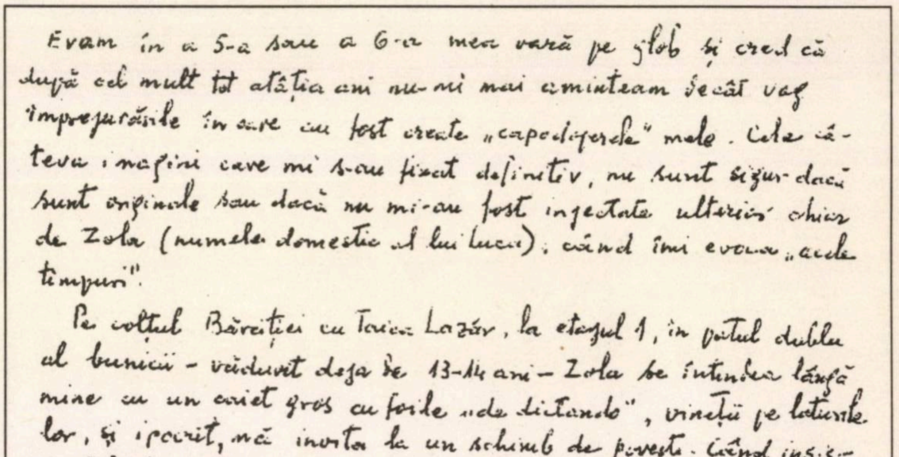

Eram în a 5-a sau a 6-a mea vară pe glob şi cred că după cel mult tot atâţia ani nu-mi mai aminteam decât vag împrejurările în care au fost create „capodoperele" mele. Cele câteva imagini care mi s-au fixat definitiv, nu sunt sigur dacă sunt originale sau dacă nu mi-au fost injectate ulterior chiar de Zola (numele domestic al lui Luca); când îmi evoca „acele timpuri".

Pe colţul Bărăţiei cu Toma Lazăr, la etajul 1, în patul dublu al bunicii – văduvit deja de 13-14 ani – Zola se întindea lângă mine cu un caiet gros cu foile „de dictando", vineţii pe laturile lor, şi ipocrit, mă invita la un schimb de poveşti. Când insistenţele lui eşuau, se supunea până la urmă la „corvoada sgândăririi" ce consta în a-mi sgândări degetul mare de la picior la nivelul unghiei, o plăcere atât de simplă pe care de atunci nu am mai putut s-o recuperez vreodată. Poveştile lui erau totdeauna însoţite de această manevră care lua sfârşit împreună cu ele. Venea rândul meu şi, corect, respectam convenţia. Zola „stenografia" şi umplea paginile cu scrisul lui mărunt, desigur fără a putea înregistra şi abundenţa gestică cu care ilustram pe scena moale a patului evenimentele narate. Prin

Dr. Alfred Gorea, text scris pentru "Dicţionarul Neconvenţional...", Tel Aviv 2001

IOSEF EUGEN CAMPUS

Casa Melcului

Norman Manea este un spirit înrudit mie. Îl apreciez şi îl admir în special pentru consecventa sa principialitate. În teorie şi în practica zilnică a vieţii – ceea ce este, precum se ştie, mult mai greu – a condamnat fuga de răspundere personală, aruncarea vinii pe ceilalţi. A cerut insistent, cu curaj, şi a practicat continuu confruntarea serioasă cu realitatea, cu adevărul.

Este ceea ce, în esenţă, îi reproşa lui Mircea Eliade, în eseul intitulat "Felix Culpa", care a stârnit indignarea zgomotoasă a preopinenţilor din România. Fără a discuta chestiunea în fondul ei, îl acuzau pe acest evreu, pe acest ex-teritorial, rezident, din 1988, în America – că-şi ponegreşte ţara natală, că terfeleşte cele mai valoroase personalităţi. Atacul ad personam nu este niciodată justificat. Cu atât mai puţin când Norman Manea nu pusese în discuţie opera ştiinţifică şi beletristică a lui Mircea Eliade, ci sublinia numai că, în lucrările sale memorialistice, acesta nu avusese niciodată curajul moral să discute şi să ia atitudine fermă faţă de adeziunea sa, în tinereţe, la ideologia Gărzii de Fier. Până la urmă, chiar şi în ultimul volum al memoriilor sale, făcea încă surprinzătoarea observaţie că nu ştie care va fi, în viitor, imaginea Căpitanului. Nu ştie? Nici acum? Cine mai poate avea acum îndoieli, cine mai poate să nu-l condamne ferm pe Zelea Codreanu, afară numai de un om încă sedus de figura Căpitanului, şi acum la începutul mileniului 3!

Vorbind despre români în genere – şi în special despre intelectualitatea română – le reproşează aceeaşi fugă de răspundere directă. Au trecut 50 de ani de la Holocaust şi – în afară de primul an de stăpânire comunistă, când servea ca pretext pentru a acuza regimul antonescian – subiectul a rămas tabu. Românii au refuzat să discute serios aspectul luat de Holocaust în România, au subliniat mereu numai că mulţi evrei au scăpat cu viaţă. Holocaustul? L-au făcut alţii, nemţii. Comunismul? L-au făcut alţii, evreii. Asta, când numărul membrilor de partid era de 4 milioane.

Citind cuvintele lui Norman Manea cu privire la români, mă gândeam ce bine ne-ar prinde să aplicăm acelaşi principiu şi la realităţile israeliene. N-am înţeles niciodată de ce aşa de mulţi dintre noi – din aceeaşi nejustificabilă şi dăunătoare tendinţă de a păstra cât mai frumoasă imaginea neamului – neagă cu înverşunare că, la aşa-zisa "fugă" a arabilor în timpul războiului de independenţă, am avut şi noi o parte de vină, nu numai ei. Nu am putut înţelege de ce, în conflictul actual cu palestinienii, ne vedem numai dreptatea noastră, nu şi pe a lor. Nu am putut înţelege de ce, practic, se face încă prea puţin pentru cetăţenii arabi israelieni, pentru a micşora rămânerea în urmă a sectorului respectiv, de parcă ei n-ar fi oameni ca noi.

Poate explicaţia stă în faptul că – aşa cum îmi sugerează o altă observaţie a lui Norman Manea – semănăm destul de mult cu românii şi am avea de învăţat din experienţa lor. *«În România – spune el – se perpetuează starea care amestecă frustrarea cu un soi de vanitate exacerbată».* Românul se crede centrul pământului şi totodată se simte umilit că nu e suficient apreciat de lumea dinafară.

Ca şi românii văzuţi de Norman Manea, evreii s-au caracterizat prin această unitate contradictorie. Veşnic suferind, batjocoriţi şi umiliţi de cei din jur. Dar, pe de altă parte, mândri şi neînduplecaţi, poporul sfânt, poporul ales, cu frustrarea transformată în orgoliu.

Ar fi deci valabile şi la noi cele spuse de Norman Manea cu privire la români. Preluând o idee a lui Llosa, Manea socoteşte că ne aflăm în faţa unei dileme esenţiale: dilema dintre identitate şi integrare. Decizia trebuie luată neîntârziat şi radical. Cu curaj şi răspundere, fără compromisuri şi duplicităţi. Să renunţăm la exacerbarea "specificului". Să renunţăm la naţionalismul şovin, izolator, la naţionalismul care, la români, are coloratură mistică creştin ortodoxă, iar la noi coloratură habotnică, exclusivistă, aşa cum o propovăduiesc acum extremiştii din partidul Shas, adepţii înflăcăraţi ai lui Deri. Să alegem cu hotărâre, cât nu e prea târziu, calea cealaltă, singura benefică, a deschiderii spre democraţie adevărată, spre integrare hotărâtă în modernitate, în spiritul apusean.

◆

Volumul de faţă a apărut în România (Bucureşti 1999) în editura Hasefer. Sub titlul semnificativ "Casa Melcului" sunt întrunite aici o serie de interviuri – dialoguri, le spune autorul – acordate de Manea unor interlocutori din România şi din alte ţări (SUA, Germania, Italia), înainte şi după decembrie 1989.

Aceste lucide dialoguri îngăduie cititorului să înţeleagă drumul parcurs de autor. Născut la Suceava în 1936, deportat (copil de cinci ani, împreună cu familia, în Transnistria), trăind apoi sub regimul dictatorial comunist în România, până în 1986, când, nemaiputând suporta regimul Ceauşescu, ia în sfârşit decizia mereu amânată să părăsească ţara de care se simţea legat.

Dialogurile îngăduie de asemenea să înțelegem în profunzime confruntarea cu problemele acelui loc și acelui timp. Opera lui – beletristică și eseistică – este caracterizată, în ansamblul ei – cum singur mărturisește în "Argument" – prin «oroarea față de sindromul Puterii». Puterea nu numai politică, ci etnică, în economie și cultură, în familie. Înainte de 1989, în faza finală a ceaușismului, și după 1989, după așa-zisa răsturnare a regimului comunist: «*Dintre nu puținele paradoxuri și nu tocmai încurajatoarele surprize care au apărut în România post-comunistă, cea mai șocantă pare a fi tocmai perpetuarea, sub forme agresive sau insidioase, până și la unii intelectuali, a acestui "sindrom al Puterii", cu toate formele sale de patologică nostalgie după ierarhie și instituționalizare.*»

Elogiind ceea ce el numește – așa de pregnant – *"solidaritatea interogativă"* a interlocutorilor, autorul subliniază cele trei aspecte esențiale ale dialogurilor și ale operei sale în genere: exilul, Holocaustul și penitenciarul comunist.

Titlul volumului, "Casa Melcului", poate fi descifrat pornind de la aceste premise. Exilatul – precum melcul – este împins din zona publică în casa lui. Se închide el însuși acolo, refuzând cu oroare contactul murdăritor cu opresiunea și minciuna perpetuă a regimului. În exilul său interior și, în cele din urmă, în exilul său exterior, după părăsirea țării natale, găsește adăpost numai în el însuși, în "casa melcului", casa pe care o poartă în spinare pretutindeni și oricând, ființă din ființa lui intimă.

Într-un sens mai restrâns, casa melcului poate semnifica limba. Pentru scriitor – așa cum o spune răspicat o formulă devenită loc comun – limba este adevărata lui patrie. Din fericire, această patrie, această casă, melcul o poate lua cu sine în exilul său intern și chiar în cel extern. Evident, cu anumite, inevitabile pierderi, dar și, poate, cu unele avantaje specifice exilului.

Și în această privință, israelienii și scriitorii israelieni de limbă română în special pot descoperi multe sugestii utile, pot marca unele similitudini dar și esențiale diferențe. Pentru că, deși despărțiți de țara natală, sursa vie a limbii noastre materne, noi nu suntem niște exilați, ci oameni și scriitori întorși acasă, în patria strămoșilor.

«*Pentru un scriitor evreu, chiar mai mult decât pentru alți scriitori, limba este o legitimare, domiciliul spiritual. Stăpânirea limbii este mai mult decât o simplă realizare. Prin limbă se simte bogat și stabil*».

Tocmai de aceea, declară Manea, nu va renunța niciodată să scrie în românește, chiar în exilul exterior american. Nu poate și nu vrea să se despartă de această patrie spirituală, pe care nimeni nu i-o poate lua.

În exilul intern, scrisul a fost, pentru Manea, principala cale de salvare, alături de viața intimă, relațiile cu soția și prietenii. În România, mărturisește Manea, «*bucuria, chinul, necunoscutul frumuseții la care aspiri, ar putea deveni* ***reale,*** *mai reale decât "realitatea" falsă și inconsistentă din jur. Asta pentru că, în clipa în care izbuteai o frază bună, deveneai invincibil. Măcar pentru o clipă, invulnerabil, conferind un sens pustiului, fiind mai puternic decât pustiul.*»

Scriitorul recunoaște în exil ca atare rădăcina însăși a scrisului său: «*Scrisul meu este rezultatul creator al "dezrădăcinării": locuind în fisură, în incertitudine, în deșertul în care Levinas vedea adevărata sursă a spiritului, capabil să înlocuiască solul prin literă. Din punct de vedere literar, tema trăită, a exilului, nu mi se pare un handicap sau o excentricitate. Exprimă esența însăși a individualității mele, dar, pot să spun, și a contemporaneității noastre.*»

❖

Din numeroasele teme atinse în volum, pasionante intelectual, dar despre care nu am spațiul să discut,

minimum

editează

- Aveți în manuscris memorii personale?
- Vreți să vă publicați jurnalul intim?
- Doriți să scoateți la lumina tiparului un volum de povestiri sau poezii?

minimum este editorul cel mai competent!

Întregul proces complicat de organizare (sau stilizare) a manuscrisului, de paginație și corectură tipografică, coperta, prefața și diferite forme de publicitate vi le asigură

minimum

●

Există în sfârșit o editură: minimum

un ultim cuvânt în legătură cu evreitatea.

Manea – ca şi mine, de altfel – nu a fost nici un afirmator zgomotos al evreităţii sale, dar nici un renegator al ei. Aş fi vrut – şi asta ne deosebeşte – să fi fost mai conştient de importanţa acesteia. Şi mai hotărât, măcar în final, acum, afirmator al acestei apartenenţe.

Manea a parcurs totuşi un drum evolutiv. La început, a fost indignat când s-a văzut figurând într-o antologie a scriitorilor evrei de limbă română. El se considera şi voia să fie considerat numai ca scriitor român. Originea evreiască i se părea neimportantă, un amănunt personal intim. Mai târziu a început să aibă îndoieli cu privire la justeţea punctului său de vedere asimilist. A înţeles că *«sunt destul de puţini, din păcate, care gândesc ca mine şi că, probabil, am greşit când nu prea am vrut să-i iau în seamă pe cei, prea mulţi, care gândesc altfel.»*

Din fericire, Manea a trecut dincolo de aceste ocolite afirmaţii. A recunoscut că a fost lipsit de prilejul unei confruntări serioase cu problema şi cu tradiţia iudaică, aşa cum s-ar fi cuvenit. A recunoscut că *«destinul evreiesc nu este, până la urmă, decât exacerbarea, prin suferinţă, a destinului uman (...) o sarcastică iniţiere în drama de a fi om printre oameni (...) istoria prigonitului care lasă, însă, în popasurile sale, amprenta creativităţii, o urmă spirituală în cultura popoarelor cu care s-a intersectat, rămâne, cred, unul dintre actele umane cele mai tulburătoare.»*

Concepţia despre lume a lui Norman Manea este sumbră. În primele sale opere domină coloratura melancolică. În operele mai recente ("On Clowns", "The Dictator and the Artist") domină nota burlescă. Lumea este văzută ca un circ imens în care evoluează grotesc dictatori-clovni: *«Istoria ca circ, individul ca identitate tragi-comică, destinul uman ca sinteză burlescă.»*

Realitatea îi pare un teren minat. O spaimă incertă pluteşte în aer. Spaima unei catastrofe. A scufundării într-un "potenţial abis". A unui "imposibil" care a devenit "posibil", care a devenit realitate şi deci poate redeveni realitate. Acestei spaime, autorul îi opune concepţia iudaică despre supravieţuire, despre viaţă ca supremă valoare, de dragul căreia e îngăduit să transgresezi şi prescripţiile religioase cele mai sfinte.

Nu este de mirare că în cel mai recent interviu (acordat, prin telefon, Dorei Pavel, la 12 aprilie 1999) Norman Manea declară că nu se lasă stăpânit de trecut, nici de suferinţele Holocaustului, nici de cele, atât de asemănătoare, ale coloniei penitenciare comuniste. Trăieşte din plin prezentul. Fără mari speranţe. Dar hotărât să participe la viaţă. Cu mintea şi sufletul larg deschise. *«Singura soluţie este să mai faci ce poţi. Nu m-am închis bucuriei. (...) Încerc să rămân, atât cât mă mai ţin puterile, deschis prezentului.»*

MAMAIA מַאמַאיָה
Restaurant
românesc
Grătar – pescărie
La mulţi ani 2002!
Aer condiţionat, ambianţă plăcută,
serviciu conştiincios, preţuri moderate.
Deschis zilnic între orele 12-24.
Vă rugăm a rezerva locurile prin tel. 523-7784
Vorbim şi româneşte.
Restaurantul MAMAIA
TEL AVIV, str. Ben Iehuda 192

●

Primul ministru ceh, Milos Zeman, conducătorul Partidului Social-Democrat, a devenit faimos pentru atacurile sale, fără mănuşi, la adresa presei. El i-a acuzat pe gazetari că "n-au nici atâtea merite cât o maşină de spălat rufe" şi i-a tratat de "deşeuri umane" şi de "balegi".

Acum, ca să fiu sincer, Zemanfiş de ciorovăielile de la Praga, dar, gândindu-mă că totuşi e vorba de nişte jurnalişti, eu îl rog pe primul ministru: fii mai Milos, domnu' Zeman.

ELENA-ESTHER TACCIU

Mireasa de hârtie

Uzic, un adolescent orfan, crescut de mătuşa Miriam într-un chibuţ din Shomron, trăieşte, odată cu exploziile inerente ale vârstei, zguduirile seismice ale foarte tinerei societăţi israeliene. Ocupaţia britanică, escadrila şi ostaşii de la marginea chibuţului, percheziţiile nocturne în căutarea armelor ascunse în sat, acţiunile temerare ale tinerilor din Hagana (nucleul viitoarei armate de apărare a Israelului), precum Imre, fratele mai mare al lui Uzic, constituie fundalul eroic, patriotic, în care copilul se integrează. Viitorul incert stă în faţa lui Uzic, într-un fel singur pe lume, dar şi în faţa acestei minuscule colectivităţi, bântuite de pe atunci de formaţii arăbeşti mici, dar foarte bine înarmate. Cele două adolescenţe paralele, a eroului central şi a ţării nou-născute prin declaraţia lordului Balfour, constituie axele de simetrie ale noului roman publicat de Nava Semel în traducere românească sub titlul "Mireasă de hârtie" la editura Pandora, Bucureşti. Versiunea oferită astfel cititorului din România, dar şi nouă, semnată de Lucia şi Michael Pascal, doi intelectuali de elită din Israel, ne frapează prin bogăţia lexicală, topica rafinată a frazei, lirismul sau dramatismul echivalenţelor aflate.

Nava Semel este fiica omului politic Itzhak Artzi şi sora cântăreţului-compozitor Shlomo Artzi – poetă, autoare de teatru, distinsă pentru cărţile sale de proză cu premiul, între altele, American National Jewish Award (SUA, 1990). Titlul nou, "Mireasă pe hârtie", trebuie totuşi explicat înainte de a configura personajul central. Populaţia viitorului stat trebuia cu orice preţ crescută numeric, condiţie a supravieţuirii naţionale. Bărbaţii tineri, sosiţi din Europa mai ales, erau mai mulţi decât femeile. În aceste împrejurări, membrii Haganei aflaţi în ilegalitate porneau la drum şi se căsătoreau fictiv cu fete evreice, mai ales poloneze, aducându-le astfel în ţară. Imre, fratele mai mare al lui Uzic, are drept sarcină secretă să aducă patru asemenea mirese. Reuşeşte să aducă doar două, prima, Ana, devenindu-i lui însuşi iubită şi apoi soţie. Cealaltă, Tania Birnboim, mult mai bogată, devine rivala Anei şi duşmancă de moarte, până să accepte înfrângerea.

Dar criza majoră o trăieşte Uzic, şi finele antene analitice stăpânite de Nava Semel nu fac nici un rabat adevărului psihologic. Profilul viu al copilului n-are nimic convenţional. Inteligent, intuitiv, curajos prin cultul lui Tarzan (alias Johnny Weissmüller, actor şi sportiv), Uzic e de râsul satului, pentru că nu poate încă – la 12 ani – scrie şi citi. Astăzi ştim că e vorba de un copil dislectic, dar pe atunci profesorii obtuzi şi deloc dedaţi la fineţuri psihologice nu ştiau decât să sancţioneze asemenea elevi prin eticheta de "înapoiaţi mintal". Consecinţă, probabil, a lipsei de căldură sufletească din partea părinţilor, dislecţia se va rezolva în urma unor şocuri afective. Povestea din cartea de istorie, a solului de la Thermopile, care anunţă victoria Athenei şi apoi îşi dă sufletul de epuizare, alt erou selectat de Uzic, îi dezvăluie darul de povestitor, când dă un răspuns strălucit, uimindu-şi profesorul şi colegii, destul de veninoşi şi ei. Revelaţia literelor ebraice, care l-au înspăimântat ani de zile prin sensul misterios şi ascuns, are loc printr-o altă tensiune psihică. Un răvaş mult aşteptat de Ana (ce trăieşte în casa lui Uzic) şi care trebuie să-i dea ştirea căsătoriei "adevărate" cu Imre, şi divorţul de Tania, ajunge în mâinile lui Uzic. Neputând păstra secret biletul, care oricum trebuia rupt numaidecât, memoria şcolarului chinuit stabileşte, în urma tensiunii momentului, prima legătură între textul scris şi mesajul vital. Imre se întoarce la Ana, spre delirul lui Uzic, care aleargă precum eroicul sol grec, comunică satului vestea şi stârneşte revoluţia: cel batjocorit a reuşit să citească mesajul! Copilul e reabilitat, bietul său ego renaşte, e om în rândul lumii sale.

Pe alt plan se află militantismul eroic propriu momentului istoric trăit. La vârsta lui apropiată de copilărie, 12 ani, Uzic se simte dator să-şi pună întrebarea: "Ce-ai făcut pentru patrie?", comandamentul adulţilor din jur. Ascunde şi el arme în şuba adusă (inutil) de Ana din Polonia, – în mânecă, în cufărul de zestre. Maiorul Timothy Parker, aviator englez şi nobil castelan, care-i aţine calea frumoasei Ana, îl numeşte pe Uzic "micul sionist" şi caută să-l descurajeze cu privire la viitorul ţării: "Palestina este pierdută, într-o zi va fi înecată în sânge". Alături se află Ana, şi eroicul Uzic îi şopteşte fetei că "o va apăra el". De fapt el e uşor îndrăgostit de tânăra fată. El va lupta ca şi Imre. Din tipologia militantă a chibuţului nu lipseşte comunistul stalinist Aharoncic, erou pitoresc, brutar cu "Pravda" în buzunar, decis să plece şi el să-şi aducă o mireasă comunistă din Europa. Sexul va fi o altă inerentă descoperire a vârstei. Dintr-o confesiune-monolog aflăm inocenţa totală a lui Uzic privind "jocul ăsta şerpuitor dintre un bărbat şi o femeie", ca şi misterul acesteia: "Ce ştiu eu despre femei?". Prezenţa în casă a Anei, extrem de pudică, îl tulbură profund, iar scena – la care e martor involuntar – a actului sexual dintre Imre şi Ana îl anihilează multă vreme. În chibuţ, producţia de miere fiind singurul venit, toţi înlocuiesc bucatele cu mierea, şi în scena respectivă cuplul îşi soarbe mierea de pe buze şi de pe trupurile dezgolite. Pentru Uzic actul naşte o metaforă; când va sorbi şi el miere "cu o fată ca Ana"? Nevoia de a poza în bărbat îl face şi să fumeze într-ascuns de mătuşa Miriam, are orgoliul de a nu ceda la dictatul adulţilor, e gelos pe Ţionca, o colegă de clasă cu păr ondulat frumos, că-l preferă pe premiantul Herzl, în plus bine situat. Conflictele, obsesiile din psihanaliza romancierei, aplicată unui *libido* adolescent, mai coexistă cu şocul încă de pe atunci violent, conflictul israelo-arab. Un prieten al orfanului este vârstnicul stupar Muhmad Daudi, protector şi dascăl într-ale vieţii. Acesta îl învaţă maxime şi snoave din zestrea folclorică arabă, îl învaţă călăria, îngrijirea stupilor, sentimentul naturii. Albinele şi mierea sunt pentru Muhmad simbolul vieţii veşnic înnoite. Tolerant la ideea convieţuirii cu evreii, acceptă ideea şi o împărtăşeşte lui Uzic, deşi precizează întâi că "până atunci va curge mult sânge". De altă parte se află călăreţii înarmaţi, foarte tineri, din vecinătăţi, care fac incursiuni violente în chibuţuri mai apropiate de satele lor. Concluzia lui Uzic este sceptic-lucidă: "Ciudăţenia (...) este că pentru evrei şi arabi este vorba de acelaşi loc, pe care fiecare îl crede al lui".

Această cunoaştere de sine, a eului şi a lumii în care trăieşte istorico-geografic, fibra creatoare care-i cere să exprime în imagini frământările, îl face pe Uzic să viseze a fi regizor de film despre sine şi ai săi. Peisajul israelian îşi are locul său în viaţa interioară a copilului frământat. Zorii de zi, când aburii "se ridică din pământ ca o respiraţie", adună zgomotul soldaţilor englezi în exerciţiile lor, stupii de după chiparoşi, muncitorii care ies bombănind în livadă, certurile. Toate acestea, *"culori, mirosuri şi zgomote"*, îl duc pe Uzic la sentimentul apartenenţei totale: *"Acesta e locul care face parte din mine şi eu fac parte din el"*. În Tel Avivul începuturilor, prăfuit, nisipos, fără o umbră de copac, cu "Casa Poporului" asaltată de mulţimea doritoare de filme, Cafeneaua Ghinati i se pare lui Uzic colosal de mare, în acord cu percepţia unui mic chibuţnic. Confesiunile lui şoptite, câinele lui botezat Weissmüller-Tarzan, subliniază nevoia dureroasă de comunicare a celui cu părinţii morţi şi un frate veşnic plecat la Ierusalim sau în alte drumuri secrete. Profilul Ani stând cu spatele la soare, poezia imaginii funcţionează ca stimulent de a gândi "filmic". Se proiectează astfel posibilul viitor al copilului care va fi să fie artist într-un domeniu sau altul. Sunt exemple de undă lirică scăldând în permanenţă structura epică şi naraţiunea.

Cartea Navei Semel, extrem de elaborată, cu partituri memorabile ale eroilor, cu straturile psihologice şi crizele eului adolescent, întreţesute cu istoria "la zi", respiră firescul vieţii, efect, totdeauna, al unei strategii creatoare migăloase şi inteligente.

Minimum îl salută

pe confratele Iakov Ahimeir, de la Canalul 1 al televiziunii, care a refuzat, în ciuda ordinelor primite, să ia un interviu lui Yasser Abed Rabbo, ministrul informaţiilor din Gaza.

Ahimeir şi-a argumentat refuzul susţinând că el nu poate, a doua zi după atentatele sângeroase de la Haifa, să discute cu unul dintre inspiratorii masacrelor.

Bianca Marcovici

Puterea cuvintelor

Bianca Marcovici
Puterea cuvintelor
MINIMUM ■ 2001

(134 pagini de proză şi poezie)
Minimum 2001

★

Premiul Lucian Blaga, România, pentru o selecţie din poeme

★

Carte lansată la TV Iaşi şi Neptun

★

Ediţia a II-a epuizată la lansarea ei la Neptun

★

Diploma de Onoare şi de Merit la congresul Poeţilor din întreaga lume, desfăşurat la Iaşi 21-23 iulie 2001

«Viaţa şi opera poetică a Biancăi Marcovici stau, amândouă, sub semnul frământărilor creatoare. Arde în ea un foc nestins, alimentat şi de împrejurările exterioare. (...) O năzuinţă – firească poetului – o face să tindă mereu spre alte orizonturi, fără a se putea desprinde definitiv din trecut.»

I. CAMPUS, "Minimum"

Preţul: 50 şekeli. Comenzi:
POB 3144 Haifa, 31032

Web:
http://bianca.home.icq.com

PRIMIM LA REDACŢIE

● CĂRŢI ● REVISTE ● ŞI ● SCÂNTEIERI ● DE ● GENIU ●

Harry Bar-Shalom
Muzicanţii au părăsit oraşul
şi
Adulter
Ed. "Ariadna '98", Bucureşti 2001

E vorba de două romane ale inginerului din Haifa, amândouă apărute la Bucureşti în acelaşi an, unul mai amplu, de fapt o transpunere în limba română a unui volum care a văzut lumina tiparului în limba ebraică, la sfârşitul anilor '80, cel de al doilea de mici dimensiuni.

Cel care poartă titlul vag elegiac menţionat mai sus ne proiectează în lumea copilăriei autorului, desfăşurată în obştea evreiască dintr-un orăşel de provincie. Sfârşitul ocupaţiei germane, cu toate tensiunile ei, ocupaţia rusească (bine primită la început de evrei) şi instaurarea democraţiei populare, aducătoare de lipsuri şi spaime permanente, mitinguri, sloganuri şi muncă patriotică, entuziasme (reale) şi dezamăgiri larg răspândite, reprezintă fundalul care condiţionează viaţa copilului, de la frageda vârstă preşcolară până în anii universităţii, în cadrul familiei şi în afara ei, alături de colegi, prieteni, profesori, părinţi.

Scrisă într-un stil alert şi lapidar de tip hemingwayan, bazat, în mânuirea frazei, pe ceea ce englezii numesc prezentul continuu, dar nu lipsit de o undă de melancolie şi umor, cartea ne conduce dintr-un loc în altul, de la o vârstă la alta, de la un personaj la altul, conturate fără adâncimi abisale dar pregnant, în funcţie de relaţiile lor cu naratorul: amorurile sale de tinereţe, Aura, Maia, Gina, Petite Anne-Marie, între care navighează fără probleme; Petrică, fiul unui lumpenproletar şi coada clasei, care va deveni mai târziu, "fără osteneală", ca element de origine sănătoasă ce era, căpetenie utecistă şi student la Politehnică cu puteri de decizie asupra soartei colegilor săi, – şi mai ales părinţii.

- **Suspans**
- **Ştiaţi că nevasta lui I. Eliade-Rădulescu...?**
- **Aventurile lui Alexandru Anca**
- **Poetul Ion Cristofor**
- **Andrei Cornea contra Aristotel**

În sânul familiei domneşte într-o primă perioadă o relativă opulenţă, contrastând cu sărăcia din jur, dar care nu va dura mult nici ea şi care, oricum, n-o împiedică să-şi pună foarte serios problema emigrării în Israel. Tatăl, sionist convins, doreşte în mod special plecarea, în timp ce mama, înspăimântată, ezită. Toată desfăşurarea ulterioară a romanului, care capătă pe alocuri alură de thriller, e subsumată acestei dorinţe pătimaşe şi tenace a tatălui, şi ulterior a fiului. După o încercare de emigrare ilegală a familiei, soldată cu ceea ce se presupunea a fi căderea tatălui în mâinile Securităţii şi trimiterea lui în stepele îngheţate ale Siberiei, apoi o tentativă pe cont propriu a fiului, cei doi se vor regăsi, într-un final fericit neaşteptat, sub cerul senin al Israelului.

Cele mai bune secvenţe ale cărţii mi se par a fi cele legate de crearea unor situaţii de suspans politic – aşteptarea nerăbdătoare, mereu dezamăgită, a paşaportului de emigrant, pregătirile de fugă într-un tren de marfă, relaţiile cu agenţii Securităţii, atmosfera din şedinţele UTM de la facultate etc. Alte pagini atrag cititorul prin gingăşia discretă a evocării unor sentimente: fularul uzat al bunicului pe care şi-l pune naratorul când află de moartea acestuia, *"mai poartă încă mirosul lui"*; în prima sărutare a Aurei *"se îmbină toate gusturile – răcoarea apelor lacului în lumina lunii, căldura verii pe câmpia însorită..."*.

Dar amatorii de efluvii amoroase sau (şi) erotice le vor afla mai degrabă în volumul "Adulter", istoria unei iubiri pătimaşe în afara graniţelor căminului conjugal, care se desfăşoară în mod ineluctabil până la pieirea ei, şi ceea ce constituie un final imprevizibil, amintind întrucâtva – prin motivul sihăstriei – de acela al romanului lui Bashevis-Singer, "Scamatorul din Lublin".

În romanul de care vorbim naratorul este îndrăgostit de doctoriţa care-l îngrijeşte pentru urmările unei schije la creier căpătate în războiul din Liban, prilej pentru evocarea în paralel a unor scene de luptă şi camaraderie de arme.

Un personaj emoţionant în contextul confesiv general este, în contrast voit cu figura naratorului, invadat de mila de sine, acela al caporalului Ely, mare mutilat de război, devenit dintr-un "pui de zei" o jumătate de om, dar un om, chiar dacă diminuat fizic, plin de demnitate şi curaj.

"Iubirea-i ca soarele, răsare din beznă, ajunge la apogeu, apoi apune", transformând pe cel care a trăit-o într-un *"punct luminos din orizontul de lumină"*: iată exprimată, în puţine cuvinte, traiectoria existenţială a personajului principal – alter-ego-ul autorului – din "Adulter".

(Gina Sebastian Alcalay)

Marius Mircu

Un cimitir plin de viaţă – Filantropia

Editura "Egal", Bacău 2001

Autorul precizează că această carte este cea de-a patra versiune – dublă faţă de prima – a lucrării pe care Marius Mircu o denumeşte Pantheonul evreilor din România.

Cimitirul Filantropia din Bucureşti nu este cel mai vechi din România şi nici măcar din capitală (el a fost înfiinţat în 1866), dar prin personalităţile ce şi-au găsit aici locul de odihnă veşnică a devenit nu numai un lăcaş sfânt, ci un veritabil monument al istoriei evreilor. Iată de ce autorul lucrării de faţă, referindu-se la personalităţile defuncţilor iluştri şi făcându-le biografia, aminteşte şi de mediul şi împrejurările în care au trăit. Cartea este împărţită în capitole, în fiecare dintre acestea fiind trecuţi slujitori ai cultului, fruntaşi ai obştei şi oameni de bine, eroi şi martiri, oameni de ştiinţă, scriitori, gazetari, pictori, muzicieni, actori. Înainte de a o citi, răsfoindu-o, de curiozitate m-am uitat la lista ziariştilor şi am găsit, spre surprinderea mea, şi numele meu – deşi, după cum ştiu, încă nu m-am încumetat să trec "dincolo". Am aflat şi numele altor colegi de breaslă ce sunt şi ei "bine mersi"... Citind apoi cu atenţie, mi-am dat seama că voindu-se a fi şi o lucrare de istorie a evreilor, la fiecare capitol, după ce i-a trecut în revistă pe cei porniţi pe drumul veşniciei, autorul, ca să se vadă aportul evreilor în diverse profesii, a adăugat şi o listă a celor în viaţă.

Marius Mircu se referă numai la Filantropia, dar pomeneşte şi de alte cimitire pe care le-a vizitat, din România ca şi din alte ţări, cartea devenind o adevărată enciclopedie a înmormântărilor şi a cimitirelor.

Aflăm din carte şi lucruri inedite: personalităţi despre care nu ştiam că au fost de origine evreiască. De pildă, că la Filantropia se află mormântul soţiei lui I. Heliade Rădulescu, Paulina Peppi, decedată în 1896, sau dăm de unele lucruri cu iz senzaţional, precum existenţa în acelaşi cimitir a unui evreu ce purta numele de... Adolf Hitler.

Undeva în carte autorul spune de ce a scris-o: *"dacă morţii nu mai pot fi înviaţi, măcar pot fi evocaţi"*. Dar evocaţi cu "ştaif" nu e cazul la Marius Mircu, iată de ce cartea abundă în umor, deoarece a privi moartea cu umor nu e o profanare ci o filozofie de viaţă. Iată şi câteva exemple: un epitaf al scriitorului Alexandru Sever: *"Aici, trecătorule, zace numai cadavrul meu. De vrei să mă găseşti viu, du-te acolo unde sunt: în opera mea"*. Sau un panseu al scriitorului Oscar Lemnaru: *"Nu e recomandabil să mori într-o luni; îţi merge prost toată săptămâna"*. Când Ana Pauker a încetat din viaţă, o nepoţică a ei, fetiţa Taniei, mirată că nu o mai vede în casă pe bunica, a întrebat: *"– Unde e bunica? – A murit! – A murit? Şi când o să termine de murit vine iar la noi?"*. Sau, stau de vorbă doi evrei, unul din Bucureşti şi altul din Moldova. *"La voi,* întreabă bucureşteanul, *mortul se îngroapă cu rabin? – Nu,* răspunde moldoveanul, *la noi rabinul rămâne afară"*.

Cartea lui Marius Mircu, atât de interesantă şi plină de umor, incită la citit şi o recomand tuturor israelienilor ce mai citesc în limba română, ajunşi cu toţii la vârsta a treia sau chiar a patra...

Alexandru Anca

Destin ardelenesc

Editura Clusium, Cluj, 2001

A apărut o nouă carte de amintiri. Ne-am obişnuit cu acest gen în care au excelat foşti şefi de state, conducători de armate, savanţi renumiţi, oameni celebri din domeniul artei şi literaturii care şi-au publicat memoriile. De data asta este vorba de un simplu om care îşi descrie viaţa şi avatarurile ei. Este vorba de Alexandru Anca, trăitor actualmente în Israel. Fiul unui avocat, George Anca, din oraşul Dej, descendent al unei vechi familii româneşti de pe valea Someşului, cu o mamă, Rozsi Kiss, unguroaică, şi o soţie, ziarista Erna Anca, evreică. Autorul cărţii a avut un destin frământat ca şi destinul locului său natal, cândva un orăşel în care convieţuiau prieteneşte un amalgam de neamuri şi credinţe: români, unguri, evrei, nemţi, ţigani şi alţii. Excelentă este evocarea copilăriei fericite, însoţită de muzică, Anca fiind şi un bun violonist care, adolescent fiind, a cântat în orchestra liceului şi în formaţia filarmonicii locale.

Această situaţie idilică este întreruptă brusc de anexarea Ardealului de Nord la Ungaria şi de război. Alexandru Anca – la îndemnul tatălui său – se înscrie la Facultatea de Drept din Cluj. Aici el desfăşoară – alături de alţi români – o intensă sctivitate culturală românească şi antifascistă în cadrul organizaţiei studenţilor români, organizaţie camuflată sub firma unei asociaţii religioase sub egida bisericii greco-catolice. De asemenea colaborează la singurul ziar românesc din Ardealul ocupat, "Tribuna Ardealului". Atât el cât şi ceilalţi ziarişti români sunt hărţuiţi de cenzura nemiloasă horthystă şi până la urmă arestaţi şi internaţi în lagărul de la Someşeni.

Despre activitatea celor de la "Tribuna Ardealului" cunoşteam câte ceva din romanul "Labirint" al lui Francisc Păcurariu, dar mai ales de la un alt clujean, şi el fost colaborator al "Tribunei", Romulus Hatos, care mi-a fost prieten şi coleg – după război – la ziarul "România liberă" din Bucureşti. Dar amintirile conţinute în cartea lui Anca, bazate pe o memorie prodigioasă, descriu aproape cu exactitate fotografică atmosfera de discriminare şi persecuţie şovină împotriva populaţiei româneşti, ca şi suferinţele îndurate de populaţia evreiască, până la urmă transportată în întregime în lagărele de exterminare. Am citit cu durere în suflet paginile despre Holocaust, căci şi eu am trecut prin asemenea clipe în timpul pogromului de la Iaşi.

Actul de la 23 august, prin care România a întors armele împotriva armatei germane, l-a găsit pe Anca în localitatea sa natală, Dej. Trupele române se aflau în apropierea oraşului. Dar bucuria a fost de scurtă durată, deoarece jandarmii maghiari au efectuat o razie şi i-au arestat pe toţi bărbaţii de la 15 ani în sus, evacuându-i în Germania, la muncă forţată. Printre aceştia şi pe autorul cărţii. A urmat o călătorie halucinantă prin Germania devastată de război, cu opriri pentru muncă în mine, uzine, la demolarea clădirilor distruse de bombardamente, la curăţarea zonelor minate etc., fiind mutaţi din loc în loc pe măsură ce se apropiau de armatele aliate.

La 9 mai 1945 s-a sfârşit războiul în Europa, dar nu şi chinurile miilor de români strămutaţi forţat din Ardeal de către horthyşti şi care – din cauza uniformelor maghiare – sunt socotiţi prizonieri inamici şi internaţi în lagărele britanice şi americane. A durat mult timp până ce autorităţile aliate s-au dumirit ce e cu aceşti români şi le-au permis să se reîntoarcă la vetrele lor. Aşa se face că abia după doi ani de la evacuarea sa din Dej şi după numeroase peripeţii, Alexandru Anca a izbutit să se reîntoarcă în România. Aici, la fel ca foarte mulţi, s-a arătat dispus să-şi pună forţele la dispoziţia idealului construirii democraţiei şi socialismului şi devine reporter. Dar calvarul său nu s-a terminat. Datorită faptului că a fost internat în lagărele americane este suspectat de autorităţile comuniste de a fi spion american şi în consecinţă este exclus din partid şi bineînţeles şi din presă.

Sprijinit cu dragoste şi devotament de către soţia sa Erna, Alexandru Anca reia viaţa de la capăt, calificându-se în profesia de radiotehnician.

Cartea "Destin ardelenesc", scrisă într-o frumoasă limbă literară, are o valoare istorică de document, deoarece ea oferă un tablou veridic al unei epoci văzută de un om care a trăit acele vremuri şi le-a evocat cu farmec şi căldură sufletească.

(G. Iosub)

Mihai Nadin

Pana de gravitaţie

Roman; Ed. Albatros,
Bucureşti 2001

Recent a apărut la Editura Albatros din Bucureşti romanul "Pana de gravitaţie", de Mihai Nadin. Conceput, într-o primă versiune, în vara 1970, ca reacţie la ceea ce fusese în 1968 "Primăvara de la Praga", cartea continuă firul unui roman anterior ("O zi pentru podoabă", iniţial numit "Dacă ai putea să nu învingi!"), după cum ne informează chiar autorul într-o notă introductivă.

Cine este Mihai Nadin? După 1980 nu prea s-a mai auzit de el în România, dar cei ceva mai în vârstă îşi amintesc probabil de publicistul Mihai Nadin, cofondator al revistei "Astra" de la Braşov, activ cu articole şi cărţi de estetică, proză scurtă, critică literară şi teatrală, în anii '60 şi '70. Mai puţini ştiu că Mihai Nadin, absolvent şi de Politehnică, a profesat în anii '70 la Universitatea din Braşov.

Spre sfârşitul anilor '70, numele său dispăruse din publicaţiile româneşti. Explicaţia? După o lungă aşteptare, primise aprobarea de a părăsi România, ca urmare a căsătoriei sale cu o americancă. Aşa a început itinerariul său internaţional, din care nu au lipsit universităţi prestigioase ca cele din München, Providence, Columbus, New York, Wuppertal şi Stanford.

Domeniile de creaţie ale acestui om de cultură, cunoscut prea puţin faţă de valoarea sa reală, sunt surprinzător de variate. Specialist în teoria teatrului şi a spectacolului teatral, distins semiotician, cu idei originale în studiul artelor vizuale, fondator al unei noi discipline, design-ul pe calculator, pe care a introdus-o şi o predă de mai mulţi ani la Universitatea din Wuppertal, profund cunoscător al problemelor privind noile medii de comunicare şi conexiunea lor cu aspectele computaţionale, Mihai Nadin a publicat, în toate aceste domenii, numeroase cărţi şi articole (în reviste ca "Poetics", "Semiosis", "Semiotica", reviste din domeniul design-ului de calculator etc.). El a fost şi este consultat frecvent de mari corporaţii şi alte instituţii din SUA, Germania şi Israel în probleme situate la interferenţa unora dintre disciplinele sus-menţionate.

Cele de mai sus ar fi fost suficiente pentru a-i aşeza numele printre creatorii de prestigiu ai ultimelor decenii. Dar Mihai Nadin nu s-a mulţumit cu atât. În anii '90, el publică o carte monumentală, "Mind – Anticipation and Chaos", o sinteză originală a marilor tendinţe contemporane din domeniul disciplinelor cognitive şi al inteligenţei artificiale, dintr-o perspectivă care ţine seama şi de aspectele socio-umane. La câţiva ani, această carte este urmată de o altă carte monumentală, publicată în 1997, la "Dresden University Press": "The Civilization of Illiteracy". Pe parcursul a 880 de pagini, autorul prezintă un adevărat manifest, care poate fi interpretat ca un avertisment de o deosebită gravitate, mai cu seamă în aceste zile, aflate sub copleşitoarea povară a zilei de 11 septembrie 2001. Această carte proclamă sfârşitul alfabetizării clasice, dezvăluind forțele adverse incredibile, active azi în lume. Prin "civilizația analfabetismului", autorul înțelege o civilizație în care caracteristicile alfabetizării bazate pe limbaj nu mai constituie structura de bază a experiențelor practice afective.

Last, but not least, să mai spunem că, în colaborare cu soția sa, Elvira Nadin, Mihai Nadin a editat, în anul 2000, la "Jonathan David Publishers", New York, cartea "Jewish – Does It Make a Difference?", în care numeroase personalități din toate straturile societății actuale și din toate colțurile planetei răspund la întrebarea din titlu.

"Un adevărat om al Renașterii", cum este numit uneori de colegii săi, Mihai Nadin este o personalitate în care dimensiunea tehnologiei informaționale și cea științifică își dau mâna cu vocația umanistă, toate acestea armonizndu-se, în viziunea sa, cu un adânc respect pentru tradițiile biblice ale evreității sale și ale Doamnei Elvira.

Revista "Anthropos" din Madrid îi dedică acum un întreg număr, sub titlul "Huellas de conoscimiento" (Amprente ale cunoașterii").

(După buletinul "Bună dimineața, Israel!", Haifa, 2001)

Ion Cristofor
Marsyas
Poezii; coperta: Mihai Benea
Ed. Dacia, Cluj-Napoca, 2001

Ion Cristofor este cunoscut, ba chiar foarte cunoscut pe ulița românească din Israel pentru studiile și medalioanele sale dedicate condeierilor din *alia.* O parte din acestea, precum știm, au apărut în volumul "Scriitori din Țara Sfântă"; un al doilea volum despre *noi* este pe drum. Simpatia lumii scrisului de-aici la adresa omului din Cluj-Napoca este atât de mare încât, în orașul virtual al scrisului israelian pe românește, o stradă ar purta, cu siguranță, numele lui Cristofor.

...Ceea ce lumea care urmărește cu pasiune cronicile ardeleanului știe mai puțin este că, în paralel cu îndeletnicirile sale de critic literar, Cristofor este și un poet. De calitate, așa cum arată volumul de față, unde întâlnim poezii de ieri și de azi. Citit, ba chiar și citat în universul literelor, tradus în Franța, Canada, Anglia, Irlanda, Japonia etc. etc., Ion Cristofor face parte din poeții a căror pasiune (sau patimă) o constituie însăși poezia. Așa cum arată Adrian Marino, *«Ion Cristofor este preocupat, obsedat chiar de ideea și soarta poetului, despre care cultivă o imagine mai curând sumbră, profund interiorizată, plină de gravitate și de neliniște... Deloc convențional, Ion Cristofor scrutează drama poetului și a poeziei cu luciditate și cu talent evident.»*

O mostră a acestui talent bătător la ochi (precum și a fiorului de neliniște ce ți-l transmite autorul) este "Marsyas", poemul care dă titlul culegerii:

«Greierii țes tăcerea în grădinile părăsite ale lui Dumnezeu/ soarele apune pe o colină cu arbori și spânzurători/ iedera zidurilor e plină de sângele unor execuții// Se mai aud îndepărtate răcnetele lui Marsyas/ ciumatul sifiliticul legat de-un copac/ jupuit se cuvine să fie cântărețul acesta trufaș/ în timp ce harfa divinului Apolo răsună triumfătoare/ prin cafenele și baruri// Pleacă-ți privirea îndoaie-ți spinarea/ câine râios al civilizației moderne/ bufnită de noapte speriată de faruri de luminoase reclame/ mai umil decât glasul târfei implorând un pic de tandrețe// Îngeri în bikini îți oferă vata de zahăr a norilor/ cheia cu care nestingherit vei pătrunde în paradisul tuturor negațiilor/ în care cântă cele mai frumoase sirene/ și păsări ce nu mai există de mult// E prea târziu pentru a mai face acum plecăciuni frumuseții/ curge din venele tale un fluviu de durere de nebunie/ vocea isterică a unui saxofon/ vuiet cerneală sânge cânt și puhoi/ șoim negru fluture al nopții pereche/ în nopți în care călăreai pe cai de umbră ușori ca porumbelul/ ciugulind firimituri pe piatra ta funerară// Ai vrut să trăiești ca salamandra în flacăra părului ei/ ca pietrele suspinând sub mângâierea apei/ și totul s-a dus dracului într-o clipă// Un nor de fier îți umbrește tâmpla albită de neliniști/ izbește cerul pustiu de tablă ruginită/ tăcerea imensă ce găzduiește astrele/ trece pe deasupră-ți cu șandramalele ei/ Acum abia acum observi bătrâne că ochii frumoasei/ erau încheiați cu nasturii de metal/ ai uniformei kaki de plutonier/ și-n inimă-i zornăiau un pumn de bănuți de unsuroase bancnote// Cântecul și veacul – pe drojdii/ mai ai doar o după-amiază de singurătate/ vei privi îndelung vei scuipa plictisit/ în flacăra înaltă care te locuiește/ ascultând bestiile mugind în grajdurile lor de întunecate plăceri»

(M. Rafael)

"22", București, nr. 47/2001, publică sub semnătura lui Andrei Cornea o recenzie la volumul (din ce în ce mai citit și din ce în ce mai discutat) "Imaginea evreului în cultura română" de Andrei Oișteanu.

Extrase:

«... Mai întâi, după această carte, nu se mai poate susține, cred, că, în România, antisemitismul nu ar fi fost un fenomen de masă, cu vechi tradiții în cultura populară și religioasă. Exact asta a și fost, fără doar și poate! Nimic excepțional aici, de altminteri: din cartea lui Oișteanu rezultă că situația este similară cam pretutindeni în Europa Orientală și Centrală. A pretinde – cum o fac unii politicieni, sau au făcut-o chiar unii lideri evrei de-a lungul timpului – că popoarele (europene) nu au fost antisemite, dar că anumite personalități au fost astfel și au instigat antisemitismul în rândul maselor devine, în lumina cărţii lui Oişteanu, o iluzie pioasă inacceptabilă. Au existat, desigur, din partea intelectualilor în diferite ţări, rezistenţe diferite la stereotipurile antisemitismului. Din păcate, cum arată şi Oişteanu şi alţi autori, acestea n-au fost suficiente pentru a fi schimbat direcţia curentului ce a condus direct la Holocaust.

Dimpotrivă, ceea ce se vede cu claritate din cartea lui Andrei Oişteanu este continuitatea aproape perfectă dintre antisemitismul popular şi cel cult, acesta din urmă apărând adesea ca o "raţionalizare" şi o "justificare" a celui popular. Şi ceea ce mi se pare de-a dreptul oribil este amploarea argumentelor intelectuale puse în joc pentru a demonstra, de pildă, că *"toţi jidanii put"*, sau că *"jidanii otrăvesc rachiul"*.

Clinica de medicină alternativă
„Anita - Rehovot”
condusă de un
doctor în medicină

HOMEOPATIE
ACUPUNCTURĂ
PLANTE MEDICINALE
●
Tratăm cu succes:
• Dureri de orice origine •
• Paralizii (inclusiv faciale) •
• Astmă • Alergii • Nervozitate •
Insomnii • Impotenţă • Prostată
• Diabet • Colesterol •
• Hipertensiune •
●
De asemenea:
• Scădere în greutate
• Întreruperea fumatului

☎ 08/941-4254
08/945-6135

La mulţi ani 2002!

Dacă putem vorbi, în termenii lui Julien Benda, despre o *"trădare a intelectualilor"*, arareori putem găsi exemple mai concludente şi mai ruşinoase în acelaşi timp decât cele adunate cu grijă de Andrei Oişteanu. Din bogata sa colecţie, voi da doar unul, dar care te îngheaţă: autorul notează o vorbă populară din Maramureş: *"– Pe cine ai întâlnit în drum, Ioane? – Un om şi un jid"* (p. 403). Cu alte cuvinte, *"jidul nu-i om"*! Or – notează Oişteanu câteva rânduri mai jos –, în celebra sa prefaţă de la romanul lui Mihail Sebastian, "De două mii de ani", Nae Ionescu scria senin: *"Eşti tu, Iosef Hechter,* om *de la Dunărea Brăilei? Nu. Ci* evreu *de la Dunărea Brăilei"*. Concluzia – rămasă implicită în carte, dar pe care nu avem voie să o trecem cu vederea – este că drumul spre camerele de gazare a fost croit de mentalitatea populară europeană tradiţională, dar şi pavat de argumentele intelectualilor.

Absolut covârşitor este însă nu numai faptul continuităţii şi al perenităţii multiseculare ale stereotipurilor antisemite, ci şi absurditatea şi stupiditatea lor manifestă. "Evreul imaginar" este un nod de contradicţii şi de aberaţii pe care orice observaţie realistă a evreului real sau orice logică sănătoasă, aplicate oricât de rapid, le-ar fi putut elimina. Un exemplu extrem de semnificativ este stereotipul *"evreului negustor"* – adică al unui ins neproductiv, care exploatează prin înşelăciune munca cinstită. Trec peste inepţia economică de a dispreţui comerţul, caracteristică – arată Oişteanu – mai tuturor societăţilor rurale, şi remarc pur şi simplu neadevărul stereotipului. Oişteanu citează o catagrafie din vremea domnului moldovean Mihai Şuţu, din 1820, care relevă că procentajul evreilor negustori din ansamblul evreilor pământeni din Iaşi era de numai 9,3 la sută, iar la Bucureşti, în perioada 1834-1844, procentul de negustori şi cămătari evrei din ansamblul populaţiei evreieşti *aşkenazi* a oraşului era de 9,4 la sută. Relatări ale unor călători străini în secolul XIX în România, cât şi destule alte statistici indică acelaşi lucru: majoritatea covârşitoare a evreilor "reali" erau mici meseriaşi, în vreme ce negustorii rămâneau, printre ei, o minoritate. Realitatea efectivă nu a împiedicat ca stereotipul să fie extrem de persistent şi de periculos: identificarea evreului cu negustorul şi a negustorului cu un parazit ce se cere eliminat a contribuit esenţial la nefericirile îndurate de evrei la noi şi în restul Europei.

În acest context, ce mai poţi spune când citeşti rândurile de mai jos, scrise de însuşi marele istoric Nicolae Iorga, un om care, prin profesie, vocaţie, cultură, inteligenţă, ar fi trebuit să respecte cel mai mult realitatea de pe teren? *"Evreii din România, mai ales cei din Moldova, trăiesc din comerţ, din schimb, din înşelăciune în paguba altora şi se feresc de orice muncă grea (...) Sunt răzbunători şi cruzi, câtă vreme nu simt un pumn viguros apăsându-le pe ceafă"* (p. 133). Şi deşi Oişteanu oferă şi exemple pozitive, luminoase, de intelectuali care s-au străduit să combată stereotipurile antisemite – acestea de mai sus, sau pe celelalte – bilanţul final rămâne sumbru: nu numai că majoritatea lor nu s-a sinchisit să combată antisemitismul popular, folcloric, dar un număr mare de intelectuali, deopotrivă de la noi şi din restul Europei, au făcut tot ce le stătea în putinţă pentru a consolida prejudecăţile poporului, cât şi a le difuza şi legitima politic, economic ori ştiinţific.

Dar ceea ce mă impresionează la lectura acestei cărţi poate mai mult decât orice altceva este dispreţul funciar şi generalizat pentru adevăr al majorităţii oamenilor, fie ei istorici, jurnalişti, literaţi, politicieni, ţărani, muncitori sau orice altceva, fie ei culţi sau inculţi, săraci sau bogaţi, dintr-o ţară sau din alta, bigoţi sau atei. A alege un neadevăr comod, confortabil sau avantajos din anumite puncte de vedere, dar în mod patent neadevăr, reprezintă, printre oameni, nu excepţia rară, ci regula pe care excepţiile, oricât de notabile şi de frumoase, nu pot decât s-o confirme.

Sigur, aceasta nu se referă numai la antisemitism sau xenofobie. Cartea de faţă oferă însă câteva exemple antologice de rezistenţă la adevăr, cum ar fi acuzaţia de *"omor ritual"*, adusă în mod continuu evreilor din secolul al XI-lea şi până în secolul XX, soldată cu nenumărate pogromuri, persecuţii şi procese şi aceasta în pofida achitării repetate din lipsă de dovezi a acuzaţiilor, dar şi a repetatelor şi fermelor dezminţiri sosite chiar şi de la capii Bisericii catolice. Dar se pare că mentalitatea populară – inflamată periodic şi de unii publicişti antisemiţi – nu se putea desprinde de ideea că evreii sacrifică nişte copii creştini al căror sânge îl amestecă în pască. Acest stereotip, lipsit de cea mai firavă urmă de confirmare – scrie Oişteanu –, pare aproape nemuritor, astfel încât, după nenumărate pogromuri, procese şi incriminări diferite, se mai regăseşte chiar şi în 1995, în ziarul "Baricada", iar sub o formă simbolică – aceea de a-i acuza pe evrei de toate relele secolului – în "România Mare", "Politica" ori "Atac la persoană". Să mai amintim, în acest context, şi de recentul scandal "Naţionalistul", o colecţie de locuri comune ale celui mai abject antisemitism, apărută sub egida unui Institut al Academiei Române.

Antropologii, psihologii şi alţii asemenea au, poate, menirea de a explica aşa cum pot această eternă propensiune umană spre minciună, spre rezistenţa încăpăţânată la adevăr, ba chiar spre falsificarea sa voluntară, şi asta în pofida tuturor presiunilor pe care experienţa, cultura, bunul simţ ori raţiunea le aduc în mod continuu.

În ceea ce mă priveşte, însă, fie şi numai în urma lecturii cărţii lui Andrei Oişteanu, m-am convins încă o dată cât de eronată în fondul ei rămâne încrezătoarea şi frumoasa afirmaţie a lui Aristotel, de la începutul "Metafizicii" sale: *"toţi oamenii poartă în fire aspiraţia de a şti".*»

Într-un ceas bun!
S-a deschis şi s-a dat în folosinţă
BEIT EDNA
din Naharia
Locuinţe de calitate pentru adulţi

Locuinţe apărate de lege pentru cei de vârsta de aur, în inima oraşului Naharia, Str. Balfour nr. 36, cu o amenajare atrăgătoare şi modernă, după standardele americane cele mai înaintate.

- ✓ **Locuinţele sunt compuse din două camere sau una, dotate cu cele mai moderne instalaţii tehnice**
- ✓ **Totul este condus, conform cerinţelor Ministerului Muncii, de oameni de specialitate care contribuie şi la crearea unei atmosfere calde, intime**
- ✓ **Siguranţă personală, medicală şi un cadru independent. Deschis 24 de ore**
- ✓ **Club pentru activităţi sociale, sală pentru activităţi culturale şi foyer pentru primirea oaspeţilor**

Pentru amănunte şi informaţii:
Telefon 04/992-7006;
Pelefon: 054/247-814

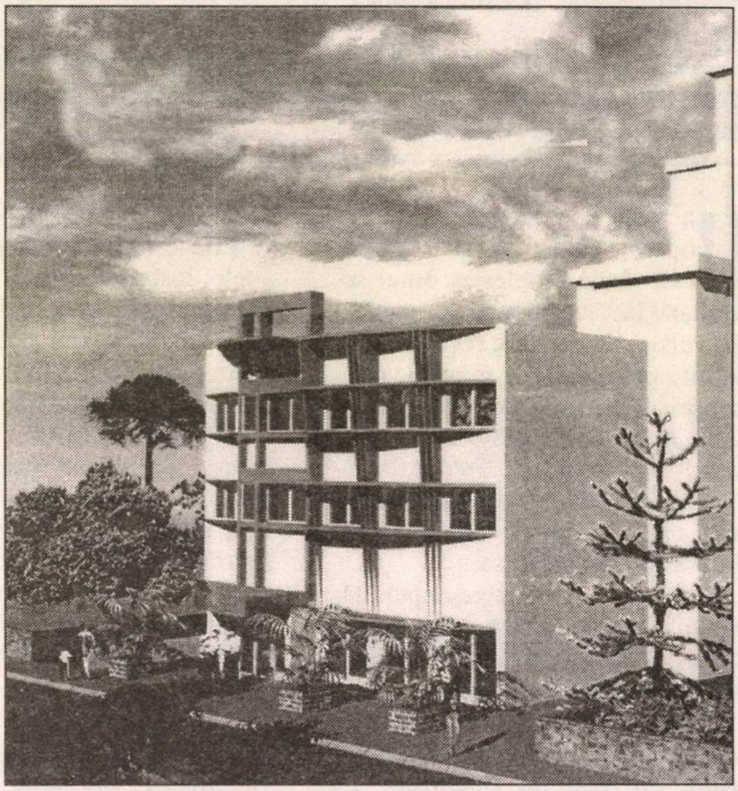

Merită să veniţi, să vedeţi starea de fapt, să cunoaşteţi avantajele pe care le oferim în această lună spre a decide asupra unuia sau mai multor locuri, care vă vor asigura o bătrâneţe liniştită şi comodă.

Tot despre umanistul, democratul și europeanul Sorin Antohi

(dar și despre domnu' Luca Pițu)

În numărul trecut publicasem scrisoarea deschisă a istoricului literar Leon Volovici adresată distinsului filozof ieşean Sorin Antohi; uimit de un eseu al lui S. A. pe marginea romanului "Ravelstein", de Saul Bellow, cuprinzând câteva ieşiri *anti* de toată frumuseţea, Volovici încheia necăjit cu o propoziţie luată din Mihail Sebastian: "m-am îmbogăţit cu o dezamăgire". Mecanismul dezamăgirii este cunoscut şi răscunoscut. Ai tu, evreu, un prieten de ani de zile, român, în care crezi orbeşte, juri pe toţi sfinţii că *ăsta nu e ca alţii,* te plimbi cu el pe stradă şi – când ţi-e lumea mai dragă – amicul te jidăneşte, scuipându-te între ochi, birjăreşte.

Cu o dezamăgire s-a trezit şi sociologul român prof. George Voicu. Aşa cum anunţasem în numărul trecut, d-sa a comentat pe larg neaşteptatul eseu al lui S. Antohi, în revista "22". Redăm mai jos câteva fragmente din textul lui George Voicu. Pentru cei ce n-au citit intervenţia lui Volovici, precizăm că tot baiul vine de la faptul că în romanul lui Saul Bellow există şi un personaj numit Radu Grielescu. Un personaj care te duce cu gândul, prin câteva trăsături ale sale, la Mircea Eliade. Şi la ale sale peripeţii fasciste din tinereţe.

Era să ne oprim aici, când ne-am mai trezit cu o dezamăgire: "ieşirea" scriitorului Luca Piţu. Amintim despre ea mai la coadă, în continuarea extraselor din George Voicu.

Un personaj asupra căruia se opreşte îndelung dl. Antohi este Radu Grielescu, unul secundar în economia romanului "Ravelstein", dar care capătă cu totul alte proporţii – şi semnificaţii – în eseul său. Imaginea lui, aflăm, *"este la fel de răuvoitoare ca portretul-şarjă central".* Trecutul fascist al personajului, din care nu lipsesc crimele, ar fi tuşa cea mai groasă în creionarea sa.

Brusc, pe baza interşanjabilităţii infatigabile dintre personaj şi model, dl. Antohi "traduce" totul pentru publicul românesc: *"Savantul e acuzat direct de crimă. Din ideolog, el devine călău: a ucis cu mâna lui evrei la Bucureşti, i-a atârnat în cârlige la abator, i-a măcelărit şi i-a jupuit de vii".* Aşadar, prin Grielescu, Bellow ar fi procedat la *"diabolizarea lui Eliade".*

Personajul în discuţie are într-adevăr câteva date care-l sugerează pe Eliade ca model originar, dar şi altele, inspirate – de ce nu? – de alte prototipuri (cum ar fi, de exemplu, dacă neapărat trebuie căutate figuri reale inspiratoare, cel al lui Viorel Trifa [conducătorul rebeliunii legionare din 1941, devenit peste ani… episcop în Statele Unite, **n. red.**]). La această aglutinare se adaugă, fireşte, doza de ficţiune transfiguratoare. Grielescu e finalmente doar un personaj, nu travestirea transparentă a istoricului român al religiilor, nu Mircea Eliade pur şi simplu.

Dl. Antohi acceptă într-o primă instanţă oportunitatea şi necesitatea examinării trecutului legionar al istoricului religiilor, inclusiv – se poate înţelege – prin literatură, dar imediat suspectează pe cei ce-o fac, în speţă pe Bellow, de şarjă caricaturală şi de fals intelectual, de intenţii defăimătoare. Şi toate acestea s-ar întâmpla din pricina unui tezism de care ar suferi romancierul.

În ce-ar consta tezismul? La configurarea lui Grielescu-Eliade, ni se sugerează cu maliţie, nu numai *"cursul scurt"* de *political correctness* a fost îndrumătorul lui Bellow, ci şi – şi mai ales – *"industria Holocaustului". "Nu e prima dată* – scrie negru pe alb dl. Antohi – *când «industria Holocaustului» se ocupă de Mircea Eliade".* Romancierul american apare deci ca un fel de "angajat" nou al acestei – cum vom vedea – lucrative branşe industriale multinaţionale, în tovărăşia altora. Cine a mai făcut-o? Când? Unde? Şi cum? Sunt întrebări care se pun imediat (pentru că acuzaţia planează asupra tuturor celor care s-au aplecat asupra trecutului legionar al lui Eliade), dar pe care dl. Antohi le ocoleşte simptomatic. Nu e întâia oară când domnia sa se exprimă în acest fel enigmatic; altădată îi ironiza pe *"vânătorii de antisemiţi"* cărora Eliade, nemărturisindu-şi trecutul politic, le-ar fi căzut *"pradă",* fără însă a socoti necesar să nominalizeze măcar unul. Printre aceste sugestii sibilinice, nu rămâne cititorului decât afirmaţia, clară de data aceasta, că între cei mulţi şi misterioşi care s-au ocupat în acest fel "industrial" de Eliade, folosindu-l – aşa zicând – ca "materie primă", se numără şi Saul Bellow.

Dar ce este *"industria Holocaustului",* conceptul cu care operează stăruitor dl. Antohi în eseul său? "Studiul" de referinţă, pe care îl citează, este lucrarea omonimă a lui Norman Finkelstein. Deşi caută să identifice predecesori onorabili care ar fi folosit această sintagmă, eseistul român o utilizează cu încărcătura semantică a lui Norman Finkelstein. În consecinţă, *"industria Holocaustului"* este definită ca fiind *"o gigantică operaţie de comunicare publică, construcţie politică şi inginerie financiară"* prin care tragedia evreiască din timpul celui de-al doilea război mondial este exploatată samavolnic de un grup malefic, animat de intenţii politice nemărturisite şi de cupiditate.

Ar fi vorba în primul rând de manipulare în scopul edificării *"unor proiecte politice contemporane"* inavuabile, nejustificabile, ilegitime. În ce constau aceste *"proiecte politice"*? Să fie vorba de ceea ce unii numesc "noua ordine mondială"? Enigmă perfectă. Dl. Antohi, strategic, îi păstrează "secretul" intact.

Dar *"industria Holocaustului"* nu e numai atât, adică un proiect politic, prin forţa lucrurilor îndepărtat şi poate chiar utopic, despre care nu aflăm nimic concret, ci şi o activitate cu rezultate palpabile. Are consistenţă în imediat, aducând foloase (necuvenite, desigur) celor ce-o practică. Ea lucrează retoric cu suferinţa evreiască, dar într-ascuns calculează cu răceală efectele pecuniare rezultate şi le exploatează cu rapacitate. Dl. Antohi nu se sfieşte să reia cuvintele lui Finkelstein despre *"manipularea cinică şi interesată a Holocaustului"*, fără să se distanţeze în vreun fel de ele.

Ba, câteodată, aduce "argumente" în plus. Pentru a arăta în ce constă concret această *"industrie"*, domnia sa introduce în demonstraţie sintagma *"Shoah business"*, pe care o prezintă ca pe un echivalent *"controversat"* al *"industriei Holocaustului"*, dar pe care nu o respinge. Dimpotrivă, o socoteşte *"destul de populară"*. Mai mult, găseşte oportun – sau poate doar amuzant, cine ştie – să sugereze ceva şi mai devastator: versul din industria divertismentului *"There's no business like show business"* poate fi rostit calambureşte (adică: *"There's no business like Shoah business")*. Într-un asemenea joc de cuvinte ar rezida, se poate deduce, un adevăr ultim: Holocaustul ar fi devenit un fel de exhibiţie melodramatică destinată deopotrivă consumului, simbolic bine plătit şi îndoctrinării perfide adiacente.

"Toate acestea (despre *«industria Holocaustului»* – n.m.) – continuă eseistul – *au strânsă legătură cu «dosarul Eliade», precum şi cu fundalul lor: dezbaterile despre memorie şi istorie, responsabilitate colectivă şi vinovăţie individuală, justiţie retrospectivă, reconciliere, Holocaust, Gulag şi aşa mai departe. Din nefericire, discuţiile româneşti pe aceste teme cardinale ale istoriei recente sunt prea puţin racordate la discuţiile internaţionale şi sunt, ca mai toate discuţiile publice de la noi, rudimentare şi diletante"*.

Iată însă că vine, salvator, dl. Antohi şi racordează dezbaterea românească a acestor probleme la cea internaţională, conferindu-i, în sfârşit, rafinament şi profesionalism. Care sunt autorităţile internaţionale aduse în discuţie? Când descoperi în textul său cuvinte precum *"versiunea radicală a mitului sionist fondator al Statului Israel"* nu se poate să nu te gândeşti la Roger Garaudy, chiar dacă nu este invocat şi chiar dacă, în alt pasaj, renegatul filozof francez primeşte o notă proastă din partea eseistului. Să admitem însă că în cazul ideologului comunist convertit la islamism este o eroare de identificare. Rămâne însă ceea ce domnia sa ia drept autoritatea critică în domeniul *"industriei Holocaustului"*. Norman Finkelstein.

Exemplul acesta nu este însă unic. "Industria Holocaustului" e cunoscută, în România, de cei cărora li se adresează. Şi copios savurată. O face, de pildă, revista neolegionară "Puncte cardinale", care citează amplu şi cu neascunsă satisfacţie din acest *"incitant studiu"* fraze precum: *"Campania actuală a industriei Holocaustului urmăreşte extorcarea de bani de la ţările europene în numele victimelor nevoiaşe ale Holocaustului, coborându-le statutul moral de martiri la cel de jucători câştigători la cazinoul de la Monte Carlo"*.

Dl. Antohi crede însă că e just să invoce această scriere şi să-i utilizeze aparatul conceptual şi ideile. Şi aceasta nu numai pentru a-l apăra pe Eliade de *"diabolizarea"* la care ar fi fost supus într-o operă de ficţiune, ci şi pentru a oferi o "explicaţie" a polemicilor din ultimii ani derulate în România şi în Franţa. Conceptul *"industria Holocaustului"* este astfel dislocat din universul lui originar şi mobilizat să "lămurească" cititorul român asupra "raţiunilor" profunde care ar fi stat la baza criticilor aduse lui Gabriel Liiceanu şi Nicolae Manolescu.

Concret, deşi eseistul admite că G. Liiceanu şi N. Manolescu au comis *"gafe monumentale"*, cei care au îndrăznit o critică a acestora sunt imediat etichetaţi ca făcând parte din *"aripa «industria Holocaustului» specializată în cazul românesc"*, care le-ar fi *"considerat dovezi peremptorii de antisemitism"*. O asemenea afirmaţie se cuvenea probată cu citate din textele celor pe care dl. Antohi îi vizează. Este, în fond, o cerinţă obligatorie a oricărui cercetător să-şi demonstreze concluziile (acuzatoare, în acest caz) şi, nu în ultimul rând, o formă de autorespect intelectual.

Incomprehensibil pentru mine este şi ceea ce urmează în textul domniei sale: *"George Voicu, cu sprijin extern, atacă doi corifei ai înaltei culturi româneşti contemporane, Gabriel Liiceanu şi Nicolae Manolescu: prin asta întreaga cultură înaltă românească din toate timpurile e marcată cu stigmatul antisemitismului"*. Nu pot să nu-mi exprim perplexitatea în faţa acestei inferenţe de-a dreptul misterioase: cum adică, dacă i-am criticat pe cei doi *"corifei"* pentru nişte – recunoscute chiar de preopinentul meu – *"gafe monumentale"*, *"întreaga cultură înaltă românească din toate timpurile e marcată cu stigmatul antisemitismului"*?

Nu ştiu cum se explică un asemenea salt în generalizare. Dl. Antohi nu oferă nici o justificare. Oferă, în schimb, un raţionament tipic conspiraţionist: *"toată lumea se gândeşte la comploturi şi maşinaţiuni, ba antisemite, ba anti-antisemite"*. Nu ştiu dacă *"toată lumea"* gândeşte polemica în cauză în termenii teoriei conspiraţiei, dar e sigur că dl. Antohi o face.

Fiindcă, potrivit domniei sale, aceşti *"denigratori"* – printre care mă prenumără, deşi, în treacăt fie spus, nu m-am ocupat de Holocaust (dar ce importanţă mai are atunci când arbitrariul conceptual este suveran?) – sunt organizaţi într-o reţea internaţională, susţinându-se reciproc în acţiunea lor complotistă antiromânească şi aducătoare de mulţi arginţi. Căci, să ne aducem aminte, *"industria Holocaustului"* înseamnă şi *"o gigantică operaţie de (...) inginerie financiară"*... Aşa se explică, pesemne, prin *"sprijin extern"*, cum de, într-o Românie aflată în marasm economic, există totuşi o *"industrie"* care merge bine: *"industria Holocaustului"*...

...Dar şi domnu' Luca Piţu

Ne-am ocupat mai pe larg, şi în numărul trecut şi în cel de faţă, de filozoful Antohi nu din pricina celor scrise de persoana în cauză (rânjetele, ticăloşiile antisemite sunt monedă curentă, le întâlneşti la tot pasul), ci din cauza persoanei care le-a exprimat. Sorin Antohi face (sau făcea) parte din grupul intelectualilor liberali, adunaţi în jurul revistei "22" şi al G.D.S. (Grupul pentru Dialog Social). "Ieşirea" sa *anti* a uimit şi întristat pe prietenii săi. Ea se aseamănă cu binecunoscutele *derapaje* din anii 1998-9, din paginile "României literare", à propos de *Jurnalul* lui Mihail Sebastian, de cazul Mircea Eliade şi de fel de fel de Roger Garaudy-isme.

Nu s-a terminat oftatul nostru lung pe marginea întâmplării că iată, ne trezim (şi tot din oraşul Iaşi) cu un răget asemănător.

Autorul este dl. Luca Piţu, profesor de literatură franceză la Universitatea din capitala Moldovei, scriitor cunoscut şi virtuos al limbii române, pe care o mânuieşte ca puţini. D-sa a fost invitat de criticul literar Ion Vartic, de la lunarul clujean "Apostrof", să dea la tipar, pentru un "Dosar Emil Cioran", un text (în franceză) al marelui filozof despre Eminescu, însoţit de o prezentare. Dl. Piţu a trimis textul lui Cioran, a scris şi prezentarea cerută: această prezentare cuprinde şi câteva note. Una din ele ne-a atras atenţia. Extrase:

«Fricos, şi-a pus cenuşă în cap după război, fie ea şi plină de capcane cât "Un popor de solitari" (eseul lui Cioran consacrat poporului evreu, **n. red. Minimum**), *din "Ispita de a exista". L-a făcut monstru pe Hitler, a vorbit despre marxism ca un stângist parizian dezamăgit (de parcă ar fi fost Pierre Daix, Sollers ori Kristeva), în vreme ce Eliade cerca să rămână vertical, nu-şi renega magistrul, prietenii, camarazii, nu scuipa pe propriul trecut şi, aidoma lui Heidegger, nu cerea scuze cuiva, aşa cum dorea haita celor ce inculcaseră morbul marxian în Est, după care, experimentul diabolic eşuând glorios, se cărăbăniseră, pentru păpică bună şi căldură abundentă, în Vestul decadent şi Cacoşim. Asta-i cestiunea.»*

Nu, nu asta e cestiunea. Cestiunea este că europeanul d. Piţu nu îi iartă lui Cioran eseul scris de acesta după război despre evrei, nu îi iartă că l-a făcut pe Hitler de monstru (auzi, ce idee pe Cioran!) şi că şi-a exprimat părerea de rău pentru aberaţiile sale fasciste din tinereţe.

Refuzând a se face că plouă şi nedorind să treacă indiferent peste rândurile d-lui Piţu, criticul Ion Vartic a publicat o "Notă a Editorului", din care extragem:

«De la înfiinţarea "Apostrofului şi până azi, de textele publicate la rubrica "Dosar" răspund eu în exclusivitate, iar nu redacţia revistei. Aşadar eu i-am cerut d-lui Luca Piţu să facă cunoscut, în "Dosar", eseul francez al lui Cioran din 1943. E adevărat că sunt vinovat de lipsă de imaginaţie. Căci nu-mi închipuiam că, în textul introductiv al d-lui Luca Piţu, se poate atât de lesne aluneca din simplă filologie în grave probleme de ideologie şi etică, în neaşteptate puseuri legionaroide. Că de la filologie se poate ajunge atât de uşor la crimă.

Pentru că am comandat aest text introductiv, îl public. Nu fără a declara, însă, că, de pildă, nota de subsol 3 mi se pare total inacceptabilă moral şi ideatic şi că îl prefer în mod categoric pe "fricosul" Cioran "verticalului" Eliade care "nu-şi renega magistrul, prietenii, camarazii". (Care "camarazi"? Talibanii lui bin Zelea şi bin Sima? Eliade e, deci, "camaradul" în eternitate al cretinului care a editat "Cărticica şefului de cuib"?). În privinţa "verticalităţii" lui Eliade ar fi bine să aşteptăm să se deschiă arhiva sa care cine ştie ce revelaţii ar putea cuprinde.

În rezumat: nu încetez să mă mir cum e posibil ca dintr-un spirit erudit şi european precum Luca Piţu să răsară la suprafaţă un asemenea Sandu Napoilă ultraretrogradul» (eroul unui "cântecel comic" de Vasile Alecsandri, scris pentru actorul Matei Millo, **n. red.**).

ELENA-ESTHER TACCIU

CALEIDOSCOP - 2002

ZODIA CAPRICORNULUI PENTRU TOŢI (21.12-19.01) încadrează deschiderea noului an calendaristic în atmosfera instabilă a anului precedent. Dacă Saturn, planeta patronală a Capricornului, îi garantează o viaţă intimă stabilă şi liniştită, Uranus şi Neptun, dimpotrivă, schimbă modul de lucru şi câştigul. Aici deciziile cele mai bune vor fi dictate de intuiţia proprie. Ianuarie, ca lună mai sensibilă, cere o ocolire a indivizilor stresanţi şi a situaţiilor conflictuale. Afacerile şi sănătatea, tratamentele medicale alternative vor fi în centrul atenţiei. **Taurul** şi **Balanţa** vor fi în preajmă. Promisiunile Taurului nu vor fi întotdeauna ţinute. Balanţa va contribui la majorarea salariului, dar mai ales la stabilirea unei relaţii de bun augur cu un personaj important. În jurul datei de 11.01 vor ieşi la iveală secrete care v-au fost ascunse. Zile recomandabile pentru iniţiative, între 11 şi 14 ianuarie. Depresia se va mai şterge spre data de 13, iar spre 28 se rezolvă uşor chestiuni băneşti, ca investiţii, economii, asigurări şi taxe. Jupiter aduce oameni noi şi utili, obişnuita singurătate se risipeşte, apare o avansare, o majorare de venituri, mutare sau redecorare a casei. Din 18.01 până la finele Zodiei Mercurul retrograd va aduce întârzieri şi încurcături.

POŞTA NOASTRĂ: *Anunţăm cititorii că ne pot adresa întrebări despre astrologie, mistică, parapsihologie ş.a.m.d. Telefonul de contact rămâne acelaşi, 03-5590829, ca şi POB 2104, Holon; idem pentru procurarea volumului "STELE REGALE". Nu trimitem Horoscoape acasă, ci le publicăm, (nu imediat) în următoarele numere din „Minimum”.*

Prognoza noului zodiac pe 2002

În baza prognozei publicată în "Yediot Aharonot" de d-na Miriam Beniamini de Rosh Hashana, oferim cititorilor un rezumat al acesteia pe Zodii. Nu înainte de a avertiza cititorii că în mare, primele patru luni ale anului calendaristic repetă mai mult sau mai puţin natura anului expirat. Cum acesta a fost dramatic şi dizarmonic, cu permanente planete retrograde şi ostile între ele (ca unghiuri astronomice), evenimentele naturale şi politice colective au primit influxuri care numai liniştitoare n-au fost. Până în primăvară, aşadar, nu ne aşteptăm la armonizări spectaculoase. În ceea ce urmează, deşi fără violenţele catastrofice ale lui 2001, momentele conflictuale nu vor dispare. Când ne va fi ceva mai bine? Astrologii americani şi europeni spun că în 2003. Deie Domnul. Şi acum Zodiacul.

Berbecul se va ocupa mai ales de confortul familiei, al casei, cu surprize, în februarie şi iulie (naşteri). Promovări, parteneri noi, muncă suplimentară, bani mai mulţi. **Taurul** va avea progrese intensive, perfecţionând strategia profesiei şi nu extinzându-se. În mai vin propuneri-surpriză. Intermediari financiari trebuie atent controlaţi. Atenţie în orice călătorii. **Gemenii** au un an cu piedici şi amânări, dar, răbdare, succesele nu lipsesc şi vin fără efort. În viaţa celor născuţi între 3-8 iunie ceva se schimbă radical, dar mulţi prieteni vă asistă. Perechile pot suferi despărţiri. Sigur, burse, premii şi venituri sporite. **Racul** are parte de realizări până în august şi de o schimbare care poate surveni, acum sau în 2003. Şi aici posibile divorţuri. Bani în august. **Leul** are succese până-n mai, chiar dacă totul se face discret. Un coleg bun şi vechi dă o mână de ajutor. Se poate obţine uşor un post comod, dar trebuie un pic de "huţpa", încredere în sine şi un "look" frapant-elegant. Dilemele băneşti provin din obişnuinţa de a avea în continuare nivelul de viaţă de până acum. În prima parte a anului 2002 e nevoie de o restrângere a cumpărăturilor. **Fecioara** are şi ea obstacole, iar siguranţa de sine şi curajul sunt în deficit. Între iulie şi septembrie orice modificare în regimul de lucru, sau chiar încetarea acestuia aduc avantaje. Acceptarea de munci obşteşti va conduce la schimbări favorabile. Sănătate sensibilă. **Balanţa** e înglodată în datorii de familie, dar partenerii de muncă aduc o avansare neaşteptată, toate până-n martie. Pot apare şi rupturi romantice, şi noi iubiri. **Scorpionul** e în avansare până în martie, dar şi în mai şi iunie. Surse noi de venituri legate de străinătate. Călătorii numeroase, precum şi o distincţie. **Săgetătorul** născut între 5-10.12 are o schimbare de viaţă totală, la unii favorabilă, la alţii nu. Avansările vin în ianuarie şi între mai-august. Din ianuarie venitul e mai bun. **Capricornul** (vedeţi şi prognoza de la începutul paginii) are consolidări de noi relaţii sociale, iar cei născuţi la începutul lunii obţin prin avansare ridicarea standardului de viaţă. Se prevăd mutări sau decoraţiuni potrivite şi dorite în casă. **Vărsătorul** se va trezi – datorită acelui Uranus al schimbării – cu o revoluţie, fie cu o despărţire, fie cu un alt şef, cu condiţia să aştepte în linişte. În 2003, şi mai bine. **Peştii** au şi ei obstacole, depresii, dorinţe de a demisiona (cei născuţi între 3-8.03). Dar primesc posturi şi mai bune. A evita speculaţii de Bursă. Venituri nesperate.

ALEXANDRU SEVER

Ordine şi dezordine

◆ **Potopiniană.** Recitesc câteodată filozofi antici şi mari scriitori ai secolelor trecute. Şi descopăr, ici şi colo, atâtea idei minunate, atât de fericit exprimate, şi de fiecare dată, cu o tresărire interioară, în aşa măsură le simt ale mele, încât uneori mă cearcă bănuiala, nu chiar atât de bizară pe cât poate să pară, că mi-au fost furate. Şi să te simţi jefuit cu două milenii, sau chiar cu numai două sute de ani înainte de a te naşte, asta îmi dă sentimentul de a mă fi născut niţel prea târziu, dacă nu chiar cu totul inutil. Găsesc chiar că e cum nu se poate mai regretabil să fii păgubit de gloria milenară a unui înţelept numai pentru că un oarecare accident de programare genetică te împiedică să-ţi găseşti la timp o mamă care să te nască.

◆ Întrebat cine poate alerga mai repede decât umbra lui, Iraclide a răspuns: Morţii!

◆ **"Să mănânci frişca de pe tort"** – treabă de căpcăun al fecioriilor nepăzite.

◆ Sunt oameni care trebuie să treacă în viaţă prin cine ştie ce grele încercări, ba chiar să le mai şi moară câte cineva, pentru ca să-şi amintească cât de fericiţi vor fi fost cândva. Nu, eu n-am trebuit să aştept timpul necazurilor, nici n-am avut nevoie să-mi aduc aminte de moartea cuiva mult îndrăgit, pentru ca să-mi amintesc şi când anume am fost fericit. Nimic nu mi-a dat în aşa măsură sentimentul fericirii ca naşterea copilului şi răstimpul copilăriei lui. Deşi deloc scutit de necazuri şi de mâhniri, am avut încă atunci, între soţia şi fetiţa mea, conştiinţa deplină că sunt cu adevărat fericit; o şi spuneam chiar cu glas tare, ca şi cum m-aş fi temut că, fără glas, fericirea s-ar fi putut risipi, şi tot ce-mi făgăduiam era s-o ţin minte pentru ca să-mi pot aminti de ea, şi să am cu ce mă consola cândva, în viitor. Şi iată, acel viitor gândit odinioară a venit, ba chiar, în bună măsură, a şi trecut, dar amintirea acelor fericite zile nu-mi este spre consolare. Degeaba îmi spun: "Am fost fericit"... Nimic nu mă vindecă de regrete. Cu un creier ameninţat de asemenea viermi neadormiţi, tânjirea mea de pe urmă tocmai asta este: o melancolie.

◆ Incapabil să se izbăvească de blestemul mediocrităţii, tot ce atinge, deşi năzuieşte să se ridice la demnitatea operei de artă, se constituie inevitabil într-un kitsch lamentabil. În condiţia lui cea mai caracteristică, pseudo-artistul e un **Kitschificator.**

◆ Martori ai atâtor barbarii, înclinăm să vedem că epoca pe care o trăim este cea mai barbară. Şi nici n-am putea crede altfel câtă vreme trăim dificultatea de a o suporta. Dar adevărul e că au fost şi epoci mai ticăloase: acelea cărora le lipsea până şi conştiinţa josniciei lor.

◆ Pe vremea când fetiţa mea se întâmpla să fie bolnavă, mă chinuia gândul neputinţei de a prelua asupră-mi toate durerile ei. Dar cui oare mi-aş putea eu transfera propriile mele dureri? Doar pământului, îngropându-le cu mine.

◆ Pentru cine n-a apucat de tânăr a cunoaşte mizeria oamenilor, bătrâneţea lui, inevitabil, va fi anotimpul tuturor deziluziilor.

◆ Nu am nici o încredere în ideile inspirate de mizeria noastră fiziologică. Şi asta poate pentru că ideile ţin de cu totul altă natură decât de aceea a cărnăriei pe care o purtăm de colo-colo, pe oasele noastre, o viaţă întreagă. Dar şi cum am putea divorţa de noi înşine, şi totuşi, să ne exploatăm creierul?

Nou!

A apărut

Luna pe pământ

Tablete şi povestiri satirice
de G. Mosari

Ediţia a II-a

«Sunt texte inspirate din viaţa cotidiană, pe care G. Mosari o cunoaşte din dubla sa perspectivă, de scriitor şi avocat, relatate însă nu în spiritul legilor scrise, ci din unghiul legilor nescrise ale omeniei şi înţelegerii. (...) Arma lui principală e sarcasmul, dar nu o dată şi duioşia, marcată de o anume detaşare de eroii povestirilor pentru a se apropia, până la identificare, de cititor.»

(Carol Isac, "Ultima oră")

Preţul: 30 de şekeli

Comenzi la:
"REVISTA FAMILIEI"
POB 16598
Tel Aviv

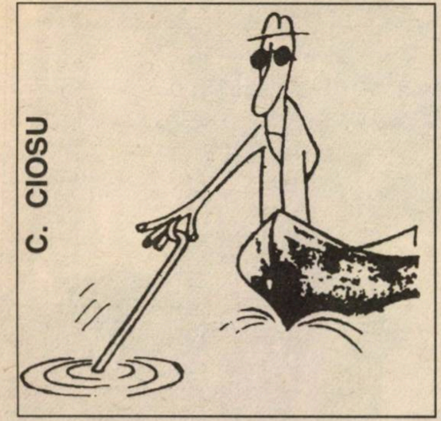

Pescuitorul de perle

Realitatea iordaneză

«La Aman au fost primiţi de regele Iordaniei, Hassan Ibn Talal.»

("Realitatea evreiască", nr. 147/2001; comunicată de Sandu Pelz, rh. Hashomer 4/44, Ierusalim 93263, – care precizează că Hassan, fratele răposatului rege Hussein, n-a fost niciodată rege, ci prinţ moştenitor până la întronarea noului rege, Abdallah.)

Nu mai existau, dar tot făceau percheziţii

«Bănuind-o pe principesa Bibescu de activitate subversivă împotriva guvernului, poliţia legionară descinde la 23 noiembrie 1941 la Mogoşoaia şi percheziţionează întregul palat.»

("Tribuna", nr. 349/2001; comunicată de dr. Carol Neuman, rh. Pinhas 67, Tel Aviv 62157, – care atrage atenţia că poliţia legionară fusese lichidată imediat după rebeliunea din ianuarie 1941 şi că, prin urmare, nu mai avea posibilitatea să intre cu topoarele în casa prinţesei Martha Bibescu.)

München, campioana Italiei

«Antrenorul Trapatoni … a câştigat de 8 ori titlul de campioană a Italiei (6 cu Juventus, unul cu Inter şi altul cu Bayern München…).»

("Fotbal", Bucureşti, nr. 161/2001; comunicată de Iulian Marcusohn, rh. Haoren 9, Tzfat 13200.)

Să acordăm premii din timp

«În 1993 i s-a acordat premiul (Organizaţiei Sioniste Mondiale) pe 1999 lui Virgil Duda pentru întreaga sa operă.»

(Teşu Solomovici, "O istorie neconvenţională", p. 209; comunicată de ing. Stelian Lozneanu, bd. Shaul Hamelech 57/3, Tel Aviv 64367.)

Slove încurcate

«Există la Liubliana un industriaş care dă din averea sa personală o sumă imensă de bani pentru a facilita transmisia la TV a meciului de fotbal Slovacia-România.»

("România liberă", Bucureşti, nr. 3536/2001; comunicată de Virgil Bartolomeu, POB 78531, Bucureşti – care dezminte categoric ştirea de mai sus; nu există la Liubliana oameni care să scoată un ban din buzunar pentru transmiterea meciului de fotbal Slovacia-România; există în schimb un cetăţean care a iscălit un cec cu multe zerouri pentru transmiterea întâlnirii Slovenia-România, care a avut loc în noiembrie, la Bucureşti.)

În ciuda relaţiilor glaciale dintre Cairo şi Ierusalim şi a faptului că preşedintele Mubarak şi-a retras ambasadorul de la noi, d. Ahmed Maher, ministrul de externe al Egiptului, a venit în vizită în Israel, strângându-i mâna lui Arik Sharon (omul pe care presa hitleristă de la Cairo îl face cotidian de ucigaş ş.a.m.d.) şi încercând să pună din nou pe picioare "negocierile de pace".

Dar, aşa cum a mărturisit într-o conferinţă de presă, vizita lui s-a soldat cu un eşec.

Şi poate că – cu acest prilej – ministrul egiptean de externe şi-a dat seama că nu e un mare Maher.

Poşta

Radu Gaton, Tel Aviv precum şi **Sandu Pelz,** Ierusalim (aşa da, data naşterii lui N. Buharin a apărut vizibil greşit. În loc de 1988 se va citi 1888); **Petre Cioclu,** Kiriat Yam (observaţie bună, dar nu perlă); **Eugen Slamovits,** Kiriat Motzkin (vedem că disputa în jurul datei de naştere a fabulistului idişist Steinbarg nu a luat sfârşit. Luăm în considerare datele extrase de dvs. din lexiconul german – nemţii! – şi scriem aici ca să fie limpede pentru toată lumea: Eliezer Steinbarg, 1880-1932); **Melanie Sinnreich,** Paris (observaţii bune, dar nu perle).

La mulţi ani
2002!
urează
FREDDY
de la ANGLO-SAXON
care vă stă mereu
la dispoziţie în probleme
de închirieri şi vânzări
de case şi terenuri
●
BAT YAM
BD. HAATZMAUT 67
Tel. 03/6582157 – 03/5073334

MARTHA BIBESCU

Acasă la Göring

În iunie 1938, prinţesa Martha Bibescu, femeie frumoasă, inteligentă şi talentată în materie de scris a făcut o scurtă călătorie în Germania nazistă. Ea îl însoţea pe soţul ei, prinţul George Valentin Bibescu, pilot sportiv de performanţă şi strănepot al lui Napoleon, care urma să conducă congresul Federaţiei Aeronautice Internaţionale, al cărei preşedinte era.

Însemnările făcute de Martha Bibescu în acele zile au devenit un "Jurnal berlinez", tradus de curând în româneşte de Dumitru Hâncu şi apărut la editura "Vivaldi", din Bucureşti.

Printre conducătorii hitlerişti pe care i-a cunoscut mai îndeaproape cu acest prilej s-a numărat şi Hermann Göring, *patronul* aviaţiei germane.

Redăm în cele ce urmează extrase din paginile referitoare la vizita făcută de autoare în casa lui Göring.

Observaţiile prinţesei române te pot ajuta să înţelegi mai bine mentalitatea dictatorilor de tot felul (şi nu în ultimul rând a lui Ceauşescu). Ele te ajută să înţelegi mai bine mentalitatea satrapilor arabi, comportându-se în anii din urmă, graţie petrolului, ca nişte *"barbari în fruntea bucatelor"*, ca să folosim o expresie a Marthei Bibescu la adresa lui Göring.

Şi – de ce să ne minţim în faţă? – ele te ajută să înţelegi mai bine paranoia pe care o întâlnim la tot pasul şi în fiece clipă la semenii noştri de pe stradă, şi (dacă ai curajul) la tine însuţi.

Ieşim din Berlin; periferia Berlinului, igienică, edenică. E o vreme frumoasă. Peste câmpia verde şi albă arde un soare argintiu. Încerc o impresie de primăvară nordică târzie care a fost atât de puternică când aveam douăzeci de ani şi pe care o regăsesc şi acum proaspătă, intactă, aromitoare. Vremea socului, liliacului. Inversul frunzelor lor argintate.

La o răscruce de drumuri, aghiotantul arhanghel ne atrage atenţia că străbatem o nouă autostradă, imensă panglică de beton gri-argintiu, ca o lamă de spadă, întinsă peste câmpie. Autostrada trece peste canalul Hohenzollern. Perfecţiunea şoselei, aceea a maşinii, viteza, anotimpul, soarele luminos îmi dau o stare de beţie. Un prim lac înconjurat de păduri, apoi un altul. După care intrăm într-o pădure mai înaltă şi mai adâncă. Drăcuşorul din mine tresare! Ne apropiem de casa Căpcăunului.

Martha Bibescu

"Păduri mari ce mă înspăimântaţi ca nişte catedrale".

Priviri fugare peste un luminiş, undeva departe ţâşneşte un stol de şoimi. Sperăm să vedem bizonii, dar ei rămân invizibili. Drumul prin pădure e lung, coteşte, se afundă şi mai mult în umbra deasă, iese la soare şi, în fine, încep să se ivească acoperişuri lungi şi joase. Acoperişuri de pai, rustice, apoi colonade albe; am ajuns. Iată curtea pătrată, în faţă mistreţul de bronz, totem al locului, pe un soclu zidit într-un bazin cu nuferi albaştri şi roz. Tăcută, maşina opreşte în faţa porţii ciudatei reşedinţe. Am ajuns.

Aghiotantul ne conduce, servitori în alb ne însoţesc şi trecem, dintr-o anticameră albă şi elegant mobilată cu stejar lustruit, într-un salon ornat cu tapiserii franţuzeşti din secolul al XVII-lea, destul de mediocre, prea mari pentru încăperea largă şi joasă care le adăposteşte. În acest salon de aşteptare, suntem aproape numaidecât ajunşi de familia Londonderry (familie din înalta aristocraţie engleză, **n. red.**), Charley, Circe, Mairi, acompaniaţi de Herr Schmidt, interpretul. Charley şi Circe cunosc Karinhall-ul, dar un Karinhall mult mai modest. Spun că abia dacă recunosc locurile după doi ani de când n-au mai fost, întrucât clădirile se întind acum pe o suprafaţă mult mai mare. Ce vedem noi acum e un Karinhall mărit, triplat, pe măsura ascensiunii stăpânului. Arcade albe, clădiri joase, acoperişuri de paie groase, dar spaţioase, cu aerul unor colibe de pădure, a unui randevu de vânătoare, dar pentru coloşi, pentru maeştrii de vânătoare ai celui de-al treilea Reich. Suntem apoi din nou poftiţi într-un salon de aşteptare, decorat tot cu tapiserii franţuzeşti din secolul al XVII-lea, destul de grosiere, care nu sunt la înălţimea încăperii, dar coloritul lor viu, căruia îi corespunde un plafon pictat, produce un efect destul de agreabil, în contrast cu pereţii albi, de o mare simplitate.

Cât aşteptăm, privirea mi-e atrasă de o mobilă, un soi de altar pentru zei lari moderni: cu fotografii semnate, înrămate, unele chiar cu coroane. Ţin să mă uit şi văd: regele şi regina Italiei, prinţul de Piemont (nu şi prinţesa), Mussolini, autografiat ca şi ceilalţi, dar cu dedicaţie. N-am, însă, timp să citesc. Îi zăresc pe regele Boris al Bulgariei, pe prinţul Paul al Iugoslaviei, dovadă certă a infiltrării Germaniei la Dunărea de Jos şi, în fine, pe Charley Londonderry în persoană. Cum e lângă noi, îi atrag atenţia asupra propriei imagini în excelenta companie... Mă amuz cu spiriduşul meu că fotografia lui Carol al II-lea mai lipseşte încă de pe această comodă-altar. Deci lucrurile stau încă bine, în aşteptarea lui Göring, în adăstarea a ce trebuie să urmeze. Şi deodată, uşa se deschide: iată-l.

E numai în cămaşă, dar ce cămaşă! Şi ce braţe! Georges, care-mi intuieşte uluirea, îmi şopteşte la ureche: "E uniforma lui de mare maestru de vânătoare". Ah! Bine. Şi eu care, atât de inhibată de prejudecăţi vestimentare cum sunt, eram gata să mă mir că îndrăzneşte să se prezinte în faţa noastră în cămaşă de noapte, în *shaving costume* sau ca un jucător de tenis fără rachetă. Căci are un aspect şi mai uimitor decât prima oară. Cămaşa e de un alb strălucitor, iar mânecile-i largi fac falduri, ca bluzele ţărăncilor transilvane. Ceea ce mai adaugă ceva la nota de feminitate pe care am remarcat-o prima oară, la aerul de slujnică uriaşă care-l face să semene cu mătuşa Bebe Starjanska – care, la rândul ei, semăna cu mareşalul Ney devenit bucătăreasă. În timp ce ne arată casa, am tot răgazul să studiez amănunţit omul. Mă folosesc de lornieta de buzunar, *the famous black Hopper,* pentru a privi mobila, tablourile, piese rare, toate bogăţiile pe care ni le arată şi, în acelaşi timp, căutătura-mi ascuţită, sigură şi redutabilă, se plimbă în trecere asupra persoanei lui, din care nu-mi scapă nimic. Şi văd: peste uimitoarea cămaşă se încrucişează o vestă verde, de stofă aspră, o jiletcă de vânător, croită din ceea ce ei numesc Jügerstoff. Această jiletcă verde e butonată cu colţi de animal, galbeni, ascuţiţi, fioroşi.

Nu ştiu cărei fiare au aparţinut. Va trebui să întreb. Dar, fără să vreau, gesesc că această podoabă de dentist e respingătoare. Astfel îmbumbată, jiletca prăzulie e încinsă cu o uluitoare centură care dezvăluie pasiunea pentru avuţii palpabile şi sunătoare a noului Heliogabal. Căci centura e de aur, de aur veritabil şi alcătuită dintr-o succesiune de frunze de stejar din aur fin, cizelat. Din Rheingold, aurul Rinului. Aşadar, şoldurile lui Göring sunt încinse cu aurul Rinului. Frunza de stejar, simbol al forţei, înconjurând şoldurile lui Hermann Göring. Ce simbol, o Loreley!

De această uimitoare centură aurită, însoţită de buna-i faimă, atârnă un pumnal de aur cu mânerul de asemeni cizelat. Croit spre a servi la mistreţi, care mă face să mă minunez că gazda noastră se împodobeşte cu el în casă şi când e vorba doar să ne servească ceaiul! De ce o asemenea armă? De altfel, mă întreb în gând, de ce tot acest unicat extraordinar care se numeşte Göring şi care nu poate fi explicat decât prin sufletul german şi numai prin el. Cum o ia înainte în faţa fiecărei uşi, *leading the way* (deschizând drumul), am tot răgazul să-i studiez silueta, mersul, spatele, fără a fi stingherită de luciul magnetic al ochilor lui albaştri înfundaţi în orbitele adânci, întunecate. Toată frumuseţea omului e în ochii lui, dar urâţenia e amplu răspândită pe tot restul. Văzut din spate e de un caraghioslâc de necrezut. Ar putea face succesul unui circ. E un marţafoi şi memoria îmi aminteşte de stitudinile şi felul de a fi al unui Zufall (August Zufall: valet al socrului şi apoi al soţului Marthei Bibescu, **n. ed.**). Pantalonii prăzulii, de aceeaşi culoare cu jiletca, se umflă pe fundu-i enorm, fără a-l ascunde, ci mai degrabă subliniindu-l, şi cad peste nişte glezne nu prea groase, disproporţionate faţă de tot restul, iar ceea ce urmează, gleznele-i fără vigoare, sunt îndesate nişte botine de o incredibilă ineleganţă şi, printr-un rafinament inspirat din nu ştiu ce sucub vicios scăpat din Noaptea Valpurgiei, ciorapii ce-i acoperă gleznele subţiri sunt nişte ciorapi feminini de mătase bej. Nu-mi vine să cred lornietei. Mă uit stăruitor, de mai multe ori. Se poate? E cu putinţă? Această găselniţă a geniului comic ce pare să dirijeze de departe şi de sus toată tărăşenia asta! Acest mare maestru de vânătoare, acest ins sever care ne primeşte cu pumnalul la brâu, cu pieptul înstelat de colţi de fiară smulşi din boturi de animale ucise de spada lui se termină brusc prin nişte cioturi bicisnice îmbrăcate într-o reţea de mătase subţire. Nu pot să-mi vin în fire. E ca şi cum aş fi descoperit, în acelaşi timp, slăbiciunea forţei de care nazismul face paradă. Ciorapi de mătase, ciorapi de femeie! Mai întâi dichisul sportiv, războinic, rustic şi apoi această greşeală, această revelaţie a adevăratei naturi, deficiente, slăbănoage.

I should prefer to be found dead in a ditch (Aş prefera să fiu găsit mort într-un şanţ), cum spunea C.B.T. despre un ins care n-avea un costum chiar aşa de pitoresc ca acela al lui Göring. Iar pe lângă toate celelalte, brăţări la mâini şi, poate, la glezne, dar ele nu pot fi văzute din cauza botinelor şi, apoi, inelele. Unul verde pentru prima soţie şi altul roşu pentru a doua, focuri de poziţie, focuri alternante, smaragde, rubin.

Şi spre a da şi un sens olfactiv acestei reprezentaţii, se mai întâmplă şi aşa ceva. În această casă plină de ferestre şi de curenţi de aer cinegetic, când stăpânul ei mă conduce prin săli, anticamere, saloane şi coridoare, surprind în trecere adieri de parfum ce vin dinspre el. Aerul trece prin mânecile bufante ale cămăşii şi se umple de efluvii de verbină. Trebuie că a sacrificat un întreg flacon de verbină spre a-şi parfuma subsuorile înainte de venirea noastră. Acest parfum verde, stângaci imitat după planta pe care o iubesc, mi-a fost dintotdeauna dezagreabil. (Amintirea poveştii cu sărurile de baie de la Petrograd şi deruta bietului Paléologue.)

Dintr-un mare hol, gen Nibelungen, decorat în spiritul celorlalte, pentru dragoni din Fliegende Blätte ale copilăriei mele, dar frumos prin proporţii şi prin imensa-i verandă acoperită cu sticlă – de unde privirea lunecă spre lacul argintat din mijlocul întinsei păduri – trecem într-un soi de Schatzkammer, încăperea tezaurelor, unde gazda noastră manipulează cupe din aur ornate cu pietre mediocre, topaze, ametiste etc., exact pe gustul reginei Maria de pe la 1900. Aceste daruri somptuoase, barbare şi, mai ales, de prost gust i-au fost oferite de oraşe din Germania şi de diverse confrerii.

Mă silesc să nu zâmbesc; n-are nici un rost să stric cheful acestui copil mare, proprietar atât de bucuros şi atât de mândru al acestor avuţii de o zi, al acestor bijuterii vulgare. Mă gândesc la vitrina de la Chequers (reşedinţa de vară a premierului britanic, **n. red.**), plină de bijuterii delicate, la cutiile cu moaşte, la cruce, la vaporaş.

În sfârşit şi un obiect frumos, chiar un vaporaş, cadou al reginei Angliei. Cred că William şi Mary l-au dăruit Hamburgului şi că acest oraş, ce nu mai e hanseatic de la Hohenzollerni, i l-a oferit recent, ca ofrandă de împăcare a divinităţii, lui Göring, noul Faffner (dragon ce apără tezaurele).

Noul dragon ne conduce, mai departe, în marş, prin vasta-i reşedinţă, mai complicată decât pare la prima vedere. Circe şi cu mine schiţăm politeţi pe dinaintea fiecărei uşi; ea mi se adresează cu "Madame la Princesse", face un gest, iar eu trec prima, ca s-o scurtez. De altfel, nu vreau să-l pierd nici o clipă din ochi pe Göring, care mă amuză teribil. Mimica, magnetismul, megalomania lui sunt la fel de distractive ca acelea ale unui copil. Ţin să mă joc cu el ca pisica-tigru cu un pui de om. Căci nu există cineva mai vulnerabil decât el. Ideea asta mă încântă, fără s-o arăt, şi o cred exactă. Ea i-ar mira nespus pe germani, care-l consideră o sperietoare sigură cu care să atragă păsările pe care doresc să le mănânce, ciocârliile engleze, franceze; pe care vor să le înghită. Ceva similar cu vânarea marelui duce, în care rolul marii cucuvele e interpretat de feldmareşalul Hermann von Göring.

Ajungem în faţa a două uşi mari, sculptate, care seamănă mai degrabă cu nişte uşi de ascensor. Sunt încununate de mici statui aurite, patru pe fiecare dintre ele. Göring îmi spune că una dintre ele duce spre apartamentul lui, cealaltă, geamănă, la câţiva metri de ea, spre apartamentele soţiei sale.

Îmi atrage atenţia asupra statuilor poleite cu aur. Primele patru îl simbolizează chiar pe el în cele patru ipostaze: Hermann Göring aviator, Hermann Göring patron al artelor, Hermann Göring patron al planului de patru ani, Hermann Göring mare maestru de vânătoare, cel pe care-l vedem.

N-am timp să examinez cei patru omuleţi auriţi şi e păcat.

Deasupra uşii care duce spre soţia lui, cele patru femei o reprezintă pe dânsa în cele patru roluri principale pe care le-a interpretat când era actriţă a teatrului subvenţionat din Berlin. Cred că una din statuete o reprezintă în rolul Margaretei din "Faust". A venit, aşadar, să locuiască în casa botezată după primul amor al lui Göring cu aureola eroinelor cărora ea le dă viaţă pe scenă.

Toate acestea sunt în armonie cu personajele jucate în teatrul european, în care sunt amândoi angajaţi. Comediante, tragediante, nimic nu se schimbă în actul de a oferi comedie celor care o acceptă.

Din acest mare coridor trecem într-o încăpere plină de arme de preţ, palid reflex, extrem de palid, al admirabilei armurării al palatului din Madrid. Ce parveniţi ai civilizaţiei şi artei sunt aceşti bieţi germani! Am văzut prea multe, am văzut tot, dar – arătându-mi panopliile lui – Göring nu bănuieşte comparaţiile la care mă dedau eu cu uşile închise, în palat, în camera obscură a memoriei. E greu, ca să nu spun imposibil, să mă facă să-i admir achiziţiile şi, totuşi, iată că scoate dintr-un dulap cu uşi de sticlă puşca care a aparţinut prinţului Eugeniu de Savoia. Patul îi e în întregime încrustat cu argint. Ceva mai departe, pe o masă, într-o cutie lungă de piele uzată, se odihneşte "Napoleons Schwert" (sabia lui Napoleon).

– Ce? exclamă Georges şi Göring confirmă că e sabia de la Waterloo.

Ne aplecăm cu toţii asupra cutiei în care doarme spada marelui delincvent în materie de triumfuri, cum îl numea Chateaubriand, marele dătător de rău exemplu, cel pe care-l iubesc pentru că a fost cât pe-aci să "facă Europa", iar cei de după dânsul care au mai încercat au eşuat lamentabil. Din partea lui Georges spada se alege, însă, cu o căutătură extrem de inchizitorială. Îmi murmură la ureche:

– Asta n-a fost niciodată sabia lui Grand-Papa, ar fi avut vulturul şi cifrul lui. E cel mult a vreunuia dintre generalii lui. Vreun anticar le-o fi vândut gogoaşa...

Indignarea lui mă distrează. Göring nu ştie că-şi arată trofeul strănepotului lui Napoleon. Vreau să mă conving. Zăbovesc puţin din "urmărire" pentru a-l lăsa să se mai depărteze, apoi – revenind câţiva paşi – fac semn interpretului şi-l întreb pe Herr Schmidt dacă poate deschide cutia cu spada spre a-mi permite să văd inscripţia şi citesc:

"Spada a fost găsită în trăsura împăratului la Waterloo". Deci în trăsura capturată de ofiţerii lui Wellington. Tot ea a furnizat şi ustensilele de călătorie, obiectele de toaletă din aur pe care le-am văzut la Ashley House din Londra. Spada a fost dăruită de Wellington lui Blücher, cel care a sosit înaintea lui Grouchy, iar Blücher a făcut-o cadou corpului cadeţilor, Kadetten Korp, din

Potsdam. Revoluţia germană a făcut tabula rasa din corpul de cadeţi, iar spada fără corp şi-a aflat, în fine, stăpânul când naţional-socialismul biruitor, punând mâna pe ea, a oferit-o lui Göring. Totul se explică. Spada prizonieră şi-a găsit un nou temnicer.

Din sala armelor trecem în apartamentele mai întinse, acelea ale pergamentelor, unde sunt patente date de Friederich unui strămoş al lui Göring. Cărţi, manuscrise, pergamente. Iar de acolo mai departe. După anticamera în mozaic roman dăruită de Mussolini, al cărui drăguţ decor e un mistreţ cu ţepii zburliţi care se aţine, ca şi cel din curte, printre nimfe, trecem de la arta franceză la cea italiană, de la maeştrii olandezi la flamanzi, şi deodată iată-ne în sfânta sfintelor, goticul german, sută în sută german, care conferă biroului lui Hermann Göring un decor categoric naţional-socialist. Aluzii la Faust, la Calvin, la Wotan. Câteva trepte în fundul încăperii, câteva trepte suitoare, uşi boltite, mici şi joase, şi suntem în cuibuşorul suprem. Cu mâinile la şold, Göring explică:

– Asta-i camera de meditaţie. *Hier denke ich* (Aici gândesc).

În această celulă strâmtă a cărei unică lucarne dă spre lacul argintat, fremătător, totul e numai lemn, totul aminteşte de vremea cavernelor sau, măcar, de felul cum îşi imagina Wagner că trebuia să fi fost mobila şi ustensilele din epoca incertă a lui Siegfried şi Brunhilde. Mă uit la omul care a pus să i se construiască în casă o cameră în care să gândească. Monumentala-i naivitate îmi distrează la nebunie spiriduşul. Şi inventez un dialog:

«– Demonul: domnule Göring, aşadar aici gândiţi? Deci nu gândiţi tot timpul?

Domnule Göring, sunteţi un fenomen.

E ca şi cum ne-aţi spune nouă, spiriduş şi prietenului meu, Socrate. Mie, nu mai puţin demon, şi vechiului meu prieten Descartes:

– Vin aici să respir.

– Deci nu respiraţi tot timpul?

Cu alte cuvinte, în restul casei puteţi să nu gândiţi?

Deci nu sunteţi, scumpe domnule Göring?

A fi sau a nu fi, scumpe domnule Göring.

Uneori, deci sunteţi, când gândiţi aici, iar restul timpului nu sunteţi. E realmente fantastic, domnule Göring. Minunat, scumpe domnule Göring. Dar, vă rog să mă credeţi, nu insistaţi prea mult. Vă vorbesc în propriul dumneavoastră interes.»

În şir indian ieşim din camera de meditaţie. Trecem din nou printr-o altă sală, apoi prin alta şi iată scara care duce către camera puştilor, a trofeelor vânătoreşti. O străbatem, rapid. Iar acum urcăm spre pod, unde ne aşteaptă o surpriză. Şi ce surpriză! Acolo e trenul, faimosul tren pe care François Poncet (ambasadorul Franţei la Berlin, **n. red.**) dorea să-l văd. Şi, într–adevăr, îl văd, cu ochii mei, pe care trebuie să-i frec ca să nu cred că visez. Un spaţiu de câţiva metri pătraţi e în întregime ocupat de o fantastică jucărie. O reţea completă de cale ferată, kilometri de şine ca văzute din avion, tunele, pasaje de nivel, poduri de fier; staţii, gară de triaj; linii de garaj; magazii; hambare; garaje; macazuri; gări.

Iar printre toate astea, luminate de semnale electrice când roşii, când verzi, gonesc cu mare viteză trenuri de marfă, trenuri cu buşteni, vagoane de vite pline ochi cu animale. Aşezat la o mică claviatură alcătuită din butoni luminoşi care se aprind pe măsură ce-i mânuieşte, sprijinit pe dosul lui, stăpânul se joacă cu această reţea feroviară liliputană. Schimbă trenurile de pe o linie pe alta, manevrează semnalele şi convoaiele se încrucişează, se depăşesc, se evită, duduie când trec peste poduri şi tunele. E un joc fascinant care ne ţine pe toţi imobilizaţi de surpriză şi amuzament în jurul circului în miniatură. Göring se distrează ca un copil. Nu se îndură să renunţe la manevrarea trenurilor şi noi nu contenim să le privim evoluând sub căutăturile noastre, ca o perfectă imitaţie a ceea ce s-ar petrece pe pământul văzut din înaltul cerului într-o zi de mobilizare. Şi, deodată, pe un fir invizibil, trece un mic avion care bombardează trenurile. Apoi un altul şi încă unul.

Herr Schmidt se crede îndatorat să-mi explice:

– Acest joc a fost instalat în pod spre a-i distra pe nepoţii mareşalului.

Părăsim cu părere de rău, şi ce părere de rău, podul în care gazda noastră se distra atât de vădit cu jocul lui şi cu surpriza noastră, pentru a ne îndrepta spre o altă parte a acestei nemaipomenite case. Ni se arată, anume, marea sufragerie pentru festinurile partidului şi cea mică, intimă, când vine Hitler. De altfel, acesta şi urmează să vină curând ca să-o boteze pe micuţa Göring, pe Edda.

În toate încăperile sunt flori, admirabile ghivece cu crini, trandafiri. Dar nu ştiu de ce, între aceste flori şi decor există o nepotrivire. Ceea ce prezidează mai ales la aceste aranjamente florale e mai degrabă conceptul de flori, decât dragostea faţă de ele. Instantaneu, compar această profuziune de flori cu aceea, infinit mai rafinată, a aranjamentelor florale din casele lui Philip Sassoon, Laura Lovat, Violet Leconfield (prieteni englezi ai autoarei, **n. red.**). Nu suferă comparaţie. Ce-mi place e lumina. Sunt fermecată, ca totdeauna, de soarele de vară din ţările nordice, care zvârle săgeţi de argint, săgeţi de diamant. Acest ceva nostalgic, feeric, ce poate fi întâlnit doar în lungile zile palide de iunie, se scufundă în câmpiile nisipoase şi împădurite ale Brandenburgului. De fiecare dată când pot privi printr-o fereastră, admir. Dar tot de fiecare dată, când trebuie să văd ce se află în încăperi, sunt mai puţin admirativă.

În sfârşit, după mai multe ocoluri, ajungem la ce se petrece în subsolul acestei case, căreia tocmai i-am vizitat podul. Şi iată-ne transportaţi de spiriduşi în casa lui Leon Ghica de la Dumbrăveni, în faimoasa baie cu pereţii acoperiţi de faianţă albă şi cuprinzând toate aparatele destinate să împrumute trupului sveltețea tinereţii. Iată, traduse în nichel, toate mijloacele de a fi spălat, masat, frământat, subţiat, deridat. Şi totul perfect inutil.

Există aparate ataşate unor fotolii de dentist şi rezervate îngrijirii frumuseţii, masajului facial, fără să aflăm dacă e vorba de frumusețea lui Emmy (doamna Göring) sau a lui Hermann. Dar acesta insistă: aceşti cilindri de fildeş, fierbinţi sau reci, destinaţi să reducă bărbia dublă la una simplă sunt un cadou al lui Elisabeth Arden pentru marele maestru de vânătoare în persoană. Iată-ne, dar, edificaţi.

Ieşim din domeniul unde, de la calul mecanic, se trece în baia cu aburi, pentru a intra în marele hol unde ni se oferă gustarea.

În clipa aceea apare şi Emma, urmată de cumnatele doamne de onoare; ceaiul e servit de dânsa, asistată de subrete costumate în porţelanuri de Saxa. După fragi cu smântână e adusă şi mica Edda în leagănul ei. Aduce realmente cu un trandafir, pe cap polen de aur, o piele sidefată şi mânuțele ca nişte părăluţe. Toţi invitaţii se înghesuie. Circe vesteşte că o să-i trimită din Irlanda o rochiţă de dantelă. Nu pot să rămân mai prejos. O să se aleagă, deci, cu o rochie brodată pe Valea Prahovei. Mămica este foarte mândră şi spune, pe un ton pe care-l vrea foarte firesc:

– Gândiţi-vă că eram căsătoriţi de mai bine de trei ani. Aproape că încetasem să sper şi, poftim, a venit! Soţul meu voia să avem o fetiţă. Nu găsiţi că-i seamănă?

Şi atunci am văzut lucrul cel mai ciudat. Emma a ridicat trandafiraşul din coşul doldora de museline şi dantele şi l-a plasat în braţele tăticului, tolănit ca o broască ţestoasă în fotoliul lui, cu braţele şi picioarele răscrăcărate şi aşteptând. Acesta, cu o expresie de evlavie, gingăşie şi infinită tandreţe, a preluat mica povară. Aducea mai mult ca oricând cu mătuşa Bebe Starjanska, dar cu un plus de duioşie şi un gest matern de doică grăsană pe care dânsa nu-l avea.

Acest spectacol dat de ferocele Göring legănându-şi fetiţa avea, în acelaşi timp, ceva grotesc şi înduioşător.

"Căci inimile leilor sunt adevărate inimi de părinte"...

Până la urmă ne-am smuls, totuşi, din mrejele acestui ciudat spectacol spre a merge să vedem trandafirii din grădină. Soarele scăpăta, fără a-şi pierde din culoarea argintie, săgeţile sale furnicau în lacul de la poalele parterului de trandafiri. Era momentul ca Londonderry să-i spună lui Göring ce avea de spus. Aşa cum Circe îmi scrisese, îmi spusese şi repetase, *"they must behave themselves, otherwise we shall never come again to this country"* (trebuie să acţioneze, altminteri n-o să mai venim niciodată în ţara asta). O mixtură de morgă britanică, de bunătate, de naivitate, de dorinţă de a fi de folos care o făcuse să vină în Germania cu poşeta plină de liste de evrei persecutaţi încredinţată la plecare de lady Halifax sau de Ann Chamberlain ca un soi de test.

Încât, în timp ce noi priveam admirativ trandafirii, Charley şi Göring, puşi în situaţia de a comunica de indispensabilul Herr Schmidt, se aţineau de cealaltă parte a parterului la distanţa necesară spre a nu fi auziţi de noi. Ghiceam atât de bine ce-şi spuneau, că nici nu doream să-i aud. Göring avea acum un aer obstinat; gura-i mare, cu buze subţiri, era mai mult decât închisă; era încleştată, iar felul cum asculta îi trăda dezacordul. Întreaga-i făptură părea a spune: nu. Un "nu" categoric, absolut. În cămaşa albă şi ţinuta-i ieşită din comun aducea cu un actor pe care regizorul şi suflerul, în civil, încercau să-l înveţe rolul.

Charley avea faţa-i prelungă, îngrijorată, aerul de plictis şi de superioritate cabalină care-l caracterizează atunci când n-are motive să fie mulţumit. Expresia-i de Londonderry gata să se sinucidă strângându-şi cravata.

Herr Schmidt se întorcea când spre unul, când spre altul, ca un heliotrop sensibil la căldura cuvântului. Scena dura de mult. Georges, care se plictisea cu femeile, îmi făcea semn că era cazul să plecăm. Circe voia s-o luăm cu noi pe Mairi, aşteptată seara de un tânăr cu care urma să iasă prin Berlin. Dar în timp ce ea îmi şoptea, pe de o parte, ca Mairi să vină cu noi, Georges îmi spunea:

– A, nu, n-o să ne simţim bine în maşină înghesuiţi. Ei să plece cum au venit.

Câteva clipe de ezitare. Nu se ştie cine pleacă şi cine rămâne. Circe n-are aerul că ar dori ca discuţia dintre Göring şi soţul ei să se scurteze. Georges e nerăbdător. Vrea să plece, Göring ştie, de la ultima vizită a lui Charley, că acesta nu mai exercită nici o autoritate asupra Foreign-Office-ului, singurul care răspunde de politica externă britanică. E prea puţin entuziast. Are aerul unui ins care vrea s-o lase baltă. Circe, la rândul ei, vede crescând în societatea engleză valul anti-german, sporit de Anschluss, de persecutarea evreilor şi catolicilor, ceea ce îi ridică împotriva nazismului deopotrivă pe ducele de Norfolk, Earl Grand Marschall of England, şi pe lordul Rothschild. Ceea ce nu-i puţin.

Dar iată că amicii noştri se despart. Spunem rămas bun Karinhall-ului, trecând din nou prin colonada deschisă, cu statuia de bronz a primei soţii, suedeza moartă, Karin, prea scumpa, care a şi dat numele Karinhall-ului. Adio cavernei, grotei, cortului vânătoresc, răstimpului petrecut în pădurile în care biruitorul şi-a grămădit avuţiile. Amestec de flori şi blană de fiare, rezumat a ceea ce se întâmplă în mintea unui barbar ajuns în fruntea bucatelor şi a puterii, rezumat pentru mine de extraordinarul şemineu asupra căruia stăpânul locurilor îmi atrage, mândru, atenţia. Şemineul e alcătuit dintr-un fragment de capitoliu grec, din altul de coloană romană şi de o coloană gotică, deasupra cărora se află un antablament din renaşterea germană.

El mi-a explicat că unii cred că toate acestea nu puteau *Zusammenpassen* (nu se potriveau) şi, poftim, totul e foarte frumos şi reuşit.

Aşa zice el! Cum ar fi răspuns fetiţa, clipind din ochi cu subînţeles. Când văd asemenea lucruri cu neputinţă de realizat, regret totdeauna că ele n-au fost cu neputinţă pentru cei care le-au făptuit.

Adio lui Göring, adio Emmei Göring, adio acestui extraordinar decor, acestor ceasuri de neuitat pe care mi-a fost dat să le trăiesc. Simţul datoriei faţă de ospitalitatea ce mi s-a arătat mă face să mă simt tristă. Aş vrea să-i pot avertiza asupra primejdiilor la care se expun, similare cu acelea ce pândesc un somnambul pe marginea unui acoperiş, dar ştiu prea bine că dacă aş avea puterea să-i trezesc ar cădea. Plec, dar, în vârful picioarelor. Înapoierea în maşină în aceeaşi ordine, cu prea frumosul aghiotant.

Bursa personalităţilor din alia

În urcare

Sonia Natra, sculptor, poetă: faptul că, binecunoscută pe malurile Senei, a fost distinsă cu medalia de bronz pentru sculptură la salonul "Artistes français – 2001", decoraţia "La croix de vermeil" a Asociaţiei "Mérite et dévouement français" pentru versurile sale în franceză, precum şi medalia de aur a "Academiei Internaţionale Lutèce" – a adus din nou figura artistei în prim-planul actualităţii, atrăgând atenţia opiniei publice că Sonia Natra este una din cele mai valoroase reprezentante ale creaţiei culturale din *alia.*

Getta Berghoff, scriitoare: romanul ei "Ultima ninsoare" (apărut recent într-o nouă ediţie revăzută şi adăugită) se bucură de un remarcabil succes de critică şi de public.

În scădere

Sandu Mazor, ambasadorul Israelului la Bucureşti: faptul că popularul reprezentant al alialei a acceptat să acorde un interviu postului de televiziune fascist OTV, de la Bucureşti (director: Dan Diaconescu) a stârnit dezaprobarea multora dintre admiratorii fostului general de poliţie. Cu toate că Mazor a răspuns excelent la toate întrebările, inclusiv la cele veninoase, anti-israeliene şi antisemite, lumea se întreabă dacă este cazul ca un ambasador al Israelului să dea legitimitate, prin colaborarea sa, mass-mediei hitleriste din România. Pentru cititorii care nu sunt la curent cu activitatea OTV-ului, redăm un fragment din corespondenţa trimisă de la Bucureşti de ziarista Felicia Antip buletinului "Bună dimineaţa, Israel!", redactat de Uly Vălureanu, privitoare la atmosfera ce domnea în studioul postului în ziua convorbirii cu Mazor:

«Era o zi ieşită din comun, ziua groaznicelor masacre teroriste din Israel. Telespectatorii români îi auziseră pe ministrul de externe Mircea Geoană şi pe ambasadorul Israelului exprimând oroarea ţărilor pe care le reprezintă şi a întregii lumi civilizate faţă de acţiunile odioase ale teroriştilor palestinieni. Să se fi schimbat oare ceva şi în atitudinea OTV?

Ca de obicei, lista apelurilor telefonice a început cu "Maria din Bucureşti", "Mitică din Piteşti" şi alte câteva voci convocate probabil din oficiu, care ştiau dinainte întrebările, aveau pregătite răspunsuri kilometrice şi nu aşteptau decât apelul telefonic pentru a spune că teroarea este pretutindeni în lume şi totdeauna provocată numai de evrei care: s-au aşezat în Israel şi nu în Uganda sau în altă parte, deţin puterea în întreaga lume, uneltesc să distrugă creştinătatea şi în primul rând România, l-au trădat pe Al Capone, l-au făcut pe Eminescu să moară nebun şi au hotărât să-i arunce pe foc întreaga operă, i-au obligat pe americani să ţină sub controlul lor militar Mecca şi Medina, ceea ce l-a înfuriat pe bună dreptate pe Bin Laden, continuă să-i oblige pe germani să le plătească compensaţii pentru "nenorocirile" din cel de-al doilea război mondial şi multe, multe altele. Un clujean a citit un document cu atât mai important, spunea el, cu cât este prea puţin cunoscut: o scrisoare adresată de Vadim Tudor lui George Bush ca de la baptist la baptist şi conţinând mesajul că numai ce vor zdrobi definitiv, împreună, sionismul, America şi creştinătatea vor fi în siguranţă.

Băiatul (redactorul) *de servici dădea din cap aprobator, nu-i contrazicea niciodată, ci intervenea mereu, cerându-ne să ne rugăm lui Dumnezeu pentru victimele nevinovate. În cele din urmă, şi-a spus întregul gând: au fost multe asemenea victime nevinovate, copiii şi femeile de pe stradă, dar şi cei doi palestinieni care şi-au legat explozibili în jurul trupului. Putem oare să ne imaginăm ce moarte cumplită au avut aceşti doi tineri, sfâşiaţi în bucăţi?»*

RODICA WEINBERG
prezintă paginile de

JOCURI

Picături de ploaie

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1						◆						
2							◆					
3		◆		◆							◆	
4					◆					◆		◆
5						◆			◆			
6		◆			◆							
7						◆						
8			◆					◆				
9	◆					◆						
10					◆					◆		
11						◆					◆	
12							◆					

ORIZONTAL: 1) Actor şi coregraf american (Gene; 1912), inovator al comediei muzicale cinematografice, realizator, împreună cu Stanley Donen, al filmului "Cântând în ploaie" (1952) – A inunda, a îneca. 2) Poet rus (Serghei; 1895-1925), autorul creaţiei "Potopul ploii s-a topit în sine" – "Flori…", ciclu liric din opera lui Al. Macedonski, din care face parte şi poezia "Cântecul ploii" (sing.). 3) Poetul austriac George Trakl a constatat că "Sumbru în… e cântecul ploii de primăvară". 4) Dată – Din creaţia lui Ion Minulescu am ales poezia "Ploaia Sfântului…". 5) În ciclul poetic "… în infraroşu", Mircea Florin Sandru a inclus şi poezia "Seara pe ploaie" – Elena Cernei – Intrare în Nisa! 6) Nicu Lungu – Pretenţios. 7) Compozitor român de naţionalitate maghiară (Gabor; 1913) – Poleită cu aur. 8) Interjecţie – Gaz nobil – Erou naţional macedonean (Mircea). 9) "… poezii", volum de versuri de Mircea Ivănescu în care e inclusă şi poezia "Plimbare în ploaie" – A face pe… dădaca. 10) Toc – Pârjoliţi de secetă – Dânsul. 11) Prenume feminin – Râu în India. 12) Aleşi – "Într-un … sentimental", volum de versuri de Ion Minulescu, apărut în 1977, în care figurează şi creaţia "Peisaj umed".

VERTICAL: 1) Solistă de origine croată (Tereza; 1943), care a inclus în repertoriul său şi cunoscuta melodie a lui Vasile V. Vasilache "Ploaia şi noi" – Răsărit. 2) Elvira Savu – Ana Irimia – Scriitor algerian, autorul nuvelei "Fiica ploii", după care a fost turnat filmul omonim în anul 1972 (Tahar). 3) Compozitor francez (Michel), cunoscut creaator de muzică de film, semnatarul partiturii muzicale a filmului "Umbrelele din Cherbourg" (1964) – În anul 1953 regizorul japonez Kenji Mizoguchi a realizat filmul "Povestirile … palide după ploaie" (pl. neart.). 4) Leon Nistor – Continent ipotetic, înghiţit, conform unor presupuneri, de apele Oceanului Atlantic. 5) Străvechi stat din China antică – Direcţia către care suflă vântul pe mare (mar.) – Aţe! 6) "Ploaia şi …", cântecul lui Vasile V. Vasilache. 7) Poet român (Ioan; 1941), semnatarul creaţiei "Curcubeul", din care cităm: "A venit ploaia! Trebuia neapărat să vină/ Acum când seminţele aurii poleiesc cu slavă pământul". 8) Spital psihiatric – Soldat musulman. 9) Poet şi critic literar american (Allan; 1899) – Din creaţia lui Claude Debussy remarcăm piesa pentru pian "… sub ploaie" (sg.). 10) Ocale (var.) – Nene (pop.) – Literă chirilică. 11) Pere! – În poezia "… ploii", Al. Macedonski constată că "Plouă, plouă/ Plouă cât poate să plouă" (pl. neart.). 12) "Pe aici, când plouă, plouă îndesat, / Nu ţine, ca la noi, un ceas ori două, /că ziua plouă, plouă pe-ndesat/ şi când se crapă … de ziuă, plouă" (am citat din poezia "Plouă …" de George Topârceanu). – Baraj contra inundaţiilor.

DICŢIONAR: ACEV, UANA, YIN, LEE, ASAB, TATE, OCE.

MIHAEL NIŢĂ

Bazar

ORIZONTAL: 1) Substitut al celor nenominalizate în context – Tip de stagiu militar (pl.). 2) Unsul preoţilor – Loc ocupat într-o casă de odihnă. 3) Specie de râs… cu ţepi – Avansează la excepţional prin învârteli. 4) Plisc deschis! – Specimen feroce care ucide cu dinţii (fem.). 5) Mişcarea cadrelor în interes de serviciu (pl.). 6) Iese la iarbă verde de paşte – Amenajare pentru confruntări în spirit cavaleresc (masc.). 7) Prinse la hotar! – Anticamere pustii! 8) Încăpăţânat de faimă mondială – Capre! 9) Călcat pe coadă! – Produs ireal învelit în haina adevărului. 10) Un fel de lepră.

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1				✿						
2							✿			
3					✿					
4				✿						✿
5	✿									
6					✿					
7				✿			✿		✿	
8						✿		✿		
9			✿							
10										

VERTICAL: 1) Se ţine după model – Atribut care se evidenţiază la coarde (sing.). 2) Înregistrează o pierdere… la fire. 3) Sucit din fire. 4) Cap de urs! – Cupă! – Mijloc de legătură. 5) Blândeţea întruchipată (pl.) – fel! – Ţinut fără pic de apă. 6) Corpuri cu imprimeuri în dungi – Indice de semănat. 7) Element care atestă descendenţa dintr-un neam domnesc (pl.). – Nu-i vorba despre acelaşi lucru. 8) Organizarea dispozitivului de luptă în caz de atac – Aripi de uliu! 9) Instrumente de execuţie în regim totalitar – Invadator în cultură cu origini subpământene. 10) Numărul 1 în topul lucrărilor care se încurcă – Nu mai dă nici un semn de viaţă.

DICŢIONAR: LIS, OTA, EMUL.

M. MĂRDĂRESCU

POZIȚII

Dezordine
Nefast
Material de construcții
Margine
Ulei sfințit
Zahăr pudră
Lectură

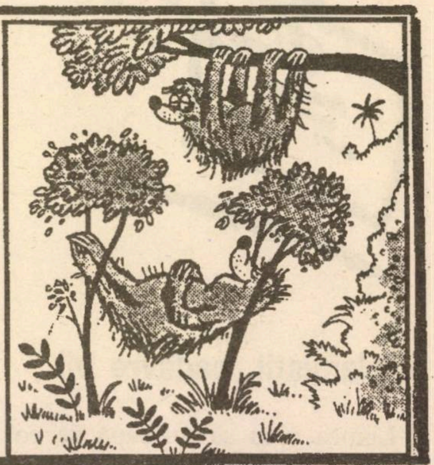

– Încearcă și tu: e o poziție mult, mult mai comodă!

Eșecuri
Debitor
Capcană
Au nepoți
Fructul oprit
Farmec
Feline
A apăra
Maronii
Atenționați
Exclamație de uimire
Batut strașnic
Toiag
Cupru (simb.)
A se răspîndi
Acela
Începe iasca!
A forma
Rezistenți la boli
Pămîntești
Potrivit
Coafură înaltă
A corespunde
Cîinele Deltei
Scîncet de nou-născut
Sfîrșitul unui peon!
Însă
Cal de trei ani
Împrejurare
În cuib!
Omis
Vestitor
Calcar
În viață
Piesă la șah
Apreciere
Pasăre solitară
Uite!
Sete!
Ciur
Spin
Posedă
Colindat
Sînt în cură!
Fir
Acum !
Dînșii
Metal prețios
Ademenit
Gură de vulcan(pl.)
Pantofi purtați de boieri

DICȚIONAR: IAS, ENOT, EON, HAIT.

Islamiştii, cadavre vii

Lumea vrea să priceapă de ce este atacată de islamişti. La BBC, un sobor de profesori în ştiinţele Islamului, toţi musulmani, au încercat să explice despre ce e vorba.

Ce este Jihadul? – O luptă sfântă a islamistului.

Cu ce scop? – De a se elibera de duşmani. De duşmanii interni şi externi. Duşmanii interni sunt gândurile netrebnice. Duşmanii externi sunt cei ce au gânduri netrebnice.

Cine stabileşte cine este duşmanul? – Cel ce cunoaşte Islamul.

Există un for superior al Islamului? – Nu! Nu există. Fiecare generaţie, în funcţie de circumstanţele practice, interpretează cele scrise în Coran cum crede ea de cuviinţă. Dar noi, cunoscătorii Islamului, vă spunem că Islamul este o religie paşnică.

Deci islamistul va lupta numai dacă va fi atacat?

Citat din Coran (în emisiune): «Islamistul poate şi ataca, chiar şi atunci când inamicul "se gândeşte numai să-l atace".»

Eu întreb atunci ca prostul: – Cine-i deşteptul care este în stare să-mi cunoască gândul? Oare, atunci, fiecare om ce trece pe lângă mine poate să creadă că mă gândesc să-l atac?

Citat din Coran (în emisiune): «Luptătorul islamist nu trebuie să se teamă de moarte, căci va fi răsplătit cu viaţa de după moarte în Paradis, alături de Profet.»

La ce duc aceste versete din Coran?

La aceea că duşmanul islamistului poate fi şi un om nevinovat, care devine vinovat fiindcă "nu gândeşte cum trebuie". Că, în numele Islamului, islamistul poate deveni un "sinucigaş care ucide oameni nevinovaţi".

În consecinţă, gândirea islamică îl face pe islamist să devină un cadavru viu, în căutare de "tovarăşi nevinovaţi" întru trecerea lui în Paradis.

Robert Schwartz,
Mazkeret Batia

De la Struma la avionul din Marea Neagră

Am amintit deunăzi despre formidabila asemănare a cazului Struma cu cel al avionului siberian doborât în apele Mării Negre la începutul lunii octombrie a.c.

În ce constă coincidenţa?

În similaritatea faptelor şi a elementelor ce le compun. Decorul: Marea Neagră. Protagoniştii: pe de o parte pasageri evrei nevinovaţi, iar pe de altă parte un submarin sovietic, sau o unitate a armatei ucrainiene. Rezultatul: moartea pasagerilor prin înec. Pretextul invocat: eroare omenească!

Straniu, nu? Tragedia Strumei a avut loc în urmă cu exact şaizeci de ani în faţa coastei Anatoliei, în apropiere de strâmtoarea Bosfor. Micul vas supraîncărcat cu 750 de refugiaţi evrei, care au reuşit să fugă din România şi să ajungă la limanul salvator al Turciei neutre, a fost totuşi izgonit înapoi la Marea Neagră de unde venise, iar acolo un submarin necunoscut l-a torpilat, scufundându-l. Ziariştii şi-au pus întrebarea care dintre ţările cu ieşire la Marea Neagră ar fi fost interesată în scufundarea acestui nenorocit vas civil. Marea Britanie? Nu. Ea obţinuse de la Turcia ceea ce îi ceruse: să retrimită Struma înapoi la Marea Neagră. România nu avea în acea perioadă decât un submarin, "Delfinul", care se afla pentru reparaţii la docurile din Constanţa. Şi chiar dacă submarinul ar fi fost în ordine, tot nu s-ar fi deplasat la Bosfor. Fiindcă staţiunile de supraveghere-radio germane de pe coasta Bulgariei i-au avertizat de existenţa unor submarine sovietice la intrarea în Bosfor. Cât priveşte Turcia, ea nu ar fi scufundat vasul în nici un caz la lumina zilei şi în văzul tuturora, ba, mai mult, chiar în apele sale teritoriale. Rămân deci Bulgaria şi Germania. Dar prima nu avea submarine deloc, şi în plus mai avea doi ofiţeri şi trei marinari în echipajul Strumei; de asemeni Germania nu avea submarine în acea zonă, dar avea un grup de informatori pe vas sub paravan de emigranţi evrei.

Deci dacă nici una din aceste ţări direct interesate nu a fost amestecată în scufundarea vasului, atunci cine, în numele lui Dumnezeu, l-a torpilat?

Şi, cum se întâmplă uneori în practică, nu un strateg, ci un jurnalist italian a intuit adevărul, făcând legătura raţională dintre vasele Turciei neutre scufundate de submarinele sovietice şi tragedia Strumei. La numai trei luni de la catastrofă, el şi-a publicat presupunerea în jurnalul de largă circulaţie "Corriere della Sera", dar nu a fost luat în seamă de "specialişti".

Abia după douăzeci şi doi de ani de la dezastru, sovieticii au recunoscut că ei au scufundat vasul. Pretextul invocat? Greşeală regretabilă de identificare. Vasul Struma, cu capacitatea sa de 260 de tone, a fost luat drept un vas de transport inamic de... 7.000 de tone!

Bineînţeles că motivul real a fost altul, dar nu a fost dat în vileag nici până în ziua de astăzi. Cât despre comandantul submarinului ucigător, Dimitri Mihailovici Danejko, destinul l-a pedepsit. Ca un făcut, la împlinirea lunii după scufundarea Strumei, și-a găsit și el moartea într-un bombardament al portului Tuapse din Caucaz.

Al doilea caz a avut loc recent, la 4 octombrie 2001, decorul fiind același și protagoniștii de asemenea. Doar vehicolul s-a modernizat. De data aceasta nu mai e vorba de o ruină de vas, ci de un avion modern "Tupolev 154", care aparținea companiei de aviație ruse "Siberian Airlines". La bordul avionului se aflau 66 de pasageri evrei (64 de adulți și doi copii). Ei se aflau în drum spre Novosibirsk când o rachetă a atins avionul în plin zbor, doborându-l în Marea Neagră la circa 185 de kilometri de orașul Soci. Și, asemenea Strumei, împreună cu pasagerii evrei ai avionului s-a pierdut și echipajul avionului format din 11 persoane.

De data aceasta, avionul, care era "civil", a fost suprimat de o unitate militară nu sovietică, ci ucraineană. Și de data aceasta pretextul invocat a fost: greșeală omenească regretabilă!

Fost-au oare aceste motive oficial anunțate reale?

Nicidecum! Vasul Struma, la timpul său, nu a fost în mod întâmplător scufundat în apele teritoriale turcești la lumina zilei. Căci oricât de imperfecte ar fi fost periscoapele submarinelor sovietice din acea perioadă, dacă căpitanul a putut ținti perfect torpila și scufunda vasul, atunci desigur că nu a confundat țânțarul Struma de 260 de tone cu un armăsar inamic de... 7.000 de tone (!), după cum a pretins în rapoartele sale. Să fie clar, Struma nu a fost scufundată pentru a-l înspăimânta pe Mareșalul Antonescu și nici pe emigranții din România! Și de asemeni nu datorită faptului că la bordul ei se aflau un grup de informatori germani sub paravan de emigranți. Pentru aceste nobile scopuri submarinul sovietic nu și-ar fi sacrificat una sau două torpile. *Vasul Struma a fost premeditat scufundat pentru a sabota relațiile de amiciție și de colaborare dintre Turcia și Germania, pentru a pune capăt exportului intens și exclusiv de crom produs de Turcia în Germania, și care era atât de necesar efortului de război!*

À propos, tot în aceeași zi și la aceeași oră a avut loc la Ankara un atentat nereușit împotriva ambasadorului german Franz von Pappen.

Nici doborârea recentă a avionului sovietic nu a fost întâmplătoare. *Pentru că nu se trimite în timp de pace o rachetă împotriva unui avion civil fără ca în prealabil acesta să fi fost avertizat,* chiar și dacă s-a abătut din drum. Probabil că autoritățile ucrainiene au bănuit că în echipajul sovietic al avionului s-ar afla, sub paravan de piloți civili, ofițeri sovietici interesați să fotografieze obiective militare secrete în timpul manevrelor ucrainiene.

Ministrul de război ucrainian și-a dat demisia sau a fost demis. N-aveți nici o grijă! După un timp va fi repus în drepturi, avansat și poate decorat.

Tuvia Carmely, Haifa

Înainte de rebeliune

La două săptămâni după cutremur (în toamna lui 1940), am fost treziți de un zgomot puternic ce venea din curtea noastră mare, cu mulți chiriași. Zarva se apropia, mama a tras perdeaua și a strigat înspăimântată: "Sunt niște legionari cu cămăși verzi! Vin la noi. Nu mai avem scăpare!" Ei au spart ușa cu patul unei mitraliere, geamurile s-au făcut țăndări. În casă nimeni nu a îndrăznit să se miște.

Au năvălit în casă un grup mare de vlăjgani care ne-au țintuit cu pistolul în piept. Tata a fost crâncen bătut în fața noastră, trântit la podea și legat. Mama, care a îndrăznit să întrebe ce au cu noi, de ce ne chinuiesc, a primit palme și șiroaie de sânge au început să-i curgă pe cămașa de noapte.

Urgia a fost mai mare ca la cutremur. Legionarii au spart mobila, au sfâșiat așternutul, au rupt cărțile din bibliotecă, au spart tot ce le-a căzut în mâini. Apoi și-au umplut buzunarele cu micile noastre bijuterii de familie, cu tot ceea ce li s-a părut valoros și cu bani din micile economii ale mamei. Când și-au terminat treaba s-au apropiat de mine și de sora mea, puțin mai mărișoară.

Spre norocul nostru, șeful lor le-a strigat că mai au și alte ordine de îndeplinit în acea noapte, așa că am reușit să scăpăm...

Brutele au trebuit să-și urmeze șeful. Au plecat, târându-l pe tata după ei. Au mai tras câteva focuri de armă în curte, pentru a băga spaima în vecini, și s-au dus.

Se lăsase întunericul morții și al spaimei peste noi.

Mama ne-a strâns în brațele ei firave și am plâns împreună. Ne întrebam dacă tatăl nostru mai era viu.

Aveam atunci 13 ani, mă maturizasem într-o singură noapte.

Când s-a crăpat de ziuă câțiva vecini au intrat la noi, unii din compasiune sinceră, alții din curiozitate. Majoritatea vecinilor s-au închis însă în casă și au rămas indiferenți.

A doua zi am aflat că legionarii au ridicat un grup mare de oameni de la fabrica unde lucra tata. Marea majoritate erau bărbați: evrei, maghiari și români, muncitori, ingineri, tehnicieni, funcționari, oameni de bază în fabrică. Nimeni nu știa de ce fuseseră ridicați. Nu apucasem să facem ordine în casă că a început alergătura de la o instituție la alta pentru căutarea tatei. Peste tot era un haos nemaipomenit. Trupele germane mărșăluiau pe străzi. Antonescu, care venise la putere cu sprijinul legionarilor, se răfuia atunci pentru putere cu Horia Sima.

Nemții încă nu aruncaseră zarurile în favoarea Mareșalului Antonescu, de care aveau nevoie în războiul în care au antrenat curând și România.

Treceau zilele și nu puteam afla nimic despre oamenii ridicați. Creștea pericolul să nu-i găsim niciodată.

În cele din urmă, niște soții mai curajoase, printre care m-am strecurat și eu, au intrat în sediul central al legionarilor de pe strada Roma să întrebe de soarta celor arestați. Am fost date afară pe brânci. Pe mine, o fetișcană mică și firavă, m-au lovit cu picioarele și am căzut de-a rostogolul pe scări. Săptămâni întregi am rămas cu vânătăi pe trup.

Cineva a aflat că oamenii erau întemnițați acolo, în strada Roma, că legionarii i-au maltratat îngrozitor și că erau în pericol de a fi uciși. În aceste condiții de derută și pericol cazul a fost încredințat avocatului I. G. Maurer care, cu mari eforturi și o sumă mare de bani, a reușit să scoată grupul din mâna legionarilor și să obțină transferarea lor la Prefectura Poliției. Îi păzeau acum jandarmii, care nici ei nu s-au purtat cu mănuși.

Stăteam cu toții, de dimineața până seara, în fața Prefecturii, în speranța de a afla ceva despre ei. Uneori reușeam să mă strecor în hol, iar într-o zi am zărit pe scări un grup de bărbați în lanțuri, păziți de jandarmi. Unul din ei mi-a zâmbit. Am rămas trăznită. Era tatăl meu.

Nu-mi venea să-mi cred ochilor. Tata era încă un om tânăr, înalt, distins, cu părul castaniu și ochi albaștri. Un bărbat după care se întorcea capul. În fața mea era acum un om gârbovit, fără dinți, cu răni pe față, cu părul albit, în lanțuri.

După ce av. Maurer a reușit să obțină dosarul lor și a luat legătura cu cei arestați, am aflat și noi de ce "crimă" erau acuzați. După cutremur s-au făcut donații pentru familiile victimelor și pentru sinistrați. În fabrica în care lucra tata, o femeie a strâns bani pentru familiile celor pieriți sub dărâmăturile sinistrei închisori Doftana. Mulți din fabrică au făcut donații și printre ei și tata, deși o duceam greu în perioada aceea. Femeia care a strâns banii făcuse o listă cu numele donatorilor și lista a încăput pe mâna legionarilor. În acea noapte de groază au fost ridicați de la casele lor 25 de bărbați și câteva femei.

Până la judecarea procesului, grupul a fost transferat la închisoarea Jilava. Nu l-am mai văzut pe tata decât după proces, la care noi n-am avut dreptul să asistăm. Toți cei arestați s-au întors din acest calvar cu răni adânci, fizice și psihice, care au avut urmări grave și asupra familiilor lor. Tata nu și-a mai recăpătat niciodată sănătatea. Nu peste mult timp a trebuit să presteze munca obligatorie, așa vlăguit cum era, timp de patru ani de zile.

Anul 1940: anul care a pregătit rebeliunea din '41. Să nu-l uităm.

Prof. Viorica David,
Toronto, Canada.

Nostalgii

Trecând prin oraș în ziua de 7 noiembrie, am întâlnit cetățeni în vârstă, îmbrăcați în uniforme ale fostei Armate Roșii, cu pieptul plin de decorații și medalii. Pășeau țanțoși, ținând să sărbătorească "Marea Revoluție Socialistă din Octombrie". E ceva deosebit. Evrei, eroi, care au luptat împotriva fascismului și care, în țara evreilor, au nostalgia, nu a războiului, ci a acelui stat în care au fost, majoritatea, cetățeni de categoria a doua.

Cred că pe măsură ce trec anii, nostalgia la oameni crește, ei evocând mai des și mai puternic timpul copilăriei și al adolescenței, locurile de baștină, rudele și prietenii. Am văzut în România o familie de israelieni, de 7-8 persoane, veniți ca turiști. Bunicul vorbitor bun de română, era interpretul grupului. Fiul și fiica lui înțelegeau ceva, consorții lor și copiii vorbeau numai ebraica. Doreau, printre altele, să viziteze cimitirul și locurile de mult părăsite de bătrâni. La New York, un amic din tinerețe, inginer de valoare, îmi vorbea cu plăcere de Iașul lui, de grădina Copou și de Piața Unirii, cu statuia lui Cuza-Vodă. Fără nostalgie, își amintea de "ziua legionarilor" – 10 decembrie – când studenții evrei nu călcau pragul facultăților. La atelierul foto, sunt servit de o femeie simpatică, de vreo 40 de ani, vorbind românește cu accent rusesc. "Ești basarabeancă?" – o întreb. "Da, din Chișinău". Apoi, cu un glas duios, mi-a povestit ce oraș frumos este, ce bulevarde și ce magazine are. Eu nu am fost niciodată acolo și nu știu cum arată. Și Bucureștiul a fost cândva "Micul Paris", dar cum arată după 40 de ani, este numai de plâns. Nu-mi închipui că în Republica Moldova erau alte legi și obiceiuri decât în toată Uniunea Sovietică, aduse și în România. Pentru ea, însă, Chișinăul, ca pentru mine Focșani, e orașul natal, al amintirilor frumoase, al prieteniilor adevărate, al vieții de familie, cu părinții și bunicii. E nostalgia trecutului, care nu se șterge.

Pentru noi, "românii" din Israel, e un fapt pozitiv și îmbucurător acțiunea pornită de un timp, de a se întâlni între ei și de a căuta a pune pe hârtie amintiri, fapte, oameni, evocări. S-au întâlnit craiovenii, băcăuanii, ieșenii și vreo 50-60 de focșeneni (după aprecierea mea). S-au revăzut, majoritatea pensionari, mai tineri sau mai vârstnici, au schimbat gânduri și aduceri aminte. "Știți, acum ne amintim că ne-ați fost profesor de științe naturale la Liceul evreiesc, în timpul războiului", mi-au spus două doamne (câțiva foști studenți, cu abnegație și dragoste, au reușit să fie, temporar, "profesori de liceu" apreciați). "Eu", îmi spune unul, "dacă mai știți, sunt fiul lui Bercovici, cu benzinăria". N-am uitat. Atmosferă caldă, şi la propriu şi la figurat. Noroc de băuturile răcoritoare puse la dispoziţie.

Vorbitorii, printre care şi domnul Itzhak Artzi (cu legături trecătoare cu Focşani), au arătat importanţa strângerii de materiale documentare, care să fie publicate nu numai în româneşte, ci şi în ebraică. E ultima ocazie ca cei care mai sunt în viaţă şi au apucat vremuri oarecum "normale", între cele două războaie mondiale, şi rele, în timpul fascismului şi după aceea, cu îngrădirea libertăţilor, a interzicerii sionismului şi a emigrării în Israel, precum şi excluderea treptată din funcţii de răspundere – să scrie despre viaţa evreimii din România.

Cuvintele sunt frumoase, iniţiativa lăudabilă, dorinţa sinceră să ştie şi generaţiile viitoare cum a fost în Focşani, sau Bacău, sau Dorohoi. Eu însă sunt sceptic. Cine, în afară de istoriografi şi arhivari, va deschide cartea respectivă, mai ales în româneşte, să afle ce şi cum a fost? Aş vrea să mă înşel.

Dr. G. Mănescu, Bat Yam

Londra, sau Paris?

Londra şi Paris sunt cele două mari metropole din Europa şi printre cele mai vizitate centre turistice ale lumii. Nu cunosc pe cineva care să nu fi fost măcar o dată în unul din aceste oraşe, dar de obicei cei cu care vorbesc au fost de mai multe ori în ambele. Şi totuşi, nu o dată mi s-a pus întrebarea care din ele, Londra sau Paris, e mai frumos, întrebare la care n-am putut răspunde decât că fiecare trebuie să-şi formeze propria sa părere. Ca să facilitez formarea unei păreri, voi da totuşi nişte criterii de comparaţie, criterii clasice în ştiinţa turismului pentru evaluarea valorilor turistice.

Primul criteriu de comparaţie este "peisajul urban. Ambele oraşe sunt situate pe câte un fluviu, dar asemănarea dintre ele se termină aici. Londra este aşezată mai aproape de vărsarea Tamisei în mare, aşa că în această zonă fluviul este mai larg. Consecinţa este că podurile, elementul decorativ al apelor curgătoare, sunt mai lungi, mai mari, mai impresionante la Londra şi joacă un rol mai important în viaţa locuitorilor. Şi Parisul are numeroase poduri peste Sena, dar de obicei mai mici. Insulele Senei, Cité şi Saint Louis, sunt legate de maluri prin nu mai puţin de opt poduri (un pod leagă şi cele două insule între ele), printre care şi Pont-Neuf, cel mai vechi pod din Paris.

Un alt element de bază în "peisajul urban" îl constituie pieţele publice. De obicei oraşele au câte o piaţă centrală monumentală, în jurul căreia s-a dezvoltat oraşul. Regula este respectată la Paris, unde găsim uriaşa şi impresionanta piaţă centrală Concorde, dominată de cel mai vechi monument din Paris, obeliscul egiptean (vechi de 3.200 de ani). Parisul mai are multe pieţe mai mici, ca Étoile, République, Bastille, Opéra, Châtelet, a primăriei, Vendôme, Pigalle, Vosges, Madeleine, Saint Sulpice etc. Dar nici una n-are funcţia pieţei Concorde, unele fiind simple spaţii de acces spre clădiri publice monumentale, sau având mai ales funcţia de răspântii (în piaţa Étoile converg nu mai puţin de 12 străzi. Londra nu are o piaţă centrală, ci trei: Picadilly Circus, Trafalgar Square (având în centru coloana lui Nelson) şi Leicester Square. Cele trei pieţe formează un triunghi care joacă oarecum rolul de centru al Londrei. Nici o altă piaţă din Londra n-are importanţa acestor trei, deşi se remarcă pieţe frumoase ca Berkeley sau Grosvenor.

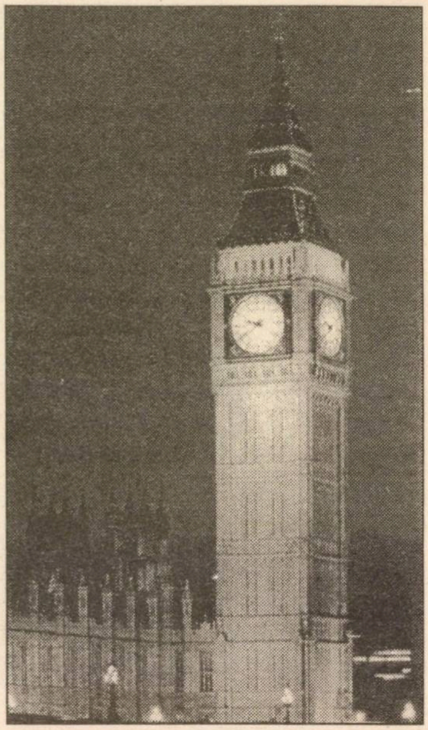
Big Ben

"Peisajul urban" îşi măreşte valoarea prin principalele sale monumente. Parisul are două monumente predominante: Turnul Eiffel şi Arcul de Triumf. Mai ales Turnul Eiffel, una dintre construcţiile cele mai înalte din lume, a devenit chiar simbolul Parisului. Şi Londra are monumente celebre. Unul se numeşte chiar "the Monument", cu 311 trepte, comemorând marele incendiu din Londra (1666). Altul este faimosul "Turnul Londrei" (1078), care expune bijuteriile coroanei. Cu toată celebritatea sa mondială, pare mai puţin celebru ca Turnul Eiffel din Paris. Şi Londra are ca simbol un turn, Big Ben, turnul cu ceas, care însă nu este independent, ci face parte din complexul Westminster.

Am putea cita şi cartiere specifice din cele două oraşe, ca de pildă Marais sau Cartierul Latin la Paris sau Mayfair sau Covent Garden la Londra, dar ne-am irosi în amănunte nerelevante.

Cafeneaua este parte din peisajul urban parizian, nu şi la Londra, unde pub-ul este mai răspândit. În ce priveşte restaurantele, gastronomia franceză este imbatabilă, iar restaurantele caută să aibă un aspect cât mai frumos. Aceasta nu în-

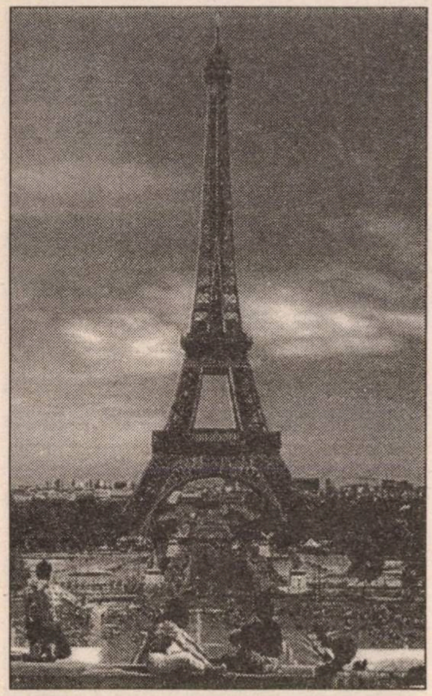

Turnul Eiffel

seamnă că nu poţi mânca bine şi la Londra, dar mesele bune nu se iau la restaurantele englezeşti, ci la cele franţuzeşti, italieneşti, chinezeşti etc.

Lumea spectacolului domină peisajul urban nocturn. Teatrul englezesc este considerat cel mai bun din lume şi sunt în Londra peste 80 de săli. Şi Parisul are teatru bun, mai ales de avangardă, dar faima spectacolului parizian este mai ales cea a cabaretelor, erotice şi muzicale: Lido, Folies Bergère, Crazy Horse, Moulin Rouge. Olympia este celebră pentru spectacolele de music-hall. Opera este bună în ambele oraşe, dar Parisul are acum două localuri de operă. Londra are săli de concert renumite şi cluburi de noapte. Faţă de Londra găsim în plus la Paris divertismentul unei plimbări pe Champs-Elysées, unul din cele mai renumite bulevarde din Europa, la care se adaugă şi lanţul de bulevarde create de baronul Haussman.

În fine, last but not least, trebuie vorbit de un element principal al peisajului urban: omul. Nu mă refer la bărbaţii londonezi corect îmbrăcaţi, nici la pariziencele nu tocmai frumoase dar foarte bine "aranjate" (doar Parisul este un centru al modei), ci mă refer la atitudinea omului local faţă de străini. Londonezul este amabil şi politicos. Odată am întrebat pe cineva de un obiectiv (Bursa). M-a luat de mână şi m-a condus 200 de metri până la un punct de unde era uşor de arătat drumul. Aşa ceva nu găseşti la parizianul xenofob.

Un alt criteriu de comparaţie este spaţiul verde (parcuri, grădini). În zona centrală a Londrei poţi merge 4 kilometri în aceeaşi direcţie şi vezi numai zonă verde: plecând de la Kensington Gardens prin Hyde Park, Green Park, St. James's Park spre Whitehall şi grădinile terasamentului (embankment) până la podul Waterloo. Hyde Park este unul din cele mai mari parcuri urbane din Europa dar în Londra la fel de mare este şi Regent's Park. Şi mai avem Victoria Tower gardens, Archibishop's Park şi parcuri ale palatelor. Parisul nu e lipsit de spaţiu verde, dar în majoritate e vorba de două păduri mari: Bois de Boulogne la vest şi Vincennes la est, ambele la periferia oraşului. În interior sunt grădini mici: Parc Monceau, Jardin des Plantes (grădina botanică), Luxembourg, Buttes-Chaumont, Jardin du Palais Chaillot, Champ-de-Mars, Jardin du Palais Royal, Tuileries. Aceasta din urmă, foarte centrală, nu e destul de spectaculoasă pentru poziţia ei. Spaţiul verde este superioritatea Londrei.

La criteriul "palate şi clădiri monumentale" de asemenea Londra e în avantaj. Nici unul din marile palate ale regalităţii franceze nu este în Paris. În schimb la Londra este Buckingham Palace, Kensington Palace, Westminster (parlamentul), Whitehall. La Paris sunt palate mici, deşi unele impresionante, ca Chaillot, Palais Royal, Luxembourg, Invalides, Palatul Justiţiei, Panthéon, primăria.

Criteriul "construcţii ecleziastice" prezintă egalitate. Parisul are două astfel de lăcaşuri celebre: Notre Dame şi Sainte Chapelle. Prima este considerată cea mai importantă (este punctul zero pentru drumurile care pleacă din Paris, deci centrul oraşului), dar Sainte Chapelle mi se pare mai frumoasă şi mai fină. Londra are mari catedrale ca Saint Paul's şi Westminster Abbey, catedrala regalităţii. Există şi Westminster Cathedral, catolică, mai puţin importantă. Ambele metropole mai au lăcaşuri ecleziastice, dar nu "din prima linie".

La criteriul "muzee", cele două mari oraşe posedă muzee numeroase, mari şi importante. La Paris sunt două muzee de artă din grupa marilor muzee ale lumii, Louvre şi Orsay, precum şi un al treilea muzeu de acelaşi calibru, Rodin, numai de sculptură, poate cel mai bun din lume. Alte muzee de artă excepţionale sunt Jeu de Paume, Muzeul de Artă Modernă din Centrul Pompidou, Cluny, Marmotton, Picasso, Sèvres etc. Londra este campioană mondială cu patru muzee "de prima linie": British Museum, Muzeul Victoria şi Albert, Tate Gallery şi National Gallery, dar primele două nu pun accent pe toate artele, de exemplu pe pictură. Dar mai sunt şi alte muzee de mare valoare: National Portrait Galley, Wallace Collection, Hayward Gallery, Courtauld Gallery, Wellington Museum, Guildhall, Madame Tussaud etc.

Şi acum, cu aceste criterii, revizitaţi oraşele sau revedeţi fotografiile şi amintirile şi gândiţi-vă din nou şi după ce restabiliţi priorităţile daţi-mi un răspuns, care e oraşul preferat. Nu vreau să vă sugerez un răspuns posibil: amândouă.

Ing. Paul Mălin, Tel Aviv

Sami Mitelman, Tel Aviv (câteva reflexii: «Diferenţa între puşcă şi peniţă este că puşca omoară şi îngroapă iar peniţa dezgroapă şi reînvie. • Omul poate să se prefacă la toate, numai că este inteligent nu poate. • Nimic nu ia omul în lumea cealaltă decât "mitzvot". • Nu te uita la ce face altul, mai bine să se uite el la ce faci tu. • De lucru nimeni nu moare. Se moare fără lucru. • Omul onest nu pomeneşte binele făcut altuia. • Cea mai bună minciună este adevărul. • Cine minte pe altul se minte pe el însuşi. • Leneşul şi neglijentul se pedepsesc singuri. • Omul fără răbdare se scufundă. • Când treci podul, nu uita că trebuie să te întorci. • Viaţa omului este o scurtă călătorie şi fiecare preferă să o facă în prima clasă. • Pe omul cu fire rea din naştere nici o facultate nu-l poate schimba.»)

Ing. Octav Moscuna, Naharia («În "Minimum" nr. 158 am publicat două epigrame privind cheliile d-lor Al. Paleologu şi ing. Simionescu Chică. Dar de ce să mă leg de cheliile altora? Am şi eu pe-a mea! Cum de am ajuns să fiu chel? În copilărie aveam cârlionţi! În România mă duceam la frizer fie la 6 dimineaţa, fie după ora 9 seara, adică înainte de deschiderea sau după închiderea casieriilor; ăsta era ciubucul frizerilor. Apoi veneam imediat acasă şi făceam duş. În Israel frizeriile se deschid la 9 dimineaţa şi se închid la 7 seara, ore incomode pentru duş. Atunci mi-am cumpărat o maşinuţă de tuns şi de 30 de ani mă tunde soţia la 6 dimineaţa, înainte de fac duş. Dar... *Ea mă tunde mititel,/ Părul meu este rebel,/ Nu mai creşte nici de fel!/ Uite-aşa rămas-am... chel!*»)

A. Govrin, Haifa (ne vom mai întâlni.)

Harry Shoshany, Ramat Hanasi (ceva umor, ca să mai zâmbim şi noi; precum şi ceva satiră, ca să ne mai revărsăm şi noi năduful pe crăcănaţi: Mai întâi un banc:

Albert Einstein: *Intrând la un restaurant,/ şi aşezându-se la masă,/ constată marele savant/ că ochelarii-i sunt acasă./ Atunci îl cheamă pe-ospătar,/ ca să îi facă o favoare,/ îl roagă să-i citească clar/ toată lista de mâncare./ Ospătarul, cu blândeţe,/ –Scuzaţi-mă! îi spune-ncet,/ cu un ton plin de tristeţe:/ – Şi eu sunt un analfabet!*

Şi acum, niţică satiră:

Bossul: *Când începe el să-şi dea/ aere, că-i "cineva",/ iată o idee bună:/ caută să-i cânţi în strună!*

◆

E stăpân în mod legal,/ dar îi place să vorbească,/ şi s-ajungă la scandal/ fără să se stăpânească!

◆

Când este surescitat,/ fie ziua, fie seara,/ un calmant apreciat/ pentru el, e... secretara!

◆

Te îndeamnă să munceşti,/ respectând zilnic orarul,/ dar să nu îi pomeneşti/ vreo doleanţă la... salariu!

◆

Are un fel de-a fi, simpatic,/ cu glume dintr-o veche sursă,/ dar câteodată e apatic,/ atunci când sunt scăderi la bursă!

◆

Ca patron, te angajează/ şi-l serveşti cum se cuvine,/ până când te persiflează/ şi ajungi cu el... la fine!»)

Ing. Dan Rosenkrantz, Mississauga, Ontario, Canada (s-a supărat, ca şi alţi cititori din ţara arţarilor, pe articolul lui Paul Slăvescu despre Mel Lastman, primarul oraşului Toronto. El consideră răutăcioasă şi nedreaptă critica lui Slăvescu la adresa primarului.)

Ing. P. M., Tel Aviv (propunerea dvs. este interesantă, aveţi peniţa bună, dar, din cauza spaţiului, nu ne putem angaja să publicăm reportajele dvs. număr de număr ci doar din când în când, care va să zică ocazional.)

David Schapira, West Palm Beach, SUA (ne-a trimis câteva desene, inspirate de tragismul epocii; îl alegem, dintre toate, pe cel de faţă, unde s-a mai pripăşit şi un porumbel cu speranţa-n cioc.)

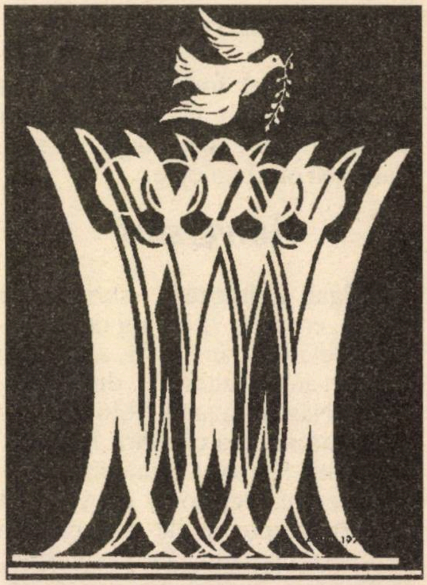

Mircea Petru Suciu, Bucureşti; **dr. Ana Marcu,** Ierusalim; **Sara Kohn,** Cfar Saba; **Hristache Popescu,** Bucureşti; **Clara Rosenthal,** Yehud; **prof. I. Şerbănescu,** Bucureşti; **Tia Goldfarb,** Bordeaux, Franţa; **Rennie Teichman,** Los Angeles, SUA; **Alfred Zwergfeld,** Haifa (mulţumiri pentru bunele cuvinte, sugestii şi observaţii; ceilalţi, pe curând).

Întrucât Sharon nu a fost dispus să-l lase să plece la Conferinţa islamică din Qatar, Arafat s-a văzut silit să accepte ca în locul lui să plece Saib Arikat, unul din fruntaşii OEP-ului.

Gurile rele din Gaza susţin că Arafat, care se fereşte (ca mai toţi dictatorii) ca de moarte să arate că ar avea un locţiitor sau un urmaş la conducerea organizaţiei, a mârâit, jurându-şi să-l pună la punct pe Saib Arikat, pentru ca nu cumva acestuia să-i treacă prin cap că ar putea să-l înlocuiască pe şeful OEP-ului.

Asta este şi părerea noastră. Plecând în Qatar, în locul liderului, Arikat Ariskat.

Turism

Dr. Marcel Ioniţă, medic; din Bucureşti; cu o bursă la spitalul Beilinson din Petah Tikva, în specialitatea oftalmologie.

Aniversări

Edgar Hilsenrath, scriitor de limbă germană; 75 de ani de la naştere. Detalii despre E. H. aflăm din "Observator Cultural", din Bucureşti. «Născut în anul 1926 la Leipzig, Hilsenrath a copilărit la Halle, unde tatăl său avea o prăvălie. Într-un interviu, scriitorul ne-a relatat pe larg despre verile petrecute în perioada interbelică în oraşul Siret, unde trăiau bunicii din partea mamei. Aici a învăţat şi româneşte. După venirea la putere a lui Hitler, Hilsenrath se refugiază în 1938 în România, stabilindu-se la Siret. După declanşarea prigoanei împotriva evreilor de către regimul lui Antonescu în 1941, toată familia a fost deportată în Transnistria. Viitorul scriitor va supravieţui ca printr-un miracol maşinăriei morţii iniţiate de autorităţile antonesciene. După eliberarea din lagăr Hilsenrath pleacă în Palestina, iar apoi în 1951 în America. De-abia în anul 1975 se va întoarce în Germania, stabilindu-se în Berlinul occidental, unde locuieşte şi astăzi.»

Mariana Juster, scriitoare; 70 de ani de la naştere (vezi însemnarea de la rubrica "Noi").

Premii

Bianca Marcovici: premiul I la concursul desfăşurat în cadrul "Festivalului internaţional de poezie în limba română" din Uzidin (Banatul sârbesc – Iugoslavia).

Zoltan Terner, regizor: premiul "Festivalului internaţional de Film "Dakino", din Bucureşti, pentru scenariul peliculei "All that Remains", scenariu ce înfăţişează eforturile unui scriitor bucovinean, stabilit în Israel, de a-şi descoperi după mulţi ani rădăcinile.

Alexandru Solomon, regizor: premiul pentru cel mai bun film documentar, obţinut la festivalul susamintit.

Titluri onorifice

Ion Ianoşi, profesor de estetică la Universitatea din Bucureşti: titlul de membru de onoare al Academiei Române.

Prof. Marcus Solomon, matematician, membru al Academiei Române: titlul de cetăţean de onoare al oraşului Bacău.

Decese

Ghisela Harabagiu (Nuhamovici, n. 1913), personalitate a mişcării esperantiste româneşti şi mondiale; la San Francisco, SUA.

Carnet

Dr. Nelly Cioară Croitor a încetat din viaţă în luna noiembrie la Toronto, Canada. A lucrat la Institutul de Endocrinologie Parhon, din Bucureşti, a emigrat în anii '70 şi a lucrat ca medic hematolog la spitalul Ziv din Ţfat.

Leonie Roman
Ramat Hasharon

Cu adâncă durere anunţăm împlinirea a 8 ani de la dispariţia scumpului nostru

MOISE MANDY

(economist, Bucureşti)

Nessy – soţie
Alexandra – fiică
Daniel – nepot
Anny – cumnată
Vladimir – ginere

Manifestări, manifestări...

5.12.2001; la Casa Scriitorilor din Tel Aviv; seară organizată de ACMEOR în cinstea cărţii "Involuţia demografică a evreilor din România în perioada 1940-2000".

10.12.2001; la Cinemateca din Ierusalim; seară omagială dedicată Teatrului Baraşeum din Bucureşti; în cadrul "Zilelor Filmului Evreiesc la Ierusalim" (9-14 decembrie 2001).

12.12.2001; în sala "Ohel Shem" din Ramat Gan; întrunire organizată de Asociaţia de prietenie Israel-România (preşedinte: Moshe Nagor) în cinstea Zilei Naţionale a României.

16.12.2001; la Sinagoga Gutman, din Tel Aviv; serbare de Hanuca.

16-19.12.2001; la Centrul Goldstein-Goren de pe lângă Universitatea din Tel Aviv; conferinţă internaţională pe tema "Evreii din România în timpul epocii comuniste şi a celei post-comuniste".

18.12.2001; la "Beit Oman", din Haifa; seară dedicată de Cercul Cultural A. Clain dr-ului Iancu Feldstein, cu prilejul împlinirii vârstei de 85 de ani şi a apariţiei cărţii sale "Armonia vieţii".

20.12.2001; la Cinemateca din Ierusalim: masă rotundă pe tema "De la imaginea evreului la discursul antisemit.

Dezlegările jocurilor din numărul trecut

Păcăleli... adevărate: Fenta, esuat, arsa, avor, r, ro, ratat, fi, sarate, ires, aroganti, sa, eta, ta, ett, t, inselare, ra, ap, cio, m, umor, g, dusi, cacealma, fn, uga, cui, hot, rila, momiri, ite, pacalit.

De Anul Nou: Mina, un, crin, urator, seara, zat, sarut, os, i, ubi, ureaza, care, oja, li, arat, ga, s, ni, i, rina, t, av, o, ot, ion, musafiri, cititorilor, lumina, m, aci, apa, c, ziar, c, la, multi, ani.

Blăniţe!!: R, la, i, badarani, cuc, sea, hohot, lz, aromate, n, h, iviri, t, total, neagra, urmasi, frac, rau, pica, una, spate, cu, in, cp, lest, soti, rob, tavalit, debitare, zona, es, fesuri, n, citatii, fete, etc.

Casa de bătrâni "HAGHEFEN"
Ramat Gan, str. Herut 34, Tel.: 03/612-2441 –
Fax: 03/612-2442

Primeşte şi independenţi şi dependenţi

- Clădire cu un singur etaj.
- Într-o atmosferă pastorală, relaxantă, cu grădină.
- Camere spaţioase, fiecare cu duş şi toaletă.
- Bucătărie casher.
- Supraveghere medicală permanentă.
- Servicii la nivel înalt, cu maximum de amabilitate.
- Terapie prin diverse activităţi, inclusiv distractive.
- Ajutor la alimentaţie şi la păstrarea igienei.
- Toate acestea conduc către odihnă şi refacere mulţumitoare.
- Preţuri accesibile.

POSIBIL ŞI PENTRU PERIOADE SCURTE

Casa de părinţi MISHKANOT DIZENGOFF

Centrul de locuinţe moderne pentru populaţia de vârsta a treia, în inima Dizengoff-ului

Sub supravegherea Ministerului Muncii şi Prevederilor Sociale

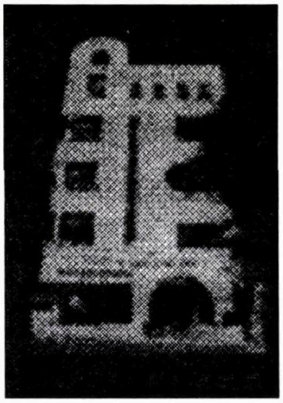

- ✓ Televiziune prin cabluri
- ✓ Pază şi securitate 24 de ore pe zi
- ✓ WC şi duş, telefon, aer condiţionat, frigider în fiecare cameră
- ✓ Activităţi sociale variate, gimnastică, concerte.
- ✓ Fizioterapie etc.
- ✓ Pensiune completă – cinci mese pe zi
- ✓ Supraveghere medicală şi ajutor 24 de ore pe zi
- ✓ Relaţii calde şi îngrijire individuală
- ✓ Hol splendid
- ✓ Parcare
- ✓ Sală de mese splendidă

Sondajele au stabilit: Casa de Părinţi Mishkanot Dizengoff din Tel Aviv ocupă locul 1 la servicii şi încredere pe anul 2001. Un sondaj realizat de către OFARIM Ltd. din Tel Aviv în ramura case de părinţi plasează Mishkanot Dizengoff pe primul loc potrivit criteriilor serviciului şi profesionalismului personalului şi satisfacerii clienţilor.

Din 850 de Case de Părinţi şi 50 întreprinderi care au fost chestionate, 34% au răspuns că cele mai bune servicii şi încredere în ramura Caselor de Părinţi le oferă clienţilor săi Mishkanot Dizengoff .

Pe locurile următoare: Galei Haopera (23%), Mishan (17%), alte firme (20%). Nu au răspuns 6%. La sondaj au participat clienţi de toate vârstele şi din toate categoriile sociale.

Arlozorov 23, Tel Aviv, Tel. 03/527-2846/7, Fax: 03/527-3174; http://www.geolties.comqmishkanot

Medicina viitorului este deja aici!

Probleme de ortopedie, vase sanguine?
Soluția: Laser de mică intensitate

Clinicile Laser constituie singura rețea din Israel care se ocupă de laser de mică intensitate la nivel profesional pentru tratarea problemelor de ortopedie, vase sanguine și alte probleme medicale fără medicamente și fără operații.

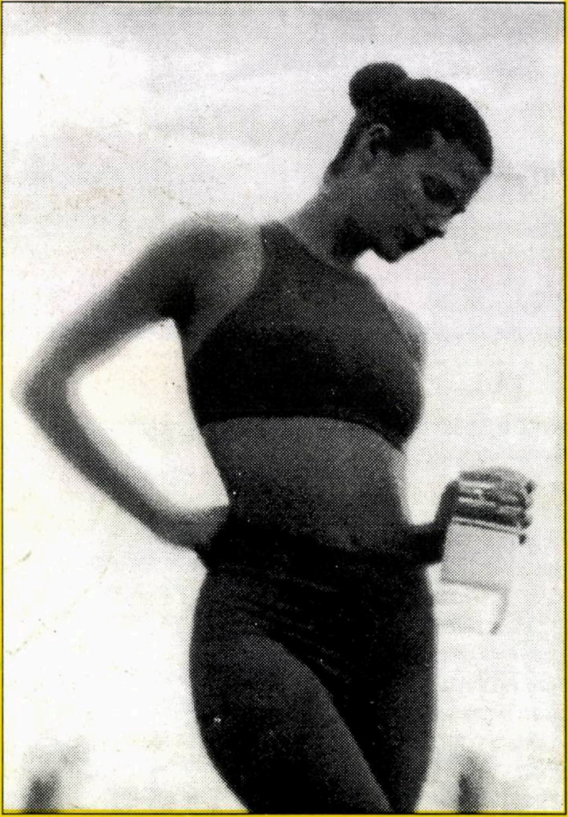

Când e vorba de sănătate, este interzis de a se apela la compromisuri.

Numai reţeaua Laser vă recomandă tehnologia LLLT – laser de mică intensitate – cea mai perfecţionată din lume, care şi–a dovedit eficacitatea pe mii de pacienţi, cu o listă lungă de probleme medicale.

Toate acestea fără pericole sau efecte secundare de orice fel.

Numai reţeaua Laser dispune de o experienţă de 21 de ani în practica de laser de mică intensitate, cuprinzând şi câţiva ani în spitalul de stat "Assaf Harofe".

Specialiştii acestei reţele au dezvoltat metode de tratament special, din care una s-a înscris ca brevet în SUA.

Toate acestea împreună fac ca milioane de oameni în lume şi multe mii în Israel să beneficieze deja de laserul de mică intensitate, care ajută la vindecarea coloanei vertebrale, afecţiunilor discului, durerilor de spate inferior şi superior, erodarea cartilajelor la genunchi şi şolduri, dureri reumatice, inflamaţii articulare, artrită, hemoragii, umflături, dureri Fantom, probleme ale umerilor, fracturi, rupturi, dureri de natură nervoasă la gât.

Laserul medical ajută şi în accidentele la sport, accidente de circulaţie sau de muncă, arsuri, C.V.A., astmă, tinitus, Meunière, vase sanguine pe piele.

Clinicile Laser vindecă, nu doar înlătură durerile

Asiguraţii Klal Briut din grupul Klal Bituah beneficiază de o reducere de 25% din costul serviciilor oferite de Clinicile Laser.

KLAL BITUAH ● KLAL BRIUT

CLINICILE LASER

Reţeaua naţională de medicină avansată

Pentru informaţii suplimentare şi consultaţia unui medic specialist:

TEL AVIV
Merkaz Azrieli
Turnul triunghiular
Etajul 28
Tel. 03/609-1666

HAIFA
Beit Amot
Reh. Iaffo 157
Tel. 04/852-7262

BEER-SHEVA
Migdal Canion Haneghev
Etajul 6
Tel. 08/665-5388

IERUSALIM
Binian Hahevra Hacalcalit
Reh. Canfei Nesharim 24
Ghivat Shaul
Tel. 02/651-2227

minimum

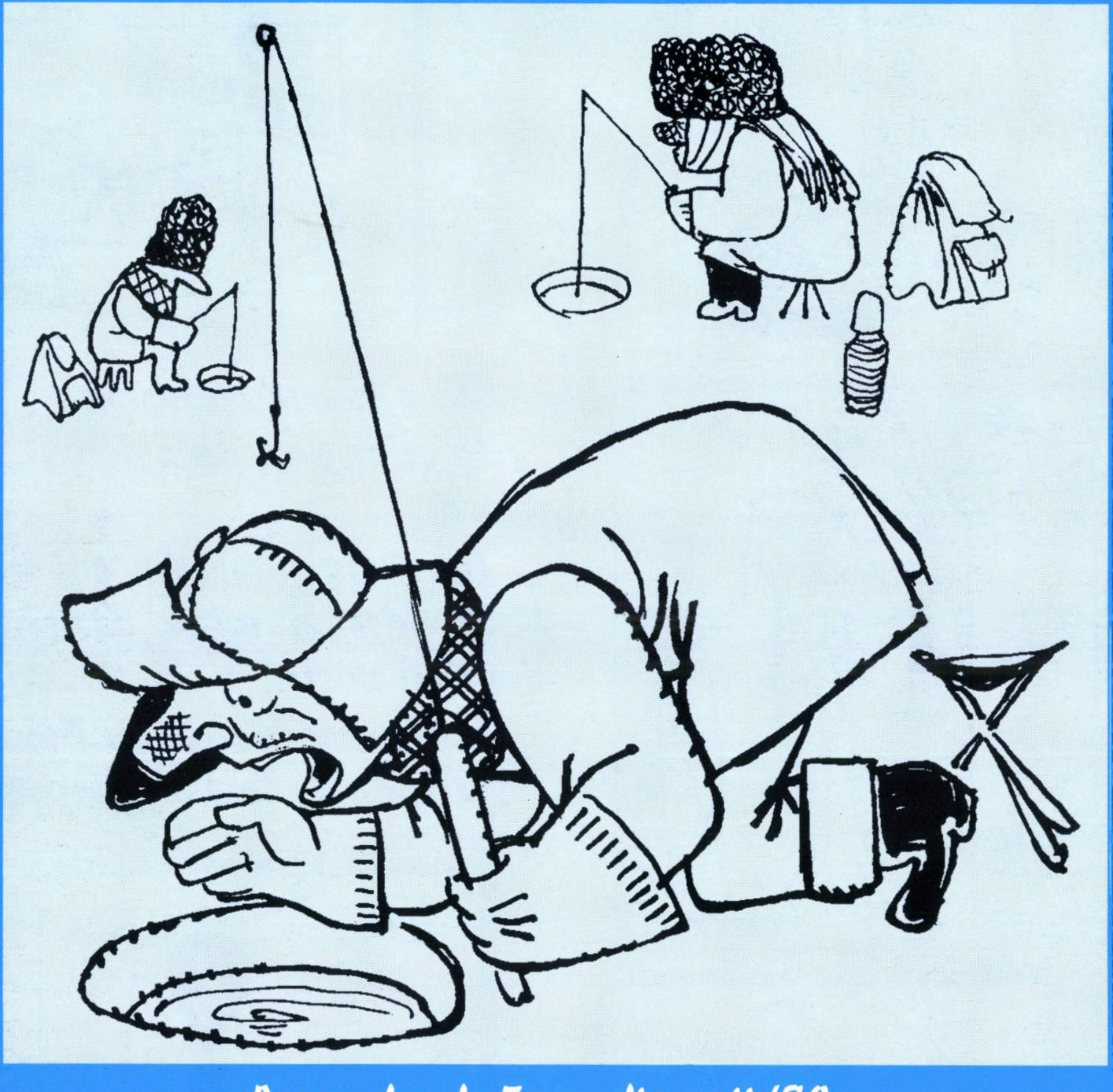

Desenul e de Taru, din anii '80.
Textul l-am mai potrivit noi cu împrejurările.
– Hei, nu-i nimeni, nimeni pe la OEP care să vrea să facă pace cu Israelul?

■ ANUL XVI ■ NR. 179 ■
■ FEBRUARIE 2002 ■
■ 14 SHEKELI ■

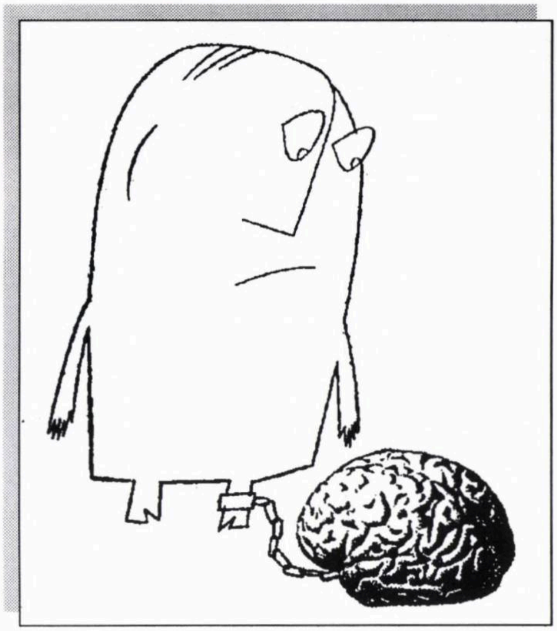

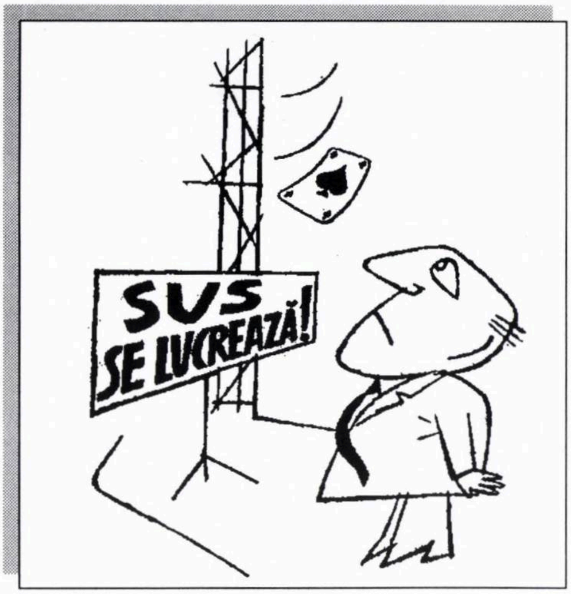

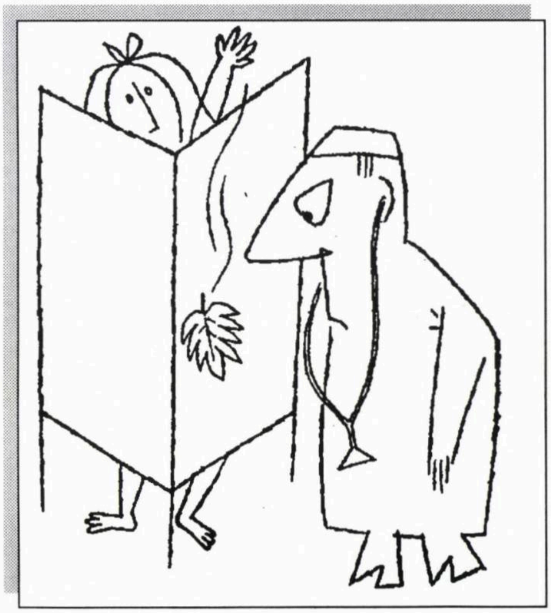

Nu e foarte cunoscut.

În orice caz, nu e destul de cunoscut.

Dar este unul din cei mai cu linie, idei şi umor caricaturişti din anii noştri.

Îl cheamă Octavian Bour.

Şi trăieşte la Cluj-Napoca.

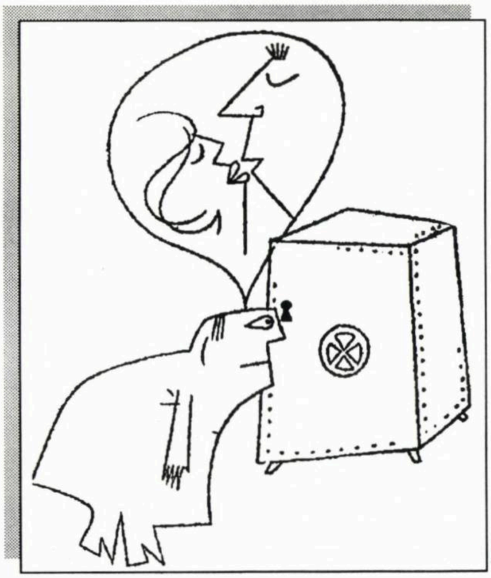

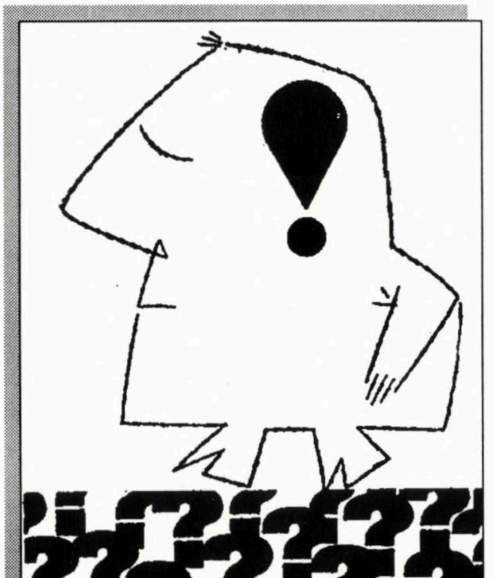

LA ÎNCHIDEREA EDIŢIEI

Ceea ce înseamnă 26 ianuarie

U.D.S.

În săptămânalul "România Mare" din Bucureşti, condus de senatorul C. V. Tudor, a apărut (18 ianuarie a.c.) o scrisoare care-a uimit opinia publică atât prin conţinutul ei, cât şi prin tonul folosit. Iscălită de trei avocaţi din Tel Aviv – Ehud Edgar Shani, Eliahu Erwin Weber şi Avram Iacobovici –, înzestrată cu adresă, număr de telefon, ştampilă etc., scrisoarea te obligă să o iei în considerare. O reproducem în întregime (dreapta), ca pe un document unic.

Înainte de a trece mai departe, câteva observaţii:

– Trimiterea din subtitlu la Sandu Mazor, ambasadorul Israelului la Bucureşti, îşi are exlicaţia în faptul că solicitat, în repetate rânduri, să se întâlnească cu d. C. V. Tudor, ex-generalul de poliţie a refuzat să dea curs invitaţiei.

– Ma important încă, d. Weber, contactat telefonic de redacţia cotidianului "Ultima oră", a negat autenticitatea scrisorii, susţinând că "totul nu este decât un fals". Dânsul a recunoscut că, da, s-a întâlnit cu d. C. V. Tudor (care de altfel i-a făcut o impresie bună!), dar nici pomeneală că cei trei i-ar fi trimis scrisoarea cu pricina. El a adăugat că va cerceta acest caz şi poate va intenta o acţiune în justiţie contra săptămânalului "România Mare".

– Simpla raţiune omenească, precum şi morala gazetărească (faimoasa deontologie a profesiunii) ne sileşte să ţinem seama de afirmaţiile d-lui Weber. De altă parte, împrejurările legate de apariţia scrisorii ne îndeamnă să ne punem câteva întrebări. Mai întâi, ne-a nedumerit tăcerea celor trei avocaţi de după apariţia scrisorii. Ni s-ar fi părut firesc ca, înainte ca dânşii să fi fost contactaţi de "Ultima oră", să se sesizeze primii, fără întârziere (şi fără şovăiri), demascând falsul la care s-a referit d. Weber. Mai mult, ne aşteptam ca, după izbucnirea scandalului, persoanele din biroul juridic aflat în Turnul Lewinstein, din Derech Petah Tikva nr. 23, Tel Aviv, să trimită ziarelor – şi în primul rând celor de limbă română – o dezminţire scrisă şi înzestrată cu toate cele de cuviinţă: iscălituri, ştampilă etc. N-am auzit

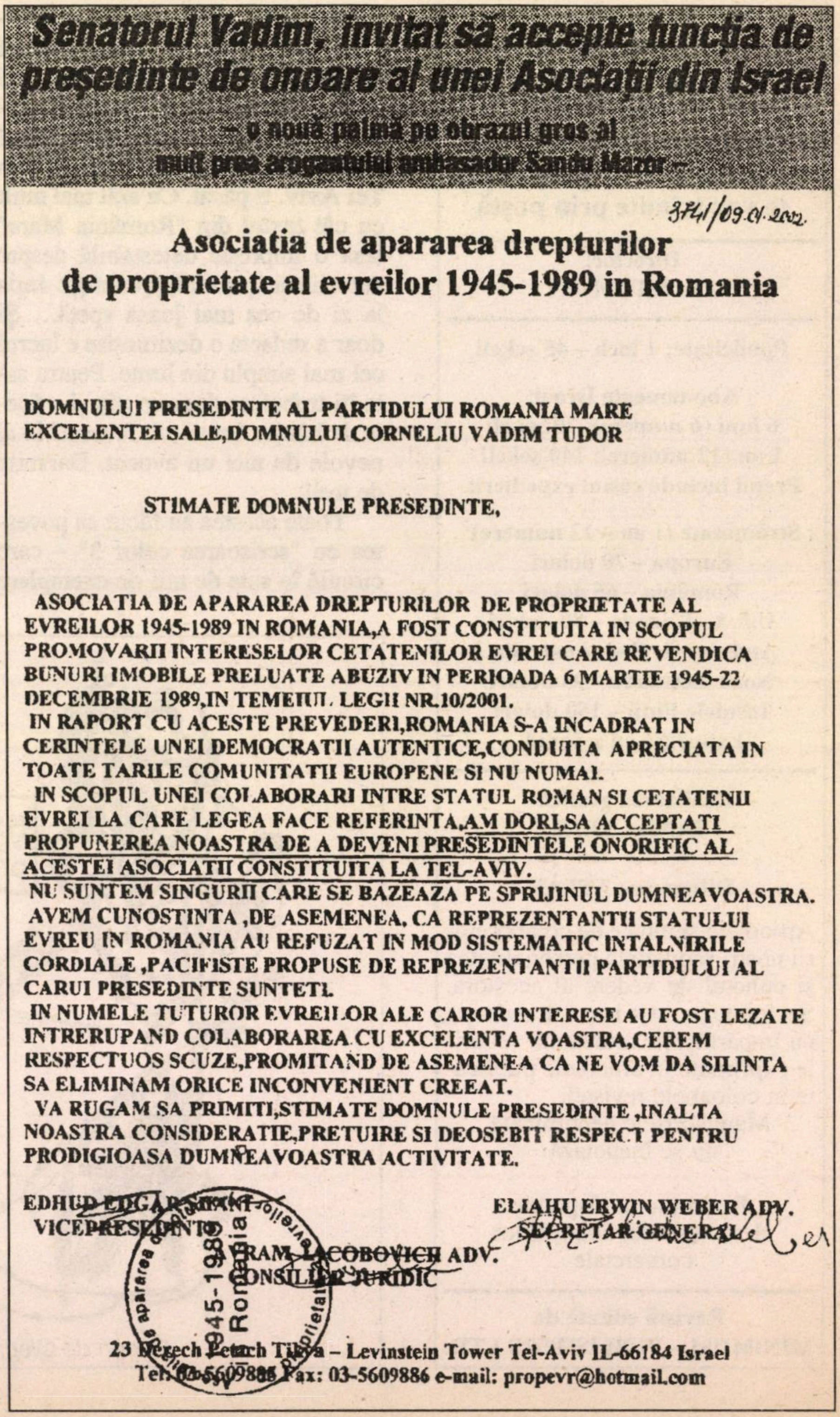

Senatorul Vadim, invitat să accepte funcţia de preşedinte de onoare al unei Asociaţii din Israel

– o nouă palmă pe obrazul gros al
mult prea aroganului ambasador Sandu Mazor –

3741/09.01.2002.

Asociatia de apararea drepturilor
de proprietate al evreilor 1945-1989 in Romania

DOMNULUI PRESEDINTE AL PARTIDULUI ROMANIA MARE
EXCELENTEI SALE,DOMNULUI CORNELIU VADIM TUDOR

STIMATE DOMNULE PRESEDINTE,

ASOCIATIA DE APARAREA DREPTURILOR DE PROPRIETATE AL EVREILOR 1945-1989 IN ROMANIA,A FOST CONSTITUITA IN SCOPUL PROMOVARII INTERESELOR CETATENILOR EVREI CARE REVENDICA BUNURI IMOBILE PRELUATE ABUZIV IN PERIOADA 6 MARTIE 1945-22 DECEMBRIE 1989,IN TEMEIUL LEGII NR.10/2001.

IN RAPORT CU ACESTE PREVEDERI,ROMANIA S-A INCADRAT IN CERINTELE UNEI DEMOCRATII AUTENTICE,CONDUITA APRECIATA IN TOATE TARILE COMUNITATII EUROPENE SI NU NUMAI.

IN SCOPUL UNEI COLABORARI INTRE STATUL ROMAN SI CETATENII EVREI LA CARE LEGEA FACE REFERINTA,AM DORI,SA ACCEPTATI PROPUNEREA NOASTRA DE A DEVENI PRESEDINTELE ONORIFIC AL ACESTEI ASOCIATII CONSTITUITA LA TEL-AVIV.

NU SUNTEM SINGURII CARE SE BAZEAZA PE SPRIJINUL DUMNEAVOASTRA.

AVEM CUNOSTINTA ,DE ASEMENEA, CA REPREZENTANTII STATULUI EVREU IN ROMANIA AU REFUZAT IN MOD SISTEMATIC INTALNIRILE CORDIALE ,PACIFISTE PROPUSE DE REPREZENTANTII PARTIDULUI AL CARUI PRESEDINTE SUNTETI.

IN NUMELE TUTUROR EVREILOR ALE CAROR INTERESE AU FOST LEZATE INTRERUPAND COLABORAREA CU EXCELENTA VOASTRA,CEREM RESPECTUOS SCUZE,PROMITAND DE ASEMENEA CA NE VOM DA SILINTA SA ELIMINAM ORICE INCONVENIENT CREEAT.

VA RUGAM SA PRIMITI,STIMATE DOMNULE PRESEDINTE ,INALTA NOASTRA CONSIDERATIE,PRETUIRE SI DEOSEBIT RESPECT PENTRU PRODIGIOASA DUMNEAVOASTRA ACTIVITATE.

EDHUD EDGAR SHANI
VICEPRESEDINTE

ELIAHU ERWIN WEBER ADV.
SECRETAR GENERAL

AVRAM IACOBOVICH ADV.
CONSILIER JURIDIC

23 Derech Petach Tikva – Levinstein Tower Tel-Aviv IL-66184 Israel
Tel: 03-5609885 Fax: 03-5609886 e-mail: propevr@hotmail.com

minimum

Apare lunar
Redacţia şi administraţia
Str. Zamenhoff nr. 13
Tel Aviv 64373
P.O.B. 11472 – Tel Aviv 61113
Tel.: 5227269; Fax.: 5270443

Fax numai pentru anunţuri publicitare; corespondenţele se vor trimite prin poştă

Director:
AL. MIRODAN

Publicitate: 1 inch – 45 şekeli

Abonamente Israel:
6 luni (6 numere): 70 şekeli
1 an (12 numere): 140 şekeli
Preţul include costul expedierii.

Străinătate (1 an – 12 numere):
Europa – 70 dolari
România – 65 dolari
U.S.A., Canada – 80 dolari
America de Sud, Australia,
Noua Zeelandă – 95 dolari
Insulele Fidji – 150 dolari
Expediţia cu avionul.

Realizarea grafică:
SANDA PERI

Difuzarea: ATLAS

Articolele semnate de colaboratorii noştri reprezintă personalitatea şi punctul de vedere al acestora. Se înţelege, aşadar, că redacţia nu împărtăşeşte totdeauna vederile exprimate în articolele publicate în coloanele revistei.

Manuscrisele nepublicate nu se înapoiază.

Redacţia nu răspunde de conţinutul anunţurilor comerciale.

Revistă editată de
MINIMUM – PUBLISHERS LTD.

TENDINŢE

aşa ceva. Ne-am fi aşteptat, bineînţeles, ca o copie a dezminţirii să ajungă şi la "Minimum". Dar, cel puţin până la ora de faţă, n-am găsit o asemenea copie în POB-ul nostru din strada Zamenhoff, din Tel Aviv. E păcat. Cu atât mai mult cu cât textul din "România Mare" lasă o impresie detestabilă despre autorii săi, prezentaţi ca nişte *kapo* la zi de cea mai joasă speţă... Şi doar a redacta o dezminţire e lucrul cel mai simplu din lume. Pentru asta îţi trebuiesc doar un pix şi-o foaie de hârtie. Asta-i tot. Avocat? N-ai nevoie de nici un avocat. Dar'mite de trei!

Toate acestea au făcut ca povestea cu "scrisoarea celor 3" – care circulă în sute de mii de exemplare prin România, stârnind nedumerirea prietenilor noştri şi rânjetul duşmanilor – să ne lase un gust sălciu. Şi să trezească în noi fel de fel de gânduri, pe care numai o dezminţire fermă şi convingătoare din partea protagoniştilor le-ar putea alunga.

Scrisoarea despre care vorbim reprezintă pentru noi mai mult decât ce aflăm din lectura sordidului text: ea (dacă – o mai spunem o dată – se va dovedi autentică) face parte din fenomenul numit "ura de sine a evreilor". Maladie a naţiei, veche de când lumea, ura de sine face ravagii, ca o epidemie căreia nu i s-a găsit leacul, şi în Israel şi în Diaspora, atingând cote maxime. Cu cât Israelul dovedeşte că, oricât s-ar năpusti asupra sa inamicii, el nu cedează (dimpotrivă, se-arată necruţător), cu atât purtătorii microbului U.D.S. (ura de sine) se aruncă mai cu furie la beregata neamului lor.

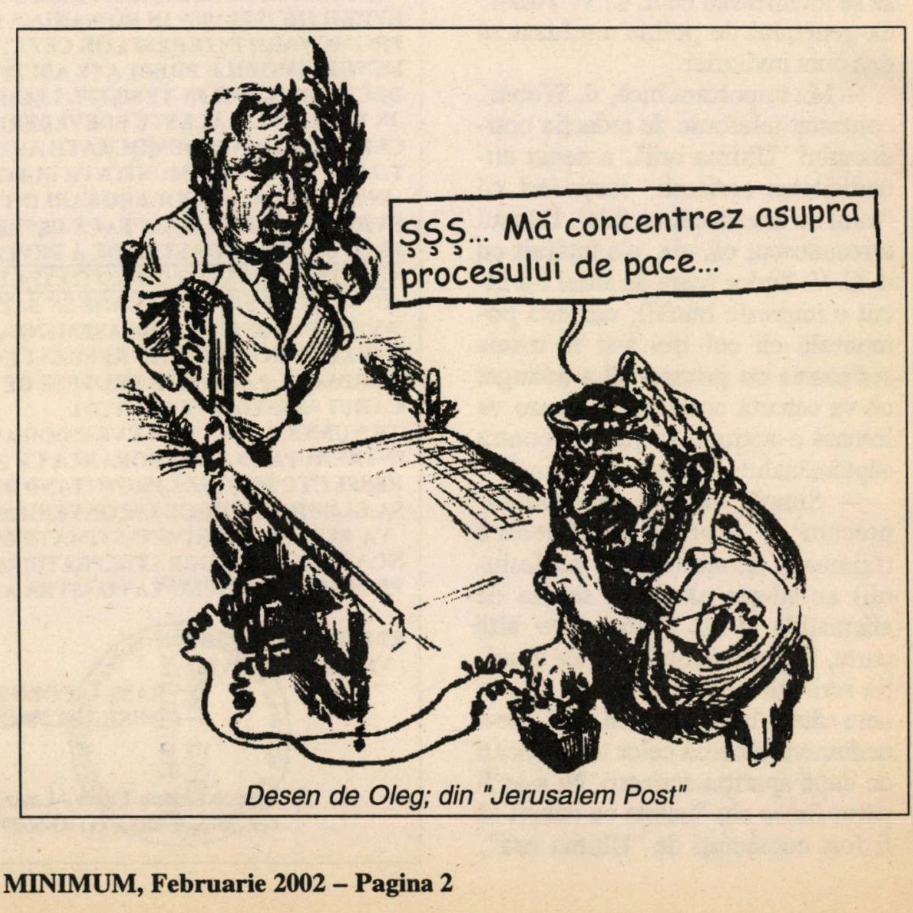
ŞŞŞ... Mă concentrez asupra procesului de pace...

Desen de Oleg; din "Jerusalem Post"

TENDINȚE

Israel: Ura de sine (U.D.S.)

«...Aş vrea să vorbesc despre paradoxul acela care joacă un rol crucial în viaţa noastră, chiar în aceste zile: paradoxul urii de sine şi al iubirii faţă de duşman, care este atât de răspândit în rândurile intelectualilor evrei.

Acesta nu este un fenomen nou în istoria noastră. Unii dintre cei mai cruzi şi mai fanatici inşi care urau poporul evreu s-au întrupat din carnea şi sângele nostru. Marele Inchizitor din Spania secolului al 15-lea, Torquemada, fusese evreu la origine şi mulţi evrei convertiţi în vremea sa ne-au provocat mai multe nenorociri decât creştinii. Mari valuri de ură de sine – "Judische Selbsthass", aşa cum numise Theodore Lessing fenomenul – s-au ridicat în secolul al 19-lea, în Europa, după Emancipare. Cei mai vestiţi dintre aceşti evrei au fost Karl Marx şi Otto Weininger. Marx – urmaşul unui rabin – atribuise evreilor trăsăturile cele mai josnice, cele mai demne de dispreţ, aproape în acelaşi chip în care Hitler a făcut-o 60 de ani mai târziu. În eseul său "Despre problema evreiască", Marx scria: "Răul din lume este egal cu iudaismul din lume – banul e Dumnezeul lui Israel, comerţul este idolul său... Salvarea lumii va veni atunci când se va isprăvi cu iudaismul".

Weininger, filozoful care s-a convertit la vârsta de 22 de ani, ura femeile şi pe evrei deopotrivă. El a scris o carte, intitulată "Sex şi caracter", unde scris: "Evreilor, ca şi femeilor, le lipseşte profunzimea de gândire, după cum le lipseşte şi caracterul".

Toate astea, veţi spune, ţin de vremurile apuse, de dinaintea marii catastrofe. Dar reînvierea din aceste zile a "urii de sine" ... ar trebui să ne îngrijoreze.

Să numim această fază a urii de sine – post-modernă? Post-sionistă?

În orice caz, această fază se deosebeşte de cea dinainte. Dacă atacurile de pe vremuri erau îndreptate împotriva evreului ca individ demn de dispreţ, corupt etc., atacurile de azi sunt îndreptate în primul rând împotriva Statului Israel, ca reprezentant şi simbol al "evreului rău".

Pesonalităţi evreieşti de renume – scriitori, artişti, oameni de ştiinţă, precum George Steiner, defunctul Alan Ginsburg, Noam Chomsky, Susan Sonntag şi mulţi alţii – nu s-au mulţumit numai să critice politica dusă de Israel – lucru care este întru totul legitim, ba chiar necesar în societăţile democratice. Ei l-au înfăţişat – imitându-i pe duşmanii noştri – în chip de entitate rasistă, vicioasă, inumană. Steiner, un filozof proeminent, a comparat Israelul cu Germania nazistă, scriind că ar fi fost mai bine să nu existe deloc.

Cea mai perversă înfăţişare a acestui fenomen – una care confirmă

Purim

Neamul nostru s-a obişnuit ca ori de câte ori vine sărbătoarea de Purim să încerce a *actualiza* înţelesurile sărbătorii şi a găsi echivalenţele "la zi" ale personajelor din legendă. În timpul celui de-al doilea război mondial, ca să dăm un exemplu familiar generaţiei noastre, Haman – mare dregător al Persiei care pregătise Holocaustul evreilor – era, bineînţeles, Hitler, iar atotputernicul împărat Ahashverus ni se arăta sub chipul armatelor aliate care luptau pentru nimicirea nazismului.

Dar astăzi, cine este Haman? El este monstrul numit fascismul islamic şi având mai multe capete: Bin Laden şi Arafat, Saddam Hussein şi Assad al Siriei, şi atâţia alţii din aceeaşi specie, hotărâţi a trece Israelul prin foc şi sabie. Dar Ahashverus? Ei bine, aşa cum s-a văzut după marea trezire a lumii civilizate de după 11 septembrie 2001, Ahashverus este conducătorul Statelor Unite, preşedintele George W. Bush. Cântărind faptele lui Haman, ca şi acelea ale evreilor din lume, el a tranşat, net, în favoarea celor din urmă.

Mai întâi, a doua zi după câteva atentate ucigaşe din Israel, el a aruncat peste bord atitudinea "înţelegătoare" faţă de ucigaşii din Gaza şi mania de a condamna "reacţia agresivă" a Zahalului: "Dacă eram Arik Sharon – a declarat el – aş fi reacţionat la fel".

Pe urmă, referindu-se la Arabia Saudită, aliatul tradiţional al Americii (să nu-l atingi nici cu o floare), a aruncat o săgeată care-a uimit pe toată lumea: "Israelul e singurul stat democrat din Orientul Mijlociu. Sharon este un prim ministru ales în mod democratic. Regele Arabiei Saudite nu a fost ales de poporul său. Se pune întrebarea pe cine reprezintă el?"

În sfârşit, Bush a arătat că se va ocupa aşa cu se cuvine (vechiul vis al lui "Minimum") de curtenii ticăloşi de la Departamentul de Stat, amici buni ai lui Haman: "Mulţi ani, arabiştii de la Departamentul de Stat şi-au făcut jocul. Eu intenţionez să pun capăt acestei situaţii".

Trăim (dar nu numai noi) zile grele, pline de dramă şi de teamă pentru ziua de mâine. Dar dacă ne gândim bine, mesajul lui George W. Bush este atât de plin de speranţe încât merită să bem în neştire, aşa cum se cuvine de Purim.

TENDINȚE

dictonul biblic: "cei puși să vă nimicească vor veni din pântecele vostru" – este că chiar în Israel, această ură de sine și-a făcut loc, din plin, în cercurile intelectuale. Un grup masiv, ce-și spune "Noii istorici", și-a făcut apariția la noi în vremea din urmă. Ei consideră că au misiunea sfântă de a revizui istoria ultimei 100 de ani de înfăptuiri sioniste din această țară, demonstrând că Statul Israel s-a născut din păcat, că, în toți anii, comportarea sa a fost criminală, că a exploatat pe băștinași, că a țintit să-i deposedeze de pământul lor, să-i alunge, să-i înlocuiască cu alți oameni, să-i "purifice etnic".

Aceşti istorici au fost urmați de ziariști, scriitori și artiști identificându-se moral și politic cu cei ce neagă dreptul nostru de a trăi în această țară și ignorând declarațiile explicite ale acestora cum că scopul lor ultim este de a ne izgoni de-aici.

Mă cuprinde oare disperarea, observând aceste paradoxuri care, în fapt, anulează diferențele dintre Israel și evreii din Diaspora? Hotărât, nu. Nu suntem noi "poporul ales"? Ei bine, dacă-i așa, înseamnă că am fost aleși să trăim în paradoxurile ființei noastre.»

(Dintr-un articol de Aharon Megged, romancier, laureat al Premiului Israel; în "Jerusalem Post", 2002)

◆

«Noi nu vom fi defel șocați, nici măcar mirați dacă senatoarea Hillary Clinton, soția fostului președinte american, s-ar hotărî să-și schimbe numele de familie în Sion, Moișele sau Sharoni. Prostituția politică a devenit la fel de obișnuită în cercurile conducătoare, ca și corupția sexuală. De când Hillary Clinton a fost aleasă în Congres pentru a reprezenta Statul New York, ea se comportă ca o curvă politică. E mai rău chiar decât deșănțarea sexuală a soțului ei.»

(Din ziarul în limba arabă Al-Ittihad, oficiosul Partidului Comunist Israelian; amintim că ziarul este dirijat de deputata Tamar Gojanski, evreică după Halacha)

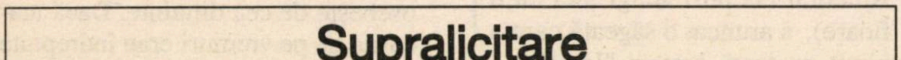
Supralicitare
Cel care moare ca martir pentru mine va fi întâmpinat în rai de șaptezeci de fecioare plus patru stewardese!

Desen din "L'Arche, Paris, 2002)

◆

«Procuratura statului a înaintat la Tribunalul regional din Tel Aviv un act de acuzare împotriva lui Mark Idan, în vârstă de 37 de ani, sub acuzația că a încercat să contacteze agenți străini.

Idan, care a servit în Zahal, este acuzat că și-a oferit Iranului serviciile în intenția de a leza securitatea Israelului. În actul de acuzare se menționează că el a recunoscut faptele ce i se atribuie.»

(Ziarele)

«Dacă mă veți întreba în cine am mai multă încredere – în Arafat, Sharon sau Shaul Mofaz, vă răspund că îl cred pe Arafat.»

(Shulamit Aloni, fostă deputată din partea partidului Meretz, fost ministru al învățământului, 2002)

Israel: Se poate ajunge la un acord cu Arafat?

«Cât timp Arafat trăiește, el nu va renunța la viziunea sa strategică. De aceea nu putem ajunge la un acord de pace cu el. Arafat nu va renunța niciodată la dreptul de reîntoarcere al refugiaților palestinieni. Arafat reprezintă cea mai gravă amenințare la adresa Israelului. El este direct implicat în terorism și face uz de el, în paralel cu diferite acțiuni politice.»

(Generalul Amos Ghilad, coordonatorul acțiunii Zahalului în teritorii; Ierusalim, 2001)

Bianca Marcovici

Puterea
cuvintelor

Bianca Marcovici
Puterea cuvintelor
MINIMUM ■ 2001

(134 pagini de proză şi poezie)
Minimum 2001
★
Premiul Lucian Blaga, România, pentru o selecţie din poeme
★
Carte lansată la TV Iaşi şi Neptun
★
Ediţia a II-a epuizată la lansarea ei la Neptun
★
Diploma de Onoare şi de Merit la congresul Poeţilor din întreaga lume, desfăşurat la Iaşi 21-23 iulie 2001

«Viaţa şi opera poetică a Biancăi Marcovici stau, amândouă, sub semnul frământărilor creatoare. Arde în ea un foc nestins, alimentat şi de împrejurările exterioare. (...) O năzuinţă – firească poetului – o face să tindă mereu spre alte orizonturi, fără a se putea desprinde definitiv din trecut.»

I. CAMPUS, "Minimum"

Preţul: 50 şekeli. Comenzi:
POB 3144 Haifa, 31032
Web:
http://bianca.home.icq.com

TENDINŢE

Israel: Am greşit, am greşit, am greşit!

«Experienţa (legată de acordurile de la Oslo, **n. red.**) a fost rea şi amară, plină de distrugeri, doliu şi durere. Concluzia logică şi impusă de realitate este că trebuie să păşim pe alt drum... Pe drumul pe care am mers până astăzi, am greşit, am greşit, am greşit.»

(Dintr-o delcaraţie a rabinului-şef al Israelului, Israel Lau, Ierusalim 2002)

Israel: Gura lumii, slobodă...

Luna trecută, dr. David Hen, de la spitalul Asaf Harofe, a lansat o "bombă" à propos de asasinarea regretatului premier Itzhak Rabin.

După dr. Hen, ucigaşul lui Rabin nu putea fi Igal Amir.

Gloanţele din arma lui Igal Amir erau de aramă, în timp ce gloanţele care l-au omorât pe Rabin erau din plumb.

Luând cuvântul la o conferinţă de presă organizată cu prilejul acestei dezvăluiri (care a încurcat multă lume), prof. Arie Zaritzki a spus:

"A fost o conspiraţie a unui grup din apropierea lui Itzhak Rabin pentru a arunca vina asupra taberei de dreapta".

...Şi între timp, procesul veşnic amânat al lui Avishai Raviv, agentul provocator care ar putea spune multe (dacă nu chiar prea multe) în legătură cu atentatul), se amână mereu, la nesfârşit. Dar autorii tergiversării şi ai încercării de a arunca adevărul sub covor se înşeală. Dovadă că, atunci când ţi-e lumea mai dragă, fiind încredinţat că *fraierii* au obosit să tot aştepte, te trezeşti cu un tip ca dr. Hen, care-ţi taie pofta de viaţă.

●

B.B.C.

Bădărani, Bandiţi. Canalii

Gaza: A doua voce a lui Arafat

«Şeicul Ahmed Sabari, muftiul Ierusalimului, numit în acest post de Arafat, a declarat în Abu Dhabi că aprobă atentatele sinucigaşe. Este interzis – a subliniat el – să oprim Intifada şi Jihadul.»

(După ziarul în limba arabă "Al Hayat", Londra, 2002)

Gaza: V-am spus eu că Islamul e o religie a păcii!

«Un băiat mi-a spus: "Am 14 ani, şi mai am patru ani până ce voi exploda în mijlocul evreilor". I-am zis: "O, fiul meu! Îl rog pe Allah să-ţi dăruiască martiriul".

Coranul este cum nu se poate mai limpede în această privinţă: cei mai răi vrăjmaşi ai naţiunii islamice sunt evreii, iar Allah luptă împotriva lor.

Toate lăncile noastre trebuie aţintite asupra evreilor, duşmanii lui Allah, naţiunea care a fost blestemată în cartea lui Allah; Allah i-a descris ca pe nişte maimuţe şi nişte porci, ca pe nişte adoratori ai viţelului de aur, ca pe nişte adoratori a idolilor.

Evreii şi-au arătat colţii. Nimic

TENDINŢE

nu-i poate descuraja decât culoarea sângelui dezgustător al congenerilor lor. Nimic nu-i va descuraja în afara faptului că noi explodăm în mijlocul lor. Noi îi aruncăm în aer la Hedera, la Tel Aviv şi la Natania şi în felul acesta Allah ne asigură stăpânirea asupra acestor bande de vagabonzi. În câţiva ani, cu ajutorul lui Allah, vom intra în Ierusalim ca nişte cuceritori, în Yaffo ca nişte cuceritori, în Haifa ca nişte cuceritori, în Ashkelon ca nişte cuceritori.

Fie binecuvântat cel ce-şi creşte copiii în spiritul Jihadului şi al martiriului. Fie binecuvântat cel ce păstrează un glonte pentru a trage în capul unui evreu.»

(Dintr-o predică rostită la moscheea Şeik Ijlin, din Gaza, de către şeikul Ibrahim Mahdi şi retransmisă la televiziunea palestiniană)

În ultima vreme peste 500 de homosexuali palestinieni s-au refugiat în Israel, găsindu-şi adăpost în zona fostei autogări centrale din Tel Aviv. Ei se plâng că, după izbucnirea intifadei în curs, situaţia lor în teritorii s-a înrăutăţit simţitor: sunt bătuţi pe stradă, arestaţi, torturaţi şi sodomizaţi în închisorile lui Afarat şi la o adică, omorâţi. Dacă persecuţiile continuă tot aşa – au declarat câţiva dintre ei ziarului "Haaretz" – Israelul se poate aştepta la un nou val de homosexuali la Tel Aviv şi în alte oraşe.

Asta nu-mi place. Până acum am rezistat cum am rezistat atacurilor dezlănţuite de OEP şi ai săi împotriva noastră. Dar dacă vin homosexualii peste noi, cu miile, am încurcat-o: ăştia ne f...

Gaza: Striptizeuza cu pistol sau fandacsia-i gata

«După jurnalul oficial palestinian "Al-Hayat Al-Jadida", israelienii au găsit o metodă originală pentru a combate intifada: soldatele striptizeuze.

Jurnalul explică, într-un articol pe prima pagină, că atunci când militarii israelieni nu reuşesc să facă faţă pietrelor şi cocktailurilor Molotov, ei sunt înlocuiţi de o tânără soldată. Aceasta începe să se dezbrace sub privirile palestinienilor, care, excitaţi, ies din adăposturile lor. În clipa aceea, tânăra scoate brusc o armă şi trage asupra palestinienilor. Purtătorul de cuvânt al Zahalului, întrebat de cotidianul israelian "Haaretz", a declarat că această poveste este "absolut ridicolă".»

(După "L'Arche", Paris, 2002)

Palestinienii: Cazul Sari Nusseibeh

Numaidecât după ce fusese numit ca responsabil pentru "dosarul Ierusalimului" în cadrul Autorităţii palestiniene, în locul lui Faysal Husseini, mort în luna mai a anului trecut, Sari Nusseibeh a atras atenţia atât israelienilor cât şi palestinienilor prin declaraţiile sale câtuşi de puţin convenţionale.

Luând cuvântul în faţa unui public israelian la Universitatea Ebraică din Ierusalim, el a denunţat atentatele ca un fenomen "dement, îngrozitor şi totalmente contraproductiv", a cărui unică semnificaţie concretă este de a-i convinge pe israelieni că obiectivul palestinienilor nu este acela de a-şi construi un stat, ci de a-i alunga pe evrei. În continuare, el arăta că "dreptul la întoarcere" al refugiaţilor palestinieni pe teritoriul propriu-zis al Statului Israel constituie o revendicare lipsită de sens: într-adevăr, zicea el, dacă dorim să ajungem la un acord privind coexistenţa celor două state, este imposibil ca palestinienii să aibă un stat al lor şi în acelaşi timp timp să voiască să pună mâna pe alt stat; planul acesta a fost rezumat de Sari Nusseibeh în aceşti termeni caustici: "un stat pentru palestinieni şi celălalt tot pentru palestinieni".

Aceste declaraţii au fost primite de numeroşi israelieni ca o rază de soare în atmosfera sumbră a Intifadei. Cu atât mai mult cu cât Sari Nusseibeh nu este un oarecare. Provenit dintr-una din cele mai mari

Luna trecută, în urma tulburărilor grave din Argentina, am asistat uluiţi la cascada de preşedinţi care s-au succedat la conducerea ţării, după numai câteva zile de guvernare.

Viaţa cea mai scurtă dintre toţi a avut-o numitul Rodriguez Saa. Acesta de-abia apucase să depună jurământul pe Biblie că a trebuit să-şi dea demisia în urma demonstraţiilor violente de protest ale populaţiei.

Iată un lider despre care putem spune că Saa dus aşa cum a venit.

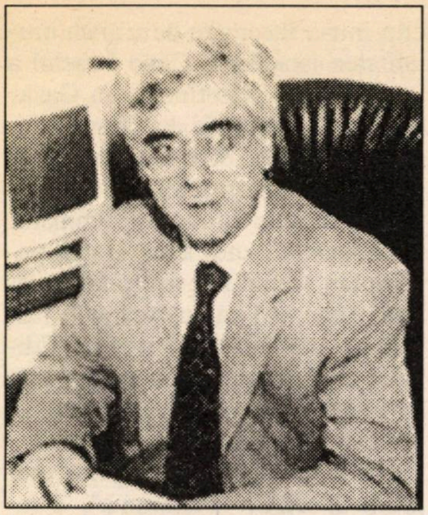

familii palestiniene, fiul unui fost ministru al Apărării din Iordania, el e profesor de filozofie şi preşedinte al Universităţii Al-Quds. El este totodată un naţionalist pur şi dur: în schimbul recunoaşterii depline a Israelului de către palestinieni, el cere retragerea Israelului din toate teritoriile, inclusiv Ierusalimul răsăritean şi distrugerea tuturor coloniilor. În tabăra palestiniană, lumea s-a arătat mai puţin entuziasmată de poziţia lui Nusseibeh. Au început să circule petiţii cerându-i lui Arafat să-l destituie pe Nusseibeh din toate funcţiile sale. Al-Awda, o organizaţie din Statele Unite care face "lobby" în favoarea "dreptului la întoarcere", a dat publicităţii o scrisoare a conducătorului ei, Salman Abu Sitta, adresată lui Arafat, în care protestează energic împotriva declaraţiilor lui Sari Nusseibeh, adăugând o remarcă ce seamănă mult cu o ameninţare cu moartea: "Dacă el ar fi rostit acest discurs în arabă, într-o tabără de refugiaţi, răspunsul pe care i l-ar fi dat refugiaţii pe loc ar fi fost rapid şi decisiv".

Câtuşi de puţin intimidat, d. Nusseibeh a susţinut într-un interviu acordat agenţiei "Associated Press" că refugiaţii trebuiesc integraţi într-un viitor stat palestinian "şi nu într-un mod care ar pune în primejdie existenţa Statului Israel, în calitate de stat cu majoritate evreiască".

Pe de altă parte, într-un interviu dat radiodifuziunii israeliene, el a combătut mitul, răspândit în rândurile palestinienilor, care constă în a nega legătura dintre poporul evreu şi Ierusalim. "Trebuie să recunoaştem şi să respectăm legătura existenţială a evreilor cu Ierusalimul, tot aşa cum trebuiesc recunoscute şi respectate legăturile dintre arabi şi Ierusalim".

TENDINŢE

În numele cui vorbeşte cu adevărat Sari Nusseibeh? Numirea sa reprezintă un balon de încercare lansat de Arafat în direcţia israelie-

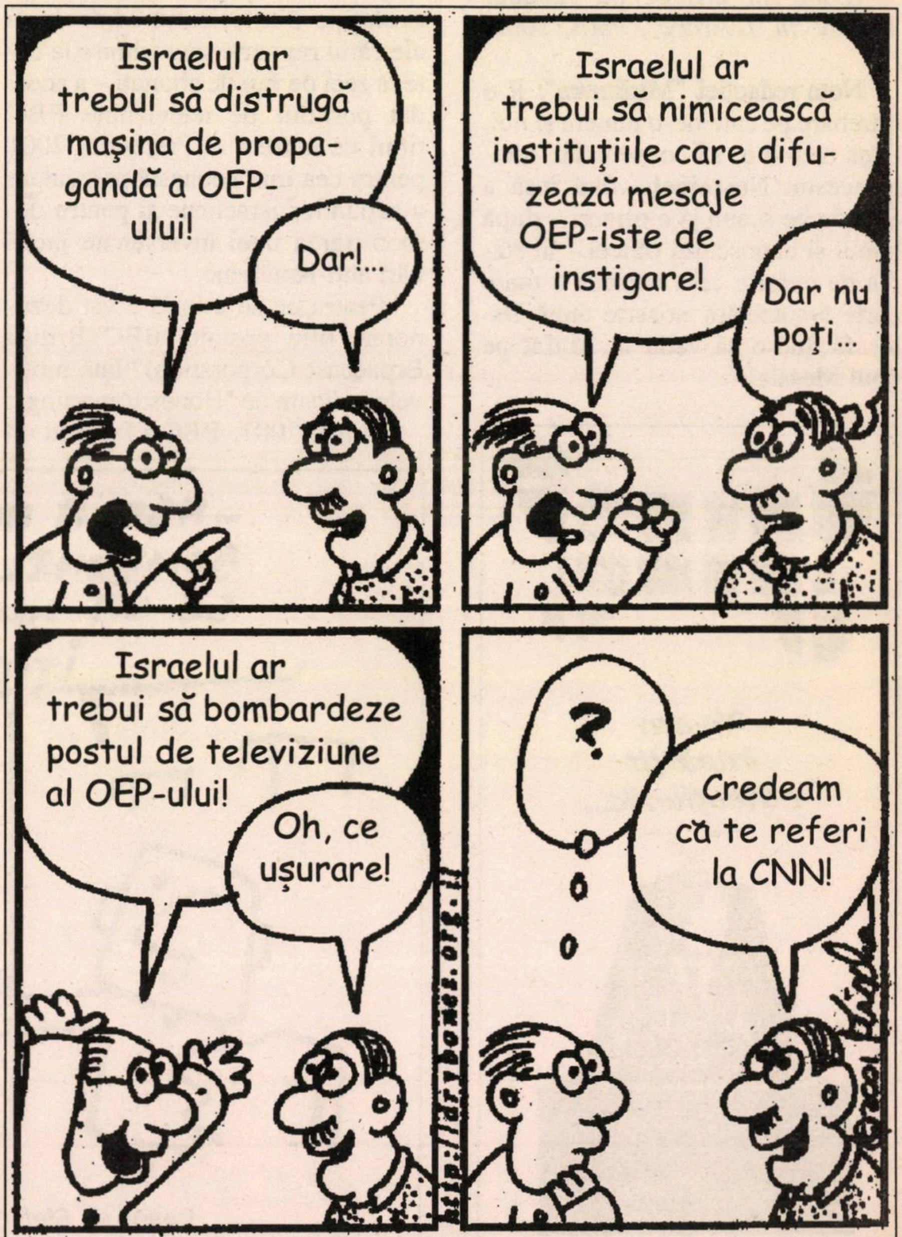
Israelul ar trebui să distrugă maşina de propagandă a OEP-ului!
Dar!...
Israelul ar trebui să nimicească instituţiile care difuzează mesaje OEP-iste de instigare!
Dar nu poţi...
Israelul ar trebui să bombardeze postul de televiziune al OEP-ului!
Oh, ce uşurare!
?
Credeam că te referi la CNN!
http://drybones.org
Kirschen

Desen de Kirschen; în "Jerusalem Post"

TENDINŢE

nilor, sau e vorba de o şmecherie destinată să întreţină dublul discurs palestinian pe marginea acestei probleme cruciale?»

(Dintr-un articol de Jacques Tarnov, în "L'Arche", Paris, 2002)

Nota redacţiei "Minimum": E o întrebare pe care ne-o punem şi noi. Până una-alta, să consemnăm ideile acestui Nusseibeh, fără însă a Sari de pe scaun şi a nimeri – după bunul şi cunoscutul obicei – în starea de euforie ce-a cuprins o mare parte a societăţii noastre după Oslo, făcând-o să vadă în Arafat pe noul Messia.

Londra: Postul BBC – laureat al Premiului 2001 pentru cea mai neonestă prezentare a situaţiei din Orientul Mijlociu

«"HonestReporting" – un grup american de monitorizare a modului în care mass-media internaţională reflectă poziţia Israelului în evoluţiile din Orientul Mijlociu şi ale cărui rapoarte sunt trimise la câteva zeci de mii de abonaţi – a acordat postului de televiziune BBC titlul de laureat al Premiului 2001 pentru cea mai neonestă prezentare a acţiunilor israeliene şi pentru demonstrarea unei înverşunate înclinări anti-israeliene.

Pentru ce se acordă acest dezonorant titlu postului BBC (British Broadcast Corporation)? Iată motivele indicate de "HonestReporting":

În mai 2001, BBC a fabricat un clip într-o încercare de a arăta brutalitatea israeliană. Când Israelul a lovit o bază palestiniană în Gaza, nu au fost fotografii de victime, deoarece au fost bombardate clădiri goale. Dar editorii de la BBC au introdus un clip filmat al victimelor israeliene ale unui atac terorist palestinian sosind într-un spital israelian, sugerând că acestea ar fi fost victime ale atacului israelian. Editorul din Londra, fost corespondent în Israel, a încheiat segmentul cu "Aceste imagini sunt din Gaza".

În iunie 2001, principalul program al BBC, "Panorama", a încercat să-l descrie pe primul ministru Ariel Sharon ca pe un criminal de război, vinovat de masacrarea, în 1982, de către libanezi creştini, a palestinienilor din taberele de refugiaţi Sabra şi Shatila. O comisie de anchetă a Israelului a stabilit la vremea respectivă că Sharon nu este vinovat de nici o implicare directă în masacre. Dar BBC a cerut ca,

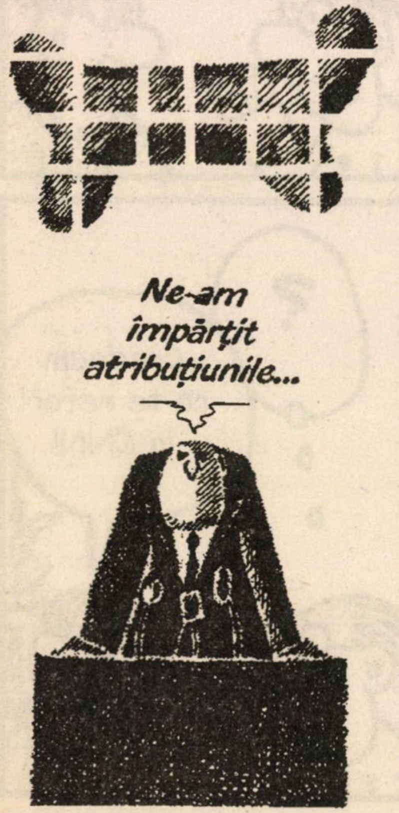
Ne-am împărţit atribuţiunile...

Desen de C. Veluda; din "România liberă", Buc. 2002

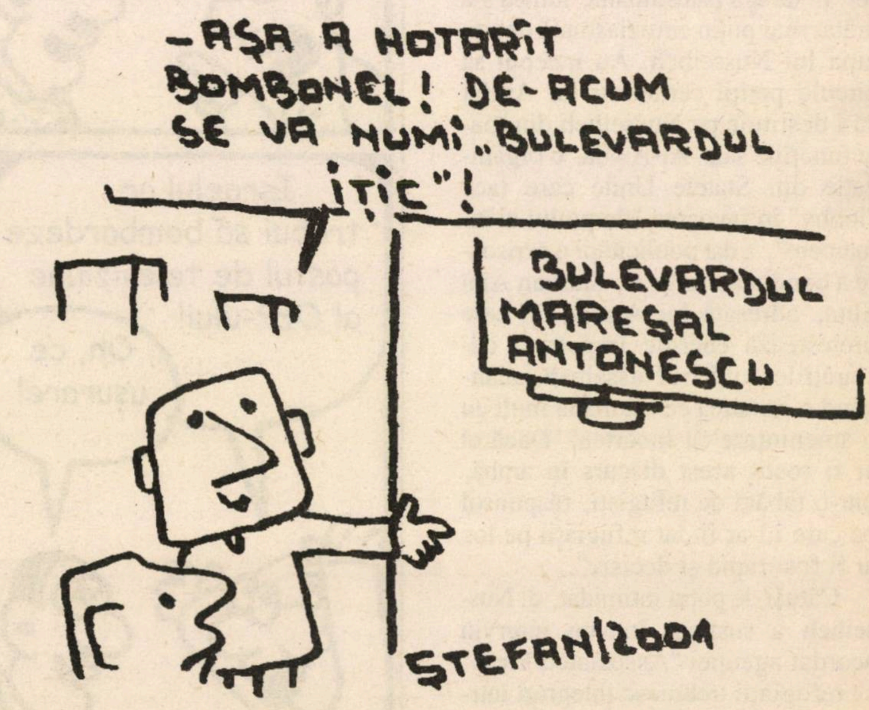
-AŞA A HOTARÎT BOMBONEL! DE-ACUM SE VA NUMI „BULEVARDUL ITIC"!
BULEVARDUL MAREŞAL ANTONESCU
ŞTEFAN/2001

Desen de Ştefan din "România Mare"
(Pentru cititorii neiniţiaţi precizăm că prin Bombonel, săptămânalul bucureştean îl are în vedere pe primul ministru Adrian Năstase)

în lumina evoluţiilor internaţionale în ceea ce priveşte judecarea unor crime de război, evidenţa existentă să ducă la incriminarea actualului prim ministru israelian pentru ceea ce s-a petrecut atunci în tabere. Aprecierile BBC s-au bazat pe declaraţiile pe care le-ar fi făcut postului Richard Goldstone, judecător britanic specializat în judecarea crimelor de război. Dar ulterior judecătorul Richard Goldstone a acuzat BBC că a denaturat declaraţiile sale: "Am consimţit să vorbesc cu BBC ca un expert despre legea responsabilităţii comandei în general, dar am spus că nu voi comenta în nici un fel asupra vreunei responsabilităţi – civilă sau penală – a lui Ariel Sharon şi aşa am procedat" (dintr-o declaraţie făcută ziarului "Jerusalem Post").

Infuzie de cultură
în pastile homeopatice

STELE REGALE

Cartea recent publicată
de
ELENA-ESTHER TACCIU
în Editura DU Style
Bucureşti

Vă prezintă peste o sută de portrete ale personalităţilor de talie universală, ca Van Gogh, Marcel Proust, Mihai Eminescu, Rudolf Nureev.

Pornind de la Zodia sa de naştere, fiecare din aceşti eroi îşi dezvăluie şi drama sentimentală.

«Un fermecător volum de portrete astrologice ... profunde şi convingătoare... "Stele regale" e o fabuloasă carte a destinului uman.»

(Ion Cristofor,
"Cetatea culturală", Cluj)

Cartea poate fi procurată
trimiţând contravaloarea
a 50 de şekeli la adresa:

ELENA-ESTHER TACCIU
P.O.B. – 2104
58490, KIRIAT SHARET
HOLON Telefon: 03-5590829

BBC a refuzat şi refuză să caracterizeze atrocităţile comise de palestinieni drept "acţiuni teroriste".

Modul în care comentează BBC evenimentele din Orientul Mijlociu a fost criticat şi de un cunoscut politician englez, Duncan Smith, lider al Partidului Conservator: "Este timpul ca televiziunea noastră naţională, inclusiv BBC, să înceteze a descrie Hamasul şi Jihadul cu asemenea eufemisme ca radicali şi militanţi. Să spunem lucrurilor pe nume: aceste organizaţii sunt teroriste". Duncan Smith consideră că modul în care procedează posturile de televiziune implicate, inclusiv BBC, conferă un fel de legitimitate unor oameni care sunt terorişti.

Înclinaţiile părtinitoare ale BBC sunt cel mai bine ilustrate chiar de către propriul său angajat Fayad Abu Shamala, corespondentul din Gaza al postului în ultimii zece ani. Luând cuvântul la mitingul Hamas din 6 mai 2001, Abu Shamala a declarat: "Jurnaliştii şi organizaţiile media duc o campanie umăr la umăr cu poporul palestinian".

În urma primirii a numeroase reclamaţii privind încălcarea codului etic al gazetăriei, BBC a răspuns că remarcile lui Abu Shamala au fost făcute în numele său personal şi că articolele sale au corespuns întotdeauna standardelor de echilibru ale BBC... "Dacă acestea sunt standardele cerute de BBC", se spune în expunerea de motive prezentată de "HonestReporting", "atunci nu există nici o îndoială că BBC merită titlul de laureat al celei mai neoneste prezentări a situaţiei din Orientul Mijlociu.»

O precizare a newsletterului "Bună dimineaţa, Israel!": Imediat după prinderea navei Karine A, care transporta clandestin 50 de tone de armament pentru palestinieni, corespondenta din Ierusalim a BBC a transmis un comentariu care s-a referit şi la faptul că Israelul nu-i permite lui Arafat să părăsească Ramallah deoarece, a afirmat corespondenta, liderul palestinian nu satisface cererea israeliană de a-i aresta pe "extremişti". Or, ceea ce i se cere lui Arafat nu este arestarea "extremiştilor", ci doar a persoanelor care au asasinat un ministru israelian!

(După "Bună dimineaţa, Israel!", buletin editat de Uly Vălureanu, Haifa)

TENDINȚE

Europa occidentală: Se-ascute lupta de rasă, iar d-na Pia Kjaersgaard trece pe trotuarul de vizavi

Aceasta este concluzia pe care o trage ziaristul român Victor Iulian Tucă, în săptămânalul Dilema", din Bucureşti. El trăieşte în Danemarca şi a asistat, uimit, la o mare schimbare în mentalităţile ţării à propos de musulmani.

Momentul schimbării (unii vorbesc de o adevărată revoluţie) a coincis cu ultimele alegeri. Înfrânţi în alegeri, social-democraţii care guvernaseră până mai deunăzi fără probleme, au cedat locul unei coaliţii de partide; aici vioara I este Partidul Poporului Danez; deşi a ocupat locul III în alegeri, PPD dă tonul în materie de politică.

«Acest partid – scrie Tucă – s-a făcut remarcat chiar în vara acestui an, când a publicat o listă cu numele a 5.000 de emigranţi care reuşiseră să obţină cetăţenia daneză în anul 2001. Deşi considerată o provocare şi condamnată de principalele partide daneze, această politică a Partidului Poporului Danez a început să câştige din ce în ce mai mulţi aderenţi, iar acest fapt a făcut

TENDINŢE

ca noul discurs să fie preluat "cu pragmatism" de celelalte partide în scopul îmbunătăţirii rezultatului electoral. Chiar Partidul Liberal, câştigătorul *de jure* al scrutinului actual, a folosit în campania electorală un afiş reprezentând un grup de emigranţi găsiţi vinovaţi de săvârşirea unui viol, dar care au fost condamnaţi la pedepse minime. Imaginea care îi înfăţişează în stare de libertate chiar în faţa unui tribunal are scrisă următoarea lozincă: "E timpul pentru o schimbare". În aceeaşi campanie electorală şi urmând acelaşi trend, actualul prim-ministru şi-a asigurat alegătorii că va elabora o lege prin care un străin rezident în Danemarca va avea acces la asigurările sociale doar după o perioadă neîntreruptă de 7 ani. Ceea ce surprinde în această privinţă este faptul că deja Danemarca are una dintre cele mai restrictive politici din Uniunea Europeană în privinţa obţinerii dreptului de şedere legală pe teritoriul său.

Partidul Poporului Danez ocupă în urma alegerilor din 20 noiembrie poziţia a treia, cu 12% din mandate, şi este considerat de către analiştii politici danezi drept adevăratul câştigător al ultimelor alegeri.

Faptul că acest partid a participat până acum la o singură competiţie electorală, şi anume în 1998, şi că a reuşit la cea actuală să-şi dubleze numărul mandatelor şi să devină a treia forţă politică atrage deja îngrijorarea ţărilor învecinate.

Astfel, într-un articol apărut în ziarul "The Independent" sunt citate două declaraţii ale şefilor guvernelor suedez şi norvegian, prin care aceştia îşi exprimă speranţa că noul guvern va reuşi să evite capcana politicii de extremă dreapta promovată de Partidul Poporului Danez.

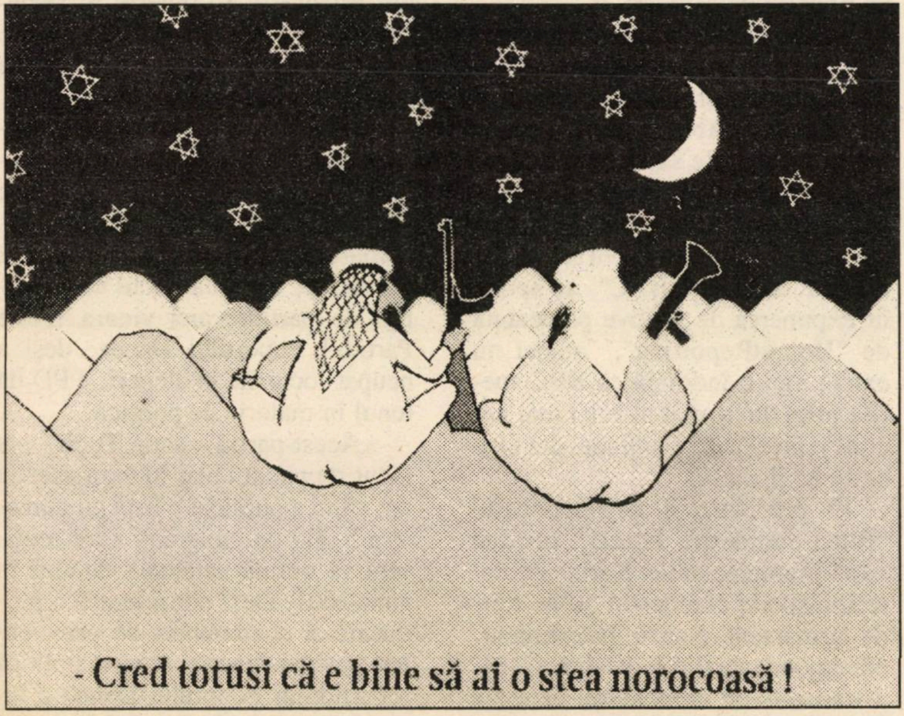

- Cred totusi că e bine să ai o stea norocoasă !

Desen din "Plai cu boi", Bucureşti

Prin ce se caracterizează însă politica extremistă a acestui partid? Nucleul platformei politice îl reprezintă lupta împotriva emigranţilor care profită de generozitatea *welfare system*-ului în dauna etnicilor danezi. În această viziune, statul danez ar trebui să modifice drastic legea care acordă fonduri pentru imigranţii aflaţi pe teritoriul danez. De asemenea, ar trebui introduse restricţii privind obţinerea cetăţeniei daneze şi obţinerea statutului de refugiat politic sau a dreptului la reunificarea familiei.

Lupta de... rasă s-a ascuţit şi mai mult după atentatele din 11 septembrie din Statele Unite. Astfel, Pia Kjaersgaard, liderul acestui partid, declara nu de mult că *de câte ori se întâlneşte cu un musulman trece pe trotuarul celălalt.*»

ONU: De ce nu s-a dus Elie Wiesel la Durban?

Zgomotul infernal provocat de atacul de la 11 septembrie 2001 a lăsat în umbră un eveniment esenţial care s-a produs cu puţină vreme înainte: Conferinţa contra rasismului, de la Durban, Republica Sud-Africană, organizată de ONU.

Înţelegând aşa cum se cuvine explozia de ură anti-evreiască dar şi anti-occidentală de la Durban, oamenii perspicaci ar fi putut să prevadă ziua de 11 septembrie.

Unul dintre cei ce-au intuit că la Durban se va petrece ceva pe cât de odios pe-atât de grav, este scriitorul Elie Wiesel, laureat al Premiului Nobel pentru pace. Extrase intr-un articol apărut în "Yediot Aharonot":

«Conferinţa de la Durban va intra în istorie ca o manifestare ruşinoasă. Ceea ce începuse ca un proiect de adunare mondială împotriva urii a devenit o adunare a urii plasată sub semnul perversităţii.

Ar fi trebuit să particip şi eu. Kofi Annan (secretarul general al

ONU) și Mary Robinson (înaltul comisar ONU pentru drepturile omului) au făcut tot ce le-a stat în putință ca să mă convingă... Dar, după ce citisem textele de lucru, am renunțat.

Mary Robinson mi-a telefonat în mai multe rânduri. Am luat masa cu secretarul general al Națiunilor Unite, pe care-l cunosc de ani și ani de zile.

Le-am explicat pentru ce nu puteam să particip la această conferință, care este deopotrivă și fără rușine anti-israeliană și anti-evreiască. Ei mi-au spus că vor schimba câteva formulări. Dar acolo era o problemă de conținut. L-am prevenit pe secretarul general că această conferință și felul cum a fost pregătită va intra în istorie ca o catastrofă morală...

Având drept fundal scandalul de la Durban, cum ar mai putea lumea să se aștepte ca Israelul să acorde încredere Națiunilor Unite?

Conferința de la Durban va rămâne în memoria noastră ca un loc dominat nu de anti-israelieni, ci de antisemiți. Că militanții palestinieni îi urăsc pe evrei, asta e lucru știut. E destul să asculți diferiți conducători islamiști și să citești cărțile tipărite de Autoritatea Palestiniană: acestea propovăduiesc ura și violența nu atât împotriva sioniștilor cât împotriva evreilor. Lozinca lor, crudă, brutală și aceeași pretutindeni s-a făcut auzită din plin la Durban: "Moarte evreilor!". Ceea ce-i dureros nu este că palestinienii și arabii și-au dat frâu liber urii lor, ci că s-au găsit prea puțini delegați care să aibă curajul de a-i combate. A fost ca și cum, într-un straniu și înfricoșător moment de catharsis colectiv, ei și-au dar jos măștile, scoțându-și la vedere adevăratul chip.

Prin intermediul rușinoasei conferințe de la Durban, istoria ne-a dat nouă, evreilor, un semn. Va trebui să învățăm a-l descifra.»

C.N.N.
Ce Netrebnici Nerușinați

Franța: Până și guvernul de la Paris și-a ieșit din țâțâni

Așa s-ar zice, dacă e să luăm în considerare o declarație a primului ministru Lionel Jospin, în care a îndrăznit (lucru greu în Franța) să-l facă pe Arafat de vinovat pentru prăbușirea "procesului de pace".

Potrivit lui Jospin, Arafat "a ratat o ocazie istorică, în timpul negocierilor de la Camp David când păreau reunite elementele unui acord global".

TENDINȚE

Maroc: Unii la Rabat nu mai mănâncă rahat

«O revistă independentă în limba franceză din Maroc, "La Tribune", a scris: "Trebuie să avem curajul de a recunoaște că situația dramatică actuală este fructul erorilor strategice comise de conducerea palestiniană.

Arafat nu a vrut să înțeleagă la timp că e mai bine să accepte un compromis cu Peres sau Barak decât să favorizeze venirea la putere a lui Netaniahu și Sharon. Operațiunile de terorism orb contra civililor israelieni, lansate de Hamas și Dji-

Pesah la
Hotelul "Palace"
Natania

Lângă malul mării și promenadă,
nu departe de centrul orașului.
Seder splendid, atmosferă festivă,
programe distractive.

● **8 nopți – 2500 shkalim de persoană.**
Pentru comenzi:

Hotel "PALACE" – NATANIA
Str. Gad Mahnes 33 – Tel. 09/862-0222

TENDINȚE

hadul islamic au împins în mod obiectiv electoratul din Israel către şoimii din Likud".»

(După "Ultima oră", 2002)

Statele Unite: Avertismentul lui William Cohen

«La 26 iulie 1999 – cu aproximativ 13 luni înaintea atacului terorist din 11 septembrie 2001 – în "Washington Post", ministrul american al Apărării, William S. Cohen, avertiza asupra posibilităţii ca Statele Unite să devină, pentru prima dată în istorie, obiectul unei acţiuni militare teroriste chiar între graniţele lor. Cu aceeaşi ocazie, Cohen a pledat în favoarea unui rol mai mare al armatei americane în problemele de securitate internă ale SUA. "Temerile privind aşa-zisul amestec al Armatei în afacerile interne nu sunt justificate", a argumentat William Cohen. Nu Armata – susţinea el – ar ameninţa democraţia americană, ci haosul şi carnagiul pe care un eventual atac terorist pe pământ american le-ar declanşa inevitabil. Cohen amintea că un asemenea obiectiv a fost urmărit cu perseverenţă de terorismul epocii războiului rece şi continuă şi în era "superterorismului ABC" (atomic, biologic, chimic), când armele de distrugere în masă au luat locul panopliei terorismului".»

(După ziarul "Ziua", Buc. 2002)

România-Israel: Pensiile

«Cetăţenii israelieni care primesc pensii din România îşi vor putea căpăta pensiile în Israel, începând din 2002, o dată la patru luni, în aprilie, august şi decembrie, plătind un comision bancar de 15 dolari pentru fiecare transfer.

Bonn: Afganii își împart portofoliile

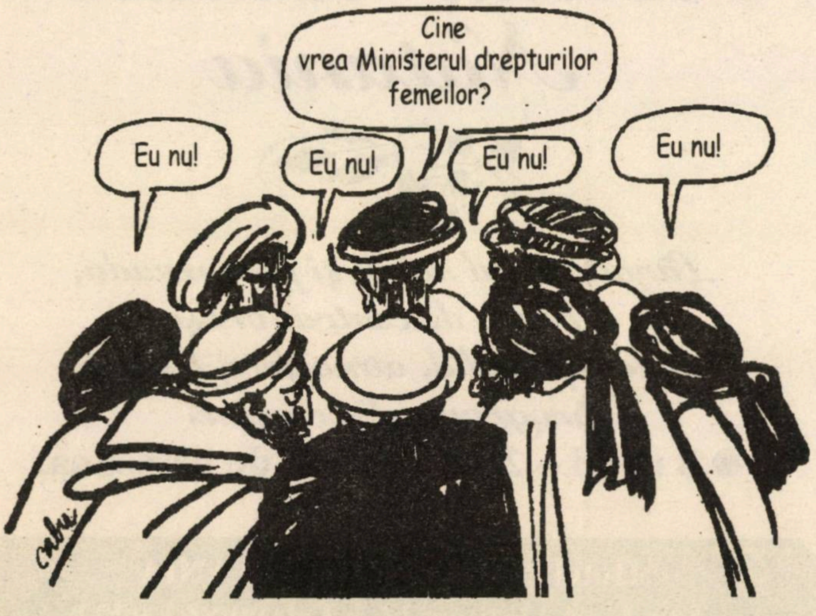
Cine vrea Ministerul drepturilor femeilor?
Eu nu!
Eu nu!
Eu nu!
Eu nu!

Desen din "Le Canard Enchaîné"

Când pensia trimisă de Casa de Pensii din România va ajunge la Banca Poştei Române, ea va fi transformată în dolari, la cursul zilei respective. Banii vor fi transferaţi în Israel tot în dolari, iar pensionarii vor primi pensia în shkalim, după cursul dolarului din ziua respectivă.

Acordul privind transferarea pensiilor din România în Israel a fost semnat la Bucureşti, informează ziarele de limba română. Documentul a fost semnat de d-na Elena Petculescu, directoarea generală a Băncii Poştei din România, şi dl. Baruch Tepper, directorul Serviciului bancar din Autoritatea Poştei Israeliene. La ceremonie a fost de faţă şi d. Sandu Mazor, ambasadorul israelian în România.

Într-un interviu acordat ziaristei Doina Maizeles de la "Ultima oră", dl. Baruch Tepper oferă amănunte despre modul în care s-a ajuns la încheierea acordului cu Bank Post: "Totul a început ca urmare a numeroaselor plângeri apărute în presa israeliană privitoare la neplata sau întârzierea cu care este făcută plata pensiilor din România. După ce noi am soluţionat într-un mod eficient transferul salariilor muncitorilor români din Israel în ţara lor, am ridicat problema transferului pensiilor în faţa primului ministru Adrian Năstase cu ocazia vizitei pe care a făcut-o în luna iulie în Israel. Chestiunea a fost discutată şi de ministrul telecomunicaţiilor Rubi Rivlin cu omologul lui român, când acesta s-a aflat în ţara noastră. Ca urmare, probabil în baza dispoziţiilor venite de sus, imediat a sosit în Israel o delegaţie a Băncii Poştei Române şi lucrurile au evoluat rapid".

Pensionarii care doresc să treacă la noul sistem de transfer, arată dl. Tepper, vor putea lua curând de la orice oficiu poştal din ţară un formular (scris în ebraică şi română) prin care vor cere transferarea sumelor cuvenite prin Banca Poştei

Israeliene. Formularul va fi trimis Băncii Poştei la căsuţa poştală 36125, Ierusalim, cod 91998. Pensiile vor începe să vină aproximativ la începutul lunii aprilie 2002.

În mod surprinzător, ziarul "Viaţa noastră" atribuie meritul adoptării noului sistem de transfer d-lui... Zeev Schwartz, preşedintele HOR. Ceea ce nu este adevărat. De fapt, numeroşi cetăţeni israelieni au arătat deficienţele vechiului sistem şi au pledat în ultimii ani pentru transferarea pensiilor în Israel – în scrisori şi articole publicate în presă, în demersuri adresate autorităţilor româneşti, demersuri susţinute în mai multe rânduri şi de Ambasada României. Acestor demersuri li s-au alăturat şi deputaţi în Knesset şi diferite organizaţii, una din ele fiind şi HOR. Iar în mod concret a acţionat Autoritatea Poştală Israeliană.

Dar şi mai surprinzător este faptul că dl. Zeev Schwartz, după ce îşi atribuie meritul transferului de pensii, cere oamenilor să se adreseze... HOR-ului, dacă vor să primească banii ce li se cuvin.»

(După "Bună dimineaţa, Israel!", buletin editat de Uly Văleanu, Haifa)

Danemarca: E și ceva neputred

«Noul ministru danez de externe, Per Stig Moeller, din Partidul Conservator, a declarat că intenţionează să oprească ajutorul pe care ţara sa l-a dat poliţiei palestiniene, precum şi alte proiecte din teritoriile autonome, care nu sunt legate direct de lupta contra sărăciei.

Aceasta reprezintă o schimbare totală de atitudine a Danemarcei faţă de conflictul din Orientul Mijlociu.»

(Ziarele)

TENDINȚE

Cotitura de la Copenhaga are două explicaţii: 1) Marea ofensivă americană împotriva terorismului. Care va să zică şi împotriva ţinerii în braţe, cu alintături, a lui Arafat de către europeni, şi 2) înfrângerea în alegerile din Danemarca a Partidului Social-Democrat; d. Jurgens Lykketoft (căruia noi îi spusesem odată Lykeatoft), mâncător de evrei pe pâine, nu mai este ministru de externe şi nu mai are deci pâinea şi cuţitul à propos de Orientul Mijociu.

Încercând să salveze economia, aflată în stare de faliment, guvernul de la Buenos Aires a cerut de la FMI (Fondul Monetar Internaţional) un împrumut urgent de cca. 2 miliarde de dolari, însă conducerea marii instituţii se codeşte să scoată banii, întrucât solicitanţii s-au dovedit a fi răi platnici.

Argentinienii ar fi trebuit, cei dintâi din lume, să ştie asta: pentru a dansa tango e nevoie de doi.

Cum sunt învățați teroriștii singucigași cu efortul și simțul răspunderii

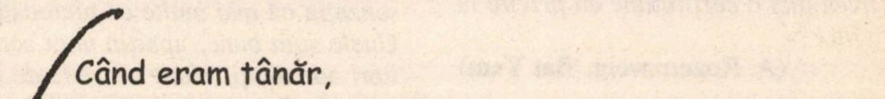
Când eram tânăr, făceam atentate sinucigaşe ca să-mi plătesc studiile!
LEFRED-THOURON

Desen din "Le Canard Enchaîné"

Punctul pe i

Câteva răspunsuri la câteva întrebări:

Întrebare: *«Anul 2001 a fost marcat de o seamă întreagă de evenimente la care nu se aştepta nimeni şi care au luat lumea prin surprindere: atentatele de la 11 septembrie, haosul economic dn Argentina, lichidarea temuţilor talibani în practic câteva zile, "răcirea relaţiilor" dintre Washington şi OEP şi altele. Trebuie să tragem concluzia, de-aici, că am intrat într-o perioadă în care oamenii de stat, politologii, ziariştii nu mai pot avea nici o certitudine cu privire la viitor?»*

(A. Rozenzweig, Bat Yam)

Răspuns: Nu. După părerea mea, se poate prevedea, de pildă, cu certitudine că vom asista la numeroase evenimente imprevizibile.

Întrebare: *«Cum descrieţi, în două cuvinte, schimbarea radicală produsă pe glob în raporturile dintre lumea occidentală şi islam?»*

(Lucian Avramsohn, Ierusalim)

Răspuns: Islamiştii au dezlănţuit Jihadul împotriva occidentului şi s-au trezit cu un Jihad occidental împotriva islamului.

Întrebare: *«Am citit de curând cartea "Dosar Mihail Sebastian" de Iordan Chimet, un scriitor român pe care eu îl preţuiesc în mod deosebit. Volumul cuprinde o selecţie bine făcută din articolele scrise după apariţia celebrului "Jurnal" al lui Sebastian, precum şi un studiu introductiv al lui Chimet. E un studiu profund, temeinic elaborat, plin de fineţea cu care ne-a obişnuit autorul. Dar, cu cât mă apropiam de sfârşitul lui, cu atât creştea în mine un sentiment de nemulţumire, de frustrare. Chimet se referă, în termeni generali, la polemica izbucnită în jurul "Jurnalului", dar nu se pronunţă în nici un fel asupra ei. Deşi au trecut câţiva ani de la dezbatere şi ar fi avut posibilitatea să-şi formeze o opinie cristalizată. Bănuiesc că aţi citit şi dvs. cartea. Nu sunteţi de acord că se simte lipsa unui punct de vedere al autorului culegerii?»*

(Adrian Kriegel, Raanana)

Răspuns: Ba da. Paginile scrise de Chimet ne-au încântat. Cele nescrise ne-au dezamăgit.

Întrebare: *«Apar în ultima vreme o mulţime de cărţi de literatură, memorialistică, publicisică ş.a. Am senzaţia că mai multe ca niciodată. Unele sunt bune, aparţin unor scriitori adevăraţi, altele se vede de la o poştă că sunt opera unor veleitari. Mă întreb ce forţă misterioasă îi împinge pe aceştia din urmă să scoată cărţi? Bani, nu: toată lumea ştie că nu se pot câştiga bani pe "piaţa israeliană de limbă română", şi nici măcar în România, unde poeţi notorii îşi scot volumele în 500 de exemplare. Setea de glorie? Oamenii deştepţi nu-şi fac iluzii în această privinţă… Atunci?»*

(Vivianne Herşcovici, Natania)

Răspuns: Dorinţa de a fugi de moarte.

Întrebare: *«În urmă cu câţiva ani, după apariţia ce-a provocat atâta scandal a "Jurnalului" lui Mihail Sebastian, am avut cu toţii surpriza să vedem cum câţiva intelectuali români de mare calitate şi cunoscuţi ca umanişti s-au dat pe brazdă, cum se spune, având nişte ieşiri antisemite la care nu se aştepta nimeni. De curând, în "Minimum" am citit despre alţi doi intelectuali de bună reputaţie, filozoful Sorin Antohi şi scriitorul Luca Piţu, amândoi din Iaşi, care s-au ilustrat, la rândul lor, prin asemenea "ieşiri". Ce-aţi spune acestor cărturari dacă i-aţi întâlni?»*

(Katalin Kriegler, Paris)

Răspuns: Sunt ieşiri care-ţi asigură intrarea în lumea "rinocerilor".

Întrebare: *«Cu cât trece vremea, cu atât este mai clar pentru mine, ca şi pentru majoritatea israelienilor, că acordurile de la Oslo cu Arafat au constituit o imensă greşeală. Astăzi plătim scump, cu sânge vărsat în fiecare zi şi cu mari necazuri în viaţa economică, orbirea celor ce s-au bizuit pe cuvântul OEP-ului. De ce* **n-au văzut** *"arhitecţii" lui Oslo ceea ce ne aşteaptă? Întrebarea mea este: mai cunoaşteţi un asemenea caz de orbire colectivă în istoria Israelului, un caz care să producă, asemenea lui Oslo, efecte dezastruoase?»*

(Ghilla Meyerson, Petah Tikva)

Răspuns: Mai cunoaştem un asemenea caz. Unul singur, mi se pare. E vorba de războiul de Yom Kipur. De curând a apărut o carte intitulată "Paznicul adormit", de Uri Bar Iosef, de la Universitatea din Haifa. Am luat cunoştinţă de ideile cărţii prin intermediul unei recenzii ample publicate de Avraham Rabinovich, în "Jerusalem Post". Câteva extrase ne ajută să înţelegem cum ajung oameni cu experienţă şi inteligenţi de felul lor să-şi piardă facultatea de a vedea:

«Spre deosebire de atacul asupra Turnurilor Gemene din Manhattan, pe care nimeni nu şi le-a imaginat ca atare, apropierea războiului din 1973 ar fi putut cu greu

să nu fie observată de organizațiile de informații. În zilele și săptămânile dinainte de Yom Kipur, Israelul a primit informații concrete despre războiul ce se pregătea, din partea unor surse de mare încredere.

De la posturile de observație de pe Podișul Golan și de-a lungul Canalului de Suez, israelienii puteau să vadă cu ochii lor cum armatele siriană și egipteană se mobilizau în mod amenințător și în număr mare, fără precedent, fiind de câteva ori mai numeroase decât trupele israeliene din fața lor. Serviciile israeliene de informații aveau în mână chiar și planurile de bătaie ale inamicului, cuprinzând aproape totul, cu excepția orei zero.

Și totuși, șefii departamentului de informații al armatei – AMAN – convinseseră guvernul și pe conducătorii armatei să nu ia în seamă faptele evidente de pe teren și să refuze ideea că arabii ar putea porni războiul într-un viitor apropiat.

Fiasco-ul din 1973 este considerat drept unul din cele trei mari eșecuri ale serviciilor de informații din secolul 20, împreună cu surpriza de la Pearl Harbour (când japonezii au atacat flota americană) și incapacitatea sovieticilor de a prevedea operațiunea Barbarossa, invazia germană din 1941.

…În luna dinaintea războiului ce avea să izbucnească la 6 octombrie, Israelul a primit nu mai puțin de 11 avertismente privind iminența războiului. Unul din acestea fusese din partea regelui Hussein al Iordaniei, care a sosit cu helicopterul lângă Tel Aviv (nu era prima sa vizită) în noaptea de 25 septembrie, ca să o avertizeze pe Golda Meir că s-ar putea ca războiul să izbucnească în curând. Generalul Eli Zeira (șeful AMAN-ului) a asigurat-o pe Golda Meir că mesajul regelui Hussein nu aducea nimic nou. Dar un ofițer care asistase la convorbire a declarat că regele vorbise de un război iminent pe două fronturi. Or, aceasta era ceva cu totul nou. La 1 octombrie AMAN-ul a primit un raport dintr-o sursă de încredere din care reieșea că manevrele militare egiptene de la Canalul de Suez, care urmau să înceapă în ziua aceea, constituiau, de fapt, o înșelătorie. (Nu era vorba de nici un fel de manevre.) Egiptenii urmau să atace Canalul în același timp cu un atac al sirienilor pe Podișul Golan. Zeira primise informația, dar nu l-a trezit nici pe generalul David Elazar (șeful Marelui Stat Major), nici pe Moshe Dayan, ministrul apărării… Informația s-a dovedit a fi exactă, mai puțin data (inamicul a atacat peste câteva zile).

De ce au privit Zeira și principalii săi colaboratori cu atâta dispreț aceste informații? Așa cum a apreciat Comisia Agranat (care a anchetat ulterior ce s-a întâmplat în octombrie 1973, **n. red.**), *ei erau prizonierii* **conceptului**. *Dar nu ai unui concept formulat de ei înșiși, ci de președintele egiptean Anwar Sadat.*

Acest concept spunea, pe scurt, că Egiptul nu va ataca până când nu va dispune de avioane capabile să atace bazele aeriene israeliene. De asemenea, aștepta rachete Scud sol-sol, menite a împiedica aviația israeliană să atace teritoriul egiptean. (Or, aceste Scuduri, promise de Moscova, nu puteau fi livrate înainte de 1975.)

Ceea ce Zeira nu aflase este că, în 1972, Sadat își schimbase… **conceptul**. *Noul concept era cunoscut numai de o mână de ofițeri superiori.*

Convinși că nu există nici o primejdie de război imediat, Zeira și colegii săi afirmau că avertismentele, inclusiv acela al lui Hussein, se datoresc unei interpretări greșite a mobilizării forțelor arabe. Sigur, egiptenii își concentraseră armatele în sud, dar era vorba numai despre niște manevre. Sigur, trupele siriene se strânseseră în număr mare la nord, dar aceasta din cauză că ei se temeau de un atac israelian. AMAN-ul era convins că înțelege calculele egiptenilor mai bine decât "alarmiștii"… În acest răstimp, serviciile egiptene de informații, care urmăreau îndeaproape ce se întâmplă în Israel, priveau și ascultau cu uimire crescândă cum se apropie 6 octombrie și cum evreii nu dau nici un semn că ar fi conștienți că se apropie războiul.»

Ideile din cartea lui Uri Bar Iosef te invită la o mie de comentarii, dar întâi și întâi ea are meritul de a atrage atenția asupra *conceptului* pe care îl are fiecare dintre noi – individ sau instituție importantă de stat – asupra mersului istoriei. Fără *concepte*, ba despre una, ba despre alta, nu putem trăi, dar a te arunca în brațele lor fără rezerve e lucru primejdios. Un concept bun îți luminează drumul, vezi încotro te îndrepți. Un concept greșit îți întunecă mintea. E ca și cum ți-ai fi pus, din proprie inițiativă sau la sfatul cuiva, niște ochelari negri care te împiedică să vezi pe stradă la doi pași de tine.

Pix

Căutăm

AGENT DE PUBLICITATE

Persoană dornică să procure reclame pentru publicație în limba română

Bine remunerat

☎ 03-5227269

I. SCHECHTER

Carnetul unui instigator

Binefacerile războiului

Cu cine te întâlneşti, cu cine vorbeşti, toţi spun că vor să trăiască. Şi încă mult. Dacă s-ar putea, la nesfârşit.

Toţi cu 1001 obiecţii la modul în care se trăieşte – "asta-i viaţă?" întreabă ei tot timpul – şi totuşi nimeni nu vrea să se cureţe. Toţi vor să trăiască – bunicii, străbunicii, pacifiştii, străpacifiştii… Să te iei după ăştia, n-ai mai face nicăieri nici un război, cât de mic.

Dorinţa asta de a trăi e mai mult un obicei, o superstiţie, o frondă şi o încăpăţânare nemotivată, căci încă nu s-a dovedit că e mai convenabil să trăieşti decât să renunţi la viaţă. Dimpotrivă, dimpotrivă. Din cele mai vechi timpuri datează indicaţia "Despre morţi, numai bine". Adică să nu vorbeşti despre dumnealor decât de bine. Este de fapt un dicton lansat de Chilon din Sparta, unul din cei şapte stâlpi ai înţelepciunii antice greceşti. El era de părere că moartea absolvă pe oameni de toate păcatele şi deci despre decedaţi trebuie să vorbim numai în cuvinte binevoitoare.

În schimb despre oamenii vii poţi să spui orice grozăvie, orice măgărie. Nu există nici o interdicţie.

Morţii au şi alte avantaje. Numai ei au statui şi străzi pe numele lor. Numai ei sunt comemoraţi. Aţi auzit vreodată să fie comemorat un om viu?

S-a observat, cred, că deşi se plâng că viaţa e grea, scumpă, periculoasă şi plictisitoare, oamenii nu se sinucid. Câţi îşi iau zilele? Extrem de puţini şi de obicei din dezamăgire în dragoste. Rar, rar de tot din cauza remuşcărilor, căci şi remuşcările sunt rare, rare de tot.

Ei, şi dacă oamenii nu se sinucid de bună voie, nu înseamnă că trebuie să-i omori? Dar cum? Tragi în ei aşa, ca în ciori? Nu se poate, fiindcă oamenii au drepturile omului şi unul din aceste drepturi este dreptul de a nu fi omorât aşa, ca o cioară. Exact pentru asemenea situaţii au fost inventate războaiele. Ele sunt cel puţin tot atât de vechi ca şi dictonul "Despre morţi, numai bine".

Războiul este o binefacere pentru toate milioanele de oameni pe care îi omoară: el face să se vorbească de bine despre ei. Ei sunt compătimiţi, jeliţi, comemoraţi, uneori decoraţi post-mortem. Dar pe oamenii vii nimeni nu-i compătimeşte şi nu-i decorează post-mortem. Dimpotrivă. Ei sunt subestimaţi şi jigniţi. Sunt făcuţi de fricoşi, trântori, paraziţi.

Este cât se poate de regretabil că după două mii de ani de războaie mai e nevoie să perorăm despre binefacerile războaielor.

Curios e şi faptul că deşi toate religiile spun că lumea de apoi este în întregime bună, oamenii se ambiţionează să trăiască şi se cramponează de viaţă.

ISRATON LTD.
INSTITUTUL DE REABILITARE A AUZULUI
TEL AVIV, str. Ben Iehuda 39
Tel. 03-5172910 – 5107317
SUB CONDUCEREA DOMNULUI
MICHAEL SHARON
APARATE AUDITIVE
INVIZIBILE
ASCUNSE ÎN URECHE
- ❖ Consult şi îndrumare fără plată
- ❖ Baterii de lungă durată
- ❖ Laborator de reparaţii
- ❖ Preţuri speciale pentru pensionari şi membri Kupat Holim
Vorbim şi româneşte
NOU - EXCLUSIV!
Am primit cele mai noi aparate digitale

ITZHAK ARTZI

carnet

Ce știam despre avocatul Gabriel Schäffer? Mai nimic.

Acuma știm. Multe.

„Rezultatul năvalei ucigașe din partea arabilor împotriva evreilor n-a mai constituit un pogrom, ci o adevărată luptă. Au fost morți și răniți – dar de ambele părți. N-au fost asasini și victime; au fost atacatori și atacați.

...Constatăm că evreii veniți să reclădească o țară cu torța păcii au știut să se apere eroic cu arma".

Citatul, cu un puternic accent de actualitate, parcă face parte dintr-un articol sionist scris cu prilejul Intifadei 2001. Numai că în realitate e vorba de un articol scris cu 73 de ani în urmă, cu prilejul "evenimentelor" din Palestina din 1929, când au căzut eroic 300 de evrei la o populație de circa 300.000 de evrei.

"A fost o apărare colectivă, o bravură sobră, simplă".

Aceste rânduri au apărut la 27 octombrie 1929, în săptămânalul "Curierul israelit", sub semnătura ziaristului avocat Gabriel Schäffer.

Culegerea de articole ale lui Gabriel Schäffer, "În oglinda timpului", publicată recent la Tel Aviv sub îngrijirea fiicei sale, Dr. Puica Schäffer-Strihan, ne readuce la epoca 1921-1945, când defunctul ei tată era mobilizat cu ființa și condeiul pe frontul luptei contra antisemitismului, pentru drepturile evreilor și demnitatea lor națională.

Cine a fost Gabriel Schäffer?

Un articol semnat de M. Rudich, publicat în 1980, ne ajută să cunoaștem personalitatea sa aproape necunoscută, aproape total uitată.

Originar din Brăila, Gabriel Schäffer studiază dreptul. Cariera și-o începe în calitate de secretar al doctorului Wilhelm Filderman. Se face cunoscut ca activist în mișcarea Uniunea Evreilor Români (UER) și colaborator permanent la organul de presă al mișcării, "Curierul israelit".

Cartea cuprinde 91 de articole, dedicate temelor de actualitate de atunci: lupta contra antisemitismului, contra cuziștilor, legionarilor.

Deodată reînvie epoca dintre cele două războaie mondiale, de obicei prezentată în mod idilic. Deodată descoperim imagini uitate. Lupta evreilor din teritoriile alipite pentru încetățenire. Manipulațiile și birocrația pentru a le pune cât mai multe piedici. Sloganul: campania contra invaziei străinilor.

Schäffer se luptă aproape săptămânal cu cele două soiuri de antisemitism: antisemitismul intelectualilor, un antisemitism cu mănuși de piele de căprioară, și antisemitismul bazat pe prejudecăți religioase, adânc înrădăcinate în conștiința maselor.

Un exemplu de antisemitism intelectual e cartea profesorului universitar Dr. Paulescu, intitulată "Complot franc-masonic". Ce nu cuprinde această carte? Evreii au hotărât să acapareze România. În complotul lor îi ajută anumite personalități, "neghiobi sau imbecili", ca I. G. Duca, Vaida-Voevod, Franasovici, toți foști miniștri, apoi generali, editori de reviste ca "Viața Românească". Și ce au făcut evreii în cursul istoriei? Ei i-au asasinat pe Ludovic al XIV-lea, pe Maria Antoaneta, pe cine nu?

De aceea simți o plăcută adiere de briză proaspătă, de credință și speranță când citești interviul, din 9 noiembrie 1924, cu pictorul Rubin, revenit din Palestina pentru a-și pregăti plecarea definitivă.

«– Șalom, Rubin, vii din...

– Palestina! Voi nici nu știți ce-i acolo. Voi nu știți nimic.»

Rubin își face autocritica artistică. *«Am văzut la început Palestina cu gri, negru, cenușiu, ca la Fălticeni ori București.»*

Până ce a încput să vadă adevărata Palestină, coloritul ei, feeria de culorii vii. *«Acolo cerul e roz, roz pur, marea e ultramarină, spuma mării e albă, iar norii – chiar norii – nu-s decât albi sau negri; culoare pură.»*

Cu un entuziasm neîngrădit, pictorul pelerin candidat la alia descrie locurile pe care le-a vizitat: Tel-Avivul, de Purim, Ierusalimul, de Pesah, Marea Moartă, Munții Hebron.

«Nazaretul să-l vezi: nici nu putea fi Isus altceva decât un ieșivăbuhăr dornic de carte, și nici nu se putea naște în altă parte decât în Țara Sfântă...»

Un șuvoi de entuziasm pentru tot ce e pentru el Palestina din 1924. *«Nu găsesc un loc mai potrivit pentru năzuințele mele artistice decât Palestina, unde se centralizează adevăratul iudaism. Unde mai pui că am lucrări începute și altele angajate în Palestina...»*, declară Rubin.

Și așa a fost.

Traseul culegerii, tematica diversă, bogată, e o oglindă autentică a timpurilor pe care le-am uitat. Acesta este unul din motivele pentru care nu putem gusta din plin timpurile pe care le trăim. Articolele lui Schäffer ne vor ajuta în această direcție.

În articolul său biografic, Rudich prezintă scurt personalitatea avocatului Schäffer. El a fost un sfios, de aceea n-a ocupat locuri centrale pe scena vieții evreiești.

A stat însă permanent în serviciul obștii evreiești. Lui și-a dedicat toată ființa și toți cei 60 de ani ai vieții sale scurte.

"În oglinda timpului" e un monument, o piatră funerară pe care o merită. Fiica autorului și toți cei ce au contribuit la editarea culegerii, bogată în conținut și cu prezentare estetică, merită sentimentele noastre de apreciere și mulțumire.

Ne place...
...Nu ne place

Ne place că...

...fabrica "American Wins", din Detroit, SUA, a lansat pe piaţă o hârtie igienică având imprimată faţa lui Bin Laden; ne place, de asemenea, că hârtia se vinde ca pâinea caldă, americanii având o poftă nebună să facă ceva cu chipul binecunoscut.

Nu ne place că...

...revista americană "Time", care avea de gând să-l numească pe Bin Laden "Omul anului 2001", a renunţat la idee (şi l-a înlocuit pe vestitul saudian cu Rudy Giuliani, simpaticul şi excelentul primar al New-Yorkului), înfricoşată de reacţia cititorilor care, aflând de intenţie, au trimis redacţiei scrisori violente de protest, ameninţând – unii dintre ei – că îşi vor anula abonamentul la marele săptămânal; nu ne place virajul revistei, fiindcă – aşa cum se precizează încă din anii '30, în regulament, titlul de "Omul anului" se acordă acelei personalităţi care a influenţat cel mai mult evoluţia societăţii, în bine sau în rău, în anul respectiv; or, la acest capitol, Bin Laden ocupă locul nr. 1 de departe şi fără rival; nu ne place, în sfârşit, nici reacţia furibundă a cititorilor; aceştia ar fi trebuit să înţeleagă că onoarea nu se conferă Omului cel mai bun al anului, ci omului care-a marcat, prin activitatea sa (angelică sau demonică) viaţa societăţii.

Nu ne place că...

...aşa cum a dezvăluit un studiu epidemiologic american, deodorantele, dacă sunt folosite cu regularitate, produc maladia Alzheimer; nu ne place descoperirea aceasta nici în sine, şi nici pentru că se adaugă la şirul nesfârşit de studii medicale americane care ne aduc la cunoştinţă, o dată la două luni, că tot ce e bun pe lumea asta (de la şniţelul pane la un alb de Pietroasele, de la maioneză la cântecele *samba*) provoacă fie un cancer fatal, fie te paralizează pe trei sferturi.

Ne place că...

...La Sao Paulo, Brazilia, a avut loc nu de mult "Congresul vrăjitoarelor de magie albă"; ne place şi că la acest congres a participat şi Sultana Câmpina (26) din România, fiica Mariei Câmpina, zisă şi Regina Magiei albe.

Ne place că...

...fotograful Michael Mushalla a avut ideea să-l fotografieze pe tânărul şi talentatul violoncelist Matt Haimowitz, din Israel, aşa cum îl vedeţi în imaginea de faţă.

Ne place că...

...la Sydney, Australia, s-a deschis o expoziţie de pictură unde vizitatorii sunt invitaţi să pună mâna pe pânze sau sculpturi pentru a simţi tactil suprafeţele respective; ne place că iniţiativa celor de la "Object Gallery", care-au organizat expoziţia, nu vine din dorinţa de a fi originali cu orice preţ, ci are un scop bine precizat: să ofere orbilor posibilitatea de a "vedea" o operă de artă.

Nu ne place că...

...à propos de chestia de mai sus, pomenită în legătură cu originalitatea cu orice preţ, la "Crescent Theatre" din Birmingham, Anglia, se joacă un spectacol cu "Romeo şi Julieta" de Shakespeare în care Romeo este... femeie; iar regizoarea Nick Fogg, care a pus capodopera în scenă, susţine cu mândrie că a vrut să facă o versiune lesbiană a piesei.

Nu ne place că...

...bucătarul thailandez Penpan Sittitrai (76) a lansat în restaurantul săi gastronomic din Bangkok o ciorbă de lalele, băgându-şi în cap să o răspândească în toată lumea.

Ne place că...

...la Brăila a luat fiinţă, din iniţiativa a 23 de persoane, "Asociaţia de luptă împotriva telefoanelor celulare". Aşa cum a arătat Mihai Cruceanu, unul din liderii Asociaţiei, "suntem de-a dreptul stresaţi de celularele astea. Unde te uiţi, numai mobile. Zgomotul produs e enervant şi cei care deţin astfel de aparate nu mai au pic de respect pentru intimitatea oamenilor".

Ne place că...

...în aceeaşi ordine de idei, revista "Observator Cultural", din Bucureşti, a publicat o notă muşcătoare la adresa "melomanilor" care, în timpul unui concert dat la Ateneu de o tânără pianistă portugheză, nu s-au jenat să umple aerul cu ţârâiturile telefoanelor lor celulare.

Ne place că…

…îngrijorate (cum aflăm din revista V.I.P. – Bucureşti) de numărul mare de sinucigaşi care se aruncă în faţa metroului, autorităţile din Calcutta au instalat pe peroane difuzoare ce transmit muzică clasică întru liniştirea nervilor; şi, în acelaşi timp, au instalat postere cu un citat din poetul indian Rabindranath Tagore: "Nu trebuie să mori când lumea este atât de frumoasă".

Ne place că…

…vestitul cântăreţ englez Elton John se însoară. Ne place mai puţin (deşi nu e treaba noastră să ne amestecăm în viaţa lui intimă) că persoana cu care se căsătoreşte starul este un bărbat, pe nume David Furnish.

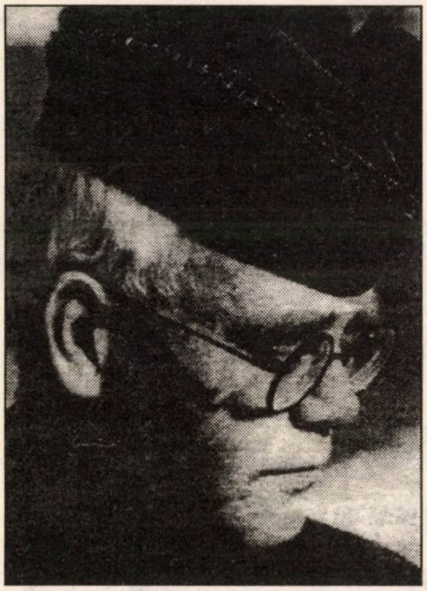

Nu ne place că…

…întrecându-i pe americani (ca şi pe judecătorii de la noi care se ocupă de procesul fostului ministru Iţic Mordehai) la capitolul lupta contra "hărţuirii sexuale", deputaţii finlandezi au votat o lege stipulând că orice bărbat care se uită fix la o femeie mai mult de cinci secunde poate fi dat în judecată pentru celebra tracasare.

Ne place că…

…pe când se afla în vacanţă la Mamaia, cântăreţei de muzică uşoară Elena Cârstea i s-a oferit un dar de-o originalitate incontestabilă: un admirator aflat pe litoral se arătase gata să cumpere o vacă şi să o lege de uşa hotelului pentru ca frumoasa interpretă să aibă lapte proaspăt dimineaţa.

Ne place că…

…creatorul de modă parizian Jean-Claude Jitrois a prezentat de curând bluza de faţă, împodobită cu o broşă Chanel.

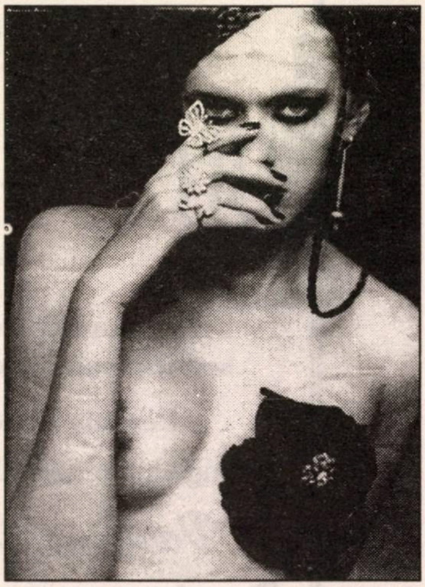

Nu ne place că…

…entuziasmaţi de isprava lui Bin Laden, care "le-a arătat el" americanilor, occidentalilor şi necredincioşilor în general, tinerii islamici din Indonezia s-au repezit să compere *suvenirurile* confecţionate ad-hoc întru cinstirea marii vedete: căni, tricouri, vederi etc. Nu ne place, de asemenea, că un musulman din provincia Gansu (nordul ţării), din China, patron de restaurant, a dat localului său, imediat după 11 septembrie 2001, numele "Tăiţei de vită Bin Laden"; ne place, în schimb, că poliţia chineză, care se uită chiorâş la musulmanii din oraş, mulţi la număr, l-a luat la bani mărunţi pe patron, cerându-i să dea jos firma, urgent.

Nu ne place că…

…doamna Katherine Knight, din Australia, l-a înjunghiat pe soţul ei cu 37 de lovituri de cuţit, l-a jupuit de piele, l-a tăiat în bucăţi (femeia lucrase câţiva ani la un abator), a luat capul decedatului, l-a pus la fiert într-o oală cu legume şi – pe urmă – a servit rasolul astfel preparat fiecăruia dintre copiii lor.

Ne place că…

…vrând să arate că organizaţia Al-Qaeda a lui Bin Laden nu este singura de acest fel, ci face parte dintr-o întreagă constelaţie de bande teroriste islamice, răspândite pe glob, d. Zbigniew Brzezinski, fost şef al Consiliului Naţional de Securitate din SUA, a lansat pe piaţă următoarea formulă: "Confederaţia teroristă".

Nu ne place că…

…d. Gabriel Moked, preşedintele Asociaţiei Scriitorilor Ebraici, a fost prins cu ocaua mică: el vâra mâna în banii Asociaţiei, îi băga în buzunar, apoi elibera chitanţe false din care reieşea că sumele respective fuseseră cheltuite pentru mese cu musafiri din străinătate şi alte manifestări literare.

Ne place că…

…aşa cum aflăm din cotidianul

"Independent", la Bucureşti a apărut (cu succes) pe scene o trupă muzicală alcătuită numai din… graşi. Numele formaţiei: Maheo. Cântăreţul Costi Brug (34 de ani) are 120 de kilograme, Raul Pădureanu (33 de ani) 125 kilograme, iar steaua feminină a grupului, Marilena, se învârte şi ea tot pe-acolo.

Nu ne place că…

…potrivit unei legi de la începutul secolului (trecut), copiii din statul Oregon (SUA) nu au voie să mănânce duminica îngheţată.

Ne place că…

…în ziarul "Independent" din Bucureşti a apărut o reţetă pentru rezolvarea problemelor importante de viaţă:

«Dacă aveţi o întâlnire importantă, de al cărei rezultat depinde viitorul dvs., puteţi apela la ajutorul unei vrăji pentru a fi sigură că aceasta va decurge aşa cum vă doriţi. Luaţi o sticlă curată, nu prea mare, pe care o veţi umple cu apă în clipa în care ceasul bate ora 12 noaptea, de preferabil de la o fântână, şi puneţi-o într-un loc întunecat, unde nimeni să nu o poate atinge. În ziua următoare cumpăraţi trei lumânări albe, de grosimea unui creion, şi trei flori de culori diferite. Veţi mai avea nevoie de câteva grăunţe de tămâie, un fir de busuioc şi multă încredere. În prima noapte cu lună plină, la miezul nopţii, pe o masă aşezaţi o tavă în mijlocul căreia puneţi sticla cu apă, după ce i-aţi scos dopul. Este important să urmaţi fiecare detaliu, căci în magie orice lucru are propria lui semnificaţie şi desele nereuşite ale acestui domeniu se datorează tocmai derogărilor de la reguli. Celor trei flori cumpărate li se smulg petalele, una câte una, începând cu floarea cea mai închisă la culoare. Petalele astfel smulse se amestecă între ele şi se distribuie în mod uniform în jurul sticlei. Aveţi grijă ca din fiecare să opriţi câte una pe care să o introduceţi în sticlă, împreună cu firul de busuioc şi grăunţele de tămâie, punând apoi dopul. Tăiaţi cele trei lumânări în câte trei părţi egale şi aşezaţi-le într-un mic vas cu sare, după care aprindeţi-le. Stingeţi lumina în cameră, aşezaţi-vă lângă masă şi cuprindeţi sticla cu amândouă mâinile, gândindu-vă intens la reuşita pe care o doriţi. Rămâneţi în această poziţie până când o lumânare se va stinge. În acest moment vraja este încheiată. păstraţi sticla în acelaşi loc şi în ziua în care doriţi să realizaţi cele propuse, înainte de a vă îmbrăca, stropiţi-vă pe tot corpul cu apa din ea.

Nu ne place că…

…deputatul Mădălin Voicu (fiul violonistului Ion Voicu), reprezentantul etniei Rromilor în parlament, a cerut, în cadrul luptei pentru stârpirea delicvenţei de toate felurile, ca hoţilor să li se taie, ca în Arabia Saudită, câte-o mână, iar celor condamnaţi pentru viol să li se taie penisul.

Ne place că…

…urmând exemplul guvernului de la Ierusalim, care, precum se ştie, refuză să poarte negocieri politice cu Arafat atâta vreme cât palestinienii nu renunţă la actele de terorism – guvernul de la Delhi a adoptat aceeaşi linie în conflictul indiano-pakistanez: nici un fel de tratative cu Islamabadul până când preşedintele Musharraf nu ia măsuri pentru curmarea provocărilor nesfârşite şi a asasinatelor comise de bandele islamice din Kashmir împotriva Indiei.

MAMAIA מַאמַאיַה

Restaurant
românesc
Grătar – pescărie

Aer condiţionat, ambianţă plăcută,
serviciu conştiincios, preţuri moderate.

Deschis zilnic între orele 12-24.

Vă rugăm a rezerva locurile prin tel. 523-7784

Vorbim şi româneşte.

Restaurantul MAMAIA

TEL AVIV, str. Ben Iehuda 192

JULES RENARD

Prăjitura stricată

Ce se întâmplă când, după ce ai pregătit o prăjitură pentru nişte prieteni invitaţi la masă, afli că aceştia nu mai vin?

Ei, ce să se întâmple?, veţi spune, o s-o mâncăm noi, o s-o mănânce alţii.

Ei bine, nu-i chiar aşa.

Doamna Bornet rupse telegrama de-a lungul liniei zimţate şi citi:

"Nu ne aşteptaţi. Indispuşi. Salutări. Lafoy."

– Ce păcat! oftă ea. Nu zău – întreabă-te şi tu: grozav motiv! Şi eu care am pus totul la punct!

– Chestii din astea nu ni se întâmplă decât nouă – spuse domnul Bornet.

Doamna Bornet reflectă:

– Ştii ce-mi dă prin gând? Există totuşi un mijloc să ieşim din încurcătură. Mâine vine familia Nolot. Prăjitura nu se strică de la o zi la alta. O s-o folosim.

Dar a doua zi, chiar în clipa când să aprindă lumânările, doamna Bornet primi o altă telegramă:

"Azi imposibil. Scuze. Nolot."

– Parcă-i un făcut – zise domnul Bornet.

Doamna Bornet, copleşită, cu buzele sărăcite de sânge, nu înţelegea această înverşunare a sorţii împotriva ei şi îşi deschise gura cât putu mai mare, pentru a nu zăgăzui ieşirea cuvintelor jignitoare.

– Şi să-ţi spună de-abia la ora nouă! Ce mitocani!

– Mai bine mai târziu decât niciodată. Oricum, caută de te linişteşte, mieluşeaua mea, nu cumva să dai ortul popii!

– Oh! Chiar şi ai de ce râde. Frumoasă chestie, n-am ce zice. De data asta prăjitura e pierdută de-a binelea.

– O s-o mâncăm mâine la prânz.

– Nu cumva crezi că ai să te îndopi cu prăjituri în fiecare zi!...

– Nici prin cap nu-mi trece, dar cum n-avem altă ieşire, ce să facem, ne resemnăm.

– Fie, să ne aruncăm bruma de avere pe gârlă, fără nici un rost – spuse doamna Bornet.

Înciudată în calitatea ei de stăpână a casei, ea petrecu o noapte albă, cu junghiuri la rinichi, în timp ce consortul dormea legitim şi – cine ştie – visa numai dulciuri de vanilie.

– Se linge pe buze încă de pe acum – gândea doamna.

Zis şi făcut. La prânz servitoarea aduse cu multă băgare de seamă prăjitura la masă. Domnul şi doamna Bornet o contemplară. Căzuse. Crema luase o culoare gălbuie şi se scurgea prin numeroase crăpături, iar pişcoturile se scufundau încetul cu încetul în ea. Ieri semănând cu cine ştie ce mândru castel, acum nu mai aducea cu nici o clădire, cel puţin dintre acelea ce nu sunt încă prăbuşite. Domnul Bornet păstră aceste observaţii pentru sine însuşi, iar doamna se apucă să taie felii. Silindu-se să le facă cât mai egale, îi spuse soţului:

– Tragi cu ochiul la cea mai mare, mâncăule!

Cuţitul dispăru sub valurile de cremă ce se prăbuşeau, scârţâi în farfurie, răspunzând supărător în dinţi, dar doamna nu reuşi deloc să fixeze limitele, să traseze cărări uscate, căci feliile se revărsau în permanenţă una peste cealaltă. Exasperată, doamna Bornet luă farfuria, răsturnând în cea a soţului jumătate din prăjitură, şi zise:

– Poftim, ia şi înfulecă.

Domnul Bornet îşi umplu o lingură de supă, suflă în cremă, atât i se păru de rece, şi nu luă decât o îmbucătură. Dar limba, stânjenită, refuză să o mestece. Domnul Bornet se strâmbă, apoi zâmbi din nou:

– Cred că are puţin iz.

– Ei, asta-i acum – spuse doamna. Câte mofturi mai faci! Nu ştiu, zău, cum să-ţi mai intru în voie cu mâncarea. Doamne sfinte, cât sunt de nenorocită!

– Încearcă şi tu – zise simplu domnul Bornet.

– N-am nevoie să încerc. Ştiu dinainte că nu are nici un gust rău.

– Încearcă totuşi. Înghite numai o linguriţă, una singură.

– Înghit şi două dacă vrei – zise doamna Bornet.

Şi într-adevăr, le mâncă pe amândouă, una după alta, zicând:

– Ei, ce are? Ce găseşti tu la prăjitura asta? E puţin stătută, atâta tot.

Dar nu mai continuă să mănânce. Descurajată, cât p-aci să-i dea lacrimile, când domnului Bornet îi veni o inspiraţie.

– Ascultă, de multă vreme nu i–am mai dat nimic portarului şi am băgat de seamă că de Anul Nou atenţia lui faţă de noi scade. Hai să renunţăm. Îi dăm lui prăjitura. Noi avem o viaţă întreagă ca să mâncăm astfel, nu-i aşa?

– Cel puţin pune partea ta înapoi – zise doamna Bornet.

Îl chemară pe portar.

După complimentele obişnuite:

– Pot să-ţi ofer prăjitura asta? spuse domnul Bornet, întinzându-i farfuria.

– Sunteţi mult prea bun, domnule – răspunse portarul – dar poate vă trebuie dumneavoastră?

– Da' de unde – spuse domnul Bornet. Mi-a ajuns până aici. Îşi apăsă nodul beregatei şi scoase limba.

Portarul, cu ochii aţintiţi asupra prăjiturii, cu nările umflate, ezită şi întrebă deodată:

– Prăjitura e cu ouă?

– Cum să nu fie – spuse domnul Bornet – nu poţi face o prăjitură bună fără ouă.

– Atunci n-am făcut nimica, nu-mi plac ouăle.

– Ce tot îndrugi, frate – spuse doamna Bornet. Are cel mult un gălbenuş ca să închege aluatul.

– Vai, doamnă, numai cât aud un cotcodăcit de găină şi-mi vine rău la stomac.

– Îţi spun eu – zise domnul – e minunată. Ai să te delectezi.

Ca dovadă, îşi vârâ degetul în prăjitură, apoi îl linse cu curaj.

– Se prea poate – spuse portarul. Nu mă pricep. Oricum, n-o iau. Mi-ar veni să vărs. Nu vă supăraţi. Vă mulţumesc foarte mult.

– Poate pentru soţia dumneavoastră?

– Nevastă-mea e la fel ca mine. Îi vine şi ei să verse. Poate că şi scârba asta e puţin de vină că ne-am luat.

– Nici pentru fermecătorii dumneavostră copii?

– Puştii mei, doamnă? Pe cel mai mare l-au apucat durerile de dinţi. Şi-i pierde prin toate ungherele. Dulciurile nu fac pentru el nici doi bani. Iar mezinul, bietul de el, nu-i încă învăţat cu bunătăţile.

– Destul – spuse doamna Bornet glacial. Lasă-l în pace. Nu-l putem sili. Nici nu avem dreptul. Ne pare rău, prietene!

– Da, destul – zise domnul Bornet, cu un ton de parcă ar fi gonit un cerşetor.

Cei doi se simţeau umiliţi. Portarul le observă nemulţumirea. Cuprins de scrupule delicate, nu vru să lase în urma sa o impresie rea, şi spuse politicos:

– Dumneavoastră, domnule, care sunteţi un savant, n-aveţi printre cărţile dumneavoastră vreuna cu scrisori gata scrise, imprimate cu urări de sărbători, pentru Sfânta Honorina de pildă? Iată ce mi-ar face plăcere şi mi-ar fi foarte folositor. O s-o aduc înapoi.

Nici măcar nu i se răspunse. Portarul se îndepărtă de-a-ndaratelea, zăpăcit, sigur că-i supărase, legându-se în sinea lui să facă, prin amabilităţile legate de funcţia lui de portar, să le treacă supărarea.

– Imbecilul! spuse domnul Bornet. Oameni lihniţi de foame. Deunăzi, ăl mic al lor sugea o foaie de salată.

– La urma urmei, asta nu-i decât orgoliu – spuse doamna Bornet. Grozav îi mai venea s-o primească.

Doamna nu-şi putea reveni şi bătea febril cu degetele pe micile tobe ale tâmplelor. Cu coatele sprijinite pe masă, domnul îşi consultă mâneca hainei. Într-adevăr, prăjitura era atât de greu de plasat, încât nu puteau face altceva decât să se dezintereseze de ea.

– Tare proşti mai suntem – spuse în fine doamna.

Şi apăsă cu putere pe para soneriei.

– Louise – vorbi aspru doamna Bornet – ia şi mănâncă asta. Brânza o să ţi-o păstrezi pentru mâine.

Louise luă prăjitura.

– Sper că-i dăm desert cu vârf şi îndesat. O s-o înfulece cât ai zice peşte.

– Depinde – spuse domnul. Nu aş băga mâna în foc. Fata asta se rafinează pe zi ce trece. Prinde obiceiuri pariziene. Poartă diamante de sticlă în urechi.

– Ştiu. De când dintr-o nesocotită generozitate am dus-o la circ, s-a apucat să jongleze cu farfuriile. Dar nu-şi va duce distracţia până la a-şi persecuta propriul stomac.

– Dacă mă întrebi pe mine, eu unul nu am nici cea mai mică încredere. Poate să înfulece prăjitura, dar poate să nici nu se atingă de ea.

– Aş vrea s-o văd şi pe asta.

Aşteptară puţin; apoi, pentru un motiv sau altul, aşa, ca într-o doară, doamna Bornet trecu prin bucătărie. Se întoarse scrăşnind din dinţi.

– Ghiceşte, dacă eşti în stare, unde-i prăjitura noastră.

Domnul Bornet se ridică, înălţându-se ca un semn de întrebare oscilant.

– Ghiceşte, îţi dau o avere.

– Spune, mor de nerăbdare.

– La lada de gunoi!

– Asta-i prea de tot!

– Mai jertfeşte-te şi altă dată pentru neruşinatele astea! Ajută-le să iasă din noroi, şi iată recunoştinţa: "Doamnă, n-am venit aici ca să mănânc prăjiturile dumneavoastră mucegăite!" Dar mă jur pe Dumnezeul meu că această neobrăzare a costat-o scump.

Dispreţuind cuvântul omenesc, doamna Bornet îşi îndepărtă cele cinci degete de la mâna dreaptă şi trei degete de la mâna stângă.

– Înţeleg foarte bine – spuse domnul Bornet, cu faţa cenuşie ca plumbul – că i-ai dat papucii.

– Lua-o-ar naiba!

Unul în faţa celuilalt, se aţâţau la răzbunare. Ea trăgând o tiflă îşi simţi urechile arzând, fruntea înfierbântată, obrajii în flăcări, iar el se întunecă din ce în ce mai mult, ca o fereastră în care bate soarele când storul se lasă încetul cu încetul şi îşi lăţeşte umbra.

În româneşte de Vera CĂLIN

Pensiune şi casă de părinţi

• NEVE BABOV •

Bat-Yam – Tel. 551-8342
Str. Admor Mibabov 2

Complet renovat şi dotat cu camere noi

- **Renovat şi modernizat cu camere noi**
- **Camere moderne pentru o persoană şi perechi**
- **Sinagogă plus studiu zilnic al Thorei**
- **Sală de lectură + activităţi de societate variate**
- **Grădini şi alte spaţii verzi pentru odihnă şi relaxare**
- **Supraveghere şi servicii medicale**
- **Strict casher. Atmosferă evreiască veritabilă**
- **Mijloace de transport frecvente şi comode.**

★

Cele mai apropiate linii de autobuz (în ordine):

8, 18, 9, 40, 42, 86

MIREL BRATEŞ

Cu G. Mosari despre dragoste

- **Pasiunea de la 17 ani**
- **Sunt omul unei singure soţii**

...Deşi n-are ochi de chinez şi nici nu vine dinspre Tibet (ci din Bacău), Goldenberg Mosari are surâsul calm-ironic al unui Dalai-Lama şi mimează o stăpânire de sine, un auto-control de adept al doctrinei confucianiste. În felul acesta îl *vedeam* şi-mi imaginam că e, pentru că, până atunci, de-abia ne-am cunoscut, atât cât se pot cunoaşte doi oameni care locuiesc în oraşe diferite şi frecventează, ocazional, reuniuni ale Asociaţiei Scriitorilor. În septembrie trecut, însă, Mosari – companion de drum în avionul Tel Aviv-Bucureşti – şi-a dezvăluit acea charismă "misterioasă" a lui, de om nostim şi prietenos, de causeur seducător şi... calamburgiu (unul din cazurile pe dos, în care ascultând *cum* vorbeşte un scriitor, îţi aminteşti, reflex, de *stilul* în care scrie – în cazul celor 6 cărţi ale lui Mosari: atrăgător, ataşant, în nota unei sugestive simplităţi, care cucereşte de la primele rânduri).

...Aşa s-a legat relaţia noastră prietenească, afectivă.

În ocaziile amintite mai înainte şi apoi în alte întâlniri, l-am ascultat cu atenţie şi plăcere – spontaneitatea, uşurinţa de a vorbi mult şi repede, registrul anecdotic se potrivesc tot atât de bine avocaţilor ca şi scriitorilor, ale căror însuşiri, de altfel, se intersectează; mi-am notat poveştile, confesiunile lui mai mult sau mai puţin intime transformându-le, indiscret, în această convorbire despre el.

– Vocaţia mea de scriitor? E vorba de... un vis de aur, de o veche pasiune. Am descoperit-o într-a cincea, când începusem să citesc foarte mult. Dădusem peste o ladă plină de cărţi şi citeam tot, uluit, pe rupte. Timp aveam suficient, pentru că de matematică, fizică şi chimie nu voiam să aud, le uram, îmi făceam lecţiile doar la română şi istorie. Poate de aici şi atracţia mea pentru Facultatea de Drept, unde unica "imixtiune" a ştiinţelor exacte o reprezenta Dreptul financiar (cu al cărui şef de curs am avut, de altminteri, relaţii pline de antipatie). Revin la pasiunea pentru literatură, care nu m-a părăsit defel până azi! Mă ispiteşte să scriu nu neapărat ideea de a-mi vedea numele tipărit pe cărţi – deşi, recunosc, îmi produce o stare de bucurie, de mulţumire, de satisfacţie. Pur şi simplu, însă, simt *nevoia* de a scrie. Vocaţia mea, aidoma unui scriitor...

– De ce "aidoma unui scriitor"?

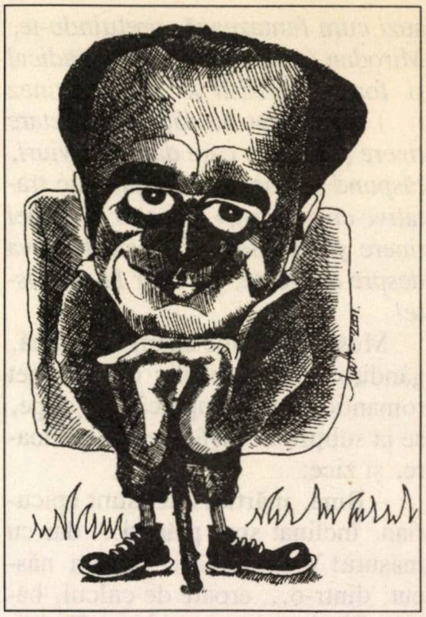

G.Mosari
văzut de E. Mattes

– Cum să spun? Ca şi zodia mea, cu suişuri şi coborâşuri, conştiinţa valorii literare e, cred, un act ce se desfăşoară în timp, cu abandonuri şi reveniri vinovate...

– Modestia nu mai este de mult un apanaj al scriitorilor, mai ales al celor cu vocaţie, ca dumneata. I-

Aviz cititorilor
revistei "MINIMUM"

A apărut într-un ceas bun

"Cartea de rugăciuni laice"

de I. Schechter

Ea este scrisă special pentru dv.
ca pentru toţi ceilalţi cititori

Cuprinde: reclamaţii, plângeri, suspine, calomnii, mirări naive, revolte prosteşti şi proteste inutile

Cartea unui laic impertinent care nu mai speră decât în Dumnezeu.

Se poate comanda la autor, în str. Salame 61, Tel Aviv,
cu condiţia unui cec de 40 de şekeli

La acest preţ unic cartea poate fi citită de două ori

I. SCHECHTER
Cartea de
RUGĂCIUNI LAICE

auzi cum fantazează, preţuindu-te, Mirodan (care e un literator radical şi foarte "british"): «Îl imaginez (...) înconjurat de câteva secretare tinere şi blonde care dau interviuri, răspund la corespondenţă, duc tratative cu editorii.» Apropo de femei tinere şi blonde... Povesteşte ceva despre dragoste, privitor la dragoste!

Mosari îşi pune capul în palmă, gânditor şi melancolic ca un poet romantic. Apoi, după câteva clipe, se ia subţire în derâdere, cu pudoare, şi zice:

– Bine, mărturisesc: sunt epicurian, înclinat spre plăceri... dar cu măsură! Vrei să râzi? M-am născut, dintr-o... eroare de calcul, băiat. Când mama, puţin mâhnită, mi-a spus: "Mi-am visat o fetiţă şi m-am trezit cu tine...", am asigurat-o că, în mod compensatoriu, ca să nu rămână toată viaţa cu acest regret, o să-mi placă fetele. Şi mi-au plăcut, am avut întotdeauna un cult pentru sexul frumos şi gingaş, însă n-am fost un Casanova! Dacă nu de altceva, atunci sigur din cauză că din toate episoadele erotice n-a prea ieşit mare lucru. De pildă, la 17 ani am fost prins în mrejele unei iubiri cu o fată foarte frumoasă... Scrisori de dragoste, întrevederi "tête-à-tête", un crescendo etc. etc. şi, când totul era mai avântat, mi-am păstrat independenţa şi suveranitatea cât de mult timp am putut, în ciuda avertismentelor că mă vor însura babele.

– Să nu-mi spui că n-ai mai fost înamorat! Deci: întâmplări vivante? Alte relaţii? Alte pasiuni?

– Şahul. Am fost campionul Liceului nr. 1 din Bacău şi am ajuns performer, cu două note de candidat maestru.

Sesizează că "strâmb din nas", nemulţumit că umblă cu mofturi, şi revine la ce-l întrebasem, povestindu-mi că fetele din şcoală erau îndrăgostite de el, pentru totdeauna dar fără nici o şansă – unul din motive fiind acela că, la vremea respectivă, era preocupat de probleme mult mai serioase, precum redactarea şi transmiterea la staţia locală de amplificare a emisiunii "15 minute de satiră şi umor".

– Mosari! E un nume domnos, nu?

– Da, e un nume rar şi frumos. Pentru mine e, în primul rând, un nume sfânt! Mi l-au dat la naştere – colaj onomastic, abreviere alcătuită prin alipirea primelor litere din numele fratelui tatei, Moşe, şi al mamei lor, Sara.

– Vreau să punem în discuţie şi chestiunea gravă a vieţii conjugale... Amoruri tomnatice, cumva? Ai avut şi alte neveste?

– Cu cununie, legitime – nu! Doar prietenii. Cu Rica – idealul meu în mariaj – m-am căsătorit în 1963 şi voi rămâne cu ea până la capăt. Sunt omul unei singure soţii!

– Dar nu şi al unei singure publicaţii... Dimpotrivă. Nu vreau să cad în speculaţii, dar se poate bănui – conform unui anumit soi de mefienţe – că temperamentul şi mediul jurnalistic destul de zbuciumat te poartă prin diferite redacţii...

– Mefienţe, aşa cum spui. Nu mă deranjează! Eu rămân egal cu... mine în orice "instanţă", aşa cum trebuie să fie un avocat: loial, eficient, volubil, cuceritor prin curtoazie şi temperanţă ş.a.m.d., că n-am de gând să divulg acum toate secretele.

– Ne oprim aici?
– Slavă Domnului!

B.B.C.

Bădărani.

Banditi.

Canalii.

Nou!

A apărut

CĂLĂTORII FĂRĂ GRANIŢE

de G. Mosari

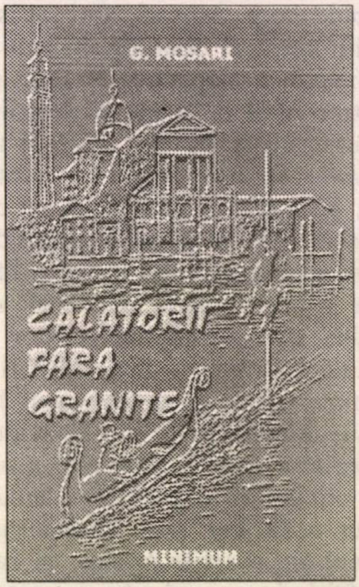

«În postura turistului, scriitorul ştie să surprindă în câteva fraze specificul locului, să-l definească prin intermediul personajelor sale, nu prin informaţiile copiate din ghidurile turistice. El stabileşte mereu o relaţie afectivă cu mediile străbătute. ... Altfel spus, pasionatul călător colorează afectiv originalul său jurnal de călătorie, alcătuit din mici întâmplări hazoase ce ne fac să credem că acolo pe unde circulă G. Mosari plictisul a fost eradicat de mult.»

(Ion Cristofor, Cluj-Napoca)

Preţul: 40 de şekeli
Comenzi la:
"REVISTA FAMILIEI"
POB 16598
Tel Aviv

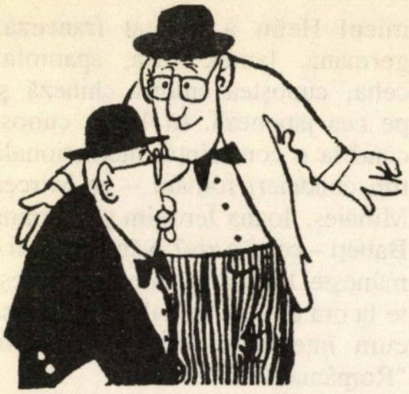

SE ZVONEȘTE CĂ...

...la redacția ziarului "Ultima oră" s-a petrecut luna trecută o scenă asemănătoare cu cea care marchează începutul încurcăturilor din "Scrisoarea pierdută" a lui I. L. Caragiale.

Dar, pentru a înțelege mai bine lucrurile, să ne amintim nițel de comedia lui Caragiale. Tipătescu, prefectul județului, trăiește cu coana Zoițica ("damă bine"), soția venerabilului fruntaș politic Zaharia Trahanache. El îi trimite amantei un bilețel chemând-o la el, și care se termină așa: "Vino tu ... la cocoșelul tău ... care de adoră, ca totdeauna, și te sărută de o mie de ori, Fănică".

De asemenea, pentru a înțelege mai bine cele ce urmează, trebuie să precizăm că cei de la "Ultima oră" (plus "Tribuna Magazin", plus "Orient Expres") au stabilit – din varii motive, pe care nu le discutăm aici – atât cu redactorii cât și cu colaboratorii lor că cine scrie la cotidianul din Salame nu va scrie și la celălalt cotidian de limbă română, recte "Viața noastră". Asemenea înțelegeri întâlnim la multe gazete din Israel și de aiurea, e un obicei vechi de când lumea. Obicei pe care însă nu toți colaboratorii permanenți ai "Ultimei ore" l-au respectat. Astfel, cu două-trei luni în urmă, poetul Shaul Carmel, președintele Asociației scriitorilor de limbă română, care întreține relații foarte strânse cu "Viața noastră", a uitat de înțelegere (gentlemen' agreement!), dând un interviu laV. N. Când i s-a atras atenția, el s-a fâstâcit, cerându-și scuze pentru accident și jurându-se pe ochii din cap că, de–aici înainte, nu va mai călca înțelegerea nici mort.

❖

Și-acum, după ce am instalat decorul pe scenă, să ridicăm cortina și să vedem despre ce e vorba. Săptămânile trecute, pe la 11 dimineața, la "Ultima oră" sosește un fax. I. Schechter, care tocmai citea corespondența din ziua aceea, se uită la fax, tresare, se șterge la ochi și apoi se așează încet-încet pe scaun, pornind a citi faxul cu atenție. Expeditorul era d. Shaul Carmel. Dar *adrisantul* (ca să păstrăm vocabularul lui Caragiale) nu era "Ultima oră", ci... "Viața noastră". Cum anume s-a produs încurcătura aceasta e o taină și-un mister la fel de greu de dezlegat ca și felul cum a ajuns bilețelul de amor al lui Tipătescu în buzunarul Cetățeanului turmentat și de la acesta la Nae Cațavencu, înverșunatul adversar politic al lui conu' Trahanache.

Faxul cu pricina – adresat "legăturii" lui Sh. Carmel de la "Viața noastră" – cuprindea cele mai prietenești salutări, exprima cele mai profunde sentimente de admirație și iubire la adresa ziarului sus-amintit și îl ruga pe redactorul-șef să publice un material – anexat la fax – unde se vorbea de noile succese ale trimițătorului.

Când a terminat de citit, Schechter a cerut celor din cameră să facă liniște și le-a dat să citească faxul. Se zvonește că vorbele rostite cu acel prilej de redactorii de la "Ultima oră" în legătură cu colaboratorul lor fidel sunt cu neputință de reprodus. Se mai zvonește că, aflând de cele întâmplate, d. Sh. Carmel n-a mai călcat de-atunci în redacția din Salame.

Nou!

A apărut

Ultima ninsoare

de Getta Berghoff

Ediția a II-a

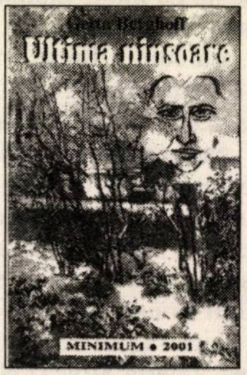

«O experiență de lectură cu totul surprinzătoare, unică pentru cititorul împătimit care sunt, mi-a prilejuit cartea Gettei Berghoff "Ultima ninsoare", republicată recent într-o versiune revizuită și adăugită.

"Ultima ninsoare" este o carte pe care o recomand cu căldură, pentru că în ea se vorbește despre noi, despre noi, despre rudele noastre apropiate, despre vecini și despre prieteni.»

(Virgil Duda, "Orient Expres")

«O carte care trebuie citită de contemporanii evenimentelor descrise, dar și de membrii generației mele și ai generațiilor mai tinere, pentru a înțelege o generație și o lume care a fost.»

(Lucian Zeev-Herșcovici, "Orient Expres")

Prețul: 50 shekeli

Comenzi la:

GETTA BERGHOFF
POB 2635
HOLON 58126

ETC... ETC...

••• Un sfat pentru persoanele şi instituţiile care trimit mai marilor zilei invitaţii la diferite recepţii, cocktailuri etc. Nu vă mulţumiţi a expedia invitaţiile prin poştă şi nici măcar printr-un şofer însărcinat să le introducă în cutia de scrisori. Altminteri, puteţi să o păţiţi precum cei de la Ambasada Română din strada Adam Hacohen, din Tel Aviv. Întocmind lista de invitaţi pentru o importantă recepţie care a avut loc nu de mult, diplomaţii români au pus-o, şi-ncă la loc de frunte, aşa cum e firesc, şi pe deputata Colette Avital, din Partidul Muncii. Dar, surpriză, deşi frumoasa parlamentară participă în vremea din urmă, cu regularitate, la diverse manifestări româneşti, ea nu a venit la recepţie. Absenţa ei a dat naştere la fel de fel de speculaţii: o fi în străinătate? o fi c-un picior în ghips? s-o fi certat cu ambasadoarea Valeria Stoica? Nici una, nici alta. În realitate, aşa cum s-a aflat ulterior, prin tatonări delicate şi diplomatice pe lângă Colette Avital, aceasta... nu primise invitaţia! Şi, întrucât fosta ambasadoare nu face parte din speţa celor care, în asemenea cazuri, rup telefonul ambasadei, întrebând: cum, mie nu mi-aţi trimis invitaţie? –, nu şi-a făcut apariţia la recepţie. Nu te duci în casa omului neinvitat... Morala fabulei: după ce trimiteţi plicurile cu cartonaşul alb pe la vedetele alialei, mai daţi şi-un telefon de control: aţi primit invitaţia?

••• Ca şi cum umbra lui Bin Laden care pluteşte pretutindenea nu era de-ajuns, ca şi cum criza economică – rea, ticăloasă – nu ar fi fost de-ajuns, lumea din alia s-a văzut ameninţată săptămânile trecute şi de altă năpastă: dorind să facă, aşa cum ceruse Ministerul de Finanţe, nişte tăieturi din buget, minţile luminate din conducerea radio-televiziunii s-au gândit să lichideze câteva emisiuni tradiţionale în limbi străine, în cap cu emisiunea zilnică (şi mică, mică) în limba română de la Kol Israel. Din fericire, cei cu iniţiativa au dat îndărăt, cedând în faţa protestelor de tot felul; cel puţin deocamdată pericolul din faţa porţii apărate de băieţii de la Ierusalim fu înlăturat...

••• Schimbări, acum la începutul lui 2002, în redacţiile publicaţiilor de limbă română. Claudia Löbelsohn şi Simelia Bron şi-au încetat activitatea de redactori la "Ultima oră", "Tribuna Magazin" şi "Orient Expres", fiind pensionate. De altă parte, tot din motive de vârstă, Iosif Petran a renunţat la postul de redactor-şef al săptămânalului "Orient Expres", rămânând în schimb colaborator permanent al tipăriturilor din Salame.

••• Cartea istoricului american Robert Levy, despre Ana Pauker (editată la University of California Press), a fost remarcată nu numai de Sorin Toma şi Michael Shafir (ale căror comentarii le-am publicat, nu de mult, în "Minimum"): voluminosul studiu, care aruncă o lumină nouă asupra controversatului personaj, atrage atenţia massmediei din Israel şi de-aiurea. Mai nou, a văzut lumina tiparului în "Jerusalem Post", sub iscălitura lui Alexander Zvielli, o amplă recenzie pe marginea lucrării: "Biografia vie, pasionantă şi temeinic documentată dă viaţă acestei importante figuri care merită toată atenţia".

••• Mai sunt şi de-ăştia. Michael Heim, şeful catedrei de slavistică de la Universitatea californiană UCLA nu s-a născut în România. Şi nici părinţii săi nu au venit în *State* de la Botoşani sau Hârlău. Tatăl era evreu-ungur, mama – americană get-beget. Talentat la limbi străine, micul Heim a învăţat franceza, germana, latina, rusa, spaniola, ceha, cunoştea cultura chineză şi pe cea japoneză. În 1992, cunoscând la o conferinţă internaţională trei condeieri români – pe Mircea Mihăieş, Ioana Ieronim şi Adriana Babeţi – ce şi-a zis? A învăţat şi româneşte. Limbă pe care o stăpâneşte la ora de faţă destul de bine, aşa cum înţelegem dintr-o notă din "România literară".

••• Arhitectul Lou Ghelerter (nepotul regizorului de teatru Moni Ghelerter), din Ierusalim, va construi la Bucureşti un mare centru comercial (zis şi Mall). Aflat la intersecţia dintre Şos. Ştefan cel Mare şi str. Vasile Lascăr (fostă Galaţi), centrul se va întinde pe o suprafaţă de 11.000 de metri pătraţi. El va cuprinde un supermarket, câteva zeci de magazine, dar şi un centru de distracţii (bowling, biliard), restaurante şi – în perspectivă – câteva cinematografe.

••• O idee bună a editurii "Polirom" din Iaşi. Voind să lanseze ca lumea o carte temeinic documentată despre poetul Paul Celan, *Polirom*-ul a publicat într-o ediţie bilingvă – franceză şi germană – lucrarea "Paul Celan – Biografie und Interpretation/Biographie et interprétation". E vorba de o culegere de texte alcătuită de istoricul literar prof. Andrei Corbea-Hoişie, din Iaşi, germanist de renume şi bun cunoscător al scrisului lui Celan. Cartea a fost tipărită în colaborare cu editurile "Hartung-Gorre" din Konstanz şi "Super", din Paris.

••• Atenţie, pe lista personalităţilor cu rădăcini în *trib,* să-l punem şi pe Haim Brezis. Nu de alta, dar citind săptămânalul "Observator cultural", din Bucureşti, privirea ne-a căzut pe următoarele rânduri, semnate de Mircea Ţeca:

«Anul acesta, Universitatea din Bucureşti a conferit titlul de Doctor

Honoris Causa unuia dintre cei mai importanţi matematicieni ai Franţei. Un strălucit om de ştiinţă, un excelent profesor şi, totodată, un mare prieten al României. Născut în 1944 în Franţa, Haim Brezis este profesor de clasă excepţională al Universităţii Paris 6 şi visiting distinguished professor al Universităţii Rutgers, membru al Academiei de Ştiinţe din Franţa şi al Academiei Europea, membru onorific al American Academy of Arts and Sciences şi al Academiei Române. Instituţii de primă mărime de pe trei continente i-au oferit numeroase premii şi disincţii. face parte din colectivele de redacţie a 29 de reviste de specialitate. Ocupă poziţii de vârf în mai multe instituţii, comitete şi comisii.

Pe linie paternă, rădăcinile profesorului Brezis se găsesc în România. Cu ocazia primirii sale ca membru onorific al Academiei Române, el a avut posibilitatea să regăsească urmele româneşti ale familiei sale. În urmă cu mulţi ani, străbunicul său a fost rabin în Ploieşti. Comunitatea evreiască din zonă, acum mult redusă ca număr, îi mai conservă încă amintirea (portretul rabinului este păstrat în sinagogă).

La recenta revenire în România, profesorul Brezis şi-a adus soţia şi cele două fiice pentru a le apropia de ţara înaintaşilor săi. Acest gest subliniază emoţia cu care a primit titlul de Doctor Honoris Causa din partea Universităţii din Bucureşti. "Am trei patrii: Franţa, Israel şi România", a afirmat în încheierea discursului de primire ca membru onorific al Academiei Române. I se decernase deja titlul de Doctor Honoris Causa la Louvain şi Haifa.»

••• Lipit de Internetul din livingul său din Haifa, Uly Vălureanu, omul-agenţie de presă (ISROpress există prin şi numai prin el), transmite cu regularitate ştiri la zi din viaţa *tribului:*

■ La Bucureşti a avut loc festivitatea de împărţire a primelor premii de televiziune ale publicului. Una din cele 11 categorii de premiere poartă numele regretatului publicist-muzician Iosif Sava. După cum scrie ziarul "Ziua", laureata primei ediţii a "Premiului Iosif Sava", Sanda Vişan, de la postul de televiziune TVR 2, a declarat: "Acest premiu se datorează echipei care a făcut ca TVR 2 să fie o voce culturală. E un premiu care onorează memoria celui care a ştiut să păstreze deschisă calea către toate orizonturile: Iosif Sava. E o datorie pe care ne-am asumat-o în 1999 şi pe care o vom duce până la capăt".

■ Sălile Kretzulescu ale Muzeului de Artă al României găzduiesc o expoziţie inedită de "Desene 1925-1962 Victor Brauner", organizată împreună cu Institutul Francez din Bucureşti, anunţă ziarul "Ziua". Cele 75 de lucrări ale lui Victor Brauner, reunite pentru prima dată în România, fac parte din colecţia muzeului Saint-Etienne. Desenele lui Victor Brauner sunt mărturia unei activităţi artistice neobosite, adeseori experimentale.

■ Ziarul "România liberă" a publicat un interviu cu regizorul Simcha Jacobovich, autorul filmului "The Struma".

Când Stelian Tănase şi Radu Gabrea au realizat anul trecut documentarul "Struma", scrie autoarea interviului, Iulia Blaga, aproape nimeni nu mai ştia la noi povestea scufundării, în ziua de 25 februarie 1942, a vaporului încărcat cu evrei originari din România. Recent, Festivalul Dakino a adus la Bucureşti un alt film despre vasul Struma, film terminat în acest an. Autorul său, Simcha Jacobovich, e considerat de Ryerson Review of Journalism "regizorul de documentare numărul 1 din Canada".

«Eu sunt şi producător, i-a spus regizorul ziaristei. Am o companie, "Associated Producers", în Toronto, cu care realizez cam 10-15 ore de film documentar pe an, pentru televiziuni din Canada, Statele Unite, Anglia (York Television). În 1996 şi 1997 am câştigat două premii Emmy pentru un film despre virusul Ebola şi unul despre traficul de copii din India. Dar din când în când mai şi regizez, mai ales documentare de lung metraj, cum e acest "The Struma".»

La întrebarea ce l-a determinat să facă filmul dedicat Strumei, Jacobovich a răspuns: «Familia mea e din Moldova. Părinţii mei sunt din Iaşi. Aproape toate rudele mele, în special cele din partea tatălui, au pierit în timpul războiului. Crescând, am văzut că n-am veri, n-am unchi, n-am mătuşi. Şi i-am întrebat pe părinţii mei ce se întâmplă. Atunci am aflat de prefectura poliţiei din Iaşi, unde şi tatăl meu a fost rănit, de unchiul şi vărul meu care au murit în trenuri etc. Amândoi părinţii au ajuns în Israel pe mare. Tata a plecat din România în 1947. Mama – care fusese deportată în Transnistria – n-a ajuns în Israel decât în 1951. Eu m-am născut în Israel. Am făcut filmul în memoria familiei mele, dar şi pentru că Struma a devenit un simbol pentru toţi evreii care au murit în timpul Holocaustului. Poate suna arogant, dar am făcut filmul şi pentru România, pentru că nu cred că Struma e doar o poveste a evreilor. Mereu am dorit să fac un film despre Holocaustul din România şi cred că atâta timp cât o ţară îşi neagă istoria, ea nu se poate elibera şi nu poate merge înainte. Multă vreme n-am găsit o coloană vertebrală, o poveste pentru filmul meu. Dar când am auzit, în august anul trecut, de acel băiat englez, Gred Buxton, care e scufundător şi care s-a hotărât să găsească vasul pe care şi bunicii săi se aflaseră, mi-am dat seama imediat că era ocazia aşteptată. Documentarea a durat mai mult de un an. A fost ca o anchetă detectivistică. Am făcut realmente jurnalism de investigaţie.» Regizorul a arătat că va mai prezenta filmul la Istanbul şi la Tel Aviv.

■ Ziarul "Jerusalem Post" prezintă în versiunea sa Internet o expoziţie de fotografii intitulată "Zidul Plângerii", realizată de Sandu Mendrea (născut în 1930 în România) şi fiul său Dinu Mendrea.

Sandu Mendrea a fost unul din cei mai cunoscuţi fotografi artistici din România, participând la peste 200 de expoziţii internaţionale de specialitate. În 1986 a emigrat în Israel împreună cu familia. Şi-a continuat activitatea de fotograf şi a venit de nenumărate ori să fotografieze la Ierusalim, la Zidul Plângerii.

Fiul său Dinu Mendrea, născut la Bucureşti, a început să fotografieze în adolescenţă. În timpul serviciului său militar în Israel a lucrat ca fotograf şi, la fel ca şi tatăl său, a folosit orice prilej pentru a fotografia la Zid. După ce a lucrat un timp pentru o revistă săptămânală, a urmat cursurile Institutului de artă Betzalel din Ierusalim. În ultimii ani a lucrat pentru edituri din Europa, a ilustrat Biblii şi cărţi de călătorie şi a scos o carte despre arta medievală din România. Expoziţia "Kotel – Zidul Plângerii" a mai fost prezentată la Copenhaga, Berlin, München, Frankfurt, Toronto.

■ Primarul din Ramat Gan – transmite cunoscuta ziaristă Tehila Ofer, una din corespondentele fidele ale ISROpressului – a avut o surpriză pentru publicul întrunit să sărbătorească Ziua Unirii României, la iniţiativa Ligii de prietenie Israel-România. Înainte de a-şi ebraiza numele, el se numea Barazani, nume de origine kurdă. Bar a fost colonel în Zahal şi general în Poliţie, comandantul Mishmar Hagvul din poliţia Israelului. El povesteşte că bunicul său a făcut drumul pe jos din Kurdistan până în Eretz Israel. La seara românească, el a dezvăluit că are şi alte rădăcini. "Mama mea s-a născut în România, la Sighet-Maramureş", a declarat el în aplauzele publicului, israelieni de origine română şi membri ai ambasadei române. "Ciocârlia" cântată de orchestra de muzicuţe a oraşului a adăugat un acord în plus originilor române a e primarului.

■ Aceeaşi Tehila Ofer se ocupă şi de o carte recent apărută:

«Eu n-am avut norocul să cresc pe strada Leca, am locuit pe o altă stradă din Bacău, de care nimeni n-a scris nici măcar o singură carte. Iar strada Leca îşi are de acum volumul doi şi al treilea e pe drum. După ce volumul I al cărţii "Noi, copiii străzii Leca" s-a epuizat, autorul, dr. Iulius Iancu, continuă să conducă barca băcăuanilor pe valurile nostalgiei. Care barcă? Un vapor întreg nu ajunge să cuprindă personajele pe care le descrie, cu cuvinte emoţionante şi cu schiţe naive. Între paginile volumului II se întâlnesc copii care au devenit universitari cu Zalman covrigaru' şi cu Haimeir, nebunul străzii. Nostalgia colectivă îi aduce pe malul Bistriţei, la cofetăria Abramovici şi la librăria Robinson din Bacău. Nostalgia autobiografică a doctorului Iancu îi aduce până la spitalul din Afula şi la Sportan din Haifa.

O carte scrisă cu inimă şi cu talent. Mama mea, care are 94 de ani, a citit-o cu lacrimi de emoţie. Bine, ea a cunoscut strada Leca. Dar şi îngrijitoarea ei, o româncă dezgheţată din Cluj, o citeşte cu interes şi doar din când în când îi cere mamei lămuriri (ştie de acuma ce e aia "heider" şi "şoihet"). Deci, o carte de interes universal, nu numai de interesul unei băcăuance ca mine.»

■ Ziaristul pensionar George Kelemen din Beer Sheva propune Institutului Yad Vashem să-l declare Drept între Popoare pe diplomatul român dr. Mihai Marina, care, riscându-şi viaţa în timpul celui de al doilea război mondial, a salvat numeroşi evrei din Transilvania ocupată de Ungaria. Propunerea este inclusă într-un articol care apare în revista "Orizonturi", editată de filiala din Beer Sheva a organizaţiei HOR.

Marina s-a născut în 1907 în comuna Apaşa de Jos din Maramureş şi a urcat treaptă cu treaptă în ierarhia din Sighet, accedând la înalta funcţie de prefect al Maramureşului, se arată în articolul din "Orizonturi". Cei cca. 60.000 de evrei din Maramureş puteau apela la nevoie la dânsul. Fratele său mai mare, Alexandru Marina – şef-redactor al cotidianului Frontul Maramureşului", l-a atacat în scris pe primarul antisemit notoriu, Filipaşcu.

În 1940, după Dictatul de la Viena, Marina a ajuns la Bucureşti, la Ministerul de Interne, iar în 1941 a fost detaşat la Ministerul de Externe. Datorită renumelui său, ca şi faptului că era cunoscător al limbilor maghiară şi germană, a fost numit consul la Consulatul Regatului României din Oradea, iar în 1942 a fost consul general până la închiderea consulatului, arestarea sa şi a celorlalţi diplomaţi de către autorităţile maghiare în 1944. În această perioadă 1941-1944, Marina a intervenit la autorităţile maghiare pentru îmbunătăţirea condiţiilor din ghetourile în care populaţia evreiască era internată. În 1944 a urmărit trenurile cu deportaţi evrei până la Auschwitz, sesizând prin intermediul ambasadorului român, Vespasian Pella, Crucea Roşie Internaţională asupra genocidului. În această acţiune profund umanistă a fost ajutat de colaboratorii săi Mihai Bologa, originar din Bârsana-Maramureş şi dr. Gh. Tite din Săpânţa-Maramureş, un cunoscut jurist. Pe lângă aceste intervenţii, a contribuit direct, cu soţia, la salvarea unor evrei ardeleni, pe care uneori chiar cu maşina Consulatului i-a trecut graniţa în România.

Ca o recunoaştere postumă a meritelor sale, o stradă din Sighet poartă numele său.

Prezențe, prezențe...

■ S-a scris mult și s-a scris frumos la moartea de nimeni așteptată a istoricului literar Zigu Ornea, de la București. Și multe fotografii ale marelui erudit s-au publicat. Unii, precum revista "Radio România" (nr. 255/2001) au închinat lui Zigu chiar coperta întâi. Remarcăm că aceeași publicație a consemnat încetarea din viață la Tel Aviv a lui Titi Acs. Regizorul Ion Vova (unul din veteranii emisiunii "Teatru la microfon") a evocat figura fostului său coleg de microfon, elogiind calitățile de regizor, compozitor și scenarist radio-TV ale lui T. A.

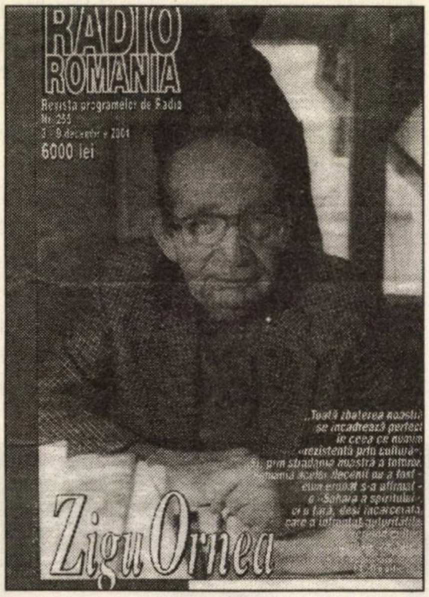

■ Pe Bianca Marcovici o găsim cu versuri în săptămânalul "Luceafărul", din București, și cu o schiță în tot săptămânalul "Tribuna", din Cluj. ■ Eugen Campus publică în lunarul "Vatra" din Tg. Mureș o cronică la cartea de versuri "Rumba neagră" de Solo Juster. ■ În revista "Cetatea culturală" din Cluj întâlnim două povestiri de G. Mosari: "Șah-mat" și "Cadoul". ■ Revista "Ateneu" din Bacău îl prezintă pe larg pe Andrei Fischof (un grupaj de poezii și o prezentare făcută de cunoscutul critic Cornel Moraru); de altă parte, revista ebraică "Epirion" publică un grupaj de poezii ale scriitorului din Haifa.

■ Gina Sebastian Alcalay este prezentă cu două articole în "România literară", din București.

■ Ion Cristofor continuă. După zecile de portrete consacrate scriitorilor din alia, el semnează în revista clujeană "Curierul" o prezentare a lui Radu Nor (Iosef Rudel), maestrul S.F.-ului contamporan.

••• Am anunțat, mai de mult, despre decorarea timișoreanului Ioan Holender cu ordinul "Steaua României". Nu de mult am avut prilejul să citim și cuvântul rostit la ceremonie de președintele Iliescu (extras):

«Dovedind calități manageriale deosebite, Agenția Impresarială "Holender", pe care ați constituit-o, a devenit una dintre cele mai vestite din lume. Printre primii artiști pe care i-a lansat pe plan internațional au fost, nu întâmplător, Ludovic Spiess, Ileana Cotrubaș, David Ohanesian, Marina Krilovici, Dan Iordăchescu, Ion Buzea, Ionel Pantea, alături de Placido Domingo, Jose Carreras și mulți alții.

Cu discreție, dar și cu tenacitate, ați continuat să susțineți și să promovați talentele românești, făcând cunoscută în Austria, arta și cultura noastră. Un exemplu elocvent în acest sens este și faptul că ați tradus în limba germană piese de teatru de Mirodan, Sebastian ș.a. De asemenea, Opera de Stat din Viena a concretizat, în 1997, unul din proiectele dvs. dragi – punerea în scenă a operei "Oedip", de George Enescu, primită cu entuziasm unanim, publicul vienez descoperind astfel capodopera enesciană. În cadrul Festivalului "George Enescu", în data de 26 septembrie, va fi prezentată, la Opera Națională Română, această coproducție a Operei de Stat din Viena și a Operei din Berlin. Recunoscut pentru calitățile dumneavoastră artistice și manageriale, care v-au asigurat o extraordinară reputație în toate marile teatre lirice din Europa sau America, ați fost solicitat să treceți la conducerea unui important teatru de operă, astfel încât, în 1988, ați devenit secretar general al Staatsoper Viena, pentru ca, în 1991, să fiți numit director general al celebrului teatru.

S-a împlinit, deci, un deceniu de când renumitul impresar a devenit renumitul director al unei Opere care se situează în topul teatrelor din lume, prin repertoriul impresionant în care ați dorit să includeți și titluri mai puțin cunoscute, prin prezența pe afiș, seară de seară, a tuturor numelor de referință, prin lansarea unor tineri soliști (printre care și mulți români), care apoi au devenit, la rândul lor, nume importante ale liricii mondiale.»

••• Corespondentul nostru Emanuel Aczel, de la Biblioteca Universității din Ierusalim, s-a aflat nu de mult în România. Cu acest prilej, el a vrut să vadă care este situația arhivelor și bibliotecilor cuprinzând documente despre istoria iudaismului românesc. Un subiect care interesează din ce în ce mai mult. Câteva constatări pentru "Minimum":

«Biblioteca și arhiva Federației Comunităților Evreiești din România. Existența acestei biblioteci și arhive este cunoscută de mult timp. În trecut, accesul la aceste fonduri al cercetătorilor din Israel a fost aproape complet închis. Faptul că fondurile respective n-au fost date în folosință cercetătorilor a făcut să presupunem că ele sunt bine păstrate și ferite de anumite consultări destructive. Din păcate nu așa s-a întâmplat. Parțial, fondurile bibliotecii și ale arhivei au fost păstrate în depozite neadecvate, supuse deteriorării. Ele au fost lăsate aproape complet neprelucrate, lăsate pe mâna unor persoane lipsite de orice pregătire profesională și care, în numeroase cazuri, au contribuit direct la deteriorarea, care friza uneori vandalismul, acestor fonduri.

În prezent, actuala conducere a Federaţiei s-a îngrijit să asigure depozitarea, prelucrarea şi accesul mult îmbunătăţit la aceste fonduri. Fondurile respective se află astăzi în trei locuri:

1) La biblioteca şi arhiva centrală a federaţiei, care funcţionează pe lângă Centrul de cercetare a Istoriei Evreilor din România. Ele se află pe str. Mămulari 3, în aceeaşi clădire cu Muzeul de Istorie a Evreilor din România. Fondurile bibliotecii şi ale arhivei se află în grija d-nei Brădăţan Emilia, o veche şi profesional foarte bine pregătită bibliotecară. Ea a selectat, prelucrat şi pus la dispoziţia cititorilor fondurile bibliotecii şi ale arhivei.

În fondurile acestei arhive se află, între altele: Arhiva centrală a Federaţiei Comunităţilor Evreieşti din România, Arhivele comunităţilor evreieşti din Bucureşti, Craiova, Sighişoara, Alba Iulia şi Piatra Neamţ (este cazul să menţionăm că arhivele comunităţilor evreieşti din Iaşi şi Bacău se află la Arhivele Naţionale din aceste oraşe). În arhivă se găseşte de asemenea un mare fond de fotografii, astăzi în curs de prelucrare. Fondurile acestei arhive au fost microfilmate de către un colectiv din Israel condus de Israel Vaiser de la Biblioteca Naţională din Ierusalim, microfilmele respective aflându-se la Arhiva Centrală de istoria evreilor din Ierusalim. Microfilmările arhivei continuă.

2) Biblioteca Templului Coral se află astăzi la "Băluş", fosta clădire de asistenţă socială a Federaţiei, pe str. Ripiceni 55-57. Se pare că aceasta este biblioteca cea mai mare a comunităţii. Fondurile acestei biblioteci sunt în curs de prelucrare de către trei bibliotecari de profesie. Sperăm ca şi această bibliotecă să fie accesibilă în scurt timp.

3) Un număr de periodice evreieşti se mai află în cotinuare la redacţia ziarului "Realitatea evreiască" din str. Popa Nan nr. 70, ele folosind ca sursă de documentare la redactarea ziarului. Faptul că ele se află în custodia d-nei Evelyn Fonea care, între altele, este o veche şi experimentată bibliotecară, ne face să credem că ele se află pe mâini bune. Desigur că transferarea acestor ziare la Biblioteca centrală ar fi de dorit, punându-le astfel la dispoziţia cercetătorilor.»

••• Unul dintre *dealerii* de succes din Bucureştiul de azi este tânărul Bogdan Podoleanu. El a învăţat meseria (agent de bursă pe cont propriu) în Wall Street şi, mai nou, conduce o agenţie în România, numită "InvesTech": tu, cetăţean, îi încredinţezi banii, iar dânsul se obligă să-i fructifice, prin investiţii bine chibzuite. Fotografia de faţă, reprodusă după lunarul bucureştean "Indigo", ni-l arată pe ambiţiosul tânăr (28 de ani) între asociaţii săi Alexandru Drijman (stânga) şi Filip Popinger.

••• Ne închipuim că ştim totul despre cineva şi, deodată, pac! – aflăm despre el lucruri nebănuite. Aşa ni s-a întâmplat nouă à propos de tinereţea ultra-cunoscutului Silviu Brucan (Tache pentru iniţiaţi), ziarist, politolog, ambasador în SUA, co-autor al "scrisorii celor 6" etc. etc. etc. Dintr-un interviu cu acesta, publicat în săptămânalul V.I.P., aflăm că la începuturile meseriei sale de ziarist, prin 1933, lucra la "Gazeta de seară", în calitate de cronicar monden. Omului i se pusese la dispoziţie o maşină şi trecea, noapte de noapte, prin toate barurile de lux (night-clubs) ale capitalei pentru a relata despre cine mai umbla pe-acolo: prinţese, actriţe, demi-mondene. Bravo, dom' Tache, nu te plictiseai la 20 de ani!

••• Hershkowicz... Hershkowicz... Este personajul unei cărţi apărute recent (cu sprijin financiar din partea Ministerului Culturii şi Cultelor) în editura "Eminescu", din Bucureşti. Prin mijlocirea acestui personaj, autorul se ocupă şi el niţel, ca tot omul, de *demonizarea* evreului. N-am citit scrierea. Reproducem, în consecinţă, recenzia semnată de criticul literar Alex. Ştefănescu în "Ziarul de Duminică":

«Om de ştiinţă, profesor, aca-

demician, Sorin Comoroșan are ambiția să fie și scriitor. Este o ambiție nesăbuită, care, în absența talentului literar, îl pune într-o situație jenantă. Succesul în alte domenii nu asigură nimănui succesul în literatură.

Cărțile pe care le-a publicat Sorin Comoroșan în serie după 1989 – "Exerciții de naivitate" (1993), "România, Societate cu Răspundere Limitată" (1995), "Treisprezece metamorfoze" (1996), "Oglinzile sparte" (1997), "Literatura – povestea unei ficțiuni" (1998), "Nedespărțirea de Borges" (2000) – sunt un amestec stupefiant de platitudini formulate într-un stil emfatic și elucubrații cu pretenții de filozofie, de ficțiuni năstrușnice și obscenități.

Cea mai recentă carte a lui Sorin Comoroșan, "Hearst II", este un fel de roman metaforico-filozofico-satiric, avându-i ca protagoniști pe fiul unui miliardar american, Hearst II (al II-lea) și pe portarul unui zgârie-nori (sediu al firmelor magnatului), Hershkowicz. Hearst II este un tânăr inteligent, zvelt și plin de grație, iar Hershkowicz – un ins scund și slinos, schimonosit de ură împotriva semenilor săi. Acest Richard al III-lea à la Sorin Comoroșan vrea să posede – printr-un transfer de personalitate – femeile cu care se culcă Hearst II, să juiseze în locul lui și, mai mult decât atât, să-l distrugă pe tânăr, determinându-l (telepatic, vrăjitorește, nu se știe exact cum) să bea, să consume droguri etc. Până la urmă, însă, binele învinge, prin dispariția miraculoasă a personajului malefic, din care nu rămâne decât "un morman puturos de carne mâncată de viermi", pe care un negru de la salubritate îl "ia scârbit cu două degete" și-l aruncă într-o pubelă.

Până a ajunge la acest deznodământ fericit, Sorin Comoroșan are timp să filozofeze în stilul lui caraghios ("Într-o lume în care nimic nu este sigur, trăim pe-o găoace fără probabilitate unu...") și, mai ales, să-și desfășoare fanteziile erotice scabroase ("Nobody se masturbează epileptic. Un jet spumos, alburiu, murdar, îi țâșnește din membrul care-i atârnă...").»

După cum se vede, d. Alex. Ștefănescu nu spune nimic despre ideea romancierului de a atribui maleficului personaj numele de Hershkowitz.

Nici noi nu spunem. Dar zicem...

••• Am amintit nu o dată în aceste pagini de d. Felix Copelman, președintele Comunității evreiești din Oradea. Cetățeanul a devenit celebru (în felul lui) după alegerile din iarna lui 2000, din România, când s-a repezit să-l felicite telegrafic pe senatorul C. V. Tudor, președintele Partidului România Mare, pentru frumosul succes repurtat în bătălia electorală. De-aici d-lui Copelman i s-a tras și numele de Kapolman, dar în zilele-acelea de noi. Un nume întru totul justificat.

O dovadă mai nouă cum că numele cu pricina i se potrivește 100% șefului din Oradea ne-a furnizat-o cunoscuta foaie săptămânală a d-lui C. V. Tudor. Într-un comunicat pe pagina întâi citim că printre laureații Premiului Național al Fundației "România Mare" se află și d. Felix Copelman, "pentru înțelepciunea cu care păstorește comunitatea evreilor din Oradea". În anii războiului, tipii kapo de la Treblinka sau din Transnistria primeau, ca răsplată pentru faptele lor, o strachină de ciorbă în plus, un braț de lemne să-și încălzească baraca sau, la o adică, dreptul de a pune mâna pe vreun inel de aur găsit la internații din subordinea lor. Astăzi, d. Kapolman primește o diplomă frumoasă și un cec.

P. S. Ne-a plăcut chestia cu *"păstorește* comunitatea evreilor". Termenul ni se pare bine ales. D. Kapolman, ca orice om priceput în treburile turmelor, suge de la două oi: și de la banii *Joint*-ului, trimiși prin Comunitate, și de la "România Mare".

Nou!

A apărut

Noi, copiii străzii Leca

de Iancu Iulius

IULIUS IANCU

NOI, COPIII STRĂZII LECA

Volumul II

Un om, un drum, o epocă

«Sunt încredințat că acest volum al II-lea al "Copiilor" – cuprinzând și dezvăluiri noi despre ***stradă,*** *și amintiri vii din anii israelieni ai doctorului, va fi citit de* ***fanii*** *lui Iancu Iulius cu același interes ca și cartea precedentă și că, la finele lecturii, cu toții vor spune: Iancu datorează străzii Leca existența lui ca om al condeiului, strada Leca îi datorează lui Iulius Iancu existența sa.»*

(Al. Mirodan)

«Sper că această carte va produce aceleași tresăriri sentimentale și nostalgice ca și primul volum, ceea ce mă va stimula să termin al treilea volum al trilogiei într-un viitor apropiat.»

(Dr. Iulius Iancu)

Cartea se poate obține la autor:

Reh. Hardof 17, Haifa,

Tel. 04/837-2758

Sport

••• Urmărim cu toţii zbaterea lui Betar Ierusalim din prima noastră ligă la fotbal de a scăpa de retrogradare. O eventuală cădere în "B" a galbenilor din capitală ar avea asupra băieţilor din oraş efecte nu mai puţin devastatoare decât un atentat cu bombă în piaţa Mahane Iehuda. Cum i-am putea ajuta pe Betarişti să evite pacostea? O singură soluţie. Să ia legătură urgent prin fax cu echipa Deportes Arica din Chile. Aceasta joacă în Divizia B. şi se afla nu de mult într-o situaţie tragică, fiind cu un picior în C. Atunci, conducătorii clubului au apelat, în disperare de cauză, la Eliana Merino. Femeia nu este, cum s-ar putea crede, o antrenoare-minune, ci o vrăjitoare. Punând ban cu ban de o parte, clubul chilean a angajat-o pentru a alunga duhurile rele din vestiare, de pe stadion, ba chiar şi din echipamentul jucătorilor. Rezultatele nu au întârziat să se arate. Numita Eliana s-a aflat lângă echipă înainte de meciuri, i-a purificat cu lumânări magice şi substanţe fumigene pe cei 11, iar aceştia au învins în ultimele două meciuri. Acum, conducătorii lui Deportes Arica, încântaţi, mai au de rezolvat o problemă: s-o convingă pe vrăjitoare să însoţească echipa şi în deplasare, dar asta costă mult, ar însemna ca femeia să lipsească zile-ntregi de-acasă şi, deci, să piardă o mulţime de clienţi. Dacă găsim o soluţie – spun jucătorii – va fi grozav; nu numai că scăpăm de retrogradare, dar avem şanse să câştigăm grupa şi să promovăm în A.

••• Federaţia Spaniolă de Fotbal a amendat cu 265 de dolari (acuma se calculează în *Euro*) un suporter al clubului "Extramadura", din Divizia B, pe motiv că a folosit un fluier în timpul partidei cu "Recreativo Huelva", încurcându-l pe arbitrul Carlos Clos Gomes şi silindu-l pe acesta să-l reclame pentru perturbarea întâlnirii. Avem de-a face, trebuie să recunoaştem, cu o sancţiune inedită (o adevărată premieră) în materie de comportare a publicului în tribune. Până astăzi, ştiam că nu e bine să fluieri în biserică; de azi încolo, am înţeles că nu e bine să fluieri nici pe stadion.

••• Nu de mult, un grup de 250 de tineri evrei canadieni au vizitat, unii pentru prima oară, israelul, pe gratis, călătoria lor fiind sponsorizată (mai pe româneşte plătită) de o asociaţie numită "Moştenirea Israelului". Ştirea aceasta n-are, de fapt, nici o legătură cu sportul. Are în schimb legătură cu tinereţile corespondentului nostru din Toronto (Canada), **Paul Slăvescu.** Aflând din ziare de excursia cu pricina, lui Slăvescu i s-a aprins un bec în memorie.

«Cu niscaiva ani buni în urmă (mai exact spus, răi, dacă trecem dincolo de expresia uzuală) – ne scrie el – pe vremea când combăteam în coloanele ziarului "Sportul" din Bucureşti, urma să însoţesc echipa de fotbal F. C. Argeş la un tradiţional turneu internaţional de fotbal din Israel.

Formaţia piteşteană – bine gospodărită şi aşezată de regretatul Puiu Rappaport, unul din puţinii conducători profesionişti ai balonului rotund din România, aflată la răscruce de interese departamentale şi "familiale" – se număra printre tradiţionalele protagoniste, prin cartea sa de vizită, dar şi prin relaţiile stabilite în lumea mare a fotbalului de către întreprinzătorul său preşedinte.

"Măi Paulică – mi-a zis într-o zi Puiu, cu vreo lună înaintea turneului, care, an de an, se desfăşura în timpul sărbătorilor de iarnă – te invit să mergi cu noi în iarna ce bate la uşă. La urma urmei, de ce-ar merge la acest turneu sub semnul Crăciunului şi revelionului, deci şi al vacanţei în Ţara Sfântă, numai diverşi "escu" prin naştere? De ce nu şi tu, un evreu care nu a acceptat să-şi ascundă identitatea şi obârşia? Te includem în delegaţie, cu biletele de avion, cazarea, masa şi diurna asigurate de organizatori". Tentantă ofertă, mai ales că de ani şi ani, majoritatea colegilor mei întrale fotbalului vizitaseră Israelul cu asemenea prilejuri, subsemnatul fiind "sărit" de conducerea gazetei, ca la capra din curtea şcolii primare "Moria Moses Gaster" din Bucureşti.

Totul părea în regulă până în dimineaţa zborului spre Tel Aviv. Ducându-mă la CNEFS (Comitetul Naţional pentru Educaţie Fizică şi Sport) pentru a-mi ridica paşaportul de rigoare, am fost trimis la redactorul şef al ziarului unde lucram. Acesta, vădit încurcat, mi-a comunicat că "de sus" (adică de la secţia de presă a partidului) i s-a spus că, "aflându-se" (?!) de deplasarea unui ziarist la turneul internaţional de fotbal din Israel, unele ambasade ale ţărilor arabe au considerat, în contextul situaţiei din zona Orientului Mijlociu, că acţiunea ar fi considerată un act de inamiciţie la adresa lumii arabe, ceea ce ar putea declanşa un conflict diplomatic cu România!

N-a fost pronunţat, în alocuţiunea boss-ului din strada Vasile Conta către ziaristul Paul Slăvescu, cuvântul "evreu". Acesta plutea însă în biroul capitonat cu catifea roşie. Deşi conflictul israeliano-arab se manifesta de multă vreme în regiunea invocată, acolo unde mulţi ziarişti de la "Sportul" poposiseră în acel interval de timp fără "conflicte diplomatice"... bref, am rămas acasă.»

Ştiaţi că...?

...în 1993, după încheierea acordurilor de la Oslo, d. Shimon Peres a declarat:

"OEP-ul s-a schimbat complet. Israelul a obţinut prin acest document tot ceea ce ceruse".

STAN VLAD

Corespondentă din Bucureşti

La noi, la început de an, totul e nesigur

- **Ole, ole, ole – viza Schengen nu mai e!**
- **Năstase nu e-n toate!**
- **Cam 20 de dolari, venitul lunar minim garantat!**
- **Vârsta de aur a teatrului românesc**

Ca toată lumea, am intrat şi noi în 2002! Cum am intrat, cam ştim; cum vom ieşi, rămâne să vedem! Începem cu o veste, într-un fel, bună: de la 1 ianuarie 2002, putem călători prin Europa (în ţările din spaţiul Schengen) fără vize de intrare. Cum s-ar zice – liber! S-a strigat peste tot în ţară: "Ole, ole, ole – viza Schengen nu mai e!" Ca în 1989, când dispăruse Răposatul. Pe străzi şi în pieţe s-a strigat acelaşi cântec şi s-a fluturat acelaşi tricolor cu gaură. Pe moment lumea s-a bucurat. De idee. De realizarea ei practică nu se bucură prea mulţi. La fel ca în 1989, momentul este urmat de de o serie de condiţionări, impuse nu de occidentali (la intrarea în ţările lor) ci de români (la ieşirea din România). Trebuie să ai bani, şi încă mulţi: pentru tot felul de asigurări, pentru călătorie – minimum 500 de Euro. Ai voie să stai pe-acolo doar 90 de zile într-un an, dar să nu lucrezi. Să fii turist în adevăratul înţeles al cuvântului.

Eliminarea vizelor Schengen a adus bucurie celor bogaţi (avem în România peste 60.000 de multi-miliardari) precum şi ţiganilor şi celor cu intenţii infracţionale. Şi unii şi alţii (cu aceleaşi intenţii pentru îmbogăţire pe căi necinstite) vor găsi banii necesari pentru a-i… investi în acţiuni specifice în ţări capitaliste dezvoltate. Imensa majoritate a românilor îşi vor purta necazurile tot pe-acasă. Oricum, măcar pentru prestigiu e bine că nu mai avem nevoie de vize!

Privind în ansamblu situaţia din România, nu am intrat cu prea multe speranţe în noul an. Dacă în ce priveşte politica externă România a făcut ceva progrese în primul an de guvernare PSD – partidul lui Adrian Năstase, întrucât Ion Iliescu nu mai are nici un rol în acesta – în ce priveşte politica internă, lucrurile stau chiar mai prost ca la începutul guvernării. Am mai notat în unele corespondenţe tendinţele de acaparare a puterii statului de către Adrian Năstase, primul ministru al ţării şi preşedintele partidului de guvernământ – PSD. Adrian Năstase cochetează tot mai evident cu stilul dictatorial personal, cu cultul personalităţii.

Pe vremuri, când lucram la "România liberă", nu aveam voie să edităm nici un număr de ziar fără a vorbi de Ceauşescu. Azi, nu-i buletin de ştiri la Radio şi TV fără ca prima ştire să nu fie despre vreo activitate (oricare) a lui Adrian Năstase. În ziare e mai greu, dar cele obediente puterii îi ridică zilnic osanale primului ministru. Până şi în noaptea de Anul Nou, în prim plan a fost dat mesajul lui Năstase şi abia apoi cel al lui Iliescu, care este totuşi preşedintele ţării!

Dacă ne-am lua după raportările făcute la sfârşitul anului trecut de către guvernul lui Năstase, cam totul este la… pozitiv; în ce priveşte creşterea P.I.B.-ului, a producţiei, a exportului etc. etc. Mai modest (oare?), Ion Iliescu vine cu date şi aprecieri care arată că nu stăm chiar aşa de bine, că mai sunt încă foarte multe de făcut. Presa independentă (câtă mai este) a semnalat discrepanţele dintre umflarea în pene a lui Năstase şi o oarecare apropiere de realitate a lui Iliescu. De altfel, între palatele Cotroceni (unde stă Iliescu şi ai lui) şi Victoria (unde stă Năstase şi clanul său triumfalist) apar mereu neconcordanţe, chiar dispute, dar despre acestea avem timp să scriem, mai ales că se accentuează. Cine va câştiga nu se poate prevedea. La ora actuală Năstase e în toate; fără el nu se poate!

Firava opoziţie românească (cea din Parlament) a încercat câteva moţiuni, chiar şi una de cenzură; dar fără nici un succes. Pesedizarea României este totală; nicăieri nu poate mişca nimic fără ştirea şi forţa de stopare a PSD. Exact ca pe vremurile dictaturii. Doar ici-colo unele ziare independente (încă) fac opoziţie faţă de putere şi aduc în prim plan realităţile româneşti aşa cum sunt.

Într-un an, de când se află efectiv la putere, guvernul Năstase a depreciat şi mai mult nivelul de trai al populaţiei, care nici aşa nu era prea ridicat. Sindicatele (care la început au fost "cumpărate" de putere) au început să se mişte, urnite din loc de starea generală a salariaţilor. Segmente tot mai numeroase din rândul populaţiei se agită, încep să protesteze sub diferite forme. Este tot mai clar că mocneşte ceva.

Guvernanţii au simţit şi ei că s-ar putea să fie puşi în faţa unor situaţii critice, nedorite. De aceea, la început de an au înmulţit promisiunile privind mărirea salariilor, recorelarea pensiilor (situaţia pensionarilor, cu 30-40 de dolari pe lună în marea lor majoritate, este de-a dreptul dramatică) şi alte… binefaceri pesediste cu care să mai amăgească populaţia. Mai mult, din

2002 guvernul a venit cu o… iniţiativă: asigurarea venitului minim garantat fiecărui locuitor al României. Este valabilă pentru cei care n–au nici o sursă de venit (nu lucrează, n-au pensie sau alte forme de ajutorare). Fiecare din aceştia va primi lunar un ajutor de 630.000 de lei (cam 20 de dolari). Ajutorul va creşte cu fiecare membru al familiei. O familie cu cinci copii care nu câştigă nimic-nimic va primi ceva peste două milioane de lei lunar. Guvernul zice că în 2002 va plăti acestei categorii de cetăţeni peste 5.700 miliarde lei. Dar, care cetăţeni? Se pare că este vorba despre ţigani, oropsiţi ai soartei, declasaţi, vagabonzi. Cum se poate trăi cu 630.000 de lei pe lună când un kilogram de carne costă cam 150.000 de lei, un litru de ulei cam 35.000 de lei, un kilogram de făină cam 15.000 de lei etc. Apoi, cheltuielile pentru întreţinerea casei sunt enorme; numai încălzirea costă cam 700.000-800.000 de lei lunar pentru o cameră!

Oricum, o asemenea măsură stimulează nemunca, încurajează lenea, ceea ce îi nemulţumeşte pe cei care muncesc.

Guvernul a mai avut o iniţiativă: a dat ucaz pe ţară ca să se ofere cadouri cu ocazia sărbătorilor de iarnă, îndeosebi la azilele de bătrâni, în spitale cu boli cronice, la casele de copii orfani, handicapaţi şi alţi neajutoraţi ai soartei. Însuşi preşedintele Iliescu s-a dus cu punguliţa de fructe şi dulciuri la bătrânii năpăstuiţi din cămine ale mizeriei. La fel Năstase, apoi miniştrii şi demnitarii centrali şi locali. Toată suflarea românească a fost îndemnată să-i ajute pe cei aflaţi în nevoie. Televiziunile, presa şi toate mijloacele de informare au fost mobilizate să îndemne oamenii la faceri de bine. S-au dat amărâţilor (şi au fost tare mulţi) tot felul de lucruri (multe nefolositoare), dar cel mai mult s-au dat fructe, dulciuri, sucuri; unii au adus chiar şi zahăr, ulei şi alte alimente de imediată folosinţă. Au ieşit scandaluri; la Craiova, primăria a dat săracilor şi câte un pachet cu carne stricată (nu numai aici s-au dat alimente alterate). Aşa-i când totul se face ca sarcină de la partid. Alta-i când omul dă din tot sufletul.

Pentru toate aceste dăruiri s-a făcut zarvă multă. Politicienii au apărut în prim plan ca fiind cei mai grijulii cu soarta defavorizaţilor societăţii. S-a dorit să se creeze impresia că suntem un popor cu bunăstare generală, că avem ce şi de unde să dăm. Dar cum de sunt atât de mulţi cei cărora merită să le dăm?

Problema esenţială, capitală a României o constituie lupta împotriva corupţiei, de jos până la cel mai înalt nivel. Dacă nu reducem cât de cât corupţia, n-avem nici o şansă să inrăm în NATO şi în Uniunea Europeană. Ne-au condiţionat atât NATO şi SUA, cât şi Consiliul Europei şi Uniunea Europeană. Obligaţi de forurile internaţionale să facă ceva împotriva corupţiei, atât preşedintele Ion Iliescu cât şi premierul Adrian Năstase au declarat, la cumpăna dintre ani, că vor porni acţiuni ferme pentru stoparea (măcar) a evoluţiei corupţiei. Ion Iliescu a fost vehement şi vrea chiar mai mult: rezultate palpabile.

Românii sunt sceptici în această privinţă; nu au încredere că se va face ceva. Poate că vor fi "înghesuiţi" nişte peştişori. De peşti mari şi mai ales de rechini nu poate fi vorba. După unele din ultimele dezvăluiri ale presei independente, nici

REŢEAUA MAGAZINELOR DE CARTE ROMÂNEASCĂ

• Romane • Dicţionare •
• Ghiduri turistice •
provenite din vasta producţie editorială din România de astăzi

AFULA: Kikar Atzmaut 7 (În pasajul Ophir Center)
TEL.: 06/659-6014
ASHDOD: Merkaz Mishari Daled, magazin nr. 33 Haim Schapira
Tel.: 08/866-5388
BAT YAM: Str. Balfour 60. Tel.: 03/659-2484
BEER-SHEVA: Str. Histadrut 56. Tel.: 07/623-6738
HAIFA: Str. Herzl 61 (Kikar Talpiot). Tel.: 04/867-1292
IERUSALIM: Str. Yaffo 63 (în pasaj). Tel.: 02/625-0612
NATANIA: Str. Smilanski 10 (în pasaj). Tel.: 09/861-5860
PETAH-TIKVA: Str. Pinsker 9. Tel.: 03/904-0225
RISHON LE ZION: Str. Rotschild 9. Tel.: 03/969-8724
RISHON LE ZION: Str. Herzl 47. Tel.: 03/967-1807
TEL AVIV: Str. Solomon 20 (vechea Tahana Merkazit).
Tel.: 03/687-3606
TEL AVIV: Str. Allenby 48. Tel.: 03/517-5877
TEL AVIV: Staţia nouă de autobuze, et. 3, magazinul nr.3243
(sub Mac Donald). Tel.: 03/687-7949

Direcţia: tel. 03/562-0711, 562-0714
Iolanda: pelefon 054/829-163

CASETE AUDIO cu:

Poveşti pentru copii
Muzică uşoară şi populară românească

Ultimele noutăţi la GALINA

Ion Iliescu nu-i curat sută-n sută. Adrian Năstase – omul cu şapte case – ar trebui să înceapă lupta împotriva corupţiei cu el însuşi. Apoi, în fruntea partidului de guvernământ, a Parlamentului, a guvernului, a ministerelor, a prefecturilor şi a altor instituţii de stat centrale şi locale, corupţii sunt, vorba aceea, "câtă frunză şi iarbă". Dacă pedepseşte corupţii, cu cine mai rămâne Năstase în partid? Ar fi mai bine să schimbe numele partidului şi să-i zică PCR – Partidul Corupţilor din România. Aşa spune şi crede toată lumea.

Anul trecut, opinia publică a fost informată că au început unele anchete şi acţiuni în justiţie. Dar nu s-au finalizat şi nu se ştie pe unde zac dosarele penale. Şi oricum, cazurile cele mai importante se refereau la cei care au fost la putere (răzbunare politică?!), nu la cei care sunt azi în fruntea bucatelor. Anchetele începute în vechea guvernare împotriva celor mari de azi (inclusiv dosarul Iliescu – cartea de la Paris cu "Eterna şi fascinanta Românie") au fost... clasate, se zice chiar distruse.

Anul abia a început. Guvernanţii nu se grăbesc să-şi îndeplinească obligaţiile pe care şi le-au luat faţă de forurile internaţionale în ce priveşte corupţia. În fapte, nu în vorbe!

În schimb, respectă cu destul de multă conştiinciozitate ucazurile pe care le-au primit de la Fondul Monetar Internaţional, odată cu acordarea primei tranşe de împrumut. Se aliniază cu preţurile la nivelul valorilor occidentale. De la 1 ianuarie 2002 a pornit un nou val de scumpiri la produsele şi serviciile de bază: energie electrică, termică, combustibili etc., depreciind tot mai mult standardul de viaţă al populaţiei, trimiţând în groapa hidoasă a sărăciei noi şi noi categorii de cetăţeni!

E cazul să încheiem aceste note întristătoare; dacă am întrezări oarecari perspective îmbucurătoare le-am consemna!

❖

La sfârşitul anului trecut am avut totuşi prilejul de a urmări o manifestare care ne-a încălzit sufletul: sub genericul "Vârsta de aur", la Teatrul Naţional din Bucureşti s–a desfăşurat cea mai frumoasă întâlnire a oamenilor de cultură din România, predominând cu prezenţa tot ce are teatrul românesc (şi are) mai frumos. Actori, actriţe, regizori şi alţi oameni de cultură care au trecut de vârsta de 60 de ani au primit o binecuvântată onoare şi răsplată pentru strălucitele lor activităţi în slujba culturii româneşti. S-au dat şi premii în bani, cu sume variind între 50-80 de milioane de lei fiecăruia. Peste două miliarde de lei au intrat în buzunarele goale ale stelelor culturii româneşti. Desigur, nu-i o sumă impresionantă când atâţia multi-miliardari de carton dau numai pentru un fotbalist mai cu nume atâţia bani cât au luat oamenii de cultură la un loc!

Opera aceasta de mecenat a iniţiat-o directorul unei agenţii turistice, "Marshall", pe nume Ion Antonescu, care-i şi secretar de stat în Ministerul Culturii şi Cultelor. Banii n-au fost de la stat, ci au fost strânşi de la firme private, principalul sponsor fiind chiar agenţia d-lui Antonescu (cu peste două miliarde de lei).

A fost o iniţiativă minunată, prin aducerea în prim plan a stelelor culturii româneşti din generaţii care se duc. Atmosfera, desfăşurarea întâlnirii au fost de o frumuseţe fără seamăn.

De ce s-au scandalizat atâţia de la noi şi de prin Occident când Arik Sharon l-a comparat pe Arafat cu patronul organizaţiei teroriste A-Queda?

În definitiv, dacă ne luăm după fapte, şeful din Gaza este de-Osama cu Bin Laden.

Bursa personalităţilor din alia

În urcare

Avraham Poraz, deputat din partea partidului Shinui: hotărârea lui de a interveni pe lângă Nahman Shai – directorul Radio-Televiziunii israeliene – în scopul de a se renunţa la ideea nefericită de suprimare a emisiunilor în limba română de la radio "Kol Israel" a fost primită cu deosebită satisfacţie de miile de auditori ai vechiului şi binecunoscutului post.

Dr. Elena-Esther Tacciu, critic şi istoric literar, şi **Prof. Dr. Riri Manor,** specialistă în oftalmologie, poetă: înfiinţarea "Asociaţiei Scriitorilor Israel-România", la care cele două au pus umărul în mod deosebit, a "stârnit valuri" în rândurile lumii culturale din alia, care urmăreşte cu interes evoluţia evenimentelor.

În scădere

Comitetul de redacţie al revistei "Izvoare", publicaţia Asociaţiei scriitorilor de limbă română: după ce între penultimul şi ultimul număr al revistei trecuseră patru ani, declanşând un val de *băşcălii* pe seama celor responsabili, acum se pare că lucrurile merg pe acelaşi drum; ultimul umăr (cel mai nou, care va să zică) a apărut în anul 2000, noi ne aflăm astăzi în 2002, iar lumea scriitoricească n-a primit nici un semn cum că se urneşte ceva.

SCURT

- **Un capitol glorios**
- **Vor munţii Borşei!**
- **Să fie clar!**

«Ţiganii şi ungurii îşi bat joc de ţară, iar evreii o jefuiesc metodic. Şi ne mai mirăm că mor românii de foame. Uite, de-aia mor de foame!»

❖

«E greu să-i mai clinteşti pe borfaşii de greci (care au cumpărat întreprinderea Romtelecom, **n. red.**), mai ales că în spatele lor sunt gangsterii evrei, iar dacă te-ai luat de ei, nu te mai spală nici Dunărea, nici Iordanul, din "fascist" şi "antisemit" nu te mai scot 100 de ani, ştiţi placa.»

❖

«Iar pentru mine, capitolul Transnistria şi felul cum s-au purtat românii ca administratori ai unei ocupaţii militare româneşti este un capitol glorios din istoria Omeniei Româneşti» *(Dintr-un articol de Ion Coja).*

❖

«Am ajuns să vedem şi culmea neruşinării. 36 de evrei, din lumea întreagă, revendică… Munţii Borşei! În total, nu mai puţin de 42.412 hectare. Aproape cât tot Statul Israel.»

❖

«Nu vă e ruşine? Cine sunteţi voi să vă răfuiţi cu un martir (referire la mareşalul Antonescu, **n. red.**) al poporului român? Nişte păduchi, asta sunteţi! În România n-a existat nici un holocaust, să fie clar! Nu românii i-au omorât pe evrei, ci evreii i-au omorât pe români şi continuă să-i mai omoare şi acum, prin înfometare şi viaţă mizerabilă.»

(Din "România Mare", Bucureşti 2001)

Cazul (dar şi necazul) Gheorghe Zamfir

Agenţia ISROpress din Haifa transmite:

«Ziarul "Evenimentul zilei" publică un articol în care se referă la deteriorarea relaţiilor dintre celebrul naist Gheorghe Zamfir şi senatorul Corneliu Vadim Tudor, preşedintele Partidului România Mare, directorul săptămânalului antisemit "România Mare".

C. V. Tudor, scrie "Evenimentul zilei", i-a promis naistului un loc în Senat, dacă îl sprijină în campania electorală. Zamfir s-a dat în spectacol pentru succesul lui Vadim, dar acesta a uitat de promisiunea cu senatul… Naistul s-a căinat că după ce s-a asociat cu C. V. Tudor a fost "marginalizat şi tratat ca ultima otreapă".

Gh. Zamfir – care mărturiseşte că a ajuns susţinătorul lui Vadim deoarece preşedintele Emil Constantinescu nu i-a dat casă şi a sperat că o va căpăta cu ajutorul lui C. V. T. – nu e chiar atât de inocent pe cât vrea să pară, continuă ziarul. Celebrul naist a dat la iveală, în "România Mare", convingeri apropiate de cele ale lui C. V. Tudor şi foarte apăsat formulate. E drept că într-un stil pe alocuri delirant, dar cu bătaie în aşa-numita şi de el "conspiraţie evreiască mondială", în masonerie. Convingeri formulate cu un ton incendiar, încât izolarea i s-a tras nu numai de la prieteşugul cu C. V. T., ci şi de la propriul său extremism. Talentul, cu cât e mai mare, nu funcţionează ca o circumstanţă atenuantă. Marele naist care este Gh. Zamfir ar fi trebuit să ştie că nu poate adopta un limbaj de ciomăgaş politic fără să aibă de suferit consecinţele de care se plânge. Şi chiar dacă se plânge că a fost înşelat de C. V. T. şi se desparte de el, maestrul Zamfir nu e mai puţin vinovat şi după aceea pentru ceea ce a publicat în "România Mare".»

Nota redacţiei: Cititorii noştri îşi amintesc desigur că în urmă cu câteva luni am publicat în aceste pagini două-trei fragmente dintr-un vast ciclu de articole ale cunoscutului cântăreţ la nai Gheorghe Zamfir. Articolele, apărute în "România Mare", dezvăluiau, spre uluirea şi tristeţea admiratorilor lui Gh. Zamfir, o latură neştiută şi nebănuită: o ură nebună faţă de evrei şi Statul Israel. Reacţia cititorilor era cu atât mai îndreptăţită cu cât Zamfir a cântat nu o dată în Israel, fiind primit regeşte. El însuşi avusese grijă, la mesele de după concerte, să-şi declare, cu paharul de vin în mână, amorul sincer faţă de "minunatul public israelian". În plus, lumea aflase că eminentul artist este căsătorit cu o evreică din Franţa: ceea ce, orişicât…

Acum, după dezvăluirile din ziarul bucureştean "Evenimentul zilei", ne-a, se poate spune, căzut fisa. Şi am descifrat marele mister. Zamfir are necazuri băneşti şi, înainte de ultimele alegeri din România, îşi făcuse următoarea socoteală:

1) Dau la "România Mare" nişte articole *anti* ce n-a văzut Parisul, aşa cum ştiu că îi plac d-lui C. V. Tudor. 2) În schimb, PRM-ul mă pune candidat pentru Senat pe un loc sigur şi în plus îmi dă şi o casă.

Din pricini pe care nu le cunoaştem, afacerea a căzut baltă. Iar cântăreţul a rămas şi f... (adică totalmente compromis din cauza articolelor lui insalubro-isterice) şi cu banii luaţi.

Ceea ce ne face să mai spunem o dată, à propos de mintea omului:

Dacă, n-ai, nai!

La Talciocul din Vitan

«Dacă vrei să vezi ce mai cumpără românu', du-te, numai duminica, zi ideală pentru şmenuri şi negustorie pentru că-i omu' mai puţin stresat, în talciocul de la Vitan-Bârzeşti. Experienţa mea personală a pornit de la un ceas cu cuc pe care l-a întreţinut bine bunică-mea timp de vreo treizeci de ani, până când, într-o dimineaţă, pasărea – care era şi aşa atinsă de o uşoară formă de scleroză şi bolnavă de reumatism – a sucombat subit. Ceasornicarul n-a mai avut ce-i face, căci cucul ieşise de mult din garanţie şi din uz şi, oricum, acum sunt la modă cucuvelele, lebedele made in Germany, vrabia din mână, cioara de pe gard, pasărea colibri şi ouăle de prepeliţă (că-s bune la prostată). Dar bunică-mea nu şi nu, n-admitea să-i bată în cui pendula sau să-i ticăie deşteptătorul rusesc în ritm de katiuşa; ea se obişnuise să-i cânte cucul numai la ore fixe şi să-i numere trilurile, ca primăvara, în pădure la Băneasa.

Aşa am ajuns eu, duminică la ora zece, în târg la Vitan-Bârzeşti, în căutarea cucului pierdut, cu ceas pe post de colivie. Mai întâi am stat la o coadă şi-am dat la o parte nişte bare ca la metrou, însă n-am băgat nici o monedă, apoi m-am introdus în mulţime cu ghionturi, coate şi tras la gioale la fiecare pas şi cu o mână pe buzunarul de la piept unde ţineam banii. Oamenii se furişau unul pe lângă altul, înaintând cu greu, în ritmurile "celor mai marfă şi mai bengoase" manele, pe care am profitat să le ascult cu amănuntul: "Uite-o şi pe tanti Geta, / Că i-au spart turcii rozeta;/ I-au dat cu săpunul Duru, / I-au umflat cu pompa curu', / Iară verişoara Miţa/ I-a rupt lui Nea Fane liţa". Prin mulţime se strecurau şi câţiva vânzători ambulanţi cu de-ale gurii: sandviciuri cu parizer, cu crenvurşti şi cu porumb fiert. Îşi făceau reclamă, pe cale bucală, răcnind din toţi rărunchii: "Care îmi mai iei cârnatu'?" şi "Un ştiulete pentru fete!".

Neştiind încotro s-o iau, m-am lăsat dusă de val şi-am nimerit la raionul de fiare vechi şi de automobile dezafectate, unde era cât p'aci să-mi bage unu' pe gât o anvelopă spartă, "Ia-o, tataie, că te ţine până-n Germania, acolo la mama ei, c-am luat-o de la merţanu' unui neamţ...", în timp ce altul se plimba şi striga: "Ia antigelu', neamule! Ia antigelu', că vine frigu' şi-ţi îngheaţă coaiele...". Un turc încerca să vândă un TIR, incusiv două fete atârnate de pe centură în el, iar un gabor îl punea să sufle în fiolă pe-un moşuleţ care voia să-şi mărite Trabantul şi intrase în grătarul cu mici ca să-i arate clientului că "ăsta da, micul uriaş, nu ca trotineta aia de Matiz!".

Am ieşit de pe orbita planetarelor, a roţilor şi a pneurilor şi-am nimerit în imperiul telefoniei mobile GSM, "hai, moşule, să te bag în reţea! Nu vrei? Atunci te bag în pizda mă-tii!", "Te fac, fratele meu, cu ericsonu', ultimul model! Da, domniţă, are şi vibraţii şi cântă ca la ateneu...", "Ce zici dumneata, că boschul ăsta e cărămidă?! O fi cum zici, dar pot să-ţi dau cu el în cap şi n-are nimica, vrei să vezi?".

Nu voiam să-mi arate nimeni, nimic, eu voiam un ceas cu cuc, "are patruzeci de sonerii, muscă, mierlă, ciocârlie, tot... dacă ţineţi neapărat, uite, face şi ca cucu'... uite! cu-cu, cu-cu... da' ce faci, nu-l cumperi?".

Am fost îndrumată spre raionul de second-hand-uri. Acolo m-am învârtit printre cojoace din pielea ursului din pădure, carpete cu răpirea din seraiul talibanilor, proteze dentare cu gust stătut de sarmale, halate de molton termoizolante, cărţi despre bolile parazitare la sugarii altora, sicrie folosite o singură dată de către un mort curat, chei cu adresa yalelor la care se potrivesc, casete porno cu nevasta şi cu vecinul de deasupra şi tot aşa.

Numai ceas cu cuc n-am găsit, deşi erau tot soiul de ceasuri, da' de-astea noi, electronice, fără limbi şi cu curele fosforescente. "Nu se mai fabrică, domniţă, nu se mai fabrică!" m-a informat un nene cu papagal şi cu bileţele care-ţi destăinuie viitorul. "Ăia care le mai au prin case nu le vând, că cică le ţine cucul de urât şi nici nu cere de mâncare... Dacă vreţi, vă dau io ieftin papagalul ăsta... ie vorbitor, puteţi să-l puneţi o zi întreagă la telefon "la semnalul următor la fi ora..." şi vă garantez că învaţă timpul pe de rost şi dup'aia cântă ca cocoşul dă dimineaţă şi-n plus vă gângureşte şi seara, de noapte bună...".»

(Dintr-un reportaj de Adina Popescu, în "Plai cu boi", Bucureşti, 2001)

Cotul Donului, colţ cu Mântuleasa

«Pentru automobiliştii care stau la coadă la semaforul de la Piaţa Muncii, mareşalul Antonescu e doar o statuie care priveşte hotărât spre spitalul de copii de peste drum. Cei mai mulţi dintre români ştiu mai multe amănunte despre viaţa cântăreţei de muzică uşoară Andreea Antonescu (nici o legătură de familie, cred) decât despre cea a mareşalului. Şi totuşi, chiar dacă acasă e aproape ignorat, dl. Antonescu e foarte aproape de un *come-back* care riscă să ne livreze din nou la pachet vecinilor din răsărit. De data aceasta – slabă consolare – fără nici un foc de armă.

Anul acesta şi câteva luni din cel care urmează, ţara noastră e colindată iarăşi de trimişi ai puterilor occidentale care formează Alianţa Nord-Atlantică. Mulţumită preşedintelui Bush, care îşi doreşte să scrie istoria pe pagina lăsată deschisă de Ronald Reagan, NATO a abandonat multe dintre criteriile pe care le impusese la Madrid. Acum, cu ceva noroc, intrăm şi aşa săraci cum suntem. Numai că trebuie să dovedim un lucru în aparenţă simplu: că avem valori comune cu cele ale ţărilor cu care vrem să ne aliem.

Sigur, valorile acestea nu se măsoară în kilogramele de marmură din statui. Şi totuşi, pentru unii dintre membrii Congresului american, monumentul ridicat în memoria fostului lor inamic e încă o dovadă că România nu e o ţară care să semene cu altele, normale. Antonescu a luptat cu ruşii – argumentul nostru – dispare atunci când pomeneşti de aviatorii americani căzuţi în luptă pe teritoriul României. O altă mândrie naţională – că în România ar fi murit mai puţini evrei şi ţigani – nu face decât să arate dispreţul nostru pentru individ. În lumea civilizată, un singur mort e de ajuns pentru o tragedie. Numai barbarii fac socoteală cu zecile de mii. În plus, cum pe statuie nu scrie pentru ce îl cinstim, e dreptul viitorilor noştri aliaţi să se întrebe dacă nu cumva tocmai faptele de bravură de la Iaşi, Odesa ori din Transnistria îl califică pe Antonescu pentru recunoştinţa neamului.

Sigur, mai toate încercările de revigorare a cultului lui Antonescu au eşuat, cu toată susţinerea chiar din vremea lui Ceauşescu (dornic, probabil, să-şi găsească un aliat cu pedigri în cartea de istorie). Şi totuşi, rămâne o bizarerie să-i vezi pe cei care se plâng de roşul intens al ultimilor 50 de ani cum depun, copleşiţi, câte o floare la statuia unui dictator de nuanţă brun-roşcată. Nu e doar vina lui, se poate spune – Europa întreagă trecea printr-o epocă a dictatului, propagandei şi revolverului. Însă e vina noastră dacă încă ne închipuim că fericirea se obţine prin aliniere, dunga la pantaloni şi mâna respectuos ridicată la chipiu.

Ceea ce vor să vadă aliaţii noştri acum este respectul diferenţei. "Vă lipseşte o societate civilă nu pentru că sunteţi săraci. Mai degrabă sunteţi săraci pentru că nu aveţi o societate civilă", spunea, zilele trecute, un înalt oficial al NATO aflat în trecere pe la Bucureşti. Fanii lui Antonescu şi cei ai urmaşilor lui politici nu ne vor rezolva repede această problemă. Chiar şi numai din simplul motiv că în societatea lor civilă sunt prea mulţi gradaţi.

Dincolo de toate, nu Antonescu – sau umbra lui – vor decide anul viitor la Praga dacă România are loc în flancul sudic al Alianţei. Şi totuşi – mai ales dacă eşuăm – e bine să-l avem acolo pe soclu. Putem da vina din nou pe el sau, mai elegant, putem să-i plângem pe umăr, după un nou complot reuşit împotriva României. După care buldozerul vine oricum, fiindcă aliaţii de rezervă (aluzie la ruşi, **n. red. Minimum**) nu-l înghit nici ei.

Mai rar aşa un erou care, şi după moarte, ne face viaţa imposibilă.»

(Dintr-un articol de Lucian Mîndruţă; în "Dilema", Bucureşti)

Parlamentul şi femeile paranormale

«"Aptitudinile latente în domeniul paranormalului există la orice persoană, într-o măsură mai mare sau mai mică. Pentru a se racorda la acest domeniu, fiecare persoană trebuie, mai întâi, să-şi conştientizeze propriul potenţial". Ar fi greu de crezut, la prima vedere, că aceste cuvinte ar aparţine unui parlamentar, cu atât mai mult cu cât demnitarul trăieşte, în ochii tuturor, sub semnul unor prejudecăţi destul de jenante. Cel citat este peremistul Valentin Vasilescu, care a răspuns extrem de serios întrebărilor: credeţi în fenomenele paranormale? Credeţi în vrăjitorie? În sferele politicii, şochează faptul că paranormalul a trecut de faza în care a fost o modă – este la modă să ai propriul magician, propriul bioenergoterapeut, propria vrăjitoare – şi a intrat, pe nesimţite, în cotidian. A devenit un crez.

Dl. Vasilescu, ieşit prin forţe paranormale din scandalul "Ţigareta 2", mărturiseşte: "Păi, ce, credeţi că aş fi reuşit să înving sistemul dacă nu aş fi avut o forţă interioară extraordinară? Am fi reuşit să avem acel procent în alegeri? Aţi auzit de aparatele acelea cu lumină polarizată? Dacă nu, credeţi-mă, paranormalul va ajunge să fie cunoscut ştiinţific şi folosit în viaţa de zi cu zi. Cel mai important factor în perfecţionarea capacităţilor paranormale este credinţa în Dumnezeu".

Tocmai când credeam că reportajul nostru devine din ce în ce mai anost, am descoperit că PRM are cei mai mulţi "oameni cu capacităţi stranii". Bunăoară, mama Mitzurei Arghezi, care avea un dar excepţional, ştia întotdeauna ce li se întâmplă soţului şi copiilor ei. "Mama avea un dar extraordinar", declară d-na Mitzura. "Deşi nu era o femeie atât de cultivată, ea ştia mereu ce ni se întâmplă, putând

Mitzura Arghezi

prezice cu exactitate data şi locul. Atunci când fratele meu a avut un tragic accident de circulaţie, mama s-a trezit şi a spus: Acum cinci minute, copilul meu s-a lovit grav într-un accident de circulaţie. Nu cred că va supravieţui! Tata nu credea în vrăjitoare, dar ţinea minte că, fiind la Paris, i-a fost ghicit viitorul de o femeie aproape oarbă". Mitzura Arghezi crede, de asemenea, că Mărţişorul, capitala universului arghezian, este un loc cu proprietăţi miraculoase: "De câte ori mi s-a întâmplat ceva grav, Mărţişorul m-a salvat. Chiar şi de la moarte. Acolo este liniştea mea şi a familiei mele".

Deşi susţine că nu se mai duce la ghicitoare, deputata Mihaela Ionescu recunoaşte că, în liceu, îşi mai dădea în cărţi. Şi bunele obiceiuri trebuie păstrate. "Înaintea alegerilor, chiar în ziua când aflam dacă sunt sau nu pe liste, mi-a ghicit o ţigancă de pe stradă, în faţa hotelului Hilton. Mi-a zis să nu mă grăbesc, pentru că voi primi vestea bună. Aşa şi era, eram pe listele din Parlament".

Aceeaşi plăcere pentru pasienţe a avut-o şi Mona Muscă, deşi nu îi prea place să se vorbească despre acest lucru. Spre deosebire de Paula Ivănescu, care crede că beneficiază de un câmp bioenergetic intens, având şi capacitatea de a citi gândurile oamenilor şi de a le influenţa: "Îmi pare rău că nu mi-am exersat capacităţile cu un profesor, mai ales că înainte de 1989 aveam mult timp". Parlamentara Partidului Democrat susţine că îşi foloseşte capacităţile mai ales pentru alinarea durerilor reumatice ale mamei. "Pot însă să mă ajut şi singură, adaugă domnia sa, ştiu să-mi reîncarc bateriile şi să revin după situaţii extrem de critice, numai printr-o anumită poziţionare a mâinilor".

Paula Ivănescu

Spre deosebire de democraţi, care îşi au vindecătorul printre ei, partidul aflat la putere e atras mai mult de ghicitoare. De pildă, deputata Liana Naum îşi dă în cărţi. Înainte de a fi măritată, ghicea bine şi în cafea. "Cred şi în vise şi am o interpretare proprie asupra lor. În facultate, am furat de la colegele mele şi taina ghicitului în cărţi", spune Liana Naum, aprobată de colegul ei, deputatul Mădălin Voicu, care, deşi nu crede în ghicitoare, este un admirator al chiromanţiei şi astrologiei, făcute doar de Cireaşa, Rodica, Brăţara şi Mirela – patru vrăjitoare din aceeaşi etnie ca şi Voicu.

Totuşi, nu tot Parlamentul îşi dă în cărţi sau îşi face horoscoape. În treacăt fie spus, Camera Deputaţilor găzduieşte chiar şi un autor de volume de specialitate în domeniul paranormalului: Dorel Dorian, reprezentantul evreilor în Parlament, este unul dintre cabaliştii convinşi!»

(Dintr-un reportaj de Clara Rotescu, Rhea Robert şi Iulia Câmpeanu; în "România liberă", Bucureşti 2001)

O afacere rentabilă: diplomele universitare

«După 1990, învăţământul superior a devenit una dintre puţinele afaceri rentabile din România. Ivite asemenea ciupercilor după ploaie, universităţile – de stat şi particulare – au fost primite cu simpatie în numele rolului pe care urmau să-l joace în modernizarea ţării. În doar câţiva ani, numărul studenţilor a crescut vertiginos, astfel încât te-ai fi aşteptat ca la zece ani după deschiderea largă a uşilor facultăţilor economia românească să beneficieze de puternicul şuvoi de aer proaspăt. Lucrurile stau cu totul altfel. Pe şleau spus, catastrofal.

Da, învăţământul superior a fost şi a rămas o afacere, însă nu pentru studenţi şi pentru profesori. S.r.l.-uri conduse, adesea, de analfabeţi venali, care-au călcat pentru prima oară într-o universitate direct în biroul de rector ("patroni" incapabili şi neinteresaţi să opereze distincţia între o langoşerie şi un institut de cercetare) scot profituri de miliarde din negoţul înjositor cu diplome. Excepţiile sunt rarissime – şi cu atât mai mult trebuie salutate. Însă media "investitorilor" în învăţământul particular e alcătuită din siniştri ciubucari şi din obsedaţi de câştig cu mentalitate de chelner.

Orice târg posesor de stradă principală a fost, musai, echipat cu lectori, conferenţiari şi profesori care până atunci nu arătau aptitudini decât în creşterea viermilor de mătase, în producerea la cazan a ţuicii şi în ridicarea cuminte a salariului de două ori pe lună.

Impostura a devenit atât de sufocantă, încât ajunge să-ţi fie ruşine că posezi şi tu un grad didactic oarecare. Nulităţi incapabile să explice acordul între subiect şi predicat, duşmani ireductibili ai gramaticii şi ai limbii române, gângavi potriviţi cu saloanele din casele de nebuni îţi flutură, după impertinenţă şi capacitate de-a penetra sistemul, grade şi funcţii menite să te facă praf. Dintre toate, cea mai odioasă e expunerea făloasă a stării (că altfel nu-i pot spune!) de "doctorand". Nulităţi care într-o ţară normală n-ar depăşi nivelul şaibei şi-al măturii îţi trântesc semeţi cărţi de vizită care, sub numele ipochimenului, sancţionează starea sa de intederminare – că tot suntem în tranziţie: "drd."!

Că majoritatea chiar vor ajunge doctori, e indiscutabil. Constrânşi la jalnice improvizații pentru a-și duce zilele, conducătorii de doctorate nu ezită să închidă un ochi în fața calamităților reprezentate de "doctoranzii" plini de fumuri și abordând aere de cuceritori transcontinentali.»

(Dintr-un articol de Mircea Mihăieș; în "România liberă", București 2001)

A fost soția lui Geo Bogza

«**Marina Spalas:** *Doamnă Elisabeta Bogza, sau Bunty, sau Elly, cum vi se spune, anul acesta se împlinesc șapte ani de când soțul dumneavoastră, scriitorul Geo Bogza, a plecat în eternitate. Ca să ni-l reamintim, povestiți-mi întâi despre dumneavoastră. Multă lume nici nu știe că Geo Bogza a avut o singură soție timp de 62 de ani. Sunteți o ființă retrasă, misterioasă, n-ați participat la viața literară și mondenă. În tinerețe, se vede și din corespondența lui Geo Bogza cu Max Blecher, erați prezentă în viața literară alături de soțul dumneavoastră. Când și cum v-ați căsătorit?*

Elisabeta Bogza: La Primăria de Negru, în anul 1932. Eu aveam 22 de ani și Geo avea 24. Am luat ca martori doi țigani de pe stradă și ne-am căsătorit. Familia mea nu știa că ne căsătorim, eu am fugit de acasă. Eram vecini la Bușteni. Pentru familia mea a fost o mare rușine, pentru că mai aveam o soră mai mare și trebuia să aștept să se mărite ea întâi. Familia mea îl cunoștea pe Geo. Locuia în casele sorei mamei, era o casă cu baie, lucru rar la vremea aia. Eu rămăsesem corijentă la franceză și la geografie, trebuia să iau capacitatea. Geo era singurul din Bușteni care dădea lecții de limbă franceză și familia mea a decis să fac lecții cu el. Mama mea voia să ajung profesoară la facultate. Părinților mei le era milă de Geo pentru că era înalt și slab. Familia lor era de boieri. Eu o iubeam grozav pe Mica, mama copiilor Bogza.

Geo era foarte îndrăgostit de mine și mie îmi era foarte milă de el. N-am crezut niciodată că o să fie bărbatul meu. Doamne, dar cât l-am iubit! Odată, m-a întrebat cine este Madame de Pompadour. Eu i-am răspuns: "Cred că este o insulă". Mi-a mângâiat mâna așa, din cauza prostiei mele. Și atunci a fost pentru mine ca un cutremur și m-a fermecat. Altădată, m-am dus cu surorile mele la bâlci. El era foarte gelos. Mi-a scris după aceea o poezie intitulată "Ochi pentru ochi, dinte pentru dinte". O soră de-a mea m-a întrebat ce înseamnă. I-am spus: "Nu știu, o poezie de-ale lui", dar știam că este vorba de răzbunare. Eu cred că Mica, mama lor, a pus la cale căsătoria noastră. Eu eram foarte curtată și răsfățată de tineri la bal, la petreceri. Am fost căsătoriți 62 de ani.

M. S.: *De ce nu apăreați în viața literară?*

E. B.: Geo mi-a spus: "Bunty, tu nu trebuie să te amesteci în viața literară. Viața literară este rea și tu nu te pricepi". Uneori, veneau grupuri de doamne să mă ia și pe mine la diferite manifestări și Geo le-a gonit și le-a zis să mă lase în pace. Și înainte să moară mi-a spus să nu mă bag în viața literară.

M. S. *Acum spuneți-mi ce s-a întâmplat cu moștenirea literară a lui Geo Bogza?*

E. B.: În 1994 am vândut casa de la Snagov și banii i-am dat doamnei Lazăr Florica, la vremea aceea jurist-consult, prietena sculptorului care a făcut basorelieful lui Geo de pe bloc. Mi-a spus că va face un proces ca să recapăt casa lui Radu Tudoran (fratele lui Geo Bogza, **n. red. Minimum**) de la Snagov, care îi fusese lăsată prin testament lui Geo. E vorba de o sumă mare de bani. Dar casa n-am recăpătat-o și nici banii de la Lazăr Florica nu i-am mai primit. Pe urmă, i–am făcut o procură acestei doamne și acum mă judec cu ea pentru un act de vânzare-cumpărare pentru apartamentul în care stau, act la care eu vreau să renunț. Acuma doamna Lazăr Florica este judecătoare la sectorul 2. Am citit în "România liberă" un articol despre dânsa, în care se povestea cum datorită acestei judecătoare, o doamnă a pierdut un apartament pe strada Thomas Masaryk numărul 1.»

(Dintr-o convorbire a Marinei Spalas cu Elisabeta Bogza; în "Luceafărul", București 2001)

Fotografia lui Bin Laden

«La Festivalul Internațional al Viei și Vinului, desfășurat la Focșani, comercianții au făcut bani într-un mod cu totul inedit. Printre butoaiele cu vin, grătarele cu mici sau cârnăciori, micii comercianți au scos la vânzare fotografii și măști reprezentând figura lui Osama bin Laden. Vânzătorii ambulanți au declarat că fotografiile "teroristului Bin Laden" au avut mare căutare. Sute de copii au scos din buzunar suma de 5.000 de lei pentru a pune mâna pe cel mai căutat om din lume.»

(După RomNET, Buc. 2001)

A șasea femeie a lui Al. Paleologu

Unul din rezultatele cele mai bune ale libertății de exprimare ivite după decembrie 1989, în România, îl constituie înflorirea memorialisticii. Limbile s-au dezlegat, oamenii scot la iveală zilnic bagajul lor de amintiri. Bineînțeles, accentul s-a pus pe evocarea vieții social-politice din ultimele decenii. Dar scriitorii și publiciștii de calitate nu s-au sfiit să aducă la lumină experiențele lor legate de ceea ce numim "viață intimă" (o viață pe care condeierii din *alia* evită îndeobşte să o împărtăşească cititorilor).

Printre cei care vorbesc, la modul cel mai firesc, despre această viaţă intimă, se numără şi eseistul Al. Paleologu, unul din spiritele de mâna întâi ale societăţii româneşti. Iată, mai jos, un fragment din confesiunile făcute de Paleologu săptămânalului "Ziarul de Duminică", din Bucureşti:

«Aş vrea acum să abordez un subiect delicat: a şasea femeie a vieţii mele (după cele trei soţii, mama şi slujnica de care m-am ataşat atât de mult în copilărie). Cu femeia aceasta m-aş fi putut căsători. Nu era simplă deloc, dar era de condiţie "uşoară" – o prostituată. Era foarte inteligentă şi avea geniul erosului – autentic, nu profesional. Cu ea am avut o foarte lungă legătură, punctată de despărţiri şi reîntâlniri zguduitoare, răvăşitoare. Era o femeie cu o teribilă propensiune înspre suferinţă: autentică, naturală. Ţi se subjuga de bună voie, suferinţa era parcă a doua ei natură, avea vocaţia suferinţei. Am cunoscut-o după divorţul de prima mea nevastă, ne-am despărţit după cinci ani, când m-am recăsătorit, la scurt timp însă ne-am întâlnit din nou şi relaţia s-a reînnodat. Aşa se întâmpla de fiecare dată, căci de fiecare dată îmi promiteam să sfârşesc această legătură fără viitor. Ne revedeam în momentele mele de criză: când am rămas singur după perioada de clandestinitate, când mi-a murit a doua nevastă şi apoi la bătrâneţe. Se măritase cu un bărbat foarte cumsecade şi inteligent, alături de care avea o viaţă normală.

Vorbeam la telefon din când în când şi, la finalul uneia dintre conversaţiile astea, i-am spus: "Te sărut, iubita mea!". Era pentru prima oară când foloseam cuvintele acestea faţă de ea, prima oară când îi mărturiseam explicit strania iubire pe care i-o purtasem timp de 50 de ani. După vreo două-trei zile, m-a sunat soţul ei şi m-a anunţat că după discuţia noastră a făcut o comoţie cerebrală: nu mai putea vorbi şi doar o mână şi-o putea mişca. M-am dus s-o văd. A fost foarte emoţionant momentul acela: nu puteam vorbi, ne priveam doar. A murit după două zile de la vizita mea. A aşteptat 50 de ani să-i spun acele cuvinte, apoi a murit. Pe cât de ex-

Într-un ceas bun!
S-a deschis şi s-a dat în folosinţă
BEIT EDNA
din Naharia
Locuinţe de calitate pentru adulţi

Locuinţe apărate de lege pentru cei de vârsta de aur, în inima oraşului Naharia, Str. Balfour nr. 36, cu o amenajare atrăgătoare şi modernă, după standardele americane cele mai înaintate.

- ✓ **Locuinţele sunt compuse din două camere sau una, dotate cu cele mai moderne instalaţii tehnice**
- ✓ **Totul este condus, conform cerinţelor Ministerului Muncii, de oameni de specialitate care contribuie şi la crearea unei atmosfere calde, intime**
- ✓ **Siguranţă personală, medicală şi un cadru independent. Deschis 24 de ore**
- ✓ **Club pentru activităţi sociale, sală pentru activităţi culturale şi foyer pentru primirea oaspeţilor**

Pentru amănunte şi informaţii:
Telefon 04/992-7006;
Pelefon: 054/247-814

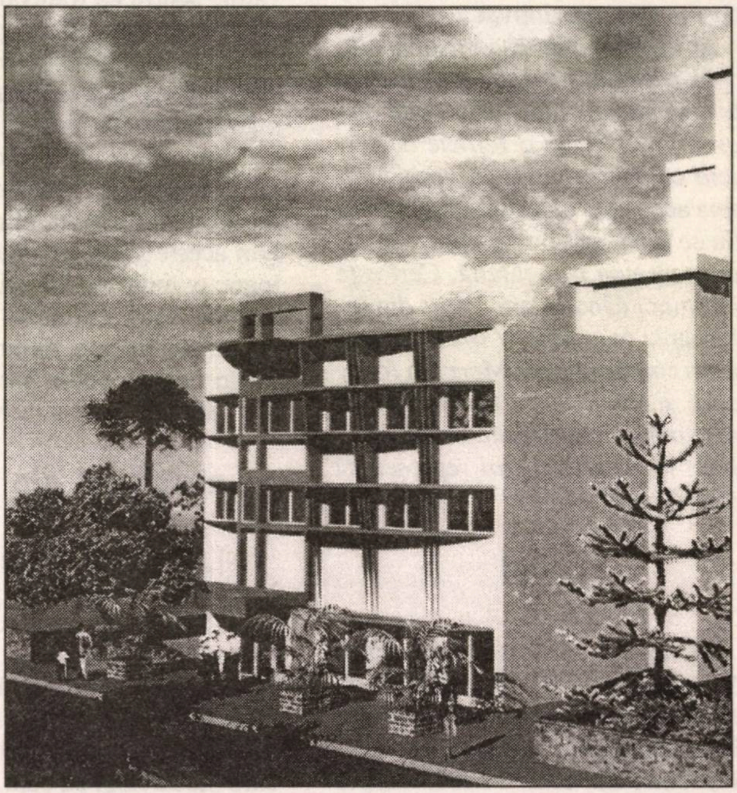

Merită să veniţi, să vedeţi starea de fapt, să cunoaşteţi avantajele pe care le oferim în această lună spre a decide asupra unuia sau mai multor locuri, care vă vor asigura o bătrâneţe liniştită şi comodă.

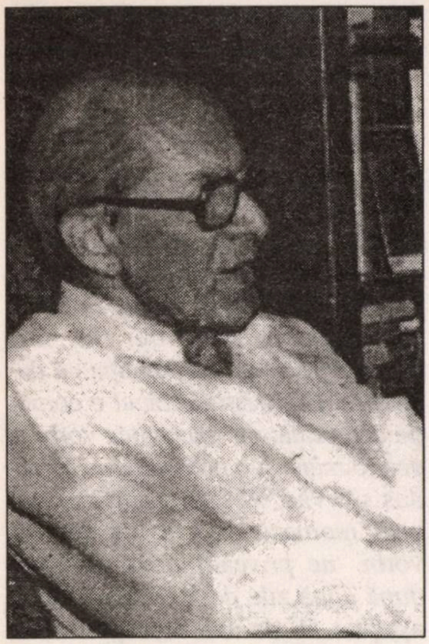

Al. Paleologu

traordinar mi se pare lucrul ăsta, pe atât mă simt de vinovat.

Şi-mi mai amintesc un amănunt. În perioada în care am fost închis, mama a avut treabă la un dispensar. Acolo era o femeie de serviciu cu care a intrat în vorbă. Femeia aceea era chiar iubita mea. Nu ştiu ce şi cât au vorbit, cum s-au recunoscut una pe cealaltă. Cert este că, atunci când m-am întors din închisoare, mama mi-a spus: "Să ştii că am cunoscut-o pe Mery. În fond, acum ai putea să te căsătoreşti cu ea, fiindcă într-adevăr te iubeşte". N-am făcut asta şi îmi reproşez că n-am făcut-o.»

Ahoe!

Şi fiindcă veni vorba de amintiri, reţinem – tot din "Ziarul de Duminică" – o mărturie a poetului Grişa Gherghei, membru cunoscut al boemei din anii '70-'80, despre poetul Tudor George, zis şi "Ahoe!" (cu acest salut te întâmpina oriunde şi oricând), considerat boemul nr. 1 al epocii:

«Scârbav la vorbire/ Gingaş la simţire. Îmi spunea: "Măi băiete, când rămâi fără haleală, să mă cauţi, am o mulţime de firimituri în barbă, de alaltăieri". Într-o seară mi-a spus să mă ţin după el ca musca, "că sunt numai pete". Am înţeles că mă invită la el acasă, asta însemna ceva. Stătea pe strada Paris. Când am ajuns prin faţa Ministerului de Externe, în Piaţa Victoriei, soldaţii care stăteau ca nişte lumânări stinse în ploaie au început să ne fluiere încet. Ahoe s-a apropiat de ei, a scos o sticlă din buzunar şi a început să le toarne în gură câte o înghiţitură de vodcă. Totul s-a petrecut în poziţie de drepţi. Am rămas cu gura căscată, dar fără vodcă. Chestia asta se întâmpla aproape în fiecare noapte. "Dacă nu cotizezi, nu primeşti onorul". Când ne–am înscris pe Paris, mi-a spus: "Măi, pe strada asta nu trece tramvaiul, pentru că tramvaiul sunt eu". Apoi a început să strige în rafale: ahoe, ahoe, ahoe. Luat de val, am strigat şi eu. S-a supărat. "Cu mine s-au învăţat. Tu îi scoli din somn". Casa lui Ahoe era o cămăruţă de 2 pe 2, un rest de pod, cu o bucăţică de sobă de teracotă plină de găuri. Din aceste găuri se arătau promiţătoare o mulţime de sticle. "Toate sunt cu pişat, eu nu am closet aici, le car în fiecare dimineaţă. Dacă avem noroc, poate găsim şi puţin vin". Eu am găsit o lacrimă.»

La spitalul din Bârlad

«La spitalul Dermatologie şi Neurologie din Bârlad pacienţii îşi aduc lemne de acasă ca să încălzească saloanele unde bate frigul mai ceva ca la morgă. E foarte posibil să fie vorba de-o strategie revoluţionară a conducerii spitalului, care încearcă şi ea cum poate să facă economie la anestezice. Problema este doar că rudele bolnavilor s–au cocoşat cărând butuci în sacoşe de plastic în loc de pilaf şi chiftele. Propunem, de aceea, drept amendament la Legea Lupu, ca pădurile să fie direct retrocedate spitalelor (măcar în părţile Bârladului), în plus acestea fiind dotate şi cu gater la blocul de reanimare. Nu-i mai puţin adevărat c-ar fi şi mai simplu ca spitalele să fie direct amplasate în pădurile care urmează a fi date înapoi proprietarilor.»

(Din "Plai cu boi", Buc. 2001)

Pe fundul unei genţi

«Teama de producerea unor atentate teroriste a făcut autorităţile române să ia măsuri de securitate excepţionale, mai cu seamă pe Aeroportul Internaţional Otopeni, poarta de intrare în ţară cea mai rulată. Poliţiştii de frontieră ai PCTF Otopeni au reţinut un irakian, care avea în bagaje un cutter, cu lama de 8 centimetri, şi o foarfecă, arme redutabile în mâna unui profesionist. Din direcţia Amman s-a prezentat, pentru a intra în ţară, un cetăţean irakian, în vârstă de 31 de ani, care s-a legitimat cu un paşaport turistic. Circumspecţi, poliţiştii l-au supus pe irakian unui control amănunţit. Pe fundul unei genţi, au fost descoperite un cutter, cu lama de 8 centimetri, şi o foarfecă. Irakianului nu i s-a permis intrarea în ţară, urmând a fi trimis la Amman.»

(Dintr-o relatare de Sorin Ghica; în "România liberă", Buc. 2001)

Ghici unde era telefonul celular!

«Medicii ginecologi ar putea fi, fără efort de imaginaţie, luaţi drept arheologi. Indiferent de vitregia condiţiilor atmosferice, ei palpează, cercetează şi descoperă comori nemaiîntâlnite. Câte nu le-au văzut ochii, de-a lungul timpului, la intrarea în grădina paradisului! De la tatuaje migălos executate pe labiile mici de artizani autohtoni, până la cerceluşi, mărgeluţe sau medalii primite la concursurile judeţene de obiceiuri strămoşeşti, inserate subcutanat pentru a sfida posteritatea.

Acum pacientele s-au emancipat, s-au modernizat, se ţin în pas cu explozia tehnologică a moravurilor. Tuşeul subtil şi gâdilos al ginecologilor descoperă, scoate la lumina stupefiată a lămpii din cabinet vestigii ale unor temperamente pe cât de furtunoase pe-atât de inventive. Dacă scuturi bine, dreapta-stânga, din unele gagici încet să cadă, zdrăngănind, felurite obiecte de uz gospodăresc. Şi nu numai. Hulpavele vagine sunt în stare să înghită tot (noroc că nu şi digeră): jucăriile din ouăle Kinder Surprise, zaruri, căluţi de plastic, ciucuraşi, casete video, cercei desperecheaţi, inele, rujuri Margaret Astor, cartele de metrou folosite, prezervative cu urechi, stilouri, becuri.

O întâmplare stranie, petrecută în urmă cu ceva vreme, a lăsat lumea medicinii cu gura căscată. Theea, cu "th", aşa cum se recomandă ea de obicei, vindea covrigi cu gaură, în Piaţa Matache. La un moment dat a crezut că-i gravidă cu şoferul care aducea piper la buticul de vizavi. Fetei i se umflase burta şi poftea la struguri. Ciudat era faptul că, din ziua în care se închisese în dubiţă cu Marinel, şofer pe maşina cu piper, Theea (cu "th") nu-şi mai găsea nici celularul. La fel de misterios dispăruse, de altfel, şi chitanţierul pe care scria, negru pe alb, câţi covrigi cu gaură vânduse în ziua respectivă. La început, a crezut că Marinel i le furase, ca s-o bage în călduri şi s-o facă sclava lui, for evăr, aşa cum îi promitea în fiecare zi. Ăla se jura pe copilaşii lu' soră-sa că n-a răsfoit decât pe părţile ei rotunde. Theea (cu "th"), fată inspirată, nu l-a crezut pe puţoi şi l-a reclamat la secţia de poliţie. Acum, bietul Marinel, şofer pe maşina cu piper, stă să intre la pârnaie pentru o clipă de amor pe bancheta din spate.

Mai trece-o noapte, mai trece-o zi, vorba poetului, se-ascute lupta dintre clase: patronul firmei de covrigi cu gaură ameninţă c-o dă afară pe Theea (cu "th" cu tot), dacă nu găseşte chitanţierul. Gagica e distrusă. Nu mai ştie încotro s-o apuce şi ce să facă. În definitiv, ca şi celularele, chitanţierele nu cresc în pomi. Culmea e că, din când în când, Theei (cu "th") i se năzărea că-şi aude celularul sunând persiflant. Îi dădeau lacrimile, nu alta. Zbiera ca o apucată: "Alo, alo, io sunt! Răspunde, domne, unde eşti, dă unde suni?" Lumea de pe stradă începea s-o creadă rătăcită. Se învârtea în loc ca un titirez şi vorbea de una singură. A treia zi, când a văzut că nu se mai poate (şi gravidă, şi cu minţile razna!), s-a dus la doctor. La un tuşeu fin executat de un maestru al ginecologiei s-au descoperit în vaginul ei primitor una bucată chitanţier mucegăit, cu patru foi rupte, şi un celular umezit, marca Bosch, a cărui baterie începea deja să obosească.»

(Dintr-un reportaj de Dana Fodor; în "Plai cu boi", Buc. 2001)

Can-canuri

…întâlnim, ca de obicei, în săptămânalul V.I.P. (dar şi în alte publicaţii: ■ Lui **Radu Beligan** i s-a făcut rău pe scenă! Jucând rolul lui Ianke în spectacolul de mare succes de la Teatrul Naţional, "Take, Ianke şi Cadâr", de Victor Ion Popa, marele actor a leşinat în timpul unei scene cu Gh. Dinică şi Marin Moraru. Cortina s-a lăsat, panica fu mare. Spectacolul a fost suspendat, dar – din fericire – veştile de la Bucureşti sunt bune: Radu Beligan şi-a revenit! ■ Idila, mult comentată la vremea ei, dintre **Florin Piersic şi animatoarea TV Mihaela Rădulescu** a avut şi o conotaţie israeliană: celebrul actor i-a dăruit frumoasei, drept cadou de adio, o cruciuliţă adusă din Israel. ■ E o lume liberă, liberă, liberă (ba chiar libertină), dar nu-i chiar aşa. Într-o vreme când fetele devin femei la 13-14 ani, blonda cântăreaţă **Andreea Bălan,** din grupul "André", anunţă peste tot că e virgină! ■ Actorul **Iurie Darie,** care prepară vin de ani de zile, la domiciliu, după o reţetă de familie (secretul casei), a deschis o cramă la Bucureşti: lumea se înghesuie ca, pe vremuri, la carne în Piaţa Matache Măcelaru. ■ **Daniela Vlădescu,** solistă a Teatrului de Operetă, s-a întors dintr-un turneu în Japonia. Nici acolo, în Ţara Soarelui Răsare, ea n-a scăpat de întrebările ziariştilor privind legătura ei de amor – pasionantă – cu Nicu Ceauşescu, fiul dictatorului. ■ **Andreea Marin** a fost aleasă de revista TVmania drept "cea mai sexy vedetă de televiziune". Populara vedetă învaţă de zor limba spaniolă. Ea a primit o ofertă de la Televiziunea din Madrid şi se pregăteşte să lucreze un timp (cam un an) în peninsula iberică.

Loredana Groza:
Fiindcă are de toate, şi voce şi…
e considerată cântăreţa-sexy nr. 1

ION MIHĂILEANU
Corespondenţă din Franţa

Caleidoscop parizian

- **Palma lui Beate Klarsfeld**
- **Gherasim Luca la putere**
- **4 porci la Paris**
- **500.000 de francezi au trecut la islamism**

Nimic nou pe frontul" parizian". O excepţională poftă de a cumpăra a consumatorilor, care au luat cu asalt marile magazine, în frunte cu Lafayette: cadouri pentru Crăciunul şi Anul Nou 2002. Poate un fel de sfidare la adresa Bin Ladenilor de pretutindeni. În acelaşi timp, pe unele trotuare, cei ce sunt numiţi SDF (sans domicile fixe), noii cloşarzi, veniţi în special din răsăritul Europei, înfruntă frigul, când nu acceptă să fie transportaţi pentru câteva zile la căldurică de către echipele primăriei Parisului. Aceleaşi desene electrice, pe edificii, în înaltul străzilor, jocuri nostime în vitrine care dau Parisului un caracter feeric în această perioadă a iernii. Îmi scapă poate alte amănunte pe care le-aş numi, în ansamblu, non-evenimente.

Un singur eveniment notabil, decesul francului – care există ca monedă oficială de peste 600 de ani – şi trecerea la "euro". Ca tot parizianul, m-am dus la bancă şi am schimbat 200 de franci contra monede de euro. Nu arată rău, n-o să fie uşor la început să ne obişnuim cu ele, mai ales să nu ne lăsăm păcăliţi de negustori care vor încerca să profite de naivitatea cumpărătorilor. N-am de gând să fac cum vor face desigur mulţi francezi de o vârstă înaintată, să calculez cât ar fi făcut în franci preţul afişat în euro. De altfel unii continuau încă să socotească în franci vechi, adică adăugau doi de zero, având impresia că cheltuiesc sume enorme, ca milionarii. Care vor fi consecinţele pentru ţările din zona vest-europeană a noii monede e greu de prezis de pe acum. Cert e că pentru cei care au posibilitatea să circule ca turişti sau în interes de afaceri în aceste ţări e un avantaj. Cu "euro" valabil în toate ţările acestei zone vei putea compara preţurile în toate domeniile şi să cumperi acolo unde e mai ieftin. În afară de faptul că plecând din Franţa în Italia, de exemplu, n-o să mai ai nevoie să schimbi ca altădată francul în liră italiană. Poate că e şi un avantaj pentru turistul israelian care, schimbând shekelul sau dolarul în euro îşi va da seama mai bine care ţară prezintă mai mari avantaje în materie de preţuri.

După această introducere "la zi", trec la "cestiune".

■ Sper că nu e un secret pentru nimeni cine este Serge Klarsfeld. O mare personalitate a iudaismului, mai exact a evreimii franceze şi europene. El se află acum la ordinea zilei datorită monumentalei sale opere în patru volume intitulată "Shoah în Franţa", care a apărut de curând în editura Fayard, însumând mii de pagini. Prin excepţionala documentare, prin analiza detailată a tot ce s-a întâmplat în perioada regimului de la Vichy, culminând cu trimiterea la Auschwitz, în camerele de gazare, a 76.000 de evrei, această operă poate fi comparată cu cea a lui Hilberg despre Shoah în Europa. Cu o singură deosebire. Serge Klarsfeld nu s-a mulţumit să fie un scriitor, un istoric; el s-a aflat şi se află în primele rânduri ale bătăliei concrete împotriva nazismului şi naziştilor, împotriva antisemitismului. Ca şi Simon Wiesenthal, evreul austriac, el este un vânător al acestei specii sălbatice, criminale.

El n-a fost dintotdeauna un militant. Când era elev, mai apoi student, îl interesau economia politică, istoria, iar în literatură era pasionat de operele lui Stendhal şi Balzac. Când a fost să-şi caute o slujbă a găsit-o în serviciul administrativ al societăţii ORTF (adică radio-televiziunea franceză). Şi-a găsit şi o profesiune, cea de avocat, care nu era pasiunea lui, dar, ca tot omul, avea nevoie de o "parnusă". El păstra însă un secret pe care nu-l dezvăluia nimănui. Continuă să citească Stendhal, Balzac şi, cum zice el, "citeam la întâmplare, nu gândeam prea mult, mă lăsam dus de viaţa de fiecare zi". Până într-o zi – asta se întâmpla în 1960, pe peronul unei staţii de metrou – el observă o tânără, probabil că nu era urâtă, citind o carte. Ca să intre în vorbă, o întreabă: Sunteţi englezoaică? Nu, domnule, sunt nemţoaică! Totuşi, acest răspuns n-a împiedicat să se producă un "coup de foudre". Atunci s-a născut un mare amor dar şi o schimbare fundamentală în viaţa celor doi. Beate, nemţoaica, fugise din Germania pentru că îi era silă de ambianţa de acolo. Întâlnindu-l pe Serge, evreul care i-a mărturisit că e fiul cuiva care a fost ucis la Auschwitz, a simţit o responsabilitate morală, istorică. Serge, el, s-a trezit, i s-au deschis ochii asupra propriei sale pasivităţi.

Şi au pornit amândoi la luptă. În 1968 foştii nazişti ocupau posturi de răspundere politică în Germania. Beate se duce în Bundestag şi urlă: "Kiesinger, nazistule!" (a nu se confunda cu Kissinger al nostru, lui îi lipseşte ceva, ca la tot evreul, dar de data asta e litera "e"). Kiesinger, fost responsabil al propagandei radiofonice a Reich-ului, era ditamai prim ministru. Scriitorului Günther Grass, Beate îi promite: îl voi pălmui. Şi s-a ţinut de cuvânt. La nu ştiu care congres al partidului de guvernământ, l-a pălmuit de a ţinut minte toată viaţa. Iar acum se poate spune: fără palma lui Beate Klarsfeld, Willy Brandt n-ar fi fost ales cancelar. Şi ca să exagerez, dar nu mult, *fără această palmă care a făcut vâlvă în întreaga lume, foşti nazişti care se aciuiaseră în posturile de conducere ale RFG n-ar fi fost eliminaţi.*

Cei doi Klarsfeld s-au pus pe treabă. Au plecat în Siria ca să-l scoată din vizuina unde se ascundea, protejat de gauleiterul Assad, pe Alois Bruner, marele criminal nazist. Au fost arestaţi, dar au izbutit să scoată la lumină complicitatea regimului sirian cu nazismul. Dacă Klaus Barbie, ucigaşul de evrei francezi, a fost adus în Franţa şi băgat la închisoare pe viaţă – unde şi-a găsit meritatul sfârşit – în bună parte se datoreşte campaniei de presă a lui Serge Klarsfeld. Dacă, după zeci de ani de tergiversări, în sfârşit a avut loc procesul lui Maurice Papon, fost mare demnitar sub Pétain, dar şi în în timpul regimului democratic francez, Serge Klarsfeld a avut un mare merit. Şi dacă, în ciuda tuturor manevrelor care au avut loc, Papon a fost condamnat, cu certitudine acest lucru se datoreşte lui Serge Klarsfeld, dar şi fiului său, Arno, devenit şi el avocat, un tânăr bătăios şi frumos, care merge pe drumul bătătorit de tatăl său. Acest tânăr, născut din mamă creştină, în plus nemţoaică (nu ştiu dacă s-a dus la rabin ca s-o "boteze" idişe neşumă), "mamzer" după canoanele unor reguli depăşite, e, ca şi mama sa, mult mai evreu decât mulţi evrei.

Serge Klarsfeld a creat şi conduce de mult o asociaţie, "Fii şi fiicele de deportaţi evrei din Franţa", care izbuteşte să fie o prezenţă vie care păstrează memoria acelora ce-au fost gazaţi mişeleşte la Auschwitz. Acest om modest, Serge, nu foloseşte niciodată cuvântul "eu", ci cuvântul "noi", când vorbeşte de lupta dusă. *Noi*, adică Beate, Serge, Arno, dar şi cea mai jună fiică, Lida, avocată şi ea. Cuvântul *noi* mai cuprinde şi pe cei ce s-au asociat la campania lor. Serge Klarsfeld poate privi cu satisfacţie la drumul parcurs, încununat acum cu această monumentală "Shoah în Franţa" de care scriam la început.

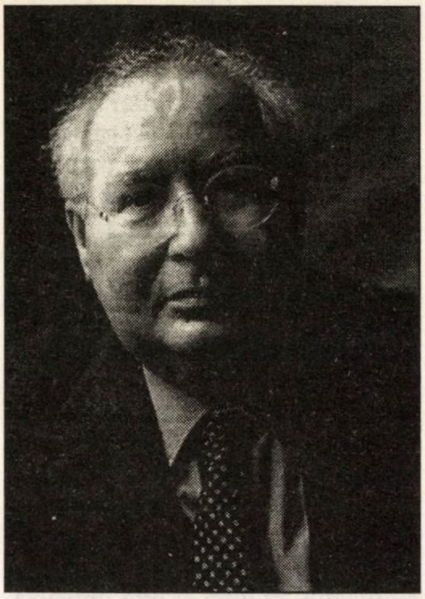

Serge Klarsfeld: întâlnire în metrou

I-a rămas un singur ţel: apărarea prin scris şi prin acţiune a Israelului, atât de defăimat de inconştientele mass-media occidentale. De curând, el, ca şi fiul său Arno, împreună cu alţi fruntaşi ai evreimii franceze, au publicat diverse replici la valul de calomnii anti-israeliene care, deseori antisemite, se ascund sub drapelul "anti-sionist".

Priviţi, vă rog, această fotografie a lui Serge. Nu-l cunosc personal, dar sunt convins că e – aşa cum vorbeşte despre un personaj filmul fiului meu Radu Mihăileanu – "ain mensch": un om, un om adevărat, în toată puterea cuvântului, un om bun, dar un om necruţător cu toţi asasinii omului.

Şi, mai multe ca de obicei, maxi-minime şi mini-minime:

■ Mare tragedie mare, celebra brânză franţuzească, care cam miroase, dacă nu chiar pute pentru nasurile româneşti, dar nu aşa tare ca alte surioare ale ei, Camembert, a căzut în disgraţie. Înainte francezii consumau 103.000 tone, iar acum "numai" 84.000. Doamna brânză se poate totuşi consola. Ea continuă să fie populară, preferata (încă) a bărbaţilor (75%) şi a femeilor (70%), care o savurează, bineînţeles nu înainte de a o pipăi bine, dacă e "bien affiné", cel puţin o dată la două săptămâni. Nu-mi fac griji de soarta ei, ea are, cum ar fi zis sinistrul răposat, un viitor luminos…

■ O cifră extrem de semnificativă: 500.000 francezi "de souche", sau pe româneşte get-beget coada vacii, s-au convertit – nu la iudaism, pentru că, după cum se ştie, el nu urmăreşte un asemenea scop, ci ghiciţi la ce? Ghici ciupercă: la islam. Da, aţi citit bine: Jean, Frédéric, Gaetan şi atâţia alţii au găsit în această religie chemarea lor, liniştea sufletească etc. etc., după cum declară ei. Adaug, toată această linişte sufletească i-a dus pe unii dintre ei direct în Afganistan, în grotele de la Tora-Bora, cu kalacnikovuri cu tot, unii s-au înălţat în Paradisul lui Allah, iar alţii au devenit prizonierii americanilor.

■ Marele poet evreu român, devenit francez, Gherasim Luca, se află discutat, analizat în primele pagini ale publicaţiilor literare. Într-o superbă colecţie de poezie a editurii Gallimard a apărut o antologie a poemelor sale intitulată "Héros-Limite suivi de Le chant de la Carpe et de Paralipomène". Editura José Corti a scos un volum intitulat "Le vampire passif", iar poetul şi criticul literar André Velter, care semnează şi o prefaţă a unuia din volume, a publicat în volum un studiu, "Gherasim Luca Passio-Passionément". L-am cunoscut cu ani în urmă pe acest aristocrat al poemului suprarealist împreună cu prietenul meu, pictorul Jacques Hérold – şi el evreu român francez – care i-a ilustrat opera. Avea o voce muzicală, dădea recitaluri mult aplaudate. A preferat să se arunce şi să dispară în Sena, pe acelaşi drum ca Paul Celan. Acum, cum zice un titlu din "Le Monde", "publicul francez îl redescoperă pe poetul de origine română, apatridul unui secol de grozăvii. Între râs şi spaimă, o încarnare a limbii de o putere deosebită". Subscriu la această caracterizare. Poate într-un număr viitor voi face o traducere a unuia din superbele, originalele sale poeme.

■ Franţa este ţara unde animalele domestice sunt cele mai numeroase. Record mondial. La Paris, serviciile veterinare au înregistrat 300.000 de câini, 250.000 de pisici, 28 capre şi... 4 porci (ţinuţi bineînţeles în puf)! Nu-i invidiez deloc pe proprietarii acestor, hai să le zicem, mascote. De la 1 ianuarie 2002, noua conducere socialistă a primăriei Parisului a decis să termine o dată pentru totdeauna cu puzderia de "crottes" (traduceţi vă rog din limba lui Voltaire în cea a lui Caragiale cuvântul care începe cu "c" şi se termină cu "t"...). O amendă de 1.200 de franci îi aşteaptă pe cei ce nu vor strânge cu mânuţa lor ceea ce produc intestinele odorului lor.

■ Câteva statistici. Radioul este ascultat în Franţa de 60% din cetăţeni la domiciliu, 20% în automobil, 18% la lucru. Francezii văd de 20 de ori mai multe filme la televizor decât în sălile de cinema. Printre turiştii care vin să-şi petreacă concediul la munte, cei mai numeroşi sunt olandezii (nu degeaba ţara lor se numeşte în franceză Les Pays-Bas, de aceea vrea tot olandezul să se înalţe!). Urmează apoi britanicii, germanii, belgienii. Timpul consacrat treburilor gospodăreşti de bărbaţii celibatari reprezintă doar două treimi din cel folosit de femeile singure. Concluzia? Femeilor le place mai mult să gospodărească?

■ Printre ziariştii ucişi în Afganistan de talibanii lui Bin Laden s-a numărat şi Johanne Sutton, redactor la Radio France Internationale. Unde n-a fost această tânără curajoasă, tot timpul surâzătoare. Acolo unde primejdia era mai mare, în Macedonia, Kosovo, în Africa. La cei 36 de ani ai ei a fost răpusă de un glonţ terorist. La înmormântarea ei un rabin a evocat frumuseţea interioară a acestei fiice a lui Israel.

■ Precum, îmi închipui, majoritatea cititorilor lui "Minimum", n–am nici calculator, nici Internet. Mă uit ca un chinez la aceste strălucite invenţii ale geniului uman, în timp ce nu numai fiii mei, Dan şi Radu, au calculator, dar şi nepoţii mei, în vârstă de 10, 7 şi 5 ani, ştiu să-l manipuleze şi să se distreze cu tot felul de jocuri, mai mult sau mai puţin inteligente, mai mult sau mai puţin violente. Dacă ar fi să se dea o definiţie Internetului, cred că cea mai potrivită ar fi Regatul sau Împărăţia libertăţii de comunicare universale. Ca să nu mai amintesc că prin Internet poţi afla cu o rapiditate extraordinară tot ce-a creat civilizaţia, cultura şi arta universală. Există însă şi reversul medaliei. Nu mă refer acum la miile de oficine antisemite care îşi varsă veninul lor, libere, nestingherite de nimeni. De pildă, dacă cercetezi numele Elie Wiesel şi vrei să afli diverse amănunte din viaţa şi opera sa, dai imediat de nenumărate insulte şi calomnii antisemite la adresa neobositului apărător al iudaismului. Vreau însă, de data asta, să insist asupra ravagiilor pe care le face zvonul pe Internet. Două exemple. Primul, cineva a lansat ştirea că superba, frumoasa Miss Franţa nu e o femeie, ci un bărbat. Vestea a ajuns, unde? Până în Bolivia, unde ziarele au lansat-o pe prima pagină. Până şi în Atlanta (SUA), un radio local prezenta zvonul ca o ştire sigură. Al doilea exemplu: o anume Arlette, dar nu oarecare, lucrând la Centrul de hidrogeologie al Facultăţii de ştiinţe din Neuchâtel, semnalează sosirea în Elveţia a unor banane din Costarica infectate, cică, de o bacterie numită "fasciită necrozantă". Nu cumva să le mâncaţi, sfătuia Arletta respectivă, altfel riscaţi ca bacteriile cu pricina, ca nişte adevăraţi balauri, să vă devoreze carnea cu o viteză de 2 centimetri pe oră. Şi, o să râdeţi (mai curând o să plângeţi): numeroşi internauţi au crezut-o pe cuvânt pe doamna Arlette. Nu mă miră. Ca la o păcăleală sinistră, de 1 aprilie, aş lansa zvonul că Hitler, sau Ceauşescu, n-au murit, că tot ce s-a spus a fost o minciună; zece internauţi ar primi-o, ar lansa-o la rândul lor altor zece şi fac pariu că numeroşi cretini, cu computerul lor avansat cu tot, ar începe să creadă. Ca în cântecul lui Brassens: "Quand on est con, on est con!" Altminteri, trăiască computerele, trăiască Internetul!

■ Mă bucur de prietenia unei urmaşe a marelui gânditor Chestov, o doamnă de mare calitate, Alice Laurent. Ea continuă să organizeze colocvii la care se adună diverşi specialişti veniţi din lumea întreagă, inclusiv din Israel, discută despre opera lui Lev Isakovici Iţhaki Chestov. Nu e un secret pentru nimeni că el a fost evreu şi că n-a trecut niciodată la creştinism. După cum se ştie cât au fost de legaţi Chestov şi Benjamin Fondane (B. Fundoianu). Se ştie mai puţin ce a reprezentat Chestov pentr Emil Cioran. Graţie doamnei Alice Laurent posed o fotocopie a unei scrisori pe care ea a primit-o de la Cioran, ca răspuns la invitaţia pe care i-a adresat-o de a participa activ la un colocviu dedicat lui Chestov. Traduc acest document inedit: *«Iubită doamnă, Leon Chestov mi–a făcut un serviciu considerabil: el m-a eliberat de idolatria "filozofiei". Ar trebui să adaug: de toate idolatriile. Ajungând în Franţa în 1937, aş fi dorit să-l întâlnesc, dar n-am îndrăznit să deranjez (să tulbur) un singuratec fără pereche. Cu riscul de a vă dezamăgi, nu voi fi decât un spectator în timpul zilelor respective. Greşeala e a Maestrului însuşi, care m-a învăţat arta de a mă ţine deoparte de tot.»* Adaug, ştiu asta tot de la aceeaşi doamnă, că în acea vreme Cioran era într-o stare de depresiune psihică totală, nu mai vedea pe nici un prieten, fapt pe care l-am verificat personal, când am vorbit cu el la telefon.

AL. MIRODAN

DICŢIONAR NECONVENŢIONAL
AL SCRIITORILOR EVREI DE LIMBĂ ROMÂNĂ

Poşta Dicţionarului

Tuţa Spiegler, *Ramat Hasharon, a cunoscut prin anii '40, la Bucureşti, un tânăt poet ce semna Mihail Dan (Werner în buletin) şi ar dori să ştie ce s-a mai întâmplat cu el.*

Un răspuns posibil la întrebare ni l-a dat, nu de mult, cunoscutul poet român Vlaicu Bârna, într-o evocare publicată în "România literară":

«Nu era nici un secret că scriitorii evrei frecventau regulat şedinţele *Sburătorului* şi se bucurau de prietenia lui E. Lovinescu, iar un spirit critic ca Felix Aderca devenise o autoritate în cenaclu. Aici se afirmaseră poeţi evrei ca B. Fundoianu, Camil Baltazar şi Ilarie Voronca, sau prozatori la fel de valoroşi, de aceeaşi origine, ca I. Peltz şi Ion Călugăru, urmaţi de Sergiu Dan, Ieronim Şerbu şi alţii. Prin anii '33-'34 mulţi tineri evrei de vârsta mea puteau fi întâlniţi acolo şi numele pe care le citez poate că nu mai înseamnă nimic azi, dar în epocă au spus fiecare câte ceva. Între ele: Mihail Dan, V. Cristian, Gh. Râpă, Dan Faur, Petre Boldur, Ramiş (desenator), Gh. Nistor, Ştefan Horint, C. Federeanu ş.a.

În mediul scriitoricesc, prin redacţii şi cafenele, circulau şi atunci unele cuvinte de provenienţă iudaică, cum erau *haloimăs, cuşer* sau *musăr,* destul de puţine ca număr dar foarte expresive. *Haloimăs* era ceva încurcat, fără cap şi coadă, confuz; *cuşer* însemna tăierea rituală a păsărilor şi animalelor de consum; *musăr* avea înţelesul de agent acoperit, spion, era individul pe care de obicei poliţia îl plasează în lumea civilă pentru a culege informaţii. Când se spunea că ceva nu e cuşer însemna că nu e conform legii. În dicţionar şi în uz mai figurau cuvinte ca *rabin,* cu înţelesul de preot, şef spiritual, şi *haham,* care îl desemna pe bărbatul care opera la evrei tăierea rituală a animalelor.

La acest mic procent de cuvinte, înşirate mai sus, s-a mai adăugat unul şi cred că am avut onoarea să fiu de faţă, martor jurat la momentul când el şi-a făcut intrarea, pentru prima oară, pe teritoriul limbii române, socotind că acestui spaţiu îi aparţine de drept şi Cenaclul *Sburătorul.* Iată cum s-a întâmplat: Într-o seară de duminică, la cenaclu, nu mai ştiu exact dacă în textul unei proze a unui autor de origine evreiască, sau din discuţiile purtate în comentarea unei asemenea lecturi, s-a rostit cuvântul *ţuţăr.* Atunci, toată lumea a auzit clar întrebarea pusă de maestrul Lovinescu:

– Dar ce înseamnă asta *ţuţăr?* Cine poate să-mi spună?

Replica cu explicaţia a venit prompt ca la comandă, cel care o dădea parcă s-ar fi documentat pentru asta în mod special, oferind chiar exemplificări concludente şi edificatoare. Omul care ne tălmăcea necunoscutul cuvânt era poetul ce semna cu numele Mihail Dan (Werner), un tânăr elegant, bine legat, cu alură romantică şi ţinută sportivă, purtând totdeauna cu el o mică genţuţă de piele neagră.

– Maestre, a început acesta, *ţuţăr* e un cuvânt din ghetoul evreiesc şi înseamnă admirator plătit în slujba celor mari. Aşa, de pildă, la sinagogă sau la alte adunări, când ia cuvântul unul mare, un huhăm, el are grijă să-şi plătească dinainte un ţuţăr sau mai mulţi, care, în timp ce el vorbeşte, să se minuneze de ceea ce îi aud urechile, ţâţâind din buze, făcând ochii mari şi câte un gest de înaltă estimare, schiţat cu mâna. Ţuţăr vine deci de la litera ţ, repetată ca un plescăit bucal delicat (ţ-ţ-ţ), la care participă şi glandele salivare ale admiratorului...

Toată lumea a fost lămurită ce putea să însemne ţuţăr şi s-a amuzat atunci copios cu savanta definiţie însoţită de demonstraţia pe viu. Din dreapta mea, poetul şi muzicianul Virgil Gheorghiu, moldovean de la Roman, familiarizat cu viţurile evreieşti, mi-a şoptit la ureche un distih pe care îl mai ţin minte:

Ori că-i ţuţăr, ori că-i musăr,
să-i aduc elogii nu săr.

Cele două versuri, cu originala lor rimă găsită la musăr, se refereau la respectivul Mihail Dan, despre care circula zvonul că figurează printre agenţii Siguranţei Statului (musăr). Amândoi, şi Mihail Dan şi Virgil Gheorghiu, făcuseră parte un timp din grupul de la revista *Unu* şi ambii fuseseră expurgaţi după abateri de la disciplina impusă acolo.

Ceea ce vreau să notez aici este că începând din acea seară cuvântul *ţuţăr* a intrat în folosinţă curentă, chiar între membrii Cenaclului *Sburătorul* şi destul de frecvent în presa literară. Cineva a dus cuvântul cel nou, făcându-l cunoscut, şi

A provocat un mare scandal în Gaza ştirea din ziarul londonez "Times", potrivit căreia Suha Arafat are, la Paris, un amant.

Şi ce-i cu asta? Şi Arafat are unul.

la braseria Corso, frecventată de tandemul Ţuţea-Cioran, cu aplicaţia că Cioran era *Ţuţărul lui Ţuţea,* fapt ce l-a amuzat pe autorul *Culmilor disperării,* care a declarat vesel:

– Aferim! Sunt de acord să mărturisesc public că Petre e un geniu şi mă laud a fi ţuţărul lui!

Revenind la simpaticul Mihail Dan, îmi aduc aminte că îşi publicase, pe speze personale, la editura librăriei *Cartea Poporului* a lui V. Montaureanu, volumul de versuri *Sens unic,* pe care mi l-a şi oferit cu autograf. Era un vers de factură modernistă, liber, fără rigorile rimei. El publicase prin reviste şi traduceri din Maiakovski, făcute după versiunile franţuzeşti ale scrisului autorului sovietic. Om de bun gust, Mihail Dan ne vorbise ades la cenaclul Lovinescu şi la cafenea, ba şi scrisese elogios în presă, despre un mare artist fotograf, Aurel Bauh, evreu român, format la Paris, care se întorsese în ţară prin 1934 şi avusese la Bucureşti o seamă de expoziţii de mare succes. Sunt foarte mirat că vorbindu-se mult în ultimii ani despre avangarda românească interbelică, numele lui Aurel Bauh n-a fost nici măcar pomenit. Îl amintesc pe Bauh pentru că în atelierul lui de pe Calea Victoriei, ţin minte că l-am întâlnit ultima oară pe Mihail Dan. Era, cred, în 1938, când începuseră deja măsurile cu caracter rasial, şi de atunci i-am pierdut urma. Este clar că părăsise din vreme ţara, dar fratele său, poetul V. Cristian, care era creştinat, trecut la catolicism, a rămas în Bucureşti în timpul războiului şi apoi sub comunişti, până prin anii '70, când s-a expatriat la Paris. Eram prieteni, dar de câte ori l-am întrebat dacă ştie ceva de bunul său frate, de Mihail Dan, a pretins că habar nu are. Este drept că relaţiile lor numai de afecte şi cordialitate nu făceau lux…

Trecuseră câţiva ani de la finele celui de al doilea război şi comunismul se instalase în toată legea pe cuprinsul ţării. Într-o zi, întâlnindu-l pe misteriosul Ion Costin, fost redactor la agenţia Rador, coleg cu bunul meu prieten, prozatorul T. C. Stan, l-am întrebat ce mai e nou în lume, ştiindu-l un pasionat ascultător al postului de radio Londra. Am zis misteriosul, pentru că acest cunoscut al meu era un anglist redutabil, ca după ocuparea ţării de ruşi să văd că el publica în presă traduceri din literatura rusă… Ei bine, Ion Costin mi-a spus atunci, cu o voce albă, lipsită de orice sentiment, că respectivul post de radio anunţase, cu o zi înainte, execuţia prin împuşcare, în Orientul Mijlociu, a unui agent faimos al Intelligence Service-ului, român de origine, pe care îl chema Werner.»

Casa de bătrâni "HAGHEFEN"
Ramat Gan, str. Herut 34, Tel.: 03/612-2441 – Fax: 03/612-2442

Primeşte şi independenţi şi dependenţi

- **Clădire cu un singur etaj.**
- **Într-o atmosferă pastorală, relaxantă, cu grădină.**
- **Camere spaţioase, fiecare cu duş şi toaletă.**
- **Bucătărie casher.**
- **Supraveghere medicală permanentă.**
- **Servicii la nivel înalt, cu maximum de amabilitate.**
- **Terapie prin diverse activităţi, inclusiv distractive.**
- **Ajutor la alimentaţie şi la păstrarea igienei.**
- **Toate acestea conduc către odihnă şi refacere mulţumitoare.**
- **Preţuri accesibile.**

POSIBIL ŞI PENTRU PERIOADE SCURTE

IOSEF EUGEN CAMPUS

Autodenunţuri

Către sfârşitul recent apărutei sale cărţi, "Autodenunţuri şi precizări" (Editura Hasefer, Bucureşti, 2001), Radu Cosaşu povesteşte şedinţele sale de terapie psihiatrică la cabinetul lui I.V. Povesteşte cum au sfârşit prin a se împrieteni şi cum s-au despărţit când I.V. a emigrat şi i-a dat o neaşteptată probă de încredere predându-i nişte publicaţii interzise. S-a simţit atunci fericit, vindecat. A înţeles că *"a fi sănătos înseamnă a produce încredere – nimic mai mult, căci asta e totul"*. La despărţire, i-a spus lui I.V.: *"Într-o zi voi scrie o carte după metoda lui: confesiuni racordate cu precizări ca nişte note informative, un amestec de denunţuri şi autodenunţuri, de n-o să mai înţeleagă nimeni nimic"*.

Cartea aceasta o avem acum în faţă, aşa cum a visat-o, aşa cum bine a definit-o. Dar nu s-a arătat oare prea pesimist în ceea ce ne priveşte pe noi, cititorii? N-o să mai înţeleagă nimeni nimic, spunea el. Poate că, totuşi, ceva – mai mult sau mai puţin – izbutim şi noi să înţelegem. În orice caz, cert, să fim încântaţi citind.

❖

Cartea este perfect unitară: prin tendinţa ei de bază unică, demascatoare-confesionară. Prin o sută de amănunte care revin, ţesând o subtilă textură unitară. Există şi un subţire fir conducător, cronologic, înşiruind "denunţurile" în ordinea sccesivă a evenimentelor din viaţa autorului: aderarea la comunism şi îndepărtarea de familie, apoi sancţionarea lui prin excluderea din redacţie şi trimiterea lui ca lucrător la "Timpuri Noi", publicaţiile oarecum conformiste ca să câştige o pâine, vizita în Uniunea Sovietică, intrarea lui în rândurile bunilor prozatori ai vremii confirmată de Marin Preda, vizita în Germania la sora sa, vizita la mama lui în Israel, şedinţele de psihoterapie etc.

Cartea are însă – caracteristic pentru scrisul lui Radu Cosaşu – un dublu aspect, contrastant. Pe de o parte, analiza temeinică a structurii regimului (autorul se declară *"un comunist fără de partid şi antisovietic")*. Pe de altă parte, literatura: autodenunţurile sunt pretext şi pentru publicarea unor texte condamnate pe vremuri (articolul despre faţa umană) sau neprezentate spre publicare (balada în care, dezgustat de sine însuşi, vrea să se sinucidă). Denunţurile devin uneori portrete literare sarcastice ("Calu"), sau subtil admirative ("Monsieur Paul"), capătă uneori aspect de nuvelă sau proporţiile unui mic roman, scris cu vervă şi umor (povestea vizitei în Uniunea Sovietică, vizita în Israel).

Vorbind în primul rând despre realităţi, realităţi politice, autorul le vede şi le prezintă prin prisma sa intelectuală, livrescă. Abundă referinţele la literatură (Tolstoi, Dostoievski, Cehov, Homer, Molière), la cinematografie (preferă teatrului cinematografia, admiră neclintit pe Stan şi Bran), muzică (Mozart, Bach, Vivaldi). Cu înclinaţiile sale ludice, Radu Cosaşu recurge adesea la jocuri de cuvinte semnificative: gulaş-gulag, tragedie-fragedie (tragedie care produce o anumită frăgezime sufletească), Bach-Brel, cărţile-hărţile *("toate cărţile, dar şi hărţile lumii nu valorează cât lacrimile unui copil")*. Foloseşte adesea exprimări contrastante, paradoxale: *"ca orice rău, benefică"*, *"comedia atroce din orice dramă"*. Limba lui Cosaşu e plină de surprize: *"mă* ***guduram*** *într-un colţ afumat al prăvăliei"*, *"m-am avântat şi peste* **baltă** (mare) *la mama"*, *"am tăcut, încercând să mă uit, numai eu, la golul care se lăsa, din nou, între noi, ca o* ***remuşcare fragilă, obscenă"***. În acest din urmă exemplu este vorba de relaţiile cu mama, dragoste, respect, dar şi profundă diferenţă, neînţelegere dramatică. În general, prin câteva cuvinte, autorul izbuteşte să caracterizeze un personaj: sora lui, obsedată de economie, criticul cinematografic şi apoi responsabil, "cap limpede", la "marele ziar", sau iubita lui, soţia unui om important de la cenzură. De asemenea, caracteristic pentru scritura lui, autorul izbuteşte să împletească emoţia cu zâmbetul ironic, cu treceri bruşte de la un vocabular serios la un vocabular alimentar. Discutând cu Mladin despre pericolul unei anchete împotriva lui, spai-

Clinica de medicină alternativă
„Anita - Rehovot"
condusă de un
doctor în medicină

HOMEOPATIE
ACUPUNCTURĂ
PLANTE MEDICINALE

●

Tratăm cu succes:
• **Dureri de orice origine** •
• **Paralizii (inclusiv faciale)** •
• **Astmă** • **Alergii** • **Nervozitate** •
Insomnii • **Impotenţă** • **Prostată**
• **Diabet** • **Colesterol** •
• **Hipertensiune** •

●

De asemenea:
• **Scădere în greutate**
• **Întreruperea fumatului**

☎ 08/941-4254
08/945-6135

ma se amestecă, neaşteptat, cu satisfacţia înfulecării unor inegalabile volovanuri: *"Volovanurile se topeau într-adevăr în gură – în acel '70 se mânca foarte bine la Bucureşti şi nu exista legea prin care avea să se stabilească obligaţia ca la orice întoarcere din străinătate, cetăţeanul să declare cu cine s-a văzut şi ce a discutat".*

❖

Radu Cosaşu gândeşte în mod firesc prin asociaţie. Arta compoziţională se bazează şi ea pe acest principiu asociativ, pe trecerea neaşteptată de la un subiect la altul pe baza "contiguităţii". Textul se desfăşoară cu o admirabilă libertate.

Povestitorul este obsedat de spaime nejustificate. Îi e frică să zboare cu avionul, îi e frică mereu să nu cadă bolnav: de cancer, de inimă etc. De fapt, este perfect sănătos fizic. Nu este bolnav, cum crede el, ci un anxios, copleşit de angoase. Cum e firesc, de câte ori crede că se simte prost, intră în panică, îşi ia mereu, disperat, pulsul. Dar, de aci, textul trece neaşteptat la un joc cu cuvintele. Îşi aduce aminte de bătrânul Albala, care, batjocoritor, intercala cu voluptate litera **b** în rostirea iniţialelor Partidului Comunist (bolşevic). De aci, trece el însuşi la un joc cu litera respectivă, adăugând-o la E.K.G. şi formând astfel cuvântul malefic E.K.G.B. Apoi, scena se schimbă brusc. Revenim la realitate. Intră zgomotos în cameră tovarăşii lui din delegaţia la Moscova. Şi aşa mai departe. O dantelărie fină, caracteristică, inegalabilă.

❖

Autodenunţurile sunt, de fapt, denunţuri, demascări. În majoritatea cazurilor, acuzându-se pe sine, autorul demască regimul şi, implicit, se autojustifică. Şi, evident, are dreptate. Autojustificarea e justificată. Astfel, de pildă, când combate articolul "Avalanşa adevărului" al lui Dan Petrescu, care acuză tăios pe toţi comuniştii, declarând ritos că nu crede să fi existat, la unii dintre ei, o perioadă iniţială de orbire, urmată abia mai târziu de o "trezire", autorul se "denunţă" că el şi prietenii lui au trăit din plin, sincer, *"câteva iluzii proprii unor certitudini iniţial măreţe, apoi tot mai mălăieţe, degradare care, desigur, nu ne-a scăpat din vedere".*

Numai rareori autodenunţul are o semnificaţie reală, de recunoaştere a unei greşeli proprii. Sarcastic cu regimul, cu practicile Partidului, este auto-ironic fără cruţare. Vorbind despre Mladin, scrie: *"Îi descopeream din când în când semnătura sub articole care făceau praf ideologia burgheză – nu eram deloc indignat şi nici intrigat. Şi eu scriam aşa în pagina culturală a «Tânărului muncitor»..."*

"Autodenunţuri şi precizări" este o carte care, sub masca uşurinţei ludice, spune adevăruri serioase. O carte cinstită, de prezentare a unui regim odios şi de relatare autobiografică a propriei "treziri". O carte care îmbină politicul cu intimitatea sufletească. O carte care trebuie neapărat citită.

Şi, după ce ai citit cartea şi ai închis-o, rămâi o clipă tăcut, liniştit. Cugeţi serios la cele spuse de Radu Cosaşu: *"Nu pot fi doar anticomunist, cum se cere, ci şi antifascist; şi evreu şi neevreu; şi ateu şi liber credincios; şi de dreapta, dar şi de stânga; fiindcă am două mâini şi doi lobi ai creierului".*

Admirabil avertisment împotriva unilateralităţii dogmatice, împotriva închistării în fanatism absolutist.

Ţinând seama de campania anti-israeliană fără de sfârşit din Belgia şi de insultele adresate evreilor în presa de-acolo, *Minimum* roagă Ministerul de Interne de la Bucureşti să roage presa a nu mai vorbi, ca altădată, despre România ca despre Belgia Orientului.

CALENDAR

Februarie

1 februarie s-a născut I. M. Ştefan (1922)

5 februarie s-a născut Iosef Eugen Campus (1915)

7 februarie a murit I. Voledi (1994)

7 februarie s-a născut Florin Mugur (1934)

8 februarie s-a născut A. L. Zissu (1888)

11 februarie s-a născut Alexandru Toma (1875)

11 februarie s-a născut Liana Maxy (1923)

12 februarie s-a născut I. Peltz (1899)

14 februarie s-a născut Ion Călugăru (1902)

15 februarie s-a născut Petre Solomon (1923)

15 februarie a murit Israil Bercovici (1988)

16 februarie s-a născut Emil Dorian (1891)

17 februarie a murit Irina Gorun-Bercovici (1985)

18 februarie s-a născut Maria Arsene (1901)

18 februarie s-a născut Radu Albala (1924)

22 februarie s-a născut Eduard Jurist (1928)

25 februarie s-a născut Iosif Cassian-Mătăsaru (1896)

25 februarie s-a născut Virgil Duda (1939)

26 februarie s-a născut A. Axelrad (1879)

28 februarie a murit C. Săteanu (1948)

? februarie a murit Iosef Pinath, anticar (1928)

ELENA-ESTHER TACCIU

Un microșteitl din Bacău: Strada Leca

Doctorul Iulius Iancu, băcăuan de origine, își asumă într-un volum extrem de reușit tipografic și emoționant ca fond, evocarea lumii din care provine. Volumul II, apărut, ca și precedentul, la "Minimum", în anul trecut (2001), cuprinde un mozaic uman și etnografic evreiesc, dominat de grija pentru progenitura numeroasă, menită a fi din naștere părtașă la lumea croitoriei, a vânzătorilor, a meseriașilor și, numai în caz de noroc și ambiție răsplătită, a meseriilor libere. În preajma lui 1930, părinții săi și bunicii mai împărtășeau modul de viață moștenit al generațiilor din România trecutului, reprezentând "rădăcinile". Pe acestea, autorul, ajuns ca medic tânăr în Israel (1964), le cântă simbolic în cartea sa.

Rădăcinile lui dau imaginea atotputernicei rețele ce ivește din sevele sale subterane noi și noi mlădițe: *"proaspete, vii și curate"*; ele *"se întind și se întind și nu te lasă, te urmăresc până-n mormânt"*. Firul care leagă piatra tombală a mamei din cimitirul târgului de pe Bistrița cu Afula, locul de veci al tatălui, și cu viața nepoților din Haifa, rămâne *"viguros, curat și neted"*. Dincolo de căldura evocărilor cu momente și personaje specifice, autorul se simte în largul său scriind, paginile noii cărți au atmosferă și fior, pana mărturisește un exercițiu îndelungat. Un interviu semnat de G. Iosub consemnează în acest sens articole pe teme culturale publicate de Iulius Iancu la Bacău, dar și la "Adevărul literar și artistic" din București. Are un roman în sertar, desenează, vezi ilustrațiile în volumul de față, și a comis versuri.

Înrudit cu Marius Mircu prin memoria locurilor, cu Marcel Marcian, ba și cu Al. Sever, care descrie și el obsedanta stradă în "Insomniacii" (numind-o ironic Leccastrasse), Doctorul-Scriitor se află într-un lung dialog cu vremea copilăriei sale și cu lumea pestriță a acestui univers specific. Biletul lui Motke-flașnetarul, care i-a prezis "foc și pârjol", dar și multă omenie, pare a nu fi greșit în fața acestei istorii individuale. Mulți oameni de treabă populează galeria sa de portrete, ca Dr. Michel Brill, care, cu studii medicale în Franța, devine luptător în Rezistență, Cavaler al Legiunii de Onoare; un croitor născut pe aceleași meleaguri, gazdă generoasă a aventurierilor fugiți din România, îi ajută fără a fi măcar rugat. Avocatul Calman Berger își găsește nu atât câștigul bănesc, cât satisfacția morală, în a reinstaura armonia familiilor din vecini. Micu își face din meseria de vânzător de prăvălie un renume de politețe și serviabilitate ideală, dar furtuna legionară îi spulberă și profesia, și magazinul patronului. Madam Grosman (Nesia), un fel de magiciană a târgului, prezicătoare și cititoare în vise, are și ea viață mitologică. Dar cel mai izbutit portret al autorului este Haimeir Nebunul, al cărui prototip (probabil) figurează și la Marcel Marcian, in extenso, în pagini revelatoare. În schița lui Iulius Iancu profilul nebunului apare monstruos: fața lui *"e un șomoiog de păr alb, murdar, ca zăpada topită și amestecată cu noroi… un dinte se vede rătăcit în fundul gurii"*. Copiii îl atacă cu zbierete și pietre, ei nefiind, ca și adulții de altfel, îngeri neprihăniți. În schimb, Nesia, acea magiciană, îi pregătește zi de zi un pachet cu de-ale gurii, cu solemnitate, ca și cum spune *"o rugăciune de dimineață"*. Urgisitul nu-i mulțumește, căci mai e și mut. Cu capul clătinat și smucit, plin de spaime ca o fantomă a nopții, acest dezmoștenit sugerează categoria copiilor arierați, ținuți ca mister obscur în cămăruțele dosnice ale unor case din strada Leca, neștiutoare de boli psihice, de tratamente și remedii, dar loviți de fatalități, după credințele vechi.

Viața socială a micii comunități se desfășoară la prăvălii, cofetării, zarzavagerii, covrigării, la vânzările sezoniere de pepene verde, zisul harbuz. Aici oamenii zăbovesc, schimbă vorbe, constată reciproc cum le mai merge, află în treacăt vești despre micile evenimente de familie. Ceea ce reprezintă la Sadoveanu hanul se petrece în bodega lui Șulem de pe strada Leca, unde se bea vin roșu la mesele cu mititei și se cumpără la sticle, vărsat, pentru acasă. După-amiaza vin cucoanele meseriașilor mai cu vază, mesele se ocupă și bărbații încep să facă politică. Se comentează "Adevă-

IULIUS IANCU
NOI, COPIII
STRĂZII LECA
Volumul II
Un om, un drum, o epocă
Pagina Cultura
Dorohoiul s-a luat la trîntă cu Bacăul
Un zîmbet îndoli
pentru o epocă
dispărută

rul", singurul ziar citit acolo.

Preferinţele alimentare ale gustului patriarhal evreiesc se vădesc la "Dulce cu nuci", simigerie şi cofetărie. Copiii, clienţii principali, arată cu degetul la tăvile mereu aduse, şi în drum spre şcoală devorează turta dulce, seminţele proaspete, merele uscate. Voluptatea spartului de seminţe devine un imn al acestei dulci petreceri: autorul se opreşte asupra beatitudinii de a sparge sămânţa crocantă *"în şanţul dintre dinţii din faţă"*, la gustul minunat al miezului care lasă copilului de odinioară, la epuizarea porţiei, melancolii. Memoria afectivă a scriitorului funcţionează din plin. Covrigii proaspeţi de la Zalman, în virtutea aceluiaşi dar, ne oferă reţeta patriarhală a produsului, uns cu pensula muiată în ulei, ouă şi sare, şi urmărit în tăvile uriaşului cuptor, în evoluţia de la auriu la întunecat. Tăvile aşezate apoi pe mesele din faţa covrigăriei chemau lumea cu mirosul bun şi proaspăt, iar miile de covrigi îşi deschideau calea triumfală prin toată strada, în coşuri mari de paie, iar de aici, la şcolile şi spitalele din tot târgul Bacăului.

Am insistat asupra acestor evocări pentru că detaliul vizual şi olfactiv unit cu nostalgia trecutului dau efectele apreciate de un cititor de literatură. Pepenele *"verde şi umed"* chiar şi la codiţă, semn al dulceţii coapte, uzează de aceeaşi modalitate, bine folosită. Dar numai "lista tradiţională de mâncare" dă informaţii sociologice despre starea economică precară a micilor meseriaşi de tot felul, nevoiţi să aştepte cu săptămânile un mic aconto pentru hrana substanţială a multor copii care li se aşează zilnic la masă. Mâncarea trebuie cumpărată tot zilnic, şi gătită astfel încât *"să ţină de foame"*. Plecaţi la lucru, după mult îndrăgita cafea neagră, tare, la ibric, bărbaţii se vor întoarce mai flămânzi decât copiii. Supa eternă umple bine stomacurile. De aceea, cu o bucăţică de carne, multe oase, dar cu măduvă, şi fasole albă boabe *("care era baza")*, problema stomacului gol era rezolvată. Bărbatul mai primea deasupra supei o linguriţă de untură de pasăre. Mămăliga, a doua zi, avea o tocană cu mult sos, cu carne, alteori cu un boţ de brânză, şi constituia examenul tinerelor nurori – ferească sfântul s-o facă cu cocoloaşe! Între mese, pâinea cu "povidlă" era soluţia pentru copii. Şi asta în fiecare zi, cu excepţia şabatului, când, întorşi de la şil, bărbaţii sunt întâmpinaţi cu "coilici", cu vinul de "kiduş", cu crap cu sos, supă galbenă de pasăre, cu orez, cu pasăre şi un modest dulce. Dar săptămâna e dominată de supa clasică şi de mămăligă. Foame nu, dar nici îndestulare. Totul sprijinit pe umerii fragili ai acelei "Idische Mame", uneori secerată în plină tinereţe (ca în evocarea caldă a mamei lui Iulius Iancu însuşi, stinsă la 39 de ani, după nouă naşteri). Mama sa, făclia casei, nu ieşise decât la şil, de Roş Haşana şi Iom Kipur mai îndelung, făcea rugăciuni, nu ştia să scrie, nici să citească, şi surorile ei, Leia şi Ester, reprezentau pentru ea singurul prestigiu. Încolo, supusă bărbatului, avea grija educaţiei băieţilor la heider; fetelor, la ucenicia croitoriei, le cosea ea însăşi rochiile, în casă. La bătrâneţe, nădăjduia să fie îngrijită şi ajutată de copii, dar nu i-a fost să ajungă acolo.

Sărbătorile, care l-au solicitat în egală măsură pe Marius Mircu să evoce evenimentul în acelaşi spaţiu geografico-istoric, i-au dat o notă mai vie cărţii lui Iulius Iancu prin prezenţa tinerilor de la grupările sioniste locale ale vremii. Cei din "Hanoar Haţioni" făceau de Roş Haşana defilări masive şi cântau Hatikva. Purtau bluze albastre cu şnur negru la guler şi pantaloni scurţi. Apoi, cu religioşi cu tot, se fugea la Bistriţa, spre iertarea păcatelor şi împotriva deochiului. Acesta era Taşlihul, la care participau toţi tinerii evrei din Bacău şi din cetatea sa, Leca, când Anul Nou cădea sâmbăta. Obiceiul de a pune bănuţi în Cutiile lui Keren Kayemet cu gândul la Israel le umplea mai mult în vreme de restrişte. Ritualul meselor se respecta în continuare, de Purim era peşte fiert cu sos închegat şi peşte prăjit în felii mari şi rumene. Coiliciul cu măiestrie împletit de mama se reţine la lectură.

Ochii mari cu care adolescentul, autorul cărţilor de azi, şi-a urmărit verişoarele cosând şi brodându-şi zestrea, ne relevă o izbutită pagină etnografică. La 15 ani fata din Leca primea un balot de pânză, din care, sub îndrumarea mamei, se năşteau feţele de pernă, cearceafurile, feţele de masă cu şerveţele, cămăşile lungi de noapte, toate iscusit brodate cu preţul nopţilor petrecute la lumina lămpii cu gaz, iarna, lângă sobiţa de tuci. Munca era dură, vlaga scădea, fetele se împungeau la degete şi un sânge gros putea să le picure pe pânza viitorului mult visat. Lada de zestre gata, era acoperită cu un covor fin, pusă în pod până la soroc. O tandră poezie a lumii pierită fără întoarcere, deschisă doar memorialistului şi cititorilor săi.

N-am să dezvolt la fel de mult partea israeliană a destinului lui I. I. ca medic ole-hadaş. Pe de o parte, am dedicat articolul acestui microşteitl din Moldova încă patriarhală, ale cărei amintiri şi personaje au ajuns simbolice rădăcini. Pe de altă parte, am înţeles că următorul volum al trilogiei, total dedicat "Generaţiei sabrilor", aflat în pregătire, aparţine integral realităţilor israeliene. Astfel că trecerea spre acest timp-spaţiu, ambele specifice, deşi în alt fel, fac tranziţia prin secţiunea ultimă a acestui volum II. Să aşteptăm deci imaginea completă a noilor destine.

PRIMIM LA REDACŢIE

● CĂRŢI ● REVISTE ● ŞI ● SCÂNTEIERI ● DE ● GENIU ●

- ■ Instigatorul de pe Salame
- ■ Întâlniri la Ierusalim
- ■ Ana Pauker şi epoca ei
- ■ Să facem cunoştinţă cu Leone de' Sommi

I. Schechter

Legitimaţie de instigator

Umor; ed. Bicurim, Tel Aviv, 2002

Este o carte mică, mică, mică, gen "liliput", s-o pui nu în buzunar (acolo intră multe volume serioase), ci în buzunarul cel mic, rezervat pe vremuri batistei albe de mătase. Ea cuprinde o selecţie din "pastilele" iscălite zilnic de I. Schechter în ziarul "Ultima oră", pe pagina întâi, colţul din stânga-jos, la rubrica "1 minut".

Unele "pastile" au cinci rânduri cu totului tot. Altele trei. Altele – numai două. Genul acesta – care făcuse prin anii '60 faima lui Robert Escarpit, de la "Le Monde", sau ceva mai târziu a lui André Frossard (academician), de la "Figaro", este extrem de dificil: mulţi gazetari sau scriitori capabili a scrie oricând un articol temeinic pe cinci coloane îşi frâng gâtul atunci când sunt obligaţi să îmbrăţişeze genul ultra-scurt. Dovadă, între altele, că în presa de azi din România, liberă cam cât se poate şi înzestrată cu sute de jurnalişti de talent, genul despre care vorbim este practic de neîntâlnit în gazete.

Explicaţia e simplă. Pentru o "pastilă" bună îţi trebuiesc două lucruri: a) mai întâi să comunici cititorului limpede şi concis ideea, fenomenul sau evenimentul la zi de care te ocupi, şi b) să vii urgent cu o *poantă*. Dacă poţi…

Schechter poate.

Dovadă – câteva din bucăţile de *1 minut*, întâlnite în carte:

Cine este evreu?

Evreu este un om care spune că este evreu, căci nimeni nu-i dement să spună acest lucru dacă nu este adevărat.

◆

Să ne ferim de pericole.

Niciodată nu se ştie de ce anume sunt ele în stare.

◆

Noroc

Ghinionul e că ambii candidaţi la funcţia de prim ministru nu merită să fie aleşi.

Noroc că numai unul din ei va fi ales.

◆

La fel

Apropo de statistica alarmantă a paupertăţii în Israel.

Nici o deosebire între bogaţi şi săraci: şi unii şi alţii vor mai mult decât au.

◆

O speranţă

Ministrul Sceranski propune să se lucreze 4 zile pe săptămână – dar mulţi se împotrivesc.

De aceea se speră că salariaţii vor accepta să lucreze măcar 3 zile pe săptămână.

◆

Evadări

Mereu evadări din închisori.

Într-o singură săptămână trei deţinuţi au evadat din închisoarea "Maasiahu".

Trebuie analizat cu seriozitate acest fenomen. Probabil că în închisorile noastre condiţiile de trai sunt foarte grele dacă oamenii preferă să se întoarcă în societate şi să trăiască în ea.

◆

Consecvenţă

Faptul că atât de mulţi israelieni îşi asasinează soţiile dovedeşte ceea ce s-a spus dintotdeauna, anume că evreul nu-şi bat nevasta.

◆

Neserios

Partidul femeilor a anunţat că iese din cursa electorală pentru că nu are bani.

Nu-i un motiv serios. Pentru bani nu se iese, ci se intră în cursa electorală.

◆

Enervant

Aseară am vrut să urmăresc la televizor, cu pasiune, cu sufletul la gură, reclamele la brânza Tnuva, la cârnaţii Zoglobeg, la tampoanele pentru femei.

Dar ele au fost mereu întrerupte, în mod enervant, de filmul "Pe aripile vântului".

◆

Femeia

Mulţi critică faptul că o femeie a fost numită comandanta închisorilor.

Dar cine mai bine decât o femeie ştie să te ţină închis?

◆

Jignire

David Levi este jignit.

"Închipuiţi-vă, Sharon a vrut să–mi dea o funcţie pe măsura capacităţilor mele".

◆

Abba Eban

I s-a dat Premiul Israel în ciuda faptului că îl merită.

❖

Roata

Scriu ziarele că 200.000 de români declară că vor să vină la lucru în Israel. Cine ştie câte alte sute de mii vor şi încă nu declară!

Au strigat cândva "Jidanii la Palestina!". Nu şi-au închipuit că va veni o vreme când roata se va întoarce şi vor striga ei înşişi: "Românii la Palestina!"

❖

Vadim

Succesul electoral al lui Vadim Tudor dovedeşte că antisemitismul din România este un fenomen nou care a existat întotdeauna.

(M. Rafael)

Întâlniri la Ierusalim

organizate şi consemnate de
Cornel Safirman şi Leon Volovici;
fotografii: Sandu Mendrea;
coperta: Floarea Ţuţuianu
Ed. Fundaţia Culturală Română,
Bucureşti, 2001

(Volumul redă dezbaterile organizate la cercul Cultural din Ierusalim. Printre participanţi: Liviu Ciulei, Nina Cassian, N. Manea, Augustin Buzura, I. Schechter, Şt. A. Doinaş, B. Elvin, Aharon Appelfeld, Matei Călinescu, Moshe Idel, Şt. Iureş, H. Aramă, M. Shafir, Iordan Chimet, M. Săucan, M. Daneliuc ş.a. ş.a.)

Nu ştiu dacă "Întâlniri la Ierusalim" este o carte bună. Un critic ar spune, probabil, că este o alcătuire compozită, că lipseşte structura, coerenţa ideilor suferă, oralitatea minează textele unor personalităţi cu o frază de cristal, în multe pagini se simte trecerea timpului, căci viaţa înaintează în galop, cartea se însumează în timp. Iar obiecţiile pot merge până la virgulele nefericite.

Oricine va recunoaşte însă că avem de-a face cu o carte importantă. Omiţând semnificaţia ei politică şi culturală (dar o putem oare omite?), poate chiar dincolo de intenţie, avem în faţă o radiografie multiplă, sincronică şi sintetică.

În primul plan apare Ierusalimul văzut în atâtea oglinzi câte conştiinţe se înscriu în sumarul cărţii. Un Ierusalim în care se regăsesc spiritele cele mai diferite şi faţă de care, declarat sau nu, se autodefinesc. Textele din care numele Oraşului Sfânt lipseşte nu-i respiră mai puţin aerul. Ierusalimul, această prezenţă copleşitoare, îi face pe toţi cei care i se integrează o clipă să-şi desăvârşească statura verticală. Ghicesc în această reacţie unanimă a personalităţilor din "Întâlniri..." un filon religios de o infinită subtilitate.

"Întâlniri la Ierusalim" este o carte despre valoare şi despre valori, despre tărie sufletească şi despre slăbiciunile omeneşti, despre durerea de a fi şi bucuria de a crea, despre supravieţuirea prin cultură, fericirea despre care scria, prea puţin înţeles în acel 1987, Florin Mugur.

Este o carte despre carte. Cum s-ar fi putut altfel în acest teritoriu al Cărţii? Este o carte a culturii fără frontiere, dar nu fără culoare. O carte a respectului faţă de cuvânt, o laudă a cuvântului scris, a cuvântului rostit în această lume aflată în plin proces de analfabetizare.

Este o carte de polemică. Nu numai faţă de realităţi care maculează chipul planetei. Pagini esenţiale din "Întâlniri..." polemizează între ele, întrucât aici se manifestă o galerie de individualităţi care nu au cum să se identifice, deşi nu se resping, cel mai adesea se depărtează unele de altele ca razele care pornesc dintr-un acelaşi centru de lumină. Este o carte extrem democratică.

Este o carte a revelaţiilor. Înainte de a fi scriitor, sunt un cititor consacrat, un fan al teatrului, un consumator de cultură. Pe mai toţi cei prezenţi între nobilele coperte ale cărţii i-am întâlnit fie personal, fie din fotoliul cititorului, al spectatorului. Citind această carte, am aflat despre fiecare ceva insolit, o culoare fundamentală care-mi scăpase, o nuanţă de care nu eram sigur. Acum sunt mai aproape de ei şi ei de mine, chiar dacă nu o ştiu.

Nu este o carte de confesiuni, ci de dialoguri cu sine, de disocieri, de disecţii chiar, nu o dată pe viu, a unor centre de durere. Nici urmă de cosmetică în aceste coborâri în infernul personal pe care nimeni nu-l poate ignora nici sub soarele unic al Ierusalimului. În cele mai fierbinţi pagini ale cărţii, personalităţile luptă cu sine pentru a face lucrul acela pe care ştiu să-l facă evreii mai bine, se caută pe sine jupuindu-se de imaginile convenţionale, constituite, de opiniile comode sau convenabile, veşnic nemulţumiţi de noile straturi scoase la iveală, mai puţin sau deloc fotogenice, din simplul motiv că sunt, suntem alcătuiţi din toate acestea la un loc.

Este o carte a diferenţelor, a individualului, care, ciudat, la o lectură cursivă se preface într-o carte a omenescului integral, care cuprinde în toate faţetele sale chipul în mişcare al intelectualului de formaţie românească, aşadar universală, fără a-i omite specificul.

(Horia Aramă, Bucureşti)

Gabriel Schäffer

În oglinda timpului

Tel Aviv, 2001

Din pietate filială dar şi din consideraţie obiectivă pentru meritele ieşite din comun ale celui ce a fost tatăl ei, doctoriţa Puica Schäffer-Strihan (soţia cunoscutului profesor de estetică şi teorie a teatrului, Andrei Strihan) a editat la Tel Aviv un consistent volum însumând articolele publicate pe parcursul a mai bine de două decenii în ziarul "Curierul israelit" de avocatul Gabriel Schäffer, fost secretar al lui W. Filderman, ulterior şef al contenciosului Federaţiei Comunităţilor Evreieşti.

Umanist de aleasă cultură, inteligenţă şi probitate morală, legat prin toate fibrele de comunitatea căreia i-a aparţinut, autorul volumului de faţă, posesor al unui condei ascuţit şi în acelaşi timp vibrant şi elevat, s-a devotat din tot sufletul apărării şi salvării acestei comunităţi, mai ales în anii plini de zbucium ai persecuţiilor care puneau în joc însăşi existenţa fiecărui membru al său în parte ca şi a colectivităţii evreieşti ca atare. El a luptat toată viaţa pentru drepturile coreligionarilor săi, împotriva fărădelegilor antisemite şi fasciste, împotriva ideologiei de extremă dreaptă şi a exponenţilor ei, care făceau ravagii în România încă din anii '20 şi '30.

Articolele de care ne ocupăm oglindesc cu extremă fidelitate această luptă (nu e, poate, lipsit de semnificaţie faptul că datorită scrisului său Gabriel Schäffer a avut de făcut faţă unor procese penale personale cu Zelea Codreanu şi apoi, în 1927, cu A. C. Cuza) îngemănată cu istoria dramatică a obştii evreieşti din România.

Fiecare text în parte îşi are fizionomia lui şi o idee conducătoare, aduce argumente logice şi amănunte precise. Evreii nu trebuie să accepte să mai fie cetăţeni de categoria a doua, ei sunt datori să militeze în deplină solidaritate şi unire pentru emancipare completă şi asigurarea unei dezvoltări specifice, afirmă autorul ("Cetăţeni clasa a doua", "Principii, nu persoane", etc.). El se ridică împotriva *"duplicităţii oficiale"*, în condiţii în care la nivel guvernamental nu se luau nici un fel de măsuri împotriva fiţuicilor care incitau făţiş la ură paroxistică împotriva evreilor, la acte de huliganism şi vandalism. Iată cum, citind aceste articole, Militiade Cutavas, directorul ziarului "Strălucitorul", din Constanţa anului 1924, ne apare ca un frate bun al lui Vadim Tudor din zilele noastre. În "Apogiaturi pe coarda antisemită" (1926), "Quod licet" (1926) sau "Laşitatea lichelelor" (1945), ideea-forţă este aceea că în labirintul vieţii politice agitate, a luptelor din parlament, a conflictelor care se ciocnesc, totul devine armonios când e vorba de evrei, refrenul antisemit, profesiunile de credinţă antisemite ţinând loc de orice alt examen de naţionalism şi patriotism, şi asigurând mai bine decât orice altceva ascensiunea politică, universitară sau administrativă.

Întregul talent, întreaga sensibilitate a autorului ies în evidenţă în pulsaţia scrisului său exprimând atât revolta cât şi profunda compasiune umană faţă de asasinarea brutală a unor tineri evrei nevinovaţi. *"Am în faţă un dosar judecat. Curge sânge prin toţi porii filelor. Ochi de adolescenţi privesc din dosar. (...) Copii nevinovaţi. Copiii noştri"*. Şi: *"Ştefan Tomşa, la un pahar de vin cu subordonatul Dumitrescu Dumitru, desigur că îşi înşiră cu semeţie isprăvile. (...) Spectrul lui Dan Lazarovici nu îi tulbură. Sângele lui nu îi cutremură. Moartea lui – şi a altora – nu-i interesează"* ("Dosare însângerate"). Ce ciudat! Citind aceste rânduri ai impresia că asişti avant la lettre la tragedia inginerului Babu Ursu...

O serie de articole reliefează pe bază de exemple concrete contribuţia evreilor atât la faptele de vitejie ale războaielor României, cât şi la literatura şi arta românească, – aport răsplătit cu ingratitudine, de vreme ce personalităţi de calitatea unui Dr. Gaster, Tiktin sau Lazăr Şăineanu au fost obligaţi să se expatrieze; altele exaltă în cuvinte înaripate *"realitatea vie"* a renaşterii naţionale evreieşti în Palestina, care nu poate fi oprită *"de nici o putere din lume"* şi pe care o simbolizează deschiderea Universităţii Ebraice din Ierusalim. *"Prin urmare,* scrie Schäffer, *înţelegem a servi umanitatea, dar nu ca indivizi izolaţi în calităţile lor, ci cu caracteristicile inerente unui neam* ***întreg****. Aceste destine de neam ne unesc pe toţi într-un singur aluat"* ("Spiritul specific evreiesc").

Încă înainte ca întregul adevăr despre ororile naziste să pătrundă în conştiinţa colectivă, textele scrise în anii 1944 şi 1945 oglindesc poziţia unui observator bine informat asupra acestor realităţi, denunţate cu vehemenţă şi oroare în pagini care par a fi fost scrise astăzi. Într-o singură privinţă s-a lăsat înşelat avocatul Schäffer, ca de altfel atâţia congeneri de-ai noştri – atunci când proslăvea în 1945 *"lumea nouă", "mai dreaptă, mai bună"*, care era pe cale de a fi clădită.

(Gina Sebastian Alcalay)

Marius Mircu

Ana Pauker şi epoca ei

Editura Glob, Bat Yam, în colaborare cu editura "Ion Prelipcean", Horodnic de Jos, România, 2001

Aşa cum ne-a obişnuit neobositul nonagenar Marius Mircu, nemulţumit, probabil, de cele scrise cândva de el, reia aceste scrieri, le revizuieşte şi în special le completează, scoţând noi ediţii. Cartea de faţă este un asemenea exemplu. Ea se află la a IV-a ediţie. Nu cunosc ediţiile anterioare, apărute sub titlul "Dosarul Anei Pauker", dar este evident că noii ediţii i s-au adăugat toate articolele cu privire la acest subiect apărute în presă după 1955, anul ultimei ediţii.

Cartea de faţă (289 pagini) este mai mult sau mai puţin o istorie a Partidului Comunist Român, împletită cu istoria evreilor din România şi, pe lângă o biografie amplă a Anei Pauker, ea conţine şi biografiile alor fruntaşi comunişti de origine evreiască.

Dl. Mircu nu e istoric, ci un vechi şi talentat gazetar şi scriitor. de altfel el însuşi o declară: *"Istoria e pentru istorici, evocările mele* *sunt pentru mulţime"* şi, spune el, *"nu socotesc că am întocmit o biografie completă şi fără de cusur a Anei Pauker, nici o istorie exhaustivă a contribuţiei evreilor la introducerea şi dezvoltarea comunismului în România".*

Meritul cărţii este – între altele – că demonstrează de ce evreii, în majoritate, au aderat la ideile socialismului.

În faţa naziştilor, care urmăreau suprimarea totală a poporului evreu, comunismul promitea rezolvarea în spirit umanist a problemei naţionale, în sensul că nu vor mai exista discriminări de ordin etnic. Victoria Uniunii Sovietice împotriva Germaniei hileriste a însemnat pentru evrei salvarea vieţii lor. Şi în plus se spera că vor dispare inechităţile sociale şi că se va instaura pacea în lumea întreagă.

Aceasta explică de ce în România, după 23 august, însufleţiţi de aceste idealuri frumoase, evreii, şi îndeosebi intelectualii, au bătut la porţile partidului comunist în dorinţa sinceră de a fi utili, de a pune umărul la făurirea unor structuri politice fără discriminări. În acele timpuri de început partidul nu le oferea nici un fel de avantaje, ci numai obligaţii. De aceea nu oportuniştii intrau în partid, ci idealiştii. După instalarea la putere a partidului, el a fost pur şi simplu asaltat de fripturişti. Primii care s-au dezmeticit au fost evreii, care au părăsit partidul, văzându-şi iluziile spulberate. Şi spune Marius Mircu: *"Nu–mi asum rolul de a judeca dacă, din punct de vedere evreiesc, evreii comunişti, pe urmă anticomunişti, au dat vreun rezultat – bun sau rău – pentru evrei… prezint aici un dosar, atât! Am urmărit să explic, nu să scuz participarea evreilor la activitatea comunistă".*

Ediţiile anterioare au stârnit numeroase controverse. Ce reproşuri i s-au adus cărţii? Că înşiruirea numărului mare al demnitarilor evrei în timpul regimului comunist ar da apă la moară antisemiţilor. Scriitorul răspunde că antisemiţii oricum n-au nevoie de argumente şi pe de altă parte face precizarea că dacă e adevărat că în epoca comunistă evreii au dat opt miniştri, ce au însemnat aceştia când în cei 45 de ani de comunism s-au perindat la putere peste 800 de miniştri!

Lucrarea d-lui Marius Mircu are meritul de a-l face pe cititor să reflecteze asupra unei perioade istorice şi a eşecului unor iluzii generoase. Şi, ca în toate cărţile sale, faptele sunt prezentate atractiv, cu umor.

(G. Iosub)

Andrei Strihan

Leone De' Sommi, precursor al regiei moderne

Ed. Cartea Românească,
Bucureşti 2001

Născut în 1924, la Roman, profesor de estetică la Institutul de Teatru şi Film I. L. Caragiale, din Bucureşti, apoi – după stabilirea în Israel, la finele anilor '70 – profesor la departamentul de teatru al Universităţii Tel Aviv, Andrei Strihan a avut două pasiuni majore în materie de teatru. Una este cunoscutul dramaturg Eugen Ionesco, cealaltă este necunoscutul Leone De' Sommi, evreu trăitor la Mantova, în Italia veacului XVI (data naşterii incertă, m. în 1590), dramaturg şi mai cu seamă regizor, ba chiar – vezi titlul cărţii – precursor în domeniul direcţiei de scenă.

Cartea de faţă cuprinde *învăţăturile* lui De' Sommi, redate sub forma a patru dialoguri: este pentru amatorul de astăzi un prilej de a pune faţă-n faţă ideile autorului despre construcţia piesei de teatru, interpretare, decor, costume, travesti, mască etc. etc. cu rafinamentele în materie ale mişcării teatrale din anul 2001.

Dialogurile sunt precedate de un studiu al lui Andrei Strihan, examinând pe toate feţele viaţa lui De' Sommi şi opiniile sale. Meritul lui A. S. este că, pus în faţa unui artist cu biografie rău sau nu îndestul cunoscută, a efectuat el însuşi cercetări în materie, scoţând la iveală date inedite despre omul din Mantova şi oferind teatrologilor de astăzi posibilitatea de a lua cunoştinţă, aşa cum se cuvine, de strădania înaintaşului lor.

Dacia literară

Nr. 43/2001, Iaşi, România

Iaşul are tradiţii, are amintiri, are spirit, are stil (orice ex-ieşean întâlnit la Petah Tikva sau Afula îţi va vorbi cu admiraţie şi orgoliu despre oraşul pe care G. Călinescu îl numise Florenţa României), are şi reviste bune de literatură. Una din acestea este "Dacia literară", trimestrial având ca director de onoare pe istoricul Alexandru Zub şi ca redactor-şef pe Ştefan Oprea.

Numărul aflat în faţa noastră ispiteşte mai ales prin rubrica intitulată "Junimea de ieri, junimea de azi". Aici sunt adunate texte despre (cum se înţelege) viaţa literară din marea epocă a Junimii din secolul XIX dimpreună cu scrieri despre *junimea* de azi, aşadar contemporanii noştri. Remarcăm observaţiile lui Bogdan Ulmu despre Caragiale, versurile lui Daniel Corbu, Milică Dincă, Dionisie Vitcu, Ion Enache, Alexandra Roceni, prozele şi textele critice semnate de Ioan Constantinescu, Simion Bogdănescu, Cornelia Leonte, Victor Leahu, Cătăin Mihuleac. Piesa de rezistenţă a grupajului este consacrată unui membru al *junimii* de azi: poetul Cezar Ivănescu, una din valorile de mâna întâi ale literaturii române din zilele noastre, sărbătorit cu prilejul împlinirii a 60 de ani. De junime.

(M. Rafael)

ELENA-ESTHER TACCIU

CALEIDOSCOP - 2002

ZODIA VĂRSĂTORULUI PENTRU TOŢI (20.01-18.02) ne oferă în prima etapă multe dizarmonii care ne fac viaţa grea. Am mai scris în numerele anterioare că primele patru luni ale noului an reiau caracteristicile aceluia trecut. Şi acum, ca în decembrie, planete "grele" determină tensiuni şi conflicte fără leac. **Vărsătorul** ţine de un Uranus dizarmonic ce ne dezorientează şi ne face uituci, şi, în plus, de un Mercur retrograd până în 8.02, care aduce defecţiuni tehnice, erori în computere, furturi, intrigi şi intriganţi. Pentru cei născuţi sub acest semn de Aer (între 9-17 în special), Uranus aduce brutale despărţiri, noi şefi, noi romane. Înţelept ar fi ca Vărsătorii să aştepte, să nu se repeadă cu soluţii grăbite. Succesul sigur e deocamdată în studii. De ajutor este **Racul,** putând fi medic (pentru boli virotice), sau consultant economic, broker, avocat. Mai sunt utili Vărsătorului **Leii, Balanţele.** După 8.02 crizele se mai risipesc, vin persoane cu veşti bune din străinătate. Cei din **Zodia Aerului** (şi **Gemenii,** şi **Balanţa**) sunt în bună formă intelectuală, au bune contacte cu grupuri profesionale şi publicaţii. Luate în grabă, anumite decizii se pot însă arăta periculoase. **Zodiile de Pământ (Fecioare, Tauri, Capricorni)** reuşesc să-şi aplice ideile lucrative în finanţe, cu succes. Dar excesul de materialism îi poate dezavantaja prin consecinţe. **Zodiile de Apă (Raci, Scorpioni, Peşti)** au de acceptat partenerii aşa cum sunt, să nu încerce a-i educa, e inutil! Indispoziţiile bruşte care-i cuprind afectează viaţa lor de familie şi profesională. **Zodiile de Foc** sunt, în mare, favorizate de Vărsător, au energie, idei lucrative, noi concepţii fertile. În schimb, **Berbecul, Leul, Săgetătorul** cooperează greu cu partenerii lor.

POŞTA NOASTRĂ: *Anunţăm cititorii că ne pot adresa întrebări despre astrologie, mistică, parapsihologie ş.a.m.d. Telefonul de contact rămâne acelaşi, 03-5590829, ca şi POB 2104, Holon; idem pentru procurarea volumului "STELE REGALE". Nu trimitem Horoscoape acasă, ci le publicăm, (nu imediat) în următoarele numere din „Minimum".*

2002 pentru America după Bertram Brittain

Nu cred că e nevoie să explicăm de ce ne interesează orientarea Statelor Unite în viitorul apropiat. Astrologul american Bertram Brittain ne precizează că orientarea politică, spirituală, mentalitatea, se schimbă total după ultimele evenimente. Publicată mult anterior lui 11 septembrie, în vară, prognoza lui Brittain prevăzuse un atac catastrofal din afara graniţelor americane. Corupţia politică, mita, cultul "Viţelului de aur", psihozele, drogurile, AIDS, psihopatia vârstelor şcolare, lacunele grave ale reţelei spitaliceşti şi sanitare, spionajul intern de mulţi ani tolerat, degradarea familiei, indiferenţa socială a tineretului, rodul derutantului Mercur, se evaporează. Conştiinţa colectivă se reinstalează "la putere". Gemenii ce patronează anul viitor reprezintă Ascendentul în căutare de reforme majore. În economia greu lovită promovează, acum şi mai târziu, tipul "rich young man", în locul tradiţionalului "rich old man". Tutela lui Jupiter va aduce realizări în martie, iulie, sfârşitul lui august. Preşedintele va tinde să depăşească platforma îngustă a partidului pe care-l reprezintă, în favoarea publicului celui mai larg. Alt pronostic verificat de pe acum se referă la delăsările fostei guvernări în aviaţie, transporturi, autobuzele pentru elevi, cămine de bătrâni, care se "demodează", şcolile particulare la fel. Cultura sexualizată agresiv, cinematografia şi cultura cruzimii sunt negate de mulţimea predicatorilor religioşi. Viaţa Preşedintelui, afirmă astrologul, nu e şi nu va fi deloc uşoară nici în 2002, dar satisfacţiile şi aprecierile nu-i vor lipsi, iar ţara va intra încet-încet într-o fază de echilibru sub mâna lui forte, favorizată de Mercur al Gemenilor, semnul de noroc al Statelor Unite.

D. FREDERIC, Beer Sheva: Şi în acest an semnul astrologic vă dovedeşte "talentul" fundamental, longevitatea. Veţi fi deci mulţumit, dacă pretenţiile nu vor cere chiar perfecţiunea în toate. Cât de multe audiţii muzicale vă priesc. Încet-încet decorarea casei va da roadele dorite. Economiile făcute sunt foarte bune. Aveţi de profitat dacă aveţi pe aproape o Balanţă, un Scorpion sau încă un Taur. Restrângeţi-vă strict la dieta stabilită, nu supradozaţi dulciurile. Surprizele plăcute se pot produce în februarie şi noiembrie. Februarie este luna în care puteţi întâlni un suflet înrudit. Posibilă o călătorie în comun. Cea mai bună perioadă este între 17-21.02. Zile cu evenimente importante – 6, 9, 18. Nu vă subapreciaţi. Obişnuiţi-vă să zâmbiţi mai mult. În ce priveşte ideile dvs. în materie de economie, sunt bune, dar contează cum distribuiţi lucrurile şi cu ce sistem de priorităţi. Multă sănătate în 2002.

ALEXANDRU SEVER

Ordine și dezordine

◆ Pe unde s-or fi petrecut toate chipurile câte s-au oglindit vreodată pe ape? Probabil tot pe acolo pe unde s-or fi topit norii câți, de la începutul lumii, vor fi făcut umbră pământului.

◆ Când ai ajuns la 75 de ani și trăiești într-o țară în care durata medie de viață este de 70, atunci trebuie să admiți că, statistic vorbind, ești gata mort. Și eu tocmai așa oi fi: mort. Și încă un mort vechi de 5 ani! Cât privește ultimele scrieri care mi-au apărut în acest din urmă răstimp, și continuă încă să apară, ele chiar așa și seamănă: a postume. Postumitate ce-mi amintește doar de aceea a cadavrului căruia, măcar atâta vreme cât n-a ajuns încă în faza corupției finale, părul și unghiile continuă să-i crească.

◆ S-a spus adesea că actul sexual este domeniul privilegiat al tuturor nebuniilor; dacă totuși aceste nebunii de alcov n-au trimis încă pe nimeni la balamuc, asta se întâmplă poate pentru că uzul sexului e mai întotdeauna o practică de la hotarul dintre balamuc și paradis. Nu spunea oare Platon că Eros este un daimon, creatură de mijloc între om și zeu, ce tutelează toate nebuniile dragostei? Ei bine, poate că Eros chiar asta și este: un zeu nebun. Dar totuși un zeu…

◆ Critica literară este, prin definiție, o disciplină deschisă. Pentru că demersul ei nu epuizează niciodată obiectul cercetărilor sale.

◆ Din punct de vedere strict geografic, Europa fizică pare în așa măsură o simplă anexă a Asiei încât nici nu prea ar fi de înțeles în ce sens este "un alt continent". Și totuși, dacă ții seamă de istoria Europei și de ceea ce îi este mai propriu, de civilizația ei, abia atunci îți dai seama că ceea ce poate să pară atât de îndoielnic din punct de vedere strict geografic, este, neîndoielnic, adevărat din punct de vedere spiritual. Da, în acest sens, în spirit, Europa este, cu siguranță, "un alt continent".

◆ Dacă s-ar putea deosebi în ocean toate fluviile câte și-au vărsat apele în el, și toate apele câte, prin mijlocirea fluviilor, și-au abandonat albiile originare de dragul unui cer mai vast – fața oceanului ar semăna cu pielea unei zebre.

◆ Poezia e una. În orice limbă ar vorbi, ea îl comunică pe același Dumnezeu. Iată și de ce s-ar putea spune că Poetul e profetul poliglot al unei religii monoteiste.

◆ Dacă falselor adevăruri li s-ar putea afla un chip și oferi un lăcaș, apoi, cu siguranță, am avea aievea cel mai bogat muzeu al stupidității umane.

◆ Ce este o obsesie? s-a îngândurat Iraclide. Un papuc vechi, jegoșit și scâlciat de atâta umblet, pe care zadarnic îl lepezi și-l arunci ca să scapi de el, căci el mereu revine pentru ca să te găsească, să te încalțe și să te poarte pe aceleași cărări pe care mereu îl îmbie urmele niciodată de-a binelea șterse ale mai vechilor lui călcături.

◆ Nu tot ce-ți lipsește îți pot oferi alții, și nu tot ce-ți oferă alții merită să fie primit.

◆ Sunt oameni care, toată ziua-bună-ziua, chiar și numai de s-a întâmplat să-ți iasă în cale, te și țin dator să le spui: "mulțumesc". E genul de vasalitate stupidă pe care îl cultivă pentru ca să-și întrețină sentimentul importanței, iar pretențiile lor sunt cu atât mai mari cu cât mai mare le este găunoșenia, vidul interior, hăul pe care nici un "mulțumesc" nu poate să-l umple.

C.N.N.

Ce Netrebnici Nerușinați

G. MOHARI
CĂLĂTORII FĂRĂ GRANIȚE
MINIMUM
Ultima ninsoare
MINIMUM • 2001
IULIUS IANCU
NOI, COPIII FRĂȚII LECA
Volumul II
un drum, o epocă

minimum

editează

- Aveți în manuscris memorii personale?
- Vreți să vă publicați jurnalul intim?
- Doriți să scoateți la lumina tiparului un volum de povestiri sau poezii?

minimum este editorul cel mai competent!

Întregul proces complicat de organizare (sau stilizare) a manuscrisului, de paginație și corectură tipografică, coperta, prefața și diferite forme de publicitate vi le asigură

minimum

●

Există în sfârșit o editură: minimum

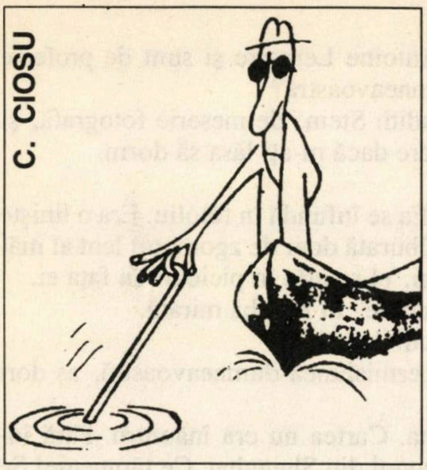

C. CIOSU

Pescuitorul de perle

Să învețe românește!

«– Când spune un eschimos "Bună ziua? – După ce învață ivrit.»

(Glumă din "Viața noastră", 9.11.2001; comunicată de Sergiu Halpern, din reh. Rotenstreich 16/17, Tel Aviv 67536 – care atrage atenția eschimoșilor de peste tot că dacă vrei să spui "Bună ziua", n–ai ce face cu ivritul, e musai să înveți românește.)

O perlă legată de Perle

«Urmează, pe lista lui Richard Perle (fruntaș Republican, președintele Consiliului de Apărare din cadrul Pentagonului), Siria și Libanul, dar analistul nu exclude ca președintele sirian Assad să nu mai "protejeze teroriștii" … Și apoi urmează Sudan, Yemen și Somalia. El menționează și Coreea de Nord, singura țară musulmană de pe lista sa.»

("România liberă", nr. 3561/ 2001; comunicată de Virgil Tudorache, Ploiești, POB 3582)

Da, s-a schimbat ceva la București după 1989

«Vizitând capitala, după ce ai terminat cu afacerile, rămâi impresionat de zăpezile munților Carpați ai Bucureștiului.»

("Gal Ghefen", 6.12.2001, Rishon Lezion; comunicată de Iancu Avram, reh. Katznelson 33/1, Rishon Lezion 75217)

Va lua ființă un stat israelian?

«Mediatorul american William Burns a declarat ziariștilor de la Cairo: "Încetarea focului va duce la înființarea a două state, Israelul și Palestina, care vor trăi în pace și securitate.»

("Ultima oră", 30.11.2001; comunicată de Lică Landskron, POB 20380, Kiriat Sharet, Raanana – care mulțumește diplomatului american pentru vestea cea bună, adăugând: oh, de când aștept eu înființarea unui stat israelian!)

Tromboane

«La Atena s-a anunțat un mare concert de binefacere … pentru strângerea de bani pentru achiziționarea de utilaj muzical necesar spitalelor palestiniene.»

("Ultima oră", 25.11.2001; comunicată de ing. Radu Gaton, reh. Aharon David 17, Tel Aviv 63407 – care, oricât ar fi el de obișnuit cu felul strident în care se bate toba prin Europa în favoarea lui Arafat, bănuiește că e vorba de utilaj medical.)

Posta

Sandu Peltz, Ierusalim; **Lică Landskron,** Raanana (just; de altfel, așa cum veți fi observat desigur, ne-am grăbit să dăm o erată în numărul trecut, precizând că demnitarul de la recepție era Efraim Sneh, ministru adjunct, și nu Moshe Sneh, răposatul său părinte); **Amalia Lazarovici,** Ashkelon (aveți dreptate; numele endocrinologului român de la "Jocuri" este Milcu, nu Mincu, așa cum, din greșeală, a apărut); **Dr. Carol Neuman,** Tel Aviv (observație bună, dar nu perlă); **Robert Schulman,** Zürich, Elveția (nu).

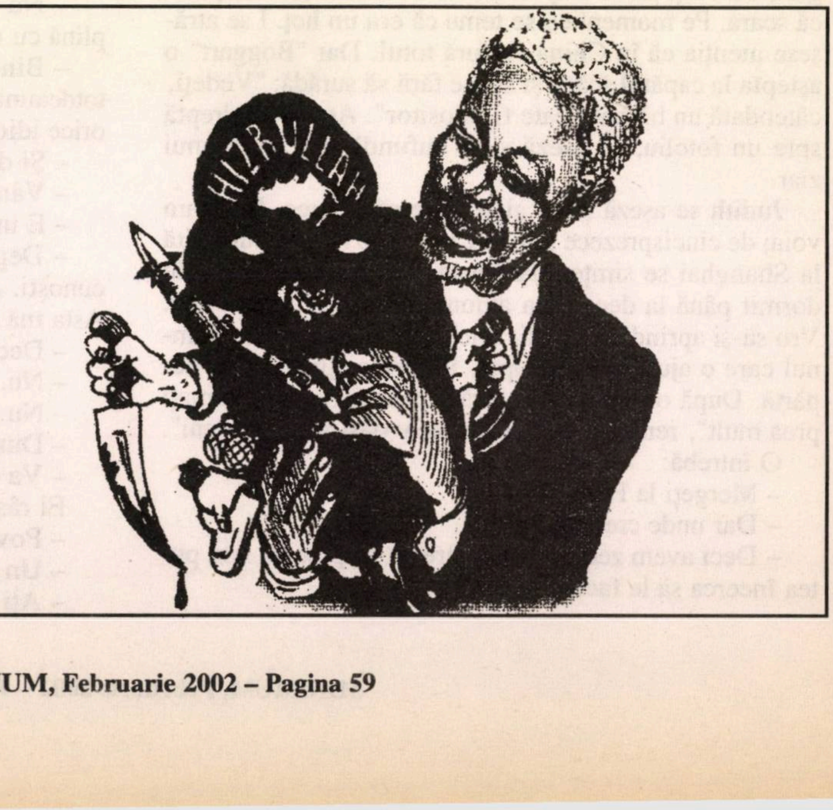

Desen de Oleg din "Jerusalem Post"

FRANÇOISE GIROUD

S-au cunoscut la aeroport

Încercă să ridice valizele. Auzi o voce: "Vă pot ajuta?". Întoarse capul. Era un bărbat care aducea la înfăţişare cu Humphrey Boggart.

Avionul începu să aterizeze la Peking. Judith îşi îndreptă scaunul, îşi aranjă părul buclat, îşi încheie nasturii de la jeans, căscă arătând o limbă trandafirie ca de pisicuţă. Zorii zilei izgoneau noaptea. Traseul de la Shanghai fusese scurt şi era încă somnoroasă. Câţiva călători coborâră şi se risipiră în aeroportul imens, unde se aflau doar câţiva măturători. Judith căută un loc unde să poată bea o cafea. Cafea nu era. Apoi a vrut să-şi ia valizele. Valizele nu erau. Ba da, se aflau lângă covorul rulant, aproape de ea. Vreun hamal? Nici măcar unul. Târî bagajul până la scara mecanică pentru ca să ajungă la primul etaj, unde se vedeau fotolii confortabile. Scara nu funcţiona. Află mai târziu că din motive de economie era pusă în funcţiune numai la orele de decolare. Încărcă să ridice valizele, treaptă după treaptă, dar se opri gâfâind. Auzi o voce care o întrebă în franceză: "Vă pot ajuta?". Întoarse capul. Era un bărbat care aducea la înfăţişare cu Humphrey Boggart, bineînţeles cu impermeabil. El îi luă valizele şi urcă scara. Pe moment ea se temu că era un hoţ. I se atrăsese atenţia că în China se fură totul. Dar "Boggart" o aştepta la capătul scării şi spuse fără să surâdă: "Vedeţi, câteodată un bărbat poate fi folositor". Apoi se îndreptă spre un fotoliu, se aşeză şi se cufundă în lectura unui ziar.

Judith se aşeză şi ea şi-şi trase răsuflarea. După un voiaj de cincisprezece zile în China şi o noapte cumplită la Shanghai se simţea dărâmată, dar avea zece ore de dormit până la decolarea avionului cu destinaţia Paris. Vru să-şi aprindă o ţigară; bricheta era terminată. Domnul care o ajutase se apropie, îi aprinse ţigara şi se depărtă. După o jumătate de oră, aceeaşi figură. "Fumaţi prea mult", remarcă el. "Şi dumneavoastră de asemeni".

O întrebă:

– Mergeţi la Paris?

– Dar unde credeaţi?

– Deci avem zece ore de petrecut împreună. Am putea încerca să le facem agreabile.

– Da, am putea…

– Mă numesc Antoine Lemarre şi sunt de profesie importator. Dar dumneavoastră?

– Mă cheamă Judith Stein, de meserie fotografă, şi v-aş fi recunoscătoare dacă m-aţi lăsa să dorm.

– Cum doriţi.

El se îndepărtă. Ea se înfundă în fotoliu. Era o linişte aproape deplină, tulburată doar de zgomotul lent al măturilor. Când se trezi, el se afla în picioare în faţa ei.

– Ce faceţi, domnule? îi întrebă mirată.

– Vă priveam cum dormiţi.

Şi acum, cu permisiunea dumneavoastră, aş dori să citesc.

Îşi scotoci poşeta. Cartea nu era înăuntru. Fără îndoială, uitată în avionul din Shanghai. Ce tâmpenie! Se lăsă absorbită de gânduri. Fiul ei, căruia îi aducea un mic costum chinezesc. Mama ei, care nu se putea resemna văzând-o umblând într-o lume plină de pericole. Soţul ei, de asemeni neresemnat, dar care-şi ascundea temerile pentru că o iubea. Se emoţionă gândindu-se la el, un om atât de generos… Reportajul pe care-l scrisese despre China era bun. Agenţia la care era angajată îl va vinde cu succes. Era timpul să se pună la curent cu noutăţile tehnice, cu computerul… Lucrurile avansau atât de rapid! Începu să se plictisească. Ceasul arăta că abia trecuse o oră. Mai erau încă opt ore până la decolare. Ce-o fi făcând "Boggart"? Nostim individ! Un tip de seducăor cam obraznic.

El se plictisea în fotoliu, copleşit de nemărginitul timp care se întindea în faţa lui după ce citise tot jurnalul, până la ultima propoziţie.

În mod inevitabil începură să vorbească. La început, banalităţi. Apoi o întrebă de ce voiajează cu bagaje atât de grele.

– Nu ştiu de ce, răspunse Judith. Una din valize e plină cu materiale profesionale, dacă vreţi să ştiţi.

– Bineînţeles! Profesiunea celorlalţi mă interesează totdeauna. Este singurul subiect care-l face interesant pe orice idiot.

– Şi dumneata, cu ce te ocupi?

– Vând chinezilor orice vor să cumpere.

– E interesant?

– Depinde de zile. Trebuie să fii descurcăreţ şi să-i cunoşti. Am petrecut o parte din copilăria mea în Asia. Asta mă ajută.

– Deci sunteţi fericit!

– Nu. Deloc. Am eu înfăţişarea unui om fericit?

– Nu. Semănaţi cu un lup.

– Dumneavoastră cu o panteră neagră.

– Va să zică am putea deschide o menajerie.

El râse şi păru mai tânăr cu zece ani. Continuă:

– Povestiţi-mi ce faceţi în China.

– Un reportaj.

– Aţi venit singură?

– Nu, cu amici ziarişti. I-am părăsit la Shanghai. Chinezii mi-au interzis să cobor din Peking.

– Firesc. Este cartierul general antiatomic. Le mai e frică de bombardamente?

– Se cam tem. Vor fi mereu circumspecţi. Ea scoase o ţigară şi-i ceru bricheta.

– Nu, spuse el. Fumaţi prea mult. V-am mai atras atenţia.

Agasată, ea se ridică şi-i arătă ţigara unui măturător. Omul clătină capul în semn că nu are chibrituri. Ea reveni cam dezamăgită.

– Ascultaţi, spuse, e drăguţ din partea dumneavoastră că aveţi grijă de sănătatea mea, dar dacă nu pot fuma devin dezagreabilă.

El suspină şi scoase bricheta:

– Bine. Dar vă previn că fiecare ţigară vă scurtează viaţa cu un minut.

– Valabil şi pentru dumneavoastră.

– Da, numai că la mine nu are importanţă. N-am intenţia să devin bătrân.

– Dar de ce?

– Mă plictisesc.

– Da, e un motiv plictiseala.

– Nu-i aşa? Sunt încântat că mă înţelegeţi.

– Oare nu vă amuză destul operaţia de import-export?

– De ce mă ironizaţi?... E bine să-ţi câştigi existenţa. Odinioară aveam alte ambiţii. Dar viaţa mi-a frânt aripile. Aşa că fac afaceri bănoase. Vorbesc chinezeşte; e doar la modă. Profit cât pot.

– Totuşi vă plictisiţi!

– Da, dar nu acum. Mă simt foarte bine cu dumneavoastră.

– Eu nu sunt nostimă.

– Din fericire. Am oroare de femeile nostime care vorbesc tare. Îmi plac cele cu vocea dulce, înceată, ca eroinele lui Shakespeare din "Regele Lear"... Ca dumneavoastră.

– Îl citiţi pe Shakespeare?

– Da, mi s-a întâmplat...

– Nu vreau să vă jignesc, dar aveţi aspectul unui cititor de romane poliţiste.

– Vedeţi, ne putem înşela uneori.

– Vi s-a mai spus că semănaţi cu Humphrey Boggart?

– Da, asta făcea parte odinioară din arsenalul meu de seducător.

– Odinioară?

– Când mă amuza. Dar nu e principala mea preocupare. Îmi place munca; e variată şi atrăgătoare. Există un bărbat în viaţa dumneavoastră?

– Sunt măritată cu un soţ desăvârşit. Mă iubeşte şi mă lasă în voia mea. E foarte civilizat.

El o privi cu atenţie.

– Îmi daţi voie să vă mângâi obrajii?

Ea acceptă. El o mângâie cu blândeţe.

– Nu sunteţi machiată!

Ea ar fi trebuit să-i răspundă că pur şi simplu nu avusese timp, dar, tulburată de gestul lui, tăcu. El vru să o ţină de mână; ea se feri.

– Şi dumneavoastră? Sunteţi căsătorit?

– Bineînţeles! Un bărbat de 40 de ani celibatar e o pasăre rară sau un homosexual. Eu sunt un om banal.

– Şi cum e soţia?

– O sfântă. Mă suportă de 15 ani. Singurul lucru plictisitor este că nu mai am ce-i spune. De altfel, nici ea.

– De ce? E proastă?

– Deloc. A fost chiar strălucitoare pe vremea studenţiei noastre. Eu am căzut la examene. Ea a absolvit facultatea de Litere. E profesoară.

– Eşecul v-a frânt aripile?

– Între altele, da.

– Eu, spuse Judith, nu am studiat nimic şi am regretat toată viaţa. A trebuit să muncesc de când eram mică pentru că mama mea era văduvă.

– E o şansă.

– A fi văduvă?

– Nu... am vrut să spun că e o şansă a intra în viaţa activă cât mai devreme, în loc să tergiversezi cu anii de studii care nu servesc la nimic. Cum v-aţi ales profesia?

– Întotdeauna mi-au plăcut fotografiile. Cineva m-a îndreptat pe calea cea bună...

– Cineva care v-a fost amant?

– Da.

– Şi când aţi reuşit l-aţi părăsit?

– Da.

– Aţi avut mulţi amanţi?

– Nu. Un număr rezonabil.

– Amoruri? Aventuri trecătoare?

– Puţin din toate. Sunt îngrozitor de banală. Ca dumneavoastră.

– Sunteţi fidelă soţului?

– Câteodată, rar, am o dorinţă, o palpitaţie...

– Nu-mi place ce-mi povestiţi.

– ...Poate că am minţit.

– De ce?

– Pentru că viaţa mea particulară nu vă priveşte.

– Ba da! Şi-mi place ideea că m-aţi minţit, că de fapt sunteţi o soţie castă, fidelă. Cu ce se ocupă soţul?

– E pictor.

– Pictor? Din asta nu se poate trăi...

– Nu, dar îl hrănesc eu destul de bine. Şi, din fericire, când ne revedem avem multe lucruri să ne spunem.

– O să-i povestiţi întâlnirea noastră?

– Nu ştiu.

– O să-i spuneţi că v-a fost frică?

– Nu mi-e deloc frică.

– Știți bine că da. Vă e frică de dumneavoastră, ca și mie, de mine.

Judith se ridică brusc, făcu două-trei tururi de-a lungul fotoliilor, apoi își reluă locul spunând:

– Mai avem încă șapte ore de așteptat și presupun că vom vorbi prostii... Lăsați-mă să dorm. Sunt obosită.

El se îndepărtă fără să scoată o vorbă. Ea avu chef să-l cheme imediat, dar renunță. La drept vorbind se simțea cam derutată, atrasă irațional de acest necunoscut trufaș melancolic. Dacă ar fi putut ar fi fugit de acolo, dar unde să fugă? Se simțea prizonieră în această cușcă uriașă. I se spusese că s-ar putea duce să ia masa în oraș, dar aeroportul era tare departe. Ideea de a rătăci singură pe străzi necunoscute, fără să poată schimba o vorbă cu cineva, o indispunea. Ce ar risca oare dacă ar rămâne pe loc? De ce e așa cuprinsă de panică? Doar n-o s-o violeze pe fotoliu! O clipă își imagină scena, apoi o goni din minte. Își promise să se comporte mai distant, dar după ce trecu o jumătate de oră de somnolență îi făcu semn lui Antoine să revină lângă ea.

– V-am jignit, spuse el, iertați-mă!

– Ce-ar fi să vorbim despre altceva? răspunse Judith.

– Despre ce? Aș putea să fac o expunere despre moneda unică. Sau despre personalitatea lui Stendhal, sau despre budhism. Mă pricep bine în budhism. Dar, curios, am chef să vorbesc despre dumneavoastră și despre mine.

– Ei bine, vorbiți-mi despre dumneavoastră...

– A fost odată un copil căruia mama lui îi spunea: "Vei învăța la Școala Normală ca și tatăl tău". Tata murise și eu trebuia să-l egalez, ba chiar să-l depășesc. Eram ambițios, aveam mijloacele necesare dar am eșuat. Mă simțeam dezorientat și am hotărât să devin aventurier pentru că simțisem eșecul ca o profundă umilință. Aventurier, ca un personaj din Malraux. Am plecat în Asia, unde-mi petrecusem copilăria, lăsându-mi soția însărcinată, singură, la Paris. Dar ea m-a înțeles. Când am revenit, după doi ani, am vrut să mă lansez în afaceri. Am realizat câteva succese, care m-au făcut să devin imprudent. Am pierdut totul. Mi s-a propus să intru în domeniul import-export cu China. Am acceptat, recunoscător, și reușesc în mod onorabil. Între timp soția mea a născut doi copii. Spun "soția mea" pentru că am impresia că acești copii nu sunt ai mei. Am cu ei doar relații politicoase. Cred că nu mă iubesc. De ce m-ar iubi?... Ce să vă mai povestesc? Am o bună cultură generală, joc bine bridge, stau frumos la masă și nu-mi scobesc nasul cu degetele... Semn particular: mă plictisesc.

În timp ce vorbea o ținea pe Judith de mână și acest contact o emoționa mai puternic decât un sărut.

– Și femeile? Ați avut amante? Chinezoaice frumoase?

– Câteva. O micuță vietnameză vă semăna. Am obiceiul să expun teorii femeilor, dar mă abțin. V-ar face să urlați.

– De exemplu?

– Îmi displac pantalonii dumneavoastră.

– Mulțumesc...

– Întâi pentru că vă ascund picioarele. Probabil că aveți picioare oribile.

Ea era cât pe ce să-și scoată jeansul ca să-și arate picioarele lungi și superbe, dar știu să se rețină.

– Asta e ținuta mea de lucru. Ați vrea să mă plimb cu un portjartier negru?

– Nu vreau nimic. S-ar putea ca jeansul să fie excitant pentru fese micuțe. Prefer fustele plisate care la mers descoperă pulpele.

– Cam demodat, *mon cher!*

– Mai mult îmi plac fustele balerinelor. Cel care le-a inventat a fost un geniu.

– Sunt de acord, dar nu pentru a călători.

– Călătoriți mult?

– Da, foarte.

– Întotdeauna cu valize atât de grele?

– Materialul fotografic atârnă greu.

– Credeți că e o profesiune potrivită femeilor? Dac-aș fi soțul dumneavoastră v-aș interzice.

– Slavă Domnului, nu sunteți!

– Să-l lăsăm pe Dumnezeu în pace.

– Sunteți credincios?

– Nu... asta depinde de zile. Astăzi, da, cred! Cred că Cerul v-a trimis la aeroportul din Peking, unde simțeam că mă cuprinde amărăciunea. Oare ne-am fi putut întâlni în altă parte?

– ...La ieșirea din biserică, de exemplu...

– Vă bateți joc de mine și aveți dreptate. Mă simt de parcă aș fi în copilărie, sau în tinerețe... Dintr-o dată viața a căpătat culoare, pentru că sunteți aici, lângă mine, pentru că simt mirosul dumneavoastră de copilă, pentru că vă pot ține de mânuță... Și i-o sărută cu blândețe.

Pe Judith o trecu un fior. Îi reproșă ofensată:

– Deveniți prea intim.

– Nu, sunt înduioșat. Înduioșat pentru că vă simt crispată de parcă ați avea vreun motiv să vă temeți de mine. Dați-mi mâna să vă citesc în palmă tot ceea ce îmi ascundeți.

Ea închise pumnul.

– Știți să descifrați liniile?

– Puțin. M-a învățat o vrăjitoare.

Ea redeschise mâna. El o studie cu atenție:

– ...Copilărie tristă... O mamă tandră, dar nepăsătoare... Un curaj deosebit... Nu vă este frică de nimic... Ați avut o boală pulmonară la 15 ani, dar nu v-a lăsat sechele. Un amor de tinerețe la 17 ani cu un vârstnic... Aventuri fără urmări... Spirit practic...

Judith își privi palma și-i spuse:

– Mă uluiţi, dar portretul pe care mi l-aţi făcut nu e prea simpatic.

– Ce aţi fi forit să auziţi?

– Mi-ar fi făcut plăcere să fiu o eroină romantică, în stare de a trăi o mare pasiune. Dar aşa ceva nu se poate decide.

– Nu, nu se poate. Asta vine ca o furtună în plină vară. Cunoaşteţi poemul lui Baudelaire "Unei trecătoare"? *"În jurul meu îmbulzeala străzii mă gonea... O, tu, pe care te-aş fi putut iubi... O, tu, care ştiai..."*.

– Vreţi să spuneţi că eu aş putea fi obiectul unei pasiuni? Şi dacă o să vă spun: "Nu vreau să mă joc"?

– Nu vă temeţi. Nu mă voi sinucide la picioarele dumneavoastră. Mă voi înapoia la fotoliul meu şi vă voi lăsa să meditaţi la curiozitatea vieţii care ne-a adus aici.

Se ridică să plece.

– Nu, nu mă lăsa... Nu!

– În sfârşit! Spune-mi, Judith, dacă te-aş săruta ai ţipa?

– Încearcă!

El îi luă obrazul între mâini şi, blând, delicat, o sărută pe gură.

Ceva în ea o bulversa, ceva ce nu putea stăpâni. Deodată, dorinţa care o mistuia de cinci ore deveni sălbatică, imperioasă. Amândoi tremurau.

– Ce se întâmplă? murmură Judith.

– Am băut amândoi băutura magică. Acum nu mai poţi scăpa.

– Nu vreau să scap! Te rog, sărută-mă! Încă!

Deodată, în holul aeroportului începu forfota. Îşi reveniră. Ea îi întinse o ţigară. El o aprinse.

– Ce vei face la Paris? întrebă ea.

– O să-mi iau un concediu.

– Bravo, vom merge în Bretania. Îmi place marea cenuşie, iarna...

– Şi mie...

– Vom pleca în Bretania. Vom pleca la capătul lumii. Sărută-mă!

– Suntem priviţi!

– Ei, şi? Se va crede că ne luăm rămas bun!

Au intrat în avion. Aveau de călătorit 20 de ore până la Paris. Au stat mână în mână. Când s-a stins lumina au mai şuşotit, apoi au adormit, ea cu capul pe umărul lui Antoine.

Au ajuns la Paris!

Avionul ateriza încetişor. În faţa covorului rulant care aducea valizele, el o ajută să le pună pe un cărucior. Judith, cu vocea sugrumată de emoţie, spuse plângând:

– Nu cred că vom pleca în Bretania aşa curând.

Obrazul lui Antoine se scrispă:

– În cazul ăsta, nu mai plecăm niciodată. O ştii bine!

Ea îşi plecă privirea.

– Nu pot, e prea greu. Uite, mă aşteaptă soţul meu.

– Nu-i nimic. M-ai făcut să visez. Voi continua.

Scrise câteva cuvinte pe un colţ de hârtie, îl puse în buzunarul lui Judith şi dispăru. Ea citi: "Te aştept mâine la ora cinci, la Angéline, strada Rivoli. Adu-ţi sandale, cizme şi un impermeabil.

A doua zi, tremurând de emoţie, ajunse la întâlnire. Buzele îi erau îngheţate. Îi spuse:

– Acuma, hai să facem dragoste acuma, dacă nu, simt că mă prăbuşesc!

Brusc, el simţi că n-o mai doreşte. Era prea uşor, prea banal, aproape vulgar. Nu mai rămăsese nimic din căprioara îmblânzită, nimic din femeia plină de o beţie romantică. Era furios, înciudat, nemişcat pe marginea patului pe care se întinsese ea, cu părul răvăşit.

– Îmbracă-te, îi spuse. Nu te vreau aşa, în grabă, numai pentru că ţi s-au înfierbântat fesele. Ţi se întâmplă adesea?

Judith, jignită, îl pălmui. El se aruncă peste ea, ea se zbătu, el o imobiliză şi, în sfârşit, făcură cunoştinţă carnală...

Judith era înmărmurită. El, iritat. Nu fusese grozav. Nu scoaseră o vorbă, Judith ruşinată de ideile preconcepute, Antoine nemulţumit că o posedase ca pe o oarecare, el, artistul amorului.

Judith, cu părul strâns, plecă trântind uşa.

Nu s-au mai revăzut...

Traducere de S. MALCAŞ

ISRAELUL ÎI REMITE LUI ARAFAT O LISTĂ DE 33 DE TERORIŞTI DE ARESTAT

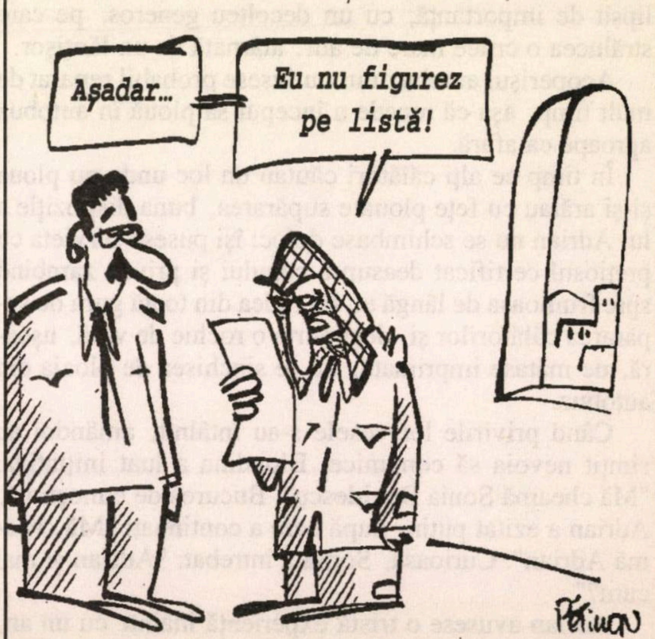
Aşadar...
Eu nu figurez pe listă!

Desen din "Le Canard Enchaîné", Paris

O povestire de AARON GOVRIN

SECRETUL DE PE VALEA JIULUI

El, tânăr inginer, locuia într-o baracă pe şantier. Iar în baraca vecină locuiau o femeie superbă cu bărbatul ei.

Adrian Guterman avea toate motivele să fie vesel: la 25 de ani terminase cu brio facultatea de construcţii la Politehnica din Bucureşti, bătuse chiar şi un rar întâlnit record luând toate examenele "bloc" în sesiunile de vară, iar acum, într-o însorită amiază de început de iulie 1948, cu certificatul de absolvire în mână, se îndrepta, pe strada Polizu, spre staţia de autobuz. Înalt (1,90 metri), muşchiulos dar svelt, cu o coamă de păr castaniu pieptănat spre spate, cu o frunte înaltă, bine bronzat de la canotaj, sportul lui preferat, Adrian se amuza nu o dată, flatat, când, întorcând capul după o fată frumoasă, observa că şi ea întorsese capul după el.

Urcat într-un autobuz hodorogit când tocmai începuse o ploaie torenţială de vară, Adrian s-a aşezat lângă o superbă blondă, cu ochi migdalaţi, oarecum mongoli, cu părul mătăsos legat în "coadă de cal" şi, detaliu nu lipsit de importanţă, cu un decolteu generos, pe care strălucea o cruce mare de aur, atârnată de un lănţişor.

Acoperişul autobuzului nu fusese probabil reparat de mult timp, aşa că repede a început să plouă în autobuz aproape ca afară.

În timp ce alţi călători căutau un loc unde nu ploua şi-şi arătau cu feţe plouate supărarea, buna dispoziţie a lui Adrian nu se schimbase deloc: îşi pusese servieta cu preţiosul certificat deasupra capului şi privea zâmbind spre frumoasa de lângă el. Ea râdea din toată gura de supărarea călătorilor şi, deşi purta o rochie de vară, uşoară, de mătase imprimată, nu se sinchisea de ploaia din autobuz.

Când privirile lor vesele s-au întâlnit, amândoi au simţit nevoia să comunice. Blondina a luat iniţiativa: "Mă cheamă Sonia Davidescu". Bucuros de cunoştinţă, Adrian a ezitat puţin, după care a continuat: "Mă cheamă Adrian". Curioasă, Sonia a întrebat: "Adrian şi mai cum?".

Adrian avusese o tristă experienţă înainte cu un an, când, la o serată a facultăţii de agronomie, cunoscuse o studentă deosebit de frumoasă şi de vioaie, înaltă, foarte brunetă dar cu ochi albaştri mari, dansase cu ea toată seara, se sărutase cu ea prin coridoare şi o condusese spre căminul de studente, unde ea se pregătea să intre în curte printr-o gaură "strategică" din gard. Au mai zăbovit lângă gard un timp, sărutându-se şi făcând planuri comune pentru zilele de vacanţă care se apropiau. Când să se despartă, după ultima sărutare, studenta i-a spus râzând: "Mi-ai plăcut foarte mult şi-mi pare bine că a fost reciproc, dar acum îmi dau seama că nu ştiu cum te cheamă!". La care, fără să ezite, Adrian şi-a spus numele complet. "Cum, eşti evreu? De ce nu mi-ai spus de la început, când prietena mea Lenuţa ne-a făcut cunoştinţă? În gălăgia din sală nu am auzit numele, dar trebuie să ştii că eu nu ies cu evrei".

Un bloc mare de gheaţă se pusese între Adrian şi frumoasa agronomă "in spe", după splendida seară de dans, de sărutări şi de visuri de viitor. Bineînţeles că mai mult nu s-au mai văzut.

Privind marea cruce de aur pe pieptul Soniei, Adrian şi-a amintit de povestea de la agronomie şi, ca să evite o eventuală repetare, a adăugat, fără să clipească: "Guţu".

La coborârea din autobuz, în Piaţa Naţiunii, au luat câte o îngheţată, Adrian i-a cumpărat un buchețel de flori de la o ţigancă, după care s-au despărţit, fixând să se întâlnească a doua zi după-masă, ca să meargă la un film.

Adrian avea deja în buzunar primul lui angajament ca inginer, la antrepriza Ioanovici, la şantierul naţional Bumbeşti-Livezeni, unde urma să se prezinte peste o săptămână. Se angajase la acest post dificil după ce i se promisese solemn că încă înainte de 7 noiembrie va fi înapoi la Bucureşti. De aceea păstrase garsoniera mobilată, din strada Mircea Vodă, în care locuia, împreună cu un alt student, încă din anul doi.

S-au întâlnit la un cinematograf de pe strada Călăraşi, aproape de strada Sfânta Vineri, şi au intrat la un film oarecare, s-au aşezat în ultimul rând, şi de cum s-a făcut întuneric, au început să se sărute, s-au mângâiat cam peste tot, nu s-au uitat deloc la ecran, ca după 20 de minute să se ridice, fără o vorbă, ca să meargă să continue amorul la Adrian acasă.

Nescontând pe o victorie atât de rapidă şi de totală, Adrian nu avusese grijă să-l roage pe vecinul de garso-

Răspunsurile la

MĂŞTI DE PURIM

I – c; II – a; III – d; IV – b; V – d; VI – c; VII – b; VIII – d.

nieră s-o lase liberă atât de devreme. Încurcat, Adrian i-a telefonat colegului, rugându-l s-o şteargă imediat, la care acesta i-a cerut o jumătate de oră ca să se organizeze. Neavând încotro, Adrian i-a povestit Soniei că la el se află un coleg care copiază ceva dintr-un proiect, aşa că ei doi trebuie să se mai plimbe puţin, până când pleacă acel coleg. Pe drum, pe străzile din cartier, Adrian se temea că atmosfera fierbinte dintre ei de la cinema se va răci şi că Sonia se va răzgândi şi nu va mai vrea să vină la el. Deşi se spune că "de ce te temi, nu scapi", Sonia nu s-a răzgândit, au intrat în casă, sărutările şi mângâierile au continuat cu şi mai mult foc, mai întâi îmbrăţişaţi, în picioare, de cum au intrat în casă, ca apoi să se dezbrace şi să înceapă să se iubească, cu pasiune proaspătă, fierbinte şi repetată. În pauze Adrian a aflat că Sonia e măritată, are o fetiţă de 3 anişori, că nu se înţelege prea bine cu soţul ei, că înainte de căsătorie se numea Sonia Şiminskaia, că şi-a petrecut copilăria printre cai de curse, tatăl ei, Boris Şiminski, fiind un renumit antrenor, care-şi începuse cariera ca jokeu. Că este o foarte bună călăreaţă şi că regretă că n-a putut ea însăşi să fie jokeu, deoarece legile turfului interzic aceasta.

După terminarea liceului a primit, datorită relaţiilor tatălui ei, un post de casieriţă la ghişeele de pariuri de la hipodrom. Acolo l-a şi cunoscut pe soţul ei, proprietarul unui magazin de încălţăminte, care venea regulat la hipodrom, mai ales la cursele de trap. Miza pe sume mari şi odată, când calul pe care mizase şi care avea cotă mare ieşise primul, ea a fost cea care i-a înmânat câştigul, o sumă apreciabilă. Vădit emoţionat, el nu ştia cum să-i mulţumească, a aşteptat până ce n-a mai fost nimeni în faţa ghişeului şi a invitat-o să ia masa cu el, la restaurantul din parcul Băneasa, unde au mâncat, au dansat, s-au mâncat din ochi. Aşa a fost începutul. După mai puţin de o lună au decis să se căsătorească. Părinţii Soniei s-au opus căsătoriei, atât din cauza diferenţei de vârstă, de peste 10 ani, cât şi din cauza timpului scurt de când se cunoşteau, ceea ce nu i-a împiedicat totuşi să se căsătorească. În ultimul timp el nu numai că mizează pe sume mari la curse şi pierde cam des, dar a început să joace poker, tot pe sume mari, până târziu noaptea, la prieteni şi la cluburi. A doua zi e morocănos, gata de ceartă, nu mai are ochi pentru frumoasa lui nevastă. "E de mirare că mi-ai plăcut, cu toată ploaia din autobuz, e de mirare că vreau să mă simt iar tânără, dorită, iubită?".

Omagiu lui Nichita Stănescu

Asociaţia Scriitorilor Israel-România

Seara "Omagiu lui Nichita Stănescu" a avut loc la 17 ianuarie, la Casa Scriitorilor din str. Kaplan nr. 6. Sala era împodobită cu fotografii mari ale poetului şi pliante aduse de d. Mircea Micu, prieten din tinereţe şi delegat al Uniunii Scriitorilor din România.

În deschidere, poeta Prof. Riri Manor a anunţat ordinea de zi: lecturi din poemele lui Nichita Stănescu în româneşte şi în ebraică, în traducerea poetului Sandu David.

Au urmat evocările boemei lui Nichita Stănescu prin cuvântul d-lui Mircea Micu şi prezentarea Dr. Elena-Esther Tacciu dedicată mitului şi eternităţii operei lui N. S.

Sala a fost plină, iar publicul spontan şi plin de interes.

Adrian i-a povestit că peste o săptămână trebuie să plece la şantier şi s-a jurat că nu ar fi acceptat acest post dacă ar fi cunoscut-o înainte de semnarea contractului.

S-au mai întâlnit în garsonieră de două ori, fără film şi plimbare, amândoi regretând despărţirea şi promiţând să-şi scrie, el la adresa unei bune prietene a ei, ea la şantierul naţional Bumbeşti-Livezeni, sectorul antreprizei Ioanovici, pentru inginerul Adrian Guţu. Cu toată dragostea "la prima vedere", cu toate focoasele întâlniri din garsonieră, Adrian încă se mai temea de reacţia prea creştinei Sonia dacă ar afla că pe el îl cheamă de fapt Adrian Guterman, şi se gândea îngrijorat că nimeni la şantier nu va şti că el este "adrisantul" scrisorii pe numele Adrian Guţu.

Iar s-a infirmat zicala "de ce te temi, nu scapi". Câteva zile după ce s-a prezentat la şantier, situat undeva în Valea Jiului, departe de orice oraş, i s-a înmânat o scrisoare, adresată... inginerului Adrian Guţu! Explicaţia? Nimeni nu cunoştea un inginer cu acest nume, dar se ştia că sosise pe şantier un inginer nou, căruia nu toţi îi ştiau numele, aşa că au dedus că Adrian Guţu este noul inginer şi deci i s-a înmânat scrisoarea.

Citind-o, plină de cuvinte de dragoste şi dor, Adrian a început să aibă remuşcări că minţise o femeie atât de dulce, atât de îndrăgostită de el, şi a luat hotărârea să-i scrie adevărul şi să-i explice că a minţit-o de teamă să nu i se întâmple ca atunci, când cu studenta de la agronomie. S-a gândit şi la faptul că în curând toţi colegii de la şantier îi vor şti numele şi faptul că se foloseşte de un nume fals va face proastă impresie.

Zis şi făcut! A compus o scrisoare lungă, cu scuze şi explicaţii, implorând-o pe frumoasa şi dulcea Sonia să nu-şi schimbe sentimentele faţă de el, chiar dacă are anumite prejudecăţi nejustificate faţă de evrei. A trimis scrisoarea şi a început să numere zilele, în speranţa că va primi totuşi un răspuns. Acesta a sosit, de data asta pe numele adevărat, mai repede decât se aştepta: aproape cu întoarcerea poştei. Tremurând de emoţie, Adrian s-a retras într-un loc liniştit pe şantier şi a deschis scrisoarea, iar după citirea primelor rânduri a izbucnit într-un râs isteric. *«Am înţeles perfect motivele minciunii tale, căci nici pe mine nu mă cheamă Sonia Davidescu, ci Sonia Davidovici. Sunt într-adevăr creştină ortodoxă, dar sunt măritată cu un evreu, deci vezi bine că nu am nici o prejudecată privind evreii. Port crucea căci aşa sunt obişnuită de când mă ştiu. Mă recomand uneori Sonia Davidescu pentru că şi mie mi-e teamă de prejudecăţi antisemite şi de întrebări ca: "Davidovici... şi cruce?" etc., dar spun adevărul cu prima ocazie.»*

◆

Şantierul naţional Bumbeşti-Livezeni era alcătuit din câteva şantiere separate înşirate de-a lungul râului Jiu şi a şoselei paralele cu râul. Se construia, la circa 20 de metri deasupra şoselei, infrastructura unei noi şi importante linii ferate. Deoarece munca la acest şantier era grea, iar termenul de predare era foarte apropiat, se lucra în două schimburi de câte opt ore şi în anumite operaţii chiar în trei schimburi. În afară de personalul tehnic de specialitate – ingineri, maiştri, muncitori calificaţi, mecanici, şoferi de camioane – toţi ceilalţi muncitori erau aşa-zişii "brigadieri", tineri voluntari, cazaţi în cazărmi, mâncând la cantine, neprimind salariu, ci doar bani de buzunar.

Salariaţii calificaţi, cu nevestele lor, locuiau în nişte barăci de scânduri, construite, unele, ca un tren, între Jiu şi şosea, iar celelalte cocoţate peste şosea, pe povârnişul muntelui. Departe de orice oraş, şantierul era o mică aşezare provizorie, înăbuşitoare pentru bucureşteanul Adrian Guterman, proaspăt ieşit de pe băncile Politehnicii şi care, la cei 25 de ani ai lui, ocupa primul lui post de inginer.

I s-a repartizat şi lui o cameră în lungul şir de barăci dintre şosea şi Jiu. Zi şi noapte se auzea vuietul Jiului în spate şi huruitul autocamioanelor de pe şosea, ciocănitul concasoarelor de piatră şi duduitul betonierelor de la şantierul de deasupra şoselei. Camera lui era a doua din şir, prima fiind locuită de Toma, şoferul unui autocamion, şi de nevasta lui, Hedwige, sau, cum îi spuneau mai toţi, Vicky, iar a treia de o verişoară a lui Vicky şi de soţul ei, mecanic. Pereţii despărţitori dintre "camere" erau din scânduri, aşa că Adrian auzea tot ce se întâmplă în cele două camere vecine. Din camera mecanicului se auzea uneori scârţâitul specific al patului, dar din camera cealaltă Adrian nu auzea decât vorbe şi, uneori, sforăitul şoferului.

Mesele le lua la cantina şantierului sau în cameră, unde avea un pat îngust cu o saltea de paie, o masă, un scaun, un dulap din scânduri sumar geluite, o găleată cu apă, un lighean, o cană cu un pahar şi o lampă cu petrol. Singurul closet mai apropiat era deasupra Jiului, pe un pod de lemn ce pornea de la şosea.

Lucrând pe şantier 16 ore pe zi, cu două schimburi de brigadieri, Adrian nu ieşise din şantier la cel mai apropiat oraş, Petroşani, de o lună întreagă, căci, obosit de munca grea şi îndelungată, abia aştepta să se poată trânti pe pat şi să doarmă.

Vicky era fiica unui meşter sas care lucra la un alt lot, la aproape 5 kilometri de lotul Ioanovici. În micul sat al şantierului ea era o apariţie din altă lume. Tânără, să fi avut 22-23 de ani, cu un bogat păr blond-arămiu, bine legată, cu un trup voluptuos, reliefat de rochiile de vară, cu o faţă de porţelan alb-roz, tot timpul zâmbind, cântând, zglobie, debordând de bucurie de viaţă.

Din conversaţia unor neveste de la o masă vecină, la cantina şantierului, aflase că Vicky era din Sighişoara, că învăţase tot liceul la internatul călugăriţelor ursuline din Sibiu, deoarece părinţii ei treceau din loc în loc, după şantierul la care lucra tatăl ei, meşterul Wilhelm Jungbauer. La balul dat la absolvirea liceului îl cunoscuse pe Toma, venit la Sibiu la o soră măritată acolo. Mai spuneau femeile de lângă masa lui că Toma era şi mai este un bărbat frumos şi toţi spuneau că semăna cu actorul de cinema Charles Boyer, că s-au plăcut de la primul dans, dar că în ultimul timp el bea prea mult şi umblă tot timpul morocănos.

Adrian o vedea pe Vicky uneori, când trecea pe lângă baracă, o mânca din ochi, o admira, dar nu îndrăznea să vorbească cu ea, ştiind că femeile din barăcile de peste şosea abia aşteaptă să vadă ceva, ca să aibă ce cleveti.

Ocazia de a vorbi nestânjenit cu Vicky a apărut pe neaşteptate, într-o după amiază de la începutul lui august: Adrian venise la biroul şantierului pentru a lămuri o problemă tehnică. În faţa biroului s-a oprit un autocamion care tocmai pleca la Petroşani. În cabina şoferului era nevasta unui meşter, iar pe o bancă din remorcă şedea Vicky. Fără să stea pe gânduri, Adrian a cerut învoire să plece la Petroşani, urmând să-şi completeze orele de lucru noaptea, la întoarcere. A împrumutat ceva bani şi s-a urcat în camion, alături de Vicky. Avea pe el doar o cămaşă cu mâneci scurte şi ştia că seara se lasă răcoare pe Valea Jiului, dar un reflex spontan l-a decis să nu scape ocazia de a sta de vorbă cu Vicky. Degajată şi foarte vioaie, Vicky i-a povestit pe drum că toate femeile din micul sat, şi ea însăşi, au remarcat sosirea lui pe şantier şi, în glumă, au pariat că în scurt timp o să iasă ceva între el şi una din cele două fiice ale meşterului pietrar, italianul Francesco. Adrian şi-a amintit că la cantină ele îi rezervau loc la masa lor, îi făceau ochi dulci, fără ca el să răspundă evidentelor avansuri. Provocătoare, şăgalnică, Vicky l-a întrebat: "Fete tinere, drăguţe, nu-ţi plac, ori poate nu eşti liber, poate ai lăsat la Bucureşti un mare amor şi ţii să-i rămâi fidel...?". Adrian a simţit în vorbele ei o provocare subtilă, a protestat fără convingere şi, deşi i-a trecut prin gând ultima lui cucerire, Sonia, ştia că dacă nu l-au atras fetele lui Francesco, era numai din cauză că era fermecat de ea, de Vicky.

La Petroşani s-au despărţit: el s-a dus să se tundă şi apoi să mănânce ca lumea la un restaurant, ceilalţi la treburile lor, urmând să se întâlnească la întoarcere la o anumită oră şi la un loc convenit.

În timpul drumului de întoarcere, Vicky era furioasă pe bărbatul ei, care o minţise că are a doua zi un proces în care el este martor, pe când, la întâlnirea cu el, aflase că procesul este abia peste două zile şi între timp el chefuieşte cu prieteni îndoielnici prin cârciumi. Adrian a aflat astfel două veşti îmbucurătoare: că Toma nu se întoarce în noaptea asta acasă şi că Vicky este furioasă pe el.

Întorşi la şantier, ea s-a dus să se culce, iar el a rămas să supravegheze o echipă de brigadieri care lucrau la un concasor, pregătind pietriş pentru betonul armat care trebuia turnat a doua zi. Târziu, după miezul nopţii, când duduitul concasorului a amuţit şi brigadierii s-au îndreptat, încolonaţi, spre cazarma lor, Adrian a plecat şi el spre baraca lui, pe şoseaua prăfuită, scufundată în beznă. Acelaşi reflex spontan care l-a făcut să se urce în camion, o inexplicabilă intuiţie, i-au dat curajul să bată uşurel la uşa lui Vicky. "Cine e acolo?", a şoptit ea, adormită. "Eu, Adrian, noul inginer". "Ce vrei la ora asta?". "Deschide, şi am să-ţi spun". Uşa s-a deschis, Vicky a învârtit imediat cheia în broască şi, fără un cuvânt, s-au îmbrăţişat, s-au sărutat cu patimă, s-au prăbuşit pe pat. Adrian simţea că visează, că cele mai năstruşnice dorinţe i se realizează deodată. Având pe ea o cămaşă de noapte subţire, repede dezbrăcată, Vicky, fierbinte în braţele lui, avea o aromă de levănţică. Sânii ei plini, pe care îi ghicise de atâtea ori, când tresăltau în rochie la mersul ei zglobiu, erau acum, sub mâinile lui mângâietoare, tari, cu sfârcurile mărite.

ZISE...

"Dacă a fost o greşeală, asta s-a întâmplat din cauza unei erori".

(Alexandru Lăpuşan, deputat PSD; dintr-o intervenţie în Parlamentul de la Bucureşti; 2001)

... ŞI-N ADÂNC SE SCUFUNDĂ

(CU ACCENTUL PE Ă)

Au adormit într-un târziu, fericiţi, obosiţi. Înainte să se crape de zori, Vicky s-a trezit, speriată, şi l-a trezit şi pe Adrian, ca să se ducă în camera lui înainte ca şantierul să se trezească la viaţă.

Au urmat două luni de amor nebun, menţinut absolut secret cu mari eforturi. Nici acum nu-şi puteau vorbi când se întâlneau, dar au inventat un mijloc sigur de comunicaţie: când Adrian se întorcea de la servici, îşi scotea mai întâi o gheată, pe care o arunca pe duşumeaua de scânduri. Dacă Toma era acasă, nu se întâmpla nimic şi atunci Adrian arunca şi a doua gheată. Dacă însă Vicky era singură, se apropia de despărţitura comună şi, în şoaptă, ca să n-o audă vara ei din cealaltă parte, îl tutuia cu dragoste şi-l informa dacă Toma se întoarce în noaptea aceea ori este dus cu camionul departe şi nu se întoarce decât a doua sau a treia zi, în care caz Adrian se strecura în camera ei când tot şantierul era adormit şi la toate ferestrele barăcilor de pe munte era întuneric total.

S-a întâmplat într-o noapte că pe şosea, chiar în dreptul camerei, s-a oprit un autocamion. Deşi ştia că Toma e plecat departe, Vicky s-a speriat. "E Oppel-Blitz-ul lui Toma, îi cunosc sunetul motorului. Bagă-te repede sub pat şi ai să ieşi când ai să-l auzi că sforăie". Fără să aştepte nici o clipă, Adrian s-a executat, aşteptând urmarea de operetă. O fi fost un Oppel-Blitz, dar nu era al lui Toma, aşa că alarma s-a dovedit a fi falsă. Amorul a continuat cu şi mai mult foc, dar Vicky a promis că va mătura în fiecare zi sub pat şi va aşterne şi un covoraş, pentru orice eventualitate.

De la o vreme Toma nu mai pleca în curse lungi, ci făcea mai mult transporturi pe şantier sau prin regiune. Într-o seară, după ce a aruncat prima gheată, Adrian a auzit-o pe Vicky şoptind: "Să nu încui uşa!", după care a tăcut, de teamă că Toma se poate întoarce în orice clipă. Adrian s-a conformat, s-a culcat şi a adormit imediat. La un moment dat a simţit, ca în vis, că este mângâiat pe faţă. De alături se auzea sforăitul zgomotos al lui Toma. Vicky a început să-l umple de sărutări, ceea ce l-a trezit de-a binelea. Ca să nu scârţâie patul, s-au iubit pe o ţoală oltenească de pe duşumea. Excitaţi la culme, în sunetul sforăitului lui Toma, au făcut dragoste cu pasiune mărită şi, dacă n-ar fi ştiut că nu se poate, amândoi ar fi gemut de plăcere. Gâfâind, Adrian nu s-a abţinut s-o întrebe: "Ce făceai dacă se trezea brusc şi vedea că nu eşti în pat?". La care ea a răspuns calmă: "Îi spuneam că am fost la closetul de peste Jiu, de aceea mi-am luat şi un halat peste cămaşa de noapte. Aşa s-a întâmplat uneori în trecut".

Se pare că tinerețea este temerară până la nebunie. Într-o noapte când Adrian era de serviciu în schimbul 3, Toma lucra cu autocamionul la vreo 400-500 de metri de baraca lui. Cu o echipă de brigadieri căra blocuri de piatră, provenite din excavații, la un mare concasor. Adrian, care supraveghea și alte lucrări urgente, s-a apropiat de Toma și, după câteva fraze de complezență, a insistat ca acesta să-i supravegheze îndeaproape de brigadieri, care cam dorm pe ei în schimburile de noapte. "Dacă nu-i ții din scurt, nu fac treabă și mâine nu avem destul pietriș pentru beton!". S-au despărțit cu prietenie, Adrian plecând spre altă parte a șantierului, în direcția barăcilor. După ce s-a asigurat că nu e nimeni prin apropiere, în bezna șoselei, a bătut la ușă, Vicky i-a deschis, el a asigurat-o că Toma nu se poate despărți de camion și, totuși cu tensiune, s-au sărutat, s-au iubit, s–au despărțit. Întors pe șantier, Adrian s-a gândit: "Și dacă, totuși, i s-ar fi terminat țigările și ar fi venit la baraca lui, ca să-și mai ia?". Convinși de lipsa de înțelepciune din temerara sfidare a norocului, nu au mai repetat niciodată încercarea, deși ar mai fi avut ocazia.

Timpul trecea și Toma nu mai lipsea nopțile de lângă Vicky. Ce ne facem? Cei doi îndrăgostiți au găsit o soluție. Sectorul lui Adrian se compunea dintr-un pod de beton armat, niște ziduri de sprijin, deasupra și dedesubtul căii, și dintr-un tunel, aproape terminat, ce ducea de la șantierul Ioanovici în direcția șantierului unde lucra tatăl lui Vicky. Ea cunoștea bine regiunea dintre cele două șantiere, căci era aici de peste un an. I–a descris amănunțit, prin despărțitura dintre camere, o pajiște, pe munte, la aproape un kilometru de la ieșirea din tunel. Într-o anumită zi și la o anumită oră, Vicky, venind pe șosea de la părinți, va urca până la pajiște, Adrian va intra neobservat în tunel și va ajunge și el la pajiște, unde se vor întâlni la lumina zilei. Planul a fost atât de bine ticluit, încât a funcționat ca un ceas. În pădurea care limita pajiștea au găsit un luminiș închis din toate părțile. Pentru prima dată Adrian a avut marea plăcere de a vedea la lumina zilei splendidul corp al lui Vicky, admirabilii sâni pietroși, cu sfârcurile mărite, în adevărată erecție. E drept că nu puteau zăbovi mult, abia dacă puteau să-și permită un "bis", dar măcar își astâmpărau foamea reciprocă. După întâlnire Vicky cobora la șosea, cu precauție, ca să nu fie văzută, deși putea să spună că a urcat să caute zmeură, apoi apărea, pe șosea, la barăcile șantierului, venind de la șantierul tatălui ei, în timp ce Adrian se întorcea la șantier pe sus, departe de șosea, fără a da nimănui de bănuit, fără ca nimeni să poată face vreo legătură cu revenirea lui Vicky.

Pitoreasca întâlnire din pajiște s-a repetat în fiecare săptămână, odată cu vizitele lui Vicky la părinți. Ba, Adrian a avut grijă să ascundă într-o scorbură un prosop și un cearceaf, de așternut pe iarba luminișului.

A venit și ziua când Adrian și-a terminat treaba pe șantier și, conform înțelegerii de la angajare, urma să se întoarcă la București. La biroul șantierului, după lichidarea socotelilor și primirea documentelor pentru biroul central, inginerul șef al șantierului l-a interpelat pe Adrian, jumătate în glumă, jumătate în serios: "Bine, tinere Adonis, ai locuit trei luni lângă așa o podoabă de femeie și nu i-ai făcut nimic! Așa se laudă tinerețea de azi?". Fără să ezite sau să roșească, Adrian, încântat de tot ce știau numai el și Vicky, încântat și de perfectul secret al minunatei lor dragoste, a răspuns fără grabă: "Nu tot ce zboară se mănâncă. Am venit aici întreg și am vrut să plec întreg, fără să primesc în cap o cheie grea de la un șofer de camion! Și mai știu ceva: uneori e bine să-ți pui pofta în cui!"

De câte ori se întâmpla să vină la București, Vicky venea pe la el. Odată, a condus-o la policlinica Ministerului Construcțiilor. Au intrat și au ieșit separat, din prudență, dar la câțiva pași de la ieșire (era deja întuneric) a luat-o de braț, ca după alți câțiva pași să se întâlnească, față-n față, cu fostul inginer șef al sectorului Ioanovici de la șantierul Bumbești-Livezeni. Își mai amintea el de ironica observație "Așa se laudă tinerețea de azi?"?...

După un timp Vicky a încetat să mai vină la București, sau venea și nu mai trecea pe la Adrian. Întâmplător a aflat de la un meșter, prieten al tatălui ei, că a divorțat de Toma și că s-a remăritat cu un subinginer de la o mină din Valea Jiului.

❖

Și în viața lui Adrian multe s-au schimbat. A revenit un timp la Sonia, cucerirea lui dinainte de plecarea la șantierul național Bumbești-Livezeni, care, după un timp, și ea a divorțat și s-a remăritat, dar niciodată, cu toate schimbările din viața lui, cu toate noile amoruri, cu toate că e de mult bunic, niciodată n-a uitat fantasticul secret de la șantierul național Bumbești-Livezeni.

Președintele italian Silvio Berlusconi s-a lăudat nu de mult că numai dânsul poate să transforme Italia într-o țară lipsită de crize. De asemeni, venind vorba de liderii planetei, el a precizat: "Când ne întâlnim, ei trebuie să-și pună întrebarea dacă sunt capabili să se măsoare cu mine și nu invers".

Mai nou, primul ministru s-a comparat cu Napoleon și cu Împăratul Justinian.

Potolește-te, Berlusconi!

Și fă un duș rece. Oi fi având dumneata o mulțime de calități, dar nu ești de I-talia personalităților amintite mai sus.

SHAI AGNON

Bănuţul

Era în ajun de Shabat. Un om sărac văzu un bănuţ pe drum. Ce să facă? Să-l ridice, însemna să profaneze Shabatul: n-ai voie să umbli cu bani în ziua aceea. Să-l lase în drum?

E o întrebare.

Ba chiar o dramă.

Ascultaţi ce i s-a întâmplat unui om sărac într-o seară în ajunul Sâmbetei, la întoarcerea de la sinagogă. Undeva pe drum a găsit un bănuţ. S-a oprit în loc, l-a privit şi-a cugetat cum se joacă cu el norocul.

"Ce să fac cu bănuţul acum când a venit deja Sâmbăta? Pot să-mi asum un asemenea păcat? De l-aş fi găsit înainte de rugăciune l-aş fi ridicat. Mi-aş fi cumpărat câteva smochine să-mi fac puţin vin, pentru ritualul mesei la sosirea Sâmbetei, sau o pâine de grâu...".

A plecat acasă, unde a întâmpinat Sâmbăta fără vin, fără pâine de grâu şi fără nimic altceva cu care omul se desfată. Binecuvântarea a făcut-o cu pâinea neagră care i-a ţinut loc de restul bucatelor ce lipseau de pe masă.

Dimineaţa, în drum spre sinagogă, nevoiaşul îşi spuse:

"Mă duc să mă uit încă o dată dacă a pus ochii pe el vreun necredincios, atunci sigur nu mai e la locul lui".

La locul de cu o seară înainte văzu că nu era un bănuţ de aramă, ci câteva monezi de argint.

"Ce noroc pe mine! Mă duc să caut un bănuţ şi găsesc mai mulţi! Greu mă încearcă Dumnezeu...".

Îşi văzu de drum şi se duse la sinagogă. După rugăciune îşi spuse: "Acum n-o să mai găsesc nimic. Mulţi au călcat pe drum şi mulţi ochi au văzut. Poţi să nu păcătuieşti? Poţi să nu-l ridici? Oricum mă duc. Dacă bănuţii n-au ispitit pe nimeni înseamnă că nu-s de argint, şi dacă au ispitit pe careva o să scap eu de ispita de a înfăptui păcatul şi n-o să mă gândesc la bani în zi de Sâmbătă".

În locul pe unde trecuse de cu seară şi dimineaţa găsi toţi bănuţii. Cei de aramă acum păreau şi ei de argint şi cei de argint străluceau ca aurul. Soarele era la amiază. Omul căzu pe gânduri: "Dacă nu-i ceva necurat la mijloc, atunci e din cauza soarelui, căci soarele străluceşte pe bănuţi şi-i face să pară de aur. Şi dacă nu-s de aur, precis sunt de argint...". Privea bănuţii şi socotea cu jind câte lucruri bune se pot cumpăra cu ei. "Nu-mi trebuie banii de dragul banilor, dar aş cumpăra cu ei pâine albă, puţin rachiu, o scrumbie şi atâtea alte bunătăţi care se pregătesc în ajunul Sâmbetei pentru pofte omeneşti atât de fireşti...". S-ar fi mulţumit cu acest puţin, dar îşi aminti de interdicţiile zilei sfinte. Încercă să-şi alunge gândurile, înfruntă ispita şi se întoarse acasă cu mâinile goale.

După-amiază, în pauza dintre rugăciuni, nu s-a mai dus la locul ispitei. Se îndoia că s-ar putea stăpâni.

"Sâmbăta, cât prăvăliile sunt închise, mă abţin, dar peste o oră ele se vor deschide şi aromele atâtor bunătăţi vor umple strada... Cum o să-mi păstrez cumpătul atunci?".

Instinctul omului e uneori mai tare decât omul. Omul se ceartă cu instinctul şi instinctul se ceartă cu el. Simţea că e gata să săvârşească păcatul, doar să întindă mâna... când un alt gând îi şopti să împingă bănuţii cu piciorul, să-i rostogolească, să-i acopere cu o piatră până nu vine altul să păcătuiască. Se stăpâni totuşi şi hotărî să nu se lase învins de nici una dintre ispite, dar să se întoarcă acolo după rugăciunea de după-amiază. Să priveşti nu e păcat.

Săracul se întoarse la locul cu pricina. Soarele, acum gata să apună, dădea bănuţilor atâta strălucire de simţea că ameţeşte. Erau la locul lor, şi nu câţiva, ci mulţi. Poate nu atât de mulţi, dar fiecare părea multiplicat de strălucirea lui. Atâta privise încât i se părea că şi gunoiul din preajmă strălucea. Unde se uita, îl orbea strălucirea bănuţilor.

"De-ar fi ai mei, mi-ar înlesni viaţa două-trei săptămâni. În definitiv, ce mari nevoi are săracul?".

Îşi spunea: "Noroc că chelarul mi-e atât de gol încât sunt scutit de cina sărbătorească şi am timp să stau aici şi să mă uit la bănuţi". Iar ei parcă dădeau roade şi se înmulţeau. Îşi aminti de copiii lui totdeauna flămânzi, le auzea glasurile şi era gata să le răspundă: "Mâncăcioşilor, mâncare vreţi?".

Zăpăcit de ispită, se vedea intrat în prăvălie cu bănuţul de aur, servit cu acelaşi respect cu care fusese servit cel dinaintea lui.

Tresări. Ţinea mâna întinsă, gata să atingă un bănuţ, când deodată un gând înspăimântător îl opri să împlinească fapta.

"În toată întâmplarea asta e mâna diavolului care vrea să mă împingă în păcat!".

Se opri. Scăpat de vraja ameţitoare, se răsti: "Lighioană! Te-ai ascuns în gunoi şi vrei să-ţi râzi de un evreu?! Tu n-ai la ce te ruga, n-ai nici o credinţă, pe când eu trebuie să-mi fac rugăciunea de seară. Pentru că nu-s la rugăciune, acum gândurile mi-o iau razna, dar nu mă las prins în capcană!".

Se dojeni încă o dată şi, cu pas grăbit, o porni spre sinagogă. După rugăciunea de seară n-a mai vrut să se gândească la bănuţi.

"Destul a încercat necuratul să-şi bată joc de mine şi mi-a obsedat gândurile în sfânta zi de Sâmbătă, aprinzându-mi închipuirea cu bănuţii aşezaţi în calea mea şi cu strălucirea lor. Acum că a trecut Sâmbăta mă duc să văd ce-au văzut ochii mei".

Când ajunse la locul cu pricina se aplecă şi văzu că nu avusese închipuiri. Întinse mâna, adună bănuţii şi-i lăsă să lunece în buzunarul hainei. Nu ştia dacă buzunarul se îngreunase sau dacă preţuiau mult, dar acum putea afla valoarea lor. Ce putea cumpăra cu un dinar? Rachiul pentru kiduş, pâinea de grâu, scrumbia şi atâtea alte bunătăţi trebuitoare omului să-şi desfete poftele şi pântecul şi încă să-i rămână bani.

Se întoarse vesel acasă. Se spălă pe mâini, cântă zmirot şi soţia puse masa. În jurul lui se adunară copiii şi cu toţii se înfruptară cu gâtlejuri de pasăre – multe oase şi puţină carne – primite din dărnicia măcelarilor, bucurie de care aveau parte o dată pe săptămână, când venea Regina Sâmbătă.

După acea zi de Sâmbătă, nici una din cele care au urmat n-a mai fost primită în nevoi. Pentru că respectase datina şi nu căzuse pradă ispitei, resemnat cu sărăcia lui, i-au fost hărăzite zile îndestulate.

Traducere din ebraică
de GETTA BERGHOFF

●

Înecându-se cu un pretzel (covrigel), preşedintele Bush şi-a pierdut pentru câteva clipe cunoştinţa, a căzut de pe fotoliu şi s-a lovit la cap.

Umoriştii din întreaga lume s-au repezit să atragă atenţia că pretzelul cu bucluc reprezintă ultima armă a lui Bin Laden în lupta acestuia pentru a-l doborî pe preşedintele american.

Dacă e într-adevăr aşa, iar terorismul islamic nu mai are nici o altă posibilitate de a-l lovi pe Bush, înseamnă că Bin Laden a ajuns la covrigi.

●

La o anchetă iniţiată de revista americană "Newsweek" pe tema: "Unde e cel mai rău să fii bogat?", majoritatea celor întrebaţi au răspuns: în Columbia. (Explicaţia vine desigur de-acolo că în ţara cocainei şi altor droguri, bandele de toată mâna obişnuiesc să răpească pe bogaţii cunoscuţi pentru a cere familiilor milioane de dolari întru răscumpărare.)

Am făcut multe greşeli la viaţa mea. De unele îmi pare rău. Dar, slavă Domnului (bat în lemn), n-am făcut niciodată greşeala de a fi bogat în Columbia.

CLINICILE LASER

Reţeaua naţională a medicinei de avangardă

Clinicile Laser specializate de peste 20 de ani în tratamente cu ajutorul tehnologiei LLLT (Laser de mică intensitate) în domeniile următoare:

✔ Ortopedie
✔ Accidente de circulaţie
✔ Accidente de muncă
✔ Boli de circulaţie
✔ Piele
✔ Astmă
✔ C.V.A.

Oferă un tratament nou în domeniile citate:

✔ Fără dureri şi fenomene secundare
✔ Complet lipsit de pericol
✔ Fără a necesita spitalizare
✔ Sub supraveghere medicală permanentă

Pentru informaţii suplimentare şi consult de către un specialist adresaţi-vă la:

TEL AVIV	HAIFA	BEER-SHEVA	IERUSALIM
Merkaz Azrieli Turnul triunghiular Etajul 28 03/609-1666	Beit Amot Reh. Iaffo 157 04/852-7262	Migdal Canion Haneghev Etajul 6 08/665-5388	Binian Hahevra Hacalcalit Reh. Canfei Nesharim 24 Ghivat Shaul 02/651-2227

MĂŞTI DE PURIM

Ca în toţi anii, respectăm şi acum de Purim bunul obicei de a ne masca şi, fireşte, de a ghici adevăratul chip al personajelor din Carnaval.

I. *Aliaua* română a dat Israelului mulţi diplomaţi de seamă. Unul dintre aceştia a ocupat funcţia de ambasador la UNESCO. Numele lui este:

a) Moshe (Puiu) Arad
b) Colette Avital
c) Eliezer Palmor
d) Meir Rosenne
e) Mişu Weissman

II. În timpul celui de al doilea război mondial, unul dintre fruntaşii rezistenţei evreieşti din România l-a implorat, căzând în genunchi, pe mitropolitul ardelean Bălan să intervină pe lângă mareşalul Antonescu pentru a împiedica deportarea evreilor din Muntenia, Ardealul de Sud, Banat, Moldova... Mitropolitul a dat curs rugăminţii şi l-a convins pe Antonescu să amâne ordinul de deportare. Acest fruntaş al obştei a fost:

a) Rabinul-şef dr. Al. Şafran
b) Dr. W. Filderman
c) A. L. Zissu
d) Mişu Benvenisti
e) Av. Schwefelberg

III. Una din personalităţile cunoscute ale vieţii culturale din *alia* a fost, în copilărie, ucenic-fierar în atelierul tatălui său, devenind specialist în fabricarea de potcoave. Pe acest potcovar îl cheamă:

a) Andrei Fischof, poet
b) Dr. Iulius Iancu, medic, memorialist
c) Mircea Săucan, regizor de film, prozator
d) Leon Volovici, istoric literar
e) Zola, artist-păpuşar

IV. Cei cinci de mai jos sunt figuri cunoscute în *trib*. Unul dintre ei a fost, în tinereţe, jucător de fotbal la o echipă din campionatul României:

a) Paul Cornea, istoric literar
b) Sandu Mazor, general de poliţie (r), ambasador la Bucureşti
c) Ing. Octav Moscuna
d) Carol Marcovici, actor
e) Bruno Landsberg, industriaş

V. ...Iar dintre cei cinci de mai jos, unul a fost (tot în tinereţe) jucător de baschet în campionatul ţării de origine:

a) Sergiu Natra, compozitor
b) Michael Cernea, sociolog, Banca Mondială
c) G. Mosari, avocat, scriitor
d) Prof. dr. Lucian Regenbogen, oftalmolog
e) Tuvia Juster, sculptor

VI. Actriţa Agnia Bogoslava a fost măritată cu unul din artiştii plastici de seamă din trib. Numele lui este:

a) Jacques Herold, pictor, Franţa
b) Reuven Rubin, pictor, Israel
c) Jules Perahim, pictor, Franţa
d) Arthur Segal, pictor, Israel
e) Victor Brauner, pictor, Franţa

VII. Din cele cinci scriitoare înfăţişate mai jos, una locuieşte la Holon. Aceasta este:

a) Bianca Marcovici
b) Getta Berghoff
c) Maria Găitan-Mozes
d) Iudith Coman
e) Liana Maxy

VIII. Acuzat de activitate sionistă în anii '50, unul dintre condeierii de mai jos a fost condamnat la închisoare, devenind Assir Zion. El este:

a) Z. Ornea
b) Ludovic Bruckstein
c) F. Aderca
d) S. Avny
e) Adrian Zahareanu

(Răspunsurile corecte în pagina 64)

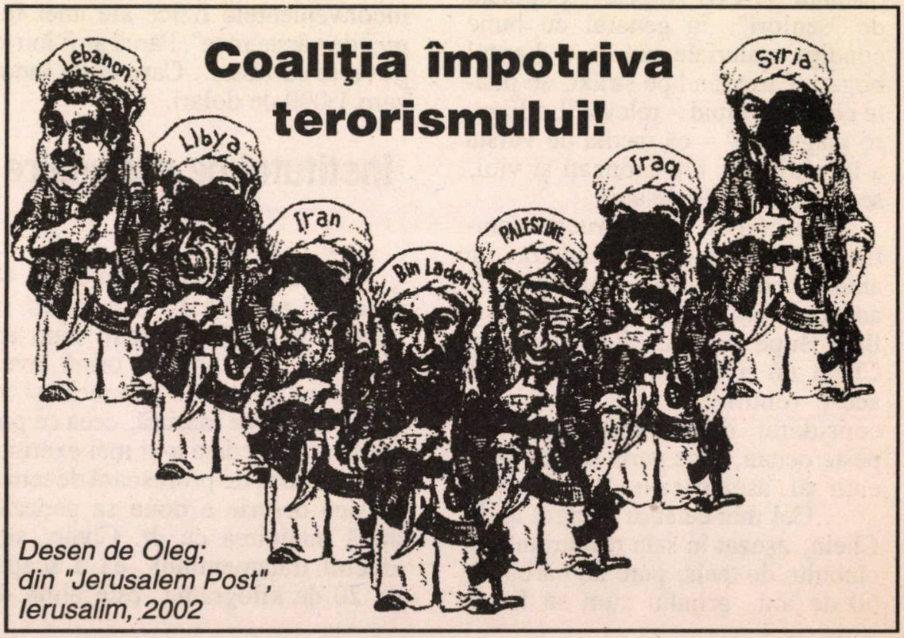

Desen de Oleg; din "Jerusalem Post", Ierusalim, 2002

Dr. Chein a descoperit cocteilul tinereții

Se pare că nu e vorba de niște manses. Și că tratamentul e pe bune.

Cel puțin așa reiese din rândurile de mai jos, pe care le reproducem după "România liberă".

Specialitate la Palm Springs: cocteilul tinereţii. Dr. Chein administrează pacienţilor săi un dozaj subtil de opt hormoni, în ideea de a întineri organismul. Rezultatele sunt, uneori, spectaculoase, iar cobaii… entuziaşti.

Cine va dobândi recordul stabilit de Jeanne Calment, care a murit la 129 de ani, fiind considerată "decana de vârstă a umanităţii"? Bob, Jesssica, Marianne? Sau unul dintre ceilalţi 3.500 de pacienţi ai lui Edmund Chein, medic reputat şi un veritabil guru pentru aceste femei şi aceşti bărbaţi care întrevăd posibilitatea să realizeze, în fine, cel mai vechi vis al umanităţii: acela de a rămâne tânăr.

Dr, Chein trăieşte la Palm Springs, în plin deşert californian. Într-o "oază" la 180 de kilometri distanţă de Los Angeles, populată de "seniori", în general cu bune condiţii materiale sau de-a dreptul bogaţi. Circulând pe străzi, se poate constata rapid – relevă "Le Figaro magazine" – că media de vârstă a locuitorilor, toţi bronzaţi şi vioi, se apropie de 70 de ani!

Pe o colină, o construcţie derutantă îl întâmpină pe vizitator: un amestec de farfurie zburătoare şi adăpost antiatomic, unde locuieşte Bob Hope. El are 99 de ani. Dr. Chein nu a dezvăluit, însă, dacă acest renumit comic american, considerat o veritabilă instituţie peste ocean, face parte dintre pacienţii săi, asemenea lui Bob Jones…

…Cel mai celebru pacient al dr. Chein, aşezat în sala restaurantului clubului de tenis, pare un bărbat de 50 de ani, grijuliu cum să fie în formă, cu un zâmbet amabil şi maniere plăcute. El are implantate capilare discrete şi o dentiţie strălucitoare – semne distinctive pentru majoritatea celor de la Palm Springs. Bob pare mult mai tânăr decât cei care-l înconjoară. Agil, cu un corp de atlet, el sfidează realitatea: Bob Jones are, în realitate, 72 de ani. Dar procentele sale hormonale sunt cele ale unui tânăr de 20 de ani. A fost unul dintre primii clienţi ai dr. Chein şi de şase ani şi jumătate înghite un cocteil cotidian de testosteron, hormoni de creştere, hormoni tiroidieni şi DHEA, sub formă de două injecţii pe zi. Metamorfoza – spune Bob – a fost inimaginabilă. El, care era în pană de energie, "se trezeşte acum în fiecare dimineaţă cu dorinţa de a tăia lemne". Prietena sa Jeanne, instalată lângă el, e mai tânără cu 10 ani şi mărturiseşte, roşind uşor, că "activitatea sexuală cu Bob este în floare". Sceptică la început, ea urmează acelaşi tratament şi consideră că existenţa i s-a modificat. "Nu mai am probleme cu greutatea – declară ea muşcând cu poftă dintr-un enorm hamburger – şi au dispărut toate inconvenientele fizice ale unei femei de vârsta mea". Parcă ar fi într-o poveste cu zâne… Care costă lunar cam 1.000 de dolari.

Institutul de prelungire a vieții

Cât despre Jessica, care are 48 de ani şi pare cu 10 mai puţin, se poate spune că a revenit dintr-un abis. Cu doi ani în urmă avea groaznice dureri de genunchi şi se îngrăşase peste măsură, ceea ce putea să o împiedice a-şi mai exercita meseria, cea de profesoară de tenis. Jessica descrie a doua sa geneză, după întâlnirea cu dr. Chein: sub efectul tratamentului, ea a scăpat de 20 de kilograme, este plină de vitalitate şi poate să învingă uşor adversare având cu 20 de ani mai puţin. Zilnic, absoarbe progesteron, melatonină şi stimulente cerebrale. Tratamentul îi ritmează viaţa.

Adjunctul dr. Chein, doctorul Herry Garber, îi spune reporterului: "Programul nostru v-ar face bine". Şi-i enumeră câteva efecte: reducerea hipertensiunii şi a colesterolului, întinerirea celulelor. Filozofia ar fi: "Viaţa este frumoasă, dar este şi mai frumoasă dacă este lungă". La "The Life Extension Institute", institutul de prelungire a vieţii, apare şi iniţiatorul metodei: dr. Chein. Specialist în probleme glandulare, el practica la Beverly Hills, cartierul select din Hollywood. Tratamentul său – el preferă să-i spună program – s-a născut din lectura unui studiu publicat în 1990 de un endocrinolog, David Rudman, care administra hormoni de creştere umană (HGH) la 12 pacienţi, cu vârste între 60 şi 80 de ani. După şase luni aceştia pierduseră 14% din grăsime, masa lor musculară crescuse cu 9-12% şi grosimea pielii cu 7%. Toţi afirmau că şi-au regăsit o energie de necrezut. Dr. Chein s-a temut, însă, ca o sporire a celulelor, provocată de hormonii de creştere, să nu declanşeze o proliferare a celulelor canceroase. Dar, într-o zi, a avut o revelaţie: hotărâtor era echilibrul hormonal. Deci nu trebuia să administreze un singur hormon din cei 8 de creştere (la femei), ci totalitatea lor. Să reuşească echilibrarea acestor hormoni a devenit obictivul său. Şi a devenit el însuşi un cobai. Supravegheat de un prieten medic, a înghiţit şi şi-a injectat dozele de hormoni pe care le pregătea. În trei luni a pierdut 10 kilograme, şi-a refăcut musculatura, în vreme ce colesterolul şi tensiunea au revenit la valori normale.

Vorbind despre riscurile de cancer, el insistă: HGH (hormonul de creştere umană) nu trebuie să fie niciodată administrat singur, iar eventualele efecte secundare se datorează unor doze ridicate.

În sala de aşteptare, două persoane în vârstă privesc cu speranţă spre viitor: "Dr. Chein ne-a spus că vom putea trăi până la 120 de ani…".

RODICA WEINBERG
prezintă paginile de

JOCURI

Noţiuni arhitectonice

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1					◆						
2											
3						◆					
4				◆					◆		
5					◆						
6			◆			◆				◆	
7	◆				◆		◆				
8				◆				◆			
9			◆						◆		
10											◆
11					◆			◆			

ORIZONTAL: 1) Serveşte de locuinţă omului – Loc între rânduri. 2) Format din arhitravă, friză şi cornişă. 3) Legătura între etaje – Trăsătură reală sau imaginară care indică o limită. 4) Monarh slav – reprezentarea grafică a unei clădiri – Mioara Lăzărescu. 5) Reprezentant al unui oraş – Punct de oprire pe traseul unui vehicul public. 6) Limite pentru locatari! – Oval ca formă – Prefix cu sensul de morală. 7) Element de construcţie în formă arcuită – Măiestrie. 8) Lemn comercial de origine africană – Personaj din Dacia – Peisaj. 9) Notă muzicală – Spaţiul pe care îl ocupă un corp – Baza piramidei! 10) Unităţi urbanistice. 11) Concepţie a formei şi decoraţiei arhitecturale – Aurel Albescu – Document oficial.

VERTICAL: 1) Casa din poveste – Localitate urbană. 2) Chenar decorativ în relief care înconjoară o uşă etc. 3) Situaţie de fapt – În drum! – Simona Ionescu. 4) Râu în Elveţia – Spaţiu – Meterez de pământ care servea în antichitate ca fortificaţie militară. 5) Orăşel în India – Cupolă monumentală. 6) Sorin Lupu – Liviu Stoenescu – Colier de perle. 7) Case regeşti – Locuinţă oltenească. 8) Dusă cu vorba – La intrare în muzeu! 9) Pielea obrazului – Bustul fără cap şi fără membre – Radiu. 10) Motoare cu ardere internă – Calitatea unei proprietăţi de a aparţine numai elementelor mulţimii. 11) Servicii publice.

DICŢIONAR: ETO, OMU, SIT, AAR, BAP, CULA.

MINA NIŢĂ

Poezie – sărăcie

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1										
2							✿			
3			✿			✿				
4				✿						✿
5								✿		
6					✿		✿			
7			✿							
8							✿		✿	
9				✿		✿				
10			✿							

ORIZONTAL: 1) Sărăntoc… şi fără mâneci (2 cuv.). 2) Ca omul sărac, care trage de bani să-i ajungă – Buzunar la temă. 3) Bir! – Andrei Lucescu – Plătită cu greutate de datornicii fără mijloace. 4) Duce greul cheltuielilor casei – Uşi pentru pitici. 5) Popor din vechea Italie, îmbogăţit datorită comerţului marin (pl.) – Intrare în robie! 6) Ieşire din cartier! – Piept. 7) Şmecher nevoie mare (fam.) – Lipsă a mijloacelor de existenţă. 8) Învârteli, dar nu de bani sau situaţii. 9) Sosiră la urmă! – Cel mai sărac dintre vechii spartani. 10) Dumnealor – Care se face în silă, de nevoie (fem.).

VERTICAL: 1) Ocupaţie ruşinoasă, exercitată de cei mai săraci oameni. 2) Apărare a celor săraci, pe care-i ajută din când în când. 3) Alfa şi omega – Primele la treabă! – Traistă goală! 4) Etna fără crater! – Animale ai căror stăpâni le puneau să joace, pentru a scoate câţiva bănuţi. 5) Sufla în vechime prin buzunarele atenienilor fără bani (mit.) – Şi săraci, şi păcăliţi. 6) Gicu Marinescu – Treptele bisericilor, unde se adună săracii în aşteptarea pomenii. 7) Republica Islamică Iran – Textilă. 8) Piatră scumpă, visul fetelor sărace – Nu le pot urma până la capăt elevii săraci. 9) Jocul cu bilete, în care îşi pune tot săracul nădejdea – Ocol făcut pe jumătate. 10) Diminutiv feminin – Ca orice fată, care preferă sărăcia în locul bogăţiei şi a dezonoarei.

DICŢIONAR: TIER, IRA, TRE, TNA, EOLUS, RII.

TOMER

Dezlegările jocurilor din numărul trecut

Picături de ploaie: Kelly, potopi, esenin, sacra, s, g, noapte, r, oara, ilie, c, viata, ec, nis, i, nl, exigent, jodal, aurita, ah, neon, avec, alte, dadaci, etui, arsi, el, sanda, uana, a, triati, bazar.

Bazar: Etc, ostasi, miruit, pat, umor, roata, lis, fiara, deplasari, vita, teren, ota, ae, e, e, catar, a, pr, at, ticluit, lepadatura.

Poziţii: H, b, m, malefic, ratari, dator, t, bunici, mar, nuri, b, h, bat, revarsa, cu, ias, imuni, reglat, enot, cadra, eon, p, o, ui, crainic, cuc, vie, nota, iata, sita, z, st, urat, ata, aur, cratere, atras, iminei.

CAMUFLAJ

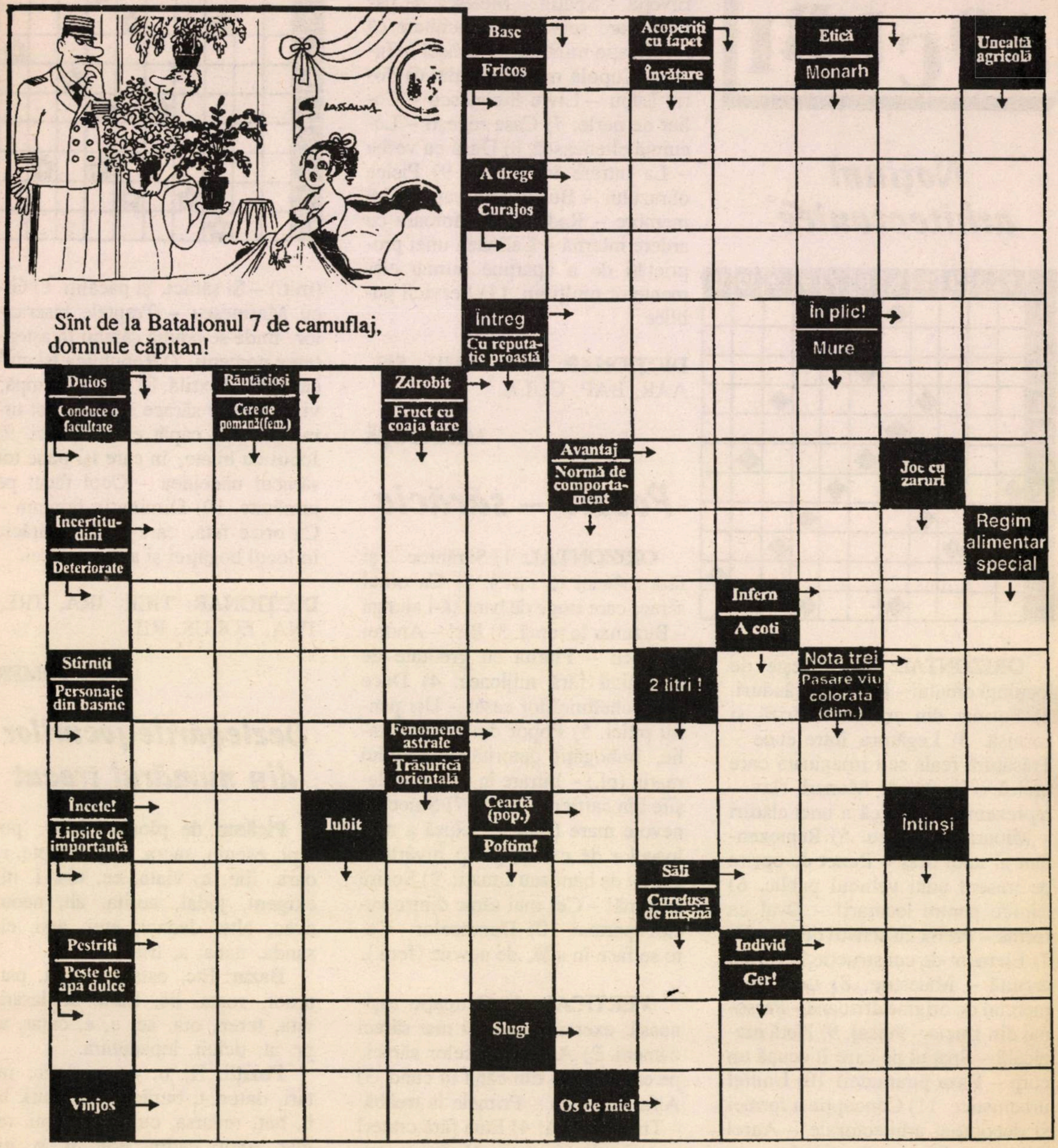
LASSALVY
Sînt de la Batalionul 7 de camuflaj, domnule căpitan!
Basc
Fricos
Acoperiți cu tapet
Învățare
Etică
Monarh
Unealtă agricolă
A drege
Curajos
Întreg
Cu reputație proastă
În plic!
Mure
Duios
Conduce o facultate
Răutăcioși
Cere de pomană(fem.)
Zdrobit
Fruct cu coaja tare
Avantaj
Normă de comportament
Joc cu zaruri
Incertitudini
Deteriorate
Regim alimentar special
Infern
A coti
Stîrniți
Personaje din basme
2 litri !
Nota trei
Pasare viu colorata (dim.)
Fenomene astrale
Trăsurică orientală
Încete!
Lipsite de importanță
Iubit
Ceartă (pop.)
Poftim!
Întinși
Săli
Curelușa de mașină
Pestriți
Peste de apa dulce
Individ
Ger!
Slugi
Vînjos
Os de miel

DICȚIONAR: NAT, MURI.

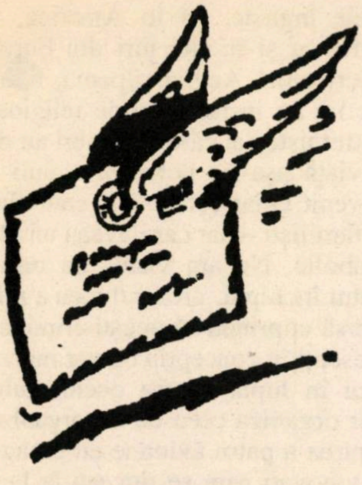

Zigu Ornea: Când e vorba de profesie, nu am mamă, nu am tată!

Pentru mine Zigu Ornea a însemnat regăsirea activităţii, regăsirea de sine şi recăpătarea unui mentor. După ani şi ani de muncă redacţională, abia atunci când Zigu mi-a devenit un îndrumător apropiat am pătruns adânc în tainele meseriei.

Principiile sale fundamentale erau cele profesionale, despre care el spunea: "Când e vorba de profesie, nu am mamă, nu am tată!". Nu a ezitat niciodată să combată o atitudine contrară convingerilor şi documentaţiilor sale de excepţie din domeniul istoriei literare. S-a format, printr-o trudă chinuitoare la Biblioteca Academiei, ca istoric literar cu o temeinică optică sociologică, dar a fost simultan şi critic literar şi editor de excepţie. Într-un articol în care îşi reamintea avatarurile trecutului scria: *«Revenind la preocuparea mea de primă însemnătate ca exeget al curentelor noastre de idei de-a lungul a un veac şi jumătate, dacă mă gândesc la ceea ce mi-a rămas ca linie directoare fundamentală e un fapt de ordinul permanenţei. Şi anume că, de la 1848 până încă azi, în centrul dezbaterii de idei a fost înfruntarea între tendinţa personalităţilor (politice, doctrinare, sociologice, literare) care militau pentru evoluţia structurilor româneşti spre o civilizaţie şi o cultură modernă, sincronă cu cele din apusul Europei, şi a celor care, plasaţi iremediabil în autohtonism, osificat, acreditau ideea că România, dacă vrea să-şi păstreze identitatea specifică, trebuie să se menţină mereu în ea însăşi, refuzând dezvoltarea, totdeauna stricătoare a neaoşismului.»*

Aceeaşi *linie directoare fundamentală* l-a călăuzit în combaterea tendinţelor conservatoare şi a practicilor stricătoare din activitatea editorială, unde înainte de 1989 domina cenzura ideologică, iar ulterior pirateria aferistă. Dacă înainte de '89 exploata cu abilitate slăbiciunile sau ignoranţa cenzorilor, imediat după '89 a militat pentru exigenţă maximă în autorizarea editorilor născuţi peste noapte. Cei care l-au crezut naiv sau manipulabil au fost nevoiţi să recunoască că a fost şi a rămas consecvent principiilor sale, cu care a slujit neabătut cultura română. Chemat de academicianul Nicolae Cajal, în primăvara anului 1995, să întemeieze programul editorial al Editurii Hasefer, l-a construit în ideea că evreii au adus o contribuţie de seamă la dezvoltarea culturii române şi, oriunde i-a purtat viaţa, ei continuă s-o slujească.

Cea mai importantă contribuţie a sa se regăseşte în orientarea profilului editurii, în selectarea titlurilor care trebuiau să asigure continuitatea colecţiilor şi în aplicarea criteriilor de valoare. Întemeind colecţia *Judaica* veghea s-o îmbogăţim mereu cu lucrări fundamentale, capabile să permită înţelegerea profundă a ceea ce reprezintă iudaismul în cultura universală. Nu agrea cărţile făcute din adunarea unor articole, decât dacă acestea erau produse într-o viziune unitară anterioară sau rămâneau doar o sursă pentru o structură tematică demnă de luat în seamă. Îi era foarte greu să răspundă presiunilor venite din partea unor veleitari şi nu dădea replici personale celor care-l atacau. Nici pe mine nu m-a lăsat să răspund la un articol publicat în presa din Israel, acuzându-l pe Zigu că i-ar nedreptăţi pe scriitorii de limbă română de acolo. Aprecia în mod deosebit creaţia lui Alexandru Sever şi Virgil Duda, ale căror cărţi le-a publicat, pe care-i considera scriitori români pentru simplul fapt că "patria lor e limba română" iar opera lor face cinste oricărei culturi. A scris cu convingere cronica la *Dicţionarul Neconvenţional al scriitorilor evrei de limbă română* realizat de Al. Mirodan, reliefând nu doar valoarea informativă a acestei opere de excepţie, ci, mai ales, faptul că *"acest dicţionar năzuieşte să surprindă, mai curând, o stare de spirit. Sau, mai bine, o contribuţie spirituală. E evident, din lectura celor două volume ale Dicţionarului, că autorul îşi propune să releve contribuţia spirituală a oamenilor de cultură evrei trăitori, de-a lungul timpului, în România.»* Tocmai caracterul neconvenţional al acestei opere, scrisă de un singur om, care simultan realizează şi cea mai bună revistă românească de cultură din Israel, permite autorului să găsească *«mereu, prilejuri de a insera, în carte, articole-eseu care să trezească interesul pentru lectură»*, oferind *«o lectură cuceritoare.»*

În Facultatea de filozofie drumurile noastre nu s-au intersectat, el fiind în seria cea mai valoroasă, care a terminat cu doi ani înaintea noastră şi apucase mari profesori ca Ralea şi Vianu, sau Blaga şi D. D. Roşca, la Cluj, de unde veniseră unii dintre ei. Apoi, după 1972, îl vizitam la Editura Minerva împreună cu prietena noastră comună Sanda Radian (Rica Bralover), însă prietenia noastră s-a consolidat după decembrie 1989 prin acţiuni comune pentru apărarea editurilor de atacuri greu de stăpânit. Din mai 1995 m-a chemat lângă el, la Hasefer, spunându-mi mereu că avem un scop comun: să facem cărţi importante pentru cultura română.

Concentrat pe problemele de principiu, Zigu dădea atenție și chestiunilor de amănunt redacțional, implicându-se în avizarea graficii de copertă sau în diferite aspecte ale activității redacției. Rămăsese unul dintre puținii directori de editură care citea post-apariție, pentru a comenta scăpările regretabile și a ne invita să tragem învățăminte.

Am fost cu el la diferite Târguri internaționale de carte, prilejuri în care, spre deosebire de alți editori, nu părăsea standul nostru decât pentru a vizita alte standuri, fiind veșnic preocupat să vadă ce ecou au cărțile noastre în lumea specialiștilor. Avea un fler aparte în depistarea titlurilor pentru care merita să intrăm în tratative pentru obținerea unor copyright-uri, dar era total dezorientat în achiziționarea unor mici cadouri pentru cei de-acasă. Era de o modestie șocantă, mulțumindu-se cu un minim de alimentare și ocolind festivitățile. Grija lui permanentă era să ajungă la timp acasă ca să-și scrie articolele pentru "Dilema" și pentru "România literară". Surorile lui din Israel îl așteptau cu dragoste și-l copleșeau cu atenții, iar el zâmbea oarecum amuzat, străduindu-se să le asigure că nu au de ce se teme în privința lui. Suporta fără nici o teamă tratamentele la care era nevoit să se supună și nu-și pierdea niciodată umorul, remarcile sale la diferite evenimente fiind nu doar substanțiale, ci însoțite de subtile ironii sau amintiri pline de farmec. Colegii mei îi cereau mereu părerea despre diferite evenimente, el scotea cu regret capul din manuscrisul pe care-l studia și se pornea un dialog atât de interesant și plăcut, încât respingeam orice întrerupere.

În ziua când a plecat "pentru analize" la spitalul unde mai fusese operat, emana o liniște pe care noi nu o împărtășeam. Din păcate s-a lăsat în voia soartei, care nu i-a fost favorabilă. Ultima lui grijă, de pe patul de spital, era că nu a apucat să scrie articolul pentru "Dilema". Articolele sale din ultima vreme, pentru această revistă, deveniseră o adevărată tribună de atitudine fermă, temeinic argumentată, îmbinată cu amintiri înduioșătoare. Fișierul lui formidabil, purtat și în memoria sa fantastică, era folosit totdeauna cu aplicație la tema dată de revistă și uluia mereu cititorii.

Era în cele mai bune relații cu toți inteletualii de marcă, chiar dacă nu împărtășea totdeauna atitudinile lor, pentru că le aprecia creațiile și le respecta dreptul la alte convingeri decât ale sale. Se ferea doar de mediocritate, respingând cu duritate distorsionarea adevărului istoric și orice tendință xenofobă. Era unanim respectat și mulți nu vor înceta să-i simtă lipsa, pentru că l-au iubit ca pe un frate înțelept. Trecerea lui în neființă este o pierdere incomensurabilă pentru cultura română și pentru evreii români, care îl consideră exponentul lor de frunte.

În ce ne privește, suntem conștienți că nu-i putem cinsti memoria decât prin a-i continua activitatea menită să dezvolte performanțele Editurii Hasefer, pe care a condus-o cu distincție.

Alexandru Singer
Editura Hasefer, București

În America după 11 septembrie 2001

Până la 11 septembrie 2001 toate mergeau bine în America; economia creștea pentru majoritatea populației, șomajul scădea lună de lună, bucuria noastră era întrucâtva întemeiată.

Din punct de vedere al politicii externe s-au făcut mari greșeli (oprirea războiului victorios pentru americani în Irak, bombardarea Iugoslaviei, într-o zonă geografică împărțită, prostește, încurajarea unei armate fasciste ca UCK-ul din Kosovo de către americani, în cadrul politicii duse și de alte țări din Europa.

Nu m-am gândit, în vederile mele înguste, că în America, de altfel ca și în alte țări din Europa (Germania, Anglia, Spania, Franța etc.) s-au instalat bande religioase extremiste, ai căror membri au dus o viață așa-zis normală – unii au devenit chiar cetățeni și erau chiar și familiști – dar care aveau un plan diabolic. Nu am visat, nu mi-am putut închipui, creierul meu a refuzat să cuprindă că acești criminali, crescuți în concepția că vor muri ca eroi în lupta contra occidentului, vor organiza ceea ce au organizat: răpirea a patru avioane cu pasageri nevinovați care se duceau la lucru sau în concediu, cu aviatori într-adevăr eroi, și transformarea aparatelor în "bombe", care i-au dus la moarte pe teroriști, pe aviatorii americani, pe pasagerii inocenți și atâtea mii de persoane din turnurile gemene de la New York.

Noua administrație americană (probabil că și vechea ar fi reacționat la fel) – care de la venire a împărțit banii statului înapoi la cetățeni și a înregistrat un regres economic rapid cu mii, zeci de mii de șomeri – a realizat pe drept cuvânt, ca urmare a acestor atentate, o unire fermă a întregului popor american conștient în jurul ei, atunci când pe bună dreptate a declarat război asasinilor teroriști, pe care de altfel a început să-i extermine în Afganistan. Dar e clar că e numai un început și mai e mult de făcut. Presa noastră de altfel vorbește de Irak, Siria, Liban, Libia etc. Va fi un război lung, dar necesar.

Sigur că eu, ca evreu în primul rând, ca american în al doilea rând și ca român în al treilea rând, cu origine rusă în al patrulea rând (dar în fapt fără ordine numerică), gândesc la fel ca toți oamenii din aceste țări, pe care mârșăvia unor criminali – mulți nedescoperiți încă – a izbutit să-i unească.

Trebuie să mărturisesc sincer toată admirația pe care o am pentru Israel și conducerea sa. E adevărat că nu-i putem confunda pe arabi – sirieni, libieni etc. – în totalitate cu aceşti criminali. Dar nici nu-i putem ierta că au acceptat asemenea conduceri. Mă doare efectiv sufletul când citesc în ziare despre opera acestor criminali, reflectată în uciderea a zeci de tineri la Ierusalim şi în alte localităţi. Mă revolt când îl aud pe Arafat că-şi apără conaţionalii criminali în lupta împotriva unor oameni inofensivi. Sunt satisfăcut de fiecare criminal lichidat de armata israeliană.

Regret profund că spre apusul vieţii încerc amărăciunea cunoaşterii unor lepre de oameni care încă au succese. Sper din suflet că voi apuca ziua când vor fi aduşi la tăcere.

Mita şi Joseph Lev,
California, USA

Iulius Iancu şi a sa stradă Leca

Din nou despre strada Leca? Un alt volum pe-această temă, al doilea? Cineva ar putea să spună că s-a scris şi s-a comentat destul pe marginea acestui subiect interesant. De fapt e vorba despre un loc cu o mare bogăţie de trăire socială, plin de evenimente care ar putea preocupa un întreg cartier; de aceea autorul e veşnic în căutarea unor noi elemente de viaţă pe care parcă cu regret le-a omis în primul volum.

Doctorul Iulius Iancu din Haifa ne promite şi al treilea volum, cu care speră să-şi încheie trilogia. În fond, de ce n-ar avea dreptul să-şi completeze investigaţiile de memorie, când e vorba despre un subiect atât de drag nu numai inimii sale ci şi tuturor celor ce au populat acest spaţiu caracteristic şi reprezentativ pentru foarte multe alte teritorii, mult mai întinse, pe care şi alţii ni le-au adus în faţa ochilor? Mă refer la memoriile sau monografiile oraşelor Dorohoi, Focşani, Tecuci, Fălticeni sau Iaşi etc., unele accentuând trecutul istoric, altele latura umană, caracterul cultural, religios, sau subliniind suferinţele împletite cu momentele de conlocuire normală, chiar prietenească, cu vecinii majoritari.

După anii de despărţire de locurile şi oamenii cu care au convieţuit, foştii locuitori nu le pot uita. Sângele apă nu se face şi aceasta se dovedeşte zi de zi, în viaţa pe care ne-am recreat-o în alt loc, în care ne aflăm din nou împreună.

Dr. Otto Bacalu, Bat Yam

Trei evrei canadieni (şi toţi trei)

Trăsăturile specifice aparţin unor persoane vârstnice cu traiectorii distincte în viaţă; numitorul comun îl constituie faptul că sunt evrei canadieni şi că exemplifică pe deplin bucuria de a trăi, indiferent de domeniul lor de activitate sau de vicisitudinile cărora le-au făcut (sau le fac!) faţă.

Un portret colectiv al tinereţii fără bătrâneţe.

La o conferinţă internaţională, organizată la Toronto de către reţeaua de tratament din Ontario a virusului HIV, cel care cauzează SIDA, a fost prezentat pentru prima dată într-un asemenea cadru un rezultat de senzaţie: realizarea unui vaccin care promite prevenirea transmiterii prin act sexual a periculosului virus. Autorul cercetării este dr. Kenneth Rosenthal, profesor de patologie şi medicină moleculară la Universitatea McMaster.

Vaccinul şi-a dovedit eficienţa în 90% din cazurile tratate pe şoareci, fiind gata ca în 2002 să fie aplicat pe organisme umane. Ce spune omul de ştiinţă din Hamilton (Ontario)? "Se resimţea din ce în ce mai mult pe plan mondial absenţa unui asemenea vaccin. Până acum, au murit de SIDA aproximativ 22 de milioane de oameni din întreaga lume. Punctul critic n-a fost încă atins şi el este aşteptat în acest nou secol, întrucât virusul a ajuns să se răspândească foarte rapid, ca boală sexuală, cu deosebre în ţările dominate de sărăcie şi analfabetism. Cum se aplică noul vaccin? Cu ajutorul unui spray nazal, vizându-se activizarea sistemului de imunizare a corpului".

◆

Alex Grossman, 82 de ani, este un supravieţuitor al Holocaustului. Ajuns după eliberare în Canada, ochii săi de businessman înnăscut au căzut pe un vast şi productiv domeniu al acelor ani postbelici, investind în terenuri şi lansându-se în construcţii. Această afacere de succes i-a permis să contribuie direct la edificarea pe baze moderne a două locuri pe care le iubeşte foarte mult: Toronto şi Israel.

El este recunoscut în metropola din Ontario ca unul dintre cei mai întreprinzători oameni de afaceri canadieni. Dar şi ca organizator şi animator al susţinerii Statului Israel, prin Jewish National Fund din Toronto, destinat recuperării, printr-un circuit productiv, a deşertului Neghev şi prin sprijinirea Institutului Massuah din Israel, care educă copiii în spiritul adevărului despre tragedia Holocaustului.

◆

"N-am avut copilărie", îşi aminteşte Abe Barath. "Am început-o refugiindu-mă, cu întreaga familie, din calea antisemitismului şi apoi a invaziei naziste în Polonia, şi am încheiat-o în lagărul de concentrare de la Travne. Acolo unde am asistat, copil de 12 ani, martor mut şi împietrit, la împuşcarea unui grup de oameni printre care se aflau şi părinţii mei. Am ajuns în Canada în 1948, cu un lot de 34 de orfani, pe un vapor care a traversat oceanul timp de 11 zile. Câteva săptămâni am fost în custodia Congresului Evreiesc Canadian, fiind apoi preluat de soţii Nightingale, care m-au îngrijit şi crescut de parcă aş fi fost propriul lor copil. Au şi vrut să mă adopte, dar eu am considerat că trebuie să-mi păstrez numele, în memoria părinţilor mei".

Până la stabilirea în Canada, nici nu ştia că există hochei pe gheaţă. Ajuns pe meleagurile frunzei de arţar el a devenit un pasionat fan, neprecupeţind ore întregi pentru a-şi procura bilete la meciurile echipei "Toronto Maple Leaf". Cele trei fete ale lui, deşi susţineau pasiunea tatălui, nu practicau jocul cu pucul şi crosa. Deplina sa satisfacţie a venit o dată cu preluarea ştafetei de către cei trei nepoţi, toţi jucători în ligile pentru copii şi juniori. "Nici nu am răbdare, între două meciuri ale lor, să aştept până ajung să intru în cabinele lor. Îmi place să vorbesc copiilor despre hochei", spune septuagenarul Abe Barath, omul căruia i-a fost ucisă copilăria.

Corespondenţă din Toronto
de la Paul Slăvescu

Dumitra

Ea era pentru mine Dumitrica, iar eu, pentru ea, eram Puiculiţa; ea avea în jur de patruzeci de ani, eu şapte-opt; ea era o femeie robustă, puternică, harnică şi dispusă la tot felul de jocuri şi jucării, eu un copil năzuros şi introvertit, mă îmbolnăveam uşor şi des. Dumitra avea trăsăturile unei indiene: ochi mari, negri, migdalaţi, sprâncenele arcuite, nasul generos, buzele vineţii, părul negru, sârmos şi bogat, talia armonioasă, picioarele şi mâinile bine sculptate, unghiile frumos decupate. Avea o piele cafenie pe care, vara, străluceau broboane de sudoare. Exala un miros de praf şi fum, de bucătărie şi transpiraţie, care era mai mult îmbietor decât neplăcut. Nu-i ţin minte garderoba, ştiu că purta la gât un şirag de chihlimbar roşu-închis, cu boabe mari şi bine şlefuite, iar pe unul din degete un inel cu aceeaşi piatră vişiniu-închis, montată în argint. Era chihlimbarul de Buzău. Mergea vara în picioarele goale, iar când pleca acasă din Ţăndărei-Gară în Ţigănie, un cătun peste Ialomiţa, numit Câineasca, îşi punea papucii fără călcâi, din piele neagră. Deşi venea la noi în toate anotimpurile, imaginea ei îmi stăruie în amintire ca a unei făpturi a verii: o văd cărând găleţile cu apă de la fântână, curăţând în curte mazăre, fasole, ciuperci, ştevie – ori cireşe, vişine, caise, corcoduşe pentru compot, ba chiar şi rufele le spăla afară, la umbra streşinii. În bucătărie prăjea peşte, carne, vinete, făcea mămăligă, dar nu se încumeta să gătească orice, doar dacă era mâncare de post. Lucra cu pauze: vara, pe Bărăgan, nu rareori temperatura atingea 40 de grade, iar coniţa îi respecta apetitul pentru cafele, pe care le pregătea singură şi, deseori, le bea în tovărăşia coniţei, căreia, cu acest prilej, îi şi ghicea în zaţ. La capitolul ghicit, Dumitra era meşteră mare: seara, în special, când bucătăria se răcea, întindea cărţile, te ispitea să-ţi dea în bobi: "Hai, Puiculiţă, să văd ce-ţi iese la drum de seară, pe curând ai să ai parte de un Făt-Frumos… de un crai de roşu".

Dumitra era măritată cu Mitică Socor, cizmar în Ţigănie, om bolnăvicios şi ursuz pe care îl îngrijea cu devotament, dar nu se grăbea aproape niciodată să plece acasă mai devreme; iarna rămânea chiar să doarmă la noi, erau geruri de minus 20 sau minus 25 de grade, iar troienele de zăpadă ajungeau în curţi până la înălţimea gardurilor, pe care nu rareori le şi acopereau. Erau troienite fântâna, coteţele de păsări, magaziile de lemne de foc, coşarele cu vite şi alte acareturi.

De câte ori nu m-am cerut în Ţigănie, cu Dumitra – mi se părea că trebuie să fie acolo ceva misterios, chiar fabulos, de basm – dar părinţii nu mă lăsau. Era o aşezare de ţigani-lingurari, spoitori, dar şi zlătari – artizani de giuvaiericale, iar în Ţăndărei-Gară veneau să lucreze ca hamali la încărcatul vagoanelor cu cereale şi la descărcatul de cherestea, ciment, cartofi, unelte agricole etc.

"Ei, coniţă, acum plec, săru' mâna. Mâine când vin" – spunea ea adesea – "îţi aduc eu urzici cu usturoi, făcute de mine".

Curând idila a început să se destrame în atmosfera de ură creată de legile rasiale. Dumitra a rămas pe poziţii, alături de mama mea şi de noi copiii, căci tata era concentrat în Cadrilater. Pe atunci, nici noi, nici ea nu ştiam că, de fapt, urma să împărţim acelaşi destin al persecuţiilor.

A trebuit să abandonăm totul şi să ne mutăm la oraş, evreii nu mai aveau dreptul să locuiască la ţară. La scurt timp după ce ne mutaserăm în Brăila, am avut bucuria să ne trezim într-o bună zi cu Dumitra, care ne aflase adresa şi venise să se instaleze la noi. A rămas mai multe luni, poate un an, până când, în urma unui denunţ, tatăl meu a fost convocat la chestură şi i s-a pus în vedere că nu are voie să folosească munca unui neevreu; pentru şicane era bună şi Dumitra, deşi şi ea aparţinea unei etnii discriminate.

Am revăzut-o după război, muncea la colectivă şi era foarte mulţumită, mi-a atras atenţia că acum şi ei, ţiganii, erau trataţi la fel ca toată lumea.

După câţiva ani – Mitică se îmbolnăvise grav – ea aflase că locuiam la Bucureşti şi că eram măritată cu un medic: "Puiculiţă, am auzit că ai luat un doctor şi am venit să-l căutăm pe Mitică".

Aceasta a fost ultima noastră întâlnire, n-am mai văzut-o pe Dumitra, nu ştiu când şi unde s-a prăpădit, dar când mă gândesc la ea, îmi apropii ca într-un caleidoscop nenumărate tablouri ale copilăriei mele pe Bărăgan, ca să nu mai pomenesc de dragostea şi solidaritatea acestei femei atât de pitorească, cu un suflet atât de cald, pe care ne-am putut bizui în toate timpurile.

Monica Bilan
Hannover, Germania

Castelui Iuliei Haşdeu

Aflându-mă pe Valea Prahovei am făcut un scurt popas în oraşul Câmpina şi n-am regretat. Aici poate fi vizitată casa memorială a pictorului Nicolae Grigorescu şi cea a scriitorului B. P. Haşdeu (singura clădire spiritistă din ţară).

În Enciclopedia Română citim: "Haşdeu, Bogdan (1838-1907): scriitor, lingvist, folclorist şi istoric; academician, profesor universitar, spirit enciclopedist".

Zdruncinat de moartea prematură (la 19 ani) a fiicei sale Iulia (poetă română de limbă franceză), B. P. Haşdeu a cultivat spiritismul, scriind cartea "Sic cogito".

Nu de mult, în cadrul colecţiei "Psihologie-Parapsihologie" a apărut această carte, redactată pe baza ediţiei a treia din anul 1895. În prefaţă, Haşdeu scrie printre altele: "Va veni o zi când nu vor fi spiritişti numai evreii şi socialiştii (?)".

Cartea cuprinde capitole despre materialismul în spiritism, telepatie, hipnoză, somnambulism, folosind lucrări şi experienţe ale unor somităţi ale ştiinţei: astronomi, matematicieni, chimişti şi fizicieni. Autorul conchide: "Spiritistul de astăzi nu este un ideolog, ci un fizician, el nu meditează, ci experimentează".

Sfârşitul cărţii se referă la planurile şi secţiunile templului "Iulia Haşdeu", construit treptat în baza indicaţiilor amănunţite primite în şedinţele de spiritism de la fiica sa. La acest capitol am citit cu surprindere următoarele: "Eu nu voiam să văz între portrete pe acela al bunicii mele Valeria, fiindcă... fiindcă... eu nu iubesc pe evrei (şi cine oare îi iubeşte?)".

Insinuarea din paranteză îi aparţine lui B. P. Haşdeu, care precizează: «Bunica mea Valeria a fost evreică. Dar de ce fiica mea îmi impune cu orice preţ să pun acest portret? Ea n-o cunoscuse şi în timpul traiului pământesc nu ştia nici măcar că străbunica ei fusese "juive", căci eu n-o spuneam nimănui.

Atunci mi-am adus aminte cât de tare mă iubea în copilăria mea acea evreică, mi-am adus aminte binefacerile pe care dânsa le împrăştia, cu mână largă şi fără a se făli, printre săteni şi vecini. Mi-am adus aminte, în sfârşit, că bunicul meu, ale cărui opere manuscripte în limba polonă se află depuse în parte la Academia Română, înalţă într-un volum întreg, în versuri pline de entuziasm, caracterul, inteligenţa şi virtuţile acelei evreice.»

Alexandru Cerbu, Rehovot

Rachel Fuhrman, Toronto (volumele de versuri ale lui Zoltan Terner le puteţi procura adresându-vă autorului: Dereh Haim Barlev 136/3, Tel Aviv 67654).

Dr. Rabinovici, Acco (o îmbrăţişare specială).

Harry Shoshany, Ramat Hanassi, ne trimite o *tragedie comică:*

Un dresor de păsărele, / Multă vreme a şomat;/ După luni de zile grele/ Impresarul l-a chemat./ I-a adus la cunoştinţă/ Un fapt îmbucurător:/ Că un circ are dorinţă/ S-angajeze un dresor./ Nu obişnuit, de fiare, / Elefanţi sau cai de rasă;/ Ci un număr de valoare, / Deosebit, de-naltă clasă./ – M-am gândit atunci la tine, / Cu numărul tău de dresaj, / Care-a făcut mereu săli pline/ Şi în ţară, şi-n voiaj./ Însă bietul îi răspunde:/ – Îţi respect intenţiile!/ Dar, sărac, neavând de unde, / Mi-am mâncat... actriţele!

Acelaşi Shoshany i-a trimis lui Octav Moscuna o scrisoare à propos de volumul acestuia "Versuri vesele":

Am primit cu bucurie, / În noianul de ştiri rele, / Un volum de poezie/ Ca în visurile mele./ "Versuri vesele", cu glume, / Amintiri de altădată, / Petrecute într-o lume/ De poveste adevărată./ "Cronici" ample şi rimate, / Cu persoane cunoscute, / Toate vor să ne arate/ Vremi din cele mai plăcute./ Şir de gânduri din trecut, / Pline de euforie, / Doruri noi mi-au apărut/ Să pornesc în drumeţie./ Părerea mea, şi nu mă-nşel:/ "Versuri vesele" e-o carte/ Cu succes în Israel, / Care, drept, "cadou" se-mparte./ Aşteptăm cu nerăbdare/ Să-ţi arăţi iar măiestria, / Şi să scrii în continuare/ Viaţa ta din Naharia!

P.S. *Moco, dacă eşti puţin atent, / În **Naharia** sunt şi eu – prezent!*

Il Martin, Haifa (luăm act că v-a supărat severitatea cu care a fost tratat la rubrica "Primim" volumul de versuri al d-nei Brendi Korenberg – şi că sprijiniţi punctul de vedere al d-lui Shlomo David, care – în numărul 177 – pledase pentru mai multă generozitate faţă de autoare).

Biţu Grünberg, Bucureşti («Am două întrebări pentru "Minimum": a) Sunt într-o vie polemică cu doi prieteni din generaţia mea, care citeam cu pasiune revista teatrală "Cortina", subiectul polemicii fiind: cine se ascundea sub semnătura "Mitică premieristul"? S. Massler, Jack Berariu, Virgil Stoenescu, Jack Fulga? b) Ce a devenit tânărul, pe atunci, Mihail Hanu, care debutase la "Cortina" în anii 44-45 şi după aceea a dispărut?» Răspunsurile sunt următoarele: a) Jack Berariu. b) M. Hanu a plecat prin '45 în occident, ajungând în Statele Unite şi devenind redactor la postul de radio "Vocea Americii", emisiunea în limba română).

Av. Ady Carmi, Ierusalim; **dr. Kroci,** Tel Aviv; **Pavel Slăvescu,** Toronto, Canada; **Peter Donath,** Washington, DC, SUA; **Solo Manolovici,** Hedera; **Edwin Sonnenfeld,** Frankfurt, Germania; **Fundaţia Culturală Română,** Bucureşti; **Rica Baron,** Rishon Lezion; **Ida Josephson,** Ierusalim; **Tiberiu Lustig,** Ierusalim; **Veronica Lerner,** Missisanga, Ontario, Canada; **Marcel Reissner,** Herzlia (mulţumiri pentru bunele cuvinte, sugestii şi observaţii; ceilalţi, pe curând).

Turism

Dorel Dorian, scriitor, deputat.

Ştefan Cazimir, istoric literar, deputat; de la Bucureşti; pentru a participa la Forumul parlamentarilor şi miniştrilor evrei din întreaga lume.

Mircea Micu, scriitor; de la Bucureşti; pentru a participa la seara literară "Omagiu lui Nichita Stănescu", organizată de Asociaţia Scriitorilor Israel-România.

Căsătorie

Maia Morgenstern, actriţă; cu dr. Dumitru Băltăţeanu, neurolog; la Bucureşti; este a treia căsătorie a cunoscutei actriţe de teatru şi film.

Premiu

Dr. Seli Sfartz; Premiul Ştefan Nicolau al Academiei Române pentru studiile ei referitoare la infecţia cu virusul HIV (SIDA); la Bucureşti.

Aniversări

Avraham Zilberman (Zilbi), promotor al turismului israelian în România; 80 de ani de la naştere.

Vasile Grunea, poet, ziarist; 75 de ani de la naştere; la Cluj-Napoca.

Decese

Bibi Cajal (n. 1924), artistă marionetistă la Teatrul Ţăndărică din Bucureşti; a fost soţia acad. prof. N. Cajal, preşedintele Federaţiei Comunităţilor Evreieşti din România.

Mircea Bălănescu, ziarist, diplomat; la Bucureşti; a fost ambasador al României la Berlin, Paris, Atena, Helsinki.

Niuma Goldenberg-Şerban (n. 1927), inginer, laureat al Premiului de Stat pentru inventică, vicepreşedinte al Asociaţiei Antifasciştilor din România, animator al publicaţiei "Tribuna Antifscistă".

Ferdinand Weiss (70), pianist; la Cluj-Napoca.

Comemorare

Ion Călugăru (Croitoru Buium, n. 1902), scriitor; 100 de ani de la naştere. Unul din cei mai talentaţi prozatori evrei de limbă română, s-a distins prin scrieri precum: "Caii lui Cibicioc", "Copilăria unui netrebnic", "Paradisul statistic", "Omul de după uşă", "Don Juan cocoşatul".

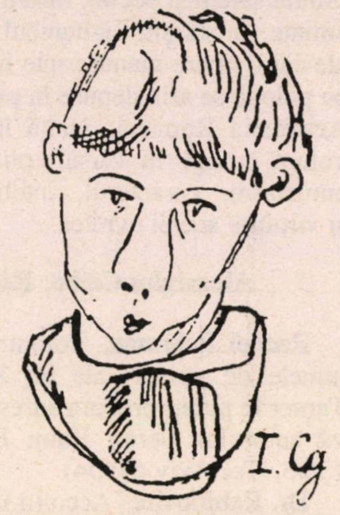

Ion Călugăru: Autoportret

Carnet

S-a săvârşit din viaţă

PROF. UNIV.
IOAN CONSTANTINESCU

şeful catedrei de Istorie contemporană de la Universitatea din Iaşi. A fost un partizan al adevărului, publicând studii importante despre extrema dreaptă românească şi înfruntând astfel cu curaj valul fascismului din anii noştri.
A fost un prieten al poporului evreu, fiind distins cu premiul ACMEOR pentru lucrările sale de calitate şi cinste.
Ne înclinăm la mormântul lui.

Minimum

Am aflat cu durere
de încetarea din viaţă
a distinsei doamne

BIBI CAJAL

personalitate remarcabilă a obştei evreo-române de astăzi – şi transmitem soţului ei, acad. prof. N. Cajal, precum şi întregii familii, condoleanţele noastre cele mai sincere.

Minimum

Manifestări, manifestări...

26.12.01; la Casa Scriitorilor din Tel Aviv; seară organizată de ACMEOR pentru lansarea cărţii "Anchete şi procese uitate 1945-1960" şi pentru decernarea premiilor ACMEOR – Sofica Iosef.

7.01.02; la Sinagoga Gutman din Tel Aviv; comemorarea martirilor pogromului de la Bucureşti.

16.01.02; la Casa Scriitorilor din Tel Aviv; seară literar-artistică cu Andrei Strihan şi oaspeţii săi, care au citit şi vorbit despre dragoste.

17.01.02; la Casa Scriitorilor din Tel Aviv; seară omagială "Nichita Stănescu (1933-1983)", organizată de Asociaţia Scriitorilor Israel-România; prezentarea serii: Prof. Riri Manor, Mircea Micu (Bucureşti), poet şi prieten al lui Nichita Stănescu; Dr. Elena-Esther Tacciu, preşedinta Asociaţiei. Recitări din opera lui Nichita Stănescu: Moscu Alcalay, Rozina Cambos, Tatiana Olier.

19.01.02; la Kiriat Haim, Haifa; vernisajul expoziţiilor de sculptură Fany Cohn şi de fotografii artistice Armand Beraru.

23.01.02; la "Beit Oman" din Haifa; serată literară organizată de Cercul Cultural A. Clain – Haifa şi Asociaţia Scriitorilor; sub patronajul d-lui Bruno Landsberg.

ÎN FIECARE SĂPTĂMÂNĂ
ACEST VIS
POATE FI AL TĂU

SUBARU
FORESTER
הפרס השני
בתכנית המנויים

**În fiecare săptămână este un câştigător
de 1.500.000 shkalimi,
un câştigător de maşină de teren
Subaru Forester Turbo
şi încă zeci de mii de premii diferite.**

Pentru a vă alătura la programul abonaţilor, adresaţi-vă la punctele de vânzare Mifal Hapais, sau formaţi nr. de telefon 03/694-0177, sau intraţi în postul de Internet www.pais.co.il.

תכנית המנויים
מפעל הפיס

Probleme de ortopedie, vase sanguine?
Refacere deplină fără medicamente și operații!

Clinicile Laser constituie singura rețea din Israel care se ocupă de laser de mică intensitate la nivel profesional pentru tratarea problemelor de ortopedie, vase sanguine și alte probleme medicale fără medicamente și fără operații.

Tratamentul cu tehnologia LLLT – laser de mică intensitate – se practică de ani de zile la milioane de oameni în lume şi la multe mii în ţară, pentru buna absorbţie a calciului, pentru întărirea sistemului de imunizare, pentru întărirea celulelor specializate şi înviorarea celulelor degenerate.

Se poate ameliora semnificativ flexibilitatea vaselor sanguine şi a articulaţiilor. Toate acestea cu ajutorul proceselor fotochimice care se petrec în corpul nostru. Aceste procese fac posibilă vindecarea durerilor de spate inferioare şi posterioare, diminuarea cartilagiilor de la genunchi, dureri reumatice, inflamaţia încheieturilor, artrită, umflături, dureri phantom, probleme ale umerilor, fracturi, rupere de tendon sau muşchi, "pinten", dureri de natură nervoasă la gât, herpes. În plus, laserul de mică intensitate face posibilă ameliorarea accidentaţilor de pe urma unor activităţi sportive, accidente rutiere, de muncă etc., probleme de vase sanguine, ulcere, arsuri, CVA, astmă, tinitus, Meunière, răni de piele etc.

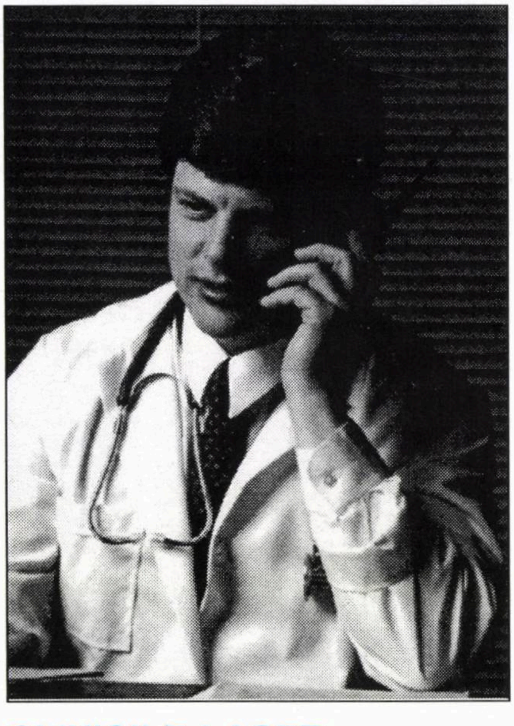

CLINICILE LASER

Reţeaua naţională de medicină avansată

Clinicile Laser vindecă, nu doar înlătură durerile

KLAL BITUAH ● KLAL BRIUT

Asiguraţii Klal Briut din grupul Klal Bituah beneficiază de o reducere de 25% din costul serviciilor oferite de Clinicile Laser.

Tratamentul nu comportă nici un risc și nici un fel de efecte secundare

Reţeaua de clinici Laser, singura din Israel specializată de mulţi ani în tehnologie LLLT, lucrează în cadrul spitalului de stat "Asaf Harofe".

Pentru informaţii suplimentare şi consultaţia unui medic specialist:

TEL AVIV
Merkaz Azrieli
Turnul triunghiular
Etajul 28
Tel. 03/609-1666

HAIFA
Beit Amot
Reh. Iaffo 157
Tel. 04/852-7262

BEER-SHEVA
Migdal Canion Haneghev
Etajul 6
Tel. 08/665-5388

IERUSALIM
Binian Hahevra Hacalcalit
Reh. Canfei Nesharim 24
Ghivat Shaul
Tel. 02/651-2227

minimum

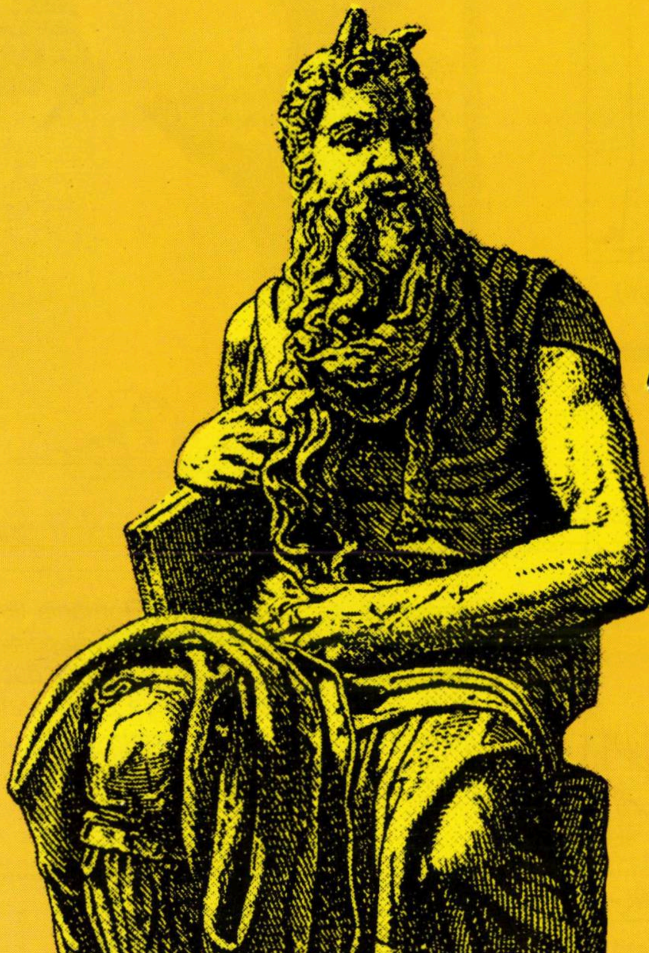

Hag Pesah Sameah!

Vine Pesahul,
sărbătoarea
eliberării noastre.
Moshe Rabeinu,
unde umbli?
Tu, care ai condus
atât de bine
ieşirea strămoşilor
noştri din Egipt, n-ai
putea să ne scoţi
şi astăzi
din încurcătură?

■ ANUL XVI ■ NR. 180 ■
■ MARTIE 2002 ■
■ 14 SHEKELI ■

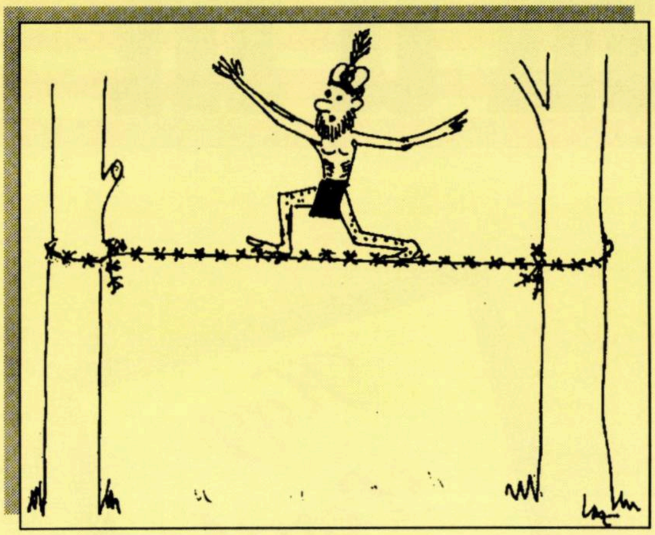

Desen de Alex. Lazăr (din "Harababura", București)

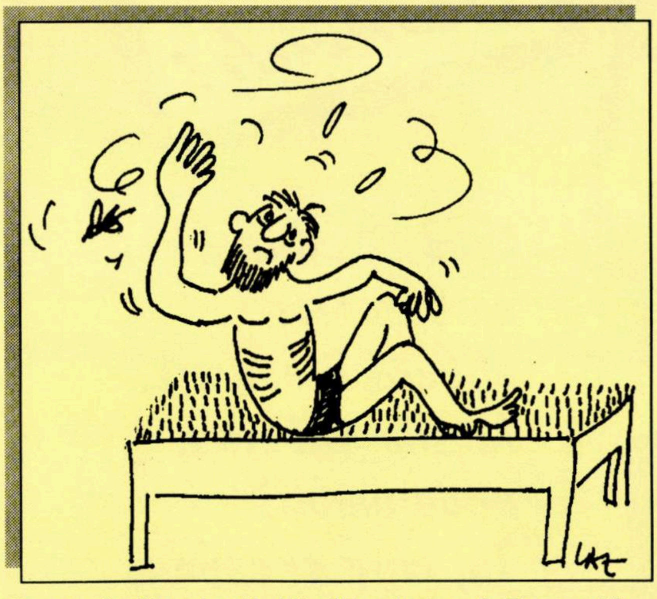

Desen de Alex. Lazăr (din "Harababura", București)

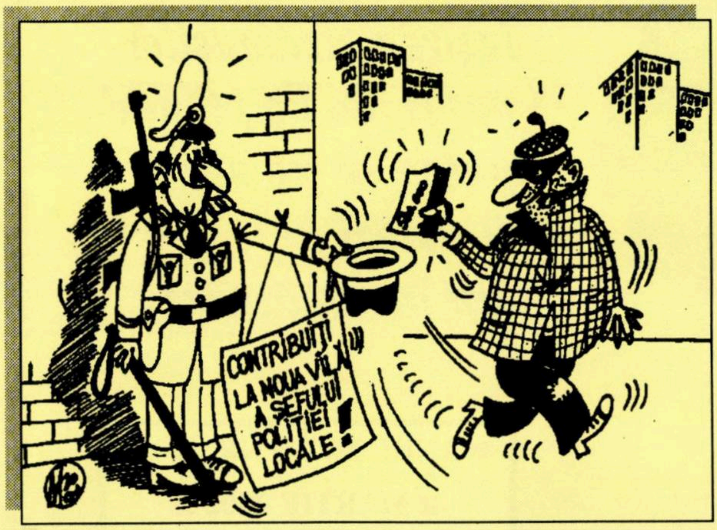
CONTRIBUIȚI LA NOUA VILĂ A ȘEFULUI POLIȚIEI LOCALE!

Desen de Adrian Andronic (din "România liberă", București)

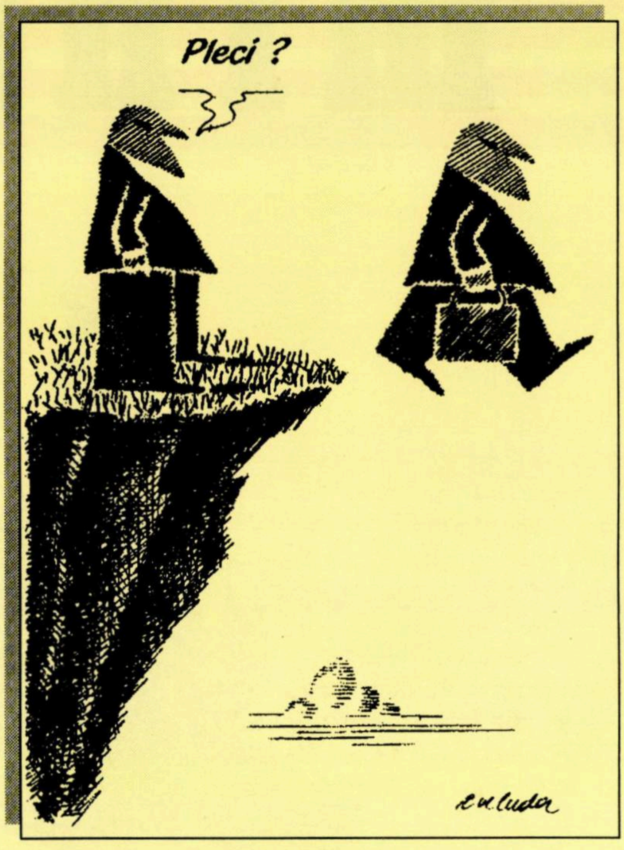

Desen de C. Veluda (din "România liberă", București). Un desen à propos de diferiți politicieni care-și părăsesc partidul, dar care pe noi ne duce cu gândul la altele. Ca de pildă, la ziua când Arafat a plecat, trântind ușile, de la Conferința de la Camp David, băgându-se cu capul în Intifada.

★

S-au schimbat
multe
în România,
în anii din urmă,
dar umorul
a rămas același:
bun.

Pesah

Vine Pesahul. Şi ca de obicei sărbătoarea aceasta a primăverii soseşte cu câteva zile înainte de Ziua Independenţei; aşadar mai întâi simbolul eliberării de cei din vechime. Apoi, simbolul eliberării de astăzi.

Aşa cum avusesem prilejul să o spunem cu alte prilejuri, e bine că cele două mari sărbători din viaţa neamului cad atât de aproape una de cealaltă. Fiindcă această coincidenţă ne ajută să simţim mai bine că Pesahul – amintirea ieşirii din Egipt – semnifică, de fapt, ca şi aniversarea zilei când a luat fiinţă Statul, – ideea de independenţă. O independenţă mereu tăgăduită şi zilnic pusă la încercare. O independenţă care trebuieşte necontenit preţuită şi apărată, împotriva Faraonismelor de la acest început de veac.

E vorba mai întâi, desigur, de independenţa faţă de duşmanii care, după ce n-au izbucnit să ne sugrume în 1948 şi după aceea, se străduiesc astăzi, viclean, şi cu imens ajutor străin, să ne lichideze, pas cu pas, "în etape".

E vorba, pe urmă, de independenţa faţă de… prieteni (sau "prieteni") care, cu bună ştiinţă unii, din orbire politică alţii, te îndeamnă la capitulări de tot soiul şi la sfârtecarea teritoriului naţional. Eforturile lor neobosite trebuie să ne amintească, precum un clopot dătător de alarmă, că a fi independent înseamnă a nu depinde de *nimeni*. Şi de *nimic*.

Când au pornit la marea traversare a deşertului, strămoşii noştri n-aveau aliaţi şi nu se bizuiau pe acorduri şi pacte, ci numai pe ei înşişi. Pe inteligenţa şi voinţa lor. De fier.

LA ÎNCHIDEREA EDIŢIEI

Ceea ce înseamnă 26 februarie

Cine este duşmanul?

Suntem în război. Un război original, ce-i drept, *sui-generis,* dar un război. În fiecare zi OEP-ul condus de Yasser Arafat pune la cale câteva atentate cu bombe (mai nou cu rachete), ucigând câţiva israelieni. În fiecare zi Zahalul ripostează, lichidând câţiva terorişti din Fatah (organizaţia condusă de Arafat), Hamas ori Djihadul Islamic şi aruncând în aer câteva centre de comandă ale inamicului sau depozite de muniţii.

Din păcate, guvernul de uniune naţională, condus de Arik Sharon, nu a reuşit, în ciuda promisiunilor sale (ba chiar a unor fanfaronade), să pună capăt vărsării de sânge. Sprijinit masiv la început, susţinut chiar şi astăzi de majoritatea (60%) populaţiei, Sharon se află într-un moment de cumpănă. El-trebuie-să-facă-ceva. Moralul ţării a scăzut. Economia ţării e în criză, cum n-a mai fost de multă vreme; şomajul creşte, shekelul scade în raport cu dolarul, ramuri economice precum turismul sunt la pământ, investitorii, înfricoşaţi de "starea naţiunii", nu se grăbesc să investească nici în industrie, nici în agricultură.

S-au scris pogoane de hârtie pe marginea celor ce se întâmplă la noi în aceste zile şi se scriu în continuare. Fiecare se grăbeşte să pună degetul pe cauza răului, iar părerile, nu o dată, se bat cap în cap. Există însă, în opinia noastră, un factor esenţial asupra căruia nu se prea vorbeşte, un factor unic şi în istoria Israelului şi în istoria lumii. Suntem în război, dar nu toată lumea ştie împotriva cui luptăm. Tragi cu puşca în duşman, dar acest duşman nu are un nume precis şi limpede. Îşi poate închipui cineva că soldaţii ruşi, englezi şi americani care luptaseră în anii celui de-al doilea război mondial nu ştiau, cu toţii, fără excepţie, că ei se bat împotriva hitlerismului? Nu, nu-şi poate închipui nimeni aşa ceva. Până şi un copil de ţâţă îţi va spune, râzând în hohote: aşa ceva nu e posibil.

Dar în Israelul anului 2002, este posibil. Majoritatea guvernului şi a populaţiei au identificat de mult pe inamic, în persoana OEP-ului şi a lui Arafat, acest Hitler virtual al lumii arabe. În acelaşi timp, însă, o parte din guvern, precum şi o parte din populaţie (ce-i drept, minoritară) văd în Arafat un… partener de pace. Ba chiar un prieten de nădejde al evreilor, pe care din când în când, câţiva deputaţi sau alţi activişti politici îl vizitează amicalmente (ce mai faci, nea Yasirule, hacol beseder?), îmbrăţişându-l şi îndemnându-l să dea, ca şi până acum, fără şovăire, ordine pentru asasinarea evreilor.

Această atitudine a şocat pe mulţi observatori ai războiului. Unul dintre ei este ziaristul american Charles Krauthammer. Într-un

Tuturor colaboratorilor

şi cititorilor noştri:

Hag Pesah sameah!

minimum

Apare lunar
Redacţia şi administraţia
Str. Zamenhoff nr. 13
Tel Aviv 64373
P.O.B. 11472 – Tel Aviv 61113
Tel.: 5227269; Fax.: 5270443

Fax numai pentru anunţuri publicitare; corespondenţele se vor trimite prin poştă

Director:
AL. MIRODAN

Publicitate: 1 inch – 45 şekeli

Abonamente Israel:
6 luni (6 numere): 70 şekeli
1 an (12 numere): 140 şekeli
Preţul include costul expedierii.

Străinătate (1 an – 12 numere):
Europa – 70 dolari
România – 65 dolari
U.S.A., Canada – 80 dolari
America de Sud, Australia,
Noua Zeelandă – 95 dolari
Insulele Fidji – 150 dolari
Expediţia cu avionul.

Realizarea grafică:
SANDA PERI

Difuzarea: ATLAS

Articolele semnate de colaboratorii noştri reprezintă personalitatea şi punctul de vedere al acestora. Se înţelege, aşadar, că redacţia nu împărtăşeşte totdeauna vederile exprimate în articolele publicate în coloanele revistei.
Manuscrisele nepublicate nu se înapoiază.

Redacţia nu răspunde de conţinutul anunţurilor comerciale.

Revistă editată de
MINIMUM – PUBLISHERS LTD.

TENDINŢE

articol publicat nu de mult în “Washington Post” (şi cu care, ne grăbim să spunem, suntem întru totul de acord) el comentează astfel fenomenul:

«Ce anume mai trebuieşte pentru ca lumea să priceapă că Yasser Arafat nu are de gând să facă pace cu adevărat? Cele 50 de tone de armament aduse prin contrabandă sunt insuficiente pentru a demonstra că încetarea focului pe care SUA încearcă să o obţină nu va însemna altceva decât un moment de respiro pentru Arafat, pentru ca să se reînarmeze, să se regrupeze şi să se pregătească în vederea unei noi, mai explozive faze a războiului început de el în septembrie 2000?

Armele se aflau pe vaporul interceptat de Israel în drum din Iran în Gaza. Căpitanul vaporului este membru în Fatah-ul lui Arafat de 25 de ani. El este ofiţer în marina palestiniană. Vaporul său este proprietatea Autorităţii Palestiniene. El a primit instrucţiunile privind navigaţia de la mâna dreaptă a lui Arafat, cel ce se ocupă cu achiziţionarea de arme.

Arafat a fost şocat – şocat! – din pricina acestor dezvăluiri. Ca o poveste de tot hazul, el a ordonat să se efectueze o anchetă. Asta seamănă cu ancheta ordonată de Hitler după incendierea Reichstagului.

Strategia lui Arafat este limpede precum cristalul. După 11 septembrie 2001 şi după atentatele teroriste cu bombe de la Ierusalim şi Haifa, el este supus unor enorme presiuni internaţionale pentru a pune capăt violenţei. El încearcă să-i pă-

„Pacea e ceva minunat!”

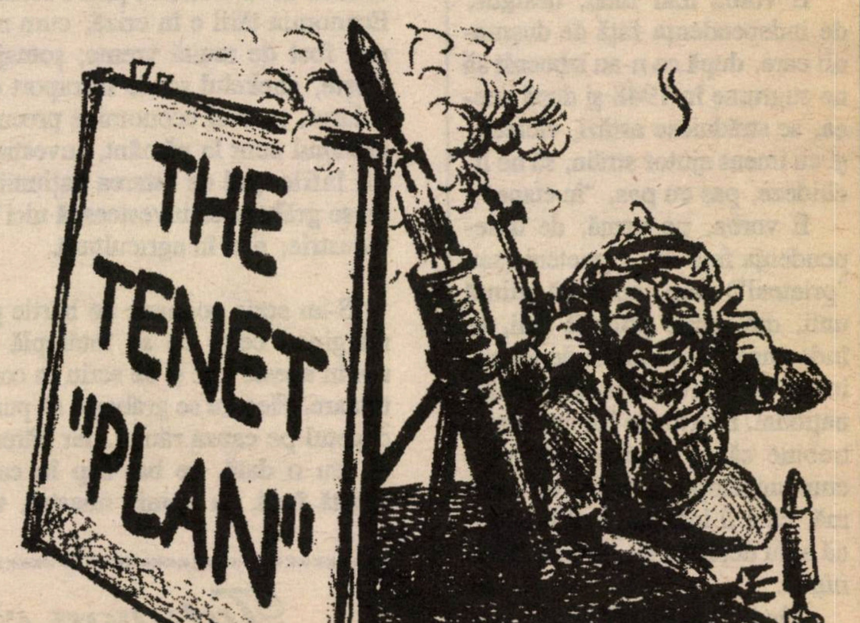

Desen de Oleg; din "Jerusalem Post", 2002

călească pe americani cu câteva arestări de terorişti de mâna a doua. În timpul acesta, el lasă neatinsă întreaga structură a Hamasului şi comandă armament în valoare de 100 de milioane de dolari, pregătindu-se evident de război.

Arafat a îmbrăţişat strategia războiului – şi aceasta era vizibil din ziua când a iscălit, în septembrie 1993, acordurile "de pace" de la Oslo.

Să ne amintim de unul din liderii moderaţi ai palestinienilor, Faisal Husseini. Cu puţin înainte de atacul fatal de inimă de anul trecut, el a spus-o pe şleau: "Oslo a fost un cal troian ..., o mişcare temporară doar ..., un pas înspre ceva mult mai mare."

Acest ceva mult mai mare este "Palestina de la Iordan la Mediterană". Asta înseamnă lichidarea Israelului. Oslo a dat OEP-ului o armată, autonomie, bani şi teritorii – adică o bază perfectă de unde să porneşti lupta pentru distrugerea totală a Israelului... Această strategie a constituit poziţia OEP-ului încă din 1974, anul când a fost adoptat "Planul pe faze" la Cairo. Faza I: primeşti orice teritoriu ce ţi se oferă din cuprinsul Palestinei. Faza a II–a: fă din acest teritoriu baza de atac pentru războiul menit să distrugă Israelul.

Refuzul nostru de a lua în considerare această strategie constituie unul din marile exemple de automistificare din istoria diplomaţiei.

Dacă dorim pacea, Arafat şi Autonomia Palestiniană ... trebuiesc să-şi piardă legitimitatea, recunoaşterea şi finanţarea pe care i-o oferă Statele Unite şi Europa. Şi dacă asta nu-i doboară până la urmă, Israelul trebuie lăsat să rezolve el problema.»

Israel: Ceva care circulă pe Internet

«Circulă în momentul de faţă pe Internet o petiţie care cere comitetului pentru Premiul Nobel pentru pace să anuleze distincţia – cea mai nelalocul ei până azi – pe care a acordat-o lui Yasser Arafat. Shimon Peres ar putea la rândul său, să facă un mare serviciu Israelului lui însuşi, staturii sale de ministru de externe, dacă ar restitui partea sa din acelaşi premiu pentru pace.

Peres are meritul de a se fi străduit neîncetat pentru obţinerea păcii. Cu toate acestea, cea mai de seamă realizare diplomatică a lui ar fi să recunoască pe faţă că a greşit cu acordurile de la Oslo şi să renunţe la distincţia pe care i-a acordat-o acelaşi Oslo.»

(După "Jerusalem Post", 2002)

Gaza: Arafat, aşa cum îl ştie Pacepa (care ştie ceva)

«Recent, Israelul a arestat un vapor care transporta 50 de tone de armament – mortiere, rachete cu rază lungă de acţiune şi rachete anti-tanc – fabricate în Iran şi destinate Autorităţii Palestiniene. Vasul, KARIN A, este o proprietate a Autorităţii Palestiniene iar căpitanul navei şi câţiva membri ai echipajului sunt membri ai poliţiei navale palestiniene. Nu mă surprinde faptul că Yasser Arafat rămâne acelaşi terorist sângeros, precum îl ştiam prea bine de-a lungul anilor în care m-am aflat în fruntea Departamentului de Informaţii Externe al României.

TENDINȚE

Am intrat în contact direct cu Arafat spre sfârşitul decadei 1960-1970, în zilele în care el era finanţat şi manipulat de KGB. În războiul de şase zile (1967), Israelul umilise doi dintre clienţii Uniunii Sovietice, Egiptul şi Siria. Două luni mai târziu, şeful Departamentului sovietic de Informaţii Externe (serviciul de spionaj), generalul Aleksandr Sakharovsky, a aterizat la Bucureşti. Potrivit declaraţiei sale, Kremlinul a însărcinat KGB-ul

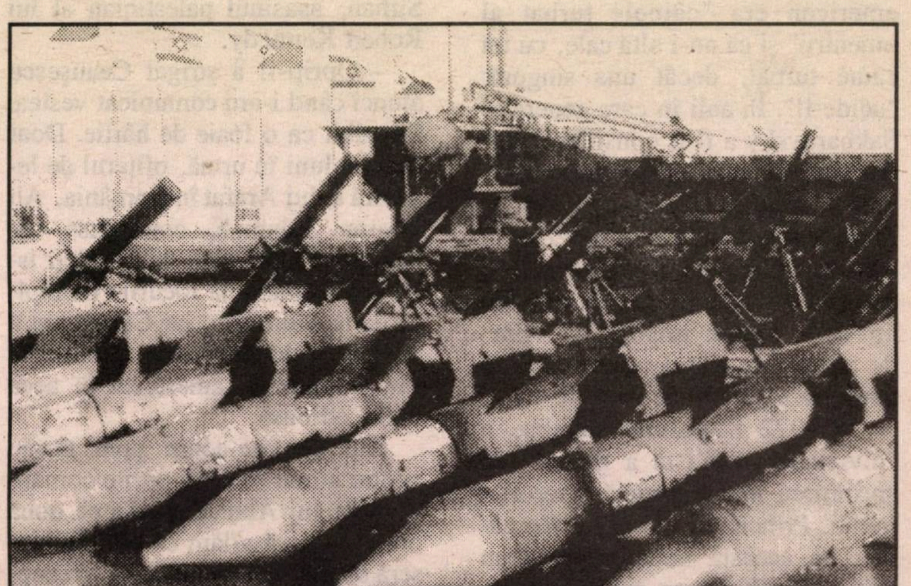

Puntea vaporului Karin A, încărcată cu armament destinat Autorităţii Palestiniene

TENDINȚE

Papa Paul al II-lea pupându-l cu căldură pe Arafat. Peste ani, lumea se va uita la această fotografie așa cum se uită la caricaturile ce-l arată pe Papa din anii nazismului îmbrățișându-l pe Himmler.

să "repare prestigiul prietenilor noştri arabi" ajutându-i în organizarea de acţiuni teroriste care să umilească Israelul. Cel mai de preţ juvaer în această acţiune comună era un "devotat marxist-leninist": Yasser Arafat, co-întemeietor al Fatahului, forţa militară palestiniană.

Generalul Sakharovsky a cerut serviciilor noastre să ajutăm KGB-ul, transportându-i pe Arafat şi pe câţiva dintre luptătorii lui Fedayini, în secret, în Uniunea Sovietică – via România – pentru a fi îndoctrinaţi şi antrenaţi acolo. În acelaşi an, sovieticii au manipulat lucrurile astfel încât Arafat să fie numit şef al OEP, cu ajutor public din partea conducătorului Egiptului, Gamal Abdel Nasser.

Când l-am întâlnit prima oară, am rămas uluit de similitudinea ideologică dintre Arafat şi mentorul său. Sloganul răsuflat al lui Arafat era acela că "Sionismul imperialist" american era "câinele turbat al omenirii" şi că nu-i altă cale, cu un câine turbat, decât una singură: "ucide-l!". În anii în care generalul Sakharovsky a fost consilierul spionajului sovietic în România, obişnuia să predice cu vocea sa moale, melodioasă, cum că "burghezia era câinele turbat al imperialismului", adăugând că "ai o singură cale cu un câine turbat: împuşcă-l!". Era, de altfel, vinovatul-responsabil de uciderea a 50.000 de români.

În 1972 Kremlinul stabilise o "diviziune socialistă a muncii" în sprijinirea internaţională a terorismului. Principalii clienţi ai României pe această nouă tarabă erau Libia şi OEP. Un an mai târziu, un consilier român al serviciilor de spionaj, în misiune pe lângă comandamentul OEP din Beirut, a raportat că Arafat şi manipulatorii săi din KGB pregătesc un comando, condus de primul adjunct al lui Arafat, Abu Jihad, ca să răpească şi să deţină drept ostateci în Khartoum (Sudan) diplomaţi americani şi să pretindă eliberarea lui Sirhan Sirhan, asasinul palestinian al lui Robert Kennedy.

– Opriţi-i! a strigat Ceauşescu atunci când i-am comunicat vestea. S-a albit ca o foaie de hârtie. Doar cu şase luni în urmă, ofiţerul de legătură al lui Arafat în România, Ali Hassan Salameh, condusese comando-ul OEP care luase atleţi israelieni ostateci la Jocurile Olimpice de la München, iar Ceauşescu a devenit livid de teamă că numele său ar putea fi amestecat în acea crimă odioasă.

Dar era de-acum prea târziu pentru a mai putea fi oprite comando-urile lui Abu Jihad. După două ore aveam să aflăm că tocmai luaseră ostateci participanţi la o recepţie diplomatică organizată de ambasada saudită în Khartoum şi că cereau eliberarea lui Sirhan. La 2 martie 1973, după ce preşedintele Nixon a refuzat să îndeplinească cererea teroriştilor, comando-ul OEP a executat trei dintre ostateci: pe ambasadorul american Cleo A. Noel Jr., pe adjunctul acestuia George Curtis Moore şi pe însărcinatul cu afaceri al Belgiei, Guy Eid.

În luna mai a anului 1973, în timpul unei cine private cu Ceauşescu, Arafat se lăuda, grozav de excitat, cu "operaţia" sa din Khartoum. "Fii atent" – i-a spus Ion Gheorghe Maurer, avocat educat în Occident, care tocmai se pensionase din funcţia de prim-ministru al României: "...nu contează cât de sus-pus eşti, de crimă şi tâlhărie tot poţi fi acuzat!". "Cine, eu? Păi eu n-am avut nici în clin nici în mânecă cu acţiunea respectivă!", a răspuns Arafat, făcând cu ochiul, maliţios...

În ianuarie 1978, reprezentantul OEP la Londra a fost asasinat în biroul său. Curând după aceea, au apărut probe convingătoare că acea crimă ar fi fost comisă de infamul terorist Abu Nidal, care tocmai o rupsese cu Arafat și își constituia propria sa organizație. "Asta n-a fost o operație a lui Nidal. A fost acțiunea noastră", mi-a spus Ali Hassan Salameh, ofițerul de legătură al lui Arafat în România. Chiar consilierul lui Arafat, din partea lui Ceaușescu, și care era în temă cu toate vicleniile lui Arafat, a fost luat prin surprindere: "De ce vă ucideți propriii oameni?", a întrebat colonelul Constantin Olcescu. "Vrem să punem la cale câteva acțiuni spectaculoase împotriva OEP, făcând astfel încât să pară că ele au fost întreprinse de grupurile palestiniene extremiste care-l acuză pe președintele nostru c-ar fi devenit prea conciliator și moderat", a explicat Salameh. Arafat – potrivit lui Salameh – chiar ceruse Comitetului Executiv al OEP să-l condamne pe Nidal la moarte, pentru... asasinarea reprezentantului OEP la Londra!

Arafat și-a înălțat cariera politică pretinzând că n-ar fi fost implicat în propriile lui acte teroriste. Dar evidențele care-l acuză ies zilnic la iveală. James Welsh, fost analist în spionaj al Agenției Naționale de Securitate, a declarat câtorva ziariști că agenția interceptase în secret comunicațiile radio dintre Yasser Arafat și Abu Jihad, în timpul operației OEP la ambasada saudită din Khartoum, inclusiv ordinul lui Arafat ca ambasadorul Noel să fie ucis. Conversația a fost, se spune, înregistrată de Mike Hargreaves, un ofițer al Agenției Naționale de Securitate aflat în Cipru, iar transcrierea a fost păstrată în dosarul cu numele de cod "Fedayeen".

De peste 30 de ani guvernul american îl consideră pe Arafat drept cheia pentru încheierea păcii în Orientul Apropiat. Dar mai bine de 20 de ani Washingtonul a crezut, la fel, că Ceaușescu ar fi fost singurul șef comunist care ar putea deschide o breșă în Cortina de Fier. De-a lungul erei Războiului Rece, doi președinți americani s-au dus chiar la București pentru a-i arăta prețuirea. În noiembrie 1989, când Partidul Comunist Român l-a reales pe Ceaușescu, el a fost felicitat de Statele Unite. Trei săptămâni mai târziu, el era acuzat de genocid și executat, pierind în chip de simbol al tiraniei comuniste.

Este momentul cel mai potrivit ca Statele Unite s-o termine și cu fetișizarea lui Arafat. Actualul război al președintelui Bush împotriva terorismului internațional oferă – pentru asta – o ocazie excelentă.»

(Din "Wall Street Journal", New York, 2002; după "Lumea liberă", New York)

Gaza: Și dacă în locul lui Arafat vine Hamasul? Ce-o să fie? Da. Chiar. Ce-o să fie?

«Da, Arafat este un obstacol în calea păcii (...) acuma mulți politicieni s-au obișnuit să vorbească așa. Marea preocupare a lor însă o constituie posibilitate ca Hamasul să fie succesorul lui Arafat.

Și totuși... Un număr din ce în ce mai mare de israelieni salută posibilitatea ca Hamasul să preia puterea cu o ridicătură de umeri: și ce dacă?

...Astăzi Arafat conduce un război terorist, dar se bucură în continuare de sprijinul internațional... Dacă Hamasul ajunge la putere, obiectivul nostru va fi limpede: să-l învingem.»

(Dintr-un articol de Caroline Glick, în "Wall Street Journal", 2002)

Gaza: Fondurile sunt o chestiune de fond

«Răspânditele ziare germane "Die Welt" și "Bild" au scris că manualele școlare antisemite, destinate elevilor palestinieni, în care se încurajează atentatele sinucigașe și distrugerea Israelului, sunt editate cu fonduri transmise de Uniunea Europeană prin UNRWA (agenția ONU pentru ajutorarea refugiaților palestinieni).

Este dată ca exemplu o carte pentru elevi de clasa a 4-a, manualul de "Educație islamică", în care școlarilor li se recomandă "să se ferească de evrei, căci ei sunt necinstiți și neloiali". O carte de istorie justifică Holocaustul evreilor din perioada hitleristă, prin "fanatismul religios și pofta de îmbogățire a evreilor".

UNRWA, care se ocupă în mod special de ajutorarea școlilor palestiniene din teritoriile autonome, primește fonduri de la ONU, Uniunea Europeană și alte organizații.»

(După "Ultima oră", 2002)

Concluzia revistei Minimum: Porci.

TENDINTE

Haga: Caseta video cam Arde

În timp ce la Haga Tribunalul Internațional a început judecarea pentru crime împotriva umanității a fostului președinte iugoslav, Slobodan Miloșevici, câțiva cetățeni din Europa încearcă să convingă unele canale de televiziune să difuzeze o casetă video.

E vorba de un documentar pregătit de micul post german de televiziune Ard. Caseta cuprinde interviuri amănunțite pe tema războaielor din ex-Iugoslavia. Cine-a pornit distrugerea Iugoslaviei? Ce s-a întâmplat în realitate în Croația, în

TENDINȚE

Bosnia, la Kosovo? Toți cei intervievați sunt occidentali (nici un sârb, nici un rus, nici un grec sau vreun alt prieten al Serbiei și al lui Milošević). Toți au lucrat (unii în posturi mari) la NATO, Uniunea Europeană sau în diverse guverne la putere. Toți se comportă ca niște *disidenți:* ei atacă la sânge Tribunalul de la Haga (plus, firește, pe cei aflați în spatele acestuia), considerând că procesul constituie o infamie.

Și toți sunt sabotați ca la carte de mass-media occidentală. Nimeni dintre cei mari nu a vrut să achiziționeze caseta fierbinte. Nici BBC, nici CNN, nici France 1, nici NBC. Nimeni. Fiindcă așa este *linia.* Și fiindcă toți directorii marilor rețele au fost chemați pe telefonul scurt, atrăgându-li-se atenția să nu se atingă de casetă, căci Arde.

Franța: Poporul frate arab

«Nu de mult, Radio France International (RFI) transmitea două știri care, prin conținutul lor, se înlănțuie într-o problematică independentă, de-acum majoră în Franța: imigrația, violența și insecuritatea. RFI anunța, mai întâi, că în ziua precedentă 500 de persoane manifestaseră la Paris și câteva sute la Lyon pentru regularizarea situației celor, astăzi, circa 350.000 de imigranți "fără documente", de fapt "ilegali". A doua știre: ambasadorul Franței la Sofia a fost rechemat la Paris, întrucât s-a descoperit că, la Consulatul francez din Bulgaria, se făceau ilegalități cu vize de intrare în Franța. Se preciza că nu este singurul caz: multe astfel de "aranjamente" s-au descoperit și la alte consulate: Togo, Benin, Tunisia, Iran etc. Un fenomen conex este prezentat de revista franceză "Le Point", care, recent, scria: "Azi, la Paris, practic la orice sfârșit de săptămână, forțele de ordine au ciocniri cu bande urbane «omogene etnic», potrivit poliției...". Fenomenul a atras atenția autorităților în 1998, când Franța a câștigat Cupa Mondială la fotbal și când o bandă de circa 200 de tineri de origine africană, "omogenă etnic", a provocat "grave incidente" în centrul Parisului, îndeosebi pe Champs-Elysées. Potrivit unui raport întocmit atunci de Siguranța Generală, grupuri ultramobile de 40-50 de tineri, cu vârsta medie de 14-15 ani, se organizează sporadic, venind adesea din suburbii și chiar din alte orașe ale Franței, pentru a face "razii" de jaf și tâlhărie, spargeri de vitrine, de magazine, incendieri auto, agresiuni contra populației, pe stradă, în spațiile comerciale, în mijloacele de transport. Iată, povestit de "Le Point", ce s-a întâmplat la Sărbătoarea Muzicii, vara aceasta, la Paris: "Sunt orele 23, vreo 30 de tineri de origine africană, de 14-15 ani, înaintează în linie spre Piața Republicii, unde mulțimea e compactă, aproape imposibil de pătruns. Nu contează... Banda se aruncă asupra oamenilor care, înspăimântați, încearcă să se îndepărteze cum pot. E o violență gratuită. Femei și copii sunt împinși și înghiontiți, bărbaților li se dă cu capul în gură. Nimeni nu reacționează. Nimeni nu înțelege. Unde se duc? Nici ei nu știu. Vor pur și simplu să înainteze, să se măsoare cu ceilalți, să-i terorizeze...". Situația polițiștilor în fa-

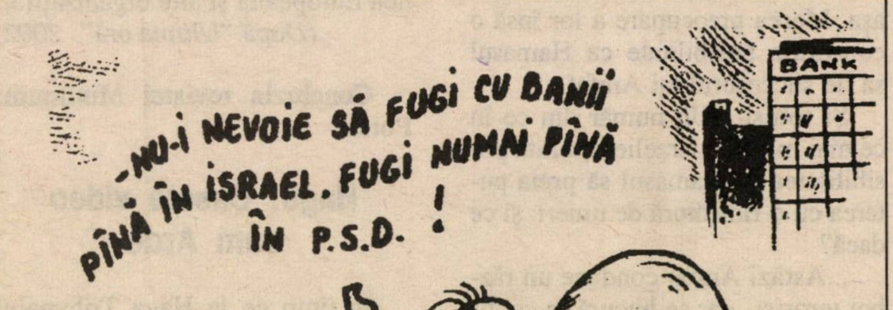
-NU-I NEVOIE SĂ FUGI CU BANII PÎNĂ ÎN ISRAEL. FUGI NUMAI PÎNĂ ÎN P.S.D.!
BANK
$

Desen din "România Mare", București 2002 ța acestor atacuri: "Spaima obsesivă – spune un înalt funcționar al poliției pariziene – este să fie «corect politic». Un polițist care lovește un puștan, asta dă o imagine îngrozitoare despre poliție, chiar dacă același puștan atacase, sub amenințarea cuțitului, o trecătoare și îi luase telefonul mobil. Această reținere înseamnă că ne este frică". "Ei sunt «blacks» și nu se amestecă", analizează un expert în educație. "Se dezinteresează de structurile noastre asociative. Ai impresia că aparțin altei societăți. Modul lor de sociabilitate esste banda... Cu ei am ratat. Nu i-am văzut venind. Și acum suntem terorizați de violența lor. N-ajung să stabilească decât relații de agresivitate cu ceilalți. Resimt orice comportare indiferentă sau aparent ostilă ca o dovadă de rasism". La întrebarea: "De ce rămâneți doar între voi?", răspunsul unui astfel de șef de bandă – Ibrahim, 15 ani – este: "Avem mai multe lucruri în comun între noi. Este natura. Fiecare cu mama lui. «Biz» (afaceri) nu facem cu albii sau cu chinezii. N-avem încredere". Dincolo de acestea, rămâne totuși teribila întrebare: cum s-a ajuns aici? Ca mii de cetățeni ai Parisului adunați la un loc să fie bătuți, să fie terorizați chiar în Piața Republicii de o bandă de 30 de puștani? Ce frică îi împiedică să aibă măcar reacția firească de autoapărare?»

(Dintr-un articol de Constantin Badea; în "România liberă", București, 2002))

România: Sharon la București ca martor în procesul lui C. V. Tudor

...Așa s-ar părea, dacă citești la marea viteză un text de C. V. Tudor în săptămânalul "România Mare". Extras:

«Pretextul ridicării imunității mele parlamentare se cunoaște: așa-zisa difuzare de informații false. (C. V. Tudor a acuzat autoritățile române că ar fi antrenat teroriști din Hamas pregătindu-i pentru atentatele cu bombe pe care le cunoaștem cu toții, ***n. red Minimum****). În acest caz, ce-ar trebui să facă populația cu actuala Mafie politico-socială, care înfometează țara și care numai informații false, adică minciuni, difuzează? Astăzi, după decizia premierului israelian Ariel Sharon de a se prezenta, ca martor, în procesul care mi s-a intentat, evenimentele au căpătat, însă, o turnură excepțională. Am să reproduc o știre de presă pe care postul de Radio Europa F.M. a transmis-o de numeroase ori în cursul zilei de joi, 7 februarie, dar pe care nici un ziar central n-a preluat-o, ca semn al "Legii Tăcerii" care s-a instaurat împotriva mea, citez: "Relatare de*

TENDINȚE

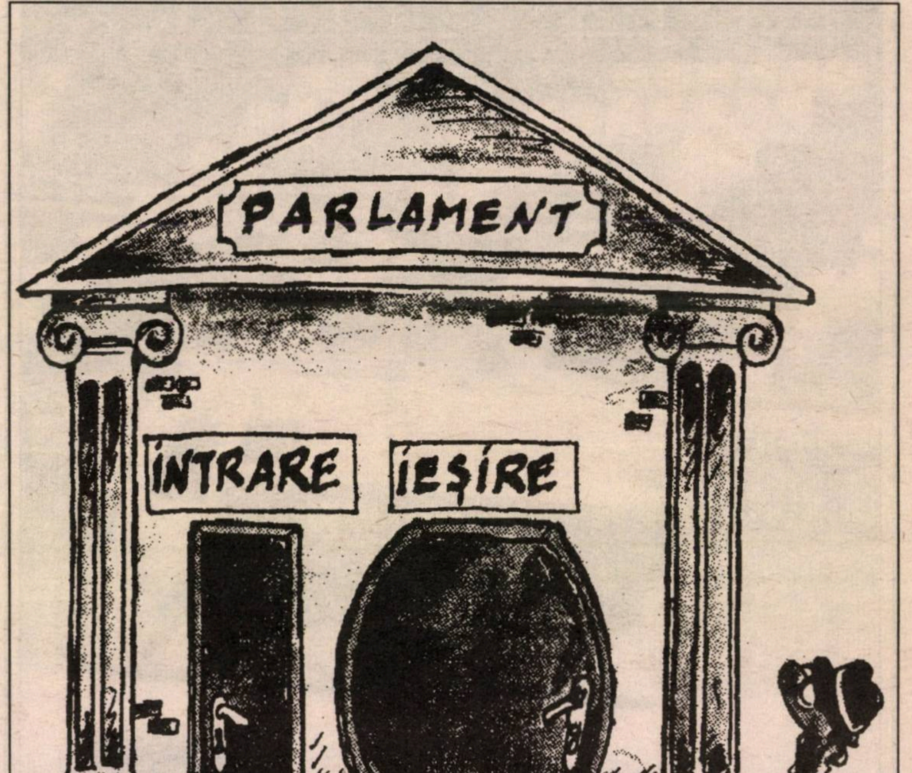

Desen din "Plai cu boi", București, 2002. E vorba despre parlamentarii din București, care-și fac suma după o legislatură cumsecade. Dar eu zic că treaba se potrivește și pe la noi. Pe ici – pe colo.

TENDINȚE

la Cluj-Napoca. Secretarul I al Ambasadei Israelului la București, Shmulik Bass, a declarat că, în cazul în care justiția română va găsi de cuviință să-l citeze pe premierul evreu Ariel Sharon ca martor în procesul lui Corneliu Vadim Tudor, acesta, cu siguranță, va veni în România. Secretarul Ambasadei Israelului a mai spus că, deși Ariel Sharon va face o depoziție, el nu este cel mai în măsură să ofere informații în legătură cu antrenarea trupelor palestiniene în România în urmă cu aproximativ 5 ani. Atunci premierul Israelului era Yitzak Rabin. Reprezentantul Ambasadei Israelului în România a mai declarat că este convins că, după 2000, România nu a mai antrenat trupe palestiniene care să recurgă la acte de terorism împotriva cetățenilor israelieni” – am încheiat citatul. Totul e foarte clar. Prin această ultimă frază, un înalt oficial al Ambasadei Israelului recunoaște că, înainte de anul 2000, în România au fost antrenate trupe palestiniene care au comis acte de terorism. Exact același lucru am spus și eu.

Așa interpretez eu decizia premierului israelian de a răspunde invitației mele de a depune mărturie. În locul lui, eu aș proceda la fel. Abia acum vor înțelege, sper, și prigonitorii mei câtă dreptate am avut atunci când i-am invitat să se oprească până nu e prea târziu și până nu se internaționalizează acest scandal. Astăzi au primit ce-au căutat. La o asemenea bombă nu se aștepta nimeni.»

Bombă? Nu chiar. Mai degrabă un foc de artificii din acelea cu care ne-am jucat zilele trecute, de Purim. Pentru că – lucru curios – în același număr al săptămânalului condus de C. V. Tudor (15.02. a.c.), la rubrica de note semnată Alcibiade citim următoarele:

«Ion Iliescu atât s-a jucat de-a teroriștii, până a găsit ce a căutat! Liderul PRM i-a transmis să se astâmpere, dar Nelu Cotrocelu crede că mai are norocul din decembrie 1989. În pofida boicotului practicat de toate posturile de Televiziune, bomba tot a explodat: e vorba de

D-HAYE
POLIZEI

Un helicopter al poliției germane a supravegheat tribunele stadionului Fritz Walter din Kaiserlautern (Germania), unde naționala noastră de fotbal a fost înfrântă (și când zic înfrântă nu zic nimic) de selecționata germană cu 7-1.

De ce se plimba helicopterul toată ziua bună ziua pe lângă tribune? Mai bine s-ar fi instalat în fața porții noastre, pentru a împiedica ploaia de goluri care ne făcu de rușine.

decizia primului ministru al Israelului, Ariel Sharon, de a se prezenta ca martor la procesul intentat senatorului Vadim. Declaraţia a fost făcută la Cluj-Napoca, de secretarul I al Ambasadei Israelului, dl. Shmulik Bass, care, la o întâlnire cu ziariştii, a spus ceea ce avea mandat să spună. Iniţial, numai postul Radio Europa FM a difuzat ştirea. Apoi au publicat un reportaj în ziarul "Monitorul de Bucureşti", Iulia Drăgan şi Mădălina Şişu. Acestea l-au contactat, telefonic, pe întâiul secretar al Ambasadei Israelului, care a reconfirmat cele declarate: "Justiţia din România trebuie să decidă dacă îl va chema sau nu ca martor pe Ariel Sharon, iar apoi această cerere trebuie transmisă prin canalele potrivite şi numai consilierul primului-ministru poate comenta asupra acestui lucru.»

Ori asta e cu totul altceva. Mai întâi, ar trebui ca justiţia română să-l cheme pe Sharon ca martor la proces. Teoretic vorbind, orice acuzat are dreptul să ceară să vină la tribunal martorii doriţi de el, dar în viaţa juridică cea de toate zilele lucrurile nu se petrec deloc aşa. Eu, care sunt în proces cu I. Schechter, pe motiv că m-a călcat pe bombeu în redacţie la "Ultima oră", am dreptul să-l chem la Tribunalul regional Tel Aviv ca martor pe preşedintele Bush; este dreptul meu, nimic de zis. Dar este cam discutabil a) ca tribunalul să admită cererea mea şi b) ca Bush jr. să închidă pe două zile Biroul Oval de la Casa Albă ca să zboare cu Air Force One la proces numai şi numai fiindcă mie mi-a venit pe chelie să-l pun pe lista cu martori, alături de Jean Steiger şi Ella Bernfeld.

România: Tot cazul Antonescu

«O declaraţie recentă a premierului (Năstase) a luat prin surprindere autorităţile locale răspunzătoare de atribuirea numelui Mareşalului Antonescu unor străzi ori de amplasarea în oraşele cu pricina a unor busturi sau statui ale aceluiaşi. După 1989, mai multe oraşe, între care şi Bucureştiul, au crezut de cuviinţă să cinstească în acest fel memoria lui Ion Antonescu. Au luat naştere asociaţii care-i poartă numele. Împreună cu altele, cum ar fi "Cultul Eroilor" sau "Uniunea Cadrelor Militare în Rezervă şi în Retragere", i-au convins pe edili că Mareşalul a fost un erou, ucis mişeleşte din ordinul sovieticilor, după un proces trucat. Despre regimul antonescian ca atare, aproape nu s-a mai vorbit. Iar când unele primării nu s-au dovedit receptive la ideea iubitorilor Mareşalului, asociaţiile au obţinut câştig de cauză în justiţie.

Trei observaţii vreau să fac în legătură cu acest subiect:

Prima este aceea că, deşi există explicaţii, nici o scuză nu poate fi invocată de către promotorii de după revoluţie ai imaginii Mareşalului. "A fost un bun român" – iată remarca obişnuită, dar suspectă de naţionalism. Xenofobii nu sunt adevăraţi patrioţi. Şi dispreţul, ca să nu spun oprimarea politică directă a altor naţiuni, nu se poate legitima prin dragostea de propria naţiune. Oricât de complexă ar fi personalitatea militarului şi a politicianului, în definitiv, a omului Antonescu (ar fi fost anglofil, ni se spune cu un umor deloc englezesc despre aliatul lui Hitler, ceea ce mă duce cu gândul că altele sunt în sufletul bietului Pristanda, ar fi fost un excepţional ofiţer şi un bărbat onest, care i-a urât pe bolşevici etc.), rămân faptele sale istorice. Şi dacă

TENDINŢE

Talibanii din Afganistan l-au atras într-o cursă pe ziaristul Daniel Pearl, de la "Wall Street Journal", l-au capturat şi au cerut Washingtonului eliberarea câtorva sute de prizonieri aflaţi în mâna armatei americane. În caz contrar, au ameninţat răpitorii, îl vor executa. După care, întrucât americanii nu au cedat şantajului, l-au ucis prin decapitare (repetăm: prin decapitare), trimiţând la consulatul SUA din Karaci (Pakistan) o casetă video pe care fusese înregistrat cumplitul omor.

Dar caseta nu a fost difuzată nici pe CNN, nici la BBC, nici la alte iniţiale importante.

Ce-am învăţat din această tragedie cumplită?

Mai întâi, cei ce încă nu au ieşit din starea de cretinism politic au aflat câte ceva despre bestialitatea fascismului islamic de astăzi.

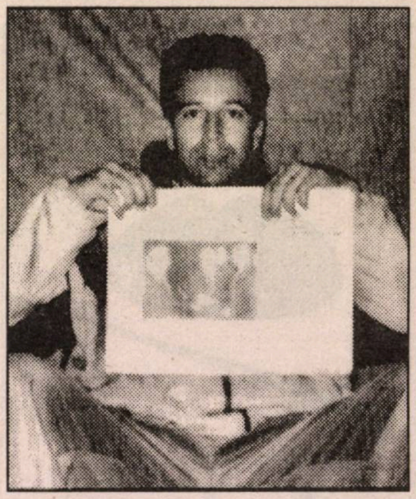

Apoi, că oricât ar lupta ele contra terorismului (şi dă-i şi trage-i, şi trage-i şi dă-i), *media* apuseană se fereşte să-i supere prea tare pe grangurii arabi (gen prinţii din Arabia Saudită, plină de petrol), difuzând imagini care, mă înţelegi, nu fac reclamă naţiilor respective.

TENDINȚE

continuarea războiului dincolo de Nistru este o problemă politică și militară, căzând mai ales în sarcina istoricilor, alcătuirea guvernului de coaliție cu Horia Sima și ordinele de discriminare și deportare a evreilor, după – să nu uităm! – reprimarea rebeliunii legionare, vin în contrazicere cu moralitatea unei lumi care le condamnă ca pe crime împotriva umanității. Ele nu sunt prescriptibile. Indiferent de cifra exactă a evreilor uciși în împrejurările amintite, indiferent de contextul epocii ca atare ori de faptul că și alți conducători de state au procedat atunci la fel. Dacă România dorește astăzi să facă parte din lumea civilizată, ea trebuie să înceteze a mai vedea în "bunul român" Antonescu un erou național.

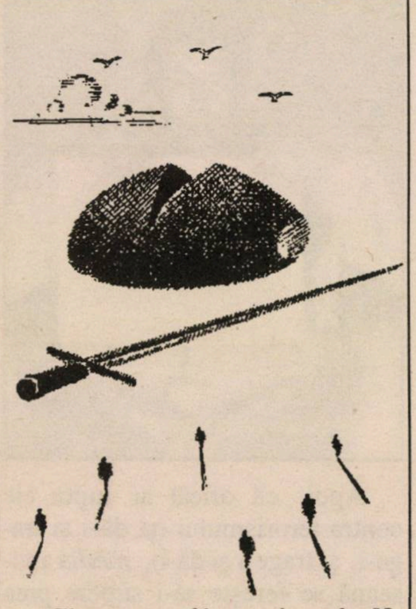

Cine are pâinea și cuțitul? Păi să vă spun eu: cine are sabia. Scurt.

(Desen de C. Veluda; în "România liberă", Buc. 2002)

A doua remarcă privește mediile din care provin, frecvent și insistent, apelurile de reabilitare a figurii istorice a Mareșalului. Unul este mediul politic, mai exact, acele partide care, ca PUNR ieri, ca PRM azi, au făcut din Ion Antonescu un mit. Nu e mare lucru de spus în privința aceasta. Alt mediu este acela al foștilor combatanți de pe frontul de Răsărit, puțini câți mai trăiesc, și pentru care Antonescu a fost și a rămas, după un criteriu mai degrabă sentimental, un erou. Alt mediu de origine a fanatismului antonescian este armata. Se știe de ani buni că educația în armata română postcomunistă este preponderent naționalistă. Guvernările succesive au trecut cu vederea această situație, mulțumindu-se să repete că militarii nu fac politică. Nici un ministru al armatei, din orice partid a fost, n-a fost preocupat de difuzarea în cazărmi a revistei "România Mare". Coaliția de la putere de până în 2000 l-a numit șef al Statului Major General pe generalul Chelaru, al cărui discurs delirant – naționalist de la înscăunare – îi anunță participarea, alături de PRM, la dezvelirea în București a unui bust al Mareșalului. Unor comandanți militari, din Ardeal îndeosebi, le-au fost tolerate simpatiile politice față de extrema dreaptă. Alt mediu din care vin puseuri naționaliste și un filo-antonescianism fățiș este justiția. Dl. Năstase nu poate trata cu ușurință faptul că armata și justiția au devenit, și sub raport ideologic, niște pietre de moară legate de gâtul unui guvern care militează pentru integrarea României în structurile euro-atlantice. Înainte de dl. Adrian Păunescu (situat, cu o perseverență prostească, de partea rea a istoriei!), procurorul general Sorin Moisescu, numit de președintele Constantinescu, a cerut rejudecarea procesului din 1946. Magistrații au dat mereu câștig de cauză asociațiilor care solicită cinstirea memoriei Mareșalului în procese cu primari obstrucționiști.

Această dificultate, guvernanții actuali și-au făcut-o, cum se spune, cu mâna lor. Pe cât de adevărat este că și predecesorii lor dintre 1996 și 2000 au o parte de vină (cazurile Moisescu și Chelaru o dovedesc), tot atât de evident este că dificultatea s-a născut din politica ambiguă din primii șase ani de după revoluție. Partidul domnului Iliescu i-a avut atunci aliați în parlament și în guvern pe cei din PUNR și din PRM. Stupidul naționalism al lui Vadim Tudor a fost îngăduit în mod complice. O parte din membrii PDSR și din electoratul acestui partid se aflau pe granița cu PUNR și PRM. Ca să nu-i piardă, PDSR a ținut aproape în toți acei ani un discurs echivoc, din care accentele naționaliste n-au lipsit.

Declarația premierului are, firește, originalitatea ei așa-zicând personală, dar eu nu pot să nu văd că ea pune capăt ambiguităților după ce dl. Iliescu pare să fi încetat a se teme de restaurație. Oricum ar fi, președintele și premierul vor conta, în mod evident, de aici înainte, în demersul lor, mai mult pe electoratul opoziției decât pe acela propriu. Declarații precum aceea a d-lui Păunescu din parlament le cad cum nu se poate mai rău. Ca și tergiversările, cusute cu ață albă, ale unor prefecți sau primari, când e vorba să schimbe denumirile de străzi și să dea jos statuile.

Cu toate riscurile, această atitudine este corectă și trebuie menținută. Ea reprezintă sfârșitul unei ambiguități. Și o promisiune că România se află pe drumul cel bun.»

(Dintr-un articol de N. Manolescu; în "România literară", București)

Israel: Trei tenori

Nu e vorba de Pavarotti, Domingo și Carreras, ci de, ca să zicem așa, trei tenori ai baroului de la noi, care s-au ilustrat luna trecută într-un spectacol fără asemănare și fără precedent în Israel. E vorba, după cum s-a înțeles desigur, de cei trei avocați: Ehud Edgar Shani, Eliahu Erwin Weber și Avram Iacobovici din Tel Aviv (Dereh Petah Tikva nr. 23), care au trimis senatorului C. V. Tudor, președintele partidului antisemit "România Mare", o scrisoare plină de elogii, rugându-l să primească a deveni președintele onorific al "Asociației de apărare a drepturilor de proprietate al (sic!) evreilor 1945-1989 în România".

Ecoul acestei scrisori, totalmente neașteptate, a fost imens. Și în rândurile *alialei,* și în România. Iar d. C. V. Tudor a profitat din plin de acest mesaj de simpatie, scriind mai deunăzi în coloanele tipăriturii: "Unde este așa numitul nostru *extremism,* unde este așa numitul nostru antisemitism, din moment ce o importantă asociație din Israel, condusă de Ehud Shani, m-a ales președinte de onoare?"

Spuneam că ecoul scrisorii a fost mare. Dar mai mare încă a fost nerăbdarea lumii de la noi de a afla adevărul cu privire la autenticitatea textului; aceasta, fiindcă așa cum declarase la telefon unui redactor al ziarului "Ultima oră" d. Weber (purtător de cuvânt al celor trei), scrisoarea este falsă.

Și că avocații vor veni fără întârziere cu lămuriri în acest sens. În scrisori cu iscălituri și cu ștampile.

Am așteptat în consecință, ca și luna trecută, o precizare în acest sens la POB-ul nostru. N-am găsit–o. Am căutat dezmințirea în ziarele, săptămânalele și lunarele de limba română din Israel: n-am găsit nimic. Am ascultat, seară de seară emisiunea de la Kol Israel: poate, poate... N-am auzit nimic. Mai mult, am citit pagină cu pagină și coloană cu coloană "România Mare", unde apăruse celebra scrisoare. Săptămânalul publică adesea fel de fel de dezmințiri sub titlul "Dreptul la replică". Bănuim că ar fi publicat și o eventuală dezmințire a celor trei. N-am întâlnit nimic. Răbdători și înțelegători, am așteptat (ca și alți colegi din presă) un telefon. Ne spuneam că avocații evită poate să *dea ceva în scris,* încercând a lămuri lucrurile pe cale verbală. Se întâmplă. Dar nu ne-a chemat nimeni.

Atunci, cam triști (ca să fim sinceri) am ajuns la concluzia – pe care în numărul trecut doar o schițasem – că, cel puțin până la proba contrarie, scrisoarea aceasta, cutremurătoare în felul ei, este autentică. Apoi, ne-am repezit în baie și am vomitat.

TENDINȚE

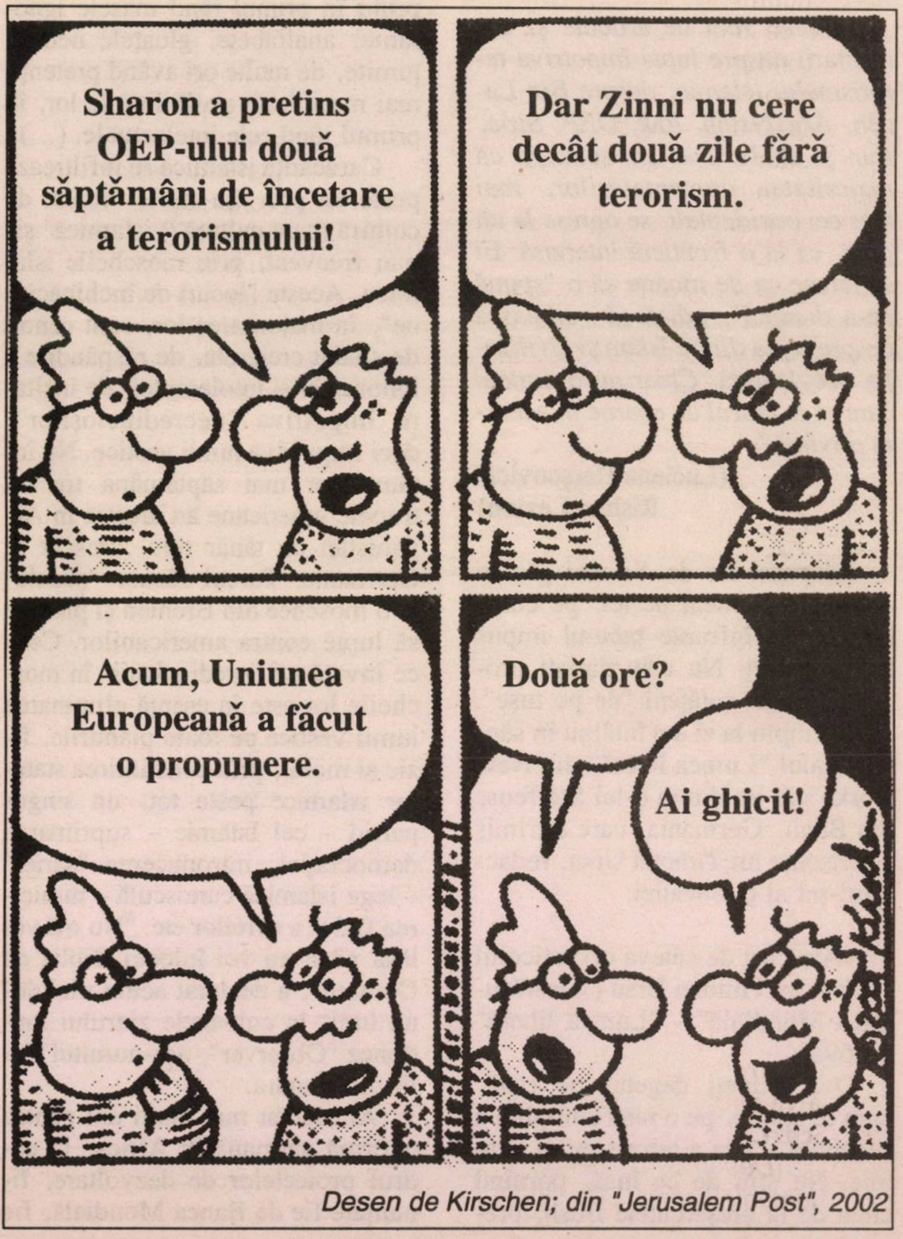
Sharon a pretins OEP-ului două săptămâni de încetare a terorismului!
Dar Zinni nu cere decât două zile fără terorism.
Acum, Uniunea Europeană a făcut o propunere.
Două ore?
Ai ghicit!
Kirschen

Desen de Kirschen; din "Jerusalem Post", 2002

Punctul pe i

O întrebare (pe care ne-au pus-o de altfel mai mulţi cititori în vremea din urmă):

«Citesc zeci de articole şi comentarii despre lupta împotriva terorismului islamic, despre Bin Laden, Afganistan, Irak, OEP, Siria, Iran şi altele. Dar am senzaţia că majoritatea comentatorilor, mai ales cei occidentali, se opresc la un prag, ca la o frontieră interzisă. Ei se feresc ca de moarte să o "spună pe-a dreaptă", adică să vorbească despre lupta dintre Islam şi civilizaţia occidentală. Chiar nu e nimeni care să ia taurul de coarne în această privinţă?»

(Luciana Herşcovici, Rishon Lezion)

Răspuns: Ba da. Se mai găsesc asemenea oameni pe ici, pe colo, hotărâţi să înfrunte *tabu*-ul impus mass-mediei. Nu atât ziarişti propriu-zis, cât cetăţeni "de pe tuşe". Un exemplu la zi am întâlnit în săptămânalul "Lumea liberă" din New York, sub iscălitura d-lui Steffens, din Bonn, Germania, care a trimis o scrisoare lui Timotei Ursu, redactorul-şef al publicaţiei:

«Am citit de câteva ori articolul semnat de Timotei Ursu ("Desfăşurarea Mondială" – "Lumea liberă" nr. 694).

Dvs. puneţi degetul pe rană, cum se spune, pe o rană cumplită a secolului – cea a terorismului islamic. Nu ştiu de ce însă, pornind chiar de la preşedintele Bush, preşedintele Chirac, premierii Blair şi Schröder şi terminând cu mass-media occidentală, deci şi dvs. – nimeni nu se încumetă să pună punctul pe "i". Şi anume, nu este vorba de "terorismul fundamentalist", de un război "împotriva terorismului fundamentalist". Hotărât lucru, nu! Este vorba de o confruntare între lumea civilizată, cea vestică, şi Islam.

Nu ştiu cât de... umanistă şi tolerantă *a fost cândva* lumea islamică. Văd însă ce se întâmplă astăzi. Se ştie că ideologiile extremiste cuprind în primul rând masele ignorante, analfabete, gloatele nemulţumite, de multe ori având pretenţii mai mari decât posibilităţile lor, în primul rând cele intelectuale. (...)

Caracatiţa islamică se infiltrează peste tot prin aşa-zisele "centre de cultură (care cultură?) islamică" şi, mai frecvent, prin moscheile islamice. Aceste "locuri de închinăciune", în majoritatea lor, sunt centre de spălat creierele, de răspândire a ignoranţei şi intoleranţei, de incitare împotriva "necredincioşilor", deci împotriva lumii vestice. Nu întâmplător mai săptămâna trecută trupele americane au arestat în Afganistan un tânăr turc, crescut în Germania. Turcul făcuse "şcoala" la o moschee din Bremen şi plecase să lupte contra americanilor. Ceea ce învaţă azi "credincioşii" în moscheile lor este în esenţă eliminarea lumii vestice pe toate planurile, fizic şi moral, prin constituirea statelor islamice peste tot, un singur partid – cel Islamic – suprimarea democraţiei, introducerea "şariei" – lege islamică cunoscută – nimicirea fizică a evreilor etc. "Nu mă voi lăsa până nu voi înlocui Biblia cu Coranul", a declarat acum nici două luni, în coloanele ziarului londonez "Observer", aşa-numitul Calif din Londra.

Am lucrat mai mulţi ani pentru o firmă germană în Africa, în cadrul proiectelor de dezvoltare, finanţate fie de Banca Mondială, fie de anumite bănci naţionale europene. În Algeria, am trăit, am văzut oameni cu capete tăiate, femei, copii, călugări catolici înjunghiaţi. În cele câteva mii de moschei se predica pe faţă ura împotriva lumii vestice. Mai mult încă, multe din aceste aşezăminte religioase patronau centre de antrenament pentru ucidere cu arme, dinamită, dar mai ales cu cuţitul.

Nu mai vorbesc de logistica aprovizionării cu arme a "eroilor" Islamului: şi de această problemă se ocupau în cea mai mare parte tot lăcaşurile de închinăciune algeriene. Rezultatul? Peste 150.000 de morţi în ultimii zece ani pe teritoriul fostei colonii franceze care, până la aşa-zisa eliberare, era o adevărată grădină şi care astăzi e o paragină. Săraca Algerie...

Dar mai pregnant mi-a fost dat să văd în Africa de Vest cum se infiltrează caracatiţa islamică. În Benin, Togo, Burkina Faso (fosta Voltă Superioară), Ghana ori Senegal, Nigeria şi Camerun, se ridică în fiecare an zeci şi sute de moschei. La început – aproape nişte colibe. Apoi în câţiva ani se ridică în centre mai populate adevărate palate, cu cupole aurite. Aşa, de pildă, în oraşelul togolez Atakpami, în platoul central – circa 3.500 de locuitori – în anul 2000 s-a inaugurat o moschee cu o capacitate de 600-700 de persoane, toată în mozaic şi filigran, aur şi argint. Anual se duc la Mecca mii de "credincioşi" togolezi. Şi un drum la Mecca costă cam venitul pe 4-5 ani al unui... "drept-credincios". Cine plăteşte?

Ramadanul a devenit deja o sărbătoare oficială în Togo, ţară în care până mai anii trecuţi erau trei religii: catolică, protestantă şi – circa 1% – voodoo. Instruirea popilor islamici, personal autohton, se face ad-hoc, la faţa locului, de către nişte indivizi veniţi fie din ţările arabe, fie, cel mai adesea, sudanezi sau somalezi. Aceşti indivizi ne-togolezi nu muncesc în nici un fel şi se ocupă de regulă cu trafic de valută şi trafic de droguri. Şefii lor se lăfăie în Mercedes-uri, iar pe burţile burduhănoase le atârnă lanţuri grele de aur. Ei lucrează mână în mână cu oligarhia militară. Sudanizarea, somalizarea, ori mai bine zis islamizarea Africii este în curs. Şi ce facem noi, ce face Occidentul? Să te iei cu mâinile de cap, nu alta!

Presa de stânga a şi început campania pentru protecţia talibanilor de la Guantanamo Bay. Ba chiar se aud voci de protest din partea unor politicieni, precum cei din Partidul verzilor, al lui Fischer, ministrul de externe german, care a sărit în apărarea "drepturilor" talibanilor internaţi la Guantanamo.

Şi nimeni nu le spune acestor "domni" că săracii talibani, dacă vor fi lăsaţi liberi, o vor lua de la cap cu asasinatele şi actele teroriste.

Se bate tare moneda pe Israel şi Palestina. I-a trebuit mult timp administraţiei americane ca să-l pună la punct mai zilele trecute pe Arafat. Acest individ cu două feţe nu s–a sfiit deloc să declare, cu câteva săptămâni în urmă, că va elibera Ierusalimul cu sinucigaşii-bombe vii, care fac ravagii. Deci nici vorbă să stăvilească avalanşa de masacre în rândul populaţiei civile din Israel. În moscheile din Europa, şi cred că şi peste ocean, sunt plânse victimele din rândurile palestinienilor, urmare a acţiunii de pedeapsă a Israelului, şi se glorifică "eroii sinucigaşi". Departe de mine de a aproba acţiunile de pedepsire ale Israelului, cu jertfe în rândul populaţiei civile palestiniene. Dar onorabilii califi, imami sau cum s-or mai fi chemând, nu scot un cuvinţel de compasiune pentru victimele din rândurile populaţiei evreieşti. Ciudat, dar sunt chiar şi minţi mai luminate, cel puţin aici în Europa, care indirect, ca să zic aşa, justifică acţiunile sinucigaşilor, care fac ravagii în rândurile tinerilor şi bătrânilor din Israel. (...) Şi nu întâmplător acţiunile palestinienilor găsesc sprijin, pe faţă ori pe ascuns, în rândul ţărilor islamice. Palestinienii au acelaşi numitor comun cu Irakul, Siria, Arabia Saudită, Iranul etc.... adică Islamul.

După mine, Islamul se prezintă în vremea noastră mult mai periculos decât comunismul anilor '50-'60. Comunismul s-a dezagregat pentru că nu a mai avut resurse economice. Aici este problema: Islamul este susţinut financiar de arabi, de producătorii de petrol. Şi dacă dărâmarea Islamului de asta depinde, atunci "paşte murgule iarbă verde!" – multe generaţii după noi vor avea de suferit. Mă tem tare că 11 septembrie n-a fost decât un început.

Am scris aceste rânduri reflectând la cele întâmplate în ultimul timp, bazat şi pe o experienţă personală trăită în Africa şi, de ce să n–o spunem, şocat de o remarcă a scriitorului de origine indiană Salman Rushdie, care, comentând ce s-a întâmplat la 11 septembrie şi apoi în Afganistan spunea: "până la urmă e vorba de Islam".

O ziaristă italiancă, stabilită în America, scria acum câtva timp, referindu-se direct la Islam (reproduc din memorie): "De 1.400 de ani un munte de ignoranţă şi de intoleranţă se prăvale peste omenire...". Mă întreb: dacă nu americanii, atunci cine îl va opri? Statele europene? Noapte bună!

Cine are urechi de auzit, să audă!»

(Dintr-un articol de D. Steffens, Bonn; în "Lumea liberă", New York, 2002)

●

Unul dintre politicienii europeni care manevrează împotriva ţării noastre este d. Josef Piqué, ministrul de externe al Spaniei.

Asta mă face să am o asemenea pică pe el încât mi-ar face o deosebită plăcere să aud că tipul a piquat.

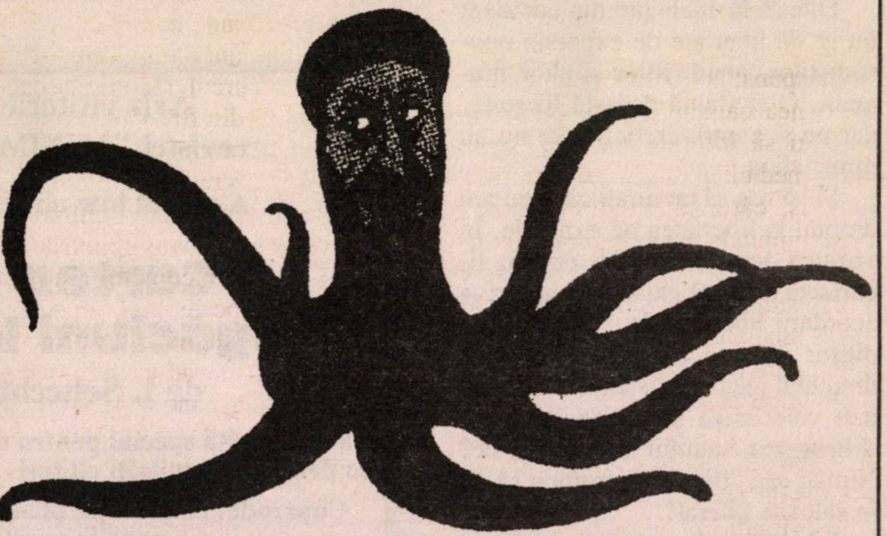

Problema nu e Bin Laden.
Problema este organizaţia-caracatiţă condusă de el şi ale cărei tentacule se întind peste tot, în lume.

(Desen de Forratini; din "Courrier International", Paris, 2002)

I. SCHECHTER

Carnetul unui instigator

Libertate de expresie (dar nu pentru căţei)

Un mut a fost pus odată să ţină un discurs – şi a reuşit. Asta n-ar fi fost o nenorocire. Putea fi prezentată ca un miracol biologic. Nenorocirea constă în faptul că s-au găsit unii care, deşi ştiau că mutul e mut, l-au pus să ţină un discurs. Ei au justificat faptul prin aceea că şi un mut trebuie să se bucure de libertatea de expresie.

Multe încurcături mai provoacă această libertate. În principiu, ea este un aer pe care fiecare are dreptul să-l tragă în plămâni. Problema se încurcă atunci când ne uităm la plămâni. Nu sunt oare nişte plămâni tuberculizaţi de bacilii antisemitismului, fundamentalismului islamic, fascismului naţional şi internaţional?

Uite că în unele ţări din occident nu se dă libertate de expresie neonaziştilor, anarhiştilor şi altor pramatii. O fi sfântă această lbertate, dar nu şi pentru ereticii care nu au nimic sfânt.

Şi vă rog să nu uitaţi că şi eu am dreptul la libertatea de expresie. În virtutea acestei libertăţi eu am libertatea de a mă exprima împotriva acordării libertăţii de expresie banditilor care se exprimă împotriva dreptului meu la existenţă. Cum să-i dau voie cuiva să propovăduiască distrugerea Statului evreu? De ce? Numai aşa, fiindcă e frumos să fii în saloane liberal?

Libertatea de expresie e văzută la noi ca un vânt care are voie să sufle de oriunde vrea şi contra cui pofteşte.

Un deputat arab din Knesset, Taleb A-Sana, i-a elogiat, într-un interviu dat în emiratul Abu-Dhabi, pe teroriştii palestinieni care au comis un atentat la Ministerul Apărării din Tel Aviv. Cică era o acţiune legitimă întrucât au fost atacaţi militari şi nu civili nevinovaţi. I s-a intentat un proces.

Ei bine, d. consilier juridic al guvernului, Eliakim Rubinstein, a hotărât închiderea dosarului pe motiv că – auziţi! – deputatul A-Sana nu a îndemnat la acte de teroare, ci "numai" i-a lăudat pe atentatori.

Bravo! Elogierea teroriştilor este cu totul altceva decât încurajarea terorismului. N-am ştiut.

"Interesant" e că de libertatea expresiei se prevalează şi profită toate pramatiile stângiste, "pacifiste", veninoase şi tuberculoase care, dacă ar veni la putere, primul lucru pe care l-ar face ar fi să pună căluşul în gură.

Shulamit Aloni ţine la libertatea expresiei numai atâta timp cât poate să afirme că ea pe Arafat îl crede şi nu pe Sharon.

Iosi Sarid adoră libertatea de a se putea exprima în favoarea palestinienilor, numai în favoarea lor.

În România, un Vadim Tudor şi cei de teapa lui au dat lovitura datorită căderii regimului ceauşist. Libertatea de expresie le permite să spună ceea ce nici măcar în vremea lui Ceauşescu nu era de conceput.

Toţi cenzorii de ieri fac astăzi caz de libertatea expresiei. Dacă îl auzi pe Adrian Păunescu, ai zice că e un produs al iluminismului franţuzesc.

Iar când sunt, uneori, rar, rar de tot, blamaţi, ei cer imediat "dreptul la replică". Pe vremea când erau cenzori şi poeţi de curte, au dat ei cuiva drept la replică? Sau i-au "turnat" la Securitate?

Libertatea asta a expresiei, ca şi celelalte drepturi ale omului, trebuie acordată numai oamenilor. Nu neoamenilor. Nu animalelor. Ba nici măcar unui mut, dacă-ţi vrea pieirea.

Aviz cititorilor revistei "MINIMUM"

A apărut într-un ceas bun

"Cartea de rugăciuni laice"

de I. Schechter

Ea este scrisă special pentru dv. ca pentru toţi ceilalţi cititori

Cuprinde: reclamaţii, plângeri, suspine, calomnii, mirări naive, revolte prosteşti şi proteste inutile

Cartea unui laic impertinent care nu mai speră decât în Dumnezeu.

Se poate comanda la autor, în str. Salame 61, Tel Aviv, cu condiţia unui cec de 40 de şekeli

La acest preţ unic cartea poate fi citită de două ori

I. SCHECHTER
Cartea de
RUGĂCIUNI LAICE
Editura

ITZHAK ARTZI

carnet

Unde găsești la Tel Aviv colecția ziarului „Porunca vremii”?

Unde găseşti la Tel Aviv o arhivă cu un milion de tăieturi din presă referitoare la antisemitism şi rasism, indexate, aranjate? Unde poţi găsi publicaţii, reviste cu 150.000 de articole referitoare la antisemiţi şi antisemitism? Unde găseşti colecţia "Porunca Vremii", a antisemitului Ilie Rădulescu?

Răspunsul: la biblioteca "Wiener Library" – Biblioteca Wiener de pe lângă Institutul Stephen Roth pentru studiul antisemitismului contemporan din cadrul Universităţii Tel Aviv.

Contrar aparenţelor, "Wiener Library" nu e o bibliotecă vieneză, ci o bibliotecă de specialitate ce poartă numele fondatorului ei, dr. Alfred Wiener, un evreu de origine germană, ziarist, om de afaceri, iubitor de cărţi.

După ce Hitler a ajuns la putere în Germania în 1933, dr. Alfred Wiener a decis să organizeze în oraşul în care trăia, Amsterdam, o bibliotecă în care să adune cât mai multă documentaţie antisemită nazistă, material contra evreilor. Aceasta era moda nouă în Europa. Dr. Wiener considera că aceasta e una din căile importante pentru a combate noua epidemie de antisemitism european. Cunoaşte-ţi duşmanul!

În 1939 el a simţit că nazismul se apropie de Olanda. Voia să-şi salveze biblioteca. Din precauţie, a hotărât transferul ei la Londra.

Pasiunea lui Wiener a transformat biblioteca sa într-o instituţie competentă, sursă uriaşă de informaţie şi cercetare despre tot ce e antisemitism.

La 1 septembrie 1939 izbucneşte războiul. În lupta sa contra nazismului, guvernul Churchill foloseşte colecţiile Bibliotecii Wiener pentru emisiunile BBC contra propagandei naziste.

Materialul bibliotecii e o sursă importantă în pregătirea procesului de la Nürnberg contra criminalilor de război nazişti. Dr. Wiener a condus această instituţie unică în felul ei până la decesul său în 1964.

În 1991 biblioteca a "aliat" şi a devenit o parte integrantă a Universităţii Tel Aviv, în cadrul noului Institut pentru studiul antisemitismului şi rasismului creat pe lângă Universitatea Tel Aviv.

Aniversarea primului deceniu de activitate a Institutului a fost marcată printr-un seminar pe tema clasică "antisemitism şi rasism".

În ultimele 20 de luni de la izbucnirea Intifadei şi după atacul contra Americii din 11 septembrie 2001, această temă, cam perimată, banală, a revenit pe ordinea de zi a vieţii noastre.

În secolul XX omenirea a cunoscut, pe lângă ura aproape instinctivă contra evreilor, antisemitismul de tip nazist şi apoi antisemitismul comunist. Antisemitismul secolului XXI este antisemitismul islamist.

La seminar, dr. Iehuda Bauer, un eminent om de ştiinţă de talie mondială în studiul Holocaustului, a aruncat din public o întrebare excitantă, provocatoare: de ce tabăra Bin Laden a lansat un val de ură îndreptat contra a doi factori, Israelul şi Statele Unite? De ce tocmai aceşti doi şi nu alţii?

Răspunsul lui Iehuda Bauer: antisemitismul islamist e un antisemitism cu caracter religios. Evreii, chiar aşa cum sunt azi, moderni, au rămas purtătorii culturii iudaice. Ei reprezintă o religie originală, autentică. Originile lor ajung până la straturile cele mai vechi ale culturii umane. Evreii de azi sunt continuatorii tradiţiei biblice.

Or această cultură a născut cu peste două mii de ani în urmă creştinismul. Ura bin-ladenismului faţă de evrei e ura pentru acea religie pură, iudaică, ce a supravieţuit. De ce ura contra Israelului? Pentru că Israelul reprezintă renaşterea, sub formă modernă, a iudaismului antic. Israelul, deşi stat laic, întruchipează esenţa iudaismului.

Dacă Islamul vrea să învingă, el trebuie să distrugă poporul evreu. Ca să nimicească poporul evreu, el trebuie să distrugă statul evreu, Israelul.

Al doilea mare duşman e SUA. Căci Statele Unite sunt întruchiparea creştinismului modern, fiul spiritual al iudaismului.

De aceea bin-ladeniştii vorbesc de o cruciadă. Islamul a învins şi a lichidat cruciaţii. Acum a sosit momentul pentru o nouă cruciadă: cea a secolului XXI. Acest plan poate fi realizat pe calea terorismului internaţional.

America, sub conducerea preşedintelui George W. Bush, a recepţionat şi a înţeles mesajul. Ea a declarat război terorismului islamist.

Marea problemă pentru SUA e cum poate fi organizată lupta pentru a-şi apropia personalităţile islamice moderate şi a opri şuvoiul de ură şi de distrugere al bin-ladenismului.

Fără să vrem, statul evreu e obiectivul de frunte al noului val de antisemitism. Comportarea noastră în domeniul politicii, în viaţa cotidiană, nu dovedeşte că am înţeles primejdia ce ne paşte şi că suntem pregătiţi pentru a o înfrunta cu succes.

Ne place... ...Nu ne place

Ne place că...

...Ministerul de Finanţe are de gând să propună introducerea unui impozit pe telefoanele celulare; ne place mai puţin că, după informaţiile noastre, acest impozit va fi destul de mic.

Nu ne place că...

...în urma a fel de fel de presiuni, poliţia a renunţat la cererea ca reporterul Ianiv Tuckman să dezvăluie numele celor care l-au informat despre nişte gangsteri care se pregăteau să plaseze o bombă în maşina lui Moshe Teomim, unul dintre proprietarii echipei de fotbal Hapoel Tel Aviv.

Ne place că...

...televiziunea bulgară – vrând să ţină pasul cu cele occidentale – a lansat o emisiune prin cablu, în cadrul căreia o prezentatoare (bine făcută, de altfel) aduce telespectatorilor la cunoştinţă ultimele ştiri în timp ce face striptease; iar când a ajuns la ultima ştire (pe care n-o scapă nimeni), este goală-goluţă.

Nu ne place că...

...noul ambasador american la Bucureşti, Michael Guest, a afirmat la Universitatea din Iaşi că "pe drept sau pe nedrept ... corupţia a devenit în ochii multor străini o noţiune asociată cu România".

Nu ne place că...

...la un spital din Lodz (Polonia), medicii erau plătiţi de anumite firme de pompe funebre să recomande familiilor pacienţilor decedaţi să aleagă serviciile întreprinderilor respective; ceea ce ne place însă şi mai puţin este că, aşa cum dezvăluie ziarul "Gazeta Wyborcza", voind să-şi rotunjească venitul lunar cât mai repede, medicii cu pricina dădeau o mână de ajutor pentru ca bolnavii să moară înainte de termen.

Ne place că...

...potrivit presei californiene, între fostul preşedinte sovietic Mihail Gorbaciov şi frumoasa (plus bogata) văduvă a magnatului american Herb Simon s-ar fi închegat o foarte strânsă legătură intimă.

Nu ne place (însă) că...

...imediat ce această ştire a apărut în gazetele de senzaţie, purtătorul de cuvânt al lui Gorbaciov s-a grăbit să o dezmintă, susţinând că informaţia este ridicolă.

Ne place că...

...d. Gucci, patronul celebrei firme italieneşti de modă, a declarat că Hamid Karzai, şeful interimar al guvernului din Afganistan (tipul pe care-l vedem mereu la TV îmbrăcat într-o tocă de astrahan şi un mantou lung, tradiţional în rândurile pashtunilor de la Kabul) este cel mai elegant bărbat din lume.

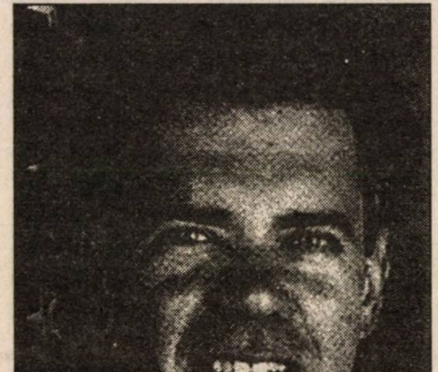
Michael Guest

Ne place că...

..."Holocaustul din România", lucrarea istoricului Radu Ioanid, de la Muzeul Holocaustului de la Washington, se găseşte de vânzare la librăriile cu cărţi englezeşti din Israel.

Ne place că...

...aşa cum scrie săptămânalul ebraic "Tzomet Hasharon", locuitorii din Ramat Hasharon vor avea de-aci înainte dreptul să fie înmormântaţi nu în linţoliul obişnuit doar, prevăzut de regulile religioase, ci şi într-un sicriu.

Nu ne place că...

...aşa cum aflăm din lunarul "Privirea", din Bucureşti, la Festivalul internaţional de coafură şi frumuseţe de la Sofia (Bulgaria), coafura de faţă, realizată de Elena Oseacă şi Ileana Bejenaru, a câştigat unul din premiile speciale ale juriului.

Ne place că...

...la hotelul Cliffden din Brighton, Anglia, există un menu tipărit în alfabetul Braille, pentru a permite nevăzătorilor să cunoască felurile de mâncare ale zilei şi să-şi aleagă singuri ce poftesc.

Nu ne place că...

...vestitul predicator evanghelist american Pat Robertson (fost candidat la alegerile prezidenţiale) a declarat că "există un bărbat care trăieşte la Boston şi este pregătit să devină diavolul pe pământ".

Ne place că...

...aşa cum aflăm din revista "Academia Caţavencu", din Bucureşti, şapte poeţi din Chile, care se simţeau desconsideraţi şi neluaţi în seamă s-au dus, în semn de protest, la grădina zoologică din Santiago şi au citit creaţiile lor în faţa maimuţelor.

Ne place că...

...în ziarul "Libertatea", din Bucureşti, am dat peste următoarea ştire à propos de ultimele noutăţi din magazinele de gadget-uri din New York:

«Dacă nu suportaţi mincinoşii şi vreţi să-i depistaţi imediat, nu aveţi decât să cumpăraţi un detector de minciuni în miniatură, cu o acurateţe de 82 la sută şi care costă 38 de dolari. Aparatul detectează tremurăturile vocii, insesizabile altfel şi care îl dau de gol pe mincinos. În cazul în care cel din faţa voastră nu spune adevărul, din detector se aude o voce care spune: "Mincinosule!".»

Nu ne place că...

...în SUA, Internetul a difuzat un comunicat destinat studenţilor americani ce vor să călătorească în străinătate, cuprinzând, între alte instrucţiuni practice, şi pe următoarea: "Nu faceţi glume despre nimic".

Ne place că...

...în Japonia înfloreşte o meserie nouă: wakaresaseya. Wakaresaseya este un tip cu muşchi care, contra unei sume variind între 30.000 şi 200.000 de yeni (270 –1810 euro), se angajează să le scape pe femei de bărbaţii care le deranjează într-un fel sau altul; în majoritatea cazurilor e vorba de amanţi de care japonezele cu pricina s-au săturat, dar care se cramponează, refuzând să rupă legătura atunci când cucoanele le cer asta.

Ne place că...

...Silviu Miron (41), cofetar din Galaţi, a organizat o prezentare de modă la Constanţa, unde, spre uimirea asistenţei, toate rochiile cu care defilau manechinele erau confecţionate din... ciocolată.

Nu ne place că...

...porcul de David Greenglass (79), pe a cărui depoziţie s-a bazat condamnarea la moarte (scaunul electric) a soţilor Julius şi Ethel Rosenberg în 1953 pentru spionaj în favoarea ex-URSS, a recunoscut acum la postul de televiziune CBS că a minţit în faţa judecătorilor; întrebat fiind de ce s-a comportat în felul acesta, cu atât mai mult cu cât Ethel Rosenberg era **sora lui (!!!),** Greenglass a răspuns foarte liniştit: "Eu n-am vrut să-mi sacrific soţia şi copiii pentru sora mea". Întrebat dacă mărturia lui falsă nu l-a deranjat cumva din punct de vedere moral, sus-amintitul a spus: "De câte ori mă tulbură amintirea, mă gândesc că soţia mea este încă în viaţă". **Nu ne place deloc** această declaraţie la TV, pentru că înţelegem că Greenglass este nu numai un tip abject ci şi un imbecil fără pereche: documentele procesului arată că nimeni nu avea treabă cu nevasta individului, iar tribunalul nu intenţiona defel să-i condamne pentru spionaj pe copii (5 ani şi 3 ani).

Nu ne place (dar deloc nu ne place) că...

...suntem siliţi să respirăm, pe această planetă, acelaşi aer precum David Greenglass.

Ne place că...

...pe străzile Tel-Avivului au apărut fete cu bluze (tee-shirt) pe care scrie, în acelaşi rând: "Do!" (Fă!) şi "Don't do!" (Nu face!).

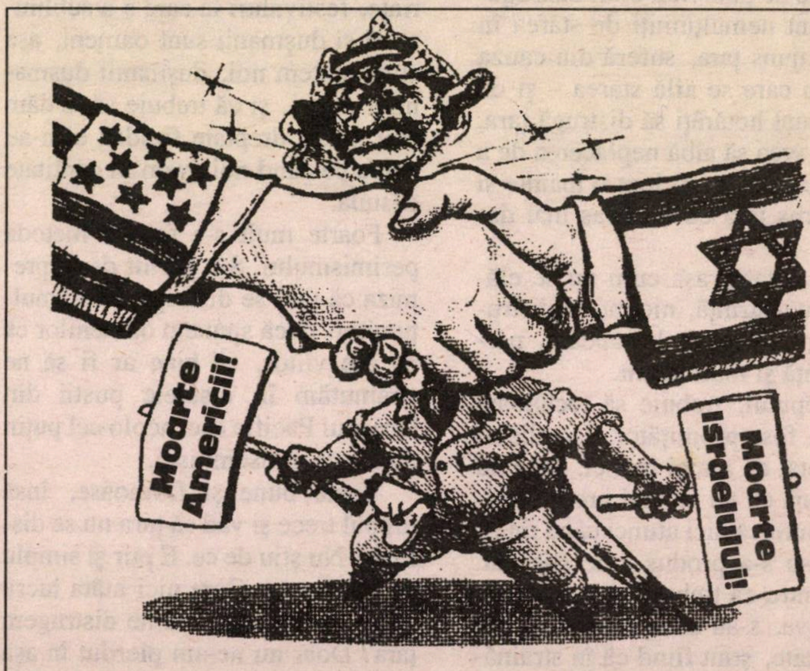
Moarte Americii!
Moarte Israelului!

Desen de Oleg; din "Jerusalem Post", 2002

I. SCHECHTER

Nu ne pricepem nici măcar să distrugem ţara

Presa noastră informată ne informează că şeicul Hasan Nasralah, conducătorul spiritualizat al mişcării Hizbulah din Liban, a pus la punct un plan de distrugere a Statului Israel. Nu se dau amănunte fiindcă planul e secret. Înseamnă deci că presa noastră nu este bine informată, dacă nici măcar amănuntele unui plan secret n-a fost în stare să le afle. Ce valoare are un plan dacă până şi amănuntele lui sunt secrete? Pentru a reuşi, un plan secret trebuie să fie cunoscut de toată lumea.

În schimb presa noastră alarmistă ne alarmează că sunt în ţară cercuri şi forţe care fac impresia că şi–au pus în gând să distrugă ţara. Se insinuează că acesta e un fenomen pozitiv născut dintr-o mare dragoste de ţară. Mai clar: distrugătorii sunt nemulţumiţi de starea în care a ajuns ţara, suferă din cauza stării în care se află starea – şi de aceea sunt hotărâţi să distrugă ţara. Ei n-ar vrea să aibă neplăcerea de a vedea că alţii le-au luat-o înainte şi au distrus ţara cu un ceas mai devreme.

Dar o ţară, aşa cum nu se clădeşte cu uşurinţă, nici nu se distruge uşor. E nevoie de răbdare, perseverenţă şi mult talent.

Începutul, trebuie să recunoaştem, a fost promiţător. Israelienii au încetat de a mai munci. Asta nu înseamnă că nu se mai produce nimic pentru că nici atunci când munceau, nu s-a produs cine ştie cât. Dar pentru că trebuie totuşi produs câte ceva, s-au adus muncitori din străinătate, ştiut fiind că în străinătate cresc şi evrei iar ei nu au ce căuta în Israel.

Nemaimuncind, israelienii s-au văzut ameninţaţi de toate pericolele unei vieţi sedentare. Cum să le evite? Să facă gimnastică? S-au apucat de lucru: violuri, jafuri, contrabandă de droguri... Din astea nu te îngraşi şi în schimb grăbeşti distrugerea generală.

Au fost şi israelieni care s-au apucat de scris: poezii, povestiri, articole, memorii pe care le mai ţin minte. Unii au cultivat genul oniric, alţii genul plicticos, mulţi s-au antrenat în arta distrugerii făcând praf şi pulbere din gramatică şi punctuaţie. Ideea era că o ţară în distrugere trebuie să aibă şi o cultură distrusă.

O altă metodă de distrugere a ţării este jusificarea duşmanilor ei. S-au organizat simpozioane, conferinţe, festivaluri la care s-a subliniat că şi duşmanii sunt oameni, aşa cum suntem noi, duşmanii duşmanilor noştri, şi că trebuie să le dăm mai multă dreptate fiindcă ei n-au deloc pe când noi avem în cantitate destulă.

Foarte mult s-a folosit metoda pesimismului. S-a pornit de la premiza că ţara se distruge bine, mulţumitor, dacă spunem oamenilor că nu are viitor, că bine ar fi să ne strămutăm în insulele pustii din Oceanul Pacific căci acolo cel puţin nu există antisemitism.

Toate bune şi frumoase, însă timpul trece şi văd că ţara nu se distruge. Nu ştiu de ce. E pur şi simplu demoralizant. Oare nici atâta lucru să nu fim în stare, să ne distrugem ţara? Doar nu ne-am pierdut în aşa măsură demnitatea încât să apelăm la asistenţa duşmanilor!

Nou!

A apărut
CĂLĂTORII FĂRĂ GRANIŢE
de G. Mosari

G. MOSARI
CĂLĂTORII FĂRĂ GRANIŢE
MINIMUM

«În postura turistului, scriitorul ştie să surprindă în câteva fraze specificul locului, să-l definească prin intermediul personajelor sale, nu prin informaţiile copiate din ghidurile turistice. El stabileşte mereu o relaţie afectivă cu mediile străbătute. ... Altfel spus, pasionatul călător colorează afectiv originalul său jurnal de călătorie, alcătuit din mici întâmplări hazoase ce ne fac să credem că acolo pe unde circulă G. Mosari plictisul a fost eradicat de mult.»
(Ion Cristofor, Cluj-Napoca)

Preţul: 40 de şekeli
Comenzi la:
"REVISTA FAMILIEI"
POB 16598
Tel Aviv

De vorbă cu scriitoarea Bianca Marcovici

Reporter: *Ai publicat două cărţi, "Revolta sângelui" şi "Puterea cuvintelor", la "Minimum". Ai o preferinţă specială în a-ţi edita cărţile la "Minimum"? Ce ai realizat de când ai aliat în Israel?*

Bianca Marcovici: Recunosc că da... am o admiraţie deosebită pentru tot ce înseamnă "Minimum"... care e mai mult Maximum, după mine. Iar dacă ar trebui sa rezum ce am făcut în aceşti ani, începând cu anul 1992, de la prima carte editată în Israel până la ultima... care deja a primit premiul pentru cartea anului 2001, la Tel-Aviv, şi a intrat în topul cărţilor anului în revista "Cuvântul" din Bucureşti, înseamnă că n-am pierdut timpul. Am deja un palmares: 18 cărţi, 10 premii literare în România, Israel, Iugoslavia şi Germania. Am fost tradusă în ebraică, franceză, engleză şi sper să intru în atenţia scriitorului Al. Mirodan cu al său "Dicţionar Neconvenţional".

Rep.: *Cum ai ajuns scriitoare, poţi să dezvălui ceva din tainele vieţii tale?*

B. M. Soţul meu, la un pahar de vorbă, mai în glumă, mai în serios, îmi spune că sunt "o mare personalitate a alialei române"! citat după Teşu Solomovici, din reclamele sale pentru "Oscarul Romanesc", sau "Steaua Nordului", cum îmi zice prof. Andrei Strihan. Dar, după mine, cred că sunt mereu o debutantă, aşa cum a remarcat I. Schechter. Nu mă ascund după deget, pot să fac multe lucruri, mai ales în domeniile în care am vocaţie. Uneori modestia mă ajută, alteori nu...!

Scriitoare am ajuns după o muncă asiduă, grea, fără speranţe, mai ales ca evreică într-un timp greu de imaginat, înainte de 1989, la Iaşi. Pe vremea aceea totul era o competiţie. Prima carte, editată la Editura "Junimea", în 1985, a fost o culegere a mai multor poeţi. După ce mi-am depus manuscrisul la editură am aşteptat patru ani. Din 300 de autori au reuşit doar zece. Eu am intrat în culegerea "Invocaţii" cu titlul grupajului: "Marii Anonimi". Când am aflat ca voi fi publicată am sărit în sus de bucurie, până am atins tavanul.

Victoria aceasta n-am s-o uit niciodată. Ea mi-a schimbat viaţa!

Rep.: *La ce te referi?*

B. M.: Să spunem lucrurilor pe nume, sunt o autodidactă care alerg după o stea...

Muza mea inspiratoare apare numai după ce citesc. Inspiraţia şi imaginaţia nu mi-o comand. Vine de la sine după o acumulare îndelungată. Scriu pentru că trăiesc şi invers. Nu am cărţi favorite, autori favoriţi. Tot ce e interesant pe registrul meu intim este citit si recitit... Uneori e suficient şi un cuvânt ca să mă predau poemului.

Din păcate eu m-am născut stângace... şi prematură. Se spune că aceşti copii au disponibilităţi în abordarea mai multor meserii. Se pare că aşa este... Lucrez ca inginer constructor la "Societatea de Electricitate" din Haifa din anul 1993, iar în România am lucrat tot în acest domeniu încă 17 ani.

Rep.: *Explică te rog proza ta: "Dilema viorii". Mai cânţi la vioară?*

B. M.: Cea de a treia vocaţie pe care am avut-o în viaţa mea a fost vioara. Am studiat vioara aproape toată tinereţea mea, reuşind, până la urmă, să cânt în Orchestra Comunitatilor din Bucureşti şi Iaşi. Cariera artistică m-a atras foarte mult. N-am bănuit însă că sunt o emotivă... Mi-am dat seama la timp şi am preferat să cânt într-o orchestră, cu care am făcut turnee în SUA, Israel şi Elveţia, asta pe timpul când încă mai eram în România, la Iaşi. Am aliat cu întreaga familie în septembrie 1991. Dar să răspund la întrebare: nu mai cânt. Motivul: o traumă a mâinii stângi. O operaţie chirurgicală mi-a anulat sensibilitatea degetului inelar. Totuşi am o amintire violonistică... o casetă înregistrată şi realizată de regizorul Andrei Călăraşu la Televiziunea din Ierusalim, în turneu fiind cu toată echipa condusă de dirijorul Izu Got, prin anul 1986.

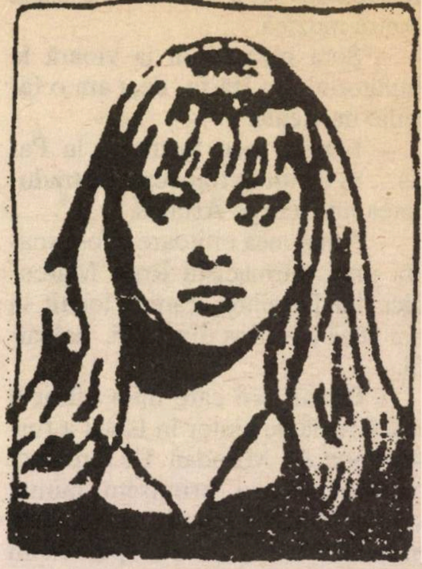

Bianca Marcovici
văzută de Lucia Zilberman

Rep.: *Crezi că poţi rezuma pe scurt ce te-a marcat mai mult în viaţa ta de toate zilele?*

B. M.: Ar trebui să dau în vileag următoarele şi în mod selectiv.

– Primul meu proiect executat în constructie a fost extinderea de la Fabrica de Rulmenţi Bârlad.

– M-am decis să public după ce am urmarit cu atenţie şedintele de la Cenaclul "Junimea", care se desfăşurau vineri de vineri la Casa Pogor, din Iaşi.

– Casa mea fost şi este Filarmonica, Opera si Biblioteca... lui Borges!

– Tatăl meu a scris poezii printre circuite şi scheme electrice... deci de aici am primit gena poetică.

– Mama mea are şi acum voce

de soprană. Mi-a insuflat dragostea pentru muzică.

– Sora mea cântă la vioară la Auditoriul din Haifa, deci am o familie muzicală.

– Fratele meu locuieşte la Paris… m-a citit în franceză, în traducerea lui George Astalos.

– Prima mea cititoare a fost soacra mea, farmacista Roza Marcovici din Dorohoi, care a locuit la noi până s-a stins din viaţă, la Haifa.

– Primul om care mi-a oferit o mână reală de ajutor în Israel a fost scriitorul Al. Mirodan. De remarcat că până atunci primisem numai sfaturi. Din acest motiv am fost impacientată când mi s-a spus că în ultima mea carte nu citez toţi scriitorii, prietenii care m-au ajutat. Lucrul acesta e imposibil. Toţi sunt în sufletul meu, cu excepţia oamenilor cu faţă-diamant-fals.

Soţul meu este mare colecţionar de timbre pe tematică muzicală. M-a susţinut foarte mult în tot ce fac, fiind şi "ochiul meu critic".

– Am reuşit performanţa de a avea două accidente de maşină care s-au soldat cu casarea maşinilor, nu şi a mea… în perioda 1996-decembrie 2001. De remarcat că în ultimul accident am intrat la apă… pur şi simplu în drum spre serviciu, la 6 dimineaţa, nu am prevăzut că apa putea să fie atât de adânca, după o ploaie torenţială de o noapte.

– Fiica mea Zinette mi-a tradus prima poezie în limba engleză. Ea a apărut la Iaşi într-o antologie.

– Fiica mea Noemy a comis câteva poezii în ebraică… una din ele m-a pus pe gânduri. Scrie mai bine decât mine, la vârsta ei. O atrage literatura. Mi-a construit şi site-ul pe Internet în limba română. Poate… cine ştie de unde sare iepurele!?

– Ţin întotdeauna la ultima carte… La Iaşi mi-a apărut cartea "Întoarcerea cuvintelor". Este o ediţie revăzută şi adăugită, numai de poezie. Păcat că receptarea ei nu a intrat în atenţia criticilor.

Rep.: *De ce în fotografiile tale de pe coperţile cărţilor pari atât de tânără?*

B. M.: O tânără cu două capodopere de gen feminin…. Important în viaţă este să nu te minţi şi să nu minţi pe alţii… M-am căsătorit cu Delu la 19 ani, din dragoste la prima vedere. Fetele mele Zinette şi Noemy sunt studente şi lucrează în paralel. Zinette e deja căsătorită de patru ani. Ea a apărut pe coperta revistei "Orient Expres". E teribil de fotogenică. Soţul ei a descoperit revista într-un galantar de ziare. Neştiind româneşte, s-a mulţumit să-şi privească soţia pozată…

Dacă o da Dumnezeu, poate voi fi bunică anul acesta, tocmai când împlinesc 50 de ani!

Rep.: *Ai fost o interlocutoare agreabilă. Sper să ne întâlnim pe aceeaşi undă şi la următoarea carte.*

REP.

Casa de bătrâni "HAGHEFEN"
Ramat Gan, str. Herut 34, Tel.: 03/612-2441 –
Fax: 03/612-2442

Primeşte şi independenţi şi dependenţi

- **Clădire cu un singur etaj.**
- **Într-o atmosferă pastorală, relaxantă, cu grădină.**
- **Camere spaţioase, fiecare cu duş şi toaletă.**
- **Bucătărie casher.**
- **Supraveghere medicală permanentă.**
- **Servicii la nivel înalt, cu maximum de amabilitate.**
- **Terapie prin diverse activităţi, inclusiv distractive.**
- **Ajutor la alimentaţie şi la păstrarea igienei.**
- **Toate acestea conduc către odihnă şi refacere mulţumitoare.**
- **Preţuri accesibile.**

POSIBIL ŞI PENTRU PERIOADE SCURTE

Trăieşte lângă noi, la Natzeret Illit. Este regizor de film şi prozator. Şi unii – departe, în Italia – spun despre el că este

Un senzitiv genial

Da.

Într-un amplu articol consacrat în principal operei lui Mircea Săucan, profesorul Pasquale Favretto, în revista din Roma "Cinemasessanta" nr. 5/2001, califică cu cuvintele din titlul articolului de faţă creaţia regizorului.

«Mircea Săucan, Pintilie, Tatos, Daneliuc, nucleul tare al cinematografiei române dintre anii '60 şi '80, ne poartă cu a lor "cameră-stilou" pe drumuri inaccesibile. Astfel Săucan, în "Meandre" ('66), ţinteşte prin rarefiere şi stilizarea elementului realist, să prindă limita rupturii metafizice în care materia devine suflu vital. "De unde vii?" e prima replică a filmului. Nu este acest "Meandre" filmul-far al festivalului? – se întreabă criticul cinematografic.

Nume ca Săucan, Tatos, Daneliuc, Tănase – treuie să găsim un mod ca ele să nu fie sufocate între atâtea sirene şi "răgete" care îndoapă media. Din cauza aceasta şi pentru că în anii '80 era un cineast incomod, practic interzis, Mircea Săucan a ales exilul la Nazareth. De aici se duce unde e chemat – mi-a declarat ferm: "eu nu mă duc decât acolo unde sunt chemat". Aşa a ajuns să facă un film francez. În 1994 regizează "Le Retour". Un bătrân trage prin câmpie un sicriu până întâlneşte o prea frumoasă fată (moartea? dorinţa?), cu care dansează într-un vârtej emotiv care-l face să se rotească întruna. Încă o dată vitalism, rezonanţe secrete, îmbrăţişarea lirică a cosmosului şi a naturii, un cinematograf al transcendenţei, unde privirea este pură, îndreptată spre zenit precum clopotniţa unei biserici în al cărei cimitir recunoaşte graniţa trecerii. Poate că era un spirit, din iad (sicriul n-are fund), care a vrut să reguste viaţa...

"100 de lei" (1973), în care se înfruntă doi fraţi vitregi cu vederi asupra lumii şi caractere antitetice: unul, un actor "ajuns, care încearcă să domesticească pe mai tânărul neliniştit şi visător, căruia îi va alunga iubirea. Este atât de puternic resentimentul moral, încât autorul depăşeşte soluţia morţii accidentale (mai exact sinuciderea) a învinsului şi aranjează, printr-o punere în scenă neliniştitoare (premoniţie?), o revoltă mortală a naturii. E o anticipare a unei explozii deja petrecute.

În revizitarea filmului "Casa de pe strada noastră" (1957), a relicvelor timpului, şerpuiesc prezenţe îndepărtate până a clătina formele într-un vârtej de trimiteri la avangărzile europene.

Născut la Paris în 1928, mama lui l-a dus să vadă "Potemkin", spunându-i: "vei fi regizor". Studiază la VGIK-ul din Moscova, dar e un senzitiv genial, pare a ignora cinematografia altora, ca un atipic, un "anarhist". Admiră Renaşterea, simplitatea firească, onestitatea comunicării.»

Senzualitatea intransigentă a lui Mircea Săucan

Aşa îşi intitulează revista "Cineforum" din Roma un articol consacrat sihastrului din Natzeret Illit.

«Rău văzut de regimul care în mod practic îl duce la tăcere artistică şi excludere socială, emigrează în 1987 în Israel, unde îşi dezvoltă în special activitatea scriitoricească. Cu "Meandre" ('66) găseşte o deplină realizare, semnătura lui specific stilistică şi poetică, semnătură care girează autenticitate, nu mimetism, senzualitatea intransigentă. Atmosfera poartă anxietăţi antonioniene cu reflexii asupra timpului şi cu explorări în memoria lui Resnais, într-un alb-negru cu un puternic impact vizual şi emotiv, în care actorii sunt supuşi şi stilizaţi în cele mai fascinante maniere, în

●

La întâlnirea cu primul ministru Arik Sharon, cei trei reprezentanţi palestinieni, Abu Alla, Ahmed Qurei şi Muhamad Rashid (socotiţi a fi nişte moderaţi) au propus ca Zahalul să se abţină zece zile de la orice reacţie la atentatele OEP-ului.

Respingând – şi cu drept cuvânt – această cerere, Sharon a adăugat: "E o propunere cel puţin impertinentă".

Cel puţin. Şi cel mult? Cel mult, ideea *moderaţilor* din Gaza te ajută să înţelegi mai uşor ce anume se află în capul OEP-iştilor şi la ce grad a ajuns temperatura demenţei lor. Indivizii gândesc cam aşa: Noi omorâm evrei în voie vreme de zece zile, tragem cu mitraliera, fără a fi stânjeniţi, în copii, în femei şi în bătrâni; în timpul acesta Zahalul, Shabakul, poliţia stau drepţi în faţa noastră, ba mai şi zic "să trăiţi!"; pe urmă, după ce ne-am făcut plinul şi dovedim că am câştigat războiul, oferind *străzii* palestiniene Victoria pe care o tot aşteaptă de la începutul Intifadei, ne aşezăm la masa negocierilor şi o să ne purtăm frumos".

timp ce dialogurile insistă asupra unor tonuri adânc poetice.

Această înaltă dimensiune literară o întâlnim şi în filmul "100 de lei" ('73). În mod analog apare tema eului divizat între fantezii adolescentine fragile şi iresponsabile şi o revoltă esenţializată. Nu ne mai miră de ce s-a înverşunat cenzura împotriva filmului "100 de lei", rămas până azi ultimul film al regizorului din România.»

Un film ce depăşeşte toate barierele

Aşa vorbeşte despre "Ţărmul n–are sfârşit" Sergio Grmek Germani, critic şi istoric cinematografic, organizatorul Festivalului Alpe Adria Cinema Trieste:

«Trei autori ne-au surprins în mod cu totul deosebit, Mircea Săucan, Alexandru Tatos şi Mircea Daneliuc. Săucan este autorul cel mai semnificativ pentru naşterea în interiorul cinematografiei române a noului val în armonie cu mişcarea europeană a anilor '60. Afirmarea unei libertăţi totale vine odată cu "Ţărmul n-are sfârşit" (1962), care e într-adevăr un film ce depăşeşte toate barierele: senzualitatea imaginii, prezenţa actorilor şi peisajele produc în mod direct asupra spectatorului o viziune cu aceeaşi granulaţie ca cele produse de peliculele Noului Val abia născut în peisajul european. Între timp Săucan a emigrat din România în Israel, dar cinematograful ţării sale de adopţie nu pare să-şi dea seama de vitalitatea cineastului ajuns pe aceste pământuri venit din România. A fost nevoie de norocoasa finanţare franceză pentru ca Săucan să se întoarcă la cinematograf cu scurt metrajul "Le Retour", realizat la începutul anilor '90, când regizorul cultiva şi alte proiecte, printre care volumul de proză "Funérailles à Bucarest" (2000). Atât într-unul, cât şi în celălalt, frapantă e capacitatea de prelungire în imagini a tinereţii.»

Una auzită mai deunăzi, de Purim, pe Dizengoff, din gura unui tânăr mascat care sărbătorea victoria legendară a evreilor din trecut asupra lui Haman, Hitlerul antichităţii.

– De ce i se spune secretarului general al ONU, Kofi Anan? Dacă ţinem seama de marea demonstraţie fascistă de la Durban (Africa de Sud), care s-a desfăşurat sub patronajul său, ca şi de făţărnicia nemaipomenită cu care îi sprijină pe arabii de la ONU întru demonizarea şi distrugerea Israelului, ar trebui să-i zicem Kofi Haman.

Pământul? Cerul? Marele deşert!

(Dintr-un interviu cu Martina Palaskov la televiziunea italiană)

M. P. *Ce este, pentru dumneavoastră, cinematograful?*

M. S.: Pentru mine cinematograful este cea mai mare plăcere din lume, dar şi cea mai mare suferinţă. Sunt foarte fericit să mă aflu aici, la sfârşitul vieţii mele, aici, la Trieste, cu toate operele mele. În sfârşit, toţi pot să vadă toate filmele mele. Şi eu însumi. Le privesc, le analizez. E o muncă grea. O muncă intimă şi personală pe care o săvârşesc asupra mea. Şi apoi, mă aflu la Trieste, un oraş aparte, frumos. Aici, mi se pare că înţeleg, totul e minunat. Sunt într-adevăr fericit să regăsesc întreaga mea viaţă cinematografică adunată în această săptămână, aici, la Trieste, pe ecrane.

...

M. S.: Acuma vreau eu să vă pun o întrebare: care dintre filmele mele v-a plăcut mai mult?

M. P. *M-aş referi la un film ca "Le Retour", ultimul. Privind acest film am avut senzaţia adâncă, da, a întoarcerii. Privesc imaginile şi resimt senzaţiile. Nu-mi pun întrebări asupra semnificaţiei imaginilor, ci asupra atmosferei şi sugestiilor filmului. Cred că aceasta este esenţa cinematografului: să simţi, nu să înţelegi.»*

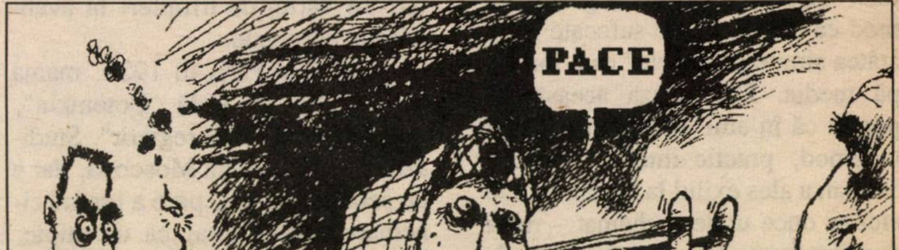

Desen din "Newsweek", SUA, 2001

Veronica Porumbacu ne vorbeşte după cutremur

La "Clepsidra" consemnăm împlinirea unui sfert de veac de la moartea la cutremurul din Bucureşti a scriitorilor Veronica Porumbacu, M. Petroveanu, soţul ei, şi Savin Bratu, ucişi alături de scriitori români de seamă precum A. E. Baconsky, M. Gafiţa, Al. Ivasiuc ş.a. în acele clipe de urgie.

Cu acest prilej, pictoriţa Maria Constantin, din Bucureşti, sora poetei, ne-a transmis pentru "Minimum", prin intermediul istoricului literar Leon Volovici, din Ierusalim, câteva poezii inedite ale fiinţei îngropate sub dărâmături.

Publicăm aici câteva din acestea:

Presimţire

Peste munţi se topeşte gheaţa.
O presimt, o aud.
Aici, pâraiele tac
şi ţurţuri atârnă de streşini.
Păsările încă în Sud
te-aşteaptă – aşteaptă…
Trupul meu tace, alăută necântată.
Sufletul n-are culcuş.
Soare,
coboară o rază ca un arcuş
între cer şi pământ,
ca totul să cânte deodată!

◆

Totul, totul să ţi se ia,
şi toamna-ţi rămâne.
Anii să ţi se ia, îngropându-i
în brazde
şi toamna-ţi rămâne.
Umbra să ţi se ia, sau unbrei
să-i fii tu răpită,
şi toamna-ţi rămâne.
La spectacolul în aer liber,
la striptease-ul în aur al arborilor,
asişti fără plată.
Intri golan, intri vântură-lume,
şi ieşi
învestit anonim vistiernic
al tuturor talerilor toamnei…

...De păsările cerului

În fond sunt o vrabie
nu mă tem de zăpezi nici de lupi
distanţele nu mă opresc pe drum
paşii mărunţi ar înconjura
tot pământul –
în fond sunt o vrabie –
mă hrănesc cu fărâme de pâine
cu fărâme de dragoste
şi când dragostea însăşi se închide
în bârlog
mă mulţumesc cu o fărâmă
de amintire.
Sunt o vrabie şi –
Dumnezeu are grijă de păsările
cerului.

Anotimpuri

Frunze, frunze, lin foşnindu-mi
veşted;
toamne aşternute rând pe rând.
Frunze, frunze fragede pe creştet,
primăvară-n codru lunecând.

Ramuri răsfirate lin de soare,
boltă peste nunta din zăvoi.
Frunza-nmugureşte,
frunza moare, –
nemurirea e în noi.

Între veri şi toamne, numai
trunchiul –
dincolo de bine şi de rău.
Ce să fac? Vecia-mi e genunchiul
ce, uşor, tresare lângă-al tău.

Transfigurare

Amurgul şi scalda s-au sărutat.
Era linişte-n jur.
Apa se rostogolea străvezie
şi trupurile noastre atât de frumoase
erau printre unde,
ca alabastrul.
Râul virgin se trezea lângă noi,
clopotul serii bătea,
şi noi ne iubeam, ne iubeam.
Atâta ţin minte.

◆

Şi singură, cu frigu-n oase,
o clipă ochii i-am închis.
Tot ce-aşteptam, se adunase
în chipul rău, aproape-n vis.

Şi tâmpla începu să-mi bată,
şi-am vrut uşor să te cuprind.
Dar gestul mă trezi deodată,
cu capu-n palme, hohotind.

Şi vrând să-mi potolesc bătaia,
pe piept o mână-am apăsat…
Dar pieptu-i gol, ca şi odaia
în care tu te-ai destrămat.

Două păsări

Toamna
totul cade către pământ:
frunzele,
privirile,
ceaţa.
Dimineţile aş vrea să zbor.

Căutăm

AGENT DE PUBLICITATE

Persoană dornică să procure reclame pentru publicaţie în limba română

Bine remunerat

☎ **03-5227269**

ETC... ETC...

••• La mulţi ani (până la 120!) Ginei Sebastian Alcalay, cu prilejul împlinirii frumoasei vârste de 75 de ani! După o viaţă de redactor şi traducător la "Agerpressul" din Bucureşti, Gina Sebastian Alcalay, venită în Israel, s-a "demascat" ca o scriitoare de talent. Prozatoare capabilă de bune analize psihologice, eseistă incitantă, ea se numără astăzi printre condeiele cele mai bune ale mişcării literare pe româneşte din Israel. Ni s-a spus că lucrează la un roman. Îl aşteptăm cu interes.

••• La mulţi ani (tot până la 120!) şi colaboratorului nostru de la New York, Harry Fosha, cu prilejul împlinirii unei vârste şi mai frumoase: 80 de ani. Umorist pur-sânge, autor cunoscut de scrieri pentru teatrele de revistă din România anilor '50-'70, pentru Radio şi TV, spirit mereu inventiv, Fosha s-a remarcat, între altele, prin ideea, totalmente năzdrăvană, de a transmite, demult, demult… cuvinte încrucişate la Radio Bucureşti. O idee despre care microbiştii Rebusului vorbesc şi azi. Cititorii lui "Minimum" l-au întâlnit, ani şi ani de zile, în paginile revistei, la rubrica "E o lume", cu cronici new-yorkeze. Fosha (care locuieşte la doi paşi de Turnurile Gemene din Manhattan) şi-a luat o mică pauză, dar noi îl aşteptăm cu aceeaşi plăcere ca întotdeauna.

••• Restaurantul "Mămăliga" (evident românesc) din Tel Aviv a fost mistuit de-un incendiu. Unii vorbesc de o neglijenţă: cuptor, aragaz, grătar cu cărbuni, bref, bucătăria. Alţii însă pomenesc de-un foc pus la cale de concurenţi. Ne-ar mira, în lumea *alialei* (inclusiv a restaurantelor cu mititei şi ciorbă de burtă) n-am auzit de asemenea cazuri. Spre deosebire de marocanii şi alţii aşijderea de pe la noi, românii s-au dovedit blajini în materie: nici cuţite-nfipte în spatele rivalului cu fleici, nici maşina "Mitsubishi" aruncată-n aer. Dar, mai ştii, poate s-a schimbat ceva în sufletul şi viscerele oamenilor din *trib.* Cine spunea că mămăliga nu explodează? Iată că (dacă e să dăm crezare zvonurilor) ea explodează atunci când se prezintă sub formă de restaurant.

••• Bună, bună şi încă o dată bună hotărârea Asociaţiei Scriitorilor de a acorda premiul "Sion" pe anul 2001 scriitorilor Alexandru Sever, din Beer Sheva, şi Marius Mircu, din Bat Yam. Aflând aceasta, aproape că nu-ţi vine să crezi că aceste două condeie mult cunoscute nu dobândiseră încă această distincţie. Un singur lucru nu înţelegem: în comunicatul dat cu ocazia hotărârii se arată că în vreme ce Sever a luat premiul "Sion", Marius Mircu va primi premiul special "Sion". Care să fie deosebirea dintre unul şi celălalt, nu ne este limpede. Dar nu contează, sănătate să fie, vorba lui Theodor Mazilu.

••• O informaţie pentru cititorii care colecţionează mărturii despre ura de sine, mentalitatea *kapo* şi lichelismele pestilenţiale de care *tribul* nostru n-a dus lipsă niciodată. Textul de mai jos reprezintă un fragment dintr-o convorbire cu ziaristul Sorin Cunea, apărută în "Realitatea Evreiască", din Bucureşti:

«– În redacţia "Europei Libere" aţi simţit cumva manifestări de antisemitism, eventual de la unii redactori cu vederi politice mai de dreapta?

– În general nu, nu pe faţă. Conducerea americană era foarte sensibilă la aşa ceva. Dar, altfel, antisemitismul era ca în ţară.

– Adică un jidan e un evreu care tocmai a ieşit pe uşă…

– Exact. De pildă, eu eram în birou cu Tiberiu Stoian, care era creştin practicant, dar nu antisemit. Odată a intrat în biroul nostru venind din alt birou al redacţiei, şi mi-a spus: "Mă, ăştia sunt nebuni, vorbesc aici cu "jidan". Spre stupoarea mea, am auzit-o odată pe Violeta Filderman, care semna Ioana Făgărăşanu, spunând, probabil ca să fie pe placul unor colegi: "De când au venit jidănaşii ăştia de Cunea, Bănuş şi Nicolae Munteanu…!"»

Prezenţe, prezenţe...

■ Alain Suied iscăleşte în lunarul "L'Arche" din Paris un articol intitulat "Paul Celan şi Amemoria Occidentală". Amemoria, un termen prin care autorul înţelege refuzul Apusului de a-şi *aminti* (căci nu ne convine, nu-i aşa?) de cele petrecute în timpul Holocaustului; o Amemorie care l-a exasperat pe poet, luându-i minţile şi făcându-l să se arunce în apele Senei.

■ Geo Şerban vorbeşte pe larg în săptămânalul "Observator cultural" din Bucureşti despre recenta expoziţie Marcel Iancu, organizată la galeriile anticariatului "Zerfass şi Linke", din Berlin.

■ Criticul român Ion Cristofor îşi continuă neabătut, în publicaţia

"Curierul, din Cluj, ciclul său de articole consacrate scriitorilor şi memorialiştilor de limbă română de la noi. Printre textele cele mai noi în materie, microportrete dedicate Monicăi Brătulescu, lui H. Bar Shalom, Shlomo Leibovici-Laiş, dr. Zissu Lebel.

■ Ruth Ben Zwi, cunoscuta cronicară muzicală de la "Maariv" şi din presa de limbă română, semnează în lunarul parizian "L'Arche" un articol intitulat "Muzica în Israel în timpul Intifadei"; de unde se vede că în Israel muzele nu tac nici la vreme de război.

••• Agenţia ISROpress, din Haifa, condusă de Uly Vălureanu, transmite, transmite, transmite:

■ De curând s-a deschis la Houston, Statele Unite, prima expoziţie a artistului plastic Victor Brauner organizată în afara Europei, anunţă ziarul "Houston Chronicle". Expoziţia, găzduită de galeria "Menil Collection", reuneşte 60 din lucrările artistului, născut în România în 1903. Brauner – pictor şi sculptor – a studiat la Şcoala de Arte din Bucureşti şi în 1930 a plecat în Franţa, unde a făcut carieră. O parte din lucrări au fost aduse de la Centrul Georges Pompidou de la Paris, posesor al celei mai largi colecţii Brauner. Artistul a murit în 1966. Multe din lucrările sale au ajuns în posesia colecţionarilor John şi Dominique de Menil.

■ O dublă expoziţie, "Commedia dell'Arte" (păpuşi realizate de Miri Leibovici, născută la Iaşi, şi soţul ei, Eduard Sruster, originar din Riga) şi "Carnaval la Veneţia" (fotografii artistice realizate de Liora Egger-Dreyfuss, ai cărei bunică şi străbunici s-au născut la Cernăuţi), a fost deschisă recent la Muzeul de artă al kibutzului Hazorea din nordul ţării.

■ O corespondenţă de la Felicia Antip, din Bucureşti, vorbeşte mai pe îndelete despre dr. Seli Sfartz, a cărei premiere de către Academia Română am anunţat-o în numărul trecut.

«Dr. Seli Sfartz a fost distinsă cu Premiul Ştefan Nicolau al Academiei Române pentru importantele ei studii referitoare la infecţia cu virusul HIV. În ultimii 12 ani, ea a desfăşurat la Iaşi o activitate susţinută pentru îngrijirea copiilor bolnavi de SIDA şi a obţinut rezultate remarcabile în domeniul depistării precoce a infecţiei cu HIV şi a infecţiilor asociate (în special a infecţiei cu bacilul Koch).

Dr. Seli Sfartz este una dintre personalităţile valoroase ignorate de comunitatea din care fac parte. Meritele ei, recunoscute într-un târziu de Academia Română, se bucură, în schimb, de preţuire în Israel, unde a fost invitată în repetate rânduri să-şi continue cercetările în cadrul prestigiosului Centru Soroka de cercetări în domeniul bolilor infecţioase al Universităţii Ben Gurion din Neghev.

În 1990, în viaţa de fiecare zi şi în orientarea profesională a doctoriţei Seli Sfartz s-a produs o cotitură radicală. A aflat îngrozită, înainte de noi ceilalţi, că moartea, o moarte cumplită şi ineluctabilă numită SIDA, a pătruns pe nesimţite şi se propagă fără ca cineva sau ceva să i se împotrivească în aşezămintele mizere în care copiii părăsiţi de părinţi vegetau şi se chinuiau departe de ochii lumii fără ca soarta lor să preocupe pe cineva. Laboratorul de microbiologie creat de ea pe lângă

Cu privire la denumirea "Transnistria"

În "Minimum" de la 1 noiembrie 2001 se aminteşte că domnul Iosef Govrin, în cartea recentă "Transnistria şi Holocaustul în istoriografia românească", arată că "numele de Transnistria a fost dat regiunii dintre Nistru şi Bug, după capturarea ei, în iulie 1941".

Am mai găsit, în presă şi în unele cărţi, asemenea afirmaţie. Dora Litani, în documentata ei carte "Transnistria", afirmă şi ea că "Transnistria a însemnat o denumire nouă, creată ad-hoc" în timpul celui de-al doilea război mondial.

Aflându-mă, cu mai mulţi ani în urmă, la Biblioteca Academiei Române, şi cercetând colecţia ziarului "Dimineaţa", am găsit, în câteva numere din anul 1938 (puţin înainte de a fi suprimat), o serie de articole cu titlul mare, pe întreaga pagină, "Transnistria". Era evocat un capitol din istoria Ucrainei (din care făcea parte şi Transnistria) şi se arăta că Gheorghe Doja, în mai multe rânduri domn al Moldovei şi al Munteniei, a fost numit de turci (care dispuneau atunci de ţinuturile româneşti) şi hatman al Ucrainei (1681). Deci şi stăpânitor al acelui ţinut dintre Nistru şi Bug, denumit (nu ştiu dacă încă de pe atunci) Transnistria. Erau articole normative, realizate de Ministerul Propagandei, spre a dovedi dreptul României asupra ţinutului respectiv, pe care, după doi ani, îl va cuceri. Aceleaşi articole au apărut şi în alte ziare ("Universul", "Curentul"…) spre a pregăti publicul pentru ce avea să urmeze.

Prin urmare, denumirea de "Transnistria" nu a fost creată de al doilea război mondial. Doar "faima" îi datează de la sinistrul război…

Marius Mircu

Leagănul de copii din Iaşi a fost primul care a pus diagnosticul de infecţie HIV în acest oraş. O serie de universitari ieşeni au protestat revoltaţi: "Nu există, nu se poate să existe SIDA în România!". Lupta cu acest reflex de salvare a aparenţelor şi de ţinere sub obroc a realităţilor considerate "ruşinoase" pe vremea comunismului a fost (şi, oricât ar părea de neverosimil, continuă să fie) neînchipuit de dificilă.

Pentru a avea certitudinea diagnosticelor serologice stabilite de ea însăşi, între 1991 şi 1995 venea o dată sau de două ori pe lună la Bucureşti cu trenul, pe cont propriu, transportând eprubetele cu ser infectat în servietă. A urmărit în mod continuu, în colectivităţi însumând 800 de copii instituţionalizaţi, dinamica infecţiilor oportuniste bacteriene, virale, fungice şi parazitare care determină practic evoluţia infecţiei cu HIV. După ani de muncă intensă pentru stabilirea statusului imun al celor 50 de copii infectaţi cu HIV, dr. Seli Sfartz şi tânărul ei colaborator dr. Florin Zugun-Eloaie, medic imunolog, au realizat pentru prima oară în ţară studiul imunofenotipic al infecţiei HIV.

Depistarea cazurilor de ftizie şi tratamentele specifice aplicate bolnavilor suprainfectaţi cu bacilul Koch a avut ca rezultat prelungirea vieţii multor copii. În 1995, însă, dr. Seli Sfartz a fost obligată să iasă la pensie, iar conducerea Leagănului nu i-a mai permis să se ocupe de copii nici măcar în mod benevol. A obţinut însă aprobarea de a organiza o secţie specială pentru copiii bolnavi de SIDA sau infectaţi cu HIV. Aşa a luat naştere Casa Gulliver, în care micuţii bolnavi erau îngrijiţi în mod corespunzător de un medic pediatru, de psihologi şi educatori. În 1997, dr. Seli Sfartz avea să înfiinţeze şi Fundaţia Anti-SIDA Grigore Teodorovici, care acorda sprijin moral şi psihologic bolnavilor şi familiilor lor.

A fost însă îndepărtată de la conducerea Casei Gulliver, noul director interzicându-i până şi accesul în aşezământul creat de ea şi străduindu-se să evacueze Fundaţia Anti-SIDA Grigore Teodorovici. Instituţia-model în care, graţie ajutoarelor obţinute de dr. Seli Sfartz din ţară şi străinătate, copiii erau trataţi după metodele cele mai moderne şi erau bine hrăniţi şi îngrijiţi (şcoală proprie, vacanţe la mare şi la munte), a decăzut în ultimii ani. Întâmplarea a făcut ca scandalul final (declanşat de înfometarea şi maltratarea de către personal a copiilor bolnavi de SIDA) să izbucnească în

Michael Abramovici la Tel Aviv

Cariera pianistului Michael Abramovici (31) se află în plină ascensiune; după numeroase turnee în Africa de Sud, Olanda, Franţa, Spania, România, stabilit de patru ani la Berlin, Michael Abramovici îşi împarte timpul între concerte şi recitaluri, fiind adesea solicitat de compozitori contemporani spre a interpreta lucrări în primă audiţie absolută. Numele său se leagă de recenta prezentare a unei piese deosebit de interesante, piesă concepută pentru pian şi computer de către compozitorul francez Pierre Charvet, la Paris.

Michael Abramovici s-a născut în România; în 1984, împreună cu familia, a emigrat în Israel. A studiat la Academia de Muzică din Tel Aviv sub îndrumarea profesorului Viktor Derevianko, iar mai târziu, la New York, cu Nina Svetlanova. Repertoriul său cuprinde, alături de numeroase concerte pentru pian şi orchestră, programe variate de muzică de cameră şi lucrări destinate recitalurilor solo. Critici elogioase consemnează prezenţa muzicianului pe podiumurile Europei: "Darmstädter Echo", de pildă, consideră că tânărul pianist este un "artist sensibil, a cărui expresivitate lirică îi parafează personalitatea, iar "HNA-Kassel" conchide că Michael Abramovici este "un strălucit interpret al lucrărilor lui Bach şi Chopin".

Data de 5 ianuarie 2002 a însemnat pentru iubitorii muzicii de cameră o (re)întâlnire cu pianistul Michael Abramovici. Sala Conservatorului de Muzică din Tel Aviv s-a dovedit neîncăpătoare, numerosul public prezent la recitalul pianistului, în compania violoncelistului Amit Peled, ţinând să infirme aserţiunea potrivit căreia muzica de cameră a încetat să mai atragă melomani. Programul recitalului, ofrandă creaţiei lui Bach şi Brahms, a cuprins lucrări pentru pian, respectiv pentru violoncel solo, dar şi două sonate în care cele două instrumente se îngemănează în sincronizarea exprimării emoţional-afective.

Sofia Gelman

perioada imediat premergătoare încununării operei inimoasei doctoriţe prin Premiul Ştefan Nicolau. În urma sesizării posturilor de televiziune şi a ziarelor, directorul şi acoliţii săi au fost destituiţi.

Din păcate, însă, acolada Academiei vine, aşa cum se întâmplă de prea multe ori, cu întârziere, după ce o realizare-unicat a fost distrusă din indolenţă şi rea voinţă, după ce un specialist de prim rang a fost îndepărtat din laboratorul lui şi după ce dr. Seli Sfartz a rămas pentru totdeauna cu gustul amar al indiferenţei şi ingratitudinii semenilor ei.»

■ De obicei, Uly Vălureanu se comportă ca un fel de agenţie de presă, dornic să transmită ştiri exacte şi evitând excesul de comentarii sau spiritul polemic. Din când în când, însă, omul cu computerul se enervează şi, sub titlul "Însemnări", introduce în buletinul redactat de el câte ceva cu sare şi piper. Exemplu: textul intitulat "Alegeri la Federaţia de şah a Statelor Unite".

«În urmă cu mulţi ani, când publicam almanahul "Planeta Şah", am primit un timp revista "Chess Life", editată de federaţia americană de specialitate. Într-unul din numere s-a anunţat că se împlinesc patru ani de la ultimele alegeri pentru conducerea federaţiei şi că se vor organiza, după câteva luni, noi alegeri, cei interesaţi să candideze fiind invitaţi să-şi prezinte candidatura.

În numărul următor al revistei şi-a prezentat candidatura preşedintele al cărui mandat se încheia. El enumera realizările sale: creşterea cu câteva mii a numărului de membri (la peste 20.000), creşterea veniturilor din cotizaţii, abonamente suplimentare la "Chess Life", vânzarea unor produse cu caracter şahist, mărirea numărului de jucători cu titluri internaţionale etc. Pe baza acestor realizări, el cerea membrilor federaţiei să-l voteze.

În luna următoare, revista a publicat articolul altui candidat, care lăuda realizările preşedintelui în funcţie dar aprecia că erau prea mici pe fondul puternicului impuls dat mişcării şahiste americane de fostul campion mondial Bobby Fischer. El arăta că se poate face mult mai mult pentru a atrage noi membri, a obţine noi fonduri şi a lansa mai mulţi tineri talentaţi în cursa pentru titlurile mondiale – şi sugera câteva acţiuni concrete. Îşi anunţa în mod oficial candidatura şi cerea alegătorilor să-l prefere. Nu am mai primit numerele următoare ale publicaţiei şi nu ştiu cine a câştigat alegerile.

Mi-am amintit recent de acest episod citind unele afirmaţii că la recentul congres din noiembrie 2001 al HOR ar fi avut loc alegeri. Asemenea afirmaţii nu reflectă realitatea.

Care este de fapt situaţia actualei conduceri HOR? În ianuarie 2001, o şedinţă a comitetului de conducere a abordat o problemă care nu era inclusă pe ordinea de zi: schimbarea preşedintelui. Cei prezenţi la şedinţă au decis să-l scoată din funcţia de preşedinte pe dl. Menahem Ariav şi să-l pună în locul

Fratele meu Dan şi Niuma Goldenberg

Îmi amintesc de parcă a fost ieri acea dimineaţă însorită de septembrie 1947 când, între ore, în curtea Politehnicii Polizu din Bucureşti, s-a apropiat de mine un tânăr care m-a întrebat dacă sunt sora lui Dan. Era Niuma Goldenberg.

La răspunsul meu afirmativ mi-a înmânat o scrisoare, o ultimă amintire de la fratele meu, scrisă în închisoarea Jilava şi datată 15 martie 1942; deci trei zile înainte ca cei doi tineri, Dan Mihailovici şi Ghersin Meirovici, să fie executaţi. Scrisoarea şi tot dosarul întocmit de soţul meu, avocatul Alexandru Garcia, se găsesc la Yad Vashem.

Pe lângă alţii, atât de mulţi, au fost sacrificaţi de Antonescu doi adolescenţi. Dan ar fi putut deveni un mare fizician iar Ghersin, cu toată opreliştea infamului "numerus clausus", era student la medicină.

Corpurile lor, care au fost cumpărate de la Morgă, arătau bestialitatea slujbaşilor de la Jilava.

"Mor – scria Dan – *cu regretul că vă las, că nu voi apuca ziua când aş fi putut să vă fiu de folos, ziua în care aş fi putut să-mi realizez idealurile ştiinţifice. Speranţă şi curaj, căci societatea viitoare va fi cu totul alta".*

În acest martie se vor împlini 60 de ani, 60 de candele aprinse în amintirea fratelui meu. Da, 60 de ani de durere.

Nu am uitat nici figura acelui tânăr cu ochii plini de bunătate care a fost Niuma şi care, în acel moment atât de greu al întâlnirii mele cu el, a ştiut să-mi şoptească cuvinte calde de încurajare.

E. Garcia, Holon

său pe dl. Zeev Schwartz, vicepreședinte. Liderului destituit i s-a propus să devină președinte de onoare. Dl. Ariav a refuzat însă oferta și a părăsit ședința. Ulterior, el a declarat că destituirea sa a fost ilegală. De precizat că dl. Ariav și colectivul său nu fuseseră aleși în condițiile unor alegeri democratice (precum, de pildă, cele de la federația americană de șah). Înainte cu câțiva ani, când dl. Arthur Israelovici z.l. și-a dat demisia din funcția de președinte al HOR, el a fost înlocuit cu dl. Ariav (în ședința respectivă cineva l-a propus ca înlocuitor și, prin ridicare de mâini, propunerea a fost acceptată în unanimitate; nu a existat nici un contracandidat). Nici dl. Israelovici nu ajunsese lider al organizației în urma unor alegeri la care să fi existat și un contracandidat.

Întrucât conducerii HOR i s-a reproșat de ani de zile că nu organizează un congres promis încă din 1996, noua conducere HOR a informat în a doua jumătate a anului trecut că va organiza congresul la 22 noiembrie 2001. Dar, în ziua respectivă, participanții au aflat că iau parte numai la... "jumătate de congres", partea a doua urmând să fie organizată... peste un an! Ședința din noiembrie a avut un caracter festiv, demonstrativ, cu ridicări de mâini pentru prelungirea mandatului pe care l-ar avea actuala conducere. La ședință au participat și trei miniștri membri ai Partidului Muncii, care nu știu limba română și care – după unele informații – erau convinși că participă la un congres ce urmează unui proces democratic de alegeri într-o organizație care, li s-ar fi spus, reprezintă patru sute de mii de membri și solicită locuri pe lista de candidați ai partidului în alegerile viitoare pentru Knesset (în realitate, numărul membrilor este mult mai mic, de ordinul câtorva mii; HOR-ul nu a anunțat niciodată, nici în noiembrie, numărul membrilor săi care au făcut cereri de înscriere și sunt plătitori de cotizație). În cadrul congresului nu s-a dat un raport public, normal într-un sistem democratic, al modului cum sunt gospodărite fondurile HOR, inclusiv fondurile primite în cursul anilor de la Sohnut în folosul **întregii** *aliale române și care în mod normal ar fi trebuit să fie împărțite cu alte asociații ale originarilor din România (peste 20).*

În ziarul "Viața noastră", dl. Roni Căciularu – purtătorul de cuvânt al HOR-ului – scrie totuși: "...Zeev Schwartz a fost reales și confirmat ca președinte în unanimitate. Care președinte al HOR a mai fost ales astfel?". Articolul, cu caracter polemic, se încheie astfel: "N. B. Se înțelege – nu vom cultiva polemica și nu vom răspunde la nici o altă provocare. Faptele – iată limbajul nostru!".

Prin urmare, degeaba va mai critica cineva organizația, căci conducerea HOR nu agreează polemicile, consideră criticile drept "provocări" și nu se simtă obligată să răspundă. Stranii concepții în conducerea unei organizații care funcționează, totuși, în sistemul vieții publice democratice din Israel...»

••• A apărut în editura "Hasefer", din București, în traducerea lui Alexandru și a Magdalenei Boiangiu, volumul al doilea din amintirile lui Elie Wiesel. Ca și în volumul I, din care am dat la vremea respectivă câteva fragmente, întâlnim și aici mărturii despre legăturile lui Elie Wiesel, maramureșeanul, cu România de azi.

Fragment (datat 1992):

«O ... călătorie memorabilă, deși de altă natură: invitați de doctorul Moses Rosen, marele rabin al României, comemorăm a cincizecea aniversare a pogromului ucigaș de la Iași. Se pare că guvernul român ține la această vizită. Evident, caută să fie pe placul vizitatorilor străini. Suntem cazați într-una din reședințele oficiale – și luxoase – ale președinției. Aurel (Dragoș) *Munteanu, ambasadorul permanent al României la ONU, ne escortează în toate deplasările noastre. Îi împărtășesc sentimentele mele de jignire față de renașterea antisemitismului, tradițional în țara lui. Două săptămânale de mare tiraj instigă la ură împotriva celor cincisprezece mii de evrei, în cea mai mare parte bătrâni, trăind încă în România, și împotriva tuturor evreilor din lume, acuzați de toate păcatele imaginabile și inimaginabile. Sunt folosite toate clișeele. Între altele, propagandiștii antisemiți scriu, fără să se teamă de ridicol, că scopul Israelului ar fi colonizarea României. Știu că n-are nici un sens, dar România este una dintre țările unde prostia, dacă este suficient de fanatizată, nu a constituit niciodată un obstacol în calea demagogiei politice. Totuși, nu prostia antisemiților mă jenează, cu asta sunt obișnuit, ci pasivitatea celor care nu stopează fenomenul. A celor care nu i se opun, care nu-i gonesc din piața publică, spunându-le: credeți cu adevărat că o persoană cinstită o să creadă minciunile voastre smintite? Care om întreg la minte o să creadă că evreii au amplasat lagăre de concentrare în România pentru a practica acolo genocidul? Totuși, antisemiții o spun și o repetă, nepedepsiți.*

Primit în audiență particulară la președintele Iliescu și la prim-ministrul Petre Roman: ei solicită ajutorul nostru pentru România, în special în materie economică și în mod deosebit, sprijinul nostru la Washington. Le răspund că nu voi face nimic. De ce să încurajez un regim care tolerează ura? Citez minutul de tăcere păstrat în Senat în memoria dictatorului fascist Antonescu, virulenta campanie antisemită a unei anumite prese, declarațiile xenofobe ale unor șovini... "Dar copiii înfometați, obiectează Petre Roman, îi uitați? Chiar dacă adulții sunt vinovați, de ce să-i pe-

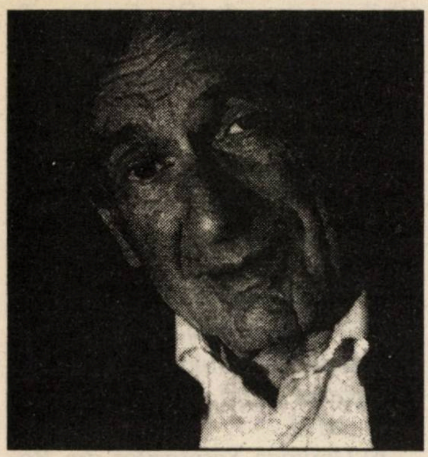

Elie Wiesel

depsim pe ei?". Răspund: "Nu transferați asupra noastră responsabilitatea nefericirii lor, dumneavoastră purtați responsabilitatea! Faceți să tacă ura în țara dumneavoastră și lumea întreagă va veni în ajutorul lor și al vostru".

Totuși, mi s-a părut că președintele Iliescu este sincer. El a ordonat să fie traduși în fața justiției redactorii și editorialiștii săptămânalelor antisemite. De asemeni, m-a invitat să-l însoțesc la Sighet ca să-i arăt orașul meu natal, apoi la Rozavlea unde s-a născut el. Rozavlea este un sat pe care-l cunosc după nume, lângă Sighet. Mai târziu, voi citi în presă că guvernul român a decis să transforme casa mea în muzeu. Ce o să se întâmple cu oamenii care locuiau acolo? Le promit că atâta timp cât nu li se va propune o locuință convenabilă, vor rămâne în casa care este mai curând a lor decât a mea.

Împreună cu Elisha (fiul scriitorului, **n. red.**) *și cu vărul său Steve, l-am revăzut pe președintele Iliescu la sfârșitul lui iunie 1995. Situația nu se schimbase. Ziarele antisemite continuă să-și răspândească otrava. Antonescu este tot mai popular. Încerc să-l fac pe Iliescu să înțeleagă că este de datoria lui să se opună viguros și public, este important pentru renumele țării sale; ține de onoarea ei. Dar președintelui român îi este teamă să-i contrazică pe concetățenii săi; sunt prea mulți cei ce văd în Antonescu pe combatantul antisovietic. Îi spun: Hitler era și el antisovietic. Iliescu promite că va găsi o ocazie să se exprime. Și de a spune tot răul ce-l crede despre mareșal, aliatul lui Hitler din timpul războiului.*

Va găsi el forța să aibă mai multă încredere în el însuși? I-o doresc, deoarece eu am încredere în el.»

••• Una bună a lui Schechter, la rubrica sa "1 minut", din "Ultima oră": "Zilele de grevă de la Bituah Leumi ne amintesc exact de zilele când se lucra la Bituah Leumi".

••• Și fiindcă veni vorba de "Ultima oră", să redăm aici un scurt articol, care a produs surprindere în alia, fiind discutat – cei drept, mai în șoaptă – la toate telefoanele din livinguri. Articolul se cheamă "Cameleonită" și este nesemnat:

«Conducătorii francezi au trimis un protest oficial Israelului, ca reacție la ofensa gravă adusă de rabinul Melchior, care a spus că Franța

Siliți de talibani să poarte barbă, afganii din Kabul s-au repezit, după eliberarea orașului, la bărbier, să scape de nedorita podoabă.

O.K. Să fie sănătoși. Ceea ce rămâne de văzut este dacă, de pe urma experienței încercate cu mistagogii islamici, afganii vor fi învățat ceva, și anume să nu mai îngăduie nici unui molah, cu predici de Jihad, prin moschei, să le pună bărbi politico-ideologice.

Și un cuvânt pentru occidentalii care au sărit în sus de bucurie văzând fotografii precum cea de față. Se pare că anti-talibanii din Liga de Nord nu sunt chiar elvețieni în materie de democrație, umanism și drepturile omului. Nu mi-e rușine nici cu ei. Așa cum a declarat revistei "Newsweek" o activistă din Afganistan pentru drepturile femeilor, aflată în exil la New York, *"singura deosebire între cei din Liga de Nord și talibani este barba"*.

Să sperăm că politicienii occidentali de azi se vor arăta mai deștepți à propos de realitățile din Afganistan, decât înaintașii lor din anii '90 și că au mintea brici.

este cea mai antisemită țară occidentală. Declarația președintelui Chirac privitoare la anti-antisemitism este contrazisă de inscripțiile injurioase, de incendierea de școli evreiești și sinagogi, de justificările aduse populației musulmane, care se identifică, prin tradiție, cu poziția palestinienilor și aspiră la distrugerea statului evreilor.

Ambasadorul Israelului în Franța, un reputat cercetător istoric și scriitor, profesorul Eli Barnavi, a avertizat însă că acuzațiile israeliene ar putea prejudicia relațiile dintre cele două țări.

E mai mult decât bizar și foarte trist că unii israelieni își schimbă optica în momentul în care trăiesc într-o altă țară; până într-atât încât încep să prezinte simptomele unei boli. Ceea ce i se întâmplă astăzi profesorului Barnavi i s-a întâmplat fostului ambasador israelian la București, predecesorului și ante-predecesorului său în funcție și pare-se actualului ambasador.

De la Tel Aviv sau Ierusalim semnele cameleonitei se văd la fel de clar ca de la Paris sau București.»

••• Cititorii noștri își mai aduc aminte desigur de ciudata vizită pe care cunoscutul prozator român Eugen Uricaru, președintele Uniunii Scriitorilor din România, a făcut-o nu de mult în Israel. Omul s-a întâlnit, așa cum era firesc, cu fel de fel de confrați, dar – din pricini greu de înțeles și astăzi – nu s-a văzut cu conducerea Asociației Scriitorilor de la noi. De-aici, nenumărate vorbe și murmure cărora le-am dat glas la rubrica "Se zvonește că...". Aflând de acestea, d. Eugen Uricaru a trimis lui Al. Mirodan, directorul revistei "Minimum", o scrisoare încercând să lămurească lucrurile și să stingă flăcările.

Extrase:

«Domnule Director,

Uimit și amuzat de "zvonul", semnalat de prestigioasa dvs. revistă, conform căruia ar exista o criză în relațiile dintre Uniunea Scriitorilor din România și Asociația Scriitorilor de limbă română din Israel iar "o atitudine cu totul surprinzătoare a lui Uricaru constituie subiectul nr. 1 de discuție în culisele micii noastre obști scriitoricești", după un moment de ezitare m-am hotărât să vă transmit următoarele rânduri:

a) Uniunea Scriitorilor din România are relații excelente de colaborare cu Asociația Scriitorilor de limbă română din Israel și le va avea în continuare câtă vreme cele două organizații vor exista. Nici obiectiv și nici subiectiv nu există nici un motiv și nici un mod prin care aceste relații să se deterioreze. Dimpotrivă.

b) Uniunea Scriitorilor din România dorește să dezvolte relațiile sale și cu alte organizații de scriitori din Statul Israel, îndeosebi cu Asociația Scriitorilor Ebraici, asociație cu care s-a semnat deja un acord de colaborare. Este în folosul tuturor, români sau israelieni, să colaborăm, să ne cunoaștem, să consolidăm prietenia și încrederea reciprocă.

c) Vizita pe care am făcut-o în frumoasa și extraordinar de interesanta dvs. țară nu privea, în nici un fel, relațiile dintre cele două organizații. Ea a avut loc în cu totul alt context și așa cum este știut nu e frumos și nici plăcut să dai buzna ca musafir nepoftit.»

ZISE...

“Răul cel mare s-a născut de la femei, de la femeile ce infectează mințile unor bărbați... Vraja mefistofelică a acestor femei își va pune amprenta pe soarta țării”.

(Mădălin Voicu – fiul violonistului Ion Voicu – deputat PSD și conducător al Partidului Rromilor din România; București 2002)

... ȘI-N ADÂNC SE SCUFUNDĂ

(CU ACCENTUL PE Ă)

Sex

Politică-politică, dolarul-dolar, dar în viață mai există și altceva. Dorind să ne atragă atenția asupra acestui fapt (și să ne-o distragă de la altele), d. Julius Baril, din Statele Unite, ne trimite prin E-Mail câteva vorbe despre sex rostite mai nou în Statele Unite:

“Cred că sexul este unul din cele mai frumoase, naturale lucruri pe care le poți cumpăra cu bani” *(Tom Clancy, romancier).*

❖

“A face sex este ca și cum ai juca bridge. Dacă nu ai un partener bun, atunci e de preferat să ai o mână bună” *(Woody Allen, cineast).*

❖

“Există o seamă de instrumente mecanice care sporesc apetitul sexual, mai ales la femei. Cel mai eficient dintre acestea este Mercede Benz 500 SL” *(Lynn Lavner, scriitor).*

❖

“Sexul este unul din cele zece motive pentru care aș dori să existe reincarnarea. Celelalte opt nu contează” *(George Burns, actor).*

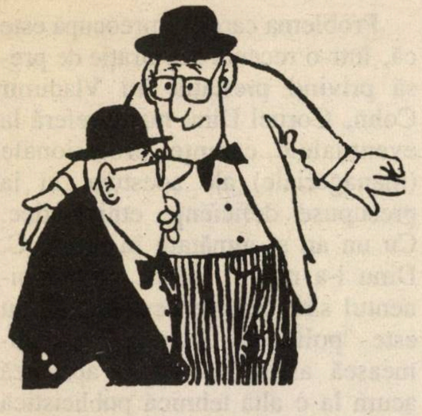

SE ZVONEŞTE CĂ...

...comerciantul israelian de armament, Shimon Naor – care a fost condamnat pentru contrabandă luna trecută de Tribunalul Bucureşti la şapte ani de închisoare şi care, aşa cum se ştie, se află în Israel, va face obiectul unei cereri de extrădare din partea autorităţilor române.

Iniţiaţii afirmă că Naor – care ar fi declarat: mai bine îmi trag un glonte în cap decât să fac închisoare în România – este dispus la orice sacrificii materiale pentru a angaja avocaţi care să împiedice aprobarea cererii de extrădare.

...numita Doina Stănescu, contabilă, stabilită de 30 de ani în SUA, a fraudat cu 100.000 de dolari sinagoga din Redondo Beach (California) pentru a avea bani pe care să-i joace la Las Vegas.

...un grup de personalităţi din alia pregătesc infiinţarea unei organizaţii independente şi apolitice care să îndeplinească funcţiile pe care HOR-ul, compromis grav în anii din urmă, nu s-a dovedit capabil a le îndeplini; în plus, noua organizaţie şi-a propus să atragă în rândurile ei intelectualitatea evreo-română din Israel cu care, precum se ştie, HOR-ul nu face casă bună. Acest zvon circulă cu insistenţă, cu atât mai mult cu cât el a fost lansat de av. I. Artzi, un om cunoscut prin seriozitatea şi rigoarea sa morală.

...numitul Paul Brener (n. 1926, Focşani), stabilit în anii '60 în Italia, este căutat de poliţia română fiind învinuit de a reprezenta la Bucureşti interesele cunoscutei organizaţii mafiote "Cosa Nostra" din Sicilia.

...însemnarea noastră din numărul trecut, privind încurcătura à la "Scrisoarea pierdută" provocată de faptul că poetul Sh. Carmel a trimis din greşeală la "Ultima Oră" un fax adresat rivalului "Viaţa Noastră", a fost citită cu interes nu numai în Israel, ci şi la Bucureşti. Ba chiar a dat idei unor oameni de teatru. Pornind de la textul nostru de la "Se zvoneşte că", un scriitor din ţara de origine pregăteşte o scurtă comedie într-un act, intitulată "Fax pierdut la Tel Aviv", comedie ce ar urma să fie interpretată la televiziune de actorii Gh. Dinică (în rolul lui I. Schechter de la "Ultima Oră", persoana care a primit faxul) şi Marin Moraru (în rolul lui Sh. Carmel).

●

Trecând la o "fază superioară" a războiului anti-israelian, OEP-ul a trimis o rachetă Kassam în kibuţul Saad, provocând o explozie puternică.

Gata, domnu' Sharon.

Saadunat destul pentru ca să dai mână liberă Zahalului să întoarcă foaia.

Pesah la
Hotelul "Palace"
Natania

Lângă malul mării şi promenadă,
nu departe de centrul oraşului.
Seder splendid, atmosferă festivă,
programe distractive.

● 8 nopţi – 2500 shkalim de persoană.

Pentru comenzi:

Hotel "PALACE" – NATANIA
Str. Gad Mahnes 33 – Tel. 09/862-0222

Sport

Zigu Ornea a murit.

Dar îndrăzneala lui într-ale antifascismului de astăzi, lupta lui (da, lupta), săptămână de săptămână, în coloanele revistelor de cultură, împotriva şovinismului şi antisemitismului, nu au pierit defel: ele au fost preluate, – ca o ştafetă căzută din mâinile unui atlet prăbuşit pe pista de alergări – de Andrei Oişteanu. Sociolog cunoscut, autorul unei cărţi de răsunet privind "Imaginea evreului", Oişteanu a publicat nu de mult articolul de mai jos în revista "22" (articol preluat de noi din "Lumea liberă", din New York).

Articolul este intitulat "Din nou despre xenofobie pe stadioane" şi are ca subtitlu "Peştele de la Căpitan se împute".

«Cu câţiva ani în urmă am publicat în paginile acestei reviste ("22", Bucureşti) un studiu intitulat "Violenţă şi xenofobie în sport". Încercam atunci să atrag atenţia asupra unui fenomen social de masă extrem de periculos şi anume modul agresiv, rasist şi xenofob în care se manifestă o bună parte dintre suporterii de pe stadioanele româneşti. Felul în care sunt organizate galeriile echipelor (mai ales de fotbal), numele acestor găşti ("Armata Ultra", "Nuova Guardia", "Legione Granata" etc.), relaţiile stabilite cu Mişcarea neo-legionară, salutul de tip nazist folosit de fani, sloganurile (de tip "Noi facem legea!") şi cântecele lor (de tip "Scoateţi cuţite, scoateţi topoare/ Să facem crimă în Ştefan cel Mare!"), cultul conducătorului galeriei, textele şovine şi imaginile violente care se regăsesc pe site-urile lor de pe Internet (câteodată, site-uri oficiale ale cluburilor), însemnele afişate (capul de mort, sau crucea înscrisă în cerc, care sugerează svastica şi care este şi simbolul organizaţiei "Noua Dreaptă"), bătăile organizate cu galeriile echipelor adverse sau cu poliţia, toate ne prezintă grupări fascistoide para-militare. O masă de manevră ideală pentru lideri politici xenofobi şi populişti, care promovează o societate închisă, intolerantă şi totalitară.

Textul din "22" a trezit atunci ceva interes, fiind comentat de câteva reviste şi emisiuni TV, ba chiar fiind preluat în totalitate (fapt inedit) de o publicaţie sportivă, "Fotbal Plus". Dar, cu oameni de fotbal ca Dumitru Dragomir (parlamentar PRM şi director al unei reviste ultraşovine "Atac la persoană", în care se deplângea, în septembrie 1998, "penuria de sârmă ghimpată şi de gaz Cyclon-B" pentru a face "săpun" din "ovreiaşii care hălăduie prin Bucureşti") sau ca Ioan Becali (care a declarat în 1999, pe postul "Tele 7abc", că subvenţionează "Mişcarea (neo)legionară" şi pe "(neo)Căpitanul ei", fiind convins că "Legiunea" va veni curând la putere în România), nu este de mirare că fenomenul prezentat se amplifică, în loc să se restrângă. Recent, un alt lider din fotbalul românesc a făcut o declaraţie publică xenofobă şi instigatoare. Iată despre ce este vorba.

În ultimul timp, la conducerea Clubului de fotbal Dinamo, se poartă o polemică aprinsă între managerul general al clubului, Cornel Dinu, şi vicepreşedintele Consiliului de Administraţie, Vladimir Cohn. Motivul pare a fi faptul că cel din urmă a propus angajarea la Dinamo a doi tehnicieni de fotbal italieni, pentru a muta echipa Dinamo "din fotbalul cooperatist (= corupt) spre fotbalul adevărat" (după cum declara V. Cohn) sau pentru a-l marginaliza pe Cornel Dinu, actualul manager general al echipei (după cum declara C. Dinu însuşi). Mărturisesc de la bun început că nu ştiu cine are dreptate.

Problema care mă preocupă este că, într-o recentă declaraţie de presă privind prestaţia lui Vladimir Cohn, Cornel Dinu nu se referă la eventualele carenţe profesionale (manageriale) ale acestuia, ci la presupuse deficienţe etnico-etice. Cu un an şi jumătate în urmă, C. Dinu l-a numit "jidan" pe preopinentul său. Sfătuit pesemne că nu este "politically correct" să-l numească astfel, C. Dinu apelează acum la o altă tehnică publicistică ieftină, învăţată probabil pe la curtea unor C. V. Tudor, Ilie Neacşu, Dumitru Dragomir sau a altora asemenea. De data aceasta, nici măcar etnonimul "evreu" nu-l foloseşte, ci apelează la o serie uzată de termeni, chipurile, codificaţi, practicând un soi de etno-psihologie de cafenea. El îi pune adversarului său în cârcă mai multe "stereotipuri etnice", binecunoscute clişee negative referitoare la evrei ("comunist", "agent al sovieticilor", "străin de neam", "rătăcitor", "arogant", "fără nimic sfânt", "făcător de bani", "deştept, dar viclean", "profitor", "speculant al prostiei românilor" etc.). Cu cuvintele lui C. Dinu, V. Cohn este "un individ adus de tatăl său în condamnata Românie o dată cu tancurile sovietice", un "venetic" căruia "i se permite să dicteze", un "profitor" care "nu este un investitor sau un *ceva* propriu societăţii noastre" şi care "a câştigat foarte mulţi bani în ţara noastră, profitând de prostia neamului românesc". "Nenorocirea şi pericolul sunt – continuă C. Dinu – că astfel de specimene fără nimic sfânt au audienţă, impun şi îşi etalează tupeul obraznic şi rătăcitor (sic!), rămas instinctual de la migraţia lor pe aceste meleaguri" etc. În finalul declaraţiei de presă, tonul "procurorului" devine brusc ameninţător şi inflamat: "Suntem, într-adevăr, un popor blând şi primitor, dar de acum încolo promitem să fim mai atenţi, şi noi, şi zecile de mii de «câini roşii» (...), din care nu trebuie să muşte după bunul plac strigoii lumii".

În textul emanat de C. Dinu, după folosirea mai multor clişee referitoare la evrei, urmează unul referitor la români: "un popor blând şi primitor". Dar "proverbiala toleranţă românească" este văzută de managerul Dinu ca un viciu, nu ca o virtute. Anume datorită acestei toleranţe ar fi fost năpădiţi românii de diverşi "venetici" şi "rătăcitori", care au "migrat pe aceste meleaguri". Există, de asemenea, o diferenţă notabilă între modul cum percep românii "ospitalitatea" şi "toleranţa". Evident, dacă toleranţa este percepută ca un viciu, opusul ei devine o virtute. Cornel Dinu şi cei pe care îi reprezintă îşi iau cumva angajamentul să aplice intoleranţa şi să fie mai atenţi cu gestionarea "blândeţii şi ospitalităţii" faţă de "străini", atât ei ("noi"), cât şi fanii echipei ("zecile de mii de «câini roşii»"). Declaraţia lui C. Dinu evidenţiază o mentalitate xenofobă şi instigă la acţiuni xenofobe. Ce ne putem aştepta – ca răspuns la această instigare – de la "câinii roşii", de regulă tineri suporteri debusolaţi, mulţi dintre ei şomeri, veniţi pe stadion din "cartierele-dormitor" pentru a-şi defula frustrările, fani practicând salutul legionaro-nazist cu mâna întinsă şi intonând înfioraţi de emoţie imnul dinamovist "Câine până la moarte", o masă fanatizată, cu spirit gregar, care nu operează cu judecăţi, ci cu prejudecăţi, care nu vorbeşte, ci scandează, care n-are îndoieli, ci o cauză, o masă de oameni uşor de manevrat, gata să susţină o idee simplă şi ritmată (de tipul "Afară, afară/ Cu ungurii din ţară") şi să urmeze (desigur, "până la moarte") un lider de ocazie, fie el şi Cornel Dinu?! Anume pentru orizontul lor de aşteptare a fost confecţionată declaraţia de presă prezentată mai sus.

În 1998, pe stadionul din Ştefan cel Mare, la meciul dintre Dinamo şi Rapid pentru Cupa României la fotbal, suporterii dinamovişti (care colaborează, de regulă, cu conducerea clubului, din care făcea parte şi atunci Cornel Dinu) au desfăşurat o pancartă enormă, în lungime de câteva zeci de metri. Pe pancartă era scrisă o ameninţare la adresa suporterilor rapidişti, consideraţi ţigani: **"Un milion de ciori, o singură soluţie: Antonescu".** Un text cu trimitere directă la lagărele din Transnistria, în care mareşalul Antonescu i-a deportat pe evrei şi pe ţigani în timpul războiului. Pancarta a stat desfăşurată tot timpul meciului, posturile de televiziune prezentând-o de mai multe ori. Poliţia stadionului nu s-a autosesizat şi nimeni nu a fost anchetat, amendat sau arestat. Nici Clubul Dinamo, nici Ministerul de Interne, nici Federaţia Română de Fotbal, nici Liga Profesionistă de Fotbal nu au luat ulterior nici o măsură. Nici de data aceasta nu s-a scandalizat nimeni. Incidentul a trecut pe neobservate de pe prima pagină a massmediei pe ultima, îngropat de alte nenumărate încălcări grave ale civilităţii şi legalităţii. Simptomul indiferenţei crase s-a manifestat din plin. Toată lumea (autorităţi, politicieni, jurnalişti, formatori de opinie, oameni de fotbal etc.) a tăcut, tratând faptul ca pe ceva normal. Preşedintele Clubului Dinamo, Nicolae Badea, a declarat senin presei: "Dinamo nu este implicat (în acest incident); este vorba doar de problemele personale ale lui Dinu şi Cohn". Să nu uităm că C. Dinu nu este un antrenoraş al unei provinciale echipe anonime de divizie secundă, ci ditamai "managerul general" al Clubului Dinamo Bucureşti, echipa campioană a României, cu o cotă (şi deci, vizibilitate) bună pe plan internaţional.

Într-o ţară democrată vest-europeană, după o astfel de declaraţie publică, un manager de fotbal de teapa lui C. Dinu ar fi fost demis de conducerea clubului şi exclus din viaţa sportivă.»

Nou!

A apărut

Noi, copiii străzii Leca

de Iancu Iulius

IULIUS IANCU

NOI, COPIII STRĂZII LECA

Volumul II

Un om, un drum, o epocă

«Sunt încredinţat că acest volum al II-lea al "Copiilor" – cuprinzând şi dezvăluiri noi despre ***stradă,*** *şi amintiri vii din anii israelieni ai doctorului, va fi citit de* ***fanii*** *lui Iancu Iulius cu acelaşi interes ca şi cartea precedentă şi că, la finele lecturii, cu toţii vor spune: Iancu datorează străzii Leca existenţa lui ca om al condeiului, strada Leca îi datorează lui Iulius Iancu existenţa sa.»*

(Al. Mirodan)

«Sper că această carte va produce aceleaşi tresăriri sentimentale şi nostalgice ca şi primul volum, ceea ce mă va stimula să termin al treilea volum al trilogiei într-un viitor apropiat.»

(Dr. Iulius Iancu)

Cartea se poate obţine
la autor:
Reh. Hardof 17, Haifa,
Tel. 04/837-2758

STAN VLAD

Corespondentă din Bucuresti

Un serial de mare succes: Armagedon!

- **Mai mulți generali decât sergenți**
- **Geniu financiar sau escroc?**
- **Băncile, când se duc, unde se duc?**
- **Cu ciomagul pe presă: prea s-a isterizat!**

Într-o corespondență de la începutul anului vă informam că în România s-a declanșat (pentru 2002) lupta contra corupției; în toate sferele, pe toate planurile. Ca un erou legendar, în fruntea luptei s–a... înălțat premierul țării, Adrian Năstase. Scriam în acea corespondență că dacă tot luptă cu corupția și cu corupții, premierul ar trebui să înceapă cu el însuși. Nici n-a trecut o lună și am avut confirmarea că într-adevăr acesta-i adevărul: premierul trebuie să se... trateze mai întâi pe el de catastrofala boală a corupției!

Pentru acei mai puțin avizați să facem o mică incursiune în istoria cea de-acum. La începutul lui 2002 în România s-a lansat un serial al cărui succes crește continuu: Armagedon. Acesta este un document(ar) ce se transmite pe Internet. Primele două episoade au fost anonime. În Armagedon nr. 1 se scria despre starea (cam) jalnică a Armatei Române (prost înzestrată, prost echipată, prost întreținută, prost instruită). A trezit interes, dar nu foarte mare. Totuși, unii conducători militari, generali (Armata Română are mai mulți generali decât sergenți!) au recunoscut, mai cu jumătate de gură, că lucrurile stau cam așa cum se scrie în document.

La puțin timp a ieșit pe piață Armagedon 2. Succes și scandal uriaș. De ce? Simplu. Era vorba despre averea premierului Adrian Năstase. Câtă este și cum a acumulat-o, el fiind în acești 12 ani de așa-zisă democrație doar om politic, demnitar de stat. Premierul a sărit ca ars. Și a impus imediat acțiuni pentru prinderea și pedepsirea anonimilor.

Armagedon 2 a apărut într-o vineri, dar până sâmbătă la prânz erau prinși doi presupuși vinovați. Poliția și Procuratura au răscolit tot Bucureștiul și au venit în fața presei cu doi... inculpați: un fost consilier al lui Constantinescu (fostul președinte) și proprietarul unei rețele de Internet. Primul ar fi autorul documentului, iar al doilea l-ar fi transmis. Fără anchetă, fără dovezi, consilierul a fost luat sâmbătă după-amiază de pe stradă, iar utilizatorul de Internet, din laboratorul lui. Au fost arestați, s-a trecut pe la casele lor, unde s-au făcut percheziții la sânge și s-a ridicat tot ce li s-a părut incriminatoriu (calculatoare, diskete, agende etc.). Au fost anchetați toată noaptea de sâmbătă spre duminică. A doua zi, consilierul a fost socotit învinuit (deși nu se găsise nici o probă) și i s-a interzis să părăsească Bucureștiul, iar celălalt – electronistul – a fost arestat pentru 30 de zile și a rămas în beciurile Poliției.

A fost o acțiune pe care presa a asemuit-o celor din anii '50, când oamenii erau luați cu forța, fără să se știe de ce. Firesc, scandalul a luat amploare. Presa, agențiile internaționale, organizațiile non-guvernamentale, partidele politice au protestat, mai ales împotriva procedeelor samavolnice ale instituțiilor de stat, care, astfel, i-au făcut un mare deserviciu lui Adrian Năstase; dar de fapt el a cerut astfel de măsuri drastice și urgente (zice el, pentru că s-a... ambalat prea tare, și ulterior și-a cerut un fel de scuze!). Motivația: datele din Armagedon 2 ar fi adus prejudicii imaginii țării, mai ales în acest an, când România bate cu putere la porțile NATO.

O țară întreagă se întreabă: dar acțiunile lui Vadim, care a declarat că teroriști din Hamas au fost instruiți în România, n-au adus prejudicii României? Au trecut cinci luni de când Vadim a făcut această declarație publică, au trecut trei luni de când i s-a ridicat imunitatea parlamentară! L-a întrebat ceva Poliția sau Procuratura? În cazul în care – zice-se – era prejudiciată imaginea premierului, au... rezolvat totul în numai două zile! Într-adevăr ca în '50!

Cum scriam mai înainte, când și-a dat seama (el, sau i-a atras atenția președintele Ion Iliescu) că a făcut-o prea gogonată, Adrian Năstase a întors-o, iar celor doi li s–au ridicat sancțiunile. Acum se tace.

Revenindu-și, premierul a luat iar în mâini și agită cu putere steagul luptei anti-corupție. Sigur, în România corupția s-a extins atât de puternic încât a năpădit toate sferele activității umane. Cum cei mai mulți corupți sunt în lumea politicienilor, parlamentarilor și demnitarilor aflați la putere, poate că premierul n-ar fi făcut atâtea valuri, dar lupta împotriva corupției este condiția esențială impusă de forurile internaționale. Dacă nu se văd ceva acțiuni concrete care să mai spargă plaga corupției, România nu intră nici în NATO, nici în UE (Uniunea Europeană). Guvernul înființează acum un Parchet național anti-corupție care va fi subordonat premierului. Poate e făcut așa ca să-i impresioneze pe occidentali. În fond există Parchetul general al țării. Instituții există; totul constă în ce oameni sunt puși în fruntea lor și cu ce sarcini. Imixtiunea politicului în justiția din România este răsconfirmată, dar asta e o altă problemă, pe care poate o vom relua în viitor.

Ițele corupției sunt atât de încâlcite în România, încât dacă ne-am băga în hățișul lor n-am termina de povestit nici în spațiul unei cărți voluminoase, sau ne-am rătăci fără putință de a mai găsi drumul de ieșire. Se scrie și se discută foarte mult acum despre un personaj straniu, numit pe scurt S.O.V. (e vorba de un anume Sorin Ovidiu Vântu). Acesta și-a creat un uriaș imperiu financiar, manipulând sute de milioane de dolari. A înșelat sute de mii de oameni și instituții de stat. Îi are la mână cam pe toți politicienii, parlamentarii și demnitarii. A făcut tot ce-a vrut, a cumpărat pe cine-a vrut. Are o avere uriașă, acumulată în doar 12 ani. Rețeaua de instituții – bănci, societăți de asigurare, de investiții, de presă etc. – a lui S.O.V. este imensă. Dar, atenție! Nici una nu figurează pe numele lui, pe nici un act nu apare semnătura lui. A plătit partide, campanii electorale, parlamentari, dar nicăieri nu există vreo urmă despre prezența lui. Cunoscutul scriitor și senator de Timiș Radu F. Alexandru a scris despre el un scenariu de film. Vrea să afle cum un om doar cu școală medie a putut să creeze un astfel de imperiu financiar de neînchipuit în condițiile țării noastre, punându-și următoarea întrebare: "Este geniu financiar, sau un escroc?" (de fapt noțiunile acestea se cam îngemănează!). Acum, S.O.V. este în anchetă, dar se pare că anchetatorii n-au puterea să-l biruie. Vom mai urmări ce și cum va fi.

Pe un alt plan, în centrul atenției opiniei publice se află războiul dintre Adrian Năstase și primarul general al Capitalei, Traian Băsescu, care-i și președintele Partidului Democrat. Băsescu e o nucă tare. El se bucură de popularitate, și în alegerile din 2004, când la președinție va candida Năstase, îl va avea drept concurent puternic pe Băsescu. Așa că Năstase face, de pe acum, tot ce poate ca să-l compromită pe Băsescu și să-l treacă în plan secund sau chiar mai jos. Din disputa aceasta, Bucureștiul se va pricopsi cu alegeri anticipate, urmând să fie ales un nou Consiliu general. Majoritatea consilierilor sunt ai lui Năstase (PSD) și s-au dovedit a fi cei mai corupți. Au făcut tot ce-au putut pentru a-l sabota pe Băsescu și a-l compromite. I-au ajutat și cei șase primari de sectoare, care sunt toți ai PSD. La rândul său, ministrul administrației publice locale – câinele credincios al lui Năstase – a schimbat mereu legislația locală, în așa fel încât Bucureștiul să nu mai aibă nici bani și nici putere, să fie un fel de păpușă de protocol.

Bunăoară, Năstase și ministrul său schimbă legislația în privința Capitalei (prin ordonanțe de urgență guvernamentale) după cum au interesul. Năstase își construiește cea de a șaptea casă pe strada Zambaccian (zonă de lux). Aici, înalță o super-vilă cu patru nivele. Dar nu singur. S-a asociat cu șeful PSD de la Bacău (care are o firmă de construcții), pe care l-a numit secretar de stat în Ministerul Lucrărilor Publice, iar acesta a numit un om de-al lui în funcția de inspector-șef în disciplina în construcții. Abaterile de la legalitate sunt multe în legătură cu construcția de pe Zambaccian. Mai întâi cum a fost procurat terenul, apoi cum construiesc băcăoanii în București și multe altele. Băsescu nu putea trece cu vederea așa ceva. A protestat, dar a dat și amenzi pentru orice abatere. Conform legii, orice construcție din Capitală are nevoie de autorizația Primăriei Bucureștiului. Cum construcția de pe Zambaccian nu avea, Băsescu a oprit lucrarea. Atunci, Năstase ce credeți că a făcut? A dat o ordonanță de urgență din partea guvernului, conform căreia dreptul de a elibera autorizații îl au acum primăriile de sector. Așa că viloiul lui Năstase se construiește cu autorizația de la sectorul I.

În raportul Armagedon 2 se spune – pe bună dreptate – că PSD a fost transformat în partid-stat, iar Năstase conduce țara în mod discreționar.

E adevărat că Năstase e-n toate și face ce vrea. Un singur domeniu al vieții din România nu a reușit să-l acapareze complet: presa! A reușit să... disciplineze radioul și televiziunile (și pe cele particulare), dar ziarele nu. Sunt trei ziare independente care-i dau mari dureri de cap: "Evenimentul zilei", "România liberă" și "Adevărul". Și altele, dar mai puțin. Și prin provincie mai sunt ziare care nu se... astâmpără și prezintă realitatea așa cum este. Nici Ion Iliescu nu-i... încântat de presa română. În atitudinea față de presă Iliescu și Năstase sunt la unison. Poate-i singurul domeniu în care se... armonizează. În rest, între Palatul Cotroceni și Victoria nu prea apar multe semne de înțelegere.

De la o vreme, reuniuni importante ale PSD se țin în afara Bucureștiului, cu ușile închise. Sunt acreditați prin anticamere doar unii ziariști agreați, respectiv de la Radio și TV. România 1. O reuniune foarte importantă a PSD s-a ținut la Sinaia, la Palatul regal. Nici Ceaușescu n-a ținut ședințe aici, ci doar i-au fost oaspeți unii șefi de state. (Poate de aceea nu i se redă Regelui palatul înapoi, așa cum l-a cerut!)

La unele conferințe de presă mai importante ținute de premier sunt acceptați să pună întrebări doar reprezentanții Radio-ului și ai Televiziunii oficiale.

Dacă în București te mai descurci ca ziarist (prea mulți ochi străini sunt aici), în provincie, treburile sunt mult mai complicate. După cât se spune, de la București, de la conducerea PSD prin secretarul general, Cosmin Guşe – un adversar recunoscut al presei – s-a transmis organizaţiilor judeţene să ia măsuri ferme împotriva ziariştilor incomozi. "Cu ciomagul pe ei", s-ar fi... indicat celor ce conduc viaţa politică din provincie. Au apărut nu numai procese şi sancţiuni privative de libertate pentru jurnalişti, ci chiar şi agresiuni fizice, chiar şi atentate (Craiova, Baia Mare, Petroşani etc.).

Preşedintele Iliescu are mereu ceva de reproşat presei care critică măsurile şi acţiunile puterii. Recent, la Iaşi, nemulţumit de felul în care presa a relatat vizita lui în capitala Moldovei, Iliescu s-a înfuriat şi a declarat nervos că presa s-a isterizat, că e sătul de ziarişti care transformă totul în ironie (asta în legătură cu relatările în care se scria că la Iaşi i s-a făcut lui Iliescu o primire care semăna ca două picături de apă cu vizitele – "istorice" – ale lui Ceauşescu!).

Războiul dintre puterea actuală şipresa independentă se acutizează cu fiecare zi. Ca să-i mai... liniştească pe recalcitranţi, pe cei ce nu se supun, guvernul pregăteşte un proiect de lege conform căruia, ziarele vor trebui să cumpere "Casa Presei" (hardughia numită cândva "Casa Scânteii"). Asta înseamnă bani foarte mulţi şi unele publicaţii, mai mult ca sigur, vor sucomba.

În ultimii 12 ani, în România au ajuns la faliment 12 bănci, între care unele mari, cum a fost Bancorex. Toate au ajuns în imposibilitate de plată, adică fără lichidităţi. Bine se spune la noi că atunci când nu sunt lichide, băncile nu sunt nici solide! Cel mai mare crah bancar l-a suferit Bancorex, care a pierdut 9.846 de miliarde de lei (acum cinci ani). O parte din cei care au condus băncile lichidate se ală în puşcărie (puţini), alţii au fugit, alţii se află bine merci în România, unii lucrând chiar tot în sistemul bancar din ţară. De la nici o bancă nu s-au recuperat pierderile. Unii deponenţi au primit ceva din fondul de garantare al BNR. Mulţi se mai judecă şi azi. Unde sunt banii, însă? Cei mai mulţi i-au luat, sub diferite forme, politicienii, parlamentarii şi demnitarii, care fie i-au investit în afaceri de nu li se mai ştie urma, fie i-au schimbat în valută forte şi i-au depus la bănci sigure din străinătate (Elveţia, Luxemburg). Găurile s-au acoperit din bani de la stat, adică din bani publici, deci ai noştri, ai tuturor. De aceea în România se practică cea mai mare fiscalitate din Europa. La cât se fură, de unde să mai fie bani pentru viaţa celor vreo 70 la sută din oamenii aflaţi în pragul sărăciei?

Scandalurile mari ale acestui început de an sunt cu două bănci ce aparţin celebrului om de afaceri (de-acum) S.O.V.: Banca Română de Scont şi Banca de Investiţii şi Dezvoltare. Aceste două bănci, conform ingineriilor financiare ale lui S.O.V., atrăgeau depuneri de la mari instituţii de stat. Nu intrăm noi în toate marile şmecherii ale acestuia, dar se cuvine să notăm că Banca de Investiţii şi Dezvoltare fusese creată şi condusă o vreme de Nicolae Văcăroiu, actualul preşedinte al Senatului României (al doilea om în stat), vicepreşedinte al PSD, fost prim ministru în anii 1992-1996. Numai pentru constituirea B.I.D., Văcăroiu a fost trecut pe statul de plată cu suma de zece miliarde de lei!

Nicolae Văcăroiu, lider de primă mână în PSD, este dovedit ca om din clanul lui S.O.V., cel mai mare escroc al tuturor timpurilor din România. Dar nu-i singurul. Chiar Sorin Ovidiu Vântu a declarat că şeful SRI (siguranţa statului), Radu Timofte, lider marcant al PSD, este prieten bun cu el, şi au apărut mărturii că au fost deseori împreună prin vilele lui Vântu. Alţii mai mici nu mai contează. De aceea nimeni nu crede, în România, că Sorin Ovidiu Vântu, ca şi corupţii din PSD, vor păţi ceva. Se va găsi o formulă de aplanare a situaţiei, ca să se iasă din vârtejul actual. Sigur se va apela la alte diversiuni care să abată atenţia şi apetitul opiniei publice. Şi totul va dispărea în ceaţă, aşa cum au dispărut şi banii din bănci. Oare până când?

P. S. Între timp a apărut Armagedon 3, de data aceasta semnat de "România liberă". În acesta este vorba despre ingineriile financiare ale lui Sorin Ovidiu Vântu (despre acestea, ziarul sus-amintit a publicat în ultimii doi ani peste opt sute de articole şi anchete). Aflându-ne în anul Armagedonului, alte episoade sunt pe drum. S-ar putea ca până apare această corespondenţă să citim numerele 4 şi 5!

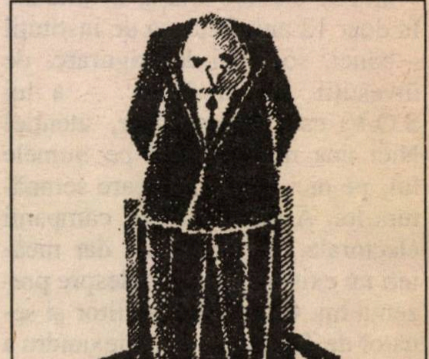

Aşa este când eşti mare. Te uiţi de sus la "oamenii simpli" şi îi vezi mici. Şi aşa se explică multe. Şi în lume, şi la noi...

(Desen de C. Veluda, din "România liberă", Bucureşti, 2001)

- **Burlacu îl admiră pe Bin Laden**
- **Sioniştii şi creionul**
- **Zamfire, ţi-aş spune un lucru, dar n-am voie…**

Corespondentul la New York al revistei "România Mare"

«Revista "România Mare", condusă de senatorul C. V. Tudor, este pe cale să rămână fără corespondentul său la New York, Constantin Burlacu, care este cercetat pentru implicare în acţiuni de tip fascist şi vehicularea urii de rasă.

Recent, FBI a primit mai multe fotografii înfăţişându-l pe Burlacu făcând salutul nazist sau arborând svastica, într-unele dintre imagini fiind imortalizaţi şi câţiva actuali parlamentari români, membri ai PRM. Totodată, împreună cu aceste informaţii, FBI a primit numeroase mesaje şi din partea unor cetăţeni americani de origine română care dezvăluiau admiraţia lui Burlacu pentru principiile celui de-al Treilea Reich şi prezentând articole ale acestuia care îl prezintă ca un "antisemit periculos şi înverşunat". Totodată şi Charles H. Kremer, fostul preşedinte al organizaţiei "Committee to Bring Nazi War Criminals to Justice", membri ai organizaţiilor "Anti-Defamation League of Bnai Brith", "Simon Wiesenthal Center" şi al altora care se ocupă de grupările fasciste care acţionează în Occident, au făcut cereri de cercetare a activităţilor lui Constantin Burlacu şi au atenţionat că acesta ar trebui expulzat din Statele Unite ale Americii.

Acuzat că ar fi lucrat pentru fosta Securitate, Burlacu a ajuns în anii '80 în Statele Unite, unde, după câţiva ani, a început să se prezinte ca "adevăratul conducător al Mişcării Legionare" şi urmaşul "legitim" al fostului lider al acesteia, Corneliu Zelea Codreanu. În legătură cu afirmaţiile privind legăturile lui Burlacu cu fosta Securitate comunistă, doi cetăţeni americani de origine română, Dumitru Apostoliu şi Sorin Popa, au dezvăluit în timpul unui proces la New York, în care era citat Burlacu, că acesta este ofiţerul de securitate care i-a torturat în timpul dictaturii comuniste.

Totodată, preotul Viorel Dumitrescu, parohul unei biserici ortodoxe româneşti din cartierul newyorkez Ridgewood, a declarat la FBI că Burlacu este un "fascist periculos".

Amicul fascist al lui Vadim Tudor a înfiinţat în Statele Unite ale Americii o grupare intitulată "Noua Dreaptă", cea de la care a emanat la începutul anilor '90 o alta, la Bucureşti, condusă de controversatul Radu Sorescu.

În revista sa, "Noua Dreaptă", Burlacu afişează svastica nazistă şi mesaje împotriva evreilor, masonilor, americanilor şi întregii lumi civilizate. El a intrat în legătură cu cercuri islamiste anti-americane, care îl finanţează, recent el înfiinţând şi o revistă electronică intitulată "Garda de Fier" şi o pagină pe Internet dedicată "luptei împotriva jidanilor".

Burlacu este în strânsă legătură cu PRM şi revista "România Mare" condusă de senatorul C. V. Tudor. Importanţi lideri ai partidului lui Vadim, printre care deputatul Ilie Neacşu, au fost invitaţi de Burlacu la New York şi au apărut fotografiaţi împreună cu micul Hitler făcând salutul nazist şi cu svastica pe braţ. Recent Burlacu s-a numărat printre sponsorii volumului "Naţionalistul", semnat de Vlad Hogea, parlamentar PRM. De asemenea, în revistele sale, Constantin Burlacu se declară admirator al inamicului public nr. 1 al lumii civilizate, Osama Bin Laden, liderul grupării teroriste Al-Qaeda.

Suspectat de acţiuni teroriste, Constantin Burlacu s-a aflat în atenţia FBI pentru o presupusă implicare în asasinarea profesorului Culianu, discipolul lui Mircea Eliade, ucis în clădirea Universităţii din Chicago la începutul anilor '90.»

(Dintr-un articol de Andrei Bădin, în "România liberă", Bucureşti 2002)

Mosadul vrea să-i fure naiul lui Gh. Zamfir

«Omenire, pregăteşte-te de imolare, căci scăpare nu mai ai! Aţi văzut ce s-a întâmplat de curând: Shoah, în inima Ierusalimului, când alaiul de nuntă al unor tineri căsătoriţi, nevinovaţi, s-a prăbuşit de la 10 metri, cu tot ringul de dans, în neant, în moarte, plătind astfel, pe nedrept, păcatele sioniştilor atei. Iar aceştia sunt bine mersi, mănâncă şi beau liniştiţi, trasând cu creionul încă o linie pe harta lumii şi spunând: "Război aici, foamete aici, epidemie aici, dezastru aici, droguri aici, muzică satanică aici, filme porno şi depravare aici".

Mai deunăzi m-am întâlnit cu un ilustru deputat, care, minţind precum respiră, îmi spunea, patetic: "Zamfire, ce le-ai făcut ălora de la SRI (Serviviul Român de Informaţii)?". "Eu? Nimic. Ce pot face contra SRI-ului?". "Mă Zamfire, mulţi te mai urăsc, şi încă cum… Din ăia mari, de sus... Ştii ce muştruluit am fost din cauza ta? M-au trântit la pământ, Doamne, ce mi-au făcut din cauza ta!". După o scurtă tăcere, adăugă: "Ţi-aş spune un lucru, dar nu pot, n-am voie" – şi îşi pune degetul pe buze, în semn de tăcere. După un alt moment, se apropie de urechea mea şi-mi zice: "Mosadul, Zamfire, Mosadul ie pe urmele tale, dar să nu spui la nimeni. Mie n-au ce să-mi facă, sunt general de armată. Dar tu?". "Ce are Mosadul cu mine?". "Nu ştiu, habar n-am". De atunci am trăit nopţi de groază.»

(Dintr-un articol de Gh. Zamfir, cântăreţ din nai; în "România Mare", Bucureşti)

Un comerţ nou: vânzarea de infracţiuni

Dintr-o convorbire cu reputatul criminalist român Emilian Stancu, în "Adevărul", din Bucureşti, aflăm lucruri noi din domeniu.

Mai întâi care sunt tarifele "la zi" pentru ucigaşii (killerii) de meserie. Întrebat de reporterul Val Voicu "care e preţul vieţii?" – criminalistul a răspuns:

«Basarabenii sau ucrainienii omoară şi pentru 5.000 de dolari. Arma şi muniţia nu depăşesc 500 de dolari, cost la care se adaugă cheltuielile de pregătire: cazare, transport, timpul pregătit la pândă. Uneori, acestea sunt suportate de ucigaş din preţul crimei. Alteori se decontează separat. Dar totul depinde de persoana care trebuie lichidată.»

Partea cea mai interesantă a interviului se referă la un fenomen din ce în ce mai răspândit: vânzarea de infracţiune.

«Eu – spune Emilian Stancu – *am făcut pariu cu un poliţist de la Judiciar. Domnule, eşti în stare să faci o faptă fără să laşi urme? El îmi răspunde simplu: nu. Urme există, problema e să le culeagă investigatorul. Nu există crimă perfectă. Dar cea mai sigură cale pentru a scăpa de pedeapsă este "vânzarea de fapte". Se vând infracţiuni. E unul arestat pentru nu ştiu câte furturi, care aşteaptă să-i vină rândul la interogatoriu. Lângă el se aşează altul, care-i propune: dom'le, nu vrei să preiei şi fapta mea? Oricum te condamnă o singură dată. Iar infractorul, deja dovedit, se "confesează" poliţistului: ştiţi, am mai comis o faptă, mi-a fost frică să recunosc ş.a.m.d. Poliţistul e mulţumit că scapă de un caz cu autor necunoscut. Autorul faptei e mulţumit că scapă nepedepsit, iar ţapul ispăşitor, care oricum rămânea în puşcărie, primeşte bani pentru familie şi pachete de la cel pe care l-a acoperit. Iar societatea rămâne cu un infractor în plus pe cap.»*

Căutător de aur autorizat

«Un maramureşean în vârstă de 72 de ani este unicul căutător autorizat de aur. Puţini ştiu că de o viaţă, Anton Straka îşi petrece fiecare clipă liberă spălând nisipul aurifer din râurile din zonă, fără ca această activitate să-i fi adus până în prezent vreun ban. Straka e nevoit să trăiască dintr-o pensie mică şi speră să fie despăgubit pentru cele două mine confiscate de comunişti de la părinţii săi.»

(După "Libertatea", Buc. 2002)

A început construcţia primului bordel din România

«Ion Rotaru, primarul oraşului Piatra Neamţ, este unul din cei mai cunoscuţi, dar şi mai controversaţi primari din România. Iniţiativele sale au ajuns subiect de presă atât în România, cât şi în mass-media internaţională. Printre altele primarul a vrut să înfiinţeze un cartier special pentru ţigani, după modelul ghetourilor americane, dar şi prima casă de prostituţie din ţară. Pentru a arăta că nu glumeşte, primarul a căutat şi chiar a găsit un loc, în centrul oraşului, pe care a început deja ridicarea viitorului stabiliment. Ultimele reacţii ale lumii politice l-au încurajat pe primar, care se simte acum "un vizionar". "Pot să mă consider un vizionar. Când am avansat eu ideea, în urmă cu un an, a ieşit un adevărat scandal. Iată că acum, la numai câteva luni, o idee pe care toată lumea a blamat-o poate deveni în scurtă vreme realitate", a declarat primarul.

Primarul Ion Rotaru va construi două stabilimente în oraş, unul în cartierul Speranţa, unde este preconizat să funcţioneze şi celebrul ghetou pentru rromi, şi un altul în centrul oraşului. Cele două vor fi ridicate cu bani privaţi şi primarul crede că vor aduce bani serioşi pentru municipalitate. "Este nevoie de aşa ceva. Sunt multe violuri, iar prostituate oricum sunt peste tot. De ce să nu limităm numărul îmbolnăvirilor cu boli venerice şi să nu creăm un cadru civilizat pentru această afacere? Sunt foarte mulţi bărbaţi care nu au femei şi trebuie să îşi satisfacă într-un fel sau altul necesităţile sexuale. Noi am decis să ridicăm aceste bordeluri. Cel din centrul oraşului va avea 30 de prostituate şi va fi unul cu preţuri mai piperate pentru oamenii cu bani, care vor putea să stea o noapte întreagă dacă vor. În cel din cartierul Speranţa va avea acces toată lumea. Ne bazăm că vor veni elevi, tineri muncitori şi militarii în termen pentru că şi aşa în zonă este o unitate militară. Acolo preţurile vor fi mai mici, în funcţie de oră şi de calitatea fetelor. Este loc pentru toată lumea şi aşteptăm acum legea ca să dăm drumul la afacere. Credem că va avea de câştigat toată lumea", a mai declarat primarul Ion Rotaru.

Primarul din Piatra Neamţ intenţionează să le angajeze pe prostituate la primărie cu funcţia de operatoare ecologice. Fetele vor putea beneficia de concediu, dar şi de pensie. "Va fi o afacere bună pentru primărie. Fetele vor fi trecute la noi cu funcţia de operator ecologic, pentru că fac o afacere ecologică, şi ne gândim să le dăm şi pensii. Vor plăti impozite la stat pentru munca prestată şi vom scoate o sumă frumuşică din această afacere. Credem că dacă lucrările la cele două mini-hoteluri merg în ritmul ăsta, până în toamna lui 2002 dăm drumul la stabilimente", a mai spus Rotaru.

Conducerea Primăriei Roman a îmbrăţişat şi ea ideea stabilimentelor. "Deocamdată, Primăria Roman are alte priorităţi pentru oraş. Cu toate acestea, trebuie să luăm în calcul şi această problemă, a prostituţiei, care, în acest moment, afectează foarte mult din punct de vedere medical, social, educativ şi chiar financiar. Aceste lucruri ar putea fi rezolvate prin înfiinţarea unor bordeluri. Acestea ar putea aduce bani la bugetul statului, bani care, până acum, au fost acaparaţi de către persoane care au practicat sau au patronat prostituţia ilegală. Sunt de acord cu înfiinţarea unei astfel de case de toleranţă şi, dacă se va da o lege în acest sens, aş putea găsi o clădire în care ar putea fi amenajat un stabiliment", a declarat recent Dan Cărpuşor, primarul municipiului Roman.

Precizăm că în perioada interbelică în Roman existau trei bordeluri legale, de pe urma cărora municipalitatea avea venituri substanţiale.»

(Din ziarul "Independent", Bucureşti, 2002)

Clopoţei de vânt contra duhurilor rele

«Există o credinţă veche potrivit căreia spiritele rele sunt aduse de vânt şi, dacă uşile şi ferestrele caselor nu sunt protejate, acestea pot tulbura liniştea omului. Şi cum românu-i superstiţios, magazinele au găsit soluţia pentru rezolvarea "problemei". Oamenii au început să-şi pună la uşile caselor clopoţei de vânt meniţi să înlăture spiritele rele. Dacă sunteţi interesaţi de aceşti clopoţei, îi puteţi cumpăra cu 40.000, 52.000 sau 70.000 de lei, de la magazinul Ginacrist.»

(După "Libertatea", Bucureşti)

Un elev i-a pus profesoarei de franceză o grenadă pe scaunul de la catedră

«La Şcoala generală nr. 1 din comuna Trifeşti, judeţul Neamţ, un elev din clasa a V-a a pus pe scaunul de la catedră, înainte ca profesoara de franceză să intre în sala de curs, o grenadă. Profesoara a intrat, a văzut obiectul exploziv, dar a ţinut să facă impresia că nu-i dă prea mare importanţă, mai ales că era convinsă că grenada este o jucărie şi că a fost pusă de un elev care a vrut să facă o glumă. La sfârşitul orei de curs a luat totuşi grenada şi a dus-o în cancelarie pentru a o arăta colegilor, exprimându-şi totodată indignarea faţă de o asemenea glumă. Profesorii aflaţi în cancelarie şi-au dat însă seama că grenada era una adevărată şi că, mai mult, putea exploda în orice moment. În urma acestei constatări, s-a produs o oarecare panică, profesorii părăsind în grabă încăperea. Unul dintre ei a sesizat Poliţia, iar apoi a fost alertat Inspectoratul de apărare civilă Neamţ.»

(Dintr-o relatare de Constantin Cioroiu, în "Adevărul", Bucureşti)

Una cu Bulă

Bulă s-a dus la poştă pentru a trimite o scrisoare.

– Par avion? îl întreabă funcţionara de la ghişeu.

– Nu, nu păreţi avion.

Adrian Leibovici bagă spaima în new-yorkezi

«Un bărbat care fusese expulzat în anii '80 din Statele Unite în România a luat ca ostatic un detectiv chiar în incinta unei secţii de poliţie din New York, predându-se la trei ore după declanşarea incidentului, relatează publicaţia on-line "Newsday". Adrian Leibovici, în vârstă de aproximativ 40 de ani, a fost adus la o secţie de poliţie din New York, fiind ridicat aproape de miezul nopţii pentru a fi interogat în legătură cu o acuzaţie de hărţuire, care o implica şi pe prietena sa. În timp ce detectivul care îl interoga s-a ridicat pentru a-i aduce un pahar cu apă, Leibovici a înşfăcat revolverul de calibru 38 de pe masă şi l-a lovit în cap pe poliţist, a declarat purtătorul de cuvânt al poliţiei, Ralph Carone. La un moment dat atacatorul a cerut să vorbească cu un reporter de televiziune. În final, după mai bine de trei ore, Leibovici, care la un moment dat a pretins că este soldat israelian, i-a dat arma lui Michael Ahearn, detectivul pe care îl ţinuse ostatic.»

(Din "România liberă", Bucureşti 2002)

Can-canuri...

...aflăm în VIP şi în altele asemenea. ■ **Cunoscutul fotbalist Cornel Dinu,** în prezent manager al clubului Dinamo (clubul său, unde a jucat toată viaţa), are un frate, Florin, cu care însă este certat de 20 de ani de zile. Motivul: soţia fotbalistului l-a acuzat pe Florin că le-a furat cadourile de la nuntă. ■ **Cântăreţul Dan Bittman** a repurtat o victorie! În urmă cu un an, când afirmase că grupul său, "Holograf", nu se teme de formidabila ascensiune a *manelelor* (cântece pe melodii gen oriental, cu texte ultrasimpluţe, frizând tembelismul), toată lumea muzicală a râs: îl roade invidia pe Bittman, nu vrea să vadă adevărul în faţă. Dar n-a trecut nici un an şi previziunile artistului s-au adeverit: vânzarea manelelor a scăzut cu 40%. ■ Acelaşi **Bittman,** întrebat de ce s-a destrămat iubirea lui cu prezentatoarea TV Mihaela Rădulescu, a răspuns: "Năzuinţele profesionale ne-au îndepărtat unul de celălalt. De aceea am hotărât că e mai bine să ne despărţim o perioadă. Şi-am rămas aşa". ■ Aflat câteva zile la Braşov, cu echipa Internazionale Milano, **celebrul fotbalist brazilian Ronaldo** a avut, pe lângă câteva cuceriri locale, şi una la care nu se aştepta. O braziliancă din Codlea, măritată cu un român, i-a transmis la hotel numărul ei de telefon, după care cei doi conaţionali s-au întâlnit în camera jucătorului de la Hotel Ruia. ■ După ce leşinase pe scena Teatrului Naţional, stârnind panică în lumea admiratorilor (se vorbea de infarct), **Radu Beligan** s-a restabilit pe de-a-ntregul. El a reluat seria spectacolelor cu "Take, Ianke şi Cadâr" şi, în plus, şi-a schimbat maşina: renunţând la "Dacia", el a ales un Renault 5 de culoare verde metalizat. ■ Penelope Cruz, vedeta televiziunii spaniole, femeia care a reuşit să-l despartă pe americanul Tom Cruise de frumoasa australiancă Nicole Kidman, a fost descoperită de un regizor TV din *trib.* Acesta este **Valeriu Lazarov,** care lucrează la televiziunea spaniolă de ani şi ani de zile. În 1990 a ales-o pe necunoscuta la ora aceea Penelope Cruz, pentru a prezenta, alături de alţi trei, o emisiune pentru tineret, "Viteza a 5-a". Penelope, pe care nu miza nimeni din studio, s-a impus spărgând ecranul" şi a ajuns în mult visatul *top* al profesiunii. ■ Scandalul **Lucian Pintilie** ocupă mereu afişul. Supărat că filmul "După-amiaza unui torţionar" nu a luat nici un premiu la Festivalul de la Veneţia, excelentul regizor a dat o declaraţie ziarului "Corriere della Sera" susţinând că s-a scârbit de cinematografia din România: "Nu mai rezist acolo! M-am săturat să lucrez cu diletanţi!" Fraza a făcut ocolul lumii cinematografice din România. "Acolo"? "Cu diletanţi"? Adică cum, maistre, noi suntem diletanţi? Actorii români care au jucat în filmele dumitale, scenografii, cameramanii care-au pus osul la succesul peliculelor? Diplomat de când îl ştim, uns cu toate alifiile culiselor, Radu Beligan, solicitat să-şi spună părerea despre incident, a încercat să calmeze jocul: "Mă îndoiesc foarte tare că Lucian Pintilie ar fi spus aşa ceva".

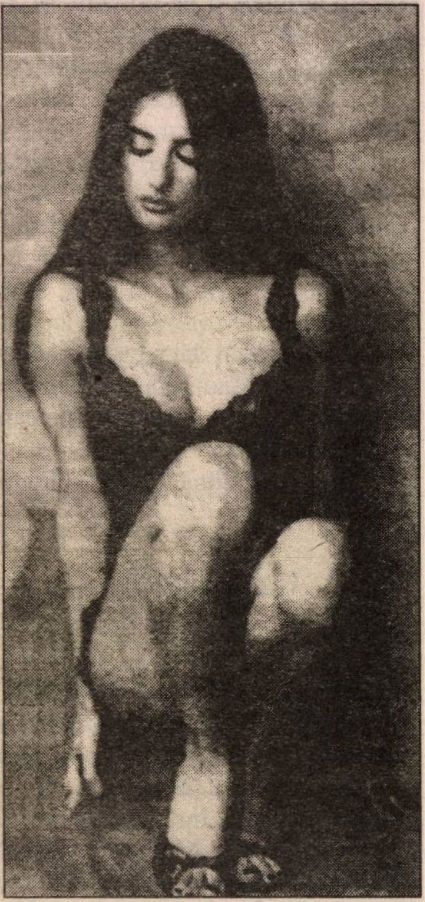

Penelope Cruz

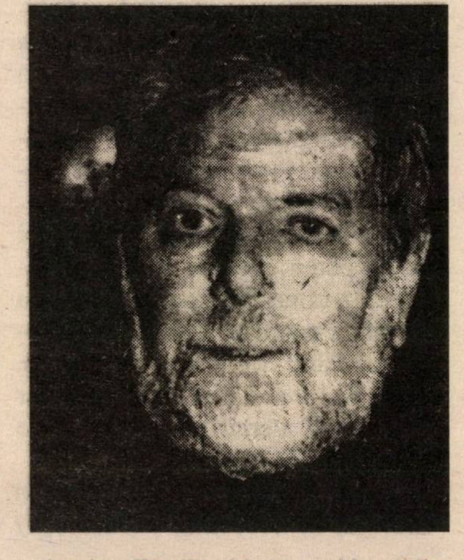

Lucian Pintilie: bine, nea' Lucică, ne faci pe noi de diletanţi?

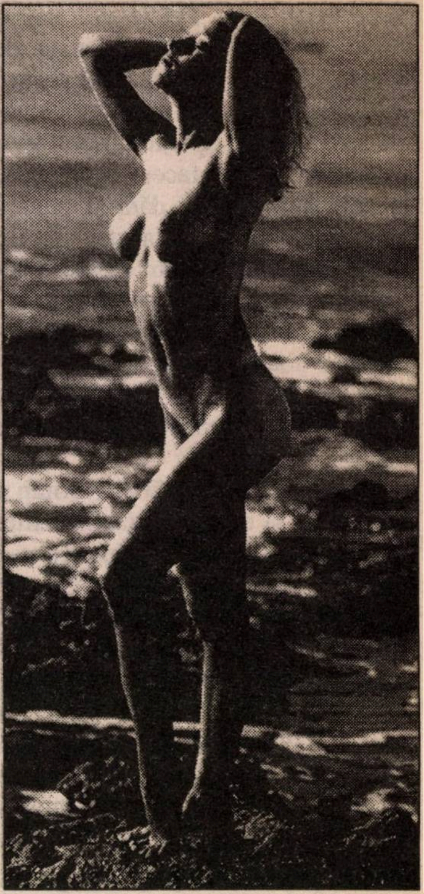

Cristina David: o nouă vedetă în lumea top-modelelor

Decese

Alin Gheorghiu, pictor, sculptor.

ION MIHĂILEANU
Corespondenţă din Franţa

Caleidoscop parizian

- **Nu mai suntem bătrâni, suntem seniori**
- **Plec cu tatăl tău în Tahiti**
- **Universitate pentru câini**

Francezilor nu le place, în viaţa lor personală, intimă, să li se spună brutal lucruri neplăcute. În sfera politicii e cu totul altfel. Totul e bun pentru a distruge adversarul. Ca de altfel în toate ţările democratice, unde duelul e deseori sângeros. Spre deosebire de dictaturi, unde nu există nici un duel. Ba da, totuşi, un duel de ghilotină între führer şi populaţia suferindă căreia i-a pus căluşul în gură.

Nu de mult aminteam că atunci când cineva e grav bolnav, pentru a nu-i speria pe prieteni se zice despre el: "il est un peu fatigué". Despre oameni în vârstă nu se spune niciodată că sunt bătrâni. Pentru această categorie de oameni, printre care mă număr, s-a găsit demult o formulă: "le troisième âge". Erau incluse şi persoanele care au depăşit 80 de ani, deşi, în mod normal, ei ar trebui să fie consideraţi "le quatrième âge". Cât despre cei care depăşesc suta aş inventa formula "le mathusalem âge".

Iată că nici "le troisième âge" nu e o formulă suficientă pentru a ascunde faptul că o mulţime de oameni au devenit bătrâni. Ultima noutate: au devenit *seniori*. E nostim, ca în sport: nu mai suntem juniori, am devenit seniori, gata să să ne luptăm pentru a deveni campioni. Să uităm că senior şi senil au aceeaşi rădăcină. De unde şi până unde s-a ajuns la "seniorat"? Amintiţi-vă de proverbul românesc: interesul poartă fesul!

Ce-au constatat fabricanţii şi negustorii din toate domeniile? E lesne de ghicit... Bătrânii, fără ghilimele, sunt din ce în ce mai numeroşi, ei reprezintă un debuşeu, o piaţă de desfacere, o "marfă" extrem de interesantă. Câteva cifre: 31% dintre francezi au mai mult de 50 de ani. Numărul lor e important dacă ne gândim ce cantitate reprezintă, dar nu e totul. Aceşti adulţi au acum o speranţă de a trăi, în medie, până la 82 de ani. În plus ei deţin 60% din patrimoniul mediu al menajelor. Şi, surpriză, cum ar zice franţuzul "la cerise sur le gâteau": 75% din portofoliul bursier! Cu alte cuvinte, sunt mai bogaţi decât generaţiile mai tinere, deci sunt cei mai interesanţi consumatori. De ce să nu le gâdilăm orgoliul, de ce să nu-i giugiulim cu un termen măgulitor care le aminteşte de o nouă tinereţe, să nu se mai ascundă ca nişte bătrâni ce sunt în locuinţa lor? Să iasă la lumină, să petreacă, să meargă la restaurante, să se îmbrace elegant, să voiajeze, să cumpere de toate, doar sunt, doar au devenit "seniori".

Operaţia psihologică de seniorizare merge strună. Dă rezultate uimitoare. S-a produs o schimbare de mentalitate. Bunicii nu mai sunt bunici, bunicele nu mai sunt bunice, trebuie depusă o muncă de convingere asiduă pentru a fi convinşi să găzduiască o seară pe nepoţei pentru ca părinţii lor să poată merge la un spectacol. – Dragă mamă, o roagă un fiu, ştii, noi plecăm în vacanţă la Honolulu, e greu să plecăm cu copilaşii noştri de 2 şi 3 ani, n-ai vrea să te ocupi de ei numai 10 zile? – Scuză-mă, dragul meu fiu, exact în aceeaşi perioadă eu şi tatăl tău plecăm în Tahiti. O asemenea conversaţie nu e deloc rară în familiile franceze. "Seniorii" îşi trăiesc din plin viaţa până la adânci... tinereţe. Un ziarist i-a numit "pensionari epicurieni". Cât priveşte o eventuală moştenire pe care o aşteaptă cu nerăbdare urmaşii, n-aş zice "pofta-n cui!", dar nici departe. O statistică realizată de Casele de Economii susţine că – citez – "40% dintre seniori vor lăsa moştenire ce-a rămas din avere după ce-au trăit din plin".

Ultima noutate: în curând se va crea în Franţa un post de televiziune intitulat – sună frumos ca un cântec – "Melody". Adresat cui? În exclusivitate seniorilor. Care vor fi programele, cum vor împăca gusturile unui public de o anumită vârstă, mi-e greu să vă spun. Treaba lor, să-şi bată capul, să inventeze ceva nou, poate că se vor inspira din experienţa unor televiziuni similare din alte ţări, dacă există.

Să vă mărturisesc acum cum am devenit, în mod oficial, senior. Până înainte cu un an plăteam o sumă de bani şi obţineam ceea ce se numea o "carte vermeille", care îmi dădea dreptul la o reducere de 50% pe căile ferate în Franţa şi în unele ţări europene, precum şi la cinematografe. Înainte cu câteva luni am primit aceeaşi "carte", numai că acum se numeşte "carte senior".

Oricât de măgulitor e titlul de senior, nu voi renunţa la privilegiul, la plăcerea, la bucuria de a fi bunic "à parte entière". Adică gata de a-i primi pe nepoţi, de a-i ajuta, de a mă simţi tânăr, "junior", alături de ei... Ceea ce nu înseamnă că nu voi continua a mă bucura de această pârdalnică viaţă "cusută cu aţă", cum zicea atât de bine Tudor Arghezi.

❖

După cum există oameni şi oameni, tot aşa există câini – şi câini. Cei despre care se vorbeşte cel mai mult sunt patrupezii parizieni, un soi de burghezi bine hrăniţi, adulaţi, mângâiaţi, plimbaţi la aer. Dar care au şi pretenţia de a-şi face nevoile pe trotuare, provocând o antipatie generală împotriva grămăjoarelor de "crotte de chien".

Însă foarte puţină lume ştie că există un alt soi de câini. Nu e vorba de câinele vânător sau de cel dresat să execute tot soiul de minuni la circ. Câinele acesta poartă un nume: ghid. Ghid pentru orbi. El nu e un simplu însoţitor, el e un profesionist emerit care a urmat studii dificile. El posedă o diplomă universitară, cum îi place să glumească unui medic, Michel Klein, care e preşedintele Federaţiei Naţionale a asociaţiilor şi şcolilor de câini ghizi pentru orbi. Gluma lui nu e departe de adevăr. Căci o universitate pentru câini există la Paris, pe lângă Vincennes. Selecţia acestor câini originali e mult mai riguroasă decât la o şcoală umană. Ei sunt urmăriţi de la naştere, repartizaţi la familii benevole până la 12 luni, când încep să-şi dezvăluie calităţile. Urmează apoi tot soiul de examene până când "fericiţii" sunt aduşi să fie şcoliţi. Nu e deloc uşor să devină ghizi. Ei nu trebuie să se mulţumească să îndeplinească ordinele stăpânului, să se ducă acolo unde i se cere, să aducă un lucru; ei trebuie să anticipeze obstacolele, să memorizeze drumurile, să ţină seama de mediul înconjurător. Şi, culmea, să nu se supună unui ordin când îşi dă seama că prietenul său, omul, orbul, îşi pune viaţa în primejdie. Când termină şcoala, un câine ghid înţelege vreo 50 de cuvinte: metrou, autobuz, scară, bancă, cutie poştală, bilet de tren. În sfârşit, i se cere simpaticului ghid – pentru un om s-ar zice ceva supraomenesc, pentru el ceva supracâinesc – să nu latre când întâlneşte un confrate. E pur şi simplu eroism din partea sa.

Şcoala pariziană promovează în fiecare an numai 40 de câini. Alte centre regionale vreo 100. Foarte puţin faţă de cei 50.000 de orbi, câţi există în Franţa. Marea Britanie, unde există o tradiţie mai veche, produce de 6 ori mai mulţi ghizi. Şcolile de ghizi pentru orbi sunt destul de costisitoare: pentru un câine cu diplomă se cheltuiesc 16.000-17.000 de dolari. Scump, dar face, s-ar putea spune. Asemenea patrupezi sunt un fel de miracol. Cineva i-a botezat câini-lumină, care luminează noaptea fără sfârşit a orbilor.

În ultimul timp au apărut câini specialişti în descoperirea substanţelor pe care le folosesc teroriştii pentru a face să explodeze avioanele. Mai specialişti decât maşinile ultra-perfecţionate din aeroporturi, care lasă uneori să treacă bombele umane. Nu merită oare aceşti câini, ca şi ghizii orbilor, un "jos pălăria", sau pe ivrit "kol hakavod"?

❖

Un mare gastronom francez, Brillat-Savarin, care a trăit la sfârşitul secolului al 18-lea şi începutul celui de-al 19-lea, autorul unei cărţi celebre, "La physiologie du goût", – de altfel savarina pe care o savuram în tinereţile noastre româneşti îi poartă numele – zicea despre "truffe" că este diamantul bucătăriei franceze. Mărturisesc sincer, când auzeam acest cuvânt credeam că e o specialitate de ciocolată, faimoasă pe vremea când exista cofetăria Nestor la Bucureşti. Mi-a fost dat, însă, invitat de către o familie franceză, să mănânc o omletă în care se afla o bucăţică de ceva negru, ce-i drept plăcută la gust. Întrebând şi eu, ca prostul, ce e chestia asta, mi s-a răspuns: "mais c'est la truffe!". Truffe, pentru cei care, ca mine, n-au auzit de existenţa ei, e o ciupercă neagră. Ea creşte fără rădăcini, îi place să fie înconjurată de rădăcini şi frunze de stejar, e imposibil pentru om să o culeagă, e ascunsă bine în pământ, departe de lumină.

În urmă cu un secol, producţia anuală a acestei ciuperci speciale era de 1.000 de tone. După primul război mondial a scăzut la 500 de tone. După al doilea la 100. Iar în acest an, din cauza îngheţului, a scăzut la 35 de tone. Consecinţa imediată, un kilogram a ajuns să se vândă cu 6.000 de franci, un preţ mai pipărat decât caviarul importat din Rusia. Cu alte cuvinte, 1 gram costă aproape 1 dolar.

Spre deosebire de ciupercile obişnuite, cea neagră îşi păstrează misterele ei. Nici cultivatorii specializaţi, deşi cunosc multe din condiţiile minime pentru ca ea să apară în sol, nu sunt niciodată siguri de o recoltă bună. Dată naibii, capricioasă, francezii zic că ea are o aromă puternică, subtilă, seducătoare. Abia am ajuns să cunosc şi să-mi placă multe din cele peste 600 de brânzeturi franţuzeşti, n-am izbutit să-mi dau seama de farmecele ciupercii negre. Drept să spun, nici nu sunt un Rothschild ca să-mi permit luxul de a-mi oferi un menu cu această ciupercă aristocrată.

Cică ciuperca neagră franceză din Périgord şi din Bourgogne e ameninţată de ciuperca neagră importată din China. Care se dă drept franţuzescă, înşelând buna credinţă a consumatorilor.

În sfârşit, cine credeţi că descoperă ciuperca neagră îngropată în pământ? Nu omul, ci porcul! Dar şi câinele, un alt fel de câine, ghid al ciupercii negre...

❖

Şi câteva maxi-minime şi mini-minime:

■ Noul primar al Parisului, Bertrand Delanoë, a hotărât să-i favorizeze pe biciclişti şi pe cei care circulă cu autobuzul în dauna celor ce circulă cu maşina proprie. Pe rue de Rivoli, de pildă, pe o distanţă de 8 kilometri s-a construit din asfalt o ridicătură care desparte cele două categorii. Încât, după ce-ai aşteptat un număr de minute autobuzul, ajungi la întâlnirea fixată tot atât de repede ca şi cum ai fi mers cu automobilul. Cu excepţia taxiului, care are aceleaşi drepturi ca şi autobuzul. Bineînţeles că posesorii unui carnet de şofer sunt nemulţumiţi, iar ceilalţi cetăţeni – majoritatea – aprobă măsurile luate.

■ Lionel Stoleru, fost ministru

în guvernele conduse de Raymond Barre şi de Michel Rocard, e cunoscut ca un mare specialist în materie de economie. El e autorul a numeroase lucrări (traduc în româneşte titlurile: "A învinge sărăcia în ţările bogate", "Echilibrul şi creşterea economică", "Economia"). Profesor, a format numeroase generaţii de studenţi. Născut în 1937 la Nantes, el n-a ascuns niciodată originea română a părinţilor săi, după cum şi-a manifestat, ca evreu ce este, simpatia pentru Israel. El a iniţiat crearea instituţiei France-Israel. Mai puţin cunoscută e activitatea sa de şef de orchestră. El a creat Orchestra Romantică Europeană, al cărei director muzical este. În cunoscuta sală Gaveau, renovată, el oferă în această stagiune 6 cicluri: Imaginaţia romantică (Chopin, Schubert, Berlioz), Reveria romantică (Beethoven, Mendelssohn, Ceaikovski), Euroconcert romantic (Verdi, Schumann, Enescu, Berlioz), Trio romantic (Beethoven, Brahms), Lirismul romantic (Verdi, Gounod), Fericirea romantică (Weber, Strauss).

■ Lionel Jospin a anunţat de curând că în octombrie 2002, Franţa, împreună cu Consiliul European, va organiza un mare colocviu internaţional în memoria a ceea ce a fost Shoah. Cu această ocazie va fi concretizată decizia ministrului Educaţiei Naţionale, Jack Lang, de a consacra în toate şcolile o zi în memoria Holocaustului.

■ Cine a auzit de existenţa unui mare domn, pe numele său Gerhart Riegner? Acum, după ce a încetat din viaţă de curând, la Geneva, a început să se vorbească despre el. El e cel care, primul, i-a prevenit pe aliaţi de existenţa Holocaustului. Istoricii se referă la "telegrama Riegner", mesajul adresat de el preşedintelui Roosevelt la 8 august 1942. Un bun prieten al meu, cu care mă mândresc, profesorul Jean Halperin, care l-a cunoscut bine pe Riegner, evocă fantastica activitate a acestuia. În 1936 el a participat la crearea Congresului Mondial Evreiesc la Geneva. În 1945 se află la San Francisco pentru crearea Organizaţiei Naţiunilor Unite, contribuind la redactarea Cartei ONU. În 1948 e printre cei care, la Paris, lansează Declaraţia Universală a Drepturilor Omului. Acest om discret, căruia nu-i plăcea niciodată să dea la iveală activitatea sa, în culise, de apărător al cauzelor drepte, a avut pare-se un rol major în recunoaşterea Statului Israel de către Vatican, în recunoaşterea de către Biserica Catolică a atitudinii condamnabile a acesteia faţă de evrei şi în decizia papei Ioan-Paul al II-lea de a veni la Ierusalim şi la Zidul Plângerii.

■ Parisul a inspirat pe mulţi scriitori care şi-au centrat acţiunea romanelor sau pieselor de teatru în capitala Franţei. În acelaşi timp, Parisul a găzduit foarte mulţi scriitori, dar şi pictori, care au trăit aici majoritatea sau totalitatea vieţii lor. Dacă nord-estul Parisului i-a inspirat pe mulţi, puţini au locuit acolo, la fel cartierele Châtelet sau al Halelor, care l-au pasionat pe Zola; nici un scriitor n-a trăit acolo. Cartierele cele mai apreciate au fost, dar sunt şi astăzi, situate în arondismentele 5 şi 6, adică în inima Parisului. De pildă strada Monsieur-le-Prince a găzduit, numai ea, pe Arthur Rimbaud, Auguste Comte şi pe Blaise Pascal. Câteva numere mai încolo, la numărul 41, restaurantul Polidor era frecventat de Joyce, Hemingway, Verlaine şi de Boris Vian. O stradă unde au locuit foarte mulţi scriitori e Tournom. La numărul 2 se află un hotel care i-a găzduit şi pe Balzac şi pe André Gide. La numărul 4 a locuit Lamartine, la numărul 7 Alphonse Daudet, la numărul 18 o placă memorială semnalează o trecere pe acolo a scriitorului austriac Iosef Roth. Aici, la acest număr, se află şi Café Tournom, care păstrează atmosfera de altădată. Mă opresc aici. Semnalez doar că există câteva case, ale lui Balzac, Proust, Auguste Comte, Victor Hugo, Boris Vian, care pot fi vizitate. Gratuit.

■ În sfârşit, Ivry Gitlis, eternul tânăr mare violonist, celebru în SUA, Japonia, Anglia, israelianul care locuieşte la Paris, a primit în cadrul concursului "Victoires de la musique classique", marele premiu de onoare. Festivitatea a fost transmisă în direct la televiziune.

■ Toată lumea a regretat dispariţia emisiunii "Bouillon de culture" a lui Bernard Pivot. Cel mai bun animator al televiziunii franceze n-a renunţat însă la pasiunea lui de a ne oferi, într-un mod pasionant, dezbateri pe teme culturale. O dată pe lună, în cadrul emisiunii "Double-je", el se va consacra celor ce aparţin la două culturi, adică celor de altă origine decât cea franceză, care s-au stabilit în Franţa. În prima emisiune reuneşte pe Su Zen, o tânără chinezoaică de 19 ani, refugiată la Paris, care nu cunoştea nici un cuvânt francez şi a obţinut bacalaureatul cu menţiunea "foarte bine", pe Patricia Wells, critic gastronomic de origine americană, şi pe George Arthur Goldschmidt, evreu german refugiat în Franţa, traducătorul lui Kafka. Sunt convins că noua sa emisiune va fi tot atât de bună ca precedentele.

■ M-am plimbat deseori pe bulevardul Pasteur. Nu ştiam, am aflat de curăând că prin anii '60 putea fi văzut trecând pe acolo un domn înalt, elegant, salutat cu deferenţă de comercianţi, cărora le răspundea cu un gest aristocratic abia perceptibil. Cine era ilustrul domn? N-o să ghiciţi. Nimeni altul decât prinţul Yusupov, rudă a ţarului Nicolae al II-lea, asasinul lui Rasputin. De altfel, despre istoria ruşilor emigraţi la Paris, despre cartierul lor, voi scrie altă dată.

◆

Şi câteva bancuri:

■ Vrăjitoarea (acum i se spune

magiciană) se adresează oglinzii:

– Oglindă, oglinjoară magică, spune-mi cine e cea mai frumoasă.

– Bine, bine, am să-ţi spun, dar te previn că o oglindă spartă, după cum ştii, înseamnă şapte ani de nenorociri.

■ Un deţinut îl întreabă pe vecinul său de pat de ce se află în puşcărie.

– Din ghinion. Am vrut s-o răpesc pe logodnică, dar în mare grabă am luat numai zestrea ei.

■ Un canibal lansează în junglă un anunţ cu ajutorul tam-tam-ului: "Căutăm doamnă vegetariană pentru a fi baby-sitter la un copil".

■ Un tip în culmea furiei, către medic:

– Mi-aţi promis că soţia mea se va vindeca dacă va urma tratamentul pe care i l-aţi indicat şi, iată, a murit!

– Câte zile a urmat tratamentul?

– 15.

– Vedeţi? Nu m-a ascultat. Eu i–am spus să-l urmeze 30 de zile.

■ La tribunal, preşedintele către acuzat:

– De ce l-ai lovit pe domnul acesta?

– Domnule preşedinte, nu vedeţi că e un cretin care cere palme?

– Nu e un motiv ca să-l loveşti, precizează omul legii, cretinii sunt nişte inşi ca dumneata şi ca mine.

■ O tânără clientă măritată cu un om bogat, la o ghicitoare:

– În trei luni veţi fi văduvă. Vă rog, 200 de franci.

– Pentru 200 de franci în plus, mi-aţi putea spune dacă voi fi achitată?

■ O doamnă în vârstă, cochetă, dar mioapă, se duce la un magazin să-şi cumpere o pălărie. Încearcă mai multe, apoi cere părerea vânzătorului. Politicos, acesta îi spune:

– Vă vine foarte bine, dar nu vă aflaţi în raionul pălăriilor, ci al abajururilor.

■ Un bărbat se plânge:

– Se zice că în medie bărbatul pronunţă 5.000 de cuvinte în fiecare zi, iar femeia 7.000. Numai că atunci când mă întorc acasă de la lucru, eu mi-am terminat cele 5.000 de cuvinte ale mele, în timp ce nevasta n-a început încă cele 7.000 de cuvinte ale ei.

■ Conversaţie conjugală:

– Draga mea, am impresia că nu mă asculţi.

– Ba da, dragul meu.

– Nu, te-am surprins căscând.

– Ai nevoie de o dovadă mai bună că te ascult?

■ Telefonul sună la comisariat:

– Alo, zice o voce tremurândă, veniţi repede, e un hoţ la doamna Li Tchen, campioana de karate.

– Venim repede, cine sunteţi dumneavoastră? Domnul Li Tchen?

– Nu, hoţul!

■ – De ce ai devalizat un magazin de îmbrăcăminte pentru bărbaţi? îl întreabă judecătorul pe acuzat.

– Pentru ca să fiu corect îmbrăcat şi să inspir încredere funcţionarilor băncii pe care mă pregăteam s–o jefuiesc, domnule judecător!

■ Un romancier celebru mărturisea într-un interviu:

– Cel mai frumos compliment mi l-a adresat un prieten scoţian. Felicitându-mă, mi-a zis: "Mi-a plăcut atât de mult romanul tău încât a trebuit să-l cumpăr".

■ Un bărbat, fericit că soţia sa a născut primul lor copil, strânge în braţe noul născut, făcând mii de proiecte pentru viitorul lui.

– Dragul meu, îi spune cu indulgenţă soţia, gândeşte-te că ar trebui cineva ca să-l înlocuiască în funcţia de prim-ministru, în timp ce va alerga în campionatul mondial auto sau când se va duce la Stockholm ca să primească Premiul Nobel.

■ – A sosit clipa, zice călăul condamnatului la moarte.

– Ce clipă?

– Să te ghilotinez.

– Aşa e. Unde naiba mi-era capul...

■ Medicul, către pacient:

– Sunteţi prea îngrijorat, prea nervos, prea stresat. Nu trebuie să vă culcaţi cu grijile dumneavoastră.

– Uşor de zis, doctore, soţia mea m-ar ucide dacă i-aş cere să se culce altundeva.

■ Un bogat om de afaceri o sfătuieşte pe fiica sa, care doreşte să se mărite:

– Draga mea, încearcă să iei de bărbat un om cu bun simţ, inteligent, cinstit. Nu ca mama ta, care nu s-a gândit decât la bani.

■ Un tip intră într-un bar.

– Un whisky! Nu-l plătesc şi nu mi-e frică de nimeni.

Patronul, ca să evite un scandal, îl serveşte.

A doua zi, acelaşi revine şi comandă:

– Un whisky! Nu-l plătesc şi nu mi-e frică de nimeni.

Patronul îl serveşte din nou, dar apoi face apel la un amic boxer ca să-l pedepsească pe neruşinat dacă mai revine. A treia zi, netulburat, individul revine şi în timp ce face din nou comanda, boxerul îl bate pe umăr şi îi zice:

– Nici mie nu mi-e teamă de nimeni.

– Perfect! Whisky pentru amândoi!

■ Un mare magazin aflat la perterul unui zgârie-nori anunţă clienţilor săi:

"Serviciul nostru de reclamaţii se află la etajul 57. Ne scuzăm că trebuie să urcaţi pe scări, ascensorul nostru e în pană".

■ Un vânător se laudă unui amic cu câinele său:

– E excepţional, închipuie-ţi că într-o zi m-am rătăcit în pădure şi m-a găsit numai după miros. Ce zici?

– Că n-ar fi rău să faci o baie bună.

■ – De ce tu, care eşti înalt de 2 metri, te-ai căsătorit cu o femeie micuţă?

– Ca să nu-şi dea seama că sunt chel.

AL. MIRODAN

DICŢIONAR NECONVENŢIONAL
AL SCRIITORILOR EVREI DE LIMBĂ ROMÂNĂ

Poșta Dicționarului

Marcel Marcian (Bucureşti) ne trimite următorul mesaj:

*Am scris textul care urmează ştiind bine că-l scriu pentru "Minimum", pentru **Poşta Dicţionarului,** şi vă rog, domnule Al. Mirodan, să-l publicaţi. E un caz deosebit... îi rechem pe părinţi... cu necesitate. Deci:*

«Venim din părinţi, care au venit şi ei din părinţi.

Părinţii mei:

Tatăl. Alter Gherşin Marcus, născut la Botoşani în anul 1883, a fost, ca elev, deosebit de dotat, încât, la vârsta de 10 ani, forurile evreieşti au vrut să-l trimită, cum se obişnuia, era menirea lor, să-l trimită la Paris, la forurile evreieşti de acolo. Familia lui Alter Gherşin Marcus s-a opus. L-au dat la meserie şi a devenit croitor.

Trecuie să spun că în acelaşi an cu Alter Gherşin Marcus la Botoşani, se născuse la Iaşi Albert Spaier. Acesta, cum ştim, deosebit de înzestrat şi el, a fost trimis la Paris, nu s-a opus familia, şi ştim ce a devenit: un cunoscut cărturar. Ne întoarcem la Alter Gherşin Marcus.

În anul 1903 s-a mutat la Bacău, fruntaş între croitori, i se spunea Gherşin Botoşaner, Gherşin Botoşăneanu; peste trei ani s-a căsătorit şi aşa a început, fie că a făcut-o inconştient sau nu, râvna lui Alter Gherşin Marcus ca, cinstindu-şi meseria, să răscumpere ceea ce el a pierdut: şansa ce i s-a oferit, la vârsta de 10 ani. Şi-a dat toţi copiii la şcoală, să înveţe carte. Nimic neobişnuit. Evreii îşi dădeau copiii la şcoală, să nu fie neştiutori. Atunci care e expresia râvnei lui Alter Gherşin Marcus?

Vom spune mai întâi că Albert Spaier, care era în serie cu Alter Gherşin Marcus, s-a reîntors în România, ca să-şi facă datoria faţă de forurile evreieşti. A fost, începând din 1902 sau 1903, institutor la şcoala de băieţi israelito-română, mai întâi în alte câteva oraşe, mai apoi, din toamna lui 1905, director al şcolii de băieţi israelito-române din Bacău. Simplă coincidenţă? Dar este! Albert Spaier s-a dus la Bacău după Alter Gherşin Marcus, semnificativ sau nu, de seamă e că s-a dus, şi că a rămas, până în anul 1909, când s-a reîntors la Paris şi a devenit filozoful de expresie franceză Albert Spaier. Dar cât a stat la Bacău, în exerciţiile şcolare, a devenit şi critic literar de limba română, semnând A. Spiru-Bacău, colaborând la publicaţiile notorii ale vremii. Dar Alter Gherşin Marcus? A adus pe lume copii şi, cum am anticipat, a răscumpărat...

Putem şti ce ar fi devenit, dacă pleca la Paris?

Abia dacă putem şti cum a răscumpărat.

Putem dovedi?

Sau nu se ştie niciodată cu adevărat? Vom spune ce au devenit copiii lui, în ordinea vârstei... nu se ştie niciodată? Avem totuşi indicii că s-a dat în vânt să-i menţină la şcoală. Unul din ei, Marius, fiind pe cale de a fi exmatriculat din toate liceele, Alter Gherşin Marcus a plecat la Bucureşti şi a obţinut dreptul ca fiul lui să-şi urmeze liceul, în continuare, la Bacău. E de menţionat că Marius urma să fie exmatriculat pentru o vină care nu era a lui, dar adevăratul vinovat tăcea. Tatăl lui Marius a obţinut, la Bucureşti, ca Marius să fie absolvit. Cum vedem, fapt e că râvna tatălui a existat, că setea de răscumpărare, mărturisită sau nu, a existat, şi iată acum ce au devenit copiii, în ordinea vârstei, dar să nu uit, să nu omit, e vorba tocmai de mine, chiar de mine. Mărturie a râvnei tatălui: eram în cursul superior, la liceul zis comercial, şi întro zi a venit în clasa noastră directorul liceului, Gheorghe Manolescu, şi a anunţat, în auzul clasei: "Evreii, dar numai evreii, au voie să lipsească mâine de la şcoală, fiind sărbătoarea lor, Purim". Vin acasă şi le anunţ vestea alor mei. Tatăl meu a replicat: "EVREII au voie! EU îţi dau voie! Purim nu-i Iom Kipur (ziua Marii Iertări) şi ai să te duci. Vii acasă de la şcoală şi ai şi Purim". Şi într-adevăr, am venit acasă la ora 12 şi am avut şi Purim... Azi, acum, îl aud pe tatăl meu în sotto-voce: "**Mie** nu mi-au dat voie. **Eu** îţi dau voie". Trebuie să mai adaug, pentru a realiza întocmai situaţia, că în mod obişnuit, de Purim sau de Hanuca, evreii nu erau învoiţi a lipsi de la şcoală. Măsura din acel an, la liceul comercial, a avut un caracter deosebit. Dar motivaţia tatălui meu nu era mai puţin aspră, tăioasă: "Îţi dau voie. **Eu** îţi dau voie". Şi am fost singurul evreu prezent la şcoală în acea zi. Şi acum reiau de unde am rămas: ce am devenit, în ordinea vârstei: Leon, contabil, Marius Mircu, scriitor ("M-am născut reporter"), Marcel Marcian, scriitor, Rubin, inginer, Olga (căsătorită Iser), educatoare de vocaţie, la Bacău şi apoi în Israel, Solomon Marcus, om de ştiinţă şi de litere, membru al Academiei Române. Se va aprecia ponderea... Se va aprecia ponderea răscumpărării!

Mama, Sima, Simelia, născută la Letea Veche, lângă Bacău, dincolo de podul de fier, peste apa Bistriţei, în anul 1886 sau poate înainte cu un an sau doi, s-a mutat la Bacău, la vârsta de doi ani. Era modestă şi din toţi anii afectuoasă, eminamente afectuoasă, dar la o adică îşi declara nobleţea: vă spun, ca să ştiţi (în idiş) *"di samă iz a ţadechis"* adică se trăgea dintr-un *ţadic,* i-a dat şi numele: *Duvăd Sotevener. Ţadic:* om înzestrat cu virtuţi cu totul deosebite. Un ales între aleşi.

Ce pot să mai spun despre mama:

În anul 1965, când, octogenară, urma să se mute în Israel, la fiica, i-am cerut, noi, fiii, să ne cânte un cântec în idiş. Ne-a cântat de voia ei un cântec care, ne-am dat seama, încă şi acum o obseda. Cântecul e, poate, cunoscut de cultivatorii limbii idiş, ştiu că mie mi-a rămas acest singur vers: *Deim număn momă ob-ăh unghivoirn.* Adică: am pierdut, am ratat numele (calitatea) de mamă. Acest cântec încă o mai înfiora pe mama ca o spaimă a ei de odinioară, aceea de a nu se mărita, de a nu fi mamă. Adusese pe lume opt copii – doi au murit de mici – şi încă o mai înfiora cântecul acela. Şi ni l-a cântat.

Cu acest foc al inimii ne-a purces... aducându-ne pe lume.

Mama iubea copiii, sau poate nu acesta e cuvântul. Nu că nu-i iubea. Dar trăia, trăia pătimaş, venirile pe lume, zilele dintâi ale pruncilor, ale ţâncilor. Şi toată copilărimea. Iar eu am preluat... stau şi mă întreb: Şcoala. Vin cu o contribuţie, cu un adaos, al meu. Nu viaţa şcolii pe care o frecventam, trezindu-mi interes. Ci *viaţa,* trebuie să spun *viaţa dintr-o carte,* e un patent al meu, cartea mea de căpătâi mi-a fost, cam de la nouă sau zece ani, "Cuore", a italianului Edmondo de Amicis. "Cuore" înseamnă în limba italiană inimă. Am cumpărat-o de câteva ori, când apăreau noi traduceri. Aceasta e şcoala de care m-am ataşat. Altfel nu pot să-mi explic: şcoala aşa cum fiinţa în "Cuore". Şi nici nu ştiu dacă e aceasta explicaţia. Pun să vorbească acum *faptele.* Comiterile. Ale mele. Îmi luasem, în iunie 1932, bacalaureatul comercial. Nu intru aici în alte detalii, spun doar că în anul 1933, la Bucureşti, în vreme ce mă ataşasem, în anonimat, de mişcarea "Criterion", şi audiam, de voia mea, după accepţiile mele, cursuri universitare, la alegerea mea, liber, liber, fără grija examenelor, mi-a căşunat, cu studiile mele zise "comerciale", să scriu, cum mi le numeam, "poveşti pentru copii şi despre copii". Au început să apară, din ianuarie 1934, în "Dimineaţa copiilor", "Universul copiilor", mai apoi şi în "Curentul copiilor", semnate Marcel, Marcel Marcian şi uneori Prietenul copiilor etc. În pofida "studiilor mele", şi a ambianţelor, încă de la absolvire, la *Comerţ,* m-am aflat sub o puternică impulsiune: m-aş fi vrut învăţător, institutor, să-i învăţ carte pe copiii din clasa întâi primară... nu s-a putut, n-aveam pregătirea şi mai târziu mi-am dat seama, am pus în loc scrisul "pentru copii şi despre copii". Nu mă contraria. Mă întreceau faptele, comiterile mele. Cel dintâi intrigat, supărat pe mine foc era fratele meu mai mare cu cinci ani, Marius, care mă direcţionase în alt fel în materie de scris (compilări pentru "Ziarul ştiinţelor populare şi al călătoriilor").

– Ce ţi-a venit să scrii pentru copii?

Chiar aşa: mi-a venit...

După care, din toamna anului 1934, a început să publice şi el în revista "Universul copiilor".

S-a consacrat, mulţi ani, acestei activităţi, ocupând funcţii de conducere.

Fac speculaţie dacă susţin acum, la urma toată, că, în sfera de atracţie a *şcolii,* cu toate implicaţiile ei, ne-am aflat, şi eu şi Mircu, şi sora noastră Olga ca educatoare, sub egida aceleiaşi idei de şcoală dificultată a tatălui?

Şi acum ce fac... scot efecte de contrast?

Acest tată al meu, Alter Gherşin Marcus, i-a cerut, în anii ultimului mare război, fiului său mezin, Solomon Marcus, elev în cursul superior al liceului evreiesc din Bacău, să abandoneze liceul şi să se ducă să înveţe o meserie.

(Despre acest episod ar putea vorbi cel în cauză, Solomon Marcus.)

Pentru o justă situare menţionez că un alt frate, Rubin, student la Politehnică, fiindu-i interzisă continuarea studiilor, făcea "muncă obligatorie".

Clinica de medicină alternativă
„Anita - Rehovot"
condusă de un
doctor în medicină

HOMEOPATIE
ACUPUNCTURĂ
PLANTE MEDICINALE

●

Tratăm cu succes:
• Dureri de orice origine •
• Paralizii (inclusiv faciale) •
• Astmă • Alergii • Nervozitate •
Insomnii • Impotenţă • Prostată
• Diabet • Colesterol •
• Hipertensiune •

●

De asemenea:
• Scădere în greutate
• Întreruperea fumatului

☎ 08/941-4254
08/945-6135

Hag Pesah
Sameah!

IOSEF EUGEN CAMPUS

Izbucnire spre înalt

A murit la 32 de ani. Doborâtă de o cumplită septicemie, nu mai putea nici măcar vorbi. Comunica numai prin scris, un scris chinuit, tremurat, tragic în neputinţa lui. A intrat în împărăţia frigului atotcuprinzător. Pe un ultim bileţel desena cuvintele: "I felt much colder".

Viaţa Irinei Gorun-Bercovici – scurta ei viaţă – a reunit contrariile. La început, fericirea: înconjurată de dragostea şi admiraţia părinţilor, repede şi de timpuriu recunoscută ca poetă. Încă din 1971, în "Amfiteatru", poeta Ana Blandiana o întâmpină cu dragoste şi apreciere colegială pe tânăra poetă de 18 ani: "...deşi elevă, versurile ei depăşesc cu mult vârsta artistică a uniformei cu guleraş alb şi păr strâns sub bentiţă. În versurile Irinei Gorun se împletesc de pe acum o sensibilitate tremurătoare cu o maturitate amară, o anumită spaimă de cuvânt şi inefabilele sale legi".

În 1980, însă, e nevoită să părăsească România şi să se refugieze, împreună cu familia, în America. Este şi momentul primei mari amputări. Amuţeşte ca poetă. Îşi continuă activitatea numai ca matematiciană. Se consolează cu bucuriile simple ale vieţii de familie, cu soţul şi cu copilul ei, aşteaptă cu nerăbdare un al doilea copil. În 1985, a doua şi definitiva amputare: despărţirea de viaţă.

❖

Precum în viaţă, tot astfel în opera poetică a Irinei Gorun descifrăm, la bază, caracteristica înfruntare a contrariilor.Există la ea o mare sete de viaţă: *"Am intrat într-un timp nou./ Plantele s-au despicat/ în arcuri colorate./ Ca nişte arteziene desenate cu tuş,/ Ploua luminos printre copacii vii"* (Acuarela). Sau: *"Aş vrea să zbor, să zbor/ În clipa când oraşul/ Cutremurat de dor/ Va aştepta minunea"* (Nevoie de zbor). Dar există – predomină chiar – viziunea sumbră: *"M-am născut într-o lume bătrână,/ Cu scheletul greoi şi sfârşit/ Cu creşterea oprită în oase"*. Şi poezia "Germenele bolii" se încheie cu o generalizare tragică: *"Prin trupul sclerozat al lumii/ Ce m-a adus, ce boală port?"*. Iar în poezia "Mâna" declară: *"Totul se dărâmă sub atingerea mea,/ Într-un trecut mai vechi decât mine/ Şi mai melancolic decât blânda mea copilărie"*.

Lucrul cel mai caracteristic, însă, în această dualitate (prospeţimea tinerească a vârstei şi "maturitatea amară" intelectuală şi artistică), mi se pare confruntarea lor violentă, tensiunea permanentă, izbucnirea din adâncuri către înalt.

O întâlnim nu numai tematic, dar – ceea ce mi se pare şi mai semnificativ – în însăşi structura profundă a imaginilor. Ţărmurile nu sunt mase solide, statice: *"Ţărmurile negre, lungi,/ Flăcări ascuţite arzând în urne de piatră"* ("Corabia"), *"Otgoanele sunt gata să se rupă"* (Plecarea"), *"Frunza de plop poleită de soare (...) Sub emailul auriu ascund/ Sâmbure de teamă amar./ Deschisă-ntreagă spre albastru şi spre mare/ Nimeni din neamul meu/ Atâta ardere n-a cunoscut./ De plopul cu ramuri firave/ Mă leagă doar un fir de moarte./ Lungă şi aurie ultimă clipă"* ("Alegorie de toamnă").

Uneori, confruntarea aceasta a contrariilor ia aspectul mai potolit al împrăştierii în univers, al întrepătrunderii, ca în sobra poezie "Vishnu": *"Răspândit în lucruri/ Ca aerul munţilor în cotloanele pădurii/ Ca văzduhul în oasele păsărilor,/ Împânzit în lucruri,/ În măr ca şi în vierme,/ În curaj ca şi în frică,/ Urlând în botul lupului ucis pe zăpada albă,/ Fumegând pe ţeava neagră a puştii,/ Răspândit în lucruri,/ În iubire, în ură,/ Am privit cu umilinţă peste lume"*.

Dar, cel mai adesea, confruntarea are înfăţişarea unei acţiuni brutale, violente: *"L-am mai zărit fugind o clipă/ Cu trupul alb prin verde sfâşiind"* ("Despărţire"), *"Şi întunericul muşcând, ca lumânarea"* ("De aceea"), *"Păşesc prin lan de piatră şi de iarbă,/ Sălbatec verdele mă prinde de genunchi"* ("Prin lanuri").

Această caracteristică pune pecetea originalităţii pe o poezie ca "Somnambul", poezie de început, inspirată din "Copacul" marelui poet matematician Ion Barbu, precum indică clar motto-ul pus de Irina Gorun în fruntea poemului ei.

Ambele poezii sunt bazate pe aceeaşi idee: opoziţia dintre teluric şi înalt. Prima strofă a minunatului sonet barbian sună astfel: *"Hipnotizat de-adâncă şi limpede lumină/ A bolţilor destinse deasupra lui, ar*

AXA PĂCII

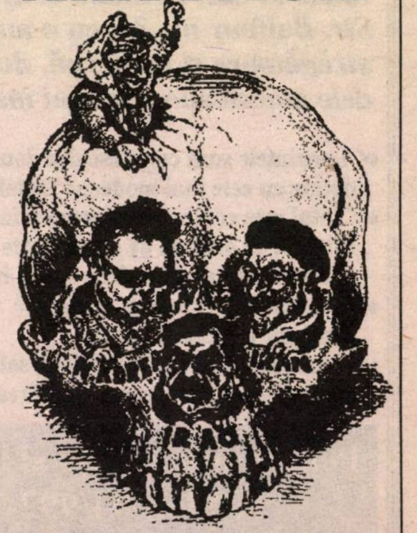

Desen de Oleg; din "Jerusalem Post", 2002

vrea/ Să sfărâme zenitul și-nnebunit să bea/ Prin mii de crengi crispate, licoarea opalină". Dar, în final, odată cu venirea toamnei, copacul se-nclină, împăcat, spre pământ: *"Atunci, intrând în simpla obştească armonie, / Cu tot ce-l limitează şi-l leagă, împăcat, / În toamna lui, copacul se-nclină către glie"*.

La Irina Gorun, de asemenea, copacul – aici mesteacănul, copac drag poetei – năzuie către ceruri: *"Mesteacănul îşi înălţa trupul alb (...) Presimţind atingerea cerului"*. Dar, în final, el nu se încadrează, împăcat, în ritmul anotimpurilor şi în armonia universală. El cade pradă teluricului, *"cade-n braţele iuţi/ ale gângăniilor pământului"*.

Mai târziu, peste opt ani, într-o poezie de deplină maturitate artistică, Irina Gorun reia imaginea centrală din "Somnambul" transformând-o într-un impresionant simbol al actului poetic. Caracterul dinamic, tensionat al imaginilor este aci şi mai nou şi mai pregnant: *"**Să te azvârli** în pagina albă/ Ca într-un imens culcuş/ Mirosind a levănţică, / Foşnind din foi de porumb, din cohorte de pitici făurari/ Din tainele marilor păduri dispărute./ **Să te prăbuşeşti** în pagina albă, / Ca mesteacănul, ca preotul soarelui, / Când, **supt** de gura albastră, / **Înălţat** pe vârfuri spre nemărginire, / **se prăbuşeşte** blând, cu fâlfâiri de aripi/ În braţele iuţi ale gângăniilor pământului./ **Să te porneşti vâslind** pe foaia albă/ Ca pe-un ocean interior, / Prin **grotele prăbuşite** sub faţa pământului, / Ca-ntr-o mare aventură acvatică/ În care pură, fără monştri, trădători ori furtuni/ **Spaima priveşte către tine,** din tinda depărtării"* (Despre poezii").

(Sublinierile sunt ale mele, pentru a marca dinamismul, tensiunea structurală a imaginilor.)

Încă din prima tinereţe, Irina Gorun a simţit profund seriozitatea actului creator, a simţit "spaima care priveşte către tine", când te apropii de abisurile magice ale poeziei. A scris aşa de puţină vreme şi ne-a lăsat o moştenire atât de bogată, de adâncă. Se cuvine să-i rămânem de-a pururi recunoscători*.

---

* Prinos de pioasă recunoştinţă îl constituie şi volumul de faţă, "Poetul nu mai locuieşte aici" (ed. DU Style, 1996), volum bilingv (română-engleză), îngrijit de tatăl poetei, defunctul poet Mircea Gorun, şi sponsorizat de soţul acesteia.

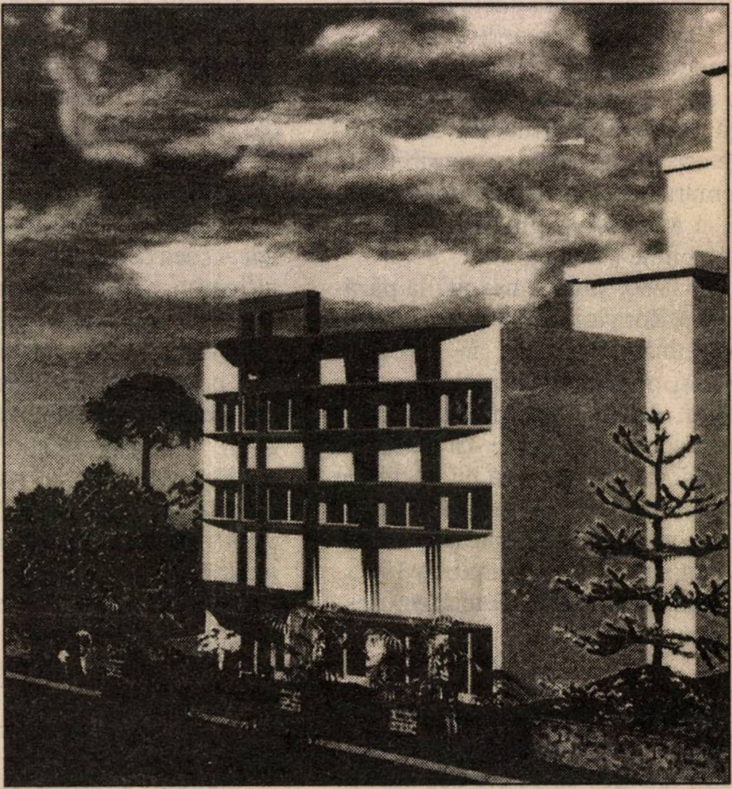

Într-un ceas bun!
S-a deschis şi s-a dat în folosinţă
BEIT EDNA
din Naharia
Locuinţe de calitate pentru adulţi

Locuinţe apărate de lege pentru cei de vârsta de aur, în inima oraşului Naharia, Str. Balfour nr. 36, cu o amenajare atrăgătoare şi modernă, după standardele americane cele mai înaintate.

- ✓ **Locuinţele sunt compuse din două camere sau una, dotate cu cele mai moderne instalaţii tehnice**
- ✓ **Totul este condus, conform cerinţelor Ministerului Muncii, de oameni de specialitate care contribuie şi la crearea unei atmosfere calde, intime**
- ✓ **Siguranţă personală, medicală şi un cadru independent. Deschis 24 de ore**
- ✓ **Club pentru activităţi sociale, sală pentru activităţi culturale şi foyer pentru primirea oaspeţilor**

Pentru amănunte şi informaţii:
Telefon 04/992-7006;
Pelefon: 054/247-814

Merită să veniţi, să vedeţi starea de fapt, să cunoaşteţi avantajele pe care le oferim în această lună spre a decide asupra unuia sau mai multor locuri, care vă vor asigura o bătrâneţe liniştită şi comodă.

ELENA-ESTHER TACCIU

Marsyas, „câine râios al civilizației moderne”

Trăsăturile fine ale literatului de la Cluj (orașul românesc universitar de renumită tradiție umanistă), Ion Cristofor, sugerează frecventarea îndelungată a bibliotecilor, volumele rare, și viziunea îngerului din versul *"cu o carte de aur în mână"*.

Scriitor total, doctor recent în filologie, cronicar la "Cetatea literară", cunoscător și traducător din literatura franceză, belgiană, canadiană, serios înarmat în câmpul literelor române, dar și al prieteniei constante pe care o poartă, prin cronici, scrisului israelian în românește ("Scriitori din Țara Sfântă", vol. I, cu al doilea în pregătire), nu este deloc academic și neutru în poezia sa.

Rebeliunea sa se naște din frustrarea artistului-poet în *"chilia de beton și de sticlă a unui mare oraș"*. Volumul elegant de poeme, "Marsyas", de la Ed. Dacia (2001), cuprinde scrisul său liric cu exigență selectat din 1982 până în prezent. Ciclul ultim, sub titlul eroului mitologic grec, încoronează tema poetului, dominantă în poemele vechi și noi. Născut în Phrygia, selenul Marsyas inventează fluierul, și, foarte mândru de cântecul său, îl provoacă la întrecere pe însuși Apollo. Zeul suprem al artelor cu lira măiastră se arată în mitul grec de o cruzime dezgustătoare. Și anume, în caz de înfrângere, Marsyas va suferi pedeapsa decisă de zeul suprem. Finalul previzibil cuprinde execuția cumplită. Legat între crengile unui copac, Marsyas va fi jupuit de piele. Ion Cristofor extinde vina sentinței barbare asupra *"evului apus de curând"*, dirijat de *"dolari, dolari, dolari, mărcuțe și yeni"*. El, secolul, este călăul *"profesorului umil"*, *"cu mâna în flacăra veacului"*.

Acest timp corupt face din apă *"mlaștini"*, din aerul pur, *"explozia sorilor"* cu forța sufocării: *"cazarmele aerului"*. Impostura porumbelului aducător de pace constă în *"adevărul cumplit din gușă"*. Erosul veacului se vinde ușor, femei neguțează *"plăceri divine la prețuri modeste"*, din *"smirna tămâia coapselor ei"*. *"Prințesa-târfă"* definește nimicnicia poetului ostracizat prin inutilitatea socială, comportament de bolnav psihic fantast care crede în minciunile sale, și descifrează în *"cântecul țevilor de apă din bucătărie"*, cântecul sirenelor. Același Paria, *"schizofrenicul, paranoicul, parazitul"*, este *"un pagubă-n ciuperci/ ce scrie și scrie"* ("Veacul va apune și el în curând").

Până și Luna, tradiționala Muză a bardului, acum *"luminează ororile veacului"*, cerându-i să abjure de la vers: *"cuvintele sunt acum inutile ca pieile șerpilor într-o vară târzie"*. Versul însuși, supus torturilor, va fi ori *"spânzuratul"*, ca *"burghezii din Calais, târâți la judecată"*, ori îngerul în *"cuptoarele*

ISRATON LTD.
INSTITUTUL DE REABILITARE A AUZULUI
TEL AVIV, str. Ben Iehuda 39
Tel. 03-5172910 – 5107317
SUB CONDUCEREA DOMNULUI
MICHAEL SHARON
APARATE AUDITIVE
INVIZIBILE
ASCUNSE ÎN URECHE
❖ Consult și îndrumare fără plată
❖ Baterii de lungă durată
❖ Laborator de reparații
❖ Prețuri speciale pentru pensionari și membri Kupat Holim
Vorbim și românește
NOU - EXCLUSIV!
Am primit cele mai noi aparate digitale

albe ale crematoriilor", metaforă relevantă pentru umanismul poetului român ("Despre imaculata concepţie a poemului").

Tonul pamfletar, demascator, din asemenea poeme la adresa corupţiei unanime şi a prăpastiei de netrecut dintre real şi ideal, are unele accente de reportaj surrealist din realitatea românească despre *"precupeaţa"* cu *"pătrunjel verde-n piaţă/ doar 500 de lei legătura, dragă domnule"*.

Există la Ion Cristofor şi dureroase elegii, cu ton de bocet mortuar din partea *"unui profesor umil": "Carnea e tristă şi vai, exilate dorm cărţile/ în bezna, în mâlul enciclopediilor./ Ai fost lapidat în toate cuvintele nopţii/ ai ars pe toate rugurile evului apus de curând"*. Nimicirea prin foc, medievală, li se aplică în acelaşi poem şi norilor, *"curgând cum bucăţi de sânge închegat"*.

În "Marsyas", poemul ce dă titlul cărţii lui Ion Cristofor, edenul devenit teren de execuţie celebrează biruinţa cruzimii lui Apollo. Mitul grec se amplifică prin detaliile desfrâului contemporan, cu discoteci asurzitoare, *"îngeri în bikini"* dansând în *"vocea isterică a unui saxofon"*. Invocarea iubirii trădătoare, când cântăreţul blestemat de zei reînvia ca focul ("Salamandra în flacăra părului ei"), îi dezvăluie cupiditatea *"frumoasei"*. În inima ei vidă de simţire *"zornăiau un pumn de bănuţi şi unsuroase bancnote"*. Sarcasmul acestor dezavuări coexistă în acelaşi frumos poem cu o rescriere dureroasă a execuţiei lui Marsyas, alungat din edenul său arhaic în orgia nocturnă a oraşului de azi. Veacul profanează nu numai spiritul, inocenţa miturilor originare, ci şi arta, devenită servantă la ospăţul profan, ce cumpără şi lira lui Apollo însuşi. Edenul vid de ocrotirea divină devine loc al penitenţei, am putea spune azi, al terorismului: *"Greierii ţes tăcerea în grădinile părăsite ale lui Dumnezeu./ Soarele apune pe o colină cu arbori şi spânzurători./ Iedera zidurilor e plină de sângele unor execuţii"*. Execuţia este a cântăreţului prea demn spre a fi cruţat. *"Se mai aud îndepărtatele răcnete ale lui Marsyas/, Ciumatul, sifiliticul legat de-un copac/ Jupuit se cuvine cântăreţul acesta trufaş/ În timp ce harfa divinului Apollo/ Răsună triumfătoare/ Prin cafenele şi baruri"*.

În numele stăpânilor i se cere supunere şi umilinţă prin metafora lui Paria, *"câine râios al civilizaţiei moderne"*, şi fantoma înţeleaptă, dar izgonită, *"bufniţa de noapte speriată de faruri de luminoase reclame"*. Muribundul slobozeşte din vene *"un fluviu de durere de nebunie"*, revărsat peste sfârşitul veacului. Fundalul sonor al acestei morţi gratuite şi crunte a cântăreţului va fi animalicul reinstaurat, mugetul *"de întunecate plăceri"* din *"grajdurile"* desfrâului.

Exemplar prin transcrierea modernă a mitului despre sacrificarea cântăreţului, poemul lui Ion Cristofor, "Marsyas", reînvie în mitologia contemporană tragică mitul poetului izgonit, devenit efigia simbolică a durerosului său volum.

**REŢEAUA
MAGAZINELOR
DE CARTE
ROMÂNEASCĂ**

**• Romane • Dicţionare •
• Ghiduri turistice •**

**provenite din vasta producţie
editorială din România de astăzi**

HAG PESAH SAMEAH!

**AFULA: Kikar Atzmaut 7 (În pasajul Ophir Center)
TEL.: 06/659-6014
ASHDOD: Merkaz Mishari Daled, magazin nr. 33 Haim Schapira
Tel.: 08/866-5388
BAT YAM: Str. Balfour 60. Tel.: 03/659-2484
BEER-SHEVA: Str. Histadrut 56. Tel.: 07/623-6738
HAIFA: Str. Herzl 61 (Kikar Talpiot). Tel.: 04/867-1292
IERUSALIM: Str. Yaffo 63 (în pasaj). Tel.: 02/625-0612
NATANIA: Str. Smilanski 10 (în pasaj). Tel.: 09/861-5860
PETAH-TIKVA: Str. Pinsker 9. Tel.: 03/904-0225
RISHON LE ZION: Str. Rotschild 9. Tel.: 03/969-8724
RISHON LE ZION: Str. Herzl 47. Tel.: 03/967-1807
TEL AVIV: Str. Solomon 20 (vechea Tahana Merkazit).
Tel.: 03/687-3606
TEL AVIV: Str. Allenby 48. Tel.: 03/517-5877
TEL AVIV: Staţia nouă de autobuze, et. 3, magazinul nr.3243
(sub Mac Donald). Tel.: 03/687-7949**

**Direcţia: tel. 03/562-0711, 562-0714
Iolanda: pelefon 054/829-163**

Ultimele noutăţi la GALINA

CASETE AUDIO cu:

**Poveşti pentru copii
Muzică uşoară şi populară românească**

C.N.N.

Ce Năimiţi Nemernici

S. AVNY

"Ultima ninsoare" de la o ediţie la alta

În 1985 a apărut "Ultima ninsoare", roman de Getta Berghoff. Era povestea unei tinere femei, crescută în anii Holocaustului şi în anii ciudaţi care au urmat. Tânăra s-a căsătorit cu un muzicant, care i-a oferit zile amare, preferând dragostea ocazională, întâlnită în programele sale din diverse aşezări. Lucrurile au ajuns până acolo încât tânăra a hotărât să ceară divorţul.

Găsindu-se întâmplător în sala tribunalului, l-a auzit pe avocatul M. Băcăuanu pledând într-un proces, şi a hotărât ca acest avocat să o apere în procesul ei de divorţ.

M. Băcăuanu era într-o perioadă dificilă a vieţii sale, după o anchetă grea la Miliţie, fiind anchetat pentru gestiunea societăţii Apromin (de aprovizionare a armatelor sovietică şi română), al cărei director general pe ţară era, şi după moartea soţiei sale iubite, Clara, în urma unui cancer mamar.

În ciuda diferenţei de vârstă, între avocat, un bărbat matur, şi tânăra pe care a apărat-o în procesul de divorţ se naşte o idilă care duce la o alianţă familială.

Getta Berghoff utilizează cu multă emoţie această alianţă, în care bărbatul, cu o conştiinţă foarte dezvoltată, îşi face unele vagi reproşuri din cauza căsătoriei cu o femeie mult mai tânără, intuind o nenorocire. El se străduieşte să fie şi soţ, şi părinte, şi dascăl...

Ca orice pereche fericită, cei doi năzuiesc să aibă un copilaş, însă, pe calea de a reuşi să fie părinţi, se descoperă semnele unui cancer la bărbat, ceea ce duce la o tragedie în familie.

Acum Getta Berghoff a tipărit din nou cartea, cu unele adăugiri şi cu multe schimbări. În anii care au trecut de atunci, autoarea s-a ocupat de literatură, a publicat câteva nuvele şi se poate spune că odată cu "Ultima ninsoare" ea a urcat o treaptă din punct de vedere literar.

De ce şi cu ce?

Prima ediţie a fost prea încărcată de emoţie personală. În noua ediţie emoţia fiind diminuată, fraza a rămas echilibrată. Bine a făcut autoarea eliminând cuvinte care prin repetări exagerate banalizau relaţii excepţional de frumoase. Aşa era, de exemplu, cuvântul "Nenicuţicule", cu care ea se adresa ea soţului.

În carte se relatează despre viaţa unei familii evreieşti din acea perioadă. Viaţa a doi fraţi căsătoriţi cu două surori. Una din aceste familii este cea a avocatului Băcăuanu şi a celor doi fraţi ai lui. În noua ediţie, relaţiile de familie sunt zugrăvite cu mult mai multă măiestrie în comparaţie cu ediţia veche.

Un alt avantaj literar faţă de ediţia din 1985 este felul cum este prezentată anchetarea şi judecarea lui Băcăuanu, fostul director general al "Apromin". Povestea începe cu observaţia ministrului armatei, Emil Bodnăraş, care îl dojeneşte pentru numărul prea mare de funcţionari superiori evrei de la "Apromin": "Ţi-ai făcut o Palestină!" – îl mustră el, şi nu ajută replica lui Băcăuanu că el n-a angajat pe nici unul. Toţi au fost trimişi de la diferite ministere.

El este arestat chiar în perioada când lasă acasă soţia grav bolnavă. Se eliberează după o grevă a foamei, care durează multe zile. Urmează un proces, care pare a fi un prilej de ilaritate, în care apar martorii acuzării. Procurorul se simte nevoit să ceară retrimiterea dosarului pentru noi cercetări.

Băcăuanu este iar arestat chiar când prima sa soţie ar fi trebuit să plece la Institutul Curie din Paris, cu speranţa unei vindecări. Imediat intră în greva foamei, care durează 60 de zile. Cu această ocazie omul este distrus, şi soţia sa refuză să plece până nu vine el acasă.

Autoarea descrie cu multe amănunte procesele care au avut loc în perioada aceea, atingând şi procesele sioniste. Vasile Schwartz, contabilul şef de la "Apromin", a fost implicat şi într-un proces sionist cu 42 de acuzaţi, şi în "procesul Apromin", împreună cu avocatul Băcăuanu.

Avocaţi, medici şi olimi

Cartea "Ultima ninsoare" este o poveste adevărată, în care marea majoritate a eroilor apar cu numele lor adevărate. Totodată asistăm la fenomenele epocii, la dorinţa de a pleca în Israel, dorinţă care cuprinde masele evreieşti.

Autoarea îl zugrăveşte pe iubitul ei soţ aducând exemple de procese care dovedesc că chiar într-o perioadă de totală decădere morală există oameni care se pot înălţa la o moralitate excepţională. Precum se ştie, în epoca socialistă trebuia să te duci la Oficiul Avocaţilor pentru a angaja un avocat. Preţurile erau după categorii. Nu o dată avocatul Băcăuanu a dat bani unor nenorociţi să-l poată angaja ca să-i poată apăra, să-i scoată din necazul în care căzuseră nevinovaţi.

În orice caz, simţămintele, stările sufleteşti, emoţiile şi durerile când vezi cum omul iubit se termină sub privirile tale, sunt exprimate în "versiunea 2001" cu mai puţine cuvinte, dar mai efectiv. Figurile descrise, cum ar fi membrii familiei şi năzuinţele lor, prietenii eroului principal, oamenii cu care a venit în contact şi prietenele soţiei, sunt bine creionate. Getta Berghoff, autoarea, ştie să zugrăvească portrete. La fel sunt frumos exprimate năzuinţele maselor de evrei şi interesant conturate figurile medicilor şi munca lor, dorinţa lor de a ajuta la vindecarea bolnavului care se apropie de sfârşitul amar.

MIREL BRATEŞ

CECI îşi dezvăluie adevăratul chip

Aproape nouă ani de-a rândul – pe durata întregii sale "cariere" –, prezenţa Cercului Cultural din Ierusalim s-a înscris într-o sferă a discreţiei, a unei anume rezerve, chiar a reţinerii de la manifestări exterioare, deşi CECI (cum îi spun, tandru, cei apropiaţi, cu un nume de alint) a fost, neîncetat, amfitrioana unor personalităţi marcante – scriitori şi artişti din Israel, România, din alte ţări. Acum, însă, mentorii CECI, Leon Volovici şi Costel Safirman, au făcut o surpriză cu totul şi cu totul… publică, editând un volum compact şi exhaustiv ("Întâlniri la Ierusalim", Editura Fundaţiei Culturale Române, Bucureşti 2001, 416 pagini) despre reuniunile ce au materializat cu brio proiectul lansat de ei în 1993. Cartea captivează tocmai prin francheţea şi bogăţia de idei a convorbirilor cu şi despre literaţi şi artişti.

În "Întâlniri…" se succed mărturii, evocări amicale, povestea cărţilor scrise, reflecţii personale "secrete", confesiuni şi amintiri, o panoramă culturală cvasi-necunoscută, scene şi momente de natură să producă revelaţii aproape la fiecare pagină… Aici, animatorii CECI sunt – într-o perfectă armonie – maeştri de ceremonii culturale! O strategie sau un instinct? Cu eleganţă, profesoral, Volovici e, în toate împrejurările, un erudit de o cordialitate remarcabilă, înţelept şi spiritual, modest cu nobleţe şi delicat, *impresionând* prin extraordinara lui căldură omenească şi nu mai puţin extraordinara lui disciplină lăuntrică. În completare-potrivire deplină – Cornel Safirman. El narează, folosind flashback-uri, extrem de captivant, şi are mereu în suflet sau în minte frânturi de viaţă, întâmplări inedite şi languroase, vorbe de duh.

Redescoperim, cu această carte, cât de aplicaţi şi serioşi pot fi Leon Volovici şi Costel Safirman ca animatori culturali. Inventivi în a găsi "punţi care trec", ei au reuşit să transforme fiecare întâlnire într-o construcţie elaborată, în efect intelectual şi emoţional.

Decupăm câteva pasaje.

Liviu Ciulei şi Mircea Daneliuc se adresează amical publicului, dezvăluind marea lor artă regizorală şi neezitând să-i facă mărturisiri: "În '48 – povestea Ciulei – am dat examen, se numea "atestare profesională", şi am căzut. Am căzut ca regizor şi n-am putut să-mi fac profesia, am căzut din motive de origine socială…". "Aparţin unei ţări care nu mi-a dat nimic – precizează Daneliuc într-un post-scriptum. Eu i-am strecurat totdeauna ceva, dar numai păcălind-o, disimulând, inventând strategii (…). O iubesc, probabil, ca un încornorat!".

Premiul "Sebastian Costin", iniţiat de CECI şi decernat, în fiecare toamnă, prin donaţia emoţionantă, generoasă a Eugeniei Costin, a dobândit caracter tradiţional – ca omagiu adus valorilor artistice şi

Doi poli

Albumul de desene umoristice

Ocolul pământului în 80 de caricaturi

LIVADARU
CARICATURI OCOLUL PĂMÂNTULUI ÎN 80 DE
UN ALBUM CU DOI POLI
MINIMUM

al regretatului LIVADARU

poate fi obţinut contra sumei de 40 (patruzeci) de shekeli.

…Adică aşa cum scrisese autorul pe copertă:

„Un album cu doi poli".

Doritorii vor trimite suma respectivă la:

IANCU LIVADARU

Reh. Katznelson 63/109, Bat Yam – 59512, Tel. 03/659-6254

umane cărora regretatul poet li s-a dăruit până la moarte. Consacrarea primului laureat, Lucian Raicu, a fost un adevărat regal literar în care, pe rând, Jean Steiger, Norman Manea, Michael Shafir, Matei Călinescu, Virgil Duda, l-au evocat în mesaje emoţionante, nostalgice, pline de dragoste.

Merită de citit, apoi, transcrierea de pe bandă a captivantelor întâlniri cu Nina Cassian, cu Zigu Ornea, Al. Sever, Nicolae Cajal, Şt. Augustin Doinaş, Moshe Idel, Iordan Chimet, Solo Har. Cinemateca din Ierusalim – *scena* manifestărilor CECI – e locul unde s-au întâlnit Augustin Buzura şi Aharon Appelfeld, doi dintre "greii" prozei contemporane, lăsând publicului o puternică impresie artistică prin confesiuni despre lumea din care vin şi universul literar pe care l-au creat.

Dedicând lui I. Schechter o întâlnire în exclusivitate, amfitrionii au avut prevederea să avertizeze sala asupra "riscului" de a avea musafir un scriitor umorist, mai ales unul belicos, de virulenţa acestui "Kishon al uliţei româneşti". Publicul însă nu s-a inhibat şi a izbucnit mereu în aplauze, "la scenă deschisă", urmărindu-i *mişcarea* foarte simpatică, hârjoana amuzată într–un comentariu subtil-savuros şi acid despre partea rea, autohtonizată *lo beseder* a lucrurilor. Haios şi intolerabil, grav şi ludic în acelaşi timp, belicos şi plin de sarcasm (dar, totuşi, de treabă, prizat de cititori – iată: "Omul anului 2001" desemnat de "Minimum"!), I. Schechter deţine o formulă magică, din care îşi trag seva şi microeseurile sale briliante din "Ultima oră".

Portretele sunt rezultatul unei singure întâlniri, al altora acoperă o viaţă întreagă, aşa cum s-a întâmplat la întâlnirea consacrată scriitorului B. Elvin: elogii, în principal, dar şi spectaculoase descoperiri biobibliografice. Cu multă sensibilitate s-a vorbit, de asemenea, la serile de amintiri dedicate, pios, lui Florin Mugur, Mihail Sebastian şi Paul Celan. Era, încă (!), de faţă, în '94, Sebastian Costin – inegalabil în genul de dialog cultural şi sufletesc. Starea de solemnitate, tragismul evocărilor au fost potenţate de alocuţiunea tulburătoare a Elenei-Esther Tacciu, ea însăşi cuprinsă de emoţie. Alt mare prieten – cameramanul Ilya Ehrenkrantz, al cărui farmec în confesiunea legăturii sale fraterne cu Florin Mugur ar putea constitui obiect de studiu la o şcoală de imagine şi literatură de film…

❖

Ei bine, Leon Volovici şi Costel Safirman sunt vrednici de toată lauda pentru că, înţelepţi şi prevăzători, au înregistrat pe bandă de magnetofon şi acum, iată, au publicat într-o carte mărturiile şi ideile lansate în cadrul CECI, ca să nu se piardă pentru totdeauna, dar să ajungă în largi segmente de public, să-şi caute cititorii şi să-i găsească.

●

Se pare că echipa de fotbal a Braziliei a ieşit din criză. Foştii campioni mondiali au învins într-un meci amical Bolivia cu 6-0. Explicaţia: antrenorul Luiz Felipe Scolari a introdus în formaţie oameni noi, în frunte cu atacantul Kaka (scuzaţi), care a înscris trei goluri.

Kaka... Ce nume nepotrivit! Numele acesta s-ar fi potrivit mai bine jucătorilor din naţionala noastră, care au fost învinşi de Germania la Kaiserlautern cu 7–1.

●

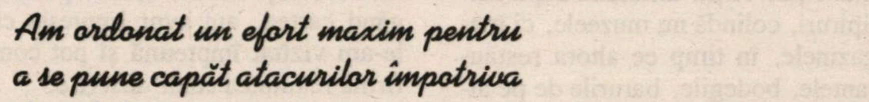
Am ordonat un efort maxim pentru a se pune capăt atacurilor împotriva Israelului!
Individul ăsta e un mincinos şi mai mare decât mine!
GOEBBELS

Desen de Oleg; din "Jerusalem Post", 2001

PRIMIM LA REDACŢIE

● CĂRŢI ● REVISTE ● ŞI ● SCÂNTEIERI ● DE ● GENIU ●

- **Lui Mosari nu-i plac graniţele**
- **De la Mihăileni la Stalingrad**
- **Pe scurt, despre Transnistria**

G. Mosari

Călătorii fără graniţe

Minimum, Tel Aviv 2001

După "Zâmbete de turist" şi "Salutări de departe", scriitorul G. Mosari a dat la iveală o nouă carte în care-şi descrie călătoriile sale prin lume. În ea se află impresiile sale despre opt ţări, inclusiv Israelul. Este vorba despre nişte minireportaje, dar conţinând maxime reflecţii despre cele vizitate.

Datorită mijloacelor moderne de transport, anual, sute de milioane de oameni călătoresc dintr-un colţ în altul al globului. Majoritatea pleacă pentru că aşa e moda şi nu vor să fie mai prejos decât vecinii lor, să se poată lăuda că au fost şi ei colo şi colo, pentru a bifa cât mai multe ţări. Alţii, umblând după chilipiruri, colindă nu muzeele, ci magazinele, în timp ce altora restaurantele, bodegile, barurile de pe alte meridiane li se par mai distractive. Nu mai vorbesc de cei ce umblă prin Africa sau sudul Asiei în căutare de exotism. Foarte puţini înţeleg periplul prin lume ca o experienţă a cunoaşterii, şi numai câţiva dintre aceştia sunt înzestraţi cu darul scrisului şi pot reda cele văzute, precum G. Mosari.

Călătorul avizat trebuie să se documenteze înainte de a porni la drum pentru a şti ce urmează a vedea în ţara pe unde va umbla. Apoi să înţeleagă ceea ce vede. Ori tocmai aici e meritul lui G. Mosari, care în reportajele sale viu colorate se apleacă asupra a ceea ce e specific în locurile vizitate, amănuntele istorico-geografice fiind reduse la strictul necesar înţelegerii obiectivelor urmărite. Mosari ne scoate în lume, ne poartă cu el cu umor, făcându-ne să zâmbim.

Într-o recenzie la primele sale două cărţi de călătorie, revista "Minimum" spunea: "Notele de călătorie ale lui G. Mosari posedă cel puţin trei calităţi: nu sunt niciodată plictisitoare; nu sunt niciodată gravo-doctorale; dezvăluie un condeier capabil să se oprească asupra unor detalii peste care alţii trec în mare viteză". Aceste considerente sunt valabile şi pentru cea de-a treia carte de călătorii a lui G. Mosari.

În aproape toate ţările la care se referă autorul, am avut ocazia să călătoresc şi eu. De aceea, parcurgând cartea, am avut impresia că le-am vizitat împreună şi pot confirma realitatea celor descrise.

Cartea atât de interesantă a lui G. Mosari, "Călătorii fără graniţe", te îmbie la drum, te face să doreşti şi tu, cititorule, să vezi cu ochii tăi cele descrise de autor.

G. MOSARI
CĂLĂTORII FĂRĂ GRANIŢE
MINIMUM

Nou!
Cosmetică ● Manichiură
Pedichiură ● Depilare
(pe tot corpul)
Dizengoff 84 Tel Aviv
Organza
Vorbim româneşte ● Preţuri moderate ● Vă aşteptăm cu drag ● Mariana şi colegele.
Tel. 03/602-3966, Celular: 055/292-339

Zisu Lebel

Stetlul meu drag Mihăileni

Haifa 2001

Autorul, născut la Mihăileni în primul sfert al secolului al XX-lea, şi-a petrecut copilăria şi adolescenţa în acest ştetl drag lui. Este cel de–al doilea volum pe care doctorul Zisu Lebel îl închină acestui târguşor moldovenesc.

Memoriile, unele în proză, altele sub formă versificată, reconstituie atât trecutul d-lui Lebel cât şi al evreilor ce au trăit în acest târguşor.

Amintirile despre Mihăileni sunt continuate cu povestiri din Rusia, unde soarta l-a dus pe Lebel, decorat pentru participarea la luptele de la Stalingrad, dar despre care el spune: «Bunul Dumnezeu m-a decorat cu cel mai mare ordin: ieşirea din marea catastrofă viu, cu mâini şi picioare, înreg, fără răni. Am răspuns la această "decoraţie" cum am putut, cu munca cinstită, aducând folos celor din jur.»

În URSS el a trăit 33 de ani, până li s-a permis, lui şi soţiei, să ajungă în Israel.

De remarcat în cartea sa memoria dumisale, capacitatea de a reînvia locuri şi oameni.

Marcu Rosen

60 de ani de la deportarea evreilor din România în Transnistria

Editura MATRIX ROM
Bucureşti 2001

De curând am asistat la lansarea de către ACMEOR a unei alte lucrări a d-lui Marcu Rosen, tradusă în limba ebraică, intitulată "Involuţia demografică a evreilor din România în perioada 1940-2000", apărută la Bucureşti în 1998.

De data asta ne aflăm în faţa unei noi lucrări, menită a readuce în memorie evenimentele tragice ale deportării evreilor din România în Transnistria.

Trebuie amintit faptul că dl. Marcu Rosen e de profesie statistician şi că lucrările sale sunt bazate strict pe baze oficiale care, deşi par seci la prima vedere, au un puternic impact asupra cititorului tocmai prin veridicitatea lor.

Din cei circa 150.000 de evrei deportaţi în teritoriul dintre Nistru şi Bug, circa 80.000 nu s-au mai reîntors niciodată acasă, ucişi de jandarmii români cu sânge rece sau lăsaţi să moară de foame şi frig.

Autorul cunoaşte cele întâmplate nu numai din cercetarea documentelor, ci şi din propria experienţă, fiind singurul supravieţuitor din întreaga sa familie, de cinci persoane, deportată din Dorohoi în Transnistria.

Timp de decenii, mass-media din România a păstrat tăcere în jurul celor făptuite de armata română în Transnistria, iar actualmente mijloacele de informare aparţinând mişcărilor extremiste caută să minimalizeze sau chiar să nege evenimentele ce au avut loc din ordinul mareşalului Antonescu.

"Este drept – declară în prefaţa cărţii dl. Marcu Rosen – *că s-au scris şi publicat numeroase cărţi privind Holocaustul din România, dar ele sunt voluminoase şi scumpe şi se adresează unui cerc restrâns de cititori".*

Din considerentele acestea, autorul a scris această mică lucrare-sinteză (87 de pagini) cu scopul de a informa masele largi de cititori în mod obiectiv şi documentat despre evenimentele petrecute acum şase decenii în Transnistria.

(G. Iosub)

În editura "Integral" din Bucureşti
a apărut noul roman

"Bătrânul ieri
şi nenăscutul mâine"

(190 pag.)

de *LIANA MAXY*

Este un roman al emigraţiei şi se referă la noi, evreii reveniţi în patria strămoşilor.
La fel ca şi în precedentele sale volume:
"NUCLEUL MAGIC" (1986) 482 pag.
(biografia pictorului M. H. Maxy şi a familiei sale)
şi "PUNCTELE MELE CARDINALE" (1994) 196 pag., cuprinzând: versuri, nuvele, evocări, portrete, interviuri, impresii de călătorie, autoarea foloseşte o autentică limbă literară, un ritm alert şi un stil propriu.

Cărţile pot fi obţinute trimiţând un cec bancar sau poştal pe adresa: P.O.B. 1114, Ramat Gan 52111. Tel.: 7519839

- **BĂTRÂNUL IERI ŞI NENĂSCUTUL MÂINE – 40 shekeli**
- **PUNCTELE MELE CARDINALE – 40 shekeli**
- **NUCLEUL MAGIC – 60 shekeli**

ZOLTAN TERNER

Știri, comentarii, talk-show-uri, umor și lipsă de...

Un lucru cred că este evident pentru noi toţi: ştirile şi comentariile politice la zi reprezintă partea cea mai tare a televiziunii israeliene. E zilnica noastră hrană însângerată. Maşina informaţională în imagini are la noi condiţii "ideale". Din nefericire. Fiecare zi ne aduce ştiri. Şi ce ştiri! Visăm să avem parte de nişte zile fără ele. Doar cu plictis.

Situaţia noastră politică e aşa cum o ştim şi chiar mai… Poate tocmai de-aia avem comentatori politici tot mai buni şi tot mai mulţi. Până nu de mult eram convinşi că Ehud Yaari este fără seamăn în chestiuni arabe. Acum are un rival serios în persoana lui Oded Granot. Chiar dacă acesta nu are charisma lui Yaari. Dar interviul pe care Granot i l-a luat lui Arafat a fost o bombă. Un spectacol de zile mari. Un soi de tragi-comedie-farsă. Cu un actor bun în drama de idei, Granot, şi unul în improvizaţii tragi-comice: Arafat.

Yaron Dekel e şi el bun, deşi parcă prea ancorat câteodată în rutină. Dar ce ziceţi de corespondentul politic care se numeşte Keren Neubach? Această domnişoară care arde, freamătă, agită şi e agitată de actualitate, ştiutoare, cu gură mare, la figurat, evident. Dar şi la propriu. Ea ştie tot, află tot, e prezentă peste tot. Ce ţi-e şi cu aceşti ziarişti care sunt în posesia unor noutăţi chiar înainte ca acestea să se producă! Care ştiu şi ce nu ştie guvernul şi nici chiar Mosadul. Ori poliţia. Mă gândesc bineînţeles la Abramovici, cel cu faţa arsă. E o veritabilă instituţie. Mai ceva decât Controlul de Stat. Şi n-a fost contrazis niciodată. E un fel de Mafalda.

După comentariile de actualitate, ce urmează dacă nu confruntările de idei pe temele arzătoare ale zilei? Aici avem doi performeuri de clasă: Dan Margalit şi Nisim Mishal. Mai ales primul, Margalit, e un fel de regizor de lupte în arenă, lupte de tauri ori de alte alea. Acest Dan are talentul de a aduna personajele în aşa fel încât lupta să fie cât mai sângeroasă, cât mai aprinsă. Atât de aprinsă, încât uneori el însuşi nu mai e în stare să potolească flăcările. Aceste pătimaşe talk-show-uri reuşesc uneori să te scoată din papuci, într-atâta sunt de extremiste săbiile care se încrucişează, către stânga sau către dreapta. Vorbind de dreapta extremă, o tânără colonistă, Einat Ehrlich, cu veşnicul ei zâmbet superior-ironic, obrăznicuţă şi războinică, are soluţii sigure şi radicale pentru conflictul care pentru mulţi pare insolubil.

Totuşi, dacă m-ar întreba cineva care emisiune de ştiri şi comentarii mi se pare cea mai interesantă, i-aş răspunde fără exitare: "De azi pe mâine". Deşi la o oră pentru mulţi cam imposibilă, aceasta beneficiază de câţiva gazetari inteligenţi, cu orizont larg şi deschişi disputelor de idei. E vorba în primul rând de Emanuel Halperin şi de Dudu Witztum. De remarcat că această emisiune oferă aproape cu regularitate spaţiu şi informaţiilor culturale. Domeniu care e sub stăpânirea absolută a distinsei doamne Sary Raz. Veşnica, nemuritoarea, veşnic prezenta Sari Raz. Ne întrebăm cu groază ce s-ar întâmpla cu noi, adică cu subiectele culturale, dacă ar da peste ea, Doamne fereşte, o gripă sau altceva şi mai rău. Cine se mai pricepe în ţara asta la cultură, în afara ei? Şi cum se pricepe dânsa, e lucru de mirare. Toate informaţiile, genurile, stilurile, artele toate, la zi. Şi cum povesteşte dumneaei un film! Chiar şi o peliculă oarecare devine genială. Stă în colţul mesei, modestă, cu claia de păr acoperindu-i tinereşte obrazul, cu vocea ei dulce-blând-mângâietoare.

Un alt personaj devenit legendă, a cărui vârstă profesională se pare că o egalează pe cea a televiziunii israeliene, e Haim Iavin. Acest Budha surâzător şi imperturbabil, străduindu-se să fie cât mai vioi şi mai proaspăt. E o prezenţă care îţi dă sentimentul că timpul s-a oprit, că lumea e aşa cum a fost dintotdeauna, că totul e normal. Dacă ar pleca, cred că s-ar produce panică.

Un ziarist căruia îi merge mintea şi are uneori şi curajul de a scormoni în gunoaiele presei e Mati

"Încetarea focului va duce la înfiinţarea a două state, Israelul şi Palestina, care vor trăi în pace şi securitate".

(Dintr-o declaraţie a lui William Burns, mediatorul american în Orientul Mijlociu; Cairo, 2000)

Nota redacţiei: Noi n-avem nimic împotriva dumitale, d-le Burns, trebuie şi dumneata să mănânci o pâine, dar ne îngăduim să-ţi aducem la cunoştinţă că înfiinţarea Statului Israel nu depinde de încetarea focului; Statul Israel cu pricina există din 1948 şi are de gând să mai existe multă vreme de-aci înainte.

... ȘI-N ADÂNC SE SCUFUNDĂ

(CU ACCENTUL PE Ă)

Golan ("Docu-media"). Deşi monoton şi inegal, reuşeşte uneori să pună degetul pe câte o rană. Nu întotdeauna degetul lui, fireşte. Ca să nu se ardă. La una din temele lui, mai puţin "periculoasă", despre invazia cuvintelor străine în limba ebraică, am reţinut declaraţia unei gazetăriţe "inteligente" (de la "Yes", parcă): "E imposibil de trăit cu o limbă mică. E bine să ştii o a doua limbă". Cu alte cuvinte, a introduce cuvinte străine în mica limbă ebraică, e metoda prin care învăţăm o limbă străină. Ce ziceţi? Inteligentă şi profundă idee!

Ajungând la capitolul inteligenţă, recte prostie, putem constata cu ochiul liber că aceasta din urmă îşi găseşte culcuş cald şi primitor mai cu seamă în câteva programe. Unul din ele este "Emisiune-investigaţie" (Şidur-Hoker). Fără îndoială, nu poate fi negată necesitatea unei asemenea emisiuni. Dar aşa cum e "concepută", vrând să fie "grozavă", se obţine contrariul, adică ridicolul. Realizatorul emisiunii, Rafi Ghinat, vorbeşte, fireşte, răspicat, aspru. Să sperie răufăcătorii. Conştient probabil că mutra lui de Bau-Bau puţin comic nu e deajuns pentru asta. Vajnicului combatant în războiul cu crima i s-a părut probabil că la televiziunea noastră nu e suficientă violenţă şi a inventat un spectacol de violenţă pură: reconstituirea violenţei. Sub pretextul combaterii lor, cazurile sunt puse în scenă, cu toate amănuntele: violuri, crime sadice, sângeroase perversiuni sexuale, bestialităţi. Ne sunt servite didactic, minut cu minut, urmărirea, lovitura, agonia, sângele, penetraţia violatorului…

Această prostească, maniacală reconstituire a fost observată şi caricaturizată de cei doi tineri Shay Goldstein şi Dror Rafael, textierii şi interpreţii serialului satiric "Asta e ţara noastră". Ei au subliniat, îngroşând liniile, natura sadică a înseşi acestor "reconstituiri".

Emisiunea lui Dror şi Shay nu e la nivelul "Quintetului de cameră" şi nici al emisiunii de marionete "Hartzufim", dar merită totuşi văzută. Programul lui Dudu Topaz, deşi titularul nu e lipsit de un anumit şarm, ne oferă un umor subţirel, ieftin, căznit. Ropotele de aplauze de pe bandă nu-i adaugă nici haz, nici sclipire. Ceea ce-i lipseşte, fie-mi iertată expresia, e ideea. Comic fără idei e greu de conceput. Strâmbăturile, oricât ar fi ele de gumilastice, nu reuşesc să le suplinească. Aceste remarci sunt valabile şi pentru "Stelele cartierului".

Doi băieţi simpatici, isteţi, nu lipsiţi de talent, reuşesc, ce-i drept, uneori, să creeze momente agreabile, spontane, amuzante. Din păcate, şi ei se bazează excesiv pe grimase, travestiuri ţipătoare, peruci strident colorate, ţopăieli. Noi, cei care ne aducem aminte de Raikin, Toma Caragiu, Mircea Crişan, Marin Moraru, înghiţim în sec. Nu ne vine chiar uşor să ne obişnuim cu acest umor americănesc, marcat binişor de infantilism mintal.

CLINICILE LASER

Reţeaua naţională a medicinei de avangardă

Clinicile Laser specializate de peste 20 de ani în tratamente cu ajutorul tehnologiei LLLT (Laser de mică intensitate) în domeniile următoare:

- ✔ **Ortopedie**
- ✔ **Accidente de circulaţie**
- ✔ **Accidente de muncă**
- ✔ **Boli de circulaţie**
- ✔ **Piele**
- ✔ **Astmă**
- ✔ **C.V.A.**

Oferă un tratament nou în domeniile citate:

- ✔ **Fără dureri şi fenomene secundare**
- ✔ **Complet lipsit de pericol**
- ✔ **Fără a necesita spitalizare**
- ✔ **Sub supraveghere medicală permanentă**

Pentru informaţii suplimentare şi consult de către un specialist adresaţi-vă la:

TEL AVIV	HAIFA	BEER-SHEVA	IERUSALIM
Merkaz Azrieli Turnul triunghiular Etajul 28	Beit Amot Reh. Iaffo 157	Migdal Canion Haneghev Etajul 6	Binian Hahevra Hacalcalit Reh. Canfei Nesharim 24 Ghivat Shaul
03/609-1666	04/852-7262	08/665-5388	02/651-2227

ALEXANDRU SEVER

Ordine și dezordine

◆ Cred, în fine, că m-am dumerit ce anume i-a inventat pe călăi: Suferinţa! Cu un om insensibil, tortura ar fi fost imposibilă şi călăul, inutil.

◆ Ceea ce, în general, izbuteşte medicina bătrâneţii nu e să prelungească viaţa, ci agonia.

◆ E atâta nesfârşită durere pe lume, încât uneori îmi zic că lumea trebuie să fi luat fiinţă nu din Cuvântul lui Dumnezeu, ci din Suspinul Lui.

◆ Că viaţa n-ar fi decât efectul unui şir de combinaţii şi reacţii chimice, asta îmi dă sentimentul dezagreabil de a fi rodul fără noimă al unui mecanism lipsit de orice inteligenţă. Dar cel puţin mi se economiseşte obligaţia de a fi recunoscător unei Inteligenţe care, lucru vădit, oricât de înaltă, este într-atât de defectuoasă încât nu mi-a putut hărăzi nimic alta decât condiţia penibilă a mizeriei şi morţii.

◆ N-am putut suferi, şi nu m-a ispitit niciodată, ideea de a mă droga. A-mi înstreina inteligenţa de dragul nu ştiu cărei plăceri sau curiozităţi, şi a o zălogi unei puteri incontrolabile fie şi pentru un răstimp oricât de scurt, îmi repugnă cu desăvârşire. Îmi e prea de ajuns ideea de Dumnezeu! Dar încă să mai accept şi diavolii trăitori din mila Lui!

◆ Am publicat o nouă carte. Parcă aş fi îngropat în lume ceva din mine însumi. Totuşi, cu partea cea mai vie din mine, reuşesc, o dată mai mult, să-i supravieţuiesc. Altminteri, nimic nou în Univers!

◆ **Potopiniană.** Câteodată, ispitit de sentimentul unei regresiuni invincibile, încerc să-mi imaginez genealogia mea, îndărât peste milenii şi ere. Oare în ce soi de maimuţă m-aş regăsi? Şi pe dată mă copleşeşte o mare duioşie pentru acest ipotetic strămoş simiesc de la celălalt capăt al lanţului care ne leagă.

◆ "A lua zilele cuiva"... Ce spusă ciudată şi asta! Ca şi cum "zilele" ar fi echivalentul unui bun de preţ – ceea ce se întâmplă să fie – "bun" pe care îl poţi folosi în propriul tău beneficiu. Şi, totuşi, nici un ucigaş nu ştie câte zile ia victimei sale. Numai Dumnezeu ştie ce ia. Şi încă trebuie să ni-l imaginăm ca pe un Dumnezeu cu pasiunea gratuită a contabilităţii.

Dar iată că tot amuzându-mă să imaginez poveşti imposibile, am ajuns să mă întreb: oare ce s-ar întâmpla dacă ucigaşul şi-ar putea lungi viaţa cu zilele jefuite? Sigur, lumea ar fi o lume de ucigaşi care s–ar întredevora cu sălbăticie, dar jaful, chiar pătat de sânge, încă ar fi foarte de înţeles. Căci să omori, cum se mai întâmplă în zilele noastre, pentru o moştenire, pentru o femeie, pentru o idee, chiar pur şi simplu pentru a schimba un scaun cu un jilţ... Astea ar fi crime care nu prea ar merita să mai fie comise. Şi poate că şi de aceea, pentru că nu ar merita să mai fie comise, cu alte cuvinte tocmai pentru că obiectul comun al crimei ar cunoaşte o drastică devalorizare, tot omul n-ar avea altă grijă mai mare decât să-şi gâtuie aproapele, pentru ca, luându-i zilele, să-şi asigure o continuitate scutită de bătrâneţe şi de moarte... Mai ales de moarte! În afară doar de cazul că transfuzia de zile ar fi limitată de cine ştie ce legislaţie draconică, sau saturaţie biologică. Bineînţeles, până una-alta, victimele cele mai căutate ar fi pruncii bogaţi în zile, mai degrabă decât bătrânii cu zile numărate. De unde şi o ultimă consecinţă posibilă: o lume de ucigaşi bătrâni.

C.N.N.

Ce Narcotic Nociv

Ultima ninsoare
IULIUS IANCU
NOI, COPIII STRĂZII LECA
Volumul II
un drum, o epocă

minimum

editează

- Aveţi în manuscris memorii personale?
- Vreţi să vă publicaţi jurnalul intim?
- Doriţi să scoateţi la lumina tiparului un volum de povestiri sau poezii?

minimum este editorul cel mai competent!

Întregul proces complicat de organizare (sau stilizare) a manuscrisului, de paginaţie şi corectură tipografică, coperta, prefaţa şi diferite forme de publicitate vi le asigură

minimum

•

Există în sfârşit o editură: minimum

ELENA-ESTHER TACCIU

CALEIDOSCOP - 2002

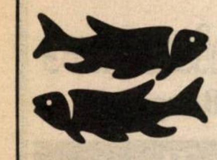

ZODIA PEŞTILOR PENTRU TOŢI (19.02-20.03) pune obstacole prin Saturn, întârziind realizări, şi prin Pluto, minându-le din interior. Jupiter, însă, mai generos, face corecturi favorabile. **Peştii** vor munci în tot acest an mai mult decât de obicei. Şi cariera şi casa cer timp şi energie. Până în august, totuşi, vă mai puteţi relaxa, dar după aceea aveţi de depus toată energia pe tărâm profesional. Nu învinuiţi de cruzime pe cei din jur, ei vorbesc fără intenţii rele, sau sunt surmenaţi. Luna aceasta trebuie să faceţi compromisuri bine gândite, să nu afecteze nici casa, nici serviciul. Banii ce vi se datorează vor sosi în cursul întregii luni, parte vi se datorează de mult. Sănătatea e mai bună. Jupiter şi Neptun dau semnelor de Foc **(Berbec, Săgetător)** poziţii bune în profesie: siguranţa de sine creşte, uneori însă viziunea e prea optimistă şi vin deziluzii. Intuiţia va fi un ajutor preţios în luarea de decizii. Semnele de Pământ **(Taurul, Fecioara, Capricornul)** îşi lărgesc orizontul cultural. Când ei consideră numai efectul material al efortului, fac erori. Trebuie folosită în egală măsură intuiţia şi imaginaţia, condiţie a succesului. Semnele de Aer tind să experimenteze mai multe stiluri de viaţă, ceea ce-i duce la dezbateri interioare, dar îndepărtarea de realitate prin teoretizare poate dăuna. Sunt avantajaţi cei cu meserii creatoare (dintre **Gemeni, Balanţe, Vărsători**). Zodiile Apei sunt avantajate odată cu **Peştele,** căci Jupiter le creşte zestrea energetică. **Racul** şi **Scorpionul** vor reacţiona uneori exagerat de emotiv la problemele familiei, ceea ce le poate afecta deciziile în câmpul socio-profesional. Pericolul acestor semne în martie este o reacţie prea simpatetică la problemele sufleteşti ale celorlalţi, încât li se vor substitui. Într-un fel, fără să observe, îşi pot neglija total interesele. Cele mai norocoase zile: 3, 4, 12, 13, 22, 23.

POŞTA NOASTRĂ: *Anunţăm cititorii că ne pot adresa întrebări despre astrologie, mistică, parapsihologie ş.a.m.d. Telefonul de contact rămâne acelaşi, 03-5590829, ca şi POB 2104, Holon; idem pentru procurarea volumului "STELE REGALE". Nu trimitem Horoscoape acasă, ci le publicăm, (nu imediat) în următoarele numere din „Minimum".*

Zodiacul culorilor faste pentru 2002

BERBECUL poate arbora gama solară, galben, auriu, oranj, dar şi maro, bleu. Metale: aur şi altele, afară de argint.

TAURUL: toată gama de albastru, auriu, maro, turcoaz. Toate podoabele trebuie să fie naturale, nimic sintetic.

GEMENII: Bleumarin şi bleupal, toate nuanţele de pastel. Metale: arama, oţelul, cu excepţia aurului.

RACUL: apa de mare, indigo, galben în amestec cu maro. Metale: arama, platina; vara, ca talisman, cochilii.

LEUL: albastrul cu auriu, bleu, roz, galben, roşu. Bijuterii în stil modern, talismane verificate în timp sau pietre de mare preţ.

FECIOARA: bleumarin cu bleu, argintiu, evitaţi bordo, maro, negru. Podoabe de lemn, cristal şi oţel, aramă.

SCORPIONUL: negru cu auriu, bordo, maro, cochilii, corali, granat, orice metal alb.

SĂGETĂTORUL: bleumarin cu auriu, roz, galben. Podoabe: aur, metale galbene, pietre de preţ, verificate. Argint în cazul celor ultra-sensibili.

CAPRICORNUL: bleumarin, culoarea oţelului, violet, culoarea apei de mare, negru cu auriu şi aramă. Podoabe: orice materiale naturale, ca şi pietre. Nimic sintetic.

VĂRSĂTORUL: gri-argintiu, negru cu culori contrastante, bleumarin cu bleu, culoarea apei de mare, violet, roz, oranj. Toate pietrele, cu excepţia smaraldului şi sidefului.

PEŞTII: auriu cu negru şi alb, culoarea apei de mare, bleu şi verde cu auriu, alb cu maro-auriu, roz şi toată gama soarelui. Podoabe: aur, pietre colorate, strălucitoare.

Anul Calului în Horoscopul chinez

La fiecare 12 ani soseşte Anul Calului. Nativii sunt carismatici, veseli, îşi conduc bine afacerile băneşti. Inteligenţi şi pătrunzători, au defectul logoreii. Se îmbracă rafinat, se simt mereu în largul lor. Oarecare infatuare. Se îndrăgostesc rapid şi uită tot (orice atceva). Nerăbdarea lor e egoistă. Se simt bine în mulţimi petrecăreţe, când se silesc să fie în centrul atenţiei. Nu-i interesează decât părerea lor, neglijează sfaturile altora, şi greşesc. Succes în domeniile politicii, artelor, în afaceri şi sport. Anul Calului promite să fie mai stabil (după aprilie), cu mai multe uniri statale şi tratate de pace.

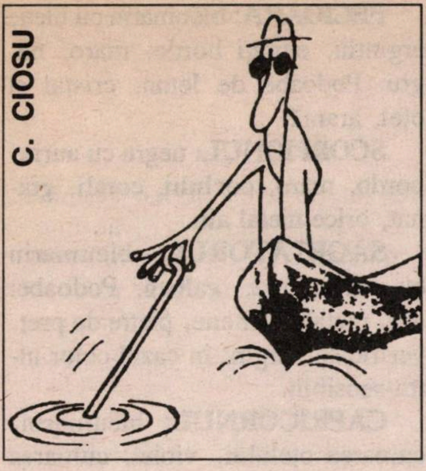

Pescuitorul de perle

A împușcat doi iepuri dintr-o singură lovitură

«Am învățat limba ebraică repede, și tot repede am învățat să vorbesc și să scriu ivrit.»

("Viața noastră", 11.01.2002; comunicată de Lică Landskron, Kiriat Sharet, POB 20380, Raanana.)

Berna s-a mutat

«Curentul simbolist (e) omniprezent în muzeele Bernei. Un monument semnificativ este Beau Rivage, o mărturie a felului în care erau construite vechile palate. El se află de fapt la Ouchy, nu departe de Berna. Coridoarele și holul … îți dau amețeală. Acest sentiment va fi însă alungat repede de personalul prietenos și de splendida vedere spre lacul Leman.»

("Revista mea", nr. 2011/2001; comunicată de Dr. Carol Neuman, 67, reh. Pinkas, Tel Aviv 62157, – care precizează că Berna, capitala Elveției, nu a luat-o din loc, orașul de pe malul lacului Leman fiind altul, și anume Lausanne.

❖

Același Carol Neuman a reținut în "Tribuna Magazin" din 16.01 a.c. următoarea explicație la un desen de Tia Peltz: "Calea Griviței, colț cu Mămulari". Ori, atrage el atenția, pentru ca așa ceva să fie posibil, fie că, în timpul demolărilor ordonate de Ceaușescu, strada Mămulari a fost mutată din cartierul Văcărești la doi pași de Calea Griviței, fie că Griviței a fost transportată până în Văcărești.)

Un zero în plus

«Oaspetele din România a spus gazdelor sale că Sinagoga Mare din București, cu cele 5.000 de locuri ale sale, este mereu plină.»

("Jerusalem Post", 18.01.2002; comunicată de Lorin Fuhrman, Tel Aviv, POB 3857, – care se îndoiește și că sinagoga cu pricina are 5.000 de locuri, și că aceste locuri sunt ocupate, astăzi, în Bucureștiul anului 2002.)

Poșta

Ing. Radu I. Gaton, Tel Aviv; **Robert Landau,** Raanana; **Mihaela Strulovici,** Boston, SUA; **Bijbon Donath,** Washington, SUA (observații bune, dar nu perle); **Andrei V. Adler,** Ghivataim (nu); **Regina Spiegler,** Ashdod (așa e: persoana din fotografia apărută în ziarul respectiv nu e Vladimir Putin, ci președintele chinez).

B.B.C.

Bădărani. Bandiți. Canalii.

Nou!

A apărut

Ultima ninsoare

de Getta Berghoff

Ediția a II-a

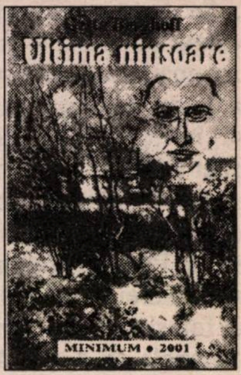

«O experiență de lectură cu totul surprinzătoare, unică pentru cititorul împătimit care sunt, mi-a prilejuit cartea Gettei Berghoff "Ultima ninsoare", republicată recent într-o versiune revizuită și adăugită.

"Ultima ninsoare" este o carte pe care o recomand cu căldură, pentru că în ea se vorbește despre noi, despre noi, despre rudele noastre apropiate, despre vecini și despre prieteni.»

(Virgil Duda, "Orient Expres")

«O carte care trebuie citită de contemporanii evenimentelor descrise, dar și de membrii generației mele și ai generațiilor mai tinere, pentru a înțelege o generație și o lume care a fost.»

(Lucian Zeev-Herșcovici, "Orient Expres")

Prețul: 50 shekeli

Comenzi la:

GETTA BERGHOFF
POB 2635
HOLON 58126

O povestire de
DAN PLATON (Germania)

Două palme în tren

Erau singuri în compartiment.
El stătea la un capăt de bancă, cu dinţii strânşi.
Ea stătea la capătul opus al băncii celeilalte şi privea pe fereastră.

Tica, tica! tica, taca! taca, taca!... Se izbeau roţile trenului la răstimpuri de încheieturile şinelor, mişcând vagonul în ritmul loviturilor şi în acelaşi timp şi trupurile lor.

Trenul gonea şerpuind pe luciul şinelor, scoţând din când în când, la întâlnirea unui canton, un fluierat ascuţit, înţepând ca un cuţit amurgul de iarnă ce arunca în compartiment o lumină slabă, fără umbre. Erau singuri, el stătea la un capăt de bancă, lângă uşă, cu privirea înainte, cu dinţii strânşi. Muşchii fălcilor îi încordau faţa şi două cute îi brăzdau obrajii ce se adânceau odată cu strângerea maxilarelor.

Ea stătea la capătul opus al băncii celeilalte şi privea prin fereastră în golul de afară, oglindind în griul fără substanţă al geamului un chip suav ce părea desprins dintr-un tablou făcut de un pictor îndrăgostit de gingăşia şi frumuseţea feminină.

Deasupra capului ei, pe poliţa de bagaje, două valize stăteau una peste alta, ca un simbol al dragostei. El se uita la ele posomorât, strângând palmele pe care le ţinea încleştate între genunchi, încruntând din sprâncene. Mânios, coborî privirea de la ele şi rămase un timp cu ochii aţintiţi cercetător asupra femeii, al cărei piept se umflă deodată într-un oftat adânc, săltându-i puternic sânii, vrând parcă să iasă din strânsoarea îmbrăcămintţii, dar repede coborâră, brusc, ca o abandonare în faţa unei hotărâri. Mâinile, cu palmele mici şi degetele lungi, firave, împerecheate ca la rugăciune, îi stăteau căzute în poală, pornire ce fu părăsită, căci palmele se strânseră în pumni ca pentru luptă şi se roteau unul peste altul, încercând să se doboare, dar nu a dragoste, ci a ură.

Ochii lui mânioşi îi priveau atent mâinile şi citeau în frământarea lor sugestivă minciuna unor gânduri ascunse. Un val de mânie, un clocot, îi străfulgeră făptura şi-l făcu să-şi strângă buzele, presându-le puternic una peste alta, devenind albe-vineţii.

Privirile lor se încrucişară. Fulgerele ochilor lui pătrunseră ca două săbii ascuţite în adâncul sufletului ei, în ascunzişul din dosul sânilor, care urcau şi coborau stârnind în mişcarea lor ispită. Ochii lui încruntaţi retrăiră pentru o clipă ademenirea rotunjimii lor trandafirie, tentaţia cărnii, fiorul provocator al cufundării nasului în căldura lor parfumată.

Veninul mâniei îl aduse repede la realitatea care îl chinuia, mărindu-i furia.

Privirea ei ascundea suferinţă, o suferinţă ce-l incita la duritate, căci socotea totul minciună. Enervat, întoarse capul, dezvăluind în faţa ochilor ei un profil acvilin, cu un nas lung, ascuţit, buze subţiri şi o bărbie adusă în sus, desenând un contur ca un chip de pasăre răpitoare pregătită să-şi înfigă clonţul în carnea trupului ei. Speriată, duse mâna la cap, îşi băgă degetele răsfirate în părul ondulat, răspândind în aer o undă uşor parfumată.

Penumbra de afară îi dădea o slabă paloare, ca după o suferinţă. Capul ei în clătinarea vagonului se mişca precum o aprobare la gândurile ce îl torturau pe el. Gândurile acelea se citeau pe chipul lui în felul cum îşi încrunta sprâncenele şi îşi muncea palmele în strânsoarea în care se frământau. Pizmaş, răzbunător pe ispita feminină pe care o purta în ea, oferit în dar la toţi ochii care o plăceau şi tainic, în ascunzişul imaginaţiei lor, puteau să-şi potolească pofta cu trupul ei, devenind fără să vrea sclava imaginaţiei lor. Bărbatul, cel care o însoţea în compartiment, era sigur de presupunerile lui, convins că ea dorea să le procure astfel de gânduri, să stârnească în ei pofta cărnii, să-i chinuie, să-i facă să se tortureze cu imaginaţia, dezbrăcând-o în gând, să se bucure de trupul ei frumos, de pielea ei catifelată, de spasmele dăruirii, socotind că aşa cum era cu el, era şi cu alţii. Gânduri ce îl chinuiau şi nu puteau să le admită. Nu putea permite să înstrăineze din ce era convins că-i aparţine, iar suferinţa ei o credea falsă, durerea ce i se zugrăvea pe faţă o socotea mască.

Nemaiputând răbda inchizitorul gând, se ridică şi porni cu un pas apăsat şi la al doilea se opti în faţa ei. Ea ridică capul şi îl privi întrebător.

Răspunsul lui fu iute ca un ordin: Jip! jap! răsunară două palme în liniştea compartimentului.

Gestul nestăpânit îl trezi brusc în faţa unei realităţi penibile. Gândurile înşelătoare care îl îndemnaseră la fapta necugetată îl speriară. Revenind deodată la realitate, regretul comportării brutale se transformă în dureroasă căinţă. Rămas împietrit în faţa femeii pe care o iubea, o privea umilit, cerându-i iertare.

Pe faţa ei două şiruri de lacrimi curgeau peste semnele roşii lăsate pe obraji de loviturile palmelor sale. În ochii ei se citea o suferinţă nemeritată. Încercă să-i spună ceva, dar gura şi buzele ei rămaseră mute.

Bărbatul din faţa ei stătea umilit. Ars de remuşcare, încercă să-i surâdă, schiţând din buze doar un regret pentru cele întâmplate.

Zâmbetul lui, încărcat de căinţă, destinse faţa femeii. Înţelepciunea ei o făcu să treacă peste suferinţa umilitoare îndurată. Îi înțelese gelozia și cu superioritate îl iertă, oferindu-i un surâs plin de îngăduință. Zâmbetul îi înflori fața, iar frumusețea acelui zâmbet se transformă în ochii bărbatului în povara remușcării.

O milă încărcată de rușine se furișă în ființa bărbatului. Cu un gest de tandrețe reținută scoase din buzunar batista și-i șterse ochii. Ușor ca o mângâiere, îi uscă lacrimile de pe obrajii îmbujorați de noianul unor stări sufletești în care înțelegerea și dăruirea învinseră durerea umilitoare.

Suferind, dar descătușat de întunecatele întrebări, bărbatul se așeză lângă ea, cu brațul îi cuprinse protector umerii, strângând-o lângă el, trăind bucuria regăsirii. Femeia se lăsă moale, oftă a descărcare, apoi se făcu mică și, ca într-un ascunziș, își cuibări capul la încheietura gâtului lui. El își lipi buzele de fruntea ei și rămase așa. O cuprinse și cu mâna cealaltă și o legănă drăgăstos în brațe ca într-o alinare de îmbunare.

În mișcarea tandră cu care îi clătina trupul, căușul mâinii adăposti în el, pe rând, forma sânilor ei și, după ce se bucură de rotunjimea și căldura lor, alunecă mângâietor pe lungimea brațului. Vârfurile degetelor trăiră plăcerea ispititoare de a gusta fiorul întâlnirii cu tăria șoldului ei, mângâindu-l tandru, redescoperind redobândirea unui drept ce îi aparținea. Hotărât, ca după o singură chibzuință, coborî cu încetineală pe linia coapselor, mângâindu-le cu mișcarea lor posesivă până la rotunjimea genunchilor. Aici poposiră ca într-o căutare răbdătoare, încălzindu-i cu fierbințeala palmei, savurând clipa de supunere, ca o închinăciune pe un altar al dragostei. Deodată, ca și când și-ar fi amintit de scopul acelei călătorii, degetele se împreunară pe marginea fustei și, ușor, o săltă cu o mișcare lentă ce stârnea continuu emoții. Cu încetineală și grijă, ridică poala fustei tot mai sus, savurând cu lăcomie și tandrețe și pe îndelete împreunarea coapselor în îmbrățișarea lor ispititoare. Mâna continuă încet, răbdător de încet, să-i ridice poala fustei, descoperind privirii un continuu miraj excitant, până la dantela albă a îmbrăcăminții ce străjuia ca o stavilă, oprind iscodirea ochilor să nu vadă și vulcanul iubirii ascuns după ea. Rămas fascinat, cu privirea pironită în locul acela, izvor al iubirii, după un timp de trăire ispititoare, bărbatul își coborî capul, lăsând fruntea, obrajii și buzele să guste pe îndelete chinul dulce al dorinței.

Degetele subțiri și elastice ale mâinilor ei, ce știau din plin să iubească, se mișcau în părul lui răvășit încet și tandru, împletind în mângâierea lor provocatoare înțelegerea cu dăruirea.

Privea fără zare în adâncul tulbure de afară, ascultându-și cu beatitudine ticăitul tainic al inimii ce bătea în ritmul roților.

Tica, tica! tica, taca! taca, taca!...

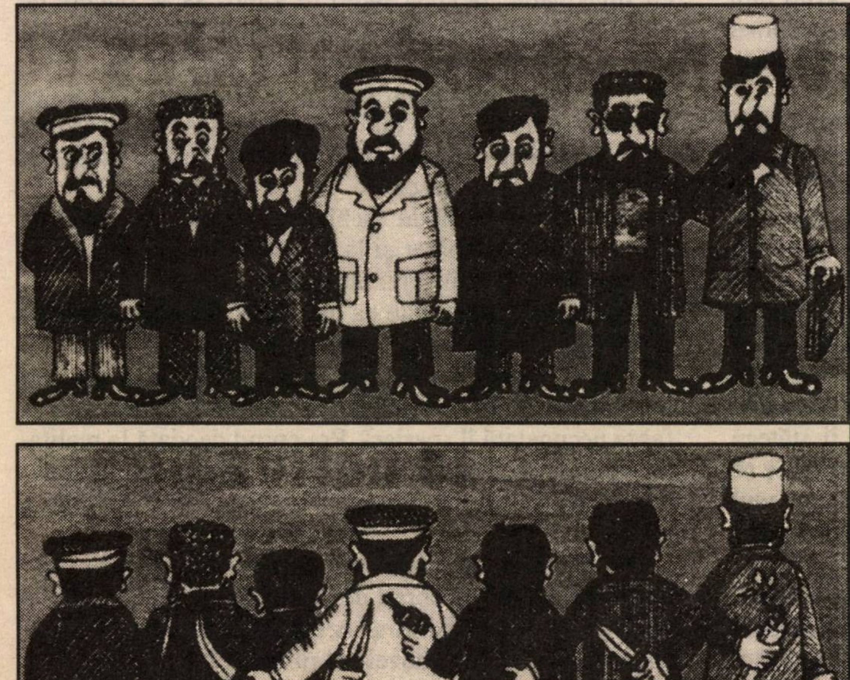

Depinde de unde-i privești

Șefii diferitelor triburi din Afganistan care s-au înțeles, la conferința de la Bonn, Germania, să lase la o parte certurile la cuțite dintre ei și să alcătuiască un guvern provizoriu de unire națională.

Așa arată cetățenii, văzuți din față. Nimic de zis. Foarte frumos.

◆

Când îi privești, însă, din spate, lucrurile arată altfel.

(Desen de Antonio; din "L'Espresso", Roma)

O povestire de
PAUL-LOUP SULITZER

Hannah

Se preface că nu-l observase pe bărbatul din librărie, prietenul ei din copilărie.
Şi numaidecât, îşi pune-n cap să-l cucerească. Dar cum?

– Aş vrea să cumpăr cartea "Un erou al timpurilor noastre" de Lermontov, spuse Hannah cu un ton ridicat. Ştia că Tadeusz se află în spatele ei. Când el intrase în librărie trecuse pe lângă ea fără s-o atingă, fără s-o observe. – Vă rog, în limba poloneză, nu în ruseşte. În aceeaşi clipă simţi că pulsul i se accelerează şi că e gata să tremure de emoţie. Tadeusz se apropie de ea.

– Librarul nu-l are pe Lermontov în traducere poloneză, ci doar în ediţie rusească.

– Bine, o cumpăr, spuse Hannah silindu-se să nu-şi întoarcă privirea. Aş mai vrea şi "Fericirea" de Sully-Prudhomme, "Marea" de Jean Richepin, "Mici poeme în proză" de Baudelaire, cărţile astea în franceză. În limba germană doresc "Baladele" de Ludwig Uhlend şi... Scoase din poşeta asortată la rochie o hârtie şi citi ezitând: ...de asemeni o carte scrisă de unul Friederich Nietzsche, "Aşa vorbit-a Zara... Se întrerupse şi surâse cu un aer confuz: Nu reuşesc să citesc titlul.

– Zarathustra, se auzi vocea lui Tadeusz în spatele ei.

– Merci, spuse Hannah, fără să se întoarcă. Da, aşa e. În cazul că nu le aveţi pe toate, pot să aştept. Vă rog să le trimiteţi la adresa...

Abia atunci, de parcă ar fi fost uluită de o descoperire subită, se întoarse încet:

– Tadeusz?

E aşa de înalt! Cu cel puţin 30 de centimetri mai înalt decât ea! Ceea ce citeşte pe chipul lui îi răsplăteşte toate speranţele, toată aşteptarea de peste un an de zile. El ezită, neîncetând să-i scruteze chipul, rochia, pălăria, cu o reală incertitudine..

– Hannah, spuse în cele din urmă. Da, dumneata eşti!

O altă trăsătură a caracterului ei: a rămâne lucidă în orice împrejurare. Înregistrează acest "dumneata" ca un triumf deosebit.

– Hannah, repetă el, e de necrezut!

Ea se întoarce brusc, incapabilă să-şi reţină tremurul degetelor. Cu faţa spre librar scoate din poşetă o bancnotă de 50 de ruble. "Poftim banii!". Librarul îi atrage atenţia că este prea mult. "Cu restul vă rog să-mi deschideţi un cont. O să mai cumpăr multe cărţi", replică ea.

Tadeusz şi Hannah ies împreună. Sau mai bine zis ea are grijă să fie aşa: întâi iese ea, şi el o urmează. De mult a pregătit Hannah cel mai mic cuvânt, cel mai mic gest. Dacă ar fi acceptat conversaţia în interiorul librăriei, ar fi întârziat cu vorba, şi în momentul când ar fi vrut să plece desigur că n-ar fi condus-o, pe când aşa, uluit de schimbarea ei şi pentru că refuzase restul de bani, se simţea obligat s-o urmeze. "Totul se petrece aşa cum am prevăzut", se gândeşte ea încântată. Încet, încet îşi revine, îşi recapătă stăpânirea de sine. Tadeusz vorbeşte încă mirat: nu ştia că ea se află la Varşovia, nu se aştepta s-o revadă "în acest loc în plină schimbare", şi mai ales într-o librărie, cumpărând cărţi de poezie, el care citeşte atât de mult. Se exprimă cu o timiditate pe care ea o crede afectată, jucată, o simplă tactică a unui seducător versat...

◆

(Oh, cât de stupidă am fost pe vremea aceea la Varşovia, când aveam 16 ani şi când în sfârşit l-am regăsit pe Tadeusz! Făceam fel de fel de calcule complicate, pline de presupuneri machiavelice, de care eram tare mândră. Îi atribuiam o şiretenie, o experienţă cu femeile, cu viaţa de care el era atât de departe. Ajunsesem să cred, tâmpita de mine, că l-am ademenit cu cele 50 de ruble de la librărie!)

◆

Timid, o întreabă dacă-i permite s-o tutuiască, cum e firesc între prietenii din copilărie.

– Mi se pare că v-am... că te-am cunoscut de când erai de... El ezita, scormonindu-şi memoria.

– Am 18 ani, spuse ea, "îmbătrânindu-se" cu 22 de luni. Desigur, ne putem tutui.

Ea înaintează încet, cu capul plecat, şi ghiceşte la ce se gândeşte el: fără îndoială încearcă să-şi reamintească primele lor întâlniri pe malul râului. Ea înţelege pericolul acestor amintiri: în câteva clipe îşi va aminti de moartea lui Yasha, din neglijenţa lui... El îşi încetineşte mersul şi-l simte încordat. "Asta e, totul îi revine în minte, e momentul să încep o discuţie". Şi-i spuse grăbită:

– Ştii, Tadeusz, am rupt relaţiile cu familia mea şi cu orăşelul meu. Locuiesc singură, graţie moştenirii lăsate de unchiul meu Bunim... (Îi zâmbeşte.) E fantastic să te trezeşti dintr-o dată cu o avere atât de mare.

Nici nu ştiu ce să fac cu atâţia bani. Poate să voiajez... Ai fost vreodată la Viena? La Paris?

Se pare că el îşi revine din emoţia revederii: nu, n-a fost decât la Praga, vara trecută, la o mătuşă. Dar tonul vocii sale o cam alarmează pe Hannah, care înţelege că a supraestimat remuşcările lui: îi e teamă că va pleca de lângă ea. Se grăbeşte să continue conversaţia în unicul scop de a câştiga timp. Vorbeşte detailat despre (pretinsa...) moştenire şi spune că deocamdată primeşte lunar 240 de ruble (ea ştie că e de patru ori mai mult decât îi trimite lui Tadeusz mama lui) şi că vor mai trece câteva luni până se va oficializa succesiunea unchiului din America... Minutele se scurg şi riscul de a-l vedea că o părăseşte dispare. El îi răspunde la întrebările în legătură cu locul unde stă la Varşovia, studiile pe care le urmează, ocupaţiile (deşi ea ştie totul despre el).

– Şi cărţile? L-ai citit pe Lermontov? "Un erou al timpurilor noastre"?

Conversaţia lor continuă pe un ton amical. "Am câştigat", îşi spune ea.

Ajung în spatele palatului Radziwill, aproape de malul stâng al Vistulei. Hannah coboară pe o pantă cam abruptă, se împiedică şi e gata să cadă. Tadeusz o ajunge la timp, ea îşi regăseşte echilibrul; el o ţine de braţ.

– Aproape că nu te-am recunoscut, Hannah...

Vocea profundă, serioasă, căutându-i privirea, presiunea insistentă, blândă a degetelor, o îmbie să se oprească şi să-şi întoarcă privirea spre chipul lui.

– Hannah...

"Acum o să mă îmbrăţişeze". Şi asta prevăzuse, de aceea alesese acest loc, lângă arbori, unde se aflau doar ei doi. S-a pregătit cu grijă pentru o asemenea împrejurare, a citit şi a recitit de cinci ori "Legăturile periculoase" de Laclos, care i-au rămas misterioase din multe puncte de vedere. Fie ce-o fi! Şi-a stabilit strategia: se va îndepărta de el ca o *grande dame* (foloseşte expresia în franceză chiar când gândeşte), mai ales nu trebuie să o creadă o *fille facile* (tot în franceză)... Frumoase calcule! Dar sunt false, pentru că în aceeaşi clipă ea se dă la o parte aproape sărind, fără să se poată controla, gata să se izbească de un copac... În minutele care urmează se refugiază iarăşi în literatură. Vorbeşte de Stéphane Mallarmé (căruia îi ştie doar numele...), despre Musset, pe care îl cunoaşte ceva mai bine, şi căruia îi spune Albert...

– Alfred, o corectează Tadeusz.

– Vorbeam despre fratele lui, improvizează prompt Hannah.

– Ah, da? spune Tadeusz, sincer mirat.

Continuarea revederii se desfăşoară ceva mai bine, mai ales că abandonează subiectele literare, teren cam hazardat pentru ea. Vorbeşte despre călătorii, despre banii pe care urmează să-i primească. Se simte în largul ei. Ştie cu certitudine că într-o bună zi va fi foarte bogată şi că va voiaja urmând traseele pe care şi le-a notat pe atlas. Şi vorbeşte, vorbeşte întruna, neobosită.

– Hannah, spune el în cele din urmă, eu nici măcar nu-ţi cunosc tot numele!

Linişte. Îl priveşte dezorientată. Preocupată de minciunile debitate, n-a observat că el nu o mai ascultă. O fixează cu o gentileţe şi o blândeţe pe care ea le crede false. El îi mărturiseşte că se sinte tare singur la Varşovia, că e fericit că a întâlnit-o.

– Unde locuieşti? Aş dori să ne revedem! Îi spune că nu prea are bani, că i-a murit tatăl şi că de atunci viaţa i s-a schimbat. Vorbeşte cu o voce caldă, cu un zâmbet timid, de parcă ar vrea să se scuze că-şi etalează dificultăţile. Se apleacă spre ea...

– Dacă vrei, am putea să ne mai întâlnim, spune ea lăsând să se înţeleagă că abia acum i-a venit ideea unei astfel de posibilităţi.

De-a lungul promenadei ea alegea încotro să meargă. Au ajuns în Piaţa Veche exact la ora prevăzută. Apare o caleaşcă. Birjarul opreşte şi deschide uşa în faţa Hannei.

– Trebuie să plec, spune ea, sugerând o întâlnire nu pentru a doua sau a treia zi, cum propune Tadeusz, ci pentru săptămâna viitoare... Randevu la librărie, da. La ora cinci.

După şapte zile se află acolo cu o întârziere intenţionată de douăzeci de minute. De data asta îi cere să meargă să bea o cafea pe terasa unei cofetării din grădina Saxa. Ştie că preţul consumaţiei depăşeşte posibilităţile unui student şi spune că va plăti ea. El surâde fără să răspundă, dar când vine chelneriţa îi dă o rublă şi şase copeici. Hannah se gândeşte: "Îi ghicesc jocul. Investeşte chipurile bani şi când o să-şi termine rezerva va accepta ca un drept cuvenit cele cinci sute sau o mie de ruble ce-i voi oferi".

Pentru cea de a doua întâlnire ea şi-a pregătit o expunere amănunţită despre "imobilele din Varşovia pe care le va avea"... Dar el o întrerupe de la primele cuvinte şi-i pune o mulţime de întrebări despre ea, despre gusturile ei, felul ei de a trăi, planurile de viitor. Ea conclude că el încearcă să pară neinteresat de banii ei. Atâta ipocrizie o deranjează, fără să o surprindă prea mult, mai ales că se simţea foarte obosită: sculată de la ora trei, îşi petrecuse ziua muncind fără întrerupere la întreprinderea la care era angajată, alergând de la un magazin la altul, oferind diferite mărfuri...

❖

S-au mai întâlnit de câteva ori.

Abia la a cincea întâlnire Hannah a acceptat, în sfârşit, să meargă cu Tadeusz în camera lui...

Traducere de S. MALCAŞ

HENRY MILLER

Sexus

Se îndrăgostise de soţia fratelui său, Ela.
Iar Ela îl iubea, la rândul ei. Dar îşi iubea şi soţul.
Întrebare: ce facem în situaţia asta?
Ne dăm cu capul de pereţi, nu-i aşa?

Cufundat în nenumărate amintiri agreabile am zărit o siluetă înaltă, în uniforma Companiei de Telegraf, trecând prin faţa barului în care mă aflam. Am ieşit repede afară, l-am strigat şi l-am invitat să bem o cafea.

– Nu ştiu dacă pot intra, domnule Miller. Ştiţi, sunt de servici...

– Ce importanţă are? Intră câteva minute. Mă bucur să te revăd.

Era Sheridan, şeful secţiei de repartizare a telegramelor, o inovaţie originală. Era din Arizona. Venise în perioada când căuta de lucru şi l-am angajat pentru orele de noapte. Mi-era drag. Făcea parte din categoria celor doisprezece funcţionari preţioşi aleşi de mine dintre nenumăraţii indivizi pe care i-am angajat în armata de distribuitori. De altfel toţi îl apreciau şi-l iubeau. Era de o candoare deosebită. Născut într-o ambianţă care reprezenta însăşi puritatea, primise exact educaţia de care avea nevoie, adică limitată. Unica lui ambiţie era de a fi ceea ce era: un om simplu, corect, care primea viaţa fără nici o pretenţie. Un tip cum găseşti unul la un milion, după experienţa mea în natura umană. L-am întrebat cum îi merge ca instructor de noi angajaţi. Era dezamăgit. Tinerii nu manifestau nici un elan, nici un interes pentru meserie.

– În viaţa mea n-am întâlnit asemenea băieţi, domnule Miller! N-au deloc simţul onoarei!

Am izbucnit în râs. N-au simţul onoarei! La naiba!

– Încă n-ai constatat că ai de-a face cu drojdia societăţii acestui glob? Crezi că aceşti indivizi se nasc cu simţul onoarei, mai ales cei din oraşele mari! Păi ăştia nu-s decât nişte gangsteri în devenire. N-ai fost niciodată la birourile primăriei? N-ai văzut banda de acolo? Vei vedea ce vor deveni aceşti tineri când vor fi adulţi. Dacă ar fi ţinuţi în penitenciare, în spatele gratiilor, nu i-ai deosebi de adevăraţii delicvenţi. Acest oraş nu-i decât o adunătură de lichele! Oraşele mari sunt locul unde se dezvoltă crima!

Sheridan îmi aruncă o privire oarecum derutată:

– Dar dumneavoastră nu sunteţi aşa, spuse el cu un zâmbet cam plouat.

Nu m-am putut împiedica să hohotesc iarăşi de râs:

– Ştiu, Sheridan. Eu sunt o excepţie. Aici, mă mulţumesc doar să omor timpul. Într-una din zile o s-o şterg în Arizona, undeva unde o să pot trăi în linişte, undeva, în pustiu. Ţi-am mai spus, nu-i aşa, că în urmă cu câţiva ani am făcut un voiaj în Arizona? Din păcate n-am avut buna idee de a rămâne acolo. Spune-mi, cu ce te-ai ocupat acolo? Presupun că nu păzeai oile...

A fost rândul lui Sheridan să zâmbească.

– Nu, domnule Miller. Nu mai ţineţi minte? Am fost frizer.

– Frizer?

– Da, frizer, şi încă un as în meserie!

– Dar ştii să călăreşti, nu-i aşa? Sper că nu-ţi petreceai viaţa în salonul de frizerie.

– A, nu, răspunse el cu promptitudine. Am făcut de toate la viaţa mea. Îmi câştig pâinea de la şapte ani.

– Care este motivul pentru care ai venit la New York?

– Dorinţa de a vedea ce înseamnă un oraş mare. Am vizitat oraşele Denver, Los Angeles, Chicago... Toţi cunoscuţii mei mi-au repetat că trebuie să văd New-Yorkul. Atunci mi-am zis: bine, de acord. Într-adevăr, e un colţişor frumos, doar că nu-mi plac oamenii de aici. Nu înţeleg nimic din felul lor de a acţiona, credeţi-mă.

– Felul lor de a buscula lumea, vrei să spui?

– Da... şi că trişează, şi că mint. Până şi femeile sunt altfel. N-aş putea găsi o fată pe gustul meu. Sheridan îşi plecă uşor capul. Avea aerul unui mânz timid. – Ştiţi, continuă el ezitând şi bâlbâindu-se, îmi vine să cred că ceva nu e în regulă cu mine. Toţi râd după ce mă îndepărtez. Poate că felul meu de a vorbi...

– Nu ajută la nimic, Sheridan, dacă eşti prea delicat cu băieţii. Preschimbă-te într-o brută. Trage-le câte un pumn din când în când. Înjură-i! Nu le lăsa timp să te ia drept un bleg. Dacă nu te porţi aşa, te vor călca în picioare.

Îmi aruncă o privire afectuoasă şi-mi arătă mâna:

– Vedeţi ce am aici? Un puştan m-a muşcat zilele trecute. Vă vine să credeţi?

– Şi ce i-ai făcut?

El plecă iarăşi capul, privindu-şi picioarele:

– L-am dat afară.

– Doar atât? Pur şi simplu l-ai dat afară? Nu i-ai ars o palmă?

El nu-mi răspunse. După câteva clipe continuă liniştit, simplu, plin de demnitate:

– Eu nu cred în eficacitatea pedepselor, domnule Miller. Când sunt lovit, eu nu lovesc. Încerc să stau de vorbă cu respectivul, ca să-i înţeleg intenţiile. Am primit destule lovituri când eram tânăr. N-am avut o viaţă uşoară... Se opri brusc şi-şi deplasă greutatea corpului de pe un picior pe celălalt.

– E ceva despre care de mult am dorit să vă vorbesc, domnule Miller. Ştiu că pot avea încredere în dumneavoastră. (Tăcu. Trecu câtva timp. Ce o fi avut de destăinuit? Aşteptam, atent…) Când am venit la Compania de Telegraf, continuă el, n-aveam un ban în buzunar. V-aduceţi aminte? Dumneavoastră, domnule Miller, m-aţi ajutat să mă descurc. Vă sunt recunoscător pentru tot ce aţi făcut pentru mine. (Trecu iar câtva timp.) V–am spus adineaori că am venit la New York ca să văd şi eu cum arată un oraş mare. E doar o parte din adevăr. Aveam alt motiv ca să fug de acasă. Eram îndrăgostit de o femeie care reprezenta totul pentru mine. O înţelegeam şi mă înţelegea: este soţia fratelui meu şi nu voiam să i-o iau, dar în acelaşi timp nu puteam trăi fără ea…

– Fratele dumitale ştia că o iubeşti?

– La început nu, răspunse Sheridan, dar după un timp şi-a dat seama. Ştiţi, locuiam toţi trei împreună. Salonul de frizerie îi aparţinea şi eu îl ajutam, astfel că afacerea progresa. (După un timp continuă jenat:) Necazurile au început brusc, într-o duminică dimineaţă, când am plecat într-o excursie de câteva zile. Ne iubeam, dar nu reacţionam. Nu voiam să-mi necăjesc fratele. Dormeam în aer liber, iar ea între noi doi. Deodată simt mâna ei pe mine. Era trează şi mă fixa cu ochii ei mari. S-a aplecat şi m-a sărutat pe gură. Fără să mă depărtez, cu fratele meu lângă noi, am posedat-o…

– Mai vrei să bei un pahar? l-am întrebat.

– Mulţumesc, nu vă refuz. (Şi continuă într-un stil lent, şovăitor, cu mult tact şi, fără nici o îndoială, sincer. Îmi plăcea felul de a vorbi despre fratele său; parcă vorbea despre el însuşi.) Fapt este, ca să scurtez, că într-o zi fratele meu s-a înfuriat şi a făcut o criză de gelozie. S-a năpustit asupra mea cu briciul. Vedeţi aici o cicatrice? (Întoarse capul într-o parte.) Am primit lovitura, încercând să mă feresc. Dacă nu m-aş fi aplecat mi-ar fi tăiat jumătate din obraz. (Sorbi încet din pahar, privind gânditor oglinda aburită din faţa lui.) În cele din urmă am reuşit să-l calmez. Desigur, s-a speriat când a văzut sângele şiroindu-mi pe gât şi urechea aproape atârnând. Atunci s-a petrecut ceva teribil, domnule Miller. A izbucnit în plâns ca un copil. Mi-a spus că se consideră un om lipsit de valoare, dar eu ştiam că nu-i adevărat. Mi-a mai spus că nu trebuia să se însoare cu Ela – aşa o cheamă – că va divorţa, că se va duce undeva, aiurea, ca să-şi reînceapă viaţa, şi că eu trebuie să

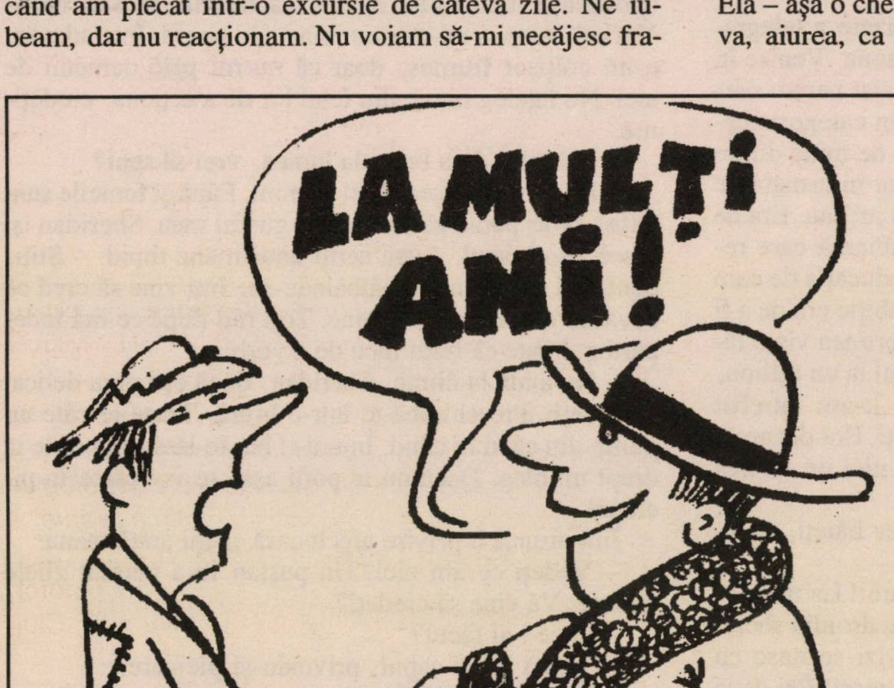
LA MULȚI ANI!

Desenul se potriveşte pentru România de azi. Dar eu zic că ceva-ceva e valabil şi pentru alte ţări mai calde.

(Desen de Lazăr; în "Harababura", Bucureşti)

mă căsătoresc cu Ela. M-a implorat să spun da. A vrut chiar să-mi împrumute bani. Dorea să plece imediat... spunea că nu mai poate suporta situaţia noastră. Bineînţeles, n-am acceptat şi l-am rugat să nu-i spună Elei nimic: eu sunt cel care trebuie să plece în voiaj, pentru a lăsa timpul să potolească lucrurile. El nici nu voia să audă. În cele din urmă, după ce i-am explicat că era singura soluţie, a acceptat şi m-a lăsat să plec...

– Şi ai venit la New York?

– Da, dar asta nu e totul. Eu am făcut ceea ce am crezut că e bine...

– Totuşi, ce te tracasează?

– Ela, răspunse el după o lungă tăcere. La început ea nu a ştiut unde mă aflu. Le trimiteam din când în când cărţi poştale. Acum câteva zile am primit de la fratele meu o scrisoare în care-mi scria că Ela se află în Texas şi că i-a scris implorându-l să-i dea adresa mea, că dacă n-o să aibă cât mai curând veşti despre mine se va sinucide.

– Şi i-ai scris?

– Nu, răspunse. Încă nu i-am scris. Nu ştiu ce să fac...

– Dar, pentru numele lui Dumnezeu! O iubeşti, nu–i aşa? Şi ea te iubeşte. Cât despre fratele dumitale, el n–are ce zice. Ce mai aştepţi?

– Nu vreau să iau femeia fratelui meu. De altfel ştiu că ea îl iubeşte. Este îndrăgostită de noi amândoi... Ce părere aveţi?

A fost rândul meu să rămân uluit. Am şoptit cu greutate:

– Desigur, asta schimbă totul.

– Da, continuă Sheridan, ne iubeşte pe amândoi. Ea n-a fugit de la el decât pentru a-l obliga să mă regăsească şi să mă readucă acasă. Fratele meu e gata să accepte acest mod de viaţă, pentru că ea vrea aşa, şi ar fi fericit dacă s-ar aranja astfel.

– Şi acum? Care sunt proiectele dumitale?

– Nu ştiu. Nu văd clar situaţia. V-am spus totul, domnule Miller. Ce aţi face dumneavoastră în locul meu? Apoi continuă de parcă ar fi vorbit cu sine însuşi: Nu aş putea rezista la o asemenea convieţuire. Dar dacă nu mă hotărăsc repede, Ela e în stare să-şi pună capăt zilelor. Asta nu vreau. Aş face orice ca s-o împiedic.

– Ascultă-mă, Sheridan, fratele dumitale a fost gelos altădată. Dar el a trecut peste asta şi doreşte ca Ela să se întoarcă la el. Spune-mi, te-ai întrebat vreodată dacă poţi fi gelos pe el? Nu e uşor să împarţi femeia pe care o iubeşti cu altcineva, fie el chiar frate, nu-i aşa?

Sheridan răspunse fără ezitare:

– M-am gândit la toate astea. Sunt convins că nu aş fi gelos. Nu-mi fac probleme cu fratele meu. Ne înţelegem foarte bine amândoi. E vorba doar de Ela. Mă întreb uneori dacă ea ştie ce vrea. Noi am crescut toţi trei împreună. Am trăit fericiţi până când, Dumnezeule... Numai că dacă mă întorc şi o vom împărţi pe faţă, poate că ea va avea alte sentimente pentru noi. Afacerea asta a ruinat o familie fericită. Iar lumea nu va întârzia să remarce. Acolo nu se obişnuieşte o asemenea situaţie. Şi apoi gândiţi-vă că Ela va avea odată un copil. Nu se va şti niciodată care este tatăl. Nu e uşor...

– Nu, desigur. În ce mă priveşte sunt secătuit! Va trebui să reflectez.

– Vă mulţumesc, domnule Miller, ştiu că mă veţi ajuta în limita posibilităţilor. Cred că e cazul să vă părăsesc. Şeful meu va fi îngrijorat. La revedere!

...Şi plecă în goană ca o săgeată...

Traducere de S. MALCAŞ

Infuzie de cultură
în pastile homeopatice

STELE REGALE

Cartea recent publicată
de
ELENA-ESTHER TACCIU
în Editura DU Style
Bucureşti

Vă prezintă peste o sută de portrete ale personalităţilor de talie universală, ca Van Gogh, Marcel Proust, Mihai Eminescu, Rudolf Nureev.

Pornind de la Zodia sa de naştere, fiecare din aceşti eroi îşi dezvăluie şi drama sentimentală.

«Un fermecător volum de portrete astrologice ... profunde şi convingătoare... "Stele regale" e o fabuloasă carte a destinului uman.»

(Ion Cristofor,
"Cetatea culturală", Cluj)

Cartea poate fi procurată
trimiţând contravaloarea
a 50 de şekeli la adresa:
ELENA-ESTHER TACCIU
P.O.B. – 2104
58490, KIRIAT SHARET
HOLON Telefon: 03-5590829

E. KOVNER (JACOB ADLER)

Păcăleala

O poveste din timpul depresiunii (din anii '30)

Cine ştie? S-ar putea ca această povestire, scrisă în anii depresiunii americane dinainte de războiul mondial, să vă folosească astăzi, când e jale cu economia şi numărul şomerilor israelieni creşte pe zi ce trece.

– Ce mai faci, Berl? Cum o mai duci cu parnusa? Munceşti ceva, undeva?

– Ce muncă? Cine munceşte? Unde găseşti ceva de lucru? Am şi uitat de vremea când am mai lucrat.

– Cum îţi mai merge, atunci? Trebuie doar să trăieşti, nu? Trebuie să mănânci, îţi trebuie haine, o casă unde să locuieşti.

– Adevărat, dar mai întotdeauna se găseşte o cale sau alta să o scoţi la capăt. De exemplu, poţi posti, te poţi purta în zdrenţe şi poţi să nu plăteşti chiria, cu alte cuvinte poţi să... nu trăieşti.

– Vrei să spui că tu, Berl, nu ai un ban la sufletul tău?

– Exact, niciunul!

– Ascultă, Berl, îmi poţi mărturisi cinstit, fiindcă nu voi încerca să împrumut ceva de la tine. Mulţumesc Domnului, am destul, aşa că nu depind de nimeni.

Auzind aceasta, Berl căzu pe gânduri; în fine, cu un surâs forţat, spuse:

– Întrucât eşti bine situat, îţi voi spune adevărul: nici eu nu duc lipsă de nimic. Am presimţit că vine o depresiune şi că voi rămâne fără slujbă, aşa că am economisit ceva bani. Nu, nu am speculat la bursă, nici nu mi-am depus banii la Banca Statelor Unite care a dat faliment. Crede-mă, nu mi-am risipit banii. De aceea nu mă plâng acuma.

– Atunci de ce nu mi-ai spus că ai ceva bani puşi deoparte?

– Îţi spun cinstit, mi-a fost teamă că tu eşti la ananghie şi vei încerca să împrumuţi bani de la mine. În aceste vremuri, cine e dispus să împrumute, cine poate şi cine îndrăzneşte? Azi, dacă împrumuţi câtiva dolari cuiva, poţi să le pui cruce. Dar odată ce-mi spui că nu ai probleme financiare, îţi pot spune şi eu adevărul şi acesta este că nu trebuie să apelez la ajutorul nimănui.

– Fiindcă ai fost sincer cu mine, Berl, voi fi şi eu sincer cu tine. Adevărul este că acum sunt într-o mare încurcătură. Nu am nici un ban şi nici de lucru nu am. Zile la rând eu şi soţia ne culcăm nemâncaţi. Să plătim chiria e exclus; sunt deja dator pentru câteva luni şi pro-

Lacrimi de crocodil

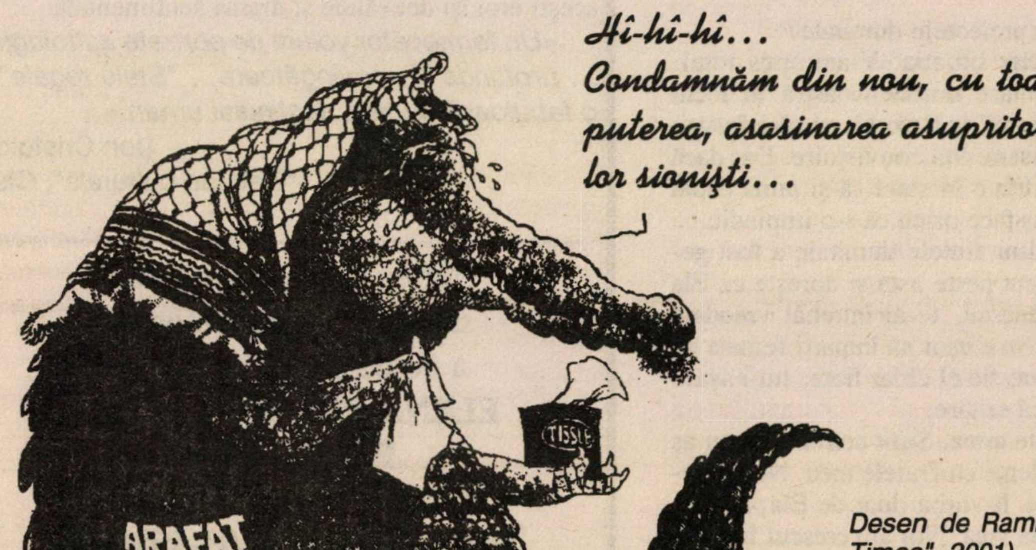
Hî-hî-hî...
Condamnăm din nou, cu toată puterea, asasinarea asupritorilor sionişti...
TISSUE
ARAFAT

Desen de Ramirez; din "Los Angeles Times", 2001) prietarul rupe pielea de pe mine. Mă amenință că mă scoate în stradă. Dacă aș putea să-i plătesc măcar pentru o lună, sunt sigur că m-ar mai păsui. Dacă mi-ai împrumuta cel puțin 50 de dolari, mi-ai face un bine imens! Cum încep iar să lucrez ți-i voi înapoia.

Auzind aceasta, Berl păli, buzele începură să-i tremure și cu o voce stranie începu să se bâlbâie:

– Bine, întrucât ai binevoit să-mi spui întreg adevărul, nu pot să nu fac și eu la fel. Crede-mă, chiar dacă mă ameninți că-mi tai beregata, nu voi fi în stare să scot un penny din buzunar. Am împrumutat deja bani din stânga și din dreapta, de la cine s-a nimerit să aibă ceva disponibil. Am amanetat orice obiect de oarecare valoare din casă. Nu e de lucru nicăieri, copiii nu au de lucru și ori de câte ori reușesc să împrumut ceva, jumătate dau copiilor. Soția nu are măcar o pereche de ciorapi întregi. Așa să-mi ajute Cel de Sus, acesta e adevărul adevărat.

– Nu te înțeleg, Berl. Mai înainte mi-ai spus că ești bine situat, că te-ai aranjat cum trebuie în vremurile bune, că nu ai speculat la bursă, că nu ai depus la Banca Statelor Unite și că, slavă Domnului, nu ai nevoie de ajutorul nimănui; iar acum îmi spui că ești calic 100%! Cum explici asta? După câte înțeleg, ai încercat să mă păcălești doar.

– Da... ți-am spus toate astea fiindcă tu mi-ai declarat că ai o situație bună și că nu ai nevoie de ajutorul nimănui, așa că nu mi-a fost teamă de nimica. După aceea, însă, când mi-ai cerut să-ți împrumut 50 de dolari... mă înțelegi! Așa că acum îți spun adevărul, pe onoarea mea, că dacă aș putea, aș împrumuta eu de undeva 50 de dolari. Dar unde mai găsești acum atâția bani? Nimeni nu mai are nimic. Uită-te la Haim-Herș cum îi atârnă limba de un cot! Ușer-Menașe stă la coada unde se dă pâine de pomană; Sahne-Leml s-a apucat de cerșetorie; Mehl-Moișe se stinge ca o lumânare. Așa că te întreb, de la cine să împrumut bani, de la cine?

– Ascultă, Berl, prietene, nu trebuie să mi te plângi mie; nu vreau să împrumut nimic de la tine. Doar din curiozitate am dorit să-ți simt pulsul, să văd dacă e posibil să obțin un împrumut de la tine, în caz de nevoie. Dar, Berl, încă nu am ajuns acolo și fiindcă mi-ai spus adevărul adevărat, îți voi spune și eu, tot așa, cinstit, că nu am nevoie de ajutorul nimănui. Am avut destul bun simț ca să pun deoparte ceva bani pentru zile negre. Da, Berl, sunt destul de bine situat și chiar dacă n-aș avea nimic, tot n-aș veni la tine să-ți cer cu împrumut ceva. Te cunosc și-ți cunosc caracterul. Știu că nu-ți place să faci vreo favoare cuiva. Chiar dacă ai fi milionar, tot nu ți-aș cere nimic. Mai curând m-aș culca flămând decât să depind de tine.

– Vorbești doar așa! La nevoie ți-ai schimba părerea.

– Îți jur că nu!

– Nu te cred!

– Berl, pe viața copiilor mei că așa e!

– Bine... dacă o crezi cu adevărat, îți voi mărturisi și eu întregul adevăr. Sunt și eu tot atât de bine situat ca și tine, poate chiar mai bine! Nici eu nu am nevoie de ajutorul nimănui. Dacă m-am plâns a fost doar pentru că mi-a fost teamă că-mi vei cere un împrumut. Fiecare își păzește pielea, așa că blufăm, mințim și încercăm marea cu degetul, poate... poate...

Traducere din engleză
de Simon SFARTI (California)

Bianca Marcovici

Puterea cuvintelor

(134 pagini de proză și poezie) Minimum 2001

Bianca Marcovici
Puterea cuvintelor
MINIMUM ■ 2001

★

Premiul Lucian Blaga, România, pentru o selecție din poeme

★

Carte lansată la TV Iași și Neptun

★

Ediția a II-a epuizată la lansarea ei la Neptun

★

Diploma de Onoare și de Merit la congresul Poeților din întreaga lume, desfășurat la Iași 21-23 iulie 2001

«Viața și opera poetică a Biancăi Marcovici stau, amândouă, sub semnul frământărilor creatoare. Arde în ea un foc nestins, alimentat și de împrejurările exterioare. (...) O năzuință – firească poetului – o face să tindă mereu spre alte orizonturi, fără a se putea desprinde definitiv din trecut.»

I. CAMPUS, "Minimum"

Prețul: 50 șekeli. Comenzi:
POB 3144 Haifa, 31032; Web:
http://bianca.home.icq.com

LION FEUCHTWANGER

Bilanţul vieţii mele

Marele scriitor evreo-german Lion Feuchtwanger a hotărât să-şi facă – în anii '30 – bilanţul vieţii.

El a folosit pentru aceasta o metodă originală.

Încercaţi şi dumneavoastră.

Procedând asemenea lui Feuchtwanger s-ar putea să descoperiţi lucruri nebănuite despre viaţa dumneavoastră.

Scriitorul L. F. s-a născut în anii '80 într-un oraş din Bavaria, numit München, care în acea vreme avea 437.112 locuitori.

A primit învăţătură de la un total de 98 de profesori în 211 de materii diferite, inclusiv ebraica, psihologia aplicată, istoria prinţilor Bavariei de Sus, sanscrita, gimnastica gotică, precum şi metoda de calcul a dobânzii compuse, dar nu şi limba engleză, economia politică sau istoria Americii. I-au trebuit scriitorului L. F. 19 ani pentru ca să elimine complet din conştiinţa sa 179 din aceste 211 de materii.

În timpul studiilor sale, numele lui Platon a fost menţionat de 14203 ori, cel al lui Frederic cel Mare de 22.614 ori, iar cel al lui Karl Marx nici o dată.

La examenul său de bacalaureat, L. F. nu a luat note de trecere la gramatica limbii germane vechi şi nici la literatură, deoarece nu avea suficiente date pentru a conversa despre subtilităţile referitoare la trântirea de pe cal a unui concurent, în cursul unui turnir. Pe de altă parte, a avut un succes extraordinar la antropologie atunci când, la întrebarea: "Care sunt marile grupări în care sunt împărţite caracteristicile umane, a răspuns, aşa cum se aştepta de la dânsul: "În fizică şi spirituală".

Berlin, capitala Germaniei, avea 4.872.394 locuitori pe vremea când L. F. era student la universitate. Printre aceştia erau 1.443 actori, 167 generali, 1.107 scriitori şi ziarişti, 412 pescari, 1 Kaiser, 9.213 studenţi, 112.327 proprietărese şi un geniu.

Scriitorul L. F. a petrecut 14 ani în şcolile şi universităţile din Berlin şi München, $5^1/_2$ luni în armată, 17 zile ca prizonier de război şi, după aceea, 11 ani în München. Restul vieţii sale el l-a trăit în relativă libertate.

Timp de 3.013 zile el le-a trăit în lipsuri, iar 294 zile a fost complet lipsit de orice mijloace de trai. A semnat 382 contracte, a avut 412 conversaţii privind religia, 718 discuţii sociale, 2.764 asupra literaturii, 248 despre chestiuni materiale, precum şi 19.549 conversaţii cu privire la problemele de zi cu zi, în special cele privind spălatul, bărbieritul şi încălzirea.

În plinătatea bărbăţiei sale, scriitorul L. F. a fost înalt de 1,63 metri şi a cântărit 63 de kilograme. La vremea aceea a avut 29 de dinţi proprii, cu frontalii mari, plus trei coroane de aur. El avea un păr de culoare blond murdar şi purta ochelari. Era un bun înotător şi un prost dansator. Îi plăcea peştele, gătit în toate felurile, dar nu puding, adora băile fierbinţi, dar ura câinii şi tutunul. Îi plăcea un vin bun, dar nu şi băuturile tari şi cafeaua. Avea o simpatie pentru vegetarianism şi avea o admiraţie pentru bucătăria hindusă, dar în realitate era un mare carnivor. Nu există nici o îndoială că dacă ar fi fost mai temperat în pofta sa pentru carne, el ar fi putut atinge o vârstă mult mai înaintată. Dar în cei mai buni ani ai săi, el a mâncat carne de la 8.237 vite, 1.712 păsări vânate, precum şi 1.432 păsări de curte. El a consumat 6.014 peşti oceanici, 2.378 peşti de apă dulce, în afară de nenumărate stridii, moluşte şi alte asemenea – şi toate acestea cu cea mai mare plăcere, deşi era adeseori impresionat când reflecta la marele număr de vieţi care au trebuit să fie sacrificate pentru a-l menţine pe dânsul în viaţă.

Pe vremea când scriitorul L. F. înflorea pe acolo, Germania număra 63.284.617 aşa-numite suflete; 667.884 erau în serviciul poştal şi la calea ferată. Existau 40.103 doctori, 856 critici, 8.287 scriitori şi 15.043 moaşe. În Germania erau înregistraţi official un număr de 36.461 idioţi şi cretini. Scriitorul L. F. a avut ghinionul să aibă de-a face cu un mare număr dintre aceştia. Trei dintre ei sunt acum oficiali de înalt rang în Reich.

În oraşul München, în care scriitorul L. F. a petrecut cea mai mare parte din viaţa sa, erau acolo, în ultimul an, 137 persoane talentate, 1.012 deasupra mediei, 9.002 normale, 537.284 subnormale şi 122.962 antisemiţi 100%. Dintre cei 537.284 subnormali, un număr de 8.318 sunt acum angajaţi în slujbe guvernamentale înalte sau de importanţă intelectuală; din cei 9.002 normali sunt folosiţi 112; din cei 1.012 peste medie 17, iar dintre cei talentaţi doar unul. O mărturie a neobişnuitei vitalităţi a scriitorului L. F. este aceea că el a putut să inspire de 407.265 aerul acestui oraş fără a suferi o alterare simţitoare a sănătăţii sale intelectuale.

Scriitorul L. F. a comis 22.257 păcate scuzabile, rezultând mai ales din indolenţă şi dintr-o oarecare nepăsătoare căutare a plăcerilor. De asemenea, el a comis două păcate reale. A făcut fără efort 10.069 fapte bune, datorită mai ales firii sale blânde, dar şi două fapte realmente excelente, de care e foarte mândru. Scriitorul L.

F. a posedat cândva o casă care i-a fost confiscată. În şase rânduri a avut mari averi, care însă au fost reduse de 4, 5 ori ori s-au redus datorită inflaţiei, iar o dată i–au fost confiscate; de asemenea, a posedat o cetăţenie care însă i-a fost luată. Când naziştii au venit la putere, el poseda 28 manuscrise, 10.248 cărţi, 1 automobil, o pisică, 2 broaşte ţestoase, 9 răzoare de flori şi 4.212 alte obiecte care au fost fie distruse, omorâte, fie furate atunci când haidamacii i-au prădat casa. Poliţia a declarat de trei ori că aceasta s-a petrecut la ordinul Ministerului de Interne prusac şi de patru ori că a fost comisă de comunişti îmbrăcaţi în uniforme de ofiţeri nazişti.

Scriitorul L. F. a fost însurat o dată. El a salvat: o fată de la înec, doi tineri de la pericolul de a deveni actori şi şase tineri, nu netalentaţi, de la profesiunea de literaţi. În alte 106 cazuri, el a refuzat net să-şi dea părerea.

Scriitorul L. F. a scris 11 piese de teatru, trei dintre ele bune şi care nu au fost jucate niciodată, una foarte banală şi care a fost reprezentată de 2.346 ori şi una realmente proastă căreia nu i-a dat permisiunea să fie pusă în scenă, dar care a fost prezentată fără aprobarea lui de 876 ori. În piesa proastă şi des prezentată, el a lăsat să-i scape o greşeală de tipar care a alterat complet sensul a 41 de versuri. Acele versuri au fost declamate de 197 actori în cele 2.346 spectacole fără să fi fost sesizate de vreunul din ei, sau de regizor, ori de careva dintre cei 1.500.000 de spectatori.

Cele patru romane epice scrise de L. F. au fost tipărite în Germania în 527.000 exemplare. Întrucât L. F. a declarat că printre cele 164.000 cuvinte conţinute în cartea lui Hitler "Mein Kampf" erau 164.000 insulte la adresa gramaticii germane sau a stilului, propriile sale cărţi au fost proscrise şi 20 de exemplare arse; 943 de calomnii extrem de răuvoitoare precum şi 3.248 doar răuvoitoare au fost puse în circulaţie la adresa lui; în 1.584 articole de ziar inspirate de oficialităţi precum şi în 327 discursuri la radio, cărţile lui au fost caracterizate drept otravă pentru poporul german.

Datorită nevoii de devize a guvernului, restul acestei otrăvi a fost vândut în numeroase ediţii germane peste hotare, pentru a aduce în ţară valută străină. În acest mod Banca Germană, subvenţionată oficial, a încasat peste 13.000 de dolari; scriitorul L. F. doar... 0,00 dolari. Cei 13.000 de dolari nu au inclus şi conturile în bancă ale scriitorului L. F., care au fost confiscate. Întrucât casa şi proprietatea îi fuseseră confiscate, Banca i-a mai cerut să plătească 63.214 mărci în contul unei viitoare activităţi literare în afara Germaniei; şi întrucât nici un fel de taxe nu puteau fi aplicate asupra proprietăţii confiscate, s-a recomandat ca el să fie sever penalizat pentru – printre altele – "export (ilegal) de capital".

Scriitorul L. F. putea bate la maşină şapte pagini pe oră şi putea să scrie până la 30 de rânduri de proză şi patru de poezie. În timp de o oră, scriind poezie, el putea slăbi cu aproape 350 grame.

Lumea avea mari pretenţii de la scriitorul L. F. El a primit spre examinare 8.784 manuscrise precum şi observaţii de la tineri scriitori care se simţeau insultaţi dacă L. F. întârzia mai mult de două zile să le citească operele. Optzeci şi patru dintre aceste manuscrise au fost distruse o dată cu cele ale lui L. F. atunci când naziştii i-au întors casa pe dos.

Un număr de 17.169 persoane i-au solicitat autograful şi 826 tinere s-au oferit să-i fie secretare. El a avut 202 rude, 3.124 cunoştinţe şi un prieten. Din cele 52 cunoştinţe mai apropiate, 22 au pierit în cei patru ani de război (1914-1918) şi 19 au fost eliminaţi în primii ani ai ascensiunii hitleriste. Unsprezece mai sunt acum în viaţă.

Un număr de 2.048 persoane i-au cerut lui L. F. să spună care dintre următorii: Christos, Shakespeare, Bismarck, Lenin, Theodor Herzl sau Hitler, a fost, după părerea lui, cel mai mare om care a trăit vreodată pe pământ. 515 persoane I-au cerut sfaturi cum să scrie; l–au sunat 714 persoane anonime ca să-l facă "porc de câine"; de asemenea, a refuzat să răspundă la 2.048 chestionare.

În ciuda pericolului la care s-au expus corespondenţii, L. F. a primit – prin mijloace neoficiale – 5.344 scrisori în care activitatea sa era lăudată.

Scriitorul L. F. a fost perfect fericit de 19 ori în timpul vieţii sale şi complet nefericit de 14 ori. Inexplicabila nebunie a lumii l-a afectat şi derutat de 584 ori, mai apoi a devenit imun.

El ştie bine că reuşita nu e întotdeauna sinonimă cu succesul şi chiar dacă ar fi, omul nu este predispus la reuşită. Deci dacă cineva l-ar întreba: "Eşti satisfăcut de viaţa ta de până acum?", el ar răspunde: "Da, şi dacă ar trebui, aş lua-o de la început".

Traducere din engleză
de Simon SFARTI (California)

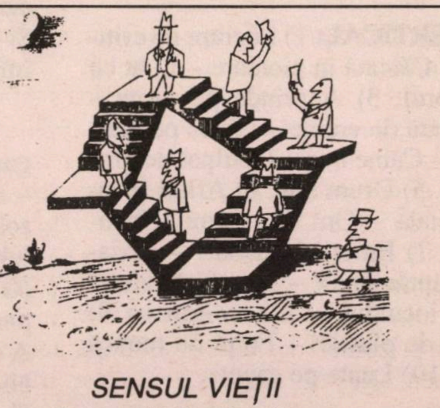

SENSUL VIEŢII
Desen de S. Steinberg

RODICA WEINBERG
prezintă paginile de

JOCURI

Justificări

ORIZONTAL: 1) Ieșit din calcul. 2) Cuvinte de rău. 3) Lamă ucigașă – Închis în cele din urmă! – Pirpiriu. 4) A rămâne de poveste. 5) Soarele piramidelor – Primele vocale – Se îngustează la apă. 6) Venit de la țară – Chip fără față! 7) Introducere la arta conversației – O viață pentru (fem. pl.). 8) Sală de jocuri – Marea galbenă. 9) Un dar aparte – Mistuit de foc. 10) Fază competițională – Dat cu capul de pereți (pl.)

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1									✿	
2										
3				✿			✿			
4									✿	
5			✿			✿				
6		✿						✿		
7				✿						
8							✿			
9					✿					
10						✿				

VERTICAL: 1) Lucrare de critică. 2) Călcată în picioare – Luat cu binișorul. 3) A prinde pe rupte – Mâncată de vreme. 4) Scos pe margini! – Câine bun – Inculpat de proverbe. 5) Drum bun. 6) Aflați la înghesuială – Om cu anumită înclinație. 7) Emoții la debut! – Serialele săptămânale – Turc fără inimă! 8) La locul lui – Cuta croitoresei. 9) Cutie de plastic! – Forță de muncă (pl.). 10) Luate pe capete.

MINA NIȚĂ

Sobe

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
1						●							
2			●										
3							●					●	
4			●						●				●
5				●						●			
6		●				●		●					
7					●						●		
8	●						●					●	
9				●					●		●		
10			●					●					
11							●			●			
12		●			●								
13						●							
14							●						

ORIZONTAL: 1) Constructor de sobe – Se pun la gura sobei. 2) Dumnealui – A îmbătrânit la vatră (fem.). 3) Sobă de gătit (pl.) – Ca pelinul. 4) Plantă textilă – Se mută de pe vatră pe cuptor – Prelungire a protoplasmei. 5) Nevinovați la început! – Soba cilindrică de fier – Casa de Economii și Consemnațiuni. 6) Bună pentru stins focul – Se topește la cuptor. 7) A omite – Sobe – Canale! 8) Cenușar – Cămin. 9) Localitate în Italia – "Sobe" – Gram. 10) Textilă – Cuptor rudimentar – Bauri (arh.). 11) Cărămidă pentru căptușitul sobelor și al cuptoarelor – La oblon! – Orășel în Abisinia. 12) Măsură agrară – Sobe din pământ ars. 13) Și iar sobă – Stă sub sobă. 14) A împrăștia căldură – Sobe (olt.).

VERTICAL: 1) Sobă – Torc la gura sobei. 2) Coșuri pentru fumuri – Anotimpul în care sunt apreciate sobele – Particulă a condiționalului. 3) Parte a sobei – "Mama" (G. Coșbuc). 4) Indigo – Acid paramibenzoic – Ca-n cuptor… 5) A tăgădui – Se face cu-ncetul – Nichel. 6) E aproape minor! – Comprimat. 7) La revedere – Face parte din conducerea unui oraș – Maria Tănase – La table. 8) Vatra Dornei (pl.) – Diminutiv feminin – Mică trăsură pe patru roți. 9) Putere, curaj (reg.) – Râu în Rhodezia – Ține cald ca o sobă. 10) Dormitorul bunicii – Sobă electrică – În ce fel. 11) Blană ciobănească călduroasă ca o sobă – Fumuri. 12) Teșite! – Combustibil pentru sobe – Între jar și cenușar. 13) Din nou – Rivalul modern al sobei (pl.).

DICȚIONAR: CIL, PRA, BUIRI, FAF, ANIL, PAB.

MINA NIȚĂ

Dezlegările jocurilor din numărul trecut

Noțiuni arhitectonic: Casa, spatiu, antablament, scara, linii, tar, plan, ml, edil, statii, lr, ou, eto, t, arc, s, arta, omu, iac, sit, re, volum, pi, ansambluri, stil, aa, act.

Poezie – sărăcie: Coategoale, econom, gol, rr, al, rata, sot, usite, etrusci, ro, tier, a, sin, ot, saracie, rotiri, o, s, ira, s, ilot, ei, silnicie.

Camuflaj: B, t, m, temator, repara, temerar, tot, li, s, s, faramat, decani, atu, a, nedumeriri, stricate, iad, iscati, v, mi, zmei, eclipse, et, r, hira, t, anodine, aule, tarcati, nat, caras, argati, legat, arsic.

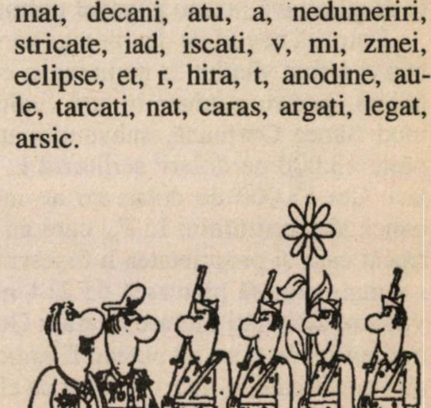

PREFERINȚE...

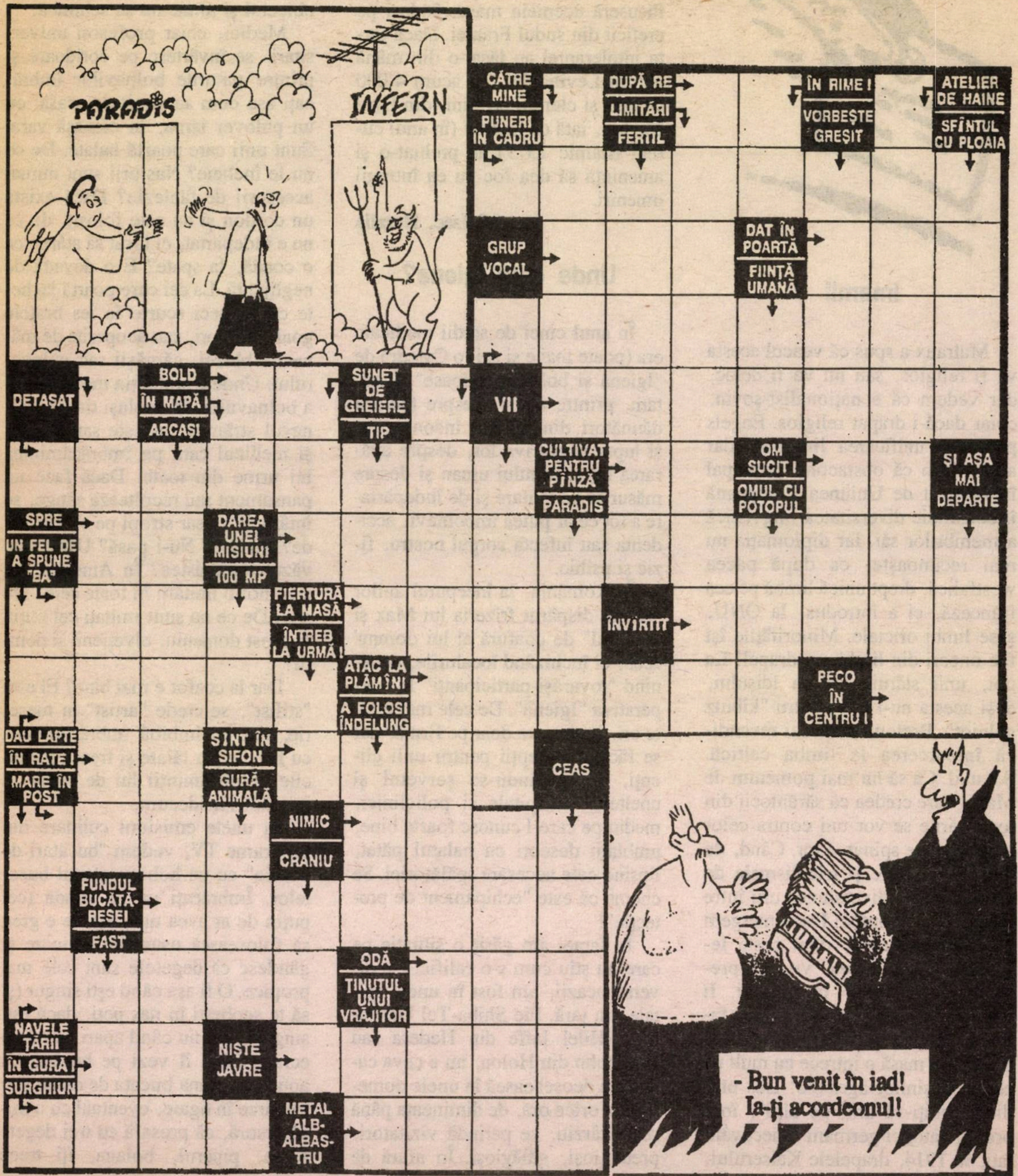
PARADIS
INFERN
CĂTRE MINE
PUNERI ÎN CADRU
DUPĂ RE
LIMITĂRI
FERTIL
ÎN RIME!
VORBEȘTE GREȘIT
ATELIER DE HAINE
SFÎNTUL CU PLOAIA
GRUP VOCAL
DAT ÎN POARTĂ
FIINȚĂ UMANĂ
DETAȘAT
BOLD ÎN MAPĂ!
ARCAȘI
SUNET DE GREIERE
TIP
VII
CULTIVAT PENTRU PÎNZĂ
PARADIS
OM SUCIT!
OMUL CU POTOPUL
ȘI AȘA MAI DEPARTE
SPRE
UN FEL DE A SPUNE "BA"
DAREA UNEI MISIUNI
100 MP
FIERTURĂ LA MASĂ
ÎNTREB LA URMĂ!
ÎNVÎRTIT
ATAC LA PLĂMÎNI
A FOLOSI ÎNDELUNG
PECO ÎN CENTRU!
DAU LAPTE ÎN RATE!
MARE ÎN POST
SÎNT ÎN SIFON
GURĂ ANIMALĂ
CEAS
NIMIC
CRANIU
FUNDUL BUCĂTĂRESEI
FAST
ODĂ
ȚINUTUL UNUI VRĂJITOR
NAVELE ȚĂRII
ÎN GURĂ!
SURGHIUN
NIȘTE JAVRE
METAL ALB-ALBASTRU

- Bun venit în iad!
Ia-ți acordeonul!

Imamii

Malraux a spus că veacul acesta va fi religios, sau nu va fi deloc, dar vedem că e naţionalist-şovin, chiar dacă-i drapat religios. Engels prevedea unificarea limbilor, dar acum ştim că obstacolul principal întâmpinat de Uniunea Europeană îl constituie diversitatea lingvistică a membrilor săi. Iar diplomaţia nu mai recunoaşte, ca după pacea westfalică, drept unică limbă pe cea franceză, ci a introdus, la ONU, şase limbi oficiale. Minorităţile îşi fac uneori din limbă un drapel! La noi, unii stăruie asupra idişului, deşi acesta nu-i util pentru "kibutz galuiot". Bretonii francezi revendică întoarcerea la limba celtică. Ş.a.m.d. Ca să nu mai pomenim de Marx, care credea că sărăntocii din toate ţările se vor uni contra celor îmbuibaţi pe spinarea lor. Când, de fapt, fascismele şi tribalismele de tot felul oferă diversiunea urii între sărăntoc şi sărăntoc! Dacă mergem în adâncul istoriei, dăm peste Ieshaiahu, care "zărea" vremea preschimbării săbiilor în pluguri. E adevărat că săbii nu prea se mai fabrică, dar producţia armelor de distrugere în masă o întrece cu mult pe cea a maşinilor agricole! Isus predica "iubiţi-vă unii pe alţii", însă preoţii catolici germani binecuvântau, în 1914, drapelele Kaiserului, iar cei francezi pe ale lui Clémenceau, după ce, în războiul de 30 de ani, se războiseră papistaşii cu reformaţii şi, anterior, cruciaţii îşi făcuseră ucenicia masacrându-i pe ereticii din sudul Franţei. Dacă torţa intoleranţei au lăsat-o din mână autorii Leviticului (de acum 4.000 de ani) şi clericii creştini (din Evul Mediu), iată că imamii (în anul curent islamic 1379) au preluat-o şi ameninţă să dea foc cu ea întregii omeniri.

M. Isac, Herzlia

Unde este igiena?

În anul cinci de studii medicale era (poate mai e şi azi) o Catedră de "Igienă şi boli contagioase". Învăţam, printre altele, despre factorii dăunători din mediul înconjurător şi lupta împotriva lor, despre apărarea organismului uman şi despre măsurile de evitare şi de îndepărtare a tot ce ar putea îmbolnăvi, accidenta sau infecta corpul nostru, fizic şi psihic.

În România, la începutul anilor '50, au dispărut frizeria lui Max şi "salonul" de coafură al lui domnu' Jean, ei închizând localurile, devenind "tovarăşi-participanţi" la cooperativa "Igiena". De cele mai multe ori, igiena era doar pe firmă, dar se făceau excepţii pentru unii clienţi, schimbându-se şervetul şi uneltele. În spitale şi policlinici, mediu pe care-l cunosc foarte bine, umblam deseori cu halatul pătat, lipsind cele necesare spălătoriei. Se chema că este "echipament de protecţie"!

În Israel am găsit o situaţie pe care nu ştiu cum s-o calific. Cu diverse ocazii, am fost în unele spitale din ţară. Fie Shiba-Tel Hashomer, Hilel Iaffe din Hedera sau Wolfsohn din Holon, nu e ceva care să le deosebească în unele domenii. La orice oră, de dimineaţa până seara târziu, se perindă vizitatori, pretenţioşi, gălăgioşi. În afară de mâncare, băuturi şi zgomot, aduc praful de pe haine, noroiul de pe tălpi, transpiraţia cu mirosul ei, guturaiul, tusea. Nu e bine, dar aşa e obiceiul şi nimic nu se schimbă.

Medici, chiar profesori universitari, se învârtesc pe coridoare şi printre paturile bolnavilor îmbrăcaţi aşa cum au venit de acasă: cu un pulover iarna, în cămaşă vara. Sunt unii care poartă halate. De ce nu le încheie? Nasturii sunt numai accesorii de fantezie? Dacă există un cordon şi nu este folosit, de ce nu e îndepărtat, ci lăsat să atârne ca o coadă, la spate? E o dovadă de neglijenţă. La cei care poartă jachete cu mâneci scurte le ies braţele goale, rareori, sau acoperite de mânecile bluzei, cămăşii sau puloverului. Unde e protecţia medicului şi a bolnavului, în acelaşi timp? Bolnavul strănută, tuşeşte sau vomită şi medicul cară pe îmbrăcămintea lui urme din toate. Dacă face un pansament sau recoltează sânge, se întâmplă că sar stropi pe el. Nu vede? Nu ştie? Nu-i pasă? Unde s-au văzut toate astea? În America, pe care noi o imităm în toate cele? Nu ştiu. De ce nu sunt imitaţi cel puţin în acest domeniu, elveţienii şi nemţii?

Dar la coafor e mai bine? El este "stilist", se crede "artist" în meserie, dar îşi îmbibă îmbrăcămintea cu fire de păr tăiate şi freacă mânecile îmbrăcăminţii lui de client. E igienic? Nicidecum.

În unele emisiuni culinare din programe TV, vedem "bucătari de ocazie" cu un hobby: gătitul bucatelor. Îmbrăcaţi ca pe stradă (cel puţin de ar avea un şorţ), le e greu să folosească ustensile culinare şi gândesc că degetele sunt cele mai propice. O fi aşa când eşti singur (şi să te scobeşti în nas poţi, dacă eşti singur), dar nu când apari pe micul ecran. Când îl vezi pe bucătar că apucă cu mâna bucata de carne şi o întoarce în tigaie, eventual cu o mică arsură, că presară cu trei degete sarea, piperul, boiaua, îţi trece pofta de gustat. Furculiţa, linguriţa, solniţa, sunt la îndemâna oricui. E mai frumos, mai elegant, mai igienic.

În copilărie, îi vizitam des pe bunicii din Iaşi. Lângă ei era o băcănioară ţinută de Domnul Oizer. Nu prea înalt şi mai plinuţ, servea fără grabă şi cu vorbe bune clientela din cartierul Mârzescu. Intram deseori la el, având câţiva lei, să cumpăr "pistil" (o pastă de caise, solidificată) şi "zahăr de candelă" (un zahăr cristalizat, strălucitor, în bucăţi, cu numele impropriu; corect ar fi "candel", după "cand", numele arăbesc al trestiei de zahăr). Dacă băcanul servea cuiva înainte câteva scrumbii marinate, scoase cu mâna dintr-un butoiaş, îşi ştergea apoi zeama de pe mâini de pânza sacului de zahăr sau orez, de pe podea. Veneam la rând. Luam "bunătăţile" şi alergam sugând zahărul şi mâncând "pistilul". A scrumbie nu-mi mirosea şi la igienă nu mă gândeam.

Ideea celor de mai sus mi-a venit, la un centru medical important, am văzut un medic trecând pe coridor. Cămaşa îi ieşise parţial din pantaloni, dar stetoscopul era agăţat de gât şi la cureaua pantalonilor era fixat un telefon celular.

Se citeşte de multe ori despre medici ca fiind "semi-zei în halate albe". În literatură totul e posibil. Mă întreb: numai acolo? Eu cred că nu, ci şi în realitate, lângă noi, în jurul nostru.

Dr. G. Mănescu, Bat Yam

Despre corespondenţele de la Bucureşti

În fiecare număr revista publică o corespondenţă din România, care se doreşte, după cum înţeleg, o informare a cititorilor asupra celor ce se petrec acolo. Cititorul care foloseşte şi alte surse de informare rămâne nedumerit, corespondentul dvs. relatând totul în culori sumbre. Nu contest dreptul gazetarului de a avea şi relata propria sa viziune şi nici exactitatea datelor şi faptelor prezentate.

Altfel se pune însă problema pentru o revistă care publică un singur material pe această temă şi în acest caz întrevăd două situaţii: a) concluziile gazetarului corespund cu cele ale revistei şi atunci obiecţia cititorului nu-şi are locul, sau b) revista doreşte o informare corectă dar atunci materialul este incomplet, ba chiar dezinformează; se ştie că dezinformarea se poate obţine şi prin omisiune.

Mă voi referi la un singur exemplu din numărul 178 şi anume la caracterizarea anului trecut ca "sinistrul an 2001". Este exact concluzia unei moţiuni de cenzură depusă de opoziţie, culmea, semnată şi de două partide (PNL şi PD) care au fost la guvernare patru ani – departe, foarte departe de a fi consideraţi benefici pentru România (ca să fiu însă corect, cu excepţia anului în care guvernul a fost condus de Mugur Isărescu, în ciuda unor piedici puse chiar de cei ce l-au desemnat).

În contradicţie cu concluzia corespondenutlui dvs., organizaţiile economice şi politice internaţionale, analişti, personalităţi de vază occidentale, presa (inclusiv prestigiosul şi rigurosul "Economist") au apreciat pozitiv progresele României în anul trecut; nimeni nu neagă neîmplinirile programatice, măsurile arbitrare, greutăţile existente, dar a caracteriza anul 2001 ca cel mai rău an după 1989, aşa cum o face moţiunea de cenzură preluată de corespondent este, ca să mă exprim elegant, lipsă de decenţă.

Cred că cititorii au dreptul la o informaţie corectă.

Carol Vidraşcu, Bat Yam

MAMAIA מאַמאַיַה

Restaurant românesc

Grătar – pescărie

Aer condiţionat, ambianţă plăcută, serviciu conştiincios, preţuri moderate.

Deschis zilnic între orele 12-24.

Vă rugăm a rezerva locurile prin tel. 523-7784

Vorbim şi româneşte.

Restaurantul MAMAIA

TEL AVIV, str. Ben Iehuda 192

Barbu Lăzăreanu şi Ana Pauker

Pe Barbu Lăzăreanu era destul să-l priveşti ca să cunoşti omul; ochii lui calzi, zâmbetul puţin ironic, poznaş câteodată, vorbirea lui şugubeaţă, totul în el emana bunătate şi nu se putea să nu-ţi fie drag.

Provenit dintr-o casă unde se vorbea numai idiş, a fost un strălucit elev al liceului "Laurian" din Botoşani, care l-a învăţat limba neaoşă românească pe care el a îndrăgit-o atât de mult.

În serile petrecute la Bucureşti sau în tihna parfumată a vacanţelor de la Câmpulung Muscel, obişnuia să ne povestească cu umorul lui cunoscut, cu ochii strălucitori de tandreţe, din tinereţea lui ca elev sau din lupta lui grea pentru existenţă.

Era în clasa a 7-a de liceu şi iubea o fetiţă cu cozile aurii, Otilia; aceasta l-a rugat într-o zi să-i facă o compunere despre "Ţăranul român".

Otilia şi-a citit compunerea, care era frumos concepută, dar cu mult iz socialist, căci în ea se releva starea de înrobire şi sărăcie a ţăranului datorită chiaburilor şi moşierilor.

Otilia a trebuit să recunoască şi să mărturisească cine este autorul compunerii. Ca rezultat, tânărul, îndrăgostitul autor a fost eliminat din toate şcolile din ţară.

Familia îi era foarte săracă, iar lupta lui Barbu pentru existenţă a fost deosebit de grea.

A rătăcit o vreme prin Paris, unde a audiat cursuri; s-a întors în ţară tot atât de nevoiaş precum plecase.

Ajutat pe ici pe colo, se învârtea în jurul redacţiilor pentru o bucăţică de pâine. Aşa l-a cunoscut Ana Pauker, care a apreciat omul şi cultura lui de autodidact.

Când Ana Pauker a devenit ministru de externe, nu l-a uitat.

Barbu a fost directorul Bibliotecii Academiei şi academician. Şi-a sfârşit zilele fericit, plin de mândrie pentru fiul său, Alexandru.

Pe Alexandru Lăzăreanu, Ana Pauker l-a ajutat ghidându-l către cariera de diplomat. Şi nu a greşit.

După o primă perioadă în Anglia, Alexandru şi-a terminat cariera ca ambasador în Belgia şi Luxemburg.

Barbu spunea despre Ana Pauker că simte evreieşte şi dacă mulţi au judecat-o pe drept sau pe nedrept, poate că aceştia nici nu au cunoscut omul.

E. Garcia, Holon

Măgarul şi italienii

În articolul meu "Homo Habilis", am vorbit de o regulă neplăcută din trecut: precauţia evreului rătăcitor. Grija de a nu reacţiona brutal atunci când eşti lovit. De unde am fost caracterizaţi de ceilalţi ca "jidani fricoşi". O pată neplăcută pe trecutul nostru.

Ca orice regulă, ea este întărită de excepţii.

Revolta din ghetouri a avut loc "numai" după ce unul dintre noi a reuşit să-i convingă pe ceilalţi că nu există speranţă decât "numai" prin revoltă, prin luptă. Iniţiativa individuală, de excepţie, a fost mai reuşită decât comportamentul colectiv.

Următoarea întâmplare, din anii celui de-al doilea război mondial, povestită de un sabru, îmi dă dreptate.

"Eram o grupă de comando, de sabri în armata britanică. În grupă era unul ca o namilă. Avea o palmă cât o lopată. L-am poreclit Măgarul. A primit un monstru de armă. O puşcă mitralieră de 11 mm. calibru. Pe măsura lui.

Am fost trimişi în Etiopia, să distrugem o cazemată de pe o colină. Ajunşi acolo, am căutat cel mai apropiat loc de apă. Ne-am ascuns în vegetaţia văii ce cobora de la cazemată. Scopul era să-i prindem în ambuscadă pe italieni când vin să ia apă din vale. Şi într-adevăr, dimineaţa, italienii au trimis o grupă de etiopieni la apă. Dar au dispus şi două grupe de mortiere de o parte şi de alta a văii, sus. Când i-am atacat pe cei din vale, ne-am trezit noi în ambuscadă, între focul celor din vale şi focul celor din deal. O situaţie neplăcută. Noi stăteam neputincioşi în ascunzişuri şi ne întrebam: unde a dispărut Măgarul? Acesta s-a furişat până la prima grupă de mortiere, pe care a lichidat-o. Apoi s-a furişat la a doua şi a lichidat-o şi pe asta. După aceea a intrat **singur** în cazemată. După prima rafală, italienii s-au predat.

La întoarcere, comandantul care ne-a trimis i-a spus: "Păcat că nu eşti englez, te-aş fi propus pentru cea mai înaltă decoraţie militară".

Pentru mine, azi, această întâmplare reprezintă "excepţia care întăreşte regula". De regulă, colectivul n-are iniţiativă.

Robert Schwartz,
Mazkeret Batia

Ravenna, oraşul mozaicurilor

La sud de Veneţia şi la est de Florenţa, aproape de coasta Mării Adriatice, şi legată de aceasta printr-un canal, dar fără să fie port, Ravenna are la dispoziţie în apropiere portul Classis, unde împăratul roman Augustus fixase sediul flotei romane. În anul 402, împăratul roman Honorius, speriat de năvălirile barbare asupra Romei, a mutat la Ravenna capitala Imperiului Roman, căci oraşul, construit pe piloţi, îi părea mai rezistent. A urmat ca împărat Valentinian, dar sora lui Honorius, Galla Placidia, era cea care conducea efectiv imperiul. Şi totuşi, spre finele secolului V, ostrogoţii au ocupat Ravenna, având în fruntea lor pe regele Odoacru şi apoi Teodoric. În anul 540 Ravenna a fost cucerită de bizantini şi guvernată prin exarhi, trimişii împăratului bizantin Justinian şi ai împă-

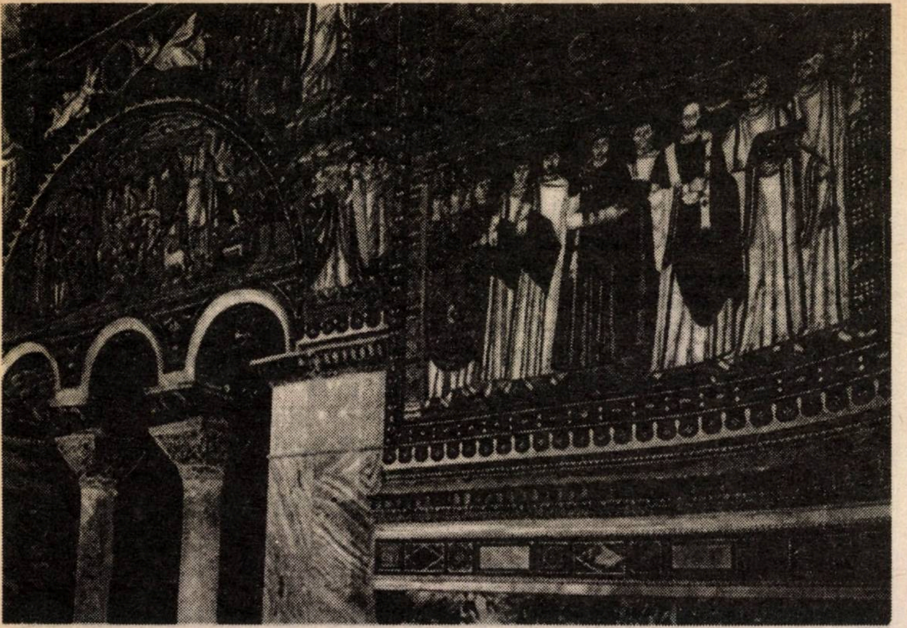

Ravenna: mozaicuri de perete

rătesei Theodora.

Deci în decurs de mai puţin de două secole, capitala fostului Imperiu Roman, Ravenna, a trecut prin trei perioade: cea imperială, de la începutul secolului V, cea gotică, de la finele acelui secol, şi în fine cea bizantină. În aceste două secole s-au pus bazele creştinismului european, pornind din Ravenna.

Această creştinizare a fost însoţită de o campanie de construcţii religioase ce au transformat micul oraş de pe dune într-o capitală a creştinismului.

Construcţiile acestea nu seamănă însă cu clădirile bisericeşti pe care le vedem în zilele noastre. Sunt clădiri de forme speciale, mai scunde şi mai simple, semănând mai mult cu nişte temple decât cu bisericile. Sunt clădiri interesante, octogonale sau pătrate, şi au rezistat până în zilele noastre, adică circa 1.500 de ani, ceea ce nu prea a fost cazul cu construcţiile bisericeşti de formele cunoscute nouă. Aspectul unic al acestor construcţii este cu atât mai uimitor cu cât ele nu sunt împodobite în exterior, dar în interior conţin o comoară artistică unică în lume: nişte mozaicuri cum nu se mai întâlnesc nicăieri. Suntem obişnuiţi cu pardoseli frumoase din mozaic în construcţii religioase şi mai există mozaicuri deosebite la Istanbul, Veneţia, Palermo etc. Dar mozaicuri de genul celor de la Ravenna, pe pereţi, tavane, cupole şi arcade, în culori mai puternice decât în natură, albastre, verzi etc. şi cu desene biblice deosebite, nu se găsesc în altă parte.

Unicitatea Ravennei în lume este comoara sa de mozaicuri în a căror explorare am beneficiat de o întâmplare. Vorbeam, cu prietenii cu care am călătorit, bineînţeles pe româneşte. S-a apropiat de noi un italian, curios ce limbă vorbim. Era un profesor de arheologie care ne-a devenit un ghid excelent. În ordinea vechimii, cele mai importante mozaicuri – ne-a explicat profesorul – se întâlnesc în Baptisteriul Neon (ortodox), în mausoleul Gallei Placidia, apoi în Baptisteriul Arienilor, în biserica Apollinare Nuovo, în templul San Vitale, iar cele mai noi în biserica Apollimare în Classe.

Dintre acestea, templul San Vitale şi mausoleul Gallei Placidia formează împreună un complex cu mozaicuri suplimentare în "muzeul naţional". Mozaicurile micului mausoleu al Gallei Placidia sunt admirabile, cu scene pastorale, miei simbolici şi porumbei. Mozaicurile de la San Vitale prezintă scene biblice, cu viaţa lui Moshe, Avraham şi Itzhak etc. Clădirea San Vitale are două etaje, iar unul din ele conţine mozaicuri pe teme bizantine.

Sunt mozaicuri şi în Museo Arcivescovile (Muzeul arhiepiscopal), unde găsim şi o sculptură în fildeş unică în arta creştină.

Există la Ravenna şi un mausoleu nou (secolul 18), cel al poetului Dante Alighieri, care şi-a încheiat opera şi viaţa în 1321 la Ravenna.

De necrezut, dar Ravenna este, în afară de Roma, cea mai întinsă municipalitate din Italia, datorită unei neobişnuit de frumoase şi mari păduri de pini (Pineda di Classe), care se întinde de ambele părţi ale canalului dintre Ravenna şi Classis şi unde există facilităţi de locuit în concediu.

Ing. Paul Mălin

Prof. M. Streja, Natania (vă propunem să-i trimiteţi d-lui H. Michelstein, din Kiron, scrisoarea deschisă despre cele petrecute în lagărul de la Găieşti, din anii războiului).

Sergiu Sturm-Saary, California, SUA (a) s-a simţit îndemnat să exprime în versuri felul cum vede el atentatele de la noi.

«Lume, / Părinţi, copii, / Bunici, nepoţi, / Fete, băieţi, / Plimbarea// Fanatic, / Spirit rătăcit, / Gând pervertit, / Chip încruntat, / Hotărârea// Bomba, / Şarje T.N.T./ Detonator, / Declanşator, / Acţionarea// Explozie, / Bubuit înfiorător, / Vuiet asurzitor, / Foc, fum, praf, / Încremenirea// Imagine, / Capete despicate, / Mâini afârtecate, / Picioare sfărâmate, / Carne, vaiete, sânge, / Îngrozirea// Ajutor, / Sirene, sanitari, / Tărgi, doctori, / Poliţie, ar-

mată, / Anchete, cercetări, / Alergarea// Morgă, / Capete separate, / Degete adunate, / Corpuri sfârtecate, / Moartea.

b) Mulţumiri pentru simpaticul pluguşor.)

Harry Shoshany, Ramat Hanasi (o epigramă pentru scandalagiii din Parlament:

«O înţelegere deplină, / Se manifestă-n mod concret, / La deputaţii "de pomină":/ Când se află la... bufet!»

Şi una pentru ing. Octav Moscuna, din Naharia:

«În Naharia, cât vei fi, / Uiteaşa, nitam-nisam, / Zilnic îţi vei aminti/ De mine, Harry din Bat Yam.»

De asemenea, una ceva mai lungă à propos de căsătorie:

«De curând căsătoriţi, / doi amici, să-şi povestească/ viaţa nouă, liniştiţi, / continuau să se-ntâlnească./ Ambii, tineri proprietari, / elemente de valoare, / s-au văzut azi gospodari, / cu probleme familiare./ Subiectele, de astă dată, / sunt talentele soţiei, / casa cum e aranjată, / şi mediul bucătăriei./ Soţia unu-şi lăuda, / cu o figură zâmbitoare, / zi de zi cum reuşea/ să dea gust bun la mâncare./ Celălalt, mai reţinut, / în cuvinte repeta, / cu respect în conţinut:/ "Înger este soacra mea!"/ Prietenul, cam îmbufnat, / La ureche îi şopteşte, / cu un ton îndurerat:/ "Ai noroc! A mea trăieşte!»)

Mişu Goldstein, Dresda, Germania («Ca în fiecare an, un grup de lingvişti germani a selectat cuvântul odios – de data aceasta – al anului 2001 [Das Unwort des Jahres 2001].

"Cuvântul odios" sună: Gotteskrieger" [războinicii lui Dumnezeu], sau, mai pe înţelesul tuturor, Hizbollah. În sfârşit un glas onest în corul zilnic al hienelor.»)

Bron Nathan, Kiriat Ata («A intrat de mult în uz noţiunea de negaţionist, ea reprezentând, după cum bine se ştie, pe acei aşa-zişi istorici potrivit cărora Holocaustul nu e decât o "invenţie evreiască".

Printre ajutoarele negaţioniştilor se află şi indivizi din rândurile evreilor, chiar şi dintre cei care poartă hainele şi titlul de rabin, urmărind să-şi ascundă de fapt nulitatea şi lipsa de utilitate în societate.

Într-o emisiune a postului de radio Kol Israel în limba idiş am aflat cu stupoare şi cu indignare că unul din aceste exemplare, pe nume "rabinul" Dahani, – ajuns ministru al sănătăţii pe cale politicească şi nicidecum pe calea Domnului Dumnezeu, ci pe aceea a domnului Ovadia Iosef – a îndrăznit să afirme că cel mai mare rău făcut evreilor în toată istoria lor milenară nu este Holocaustul milioanelor de evrei, ci asimilismul. El sugerează că şase milioane de evrei asasinaţi de nazişti sunt o nimica toată în comparaţie cu milioanele de evrei care, de-a lungul celor 2000 de ani de Diaspora, s-au asimilat celorlalte naţiuni şi religii. Nemernicie! Nemernicia nemernicilor!»)

Ing. A. Solomon, Tel Aviv (adresa d-nei E. Garcia este: reh. Usishkin 5/7, Holon); **Ing. R. Gaton,** Tel Aviv; **Virgil Medeanu,** Ramat Hen; **Sorina Brannover,** Haifa; **Dr. Vintilă Rogojanu,** Bucureşti; **Silviu Sorin,** Iaşi; **Peter Smighelschi,** Frankfurt, Germania; **Arthur Tobias,** Hedera; **Dr. Otto Bacalu,** Bat Yam (mulţumiri pentru bunele cuvinte, sugestii şi observaţii; ceilalţi, pe curând).

CALENDAR

Martie

1 martie s-a născut Luiza Carol (1947)

1 martie s-a născut Solomon Marcus (1925)

2 martie s-a născut Eugen Relgis (1895)

3 martie s-a născut Felix Caroly (1933)

4 martie au murit la cutremurul din Bucureşti: Veronica Porumbacu, M. Petroveanu, Savin Bratu (1977)

4 martie a murit I. Avian (1999)

7 martie s-a născut E. Schwarzfeld (1855)

10 martie a murit Gherasim Luca (1994)

12 martie s-a născut N. Tertulian (1929)

13 martie a murit Sergiu Dan (1976)

13 martie a murit H. Tiktin (1936)

14 martie s-a născut A. B. Yaffe (1924)

16 martie s-a născut Margareta Sterian (1897)

17 martie a murit Mihail Rinea, ziarist (1995)

18 martie s-a născut Gina Sebastian Alcalay (1927)

18 martie a murit Iulius Pach, anticar (1951)

19 martie s-a născut Adrian Rogoz (1921)

20 martie s-a născut Andrei Fischof (1940)

21 martie a murit Ionel Jianu (1995)

22 martie a murit B. Luca (1931)

23 martie s-a născut Radu Lupan (1920)

25 martie a murit Alf Adania (1979)

26 martie s-a născut Felix Aderca (1891)

26 martie s-a născut S. Săveanu (1917)

28 martie s-a născut Maria Banuş (1914)

28 martie s-a născut H. Fosha (1922)

28 martie a murit Aurel Felea (1996)

29 martie s-a născut Vladimir Tamburu (1913)

29 martie s-a născut David Shlomo (1930)

30 martie a murit N. Steinhardt (1989)

31 martie s-a născut Mihail Rinea (1907)

31 martie s-a născut pictorul Jules Pascin (1895)

Turism

Un grup de 25 de membri ai Lojii Francmasonice din Bucureşti, în frunte cu d. Lazăr Comănescu, mare maestru; la invitaţia Lojii Francmasonice Hashahar, din Israel.

Aniversări

Dr. Ernest Neumann, prim rabin al comunităţii evreieşti din Timişoara; 85 de ani de la naştere.

Prof. Marius Sala, membru al Academiei Române, directorul Institutului de lingvistică "Iorgu Iordan" al Academiei; 70 de ani de la naştere.

Andrei Cornea, filozof, politolog, redactor la săptămânalul "22" din Bucureşti; 50 de ani de la naştere.

Decese

Clara Rubin (105); a fost mama umoristului Sadi Rudeanu.

Lily Fogel (n. Sighet-România), cercetătoare la Academia Israeliană de Ştiinţe şi Humanităţi, la Institutul pentru studierea iudaismului contemporan de pe lângă Universitatea Ebraică din Ierusalim.

Marcel Forschmidt, muzicolog (a lucrat la Radio Bucureşti), ziarist.

Comemorare

Veronica Porumbacu, poetă; **M. Petroveanu,** critic literar; **Savin Bratu,** critic literar; 25 de ani de când şi-au pierdut viaţa în cutremurul de la 4 martie 1977 din Bucureşti (câteva versuri inedite de Veronica Porumbacu în corpul revistei).

Carnet

Mama mea,
Gina Sebastian
Alcalay

împlineşte în luna martie 75 de ani.
Aş vrea s-o asigur că sunt cu sufletul alături de ea, şi să-i urez – şi pe această cale – multă sănătate, realizarea principalelor dorinţe (revedere apropiată), noi satisfacţii publicistice şi literare.

Eugen Alcalay
Pittsburgh, SUA

Au trecut 8 ani de tristeţe, lacrimi şi amintiri de când ne-a părăsit dragul şi iubitul nostru

HARRY SEGAL

Bucureşti – Bat Yam
Requiemul va avea loc la 1 martie a.c., orele 10,30, la cimitirul Hayarkon.
Fie-i amintirea binecuvântată!

Laura – soţie
Familia
Prietenii

La 8 martie se împlinesc 5 ani de când draga noastră

MARIANA RĂDULESCU

soţie, mamă şi bunică, a trecut în veşnicie.
Amintirea ei ne luminează sufletele noastre îndurerate de greaua despărţire.

Puiu Rădulescu şi familia

Amintim cu durere că s-au scurs 5 ani de la pierderea dragului nostru

ARH. ISAC GLICKMAN

Odihnească-se în pace!
Familia îndurerată

La 5 martie se împlinesc 9 ani de când soarta nemiloasă l-a smuls dintre noi pe cel care a fost

DR. SALVIN MANDLER

Rămâne veşnic prezent în gândurile şi inimile noastre.

Împreună cu cei care l-au preţuit, deplângem trecerea în nefiinţă a prietenului nostru

JEAN (IOSIF) MESSINGER

din Naharia.
Suntem alături de Zoia la greaua pierdere suferită.
Sfinţirea pietrei funerare a avut loc la 11 februarie a.c.

Ana şi Victor Nămolaru
Fany Lucaci

Au trecut 5 ani de când neuitatul nostru prieten şi coleg

ION POPOVICI

ziarist, fost la "România liberă", ne-a părăsit după o lungă şi grea suferinţă.

Mariana şi Paul David

Cu aceeaşi adâncă durere anunţ împlinirea unui an – 10 martie – de când a plecat pentru totdeauna dintre noi scumpul meu soţ

HERMAN GROS

ziarist

Fie-i amintirea veşnică!

Karla

La 4 martie a.c. se împlinesc 25 de ani de la tragica dispariţie a poetei şi traducătoarei

VERONICA PORUMBACU

nepoata poetului Ieronim Laurian (Wilhelm Schwefelberg) şi a soţului ei, eminentul critic literar

MIHAIL PETROVEANU

amândoi oameni de omenie.

Dr. E. Leventer
Haifa

Manifestări, manifestări...

12.02.02; la Casa Scriitorilor din Tel Aviv; o seară literar-artistică cu Andrei Strihan şi oaspeţii săi la o întâlnire cu umorul: I. Schechter, Alexandru Andy, Marius Mircu, Maria Găitan-Mozes, G. Mosari, Dorel Şora.

18.02.02; la Sinagoga Gutman din Tel Aviv; seară comemorativă închinată împlinirii a 60 de ani de la tragedia vasului Struma.

20.02.02; la sala de festivităţi a HOR din Tel Aviv; seară literară dedicată scriitorului Hary Bar Shalom şi cărţilor sale.

20.02.02; la Muzeul din Haifa; seară organizată de Cercul Cultural A. Clain din Haifa, împreună cu Muzeul Marinei Militare şi al alialei clandestine din oraşul de pe Carmel, cu prilejul împlinirii a 60 de ani de la scufundarea navei Struma.

23.02.02; la ACMEOR, Tel Aviv: seară consacrată cărţii "La capăt de drum" de Simale Schneider (z.l.), poetă şi regizoare.

Bursa personalităţilor din alia

În urcare

Leon Volovici, istoric literar, şi **Costel Safirman,** critic de film, animatorii Cercului Cultural din Ierusalim; pentru volumul "Întâlniri la Ierusalim", cuprinzând dezbaterile organizate de cerc în anii din urmă; tipărită la editura Fundaţiei Culturale Române, din Bucureşti, cartea s-a bucurat de un deosebit succes de critică.

În scădere

Eliahu Weber, Ehud Edgar, Avram Iacobovici, avocaţi, de la biroul de avocatură din turnul Loewenstein, din Tel Aviv; după ce în săptămânalul "România Mare", din Bucureşti, a apărut o scrisoare prin care cei trei cetăţeni israelieni oferiseră senatorului C. V. Tudor, preşedintele partidului antisemit "România Mare", preşedinţia de onoare a unei asocialţii din Israel, şi după ce, într-o declaraţie acordată cotidianului "Ultima oră", reprezentantul celor trei susţinuse că scrisoarea reprezintă un fals, protagoniştii s-au făcut remarcaţi printr-o tăcere asurzitoare. Ei nu au dezminţit în presă autenticitatea scrisorii, făcând ca asupra lor să cadă o umbră morală apăsătoare.

●

Cetăţenii germani Daniel Ruda (26) şi soţia sa Manuela (23), care declară că sunt satanişti, au fost condamnaţi la 15 ani, respectiv 13 ani de închisoare pentru că au ucis, acasă la ei, "din ordinul diavolului", un vecin, cu 66 lovituri de ciocan şi satâr.

Presa germană e plină de reportaje pe această temă: cum e posibil, se întreabă gazetarii, să susţii că te-a îndemnat Satana la crimă?

Cum e posibil? Aruncaţi o privire prin Orientul Mijlociu şi veţi înţelege numaidecât cum e posibil. Aceşti Ruda sunt rude bune cu OEP-Iştii de la noi pe care diavolul Islamic a pus stăpânire, luându-le minţile şi asmuţindu-i să omoare, cu sete, evrei în dreapta şi-n stânga.

ZISE...

"Ce rost a avut să bombardăm helicopterele lui Arafat? Ce legătură are Arafat cu lupta guvernului nostru contra terorismului?"

(Iosi Sarid, deputat, preşedintele partidului Meretz; într-o declaraţie făcută Canalului 2 al televiziunii, 2001)

... ŞI-N ADÂNC SE SCUFUNDĂ

(CU ACCENTUL PE Ă)

Poftă bună!
la cunoscutul restaurant
românesc din Haifa

CAFE GLIDA „IONEK"

Renovat la nivel modern

Servim renumitele specialităţi de grătar şi mâncăruri „ca la mama acasă"

NOTAŢI: Café-Glida „Ionek", str. Kibutz Galuiot nr. 23
Tel. 04/866-7929, 053/213-3554

Poftiţi, vizitaţi-ne şi, suntem siguri, veţi fi mulţumit şi veţi rămâne clientul nostru devotat.

Cu ocazia sărbătorii de PESAH, felicităm pe clienţii şi prietenii noştri, urându-le

HAG PESAH SAMEAH!

Aerul curat de Ghedera însănătoşeşte!

Spitalul de vârstnici existent de 40 de ani, cu experienţă corespunzătoare,
vă invită să vizitaţi

SANATORIUL «GANIM»

Ghedera

Str. Tzuckerman 14, Tel. 08/859-1101, 859-4124

Se ocupă de vârstnici şi bolnavi cronici, asigurându-le
îngrijire atentă, confort şi hrană excelentă.

● Caşer ● Asistenţă medicală permanentă ● Tratamente ●
● Fizioterapie ● Activităţi educative ●

HAG PESAH SAMEAH!

Probleme de ortopedie, vase sanguine?
Refacere deplină fără medicamente și operații!

Clinicile Laser constituie singura rețea din Israel care se ocupă de laser de mică intensitate la nivel profesional pentru tratarea problemelor de ortopedie, vase sanguine și alte probleme medicale fără medicamente și fără operații.

Tratamentul cu tehnologia LLLT – laser de mică intensitate – se practică de ani de zile la milioane de oameni în lume şi la multe mii în ţară, pentru buna absorbţie a calciului, pentru întărirea sistemului de imunizare, pentru întărirea celulelor specializate şi înviorarea celulelor degenerate.

Se poate ameliora semnificativ flexibilitatea vaselor sanguine şi a articulaţiilor. Toate acestea cu ajutorul proceselor fotochimice care se petrec în corpul nostru. Aceste procese fac posibilă vindecarea durerilor de spate inferioare şi posterioare, diminuarea cartilagiilor de la genunchi, dureri reumatice, inflamaţia încheieturilor, artrită, umflături, dureri phantom, probleme ale umerilor, fracturi, rupere de tendon sau muşchi, "pinten", dureri de natură nervoasă la gât, herpes. În plus, laserul de mică intensitate face posibilă ameliorarea accidentaţilor de pe urma unor activităţi sportive, accidente rutiere, de muncă etc., probleme de vase sanguine, ulcere, arsuri, CVA, astmă, tinitus, Meunière, răni de piele etc.

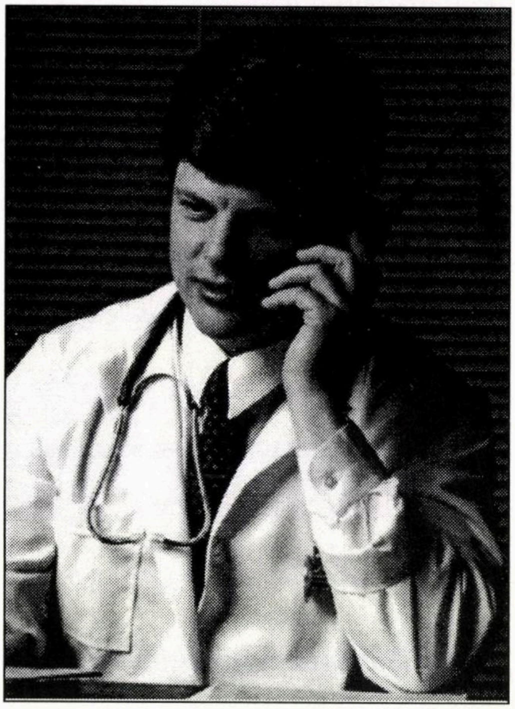

CLINICILE LASER

Reţeaua naţională de medicină avansată

Clinicile Laser vindecă, nu doar înlătură durerile

KLAL BITUAH ● KLAL BRIUT

Asiguraţii Klal Briut din grupul Klal Bituah beneficiază de o reducere de 25% din costul serviciilor oferite de Clinicile Laser.

Tratamentul nu comportă nici un risc și nici un fel de efecte secundare

Reţeaua de clinici Laser, singura din Israel specializată de mulţi ani în tehnologie LLLT, lucrează în cadrul spitalului de stat "Asaf Harofe".

Pentru informaţii suplimentare şi consultaţia unui medic specialist:

TEL AVIV
Merkaz Azrieli
Turnul triunghiular
Etajul 28
Tel. 03/609-1666

HAIFA
Beit Amot
Reh. Iaffo 157
Tel. 04/852-7262

BEER-SHEVA
Migdal Canion Haneghev
Etajul 6
Tel. 08/665-5388

IERUSALIM
Binian Hahevra Hacalcalit
Reh. Canfei Nesharim 24
Ghivat Shaul
Tel. 02/651-2227

minimum

Suntem în război.

Şi sărbătorim (sărbătorim din adâncul inimii) aniversarea Zilei Independenţei.

Şi, în aceste zile de încleştare, ne gândim că tare ne-ar prinde bine câţiva oameni ca Churchill în fruntea ţării.

Oameni care să gândească precum Churchill şi să vorbească aşa cum a vorbit *buldogul* în iunie 1941:

"Nu avem decât un singur ţel, un singur scop irevocabil. Suntem hotărâţi să distrugem pe Hitler şi orice urmă a regimului nazist. Nimic nu ne va abate de la această hotărâre – nimic. Nu vom parlamenta niciodată, nu vom negocia niciodată cu Hitler sau cu vreunul din banda lui. Ne vom bate cu el pe uscat, ne vom bate cu el pe mare, ne vom bate cu el în aer, până ce, cu ajutorul lui Dumnezeu, vom fi scăpat pământul de umbra lui şi până ce vom fi eliberat popoarele întregului pământ de jugul lui. Oricare om şi oricare stat care merge alături de Hitler este duşmanul nostru. Aceasta nu se aplică numai statelor independente, ci şi tuturor reprezentanţilor acelei rase josnice de quislingi care se fac uneltele şi agenţii regimului nazist, împotriva compatrioţilor şi a patriei lor".

04
9 771565 085009

■ ANUL XVI ■ NR. 181 ■
■ APRILIE 2002 ■
■ 14 SHEKELI ■

Asta-i situaţia!

În lume, pur şi simplu

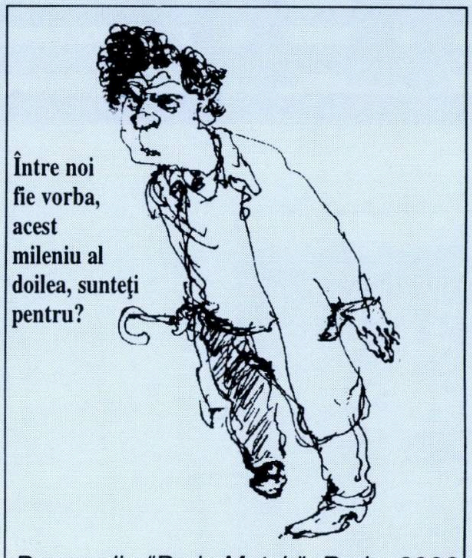
Între noi fie vorba, acest mileniu al doilea, sunteţi pentru?

Desen din "Paris Match", Paris, 2002

În lumea islamică

Islamişti: moda evoluează

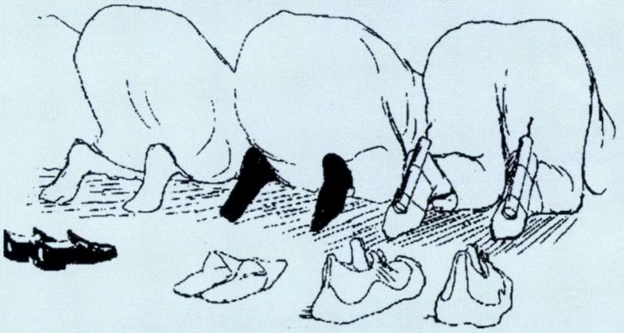

Desen de Cardon; din "Le Canard Enchaîné", Paris, 2002

În lumea "coaliţiei" apusene contra terorismului islamic

Coaliţia împotriva terorismului… într-un viitor nu prea îndepărtat

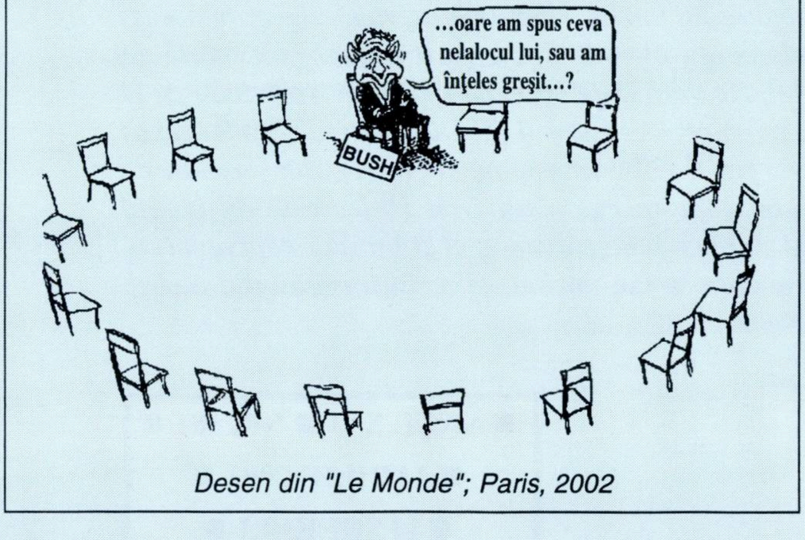
…oare am spus ceva nelalocul lui, sau am înţeles greşit…?
BUSH

Desen din "Le Monde"; Paris, 2002

În lumea "intelectualităţii" snoabe, iubitoare de vorbe pă radical (şi, of course, anti-israeliene, că aşa se poartă acum)

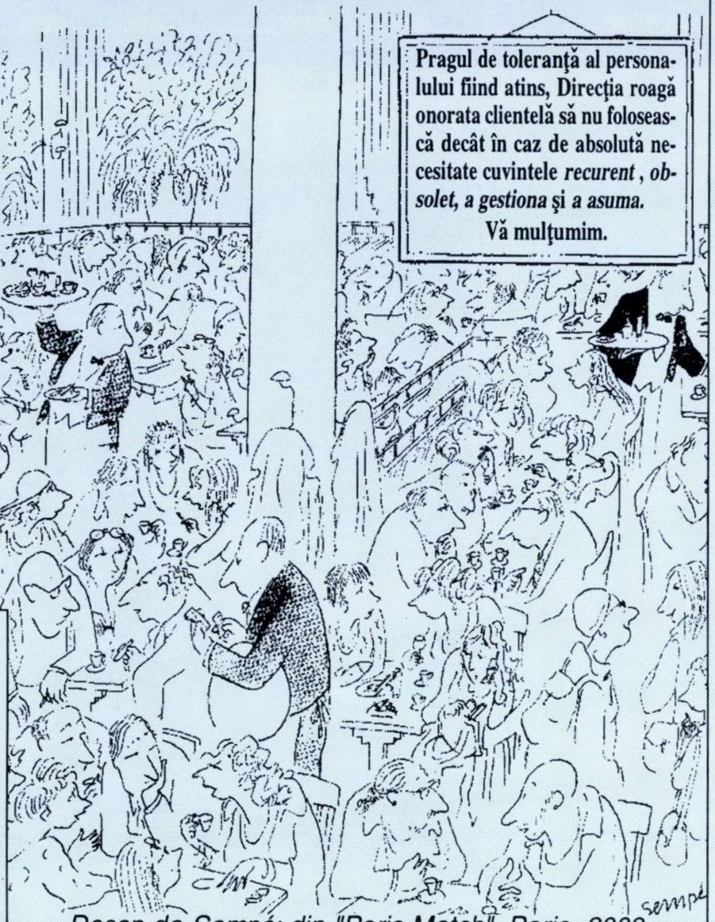
Pragul de toleranţă al personalului fiind atins, Direcţia roagă onorata clientelă să nu folosească decât în caz de absolută necesitate cuvintele *recurent*, *obsolet*, *a gestiona* şi *a asuma*.
Vă mulţumim.
Sempé

Desen de Sempé; din "Paris Match", Paris, 2002

În lumea presei din ţările pe care le ştim noi

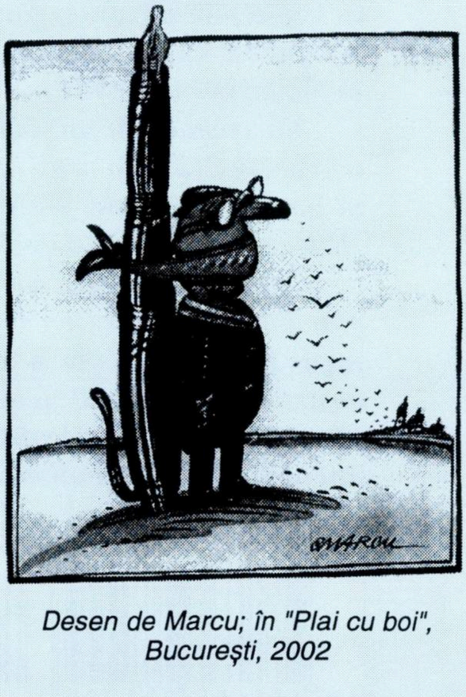

Desen de Marcu; în "Plai cu boi", Bucureşti, 2002

LA ÎNCHIDEREA EDIŢIEI
Ceea ce înseamnă 23 martie

Benny Morris nu și-a făcut transplant de creier

Ce mai e nou? Războiul continuă, ca şi până acum, dar mai cu furie şi cu patimă. OEP-ul (plus organizaţiile gen Hamas, Jihadul islamic etc.) se zbat să ucidă cât mai mulţi israelieni. Zahalul ripostează; armata a intrat, pentru câteva zile, în oraşele palestiniene şi chiar în taberele de refugiaţi. A fost aruncat în aer, în felul acesta, un tabù. Nu fără riscuri, atât pe plan militar cât şi pe acela al politicii externe. Dar tabù-ul a fost spulberat. Mediatorul american, generalul Zini, a revenit în regiune pentru a încerca să obţină o încetare, sau măcar un fel de încetare a focului. Se prea poate ca la ora când apar aceste rânduri să asistăm la o oarecare înţelegere şi la o oarecare acalmie. Arafat nu doreşte defel să oprească *lupta pentru distrugerea Israelului,* dar are câteva interese care l-ar putea determina să ordone reducerea actelor de teroare. Un prim interes: să-l pună pe Arik Sharon în situaţia de a-i îngădui să plece din Ramallah pentru a lua parte la conferinţa islamică de la Beirut. Alt interes: să marcheze 2-3 puncte la americani, demonstrând că, de fapt, rămâne un "partener de pace" valabil, un om dornic a pune capăt vărsării de sânge şi că merită ca vice-preşedintele Dick Cheney să se întâlnească şi cu el, iar nu să-l ocolească aşa cum a făcut cu prilejul turneului prin regiune din martie.

De Ziua Independenţei Israelului transmitem cele mai sincere felicitări cititorilor şi colaboratorilor noştri.

Dar, după părerea noastră, ceea ce a fost nou cu adevărat (şi cu urmări profunde) este *vindecarea* unora dintre reprezentanţii de seamă ai stângii israeliene, de orbire politică şi imbecilitate colectivă.

Unul dintre aceştia este Shlomo Ben Ami, fostul ministru de externe al lui Ehud Barak. El l-a însoţit pe şeful său la Camp David, apoi a luat parte la convorbirile de la Taba, oferind în fiecare zi palestinienilor câte-o concesie nouă, lăsând în fiecare zi ceva *din preţ*, ca la piaţă, doar-doar Arafat se va îndupleca, declarându-se de acord să încheie mult râvnitul acord de pace (definitiv sau măcar provizoriu) cu noi. La alegeri, Ben Ami a suferit aceeaşi soartă ca Barak: el a fost măturat literalmente de pe scena politică. Eticheta de "chamberlainism" pe care i-a pus-o lumea văzându-l, revoltată, cum stă la masă jovial la Taba cu delegaţia OEP, în timp ce Intifada izbucnise din plin şi mureau oamenii pe capete din pricina teroriştilor asmuţiţi de Arafat împotriva Israelului, – eticheta aceasta s-a lipit de el pentru totdeauna. Până şi colegii săi din Partidul Muncii evită, jenaţi, să fie văzuţi cu el. Când s-a pus, anul trecut, chestiuna alegerii unui nou preşedinte al partidului, *activiştii* parcă uitaseră că există un vechi candidat, numit Shlomo Ben Ami. Ei şi-au îndreptat privirea către Ben Eliezer (Fuad), ales de altfel în importanta funcţie, Avraham Burg, Haim Ramon şi alţi "necompromişi". Dacă fostul ministru de externe ar fi fost croit din stofa celorlalţi "arhitecţi" şi suporteri fanatici ai acordurilor de la Oslo, el s-ar fi încăpăţânat să o *ţină pe a lui* şi să-şi exprime, în ciuda realităţilor, convingerea (fermă) că drumul lui a fost şi este cel bun. Trecem printr-o criză în relaţiile cu Arafat, nimic de zis, am intrat într–un tunel, nimic de zis, dar la capătul tunelului se află – uitaţi-vă la ea – o lumină. Numai că Ben Ami pare croit din altă stofă. El a scris o carte (de fapt o cărţulie de buzunar) pentru editura "Presses Universitaires", din Paris, intitulată "Care este viitorul Israelului?". Aici, după ce povesteşte cum s-a străduit guvernul Barak să obţină la Camp David "pacea mult visată", Ben Ami scrie:

«(La Camp David) *am încercat tot ce era posibil până ce am descoperit, spre marele nostru regret şi din nefericire, că liderii palestinieni refuzau categoric propunerile cele mai îndrăzneţe pe care vreun guvern israelian le-a făcut vreodată în cursul conflictului; că nu voiau şi nici nu vor nici astăzi un compromis prin care să recunoască dreptul la existenţă morală a unui stat evreu în această parte a lumii.*

... Camp David n-a eşuat pentru că Israelul ar fi refuzat să pună capăt ocupaţiei. Camp David a eşuat din pricina obsesiilor panislamice ale lui Arafat, a problemei Ierusalimului şi a dreptului la întoarcere.»

A doua intervenţie – şi de departe mai răsunătoare, atât la noi cât şi pe plan internaţional – a fost aceea a lui Benny Morris. Istoric de meserie, profesor la Universitatea Ben Gurion, Morris s-a impus cu vreo zece ani în urmă ca lider al aşa-zişilor "noi istorici" ai aşa-zisei "istorii post-sioniste". Nu vom stărui aici asupra biografiei şi operei sale: cititorul va avea prilejul să ia cunoştinţă de cartea de vizită a istoricului în rândurile de mai jos.

Aceste rânduri de mai jos constituie probabil cel mai important document privind schimbările revoluţionare ce s-au produs în conştiinţa stângii intelectuale de la noi în anii 2001-2002. Ele reprezintă mari ex-

minimum

Apare lunar
Redacţia şi administraţia
Str. Zamenhoff nr. 13
Tel Aviv 64373
P.O.B. 11472 – Tel Aviv 61113
Tel.: 5227269; Fax.: 5270443

Fax numai pentru anunţuri publicitare; corespondenţele se vor trimite prin poştă

Director:
AL. MIRODAN

Publicitate: 1 inch – 45 şekeli

Abonamente Israel:
6 luni (6 numere): 70 şekeli
1 an (12 numere): 140 şekeli
Preţul include costul expedierii.

Străinătate (1 an – 12 numere):
Europa – 70 dolari
România – 65 dolari
U.S.A., Canada – 80 dolari
America de Sud, Australia,
Noua Zeelandă – 95 dolari
Insulele Fidji – 150 dolari
Expediţia cu avionul.

Realizarea grafică:
SANDA PERI

Difuzarea: ATLAS

Articolele semnate de colaboratorii noştri reprezintă personalitatea şi punctul de vedere al acestora. Se înţelege, aşadar, că redacţia nu împărtăşeşte totdeauna vederile exprimate în articolele publicate în coloanele revistei.

Manuscrisele nepublicate nu se înapoiază.

Redacţia nu răspunde de conţinutul anunţurilor comerciale.

Revistă editată de
MINIMUM – PUBLISHERS LTD.

TENDINŢE

trase dintr-un articol publicat de B. M. în cotidianul britanic "The Guardian" (cel mai anti-israelian dintre toate ziarele de tiraj din Anglia). Ţinând seama de prestigiul şi influenţa lui Benny Morris în lumea universitară din Israel, dar şi din campusurile "liberale" de la Berkeley (California) sau Cambridge, articolul despre care vorbim a fost resimţit ca o lovitură de măciucă în capul *fanilor* săi evrei, al cărturarilor *subţiri* din occident şi, bineînţeles, a OEP-iştilor care se obişnuiseră să vadă în Benny Morris unul de-al *lor*, un *kapo* ideologic. Din acest punct de vedere, articolul lui poate fi asemănat, prin apariţia lui surprinzătoare, cu "Spovedania unui învins" a lui Panait Istrati, cartea despre stalinism apărută între cele două războaie.

Urmarea a fost că cetăţenii kapo, care nu-şi revin nici astăzi de pe urma şocului provocat de articolul din "Guardian", i-au jurat moarte lui Benny Morris. Ei l-ar prinde de viu pe istoric, l-ar schingiui la foc scăzut, l-ar omorî cu dragă inimă, după care, aşa cum procedează OEP-iştii cu cei pe care-i consideră agenţi ai Israelului, i-ar lega cadavrul de un "Peugeot 405" şi l-ar târî pe străzile Ramallei.

Citind spovedania învinsului Benny Morris, veţi înţelege desigur că sentimentele numiţilor kapo sunt pe de-a întregul întemeiate:

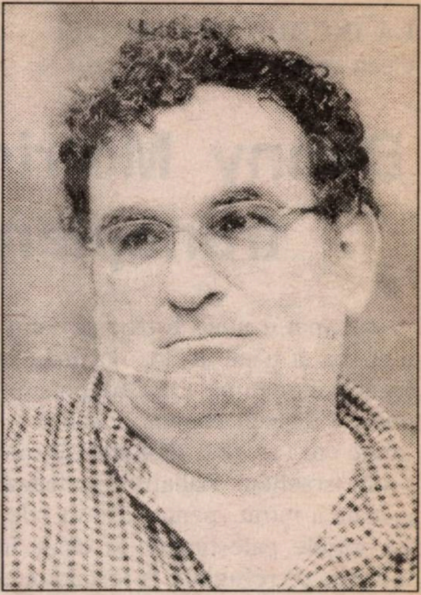

Benny Morris: da, m-am înşelat

«Zvonul potrivit căruia aş fi trecut printr-o operaţie de transplantare a creierului este (pe cât reuşesc să-mi aduc aminte) neîntemeiat, sau cel puţin prematur. Dar felul cum văd criza de azi din Orientul Mijlociu şi pe protagoniştii ei s-a schimbat în mod radical în ultimii doi ani. Cred că mă simt ca unul din "tovarăşii de drum" occidentali pe care huruitul tancurilor sovietice pătrunzând în Budapesta în 1956 i-a trezit brusc.

În 1993, când am început să lucrez la "Dreptatea victimelor", o istorie revizionistă a conflictului sionisto-arab, de la 1881 până în prezent, nutream un optimism prudent faţă de perspectivele păcii din Orientul Mijlociu. N-am fost niciodată un optimist înflăcărat; iar cercetările mele privind istoria relaţiilor palestiniano-sioniste de până la 1948 m-au făcut să înţeleg mai bine adâncimea şi amploarea problemelor şi antagonismelor. Dar cel puţin israelienii şi palestinienii vorbeau despre pace; căzuseră de acord să se recunoască reciproc; şi iscăliseră înţelegerea de la Oslo, care însemna primul pas spre retragerea Israelului din teritoriile ocupate, naşterea unui stat palestinian şi un tratat de pace între cele două popoare.

...Dar, după ce terminasem cartea, optimismul meu prudent era măcinat de grave îndoieli şi un an mai târziu se transformase într-un pesimism cosmic. Una din cauze a

TENDINŢE

constituit-o respingerea de către sirieni a înţelegerii propuse de prim-miniştrii Itzhak Rabin şi Shimon Peres în 1993-1996 şi Ehud Barak în 1999-2000, înţelegere ce prevedea retragerea Israelului de pe Podişul Golan în schimbul unui tratat de pace bilateral. Ceea ce împiedicase mâinile preşedintelui Assad şi, mai apoi, ale fiului şi urmaşului său, Bashir Assad, nu era o ceartă oarecare pe seama câtorva sute de metri aici sau acolo, ci un refuz categoric de a încheia pace cu statul evreu. Ceea ce conta, în ultimă instanţă, era prezenţa, pe un perete din biroul lui Assad, a unui portret înfăţişându-l pe Saladin, legendarul luptător kurdo-musulman care-i învinsese pe cruciaţi, acei cruciaţi cu care arabii îi compară adesea pe sionişti. Eu pot să-l văd pe tată, zăcând pe patul de moarte, spunând fiului său: Orice s-ar întâmpla, să nu faci pace cu evreii; aşa cum au pierit cruciaţii, aşa vor pieri şi ei.

Dar motivul principal care a determinat creşterea şi cristalizarea pesimismului meu îl constituie figura lui Yasser Arafat, care a condus mişcarea naţională palestiniană începând de la sfârşitul anilor 1960 şi care, graţie acordurilor de la Oslo, guvernează oraşele din "West Bank" (Hebron, Bethlehem, Ramallah, Nablus, Djenin, Tulkarem, Kalkilia) şi împrejurimile acestora, precum şi grosul regiunii Gaza. Arafat este simbolul mişcării... Din nefericire, el s-a dovedit a fi un urmaş fidel al lui Haj Muhamad Amin al Husseini, muftiul Ierusalimului, care i-a condus pe palestinieni în anii 1930 în rebeliunea lor (avortată) împotriva Mandatului Britanic, şi în încercarea lor (iarăşi avortată) din anii 1940 de a împiedica înfiinţarea statului evreiesc în 1948; încercare ce s-a soldat cu înfrângerea catastrofală şi cu crearea problemei refugiaţilor palestinieni.

Husseini a fost intransigent şi incompetent (un amestec periculos), şi, în acelaşi timp, un "şmecher" şi un mincinos. Nimeni nu a avut încredere în el; nici colegii săi arabi, nici englezii, nici sioniştii. Înainte de orice, Husseini a întruchipat rejecţionismul – refuzul oricărui fel de compromis cu mişcarea sionistă. El a respins două propuneri de împărţire a ţării între evrei şi arabi: propunerea făcută de comisia britanică Peel în 1937 şi, după aceea, propunerea Adunării Generale a ONU, din 1947. Între timp, el s-a aflat, în anii războiului (1941-1945) la Berlin, lucrând pentru Ministerul german de Externe şi recrutând musulmani bosniaci pentru Wehrmacht.

Abba Eban, legendarul ministru de externe al Israelului, spunea odată că palestinienii n-au ratat nici o ocazie de a rata o ocazie. Şi nimeni nu poate să-i acuze de lipsă de consecvenţă. După Husseini a venit Arafat, alt naţionalist intransigent şi mincinos înveterat, în care nici un conducător arab, israelian şi american nu are încredere (deşi se pare că mulţi europeni cred în cuvintele lui). În 1978-79, el a refuzat să adere la înţelegerea israelo-egipteană de la Camp David, adeziune care ar fi putut duce la crearea unui stat palestinian, la vremea aceea. În 2000, nesocotind procesul Oslo, Arafat a refuzat un alt compromis istoric, acela oferit de Barak la Camp David în iulie şi îmbogăţit (cu noi concesii) prin propunerile preşedintelui Bill Clinton (şi acceptate de Barak) în decembrie.

În loc să primească aceste propuneri, palestinienii au recurs la arme şi au declanşat mini-războiul de astăzi, sau Intifada, care a pricinuit până acum (1 martie 2002; **nota redacţiei**) moartea a 790 de arabi şi 270 de israelieni, precum şi o adâncire a urii de ambele părţi într-atâta încât ideea unui compromis teritorialo-politic s-a transformat în ceva de domeniul fanteziei.

...Arafat a respins oferta de la Camp David, insistând ca Israelul să se retragă în procent de 100% din teritorii, cerând suveranitatea exclusivă asupra Muntelui Templului şi "dreptul de întoarcere" al refugiaţilor în Israelul propriu-zis. În loc să continue negocierile, agilul Arafat – care pe de o parte călărea pe tigru, iar pe de altă parte trăgea sforile îndărătul scenei – a lansat Intifada. Clinton (şi Barak) au răspuns la aceasta mărind de la 94% la 96% suprafaţa teritoriilor de unde urma să se efectueze retragerea (plus câteva compromisuri teritoriale făcute pe seama teritoriului propriu-zis al Israelului), precum şi suveranitatea asupra a ceea ce există la suprafaţa terenului unde se găseşte Muntele Templului; Israelul rezervându-şi dreptul de a exercita un anumit control asupra construcţiilor subterane, unde palestinienii au efectuat recent excavaţii fără supravegherea arheologică de rigoare. Din nou, palestinienii au respins propunerile, insistând asupra suve-

Am aflat cu adâncă durere de încetarea fulgerătoare din viaţă a

DR. MARC DONA

medic cunoscut şi preţuit al alialei române.

Ne înclinăm la mormântul său proaspăt şi rugăm pe distinsa sa soţie, d-na Coca Dona, precum şi întreaga familie, să primească sincerele noastre condoleanţe.

Prietenii de la "Minimum"

ranităţii exclusive a palestinienilor asupra Muntelui Templului (cu siguranţă, o cerere lipsită de orice justificare; la urma urmelor, Muntele Templului şi rămăşiţele Templului constituie cel mai important simbol istoric şi religios al poporului evreu. Este cazul, de altfel, să menţionăm că "Ierusalim", sau variantele arabe ale cuvântului, nu apare nici măcar o dată în Coran).

După respingerea propunerilor (de la Camp David), care a dus la înfrângerea lui Barak şi la alegerea lui Sharon, partizan al liniei dure, în funcţia de prim ministru, israelienii şi palestinienii s-au aruncat unii la beregata celorlalţi, iar semiocupaţia a continuat.»

După ce se referă la situaţia de pe teren (unde cei ce-au refuzat pacea apar, graţie televiziunii occidentale, ca nişte victime, în vreme ce Israelul "pierde la CNN; pentru că a bombarda nişte clădiri goale ale poliţiei apare ca fiind un act mult mai sălbatic decât acţiunile sinucigaşilor palestinieni care ucid 10-20 de civili israelieni dintr-o dată") – autorul continuă:

«Autoritatea Palestiniană s-a arătat a fi un regat al minciunii, unde fiecare oficial, de la preşedintele Arafat în jos, se ocupă toată ziua cu răspândirea de minciuni în rândurile ziariştilor apuseni. Într-o zi Arafat susţine că armata Israelului foloseşte bombe cu uraniu împotriva civililor palestinieni. A doua zi, vorbeşte de gaze otrăvitoare. După aceea vin minciunile următoare, care ocupă spaţii mari în ziarele occidentale şi arabe.

...În loc să fie informaţi, în mod corect, despre ofertele israeliene de pace, palestinienii au constituit obiectul unui bombardament non-stop de aţâţări anti-israeliene şi de minciuni în **media** *controlată de Autoritatea Palestiniană. Arafat a transformat într-o adevărată artă obiceiul său de a zice una pentru opinia publică in occident şi cu totul altceva populaţiei palestiniene. Mai nou, vorbind arabilor, el a început să folosească termenul "armata sionistă" (în loc de Zahal), exprimându-se ca în anii 1956 şi 1960, când conducătorii arabi vorbeau de regulă de "entitatea sionistă", în loc să spună "Israel"; aceasta fiindcă, după dânşii, a spune "Israel" echivala cu o anumită formă de recunoaştere a Statului Israel şi a legitimităţii sale.*

Şi-acum, ajungând la capătul drumului, trebuie să spun că această problemă a legitimităţii – pe care, aparent, tratatele de pace israelo-egiptean şi israelo-iordanez o rezolvaseră – se află la rădăcina disperării israeliene din prezent, ca şi la aceea a "convertirii mele".

...Din nenorocire, mişcarea naţională palestiniană, de la începuturile sale, a negat mişcării sioniste orice fel de legitimitate, legându-se

Cu prilejul sărbătorii de Pesah 2002

BRUNO LANDSBERG

felicită clienţii firmei

SANO

şi le urează

Hag Sameah!

De asemeni urează întregului popor israelian

Pace şi bunăstare!

cu încăpăţânare de viziunea "Marii Palestine", care va să zică a unui stat locuit de musulmani şi stăpânit de arabi pe întreaga suprafaţă a Palestinei. … Din 1988 până în 1993, pentru o scurtă perioadă, Arafat şi OEP-ul păruseră că s-au împăcat cu ideea unui compromis. Dar, din 2000, viziunea "Marii Palestine" şi-a făcut apariţia din nou (şi lumea se întreabă dacă nu cumva declaraţiile pacifiste din 1988-1993 nu fuseseră altceva decât un camuflaj diplomatic).

Conducerea palestiniană şi, împreună cu ea, majoritatea palestinienilor, neagă dreptul la existenţă al Israelului, neagă faptul că sionismul a fost şi este o mişcare justă (aş dori să văd ca măcar un lider palestinian favorabil păcii, cum pare a fi Sari Nusseibeh, să se ridice în picioare şi să spună: "Sionismul este o mişcare legitimă de eliberare naţională, aşa cum este şi a noastră. Iar evreii au drepturile lor asupra Palestinei, aşa cum le avem şi noi").

Israelul poate să existe şi să fie prea puternic, în prezent, pentru ca să-l distrugi. Dar ăsta nu e un motiv pentru ca să-i conferi legitimitate. De-aici, faptul că Arafat a negat în repetate rânduri, în lunile din urmă, existenţa vreunei legături între poporul evreu şi Muntele Templului, şi, în consecinţă, dintre poporul evreu şi pământul Israelului/ Palestinei.

"Care Templu? – întreabă el. Evreii sunt pur şi simplu nişte tâlhari care au venit din Europa şi au hotărât, din diferite motive, să fure Palestina şi să-i alunge pe palestinieni". El refuză să ţină seama de istoria şi realitatea celor 3.000 de ani de legătură a evreilor cu pământul israelian.

Pe un plan simbolic, Muntele Templului reprezintă o problemă crucială. Dar, practic vorbind, adevărata problemă, adevărata piatră de încercare a intenţiilor palestiniene este soarta refugiaţilor, între trei şi jumătate şi patru milioane. … Mi-am petrecut o parte din anii 1980 cercetând ceea ce a dus la apariţia problemei refugiaţilor, publicând apoi, în 1988, cartea "Naşterea problemei refugiaţilor palestinieni 1947-1949". Concluziile mele, care au înfuriat pe mulţi israelieni şi au lovit în istoriografia sionistă, erau că majoritatea refugiaţilor fuseseră un rezultat al acţiunii militare sioniste şi, într-o măsură mai mică, al ordinelor israeliene de expulzare şi al ordinelor lansate de conducătorii arabi locali ca oamenii să plece.

Criticii din Israel s-au năpustit asupra mea … trecând cu vederea faptul că problema era consecinţa directă a războiului dezlănţuit de palestinieni şi, apoi, de ţările arabe vecine. Şi puţini au remarcat că în concluziile mele explicasem că apariţia problemei era "aproape inevitabilă", dacă ţii cont de scopul sionismului de a crea un stat evreiesc pe un teritoriu unde trăiesc numeroşi arabi, şi de împotrivirea arabă la înfăptuirea acestui obiectiv....

Dar, indiferent de rezultatul cercetărilor mele, noi am împlinit 50 de ani şi Israelul există. Asemeni tuturor popoarelor, evreii sunt îndreptăţiţi să aibă un stat, iar dreptatea nu va fi slujită dacă-i arunci în mare. Iar dacă refugiaţii sunt primiţi înapoi, aici va fi un haos îngrozitor şi Israelul va înceta să mai existe.

…Evreii au trăit ca o minoritate în ţările musulmane şi, contrar celor spuse de propaganda arabă, această experienţă nu le-a adus prea multe bucurii. De-a lungul veacurilor, au avut loc pogromuri uriaşe. Şi, nu mai departe de anii 1940, mulţimile arabe au ucis sute de evrei la Bagdad şi alte sute în Libia, Egipt şi Maroc. Evreii au fost alungaţi sau au fugit din lumea arabă în anii 1950-1960. Nu există nici un temei să îţi închipui că ei vor doar să trăiască iarăşi ca o minoritate într-un stat (palestinian) arab, mai ales dacă ţinem seama de istoria tragică a relaţiilor evreo-palestiniene.

Respingerea de către conducerea palestiniană a propunerilor de pace ale lui Barak şi Clinton, din iulie-decembrie 2000, dezlănţuirea Intifadei şi pretenţiile mereu repetate ca Israelul să accepte "dreptul la întoarcere", sunt factorii care m-au convins că palestinienii, cel puţin cei din generaţia actuală, nu au de gând să încheie pace cu noi; ei nu doresc, pur şi simplu, încetarea ocupaţiei – aceasta le-a fost oferită în iulie-decembrie 2000 iar dânşii au refuzat oferta. Dânşii vor întreaga Palestină şi cât mai puţini evrei cu putinţă în ea. "Dreptul la întoarcere" este "cheia" cu care ei se gândesc să distrugă Israelul.

…Să nu mă înţelegeţi greşit. Eu sunt pentru retragerea Israelului din teritorii … ca parte a unui acord bilateral de pace; sau, dacă un asemenea acord nu poate fi obţinut, o retragere unilaterală în cadrul unor frontiere ce pot fi apărate. De altfel, în 1988 am făcut închisoare pentru faptul de a fi refuzat să servesc ca militar în oraşul Nablus (Şhem), din teritorii. Dar nu cred că status-quo-ul ce va rezulta dintr-o asemenea retragere va dura prea mult. Palestinienii – fie Autoritatea Palestiniană ea însăşi, fie diferite organizaţii armate, controlate de Autoritatea Palestiniană – vor continua să atace Israelul, cu rachete "Katiuşa" şi terorişti sinucigaşi, de-a lungul noii frontiere. …

…Eu nu cred că Arafat şi colaboratorii săi vor pace, ci numai o devorare pe etape a statului evreiesc – şi nu cred că se va găsi o soluţie permanentă la problema **două**

Citatul din cuvântarea lui Winston Churchill, aflat pe coperta I a revistei, a fost reprodus după un articol de Damian Hurezeanu, din revista "Apostrof", Cluj.

state. *Nu cred că Arafat este capabil să accepte, în principiu, să accepte cu adevărat, o soluţie în care palestinienii primesc 22-25 la sută din teritorii (un stat pe Malul de Vest), iar Israelul 75-78 la sută, şi în care să renunţe la "dreptul la întoarcere". Şi probabil că nici nu vrea.*

În cele din urmă, cred că raportul militar de forţe sau demografia Palestinei (adică rata mare a naşterilor) va determina viitorul ţării; sau Palestina va deveni un stat evreiesc, fără o minoritate arabă importantă, sau va deveni un stat arab, cu o minoritate evreiască din ce în ce mai mică. Sau va deveni un pustiu nuclear, o ţară a nimănui.»

Astăzi, politicienii doritori să afişeze un "optimism prudent" (sau poate imprudent) à propos de pacea cu palestinienii, lansează de trei ori pe zi formula bine cunoscută a "luminii de la capătul tunelului".

Pentru noi, această lumină există, dar ea este întruchipată de luciditatea şi curajul moral al unor oameni ca Benny Morris sau Shlomo Ben Ami.

Israel: Separare? Sună rezonabil. Dar poate că nu e...

«Un nou *sticker* a apărut pe geamurile automobilelor israeliene: "Un gard de protecţie, singura cale".

Separare...

Dar astăzi mă întreb dacă această separare nu va fi încă o iniţiativă nesăbuită a israelienilor. Retragerea (din teritorii) va convinge lumea arabă că cu cât recurge la mai multă violenţă, cu atât va obţine mai multe concesii din partea Israelului, aşa cum ieşirea Israelului din Liban i-a convins pe cei din conducerea palestiniană să aleagă "metoda Hizbollah".»

(Dintr-un articol de I. Klein-Halevy; în "Washington Post", SUA, 2002)

❖

«Cei care au cerut sfârşitul "ocupaţiei" din Liban pe motiv că situaţia de-acolo devenise intolerabilă, au reuşit numai să creeze o situaţie şi mai intolerabilă. Astăzi sunt omorâţi mai mulţi evrei într-o zi, decât erau ucişi în Liban într-un an.»

(Dintr-un articol de Jonathan Rosenblum; în "Jerusalem Post", 2002)

Israel: Noutăţi (bune) în afacerea Zwi Barbiro

Se pare că scandalul legat de pensiile din România, plătite (sau mai bine zis neplătite) cetăţenilor din Israel, prin firma "Romania Consult", a luat sfârşit. Şi încă în condiţii mai bune decât au sperat victimele.

După câteva luni de zile, în cursul cărora presa de limbă română de la noi (dar şi câteva ziare bucureştene) au fost pline de reclamaţiile celor ce aşteptaseră pensiile în zadar, după ce d. Zwi Barbiro, patronul societăţii, şi ai săi, dispăruseră în natură, după ce "Minimum" anunţase în numărul trecut că până şi un gazetar cunoscut, ca G. Iosub, colaboratorul nostru, se numără pentru victimele "României Consult", d. Zwi Barbiro – înţelegând probabil că a întins coarda prea tare – a hotărât să stingă incendiul.

Aşa cum citim în buletinul "Bună dimineaţa, Israel!", editat de agenţia ISROpress a lui Uly Văluréanu, din Haifa, d. Barbiro a comunicat agenţiei prin fax (comunicare întărită la 23 martie a.c. prin telefon) că în curs de două săptămâni va achita pensionarilor în

După premiera de la Bucureşti cu piesa „Răzbunarea” de I. ATLAS:
«"RĂZBUNAREA" N-A FOST UN SUCCES, A FOST UN TRIUMF»
(A. Darian, prin poşta electronică, imediat după premiera de la Bucureşti)

După marele succes cu premiera „RĂZBUNĂRII” la Bucureşti, IONA ATLAS prezintă cititorilor săi piesa într-o nouă ediţie de lux, în româneşte sau ebraică.

Un cec de 50 şekeli trimis la adresa:
Dizengoff 50, Tel Aviv 64321
şi piesa cu dedicaţia autorului ajunge la dv.

Se oferă şi posibilitatea audierii piesei pe bandă electronică.

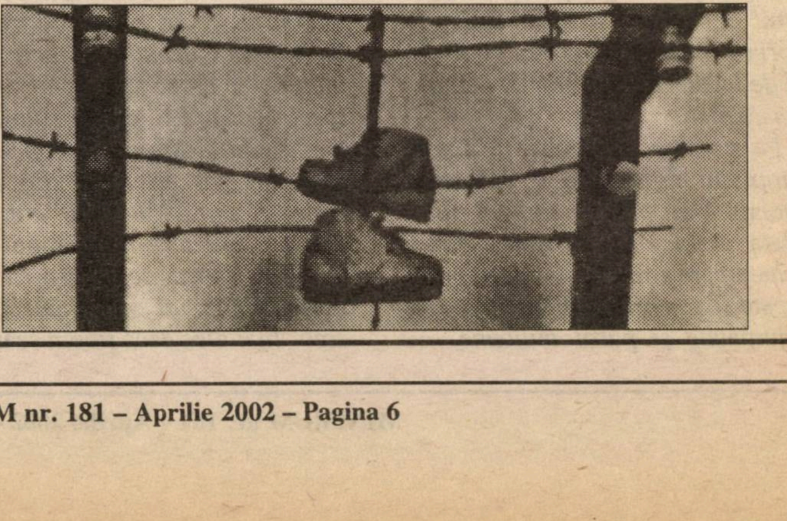

drept toate sumele cuvenite.

În plus, ţinând seama de daunele provocate celor în cauză prin suspendarea plăţilor, d-sa a comunicat că firma pe care o conduce va plăti pensionarilor o compensaţie în valoare de 100 (una sută) dolari SUA pentru fiecare lună de întârziere în plata pensiilor.

Aceasta va face ca, împreună cu sumele cuvenite, pensionarii respectivi să primească un *bonus* important care, potrivit calculelor făcute de ISROpress, se cifrează între 850-3.800 de dolari.

(Continuare în pagina 31)

OEP: Greșeala pe care Arafat așteaptă să o facă Israelul

«Întrebarea este: care este obiectivul urmărit de Arafat prin înteţirea valului de violenţă împotriva Israelului? Scopul său principal pare a fi internaţionalizarea conflictului. Arafat vrea să escaladeze situaţia până la punctul unde comunitatea internaţională va fi silită să intervină şi să impună o soluţie.

O asemenea soluţie (...) va da palestinienilor mult mai mult decât Israelul era gata să le ofere la Camp David şi Taba. Aşadar, din punctul de vedere al lui Arafat, violenţa se va dovedi din nou rentabilă, şi nu contează câte vieţi evreieşti şi palestiniene vor trebui sacrificate pentru atingerea acestui obiectiv.

Arafat ştie că există două "scurtături" pe care se poate ajunge la atingerea scopului său: o acţiune nechibzuită a Israelului în urma căreia vor fi ucişi un mare număr de palestinieni, sau un atac al extremiştilor din Israel, în urma căruia vor fi ucişi zeci şi sute de palestinieni "dintr-un singur foc": o asemenea eventualitate i-ar îngădui lui să strige la comunitatea internaţională, cerând intervenţia acesteia pentru a preveni masacrarea poporului său.»

(Dintr-un articol de Boaz Ganor, director general al Institutului internaţional pentru studierea contraterorismului, de la Herzlia; în "Jerusalem Post, 2002)

Disperații

Unul din şabloanele cel mai des folosite de jigodiile din *media* occidentală à propos de terorismul islamic sună, precum ştim, aşa: musulmanii sunt disperaţi, iar din disperare se naşte terorismul. Că ce altceva poate să facă omul când pune lumea (de exemplu: israelienii) grumazul pe el?

Ce-i drept, această teză, de care te loveşti la tot pasul, a fost cam zdruncinată de faptul că marea majoritate a arabilor implicaţi în atentatele de la 11 septembrie 2001, din Statele Unite, proveneau din familii înstărite din Arabia Saudită (una din cele mai bogate ţări de pe glob) şi Egipt. Iar şeful organizaţiei Al-Qaida, faimosul Bin Laden, nu a avut nici el parte de o copilărie şi tinereţe disperate. Fiul unui miliardar saudian, el a fost trimis, împreună cu fraţii şi surorile sale, în Europa să se mai şlefuiască prin şcoli particulare, de lux, şi să mai vadă niţel lumea: o vacanţă la Chamonix, în Franţa, alta pe la St. Moritz.

Revista italiană "Gente" a intrat în posesia fotografiei de faţă, unde-l vedem pe junele Bin Laden (al doilea din dreapta) într-o asemenea vacanţă în Elveţia, împreună cu paisprezece fraţi şi surori, plus câţiva amici. Disperarea de pe chipurile lor este vizibilă: ea ne ajută să înţelegem cum tot suferind (ca un câine), în vreme ce *infidelii* (evrei, creştini, indieni) huzuresc, poţi ajunge să vrei a distruge lumea acestora.

Islamul: Ce zice ba unul, ba altul

«Islamul nu este o religie paşnică, dornică de a convieţui cu alţii. Islamiştii vor să coexiste cu ceilalţi până când apucă să-i controleze, să-i stăpânească şi, dacă e nevoie, să-i distrugă.»

(Pat Robertson, predicator evanghelist din Statele Unite, animatorul show-ului televizat "Clubul

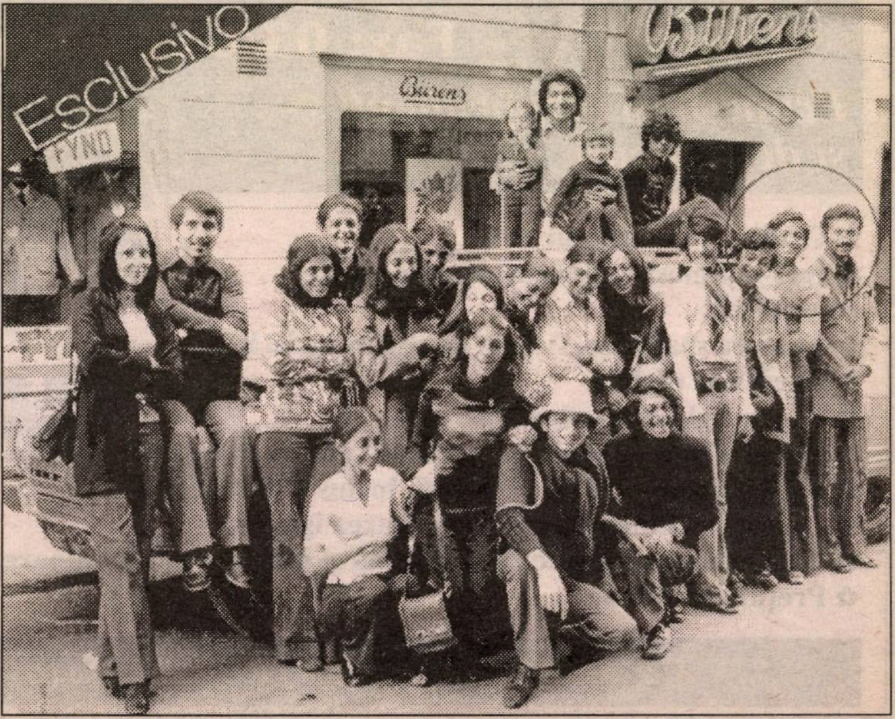

700", fost candidat la alegerile prezidenţiale; SUA 2002)

❖

«"Conceptul de război religios este fundamental în religia musulmană", a declarat scriitorul britanic Vidiadhar Surajprasad Naipaul, laureatul Premiului Nobel pentru literatură din acest an, pentru ziarul francez "Libération". "Stânga a găsit o mulţime de explicaţii pentru faptul că nişte indivizi au ales să se sinucidă pentru a ajunge în paradis – criza israelo-palestiniană, imperialismul american – dar, pentru mine, evenimentele din 11 septembrie sunt clare: este vorba de acte de pură ură religioasă", a afirmat Naipaul. El a adăugat că "nu există negociere posibilă cu fanatismul". "Toate ţările care susţin terorismul sau care spun că a ataca Afganistanul înseamnă a ataca toate ţările musulmane trebuie să plătească", a continuat scriitorul, estimând că "Arabia Saudită, dar şi Egiptul sau Algeria, au susţinut terorismul". În ceea ce priveşte Pakistanul, "această ţară nu are nici un program economic, nici social, nici educativ, iar ideea de jihad este foarte răspândită".»

(Dintr-o relatare de Camelia Antoaneta Pop; în "Ziarul de duminică", Bucureşti 2002)

Arabia Saudită: Argumente noi în favoarea ideii că planul de pace propus de Arabia Saudită trebuie privit cu încredere

«Evreii sunt obligaţi să pregătească prăjituri de Purim şi pască din sângele unor tineri musulmani şi creştini. ... Victima trebuie să fie un tânăr creştin sau musulman. Sângele lui este luat şi uscat până se transformă în grăunţe. Un rabin amestecă aceste grăunţe cu un aluat. În timpul tăierii rituale pentru Pesah se foloseşte sânge de copii creştini şi musulmani, a căror vârstă nu depăşeşte 10 ani. Cum sunt ucise victimele? Se foloseşte un butoi mare cât corpul unui om şi se înfig ace prin butoi care pătrund în corpul victimei.»

(Dintr-un articol de prof. Umeima Ahmed Galhama, de la Universitatea din Ryad; în ziarul oficios "Ryad", 2002)

Propaganda arabă: Şi dacă Hitler ar fi învins...

«Palestinienii şi amicii lor veniţi in corpore la conferinţa de la Durban au împărţit gratuit mii de tricouri (T-shirt) şi de *kefii* purtând lozinci ce demascau "sionismul". În sânul conferinţei se simţea o atmosferă de pogrom. Delegaţii organizaţiilor neguvernamentale evreieşti fură atacaţi şi se auzeau strigăte de "Moarte evreilor". Uniunea juriştilor arabi a răspândit un manifest

Casa de bătrâni "HAGHEFEN"
Ramat Gan, str. Herut 34, Tel.: 03/612-2441 -
Fax: 03/612-2442

Primeşte şi independenţi şi dependenţi

- **Clădire cu un singur etaj.**
- **Într-o atmosferă pastorală, relaxantă, cu grădină.**
- **Camere spaţioase, fiecare cu duş şi toaletă.**
- **Bucătărie casher.**
- **Supraveghere medicală permanentă.**
- **Servicii la nivel înalt, cu maximum de amabilitate.**
- **Terapie prin diverse activităţi, inclusiv distractive.**
- **Ajutor la alimentaţie şi la păstrarea igienei.**
- **Toate acestea conduc către odihnă şi refacere mulţumitoare.**
- **Preţuri accesibile.**

Hag Pesah Sameah!

POSIBIL ŞI PENTRU PERIOADE SCURTE

unde fotografia lui Hitler era însoţită de următoarele cuvinte: "Şi dacă Hitler ar fi învins? N-ar fi existat Israel şi nu s-ar fi vărsat sânge palestinian".»

(Dintr-un articol de Henri Pasternak; în revista "L'Arche", Paris, 2002)

Franţa: Eliezer Palmor s-a întors de la Paris

«Reacţionând la cuvintele rostite de vice-ministrul israelian de externe, Michael Melchior, care afirmase că "Franţa este cea mai antisemită ţară din Europa", şi ca urmare a recentelor incidente antisemite înregistrate în Franţa, ambasadorul Franţei în Israel, d. Jacques Huntzinger, a publicat un răspuns în ziarul "Yediot Aharonot".

D. Huntzinger are dreptate atunci când afirmă cu tărie că "Franţa nu este o ţară antisemită". Sistemul democrat francez n-a practicat niciodată o politică discriminatorie, fie de ordin naţional, religios sau rasial. Nici un guvern din Franţa, cu excepţia fireşte a celui de la Vichy, nu s-a făcut vinovat de a fi dus o politică discriminatorie faţă de cetăţenii săi evrei. Dar acest adevăr evident nu poate în nici un caz să justifice atitudinea Excelenţei Sale Jacques Huntzinger, care într-un fel minimalizează gravitatea fenomenului.

De mai bine de un an de zile au fost înregistrate în Franţa sute de acte antisemite şi nu se poate nega că acest fenomen tulbură mersul normal al vieţii în rândurile acestei comunităţi de cetăţeni francezi.

M-am întors de curând dintr-o călătorie de două săptămâni la Paris. În calitate de persoană care a lucrat pentru promovarea legăturilor dintre Statul Israel şi Franţa, sunt în măsură să depun mărturie că situaţia reală a ţării, aşa cum am perceput-o eu, nu reflectă aprecierile liniştitoare ale ambasadorului francez. M-am întâlnit cu câteva cunoştinţe ale mele mai vechi şi interlocutorii mei mi-au împărtăşit îngrijorarea lor în legătură cu gravitatea incidentelor. Ei şi-au exprimat de asemenea temerea că aceste incidente se vor înmulţi. Ei se arată foarte preocupaţi de ceea ce ei numesc "laxismul" guvernului francez. După ei, guvernul ar şovăi să reacţioneze cu fermitate împotriva manifestărilor antisemite, de teamă că o asemenea reacţie ar avea o "influenţă negativă" asupra electoratului arabo-musulman din Franţa, acum când se apropie alegerile prezidenţiale şi legislative. D. Jacques Huntzinger nu reuşeşte – aşa s-ar zice – să identifice izvoarele care alimentează astăzi antisemitismul din Franţa. Actele acestea nu se datorează numai câtorva indivizi aparţinând populaţiei arabo-musulmane – cea mai numeroasă din Europa, aşa cum ne informează ambasadorul – ci şi câtorva elemente formate în mişcarea lui Jean Marie le Pen. Cu toate acestea, sursa cea mai veninoasă şi mai primejdioasă a antisemitismului din Franţa de astăzi o constituie campania purtată de un număr din ce în ce mai mare de aşa-zişi gânditori, ieşiţi din tenebrele profunde ale stângii militante şi care îşi ascund ura faţă de evrei îndărătul unui paravan de invective anti-israeliene pline de otravă. Combaterea sistematică a politicii israeliene şi a luptei pe care această ţară este nevoită să o poarte împotriva terorismului palestinian a devenit pentru anumiţi intelectuali şi jurnalişti o "problemă de onoare".

Orice ar face, Statul Israel va fi întotdeauna vinovat în ochii acestor "creatori de opinie", iar aceştia vor continua să-l defăimeze.

În general, felul cum mass-media oglindeşte conflictul israelo-palestinian contribuie la existenţa acestui fenomen. Acest climat agresiv apasă greu asupra stării de spirit a evreilor din Franţa, oferind de asemenea un soi de legitimitate în ochii celor care ieri loveau un evreu fără de apărare şi dădeau foc unei sinagogi sau unei şcoli evreieşti…»

(Dintr-un articol de Eliezer Palmor, fost ministru plenipotenţiar al Israelului în Franţa, fost ambasador la UNESCO; în "Jerusalem Post", ediţia franceză; 2002)

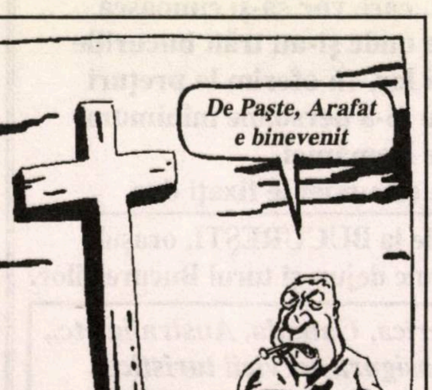
De Paşte, Arafat e binevenit

Desen de Willem, din cotidianul francez "Libération", unde ni se spune clar că evreii, reprezentaţi de Sharon, se pregătesc să-l crucifice pe Arafat, reprezentantul palestinienilor.

Acuma, dacă noi zicem că acest desen constituie o porcărie antisemită pur şi simplu, o caricatură amintind (of course) de omorârea pe cruce a lui Christos, o abjecţie ce ar fi putut apărea şi în pamfletele medievale incitatoare la pogrom, şi în "Der Stürmer" al hitleriştilor, şi în "Porunca vremii" prea bine cunoscută de noi – dacă spunem că acest Willem, plus cei ce-au aprobat în redacţie publicarea acestui desen sunt nişte dejecţii fasciste, dumneavoastră, domnule ambasador Huntzinger, vă supăraţi pe noi?

C.N.N.

Ce Narcotic Nociv

Franța: Moise dă cu toiagul în Chirac

…Goana după voturile arabe la viitoarele alegeri prezidențiale din Franța e atât de mare încât – concomitent cu atacurile anti-israeliene din lumea politică și mass-media – președintele Chirac, care candidează pentru un nou mandat, a numit–o, ca purtătoare de cuvânt, pe d-na Roselyne Bachelot.

N-ați auzit de ea.. Păi sigur că n–ați auzit, cum nici noi n-auzisem.

Dar uite că ne-am făcut mai deștepți, după ce numitul Alex. Moise, din Paris, liderul grupului Likud-Franța (care la alegerile din 1995 condusese mișcarea "Să-l sprijinim pe Jacques Chirac"), a lansat acum cuvântul de ordine: "Votați pe oricine, numai pe Chirac nu!".

Motivul: atitudinea anti-israeliană a lui Chirac, dar și (picătura care a umplut paharul) faptul că d-na Bachelot este președinta grupului Franța-Irak din cadrul Adunării Naționale Franceze, vice-președintă a Comitetului pentru prietenia franco-siriană și vice-președintă a Asociației parlamentare Euro-Arabe.

IONA ATLAS – Gordon Tours

Secția specială "Shorashim" oferă pentru grupuri de originari din România excursii în locurile natale

Traseele se stabilesc de către membrii grupului prin reprezentanții lor și pot cuprinde oricare localitate urbană din România. De asemeni se pot combina cu vacanțe la munte și la mare și posibilitatea de vizite la Cernăuți și Chișinău.

Programe de 7-10-12-14 zile cu hotel, ghid, autocar cu aer condiționat, demipensiune, tururi locale, se pot asigura participanților (minimum 20 persoane) la prețuri moderate.

!!! NOU NOU NOU NOU NOU NOU NOU!!!

SHORASHIM PENTRU GRUPURI MICI FAMILIALE

Pentru copiii și nepoții dvs., care vor să-și cunoască rădăcinile, să viziteze locurile unde și-au trăit bucuriile și tristețile părinții și bunicii lor, vă oferim la prețuri convenabile excursii familiale (6-8 persoane minimum) pe meleagurile României.

Traseele, durata și datele excursiei le fixați dvs.

Mini-Shorashim – 3-4 zile la BUCUREȘTI, orașul tinereții voastre! Avion, hotel cu mic dejun și turul Bucureștilor.

În toate țările Europei, în America, Canada, Australia etc., tot GORDON TOURS vă asigură servicii turistice (avion, hotel etc.) la prețurile cele mai convenabile!

Informații suplimentare și comenzi la GORDON TOURS
Ben Iehuda 181 – Centrala telefonică: 03-5462888

NICI UN PAS FĂRĂ ATLAS!

Olanda: Surpriza de la Rotterdam

Mai întâi a fost Danemarca, unde, spre uimirea "comunității internaționale", la recentele alegeri partidul care se opune imigrației din lumea islamică (ba chiar cere expulzarea multor arabi) s-a clasat pe locul trei, devenind peste noapte, dintr-o grupare de iluștri necunoscuți, o forță politică de mâna întâi.

Acum, a venit la rând Olanda. Cu prilejul alegerilor locale din marele port Rotterdam, observatorii au avut senzația că "bomba" daneză a fost trasă la xerox, explodând și pe scena socială din țara atât de îngăduitoare a lalelelor. Aceeași schemă: un partid cvasi-necunoscut care, chemând la stoparea imigrației islamice, obține un succes răsunător.

În "România liberă", din București, aflăm, sub semnătura Elenei Chiriță, amănunte despre scrutinul de la Rotterdam:

«Olandezii s-au trezit într-o stare de șoc, a doua zi după alegerile municipale marcate de intrarea în forță a unui candidat populist și xenofob. Pim Fortuyn, care a reușit să obțină 34 la sută din voturile alegătorilor din Rotterdam, al doilea oraș al țării, un scor ce dă de gândit acum, cu două luni înainte de legislative. Urcarea pe scena politică a lui Fortuyn a fost marcată de fraza "Olanda este plină și nu mai poate primi imigranți". Formațiunea politică din care face parte Fortuyn ("Rotterdam – suportabil") a obținut 17 fotolii din cele 45 ale consiliului municipal. Referitor la refugiații pe motive politice, Fortuyn consideră că aceștia trebuie să se oprească mai aproape de casă, să nu mai ia avionul până în Olanda. Rezultatele de la municipale sancționează partidele majorității guvernamentale social-democratice din

PvdA, liberalii din VVDI și centriștii din D66, dovedind că electoratul s-a îndepărtat de partidele din coaliția aflată la putere. Aproximativ 12 milioane de alegători au fost chemați la urne, dar numai 57, 7 la sută din ei s-au deplasat să-și aleagă consilierii municipali. Populistul și xenofobul Pim Fortuyn a profitat făcând din imigrație calul de bătaie în campania electorală.»

Germania: ARD arde din nou

«Canalul I al televiziunii germane ARD a transmis un reportaj care se referă la posibilitatea ca Muhamad A-Dura, în vârstă de 12 ani, a cărui moarte a fost filmată de operatorii rețelei de televiziune France 2, să fi fost ucis de gloanțe palestiniene și nu israeliene.

Filmul morții acestui copil a devenit unul din principalele mijloace de propagandă contra Zahalului, fiind transmis de televiziunile din întreaga lume. Generalul în rezervă Iom-Tov Samia a prezentat la televiziunea noastră o analiză militară din care rezultă că acel copil, declarat ulterior simbolul Intifadei, nu a fost ucis de soldați israelieni, ci de teroriști palestinieni.»

(Ziarele)

Nota Redacției: Sperăm că știrea de mai sus despre Muhamad A-Dura va fi difuzată pretutindenea pentru ca, în felul acesta, să dăm de-a dura cu această vestită infamie anti-israeliană.

Statele Unite (și, în general, lumea justiției... Și, în general, lumea...) "Am mințit la proces"

Acum, la împlinirea a 50 de ani de la procesul soților Rosenberg, acuzați că au divulgat KGB-ului secretul bombei atomice, David Greenglass, martorul a cărui depoziție constituise fundamentul acuzării, a recunoscut că această depoziție a fost mincinoasă.

Julius și Ethel Rosenberg au fost declarați de instanțele judiciare ale Statelor Unite vinovați. Cei doi soți au fost condamnați la moarte și, în pofida valului de proteste din SUA și din întreaga lume, au fost executați pe scaunul electric.

David Greenglass, fratele lui Ethel Rosenberg, lucrase până la arestarea sa în cadrul "Proiectului Manhattan", program "top-secret" având ca obiectiv realizarea armei atomice americane. Lucrările se desfășurau la baza științifico-tehnică de la Los Alamos (statul New Mexico).

La data arestării sale, Julius Rosenberg era ofițer în armata americană. Soția sa, casnică, se ocupa cu creșterea celor doi copii mici. Ambii soți erau membri ai Partidului Comunist american.

De-a lungul desfășurării întregului proces, cei doi soți Rosenberg și-au afirmat cu tărie nevinovăția. Juriul era foarte nedecis, deoarece acuzarea nu prezentase dovezi convingătoare. Mărturia lui Greenglass a fost hotărâtoare pentru pronunțarea verdictului de vinovăție. El a declarat în ședința publică a procesului că a fost ajutat de sora sa Ethel să scrie și să codeze anumite date cu privire la bomba atomică, destinate KGB-ului.

Recent, într-un interviu televizat, Greenglass și-a dezmințit mărturia, recunoscând că afirmațiile sale au fost mincinoase.

În interviul difuzat recent de postul de televiziune CBS, David Greenglass, ajuns la vârsta de 79 de ani, a recunoscut că a încheiat o tranzacție cu organele de investigație și cu acuzarea, acceptând să acuze la proces pe sora sa și pe soțul acesteia, pentru ca el însuși să evite scaunul electric.

"Nu am vrut să-mi sacrific soția și copiii așa cum mi-am sacrificat sora" – a declarat Greenglass în cadrul interviului. "Oamenilor de la FBI le-am spus că dacă o vor implica pe soția mea, pot să pună cruce pe mărturia mea în sprijinul acuzării. Într-un asemenea caz nu voi spune nimic despre nimeni". FBI-ul și-a respectat partea sa din acest târg. Greenglass nu a fost executat, ci a fost condamnat doar la 10 ani de închisoare. În 1960 a fost eliberat.

La întrebarea dacă după 50 de ani de la proces are remușcări pentru depoziția sa falsă împotriva sorei sale, Greenglass a răspuns: "De câte ori mă gândesc la acest trecut și mă simt urmărit de stafii, soția mea mă îmbărbătează: – "La noi uită-te. Trăim!".»

(Din "Uj Kelet", Tel Aviv, 2001)

Hitachdut Olei Romania
Beer Sheva – Neghev

Cu prilejul sărbătorilor de Pesah 2002 felicită pe toți originarii din România urându-le sănătate și prosperitate.
De asemeni, felicităm pe toți evreii din Diaspora.
Întregului popor israelian îi dorim unitate și un an mai bun.

HAG SAMEAH!
Comitetul de conducere

Președinte
Prof. NATHAN COHEN

Vice Președinte
Ing. SAHTER ELIAHU

Punctul pe i

Câteva răspunsuri la câteva întrebări:

Întrebare: *«Ați afirmat cândva, sub formă de paradox, că situația (conflictul) din Orientul Mijlociu nu e complicată, așa cum susține toată lumea, ci foarte simplă: arabii vor să distrugă Statul Israel și cam asta ar fi tot. Nu considerați totuși că ați... simplificat lucrurile prea mult?»*

(Ing. Valeriu Ciubotaru, Montreal, Canada)

Răspuns: Dimpotrivă, cred că arta de a simplifica este metoda ce te ajută să descoperi adevărul, tot așa cum în matematică drumul cel mai scurt dintre două puncte este linia dreaptă. Eu sunt, la acest capitol, adeptul americanului Henry Thoreau (cunoscut, mai de mult, în România, prin cartea sa "Walden sau viața în pădure", apărută pe la jumătatea veacului 19) care, ori de câte ori amicii săi de discuții suspinau că situația cutare e "complicată" sau "complexă", obișnuia să răspundă: simplificați, simplificați, simplificați!

Întrebare: *«Am citit cu interes textul dvs. despre tragedia de la Odessa, din anul 1941, când comandamentul român a fost aruncat în aer de partizanii sovietici. Dar cel mai mult m-a interesat că generalii români fuseseră informați din timp că clădirea este minată. Sunt 100% de acord cu dvs.: e vorba de un exemplu antologic, tocmai bun de predat la școală, la cursurile de filozofie: la ce duce încăpățânarea primitivă, poate sălbatică a oamenilor care refuză cu orice chip să țină seama de realitate. Ar fi o lecție care i-ar ajuta pe tineri să înțeleagă cum a fost posibil ca cei cu acordurile de la Oslo să nu audă, să nu priceapă avertismentele privitoare la adevăratele intenții ale lui Arafat și OEP-ului său.*

Revenind la Odessa, precizez că tragedia din anii războiului mă interesează în mod deosebit, deoarece sora soției mele a fost ucisă în timpul masacrului comis după atentat în oraș. Ați putea să ne oferiți și alte amănunte despre atentat?

(Ec. Sally Zingher, Ramat Hasharon)

Răspuns: O relatare despre cele petrecute la Odessa a apărut nu de mult în săptămânalul "Ziarul de Duminică", din București, sub semnătura col. (r.) Dumitru Arapu, martor ocular al faptelor. Versiunea lui se deosebește de aceea la care vă referiți dvs., a poetului și criticului de artă Barbu Brezianu, printr-un singur amănunt: Brezianu vorbea de o bătrână care ar fi avertizat comandamentul român, colonelul Arapu își amintește că era vorba de un bărbat. În rest, cele două evocări sunt asemănătoare, confirmându-se reciproc.

«Dintre toate clădirile care ar fi putut adăposti un comandament, una singură (fosta clădire a NKVD-ului local) *prezenta toate condițiile necesare, inclusiv curățenia, starea perfectă a tuturor instalațiilor, mobilierul adecvat și toate birourile echipate până și cu călimări pline. Toate acestea ar fi trebuit să dea de gândit. Nu a contat că putea fi ghicită o capcană din partea unui inamic specialist în simulări și diversiuni, mai ales că erau semnalate explozii în toate cartierele orașului. Pentru ca o clădire să sară în aer era suficient să deschizi o ușă, să aprinzi focul în sobă sau pur și simplu să calci pe iarba unui teren neverificat. Au fost multe victime datorită minelor și exploziilor întârziate și acest fapt trebuia să îi pună pe gânduri pe cei care trebuiau să ia decizii. Curajosul comandant al orașului nu a ezitat nici o secundă să-și fixeze cartierul general într-un imobil atât de frumos. Câteva zile după instalarea cartierului general și a ofițerilor germani și români, un bătrân ucrainian s-a prezentat cerând o întrevedere cu comandantul. Desigur, acest lucru era imposibil, dar bătrânul a putut să-și exprime teama în fața unui ofițer de stat major. El dorea să atragă atenția asupra unei mari nenorociri ce va cădea asupra armatei de ocupație. În plus, afirma că a lucrat împreună cu specialiști mai tineri la minarea clădirii și solicita un ofițer căruia să-i arate unde se află dispuse, în subsoluri, mari cantități de exploziv și pe unde trec firele legate la detonator.*

Toate acestea au fost raportate comandantului orașului, care a dat ordin ca bătrânul să fie dat afară "deoarece era nebun". În seara următoare, în timp ce se servea cina la club, s-a dovedit că omul nu era deloc nebun. Explozia, produsă la cea mai potrivită oră pentru a avea un efect maxim, a fost atât de puternică, încât nu au existat supraviețuitori. Conform martorilor, au fost între 70 și 80 de ofițeri români uciși și aproape tot atâția germani (total: 93 morți, conform unor date din noiembrie 1941). Moartea care-l lovise pe comandantul orașului s-a petrecut din propria lui vină, deci a fost meritată; dar care a fost vina celorlalți ofițeri și ocupanți ai clădirii, cea mai mare parte tineri, pentru a muri atât de inutil, după ce scăpaseră de masacrul din timpul asediului Odessei? Începând din acel moment, s-a întâmplat ceea ce bătrânul prevăzuse.

De la comandamentul superior german, supărat pe slăbiciunea comandamentului român și în ciuda propriei lipse de vigilență (așa cum vom vedea mai târziu în Crimeea), a fost dat un ordin oficial de represalii imediate (represaliile au fost ce-

rute de generalul Iacobici, comandantul armatei, şi au fost aprobate imediat de mareşalul Ion Antonescu), fiind stabilit numărul exact al execuţiilor (200 de "comunişti" pentru fiecare ofiţer român sau german mort şi 100 pentru fiecare soldat), pentru a fi prevenite astfel până la sfârşitul războiului acte similare din partea populaţiei.»

Întrebare: *«Am fost de curând la Iaşi. Acolo am avut ocazia să citesc în revista "Convorbiri literare" (februarie 2002), o publicaţie în general civilizată şi democrată, un articol, mai precis un fragment de Jurnal intim al scriitorului Bujor Nedelcovici. Rareori mi-a fost dat să citesc, sub semnătura unui prozator cunoscut, o asemenea ieşire anti-israeliană şi antisemită. Am simţit la el ura de moarte împotriva evreilor. Mai ales atunci când, în final, el îşi exprimă speranţa că "acest zid (e vorba de Statul Israel) se va prăbuşi, aşa cum s-a întâmplat cu "Zidul Berlinului".*

Dar iată textul:

«29 septembrie 2000

Ariel Sharon, ministru în actualul guvern din Israel, responsabil cu organizarea teritoriului şi cu noile implantaţii ale coloniilor, a făcut o "plimbare" pe Esplanada Moscheilor din centrul Ierusalimului, înconjurat de mai multe "gărzi de corp" şi soldaţi înarmaţi. Ariel Sharon a fost general în armata israeliană, iar în 1982 a condus invazia în Liban până la Beirut. A fost acuzat de complicitate în masacrul produs în lagărele de refugiaţi palestinieni de la Sabra şi Shatila, unde au fost ucise mai multe sute de persoane. Plimbarea lui Sharon a fost considerată ca o provocare, tocmai când la Washington se continuă convorbirile de pace. Rezultatul? Manifestaţii de protest ale palestinienilor: de o parte tinerii care aruncau cu pietre (Intifada), de cealaltă parte soldaţii israelieni (Zahal) care foloseau armele-lunetă cu gloanţe de cuaciuc şi gloanţe reale. Bilanţul primei zile? Şapte morţi şi zeci de răniţi. Manifestaţiile şi confruntările au continuat în zilele de 29 şi 31 septembrie. Rezultatul? ***36 morţi şi 500 răniţi.*** *Scenă văzută la televizor. Un bărbat şi un copil ascunşi în spatele unui mic parapet de ciment. Se auzeau focuri de armă. Bărbatul acoperea corpul copilului cu o mână, iar cu cealaltă făcea semne disperate să se înceteze tirurile de armă dirijate spre ei. După câteva secunde, copilul a fost împuşcat şi a căzut în braţele tatălui care, rănit şi el, se clătina înainte de a se prăvăli... Mi-am înăbuşit cu greutate un strigăt. Apoi am rostit un singur cuvânt:* ***insuportabil!***

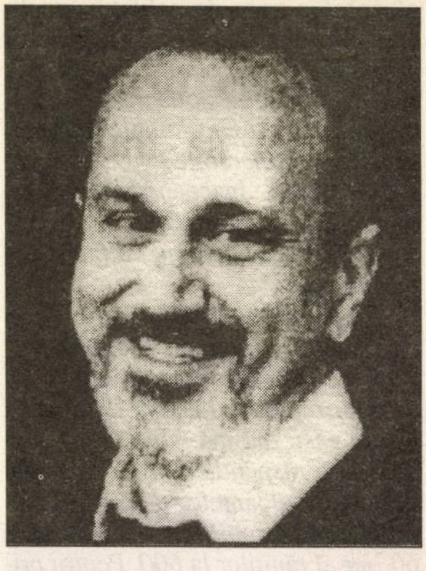
Bujor Nedelcovici: ah, ce mai aşteaptă băiatu' să se prăbuşească zidul numit Israel!

"Plimbarea" lui Ariel Sharon şi-a atins scopul. S-a soldat cu moartea unor tineri şi cu amânarea tratativelor în care se discuta viitorul statut al Ierusalimului. După câţi ani? După câte amânări de la acordul de la Oslo, semnat în urmă cu şapte ani?

Secvenţa văzută la televizor m-a obsedat toată seara. O fotografie luată în timpul războiului din Vietnam – o fetiţă alergând cu trupul în flăcări – a făcut ocolul lumii şi a declanşat un val de proteste în lumea întreagă. Mi-am amintit de tânărul care în timpul represiunii revoltei din Piaţa Tiananmen din Beijing, având o sacoşă în mână, s-a aşezat în faţa unui tanc şi tancul s-a oprit. Fotografia a fost reprodusă în toate ziarele şi transpusă în postere şi afişe. Oare imaginea tatălui care îşi apăra copilul, amândoi ţinte ale

minimum

editează

- Aveţi în manuscris memorii personale?
- Vreţi să vă publicaţi jurnalul intim?
- Doriţi să scoateţi la lumina tiparului un volum de povestiri sau poezii?

minimum este editorul cel mai competent!

Întregul proces complicat de organizare (sau stilizare) a manuscrisului, de paginaţie şi corectură tipografică, coperta, prefaţa şi diferite forme de publicitate vi le asigură

minimum

•

Există în sfârşit o editură: minimum

gloanţelor trase de soldaţii israelieni, va deveni cap de afiş al marilor ziare şi va face ocolul lumii? Sau sunt două justiţii, două măsuri şi două feluri de cruzimi: unele tolerabile, altele intolerabile?

Eu notez, ***inacceptabil, impardonabil şi insuportabil,*** *chiar dacă ştiu că jurnalul meu nu va face ocolul lumii.*

2 noiembrie 2000

Copilul se numea Mohammed, avea 12 ani şi plecase cu tatăl pentru a cumpăra o maşină de ocazie. Nu au găsit maşina, s-au întors acasă şi la o răspântie au fost surprinşi de tirurile gloanţelor de mitralieră.

Numărul morţilor s-a ridicat la 60, iar al răniţilor la 600. Pentru prima dată se discută despre utilizarea armelor de foc de către Israel împotriva manifestanţilor din "voinţa de a ucide" cu gloanţe reale şi dum-dum: crimă premeditată.

Toate canalele de televiziune au prezentat imaginea celor doi sub gloanţele ucigaşe. Chirac şi Jospin au protestat. Liga Arabă se va întruni în curând pentru a discuta situaţia ivită şi pentru a lua noi decizii. Palestinienii au cerut convocarea Consiliului de Securitate al ONU.

Paharul răbdării şi al umilinţelor suportate de palestinieni de peste 50 de ani este de mult umplut şi cred că se va revărsa peste marginile suportabilităţii... Încă un zid se va prăbuşi, aşa cum s-a întâmplat cu "Zidul Berlinului"?»

Probabil că nu v-aş fi deranjat pentru asta dacă, discutând cu un prieten poet de la Iaşi, nu mi-ar fi spus că el a citit într-o revistă literară din Ardeal că... Bujor Nedelcovici ar fi evreu. Este adevărat? Ar însemna că avem de-a face cu un caz nou de "ură de sine", de kapo...»

(Madeleine Levinsohn, Ierusalim)

Răspuns: După ştiinţa noastră, Bujor Nedelcovici nu este evreu, ci român sută-n sută. El trăieşte la Paris şi scrie romane. Acuma este adevărat că în rândurile intelectualităţii evreieşti din occident (şi din alte locuri) ura de sine este, ca să zicem aşa, la modă. De la lingviştii George Steiner şi Noam Chomsky, la Jean Daniel sau Maxime Robinson (de la săptămânalul francez "Nouvel Observateur"), tot mai mulţi se străduiesc pentru a arăta lumii că ei sunt "evrei buni", comme il faut, aruncând căldări cu lături în capul Israelului. Dar nu trebuie – ca să ne exprimăm ca pe vremuri în şedinţă la Bucureşti – să o luăm mecanic şi să generalizăm pripit. Nu este musai să fii evreu pentru a urî Israelul din rărunchi şi a dori moartea celor de aici. Cazul lui Bujor Nedelcovici ne arată că poţi fi şi de altă naţie.

Pix

Trebuie să avem grijă de imaginea noastră în lume

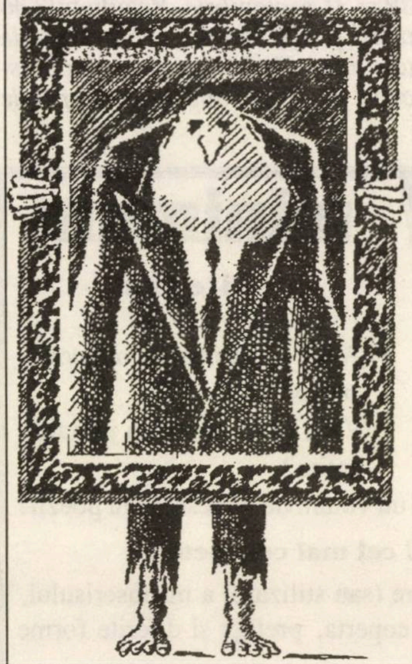

Desen de C. Veluda, din "România liberă", Bucureşti 2002, pe marginea stărilor de fapt din România, dar, spunem noi, valabil şi pentru alte ţări, mai mari sau mai mici, de pe glob.

Nou!

A apărut

Noi, copiii străzii Leca

de Iancu Iulius

IULIUS IANCU

NOI, COPIII STRĂZII LECA

Volumul II

Un om, un drum, o epocă

«Sunt încredinţat că acest volum al II-lea al "Copiilor" – cuprinzând şi dezvăluiri noi despre ***stradă,*** *şi amintiri vii din anii israelieni ai doctorului, va fi citit de* ***fanii*** *lui Iancu Iulius cu acelaşi interes ca şi cartea precedentă şi că, la finele lecturii, cu toţii vor spune: Iancu datorează străzii Leca existenţa lui ca om al condeiului, strada Leca îi datorează lui Iulius Iancu existenţa sa.»*

(Al. Mirodan)

«Sper că această carte va produce aceleaşi tresăriri sentimentale şi nostalgice ca şi primul volum, ceea ce mă va stimula să termin al treilea volum al trilogiei într-un viitor apropiat.»

(Dr. Iulius Iancu)

Cartea se poate obţine la autor:

Reh. Hardof 17, Haifa,
Tel. 04/837-2758

I. SCHECHTER

Carnetul unui instigator

Împăratul Titus vrea încă o dată Ierusalimul

Cu toate că am memoria intactă, nu ţin minte cum era situaţia în anul 70 al erei noastre fiindcă atunci încă nu eram născut. Nu-i vorbă, nici când a trebuit să mă nasc n-am fost bine inspirat şi mi-am ales un an în care era mai indicat să termini de murit decât să începi să trăieşti.

Dar mi s-a întâmplat în viaţă să răsfoiesc câte o carte şi astfel să aflu cum de a izbutit nemernicul de împărat Titus să cucerească Ierusalimul în anul 70 şi praf să-l facă.

Nu l-a cucerit prin lupte. N-a fost nici o luptă. Ca din oală l-a luat. El a exitat un timp să-l ia cu asalt pentru că şi-a închipuit că evreii au luat măsuri de apărare, că s-au înarmat bine cu avioane F-16 şi cu tancuri "Merkava". Dar s-a înşelat. Evreii aveau probleme mai importante decât apărarea ţării în faţa acestui Arafat roman.

Ce probleme? Păi problema împărţirii bugetului, problema distribuirii funcţiilor înalte la Ierusalim, problema aranjării fiilor, nepoţilor, cumnaţilor şi cuscrilor, precum şi multe alte probleme urgente şi care nu mai puteau aştepta.

Când Titus a năvălit în Ierusalim şi chiar atunci când a început să-l distrugă, evreii încă mai stăteau în şedinţă şi se păruiau pentru capitolele din buget.

Aşa s-a pierdut Ierusalimul în anul 70 – din cauza unor capitole bugetare.

Mă tem, tare mă tem, că acum, după 1932 de ani, situaţia nu este cu mult mai alta.

Ce mi-e Titus, ce mi-e Arafat? Primul a vrut Ierusalimul şi al doilea tot Ierusalimul vrea. Cine ne asigură că în anul 70 pericolul a fost mai mare decât în 2002? Sharon ne asigură, dar Sharon are la activ distrugerea colonizărilor din Sinai. El a distrus oraşul Yamit, nu egiptenii.

În Israelul de azi nu pare să fim mai conştienţi decât au fost strămoşii noştri în anul 70. Interesele de coaliţie primează. Dar ce altceva este în ultimă instanţă o coaliţie dacă nu o bandă? O coaliţie, ca şi o bandă, nu este formată din indivizi înrudiţi prin ideologie, ci prin interese. Dacă măcar ar fi interese superioare, vitale pentru neam! Dar după cum se vede, sunt interese înguste, de partid, de gaşcă. Aceste interese fac ca uneori ieşivele să primească un buget mai mare decât armata.

Sharon a afirmat că ţara nu se prăbuşeşte. Se bizuie, desigur, pe Zahal. Dar dacă Arafat nu va putea reedita performanţa lui Titus şi nu va cuceri ţara, ţara e în pericol de a se prăbuşi moraliceşte. Moralul e doar şi el o armă puternică, cel puţin ca şi racheta Hetz.

A apărut o mişcare împotriva serviciului militar în teritorii. Cică nu la Ramallah, la Gaza trebuie să luptăm, ci pe Dizengoff, la Hilton, în restaurantele japoneze.

Cică trebuie să dăm palestinienilor un stat. Noi să-l dăm, nu fraţii lor arabi. Noi avem de unde, statul nostru e prea mare. Cică să le dezvoltăm economia ca să aibă mâncare şi prosperitate. Economia noastră e prosperă, poate să aştepte.

Ce altceva să le mai dăm? Victime? Ei îşi iau singuri victimele.

Ce-ar fi să le dăm ţara? Asta este de fapt ceea ce fac cei care fug şi care spun şi altora că trebuie fugit.

N-ar fi pentru prima oară în istorie când evreii îşi pierd ţara. Împăratului Titus i s-a deschis apetitul. A cucerit o dată Ierusalimul, iar acum îl vrea încă o dată.

Nou!

A apărut

CĂLĂTORII FĂRĂ GRANIŢE

de G. Mosari

G. MOSARI
CĂLĂTORII FĂRĂ GRANIŢE
MINIMUM

«În postura turistului, scriitorul ştie să surprindă în câteva fraze specificul locului, să-l definească prin intermediul personajelor sale, nu prin informaţiile copiate din ghidurile turistice. El stabileşte mereu o relaţie afectivă cu mediile străbătute. … Altfel spus, pasionatul călător colorează afectiv originalul său jurnal de călătorie, alcătuit din mici întâmplări hazoase ce ne fac să credem că acolo pe unde circulă G. Mosari plictisul a fost eradicat de mult.»

(Ion Cristofor, Cluj-Napoca)

Preţul: 40 de şekeli

Comenzi la:

"REVISTA FAMILIEI"

POB 16598

Tel Aviv

ITZHAK ARTZI

carnet

Greu să devii evreu

E greu să fii evreu, ne-a învăţat Şalom Aleichem. Alţii adaugă: Dar e bine să fii evreu. Cunosc mulţi care se îndoiesc că e aşa. Totuşi şi în aceşti ani de început de mileniu se găsesc în diversele culturi ale lumii zeci de mii de neevrei care vor să treacă la iudaism. Îmi amintesc de' o vorbă a răposatului Şef-rabin al evreilor din România, dr. Moses Rosen z.l.: "Dacă aş deschide zăgazul, aş putea converti la iudaism sute de mii de români". El ştia: candidaţii la convertire nu sunt toţi oameni care au descoperit lumina iudaismului. În majoritatea cazurilor era vorba de oportunişti. De aceea el n-a făcut în România convertiri decât în cazuri cu totul excepţionale.

Totuşi şi azi în Statele Unite mai sunt în fiecare an circa 200.000 de neevrei care aşteaptă la rând ca să treacă la iudaism: parteneri din căsătorii mixte, admiratori ai iudaismului, creştini care vor să ajungă în Ţara Sfântă ca evrei. Şi poate şi oportunişti. Poporul evreu nu umblă după convertiţi, de aceea ortodoxii noştri fac toate dificultăţile posibile pentru a stăvili asaltul celor ce doresc să se convertească.

În Apus convertirile se fac de către rabini de toate nuanţele: ortodoxi, conservativi, reformişti.

În Israel viaţa religioasă e în mâna ortodoxilor extremişti.

Valul de alia aduce şi "gherim", evrei convertiţi de către rabini neortodoxi. Ajunşi în Israel, establishmentul ortodox în mâna căruia se află Ministerul de Interne (ministru: Eli Ishai) refuză să-i înscrie ca evrei. Ortodoxii din Israel recunosc doar convertirea realizată de rabini ortodoxi.

Cei discriminaţi s-au adresat Curţii Supreme de Justiţie ("Beit Hamishpat Haelion").

După frământări grele, Curtea Supremă a hotărât că Ministerul de Interne e obligat să înregistreze ca evrei pe toţi cei convertiţi de către orice fel de rabin. E vorba de un act administrativ care nu obligă Rabinatul să-i recunoască drept evrei.

Ministrul Eli Ishai a declarat că el nu va respecta sentinţa. Mai presus de competenţa juridică e "sentinţa Cerului", a tradiţiei evreieşti. Recunoaşterea convertirii neortodoxe va însemna o spărtură în unitatea poporului evreu. "Prefer să merg la închisoare decât să-i înregistrez", a spus el.

Un ministru al guvernului, cu rangul de vice prim-ministru, nu respectă, sfidează hotărârea Curţii Supreme de Justiţie, cea mai înaltă instanţă juridică a statului. În limbaj juridic aceasta e "bizaion Beit Hamishpat" – ultragiu adus Curţii.

Cei discriminaţi, asistaţi de organizaţia ce-i sprijină, nu s-au lăsat. Ei s-au adresat cu o plângere la consilierul juridic al guvernului, Eliakim Rubinstein.

În cadrul prerogativelor sale, consilierul juridic al guvernului *a ordonat* directorului general al Ministerului de Interne să-i înregistreze pe reclamanţi ca evrei. Directorul general are de ales: sau să execute ordinul – sau să demisioneze.

Directorul general a declarat că va executa ordinul autorităţii competente. El are însă nevoie de timp pentru a pregăti aparatul administrativ. Şi nu se prea grăbeşte.

În acest interval, ministrul de interne Eli Ishai şi partidul din care face parte – Shas – a căutat o soluţie juridică salvatoare: o legislaţie care să ocolească decizia Curţii Supreme.

Legea propusă de Ishai va spune în mod general: în Israel va fi recunoscută doar convertirea care e acceptată de Rabinatul statului. O asemenea legislaţie necesită timp. Nu e deloc sigur că legea lui Ishai va obţine majoritatea în Knesset.

Formula salvatoare a venit din cercurile Partidului Muncii. Să se şteargă din buletinul de identitate rubrica *naţionalitate*.

Ministrul Shasului a ales răul mai mic. El a acceptat compromisul. Extrema dreaptă a ridicat glasul: a elimina din buletinul de identitate rubrica "naţionalitate" înseamnă o înjosire a spiritului naţional. Ce fel de stat evreiesc e statul care refuză să înregistreze apartenenţa naţională, etnică?

Astfel se termină încă un episod din lupta fanatică, absurdă, dusă de ortodoxia israeliană contra curentelor religioase ce numără în rândurile lor majoritatea poporului evreu. Sentinţa Curţii Supreme, chiar dacă va fi ocolită cu preţul eliminării paragrafului apartenenţei etnice, înseamnă un pas înainte în lupta istorică de recunoaştere a egalităţii dintre curentele religioase evreieşti din zilele noastre.

Societatea israeliană nu va rezista la infinit presiunii de zi cu zi a sutelor de mii de olimi din fosta Uniune Sovietică, cu statutul formal de neevrei, care îşi fac datoria pentru apărarea patriei israeliene, trăiesc şi creează în Israel, dar sunt consideraţi – vii sau morţi – neevrei.

În cele din urmă imperativele realităţilor vor fi mai puternice decât fanatismul orb.

N-am înţeles niciodată de ce ex-deputatul Uri Avneri, prieten la cataramă cu Arafat şi exponent de frunte al *urii de sine* ce bântuie prin Israel, foloseşte pluralul atunci când e vorba de prenumele său.

De ce Uri? Corect ar fi Ură Avneri.

Ne place...
...Nu ne place

Nu ne place că...

...după ce s-a purtat porcește, anul trecut, călcându-și cuvântul de onoare și dirijând (à la mica jmecherie) Wagner în Israel, pianistul Daniel Barenboim, trăitor la Berlin (și amator a cânta romantic la Ramallah, pentru urechile lui Arafat), a fost invitat să concerteze din nou, luna trecută, pe meleagurile noastre.

Nu ne place că...

...D-ra Nathan, prietena fostului primar al New-Yorkului, Rudolf Giuliani (aici în fotografie la Londra, după primirea titlului de Cavaler al Imperiului Britanic), se simte obligată să-și pună în fața fotografilor râsul acela stupid lipit cu Uhu, care dă senzația de silit și de artificial.

Ne place că...

...autoritățile italiene (care, orișicât, reprezintă o nație iubitoare, de când se știe ea, de artă) au hotărât să dea noului aeroport internațional Rimini-San Marino numele

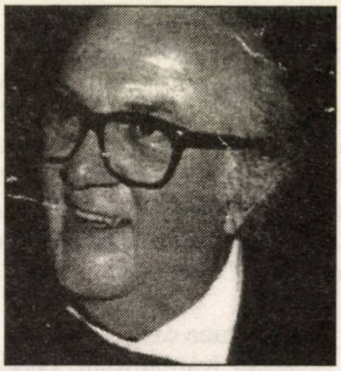

marelui regizor de film Federico Fellini (m. 1993).

Nu ne place că...

...Direcția afacerilor maritime din Norvegia a hotărât ca pescarii prea grași (adică cei care depășesc indicele 35, calculat pe baza raportului dintre greutate și înălțime) să nu mai aibă dreptul de a ieși în mare la pescuit.

Nu ne place că...

...primarul comunei Gelancourt, din Franța, a introdus câteva reguli drastice privind comportarea cetățenilor din localitate, de la banalul "nu călcați pe iarbă" la interzicerea fumatului în piață, până la un anunț pe zidurile primăriei, din care reiese că persoanele care se îmbrățișează pe stradă sunt pasibile de amendă între 100-500 Euro.

Nu ne place că...

...un comerciant din Croația este atât de tolomac (dar atât de tolomac) à propos de ce se mai întâmplă și ce și cum se mai vorbește dincolo de Zagreb, încât a lansat pe piață o băutură răcoritoare numită Pipi, pe bază de lămâie, fără a-și da seama că în felul acesta îi face pe turiștii străini să râdă și, firește, să evite băutura.

Ne place că...

...actrița engleză Joan Collins, eroina din serialul american "Dynasty", arată atât de bine la cei 68 de ani ai săi, încât a primit să fie fotografiată nud în lunarul "Playboy".

Nu ne place că...

...d. John Ashcroft, ministrul american de justiție, un tip foarte atent la morala proletară, a ordonat acoperirea celor două mari statui cam despuiate (se văd sânii femeilor) care împodobesc din 1934 sala de ceremonii a Ministerului.

Ne place (dar numai într-un fel) că...

...romancierul american Caleb Carr a părăsit orașul New York, unde locuise peste douăzeci de ani, pe motiv că acesta a devenit "prea frumos şi prea curat" şi că nu mai are nimic romantic.

Nu ne place că…

…Thomas Ray Mitchell (54), din Texas, şi-a împuşcat prietena, închipuindu-şi că aceasta este pe cale să pronunţe New Jersey. Agenţia Associated Press, care transmite ştirea, prcizează că, potrivit rudelor apropiate ale lui Mitchell (pe care tribunalul l-a condamnat la 20 de ani închisoare), amintitul "devenea furios, blestema şi lovea pereţii ori de câte ori auzea cuvinte precum New Jersey, Snickers (marcă de ciocolată), Mars (idem) şi Wisconsin.

Ne place că…

…binecunoscuta creatoare de modă din Italia, Laura Biagiotti, a prezentat de curând această bluză din organza şi piele.

Nu ne place că…

…găsim la POB-ul nostru de la poşta de pe Zamenhof din ce în ce mai multe plicuri adresate altor persoane; nu, asta nu ne place deloc, cu atât mai mult cu cât ne gândim că alţi cetăţeni găsesc în cutiile lor poştale plicuri destinate lui "Minimum" (şi, spre deosebire de noi, nu se ostenesc să le restituie funcţionarei de la ghişeu).

Ne place că…

…în tip ce forţele ONU din Iugoslavia îl caută de zor prin toate cotloanele, ca să pună mâna pe el şi să-l transporte legat fedeleş la Tribunalul de la Haga, Radovan Karadzici, fostul lider al sârbilor din Bosnia, şi-a lansat la Novi Sad (Voivodina) un volum de poezii. Volumul se intitulează "Vârful nebun de lance. Sau poveşti cu zâne rele" (vârful nebun de lance vrea să zică, bineînţeles, autorul, iar zânele rele sunt desigur aluzie la procuroarea del Conte de la Haga).

Nu ne place că…

…şeicul Kamal Rian, conducătorul organizaţiei arabe "Musulmanii El-Aksa", a anunţat, cam obraznic, în ziare că, la cererea sa, Universitatea din Tel Aviv a acceptat să construiască o moschee în incinta campusului din Ramat Aviv; ne place însă că purtătoarea de cuvânt a Universităţii a dezminţit ştirea, susţinând că e vorba de o minciună curată şi că nici vorbă nu e de aşa ceva.

Ne place că…

…la Bucureşti a luat fiinţă "Corporaţia Iubirii Subterane", care editează o revistă literară numită "Fracturi", condusă de scandalagiul nr. 1 al generaţiei sale, poetul Marius Ianuş.

Nu ne place că…

…d. Boehmdorfer, ministrul justiţiei din Austria şi membru al partidului lui Haider, enervat de atacurile din presa vieneză la adresa lui, a declarat: "Austria nu are nevoie de anchete făcute de ziarişti".

Ne place că…

…agenţia de pariuri londoneză "William Hill" – cunoscută prin faptul că primeşte pariuri pentru cursele de cai, meciurile de fotbal, box etc. etc. – a organizat pariuri à propos de diferite evenimente din viaţa *vedetelor* de tot felul. Astfel, agenţia oferă amatorilor posibilitatea să parieze pe ipoteza că solistul trupei Rolling Stones, Mick Jagger, se va căsători în anul 2002, cu o persoană de vârsta lui, sau pe ideea că actorii de film Robin Williams şi Nicole Kidman se vor căsători la rândul lor în anul acesta (dar fiecare cu altcineva).

Nu ne place că…

…publicistul american Bernard Goldberg, redactor la postul de televiziune CBS, a scris o carte despre modul cum mass-media a falsificat ştirile privind conflictul din Orientul Mijlociu (favorizându-i pe arabi), care – după ce fu refuzată de marile edituri "liberale" (citeşte anti-israeliene) – a văzut în sfârşit lumina tiparului (acum, după 11 septembrie 2001), devenind bestseller în materie. Cartea se cheamă "Părtinire" – iar omul care lucrează la CBS descrie cum denaturează media ştirile.

Nu ne place că…

...bătrâna Valeria Lumânare, din comuna Văratec, judeţul Neamţ, România, care îşi comandase cu ani în urmă un sicriu (fiindcă nu se simţise bine) şi-l ţinea în casă, l-a vândut luna trecută pentru a-şi putea plăti întreţinerea.

Ne place că…

…un hoţ care furase valiza unui călător la aeroportul Gattwick, din Londra, a fost prins şi altoit bine de victima sa, care s-a dovedit a nu fi altcineva decât Nigel Benn (42), fost campion de box la categoria mijlocie, zis şi "Distrugătorul negru".

Nu ne place că…

…aşa cum transmite agenţia

France-Presse, citată de "România liberă", «Şamanii, preoţii-vrăjitori din republica rusă Buriatia (Siberia Orientală), pregătesc o listă oficială a confraţilor agreaţi şi o conferinţă cu tema "Etica şamanului: onoare şi practică", pentru a se apăra de şarlatani. Şamanii buriaţi consideră această măsură necesară din cauza numărului crescând de persoane fără legătură cu tradiţiile şi şamanismul (religia unor popoare din Siberia, bazată pe cultul naturii şi credinţa în spirite), care profită de credulitatea practicanţilor.»

Ne place că…

…revista "Plai cu boi", din Bucureşti (director: Mircea Dinescu), a lansat calamburul de mai jos, à propos de legăturile strânse de prietenie între Partidul România Mare şi Saddam Hussein:

"Hai Saddam mână cu mână".

Ne place că…

…vorbind despre marea scriitoare Nathalie Sarraute (m. Paris, 1999), criticul literar Henri Zvi Weinberg scrie în lunarul evreo-francez "l'Arche": *«Un subiect pe care Nathalie Sarraute îl avea la inimă era antisemitismul. Aveai impresia că o doare orice manifestare de antisemitism. Ea îmi povestea întâmplări cu scriitori străini care veneau să o viziteze şi aruncau în timpul conversaţiei remarci antisemite, fără a şti că ea este evreică. Ea îmi mărturisea cu câtă plăcere le spunea: "Dar, ştiţi… eu sunt evreică" şi cât îi plăcea să vadă numaidecât mutrele lor şocate. Unii cădeau chiar în genunchi, cerându-i iertare.»*

Nu ne place că…

…cu cât trece vremea, cu atât ne dăm seama că şefii de tot felul de la primării şi alte instituţii, cu lefuri mari, ne duc cu zăhărelul atunci când făgăduiesc ba că vom avea un metrou la Tel Aviv, ba o bună reţea de cale ferată legând marile oraşe, ba alte minuni având drept scop să lichideze dopurile infernale de circulaţie care ne devorează viaţa.

C.N.N.

Ce Năimiţi Nemernici

Ne place că…

…d. Liviu Comăniciu, şeful Întreprinderii de furnizare a apei din Braşov, România, a refuzat salariul de 70 de milioane de lei lunar, ce-i fusese oferit, susţinând că e prea mult; în schimb, nu ne place că – din această cauză – şi-a făcut o droaie de duşmani printre grangurii locali, care au jurat să-l mănânce de viu.

Nu ne place că…

…aşa cum arată un studiu al sindicatului lucrătorilor din comerţ din Islanda, salariaţii blonzi câştigă cu zece la sută mai puţin decât şatenii.

Ne place că…

…criticul literar român Ovidiu Pecican, într-un articol din "Dilema" à propos de starea de azi a României, a scris următoarea frază: "Nu cumva vedem prea bine pentru a vedea realmente?"; şi că, tot el, a scris fraza ce urmează: "Nu ştiu – poate nu am destul curaj ca să ştiu…".

Ne place că…

…la Cluj a apărut cartea "În ţara tatălui", de Marta Petreu, unde se vorbeşte, pentru întâia oară, despre părinţii lui Eugen Ionescu (mama evreică, tatăl român), cu documente şi inteligenţă, ajutându-l pe cititor să înţeleagă cum s-a format marele dramaturg.

MAMAIA מאמאיה
Restaurant
românesc
Grătar – pescărie
Hag Pesah Sameah!
Aer condiţionat, ambianţă plăcută,
serviciu conştiincios, preţuri moderate.
Deschis zilnic între orele 12-24.
Vă rugăm a rezerva locurile prin tel. 523-7784
Vorbim şi româneşte.
Restaurantul MAMAIA
TEL AVIV, str. Ben Iehuda 192

Schechter la București

Editura "Hasefer" din București și-a făcut curaj și a tipărit un op al lui I. Schechter intitulat "Biografia romanțată a evreului". Biografia începe cu momentul Când Dumnezeu a adoptat poporul evreu și se încheie cu momentul când poporul evreu adoptă tot soiul de alte divinități, mai mult sau mai puțin divine.

Probabil că această carte va avea succes. Oricum, editura "Hasefer" nu riscă nimic pentru că Schechter s-a obligat că în cazul când cartea nu se vinde, el va citi singur întregul tiraj.

Reproducem două bucăți din întreg.

Războaiele din noi

Persoana mea este formată dintr-un singur om, totuși se întâmplă să descopăr în mine și câte un individ ascuns de cine știe când. Faptul e enervant, fiindcă acești indivizi interiori gândesc altfel decât simt eu sau simt altfel decât gândește persoana mea. Mă pomenesc, astfel, în niște dileme interioare și conflicte lăuntrice din care nu știu cum să ies.

Zilele trecute am semnat o declarație prin care îi autorizez pe medicii de la "Hadassa" ca în momentul când voi muri (dar numai atunci, să n-avem vorbe) să-mi ia organele pe care le cred de cuviință și să le grefeze oricui vor. Când să mă iscălesc, cineva m-a apucat de stilou și m-a întrebat:

– Îți este într-adevăr indiferent în cine vor fi băgate organele dumitale?

M-am uitat în jur să văd cine îmi vorbește, dar nu era nimeni în jur. Era însă cineva în mine, un omuleț invizibil care a avut impertinența să se dea drept un alter ego al meu. Adică o altă ediție a persoanei mele care trăiește concomitent cu mine în același timp, ca două volume ale aceluiași roman ținute în aceeași bibliotecă.

– Da, nu-mi pasă, dacă vrei să știi, cui îi vor fi grefate organele mele. Ca un umanist ce sunt, care va rămâne umanist și după ce nu va mai rămâne nimic din el, principalul e să fie salvate vieți omenești. Asta e concepția prin care văd eu lucrurile și pentru ea sunt gata să-mi donez ficatul, rinichii și tot ce mai am în stare de funcționare. Crede-mă, dragă alter ego, că dacă mai aveam dinți buni, îi donam pentru implant. Nu plecam cu ei pe lumea cealaltă, unde nu știu dacă voi avea ce să mestec.

– Bravo! a strigat copia mea invizibilă. Te admir. Unde nu dă Dumnezeu ca toți neumaniștii să fie măcar atât de umaniști cât sunt umaniștii noștri. Mă întreb însă dacă ești sută la sută sincer, dacă ți-ar plăcea să știi că organele dumitale lucrează într-un Ivan pravoslavnic, într-un Laszlo catolic sau într-o Suha musulmană…

– Ia ascultă, mă prichindelule! Eu nu sunt rasist, sunt chiar antirasist. La orice simpozion despre rasism eu mă declar contra rasismului, considerându-l o rușine nedreaptă și o nedreptate rușinoasă.

Alter ego-ul meu, invizibil fiind, a dispărut fără să-l văd. Dar m–a pus pe gânduri și pe ele m-a lăsat.

Oare ar fi frumos, m-am întrebat eu, ca inima mea să nimerească în pieptul vreunui creștin muribund? Ce-ar zice mama care n-a mai știut cu câte sentimente evreiești să-mi împăneze inimioara? Desigur, eu rămân un antirasist, totuși ce mă fac dacă muribundul căruia îi donez bunătate de inimă e un legionar ajuns șef de cadre la comuniști? Până unde pot să mă întind cu umanismul?

Un legionar comunist poate fi considerat om sau lup? Dacă e lup, cum o să-i dau inima mea? Latinii antiumaniști spuneau că omul e lup pentru om (Homo homini lupus). Eu însă, ca umanist cum m-a făcut mama, spun că umaniștii trebuie să fie lupi pentru lupi și nu donatori umanitari de inimi umanitaristice.

❖

M-am bucurat nespus când guvernul și-a publicat planul de privatizare a societăților de stat. Am ieșit în stradă și de bucurie am tras o rafală de gloanțe în aer. Nu e vina mea că în aer erau câțiva arabi și i–am nimerit. Dar ce contează câțiva arabi când e vorba de privatizarea unor societăți ca Bezek, El-Al, ZIM sau o societate ca Societatea de Electricitate?

În toiul bucuriei mele armate m-a apucat de pistol un alt alter ego de-al meu și m-a întrebat:

– Fii sincer, ți-ar plăcea să fie privatizată și societatea de stat la care stai și nu faci nimic?

Natural, m-am impacientat atât de tare, încât dacă alter ego-ul acela n-ar fi fost al meu, ci al altcuiva, l-aș fi sugrumat cu mâinile mele private.

– Să-ți fie rușine! i-am spus. Te-am recunoscut: ești un mic strigoi al socialismului falit. Refuzi să admiți că economia trebuie să fie liberă ca vântul, să sufle în direcția în care vrea.

Omulețul socialist care a rămas în mine s-a speriat și a șters putina. Dar și el m-a lăsat pe niște gânduri de pe care îmi vine greu să mă ridic. Nu, zău, ce mă fac dacă și societatea de stat la care sunt angajat trece în mâini particulare? Nu risc ca un patron să mă întrebe într-o zice hram port? Ce hram pot eu să raportez? Doar n-am mai purtat un hram productiv de nu mai țin minte de când.

Vai, mereu cad în dileme din cauză că am moştenit din trecut câţiva omuleţi reacţionari care mă trag înapoi şi pe care eu nu pot să-i trag înainte.

Turist străin în Israel

Anul acesta turiştii străini au ocolit Israelul. Slabi de înger cum sunt, răsfăţaţi şi mofturoşi, ei s-au speriat de atentatul de la Delfinarium, cu toate că atentatul s-a comis când turiştii erau la ei acasă.

Primul ministru a fost de părere că turiştii nu vin din cauza preţurilor piperate de la hoteluri. El a cerut hotelierilor să reducă preţurile, dar hotelierii au spus că nu are rost să le reducă deoarece turiştii nu vin. Au promis însă că dacă turiştii vor veni preţurile vor fi reduse, fiindcă turiştii sunt oi de muls, şi numai când vin ai ocazia de a-i mulge.

Au venit totuşi nişte turişti, probabil dintre cei care nu citesc ziarele şi televizoarele. Tuturor li s-au dat ghizi care să le arate ţara. Mie mi s-a dat un evreu din Micronezia, insula aceea din Oceanul Pacific care a luat obiceiul ciudat de a vota la ONU în favoarea Israelului.

I-am spus că n-am ştiut că în Micronezia există evrei. La care mi-a răspuns că nici el n-a ştiut, dar i s-a descoperit în arhive un străbunic care se pare că în tinereţe a fost o vreme evreu.

Micronezianul şi-a exprimat dorinţa de a-l duce în primul rând la Ierusalim. I-am spus că îl duc oriunde numai la Ierusalim nu, fiindcă sunt tată de copil şi i-am promis copilului să nu-l las orfan de mic.

Turistul auzise de Eilat şi a ţinut să meargă acolo. "Acum, în august?", l-am întrebat îngrozit. "Acum acolo e o temperatură de explozie atomică. Vino în februarie, când se poate face plajă la Eilat".

"Atunci să mergem în nord", a propus micronezianul. Mi-a venit să râd. Atâta lipsă de informaţie nu s-a pomenit nici măcar în insulele nelocuite din Pacific.

"În nord cad katiuşe", i-am zis, presupunând că măcar atâta lucru ştie, că o katiuşă nu este un peşte care cade în plasă. "Dacă ţineţi neapărat să vizitaţi nordul, vă pot duce în nordul Tel-Avivului. E frumos acolo. Sunt magazine selecte şi supermarkete bogate".

El a spus că vrea mai curând să viziteze o piaţă. De exemplu, piaţa Carmel despre care a citit într-o enciclopedie de-a lor din Micronezia. "În piaţa aceea vă duceţi singur, dacă vreţi. Eu mai am zile de trăit. N-am chef să mă întâlnesc cu nişte terorişti sinucigaşi pe care nu-i cunosc şi despre care am o părere detestabilă".

Micronezianul a capitulat şi m-a lăsat pe mine să-i organizez excursia. Drept care l-am plimbat prin hotel şi l-am dus la cinematograf unde rula un film israelian şi deci sala era goală şi nu prezenta nici un pericol.

Excursia s-a încheiat în hall-ul hotelului, în faţa televizorului, când s-a transmis programul "Politica". Sper că i-a plăcut micronezianului, fiindcă el este obişnuit, din tribul său, cu urletele.

●

Am urmărit cu interes festivitatea – de dinaintea ceremoniei dedicate premiilor Oscar – unde au fost decernate (dacă se poate spune aşa) premii pentru cele mai proaste filme şi cei mai proşti actori ai anului.

Şi văzând că printre cei nominalizaţi la aceste "premii" se află nume bine cunoscute precum John Travolta, Kevin Kostner, Sylvester Stallone ş.a., mi-am dat seama că la Hollywood concurenţa e atât de mare încât trebuie să fii foarte bun în meseria ta ca să cucereşti titlul de cel mai prost.

●

40+20=50

Ieftinire specială
cu ocazia sărbătorii de Pesah

Cine cumpără să citească
noile cărţi de I. SCHECHTER
„Rugăciuni laice" ~~(40 şekeli)~~
şi „Legitimaţie de instigator" ~~(20 şekeli)~~
Plăteşte numai 50 şekeli

Ambele cărţi pot fi cumpărate separat sau deloc.

Comenzi la "Bicurim"
str. Salame 61, Tel Aviv 66089

LUCIANA FRIEDMAN

De vorbă cu Iudit Coman:

"Amorul meu, Serghei Esenin"

„Bătrâneţe, haine grele", spune poetul. Cum poţi, însă, "îmblânzi" această vârstă ingrată a omului? Iudit Coman, la 80 de ani, pare a fi găsit soluţia. Scrisul în general şi poezia în special nu au vârstă. Aşa că, lăsându-se purtată pe valurile imaginaţiei, autoarea, care de prea puţine ori îşi părăseşte fizic apartamentul, pleacă şi azi în lungi călătorii în lumea atemporală a poeziei.

Luciana Friedman: *"Doamnă Iudit Coman, când aţi început să scrieţi şi ce v-a deschis apetitul pentru proză şi poezie?*

Iudit Coman: De scris am început de când eram copil. De multe ori stăteam la şcoală şi în loc să ascult profesorii, eu notam ce vedeam pe fereastră…

Cu adevărat, însă, am început să scriu doar după ce am venit în Israel, adică după 50 de ani. E greu să găsesc o explicaţie, a fost ca un impuls… Pe de altă parte, în România traducerile – cu care mă ocupam – erau foarte bine plătite dacă aveai clienţi. Aici acestea se plătesc foarte puţin sau deloc, deci aveam nevoie de o activitate în plus.

L. F.: *Sunteţi de meserie traducător, cunoaşterea a trei limbi străine a fost un atu important în momentul în care aţi venit în Israel?*

I. C.: Da, a fost un atu foarte mare. Atât în România cât şi în Israel am tradus din engleză, franceză şi germană în română. Din păcate, cel mai important atu ar fi fost ivritul, pe care nu îl cunoşteam deloc. Trecerea de la România la Israel a fost grea tocmai din punctul de vedere al cunoaşterii limbii. Dificultăţile au dispărut, însă, în momentul în care mi-am găsit primul serviciu.

L. F.: *À propos, care a fost traiectoria dumneavoastră profesională în Israel? În România aţi fost traducător şi aţi lucrat la un anticariat din Bucureşti…*

I. C.: Primul meu serviciu israelian a fost la Biblioteca Universitară din Ramat Aviv. Apoi am lucrat la o societate de transporturi, ca serviciu permanent, şi, în acelaşi timp, acasă, scriam proză şi poezie. Am tradus la "Revista mea" până în 1985, când am ieşit la pensie, când m-au rugat să mai lucrez trei zile pe săptămână.

L. F.: *Cum s-a putut întâlni până acum publicul israelian de limbă română cu scrierile dumneavoastră?*

I. C.: În anul 1989 mi-a apărut volumul "Paşi în oglindă", o culegere de povestiri ce s-au adunat pe parcursul mai multor ani. După aceasta am publicat aproape în fiecare lună poezii în cotidianul "Viaţa noastră". De asemenea am participat, împreună cu mulţi alţi scriitori, la cenaclul soţilor Juster, unde s-a introdus obiceiul ca fiecare să îşi citească periodic propriile creaţii.

Poeziile apărute în ziare, precum şi altele care nu au fost încă tipărite, vor apărea curând în volumul "Umbre în grădina mea", aflat în pregătire la "Minimum".

L. F.: *Care sunt subiectele care vă inspiră versurile?*

I. C.: Natura, marea în special, despre care am scris şi o nuvelă, şi mama mea…

L. F.: *Citindu-vă versurile, de o deosebită sensibilitate, am observat o anumită tristeţe. Este în cazul dumneavoastră tristeţea generatoare de poezie?*

I. C.: Nu pot să numesc sentimentul acesta tristeţe. Există, însă, o anumită nostalgie, o melancolie. Optimismul şi pesimismul ţin de perioadele vieţii. În tinereţe omul e optimist, şi pe drum îşi pierde elanul.

L. F.: *Ce înseamnă o poezie reuşită?*

I. C.: Reprezintă, cu siguranţă, o satisfacţie şi un anumit suport pentru necazurile zilnice. Uneori este şi un refugiu în cele mai grele momente.

L. F.: *În final, v-aş ruga să-mi spuneţi care sunt poeţii pe care îi iubiţi în mod deosebit?*

I. C.: În "top"-ul preferinţelor mele sunt poeţii ruşi şi Eminescu. Esenin este poetul cel mai apropiat inimii mele.

La 25 aprilie 2002 se împlinesc 11 ani de la dispariţia

Ing. ANATOL SCHWEFELBERG

care a contribuit la electrificarea României şi la realizarea complexului hidroenergetic Porţile de Fier (România – Iugoslavia).

E. Schwefelberg – Haifa

HARRY BAR-SHALOM

POLEMICĂ

O doamnă în căutare de Morcov (cu "m" maare!)

În scurta cronică din "Viaţa noastră" (8.03.02) intitulată "Unde-i morcovul", d-na Amalia Scorţaru-Saar relatează "actualitatea" într-o formă voit "subtilă" sau, poate, "glumeaţă" – dar în orice caz **nu** reuşită!

În general mă feresc să citesc articolele dumneaei, atât pentru faptul că a uitat, precum pisica, cine ne-a adus în situaţia actuală (sper că nu va trebui să pronunţ cândva cuvântul "falimentară"), cât şi pentru felul arogant, "a-tot-ştiutor" şi manipulativ, cu care redă faptele.

Cu câtă obrăznicie îşi permite A. S.-S. a se pune pe un plan superior generalului Sharon – erou naţional cu recorduri şi aporturi substanţiale în ceea ce priveşte lupta de existenţă a Israelului –, aliniindu-l ucigaşului de la Ramalla şi lăsând uitat faptul că cei al căror discipol este l-au adus pe teroristul Arafat în sânul nostru, înarmându-l şi înlesnindu-i crimele mârşave!

Totuşi, atât titlul cronicii cât şi finalul mi-au smuls un zâmbet: d–na A. S.-S., mânată parcă de o vagă amintire juvenilă, căuta în articolul amintit un *morcov*, dar dintr-o anumită specie, care începe cu lipera *"P"*… (şi – ce-i drept – sfârşind cu *"ace"*).

De mult, într-o carte de citire, am citit o poezie în care o bătrânică îşi căuta ochelarii prin toată casa. În cele din urmă dădu cu ochii de oglindă şi, surpriză: *"…Ochelarii, poznă mare/ Îi stăteau pe nas călare!"* (citat).

Tot astfel propun şi eu d-nei A. S.-S. să-şi caute *morcovul* în oglindă. Şi, de nu-l va găsi pe faţă, să-l caute la spate – dar în nici un caz să nu se descurajeze: există o mulţime de specii de morcovi, în special din cei care încep cu litera *"P"*.

●

B.B.C.
Bădărani.
Banditi.
Canalii.

●

CLINICILE LASER

Reţeaua naţională a medicinei de avangardă

Clinicile Laser specializate de peste 20 de ani în tratamente cu ajutorul tehnologiei LLLT (Laser de mică intensitate) în domeniile următoare:

- ✔ Ortopedie
- ✔ Accidente de circulaţie
- ✔ Accidente de muncă
- ✔ Boli de circulaţie
- ✔ Piele
- ✔ Astmă
- ✔ C.V.A.

Oferă un tratament nou în domeniile citate:

- ✔ Fără dureri şi fenomene secundare
- ✔ Complet lipsit de pericol
- ✔ Fără a necesita spitalizare
- ✔ Sub supraveghere medicală permanentă

Pentru informaţii suplimentare şi consult de către un specialist adresaţi-vă la:

TEL AVIV	HAIFA	BEER-SHEVA	IERUSALIM
Merkaz Azrieli Turnul triunghiular Etajul 28 03/609-1666	Beit Amot Reh. Iaffo 157 04/852-7262	Migdal Canion Haneghev Etajul 6 08/665-5388	Binian Hahevra Hacalcalit Reh. Canfei Nesharim 24 Ghivat Shaul 02/651-2227

ETC... ETC...

••• Ce mai e nou cu procesul intentat asasinilor poetului-inginer Gh. (Babu) Ursu? Păi, ce să fie? Se judecă. Se judecă aşa cum s-a judecat în 1991, în 1993, în 1995, în 1998, în 2000, în 2001 şi cum, după cum arată diferite semne, se va judeca în 2006, în 2010 şi în 2048. Pentru că, după ce a fost porcăit la Paris de intelectuali "democraţi" şi "umanişti", ca regizorul de film Paul Barbăneagră (zis şi Barbă Verde), care-l făcuse, fără tresăriri de obraji, pe neuitatul Babu de... torţionar, acum omul torturat sălbatic în celulă, înainte de 1989, şi ucis literalmente în bătăi, este batjocorit de justiţia *europeană* din România momentului. Câte ceva despre felul cum s-a desfăşurat cea de-a 1834510007900-a şedinţă a Tribunalului Militar Teritorial Bucureşti consacrată cazului, găsim într-o relatare de Ion-Traian Ştefan, din ziarul "România liberă":

«La Tribunalul Militar Teritorial Bucureşti au avut loc noi audieri în cazul Gheorghe Ursu, cel mai mediatizat proces postdecembrist, care trenează de mai bine de un deceniu, fără ca instanţele să fi găsit o soluţie definitivă... Şi totuşi, de data aceasta s-au produs schimbări de substanţă, dar nu în sensul clarificării condiţiilor în care Gheorghe Ursu ar fi fost ucis de autorităţile regimului comunist. Dimpotrivă, cei prezenţi în sală au privit cu stupoare plictisul cu care judecătorul Liviu Pârvu a tratat depoziţile martorilor acuzării, lăsând să se înţeleagă că nu îşi doreşte cu adevărat rezolvaea cazului.

Au fost citaţi pentru audieri martorii: Popa Dan, Palmariu Florinel, Costandache Ioan, Anghel Vasile, Andrei Ion, Belu Gică, Cojocaru Gheorghe şi Clită Marian. Deşi a devenit o modă ca declaraţiile date în timpul anchetei să fie apoi serios cosmetizate în favoarea unei rezolvări "echitabile", era de aşteptat ca judecătorul Liviu Pârvu să intervină pentru a le reaminti martorilor că mai deunăzi dăduseră declaraţii total diferite de cele pe care le formulaseră acum. La un moment dat, Marian Clită, cel care încă din 1995 nu îşi mai susţine declaraţiile făcute anterior, a avut pur şi simplu o ieşire necontrolată, care a lăsat cu gura căscată întreaga asistenţă. Fără a specifica cui se adresează, Clită a început să înjure şi să ameninţe că îi va pune la respect pe cei care nu îl lasă în pace. De bună seamă că referirile au vizat în mod direct familia lui Gheorghe Ursu. Judecătorul Pârvu, în cel mai pur stil actoricesc, s-a comportat ca şi cum totul ar fi decurs normal. Andrei Ursu, fiul celui ucis, s-a declarat indignat de atitudinea judecătorului şi a hotărât să-i acţioneze în instanţă pentru mărturie mincinoasă pe martorii care şi-au schimbat declaraţiile peste noapte: "Audierea a fost o mascaradă totală. După cum evoluează lucrurile, am convingerea că se doreşte muşamalizarea cazului. Eu nu am dreptul să fac judecăţi de valoare asupra celui care a audiat martorii, căpitanul Liviu Pârvu, dar nu pot sta cu mâinile în sân când observ că nu îl interesează ce se întâmplă în sala de judecată. Avocatul nostru, doamna Eugenia Crângariu, a fost pur şi simplu obstrucţionată să pledeze. Dânsa i-a atras atenţia de mai multe ori judecătorului că martorii şi-au schimbat declaraţiile, fără a-l convinge să ia atitudine. Şi apoi, cum poate fi interpretată ieşirea lui Clită, care practic ne-a înjurat şi ne-a batjocorit cu judecătorul de faţă?"»

••• O interesantă comparaţie face Vasile Iancu, în "Cronica" din Iaşi, între recent dispărutul Zigu Ornea şi B. Fundoianu:

«Nu ştiu de ce îmi amintesc acum, citind despre dispariţia fizică a învăţatului, eruditului istoric literar, de copilul Zigu, din Frumuşica Botoşanilor, care păştea vacile pe dealurile din această aşezare, probabil, mai frumoasă pe atunci, şi-mi amintesc de "priveliştile" lui Benjamin Wexler, din Fundul Herţei, ajuns poet de marcă şi tare doxat intelectual – B. Fundoianu, Benjamin Fondane, în literatura franceză. Amândoi aceşti evrei, primul îndrăgostit total de istoria şi literatura română, al doilea, purtător al culturii române până pe malurile Senei şi în America de Sud, mort într-un lagăr de exterminare nazist. Astfel de oameni fac parte din seria marilor minţi iudaice, din spaţiul românesc, care au o contribuţie covârşitoare la consolidarea culturii române moderne: H. Tiktin, Moses Gaster, Lazăr Şăineanu, Tudor Vianu şi atâţia alţii.»

••• Parcă e un făcut. Nu trece săptămână de la bunul Dumnezeu şi tu, care-ţi închipui că, după ce-ai citit atâtea şi atâtea despre *personalităţile* din trib (unele cu renume mondial), afli că ţi-au mai scăpat câteva. Mai nou, un articol intitulat "Cineaşti de origine română", publicat în "Curierul românesc" (revistă editată de Fundaţia Culturală Română) sub semnătura Manuelei Cernat, ne dezvăluie două-trei nume pentru colecţie; sau pentru muzeul mult visat al iudaismului românesc. Alături de cunoscuţii Edward G. Robinson şi Lauren Bacall, pe numele ei de fată Betty Perske (din părinţi veniţi din România), dăm peste încă două nume.

«Născut la Bucureşti în 1902, John Houseman s-a numărat printre producătorii şi scenariştii de primă strălucire ai Statelor Unite. După ce l-a secondat pe Orson Welles în fondarea celebrului "Mercury Theatre", l-a urmat pe Welles pe Coasta de Vest. Bogata filmografie a lui John Houseman include colaborarea la legendarul film "Citizen Kane" (1941) al lui Orson Welles.

Ca producător, a semnat o seamă de filme importante. Cap de listă, cronologic, dar şi ca ecou în timp este romanticul "Letter from an Unknown Woman" (1948), ecranizare a regizorului francez Max Ophuls după Stefan Zweig, cu Joan Fontaine şi Louis Jourdan în rolurile principale. Un succes profesional de prestigiu a fost monumentala super-producţie "Julius Caesar" (1953), în regia lui Joseph Mankiewicz. Nu mai puţin pasionantă este incursiunea în sumbrele culise ale Hollywood-ului, oferită de Vicente Minelli în "The Beast and the Beautiful", unde un producător cinic şi rapace, magnific interpretat de Kirk Douglas, calcă nemilos în picioare destine şi cariere. Conştient de răspunderea morală a profesiei de producător de film, John Houseman a avut curajul să gireze o asemenea radiografie a moravurilor hollywoodiene şi curajul i-a fost răsplătit prin cele câteva Oscaruri atribuite acelui film manifest. Trei ani mai târziu, Houseman a reluat colaborarea cu regizorul Vicente Minelli pentru "Lust for Life" (1956), extraordinara biografie romanţară a pictorului Van Gogh, cu Kirk Douglas şi Anthony Quinn în rolurile lui Van Gogh şi respectiv Paul Gauguin. (...)

Născut la Chişinău, la 30 septembrie 1895, Lewis Milestone, alias Leonea Milstein din Chişinău, era faimosul câştigător al unui Oscar pentru neuitatul "All Quiet on the Western Front", ecranizare după romanul lui Maria Remarque. Debutul în cinema îl făcuse în anii studenţiei, în Germania, de unde emigrase clandestin în Statele Unite. Ajuns pe Coasta de Vest, îşi făcuse ucenicia de monteur la Hollywood. Fusese angajat în vremea primului război mondial la secţia cinematografică din Serviciul de propagandă al armatei americane. Odată pacea încheiată, s-a reîntors la Hollywood. După un scurt stagiu ca scenarist, debutează în regie şi, doi ani mai târziu, obţine un prim premiu Oscar pentru "Two Arabian Knights". Adevărata consacrare, odată cu premiile Oscar pentru cel mai bun film şi pentru regie, i-o adusese însă "All Quiet on the Western Front", punctul de maximă strălucire a întregii sale cariere.»

••• Cititorul nostru d. Louis Steuerman, din Ramat Hasharon, a fost interesat în mod deosebit de ştirea noastră din numărul trecut privind vizita în Israel a unui grup de 25 de reprezentanţi ai francmasoneriei din România. El ar voi să publicăm o fotografie unde să se vadă cum sunt îmbrăcaţi, potrivit tradiţiei, francmasonii de la loja românească Hashahar, din Tel Aviv. Nu posedăm la redacţie asemenea fotografii (a apărut una, a regretatului Moshe Maur, în "Dicţionarul Neconvenţional" de Al. Mirodan). Publicăm în schimb o fotografie înfăţişându-l pe binecunoscutul Marcel Schapira, octogenarul din Paris, care poartă titlul de Suveran Mare Comandor al Supremului Consiliu în exil pentru România, fiind socotit conducătorul masoneriei româneşti din exil, din ultimii 40 de ani.

••• Atentate cu morţi şi răniţi în fiecare zi, şomaj ca niciodată, încordare şi mânie pe chipurile oamenilor, dar – impasibil la zvârcolirile istoriei contemporane – Uly Vălureanu, din Haifa, transmite necontenit, precum un căpitan de navă în plină furtună, mesajele sale, ştiri din şi în legătură cu lumea tribului:

■ De curând a avut loc lansarea noului roman al Navei Semel, "Râsul şobolanului", scris în ebraică, la care autoarea a lucrat trei ani.

În prima parte a cărţii, bunica israeliancă povesteşte unei nepoate cum a supravieţuit Holocaustului. Era în Polonia, la începutul celui de-al doilea război mondial. Era mică, părinţii ei ştiau că vor fi exterminaţi de nazişti şi au rugat o familie de neevrei să o ia şi să o salveze. Ea a fost ascunsă până la sfârşitul războiului într-o groapă, sub pământ, având în tot acest timp ca tovarăş un şoarece. În partea a doua a romanului este reluată această întâmplare dramatică aşa cum e reflectată în Internet, în ziare şi la televiziune, în diferite reuniuni. În sfârşit, în ultima parte a cărţii, autoarea anticipează cum va fi cunoscut acest fapt în 2999, când nu vor mai exista supravieţuitori martori ai Holocaustului.

Cartea, publicată de editura ziarului "Iediot Aharonot", a ajuns un best-seller. Este al 13-lea volum publicat de Nava Semel, câteva din ele traduse şi în alte limbi. Două dintre romanele ei au apărut şi în România: "Povestea Gherşonei" (1995), traducere de Liana Ceterchi şi Radu F. Alexandru, şi "Mireasa de hârtie" (2000), traducere de Lucia şi Michael Pascal.

La festivitatea lansării – găzduită de noul teatru Tmuna, frecventat de boema israeliană – au luat parte circa 400 de personalități din lumea literară, artistică, politică, mass-media.

Scriitoarea este fiica avocatului Itzhak Artzi, fost membru al Knessetului, președintele Uniunii Mondiale a Evreilor din Bucovina.

■ Doamnele Margit Bartfeld-Feller, Hedwig Brenner și Sidi Gross, scriitoare israeliene de limba germană, au fost invitate în Austria, la o serie de prezentări de cărți despre Cernăuți și Bucovina în general. Cărțile au fost publicate de Cecil Cordon și Helmut Kusdat, scriitori din Viena, editorii unei colecții, "Țara cu patru limbi de pe malul Prutului", în care sunt publicate interviuri și texte referitoare la Bucovina. Cele trei scriitoare au fost invitate în calitate de "martore" ale acelor timpuri, care au inclus deportările în lagărele din Transnistria.

Margit Bartfeld-Feller va lansa cu acest prilej și cel de-al patrulea ei volum cu evocări din Siberia, unde a fost obligată să locuiască o jumătate de secol după ce a fost deportată din Cernăuți.

■ Cunoscutul scriitor Norman Manea a primit Premiul Nonino 2002 din Statele Unite.

Norman Manea, autor de romane, proză scurtă, eseuri, locuiește din 1986 în Statele Unite. S-a născut în Bucovina, România; este supraviețuitor al Holocaustului, a lucrat ca inginer până în anul 1974, când a început să se consacre scrisului. Printre cărțile sale se află romanele "Captivi" (1970), "Primele porți" (1975), "Anii de ucenicie ai lui August Prostul" (1979), "Octombrie, ora 8" (1992), "Pe contur" (Premiul Uniunii Scriitorilor din România, retras ulterior din ordinul autorităților comuniste), "Despre clovni" (1992), volum care a primit Premiul Național al Statelor Unite pentru carte evreiască, "Plicul negru – 1986" (1995). Cărțile sale au fost traduse în mai mult de zece limbi.

■ Pensionarul Csampar Tibor din Brașov a primit titlul de "Drept între Popoare", decernat de Institutul Yad Vashem din Ierusalim, distincție acordată neevreilor care, cu riscul propriei lor vieți, au salvat evrei în timpul celui de-al doilea război mondial. Diploma de Drept între Popoare i-a fost înmânată de Sandu Mazor, ambasadorul israelian în România, în cadrul unei ceremonii care a avut loc în orașul de la poalele Tâmpei.

Când și-a riscat viața pentru prietenul său Kormos Dezso, un evreu din Ungaria, Csampar Tibor avea 14 ani. Deși doar un copil, el lucra la Budapesta, unde plecase împreună cu mama lui să câștige bani. Când a început prigoana împotriva evreilor, pentru a-și ajuta prietenul, Tibor i-a înmânat lui Kormos toate actele sale personale, din care reieșea că nu e evreu. Cu aceste documente, Kormos a părăsit Budapesta, dar a fost arestat de un jandarm ungur care îl cunoștea și știa că este evreu. Kormos Dezso a fost trimis la Auschwitz. A supraviețuit, a păstrat legătura cu Tibor și a povestit cum prietenul lui a încercat să-l salveze.

Tibor Csampar a fost arestat pentru că îi oferise documentele sale unui evreu și, ulterior, a fost înrolat în armata română și a căzut prizonier în mâinile rușilor, care l–au dus în Siberia. Acolo, a fost salvat de la moarte de o doctoriță evreică. Tibor a revenit în România abia în 1948.

■ Regizorul Andrei Călărașu are o emisiune la postul de radio Kol Israel – în ebraică – în cadrul căreia discută cu ascultătorii în fiecare joi noapte (emisiunea începe la trei noaptea și durează până la ora cinci). Numele emisiunii – "Noapte fierbinte". Sunt abordate probleme variate – dar nu politice.

■ Revista "Mahut" a publicat poeme în ebraică ale lui Andrei Fischof, dintr-un volum aflat sub tipar. Versuri în limba română ale poetului au fost publicate în revista literară "Tribuna" din Cluj.

■ Polițiștii din orașul Constanța au prins un arab care se dădea drept ofițer al Serviciului Român de Informații, anunță ziarul "Ziua". El a fost oprit în timpul unei acțiuni a Centrului zonal de combatere a crimei organizate și antidrog care viza traficul internațional de mașini furate.

În jurul orei 13.00, în apropierea Spitalului Clinic Județean Constanța, arată "Ziua", la cererea polițiștilor, un bărbat care conducea un autoturism Mercedes C300, înmatriculat în Italia, s-a prezentat ca fiind locotenentul Ionescu și a scos o legitimație care atesta faptul că este ofițer de contrainformații la SRI Constanța. Ulterior, polițiștii au stabilit că acesta este Ismail Nihal, în vârstă de 25 de ani, domiciliat în Constanța, absolvent, în 1995, al Facultății de Teologie din Arabia Saudită. Anchetatorii au constatat că legitimația era falsificată, pe ea fiind lipită fotografia color a lui Nihal. Lui Ismail Nihal i-a fost întocmit dosar penal și este cercetat pentru fals material în înscrisuri oficiale, uz de fals, fals privind identitatea, uzurpare de calități oficiale și conducerea pe drumurile publice a unui autoturism neînmatriculat.

■ "România liberă" a publicat următorul articol semnat de Marilena Rotaru:

«Am avut norocul să lucrez în preajma Domnului Iosif Sava. Am fost hărăzită să primesc energie din colosala energie pe care o crea, o transmitea, o dăruia, o risipea… Prin '83-'84, m-a invitat la câteva serate: "Goethe și muzica", "Muzica în creația lui Proust", "Sergiu Celibidache". Serata Muzicală făcea străzile pustii și era o amenințare chiar și pentru sălile de spectacol duminica după-amiază. Pentru mi-

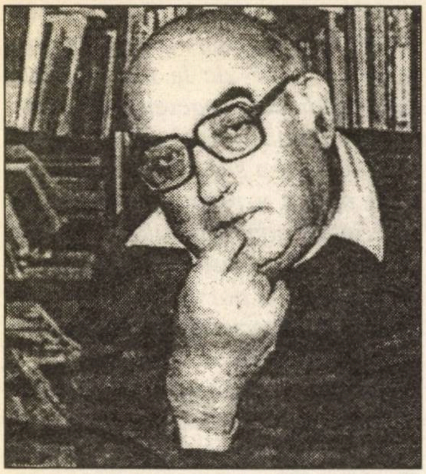

Iosif Sava: o putere

ne, participarea la acele Serate a fost o mare încercare: era prima dată când cineva îmi oferea posibilitatea să mă exprim liber, în direct, pe parcursul a două ore de emisie, pe teme care, la acea oră, în cabinetele secţiei de presă a Comitetului Central, dacă nu erau taxate ca pericole pentru siguranţa statului, erau considerate curate bazaconii. "Ce mai faceţi, Domnule Sava?" îl întreba câte un coleg, uneori, pe culoarele televiziunii. "Cultură. Vă interesează cuvântul ăsta? Uitaţi-vă duminică la Serată".

După '89 am avut impresia uneori că drumul Domnului Sava este diferit faţă de cel pe care eu îl alesesem. Îl auzeam spunând: "Partidul meu este partidul lui Bach, Mozart, Shakespeare...". Aveam impresia că-n aceste vorbe era de fapt o fugă de ceea ce, credeam eu atunci, ar fi trebuit să însemne alegerea. Cât m-am înşelat! Câtă dreptate a avut Domnul Sava! "Lăsaţi, doamnă, partidele, până nu vă lasă ele pe dumneavoastră! Noi cotizăm la un nivel mult mai înalt şi mai adânc!".

În 15 februarie 1998, ne strânsesem în redacţie să-l sărbătorim: împlinea 65 de ani. Nu ne lăsă să ne ducem urările până la capăt. "Astea sunt nimicuri... Ascultaţi câteva sfaturi după o viaţă... Să afli care e drumul şi să nu te abaţi de la el... Să vorbeşti cu oamenii mari ai timpului tău, să-ţi măsori gândirea cu vârfurile gândirii şi să te hrăneşti numai cu capodopere... Şi vei avea un destin perfect".

Cred că a avut un destin perfect. A plătit cu viaţa când i s-a luat ceea ce îl ţinea în viaţă: Serata. Am avut multe controverse cu Domnul Sava. Uneori chiar bătălii. Niciodată însă, în stările de adversitate, nu închidea comunicarea. Ne întâlneam peste un timp şi-l auzeam, la fel în anii '80 ca-n primăvara lui '98: "Ce se mai aude, doamnă? Ce ne facem? Ăştia sunt mai anticulturali decât ceilalţi!".

Trăia o continuă responsabilitate faţă de tot ce era în jurul lui. A fost înzestrat cu o putere uriaşă. Iosif Sava a fost una din primele puteri din România. Prin vocaţia şi pasiunea sa, prin devotamentul faţă de profesie şi (ceva extrem de rar)

Un inginer din Holon despre care vrem să vorbim pe şleau: nu în doi Peri

«Majoritatea ştirilor şi notelor publicate în newsletterul nostru sunt consacrate subiectelor pe teme din lumea ideilor, a culturii sau a istoriei legate de evreimea română. Din când în când îşi face loc şi o ştire din domeniul ştiinţific sau tehnologic, prin natura sa mai puţin interesant pentru publicul larg. Acum avem ocazia publicării unei asemenea ştiri.

Wireless OnLine este o companie "coproducţie" israelo-americană. Israeliană, pentru că a fost fondată de israelieni (1996), în jurul unei idei israeliene, toată activitatea tehnică de concepţie, cercetare şi proiectare desfăşurându-se în Israel, la Rishon Lezion. Americană, pentru că investitorii sunt americani şi toată partea de business şi marketing este realizată la sediul firmei din California. Un bun exemplu de "diviziune internaţionalistă a muncii" (cum spuneau unii pe vremuri, în limba cea de lemn...).

Firma este specializată în echipament pentru telecomunicaţii celulare, aplicând în acest domeniu principiul "antenelor inteligente" (Smart Antennas).

Unul din produsele firmei Wireless OnLine, care foloseşte acest principiu, a fost onorat recent cu un prestigios premiu conferit de "World GSM Association" în cadrul Congresului său anual de la Cannes. Proiectul, sugestiv numit "Clear Beam", a primit premiul pentru cea mai bună soluţie de infrastructură la categoria "Inovaţie Tehnologică". Această distincţie, asemănătoare oarecum cu Oscarul din lumea cinematografului, s-a acordat produsului care a răspuns în cea mai mare măsură criteriilor de optimizare a performanţelor reţelelor celulare. Juriul care a ales acest proiect din zeci de candidaturi depuse din toată lumea, incluzând "monştri sacri" ai industriei de telecomunicaţii, a fost compus din profesionişti ai acestor ramuri, nume bine cunoscute în specialitate.

Care este totuşi legătura dintre "ClearBeam" şi "Bună dimineaţa, Israel"? Realizator al sistemului de software al produsului premiat este ing. Nanu Peri din Holon, Software Director la Wireless On-Line. El ar putea fi numit "un inginer israelian de limbă română" (pentru a parafraza un cunoscut clişeu *tribal*).»

(După buletinul "Bună dimineaţa, Israel!", Haifa, 2002)

față de instituție, Iosif Sava a fost un fenomen al naturii. Și fenomenele naturii nu mor. Ele vin și pleacă...»

Prezențe, prezențe...

■ Un articol despre volumul de versuri "Întoarcerea cuvintelor" de Bianca Marcovici iscălește criticul literar G. Vulturescu în revista "Poesis", din Satu-Mare.

■ Ion Cristofor, din Cluj, continuă, neobosit, explorarea și explicarea mișcării literare pe românește de la noi. Mai nou, el scrie despre cartea doctorului Zissu Lebel despre Mihăileni, despre pictorița Liana Saxone-Horodi și desenează portretul criticului Carol Isac: «În paginile scrise de C. I. întâlnim nu numai ceva din adâncimea și rafinamentul culturii iudaice, ci și mișcarea plină de emoție, de bucurie sinceră a unui drum pătruns de rosturile grave, respectabile, ale magistralei critice".

■ Remarcabil articolul cunoscutului critic literar Caius Dobrescu, din "Observator cultural" (București), intitulat "Shoa și Judaica: o lecție de compasiune și responsabilitate". Pornind de la câteva cărți apărute în limba germană în colecția "Shoa & Judaica", îngrijită de prof. Edgar Roy Wien, din Konstanz (și profesor onorific al Universității din Iași), Caius Dobrescu ține să atragă atenția asupra faptului că Holocaustul nu numai că... a existat, dar (subiect mai delicat) a existat și în România:

«În ciuda unor atitudini oficiale cam circumstanțiale, a unor timide încercări de a aborda problema Holocaustului românesc în manualele de istorie și a unor demersuri editoriale aproape eroice prin izolarea lor (vezi, de exemplu, activitatea absolut remarcabilă a Editurii Hasefer, aparținând Comunității Evreiești din România), în discursul public și în mentalitatea dominantă atitudinea "negaționistă" s-a conservat perfect. Cu alte cuvinte, "majoritatea morală" de la noi este încă instalată în convingerea confortabilă că românii, în anii '40-'44, au făcut tot ce le-a stat omenește în putință pentru a reduce la minimum suferințele concetățenilor lor evrei, generate de un sistem de persecuție rasială care la noi ar fi fost adoptat doar sub presiunea Germaniei naziste și mai mult de formă.»

■ Din "Realitatea Evreiască", mereu bine informată, aflăm că suplimentul literar al ziarului parizian "Le Monde" a publicat o pagină dedicată poetului suprarealist Gherasim Luca; pagina coincide cu apariția în librării a două CD-uri (compact-discuri) cuprinzând poemele recitate de G. L. la diverse recitaluri de la Paris, New York, Stockholm, Geneva etc.

■ Tot "Realitatea" vorbește, sub

ZISE...

"Relațiile personale sunt acele relații care nu lezează siguranța națională".

(Ion Stan, deputat PSD România; după "Academia Cațavencu", București, 2002)

... ȘI-N ADÂNC SE SCUFUNDĂ

(CU ACCENTUL PE Ă)

Cântece cu... cântec

Într-o convorbire pe care am avut-o mai de mult cu regretatul Dr. Theodor Löwenstein-Lavy, mi-am arătat mirarea că poartă un nume neevreiesc: Theodor.

– Dumneata nu te-ai născut într-o casă cu adevărat evreiască?

– Tocmai pentru că m-am născut într-o casă cu adevărat evreiască, am căpătat acest nume, devenit evreiesc pentru că l-a purtat Dr. Theodor Herzl. Foarte mulți băieți evrei născuți în anul în care a decedat Herzl i-au moștenit numele. Eu sunt unul din beneficiari!

Fel de fel de împrejurări memorabile au determinat părinții – nu numai evrei – să dea anumite nume copiilor.

În anii de glorie ai micuței actrițe Shirley Temple, nenumărate mame și-au numit fetițele *Shirley*, cu speranța că și odraslele lor vor avea aceeași soartă.

Când s-a răspândit celebrul cântec spaniol *Valencia*, în lumea toată au apărut fetițe cu acest drăgălaș nume.

La fel când a început să bântuie *Ramona:* au apărut ca ciupercile, mai peste tot, fetițe încântătoare cu acest nume nu mai puțin încântător.

Au fost și altfel de efecte ale unor cântece cu răsunet. Când a izbucnit celebrul cântec *"J'attendrai toujours ton retour..."*, mulțime de persoane de toate vârstele s-au înapoiat, spășite, la iubiții, la iubitele lor.

Când a fost lansat cântecul *"Am început să-mbătrânesc..."*, s-a mărit simțitor numărul clienților la institutele de întinerire.

Și câte alte cântece cu efecte secundare surprinzătoare!

Marius Mircu

semnătura lui Ţicu Goldstein, despre o figură quasi-necunoscută a *tribului:* Robert Klein. Născut în 1918, R. K. emigrează în Franţa, după război, publicând câteva cărţi de valoare de istorie a artei şi culturii (una din acestea, "Forma şi inteligibilul", a fost tradusă şi în româneşte în 1977). Se sinucide, la 44 de ani, înghiţind o mare cantitate de barbiturice, în urma unei drame intime.

••• Printre personalităţile evreieşti care au fost arestate şi aruncate în închisoare în anii '50, acuzaţi fiind de sionism şi, fireşte, spionaj pentru proaspăt înfiinţatul Stat Israel, s-a aflat şi pianistul Dan Mizrahi, celebrul interpret al lui Gershwin. De ce anume a fost acuzat eminentul muzician, aflăm dintr-un interviu acordat de acesta "Ziarului de Duminică", din Bucureşti:

«La începutul anilor '40, când am fost eu în Palestina, Statul Israel nu exista. Doamna la care am locuit în Ierusalim în calitate de bursier, de la 15 ani şi jumătate la 17 ani şi jumătate, era o distinsă profesoară de istorie din Viena, care deschisese o pensiune. Ea avea pe atunci o fiică şi doi fii, toţi maturi. Fata era profesoară la Ierusalim, băieţii locuiau într-un chibuţ, cel mare era deja căsătorit şi veneau în fiecare vineri seară la masa de Shabat, la părinţii lor. Unde eram invitaţi şi noi, cei câţiva "pensionari" (toţi eram singuri acolo, cu părinţii rămaşi în Europa). Întâmplarea a făcut ca eu şi fiul ei cel mare – cu toată diferenţa de vârstă dintre noi – să începem să jucăm şah împreună. Nu pot să zic că am devenit chiar prieteni, dar în orice caz ne tutuiam, ne povesteam fel şi fel. Ei bine, al doilea ministru al Israelului (nu exista ambasador pe vremea aceea) numit în România în 1950 (primul fusese pictorul Rubin) a fost acest Yehud Avriel, partenerul meu de şah, care a venit aici cu mama lui, doamna care în Palestina fusese pentru mine mamă, guvernantă, bucătăreasă, spălătoreasă, profesoară de germană. Când doamna Uberall a venit în România, a fost, evident, invitata de onoare a familiei Mizrahi. Venea din oficiu în fiecare duminică la noi la prânz, cu maşina legaţiei. Pe vremea aceea nu ştiam că nu e bine să se vadă o maşină de legaţie la poarta ta. Îmi aducea şi "Jerusalem Post", ziarul meu favorit din timpul cât locuisem la Ierusalim. Mai aducea şi portocale, şoferul vedea... Uneori, în timpul săptămânii, doamna Uberall pleca împreună cu mama mea la târguieli. Mama ar fi făcut orice pentru ea şi considera că tot nu s-ar fi putut revanşa.

Cam la 10-12 zile după plecarea familiei Uberall-Avriel din ţară, am fost arestat. M-au ţinut închis ani buni, doar-doar vor reuşi să mă facă spion, trădător. Până la urmă, când mi-au dat drumul, după doi ani şi jumătate, pe certificatul meu de eliberare scria: "mandatul de eliberare numărul... fără, sentinţă judecătorească numărul... fără, condamnat la 5 ani pentru faptul de reeducare". Există şi originalul şi copia.»

••• Una bună a lui I. Schechter, la rubrica sa "1 minut", din "Ultima oră":

«Peres spune că trebuie să dăm independenţă palestinienilor.

Sper însă că nu independenţa noastră.»

••• Rareori se nimereşte ca în buletinele tipărite de diferite filiale ale HOR-ului să întâlneşti lucruri senzaţionale. Spiritul critic e, una peste alta, aşa cum îl ştim, atmosfera din pagini cam festivistă, preşedinţii, vicepreşedinţii, ş.a., ca şi primarii oraşelor respective, îşi primesc porţia de laude şi fotografii, sfaturile medicale sau reţetele de umântaşen nu aduc nimic nou faţă de cele întâlnite în publicaţiile "serioase", bancurile sunt, adeseori, fie răsuflate, fie fără sare. Şi totuşi... şi totuşi, din când în când, se întâmplă să tresărim, exclamând: asta e o chestie! Aşa cum am exclamat dând peste ştirea de mai jos, din "Orizonturi", foaia HOR-iştilor din Beer Sheva:

«România riscă un scandal diplomatic cu Republica Ciad în dispută fiind culorile steagului naţional. După dobândirea independenţei, Ciadul şi-a ales drept culori ale drapelului, de la lance, albastru, galben şi roşu – în perioada aceea România avea în plus stema comunistă. După 1989, stema a fost înlăturată, iar autorităţile de atunci au refuzat să păstreze forma steagului insurecţiei anti-comuniste, cu stema decupată. Astfel, drapelul României a devenit acelaşi cu cel al Ciadului în prezent. Diferendul s-a amplificat, existând oricând riscul ca pretenţiile Ciadului să fie soluţionate la Naţiunile Unite iar România să rămână fără tricolor.»

Observatorii scenei politice din Orientul Mijlociu au fost stupefiaţi citind că – a doua zi după ce prinţul moştenitor al Arabiei Saudite a anunţat, cu tam-tam mondial, existenţa unui plan de pace, elaborat la Ryad – ziarul oficios "Al Wattan" a înjurat din toţi rărunchii Israelul, cerându-ne ca, dacă vrem pace, mai întâi să ne debarasăm de Ariel Sharon.

Degeaba s-au supărat cei ce văd în acest atac (ca şi în atacul insalubru lansat de ambasadorul saudian la ONU) un lucru ce vine în contrazicere cu faimosul "plan de pace".

Eu sunt de aceeaşi părere cu saudienii. Dacă vrem pace cu adevărat, trebuie să ne debarasăm de Sharon şi să-l înlocuim cu Netaniahu.

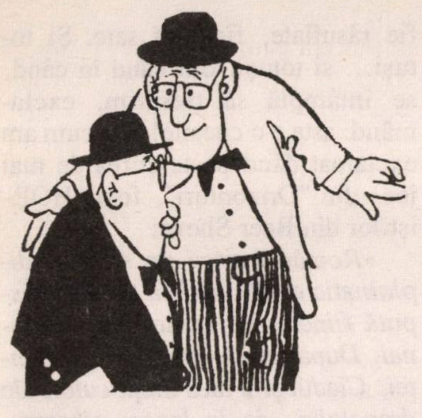

SE ZVONEŞTE CĂ...

...între autorităţile româneşti şi cele israeliene se profilează un conflict ce ar putea învenina relaţiile reciproce. Justiţia română cere Israelului extrădarea afaceristului Sorin Beraru, dat în judecată pentru escrocherii, precum şi a mai puţin cunoscuţilor Maron Doron (48) şi Blit Hanna (42), care, după ce încasaseră de la 224 de persoane sume între 200-2.000 dolari contra locuri de muncă în Israel, au dispărut. Complicaţiile vin de-acolo că între cele două ţări nu există un acord limpede şi fără echivoc privind extrădarea persoanelor urmărite penal.

...printre pensionarii din *alia* care s-au încrezut în promisiunea firmei "Romania Consult", condusă de ing. Zvi Barbiro, de a se ocupa de transferarea pensiei lor din România în Israel, se numără şi cunoscutul publicist (şi colaborator al nostru) Gh. Iosub. Acesta aşteaptă de luni de zile (şi tot aşteaptă) ca vestita firmă să-i vireze suma de 650 (şase sute cincizeci) de dolari care i se cuvine.

La Tribunalul din Rishon Lezion a început procesul fostului ministru Salah Tarif, acuzat (cu probe) că a dat 2.000 de dolari mită unui funcţionar de la Ministerul de Interne contra unei vize de şedere permanentă în ţară a prietenului său, arabul Husni Badran.

2.000 de dolari. Cam atâta se cere. După Tarif.

...à propos tot de Sorin Beraru, acesta mai are şi ghinion. Avocatul său de la Bucureşti a fost văzut... şi filmat! împreună cu soţul judecătoarei care trebuia să prezideze completul de judecată. Întrucât filmul a ajuns în mâinile Curţii de Apel Bucureşti, judecătoarei a trebuit să i se ia conducerea procesului, fiind înlocuită cu un alt preşedinte. Despre care nu se ştie dacă are relaţii bune cu avocatul lui Beraru... Şi care, în orice caz, după povestea cu filmul video făcut în secret, se fereşte ca dracu' de tămâie să fie văzut în compania celui ce-l reprezintă pe acuzat.

...un grup de mafioţi din România – care ar fi fost organizat de omul de afaceri la ordinea zilei Sorin O. Vântu (zis şi S.O.V.) – a plănuit asasinarea câtorva duşmani ai celebrului S.O.V. Printre aceştia, Cătălin Harnagea, fostul director al S.I.E. (Serviciul de Informaţii Externe), P. M. Băcanu, directorul ziarului "România liberă", şi... Dan Fischer, afacerist evreu care face naveta Germania-România (şi unul din conducătorii clubului sportiv "Dinamo").

...nu toate zvonurile merită să fie luate în seamă. Astfel, la Treviso, Italia, a fost arestat de curând un escroc internaţional de clasă, originar din România şi răspunzând la numele de Robert Rotman; ceea ce te duce, fireşte, cu gândul la o nouă pramatie din trib (încă una!). Tipul, elegant şi fermecător, frecventa hotelurile de lux şi restaurantele asemenea, alegându-şi victimele printre cetăţenii cu bani. Mai nou, el a asigurat-o pe o italiancă din Savona că va obţine pentru ea o finanţare de 120 de milioane de dolari pentru construirea unui sat de vacanţă în Corsica. Individul a cerut un comision de 250.000 de dolari şi, după ce a încasat banii, a dispărut în natură. Revenind la identitatea persoanei, vom spune că nu e vorba de nici un Rotman; escrocul este un român care răspunde la numele de Ilie Villi şi are 47 de ani. Rotman era unul din numele false de care omul se folosea în diferite împrejurări.

SONY

FIRMA
ISFAR

VĂ INVITĂ SĂ VIZITAŢI
SALA DE EXPOZIŢIE A PRODUSELOR
☆ SONY ☆
Str. AHAD HAAM 9 TEL AVIV
MIDGAL SHALOM MEIR
Hag Sameah!

Sport

••• În manualele de istorie a Israelului, din anul 3852, vom citi următoarele:

"În anii 2001-2002, pe când Statul Israel trecea printr-una din cele mai grele perioade din existenţa sa, când fascismul palestinian, sprijinit de lumea islamică şi de aliaţii occidentali ai acesteia, se năpustise asupra ţării, trimiţând terorişti sinucigaşi să ucidă zilnic, cu sete, bărbaţi, femei şi copii – în anii aceia de urgie şi adâncă îngrijorare, societatea israeliană a avut parte de o singură bucurie: victoriile obţinute de echipa de fotbal Hapoel – Tel Aviv în cupa UEFA".

Aşa e. Subscriem cu amândouă mâinile la aceste aprecieri ale cărţii de istorie din mileniul următor.

Mai întâi, "roşiii" din Tel Aviv au eliminat vreo două echipe fără lustru, ceea ce era de aşteptat, drept care trecem mai departe.

Apoi au eliminat, spre surpriza generală, pe englezii de la Chelsea, unul din cluburile din aristocraţia *british* şi mondială a fotbalului.

Pe urmă, au eliminat pe solizii de la Lokomotiv-Moscova, izbutind ca în meciul retur – jucat pe un frig de crăpau pietrele şi pe-o zăpadă pe care ai noştri o ştiu numai din filme – să învingă gazdele fără drept de apel.

După aceea, când sorţii deciseră să jucăm cu A. C. Parma, una din echipele *grele* ale campionatului italian, *specialiştii* în materie au pronosticat în unanimitate (o unanimitate pe care astăzi n-o mai întâlneşti decât la voturile din parlamentele de la Bagdad sau Damasc): până aici le-a mers. Cu italienii, li se-nfundă.

Nu li s-a înfundat. Şi, cu toate că acasă, pe Bloomfield, nu jucaseră deloc grozav, cei de la Hapoel au reuşit să învingă în deplasare cu 2–1, intrând în sferturile de finală ale Cupei. Era, la ora aceea, cea mai mare performanţă obţinută de fotbalul nostru pe tărâm internaţional.

În sfârşit, s-au tras sorţii pentru cele opt meciuri din sferturi şi Hapoel a *căzut* cu A. C. Milan. Aceasta, ştie oricine – şi nu numai microbiştii – se numără printre mega-cluburile continentului şi ale globului. Proprietatea lui Silvio Berlusconi, magnat al televiziunii din peninsula italiană pe de o parte şi prim-ministru pe de altă parte, A. C. Milan cumpără, fără a se uita la preţ, cei mai scumpi jucători de pe piaţa "soccerului". Valoarea în bani a echipei este de 150.000.000 de dolari. Bineînţeles, la aflarea ştirii, toată lumea a fost de acord că Hapoel este victimă sigură şi că nu va reuşi să înscrie nici măcar un gol în poarta echipei lui Costacurta, Ambrosini, Serginho, Albertini, Rui Costa şi celorlalte staruri milaneze. Cu atât mai mult cu cât UEFA (Uniunea Europeană de Fotbal) a hotărât ca, din cauza cascadei de atentate palestiniene de la noi, primul joc să nu se mai dispute, aşa cum ar fi fost normal, la Tel Aviv ci într-o ţară străină, pe un teren "neutru" cum se zice. Toate intervenţiile lui Matan Vilnai, ministrul sporturilor (sau *şi* al sporturilor) pe lângă Uniunea din Elveţia fură zadarnice. Tot e mare lucru că şefii UEFA l-au primit (puteau să ceară portarului să nu-l lase să intre în sediu), atrăgându-i atenţia, pe un ton rece ca un sloi de gheaţă, că hotărârea este irevocabilă. Cu toate că, datorită măsurilor luate de poliţie, toate jocurile internaţionale de fotbal, baschet etc. s-au desfăşurat fără incidente.

Oraşul ales pentru noul tur a fost Nicosia (Cipru). Suporterii care însoţiseră Hapoelul erau pe cât de hotărâţi să-şi încurajeze băieţii până la capăt, pe-atât de abătuţi. "Rezonabil vorbind, ce şansă avem? Nici una...". Aşa a gândit, din câte ştim, şi casa de pariuri "William Hill" din Londra, unde nimeni nu a mizat pe Hapoel, toţi jucătorii mergând pe Milan. Dacă cineva punea 10 lire sterline pe 11-le condus de antrenorul Dror Kashtan, ar fi dat lovitura. Cota era cam de 800 la 1. Nu trebuie să puneţi la inimă, îi băteau specialiştii pe umeri pe cei de la Hapoel, v-aţi acoperit de glorie în meciul cu Parma, dar toate au o limită.

Au? Au. Nimeni nu ştie însă unde se află aceste limite. Când, în ziua de 14 martie, deschizând televizorul, cu o îndoială în suflet, pentru a vedea care-i situaţia în minutul 40 şi când, în loc să citim 3-0 pentru Milan, am văzut 1-0 pentru Hapoel, prin golul marcat de Serghei Kleschenco, nu ne venea să ne credem ochilor. Apoi, când i-am văzut, vreme de încă 50 de minute, pe portarul Elimeleh, pe fundaşii Gershon, Bachar, Domb şi Antebi, respingând, ajutaţi de întreaga echipă, toate atacurile celebrului adversar, ne-am zis, tot privind la ceas, că, cine ştie, vom avea parte şi de astă dată de o "minune". Am avut.

Şi, fireşte, după ce ne-am revenit, am început să ne facem socotelile. Acest 1-0 este grozav, ne permite ca, în returul de la Milano să jucăm la meci nul, mizând pe apărare.

În clipa când revista se află la tipar, cunoaştem rezultatul returului de pe San Siro: 2-0 pentru gazde, care – la scorul general de 2-1 – s-au calificat în semifinalele Cupei UEFA.

N-avem timp să oftăm (ah, auto-golul incredibil al lui Gershon!) şi nici să comentăm meciul. Avem însă timpul, ba chiar şi datoria morală, să amintim că pentru tot ce ne-au oferit jucătorii de la Hapoel merită un bogdaproste din partea noastră, o îmbrăţişare şi un jos pălăria!

Israel: Noutăţi (bune) în afacerea Zwi Barbiro

(Urmare din pagina 7)

Noutăţile sunt una şi singură. Informaţia privind comunicatul d-lui Barbiro este o păcăleală de 1 aprilie.

STAN VLAD

Corespondenţă din Bucureşti

Povestiri actuale din ţara lui Papură-Vodă

- **Avem Împărăţie, avem Regat, avem Republică prezidenţială; acum, vrem Republică parlamentară!**
- **Veniţi de luaţi case! Retrocedări cu cântec**
- **Nu mai vrem căldură în case: e un lux prea mare!**
- **Dracula-Park – megaproiect turistic sau joc piramidal pentru fraieri?**

În România de azi avem cam toate formele de guvernământ. Avem Împărăţie (la Sibiu, în fruntea căreia se află Iulian I, împăratul tuturor ţiganilor); avem Regat (tot la Sibiu; pe tron este acum Regele Cioabă al II-lea); avem Republică prezidenţială (la Cotroceni, aflându-se ca preşedinte Iliescu I). Ar cam fi de-ajuns. Se pare însă că nu.

Dar cum a apărut ideea cu Republica parlamentară? Este interesant de povestit. La o întâlnire a preşedintelui Ion Iliescu cu corespondenţii străini acreditaţi în România (la care, firesc, a fost prezent şi corespondentul revistei "Minimum"), preşedintele a tot fost sâcâit de o corespondentă americană despre tensiunile care există între preşedinte şi premierul Năstase (se ştie că între Palatul Cotroceni – unde-i Iliescu – şi Palatul Victoria – unde-i Năstase – se poartă un adevărat război al rozelor). Oarecum forţat de întrebări, Iliescu a spus textual: "Da, Năstase e arogant". Premierul era la ora aceea în SUA. Când a aflat, s-a făcut foc.

La vreo două zile, când Iliescu era în SUA, invitat la "dejunul cu rugăciune" de la Casa Albă, premierul Năstase şi-a plătit… poliţa. A lansat ideea cu Republica parlamentară, având grijă să sublinieze de două ori că preşedintele Iliescu nu mai are dreptul să candideze (legea dă dreptul la numai două mandate). Trebuie să notăm că între timp, la Iaşi, unii politicieni locali lansaseră ideea şi porniseră o acţiune pentru modificarea Constituţiei, astfel ca Iliescu să nu mai poată candida şi a treia sau chiar a patra oară.

Conflict mare pe muteşte! Iliescu ar vrea să mai rămână la Cotroceni şi după 2004, când au loc alegeri generale; Năstase ar vrea să scape de mentorul, de "îndrumătorul" său permanent. S-a săturat de tutelă.

Care-i scopul practic? Unii cred că Năstase vrea să ajungă la preşedinţie. Nu-i aşa. Şansele lui de a deveni preşedinte sunt reduse, în condiţiile în care are un contra-candidat puternic: Traian Băsescu, primarul general al Capitalei. Popularitatea marinarului creşte, iar a lui Năstase scade.

Adrian Năstase vrea să rămână preşedinte al partidului (PSD) şi prim ministru al guvernului. Mizând pe câştigarea unei majorităţi parlamentare în 2004 (până acum, opoziţia este foarte slabă), atunci ar determina să fie ales de parlament pentru Cotroceni un oarecare politician din PSD ce-i este subordonat pe linie politică (oricum, noile modificări ale Constituţiei ar urma să rezerve preşedinţiei un rol pur decorativ. În aceste condiţii toată puterea ar urma să fie în mâna premierului. Am mai scris în corespondenţele noastre că Năstase are puternice tendinţe dictatoriale şi vrea să controleze absolut totul!).

Cam acestea ar fi jocurile. Iliescu a respins ideea cu Republica parlamentară; la fel, au respins-o Partidul Democrat (al lui Băsescu) şi Partidul România Mare (al lui Vadim). Firesc. Aici sunt şefi oameni care vor să candideze direct la preşedinţie. Primele sondaje arată că alegătorii preferă să-şi aleagă direct preşedintele.

◆

Până la jumătatea lunii februarie 2002 s-au mai primit, la organele administraţiei locale, notificările pentru retrocedarea bunurilor imobile (case, terenuri) care au fost confiscate sub diferite forme de comunişti. Termenul de depunere nu s-a mai prelungit, deşi au existat propuneri şi proteste în acest sens. Ca de obicei, în ultimele zile a fost o zăpăceală de nedescris. Nici nu-i de mirare, cu haosul care domneşte în administraţia locală (ca şi în cea centrală!).

Am mai scris despre cererile de retrocedare; multe sunt aberante (s–au cerut castele medievale, muzee, clădiri ale instituţiilor publice, aeroporturi, şosele şi câte altele!). După o primă părere a celor ce se ocupă de această problemă, cam 70 la sută din cereri nu au acoperire legală. Unii nu au acte deloc, alţii au acte false şi multe nereguli de acest fel. În toată ţara s-au depus peste 90.000 de notificări de retrocedare; în Bucureşti sunt peste 24.000 de notificări.

Care-i situaţia actuală? S-au făcut comisii speciale în fiecare localitate, reşedinţă de judeţ, şi începe verificarea dosarelor primite. Petenţii sunt chemaţi de câte ori e nevoie pentru completări de acte şi explicaţii. Aşa cum am aflat, cea mai mare parte din cereri vor fi respinse, fiind socotite neîndreptăţite (vor urma contestații, proteste și o întreagă harababură).

Dosarele bunurilor acceptate pentru retrocedări vor urma căi diferite. În unele cazuri, retrocedarea se va face în natură, cel îndreptățit urmând să-și primească înapoi imobilul sau terenul. Acolo unde retrocedarea în natură nu e posibilă, se vor da despăgubiri în bani, după ce se vor face evaluările de rigoare. Și aici vor urma contestații și procese în justiție. La prima vedere, fiind vorba de vreo 18.000 de miliarde de lei, este clar că statul nu va da banii pe loc. Se preconizează să se dea acțiuni, titluri de credite și altele. Treabă lungă!

Se crede că se va ajunge înspre faza finală cam în 2004 – an electoral. Poate atunci guvernanții vor fi mai înțelegători cu petenții, ca să le obțină voturile. Deci, cam atunci vom putea spune oamenilor: veniți de luați casele! (Să știți însă că unii și le-au și luat. Cum? Cu avocați, cu relații, cu șpagă și cu multă, foarte multă perseverență Nu s-au lăsat!)

❖

Ajunși la 1 aprilie – ziua păcălelilor – nu prea mai avem nevoie de căldură la calorifer. Dar scandalul provocat de costurile energiei termice continuă. În iarna aceasta, care s-a cam terminat (credem noi!), n-am avut căldură cu grade prea multe în case; cam așa aveam și pe vremea Răposatului. Dar, în schimb, am avut facturi foarte costisitoare. În lunile de iarnă – decembrie 2001 și ianuarie și februarie 2002 – suma de plătit pentru căldură și apă caldă a fost mai mare decât veniturile din salarii; de pensii, ce să mai vorbim! La blocuri (așa cum sunt ele în România), la un apartament cu două cămăruțe, căldura a costat cam două milioane de lei lunar (salariul minim este de 1,5 milioane!); cam 70 la sută din populația țării nu câștigă lunar (din salariu) atâția bani cât să fie achitată factura de încălzire. Plânsetele și protestele n-au ajutat la nimic. În toate orașele țării, blocuri întregi au fost debranșate de la căldură și apă pentru neplata facturilor. Sute de mii de oameni au stat în frig și chiar fără apă (nici rece nu aveau). Foarte mulți oameni au cerut ei să fie debranșați. Unii și-au construit sobe cu lemne sau cărbuni, făcând improvizații periculoase dar și oribile.

Sunt localități în România în care cartiere întregi, nu doar blocuri, s-au debranșat. În trei orașe mai mici – Orșova, Sântana, Curtea de Argeș – toți locuitorii au renunțat la sistemul centralizat de încălzire. Și-au montat microcentrale de bloc, de apartament, sau au apelat la improvizații rudimentare. Fiecare după cum a putut.

Alarmați că se poate prăbuși tot sistemul de termoficare moștenit de la Ceaușescu, guvernanții au dat dispoziții să nu se mai acorde aprobări de debranșare și au început o campanie furibundă împotriva firmelor care aduc și montează microcentrale în casele oamenilor. N-au reușit să stopeze fenomenul. Foarte puțini sunt cei care plătesc facturile la blocuri. S-au acumulat datorii de multe mii de miliarde de lei. Sunt scandaluri, sunt procese și – culmea! – au fost și evacuări pentru neplată, apartamentele respective fiind vândute de monstruoasele regii de stat care se ocupă de termoficare.

Vrând să dea impresia că este… mișcat de necazurile în care se zbat cetățenii țării, guvernul, prin premierul Adrian Năstase personal, a stabilit ca de-aici înainte energia termică să fie plătită și vara, în contul iernii, făcându-se un fel de echilibrare a costurilor. Dar nimeni nu are încredere într-o asemenea măsură. Vor lua și vara bani mulți, iar iarna vor găsi fel de fel de motivații (creșterea inflației, devalorizarea leului etc.) și tot vor crește facturile. E o păcăleală. Regiile statului se vor alege cu venituri și mai mari. Și așa, în ultimii doi ani, energia termică (gaze, termoficare) s-a scumpit de patru ori; cea electrică de șase ori! Probabil că vom ajunge în curând o populație în încetare de plăți. Așa gândesc mulți, dar încă nu-i solidaritate cetățenească. Nevoia însă ne va obliga!

❖

Am scris de nenumărate ori, presa românească (cea independentă) scrie zilnic că aproape trei sferturi din populația țării trăiește sub pragul de sărăcie. Pentru marea majoritate nu se face nimic. Doar promisiuni vagi și din când în când ceva spoieli (bonuri de masă, economate, ajutoare sociale), care nu rezolvă nimic. Și totuși, în România avem peste 60.000 de multimiliardari; apar permanent străzi, cartiere, zone întregi de vile luxoase; mașini luxoase de 50.000-100.000 de dolari apar pe toate drumurile.

România va deveni în curând un fel de țară bananieră, cum sunt prin America de Sud, unde există doar două clase sociale: super-bogații și super-săracii. Nu numai guvernanții și parlamentarii sunt bogații de azi ai țării, ci și cei din magistratură-justiție, din Poliție, Procuratură, ofițerii superiori din armată și șefii din alte sectoare cu influență huzuresc de bine. Îi ajung din urmă și cei ce au funcții publice în diverse instituții de stat. Aici este, cum se spune, "bătaia peștelui". Acolo unde vin banii publici. Pe banii publici năvălesc șacalii. În timp ce în România avem ca puncte de reper salariul minim garantat – 630.000 de lei pe lună, salariul minim pe economie – 1,5 milioane de lei, iar salariul maxim – 2,9 milioane de lei, sunt și salarii lunare ce trec de 100 de milioane de lei. Nu ne referim aici la salariile din bănci și instituții financiare (sau la cei din lumea afacerilor private), fiindcă ăștia sunt parcă pe altă planetă, ci la cei ce… conduc instituții ale statului. Aici sunt toţi oamenii puterii pesediste a lui Năstase. Nu există director de regie de stat (termoficare, apă, transporturi etc.) cu salariu mai mic de 70 de milioane de lei lunar (unii trec de suta de milioane). Şi directorul general (că acum toţi sunt directori generali) de la Radio România (post public) are 70 de milioane de lei pe lună. Nu prea ştie el multe, dar e omul lui Năstase. La toate instituţiile de stat, fondurile de salarii din buget (la care contribuim noi toţi, cetăţenii) reprezintă cam 30 la sută. Salariaţii de rând, mulţi dintre ei specialişti valoroşi, au însă salarii mici, apropiate de salariul mediu pe economie. De aceea s-au înmulţit şi grevele de tot felul, ieşirile în stradă, blocarea şoselelor, creându-se astfel un haos general în activitatea ţării.

◆

Ce n-aveam, dar nici nu ne trebuia? Dracula-Park. Un megaproiect turistic care a iscat mari controverse. În timp ce turismul românesc este la pământ, mai ales la capitolul servicii, aventurosul ministru al turismului, Dan Matei Agaton, se bate pentru realizarea unui parc de distracţii gen Disneyland, dar cu tentă însângerată, de groază, care să exploateze mitul lui Dracula. Se vorbeşte de un proiect uriaş, dar pe care nu l-a văzut nimeni.

În vederea realizării acestui parc se strâng bani. Premierul Năstase i-a dat un gir important, "cumpărând" (de ochii lumii) acţiuni de 100 de milioane de lei. S-au vândut acţiuni (aşa, pe nimic real) de peste 25 de miliarde de lei. Nu ştim exact, dar toată lumea vorbeşte că s-ar putea să fie iar o escrocherie de tip piramidal (cu altfel de încrengături) pentru înşelarea fraierilor. Nici nu s-a încheiat scandalul cu megaescrocheria FNI (Fondul Naţional de Investiţii) şi un altul a apărut la orizont.

La ora actuală situaţia e foarte încurcată. Proiectul nu a fost văzut de nimeni şi nu are nici unul din cele 32 de avize necesare din partea instituţiilor abilitate. Investitorii străini n-au cumpărat acţiuni la Dracula-Park. Toate forurile culturale şi ştiinţifice (dar şi cele religioase) sunt împotriva locului ales pentru construirea parcului: lângă oraşul Sighişoara, într-o pădure de stejari declarată monument al naturii. Sighişoara este singurul oraş din România şi printre puţinele din Europa care şi-a păstrat caracterul medieval şi se află sub protecţia UNESCO. Celebra organizaţie "Green Peace" a criticat ideea acestui parc lângă Sighişoara şi nu şi-a dat avizul (specific practicilor româneşti, s-a creat peste noapte un "Green Peace" în România, care a fost de acord cu proiectul! Nefiind recunoscută, organizaţia din România a fost dată în judecată de reala "Green Peace").

Mai mult decât curioasă este atitudinea Ministerului Culturii şi a ministrului, prof. Răzvan Teodorescu. Profesorul a declarat că nu cunoaşte proiectul, că a aflat de el din presă! Nici una dintre comisiile de specialitate care se află în subordinea Ministerului Culturii, nu a văzut proiectul şi deci nu a avut cum să-şi exprime părerea. De avizare (legală) nici nu poate fi vorba.

Ideea unui parc, speculându-se mitul lui Dracula, are ceva adeRenţi. Se vrea însă un parc cu valenţe cultural-distractive, nu unul cu sânge şi groază, aşa cum doreşte Agaton (căruia, mai aproape de realitate, i se spune "Şpagaton"). Apoi, locul cel mai potrivit ar fi în jurul Braşovului, spre castelul Bran, unde legenda este mai acasă. Este o crimă să strici un oraş ca Sighişoara şi împrejurimile lui, cu păduri seculare, unice în Europa.

◆

În curând va apărea în România o carte foarte interesantă, intitulată "Vadim între preşedinţie şi ospiciu". Cartea este scrisă de un colaborator apropiat al lui Vadim, vicepreşedintele Partidului România Mare, Ilie Neacşu. Fost securist, Ilie Neacşu se numără printre făuritorii PRM şi a slujit cu credinţă politica acestuia. Este şi deputat în parlament şi s-a bucurat de multe onoruri în lumea sa politică. Până când s-a certat cu Vadim, care-i dictatorul partidului. Povestea e lungă.

Vadim l-a dat afară din partid şi odată cu el au plecat şi alte nume sonore din PRM. În ultimul an, din PRM au ieşit mulţi deputaţi, senatori (18), precum şi membri de rând. Este clar un început de dezintegrare a partidului lui Vadim.

Lumea politică românească este destul de agitată şi interesată de ieşirea din scenă a principalului partid de opoziţie din parlament. Se pare că primăvara aceasta va aduce curăţenia mult dorită în viaţa politică a ţării. Vom reveni.

Căutăm

AGENT DE PUBLICITATE

Persoană dornică să procure reclame pentru publicaţie în limba română

Bine remunerat

☎ **03-5227269**

SCURT

- Crâşma română de la New York
- Cumpărăm 1/2 de Românie
- Mafiot, gangster, analfabet, vagabond politic
- Între preşedinţie şi ospiciu

«În prima zi de Hanuka, la Crâşma Română de sub podul din Queens, cei mai cunoscuţi reprezentanţi ai religiei mozaice, care cică ar reprezenta românii, au serbat Crăciunul (?), evident, cu investitorii în afaceri profitabile în România (Camera de Comerţ "Hai să luăm, să luăm, să luăm, niciodată să nu dăm!"). Românii ce se pretind reprezentanţii comunităţii române de aici stăteau sluj, servindu-i pe ei la mese, mesajul fiind clar: românul să stea la locul lui, slugă la stăpân, asta da, democraţie adevărată!»

◆

«Referitor la emisiunea pe care Marius Tucă a înregistrat-o cu S. O. Vântu la ora 16 şi a difuzat-o la ora 22, cel mai şifonat a ieşit Radu Feldman Alexandru. Noi bănuiam că în furia cu care mascalţonele israelit s-a năpustit asupra lui Vântu se ascunde ceva dubios, dar nici prin cap nu ne trecea că puşlamaua îi ceruse omului de afaceri 80.000 de dolari! Pentru ce? Chipurile, ca să facă un film! N-ar fi cazul să fie anchetat şi el, puţin? Pe câţi o fi şantajat minoritarul obraznic, ca să-i finanţeze căcărezele gândirii?»

◆

«Le-am vorbit românilor (de la Biserica ortodoxă din Sao Paulo, Brazilia, **n. red.**) despre subiectele de mai sus şi am răspuns întrebărilor lor. Păcat că n-am putut vorbi româneşte, ci în limba portugheză, fiindcă mulţi, şi în special cei tineri, născuţi în străinătate, nu cunoşteau limba dulce de pe malurile Dâmboviţei. Le-am vorbit despre jafurile, crimele, escrocheriile, anarhia şi mafia care bântuie România de 12 ani. Le-am vorbit despre inversarea valorilor umane, aşa cum s-a întâmplat şi în 1945. Le-am spus că la conducerea ţării, după '89, au fost aduşi majoritatea vagabonzilor, ţiganilor, evreilor, oamenilor de nimic, care s-au erijat în noua pătură de "intelectuali" şi de "conducători". Le-am vorbit de presiunile făcute de forţele oculte mondiale ca România să vândă Israelului, prin mafioţii lor şi ai noştri, jumătate din ţară, pe nimic.»

◆

«(Cântăreţul din nai) Gh. Zamfir e pe cale să sucombe, spre satisfacţia acestei gigantice mafii, ţigănească, politică, masonică, homosexuală, evreiască.»

(Din "România Mare", Bucureşti)

Ilie Neacşu exclus din partidul „România Mare"

«Furtună de proporţii în PRM. C. V. Tudor a convocat fulger o şedinţă de *"înfierare"* a nesupuşilor din partid, care s-a lăsat cu excluderea din PRM a deputatului Ilie Neacşu (antisemit notoriu, directorul defunctului săptămânal "Europa", **n. red. "Minimum"**). Decizia a fost luată cu 20 de voturi "pentru", două "împotrivă" (Ilie Neacşu şi Sever Mureşan) şi patru abţineri. Tudor l-a catalogat pe cel demis drept *"mafiot", "gangster", "analfabet"* şi *"vagabond politic"*.

Deşi în urmă cu câteva zile Anghel Stanciu şi Ilie Merce l-au susţinut pe Ilie Neacşu în demersul său împotriva lui C. V. T., aceştia au scăpat deocamdată de sancţiuni. Imediat după ce a fost exclus din PRM, deputatul Neacşu a ameninţat că va face publice o serie de documente de natură să arate adevărata faţă a liderului PRM. *"Voi prezenta opiniei publice lucruri deosebit de grave"*, a spus Neacşu. *"PRM a votat întotdeauna reeşalonări, iar Vadim nu se pricepe deloc la economie"*, şi-a explicat deputatul Neacşu votul favorabil dat reeşalonării datoriilor SNTR în Comisia pentru agricultură. Ilie Neacşu a explicat că, de fapt, C. V. Tudor a avut interes să-l atace pe Ion Nicolae, preşedintele SNTR, deoarece acesta a refuzat să-i dea 10 miliarde de lei pentru ziarul "Tricolorul". Deoarece C. V. T. l-a acuzat că ar fi intrat ilegal în posesia a 27% din acţiunile S. C. "Universul", proaspătul exclus a ţinut să-i readucă aminte liderului PRM că ar fi avut şi el acţiuni în această firmă, dar *"a dat mese la Select şi le-a băut"*.

Neacşu a spus că PRM se va rupe, deoarece foarte mulţi primari, viceprimari şi consilieri ai partidului îl vor urma, precum şi unele filiale, menţionând în acest sens filiala Hunedoara. El a arătat că nu va face contestaţie la decizia de excludere a sa din partid. *"La mizeria care este acum în conducerea PRM, nu mai are rost să mă murdăresc să fac contestaţie"*, a precizat Neacşu.

Neacşu a arătat că, împreună cu deputatul PRM Sever Meşca, a scris o carte care se va intitula *"Vadim între preşedinţie şi ospiciu"* şi care va apărea într-o lună.»

(Dintr-un articol de Mihai Ciorcan; în "România liberă", Bucureşti 2002)

...Iar alţii se pregătesc să se despartă de C. V. Tudor

«Cei mai importanţi lideri ai partidului lui C. V. Tudor încearcă să-l detroneze pe dictatorialul lor şef, pe care l-au caracterizat ca fiind *"demagog politic, farsor, individ care terfeleşte la infinit pe toată lumea, nu respectă legi, nu respectă regulamente în Parlament"* etc. Cei patru care au deschis frontul de luptă cu C. V. Tudor sunt Ilie Neacşu, Sever Meşca, Anghel Stanciu şi Ilie Merce.

Parlamentarii PRM se plâng de mult de comportamentul dictatorial al liderului lor şi povestesc celor din jur că domnia lui C. V. Tudor se apropie de sfârşit, nemulţumirile lor fiind alimentate şi de câţiva lideri importanţi ai PSD, care urmăresc obstrucţionarea peremistului-şef la prezidenţialele din anul 2004. Operaţiunile de culise ale PSD-ului au avut, până acum, sorţi de izbândă: de la începutul acestei legislaturi, C. V. Tudor a pierdut 12 parlamentari care s-au orientat spre partidul lui Adrian Năstase. De altfel, în PRM se vorbeşte că, dacă *"lovitura de palat"* împotriva lui C. V. Tudor nu va reuşi, mai mulţi parlamentari PRM vor abandona partidul, migrând tot spre PSD.

Scandalul a început după publicarea în "România Mare" a unui comunicat ticluit de C. V. T. care anunţa darea afară din partid a deputatului Ilie Neacşu, preşedintele Comisiei de agricultură, şi îi ameninţa cu măsuri similare pe vicepreşedinţii PRM Sever Meşca şi Anghel Stanciu. Replica lui Neacşu a sosit imediat: *"Vadim ar trebui să fie scos de către opinia publică din viaţa politică. Cine este individul ăsta, să terfelească la infinit pe toată lumea şi să se ia de boala unui om, de aspectul fizic, de familia şi de copiii unui om? Îl voi da în judecată pe Vadim şi revista "România Mare". Voi cere despăgubiri 1 miliard de lei"*. El a precizat că grupul său ar dori, de fapt, *"să facă curăţenia de primăvară în partid"*. *"Noi nu trebuie să fetişizăm nici autoritatea lui Vadim, nici a unui partid"*, a comentat şi vicepreşedintele Sever Meşca.»

(Dintr-un articol de Ada Meseşan; în "România liberă", Bucureşti 2002)

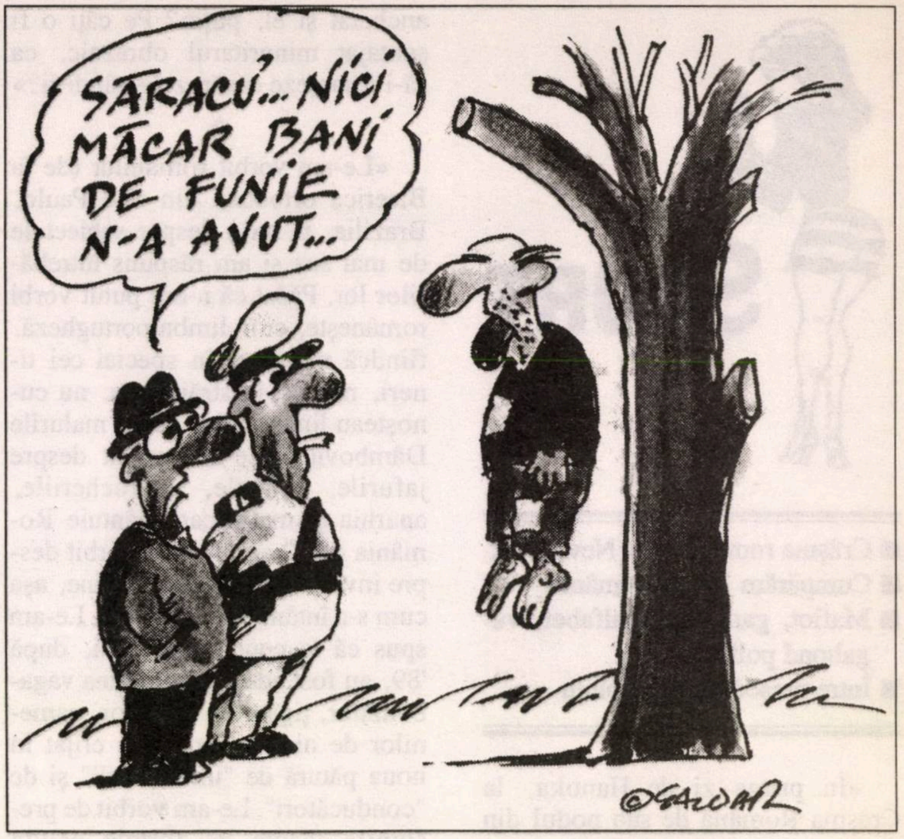
SĂRACU'... NICI MĂCAR BANI DE FUNIE N-A AVUT...
©GADAR

Desen din "Plai cu boi"; Bucureşti 2002)

Ambasada SUA la Bucureşti şi senatorul C. V. Tudor

«Biroul de presă al Ambasadei SUA la Bucureşti a explicat motivele neinvitării lui C. V. Tudor la consultările cu lideri ai opoziţiei din România: *"Ambasadorul SUA a ales să invite la reşedinţa sa câţiva lideri ai opoziţiei democratice. Luând în considerare declaraţiile şi scrierile din trecut ale d-lui Tudor, ambasadorul nu a considerat potrivit să-l includă şi pe dânsul în acest grup. Dl. Tudor este, desigur, liber să îşi exprime părerile în faţa cetăţenilor români şi este, de asemenea, liber să transmită Casei Albe nemulţumirea dânsului legată de această problemă. Cu toate acestea, Statele Unite nu susţin multe din punctele sale de vedere, în special cele care propovăduiesc intoleranţa faţă de evrei, romi, unguri şi alte minorităţi etnice, iar ambasadorul nu are nici un fel de obligaţie să-l invite pe dl. Tudor la el acasă.»*

(Ziarele)

Vaca parfumată, firma Vagina şi Kiwi Legendarul

«...În sudul judeţului Prahova, sătenii, fiindcă n-au lemne, au ajuns să facă focul cu grâu şi porumb. ... Un ţăran din Probota, judeţul Iaşi, mâniat la culme de mirosul insuportabil din curte, a furat din magazinul satului deodorante, pentru a-şi parfuma vaca, porcii şi găinile din bătătură. ... Tot în Moldova (cei care nu cred pot verifica lesne Registrul Stării Civile din Iaşi!), unii părinţi şi-au botezat copiii cu nume "politice" ca Armagedon, Fenei (n.n. de la scandalul FNI, adică "Fondul Naţional de Investiţii") şi Sov, dar şi "telenovelistice", ca Ionuţ Celliber, Kiwi Legendarul, Cindycrawford Gerstenmayer, iar Vasile şi Gina Rosenberg (!) n-au avut nimic împotrivă ca să-şi numească firma cu acronimul "Vagina" (de la Vasile şi Gina!)...

Romii din Târgu Mureş (la urma urmelor, conform normelor europene, tot nişte amărâţi de cetăţeni români!) îşi aruncă puradeii în faţa maşinilor scumpe ce trec pe şosea, pentru a smulge sume frumuşele de la şoferii care-i "accidentează".»

(Dintr-un foileton de Florin Toma; în "Lumea liberă", New York, 2002)

Cât costă un bob de strugure

«Un chiţibuşar a pus pe cântar şi a socotit la preţul pieţei, rezultând că un bob de strugure costă 1.000 de lei. Ce american a fost tentat să facă un asemenea calcul? V-am tăiat la "isteţime". Preţul strugurilor pe piaţa românească şi-ar găsi locul ideal în Guinness Book. În Germania, la un prieten pensionar, cu doar 2.000 de mărci pe lună, dintre care plăteşte 1.300 chirie, am mâncat struguri de câte ori am dorit, şi tot în februarie.»

(Dintr-un articol de Carmen Dumitrescu; în "Lumea liberă", New York 2002)

C.N.N.
Ce Narcotic Nociv

Ce face sor-ta?
E gheişă la Tokyo

«Poliţiştii japonezi din cadrul Biroului Imigrări al Poliţiei Metropolitane din Tokyo, au arestat 63 de tinere imigrante, provenite din România, Rusia şi Filipine. Arestările au avut loc în urma unei razii prin barurile din Tokyo. Fetele, care-şi ofereau serviciile japonezilor, au fost reţinute pentru încălcarea regimului vizelor. Dintre acestea, 53 intraseră ilegal în Japonia, iar celorlalte 10 le expiraseră vizele de şedere. Se pare că, de mai multă vreme, româncele şi rusoaicele au acaparat piaţa prostituţiei din Ţara Soarelui-Răsare, prin tarifele de dumping. Împotriva imigrantelor clandestine poliţia japoneză a luat măsura returnării în ţările de origine.»

(Din "România liberă", Bucureşti, 2002)

Carol şi Lupeasca

«**Al. Paleologu:** Îl admir pentru multe motive pe Carol II, dar în special pentru fidelitatea lui faţă de Lupeasca. Afară de primele momente din tinereţe, când ştiu c-a iubit o fată din buna societate, Ela Filitti, care nu s-a căsătorit cu el şi nu i-a fost nici amantă. Era cea mai bună prietenă a mamei din tinereţe. Şi de la ea ştiu că relaţia a fost teribilă. Ea însă nu putea fi nici amanta regelui, nici regină.

Cristina Ţopescu: *Amantă de ce nu putea fi?*

Al. P.: Cum, o fată de bună familie? Nu se putea admite să fie amanta regelui.

C. Ţ.: *Dar despre marele amor cu Lupeasca ce părere aveţi? Carol a fost, totuşi, blamat pentru această relaţie extraconjugală.*

Al. P.: A fost foarte blamat, fiindcă oamenii nu înţeleg lipsa de fidelitate.

C. Ţ.: *N-au înţeles, mai ales pentru că a chinuit-o pe regină...* (regina Elena).

Al. P.: Nu, era vorba de un mariaj care n-a reuşit; s-a purtat foarte rău cu ea în privinţa copilului. Acolo, în schimb, era patimă. Iubirea este o patimă. Nu s-a purtat bine cu regina Elena, e clar, deşi ea era foarte iubită şi avea toate motivele să aibă cea mai bună presă. Dacă n–ar fi decât faptul că în Israel e considerată "drept între drepţi", după felul cum s-a purtat şi cum i-a apărat pe evrei de persecuţia nazistă. Era o persoană de foarte bună calitate omenească. Şi pe deasupra era şi frumoasă, am văzut-o de câteva ori, de aproape. În materia asta, însă, gusturile nu sunt întotdeauna concordante.

C. Ţ.: *Pe Lupeasca aţi văzut-o?*

Al. P.: Pe Lupeasca (regele) a dus-o odată la Sinaia, în grădina vilei unde stătea, şi-am văzut-o jucându-se cu un căţel; avea o rochie subţire de vară şi nişte sandale. Şi, ca orice femeie jucându-se cu un căţel, era foarte graţioasă. Ei bine, se vedea fusta, se mai vedea câte ceva, dar ideea e că atunci când o femeie se joacă cu un căţel, cu o pisică sau cu un copil, întotdeauna are ceva graţios.

C. Ţ.: *Dar trecea drept o femeie frumoasă? Mie, din ce am văzut, din fotografii, nu mi se pare...*

Al. P.: Din păcate, fotografiile nu sunt prea convingătoare. Moda ne uimeşte de multe ori.

C. Ţ.: *Se pare că şi frumuseţea e supusă uneori modei.*

Al. P.: Dacă mă gândesc la femeile lui Rubens, exact aşa nu mi–au plăcut...

C. Ţ.: *Tocmai, ceea ce se numeşte femeie rubensiană nu prea mai trece acum drept femeie frumoasă.*

Al. P.: Afară de asta, eu mă uitam la fotografii în tinereţea mea; erau foarte multe femei frumoase, erau indiscutabil frumoase. Dar când revăd acum fotografiile, mă mir. Mă mir de coafuri, mă mir de tot. Acum moda are alte repere. Se propun modele oribile de către ăștia, niște creatori de modă, care sunt niște escroci și niște homosexuali și care vor să discrediteze feminitatea. Dar modelele astea nu sunt urmate, cu mici excepții, decât de câteva tinere, după care, gata. Nu vedeți ce pantofi urâți s-au purtat în anii ăștia?

C. Ț.: *Care? Ăștia cu tălpile groase?*

Al. P.: Da. Ceva oribil.»

(Dintr-o convorbire a lui Al. Paleologu, critic literar, eseist, fost ambasador la Paris, cu Cristina Țopescu – fiica lui Cristian Țopescu, reporter sportiv al Televiziunii –; în lunarul "Plai cu boi", București 2002)

Nota Redacției "Minimum": Ne raliem întru totul la punctul de vedere al lui Al Paleologu à propos de pantofii cu tălpi hiper-groase care s-au năpustit și pe străzile noastre.

Televiziunea: Așa da! (Vedeți că se poate?)

«La Galați s-a petrecut o tragedie ca peste tot în lume. Opt copii au rămas orfani de tată și de mamă. Singuri pe lume, fără măicuța care a fost răpusă de bacilul Koch în anul 2002, săraci dar bine crescuți, ascultători și silitori la școală, copiii veghind, lângă moartă, prezentau tabloul celei mai inocente resemnări. Le-au sărit în ajutor vecinii, au pus mână de la mână pentru înmormântarea mamei, dar și pentru mâncarea de seară a copiilor. Fetița, în vârstă de 14 ani, cea mai mare dintre cei 8, a preluat pe loc conducerea micului pluton. Își plângea mama, dar se gândea și la ce va fi cu ei. Vor îndura orice, numai să rămână împreună. Miracole au fost, miracole vor mai fi... În seara următoare, televiziunile reluau acest caz pentru că reacția telespectatorilor a fost de zile mari. Au apărut trei oferte de înfiere în bloc a copiilor (ne dăm seama că numai oameni cu mulți bani și sentimente deosebite pot să-și mărească dintr-o dată familia cu opt persoane necunoscute). Primăria a preluat înmormântarea mamei, și nu ca a unui sărac care trebuie dus la groapa comună. Din întreaga țară, dar mai ales din Galați și din împrejurimi, au sosit zeci de pachete cu fructe, dulciuri, îmbrăcăminte, alimente care nu se strică de pe o zi pe alta, jucării. S-au adunat și 40 de milioane de lei, și, după cât de sufletist au reacționat românii, este doar un început, care anunță un sprijin solid pentru micii orfani. Mai mult, neavând o locuință proprie, familia fiind tolerată de niște prieteni plecați pentru un timp din țară, copiilor li s-a găsit și o casă. Rămâne acum să fie aleasă cea mai bună soluție pentru ei, să fie judecate la fața locului ofertele de înfiere. Televiziunea, de astă dată, a fost la înălțime, pentru că datorită mesajului ei, simplu și adevărat, a declanșat o splendidă reacție umană în lanț.»

(Dintr-un articol de Carmen Dumitrescu; în "Lumea liberă", New York, 2002)

Striptease masculin

«Doru Bârsan are 28 de ani și a fost înfiat de bunica de la o vârstă fragedă. Părinții au preferat varianta asta. A terminat un liceu industrial din Oradea și are la mână o diplomă de instalator. "Nu vreau să îmbătrânesc în meseria asta", spune el. "Visul meu este să am o firmă a mea. Dar pentru asta îmi trebuie bani".

S-a angajat body-guard la un bar din Aleșd. Mușchii reliefați frumos sub pielea tânără au plăcut patronului și l-a angajat pe Doru. De la localul din Aleșd a fost nevoit s-o întindă. "Într-o noapte, când eram de serviciu, au năvălit în bar mai mulți tipi înarmați cu bâte de baseball. N–aș putea să spun de unde erau, dar i-am auzit spunând că patronul nu și-a plătit taxa de protecție. Au luat la bătaie toată suflarea din bar. Până și pe fete, pe bărmănițe. Eu am scăpat ca prin urechile acului. Unul dintre ei mă cunoștea. În noaptea aia m-am lăsat de meseria de body-guard. M-am dus la un concurs de striptease masculin. A fost organizat la barul "Bizarre". Patronul de acolo, unu' Nigel, m-a selectat. I-a plăcut cum am dansat".

Doru l-a întâlnit acolo pe Nekolai Ilciuc. Un ucrainean născut în Maramureș. De fapt, părinții i-au spus Nicolae. Dar Nicu ține mult la originea lui și spune tot timpul c-ar fi trebuit să-l cheme Nekolai. Și așa-i spun apropiații. Nekolai are 23 de ani și este mecanic auto. Nu profesează. Preferă să fie ospătar la restaurantul "E60". Este primul job, iar al doilea este cel de stripper. Cum s-a văzut cu Doru, au convenit că li se potrivește stilul de dans și ar fi bine să pună de o trupă de striptease. "Am rămas numai noi doi, fiindcă n-am găsit un al treilea sau un al patrulea", spune Nekolai. "Doru a făcut de mai multe ori selecții. Au venit tipi care erau afemeiați sau care consumau mult alcool și care nu știau să danseze". Doru intervine prompt. "Îți amintești de filmul ăla, *Gol pușcă*? Exact așa am organizat eu și Nicu selecții. Au venit tipi cu grămada, da' n-am prea avut ce alege". Băieții au dansat pentru început în barul "Bizarre". Apoi au fost solicitați la barul de noapte "No name". "Aveau un număr de striptease fetele, și unu' noi. Patronul Piști Turcuș, este cunoscut în lumea interlopă, a fost mulțumit de noi. Nu aveam salariu, da' ne rămânea tot ce intra în chiloței. Și clientela era formată din gagici pline de bani".

Băieții au avut și oferte surprinzătoare. Una venea din partea unor homosexuali. Nu voiau să-i închirieze doar pentru dans, ci și pentru sex. "I-am refuzat", spune Doru. "Și dacă ne-am fi dus să dansăm, le ceream dublu".

În rest, ofertele sunt interesante. Femei peste 40 de ani, patroane de fabrici de confecții sau de magazine, neveste de mafioți sau tipe care se ocupă cu business-uri nu prea curate. "Tariful", explică Doru, "este de 500.000 de lei pe oră, dacă ne dezbrăcăm până la chiloți, și 50-100 de mărci dacă rămânem fără chiloți. Sunt tipe care spun că e prea mult. Ele nu înțeleg că pentru un astfel de show cheltui 200.000 de lei pe puțin. O dată este vorba de consumații. Trei nopți la rând m-am chinuit să-mi fac niște chiloței tanga. Am stricat vreo patru perechi de chiloți. Apoi, trebuie să mă epilez, să mă dau cu cremă și parfum". Doru și-a creat trei costume, deloc sofisticate. La fel și Nekolai. Ale ucraineanului au mai mult umor. Unul este chiar de vampir. Nu și l-a croit singur, a avut nevoie de un specialist în confecții. Dar e gândit în amănunt, fiindcă Nekolai și-a procurat și o proteză de vampir. În timpul show-ului, la domiciliul clientelor, băieții au reguli stricte: nu se ating de fete decât cu câteva mângâieri nevinovate, nu beau și nu mănâncă nimic. Iar după ce-și termină numărul, își fac bagajele și pleacă. "Femeile tinere sunt mai înfocate", spune Nekolai. "Își dau jos sutienele, vor să ne atingă. Nu la fel se întâmplă cu cele de peste 40 de ani. Unele dintre ele sunt atât de uimite!".

Visul celor doi este să ajungă pe o scenă din Budapesta sau chiar din București. "Cred", spune Doru, "că sunt cel mai bun stripper la bară. Am dansul erotic în sânge".»

(Dintr-un reportaj de Ilinca Mara; în "Național", București)

Opreau trenuri în Franța

«Cinci români au fost arestați în nordul Franței, la Wallen-Cappel (în apropierea tunelului care leagă Franța și Anglia, pe sub Canalul Mânecii). Cei cinci au fost surprinși, în flagrant, manevrând semnalele feroviare pentru a opri un tren de marfă, ca să permită unui grup de imigranți ilegali (tot români, potrivit AFP și BBC) să urce la bordul acestuia. La sosirea jandarmilor francezi, șase români reușiseră deja să se ascundă în tren, iar alți 30 se pregăteau să urce. Autoritățile franceze cred că grupul celor cinci "călăuze" acționa de câteva luni, fiind responsabil pentru aproximativ 30 de operațiuni similare. Ei acționau doar noaptea, o dată sau de două ori pe săptămână, oprind trenuri de marfă lungi de 700 de metri, care circulau doar noaptea.»

(Din "România liberă", București 2002)

Can-can-uri...

...întâlnim în V.I.P., precum și în alte tipărituri dornice de a furniza cititorilor noutăți (preferabil picante) despre vedetele zilei:

■ O tradiție nou-nouță, care s-a impus în ultimii ani, este "Târgul de bărbați". Organizat de agenția "Show Means' Art", Târgul este destinat femeilor singure, cărora li se oferă posibilitatea de a achiziționa, la licitație, fel de fel de bărbați ispititori. A achiziționa, ne grăbim să precizăm, e un fel de a vorbi. În realitate, contra câtorva milioane de lei, cumpărătoarea are dreptul să se bucure (la discoteca cu pricina, și în văzul tuturor) de compania "obiectului". Anul acesta s-a vorbit despre alegerile făcute de Oana Roman (fiica fostului premier Petre Roman) și Mihaela Rădulescu (frumoasa vedetă a televiziunii). Prima l-a obținut pe cântărețul Răzvan Fodor (din grupul Krypton), iar cea de-a doua a pus mâna (contra 11 milioane de lei) pe cântărețul Dinu Maxer (din grupul AXXA). ■ Deputatul Mădălin Voicu, lider al Partidului Rromilor, s-a ambiționat să *aranjeze* din punct de vedere juridico-economic situația unui grup important de persoane din etnia sa. E vorba de vrăjitoare. El se luptă în parlament să legifereze vrăjitoria, dând astfel cetățencelor în cauză un statut solid, *normal,* cu toate drepturile aferente: asigurări sociale, pensie, etc. etc. ■ Vă mai amintiți de Valentin Plătăreanu? Actor cunoscut și simpatizat la Teatrul de

Oana Roman, mândră de "achiziția" sa, Răzvan Fodor

Comedie, Plătăreanu (Veve pentru amici) a emigrat în urmă cu 18 ani în Germania împreună cu soţia şi o fetiţă, Alexandra Maria Lara. Aici el a deschis o şcoală de teatru, iar fetiţa s-a impus (încă de la 11 ani) în lumea spectacolului. Ea a jucat mult şi cu succes, şi pe scenă şi la televiziune şi în filme. Mai nou, ea joacă într-un film ("Tunelul"), în compania marelui actor Maximilian Schell. ■ Bătaie în lumea "show-business-ului": Bogdan Marin, zis şi Bodo (nici o legătură cu actorul din *alia*), din grupul folk "Proconsul", l-a bătut (însă măr) pe cântăreţul George Troică (27 de ani). Cei doi s-au certat din nu se ştie ce la clubul "Blue Night", din Bucureşti. Aşa cum relatează cotidianul "Libertatea", când George trecuse prin dreptul mesei sale, «Bodo a vrut să-i şoptească ceva şi, în încercarea de a-l face atent, l-a prins de mână. George s-a smucit brusc, iar în momentul următor s-a trezit cu o veritabilă lovitură, denumită în termeni urbani "cap-în-gură". În loc de garnitură, un pumn ce l-a aruncat pe jos, sub privirile îngrozite ale celor peste 100 de persoane prezente în local.

Alexandra Maria Lara: Joacă cu Maximilian Schell

Ofensat, George s-a ridicat şi a reuşit să-şi trântească imensul adversar, însă a fost luat pe sus de vreo şapte body-guarzi. La îndemnurile lui Bodo, aceştia l-au scos din local şi l-au călcat efectiv în picioare, timp în care circulaţia în şi din club a fost blocată. "Era ridicat forţat de jos şi apoi doborât în ploaie de pumni", susţine în declaraţia depusă la poliţie un martor ocular. "Toate acestea s-au întâmplat la îndemnurile lui Bodo, care ţipa că vrea să-l omoare".» ■ Doamna din fotografiile aici de faţă, realizate de Răzvan Voiculescu, pentru lunarul "Plai cu boi", este o prinţesă adevărată. O cheamă Briana Caradja. Coborâtoare dintr-o veche familie domnească, ea s-a întors în România, după 1990, obţinând să i se restituie câteva din proprietăţile familiei. Inclusiv o moşioară. Acum, prinţesa se ocupă îndeaproape de muncile câmpului, de recolta de struguri la zi din via ce-o posedă şi, trebuie să recunoaştem, nu e tocmai conformistă în materie de fotografii pentru serviciile de relaţii publice ale depozitului de vinuri.

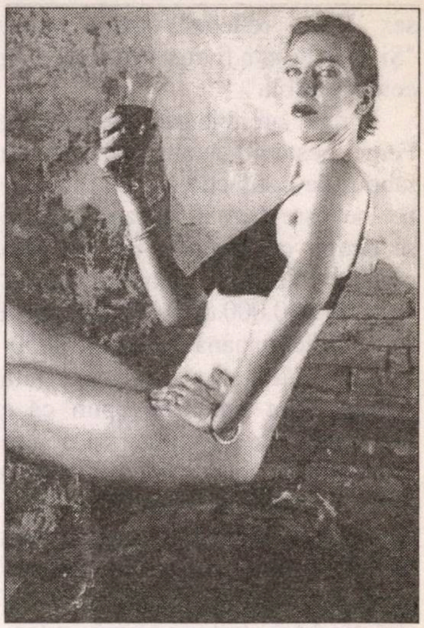

Decese

Anda Raicu, ziaristă; redactor-şef la revista "România pitorească".

Marcela Rusu, actriţă la Teatrul Naţional din Bucureşti.

A interpretat cu succes roluri în piese de Cehov, Ibsen, Anouilh, Albee, M. Sebastian, H. Lovinescu, Al. Mirodan ş.a.

A fost căsătorită cu regizorul Moni Ghelerter, omul politic Alexandru Bârlădeanu, vicepreşedintele Consiliului de Miniştri, şi dramaturgul Aurel Baranga.

La dorinţa artistei, a fost incinerată, cenuşa ei fiind împrăştiată pe treptele Teatrului Naţional.

Alexandru Balaci, profesor de literatură italiană la Universitatea din Bucureşti, publicist, membru al Academiei Române.

ION MIHĂILEANU
Corespondenţă din Franţa

Caleidoscop parizian

- **Căsătoriile sunt la modă**
- **Viaţa o iubeşte pe Danielle Darrieux**
- **Limba electronică**
- **Ştiţi când va veni sfârşitul lumii?**

Când scriu aceste rânduri mai sunt câteva săptămâni până la alegerile pentru postul de preşedinte al Franţei, care vor avea loc la 21 aprilie (primul tur de scrutin). E prea devreme poate pentru a face pronosticuri. Totuşi îmi îngădui să fac doar câteva observaţii.

Surprinzător, numărul celor ce vor să păstorească Franţa, să nu le fie de deochi, e foarte mare: 20. Cu riscul multora dintre candidaţi de a plăti din buzunarul propriu cheltuielile de propagandă ce ating sume impresionante (numai cei ce obţin 5% din voturi le recuperează de la stat). Pentru multe ţări fenomenul e totalmente de neconceput: în Franţa mişcarea care se intitulează troţkistă e atât de prezentă că-şi permite să aibă trei partide, deci trei candidaţi la preşedinţie. Dacă s-ar trezi din somnul cel de veci, Lev Davidovici Bronştein nu i-ar recunoaşte drept fiii săi, i-ar dezmoşteni, bineînţeles că politic, pentru că omul asasinat în Mexic, din ordinul ştim noi cui, nu avea altă avere decât cea a ideilor. Şi, cu talentul său de pamfletar, i-ar califica nici mai mult nici mai puţin decât de *stalinişti*. O altă ciudăţenie: un domn pe care l-aş numi *Nimeni*, dar care e preşedintele asociaţiei "Chasse et Pèche" (Vânătoare şi pescuit), numărând milioane de membri, e şi el catindat.

Tot felul de sondaje indică deocamdată un dezinteres al multor cetăţeni pentru aceste alegeri. Cred că situaţia se va schimba când campania electorală se va declanşa cu adevărat, şi e sigur că ea va fi extrem de dură, plină de pasiuni ce se vor dezlănţui, uneori cu lovituri sub centură.

Ţinând seama de numărul mare de pretendenţi, voturile se vor risipi, iar cei doi candidaţi care se vor înfrunta în al doilea tur la 5 mai nu vor depăşi fiecare, se pare, ceva mai mult de 20% din voturi. După toate probabilităţile, disputa decisivă va avea loc între Jospin şi Chirac. Nu este exclusă însă o surpriză. Ea poate fi provocată de Jean Pierre Chevenement, aflat pe locul trei în sondaje. Merită a fi revelate câteva elemente din evoluţia lui politică.

Mulţi ani el a reprezentat curentul de extremă stângă din partidul socialist. Un timp a făcut parte din conducerea asociaţiei de prietenie Irak-Franţa. Când Franţa, condusă de Mitterrand, a participat la războiul împotriva lui Saddam Hussein, Chevenement, fiind atunci Ministrul Apărării, a demisionat, pronunţându-se împotriva politicii faţă de Irak. Mai târziu el a devenit un adversar înverşunat al Uniunii Europene şi al noii monede euro. Astăzi el îi critică cu aceeaşi violenţă atât pe Chirac cât şi pe Jospin, care i-a arătat întotdeauna amiciţie. Bun orator, cult, seducător, el se vrea un De Gaulle contemporan, deasupra partidelor. Recent a făcut o călătorie în Algeria, Maroc şi Tunisia, fiind primit cu onorurile rezervate unui şef de stat.

Reproduc un fragment din urările pe care Chevenement le-a adresat francezilor cu ocazia noului an 2002: "Doresc ca în anul 2002 să fie creat un stat palestinian viabil, singura garanţie a securităţii la care are dreptul Statul Israel; doresc de asemenea să fie anulat embargoul împotriva Irakului, conflicte care durează de prea mult timp şi care rănesc pe drept cuvânt sufletul musulman şi care ar trebui să rănească conştiinţa umană în întregimea ei".

Fără comentarii. Doar unul: mi-a plăcut găselniţa "sufletul musulman".

Deocamdată, în climatul electoral francez pluteşte o foarte deasă ceaţă londoneză...

(**Nota Redacţiei:** à propos de ceaţă şi mai ales de Chevenement, să amintim că politicianul este însurat cu o arăboaică, specialistă în consumarea de evrei pe pâine. Ne surprinde că I. Mihăileanu a omis acest amănunt: se poate, domnule, tocmai dumneata, care trăieşti în ţara unde s-a inventat expresia *"cherchez la femme"*?)

❖

Am scris deseori despre divorţuri, despre milioanele de celibatari şi celibatare. Acum trebuie să semnalez un eveniment de-a dreptul senzaţional: anul 2001 a fost un an excepţional în Franţa în materie de căsătorii şi de naşteri.

Câteva cifre. În acest an s-au născut 774.800 de bebeluşi, ceea ce înseamnă că franţuzoaicele deţin recordul de fecunditate în Europa, împărţindu-l însă cu irlandezele. Statisticile constată că, mai ales după vârsta de 30 de ani, femeile nasc mai mulţi copii. Cu alte cuvinte, atunci când există o anumită stabilitate şi perspectivă în căsătorie sau concubinaj, partenerii se decid să aibă copii. În acelaşi an s-au celebrat ceva mai mult de 300.000 de căsătorii, o cifră care n-a fost atinsă decât o singură dată în ultimii 15 ani. S-a făcut şi un calcul à propos de vârsta celor ce se hotărăsc să se căsătorească. În medie, femeia are 28 de ani, iar bărbatul 30 de ani. Cu 20 de ani în urmă, media era de 23, respectiv 25 de ani. Unii divorţaţi şi unele divorţate se hotărăsc să se recăsătorească. Procentajul lor e destul de important. Printre cei peste 600.000 de căsătoriţi anul trecut, 17% dintre bărbaţi şi 16% dintre femei sunt persoane care au gustat din deliciile (sau infernul?) căsătoriei.

În ciuda procesului de îmbătrânire a populaţiei, decesele au scăzut cu 2% în comparaţie cu anul 2000. În 2001 au trecut în nefiinţă 528.000 de oameni. Speranţa de a trăi mai mult a crescut în medie cu 3 luni: 75, 5 ani pentru bărbaţi şi 83 de ani în medie pentru femei. Franţuzoaicele deţin recordul de longevitate în Europa. Şi dacă facem socoteala, 774.800 de naşteri minus 528.000 de decese, ajungem la un excedent natural de 246.800 de persoane. Ceea ce e bine pentru demografia Franţei, care numără 61, 1 milioane de locuitori, reprezentând 16% din populaţia Uniunii Europene, ocupând locul al doilea după Germania, cu 82, 4 milioane de locuitori.

Am o opinie strict personală asupra acestei "embellie" (ameliorare, înseninare), cum îi zic francujii. În primul rând, în ultimii ani situaţia economică s-a îmbunătăţit, a scăzut numărul şomerilor, francezii au început să consume mai mult, toate anchetele demonstrau că francezii priveau cu încredere viitorul lor. Deci, hai să facem copii! Creşterea numărului căsătoriilor mi se pare că ţine de un fenomen paradoxal, subtil. Concubinajul a devenit extrem de răspândit, el e astăzi un fenomen banal. Prin contrast, căsătoria a căpătat farmecul a ceva neobişnuit, cu fast (care tânără femeie nu visează să îmbrace rochia albă de mireasă?), chit că deziluzia soseşte ceva mai târziu. Nu-i nimic, o luăm de la început... Iar vârstnicii preferă să se unească oficial, pentru că e mai bine să înfrunţi în doi avatarurile bătrâneţii decât singur.

Cât o ţine această "embellie", om trăi şi-om vedea, mai ales dacă situaţia economică se deteriorează.

❖

Un fapt divers simpatic. Cu câţiva ani în urmă senatorii, că de-aia sunt senatori, au discutat un subiect foarte interesant: la ce distanţă de o şcoală primară sau de un liceu trebuie să fie interzisă existenţa unui sex-shop? Asta mi-a amintit de o istorioară nostimă relatată de un umorist, Jean Amadou, pe care îl apreciez foarte mult şi care ne face să râdem de două ori pe săptămână la Radio Europe 1. Într-un sat oarecare din Franţa, bistroul se afla la 20 de metri distanţă de biserică. Există însă o lege care interzice să instalezi un local unde se bea la o distanţă mai mică de 80 de metri faţă de biserică. Ne-am putea întreba de ce nu există o lege care interzice construirea unei biserici la o distanţă mai mică de 80 de metri faţă de un bistrou; ar însemna însă să uităm că "Franţa este fiica cea mare a Bisericii Catolice"... Ce credeţi că au făcut locuitorii acestui sătuc, puşi în faţa unei dileme hamletiene: să distrugă sau să mute, care anume, biserica sau bistroul? Dacă s-ar fi adresat autorităţilor sus-puse, dosarul ar fi ajuns la un tehnocrat care ar fi decis respectarea legii, trimiţând poate jandarmii ca să execute ordinul de a desfiinţa bistroul, pentru că nu-mi închipui că s-ar fi încumetat cineva să semneze un decret de distrugere a bisericii, creând un nou Clochemerle.

Ce s-au gândit localnicii? Cum să-l împace pe Dumnezeu cu Bachus? (Mi-am amintit de un cântec de petrecere din România: "Sfântul Petru şi Mihai, au deschis cârciumă-n rai. Hai, hai, vinu-i dulce, cine-l bea nu se mai duce..." etc.)

Au cumpărat, cotizându-se, câţiva metri de sârmă şi au stabilit un soi de baraj care îi obligă pe cei care ies de la biserică şi vor să ajungă la bistrou să parcurgă, în zigzag, 80 de metri... Cine poate spune că legea nu e respectată?

Descurcăreţi, şireţi, daţi naibii, aceşti urmaşi ai strămoşilor lor "les Gaulois", care au, în plus, simţul umorului.

Şi câteva maxi-minime şi mini-minime:

■ Superbă, seducătoare, Danielle Darrieux, la cei 84 de ani câţi are şi la cei 85 pe care îi va împlini la 1 mai, interpretează admirabil rolul său în filmul "Huit femmes", în regia lui François Ozon, tânăr şi foarte talentat cineast (în cartea de telefon a Parisului nu există decât un singur nume Ozon, nu e un nume de origine franceză, n-or fi oare părinţii lui de origine română? Ceva rude ale celebrului fotbalist Ozon?). Am văzut filmul, dacă va fi programat în Israel vi-l recomand cu toată căldura, este o comedie cu o intrigă poliţistă, de un umor foarte british, presărată cu dialoguri în care regăsim fineţea spiritului francez. Dintre toate actriţele prezente – Catherine Deneuve, Isabelle Hupert, Emanuelle Béart – cea care străluceşte e Danielle Darrieux. Care e misterul unei asemenea veşnice tinereţi artistice? Cea care a debutat în 1931, la vârsta de 14 ani, în filmul "Le bal", susţine, glumind: "Nu e complicat să fii actriţă, sunt întotdeauna personajul pe care îl joc". N-a urmat, susţine ea, un curs de artă dramatică, detestă să repete înainte de a juca pe scenă sau într-un film. Nu mai ştiu în câte filme a deţinut rolul principal sau unul din rolurile principale, poate o sută. Nenumăraţi au fost regizorii importanţi care au apelat la ea: Billy Wilder, M. L. Herbier, H. Decoin, Mankiewicz, Max Ophüls, J. Duvivier, H. Verneuil, Claude Chabrol, Jacques Demy. Câţi parteneri celebri n-a avut ea: Charles Boyer, A. Prejean, Douglas Fairbanks, Harry Baur, Jean-Pierre Aumont, Jean Gabin, Jean Marais, Pierre Brasseur. Mulţi au dispărut, ea continuă să fie prezentă, activă. Un fel de tinereţe fără bătrâneţe... Cine nu-şi aminteşte de filmul "Domnişoarele din Rochefort", în care ea cântă, cu o voce suavă, fragilă, emoţionantă? Şi în ultimul ei film, "Huit femmes", ea cântă "Il n'y a pas d'amour heureux", poemul lui Aragon în compoziţia muzicală a lui Georges Brassens. Tare ar vrea ea să înregistreze un disc în care ar interpreta o povestire în 12 cântece. Un actor căruia ea i-a spus "ce vrei, iubesc viaţa!", i-a răspuns: "Bineînţeles, şi viaţa te iubeşte pe tine!". O fi acesta secretul suprem al lui Danielle Darrieux?

■ O mică întreprindere, creată în 1993 la Toulouse, botezată cu un nume ciudat, Alpha Mor, al cărei fondator şi director e un tânăr de 38 de ani, Jean-Christophe Misud, doctor în neurochimie (n-am ştiut că există o asemenea specialitate) mi-a trezit curiozitatea. E greu de ghicit cu ce se ocupă acest domn. El a creat un robot care gustă diverse produse, cu alte cuvinte limba e la capătul nasului. În anul 2000 firma Alpha Mor a lansat prima "limbă electronică" în stare să măsoare în lichide proporţia de dulce, sărat, amar şi acru. În câteva secunde robotul gustativ izbuteşte să diagnosticheze, ca un adevărat medic, calitatea produselor. Coca-Cola, cu robotul gustativ îşi asigură calitatea aromatică a produselor sale. Să fim însă liniştiţi, progresul nu va merge atât de departe încât robotul să ne guste sau să ne miroasă bucatele preparate de noi înşine, vinurile sau parfumurile.

■ O veste bună: "Accidentul" lui Mihail Sebastian va apare în luna mai la prestigioasa editură pariziană Mercure de France în traducerea excelentă a lui Alain Paruit. Semnalez apariţia în România a unui substanţial "Dosar Mihail Sebastian", care cuprinde dezbaterile, pasionate şi pasionante, în jurul "Jurnalului" său. Meritul acestei apariţii aparţine scriitorului Iordan Chimet, acest talentat şi curajos apărător al cauzelor drepte, care semnează şi un studiu substanţial despre "Jurnal".

■ De ce surâde Gioconda? s-au întrebat de-a lungul secolelor nenumăraţii vizitatori ai Muzeului Luvru, precum şi specialiştii. Pierre Rosenberg, cel care a condus mulţi ani muzeul, are un răspuns: pentru că e însărcinată, deci fericită... Nu ştiu dacă istoria artelor va înregistra această ipoteză, ea va menţiona personalitatea sa de mare specialist, membru al Academiei Franceze, evreu descendent dintr-o familie care a părăsit Germania când Hitler a venit la putere. Copil fiind, în Franţa a fost salvat de către o familie de francezi, care l-au adăpostit în timpul războiului. Altminteri lua drumul Auschwitzului.

■ Nu e rău să fii respectat, iubit, alintat, îngrijit ca un copil toată viaţa. A za iur of mir! ar zice cineva pe care îl cunosc din "mein şteitele Ios"! Această reflecţie mi-a trezit-o o emisiune de televiziune pe care am urmărit-o pe France 3, intitulată "Vie publique, vie privée". Un anume Yoni, un găligan de 24 de ani, care are un salariu impresionant, zicea că preferă să fie găzduit şi hrănit de părinţi până la căsătorie. De ce? Cum zicea el, se bucură aici de un confort excepţional, are posibilitatea să economisească destui bani, pentru ca, îl citez textual, "să nu fiu silit să le cer părinţilor mai târziu". "Familii, vă urăsc!" exclama altădată André Gide. "Familii, vă iubesc!" zic, cu ipocrizie, unii copii, pentru că interesul poartă fesul. Nemuritoare zicală, venită probabil de la turci.

■ Automobilele Citroën sunt cunoscute în întreaga lume. Puţină lume ştie cine a fost André Citroën, creatorul lor. O carte apărută de curând, semnată de Christine Hemar, profesoară de istorie, dezvăluie o serie de date necunoscute din biografia acestuia. Născut în 1878, mort în 1935, în cei numai 57 ani de existenţă, el a contribuit la revoluţia industrială. Părinţii lui au fost evrei, mama de origine poloneză, tatăl de origine olandeză. În momentul când intră în vestita Şcoală Politehnică el a căpătat cetăţenia franceză în plină afacere Dreyfuss. Autoarea îl consideră geniu al automobilului, în rivalitate cu Louis Renault şi cu Henry Ford. Sfârşitul lui n-a fost vesel. Un an înainte de a muri, prins în vâltoarea crizei economice din 1929, André Citroën a dat faliment. În timp ce, ironia istoriei, urmaşii săi (dacă există) sau actualii patroni câştigă miliarde...

■ Am vizionat, în avanpremieră, filmul "Amen" de Costa Gavras, adaptare cinematografică a piesei "Vicarul" de Rolf Hochuth. Costa Gavras continuă să fie un maestru al filmului politic. Cine nu-şi aminteşte de "Z", "L'aveau", "Stare de asediu", mărturii memorabile ale luptei sale contra dictaturilor, totalitarismului de toate soiurile? Săgeţile sale se îndreaptă în acest "Amen" împotriva lui Pius al XII-lea, acest Papă complice al lui Hitler care, ca întreaga ierarhie catolică, a refuzat să condamne nazismul, deşi ştia că evreii sunt exterminaţi în camerele de gazare. Filmul e sobru, dramatic, excelent jucat de cei doi actori principali, un SS-ist care a existat cu adevărat şi care a denunţat cu probe evidente camerele de gazare, şi un preot catolic care a sfârşit tragic pentru că a luat apărarea evreilor. Diverse roluri sunt interpretate de actori români, printre care Ion Caramitru. Filmul a fost turnat în cea mai mare parte în România.

■ Lionel Stoleru. Un om politic cunoscut. El a fost ministru în guvernele conduse de Raymond Barre şi de Michel Rocard. Dacă nu mă

înşeală memoria, în perioada preşedinţiei lui Giscard d'Estaing el a vizitat România. Atunci am bănuit că e originar din România, nu-mi amintesc de ce. El e apreciat în Franţa ca un mare specialist în domeniul economic. A scris şi o serie de cărţi în acest domeniu. Într-o zi eram prezent la un concert dat de un tânăr pianist rus în sala Gaveau. Dau de o broşură intitulată "Orchestre Romantique Européene. Directeur musical et chef d'orchestre: Lionel Stoleru".

Nu-mi vine să-mi cred ochilor. E unul şi acelaşi cu omul politic, cu economistul de reputaţie mondială? Da! Îi trimit o scurtă scrisoare în care îmi exprim dorinţa de a-l asculta în noua şi neaşteptata sa postură. Două zile mai târziu primesc o invitaţie din partea lui, însoţită de câteva cuvinte amabile. În seara concertului, sala arhiplină. Conduce orchestra cu fineţe, cu eleganţă. La sfârşit obţine aplauze îndelungate. Nu mă voi substitui unui cronicar muzical pentru a face analiza concertului. Am dorit însă să cunosc mai îndeaproape omul. Mi-a acordat o întrevedere de o oră. Simpatic, surâzător. Lionel Stoleru e evreu de origine română. Tatăl lui a sosit în Franţa în 1920 de la Vaslui. Mama lui era franţuzoaică. El s-a născut la Nantes. Când a fost tânăr, împreună cu fratele său a fost influenţat de rabinul Roitman, făcând parte din "Bnei Akiva" şi "Tora Bnei Zion", mişcări sioniste. Iubitor al Israelului, Lionel Stoleru a fost iniţiatorul unei instituţii numită "Maison France-Israël". Timp de 7 ani s-a ocupat să strângă 50 de milioane de dolari pentru construirea ei. Ea a fost inaugurată în 1992 de preşedinţii Mitterrand şi Herzog. În România el a fost un timp consilier al lui Petre Roman. Şi tot în România a condus Orchestra Filarmonică în sala Ateneului Român într-un program în care figurau Gounod, Brahms, Schubert. Dirijorul nu abandonează complet politica. Acum e preşedintele Consiliului Economic al primăriei Parisului.

Sunt convins că nu mi-a vorbit de toate proiectele sale. Am plecat cu impresia că am cunoscut un om extrem de activ, care ştie să împace politica, ştiinţa şi arta. Şi care nu-şi reneagă apartenenţa la tribul nostru.

■ Revista "Science et vie", în ultimul său număr, publică o anchetă cu un titlu senzaţional: "La fin du monde?". Nu e vorba de dispariţia planetei Terra din cauza unui război atomic sau a consecinţelor poluării aerului şi apei. Savanţii se preocupă de raporturile dintre Soare şi noi. Cică Soarele, apropiindu-se de bătrâneţe, are tendinţa de a-şi devora sateliţii. Ne va devora sau nu, adică pe urmaşii urmaşilor urmaşilor noştri etc.? Când se va răci soarele? Când nu va mai încălzi? Atâtea şi atâtea întrebări hamletiene. Diagnosticul îl ghiciţi? Peste 1.000.000.000, adică un miliard de ani. Să nu se supere savanţii, sunt convins că o ţigancă, ghicindu-mi în cafea, îmi va da şi ea o cifră interesantă.

Oricum, "c'est pas pour le moment"!

Hag Pesah Sameah!

ISRATON LTD.

INSTITUTUL DE REABILITARE A AUZULUI

TEL AVIV, str. Ben Iehuda 39

Tel. 03-5172910 – 5107317

SUB CONDUCEREA DOMNULUI

MICHAEL SHARON

APARATE AUDITIVE
INVIZIBILE
ASCUNSE ÎN URECHE

- ❖ Consult şi îndrumare fără plată
- ❖ Baterii de lungă durată
- ❖ Laborator de reparaţii
- ❖ Preţuri speciale pentru pensionari şi membri Kupat Holim

Vorbim şi româneşte

NOU - EXCLUSIV!

Am primit cele mai noi aparate digitale

SORIN TOMA

Cine a adus României comunismul?

Textul acesta urma să fie difuzat de postul de televiziune TVR Internaţional.

Dar n-a mai fost.

De ce? Vom înţelege citindu-l cu atenţie.

De curând am fost solicitat de postul de televiziune TVR Internaţional din Bucureşti să particip, printr-o intervenţie telefonică, la o emisiune din cadrul dezbaterilor cu caracter istoric intitulat "Adevăruri subiective", condus de dl. Mircea Suciu. Dezbaterea avea să fie consacrată situaţiei şi rolului evreilor din România în perioada comunistă.

Am pregătit un text care, chiar după două scurtări "la sânge", nu s–a putut încadra în norma de cel mult două-trei minute (de care nu avusesem cunoştinţă). Mi s-a propus ca în cadrul emisiunii să fie citat doar un fragment. Discutând, am ajuns, de comun acord, la concluzia că, decât să fie anihilat sau denaturat fondul intervenţiei, e preferabil să renunţăm. Şi la aceasta am rămas.

Considerând că problema prezintă interes pentru publicul cititor, îi înfăţişez pe această cale textul proiectat, în redactarea mea iniţială.

În România promotorii antisemitismului răspândesc, nu fără succes, un mit rudimentar, primitiv: *"Evreii ne-au adus comunismul".*

Faptele istorice spun însă altceva.

Comunismul l-a adus războiul dezlănţuit de nazişti. Comunismul l-a adus Antonescu. L-a adus dictatura militară prohitleristă instaurată de el. L-a adus teribila aventură militară în care dictatorul a riscat soarta ţării, urmându-l pe Hitler cu dementă fidelitate până la Stalingradşi chiar după aceea.

Înfrângerile catastrofale ale Wehrmacht-ului pe frontul de est şi întârzierea deschiderii unui al doilea front în vest au avut ca urmare înaintarea armatei sovietice până la Berlin. La sfârşitul războiului, raportul de forţe în Europa, net favorabil Uniunii Sovietice, şi-a găsit expresia într-o hartă politică în care ţările est-europene – şi nu numai ele – cădeau în "sfera de influenţă" sovietică. Iată – în principal – ce şi cine a adus României trupele de ocupaţie sovietice – şi implicit regimul comunist; şi astfel, paradoxal, a adus şi evreilor comunismul.

Ştiu, în România Antonescu este un personaj controversat, pe care unii îl venerează sau chiar îl glorifică. Dar în cazul de faţă contează nu motivaţiile subiective sau obiective, ci faptele, rezultatele.

Unii nu ştiu, alţii doresc să uite că regimul prohitlerist antonescian a purtat război şi împotriva unei populaţii neînarmate, paşnice: populaţia evreiască.

În "Vest", adică în teritoriul supranumit "Vechiul regat", precum şi în Ardealul de sud, cea mai mare parte dintre evrei a supravieţuit. Deposedaţi de cele mai elementare drepturi omeneşti, umiliţi, cu viaţa permanent în cumpănă: deportări în Est, masacre. Dar au rămas în viaţă. Aici şi-au spus cuvântul factori diverşi, printre care evoluţia războiului (intrarea SUA în război, retragerea silită a Wehrmachtului de la Moscova etc.) – şi, desigur, înclinarea poporului român spre pragmatism şi moderaţie. Acesta este adevărul istoric.

Dar în regiunile cucerite din "Est" – mă refer la Basarabia şi "Transnistria" – politica de exterminare a evreilor a fost practicată fără oprelişti, pe cele mai diferite căi. Acest genocid, parte integrantă a Holocaustului, a fost un fapt real. El constituie de asemenea un adevăr istoric.

Este oare greu de înţeles de ce o mare parte dintre evrei au văzut în comunism un înger salvator, care promitea o eră nouă de egalitate şi frăţie între oameni şi neamuri?

Departe de a nutri sentimente de răzbunare şi ură, mii de evrei au răspuns cu încredere la chemarea de a se integra în munca de reconstrucţie şi dezvoltare a ţării. Mulţi dintre ei – dar nici pe departe majoritatea – au aderat la partidul comunist. Speranţa a regenerat acele sincere sentimente patriotice pe care le nutriseră mulţi evrei.

În 1909 (când încă nu dobândise cetăţenia română) tatăl meu, poetul A. Toma, scria:

"Am învăţat la două neamuri/ Crescute-n trânta vânturilor,/ La neamul Doinei fără moarte/ Şi la al Cântării Cântărilor".

Chiar dacă am admite un moment teza absurdă a instigatorilor antisemiţi, rămâne totuşi întrebarea:

Cine, în perioada 1958-1989, timp de peste trei decenii, a sprijinit şi menţinut la putere regimul comunist? Cine i-a asigurat stabilitatea? Evreii?

De ce am menţionat anul 1958? Pentru că în anii 1957-1958 partidul comunist a inaugurat – pe tăcute – o nouă politică în"problema naţională", adică faţă de minorităţi. Ea avea să pună capăt scurtei pauze de respiraţie care a permis evreilor să ducă o viaţă normală, liberă de discriminări şi fără teamă de ameninţarea antisemitismului. O pauză de 12-13 ani, cam jumătate din durata pauzei corespunzătoare din URSS.

În 1957-1958 au fost îndepărtaţi

din "funcţiile de răspundere" aproape toţi evreii. (În 1960 mi-a venit şi mie rândul. După trei ani de aşa-zisă "anchetă" sub ameninţarea arestării, am fost exclus din partid. Abia în 1970 am fost reabilitat, căci înscenarea se dezumflase). Nici cei cu posturi modeste n-au fost cruţaţi. "Preferaţi" (în sens negativ) cu prilejul reducerilor periodice de personal, se vedeau înlăturaţi din serviciu în valuri succesive. Porţile ţării ba se deschideau, ba se închideau pe timp îndelungat, solicitanţii vizei de emigrare rămânând ani de zile fără mijloace de trai: jocul de-a pisica şi şoarecele. Desigur, mii de evrei au emigrat din dorinţa sinceră de a trăi în Israel. Dar mulţi alţii au făcut acest pas exasperaţi de chinuitoarea nesiguranţă a zilei de mâine.

Înainte, militanţii sionişti fuseseră aruncaţi în închisori pentru că propovăduiau emigrarea. Acum autorităţile comuniste obţineau, prin metode proprii, acelaşi rezultat. Ba chiar reuşeau, cu timpul, să transforme întreaga acţiune într-o afacere bănească. căci Israelul trebuia să răscumpere fiecare individ, fiecare familie, cu dolari.

Ce splendid exemplu de rezolvare "leninistă", "internaţionalistă", a "problemei evreieşti"!

Încercând să concentrez, nu pot trece totuşi cu vederea unele aspecte "teoretice" ale "noii politici naţionale".

A fost lansată (nu-mi amintesc exact când) o formulă în aparenţă simplă, benignă, dar care ascundea în ea o adevărată doctrină a discriminării. Nu numai faţă de evrei.

S-a proclamat că România garantează tuturor cetăţenilor săi *"drepturi egale, fără deosebire de naţionalitate"* (sau, în altă formulare, *"indiferent de naţionalitate"*).

Cu alte cuvinte, pe planul drepturilor, statul nu voia să ştie de existenţa mai multor naţionalităţi, de diversitatea şi specificitatea naţionalităţilor cărora le aparţin cetăţenii: în afară de români – unguri, germani, evrei etc. (Sau, în versiunea ceauşistă: unguri, germani "şi de alte naţionalităţi").

Deci: *"fără deosebire"*. Să nu vă pese că aceste naţionalităţi au o istorie şi o cultură proprie, instituţii şi tradiţii specifice! Ignoraţi, prin urmare, drepturile care pot decurge din apartenenţa cetăţeanului la o anumită naţionalitate, ignoraţi aceste drepturi colective specifice uneia sau alteia dintre naţionalităţi. Cei ce le invocă trebuie combătuţi ca nişte naţionalişti înguşti.

Întâmpinând o firească rezistenţă din partea naţionalităţilor respective, această politică nu a putut fi aplicată "sută la sută", fără concesii. Dar s-a făcut "tot posibilul".

Pe de altă parte, a fost lansată, pe sub mână, următoarea directivă: în instituţiile de stat – economice, politice, culturale etc. etc. (şi ce nu era în acea vreme "instituţie de stat"?) *numărul minorităţilor să fie corelat cu procentul pe care minoritatea respectivă îl reprezintă în populaţia ţării*. Mai ales în ce priveşte funcţiile "de răspundere" sau de oarecare însemnătate socială. O directivă în flagrantă contradicţie chiar şi cu principiul "fără deosebire". Un adevărat "numerus clausus", demn urmaş al celui preconizat, cu decenii înainte, de aţâţătorii antisemiţi. Un "numerus clausus cu curbă descendentă", care lovea în mod deosebit pe oamenii capabili din rândul minorităţilor în curs de diminuare numerică.

Când un prieten mi-a vorbit despre această directivă mi-am zis că aşa ceva nu e cu putinţă, că e o neînţelegere, o prostie. Până în ziua când ginerele meu, un tânăr inginer, cercetător într-un institut de cercetări tehnice, a fost chemat la director, un om deosebit de cumsecade. – "Uite, dragul meu – i-a spus el tânărului – zilele acestea se vor face în institut avansări. Te aştepţi, desigur, să fii între cei promovaţi, şi o meriţi pe deplin. Eşti printre cei mai buni. Te-am chemat pentru ca să-ţi atenuez decepţia. Nu vei fi avansat nici acum şi, probabil, nici mai târziu. Îmi pare rău". Şi i-a explicat de ce. În lumina directivei cu pricina.

Atmosfera şi practicile "noii politici" nu puteau să nu încurajeze şovinismul şi antisemitismul.

Într-un timp relativ scurt, populaţia evreiască, în continuă împuţinare, a devenit o minoritate marginalizată. România avea să fie, în curând, o ţară practic fără evrei.

Nu numai fără evrei. În 1958 Nichita Hruşciov a acceptat argumentaţia lui Dej, care arăta că în 1956 poporul român nu se lăsase contaminat de exemplul revoluţiei maghiare, că aceasta dovedea stabilitatea regimului comunist. Ca urmare, trupele sovietice au fost retrase din România.

Şi atunci, încă o dată: *care au fost factorii care au asigurat stabilitatea regimului comunist nu numai după 1958, ci în întreaga perioadă de peste patru decenii cât a durat acest regim? Şi cine a umplut rândurile partidului comunist de a ajuns la un efectiv de peste patru milioane de membri? Evreii?*

Pornind de la un mit ridicol, ajungem astfel la probleme deosebit de serioase, care merită mai mult decât răspunsuri de circumstanţă, destinate propagandei politice. Ele se cer a fi studiate de către istorici, – în adâncime, fără prejudecăţi, în toată complexitatea lor.

●

C.N.N.

Ce Netrebnici

Neruşinaţi

DICȚIONAR NECONVENȚIONAL

AL SCRIITORILOR EVREI DE LIMBĂ ROMÂNĂ

AL. MIRODAN

G

Glonț

«Diana Turconi: – Ce fel de om era, totuși, Sașa Pană?

Geo Bogza: – Un om cam mic de suflet. Și cam ciudat – avea un glonț în cap, încercase să se sinucidă. Totuși el a făcut pentru revista "unu" mari sacrificii, s-a supus la nenumărate privațiuni.»

(Din volumul "Eu sunt ținta" – Geo Bogza în dialog cu Diana Turconi, București 1996)

Gold, Leon (Iehuda Ariel, Leibușor pentru amici; n. Galați, 1892 – m. Tel Aviv, 1966); animator de viață cultural-socială, publicist; face parte din speța celor care lucrează ca niște *fermenți,* cel mai adesea uitați de către posteritate, la înfăptuirea actelor de cultură. Ei descoperă (și lansează) talente, tipăresc reviste, deschid edituri și rezolvă probleme nerezolvabile.

În sângele lui Gold, fermentul acesta trăia încă din copilărie.

Prieten din clasele primare cu elevul Zeilicovici Rubin, viitorul pictor Reuven Rubin (și mai mare decât acesta cu câțiva ani), Leibușor a intuit de la prima vedere talentul amicului. La un moment dat, exasperat că nu reușește să-și publice nicăieri desenele, Rubin se tânguia: cum ajung, mă, să-mi tipărească ăștia și mie ceva? Cum ajungi? Nici o problemă, murmură Leibușor.

Leon Gold: Leibușor

El începuse să scrie în foile din Galați, ba chiar și din București, traduceri din Shalom Aleichem și articole despre Eretz Israel și – umblând cu o mapă cu desene de Rubin sub braț prin redacții, reuși să-l transforme pe necunoscutul său prieten în *debutant.*

Mai târziu, Rubin va mărturisi: "Desenam de pe când eram copil. Cei din casă nu dădeau nici o atenție desenelor mele… Leibuș, însă, da; el a manifestat dintru început interes pentru desenele mele, ceea ce a adăugat la legătura dintre noi, pe când eram încă foarte tineri; iar mai târziu, datorită relațiilor sale cu diferite publicații, o lucrare de a mea a apărut, reprodusă, într-un ziar, pentru întâia oară" (V. "Leon Gold – Yehuda Ariel", volum omagial, Tel Aviv 1975).

Fiu de negustor cu stare, Gold este trimis de părinți, după absolvirea liceului, la "Institutul de studii superioare comerciale și consulare" din Anvers, Belgia. Aici se împrietenește cu câțiva studenți evrei din Polonia și Anglia, din Ungaria, Rusia și Cehoslovacia. La o bere, după cursuri, băieții pun lumea la cale și se plâng că nu există în marele port nici un club, o uniune, un ceva, mă-nțelegi, unde să se discute despre (dar și să se acționeze) sionism. Un ceva? Nici o problemă. Leon Gold înființează la trei luni de la venirea în Belgia, "Asociația studenților sioniști" din Anvers (după o evocare de M. Rudich, apărută în volumul sus-citat, ar fi fost vorba de "Asociația studenților evrei").

În 1914-1915, mișcarea sionistă din România, la care Gold aderase încă din adolescență, intrase într-o fază de reflux. Nou înființata UEP (Uniunea Evreilor Pământeni), care își propusese să lupte pentru încetățenirea evreilor (Drepturile omului), făcând – implicit – jocul curentului asimilist, câștiga necontenit teren și în rândurile burgheziei (mai întâi) și în cele ale maselor. În plus, având bani (industriașii, marii comercianți și bancheri cotizau generos la activitatea Uniunii) pusese mâna și pe *mass-media* evreiască din epocă: ziarele "Egalitatea" (condus de M. Schwartzfeld) și "Curierul israelit" (al lui M. Schweig), care până atunci sprijiniseră din plin ideea sionistă, se aruncară cu arme și bagaje în slujba împământenirii (o cauză pe cât de justă, pe atât de fără legătură cu programul lui Herzl). Cele câteva știri privind mișcarea sionistă se înecau în coloanele nenumărate de gazetă închinate *emancipării,* care va să zică transformării evreului din România din cetăţean de categoria a doua (dacă nu chiar a treia) în persoană egală cu ceilalţi. În aceste condiţii, simţind că aşa-nu-se-mai-poate, Gold se duce la conducerea Federaţiei Sioniste. Federaţia e un fel de a vorbi, conducerea tot aşa. Preşedintele M. Schein trăia la Galaţi (unde era şi sediul Federaţiei), având lângă el un secretar, în persoana lui Leon Feuerstein. Localul se rezuma, cum îşi aminteşte Gold, "la o strâmtă încăpere sărăcăcioasă", la care nu se putea ajunge decât după urcarea unor scări întortochiate, ce duceau, prin lungi coridoare, la *sediul central* al "Organizaţiei Sioniste din România". Gâfâind, Gold bate la uşa lui Feuerstein, explicându-i că, în ciuda crizei prin care trece mişcarea, există mulţi sionişti în ţară care ar avea nevoie de o publicaţie şi că el este gata să tipărească aşa ceva. Bineînţeles, cu încuviinţarea Federaţiei.

Feuerstein îl ascultă cu atenţie pe vizitator, dând din când în când din cap bătrâneşte, cu aerul omului care-a văzut la viaţa lui multe avânturi tinereşti ce se izbiseră cu capul de duritatea realităţii. "Ce şanse poate să aibă astăzi o foaie sionistă, când UEP-ul posedă pâinea şi cuţitul în materie de presă?". Cu toate acestea, el s-a ferit să-l descurajeze pe Gold. Cine ştie? Poate că tocmai băiatul ăsta va reuşi acolo unde au fost învinşi atâţia... El i-a spus: "Dacă simţi în dumneata un foc sacru (textual: *a bren in hartzn* – idiş) şi eşti încredinţat că vei avea tăria şi puterea de a persista, poţi să te apuci de treabă şi, cu slabele mele puteri, eu voi fi alături de dumneata şi îţi voi da o mână de ajutor... Dacă te îndoieşti însă de această tărie şi de această putere, te-aş sfătui ca nici măcar să nu porneşti la lucru... Ar fi păcat de puterea ce o vei cheltui şi de munca ce o vei risipi, fiindcă s-ar putea întâmpla să te alegi numai cu dezamăgire".

Ai senzaţia că asculţi un bătrân scriitor din Israelul anului 2002 discutând cu un cetăţean care şi-a pus în cap să scoată o revistă literară în româneşte.

După această întâlnire (pe care Gold o povesteşte în «O jumătate de veac de la apariţia publicaţiei "Hatikva"», şi care a apărut în volumul omagial din 1975), Gold a murmurat: mulţumesc, adăugând pentru el însuşi: nu-i o problemă – şi s-a pus pe treabă. În iulie 1915 apărea la Galaţi "Hatikva", revistă bilunară, de inspiraţie sionistă. Succesul fu imediat, aşa cum se întâmplă ori de câte ori lumea aşteaptă, fie şi în subconştient, o tipăritură de care are *nevoie*. «Despre "Hatikva" – scria în amintirile sale, peste decenii, în 1970, Michael Landau (deputat în parlamentul român interbelic, apoi, după *alia*, funcţionar superior în Ministerul de Finanţe din Israel şi întemeietor al Loteriei de Stat) – se poate spune, fără exagerare, că – exceptând ziarul "Mântuirea", care a apărut după cel dintâi război mondial – încă nu se întâmplase ca o generaţie întreagă să fie influenţată în asemenea măsură de o publicaţie. Leon Gold ... era privit de generaţia sa cu stimă şi speranţa că el o va mântui cu adevărat din criza în care se zbătea.»

O generaţie întreagă însemna nu numai *activiştii* din Dorohoi şi Focşani, în căutare de-un steag, ci şi intelectualitatea momentului. Alături de rabinul I. Nacht, de A. L. Zissu sau Lazăr Şaraga, "veterani" ai mişcării, colaborează la "Hatikva" B. Fundoianu, F. Aderca, Enric Furtună, G. Spina, caricaturistul Ross, Ion Pribeagu ş.a., şi, bineînţeles, Rubin, care făcuse coperta numărului 1.

După primul război mondial, în 1919, A. L. Zissu se hotărăşte să spargă blocada instituită de ziarele UER şi să scoată o gazetă sionistă. E vorba de "Mântuirea". El avea nevoie însă de o mână dreaptă, de un fac-totum capabil să ia în spinare conducerea de zi cu zi a jurnalului. Alegerea lui s-a oprit asupra lui Gold, omul cu "Hatikva". "Leibuşor, am nevoie de tine. Vreau să scot un ziar". "Un ziar? Nici o problemă". Leibuşor devine prim-redactor la "Mântuirea" şi – mai ales – fără a strâmba intelectual din nas – administratorul tipăriturii.

Se plânge lumea – şi, în primul

Bursa personalităţilor din alia

În urcare

I. Atlas, dramaturg; monodrama sa într-un act "Răzbunarea", difuzată cu succes la Radio Bucureşti, a fost nominalizată pentru Premiul UNITER (Uniunea oamenilor de teatru din România) pentru cea mai bună piesă de teatru radiofonic a anului 2001.

Getta Berghoff, prozatoare: romanul ei "Ultima ninsoare" (ediţia a doua revăzută şi adăugită) se bucură de un remarcabil succes de public în Israel şi în România.

În scădere

Colette Avital, deputată din partea Partidului Muncii: faptul de a fi participat, împreună cu un grup de parlamentari din Meretz (I. Sarid, Haim Oron, Naomi Hazan, Zehava Galon ş.a.), la o demonstraţie unde s-a vorbit în mod favorabil despre Arafat şi OEP, a dezamăgit pe mulţi dintre simpatizanţii din alia ai frumoasei diplomate.

De la stânga la dreapta: L. Gold-Ariel, I. Burstein, Carol Singer, I. Leibu-Lavi, Abr. Feller, în timpul grevei foamei organizată în 1954, la Sinagoga Mare din Tel Aviv, în scopul de a obţine eliberarea deţinuţilor sionişti (Assirei Zion) din închisorile româneşti

rând, condeierii dornici să scrie despre istoria sionismului din România – că nu s-a îngrijit nimeni, pe tăcute, să alcătuiască nişte colecţii de ziare? Nici o problemă. Leibuş al nostru se ocupă şi de asta. În fiecare seară, el se retrage din furia şi zgomotul de pe uliţa evreiască, lăsându-şi amicii la ceainărie, şi taie cu foarfeca articolele din gazete despre sionism. El le rânduieşte în dosare şi, în plus, alcătuieşte colecţii din "Hatikva", "Răsăritul", "Drumuri nouă" (o revistă scoasă tot de el, în anii '20). Astăzi, toate acestea se află la "Arhiva sionistă" de la Ierusalim şi la "Beit Hatefusoth", de pe lângă Universitatea din Tel Aviv, unde funcţionează o secţie "Iehuda Ariel".

În 1948, după înfiinţarea Statului Israel, Reuven Rubin a fost numit ministru plenipotenţiar la Bucureşti. Înainte de a pleca, însă, el a cerut lui Moshe Sharett, ministrul de externe, să-l aibă drept consilier comercial (dar nu numai) pe Gold. Acesta era, în ochii noului diplomat, un bun specialist în materie de comerţ, un cunoscător al realităţilor româneşti şi, în plus, un om în care te puteai încrede orbeşte. La început, Rubin fu refuzat. Externele aveau în vedere pe altcineva. Şi în plus, soţia lui Gold, Ella, care ar fi trebuit să-şi însoţească bărbatul în misiune, se afla în America de Sud. Ea fusese trimisă acolo, pe mai multă vreme, pentru a se ocupa de mişcarea Wizo, organizaţia sionistă a femeilor. Leibuş, i-a spus Rubin amicului, renunţ la post, eu fără tine nu plec. Nu pleci? Nici o problemă. Gold era destul de bine cunoscut în cercurile conducătoare de la Ierusalim. El venise în Eretz, cu un vas de emigranţi, în 1941, şi dobândise o anume reputaţie printre *şefi:* Renunţând să-şi *aranjeze* cât de cât situaţia şi refuzând un post la care cartea sa de vizită de militant sionist din România îi dădea dreptul, s-a închis în casă, vreme de un an de zile, jurându-şi să înveţe ebraica la perfecţie. Punându-se pe capul celor de la Externe şi din conducerea lui Wizo, Gold (devenit Iehuda Ariel) i-a convins să o recheme pe soţia sa din America de Sud şi să trimită pe altcineva în locul ei. Câteva zile mai târziu, el pleca împreună cu Ella şi cu soţii Rubin la Bucureşti, unde a lucrat la Legaţia Israelului până în 1951.

(Continuare în numărul viitor)

Colette Avital, femeile şi diplomaţii

Nu o dată am reproşat deputatei Colette Avital, din Partidul Muncii, anumite gesturi şi atitudini politice.

Aceasta nu ne împiedică însă să preţuim, ca întotdeauna, frumuseţea, eleganţa şi inteligenţa parlamentarei din *alia*.

Luna trecută, de pildă, în timp ce participa la o recepţie cu prilejul Zilei Femeii, ea şi-a demonstrat încă o dată spiritul, explicând într-un cerc de diplomaţi (între care şi d-na dr. Valeria Mariana Stoica, ambasadoarea României) care este diferenţa între un diplomat şi o doamnă:

"Când un diplomat spune da, asta înseamnă poate. Când spune poate, asta înseamnă nu. Când spune nu, înseamnă că nu e diplomat. Când o doamnă spune nu, înseamnă poate. Când spune poate, înseamnă da. Când spune da, înseamnă că nu e doamnă".

IOSEF EUGEN CAMPUS

Fantasticul și realul

În recent apăruta ei carte, "Întinde mâna zilei care vine" (editura Libra, Bucureşti, 2001), Madeleine Davidsohn ne-a pregătit o surpriză. Descoperim în relativ banala poetă de ieri, o prozatoare talentată. Acest prim volum de proze convinge. Ne aflăm în faţa unei naratoare cu harul povestirii, când simplă, când uimitoare, dar întotdeauna captivantă. Locurile sunt variate. Israel, cu forfota oraşului mare la Tel Aviv, sau cu liniştea şi calmul unui mic orăşel. *"Of, cât o să-mi lipsească* – suspină Anita, eroina povestirii "Un cadou pentru Anita" – *forfota străzilor, aglomeraţia lor, vitrinele strălucitoare, magazinele unde găseşti întotdeauna, pe lângă ultima modă, şi tot felul de ocazii (...). Să trăieşti ritmul trepidant al oraşului mare, să te contopeşti cu el, asta înseamnă viaţă".* Iar mama fetei subliniază calităţile orăşelului unde locuieşte acum: *"E o adevărată plăcere să respiri aerul curat, să mergi pe stradă fără să alergi şi fără să te izbeşti de cel de alături".*

Variate sunt nu numai locurile, ci şi tipurile şi problemele. În nuvela lungă sau romanul scurt, care a dat şi titlul volumului, întâlnim o bătrână care, la un pahar de ceai cu adevărat rusesc, îi povesteşte vecinului viaţa ei grea după moartea soţului iubit. Şi cum acum, în pustietatea bătrâneţii, i se iveşte un nou drum, cu speranţe de viitor: întâlnirea cu nepotul din Rusia, nepot despre a cărui existenţă nu ştia. Emoţionantă este întâlnirea cu fetiţa care, în loc să se bucure că va petrece sfârşitul de săptămână la o familie gazdă prevenitoare, se simte umilită că i s-au pregătit jucării felurite şi, mai cu seamă, că i s-a pregătit o rochiţă nouă, de o curăţenie perfectă, nu ca aceea pe care o purta zilnic la cămin: observase, cu simţul ei acut de copil, că gazda îi privise rochiţa ponosită de la cămin, în timp ce un zâmbet dispreţuitor i se desena în colţul buzelor ("Rochiţa cu buline"). Întâlnim pe străinul palid, venit din Israel tocmai în Texas, cu speranţa nebună să-şi salveze copilul, descoperind amuleta făcătoare de minuni ("Amuleta"). Şi aşa mai departe, la nesfârşit.

Portretele personajelor sunt bine creionate. Povestitorul remarcă părul bătrânei sale vecine: *"Era o cunună atât de albă pe capul ei, încât părea că e vopsit în alb. Prins în ace de păr şi lins la tâmple, doar o agrafă mare de baga susţine cocul greu...".* Anita, *"cu dimensiuni de manechin, cu picioare suple şi sâni bine conturaţi" (...). Îmbrăcămintea, ultima modă, deşi cam extravagantă pentru acel loc, nu trecea neobservată. Părul negru ca smoala şi ochii verzi, scânteietori".* Şi opusul Anitei, rivala ei, modesta şi aparent lipsita de atracţie Miri: *"O voce subţire, ca de şoricel. Purta părul strâns în două codiţe terminate cu agrafe ca ale copiilor, (...) ochi albaştri, limpezi".*

Se cuvine subliniată măiestria compoziţională. Tehnica folosită de autoare se caracterizează prin contrastul acut dintre desfăşurarea lentă, sfătoasă, a povestirii, cu multe amănunte realiste şi finalul neaşteptat-aşteptat (pentru că pregătit prin aluzii abia observabile), surprinzător, cu nuanţă ironică şi tragică. Astfel, în "Sirena", ni se povesteşte la început frumos, calm, cum îşi petrece ziua, la pescuit, soţul Ritei (după atâţia ani, e încă îndrăgostit de ea: *"bluza albastră, cu decolteu, în care el îşi pierde privirea şi calmul"): "Uneori, câte o pasăre săgeta prinre sălciile plecate, speriind liniştea şi ridicând nori de musculiţe spre cer. Dar acum, totul parcă încremenise".* Şi, deodată, parcă o poartă se deschide şi intrăm în alt tărâm: al fantasticului. I se pare că vede o sirenă, cu trupul gol, strălucitor, în soarele căruia i se oferă cu voluptate. Sirena se apropie de el şi, cuprinşi de acelaşi elan furtunos, se întrepătrund. Dar, cu această scenă culminantă, surprinzătoare, lucrurile nu se termină. De fapt, abia urmează finalul surpriză de care vorbeam mai sus. În câteva linii aflăm două fapte uluitoare: sirena cu care se culcase era sora vitregă a Ritei. Şi, tragic, femeia orbitoare era bolnavă de SIDA şi, poate, l-a infectat şi pe el.

Cu o construcţie strâns închegată, rotundă, schiţa "Trenul bunicii" pare la început compusă, puţin artificial, pe utilizarea facilă a unei metafore: trenul. Viaţa bunicii s-a scurs asemenea unui tren în mers: *"Ca un tren în viteză, cu o mulţime de pasageri, care s-au urcat şi au coborât în diverse staţii".* S-a legat mai strâns numai de nepoată, pe care a crescut-o. Aceasta i-a promis, încă de când avea cinci ani: *"Când am să fiu mare, am să descopăr leacul bătrâneţii, dar până atunci promite-mi să aştepţi".* Finalul înalţă nivelul schiţei. E nu numai, ca de obicei, surprinzător, ci şi adânc emoţionant, împletind fantasticul cu realul. Au trecut mulţi ani, fata a devenit mare, a studiat medicina şi a murit într-un accident de circulaţie. Într-o noapte, bătrâna o vede în vis. Îi spune: *"În sertarul meu ai să găseşti medicamentul promis".* Şi, minune! Cu cheia care i-a fost înmânată în vis, deschide sertarul din camera fetei şi găseşte, realmente, o cutioară cu pastile. Bunica, deşi la început neîncrezătoare, începe să ia zilnic câte o pastilă. Şi, zilnic, întinereşte tot mai mult. Şi, din nou, abia acum vine adevăratul final, surprinzător şi tragic. Doctorul diagnostichează Alzheimer. Asta era "întinerirea".

Ceea ce vreau să subliniez este că avem de a face nu numai cu o caracteristică a tehnicii narative, ci cu o caracteristică profundă, de concepţie.

Ca şi romanticii germani, ca şi Mircea Eliade în proza sa, prozatoarea noastră împleteşte în mod firesc realul cu fantasticul. Căci aceste două domenii nu sunt poli opuşi, nu sunt incompatibile, nu se exclud. Dimpotrivă, se întrepătrund. Fantasticul este integrat realului. Din când în când, se deschide o poartă minunată şi miraculosul ne învăluie cu căldura lui mirifică. Fantasticul şi realul sunt, aş spune, două expresii ale aceleiaşi esenţe.

Ca şi eroii ei, autoarea crede că insolitul face parte integrantă din realitate: *"Se întâmplă uneori în viaţă lucruri atât de neprevăzute, atât de inexplicabile, încât ajungi să crezi că doar bunul Dumnezeu le poate aranja pentru noi, bieţii muritori"*. Şi, mai răspicat încă: *"Ştiam că extraordinarul poate aparţine cotidianului"*.

Această concepţie o duce şi la reutilizarea vechiului motiv straniu al dublului. Plecat de acasă după o ceartă conjugală, povestitorul se trezeşte brusc într-o regiune necunoscută. Se apropie de fereastra unei case şi, în încăperea respectivă, se vede pe el însuşi, aşezat la masă, sorbind supa aburindă servită de soţia sa, care-l anunţă că e însărcinată. Uluit, se urcă din nou în maşină şi, în cele din urmă, ajunge înapoi acasă. Priveşte şi aici pe fereastră. O vede pe soţia sa apropiindu-se de pat. Şi, în pat, *"un bătrân cu mâinile atârnate de-a lungul plapumei şi faţa galbenă ca ceara"*. Era el însuşi, în preajma morţii. Timpul cât lipsise de acasă se lungise. Ceasul lui se oprise, notează autoarea aluziv ("Durata unei clipe").

Aceeaşi temă apare şi în "Celălalt". Se adaugă însă şi motivul antagonismului ascuns în identitatea unică a eului. Autoarea se află la masa de scris. Afară plouă torenţial. Prin tavanul umezit, câteva picături cad pe foile manuscrisului. Pe foaia udă începe să se vadă tot mai clar o imagine care reproduce camera de lucru. Cu o singură diferenţă. Apare, în desen, şi o uşă, în locul peretelui neted din realitate. Autoarea dă la o parte tapetul, descoperă uşa şi pătrunde în camera de alături, dublu al camerei ei de lucru. La masa de scris este aşezat Celălalt. Îi spune: *"În fiecare om se găseşte o parte spirituală, divină am putea spune, şi o a doua, negativă, diabolică, ca doi poli încercând să păstreze un echilibru destul de precar"*. Din păcate, autoarea nu izbuteşte să ştie care dintre cele două elemente antagonice din eul ei îi stă în faţă.

Uneori, schiţa rămâne la un nivel inferior. Simplă utilizare a unui simbol. Paiaţele din casa misterioasă declară direct: *"Bucuria (...) Tristeţea (...)Râsul, Plânsul, Dragostea, noi suntem"*. În "Printre stele", Timpul îl conduce pe povestitor în căutarea propriei stele. Mersul lor e simbol al timpului care trece. Spre moartea inevitabilă. Când ajunge la steaua lui, steaua cade. Tot astfel, simplistă e şi utilizarea şiragului de mărgele de toate nuanţele, simbolizând zilele mai bune sau mai rele ale celui în cauză.

Acesta mi se pare a fi pericolul pe care trebuie să-l evite autoarea: facilitatea.

Aşa cum îi spunea şi Bitty Caragiale, *exigenţa* se cuvine să ocupe primul plan. Au rămas în volum schiţe superficiale, anecdotice ("Banchetul", "Inimi de porţelan", "Profesorul" etc.). O anumită înclinare spre banalitate în conţinut duce şi la folosirea stilistică a unor clişee răsuflate: ochi limpezi *"de parcă erau un cer fără nori"*, *"era un as în problemă"*, *"ochi albaştri, două stele adevărate"* etc. Au rămas şi câţiva termeni nepotriviţi: *"lingura scârţâia pe marginea farfuriei"*, *"zâmbetele lucrate voluntar la spital"*.

Aplicarea consecventă a principiului exigenţei este o chestiune de voinţă. Suntem convinşi că autoarea va merge cu hotărâre pe acest drum.

Nouă nu ne rămâne decât să ne exprimăm bucuria de a fi descoperit în Madeleine Davidsohn o prozatoare adevărată, capabilă să sugereze adâncurile tragice ale existenţei. Şi bucuriile ei. Posibile, cine ştie?

Clinica
de medicină
alternativă
„Anita - Rehovot"
condusă de un
doctor în medicină

HOMEOPATIE
ACUPUNCTURĂ
PLANTE MEDICINALE

●

Tratăm cu succes:
• Dureri de orice origine •
• Paralizii (inclusiv faciale) •
• Astmă • Alergii • Nervozitate •
Insomnii • Impotenţă • Prostată
• Diabet • Colesterol •
• Hipertensiune •

●

De asemenea:
• Scădere în greutate
• Întreruperea fumatului

☎ 08/941-4254
08/945-6135

Hag Pesah
Sameah!

ELENA-ESTHER TACCIU

Alexandru Lungu, avangarda şi "duhul poeziei"

„Pictopoeme", volum miniatural, elegant, cu mult "touch" modern, apare la ed. Argo, Bonn, Germania, 2001. Cele două coperţi ne lasă să descoperim simbioza a doi poeţi români, în acelaşi timp desenatori, Alexandru Lungu, nume bine şi de mult cunoscut pe meridianele liricii româneşti, oriunde ar fi ea tipărită, şi Sorin Anca, mai tânăr cu decenii, aflat la vârsta debuturilor literare şi totodată îngrijitorul acestei iniţiative grafice. Fiecare însă face ilustraţia poemelor celuilalt, şi, fără nici o exagerare, cu mult talent.

Ideea şi soluţia provin din năstruşniciile Avangardei româneşti, pe care le cunoaşte bine A. L., debutantul din 1946, cu "Ora 25" (virtuală, apocaliptică), conţinând poeme marcate de surrealismul încă dominant înaintea instalării proletcultului. Poeţii, mai mult sau mai puţin tineri pe atunci, masaţi în tabăra modernistă, apărată întâi de Gherasim Luca, Sesto Pals (care abia acum, locuind în Israel, şi-a adunat frumoasele poeme în volumul "Omul ciudat", scos la Bucureşti în 1998), Gellu Naum, Ion Caraion, Nina Cassian, Geo Dumitrescu şi atâţia alţii. Pictura şi grafica celebrau împreună libertatea estetică impusă de "Manifestele" lui André Breton şi de poezia lui Apollinaire înainte încă, prin lumea visului, colaje îndrăzneţe sub tutela unui Salvador Dali, Picasso, surrealismul, cubismul, futurismul, vărsându-şi în aceeaşi răsturnare sfidarea ordinii şi a gustului burghez, dominat de grafica dulceagă a romantismului. Noul volum bicefal îşi află soluţia, cum scrie în pagina dintre cele două secţiuni Alexandru Lungu, *"din zarişte a neuitată a avangardei româneşti, reamintind şi reînnoind ideea de Pictopoeme, lansată de Victor Brauner şi Ilarie Voronca între cele două războaie, după vreo 70 de ani"*, punctând deci originile, anii 1930. Cum de atunci atât poezia lumii, cât şi cea românească s-au îmbogăţit şi esenţializat, ne convinge însăşi antologia operei lirice a lui Alexandru Lungu ("Ninsoarea neagră", recenzată de mine anul trecut, în "Minimum"). În cele din urmă, momentul Avangardei a fost integrat *"în semnul, duhul şi litera poeziei"*, am zice modernă la modul grav şi paradoxal clasic. În această lumină, a moştenirii reînnoite prin dialectica evoluţiei, vom prezenta succint poezia celor doi din aceste Pictopoeme care trebuie manevrate ca o carte tipărită în româneşte şi ebraică – într-un cotor, o secţiune, iar după coperta ultimă, inversată, cealaltă.

Alexandru Lungu şi-a continuat drumul esenţializării pe care a practicat-o, după două decenii de tăcere deliberată din ţara sa (1946-1968), în ciclurile scrise în exil, în Germania. Infuziile de epic, formula orală, retorica dictată de afect dispar, protestul în faţa istoriei ostile coboară, odată cu surrealismul curent din epoca debutului. Cele 33 de poeme (număr dantesc respectat de ambii autori) conţin fiecare nu mai mult de cinci versuri. La A. L. ele sunt aforistice, grave, metafora gratuită se refuză. Obsesia esenţială va fi metafizica de urmat în crepusculul vieţii, când totul a fost şi este investit în operă. Acum care e cântarul – negarea totală a acestui mecanism sadic al destinului creator, sau acceptarea stoică a preţului şi a recoltei? Şi iată, greu încercatul debutant avangardist de pe vremuri, ocultat şi respins profesional, găseşte în el tăria de a respinge *"un pact definitiv cu disperarea"*. Poemul în cauză, un Credo al umanistului eroic, citează chiar şi numele marelui nihilist, Emil Cioran, şi face aluzie la Culmile disperării, în versul de mai jos. *"Ţi-e foame de tine/ de clipa care iese din timp/ şi ai vrea să fii precum Cioran furibund/ însă nu ai curajul să închei/ un pact definitiv cu disperarea"*. Dimpotrivă, simbolul luminii şi văzul hărăzit poetului sunt emanaţii fundamentale ale destinului, în sensul Facerii biblice. Lumina va fi

Infuzie de cultură
în pastile homeopatice

STELE REGALE

Cartea recent publicată
de
ELENA-ESTHER TACCIU
în Editura DU Style
Bucureşti

Vă prezintă peste o sută de portrete ale personalităţilor de talie universală, ca Van Gogh, Marcel Proust, Mihai Eminescu, Rudolf Nureev.

Pornind de la Zodia sa de naştere, fiecare din aceşti eroi îşi dezvăluie şi drama sentimentală.

«Un fermecător volum de portrete astrologice ... profunde şi convingătoare... "Stele regale" e o fabuloasă carte a destinului uman.»

(Ion Cristofor,
"Cetatea culturală", Cluj)

Cartea poate fi procurată
trimiţând contravaloarea
a 50 de şekeli la adresa:

ELENA-ESTHER TACCIU
P.O.B. – 2104
58490, KIRIAT SHARET
HOLON Telefon: 03-5590829

interioară, dar provine din *"ochii îngemănaţi ai zorilor"*. Aneantizarea finală nu va întuneca extazul: *"şi totuşi toate se înalţă în sus/ chiar dacă poartă numele căderii"*.

Nu întâmplător fanteziile grafice ale confratelui Sorin Anca împodobesc fiecare poem al lui A. L. cu tema păsării. Esenţa ascensiunii, zborul, obsedează poetul, care priveşte plânsul păsării, consolat de faptul că o va revedea *"la capătul zborului"*. Zborul său înaripat în bătaia clopotelor funebre îi relevă compensator *"privirea de dincolo"*, iar ultima privire a sa va păstra imaginea esenţei, *"adevăratul sine al lucrurilor"*. Moartea, *"pâinea cea de toate zilele"* a gândului, lasă loc pentru *"necurmata ispitire"* a şarpelui, viaţa teluric-fizică. Ea este *"risipa de-a fi"* pulsând în *"inimă"*, *"organ plutitor"*, suferind de durere deseori factice, *"un moft al clipei"*. Ştiind să se înalţe prin văz şi zbor înaripat, poetul găseşte cumpăna dintre cele două porţi prin răsplata esenţelor, metafizica sublimă a artei. Dar şi ea implică sclavia. "Identitatea", Eul tangibil, este *"blestem al zeilor"*, căci poetul are faţă şi trup, iar produsul spiritual naşte *"scrierea laţ"*, care-l sufocă agonic. Atunci el se declară *"mai mult literă decât făptură"*. Şi totuşi îl echilibrează iar şi iar, zborul, *"mângâierea acestui poem"*, văzul, tema metafizică încă a Renaşterii. El transcende *"realitatea scorburoasă"*, haosul ei ostil. După călătoria sa terestră, poetul va reintra în adâncul oglinzii, paralelă retinei sale. Un frumos poem testamentar concentrează în mod înalt-clasic "duhul poeziei" pe care A. L. a căutat-o şi a găsit-o. *"Mă voi întoarce-n oglinzi/ lăsând aici doar întrupări/ care ar fi putut fi posibile/ dacă s-ar fi oprit/ o clipă măcar jocul de lumini şi umbre"*.

❖

Sorin Anca nu abordează metafizica polarităţilor lui Alexandru Lungu. Universul său, între post-simbolism şi poezia ermetică, figurează simboluri dominate de tema celor doi, a trecerii. Nu a Poetului în faţa hotarului, configurându-şi testamentul creaţiei, ci a alterării vegetale evocate într-un lexic arhaizant de foarte bun gust, în desfrunzire, putrezire şi descindere. Iată câteva mostre de "întomnări": *"o brumă grea şi o uşure rouă"*, *"o frunză jumătate ruginie/ în piept/ foşnindu-şi duca"*. Mitologiile şi visul, ca şi subconştientul, ambele în expresie arhaic-folclorică românească – descântecul – ne indică o posibilă filiaţie avangardistă de tip André Breton, dar şi de nuanţă surrealistă. Bântuită de duhuri infernale, ca şi la Ion Barbu, spaţiile sunt profane, fantaste, întrucât *"la hotarul nestatornic/ dintre bine şi rău/ demoni vântură ispita/ în bătaia lunii negre/ după care Lilith se ascunde"*. Lilith, predecesoare demonică a Evei, primă soţie a lui Adam în Talmud, primejduieşte viaţa noilor născuţi, iar astrologia vede în ea Luna Neagră, descendentă, ce dă ore nefaste. Pe tâmplele poetului coboară atunci *"aripa bufniţei"*. El invocă semne criptice, precum *"crinul eretic"*, *"mătrăguna"* sau *"îngerul Raziel, pretutindeni umblătorul"*, sunând a D. Cantemir. Cadavrele plutesc în apele moarte, ca la Poe: *"din ape se ridică înecaţii"*. Frumoasa limbă şi claviatura lexicală sigură îşi aşteaptă desigur la Sorin Anca marile obsesii.

Citim în ziarul "Libertatea", din Bucureşti, următoarele:

«Cea mai brutală emisiune din lume este difuzată de reţeaua americană de televiziune Fox. Regulile sunt simple: Concurenţii sunt legaţi de un scaun din oţel, chinuiţi cu electroşocuri, jeturi de apă, aer fierbinte, trebuind în acelaşi timp să răspundă la o serie de întrebări de cultură generală. Episodul pilot a stârnit numeroase proteste în rândul spectatorilor americani, după ce unul din participanţi a leşinat în timpul emisiunii.

După ce concurentul este legat de scaunul din oţel instalat în mijlocul unei camere special amenajate, încep chinurile. Dacă nu răspunde corect sau destul de repede la întrebările puse de moderator, participantul este nevoit să suporte "bombardamente" cu apă, jeturi puternice de aer, electroşocuri, temperaturi de până la 50 de grade sau, din contră, un ger de minus 15 grade. În tot acest timp, scaunul de care este ţintuit candidatul se roteşte asemeni celor din centrele de pregătire pentru astronauţi. Un dispozitiv situat dedesubt zgâlţâie în continuu scaunul. Chiar dacă reuşeşte să îndure aceste chinuri, concurentul trebuie să fie în stare să şi răspundă corect la zece întrebări consecutive pentru a intra în posesia premiului de 100.000 de dolari.

Ca să nu fie pusă în pericol viaţa participanţilor, câţiva medici monitorizează în permanenţă tensiunea şi pulsul acestora şi pot decide în orice moment întreruperea "torturilor". În ciuda acestor măsuri, o persoană a leşinat în timpul emisiunii pilot, nemaifiind în stare să suporte chinurile la care a fost supusă.

«Este scandalos. Nu ştiu ce au gândit producătorii când au realizat această emisiune»; «Poate că este ceva interesant pentru sadomasochişti, însă oamenii normali nu au cum să aprecieze chinurile la care sunt supuşi participanţii.»

Asta este şi părerea noastră. Cu toate că – sincer vorbind – ne–ar interesa să-i vedem la o emisiune gen "Popolitica" pe "arhitecţii" acordului de la Oslo legaţi de scaune ca la Fox şi puşi să răspundă (repede şi corect) la întrebările noastre.

PRIMIM LA REDACȚIE

● CĂRȚI ● REVISTE ● ȘI ● SCÂNTEIERI ● DE ● GENIU ●

- **Șafran și rădăcinile**
- **Fischof în ebraică**
- **Cineastul scrie versuri**
- **Vedere din Bat-Yam**
- **Ultimele zile ale lui Mugur**
- **Necunoscuta cu umor**
- **Noua recoltă de "Morel"**

Revista "L'Arche", Paris, publică sub semnătura lui Maurice-Ruben Hayoun o recenzie la recenta carte a marelui rabin Alexandru Șafran, "Israel și rădăcinile sale",

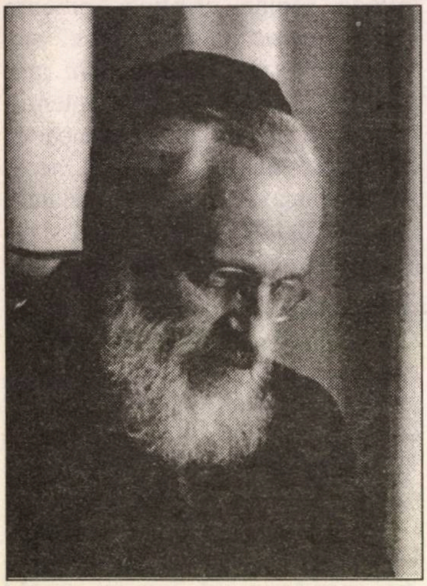

apărută la editura Albin Michel (Paris). Extrase:

«Noua carte – o culegere de studii profunde despre spiritualitatea Israelului –, datorată marelui rabin Alexandru Șafran, a cunoscut încă din 1978 onorurile tiparului, dar astăzi apare sub un titlu nou: "Israel și rădăcinile sale". Este o meditație plină de emoție, sensibilitate și de fidelitate față de tradiția noastră ancestrală. Această lucrare aduce multe lucruri chiar și erudiților, pentru că autorul realizează, cu seninătatea sa inimitabilă, o reconstruire a unității aparent pierdute a Israelului.

Unul din meritele autorului este de a arăta că atât curentul filozofic sau raționalist, cât și curentul cabalist reprezintă, de fapt, două întruchipări ale gândirii evreiești una și unică. Autorul începe prin a sublinia opoziția dintre concepția biblică și concepția cabalistică a ***rădăcinii*** *ca atare: una, îngropată în pământ, servește ca bază arborelui, care-și trage seva dintr-însa, în vreme ce cealaltă, trăind în universul sefirotic (sefirot = cele zece emanații sau forțe superioare care, potrivit cabalei, stabilesc legătura dintre Divinitate și om,* ***n. red. "Minimum"****), se află în vârf, trăgându-și seva din* ***sefiroturile*** *inferioare. În acest context precis, rădăcina nu este numai la originea a toate câte există, ea reprezintă de asemeni și încununarea lor: cunoașteți o mai bună ilustrare a metaforei numită "arborele sefirotic"?*

Dacă există o categorie fundamentală a iudaismului rabinic, aceasta este ***galutul,*** *exilul. Alexandru Șafran parafrazează cu talent pe Maharalul din Praga, care vorbea de o "fântână a exilului", un izvor în care Israelul s-a purificat de reziduurile sale, și-a răscumpărat păcatele și s-a pregătit mai bine pentru misiunea ce i-a fost dată, de a fi poporul-mesia pentru întregul univers.*

Începutul istoriei acestui popor a fost marcat de un prim galut, cel din Egipt; salvarea din acest galut a reprezentat cel dintâi act de însemnătate națională. Autorul subliniază că acest exil inițial a fost rădăcina tuturor exilurilor. Plecarea, în împrejurări violente, de pe pământul Egiptului va ajuta Israelul să-și înțeleagă misiunea dar și să pună Israelul în situația de a învăța toate națiunile din univers despre Dumnezeu și despre principiile acestuia.

Autorul stabilește o corelație asemănătoare cu aceea preconizată de Hermann Cohen între Dumnezeu și om: e vorba de ***galutul*** *care aspiră la* ***gheula*** *(salvare) și de la* ***gheula*** *care presupune un* ***galut.*** *Dar, de ce anume planurile divine au prevăzut dispersarea lui Israel? Este o problemă ce ține probabil de insondabila voință divină. Fapt este că la capătul acestei aventuri dureroase Israelul va izbuti (poate) să înalțe natura și istoria la rangul Torei mistice, în scopul de a restabili unitatea totală, tikkunul cabaliștilor.*

Ierusalimul este locul potrivit pentru acest gen de elevație, locul ales de Dumnezeu pentru a se întâlni cu omul; aici Dumnezeu dorește să facă din om asociatul său. Centralitatea Ierusalimului te duce cu gândul la o idee scumpă a lui Iehuda Halevy: spiritualitatea iudaică vrea să vadă în cetatea regelui David un univers în miniatură, quintesența universului din toate punctele de vedere…»

Andrei Fischof

Aproape

Versuri; în ebraică; ed. Hakibutz Hameuhad, Israel, 2002

Andrei Fischof, din Haifa, este unul din acele condeie, puține la număr, care după ce și-au făcut un nume în limba română, își fac și un renume în ebraică. Citind poemele din volumul de față (despre care am vorbit la vremea apariției lor în românește), cititorul israelian – care nu a învățat altceva decât "ce face? face bine?" – are prilejul să cunoască mai îndeaproape un poet de clasă, notabil pentru sensibilitatea sa de seismograf al stărilor de spirit (necontenit dramatice) din Israelul clipei, pentru ţipetele sale fine la vederea epocii, pentru metaforele sale surprinzătoare.

Deşi, cum spuneam, volumul este în ebraică, vom reda (aşa cum a procedat şi Uly Vălureanu, în buletinul său "Bună dimineaţa, Israel!"), un poem în româneşte. Îi zice "Ninsorile din ianuarie" şi se numără printre versurile *liniştite* ale scriitorului; nu de alta, dar în aceste zile avem nevoie şi de niţică linişte:

În faţa Zidului copiii fac un om de zăpadă,
un om alb: topire ştiută dinainte.

Cămile uimite înfloresc
la porţile Neghevului.

Pe fruntea munţilor Canaanului – coroana
din perlele reci ale sudorii.

Crestele Carmelului, cărunte –
vis al oglinzilor din timp.

Totul, ca o copilărie împrumutată
dintr-o fotografie uitată pe-un fund de valiză.

(M. Rafael)

Zoltan Terner

Piatra înflorită

şi

Paradisuri scufundate

Ed. Cartea Românească,
Bucureşti 2002

Zoltan Terner este un cineast de marcă, bine cunoscut de multă vreme şi la noi şi în România, unde a făcut peste 140 de filme de scurt metraj cu subiecte ştiinţifice, culturale şi de interes iudaic, care i-au adus o multitudine de premii româneşti, israeliene şi internaţionale. Un important creator deci, dar în alte domenii decât cel al liricii.

Apariţia, în anul care a trecut, la o diferenţă de câteva luni, a celor două volume de versuri ale sale a reprezentat pentru mine o surpriză şi o sursă de mare încântare estetică. Indiferent de temele abordate, când de o "tristeţe bună", cum le caracteriza un comentator avizat, când ardent-tragice, când vitaliste, nostalgice sau apocaliptice, ele frapează întotdeauna cititorul prin vigoare şi profunzime a simţirii, plasticitate a expresiei şi varietate a universului poetic.

Poetul pare să abordeze acest univers de la înălţime, ca şi cum ar sta cocoţat pe culmea unui deal, privind de acolo în timp şi în spaţiu, spre vâltorile, prea plinul sau vidul care îl împresoară. Limbajul său luxuriant nu este, în realitate, decât revărsarea unei plenitudini sufleteşti şi ideatice ieşite din comun, sau, în cuvintele altui comentator, "o erupţie a unui interior incandescent". *«Eu simt cum sub fiecare vers pâlpâie un infinit număr de trimiteri, de "taine", iar prin asta poezia lui devine grea. Din lăuntruri care se dilată, stă parcă să plesnească, ieşind din formă»,* scrie pictorul Liviu Lăzărescu în prefaţa volumului "Paradisuri scufundate". Da, aşa simt şi eu, şi din acest motiv mi se pare aproape imposibil de decodat toate "tainele", toate meditaţiile şi notaţiile fulgurante care au lăsat "gravidă" această poezie.

O poezie, precum o spune titlul de mai sus, a "paradisurilor scufundate" – în primul rând acela al copilăriei, cu a ei "joacă flămândă", veghează de figurile tatălui şi mamei: *"Acum ştiu de ce n-ai timp de mine/ mamă/ şi nu mă mai bagi în seamă/ în tăcerile în care te strecori:/ eşti prea ocupată să mori"* ("Mioritică"); dar şi a îndoielilor despre sine: *"Te sfârşeşti în coadă de peşte/ ai rămas o albie secată/ pânză de corabie sfârtecată"* ("Cobea"), a disperărilor şi spaimelor existenţiale care descompun şi degradează orizontul cu imaginile lor cutremurătoare de sfârşit de lume ("Viscol", "Pentru că" şi în special "Delir campestru" din seria "Apocalipselor", evocatoare pentru mine, prin forţa lor de sugestie, a imprecaţiilor argheziene: *"Frunzişul e cuprins/ de un tremur/ o adiere de spaimă/ un murmur/ străin, impus/ Toate sevele/ sunt bolnave/ şi picură peste bălării/ concentraţii letale./ Grădina muncită de convulsii/ sub ploaia care cade lentă/ galbenă şi purulentă, / are ochi rotunzi şi verzi/ de pisică dementă"*. A senzaţiei de detaşare şi înstrăinare de propria viaţă ("Umbra străină"), a unui sentiment acut al gratuităţii, efemerităţii şi zădărniciei existenţei, descinzând din Ecleziastul ("Oarba trecere", "Îmi place", "E o vreme", "Jocul"), dar în acelaşi timp de solidaritate şi fraternitate cu tot ce împânzeşte pământul – fiinţe şi obiecte deopotrivă –, de cufundare în *"ugerele coapte"* ale naturii, de participare la strădaniile, mişcarea şi suferinţa universală. Poetul suferă *"aripa bolnavă a păsării/ care se chinuie să zboare, / agonia grea a fluturelui care moare"*. El se vede *"frunză dormind sub ninsoare"* şi *"pasăre oarbă, rătăcită printre păsări cântătoare"*, se întrezăreşte *"într-o ghicitoare bolborosită aproape întâmplător"*, este, prin capacitatea sa de substituţie, *"cosaşul şi coasa care mă coseşte"*, *"grădina şi grădinarul"*, *"copacul şi securea"*. În acelaşi timp, posesor al unui spirit iscoditor, el înţelege aspiraţia de a fi ceea ce nu eşti, aşa cum *"lumina tânjeşte obosită după întuneric"* şi *"viaţa e însetată de moarte"*, *"vierme visându-se fluture, femelă visându-se mascul, gata să se scuture"*, *"Adam visându-se un şir nesfârşit de Eve"* ("Anamorfoze").

Veşnica lui nelinişte şi sete de cunoaştere îl mână mereu către alte lumi, chiar către tentaţia ubicuităţii *("m-aş vrea plecând, plecând mereu/ locuind şi murind pe rând/ în fel de fel de vieţi")* şi spre jocul contrariilor de a căror întâlnire şi atracţie este conştient cu acuitate: *"au cuibărit/ în mine/ şi paradisul etern/ şi zilnicul/ confortabilul infern. (...) Un ochi mi-e orb/ şi celălalt nătâng... Şi nu sunt lăsat/ să urlu/ şi nu sunt lăsat/ să plâng...* ("Au cuibărit" şi "Poate nu e..."); iar dorinţa de a fora înspre esenţe îl face capabil să descopere ce se află în spatele aparenţelor: *"Descoperi treptat/ că cercul e în realitate pătrat/ că rombul e piramidă/ că linia dreaptă e o linie frântă"* ("Geometrii").

Cum se produce ieşirea din toate aceste sfâşieri, confuzii şi aspiraţii contradictorii? Prin *"iertare sumbră"* şi neuitarea celor dispăruţi. Prin sentimentul de comuniune cu toate vieţuitoarele pământului care se cer ocrotite şi ajutate ("Vino la mine"). Prin iubire – iubirea pentru lucrurile simple ale vieţii – *"piatra, buruiana, tăcerile, pădurile scufundate, bătrânele case"* –, pentru fiinţele rămase din *"anotimpurile arse în incendiile cărnii"*, şi, desigur, pentru Dumnezeu, *"albatros nevăzut în jurul catargului meu"*. Dar mai presus de toate, prin consolarea, puterea vindecătoare şi bucuria pe care ne-o oferă cuvintele potrivite care aduc balsam sufletului, ca *"nişte vişine coapte"*, cuvinte adunate de pretutindeni, curăţate cu grijă de toate impurităţile, renovate şi cizelate, cu care poetul îşi clădeşte versurile şi care fac lumea *"bună de locuit"*.

(Gina Sebastian Alcalay)

Victor Rusu

Vedere din Bat-Yam

Editura Clusium, Cluj 2001

După "Iţic şi lumea lui" şi "Jurnal Israelian", cunoscutul şi talentatul gazetar Victor Rusu a scos o nouă carte intitulată "Vedere din Bat-Yam" – oraşul în care locuieşte.

Cartea pe care o prezentăm este împărţită în patru capitole. Primul, "Istorii vechi", conţine elemente autobiografice din perioada când a lucrat în presa din România, cum ar fi participarea sa ca reporter la procesul mareşalului Antonescu, ca şi la aşa-numitul proces al "sabotorilor" de la Canal; portrete de oameni politici pe care i-a cunoscut: Petru Groza, Vasile Luca şi alţii, impresii de pe urma unei călătorii la Moscova, amintiri din oraşul său natal, Botoşani, ca şi avatarurile din timpul războiului, petrecute în lagărele de muncă forţată.

Victor Rusu izbuteşte să evoce în câteva rânduri o atmosferă, o figură, un eveniment, bazându-se pe excelenta sa memorie şi folosind o frumoasă limbă literară.

Autorul mărturiseşte mobilul ce l-a îndemnat să-şi scrie memoriile: *"Mă urmăreşte gândul că aparţin unui eşalon uman pe cale de dispariţie. Eşalonul oamenilor târgului evreiesc din răsăritul Europei. Pe zi ce trece, rândurile se răresc, oamenii dispar şi nu peste multă vreme nu va mai fi cine să depună mărturie"*.

Cel de-al doilea capitol – cel mai cuprinzător – este denumit "O zi" şi conţine parţial articole publicate în presa israeliană. Sunt comentarii ale unor fapte întâlnite azi în "Ţara Sfântă", dar şi de pe alte meleaguri, demonstrând un ascuţit spirit de observaţie şi o bogată încărcătură de umor, ironie şi sarcasm. Iată un exemplu: *"Nu avem răbdare să ascultăm, vorbim toţi deodată din şuk şi până în Knesset. Ne place grozav să vorbim, fie că avem ce spune, fie că nu. De aceea poate atracţia către avocatură. În timp ce în Japonia, cu peste 80 de milioane de locuitori* (în realitate peste 100 de milioane, n.m.) *există doar 1.400 de avocaţi, în Israel, cu 6 milioane de cetăţeni, există peste 24.000..."*. În plus, Victor Rusu foloseşte mult anecdotele, deoarece el este posesorul unui veritabil tezaur de anecdote din înţelepciunea evreiască.

Cel de-al treilea capitol, "Scrisori", este destinat stilului epistolar, cuprinzând scrisorile expediate de el unor prieteni şi cunoscuţi. Prima scrisoare este datată 28 iulie 1948 şi este adresată viitoarei (şi actualei) sale soţii. Din ea transpare lirismul unui suflet de poet. De altfel trebuie menţionat că "Vedere din Bat-Yam" îi este dedicată soţiei: *"Lui Ruth, cu ochii căreia am văzut şi am scris această carte"*.

(**Nota Redacţiei:** Aici se cuvine o mică explicaţie. Trimiterea la ochii soţiei nu reprezintă un compliment pur şi simplu, ci exprimă o realitate: Victor Rusu şi-a pierdut în mare parte – aşa cum a mărturisit-o el însuşi – vederea, drept care el "citeşte şi scrie cu ajutorul lui Ruth".)

În sfârşit, cel din urmă capitol, "După douăzeci de ani", este rezultatul unei recente vizite a autorului în ţara sa natală, şi în care el confruntă realităţile de azi din România cu ceea ce a cunoscut în trecut.

Florin Mugur
Scrisori de la capătul zilelor
Ed. Campania – Bucureşti 2001

La împlinirea unui deceniu de la dispariţia talentatului poet Florin Mugur, prietenul său Mircea Iorgulescu a adunat într-un volum scrisorile – din ultimii doi ani de viaţă ai poetului – primite de el şi de alţi prieteni: Lucian Raicu, Sonia Larian, Norman Manea, Virgil Duda, Leon Volovici.

Florin Mugur, după numele din starea civilă Mugur Legrel, fiul unui jurnalist evreu din perioada interbelică, a început să scrie poezii de la vârsta de 14 ani. Ca mulţi alţi tineri, credea într-un viitor mai bun adus de comunism; dar, după înăbuşirea revoluţiei ungare din 1956 a cerut, alături de alţii, să se publice "adevărul integral". A fost proscris şi timp de zece ani n-a mai avut dreptul de a publica. Din a doua jumătate a anilor '60 talentul lui răzbeşte, el devenind unul din cei mai cunoscuţi poeţi români ai epocii. În paralel lucrează ca redactor la editura "Cartea Românească".

În 1983 tatăl său moare într-un accident de automobil. Câţiva ani mai târziu încetează din viaţă soţia sa, Iulia. Între timp cei mai buni prieteni ai săi părăsesc ţara, stabilindu-se în străinătate.

Rămas singur, scrie prietenilor săi şi se simte frustrat dacă răspunsurile întârzie, trăind cu obsesia cutiei de scrisori. *"Unul dintre eroii principali ai vieţii mele* – scrie el – *a devenit cutia de scrisori"*. Într-o altă scrisoare se plânge: *"Sunt un om singur şi care nu e în stare să lupte împotriva singurătăţii"*. Şi se hotărăşte să se sinucidă pe data de 1 ianuarie 1990, când se împlineau şase luni de la dispariţia soţiei. Este salvat, momentan, de către evenimentele din decembrie '89, care au dus la răsturnarea regimului ceauşist. În euforia care a urmat evenimentelor el redevine optimist şi lucrează din plin, scriind prietenilor: *«La editură se lucrează intens, se trimit la tipar, în primul rând, cărţile respinse de fosta cenzură, se întregesc manuscrisele uneori înjumătăţite de "exigenţele", mă rog frumos, ale cenzurii şi chiar ale cenzurii pe care o exercitam noi înşime, nu rareori pentru a salva ce se mai putea salva.»*

Dar optimismul său a ţinut foarte puţin; ciocnindu-se de realitate şi dezamăgit, comunică: *"Mi se părea mie în imensa mea neghiobie că ar trebui să urmeze măcar o lună sau două de normalitate, adică de puritate, candoare, inconştienţă, lipsă de calcul meschin etc. De poezie, dacă vrei. Înţelegeam că acest fenomen nu se poate petrece la toate nivelurile, că ar fi periculos să se întâmple aşa, dar măcar între oamenii de litere... parcă-parcă. N-a fost să fie"*. A fost, după cum se ştie, o invazie a demagogilor, a lichelelor, ceea ce îl face pe Mugur să scrie: *"În publicistica jurnalistică românească (reviste onorabile sunt; puţine, dar sunt) sunt – să nu ocolim cuvântul – respingătoare lecţiile de libertate pe care ni le oferă Eugen Barbu, Eugen Florescu, Ilie Purcaru, Cornel Vadim Tudor şi alţii ca ei, unii proprietari de sordide reviste particulare, făcute să te scârbească pentru totdeauna..."*.

Florin Mugur încetează din viaţă în februarie 1991. Scrisorile lui din ultimii doi ani sunt o mărturie a unui martor obosit de evenimentele petrecute în România.

Trebuie, de aceea, să-i aducem mulţumiri lui Mircea Iorgulescu pentru că a strâns aceste scrisori. Amintim şi faptul că în afara prefeţei scrise de acesta, volumul se încheie cu un interesant eseu al aceluiaşi, intitulat "Între apatie şi exasperare", text la care Florin Mugur se referă într-una din scrisorile lui.

I. Ştiru

Un israelian în jurul lumii

Editura "Junimea" – Iaşi 2001

Pe autor – care de peste două decenii locuieşte în Israel – l-am cunoscut la Iaşi între anii 1947-1948, când am fost colegi la ziarul "Opinia". Ne-a apropiat interesul pentru probleme internaţionale, de unde şi pasiunea de a cunoaşte cât mai multe ţări.

Cartea sa de reportaje denotă că este scrisă de un ziarist profesionist care foloseşte un stil ce pune accentul pe informaţie, pe relatare. Sunt însemnări fugare, dar pline de conţinut, pe care – mărturisesc – le-am citit având alături un atlas geografic, pentru a putea urmări mai bine itinerariile. Din dorinţa de a prezenta ţările vizitate în ordine alfabetică – începând cu Argentina şi terminând cu Turcia – cititorul este purtat rapid de pe un continent pe altul; din Patagonia în Finlanda, dincolo de cercul polar,, din sudul Spaniei în Japonia. În total 26 de ţări. Unele, din păcate, sunt trecute în fugă. De pildă Chinei (cu o cincime din populaţia globului) i se dedică un număr mai mic de pagini în comparaţie cu ţări ca Bulgaria, Cipru sau Elveţia.

Impresiile de călătorie ale lui Ştiru se dovedesc a fi cele ale unui intelectual care nu se mulţumeşte a descrie doar peisajele, ci se referă şi la cultura unui popor, la conţinutul muzeelor sale, neocolind nici sălile unde au loc concerte simfonice sau spectacole de operă.

Cu spiritul de observaţie cu care e dotat, autorul urmăreşte şi redă o serie de amănunte inedite, cum ar fi, de pildă, o partidă de pescuit în China nu cu undiţe, nu cu plase, ci cu cormorani, nişte păsări de mărimea unor gâşte pe care pescarii le dresează să prindă peşti şi să aducă prada la bărcile lor. Sau, la Tokio – unde există o acută lipsă de locuinţe – să descrie aşa-numitele "hoteluri ale dragostei", unde vin nu prostituatele şi nici adulterinii, ci soţii cu soţiile lor, care locuiesc în apartamente micuţe de numai două camere, împreună cu copiii şi părinţii, uneori şi cu bunicii, ceea ce îi determină, când simt nevoia de intimitate, să recurgă la aceste hoteluri, socotite onorabile.

Reportajele lui Ştiru nu te plictisesc cu descrieri lungi şi încărcături de date şi au mult umor. De exemplu, despre un hotel unde n-a fost primit cum se cuvine, scrie: *"Ne întâmpină o acritură de femeie zămislită când Dumnezeu a fost obosit"*.

Autorul, care se dovedeşte a fi un gurmand, dar şi un gourmet, descrie mâncărurile din diversele restaurante într-un fel atât de apetisant încât îţi lasă gura apă când le citeşti.

Cartea "Un israelian în jurul lumii" este o invitaţie la călătorii, la cunoaşterea lumii, un ghid neconvenţional pentru turişti. O carte ce se citeşte cu plăcere.

(G. Iosub)

Veronica Lerner

Gânduri printre rânduri

Ed. Arheus, Bucureşti 2001

O descoperire plăcută. Născută la Bucureşti în 1944, absolventă a Facultăţii de Chimie, stabilită în Canada, împreună cu familia, în 1982, locuind şi lucrând la Mississanga (nume frumos) lângă Toronto, Veronica Lerner s-a hotărât într-o bună zi să aştearnă pe hârtie impresiile ei despre viaţa de emigrantă (ca şi amintiri de tot felul din tinereţea românească). Să-şi aştearnă pe hârtie, – această expresie banală se potriveşte de minune în cazul de faţă; autoarea compune schiţe, momente, scene etc. ca şi cum ar scrie scrisori amicilor de lângă Cişmigiu sau din Petah Tikva. Aşa cum notează Adriana Bittel în Cuvântul înainte la carte, *"Expeditoarea acestor gânduri printre rânduri e o persoană deşteaptă foc, cultivată şi cu mult umor, care povesteşte fără să literaturizeze despre vechea şi noua ei existenţă".*

Exact. "Deşteaptă foc, cultivată şi cu mult umor". Un umor ce te face să tresari şi să exclami: uite că mai există şi dintr-ăştia (sau dintrastea).

O mostră din acest umor firesc şi nesilit întâlnim chiar la începutul culegerii, în "Instructajul". Extrase:

La începutul şederii lor în Canada, povestitoarea face, împreună cu familia şi cu doi prieteni, Gina şi Pino, o scurtă călătorie în America vecină. În drum, grupul poposeşte la un motel.

«Când am ajuns la motelul pe care-l ştia Gina, ne gândeam să luăm două camere, dar fiind sezon aglomerat nu am găsit decât una singură, la subsol, ce-i drept mai mărişoară, cu şase paturi. Proprietăreasa ne-a mai adus unul pliant pentru băiatul cel mic, deci aveam cu toţii loc să dormim. Toaletele şi baia erau pe culoar, chiar alături. Ne-am întrebat dacă nu e cam înghesuit să dormim toţi şapte în aceeaşi cameră, dar a fost uşor să ne hotărâm, mai ales că preţul pe familie scădea considerabil în aceste condiţii.

Timpul a trecut repede şi a venit vremea de culcare. Lângă uşă era un pat pe care Pino, cu autoritatea lui de atotcunoscător, ne-a declarat că trebuie să-l ocupe el ca să ne păzească. În cameră se mai aflau şi câteva scaune. Ca să nu avem probleme la dezbrăcat, Pino a stins lumina până ne-am pus cu toţii pijamalele, după care a reaprins lumina şi ne-a spus: "Acum fiţi atenţi, căci trebuie să vă citesc instrucţiunile de evacuare în caz de incendiu". Şi ni le-a citit. Am învăţat că trebuie, dacă e alarmă, să ieşim imediat pe culoar şi de acolo în curte. Pino, care prospectase locul dinainte (aşa e el, dispare din când în când şi pe urmă povesteşte ce a mai descoperit), ne-a explicat exact pe unde ar trebui să o luăm. Şi pentru că noaptea la munte se lasă frigul, Pino ne-a sfătuit să avem o haină sub pernă care să fie uşor de pus în goana ieşirii, după care ne-a atras atenţia (şi bine a făcut, căci noi eram total ignoranţi!) că unul din cele mai importante lucruri de care trebuie avut grijă în asemenea situaţii sunt actele, banii şi paşapoartele, care trebuie neapărat luate cu noi dacă e o alarmă, ca să nu dispară în flăcări, şi ne-a sfătuit să dormim cu ele la îndemână. Am scos deci cu toţii actele, banii şi paşapoartele din genţi şi le-am pus şi pe ele sub pernă. Autoritatea lui Pino era covârşitoare şi îl ascultam cu sfinţenie, poate şi pentru că se impunea cu statura lui, fiind cel mai înalt dintre toţi. Dar cel mai mult cred că ne impresiona calmul şi siguranţa cu care ne vorbea. A urmat ultima etapă a instructajului şi anume cea a manipulării uşii. Pentru ca în caz de alarmă să putem ieşi uşor, Pino ne-a spus că va lăsa uşa descuiată, dar ca să prevină intrarea vreunui hoţ va rezema de uşă un scaun într-o poziţie instabilă, astfel încât dacă cineva încearcă să intre fraudulos pe uşă, scaunul se va dărâma, zgomotul îl va trezi pe Pino care va sări în capul hoţului. După instructaj, Pino a plasat un scaun în poziţia instabilă promisă şi a stins lumina, urându-ne noapte bună. S-a făcut linişte şi copiii, care alergaseră pe afară jucând fotbal, au adormit imediat. Ce le păsa lor? Ce, ei aveau actele, paşapoartele şi banii, sau noi, adulţii? Am încercat să adorm, dar somnul nu s-a lipit de mine. Mi-am închipuit catastrofa de reţinere a noastră în State în cazul în care paşapoartele s-ar pierde, aşa că am hotărât să le ţin în mână. Dar dacă le scap în somn? Nu, cel mai bine ar fi, mi-am spus, să pun haina pe mine şi paşapoartele în buzunarul hainei. Întâi că nu mi-aş mai rupe gâtul stând cu capul aşa de sus, cu haina sub pernă, şi apoi aş ieşi mai repede în caz de foc, fiind gata îmbrăcată. Dar tot n-am adormit, iar după o vreme mi s-a făcut sete şi, cum n-aveam apă în cameră, a trebuit să ies. M-am strecurat încetişor, am dat scaunul de-o parte şi am ieşit. M-am grăbit cât am putut, panicată de gândul că Pino va pune scaunul la loc în lipsa mea şi că la întoarcere, deschizând uşa, scaunul se va dărâma, voi fi luată drept hoţ şi Pino va sări la mine. Din fericire nu s-a întâmplat aşa, totul a mers bine. Cred însă că nu eram singura care nu dormeam, căci la puţină vreme l-am auzit şi pe soţul meu mergând tiptil şi mutând scaunul de lângă uşă, iar peste alt timp revenind de afară şi punându-l la loc. Îmi spuneam că Pino n-a prevăzut situaţia în care un hoţ ar pătrunde în cameră în intervalul în care uşa e nepăzită de scaun, aşa că am stat trează supraveghind uşa până ce scaunul a fost plasat înapoi în poziţia lui instabilă. Cred că la un moment dat am aţipit, căci am fost trezită brusc de un zgomot puternic. Am sărit direct în picioare, iar Pino a aprins lumina strigând cât îl ţinea gura "Afarăăă!". Nici urmă, însă, nici de foc nici de hoţ! Lângă uşă se afla fiul meu, cel de cinci *ani, care-mi spunea că scaunul a căzut pur şi simplu, iar el voia să meargă la toaletă. L-am condus şi, cu ocazia sperieturii, am făcut toţi şapte această procesiune. Ne-am liniştit şi ne-am culcat la loc. Pino a stins lumina, rugându-ne din nou să fixăm bine în memorie locul ieşirii, ca să ştim pe unde să o luăm în caz de alarmă. M-am băgat la loc în pat, cu haina pe mine. Sufeream, dar preferam să transpir de căldură decât să mă treacă sudori reci dacă pierd actele. În timpul nopţii scaunul s-a mai dărâmat de câteva ori pe podeaua de lemn, fiind scos din poziţia de echilibru instabil o dată când persoana ieşea şi se împiedica de el şi a doua oară la întoarcere, când aceeaşi persoană încerca să-l replaseze şi nu reuşea de la prima încercare. Pino aprindea de fiecare dată lumina ca să vadă hoţul, fără să mai strige, iar când se lămurea că e vorba de unul dintre noi, stingea lumina la loc.*

De atunci, de câte ori mergem la câte un motel, imediat ce ajungem soţul îmi spune: "Hai să-ţi fac instructajul Pino şi să-ţi citesc regulile de evacuare în caz de incendiu". Iar eu, neputând să-l refuz, stau şi ascult! Dar uşa, să ne fie cu iertare, o încuiem! Am cronometrat şi am constatat că împiedicatul de un scaun durează mai mult decât descuiatul uşii, aşa că putem fi liniştiţi!»

În eventualitatea că vreţi să vă simţiţi bine, citiţi – sau mai bine zis respiraţi ca dintr-un *Ventolin* în litere – cartea Veronicăi Lerner (aceeaşi autoare a mai scos un volum de schiţe, "Miniaturi de dincolo de ocean", ed. Archaeus", Bucureşti).

Morel Abramovici

Papagalicisme

Aforisme, f. l., 2001

De vreo câţiva ani încoace, Morel Abramovici, din Haifa, prezenţă familiară în tipăriturile de la noi, îşi adună aforismele şi alte jocuri de cuvinte în volume, prezentându-le cititorului aşa cum un viticultor din Bordeaux îşi prezintă recolta de vinuri. Şi tot de câţiva ani, noi, degustând produsele firmei *Morel*, ne bucurăm de sticlele bune şi le dăm deoparte pe celelalte, mai puţin reuşite.

Aşa s-au petrecut lucrurile şi acuma.

Îl salutăm deci pe autor pentru aforisme etc. precum:

- *Diferenţa dintre animal şi om: nicicând un animal nu a fost insultat cu epitetul: omule!*
- *Bravo! îmi strigă bunul meu prieten; iar ecoul: Huo!!!*
- *Lunatecii trăiesc tot pe pământ!*
- *Omul, înainte de a se înălţa la ceruri, trebuie să coboare în pământ!*
- *Cei ce vor să schimbe lumea, dacă reuşesc, o schimbă în rău!*
- *O femeie cinstită este femeia despre care nu se poate spune mare lucru.*
- *Cea mai bună centură de castitate a unei femei este urâţenia ei.*
- *Cele mai rentabile spălătorii sunt cele care spală "banii murdari".*

Şi-n plus, pentru unul excelent:

- *Era ateu, până se urca în avion!*

...În acelaşi timp, strâmbăm din nas când când dăm peste banalităţi, locuri comune sau jocuri de cuvinte forţate şi fără haz, precum:

- *Decât să baţi fierul cât e cald, mai bine să mănânci plăcinta cât e caldă.*
- *Când neamul prost este bolnav, este şi alergic la medicamente.*
- *A avut un acces de deces şi a murit.*
- *Are un "cap de lemn": suferă de celuloză.*
- *Nu există cauze perfecte şi nici mijloace ireproşabile.*
- *Culmea calamburului este să nu fie înţeles nici de cel care l-a făcut.*
- *"Până la Dumnezeu te mănâncă sfinţii": putem deduce deci că sfinţii sunt canibali?*
- *Un om ajuns la putere îşi schimbă prieteniile.*
- *O existenţă este influenţată de evenimentele mari, dar şi de întâmplări mărunte.*
- *Imaginaţia depăşeşte realitatea.*

Şi încă unul, la care subscriem cu amândouă mâinile:

- *Nu orice aglomerare de litere este literatură.*

(M. Rafael)

Bijuteria
Peretz

PETAH TIKVA
Reh. Hovevei Zion 15

Dispune
de o gamă variată
de BIJUTERII SPECIALE
precum şi CEASURI
de la renumitele firme
● RADO ● SEKTOR ●
● LONGINES ●
● PIERRE BALMAIN ●
● MICHAEL HERBELAIN ●
● MOVADO ● TISOT ●
● EDOX ● CAMEL ●

Preţuri moderate

VISA şi ISRACARD
Tel. 03/934-0303

Vorbim româneşte

●

Felicităm clientela
şi pe prietenii noştri,
cu prilejul sărbătorii
de Pesah, urându-le:

Hag Sameah!

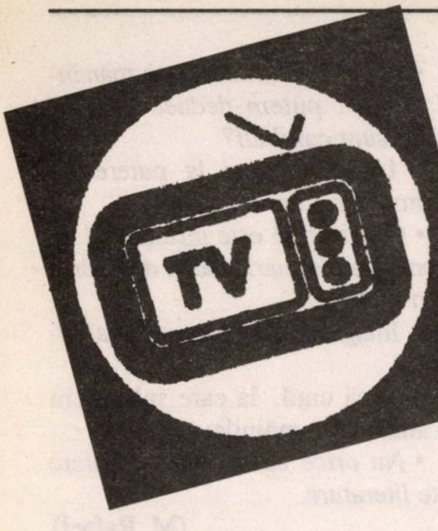

ZOLTAN TERNER

Cronica TV

Însemnările de faţă se adresează şi celor care utilizează televizorul pe post de somnifer. Ei află cu acest prilej lucruri pe care nici nu le-ar fi visat... De pildă, că găseşti aproape la orice oră, la TV, câte ceva care merită să fie văzut. De pildă, un film cum e "Bolnavul de dragoste din cartierul Ghimel", dat în reluare pe Canalul 10. E una dintre realizările de excepţie ale cinematografiei israeliene. O poveste plină de adevăr şi omenesc, susţinută de o echipă de actori în frunte cu excelenţii Moshe Ivghi şi Hana Azulay-Asfary. Merită pomenită şi o altă reluare, excepţionalul "Underground" al marelui Kusturitza. Un film plin de culoare umană, umor şi amărăciune.

Şi postul românesc Pro-TV Internaţional a avut buna idee să ne dăruiască reîntâlniri cu filme româneşti ale tinereţilor noastre. Începând cu reuşita comedie, încă proaspătă în mare măsură, "Alo, aţi greşit numărul!", a prietenului nostru, veşnic tânărul Andrei Călăraşu. I–am revăzut cu plăcere şi nostalgie pe Ştefan şi Rodica Tapalagă, Stela Popescu, C. Rauţchi, I. Lucian ş.a., aşa cum arătau acum 44 de ani, când a fost făcut filmul.

În ultima zi a anului trecut, Pro-TV a avut inspirata iniţiativă de a ne face un cadou de zile mari: "O scrisoare pierdută" în regia lui V. Iliu şi a lui Sică Alexandrescu. Chiar dacă filmul nu este o capodoperă, el prilejuieşte roluri şi momente memorabile unor mari actori precum I. Talianu, Gr. Vasiliu-Birlic, I. Finteşteanu, Costache Antoniu, R. Beligan... Tot printre filmele bune date de Pro-TV se numără şi comedia tragică a regretatului Manole Marcus, "Actorul şi sălbaticii", cu două creaţii actoriceşti de clasă: a lui Toma Caragiu, în rolul lui Tănase, şi a lui Albulescu, în rolul textierului evreu.

Mai recent, tot la canalul românesc am putut viziona şi una dintre creaţiile lui Lucian Pintilie, "De ce trag clopotele, Mitică?". Un film de artă, sumbru, dar plin de culoare umană, de trimiteri subtile. O descriere necruţătoare a unor realităţi pline de grotesc, de vid sufletesc şi de urâţenie.

Vorbind de lucruri de calitate care ni se oferă pe micul ecran, cred că nu e cazul să omitem serialul de animaţie "Familia Simpson", cel care, pe bună dreptate, a făcut epocă, impunând personaje care vor rămâne, fără îndoială, ca prototipuri ale omului încărcat cu toată prostia, toate năravurile şi stereotipurile vremii în care trăim. Nu cred că există cineva care să nu se recunoască măcar în câte ceva din isprăvile şi păţaniile căpoşilor Simpsoni.

Şi printre emisiunile cu oaspeţi în studio se găsesc lucruri bune. De pildă, programul lui Meni Peer. Emisiunea e simplă, omenească, deseori mergând la inimă. Meni e un amfitrion mereu discret şi firesc, inteligent, cald, apropiat de invitaţii săi. Se pricepe să aducă în studio oameni care, întâlnindu-se sau revăzându-se, declanşează momente emoţionante. În aceste calităţi stă, cred, secretul neobişnuitei longevităţi a emisiunii. A trecut de mult de 250 de emisiuni. Meni Peer demonstrează, printre altele, că poţi fi atractiv şi emoţionant fără a recurge la proptelele divertismentului facil. Ca în cazul lui Igal Shilon. El ne oferă, cu surle şi trâmbiţe, cu invitaţi mai cu moţ, o emisiune destul de subţirică în conţinut: "Rateuri" (Fisfusim). Miezul emisiunii constă în fragmente video de amatori care conţin păţanii caraghioase: cineva care alunecă pe treptele baldachinului unei nunţi, o pereche de dansatori care se dezechilibrează şi cade, o festivitate de familie la care tortul se răstoarnă pe cineva. Şi altele de acest gen. Desigur, scenele în sine conţin un element comic. Cel conţinut în clasica scenă a alunecatului pe coaja de banană. E întotdeauna amuzant să vezi asemenea scene filmate. Dar între asta şi înscenarea "di granda" din studio, mi se pare că e o disproporţie frizând absurdul. Păcălelile puse la cale de realizator sunt de multe ori hazoase şi creează, uneori, momente de tensiune. Dar şi aici ambalajul e exagerat de "grandios" faţă de marfa în sine. Se pare totuşi că emisiunea are un rating bun. Înseamnă deci că obiecţiunile mele nu rezistă în faţa apetitului de kitsch şi de grandilocvenţă al unei mari părţi a publicului. De recunoscut, Igal Shilon, cu veşnicul lui trabuc, cu aerul lui bonom, de o necruţătoare modestie, cu umilinţa lui grandomană, ştie să-şi vândă marfa. Alura lui de boss e justificată. Pentru că el e unul dintre patronii showbizz-ului israelian.

Trec la o veche nedumerire a mea: oare cine o goneşte din urmă pe frumoasa Sharon Wexler când ne prezintă prognoza meteo? De ce acel turuit lipsit uneori de dicţie în prezentarea datelor despre vreme? E neplăcut. Uneori şi greu inteligibil.

Tot la rubrica meteo, de data aceasta la Pro-TV, se practică o curioasă "literaturizare" a textului. Pornind probabil de la axioma că totul trebuie să devină spectacol de divertisment, se încarcă nişte nevinovate date meteo cu figuri de stil şi cu imagini care de care mai năstruşnice. Iată câteva asemenea perle: "Norii vor juca după cum le va cânta soarele", sau "Norii îşi arată colţii". Alta: "Cu zăpada ajungem la fundul sacului". Asta vrea să zică, pur şi simplu, că zăpada începe să se topească. Sau: "În noaptea românilor vor fi precipitaţii solide". Câteodată metafora ia forme belicoase: "Vremea va da cu temperaturile de pământ".

Despre Pro-TV Internaţional am de spus şi multe lucruri bune. Însă nu acum.

ELENA-ESTHER TACCIU

CALEIDOSCOP - 2002

ZODIA BERBECULUI PENTRU TOŢI (21.03-19.04) conjugă tutela lui Marte, dorinţa de acţiune, cu Focul, energia impulsivă. Soarele, semnul noii Zodii, indică anotimpul mai cald şi în alt sens, începutul noului an astrologic cu mari agitaţii şi schimbări politice. Nativii acestui semn hiperactiv se pot aştepta la consolidări economice şi de familie. Atragem atenţia **Berbecului** să nu se încreadă în promisiunile unor amici necinstiţi, de rea credinţă. **Balanţa** din preajma sa are sfaturi bune de dat. În schimb un **Scorpion** din grup poate să-l împingă spre băutură. Un "coleg" de sub astre, tot Berbec, nu trebuie acceptat ca autoritate supremă. Un roman destul de proaspăt poate să ducă la căsătorie. Cifre cu noroc, 3, 6, 9. De evitat pentru inovaţii cifra 8 a lui aprilie sau suma datelor (tot 8) 17 şi 26 ale lunii. Sunt contraindicate în mod deosebit investiţiile mari. Un amic vesel, rumen la faţă, merită urmat. A nu intra cu elan în combinaţii cu necunoscuţi, fie prieteni, fie parteneri de sex; se pot dovedi de rea credinţă. Cât priveşte celelalte semne, Berbecul aduce energie şi succese Zodiilor de Foc (Leul, Săgetătorul) în domeniul bănesc şi profesional. Semnele de Pământ (Taurul, Fecioara, Capricornul) excelează în realizarea scopurilor practice, ca achiziţii de tot felul. Zodiile de Aer (Gemenii, Balanţa, Vărsătorul) sunt mai militante ca oricând, cu un Ego care simte nevoia de a se exprima intelectual, ideologic. Şi partizanii, şi contestatarii ideilor investesc în ideologia lor energia de la Marte, maximă. Semnele de Apă (Racul, Scorpionul, Peştii) au ca mobil şi criteriu al acţiunilor emotivitatea. Persoanele contradictorii şi nedecise pot să-şi provoace daune. Cei stăpâniţi şi stabili manifestă înţelegere pentru alţii şi le dau ajutor. Mercur, aflat în bun echilibru în Vărsător, dă succes proiectelor.

POŞTA NOASTRĂ: *Anunţăm cititorii că ne pot adresa întrebări despre astrologie, mistică, parapsihologie ş.a.m.d. Telefonul de contact rămâne acelaşi, 03-5590829, ca şi POB 2104, Holon; idem pentru procurarea volumului "STELE REGALE". Nu trimitem Horoscoape acasă, ci le publicăm (nu imediat) în următoarele numere din „Minimum".*

Horoscop chinezesc în 2002

Calul ce domină acest an (cei născuţi în 1930, 1942, 1954, 1966, 1978, 1990) are el însuşi următoarea prognoză. 2002 este un an favorabil, deşi furtunos. Poate îşi va găsi o pereche, o nouă casă, o altă ramură profesională. **Capra** (1931, 1943, 1955, 1967, 1979, 1991) va avea un an cu multe succese, chiar dacă dificil. Izbânzile par realizabile, mai ales în domeniul romantic. **Maimuţa** (1932, 1944, 1956, 1968, 1980, 1992) se aşteaptă la lucruri bune; greutăţile vor fi minore. Vi se prezic distracţii, noi prieteni, admiratori, călătorii. Dar în nici un caz nu luaţi decizii de schimbare în profesie. **Cocoşul** (1933, 1945, 1957, 1969, 1981, 1993) are destule reuşite în acest an. Important e să nu acţionaţi de unul singur, să conduceţi înţelept acţiunile altora. Nu vă aruncaţi în ideile noi, ci cereţi sfatul cuiva înzestrat cu puterea de a discerne. **Câinele** (1934, 1946, 1958, 1970, 1982, 1994) se va bucura de grija celor din jur, de ajutor şi protectori în profesie. Folosiţi cu înţelepciune împrejurările, căutaţi o înaintare ierarhică, încercaţi mici afaceri, îmbunătăţiţi confortul casei. O iubire se profilează mai departe de casă. **Mistreţul** (1935, 1947, 1959, 1971, 1983, 1995) are de trudit pentru succesul dorit. Posibil ca o întâmplare să vă aducă bani mulţi ori să puneţi baza unei realizări de anul viitor. Nu intraţi în idile superficiale şi nici în activităţi publice. Noile cunoştinţe vă vor pregăti schimbări surprinzătoare şi faste pentru mai târziu. **Şobolanul** (1936, 1948, 1960, 1972, 1984, 1996) are în faţă un an complicat, fără ascensiuni în carieră. Nu vă surmenaţi, cruţaţi-vă forţele. Dacă cineva face presiuni asupră-vă, în mod repetat, rupeţi treptat, cu diplomaţie, relaţia. **Taurul** (1937, 1949, 1961, 1973, 1985, 1997) se poate aştepta la multe inspiraţii faste şi la reuşite, de care – atenţie! – pot profita inşi foarte abili. Încercaţi deci să vă impuneţi ca lider. Amorurile scârţâie şi pot aduce prejudicii; se poate însă să întâlniţi adevărata dragoste. **Tigrul** (1938, 1950, 1962, 1974, 1986, 1998) trebuie să acţioneze sub semnul eroismului modest al muncii bine făcute. E important să vă controlaţi cheltuielile şi mâna spartă. **Iepurele** (1939, 1951, 1963, 1975, 1987, 1999) are în faţă un an cu multe satisfacţii, daruri dorite. Dar nu vă consacraţi doar gospodăriei, puteţi omite tocmai drumul spre succes şi să pierdeţi un moment favorabil. **Dragonul** (1940, 1952, 1964, 1976, 1988, 2000) are multe de pierdut, de descoperit mari greşeli proprii. E posibilă o reuşită într-o singură privinţă: o relaţie importantă pentru viitor. **Şarpele** (1941, 1953, 1965, 1977, 1989, 2001) va avea un an de consolidări materiale şi profesionale. Şanse mai mici în dragoste: nu e cazul să vă dăruiţi inima. Mai curând optaţi pentru o călătorie de unul singur.

ALEXANDRU SEVER

Ordine și dezordine

◆ Să predici unui îndrăgostit împătimit uzul raţiunii şi utilitatea unei reţineri, ar fi ca şi cum ai ţine discursuri unui vulcan în erupţie.

◆ **Potopiniană.** Când mă gândesc câteodată câte nenorociri m-ar putea lovi, mai că-mi vine să cred că ar trebui să mă socot fericit fie şi numai pentru că încă nu m-au ajuns.

◆ Neputând să-ţi afli leac de moarte, măcar atâta poţi să faci împotriva morţii: să sporeşti viaţa cu tot ce poate întreţine spiritul ei.

◆ **"Rămăşiţele pământeşti"** – iată o formulă, ca atâtea altele, pe care o folosim în puterea unei fixaţii tradiţionale în limbă, fără să ne mai bate capul a amănunţi ce anume înseamnă ea de fapt. Ciudat e că formula se foloseşte întotdeauna la plural, ca şi cum ar fi vorba de mai multe "rămăşiţe" ale aceluiaşi individ. Ori "rămăşiţa pământească" nu e nimic alta decât ceea ce poate fi la singular, partea depreciată a fiinţei: Cadavrul! "Rămăşiţa"! – adică "mai-nimicul" sortit pământului.

◆ **Potopiniană.** Părându-i-se odată nepoţicăi mele că prea mă las la voia somnului – ceea ce se şi întâmplă mai adesea decât îmi doresc – m-a întrebat în dulcea ei naivitate: "Bunicule, nu cumva eşti bolnav?" – "Nu, drăguţa mea, am liniştit-o eu, bunicul nu doarme. Se antrenează pentru moarte". Răspuns care a făcut-o să râdă. Nu, Doamne fereşte, pentru că ar fi ştiut ea ce este moartea, dar pentru că, bănuindu-mă dedicat unei întreprinderi sportive, asta i se părea la vârsta mea o trebuşoară din cale afară de nostimă. Bineînţeles, ideea, prea de tot deşuchiată, de a mă lua la o întrecere sportivă cu moartea, nu-mi trecuse niciodată prin cap. Nu de alta, dar la ce bun o asemenea întrecere în care nu poţi fi decât un perdant sigur, şi în care, deci, neexistând o egalitate de şanse, asta compromite din capul locului însăşi ideea de sport? Totuşi, ceva dintr-o idee sportivă nu-mi este cu totul streină… Nu că m-aş fi gândit vreodată la o întrecere între somnoroşi! Socotindu-mă însă că o moarte ideală ar fi o moarte în somn – aşa cum murise şi mama mea – mă întreb dacă nu cumva pasiunea mea pentru jocul ăsta "de-a adormitelea" nu e un fel de a mărşălui în spaţiul populat de vise al somnului, pentru eventualitatea de a nimeri, scutit de orice zbucium, în spaţiul deşert al morţii. Altminteri, cine se poate lăuda că e în stare să fugă de moarte atât de repede încât să nu mai poată fi ajuns?

◆ A fost o vreme când , având de a face cu vreun om bătrân şi bolnav, îmi era ruşine că mă simt tânăr şi sănătos. Acum, eu însumi îmbătrânit, cu cât îmbătrânesc mai mult, cu atât se adună mai mulţi morţi în jurul meu; încât, uneori, tot supravieţuindu-le, am impresia nu că au murit, ci că i-am asasinat. Dar de unde Dumnezeu asemenea sentimente de vinovăţie? Oare a întârzia printre vii, poate fi o vină şi asta?

◆ De mi-aş putea aduna zilele trăite şi să le leg laolaltă în cotorul unei cărţi, încă nu e sigur că m-aş găsi cine ştie ce interesat s-o citesc din scoarţă în scoarţă… Destul de mi-ar fi îngăduit să mă mai întorc o dată la filele copilăriei… Copilăria mea, copilăria copilului meu!… Era să zic şi "copilăria cărţilor mele"! Dar renunţ. Cel puţin în ce priveşte unele cărţi, a fost o copilărie chinuită.

◆ **Eternii insomniaci:** Dumnezeu, Moartea şi Diavolul.

A apărut

Ultima ninsoare

de Getta Berghoff

Ediţia a II-a

Getta Berghoff
Ultima ninsoare
MINIMUM • 2001

«Gettei Berghoff îi vor rămâne visele şi mai ales cuvintele din care memoria şi inspiraţia sa au realizat un Love Story impresionant, născut în România tuturor dramelor.»

(Elena-Esther Tacciu, "Minimum")

«Substanţial ca document uman, remarcabil prin capacitatea de intuire a psihologiilor, romanul "Ultima Ninsoare" e deopotrivă evocarea unei biografii de excepţie, a unei poveşti de dragoste neobişnuită, încărcată de nelinişti şi dramatism.»

(Ion Cristofor, "Curierul", Cluj-Napoca)

«Textul Gettei Berghoff îmi pare a fi reuşit, depăşind cu mult ceea ce astăzi se numeşte literatură "de mare circulaţie" şi reprezintă o incursiune bine pusă la punct în domeniul analizei unor personaje şi a stărilor lor de spirit.»

(Dr. Paul Schweiger, "Viaţa Noastră")

Preţul: 50 shekeli

Comenzi la:

GETTA BERGHOFF
POB 2635
HOLON 58126

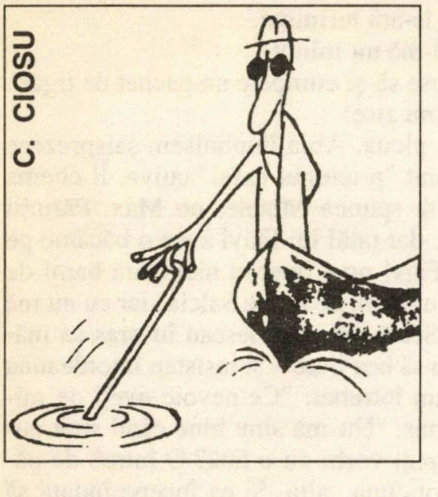

Pescuitorul de perle

Bârna din ochiul nostru

«Gheorghe Doja, în mai multe rânduri domn al Moldovei şi al Munteniei, a fost numit de turci... şi hatman al Ucrainei.»

("Minimum, nr. 180, p. 25; comunicată de ing. Radu I. Gaton, reh. Aharon David 17, Tel Aviv 63407 – care a sărit în sus, şi pe bună dreptate, semnalând că nu poate fi vorba de Gh. Doja, fruntaşul ardelean, ci de domnitorul Gh. Duca; aceeaşi perlă a fost culeasă şi de Cioclu Petre, din Kiriat Yam.)

Castele (scoţiene) în Spania?

Sub titlul, mare, pe patru coloane, "Patru ţigănci acuzate de furt în Spania au scăpat de expulzarea în România", citim:

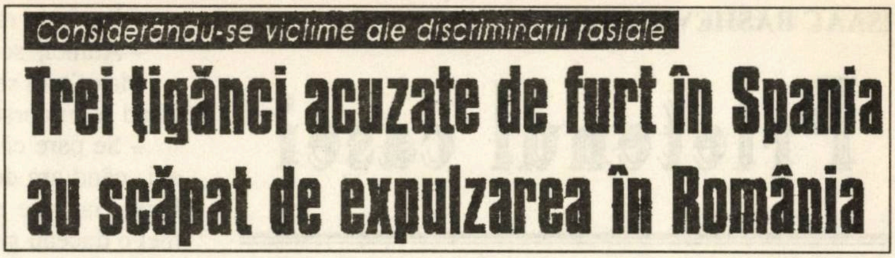

Considerându-se victime ale discriminării rasiale

Trei ţigănci acuzate de furt în Spania au scăpat de expulzarea în România

«Trei rromi de cetăţenie română care furau din magazine din Glasgow au scăpat de expulzare, întrucât autorităţile scoţiene au considerat că ei nu reprezintă o ameninţare la adresa siguranţei lor naţionale, titrează, în ediţia sa on-line de sâmbătă, ziarul "The Scotsman".»

("Expresul-Buzău", 30.12.2001; comunicată de Viorel Târnoveanu, din Bucureşti, POB 85432 – care precizează că oricât de bine merge procesul unificării europene, trebuie spus că oraşul Glasgow este scoţian, şi nu spaniol.)

Înţelegem că nu vă place politica externă a Franţei, dar nici chiar aşa!

«Israelul va juca în grupa I împreună cu campioana mondială, Franţa, campioana europeană Slovenia, Cipru şi Malta.»

("Ultima oră", nr. 2120 a.c.; comunicată de Aron Birtaşu, din Haifa, POB 5863 – care aminteşte că Slovenia nu este campioana europeană, deţinătoarea trofeului respectiv fiind Franţa, aceeaşi care a cucerit la ultima ediţie şi titlul mondial.)

Nu numai Scoţia s-a mutat, ci şi altă ţară

«Armenia şi Bulgaria posedă cele mai periculoase centrale atomo-electrice din Europa.»

("Ultima oră", 30.11.2001; comunicată de Lică Landskron, Kiriat Sharet, Raanana – care precizează că Armenia nu se află în Europa, ci pe meleaguri asiatice.)

Perspectivă greşită

«Bineînţeles că, ulterior, colonelul în cauză nu a fost uitat, a fost trecut în rezervă şi "promovat" de către generalul Florian Dănălache, soţul lui Constanţa Crăciun, ca responsabil cu ambalajele la Ministerul Comerţului Interior.»

("Perspectiva", Natzeret-Illit, nr. 26 a.c.; comunicată de Rudolf Goldstein, POB 22845, Haifa – care ţine să precizeze – şi bine face – că fostul ministru al Culturii, Constanţa Crăciun, a fost soţia lui Ion Vincze, de la Comisia de Control a PCR, şi nu a lui Florian Dănălache, primul secretar al comitetului de partid al Bucureştilor.)

Suntem adversarii adversiei

«Nu înţeleg dedesubturile adversiei dintre ACMEOR şi Greg Buxton.»

("Viaţa noastră", nr. 15495; comunicată de Melanie Crainic, POB 18452, Tel Aviv – care se grăbeşte să atragă atenţia ziarului în cauză că limba română, inclusiv jargonul la zi, nu cunoaşte cuvântul adversie şi că, de bună seamă, autorul textului o fi vrut să spună adversitate.)

Poşta

Viviane Rosenstock, Ierusalim; **Tiberiu Oren,** Hedera; **Marian Reicher,** Holon (observaţii bune, dar nu perle); **Suzanne Weissberg,** Paris; **Nicu Weissberg,** Herzlia (nu); **F. Mortnay,** Tel Aviv (aveţi dreptate: nu se poate să scriem despre Silvio Berlusconi că este preşedintele Italiei, iar la distanţă de câteva rânduri că este ceea ce este cu adevărat, adică prim-ministru).

ISAAC BASHEVIS SINGER

Prietenul casei

Va să zică *prietenul casei*. Ştiu la ce v-aţi gândit. Aşa e. Aveţi dreptate.

Şedeam împreună cu Max Stein la o masă în cafeneaua Picadilly şi discuţia noastră se învârtea în jurul femeilor căsătorite care au iubiţi toleraţi de soţii lor. "Prietenii casei" – aşa îi numeam noi la Clubul scriitorilor idiş din Varşovia. Da, femeile... Despre ce altceva să fi discutat? Nici Max şi nici eu nu eram preocupaţi de politică sau de afaceri. Am observat că bărbaţii de la celelalte mese citeau în gazete rubricile consacrate cursurilor de la bursă şi alergărilor de cai. Femeile răsfoiau revistele ilustrate şi contemplau fotografiile unor prinţi şi prinţese, ale unor criminali, aventurieri sau artişti de cinematograf. Din când în când îşi scoteau din poşete rujuri şi oglinjoare – şi-şi împrospătau roşeaţa buzelor. "De ce fac asta?" m-am întrebat, "pe cine vor să impresioneze?". Toţi bărbaţii erau trecuţi, cu tâmplele încărunţite. Îşi ridicau ochii de pe ziare doar pentru a-şi aprinde un trabuc sau pentru a ciocăni cu linguriţa în pahar, în semn că vor să achite consumaţia. Max Stein, care era un pictor neînţeles, încercă să-mi facă portretul pe o filă de carnet, dar nu reuşi. Îmi spuse:

– Nu te pot prinde. Fizionomia ţi se schimbă mereu. Arăţi ba tânăr, ba bătrân. Mă uluieşte acest joc al trăsăturilor tale. Chiar şi linia nasului se modifică de la o clipă la alta. Dar despre ce vorbeam?

– Despre "prietenii casei".

– Da, da, spun ceva şi uit în clipa următoare ce am spus. Mi-e teamă uneori să mă analizez. Bărbaţii care-i acceptă pe "prietenii casei" ştiu prea bine ce se întâmplă, nu se amăgesc deloc. E o necesitate pentru ei. Se căsătoresc într-o zi şi în ziua următoare intră în scenă "prietenul casei". De fapt, chiar cu mult înaintea nunţii se aşteptau la ivirea lui. Există oameni care se plictisesc de moarte când sunt singuri. Asemenea oameni nu pot lua de neveste decât femei cu acelaşi temperament şi aceleaşi înclinaţii ca ale lor. Iubirea trece drept un instinct. Dar ce-i instinctul? Instinctul nu-i orb sau, cum se spune, "inconştient". El ştie bine ce vrea şi prevede totul cu precizie. E viclean şi atoateştiutor. Schopenhauer filozofa pe tema voinţei oarbe. Dar voinţa este departe de a fi oarbă. În realitate, instinctul e orb. Dă-mi o ţigară.

– Îmi pare rău, le-am terminat.

– Atunci, scuză-mă un minut.

Max Stein se duse să-şi cumpere un pachet de ţigări. Când se întoarse, îmi zise:

– Se pare că va ploua. Abia împlinisem şaisprezece ani, când am devenit "prietenul casei" cuiva. Îl chema Faivl, iar mie mi se spunea Motele, nu Max. Părinţii mei o duceau greu, dar tatăl lui Faivl avea o băcănie pe strada Gesia. Lui Faivl nu-i lipseau niciodată banii de buzunar. Se ţinea cu o fată pe nume Salcia, iar eu nu mă despărţeam de ei. Seară de seară ieşeau în oraş să mănânce cremvurşti şi să bea bere – şi insistau întotdeauna să merg cu ei. L-am întrebat: "Ce nevoie aveţi de mine?". El mi-a răspuns: "Nu mă simt bine când sunt numai cu Salcia. Ce poţi vorbi cu o fată? O întreb de părinţii ei, de casa lor, una, alta. Şi ea începe îndată să caşte. Şi-apoi, ea s-a obişnuit cu tine. Când află că nu vii şi tu, găseşte motive pentru a nu ne mai întâlni: trebuie să se spele pe cap, are o migrenă, pantofii au început s-o strângă, maică-sa i-a cerut să facă un drum pentru ea.

Aşa că, mergeam peste tot în trei. Sâmbăta după-amiaza o ducea pe Salcia la teatrul evreiesc de pe strada Muranowska şi lua întotdeauna trei bilete. Eu îl ironizam: "Nu eşti niciodată gelos?". El îmi răspundea: "Gelos? De ce? Salcia se simte bine în prezenţa ta. Tot ceea ce spui este interesant. Când eşti cu noi, e bine dispusă. Flecăreşte, râde, face glume şi e drăgălaşă cu mine. Când lipseşti, se îmbufnează şi îmi găseşte pricină". Odată l-am întrebat: "Şi ce va fi după ce te vei însura cu dânsa?". Faivl mi-a răspuns: "O să vii la noi zi de zi".

Şi aşa a fost. Salcia se trăgea şi ea dintr-o familie avută. Taică-său i-a dat o zestre mare. Nunta a avut loc în saloanele Palatului Vienez, iar eu am fost cavaler de onoare. Începusem pe atunci să pictez şi Faivl mi-a comandat un portret al Salciei.

Exista, încă de mai înainte, obiceiul ca tinerele perechi să plece în călătorie de nuntă. Faivl şi Salcia au fost nevoiţi, din nu ştiu ce cauză, să amâne puţin voiajul. Până la urmă, au ales staţiunea balneară Druskieniki, de pe râul Neman. Şi, n-o să crezi, ambii soţi au stăruit să-i însoţesc. Când a auzit de asta, mama Salciei s-a făcut foc: "Aţi înnebunit toţi trei? Oamenii cască ochii şi au limbă lungă. O să se spună despre voi tot felul de blestemăţii, o să ajungeţi de râsul lumii". Tatăl Salciei era prea vândut afacerilor lui pentru a avea şi alte preocupări. Cât despre ai mei, lor totul le era indiferent. Eu nu mai locuiam la dânşii şi aveau destule griji cu fraţii şi surorile mele mai mici. Trăgeau mâţa de coadă şi nici prea bigoţi nu erau. Puţin le păsa că feciorul lor nu e un sfânt. Ce s-o mai lungesc? Am plecat toţi trei la Druskieniki. De ce zâmbeşti? Nu s-a întâmplat ceea ce crezi. În orice caz, nu acolo. E drept, am sărutat-o adesea pe Salcia în prezenţa lui Faivl, el însuşi mă îndemna s-o fac. Când ne întâlneam și uitam s-o sărut, Faivl era acela care mi-o amintea... O clipă, să-mi aprind o țigară.

Continuă imediat:

– Există bărbați și femei care nu știu ce-i gelozia. Simt chiar nevoia să-și împartă cu cineva ființa iubită, fără ca în sufletele lor să încapă vreo pică. După mine, fiecare ființă umană se naște cu ciudățeniile și capriciile ei. Napoleon era încă în pântecele mamei sale ceea ce urma să fie, tot așa și Casanova, Rasputin, Jack-spintecătorul sau genii precum Shakespeare și Tolstoi, ori mai știu eu cine. Ai putea obiecta că și alți factori joacă un rol – mediul, educația, mă rog, toată frazeologia sociologilor. Eu însă mă încăpățânez să cred că totul la om este hotărât dinainte. Și nu numai la om. Cum se face că în fiecare iarnă se ivesc pe geamuri flori și tufișuri de gheață, purtate parcă de vifornițe? De ce are fiecare fulg de nea o formă hexagonală? Se spune că toate moleculele sunt croite după același model. Dar cum de-și amintesc întotdeauna tiparul din anul anterior? Reflectez din copilărie la aceste mistere. De-a lungul întregii mele vieți mi-am făcut planuri care mă priveau numai pe mine, dar mereu s-a întâmplat să ajung un "prieten al casei". Atâta m-am învățat cu femei măritate, încât, atunci când o femeie îmi spune că nu e căsătorită, ea devine pentru mine un tabu. Poți înțelege asta?

– Totul poate fi înțeles, i-am răspuns.

– Atunci, care-i explicația?

– E o chestie de obișnuință.

– Și nimic altceva?

– Dacă insiști, poți folosi termenul freudian "complex".

– Ah, ești un cinic, spuse Max Stein. La vârsta mea nu mai contează, dar la anii dumitale nu e cazul să fii cinic. Freud a fost, în felul lui, o mare personalitate și nu e vina lui că atâția dintre discipolii săi sunt idioți. În genere, discipolii sunt niște idioți. Ce sunt cei care scriu à la Tolstoi? Dar adepții lui Marx? Dar hasizii care se înghesuie și se îmbrâncesc pentru a culege câteva firimituri sfinte de la masa rabinului lor? Ce sunt așa-zișii artiști care-i imită pe Picasso și pe Chagall? Nu sunt decât o turmă de oi păzite de un câine.

– Ce s-a ales de Faivl? am întrebat.

– Nimic. Oamenii de soiul lui își fac veacul în pace și liniște. Era plicticos și, după un timp, a devenit plicticoasă și Salcia. Au avut șase copii și toți îi semănau lui, nu ei. Când li se spunea "așează-te!", se așezau. Când li se spunea "culcă-te!", se culcau. Au făcut școala primară și apoi gimnaziul. Unul dintre ei a ajuns doctor, altul – avocat. Doar prin perseverență.

Începu să plouă și se auzi un tunet. Se întunecă. Clienții cafenelei și-au strâns ziarele și revistele și au plecat. Chelnerițele au înlocuit fețele de masă roșii cu altele, albe, au golit scrumierele și au adus tacâmuri de argint. Cafeneaua s-a transformat în restaurant. Am hotărât împreună cu Max Stein să rămânem la cină. Au fost aprinse candelabrele de cristal. La lumina lor, fața lui Max Stein părea galbenă, iar părul lui mai alb decât era. Își îndreptă cravata și spuse:

– De ce să umblăm pe ploaie și să răcim? Nici unul dintre noi nu are nevastă și copii. Deoarece vrei să te faci scriitor, am pentru dumneata mai multe istorii decât a povestit Șeherazada sultanului ei. Le-aș fi așternut eu pe hârtie, dar prefer pensula în locul condeiului. În afară de asta, mulți dintre cei despre care va fi vorba sunt încă în viață și s-ar recunoaște. N-am nevoie de scandaluri. Am ajuns la concluzia că în viață nu există reguli. Femei frumoase rămân singure până încărunțesc și se veștejesc, în timp ce femei urâte își găsesc bărbați cu avere, ba au și amanți. Ani de zile am fost convins că o femeie își poate părăsi fie bărbatul, fie iubitul, dar nu pe amândoi. Dar n-am avut dreptate. Când am văzut că așa ceva se poate întâmpla, mi-am dat seama că niciodată nu poți fi îndeajuns de perspicace. Ascultă:

Soțul era dentist și avea o slăbiciune pentru pictură. Stătea toată ziua lângă scaunul lui de stomatolog și găurea dinții pacienților. Seara, o făcea pe artistul plastic. M-a rugat să-i dau lecții, dar nu era în stare decât să-i pastișeze pe alții. Avea o soție drăguță, mignonă, cu doisprezece ani mai tânără decât dânsul. O chema Hanka. O vreme, l-a asistat în cabinet. După un timp, l-a convins să angajeze o ajutoare în locul ei, iar atunci când am încercat să-l învăț pictura, mi-a devenit și dânsa elevă. Îi venea mai ușor decât lui. El stătea toată ziua în picioare, ea avea însă o slujnică. Bărbații sunt slabi de înger și femeile pot obține totul de la ei cu un zâmbet sau cu un alint. El o iubea mult, o diviniza. Una-două: Hanka! Și iar: Hanka! Voia neapărat să afle de la mine că e talentată. L-am mințit, numai de dragul lui. Ea s-a apucat să umple cu pete pânză după pânză, pe care le atârna apoi pe pereți. Cutreiera expozițiile și galeriile – și imita ceea ce vedea. Citea toate articolele de artă și cronicile din ziare și reviste. Sporovăia în limbajul criticilor. Cubismul? Ce rafinament! Expresionismul? O culme! Capetele pictate de ea au devenit brusc pătrate, nasurile – la fel! Chagall a pictat evrei și capre plutind în aer – Hanka a făcut la fel. Oamenii de soiul acesta sunt atât de setoși de laude, că nu le e rușine să le cerșească. Și dacă nu li se face pe plac, se glorifică singuri.

Între mine și ea s-a înfiripat o legătură, nu pentru că m-ar fi tentat și, cu atât mai puțin, pentru că aș fi făcut o pasiune pentru dânsa. Însuși Morris – așa îl chema pe dentist – a pus totul la cale. Susținea cu orice prilej că sufletul artistului este atât de bogat, că-i este greu să aibă în preajma lui o singură persoană. Asemenea bărbați sunt nu numai îngăduitori, ei își împing pur și simplu soțiile la infidelitate. Ceea ce Faivl a făcut din candoare, Morris a săvârșit cu bună știință. A dorit să mă culc cu nevasta lui și dorința i-a fost împlinită. A vrut-o și dânsa, pentru a ţine pasul cu aşa-zişii artişti "progresişti". Participa la toate adunările şi demonstraţiile lor şi, până la urmă, a fugit cu un individ primitiv, un scandalagiu care lucra în sindicatul muncitorilor din transporturi. Nici Morris şi nici eu nu ne-am aşteptat la asta.

– Unde a fugit?

– Acolo unde aleargă toţi ăştia, mi-a răspuns Max Stein. În ţara socialismului, în paradisul comunist. S-a întâmplat pe neaşteptate, ca un tunet pe vreme senină. Minţile sărace sunt uşor de tras pe sfoară. Şi-a băgat câteva lucruri într-o valiză şi a lăsat o scrisoare în care ne ponegrea ca fascişti, exploatatori, imperialişti şi provocatori. A ajuns cu amantul ei la Nieswicz, la graniţa polono-sovietică, şi de acolo au trecut ilegal în Rusia. Grănicerii polonezi nu le-au făcut greutăţi. Abia după câţiva ani aveam să aflu cum au fost primiţi acolo unde-i trăgea inima. Era cu mult înainte de epurările ordonate de tovarăşul Stalin şi de procesele de la Moscova, dar şi atunci închisorile erau pline. Când fugari ca Hanka şi concubinul ei cădeau în genunchi şi sărutau ţărâna socialistă, apărea un cekist sau un soldat din Armata Roşie, care le spunea: *"Poidiom!* Haideţi!". Idealismul este foarte frumos, dar pe acei "idealişti" îi aşteptau îndeobşte câteva luni în închisoarea Liubianka. Mi s-a spus că, până la urmă, aproape toţi au fost trimişi în minele de aur din Siberia.

Am tăcut amândoi îndelung. Max Stein încercă să-şi aşeze furculiţa în echilibru pe marginea farfuriei. Furculiţa căzu şi el mormăi ceva.

– Şi ce s-a mai întâmplat? l-am întrebat eu.

– Ce să se mai întâmple? făcu el. Eram uluiţi, năuciţi, dar câtă vreme poţi rămâne uluit şi năucit? Primul lucru pe care l-a făcut Morris a fost să smulgă tablourile ei de pe pereţi şi să le arunce în lăzile de gunoi din curte. Am stat la fereastră, încredinţat că cineva le va lua de acolo, dar locatarii nu erau amatori de cubism, expresionism şi artă abstractă. Se mulţumeau să privească intrigaţi la ceea ce făcea Morris. El nu avea însă timp de pierdut. Îl aşteptau pacienţii programaţi. L-am auzit pe unul dintre ei întrebând: "Unde-i soţia dumneavoastră?". Răspunsul lui a fost: "E plecată din oraş". Eu închiriasem pe undeva o cameră, căreia îi ziceam "atelier". După plecarea Hankăi, am socotit că nu are nici un rost să rămân la Morris şi i-am spus că e timpul să ne despărţim. "Vrei şi tu să mă părăseşti? exclamă el. Mai bine-ai face să rămâi la mine". De ce? l-am întrebat. Pentru cele treizeci de zile de doliu?. El îmi răspunse: "N-am să rămân singur la nesfârşit. Mai devreme sau mai târziu am să-mi găsesc pe cineva. Nu vreau să vă pierd pe amândoi".

O să ţi se pară o glumă proastă, dar am aşteptat ca Morris să se căsătorească, pentru ca eu să devin din nou "prietenul casei". Îţi vine să râzi? Aş râde şi eu. Viaţa omului nu-i numai tragică, este şi comică.

Aşa-zisul meu "atelier" era mic şi întunecos. Iarna era frig acolo ca afară. Cu câţiva ani înainte, trecusem printr-o criză sufletească şi pictura nu mă mai atrăgea. De altminteri, nici n-aş fi putut găsi un model care să-mi pozeze în vizuina aceea infectă. Morris avea o locuinţă confortabilă, luminoasă şi caldă.

– De ce nu s-a însurat cu noua lui asistentă?

– Chiar asta a făcut, spuse Max Stein. Nu însă imediat. A avut nevoie de câteva luni pentru a se hotărî. Pesemne a căutat o femeie mai drăguţă, căci Milka – aşa o chema – nu era o frumuseţe. Venise la Varşovia din provincie pentru a studia, dar era prea săracă. S-a înscris la Wszechnica, o universitate populară, unde nu se dădeau examene plătite. Am să-ţi spun ceva care o să-ţi pară o curată nebunie: pentru că era necăsătorită şi nu aparţinea nimănui, Milka nu mă atrăgea deloc. Dar când mi-am dat seama că mai devreme sau mai târziu Morris o va lua, vrând-nevrând, de nevastă, am început s-o privesc cu alţi ochi. Îi adresam cuvinte măgulitoare, îi lăudam frumuseţea de care era, de fapt, lipsită, i-am propus să-i dau lecţii de pictură. Îmi îngăduiam chiar s-o sărut de faţă cu Morris. Când a văzut toate astea, el mi-a mărturisit că s-a îndrăgostit de dânsa în ultimul timp. Iubirea, precum vezi, poate fi un lucru foarte practic şi chiar obţinut la comandă.

– Cât timp ai rămas cu ei?

– Destui ani, spuse Max Stein după ce stătu puţin pe gânduri. Mi-e greu să-ţi dau un răspuns exact. În timp ce şedeam la ei, am devenit prietenul altui cuplu. Trăiam ca un învăţăcel de şcoală talmudică, deprins să ia masa într-un loc şi să doarmă în alt loc. Am căpătat un simţ aparte: când făceam cunoştinţă cu o pereche, îmi era de-ajuns să schimb cu ei câteva cuvinte pentru a-mi da seama dacă sunt în căutarea unui partener.

– Asemenea oameni sunt homosexuali, am spus eu.

– Astea-s numai vorbe, îmi replică Max Stein. Oamenii habar n-au ce sunt ei în realitate. Fapt este că tot timpul suntem în căutare. Nimeni nu e mulţumit cu ceea ce are. A doua zi după nuntă, ambele părţi încep să caute, atât bărbatul, cât şi femeia. Pentru mine, acesta-i adevărul gol-goluţ.

În româneşte de ANTON CELARU
(Din volumul "Moartea lui Matusalem",
ed. Hasefer, Bucureşti)

O povestire de
G. MOSARI

Înlocuitoarea

Între două nu te plouă.
Aşa o fi.
Dar, aşa cum a constatat eroul povestirii de faţă, mai există şi excepţii de la regulă.

Sandu a ajuns la Iaşi în delegaţie pentru cinci zile, de luni până vineri, şi-a luat o cameră la hotelul "Victoria", în plin centrul oraşului, după care i-a telefonat Doinei, prietena lui cea mai apropiată:

– Bine te-am găsit, Doina. Ţi-am comunicat că vin la Iaşi. Uite, am sosit.

– Hai la mine, să mă vezi – răspunse Doina, şi pe urmă ne vom organiza un program comun, ţinând seama că miercuri am un examen.

– S-a făcut, în câteva minute sunt la tine, spuse mulţumit Sandu, închizând telefonul şi pornind la drum.

Sandu devenise inginer de un an de zile, absolvind cu succes facultatea la Iaşi, unde îşi făcuse câteva prietenii feminine printre studente, Doina fiind una dintre preferate. Numai că ea s-a apropiat de Sandu mai mult decât altele, ocupând astfel locul întâi în ierarhia sentimentală a tânărului. Doina intrase în perioada examenelor de încheiere a unor studii universitare economice, iar mulţi colegi prevedeau că se va mărita cu Sandu imediat după absolvirea facultăţii.

…În primele două zile ale delegaţiei, luni şi marţi, după ce şi-a terminat programul de lucru, Sandu s-a întâlnit cu Doina; a fost cu ea la teatru şi la restaurant, dar marţi seara Doina i-a spus:

– Mâine, miercuri, nu ne vom vedea. Dimineaţa trebuie să-mi repet materia pentru examenul pe care-l am la ora cinci după-amiază. Desigur nu pot bănui cât timp va trebui să rămân la facultate, aşa că nu stabilim nimic. Dar seara, târziu, să-mi telefonezi ca să-ţi spun ce am făcut.

❖

…Miercuri dimineaţa Sandu a sunat-o la telefon pe Mariana, una dintre studentele pentru care tânărul inginer avea o anumită simpatie.

– Ce faci, Mariana? a întrebat Sandu cu căldură şi veselie, tot frumoasă ai rămas?

– Sper că da, sună replica fetei, deşi Doina, nu eu, sunt ca altădată favorita inginerului mult apreciat care eşti tu.

– O, mersi de compliment, dar tu ştii destul de bine că în domeniul prieteniei, la mine treburile sunt foarte încurcate. De aceea să lăsăm filozofia. Vreau să ne întâlnim după-amiază, poate intrăm să vedem filmul de la cinematograful "Mama", care-i vizavi de hotelul "Victoria", unde stau eu. Pe urmă putem merge la restaurant, la dans.

– Bine, ne întâlnim după-masă. Când vrei, şi unde?

– La ora patru, în cameră la mine, la hotel.

– S-a făcut. Vin.

❖

…Sandu, în pijama, stătea culcat pe pat şi citea. Mai erau câteva minute până la ora patru. Mariana trebuia să sosească din clipă în clipă, fiindcă era foarte punctuală.

Bătăi în uşă.

ZISE...

"Vreau să subliniez faptul că în principiu, nu am nimic împotrivă faţă de constituirea acestui Forum ci, repet, numai faţă de iniţiatorii lui".

(Zeev Schwartz, preşedintele HOR, într-o declaraţie pe marginea adunării unde s-a discutat ideea înfiinţării unui Forum al evreilor originari din România; "Viaţa noastră", 2002)

P. S. Ne grăbim să precizăm că în afară de lipsa de logică a sus-citatei declaraţii, autorul mai face şi o greşeală de exprimare. Nu se poate spune "nu am nimic împotrivă faţă" etc. Corect ar fi: nu am nimic împotriva constituirii acestui Forum". Mai precis, noi, cei de la "Minimum", avem foarte multe împotrivă faţă de acest fel de a scrie româneşte.

... ŞI-N ADÂNC SE SCUFUNDĂ

(CU ACCENTUL PE Ă)

– Intră, nu-i încuiat, spuse Sandu, bucuros că invitata a şi ajuns.

Uşa s-a deschis, dar în pragul ei n-a apărut Mariana, ci… Doina.

Înmărmurit, Sandu n-a putut scoate nici un cuvânt, dar Doina, veselă, râzând, a intrat în cameră, s-a aşezat pe un scaun şi a început să povestească:

– Examenul care trebuia să aibă loc la ora cinci a fost devansat pentru ora două. Eu am fost prima pe listă, aşa că am terminat repede şi mai ales am luat nota maximă. Sunt extraordinar de bucuroasă şi am venit aici ca să fii şi tu părtaş la reuşita mea.

Sandu o privea pe Doina, dar aproape că nu auzea ce spune, căci gândurile-i zburau în altă parte. Din secundă în secundă trebuia să vină Mariana. Cum se va descurca el, Sandu? Ce va spune?

…Din nou bătăi în uşă.

– Intră, zise cu glas gâtuit Sandu, care şi vedea în prag silueta Marianei. Dar nu era ea, ci un tânăr, cam de 22-23 de ani, care a aruncat o privire în cameră şi cu multă politeţe i s-a adresat lui Sandu:

– Dacă dumneavoastră sunteţi inginerul Sandu, vreau să vă spun ceva. Dar nu aici, în cameră, vă rog să veniţi afară.

Sandu s-a executat.

– Sunt coleg cu Mariana, a zis tânărul. Ea trebuia să ajungă la dumneavoastră la ora patru, dar din cauza unui curs întârziat la facultate, nu poate să vină până la cinci. M-a rugat să iau două bilete la cinematograful "Mama", eu le-am cumpărat şi vi le-am adus. Luaţi-le, banii mi i-a dat Mariana. Vă întâlniţi cu ea înainte de ora cinci, în faţă la cinema.

– Mulţumesc foarte mult, dragul meu, i-a spus Sandu, eşti un băiat foarte deştept şi descurcăreţ.

Sandu a revenit în cameră gândindu-se că norocul l-a scos dintr-o mare încurcătură, dar acum avea obligaţia să se elibereze de prezenţa Doinei. De aceea, luând un aer grav, preocupat, i-a spus:

– Tânărul acesta a venit special să mă cheme urgent la întreprinderea la care sunt în delegaţie. Nu ştiu ce s-a întâmplat acolo, îţi închipui că sunt îngrijorat. Am să te conduc până la staţia de tramvai ca să pleci acasă, iar dacă am să pot, îţi voi da un telefon.

Sandu a plecat cu Doina s-o conducă, după care s-a îndreptat spre cinema ca s-o întâlnească pe Mariana. Revederea lor a fost marcată de entuziasmul şi veselia tinereţii, ambii abia au avut timp, în cele câteva minute dinaintea începerii fimului, ca să-şi comunice unul altuia "noutăţile vieţii".

Filmul a fost într-adevăr frumos, iar după ce-au părăsit sala, Sandu i-a spus Marianei:

– Acum te invit vizavi la mine la hotel, am adus o şampanie foarte bună care ştiu că-ţi place ţie, iar la 9 seara vom coborî la restaurant, chiar aici, la "Victoria", căci au şi muzică şi dans.

– Dragul meu Sandu, a răspuns Mariana, nu pot da curs invitaţiei tale, căci eu sunt cu tine aici nu fiindcă păstrezi pentru mine aceleaşi sentimente din trecut, ci pentru că ai avut o după-amiază liberă şi ai dorit, în schimbul Doinei, o înlocuitoare. Mi-a părut bine că te–am văzut şi am stat puţin de vorbă, dar am acceptat să-ţi fac jocul doar parţial, nu total.

Şi spunând aceste vorbe l-a lăsat pe Sandu fără replică, îndepărtându-se cu o uşoare fluturare din mână, încheind astfel rolul ei de înlocuitoare…

●

B.B.C.

Bădărani. Bandiţi. Canalii.

Spitalul de boli cronice
şi de bătrâneţe

Beit Rahel

RAMLE – HAGDUD HAIVRI 6

Telefon:
08/922-4255
şi 08/922-3079

Hag Pesah Sameah!

Îngrijire atentă,
ambianţă plăcută,
supraveghere
medicală
permanentă +
tratamente,
fizioterapie,
activităţi educative.

ISABELLE COUTANT-PEYRE

Ziua în care Carlos mi-a cerut mâna...

Pe mulţi îi miră nespus (şi chiar îi dezgustă) pasiunea nebună cu care se reped diferite cucoane din Israel la Arafat, Bargutti şi alţii aşijderea, să-i îmbrăţişeze în extaz şi să-şi scoată chiloţii (metaforic vorbind) în faţa celor ce omoară evrei, cu sete, de trei ori pe săptămână.

La Paris, o madamă avocat a căzut şi ea în fund în faţa vestitului Carlos, *bărbat adevărat* (nu ca alţii), cu o sumedenie de cadavre la activ.

Ani de zile Carlos a fost teroristul cel mai căutat din lume. Dar pentru mine el este un romantic. Îmi scrie poeme încântătoare. La data de 25 august am hotărât să ne căsătorim. De atunci închisoarea îl apasă greu…

25 august 2001. Mă înapoiasem din vacanţă. Eu, avocata lui, l-am revăzut într-o cămăruţă cu pereţii de sticlă, de doi metri pe trei. I-am cerut mâna şi el mi-a cerut-o pe a mea. Răspundem în deplină înţelegere: DA! Fără ezitare. A adăugat: "Dacă eşti soţia mea, vei fi văduva mea". Pe o foaie albă de hârtie am scris: "Ne angajăm în faţa lui Dumnezeu că ne vom iubi toată viaţa". Apoi el a citit "Fatiha", primul verset din Coran.

Pentru mine, Ilich este un personaj simbolic, un consilier al Conducerii… fără îndoială nu un tip oarecare şi nici un asasin de drept comun. Înţelegerea dintre noi a început la data de 27 iunie 1997, de la prima noastră întâlnire la închisoarea "La Santé". 22 de ani de la tragica împuşcătură din strada Touiller, 21 de ani după deturnarea avionului Air France spre Entebbe…

Înmărmurită, îl văd pe Carlos urcând impunător scările de la ieşire, încadrat de garda tribunalului, purtând o bluză de mătase roşie, aceeaşi din ziua când a fost arestat la Khartum. În această primă zi, privirea ochilor săi, înflăcărată, aspră, metalică, s-a îmblânzit ca să-mi ia mâna… şi să o sărute cu eleganţă! În aceeaşi clipă am simţit nu o complicitate – ceea ce ar putea fi interpretat greşit – dar multă afinitate. S-a produs un miracol: între miliardele de fiinţe care populează globul se află inşi creaţi pentru fiecare dintre noi. Este misterios, inexplicabil. Carlos îmi era predestinat! Mi-a cerut să anunţ tribunalul că soţia lui palestiniană, Lana Jarrar, a dispărut odată cu arestarea lui la Khartum – ceea ce am şi făcut – şi m-a anunţat că m-a ales responsabilă în colectivul său de avocaţi.

El şi ea (amor, amor)

După câteva luni, în sala "acuzaţilor", înconjurat de o gardă de poliţişti, a îngenuncheat în faţa celorlalţi apărători, implorându-i să mă recheme la Curtea cu Juri, pe care o părăsisem înfuriată, cu câteva zile înainte, din motive de infamie juridică.

Şi iată că pe data de 24 decembrie 1997, fără şampanie şi fără pom de Craciun, între orele două şi trei noaptea, am aşteptat amuzaţi verdictul condamnării sale pe viaţă. De atunci ne vedem de două sau trei ori pe săptămână la vorbitor, uneori şi cu alţi avocaţi. Lângă perete, o masă, scaune. Pe pereţi, inscripţii obscene sau politice. Pe tavan, lumina neonului mă înviorează. Ilich vine din aripa izolată a închisorii, unde este repartizat de peste 7 ani. Uneori sunt lăsată intenţionat să aştept cam mult, ca să mă enervez…

Sunt conştientă de lipsa noastră de intimitate. Totuşi pentru prima oară în viaţă am senzaţia că nu mai sunt singură. Amândoi încercăm acelaşi sentiment că alcătuim un cuplu. Este o putere spirituală. Extraordinar! La început mi se adresa cu "dumneavoastră", deşi pe ceilalţi avocaţi îi tutuia. Eu îi spuneam tot "dumneavoastră", continui şi acum, cu toate că el în prezent mă tutuieşte. În ultimii patru ani am petrecut multă vreme împreună. Formăm un cuplu. Câteodată judecătorul îşi pierde sângele rece, dar pe noi ne pufneşte râsul, la el în birou.

Ilich este un adevărat romantic. Îmi scrie poeme în limba mea, franceza. Deşi nu i s-a acordat dreptul de a învăţa franceza, foloseşte cuvinte speciale, precise, minunate… Închisoarea începe să-l apese, din cauza mea. Înainte îi era totalmente indiferent. Dragostea creează această vulnerabilitate. Unii presupun că sunt manevrată de el şi asta ne face să râdem. Carlos e foarte puternic… iar eu foarte rezistentă. Forţele noastre se unesc. Uneori ne certăm. El este un latin plin de căldură, crede că se poate împăca cu oricine, îmbrăţişându-l! Cei trei copii ai mei reacţionează binevoitori la căsătoria noastră. Fiul meu cel mai mic avea cinci ani când am început să-l apăr pe Carlos la proces. Între ei există o comunicare "virtuală şi simbolică". Îi dă cadouri, desene, conversează, ba a şi vrut să vine cu mine când i-am anunţat mamei mele vestea căsătoriei. Eu sunt avocata unui prizonier politic, nu a unui bărbat acuzat că… şi-a violat vecina! Şi mai mult, voi fi soţia lui. Nu există nici o contradicţie de interese, dimpotrivă, voi continua să-l apăr* cu pasiune, pentru că eu consider comportamentul Franţei jignitor. Prietenii mei sunt alături de mine. Nu am nici un chef să fiu soţia unui puşcăriaş. Este previzibil că nu va continua "parcursul normal" al condamnatului pe viaţă. Va fi eliberat. Peste o lună sau peste un an. Dragostea noastră este prima noastră victorie!

Traducere de S. MALCAŞ

---

*Această avocată de 48 de ani a debutat în anul 1981. Clientul ei cel mai celebru: teroristul venezuelean Ilich Ramirez Sanchez, poreclit "Carlos", condamnat la închisoare pe viaţă în 1997 pentru uciderea a doi poliţişti la Paris la data de 27 iunie 1975.

◆

Câţiva cetăţeni acri din *media*, care se ţin pas cu pas de fotbaliştii noştri, i-au acuzat că, după memorabila victorie a băieţilor de la Hapoel Tel Aviv asupra echipei din Parma, aceştia s-au repezit să chefuiască în frumosul oraş italian, cu sticle de whisky date peste cap şi alte plăceri lumeşti.

Dar ce să facă omul după asemenea victorie? Oricât ar fi jucătorii de la Hapoel de bine educaţi, şi oricât ar iubi ei romanele lui Stendhal, nu puteai să te aştepţi ca, în seara aceea de pomină, de după meci, să se ducă la Mânăstirea din Parma.

◆

Rabinul Iakov Iosef, fiul rabinului Ovadia Iosef, care locuieşte în cartierul Beit Israel din Ierusalim, unde a fost un atentat terorist îngrozitor, afirmă că "există o înţelegere secretă între stânga israeliană şi palestinieni de a nu se comite atentate în cartierele unde locuiesc oamenii de stânga".

Păi, dacă-i aşa, soluţia ca să scăpăm de atentate e foarte simplă: ne înscriem cu toţii în "Meretz".

◆

ΓΑΛИНА GALINA

REŢEAUA MAGAZINELOR DE CARTE ROMÂNEASCĂ

• Romane • Dicţionare •
• Ghiduri turistice •
provenite din vasta producţie editorială din România de astăzi

Hag Pesah Sameah!

AFULA: Kikar Atzmaut 7 (În pasajul Ophir Center) – TEL.: 06/659-6014
ASHDOD: Merkaz Mishari Daled, magazin nr. 33 Haim Schapira – Tel.: 08/866-5388
BAT YAM: Str. Balfour 60 – Tel.: 03/659-2484
BEER-SHEVA: Str. Histadrut 56 – Tel.: 07/623-6738
HAIFA: Str. Herzl 61 (Kikar Talpiot) – Tel.: 04/867-1292
IERUSALIM: Str. Yaffo 63 (în pasaj) – Tel.: 02/625-0612
NATANIA: Str. Smilanski 10 (în pasaj) – Tel.: 09/861-5860
PETAH-TIKVA: Str. Pinsker 9– Tel.: 03/904-0225
RISHON LE ZION: Str. Rotschild 9 – Tel.: 03/969-8724
RISHON LE ZION: Str. Herzl 47 – Tel.: 03/967-1807
TEL AVIV: Str. Solomon 20 (vechea Tahana Merkazit)– Tel.: 03/687-3606
TEL AVIV: Str. Allenby 48. Tel.: 03/517-5877
TEL AVIV: Staţia nouĂ de autobuze, et. 3, magazinul nr. 3243 (sub Mac Donald) – Tel.: 03/687-7949

Direcţia: Tel. 03/562-0711, 562-0714
Iolanda: Pelefon 054/829-163

CASETE AUDIO cu:
Poveşti pentru copii
Muzică uşoară şi populară românească

Ultimele noutăţi la GALINA

GEORGE RADU

Ave, Maria

El este român get-beget. Ea – evreică.

Amândoi sunt studenţi la facultatea de Litere din Bucureştii anilor '50.

Şi se întâlnesc în bancă, la cursuri.

Aşa începe un roman – remarcabil – al scriitorului George Radu. Şi intitulat "Ave, Maria".

Romanul a apărut în editura UNL, din Bucureşti.

Căutaţi-l şi citiţi-l. Merită.

Fragment:

Trei sute de studenţi, mai mult fete decât băieţi, am luat cu asalt amfiteatrul R 3, luni, înainte de ora zece, dornici să ascultăm primul curs universitar. M-am aşezat, ca de obicei, în banca a treia, pe rândul din mijloc, în dreptul imensei catedre, de data asta şi din teama de a nu pierde ceva din explicaţiile magistrului, amfiteatrul fiind atât de mare. Studiam sala imensă şi, ca să fiu sincer, eram puţin emoţionat de noua mea calitate, aceea de student aflat într-un astfel de amfiteatru. R 3 nu mi se mai părea un cod şi cu atât mai puţin un semn matematic. Era acea sală imensă pe care cei trei sute de studenţi nu reuşiseră să o umple, deşi era aproape ora zece şi, presupuneam eu, toţi cursanţii trebuiau să vină înainte de ora începerii. Tocmai atunci s-a oprit pe banca mea o umbră şi o voce suavă m-a întrebat, aproape şoptindu-mi la ureche:

– Îmi dai voie şi mie, colega?

M-a surprins nu numai delicateţea vocii, dar şi apelativul care mi-a fost adresat din partea unei persoane necunoscute. Sigur că toţi cei din bănci eram "colegi" şi la o analiză obiectivă apelativul folosit părea cel mai firesc, dar felul în care a fost rostit, ca şi disponibilitatea cu care eu l-am primit, m-au făcut să cred că mi s-a acordat un plus de amabilitate sau poate de altceva. De ce adică să vină tocmai la "banca mea", când erau locuri libere şi în alte bănci, chiar în cea din faţă, unde stăteau doar două fete…

I-am dat, fireşte, voie să intre – în stânga mea erau două locuri libere – şi umbra a înaintat pe suprafaţa băncii oprindu-se chiar lângă mine. Fără voie mi-am întors privirile spre stânga şi am descoperit chipul unei fete pe care parcă o cunoşteam de când lumea. Tot fără voie i-am surâs – un fel de "bună ziua" sau "bine-ai venit" lângă mine, pentru că abia acum o puteam privi în ochi – şi ea m-a salutat tot cu un zâmbet. Cred că ne-am mai văzut pe undeva, mi-am zis, altfel ce să însemne această amabilitate?

– De ce mă priveşti aşa? mi se adresează ea, văzând că eu am uitat să revin cu faţa la catedră, aşa cum stăteam când ea, venită pe culoarul dintre bănci, m-a rugat să-i dau voie să intre.

– Fără să vreau, i-am mărturisit sincer, şi m-am întors în poziţia iniţială ducând, în semn de scuză, mâinile la piept.

Tocmai atunci intra şi profesorul, urmat de o suită de asistenţi şi de lectori, întreaga catedră de limbi clasice, cum aveam să aflu mai târziu. Studenţii şi-au luat locurile în bănci urmărind corpul profesoral care a înconjurat catedra imensă, aşezându-se pe scaune. Când liniştea fu deplină se ridică în mijlocul catedrei profesorul, un bărbat înalt şi solid, cu mâini puternice, cu părul cărunt şi cu faţa blândă şi plăcută. A cuprins cu privirea întreg amfiteatrul şi cu o voce caldă, de bunic spunând poveşti nepoţilor, a început să vorbească:

– Cursul pe care îl începem astăzi se numeşte Introducere în lingvistica generală şi se întinde pe o durată de două semestre; el va fi urmat de seminarii săptămânale, care se vor ţine pe grupe şi vor fi conduse de colegii mei prezenţi aici (gest amical cu braţele către asistenţii care îl încadrau). În cele două ore de astăzi vom încerca o introducere în specificul disciplinei, în definirea ei, astfel încât putem conveni că primul nostru curs este o introducere la introducerea în lingvistică…

După ce zâmbetele din sală s-au stins, profesorul şi-a început lecţia:

– În geniala sa lucrare "Marxismul şi problemele lingvisticii", I. V. Stalin defineşte limba ca fiind…

Creioanele alunecă uşor pe paginile imaculate ale caietelor studenţeşti, înregistrând ideile pe care un celebru profesor le difuzează de la catedra celui mai mare amfiteatru al universităţii bucureştene… Frumoasa mea colegă din stânga îşi odihneşte mâna pe pagina caietului fără să noteze ceva. La un moment dat o întreb dacă nu ia notiţe şi ea îmi arată, cu un calm desăvârşit, o broşură cu coperte roşii aşezată alături de caietul ei deschis. Citesc şi rămân surprins când văd că era chiar geniala lucrare din care tocmai citase profesorul mai înainte. Văzându-mă încurcat, colega îmi scrie ceva pe prima pagină şi-mi oferă să citesc, înclinând caietul într-o poziţie convenabilă lecturii. Descifrez uşor scrisul ei: "lecţia de azi va fi despre această lucrare, aşa că n-are rost să iau notiţe, găsesc totul aici şi încă mai complet".

Deşteaptă fată, apreciez eu în gând şi îi scriu ceva pe caietul meu, oferindu-i să citească: "dacă îmi vei împrumuta şi mie broşura, voi face şi eu economie de creion şi hârtie!". Ea zâmbeşte amuzată şi după un timp îmi scrie din nou: "ţi-o ofer cu dedicaţie, că eu mai am una acasă". Îi mulţumesc din priviri şi ascult, fără să notez, încercările profesorului de a aplica trăsăturile dialecticii la limbă. Din când în când îmi arunc ochii şi în stânga, studiind profilul vecinei mele. Nu e frumoasă, ci foarte frumoasă. Mi-e şi teamă să o privesc, dar nu pot să-mi iau ochii de la ea. Ştie c-o privesc, m-a surprins în câmpul ei vizual şi nu are rost să mă prefac, întorcând repede capul. M-ar surprinde şi n-ar fi frumos. La urma urmelor nu am nimic de ascuns, o privesc şi pentru că-i frumoasă şi pot să i-o şi spun. Mă întreabă din priviri: "Ce este?". "Nimic", dau eu din cap şi-i zâmbesc să înţeleagă că o privesc, pur şi simplu.

Zâmbeşte. O privesc în faţă acum, şi-i văd ochii mari, negri şi catifelaţi, cuprinşi de o melancolie latină; îi văd părul la fel de negru, tuns scurt şi cu breton. Prin contrast, tenul uşor brun pare alb, curat, stropit cu vagi pistrui, aproape invizibili, dar acum, când este cu faţa spre lumina puternică a acestei dimineţi senine de octombrie, se pot ghici pe umerii obrajilor. Mâinile rafaelice trimit şi ele, ca şi întregul chip, la figura Madonei.

De unde o fi coborât pe pământ această frumuseţe...

– De ce mă priveşti aşa? se roagă ea de mine cu gravitate să-i spun adevărul.

– Te cheamă Laura?

Neagă, dând din cap. Apoi curiozitatea o face să mă iscodească:

– De ce?

– Te-am mai văzut undeva...

– Unde?

– În poezia lui Petrarca... deşi marele renascentist a imaginat-o pe Laura ca fiind blondă. Ultimele cercetări au scos însă la iveală adevărul că Laura era brună, dar poetul, pentru a nu intra în conflict cu lumea din Avignon şi mai ales cu biserica (pentru că ştii, probabil, ei se întâlneau la biserică), a colorat-o în galben. Adevărata Laură era deci brună şi dacă citeşti atent descrierile lui Petrarca vezi că totul se converteşte în brun. Nici nu putea fi altfel, în sudul Franţei o blondă... Ai un aer foarte latin, vreau să spun mai mult decât italian, francez sau român, pari creaţia unui pictor renascentist care a dorit să reînvie lumea latină.

Râde de mine, râde cu subînţeles, desigur! Am spus o prostie, m-am complicat...

– Unde ai făcut liceul? încerc o altă pistă.

– La Şcoala Centrală de Fete! Ai auzit de ea? Se află în apropiere de Grădina Icoanei, aproape de cinematograful Patria, este...

– Ştiu, am auzit de mult despre această şcoală celebră... Şi nu s-a îndrăgostit nimeni de tine cât ai fost elevă?

– O, da, chiar mai multe persoane. S-a îndrăgostit de mine şi un profesor... dar eu... nu eram aptă pentru a primi sentimentele lor.

– Tu aşteptai un prinţ renascentist, un Petrarca, un Dante, un Rafael, ca să le arăţi Paradisul... Paradisul care eşti...

Râde iar cu subînţelesuri, dar eu nu reuşesc s-o citesc.

– De ce râzi? mă rog eu acum de ea să-mi spună adevărul.

– Sunt evreică, domnule coleg... N-am nimic cu latinitatea...

Nu m-a surprins câtuşi de puţin faptul că-i evreică, putea fi orice... dar m-a deranjat sublinierea că n-are nimic cu latinitatea.

– Ai superstiţia raselor? o ironizez eu cu oarecare dispreţ... Eşti evreică pentru că *vrei să te consideri astfel,* dar rase pure nu mai există de mult în Europa. De altfel, cred că nici pe vremea imperiului roman nu prea mai existau rase distincte. Eşti o fată foarte frumoasă şi atât!

– Vrei să spui că tu nu iei în seamă...

– Pentru mine un om este egal cu un om (cred că acum am citat pe cineva, dar îmi însuşesc acest adagiu). Dacă aş iubi o femeie mahomedană, aş trece la mahomedanism, sau la budhism, sau la orice altceva.

– Asta pentru că eşti dincolo de orice religie?

– Şi de orice rasă! Eu admir (sau dispreţuiesc) *oameni,* nu *rase* şi nu religii. Îl admir pe Shakespeare nu pentru că este englez; îl admir pe Voltaire nu pentru că-i francez; îl admir pe Tolstoi nu pentru că e rus; şi îl urăsc pe beţivanul care îşi lasă familia muritoare de foame nu pentru că este român, francez, american sau rus. Cât priveşte afirmaţia că n-ai nimic cu latinitatea, asta mă întristează... Orice om de cultură *trebuie* să aibă ceva cu latinitatea... Şi acum spune-mi, cum te cheamă?

Îmi arată coperta caietului pe care se semnase descifrabil doar cu prenumele şi din partea mea se putea citi AVE. Întreb glumind:

– Ave?

– Se citeşte de la dreapta la stânga, după câte ştiu eu.

– Bine. Eva! Am glumit, te rog să mă ierţi!

– Mă mai cheamă şi Mira, aşa că poţi să alegi, lămureşte ea fără să ţină seama de scuzele pe care i le-am cerut.

– Cred că ţi se potriveşte mai bine, aleg eu fără să stau pe gânduri; "i" în această poziţie este o vocală foarte deschisă şi o poţi prelungi foarte mult: Miiiira... Dezmierdarea capătă accente grave, romantice, iar persoana chemată poate auzi şi de pe lumea cealaltă.

Râde satisfăcută şi devine şi mai frumoasă.

Banc

Preşedintele Bush primeşte un telefon de la Bin Laden.

– Domnule preşedinte, vreau să vă dau două veşti. Una bună şi una mai puţin bună. Prima este că am hotărât să mă predau.

– Minunat! – răspunde Bush. Şi a doua?

– A doua este că o să vin cu un avion.

– Mă mai cheamă şi Maria, adaugă când se opreşte din râs.

– Şi mai cum? glumesc eu, că doar n-o să te mulţumeşti cu trei nume!

– Atât şi nimic mai mult!

– Mira, Eva şi Maria?

– Da! De fapt Mira şi Maria este acelaşi lucru...

– Am să te chem cu câte un nume, după împrejurări, deşi prevăd că Eva nu te voi chema niciodată! Nu ştiu de ce, dar nu-mi sună bine, este un nume aproape generic, orice femeie este o Evă, mai ales dacă avem în vedere legenda biblică... Şi apoi, mi se pare un nume pentru o femeie care are mulţi copii – cinci, şase, şapte – iar tu eşti abia o bebeluşă! Te voi chema citindu-ţi-l de la dreapta la stânga: Ave, Maria, Mira!

Râde cu plăcere şi ochii ei mari i se închis pe jumătate.

– Dacă te-aş fi botezat eu ţi-aş fi zis tot Maria sau Mira, sau, şi mai bine, Miriam.

– De ce? mă întreabă ea mai mult amuzată decât curioasă.

– Pentru că, deşi este un nume comun la un mare număr de popoare şi limbi, el continuă, în onomastica modernă, un vechi şi frumos nume biblic. Primii traducători ai bibliei au citit în numele Maryam – picătură de mare; mar – picătură; yam – mare. Sau, în latină, stella maris = steaua mării.

Mira se uită la mine cu nişte ochi mari şi întrebători. Eu am continuat pe un ton pedant, profesoral:

– De fapt *Maryam* aparţine fondului onomastic egiptean: verbul "mary" înseamnă *a iubi,* în vechea egipteană: "merit" = iubit. În limba coptă "merit Amun" însemna "iubit de Amon", un mic zeu local din Teba, care a urcat în vârful Panteonului egiptean, ajungând alături de Ra. Din egipteană l-au luat iudeii şi prin biblie a trecut în mai toate limbile şi culturile lumii. Aşa că vezi tu cât de pure sunt rasele şi culturile! Dar ca să nu rămâi în pierdere citeşte aici.

Îi întind caietul meu închis ca să poată citi numele de pe copertă. Se miră admirativ:

– Paul Avram?

– Aşa cum ai citit!

– Eşti evreu şi tu?

– N-aş crede; la mine în sat jumătate din oameni, unii chiar ciobani din moşi strămoşi, poartă acest nume, care apare şi în cartea voastră sfântă. Dar, mai ştii! În această zonă carpato-balcanică se află cele mai pure rase, aşa că...

– Da, cred că tu ai dreptate! E o prejudecată... De fapt eu voiam să-ţi spun că nu m-ai putut găsi în poezia lui Petrarca, nu acolo m-ai întâlnit: cred că mă reţii de la admitere, am stat alături la teza de istorie şi mi-ai dat voie să mă inspir din teza ta, încurcasem nişte date. Azi am venit lângă tine cu gândul să-ţi mulţumesc pentru bunăvoinţa ta de atunci. Te-am zărit de cum am intrat în amfiteatru şi am venit direct la tine, deşi am câteva cunoştinţe printre colegii noştri de an... Ce-i drept, îmi convenea şi banca... Uite, a venit profesorul.

CALENDAR

Aprilie

2 aprilie a murit Mircea Herivan (1996)
3 aprilie s-a născut Florin Tornea (1914)
3 aprilie s-a născut Andrei Cornea (1952)
4 aprilie s-a născut Lică Bluthal (1928)
4 aprilie s-a născut I(sac) Ludo (Jacovitz) (1894)
5 aprilie a murit Ilarie Voronca (1946)
5 aprilie s-a născut Mircea Săucan (1928)
7 aprilie a murit Aurel Felea (1996)
9 aprilie a murit Paul Păun (Dr. Z. Zaharia) (1994)
10 aprilie s-a născut Maria Banuş (1914)
10 aprilie s-a născut Horia Gane (1936)
12 aprilie s-a născut Sergiu Natra (1924)
12 aprilie a murit I. Fântânaru (1994)
13 aprilie s-a născut Andrei Strihan (1924)
14 aprilie s-a născut Iosif H. Andronic (1897)
16 aprilie s-a născut Tristan Tzara (1896)
17 aprilie a murit Emil D. Fagure (1948)
19 aprilie s-a născut Adrian Rogoz (1921)
19 aprilie s-a născut Ileana Vrancea (1929)
19 aprilie s-a născut Petre Rado (1946)
19 aprilie a murit Ştefan Zicher (2000)
21 aprilie s-a născut Moshe Olier (1926)
23 aprilie s-a născut Emmerich Deutsch (1913)
25 aprilie s-a născut Sebastian Ungureanu (Ianfred Silberstein) (1950)
27 aprilie s-a născut Cornel Safirman (1937)
27 aprilie a murit H. Bonciu (1950)
27 aprilie a murit Camil Baltazar (1977)
27 aprilie a murit Robert Klein (1967)
28 aprilie s-a născut Sonia Natra (1925)
28 aprilie a murit Ov. S. Crohmălniceanu (2000)

RODICA WEINBERG
prezintă paginile de

JOCURI

Refracții

(Dezlegările la acest joc se ortografiază cu "â")

ORIZONTAL: 1) Teren aluneccos. 2) Un om în compania puștilor – Scurtătură pentru condei grăbit. 3) Reținere pe linia porții. 4) Inima din dreapta! – Alergare ca vântul. 5) Alt nume dat pentru cutare (pl.) – Pas săltat. 6) Ținute cu tot felul de motive – Carte care merită banii – Element decorativ la pălării. 7) Depuneri care îngroașă arterele. 8) Vârf tare ascuțit – Orele de consultații! 9) Vin după transfer. 10) Opriri fără nici un rost.

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1									✿	
2							✿			
3										
4				✿		✿				
5								✿		
6			✿				✿			
7	✿									
8					✿				✿	
9		✿								
10										

VERTICAL: 1) Vegetație vicios dezvoltată – A evolua pe vertical. 2) Combatant neobosit în campanii de cucerire. 3) Închis pe criterii etnice – Cartilaj care permite îndoirea nasului. 4) A face o scurtă prezentare – Pietre în ape albastre. 5) Încuiată în secția de boli mintale – Așezare în pripă! 6) Punct luat în calcul – Camere de autoturisme. 7) Un fel de păsări – Facilități pentru înalții demnitari de stat (sing.). 8) Are existența asigurată – Așa se mai spune LA MOȘI. 9) Lumină plumburie la cântatul cocoșului – Gras, dar tras la față. 10) Pană de producție (pl.).

DICȚIONAR: IMA, STEI, SEPT.

MIRCEA MĂRDĂRESCU

Împletituri

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
1						●							
2				●						●			
3							●		●				
4					●								●
5			●							●		●	
6		●						●			●		
7	●					●							
8							●						
9					●				●				
10				●									
11			●										
12													
13		●											

ORIZONTAL: 1) Împletitură din fire, plasă, fileu – Mari amatori de plase și cârlige. 2) Materie primă pentru confecționarea plaselor – Împletitură în spatele porții – Se prinde în plasă... și se roșește în oală. 3) Câmp cultivat cu mei – Susțin plasa de fotbal. 4) Ursoaică – Împletirea istețimii cu îndemânarea. 5) Curea! – Adăposturi din nuiele împletite. 6) Împletitură în jurul gâtului – Terminație latină – Vere! 7) A se lipi de corp – Împletituri fine ce servesc drept garnituri pentru rochii sau perdele (sing.). 8) Coșuri din nuiele împletite – Îmbracă piciorul, fiind de fapt tot o împletitură. 9) Nimic mai mult – Ultima pretenție! – Orășel în India. 10) Material pentru împletit pălării – Poftim. 11) Pus la urmă! – Primele fire din pulover! 12) A prinde ochiurile la ciorap. 13) Între mână și umăr.

VERTICAL: 1) Se împletesc din tulpina copacilor – Plantă acvatică din care se împletesc rogojini. 2) Plasă de pescuit – Material provenit de la anumiți viermi, folosit la împletituri. 3) Plasă – Frânghii obținute prin împletirea cânepii – 2-3 umbre! 4) Un sac mai mic – Se împletește într-o coadă sau în două, depinde de vârstă. 5) Capabil – Meșter în fabricarea oalelor – Se împletesc în coșuri (sing.). 6) Plasă de prins pește – Expus. 7) Marginile plasei! – Împletitură de împrejmuire. 8) E ster! – Împletesc și înțeapă. 9) Fundul plasei! – A împleti (fig.). 10) Prefix pentru doi – Oprește-te! 11) Metal folosit pentru plase de protecție – Primii eroi! 12) Ochiuri mari – Râu în Camerun. 13) Aici (pop.) – Se prind în plasă.

DICȚIONAR: POSI, TAIS, VLAS, ICE, MEISTE, COSARE, ETERA.

BIANCA NIȚĂ

Dezlegările jocurilor din numărul trecut

Justificări: Outsider, r, blestemate, sis, is, mic, eterniza, o, ra, ae, istm, v, rural, ip, alo, adepte, teatru, lan, insa, stins, etapa, cuie.

Sobe: Sobar, povesti, el, nemaritata, masini, amar, r, in, lenes, cil, nev, goden, cec, e, apa, i, arama, uita, plite, nl, arbor, casa, o, pra, tema, o, gr, in, test, buiri, samota, bl, faf, i, ar, teracote, camin, cenusar, iradia, camere.

Preferințe...: I, mi, c, inramari, cor, gol, podgorii, d, ac, i, animate, deprins, in, mo, la, insarcinare, nega, supa, rotit, ugere, ftizie, ec, at, bule, stab, zero, e, tocator, flota, imn, ur, potai, exil, zinc.

MOȘTENIRI

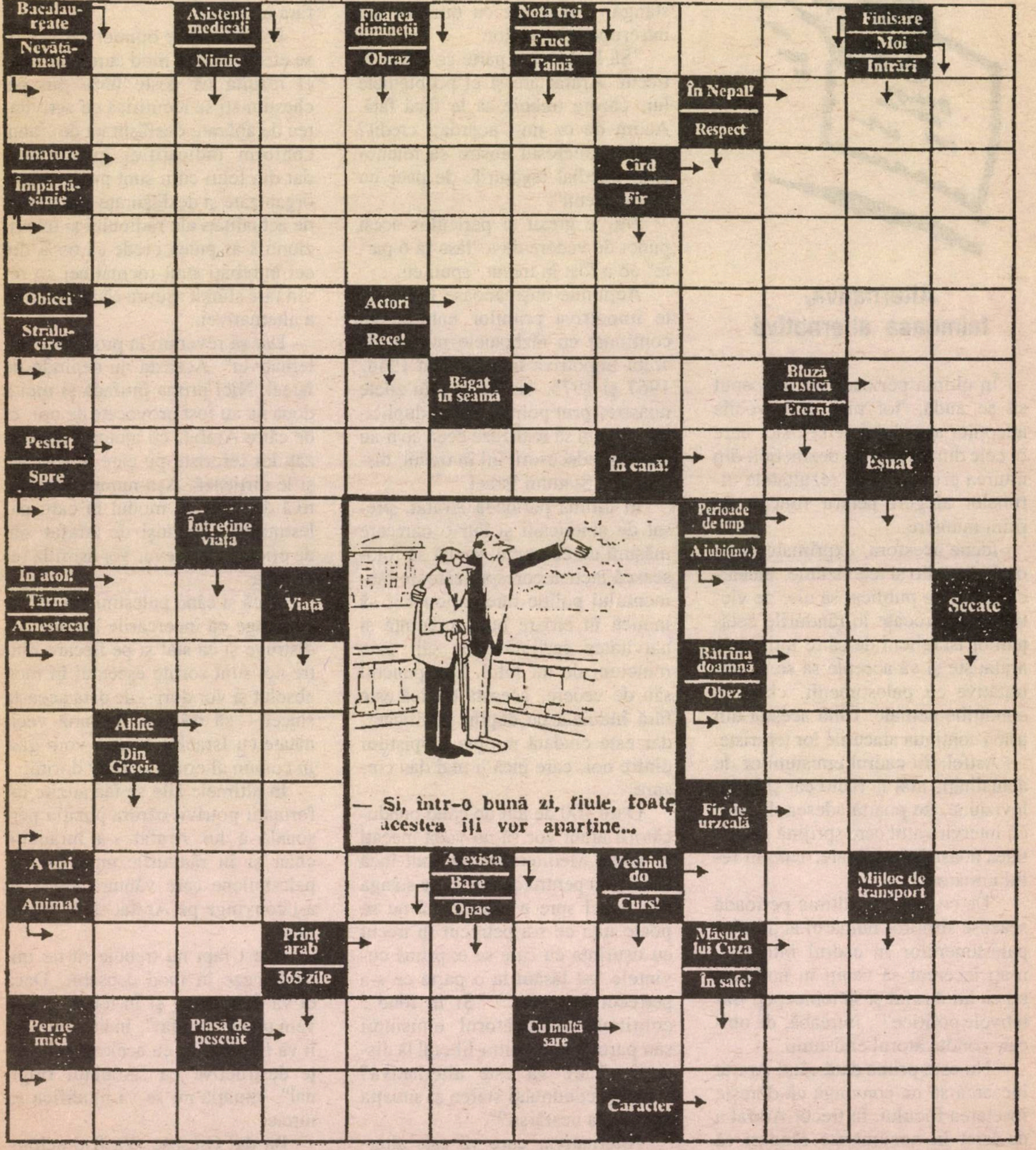
Bacalaureate
Nevătămați
Asistenți medicali
Nimic
Floarea dimineții
Obraz
Nota trei
Fruct
Taină
Finisare
Moi
Intrări
În Nepal!
Respect
Imature
Împărtășanie
Cîrd
Fir
Obicei
Strălucire
Actori
Rece!
Băgat în seamă
Bluză rustică
Eterni
Pestriț
Spre
În cană!
Eșuat
Perioade de timp
A iubi(înv.)
Întreține viața
În atol!
Țărm
Amestecat
Viață
Secate
Bătrîna doamnă
Obez
Alifie
Din Grecia
Fir de urzeală
A uni
Animat
A exista
Bare
Opac
Vechiul do
Curs!
Mijloc de transport
Prinț arab
365 zile
Măsura lui Cuza
În safe!
Perne mici
Plasă de pescuit
Cu mulți sare
Caracter

— Și, într–o bună zi, fiule, toate acestea îți vor aparține...

DICȚIONAR: EPA, EAM, AMA, AVA.

Alternativa, faimoasa alternativă

În ultima perioadă au reînceput să se audă, tot mai des, vocile adepţilor acordului de la Oslo, care în cele din urmă s-au dezmeticit din uluirea provocată de rezultatele ultimelor alegeri pentru funcţia de prim ministru.

Ideile acestora, exprimate îndeosebi la radio şi televiziune, încearcă să oblige publicul să uite de victimele provocate în rândurile cetăţenilor israelieni de către intifadele arafatiste şi să accepte să se poarte tratative cu palestinienii, chiar în condiţiile actuale, când aceştia din urmă continuă atacurile lor teroriste.

Astfel, în cadrul emisiunilor de actualităţi, atât la radio cât şi la televiziune, se poartă adesea discuţii cu intervievatul care sprijină activitatea noastră de apărare, cam în felul următor:

"De ce, deşi în ultima perioadă scăzuse simţitor numărul acţiunilor palestinienilor în cadrul intifadei, n-aţi încercat să veniţi în întâmpinarea lui Arafat şi să reîncepeţi tratativele politice?", întreabă, de obicei, conducătorul emisiunii.

"Nu este prima dată când Arafat încearcă să ne convingă că doreşte încetarea focului. În trecut Arafat a declarat în nenumărate rânduri că va asigura liniştea, dar...".

În acest moment, conducătorul emisiunii sau cineva dintre participanţii la discuţii – reprezentant al cercurilor de stânga sau extrema stângă – intervine cu duritate şi-l întrerupe pe vorbitor.

"Să lăsăm la o parte ce a fost în trecut. Arafat are şi el problemele lui, cărora trebuie să le facă faţă. Acum de ce nu-i acordaţi credit? Este în interesul nostru să reînnodăm imediat legăturile de pace cu palestinienii".

Nu, e greşit şi periculos acest punct de vedere de a "lăsa la o parte" ce a fost în trecut, spun eu.

Acţiunile duşmănoase îndreptate împotriva primilor haluţim au continuat cu războaiele purtate de arabi împotriva Israelului în 1948, 1967 şi 1973, iar Arafat, în zilele noastre, prin politica sa de duplicitate, caută să realizeze ceea ce n-au reuşit predecesorii lui în trecut: distrugerea Statului Israel.

În ultima perioadă Arafat, presat de americani şi într-o oarecare măsură de europeni, caută să folosească tactica corespunzătoare momentului politic internaţional şi să inducă în eroare buna credinţă şi naivitatea sprijinitorilor săi, prin minciuni de tot felul. Din punctul său de vedere, această tactică este fără îndoială pe deplin justificată, dar este ciudată miopia utopiştilor dintre noi, care încă îi mai dau crezare.

Oare 100 de ani de când conducătorii arabi vor să ne vadă înecaţi în apele Mediteranei nu sunt încă suficienţi pentru cercurile de stânga din Israel spre a pricepe că nu se poate uita ce s-a petrecut în trecut cu uşurinţa cu care se exprimă cuvintele "să lăsăm la o parte ce s-a petrecut în trecut"? "Şi în fond", continuă conducătorul emisiunii sau participantul ultra-liberal la discuţii, "care vă este alternativa? Vreţi să continuaţi starea şi situaţia actuală la nesfârşit?".

Alternativa, care vă este alternativa, iată întrebarea la ordinea zilei a celor ce nu vor să recunoască realitatea. Această întrebare, care a devenit leit-motivul emisiunilor de actualităţi, este repetată şi repetată fără încetare.

Din sondajele opiniei publice ce se efectuează în mod curent în Israel rezultă că peste 65% din cei chestionaţi se identifică cu activitatea de apărare desfăşurată de Zahal conform indicaţiilor guvernului, dar din felul cum sunt programate, organizate şi desfăşurate emisiunile de actualităţi ale radioului şi televiziunii s-ar putea crede că 65% din cei întrebaţi sunt tocmai cei ce revin fără sfârşit asupra căutării oarbe a alternativei.

Dar să revenim la problema "alternativei". Aceasta nu depinde de Israel. Nici prima intifadă şi nici a doua nu au fost provocate de noi, ci de către Arafat, cu ajutorul organizaţiilor teroriste pe care le sprijină şi le dirijează. Aşa-numita alternativă depinde de modul în care palestinienii, conduşi de Arafat sau de oricine altcineva, vor asimila realitatea.

Dacă şi când palestinienii se vor convinge că încercările lor de a ne distruge şi ca stat şi pe fiecare dintre noi sunt sortite eşecului în mod absolut şi vor dori – de data aceasta sincer – să trăiască în bună vecinătate cu Israelul, atunci vom găsi *în comun* alternativa mult dorită.

În ultimele zile se fac auzite informaţii potrivit cărora poziţia personală a lui Arafat s-a înrăutăţit chiar şi în rândurile unor cercuri palestiniene care vântură ideea de a-l convinge pe Arafat să demisioneze.

Acest fapt nu trebuie să ne impresioneze în mod deosebit. Dacă el va demisiona şi în locul său va veni un alt "Arafat", indiferent care îi va fi numele, cu aceleaşi năzuinţe destructive ca "Arafatul original", situaţia nu se va modifica cu nimic.

Ba da! Greşesc. Va fi o schimbare.

Tot ce s-a descris în aceste rânduri va rămâne într-adevăr valabil şi pentru viitor, dar cu deosebirea că vom fi nevoiţi să barăm cu roşu numele lui Arafat şi să scriem în locul lui numele noului pretendent la distrugerea Statului Israel.

Ing. Sandi Segal
Kiriat Yam

Primarul din Toronto și Îngerii Iadului

"Iadul este pavat cu intenţii bune". Imaginea, plină de înţelesuri şi intrată în patrimoniul vorbelor celebre, îi aparţine criticului englez Samuel Johnson ("Hell is paved with good intentions"), în cartea sa "Viaţa poeţilor englezi", publicată cu peste două secole în urmă.

Ea cutreieră lumea şi însoţeşte o realitate tumultuoasă, în care bunele intenţii nu pot constitui scuze pentru fapte rele, căci iadul a fost, este şi va fi simbolul superlativ al răului şi al suferinţei.

Nu cu mult timp în urmă, la Toronto, metropola reprezentativă a Canadei, a poposit, într-un weekend, chiar în Downtown, adică într-un hotel din centrul oraşului de pe malul lacului Ontario, un detaşament reprezentativ al "Îngerilor Iadului" (Hells Angels). Cine sunt aceşti "îngeraşi" care circulă, de regulă, nu fluturându-şi aripioarele nevinovate şi diafane, ci călărind nărăvaşi şi puternici cai-putere, adică motociclete blindate?

Răspunde, fără echivoc, şeful comisiei municipale pentru activităţile de poliţie din Toronto, consilierul Norm Gardner: "Hells Angels sunt consideraţi a fi unul dintre cele mai formidabile grupuri ale crimei din ţară". Şi îl secondează Craig Bromell, preşedintele asociaţiei profesionale a poliţiştilor din Toronto: "Această bandă a fost aici pentru a răspândi valul crimei". După cum afirmă surse din Quebec, această provincie francofonă a fost puternic bântuită de un sângeros război între membrii diferitelor facţiuni din Hells Angels, în urma căruia au fost ucise în ultimii ani 160 de persoane, fiind rănite alte 300.

Cine au fost cei aproximativ 400 de "aleşi", prezenţi la "party"-ul de la hotelul Holiday Inn, înconjurat preventiv de masive forţe poliţieneşti, în uniforme sau în civil? Numai membrii fondatori ai "gang"-ului, "recruţii" fiind folosiţi doar la organizare. Toţi, însă, lăsându-şi acasă tradiţionalii bolizi şi circulând de această dată prin centrul oraşului doar cu ricşe, pentru care plăteau regeşte!

Şi surpriza a venit chiar în seara deschiderii agapei "îngeraşilor", într-o vineri. Printr-un scandal la bar, vreun schimb de "amabilităţi" prin intermediul focurilor de armă? Nici vorbă. Pur şi simplu printr-o vizită. Neanunţată, fireşte. Persoană simandicoasă. Primarul din Toronto, Mel Lastman. Care, animat de curiozitate (după cum a declarat imediat după incident) a dat apoi mâna cu "îngeraşii" ("De frică, sunt un om mic", s-a scuzat ulterior curajosul edil).

Moment prins pe peliculă de gazeta "Toronto Sun", care l-a reprodus pe întreaga primă pagină a ediţiei de a doua zi, cu titlul rimat şi senzaţional (nu?): "Mel's Angels". De la care primarul a primit cadou şi un tricou emblematic. Pe care apoi, autocritic, l-a aruncat demonstrativ, pentru o altă fotografie ce avea să apară într-un alt ziar din oraş.

Iată reacţia imediată a unui fost poliţist sub acoperire, Cal Broeker, care a anchetat "dinăuntru" operaţiuni ale crimei organizate, inclusiv ale "motocicliştilor iadului" din Toronto, descrise într-o carte apărută recent, sub titlul "Perdeaua de fum: Un om împotriva lumii subterane": "Înseamnă că banda este okay cu Mel Lastman. Aceasta este o adevărată lovitură dată de Hells Angels şi de toate bandele. Sunt absolut şocat, sunt knockout în picioare la acest gest de acceptare. De ce nu le-a acordat şi cheia oraşului?".

Iată doar câteva din titlurile apărute în zilele recentului episod: "Mel, este timpul să pleci", "Primarul din Toronto este *prietenul iadului"* (sublinierea nu-mi aparţine), "Strângerea de mână cu un Angel stârneşte furia în Quebec", "Da, am fost naiv", "Războiul motocicliştilor costă Quebecul 100 milioane de dolari", "Pot Hells Angels să supravieţuiască ruşinii de a se fotografia cu Mel?"...

Şi iadul este pavat cu intenţii bune, nu?

Corespondenţă din Toronto,
Canada, de la Paul Slăvescu

"Apartheid" cu alte nume

În numărul pe decembrie 2001, un cititor evoca "Cercul Medicilor" (evrei) din Bucureşti, dinaintea celui de-al doilea război mondial. El era rezultatul unei situaţii din lumea medicală românească a anilor 20-30, trecută în general cu vederea de memorialistica consacrată acelor vremuri. Pe atunci, România ducea o mare lipsă de cadre sanitare şi deţinea triste recorduri epidemiologice europene. Facultăţile de Medicină aveau mulţi profesori eminenţi, unii fiind şi, în mod manifest, democraţi: Marinescu, Parhon, Ionescu-Mihăieşti, Mârza, Lupu, Tănăsescu, Horia Dumitrescu, Rainer ş.a. Influenţă mai puternică asupra studenţilor avea, însă, Paulescu, pe de o parte mare savant şi, pe de altă parte, propagator al unui acerb misticism şi obscurantism zis religios-naţionalist. Fapt este că puţinii studenţi evrei erau alungaţi de colegi bătăuşi şi că Societatea Mediciniştilor interzicea, statutar, primirea de membri "necreştini".

"Cercul Medical" sus-amintit prelungea "Junimea Medicală", organizaţie pe care studenţii evrei o alcătuiseră, fără bariere de vreun fel, pentru ca toţi studenţii săraci să dispună de cantină şi de o bibliotecă profesională. La concursurile de externat şi de internat, arareori se putea strecura un evreu. Cunoşteam un asemenea caz, dar candidatul se prezentase la probe cu două "gorile" năimite de fratele său. În ce-i priveşte pe bolnavii evrei, pentru a-i scuti de şicane şi de vexaţiuni, comunităţile evreieşti din Bucureşti, Iaşi, Galaţi etc. înfiinţaseră spitale şi dispensare, gratuite şi deopotrivă disponibile oricăror solicitanţi. Din 1940, discriminările zise rasiale fură legalizate. Spitalelor evreieşti li s-au confiscat clădirile şi utilajul, bolnavii lor au fost mutaţi în localuri improprii şi neîncăpătoare. Instituţiilor sanitare de Stat le fu interzis să acorde evreilor asistenţă, să-i şcolarizeze ori să le dea de lucru. Mediciniştilor evrei bucureşteni li s-a permis să urmeze cursuri separate, predate numai de evrei. Medicii evrei au fost daţi afară din Colegiu, obligaţi să formeze o asociaţie aparte, să-şi menţioneze obârşia pe firme, reţete, parafe şi să NU îngrijească pacienţi neevrei! Doctorilor creştini le era interzis să îngrijească evrei, dar această dispoziţie a fost uneori eludată. În privinţa asta, "apartheid"-ul mai avea mici lacune...

Adela Aron, Carmiel

Sara Kohn, Tel Aviv (interesante extrasele din cartea referitoare la calambururi şi calamburgii, însă aţi uitat să ne comunicaţi numele autorului).

Mişu Goldştein, Bremen, Germania («În emisiunea "Kulturzeit" a postului TV german Sat 3 s-a spus că dinamitarea de către armata israeliană a postului de radio "Vocea Palestinei" a fost caracterizată de Uniunea Ziariştilor Europeni, cu sediul la Bruxelles, drept un act de vandalism cultural (Kultureller Vandalismus).

Că o oficină de propagandă de factură autentic goebbelsiană ar putea fi asimiată cu o insituţie culturală – în sensul european al cuvântului – n-am mai auzit până la această emisiune.

Se pare, însă, că aceşti "apărători ai culturii" suferă de o amnezie deosebit de acută. Atunci când postul de televiziune Belgrad a fost distrus prin bombardament de aviaţia NATO – Germania numărându-se şi ea printre agresori –, bombardament în urma căruia şi-au pierdut viaţa 26 de ziarişti iugoslavi, adică, orice s-ar zice, confraţi, ziariştii Uniunii Europene au tăcut mâlc. Ca să vezi, chiar tăcând, poţi fi o mare canalie.»)

Leon Mendelovici, Ierusalim (aveţi dreptate: pe frontul literar al alialei se înregistrează în ultima vreme o ofensivă puternică a femeilor: autoare ca Getta Berghoff, Bianca Marcovici, Luiza Carol sunt viu comentate, poetele Maria Găitan Mozes şi Iudit Coman au volume noi sub tipar, dr. Elena-Esther Tacciu şi prof. Riri Manor au stârnit vii discuţii în urma hotărârii lor de a înfiinţa o nouă asociaţie scriitoricească; şi nu s-a terminat: enervate că ani de-a rândul au constituit o minoritate pe tărâmul literelor, condeiele feminine s-au revoltat. Cred că ne aşteaptă surprize noi din partea lor.)

Avram Segal, Naharia («Naharia s-a înnoit cu o gară. Frumoasă, elegantă, "lux". Trenul, comod, pleacă la drum fără zgomot. Şeful de gară nu mai fluieră, sirena locomotivei nu mai şuieră, nu mai scoate fum. Ferestrele trenului nu se mai deschid. Dar peronul este inaccesibil.

La peron aşteptai pe cei dragi care veneau sau conduceai pe cei ce plecau. Vorbeai cu ei la geam până la plecare. Unii fluturau batiste şi alţii alergau pe lângă tren să mai fie o clipă cu cei iubiţi.

În 1951, când părinţii mei plecau spre Israel, eram pe peron cu un copil de doi ani care plângea: – Nu pleca, zeida! Avea experienţă cu plecarea celorlalţi bunici. – Nu-i nimic, o să veniţi şi voi imediat!

Bunicul şi nepotul

Şi am venit... peste 10 ani. România avea nevoie de noi. Ca în anecdota lui Mircea Crişan:

La o adunare cu agricultorii care nu şi-au îndeplinit norma, s-a ridicat unul şi a întrebat: – Tovarăşi, cât se plăteşte pentru un ovrei care pleacă în Palestina? – Mii de dolari. – Atunci, tovarăşi, să creştem ovrei!

Trenule, trenuţule...

A plecat un tren din gară... Sau, cum scria inginerul Octav Moscuna, "glasul roţilor de tren".»)

Petre Cioclu, Kiriat Yam (se interesează de soarta vestitei ducese Anastasia: «Am citit recent o interesantă şi palpitantă carte, intitulată "Anastasia – prinţesa pierdută", scrisă de James Blair Lovel. Este o biografie a Marii Ducese Anastasia, care a supravieţuit aproape în mod incredibil masacrului de la Ekaterinburg – 1918 – în care întreaga familie a Ţarului Nicolae al II-lea a fost ucisă de bolşevici.

Demonstraţia autorului – care a

cunoscut-o personal din 1972 până în 1984 – se bazează pe mărturiile unor rude apropiate, ale câtorva persoane care au copilărit cu ea sau au cunoscut-o la curtea Ţarului – inclusiv doica –, pe rezultatele probelor grafologice şi antropologice, precum şi pe testele Furtmayr, punctele anatomice ale urechii.

Mai anii trecuţi am citit în ziare că în 1991 osemintele familiei Ţarului şi ale altor patru persoane din anturaj au fost recuperate şi supuse unor expertize computerizate şi analize genetice în Rusia, SUA şi Anglia, timp de şase ani.

Aceste cercetări – scria în ziare – au dus la concluzia că cele 9 schelete găsite în puţul de mină unde au fost aruncate erau 5 ale familiei Ţarului şi 4 ale personalului care l-a însoţit în captivitate. Despre cele 5 schelete ziarele precizau că sunt: al Ţarului Nicolae al II-lea, al Ţarinei Alexandra şi ale fiicelor lor Tatiana, Olga şi Anastasia; deci şi Anastasia!

Care este oare adevărul în ce o priveşte pe Marea Ducesă Anastasia? Poate cineva, mai bine informat ca mine, să aducă o precizare?»)

Dorel Pollingher, Ashkelon («Din "Minimum" nr. 178, pagina 3, coloana a 2-a: "Da, ni se va spune, însă Arafat este conducătorul legitim al teritoriilor. Ei bine, aceasta se datorează numai faptului că SUA şi multe alte naţiuni i-au conferit legitimitatea".

După câte ştim, în urma războiului de şase zile armata israeliană a cucerit teritoriile în cauză. De la Iordania, nu de la palestinieni!

Prin hotărârea 224, ONU a stabilit că Israelul are obligaţia de a restitui Iordaniei teritoriile cucerite. Iordaniei, nu palestinienilor!

În urmă cu ani, conferinţa Ligii Arabe, care a avut loc la Rabat, Maroc, a hotărât ca pe teritoriile cucerite să ia fiinţă statul palestinian şi că Iordania nu are nici un drept asupra acestor teritorii.

Regele Hussein a decis că în aceste condiţii Iordania nu se mai află în stare de război cu Israelul, neavând diferende teritoriale; a stabilit ca palestinienii să nu folosească teritoriul Iordaniei şi a avertizat să nu se producă la frontiera cu Israelul conflicte, vinovaţii urmând a fi aspru pedepsiţi.

După părerea mea, în felul acesta OEP-ul şi Arafat au primit această legitimitate. Deci, conferinţa Ligii Arabe de la Rabat a declarat caducă hotărârea ONU 224 în ce priveşte obligaţia Israelului faţă de Iordania. După mine, statul palestinian este o ficţiune, ceva irealizabil. Cred că ar fi cazul ca diplomaţia israeliană să aducă situaţia la realitate: tratative directe cu Iordania pentru restituirea teritoriilor cu corectările convenite de ambele părţi. Fără concesii dureroase!»)

Harry Shoshany, Ramat Hanasi (două epigrame: *"La judecată: Ambii părinţi el şi-a ucis;/ Avocatul, plin de elan,/ Cere, printr-un compromis,/ Să-l ierte, că... este orfan!*

❖

La senectute: Când în costumul lui Adam,/ Lângă soaţă s-a culcat,/ Ea-l întreabă tam-nesam/ De ce e aşa de... şifonat?")

...şi una cu Bulă:

"Bună povesteşte-n clasă,/ în faţa doamnei profesoare/ ce s-a întâmplat acasă/ alaltăieri, de sărbătoare:/ – Tatăl meu, un bun părinte,/ să nu mă scoale din pătuţ,/ s-a dus ca să aducă apă/ şi a alunecat în puţ!/ Îl întreabă profesoara:/ – Se simte azi mai binişor?/ – Sper! Findcă de două zile/ nu mai cere ajutor!")

Lora Nussbaum, Tel Aviv (ne roagă să publicăm fotografiile celor trei avocaţi care au devenit celebri în *trib* datorită scrisorii trimise senatorului C. V. Tudor, directorul revistei "România Mare" din Bucureşti. Nu avem fotografiile preopinenţilor, dar, uite, dacă dumnealor sunt atât de mândri de fapta lor încât consideră că publicul trebuie să ştie cum arată dânşii la faţă, îi poftim să ne trimită fotografiile respective, angajându-ne a le publica în revistă fără întârziere. Şi la loc de frunte!)

Şlomo Bercovici, Rehovot (**a.** sunteţi un caz: după ce v-am rugat să ne trimiteţi scrisorile dvs. bătute la maşină, ele fiind, pentru ochii noştri, cu neputinţă de descifrat, ne-aţi expediat o foaie bătută la computer, care te îndeamnă să-ţi baţi copiii. Iată un fragment.

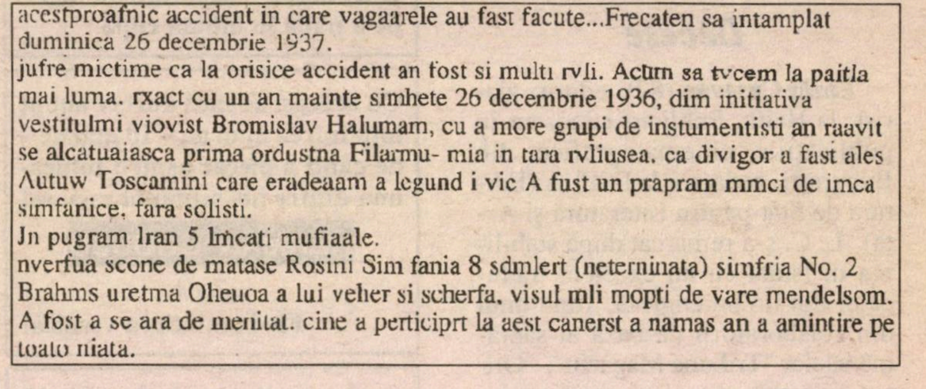

acestproafnic accident in care vagaarele au fast facute...Frecaten sa intamplat
duminica 26 decembrie 1937.
jufre mictime ca la orisice accident an fost si multı rvli. Actım sa tvcem la paitla
mai luma. rxact cu un an mainte simhete 26 decembrie 1936, dim initiativa
vestitulmi viovist Bromislav Halumam, cu a more grupi de instumentisti an raavit
se alcatuaiasca prima ordustna Filarmu- mia in tara rvliusea. ca divigor a fast ales
Λutuw Toscamini care eradeaam a lcgund i vic A fust un prapram mmci de imca
simfanice, fara solisti.
Jn pugram Iran 5 lmcati mufiaale.
nverfua scone de matase Rosini Sim fania 8 sdmlert (neterninata) simfria No. 2
Brahms uretma Oheuoa a lui veher si scherfa. visul mli mopti de vare mendelsom.
A fost a se ara de menitat. cine a perticiprt la aest canerst a namas an a amintire pe
toato niata.

Chiar nu puteţi rezolva această problemă la Rehovot? Nu-i un capăt de ţară... **b.** Dar, fiindcă am găsit în plic o copie scrisă de mâna dvs., însă mai îngrijit, ne vom strădui să o descifrăm...

O. Rabinovici, Acco; **Ing. Elias Zilberstein,** Holon; **E. Garcia,** Holon; **Mioara Iarchi-Leon,** Bat Yam; **Laureen Adania,** Paris; **Traian Berceanu,** Frankfurt, Germania (mulţumiri pentru bunele cuvinte, sugestii şi observaţii; ceilalţi, pe curând).

Turism

Edith Gorun; responsabila bibliotecii Comunităţii Evreieşti din Bucureşti; la rude.

Dr. N. Robănescu, specialist în ortopedie; de la Bucureşti; la rude.

Aniversare

Sara Ianculovici, din Haifa, activistă obştească a alialei române, creatoare – împreună cu soţul ei Haim (z.l.) – a fondului cultural care le poartă numele; 90 de ani de la naştere.

Distincţie

Rav Efraim Gutman, mentorul spiritual al Sinagogii Gutman din Tel Aviv: titlul de cetăţean de onoare al oraşului Tel Aviv.

Yehuda Gur-Arie (n. 1934, satul Leucăuţi, jud. Hotin, România): "Premiul Yacob Fichman" pentru poezie, acordat de Organizaţia evreilor originari din Basarabia.

Decese

Lazăr Cassvan (82), editor, ziarist; la Haifa. Publicist cunoscut în publicaţiile cinematografice din Bucureşti, redactor la ESPLA (Editura de Stat pentru Literatură şi Artă), L. C. s-a remarcat după stabilirea în Israel ca un excelent traducător din limba engleză, fiind unul din colaboratorii de bază ai săptămânalelor "Tribuna Magazin", "Orient Expres" etc. şi ai cotidianului "Ultima oră" (a fost văr cu muzicianul şi publicistul dr. Arminius Cassvan, din New York).

Av. Charles Gruber (90), fost secretar particular al d-rului W. Filderman; la Paris. În anii războiului, l-a însoţit pe dr-ul Filderman în demersurile sale făcute pe lângă guvernul român în favoarea evreilor. Stabilit, în 1947, în Franţa, devine un avocat cunoscut în baroul parizian. Legatar al lui Filderman, a depus la Yad Vashem, din Ierusalim, testamentul acestuia.

La 20 aprilie se împlinesc 8 ani de la dispariţia celui ce a fost

ALEXANDRU ALCALAY

redactor şi traducător apreciat, om de mare calitate, iubit de toţi cei care l-au cunoscut. Soţia Gina şi fiul Eugen îl plâng şi astăzi cu necurmată durere.

La 14 februarie 2002 s-a stins din viaţă, la Iaşi (România)

HENRIETTE HAIMOVICI-RETTY

văduva profesorului
Adolf Haimovici

O regretă şi îi vor păstra o luminoasă amintire familia din Israel şi Profesor Ion şi Corina Onciulescu – Iaşi, care au îngrijit-o până în ultima clipă.

Cu aceeaşi adâncă durere anunţ împlinirea unui an – 10 martie – de când a plecat pentru totdeauna dintre noi scumpul meu soţ

HERMAN GROSSU

ziarist
Fie-i amintirea veşnică!

Cu dor nestins, amintim că la 23 aprilie se împlinesc 10 ani de când

ROZA BERCOVICI

martie 1901, Bucureşti –
aprilie 1992, Ghivataim
a trecut în nefiinţă.

Înţelepciunea, generozitatea şi nobleţea ei sufletească vor rămâne model de viaţă pentru noi.

Daisy Macadziob, fiică
Dr. Sorina Macadziob, nepoată
Familia

Cu profundă durere anunţăm că s-au scurs 2 ani de la trecerea în nefiinţă a iubitei noastre

ROZA SOICHER

soţie devotată, mamă fără egal şi bunică de neînlocuit.
În sufletele noastre vei trăi veşnic!

Marcel – soţ
Israel Rapaport – fiu
Raheli – noră
Zvica, Ofira, Nir – nepoţi
şi restul familiei

Manifestări, manifestări...

3.03. a.c.; la studio "Noa Blas", din Tel Aviv; recital de muzică românească Sofia Gelman-Ady Rosenkrantz.

11.03. a.c.; la Loteria de Stat (Mifal Hapais); adunare convocată de un grup de iniţiativă, alcătuit din I. Artzi, Moshe Nativ, M. Ariav şi Moshe Nagor pentru a examina – împreună cu diverşi fruntaşi ai *alialei* – posibilitatea de a se înfiinţa o organizaţie comună (gen "umbrelă", după modelul Conferinţei preşedinţilor organizaţiilor evreieşti din SUA) a originarilor din România.

Printre obiectivele iniţiatorilor: înfiinţarea unui Muzeu al iudaismului românesc, organizarea unei conferinţe a evreilor români din toată lumea etc.

12.03. a.c.; la HOR Haifa; seară dedicată scriitoarei dr. Madeleine Davidsohn-Mada cu prilejul apariţiei cărţii sale "Întinde mâna zilei care vine".

17.03. a.c.; la Cinemateca din Ierusalim; prezentarea filmului românesc "Marfa şi banii", în regia lui Cristi Puiu; sub auspiciile d-nei dr. Valeria Mariana Stoica, ambasadoarea României în Israel.

Idişpil

יידישפיל

Teatrul idiş din Israel
şi pentru vorbitorii de ebraică

Iankale Bodo ● Carol Marcovici
Tricy Abramovici ● Annabella

într-o comedie plină de vervă despre o dragoste prea mare
şi o minune care nu se întâmplă

„PARDESUL”

Piesă israeliană originală de Iosef Bar-Iosef (pentru prima oară în idiş)

Traducere simultană în ebraică

Menahem Tzirkin a rămas văduv de soţia lui, cu care a trăit 40 de ani fără dragoste şi fără copii. El locuieşte într-o casă înconjurată de un pardes, împreună cu fratele lui mai mare şi cu sora lui mai mică, Tzvia, care se ocupă de casă şi de pardes şi face planuri pentru ei.
Ida, profesoară de balet din Rusia, nu prea tânără şi totuşi plină de vise, observă o spărtură în împrejmuirea vechiului pardes, prin care intră. Din acea clipă, în casa proprietarului pardesului începe să bântuie o furtună de dragoste şi de teamă de dragoste, al cărei sfârşit este gelozia şi distrugerea.

Miercuri 3.04, ora 20, "Mofet", Rishon Lezion – Tel. 03/966-6141
Miercuri 10.04, ora 20, "Vicks", Rehovot – Tel. 08/946-7890
Duminică 14.04, ora 20, "Iad Lebanim", Raanana – Tel. 09/741-5566

BEIT ZIONEI AMERICA

Joi, 28.03, ora 20
Vineri, 29.03, ora 11
Sâmbătă, 30.03, ora 20
Duminică 31.03, ora 20
Sâmbătă, 20.04, ora 20.30
Duminică 21.04, ora 20
Luni, 22.04, ora 20
Sâmbătă, 11.05, ora 21
Duminică 12. 05, ora 20
Luni 13.05, ora 20

Biletele se pot obţine la birourile noastre din Tel Aviv, Tel. 03/5254660, 1-800-444-660, iar în seara spectacolului la casa sălii, Tel. 03/696-7857.

Probleme de ortopedie, vase sanguine? Refacere deplină fără medicamente și operații!

Clinicile Laser constituie singura rețea din Israel care se ocupă de laser de mică intensitate la nivel profesional pentru tratarea problemelor de ortopedie, vase sanguine și alte probleme medicale fără medicamente și fără operații.

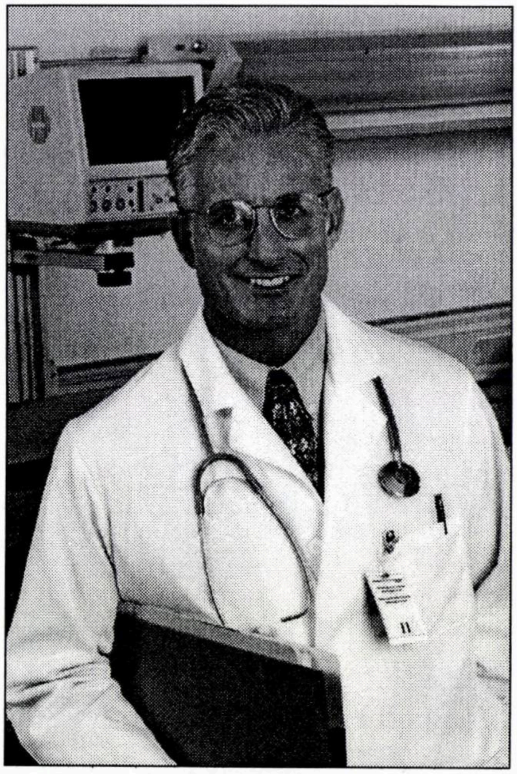

Tratamentul cu tehnologia LLLT – laser de mică intensitate – se practică de ani de zile la milioane de oameni în lume şi la multe mii în ţară, pentru buna absorbţie a calciului, pentru întărirea sistemului de imunizare, pentru întărirea celulelor specializate şi înviorarea celulelor degenerate.

Se poate ameliora semnificativ flexibilitatea vaselor sanguine şi a articulaţiilor. Toate acestea cu ajutorul proceselor fotochimice care se petrec în corpul nostru. Aceste procese fac posibilă vindecarea durerilor de spate inferioare şi posterioare, diminuarea cartilagiilor de la genunchi, dureri reumatice, inflamaţia încheieturilor, artrită, umflături, dureri phantom, probleme ale umerilor, fracturi, rupere de tendon sau muşchi, "pinten", dureri de natură nervoasă la gât, herpes. În plus, laserul de mică intensitate face posibilă ameliorarea accidentaţilor de pe urma unor activităţi sportive, accidente rutiere, de muncă etc., probleme de vase sanguine, ulcere, arsuri, CVA, astmă, tinitus, Meunière, răni de piele etc.

Clinicile Laser vindecă, nu doar înlătură durerile

CLINICILE LASER
Dr. Hellwing

Pacienţii care suferă de limitări grave, vor putea primi tratamentul la domiciliul lor.

Tratamentul nu comportă nici un risc și nici un fel de efecte secundare

Reţeaua de clinici Laser, singura din Israel specializată de mulţi ani în tehnologie LLLT, lucrează în cadrul spitalului de stat "Asaf Harofe".

CLINICILE LASER

Rețeaua națională de medicină avansată

Pentru informaţii suplimentare şi consultaţia unui medic specialist:

TEL AVIV
Merkaz Azrieli
Turnul triunghiular
Etajul 28
Tel. 03/609-1666

HAIFA
Beit Amot
Reh. Iaffo 157
Tel. 04/852-7262

BEER-SHEVA
Migdal Canion Haneghev
Etajul 6
Tel. 08/665-5388

IERUSALIM
Binian Hahevra Hacalcalit
Reh. Canfei Nesharim 24
Ghivat Shaul
Tel. 02/651-2227

minimum

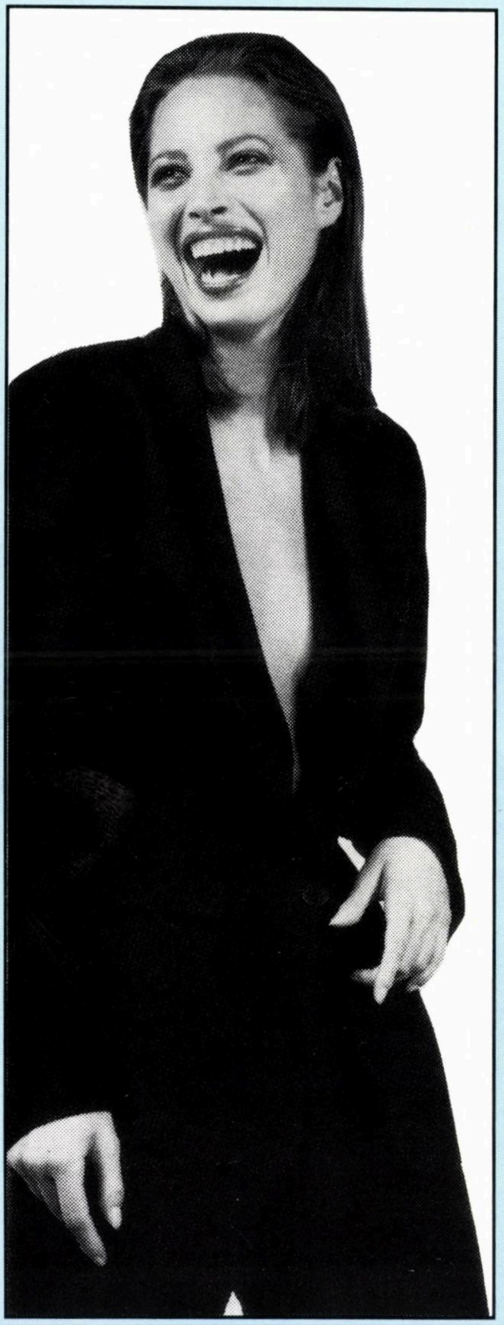

Uraaa! Aţi auzit?
Ai noştri au pus
mâna pe Barguti!

■ ANUL XVI ■ NR. 182 ■
■ MAI 2002 ■
■ 14 SHEKELI ■

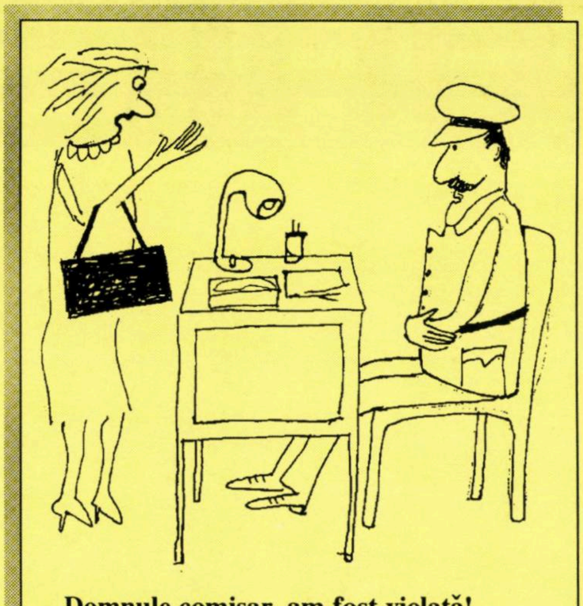

– Domnule comisar, am fost violată!
– De ce?

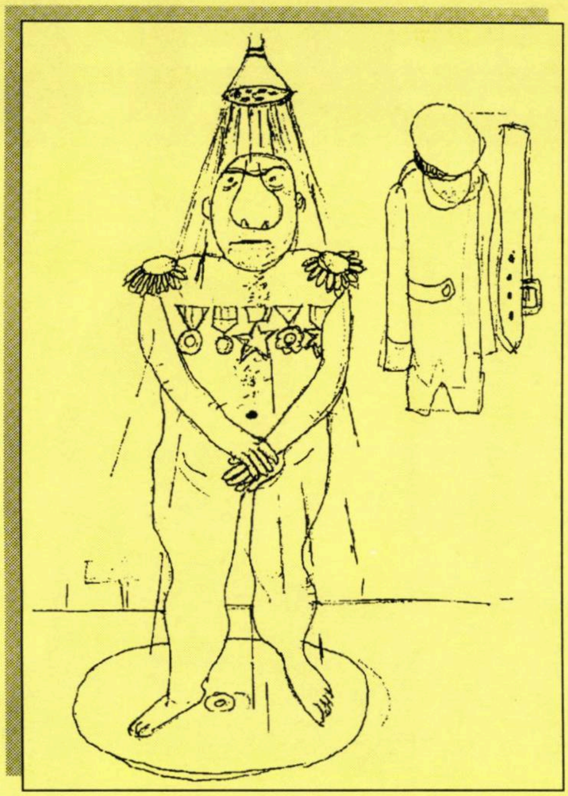

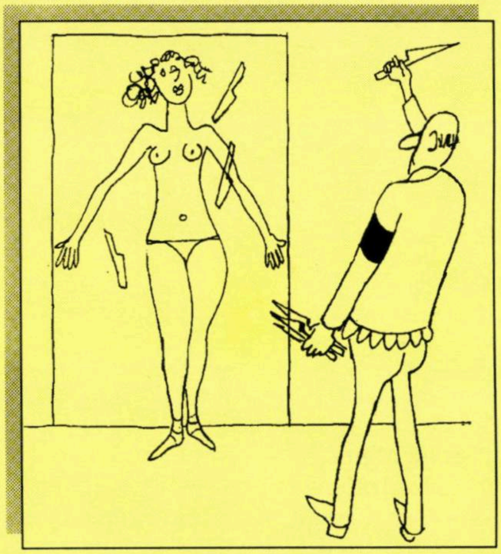

Adrian Lucaci

Se împlinesc doi ani de când a plecat dintre noi, pentru totdeauna.

A fost unul dintre cei mai buni umorişti ai desenului din anii noştri.

Aşa cum se vede din cele de faţă.

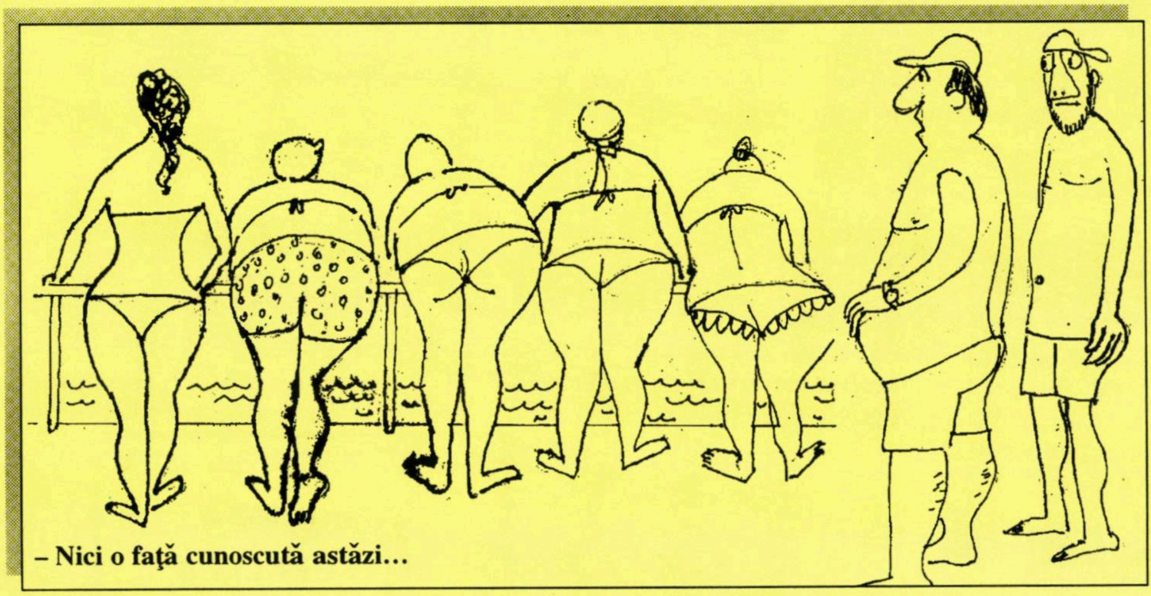

– Nici o faţă cunoscută astăzi…

Ne place că...

...Zahalul l-a prins, la Ramalla, viu şi nevătămat, pe Marwan Barguti, şeful Tanzimilor ("braţul înarmat" al organizaţiei Fatah, condusă de Yasser Arafat), care va să zică pe conducătorul *de facto* al Intifadei de astăzi şi cetăţeanul care a trimis pe teritoriul Israelului zeci de ucigaşi-sinucigaşi, cu ordinul de a ucide cât mai mulţi evrei.

Barguti scos de soldaţi din casa unde se ascunsese la Ramalla: La asta nu te-aşteptai, domnu' Barguti.

Ne place că...

...arestarea lui Barguti i-a năucit pe cetăţenii din conducerea OEP-ului, dându-le fel de fel de idei negre.

Ne place că...

...arestarea sus-numitului i-a înnebunit pe tipii *Kapo* de la noi şi din lume.

Ne place că...

...la ora de faţă numitul Barguti – care ţinea toată ziua-bună ziua discursuri incendiare împotriva Israelului, simţindu-se, în calitate de şef al Intifadei, pe cai mari, cu băieţii de la TV-urile occidentale pe lângă el să-i soarbă cuvintele, se află în anchetă, unde are posibilitatea să povestească o mie de lucruri, inclusiv laptele supt de la mama.

LA ÎNCHIDEREA EDIŢIEI

Ceea ce înseamnă 25 aprilie

Uitați-vă la Liban

Încotro ne îndreptăm? Este întrebarea pe care şi-o pune toată lumea.

Marele ziarist american Charles Krauthammer, de la "Washington Post" (unul din cele mai bune condeie politice de pe glob), crede a cunoaşte răspunsul la întrebare. Într-un articol intitulat "Cu ochii pe Liban", el scrie (extrase):

«Atenţie la Liban. Dacă vrei să ştii încotro se îndreaptă războiul israelo-palestinian, uită-te cu atenţie la Liban. Dacă războiul va lua amploare, devenind literalmente balistic, aceasta se va datora teroriştilor din Hizbollah, sprijiniţi de Iran, care la ora de faţă lansează din Liban rachete asupra Israelului.

Dar nu s-a retras Israelul din Liban în urmă cu vreo doi ani de zile? De ce mai sunt atunci probleme cu Libanul?

Israelul s-a aflat în Liban aproape 20 de ani. A fost o clasică ocupaţie ***defensivă.*** *Israelul nu a avut pretenţie la nici un centimetru de pământ libanez. Nu a deturnat deacolo nici un strop de apă. Nu avea nici un interes să rămână în acele locuri. S-a aflat acolo dintr-un singur motiv. Să apere graniţa de nord împotriva diferitelor organizaţii teroriste: mai întâi OEP-ul lui Yasser Arafat, apoi Hizbollah.*

Cu toate acestea, vreme de două decenii Israelul a fost hărţuit mereu să se conformeze rezoluţiilor ONU care cereau retragerea Israelului. În mai 2000, s-a conformat. Şi pentru a se asigura că nu mai rămâne de rezolvat nici un fel de problemă teritorială – nici măcar o rămăşiţă – a cerut Organizaţiei Naţiunilor Unite să traseze cu precizie linia de frontieră între Israel şi Liban, adică aşa-zisa "linie albastră", după care s-a retras îndărătul ei.

Răsplata?

Hizbollah nu s-a îmblânzit deloc. Deşi misiunea sa, afişată în mod ostentativ peste tot, era eliberarea teritoriului libanez, organizaţia nu s-a auto-desfiinţat. Dimpotrivă. Ea a ocupat sudul Libanului, a adus cantităţi uriaşe de arme din Iran şi a început să pună la cale atacuri sporadice la graniţa cu Israelul. Hizbollah a ucis soldaţi israelieni care se aflau pe teritoriul Israelului. Ea a răpit trei soldaţi care n-au mai fost văzuţi niciodată din clipa aceea. Nu de mult, câţiva terorişti din Hizbollah s-au infiltrat în Israel, omorând şapte israelieni pe o şosea din nordul ţării. Şi, mai nou, Hizbollah s-a hotărât să agraveze lucrurile, lansând rachete asupra teritoriului israelian.

Hizbollah posedă 8.000 de rachete Katiuşa. Practic vorbind, întreg nordul Israelului se află în bătaia acestor arme. Ele sunt gata să tragă. Şeful spiritual al Hizbollah, şeicul Mohammed Hussein Fadlalah, a ameninţat că va lovi Haifa cu rachete Katiuşa în caz că Israelul va îndrăzni să răspundă la aceste atacuri. Dacă s-ar întâmpla aşa ceva, întreg frontul de nord va exploda.

Aşadar, Libanul este nu numai cel mai primejdios butoi de pulbere din regiune, dar şi cel mai instructiv. Arabii susţin că tot ce vor ei este ca Israelul să nu mai ocupe Cisjordania şi Gaza. Daţi îndărât teritoriile şi veţi avea, în schimb, pace. O pace precum aceea cu Libanul? Încercând să justifice continuarea războiului ***după*** *retragerea Israelului din Liban, Hizbollah a scos din mânecă o revendicare teritorială à propos de câteva pogoane de pământ cunoscute sub numele de Fermele Shaba. Hizbollah susţine că acestea ar fi o parte din teritoriul libanez, care va să zică ocupat; dar poziţia aceasta este contrazisă totalmente de linia albastră, recunoscută pe plan internaţional şi trasată de ONU, o instituţie despre care cu greu s-ar putea spune că ţine partea Israelului.*

Care este poziţia Ligii Arabe în legătură cu chestiunea? Puţini ob-

minimum

●

Apare lunar
Redacţia şi administraţia
Str. Zamenhoff nr. 13
Tel Aviv 64373
P.O.B. 11472 – Tel Aviv 61113
Tel.: 5227269; Fax.: 5270443

Fax numai pentru anunţuri publicitare; corespondenţele se vor trimite prin poştă

Director:
AL. MIRODAN

Publicitate: 1 inch – 45 şekeli

Abonamente Israel:
6 luni (6 numere): 70 şekeli
1 an (12 numere): 140 şekeli
Preţul include costul expedierii.

Străinătate (1 an – 12 numere):
Europa – 70 dolari
România – 65 dolari
U.S.A., Canada – 80 dolari
America de Sud, Australia,
Noua Zeelandă – 95 dolari
Insulele Fidji – 150 dolari
Expediţia cu avionul.

Realizarea grafică:
SANDA PERI

Difuzarea: ATLAS

Articolele semnate de colaboratorii noştri reprezintă personalitatea şi punctul de vedere al acestora. Se înţelege, aşadar, că redacţia nu împărtăşeşte totdeauna vederile exprimate în articolele publicate în coloanele revistei.

Manuscrisele nepublicate
nu se înapoiază.

Redacţia nu răspunde
de conţinutul anunţurilor
comerciale.

Revistă editată de
MINIMUM – PUBLISHERS LTD.

TENDINȚE

servatori internaționali au citit cu adevărat planul saudian de pace adoptat de Liga Arabă. Dacă îl citeau, ei ar fi văzut că planul cere nu numai retragerea despre care se tot vorbește din teritoriile palestiniene și siriene, ci și din "restul teritoriilor libaneze ocupate".

Dar nu există nici un fel de teritoriu libanez ocupat (sublinierea autorului). *Prin aceasta, Liga Arabă, în același document – ba nu, în aceeași frază – unde oferă, de ochii lumii, pace contra pământ, sprijină o pretenție libaneză absurdă din cap până-n picioare, pe care până și ONU a respins-o. De ce? Pentru că asta îi servește drept scuză pentru continuarea războiului împotriva Israelului. Terminați cu ocupația lui West Bank, spun arabii, și noi vom garanta pacea Israelului.*

Vreți să știți cum va arăta Israelul în viitor, în caz că va cădea în această cursă? Uitați-vă la Liban, unde Israelul a renunțat la o ocupație defensivă și s-a trezit fața-n față cu Armageddonul.»

❖

Evenimentul politic nr. 1 al lunii trecute l-a constituit vizita secretarului de stat american Colin Powell în regiune. Aceasta a fost urmărită cu interes, cu atât mai mult cu cât venea la două zile după ce președintele Bush se arătase surprinzător de sever la adresa lui Sharon. Ba chiar șocant de sever. Cererea lui expresă la TV ca Israelul să se retragă imediat (dar *imediat*) din orașele palestiniene a fost interpretată de mulți drept o cotitură în atitudinea, până atunci binevoitoare, a Washingtonului față de Israel. De mulți, de foarte mulți, dar nu de toți. În "Sunday Times", din Londra, a apărut un comentariu de Andrew Sullivan, care face opinie separată (extrase):

«Mustrându-l în public pe Sharon, presându-l să facă un lucru pe care cei mai mulți dintre oficialii americani știu precis să nu-l va face, Casa Albă dobândește o anumită credibilitate à propos de politica sa imparțială în Orientul Mijlociu; și asta, ca să facă plăcere europenilor și arabilor. De asemenea, amestecându-se, prin mijloace diplomatice, în conflictul arabo-israelian, administrația americană încearcă să pregătească lumea pentru războiul următor, contra Irakului. "Vedeți? vor spune ei, am încercat. Acuma nu puteți să ne reproșați că ne-am amestecat…".

Călătoria vicepreședintelui Cheney s-a încheiat, în aparență, cu un eșec. Tot așa se va încheia, după toate probabilitățile, și misiunea lui Powell (articolul lui Sullivan a fost scris înainte de înapoierea lui Powell la Washington, **n. red.**). *Americanii ceruseră lui Arafat să condamne în mod categoric atentatele teroriste. Dar Arafat, care sprijină, orchestrează și plătește pentru aceste ucideri de civili, a tăcut chitic câteva zile, după care a transmis o cât se poate de echivocă blamare a terorismului, condamnând deopotrivă pentru omorârea civililor pe sinucigașii-bombă ca și pe israelieni. Quod erat demonstrandum. Nici că se poate o imagine mai clară a ceea ce este cu adevărat Arafat, ca și a faptului că e nebunie curată să încerci a discuta cu el despre pace.*

Pentru "șoimii" americani, aceasta reprezintă un succes. Mai semnificative însă sunt rezultatele palpabile ale acțiunii israeliene. Sute de teroriști palestinieni de frunte au ajuns la pușcărie. Sediile lor au fost devastate; documentele lor au fost confiscate; contactele lor sunt cercetate cu atenție. Acuma, legăturile dintre palestinieni, Saddam, Siria, Iran și Al-Qaeda pot fi analizate cu mai multă precizie decât înainte. Dar mulți din adminis-

trație tocmai asta au urmărit. Obiectivul strategic la zi al lui Bush nu este de a rezolva conflictul israelo-arab – oamenii lui Bush sunt prea inteligenți ca să-și închipuie că, în acest moment, problema poate fi rezolvată. Scopul administrației este de a demonstra lumii că, oricât de adânc s-ar implica Statele Unite în conflict, practic nu se poate obține nimic în împrejurările actuale.

Pe plan domestic, administrația Bush nu riscă mai nimic. Bush se bucură în continuare de peste 80% de aprecieri pozitive în rândurile opiniei publice. Spre deosebire de europeni, majoritatea americanilor sunt de partea democrației israeliene în lupta acesteia împotriva dictaturilor arabe și a terorismului.

Nici personalitatea lui Powell nu trebuie înțeleasă greșit. Ideea că el ar fi cumva un dizident în sânul administrației, străduindu-se din răsputeri să salveze pacea, în vreme ce colegii săi din guvern vor să dezlănțuie războaie, – ideea aceasta e totalmente fantezistă. Orice guvern care poartă războaie trebuie să aibă și o "aripă" diplomatică, gata oricând să îmblânzească pe aliați (atunci când există "probleme"), să convingă opinia publică, să câștige timp. Powell este polițistul cel bun, lucrând în echipă cu Donald Rumsfeld, polițistul cel rău. Dar toată lumea știe cine e șeriful.

Și dacă vă închipuiți că peripețiile recente de pe tărâmul diplomatic constituie un semn cum că șeriful a "lăsat-o mai moale" cu lupta împotriva terorismului sau că a uitat de Saddam, ei bine, vă înșelați profund. Bush a înțeles perfect ceea ce știe orice bun cunoscător al regiunii: până ce nu se ***rezolvă*** *cazurile Irak și Iran, nu e posibilă nici un fel de pace în Israel.*

Cei ce gândesc că conflictul israelo-arab este cheia ce duce la rezolvarea problemei irakiene, ca și a celei iraniene, văd lucrurile exact pe dos. Irakul și Iranul sunt cei ce alimentează Intifada de azi pe plan militar, ideologic și financiar. Ele se străduiesc să intensifice conflictul arabo-israelian tocmai pentru a-l împiedica pe Bush să pornească războiul împotriva lor. Dar pe Bush nu-l poate împiedica nimeni să facă ceea ce vrea să facă.»

◆

Cele întâmplate luna trecută la noi și în legătură cu noi constituie nu doar un act dintr-o tragedie ci și un curs de propagandă de război. Inutil de precizat că profesorii care predau acest curs sunt arabii, nu israelienii, care la materia respectivă s-au comportat ca niște repetenți. Temele principale ale acestui curs au fost trei la număr:

1) Cazul ambulanțelor palestiniene. Știindu-se, din experiență (experiență plătită cu mult sânge evreiesc), că OEP-ul folosește ambulanțele Semilunii Roșii pentru a transporta arme și teroriști cu centuri de explozibil, Zahalul a oprit câteva asemenea ambulanțe întru control. Într-un caz, când șoferul ambulanței a refuzat să oprească, soldații au tras în mașină. Și apoi, au găsit armament ascuns sub targă. Dar (of course) OEP-iștii au negat asta, făcându-i pe cei de la Crucea Roșie Internațională, de la Geneva, să protesteze, evident energic, împotriva celor săvârșite de Zahal. Profund emoționați de ideea că armata noastră trage în ambulanțe (bolnavi, răniți, copii, dugu-dugu țoancă mică), cei de la Crucea Roșie de la Oslo (ne iertați, iarăși Oslo) au trimis (la sugestia reprezentantului lui Arafat din oraș) o coloană de ambulanțe norvegiene să circule cu 20 de kilometri pe oră pe străzile capitalei, cu sirenele în funcțiune, pentru a-și exprima în felul acesta solidaritatea cu martirii palestinieni. După două-trei zile, așa cum transmite ISROpress, sub titlul "Ce nu arată CNN-ul", o patrulă de rezerviști israelieni a oprit pentru control o ambulanță palestiniană la sud de Ramallah, lângă Rama Bridge. Lângă șofer stătea un medic. Întrebat dacă în interiorul ambulanței mai este cineva, șoferul a răspuns negativ. Când militarii au verificat interiorul ambulanței, au găsit o femeie și trei copii. Soldații le-au cerut să coboare și i-au separat pe șofer și pe medic. Chestionat din nou, șoferul a recunoscut că în mașină era ascunsă o centură cu exploziv. În locul indicat de el au fost găsite între opt și zece kilograme cu explozibil".

TENDINȚE

Întrucât scena fusese înregistrată de o cameră video, cei de la Geneva s-au văzut siliți să recunoască adevărul și să-și ceară scuze, în presă, pentru acuzațiile aduse Israelului. Numai că, în vreme ce acuzația (sau mai precis calomnia) apăruse pe pagina întâi a ziarelor europene, dezmințirea a fost publicată în gazete, pe pagina 14, cu literă corp 6 (sau *petit,* cum se spunea în tipografiile de odinioară), între o știre de cinci rânduri despre inundațiile din Sri Lanka și una privind capturarea unui transport de cocaină în Zanzibar.

2) Cazul Bisericii Nativității din Bethlehem. A fost (și a rămas) una din cele mai rafinate provocări arabe. După intrarea Zahalului în oraș, circa 200 de teroriști, mulți dintre ei căutați de autoritățile noastre, au pătruns cu arme cu tot în Biserica Nativității, loc sacru de pelerinaj pentru întreaga lume creștină. Ei i-au luat practic ostateci pe călugării aflați în complexul bisericesc, precum și pe câtiva civili ce se nimeriseră pe-acolo. Refuzând, la indicațiile lui Arafat (dar și la acelea ale monseniorului catolic [arab] Sabah, mai vechi mușteriu al nostru și cunoscut ca dușman jurat al Israelului), să iasă din lăcașul sfânt, pe care-l pângăriseră, teroriștii au pus Zahalul într-o situație extrem de delicată, unde orice pas greșit poate avea urmări catastrofale. Să năvăleşti în incintă cu kalacinikovurile, trăgând în locul unde, potrivit tradiţiei, s-a născut Isus Cristos? Nici vorbă nu poate fi de-aşa ceva. Îţi sare-n cap întreaga lume creştină. Să dai voie celor două sute de OEP-işti să iasă liniştiţi pe poartă, cu arme cu tot, pentru ca, după aceea, să mai ucidă ceva evrei, nici asta nu se poate. La ora când scriem rândurile de faţă, situaţia este blocată. Teroriştii trag din când în când pentru a-i provoca pe ai noştri să răspundă cu foc. Din fericire, comandanţii armatei se comportă cu înţelepciune, păstrându-şi sângele rece. Şi în timpul acesta, noi ne întrebăm: unde este Vaticanul? (ca şi alţi mari conducători religioşi?). De ce nu trimite la Bethlehem vreo 4-5 cardinali care să intre în biserică şi să ceară, punând piciorul în prag, OEP-iştilor să părăsească locul acesta, sfânt pentru creştinătate?

3) Cazul Jenin. Se ştie prea bine că dintre toate bătăliile purtate de armată în teritorii contra bandelor de terorişti, cea mai grea a avut loc la Jenin. Din acest oraş au pornit cei mai mulţi ucigaşi-sinucigaşi, iar tabăra de refugiaţi de-acolo fusese transformată într-o adevărată bază militară. O bază militară cum numai islamiştii sunt în stare să amenajeze. Ca şi organizaţia Hizbollah, din Liban, Fatahul lui Arafat, Hamasul and Co. s-au instalat în casele oamenilor, folosindu-se de civili ca de un scut viu. Zahalul avea două posibilităţi: a) Să procedeze precum trupele occidentale, umaniste şi atente la drepturile omului, care, nevoind să aibă pierderi, au dus împotriva sârbilor în Kosovo sau în Iugoslavia un război 100% aerian, bombardând tot ce avuseseră în plan să bombardeze, inclusiv sute şi mii de civili. Adoptând această tactică, aviaţia israeliană ar fi ras de pe faţa pământului tabăra-bunker din Jenin în cinci minute. b) Să trimită forţe terestre în Jenin, având misiunea de a lichida cuiburile teroriste şi, în acelaşi timp, de a cruţa, în măsura posibilităţilor, populaţia civilă. Guvernul Sharon (*călăul,* aşa cum îl numesc umaniştii din ţările NATO) a ales a doua cale. Cu toate că riscurile erau imense, aşa cum s-a văzut numaidecât: pătrunzând într-o locuinţă cu femei şi bătrâni paşnici, din aceia ce se văicăresc la CNN, 23 de soldaţi israelieni au sărit în aer. În zilele următoare au mai căzut şi alţii. Majoritatea erau rezervişti: ei au lăsat în urmă văduve, orfani şi familii distruse. Urmarea a fost că, în loc să-şi scoată pălăria în faţa sacrificiului israelian, occidentalii s-au repezit, cu voluptate, în toate parlamentele şi TV-urile, să înfăţişeze ruinele de pe câmpul de luptă de la Jenin şi să vorbească de pustiiri şi masacre. Ruinele sunt adevărate, dar aşa arată orice oraş, orice cartier, orice stradă unde s-au purtat bătălii înverşunate; aşa arăta, de pildă, oraşul francez Caën, de pe malul Atlanticului, după debarcarea aliaţilor în iunie 1944. Iar străzile erau pline de cadavre, nemţi, englezi, americani precum şi mii de cetăţeni francezi, întru totul paşnici, din cunoscutul oraş. Cu toate acestea nimănui nu i-a trecut prin cap să-i învinuiască pe anglo-americani de masacre. Pe noi, da. Pe israelieni, da. Pe evrei, da. Folosesc dinadins cuvântul evreu, fiindcă pofta nebună a Europei de a ne arunca în cârcă fel de fel de masacre are o cauză psihologică legată de crimele săvârşite pe civilizatul şi rafinatul continent împotriva neamului evreiesc, culminând cu cele din timpul Holocaustului. Apăsaţi de sentimentul lor de vinovăţie şi sătui până peste cap de a li se tot aminti de Auschwitzuri, ei îi aşteaptă pe evrei la cotitură să-i prindă cu fapte asemănătoare. "Vedeţi, spun ei – toată lumea e la fel. Noi (sau părinţii noştri) am omorât evrei nevinovaţi, nimic de zis, dar şi ei, evreii, uite-i cum omoară palestinieni pe capete. Aşa că nu ne mai scoateţi ochii cu păcatele Europei; toţi suntem la fel". Şi, în felul acesta, occidentalii încearcă să încheie meciul moral cu evreii la egalitate.

Printre conducătorii de seamă ai acestei lupte pentru culpabilizarea evreilor se află şi d. Terje Larsen, din Oslo (ei, da), reprezentant al ONU în regiunea noastră. Fericit că poate să dea o lovitură mortală Israelului, cetăţeanul s-a arătat îngrozit de cele văzute de el la Jenin, după sfârşitul luptelor, a sugerat că e vorba de un masacru şi a cerut înfiinţarea unei comisii ONU de anchetă. Ieşirea lui Larsen nu a rămas fără replică. Şi din partea guvernului nostru (câţiva miniştri, precum şi Eliakim Rubinstein, au cerut ca înaltul demnitar să fie declarat *persona non grata* şi dat afară din ţară cu picioare în fund), şi din partea opiniei publice.

Colaboratorul nostru Zelias (Elias Zilberstein) a trimis o scrisoare deschisă amintitului Larsen, în care exprimă, scurt şi cuprinzător, sentimentele israelianului de pe stradă la adresa norvegianului:

«Stimate domnule Larsen et Co.,

În seara de 18 aprilie a.c. am putut urmări pe ecranele noastre de televiziune interviul luat d-lui Larsen (responsabil cu acţiunile ***umanitare*** *în conflictul israelo-palestinian).*

Domnul Larsen era foarte mulţumit că ***în fine*** *i s-a permis să intre – împreună cu un mare număr de ziarişti, fotografi şi activişti "neutri şi umanitari" – în biata şi cam ciufulita tabără de refugiaţi palestini-*

Erata

La nr. 181, p. 8, în loc de "Uniunea ziariştilor arabi", se va citi: "Uniunea juriştilor arabi".

La p. 18, col. III, par. 2, în loc de "Nu ne place că", se va citi (aşa cum cititorul va fi înţeles desigur) "Ne place că".

eni din prietenosul oraş Jenin. Exprimându-şi regretul că timp de 11 zile nu i s-a permis nici lui, nici delegaţilor Crucii Roşii Internaţionale, să viziteze şi să aducă ajutoare celor asediaţi în Jenin, fapt ce arată lipsa de umanitate a autorităţilor israeliene.

Domnule Larsen şi domnilor de la Crucea Roşie, de ce nu-mi daţi voie să vă dau dreptate? Aş vrea, dar rana din suflet nu mă lasă. În acest lung, greu şi complicat conflict din zona noastră, există o foarte îngustă şi periculoasă şosea făcând legătura între tabăra israeliană şi cea palestiniană. Fiind o şosea unică, pe ea este obligatoriu de circulat în ambele sensuri, 365 de zile pe an şi 24 de ore pe zi, pentru toată lumea. Este permisă folosirea – chiar tare – a claxoanelor şi megafoanelor propagandistice.

Din păcate, dvs., domnule Larsen, şi domnii de la Crucea Roşie Internaţională, plus diverse grupări din lumea largă şi democrată, de intelectuali şi neintelectuali "zguduiţi de cruzimea israeliană", circulaţi pe această şosea doar când vi se năzare şi – pe cât posibil – doar într-un singur sens, fapt care încurcă şi complică circulaţia.

Într-adevăr, la Jenin, Şhem, Tulkarem şi alte oraşe palestiniene s-au petrecut în acest aprilie 2002 lucruri dureroase şi... inevitabile. Armata israeliană a intrat acolo (fără mănuşi de mătase) că aşa i s-a năzărit ei şi guvernului, fără nici un motiv, sau... fiindcă a fost insistent, permanent şi cu foc (la propriu, nu la figurat) invitată de prea mulţi ambasadori-sinucigaşi din Jenin et Comp.? După o asemenea cantitate şi calitate de invitaţii, plus înştiinţări nenumărate că "vom duce un război nelimitat şi necruţător" contra Israelului, a fost inevitabil ca Zahalul să facă o contra-vizită de lămurire şi ceva curăţenie în "teritorii".

V-aţi întrebat vreodată, onorabile domnule Larsen, de ce s-au întâmplat cele ce s-au întâmplat? Aţi fotografiat cumva aspectele "umanitare" ale acţiunilor fiilor Jeninului în oraşele noastre? Nicidecum? La fel ca acum, în faţa lumii întregi, a tuturor reţelelor de televiziune şi presă, aţi circulat cumva pe şoseaua israelo-palestiniană şi în direcţia israeliană, adică aţi început să claxonaţi şi să zbieraţi disperat şi "umanitar" când aţi aflat de uciderea de uciderea mişelească de copii, femei şi bătrâni (nişte păcătoşi de evrei, nu contează...) la Ierusalim, la Delfinarium, Hedera, Natania, Haifa etc.? Nu, domnule Larsen et Comp.! Aţi preferat să intraţi pe această şosea, probabil într-o maşină de lux şi cu un salariu demn de un reprezentant al ONU (plătit deci şi din cotizaţiile Americii şi Israelului), circulând doar în direcţia arabă şi urlând de zor ***doar contra ne-umanitarilor israelieni,*** *fără a pomeni nimic de faptul că "ce-au căutat cu tot dinadinsul, şi-au găsit".*

Funcţia dvs. în cadrul ONU cere să vă abţineţi de la declaraţii cu miros politic. Dacă totuşi nu vă puteţi abţine de a vă băga nasul unde nu trebuie, este de dorit să-l băgaţi în ambele sensuri. Altfel, mirosul devine duhoare.

IONA ATLAS – Gordon Tours

Secţia specială "Shorashim" oferă pentru grupuri de originari din România excursii în locurile natale

Traseele şi datele se stabilesc de către membrii grupului prin reprezentanţii lor şi pot cuprinde oricare localitate urbană din România. De asemeni se pot combina cu vacanţe la munte şi la mare şi posibilitatea de vizite la Cernăuţi şi Chişinău.

Programe de 7-10-12-14 zile cu hotel, ghid, autocar cu aer condiţionat, demipensiune, tururi locale, se pot asigura participanţilor (minimum 20 persoane) la preţuri moderate.

!!! NOU NOU NOU NOU NOU NOU NOU!!!

SHORASHIM PENTRU GRUPURI MICI FAMILIALE

Pentru copiii şi nepoţii dvs., care vor să-şi cunoască rădăcinile, să viziteze locurile unde şi-au trăit bucuriile şi tristeţile părinţii şi bunicii lor, vă oferim la preţuri convenabile excursii familiale (6-8 persoane minimum) pe meleagurile României.

Traseele, durata şi datele excursiei le fixaţi dvs.

Mini-Shorashim – 3-4 zile la BUCUREŞTI, oraşul tinereţii dvs.! Avion, hotel cu mic dejun şi turul Bucureştilor.

În toate ţările Europei, în America, Canada, Australia etc., tot GORDON TOURS vă asigură servicii turistice (avion, hotel etc.) la preţurile cele mai convenabile!

Informaţii suplimentare şi comenzi la GORDON TOURS
Ben Iehuda 184 – Centrala telefonică: 03-5462888

NICI UN PAS FĂRĂ ATLAS!

Crucea Roșie Internațională, ca și dumneavoastră, găsește probabil ca foarte umanitară comportarea diverselor "cercuri pro-palestiniene" (libaneze, iraniene, talibane etc.) de a nu da, ***timp de ani de zile, nici un fel de știre*** *despre soarta lui Ron Arad și a diverșilor militari israelieni dispăruți sau răpiți în zona libaneză. La fel se comportă ne-umanitarii israelieni cu teroriștii aduși în închisorile noastre? Da, Crucea Roșie și ONU au încercat. Dar respectivele cercuri le-au dat cu tifla, știind că nu vor păți nimic. Ca răsplată pentru această inumană necolaborare, Crucea Roșie și ONU nu pierd nici o ocazie să blameze Israelul.*

Declarațiile făcute la televiziunea noastră, la câteva ore după neutrele și umanitarele declarații ale dvs., domnule Larsen (și ale altora ca dvs., din diverse țări ale lumii) ale ministrului nostru de Justiție – dl. Meir Shitrit – au fost o binevenită și meritată punere la punct a lucrurilor.

Domnule ministru Shitrit, multe și sincere felicitări. Inclusiv pentru clarele explicații despre ce înseamnă un război. După barbarele atentate de la noi, a cerut cineva vreo

Bursa personalităților din alia

În urcare

David Shlomo: editorul celor cinci volume de mărturii și documente din Dorohoi, animator al Cercului Cultural "A. Clain" din Haifa și al "Fondului Ianculovici", care împlinește 25 de ani de la înființare, autorul, mai nou, al unui studiu în ebraică, în 2 volume, despre "ghimatria" (tainele celor 22 de litere ebraice) etc. etc., s-a impus printre individualitățile cele mai active din rândurile originarilor din România, dobândind pe drept calificativul de om al faptelor.

Sandu Mazor, ambasadorul Israelului la București. După ce văzuse la Televiziunea Națională Română o emisiune în cadrul căreia câțiva diplomați arabi îl făcuseră pe Sharon de nazist și aruncaseră o căldare de lături în capul Israelului, s-a repezit la amintitul post de televiziune, punându-i la punct pe indivizii cu pricina și invitându-i pe ziariștii prezenți în studio la o întâlnire la Ambasadă pe tema situației de la noi.

Colette Avital, deputat din partea Partidului Muncii, ex-ambasadoare la Lisabona. După *ieșirea* de la Ramallah a scriitorului portughez Jose Saramango, i-a trimis acestuia o scrisoare deschisă, care s-a bucurat de mare răsunet în ochii opiniei publice. Extrase:

«Era în martie 1990 când ne-am întâlnit pe o terasă însorită la Lisabona. Tocmai vă înapoiați din prima vizită făcută în Israel cu impresii încă proaspete.

Această călătorie, care a fost organizată de Ambasada israeliană la Lisabona și de editorul dvs., a fost interesantă, însă nimic mai mult. Dar ultima vizită a dvs. aici a schimbat totul. Memorialul copiilor de la Yad Vashem, sobrietatea și imensitatea tragediei care v-au copleșit atunci v-au făcut, după cum ați declarat, să înțelegeți ce înseamnă Israelul.

Nu pot decât să-mi amintesc acel moment – șocată de faptul că acum o personalitate de talia dvs. recurge la comparații care aruncă întreg oprobriul asupra noastră.

"Teritoriile, spuneți dvs., sunt la fel ca Auschwitz". Cum putem interpreta o asemenea declarație? Cel mult drept o orbire.

Nu există nici o îndoială că recentul război dintre israelieni și palestinieni a adus suferințe imense ambelor popoare. Ați văzut barajele de pe șosele, răniții, distrugerile din regiunea de vest. V-ați imaginat măcar pentru un minut ce înseamnă pentru o mamă sau un copil israelian, pentru vârstnici, supraviețuitori ai lagărului de la Auschwitz, să se trezească dimineața fără a ști dacă se vor întoarce acasă fiindcă, într-o stație de autobuz, sau la o pizzerie, a pătruns un terorist sinucigaș?

Nu mi-am schimbat părerile pe care le-am avut în timpul carierei mele diplomatice. Am crezut atunci ca și acum că ocupația trebuie să ia sfârșit. Eu și prietenii mei am luptat din greu până când părerile noastre au devenit politica guvernului condus de Ehud Barak. Dar această politică moderată a fost respinsă de Arafat. El a ales violența.

M-aș fi așteptat ca un intelectual de integritatea dvs. să vină în regiunea noastră pentru a înțelege suferințele umane, inutilitatea totală a acestui conflict și să ajute celor care încă mai cred că pacea este posibilă.

Dar nu, dvs. ați ales reacția plină de ură a stângii europene care se grăbește să judece și să condamne Israelul, folosind mereu limbajul urii.»

În scădere

Grupul de inițiativă al "Forumului originarilor din România"; salutat de multă lume cu entuziasm pentru ideea de a uni toate organizațiile civilizate din alia sub un singur "acoperiș", grupul n-a mai dat, de la adunarea inaugurală, nici un semn de viață, lăsând (pe drept, sau – cum sperăm – pe nedrept) impresia că avem de-a face, ca în atâtea cazuri, cu un balon repede dezumflat.

comisie internaţională de anchetă? Vechea poveste cu jidanii fricoşi şi ieftin de omorât trebuie – măcar parţial – uitată.

În urmă cu ani, mulţi tineri din lume manifestau cu lozinci de genul, "Să facem sex, nu război". Referitor la asta şi pentru a încheia, voi cita o anecdotă auzită recent: Care este diferenţa între sexul oral şi pupatul în fund? ***Sexul oral este un act sexual, iar pupatul în fund este un act politic!*** *Poate că ar fi mai bine, pentru toţi oamenii simpli israelieni şi arabi, ca toţi sfătuitorii şi – mai ales – blamatorii noştri să facă mai multe acte sexuale şi mai puţine acte politice.*

Cu multă stimă,
Zelias»

Atitudinea lui Larsen te ajută să înţelegi mai bine *curentul anti-israelian din lumea occidentală.* La Londra, la Paris, la Bruxelles, la Oslo, la Berlin, la Copenhaga, la Lisabona, la Stockholm, musulmanii – pe care-i găseşti astăzi cu zecile şi sutele de mii în toate ţările stăpânite de "infideli" – au organizat (în bună înţelegere cu fasciştii "albi") demonstraţii împotriva Israelului. Atacarea de sinagogi pe vechiul continent, ca şi de evrei întâlniţi pe stradă, a devenit monedă curentă. Parlamentul European, cu sediul la Strasbourg, a votat cu 269 voturi pentru şi 208 contra (plus circa 20 de abţineri) o rezoluţie condamnând Israelul pentru "crimele" sale. Comisia ONU pentru drepturile omului, de la Geneva, a votat la rându-i o rezoluţie asemănătoare cu majoritate de voturi. Printre ţările occidentale care au fost de acord cu rezoluţia se numără Franţa, Spania, Portugalia, Suedia ş.a. Printre cei care, totuşi, s-au împotrivit se află Anglia şi Germania (iar Italia s-a abţinut); precizăm că în această comisie formată din reprezentanţii a cam jumătate din membrii ONU nu au intrat, la ultimele alegeri, nici SUA, nici Israelul: motivul este desigur acela că spre deosebire de statele arabe şi africane din comisie, nici SUA şi nici Israelul nu respectă aşa cum se cuvine drepturile omului.

Inspirându-se din aceste rezoluţii emanând din partea "comunităţii internaţionale", unde se cere aplicarea neîntârziată de sancţiuni politice, economice şi, mai apoi, militare la adresa Israelului, pe ici-pe colo fel de fel de organizaţii şi instituţii europene au trecut de la vorbă la faptă. În Norvegia, marea reţea de magazine Norgecoop a hotărât să boicoteze produsele importate din Israel, cerând salariaţilor lor să lipească – vizibil – etichete cu "Produs în Israel". Auzind aceasta, Dany Gillerman, preşedintele Federaţiei israeliene a Camerelor de Comerţ (şi unul dintre sprijinitorii înfocaţi ai vestitului "proces de pace"), a izbucnit: "Europenii vând sângele nostru pentru petrolul arab, numai şi numai pentru a se pune bine cu teroriştii. În timp ce ne dau nouă lecţii despre drepturile omului, ei sunt gata să facă comerţ cu ţări ca Iran, Irak şi Libia".

Nevrând să rămână mai prejos, sindicatele de la Oslo au chemat şi ele la boicotarea exporturilor noastre, ba chiar şi la ruperea relaţiilor diplomatice cu Israelul.

În paralel cu marile posturi de televiziune, gen CNN, BBC, Sky News, France 2 etc., care fac, din diverse motive, jocurile arabilor, OEP-iştii au mobilizat în sprijinul lor zeci şi sute de personalităţi cu influenţă în ţările lor şi în lume. Moda este ca aceştia să vină la Ramalla pentru a-şi exprima solidaritatea frăţească cu suferinţele lui Yasser Arafat. Despre romancierul portughez Jose Saramango – care a îndrăznit, fără tresărire de obraji, să echivaleze situaţia din teritorii cu Auschwitzul – veţi găsi amănunte la rubrica "Bursa personalităţilor din alia".

Aşa cum în anii '30 ofensiva fascismului se lovea de contra-atacurile mişcării antifasciste, astăzi ofensiva anti-israeliană (şi anti-evreiască) se loveşte de contra-atacurile adversarului. La Washington 150.000 de evrei (dar nu numai evrei) americani au demonstrat, lângă Casa Albă, împotriva OEP-ismului din lume. La Paris, 50.000 de evrei, înfrângându-şi ezitările şi oi-veismul, au ieşit în stradă cu steaguri alb-albastre (în paralel, o manifestaţie a grupurilor Kapo, foarte puternice în Franţa, de ani de zile, n-a reuşit să mobilizeze decât 900-1.000 de persoane). La Roma, peste 1.000 de personalităţi din Italia, sprijinite de fostul premier Romano Prodi, au strigat lozinci în favoarea Israelului.

E-adevărat că, aşa cum arătasem mai înainte, Parlamentul European a aprobat o rezoluţie anti-israeliană cu 269 de voturi; dar nu mai puţin adevărat este că împotriva rezoluţiei s-au pronunţat 209 deputaţi. Nu e de ici de colea. Unii dintre aceştia, revoltaţi de *marea ofensivă,* au coborât în arenă, spunând ceea ce conştiinţa lor îi îndeamnă să spună. Astfel, deputatul european Bas Belder, din Olanda, a scris următoarele în "Jerusalem Post", à propos de felul cum au tratat palestinienii cererea Consiliului Europei ca OEP-ul să distrugă infrastructura teroristă şi să declare în arabă că trebuie pus capăt Intifadei: *«După patru luni de la această cerere trebuie să tragem concluzia că Arafat şi politicienii palestinieni nu au întreprins nimic (în acest sens). Mai mult chiar, avem dovezi sigure şi din ce în ce mai multe că preşedintele Autorităţii Palestiniene este implicat direct şi nemijlocit în organizarea actelor de teroare împotriva populaţiei israeliene. Nu este oare Uniunea Europeană cel mai important donator pentru Autoritatea Palestiniană? Uniunea Europeană ar trebui să ia în considerare aplicarea de sancţiuni financiare împotriva Autorităţii Palestiniene. Guvernul Sharon este îndreptăţit ca – după nenumărate acte sângeroase comise de terorişti* *palestinieni – să se hotărască a lichida prin folosirea forţei militare infrastructura teroristă palestiniană. Diplomaţia apuseană exercită mari presiuni asupra Israelului în scopul de a împiedica operaţiile sale militare. Este în stare Europa să garanteze că după retragerea israeliană, terorismul palestinian nu se va năpusti, din nou, asupra Israelului?»*

Olandezul de la Parlamentul din Strasbourg nu e singurul care gândeşte aşa. Un grup de francezi, reprezentând Biserica Creştină Evanghelică, a venit în Israel pentru a vedea situaţia de la faţa locului. «Părerea noastră este că *media* prezintă realitatea în culori exagerate peste măsură», a spus Jean-Luc Worgagns, din Mulhouse, unul din membrii grupului. «Noi îi iubim pe toţi oamenii din Israel, evrei şi palestinieni deopotrivă.»

Rămânând puţin pe teritoriul francez, să amintim de-un fenomen nou care poate fi întâlnit în rândurile comunităţii evreieşti: virilitatea. Consistoriul Central (Uniunea comunităţilor evreieşti din Franţa) l-a atacat în mod public, printr-un comunicat tăios, pe ministrul de externe, Hubert Védrine, pe tema votului francez din comisia ONU pentru drepturile omului, unde se vorbeşte de "asasinate în masă" comise contra poporului palestinian. Este o premieră. Până mai ieri, ori de câte ori liderii Uniunii aveau vreo plângere de făcut, ei se duceau la preşedinte (Elysée) sau la primul ministru (Hotel Matignon). Acolo erau primiţi cu cea mai mare căldură, ascultaţi cu atenţie, îndemnaţi să nu se alarmeze degeaba şi conduşi la ieşire, cu bătăi condescendente pe umeri. Dar despre amănuntele întâlnirii nu se pomenea nimic. De data aceasta, încălcând regula jocului, şefii Uniunii au renunţat la vizitele de rigoare, preferând să emită un comunicat destinat presei din Franţa şi din întreaga lume, unde Consistoriul se arată "tulburat şi indignat" de votul care a intervenit "sub impulsul lui Hubert Védrine, ministrul de externe al ţării noastre".

Deschizând o paranteză, vom nota că acest vot infam a avut loc în toiul campaniei pentru alegerile prezidenţiale. Socialiştii din guvern, printre care Védrine, se străduiseră să facă tot felul de "cadouri electorale" electoratului musulman (5-6 milioane) pentru a obţine votul lor în favoarea primului ministru Lionel Jospin, candidatul partidului în alegeri. I-a pedepsit Dumnezeu. Spre uimirea generală, Jospin (pe care noi de altfel îl simpatizăm, socotindu-l ne-bandit) a ocupat numai locul III în primul tur al alegerilor, astfel că în turul al doilea, hotărâtor, de la 5 mai, preşedintele în exerciţiu Jacques Chirac se va înfrunta cu Jean-Marie Le Pen, reprezentantul partidului de extremă dreaptă "Frontul Naţional". Dar despre *cutremurul* politic din Franţa vom vorbi în numărul viitor. I. Mihăileanu pregăteşte o corespondenţă specială.

...Până atunci, aici, la noi, războiul continuă. Un război care trebuie câştigat. Aşa cum a înţeles până şi un comentator politic ce se dorea mereu "obiectiv", Tom Friedman, de la "New York Times", *«Israelul trebuie să dea o lovitură militară atât de puternică încât să demonstreze cu limpezime că terorismul nu rentează.»*

Este şi punctul de vedere al armatei. Generalul Dan Halutz, comandantul aviaţiei, a declarat în-

Piesa „RĂZBUNAREA" de I. Atlas

prezentată cu mare succes de Teatrul Naţional Radiofonic din Bucureşti a fost nominalizată pentru premiul UNITER – Uniunea oamenilor de teatru din România – (Oscarul teatral românesc) pentru cea mai bună piesă de teatru difuzată în anul 2001.

I. Atlas oferă acum cititorilor săi piesa "RĂZBUNAREA"

într-o nouă ediţie în româneşte sau engleză

**Un cec de 50 şekeli trimis la adresa:
Dizengoff 50, Tel Aviv 64321
şi piesa cu dedicaţia autorului
ajunge la dv.**

**TEATRU LA DOMICILIU
Se oferă posibilitatea audierii piesei pe bandă electronică sau "pe viu" pentru cercuri familiale!**

tr–un interviu că "acest război este unul dintre cele mai importante războaie – cu siguranţă al doilea ca importanţă după Războiul de Independenţă. El trebuie să se încheie în aşa fel încât să nu mai lase loc pentru nici un fel de interpretări".

Israel: Mai mult ca o crimă: o mare greşeală

«S-au împlinit zece ani de la decesul lui Menahem Beghin şi, dacă n-am fi în situaţia blestemată în care ne aflăm, s-ar fi scris enorm despre el. Dar acum nu e loc în ziare pentru comemorări. Abia dacă ajunge spaţiul ziarului pentru morţii din atentatele zilnice ale teroriştilor.

Beghin a fost primul conducător israelian care a recunoscut problema palestininiană. Înaintea lui, Golda nici n-a vrut să audă de ea – spunea că nu există un popor palestinian. În tratativele de la Camp David duse cu Sadat, Beghin a acceptat să se dea palestinienilor autonomie. El a numit aceasta "dreptul la autodeterminare".

Era destul. Era logic, just şi onorabil. Autonomia nu este un fleac. Ea rezolvă în mod demn problemele unei populaţii: educaţia în limba proprie, autoadministrarea, alegerea reprezentanţilor proprii, autoapărarea. Cei care strâmbă din nas să nu uite că Franţa nu a acordat corsicanilor mai mult decât autonomie. Şi nici Spania nu este mai generoasă în această privinţă cu Ţara Bascilor. După atâta război, Kosovo nu este un stat, ci o regiune autonomă.

Dar nu numai arafatiştii nu s-au mulţumit cu o autonomie, ci şi anumite forţe politice israeliene, cele de stânga, desigur, cele umaniste, mă-nţelegi. În taină, în mare taină au dus tratative la Oslo din care au ieşit nişte acorduri dezastruoase pentru Israel. Se permite în ele un stat palestinian pe teritoriul israelian, unde nu-i loc pentru două state şi care este prea mic şi pentru un singur stat.

Astăzi vedem că Oslo "a fost mai mult decât o crimă – a fost o greşeală". Aceasta este o frază celebră a lui Fouché, ministrul poliţiei sub Napoleon. Fouché a rostit-o când a aflat că ducele d'Enghien a fost executat sub acuzaţia nedreaptă de complot împotriva lui Napoleon (anul 1804). A fost mai mult decât o crimă deoarece acest act necugetat putea duce la crime mai mari şi mai multe.

Acordurile de la Oslo au deschis drumul dezastrelor la care asistăm acum. Uneori stai şi te întrebi perplex: cum a fost posibilă o asemenea prostie: să aduci în ţară, de la Tunis, o bandă de duşmani în frunte cu Arafat? Ce şi-au închipuit? Că Arafat se va mulţumi cu rolul de primar în Gaza şi că va apăra Israelul de terorişti?

Nici acum nu se poate înţelege cum un Netaniahu şi un Sharon n–au denunţat acele acorduri.

Ca întotdeauna, se bănuieşte, se insinuează că "americanii nu permit". Chiar dacă ar fi aşa, există o limită până la care un stat poate să ţină cont de o terţă forţă, oricât de mare.

Partizanii israelieni ai acordurilor de la Oslo nu vor în ruptul capului să-şi recunoască greşeala.

Guvernul Barak a fost cel mai moderat cu putinţă. Sarid şi Beilin erau vioara întâi. De ce n-au putut ajunge la un acord cu Arafat, de ce? Simplu: pentru că poftele lui nu pot fi săturate nici măcar cu oferta generoasă a lui Barak.

El n-a spus niciodată că acceptă un stat palestinian alături de cel evreiesc. Numai unii israelieni spun acest lucru. Arafat vrea un singur stat: Palestina palestiniană.

Prima Intifada el a dus-o cu pietre. A doua o poartă cu arme – cu armele date de Israel într-un moment de prostie istorică, de orbire fatală.

Şi iată: acum culegem ce am semănat.»

(Dintr-un articol de I. Schechter; în "Ultima oră", 2002)

Israel: Un subiect pentru cei din alia

Am primit la redacţie următorul anunţ:

«Cercul Cultural din Ierusalim
POB 11157, 91111 Ierusalim

Vă invităm să luaţi parte la o întâlnire pe tema: "O pagină misterioasă din istoria comunismului românesc – furtul de la Bancă". Se va prezenta filmul realizat la comanda Securităţii Române privind reconstituirea unui jaf înarmat întreprins în septembrie 1959, în Bucureşti, la o filială a Băncii Naţionale Române, de un grup de foşti ilegalişti de origine evreiască ("Reconstituirea", regia Virgil Calotescu). Proiectarea filmului este posibilă datorită sprijinului acordat de Arhiva Naţională de Filme din Bucureşti. Participă la întâlnire Gadi Ben-Itzhak ("Kol Israel").

Întâlnirea are loc duminică 5 mai 2002, ora 17, în localul Cinematecii din Ierusalim (Cinémathèque 2, sala mică). Vă înştiinţăm totodată că, după această întâlnire, la ora 19,30, în aceeaşi sală, va rula, în cadrul programului obişnuit al Cinematecii, filmul "Reconstruction", realizat de tânăra regizoare americană Irene Lusztig, şi consacrat aceluiaşi caz. Biletele pentru această din urmă proiecţie pot fi procurate la Casa de bilete a Cinematecii din Ierusalim.»

Nota Redacţiei: Avem de-a face cu o idee bună (încă una!) a Cercului Cultural din Ierusalim, animat de istoricul literar Leon Volovici şi de criticul de film Costel Safirman.

Mai întâi fiindcă cei dornici să afle adevărul despre celebra "Bandă a lui Ioanid" şi faptele acesteia vor avea prilejul să vadă cele două pelicule, să le judece cu capul lor şi să tragă concluziile de rigoare.

În al doilea rând, fiindcă este (dacă nu greşim) pentru prima oară când Gadi Ben-Itzhak, cunoscutul ziarist de la radio "Kol Israel", s-a arătat dispus, el care ştie atâtea, să vorbească. Pentru cei care nu înţeleg la ce anume ne referim cu precizie, vom aminti că G. B.-I. este fiul unuia din membrii "bandei".

OEP: Camp David 2000, mereu Camp David

«**Haaretz:** *Credeţi că Arafat a comis o greşeală respingând propunerile fostului prim-ministru Ehud Barak la Camp David?*

Sari Nusseibeh: Da. Atunci s-a ratat o ocazie enormă. Am spus aceasta în numeroase împrejurări. În locul lui, i-aş fi zis lui Barak: OK, să iscălim. Noi renunţăm la dreptul de întoarcere al refugiaţilor, iar voi reveniţi la graniţele din 1967, şi în plus ne daţi jumătate din Ierusalim. Şi mai spun că Barak ar fi semnat, şi că astăzi ne-am fi aflat în cu totul altă situaţie.

«**Haaretz:** *Palestinienii ar fi avut astăzi un stat?*

Sari Nusseibeh: Cu siguranţă.»

(Dintr-un interviu acordat ziaristei Vered Levy-Barzilai, de la "Haaretz", de Sari Nusseibeh, preşedinte al Universităţii palestiniene Al-Quds şi reprezentant al OEP la Ierusalim; 2002)

❖

«Trebuie să spunem musulmanilor (revoltaţi de situaţia la zi, **n. red.**) un lucru pe care în aparenţă ei nu-l cunosc: în decembrie 2000, Statele Unite au propus un acord care prevedea, în termenii cei mai clari, înfiinţarea unui stat palestinian (Cisjordania şi Gaza) şi garanta protejarea intereselor palestiniene şi musulmane la Ierusalim şi pe Muntele Templului. Israelul a acceptat acest plan, dar OEP-ul a spus nu.»

(Dintr-un articol de Bill Clinton, fostul preşedinte al SUA; în "New York Times", 2002)

Erata

La nr. 181, p. 80 (Clepsidra), col. I, r. 2-3, se va citi: "Edith Gorun, de la biblioteca Comunităţii Evreieşti din Bucureşti".

Irak: Dai un ban, dar face

«Ministrul american al apărării, Donald Rumsfeld, a dezvăluit că preşedintele irakian Saddam Hussein a hotărât să mărească ajutorul financiar către familiile palestiniene ai celor ce comit atentate sinucigaşe în Israel, de la 10.000 la 25.000 de dolari. "Iată persoana cu care avem de-a face", a arătat Rumsfeld. Anterior, Rumsfeld acuzase Iranul, Irakul dar şi Siria că încurajează "o cultură a atentatelor sinucigaşe în rândul tinerilor musulmani". Rumsfeld a acuzat cele trei ţări din Orientul Mijlociu că îşi asupresc popoarele şi înveninează criza dintre israelieni şi palestinieni. Arătând că "un atentat sinucigaş este terorism", el a estimat că "teroriştii au declarat război civilizaţiei". A lua civili drept ţintă este imoral, indiferent care este scuza invocată. Irakul oferă indemnizaţii familiilor tinerilor kamikaze, încurajând astfel uciderea civililor. De asemenea, nu există nici un dubiu în ce priveşte implicarea iraniană în afacerea navei ce transporta arme destinate palestinienilor, interceptată de israelieni. Rumsfeld s-a declarat convins de legătura dintre iranieni şi sirieni care trimit arme spre sudul Libanului, via Damasc şi Beirut, în vederea atacurilor anti-israeliene. "Sirienii trebuie să ştie că guvernul lor facilitează afluxul de arme şi finanţarea activităţilor teroriste din Iran şi Liban spre Israel".»

(După "România liberă", Bucureşti 2002)

Lumea evreiască: Kapo

Peste 300 de universitari din Europa au iscălit un memoriu prin care se cere instituţiilor europene să rupă legăturile ştiinţifice şi culturale cu Israelul. Printre aceştia se numără şi nouă universitari din Israel. Steven Rose, un profesor de ştiinţe de la Open University din Londra, declară că acest boicot va ajuta pe palestinienii care suferă din pricina politicii israeliene şi a prezenţei Zahalului în teritorii.

"Un asemenea boicot – a spus Robert Cohen, preşedintele Centrului pentru educaţia medicală de la Universitatea Ebraică din Ierusalim – ar fi foarte dăunător pentru noi. Asta ar însemna tăierea tuturor fondurilor primite din Europa şi a colaborării ştiinţifice cu ţările europene. Un mare număr de proiecte în domeniul cercetării ştiinţifice sunt subvenţionate de Uniunea Europeană".

Rose a mai declarat că, după publicarea memoriului, a primit «o mulţime de scrisori pline de ură, acuzându-mă de ură evreiască de sine (ca să vezi, dom'le! De unde le va fi venit ăstora ideea să-l învinuiască pe Rose de aşa ceva? – **nota redacţiei "Minimum"**).

❖

«Sharon şi şeful Marelui Stat Major, Mofaz, comit crime de război şi crime împotriva umanităţii, şi nu este exclus că se va cere judecarea lor pentru aceste crime.»

(Shulamit Aloni, ex-preşedinte al partidului "Meretz"; ex-ministru; într-un inteviu acordat ziarului în limba arabă "Kol El-Arab", 2002)

SUA: Sinucigaşii-bombă: începi cu Israelul, pe urmă...

«La începutul anului 1937, generalii germani i-au prezentat cu mândrie lui Hitler noul lor bombardier în picaj şi tancul Panzer. "Am dori să le putem testa într-o bătălie adevărată", a spus un feldmareşal îngrijorat, dar şi mândru. Hitler a ridicat din sprâncene şi l-a întrebat:

"De ce nu trimiteţi aceste frumoase maşini pe câmpul de luptă din Spania ca să-l ajutaţi pe prietenul nostru fascist, generalul Franco?".

Generalii s-au conformat. Avioanele germane şi-au demonstrat eficienţa în războiul civil din Spania. Aceleaşi avioane, cu îmbunătăţirile rezultate din experienţa spaniolă, au devastat Polonia în 1939. Noile tancuri al celui de-al treilea Reich, mai puternice şi perfecţionate după experienţa lor de luptă în Spania, au invadat în câteva ore şi au devastat Ţările de Jos, Olanda şi Belgia.

Anglia şi Franţa au refuzat să "citească" ceea ce scria Hitler pe "zidul" spaniol, deşi avioanele naziste sfâşiau albastrul cer iberic cu focul tunurilor lor, iar tancurile de atac naziste prefăceau în ruine Madridul.

Ceva asemănător se petrece acum în Israel, care serveşte ca teren de experimentare pentru viitoarele atacuri asupra Philadelphiei, Los-Angelesului, Londrei şi chiar Moscovei. Dacă sinucigaşii-bombă – noua armă secretă umană de teroare – se va dovedi a fi o armă de succes, imposibil de contracarat, atunci se vor găsi sumedenie de fanatici gata să se deplaseze în Statele Unite, Marea Britanie sau Franţa.

Acolo, ei se vor alătura celulelor deja infiltrate, îşi vor pune centurile cu explozive şi vor provoca aceeaşi devastare şi panică pe care le-am văzut atât de des la Ierusalim şi Tel Aviv.

În comparaţie cu bomba chimică sau nucleară, această armă este mult mai simplă: ea constă dintr-un drept-credincios fanatic, care a fost amăgit că dacă se lasă sfârtecat în bucăţi, omorând în acelaşi timp cât mai mulţi "necredincioşi", Allah îl va răsplăti cu nurii a nu mai puţin de 72 de fecioare care-l aşteaptă în raiul islamic.

Ca să facă afacerea şi mai atractivă, Irakul lui Saddam Hussein va acorda familiilor teroriştilor sinucigaşi cel puţin 25.000 de dolari. Pentru sinucigaşul-bombă aceasta

Experimentaţi, experimentaţi, experimentaţi!

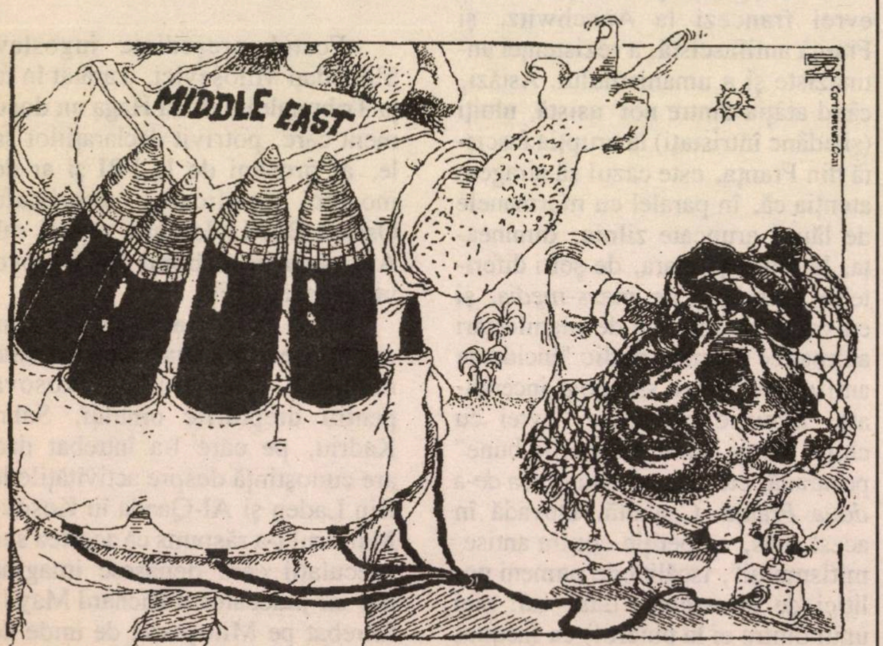

Desen de acelaşi Lurie ca şi autorul articolului-avertisment

Nou!

A apărut

CĂLĂTORII FĂRĂ GRANIŢE

de G. Mosari

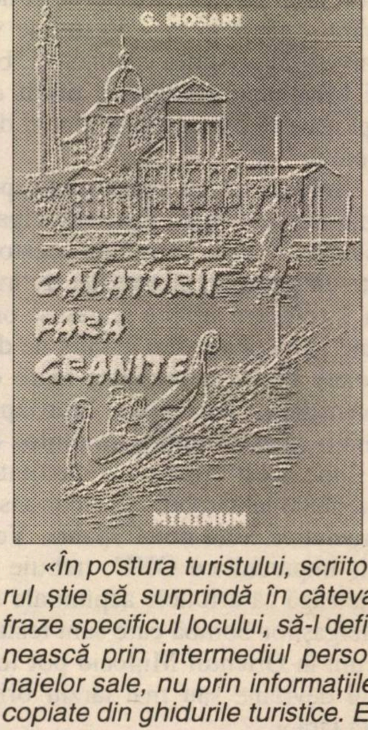

«În postura turistului, scriitorul ştie să surprindă în câteva fraze specificul locului, să-l definească prin intermediul personajelor sale, nu prin informaţiile copiate din ghidurile turistice. El stabileşte mereu o relaţie afectivă cu mediile străbătute. ... Altfel spus, pasionatul călător colorează afectiv originalul său jurnal de călătorie, alcătuit din mici întâmplări hazoase ce ne fac să credem că acolo pe unde circulă G. Mosari plictisul a fost eradicat de mult.»

(Ion Cristofor, Cluj-Napoca)

Preţul: 40 de şekeli
Comenzi la:
"REVISTA FAMILIEI"
POB 16598
Tel Aviv

reprezintă un câştig din toate punctele de vedere.

În acelaşi timp, Vestul va avea multe victime printre civilii nevinovaţi, va suferi un haos economic şi va fi expus unui permanent şantaj.

Dacă teroriştii sinucigaşi reuşesc să îngenunchieze Israelul, probabil că următorul la rând va fi Vestul. Intenţia şi speranţa industriei de sinucigaşi-bombă este de a-i sili pe infidelii creştini din Apus să vadă lumina Dumnezeului adevărat (Allah) şi să cedeze pretenţiilor oricărui grup terorist. Cu noroc şi hotărâre – gândesc ei – Vestul se va converti la credinţa islamică (Libia lui Muammar Kadhafi a oferit de fapt această opţiune la mijlocul deceniului '70).

Aproape că nu există nici o posibilitate de a stopa nişte sinucigaşi hotărâţi. Tot ce le trebuie acestora este un paşaport şi un bilet de avion. Explozive simple se găsesc oricând la o construcţie în curs de demolare sau la o societate mare de construcţii. Am spus "aproape" pentru că există totuşi un mijloc de a stopa acest coşmar: comunitatea internaţională trebuie să recunoască Israelul ca fiind noua Spanie. Vestul, împreună cu ONU, trebuie să înţeleagă că oribilele acţiuni ale sinucigaşilor-bombă care sunt testate acum în Orientul Mijlociu pot lovi mai devreme sau mai târziu orice altă ţară.»

(Dintr-un articol de Ranan Lurie; în "Los Angeles Times", 2002; traducere de S. Sfarti, SUA)

Nota Redacţiei: Se-aude, Anglia? Se-aude, Franţa? Se-aude, Germania? Se-aude, Italia? Se-aude, Suedia, Norvegia, Danemarca, BBC, Spania, Portugalia, CNN, Grecia, Olanda, Austria, France 2, Japonia, Canada, Australia, Africa de Sud, Rusia, Brazilia, China, Insulele Fidji şi altele! Se-aude, sau după ce-a intrat pe-o ureche iese pe cealaltă, aşa cum s-a întâmplat cu avertismentele lui Churchill despre primejdia hitleristă?

Madrid: Premiul Goya

Nu de mult a avut loc la Madrid ceremonia decernării premiilor Goya. Luând cuvântul, în faţa microfonului, un regizor (care se prezintă ca marocan) premiat pentru realizarea celui mai bun film documentar a ţinut un discurs acuzând Israelul de (of course) nazism şi exprimându-şi speranţa că Ariel Sharon va fi asasinat. Publicul (între care câţiva oameni politici, actori etc.) a aplaudat.

Nota redacţiei "Minimum": Amintim că marele pictor spaniol Goya este autorul tabloului intitulat "Somnul raţiunii naşte monştri".

Paris: Cele două Franţe

Aşa se numea o carte publicată de Mihail Ralea (critic literar, profesor de psihologie şi sociologie, om politic şi duşman din copilărie până la moarte al antisemitismului) după cel de-al doilea război mondial. Prin cele două Franţe, el înţelegea opoziţia dintre Franţa lui Pétain, retrogradă şi trimiţătoare de evrei francezi la Auschwitz, şi Franţa antifascistă, a rezistenţei antinaziste şi a umanismului. Astăzi, când atâţia dintre noi asistă, uluiţi (şi adânc întristaţi) la erupţia fascistă din Franţa, este cazul să atragem atenţia că, în paralel cu mormanele de lături aruncate zilnic, dimineaţa, la prânz şi seara, de şefii diferitelor partide şi de *mass-media,* şi cu valul tot cotidian de manifestări animalice (numite pudic "incidente antisemite"), gen sinagogi incendiate, cimitire profanate, evrei cu chipa bătuţi "ca-n vremurile bune" pe stradă, etc. etc., există şi *cea de-a doua Franţă.* Cealaltă. Dovadă în acest sens, o "petiţie contra antisemitismului", iscălită de oameni politici de anvergură (dar, vai! nici unul dintre ei la putere!) ca Jacques Delors, fost ministru şi fost conducător al Comisiei Europene de la Bruxelles, François Léotard, fost ministru, apoi câteva personalităţi ale vieţii cultural-artistice, ca actorii Michel Piccoli, Marie-France Pissier, Brigitte Fossey, regizorii de film Jorge Semprun şi Bertrand Tavernier etc. etc.

La aceştia trebuie să-l adăugăm pe Alain Madelin, fost ministru şi candidat la alegerile prezidenţiale din partea partidului "Democraţia liberală" (centru-dreapta). Acesta, exprimându-se împotriva curentului, a vorbit pe şleau la televiziune despre "fascismul arab", şi când lichelele de serviciu de la postul de televiziune France 2 l-au întrebat ce părere are despre "agresiunea israeliană contra poporului palestinian", el, fără a-şi pierde cumpătul, a atacat OEP-ul, susţinând că acesta este vinovat de tragedia din teritorii şi că Arafat s-a descalificat complet ca "partener de pace".

Haga: Ghici cine lupta împotriva Iugoslaviei în timpul războiului din Kosovo? Ghici cine-i asmuţea pe islamişti împotriva "infidelilor" (creştini) de la Belgrad?

«Fostul preşedinte iugoslav, Slobodan Miloşevici, a arătat în faţa Tribunalului de la Haga un document care, potrivit declaraţiilor sale, ar proveni de la FBI şi ar demonstra implicarea teroristului Osama Bin Laden şi a reţelei sale Al-Qaeda în războiul din Kosovo, informează AFP.

Acest lucru s-a produs în timp ce Miloşevici îi lua un contra-interogatoriu unui militant kosovar pentru drepturile omului, Sabrit Kadriu, pe care l-a întrebat dacă are cunoştinţă despre activităţile lui Bin Laden şi Al-Qaeda în Kosovo. Martorul i-a răspuns că acestea sunt speculaţii care depăşesc imaginaţia, iar judecătorul Richard May l-a întrebat pe Miloşevici de unde deţine asemenea informaţii. Fostul preşedinte a arătat atunci tribunalului un document, care a fost produs de FBI în decembrie 2001, pentru a ilustra activitățile Al-Qaeda și ale mujahedinilor în conflictul din Kosovo.

În faza preliminară a procesului său, Miloșevici a mai vorbit de legăturile dintre Bin Laden și UCK. Fratele său, Borislav Miloșevici, a afirmat și el, într-un interviu acordat AFP la începutul lui februarie la Moscova, că gherila separatistă Armata de Eliberare din Kosovo (UCK) a avut "legături directe" cu Al-Qaeda. Fostul ambasador iugoslav în Rusia a adăugat că Bin Laden s-a aflat în Albania în 1998.»

(După o relatare de Raluca Rotaru-Ștefan; în "România liberă", 2002)

Arabia Saudită: Că nu e om să nu fi scris o poezie

«"Al-Hayat", un ziar saudian care apare la Londra, a tipărit un poem pe pagina întâi, semnat de ambasadorul Arabiei Saudite în Marea Britanie. Poezia, intitulată "Martiri", vorbește despre o femeie palestiniană care s-a "explodat" de curând într-un supermarket din Ierusalim, ca despre o "mireasă a înălțimilor" și un model de urmat.»

(După "Wall Street Journal", SUA, 2002)

Kuweit: Țara aia, săraca de ea, pentru a cărei eliberare de sub ocupația irakiană și-au dat viața, în războiul din Golf, zeci de soldați americani, inclusiv câțiva evrei

«Rezoluția parlamentului european, prin care sunt felicitați rezerviștii israelieni care refuză să servească în teritorii, reprezintă un semnal din partea popoarelor din Europa... Aceasta arată israelienilor că Europa nu se află în buzunarul lor. ... E limpede. Europa e de partea noastră.»

(Abdulmohsen Jamal, vice-președintele Comitetului pentru relații externe al Parlamentului din Kuweit; după "Wall Street Journal", SUA, 2002)

România: Ordonanța de urgență

Luna trecută, guvernul de la București s-a pronunțat în mod categoric împotriva tuturor acelora care neagă existența Holocaustului. Mai concret, așa cum transmite agenția ISROpress, «cabinetul Năstase a dat o ordonanță de urgență privind interzicerea organizațiilor fasciste, precum și a simbolurilor bine cunoscute. Prin "organizație cu caracter fascist, rasist sau xenofob" se înțelege orice grup format din trei sau mai multe persoane care își desfășoară activitatea în scopul promovării ideilor, concepțiilor sau doctrinelor fasciste, rasiste sau xenofobe. În această categorie pot fi incluse organizațiile cu sau fără personalitate juridică, partidele, asociațiile și fundațiile. Constituirea unei astfel de organizații se pedepsește cu închisoare de la 5 la 15 ani și interzicerea unor drepturi. "Simboluri fasciste, rasiste sau xenofobe" reprezintă drapelele, emblemele, insignele, uniformele, sloganurile, formulele de salut și orice alte insemne care promovează ideile, concepțiile sau doctrinele amintite. Este considerată "persoană vinovată de săvârșirea unor infracțiuni contra păcii și omenirii" orice persoană condamnată definitiv de o instanță judecătorească română sau străină pentru una sau mai multe infracțiuni împotriva păcii și omenirii. Sunt incluse persoanele "condamnate de o instanță penală internațională pentru crime de război sau crime contra umanității". Promovarea cultului unor astfel de persoane, săvârșită prin orice mijloace, în public, se pedepsește cu închisoare de la 6 luni la 5 ani.»

Nota Redacției: Ordonanța aceasta vine – așa cum comentează presa română – din dorința Bucureștiului de a demonstra Statelor Unite (și altor țări occidentale) hotărârea autorităților de a combate cu seriozitate manifestările fasciste de orice fel. Guvernul a ajuns la concluzia că, procedând în felul acesta, șansele României de a fi primită în NATO, cu prilejul ședinței de la Praga, din vară, vor crește simțitor.

Ordonanța a fost aprobată de majoritatea membrilor comisiei juridice a Senatului, dar nu de toată lumea. Unii, precum senatorii C. V. Tudor (PRM) sau Adrian Păunescu (PSD – partidul de guvernământ) au protestat vehement împotriva referirii la Holocaust; după dânșii, în România n-a avut loc nici un fel de Holocaust, așa că prevederea ar trebui eliminată. Dacă intervențiile celor de mai sus n-au stârnit mirare, în schimb a surprins atitudinea Partidului Național-Liberal (democrat, european, proamerican și așa mai departe). Prin vocea venerabilului epigramist Mircea Ionescu-Quintus, senator PNL, liberalii s-au împotrivit și ei acestei ordonanțe de urgență. Considerată ca o mică "bombă" pe scena politică din România, poziția PNL a determinat pe cei de la Federația Comunităților Evreiești (președinte acad. N. Cajal) să protesteze, printr-un comunicat limpede și ferm, împotriva neașteptatei erupții *anti...*

Marea Britanie: "Queen Mum"

Sub acest titlu, săptămânalul Francez "Paris-Match" a publicat o relatare despre Regina-Mamă a Marii Britanii, care a încetat din viață nu de mult.

«Elizabeth Bowes-Lyon s-a născut în ziua de 4 august 1900. În fotografii are un aer extrem de serios. În realitate ea trăiește o copilărie fără griji în Hertfordshire, apoi în castelul Glamis, pe terenurile părinţilor ei aristocraţi scoţieni. Familia nu este prea înstărită dar poartă un nume apreciat, ceea ce este esenţial în Anglia: rădăcinile ei sunt cunoscute din secolul 14. Glamis este patria lui Macbeth. Micuţa Elizabeth primeşte educaţia tinerelor fete din acea epocă: lecţii de pictură, de dans, de pian şi… ştiinţele gospodăriei. Are un talent deosebit pentru limbile străine. La 10 ani vorbeşte curgător franceza.

În anul 1914 izbucneşte primul război mondial. Castelul Glamis fu transformat în spital. Miss Bowes-Lyon hotărăşte să joace rolul de infirmieră. Această subită vocaţie era susţinută de influenţa pe care o exercita asupra soldaţilor suferinzi. Un exemplu: exact cu câteva clipe înainte de a-şi da sufletul, un soldat i-a şoptit: "Aveţi ochii atât de blânzi, un surâs atât de cald!". Fără a fi superbă, avea un farmec cuceritor. Micuţă de statură – 1,52 m. – cu ochi albaştri limpezi, cu privirea surprinzător de directă, fascinantă, cu tenul său, faimosul "english rose", pe care l-a transmis şi fiicelor ei.

De îndată ce s-a reîntors la Londra, unde părinţii ei s-au stabilit după război, toţi tinerii îi făceau curte, încântaţi de a nu mai fi siliţi să ţină cont de protocolul victorian. Dar erau dezamăgiţi: dacă-şi permiteau să o atingă ea se îndepărta repede… Visul ei? Să fie cunoscută de familia regală.

Are 22 de ani. Şi-a realizat obiectivul. Bineînţeles, cu preţul unei căsătorii de raţiune! Cu fratele prinţului de Wales, Albert, numit Bertie, care, ca şi nenumăraţi alţii, după câteva ceasuri cu ea la o serată mondenă, se îndrăgosteşte la nebunie. Elizabeth ezită să se încurce cu acest tânăr timid, hipernervos, bolnav de ulcer, visător, băutor de whisky. Ea vrea altceva, mai ales că a devenit mondena Londrei, curtată de nenumăraţi prinţi, printre care un irezistibil seducător scoţian, care şi-a părăsit logodnica de dragul ochilor ei frumoşi ca floarea de "nu mă uita"… Totuşi, "visătorul" insistă, astfel că în luna aprilie 1923 se căsătoresc. Iat-o ducesă de York! Prima femeie fără descendenţă princiară căsătorită cu un membru al familiei regale! Când cumnatul ei, prinţul de Wales, devenit rege în anul 1936, abdică de dragul ochilor, tot albaştri, ai lui Wallis Simpson, o americană de două ori divorţată, Bertie se vede constrâns de la o zi la alta să urce pe tron. Nimeni nu l-a pregătit să devină rege. Risipitoarea, capricioasa Elizabeth şi-a asumat această sarcină. Ea îl încurajeazăă să susţină politica lui Churchill împotriva lui Hitler, care o numea "femeia cea mai periculoasă din Europa".

Războiul a transformat-o în *Queen Mum,* mama naţiunii engleze.. În mijlocul acestui haos ea găseşte timp să-l facă să zâmbească pe De Gaulle, care îi va mulţumi ulterior: "Doamnă, regele şi dumneavoastră aţi fost unicele fiinţe care aţi dat dovadă de înţelegere şi umanitate în timpul exilului meu londonez". Popularitatea ei atinge culmea, mai ales că a refuzat categoric să se refugieze cu fiicele ei în Canada. Din acest moment este definitiv considerată o eroină regală. De-a lungul deceniilor următoare, când imaginea monarhiei nu înceta să se degradeze, afecţiunea poporului pentru ea creştea pe măsură ce înainta în vârstă şi riduri apăreau pe chipul ei veşnic surâzător. *Queen Mum* continuă să conducă micul trib regal cu o mână de oţel. Se opune cu îndârjire la căsătoria fiicei ei Margaret cu Peter Townsend, care divorţase de dragul ei. După 25 de ani dezaprobă căsătoria lui Charles cu Diana şi i se pare firesc că el şi-a reluat-o pe Camilla de amantă oficială. Diana nu se înşela în caracterizarea pe care i-o făcea: "Regina mamă este patroana leprozeriei Windsor".

Englezii au iubit-o: a rămas împreună cu ei, sub bombe, în timpul războiului.

Elizabeth continuă să ducă viaţa de regină cheltuind bani fără socoteală pe bijuterii, rochii, şampanie, pălării excentrice, la peste 85 de ani… Voia să trăiască după placul ei: privilegiul vârstei, fără îndoială, dar şi datorită optimismului ei. Oare nu ea a fost aceea care imediat după decesul prinţesei Diana i-a redat lui Charles, apăsat de o grea depresie, gustul vieţii? Şi apoi, atâta timp cât ea trăieşte, nu este ea întruchiparea monarhiei britanice?

…Era în stare să bea 4 pahare de vin la prânz, să mănânce cu un apetit gargantuesc, să dea pe gât o sticlă de gin la ora ceaiului, să-şi golească contul bancar pariind la cursele de cai. Închipuiţi-vă o femeie povestind orori despre alţii doar ca să-şi facă anturajul să râdă. Totul i se accepta. A fost admirată pentru că l-a impresionat pe Hitler. Pentru că dintr-un soţ deprimat cronic a fabricat un rege. Pentru că a educat în fiica ei o regină care de 50 de ani face faţă tuturor furtunilor vieţii.

Dar nu şi-a ţinut ultima promisiune: să trăiască mulţi ani peste o sută…»

(Traducere de Sorina Malcaş)

Punctul pe i

Câteva răspunsuri la câteva întrebări:

Întrebare: *«Dvs. aveţi o opinie foarte bună despre inteligenţa politică a fostului premier Bibi Netaniahu, pe care l-aţi criticat numai pentru incapacitatea în materie organizatorică (relaţiile cu colegii etc.). În schimb aţi avut fel de fel de obiecţii – mai ales în legătură cu Oslo – faţă de capacitatea de analiză a lui Shimon Peres. Ori, este cunoscut faptul că Peres are o minte remarcabilă, face faţă strălucit în întâlnirile cu presa şi cu forurile internaţionale. De unde această deosebire în caracterizarea celor doi lideri?»*

**(Roland Ariely
Ramat Gan)**

Răspuns: Peres este un om de spirit. Bibi Netaniahu este un om inteligent. Peres ştie să dea replici. Bibi dă răspunsuri.

Întrebare: *«Sunt uimită pur şi simplu de spiritul anti-american care domneşte în Franţa oficială de azi. Indivizi dubioşi, ca Jose Bove, care a fost de curând la Ramalla să-l "apere" pe Arafat, au ajuns să ardă steagul american, în numele luptei împotriva "mondializării". Şi asta, după ce americanii şi-au vărsat sângele de două ori – în primul şi în al doilea război mondial – pentru salvarea Franţei de imperialismul german. Mă întreb dacă s-a găsit vreodată cineva care să răspundă la această atitudine absurdă şi imorală?»*

**(Vivianne Brill
Amsterdam, Olanda)**

Răspuns: S-au găsit. Americanii au răspuns din când în când, dar cu blândeţe. Mai mult chiar, sunt şi francezi care se arată revoltaţi de această atitudine a *establishmentului* politic de la Paris. Cea mai simpatică replică ce mi-a rămas în memorie a fost aceea a lui Dean Rusk, secretarul Departamentului de Stat din epocă. În ziua aceea a anului 1966, când De Gaulle, preşedintele Franţei, ceruse, în mod oficial, la Washington ca Statele Unite să-şi retragă numaidecât şi fără condiţii militarii americani de pe teritoriul Franţei, Rusk a întrebat (iar, după unii, a trimis chiar şi o telegramă în acest sens): "Trebuie să-i evacuăm şi pe soldaţii noştri din cimitirele franceze?".

Întrebare: *«Mi-a căzut în mână un articol din revista "22", din Bucureşti, unde se afirmă că lunarul "Vatra", din Tg. Mureş, a devenit o publicaţie de extremă dreaptă. Ori, ştiu că în "Minimum" s-au făcut adeseori aprecieri pozitive la adresa "Vetrei". Este corectă afirmaţia din "22"?»*

**(Benjamin Elias
Bucureşti)**

Răspuns: Nu. Nu. Nu. Nu. Nu. Nu. Şi încă o dată, nu.

Întrebare: *«Este clar astăzi pentru toată lumea, inclusiv pentru americani, că Arafat a dus o politică criminală şi dezastruoasă atât din punctul nostru de vedere cât şi faţă de interesele palestinienilor. Şi totuşi, şi ţările arabe, şi occidentalii, şi grupurile de Kapo de la noi susţin că el este un interlocutor valabil, pe motivul că este preşedintele ales al Autorităţii Palestiniene.»*

**(Mado Rosen
Ramat Gan)**

Răspuns: Şi Hitler a fost ales cancelar al Reichului prin votul germanilor. Ba chiar, alegerile care l-au adus la putere au fost libere cu

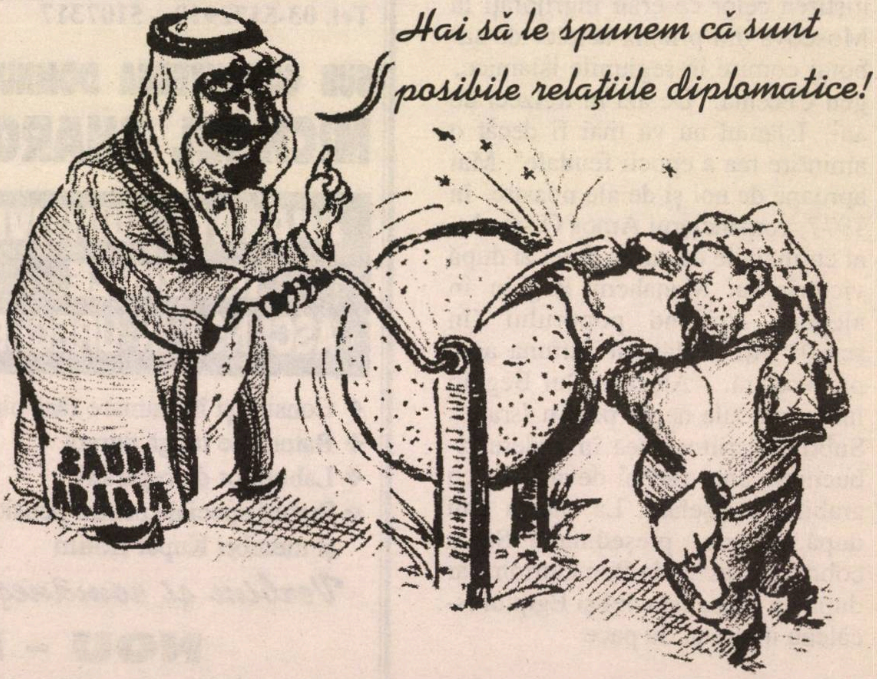
Hai să le spunem că sunt posibile relaţiile diplomatice!
SAUDI ARABIA

Desen de Oleg; din "Jerusalem Post", 2002

adevărat şi democratice, spre deosebire de cele din *teritorii,* unde, dacă nu votai cum trebuie, cădeai pe mâinile lui Barguti…

Întrebare: *«Sunt şi eu ca Arafat şi OEP-iştii. Nu că aş omorî pe cineva, dar în sensul în care a scris "Minimum" încă înainte de Oslo: pofta vine mâncând, şi dacă îi întinzi un deget teroristului, îţi apucă întreaga mână. Pofta mea se manifestă mai… paşnic. M-au intersat mult exemplele de orbire politică şi socială pe care le-aţi dat în rubrica dvs. Şi mai vreau, dacă se poate. Mulţumesc.»*

(Eli Herşcovici
Ramat Hasharon)

Răspuns: Ernest Renan, unul din marii gânditori francezi, cunoştea bine cultura islamică, ba chiar, la sfârşitul secolului XIX scrisese o carte despre gânditorul arab Averoes. Cu toate acestea, el ajunsese la părerea că Islamul n-are nici un viitor. Peste ani, în 1928, Serghei Kirov, unul dintre conducătorii Uniunii Sovietice, declarase, întru liniştirea celor ce erau îngrijoraţi la Moscova din pricina actelor de sabotaj comise în regiunile islamice, gen Cecenia: "De azi în treizeci de ani, Islamul nu va mai fi decât o amintire rea a epocii feudale". Mai aproape de noi şi de ale noastre, în 1977, romancierul Amos Oz s-a luat cu mâinile de cap a doua zi după victoria lui Menahem Beghin în alegeri, strigând poporului (în scris): "Aţi dezlănţuit furtuna asupra voastră… Alegerea lui Beghin înseamnă zile negre pentru Israel". Subtilul scriitor avea în vedere izbucnirea unui război devastator cu arabii. Se înşelase. La câteva luni după aceasta, preşedintele Sadat cobora din avion la Ben Gurion, iar după un timp, Israelul şi Egiptul iscăleau un tratat de pace.

Întrebare: *«Ce părere aveţi, nu este suficient să-l vedem şi să-l auzim pe Ahmed Tibi ba la Knesset, ba la braţ cu Arafat, agitându-se în favoarea "cauzei" palestinienilor şi implicit împotriva Israelului, al cărui bine plătit haver Knesset este? Mai trebuie invitat şi la televiziune de două ori pe săptămână şi să i se mulţumească de trei ori (Dan Margalit, de exemplu) că a binevoit să se prezinte?»*

(Maria Ziman
Tel Aviv)

Răspuns: Nu doamnă, n-ar trebui ca televiziunea noastră să se poarte în felul acesta. Am spus-o în nenumărate rânduri. La vreme de război, se cuvine ca *media* să lupte, în felul ei, alături de armata ţării, nu de duşmanii Israelului. E o lege valabilă în toată lumea, chiar în cele mai vechi şi adevărate democraţii. În definitiv, Radio Londra nu l-a invitat pe Goebbels, în 1940, să apere la microfon "cauza poporului german" şi să-l facă pe Churchill de criminal.

Întrebare: *«Arafat a declarat în repetate rânduri că vrea să moară ca un martir al lumii arabe. Ce anume credeţi că-l împiedică să facă asta şi să ajungă în rai, unde va găsi 72 de fecioare pregătite anume pentru el?»*

(Relu Schwartz
Herzlia)

Răspuns: Pe Arafat nu-l interesează 72 de fecioare. Pe el îl interesează 72 de băieţi.

Pix

ISRATON LTD.
INSTITUTUL DE REABILITARE A AUZULUI
TEL AVIV, str. Ben Iehuda 39
Tel. 03-5172910 – 5107317

SUB CONDUCEREA DOMNULUI
MICHAEL SHARON

APARATE AUDITIVE
INVIZIBILE
ASCUNSE ÎN URECHE

- **Consult şi îndrumare fără plată**
- **Baterii de lungă durată**
- **Laborator de reparaţii**
- **Preţuri speciale pentru pensionari şi membri Kupat Holim**

Vorbim şi româneşte

NOU - EXCLUSIV!
Am primit cele mai noi aparate digitale

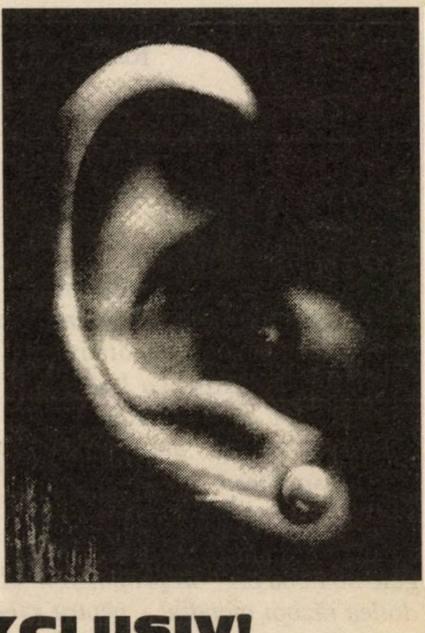

I. SCHECHTER

Carnetul unui instigator

Să facă alţii ce putem face noi

Se spune că prim ministrul Ariel Sharon îşi scrie singur discursurile. Frumos din partea lui, dar e urât din partea lui pentru că a lăsat fără pâine doi-trei scribi de discursuri.

Noroc că alţi primi miniştri din ţara asta nu-şi fac singuri cuvântările, altminteri ar fi în rândurile făcătorilor profesionişti de cuvântări un procentaj de şomaj la fel de mare ca în celelalte sectoare unde există un mare procent de şomaj.

Păcatul pe care îl face Sharon scriindu-şi singur discursurile îl mai fac şi alţii, în alte domenii. De exemplu, sunt mulţi poeţi care îşi scriu singuri poeziile, sau boxeri care urcă personal pe ring şi boxează cu pumnii proprii. Am dat aceste două exemple numai aşa, ca să dau un exemplu.

În ultimă instanţă, această hărnicie, această tendinţă de a face singur anumite lucruri derivă dintr-o proastă înţelegere a privatizării. Ce ne-am face dacă aşa ar face şi constructorii noştri, agricultorii şi îngrijitorii de bătrâni şi bolnavi? Ar însemna să nu mai aducem în ţară mii de muncitori străini. Ai vedea pe şantiere şi pe câmpuri numai israelieni, ferească Dumnezeu. Thailandezele ar fi sortite să rămână în Thailanda, iar bunicii de la noi ar fi scoşi la aer exclusiv de fiicele sau de nepoţii lor.

Privatizarea nu este menită să ne pună pe noi la muncă. Am muncit destul de mult la stat – chiar dacă am tras niţel chiulul. Aş zice că privatizarea trebuie să ne permită să tragem chiulul şi mai mult, cât mai mult cu putinţă – şi este ştiut că un chiul poate fi tras până la zero efort şi până la muncă deloc.

Aud că există ideea de a se privatiza închisorile. Minunat! Să fie vândute unor puşcăriaşi pentru că nimeni mai bine decât ei nu le cunoaşte mecanismul. În asemenea situaţie puşcăriaşii-patroni n-ar mai încerca să evadeze. Dimpotrivă, ei s-ar simţi profund legaţi de închisori şi chiar după ispăşirea pedepselor ei ar refuza să iasă în libertate.

Şi monetăria statului ar trebui predată în mâini particulare. Mâinile private n-ar mai falsifica nici o bancnotă – şi fiecare şekel ar avea cât de cât o valoare.

Era să zic că mă mir că nimeni încă n-a propus ca şi statul să fie privatizat. Dar m-am oprit din mirat când mi-am dat seama că de fapt statul e oricum în nişte mâini private. Din păcare, e condus prost, ca un supermarket încăput pe mâinile unor poeţi onirici şi fără pic de spirit comercial.

«Le urez "Cristos a înviat!" şi evreilor, care sărbătoresc şi ei Paştele.»

(Alexandru Athanasiu, senator PSD; Bucureşti; după "Lumea liberă", New York, 2002)

... ŞI-N ADÂNC SE SCUFUNDĂ

(CU ACCENTUL PE Ă)

«IARDEN»
nou în Naharia
Casă de bătrâni
pentru o viaţă frumoasă şi plăcută
Sub conducerea lui
MOŞE LEIBOVICI
• Cu tot confortul modern •
• Supraveghere medicală •
• Preţuri convenabile •
• Numai plată lunară •
Vorbim şi româneşte
Naharia – Reh. Hameyasdim 48
Tel. 04/992-2966 – Fax: 04/992-7105

ITZHAK ARTZI

carnet

America şi terorismul

În lunile care urmează, americanii vor deveni musafiri permanenţi ai casei noastre: sub formă de observatori, controlori sau forţe internaţionale ce supraveghează eventualul armistiţiu dintre Israel şi palestinieni.

Ajungând la putere, preşedintele Bush a crezut că se va îndepărta de conflictul israelo-palestinian. După 11 septembrie, Bush a înţeles şi el că nu poţi accepta reguli separate contra teroarei. Teroarea e teroare oricând şi oriunde, în Afganistan ca şi în teritoriul palestinian.

Chiar dacă Arafat nu e Bin Laden, sistemul de teroare e acelaşi. La 11 septembrie, Bin Laden a atacat Washingtonul şi New-Yorkul cu sinucigaşi în avioane. La Tel Aviv, Haifa, Ierusalim, Natania, sinucigaşii vin pe jos, cu o maşină particulară, cu autobuzul. Sistemul e acelaşi: bomba într-un pachet sau pe trup. Sinucigaşul decide locul şi ora. El s-a condamnat deja la moarte. I-a rămas o singură grijă: cum să asasineze cât mai mulţi israelieni. Dacă nu e descoperit la timp, el reuşeşte. De aceea am depăşit în martie cifra de 100 de morţi şi mii de răniţi.

Dacă nu lichidezi în mod energic acest sistem, dacă nu-i ataci frontal pe acei ce stau îndărătul lui, îl organizează, îl susţin, accepţi ca acest sistem să devină o nouă regulă de luptă mondială.

În acest caz de ce să nu fie aplicat şi pe străzile New-Yorkului şi Washingtonului, ale Berlinului şi Parisului, în fiecare colţ şi în fiecare loc, ca un nou model de luptă legitim?

În această fază America a deschis ochii, începând să vadă realitatea. Acum asistăm la frământările politicii americane. Un lucru e cert: America se va implica activ în Orientul Mijlociu.

L-am auzit recent pe fostul ambasador american la Tel Aviv, Martin Indyk. Azi el e unul din fruntaşii unei Fundaţii academice prestigioase ce studiază politica externă americană.

În dizertaţia sa el a descris tranziţia de la *disengagement* (dezangajare) la *engagement* (angajare). Precauţi, americanii au început cu generalul Zinni, estompat, retras. Apoi a venit vizita lui Colin Powell. După el vor apărea semne de angajare din ce în ce mai concrete.

Mai rămâne la ordinea de zi o problemă dificilă: Arafat. Generalul Zinni a spus aproape public ce crede despre Arafat: un mincinos şi un făţarnic, pe care nu te poţi bizui. Cuvântul său nu e cuvânt, promisiunea sa nu e promisiune. În public el vorbeşte de pacea dintre cei bravi. În spate, finanţează direct terorismul şi aduce prin contrabandă transporturi de arme din Iran. Prin viclenie şi şiretenie el a devenit simbolul luptei palestinienilor pentru statul la care râvnesc. Conducerea palestiniană, chiar dacă nu e de acord cu comportarea bossului, nu îndrăzneşte să pronunţe un cuvânt de critică. Lumea arabă îl slăveşte. Preşedintele Mubarak, regele Abdallah, ştiu foarte bine cine e Arafat. Nici ei nu îndrăznesc să se ridice contra lui. Americanii nu îndrăznesc să-l detroneze. Astfel Arafat a devenit nenorocirea acestei regiuni. Nimic nu-l satisface. Barak i-a dat aproape totul. De fapt, pe el nu-l interesează statul palestinian, ci lupta internaţională spectaculoasă: călătorii, conferinţe, onoruri, influenţă politică, putere, bani. L-a auzit vreodată cineva vorbind despre finanţele statului palestinian, educaţia, orânduirea socială? Toate astea sunt pentru căţei. El se preocupă exclusiv de "politica înaltă" (high policy).

Americanii nu pot nici să-l înghită şi nici să-l scuipe. De aici politica duală americană: obligaţia de a conlucra cu un partener în care nu ai încredere, dar pe care nu-l poţi înlocui fără a provoca în regiune un adevărat cutremur politic, care riscă să submineze sau chiar să răstoarne regimurile moderate din regiunea noastră. Aceasta e dilema Americii, acum, când pe fundal se profilează acţiunea militară contra Irakului.

Bush e animat de un mesianism adânc: eliberarea lumii secolului 21 de blestemul terorismului.

El va merge din loc în loc. A desemnat statele: Irak, Iran, Coreea de Nord (şi Siria). A marcat mişcările: Tanzim, Hizballah, Hamas şi toate celelalte organizaţii de acest gen ce vor să pună mâna pe "cheile lumii". "Vom merge de la unul la altul. Vom începe cu state; apoi vom trece la organizaţii şi mişcări. Nu ne vom opri decât după ce vom extirpa toate formele şi metastazele terorismului", a declarat un lider american proeminent. Aşa vorbeşte şi Tony Blair.

Aceasta e lumea în care trăim. Mă îngrijorează doar un fenomen: slăbiciunea Americii de a impune soluţii. America e azi singura super-putere ce poate impune ceva. Sunt adânc decepţionat când văd cum emisarii ei umblă din loc în loc, se ploconesc, se lasă insultaţi, primesc refuzuri brutale sau politicoase. America pare că nu dispune de mijloace de a impune. Şi atunci se creează impresia că America e un "tigru de hârtie".

Eu cred şi sper că în cele din urmă America va reuşi să mobilizeze lumea civilizată pentru lupta fără menajamente contra terorismului.

Ne place...
...Nu ne place

Ne place că...

...vorbind despre atentatele ucigaşe puse la cale de Arafat et Co. împotriva civililor, ministrul Securităţii Interne, d. Uzi Landau, a spus: "Noi nu avem de-a face cu oameni, ci cu animale".

Nu ne place că...

...salariaţii de la Poştă s-au pus în grevă în ziua de vineri 20-03 a.c. (adică după joi, când căzuse Pesahul şi poşta era – fireşte – închisă) şi sâmbătă (iarăşi – bineînţeles – închisă), aranjându-şi un week-end lung pe spinarea cetăţenilor.

Ne place că...

...după o vizită la Salonul de Carte din Bucureşti, discutând despre mania de a produce şi răspândi pretutindenea tricouri cu inscripţii pe ele, de tot felul, poetul şi criticul literar N. Prelipceanu a făcut următoarea observaţie în "România liberă": "Nu mai citim cărţi, citim tricouri".

Nu ne place că...

...un cetăţean din Los Angeles s-a repezit pe stradă la actriţa Goldie Hawn, trăgând-o de păr, cu furie, pentru ca să vadă dacă claia de păr blond este adevărată, sau e vorba de o perucă.

Ne place (în schimb) că după urletele de durere ale vedetei, individul – precum şi tot poporul – s-a convins că părul în discuţie este adevărat până la ultimul fir.

Ne place că...

...un grup de rabini ultra-ortodoxi au cerut comercianţilor (de parc-ar fi citit "Minimum") să nu mai afişeze preţuri cu 99 de agorot în coadă (gen 39,99, 79,99, 89,99) deoarece aceasta reprezintă o formă de înşelăciune şi, adăugăm noi, o palmă pe obrajii inteligenţei omeneşti.

Nu ne place că...

...luna trecută au murit, într-o singură zi, trei figuri de seamă ale teatrului şi filmului: regizorul Billy Wilder (95, cel ce realizase filmul "Unora le place jazzul"), Milton Berle (93), actor de comedie de mâna întâi pe scena new-yorkeză şi la TV, precum şi englezul Doodley Moore (66), pe cât de mic de statură (cam 1,60), pe-atât de mare în talent.

Ne place că...

...designerul de modă Hussein Chalayan, un cipriot de origine iraniană, a prezentat la Londra acest grup de manechine, înfăţişând trecerea pas cu pas de la chadorul islamic la starea gol-goluţă a omului.

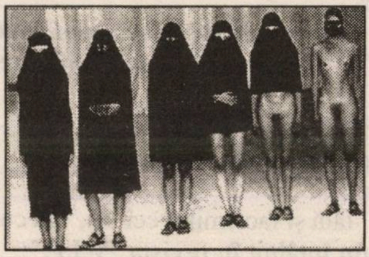

Nu ne place că...

...aşa cum s-au plâns profesorii, la liceul "Raz-Motzkin" din sudul Tel-Avivului, unde sunt repartizaţi elevi eliminaţi sau fugiţi din alte şcoli, nu există nici un fel de disciplină, profesorilor le este teamă să se amestece printre elevi în timpul recreaţiilor în curte, întrucât aceştia aruncă-n oricine cu ouă sau focuri de artificii; în plus, absenteismul e la putere, fiind cazuri când profesorul predă lecţii unui singur elev; elevii nu se prezintă la examene şi nimănui nu-i pasă de note. Vandalismul este şi el la putere: copiii (dugu-dugu, ţoancă mică) distrug computerele din liceu şi aparatele de aer condiţionat; şi cu toate acestea, toată lumea ştie că până la urmă, toţi vor primi certificatele de absolvire. Nu ne place deloc (dar deloc) această atitudine a autorităţilor şcolare faţă de debandada de la "Roz-(nume câtuşi de puţin roz)-Matzkin", fiindcă rimează cu oiveismul la adresa gangsterilor, cu blândeţea îngerească a justiţiei când e vorba de răufăcători şi – de ce nu? – cu zâmbetele mieroase adresate de fel de fel de tipi din "tabăra păcii" la adresa ucigaşilor de evrei.

Ne place că...

...aşa cum a anunţat ministrul italian al Funcţiei publice, Franco Frattini, guvernul condus de Silvio Berlusconi a hotărât să angajeze un grup de lingvişti pentru a-i învăţa pe funcţionari cum să se exprime pe înţelesul tuturor, evitând adică vorbele "pă radical" şi formulele confuze. "Limbajul nostru, a subliniat Frattini, pare făcut anume pentru a nu fi înţeles. E timpul să începem a vorbi italieneşte".

Ne place că...

...umoristul Efraim Kishon a declarat imediat după ce aflase că va primi Premiul Israel pentru literatură: "Am fost premiat deşi sunt pro-israelian".

Ne place că...

...ziaristul Tiberiu Lovin, de la "România liberă" – care avusese ideea de a studia pagină cu pagină cartea de telefon a oraşului Bacău – a găsit câteva nume de abonaţi demne de interes, precum: Sularu, Păsărică, Lingea, Purcel, Curilă, Minciună, Bucă, Hoţoi, Pocitanie, Porcos, Spermezan, Slănină, Puţaru etc. Ne place de asemeni că gazetarul a discutat la telefon cu câteva din persoanele de mai sus, rugându-i să spună dacă au avut de suferit la viaţa lor din cauza numelor cu pricina:

«"Mda, ce să zic? Colegii mai

făceau glume pe seama mea, dar foarte puţini. Acum sunt pensionar, dar am lucrat la şef de echipă, iar subalternii se fereau să mă strige pe nume până când m-au cunoscut mai bine", ne-a mărturisit Mihai Minciună, care nu este deloc deranjat de numele său. Doamna Anişoara Păsărică este destul de sobră. Este pensionară şi nu prea pare dispusă să sară calul chiar acum: *"Nu prea am avut probleme. Câteva glume care au luat sfârşit când am pus piciorul în prag. Nici soţul meu nu poate să se plângă. Apoi el este bărbat şi altfel pune problema"*, susţine doamna Păsărică. La familia Purcel nu a fost de găsit decât băieţelul. El ne-a spus că doar la şcoală a avut câteva conflicte cu elevii care fac glume pe seama numelui. Câţiva dintre cei care s-au pricopsit cu astfel de nume sunt sunaţi din când în când de persoane – anonime, evident – care îşi bat joc de ei chiar şi-n miezul nopţii. Doamna Bucă a avut mult de pătimit din cauză că soţul ei nu a vrut să renunţe în favoarea numelui Liciu. *"Sunt sunată mereu în toiul nopţii. Nu mă lasă să dorm cu glumele lor. Nu au ce face şi-şi bat joc de mine, o pensionară"*, ni s-a plâns Elena Bucă. Rezultatul sondajului nostru telefonic a fost unul neobişnuit, ca şi numele celor apelaţi: băcăuanii nu au cine ştie ce probleme cu numele şi chiar sunt bucuroşi că ies astfel din anonimat.»

Ne place că…

...fundaţia "Hemingway" a acordat fabricii italiene "Incom" dreptul de a folosi numele marelui romancier, laureat al Premiului Nobel pe 1954, ca marcă pentru tricourile, vestele, pantalonii şi accesoriile produse de sus-numite întreprindere.

Ne place că…

...la primăria municipiului Bucureşti a sosit următoarea cerere:

«Subsemnatul Ioan Tudorel, cetăţean român din 1947, domiciliat în Bucureşti, sector 6, str. Veteranilor nr. 16, bl. C4, ap. 16, posesor al Cărţii de Identitate seria RX, nr. 107804, solicit să mi se recunoască calitatea de ultim şi unic proprietar legitim al tuturor proprietăţilor şi bunurilor româneşti, care au fost şi vor fi solicitate la toate autorităţile locale din România sau la alte autorităţi din străinătate. Menţionez doar câteva dintre ele: Castelul Peleş din Sinaia, Castelul Bran, jud. Braşov, Castelul Corvineştilor etc. cu domeniile aferente şi inventare complete.

Declar prin prezenta că în momentul în care voi fi numit unicul proprietar legal al tuturor proprietăţilor româneşti solicitate şi care vor mai fi solicitate, în ţară sau în străinătate, automat şi imediat, acestea revin în proprietatea statului România.

28.08.2001, anul 2000,
prin voinţa lui Dumnezeu.

Libertate, te iubim,
Ori învingem, ori murim.»

Iată şi facsimilul cererii, aşa cum l-am întâlnit în revista "V.I.P.":

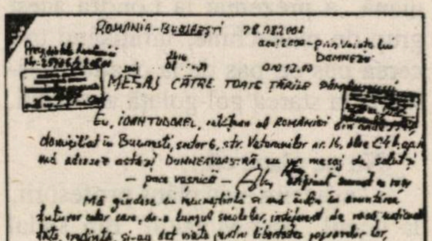

Nu ne place că…

…aşa cum aflăm din acelaşi "V.I.P.", o lege islamică, adoptată de unele ţări din Orientul Mijlociu, recunoaşte că *"este un păcat de moarte să mănânci carnea unui miel după ce ai întreţinut relaţii sexuale cu acesta"*. De asemenea nu ne place că în Liban, bărbaţilor li se permite să facă sex cu animalele, dar numai cu cele de sex feminin, amorul cu un animal de sex masculin fiind pedepsit cu moartea.

Nu ne place că…

…şefii cunoscutului Memorial al Holocaustului de la Washington, care organizaseră, ca-n toţi anii, vizita unui masiv grup de evrei la Yad Vashem, din Ierusalim, întru cinstirea Zilei Holocaustului, au hotărât să contramandeze călătoria "din cauza situaţiei periculoase din Israel". Ne place însă că, după ce japiţele cu leafă bună de la muzeu au luat cunoştinţă de înjurăturile de ceară cu care i-au gratificat şi gazetarii din Israel şi diferite organizaţii evreieşti din SUA, s-au răzgândit niţel, anunţând că funcţionarii muzeului care ţin cu tot dinadinsul să participe la ceremonia de la Yad Vashem au tot dreptul să facă aceasta pe răspunderea lor.

Ne place că…

…cercetătorii de la Universitatea din Northumberland, Anglia, au ajuns la concluzia că mestecatul gumei te face mai deştept, dezvoltând memoria şi procesul de gândire.

Nu ne place că…

...escrocii intelectuali de la Londra, care urmăresc de ani de zile (şi reuşesc) să impună "opere artistice" de gen o grămadă de gunoi aşezată de sculptor în sala de expoziţie, au făcut ce-au făcut de le-a mers şi anul acesta. Astfel, mai nou s-a decernat premiul Turner (destinat-operelor-cu-adevărat-originale) pictorului Martin Creed. Lucrarea sa se intitulează "Lumini care se sting şi se aprind". Aşa cum explică criticul literar Dan-Silviu Boerescu, în revista "Observator cultural", din Bucureşti, *«este vorba de o cameră goală de la Galeria Tate, ale cărei becuri sunt programate să se stingă şi să se aprindă la fiecare cinci minute.»* Tot Boerescu ne informează că printre concurenţii lui Martin Creed se aflaseră numitul Chris Offili, care a expus picturi realizate din bălegar, Tracey Emin, cu un pat pătat cu diferite secreţii umane (nu intrăm în amănunte) şi Damien Hirst, care a prezentat câteva animale hăcuite şi apoi murate.

Nu ne place (de asemeni) că...

...madam' Madonna, care s-a repezit – pentru niţică reclamă şi pentru a obţine aplauzele *esteţilor* de azi – să acorde premiul Turner, a declarat: «Eu sprijin orice artist care nu numai că are ceva de spus, dar are şi coaiele s-o afirme răspicat". Da? Păi, în cazul ăsta, să trimitem câţiva băieţi cu anumita parte a trupului omenesc, s-o bage pe Madonna într-o sală la Tate Gallery, să-i facă felul, în faţa publicului, şi să intituleze totul: "Poştă cu Madonna" (operă colectivă).

Ne place că...

...judecătoarea Yehudit Stoffman (care are stofă de magistrat) a aprobat cererea ziaristului Yoav Itzhaki, de la "Maariv", de a publica rezultatele anchetei sale privind diferite afaceri şi procese ale lui Arnon Mozes, proprietarul cotidianului "Yediot Aharonot", şi, mai ales, încercarea acestuia de a influenţa justiţia, prin mijloace nu tocmai ortodoxe; astfel, judecătorul Shmuel Bukovsky, care tocmai se ocupa de o tărăşenie legată de Mozes, a fost acostat la sinagogă de un rabin cunoscut, pe nume Avraham Fridman, care s-a ţinut scai de el, străduindu-se a-l convinge să dea o sentinţă favorabilă lui Mozes.

Nu ne place că...

...luaţi de valul obrăzniciei islamice la zi, doi consilieri arabi de la primăria Tel Aviv-Iaffo, şi anume Nissim Shakar şi Rifat Turk, au propus în şedinţă să se dea unei străzi din Iaffo numele lui Gamal Abdel Nasser (dictatorul egiptean care şi-a trimis armata să lupte pentru distrugerea Israelului, în timpul războiului din Sinai şi al războiului de şase zile) şi de Gassan Knafani (un terorist făcând parte din conducerea "Frontului popular" din Liban şi care a fost lichidat în aprilie 1973); ne place (în schimb) că membrii consiliului nu s-au lăsat impresionaţi de idee, dând cu un "nu!" categoric peste botul celor doi.

Ne place că...

...în "Ziarul de Duminică" am aflat, dintr-un articol de Andrei Bacalu (popularul prezentator de ştiri din lumea ştiinţifică şi... automobilistică la televiziunea bucureşteană, în anii '60-'70), următoarele:

«În urmă cu nişte ani, un senator american, William Proxmire, înfiinţase o comisie de identificare şi popularizare a celor mai trăznite cereri pentru fonduri de cercetare. Ei bine, de vreo zece ani, au apărut premiile IgNobel, răsplata ironică şi poate chiar usturătoare a publicaţiilor şi cererilor de patente cel puţin ciudate. Printre primele premii IgNobel acordate s-a numărat cel primit de Josiah Carberry de la Universitatea Brown, creatorul unei noi ştiinţe, psychoceramica, studiul vaselor cu crăpături sau spărturi. A fost identificat şi cel mai prolific om de ştiinţă din lume, Iuri Strucikov (Institutul de Chimie Organică din Moscova), care a publicat 948 de comunicări ştiinţifice între 1981 şi 1990, în medie câte una la 3,5 zile.

Un premiu special a fost acordat unui grup compus din nu mai puţin de 976 de semnatari ai unei comunicări cu subiect medical, comunicare ce are de o sută de ori mai mulţi autori decât pagini. Tot în domeniul medical a fost foarte apreciat articolul semnat de Nolan, Stillwell şi Sands, "Atitudinea terapeutică corectă în cazul penisului prins într-un fermoar" ("Jurnalul medicinei de urgenţă", nr. 3, mai-iunie 1990, pp. 305-307).

Alt premiu, de data asta în psihologie, l-a primit remarcabila lucrare "Un studiu ecologic al veseliei în grupele mici de preşcolari" – Lawrence W. Sherman, în "Child Development", vol. 46, nr. 1, martie 1975, pp. 53-61.

O menţiune specială i-a revenit agenţiei meteorologice din Japonia, sponsor timp de şapte ani al unui studiu care a încercat să stabilească o relaţie cauzală între cutremurele de pământ şi mişcările cozii la peştii de mare. Nu mai puţin apreciat a fost studiul "Efectele respiraţiei forţate printr-o singură nară asupra funcţiilor intelectuale", apărut în "International Journal of Neuroscience" şi semnat Buebel, Khalsa şi Boyle.

Sănătatea publică a profitat de cercetarea privind "Transmiterea gonoreii printr-o păpuşă de cauciuc", publicată în "Genitourinary Medicine" şi avându-i ca autori pe Ellen Kleist şi Harald Moi.

Un subiect ceva mai trist: dragostea romantică este identică din punct de vedere biochimic cu nevroza obsesiv-compulsivă, vezi "Psychological Medicine", mai 1999, pp. 741-745, autori Marazitti, Akiskal, Rossi şi Cassano. Şi, la sfârşit, un premiu special legat de lenjeria intimă, decernat detectivului japonez Takeshi Mishino, inventatorul unui spray pe care soţiile îl pot aplica pe chiloţii soţului pentru a depista eventuale infidelităţi. Numele, fatal, S-Check.»

Nu ne place că...

...invitaţiile trimise de Sinagoga Gutman, din Tel Aviv, pentru ceremonia organizată cu prilejul Zilei Holocaustului, au fost tipărite numai în ivrit, autorul lor uitând cu totul că era cazul să existe şi un text pe româneşte.

Ne place că...

...după ce a avut anul trecut ideea bună de a instala în loc în loc la Tel Aviv nişte sculpturi reprezentând pinguini, Primăria (sau cine-o fi) a instalat mai deunăzi nişte delfini verzi, de toată frumuseţea.

EFRAIM KISHON

MUSCA

Diavolul se află în detalii. Aşa sună o vorbă cunoscută. Iar printre aceste detalii se numără şi muştele. Cine nu s-a lovit vreodată, de-a lungul vieţii, de prezenţa lor nesuferită?

Umoristul Efraim Kishon (care a fost – în sfârşit! – distins cu Premiul Israel) a pătimit nespus din cauza lor, şi ne povesteşte istoria calvarului său.

Pe la începutul săptămânii, m–am aşezat la masa mea de scris, pregătindu-mă să aştern o satiră nimicitoare, pe două coloane, de lungimea unei pagini întregi de ziar. Am luat deci o foaie albă de hârtie, am scris frumos titlul "Teoria chibritului care nu se aprinde" şi mă hotărâsem să-i dau… foc, când aud deodată "bzzz" şi iată, o muscă mică, o musculiţă, coboară pe la urechea mea stângă, începând să guste din ea. S-au împlinit două săptămâni de când locuinţa mea este închisă ermetic, din cauza invaziei muştelor de vară şi, deci, nu mi-a mai rămas decât să presupun că musca asta nu putea fi decât băştinaşă, adică originară dintr-un colţ ascuns al locuinţei mele şi în concluzie, cineva de-al casei.

În ciuda acestor aparenţe familiale, nu m-am putut abţine totuşi să nu procedez ca în cazul rudelor apropiate, care intervin atunci când nu e cazul: am încercat deci s-o îndepărtez cu violenţă din faţa mea. Dar această rudă nechemată făcu un viraj prin aer, bâzâi îndelung şi reveni apoi cu o ambiţie sporită, pe acelaşi colţ de pe urechea mea stângă, continuând a-şi lua, cu aceeaşi poftă, micul dejun început înainte cu câteva clipe. Am plesnit-o din nou. Dar ea făcu un viraj, scoase un "bzzz" şi reveni. Am plesnit-o iarăşi, dar un nou viraj, "bzzz" şi înapoi. Şi cum toate aceste manevre începuseră să mă enerveze, m-am dus în faţa oglinzii pentru a-mi studia inamicul cu atenţie şi a-l cunoaşte mai bine (poate că e o inamică, mai ştii) şi, mai ales, pentru a detecta cauza acestei atracţii speciale faţă de urechea mea stângă: dar deşi am constatat că am o ureche ca toate urechile din lume, totuşi musca nu se lăsă convinsă de acest adevăr şi reveni iar, chiar şi acum, în faţa oglinzii, ateriză în acelaşi loc, şi în aceleaşi condiţii sonore… Am căutat iar s-o îndepărtez, acoperindu-mi urechea cu mâna, dar ea făcu un nou viraj, emise un "bzzz" şi se reîntoarse pe mâna mea. Am lovit-o cu palma celeilalte mâini şi atunci a revenit la ureche.

În faţa acestor fapte, m-am hotărât: o voi ucide! În general mă pronunţ împotriva pedepsei cu moartea, totuşi uneori, în viaţă, intervin situaţii, mai ales în timpul verii, când se impune o revizuire a acestei poziţii. Cum o asemenea situaţie intervenise chiar acum, m-am decis, fără drept de apel, să lichidez cu sânge rece acest oaspete nepoftit care, la rândul său, îmi ucisese mie liniştea. Deci, o voi prinde de gât şi o voi strivi până la ultima fâlfâire a aripilor. Pentru aceasta nu e nevoie decât de un pic de iuţeală de mână şi de un mic efort de gândire. Va trebui să aştept până ce musca va poposi în preajma mea şi atunci, cu o mişcare abilă şi rapidă a mâinii, o voi prinde şi o voi sufoca, până-şi va da ultima suflare…

Într-adevăr, am reuşit s-o prind de cel puţin zece ori, sufocând-o tot de atâtea ori cu o pornire sadică, dar dumneaei a ştiut să se strecoare cu abilitate din ghilotina mâinii mele, să facă un viraj, să emită un "bzzz" şi să se aşeze din nou pe urechea mea stângă. La început, am crezut că am de fiecare dată de-a face cu o altă muscă ce preia ştafeta celei dinainte, dar până la urmă am observat că e vorba de una şi aceeaşi musculiţă, căci după atâtea atacuri repetate, am început să-i cunosc până şi cele mai mici sclipiri ale ochilor cu zeci de faţete. Şi am început s-o recunosc chiar şi după bemolii bâzâitului şi după zâmbetul ei sarcastic.

Totuşi, nu m-am pierdut cu firea. M-am dus la bucătărie (cu musca pe urechea stângă) şi am confecţionat o ghiulea de frânghie cu o gumă la capăt, armă cu care se poate lovi de minune în capul muştelor pentru a le provoca o comoţie cerebrală. Problema nu e atât de simplă, deoarece musca refuzând cu încăpăţânare să părăsească urechea mea, puteam prin lovire să-mi provoc mai degrabă mie, decât ei, o comoţie cerebrală. Deci, trebuia să schimb tactica. Am alungat aşadar musca de pe urechea mea şi, năpustindu-mă asupră-i cu strigăte barbare, am încercat să atentez la viaţa ei, în timp ce ea îşi făcea voiajul obişnuit de la o ureche la cealaltă. După o urmărire înverşunată care a ţinut o jumătate de oră, am obţinut următorul rezultat: un borcan spart, un ghiveci cu violete crăpat şi urechea mea stângă sângerândă. Numai o singură creatură a rămas teafără şi nevătămată: nemuritoarea "bzzz".

N-am avut încotro şi am recurs la o soluţie de compromis. Mi-am adus aminte din tinereţe că mătuşămea din satul Kisonfil Igahaza (nu departe de Maudmizavasarhil) punea întotdeauna, vara, o farfurie plină cu zahăr într-un colţ de bucătărie, unde se adunau toate lighioanele pentru a gusta din delicatesă. Şi, în felul acesta, le prindea. De aceea i-am urmat pilda şi am pus şi eu într-un colţ al mesei o farfurie cu zahăr într-o poziţie foarte ispititoare. Dar ce folos? Musca părăsi îndată urechea, coborî spre farfurie, luă puţin zahăr în mână, făcu un viraj, "bzzz", şi apoi se întoarse la urechea mea (stângă) pentru a savura acolo, pe îndelete, zahărul. Când termină prima porţie, repetă figura, revenind apoi cu bine acolo de unde plecase. M-am convins deci că această muscă este pur şi simplu bolnavă mintal, o dezaxată paranoică şi dementă, care suferea de o maladie ereditară cu o înclinaţie morbidă pentru urechile stângi. Dar nu mi-am pierdut răbdarea şi am aşteptat-o până ce s-a aşezat din nou pe farfurie şi atunci – zbang! – i-am tras una cu frânghia! Trebuie să recunosc că nu mi-a fost uşor până am strâns toate cioburile şi zahărul risipit pe podea…

Dându-mi seama, în cele din urmă, că toate manevrele mele rămân fără efect, am recurs la o formă de lucru mai puţin sofisticată: am trecut la războiul psihologic. Mi-am amintit că învăţasem în liceu că musca este atrasă în mod misterios de orice sursă de lumină (urechea mea stângă?) dar în schimb, când dă de întuneric, îşi pierde uzul raţiunii şi totodată simţul direcţiei. Am făcut deci întuneric în cameră, deschizând apoi fereastra, pentru ca soarele să atragă acest inamic imbatabil, smulgându-l afară. Şi mi–am pus o pătură groasă pe cap, pentru a uşura astfel muştii despărţirea dureroasă de urechea mea stângă şi scumpă. Am aşteptat apoi liniştit aproape o oră, după care am sărit cu iuţeală la fereastră, închizând-o într-o clipită…

În felul acesta, camera a devenit… plină de muşte! Am început chiar să le număr, dar când am ajuns la 280, am întrerupt numărătoarea, deoarece ele îşi schimbau mereu locul şi se putea întâmpla să număr o muscă de două ori. Pe musca mea, acea musculiţă dată dracului, autoarea muscodramei de faţă, am identificat-o de îndată după ochii ei mari şi după slăbiciunea ei pentru urechea mea (stângă), cu care s-a reîntâlnit imediat; a purces a dansa de bucurie, executând pe acest vârf (de podium) un dans emoţionant, dar şi batjocoritor la adresa celui aflat acum într-o ureche de atâta "bzzz" şi "zbang"… Începusem chiar să mă gândesc că în faţa acestor agresive invazii în masă numai armamentul atomic ar mai putea ajuta, altminteri nu va mai rămâne din mine, a doua zi, decât scheletul unui om nebun…

M-am dus deci iar în bucătărie, am umplut pompa noastră veche cu o tonă de flit, după care, pentru ca atacul să fie mai ucigător, am citit cu atenţie instrucţiunile de pe sticla de insecticid:

"Flit curăţă casa de insecte dăunătoare, nefiind ucigător pentru oameni şi animale. Pentru stârpirea muştelor, închideţi bine uşile şi ferestrele şi stropiţi apoi întreaga încăpere, în toate direcţiile. După zece minute deschideţi iar ferestrele şi măturaţi muştele moarte".

Am procedat conform instrucţiunilor. Am închis toate uşile şi ferestrele şi am început a da drumul în toată camera la jeturi de flit, până ce am căzut obosit de-atâta flituire. Apoi, conform aceloraşi instrucţiuni, m-am aşezat pe scaun (musca se aezase pe urechea mea stângă) şi am aşteptat cu calm să văd efectele măcelului. După cinci minute nu se observa nici o modificare, dar în minutul al şaselea am început să disting un bâzâit ciudat în capul meu, iar la 8 minute după încetarea operaţiunii de exterminare, am simţit o cumplită senzaţie de sufocare şi m-am prăbuşit la pământ. Cu un ultim efort m-am târât până la uşă, dar tocmai când să ajung la ea, mi-am dat ultima suflare.

După două minute, muştele au deschis ferestrele şi m-au măturat pe mine afară…

În româneşte de Sig Horovitz

(Din "Revelionul abstinenţilor", antologie de umor evreiesc" de Bogdan Ulmu, Bucureşti)

Aviz cititorilor revistei "MINIMUM"

A apărut într-un ceas bun

"Cartea de rugăciuni laice"

de I. Schechter

Ea este scrisă special pentru dv. ca pentru toţi ceilalţi cititori

I. SCHECHTER
Cartea de
RUGĂCIUNI LAICE
Editura „Bikurim"

Cuprinde: reclamaţii, plângeri, suspine, calomnii, mirări naive, revolte prosteşti şi proteste inutile

Cartea unui laic impertinent care nu mai speră decât în Dumnezeu.

Se poate comanda la autor, în str. Salame 61, Tel Aviv, cu condiţia unui cec de 40 de şekeli

La acest preţ unic cartea poate fi citită de două ori

VICTOR BÂRLĂDEANU

Nemaipomenita șerbetărească de pe Moșilor 229

Femeia pe care o evoc nu este alta decât mult regretata mea mamă, Dumnezeu s-o odihnească.

Începând de prin 1940, nu era zi – poate cu excepţia Shabatului – ca, de la 5 dimineaţa până adânc în noapte, în bucătărioara de la etajul clădirii de raport de pe Calea Moşilor 229 (proprietar fiind un rentier burtos şi cam hrăpăreţ, domnul Cohen, care locuia într-o vilă somptuoasă de pe Văcăreşti, spre Lemaître) robotea o femeie mică de statură şi sprintenă în pofida durerilor de picioare tot mai accentuate. Iar din bucătărioară răzbăteau, cât era ziua de mare, îmbătătoare efluvii de zahăr ars, ciocolată sau miresme de flori ori fructe, de la trandafiri la zmeură, de la căpşuni la gutui, de la cireşe la portocale şi multe altele, nu le mai ţin minte decât aromele, uneori de-a dreptul ameţitoare.

De unde izvorau aceste efluvii? Vecinii ştiau, în genere, că în bucătărioară trebăluia, la o sobă obişnuită de tuci, pe care tronau două mari vase emailate, o femeie mică de statură, grăsună, în necontenită mişcare, doamna Surica Bârlădeanu, iar efluviile se revărsau din recipientele în care fierbeau nu dulceţuri, nu peltele (considerate prea predispuse spre zaharisire), ci *şerbeturi*, adică acele felurit colorate şi variat înmiresmate şi diferit gustoase, extrase, bine legate, din zahăr ars, cacao, fructe, flori. Din Orient – îndeosebi din Turcia – provenite, şerbeturile, odinioară extrem de preţuite ("o cafea şi un şerbet" erau cândva nelipsite de la primirea oricărui oaspete), nu ştiu prin ce mister au dispărut în ultimele decenii nu numai din comerţul obişnuit, dar şi din raioanele de dulciuri sau cofetării.

Ei bine, maică-mea devenise din tinereţe o bine cunoscută specialistă... în şerbeturi. I se dusese vestea printre numeroasele noastre rubedenii (şi nu numai), copiii din familie îmi spuneau chiar "eşti băiatul lui tanti Surica, aceea care face şerbeturile alea grozave?".

Şi s-a întâmplat ca, după ce taică-meu a fost nevoit să-şi închidă magazinul de galanterie, manufactură şi mărunţişuri, în urma marii crize din 1929-1933, după ce familia mea a căzut brusc într-o stare de acută sărăcie, cu şomajul endemic al lui taică-meu, maică-mea să hotărască, subit, prin 1940, că "aşa nu se mai poate" şi, cu o energie pe care nimeni nu i-o bănuia, a încropit de una singură o mică industrie de... şerbeturi, pe temeiul unor comenzi ce veneau tot mai des şi tot mai multe, mai întâi din familie şi de la cunoscuţi, apoi şi de la necunoscuţi, pe o rază stradală ce cuprindea Calea Moşilor, între cinematografele Splendid-American-Mioriţa (azi Europa, singura sală ce mai există în zonă), străzile Vaselor, Titu Maiorescu, Căluşei, Traian, Făinari, Argeş, Pallade (devenită ulterior parte a bulevardului Dacia), Dimitrie Onciul (unde locuiesc eu acum), Zece Mese, Olari, Bulevardul Ferdinand. Iar cel ce devenise acum cărătorul en titre – ajutat tot mai des şi din ce în ce mai consistent de subsemnatul, pe măsură ce înaintam în vârstă, de la 11 până pe la 15 ani, de atunci, treptat, preluând şi eu o parte din grijile casei prin meditaţiile ce le dădeam copiilor din familii mai înstărite – era taică-meu.

Pot spune, fără reticenţe şi chiar cu orgoliu nedisimulat, că, într-un timp dificil, cea care a făcut ca familia mea să supravieţuiască a fost mama, nemaipomenita şerbetăreasă de pe Moşilor 229.

Nou!

După succesul volumului

CUIBUL DE VIESPI

a apărut

VIOARA CU ARCUŞ FERMECAT

de FRANCISCA STOLERU

FRANCISCA STOLERU
VIOARA CU ARCUŞ FERMECAT

cu o prefaţă de Carol Isac şi o postfaţă semnată de Hélène Elli

☆

«Inima-mi este o cutie de rezonanţă, o vioară ale cărei strune vibrează pentru bucuriile şi tristeţile vieţii. Arcuşul fermecat – condeiul – vine să le dea viaţă, redându-le lumii aşa cum sunt ele: tristeţi şi bucurii.»

Autoarea

Cartea poate fi obţinută la autoare, trimiţând un cec de 50 şekeli (sau 80 şekeli pentru cele două cărţi, "Cuibul de viespi" şi 'Vioara cu arcuş fermecat") la adresa:

Str. Givat Downes 21/3
Haifa 34345
Tel. 04/826-1123

Ambasadorul nostru de la Paris

În legătură cu articolul "Cameleonita", pe care l-aţi reprodus din ziarul "Ultima oră" aş dori să precizez, ca unul care a fost activ în promovarea relaţiilor dintre ţara noastră şi Franţa şi ca unul care-l cunoaşte pe ambasadorul nostru la Paris, Elie Bar Navi, că aluzia, în articolul pomenit, la caracterul "cameleonit" al reacţiei sale în problema antisemitismului în Franţa este – ca să folosesc un termen moderat – nejustă. Reacţia lui publică la calificarea Franţei drept "ţara cea mai antisemită din Europa" a fost alta decât aceea atribuită lui în articolul menţionat. El nu a contestat nicidecum valurile de atentate antisemite care au năpădit Franţa în ultimul an şi jumătate.

Aş dori de asemenea să vă atrag atenţia că eu însumi am publicat un articol asupra acestei probleme – şi împotriva intervenţiei ambasadorului francez în Israel, care a spălat, în doi timpi şi trei mişcări de palavre jignitoare, toate petele murdare de pe faţa Franţei – în ediţia franceză a săptămânalului "Jerusalem Post". Este adevărat, eu astăzi nu mai slujesc ţara în Franţa, dar nici reacţia mea nu ilustrează teza de "cameleonită" susţinută de "Ultima oră", ci reflectă indignarea mea provocată de starea de fapt a lucrurilor în Franţa şi de intervenţia ambasadorului francez.

Ambasador Eliezer Palmor
Ierusalim

(Nota Redacţiei: "Minimum" a reprodus în numărul trecut, la "Tendinţe", articolul lui Eliezer Palmor)

Două femei

Mă alătur cu tot sufletul la articolul scriitorului Harry Bar-Shalom care a fost publicat în "Minimum" nr. 181 despre ostilitatea veninoasă a d-nei Amalia Scorţaru din redacţia ziarului "Viaţa noastră". Am scris despre aceasta d-lui Edry, proprietarul ziarului "Viaţa noastră" şi de asemeni d-lui Nando Mario Varga, redactorul şef, iar aceasta încă în urmă cu 2-3 ani, dar fără efect. De asemeni sunt de acord cu cele scrise la rubrica "Bursa personalităţilor din alia" despre deputata Colette Avital, care de multe ori a fost în anturajul lui Yasser Arafat şi aceasta nu i-a adus adepţi politici din partea mea şi a multor alţii din alia. Vreau să sper că în cele din urmă şi d-na Colette Avital se va trezi la realitate şi va avea opinii mai puţin "stângiste", care nu corespund opiniei publice majoritare a alialei.

David Shlomo
Kiriat Bialik

Despre corespondențele lui Stan Vlad

Ca vechi cititor al revistei dvs. şi ca om care am strânse legături cu România, întrucât am un băiat student la Bucureşti, îmi iau permisiunea de a interveni într-un fel de confruntare. Am citit scrisoarea publicată de revistă de la un cititor care critica într-un fel conţinutul corespondenţelor din Bucureşti trimise de Stan Vlad. Cititorul dvs. părea nemulţumit că acestea sunt prea negativiste, că în România sunt şi "înfăptuiri" ce merită a fi relevate.

Sigur, în orice ţară, în orice domeniu sunt şi lucruri... pozitive. Dar acestea fac parte din normalul vieţii. Nici o publicaţie nu-şi atrage cititorii publicând banalităţi cotidiene. Un articol de ziar nu-i un raport de "plenară" în care să fie bine echilibrate realizările şi lipsurile, în aşa fel încât partea pozitivă să fie preponderentă. Dar asta-i o problemă a specialiştilor.

Pe mine, ca cititor, mă interesează evenimentele la zi, care să-mi dea o imagine a actualităţii aşa cum este. Eu, care stau la Bucureşti cam o săptămână la fiecare două luni (nu stau la hotel, ci în casa unui prieten), ştiu prea bine cu ce situaţii se confruntă românii. Nu-i cazul să vi le descriu şi eu. O face (şi să ştiţi, cu destule menajamente) corespondentul dvs. de la Bucureşti. S-ar putea însă ca cititorul dvs. care incriminează corespondenţele să fie un *fan* al PSD – partidul de guvernământ – şi atunci se schimbă situaţia. Ştim şi noi vremurile când eram obligaţi să vedem totul în roz, aşa cum doreau oficialităţile.

Citindu-vă cu regularitate revista, mi-am dat seama de spiritul ei obiectiv. Indiferent de cine a fost la putere în România, corespondenţele din Bucureşti au fost (şi sunt) la fel de obiective, punând accentul pe realitatea cotidiană, pe problemele cu care se confruntă românii. Cred că aşa trebuie să fie. Să avem o oglindă fidelă a situaţiei din România.

Sperăm ca lucrurile în România să meargă din ce în ce mai bine, ca cei care trăiesc acolo să se bucure de o viaţă normală, civilizată, cu cât mai multe împliniri. Şi atunci, poate că relatările de la faţa locului vor fi mai... îmbucurătoare.

Shimon Harry Bercovici
Ashdod

A.F.P.
Agenția Fascismului
Palestinian

ETC... ETC...

••• La mulți ani (până la 120!) lui Vicu Mândra, cu prilejul împlinirii vârstei de 75 de ani! Ziarist și cronicar teatral în presa de tineret a anilor '40-'50, Vicu Mândra s-a consacrat mai apoi, atât la catedra de la Universitatea din București cât și în scris, ca unul din cei mai buni specialiști în istoria teatrului românesc. Cărțile sale, precum "Incursiuni în istoria dramaturgiei române; de la Gh. Asachi până la Camil Petrescu", "Clasicism și romantism în dramaturgia românească", "Privire istorică asupra unui secol de literatură teatrală" etc. etc., sunt studii de referință, solide, miezoase, scrise sub semnul seriozității maxime și într-un stil ce le face plăcute oricărui cititor.

••• La mulți ani (tot până la 120!) și mai tânărului critic și istoric literar Henri Zalis, care împlinește 70 de ani. Era să zicem *numai* 70 de ani. Debutant în anii '50, Zalis și-a construit, pas cu pas, cu tenacitate, o operă și o reputație de istoric literar atras atât de analiza marilor curente literare din trecut cât și de creația contemporană. El a scris despre romantism ("Romantismul românesc"), despre realism și naturalism ("Sub semnul realului"), dar și despre poezia epocii noastre ("Tensiuni lirice contemporane). În anii din urmă a inițiat, la Facultatea de Filologie din București, un curs (unic în lume!) dedicat scriitorilor israelieni de limbă română. Tot lui i se datorează numărul din revista "Caiete critice" consacrat scriitorilor evrei din România. Coincidență plăcută: în numărul de față, la "Cartea", Eugen Campus vorbește, în cronica sa, despre această înfăptuire a lui Zalis...

••• Să nu vă închipuiți că vestitul ing. Zwi Barbiro, cel cu agenția "Romania Consult", este singura persoană falimentară care obișnuiește să nu-și plătească datoriile pe care le are față de cetățenii ce s-au încrezut în cuvântul său. Asemenea cazuri se întâlnesc și la case mai bune. Dintr-o scrisoare deschisă trimisă de d. Nathan Cohen din Beer Sheva, vice-președintele HOR, d–nei Tova Bin Nun, reprezentanta Sohnutului la București, aflăm că simpatica femeie stă și ea prost la capitolul numit respectarea obligațiilor financiare.

«La apropierea alegerilor pentru Președinția României ați recrutat, împreună cu reprezentantul Partidului Liberal din România, dl. Babiuc, activiști cu plată, pentru a lucra în ziua alegerilor.

Cu această ocazie, părțile s-au înțeles asupra plății a 600.000 de lei (cca. 80 șekeli) pe zi.

Iată lista parțială (lista completă, după cele spuse de activiști, se află la dumneavoastră) a celor care nu au primit până acum banii: Polac David (Ashdod), Radu Bucur Hugo și Șvarț Mișu (Rishon Lezion), Blumental Max (Petah Tikva), Peri Amit (Haifa).

Fiindcă acești activiști au apelat la noi și luând în considerare că în

70 de ani de ziaristică

Fondatorul revistei bine cunoscute, "Revista familiei", A. Aurescu a izbutit să ajungă la anul 36 al directoratului său. Sosit de multe decenii din România, după activități culturale și ziaristică profesionistă, a început să redacteze și să tipărească "Revista familiei" singur. Fără pretenții de înaltă literatură sau cronici speciale, fără a face cronica zilelor politice, "Revista familiei" are certe merite. Agreabilă, vie, amintind de bunele Almanahuri de familie românești interbelice, revista lui A. Aurescu se arată a fi la zi. Personalitățile nu sunt starlete și tineri play-boy, aflate în topul zvonurilor scandaloase, ci figuri prestigioase ale secolului trecut și ale celui abia început. Iată, în numărul din martie (1830) se remarcă medalionul Marlenei Dietrich la centenarul nașterii. Lola din "Îngerul albastru" devine eroină a rezistenței antifasciste, nu foarte numeroasă în istoria germană. Semnătura sărbătoritului ziarist, care vorbește o românească extrem de îngrijită, nuanțată și – s-o spunem direct – denotând cultură, e pusă dedesubtul "Însemnărilor fugare" despre umoristul Alexandru Andy. Un alt profil izbutit se dedică fiicei lui Jacqueline și John Kennedy, Caroline. Acum, ea a editat un volum alcătuit din poemele diverse îndrăgite de celebra ei mamă.

Asemenea prezentări bine scrise, și nu însăilate, nuvelele succinte, palpitante, frumos traduse în românește, mozaicuri de actualități variate, au în permanență aceeași calitate. E vorba de expresivitatea limbii române, și nu de expresii traduse aidoma din ebraică sau alte limbi, denotând pe ici-colo, ca "perle", cunoașterea foarte relativă a lexicului specific.

A. Aurescu a primit în ultimii ani câteva distincții pentru înfăptuirile sale. El merită din plin o anume distincție pentru 70 de ani de ziaristică, bazată pe exigență în fața limbii române literară.

Elena-Esther Tacciu

acest caz ați fost implicată direct, precum și în calitatea mea de responsabil al legăturilor cu Agenția Evreiască, vă rog să acționați ca acești oameni să-și primească banii cuveniți prin HOR, sau direct la adresele activiștilor.

Sper că promisiunile făcute vor fi respectate.»

Se aude, d-nă Bin Nun? Fă, te rugăm, o *Tova* și scoate banii.

••• Picturile lui Marcel Iancu au, în continuare, o cotă bună. Nu chiar cât ar merita ele, dacă marele dadaist s-ar fi priceput să-și facă reclamă în stil americănesc, dar orișicum, nu pui mâna pe-o pânză de-a lui cu una cu două. Mai nou, un tablou numit "Don Quijote și Sancho Panza" a fost pus la licitație, prețul de pornire fiind de 4.250 de dolari.

••• În sfârșit, am aflat noutăți despre Sergiu Fărcășan (Finkelstein). Ziarist la "Scânteia" în anii '50-'60, scriitor cu vână satirică, dramaturg, Fărcășanu s-a stabilit prin anii '70 în Canada. Iar acolo a dispărut pur și simplu în natură. Nu publica nicăieri, nu dădea semne de viață foștilor amici din România (sau din Israel), pe seama lui circulau fel de fel de zvonuri, inclusiv acela că ar fi murit.

Dar, cum a spus marele Mark Twain într-o împrejurare oarecum asemănătoare, zvonul era exagerat. Luna trecută am descoperit, cu plăcere, că Fărcășan trăiește și e bine mersi. Și, în plus, s-a trezit că este cazul să scoată pix-ul (sau computerul, cine știe?) și să scrie ceva. El a început să publice în lunarul "Semnalul" din Toronto câteva amintiri din tinerețe. Mărturisind că *"plecat din România acum 28 de ani, port în mine amintiri tricolore care, nefiind de mare interes pe continentul și în secolul în care mă aflu, vor pieri cu mine dacă nu le deșert la vreme"* – scriitorul povestește, sub titlul "Moș Crăciun, trimite-o pe mămica!", ceva legat de compozitorul Ely Roman:

«Mi-a telefonat Ely Roman. Citise o piesă de-a mea – "Sonet pentru o păpușă" – și n-avea nici o pretenție: tot ce voia era să ascult muzica pe care o scrisese pentru piesă. N-aveam nici o obligație, să-mi placă sau să i-o plasez: tot ce voia era să ascult. (Muzica a fost aprobată de Gheorghe Leahu, directorul Teatrului din Timișoara; a răsunat acolo. După ce piesa a fost interzisă, Lucian Giurchescu a făcut sugestii artistice, nu politice, și a regizat o nouă versiune, în care muzica n-avea loc. Ely Roman a fost dezamăgit, dar eu n-aveam puterea să-i impun muzica).

...Așa am ajuns la episodul pe care vreau să vi-l povestesc, narat de Ely Roman pe lângă Grădina Icoanei, în apartamentul lui. Ely părea foarte sentimental. Muzica lui avea întotdeauna ceva dulce, duios. Căsătoria lui era bazată pe o romanță neobișnuită cu o femeie vizibil mai tânără. O avusese de prietenă cu mulți ani în urmă și își reînnodase legătura prin corespondență, el în România, ea în Israel. Femeia se reîndrăgostise prin corespondență, divorțase, renunțase la cei trei copii ai ei, părăsise Israelul, numai ca să se întoarcă în România, la o viață ceva mai grea, cu un om mai în vârstă, care avea o condiție cardiacă. În timp ce multe femei se grăbeau să condamne mama care își părăsise trei copii, eu mă abțineam de la judecată – e foarte greu să te închipui în situația altora și să știi toate gândurile și simțămintele lor. Nu puteam găsi altă explicație decât dragostea, o dragoste neobișnuită, puternică, reciprocă, a două ființe foarte sentimentale, romantice.

Așa am ajuns, într-una din șuetele noastre, s-o cotesc de la jazz la sentimentalitate. L-am întrebat pe Ely care era momentul cel mai emoționant din viața lui.

N-a ezitat, nu și-a răscolit memoria. Am avut impresia că, îndărătul ochelarilor de baga groasă, neagră, ochii i se umeziseră instantaneu. A trecut aproape o jumătate de secol de când mi-a spus povestea, dar sper că mi-o amintesc fidel.»

În timpul războiului – povestește Ely Roman – doi polițiști sună seara târziu la ușa compozitorului, acesta deschide și îngheață. Era și de așteptat. Cei doi îl liniștesc la modul politicos, cer voie să intre în casă și îi povestesc următoarele. La un spital de răniți de pe front, un soldat gemea, gemea de dureri.

«Oamenii maturi – scrie Fărcășan – *de obicei își cheamă mama, ca niște copii, e în ei dorința de a fi protejați, înțeleși, apărați, îngrijiți, de a găsi un pic de alinare. Nimic neobișnuit: soldatul, în delir, gemea "mama, mama!". Dar când s-a oprit din delir, când părea lucid, când l–au întrebat ce dorință are, omul a cerut ceva neobișnuit. Mama, din nou, dar un cântec despre mamă. Partea neobișnuită era că acel cântec pe care îl ceruse nu se putea găsi în noaptea aceea la radio, pe Berthelot; era un cântec ca și interzis, pentru că fusese compus de un evreu. Omul habar n-avea de compozitor; voia doar să mai audă o dată cântecul. Era cântecul "Moș Crăciun, trimite-o pe mămica!" de Ely Roman. În disperare de cauză, unul dintre polițiști și-a adus aminte de numele compozitorului. Unde puteai găsi în noapte un cântec interzis? S-au gândit că modul cel mai rapid de a găsi cântecul era să-l caute pe compozitor. Ely Roman a înhățat o vioară și s-a dus la spitalul militar. Oamenii erau în lacrimi. Îmi imaginez soldatul gemând și murind, doctorii neputincioși și polițiștii fasciști plângând împreună cu evreul cu vioara, care cânta căutând să evite tremurul din voce, "Moș Crăciun, trimite-o pe mămica!". Un cântec creștinesc, cu ocazia sfintelor sărbători, poate un pic siropos, dar plin de simțire veritabilă, compus de un necreștin care*

împărtăşea sentimentul celor ce iubeau Crăciunul. Închipuiţi-vă fasciştii, plângând împreună cu "interzisul".»

••• Agenţia ISROpress, din Haifa, condusă de Uly Vălureanu, transmite:

■ Marilena Braeşter, preşedinta Asociaţiei scriitorilor isaelieni de limbă franceză, a tradus în româneşte romanul "Cutia neagră" al lui Amos Oz, cartea urmând să apară până la sfârşitul acestei luni în Editura Univers din Bucureşti. Ea a primit Premiul Ilarie Voronca (Eduard Marcus), acordat anual în Franţa pentru manuscrisul unui volum de poezie, iar premiul constă în editarea cărţii câştigătoare.

■ Iată, de la arhitectul Lou Ghelerter (nepotul regizorului Moni Ghelerter), o corespondenţă despre atentatele de la Ierusalim:

«...Placa de bronz care anunţă trecătorilor de pe Ben Yehuda, pietonalul din centrul Ierusalimului, că la etajul trei există un atelier de arhitect, era ciupită de o explozie, un atentat sinucigaş care s-a petrecut în septembrie, cred '97. Eram la Tel Aviv la o întâlnire, dar secretara mea tocmai coborâse în stradă, a primit explozia din plin şi s-a luptat cu moartea multe luni de zile. A scăpat cu viaţă şi şi-a reluat lucrul. Vine curajoasă în fiecare zi la birou, căci, dacă nu şi-ar învinge frica, spune ea, n-ar mai ieşi din casă.

Placa de bronz a fost înlocuită cu alta, mai dichisită, de edilii oraşului, atunci când strada, poate cea mai filmată din lume, a căpătat o nouă faţă, menită să atragă turiştii din toată lumea. De la acel atentat, n-am mai scăpat nici unul. Pe Iaffo, pe King George, pe Iaffo sus şi pe King George jos, lângă mine pe Ben Yehuda sus, şi jos pe Ben Yehuda, la intersecţia cu Iaffo, în piaţa Kikar Zion, cunoscută şi ea, pe lângă atentate, pentru manifestările politice violente, sau pentru vizitele, între două atentate, ale doamnei senator Clinton, ale lui Giuliani, ale altor înalţi demnitari, preşedinţi şi secretari de stat, prim miniştri sau doar miniştri. Însoţiţi de primarul oraşului, Ehud Olmert. Turiştii au dispărut. Au fost înlocuiţi cu echipele de televiziune din toată lumea, hămesite de senzaţional, care sosesc repede "la faţa locului" şi filmează oroarea, încă o dată şi încă o dată, până când, pentru noi cei de aici, oroarea devine cotidianul, imaginile greu de suportat devin suportabile căci s-au banalizat, s-au transformat în peisajul sinistru al oraşului care plânge.

Apusurile de soare, aici la Ierusalim, sunt mai roşii decât în alte părţi. Oraşul sângerează de mii de ani. Parcă astăzi atentatul a fost mai aproape de mine ca niciodată. M-am întors la birou după o serie de întâlniri în oraş şi la două minute după ce am sosit, zgomotul cunoscut şi teribil al exploziei. După explozie, un moment de linişte urmat de şuieratul sirenelor ambulanţelor de la spitalul Bikur Holim, şi el aflat la o aruncătură de băţ de locul exploziilor familiare.

Apoi sirenele poliţiei.

Centrul şuieră şi vuieşte cam o jumătate de oră, după care din nou linişte. La o oră după atentat, din nou zgomot, urletele manifestanţilor violenţi ai extremei drepte, Kah şi alţii, care "cer" moarte arabilor şi aşa mai departe. Şi în aceste momente grele, în care aştept telefonul fiicei mele, studentă la Betzalel, tot aici, lângă mine, în centru, telefon care întârzie să vină, îmi vine să cobor în stradă şi să mă alătur manifestanţilor...

În fine, telefonul aşteptat soseşte. Din fericire, era la un curs la universitate pe Muntele Scopus, departe de aici şi în siguranţă. Căci

250 de feluri de comisioane

În materie de ştiri interne de la TV, nu lipsesc "bombele". De exemplu, se "descoperă", subit, că băncile ne jefuiesc. Încasează de la clienţi comisioane pentru orice. Acest "orice" poate fi până şi o simplă întrebare telefonică. Aşa se face că s-a ajuns la 250 de feluri de comisioane. În anul trecut s-au încasat de la "stimaţii clienţi" frumuşica sumă de 5,7 miliarde de şekeli. Ca să dau o idee despre aberantele procente la care se poate ridica comisionul voi invoca, cu scuze, o păţanie personală. Am fost bucuros să primesc din Canada, pentru două din volumele mele de versuri, un cec de 40 de dolari SUA. M-am dus la bancă să depun banii în cont. Funcţionara a făcut socoteala şi mi-a comunicat că am de plătit un comision de 16 dolari. Credeam că n-am înţeles bine. Adică cum? Mai mult de o treime din suma de pe cec? – Da! Am crezut că glumeşte. Ei, aşi! O funcţionară de bancă nu are voie să glumească. În clipa aceea am înţeles cum se ajunge la cele 5,700 de miliarde pe an. Prin jaf la lumina zilei. Altfel cum s-ar explica salariul de 700.000 de şekeli pe lună al unui director general de bancă? Iar acum, în condiţiile de recesiune, când economia israeliană trece prin cel mai greu moment din ultimele trei decenii, băncile înregistrează şi ele scăderi serioase ale beneficiului. Dar directorii de bănci nu concep ca salariile lor să scadă. Şi atunci ce fac? Inventează noi comisioane sau alte trucuri "inteligente" de a stoarce bani de la bieţii cetăţeni. De! Idişe kopf!

Zoltan Terner

am stabilit un "modus operandi". Imediat după o explozie ne căutăm unii pe alții, să știm că suntem în ordine.

Și dacă telefonul întârzie să vină, telefonăm la numerele de urgență puse la dispoziție de autorități, pentru a ne căuta familia și cunoscuții pe la cele patru spitale din oraș. Suntem bine dotați cu spitale pentru războiul care nu se termină.

Război care nu se termină de peste cincizeci de ani.

În această atmosferă eu încerc să fiu arhitect. Încerc să creez. Încerc să construiesc. Placa ce anunță numele biroului meu trecătorilor de pe Ben Yehuda a rămas întreagă de această dată. Și dacă se va sparge, eu sau altul vom pune una nouă. Aici suntem. Suntem aici și rămânem aici.»

■ Societatea română de radiodifuziune a scos recent o antologie în limba franceză cu titlul "Héritage lyrique" (Moştenire lirică) şi subtitlul "Sélection anthologique de la poèsie israélienne d'expression roumaine". Autorul traducerilor în franceză şi al selecţiei este poetul, dramaturgul şi eseistul Georges Astalos de la Paris.

Volumul a apărut la editura "Casa Radio", Bucureşti 2002. Prefaţa antologiei, semnată de traducător, comentează importanţa literară şi istorică a poeziei israeliene de limbă română şi dă unele lămuriri cu privire la criteriul după care s-a făcut selecţia. Despre acest criteriu, cităm următoarele: *«Pentru a împrăştia unele neînţelegeri cu privire la apelativul "poezie israeliană", semnalez faptul că în comentariul făcut de Hubert Padiou de la Universitatea din Nantes, sub genericul "literatura israeliană de expresie română" autorul lasă să se înţeleagă că "literatura israeliană nu este doar cea scrisă în Ţara Făgăduinţei". Din acest punct de vedere, menţionez că în afară de "monştrii sacri", inseraţi sub formă de uvertură în "Moştenirea lirică": Tristan Tzara, Beniamin Fundoianu (Fondane), Paul Celan, Gherasim Luca şi Isidore Isou (aproape toţi dispăruţi, dar dăruind nobleţe în acelaşi timp literaturii române, israeliene şi universale), noi n-am inclus în sumarul antologiei decât un singur poet evreu care trăieşte în ţara sa de origine (România): Grişa Gherghei. Alegere motivată de experienţa pe care acest poet a trăit-o în Israel, unde a locuit într-o perioadă"»*

Primul capitol al antologiei lui Georges Astalos este intitulat "Cinci monştri sacri" şi cuprinde poezii de Isidore Isou, Gherasim Luca, Paul Celan, Benjamin Fondane şi Tristan Tzara. Al doilea capitol, mult mai voluminos, este intitulat "Moştenire lirică" şi cuprinde poezii selectate din operele următorilor poeţi: Iehoshua Tan Pai, Manfred Winkler, Sandu David, I. Gole, Dan Paghis, Simon Haran, Grişa Gherghei, Shaul Carmel, Sebastian Costin, Andrei Fischof, Tania Lovinescu, Luiza Carol, Beniamin Segal, Bianca Marcovici, Maria Găitan Mozes, Felix Caroly, Vlad Benedict Solomon (?), Radu Klapper, Eran Sela, Elena-Esther Tacciu (enumerarea de mai sus respectă ordinea stabilită de autorul antologiei).

Fragmente din studiul lui Hubert Padiou de la Universitatea din Nantes (pomenit de G. Astalos în prefaţă, în citatul de mai sus) sunt inserate între paginile de poezie. Volumul se încheie cu o bogată fişă bio-bibliografică a lui Georges Astalos.

■ Într-o altă corespondenţă, primită de la Andrei Fischof, se arată că în pofida subtitlului (Selecţie antologică din poezia israeliană de expresie română), sunt prezentaţi poeţi care niciodată nu au ajuns în Israel, precum Fondane, Tzara, Grişa Gherghei, precum şi poeţi necunoscuţi, ca Isidore Isou, Iehoshua Tan Pai, I. Gole. Alături de toţi aceştia, apar israelienii Gherasim Luca, Winkler, Sandu David, Dan Paghis, Haran, Carmel, Sebastian Costin, Fischof, Tania Lovinescu, Luiza Carol, Bianca Marcovici, Maria Găitan Mozes, Felix Caroly, Vlad Benedict Solomon (i-a pus împreună, deşi Vlad este fiul lui Benedict!), Klapper, Sela, Elena-Esther Tacciu, Beniamin Segal (?).

(Nota Redacţiei "Minimum": Observaţiile lui Fischof sunt binevenite, în general, dar şi el face câteva greşeli: 1) Isidore Isou nu este un necunoscut, dimpotrivă, a dobândit în anii '60 o anume notorietate la Paris, unde lansase un "curent" numit *lettrismul*. 2) Gherasim Luca nu poate fi considerat israelian, oricâtă bunăvoinţă am avea noi: importantul poet suprarealist a trăit, după plecarea sa din România, în Franţa, unde a şi murit, aruncându-se în Sena. 3) Grişa Gherghei a ajuns în Israel, dar după un an de tăcută şedere aici, s-a întors la Bucureşti.)

■ Manifestări la Cercul Cultural din Ierusalim: Recital de pian Michael Abramovici; vizionarea unor expoziţii de grafică Devis Cerbu; Spectacol de teatru într-un act Moscova-Petuski, după romanul cu acelaşi nume de V. Erofeev, în regia lui Gheorghe Miletineanu; vizionarea de filme pe tema "Figura evreului în filmul românesc": s-au proiectat filmele "Manasse" (1925) şi "Ultimul jidan" (1996); "O dimineaţă cu Zolla şi păpuşile sale".

■ Noul roman al scriitoarei Nava Semel (fiica lui av. I. Artzi), "Surâsul şoricelului", a fost dezbătut în cadrul unei seri speciale organizate la Universitatea Tel Aviv. Patru personalităţi din lumea literară universitară au analizat lucrarea din diferite unghiuri. Prof. Eli Yassir – şeful Departamentului de literatură al UTA – a vorbit despre legenda "fetiţa şi şoarecele". Prof. Bar-On, sociolog şi psiholog de la Universitatea Ben Gurion din Beer Sheva, a vorbit despre dialogul dintre trei generaţii conţinut de romanul Navei Semel. Dr. Iris Milner a vorbit despre acţiunea romanului în contextul celei de-a doua generaţii a supravieţuitorilor Holocaustului. Scriitorul Savion Librecht s-a referit la dificultăţile pe care le presupune literatura despre Holocaust. Autoarea a vorbit despre procesul scrierii romanului şi despre ce a inspirat-o ca să-l scrie. La sfârşit, în faţa sălii pline, cunoscutul actor şi regizor Rami Danon a citit fragmente din carte.

■ A apărut volumul "Walachian Years – Cultural Chronicle of a Youth, 1940-1960" de Bernard Politzer, publicat în Editura Balaban din Rehovot. Lucrarea este o cronică autobiografică şi istorică a unui tânăr activist politic evreu. Dintr-o perspectivă de patru decenii, amănuntele cotidiene ale perioadei sunt prezentate într-un ton detaşat şi adesea zâmbitor…

Cartea aduce detalii inedite din viaţa şi activitatea mişcării de tineret sioniste "Hashomer Hatzair", amănunte asupra peripeţiilor ideologice ale acestei mişcări, şi în sfârşit scene din închisoarea Jilava, unde mulţi dintre membrii ei au fost deţinuţi. Autorul analizează sociologia vieţii în închisoare şi metodele Securităţii. Toate acestea sunt prezentate pe fundalul situaţiei evreilor din România şi al vieţii culturale şi academice în cele două decade de dictatură tratate în carte.

Autorul, născut la Timişoara şi crescut în Bucureşti, a emigrat în Israel în 1960 şi este astăzi Profesor Emerit de zoologie. În această funcţie a călătorit şi studiat în mai multe ţări şi a publicat câteva cărţi şi articole de specialitate. Autorul se foloseşte de un pseudonim.

■ Poetul Andrei Fischof ne semnalează prezenţa unui poet nou pentru noi şi probabil pentru toţi cititorii noştri – *"un foarte ciudat şi, cred eu, original poet şi scriitor de limbă ebraică şi română care trăieşte în Tel Aviv, lucrează la Universitatea Bar Ilan în domeniul relaţiilor literatură/computer, fiind asistentul profesorului Hilel Weiss, un mare ebraist".*

Lui Iosef Abraham i s-a publicat în revista "Vatra" (Tg. Mureş) un ciclu de poezii sub titlul "Bolboroseli" şi, în acelaşi număr, redactorul revistei apelează la Andrei Fischof să traducă în româneşte creaţiile poetice ale lui Avraham. Andrei Fischof a mai tradus în română câteva poeme excelente scrise în ebraică de Avraham, pentru a fi publicate tot în "Vatra". În prezent, Avraham lucrează la computerizarea operei lui Agnon. Este absolvent al Facultăţii de limbă spaniolă de la Universitatea Bucureşti şi a venit în Israel în anii '60.

■ Dl. Mark Brandman, vicepreşedinte naţional – în Statele Unite – al organizaţiei evreieşti internaţionale Bnei Zion, a împlinit zilele trecute 80 de ani. Proaspătul octogenar s-a născut în Bucovina şi în adolescenţă a cunoscut deportarea în Transnistria. După revenirea din lagăr, a lucrat la Bucureşti. În Statele Unite a fondat o companie specializată în turism, pe care, după pensionarea sa, o conduc copiii săi.

Anul trecut, Mark Brandman a instituit Premiul literar ce-i poartă numele, premiu ce se acordă pe baza unui concurs la care participă cititorii publicaţiei "Die Stimme", editată de Uniunea Mondială a Evreilor din Bucovina (rezultatele concursului vor fi anunţate la 1 iulie, când la Tel Aviv va avea loc şi festivitatea premierii, în prezenţa sponsorului).

■ Expoziţia pictoriţei Solange Lowy s-a deschis de curând la Hotelul Meridien din Haifa. Pictoriţa expune tablouri executate în acril pe carton. De remarcat (scrie poeta Bianca Marcovici) potrivirea desenului, culorilor, aranjamentelor picturale, în conjunctura arhitecturală şi ambianţa noului hotel, ridicat pe malul mării.

Pictoriţa Solange Lowy, născută în România, a mai avut expoziţii la "Auditorium" şi la Centrul Cultural Francez din Haifa, ca şi în alte locuri reprezentative în lumea artei. Am găsit-o prezentă cu două tablouri şi într-o revistă de specialitate, "Tiroche – Israel of international art", alături de pictori cunoscuţi în Israel şi alte ţări. Povestea ei este povestea unei pictoriţe de talent, timidă, sensibilă, care pictează ca un poem modern.

Prezențe, prezențe...

■ La Viena s-a deschis, sub egida şi în localul Muzeului Evreiesc, o expoziţie intitulată "Strămutat – Paul Celan în Viena anilor 1947-48". Expoziţia vorbeşte, prin fotografii, desene şi documente, despre realităţile vieneze din perioada – scurtă – când Celan s-a aflat în capitala Austriei.

■ O carte nouă la editura "Hasefer" din Bucureşti: "Pogromul de la Iaşi" (care, după Gh. Buzatu, vicepreşedinte al Camerei deputaţilor, din partea PRM, nu-a-existat) de Adrian Radu-Cernea, din SUA. Octogenar, el a trăit "zilele acelea", descriindu-le cu amănunţime în această evocare.

«Mărturie directă, vie, a oribilului pogrom din 29 iunie 1941 de la Iaşi – scrie N. Prelipceanu într-o recenzie din "România liberă" – *şi relatarea calvarului celor care au fost deportaţi la muncă forţată la Călăraşi, în vagoane închise, zile întregi, fără apă şi aer, morţii fiind aruncaţi din când în când, în anumite staţii de cale ferată, în gropile comune. Cât despre pogromul în care au pierit zece mii de oameni, după estimările autorului cărţii şi documentele pe care acesta le-a consultat, iată ce crede unul dintre cei loviţi atunci: "Nu a fost o mişcare organizată. A fost o acţiune spontană, dar îndelung pregătită, printr-o campanie de aproape douăzeci de ani de îndoctrinare antisemită, injectată de curentul cuzisto-*

legionar. În limbajul acestora, jidan înseamnă venetic, francmason, comunist, duşman de ţară şi vampir care suge sângele naţiunii. Fără îndoială că printre criminalii care s-au pretat la ticăloşiile genocidului din Iaşi, legionarii au fost elementele instigatoare". Autorul îşi aminteşte de moartea rudelor şi cunoscuţilor săi, de gesturi reprobabile ale unor români instigându-i pe soldaţi şi jandarmi împotriva evreilor (ca-n vremea mineriadei, am spune noi, doar că având alte "obiective"), dar şi de românii care i-au protejat şi ascuns pe cei hăituiţi de bandele de asasini care cutreierau oraşul".»

■ Revista "Tribuna", din Cluj, găzduieşte o pagină întreagă de versuri ale dr. Madeleine Davidsohn, din Israel.

■ La Centrul Gelber din Montreal s-a prezentat filmul "The Struma", realizat de Simha Jacobovici. Printre participanţi: David Stoliar, singurul supravieţuitor al catastrofei.

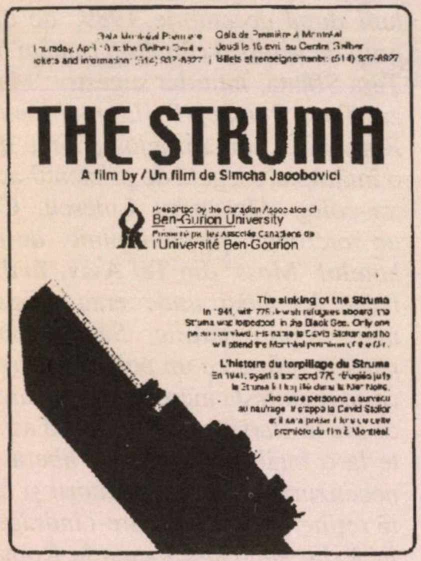
THE STRUMA
A film by / Un film de Simcha Jacobovici
Ben-Gurion University
l'Université Ben-Gourion
The sinking of the Struma
L'histoire du torpillage du Struma

■ Istoricul literar Leon Volovici, din Ghilo, Ierusalim, a publicat în revista "Journal Offprint – East-European Jewish Affairs", din Londra, un comentariu pe marginea lucrărilor sociologului român George Voicu, între care "Teme antisemite în discursul public" (ed. Ars Dicendi, Bucureşti).

■ Activă, admirabil de activă se dovedeşte "Realitatea Evreiască", condusă de Dorel Dorian, întru scoaterea din uitare a personalităţilor evreieşti de ieri şi de azi.

✔ Victor Bârlădeanu evocă figura marelui actor de teatru şi film György Kovacs, de la Th. Mureş, despre care notează: *«Nu mulţi au ştiut că era evreu.»* Şi nu fiindcă Kovacs s-ar fi ascuns... ✔ Boris Marian atrage atenţia asupra unei cărţi a lui F. Aderca, necunoscută până mai deunăzi, când a fost editată la "Hasefer": "Petru cel Mare". Isprăvind de scris cartea în 1940, când, ca iudeo-francmason nu mai avea voie să semneze, Aderca a tipărit scrierea, o biografie romanţată, sub pseudonimul N. Popova. ✔ Evelin Fonea evocă figura lui I. M. Ştefan (Sergiu Schrager), autor de scrieri S.F. (ştiinţifico-fantastice), cercetător pasionat al istoriei ştiinţei etc., de la moartea căruia s-au împlinit zece ani.

■ La galeria "Simeza" din Bucureşti – o expoziţie a pictoriţei Alma Redlingher. *«Lucrările sale* – scrie "România liberă" – *impresionează prin rafinamentul desenului şi surpriza îngemănărilor cromatice, prin modernitatea eclerajului, ca şi prin armonia de sorginte clasică ce se degajă din atitudinea personajelor sale atât de misterioase.»*

■ O cronică la cartea "Întâlniri la Ierusalim", redactată de Costel Safirman şi Leon Volovici şi bazată pe înregistrarea pe bandă magnetică a mărturiilor făcute de musafirii evrei şi neevrei ai Cercului Cultural din capitală, iscăleşte scriitorul Bedros Horasangian, în "Observator cultural", din Bucureşti. Titlul articolului (dar nu numai titlul...) ne-a plăcut: "Tache şi Ianke la Ierusalim".

■ Suntem în anul Caragiale. Evelin Fonea (cunoscută din paginile "Realităţii Evreieşti") publică în săptămânalul "Adevărul literar şi artistic" un text, bine documentat, despre "Caragiale şi cultul prieteniei". Al, ne grăbim să o spunem, prieteniei dintre conu' Iancu şi lite-

Şef-rabin al României?

Asemenea exprimare întâlnesc mereu în presa israeliană de limbă română, fie că e vorba de defunctul Moses Rosen sau de (cam prea mare zarva!) un eventual viitor personaj în România cu această importantă funcţie.

Dar, oare, şefi-rabinii sunt (au fost) şi ai României? Nu doar ai *evreilor* din România?

Lecţia am învăţat-o când lucram alături de redacţia "Revistei Cultului Mozaic", din Bucureşti. Să vă spun ce s-a întâmplat odată.

Era pregătit viitorul număr al revistei, care cuprindea şi un amplu reportaj, pe trei pagini, despre o aniversare a şefului-rabin. Au fost trimise paginile, ca de obicei, la Cenzură. S-au înapoiat cu indicaţia: "România nu are şef-rabin. Şef-rabinul este al *evreilor* din România!"

Cum menţiunea de şef-rabin al României era repetată de trei ori, în trei pagini diferite, "Revista Cultului Mozaic" a trebuit să fie refăcută.

Să fie, deci, clar: nu e vorba de şef-rabin al României, România n-are şi n-a avut vreodată şef-rabin! Şi nici nu poate fi vorba de şef-rabin al Angliei, al Franţei, al Bulgariei... cum se exprimă aceleaşi publicaţii în limba română.

Marius Mircu

rații evrei. Întâlnim date despre folcloristul Mihail Canianu, C. Dobrogeanu-Gherea, Ronetti-Roman, Adolf Stern, regizorul Iacob Sternberg, Const. Graur, Steuerman-Rodion, Moses Gaster, C. Săteanu, B. Brănișteanu, și alții, și alții.

■ Un eveniment în lumea artelor plastice l-a constituit expoziția retrospectivă Victor Brauner, organizată la Muzeul Național de Artă. Dintr-un comentariu de Simona Popescu în "Observator cultural", unde se amintește de prietenia dintre poetul Gellu Naum și Brauner:

«Nu știu ce-ar fi spus (Gellu Naum) *citind cronicile criticilor de artă plastică sau notele din ziare. Dar sigur l-ar fi amuzat dialogul celor patru tineri (cred că studenți la arte plastice) alături de care m-am nimerit zilele trecute. Eram doar noi, cinci vizitatori – cu soldatul și doamna care vindea bilete șapte. Băieții vorbeau ca niște cunoscători și cu admirație despre tehnici picturale, de desen, despre materiale, procedee (tuș, parafină zgâriată pe hârtie, creioane colorate, cretă, laviu și ceară de albine pe hârtie Ingres etc.), aveau comentarii interesante și sofisticate. La un moment dat, unul a exclamat: "E bestial, domn'e, bestial!". Un cuvânt pe care orice artist ajuns în muzeu ar trebui să și-l dorească (sau, mă rog, altele de același fel din argoul prin care tinerii de azi, chiar și cei sofisticați, își exprimă pe scurt entuziasmul).*

Victor Brauner se întoarce! Bestial!»

••• Ambasadorul Eliezer Palmor (de felul lui din Ardeal, se simte și după accent) a fost invitat de către Facultatea de științe politice a Universității din Cluj-Napoca să țină câteva prelegeri și seminarii cu studenții pe tema diplomației de la sfârșitul veacului XX, precum și pe marginea conflictului israelo-palestinian. Palmor a mai ținut asemenea lecții în urmă cu doi ani. Între timp, clujenii au adunat textele prelegerilor sale, tipărindu-le într-un volum care va fi lansat în prezența autorului. Nevrând a rămâne mai prejos decât colegii ardeleni, cei de la "Școala națională de studii politice și administrație publică", din București, l-au invitat și ei pe Palmor să vorbească studenților despre conflictul de la noi. Ambasadorul a acceptat ambele invitații.

••• Una bună a lui I. Schechter, la rubrica lui "1 minut", din "Ultima oră":

«Bush l-a criticat pe Arafat pentru că nu face mai mult.

Arafat a primit critica și a făcut mai multe atentate.»

Și una din pagina sa săptămânală "Lama":

«Din greșeli învățăm. Deci să greșim cât mai mult.»

••• Îl salutăm pe criticul literar Geo Șerban și îl îmbrățișăm pentru ideea lui de a îngriji cartea de memorii a actriței Leny Caler. Amintirile vor apărea (dacă n-au și apărut până la această oră) în colecția de "Caiete culturale" pe care Geo Șerban o conduce, de câțiva ani încoace, cu fler editorial și mână sigură. Așteptăm cartea cu nerăbdare, între altele, fiindcă vrem să vedem cum vorbește Leny Caler de Mihail Sebastian care, precum știm, a vorbit (și-ncă mult, oho!) despre frumoasa vedetă în "Jurnalul" său cel exploziv din toate punctele de vedere.

Leny Caler: da, m-au iubit mulți...

••• Ne-au plăcut (și ne plac) amintirile din teatru ale lui Florin Piersic, publicate în săptămânalul V.I.P.. Am dat (și vom mai da) aici extrase din paginile unde bine cunoscutul actor pomenește despre întâmplările trăite în timpul turneelor în Israel; o țară pe care-o știe bine și care-l cunoaște pe Piersic ca pe-un cal breaz. Iată, mai jos, o *chestie* din 1990:

«Zilele acestea, vizionând absolut întâmplător o casetă primită cadou, în care e filmat spectacolul pregătit și reprezentat, la câteva luni după decembrie 1989, de un grup de actori și cântăreți români în Țara Sfântă, intitular sugestiv "Mazal Tov, România!" (La mulți ani, România!), mi-am adus aminte de o întâmplare legată de prietenul-actor-coleg Alexandru Lulescu. Cu un microbuz, plecam zilnic, de la hotelul "Moss" din Tel Aviv, în diferite localități unde erau progamate reprezentațiile. Sălile pline până la refuz, cu un public generos ce se manifesta incredibil – bucuros că are în sfârșit posibilitatea să asiste la o întâlnire originală, liberă și necenzurată, fără prefăcătorii și fără rețineri, cu cei pe care-i îndrăgea încă din anii când locuia în România.

Profitând de zilele inundate de soare, cu apa Mediteranei ca o ciorbă încălzită, cum mă trezeam – țuști, la plajă! Acolo, luat de valuri, ajungeam în ultima clipă la locul stabilit pentru plecare.

Într-una din zile, cunoscând drumul, știind sala, le comunic colegilor, cu câteva ore înainte, că vin direct la spectacol. Distanța era *relativ mică. Aproximativ vreo 70 de kilometri! Mi-am zis: "Iau autobuzul la staţia centrală a Tel-Avivului şi ajung la Ierusalim (acolo trebuia să jucăm) fără probleme". Cu atât mai mult cu cât spectacolul începea la ora 20 şi eu intram ultimul, deci pe la 22. Zis şi făcut... aşa.*

Ei pleacă fără mine, eu rămân lipit de nisip până pe la ora cinci după-amiază... apoi fug la hotel, îmi iau costumul... glonţ la staţie... cumpăr biletul, urc şi aşa a-nceput... nebunia! Străzile aglomerate, două ambuteiaje din care se părea că n-o să ieşim niciodată. Orele 19, 20, 21! Pe la 22.30 cobor mai mult mort decât viu, intru în hol... Pustiu! Doar unul, ce vindea programe. Îl întreb: "Unde-i Teşu, impresarul?". Palid, de ziceai că-i în cură de slăbire, slăbănogul îmi răspunde: "Păi, şi-a dat seama că nu vii şi, speriat de reacţia spectatorilor ce te-aşteaptă, a-ntins-o iepureşte ca nu cumva s-o ia pe cocoaşă. Înţelegi?". Deschid uşa sălii. Pe scenă, Cristina Stamate, care deja evolua de vreo jumătate de oră, făcând tot ce ştia şi ce-şi mai aducea aminte... Alerg pe scările laterale... În sfârşit, nimeresc portiţa ce dădea pe scenă, unde-l văd pe Nicolae Niţescu bărbierindu-se lângă un pian... Eu, deranjat că-l vedeau cei din primele rânduri, şi, cum bine ştiţi vorba, "câinele moare de drum lung şi prostul de grija altuia", n-am altă treabă şi-n loc să-i fac semne Cristinei că sunt "de faţă" şi că intru, apuc cu mâna cortina de fundal – pe care îmi dădeam seama că dacă o trag cu putere, o să acopere culisa unde se frizerea cântăreţul nostru – şi-n clipa aceea tot balotul de catifea vine spre mine cu zgomot de rulmenţi (era pusă pe bile – de unde să-mi închipui aşa ceva?) şi lasă spatele scenei gol... Acolo, aşa cum l-a adus mămuca-sa pe lume, stătea pe un scaun Lulescu, topit de căldură.

Aplauze! Râsete! Cristina, cu faţa la ei şi cu spatele la Lulă, pentru câteva clipe n-a înţeles ce se întâmpla! Probabil gândea: "Oi fi zis eu ceva care să-i facă pe ăştia să se prăpădească de râs?".

Dau să corectez gafa şi-mping cu putere cortina înapoi... Ce credeţi? Fiind pe bile, cum v-am spus, s-a dus toată grămadă în cealaltă parte a scenei. Cristina se întoarce, vede ce vedeau toţi, începe să râdă în hohote, iar Lulescu, siderat, cu mâinile acoperindu-şi "jucăria", îmi strigă: "Bă, Florine, tu eşti normal?". Ce reacţie! Ce succes! Ce şi-au spus spectatorii? "Da! E libertate! Asta da! În sfârşit, în România s-a instalat democraţia cu... faţă umană!"»

••• Comitetul de conducere al PEDOR a comunicat ziarelor că asociaţia îşi încetează activitatea. Întâi, fiindcă, aşa cum citim în presă, *"scopurile asociaţiei au fost realizate. Umorul de prost gust de la televiziunea israeliană a dispărut* (referire la bancurile lui Nancy Brandes, muzicianul, **n.n.**). *Politicienii care s-au dedat la glume nesărate la adresa originarilor din România şi-au cerut scuze şi faptele acestora nu s-au repetat"* (referire la ministrul Ben Eliezer, **n.n.**). Apoi, *"comitetul PEDOR-ului consideră că în cadrul tendinţelor de unificare manifestate recent în mediul alialei (...) PEDOR nu îşi mai justifică existenţa"*. Nu ne poate bucura, în principiu, sfârşitul unei asociaţii care pornise la drum cu gânduri mari. Dar ne bucură cinstea (rară, rarisimă!) a pedoriştilor: într-o lume doldora de organizaţii fictive, cu firmă ţipătoare dar fără de activitate (în afară de călcatul pe pantofi la diferite cocktailuri şi recepţii cu chifteluţe), cetăţenii cu pricina au spus gata, asta fuse, refuzând potemkiniadele.

Nou!

MONICA BRĂTULESCU

RĂSUNETE DIN CAUCAZ

şi alte povestiri

Un debut remarcabil. O carte de povestiri care te cucereşte de la prima la ultima pagină.

RĂSUNETE DIN CAUCAZ

de Monica Brătulescu

●

Volumul poate fi obţinut la librăria "Lim" din Tel Aviv (str. Allenby 49) sau trimiţând un cec în valoare de 33 de shkalim la:

POB 29247
IERUSALIM 91291

SE ZVONEŞTE CĂ...

...**d-na Maria Vlas,** ex-preşedinta instituţiei falimentare româneşti FNI, care (doamna, nu instituţia) a fugit din ţară de teama arestării, fiind bănuită a se afla fie în Bulgaria, fie în America de Sud, fie pe la noi, posedă un cont la Bank Hapoalim din Israel; se mai zvoneşte, de asemenea, că autorităţile noastre ar fi refuzat cererea Bucureştilor de a se bloca amintitul cont bancar.

...**un grup de scriitori din *alia*** a adresat o scrisoare premierului român Adrian Năstase, protestând împotriva intenţiei PSD (partidul de guvernământ) de a-l primi în rândurile partidului şi al grupului parlamentar PSD pe deputatul Ilie Neacşu, care, certându-se cu C. V. Tudor, a plecat din Partidul România Mare; autorii scrisorii menţionează că Neacşu, fostul director al revistei fasciste "Europa", este autorul celor mai abjecte şi pestilenţiale articole antisemite apărute în România după 1990.

...**afaceristul Adrian Costea,** de la Paris, era gata să devină, contra bani, preşedintele unei noi formaţii politice, intitulată "Partidul Naţional Democrat Creştin", dar înţelegerea a căzut baltă în ultimul moment.

...**politologul Jonathan Eyal,** de la Londra (al cărui tată locuieşte la Tel Aviv) îl însoţeşte pe Regele Mihai I, în calitate de consilier, în turneul pe care fostul suveran îl efectuează în occident pentru a pleda cauza primirii României în NATO.

...**Ilan Ghilon,** deputatul din "Meretz", a fost atât de impresionat de mărturia istoricului israelian de stânga Benny Morris (v. "Minimum" nr. 181), ca şi, bineînţeles, de cascada de atentate barbare puse la cale de OEP, încât a declarat într-un cerc de români că liderii "Meretz-ului", în frunte cu Iosi Sarid, preşedintele partidului, ar trebui să facă un gest istoric, recunoscând – ca şi Benny Morris – că s-au înşelat totalmente à propos de "dorinţa sinceră de pace" a lui Arafat.

...neînţelegerile dintre **rav I. Wasserman** (rabinul HOR-ului), care doreşte de ani de zile să fie rabin-şef la Bucureşti, şi acad. N. Cajal, preşedintele Federaţiei Comunităţilor Evreieşti din România, care s-a declarat împotriva ideii, au îmbrăcat forma unui conflict la cuţite, pe faţă. Nemaisuportând atacurile necontenite ale lui rav Wasserman, cei din curtea Templului Coral au dat dispoziţii ca, dacă vine la Bucureşti, omul să nu mai fie lăsat să intre în sediu, iar în "Realitatea Evreiască", condusă de Dorel Dorian, să nu apară, cu nici un chip, numele lui Wasserman.

...**în România bântuie un vânt de panică,** datorat faptului că un ziar bucureştean a publicat o ştire privind prezicerea "părintelui Arsenie, de la Muntele Athos", din Grecia, care aduce la cunoştinţa tuturora că în ziua de 11 august 2002, la ora 4 a.m., va avea loc un cutremur de pământ apocaliptic; întreg globul va fi zguduit din temelii, iar Polul Nord se va uni cu Polul Sud. (Inutil să precizăm că "Minimum" nu dă nici doi poli pe această previziune.)

●

Ştiaţi că...

...unul din motivele care au împiedicat ţările arabe să-i găzduiască pe fraţii lor palestinieni, din taberele de refugiaţi, îl constituie lipsa de spaţiu geografic?

Teritoriile stăpânite de statele musulmane sunt numai de 5.000 de ori mai mari decât teritoriul Israelului.

●

Ziaristul F. Raynal, preşedintele Asociaţiei jurnaliştilor evrei din Franţa, a fost atât de şocat de modul părtinitor în care agenţia France Presse prezintă – prin telegrame şi reportaje filmate – evenimentele de la noi, încât a analizat în amănunţime toate materialele despre "chestiune" transmise de A.F.P. în vremea din urmă. Concluziile sale, lipsite totalmente de oi-veisme, sună aşa: marea majoritate a gazetarilor de la agenţie nu sunt anti-israelieni (mai degrabă neutri), dar conducerea cunoscutei instituţii a cerut redactorilor şi reporterilor de pe teren să prezinte Israelul într-o lumină neagră, iar pe OEP-işti drept victime nevinovate.

A. F. P.

Agenţia Fascismului Palestinian.

●

Sport

••• Ah, dacă ştiam! Dacă ştiam care-i secretul ca să învingi la fotbal, ne-am fi grăbit să-l şoptim la ureche şi patronilor de cluburi şi celor de la federaţie care se îngrijesc de echipa noastră naţională, cam nepricopsită de felul ei. Secretul e simplu ca bună ziua. Ni l-a dezvăluit agenţia internaţională de ştiri "One football". Nemulţumit de performanţele echipei braziliene "Gama", preşedintele clubului, Wagner Marques, a căutat şi a căutat fel de fel de soluţii pentru ca să aducă formaţia din divizia B în A, până când a găsit cheia succesului: sfătuit de un prieten, Marques a luat legătura cu un specialist în... numerologie, adică un fel de David Shlomo al Braziliei, care studiază efectele numerelor şi literelor asupra destinelor noastre. Acesta i-a recomandat lui Marques să adauge o literă *m* în numele echipei, schimbare ce va face ca 11-le susamintit să aibă o vibraţie cosmică mai puternică şi să înscrie mai multe goluri în poarta adversarilor. Urmarea a fost că din clipa aceea, echipa "Gama" a devenit "Gamma". Locul ei s-a îmbunătăţit simţitor, din divizia B, unde se zbătea de ani de zile, a izbutit să promoveze în A, iar astăzi ocupă un solid loc 14 în clasamentul campionatului, care numără 28 de echipe.

••• Te doare capul când te gândeşti câte se fac astăzi şi se pot face din pricina – şi în numele fotbalului. Un regizor de filme porno din Franţa, pe nume Brass, inspirat de–un sondaj ce arăta că 30% dintre franţuzoaice îşi înşeală bărbaţii, în timp ce aceştia s-au dus pe stadioane ori stau magnetizaţi în faţa ecranelor de televiziune când se dau marile meciuri, se pregăteşte să facă un film pe această temă. Footballistică.

••• Islamiştii se pricep atât de bine să împută aerul pretutindenea, pe străzi, cu pancarte şi urlete isterice, în sălile de spectacol, ca să nu mai pomenim de mass-media, încât nu e de mirare că au început să facă acelaşi lucru pe stadioane. Luna trecută, de pildă, o echipă din Chile, fondată şi finanţată de bani arăbeşti şi numită (ca să vezi, domnule!) "Palestino", a organizat înainte de-un meci de campionat o adevărată demonstraţie *anti*: în ciuda faptului că Federaţia de fotbal le ceruse să renunţe la asta, OEP-iştii din conducerea clubului au păstrat un minut de reculegere pentru victime, mă-nţelegi, au afişat pancarte uriaşe în tribune à propos de "rezistenţa palestiniană" şi aşa mai departe. De notat că liderii comunităţii evreieşti de la Santiago de Chile, capitala ţării, nu au lăsat lucrurile fără replică. Ei au cerut Federaţiei să-i pedepsească pe vinovaţi, punând capăt încercărilor arabe de a mânji fotbalul prin aducerea urii fasciste pe teren. Va avea Federaţia curajul să dea jigodiilor un cartonaş roşu?

••• Preşedinţii de state? Primii miniştri? Directorii generali de la General Motors sau Volkswagen? Luciano Pavarotti? Directorii băncii Hapoalim, de la noi? Nu. Cele mai mari salarii (plus *bonusurile*) din lume le au astăzi, una peste alta, vedetele balonului rotund. Cel mai bine plătit fotbalist din lume este Zinedine Zidane (29), de la Real Madrid (fost la Juventus-Torino): 5 milioane de dolari pe an salariu, bez Vlaşca şi Teleormanul contractelor de publicitate, care se ridică la cca. 8 milioane de dolari. Argentinianul Batistuta (32) de la A.S.-Roma, primeşte la leafă 7 milioane de dolari pe an, suplimentele pentru reclame ridicându-se la 4 milioane. Brazilianul Ronaldo (24) de la Inter-Milano, deşi n-a jucat câteva luni de zile, fiind accidentat, a încasat, totuşi (salariu + celelalte), cam 9 milioane de dolari. Te ia cu friguri când te gândeşti cât ar fi încasat el dacă juca...

••• Dar câştigul, dacă nu cel mai mare, în tot cazul cel mai simpatic, plăcut şi gustos (să te lingi pe buze) l-a avut românul Sabin Ilie pe când juca în Turcia, la echipa "Kocaelispor": văzându-l prin faţa magazinului său, un patron de cofetărie, cu sarailii şi cataifuri, s-a repezit la el spunându-i că dacă fotbalistul îi dă un tricou de-al său, el îi oferă tot ce se găseşte în cofetărie. Oferta a fost acceptată.

Infuzie de cultură
în pastile homeopatice

STELE
REGALE

Cartea recent publicată
de
ELENA-ESTHER TACCIU
în Editura DU Style
Bucureşti

Vă prezintă peste o sută de portrete ale personalităţilor de talie universală, ca Van Gogh, Marcel Proust, Mihai Eminescu, Rudolf Nureev.

Pornind de la Zodia sa de naştere, fiecare din aceşti eroi îşi dezvăluie şi drama sentimentală.

«Un fermecător volum de portrete astrologice ... profunde şi convingătoare... "Stele regale" e o fabuloasă carte a destinului uman.»

(Ion Cristofor,
"Cetatea culturală", Cluj)

Cartea poate fi procurată
trimiţând contravaloarea
a 50 de şekeli la adresa:

ELENA-ESTHER TACCIU
P.O.B. – 2104
58490, KIRIAT SHARET
HOLON Telefon: 03-5590829

STAN VLAD

Corespondență din București

Câte nu se pot vedea în România?

- **Un sat românesc mai ceva ca în Elveția!**
- **Averile parlamentarilor în pericol?**
- **"Vând rinichi pentru bani de întreținere la bloc"**

Pe vremuri se discuta foarte mult despre faptul că datorită dezvoltării socialiste se va șterge diferența dintre oraș și sat. S–au făcut și planuri cincinale în acest scop. E-adevărat că nu s-a spus clar dacă satul va ajunge la nivelul orașului sau invers. Practica a demonstrat că de fapt orașele socialiste, multilateral dezvoltate, au devenit un fel de sate mai mari.

Când am ajuns prima oară în Elveția, am constatat cu uimire că aici dispăruseră de mult diferențele dintre oraș și sat; toate erau așezări mai mici sau mai mari, dar nu prezentau nici un fel de deosebiri în ce privește (să-i zicem) confortul edilitar, pe toate planurile. (Poate de aici apăruse cunoscuta glumă de la celebrul "Radio Erevan": "Se poate construi socialismul în Elveția?" – "Da. Dar ar fi păcat!".

Dar iată că în zilele noastre, după 12 ani de tranziție de la socialism la capitalism, în anii guvernării partidului lui Adrian Năstase, putem vedea (și deci descrie) un sat românesc cu toate caracteristicile unei localități elvețiene de mărime medie. Are tot confortul și toate comoditățile civilizației elvețiene.

Satul acesta se numește Cornu și este situat într-o zonă colinară nu departe de Câmpina, cam la o sută de kilometri de București. Din șoseaua națională Ploiești-Brașov, șerpuiește spre Cornu o panglică de asfalt (bine făcută) și nu o șosea plină de gloduri – așa cum sunt cam toate în România (spre localitățile rurale). Zona este frumoasă și devine splendidă când intri pe pământurile de la Cornu. Ulițele sunt acum străzi cu trotuare bine făcute, cu o iluminație strălucitoare, cu rigole și peluze cu flori multicolore, cu arbori maiestuoși – toate mai ceva ca la oraș. Sunt și case vechi țărănești cu arhitectură rurală specifică zonei, dar personalitatea i-o dau comunei Cornu cele vreo 80 de vile luxoase, așa cum vezi numai în București, în cartierul Albilor (Primăverii). Unele chiar le întrec în spectaculozitate pe cele din capitală sau alte zone. Ce mai, curată Elveție!

Stăpânii acestor vile sunt, în principal, actualii guvernanți și parlamentari din România și toate au fost înălțate în ultimii 12 ani! Mai sunt printre proprietari și dintre cei a căror avere a rezultat din "afaceri"!

Între toate acestea, cea mai chivernisită este casa lui Adrian Năstase, actualul premier al guvernului României. Aceasta nu este doar o casă de vacanță, ci și una direct productivă; aici funcționează o adevărată fermă agricolă cu păsări, animale, mașinării și acareturi specifice, ca într-o fermă americană.

Datorită prezenței în acest colț de țară a lui Adrian Năstase (despre care Ion Iliescu ne-a spus că a crescut sub oblăduirea lui (într-un an cât alții în zece!), Cornu beneficiază azi de toate avantajele edilitare ale unei mari urbe; nu are doar străzi asfaltate, ci și iluminat, apă, canalizare, gaze (aduse direct de la Mediaș), clădiri publice și sociale moderne și bine utilate. O asemenea comună este vizitată de mulți străini, care se minunează de progresele făcute de ruralitatea românească. Cei mai mulți sunt oaspeții premierului Năstase. Chiar fostul rege al Bulgariei, actual premier al acestei țări, Simeon al II-lea, a fost primit în ospeție de Adrian Năstase, la casa lui.

Cum spuneam mai sus, ferma lui Năstase are un caracter productiv. Ce se întâmplă cu produsele agricole și animaliere? Simplu: se vând. Există și un chioșc (îi zicem așa fiindcă se află totuși la țară, dar are înfățișare fudulă) de unde poți cumpăra lapte, brânză, ouă și altele de acest fel pentru trebuința omului. Prețurile? Sunt cele ale pieței. Cum spunea într-un catren poetul Mircea Dinescu, *"Premierul Adrian Năstase ne-aduce nouă/ Lapte, brânză, NATO, ouă"!*

Dacă am așternut pe hârtie impresii de la Cornu, suntem datori să spunem că în toate zonele țării – la munte, la deal, la șes, la mare, pe malurile râurilor, la marginea orașelor și în toate zonele care prezintă cât de cât interes, se înalță azi vile de o mare frumusețe arhitecturală, cu tot confortul ultramodern. Toate au apărut (și apar) după 1990. Celebrele vile pe care le avea Ceaușescu prin țară (dar nu erau proprietatea lui) par niște simple căsuțe pe lângă cele ale noilor stăpâni de azi ai României – guvernanți, parlamentari, polițiști, vameși și tot felul de escroci. În fond, într-o țară în care sărăcia a cuprins cam 70 la sută din populație, avem peste 60.000 de miliardari. Cum au devenit miliardari? Asta e altă poveste, despre care noi tot am scris. Corupția distruge totul în România și în primul rând imaginea țării. Și NATO și Uniunea Europeană au pus ca primă condiție a aderării noastre la structurile euro-atlantice măsuri eficiente pentru înlăturarea corupției, măcar încetinirea ritmului de proliferare a acesteia. Dar cum să se lupte împotriva corupției când cei ce dețin frâiele în toate sectoarele politice, economice, sociale, sunt în primul rând ei marii corupţi. Au găsit totuşi o... soluţie. Printr-un act decizional al guvernului, au legalizat şpaga!

❖

După apariţia raportului anonim "Armagedon II" (difuzat pe Internet), care se referea la averile premierului Adrian Năstase, s-a pus problema ca averile demnitarilor să fie făcute publice. În prima fază, toată lumea a părut a fi de acord. Drept urmare s-a întocmit şi un proiect de lege care a fost trimis la parlament. Ca şi în multe alte situaţii delicate s-a făcut totul pentru a se da senzaţia că guvernanţii iau în serios această problemă, că vor, realmente, să lupte împotriva corupţiei. O asemenea măsură dădea bine la public. Cetăţenii ţării sperau să afle cam cu cât s-au pricopsit aleşii lor într-o legislatură. Se ştie că în România, obţinerea unui loc în parlament, care dă dreptul la nenumărate avantaje, inclusiv la imunitate în faţa justiţiei, costă multe sute de milioane de lei; cheltuiala asta parlamentarul o poate uşor recupera în cei patru ani de legislatură. Şi-apoi îi mai trebuie şi o... rezervă, pentru un viitor mandat.

Proiectul de lege de care aminteam (de care unii, mai puţin iniţiaţi în practicile guvernării, s-au cam temut la început) a ajuns la parlament la comisia juridică, pentru avizare. Acolo a rămas bine îngropat între hârţoagele birocraţiei parlamentare. A fost respins după prima lectură. De ce? O să vă vină să râdeţi: nu trebuie să se ştie ce averi au ei fiindcă s-ar putea să-i calce hoţii! Dincolo de partea hazlie a lucrurilor, ne apare clară neruşinarea parlamentarilor noştri.

Politicienii români, indiferent de partidul din care fac parte, nu vor Legea publicării averilor, cum nu vor nici clarificarea atâtor scandaluri economico-financiare, fiindcă ei sunt implicaţi în toate. În vorbe, toţi zic câte ceva despre anticorupţie, ca să mai potolească mânia populară şi să-i păcălească pe cei din organizaţiile internaţionale, care cer imperios rezultate practice. Recent, Ministerul de Interne a comunicat, într-o şedinţă, că numărul dosarelor de anti-corupţie rezolvate este mai mare decât anul trecut! Dar în aceste cazuri "rezolvate" e vorba de peştişori mărunţi: funcţionari de la stat care au luat ciubuc un săpun, o punguliţă de cafea, un pachet de ţigări etc. Acum, şi astea le pot primi... legal, dar contra chitanţă! Marii corupţi stau bine, liniştiţi, şi îşi sporesc aşa-zisele lor afaceri, fiindcă ştiu că au spatele asigurat de către politicieni. Într-un acces de sinceritate, un parlamentar a spus-o direct: "Atunci noi de ce să mai facem politică?".

❖

De câte ori au venit în România delegaţii oficiale – prezidenţiale, guvernamentale, parlamentare – numărul acestora a fost în general mic: şeful şi membrii delegaţiei oficiale, precum şi câţiva membri ai secretariatului tehnic (translator, secretare, ajutoare tehnice).

De la noi, când pleacă o delegaţie oficială în străinătate, în afară de şeful şi membrii delegaţiei, care sunt pe cheltuiala celor care invită, şi a personalului tehnic necesar (plătit de partea invitată), se formează în jurul preşedintelui un alai uriaş care ajunge la două sute de persoane (uneori chiar mai mult). Printre cei care se constituie în cohorta preşedintelui se află: demnitari (fără nici o treabă), oameni de afaceri (care n-au încheiat niciodată măcar un singur contract comercial), ceva jurnalişti (din acea parte a mass-mediei favorabilă celor aflaţi la putere) şi chiar rude sau prieteni care merg doar ca să se plimbe prin străinătăţuri. Toţi, însă, pe banii statului, adică ai noştri, ai contribuabililor. Obiceiul de a porni la drum cu alaiul l-a luat şi premierul Adrian Năstase şi, mai nou, chiar şi preşedintele Senatului, N. Văcăroiu.

La o recentă deplasare a preşedintelui prin câteva ţări din Asia, cheltuielile vizitei s-au ridicat la peste şapte sute de mii de dolari (peste zece miliarde de lei!). În această deplasare a fost, printre atâtea inutilităţi, şi directorul unei televiziuni de cartier – OTV – catalogată de toată lumea ca naţionalistă, xenofobă, uneori cu accente fasciste, la ale cărei emisiuni nu se uită decât cei câţiva amatori de scandaluri.

❖

În revista noastră (ca şi în corespondenţele trimise de la Bucureşti) aţi citit deseori fel de fel de anunţuri, hai să le zicem trăznite, reproduse din presa română. Unele sunt pline de umor, dar multe sunt de-a dreptul dramatice.

Recent ne-a bulversat, pur şi simplu, anunţul dat de un ardelean din judeţul Sibiu, oraşul Cisnădie, pe nume Radu Comănescu. Lăcătuş mecanic de meserie, Comănescu este şomer de un an. Are o familie compusă din soţie şi doi copii (de cinci şi şase ani). Cu ei mai locuieşte şi mama lui, care este handicapată. Soţia lucrează şi are un salariu de 1,2 milioane lei!

Familia lui Radu Comănescu, compusă din cinci persoane, locuieşte într-un bloc proprietatea statului. În condiţiile de azi din România, veniturile familiei Comănescu nu ajung nici pentru mâncare. "Aproape că murim de foame" – mărturiseşte Radu Comănescu. Cheltuielile de întreţinere la bloc n–au mai fost plătite de câteva luni şi au ajuns la 19 milioane de lei.

La necazurile acestei familii, unde stăpână-i sărăcia curată, se adaugă presiunea (şi perspectiva) de a fi evacuaţi în stradă de către autorităţile statului. În disperare de cauză, Radu Comănescu (om de 33 de ani) a publicat un anunţ cutremurător: "Dau rinichi contra plata întreţinerii".

Dramatismul situaţiei spune totul. Nu ştim dacă între timp Radu Comănescu şi-a găsit cumpărător, dar ştim sigur că autorităţile statului nu vor interveni decât pentru a–l... pedepsi pe Radu Comănescu, socotind gestul lui disperat ca un act ilegal!

Programul abonaţilor la Mifal Hapais

În fiecare săptămână un nou milionar

Înscrieţi-vă acum în programul abonaţilor şi începeţi să câştigaţi

În fiecare săptămână premiul întâi

1.500.000

În fiecare săptămână premiul al doilea: **Două maşini Peugeot 307**

85 excursii pentru o pereche la Paris **şi bonusul lunar prin tragere la sorţi**

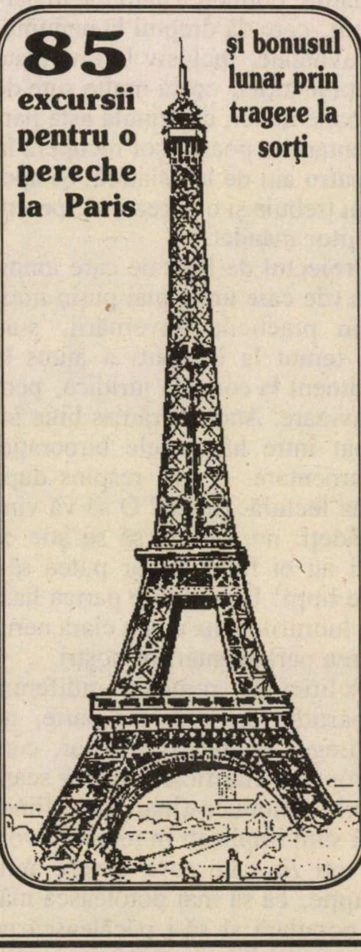

Şi alte zeci de mii de premii suplimentare

Pentru a vă alătura la programul abonaţilor, adresaţi-vă la punctele de vânzare Mifal Hapais, sau sunaţi la telefon 03/694-0177, sau vizitaţi site-ul nostru pe Internet la adresa: www.pais.co.il.

תכנית המנויים

מפעל הפיס

SCURT

- Un argument valabil şi pentru poporul evreu
- Antonescu: un Moshe Dayan al românilor
- Să fim recunoscători Mareşalului pentru Transnistria
- Codreanu în picioare
- Când oare nu s-a ridicat Paul Miron?
- Ionel Brătianu ştia lecţia

«În 12 ani, poporul român pare a-şi fi pierdut vlaga, de parcă ar sta împotriva propriei conştiinţe. Soluţii pentru a-l ridica din îngenunchere? Nu cred că în România ar prinde rădăcini un Buford Furrow, nazistul american, autor al atacului armat din centrul comunitar evreiesc din Los Angeles, care a avut loc în anul 1999. Omul nici pe departe nu era "sărit de pe fix", dovadă că a luat un taxi din San Francisco pentru a se duce cale de 440 de kilometri, prin deşertul Nevada, până la sediul FBI din Las Vegas. Nu s-a lăsat hăituit, ci s-a predat singur. Interogat, a lansat un argument care este valabil şi pentru poporul român: "Am vrut să-i trezesc pe americani, pentru ca ei să-i ucidă pe evreii care au pus mâna pe ţara lor!"»

❖

«Este evident că reabilitarea Mareşalului a supărat pe unii. Pe nedrept. Pentru că vrem, nu vrem, Antonescu este una din cele mai de seamă personalităţi din istoria poporului român. Păstrând proporţiile, acuzându-l pe Antonescu este ca şi cum evreilor li s-ar imputa că-l pomenesc pe Moshe Dayan, un criminal care a câştigat războiul de 6 zile!»

❖

«Faptele comise în timpul retragerii armatei române (din 1940), ca şi cele comise împotriva populaţiei româneşti din Bucovina şi Basarabia, au creat o foarte puternică psihoză antisemită în cele două provincii româneşti. Nu se putea să nu se ajungă la răzbunare, în cazul în care torţionarii şi călăii pierdeau partida. Şi au pierdut-o după un an. Puteau fi controlate răfuielile? Nu. În mod sigur ele ar fi luat proporţii, dacă n-ar fi fost intervenţia rapidă a generalului Antonescu de a-i interna pe evrei în lagăre, dincolo de Nistru. Acţiunea generalului a fost salvatoare. Aşa a şi prezentat-o la proces şi numai un imbecil sau un nebun nu i-ar fi recunoscător acestui om care a acţionat întotdeauna ţinând seama de repercusiunile faptelor sale.»

❖

«Dacă cineva, cu motiv sau fără, cu argumente sau fără, din greşeală sau forţat de împrejurări, cască gura un minut şi spune ceva la adresa poporului evreu sau, mai bine zis, a unui evreu, şi-a semnat sentinţa de condamnare la moarte sau şi-a dat singur foc, ca şi cum ar fi comis cea mai odioasă dintre crime.»

(Din "România Mare", Buc.)

Părerile generalului Pleşiţă

«Dezactivatul general Nicolae Pleşiţă, prim adjunct al ministrului de Interne, adică şeful Securităţii până prin 1982 – e o persoană suspect de activă. Şi de mediatizată. După ce a apărut la "Tele 7abc", post cu o predilecţie vădită pentru aripa naţionalist-extremistă a fostei Securităţi, îl regăsim acum în paginile revistei "Lumea Magazin" cu un fragment dintr-o discuţie pe care o bănuim mai amplă (poate e vorba de un serial sau de o carte), în care un ziarist pe nume Viorel Patrichi – autor şi al unor interviuri cu bătrâni legionari, împreună cu care făcea apologia "mişcării" – îi ridică mingile la plasă, fiind întru totul de acord chiar cu minciunile cele mai neruşinate. Tip de securist de carieră, grobian, incult, viclean şi foarte sigur pe sine, generalul Pleşiţă face evident parte din nucleul dur, criminal, al fostei poliţii politice, aripa cea mai reacţionară din societatea română actuală. Spre deosebire de foştii securişti adaptaţi economiei de piaţă şi care au devenit o mare putere financiară, ultra-naţionaliştii extremişti au drept capital informaţii sustrase din arhive, relaţii şi influenţă dobândită prin şantaj şi alte "mijloace specifice". Dar să vedem ce susţine în "Lumea" Nicolae Pleşiţă. În primul rând – ca şi Vadim, Dumitru Dragomir şi ceilalţi "colegi" – adevăratul patriotism al comuniştilor, al lui Ceauşescu în special, e comparabil cu acela al legionarilor. Ceauşescu "era Codreanu în picioare. Eu am citit şi Cărticica şefului de cuib. Am găsit o similitudine teribilă… Unul – comunist, celălalt – naţionalist, dar amândoi români adevăraţi. Comuniştii au învăţat din conştiinţa legionară în puşcărie. Pe ilegaliştii comunişti i-a impresionat atitudinea legionarilor, care cântau când îi duceau la locul de execuţie. "Sunt de invidiat", spuneau ilegaliştii. "Noi n-am ajuns încă la asemenea nivel".»

(După "România literară", Buc.)

Distinsul profesor Paul Miron

«În pagina 12 a revistei de cultură "Timpul" din Iaşi, Mihai Dinu Gheorghiu semnează o "corespondenţă din Paris" polemică, intitulată "Steagul profesorului Paul Miron şi onoarea Iaşilor". Articolul prezintă o (elegantă) "punere la colţ" a scriitorului şi profesorului român de la Freiburg Paul Miron care, într-un recent interviu acordat lui Dan Lungu pentru "Timpul", îşi exprima o abia camuflată solidaritate cu o serie de prieteni legionari din tinereţe. Şi asta, deşi afirmase că – în ciuda unor false informaţii vehiculate prin diverse medii – nu făcuse parte din Mişcarea Legionară, deşi fusese în adolescenţă condamnat pentru o presupusă colaborare. Dintru început, Mihai Dinu Gheorghiu apreciază drept "inspirată şi curajoasă iniţiativa lui Dan Lungu de a-i da posibilitatea profesorului Paul Miron (...) să se apere. În acelaşi timp însă, "lectura interviului provoacă unele insatisfacţii atât în ceea ce priveşte clarificările aşteptate, cât şi semnificaţia atribuită istoriei narate. Absenţa oricărui comentariu din partea autorului interviului sau a editorului ori redacţiei ridică ea însăşi semne de întrebare". Cu privire la justificările lui Paul Miron, Mihai Dinu Gheorghiu îşi pune o serie de întrebări legitime cu privire la cele declarate în respectivul interviu: "Poate că exprimarea solidarităţii faţă de oameni ale căror experienţă şi stigmat le-a împărtăşit ar merita pe undeva respectată, iar amnezia pudică înţeleasă. Iată însă că prin manifestările de solidaritate cu prietenii săi, legionarii, apare, pe lângă dragostea de ţară şi de neam, şi refuzul de a se alia duşmanilor acestora: "Deşi nu le împărtăşeam opţiunile, nu m-am ridicat niciodată să strig: sus evreii, jos legionarii!". Suntem, în sfârşit, pe deplin edificaţi: profesorul Paul Miron înţelege să păstreze tăcerea asupra crimelor ("opţiunilor") prietenilor săi ca nu cumva să se creadă că e complicele evreilor, că le-ar face jocul. Te poţi întreba însă când oare nu s-a ridicat Paul Miron să strige "sus evreii"? Poate în perioada pogromului de la Iaşi şi a persecuţiilor antisemite din anii războiului? Sau poate în Germania de Vest, după război, când s-a pus problema judecării criminalilor de război şi a despăgubirii victimelor"? Greu de spus.»

(După "Observator cultural", Bucureşti)

Ionel, Ionelule...

«Cred că nu greşesc prea mult afirmând că *virusul* mişcării legionare este antisemitismul, după cum, de altfel, în Germania hitleristă s-a întâmplat la fel sau aproape la fel.

În anii de după primul război mondial Hitler a venit cu acuza idioată că germanii au pierdut războiul din cauza evreilor, care constituie elementul destructiv în societatea creştină. Hitler a uitat pur şi simplu că în cursul primului război mondial, de-a lungul Europei, evreimea a fost aceea care simpatiza mai mult cu Germania şi cu cauza germană. Dar dacă Germania era în criză economică, dacă era concurenţă între tineretul german şi evreu, dacă se căutau ţapi ispăşitori, situaţia din România era cu totul alta. Aici, după un război victorios, posibilităţile de promovare a tineretului erau infinit mai multe.

Şi totuşi, ca din senin, se dezlănţuie în toamna anului 1922 mişcări antisemite. Cel care le-a urzit, le-a organizat şi le-a montat a fost chiar şeful guvernului de atunci, Ionel Brătianu, pentru a contracara campania de răsturnare pornită de Iuliu Maniu. Faptul că acesta a fost adevărul îl ştiam şi atunci câţiva militanţi. Azi, după 53 de ani, când studenţii antisemiţi de atunci sunt moşnegi neputincioşi, dacă mai trăiesc, toată lumea cunoaşte adevărul. Prin Guţă Tătărescu, subsecretarul său de la Interne, Ionel Brătianu – cheltuind sume mari de bani – a organizat şi a dezlănţuit mişcările antisemite.

Pagubele imense pe care Ionel Brătianu le-a cauzat, de ordin moral şi material, prin "ingeniosul" (?) său divertisment, sunt lesne de calculat.»

(Din memoriile fruntaşului naţional-ţărănist Zaharia Boilă; după "Apostrof", Cluj)

Căpitanul şi fetele de la Hollywood

«Sunt şi eu de acord că trăim într-o lume aflată în pericolul disoluţiei etice şi politice şi că echilibrul democratic este mai fragil decât oricând în ultimele decenii. Sunt şi eu înspăimântat când văd pe cel mai important bulevard al Bucureştiului zeci de afişe – e drept, nu la fel de uriaşe ca reclama benzinăriilor "Lukoil"! – care pompează frenetic sloganele Mişcării Legionare. Dar încă mai înspăimântat sunt când constat, deja de ani de zile, că nici una dintre organizaţiile specializate în deraieri ideologice nu face nimic pentru a combate astfel de fenomene. E drept, textele cu citate din "Căpitanul" coexistă grafic cu chipul răpitor al unei tinere parcă descinsă de la Hollywood. Ceea ce ne dovedeşte, o dată în plus, că Garda se... machiază dar nu se predă!»

(Dintr-un articol de Mircea Mihăieş; în "Lumea liberă", New York, 2002)

C.N.N.
Ce Năimiţi
Nemernici

Inspectorul general al poliției, generalul Sandu: Vadim a vândut iranienilor "România Mare"

În urmă cu câteva luni, presa bucureşteană anunţase că săptămânalul "România Mare", condus de senatorul C. V. Tudor, a fost vândut iranienilor. Dl. C. V. Tudor a ripostat vehement, susţinând că e vorba de o calomnie; şi că cere sancţionarea celor în cauză.

A urmat o anchetă a poliţiei întru lămurirea lucrurilor. Rezultatul l-am aflat dintr-un articol în "Evenimentul zilei", semnat de Cristian Levant. Extras:

C. V. Tudor: Teheran

«Generalul Sandu susţine că Vadim Tudor este cel care a semnat actul de vânzare al revistei "România Mare". "Raportul de constatare criminalistică atestă că actul adiţional din 24.07.1998 privind majorarea capitalului social al SC "Fundaţia-Editura-Revista "România Mare" SRI, în care figurează Vadim Tudor-Corneliu, Tudor Marcu, Samson Lidia, Tudor Pavel şi Dumitru Maria-Magdalena a fost semnat de aceleaşi persoane care sunt evidenţiate şi în contractul de cesiune autentificat sub nr. 1216 din 18.06.2001 de către notarul public Dumitru Apostoiu", se spune în comunicatul generalului Sandu.

Printr-o stratagemă pusă la cale de Vadim şi fraţii săi, România Mare" , cesionată uneia dintre surorile "Tribunului", a fost vândută, aşa cum atestă actele de la Registrul Comerţului, iranianului Raza Kaja, în faţa unui notar, Melania Popa, prin mai multe presupusuri uzuri de fals, în legătură cu care Parchetul întârzie să se pronunţe.»

O carte de mare circulaţie este vestita printre fasciştii vremii noastre "Miturile fondatoare ale politicii israeliene". Autorul, filozoful francez Roger Garaudy, trecut la islamism, şi-a plătit taxa de intrare în noua religie aruncând o căldare de lături mare cât o moschee în capul Israelului şi al neamului evreiesc. Individul bagatelizează povestea cu Holocaustul (evreii exagerează, dom'le!) şi susţine că (of course) israelienii n-au nici un drept să trăiască în Israel.

Roger Garaudy

Miturile fondatoare ale politicii israeliene

Traducere din limba franceză de Alexandru Popescu

Fundaţia FRONDE Editura ALMA TIP

Regele şi electricitatea

«Nota de plată pentru electricitate înseamnă greutăţi financiare nu numai pentru oamenii de rând, ci şi pentru o parte a personalităţilor publice. Unul dintre cei mai împovăraţi cu datoriile către "Electrica" este chiar Regele Mihai, care are de plătit vreo 200 de milioane pentru lumina consumată la Palatul Elisabeta. De la retrocedare încoace, nu de mai de mult! Numai că regele nu a dat nici măcar un sfanţ pentru achitarea luminii, iar surse autorizate din "Electrica" susţin că proprietarul palatului nici măcar nu are de gând să o facă. Mai mult, aceleaşi surse au divulgat faptul că membrii guvernului se chinuiesc să găsească o soluţie, că nu-i frumos să ai rege cu datorii la lumină.»

(După o relatare de Dragoş Păun; în "V.I.P.", Bucureşti 2002)

De ce s-a cam dus pofta de scris a lui Ştefan Agopian

«În pagina de "Arte" a cotidianului "Independent" de miercuri 12 decembrie, Ştefan Agopian confirmă, într-un interviu acordat Ceciliei Ştefănescu, "ceea ce se bănuia" şi anume că "la acordarea premiilor literare, juriul Uniunii Scriitorilor este supus presiunilor": *"La noi, în momentul în care se află din ce oameni e compus juriul, dacă te afli printre aceştia, te trezeşti că primeşti telefoane, cărţi, pe scurt, că se fac presiuni asupra ta nu numai de la autori, ci şi de la prietenii prietenilor. Dacă eşti destul de tare, poţi rezista la aceste avansuri. În ceea ce mă priveşte, eu cred că am rezistat"*.

Referitor la absenţa sa editorială dintre 1990 şi 2000, Agopian se justifică la modul "mercantil": *"Pofta mea de scris s-a cam dus, când vezi că pe o carte nu câştigi mai nimic. (...) Din '90 încoace lucrez la un roman, dar nu mă îndeamnă nimic să-l termin. Editurile vor să-l fac cadou, fără mari investiţii din partea lor. Am cerut unei edituri 1.000 de dolari ca să pot sta acasă şi să-l termin. S-au minunat. Mi-au zis că dacă-mi dau mie 1.000 de* *de dolari pentru editarea cărții dau faliment. Ce am făcut frecvent în ultima vreme a fost să scriu la comandă, pentru diverse reviste. Iar din asta se mai poate trăi".* Cu toate acestea, prozatorul afirmă că "meseria" sa nu l-a dezamăgit şi că, dacă ar fi să dea timpul înapoi, tot scriitor ar fi.»

(După "Observator cultural", Bucureşti 2002)

Familia celor şapte religii

«Vasile Pop din Câmpia Turzii şi-a dedicat aproape întreaga viaţă iubirii pentru Dumnezeu. El crede în biserica universală a tuturor credincioşilor, în libertatea şi responsabilitatea oricărui om de a sta direct în faţa lui Dumnezeu. În acest sens, el este întemeietorul unei familii ecumenice unice în lume prin diversitatea ei.

"Nu ştiu cu siguranţă care religie îl slujeşte cu adevărat pe Dumnezeu – ne-a povestit dl. Pop – de aceea i-am "botezat" pe fiecare în altă religie. Măcar unul dintre noi să apuce calea cea dreaptă", ne declară Vasile. Astfel, el a trecut la mahomedanism ("fiind una dintre cele mai grele religii, am păstrat-o pentru mine"), soţia la budhism, în timp ce pe cei cinci copii ai săi i-a botezat în tot atâtea religii diferite. Două fetiţe, una baptistă, cealaltă protestantă, şi trei băieţi, unul greco-catolic, unul ortodox şi mezinul, mozaic.

Soţia lui Vasile, Marcela, este întru totul de acord cu iniţiativa capului de familie: "Noi credem în autoritatea tuturor Sfintelor Scripturi. Credem că Biblia, indiferent de forma ei, este esenţială în viaţa fiecărui credincios şi în viaţa oricărui fel de Biserică. Susţinem libertatea fiecărui creştin de a interpreta şi aplica Biblia după călăuzirea personală pe care o primeşte din partea Duhului Sfânt".

La rândul său, Vasile consideră că "ecumenismul a devenit o realitate teologică începând cu prima ruptură în sânul Bisericii lui Hristos şi a căpătat un contur mai precis începând cu Reforma (secolul al 16-lea). Dar eu cred că mişcarea ecumenică are o altă accepţiune: prin ea înţeleg iniţiativele şi acţiunile organizate în favoarea unităţii tuturor, conform necesităţilor diferite ale Bisericii şi după împrejurări".

Dacă la început copiii se simţeau cumva derutaţi de faptul că bucătăria, hainele, posturile, ideile erau atât de diferite, Vasile ne asigură că această problemă s-a rezolvat de la sine, învăţându-i să se înţeleagă şi să dialogheze în mod "inter-religios". "Dialogul inter-religios are la bază rugăciunea. El înseamnă maturitate de gândire şi examen de conştiinţă, parteneriat, voinţă de reconciliere şi unitate. Este mijlocul ideal în confruntarea diferitelor puncte de vedere, pentru examinarea divergenţelor care-i separă pe oameni".»

(Dintr-un articol de Dorin Gheorghe; în "V.I.P.", Buc. 2002)

Nota Redacţiei "Minimum": Ştiţi ce? Nouă nu ne displace acest Vasile Pop.

Parisul şi ţiganii

«Autorităţile de la Paris privesc cu mare îngrijorare decizia de a permite circulaţia fără restricţii a românilor în spaţiul Schengen, având în vedere că în regiunea capitalei franceze există de câţiva ani probleme cu ţiganii care şi-au făcut adevărate tabere la marginea oraşelor. Un departament greu încercat este Val-de-Marne, unde, în numai două localităţi, Vitry şi Choisy-le-Roi, trăiesc, în condiţii mizere, peste 1.200 de ţigani, relevă cotidianul "Le Parisien".

"Oamenii s-au săturat de atmosfera asta de cerşetorie", afirmă un reprezentant al primăriei din Vitry, explicând că locuitorii urbei sunt nevoiţi să dea zilnic ochii cu copilaşi care umblă desculţi prin noroaie. Mai mult, o serie de firme din zona industrială a localităţii s-au plâns de înmulţirea numărului de furturi, precum şi de faptul că imaginea şatrelor ţigăneşti din apropiere le afectează afacerile, impresionându-i negativ pe partenerii de afaceri.

Ţiganii români aciuaţi în jurul capitalei franceze trăiesc în condiţii deplorabile, în rulote care stau să cadă. Ei se conectează ilegal la liniile de electricitate, ceea ce a provocat numeroase întreruperi de curent în zonă. Presa franceză relata în cursul anului trecut că foarte mulţi dintre aceşti imigranţi se ocupă cu furturile, dar se pare că aceasta nu este singura lor sursă de venit. În urmă cu câteva săptămâni, autorităţile locale au primit mai multe sesizări privind faptul că minorii fac dese drumuri la Paris, unde se bănuieşte că cerşesc sau se prostituează.»

(Dintr-o relatare în "Evenimentul zilei", Bucureşti)

Diavoliţa din România

«Fotomodelul Andreea Hasa,

supranumită "Diavoliţa din România", face furori în Italia, atât în presa de specialitate, cât şi pe la marile case de modă. "De când bruneta incendiară s-a mutat la Milano, părăsind Transilvania, a avut numai succese". "Iat-o, este ultimul nostru model Mega-Italia", titrează cotidianul britanic "Daily-Star". "Doar pentru că vin din Transilvania nu înseamnă că sunt un vampir", declară Andreea. Ea spune că nu va lăsa pe nimeni să se apropie de ea pentru că în ţară are un prieten deosebit de gelos.»

(Dintr-o relatare de Diana Evantia Barca; în "Evenimentul zilei", Bucureşti 2002)

Radu Beligan la volan (sau o mică lecţie de filozofie)

«"Conduc maşina de peste cincizeci de ani", spune maestrul Beligan, care poate fi văzut la volanul automobilului personal de fiecare dată când vine la Teatrul Naţional. "Am un Renault 5, la a treia mână. Cu experienţa mea veche, ştiu ce trebuie să facă azi un conducător auto: să se ferească! Eu am reflexe foarte bună, iar maşina mea n-are nici o zgârietură".

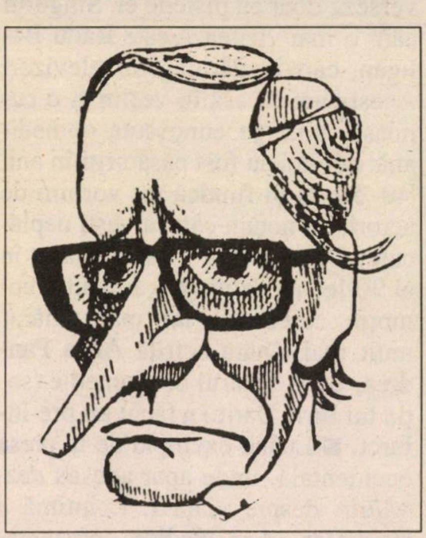

Experienţa la care se referă maestrul l-a învăţat şi că e bine să fie calm şi "foarte politicos cu poliţiştii". Iar celor care par grăbiţi în trafic le acordă întotdeauna întâietate.

Cu asemenea maniere, marele actor este un conducător auto relaxat, căruia aglomeraţia capitalei nu-i perturbă calmul. Dovadă a bunei sale dispoziţii este şi plăcerea de a asculta, când se află la volan, casete cu Jo Dassin. Iar când pleacă la "casa de la ţară" maestrul Beligan rulează "cu maximum 90 km. la oră".»

(Din "România liberă", Bucureşti 2002)

Mascaţii şi imnul oraşului

«Autorităţile locale din municipiul Turda, judeţul Cluj, au avut parte de un eveniment periculos şi fără precedent. Concret, o şedinţă a Consiliului Local Turda a fost întreruptă de apariţia a doi indivizi mascaţi, care s-au năpustit pur şi simplu în sală, aruncând pe mesele consilierilor o cerere. Pe hârtii era înscrisă o variantă "originală" pentru imnul localităţii. Indivizii, care au reuşit să acapareze atenţia întregii audienţe, a consilierilor şi a primarului, ţintuiţi în scaune, au solicitat ca cererea lor să fie aprobată în maximum o săptămână. În caz contrar, mascaţii au ameninţat că vor veni la următoarea şedinţă şi îi vor ucide pe toţi consilierii. Primarul municipiului Turda, Virgil Vlasiu, a sesizat poliţia din localitate, cerând efectuarea unei anchete pentru depistarea celor doi mascaţi. Până la clarificarea acestei situaţii inedite, autorităţile locale au mai hotărât ca şedinţele Consiliului Local să se desfăşoare cu uşile închise.»

(După o relatare de Lia Valendorfean; în "România liberă", Bucureşti 2002)

Wyky şi fetele

«Cotidianul nostru v-a prezentat, în numărul de ieri, amănunte despre arestarea lui Laurian Lalitei Wyky, patronul disco-barului "Wyky", cea mai luxoasă şi mai căutată discotecă din municipiul Fălticeni. Wyky a fost arestat sub acuzaţia de proxenetism, ancheta fiind demarată după ce mama uneia dintre fetele care a activat mai bine de un an la acest bar a făcut plângere la poliţie. Fata respectivă, al cărei nume, din motive de protecţie a imaginii, îl păstrăm sub anonimat, a reuşit să fugă de la Wyky şi să povestească prin ce a trecut acolo.

La sfârşitul săptămânii am reuşit să stăm de vorbă cu fata care a avut contribuţia majoră la deconspirarea afacerilor necurate ale lui Wyky.

De când erai la Wyky şi cum ai ajuns acolo?

Am ajuns printr-o cunoştinţă de-a lui, în urmă cu un an, cunoştinţă care mi-a spus că Wyky face plecări pentru dansatoare în străinătate. Mi-a spus că firma lui este serioasă, că face contracte. Am fost la el, am stat de vorbă. Mi-a dat nişte contracte în care erau stabilite un salariu, cazare, masă, un program, iar cu majuscule scrie în contract că este interzisă prostituţia. În final, am acceptat şi am semnat. La început, într-o oarecare măsură a fost mai domn, dar ne-a ţinut numai în casă. De câte ori venea poliţia pe acolo, în razie, el ştia. Ori ne ascundea, ori ne ducea în altă parte. Apoi ne-a trimis la Suceava, să dansăm la Clubul "Amsterdam". De acolo a început toată povestea. Sau, mai bine spus, coşmarul vieţii noastre.

În ce sens?

Păi, dacă nu plecam cu cineva care voia el, ori eram bătute, ori ameninţate. Dar nu îţi permiteai să refuzi pentru că te obliga. Făcea în aşa fel încât te obliga să mergi.

Vă obliga să vă prostituaţi?

Da. Nu te duceai o dată, de două ori, de trei ori, suportai bătaia. Dar până când? La un moment dat, nu mai puteai suporta şi făceai ce spunea, numai să nu te mai bată.

Nu puteaţi să fugiţi, să plecaţi de acolo?

Nu, pentru că tot timpul eram ameninţate, aveam paşapoartele şi buletinele la el. De la început ne-a spus că el are o firmă foarte serioasă şi, dacă avem de gând să-i facem probleme, el nu apelează la tribunal să-şi recupereze banii, ci ne omoară familia.

În străinătate, fetele au plecat pe bază de contract?

Nu. Le-a scos o viză de două săptămâni, fără nici un contract sau altceva, şi le-a vândut în altă parte, în Spania sau Italia.

Bănuiesc că s-au perindat mulţi clienţi cu care vă obliga să vă prostituaţi.

Bineînţeles. Mai ales poliţişti, avocaţi, faţă de care el avea obligaţii. Noi trebuia să ne ducem "la protocol", să-i rezolvăm lui problemele. Toţi cei care îl ajutau pe el aşa erau răsplătiţi. Le dădea de băut degeaba şi câte o femeie. A fost avocatul Z, avocatul Y, unul de la ziar, ziaristul X. Dar sunt foarte mulţi poliţişti de la circulaţie.

Voi luaţi bani de la clienţi pentru aceste "servicii"?

Nu, îi lua el şi spunea că facem jumi-juma.

Şi făceaţi?

Bineînţeles că nu. Nouă nu ne dădea nici un ban.

Şi cam câţi bani se plăteau?

În momentul în care era un protocol, nu se plătea pentru că avea Wyky obligaţii faţă de el. Dar când se mergea cu un client, trebuia plătit un milion de lei la bar, obligatoriu, aşa-zisa consumaţie în bar, iar după avea pretenţia la diferite sume, minimum un milion. Lua banii şi prin intermediul fetelor, câteodată.

Şi cei pe care i-aţi enumerat, precum şi poliţiştii, intrau la capitolul protocol?

Da, intrau la capitolul protocol. Dar şi ei, de foarte multe ori, ca să fie băieţi finuţi, dădeau bani la fete. Bineînţeles că Wyky afla, făcea scandal şi lua banii. Spre exemplu, şi ziaristul X dădea bani.

Cât?

Păi, 100 de mărci pentru aproape nimic. Sau, de fapt, poate el s-a simţit bine.

Dar ce înseamnă "aproape nimic"?

Nu pot să vă spun, este prea vulgar...

Totuşi...

Vreţi să vă spun aşa, pe româneşte? Ei bine, dădea 100 de mărci ca să-şi folosească gura. Asta era plăcerea lui.

Cum ai fugit de la Wyky?

Nu am mai rezistat. Am încercat să am o discuţie, să plec cu voia lui, i-am spus că rămânem prieteni, numai să-mi dea drumul. Nu s-a putut, nu a vrut. Aşa că am fugit, cu toate că m-a ameninţat.»

(Dintr-un interviu de Tiberiu Avram; în "Evenimentul zilei", Bucureşti 2002)

Can-canuri...

...aflăm, ca de obicei, din săptămânalul "V.I.P." (precum şi din alte gazete cu ochii pe vedetele momentului): ■ **Actorul Al. Arşinel,** binecunoscut (şi mult aplaudat) pe meleagurile noastre, a fost pus pe *lista neagră* a bandelor de hoţi din România; altfel nu se explică de ce casa popularului comic a fost spartă, până acuma, de şapte ori. Mai nou, hoţii s-au ocupat şi de fiii artistului: băiatului cel mic i s-a furat maşina, iar băiatului cel mare... caloriferele şi centrala termică din locuinţa personală. ■ Un cerşetor l-a acostat pe **fotbalistul Gh. Hagi,** când acesta ieşea din sediul Federaţiei de fotbal şi se pregătea să urce în Jaguarul său luxos, solicitând fostului internaţional bani "ca să-mi cumpăr şi eu o maşină". Aşa cum i–ai dat dumneata, i-a dat şi Hagi, refuzându-l politicos. După câteva secunde, cerşetorul i-a cerut lui Mircea Sandu, preşedintele Federaţiei, care tocmai ieşise şi el din clădire, "un împrumut nerambursabil de 100 de milioane de lei". Inutil să mai precizăm că demersul s-a soldat cu un eşec. ■ **Cântăreaţa de muzică populară Maria Ciobanu** este pe cale să fie evacuată din casă, întrucât fostul proprietar a obţinut restituirea imobilului unde locuieşte cu chirie cunoscuta artistă. Aflată în SUA la fiica sa, Maria Ciobanu a ameninţat că dacă nu i se pune la dispoziţie un alt apartament, nu se mai întoarce în ţară. ■ Bătrâneţe, haine grele. Vorba veche este valabilă pentru toţi cei ce–au ajuns la "o anumită vârstă". Dar adesea aceste haine sunt nu numai grele, ci şi mizere. **Actriţa Nineta Gusti** (88 de ani) trăieşte singură, în comuna Crevedia, într-o bojdeucă, trebuind să se întreţină din pensie (no comment!) şi să converseze doar cu pisicile ei. Singurul care o mai vizitează este Radu Beligan, care i-a dăruit şi un televizor. Acesta are o casă în vecini şi o cunoaşte bine pe cunoscuta comediană: cei doi au fost căsătoriţi în anii '40-'50. ■ Şi fiindcă tot vorbim de actori, să notăm câteva veşti neplăcute: **Colea Răutu** – care-a intrat în al 90-lea an de viaţă – a făcut o comoţie cerebrală; iar mai tânăra, mult mai tânăra actriţă **Anca Pandrea,** de la Teatrul de Comedie (soţia lui Iurie Darie) a făcut un pre-infarct. ■ Luând exemplu de la presa occidentală, unde apar adesea *dezvăluiri* despre viaţa f. f. intimă a starurilor, d-ra **Nadine,** prezentatoarea mulatră de la Televiziunea Română, a mărturisit că dintre toţi bărbaţii din viaţa ei, cel *mai* a fost cântăreţul rock Dan Bittman (ai noştri ca brazii). ■ **Leonard Miron,** unul dintre prezentatorii de succes de la Televiziunea Română, e pe cale să se... reprofileze. În cursul unei vizite în Israel, el a primit

oferta de a deveni director de comunicare la o firmă de produse farmaceutice de la noi, care are şi o filială la Bucureşti. ■ Dar există şi altfel de necazuri pe lumea asta. **Cântăreaţa Oana Sârbu** (foto) urma să plece într-un turneu peste ocean cu Stela Popescu, Arşinel ş.a., dar a rămas acasă: surprinzător, americanii nu i-au dat viză de intrare în SUA. ■ O anchetă interesantă în "V.I.P." printre actori, à propos de gafele pe care aceştia le-au făcut la viaţa lor pe scenă. Cel mai simpatic răspuns ni s-a părut a fi acela al comicului **Vasile Murariu** (partenerul lui Nae Lăzărescu, de la Teatrul de Revistă C. Tănase): «Aveam de prezentat o serbare, urmată de o seară dansantă, cum era pe atunci. Totul a decurs bine, până la final, când, din cauza emoţiilor, în loc să zic: "Tineretul este invitat la dans, în cantina Uzinei de textile", am spus: "Tineretul este invitat la dans, la Uzina de testicule"! Nu înţelegeam de ce toată lumea era supărată şi eu eram atât de fericit. Apoi, m-am prins…». ■ Ceva în spiritul celor de mai sus, dar nu o gafă, ci o vorbă scoasă în deplină cunoştinţă de cauză, s-a petrecut şi la Craiova. **Regizorul Mircea Cornişteanu** (din trib), directorul Teatrului Naţional din capitala Olteniei, s-a certat – însă rău de tot – cu regizorul Octavian Greavu. El făgăduise acestuia să-i pună la dispoziţie sala mică a teatrului, precum şi câţiva actori, pentru a monta un spectacol, dar, când omul a venit cu piesa şi cu planul de regie, s-a răzgândit. «La prima întâlnire cu domnia-sa – a declarat Cornişteanu – i-am spus că o să-i dau sala mică a teatrului pentru a pune în scenă piesa. Abia după aceea am văzut scenariul scris de domnia-sa. Daţi-mi voie să vă spun că este o labă.» ■ **Cântăreaţa Loredana Groza** mizează, din plin, pe trupul ei (şi bine face) pentru a-şi menţine locul în *topul* interpretelor de muzică uşoară. Ea apare în "Playboy" şi alte publicaţii în fotografii convingătoare, precum cea de faţă, realizată de Carol Dermengiu.

Aniversări

Ion Caramitru, actor, fost ministru al Culturii, preşedintele UNITER; 60 de ani de la naştere.

Ştefan Augustin Doinaş, poet, traducător, membru al Academiei Române: 80 de ani de la naştere.

Fănuş Neagu, prozator, publicist, membru corespondent al Academiei Române: 70 de ani de la naştere.

Ana Blandiana, poetă, publicistă, lider al Alianţei Civice: 60 de ani de la naştere.

Deces

Petru Dumitriu (n. 1924, Baziaş), scriitor, unul din cei mai importanţi prozatori români contemporani.

Clinica de medicină alternativă
„Anita = Rehovot"
condusă de un
doctor în medicină

HOMEOPATIE
ACUPUNCTURĂ
PLANTE MEDICINALE

●

Tratăm cu succes:
• **Dureri de orice origine** •
• **Paralizii (inclusiv faciale)** •
• **Astmă** • **Alergii** • **Nervozitate** •
Insomnii • **Impotenţă** • **Prostată**
• **Diabet** • **Colesterol** •
• **Hipertensiune** •

●

De asemenea:
• **Scădere în greutate**
• **Întreruperea fumatului**

☎ 08/941-4254
08/945-6135

ION MIHĂILEANU
Corespondenţă din Franţa

Caleidoscop parizian

- **Lui Taguieff nu-i e frică**
- **B.-H. L. a lăsat-o mai moale cu ştelul**
- **M-am născut într-o eprubetă**

Nu-mi propun să scriu despre alegerile pentru postul de preşedinte al Franţei pentru că a prevedea rezultatul e ca şi cum ai ghici în cafea. Se pare că, excluzând o surpriză, în al doilea tur de scrutin se vor înfrunta Lionel Jospin şi Jacques Chirac. Sondajele indică o mare risipire a voturilor la primul tur, în aprilie. Arlette Laguiller, reprezentanta principalului curent troţkist (extrema stângă), Le Pen (extrema dreaptă), Jean-Pierre Chevenement (care se prezintă candidat deasupra partidelor) ar întruni împreună 30% din voturi. Când veţi citi aceste rânduri veţi şti ceea ce semnatarul acestor rânduri nu ştie.

❖

O carte remarcabilă, apărută de curând, e discutată pe larg în presă. Ea se intitulează "La nouvelle Judéophobie". Autorul, Pierre-André Taguieff, e un cunoscut eseist, specialist în cercetarea mişcărilor de extremă dreaptă. El constată apariţia şi expansiunea planetară a unei fobii anti-evreieşti pe care n-o numeşte antisemitism, pentru a o distinge de antisemitismul clasic şi de anti-iudaismul creştin, deşi păstrează trăsăturile lor de ură faţă de evrei. Acest – cum îl numesc eu – nou antisemitism, susţine autorul, poate fi întâlnit la militanţi pro-palestinieni, la mişcarea neo-creştină umanitară, la neo-antimondialişti, la anarho-troţkişti, la o bună parte din comunişti, pentru care palestinianul înlocuieşte proletarul de ieri.

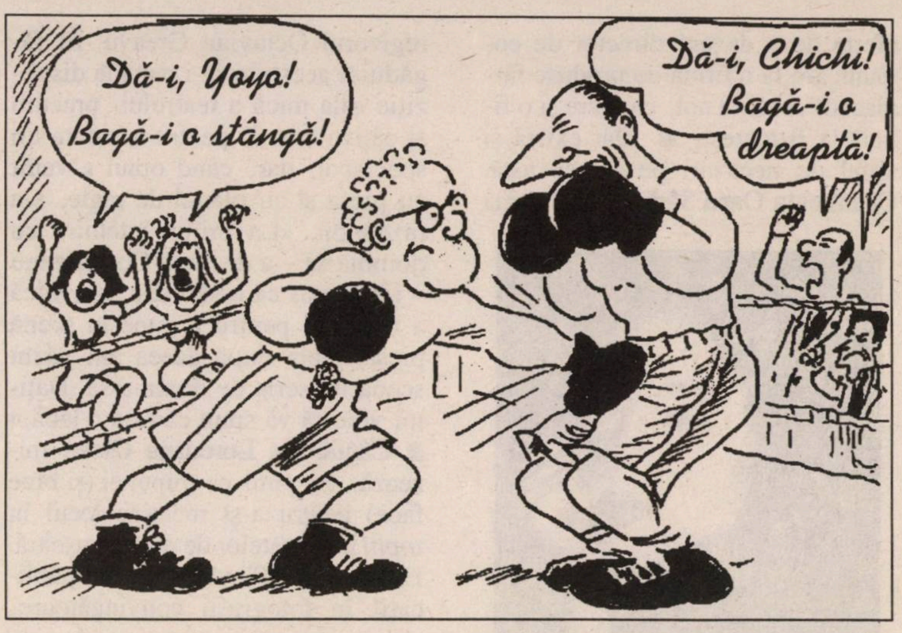
Dă-i, Yoyo! Bagă-i o stângă!
Dă-i, Chichi! Bagă-i o dreaptă!

Jospin, zis Yoyo, şi Chirac, zis Chichi; desen de Wolinski; din "Journal de Dimanche", Paris 2002

Taguieff analizează felul în care vechiul antisemitism îmbracă hainele sale noi. Ideea unui complot mondial evreiesc se trasformă în acuzarea imperialismului americano-israelian sau a imperialismului sionist, otrăvirea copiilor e înlocuită cu regizarea uciderii micului Muhamad El-Dura, evreul capitalist exploatator s-a transformat în alianţa americano-israeliană mondializatoare, sursa tuturor relelor de pe planeta noastră, evreul perfid este astăzi, cică, victima de ieri care s-a transformat în călăul israelian. Iar antisemitismul e foaia de viţă care ascunde, alteori nici nu ascunde, ura faţă de evrei. Critica împotriva Israelului e ontologică: Statul Israel e vinovat de un păcat originar, el e singurul stat din lume căruia i se neagă dreptul de a exista.

Cartea constată că nimic nu e mai limpede decât această iudeofobie, nimic nu e mai prezent tot timpul în emisiunile de radio, televiziune, în presă. În acelaşi timp ea nu e semnalată, nu e comentată, cu atât mai puţin condamnată. De ce? Cică, antisemitismul ar fi dispărut în ţările occidentale. Rasismul n-ar mai avea ca ţintă evreii, ci arabii şi negrii, iar el e aţâţat de mişcările de dreapta şi de extremă dreaptă. Taguieff acuză această lenevie de gândire, demonstrând că teza după care clasele dominante aveau interes să favorizeze diversiunea rasistă pentru a oprima o parte din omenire, în timp ce cei ce sunt exploataţi sau umiliţi sunt scutiţi de asemenea idei abjecte, e totalmente falsă. Dovadă, ceea ce s-a întâmplat la Durban, unde exploatarea antirasismului s-a transformat într-un antisemitism furibund.

Când antisemitismul vine din partea extremei drepte, presa, partidele, poliţia se mobilizează imediat. Ele aţipesc, lovite de paralizie, când această iudeofobie vine din partea tinerilor de origine arabă sau africană. E totuşi evident că iudeofobia vine din această direcţie politică şi ideologică, aici ea proliferează. Iar autorul îşi formulează diagnosticul: ura împotriva evreilor trece de la dreapta la stânga.

Ca să rezum cartea lui Taguieff: el dezvăluie naşterea unui nou monstru ideologic, un aşa-zis antirasism antisemit. Ţinta lui e Israelul, sionismul, căruia i se tăgăduieşte caracterul de mişcare naţională, fiind calificat de colonialism, imperialism, rasism, deci trebuie distrus. Şi împreună cu el toţi evreii din Diaspora care, bineînţeles, sunt agenţi ai Israelului.

Trebuie să menţionez că André Taguieff a fost mult timp un militant de stânga împotriva rasismului; el are meritul de a fi denunţat antisemitismul lui Le Pen (ceea ce nu-l împiedică, intelectual onest, să semnaleze ceea ce se ascunde îndărătul aşa-zisului antirasism clasic). Un ziar parizian scria despre el că e "un avertisseur d'incendie", mai mult decât un semnal de alarmă faţă de noua primejdie. Să nu vă închipuiţi că Taguieff e evreu, nu e evreu! Intelectual curajos, perspicace, filozof, politolog şi istoric al ideilor, director la Centre National de Recherches Scientifiques, profesor la Institutul de Studii Politice din Paris, el se bucură de un incontestabil prestigiu.

❖

Am ezitat un timp să scriu despre ultima carte a lui Bernard-Henri Lévy pentru că mă enerva uneori din cauza narcisismului său, a tendinţei sale de a se da mereu în spectacol la televiziune. N-aş putea spune că e cel mai iubit scriitor francez. Unii susţin că din cauză că e evreu; poate că ceva-ceva e adevărat, esenţialul este însă faptul că nu e simpatic (doar frumuseţea lui seduce femeile), are un "ştel", ca să folosesc o expresie idiş, uşor dispreţuitor.

Însă B.-H.L., cum i se mai spune în Franţa, a evoluat, nu mai solicită şi nu mai e solicitat ca altădată de mass-media să-şi dea părerea despre toţi şi despre toate, s-a interiorizat, şi-a făcut un soi de mea culpa, regretând că a cultivat imaginea sa în dauna reflecţiei. Şi, mai ales, a devenit sau a redevenit ziarist, reporter, în diversele colţuri ale planetei sângerânde, dezvăluindu-i rănile dureroase. Şi, într-un fel indirect, a arătat că nu Israelul poartă răspunderea atâtor cataclisme care se petrec pe globul terestru. Cartea se intitulează "Refléxions sur la guerre, le mal et la fin de l'histoire" (ed. Grasset). Ea cuprinde reportaje de o mare calitate, dure, emoţionante. Teribila ţară Sudan. Un război care durează de 30 de ani. Într-o ţară unde musulmanii din Khartum se războiesc cu creştinii şi animiştii pentru a impune legile ultra-medievale ale islamismului. Acolo unde şi-a găsit sălaşul şi unde a conspirat un timp Bin Laden. A doua ţară, Ceylonul. Populaţia civilă e luată ca ostatec între o guerilă fanatică şi o armată barbară. B.-H.L. observă cazul unei fete, Srilaya, voluntară tamilă a morţii, înfăşurată cu bombe, gata să ucidă civili, oameni nevinovaţi, amintindu-i pe asasinii din Hamas. Fanatismul musulman hrăneşte, folosind o stare de mizerie de care sunt vinovate regimurile dictatoriale ale acestor ţări, o ideologie ce produce generaţii de militanţi ai morţii. Islamismul se răzbună pe civili, pe femei, pe civilizaţie, pe cultură, cultivă ura împotriva celor care nu sunt ca ei. Scriitorul ziarist descrie ceea ce se întâmplă în Burundi, imposibila înţelegere între populaţiile Hutu şi Tutsi. Acolo copii soldaţi de 12 ani au fost masacraţi de alţi copii soldaţi de 14 ani.

Cu altă ocazie Bernard-Henri Lévi n-a ezitat să se ducă în Algeria, unde a descris ravagiile cumplite pe care le poate aduce credinţa într-un rai islamist. Aproape 100.000 de algerieni civili au fost asasinaţi într-un mod sălbatic, gâtuiţi ca nişte animale de fraţii lor întru Allah. Meritul scriitorului e că s-a dus curajos "pe teren", riscându-şi viaţa, scriind despre grozăvii despre care mass-media occidentală tace chitic. Acolo victimele se numără cu milioanele, ele mor ca muştele.

Adaugă la toate acestea subsemnatul destinul kurzilor, un popor de peste 20 de milioane, gazat de Saddam Hussein, împărţit şi exploatat de state musulmane, un popor care nu şi-a găsit până astăzi posibilitatea de a trăi într-un stat independent. Uitat de toţi.

Cine e vinovat de toate aceste nenorociri? Ghici ghicitoarea mea: bineînţeles, Israelul şi ovreii!

❖

Şi câteva maxi-minime şi mini minime:

■ Un fapt divers, care nu e atât de minuscul, atât de neînsemnat. Un medic, numele său e Raymond Martinot, care s-a stins din viaţă pe 22 februarie la vârsta de 79 de ani, a hotărât să fie congelat, alături de soţia sa, moartă acum 18 ani. Întrun soi de mormânt îngheţat. Totul se petrece într-un castel din localitatea Neuil-sur-Layon, într-o criptă situată în subsol. Acolo se află un enorm congelator în formă de sicriu. Termometrul indică temperatura: minus 58 de grade. Două motoare, cu un zgomot asurzitor, asigură funcţionarea aparatului. Alături, un generator gata să înlocuiască aparatul în cazul unei întreruperi de curent. Doctorul a prevăzut totul înainte de a muri; el a conceput planul congelatorului, pe perete sunt înscrise numere de telefon urgente: depanatorul frigorific, diferiţi furnizori de gaz carbonic, etc. Cine veghează la perfecta funcţionare a acestui original mormânt? Unicul lor fiu, Rémi. Care coboară de câteva ori în timpul zilei pentru a se asigura că părinţii săi sunt bine mersi, chiar dacă nu mai sunt în viaţă. "Tatăl meu nu era nebun", îi ia apărarea fiul. Dr. Martinot ar fi studiat în anii '70 congelarea embrionilor omeneşti, care astăzi e un fapt obişnuit. Sperând că într-o zi, progresul medicinei fiind de o rapiditate revoluţionară, minunea se va putea întâmpla. Cred că e rar ca un fiu, Rémi e farmacist de felul lui, să fie mai devotat părinţilor lui ca acesta.

Şi pentru că atunci când scriu aceste rânduri ne aflăm în zilele Paştilor, cred că medicul cu pricina visa să audă: Martinot a înviat, adevărat a înviat!

■ Pierre Rosenberg, criticul de artă despre care am scris în numărul trecut, dezvăluie existenţa unui mare pictor. N-o să credeţi, e vorba de Victor Hugo. El a realizat 3.500 de desene. Théophile Gauthier scria în 1862: "Victor Hugo, dacă n-ar fi fost poet, ar fi un pictor de mâna întâi. El excelează în a amesteca în fantezii sumbre şi fantastice efecte de clar-obscur, între Goya şi Piranese". Iar Léon Daudet, în 1896, descria modul original de a desena al lui Hugo: pe o foaie de hârtie el picura câţiva stropi de vin, cerneală, suc de prune, câteodată sânge, când se înţepa. Daudet conchidea: "Domeniul său era spaima".

■ Françoise Sagan, celebra autoare a lui "Bonjour tristesse" şi a altor romane, a fost condamnată la un an închisoare cu suspendarea pedepsei. Motivul: a fraudat statul în declaraţia ei de impozit pe anul 1994, când a primit o sumă de 838.469 euro, pe care n-a declarat-o. Ea trebuie să plătească de asemenea o amendă substanţială. Autoarea, astăzi în vârstă de 66 de ani, bolnavă, a făcut recurs. Mulţi confraţi s-au solidarizat cu Françoise Sagan, considerând că e o ruşine să fie pusă la stâlpul infamiei una dintre cele mai celebre şi mai bune scriitoare franceze.

■ Mulţi credeau că moda jeans a dispărut. Statisticile arată că nu e adevărat. În anul 2000 s-au vândut în Franţa 55 de milioane de perechi, aproape o pereche de fiecare locuitor. De doi ani încoace vânzările au crescut cu 5-6%, în timp ce comerţul de îmbrăcăminte stagnează. Pantalonul căutătorilor de aur şi al minerilor americani din secolul al 19-lea s-a modernizat. Liderul mondial Levi-Strauss a inventat noi modele. Citez de pildă ceea ce se numeşte "engineered jean", care reuşeşte să obţină 15% din vânzări în Franţa. Sau alte modele mai sofisticate ale caselor de modă pentru tineri, ca în fotografia alăturată.

■ Acum un adevărat fapt divers. Locul: Hotel Meurice, rue de Rivoli (în perioada ocupaţiei naziste acest hotel a fost sediul Gestapoului). Momentul: o conferinţă franco-africană. Victima: Jean Ping, ministrul de externe al Gabonului. I s-au furat, ca să nu zic şterpelit, 150.000 de dolari şi 150.000 de euro (aproape două milioane de franci). Fără violenţă, semn că hoţul era "dăştept". Cum a putut el să se strecoare în camera ministrului fără ca nimeni să-l observe? Pare-se că într-un mod simplu ca bonjour: s-a prezentat la recepţie drept ministrul cu pricina şi i s-a dat frumuşel cheia!

■ Nimeni nu ştia de existenţa unei domnişoare numită Amandine. Ea are 20 de ani. Dintr-o dată a devenit celebră când a mărturisit că ea s-a născut într-o eprubetă. Şi că părinţii ei sunt profesorii René Frydman şi Jacques Testart. Glumind, ea declară: "Ce importanţă are unde m-am născut? Într-un trandafir, într-o conopidă sau într-o eprubetă, nu-i acelaşi lucru?" Ea îşi urmează cursurile la facultate,

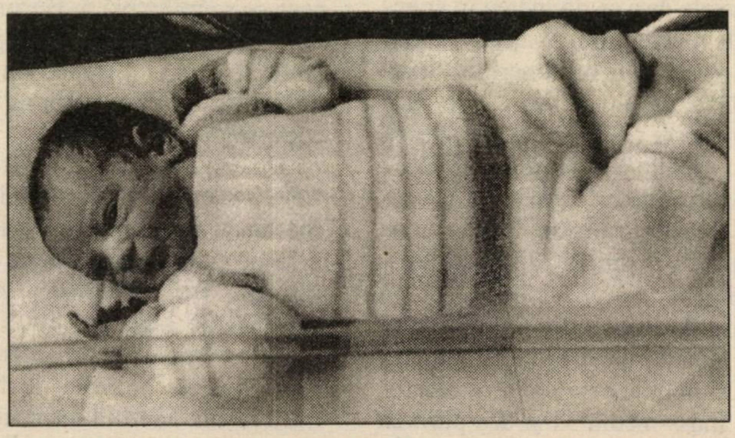

Amandine, la 24 februarie 1982. Naşterea ei este rodul echipei de la spitalul Béclère vrând să aibă o meserie în domeniul medical. Cântă la pian, e sportivă, locuieşte la părinţi. Un singur lucru ar fi înspăimântat-o, să nu ştie cine sunt părinţii ei, că s-ar fi născut în urma unei donaţii anonime de spermă. Ca majoritatea copiilor născuţi datorită fecundării *in vitro*. Pare-se că sunt câteva mii de persoane ca ea. Medicina progresează!

■ Altă problemă, pe care a evocat-o recent acelaşi profesor René Frydman, unul din părinţii celor numiţi bébé-eprubetă. E vorba de crearea unor bébé-medicament. Să zicem că un copil e grav bolnav, fără putinţă de a fi vindecat. Cu perspectiva de a muri în foarte scurt timp. În eprubetă pot fi fabricaţi embrioni din sperma tatălui şi ovulele mamei. Dintre aceşti embrioni e selecţionat unul singur, al cărui sistem imunitar e compatibil cu cel al copilului bolnav şi care e menit să-l vindece. Ce se va întâmpla însă dacă bébé-ul născut pentru a vindeca sora sau fratele nu izbuteşte? Ce sentiment de vinovăţie va păstra toată viaţa? Comitetul de etică biomedicală va trebui să dea un răspuns. Profesorul Frydman, la spitalul său din Béclère, e pregătit pentru a da naştere bébé-ului medicament.

■ În sfârşit, pentru a vă amuza, vă informez care sunt preferinţele culinare ale candidaţilor la preşedinţia Franţei. Jacques Chirac: bucătăria creolă şi cele asiatice, sandviciuri cu tocătură de porc prăjită. Băutura: berea. Fructul preferat: merele. Rar, vinul. Lionel Jospin: bucătăria italiană, gnocchi cu mult parmezan, ouă cu trufe (despre care v-am vorbit, ciuperca de aur), prăjituri de ciocolată. Iubeşte vinul. Preferinţa: Château Haut-Marbuzet.

Unul din cele mai veninoase glasuri anti-israeliene ce pot fi auzite, zi de zi, la postul Radio France este acela al ziaristei Catherine Nay.

Catherine, Nay obraz!

Catherine, vedea-te-aş moartă, cu dric la poartă şi cai mascaţi!

Dacă ar fi să ne luăm după cine preferă vinul, cine e cel mai francez pentru a fi preşedinte?

Post Scriptum

În numărul trecut dezvăluiam în corespondenţa mea portretul anti-israelian al candidatului Chevenement. Citind revista, ca orice cititor al revistei "Minimum" am fost surprins de existenţa unei note ironice a redacţiei, care era surprinsă că am omis să scriu că "politicianul este însurat cu o arăboaică, specialistă în consumarea de evrei pe pâine". Nota se termina astfel: «Se poate, domnule, tocmai dumneata, care trăieşti în ţara unde s-a inventat expresia "cherchez la femme"?»

Regret, domnule "Minimum", serviciul meu de informaţii, redus, după buget, n-a izbutit să afle dacă doamna Chevenement e "arăboaică" şi dacă într-adevăr consumă în fiecare zi, la micul dejun sau la prânz, evrei pe pâine. Ştiu doar că e artist plastic. Circulă un zvon, neverificat, că ar fi evreică. De altfel Chevenement n-are nevoie de o franţuzoaică de origine arabă în patul conjugal pentru a fi cine este.

Ca şi Rony Brauman, evreu francez născut la Ierusalim, înverşunat inamic al Israelului, sau Finkelstein, oribilul evreu american, fiu al unui supravieţuitor de la Auschwitz, care au scris pamflete josnice antisemite.

Ca şi Le Pen sau Joselyne Buchelot, purtătoarea de cuvânt a lui Chirac, care n-au nevoie de o "arăboaică" sau de un "arăboi" în patul lor conjugal ca să fie "specialişti în consumarea de evrei pe pâine".

În aprecierile mele politice mă feresc să mă călăuzesc după expresia "cherchez la femme". Mă mulţumesc să-i judec pe oamenii politici după ceea ce înregistrează despre ei lumina tiparului. Se poate, domnule "Minimum", să nu fi auzit de expresia latină "verba volant, scripta manent"?

CĂLĂTORII FĂRĂ GRANIȚE
IULIUS IANCU
NOI, COPIII STRĂZII LECA
Volumul II
un drum, o epocă

minimum

editează

- Aveţi în manuscris memorii personale?
- Vreţi să vă publicaţi jurnalul intim?
- Doriţi să scoateţi la lumina tiparului un volum de povestiri sau poezii?

minimum este editorul cel mai competent!

Întregul proces complicat de organizare (sau stilizare) a manuscrisului, de paginaţie şi corectură tipografică, coperta, prefaţa şi diferite forme de publicitate vi le asigură

minimum

●

Există în sfârşit o editură: minimum

DICŢIONAR NECONVENŢIONAL

AL SCRIITORILOR EVREI DE LIMBĂ ROMÂNĂ

AL. MIRODAN

G

Gold, Leon (Yehuda Ariel)

(Urmare din numărul trecut)

O rudă (ce-i drept, îndepărtată): Leon Trotzky.

O obsesie: Heinrich Rosenbaum (n. Iaşi, 1870 – m. 1922), conducător sionist. Fiu de comerciant cu stare, H. R. a studiat la Viena, salutând cu entuziasm scrierile lui Theodor Herzl, grăbindu-se să-l cunoască şi devenind, în scurt timp, unul din "oamenii preşedintelui". A locuit o vreme la Londra, pentru a se afla în preajma şefului, a plecat la Constantinopole încercând să obţină de la Sultan o audienţă pentru Herzl (dar n-a reuşit), a făcut parte din conducerea "Băncii Centrale Evreieşti". Când ziarul lui Herzl, "Die Welt", se zbătea în greutăţi financiare, s-a oferit să pună pe picioare un consorţiu menit a salva jurnalul; Herzl avea 50% din acţiuni, Rosenbaum tot 50%... Şi la un moment dat, a dispărut (nu era, de altfel, prima oară când fugea "în lume", fără a-şi lăsa adresa). Nimeni n-a aflat motivul dispariţiei sale. Nici măcar Gold, care, ca un Sherlock Holmes, scormonise prin toate documentele şi scrisorile posibile şi îi torturase pe membrii familiei lui Rosenbaum cu sute de întrebări). Boală? Amor nebun cu o dansatoare mexicană? Beţie? Ceartă la cuţite cu Herzl sau cu colaboratorii acestuia? Stenahorie, pur şi simplu? Mister. În 1905, Rosenbaum se întoarce în România, făcându-şi apariţia, din nou, pe scena mişcării sioniste. "Cadrele" pregăteau conferinţa a IX-a a "Federaţiei Sioniste din România" şi căutau un preşedinte care să dinamizeze mişcarea. *Bătrânii* se duceau unul după altul, Samuel Pineles, preşedintele, hotărâse să se retragă. Heinrich Rosenbaum avea toate însuşirile necesare pentru a scoate lucrurile din impas. Era tânăr, *bine* sub-toate-raporturile, cum se scrie în anunţurile matrimoniale din gazete, nu alerga după bani (dimpotrivă, obişnuia să dea el însuşi din buzunar), avea prestigiu în lumea evreiască internaţională, lumea vedea în el un W. Filderman al sionismului. Convins să-şi prezinte candidatura, H. Rosenbaum fu ales preşedinte. El s-a comportat de la începuturi ca o mătură nouă. A adus tineri în conducere. A convocat o conferinţă a "Comisiunii culturale a Sioniştilor din România". A organizat corpul didactic, aducându-i la Brăila pe învăţătorii şi profesorii din şcolile evreieşti. A pus la cale înfiinţarea unei organizaţii a meseriaşilor sionişti din Iaşi. Şi, în timp ce activiştii îşi frecau mâinile mulţumiţi că s-a ivit omul providenţial, a dispărut din nou, după o jumătate de an de activitate frenetică. Nimeni nu ştia ce s-a întâmplat cu Rosenbaum. Mister.

«...Despre Heinrich Rosenbaum – scrie Gold – *nu se mai ştia nimic. Trăia cu totul retras, fie la Iaşi, fie la Târgu-Neamţ, unde locuiau şi copiii săi.*

În anul 1915-1916 a scos o broşură în limba germană, intitulată: "Juden mosaischer und christlicher Confession. Als Manuskript gedruckt". Broşura a răspândit-o printre sionişti şi prieteni.

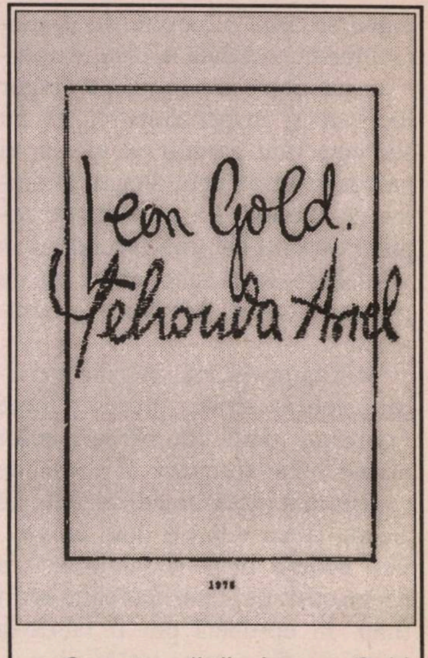
Leon Gold.
Yehouda Ariel
1976

Coperta cărţii despre Gold, publicată la Tel Aviv în 1976, la aproape zece ani de la moartea animatorului. Volumul a apărut, în ebraică şi româneşte, "sub îngrijirea prietenilor Abraham Feller, Michael Landau, M. Rudich", cuprinzând câteva texte despre Gold (iscălite A. Feller, Ehud Avriel, Moşe Grinberg, Michael Landau, Iaakov Rabi, Reuven Rubin şi M. Rudich) precum şi câteva din scrierile celui omagiat în carte.

Te-ai fi aşteptat ca urmând acest exemplu, ***aliaua*** *să editeze astfel de cărţi şi pentru alţi dispăruţi, de până atunci sau de după 1976. Dar n-a fost aşa. Nici Th. Lavi, nici L. Bruckstein, nici Avraham Feller, nici Idov Cohen, nici alţii plecaţi mai de curând nu au stârnit interesul celor 8.400.059 de uniuni, organizaţii, asociaţii, cercuri şi foruri din rândurile* ***tribului*** *aflate în Israel şi cu şefi întâlnibili oricând la recepţii şi cocktailuri.*

Broșura încearcă să dovedească – nu cu argumente teologice – că un evreu convertit la creștinism poate rămâne bun evreu și bun sionist.

Apariția broșurii n-a fost semnalată de nimeni, n-a fost comentată și nu s-a ivit nici o discuție publică în jurul ei. Dar a produs o profundă consternare și durere în rândurile sioniștilor și prietenilor săi de altădată.

Din ziua apariției acestei broșuri și până-n ziua în care a închis ochii pentru totdeauna – în anul 1922 – izolarea sa a fost totală – și definitivă. A rupt contactul cu oamenii din jurul său; nimeni nu-l mai vizita și el nu mai vizita pe nimeni.

În 1916, România intrase în război cu Puterile Centrale. La izbucnirea ostilităților, mama sa se găsea, întâmplător, în Galiția, în vizită la rude. Heinrich Rosenbaum, cetățean român, se aventură într-o călătorie, pentru a aduce acasă pe bătrâna sa mamă. Judecat de autoritățile germane pentru "spionaj", fu condamnat la moarte. A fost salvat în ultima clipă, dar se găsea într-o stare de decrepitudine fizică și morală: bolnav de tifos exantematic, suferind de foame, murdar, pradă insectelor, zdrențuit și desculț. Mutat de la un spital la altul, a fost în cele din urmă adăpostit într-o mânăstire, unde nimeni n-a putut da de el și unde a rămas vreme îndelungată.

Sfârșitul: Heinrich Rosenbaum a părăsit mânăstirea convertit la catolicism.

Reîntors la Iași, s-a văzut – cum era și de așteptat – părăsit și renegat de toți foștii săi prieteni.

Își crease o viață dublă. Ținea ca mama sa, evreică pioasă, să nu afle cumva că se convertise la creștinism – și într-adevăr, când ea murise, la vârsta de 87 de ani, murise cu credința că adoratul său fiu a rămas un bun evreu. Familia sa, aflând de actul său de abjurare, l-a ocolit – iar el devenise mizantrop, nemaiavând nici o legătură cu lumea de afară.

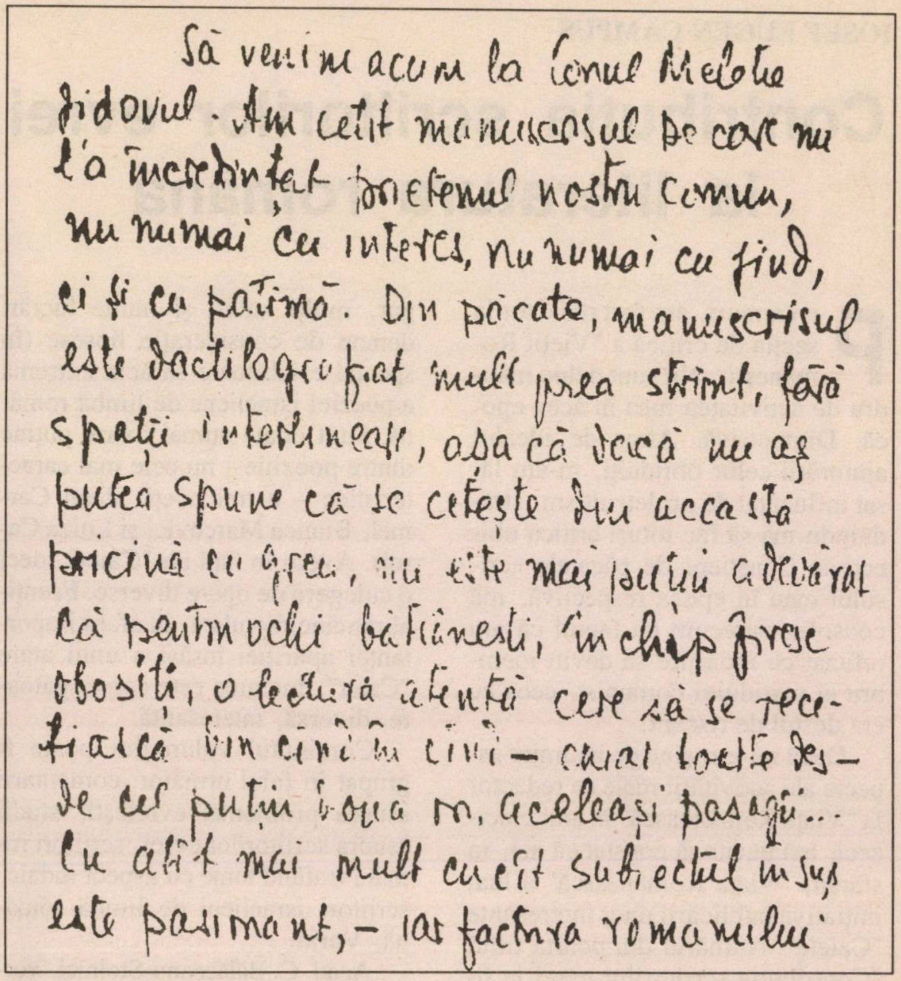

Să venim acum la Conul Meletie jidovul. Am cetit manuscrisul pe care mi l'a încredințat prietenul nostru comun, nu numai cu interes, nu numai cu jind, ci și cu patimă. Din păcate, manuscrisul este dactilografiat mult prea strimt, fără spații interlineare, așa că deși nu aș putea spune că se citește din această pricină cu greu, nu este mai puțin adevărat că pentru ochi bătrânești, în chip firesc obosiți, o lectură atentă cere să se recitească din când în când – chiar foarte des – de cel puțin două ori, aceleași pasagii... Cu atât mai mult cu cât subiectul însuș este pasionant, – iar factura romanului

Printre condeierii care apelau la ajutorul lui Gold se număra, în anii '60, și scriitorul Enric Furtună, stabilit la Sao Paulo, în Brazilia. El reușise, după fel de fel de peripeții, să trimită în Israel manuscrisul unui roman, intitulat "Meletie jidovul", și se interesa (bineînțeles) de posibilitatea ca scrierea să fie editată în românește. Extrasul de față face parte dintr-o scrisoare datată 23 septembrie 1963, unde Gold îi împărtășește lui Furtună impresiile sale (bune, bune!) despre roman. Dar și părerea de rău că nu poate face nimic pentru tipărirea lui.

Când a murit, Parohia catolică a cerut ca rămășițele sale pământești să fie înmormântate sub îngrijirea ei, potrivit ritualului catolic. Copia de pe această cerere a fost înaintată Ofițerului Stării Civile, și o adresă asemănătoare a fost trimisă administrației cimitirului evreiesc din Iași, care însă a refuzat să o ia în considerare.

Familia decedatului, însă (în locuința căreia își terminase zilele nenorocitei sale vieți), susținea, dimpotrivă, că este în posesia unei scrisori autentice, semnată de Heinrich Rosenbaum, care scrisese: "Am fost și sunt din nou evreu. Vă implor să mă înmormântați lângă mama mea".

Pe temeiul acestei scrisori, a cărei autenticitate a fost recunoscută, rămășițele pământești ale lui Heinrich Rosenbaum au fost înhumate în cimitirul evreiesc din Iași.»

Ați vrut o fabulă?
Ați citit o fabulă.

(Continuare la "Dicționar", în numărul viitor)

IOSEF EUGEN CAMPUS

Contribuţia scriitorilor evrei la literatura română

Pe vremuri, am fost redactor la secţia de critică a "Vieţii Româneşti". Nu sunt deloc mândru de activitatea mea în acea epocă. Dimpotrivă. Atras de idealul ajutorării celor obijduiţi, m-am lăsat influenţat de proletcultism, străduindu-mă să fac totuşi critică obiectivă. Conştient de păcatele scrisului meu în epoca respectivă, mă consolez oarecum cu faptul că am refuzat cu îndârjire să devin membru al partidului comunist, ceea ce era destul de riscant.

Dacă mi-e ruşine de anumite aspecte ale activităţii mele ca redactor la "Viaţa Românească" în anii cincizeci, mă bucur să constat că azi, în sfârşit, "Viaţa Românească" a luat iniţiativa publicării unor interesante "Caiete". Numărul doi poartă titlul "Contribuţia scriitorilor evrei la literatura română" (Bucureşti, 2001, redactor coordonator: Henri Zalis). Caietul acesta îşi propune parcă să dovedească clar că aportul scriitorilor evrei a fost pozitiv şi că există astăzi nu numai destui antisemiţi, ci şi un număr de scriitori români necăzuţi pradă antisemitismului, scriitori cinstiţi, curajoşi şi clarvăzători. Caietul "Vieţii Româneşti" constituie, în special pentru noi, cei care ne simţim legaţi sufleteşte de literatura română, o piatră de hotar. O consolare. O mărturie că, în ciuda zgomotului pe care îl fac intelectualii antisemiţi, nu trebuie să pierdem nădejdea în viitorul României.

❖

Lucrarea de faţă nu-şi propune şi nu este un studiu exhaustiv al problemei indicate în titlu. Desigur, mulţi autori şi multe lucrări demne de consideraţie lipsesc (în special e izbitoare sărăcia extremă a poeziei israeliene de limbă română. Sunt citate numai foarte puţine dintre poeziile – nu cele mai caracteristice – a trei poeţi: Shaul Carmel, Bianca Marcovici şi Luiza Carol). Avem în faţă un "Caiet", deci o culegere de opere diverse. Esenţial rămâne faptul că, în afara importanţei apariţiei însăşi a unui atare "Caiet", lucrarea este convingătoare, diversă, interesantă.

Conţinutul volumului poate fi grupat în felul următor: comentarii asupra problemei evreieşti, studii asupra scriitorilor evrei, scriitori români tratând teme cu aspect iudaic, scriitori israelieni de limbă română, Varia.

Acad. C. Bălăceanu-Stolnici, vorbind despre rolul poporului evreu, afirmă că: *«Este aşadar vorba de un model generos, nu iudeocentric, care, prost interpretat – intenţionat sau din lipsă de cultură – a contribuit la destinul tragic al acestui popor timp de câteva milenii.»*

Victor Neumann arată că, deşi există unele diferenţe între fascism şi comunism, asemănările sunt izbitoare: *«De la gândirea unică (monoculturalitatea etnicistă şi monologul provocat în numele superiorităţii unei singure clase) la dominaţia gloatei, de la religia puterii la falsificarea valorilor, de la variatele forme de discriminare la suprimarea libertăţii de expresie, la deportare şi omucidere, găsim o gamă de orori...»*

Diverse ca dimensiuni, diverse ca natură (enunţuri declarative, studii, analiză critică), diverse ca valoare. Substanţial este studiul lui Ion Ianoşi despre "Evreii şi Comunismul". Concepţia iudaică – spune el – include *«nu numai încrederea obligatorie în viitor, chiar pe timpul celor mai atroce suferinţe, ci şi orientarea întregii atenţii spre viaţă.»* El explică ataşamentul unor evrei faţă de comunism prin necunoaşterea faptului că staliniştii înlocuiseră internaţionalismul cu naţionalismul rusesc şi mai cu seamă prin faptul că *«fascismele i-au preprogramat să se încreadă.»*

Peter Sragher scoate în evidenţă, cu un surprinzător curaj, cât de greu le vine multor români să-şi asume responsabilitatea faţă de trecutul antisemit: *«Majoritatea ar trebui să aibă o responsabilitate faţă de minoritate.»*

Pentru a ilustra problema generală printr-un exemplu concret, Henri Zalis povesteşte dificultăţile prin care a trecut şi subliniază, cu drept cuvânt, riscurile pe care şi le-a asumat îndrăznind să nu se supună integral ordinelor venite de sus şi refuzând "ofertele" de înscriere în partid.

Studiile asupra unor scriitori evrei sunt, în general, analize interesante. Barbu Cioculescu vorbeşte despre F. Aderca şi fidelitatea acestuia faţă de el însuşi.

Iulia Deleanu descoperă câteva repere iudaice în poezia lui Camil Baltazar: concepţia iudaică despre viaţă, vechea vocaţie iudaică a luminii, un anume tip de sensibilitate *("duioşia peste care/ bate vaierul/ sugrumat al unui plâns colectiv")*, motivul mamei evreice, prezenţa benefică în sens sacral a femeii, ecoul afectiv al Holocaustului etc.

Henri Zalis descopeă înrudiri nebăgate în seamă între romanele lui Uri Benador şi scriitori precum Wassermann sau Blecher: *«excesul de analiză inhibată, monstruos amară, ireparabilă.»*

Paul Cernat arată că M. Blecher *«îşi transcende, în scris şi în viaţă, dubla identitate de marginal, cea* *etnică și cea social-fiziologică, de evreu și bolnav.»*

Într-o prezentare de ansamblu, Andrei Corbea vorbește competent despre opera lui Norman Manea, analizând romanele acestuia în succesiunea lor.

Ștefan Augustin Doinaș își aduce aminte cu admirație despre activitatea de critic a lui Ovid. S. Crohmălniceanu, adoptând, pe alocuri, un ton panegiric, dar scoțând în evidență sfâșierea internă a celui ce se străduia să rămână credincios, simultan, opțiunii sale politice comuniste și aprecierii lui caracteristice pentru literatura bună. Tot despre Crohmălniceanu ne dau amănunte S. Damian și Horia Aramă.

Andrei Oișteanu cercetează coordonatele iudaice ale lui Fundoianu: mediul în care s-a dezvoltat și care i-a imprimat și opera (Herța).

Mircea Coloșenco vorbește despre legătura profundă a scriitorului filosemit Gala Galaction cu cultura ebraică, iar George Voicu amintește cu amărăciune despre singurătatea lui Galaction în atmosfera culturală a epocii.

Într-un articol plin de poezie și de duioasă prietenie, Ștefan Ureș evocă figura lui Florin Mugur.

Despre ecourile provocate de piesa "Manasse" a lui Ronetti Roman povestește Evelin Fonea.

Dumitru Micu aduce lămuriri serioase despre specificul insuficient apreciatului poet Al. Robot. Subliniază apropierea lui de Arghezi și chiar de tradiționaliștii gândiriști, iar mai apoi, de avangarda lirică.

Arnold Helman evocă destinul tragic al lui Ilarie Voronca și Paul Celan.

Valentin Mihăescu și Ștefan Cazimir se referă la personalitatea curioasă a lui H. Sanielevici.

Henri Zalis analizează activitatea lui Tudor Vianu, subliniind corectitudinea acestuia: se străduie să împace conflictul dintre atașamentul său la cultura română, universală, și conștiința sa de evreu (creștinat). Tonul mi se pare, uneori, liniar ditirambic: *«Tudor Vianu, creatorul unui sistem coerent de gândire estetică, filozof, profesor fără egal, critic și istoric literar de unică anvergură, eseist și memorialist (...) stă în umbra posterității sale (...), ne face tot mai conștienți că strălucește ca o piatră rară.»*

Mircea Anghelescu îl evocă pe Aureliu Weiss, arătând că face parte dintre acei scriitori care scriu *«pentru propria lor plăcere, comun fiindu-le aerul de improvizație superioară.»*

Deși considerat de către mulți ca aparținând culturii franceze de avangardă, Tristan Tzara este revendicat de Marin Mincu drept scriitor român. Limba folosită, declară el (și eu sunt de acord), nu poate fi considerată un criteriu unic, ci numai unul dintre criterii, ce-i drept, important. El dă exemplul lui Marinetti, inventatorul futurismului, care a scris o bucată de vreme în franțuzește și totuși nimeni nu-i contestă apartenența la literatura italiană. Analizând primele poezii ale lui Tristan Tzara, scrise în românește, el descoperă acolo începuturi semnificative, care anunță declanșarea netă a dadaismului consecvent.

Gabriel Dimisianu studiază opera lui Virgil Duda, scoțând în evidență realismul lui, dar și nuanțarea acestuia prin transformarea lui într-un *«realism de alt tip, a cărui primă trăsătură este aceea că îl scoate din pasivitate pe cititor, angajându-l în procesul pătrunderii sensului operei.»*

❖

Evident, nu putem continua la infinit prezentarea bogatului material al acestui Caiet nr. 2 din Caietele "Vieții Românești". Ceea ce am vrut să sugerăm – poate chiar să demonstrăm prin multiplele referințe – este importanța, covârșitoare prin semnificația ei, a publicării, astăzi, a acestui Caiet. Și, de asemenea, faptul că orice om cinstit, român sau evreu, are datoria morală de a cerceta acest volum pentru a se lumina. Și pentru a se delecta intelectual, datorită varietății, seriozității și bogăției materialelor pe care le cuprinde.

Știați cine a spus...

..."Ar fi poate înțelept și folositor ca ațâțătorii la antisemitism să fie expulzați din țară"?

Ben Gurion? Nu. Moshe Dayan? Nu. Beghin? Nu. Elie Wiesel? Nu. Bibi Netaniahu? Nu. Tomy Lapid? Nu. Efraim Kishon? Nu.

Omul care a scris cele de mai sus este marele filozof german Nietzsche, care intuise în secolul XIX ce-ar putea reprezenta antisemitismul pentru viitorul Germaniei și al lumii.

Dar știați că...

...această frază a lui Nietzsche (aflată în cartea lui "Dincolo de bine și de rău") ar trebui pusă în ramă și atârnată la Ministerul de Interne, la Asociația presei străine și la alte instituții așijderea, în chip de îndemn pentru droaia de nepricopsiți ce se ocupă cu "imaginea Israelului în lume", să-i dea afară, cu picioare în cur, pe toți "pacifiștii" apuseni dornici să-l *protejeze* (vai, vai, ce emoționant) pe Arafat, precum și pe corespondenții de presă care transmit (din studiourile *noastre*, de la Ierusalim) pestilență televizată în lumea întreagă și asmuțiri la omorul ritual?

ELENA-ESTHER TACCIU

Sandu David, poet al pământului și al cerului israelian (dar și al nopților...)

Sandu David, poetul de limbă ebraică (preşedinte al Pen-Clubului din Israel, după lungi preşedinţii ale Uniunii Scriitorilor Ebraici) a avut un destin reprezentativ pentru generaţia sa. Născut la Târgovişte (1923), oraş românesc cu strălucit trecut cultural, format apoi în mediul literar surrealist al Bucureştiului, tânărul făcut, după toate semnele, pentru poezie, ajunge în lagărul de la Vapniarca, în Transnistria, la 19 ani. Desigur, pentru vina de a fi fost evreu. Cei doi ani petrecuţi acolo îl determină, după alţi doi ani de intensă viaţă culturală şi literară, cu profesori la Colegiul pentru studenţii evrei din Bucureşti precum Mihail Sebastian, Halevy, Maxy, şi şezători literare la Baraşeum, să ia calea Israelului. În mod spectaculos, în scurtă, relativ, vreme, devine poet remarcat de reputatul Slonsky, desigur, în ebraică. La ora asta autor de opt volume lirice încununate de multe premii, şi trei de poezie română modernă (tălmăcite de el în ebraică), Sandu David îşi pregăteşte un volum antologic la Bucureşti. Printr-o exemplară, cred, conlucrare cu el, am dat formă românească unui număr de circa 20 de poeme, ţinând de epoca începuturilor sale, deceniile 5-6, cea mai dramatică, dar nu departe de tensiunea zilelor trăite de noi astăzi, din istoria Israelului.

Afirmaţia mea nu trebuie luată stricto senso. Drama istoriei naţionale a războaielor, a jertfelor, a visărilor ideale, nu apare prin nici o schiţare epică, prin nici o determinare în spaţiu şi timp. Simbolurile câmpului, întinderii spicelor de grâu, luminilor astrale în osmoză cu trăirile poetului şi cu un eros dintre pământ, orizont şi astre, alcătuiesc simboluri relevante în cel mai înalt grad. Uneori, ca în poemul "Negba", aşezare israeliană, câte un vers trece dincolo de metaforă: *"Ne-am vărsat sângele ca vinul/ Să potolim setea grânelor ce cresc"* sau, în final: *"Lângă turnuri ce poticnesc umbrele/ E tristă frumuseţea victoriei"*. Inundat de galben-auriu, *"un soare sălbatec sărută/ buzele spicului"*. Iată un eros al fertilităţii, care nu exclude drama trăită, *"tristeţea stepei, zid în faţa visului"*. Perceperea vizuală a câmpului israelian, probabil în Galil, este a antichităţii, din care *"rămân doar spaţiile străvechi"*, organic înfipte în trupul poetului: *"Priveliştea naşte veşteda eternitate./ Ochii stepei, albaştri, se înfig în carnea mea"* ("Din stepă"). Ariditatea deşertului coexistă cu bogăţia grânelor: *"Copaci în pustiu (titlu de poem)/ Visează în van norii de ploaie/ Pe când/ Pe nerăsuflate/ Beau nori de nisip"*. Apusul soarelui peste câmpia caldă aduce deseori sugestia plânsului *"din umbra anilor"*, când soarele devine *"o lacrimă uriaşă"*. Durerea neîmplinirii se referă la sfărâmarea idealurilor: *"Atunci a fost decapitat pentru păcatul visării/ Cântecul inimii noastre"*. Faptul că *"Pânza de corabie, orizontul"* primeşte *"În poală (...) un cer de sânge"*, iar *"Ochii amintirilor se holbează în beznă"*, configurează iarăşi simbolic jertfele luptelor şi starea sufletească a celui ce a văzut moartea cu ochii ca ostaş. Câte un popas în străinătate, în peisaje nordice, în *"toamna străină/ Pitită-ntre piscuri"* şi un *"Aer jilav şi rece"*, sau cu un *"Turn gotic, gât de catedrală"*, ce-şi *"caută capul în cer"*, cu porumbei în *"larma turiştilor"*, cu subţirele vânt al iernii, presimţit ca un frison între stâlpi de înaltă tensiune, nu face decât să amplifice dureros dorul de ţărmul israelian fierbinte, de acel "acasă", care nu poate fi pentru un poet de structura lirică a lui Sandu David decât moşavul Adanim, în care trăieşte de decenii, transfigurat desigur. În ţara nordică, cu restaurante înlănţuite şi catedrale, zice poetul, *"Îmi rămâne o singură zi/ Lungă ca ultima zi./ Iar curând/ Mă va-ncinge vântul fierbinte/ În livezile cu portocali/ De sub norii Mediteranei"*. Nimic din retorica patriotică a poeziei scrisă în altă parte, la aşa-zisa "comandă socială". Sentimentul apartenenţei apare organic, adânc contopit cu pământul de aici, uscat, fierbinte până la incandescenţă, adăpat de sânge milenar, vin şi rădăcini din pustiu.

Nostalgiile lui Sandu David, mărturisite în numeroase poeme vechi de decenii, dar noi în haină românească, cheamă peisajul nocturn. Eul poetului nu cunoaşte tihna somnului. Dimpotrivă, astrele, atât de des invocate, *"frig palmele"*, fulgeră, *"şi-mi dilată arterele de extaz/ în nopţi lunecând pe marginea visului"*. Meditaţia, zămislitoare, cum vom vedea în alte texte, de poezie, sau "visul" apare ca un copil buclucaş, *"insomniac, ciufulit şi naiv"*, care *"asistă trezirea din somn"*. Noaptea poate fi şi *"vicleană"*. Atunci *"Cuprinsul musteşte de zgomote/ În eternă vibraţie/ Şi forma întruna/ Şi-o schimbă"*. Între metaforele nopţii apar forme telurice ale subconştientului: *"Pretutindeni un şarpe pândeşte/ Respiră/ Îşi* *adună veninul şi muşcă/ Pune piedici bătăilor inimii/ Şi celor ale timpului"*. Toate aceste fantome mişună *"La hotarul singurătăţii/ dospită în minele nopţii"*. De aici, semn al renaşterii sufleteşti, *"Ţâşneşte o pasăre"*. Şi totuşi, suferinţa renaşte şi ea concomitent; simbolul zborului e amputat de har, căci "Pasărea" este *"de pe-acum/ Cu aripile rupte"*. Luna şi astrele, motive generic romantice, sunt la Sandu David şi un semn al căderii. În "Miez de noapte", de pildă, *"De fereastră/ Stă lipită palida lună/ Şi frisonează/ Ca frunza cea veştedă.// Şi tot singure/ Stelele/ Cu unghia zgârie jalnic/ Miezul de noapte"*. Decantarea poeziei în vremea unor astfel de nopţi tulburi are loc în spaimă, care leagănă ficţiunile *"În hamacul pânzelor de păianjen"*. Poezia coexistă aşadar nu doar cu memoria fantomelor trecutului, ci şi cu frisonul necunoscutului, între care sfârşitul acestei geneze dramatice, *"între veghe şi somn"*, între luciditate şi vis, între zi şi noapte, când *"Poemul îşi caută izvorul adânc"*. În privirea dureros-sceptică asupra trecutului *"învelit în blana tristeţii"* domină iarăşi luna, prin metafora paşnică a lumii rurale israeliene. Ea (luna) *"cloceşte în toată răbdarea/ Pe paie de nori"*. Această metaforă denotă izvoarele modernismului contopit la Sandu David cu adâncurile trăirii totdeauna profunde, niciodată trucate, niciodată gongorice şi baroce.

Cerul şi pământul israelian îi hrănesc şi spaimele, şi amintirile şi geneza poeziei sale ca izvor veşnic viu.

P. S. Printr-un concurs nefavorabil de împrejurări nu am avut la dispoziţie, cu excepţia notei succinte din "Minimum", alt spaţiu tipografic pentru consemnarea Serii Nichita Stănescu din 17.01. a.c. Dacă aş fi fost însă favorizată, aş fi menţionat cu siguranţă, între participanţii notabili, pe colaboratorul manifestării, regizorul Andrei Călăraşu. I-aş fi mulţumit pentru profesionalismul cu care a realizat sunetul prin reţeaua de microfoane, afişajul, şi, cum am auzit, pentru filmul acestei comemorări. Relatările multiple apărute în presa noastră, anonime, sau iscălite Reporter, neaparţinându-mi, constat că a fost trecut cu vederea, total. Aşa că, mai bine mai târziu decât niciodată, îi mulţumesc în această formă lui Andrei Călăraşu.

Pancartă

O pancartă care a făcut furori la marea demonstraţie pro-israeliană de la New York, de luna trecută, cuprindea următoarele cuvinte à propos de declaraţiile răcnite ceas de ceas la microfon de Arafat cum că vrea să fie martir:

"Arafat, grăbeşte-te! Nu le lăsa pe cele 72 de fecioare din paradis să te aştepte!"

CALENDAR

Mai

1 mai s-a născut Ury Benador (1895)
1 mai s-a născut Vladimir Colin (1921)
1 mai s-a născut Adrian Zahareanu (1914)
1 mai s-a născut Ion Ianoşi (1928)
1 mai s-a născut Solo Har-Herescu (1928)
2 mai s-a născut Simion Alterescu (1921)
3 mai s-a născut Paul B. Marian (1906)
4 mai a murit I. Cassian-Mătăsaru (1981)
5 mai a murit Sidonia Drăguşanu (1971)
5 mai s-a născut Vicu Mândra (1927)
5 mai s-a născut N. Stroe (1906)
5 mai s-a născut caricaturistul Godell (1911)
6 mai s-a născut Dorel Dorian (1930)
6 mai s-a născut Paul Kidron (1929)
7 mai s-a născut G. Mosari (1933)
7 mai a murit C. Dobrogeanu-Gherea (1920)
7 mai a murit Adrian Verea (1944)
7 mai s-a născut Ştefan Iureş (1931)
8 mai s-a născut I. Voledi (1914)
10 mai a murit Radu Albala (1994)
12 mai a murit S. Benvenisti (editor; 1943)
14 mai a murit Jacques M. Elias (1923)
15 mai s-a născut Savin Bratu (1925)
15 mai s-a născut Sonia Larian (1931)
15 mai a murit Idov Cohen (1998)
16 mai a murit Oscar Lemnaru (1968)
18 mai s-a născut Horia Panaitescu (1921)
19 mai s-a născut H. Bonciu (1893)
21 mai s-a născut C. Dobrogeanu-Gherea (1855)
21 mai a murit Tudor Vianu (1964)
21 mai s-a născut Henri Zalis (1932)
22 mai a murit Ion Călugăru (1956)
23 mai s-a născut Dorina Rădulescu (1909)
26 mai s-a născut Stan Golestan (Goldstein); (1875)
29 mai s-a născut Enric Furtună (1881)
29 mai a murit Mihail Sebastian (1945)
31 mai s-a născut Adriana Bittel (1946)
31 mai a murit Max Blecher (1938)

PRIMIM LA REDACȚIE

• CĂRȚI • REVISTE • ȘI • SCÂNTEIERI • DE • GENIU •

- Mormântul cu trei cărți
- Teatrul lui D. Solomon
- T.G.M. era în America la 11 septembrie
- Jungla care a înghițit orașul
- Simele
- Înapoi la poezie!
- Prea multă dădăceală strică

Mădălina Lascu

M. Blecher mai puțin cunoscut

Prefață de Ion Pop; ed. Hasefer, București 2001

Corespondența lui M. Blecher, publicată într-un volum remarcabil, alcătuit de Mădălina Lascu și având o prefață de Ion Pop, aruncă o lumină inedită asupra universului interior al acestui nefericit scriitor, unul din cei mai proeminenți ai avangardei românești.

În cimitirul evreiesc din Roman, mormântul lui Max Blecher pare stingher, deosebindu-se de cele din jur. Nici o floare nu s-a mai pus de mult pe piatra jupuită de vreme pe care odihnesc coperțile, în marmură, a trei cărți care, cândva, au făcut vâlvă: "Întâmplări în irealitatea imediată", "Inimi cicatrizate" și "Vizuina luminată". Când am văzut-o ultima dată, în urmă cu șapte ani, fotografia în ceramică de pe monument, înfățișându-l în halat de casă cu o mapă sub braț, se păstra încă bine: o față deschisă, o privire limpede, zâmbitoare; nu avea nimic din figura tristă, înfuriată, din fotografia publicată recent, în care, întins pe patul de suferință, parcă protestează împotriva soartei nedrepte.

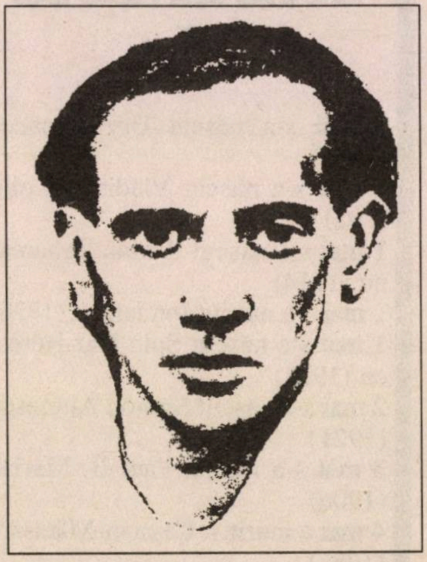

M. Blecher – portret de Perahim

A fost schingiuit de boală de la 19 ani când, student, la Paris, a contractat o maladie osoasă fără leac. Operat de câteva ori, fără succes, s-a retras definitiv la Roman: scria întins pe pat cu picioarele aproape paralizate, suferind cumplit într-o izolare pe care numai amicii i-o mai înseninau din când în când. În afară de Bogza și soția sa care îl vizitau frecvent, mai veneau și alții între care și Mihail Sebastian. Provenea dintr-o familie avută; tatăl avea un magazin de porțelanuri în centrul orașului și câteva proprietăți imobiliare. Grijile materiale nu-i erau cunoscute. Corespondența, acum parțial publicată, pune în evidență o conștiință a valorii prieteniei cum rar se poate întâlni. Îl iubeau prietenii pentru firea lui sinceră și pentru sensibilitatea sa nobilă, recunoscând în el un scriitor de o deosebită valoare. Nu se înșelau. Datorită lui Geo Bogza a putut vedea lumina tiparului, în 1935, la editura "Vremea", primul său volum – "Întâmplări în irealitatea imediată – cu un portret de Perahim. După un scurt interval, în 1936, a apărut "Inimi cicatrizate" în editura "Alcalay".

"Întâmplări în irealitatea imediată" sunt aventuri petrecute la pragul dintre adolescență și tinerețe în planul vieții interioare. În orașul pe care mai târziu, în corespondență, avea să-l numească "mucegăit", cu oameni schimonosiți de mucegai pe dinafară și "mai ales pe dinăuntru", el trăia o viață bogată hrănită din iluzii și din proiecții ale realității pe fondul unei imaginații mereu active. Primele experiențe erotice și descoperirile în planul existenței semenilor îi zdruncină încrederea în coerența mediului în care se mișcă. Acomodarea cu acest mod de a percepe realitatea este descrisă cu o forță extraordinară, a doua realitate creată de el, "irealitatea imediată", având contururi ferme în pofida caracterului ei inconsistent. Pentru perioada în care a apărut, volumul reprezenta o noutate surprinzătoare apreciată cum se cuvine de adepții literaturii moderne deciși să zguduie din temelii vechile canoane și conformisme literare.

"Inimi cicatrizate" coboară cu câteva grade combustia puternică a prozei lui Blecher, dar câștigă enorm prin realismul narațiunii. Romanul cuprinde evocările și impresiile sale de la sanatoriul din sudul Franței, pe malul mării, unde a fost internat timp îndelungat. E un univers concentraționar compus din halate albe și săli de operație, morbiditatea locatarilor impunând o concepție diferită despre realitate decât a oamenilor sănătoși. Bolnavii se plimbă întinși pe brancarde trase de cai, briza mării le face mai mult rău, iar zilele și nopțile se scurg între speranță și disperare.

Ştirile circulă cu viteză, în ele fiind vorba numai de colegii de suferinţă, care fie că mor, fie că îşi continuă un tratament fără finalitate. Povestea începe în cabinetul unui medic specialist din Paris şi se încheie într-un neant al deznădejdii la Roman. Amănuntele sunt înfăţişate cu răbdare de bijutier, fiecare intervenţie chirurgicală, fiecare pansament este descris minuţios, detaliile sunt, uneori, greu de suportat, dar recunoaştem în ele arta unui observator de calibru superior.

În "Vizuina luminată" scriitorul, bolnav incurabil, înregistrează etapele propriei drame într-o ostracizare sufocantă. Morbul lui Pott, diagnosticul care l-a însoţit până la sfârşitul zilelor, ţintuindu-l în nemişcare, a măcinat o existenţă şi a suprimat o operă de excepţie.

(Carol Isac)

Francisca Stoleru

Vioara cu arcuş fermecat

Povestiri, Tel Aviv, 2002

Doctoriţa Francisca Stoleru este, după părerea mea, aşa cum am afirmat şi după lectura primului ei volum, "Cuibul de viespi", care s-a bucurat de o foarte bună primire din partea publicului şi a criticii, o povestitoare plină de talent. Ficţiunile sau schiţele ei pseudo-auto-biografice curg cu mult firesc, se citesc cu uşurinţă şi plăcere. Cele mai multe dintre ele sunt pline de farmec, nu atât datorită anecdoticii în sine, cât modului fluent şi afectiv-participativ în care sunt relatate, amănuntelor şi trăsăturilor particulare care le scot în relief, finalurilor izbutite, uneori neprevăzute. Aş menţiona în categoria asta "Răpirea din serai", "Faţa de masă", "Un Gavroche autohton", "Enigma", "Concert pentru vioară".

"Jurnalul de călătorie" mi se pare a însuma unele pagini fascinante şi deosebit de instructive, mai ales pentru cei care n-au avut fericirea să colinde ţinuturile pe care le-a străbătut autoarea. Le-am citit cu nesaţ pe acelea despre Granada, Ţara de Foc şi Argentina, despre fiesta braziliană, Safari la rezervaţia din Africa de Sud, despre vestigiile culturii şi civilizaţiei Maya în Guatemala şi Mexic. Descrierea plastică a naturii luxuriante şi exotice, a îmbrăcăminţii şi ornamentelor specifice, a obiceiurilor şi ritualurilor trecute şi prezente, a legendelor şi istoriei acestor locuri este extrem de atractivă, lăsând cititorului sentimentul că se află el însuşi pe meleagurile evocate cu atâta har. Am invidiat-o realmente pe autoare pentru a fi văzut asemenea lucruri extraordinare şi pentru faptul că, înarmată cu un spirit de observaţie ascuţit, o memorie prodigioasă şi ample informaţii culturale pe care le evocă adesea cu discreţie şi discernământ, a reuşit să reţină şi să împărtăşească şi altora ce era mai important şi mai caracteristic din cele descoperite. Iată un scurt fragment din povestirea despre Guatemala, "Ţara copacilor": *«Şi ce altceva este regiunea El Peten, decât o imensă "Ţară a copacilor", junglă tropicală fără început şi fără sfârşit care adăposteşte în sânul ei Tikalul, oraşul părăsit de vechea civilizaţie Maya şi dispărut apoi în imensitatea pădurii tropicale? Jungla l-a adoptat şi l-a înghiţit cu lăcomie, acoperindu-l cu vegetaţia ei luxuriantă, ocrotindu-l ca o mamă care-şi îmbrăţişează copilul strângându-l la piept, acoperindu-i comorile şi ferindu-le de ochii străini şi răuvoitori.»*

Dacă poveştile care se intersectează cu paginile de călătorie propriu-zise fac de cele mai multe ori în mod fericit corp comun cu acestea din urmă, în unele cazuri ele mi s-au părut cam disproporţionate în economia generală a ceea ce se voia totuşi eminamente jurnal de călătorie (chiar şi neconvenţional). Deosebit de aceasta, am impresia că în aceste pagini se abuzează întrucâtva, ca tehnică a povestirii, de artificiul visului, existând astfel riscul căderii în manierism.

Îmi permit să-i recomand de asemeni D-nei Dr. Stoleru să fie atentă la pericolul alunecării în registrul dulceag-siropos (cu multă apă de flori, parfum de tei şi trandafiri roşii sau boboci înmuguriţi), în general al folosirii unor epitete şi metafore uzate, tocite ("drept ca un brad", "trandafirul roşu al iubirii" etc.), care-ţi lasă o senzaţie de *déjà vu, déjà entendu.* Chestiune, fireşte, de tehnică, de *meserie,* care nu se învaţă decât în timp.

Sugestiile de mai sus nu contrazic de altfel impresia predominantă de plăcere pe care o procură lectura cărţii, aşa cum am arătat la începutul acestor rânduri.

(Gina Sebastian Alcalay)

Dumitru Solomon

Miriam şi nisipurile mişcătoare

Ed. Hasefer – Bucureşti 2001

Dumitru Solomon este un dramaturg cunoscut. Piesele sale au fost jucate cu succes pe scenele a numeroase teatre. Teatrul său este într-adevăr modern: un teatru de idei, un teatru-eseu şi îmbibat de poezie.

Cartea la care ne referim conţine cinci piese. Două dintre ele scrise la modul grav, fiind vorba de evrei ce au supravieţuit lagărelor de exterminare, care-şi poartă în continuare dramele lor. Miriam, scăpată de la Auschwitz, unde a avut de suferit de pe urma bestialităţii militarilor germani, nu-şi poate relua viaţa normală, devenind prostituată. În cealaltă piesă, personajul principal, Iacob, este deţinut într-un ospiciu de către un fost criminal de război care se teme că acesta ar putea dezvălui trecutul său de ucigaş.

Deşi s-a scris o abundentă literatură pe tema Holocaustului, piesele lui D. Solomon aduc ceva inedit, iar prin dialogurile personajelor autorul îşi strecoară propriile sale idei despre lume, ca de pildă: «**Iacob:** *Pentru păcate trebuie să plătim. Numai că nu ştim care sunt ele. Fiecare încearcă să le descopere la alţii. Răul, dacă există un rău fundamental, să-l căutăm în noi, nu în ceilalţi, în egoismul şi nepăsarea noastră.*»

Stilul adoptat de autor este concis, am putea spune cinematografic; de altfel s-ar putea foarte bine ca aceste două piese să servească drept scenarii de film.

Celelalte piese sunt scrise în alt registru, ironic, sarcastic chiar. În "Cine ajunge sus la fix" este descris conflictul între trei personaje aflate într-un lift oprit între etaje. E o parabolă în care sunt scoase în evidenţă cauzele conflictelor. Iată o replică: *«Nu-i suportăm pe cei care sunt altfel ca noi. Noi suntem normali. Ei sunt anormali. Treaba asta ne dă un continuu neastâmpăr.»*

Iată şi o mostră de umor, din altă piesă, intitulată "... de mers în pustiu", din care reproducem un dialog între două personaje denumite A şi B:

«**B:** *Sunteţi, poate, sub impresia unui miraj.*

A: *Miraj e ceea ce va să zică ceva care face zgomot.*

B: *Ăla-i bruiaj.*

A: *Eu ştiam că bruiajul e o ciornă.*

B: *Ăla-i bruion.*

A: *Puteam să jur că bruionul e un fel de cravată.*

B: *Vă referiţi cred la papion.*»

Noile piese ale lui Dumitru Solomon sunt opera unui dramaturg profesionist, care aşteaptă un regizor care să le pună în scenă.

Toma George Maiorescu

Sub 50 de stele

Ed. Vinea – Bucureşti 2001

Cartea pe care v-o prezentăm este cea de a 31-a apariţie editorială a poetului, publicistului şi filozofului Toma George Maiorescu (T.G.M.). Ea cuprinde poeme scrise în timpul unei călătorii în Statele Unite ale Americii.

Cu ochi de gazetar şi inimă de poet, T.G.M. îşi exprimă în aceste poeme tot ceea ce a constatat el despre "ţara tuturor posibilităţilor".

Poemele sale sunt adunate în cicluri. În primul, intitulat "Ţărmul de vest", el descrie California cum a văzut-o, cum a simţit-o cu antenele lui poetice. Scrisul lui T.G.M. e sugestiv şi bogat în imagini. Iată reflecţii despre Pasadena, centru al industriei electronicii: *«Fiecare dreptunghi din Pasadena e încărcat cu o atare cantitate de inteligenţă/ pe metru pătrat încât ar fi dificil/ dacă nu imposibil chiar să găseşti/ loc şi unul vârf de ac/ de incompetenţă./ Locuitorii Pasadenei au depăşit de mult/ stressul tranziţiei spre mâine./ Ei trăiesc în poimâine.»*

În poezia lui T.G.M. există şi o filozofie a vieţii. Referindu-se la pragmatismul american, de pildă, el notează: *«Te-ai întrebat vreodată Sir de ce în două sute de ani America n-a produs nici un filozof? ...Păi să-ţi spun eu: americanul e pragmatic; pe el îl interesează "de unde vin?", "încotro mă îndrept?" sau "în ce raport mă aflu cu universul?" numai dacă răspunsul îi asigură un oarecare profit. Aşa e, degeaba cauţi să mă contrazici; filozofia nu-i un business, n-aduce money...»*

În ciclul "Ploi în Manhattan", T.G.M. surprinde aspecte din New York. Iată imaginea despre zgârie-nori pe care a cunoscut-o anterior din filmele americane care înfăţişează Manhattanul: *«...Ca o îngrămădire/ sufocantă de clădiri crescute una din spatele celeilalte/ ridicate la verticale ameţitoare cu singurul orgoliu/ de a-l scuipa în creştet pe vecin/ aglomerându-se fără aer şi soare deasupra unor pasaje înguste şi întunecoase/ în care oameni şi maşini aleargă/ sufocându-se şi asfixiindu-se.../ Imaginea pe care mi-am creat-o nu e reală./ Nici o aglomerare masivă de blocuri.../ Bulevardele Manhattanului (cele 12 Avenue) sunt largi,/ aerate, cu havuzuri şi sculpturi, cu păsări cântătoare în/ frunzişurile bogate ale arborilor decorativi, cu vitrine/ strălucitoare cu mişcare cu animaţie cu goană dar şi/ cu insule verzi de respiraţie...»*

Pe T.G.M. l-au surprins pe când era în America atentatele teroriste din 11 septembrie. Nu era atunci la New York, ci la Los Angeles, unde scrie o poezie dintre cele în care domină la el tensiunea, nervozitatea, din care redăm câteva versuri: *«Steaguri verzi cu seceră/ Vieţile seceră/ Dezlănţuite antrax demenţele/ Pe toate frecvenţele/ Erupţii de spută teroare şi lavă/ ...Labilităţi (stabilităţi)/ Dezarmonice (electronice)/ Viscerale/ Spaţiale/ Globale/ ...Când timpul va să fete/ Săpunul să te desfete/ Reine Judische Fett e/ Şi primul simptom că/ Vrea din nou să năvălească/ Din cenuşă cioburi şi sânge/ În stradă/ Teroarea-tornado.»*

Ulterior, după ce a vizitat la New York locul dezastrului, scrie un nou poem arătând solidaritatea umană: *«...În acel septembrie negru/ în cea mai îndoliată zi a Americii/ aprinzând cu degete tremurânde lumânări/ în geamuri şi inundând cu ele pieţele/ stând răbdători în cozi interminabile/ lungi cât străzile/ cu steguleţe în mâini/ să-şi ofere sângele/ pentru cei ce zăceau malaxaţi de cele Două Turnuri/ pentru cei căzuţi şi ar mai putea fi resuscitaţi/ cu sângele lor.../ 300 de milioane de eroi s-au ridicat să îngenuncheze Teroarea...»*

Ultima apariţie editorială a lui Toma George Maiorescu îmbină armonios calităţile lui de poet, publicist şi filozof. Poemele lui sunt nişte impresii de călătorie sui-generis. T.G.M. se dovedeşte a fi un poet al meditaţiei morale, atent la ceea se petrece sub înfăţişarea paşnică a vieţii.

Doresc să închei această prezentare cu o cugetare a autorului cărţii "Sub 50 de stele": *«– Care este deosebirea dintre un om politic şi un poet? Răspund pe nerăsuflate: Dacă omul politic se modelează după legile realităţii, poetul modelează realităţile după legile proprii.»*

Traian Pop Traian

Frumos şi liber cu tine privind

Ed. Marineasa – Timişoara 1999

Este vorba de o piesă în trei acte, purtând titlul de mai sus, ce se vrea a face parte din teatrul modern. E un galimatias din care nu se înţelege nimic şi face parte nu din genul dramatic, ci din genul plicticos. Indirect autorul o recunoaşte, fără să vrea, atunci când pune în gura unui personaj următoarele: *«Cineva a ţinut cu tot dinadinsul să mă introducă într-un poem. Şi pentru că talentul nu era tocmai pe măsura ambiţiilor, iar timpul necesar muncii care ar fi reuşit probabil să mascheze lipsurile naturale nu era nici el, fiind acaparat de alte obligaţii mai puţin creatoare, dar care aduceau pâine…»*

Gura păcătosului adevăr grăieşte…

(G. Iosub)

Simele Schneider (Leibisch-Laysch)

La capăt de drum

Versuri; în româneşte de Arie Leibisch-Laysch; f.l., 2001

Născută în 1923, Simele Schneider a învăţat la Cernăuţi, remarcându-se încă de la începuturi (17 ani) prin versuri ce-au atras atenţia cunoscătorilor. Era o speranţă. Războiul mondial a încercat să pună capăt acestei speranţe. Părinţii fetei au fost deportaţi, Simele a rătăcit din loc în loc fără a şti nimic despre soarta alor săi. La sfârşitul războiului, părinţii întorşi din Transnistria, bolnavi, dar vii, s-au reîntâlnit cu fiica lor, iar debutanta a continuat să fie o speranţă, până când, graţie talentului, speranţa s-a preschimbat în certitudine. Ea scrie versuri în idiş (cu timpul, va scrie şi în ebraică), lucrează ca regizoare la Teatrul Evreiesc din Iaşi, unde îl întâlneşte pe viitorul ei soţ, actorul (trebuie să spunem cunoscutul actor) Arie Leibisch-Laysch.

După moartea poetei, în 1996, soţul editează un volum în ebraică din versurile soţiei, şi mai nou a scos un volum bilingv, în română şi ebraică. La traducerea în româneşte a scrierilor, Arie Leibisch-Laysch a fost ajutat, de la distanţă, de poetul Horia Aramă, din Bucureşti.

Unii au asemănat-o pe poeta cu nume lung cu Rahel, figură feminină de prim plan a liricii ebraice, subliniind, precum scriitorul Hamar Yaoz-Kest, *"romantismul unei tensiuni interioare care izvorăşte din eul ei, din căutările ei, şi se revarsă asupra lumii înconjurătoare".*

Ajunşi aici, s-ar fi cuvenit să dăm spre exemplificare câteva versuri din carte. Preferăm însă ca în chip de recomandare să publicăm nu o poezie de Simele, ci una despre Simele. Ea aparţine poetului în limba idiş Meir Charatz (1912-1993) şi se numeşte "Simele Schneider":

«Sima credea că-i un fir de iarbă stingher./ Sima visa că-i un pom cu creasta în cer/ şi ne-a adus poeticul ei adevăr.// Cartea ei de poeme iat-o pe masă,/ ca merele tinere-n tânărul pom, lângă casă –/ întâia-i recoltă, proaspăt culeasă.// Şi dacă mărul ei n-are mireasma florii în soare,/ nu-i fiindcă rădăcini pomul n-are./ Aşa-i acum aerul pe lângă pomii în floare.»

Mioara Iarchi-Leon

Reflecţii

Ed. autoarei; Bat Yam 2002

O plachetă scoasă acasă, la xerox, ca şi altele din lucrările autoarei, din care înţelegem că Mioara Iarchi-Leon, un nume cunoscut în lumea poeziei din *alia,* a hotărât să ofere o colecţie de aforisme.

Din păcate, mai toate frazele sunt locuri comune, dintr-acelea pe care le-ai auzit de o mie de ori în viaţă, precum:

«Steaua care a căzut/ era o speranţă, un vis.

❖

Preferă să trăiască în minciună./ Minciuna este dulce/ Adevărul ucide.

❖

Nu eşti niciodată singur,/ dacă eşti în compania cărţilor şi a muzicii.

❖

În viaţă să nu renunţi./ Totul trebuie luat de la început./ Mai bine să suferi pentru că ai încercat/ Să faci ceva, decât să-ţi reproşezi/ Că nu ai făcut nimic.

❖

Ne naştem şi murim./ Puterea de a trăi constă în viaţă,/ gândire şi speranţă./ Când murim găsim liniştea dorită.»

Ştim şi singuri că minciuna (plăcută!) este dulce. Ştim şi singuri că lectura şi muzica te ajută să scapi de singurătate. Ştim şi singuri că atunci când murim vom găsi liniştea cea adevărată. Nu era nevoie ca d-na Iarchi-Leon să se ostenească pentru a ne comunica aceste adevăruri. După cum nu e cazul ca mâine să scoată o carte cuprinzând "reflexii" de genul acesta: *"Sănătatea, înainte de orice!"* Sau, *"Mai bine tânăr şi bogat, decât bătrân şi sărac".*

Mioara Iarchi-Leon este o autoare care a făcut în vremea din urmă – aşa cum arătase Eugen Campus într-o cronică din "Minimum" – progrese remarcabile în materie de vers.

Înapoi la poezie, d-nă Leon!

Matei Grisaru

Fidelitate

Povestiri, ed. Verus, Buc. 2002

Născut la Focșani, inginer în domeniul industriei alimentare, autorul a ajuns în Israel, în 1974, când – paralel cu activitatea profesională – a început să scrie proză, publicând cu regularitate în ziarele și revistele de limbă română. Acum, luându-și inima în dinți, a debutat în volum, asemenea lui Octav Moscuna sau d-nelor Madeleine Davidsohn sau Francisca Stoleru, sporind numărul celor care țin să ne arate că muzele nu tac defel la vreme de război.

Așa cum observă Jules Cohn (?) într-un Cuvânt înainte la carte, *«...O temă abordată cu obstinație este cea a dezrădăcinării, a schimbării unei lumi în care ai trăit și în care regulile jocului îți erau cunoscute, cu o alta la care nu ești și nu te poți acomoda imediat. Fie că este vorba de un copac bătrân la care transplantarea are rareori succes ("Bătrânul cantor"), sau de un om de vârsta a doua, în putere și care se vede pus în halucinanta situație de... șomer; cuvântul șomer, de la o noțiune teoretică și absolut imposibilă, abstractă, devine un fapt dureros de concret și pe care eroul îl parcurge cu multă greutate ("Legătura cu chei – file din jurnalul unui șomer"). Foarte bine este descrisă situația din multe familii la care dorința de a pleca din țară* (România) *nu este împărtășită de toți membrii familiei, dând naștere la situații de un mare dramatism și în care mulți cititori se vor recunoaște.»*

În alte povestiri, autorul vorbește despre fel de fel de întâmplări de-ale vieții. Scrierile sale sunt articulate, plăcute la citit și nu lipsite de finaluri-surpriză. În "Prietenie și rivalitate" aflăm povestea a două prietene din copilărie, dintr-un oraș moldovean. Una – frumoasă și ușuratică, cealaltă – serioasă, cinstită, dar cam urâțică. Fetele se ceartă din cauză că vampa îi suflase un admirator, așa, din ambiție. După un timp, se împacă. Pe urmă, ele pleacă împreună cu familiile lor în Israel. Dar viața le desparte. Vampa trece din bărbat în bărbat, divorțează de un om bogat, după ce i-a luat banii, ajunge amanta unui cântăreț rock din Las Vegas, ș.a.m.d. Cealaltă își vede de treburile ei, fiind mulțumită alături de soț și de copii. La un moment dat, surpriză: cele două se întâlnesc în același autocar, undeva în occident (nu se precizează țara), făcând parte din același grup de excursioniști. Ele se îmbrățișează, făgăduindu-și să șueteze îndelung pe tema "ce-ai mai făcut și ce mai faci". Vampa, trebuie să precizăm, este ofilită și acrită de viață. Într-o seară, femeia cea serioasă îl roagă pe soțul ei să o invite la dans pe fosta amică. Acesta refuză cu o strâmbătură din nas. Din nefericire, ofilita, care auzise schimbul de cuvinte dintre cei doi, se retrage în camera ei de la hotel, înghite un tub de medicamente și, a doua zi, este găsită moartă în pat.

Același Jules Cohn a remarcat cu blândețe în Cuvântul său înainte: *«Singurul reproș ce i se poate aduce autorului este o ușoară tendință spre tezism, pe care și-l temperează totuși așa încât să nu devină supărător.»* Tendința aceasta spre tezism este într-adevăr vizibilă în povestirile din "Fidelitate". (Bucata despre care vorbisem mai înainte oglindește la perfecție numitul tezism: uite, copii, ce se întâmplă când, în loc să te comporți așa cum se cuvine, în spiritul moralei, îți dai fustele peste cap ca eroina – negativă – și te destrăbălezi.) Numai că tendința nu e deloc ușoară, ci cam grea. Iar autorul nu și-o prea temperează. În clipa când Matei Grisaru, condei înzestrat cu spirit de observație și dar al povestirii, se va lecui de dorința de a face pedagogie, înțelegând că cititorului nu-i place să i se vâre degetul în ochi, el va da, cu siguranță, schițe și nuvele interesante.

(M. Rafael)

Nou!

A apărut

Versuri vesele

Moco Mocofanul
("Octav Moscuna")

Versuri vesele

Minimum 2001

Scrisori în versuri,
cronici rimate,
epigrame,
amintiri în proză
de
Moco Mocofanul
(Ing. Octav Moscuna)

Cartea se poate obține
de la autor:
Str. Shapira nr. 2 Ap. 18
Naharia 22314
Tel. 04/992-6673

ZOLTAN TERNER

Ştiri bombă, mondoviziune, cuceritoare talk-show-uri

Într-una din precedentele cronici TV îl prezentam pe Rafi Ghinat ca un Bau-Bau. Din pricina emisiunii-anchetă în care recurgea la reconstituirea violenţei, reiterând violenţa. Se pare că a renunţat la această emisiune. A realizat în schimb câteva excelente emisiuni Kolbotek, cu camera ascunsă. Foarte isteţ documentat şi bine pregătit, el dezvăluie "în direct", adică în flagrant, matrapazlâcuri care mai de care mai trăznitoare. De pildă, cât de uşor este de obţinut o insignă de poliţist în toată regula, la un atelier specializat în asta. Meşterul nu te legitimează, nu-ţi cere nici un act, ai plătit şi într-o oră eşti poliţist. Cu insigna metalică, strălucitoare, poţi face tot felul de isprăvi, să dai amenzi, să intri unde vrei, chiar şi la Curtea Supremă. Normal, insul care posedă această insignă ar trebui totuşi legitimat. Dar acei papă-lapte puşi la intrarea unor instituţii închise se mulţumesc cu o privire fugară aruncată pe insigna din palmele poliţistului improvizat de echipa emisiunii. Cu aceste emisiuni de mare utilitate socială, la obiect, întotdeauna pasionante sau în măsură să ne indigneze, să ne înnebunească adrenalina, Rafi Ghinat se reabilitează cu prisosinţă.

Şi acum, câteva despre minunea cutiuţei cu imagini. Ne-am obişnuit în aşa hal cu televiziunea încât uităm sau nici nu mai băgăm în seamă un lucru mereu uluitor aflat sub nasul nostru: mondoviziunea. Adică ceva care ne înzestrează cu o facultate pe care oamenii şi-au dorit-o şi au visat-o dintotdeauna: ubicuitatea. O prerogativă a zeilor. A fi peste tot, în lume, în acelaşi timp. A sări instantaneu de la un capăt la altul al lumii printr-o simplă apăsare de buton. A fi părtaş, în direct, la evenimente care se petrec la mii de kilometri depărtare. Uneori chiar la sute de mii de kilometri. Transmisiile din spaţiul cosmic au devenit azi un fleac. Dar atunci nu era, în acea zi sau noapte în care primul om a păşit pe solul Lunii, şi noi l-am urmărit în direct, cu ochii umeziţi de emoţie.

Din păcate, epoca pe care o traversăm are, mai mult decât altele, şi o faţă catastrofică. Satanică. Mondoviziunea ne face martori, într-un fel chiar actori, ai unor drame sau tragedii care se petrec în lumea mare chiar în clipa în care le vedem noi pe ecran. Istoria în direct a fost inaugurată în România, în decembrie 1989: prima revoluţie (sau lovitură de stat) televizată în direct. A urmat apoi primul război televizat în direct, şi trăit de noi în camerele etanşe, cu masca pe faţă: războiul din Golf. Iar în urmă cu un an am fost spectatori în direct ai uriaşului atac terorist din septembrie 2001. Prăbuşirea într-un apocaliptic nor de fum şi pulbere a celor două tur-

MAMAIA מאַמאַיַה

Restaurant

românesc

Grătar – pescărie

Aer condiţionat, ambianţă plăcută,
serviciu conştiincios, preţuri moderate.

Deschis zilnic între orele 12-24.

Vă rugăm a rezerva locurile prin tel. 523-7784

Vorbim şi româneşte.

Restaurantul MAMAIA

TEL AVIV, str. Ben Iehuda 192

nuri care făceau fala New-Yorkului s-a derulat în faţa privirilor noastre înspăimântate.

Revenim la mica noastră lume israeliană, cu marile ei dileme tragice. Imaginile pe care ni le oferă televiziunea, în direct, de pe scena spectacolului non-stop al sângeroaselor explozii şi al ucigătoarelor rafale de arme automate, sunt pe cale de a deveni un fel de rutină cotidiană. Tragedia se poate oare banaliza? Cred că nu. Dar imaginile, da. Însă, chiar banalizate prin repetiţie, ele rămân puternice. Ne infuzează starea celor care aleargă parcă besmetic de ici-colo pe scena pe care au fost sfârtecaţi oameni. De câte ori vi s-a întâmplat să vă gândiţi la cei care iau aceste imgini, la operatori? Aţi observat oare că, la unele transmisii de la "faţa locului", scenele agitaţiei din primele minute de după atentat sunt filmate neglijent, uneori haotic, cu neclarităţi şi mişcări bruşte de aparat? Ai zice că subit, profesionistul imaginii nu mai ştie să filmeze. V-aţi întrebat de ce? Răspunsul e simplu: operatorul e şi el om. Deci expus şi el şocului psihic al terorii şi al morţii. Groaza şi jalea din jurul lui nu pot să nu-l atingă. Forma imaginilor pe care le primim în direct în aceste împrejurări tragice e ea însăşi impregnată de haosul care domneşte în jur.

Vorbind de puterea extraordinară pe care o au unele imagini documentare, putem găsi exemple în acţiunile pe care Zahalul e nevoit să le desfăşoare în aceste săptămâni în teritoriile palestiniene. S-au dat la unele dintre telejurnale, nu de mult, imagini filmate de un operator de la BBC la operaţiunile de căutare în casele arăbeşti a unor cunoscuţi terorişti palestinieni. Scena prinderii unuia dintre ei, şi a imobilizării lui, îţi rămâne înfiptă în memorie. Ochii aceia ficşi, faţa imobilă, privirea lui sticlind de ură, cu greu se pot uita.

Revenind la programele de TV "normale", nu pot să nu vă sfătuiesc insistent să încercaţi, dacă nu aţi făcut-o până acum, să faceţi cunoştinţă cu un foarte plăcut şi deştept teleast. Se numeşte Dov Elboim, e publicist şi scriitor şi are o emisiune zilnică (în afară de vineri şi sâmbătă) de o jumătate de oră, pe programul 2, la ora 17.30. Un gen numit talk-show, adică, în traducere, spectacol de convorbiri. Ceea ce asigură succesul şi face frumuseţea unui talk-show este, zic eu, în primul rând isteţimea, autenticitatea, firescul şi farmecul personal al celui care conduce discuţia. În cazul emisiunii de care vorbim, şi care se numeşte "Străbătând Israelul", toate condiţiile de mai sus sunt îndeplinite. Dov Elboim este un drăguţ, un "băiat" animat de o fermecătoare curiozitate de adolescent. El ştie să se mire, să fie uimit, pune întrebări pline de ingenuitate, e firesc şi proaspăt, ştie să asculte. Şi pe deasupra mai e şi cult şi deştept. Într-un cuvânt, e o prezenţă care cucereşte.

Yair Lapid are şi el calităţi de necontestat. După atentatul săvârşit lângă un sat arăbesc, într-un autobuz în care erau şi arabi, el a invitat în studio la o convorbire pe o elevă arăboaică de 15 ani şi jumătate, scăpată ca prin minune din autobuzul care a sărit în aer. Discuţie caldă, firească. Doi tineri. Amândoi frumoşi. Fata îi arată lui Yair urechile unde are mici răni de la explozie. El o întreabă:

– Tu te identifici cu palestinienii?

Fata răspunde firesc, spontan:

– Nu. Cred că amândouă părţile sunt vinovate.

– L-ai văzut când s-a urcat în autobuz? Cum se comporta?

– Era vioi, râdea, zâmbea la câte un călător.

A zâmbit şi a acţionat detonatorul, sărind în aer împreună cu autobuzul.

Când a terminat convorbirea cu fata, după ce ea a ieşit, Yair Lapid a avut un moment de tăcere. După care a comentat ca pentru sine, aproape în şoaptă:

– E o ţară dementă.

Se putea vedea că este emoţionat. A reuşit să mă dea gata.

Dan Margalit, căruia aceste zile îi servesc, cu cinică generozitate, teme "grase" de controverse politice, ştie, ca nimeni altul, să le pună în scenă. Şi să le tempereze.

●

Printre indivizii francezi care au demonstrat luna trecută pe străzile Parisului, înjurând Israelul, cu sete, şi ridicând osanale în cinstea atentatelor cu bombe împotriva evreilor, s-a aflat şi d. Noël Mamère, candidat la alegerile prezidenţiale din partea Partidului *verzilor* (ecologişti, nu altceva).

Mamère?

Ba Ta Mère, derbedeule!

Căutăm

AGENT DE PUBLICITATE

Persoană dornică să procure reclame pentru publicaţie în limba română

Bine remunerat

☎ **03-5227269**

ELENA-ESTHER TACCIU

CALEIDOSCOP - 2002

ZODIA TAURULUI PENTRU TOŢI (20.04-20.05), guvernată de Venus, planetă nu doar a iubirii, ci şi a contactelor armonice, sociale, politice, financiare, profesionale – are de înfrânt urmările negative ale gravelor conflicte din primele luni ale anului acesta. Finanţele rămân în prim plan, după catastrofa produsă de marele atac terorist din SUA. **Taurul** însuşi se supune acestei priorităţi, convenabilă din start semnului său astrologic. Lăsaţi-i deci pe cei din jur să fie utopici: Zodia vă obligă să coborâţi pe pământ. Până la întâi august aveţi toate şansele să vă consolidaţi baza economică individuală. Oricum, în tot anul în curs priorităţile rămân finanţele, cariera, relaţiile de comunicare, interesele intelectuale, călătoriile, înlăturarea unor automatisme negative (proverbiala încăpăţânare), casa şi familia. În luna aniversării dvs. veţi fi captivat de idei şi proiecte noi; amânaţi-le pentru luna ce vine. Ocupaţi-vă de investiţii. Dispute vechi din familie pot fi domolite şi lichidate în cele din urmă. Ventilaţia şi canalizarea se pot defecta acasă. Investiţiile şi achiziţiile se cer făcute până la 15 mai. Şi pentru Taur, dar şi pentru toate semnele, nu mai apar dizarmoniile care ne-au traumatizat în primele luni ale anului, de pildă retragerile concomitente ale planetelor foarte grele (Pluto şi Saturn), opuse celor benefice ca Jupiter. Desigur, rănile produse de exploziile pe care le-am cunoscut în toate sferele nu se vindecă imediat, dar conflictele nu vor mai continua în lanţ apocaliptic. Cu Venus în **semnele de Foc (Berbec, Leu, Săgetător),** fiii acesteia pot spera refaceri economice surprinzătoare, ca şi politice, dar şi în creaţia artistică, în paralel cu romanele intime. **Semnele de Pământ (Taur, Fecioară, Capricorn)** armonizează simţul lor practic cu efortul în sferele de mai sus. Exigenţa faţă de sine creşte. Decizia va fi de a-şi asigura întâi confortul şi statutul profesional normal. Artiştii din semnele de mai sus pot spera şi câştiguri materiale. **Semnele de Aer (Gemeni, Balanţă, Vărsător)** îmbină succesul în contactele sociale cu un bun instinct psihologic în legătură cu cei din jur. **Semnele de Apă (Rac, Scorpion, Peşti)** abordează toate domeniile enumerate din unghiul emoţiei. Excesul de sentiment **(Venus)** poate aduce grele deziluzii în noile romane sau în conflictele profesionale. În concluzie, dominând luna mai prin Taur, Venus se arată dispusă să ne mai facă şi daruri.

POŞTA NOASTRĂ: *Anunţăm cititorii că ne pot adresa întrebări despre astrologie, mistică, parapsihologie ş.a.m.d. Telefonul de contact rămâne acelaşi, 03-5590829, ca şi POB 2104, Holon; idem pentru procurarea volumului "STELE REGALE". Nu trimitem Horoscoape acasă, ci le publicăm (nu imediat) în următoarele numere din „Minimum”.*

Alimentele şi Zodiile

În rubrica sa de specialitate, M. B. (Yediot Aharonot) ne înfăţişează legătura dintre zodii şi alimentaţie. **Berbecul** nu astenizează pe nimeni cu toanele, el e atât de grăbit cu zecile de puncte ale programului său cotidian că nici nu ştie ce înghite. Îi e suficient să fie sătul, preferabil cu carne. **Taurul** nu acceptă feluri necunoscute. Preferă dulciuri sau ceva bine pătruns, nu fierbinte. Nu suportă să-l grăbiţi, îi place să mănânce tacticos. **Gemenii** nu suportă bucatele prea complicate care cer combinaţii, reîncălziri. Iubeşte lucrurile bizare, sărate şi se mulţumeşte cu un singur fel. **Racul** e foarte pretenţios şi sensibil. Preferă peşte şi tot ce ţine de apă. Cere mâncare gătită în casă. **Leul** pretinde masă cu cele mai rafinate tacâmuri, garnituri de farfurii scumpe, aranjate după cele mai pretenţioase criterii estetice. **Fecioara** cere o masă sănătoasă, dar nu grea. Iubeşte salatele, lactatele, brânzeturi proaspete sau afumate. **Balanţa** e în încurcătură când trebuie să spună ce vrea să mănânce, căci are în general procesul opţiunilor foarte dificil şi lent. Şi ea cere estetica prezentării, ca Leul. Multe salate, acrituri, verdeţuri. **Scorpionul** e deseori specialist, aproape consilier gastronomic. Bucatele preferate de el sunt din cale afară de complicate. Carnea e obligatorie, preferă gustările luate oriunde şi seminţele pe care le consumă fără încetare. **Săgetătorul** e un consumator totdeauna surprinzător. Îi plac bucatele naţionale de oriunde, cele exotice şi chiar necunoscute. Caută bucătari cu imaginaţie, dacă ajunge la localuri. **Capricornul** nu se supune nici unui ritual. Şi gustul său alimentar e dificil. Caută tot ce e sărat, iute sau amar. Foarte conservator, cere mereu bucatele gătite de mama, evocându-le drept ideale. **Vărsătorul** vrea tot ce e surpriză. El citeşte cu plăcere cărţile de bucate, bucurându-se de felurile exotice pe care le descoperă. Îi place gustul sărat, dulce şi iute în acelaşi timp, numai să nu rămână flămând. **Peştele** e sensibil, cu gust ales, îi place să fie răsfăţat şi să deguste mâncarea. Vrea să încerce gusturi noi, gustări care măresc pofta de mâncare.

ALEXANDRU SEVER

Ordine şi dezordine

◆ **Potopiniană.** Chiar gripat, cu un picior în groapă, mă cheamă la telefon ca să mă înjure pentru cronica pe care i-am hărăzit-o. Noroc că gripa nu se ia prin telefon. Prudent, am luat totuşi o aspirină.

◆ Întors de la înmormântarea vecinului său, şi-a lepădat haina neagră, s-a aşezat să mănânce şi şi-a făcut siesta cu ziarul zilei în mână. E adânc convins că e mai deştept decât răposatul pentru că-i supravieţuieşte.

◆ Să fii o fiinţă inteligentă şi să spui: "Voi muri!"… Ce univers de bolovani nesimţitori! Şi ce lume brutală şi stupidă! O stupiditate universală căreia nu-i lipsea decât omul şi inteligenţa lui pentru a fi cu adevărat atroce.

◆ Îmi amintesc de un porumbel intrat pe fereastra bucătăriei ca să poposească pe colţul dulapului… Alexandra îl privea iluminată. Era la puţin timp după plecarea fiicei noastre. Şi eu, şi Alexandra mea, am luat intrarea porumbelului drept un semn de bun augur, aşa cum îl va fi luat Noe însuşi, visând la încetarea potopului. Când porumbelul a zburat ca să-şi regăsească cerul de deasupra Bucureştiului, am fost mâhniţi de parcă ni s-ar fi retras o făgăduială de încetare a necazurilor.

◆ Aflând de nu ştiu cine că ar fi denunţătorul de serviciu al Securităţii, Iraclide a spus: "Iată un om cu care nu mi-aş dori să am amintiri comune!".

◆ Îmi vine a crede că ferestrele meritau să fie inventate fie şi numai pentru că, de dinapoia lor, ele oferă, oricui ştie să privească, un cadru pentru o privelişte cu valoarea unui tablou.

◆ **Iraclide.** La 90 de ani, nu se poate să nu ajungi să te întrebi: "Până când?". Hai să fiu îndurător cu mine însumi şi să mai împrumut din buzunarul cu minuni al bunului Dumnezeu încă un an, poate doi, poate chiar trei... Şi pe urmă? Doar Întunericul, Tăcerea şi Nemişcarea! Şi când te gândeşti ce noian de zile vor mai fi… câte primăveri pline de freamăt, câte toamne aurii, câte femei frumoase, câte cărţi, câţi copii… Şi ani, ani… Vecii după vecii… Dar toate fără mine! E ca şi cum mi-ar fi fost dăruită spre lectură o extraordinară carte de poveşti şi mi s-ar interzice s-o termin.

◆ Câtă vreme nu te leagă de ea nici o amintire, nici o casă nu te cheamă îndărăt, şi nici o femeie nu te poate reţine.

◆ **Potopiniană.** De când tot bolesc, stau de mă întreb foarte intrigat: oare ce mare nevoie va fi având Dumnezeu de un om ca mine pe lumea cealaltă, câtă vreme eu prefer să-l iubesc ceva mai de departişor, de pe lumea asta?

◆ Să te naşti ca să mori – e ca şi cum ai fi trimis pe lume doar pentru ca să descoperi un mormânt. Şi ce alta mai poţi descoperi decât o groapă? Un drum către ea.

◆ Istoria doar într-aceasta seamănă a poveste întrucât se poate spune despre ea că "a fost odată". Dacă viaţa lumii nu este decât o carte de poveşti, atunci, mai mult chiar decât orice scriitor care este primul cititor al operei sale, Dumnezeu va fi şi ultimul care o va mântui de citit.

◆ **Iraclide.** Bătrâneţea mi-a dat o altă faţă. Şi chiar şi asta e în schimbare. Încât nu mai semăn de mult cu fotografiile mele.

◆ Chiar şi dacă îşi cunosc limitele, asta nu împiedică pe câte unii să încerce a le forţa.

◆ **Iraclide.** Fericiţi cei împăcaţi cu trecutul lor.

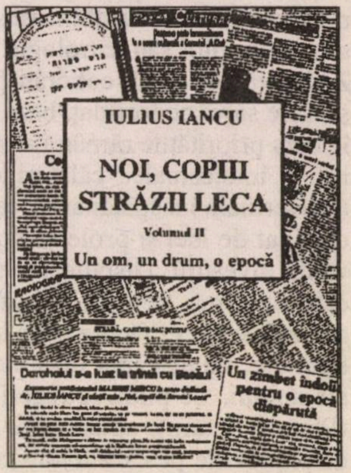

Nou!

A apărut

Noi, copiii străzii Leca

de Iancu Iulius

«Sunt încredinţat că acest volum al II-lea al "Copiilor" – cuprinzând şi dezvăluiri noi despre ***stradă,*** *şi amintiri vii din anii israelieni ai doctorului, va fi citit de* ***fanii*** *lui Iancu Iulius cu acelaşi interes ca şi cartea precedentă şi că, la finele lecturii, cu toţii vor spune: Iancu datorează străzii Leca existenţa lui ca om al condeiului, strada Leca îi datorează lui Iulius Iancu existenţa sa.»*

(Al. Mirodan)

«Sper că această carte va produce aceleaşi tresăriri sentimentale şi nostalgice ca şi primul volum, ceea ce mă va stimula să termin al treilea volum al trilogiei într-un viitor apropiat.»

(Dr. Iulius Iancu)

Cartea se poate obţine la autor:

Reh. Hardof 17, Haifa,

Tel. 04/837-2758

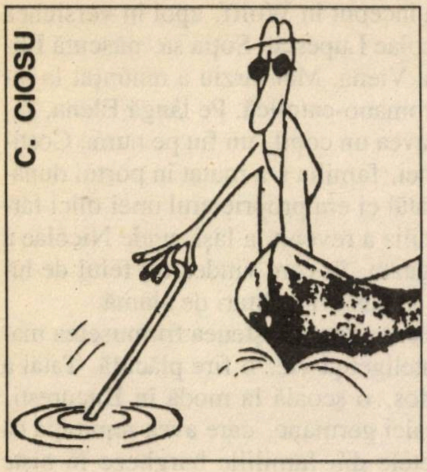

Pescuitorul de perle

Ne-a Stat ceasul

«Irakul și Iranul, Coreea de Nord și cea de Sud, Rusia și Cecenia sunt, fiecare, statele care trăiesc alături.»

("Viața noastră", nr. 15.507 a.c.; comunicată de Anișoara Rosenkrantz, POB 8452 Haifa – care ține să precizeze că Cecenia nu este un stat, ci o regiune prea bine cunoscută din cuprinsul Rusiei, care s-a revoltat împotriva Moscovei, încercând să devină independentă.)

Nimic mai neadevărat decât afirmația că este adevărat

«C. Vadim Tudor l-a acuzat pe Constantin Ticu Dumitrescu că a desfășurat acte de poliție politică, înainte de '89, cu alte cuvinte a făcut parte din fosta Securitate.

Nimic mai adevărat și acest fapt a fost constatat și de către prima instanță a C.S.J. (Curtea Supremă de Justiție), care l-a obligat pe liderul PRM (Vadim Tudor) să-i plătească lui Ticu Dumitrescu despăgubiri de 75.000.000 lei.»

*("Ziua", București 12.02. a.c.; reprodus după "Lumea liberă", New York; comunicată de Ricu Moscovici, POB 3821, Rishon Lezion – care este de părere, ca și noi de altminteri, că în loc de **nimic mai adevărat,** trebuia scris **nimic mai neadevărat**.)*

Încă o performanță unică a lui Giuliani

«În timp ce globul de cristal se ridica în aer, primarul în funcție al New-Yorkului, Rudolf Giuliani, a întrunit ultima sa conferință de presă. De la primărie, Giuliani s-a îndreptat spre Times Square, unde avea rolul să apese, ca în fiecare an, pe butonul care ridică în aer uriașul glob de cristal.»

("Tribuna", nr. 358 a.c.; comunicată de David Șmilovici, reh. Bar Ilan 15/2, Cfar Saba.)

Două Elvire într-una singură

«Elvira Godeanu este remarcată de profesorul Nottara. "Va fi o bună amoreză", a spus acesta, intuind că viitoarea actriță va rupe inima Parisului. (…) Peste ani, marea actriță, care se împărțea între comediile bulevardiere franțuzești de pe scenele și ecranele pariziene și scena Naționalului bucureștean, făcând, alături de George Vraca, deliciul publicului…»

("V.I.P.", București, nr. 10 a.c.; comunicată de Andreea Rogojanu, Calea Griviței 143, București – care, ca pasionată de istoria teatrului ce este, precizează că superba Elvira Godeanu a făcut într-adevăr, alături de George Vraca, deliciul publicului din România, ani de-a rândul, dar nu și pe acela al parizienilor. Autorul articolului din care am dat citatul de mai sus a încurcat borcanele, atribuind Elvirei Godeanu și succesele din Franța ale Elvirei Popescu.)

Convorbiri neliterare

«Pe mine m-a chemat într-o duminică după-amiază, împreună cu Ion Brad, ministrul Culturii. … Eu am fost programat (cu filmul meu) chiar în ziua cu Lozy, cu (filmul) "Mesagerul". ... Dl. Moscovich m-a întrebat dacă vreau să stau cu el pe vas, sau la *Carter*. … După aceea m-a chemat la el Dumitru Popescu, cu tot staful său, cu Jorj Sion, șeful propagandei. ... Se mai găseau acolo George Macovescu, prim adjunct al ministrului de Externe. ... Vidan era un domn mărunt, cu figură de băcan, mi s-a spus că e ambasadorul României la Paris…»

("Convorbiri literare", Iași, nr. 2/2002; comunicată de Tiberiu Vasilescu, București, POB 38112 – care s-a luat cu mâinile de cap citind convorbirea dintre cunscutul romancier român Nicolae Breban și d. Cassian-Spiridon, redactorul-șef al revistei ieșene cu nume atât de prestigios. Corespondentul nostru observă că Ion Brad nu a fost niciodată ministrul Culturii, ci unul din adjuncți; că pe numitul Lozy, autorul filmului "Mesagerul", îl cheamă, de fapt, Losey; că Breban nu putea fi invitat la hotelul "Carter" din Cannes, ci la hotelul "Carlton"; că pe Sion îl chema Bujor, nu Jorj, că România n-a avut niciodată la Paris un ambasador numit Vidan.)

Poșta

Daniel Șmilovici, Cfar Saba (vă rugăm să ne trimiteți cu precădere perle din publicațiile în limba română; nu toți cititorii noștri pot gusta perlele din gazetele ebraice); **Dr. Carol Neumann,** Tel Aviv (aveți dreptate: Pădurea Neagră nu se află în Austria, așa cum ați citit în "Orient Expres", ci în Germania; **A. Govrin,** Haifa (observație bună, dar nu perlă).

PAUL D. QUINLAN

Regele play-boy
(şi vestita Elena Lupescu...)

Prinţul moştenitor Carol (viitorul rege Carol al II-lea) a pricinuit părinţilor săi, Regele Ferdinand şi Regina Maria, nenumărate necazuri.

Mai întâi, s-a însurat, în secret, cu o domnişoară Zizi Lambrino. Şi cum, pe vremea aceea (sfârşitul primului război mondial), un viitor monarh nu avea voie să se căsătorească (precum prinţii de azi) cu femei fără de sânge aristocratic în vine, a hotărât să renunţe la tron. Ulterior, însă, s-a răzgândit şi s-a recăsătorit cu prinţesa Elena a Greciei (viitoarea regină-mamă Elena). Bucuria casei regale a fost mare, dar de scurtă durată. Lucrurile mergeau prost între cei doi soţi, Carol îşi înşela nevasta pe toate drumurile şi, fiindcă de ce te temi nu scapi, el s-a îndrăgostit de o altă femeie, numită Elena Lupescu.

Povestirea de mai jos ne arată cum s-a născut legătura amoroasă dintre Carol şi vestita Lupeasca. Ea a apărut în cartea "Regele play-boy" a americanului Paul Quinlan, tipărită la editura Humanitas, Bucureşti, în traducerea Monei Antohi.

Dată fiind slăbiciunea lui pentru femei, era doar o chestiune de timp înainte de o întâlni pe viitoarea sa femeie fatală. Într-o seară din martie 1925, familia regală a asistat la proiecţia unui film, "Nibelungii", difuzat la Fundaţia Culturală Regală "Principele Carol". La câteva rânduri depărtare, o femeie atrăgătoare, cu părul roşu, cam de vreo douăzeci şi cinci de ani, cu o înfăţişare neobişnuită pentru o româncă, i-a atras atenţia prinţului moştenitor. Nu era o întâmplare. Un prieten apropiat al ei, pe nume Posmantir, care îl însoţise pe Carol în călătoria sa în jurul lumii şi se ocupa cu difuzarea filmelor la Fundaţia Carol, fusese de curând dat afară de director. Încercând să-şi obţină înapoi slujba, Posmantir a invitat-o la film, în speranţa că avea să-l întâlnească pe prinţul moştenitor şi că o să-i pună o vorbă bună. După film, Posmantir i-a prezentat-o lui Carol. Numele ei era Elena Lupescu.

Elena Lupescu s-a născut la 2 septembrie 1899, la Iaşi. Ambii părinţi erau evrei. Tatăl ei, pe nume Grünberg, se născuse şi fusese crescut la Iaşi. În tinereţe, ca să dobândească cetăţenie română şi să se poată afirma în lumea afacerilor, s-a convertit la ortodoxism. Şi-a schimbat numele la început în Wolff, apoi în versiunea sa românească, Nicolae Lupescu. Soţia sa, născută Eliza Falk, crescuse la Viena. Mai târziu a renunţat la iudaism şi a devenit romano-catolică. Pe lângă Elena, familia Lupescu mai avea un copil, un fiu pe nume Costică. În copilăria Elenei, familia s-a mutat în portul dunărean Sulina, unde tatăl ei era proprietarul unei mici farmacii. În 1922, familia a revenit la Iaşi, unde Nicolae a deschis un nou magazin, în care vindea tot felul de lucruri, de la parfum la nasturi militari de alamă.

Încă de mică, Elena, care moştenea frumuseţea mamei, a dovedit o inteligenţă vie, o fire plăcută. Tatăl a înscris-o la Pitar Moş, o şcoală la modă în Bucureşti, condusă de nişte maici germane, care avea reputaţia că le transformă pe fetele din familiile burgheze în nişte adevărate domnişoare, învăţându-le o brumă de germană şi franceză, gospodărie, rudimente de istorie şi pregătindu-le în aşa fel încât să fie în stare să poarte o conversaţie cuviincioasă. Astfel, Elena a deprins bunele maniere şi a dobândit o anumită nonşalanţă în societate. Pe când se mai afla încă în şcoală, s-a ales şi cu reputaţia că-i place să flirteze.

Ambiţioasă şi dornică de distracţii, Elena s-a integrat repede în cercurile la modă din jurul cazinoului din Sinaia. Trecea de la o legătură amoroasă la alta şi a început să fie cunoscută ca o femeie de moravuri uşoare. În timpul întunecatelor zile din primul război mondial, l-a întâlnit pe Tâmpeanu, un locotenent de artilerie din Regimentul de Vânători al prinţului Carol, şi s-a măritat cu el. În cele din urmă, s-au stabilit la Bucureşti, unde au închiriat o casă pe strada Luchian nr. 4. Dar Elena dorea mai mult de la viaţă decât să fie o simplă casnică, aşa că şi-a reluat curând vechiul stil frivol de a trăi, înconjurându-se de numeroşi admiratori şi iubiţi. Bietul ei soţ a devenit bătaia de joc a regimentului şi personaj principal al multor glume, în parte din pricina numelui său. În cele din urmă, în 1920 el a cerut şi primit divorţul. După divorţ, Elena şi-a reluat numele de fată, Lupescu.

În următorii câţiva ani, Elena Lupescu a trăit în marginea societăţii demimondene din Bucureşti. Totuşi, era departe de a fi o prostituată obişnuită. Ambiţioasă şi înzestrată cu o personalitate puternică, era o femeie care ştia categoric ce vrea în viaţă: faimă, bani şi putere. Deşi nu era o persoană cultă, era isteaţă şi înţelegea bine căile nebănuite ale firii omeneşti. Când avea ea chef, putea fi deosebit de fermecătoare, spirituală, spontană şi o maestră în arta conversaţiei. Pe scurt, era o actriţă superbă. Avea un trup plinuţ, dar cu forme plăcute, şi când mergea îşi legăna provocator şoldurile, cu o mişcare aproape exagerată. Pielea albă ca laptele îi era pusă în valoare de o pereche de ochi verzi şi de părul roşcat amintind de tablourile lui Tiţian, care avea să devină mai apoi semnul ei distinctiv. Era tipul de femeie îndrăzneață, plină de încredere în sine, dominatoare (ca regina Maria!), pe care prințul moștenitor Carol a găsit-o irezistibilă, ca și pe Zizi.

După ce i-a prezentat-o lui Carol pe Elena, Posmantir a mai aranjat una sau două întâlniri "accidentale" între ei. Pentru Carol, se pare că era dragoste la prima vedere. Așa a început una dintre cele mai comentate și controversate povești de dragoste din istorie. Indiferenți la consecințe, din acea clipă Carol și Elena Lupescu au fost nedespărțiți.

La început au folosit pentru întâlnirile lor casa comandantului-șef Tăutu, un prieten de-al lui Carol bine cunoscut în lumea interlopă bucureșteană. Mai târziu, Carol a cumpărat pentru Elena o casă pe strada Colonel Mihai Ghica, pe numele fratelui ei. Cu toate că Elena devenise femeia întreținută a prințului moștenitor, îi venea greu să renunțe la vechile cunoștințe, și la un moment dat, când Carol și-a făcut pe neașteptate apariția, un anumit locotenent Don a fost nevoit să bată grăbit în retragere pe ușa din dos.

De la bun început, Carol n-a făcut nici un efort să țină secretă legătura lui amoroasă. "Avea un fel calm de a-i spune" nevestei despre "aventurile lui", îl informa Maria pe regele George al Angliei. "Cu casa plină de rudele soției, inclusiv soacra, nu se sfia să-și afișeze, chiar sub nasul lor, noua pasiune". N-a trecut mult și Elena și-a dat seama că această legătură era diferită de flirturile anterioare ale lui Carol. A încercat să lase impresia că totul era cât se poate de normal, dar la scurtă vreme Bucureștiul era plin de povești "sălbatice și extravagante" pe această temă. Totuși, poate că exista un sâmbure de adevăr în bârfele de la curte potrivit cărora Elena, "ca să scape de asiduitățile conjugale" ale lui Carol, "îl împingea pe prinț în brațele Roșcovanei".

În vara anului 1925, Elena a încercat să-l îndepărteze pe Carol de Lupescu, mergând la Sinaia. Au stat la Foișor, vila pitorească unde mai locuiseră și după luna de miere. Lupescu nu s-a lăsat însă intimidată, și la scurtă vreme și-a făcut și ea apariția în stațiunea de munte unde se afla iubitul său. După sosirea ei, Carol și-a luat obiceiul să facă seara o plimbare de unul singur sau să-și conducă automobilul prin pădure. Invariabil, aceste ieșiri nocturne duceau la o cabană neatrăgătoare în stil românesc numită Villa Gianni, unde stătea Lupescu. O anunța că se află acolo aruncând pietricele în fereastra de la parter și era primit înăuntru prin ușa din spate, care dădea înspre grădină. Petrecea acolo câteva ore, uneori noaptea întreagă. Aceste întâlniri nocturne erau departe de a fi un secret, fiindcă prințul își lăsa mașina sport peste drum, în fața porții mânăstirii Sinaia, și orice trecător putea vedea însemnele regale.

Viața la Foișor devenea tot mai tensionată pentru Carol și Elena. Elena încerca să contraatace, țipând uneori și lansându-se în certuri aprinse, dar fără nici un rezultat. Într-o noapte chiar l-a încuiat pe Carol în camera lui, dar prințul a reușit să scape sărind din balconul de la etajul întâi. În cădere și-a răsucit glezna, lucru care nu l-a împiedicat să se târască, șchiopătând, la Villa Gianni. "Cât o să mai continue povestea asta?" se întreba mereu Elena: "Cu siguranță trebuie să se sfârșească în curând; așa ceva nu poate fi tolerat la nesfârșit". Nu e de mirare că aparent discutau posibilitatea unui divorț.

În august, Regina s-a întors dintr-o vacanță din Anglia. Mai târziu i-a descris regelui George situația ca fiind "dintre cele mai problematice". Carol încăpuse "pe mâinile unei evreicuțe roșcate și atrăgătoare, cu o reputație scandaloasă". La început, Maria i-a pus pe câțiva prieteni de-ai lui Carol să stea de vorbă cu el, dar fără folos. Apoi Ferdinand "a trebuit să meargă la el". Se pare că Ferdinand l-a amenințat chiar că o va exila pe Lupescu într-o provincie îndepărtată. În cele din urmă, Regina a pus piciorul în prag. Însă era limpede că situația era aproape fără speranță.

«Mi-a primit avertizările, amenințările cu o opacitate care mi-a arătat cât de tare se îndepărtase de inimile noastre, făcându-mă să înțeleg ce influență distructivă infernală avea femeia asta asupra lui. Era cu sănătatea și nervii la pământ.»

O dată ce Lupescu s-a infiltrat în inima lui Carol, a făcut toate eforturile ca să înțeleagă caracterul iubitului ei și să se comporte după placul lui. A priceput că sub fațada virilității sale princiare, Carol era cumplit de vulnerabil: un băiat slab, nehotărât, imatur, care avea nevoie – chiar mai mult decât de sex – să fie consolat, reconfortat, alintat și copleșit cu afecțiune. Mai ales, Carol simțea nevoia să trăiască într-o ambianță familiară, printre lucruri simple care-i lipseau în căminul oficial – mâncare neaoșă românească (Lupescu era o adevărată maestră în pregătirea mămăligii), glume piperate, fără perdea (pe care ea le învățase în cluburile ofițerilor), muzică populară și de jazz, prieteni români din popor, fără pretenții, jocuri de cărți și plimbări în mașini rapide. După ce fusese ridiculizat pentru lipsa lui de rafinament, prințul era flatat de atenția ei admirativă și protectoare care îi tămăduia orgoliul rănit. Lupescu a studiat cu grijă legătura lui Carol cu Zizi, ca să nu repete aceleași greșeli. Dându-și seama că putea fi influențabil și șovăielnic departe de ea, Lupescu era hotărâtă să nu-l slăbească o secundă atâta vreme cât nu făcuse o alegere definitivă între Elena și ea. "Mai degrabă aș muri", a mărturisit ea într-un moment de sinceritate, "decât să-l abandonez!".

Spre deosebire de Elena Lupescu, regina Maria avea atunci, în cel mai bun caz, o influență limitată asupra fiului ei. O dată cu trecerea anilor, dragostea oedipiană a lui Carol față de mama lui se transformase în gelozie și resentiment. De vină era, în parte, viața amoroasă extravagantă a Mariei, îndeosebi legătura cu (prințul Barbu) Știrbei. Știrbei se afla mereu în preajma ei – se comporta practic ca un membru al familiei. La Cotroceni și la Peleș își avea propria cameră, care nu putea fi ocupată de nimeni altcineva. Cu timpul, Regina a renunțat să mai țină secretă această relație, așa că "intrările și ieșirile ei" frecvente în camera lui Știrbei se petreceau în fața personalului palatului, fără nici cea mai mică reținere și fără protocolul la care trebuia să se supună de obicei. În câteva rânduri, domnișoara Mărceanu, camerista de la Peleș a Reginei, i-a spus lui Buhman, secretarul particular al Regelui Ferdinand, că are liber în acea noapte fiindcă se află acolo prințul Știrbei. Odată, întorcându-se la Pelișor la revărsatul zorilor, Carol a dat peste Știrbei, care tocmai pleca. "Bună dimineața, doctore", i-a spus Carol. "De ce-mi spui doctor?", l-a întrebat surprins Știrbei. "Fiindcă la așa o oră matinală numai un doctor pleacă de la Pelișor", i-a replicat Carol.

◆

Prin toamna anului 1925 Brătianu ajunsese la concluzia că era spre binele țării, cât și al său personal și al partidului pe care-l conducea, ca prințul Carol să fie îndepărtat ca moștenitor al tronului.

Din nefericire, prințul moștenitor i-a făcut jocul lui Brătianu. Lupescu știa că poziția ei față de Carol era extrem de precară și că în scurt timp ar fi avut de ales între ea și Elena. În câteva rânduri, i-a cerut lui Carol să plece împreună din România, dar el a refuzat. Poate că mai nutrea speranța că ar fi putut scăpa de sub influența ei. Apoi, cu o neașteptată violență, a izbucnit furtuna.

La 20 noiembrie 1925, mătușa prințului moștenitor Carol, Alexandra, soția lui Edward al VII-lea, a murit la palatul Windsor. Pentru că era de așteptat ca familia regală română să fie reprezentată de cineva la funeralii, s-a decis repede cine să meargă în Anglia. Elena era îngrijorată. S-a dus la Rege și regină și le-a cerut să nu-l trimită pe Carol, care, o dată ajuns în străinătate, "n-avea să se mai întoarcă", îi avertiza ea. Dar avertismentele ei n-au fost ascultate. Între timp, Brătianu a profitat de șansa ivită din senin. I-a sfătuit pe Rege și Regină să-l trimită pe Carol la Londra, convins fiind ca și Elena că o dată ce-ar fi pus piciorul în străinătate n-ar fi revenit în țară. Brătianu pretindea că o schimbare de decor departe de Lupescu i-ar fi făcut bine. Ferdinand ezita, dar Regina și Știrbei au sprijinit ideea. "O mică vacanță până la Crăciun" era tot ce "îi trebuia", scria Regina în jurnal. În cele din urmă, după ce Carol a promis "pe cuvântul său de onoare" că se va întoarce acasă de Crăciun, Ferdinand și-a dat consimțământul.

În acea seară, Carol și-a ocupat locul de la clasa întâi împreună cu aghiotantul său, colonelul Nicolae Condeescu, în Orient Express. Erau însoțiți și de soacra lui Carol. "Era bine dispus și și-a demonstrat manierele distinse și farmecul pe tot parcursul călătoriei".

Carol părea să aibă intenția de a se întoarce acasă, așa cum promisese. Dar amanta sa avea alte planuri. Cu puțin înainte de plecare, s-au înțeles ca după funeralii să se întâlnească în liniște la Paris, unde ar fi fost singuri o vreme. La douăzeci și patru de ore după plecarea lui Carol, Lupescu, sub oblăduirea lui Brătianu, a părăsit România și s-a îndreptat spre Paris.

La Londra, Carol a fost oaspetele rudelor sale din familia regală britanică. S-a comportat cât se poate de cordial, fără să dea nici cel mai mic semn care ar fi anunțat ceva neobișnuit. Apoi, după o săptămână, a plecat brusc. S-a îndreptat direct către coastă, a traversat Canalul Mânecii până la Calais și a luat trenul spre Paris, unde, la Gare du Nord, a căzut în brațele iubitoare ale Elenei Lupescu.

După mai multe zile petrecute la Paris, Carol și Lupescu au plecat la Milano, apoi la Veneția. De la Veneția, Carol i-a trimis tatălui lui următoarea scrisoare, datată 12 decembrie:

«Vă rog ca prin această declarație să primiți că renunț la toate drepturile mele de principe moștenitor al României. Conform statutului familiei regale, rog pe Maiestatea-Voastră de a-și da Înalta Sa aprobare acestei hotărâri irevocabile. Totodată, spre a nu produce vreun neajuns în viitor, să dați Înaltul Maiestății Voastre ordin ca să fiu șters dintre membrii familiei domnitoare a României și să mi se acorde numele sub care îmi voi putea alcătui o nouă stare civilă. Prin aceasta declar că nu voi avea nici o pretenție asupra drepturilor mele, la care am renunțat de bunăvoie, și că mă angajez, pentru liniștea tuturor, să nu mă mai întorc în țară timp de 10 ani fără a fi chemat de cei în drept și fără autorizația suveranului.»

Scrisoarea era semnată "Prințul moștenitor Carol". Prin acest act, Carol a dobândit distincția îndoielnică de a fi singurul om din istorie care a renunțat la tron din dragoste – de două ori! (Prima oară renunțase din cauza căsătoriei cu Zizi Lambrino, **n. red.**) Cu toate că prințul se gândea de ceva timp să renunțe la tron, decizia finală a fost luată numai după ce i s-a alăturat Elenei Lupescu la Paris. O dată ce s-a găsit din nou în brațele lui, Lupescu a reușit cu abilitate să-l convingă să renunțe la tron ca să poată trăi cu ea. În ultimă instanță însă, de vină era pasiunea necontrolată a lui Carol. Trebuia să aleagă între Lupescu și tron; nu le putea avea pe amândouă.

(Continuare în numărul viitor)

O povestire de
GETTA BERGHOFF

Eu şi telefonul

Fiica mea Nurit îmi telefonează în fiecare dimineaţă, de la Ierusalim.

Astăzi însă n-a sunat. Încă... Iar la radio aflu că la Ierusalim a avut loc un nou atentat.

Nurit mă sună la telefon în fiecare dimineaţă să afle de sănătatea mea, ocazie să ne reamintim cele stabilite din ajun pentru ziua care abia începe. Convorbirile sunt de obicei scurte. Ne dorim una alteia o zi bună, la care eu simt nevoia să adaug "şi liniştită".

Nurit conduce o şcoală de muzică situată nu departe de locuinţa ei. Îi cunosc drumul şi mi-e uşor s-o însoţesc în gând pe întreg traseul. Cunosc fiecare piatră, fiecare construcţie şi n-aş greşi dacă ar trebui să răspund cuiva cum şi când s–a construit cartierul. Cu memoria vizuală cu care încă mă pot lăuda văd construcţiile în piatră albă ierusalmiteană în lumina curată a dimineţii, lăptoasă la amiază, încărcată de umbre şi praf la căderea serii, cunosc culoarea oraşului sub bătaia ploii, sau obosit de povara hamsinului... Ştiu şi colţul unde Nurit coteşte la dreapta, dugheana la care, la întoarcerea acasă, uneori, îşi cumpără fistic, migdale şi mirodenii pentru gospodărie. Cu gândul la ea, ca în fiecare dimineaţă, o urmăresc cu ochii minţii pe drumul spre conservator. Ceasul din perete bate de opt ori, motiv să răsucesc butonul radioului ca să aflu ultimele ştiri.

Simt că o pierd pe Nurit din obiectiv, pentru că se anunţă că s-a săvârşit un nou atentat. Încă nu ştiu unde anume s-a întâmplat, dar într-o panică mută îi trec în revistă pe toţi ai mei, acolo unde-şi duc viaţa. Mi-au rămas patru copii, patru nurori, nouă nepoţi. Cinci dintre nepoţii mei sunt acum soldaţi. Închid radioul şi trec la ecranul televizorului. Unul dintre terorişti a fost lichidat, celălalt a fost trântit la pământ de un poliţist cu o secundă înainte de a declanşa explozia. Băieţii noştri au dezamorsat centura explozivă cu multă prudenţă, ca individul să rămână în viaţă. "Ghinion sau noroc pentru el?" mă întreb.

Telefonul sună parcă înadins ca să-mi aducă noutăţi despre ai mei. Desigur unul din copii a auzit de atentat şi vrea să ştie dacă n-am ieşit din casă. În Ierusalim am rămas numai eu , Israel, Nurit şi băieţii ei. Să creşti trei copii singură, să le ţii loc de tată, nu i-a fost uşor, dar acum are cu ce se mândri, fiecare la casa lor, nu stăm departe unul de altul.

Da, e Sulim, cel cu braţul pierdut. A fost activ în armată până la 50 de ani. De câţiva ani s-a mutat cu familia în Nord, unde-şi are locul de muncă, dar se socoate tot ierusalmitean. Beny a părăsit şi el Ierusalimul şi si-a luat casă la Modiin. Fiecare dintre ei şi-a gasit rostul în locul unde îşi câstigă o pâine mai bună, dar în fiecare seară ne întâlnim pe firul telefonului.

– Am stiut că eşti tu, Sulim, bine că te aud...

– ...

– Nurit e bine, am vorbit de dimineaţă cu ea, da, toţi suntem bine...

– ...

Vorbisem mai multe cu Sulim, până când mirosul de ars al cuptorului m-a grăbit spre bucătărie şi n-am auzit soneria la uşă. Mi s-au ars prăjiturile pe care le-am copt pentru ziua lui Nurit. "Numai să fie a bine", gândeam când mă duceam spre uşă.

– Am vrut sa plec, bunico..., îmi spune Saghi, nepotul meu. Era îmbrăcat în uniforma militară.

– Chiar înainte mă gândeam la tine şi uite cum te-am adus cu gândul, dar nu te-am auzit pentru că eram la bucătărie... Sulim auzise de atentatul de dimineaţă şi a vrut să ştie dacă sunt acasă...

– Sulim, dece nu-i spuneţi Shalom ?

– Sulim, aşa a vrut bunicul tău şi aşa a rămas pentru noi toţi, Sulim... Când el s-a născut vorbeam între noi idiş şi Sulim înseamnă pace în limba asta, dar şi voi să-i spuneti Sulim, că aşa a vrut bunicul...

Îl sorb din ochi pe Saghi şi mă ia gura pe dinainte. "Cât semeni tu cu tatăl tau!"

– Mama nu m-a văzut de aproape două luni, de când cu evenimentele astea. Acum, că e Hanuka, am primit trei zile libere. Treceam pe drumul acesta şi m-am oprit să te vad.

– Mă bucur că te-ai gândit la mine şi-ai venit... Ce zile trăim... De-ar trăi bunicul tău, ar mai muri o dată.

Saghi zambea trist.

Mi-am dat seama că vorbesc prea mult, de aceea am schimbat subiectul.

– Numai bine ai picat, am reluat eu vorba. Tu ştii că Nurit e născută de Hanuka? Împlineşte 53 de ani, o vom serba în casă şi vreau să vii şi tu, să-i aduci şi pe ai tăi de acasă, să ne bucurăm şi noi împreună.

– Numai dacă o sa rămân acasă...

– N-ai spus că ai trei zile libere ?

– Am, dar numai dacă nu mă cheamă...

Saghi mişca capul într-un fel care voia să arate nesiguranţă... Nu-i răspund, căci am observat că începuse o conversaţie pe celular.

– Care-i situaţia?

– ...

– Unde?

– …

– Bunico, a fost încă un atentat, acum, aici…

– Unde? îl intreb și încerc să răsucesc butonul.

– Bunico, Nurit vine pe jos de la școală?

– De obicei da, dar ce s-a intamplat?

– Mă duc s-o caut …

– O caut eu imediat la telefon, e chiar ora când se întoarce acasă… "Nu se poate!", strig către Saghi…

Mi-am dat seama că am rămas singură în casă… Nu sunt în stare să mă concentrez la ce trebuie să fac. O încâlceală a gândurilor îmi paralizează puterea de a acționa… Îmi frâng mâinile până la durere și mă învartesc prin odaie. Dumnezeule, nu-mi lua mințile! Vreau să sun la noră-mea, mama lui Saghi… I-am uitat numărul… Mâinile îmi tremură, fac un efort să răsucesc butonul. Nici nu înțeleg ce văd… Se anunță că o mașină infernală a explodat sub un jeep plin cu oameni… Alarma ambulanțelor, oameni în învălmașeală cu chipuri crispate de spaimă aleargă cu degetele pe trăgaci, oameni cu priviri rătăcite, din ale căror brațe șiroiește sângele, băltoace de sânge rămase pe caldarâm, Dumnezeule Tu vezi toate astea? Coboară-Ți ochii pe pământ, pământul ce ni l-ai făgăduit, nouă, poporului tău… De ce l-am lăsat să plece ? Ce preț mai ceri de la noi?

Saghi aleargă spre locul atentatului. Loviturile bocancilor în caldarâm ricoșau ca un ecou în tâmplele lui înfierbântate. Drumul pare mai lung decât îl știa altădată… Mașini ale poliției oprite de-a curmezișul străzii barează circulația. Saghi sare peste una dintre ele în învălmășeala dimprejur. Țipete, derută, unii caută pe alții cu glasuri disperate, urlete de copii, zbierete de mame. Sub o grămadă de moloz, de sticlă spartă căzută pe caldarâm, a rămas ghiozdanul unui copil… Cărți și caiete împrăștiate sunt călcate de picioare grabite. Legumele răsturnate dintr-un coș sunt strivite în îmbulzeală, mâna unei femei a rămas încleștată de mânerul desprins dintr-o sacoșă în care-și făcuse piața… Saghi calcă printre ele fără să se oprească, peste trupurile fără suflare rămase unde s-au prăbușit. Se oprește o clipă pe locul unde o femeie zace într-o baltă de sânge… O privește, are încă viață în ea, numai abdomenul pare sfârtecat. Ochii lui caută o targă, un paramedic, sunt mulți împrejur, nici unul disponibil, îi identifică chiar văzuți din spate, aplecați fiecare peste altă victimă, pe spatele lor e înscris cuvântul "hovesh", nu e timp să aștepte, o ridică în brațe și aleargă cu ea spre ambulanța cea mai apropiată, strigând cât putea de tare: "E urgent, faceți-i loc!"… E mulțumit că a reușit s-o urce în ambulanța care tocmai pleca. Se întoarce. N-a fost nevoie să caute prea mult, la câțiva metri de el zăcea un bărbat, și el în balta lui de sânge; prin gemetele lui cerea ajutor… Palmele de la amândouă mâinile parcă îi fuseseră smulse din loc… Un paramedic vine cu pasul grabit, Saghi arata către cel de pe caldarâm. Lui Saghi i se păru ca nu-s îndeajuns mâinile paramedicului și, fără să-i vorbească, se amestecă în munca acestuia și amândoi reușesc să oprească sângerarea. Paramedicul, preocupat de rănit, abia acum observă soldatul care-l ajutase la salvarea acelei vieți.

– Ești rănit ? îl întreabă văzându-i înfățișarea.

– Nu, sunt murdar de sânge, am dat un prim ajutor… Caut pe cineva, dar a fost imposibil s-o găsesc.

Se oprește lânga altă victimă întinsă pe caldarâm… Era un bărbat, după toate aparențele fără viață. "Ar trebui acoperit", gândește și caută mai departe. "N-am întrebat-o pe bunica cu ce e îmbrăcată Nurit… probabil nici ea nu știe…".

Cu o privire grăbită cuprinde pe toți cei rămași pe caldarâm. Erau deja trupuri fără viață și după aparențe, bărbați. Traversă drumul. Lipit de zid, un copilandru se îneca între sughițuri de plâns.

– Du-te la o parte… îi strigă un voluntar care culege de pe jos resturi de carne sau păr însângerat într-un rest de piele. Văzuse acum un deget în care se pastra un inel... Saghi e atent pe unde calcă, prinde copilul cu amândouă brațele și aleargă cu el spre o polițistă… "L–am găsit pe trotuarul de vizavi… Vrei datele mele?" "Acum o caut pe Nurit", hotărî în gând, dar sub privirile lui un alt polițist părea preocupat de un telefon celular rămas aproape de locul unde se produsese explozia. Se opri curios să vadă ce-l interesează pe polițist. "A fost al cuiva", gândește…

– Are înregistrat un mesaj, vorbește Saghi.

– Da, mormai politistul, asta-i ce a rămas din jeepul atacat de teroriști. Îl duse la ureche să asculte mesajul înregistrat. Erau două mesaje. Primul: "Dacă nu răspund înseamnă că trebuie să-mi fac orele minime de somn, ori sunt în gardă…". Cel de al doilea mesaj: "Michael, dragul meu copil, dă-mi un semn de viață, de două zile nu te-am auzit. Sună-mă imediat ce ai posibilitatea, la orice oră, numai un cuvânt să aud de la tine, ai grijă de tine, păzește-te și la nevoie să tragi… Să tragi tu primul… Mi-e inima grea și tu ești toată viața mea…".

Saghi își aminti de mama lui, și ea aștepta un telefon. Încordat cum era, imaginea lui Nurit îi reveni în minte, se simțea năucit, nici el nu știa de ce, și dădu cu ochii încă o dată de polițistul rămas cu celularul în mâna… Se simțea îmbrâncit din toate părțile, reporterii din jur aproape îl sufocau. Nu-și mai amintea cum s-au petrecut mai departe lucrurile, dar și-a dat seama că ședea înghesuit în cabina șoferului unei ambulanțe în plină goană, cu sirenele urlând. Urechile îi țiuiau și parcă n–avea putere de nimic, apoi se auzi repetând cuvintele: "Dă-mi un semn de viață".

RODICA WEINBERG
prezintă paginile de

JOCURI

Bate fierul cât e cald

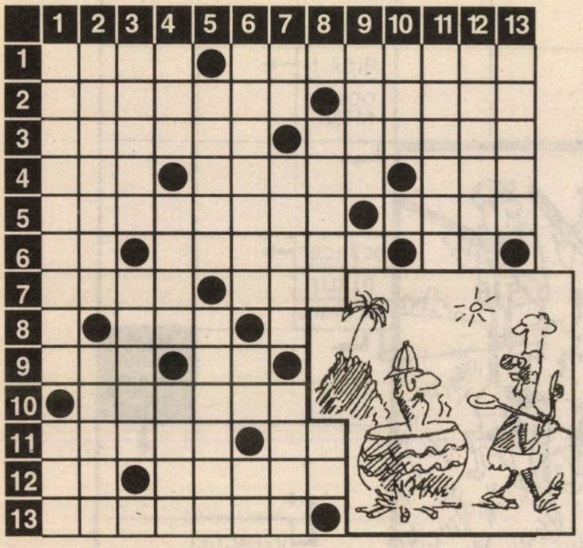

ORIZONTAL: 1) Se prelucrează încălzit la roşu – Rezultatul acţiunii căldurii asupra lichidelor. 2) A arde cu fierul roşu – Beton întărit. 3) Răsunete – Câteodată. 4) Din când în când – Ocrotire, protecţie – Tul, ţesătură fină. 5) Întărită sub carapace metalică – Localitate în Gruzia. 6) Miros – Aerisită – Primele vacanţe! 7) Nicolae cel mic – Ev. 8) Centru de hotar! 9) Fluviu în Asia – Fier. 10) Cu căldură mare din cauza frigului (fem.). 11) Privitor la focarul lentilelor – Precum. 12) Descoperitorul focului – Unitate de măsură pentru lichide şi dacă-i de ţuică, încălzeşte peste măsură. 13) Găleată.

VERTICAL: 1) Bine încălziţi – Dă căldură. 2) A răspândi căldură – Miros puternic dar plăcut. 3) Membri ai unei eforii – Se coace la căldură. 4) Someşul cald, de exemplu – Rudă vitregă cu cafeaua – Nu-i chiar fierbinte. 5) Moştenitor – A se alătura. 6) Vergea pe care se pune carnea, spre a o frige deasupra jăraticului – Eva Terbu – Perete! 7) Poftim – Pantaloni rustici – Acide. 8) Umedă – Bia! 9) O provoacă arsurile. 10) Apelativ popular. 11) Tare impresionabil. 12) Rarişte. 13) Radicali organizi, derivaţi ai etanului.

DICŢIONAR: TIL, DIŢI, IAL, BRE, ETILI.

BIANCA NIŢĂ

Cu haz

ORIZONTAL: 1) O figură nostimă. 2) Fiinţă care râde – Dă şi fuge – Manifestare a veseliei. 3) Glumeţ – Coajă de nuc! 4) Munte în judeţul Vâlcea – Plantă intertropicală. 5) Final de butadă! – Cămaşă ţărănească – Valoarea mărfii. 6) Veselă. 7) În rate! – Prefix pentru "nou" – Culoarea purităţii. 8) Înlocuitor de cafea – Albă la mijloc! – Esenţă de laur! 9) Surâs. 10) Bătută-n piuă – Rudă cu Tândală.

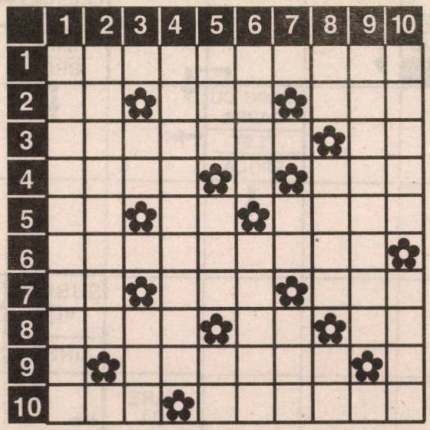

VERTICAL: 1) Actriţă de circ. 2) Veselă. 3) Început şi sfârşit de comedie! – A folosi. 4) Care produce râsul. 5) Sărit de cel care întrece măsura – Vine pe la gene – În câmpie! 6) E luat drept măgar – E plină cu poveşti. 7) Capul lui Păcală! – Face lumină. 8) În gură! Măiestrie – Final de anecdotă! 9) Râs forţat. 10) Stă singur cuc – Comică.

DICŢIONAR: EZER, AJE, NEO, BUFA.

RODICA WEINBERG

Dezlegările jocurilor din numărul trecut

Refracţii: Patinoar, s, ofiter, etc, legitimare, ima, o, elan, pensari, sa, ii, atu, bor, asfaltari, stei, orl, s, u, pritocit, intepeniri.

Împletituri: Retea, pescari, ata, plasa, rac, meiste, t, bare, ursa, agerime, ra, cosare, a, c, i, fular, us, vr, mula, dantela, panere, ciorap, atit, tie, posi, pai, na, us, pul, remaia, a, brat.

Moşteniri: M, s, z, mar, m, sanatosi, epa, tinere, stol, cuminecatura, rit, artisti, licar, eam, ie, tarcat, an, t, la, i, ere, to, ama, mixt, uta, a, ir, gras, lega, ita, leit, f, ut, n, ren, emir, oca, n, ava, sarat, pernite, fire.

Preşedintele Uniunii Europene, de la Bruxelles, d. Romano Prodi, a trimis un mesaj de simpatie organizatorilor "Zilei Israelului", din Europa."În această zi de solidaritate cu Israelul – scrie Prodi – vreau să spun cu glas tare şi limpede că Europa este aproape de Israel, de bărbaţii şi femeile din Israel", ş.a.m.d.

Aproape? Am încurcat-o, fraţilor! Domnu' Prodi, n-aţi vrea să vă mutaţi mai încolo niţel?

SURPRIZA ZILEI

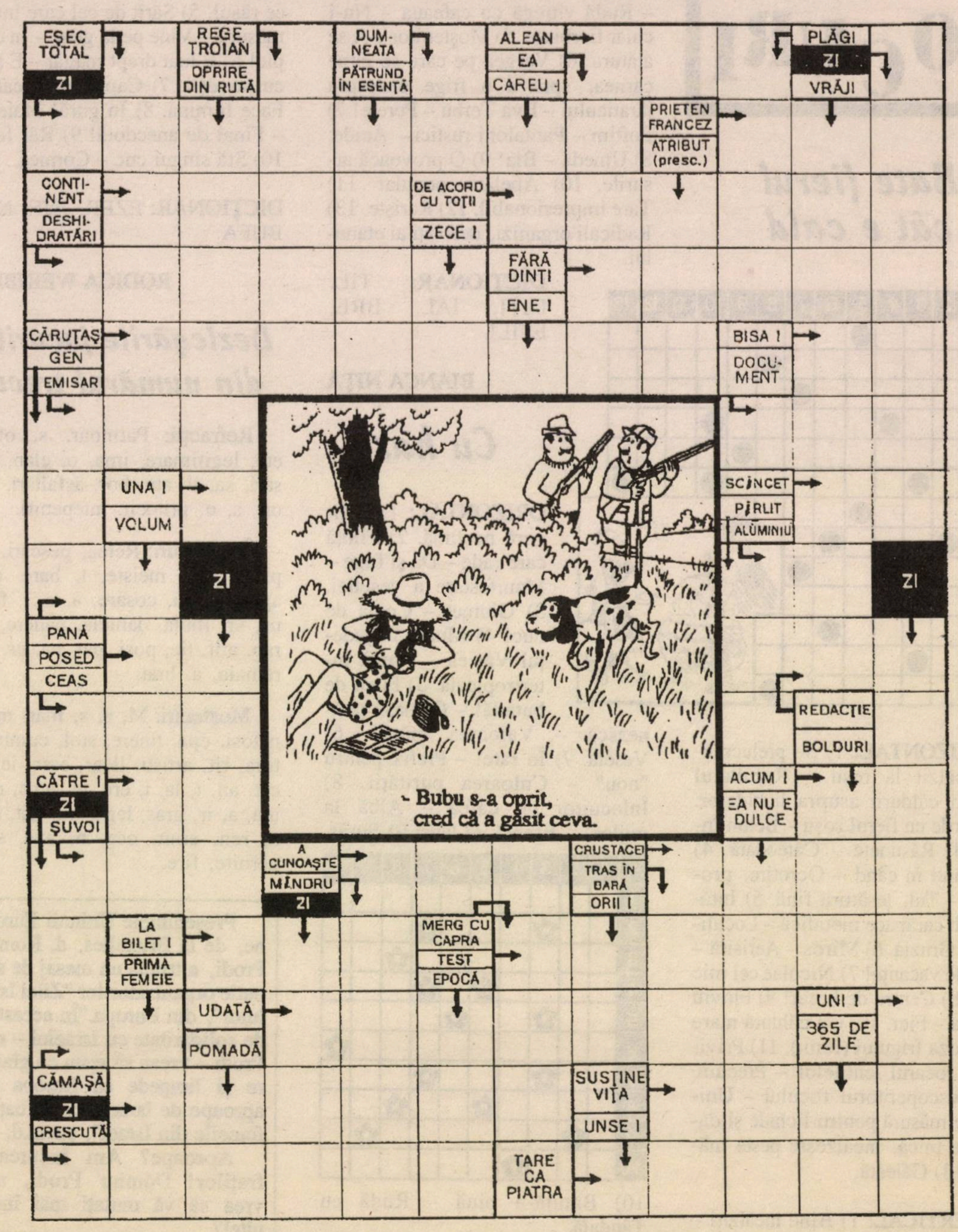
EȘEC TOTAL
ZI
REGE TROIAN
OPRIRE DIN RUTĂ
DUMNEATA
PĂTRUND ÎN ESENȚĂ
ALEAN
EA
CAREU I
PLĂGI
ZI
VRĂJI
PRIETEN FRANCEZ
ATRIBUT (presc.)
CONTINENT
DESHIDRATĂRI
DE ACORD CU TOȚII
ZECE I
FĂRĂ DINȚI
ENE I
CĂRUȚAȘ GEN
EMISAR
BISA I
DOCUMENT
UNA I
VOLUM
ZI
SCÎNCET
PÎRLIT
ALUMINIU
ZI
PANĂ
POSED
CEAS
REDACȚIE
BOLDURI
CĂTRE I
ZI
ȘUVOI
ACUM I
EA NU E DULCE
A CUNOAȘTE
MÎNDRU
ZI
CRUSTACEI
TRAS ÎN DARĂ
ORII I
LA BILET I
PRIMA FEMEIE
MERG CU CAPRA
TEST
EPOCĂ
UDATĂ
POMADĂ
UNI I
365 DE ZILE
CĂMAȘĂ
ZI
CRESCUTĂ
SUSȚINE VIȚA
UNSE I
TARE CA PIATRA

– Bubu s-a oprit, cred că a găsit ceva.

DICȚIONAR: AMI, ILE, PRIAN.

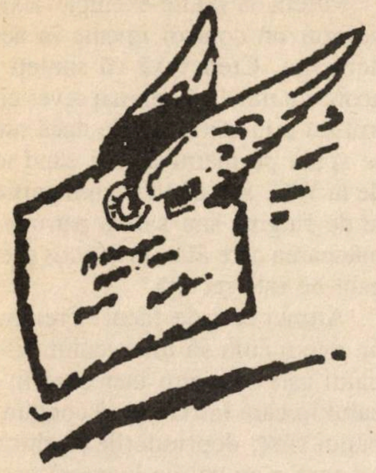

Strategia lor: teroarea

Convenţia Naţională Palestiniană, adoptată în 1964 şi completată în 17.07.1968, prevede la paragraful 15: "Curăţarea Palestinei de entitatea sionistă", iar la paragraful 21 prevede: "În exprimarea puterii revoluţiei palestiniene înarmate se respinge orice înlocuitor al eliberării întregii Palestine".

În acordul Oslo I din 13.09.1993 este prevăzut la paragraful 15: "Diferendele ce rezultă din aplicarea acordului vor fi aplanate prin tratative în cadrul comisiei comune de legătură...". Dar fiindcă teroristul patologic Arafat minte, şi minte, şi minte că nu poţi crede nici contrariul a ceea ce el a iscălit, ca să obţină succese politice, el foloseşte terorismul armat. Ideea lui fixă în cadrul stratgiei terorismului armat a fost şi rămâne cea exprimată în susmenţionatul paragraf 21: "revoluţia palestiniană înarmată".

Generalul Iom-Tov Samia a afirmat de curând că încă din 1994, în caravana care l-a adus pe Arafat din izolarea lui din Tunis, în Gaza, au fost introduse în mod fraudulos arme şi echipament militar.

Ulterior au fost prinşi contrabandişti care aduceau arme din Iordania, Siria, Liban, Egipt şi Iran.

La 9.06.1999 mijloacele noastre de informare au comunicat că s-a descoperit un tunel care făcea legătura între Rafiah, din Sinaiul egiptean, şi cel palestinian din Gaza. Tunelul trecea pe sub fâşia de teren deţinută de noi. Din zecile de tuneluri din această zonă, descoperite de forţele noastre, acesta era cel mai perfecţionat, lung de 50 de metri, săpat la o adâncime de opt metri, cu instalaţie telefonică şi bază pentru instalaţie electrică. Prin acest tunel se strecurau clandestin, prin contrabandă, mijloace de luptă din Egipt spre Gaza.

În octombrie 2000 Zahalul publică un raport exact despre transporturile de arme şi alte mijloace de luptă de către ambulanţele Semilunei Roşii palestiniene, al cărei preşedinte este fratele lui Arafat, Fath Arafat.

La 7.05.2001 a fost capturat în Marea Mediterană vaporul Santorini, care venea din Liban, încărcat cu arme destinate teroriştilor lui Arafat. La ancheta personalului, ei au declarat că au mai efectuat în trecut trei transporturi similare, care însă nu au fost detectate de către paza noastră de coastă.

S-a mai descoperit că din Liban s-au trimis containere cu arme spre Galil şi Ierusalim.

În dimineaţa zilei de joi 3.01.02 noi am capturat, în apele extrateritoriale ale Mării Roşii, între coasta Sudanului şi Arabia Saudită, nava Karine-A, condusă de comandantul Omar Ahouwi, general în poliţia maritimă palestiniană. Nava transporta peste 50 de tone de mijloace de luptă, între care 350 de proiectile Katiuşa – armă teroristă – cu rază de acţiune de 20 de kilometri, destinate a fi folosite contra aşezărilor civile evreieşti, precum şi mine antitanc, mitraliere grele, mortiere, mine, rachete etc. Încărcarea lor s-a făcut în Iran şi ele erau destinate teroriştilor palestinieni.

Această perseverenţă diabolică, acest delir al lui Arafat de a se înarma aminteşte de un alt maniac, Hitler, care de îndată ce a fost numit cancelar al Reichului la 30.01.1933 s-a retras din Conferinţa internaţională pentru dezarmare de la Geneva, a reconstruit aviaţia militară germană, a introdus serviciul militar obligatoriu şi a organizat Wehrmachtul. A dezlănţuit teroarea atât în interiorul Germaniei cât şi în ţările vecine, iar la 1.09.1939 a provocat al doilea război mondial.

Cu Hitler, care teroriza Europa, s-au dus între anii 1933-1939 tratative. Însă tratativele cu teroriştii sunt o cale de a încuraja şantajul lor şi de a-i îndemna la noi acte de teroare. Istoria ne învaţă că teroarea kurdului Ocalan, a lui Carlos, a bandei Baader-Meinhoff, a Brigăzilor Roşii etc. a fost învinsă nu prin tratative, ci prin luptă. Nu există altă cale de eradicare a terorismului decât aceea a luptei contra lui. A încerca să ajungi la un compromis cu teroristul este ca şi cum ai încerca să tratezi cancerul cu aspirină.

Când o nouă conducere palestiniană, moderată, va prelua frâiele conducerii, se va ivi posibilitatea adoptării unui compromis. Până atunci – hotărârea fermă de a menţine unitatea poporului nostru şi păstrarea în continuare a unui moral ridicat, precum şi lupta fermă antiteroristă.

Dr. Adolf Weitman
Tel Aviv

Tatăl meu

S-au împlinit pe data de 25 februarie a.c. 10 ani de la încetarea din viaţă a tatălui meu, doctor Alfred Herşcovici (1925-1992), om de o rară nobleţe sufletească, apreciat şi îndrăgit de toţi cei care l-au cunoscut.

S-a născut la 3 decembrie 1925, în Bucureşti. Copilăria şi-a petrecut-o în "groapa" Floreasca, unde se jucau împreună copii creştini şi evrei. În anii celui de al doilea război mondial, a urmat cursurile liceului evreiesc "Cultura" din București, unde a avut ca profesori pe unele din cele mai însemnate personalități evreiești ale epocii, printre care Alexandru Graur și Jacques Byck. După absolvirea Facultății de Medicină din București, în 1950, a lucrat în special pe Valea Prahovei, fiind, printre altele, medicul-șef al orașului Bușteni, iar din 1960 și până la pensionare a fost directorul Preventoriului TBC din Poiana Țapului.

Era un om de o mare cultură, cu cunoștințe vaste în toate domeniile artei, pe care le-a acumulat de-a lungul vieții, citind și informându-se în permanență. De altfel nimeni nu și-l putea imagina decât ținând o carte sau o revistă într-o mână, iar cealaltă mână trecându-și-o prin păr, semn că avea mare plăcere de ceea ce citea!

Niciodată nu a avut preocupări materiale, fiind totodată departe de oportunismul multora din generația lui. De altfel întotdeauna se mira cum de a rămas medic director mai bine de 30 de ani, fără să fi fost membru de partid. Probabil că, după cum spunea cu umor un bun prieten de al lui din Haifa, el era "dovada" că în România nu există antisemitism!

Una din marile lui plăceri au fost excursiile, atât în țară cât și în străinătate. În timpul excursiilor colecționa o mulțime de vederi și de ilustrate, iar după aceea făcea câte un album despre locurile vizitate, albume care pot reprezenta veritabile ghiduri de călătorie.

Au trecut, incredibil, deja 10 ani de la pierderea lui. Un gând bun de amintire din partea întregii familii.

Ing. Sorin Herșcovici
Ramat Gan

C.N.N.
Ce Narcotic Nociv

Tot despre igienă

Am citit în "Minimum" corespondența d-lui dr. G. Mănescu, intitulată "Unde este igiena". Este vorba de o realitate cotidiană și nu numai la noi. Îmi permit să mă refer și eu la două situații diferite una de alta, dar legate tot de igienă. Consider că în genere serviciul medical la noi este bun și la nivel. Mă voi referi însă la una din excepții, să-i zicem un caz particular. Mă duc și eu, ca tot omul, să-mi fac analizele de sânge. Conform igienei sanitare, se află acolo o mulțime de mănuși de protecție, pentru a fi schimbate de la un pacient la altul. Uneori sora nu le mai schimbă (repet, nu generalizez), poate din comoditate, și când tocmai era gata să-mi scoată sânge cu seringa, îi atrag atenția asupra faptului. Știind că se afla în culpă, fără a protesta și-a schimbat imediat mănușile.

Odată mi s-a întâmplat ceva mai nostim. Când îi atrag atenția, sora de serviciu îmi spune pe un ton nevinovat: Dar, domnule, nu aveți grijă de mine. Eu sunt apărată chiar dacă nu schimb mănușile". "Duduie – îi răspund eu zâmbind – dumneavoastră da! Dar eu nu sunt apărat de un eventual contact cu urme de sânge de pe mănușă de la pacientul anterior". Desigur, a înțeles și s-a conformat. Dar dacă nu-i spuneam...

Un alt domeniu sunt restaurantele, cafenelele, chioșcurile etc. Dacă-l văd pe chelner că tușește sau strănută peste supa mea, refuz în mod politicos și cer să-mi dea o altă porție. Dar acolo în bucătăria restaurantului, cine-i vede pe bucătari și chelneri? Și cine știe câte milioane de microbi dintr-un strănut în cazan înghițim, care-și fac drumul lor și treaba lor în organismul nostru? Optimiștii vor spune că oricum, microbii sunt omorâți în supa care fierbe. E drept, dar după aceea, în farfurii, sau în alte alimente care nu trec prin foc, cum rămâne?

Putem da și alte exemple. Există desigur un control igienic în acest domeniu. Cred însă că sunteți de acord cu mine că cel mai sever control nu e în stare să afle dacă omul se spală pe mâini atunci când iese de la WC, sau când și cum particule de flegmă sau salivă pătrund în mâncarea care atât de frumos și elegant ne este servită.

Atunci ce-i de făcut? Prea mult nu avem cum să intervenim. Esențialul este să avem încredere în localul în care intrăm și să contăm pe bunul simț, deprinderile și educația pe care o au cei ce lucrează acolo. De aceea, cei angajați în asemenea munci trebuie să prezinte o anumită garanție în privința comportării și în antecedentele lor.

Chiar dacă tema noastră nu-i tocmai de ordin intelectual, ea are importanța ei în viață. Cer scuze celor cărora le-am tăiat pentru moment pofta de a mânca la restaurant, dar adevărul nu-i întotdeauna plăcut și dulce.

M. Olier
Rishon Lezion

"The Toronto Star", un ziar anti-evreiesc?

O fi grea, o fi ușoară, misiunea gazetarului Sandro Contenta, sub a cărui semnătură apare în corespondențele sale egida: "Middle East Bureau"?

Este greu de apreciat de aici, din Canada (țară care promovează cu consecvență o politică umanitară, uneori chiar prea...), misiunea corespondentului cotidianului "The Toronto Star", care beneficiază, se spune, de cel mai mare tiraj pe teritoriul frunzei de arțar.

Dar este lesne de constatat orientarea părtinitoare a respectivei gazete și, în primul rând, a trimisului său special în zona fierbinte a Orientului Mijlociu.

Mai întâi, câteva întrebări retorice: despre ce birou pentru Orientul Mijlociu poate fi vorba, când acesta are un personal compus doar din domnul Sandro Contenta, domiciliat pe teritoriul Autorităţii Palestiniene, condusă de Yasser Arafat? Cum se explică faptul că susnumitul jurnalist nu abordează decât evenimente petrecute în West Bank, cu optica locală, un recent reportaj de acolo având ca interlocutori doar ucigaşi din brigăzile El Aqsa, pivotul corespondenţei din Nablus fiind această declaraţie a unui comandant al miliţiei lui Arafat: "Atacurile înarmate îţi dau plăcerea de a-ţi potoli prin gloanţe setea şi mânia împotriva israelienilor. Când te dinamitezi nu obţii această satisfacţie". Despre ce sete e vorba? Bineînţeles, de sânge!

Când la orizont se iveşte o rază de speranţă în peisajul dramatic al conflictului israelo-arab, sau această sete de sânge irumpe pe teritoriul israelian, în barbare atacuri teroriste împotriva populaţiei civile, vizând locuri de recreere, oameni de pe stradă, nevinovaţi, copii, (aceştia fiind mereu invocaţi de Contenta ca victime ale armatei israeliene, pe teritoriile palestiniene), reprezentantul aşa-zisului birou din Orientul Mijlociu dispare în ceaţă. În asemenea ocazii, "The Toronto Star" (ziar, în general, bine informat) apelează la alte surse, îndeosebi agenţii internaţionale. Pentru "obiectivitate"…

O asemenea "pudoare" îşi are, probabil, obârşia în consecvenţa cu care şeful paginii de "Opinii", Haroon Siddiqui – "editor emeritus", cum este acreditat pe lângă fotografia care-i însoţeşte coloanele bisăptămânale – care pledează fără nici o perdea pentru cauza Iranului şi Irakului (nu m-am dumirit asupra ţării sale de origine), pentru învăţătura Coranului, în apărarea islamismului.

Aşa se face că, în perioada când sărbătoarea evreiască a Purimului se intersecta cu cea musulmană a Haj-ului (hagialâcul la Mecca), prima dintre ele a fost amintită într-o ştire anonimă de câteva rânduri, pe când weekend-ul din Arabia Saudită a fost prăznuit de devotatul Haroon Siddiqui într-un amplu comentariu, de două coloane, al cărui titlu era: "Echoes of our Charter in Muhammad's message", el trasând o paralelă între învăţătura lui Mahomed de acum 1370 de ani şi Carta drepturilor şi Libertăţilor care guvernează Canada democratică, modernă. Concluzia emeritului? "Mahomed a fost un reformator radical care a răsturnat o ordine existentă"…

Voi nota ce mi-a relatat de curând o prietenă din Toronto, evreică din nordul Moldovei care, copilă fiind, a fost singura supravieţuitoare din familie a lagărelor antonesciene din Transnistria. Indignată de poziţia anti-evreiască a lui "The Toronto Star", a dat telefon la ziar într-o dimineaţă, cu proaspăta ediţie în faţă, spunând că solicită renunţarea la abonament. De la capătul celălalt al firului a fost întrebată de ce şi, după ce a primit răspunsul, interlocutorul a mai întrebat-o ceva: "Dacă vă oferim un preţ redus, vă păstraţi abonamentul?"…

Obiectivitatea ziarului în speţă are şi preţ redus.

Corespondenţă de la Toronto
de la Paul Slăvescu

Restaurantul
MAMAIA

din Tel Aviv, str. Ben Yehuda 192, caută bucătar român, specialist, cu angajament permanent.

Telefon: 03/523-7784

Misterele lui Tache Istrate

Tache Istrate era unul din cei circa 14.000 de locuitori ai târgului Ţăndărei, capitală de plasă în judeţul Ialomiţa.

Om aşezat, cu dare de mână, cu casă bună, de zid, nu de paiantă, cum erau majoritatea caselor pe Bărăgan, plasată pe Strada întâi (căci în Ţăndărei străzile aveau aceleaşi denumiri ca la New York: Strada întâi, a doua, a treia etc.), bine rotunjită cu grădină de pomi fructiferi în spate, dar cu o poartă care nu se deschidea niciodată străinului. Casa avea o taină a ei. Din când în când apărea la o fereastră care dădea spre stradă chipul veşted, pământiu şi absent al unei femei între două vârste, care se rezema câteva minute pe pervaz, fără să spună sau să cheme pe cineva, apoi se retrăgea din nou în interiorul întunecat al casei. Era soţia lui Tache Istrate care, după cum spuneau oamenii din sat, era nebună. Tare îmi plăcea s-o văd când treceam prin faţa casei lor spre şcoală sau ca să cumpăr ceva de la chioşc. Copiii încearcă o fascinaţie deosebită faţă de oamenii care ies prin ceva din comunul celorlalţi. În Strachina, un cătun peste calea ferată, vizavi de Ţăndărei, trăia un moş cu două nasuri, oarecum suprapuse, dar crescute şi în lăţimea obrazului. Fusese şi la Maglavit, ca să-l vindece Moşul, Petrache Lupu, de ruşinea şi de batjocura celorlalţi; se întorsese, însă, aşa cum plecase.

Madam Istrate, fiinţa claustrată în casa de cărămidă de pe Strada întâi, suferea, cum am spune astăzi, de Alzheimer. Domnul Istrate, căci i se spunea "domn", în afara prietenilor, pentru care era Tache sau mai curând Tăchiţă, avea grijă să nu ducă lipsă de nimic, îi procura tot felul de lucruri bune şi frumoase, dar nu o lăsa să iasă din casă. Casa lor era cufundată în mister şi mare discreţie; chiar şi fizic, de acolo nu răzbătea nici un zgomot, serile nu se furişa nici o fâşie de lumină.

Tache Istrate trebuie să fi fost în anii copilăriei mele un bărbat în jur de patruzeci de ani, cu trăsături groase, cu tenul întunecat; gâfâia uşor, cum se întâmplă adesea cu fumătorii împătimiţi şi cu obişnuinţa ţuicilor şi gustărilor, al căror sânge nu mai reuşeşte să se oxigeneze suficient. Mai mult scund decât înalt, bine rotunjit la corp, mereu corect îmbrăcat, ba poate chiar elegant, dacă avem în vedere, în special, calitatea stofelor din care erau cusute costumele lui şi pantofii de marca Tip-Top pe care-i purta. Această siluetă greoaie, care se ştergea tot timpul pe faţă şi după gât cu o batistă albă, contrasta flagrant cu manierele prevenitoare şi delicate, dar joviale, ale acestui om. Se vorbea că este foarte bun la suflet şi generos, se apleca cu bunăvoinţă peste suferinţele altora, dădea de pomană fără să se afişeze şi să facă caz din asta. Cei care-l pizmuiau, însă, spuneau că şi are de unde da – era într-adevăr bogat – şi că-l mustra şi conştiinţa, că era un păcătos, de aia îl şi pedepsise Dumnezeu, care-i luase minţile nevestei. Se mai vorbea că avusese şi o copilă, care murise de mică. Toate erau mai mult presupuneri. Ceea ce se putea evalua mai precis era averea lui, care se ridica la mai multe milioane de lei, înaintea celui de al doilea război mondial. Ţinea împreună cu un frate mai multe depozite de cherestea, avea pământ mult, iar prin satele din împrejurime, se şoptea, avea prăvălii şi cârciumi.

Tache sau Tăchiţă, cum îl numeau prietenii cu tandreţe, nu făcea nici un secret din faptul că era un epicurean. Nici măcar nu putea fi numit vicios – un bărbat avut, care-şi petrecea timpul jucând poker, bând ţuici, fumând şi consumând cafele. Probabil avea în sat, undeva, şi o ibovnică, dar nu vorbea de ea.

Totul era în spiritul timpului, al locurilor. Făcea parte din acea categorie de oameni, în special bărbaţi, care manifestau o anumită reflecţie melancolică, dedându-se în acelaşi timp chefurilor şi petrecerilor. Era, de fapt, un chefliu melancolic. Nevoia lui pentru o viaţă de petreceri şi de răsfăţ, de altă clasă decât o putea avea la Ţăndărei, se vădea în faptul că la intervale de timp, nu prea îndepărtate unul de altul, se deplasa la Bucureşti, sub un pretext sau altul, care pentru cei apropiaţi însemna călătorie de afaceri. Se întorcea după 2-3 zile, obosit, şifonat, confuz, neputând parcă să desluşească tot ceea ce trăise în acele zile de plăceri.

După câteva zile de somn şi solitudine – căci de fapt el nu mai percepea prezenţa soţiei lui ca pe aceea a unei fiinţe – ieşea din nou în gară (aşa era numit pe vremea aceea satul Ţăndărei: Ţăndărei-gară), se întâlnea cu prieteni şi cunoscuţi, devenea din nou vesel şi jovial şi povestea câte văzuse şi făcuse el la Bucureşti, nu fără cenzură însă. La restaurantul Capşa, unde îşi luase dejunul şi cina, i se întâmplase să nu dea de tâlcul nici unui fel din bucatele trecute pe listă, exprimate mai mult în franceză decât pe româneşte. După ce îl trecuseră toate transpiraţiile, străduindu-se să decodifice numele măcar al unui singur fel de mâncare, ruşinat şi intimidat, l-a întrebat pe chelner: "Dar varză cu carne nu aveţi astăzi?". Povestea făcuse repede ocolul satului şi Tache Istrate era pomenit de către prieteni, tachinat sau chiar numit: bre, "nea varză cu carne".

Sigur, povestea ce-a văzut şi ce-a auzit la revistele lui Tănase, cum arătau "gherlele" şi "demoazelele", cum a fost el la şantan, ce-a băut, cât de năbădăioasă era fata pe care o ţinuse pe genunchi, câţi bani îi dăduse etc.

Ce s-a întâmplat cu Tache Istrate după intrarea trupelor sovietice şi înscăunarea regimului comunist, n–am mai aflat. La fel, mi-a fost greu să descifrez în copilărie, şi nici măcar mai târziu nu am înţeles prea bine, ce fel de sentimente aveau aceşti oameni joviali şi aparent cumsecade faţă de noi, evreii. Că cei mai mulţi dintre ei se considerau amicii tatălui meu şi că el îi considera ca atare, ţin minte, la fel cum ţin minte că se folosea cuvântul amic, care avea un conţinut mai puţin angajant (poate şi sub influenţa lui I. L. Caragiale) decât sinonimul lui slav "prieten", care căpătase un conţinut mai grav, mai serios.

Monica Bilan
Germania

Eugenia Lucaci, din Holon, văduva regretatului grafician şi publicist Adrian Lucaci, ne oferă câteva aforisme inedite aflate în sertarul cu manuscrise ale soţului:

«Este o iluzie să crezi că pasărea din colivie cântă pentru tine.

◆

Înţelepciunea e tăcută, ignoranţa ţipă.

◆

Săracii sunt îngropaţi, bogaţii înhumaţi.

◆

În dictatură n-ai voie să deschizi gura; în democraţie toţi vorbesc deodată.

◆

Unii se nasc prea devreme, alţii mor prea târziu.

◆

Iubeşte pe aproapele tău chiar dacă este om.

◆

Să nu uităm că şi un "om mare" poate fi om mic.

◆

Erou poţi deveni fără să vrei,

dar laş numai din propria voinţă.

❖

Prea mult sânge a curs în numele păcii.

❖

În politică totul este permis, chiar şi adevărul.

❖

Adevărul de azi e minciuna zilei de ieri.

❖

A fi conservator înseamnă să profiţi de roadele progresului – blestemându-le.

❖

Sistemul nostru pedagogic a progresat atât de mult încât până şi analfabetismul se învaţă la şcoală.

❖

Avem prea mulţi regi pentru o republică atât de mică.

❖

Suntem în ţara tuturor imposibilităţilor.

❖

Dacă nu te duce capul să înveţi din greşelile altora, învaţă, cel puţin, din virtuţile lor.

❖

În viaţa de toate zilele coatele sunt mai importante decât capul.

❖

De obicei înţelepciunea apare când nu mai serveşte la nimic.

❖

Şi zilele noastre atât de hulite vor deveni odată "frumoasele zile de altădată".

❖

Avem nenumărate calităţi şi doar un singur defect: acela de a nu şti să ne folosim de ele.

❖

Friptura din farfuria vecinului e întotdeauna mai gustoasă.

❖

Muncim o viaţă întreagă pentru a ne asigura o moarte confortabilă.»

Lucreţia Stanciu, Ramat Gan, ne trimite următoarele rânduri pe marginea unui "caz" din Cluj:

«Sunt din oraşul Iaşi, România, dar acum, pentru o anumită perioadă, lucrez în Israel. Din revista "Formula AS", care apare în România, am aflat despre un caz deosebit, şi anume despre situaţia unei tinere, pe nume Constantin Mariana. Aceasta se află într-un penitenciar din Cluj-Napoca, fiind condamnată la şase ani închisoare pentru un accident de circulaţie, în urma căruia a murit o persoană de 67 de ani. Această tânără nu are părinţi, nu are copii, nu are fraţi, iar soţul a părăsit-o, divorţând, neputând să fie alături de ea acum, la această mare durere. Este adevărat că e vinovată, după cum recunoaşte şi ea, însă este foarte greu să suporte această detenţie, executând deja patru ani. A suportat acest regim datorită faptului că are credinţă în Dumnezeu şi transpunând gândurile sale pe hârtie, scriind poezie.

Mariana Constantin: a scrie este un mod de a supravieţui

M-a impresionat cazul ei şi i-am scris, încurajând-o că viaţa nu se încheie aici. Acum port cu ea o corespondenţă permanentă şi prin intermediul acesteia mi-a trimis şi mie câteva poezii. Pentru a contribui cât

La revedere, Saşa!

După ce s-a clasificat printre primele trei piese din zece lucrări teatrale calificate pentru prestigiosul premiu al teatrului românesc UNITER 2001, drama lui I. Atlas "Răzbunarea"fost devansată cu un singur vot de piesa lui Doru Motoc, laureatul concursului, cu care pornise "cap la cap". Desigur rezultatul este mai mult decât onorabil şi constituie un mare succes al autorului, precum şi o decizie importantă a juriului care l-a situat astfel pe dramaturgul israelian I. Atlas printre fruntaşii scrisului dramatic din România anului 2001.

Mai mult însă decât atât, pare-se că între autorul Atlas şi Teatrul Radiofonic din Bucureşti s-a produs un "coup de foudre" teatral. Suntem informaţi că, după "îmbrăţişarea" artistică cu prilejul "Răzbunării", cele două părţi au hotărât să continue reuşita colaborare. Regizorul Dan Puican ne-a comunicat că zilele acestea urmează să înceapă repetiţiile cu o nouă piesă a lui Atlas, intitulată "La revedere Saşa". Subiectul: întâlnirea dramatică dintre un terorist arab şi o femeie israeliană. Rolul principal va fi interpretat de marea actriţă a teatrului românesc, Maia Morgenstern.

mai mult la menţinerea moralului ei pe linia de plutire, vin cu rugămintea, dacă e posibil, să-i publicaţi una-două poezii în revista "Minimum". Ar fi pentru ea o surpriză deosebit de plăcută şi cred că o să vă fie recunoscătoare.»

De acord, d-nă Stanciu. Cu plăcere. Iată, aşadar, versurile în cauză:

«E BINE

E bine omul să-nţeleagă/ Să fie bun şi credincios./ Spre Domnul cu credinţă trează/ Să-şi facă drumul luminos.// E bine omul să sporească/ În viaţa-i scurtă pe pământ./ Şi ce e rău el să urască, / Iar binele să-i fie scut.// E bine omul să nu plângă/ Când răul zbuciumă fatal./ Credinţa-n Domnul îl alungă/ Pe-acest demon spurcat banal.// E bine omul să-şi menţină/ Credinţa-n Domnul Dumnezeu/ Iar ruga să şi-o facă-n tihnă/ Şi pace să aibă mereu.// E bine omul să trăiască/ Neprihănit în veci de veci./ În astă lume pământească/ Cu strâmbe articole de legi.»

CLINICILE LASER

Reţeaua naţională a medicinei de avangardă

Clinicile Laser specializate de peste 20 de ani în tratamente cu ajutorul tehnologiei LLLT (Laser de mică intensitate) în domeniile următoare:

✓ Ortopedie
✓ Accidente de circulaţie
✓ Accidente de muncă
✓ Boli de circulaţie
✓ Piele
✓ Astmă
✓ C.V.A.

Oferă un tratament nou în domeniile citate:

✓ Fără dureri şi fenomene secundare
✓ Complet lipsit de pericol
✓ Fără a necesita spitalizare
✓ Sub supraveghere medicală permanentă

Pentru informaţii suplimentare şi consult de către un specialist adresaţi-vă la:

TEL AVIV
Merkaz Azrieli
Turnul triunghiular
Etajul 28
03/609-1666

HAIFA
Beit Amot
Reh. Iaffo 157
04/852-7262

BEER-SHEVA
Migdal Canion
Haneghev
Etajul 6
08/665-5388

IERUSALIM
Binian Hahevra Hacalcalit
Reh. Canfei Nesharim 24
Ghivat Shaul
02/651-2227

❖

«VIAŢA E UN DAR

Azi, Ceva din mine a zâmbit, / Într-o clipă, sufletul meu umbrit/ S-a luminat spre a iubi./ A iubi ce e frumos, / A înţelege ce e lumea./ Mi-a dăruit un sacru semn, / Mi-a spus, printr-o întâmplare, / Că viaţa mai are un sens/ Ce trece ceas de ceas, / Spre a rămâne o veşnicie./ Nu am putere să-I vorbesc, / Poate, doar, să-I mulţumesc…»

Rosh Peleg Iehuda, Raanana («În ultimul timp am pierdut răbdarea de a coresponda, în urma încetării din viaţă a soţiei mele Adela, după 53 de ani de convieţuire, la 13 octombrie 2001. Totuşi am o întrebare. Eu consider că farsa – atât de aplaudată în presă – care este "propunerea saudiană de *normalizare*" înseamnă efectiv revenirea la situaţia dinaintea anului 1948, deci *Orientul Mijlociu fără Israel* ca stat evreiesc. Ce părere aveţi dvs.?

Răspuns: Aceeaşi părere pe care o aveţi şi dumneavoastră.)

Harry Shoshany, Ramat Hanassi (are grijă, ca de obicei, să ne descreţească frunţile, cu producţii cu haz:

«Consult

Un bărbat vine la medic/ Pe baza unui fapt real, / În directă legătură/ Cu propriul lui act sexual./ Se plânge el, neliniştit, / Că-n primul "act" e îngheţat, / În timp ce la al doilea act, / Este aproape înfierbântat…/ Medicul atunci îi spune:/ – Ca să nu te ţin prea mult, / Şi să-ţi pun un diagnostic, / Adu-mi soţia s-o consult!/ A doua zi îşi ia nevasta/ Şi-o aduce-n cabinet, / Unde medicul, de-ndată, / Află marele secret./ Doamna, foarte amărâtă, / I-a răspuns cu voce clară:/ Primul "act" îl face-n iarnă, / Iar al doilea-n plină vară!»

În acelaşi timp, colaboratorul nostru se ocupă şi de chestiunile arzătoare la ordinea zilei:

«Teroarea zilnic se-nteţeşte, / Că şeful ei n-o potoleşte./ Asta nu-i din

întâmplare, / E baza unei zicătoare, / Care-n câteva cuvinte/ Ne-arată, ca să luăm aminte, / Că peștele, din vremi trecute, / Numai de la cap se-mpute.»

Regina Spiegler, Ashdod («Am o rugăminte în numele unui grup de prieteni care ascultă la Kol Israel în limba română buletinul de știri, ca să verifice dacă au înțeles bine ceea ce au auzit în altă limbă până la știrile în românește. Și ce ne face Kol Israel în limba pe care o înțelegem? De două ori într-o săptămână ne pedepsește și nu ne dă buletinul de știri. E păcat. Simțim aceasta ca pe o pedeapsă nemeritată. Ne plângem dumneavoastră pentru că numai dumneavoastră știți pe cine și cum să "trageți de urechi".»

...Pe cine să tragem de urechi? Păi, pe șefii de la Radio, care taie cu foarfeca din minutele destinate emisiunilor în limba română. Cum să-i tragem? Păi – între altele – publicând strigătul dvs. de față.)

Dr. Isac Ramsden, din New York (ne trimite – prin bunăvoința confratelui Leo Schaier, redactorul buletinului "Informația", din Carmiel, o listă de actori de la Hollywood, din alte țări sau de pe la TV-uri, care, după buletin, sunt evrei get-beget; despre unii știam lucrul acesta, despre alții – nu.

Câteva nume de pe listă:

Woody Allen – Allen Konigsberg; **Lauren Bacall** – Joan Perske; **Jack Benny** – Benny Kubelsky; **Milton Berle** – Milton Berlinger; **Ernest Borgnine** – Effron Borgnine; **George Burns** – Nathan Bimbaum; **Joan Blondell** – Rosebud Bluestein; **Mel Brooks** – Melvin Kaminsky; **Charles Bronson** – Charles Buchinsky; **Cyd Charisse** – Tula Finkles; **Tony Curtis** – Bernie Schwartz (fiica lui este actrița Jamie Lee Curtis); **Dyan Cannon** – Samile Friesen; **Kirk Douglas** – Isidore Demsky (fiul lui este actorul Michael Douglas); **Bob Dylan** – Robert Zimmerman; **Rodney Dangerfield** – Jacob Cohen; **Douglas Fairbanks, Jr.** – Douglas Ullman; **Elliot Gould** – Elliott Goldstein; **Zsa Zsa Gabor** – Sara Gabor; **John Garfield** – Jules Garfinkle; **Judy Garland** – Frances Gumm; **Paulette Goddard** – Paulette Levy; **Judy Holliday** – Judith Tuvin; **Leslie Howard** – Leslie Stainer; **Jill St. John** – Jill Oppenheim; **Danny Kaye** – David Kominsky; **Larry King** – Larry Zeiger; **Dorothy Lamour** – Dorothy Kaumeyer; **Jerry Lewis** – Joseph Levitch; **Karl Maiden** – Aiden Sekulovitch; **Walter Matthau** – Walter Matasschanskayasky; **Lilly Palmer** – Maria Peiser; **Edward G. Robinson** – Emanuel Goldenberg; **Dinah Shore** – Fanny Rose; **Shelly Winters** – Shirley Schrift; **Gene Wilder** – Jerome Silberman.)

Cu câteva zile înainte de a pune mâna pe Barguti, Shabakul a reușit să-l captureze, viu și nevătămat, pe adjunctul acestuia, Nasser Avis (32), comandantul batalioanelor "Martirii El-Aqsa". Acuma, Avis se află la anchetă, împreună cu șeful său.

Avis amatorilor.

Dr. Ady Carmi, Ierusalim; **prof. dr. Michael Elias,** Ashkelon; **prof. Eugen Budău,** Bacău, România; **Valerie Marcovici,** Anvers, Belgia; **dr. Doru Cernăianu,** Brașov, România (mulțumiri pentru bunele cuvinte, sugestii și observații; ceilalți, pe curând).

GALINA

REȚEAUA MAGAZINELOR DE CARTE ROMÂNEASCĂ

• Romane • Dicționare • • Ghiduri turistice •
provenite din vasta producție editorială din România de astăzi

Hag Pesah Sameah!

AFULA: Kikar Atzmaut 7 (În pasajul Ophir Center)
TEL.: 06/659-6014
ASHDOD: Merkaz Mishari Daled, magazin nr. 33 Haim Schapira
Tel.: 08/866-5388
BAT YAM: Str. Balfour 60. Tel.: 03/659-2484
BEER-SHEVA: Str. Histadrut 56. Tel.: 07/623-6738
HAIFA: Str. Herzl 61 (Kikar Talpiot). Tel.: 04/867-1292
IERUSALIM: Str. Yaffo 63 (în pasaj). Tel.: 02/625-0612
NATANIA: Str. Smilanski 10 (în pasaj). Tel.: 09/861-5860
PETAH-TIKVA: Str. Pinsker 9. Tel.: 03/904-0225
RISHON LE ZION: Str. Rotschild 9. Tel.: 03/969-8724
RISHON LE ZION: Str. Herzl 47. Tel.: 03/967-1807
TEL AVIV: Str. Solomon 20 (vechea Tahana Merkazit).
Tel.: 03/687-3606
TEL AVIV: Str. Allenby 48. Tel.: 03/517-5877
TEL AVIV: Stația nouă de autobuze, et. 3, magazinul nr.3243
(sub Mac Donald). Tel.: 03/687-7949

Ultimele noutăți la GALINA

Direcția: tel. 03/562-0711, 562-0714
Iolanda: pelefon 054/829-163

CASETE AUDIO cu:

Povești pentru copii
Muzică ușoară și populară românească

Premii

Iancale Alperin, actor în limba idiş; "Premiul Teatrului Israelian" pentru întreaga carieră; distincţia a fost acordată în cadrul unei festivităţi organizate la Teatrul Noga, din Tel Aviv.

Ion Lucian, actor; premiul UNITER (Bucureşti) pentru realizările sale în domeniul teatrului de copii.

Valeriu Moisescu, regizor la Teatrul Bulandra, şi **Margareta Niculescu,** regizoare la Teatrul de Marionete: premiul Ministerului Culturii din România pentru întreaga activitate artistică.

Aniversări

Valeriu Moisescu, regizor de teatru: 70 de ani de la naştere. Personalitate de prim plan a scenei româneşti postbelice, V. M. a realizat spectacole de succes ("D'ale carnavalului", "Cântăreaţa cheală", "Nu sunt Turnul Eiffel", "Cyrano de Bergerac", "Sfântu' Mitică Blajinu", "Primarul lunii şi iubita sa", "Ziariştii", "Bertoldo la curte" etc.), fiind în acelaşi timp scenograf, pictor şi profesor (iubit de studenţi) la Institutul de Teatru din Bucureşti. Om de condei, a scris studii despre regizorii Radu Penciulescu şi Crin Teodorescu.

George Kelemen Eleazar (n. Sighet, 1922), jurist; redactor-şef al publicaţiei H.O.R.-ului din Beer Sheva; 80 de ani de la naştere.

Distincţii

Csampár Tibor, Braşov; medalia de Drept al Popoarelor, acordată de Institutul Yad Vashem pentru contribuţia din timpul războiului la salvarea de vieţi evreieşti în Ungaria; medalia a fost înmânată lui Csampár de către Sandu Mazor, ambasadorul Israelului în România.

Prof. univ. Andrei Strihan; Medalia Magna cum Laudae şi Diploma de onoare a Universităţii naţionale de artă teatrală şi cinematografică din Bucureşti.

Decese

Dr. Andrei Fried, medic stomatolog, şi soţia sa **Edith Fried** (ambii născuţi la Oradea, România): omorâţi în cursul atentatului terorist de la Hotelul Park, din Natania.

Soţii **Ernest** (79) şi **Eva Weiss,** originari din România; ucişi în cursul aceluiaşi atentat.

Carnet

Se împlinesc la 29 mai a.c. doi ani de când a trecut în nefiinţă, la New York, valorosul regizor şi profesor de teatru

EMANUEL LICĂ GRÜNBERG

Un gând pios în amintirea acestui admirabil om şi artist.

Andrei şi Anick Boico, Florent şi Deborah, Tania Boico, Alexandra, Michel Trebisch, Maxime şi Emma, Vicky şi Lorin Leorda, Vladimir şi Mary Tismăneanu, Rodica Tismăneanu şi copiii lor anunţă cu tristeţe decesul, pe 15.04.2002, la Paris, a celei ce a fost

Prof. univ.
CRISTINA BOICO ז"ל

(născută Bianca Marcusohn
la Botoşani)
ziaristă, diplomată şi luptătoare
în rezistenţa franceză.
De asemenea, comemorăm
cu tristeţe pe soţul ei

Gen. MIHAIL BOICO ז"ל

decedat pe 09.04.1972
şi pe fiica sa

Dr. OLGA BOICO ז"ל

decedată pe 17.08.2001 la Paris

Manifestări, manifestări...

9.04. a.c.; la Sinagoga Gutman, din Tel Aviv: ceremonie dedicată evreilor români pieriţi în timpul Holocaustului.

21. 04. a.c.; la Centrul cultural "Gaston Deferre" din Haifa: conferinţa d-nei Lea Popper, critic de artă, despre sculptura lui Brâncuşi.

22.04. a.c.; la Casa Scriitorilor din Tel Aviv: seară literar-artistică "Iţic Manger printre noi", organizată cu prilejul împlinirii a 100 de ani de la naşterea marelui poet.

23.04. a.c.; la sala "Beiteinu" din Haifa; seară literară dedicată volumului de nuvele "Fidelitate" de Matei Grisaru.

29.04. a.c.; la Centrul Goldstein-Goren de pe lângă Universitatea din Tel Aviv: conferinţă a prof. Zwi Javetz: Personalitatea echivocă a Regelui Carol al II-lea şi evreii.

6.05. a.c.; la Centrul Goldstein-Goren de pe lângă Universitatea din Tel Aviv: conferinţă a prof. Zwi Javetz despre comportarea partidelor Naţional-Ţărănesc şi Naţional-Liberal faţă de evrei între cele două războaie mondiale.

13.05. a.c.; la Centrul Goldstein-Goren de pe lângă Universitatea din Tel Aviv: conferinţă a prof. Zwi Javetz despre guvernul Goga-Cuza şi despre asasinarea lui C. Z. Codreanu.

30.05. a.c.; la Cinemateca din Ierusalim: omagiu regizorului Andrei Călăraşu cu prilejul împlinirii a 50 de ani de carieră artistică în România şi în Israel.

Autori din alia la Târgul Internaţional de Carte din Bucureşti

În perioada 22-26 mai 2002, în cadrul Teatrului Naţional din Bucureşti va fi organizată ediţia a X-a a Târgului Internaţional de Carte (TICB), cu participarea unor edituri, instituţii de profil, fundaţii, biblioteci, din ţară şi străinătate.

Conducerea MAE (Ministerul Afacerilor Externe) a decis înfiinţarea unui stand de carte al românilor de pretutindeni.

Într-o circulară adresată scriitorilor de la noi, Ambasada română invită pe cei interesaţi să-şi trimită cărţile pe care doresc să le expună la Ambasadă, urmând ca aceasta să se îngrijească de expedierea lor la Bucureşti. Amănunte la Departamentul cultural al Ambasadei.

Casa de părinţi MISHKANOT DIZENGOFF

Centrul de locuinţe moderne pentru populaţia de vârsta a treia, în inima Dizengoff-ului

Sub supravegherea Ministerului Muncii şi Prevederilor Sociale

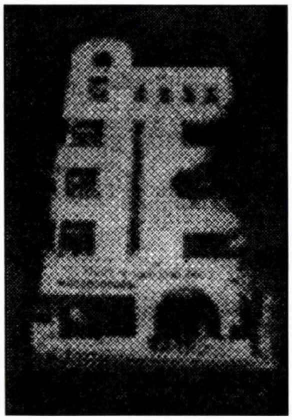

- ✓ Televiziune prin cabluri
- ✓ Pază şi securitate 24 de ore pe zi
- ✓ WC şi duş, telefon, aer condiţionat, frigider în fiecare cameră
- ✓ Activităţi sociale variate, gimnastică, concerte.
- ✓ Fizioterapie etc.
- ✓ Pensiune completă – cinci mese pe zi
- ✓ Supraveghere medicală şi ajutor 24 de ore pe zi
- ✓ Relaţii calde şi îngrijire individuală
- ✓ Hol splendid
- ✓ Parcare
- ✓ Sală de mese splendidă

Sondajele au stabilit: Casa de Părinţi Mishkanot Dizengoff din Tel Aviv ocupă locul 1 la servicii şi încredere pe anul 2001. Un sondaj realizat de către OFARIM Ltd. din Tel Aviv în ramura case de părinţi plasează Mishkanot Dizengoff pe primul loc potrivit criteriilor serviciului şi profesionalismului personalului şi satisfacerii clienţilor.

Arlozorov 23, Tel Aviv, Tel. 03/527-2846/7, Fax: 03/527-3174; http://www.geolties.com.mishkanot

---

Casa de bătrâni "HAGHEFEN"
Ramat Gan, str. Herut 34, Tel.: 03/612-2441
Fax: 03/612-2442

Primeşte şi independenţi şi dependenţi

- Clădire cu un singur etaj.
- Într-o atmosferă pastorală, relaxantă, cu grădină.
- Camere spaţioase, fiecare cu duş şi toaletă.
- Bucătărie casher.
- Supraveghere medicală permanentă.
- Servicii la nivel înalt, cu maximum de amabilitate.
- Terapie prin diverse activităţi, inclusiv distractive.
- Ajutor la alimentaţie şi la păstrarea igienei.
- Toate acestea conduc către odihnă şi refacere mulţumitoare.
- Preţuri accesibile.

POSIBIL ŞI PENTRU PERIOADE SCURTE

Probleme de ortopedie, vase sanguine?
Refacere deplină fără medicamente și operații!

Clinicile Laser constituie singura rețea din Israel care se ocupă de laser de mică intensitate la nivel profesional pentru tratarea problemelor de ortopedie, vase sanguine și alte probleme medicale fără medicamente și fără operații.

Tratamentul cu tehnologia LLLT – laser de mică intensitate – se practică de ani de zile la milioane de oameni în lume şi la multe mii în ţară, pentru buna absorbţie a calciului, pentru întărirea sistemului de imunizare, pentru întărirea celulelor specializate şi înviorarea celulelor degenerate.
Se poate ameliora semnificativ flexibilitatea vaselor sanguine şi a articulaţiilor. Toate acestea cu ajutorul proceselor fotochimice care se petrec în corpul nostru. Aceste procese fac posibilă vindecarea durerilor de spate inferioare şi posterioare, diminuarea cartilagiilor de la genunchi, dureri reumatice, inflamaţia încheieturilor, artrită, umflături, dureri phantom, probleme ale umerilor, fracturi, rupere de tendon sau muşchi, "pinten", dureri de natură nervoasă la gât, herpes. În plus, laserul de mică intensitate face posibilă ameliorarea accidentaţilor de pe urma unor activităţi sportive, accidente rutiere, de muncă etc., probleme de vase sanguine, ulcere, arsuri, CVA, astmă, tinitus, Meunière, răni de piele etc.

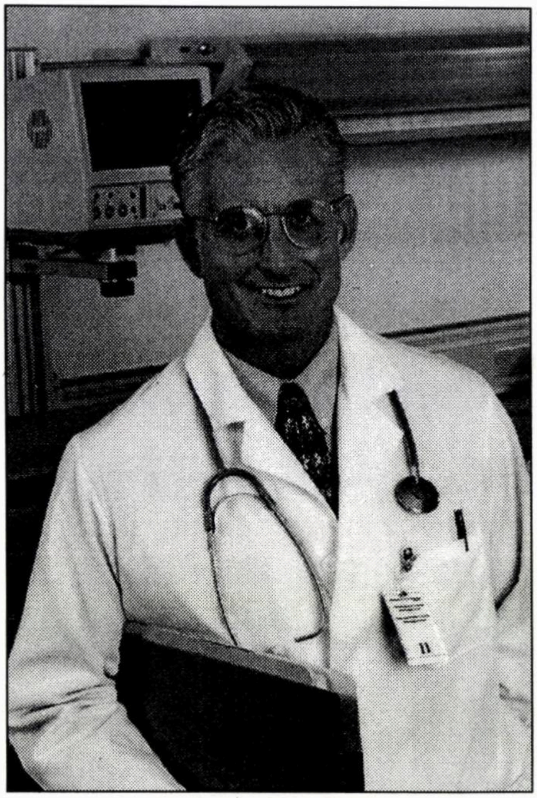

Clinicile Laser vindecă, nu doar înlătură durerile

CLINICILE LASER
Dr. Hellwing

Pacienţii care suferă de limitări grave, vor putea primi tratamentul la domiciliul lor.

Tratamentul nu comportă nici un risc și nici un fel de efecte secundare

Reţeaua de clinici Laser, singura din Israel specializată de mulţi ani în tehnologie LLLT, lucrează în cadrul spitalului de stat "Asaf Harofe".

CLINICILE LASER

Reţeaua naţională de medicină avansată

Pentru informaţii suplimentare şi consultaţia unui medic specialist:

TEL AVIV
Merkaz Azrieli
Turnul triunghiular
Etajul 28
Tel. 03/609-1666

HAIFA
Beit Amot
Reh. Iaffo 157
Tel. 04/852-7262

BEER-SHEVA
Migdal Canion Haneghev
Etajul 6
Tel. 08/665-5388

IERUSALIM
Binian Hahevra Hacalcalit
Reh. Canfei Nesharim 24
Ghivat Shaul
Tel. 02/651-2227

minimum

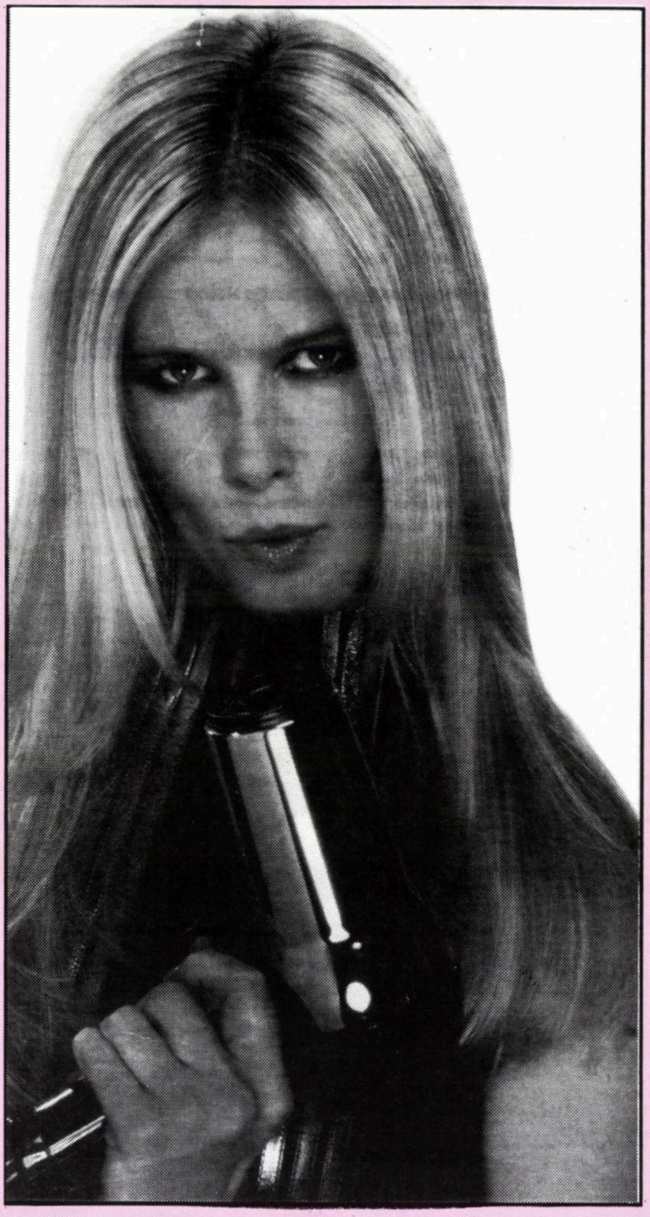

Aşa am dori să fie
vara asta.
Nu cu revolvere
îndreptate asupra
noastră.
Ci cu aparate
de uscat părul,
ţinute în mâinile
femeilor cu farmec.

■ ANUL XVI ■ NR. 183 ■
■ IUNIE 2002 ■
■ 14 SHEKELI ■

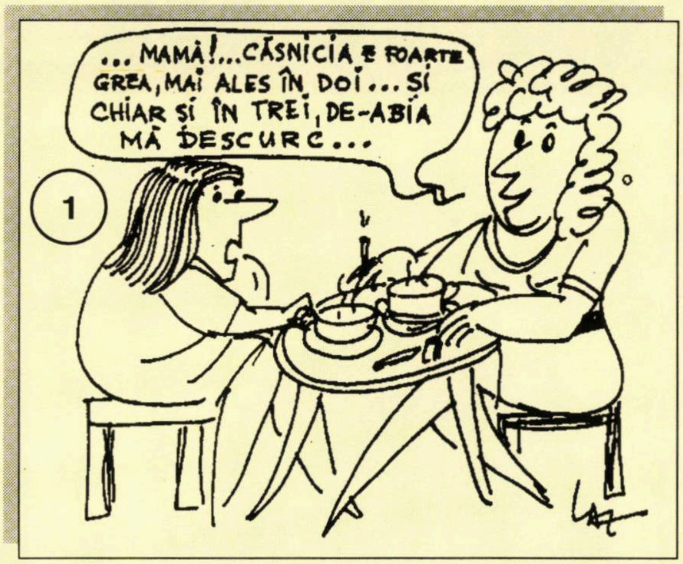
1
... MAMĂ!... CĂSNICIA E FOARTE GREA, MAI ALES ÎN DOI... ŞI CHIAR ŞI ÎN TREI, DE-ABIA MĂ DESCURC...
LAZ

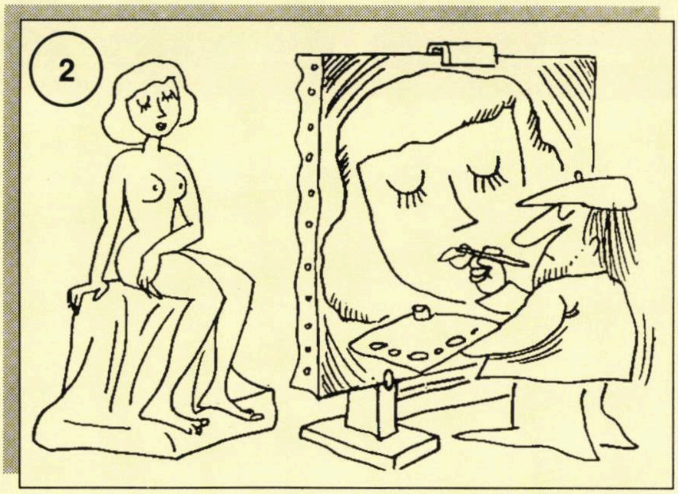

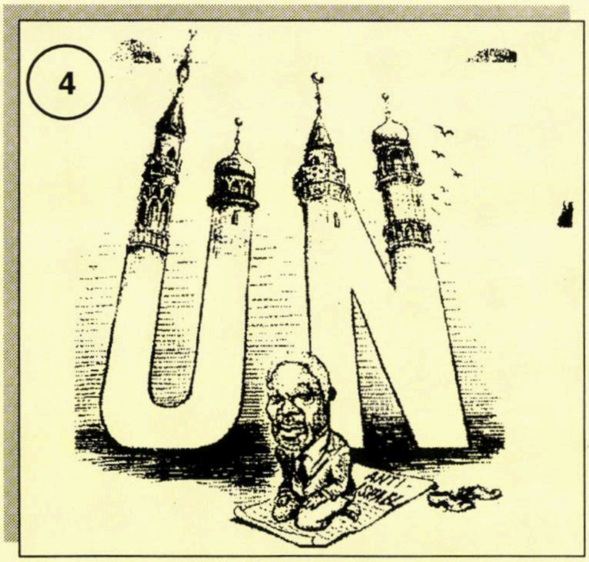
4
UN
ANTI-ISRAEL

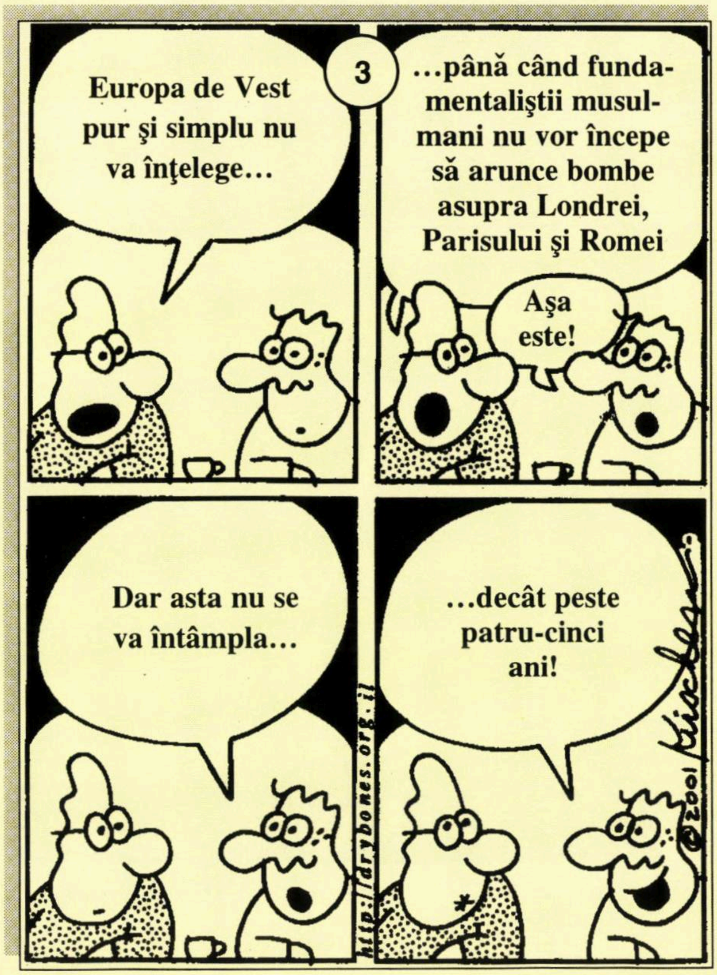
3
Europa de Vest pur şi simplu nu va înţelege...
...până când fundamentaliştii musulmani nu vor începe să arunce bombe asupra Londrei, Parisului şi Romei
Aşa este!
Dar asta nu se va întâmpla...
...decât peste patru-cinci ani!
http://drybones.org.il
©2001 Kirschen

De toate. Ca-n viaţă.

1) Desen de Alex. Lazăr
(în "Harababura")

2) Desen de Darian

3) Desen de Kirschen
(în "Jerusalem Post")

4) Desen de Oleg
(în "Jerusalem Post")

LA ÎNCHIDEREA EDIŢIEI

Ceea ce înseamnă 25 mai

Nu suntem o paranteză

Cât trăim, ne tot străduim să aflăm răspuns la întrebările ce ne frământă. La unele din ele (în cap, desigur, cu cele fundamentale) nu găsim răspuns. Şi intrăm cu aceste semne de întrebare în mormânt.

La altele, însă, viaţa are grijă, taman când te-aştepţi mai puţin, să te lămurească. Atunci tu sari în sus, exclamând: uite, domnule, va să zică asta era! Cine şi-ar fi închipuit?

Unul din fenomenele ce ne-au intrigat în vremea din urmă este atitudinea vădit ostilă la adresa Israelului, a Comunităţii Europene în general, şi a Franţei (Franţa sufletului nostru!) în special.

Zilele trecute, dând peste un articol de Eliezer Palmor, fost ambasador al nostru la UNESCO (publicat în "Jerusalem Post", ediţia franceză), ne-am dumirit. Extrase:

«Seffi Hendler, corespondentul ziarului "Maariv" la Paris, a relatat în numărul din 3 mai al cotidianului despre o convorbire a sa cu directorul ziarului "Le Monde", Jean Marie Colombani. Hendler se referă de asemeni la cartea lui Colombani, "Suntem noi, cu toţii, americani?", publicată după cataclismul de la 11 septembrie 2001 (din SUA), precum şi la capitolul consacrat de autor Statului Israel. Colombani vorbeşte pe întinderea a douăzeci de pagini despre înfăptuirile, pe care el le consideră impresionante, ale ţării noastre în cei cincizeci de ani de existenţă şi nu se dă în lături să-i acorde un călduros omagiu. Dar autorul cărţii dezvăluie în acelaşi timp faptul – stupefiant – că, participând în două rânduri la nişte mic-dejunuri la Palatul Elysée, a auzit pe câteva personalităţi din apropierea lui Jacques Chirac afirmând, fără sfială, atunci când venise vorba despre problemele israeliene, că "Statul Israel e doar o paranteză a istoriei". După spusele d-lui Colombani, cei prezenţi la aceste întâlniri de la Elysée se întrebau, cu voce tare, dacă nu cumva "Statul Israel este asemenea Regatului Cruciaţilor, care a dispărut în 1290".

Autorul să grăbeşte să precizeze că nu e vorba de preşedintele Chirac în persoană, ci de persoane din anturajul său, şi care sunt înalţi funcţionari ai Republicii. Tot el este de părere că atitudinea acestor oameni, ce ocupă posturi de vârf în stat, ar explica derapajele anti-israeliene ale preşedintelui Chirac din anii primului său mandat.

La cele de mai sus trebuie să adăugăm incidentul despre care presa a vorbit nu de mult, în legătură cu Daniel Bernard, ambasadorul Franţei la Londra; cu prilejul unui dineu monden în capitala britanică, acesta nu s-a jenat defel să facă, cu glas tare, câteva reflexii despre "ţara aia mică de rahat (merde), Israelul, care ne produce fel de fel de neplăceri". Bineînţeles că, de îndată ce remarcile atribuite ambasadorului de la Londra au devenit publice, Ministerul francez de Externe (Quai d'Orsay) s-a grăbit să le dezmintă. Tot atât de adevărat este că, în sferele înalte ale Republicii Franceze, atât de dreapta, la Palatul Elysée, cât şi de stânga (ambasadorul este un fost consilier politic al lui Laurent Fabius – fruntaş socialist, ex-ministru în guvernul Jospin, **n. red.**) *există tot soiul de oameni politici care, la adăpostul saloanelor somptuoase, îndrăznesc să se exprime mitocăneşte şi să rostească opinii pline de rea voinţă la adresa acestei ţări mici care, ani de-a rândul, fusese "prietena şi aliata Franţei"; şi care se vede şi astăzi silită să lupte pentru supravieţuirea sa.*

Ceea ce este nou în această poveste nu rezidă în sentimentele anti-israeliene ce-i caracterizează pe anumiţi oameni din conducerea Franţei, ci cutezanţa obraznică cu care îşi exprimă sentimentele, ştiind cu precizie – întrucât nu şi-au luat nici un fel de precauţiuni – că vorbele lor pot ajunge oricând la urechile presei.

***P.S.** Aflu, chiar acum, că preşedintele Jacques Chirac l-a chemat la telefon pe Ariel Sharon pentru a protesta împotriva a ceea ce el numeşte "campania anti-franceză" din ţara noastră în jurul antisemitismului şi a-l avertiza împotriva "urmărilor" acestui fenomen asupra relaţiilor dintre cele două ţări.*

În loc să ia măsurile ce se impun pentru a-i identifica pe inspiratori şi a-i aresta pe răufăcătorii care au săvârşit zeci de agresiuni împotriva sinagogilor şi şcolilor evreieşti din Franţa, Chirac îşi arogă dreptul de a-l admonesta, dacă nu chiar de a-l ameninţa pe primul ministru al Israelului; d-sa uită că ţara noastră este o democraţie suverană, în cadrul căreia Statul nu poate interzice libertatea de expresie a opiniei publice.

S-ar zice că, şi de data aceasta, d. Chirac a acţionat sub influenţa aceluiaşi anturaj politic care s-a aflat la originea derapajelor anti-israeliene din trecut. Păcat!»

Acuma-i limpede. C.C.-ul politicii franceze a stabilit că Israelul e pe ducă, sau, cum se zice prin Apus, nu e un cal câştigător. Pornind de la această premiză, occidentalii au ajuns la concluzia logică: dăm un picior Israelului şi mizăm cu toţii pe calul arab.

Aşa se explică, de pildă, voturile anti-israeliene, pe şleau, la ONU, din partea reprezentanţilor francezi (ca şi ai altor puteri occidentale). Aşa se explică îngăduinţa (ba chiar surâsul binevoitor) cu care au tratat autorităţile de la Paris incendierea sinagogilor, atacurile huliganice asupra evreilor cu chipa, sau faptul că în şcoli se vorbeşte, la îndemnul

minimum

●

Apare lunar
Redacția și administrația
Str. Zamenhoff nr. 13
Tel Aviv 64373
P.O.B. 11472 – Tel Aviv 61113
Tel.: 5227269; Fax.: 5270443

Fax numai pentru anunțuri publicitare; corespondențele se vor trimite prin poștă

Director:
AL. MIRODAN

Publicitate: 1 inch – 45 șekeli

Abonamente Israel:
6 luni (6 numere): 70 șekeli
1 an (12 numere): 140 șekeli
Prețul include costul expedierii.

Străinătate (1 an – 12 numere):
Europa – 70 dolari
România – 65 dolari
U.S.A., Canada – 80 dolari
America de Sud, Australia,
Noua Zeelandă – 95 dolari
Insulele Fidji – 150 dolari
Expediția cu avionul.

Realizarea grafică:
SANDA PERI

Difuzarea: ATLAS

Articolele semnate de colaboratorii noștri reprezintă personalitatea și punctul de vedere al acestora. Se înțelege, așadar, că redacția nu împărtășește totdeauna vederile exprimate în articolele publicate în coloanele revistei.

Manuscrisele nepublicate nu se înapoiază.

Redacția nu răspunde de conținutul anunțurilor comerciale.

Revistă editată de
MINIMUM – PUBLISHERS LTD.

TENDINȚE

profesorilor, despre Auschwitz, în batjocură, ca despre "cel mai mare *barbecue* din istorie". Așa se explică de ce, la demonstrațiile anti-israeliene din aprilie și mai, au participat miniștri din trecutul guvern, precum Noel Mamère, liderul ecologiștilor din Franța. Așa se explică setea cu care mass-media, și-n primul rând marile stații publice de televiziune, au pus reflectoarele, de cinci ori pe zi, asupra "victimelor nevinovate din rândurile palestinienilor", amintind în treacăt doar (și mai ales fără imagini) de evreii uciși în cursul atentatelor. Așa se explică efortul extraordinar al aceleiași *mass-media* de a înfățișa bătălia de la Jenin drept "marele masacru al secolului". Așa se explică și convingerea OEP-iștilor că gata, a bătut ceasul când Israelul, abandonat de Europa apuseană, poate fi îngenunchiat. Ziaristul Fuad Ajami, un american de origine arabă, a diagnosticat cu precizie starea de spirit a palestinienilor, într-un comentariu din "Wall Street Journal":

«Faruk Kadumi, unul din promotorii liniei dure din anturajul lui Arafat, care prin titlurile sale trece drept ministru de externe al lui Arafat, a spus recent lucrurilor pe nume. "Dreptul la întoarcerea al refugiaților la Haifa și Yaffo – a spus el – este mai important decât un stat". Cu aceste cuvinte logica lucrurilor este expusă cu claritate. ***Un vânt de nebunie*** *suflă prin țările arabe, o convingere care își are rădăcinile în imaginația populară arabă, că zilele Israelului se apropie de sfârșit și, poate, că verdictul războiului din 1948 (nu verdictul Războiului de șase zile din 1967) va fi schimbat.*

Este greu de știut când a apărut această logică. S-ar putea ca această nouă convingere să fie rezultatul retragerii Israelului din Liban, în mai 2000. Măsura luată atunci a avut o justificare: Israelul a renunțat la aventura libaneză deoarece nu avea pretenții teritoriale față de Liban. Dar "ulița arabă" a văzut atunci începutul unei retrageri mai ample, poate și împlinirea ideii milenare că statul evreiesc nu este destinat să mai existe.»

Asaltul acesta împotriva Israelului n-a rămas fără răspuns, așa cum nu au rămas fără răspuns omorurile săvârșite la hotelul "Park" din Natania, în seara de Seder, sau la cafeneaua "Moment" din Ierusalim. E război: trag unii, trag și ceilalți.

Fostul prim ministru canadian Brian Mulroney a spus: «Când auzi diferite guverne vorbind despre echivalență morală (între Israel și OEP-iști, **n. red.**) și despre imparțialitate, înțelegi că astea-s cuvinte menite să mascheze ipocrizia. Israelul și-a cucerit, după secole întregi de persecuții, culminând cu Holocaustul, dreptul de a hotărî ce anume trebuie să facă pentru a-și salva existența.»

Ido Aharoni, de la consulatul general al Israelului la New York, afirmă că în ultima lună a primit mai multe telefoane decât într-un an întreg. Sute de evrei și neevrei deopotrivă întreabă ce trebuie să facă pentru a fi primiți voluntari în Zahal, pentru a dona bani Israelului sau pentru a trimite delegații la Ierusalim, care să-și exprime solidaritatea cu țara noastră.

Oriana Fallaci, cea mai cunoscută ziaristă italiană din ultimele decenii, un fel de Barbara Walters a peninsulei, a publicat în săptămânalul "Panorama" un articol de mare răsunet care – cum afirma un confrate de la "Corriere della Sera" – a fost resimțit de la Milano la Napoli ca un cutremur de gradul 6 pe scara Richter. Articolul, intitulat "Despre antisemitism" (nu despre anti-sharonism sau anti-israelianism, că Oriana Fallaci nu este idioată), spune, între altele:

«Mi-e ruşine să văd, în Italia, o demonstraţie de indivizi mascaţi în terorişti sinucigaşi care, în timp ce urlă răguşit insulte de tot felul la adresa Israelului şi incită grosolan la ură împotriva evreilor, defilează agitând fotografii uriaşe ale conducătorilor politici ai Israelului, pe fruntea cărora au adăugat o zvastică însângerată. Aceştia, desigur, ar dori să-i vadă din nou pe toţi evreii în lagăre de exterminare, în camerele de gazare, în cuptoarele de la Dachau, la Mauthausen, Buchenwald şi Bergen-Belsen. Şi pentru aceasta şi-ar vinde şi propria mamă unui harem…

Mi-e ruşine şi că în Franţa – Franţa Libertăţii, Egalităţii şi Fraternităţii – se dă foc la sinagogi, se profanează cimitirele evreieşti… Mi-e de asemeni ruşine că tineri din Olanda, Germania şi Danemarca flutură vesel kefiile palestiniene la fel cum mărşăluitorii lui Mussolini agitau, mândri, ciomegele şi emblemele fascismului.

Găsesc că e la fel de ruşinos că posturile noastre de televiziune contribuie la renaşterea antisemitismului prin faptul că ridică în slăvi morţii palestinieni, în timp ce pe israelienii ucişi "uită" să-i menţioneze măcar… Mi-e de asemeni ruşine că presa noastră publică pagini întregi despre "indignarea" ei faţă de faptul că tancurile israeliene au împresurat Biserica Nativităţii din Betlehem, dar nu spune aproape nimic şi nu-i acuză pe cei aproape 200 de terorişti palestinieni care au cotropit biserica, luând ostateci preoţi, călugăriţe şi civili.

De multe ori, în trecut, am avut discuţii în contradictoriu cu interlocutorii mei israelieni, de culori politice diferite, şi de multe ori i-am apărat pe palestinieni. Poate chiar mai mult decât o merită. Dar azi sunt alături de Israel. Sunt alături de evrei. Consider mai mult decât justificat dreptul lor la existenţă, la apărare şi la lupta pe care o duc acum împotriva unei încercări de exterminare totală.

Mi-e ruşine şi mi-e scârbă de antisemitismul multor italieni şi al multor europeni şi mi-e ruşine de această magmă care mânjeşte onoarea ţării mele şi a Europei.

Astăzi consider că aceasta din urmă nu e o comunitate de state, ci mai degrabă o mocirlă şi o adunătură de Pontius Pilatus…»

Consiliul municipal din New York se străduieşte, la ora de faţă, să adopte o rezoluţie cerând caracterizarea OEP-ului drept organizaţie teroristă şi închiderea, în consecinţă, a biroului lui Arafat de pe Park Avenue. Tot new-yorkezii insistă ca administraţia Bush să adopte hotărâri asemănătoare pe plan naţional, închizând reprezentanţa OEP-ului pe lângă ONU. Ideea se discută şi la Capitoliu, unde atât Senatul cât şi Camera Reprezentanţilor privesc iniţiativa cu simpatie. Indiferent ce soartă va avea propunerea ("arabiştii" de la Departamentul de Stat se opun categoric), gheaţa inerţiei a fost spartă: acum, în vara anului 2002, problema se află pe agendă.

Departe de New York, şi sfidând *linia* Europei Occidentale, o ţară mică (dar de veche civilizaţie), Republica Cehă, a ţinut să-şi exprime solidaritatea, în aceste vremuri grele, cu Israelul. Mai întâi, cehii s-au numărat, alături de Canada, Anglia, Germania şi Guatemala (salut, Guatemala!) printre cei ce au votat împotriva rezoluţiei fasciste de la Comisia ONU pentru drepturile omului, care acuzase Israelul de crime de război. (Cât despre ţările occidentale, umaniste şi culte, care-au votat în favoarea rezoluţiei, acestea sunt: Franţa, Belgia, Austria, Spania, Portugalia, Suedia.) Apoi, primul ministru Milos Zeman, luând cuvântul la o adunare comemorativă de la Auschwitz, a ţinut să sublinieze: «Dacă vom rămâne nepăsători în faţa antisemiţilor care înalţă capul în Austria, Franţa, Bavaria sau Ungaria, înseamnă că ne vom amputa propria noastră memorie.» Zeman a omagiat Israelul, calificându-l drept singurul stat democrat din Orientul Mijlociu.

TENDINŢE

Cât despre cazul Jenin (masacru! genocid! crime în masă! etc. etc.), ziaristul Mark Steyn, de la "Daily Telegraph", din Londra, scria zilele trecute următoarele: *«De obicei mă abţin să mă laud, exclamând: v-am spus eu!, dar acum nu mă pot împiedica să observ că Fatah-ul lui Arafat a venit la vorba mea, à propos de tabăra de refugiaţi de la Jenin. "N-a fost nici un masacru", scriam în aceste pagini acum trei săptămâni, în zilele când Robert Fish* (cunoscut ziarist englez, **n. red.**) *şi alţii ca el de pe Fleet Street* (stradă din Londra unde se află numeroase ziare, **n. red.**) *se tânguiau şi-şi smulgeau părul din cap în legătură cu gropile comune şi crimele de război comise de israelieni.*

Guvernul israelian afirmă că numărul palestinienilor morţi la Jenin este de 52.

Palestinienii, pe partea lor, afirmă – stai puţin – că e vorba de 56 de morţi.

Asta-i situaţia: 56. Fără nici un zero în coadă.

Singurele zerouri ce lipsesc aici sunt acei jurnalişti britanici care înghiţiseră "ştirea" despre sute şi sute de civili morţi, dar au devenit dintr-o dată tăcuţi în clipa când s-a aflat adevărul.

Cifra de 56 de morţi a fost comunicată de Kadoura Moussa, directorul Fatah-ului pentru nordul Regiunii de Vest, după ce patru an-

chetatori trimişi de Autoritatea Palestiniană i-au adus la cunoştinţă rezultatele investigaţiei lor... La Jenin, în acelaşi timp, au căzut 23 de soldaţi israelieni, astfel încât dacă pui faţă-n faţă numărul morţilor, asta nu te duce cu gândul la un "masacru", ci mai degrabă la – care-i cuvântul? – o bătălie.

Aşadar, israelienii şi palestinienii sunt mai mult sau mai puţin de acord în legătură cu cifrele.

Singurii care nu sunt de acord sunt nişte tipi foarte excitabili ca Gerald Kaufman (deputat laburist şi, cum se vede, Kapo, **n. red.**), *care cere sancţiuni împotriva Israelului, şi colegul meu Armando Iannucci, al cărui articol despre* ***ucigaşii evrei*** *a apărut săptămâna trecută în "Daily Telegraph".*

În contrast, alaltăieri, Phil Reeves, de la "Independent", critica "conducerea palestiniană care, instantaneu şi fără nici o dovadă, declarase că a avut loc un masacru soldat cu 500 de morţi. Asociaţiile palestiniene care se ocupă cu drepturile omului au falsificat şi mai grav realitatea, lansând fel de fel de poveşti despre "sălbăticia" israelienilor, poveşti ce s-au dovedit neadevărate. Poveştile acestea nu erau, cu siguranţă, atât de neadevărate în urmă cu o săptămână şi jumătate, când un Phil Reeves cu totul deosebit de cel de azi scria despre "atrocităţile comise în tabăra de refugiaţi de la Jenin, unde armata israeliană a ucis şi rănit sute de palestinieni.»

Care va să zică, 52-56. Hum!

P.S. I: La aceasta se cuvine să adăugăm ceva despre cazul Terje Roed Larsen. Aşa cum arătam în numărul trecut, acest diplomat norvegian, reprezentantul ONU în Orientul Mijlociu, a făcut, după ce vizitase Jeninul, câteva declaraţii apocaliptice, turnând mult gaz peste focul *mediei* internaţionale şi făcând un imens rău Israelului. Între timp s-a dezumflat – în mare măsură – şi balonul Jenin, dar şi balonul Larsen.

Câteva zile după ieşirea lui Larsen, s-a aflat că numitul, care de altfel stă toată ziua pe la noi (soţia lui fiind ambasadoarea Norvegiei), se numără printre membrii comitetului (board-ul) care conduce "Centrul Peres pentru pace". În această calitate, el a primit un premiu de 100.000 de dolari. Este singurul cetăţean care a încasat un asemenea premiu. Pentru ce anume a fost onorat Larsen (că domnul nu pot să-i spun)? Nu se ştie. Gurile rele din presa ebraică susţin că Centrul Peres i-ar fi acordat norvegianului această distincţie în semn de preţuire că omul pusese o vorbă bună pentru a se acorda d-lui Shimon Peres Premiul Nobel pentru pace (iniţial fusese vorba ca premianţii să fie numai regretatul Itzhak Rabin şi Yasser Arafat). În plus, aşa cum aflăm din "Jerusalem Post", Ministerul de Externe de la Oslo este supărat pe Larsen că n-a informat acasă despre încasarea acestui premiu. S-a aflat de asemenea – de-un ziarist care a umblat la dosarul de cadre al importantului diplomat – că individul nu e la prima tărăşenie de-acest fel. În 1996, el a fost silit să demisioneze, cu cântec, din funcţia de ministru al planificării, fiindcă uitase să declare la fisc o încasare de 600.000 de coroane norvegiene. Dar despre planificările puse la cale de Larsen în colaborare cu Centrul Peres vom mai vorbi în numărul viitor.

P.S. II: Câteodată, cauza Israelului este sprijinită în mod indirect datorită reacţiilor anti-islamice ce se fac simţite pretutindenea, în Europa şi pe alte continente. După Danemarca, unde, la începutul anului, un partid fără însemnătate până atunci a ocupat locul III în alegeri, pe baza unui program ce viza stăvilirea imigraţiei din ţările musulmane, a urmat cazul Franţei. Acolo, Frontul Naţional al lui Le Pen a ocupat, spre uimirea generală şi scandalizarea ţărilor străine, locul II la alegerile prezidenţiale, eliminându-l din cursă pe primul ministru socialist Lionel Jospin. Le Pen este un vechi xenofob, antisemit, demagog etc. etc., dar succesul lui (cca. 20% din voturile francezilor) nu s-a datorat antisemitismului, ci lozincilor sale anti-islamice. Mai nou, am asistat la ceea ce mulţi numesc "revoluţia din Olanda". Aici, în ţara lalelelor, s-a petrecut un lucru unic în istoria vieţii politice. În urmă cu trei luni de zile şi jumătate nimeni nu auzise de partidul lui Pim Fortuyn, Acest partid pur şi simplu nu exista. Liderul sus-amintit a improvizat în grabă un comitet de conducere şi s-a înscris sub numele "Lista lui Pim Fortuyn" la alegerile municipale de la Rotterdam, al doilea oraş al ţării, obţinând 35% din voturi. Programul lui era simplu: Olanda e plină de emigranţi. Nu mai putem primi pe nimeni. Şi, în plus, Islamul este o religie retrogradă, musulmanii nu pot deveni adevăraţi cetăţeni olandezi. Succesul *lozincii* a dat peste cap întreaga clasă politică olandeză. A fost ca o revărsare bruscă de ape inundând peste noapte toate aşezările de pe mal. Partidele politice tradiţionale intraseră în panică. Cu atât mai mult cu cât în mai urmau să aibă loc alegerile parlamentare. După aceasta, evenimentele s-au precipitat ca un fim în care actorii, în loc să meargă normal, aleargă bezmetici care-ncotro. Pim Fortuyn a fost împuşcat mortal pe când ieşea dintr-un studio de televiziune (în împrejurări nu prea lămurite nici astăzi). Olanda era în stare de şoc. La înmormântare au luat parte peste 70.000 de cetăţeni de toate orientările politice. Guvernul a spus că va amâna alegerile în semn de protest împotriva atentatului (ultimul asasinat politic de anvergură din Olanda s-a petrecut în secolul XVI). A doua zi, acelaşi guvern a hotărât: nu, alegerile vor avea loc, totuşi, la data stabilită. Şi, în ciuda faptului că partidul era lipsit de figura charismatică a conducătorului, "Lista lui Fortuyn" a obţinut 26 de mandate (din 150), devenind al doilea partid al ţării.

P.S. III: Un cuvânt la repezeală, acum când trimitem revista la tipar, pe marginea scandalului izbucnit în Statele Unite à propos de 11 septembrie 2002: 1) CIA a informat acolo unde trebuie despre planurile lui Bin Laden de a răpi câteva avioane americane în scopul de a face prăpădul cunoscut de noi toţi, la New York şi la Pentagon? Tot ce se poate. Dacă ancheta va dovedi că aşa a fost, aceasta nu va face decât să confirme teza noastră (spusă şi răs-spusă în rubrica lui Pix), potrivit căreia informaţiile nu fac doi bani dacă intră pe urechea unor conducători de state incapabili (sau nedoritori) să le ia în considerare. Stalin a respins cu dispreţ, în 1941, ştirile *sigure* privind atacul Germaniei asupra URSS. Peste ani, la noi, Golda Meir (şi, în general, guvernul condus de ea) a refuzat să ţină seama de avertismentele referitoare la atacul egipteano-sirian din octombrie 1973 (Războiul de Yom Kipur). 2) Până la ora de faţă, însă, nu există nici o dovadă că, aşa cum scriu ziarele americane, cu titluri pe-o pagină întreagă, preşedintele George Bush jr. ar fi fost la curent cu atacul pus la cale de islamişti. Dar asta nu-i împiedică pe americani să-şi dea poalele peste cap şi să ceară, ca apucaţi de streche, capul preşedintelui. În urmă cu câţiva ani, Republicanii s-au năpustit asupra lui Bill Clinton, jurându-şi să-l doboare de la putere, după dezvăluirile legate de aventura sa cu Monica Lewinsky. Astăzi, democraţii procedează în acelaşi fel cu George W. Bush. Şi într-un caz şi în celălalt, singurul lucru care nu contează defel pentru *media* îl constituie interesul american. Scandalul Lewinsky a dăunat grav Statelor Unite, la ora aceea. Scandalul de la ora de faţă va avea, probabil, aceleaşi urmări. Noi, evreii, ne plângem de mulţimea tipilor Kapo din rândurile noastre şi de maladia numită "ura de sine". Dar nici cu americanii nu mi-e ruşine.

Israel: Mai puţin catolic decât Papa

«Nu e nimic rău în asta.»

(Monseniorul catolic Sabbah, într-o declaraţie făcută postului de televiziune France 2, după ce un grup de terorişti înarmaţi cu kalacinikovuri şi explozibile pătrunseseră în Biserica Nativităţii de la Betlehem, loc sfânt al creştinismului, luându-i drept ostateci pe preoţii şi credincioşii aflaţi în incintă, transformând clădirea într-un grajd, aşa cum s-a văzut după plecarea lor, şi trăgând, de lângă altar, în soldaţii israelieni; 2002)

Israel: Cartierul general

«O bandă de arabi israelieni care a plănuit un atentat sinucigaş la centrul comercial din Afula a fost arestată de forţele de securitate israeliene. În fruntea bandei se aflau Arig Shahbari, în vârstă de 24 de ani, studentă la Colegiul arab din Natzeret, şi prietenul ei Amin Shirah, de 21 de ani. Studenta a fost activistă la cartierul general electoral al lui Amir Peretz, în vederea ultimelor alegeri pentru Histadrut. (Amintim că d. Peretz a făcut parte din grupul pro-Arafat din Partidul Muncii, împreună cu d-nii Iosi Beilin, Haim Ramon şi A. Burg, **n. red.**)

Studenta a apelat şi la câţiva locuitori arabi din Natzeret ca să o ajute la procurarea de arme. Potrivit poliţiei, ea a oferit şi jumătate din salariul primit ca activistă pentru alegerile la Histadrut în folosul cauzei palestiniene.»

(Ziarele)

Nota Redacţiei: Eu nu spun nimic. Dar zic.

Israel: De unde sare iepurele

(sau "Ehei, dacă toţi arabii israelieni ar fi ca el!")

«Sunt gata să mă angajez şi azi în Shabak pentru a încheia socotelile cu palestinienii, pentru a mă răzbuna pe ei înainte ca să ne omoare pe toţi.»

*(Dintr-o declaraţie a lui Rabia Adawi (26), arab israelian, nepotul proprietarului restaurantului "Matza" din Haifa, unde explozia provocată de **fraţii** din teritorii a dus la moartea a şase arabi israelieni; Haifa, 2002)*

Israel: Bine i-a făcut, dom'le!

«Cunoscuta cântăreaţă Hava Alberstein a devenit obiectul unui boicot din partea europenilor, majoritatea concertelor ei pe acest continent fiind anulate.

Ea a spus că în ultimele luni, o dată cu intensificarea conflictului israelo-palestinian, multe din apariţiile ei în Europa au fost anulate. Începutul l-a făcut Grecia, dar Franţa ocupă primul loc.

Ceea ce a indignat-o cel mai mult a fost o înştiinţare primită din partea unui impresar norvegian care i-a făcut cunoscut că refuză să-i mai difuzeze discul înaintea apariţiei într-un concert la Oslo, care de altfel a fost anulat. Norvegianul a anulat şi un spectacol al ansamblului evreiesc din Scandinavia.

Ca reacţie, Hava Alberstein a declarat: "Europa boicotează muzica evreiască. Asta îmi aminteşte de zilele negre".

(După "Ultima oră", Tel Aviv, 2002)

...Zău, madam'? Mai bine ţi-ai aminti de zilele când interpretai pe rupte, pretutindenea, cântece pro-OEP-iste, pe la mitingurile lui

"Shalom Ahshav", străduindu-te să smulgi aplauzele *mediei* din Occident şi să te alegi (cum s-a străduit să obţină de curând şi veterana Yaffa Yarkoni) cu un certificat de "israelian bun" (nu ca ceilalţi)... Un certificat bun la casa omului, fiindcă te mai alegi cu un concert la Olympia, din Paris, un interviu cu poză în "Guardian", de la Londra, şi un premiu european pentru contribuţia la pacea între popoare.

Mai bine te-ai fi gândit la iluziile dumitale cum că, dacă eşti şi cânţi *pe linie,* vei scăpa de buclucuri, fiind cruţată de veninul *anti* şi mârlănia umaniştilor apuseni.

Mai bine te-ai fi gândit la ce spusesem noi şi atâţia alţii, în mii de rânduri: duşmanii evreilor, când e la o adică, nu fac deosebire între evreii *buni* şi cei *răi;* pe dânşii îi interesează, ca la pogromuri, sau la bombele aruncate în cafenele, să omoare cât mai mulţi evrei, de-a valma. Fără discriminări.

OEP: Scroafa Suha

«Soţia lui Yasser Arafat, Suha (care trăieşte bine mersi la Paris), a declarat televiziunii din Abu Dhabi că atentatele sinucigaşe sunt un drept legitim al poporului palestinian. Ea a adăugat că nu ar fi ezitat să-şi trimită fiul pentru a comite un atentat sinucigaş şi şi-a exprimat chiar regretul că nu are un băiat.»

(După "Ultima oră", Tel Aviv, 2002)

Nota Redacţiei: Lasă, madam', nu fi disperată. Poate-ţi face un băiat amantul dumitale, milionarul acela libanez care te ajută să mai uiţi de suferinţele poporului palestinian.

OEP: Avem timp

Canalul 2 de televiziune a transmis că fostul preşedinte al Indoneziei, Abd El-Rahim Wahab, l-a întâlnit pe Yasser Arafat după convorbirile de la Camp David şi l-a întrebat de ce nu a acceptat propunerea Israelului. "Avem timp 150 de ani ca să-i aruncăm pe evrei în mare", i-a răspuns Arafat.

Islamul: Noroc că mai există şi conducători islamici moderaţi

«Palestinienii care se sinucid în Israel sunt martiri care apără onoarea poporului lor.»

❖

«Dacă sinucigaşul se află într-o colonie şi în explozia pe care o produce omoară femei şi copii, el este de asemenea un sfânt.»

(Şeicul Mihamad Tantawi, conducătorul celui mai important institut islamic din Egipt; Cairo, 2002; amintim că Tantawi a participat, nu de mult, la Conferinţa inter-religioasă de la Alexandria, Egipt, împreună cu reprezentanţii religiilor mozaică şi creştină)

Algeria: Să ne ungem noaptea cu ulei pe gât

«Se spune că (teroriştii islamişti din Algeria) din trei părţi au pătruns în satul Reis, sau Rad's, din sudul marelui oraş numit odinioară Al-Djazir. Se spune că erau mulţi, că purtau haine afgane, că au stat cu totul patru ceasuri. Se zice că au fost 349 de morţi, se zice că în zori mirosul era puternic şi că a stăruit mult timp, mirosul de corpuri arse, mirosul de sânge. *"Mohamed al meu avea cinci ani, l–au înjunghiat înainte de a-l arunca pe fereastră. Apoi l-au înjunghiat pe Rabeh, fiul meu cel mare, şi i-au tăiat gâtul fratelui meu pentru că a vrut să-i împiedice să-i răpească soţia... L-am recunoscut pe cel care a ridicat cuţitul, îl mai văzusem pe străzile satului...".* Se spune că şeful a ordonat să fie răpite fetele cele mai frumoase, iar restul populaţiei să fie masacrat. Când au venit la Bentalha, se spune că, o dată intraţi în case, s-au aşezat la masă şi au poruncit să li se aducă mâncare bună, iar după aceea au anunţat: *"Astăzi este sărbătoarea voastră. Veţi muri şi veţi ajunge în infern, noi vă vom ucide şi vom ajunge în paradis".* Şi au ucis pe toată lumea. Pe toţi cei pe care i-au putut prinde pe străzi, în case, prin orice cotlon. La cimitir, cineva a numărat 252 de morminte proaspete. Unii mărturisesc că acum, prin sate, locuitorii se ung noaptea cu ulei pe gât ca să alunece mai uşor cuţitul ucigaşilor şi să moară mai repede.»

(Dintr-un articol de Philippe Videlier, urbanist şi sociolog francez; după "Lettre Internationale" (ediţia română), Bucureşti 2002)

Statele Unite: Ţara tuturor posibilităţilor

«Conducătorul majorităţii americane din Camera Reprezentanţilor, Lick Ermy, a provocat o furtună când a declarat într-un interviu la televiziune că Israelul trebuie să efectueze un transfer al palestinienilor.

"Voi fi pe deplin mulţumit dacă Israelul va continua să deţină teritoriile pe care le-a ocupat şi dacă toţi cei care au fost agresori vor pleca în alte locuri pentru a-şi construi acolo casele", a spus Ermy. El a adăugat: "Eu propun ca statele arabe, cele care în toţi anii au vrut să alunge Israelul din Orientul Mijlociu, să caute împreună o bucată de pământ care să fie căminul palestinienilor".

Casa Albă a evitat să reacţioneze la declaraţiile lui Ermy.»

(Ziarele)

Nota Redacţiei: Trăiască prietenia dintre Israel şi Statele Unite!

Occidentul: Kapo

«Ni se vorbeşte de disperarea palestinienilor. Dar istoria omenirii este o vale a lacrimilor. Or, nu s-au văzut niciodată oameni care să se arunce-n aer pentru a ucide un număr cât mai mare de civili. Chiar şi în istoria terorismului e ceva inedit. Să însemne oare aceasta că israelienii sunt cei mai răi asupritori pe care i-a cunoscut pământul? Mă gândesc că există (la Paris) indivizi precum Francis Kahn sau Rony Brauman care susţin asta. Şi este un lucru dintre cele mai insuportabile pentru noi să vedem evrei gata să justifice mai întâi terorismul şi apoi pogromurile, aici, în Franţa.»

(Dintr-un articol de Alain Finkielkraut; în "L'Arche", Paris, 2002)

Paris: "Nu i-am văzut venind"

(Nu i-aţi văzut, fraţilor, şi acuma plătiţi)

«Revista franceză "Le Point" scria recent: "Azi, la Paris, practic la orice sfârşit de săptămână, forţele de ordine au ciocniri cu bande urbane *omogene etnic,* potrivit poliţiei...". Fenomenul a atras atenţia autorităţilor în 1998, când Franţa a câştigat Cuapa Mondială la fotbal şi când o bandă de circa 200 de tineri de origine africană, "omogenă etnic", a provocat "grave incidente" în centrul Parisului, îndeosebi pe Champs-Elysées. Potrivit unui raport întocmit atunci de Siguranţa Generală, grupuri ultramobile de 40-50 de tineri, cu vârsta medie de 14-15 ani, se organizează sporadic, venind adesea din suburbii şi chiar din alte oraşe ale Franţei, pentru a face "razii" de jaf şi tâlhărie, spargeri de vitrine, de magazine, incendieri auto, agresiuni contra populaţiei, pe stradă, în spaţii comerciale, în mijloacele de transport. Iată, povestit de "Le Point", ce s-a întâmplat la Sărbătoarea Muzicii: "Sunt orele 23, vreo 30 de tineri de origine africană, de 14-15 ani, înaintează în linie spre Piaţa Republicii, unde mulţimea e compactă, aproape imposibil de pătruns. Nu contează... Banda se aruncă asupra oamenilor care, înspăimântaţi, încearcă să se îndepărteze cum pot. E o violenţă gratuită. Femei şi copii sunt împinşi şi înghiontiţi, bărbaţilor li se dă cu capul în gură. Nimeni nu reacţionează. Nimeni nu înţelege". Situaţia poliţiştilor în faţa acestor atacuri: "Spaima obsesivă – spune un înalt funcţionar al poliţiei pariziene – este să fie *corect politic.* Un poliţist care loveşte un puştan, astă dă o imagine îngrozitoare despre poliţie, chiar dacă acelaşi puştan atacase, sub ameninţarea cuţitului, o trecătoare şi îi luase telefonul mobil. Această reţinere înseamnă că ne este frică". "Ei sunt *blacks* şi nu se amestecă", analizează un expert în educaţie. "Ai impresia că aparţin altei societăţi. Modul lor de sociabilitate este banda... Cu ei am ratat. Nu i-am văzut venind. Şi acum suntem terorizaţi de violenţa lor. N-ajung să stabilească decât relaţii de agresivitate cu ceilalţi. Resimt orice comportare indiferentă sau aparent ostilă ca o dovadă de rasism". La întrebarea: "De ce rămâneţi doar între voi?", răspunsul unui astfel de şef de bandă – Ibrahim, 15 ani – este: "Avem mai multe lucruri în comun între noi. Este natura. Fiecare cu mama lui. *Bizz* (afaceri) nu facem cu albii sau cu chinezii. N-avem încredere". Dincolo de acestea, rămâne totuşi teribila întrebare: cum s-a ajuns aici? Ca mii de cetăţeni ai Parisului să fie bătuţi, să fie terorizaţi chiar în Piaţa Republicii de o bandă de 30 de derbedei? Ce frică îi împiedică să aibă măcar reacţia firească de autoapărare?»

(Dintr-un articol de Constanţa Badea; în "România liberă", Bucureşti 2002)

Elveţia: OEP-iştii şi cărţile

În cadrul standului românesc la Târgul de Carte internaţional de la Geneva a fost prezentă pentru prima oară şi dinamica editură "Hasefer", reprezentată de directorul Alexandru Singer şi tehnoredactorul Gheorghe Chiru.

Editura a lansat trei cărţi. Prima lansare a inclus Caietul cultural intitulat "Şafran printre nemuritori" şi cartea "Israel şi rădăcinile sale" de Alexandru Şafran. A doua lansare a fost cea a cărţii cunoscutului istoric şi scriitor Dumitru Hâncu, intitulată "Confidenţial! Bucureşti-Berna". Cartea conţine corespondenţa diplomatică a lui René de Weck, ambasadorul Elveţiei la Bucureşti între 1940-1944.

La Târg a participat din nou şi Israelul, al cărui stand a fost de două ori invadat de manifestanţi propalestinieni. Manifestanţii, în marea lor arabi elveţieni, au încercat să blocheze accesul la stand al numeroşilor vizitatori.

(Corespondenţă de la Joseph Alpern, Geneva)

România: Cazul Ioana Maria Vlas

...se află, din nou, pe pagina întâi a tuturor ziarelor bucureştene. Fosta preşedintă a FNI (vestitul fond de investiţii care a dat faliment, lăsând zeci de mii de români cu buzunarele goale) se află, după cum se ştie, în străinătate. Ea a fugit cu banii (aşa, cel puţin, se spune) în Bulgaria. Apoi, zvonurile vorbeau cum că s-ar fi ascuns în Israel. Acum – lovitură de teatru! – Ioana Maria Vlas a anunţat că doreşte să se întoarcă în România pentru a face faţă acuzaţiilor. Dar nu este dispusă să se întoarcă în orice condiţii. Ci numai dacă ajunge la înţelegere cu autorităţile de la Bucureşti.

Pentru a se ajunge la această înţelegere, d-na Vlas a angajat un avocat israelian. Acesta este binecunoscutul Yoram Sheftel, omul care l-a apărat (şi salvat de la închisoare) în deceniul trecut pe Ivan Demianiuk, acuzat de crime de război în Ucraina.

Confratele nostru Uli Vălureanu, din Haifa, a publicat în ziarul "România liberă" o convorbire realizată cu sus-amintitul.

Extrase:

«– *Ioana Maria Vlas este acum dispusă să se înapoieze în România, să se predea – în anumite condiţii – autorităţilor. Ce a determinat-o să adopte această decizie?*

– Nu ştiu, nu sunt interesat să cunosc motivele, şi, chiar dacă mi–ar fi cunoscute, etica relaţiilor dintre avocaţi şi clienţii lor nu mi-ar permite să le fac publice. Oricum, am impresia că ele nu sunt foarte relevante şi importante. Ceea ce e important e faptul că ea a acceptat să se predea autorităţilor române, în anumite condiţii ce urmează să fie negociate cu autorităţile de resort din România, mai precis cu Parchetul General. După cum am arătat în mai multe rânduri, inclusiv în întrevederea avută cu doamna Mariana Stoica – ambasadoarea României la Tel Aviv – sunt gata să încep oricând negocierile cu autorităţile competente în legătură cu aceste condiţii.

– *Sunteţi avocatul ei de când a părăsit România?*

– Nu. Contactele dintre noi au început relativ recent.

– *Cu ce instituţii şi când aţi început să discutaţi? Aţi primit vreun răspuns oficial?*

– În mod normal, discuţiile ar fi trebuit să înceapă cu Parchetul General. La 26 februarie 2002 m-am întâlnit cu doamna ambasadoare a României şi i-am făcut cunoscută dorinţa mea clară de a negocia condiţiile în care Maria Vlas să se poată preda autorităţilor române. Doamna ambasadoare Mariana Stoica mi-a promis că va transmite imediat la Bucureşti această ofertă – şi sunt convins că a făcut-o – dar nu am fost contactat de instituţiile româneşti care pot trata acest caz. Şi – după cum aţi constatat şi dvs. – este uşor să se intre în legătură cu mine. Au mai făcut asta, de altfel, şi posturi TV din România. În urmă cu două săptămâni am aflat cu uimire că problema ar urma abia să fie analizată şi că în trei sau patru luni se va decide dacă să se înceapă sau nu negocierile. Când am aflat asta, am presupus că *nu există dorinţa de a se afla adevărul în legătură cu ce s-a întâmplat la FNI.* Şi atunci m-am decis să atrag atenţia mass-mediei, deoarece m-am gândit că ar fi mult mai util pentru negocieri dacă mass-media va afla despre ele.»

România: Vize obligatorii pentru turiștii israelieni

«După cum a scris cotidianul bucureştean "Curentul", autorităţile române intenţionează să condiţioneze intrarea în România a turiştilor din Israel de o viză obţinută la ambasada română din Tel Aviv. De fapt, după cum menţionează ziarul citat, măsura, luată încă de la începutul lunii februarie, urma să intre în vigoare la 1 aprilie 2002. Dar, potrivit unor surse autorizate din Ministerul Afacerilor Externe, această măsură a fost amânată până la 1 mai.»

(După "Ultima oră", Tel Aviv,

NOTAR

Execută legalizări şi traduceri de acte pentru instanţe juridice din România.

Testamente şi acte de succesiune.

Tel. 03/546-5416

între orele:

10-12 şi 17-19

NOU!

Una dintre cele mai recente apariţii ale Editurii Fundaţiei Culturale Române a ajuns în Israel

ÎNTÂLNIRI LA IERUSALIM

organizate şi consemnate de Costel Safirman şi Leon Volovici

Tot ce vă interesează într-o singură carte!

Nina Cassian: *Nu sunt ce par a fi;* **Radu Cosaşu:** *Mă simt în Israel ca în aleea Popa Nan;* **Virgil Duda:** *Literatura este dacă nu vis, măcar amintire;* **I. Schechter:** *Sunt certat cu tot ce este lo beseder în societatea israeliană;* Seri literare dedicate lui Paul Celan şi Florin Mugur; Cum a fost scos din România comunistă Jurnalul lui Mihail Sebastian.

◆

Discuţii, mărturii, destăinuiri, gânduri rostite în cadrul Cercului Cultural din Ierusalim de: Liviu Ciulei, Ştefan Augustin Doinaş, Solo Har-Herescu, Augustin Buzura, Aharon Appelfeld, Norman Manea, Mircea Daneliuc, B. Elvin, Ştefan Iureş, Horia Aramă, Matei Călinescu, Mircea Săucan, Doina Uricariu, Victor Rebengiuc, Nicolae Cajal, Michael Shafir, Moshe Idel, Alex. Sever, Zigu Ornea, Iordan Chimet.

Cartea poate fi procurată prin Cercul Cultural din Ierusalim:
POB. 11157, Ierusalim
91111, telefon: 055-201473
sau 055-315338
Email: costels@jer-cin.org.il
şi msvolo@mscc.huji.ac.il

Punctul pe i

Câteva răspunsuri la câteva întrebări:

Întrebare: *«Pentru mine a devenit evident că OEP-ul pregătește, așa cum scria "Minimum", Holocaustul II și că Arafat continuă, în realitate, politica hitleristă de exterminare. Aș fi dornic să citesc un document, dacă e posibil, despre alianța dintre nazism și arabi în anii '40.»*

**(Dr. I. Cireșeanu
București)**

Răspuns: Multe documente propriu-zise pe această temă nu există: discuțiile dintre "partenerii de Holocaust" se țineau în secret, oamenii evitau "să dea în scris". Totuși, istoricul de la noi Robert Wistrich (Universitatea Ebraică) a scos o carte unde lămurește lucrurile despre colaborarea germano-arabă.

«Câteva luni – scrie Wistrich – *înainte de Conferința de la Wansee* (unde s-a alcătuit, sub conducerea lui Reinhard Heydrich, planul "soluției finale", în 1942, **n. red.**) *Hitler s-a întâlnit cu liderul oficial al arabilor palestinieni, marele muftiu al Ierusalimului, Haj Amin el-Husseini. El i-a înfățișat principiile cruciadei anti-evreiești pe care o conducea. Hitler i-a cerut Muftiului să ascundă "în adâncurile inimii sale" informația că el luptă pentru distrugerea imperiului iudeo-comunist. Tot atunci i-a făgăduit că, atunci când va suna ceasul eliberării arabe, singurul obiectiv al Germaniei în Orientul Mijlociu îl va constitui "distrugerea elementului evreiesc din lumea arabă.»*

Întrebare: *«Norvegienii susțin că apelurile la boicotarea mărfurilor israeliene din supermarkete reprezintă o formă de protest împotriva politicii lui Sharon în teritorii, protest care nu are nimic de-a face cu antisemitismul. Pe ce se bazează teza lui "Minimum" (nr. 182) că boicotul aduce a nazism?»*

**(Tuvia Bar-Haim
Petah Tikva)**

Răspuns: În 1938, hitleriștii scriau cu vopsea neagră pe vitrinele magazinelor: "Magazin evreiesc", îndemnând astfel pe nemți să nu intre în prăvăliile respective. Astăzi, în 2002, indivizii din conducerea rețelei norvegiene Norga-Coop au lipit pe lădițele cu portocale de Iafo sau pe pachetele de ciocolată "Elite" mari etichete pe care scrie: "Produs israelian".

Întrebare: *«Sunt totalmente derutată de politica Franței față de noi. E un amestec zăpăcitor de declarații filosemite și de acțiuni diplomatice anti-israeliene. Care e logica acestei atitudini?»*

**(Vivianne Blumenthal
Savion)**

Răspuns: Logica duplicității. Conducătorii țin discursuri (emoționante) de Ziua Holocaustului. Deplâng (din adâncul inimii) incendierea sinagogilor de la Paris și Lyon. Înfierează (cu cea mai mare energie) lozicile antisemite scrise pe zidurile școlilor evreiești sau scandate la demonstrațiile pro-palestiniene. În felul acesta, ei încearcă să se pună bine cu evreii. În același timp, însă, ei dau dispoziție reprezentantului lor să ceară la Consiliul Europei sancțiuni împotriva Israelului, și trasează sarcini posturilor publice de televiziune să difuzeze, de trei ori pe zi, reportaje despre "atrocitățile" comise de Zahal în teritorii. În felul acesta, ei încearcă să se pună bine cu arabii. Tehnica lor este atât de vizibilă, încât eu, dacă aud că președintele Chirac a inaugurat un monument închinat prieteniei franco-evreiești, intru numaidecât în panică, începând să tremur ca varga. Și-mi vine să dau un telefon la Consiliul de Miniștri de la Ierusalim: fraților, fiți cu băgare de seamă… mâine după-masă Franța va vota la ONU o rezoluție care acuză Israelul de genocid!

Întrebare: *«Am aflat, ca toată lumea, că inspirându-se de la OEP, Hamas, Hizbollah și altele din același aluat, islamiștii din Pakistan au trimis un terorist-sinucigaș să arunce în aer un autobuz cu tehnicieni francezi care lucrau pe un șantier de submarine. Mai înainte, un alt islamist intrase cu un camion în sinagoga de la Djerba, în Tunisia, lăsnd în urmă 18 morți. Sunteți de părere că fenomenul acesta se va răspândi, în continuare, oriunde Islamul vrea să lovească?»*

(Laurence Pelz, Paris)

MINIMUM
Revistă Social - Culturală Social & Cultural Magazine
Director: **Al. Mirodan**
P.O.B. 11472, Tel-Aviv, Israel
Tel. 03-5227269

D-lui Jacques Chirac
Președintele Republicii Franceze
Palatul Elysée, Paris, Franța

Stimate Domnule Președinte,

Avem onoarea să vă aducem la cunoștință, prin scrisoarea de față, că Israelul nu este o paranteză, ci o țară.

Cu cea mai deosebită considerație,

Al Dvs. sincer,
al mirodan
Director
Al. Mirodan

Răspuns: Bineînţeles. Aşa cum au început câţiva să observe (v. articolul lui R. Lurie din "Los Angeles Times"; în "Minimum" nr. 182) Arafat *experimentează* la noi o armă – într-adevăr originală – menită a îngenunchia, în viitor, întreaga civilizaţie. El se comportă ca Hitler care, în anii '30, *încercase* noile avioane Stukas, în zilele războiului civil din Spania. Pentru mine, masacrul din seara de Seder, de la hotelul "Park", din Natania, înseamnă Guernica secolului 21.

Întrebare: *«Că Arafat este un scelerat, cu aere de Saladin, biruitorul cruciaţilor din Evul Mediu, aceasta îmi este clar. Că cei din banda din jurul lui se preocupă numai de chiverniseala lor, din sutele de milioane de dolari trimise din Arabia Saudită şi de la Comunitatea Europeană, iarăşi este clar, cum este clar că pe ei nu-i preocupă moartea şi distrugerile din teritorii. Din contră, îşi freacă mâinile de mulţumire că au ce arăta la CNN. Mă întreb însă cum de se împacă mii şi mii de palestinieni cu această nebunie dezlănţuită de Arafat. Ei nu vor să trăiască în pace? Ei nu vor să doarmă liniştiţi, să muncească, să mănânce ca oamenii? De unde vine această sete de distrugere şi auto-distrugere pe care o vedem pe feţele tinerilor care îl aclamă isteric pe Arafat?»*

(Adriana Rabinovici, Haifa)

Clinica de medicină alternativă

„Anita – Rehovot”

condusă de un

doctor în medicină

HOMEOPATIE

ACUPUNCTURĂ

PLANTE MEDICINALE

●

Tratăm cu succes:

• Dureri de orice origine •

• Paralizii (inclusiv faciale) •

• Astmă • Alergii • Nervozitate •

Insomnii • Impotenţă • Prostată

• Diabet • Colesterol •

• Hipertensiune •

●

De asemenea:

• Scădere în greutate

• Întreruperea fumatului

☎ 08/941-4254

08/945-6135

Răspuns: Din străfunduri şi de demult. De la începuturile istoriei. Începuturi cu care oamenii politici, ca şi intelectualii din *media* nu obişnuiesc să-şi piardă vremea. Dacă vreunul din aceştia s-ar osteni să citească "Iliada" lui Homer (şi, mai ales, să o înţeleagă), el s-ar opri îndelung asupra unui paragraf care spune totul despre subiectul în discuţie. E vorba de o mărturisire a lui Achille, unul din eroii epopeii:

«Vorbeşti de mâncare? N-am chef de mâncare. Lucrul de care am cu adevărat chef este măcelul, şi sângele, şi urletele de disperare ale oamenilor.»

Tinerii palestinieni sunt astfel dresaţi, încă din copilărie, încât ei nu vor să trăiască bine. Ei vor să ucidă bine. Ei nu vor să se bucure de viaţă. Ei vor să se bucure de moarte.

Zilele culturii române

Ambasada României a organizat următoarele evenimente culturale în cadrul "Zilelor culturii române" (7 mai – 7 iunie 2002):

★ Expoziţia de pictură a artistului român Vasile Celmare
Ierusalim – Centrul Gerard Behar (7-15 mai); Haifa – Castra (18 mai – 30 mai)

★ Filmul STRUMA
Cinemateca din Tel Aviv (14 mai, ora 19.00); Cinemateca din Haifa (23 mai, ora 19.00)

★ Reprezentaţie de teatru citit: Caragiale – "De-ale carnavalului" (24 mai, ora 14.00, Teatrul Inbal)

★ Recital in versurile lui G. Topârceanu (31 mai, ora 14.00, Teatrul Inbal)

★ Conferinţa "Titulescu – 120" (în limba engleză)
şi Expoziţie de documente din arhiva diplomatică
(6 iunie, ora 18.00, Universitatea din Tel Aviv)

Întrebare: *«Aştept cu emoţie rezultatul alegerilor parlamentare din Franţa. Vom avea un guvern de stânga, ca până mai ieri? Sau unul de dreapta, în caz că partidul lui Chirac şi aliaţii săi obţin majoritatea în Adunarea Naţională? Ştiţi, de altfel, ca şi mine, că în ambele tabere există politicieni evrei: Sarkozy, Fabius, Strauss-Kahn ş.a. Sunt curioasă. Dumneavoastră, cine aţi prefera să fie prim ministru?»*

(Rodica Waldman, Herzlia)

Răspuns: Oricine. Numai să nu fie evreu.

Întrebare: *«Care sunt preferinţele dvs. literare? Preferaţi versurile cu rimă "tradiţionale" sau cele albe? Preferaţi romanul realist, cu intrigă şi personaje, sau cele experimentale, unde nu există nici acţiune, nici eroi? Preferaţi teatrul realist, cu evenimente dramatice ori comice, sau teatrul absurd?»*

(Paul Iancovici, Raanana)

Răspuns: Preferinţele mele se aseamănă întru totul cu cele exprimate de Alexandre Dumas ("Cei trei muşchetari", "Contele de Monte Cristo"... vă mai amintiţi?) când, pe la jumătatea secolului al 19-lea, i se pusese aceeaşi întrebare: *«Există două feluri de cărţi: plicticoase şi neplicticoase. Literatura neplicticoasă am inventat-o noi, eu, Hugo şi Balzac.»*

Pix

I. SCHECHTER

Carnetul unui instigator

Unde să fug?

Din fericire, ruşinea nu este un sentiment static. Evoluează – şi încă rapid. Cât e de când Adam şi Eva nu s–au ruşinat să umble în pielea complet goală?

Au fost vremuri când era o ruşine să ai numai o sută de sclavi în loc de o mie. Astăzi situaţia s-a mai îmbunătăţit. E o ruşine să ai numai 10-15 sclavi.

Până nu de mult, în Israel a fost o ruşine să spui că pleci din ţară. A fost. Nu mai e. Azi, chiar şi o cântăreaţă a demnităţii naţionale ca Iaffa Yarkoni declară că îşi împachetează demnitatea naţională şi pleacă cu ea în străinătate. Dacă lucrurile continuă aşa şi ruşinea se dezvoltă până la dispariţie, vor fi în străinătate mai mulţi patrioţi israelieni decât în Israel.

Dar s-a ivit o problemă: israelienii care vor să plece, nu au unde pleca. Antisemitismul stă de strajă la hotarele ţărilor străine. Îi sperie pe evrei şi-i goneşte.

Într-un fel, e de mirare că-i goneşte căci antisemitismul, în primul rând sau în al zecelea rând, rândul nu contează, este o laşitate. El are de fapt nevoie de evrei pentru a da vina pe ei. Evreul este din acest punct de vedere norocul în viaţă al antisemiţilor. Ah, ce grozav e să ai pe cine să arunci vina când treburile îţi merg rău!

Nu cred, de exemplu, că franţujii sau chiar scandinavii îi adoră pe palestinieni. dar au un dinte, ba chiar toată dantura pe evrei şi de aceea îşi fardează antisemitismul cu o pudră pro-palestiniană.

Eu am vrut să fiu la modă şi să fug. Ţin prea mult la Djenin şi Kalkilia, la un dialog, la drepturile omului palestinian pentru a continua să rămân la Tel Aviv. Aş rămâne la Tel Aviv dacă ar lua fiinţă un stat palestinian, chit că exploziile teroriste în restaurantele şi autobuzele din Tel Aviv n-ar înceta. Dar nu ştiu unde să fug, nu ştiu.

M-am gândit la Olanda. Am însă un văr la Amsterdam care mi-a scris că vrea şi el să fugă – dar în Israel – fiidndcă olandezilor nu le e ruşine de Anna Frank şi spun că astăzi n-ar mai ascunde-o de vreme ce rudele ei îi persecută pe palestinieni.

În Franţa nu-i de fugit. Acolo, cei care l-au reabilitat pe Alfred Dreyfuss îl condamnă din nou. Şi apoi în Franţa sunt mai mulţi musulmani decât în Arabia Saudită şi mai multe moschei decât la Mecca. Mă şi mir că Franţa încă n-a fost cooptată în Liga Arabă.

Ce-ar fi s-o şterg în America? În America s-o ştergi dumneata. N-ai văzut ce-i acolo? Americanii, care nu l-au prins pe Bin Laden, n-ar fi fost capabili să-l prindă nici măcar pe Barguti.

M-aş refugia în Antarctica, dar în afară că nu cred că un israelian cu sângele subţire poate rezista la zecile de grade de sub zero-ul de acolo, nu sunt sigur că nu dau şi acolo de musulmani şi antisemiţi. Ori antisemiţi şi musulmani avem şi în Israel. De ce să-i căutăm atât de departe?

Sunt întrebat mereu dacă nu-mi este ruşine să fug din ţară. Nu, nu–mi este ruşine. De ce mi-ar fi? Îi este ruşine cuiva de ceva?

A apărut

Ultima ninsoare

de Getta Berghoff

Ediţia a II-a

«Gettei Berghoff îi vor rămâne visele şi mai ales cuvintele din care memoria şi inspiraţia sa au realizat un Love Story impresionant, născut în România tuturor dramelor.»

(Elena-Esther Tacciu, "Minimum")

«Substanţial ca document uman, remarcabil prin capacitatea de intuire a psihologiilor, romanul "Ultima Ninsoare e deopotrivă evocarea unei biografii de excepţie, a unei poveşti de dragoste neobişnuită, încărcată de nelinişti şi dramatism.»

(Ion Cristofor, "Curierul", Cluj-Napoca)

«Textul Gettei Berghoff îmi pare a fi reuşit, depăşind cu mult ceea ce astăzi se numeşte literatură "de mare circulaţie" şi reprezintă o incursiune bine pusă la punct în domeniul analizei unor personaje şi a stărilor lor de spirit.»

(Dr. Paul Schweiger, "Viaţa Noastră")

Preţul: 50 shekeli
Comenzi la:

GETTA BERGHOFF
POB 2635
HOLON 58126

ITZHAK ARTZI

carnet

Ce pot face sioniştii din România

La 28 aprilie anul 2002, stând la tribuna Conferinţei sioniste din Timişoara, la care s-a declarat oficial şi formal reînfiinţarea Organizaţiei Sioniste din România, nu m-am putut elibera de obsesia amintirilor ce m-au năpădit.

Organizaţia Sionistă din România a fost oficial lichidată şi interzisă la 20 decembrie 1948, cu 54 de ani în urmă.

După datele din studiul dr. Iaffa Kuperman "În cleştele comunismului", Organizaţia Sionistă din România număra atunci circa 100.000 de membri; printre ei 20.000 de membri ai mişcărilor de tineret, cu vreo 5.000 de haluţim.

Câte evenimente s-au întâmplat de atunci în viaţa evreiască, în sionism, în România! Câţi dintre membrii de atunci mai sunt în viaţă şi-şi mai amintesc ce s-a întâmplat cu 54 de ani în urmă?

Unul din puţinii care-şi amintesc vremurile de atunci e poate prim-rabinul dr. Ernest Neuman, şi el pe scenă, care a sărbătorit acum 85 de ani de viaţă.

Cu ochii spiritului mi-am reamintit de câţiva tineri de atunci. Akiva London (z.l.), mai târziu, în Israel, ofiţer superior în Zahal. Dr. Ferdinand Gluck (z.l.), Ionci Ferber, industriaş de anvergură mondială, acum la New York, cu mari investiţii în industria chimică din Israel. Victor Anscher (z.l.), dr. Alexander Rechter (z.l.), Assir Zion, Bolzi (Rahel) Talmon (din familia Herzl), acum la Tel Aviv, şi ea fostă Assirat Zion. În sală era prezent şi ing. Theodor Wexler, autorul excelentei lucrări istorice "Anchete şi procese uitate – 1945-1960", care prezintă drama sionistă de atunci. Erau prezenţi şi un număr de tineri participanţi la seminarul sionist şi de alia ce a avut loc concomitent la Timişoara. Ei ascultau cu curiozitate şi încordare povestea acelor vremuri.

Sionismul n-a fost niciodată lichidat în România. Sionism înseamnă dor de Sion, interes pentru Statul Israel, alia. În ciuda conducătorilor evrei ai CDE, a partidului comunist, esenţa sionismului, cultivată cu înţelepciune şi tact de răposatul şef-rabin dr. Moses Rosen, n-a putut fi stăvilită. Conducătorii CDE-ului au putut ilegaliza mişcarea, i-au putut închide sediile, dar nu au putut lichida elanul sionist adânc înrădăcinat în mentalitatea iudaismului românesc.

Ing. Tibi Roth, noul preşedinte, actualmente şi preşedintele Comunităţii evreieşti din Braşov, este exponentul noii generaţii. În programul de activitate el a inclus activităţi ca de exemplu demonstraţii de solidarizare cu Israelul, intensificarea acţiunii de lămurire cu privire la evenimentele din Israel printre evrei şi neevrei, promovarea aliaei, lupta contra oricărei expresii a antisemitismului, lupta contra negării Holocaustului. E cert că noua organizaţie se va bucura de o colaborare strânsă cu Federaţia Comunităţilor de sub preşedinţia academicianului prof. dr. N. Cajal.

Conferinţa a ales şi delegaţii la Congresul Sionist ce se va desfăşura în iulie la Ierusalim. După 54 de ani, sionismul din România va fi din nou reprezentat la un congres sionist.

Activitatea sionistă are în primul rând o valoare simbolică. Practic ea readuce pe harta poporului evreu o organizaţie de prestigiu, cu o activitate bogată în România, care a fost ştearsă în mod samavolnic.

În România mai avem încă un factor, deocamdată neglijat: cei circa 300.000 de români ce au lucrat în Israel cunosc realităţile, au "prins" puţină ebraică şi s-au întors acasă. Nu toţi au devenit iubitori ai Israelului. Votul multora la ultimele alegeri pentru Vadim Tudor au dovedit că "e ceva putred în Danemarca". Mulţi dintre ei au simţit pe pielea lor realităţile unei societăţi capitaliste, exploatarea, aşa cum simt aceste realităţi mulţi dintre locuitorii acestei ţări şi ai multor altor ţări din lume.

Poate că privind înapoi, făcând o socoteală mai completă, la rece, vom ajunge la concluzii ceva mai pozitive: pentru cauzele drepte s-au creat organizaţii civice militante; ei au putut simţi în multe ocazii bunăvoinţă şi solidaritate. În vremuri grele pentru România şi pentru Israel ei au putut să-şi îmbunătăţească simţitor condiţiile de trai ale lor şi ale familiilor lor.

Această masă trebuie să fie un obiectiv de acţiune şi lămurire al noii organizaţii sioniste, al Ligii de prietenie România-Israel, al forurilor Federaţiei, al editurii Hasefer. Sugerez constituirea unei comisii speciale care să apropie oamenii de aceste cercuri, să planifice acţiuni de lămurire. Ar fi oportun ca grupurile de muncitori să urmeze un seminar de pregătire şi lămurire în preajma plecării în Israel.

În SUA şi în unele state europene, Israelul se bucură de simpatia largă a unor cercuri creştine, o contracarare a antisemitismului. E loc pentru o asemenea acţiune şi în România.

Vreau să amintesc şi institutele de studii iudaistice funcţionând la Cluj, Bucureşti, Craiova. În cadrul lor sute de tineri studenţi neevrei se interesează de cultura şi tradiţia evreiască. E cazul ca ei să fie obiectivul unei acţiuni de lămurire şi studiu pe fond sionist.

Sper că noua conducere, formată din oameni cu experienţă, având alături de ei tineri entuziaşti, vor găsi mijloacele organizatorice şi financiare pentru a se măsura cu aceste obiective.

Ne place... ...Nu ne place

Ne place că...

...englezul Matt Rogalsky a lansat pe piaţă un C.D. (Compact Disc) cuprinzând... clipele de tăcere din timpul programelor radio. Ne place mai puţin că acest disc, menit – după spusele creatorului – să ofere ascultătorilor momente de linişte şi pace – costă 426 de dolari.

Nu ne place că...

...aşa cum citim în săptămânalul bucureştean VIP, în Singapore, legile anti-fumat sunt atât de severe, încât dacă te pune dracu' să aprinzi o ţigară pe stradă, poliţiştii te leagă, te duc la tribunal şi acolo judecătorii îţi aplică o amendă usturătoare. De asemenea, nu ne place că persoanele prinse că mestecă gumă în metrou sunt pasibile de pedepse precum cea sus-pomenită.

Ne place că...

...Marwan Barguti, şeful "Tanzimilor" din Fatah, a trimis de la puşcărie, unde se află, un mesaj (prin avocatul său, Jawad Boulous) soţiei sale, cerându-i să nu-l lase pe fiul lor să devină martir.

Ne place că...

...după performanţa senzaţională a lui Jean-Marie Le Pen, în turul I al alegerilor prezidenţiale din Franţa, ziarul austriac "Neue Kronen Zeitung" a organizat un sondaj în rândurile cititorilor pe tema: "Credeţi că este cazul să trimitem o delegaţie de oameni politici la Paris care să cerceteze situaţia democraţiei franceze?". 79% dintre cei chestionaţi au răspuns: Da! Acest sondaj, cam în băşcălie, venise ca o replică la hotărârea Franţei de a trimite la Viena, acum vreo doi ani, o delegaţie formată din "trei oameni înţelepţi", în scopul de a stabili dacă, după victoria lui Haider în alegeri, Austria mai are dreptul să fie considerată o ţară democrată... Ne place foarte mult ideea gazetarilor de la "Neue Kronen", fiindcă ea vrea să însemne o lecţie binevenita la adresa clasei politice şi *mediei* franţuzeşti care s–au obişnuit, în anii din urmă, să dea lecţii de bună purtare tuturora (inclusiv Israelului, oho!).

Ne place că...

...aşa cum au scris ziarele la vremea cuvenită, numitul Alon Kaplan, care găsise o sacoşă cu 100.000 de shkalim în faţa supermarketului "Cosmos" din Raanana, a intrat în magazin şi după ce s-a convins că banii aparţin proprietarilor, le-a dat sacoşa, din care nu lipsea nici o agora. Nu ne place, în schimb, că – potrivit celor spuse de sus-amintitul unui reporter de la "Maariv" – din ziua aceea şi până astăzi, prietenii lui Kaplan nu-l mai scot din idiot.

Nu ne place că...

...tânăra Georgina Rabago, din Ciudad de Mexico, a fost concediată din şcoala particulară unde funcţiona ca profesoară, din cauză că recomandase elevelor să citească romane de Carlos Fuentes, Garcia Marquez etc., precum şi opere de Sofocle, Goethe, Kafka ş.a., care nu figurează în programa şcolii. Ne place (în schimb) că, aşa cum precizează "România literară", de unde am cules ştirea de mai sus, scandalul provocat de concedierea d-rei Rabago a avut urmări fericite asupra scriitorilor de azi. Astfel, romancierul Carlos Fuentes (declarat imoral de către cei din conducerea şcolii) a constatat că – după dezbaterile din presă şi de la televiziune pe marginea afacerii – vânzarea cărţilor sale a crescut cu 30% (fiindcă aşa e omul, pretutindenea: mai vrea şi el să citească un roman imoral...).

Ne place că...

...diplomaţii greci din toată lumea au făcut o grevă de o zi, cerând mărirea urgentă a salariilor.

Nu ne place (în schimb) că...

...diplomaţii noştri, însărcinaţi cu combaterea propagandei anti-israeliene de pe glob, se află în grevă, la acest capitol, de zece ani de zile.

Ne place că...

...guvernul italian, condus de Silvio Berlusconi, a luat măsuri pentru limitarea imigraţiei ilegale a cetăţenilor din lumea islamică, declarând stare de urgnţă în această privinţă; nu ne place însă că Umberto Bossi, preşedintele "Ligii Nordului", a cerut scufundarea cu lovituri de tun a vaselor ce se îndreaptă, cu emigranţi la bord, spre coastele Italiei.

Ne place că...

...ziarul "Jerusalem Post" a găsit de cuviinţă să dea un citat din Maimonide – marele învăţat din Evul Mediu –, atât de actual, încât parcă ar fi fost scris astăzi: "Dezertorii şi toţi cei ce slăbesc voinţa poporului la vreme de război sunt răspunzători pentru toate pierderile suferite de Israel. Dezertarea duce la înfrângere. Orice cetăţean care refuză, în mod demonstrativ, să dea tot ce are el mai bun pentru efortul de război, este asemeni unui om care-şi înjunghie fraţii".

Ne place că...

...un avion de-al nostru, fără pilot, zburând deasupra oraşului Jenin, a filmat faimoasa înmormântare despre care vorbeşte azi toată lumea (toată lumea care a avut posibilitatea să vadă scena à la Stan şi Bran la televiziune, fiindcă nu toate staţiile TV din Occidentul democrat au dat-o pe ecrane). Să-i vezi pe cinstiţii OEP-işti purtând pe braţe un sicriu de "victimă a sionismului", acoperit cu steagul verde al

Islamului, să-i auzi pe toţi aceştia urlând a jale şi indignare, şi apoi să vezi, uluit, cum din sicriul care căzuse a ţâşnit un individ sănătos tun, luând-o la sănătoasa, – să asişti la un asemenea spectacol (din care înveţi cam ce fel de morţi fuseseră plimbaţi de oamenii lui Arafat în faţa ziariştilor apuseni), este un privilegiu de zile mari.

Nu ne place că…

…străduindu-se să fie la modă şi pe placul "liberalilor" din campusurile universităţilor din SUA, scriitoarea americană Barbara Kingslover a declarat: "Patriotismul reprezintă o ameninţare de moarte pentru libertatea de expresie".

Ne place că…

…lunarul de umor "Harababura", din Bucureşti (director: Geo Saizescu), a decernat caricaturistului Gabriel Bratu premiul "Matty Aslan", în amintirea marelui desenator român, prieten fidel al lui "Minimum".

Ne place că…

…sultanul din Oman, Qabus Ibn Said (61), meloman, cu educaţia făcută în Anglia, a pus pe picioare, cu ajutorul câtorva profesori de muzică din Marea Britanie, o orchestră simfonică, numită "Royal Oman Symphony Orchestra" şi alcătuită din 120 de persoane.

Nu ne place (în schimb) că…

…întrucât cetăţenii din sultanat nu se omoară după Beethoven şi Mozart, orchestra dă adesea concerte cu un singur spectator: sultanul.

Ne place că…

…numitul Mircea Nistor (41) din Petroşani, România, s-a declarat la recentul recensământ al populaţiei ca fiind cetăţean dac.

Nu ne place că…

…aşa cum citim în "România liberă", din Bucureşti, *«cel puţin 25 de coreeni şi filipinezi au fost victimele unei escrocherii cu vânzare de legitimaţii false de asigurări sociale care se acordă imigranţilor dornici să devină cetăţeni SUA. Păcăliţii au plătit circa 25.000 de dolari fiecare ca să participe la ceremoniile de naturalizare, aranjate după toate detaliile, de la judecătorul îmbrăcat în robă specifică până la întrebările despre istoria SUA.»*

Ne place (pe de altă parte) că…

…escrocilor de la acest început de mileniu III le merge mintea.

Nu ne place că…

…frumoasa Sylvie Tellier (22), aleasă Miss France pe anul trecut, este pe cale să-şi piardă titlul, pe motiv că ar fi prea scundă (cu 2 centimetri mai puţin decât prevede regulamentul).

Ne place că…

…celebra colecţionară de artă, americana Peggy Guggenheim, o femeie pe cât de bogată şi de gust, pe-atât de urâtă şi deci complexată rău de tot, a avut la viaţa ei (aşa cum dezvăluie "Times Litterary Supplement", din New York) cam 1.000 de amanţi.

Nu ne place că…

…aşa cum relatează Lucian Avramescu, în "România liberă", reprezentantul României la Manila (Filipine) a cerut unei directoare de la Ministerul Agriculturii, venită în delegaţie, o sticlă de whisky pentru ca să o ducă la hotel (era noapte, femeia nu ştia drumul şi nici n-avea maşină).

Ne place (în schimb) că…

…un alt diplomat (căruia L. Avramescu nu-i dă numele), întrebat fiind cu ce se ocupă la Singapore, a răspuns cu o sinceritate rară: "O frec".

Ne place că…

…dorind să sară în ajutorul obezilor, patronul unui magazin australian a instalat – aşa cum relatează ziarul "The Herald Sun" – un cântar electronic care vorbeşte; şi ori de câte ori clientul de pe cântar are mai multe kilograme decât s-ar cuveni, aparatul înjură: "Dă-te jos, porcule, nu vezi că ai luat-o razna?". Ne place mai puţin însă că, atunci când nişte clienţi (şi mai ales cliente) au reclamat faptul la direcţiune, aceasta s-a îngrozit: cercetând de unde vin înjurăturile, patronul, care programase cântarul în aşa fel încât să ureze cetăţenilor sănătate şi fericire, a descoperit că cineva reprogramase, în secret, aparatul, făcându-l să rostească cu totul altceva.

Ne place că…

…cercetătorii de la Universitatea din Bristol (Marea Britanie) au pus la punct un mini-computer, mare (adică mic) cât un ceas de mână, care indică posesorului drumul spre cel mai apropiat *pub* (cârciumă).

Nu ne place că…

…d. Itzhak Wald, primarul oraşului Cfar Saba, a găsit cu cale să ceară (şi să încaseze), în zilele acestea când primăria trece printr-o criză financiară de zile mari, suma de 325.634 de shkalim drept compensaţie pentru zilele de concediu pe care nu şi le-a luat în anii din urmă.

Nu ne place că…

…trei elevi din ultima clasă (a 12-a) a liceului "Metro-West", din Raanana, au oferit, în semn de preţuire, profesorilor lor un tort unde introduseseră mari cantităţi de laxative, ceea ce i-a făcut pe dascălii astfel răsplătiţi să se îmbolnăvească de diaree, crampe etc., şi – unii dintre ei – să cadă la pat pentru câteva zile. Nu ne place, de asemeni (deloc nu ne place) că madam Varda Ofir, director adjunct al şcolii şi conducătoare a clasei a 12-a, a cerut victimelor să nu reclame cazul la poliţie; mai mult, ea a şi insistat ca vinovaţii să nu fie pedepsiţi (aşa ceva i-ar putea şoca, dânşii fiind firi impresionabile, dugu-dugu, ţoancă mică), ci doar să fie convinşi a-şi cere scuze (sliha).

Ne place că…

…inginerul italian Angelo Palego (66) a descoperit – după spusele sale – rămăşiţele corăbiei lui Noe. Acestea se află pe muntele Ararat din Turcia, la înălţimea de 4.265 m. şi au fost fotografiate din avion de Palego.

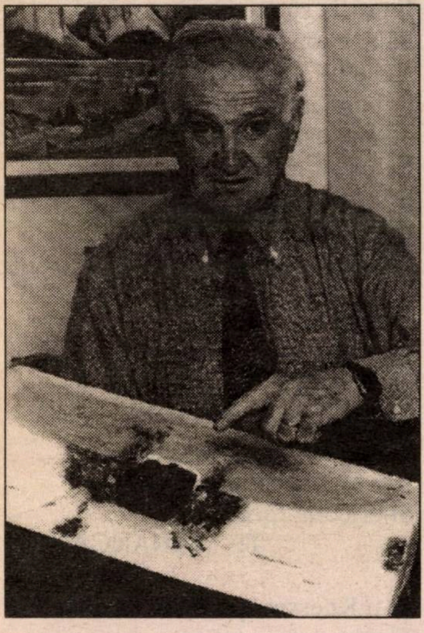

Nu ne place (în schimb) că…

…guvernul turc, după ce la început îşi dăduse acordul – a refuzat să-l lase pe Palego să aterizeze la locul cu pricina pentru a fotografia Arca de-aproape şi, eventual, de a o transporta mai la şes.

Ne place că…

…la Galaţi a avut loc, luna trecută, "Festivalul Scrumbiei".

Ne place că…

…tânărul creator de modă italian Roberto Cavalli a prezentat la Milano rochia de seară aici de faţă.

Ne place că…

…ziarul francez "Le Canard Enchaîné" a arătat cum vede el un eventual guvern Le Pen, în caz că "Frontul Naţional" învinge în alegerile parlamentare din iunie:

Prim ministru, ministrul forţelor armate şi de securitate, preşedinte al Republicii: **Jean Marie Le Pen.**

Ministrul Justiţiei, Ocnelor şi Ghilotinei: **Marine Le Pen.**

Ministrul Femeilor care stau acasă: **Yann Le Pen.**

Ministrul Delaţiunii şi al Purităţii Rasiale: **Carl Lang.**

Ministrul delegat la Fertilitatea familiei: **Marie-France Stirbois.**

MinistrulDresării tineretului şi al Sporturilor de Luptă: **Roger Holeindre.**

Ministrul Suprimării Impozitelor: **Jean-Claude Martinez.**

Ministrul Transporturilor şi al Expulzărilor peste Frontieră: **F. Smaki.**

Ministrul Rescrierii Istoriei: **Martine le Hideux.**

Secretar de stat la vânătoarea de homosexuali: **Martial Bild,** etc. etc.

●

Generalul Peter Pace, adjunctul şefului Statului Major al armatei americane, a vizitat mai deunăzi Bucureştii. El a avut convorbiri cu ministrul de externe, Mircea Geoană, şi cu alţi demnitari, precum şi cu câţiva reprezentanţi ai presei.

Spre dezamăgirea noastră, printre aceşti reprezentanţi ai presei nu s-a numărat şi d-ra Dana Războiu, de la Televiziunea bucureşteană. Păcat! Era grozav ca cei doi să se fi fotografiat împreună, oferindu-ne astfel prilejul de a publica poza, pe două coloane, însoţită de următoarea explicaţie: Război şi Pace.

●

Ieşirea anti-israeliană şi crâncen antisemită a romancierului portughez Jose Saramango, laureat al Premiului Nobel ("La Ramallah e ca la Auschwitz") ne-a cutremurat pe toţi.

În ce hal a decăzut scriitorul! Jos e Saramango.

SADI RUDEANU

SE MĂNÂNCĂ

Mai ştie careva ce-a fost "Ariciul"?

O mică revistă de umor, care apăruse la Tel Aviv, în 1974. După războiul de Yom Kipur.

Din păcate, aşa cum se întâmplă adeseori în viaţa publicaţiilor noastre lansate cu elan, pe piaţă, viaţa "Ariciului" fu scurtă: 4 numere în totul lui tot.

Păcat. Pentru că scrierea de mai jos – un cuplet de Sadi Rudeanu, tipărit în numărul 1 – ne-arată că foaia pornise bine.

Reproducem aici cupletul din două motive:

1) Ca să ne mai amintim de Sadi Rudeanu, un excelent epigramist şi-un autor de cuplete din spiţa lui Pribeagu;

2) Pentru că – ai să râzi! – strofele compuse în urmă cu aproape treizeci de ani sună, în unele privinţe, de parc-ar fi scrise astăzi.

Domnule, la noi în ţară
Fie iarnă, fie vară,
Fie pace sau război,
Fie luni sau fie joi,
Fie ploaie, fie soare,
Fie preţul mic sau mare,
Fie nunţi cum n-am văzut,
Sau divorţ la Rabanut,
Fie bine, fie prost,
Fie că e zi de post,
Fie că-i Sucot sau Paşte,
Fie că vecina naşte,
Că se mută-n altă casă,
Că şi-a pus tris pe terasă,
Fie noapte, fie zi,
Fie, dom'le, orice-o fi,
Că mai sunt destule încă
SE MĂNÂNCĂ!

Se mănâncă dom'le-n casă,
Că stau câte-un ceas la masă,
Dimineaţa, prânz şi seara
Se mănâncă-n toată ţara.
Toţi se plâng că e scumpire,
Dar mănâncă în neştire!
Se mănâncă dom'le-aici
Şi-acasă, şi la servici.
Toţi înfulecă şi-ndeasă,
Iar între servici şi casă
Poate oricine să vadă:
Se mănâncă şi pe stradă!
Toţi se plâng că-s din născare
Predispuşi la îngrăşare
Şi uită că bagă-n ei
Falafel şi mititei,
Şi plăcinte, şi chiftele,
Chişicles, prăjiturele,
Supe, ciorbe şi sarmale,
Steak cu chips şi baclavale.
Sfârâie mii de grătare
Şi-uite-aşa, fără-ncetare,
Cu o patimă adâncă
SE MĂNÂNCĂ!

Şi mai este-o-mprejurare
Când se pune-n aplicare
Verbul ăsta cu M mare,
Însă nu-i cu îngrăşare.
Dacă ţi-ai luat în casă
Un fotoliu sau o masă,
Un covor, mă rog, mai nou,
Chiar de l-ai primit cadou,
Domnule, bătu-o-ar vina,
Dacă le-a văzut vecina,
Face-o faţă ca de stâncă:
SE MĂNÂNCĂ!

Ai luat o slujbă-n fine,
Vrei să fie totul bine,
Faci tot ce-ţi ordonă ei
Şi munceşti ca pentru trei;
Nu discuţi şi nu vorbeşti,
Nu te-amesteci, nu bârfeşti,
Nu discuţi de încadrare,
Nu vrei un salar mai mare,
Nu te plângi de nici un drept,
Nu vrei să te-arăţi deştept
Că ar fi mai bine-aşa,
Sau să spui şi tu ceva,
Stai cuminte-n banca ta,
Lucrezi şi în *hafsaka,*
Să n-aibă nimic cu tine,
Îţi faci treaba foarte bine
Şi de-ncepe să se vadă,
Nu vorbeşti, nu faci paradă,
Dar să vezi, pe cinstea mea,
Că nu-i bine nici aşa!
Ceilalţi te aranjează:
"Sigur, ăsta ne lucrează
Face treabă ca o vită
Fiindcă vrea să ne înghită.
E precis că are chef
Să ne vină mâine şef.
Azi e miel, mâine-i inspector
Şi poimâine e director!"
Şi-uite-aşa, oricum ai face,
Ei tot nu te lasă-n pace.
Dacă nu munceşti, nu-i bine,
Că se iau şefii de tine;
Când faci treabă, iar e rău,
Că se iau de capul tău
Ceilalţi de la servici
Şi-s mai mulţi, că-s ăia mici
Şi-ăştia când se-adună toţi
Fă ceva, dacă mai poţi.
E-n zadar cât oboseşti,
E-n zadar oricât munceşti
Şi orice-ai face încă,
TE MĂNÂNCĂ!

Şi-n Knesset, pe-onoarea mea,
Treaba merge tot aşa:
Unul hăis şi altul cea!
Au de îngrijit şi ei
Doar o mână de evrei
Că îi numeri într-o doară,
Şi-un petec de ţărişoară.
Dar ei tot nu sunt în stare;
Vine care mai de care
C-o să facă vreo scofală
Cu trăznaia personală!
Unul că de ce luptăm
Şi de ce nu ne-mpăcăm.
Altul ne tot ţine-n drame
Că o să murim de foame.
Strigă doi ca apucaţii:

"La zid cu toţi vinovaţii!"
Alţii, mult mai grandomani,
Se iau de americani:
Că de ce ne ploconim
Şi de ce nu-i sictirim.
Şi-aţiii vin pe capul meu
Şi mă-ntreabă tot mereu:
"Zi, bă, care eşti evreu?"
Păi de nu aş fi evreu,
Vă întreb acuma eu,
Prea iubiţii mei amici:
Ce dracu-am venit aici?
Am venit să huzuresc?
Am venit să nu muncesc?
Am venit c-am vrut ceva:
Să trăiesc în ţara mea.
Şi-acum, cine-mi spune: Tu
Eşti evreu, sau poate nu?
Chiar evreii mei, măi frate,
Zăpăciţi de libertate!
Şi-uite-aşa, într-una-i bal,
Numai certuri şi scandal.
S-a făcut ţara frumoasă
Şi bogată, şi mănoasă,
Numai din nisip şi stâncă,
Însă lor nici nu le pasă:
SE MĂNÂNCĂ!

Dar mai e şi altceva
Ca la noi la nimenea.
Uneori, după război
Se găsesc numai la noi
Oameni care au servit,
Dar acum au de vorbit.
La ce-ajută ce spun ei,
Ştim cu toţii, dragii mei:
Ajută la inamic,
C-ascultă şi tac chitic
Şi în plus, precum se ştie,
Ne facem de băcănie.
Cică e democraţie,
Dar de fapt e başcălie.
Şi vorbesc aici în ţară
Dar mai trăncănesc şi-afară,
Ca să afle tot pământul
C-aici toţi avem cuvântul
Şi putem aşa, un-doi,
Chiar să facem praf... din noi!
Şi-oricât li s-ar arăta
"Fraţilor, nu-i chiar aşa,
Fie pace sau război,
Să le spunem între noi,
Să nu dăm apă la moară
Inamicilor de-afară!",
Ei – nimic, nici nu ascultă!
Au inteligenţă multă,
Au gândirea lor adâncă
ŞI MĂNÂNCĂ!

Ei, şi cum vă spun aşa,
Unu-aici, unu colea,
Ne mâncăm aici în ţară,
Ne mâncăm şi în afară;
Toţi vorbim, toţi ordonăm,
Şi deodată o-ncurcăm:
Ne trezim că dimprejur,
Ne prind toţi de Iom Kipur!
De-aia, cu toată tăria,
Zic: Lăsaţi mâncătoria,
Că din ea ce-o să rămână?
Mai bine dăm mână cu mână,
Că suntem cu toţi evrei!
Şi de-or să mai sară ei
Să-i primim, să-i aşteptăm!
Să poftească!
CĂ-I MÂNCĂM!

Deţinutul arab Mahmud Abu Djabus, care evadase în mod senzaţional dintr-un autobuz unde era păzit de gardieni înarmaţi până-n dinţi, a fost găsit într-o casă din satul Paradis.

Când a fost prins de-ai noştri, dormea dus, fiind frânt de oboseală. Iar când a deschis ochii, zgâlţâit fiind de poliţişti, s-a îngrozit.

Ce dezamăgire! Se culcase în Paradis şi s-a trezit în Iad.

◆

Mai mulţi cititori au intrat în panică în urma unei ştiri din numărul nostru trecut, privitoare la marele cutremur de pământ de la 11 august. După cum vă amintiţi, desigur, un călugăr de la muntele Athos, din Grecia, a prevăzut că în ziua cu pricina va avea loc un cutremur planetar, în urma căruia Polul Nord se va uni cu Polul Sud.

Mai întâi, noi nu credem în seriozitatea acestei previziuni. Şi-apoi, dacă va fi totuşi cutremur, cine ştie? Poate ne unim şi noi cu Elveţia.

CALENDAR

Iunie

2 iunie a murit Jules Pascin (1930)
4 iunie s-a născut Ioan Massof (1904)
5 iunie s-a născut Al. Mirodan (1927)
6 iunie s-a născut B. Luca (1873)
7 iunie s-a născut M. Rudich (1913)
9 iunie s-a născut Marius Mircu (1909)
10 iunie a murit Aurel Baranga (1979)
12 iunie a murit F. Brunea-Fox (1979)
14 iunie s-a născut Iosif Petran (1932)
14 iunie s-a născut Lazăr Cassvan (1919)
15 iunie s-a născut Saul Steinberg (1914)
15 iunie s-a născut Maria Găitan-Mozes (1928)
20 iunie s-a născut Aurel Baranga (1913)
20 iunie s-a născut Sandu Lieblich (1901)
20 iunie s-a născut L. Vero (1882)
21 iunie s-a născut Silvian Iosifescu (1917)
21 iunie s-a născut Eugen Luca (1923)
21 iunie s-a născut Eugen B. Marian
22 iunie s-a născut Bianca Marcovici (1952)
24 iunie a murit N. Stroe (1990)
25 iunie s-a născut Al. Simion (1925)
30 iunie a murit Enric Furtună (1968)

I. SCHECHTER

De ce să nu le dăm ţara?

(Scrisoare deschisă d-lui Al. Mirodan)

Al. Mirodan, directorul revistei "Minimum", împlineşte luna aceasta 75 de ani.

În chip de cadou – ştiindu-l iubitor de umor şi alergic la tonurile solemno-gravo-tromboniste – redăm această scrisoare deschisă pe care I. Schechter i-a adresat-o, prin "Ultima oră", cu câteva timp înaintea aniversării.

Stimate maestre, nişte cititori ai revistei "Minimum" m-au sesizat că aţi cotit-o la dreapta şi eu am lăsat toate treburile deoparte ca să mă revolt. De altfel am remarcat şi eu, citindu-vă, că sunteţi 100% pro-israelian, fără nici un rabat, fără pic de înţelegere faţă de partea adversă.

Nu m-am aşteptat să daţi toată dreptatea Israelului. Este adevărat că în limba română cuvântul dreptate nu are plural. Nu există dreptăţi. Dreptatea e una singură. Numai nedreptăţile sunt mai multe. Dar cel puţin trebuie să împărţiţi dreptatea frăţeşte între israelieni şi palestinieni. Israelienilor – 50% dreptate când vor să trăiască, iar palestinienilor – celelalte 50% din dreptate când vor să ne omoare.

Dar nu trebuie să fim lacomi şi să ne însuşim întregul procent de 50% din dreptate. Putem oferi din el puţină dreptate şi antisemiţilor. De ce nu? De ce să nu fim nuanţaţi?

Aţi aflat desigur că în Franţa, în această patrie a filosemitismului, cercurile de stânga vântură o idee nouă, anume că înfiinţarea Statului Israel a fost o greşeală. Credeţi că un intelectual are voie să respingă cu uşurinţă o idee venită de la Paris? Trebuie s-o analizăm, s-o cântărim, s-o degustăm – poate găsim în ea vreun grăunte de justeţe.

Dacă într-adevăr crearea Israelului a fost o eroare, nu credeţi că ea trebuie rectificată? De exemplu, prin scoaterea statului la licitaţie sau făcându-l pur şi simplu cadou palestinienilor. Ei se vor bucura şi ne vom bucura şi noi căci, precum a spus un mare specialist în bucurii, cea mai mare bucurie e să faci o bucurie altora.

Dar să nu procedăm ca zgârcitul de Ehud Barak care nu s-a îndurat să le ofere decât 95% din teritorii. Să le oferim 120% din teritorii.

Stimate domnule Mirodan, dacă vă omoară teroriştii, nu pot decât să vă invidiez, căci ştiţi de ce vă omoară: sunteţi de dreapta.

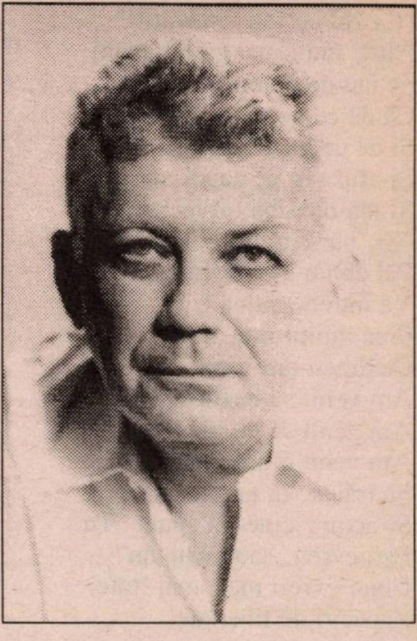

Al. Mirodan: 75

Dar dacă mă omoară pe mine, de ce să mă omoare? Doar eu sunt de stânga, din Meretz, iubitor de pace, de concesii, de retrageri. Să mă omoare numai aşa, pentru că sunt evreu?

Restaurantul

HAIM

Restaurantul oamenilor care se respectă

Tel Aviv, Reh. Nes Ziona 8-א
Telefon: 03/516-5361 – 03/524-4963

Am trecut în noul local, mai spaţios, mai luminos, mai aerisit decât în Dizengoff

★

Avem acelaşi specific şi ne angajăm să păstrăm aceeaşi calitate pe care o respectăm de 25 de ani.

★

Parcare nelimitată şi gratuită în strada învecinată Idelsohn.

Vă aşteptăm cu plăcere

I. Artzi n-are dreptate

În cele ce urmează doresc să mă refer la două articole ale d. Itzhak Artzi, primul apărut în ziarul "Ultima oră" la 8 februarie a.c., sub titlul "Apel la valorificarea patrimoniului nostru", în care se spune între altele: *«Ce va găsi un tânăr care peste zece ani va căuta un material despre România și evreii săi, fotografii, cărți, personalități, comunități, evenimente, Holocaust? Va trebui să se ducă în România, la Muzeul Federațiilor Comunităților Evreiești. (…) Nici măcar nu avem biblioteci care să concentreze lucrările de valoare ale scriitorilor de aici și de acolo.»* Al doilea a apărut în revista "Minimum" din martie 2002, intitulat «Unde găsești la Tel Aviv colecția ziarului "Porunca Vremii"? Răspunsul: la biblioteca "Wiener Library" de pe lângă Institutul Stephen Roth pentru studiul antisemitismului contemporan din cadrul Universității Tel Aviv».

Oare cele afirmate mai sus sunt corecte? Poate că precizările de mai jos vor lămuri lucrurile.

1. La Biblioteca Națională din Ierusalim se găsește cea mai mare colecție din lume de periodice evreiești din România. Această colecție cuprinde la un loc tot ce există în această materie la Biblioteca Academiei din București, la Biblioteca Federației Comunităților Evreiești din România, la Bibliotecile Universitare din Cluj și din Iași, precum și periodicele din Basarabia și Bucovina aflate la Biblioteca de Stat din Moscova și la Biblioteca Națională din St. Petersburg.

2. La Biblioteca Națională din Ierusalim și la Biblioteca Centrului de cercetare a iudaismului din România de pe lângă Universitatea Ebraică din Ierusalim, se găsesc aproape toate publicațiile despre evreii din România sau scrise de evrei din România, apărute în România, în Israel sau în orice altă parte din lume. Tot aici se găsește o bogată colecție de cărți și periodice antisemite apărute în România.

3. La bibliotecile amintite mai sus există colecții importante de cărți din domeniul istoriei, sociologiei, statisticii, economiei, culturii și literaturii române, fără de care nu este posibil studiul problemei evreiești din România. Menționăm că la Biblioteca Centrului de cercetare a Rusiei și Europei de răsărit există colecțiile celor mai importante ziare ce apar astăzi în România.

4. În ceea ce privește materialul arhivistic, este adevărat că nu ne putem compara cu uriașul material aflat în arhivele din România. Din păcate, accesul la aceste materiale este destul de prohibitiv, selectiv și lipsit de transparență. În ultimii ani, arhivele din Israel au început să microfilmeze materialul arhivistic din România cu privire la evreii din România și în prezent există deja un bogat material arhivistic la noi. În plus, trebuie ținut seama că în Israel există numeroase arhive extrem de importante, unice în lume, privind problema evreiască din România (Holocaust, mișcarea de tineret, partide politice evreiești etc.).

5. Din informațiile primite, nu există la "Wiener Library" colecția ziarului "Porunca Vremii". La Biblioteca centrală universitară din Tel Aviv există câteva numere răzlețe ale ziarului, din anul 1939. În schimb la Biblioteca Națională din Ierusalim există colecția completă a ziarului pe anii 1932-1944.

❖

Cele de mai sus infirmă în mare măsură cele afirmate de d. Artzi în articolele sus-citate. În Israel există astăzi suficient material pentru studiul oricărei probleme privindu-i pe evreii din România. Nu trebuie mers pentru acest lucru la "Muzeul Federației Comunităților Evreiești din România", iar dacă cineva totuși dorește să-și completeze studiile în România, nu o va face în nici un caz la un "Muzeu", ci la o bibliotecă sau arhivă.

Emanuel Aczel, Ierusalim

Nou!

După succesul volumului

CUIBUL DE VIESPI

a apărut

VIOARA CU ARCUȘ FERMECAT

de FRANCISCA STOLERU

FRANCISCA STOLERU
VIOARA CU ARCUȘ FERMECAT

cu o prefață de Carol Isac și o postfață semnată de Hélène Elli

☆

«Inima-mi este o cutie de rezonanță, o vioară ale cărei strune vibrează pentru bucuriile și tristețile vieții. Arcușul fermecat – condeiul – vine să le dea viață, redându-le lumii așa cum sunt ele: tristeți și bucurii.»

Autoarea

Cartea poate fi obținută la autoare, trimițând un cec de 50 șekeli (sau 80 șekeli pentru cele două cărți, "Cuibul de viespi și 'Vioara cu arcuș fermecat") la adresa:

Str. Givat Downes 21/3
Haifa 34345
Tel. 04/826-1123

Sport

••• Ce mizerie! Am fost cu toţii uimiţi, luna trecută, văzând la televiziune câţiva cetăţeni cunoscuţi, aduşi pe sălile tribunalului cu cătuşe la mâini. Nu erau terorişti din Hamas, ori din Fatahul lui Yasser Arafat, prinşi de-ai noştri şi chemaţi să dea socoteală de faptele lor. Erau câţiva arbitri de fotbal, mai precis cinci la număr, în cap cu binecunoscutul Iohanan Ciboterio, "cavaler al fluierului" cu reputaţie internaţională. Aceşti cavaleri (scuzaţi de expresie) sunt învinuiţi că au favorizat, contra bani peşin, anumite echipe, străduindu-se din răsputeri (şi izbutind) să le scoată învingătoare. Cavalerii acordau (cui trebuia!) lovituri de la 11 metri, în minutul 90, cu toate că nu era cazul. Cavalerii aceştia anulau goluri perfect valabile, pe motiv de ofsaid sau de îmbrâncirea portarului, scăpând astfel de la înfrângere 11-le care plătise banii înainte, ca la curve. Chiar, ca la curve. În fine, cavalerii cu pricina dădeau cartonaşe roşii pentru vini imaginare: piedici pe la spate pe care fotbalistul astfel eliminat de pe teren nu le pusese defel, etc. Mai mulţi cititori, revoltaţi – şi cam pe drept cuvânt – de aceşti trădători ai fair-play-ului pe gazon, ne-au întrebat cum anume ar trebui să fie pedepsiţi răufăcătorii. Judecaţi la tribunal, cu avocaţi şi martori, ca tot delicventul? Fleacuri. Slabă nădejde, când e vorba de justiţia noastră, ca să dea un exemplu cinicilor tâlhari în devenire. Soluţia, după noi, ar fi următoarea: să-i legi fedeleş pe vinovaţi, să-i duci cu helicopterul până în Gaza sau Ramallah şi să-i laşi acolo, în faţa unui sediu al Tanzimilor, cu o pancartă pe care scrie în arabă: ăştia sunt tipii care l-au prins pe Barguti şi l-au dus la puşcărie.

••• Ce mizerie! De când fotbalul şi alte sporturi au devenit afaceri de milioane de dolari, ca fabricile de armament sau de Coca-Cola, gangsterisme de genul celor de mai sus au devenit monedă curentă. Şi nu numai în locuri unde te-ai aştepta la aşa ceva. Ci şi la case mai mari. Fostul arbitru turc Ishsan Ture l-a acuzat, cu probe, în ziarul "Milliyet", din Istanbul, pe arbitrul italian Rosario Lo Bello că a primit bani, mai de mult, pentru a scoate câştigătoare echipa Galatasaray-Istanbul într-un meci din cupa UEFA. «*Ishsan Ture* – citim în "România liberă" – *a declarat că a fost martor la mituirea lui Lo Bello de către fostul preşedinte al clubului Galatasaray, Alp Yalman, care i-ar fi dăruit italianului un ceas extrem de valoros. Acelaşi cadou l-ar fi primit şi arbitrii asistenţi ai partidei. De asemenea, Ture a precizat că Lo Bello a beneficiat de serviciile unei prostituate în camera sa de hotel.*»

Lo Bello nu e singurul oficial care-a fost *belit* de arbitrul Ture. Referindu-se la un meci internaţional, disputat la Ploieşti, între echipele de tineret ale Spaniei şi României, el precizează: «*Era un meci important, pentru că învingătoarea se califica la Campionatul Mondial de tineret. Doi arbitri români urmau să fie asistenţii mei. Pe unul dintre ei, Dan Petrescu, îl cunoşteam de la un seminar al arbitrilor. Petrescu mi-a zâmbit şi mi-a spus: "Ture, plecăm la Braşov. Acolo am pregătit pentru tine un program foarte frumos". Acolo, în timp ce mă odihneam în camera mea, Petrescu m-a chemat la telefon. Când am coborât, am văzut şapte fete care mă priveau, una mai frumoasă ca alta. Petrescu mi-a spus că timp de trei zile toate fetele sunt la dispoziţia mea, că au venit să mă distreze. … După această surpriză am luat masa cu oficialii FRF. În faţa noastră, câteva fete dansau aproape goale. Vicepreşedintele FRF mi-a întins luneta pe care o avea în mână şi, spre surprinderea mea, fetele se vedeau complet goale. Petrescu s-a aplecat la urechea mea şi mi-a spus că, dacă vreau, pot să îmi aleg câteva dintre fete. Noaptea ne distram, iar ziua făceam picnicuri. Eram în paradis. (…) La meci, frumoasele românce care mă distraseră timp de trei zile erau în tribuna oficială. Singurul lucru care mă interesa atunci era însă să conduc fără greşeală. Cei doi asistenţi români începuseră deja să ridice fanionul în favoarea României. Am început atunci să iau eu deciziile, pentru că riscam să îmi compromit cariera. După meci nu a mai rămas nimeni alături de mine.*» (Spania câştigase cu 3-1.)

••• Ce mizerie! Acum patru ani, acum opt ani, acum doisprezece ani (ş.a.m.d.), când se-apropia turneul final al mondialelor de fotbal, era cu totul altfel. Nu că în Israel ar fi domnit o linişte ca-n Elveţia, dar orişicât. Ne uitam cu o lună înainte, nervoşi, pe calendar (mai sunt 30 de zile, frate, şi începe!), pregăteam tabela cu meciurile, ca s-o avem pe măsuţa noastră din faţa televizorului, îl întrebam pe regretatul amic şi vecin Puiu Peretz pe cine vede el în finală, bref, ne antrenam pentru marile jocuri. Astăzi, însă, atentatele ucigaşe, ca şi neruşinarea islamismului planetar au reuşit să infesteze aerul lumii în asemenea hal, încât parcă nici nu mai ai chef de-un Italia-Brazilia sau de un Anglia-Franţa. Şi totuşi, punând batista la nas, ca să nu mai simţim miasmele OEP-iste, dăm cu piciorul gândurilor rele şi ne instalăm în faţa TV-ului din living pentru două săptămâni – primele din luna iunie. Timp în care, cum ştie orice microbist de multă vreme, se va desfăşura în Coreea de Sud plus Japonia (juma-juma) turneul final al campionatelor. (De fapt, turneul a început la 31 mai, când la noi fuse 1 iunie! Dvs. cunoaşteţi rezultatul meciului de deschidere Franţa-Senegal.) Cine va câştiga? Echipele mai în formă par a fi Franţa (campioana mondială *en titre*), Italia, Argentina. Brazilienii, care s-au calificat cu chiu, cu vai, ca un elev leneş scăpat ca prin urechile acului de repetenţie, sunt – şi ei – capabili (aşa se zice la Rio de Janeiro), de fapte mari, pe măsura firmei. Dar până la semi-finale şi finală să nu pierdem din vedere întâlnirea din serii dintre Anglia şi Argentina. S-ar putea să se lase cu sânge şi pe gazon şi, mai ales, în tribune: suporterii! Nu ştim dacă vom vedea multe goluri în acest meci, dar, cu siguranţă, vom vedea multe ambulanţe.

Lucullus

ETC... ETC...

••• La mulţi ani (până la 120!) confratelui nostru I. Petran! Prozator de mâna întâi, lansat la Bucureşti şi apoi confirmat în Israel ("Alături de far", "Portul pustiu"), animator şi motor, ani de-a rândul, al săptămânalului "Orient Expres", comentator politic avizat şi autentic (nu ca nechemaţii care-şi pun iscălitura pe un articol copiat din "Le Monde" sau din "Maariv"), cronicar sportiv (pasiunea nr. 1 – fotbalul) atât de prezent şi atât de "pe fază" încât i se cuvine titlul de "cronicarul sportiv al alialei" din deceniile din urmă – Iosif Petran se numără astăzi printre condeierii de clasă ai generaţiei sale. El a cucerit publicul cititor printr-un stil tăios, îmbinând analiza precisă a evenimentelor cu un fel de-a spune lucrurilor pe nume, sub semnul lui ce-am în guşă şi-n căpuşă. Nu i-a plăcut niciodată prudenţa diplomatică, nu s-a îndeletnicit cu adusul din condei, nu s-a ferit să-i supere (à propos, de pildă, de pro-OEP-iştii cu Oslo) sau de fascismul românesc la zi) pe cei cu "corectitudinea politică". Omul – căruia nu-i prea place sa se-arate prin lume, la festivităţi – s-a contopit într-atâta cu scrisul său, încât parcă nici nu ar avea chip. Câţi dintre cititori ştiu cum arată Petran la faţă? Majoritatea lor, când îi întrebi, şi-l închipuie în formă de peniţă. Ascuţită.

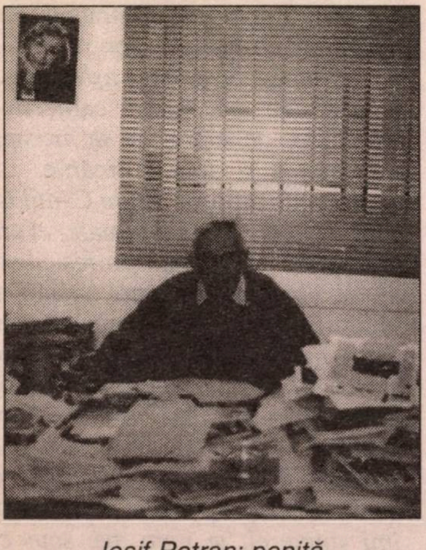

Iosif Petran: peniţă

••• La mulţi ani (şi tot până la 120) şi consorei noastre (din altă generaţie!), poeta Bianca Marcovici, din Haifa, cu prilejul împlinirii vârstei de 50 de ani. Venită în Israel pe la sfârşitul deceniului 9 (al secolului trecut), după ce debutase cu brio în Iaşul său natal ("Marii anonimi", 1985) şi obţinuse premiul "Romulus Guga" în 1987, pentru culegerea de versuri "Ochiul cuvântului", Bianca Marcovici a continuat să activeze din plin pe cele două tărâmuri cu care era obişnuită: ingineria şi poezia. De-o a treia îndeletnicire, vioara, a fost nevoită să se despartă, în urma unui accident. La capitolul inginerie nu suntem competenţi. În schimb, la capitolul poezie, putem spune că, învingând toate greutăţile *clitării,* blonda din Nord a izbutit să-şi construiască, pas cu pas şi an după an, cu, era să spunem, precizie inginerească, o operă unanim apreciată. Volumele sau plachetele "Intermezzo" (1992), "Revolta sângelui" (1992), "Casa din noi" (1993), "Dincoace de paradis" (1994), "Magia pietrei" (1995), "Schiţe pe portativ" (1996), "Ţara extremelor" (ediţie bilingvă româno-germană – 1997), "Mămăligă şi caviar" (1998), "Amprente" (1999), "Haifa zidurilor mele de sprijin" (2000), "Întoarcerea cuvintelor" (2001) – sunt piesele de bază ale acestei remarcabile construcţii artistice. Ah, era să uităm: din când în când, dorind să mai facă o pauză între două volume de poezie, Bianca Marcovici se ocupă şi cu proza, ca în "Schiţe pe portativ". Aşteptăm romanul.

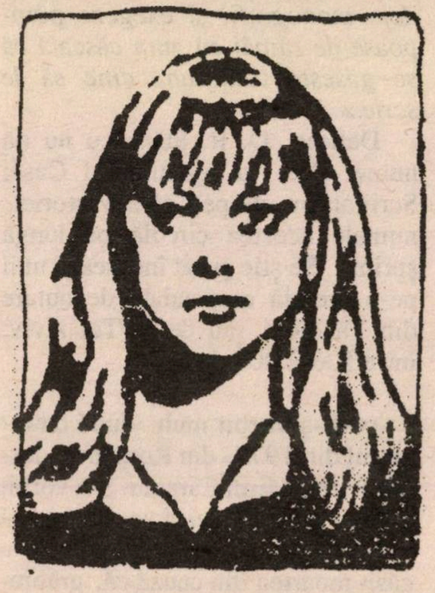

Bianca Marcovici
Desen de Lucia Zilberman

••• N-am terminat cu urările la aniversare. La mulţi ani ediţiei româneşti a revistei trimestriale "Lettre Internationale", care a împlinit zece ani de existenţă. Condusă de la începuturi de scriitorul B. Elvin, unul din oamenii cei mai de gust din România postbelică, această ediţie tipărită la Bucureşti, în excelente condiţii grafice, cuprinde atât texte ce apar în toate ediţiile din Europa (Franţa, Italia, Ungaria, Rusia, Bulgaria etc.) cât şi scrieri aparţinând autorilor români. Este genul de revistă despre care spui că îţi face plăcere să o ţii în mână. Şi unde găseşti nuvele, eseuri, interviuri, versuri, comentarii politice sau desene de mâna întâi. Noroc că apare doar o dată la trei luni. Altminteri, hărţuiţi cum suntem de viaţa cea de toate zilele, n-am mai reuşi să o citim, într-atât de consistentă este...

••• Luna trecută, pe buzele scriitorilor noştri din *alia* a fluturat un zâmbet. Un zâmbet parşiv. Şi foarte bine venit în actualele împrejurări, făcându-i pe literaţi să tresară şi să schimbe impresiile cu confraţii la telefon. "Ai primit şi tu chestia aia de la Asociaţie?". "Am primit-o. Ha! Ha!". Chestia aia reprezintă o circulară sunând aşa:

"Asociaţia scriitorilor israelieni de limbă română

Stimate (ă) membru (ă)
Vă rugăm amabil a ne trimite cotizaţia pe anul 2002. Cecurile trebuiesc trimise pe adresa" etc. etc.
Cu mulţumiri anticipate
Ing. Baruch Tercatin,
Director administrativ"

Zâmbetul breslei a fost provocat de două lucruri.

Mai întâi, lumea s-a trezit cu un director administrativ, funcţie ce nu este prevăzută în regulamentul Asociaţiei; şi care sună pompos, amintind de mentalitatea potemkinistă din *alia*. De unde până unde un *director* administrativ, când nu există nici un fel de administraţie pe care să o conducă sus-amintita persoană?

Apoi, zâmbetul a apărut pe buzele scriitorilor o dată cu expresia "vă rugăm amabil". Păi cum vine asta? Din moment ce adresezi cuiva o rugăminte (nu o cerere, nu o somaţie), se cam înţelege că eşti amabil... Dar să nu fim răutăcioşi. Şi să spunem, ca în cunoscuta anecdotă, "încă-i bine". Te ia cu friguri când te gândeşti ce s-ar întâmpla dacă, mâine-poimâine, d. inginer Tercatin, supărat pe cei ce nu-şi plătesc cotizaţia, ar schimba foaia, rugându-i neamabil pe vinovaţi să-şi îndeplinească obligaţiile faţă de Asociaţie.

••• Avalanşa de cărţi tipărite în România, pe banii veleitarilor din ţară sau din străinătate (inclusiv din Israel), a devenit, şi nu de azi-de ieri, subiect de satiră şi umor în presa culturală bucureşteană. Un exemplu recent îl constituie articolul lui Dan Radu Stănescu, din "Ziarul de Duminică":

«Apar cărţi de versuri şi proză pretenţios pre- sau postfaţate, în care autorii începători sunt puşi fără jenă alături de Homer, Dante, Rilke, Rimbaud, Blaga, Tolstoi sau Dostoievski, de te miri că n-ai auzit de ei până acum. Unii vin cu bani economisiţi din afaceri profitabile şi îşi cumpără cu grijă gloria de o clipă, ba chiar se premiază cu bani de acasă. Mai mult, cei care au apucat să semneze patru-cinci cărţulii nebăgate în seamă îşi comandă deja monografii şi exegeze pompoase de rămâi cu gura căscată că se găseşte totdeauna cine să le scrie.»

Delicat, D. R. Stănescu nu dă nume. Dar, la restaurantul Casei Scriitorilor, de pe Calea Victoriei, numele acestea circulă pe lângă şpriţuri. Se ştie şi cât încasează unii pe-o prefaţă comandată de cutare din Ţăndărei sau de la Tel Aviv: între 500-2.000 de dolari.

••• S-a vorbit mult, după cutremurul din 1977, din România, despre actriţa Mimi Caragiu. S-a vorbit mult şi urât. Femeii i se reproşa că soţul ei, actorul Toma Caragiu, şi-a găsit moartea din cauză că, grăbindu-se să se întoarcă acasă, pentru că aştepta un telefon din partea nevestii (plecată la Ploieşti), cutremurul l-a surprins în clipele când intra în apartament. După nenorocire, atmosfera din jurul d-nei Caragiu devenise imposibilă. Pe stradă, când o vedeau, oamenii strigau la ea: ucigaşo! L-ai omorât pe Toma Caragiu! Nemaiputând suporta aceasta, Mimi Caragiu a plecat în Statele Unite, unde avea o soră (sau o mătuşă). De-atunci, nu s-a mai aflat nimic despre ea.

Nu de mult, ne-a căzut în mână publicaţia "Foaie", din New York, unde cineastul român Traian St. Roman publică un ciclu de amintiri despre "culisele" filmului românesc din anii '70-'90. Între acestea, autorul vorbeşte despre Mimi Caragiu, aşa cum a cunoscut-o el, în timpul unor filmări dintr-un sat din Muscel, precum şi despre relaţiile dintre ea şi Toma Caragiu. Povestea începe cu scena când Mimi Caragiu şi alte actriţe, venite de la Bucureşti în vederea filmărilor de a doua zi, defilează pe uliţa satului în toalete de lux, uimind întreaga populaţie (extrase):

«Filmările avansau, echipa se roda şi a venit ziua când urma să se filmeze o secvenţă dificilă: răpirea fecioarelor de către turci. Scenariul imaginase cumplitul moment în ziua nunţii uneia dintre fecioare (în film rolul a fost interpretat de Catrinel Dumitrescu, o persoană demnă şi aparte de aventurile colegelor din film, spre disperarea multora, dar cel mai mofluz dintre pofticioşi a fost Colea Răutu), chiar în biserică. Autorităţile înalte ale Bisericii Ortodoxe acordaseră binecuvântarea (termen din birocraţia bisericească, echivalent cu laicul aprobare) pentru filmarea într-o biserică din Corbi, dacă nu cumva a fost la Corbeni; o tempora! Preotul, care a fost preot şi în film, a cerut ca actriţele în roluri de fecioare să se spovedească înainte de a fi filmate în sfântul lăcaş. Zis şi... greu de făcut, gândeam eu preocupat de statutul doamnei Caragiu, care era de religie mozaică. Culmea: Mimi Caragiu a acceptat fără ezitări să se spovedească. Asta după ce producţia i-a comunicat că, în caz de refuz, i se amputează contractul. Fecioarele, costumate pentru film, stăteau lângă biserică şi aşteptau să se termine instalarea cablurilor (electrice, de sunet) ca să înceapă spovedania şi apoi, filmările. La umbra unui arbore, Silviu Camil îşi aranja benzile pentru filmare; el era inginer de sunet, bun profesionist, tip de viaţă, mare, mare amator al sexului frumos. Mă cheamă să stau puţin lângă el. Aveam ceva timp, curios să aud ce făptură îi bântuia fiinţa. Dar, nu. Mă întreabă dacă Mimi se va spovedi. I-am spus că a acceptat. Camil râde ca de o glumă bună. "Să ştii că şi eu am prelucrat-o, îmi spune el, şi i-am mai spus că

trebuie să o facă real, că Dumnezeu e acelaşi pentru toţi... şi i-am mai zis eu ce n-am uitat din studiile noastre...". ca să vezi, îmi spun, un evreu care a studiat la Moscova, căsătorit cu o evreică din URSS, neafectat de cele zece porunci (cel puţin de una anume), are cunoştinţe mistice, şi dau să plec. Camil mă roagă să-l anunţ când intră fecioarele la spovedit. Firul gândurilor mi l-au întrerupt vocile fecioarelor: preotul le interoga sever despre tot ce păcătuiseră în ultimul timp şi răspunsurile lor, cu voci marcate de emoţie, se auzeau până peste munţi – Silviu Camil plasase câteva microfoane în biserică şi invenţiile astea indiscrete erau racordate la câteva difuzoare, "ca să ne distrăm toţi", cum s-a explicat Camil. Toţi ascultam păcate după păcate, mărturisite de aproape toate fecioarele. Ce am ascultat toţi nu le onora nici picătură pe mironosiţele acelea, dar au dat prilej localnicilor să ne privească ca pe o şatră... de rromi, cum li se spune acum ţiganilor. A venit şi rândul fecioarei Elena/ Mimi Caragiu. După primele mărturisiri – sincere! – Toma s-a năpustit cu sabia spre Camil, care, în fugă, a înţeles primejdia şi a întrerupt legtăura cu biserica. A "uitat" însă să oprească magnetofonul şi mai târziu, discret, ne-a lăsat să auzim restul extraconjugalelor Mimiceşti.

Ne temeam că Toma va face o sincopă, o congestie cerebrală, toţi erau convinşi că va fi un divorţ fulger. Aiurea, n-a fost nimic: Toma nu contenea să o soarbă din ochi, sau din urechi, că ea nu prea stătea la filmare. Mimi era, la rândul ei, îndrăgostită lulea de marele talent care era Aurică Manea, proaspăt absolvent al regiei de teatru. S-a risipit talentul lui Manea absorbit de Mimi Caragiu. Nebunia relaţiei dintre mult mai tânărul Manea şi planturoasa, mai vârstnica madam Caragiu am aflat-o şi eu, de la difuzoarele lui Camil, împreună cu toată lumea.»

••• Agenţia ISROpress, condusă de Uly Vălureanu, din Haifa, transmite:

■ Consiliul Municipal al oraşului Piatra Neamţ a decis să schimbe numele pieţei locale "Mareşal Ion Antonescu" în Piaţa gării. Hotărârea este urmarea Ordonanţei de Urgenţă a guvernului privind interzicerea organizaţiilor şi simbolurilor cu caracter fascist, nazist sau xenofob şi care promovează cultul unor persoane vinovate de săvârşirea de infracţiuni contra păcii şi omenirii. În urmă cu circa o lună, din piaţa nemţeană a fost dat jos şi bustul mareşalului.

■ Înaintea alegerilor prezidenţiale din Franţa, ziarul israelian "Haaretz" a publicat un interviu cu Jean-Marie Le Pen, preşedintele Frontului naţional, cel ce avea să stârnească un seism în viaţa politică franceză, obţinând mai multe voturi decât candidatul Partidului Socialist şi calificându-se pentru turul al doilea al scrutinului. Titlul interviului este "Eu? Un rasist?", iar subtitlul "El a fost calificat drept antisemit şi xenofob, dar Jean-Marie Le Pen dezminte aceste caracterizări. El are totuşi multe de spus despre războiul împotriva terorismului şi conflictul din Orientul Mijlociu". Într-unul din capitolele interviului, cu subtitlul "Romanţa cu neofascismul", Adar Primor, autorul interviului, se referă la relaţiile lui Le Pen cu mişcarea neofascistă din Italia şi cu un partid radical de dreapta creat de cineva care a servit în Waffen SS în timpul celui de-al doilea război mondial. Autorul aminteşte şi de o afirmaţie făcută de Pierre André Taguieff, autorul unui bestseller apărut recent despre "noul antisemitism din Franţa": *«"De 15 ani, Le Pen a îmbrăţişat practic, în mod deschis, pe toţi naţionaliştii xenofobi şi antisemiţi din Europa". Le Pen ar prefera să minimalizeze aceste fapte. "Nu am nici o legătură cu partidul lui Haider din Austria. Am vorbit doar o dată cu Csurka (liderul partidului antisemit din Ungaria). El spune că îi este greu să-şi amintească numele conducătorului antisemit al Partidului România Mare, Vadim Tudor. "Nu l-am văzut de trei ani", spune, şi trece imediat la alt subiect.»*

■ Preşedintele Partidului România Mare, senatorul Corneliu Vadim Tudor, l-a vizitat la Paris pe Jean-Marie Le Pen, anunţă ziarul "Ziua". El a fost însoţit de senatorii Gheorghe Buzatu, Ilie Ilaşcu, Mihai Lupoi şi deputatul Marcu Tudor, fratele său.

■ Am primit la redacţie, prin bunăvoinţa unui abonat al nostru, un mesaj trimis de d-na Mirela Mateescu din Curtea de Argeş, România, din care extragem următorul pasaj:

«Am fost foarte impresionată să văd astăzi că grupul "Remember", format din 30 de elevi de la liceul "Vlaicu Vodă" din oraşul nostru, a organizat la primărie o expoziţie intitulată "Holocaust". Este vorba despre ororile pe care le-au suferit evreii în timpul războiului. A vorbit foarte frumos o liceeană, într-un limbaj elevat. Aceşti tineri se ocupă de câţiva ani de asemenea probleme. A mai spus că au fost la Sinagoga din Piteşti s-o viziteze. Foarte frumos din partea lor, mai ales în aceste zile grele pentru voi. O să mă duc să văd expoziţia.»

■ Revista electronică "Delirium Journal", editată de Universitatea Northern Ohio, SUA, serializează traducerea în engleză a cărţii de evocări "Nevoia reîntoarcerii", scrisă de Efraim Glaser, născut la Cluj, inginer chimist pensionar şi sculptor din Haifa.

Volumul, scris iniţial în ebraică, pe care autorul l-a tradus anul trecut în limba engleză, evocă suferinţele prin care el a trecut în timpul celui de-al doilea război mondial: ruperea de familie în 1944, internarea într-un lagăr de muncă unguresc, luarea ca translator de către o unitate germană (octombrie 1944) şi fuga din această unitate la sfârşitul aceluiaşi an, ascunderea într-un vechi furnal până ce Armata Roşie a ocupat zona. În 1946, Glaser a ajuns cu aliaua clandestină în Palestina, a stat un an într-un kibuţ şi după aceea s-a înscris la Technionul din Haifa. În războiul pentru independenţa Statului Israel, el a luptat în batalionul 22 şi a fost rănit în luptă la Haifa. A lucrat ca inginer chimist, într-o perioadă a creat o fabrică de alimente din animale şi în ultimii 25 de ani s-a dedicat sculpturii în lemn.

Capitolele din cartea sa în limba engleză, reprodusă în revista Internet "Delirium Journal", beneficiază de avantajul utilizării unei tehnici specifice Internetului: unele cuvinte care s-ar putea să nu fie cunoscute cititorilor sunt tipărite cu culoare albastră şi, selectate şi apăsate cu mouse-ul, deschid pagini cu explicaţiile necesare, inclusiv cu imagini, cum e cazul, de pildă, când este explicat cuvântul Bukovina.

Iată şi adresa la care pot fi citite aceste capitole: www.deliriumjournal.org/writings/glaser_e/chapter1-5.htm.

■ Ministrul român de externe, Mircea Geoană (aflat în Israel, luna trecută) a avut întrevederi cu "actorii principali" ai conflictului din Orientul Mijlociu: premierul israelian Ariel Sharon şi liderul Autorităţii Palestiniene, Yasser Arafat. Discuţiile cu Sharon s-au prelungit surprinzător de mult faţă de timpul acordat iniţial, arată ziarul "Adevărul". La declaraţiile de presă care au urmat (şi care, de asemenea, nu figurau în program) Sharon s-a arătat destins şi binevoitor, atitudinea sa contrastând mult faţă de crisparea afişată în ultima vreme, după întrevederile cu emisarii occidentali. În declaraţia sa, Sharon s-a referit la bunele relaţii tradiţionale româno-israeliene şi a acceptat invitaţia de a vizita România în toamna acestui an.

Prezenţe, prezenţe...

■ Lunarul "Harababura", din Bucureşti, dedică două pagini lui Saul Steinberg. Caricaturistul român Alex. Lazăr, care semnează prezentarea lui Steinberg, îl numeşte pe artistul născut la Rm. Sărat, în 1914, drept "geniu al caricaturii moderne". Desenele reproduse în grupajul din "Harababura" confirmă pe de-a-ntregul judecata de valoare a lui Lazăr.

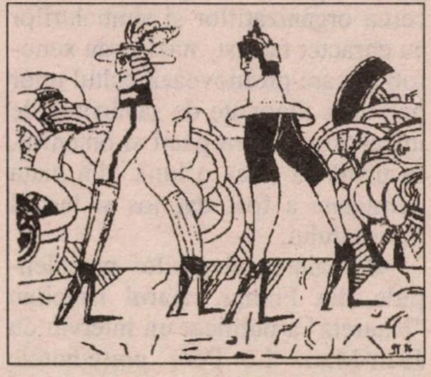

Desen de Saul Steinberg

■ O prezentare la fel de amplă face publicaţia "Cetatea" din Cluj poetului Sandu David. Alături de o convorbire a binecunoscutului moşavnic cu Elena-Esther Tacciu, întâlnim un grupaj de versuri tălmăcite din ebraică în româneşte de autoarea interviului.

■ La magazinul "Muzica" din Bucureşti a fost lansat, de curând, un compact-disc cuprinzând lucrări de Stan Golestan, Marcel Mihalovici şi Anatol Vieru. Notăm, cu plăcere (şi aplauze), că editarea discului a fost posibilă graţie sponsorizării acordate de Federaţia de la Bucureşti. Cu acelaşi prilej a fost lansată cartea "Centenar Marcel Mihalovici".

■ Rămânând în domeniul muzicii, consemnăm încă o înfăptuire remarcabilă: un CD cuprinzând compoziţii închinate lui Tristan Tzara şi Dadaismului. Prof. Vasile Robciuc, dinamicul preşedinte al Societăţii cultural-literare Tristan Tzara, din Moineşti, ne explică în "Realitatea Evreiască" despre ce e vorba:

«12 compozitori români, din ţară şi din străinătate, aflaţi în căutarea lui Dada şi a fondatorului său, Tristan Tzara, a făcut înregistrări relevante pe disc. Această apropiere a unor muzicieni contemporani reprezentând "o linie" a creaţiei universitare din Bucureşti (Myriam Marbé, Octavian Nemescu, Adrian Raţiu, Tiberiu Olah, Dan Voiculescu, Anatol Vieru), Cluj-Napoca (Cornel Ţăranu, Cristian Misievici), Iaşi (Vasile Spătărelu), Mannheim (Aurel Stroe), Tel Aviv (Mihai Damian), prin lansarea recentului disc internaţional "Musiques pour Tristan Tzara/Musics for Tristan Tzara", gravat şi reprezentat sub egida Societăţii Cultural-Literare "Tristan Tzara" din Moineşti, cu sprijinul generos al Fundaţiei elveţiene pentru cultură "Pro Helvetia", reprezintă atât lichidarea unei imperioase scadenţe faţă de istorie, cât şi asumarea unei depline responsabilităţi artistice. Creaţiile muzicienilor contemporani au fost susţinute magistral de interpreţi români şi americani înzestraţi cu o profundă intuiţie pentru stilul acestor creaţii consacrate dadaismului european. CD-ul, editat de Societatea "Tristan Tzara", cu prilejul comemorării a 38 de ani de la stingerea "moineşteanului universal", are ca subtitlu "12 compositeurs d'aujourd'hui à la rencontre de Dada/12 contemporary composers meeting Dada" şi este însoţit de o prezentare literară şi muzicologică cuprinzând date, opinii ale specialiştilor din spaţiul european asupra textelor şi muzicii din contemporaneitate: violonistul american Sir Yehudi Menuhin, Michel Sanouillet, profesor la Universitatea din Nisa, primul care a introdus termenul "dada" la Sorbona, Ştefan Niculescu, Gheorghe Firca, compozitori şi muzicologi români de prestigiu internaţional.»

■ În "Evenimentul", din Iaşi, romancierul Corneliu Ştefanache semnează o cronică la volumul "Un israelian în jurul lumii" de I. Ştiru. Autorul cărţii îi apare recenzentului ca "un om purtător al unei discrete modestii, al unui umor bine temperat, al unui caracter nealterat de presiunile timpului prin care a trecut, prin care am trecut".

■ Evelin Fonea remarcă, în "Realitatea Evreiască", volumul de poezii "Egocentrism" de Horia Aramă. Aşa cum arătasem la "Primim", în urmă cu câtăva vreme, versurile vorbesc despre starea de singurătate a poetului, ca urmare a decesului soţiei sale. *«Cartea* – notează E. F. – *lasă să răzbată ideea că în durere eşti singur, precum şi în faţa foii albe pe care o vrei tovarăşa gândurilor tale... Sensul profund al poemelor sale îl pot înţelege, într-adevăr, numai cei care ştiu ce înseamnă a plânge.»*

■ Un nou succes internaţional al actriţei Maia Morgenstern, de la Naţionalul bucureştean (dar şi de la festivităţile de Purim din strada Popa Soare). Invitată de Fundaţia grecească "Aekton" să joace la Atena spectacolul "Astă-seară Lola Blau", de Georg Kreisler (regia: Alex. Dabija), actriţa s-a deplasat în ţara lui Sofocle; şi a învins. Criticul de teatru Marina Constantinescu, care a asistat la câteva spectacole, scrie în "România literară":

«Povestea Lolei Blau spusă de Maia Morgenstern face să vuiască Atena. Spectatorii se înmulţesc văzând cu ochii, sala devine neîncăpătoare (deşi demarajul n-a fost simplu), iar cele paisprezece reprezentaţii (jucate cu o singură zi de pauză) se dovedesc insuficiente. Oameni de cultură, oficialităţi, celebrităţi se plimbă încolo şi-ncoace prin foaierul micuţ al Teatrului "Metaxourghio". Aici l-am întâlnit (şi ce întâlnire!) pe Michael Cacoyannis, regizorul tulburătorului film "Zorba grecul". Avea ochii plini de lacrimi. Lola Blau şi Maia Morgenstern au fost absorbite, definitiv, de conştiinţa grecilor. Sunt martoră.»

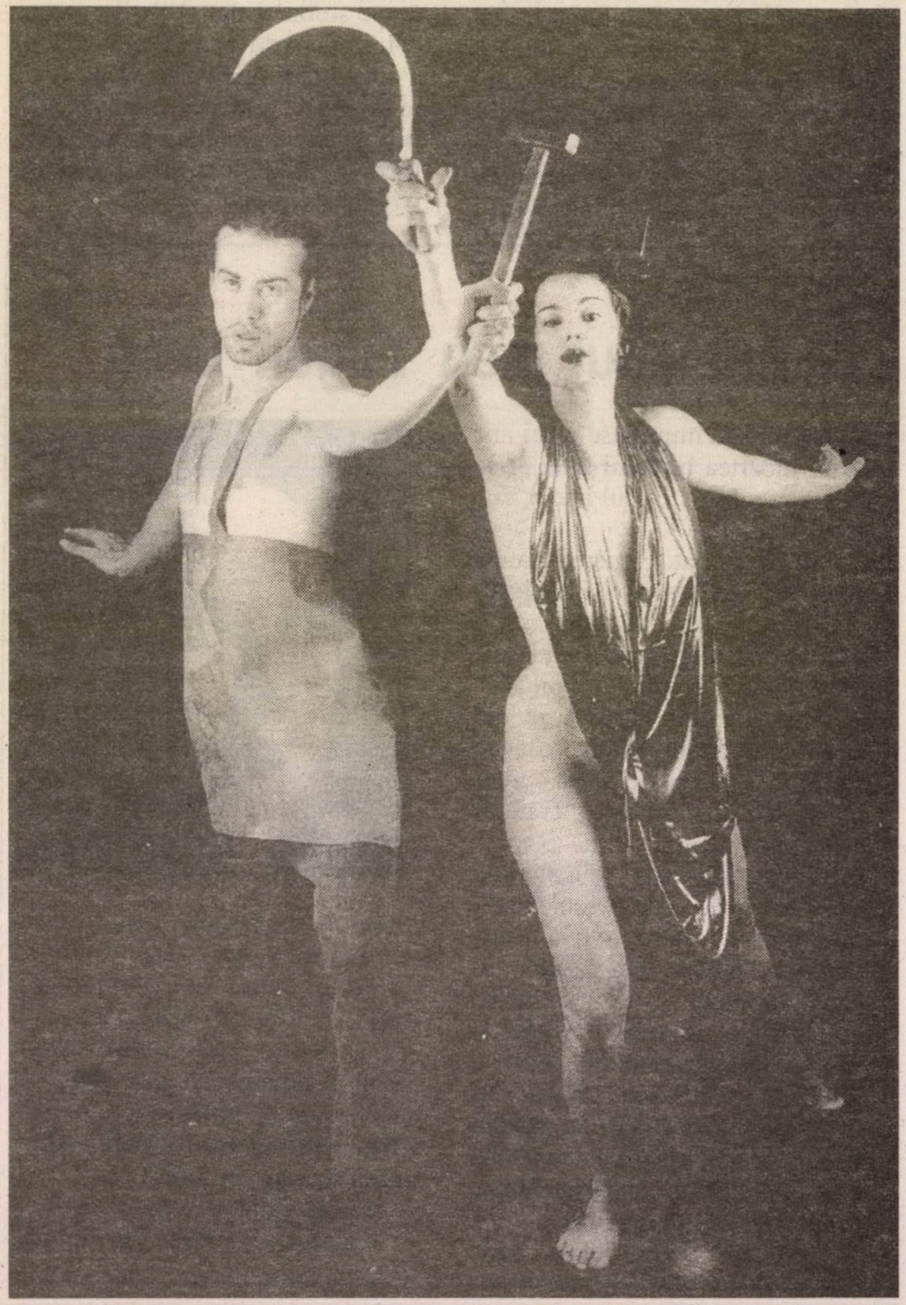

••• Vedetă-vedetă, internaţională-internaţională, dar asta nu o împiedică pe frumoasa Maia Morgenstern să accepte propunerea revistei "Plai cu boi" (director: Mircea Dinescu) de a fi fotografiată în postura aici de faţă (foto: Răzvan Voiculescu).

••• O cronică favorabilă la adresa romanului "Ultima ninsoare" (ediţia a doua) de Getta Berghoff semnează Baruch Cohen, în "Semnalul" din Canada (*«Scrisul sincer şi simplu al autoarei ne cucereşte, ne bucurăm şi suferim cu ea şi cu eroii ei.»*).

••• Alexandru Bălănescu s-a aflat, nu de mult, în România, pentru câteva concerte. *«Născut în România* – citim în ziarul "România liberă", sub semnătura Adinei Ştefan – *pe care a părăsit-o împreună cu familia la vârsta de 15 ani, Ale-*

Bălănescu: îi place să cânte cu pălăria pe cap

xander Bălănescu şi-a desăvârşit studiile muzicale la celebra Juilliard School of Music de la New York, iar din 1978 locuieşte la Londra. Atras din ce în ce mai mult de creaţia muzicală din România, Alexander Bălănescu, renumit în întreaga lume ca violonist, compozitor şi improvizator, doreşte să realizeze un spectacol multimedia, o operă experimentală pornind de la cântecele Mariei Tănase, pe care doreşte să o facă mai bine cunoscută în lume şi mai ales în ţările anglofone.»

... Pentru cititorii noştri mai cu părul alb şi mai iniţiaţi în materie de intelectualitate evreo-română, amintim că renumitul violonist este fiul lui Ion. N. Bălănescu, conferenţiar de psihologie la Universitatea din Bucureşti în anii '60-'70.

••• Cum îl cheamă pe fiul lui Tudor Arghezi? Baruţu, va răspunde tot omul care cunoaşte biografia celebrei familii. Răspunsul e corect, dar insuficient. Pentru că marele poet a mai avut un fiu, născut dintr-o legătură de tinereţe, cu o evreică: Eli. După despărţirea lui Arghezi, prin anii '20, de mama copilului, aceasta s-a stabilit, împreună cu Eli, în Franţa. Băiatul şi-a făcut, sub numele Eli Lotar, un nume în cinematografie, fiind cameramanul câtorva realizatori de clasă, precum Buñuel şi Prévert. El a fost prieten bun cu numeroşi artişti plastici (era şi fotograf), şi, îndeosebi, cu sculptorul Giacometti. Drept pentru care, informăm pe toţi cei ce au de gând – aflându-se la New York în vara asta – să viziteze expoziţia retrospectivă Giacometti, de la "Muzeul de Artă Modernă" din oraşul celor două turnuri, că cele două busturi intitulate Eli I şi Eli II îl reprezintă pe băiatul (evreu după Halaha) al lui Tudor Arghezi.

••• Un număr nou (51) – şi interesant – din publicaţia bilingvă (română şi ebraică) "Haţionut" (redactor-şef, Paul Leibovici), editată de Sinagoga Gutman din Tel Aviv. Semnează rav Efraim Gutman, Alexander Spiegelblat, Paul Leibovici, Ariel Avram, Liviu Moscovici, G. Brukmaier ş.a. O rubrică binevenită este "De pe masa redacţiei", consacrată cărţilor recent apărute. Mai puţin binevenită este absenţa totală a spiritului critic.

••• Enervat de trivialitatea la zi, de pe străzi şi din sălile de spectacol, criticul de teatru Bogdan Ulmu a notat în "Jurnalul său intim" – care apare în "Revista română", din Iaşi – câteva rânduri à propos de... lorzi. Şi unde vine vorba şi de câteva figuri din *trib:*

IOSEF EUGEN CAMPUS

Prietenul meu Eugen Luca

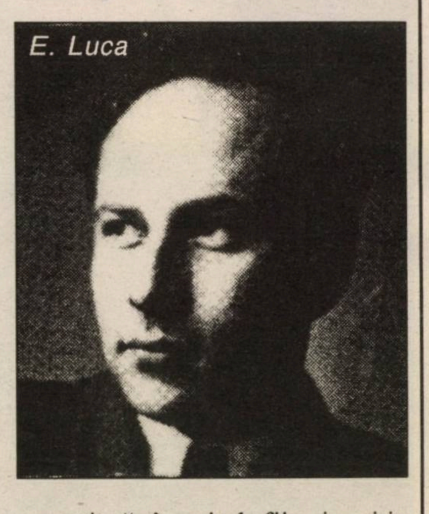

În iulie se împlinesc cinci ani de la moartea bunului meu prieten, criticul şi istoricul literar Eugen Luca.

Nu l-am uitat. E mereu alături de mine. Aşa cum era şi în viaţă.

Vremea trece. Timpul curge inexorabil. Dar sunt şi lucruri care rămân. Prietenia, de pildă.

Adevărata nemurire o acordă amintirea. Atâta vreme cât ne amintim de cel ce ne-a fost aproape sufleteşte, trăieşte. Trăieşte dincolo de moarte.

Obişnuiam să ne felicităm de Rosh Hashana şi de Pesah. Ne întreceam: care dintre noi va fi primul să-l felicite pe celălalt. Şi acum, la cinci ani de la moartea lui, îmi vine să ridic telefonul şi să-i urez toate cele bune, de Rosh Hashana şi de Pesah. De parcă ar fi încă prezent acolo, la capătul firului. Şi cine ştie? Poate că este. La capătul firului nevăzut care ne leagă, dincolo de moarte.

Soţia lui, neconsolată, mi-a povestit că, în spital, fiica i-a citit ultimul lui articol, apărut atunci în "Minimum". L-a ascultat. Şi faţa i s-a luminat. Apoi o umbră i s-a aşternut pe chip, întunecându-i ochii. A adăugat cu glas tăcut, ca şi cum ar fi împărtăşit o taină: "Este ultimul meu articol. Altul n-am să mai pot scrie".

Lucid până la urmă.

Luciditate tragică. Dar demnă.

«Un afiș (mare cât un cearșaf) susține că formația pop/dance/rock/metalic/ce-o mai fi ea (iertată să-mi fie incompetența în domeniu!) L. A. ar fi compusă din... "Lorzii manelelor"!

Dacă alți lorzi nu avem, buni și ăștia, nu?!... (dar, pentru liniștea conformistei mele conștiințe, vreau să-mi amintesc că am avut ocazia să cunosc, îndeaproape, boieri-boieri, nu cioflingari: Victor Eftimiu, Miron Radu Paraschivescu, Radu Albala, Mihai Berechet, Horia Lovinescu, H. Matei, Al. Mirodan, Levon Mirahorian, Mircea Grigorescu, G. Ivașcu, Dinu Kivu, Țucu Parhon, Tudor Popescu, Lazăr Vrabie, Florin Tornea, Valentin Silvestru ș.a.

Poate fi o neșansă, azi, nu? A avea termen de comparație, nu întotdeauna e în avantajul tău...»

••• Facem noi ce facem și, din când în când, ne întrebăm: câți evrei mai trăiesc, la urma urmelor, în România? Un om competent în materie, scriitorul și deputatul Dorel Dorian, a declarat următoarele ziaristului Ștefan Băiașu, de la revista "Actualitatea românească":

«Dacă la începutul secolului pomeneam de o cifră în jur de 500.000 de evrei, în 1992 se înregistrau pe teritoriul din România doar 9.000 de evrei. La recensământ ne-am pomenit cu o ciudățenie. Ce se întâmplase? Din diverse indicații sau din prostia unor evrei, cei care vorbeau limba maghiară din Ardeal s-au autodeclarat ca maghiari și nu ca evrei. Mulți care fuseseră comuniști nu voiau să se declare de religie iudaică. Unii care erau liber-cugetători, în clipa în care își contestau religia își contestau și etnia. Dar când era problema să ceară ajutorul, fiind săraci, atunci se declarau evrei și veneau să ceară. În apropierea acestui nou recensământ ducem o campanie susținută ca evreii să se declare ceea ce sunt și chiar dacă nu sunt practicanți religioși, faptul că păstrează Paștele, Anul Nou Evreiesc sau Purimul este pentru noi o dovadă că ei se simt ca atare. Sperăm ca de data aceasta rezultatul să fie cel corect. Altfel, din 1992 și până astăzi au murit peste 3.000 de evrei în România. Din cei mai tineri au mai plecat cam 1.000 și deci situația reală este undeva la 10-12 mii de evrei pe care noi contăm, dintre care jumătate se află în București. În această cifră noi includem și căsătoriile mixte cu mama sau cu tatăl evreu, deși în Israel nu se recunosc decât copiii care provin dintr-o mamă evreică. Pentru mine însă nu există nebunia asta. Etnicitatea se asumă în momentul când ajungi la 18-20 de ani, ești lucid și îți asumi riscurile de a fi evreu. În România eu aproximez că numărul căsătoriilor mixte este undeva între 2-3 mii.

Nouă ne este teamă să nu ne pomenim cu cifre foarte mici. Ceea ce știu în mod precis este că între 0 și 35 de ani nu sunt mai mult de 1.000 de evrei. Două treimi dintre evrei au vârsta de peste 70 de ani. Mai mult de jumătate, peste 75 de ani.»

••• A fost Tricy Abramovici. A fost Maia Morgenstern. Acum, pe post de femeie fatală la Teatrul Evreiesc de Stat funcționează, cu succes, actrița Roxana Guttman. Iat-o aici în recenta pemieră, cu piesa "Sonata Kreutzer", de Tolstoi, la T.E.S.

Ziarul bucureșten "Național" scrie despre ea: *«Roxana Gutman ne mai oferă o probă de măiestrie, întruchipând cu pasiune interiorizată, în nuanțe de mare finețe, un personaj emoționant și pe deplin convingător.»*

••• Un elogiu neașteptat a adus "România Mare" dramaturgului Dorel Dorian, redactorul-șef al revistei "Realitatea Evreiască". În rubrica de note iscălite Alcibiade (C. V. Tudor) citim:

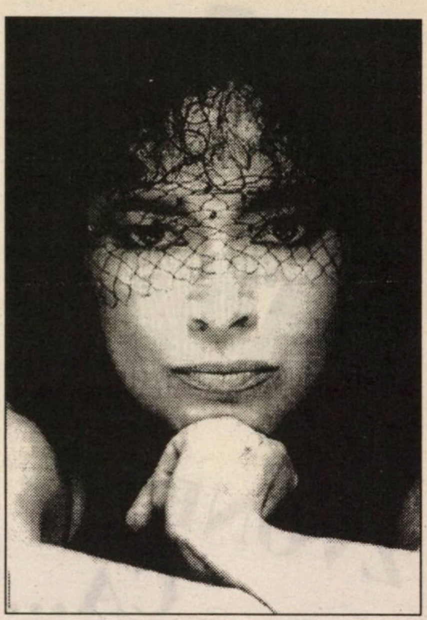

Roxana Guttman

«"În România nu a existat Holocaust!" – a afirmat, spre cinstea lui, dramaturgul și deputatul evreu Dorel Dorian. ... Există evrei și evrei. Unii de caracter, alții meschini, bârfitori, necinstiți – principiu valabil pentru toate națiile de pe pământ. Dorel Dorian (aflat la vârsta la care nu mai cere nimic de la viață decât "șalom", adică pace) face parte din prima categorie.»

••• Nici o emisiune TV (nici măcar reportajul despre prinderea lui Barguti) nu a fost atât de așteptată în rândul *alor noștri* precum accea de la "Kolbotek", pe Canalul 2, consacrată ing. Zwi Barbiro și aventurilor sale cu pensiile oamenilor, la "România Consult". Din păcate, programată pentru 7 aprilie, emisiunea a fost amânată pe nepusă masă. Pentru (of course) o dată ce va fi anunțată ulterior. Cauzele amânării nu ne sunt cunoscute. Gura lumii, însă (slobodă), șoptește că istețul domn Barbiro, care făgăduise că va participa la emisiune, ar fi șters-o englezește din zonă.

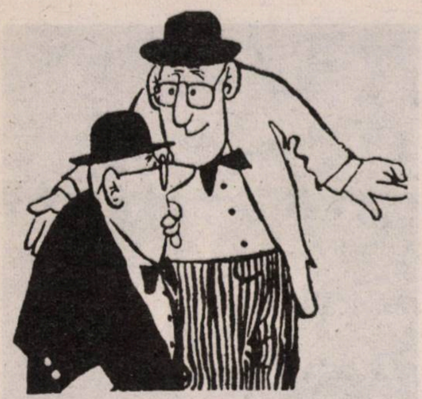

SE ZVONEȘTE CĂ...

...**dr. Leon Volovici,** istoricul literar din Ierusalim, a fost transportat de urgență, cu ambulanța, noaptea, la spital, în stare gravă. După o săptămână de tratamente și analize, el a revenit acasă (unde, în ciuda gloanțelor de vizavi, tot e mai bine decât la spital), urmând ca luna aceasta medicii să hotărască dacă vor efectua sau nu o intervenție chirurgicală.

...**omul de afaceri Adrian Costea,** de la Paris – despre care presa românească scrisese în legătură cu implicarea sa financiară în campania electorală din 2000 – nu este evreu, așa cum s-a spus în aceeași presă, ci român get-beget. Confuzia vine de-acolo că Adrian Costea emigrase în anii '70 în Israel, după care a plecat în Franța. E-adevărat, însă aterizarea sa la aeroportul Ben Gurion (sala pentru olimi) se datorează faptului că numitul este căsătorit cu o evreică. Și, cum s-a înțeles, grație soției a obținut pașaportul pentru Israel.

...**omul de afaceri israelian Fredy Robinson** – care cumpărase postul de televiziune Tele 7, din București – a ajuns pe sălile tribunalelor. El a fost dat în judecată de cunoscutul realizator TV Aristide Buhoiu, care-i cere lui Robinson să-i plătească o sumă echivalentă cu zece salarii lunare, sumă pe care numitul post i-o datorează.

...**în beciurile casei din Focșani ce aparținuse pe timpuri familiei lui Iosef Brener** s-au descoperit, cu ocazia unor săpături, două schelete umane vechi de peste 60 de ani. Actualul proprietar al casei, Paul Brener, a fost chemat la poliție pentru a da lămuriri în legătură cu acest caz.

...**conducătorii birourilor de voiaj** de la noi sunt neliniștiți. S-a aflat că un grup de investitori arabi a cumpărat majoritatea vilelor de la Poiana Brașov și din alte stațiuni de la munte unde obișnuiesc turiștii israelieni să-și petreacă vacanțele. Ori, când s-a auzit aceasta, mulți amatori de sejururi în Bucegi și-au anulat comenzile. Nu e plăcut să dormi noaptea într-un hotel unde... mă-nțelegi...

●

În urma declarației fasciste a scriitorului portughez Jose Saramango, "Minimum" a hotărât ca de-aci înainte, în loc de Jose Saramango, să scrie: Jos Saramango.

REȚEAUA MAGAZINELOR DE CARTE ROMÂNEASCĂ

• Romane • Dicționare •
• Ghiduri turistice •
provenite din vasta producție editorială din România de astăzi

AFULA: Kikar Atzmaut 7 (În pasajul Ophir Center)
TEL.: 06/659-6014
ASHDOD: Merkaz Mishari Daled, magazin nr. 33 Haim Schapira
Tel.: 08/866-5388
BAT YAM: Str. Balfour 60. Tel.: 03/659-2484
BEER-SHEVA: Str. Histadrut 56. Tel.: 07/623-6738
HAIFA: Str. Herzl 61 (Kikar Talpiot). Tel.: 04/867-1292
IERUSALIM: Str. Yaffo 63 (în pasaj). Tel.: 02/625-0612
NATANIA: Str. Smilanski 10 (în pasaj). Tel.: 09/861-5860
PETAH-TIKVA: Str. Pinsker 9. Tel.: 03/904-0225
RISHON LE ZION: Str. Rotschild 9. Tel.: 03/969-8724
RISHON LE ZION: Str. Herzl 47. Tel.: 03/967-1807
TEL AVIV: Str. Solomon 20 (vechea Tahana Merkazit).
Tel.: 03/687-3606
TEL AVIV: Str. Allenby 48. Tel.: 03/517-5877
TEL AVIV: Stația nouă de autobuze, et. 3, magazinul nr.3243
(sub Mac Donald). Tel.: 03/687-7949

Direcția: tel. 03/562-0711, 562-0714
Iolanda: pelefon 054/829-163

CASETE AUDIO cu:

Povești pentru copii
Muzică ușoară și populară românească

Ultimele noutăți la GALINA

- **Unde sunt cadavrele lor?**
- **Umblă în şalvari de mătase pe banii evreilor**
- **Din nou, Alfred Moses**
- **Gauleiterul Guest**
- **Marta Petreu şi rezistenţa la adevăr**

«Sunt unii care trăiesc numai din culpabilizarea poporului român, şi-au făcut o meserie din a denunţa şi demasca poporul român. În mare parte, explicaţia este aceasta: pasul următor, după asemenea învinovăţire, este cererea de retrocedări, individuale sau colective, minore sau majore, uneori masive. În urmă cu 7-8 ani, am publicat în revista mea "România Mare", un document, pe care mi l-a furnizat un general-doctor. El se numeşte Traian Băndilă, a trecut destul de mult timp ca să spun cine mi l-a dat, un om de valoare din judeţul Mureş şi care, printr-un concurs de împrejurări, l-a obţinut de la Ministerul Afacerilor Externe. Era vorba de o minută încheiată între unii reeprezentanţi ai unor ligi de retrocedări de bunuri şi proprietăţi din Israel şi câţiva reprezentanţi ai Ministerului Afacerilor Externe. Se cereau nu mai puţin de 400.000 de imobile din România! Probabil câte un imobil pentru fiecare evreu care ar fi fost ucis în România, aşa după cum reiese dintr-o blasfemie, pentru că acea piatră care a fost instalată în faţa Sinagogii Templului Coral (sic!) din Bucureşti, din care reiese că în România au fost asasinaţi 400.000 de evrei, este o blasfemie, este o mistificare grosolană a istoriei. Suntem prea experimentaţi şi prea "bătrâni", aş spune, în politică, de 12 ani, unii chiar mai de dinainte, ca să mai menajăm pe cei care ne mint în faţă, ca să mai fim toleranţi cu cei care sunt intoleranţi faţă de poporul care le-a dat o pâine albă de mâncat şi i-a dat la şcoală. Unde, când, cum au fost omorâţi 400.000 de evrei în România? Unde sunt cadavrele lor, unde sunt cenuşile lor? Cum e posibil să îşi bată cineva joc de un popor întreg, ca să obţină ce? (...)

Am să vă recomand, stimaţi colegi, o carte care a apărut, în cursul anului trecut, la o editură din Bucureşti. Se numeşte "Industria Holocaustului" şi este scrisă de un evreu american, pe nume Norman Finkelstein, care e fiul unui supravieţuitor de la Auschwitz. Acest autor dă exemple foarte concrete despre caracterul profitabil, în mâna unora, al umflării treptate şi artificiale a cifrelor Holocaustului şi al culpabilizării unor ţări şi popoare. Nu vreau să mai amintesc ce sume colosale a plătit Elveţia. O spune Norman Finkelstein.»

(Dintr-un articol de C. V. Tudor; în "România Mare", Bucureşti 2001)

◆

«Am primit o ştire extrem de interesantă: "Din surse bine informate, rezultă faptul că persoane din conducerea mişcării legionare din România sunt total nemulţumite de felul cum a pus problema ambasadorul SUA, domnul Michael Guest, la manifestarea ce a avut loc la Colegiul Naţional de Apărare. Acesta a implicat şi Garda de Fier alături de Mareşalul Ion Antonescu şi de cetăţenii români care au sprijinit acele evenimente, făcându-i responsabili pentru aşa-zisul Holocaust din România. Cum chestiunea negării Holocaustului în public devine o infracţiune sancţionată de o recentă Ordonanţă de Urgenţă, vom spune doar că Michael Guest dovedeşte cu vârf şi îndesat un dispreţ total faţă de istoria României. După unii specialişti în materie, nimeni nu a produs vreodată o dovadă conform căreia în cele trei luni cât s-a aflat la putere (septembrie 1940-ianuarie 1941), într-o coabitare dificilă cu Antonescu, legionarii au comis vreun act care să semene cât de puţin a Holocaust. La Colegiul Naţional de Apărare a avut loc un nou episod din «lupta românilor cu ei înşişi» în beneficiul şi spre satisfacţia străinilor. Li se impune acum românilor, ca o condiţie a intrării în NATO, renunţarea la orice fel de interpretare favorabilă Mareşalului Ion Antonescu, acesta fiind numit, pe nedrept, criminal de război.»

◆

«Un evreu ajuns la vârf în loja masonică "Bnei Brith", aceea care conduce ostilităţile în "maratonul" stabilirii unei noi ordini mondiale, şi care Alfred Moses îl cunoştea şi el (scuzaţi agramatismul individului care semnează, un anume Ilie Costache, **n. red. "Minimum"**), personal, pe Charles Poinses, amândoi punând la cale, şi chiar reuşind, falimentarea firmei "Mega Hilton" din Geneva. Vizavi de Alfred Moses trebuie reţinut (eh, ce bine ar fi şi la propriu!) că este unul din marii afacerişti şi masoni ai lumii care au planificat distrugerea României. De câte ori un "investitor" străin punea la cale o şmecherie în România, Alfred Moses îl sfătuia să-şi deruleze afacerile prin intermediul firmei "Global Business Group", al cărei patron era Philip Baron, vechi amic de mari escrocherii cu cetăţeanul ambasador.»

❖

«Sunt un mai vechi client al presei din Israel, am fost înjurat în timp ce treceam pe trotuarul din faţa Templului Mozaic din Bucureşti; dar m-au onorat cu atenţia "domniilor lor" şi câţiva deputaţi şi senatori români care m-au acuzat deschis: eşti antiromân! Adică eu, care scriu şi judec cinstit, şi nu ei, care au vândut totul şi bat lumea îmbrăcaţi în şalvari de mătase, pe banii evreilor. Îi asigur că nu fac parte din aceia care ar trage cu pistolul în fiecare individ al acestei lumi nebune care s-a lăsat cumpărat de masonerie şi Tel Aviv. Pentru asemenea lepre un glonţ e uneori chiar prea mult…»

❖

«Am să citez câteva fragmente dintr-un editorial publicat la 27 martie 2002, pe pagina întâi a ziarului "Naţiunea", de un ziarist şi, pesemne, diplomat, pe nume Ion Alexandrescu, citez: "Din păcate, noul ambasador american la Bucureşti, dl. Michael Guest – al cărui nume în traducere românească este "oaspete" – infirmă prin actele sale această calitate. Considerându-se a fi solul unei mari puteri, d-sa are tendinţe de gauleiter involuntar sau de administrator colonial de pe vremuri. Dl. Guest şi-a permis să facă pe profesorul şi să ne dea lecţii cum să luptăm, de pildă, împotriva fenomenului corupţiei dacă vrem cu adevărat să devenim membri ai NATO. Mai cu seamă că în SUA corupţia a fost eradicată! Din goana maşinii sale blindate, ambasadorul american priveşte prin geamuri fumurii realităţile româneşti, fiind atât de departe de ele, din cauza necunoaşterii! Mai nou, d-sa, participând la un curs înscris în programul Colegiului Naţional de Apărare şi organizat la Cercul Militar Naţional, consacrat "Istoriei Holocaustului", a avut o poziţie extrem de dură, încălcând prin spusele sale în mod flagrant nu numai regulile diplomaţiei clasice, dar şi pe cele ale unei comportări decente faţă de poporul român. "Este uşor să punem tragediile istoriei – a spus dl. ambasador – pe seama unor forţe externe, aşa cum încearcă unele voci din România (?!). România a participat la Holocaust nu doar prin deciziile şi acţiunile generalului Antonescu şi ale Gărzii de Fier, ci şi prin cetăţenii care au sprijinit aceste evenimente în mod deschis sau prin tăcerea lor". Cu o uşurinţă greu de înţeles pentru un om politic şi intelectual, ambasadorul pune în circulaţie un fals grosolan, încearcă să şteargă cu buretele atât faptele istorice, cât şi memoria colectivă, denaturând, de bunăvoie sau în necunoştinţă de cauză, adevărul.»

A.F.P.

Agenţia Fascismului Palestinian

❖

«Ticălosul de Valeriu Stoica (preşedintele Partidului Naţional Liberal, **n.n.**) … i-a pus la stâlpul infamiei pe Mircea Ionescu-Quintus şi Norica Nicolai, senatori PNL, fiindcă aceştia au îndrăznit să critice Ordonanţa de Urgenţă a guvernului cu privire la aşa-zisul Holocaust din România şi să afirme, public, că în ţara noastră n-a fost nici un fel de Holocaust. Ce derbedeu, şarpele ăsta de Stoica! Ce vrei, mă, hoţule, să demonstrezi cu belitul ăla de Feldman (senator PNL, **n.n.**)? Că românii au ucis sute de mii de evrei?»

(Din "România Mare"; Bucureşti, 2002)

Asta e o treabă evreiască

«Mă gândesc la cele câteva "cazuri" sau "scandaluri" literare care au animat lumea scriitoricească după 1990 şi au cam împărţit-o în tabere… "Cazul Eliade", "cazul Nae Ionescu", "cazul Sebastian"; şi nu numai. Aceste "cazuri" au avut în comun faptul că au adus la lumină fragmente indezirabile, neplăcute, cu o conotaţie politico-morală, din trecutul interbelic al unor personalităţi şi, deci, au deschis cutia Pandorei a epocii interbelice. De fiecare dată, *prima* reacţie a intelectualilor români, în special a scriitorilor, a fost una (stupidă) de… negare: nu, nu e adevărat că Eliade are articole legionare, nu, nu e adevărat că Nae Ionescu e un plagiator ordinar etc. etc. A fost negat, mereu, adevărul, faptul real oricând verificabil. La fel s-a întâmplat şi cu Cioran, când s-a aflat în ţară de discutarea, la Paris, a trecutului extremist al filozofului.

Relaţiile mediului intelectual românesc trădează, în primul şi-n primul rând, o enormă *ignoranţă* în ceea ce priveşte trecutul interbelic (şi încă una fudulă, suficientă sieşi: căci, în loc să recunoască cinstit şi cuminte că nu se pricep la problema în discuţie, şi-apoi să se documenteze, intelectuali străluciţi şi autoritari s-au grăbit doar să nege faptele şi să dea lecţii de bună purtare, adică să-i pună la colţ, celor ce au cutezat să ridice problema); sigur, a fost şi este o ignoranţă explicabilă, căci epoca naţional-comunistă a îngheţat orice cercetare credibilă şi orice dezbatere reală, instituind un tabu plin de consecinţe asupra acestei epoci. În al doilea rând, reacţiile de negare a adevărurilor neconvenabile trădează *narcisismul* culturii române şi funcţionarea, în spaţiul ei, a unor *mituri*. Mituri narcisiace, desigur. După părerea mea, în ultimul deceniu au funcţionat, virulent: mitul Mircea Eliade; mitul Nae Ionescu; mitul Eminescu; mitul perfecţiunii sau măcar al exemplarităţii epocii interbelice; cu o intensitate mai scăzută, au funcţionat câteva mituri mai palide: cel al lui Cioran, cel al lui

Noica, acela al valabilităţii eterne a "Mioriţei" şi "Meşterului Manole", poate şi altele.

Ca una ce, dezvăluind plagiatul lui Nae Ionescu din "Mistica" Evelynei Underhill, am fost direct implicată într-un asemenea caz, am fost obligată să mă gândesc la cauzele care produc această uimitoare rezistenţă la adevăr a multor intelectuali români. De ce îi deranja pe unii intelectuali români faptul că Nae Ionescu a fost un biet plagiator? De ce negau evidenţa? De ce au sărit în sus unii scriitori când s-a vorbit despre articolele legionare ale lui Eliade? De ce s-au indignat unii literaţi când au citit "Jurnalul" lui Sebastian, cu notele lui despre reprezentanţii generaţiei '27? Pentru că Eliade şi Nae Ionescu – şi ceilalţi – sunt, pentru mulţi intelectuali români, nu personalităţi culturale, ci mituri; adică personalităţi puternic idealizate, încărcate în mod artificial cu atributul perfecţiunii şi al exemplarităţii totale. Există teama – enormă, latentă, inconştientă – a multor scriitori români că, dacă aceste personalităţi ale culturii române se dovedesc imperfecte, atunci încetează să mai existe. Sigur, dacă ştii că Eliade a scris multe articole legionare, el încetează de a mai fi un model formativ demn de urmat în toate, şi se reduce doar la dimensiunea unui scriitor şi cărturar demn de studiat, dar nu de imitat; sau, dacă ştii că Nae Ionescu n-a fost filozof original, ci doar un profesor insolit, cu idei ciupite din varii surse, atunci încetează de a mai fi un oracol, şi se reduce la un personaj fabulos, ce trebuie studiat pentru a înţelege mecanica politică a anilor '30 şi a înţelege convertirea la legionarism a multor reprezentanţi ai generaţiei tinere. Dar nu; cultura română, la ora actuală, pare a avea nevoie absolută de mituri.

În procesul de mitizare, mai funcţionează, pe lângă ignoranţă şi narcisism, şi un factor de context: şi anume, despărţindu-ne noi de comunism cu mânie, mitizăm, aureolăm tot ceea ce, în trecut, n-a ţinut de comunism; faptul că Nae Ionescu, Eliade, Cioran, Noica au fost interzişi în comunism îi încarcă cu tentaţia fructului oprit, conform raţionamentului: dacă au fost interzişi sub comunism, înseamnă că sunt valori absolute...

Aceste scandaluri au trădat refuzul nostru de a ne asuma trecutul, *întreg* trecutul, cu lucrurile lui neplăcute, nedemne, cu tot. Nu doar trecutul apropiat, naţional-comunist, ci şi acela mediu, interbelic, precum şi acela mai îndepărtat, al sfârşitului de secol 19 şi început de secol 20. A-ţi asuma tot trecutul, *în mod critic,* înseamnă a renunţa la mituri şi modele narcisiace şi a te duce înainte purtând cu tine binele şi răul culturii tale. Nu e foarte confortabil, desigur; dar are avantajul temeliei solide, pe care poţi pe urmă clădi. Îmi amintesc replica unui critic literar clujean când am publicat dovada plagiatului lui Nae Ionescu: "Asta e o treabă evreiască", a spus. Nu era, dar nu voi putea convinge pe nimeni de asta. Căci în cultura română funcţionează, probabil de peste un secol, şi un alt mit, complementar, unul de *persecuţie:* şi anume, funcţionează obsesia complotului iudeo-mason. Toate dezvăluirile care contravin narcisismului naţional sunt puse pe seama unui complot: internaţional şi iudeo-mason. Îmi amintesc, prin '93-'94, amărăciunea unui strălucit istoric literar din Cluj, care dezavua articolele lui Z. Ornea despre epoca interbelică, cu argumentul că Ornea distruge mitul democraţiei interbelice; or, spunea interlocutorul meu, un popor are nevoie de un mit formativ...»

(Dintr-un articol de Marta Petreu; în "Steaua", Cluj)

Cizma motorizată

«Jozsef Antal este un pensionar arădean, în vârstă de 56 de ani, care are "neşansa de a face parte din rândul inventatorilor neînţeleşi", după cum singur afirmă.

Debutul în lumea inventatorilor şi l-a făcut pe vremea când efectua stagiul militar, Antal inventând un aparat de fotografiat ataşat la zgarda unui câine, care se declanşa în momentul când animalul începea să latre.

Acesta a fost dar începutul unei prolifice cariere de inventator, ce se întinde de-a lungul a patru decenii. De numele lui Antal se leagă peste o sută de invenţii, între care digul portabil împotriva inundaţiilor. Acesta se umflă la nevoie, fiind fabricat din cauciuc, şi se aşează de-a lungul albiei pentru a împiedica revărsarea apelor, iar după ce a trecut viitura, se dezumflă şi se transportă în alt punct de risc. De-a lungul timpului, inventatorul a trimis diferitelor foruri 112 invenţii.

Două dintre recentele creaţii ale lui Antal l-au propulsat pe acesta în topul inventatorilor trăsniţi. Prima, cizma secuiască motorizată, este dotată cu două motoraşe electrice alimentate de un acumulator de nouă volţi şi are drept scop, evident, scutirea purtătorului de osteneala drumului. A doua invenţie, şi cea mai importantă, destinată persoanelor care nu ştiu să înoate prea bine şi se află în pericol de a se îneca, o reprezintă slipii mecanici cu înotătoare, care folosesc un alimentator de 9 volţi. Singura problemă a acestora din urmă este greutatea: 25 de kilograme, însă inventatorul garantează că nu îi va trage la fundul apei pe cei care îi vor îmbrăca.»

(Dintr-un reportaj de Dorin Gheorghe; în "VIP", Buc. 2002)

Mamă și fiică

«Marți seară, în jurul orei 23.00, polițiștii ilfoveni au organizat o acțiune cu forțe mărite în parcările auto din jurul capitalei. Scopul: depistarea fetelor care practică prostituția. Mai multe echipe au descins simultan în trei parcări. Reporterii "României libere" au fost prezenți pe tot parcursul acțiunii. Prima parcare luată cu asalt, dar și cea mai populată de prostituate, a fost cea situată la ieșirea din București, pe autostradă, cunoscută și sub numele de "Anadolu". Era plină ochi, pe alese, semn că patronii au clientelă serioasă pentru șoferii turci. Chiar așa a fost. În câteva minute au fost găsite 12 fete în cabinele TIR-urilor, în cămăruțele speciale amenajate sau în restaurant, unde câteva dintre ele ademeneau clienții. Rapid au fost urcate în mașini și transportate la postul de poliție Chiajna. Ne-am deplasat apoi la Bragadiru, unde celelalte echipe ale Poliției Ilfov au găsit alte șase fete. Majoritatea prostituatelor sunt cliente vechi, și chiar fidele am putea spune, ele având cel puțin cinci amenzi încasate, motiv pentru care au fost din nou amprentate și fotografiate în vederea întocmirii dosarelor pentru prezentare la judecătorie.

La sediul Poliției au început cercetările. În scurt timp toate fetele au fost identificate și s-a stabilit numărul exact al amenzilor contravenționale primite. Printre prostituate se aflau și Florentina Petruța Cărare împreună cu mama ei, Doina Lăcrămioara Cărare. Cele două se prostituează de mai mulți ani. Ele își vând corpul pentru câteva sute de mii de lei. Florentina, în vârstă de 19 ani, este și ea mama unei fetițe de un an și nouă luni, rod al meseriei, fără să cunoască cine este tatăl copilului. "Nu îți este rușine să mergi cu fata ta la agățat?", a întrebat-o un polițist pe Doina. "Nu, fiecare face ce vrea, dacă este nevoie mergem amândouă cu același client... nu știm să facem altceva". În fața unor astfel de răspunsuri aproape că rămâi fără replică; prostituatele recunosc fără nici o jenă că în orice condiții și orice li se întâmplă ele tot în parcări se întorc. Acest fapt ne-a fost mărturisit și de Mirela Savalache, mamă a trei copii, prinsă ultima dată de polițiști în urmă cu șase zile. "Mă prinde și îmi dă amendă și... eu tot acolo mă întorc".

Dimineața, după ce toate prostituatele au fost audiate, polițiștii ilfoveni au prezentat la judecătorie zece fete. După ce au fost audiate de judecători, nouă dintre acestea au fost condamnate la executarea pedepsei cu închisoare convențională pentru o perioadă cuprinsă între 30 și 60 de zile. Celelalte prostituate au primit câte o amendă, plecând bucuroase... la locul lor de muncă.»

(Dintr-un reportaj de Cornel Vilău și Adrian Robert Bălan; în "România liberă", București 2002)

Pașaport de oltean

«La Slatina s-a desfășurat festivalul de umor "Oltenii și... restul lumii" (ediția a VII-a). Simțul umorului, la olteni, include și plăcerea de a râde de ei înșiși, ceea ce reprezintă o vie dovadă a inteligenței. Au instituit, între altele, un pașaport de oltean, pe care îl eliberează invitaților pentru o perioadă de 74 de ore; după expirarea termenului, posesorul rămâne valabil. La podul de peste Olt, au instalat un filtru sever, controlând la sânge toate vehiculele în trecere dacă nu cumva transportă cumva praz de contrabandă și omenindu-i pe călători cu pastramă de oaie și mămăligă caldă. I-au întâmpinat pe oaspeții de vază cu o gardă îmbrăcată în costume populare, iar fanfara a intonat, energic și triumfal, "M-a făcut mama oltean". Cele trei zile s-au scurs repede: recitaluri de epigrame, expoziții de caricaturi, concursuri ale interpreților de satiră și umor, totul culminând cu festivitatea de premiere, în cadrul căreia cei mai buni au fost răsplătiți cu diplome, bani și rogojini.»

(Dintr-un articol de Șt. Cazimir; în "Adevărul literar și artistic", București 2002)

Premiul Nobel

«Pentru lumea literară, un premiu Nobel românesc ar fi o calamitate. Deodată, un om cu două mâini și două picioare, ca toți ceilalți, ar fi înălțat insuportabil mai sus decât toți. Cine să se bucure la noi de așa ceva? Scriitorii mai mărunți l-ar bârfi pe la mese: pe ce filieră o fi ajuns acolo? Cea evreiască? Cea homosexuală? Autorii mai importanți ar fi distruși, siguri fiind că, măcar două-trei decenii de-atunci încolo, n-o să mai ia Nobel nici unul dintre ei... Oficialitatea ar fi stingherită: dacă insul cu Nobelul, devenit atât de vizibil, se apucă să intre în opoziție? Cine să-l iubească, cine să-l susțină pe bietul om? Cred că, în sinea noastră, suntem de fapt foarte mulțumiți că n-avem nici un premiu Nobel, căci el s-ar nărui peste biata noastră bojdeucă plină de capre râioase asemenea bolovanului lui Nică la Broșteni (referire la eroul amintirilor lui Creangă, **n. red.**).»

(Dintr-un interviu acordat de scriitorul Mircea Cărtărescu, criticului literar Ioana Pârvulescu, de la "România literară"; Buc. 2002)

Găini și roșii sioniste

«Comuna Giarmata, amplasată la numai câțiva kilometri de Timișoara, are toate șansele să beneficieze de un modern centru-pilot, dotat cu tehnologie israeliană, pentru producția de legume și creșterea păsărilor, după cum ne declară subprefectul de Timiș, Dorel Gâtlan. De altfel, la Prefectura județului au și fost în vizită atașatul comercial și cel cu problemele de agricultură de la Ambasada Israelului din București pentru a stabili detalii în acest sens. Potrivit afirmațiilor făcute, în țara noastră ar urma să fie construite patru asemenea centre-pilot cu finanțare israeliană. Ele vor fi realizate în baza unui acord între guvernul român și cel israelian, semnat la sfârșitul anului trecut.»

(Dintr-o relatare de Ion Medoia; în "România liberă", Buc. 2002)

Te-am zărit printre morminte

«Am văzut zilele trecute un reportaj la TV pe linia hoției dibace. Trei tineri luau spre seară trenul din Cluj, colorau la o destinație unde era un cimitir și culegeau florile proaspete de pe morminte, pe care apoi le vindeau. Nimeni nu i-a observat timp îndelungat, nici un paznic nu i-a surprins, până ce un vizitator întârziat i-a văzut profanând mormintele. Tânăra hoață din grup, impertinentă și zâmbăreață, l-a atacat verbal pe reporter: "Din acești bani nu ne-am făcut palate, nu ne–am luat *Mercedesuri,* abia ne ajunge să mâncăm".»

(Dintr-un articol de Carmen Dumitrescu; în "Lumea liberă", New York, 2002)

Casa în România și WC-ul în Ucraina

«Vladimir Dohotaru trăiește într-un cătun situat între Vama Siret și comuna Zamestea din județul Suceava, în imediata apropiere a graniței cu Ucraina. "Imigrantul", cum este cunoscut printre vecini, are privilegiul ca fâșia care delimitează cele două țări să-i treacă prin mijlocul curții, situație care îl pune pe nea Dohotaru în fața unui fapt cu totul și cu totul inedit: casa, ceva acareturi și o parte a grădinii sunt situate în România, iar cealaltă parte a grădinii în Ucraina.»

(Dintr-o relatare de Dorin Gheorghe; în "VIP", Buc. 2002)

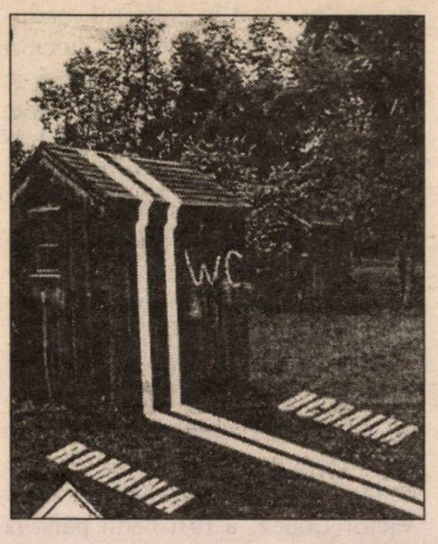
WC
UCRAINA
ROMANIA

Ramona Bădescu

Ramona Bădescu (32) este, cu siguranță, cea mai cunoscută româncă din Italia. Succesul ei în peninsulă a fost fulgerător. Aleasă Miss România în 1992, a început ca fotomodel și manechin, la Roma. A continuat ca actriță și, măritându-se cu Giuseppe Alessandro Fornaro (56), urmașul unei vechi familii de aristocrați (și milionari) din Genova, a intrat pe ușa din față în "înalta societate" italiană.

Acum (după ce, între timp, s-a despărțit de soț) Ramona Bădescu s-a lansat într-o altă activitate: științele oculte. Actrița mărturisește că are însușiri de *medium* (e bună la ședințele de spiritism) și ghicește în cafea.

Rezultatul? Ramona Bădescu a fost angajată să prezinte (atât în calitate de actriță, cât și în cea de specialistă în treburi paranormale) cea de-a zecea ediție a festivalului "Esoterica" din Ferrara. Un festival care durează patru zile și la care nu mai găsești bilete de trei luni de zile.

X
Oltre i confini della mente come in "X-Files". L'attrazione fatale dell'attrice romena per l'esoterico.
San Felice Circeo (Latina). In queste immagini, Ramona Badescu, 32 anni, che dal 4 al 7 ottobre, a Ferrara, sarà la madrina di "Esoterica 2001", la più importante rassegna italiana dedicata al paranormale. L'attrice è una sensitiva esperta soprattutto in "podomanzia", cioè nella lettura della pianta del piede.

Nici nu-i de mirare. Astăzi, când lumea e plină de întrebări şi de nelinişte à propos de viitor, astrologii, ghicitorii, *medium*-ii etc. etc. sunt mai la modă ca oricând.

(După "Gente", Milano, 2002)

Vând copil contra trei pachete de ţigări

«Angajaţii Direcţiei Generale pentru Protecţia Drepturilor Copilului (DGPDC) Iaşi s-au confruntat cu o situaţie cu totul deosebită. Iulian Câtea (34 ani, din Fărcăşeni-Strunga) a venit la sediul DGPDC cu un băiat în braţe, spunând că vrea să-l vândă pentru 100.000 de lei. După o mică târguială, era dispus să-l dea chiar şi pentru 50.000 de lei... "M-a şocat cererea bărbatului", ne-a spus d-ra Eliza Mandiuc, purtător de cuvânt al DGPDC. Gheorghiţă Bojla, în vârstă de 2 ani şi 11 luni, este rahitic şi subalimentat. "Are 80 cm. şi suferă de diferite boli", ne-a mai spus d-ra Mandiuc. Ea a telefonat imediat la asistentul social din comună şi s-a interesat de soarta copilului şi de felul în care este îngrijit de părinţi (care nu sunt căsătoriţi). "Puştiul prezenta pe corp echimoze, însă am înţeles că nu fusese bătut", a adăugat d-ra Mandiuc. Gheorghiţă a ajuns în cele din urmă la Centrul de Plasament nr. 4.»

(Dintr-o relatare de Gabriel Neagu; în "România liberă", Bucureşti 2002)

Spaniolii şi ţiganii

«Poliţia din Madrid a arestat doi membri ai unei grupări de extremă dreaptă auto-intitulate "Juventudes de Caniellejas" (Tineretul din Caniellejas), acuzaţi, între altele, de instigare şi participare la violenţe împotriva unor ţigani români din Madrid. Faptele puse pe seama grupării "Juventudes de Caniellejas" s-au produs când în cartierul madrilen Caniellejas au avut loc ciocniri de stradă între locuitorii zonei şi ţiganii români care stăteau în rulote la marginea cartierului. Pornind de la o pagină web publicată de neonazişti pe Internet, poliţia spaniolă, în colaborare cu autorităţile judiciare americane, a reuşit să-i identifice şi să-i aresteze pe membrii grupării neonaziste.

Potrivit presei spaniole, un grup de ţigani români stabiliţi în cartierul madrilen Caniellejas a intrat în conflict cu populaţia locală după ce un tânăr spaniol de 16 ani, pe nume Victor Lopez, a fost bătut până la desfigurare de ţigani. Oamenii din cartier s-au înarmat cu bâte şi au organizat patrule pentru căutarea şi pedepsirea ţiganilor. Pe zidurile din cartier au apărut inscripţii şi afişe cu "Moarte românilor", iar după câteva zile de confruntări, ţiganii au fost nevoiţi să părăsească zona.»

(Dintr-un reportaj de Sorin Cehan; în 'Evenimentul zilei", Bucureşti 2002)

Can-canuri

...întâlnim, ca de obicei, în VIP (precum şi în alte publicaţii asemenea): ■ Se ştie că marii fotbalişti, plătiţi la cluburile occidentale, gen Real-Madrid sau A. C. Milan, cu zeci de mii de dolari pe lună, s-au dovedit buni gospodari. Ei îşi cumpără case, apartamente şi terenuri în România, după principiul "a strânge bani albi pentru zile negre". Unii, ca Hagi, deschid hoteluri pe litoral sau restaurante la Poiana Braşov. Dar investiţia cea mai originală dintre toate a făcut-o **Gică Popescu,** fundaş central al echipei naţionale. El şi-a cumpărat... un abator, lângă Slatina. ■ Rămânând niţel în lumea sportului cu balonul rotund, să notăm că vechea noastră simpatie din Giuleşti, portarul **Rică Răducanu** (zis Tamango), care se plângea în ultima vreme de reumatism la ambele picioare, s-a lecuit, în sfârşit. Renunţând la medici, el s-a dus la o bioenergeticiană, care l-a pus pe picioare în două săptămâni; notăm de asemenea că **Bogdan Stelea,** portarul naţionalei (în prezent jucător la Salamanca, în Spania) a divorţat, căsătorindu-se cu Lili Sandu, o ispititoare cântăreaţă rock. ■ **Ion Ţiriac,** fostul mare jucător de tenis şi, în prezent, mare om de afaceri (omul posedă şi o bancă, dar nu din acelea ce dau faliment), şi-a cumpărat de curând un avion particular. Gura lumii susţine că, înzestrat cu tot ce se cuvine, avionul a costat 45 de milioane de dolari. ■ **Actorul Ion Dichiseanu** are o superstiţie: de revelion, el îşi vâră un dolar în chiloţi, pentru ca să-i meargă bine tot anul. ■ **Actorul Marin Moraru** şi-a făcut o mie de duşmani în rândurile colegilor săi mai tineri de scenă. Întrebat ce părere are despre noua generaţie de slujitori ai Thaliei şi dacă a văzut ceva talente la nivelul "bătrânilor", el a răspuns sec: "Nu, nu am văzut.

Gică Popescu

Nu am văzut încă un tânăr care să existe, să fie atât de puternic, atât de pregnant" (precum cei din vechea generaţie). Uimit de răspunsul marelui comedian, reporterul a revenit: "Aşadar, credeţi că dintre cei care s-au lansat în ultima vreme pe piaţă nu va rămâne nimeni?". "Nu, sigur nu. E urât ce spun, dar asta e situaţia". ■ **Cântăreţul de muzică *pop* Dan Bittman** a debutat în cinematografie. El interpretează rolul unui traficant de droguri în noul film al regizorului Savel Stiopul, "Proprietarii de stele". ■ Am anunţat la vremea cuvenită despre stingerea din viaţă a actriţei **Marcela Russu.** Ca şi despre dorinţa ei ultimă ca, după incinerare, cenuşa ei să fie împrăştiată pe treptele Teatrului Naţional. Acum, în "Observator cultural", aflăm şi alte amănunte: "Un membru al familiei a împrăştiat cenuşa pe treptele de marmură, iar deasupra s-au depus ghiocei şi frezii. Au fost aprinse, apoi aruncate printre flori, şi câteva ţigări, în memoria pasionatei fumătoare". ■ **Actriţa Stela Popescu** – binecunoscută în alia – a dezvăluit de curând în ce constă reţeta de cură de slăbit pe care o urmează cu succes de vreo doi ani de zile: "Ultima reţetă pe care o folosesc eu este *cura balerinilor.* Se face o dată pe lună, cu atenţie, timp de o săptămână: se beau doi litri de lapte pe zi, cu câte o lămâie stoarsă la fiecare litru de lapte. Dimineaţa se poate bea o cafea. Eu, în a patra zi, îmi pun în cana cu lapte câte două chifle... Şi vezi ce bine mă simt?".■ **Actorul Ion Caramitru,** de la Teatrul Bulandra, fost ministru al Culturii, a fost acuzat de... hărţuire sexuală. După Coca-Cola, McDonald's-uri şi telefoanele celulare, iată că şi această invenţie americană a fost importată la Bucureşti. O persoană de sex opus l-a pârât pe Caramitru cum că, la Londra, acesta s-a dat la ea, făcându-i propuneri ruşinoase. Răspunsul lui Caramitru, din VIP, ne arată şi în ce împrejurări s-a produs tărăşenia: «Având în vedere faptul că domnul Gruia Novăceanu, autorul articolului "Hărţuire" din săptămânalul VIP din 30 octombrie a.c., a găsit de cuviinţă să-mi ceară explicaţii prin telefon într-o emisiune în direct a TVR 2, mă văd obligat să le dau, deşi un minim bun simţ bărbătesc m-a oprit până acum. Dana B., autoarea "reclamaţiei de hărţuire", se numeşte, ca domnişoară, Dana Gutilă şi reprezintă pentru mine, din acest moment, un subiect teatral. Pentru linişte dvs. şi pentru deliciul cititorilor VIP pot relata următoarele lucruri. La coborârea din avionul de Londra, am cunoscut-o, alături de alte persoane, şi pe domnişoara respectivă. Nu sunt nici la prima, nici la ultima întâmplare când oameni pe care îi cunosc ocazional mă întreabă unde merg şi ce fac. În aeroportul din Londra am "mărturisit" mai multor curioşi români cu care am călătorit, deci şi domnişoarei Gutilă, că mă îndrept spre Stratford upon Avon, pentru premiera spectacolului "Neguţătorul din Veneţia" de William Shakespeare, spectacol montat de mine la Tokio cu actori japonezi, şi i-am invitat pe toţi să asiste la unul sau altul din spectacole. În mod firesc, a urmat schimbul de cărţi de vizită şi telefoane. Din acest moment, declaraţiile aberante ale domnişoarei Gutilă sunt pline de ridicol. Nu eu am însoţit-o pe dumneaei, ci dânsa, având acelaşi drum, a parcurs cu mine în tren traseul de 15 minute până la gara Paddington, locul unde eu trebuia să mă îmbarc pentru mai departe, iar dânsa probabil pentru a ajunge acasă. Conversaţia a fost absolut banală şi a continuat la fel până la sosirea trenului meu, şi numai al meu, până la Stratford (250 km. distanţă de Londra, deci nu în centrul capitalei şi nu la un hotel comun). Nu am avut nici un dubiu asupra solicitudinii respectivei domnişoare, mai ales că mi-a mărturisit că se va înrudi cu doamna B., căsătorindu-se cu fiul ei. Îi atenţionez pe această cale pe cei din imediata apropiere a domnişoarei Gutilă/viitoare doamnă Budeanu, de ce pericol îi aşteaptă. Exaltarea, disponibilitatea de a deconspira secrete intime, vorbirea sufocantă şi o anumită labilitate mi-o recomandă, conform literaturii de specialitate, ca dependentă de o anumită tară.»

Deces

Constanţa Crăciun, fost ministru al Culturii între 1954-1966. S-a retras din viaţa politică în 1968.

Infuzie de cultură
în pastile homeopatice

STELE REGALE

Cartea recent publicată
de
ELENA-ESTHER TACCIU
în Editura DU Style
Bucureşti

Vă prezintă peste o sută de portrete ale personalităţilor de talie universală, ca Van Gogh, Marcel Proust, Mihai Eminescu, Rudolf Nureev.

Pornind de la Zodia sa de naştere, fiecare din aceşti eroi îşi dezvăluie şi drama sentimentală.

«Un fermecător volum de portrete astrologice ... profunde şi convingătoare... "Stele regale" e o fabuloasă carte a destinului uman.»

(Ion Cristofor, "Cetatea culturală", Cluj)

Cartea poate fi procurată
trimiţând contravaloarea
a 50 de şekeli la adresa:

ELENA-ESTHER TACCIU
P.O.B. – 2104
58490, KIRIAT SHARET
HOLON Telefon: 03-5590829

ION MIHĂILEANU
Corespondenţă din Franţa

Caleidoscop parizian

- **Stânga l-a ucis pe Jospin, liderul stângii**
- **Fereşte-mă, Doamne, de prieteni**
- **Cretina**
- **Un Kapo: Sylvain Cypel**
- **Partidul celor care nu votează**
- **Yves Lecru, fost gardian de închisoare**

Cutremur de pământ. Dezastru. Catastrofă. Marele şoc. Seism. Acestea erau titlurile presei franceze a doua zi după teribila zi de 21 aprilie 2002 când, în mod democratic, poporul a ales pentru a doilea tur de scrutin pe Jean-Marie Le Pen ca adversar al lui Jacques Chirac pentru postul de preşedinte al Franţei. Când scriu aceste rânduri nu ştiu răspunsul pe care îl vor da la 5 iunie aceiaşi alegători care l-au transformat pe acest fascist nu numai în vedetă naţională, ci aş adăuga europeană şi mondială.

În asemenea împrejurări nu pot să trimit o corespondenţă normală, am sentimentul că trăiesc un moment decisiv în istoria Franţei. De aceea vă voi împărtăşi impresiile, mai degrabă decât părerile mele, asupra întrebării numărul unu, pe care şi-o pun francezii de bună credinţă: De ce?

Mă aflu în Franţa din anul 1985, am devenit cetăţean francez, am votat, vă închipuiţi că nu cu Le Pen, n-am fost niciodată absent de la nici un fel de alegeri, bucuros că într-o democraţie buletinul de vot poate sluji la ceva, nu ca în regimul lui Ceauşescu pe care l-am părăsit. Sunt zguduit de rezultatele votului din 21 aprilie 2002, mă temeam că Le Pen va obţine un mare succes (împreună cu caricatura sa Megret 20% din voturi). Trebuie să mărturisesc că ceea ce s-a întâmplat n-a fost pentru mine o mare surpriză.

Voi încerca, mai întâi, cu reticenţele sau limitele pe care le poate avea cineva care nu trăieşte în Franţa decât de 17 ani de a avea certitudini, să desluşesc cauzele eşecului lui Lionel Jospin, aflat în a treia poziţie, la o distanţă de 0,5% faţă de Le Pen. Fac o afirmaţie paradoxală: stânga l-a ucis pe Jospin. Nu partidul socialist, care i-a fost fidel, ci "aliaţii" săi actuali sau foşti. În primul rând Jean-Pierre Chevenement, în trecut stângistul partidului, devenit peste noapte naţionalist, care se vrea încarnarea postumă a lui De Gaulle, "prietenul" care l-a atacat cu o sete josnică, adeverind zicala "fereşte-mă, Doamne, de prieteni, că de duşmani mă apăr singur". În al doilea rând Noel Mamère, ecologistul demagog; în campania electorală el n-a făcut altceva decât să-l critice pe şeful guvernului din care mişcarea sa a făcut parte. Şi, nu în cele din urmă, celălalt "aliat", Robert Hue, şeful partidului comunist muribund care încerca să câştige popularitatea "maselor" trăgând salve contra lui Jospin. Dar să nu-i uităm pe cei doi candidaţi troţkişti care au întrunit împreună 10% din voturi. În primul rând Arlette Laguiller, cretina care nu ştie altceva decât să zică "Travailleurs et Travailleuses" adresându-se maselor exploatate cu surâsul pe buze. Ea e faţada prezentabilă a unor monştri, aflaţi în ilegalitate, care pregătesc o baie de sânge în numele proletariatului. Această organizaţie, "Lutte Ouvrière", pe care Bronstein-Troţki n-ar recunoaşte-o, duşmană de moarte a Israelului, nu e altceva decât moştenitoarea vechiului partid comunist cel mai stalinist din toată Europa occidentală. Ca şi în 1933, când partidul stalinist german îi eticheta pe socialişti de socialişti-fascişti, refuzând alianţa cu ei, deschizând astfel un bulevard larg pentru Hitler, "Lutte Ouvrière" l-a asasinat pe Jospin, iar acum, în ceasul al 12-lea, refuză să se asocieze forţelor democratice care încearcă să bareze drumul fascistului Le Pen. Aproape acelaşi lucru se poate spune despre junele poştaş de 27 de ani Olivier Besancenot, reprezentând Liga Comunistă revoluţionară, simpatic, care a reuşit să atragă 4,5% din voturile care trebuiau să meargă normal în favoarea lui Jospin.

Scriam într-o corespondenţă anterioară că, pentru prima oară în istoria Franţei, se vor prezenta un număr mare de candidaţi. Au fost 16. Nu cred că există vreo ţară în lume în care atâţia inşi să se lupte pentru postul de preşedinte. Parafrazându-l pe De Gaulle, care zicea că e greu să conduci o ţară care are 36 de feluri de brânzeturi, cred că e greu să conduci o ţară când ai de ales între o puzderie de candidaţi, mai ales în sistemul electoral francez complicat, cu două tururi de scrutin.

Şi "pour la bonne bouche", câteva rânduri despre responsabilitatea presei. "Le Figaro", în mod normal ziar de dreapta – şi care are de altfel o atitudine relativ obiectivă faţă de Israel – l-a susţinut în mod limpede pe Jacques Chirac. Corect, nimic de zis. În schimb cele două cotidiene considerate de stânga, "Le Monde" şi "Libération", au avut o atitudine ciudată. În primul rând ele au susţinut că nu există nici o diferenţă între programele lui Chirac şi ale lui Jospin, ceea ce era o enormitate, programul lui Jospin fiind evident un program de stânga, de stânga moderată, nu extremă. Ceea ce, mi se pare, a influenţat pe mulţi cititori să voteze Laguiller. (Între altele fie spus, "Le Monde" a avut în trecut şi are în prezent o atitudine net ostilă Israelului, influenţând opinia publică franceză în ceea ce Elena

Bonner, văduva marelui şi regretatului dizident rus Saharov, denumea recent într-un ziar rusesc *isterie anti-israeliană şi antisemită în Europa.* Iar printre protagoniştii, printre semnatarii cei mai virulenţi, e un anume Silvain Cypel, care ar fi fost israelian, prezent foarte des în Israel, primit de diverşi conducători politici. Un adevărat otrăvitor de conştiinţe.)

Incontestabil, Lionel Jospin a fost un bun prim-ministru şi nu mă înoiesc că istoria va recunoaşte acest lucru. Acest om politic integru a asumat cu demnitate responsabilitatea eşecului, anunţând că se retrage din viaţa politică, atitudine rară în viaţa politică franceză şi nu numai franceză. Deşi cred că responsabilitatea revine "prietenilor" care i-au înfipt cuţitul pe la spate, ajutându-l implicit pe Le Pen să devină o ameninţare pentru Franţa.

Rămâne însă o mare întrebare. Cum se explică faptul că Frontul Naţional, care cu câtva timp în urmă se dislocase în două fracţiuni conduse de Le Pen şi Megret, care se înjurau ca la uşa cortului, dând impresia că vor rămâne la periferia vieţii politice, obţin împreună brusc 20% din voturi? Îmi îngădui, repet cu toată rezerva aceluia care nu e un francez de baştină, să formulez câteva explicaţii. Franţa, dar şi alte ţări europene, au cunoscut în ultimii 30 de ani un mare flux de imigranţi. În Franţa mai ales din Algeria, Maroc şi din multe ţări africane. Tuturor acestor nou veniţi li s-au oferit locuinţe, la periferia multor oraşe construindu-se diverse "cités" unde nu întâlneşti decât arabi sau negri. În Franţa, după cifrele oficiale, se află acum 5 milioane de musulmani, religia mahomedană devenind ca număr de fideli a doua religie după cea catolică.

Un lucru mi se pare evident. Franţa, care de-a lungul timpului a izbutit să integreze emigranţi spanioli, italieni, portughezi, armeni, evrei, n-a izbutit s-o facă cu musulmanii. De ce? Cert e că în aceste cartiere delicvenţa de toate soiurile e maximă: trafic de droguri, incendierea maşinilor, furturi de toate soiurile, agresiuni, violenţa împotriva poliţiei, care de multe ori nu îndrăzneşte să pătrundă acolo, în aceste "cités de non-droit", cum li se mai zice, unde domină "caizii" manipulatori. Nici un om politic democrat n-a îndrăznit să spună clar, categoric, că emigranţii care nu respectă legile n-au ce căuta în Franţa. Nici să ia măsuri energice pentru respectarea ordinii publice. Lăsând terenul liber ca să fie exploatat de Le Pen.

Puţină lume îşi aminteşte că în anii '30 a existat o afacere Staviski, expresia unei vieţi politice şi economice în care domina corupţia. (De altfel Belmondo interpreta excelent într-un film cu acelaşi nume rolul cu multă sensibilitate.) Această corupţie era floare la ureche faţă de tot soiul de "afaceri" politice şi economice care au fost ani de zile pe prima pagină a ziarelor. Din păcate, sistemul capitalist presupune, aproape ca un corolar, corupţia. Şi nici o ţară democratică nu e scutită de un asemenea flagel.

Un alt fenomen. În alte ţări, în Anglia, Germania sau în Israel există adevărate partide de dreapta. N-aş zice acelaşi lucru despre Franţa. Partidul lui Jacques Chirac, R.P.R., nu e în realitate un partid de dreapta, ci mai curând de centru, uşor de dreapta, ceea ce a lăsat spaţiu politic mişcării lui Le Pen, care se pretinde a fi dreapta naţională.

Crearea Europei unite n-a fost simplă. Graţie existenţei a doi oameni politici de anvergură, Mitterrand şi Kohl, ea a reuşit, în ciuda rezistenţei multor zeci de milioane de europeni. Ceea ce a dominat şi domină la cei ce refuză existenţa unei Europe suprastatale (vezi Anglia sau Danemarca) e teama de a pierde identitatea naţională. În Franţa partidele politice numite "suveraniste", adică naţionaliste, sunt cel al lui Chevenement, comunist, al lui Pasqua şi, mai ales, Frontul Naţional.

În sfârşit, şi nu în ultimul rând, amintesc că în Franţa continuă să existe peste 2 milioane de şomeri, deşi guvernul lui Jospin a reuşit să reducă cu aproape 1 milion numărul lor. Iar alte milioane nu se lăfăie în bunăstare, favorizând un teren de nemulţumire socială.

De peste 20 de ani Le Pen şi-a stabilit tactica şi strategia sa electorală în funcţie de evoluţia societăţii franceze. "Le noeud dur" – ideologic – cum ar zice francezii, este rasist, ura faţă de evrei, arabi, negri, faţă de tot ce e străin, glorificând preferinţa etnică naţională. El este un antisemit visceral, a negat Shoa, a vorbit deseori despre complotul iudeo-masonic mondial, a făcut apologia regimului de la Vichy, s-a declarat împotriva procesului lui Papon, e un adversar neîmpăcat al Statelor Unite. S-a afişat ca bun prieten cu Corneliu Vadim Tudor şi cu Jirinovski, pe care i-a vizitat în România şi în Rusia. Înainte de a se declanşa războiul contra Irakului el a fost singurul om politic francez care l-a vizitat pe Saddam Hussein, prietenul său, cu care s-a îmbrăţişat în faţa camerelor de televiziune, dovedind astfel că nu-i plac arabii în Franţa – deşi poate şi asta e o mască – dar îi place extremismul arab antisemit şi antiisraelian. Dacă nu mă înşel, în trecut, în repetate rânduri, îi plăcea să se declare solidar cu palestinienii împotriva israelienilor, care – spunea el – se comportă ca naziştii.

Cu timpul Le Pen şi-a lărgit sfera de acţiune, mitraliind în toate direcţiile: contra corupţiei politice, el, omul politic "curat", contra sistemului politic actual, care, după el, exclude poporul de la deciziile importante – adică împotriva democraţiei, contra îmbuibaţilor ce nu ţin seama de suferinţele proletarilor şi şomerilor francezi (el, care posedă peste 20 de milioane de franci), contra Europei, care vrea să desfiinţeze biata Franţă. El a izbutit să strângă într-un mănunchi toate nemulţumirile, punând degetul pe rana tuturor suferinţelor, revendicându-se ca fiind reprezentantul singurului partid de opoziţie care rosteşte adevărul. Le Pen pentru extrema dreaptă, Arlette Laguiller pentru extrema stângă, au recuperat toate deficienţele democraţiei pentru a pregăti, fiecare în felul său, o reînviere a totalitarismului. Abil, cum este, înainte de alegeri a încercat să-şi dea o nouă înfăţişare, de om politic ponderat, republican de dreapta. Antisemit, el? Ferească Dumnezeu, el îi înţelege pe israelieni, care luptă contra terorismului. Ziarul "Haaretz" s-a lăsat atras în cursă, publicând un amplu interviu cu fascistul Le Pen – îmi permit să-i zic: ruşine! – dând un certificat de bună purtare celui care nici usturoi n-a mâncat, nici gura nu-i miroase. Mă miră că "Haaretz" nu s-a grăbit să-i ceară un interviu lui Haider...

Dacă conducătorul Frontului Naţional ar fi fost Megret, el n-ar fi ajuns să-l înfrunte pe Chirac pentru postul de preşedinte. Aici intervine, ca să mă exprim aşa, caricaturizând situaţia, rolul personalităţii în istorie. Trebuie să recunosc că Le Pen e un demon, un ultra-demagog, un orator talentat, care ştie să se adreseze mulţimilor în termeni limpezi, având darul replicilor memorabile, aţâţând instinctele cele mai josnice, maestru al calomniei, al urii împotriva străinilor. Cred că nu exagerez dacă susţin că de la Hitler şi Mussolini încoace n-a apărut în Europa un "führer" atât de periculos, care ştie să manipuleze, să fascineze, să electrizeze mulţimile. Indiferent de ce se va întâmpla la 5 iunie, consecinţele nefaste ale existenţei lui Le Pen se văd de pe acum. 9 din cele 22 de regiuni ale Franţei au plasat în frunte mişcarea de extremă dreaptă, 20% din tineri, 30% din muncitori au votat Le Pen. Piesa genială a lui Eugen Ionescu "Rinocerii" e acum mai valabilă ca oricând în Franţa şi mă miră că nici un teatru parizian nu s-a gândit s-o joace de când Jean-Louis Barault (ca şi Beligan în România) interpreta rolul lui Béranger.

Parisul, oraşul lumină, cum i se mai zice, a rezistat bine asaltului rinocerilor. Nu-mi pot închipui că Franţa pe care o iubesc nu se va trezi din acest coşmar.

❖

Şi câteva mini-minime:

■ Care e cel mai puternic partid politic din Franţa? E al acelora care se abţin de la vot: el numără 12 milioane la ultimele alegeri. E al acelora care nici măcar nu se întreabă, asemenea cetăţeanului turmentat: eu cu cine votez? În acest ciudat partid pot fi incluşi 40% din tinerii francezi care s-au gândit: mai bine mă duc la plajă, sau la un film, sau să fac dragoste, oricum în al doilea tur de scrutin vor fi prezenţi Chirac şi Jospin, atunci voi vedea dacă voi vota sau nu... Prezenţi acum în marile manifestaţii contra lui Le Pen, sutele de mii de tineri – *cette jeunesse insouciante* – îşi muşcă degetele, îşi fac într-un fel autocritica, poate că din cauza lor Le Pen ameninţă republica.

■ Tragic destin, shakespearian, al lui Jospin, obligat de împrejurări să cheme pe cei care au votat pentru el să facă baraj contra fascismului; cu alte cuvinte să voteze Chirac, antipodul convingerilor şi comportării sale politice. Un ziar marocan, nu-mi amintesc care, se felicită pentru înfrângerea lui Jospin, calificat, la modul injurios, prieten al Israelului.

■ Să nu vă închipuiţi că majoritatea celor care au votat pentru Le Pen sunt fascişti. Un exemplu, i-aş zice clasic: domnul Yves Lecru, 57 de ani, pensionar, care a fost timp de 30 de ani gardian de închisoare. El a votat Le Pen şi explică de ce: "Îmi închipui dificultatea de a trăi în periferii alături de delicvenţi în libertate, mai ales arabi. Ei sunt cei care provoacă cele mai mari probleme în închisori. Eu nu sunt rasist, îi respect pe arabi, dar dacă nu vor să trăiască respectând principiile noastre, n-are nici un rost să vină în Franţa". În al doilea tur va vota Chirac. Votul lui era un avertisment.

■ "Le Canard enchaîné", săptămânalul satiric care nu l-a cruţat nici o clipă pe Jacques Chirac, scoţând la iveală tot felul de dosare contra lui, a publicat un editorial cu titlul: "Escroc contre Facho" – aţi ghicit cine e escrocul şi cine e fascistul – îndemnându-i pe alegători să voteze fără ezitare pentru escroc!

Post Scriptum. Decalajul între scrierea corespondenţei şi evenimentul care s-a produs apoi, alegerea noului preşedinte al Franţei, mă obligă să adaug acum, la 6 mai, câteva cuvinte. "Uf!" a fost titlul unui cotidian parizian după ce Franţa a scăpat de coşmarul le Pen prin alegerea lui Jacques Chirac. Paradox suprarealist, el îşi datoreşte realegerea celor ce-au votat pentru Jospin. Ei l-au votat pe cel mai detestat – şi detestabil după ei – adversar politic, pentru a împiedica extrema dreaptă să prospereze. Le Pen continuă totuşi să aibă adeziunea a 5.500.000 de francezi; n-a progresat foarte mult, dar Frontul Naţional, sau Antinaţional, cum i se mai zice, e ancorat în viaţa politică.

Cauzele care au produs fenomenul Le Pen rămân valabile; acest urmaş al lui Hitler va şti să le speculeze la viitoarele alegeri parlamentare din 9 şi 16 iunie. Guvernul, având ca prim-ministru pe Jean-Pierre Raffarin – guvern provizoriu – va încerca, prin câteva măsuri imediate împotriva insecurităţii, să câştige pe unii sau pe mulţi care au votat extrema dreaptă.

Şi ce va fi la vară?

Nu mă încumet să anticipez. Poate, sigur! Vorba lui Raikin: bere rece o să fie!

ALEXANDRU ŞAFRAN

Pogromul de la Iași: *"Duminica aceea"*

Se împlinesc la sfârşitul acestei luni 61 de ani de la Pogromul de la Iaşi. Un pogrom care, după spusele unor "istorici" precum Gh. Buzatu, senator PRM şi vicepreşedinte al Senatului român, nu a avut loc niciodată.

A avut loc. În memoriile sale, "Un tăciune smuls flăcărilor", Marele Rabin Al. Şafran evocă, pe scurt, momentul pogromului. Şi mai dezvăluie ceva, o caracteristică a regimului antonescian: setea de sânge evreiesc se îmbina cu setea de bani evreieşti. Antonescu şi ai săi au procedat asemenea gangsterilor specializaţi în *racket:* după ce ai dat o lecţie celor şantajaţi, să te ţină minte, vii la ei şi le spui: dacă vrei să te lăsăm în viaţă, plăteşte taxa de protecţie.

Extras:

«România a declarat război U.R.S.S.-ului la 22 iunie 1941, dar pentru evrei, duminică 29 iunie 1941, la Iaşi, a marcat în modul cel mai înspăimântător de concret faptul că România şi Germania au devenit de acum înainte aliate, prin foc şi prin sânge. Pogromul din "acea zi" a fost organizat şi îndeplinit de armată şi de autorităţile civile române, cu complicitatea şi ajutorul unităţilor germane prezente în oraş. S-au numărat 12.000 de victime: 4.330 de evrei au fost înghesuiţi în trenuri cu destinaţia lagăre de concentrare; 2.650 dintre ei au murit sufocaţi pe traseu.

De când au început să ne parvină ştiri îngrozitoare din capitala Moldovei, am încercat, împreună cu dr. W. Filderman, mai multe intervenţii disperate, în speranţa că vom salva măcar câteva vieţi. Dar trenurile morţii circulau deja. M-am adresat Crucii Roşii, ministrului de interne, Siguranţei Statului, Direcţiei Căilor Ferate Române, instituţiilor de binefacere. În acest timp, tragedia continua. Fratele meu, dr. Iosef Şafran, Mare Rabin la Iaşi, a fost agresat de o patrulă germană pe scara locuinţei sale şi rănit de un glonţ. Preşedintele Crucii Roşii Române era la acea epocă dr. Costinescu, membru al Partidului Liberal şi legat de foarte influenta familie Brătianu. El a părut să asculte rugăminţile mele cu simpatie, de exemplu când i-am atras atenţia că în trenuri sunt bolnavi şi răniţi. Crucea Roşie ar putea juca rolul ei tradiţional, ceea ce ar depinde de ordinele pe care el, Costinescu, ar accepta sau nu să le dea. A acţionat în consecinţă şi m-a informat mai târziu, cu o anumită mândrie, că a mai cerut să se înapoieze unor medici evrei şi materialul medical confiscat… Pe lângă ministerele de Interne şi al Sănătăţii am pledat, ori de câte ori am putut, cauza evreilor deţinuţi în lagărele din Muntenia şi Transilvania, sub eticheta "prizonieri politici". Am implorat autorităţile pentru ca să fie luate pentru ei măsurile cele mai elementare din punct de vedere sanitar şi să li se dea mijloacele necesare pentru respectarea prescripţiilor religioase.

Vineri, 4 iulie 1941, prefectul poliţiei Bucureştiului m-a convocat, ca şi pe toţi conducătorii comunităţii noastre. Matatias Carp, secretarul general al Federaţiei noastre, a informat-o pe soţia mea că e puţin probabil că am să mă mai întorc. El auzise vorbindu-se că vom fi cu toţii arestaţi la prefectură.

Primirea a fost glacială. Într-o anticameră, prefectul, generalul Gheorghe Radu, ne-a ţinut un scurt discurs, spunând că evreii sunt răspunzători de toate nenorocirile ţării. Se ştia că ei nu sunt devotaţi patriei şi se aştepta ca ei să se dedea la acte de sabotaj. Ca urmare, şi pentru a se evita un rău mai mare, ne-a declarat pe toţi în stare de arest. După o clipă de stupoare, m-am simţit obligat să iau cuvântul. Ceea ce am spus nu îmi mai amintesc. Ştiu doar că a fost scurt şi fără îndoială eficace, de vreme ce în loc să ne expedieze în beci, într-o celulă, generalul ne-a eliberat. A precizat totuşi că eu voi rămâne, în calitate de Şef Rabin, primul ostatec potenţial. Eu eram răspunzător de modul în care se vor comporta evreii în toată ţara şi va trebui să plătesc personal pentru urmările actelor lor.

După câteva zile, ministrul de finanţe, generalul Stoenescu, m-a convocat de urgenţă în biroul său, împreună cu Filderman şi cu principalii noştri conducători, şi ne-a cerut – de fapt am fost somaţi – să solicităm populaţiei evreieşti să subscrie la împrumutul de stat care urma să fie lansat. Am semnat mai multe apeluri în acest sens, e adevărat, iar aceasta mi s-a reproşat vehement după război de către comunişti, care pretindeau că aş fi "susţinut armata fascistă, războiul antisovietic" etc. Adevărul e că noi nu eram deloc în măsură să refuzăm cererea, să-i zicem ordinul generalului Stoenescu. Noi doream, în schimb, să încercăm să obţinem eliberarea a numeroşi rabini şi conducători de comunităţi închişi, argumentând că ei nu ar putea exercita nici o influenţă asupra coreligionarilor lor dacă rămân în închisori. Şi este un fapt că un anumit număr de evrei au ieşit din lagăre şi că a urmat o scurtă şi relativă acalmie. Dacă am fi spus nu, ameninţările care ne apăsau ar fi fost mai grave şi mai numeroase. Dar dacă susţineam împrumutul, ne-a precizat generalul, atunci mareşalul Antonescu "va oferi protecţia sa" comunităţii noastre, "va garanta siguranţa sa" şi promitea abolirea "anumitor măsuri" luate împotriva noastră. Nu aveam de ales. Şi alţii, în afară de mine, au semnat şi ei apeluri în acelaşi sens: Benvenisti, probabil tot sub constrângere, şi Zissu.»

DICȚIONAR NECONVENȚIONAL

AL SCRIITORILOR EVREI DE LIMBĂ ROMÂNĂ

AL. MIRODAN

A. Goldenberg

G

Goldenberg, Albert (București 1934 – Tel Aviv 1990), poet, ziarist. A fost închis (așa cum citim în volumul de interviuri "Generația de sacrificiu" de Solo Har-Herescu, Tel Aviv, 1981) vreme de un an de zile pentru "acțiuni sioniste". După eliberare, lucrează pe diferite șantiere, pe urmă, în 1954, este angajat la "Casa centrală a creației populare", scriind scenete și versuri pentru brigăzile artistice, radio etc. Stabilit în Israel în 1965, redactează buletinul "Vocea Natzeretului Illit", după care intră ca redactor (visul tuturor condeierilor veniți din România) la ziarul "Viața noastră". Cu câțiva ani înainte de a se stinge din viață, este numit secretar de redacție al cotidianului de pe strada Harakevet.

A. G. a scos două volume de versuri: "Caut izvoarele" (1967) și "Lumina trăită" (Tel Aviv, 1989).

Temele de predilecție ale lui Goldenberg sunt, la început, religia și atașamentul față de Israel. Dorința de a cuceri simpatia "establishmentului" este vizibilă. Dar, spre deosebire de majoritatea confraților din anii '60-'70, care versificau după canoanele tradiționalismului, autorul vorbește despre Pessah și Anul Nou, despre colinele Ierusalimului și deșerturile din Neghev, în limbaj modern, dovedind că este un om citit în materie de poezie nouă. El ne apare ca un *Haredi* cu barbă și caftan, lucrând la computer, așa cum se poate vedea în "Șofar":

"Sună Șofarul, / Răsună dincolo de Tabor, / Se ridică sunetele spre soare, / Dezlănțuite exploziile materiei solare incandescente, / Ploi de lumină inundă pământul...// S-au prefăcut în zidiri pietrele dinamitate de energii omenești, / Sunetele șofarului pătrund în case cu șapte etaje, / Înroșesc filamentele becurilor electrice, / Ne cheamă la telefonul cu firul rotund răsucit./ Sună șofarul, / Răsună dincoace de Tabor, / În fructierele cu rodii rotunde și mere pârguite pe masa de Roș Hașana...// Coboară pe sub pământ din Galil sunetele șofarului, / Țâșnesc în Neghev prin conducta de apă, / Colorează în verde nisipul/ Și îndulcesc la Eilat apele mării...// Nu se mai tânguie șofarul!/ Cântă pentru hora tinereții noastre milenare, / Frige pământul sub hora acestei tinereți milenare./ Sângele tinereții este rotund, / Cerul, – rotund, / Rotunde ne sunt bucuriile, / În sunetele șofarului bucuriile saltă în horă.// Peter Schlemihl și-a găsit umbra!/ Vestea vestiți-o în lumile fără sfârșit/ Prin sunetele șofarului/ Și nu va rămâne un ungher nepătruns de/ Armonia izbucnind imperioasă din cornul străbun.// De pe scoarța pământului fierbinte, / Într-un singur salt se înalță hora imensă/ În spațiul răcoros, fără limită, al cerului de culoarea conștiinței/ Și sună șofarul, / Răsună cu glasul izbândei peste neclintitul Tabor".

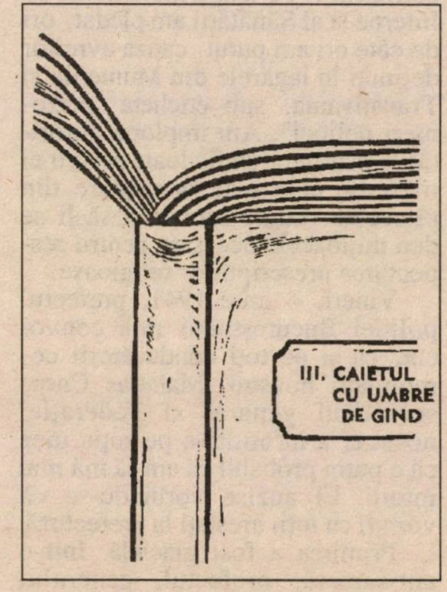
III. CAIETUL CU UMBRE DE GIND

Ilustrație de Devis Grebu la volumul "Caut izvoarele" (1967)

Dar latura notabilă a autorului nu e (cum s-ar crede) în lirica patetică de inspirație religioasă sau patriotică, ci în versurile aflate, ca o joacă din timpul recreației, sub semnul umorului.

"Motiv obsesiv", de pildă, te duce cu gândul la dezinvoltura suprarealiștilor și la ironia lui Queneau:

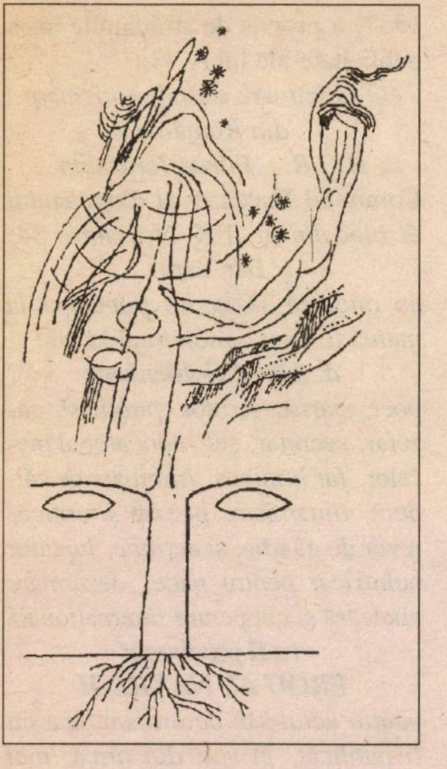

Ilustraţie de Devis Grebu

"Motto: Şi-ţi răsare aşa, pe negândite, din memorie, / un nume cu funcţia uitată./ A fost odat' a fost une fois/ Ce nume Evariste Galois// Şi cât de mândru îşi lua/ Alura sceptrică de ***roi****// Dar cine-a fost, de unde-l ştiu/ Nici eu nu ştiu nici el nu ştie/ Un simplu nume pe hârtie/ Un nume niciodată viu// Ce caraghios/ Om fără os/ Stingher în tom/ Os fără om/ Dar poate că la Tower Bridge/ Făcea un bridge cu popi şi rigi// Şi cât de ţanţoş mai mergea/ Tăiosul nume, de vergea, / Ca de gascon al lui Rostand/ Fără de rost fără de stand/ Sau numai într-un strâmb stand al/ Împieliţatului Stendhal.// Pleca de-aici venea încoa'/ Neclarul Evariste Galois// De unde-l ştiu? Doar l-am uitat/ Memoria l-a exilat/ A existat n-a existat/ Nălucă vis/ Eroi din scris/ Şi din tenebre/ Ics uai algebre// Cum Cyrano, Colas Breugnon/ Colaj numeric de artist/ Însingurat în pavilion/ C-un ştreang de nume Evariste/ Cu trompa i-o fi fost lui naş/ Elefănţelul E. U. Stache// Mi-era egal/ De-i nu ori gal/ Estetic pisc se dilua/ Extatic nu evolua/ De-atuncea Evariste Galois/ Ce nume Evariste Galois?// Le petit Larousse/ Discret mi-a spus:/ Eternităţi din cifre ard/ Copil savant, adieux! En garde!/ Şi m-a lăsat mai plâns mai trist/ Nefericitul Evariste.../ Preocupatul Evariste..."*

Eliberată de constrângeri şi zburdând pe caldarâmul Tel-Avivului ca un elev conştiincios care-şi oferă luxul de-a chiuli de la lecţii este şi "Marea burlescă":

"Băteau în tinichele, pe burlan, / Împletituri de ploaie, freudian.// Vijelios, prăfos vuia monsunul, / Cu patimă se zbuciuma taifuna/ Şi-nfierbântau, perechi-perechi, comuna, / Să gâfâie de dor tramvailunul/ Când plânge la borduri tramvaia una.// Dar nu era destul. Toţi se jucară/ În serii, matematic, orişicâte./ Şi-atuncea bâlciul îşi urcă pe scară/ Dulci amintiri, în cufere târâte.// (Greoiul intuiţiei sobol, / Din galeria sa cerea obol.)// Dar cât grotesc în dansuri, cât elan!/ Şi-n sticle mici cu dop de porţelan, / La chioşcul limonăzii de uimiri, / Filtre de dragoste cu plata-n rate/ Atât erau vulgar de colorate, / Că încă azi de însetaţi, te miri./ Trăgeau la ţintă la mireasă, miri.// Femeile şuiau în şir indiene, / Sub ceruri sfâşiate de rachete, / Să-şi caute-ascunzişuri şi boschete./Cu pulpe lungi şi bulbe rahidiene/ Îşi pregătiră tave pentru chete.// În orice dăruire e şi-o plată/ Şi-n orice chemări ceva te-alungă./ În Arlechin lovea Pierrot cu bâta./ Când se cabra iubirea (altfel plată)/ Mieii instinctelor se întorceau la strungă.// Şi-apoi te-ntrebi: atâta tot? Atâta.// Aceasta nu înseamnă capăt, stop, / Vata de zahăr minte mai departe./ Să ne-mbătăm cu aburi de sirop, / La zidul morţii marii noastre arte!// Începeţi-vă jocurile iar, / Damnaţi ai lipsei de final în drame!/ Din trei miliarde, plânge-un lăutar/ În larma bâlciului cu domni şi dame".

O vorbă a lui A. Nol. În cadrul activităţii sale la "Viaţa noastră", Goldenberg s-a făcut remarcat,

minimum

editează

- Aveţi în manuscris memorii personale?
- Vreţi să vă publicaţi jurnalul intim?
- Doriţi să scoateţi la lumina tiparului un volum de povestiri sau poezii?

minimum este editorul cel mai competent!

Întregul proces complicat de organizare (sau stilizare) a manuscrisului, de paginaţie şi corectură tipografică, coperta, prefaţa şi diferite forme de publicitate vi le asigură

minimum

●

Există în sfârşit o editură: minimum

între altele, prin dorința de a scrie lungi comentarii politice în numărul de vineri al cotidianului. El ținea cu tot dinadinsul ca articolele sale – pe care le considera "de linie" – să fie cele mai mari, ca întindere, din întreaga gazetă, depășind cu câteva coloane textele iscălite de colegii săi de redacție. Din păcate, aceste comentarii oboseau, nu o dată, pe cititor, făcându-l ca, după câteva paragrafe, să renunțe la continuarea lecturii. Obiceiul despre care vorbim l-a îndemnat pe umoristul A. Nol, om cu patruzeci de ani de experiență gazetărească în spate și care lucra în calitate de corector al ziarului, în tipografie, să dea din cap când citea șpalturile cu articolele lui A. G. și să mormăie, folosind o expresie din lumea fotbalului: "Nu trece de centru".

O șarjă amicală (în "Minimum", 1987) à propos de strădaniile întru publicitate ale lui A. G.:

«O sărbătoare a alialei originare
din România
H.O.R. – Filiala Ierusalim
Comitetul Executiv al Comitetului de bloc din str. T.K. November 34,
Bat Yam
au onoarea să invite populația la marea festivitate solemnă la care
d. Albert Goldenberg
poet, ziarist, scriitor, publicist, gazetar, secretar, șef, educator al maselor, far luminos, îmbinare de căldură, dinamism, poezie și critică, izvor de gândire și acțiune, luptător neînfricat pentru pace, dezarmare nucleară și cooperare internațională
va fi proclamat
EROU AL NAȚIUNII
pentru actul său de eroism de a nu fi publicat, în anii din urmă, nici un articol în ziarul "Viața noastră" de duminică, luni, marți, miercuri și joi, oferind astfel cititorilor posibilitatea de a citi, în loc, 10-15 știri și salvându-i de la o moarte sigură.

● Cu același prilej i se vor înmâna Diploma de cetățean de onoare al Statului Israel, Medalia de Aur, pentru contribuția hotărâtoare la dezvoltarea continuă a presei umaniste din Natzeret Illit, Premiul Uniunii Ziariștilor pentru cele mai lungi articole cu continuare în pag. 17, Ordinul "Modestia Exemplară", cl. I cu barete, și va fi înscris în Cartea de Aur a poporului evreu (Biblia), la capitolul "Profeți".

● Vor lua cuvântul câțiva supraviețuitori ai articolelor scrise de distinsul sărbătorit.

● Programul artistic va fi susținut de fanfara H.O.R. și de un grup de olimi absorbiți.

● În continuare va rula un film documentar, "Vizita de lucru a d-lui A. Goldenberg la fabrica de biscuiți din Petah Tikva".»

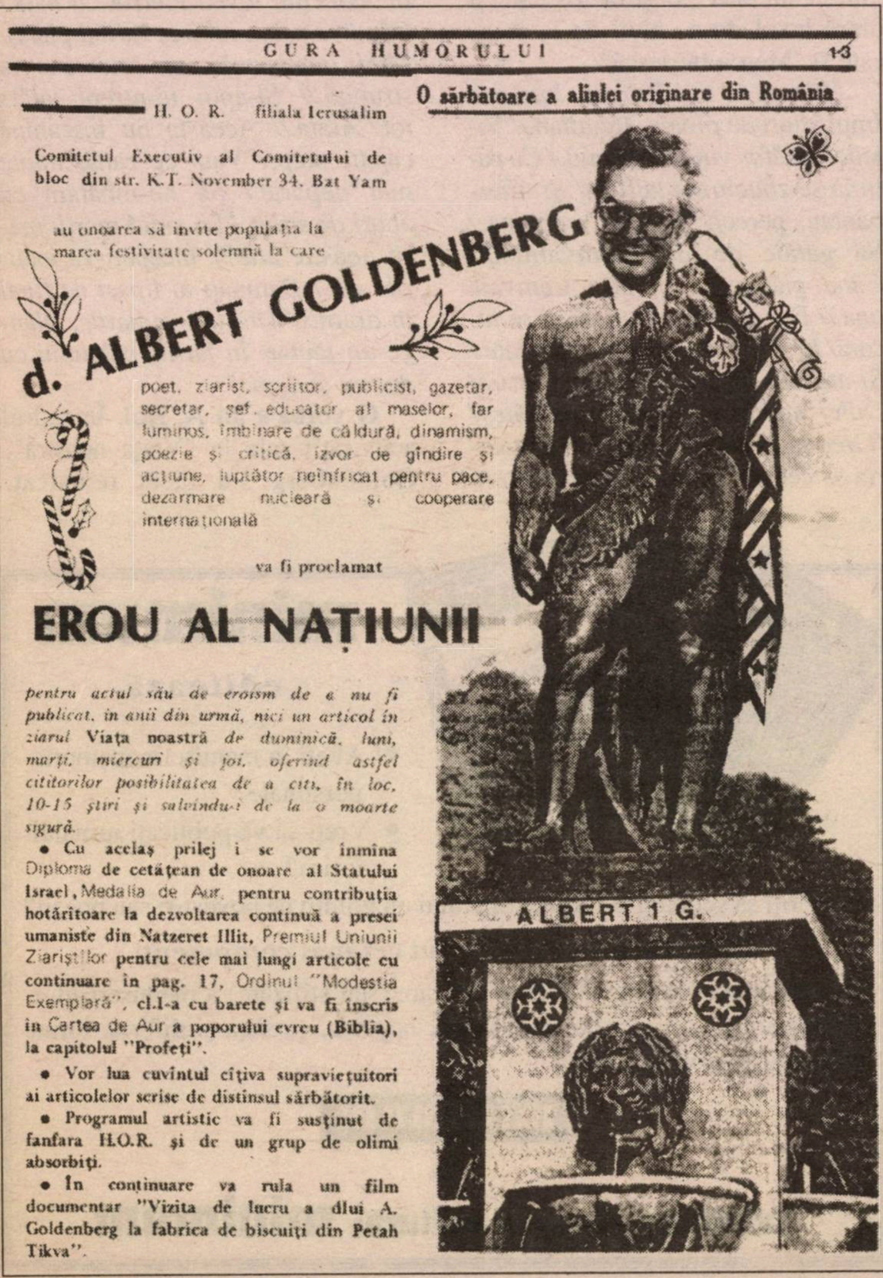

GURA HUMORULUI 13

O sărbătoare a alialei originare din România

H. O. R. filiala Ierusalim

Comitetul Executiv al Comitetului de bloc din str. K.T. November 34. Bat Yam

au onoarea să invite populația la marea festivitate solemnă la care

d. ALBERT GOLDENBERG

poet, ziarist, scriitor, publicist, gazetar, secretar, șef, educator al maselor, far luminos, îmbinare de căldură, dinamism, poezie și critică, izvor de gîndire și acțiune, luptător neînfricat pentru pace, dezarmare nucleară și cooperare internațională

va fi proclamat

EROU AL NAȚIUNII

pentru actul său de eroism de a nu fi publicat, in anii din urmă, nici un articol în ziarul **Viața noastră** *de duminică, luni, marți, miercuri și joi, oferind astfel cititorilor posibilitatea de a citi, în loc, 10-15 știri și salvîndu-i de la o moarte sigură.*

● Cu acelaș prilej i se vor inmîna Diploma de cetățean de onoare al Statului Israel, Medalia de Aur, pentru contribuția hotăritoare la dezvoltarea continuă a presei umaniste din Natzeret Illit, Premiul Uniunii Ziariștilor pentru cele mai lungi articole cu continuare in pag. 17, Ordinul "Modestia Exemplară", cl.I-a cu barete și va fi înscris in Cartea de Aur a poporului evreu (Biblia), la capitolul "Profeți".

● Vor lua cuvîntul cîțiva supraviețuitori ai articolelor scrise de distinsul sărbătorit.

● Programul artistic va fi susținut de fanfara H.O.R. și de un grup de olimi absorbiți.

● În continuare va rula un film documentar "Vizita de lucru a dlui A. Goldenberg la fabrica de biscuiți din Petah Tikva".

IOSEF EUGEN CAMPUS

Simbioza contrariilor

Cu un an în urmă, am avut bucuria şi cinstea să proclam apariţia unui nou poet, în Israel. Descoperisem pe Zoltan Terner, care, la o vârstă reltiv înaintată (aproape 70 de ani), îşi făcea debutul în literatură. Citisem volumul "Piatra înflorită" în manuscris, şi scrisesem o prefaţă entuziastă. Acum a apărut al doilea volum al lui Terner: "Paradisuri scufundate" (editura Cartea Românească, Bucureşti 2001). Surprinzător de repede vine acest al doilea volum. Poate prea repede. Căci s-au strecurat, pare-mi-se, aici, mai multe poezii slabe decât în volumul de debut. Poezii ce păcătuiesc prin alunecarea în două păcate, aparent contrarii: discursivitatea didactică şi excesul de imagini, verbiozitatea (ciclul "Învăţături", etc.). Spuneam aparent contradictorii, pentru că, în fond, la baza ambelor păcate stă o rădăcină comună: artificialitatea, lipsa poeziei de adâncime.

Şi totuşi, rămânem la aprecierea pozitivă din prefaţa la volumul de debut. Terner este – şi se dovedeşte iarăşi, şi de data aceasta – un poet adevărat. Poeziile bune sunt într-adevăr bune şi ele prevalează şi în actualul volum. Cele mai reuşite mi se par acelea care se situează la polul opus, caracterizate prin simplitate adâncă. Poeziile din ciclul "Întrebări copilăreşti" emoţionează tocmai prin aceste calităţi. "Mătuşa Moarte" e înţeleaptă, sfătoasă, ca un ţăran de poveste. Răspunde la întrebările naive, dar cutremurătoare ale copilului pe înţelesul acestuia. *"Cât mai e până mâine?"*, întreabă copilul, mic filozof. Moartea îi răspunde: *"E departe/ Ca un lătrat de câine/ De dincolo de vale./ Drum de melc pornit agale./ – Acum, când e acum?/ A fost./ Acum e deja scrum"*. Aceeaşi înţelepciune adâncă, spusă simplu, în "Ce-i viaţa": *"– Ce-i viaţa, tată?/ E-o boală, copile./ – O boală grea?/ – Foarte./ De obicei se termină/ Cu moarte"*. Şi tot astfel în succinta, tragica poezie "Agonia": *"– Ce-nseamnă agonie?/ E atunci când agonizăm.../ Ca acest fluture din palma ta./ – El de când e în agonie? – Din clipa în care s-a născut./ – Şi cât mai durează?/ – Numai până la sfârşit./ Atunci e bine,/ Înseamnă că nu mai are mult./ I-a şi trecut, copile.../ – Pot să te mai întreb ceva, tată?/ Întreabă-mă./ – Spune-mi, şi eu agonizez? Nu ştiu, copilul meu./ Mai bine să tăcem./ Tu abia ai început să visezi"*.

Aerul curat de Ghedera însănătoşeşte!

**Spitalul de vârstnici existent de 40 de ani, cu experienţă corespunzătoare,
vă invită să vizitaţi**

SANATORIUL «GANIM»

Ghedera

Str. Tzuckerman 14, Tel. 08/859-1101, 859-4124

**Se ocupă de vârstnici şi bolnavi cronici, asigurându-le
îngrijire atentă, confort şi hrană excelentă.**

● Caşer ● Asistenţă medicală permanentă ● Tratamente ●

● Fizioterapie ● Activităţi educative ●

Copilăria este o temă frecventă la Terner și i-a inspirat poeme de valoare. În "Vara copilului" o întâlnim împletită cu un alt element caracteristic, feeria: *"În frățeasca lor nebunie,/ mânjii se vânzolesc cu cerbii./ Soarele poftește gândacii/ la dansul legănat al ierbii./ Cai nepotcoviți vin/ cu coamele-nfoiate/ la trestii, la nuferi,/ la broaștele încondeiate...".* Finalul cade brusc, ca un cuțit. Un fulger retează visarea: *"Ceasul se oprește./ Cerul se rupe./ Neprihănitul vis de vară/ se sparge în țăndări:/ un trup de copil sfârtecat".*

Învăluită în atmofera de duioasă nostalgie, strălucind feeric dar de o simplitate impunătoare, admirabila poezie "Aici la mine-n palmă" dă o imagine cuprinzătoare a copilăriei. Feericul se îmbină măiastru cu cotidianul: *"Aici, la mine-n palmă/ e balta cu pipirig/ și copiii la scaldă./ În aer, coboară lin/ stelaje cu dulcețuri/ și caii murgi/ nechează în sughițuri./ Visul de copil/ miroase ucigător/ a lucernă proaspăt cosită/ și a bălegar./ Dinspre norii ca scama/ coboară o praștie,/ un zmeu,/ un ștergar./ Toate din visul cu mama./ Le prind în brațe,/ în buzunare/ în inimă,/ în coșare./ Mă duc să cântăresc/ stelele din Carul Mare/ și să le cobor cu gălețile/ în beciul cu murături,/ cu chițorani/ și celelalte visate făpturi./ Așez apoi în lăzi cu fundul spart/ comete cu coadă,/ șoareci de pluș,/ un cartof încolțit,/ un morcov scos din nisip,/ o râșniță veche,/ o pâlnie/ de la un gramofon paradit./ Așez printre stele/ treptele care duc spre bunici...".*

❖

Terner are o marcată predilecție pentru forma dialogată. Îngăduie o apropiere mai intimă, mai intensă și totodată mai simplă. Dialog cu alții ca în "Întrebări copilărești" sau ca în "Pășești pe un mormânt", unde ia forma, iarăși predilectă, a sfatului moral: *"Pășești pe un mormânt/ în care sunt îngropate comori/ nu te opri/ ți se va cere/ să sapi și tu un mormânt/ și-apoi ți se va cere să mori/ nu te opri (...) nu te opri/ chiar de mă auzi că plâng/ poartă comorile mai departe/ îngropate în tine adânc/ ca într-o pecetluită carte".*

Tot astfel, în succinta poezie "Lasă-te iluminat" *"Lasă-te iluminat/ de fulgerul țâșnit/ din lava/ creierului tău/ incendiat./ Nu da înapoi, nu-ți fie teamă/ lasă-te iluminat".*

Poetul dialoghează și cu Dumnezeu. Psalmist modern, precum Sh. Carmel. Își strigă dezamăgirea resemnată ("Nu cer nimănui"). Recunoaște că Dumnezeu este, probabil, o amăgire, dar o amăgire de care omul, ca om, are nevoie, ca de o stâncă de granit de care să se sprijine: *"Stânca de care ne agățăm/ când ne este prea greu/ există mereu./ Putem s-o numim iar/ ca în copilărie/ bunul Dumnezeu".*

Dialoghează și cu el însuși, definindu-și natura și sfătuindu-se pe sine însuși, indicând, iarăși moralist, drumul pe care se cuvine să meargă: *"Ești un fir de iarbă/ despicat în două/ râvnind rotunjimile/ picăturii de rouă. (...) Să nu răspunzi/ la urlet de lupi./ Zi bogdaproste că trăiești"* ("Ești un fir"). Sau: *"Când nu știi să-ți sfințești clipele/ și te risipești printre silabe mute,/ ridică-te-n picioare și du-te,/ taie-ți cu ferăstrăul aripile,/ chiar dacă te doare/ și resemnează-te/ să fii ceea ce ești:/ o vietate/ în genunchi târâtoare"* ("Când nu ești pasăre").

❖

Simbioză de contrarii. Și poetul: regizor de filme documentare din tinerețe și bard la bătrânețe, legat încă de România, în care s-a născut și a trăit, renăscut în Israelul în care a prins noi rădăcini. Și opera lui: se împletesc aici feericul și cotidianul, mândria creatorului de frumos și modestia mânuitorului de cuvânt, moralismul dătător de povețe înțelepte și sensibilitatea fină a îndrăgostitului ("Îmi vine greu"), resemnarea și sarcasmul ("Aud, cel de la bar"); violența imaginilor și limbajul naiv copilăresc; simplitatea adâncă și comparațiile îndrăznețe; versul liber modern și jocul tradițional cu rimele și asonanțele. Lumea însăși este, pentru el, o împletire a contrariilor: *"Contrariile se întâlnesc"* ("Poate nu e")!

TIM

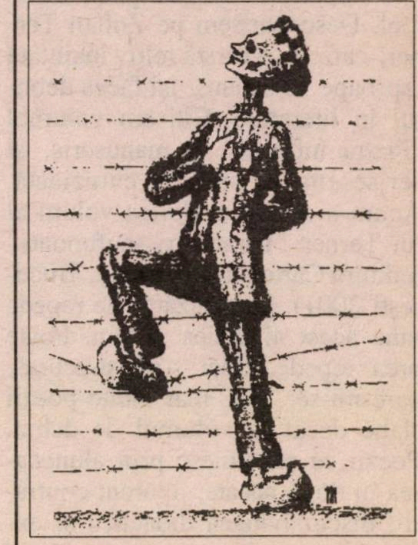

S-a deschis la Paris o retrospectivă a desenatorului TIM (Louis Mitelberg, de felul său din Polonia). El s-a impus datorită desenelor sale, de o originalitate incontestabilă, publicate ani și decenii de-a rândul în săptămânalul "L'Express". Lucrarea care i-a adus faima mondială a fost inspirată de nu mai puțin faimoasa declarație a lui De Gaulle, din 1967: "Evreii ... un popor de elită, sigur pe sine și dominator". Paradoxal, desenul care, cum vedem, înfățișează un evreu "sigur de el și dominator" aflat îndărătul sârmei ghimpate a lagărului nazist, n-a apărut în "L'Express", revista *lui,* ci în altă parte. Șefii de la "L'Express" (evrei, mulți din ei), cam oiveiști, se temuseră să-l supere pe de Gaulle.

Atât desenul cât și povestea lui ne spun mult astăzi.

Ne gândim la tine, TIM...

ELENA-ESTHER TACCIU

Umbre în grădina ei

Iudit Coman s-a afirmat în anii proletcultului, din România postbelică, conştientă că reprezintă un corp străin prin sensibilitate, "origine", cunoaşterea profundă a câtorva limbi străine. Şi a bunei literaturi, cum se spune. Evident, n-a avut posturi-cheie ideologice, a lucrat în anticariat, la Biblioteca Pedagogică. Contribuţia ei literară a fost preţioasă. A tradus şi publicat în editurile specializate (Editura pentru Literatură Universală, a Tineretului, Editura Ştiinţifică) proză clasică germană, franceză şi engleză, cu talent şi o înaltă ţinută profesională. Stabilită în Israel în '71, publică în presa românească locală recenzii, proză scurtă şi poezii. Prozele ei din volumul "Paşi în oglindă" creează cu vigoare artistică atmosfera de plumb a opresiunii şi represiunii dintre anii '50 şi '60, în mediul "mic-burghez" de atunci.

Acum Iudit Coman s-a decis să–şi adune poeziile, până adineaori risipite, la ed. Minimum, sub titlul "Umbre în grădina mea". Discreţia acestei lirici lipsită de retorica orgoliului, a sfidării şi a ironiei se îmbină cu durerea stingerii presimţite ca aneantizare şi plecare. Confesiunile au parfum bacovian, eminescian, trecut prin Minulescu (prin nevoia de refrene repetate), alteori chiar ritmuri de doină folclorică. Melancolia semitonurilor muzicale se armonizează cu metafora umbrei, ce revine nu doar în titlul volumului. Până într-atât e departe poetul de înseninări, încât lumina i se refuză, în numele vălului de umbră: *"Noi ăştia care aspirăm/ la nemurire/ zadarnic şi umili/ flămânde mâini îndreptăm spre lumină, / cine s-asculte?/ hrana poetului e amară/ veşmântul lui, umbra de seară."* Nevoia confesiunii lirice invocă un obstacol interior, modestia, îndoiala, neîncrederea în sine, acceptarea sentimentelor negative *("Nu sunt poet/ mi-au spus-o unii/ e adevărat").* Alteori poezia comisă, *"cuvintele şi potriveala lor"*, reprezintă *"păcatul... prea vechi"*, implicând *"caznă şi nemulţumire.../ preţul şi pedeapsa/ şi amăgirea acestor ani ai mei"*. Alături de "umbră", poetul e, dominant, o fiinţă nocturnă, pentru care *"nesomnu-i povară"* născătoare de *"gânduri carnivore"* care-şi aşteaptă prada, chinul expresiei. Aceasta e *"clipa nebună"* a scribului, când *"corabia lunii"* pluteşte *"pe cerul ocean de nesomn şi lumină, / în nopţile care sunt cânt şi descânt"*. Universul folcloric al "clipei nebune" se întregeşte prin invazia *"ielelor-fete"* care *"din alte tărâmuri vin dănţuind"*, în lumea nopţilor magice, din care *"neatins"* rămâne doar *"frumosul"*, tot un sinonim al poeziei. Alteori, când *"sus pe cer e lună plină"*, pe o *"noapte şuie"*, Iudit Coman exprimă simplu (epitetul "şuie" cu sens de "nebună" se află şi la Ion Barbu) neputinţa spunerii, secarea filonului creator: *"Uite-aşa s-a întâmplat/ ce-am vrut să spun/ am lăsat/ ce-am gândit/ din tolba plină/ a căzut/ şi-n puţinul timp rămas/ am tăcut"*. Glasurile nopţii se trag tot din universul subconştientului, când *"Greieri ţârâie prin ierburi/ lilieci apar din scorburi/ cucuvăi cu ochi de salbe/ cată la stelele dalbe"*.

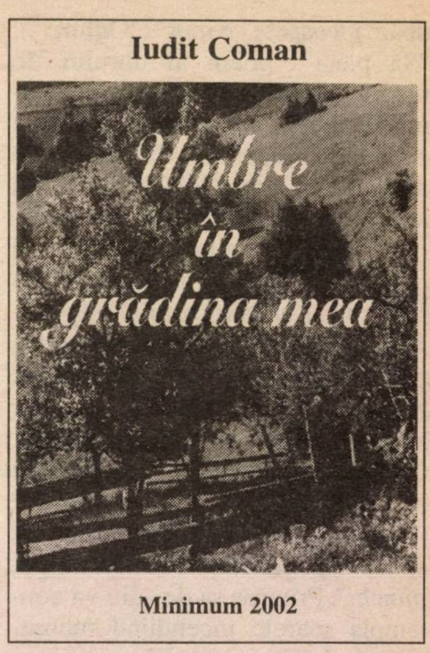

Dar tema dominantă din cartea lui Iudit Coman rămâne singurătatea, stingerea forţelor fizice şi creatoare, imagini ale plecării simbolice, ale căderii lente, abisale. Incomunicarea, insomnia chinuitoare, lipsa oricărui ecou la spusele sale sunt şi mai puternic trăite noaptea, când *"pe umerii noştri cerul/ apasă necruţător.// Umbre mari, negre se zbat/ linţolii tăcute/ urechile-s surde/ şi glasuri şi ţipete mute/ răsună în van"*. Funebre apar şi *"flori moarte arse de patimi"*, dar mai ales spaima tăcerii din jur: *"şi nimeni, nu-i nimeni/ s-asculte uscate poveşti/ în nopţile albe"* ("Nopţi albe", poem de o melodică bacoviană, cu imagini şi chiar lexic de aceeaşi provenienţă). Epoca gândului incandescent, a trăirii mistuitoare, a cedat cotidianului tern, cu incidentale elanuri: *"Acum când totul e pierdut/ şi gândul nu mai fulgeră/ din tot ce-am vrut/ sau m-am temut/ nimic nu mai mă-nsângeră/ Trăiesc banal şi potolit/ doar uneori spinarea/ o mai îndrept în sus spre cer/ spre cerul gol/ spre zarea neîntreruptă-n albul ei"*. În faţa paletei stinse, neutre, trecutul vital apare prin simbolul antitetic al mării incandescente: *"Nu-i mult de-atunci/ a fost doar ieri.// Ardea în flăcări marea..."* ("Acum"). Ceea ce a fost, *"chipul gingaş s-a topit"* oglinda trădătoare nu arată nici *"amintirea, / nici sunet, nici imagini"*, şi, îndărătul luciului ocolit cu spaimă, apar doar *"pleoapele ce mor"* ("Oglinzi"). "Să pleci", poem al dorului de moarte văzută ca plecare de pe drumurile ştiute, îşi deschide strofele cu acelaşi imperativ: *"Să pleci/ să nu te uiţi în lături/ nici înapoi"; "Să te agăţi de-un gând/ iscat din disperare"*, pentru a se încheia lapidar şi puternic *"Să pleci,/ să laşi în urmă/ tot ce nu se cheamă drum./ Să pleci. Acum"*. Un poem nocturn frumos cu acelaşi motiv este "Chemare". Moartea-plecare se poate ivi chiar în miezul zilei, inundată de soare. Cu umilinţă poeta se vede pe sine îngenuncheată de povara anilor: *"voi pune streaşină mâna/ greoi voi cădea în genunchi/ voi cădea în genunchi"*. Privirea sa de adio va contempla soarele incendiind marea, sugerând peisajul israelian: *"şi lung voi privi înspre soare/ spre soare în mare arzând/ în mare arzând"*.

Tot o ascensiune solară, de paradis dantesc, o dematerializare ne întâmpină în "Ruga mea" despre *"zborul lipsit de teamă"*: cu *"aripi de lumină/ străvezii altare"* depăşind gravitaţia *("peste hotare trec uşor")*. *"Dâra roşie"*, rămasă *"tăcută"*, rămâne drept singurul semn al vieţii organice stinse ("Ruga mea"). Când e cădere abisală, eul poetei poate atinge fie izvorul apelor pure (*"Acolo-n adâncuri/ apa e curată"* şi băută cu sete), sau cu adevărat funestă, onirică, lentă. Atunci poeta devine *"paiaţă"*, *"păpuşă de cârpă/ scăptă din mâni/ când s-a rupt aţa"* ("Cădere"). Recele domină. Iubitul asistă la sfârşitul eroinei lirice prin devitalizare: *"Am murit în braţele tale/ ca gheaţa"*, după ce trece prin stagiul spectral, *"nălucă fugară/ moartă de-o zi"*. Până la cădere, însă, ea, moarta, se întorsese în universul familiar din copilărie, cu *"castan înflorit"* şi cărare pustie, un castan patriarhal.

Intrăm astfel în cea de a treia temă centrală la Iudit Coman, spaţiul ideal, ocrotitor, casa cu grădină de pe vremuri, din (eventual) vechiul Bucureşti, locul de obârşie al poetei. Invocarea vechii iubiri, urmată de o întoarcere târzie în aceleaşi ţinuturi, are ca refren versul *"Să nu m-aştepţi/ astăzi am să întârzii"*. Motivul "Drumului lung" (titlul poeziei) este rătăcirea şi accederea finală la pământului naşterii: *"Să nu m-aştepţi/ astăzi am să întârzii./ Mă duc să caut ţara/ fără nisipuri./ Să simt sub tălpi/ răcoarea de sub brazi.// Să nu m-aştepţi/ poate am să întârzii/ drumul e lung/ de ieri şi până azi"*. Visul *"colindă cu paşi singuratici/ prin străzi fără chip, fără nume.// E clipa când visul meşterul vechi/ deferecă porţi ruginite/ aruncă ciudate sclipiri de lumină/ spre locuri de mult pustiite"*. Găsim şi în multe alte poeme mărturisirile dorului de zilele copilăriei: *"trăiesc în casa vechilor poveşti"* sau *"Departe de maluri abrupte am crescut"* ("Maluri"). Alteori între toamnă şi iarnă poeta zămisleşte imaginile pădurii de odinioară, în muzică de romanţă: *"Ard galbene candeli pe ramuri uscate/ sub tălpi vreascuri ude se-ndoaie gemând/ din vârf până-n ţărnă, sub ploi aplecate/ bătrânele sălcii foşnesc tremurând"* ("Lacul"). *"Picioarele surde nu vor să m-asculte"*, suspină I. C. în "Nelinişte". Asta se întâmplă aici. Privirea aruncată prin *"fereastra tulbure"* în casa copilăriei constată că *"praful s-a aşternut peste tot"*, iar în soba imaginară *"n-a mai rămas decât un sâmbure/ incandescent, încăpăţânat/ şi netot"*, simbolul dorului totdeauna arzător. Odăile părăsite mai conţin *"imagini vechi/ cărţi de poveşti mototolite/ suflete moarte prăbuşite în adânc"* ("Zadarnic").

Ca un ecou al titlului de volum, "Umbre în grădina mea", Iudit Coman concepe un poem cu titlul "Umbre în grădină". El concentrează toate motivele lirice enumerate. Iată această poezie reprezentativă pentru nostalgia dureroasă şi autentică ce domină existenţa şi scrisul liric al lui Iudit Coman: *"E mult de când grădina casei mele/ închide-n ea doar umbre./ Umbre de arbori, de flori, de copii./ Acum mă voi întoarce acolo/ să mă-nfirip din nou/ din nou să cresc/ să mă ridic purtată în volute/ de vântul ce mi-a stat la căpătâi/ să mă înalţ/ coloană fumegândă/ alături de copacii/ fraţii mei"*.

P. S. Am constatat prea târziu că recenzând volumul "Pictopoeme", tipărit la Bonn de Alexandru Lungu şi Sorin Anca, cu două secţiuni distincte de poezie şi desene, am fost probabil depăşită de frunzărirea şi fişarea repetată a celor două "capete" ale volumului. Ca cititorii să înţeleagă, cartea are două coperţi, deci două culegeri de poezii (ce se întâlnesc într-o pagină, în mijloc, un elogiu al avangardei, totdeauna inventivă şi şocantă grafic). Finalmente, apar în cronica din "Minimum" pe aprilie a.c. atribuiri greşite de texte lirice. Cer scuze autorilor pentru neplăcuta surpriză (cu atât mai mult pentru mine). O scrisoare mai amplă în acest sens a fost expediată celor doi poeţi din partea mea. Dar am ţinut să-mi exprim regretul şi în mod public, pentru inadvertenţa desigur involuntară.

●

Yasser Abed Rabo, "ministrul" OEP-ist al informaţiilor, a cerut imperios ca Zahalul să nu mai facă incursiuni în oraşele palestiniene, aceasta fiind, după el, o condiţie sine qua non pentru încheierea unui acord privind încetarea focului.

Ce spui, Franţ? Şi cine eşti tu să pui condiţii armatei israeliene?

Potoleşte-te, măi acesta. Fă un duş rece. Şi nu uita: tu eşti Rabo, nu Rambo!

●

PRIMIM LA REDACŢIE

● CĂRŢI ● REVISTE ● ŞI ● SCÂNTEIERI ● DE ● GENIU ●

Trei cărţi de I. Schechter:

Cartea de rugăciuni laice

Ed. Bicurim, Tel Aviv

Legitimaţie de instigator

Ed. Bicurim, Tel Aviv

Biografia romanţată a evreului

Ed. Hasefer, Bucureşti

Ca un puzzle din care, scoţând un element, îi strici armonia cromatică, mediul în care trăim ar fi ceva mai sărac fără scrierile lui I. Schechter. A adus cu el în Israel o lunetă prin care priveşte furnicarul din preajma sa, în zbuciumul căruia, adesea crispat, îngrijorat şi pătimaş, distinge ceea ce este în contrast cu gravitatea acestui efort. De fapt, care a fost sursa veseliei părintelui nostru, al tuturor, Avraham, când, la vârsta de 90 de ani, i s-a spus că Sara lui este însărcinată? Nu era vesel pentru că va avea un moştenitor, ci pentru că descoperise în acel moment esenţa umorului: nepotrivirea dintre vârsta tatălui şi naşterea copilului.

I. Schechter a intrat în mileniul al treilea cu trei cărţi noi, construind o lume virtuală pe temeliile celei pe care le cunoaştem. Ele compun piatra unghiulară a unei opere care, fie că place sau indignează, îşi are identitatea sa specifică.

❖

În loc să eclipseze îndoielile şi să respecte clipa sacră a întâlnirii cu cel Unic, el aruncă mănuşa provocării: *"Doamne, ajută ca la această carte să i se citească rândurile, dar şi ce scrie printre ele!"*. Astfel se deschide "Cartea de rugăciuni laice". Dar a citi printre rânduri o rugăciune este un sacrilegiu necesar: numai aşa afli ce anume cere cu adevărat un credincios de la Cel de Sus, pentru că nimeni, nici cel mai ipocrit dintre habotnici, nu i-ar spune verde, în faţă, ce vrea de la El. Eliberat de conformismul la care ţin atât de mult toate cultele, sectele şi confreriile, drumul rugăciunii laice către ţintă este împovărat de sinceritate. Nu sunt, cu câteva excepţii, rugăciuni pe tiparul ştiut, ci scurte eseuri şi povestiri care abia ar putea inspira rugăciuni, altele decât cele banalizate, solicitând graţiei divine pace, sănătate şi parnusă, ci având pretenţii mai mari.

- **3 Schechteri**
- **Aripile poveştii**
- **Raoul Şorban**
- **T. G. M.**
- **Fiara lirică**
- **Lovitura de teatru a lui I. Cristofor**

I. SCHECHTER
LEGITIMAŢIE DE INSTIGATOR

LEGITIMAŢIE
DE INSTIGATOR

Numele: I. Schechter
Profesia: Instigator
Semnalmente: Pe verso şi în celelalte pagini

Tel Aviv 2002

Pretextul rugăciunilor proiectează, cum ar spune un critic de modă veche, ca într-o oglindă măritoare, fapte mărunte. În imaginea redimensionată sunt îngroşate trăsăturile care compun "mentalitatea locală" cu care I. Schechter se răfuieşte pe un ton blând, mucalit, câteodată tandru. Supuse unui examen la poligraf, textele şi-ar schimba culoarea din roz-bonbon în alta care intrigă şi nelinişteşte.

Cele două planuri convieţuiesc şi se protejează reciproc. Insistând pentru a doua lectură sugerată în "rugăciunea" de deschidere ("printre rânduri"), autorul îşi ia riscul – în funcţie de orizontul de aşteptare al cititorului – de a se reţine satira, câteodată feroce, care flanchează fabulaţia, oferind o lectură agreabilă şi deconectantă. Această alchimie, în care ingredientele realităţii şi cele ale fanteziei converg pentru a da un al treilea produs, cel al umorului de un tip original, ţine de "secretele de fabricaţie" ale scriitorului. Dacă ne-am întreba cu cine seamănă şi de unde coboară până la el această dexteritate de a suprapune fantezia realităţii şi invers, răspunsul este că ea descinde din multe surse ale hazului aduse la albia umorului iudaic, care nu este numai haz de necaz, ci şi un nemaipomenit sarcasm faţă de noi înşine, faţă de propria "mentalitate", cu blocaje şi devieri, şi chiar faţă de propriile speranţe. Aceasta este una din consecinţele tăriei morale de a sfida adversităţile sau de a coabita cu ele, în virtutea unui pact întemeiat pe simţul umorului. Acelaşi care aduce ecourile râsului bătrânului patriarh din antichitate până la noi…

❖

În "Legitimaţie de instigator", comentariile sunt restrânse la strictul necesar, respectând astfel una din regulile umorului, care dă repede în foc dacă este supradozat. Ele percutează scurt, ca un Hai-Ku, pe o durată de un minut (putând fi reduse la jumătate dacă cititorului i se par prea lungi…). Explodează pe neaşteptate ca minele antipersonal, bine camuflate fiind doar puţin atinse, fără ca cineva să le calce zdravăn.

Cele câteva cuvinte – minimum patru, maximum 50 – produc câteodată o undă de şoc ce reverberează mai mult decât te poţi aştepta. Cuvintele sunt cultivate cu grija acordată fiecărei plante într-o grădină japoneză: *"Ce situaţie! Palestinienii ne omoară, iar fără ei suntem morţi"* este nucleul unui eseu lung, cu largi ocoluri prin istorie şi politică. *"Sharon: una spune, alta tace", "Barak: plec definitiv şi irevocabil deocamdată", "Peres: omul care are tot trecutul înainte"* sau *"Pacea nu a murit; ea este în plină vigoare, după cum a reieşit la autopsie"* sunt "instigări" care ţin şi locul unor interviuri fulminante luate de un Larry King care, lăsându–şi acasă bretelele, abandonează şi mina inchizitorială cu care îşi hărţuieşte interlocutorii, preferând o căutătură ştrengară. Astfel şi mărturisirea cea mai intimă se obţine prompt: *"De Iom Kipur: să ne rugăm să ni se ierte păcatele – dar repede, căci suntem grăbiţi să facem altele!"*, iar de Purim: *"…bine ar fi să-l sărbătorim invers: în loc să ne punem măştile, să ni le scoatem"*. Obsesia umoristului: să vadă cine şi ce se ascunde îndărătul măştilor, şi nu numai de Purim.

❖

"Biografia romanţată a evreului" este un compendiu al întâmplărilor prin care trece, acum şi aici, un evreu, căruia în România i se spunea de la obraz că este evreu, iar în Israel este considerat român. Povestirile oscilează între trecerea în revistă a mentalităţilor şi ciocnirea lor cu faptele ce li se opun.

Ca şi în "Cartea de rugăciuni laice", ipoteza suprarealistă se conjugă cu o realitate incontestabilă. Ca rezultat, ne complacem în mediul propus de scriitor, pentru ca revenind "acasă", adică pe terenul tare al concretului, să admitem că formăm o familie ciudată, câteodată trăsnită. Cu două amendamente: convingerea că ipostaza în care ne aflăm nu este cea mai rea posibilă, şi că structura de bază este cea optimistă.

O minune de Hanuka pune personajele lui I. Schechter în situaţia de a călători într-un avion răpit de terorişti. Ei nu vor să aterizeze în Sahara, cum plănuiesc răpitorii, ci undeva unde li se poate împlini una din marile pasiuni: cumpărăturile. Salvat pe geamul avionului, eroul pluteşte în spaţiu, unde unica speranţă este Israelul, lucind în noapte ca o lumânărică de Hanuka. Lirismul se transformă în maliţie când însoţeşte un turist din… Micronezia. Blocat de terorism, nu-l poate plimba decât prin faţa televizorului, unde oaspetele se distrează cu "Politica", fiind obişnuit, din tribul său, cu urletele… Astfel de situaţii, plasate între emoţia terifiantă şi bonomia inteligentă, ne însoţesc în paginile cărţii, de parcă am asista la un carnaval în care partea cea mai atractivă o formează dansatorii ce nu ţin ritmul orchestrei, dar dansează bine…

(Carol Isac)

Mariana Juster

Pe aripile poveştii

Ed. Hasefer, Bucureşti 2002

Să fi fost acum patru-cinci ani când eu, nou venit în Israel, aflându-mă la Uniunea Scriitorilor, de pe strada Kaplan, din Tel Aviv, am zărit, pe o masă, aşezate câteva cărţi. În spatele mesei, o doamnă frumoasă şi elegantă le oferea publicului spre vânzare. Mă opresc şi mă uit la titluri, dornic să cunosc activitatea celor ce scriu în limba română. M-a atras un titlu, "La noi la Frumuşica", şi am cumpărat-o. Nu ştiam că doamna distinsă de la care am achiziţionat cartea era chiar autoarea, Mariana Juster.

Am aflat ulterior că ea, împreună cu soţul ei – "omul meu", cum îl numeşte în povestiri – talentatul poet Solo Juster, conduc un cenaclu literar şi editează o revistă.

Dar iată că Mariana Juster a scos recent o nouă carte, intitulată "Pe aripile poveştii". Acum ele nu mai sunt din Frumuşica, ci din Israel, deşi din ele răzbate totuşi nostalgia plaiurilor moldave. Nemaivorbind de frumosul grai folosit de autoare. Fiind eu însumi de pe aceste meleaguri, mi-a făcut o deosebită plăcere să aud cuvinte de mult nemaiauzite, precum omăt, anţărţ, balie, lotru etc., ce-mi amintesc de propria-mi copilărie.

Un farmec deosebit îl au poveştile pe care Mariana Juster – bunică – le redă nepoţilor ei, precum cele intitulate "Continuitate" sau "Beny", care au ceva din parfumul "Medelenilor" lui Ionel Teodoreanu.

Şi tot despre un copil este vorba şi în "Jurnalul unei fetiţe". Copila are 10 ani şi îşi notează cele ce se întâmplă cu ea şi familia ei. De fapt este un lucru grav: divorţul părinţilor ei, văzut prin ochii ei de copil. N-am mai întâlnit aşa ceva de la "Jurnalul Anei Frank". Dar acela a fost scris chiar de o fetiţă, pe când Mariana Juster, înţelegând mentalitatea copilor, se transpune în gândurile fetiţei, realizând o adevărată bijuterie literară.

Unele povestiri sunt tragice, ca "Viforniţa", altele de un umor fin, ca "Humântaşii bunicii".

Cartea se încheie cu impresii de călătorie din străinătate. Sunt impresii din nordul Europei, peninsula scandinavă, trecând prin centrul continentului şi până în sud, în Italia. Dacă excelentele povestiri sunt scrise din inimă, impresiile din diferitele ţări vizitate sunt privite de ochii cuiva care a văzut multe, a trăit multe şi poate să facă comparaţii subtile între oraşe, între peisaje şi mai ales între oameni.

Raoul Şorban

Chestiunea maghiară

Ed. Valahia, Bucureşti 2001

Raoul Şorban nu este un necunoscut în Israel, deoarece a fost consacrat "Drept între Popoare" la Yad Vashem, pentru acţiunea de salvare a numeroşi evrei în timpul ocupaţiei maghiare în Ardealul de Nord, după Diktatul de la Viena din 1940.

Cartea pe care o prezentăm este o pledoarie pentru drepturile românilor asupra Ardealului şi împotriva revizionismului maghiar. Este cunoscut faptul că ungurii nu s-au împăcat niciodată cu tratatul de la Trianon, din 1920, prin care Transilvania – cu o populaţie majoritară românească – a fost oficial dată României, după ce încă în 1918 populaţia acestei provincii s-a unit – din proprie iniţiativă – cu regatul român.

Aspectele prezentate de autor în sprijinul tezelor sale sunt îndeobşte cunoscute. Intoleranţa şi dispreţul dominatorului ungar este un fapt de necontestat şi Raoul Şorban dă exemple convingătoare. Astfel, contele Esterhazy spunea: "În Transilvania numai maghiarul poate fi considerat om, iar cu valahii nu poţi şi nu trebuie să te porţi altfel decât cu dobitoacele". Iată de ce şovinii din Ungaria susţineau, precum scriitorul Sandor Makkai, că "Ungurii nu pot fi transformaţi în minoritari, ei nu pot trăi în nici o împrejurare în corpul şi în ţările altor naţiuni".

Raoul Şorban a trăit la Cluj în perioada 1940-1944, în timpul ocupaţiei maghiare, şi a fost martor al nimicirii locuitorilor nemaghiari – români, evrei, ţigani.

După cum se ştie, şi astăzi există încă elemente şovine în Ungaria, ca şi în România, care agită spiritele.

De aceea, poate că apariţia cărţii astăzi este oportună. Astăzi, într–un moment când între România şi Ungaria relaţiile s–au îmbunătăţit, când s-a încheiat un tratat de pace, prietenie şi colaborare între cele două state; într–un moment când UDMR-ul (partidul maghiarilor din România) sprijină guvernul român, când România e pe cale să intre în NATO (din care Ungaria face deja parte) şi când doreşte, împreună cu Ungaria, să fie primită în Uniunea Europeană.

Toma George Maiorescu

Îmblânzirea fiarei din om sau Ecosofia

Editura "Fundaţia europeană de educaţie şi cultură ecologică" Bucureşti 2001

Cunoscutul scriitor Toma George Maiorescu devine, după revoluţia din 1989, întemeietorul mişcării ecologiste din România. Când această mişcare se transformă în partid politic şi intră în sfera luptei pentru putere, T. G. M. se retrage din partid, concentrându-şi eforturile la o catedră a universităţii de profil. Şi iată acum rodul unui deceniu de profesorat: volumul intitulat "Ecosofia".

Prin această lucrare Toma George Maiorescu pune premizele unui nou sistem filozofic.

Este dificil să rezumi într-o prezentare un sistem filozofic care include aproape toate celelalte sisteme filozofice. Autorul face o încercare de sinteză, începând cu filozofii antici şi până la cei contemporani. În plus ne aflăm şi într-un fel de zig-zag prin întreaga istorie a omenirii.

Dar ce este ecosofia? Iată cum o prezintă chiar autorul: *«Filozofia ecologică caută să dea răspunsurile ei la problemele fundamentale ale omului dintotdeauna ca şi la problemele existenţiale ale timpului său… Privind lumea ca un întreg, (…) ecosofia nu se limitează la sferele înalte ale principiilor abstracte, ci le converteşte în politicile de supravieţuire ale speţei umane, în strategiile dezvoltării durabile, în proiectele şi programele progresului socio-economic sub semnul ecologiei.»*

În ceea ce priveşte ecologia, ea face parte intrinsecă din ecosofie şi ar putea fi definită ca *"ştiinţa gospodăririi planetei, căci mediul ambiant este casa iscată pe pământ de către vieţuitoare pentru vieţuitoare"*. De aici rezultă responsabilitatea omului pentru crearea conştientă a condiţiilor propice protejării, întreţinerii şi dezvoltării vieţii pe pământ.

Referindu-se la poluare, T. G. M. susţine că *"poluarea nu înseamnă doar noxe, ploi acide, gunoaie, efect de seră, otrăvuri, imoralitate, kitsch ci, înainte de toate, ea este concretizarea în acte nocive a complexei şi profundei crize spirituale care zguduie din temelii societăţile industriale şi post-industriale. Ca atare cauzele rezidă în spirit, în mentalităţi, în comportamente, în atitudini inumane"*.

Într-o viziune ecosofică, cauza poluării de toate genurile, de la cea fizică, biologică, folclorică şi până la poluarea morală, rezidă în perturbarea relaţiilor fireşti, echilibrate şi armonioase, pe care cinci relaţii fundamentale ale ecosofiei le presupun. Şi care ar fi aceste relaţii fundamentale? Autorul le enumeră: dintre om şi om, dintre om şi societate, dintre om şi natură, dintre om şi univers, dintre om şi sinele său. Dezechilibrarea unei singure relaţii duce la deteriorarea celorlalte relaţii.

Pentru exemplificarea teoriei sale, Toma George Maiorescu publică interviurile pe care le-a luat unor savanţi fizicieni cum ar fi

Werner Heisenberg sau Alfred Kastler, ambii laureaţi ai premiului Nobel, recurge la argumente din diverse religii, inclusiv din cea mozaică, publicând extrase din Tora, Talmud şi Cabala, invocă filozofiile orientale etc.

În excelenta carte a sa, T. G. M. prezintă toate problemele lumii contemporane: conflicte, războaie, poluare, demografie, globalizare, sărăcie etc., propunând soluţii cu ajutorul ecosofiei.

Deşi o lucrare de filozofie, autorul nu foloseşte un limbaj ce nu poate fi înţeles decât de specialişti, ci unul pe înţelesul oricărui intelectual. Şi, mai mult, T. G. M. fiind şi poet, nu se sfieşte a aborda în unele capitole un lirism temperat. Şi ca reporter frenetic ne oferă şi câteva descrieri din Carpaţi şi din Delta Dunării, arătând frumoasele peisaje şi pledând, bineînţeles, pentru păstrarea mediului natural. Filozofia lui T. G. M. este impregnată de poezie aşa cum poeziile sale sunt impregnate de filozofie.

Într-o notă la sfârşit, Toma George Maiorescu, creatorul ecosofiei, adaugă – cu modestie – că lucrarea sa se prezintă ca o ipoteză de lucru şi că ecosofia va rămâne încă pentru mult timp o disciplină deschisă sondărilor, completărilor, înnoirilor.

(G. Iosub)

Adrian Radu Cernea

Pogromul de la Iaşi – Depoziţie de martor

Ed. Hasefer, Bucureşti 2001

Măcelul de la Iaşi a fost continuarea firească a zeci de ani de antisemitism în România. Regimul de guvernământ inaugurat la 1867 era aplicat timp de o jumătate de veac cu neobişnuită, nezdruncinată perseverenţă, producând un imens noian de legi rasiale, antisemite, neomenoase: izgoniri de evrei, excluderi de la drepturile esenţiale umane, expulzări, acţiuni huliganice "încoronate" cu crimele barbare ale anilor 1940-1941.

Micul volum semnat de Adrian R. Cernea este un document inedit, ce cuprinde în cele 148 de pagini strigătul unui martor al evenimentelor care au însângerat comunitatea evreilor din Iaşi în zilele negre de sfârşit de iunie 1941.

Scenele înfiorătoare ale deportării în vagoanele de vite, uşile ce au fost zăvorâte, strigătele infernale ce veneau din aceste vagoane întrec închipuirea omenească. O comunitate paşnică ce cuprindea 50.000 de cetăţeni români loiali ţării, creativă în toate domeniile, social, economic şi cultural, a fost sfâşiată brutal.

Cernea oferă acest cutremurător kadiş în memoria celor ucişi, citând spusele şef-rabinului Moses Rosen:

"Când păşeşti pragul străvechiului cimitir evreiesc din Iaşi, te întâmpină pietre de mormânt peste care multe veacuri şi-au aşezat pecetea. Aici nu mai găseşti numele de citit, căci cine mai ştie cum îi chema pe miile de cetăţeni care s-au pomenit în "duminica aceea" smulşi din căminele lor şi ale căror trupuri zac în fundul acelor morminte comune!".

**(Baruch Cohen
Montreal)**

Solo Juster

Fiara lirică

Poezii; ed. autorului, Tel Aviv, 2002

O nouă plachetă (scoasă la xerox) din care aflăm că Solo Juster este în formă, chiar şi atunci când tristeţile ce-l bântuie (viaţa noastră cea de toate zilele, sentimentul inevitabil al sfârşitului, care însoţeşte bătrâneţea noastră etc. etc.) dau impresia că autorul, el, nu ar fi în formă.

Un exemplu ni-l dă poezia intitulată "Stelară":

«obosite stelele/ sclipind cărunte/ au îmbătrânit pe cer// nici un înger nu mai vine/ să danseze cu ele// bietele stele/ au îmbătrânit pe cer.»

O idee bună găsim şi în "Nedumerire":

«cine nu se întreabă/ de ce/ de ce/ de mii şi mii de ori// cum de-

I. SCHECHTER
Cartea de
RUGĂCIUNI LAICE
Editura „Bicurim"

Aviz cititorilor revistei "MINIMUM"

A apărut într-un ceas bun

"Cartea de rugăciuni laice"

de I. Schechter

Ea este scrisă special pentru dv. ca pentru toţi ceilalţi cititori

Cuprinde: reclamaţii, plângeri, suspine, calomnii, mirări naive, revolte prosteşti şi proteste inutile

Cartea unui laic impertinent care nu mai speră decât în Dumnezeu.

Se poate comanda la autor, în str. Salame 61, Tel Aviv, cu condiţia unui cec de 40 de şekeli

La acest preţ unic cartea poate fi citită de două ori

prinde grai/ copilul/ întreabă de ce de ce// sleit în ceasul cel din urmă/ odată cu ultima-i suflare/ pe sine se întreabă/ plictisit/ de ce.»

La sfârșitul culegerii, Justeŗ publică niște pagini dintr-un "Clasor" al său, cuprinzând câteva – cum să le spunem? – însemnări în versuri. Ele sunt numerotate, făcându-ne să înțelegem că poate, cândva, poetul le va strânge într-un volum anume.

Iată însemnarea nr. 38:

«o anume crispare/ asociind un Ce dur/ paroxistic/ ascunsă în mine o lacrimă/ mă bântuie ca un seism.»

Iat-o și pe cea cu numărul 39:

«cineva a spus despre un altul:/ "i-a fost teamă să nu moară înecat,/ s-a înecat totuși.../ ...pe când învăța să înoate.»

Cât despre însemnarea nr. 49, primele două versuri ne-au plăcut în mod deosebit:

«învățând înțelepciune/ am învățat să ignor.»

La închiderea ediției:

Ion Cristofor

Scriitori din Țara Sfântă

Vol. II, ed. Napoca Star;
Cluj 2002

Da. La închiderea ediției am aflat o veste *importantă.* Poetul și criticul literar român Ion Cristofor, din Cluj, autorul cărții "Scriitori din Țara Sfântă" (Cluj, 2000), ne-a trimis și volumul II al lucrării. Noi știam că omul publică lună de lună, în revista "Cetatea" din capitala Transilvaniei, medalioane despre scriitorii de la noi, și că într-o bună zi el le va strânge în volum. Dar iată că această bună zi a sosit mai repede decât ne închipuisem. Mai repede și pe tăcute, ca un dramaturg ce-și pregătește în taină lovitura sa de teatru.

Vom reveni, desigur, asupra cărții. Până atunci, câteva lucruri:

1) Mulțumim, Ion Cristofor!

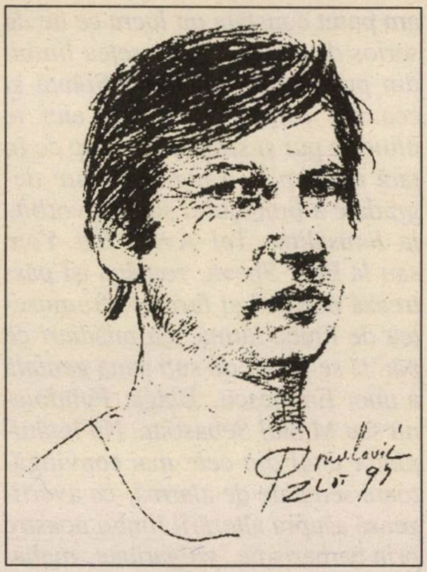

Ion Cristofor:
Portret de Zoran Pârvulovici
(Iugoslavia)

2) Vol. II vorbește despre următorii (în ordine alfabetică): Morel Abramovici, Alexandru Anca, Harry Bar-Shalom, Getta Berghoff, Lică Bluthal, Monica Brătulescu, Petre Cioclu, A. Clain, Madeleine Davidsohn, I. Feldstein, Sfântul Ioan Iacob (un preot care-a slujit ani mulți la Biserica Ortodoxă din Ierusalim), Carol Isac, Erwin Junger, Gh. Kovacs-Eichner, Zisu Lebel, Shlomo Leibovici-Laiș, Eugen Luca, Marius Mircu, G. Mosari, Octav Moscuna, Radu Nor, Sesto Pals, Paul Păun, Ion Pribeagu, V. Rusu, Liana Saxone-Horodi, Mircea Săucan, Alexandru Sever, E. Solon, Otto Starck, Francisca Stoleru, I. Știru, Dan Voinescu, Leon Volovici, H. Wasserman.

3) Prefața, din care aflăm multe, inclusiv planurile de viitor ale lui Cristofor, sună așa:

«Încercând să definească situația scriitorului evreu de limbă română, cunoscutul Al. Mirodan punea în lumină dubla, dramatica uneori, dimensiune spirituală a acestuia. Pentru dramaturg, esențială este fidelitatea față de aceste "dimensiuni congenitale", pe care scriitorul autentic știe să și le asume cu responsabilitate. Sarcină dificilă, fără îndoială, căci tentația asimilării își face simțită, insidios, prezența. Dilema unor scriitori evreo-români pare a fi aceasta: a-ți "jugula" dimensiunea evreiască, încercând a fi scriitor român pur și simplu; sau a renunța la memoria țării de origine, "mimând apartenența 100% la noua cultură", cea israeliană. În concepția lui Al. Mirodan, existența celor două dimensiuni spirituale nu trebuie înțeleasă ca un handicap, ci ca un atu, ca o autentică bogăție spirituală. "Rezultatul – spune Al. Mirodan – este o originalitate ce te deosebește atât de românul pur și simplu cât și de israelianul pur și simplu". Până la urmă, reputatul scriitor constată că totul se reduce la o chestiune simplă, cea a autenticității scrisului, în fond a talentului.

Bogăția și diversitatea literaturii de limbă română din Israel ne-au determinat să continuăm explorarea acestui fascinant teritoriu. Dacă primul volum al lucrării "Scriitori din Țara Sfântă" (2000) conținea articole dedicate unui număr de 47 scriitori, în cel de față numărul acestora a scăzut la 35. În cazul a trei scriitori, prezenți în primul volum, am revenit cu câteva note menite să le întregească profilul spiritual.

În ciuda eforturilor noastre, a bunăvoinței unor prieteni din Israel, cărora le rămânem profund îndatorați, documentarea s-a izbit de oprelişti adeseori nebănuite. Prin urmare, ni s-ar putea reproșa că au rămas în afara acestei modeste, fatalmente parțiale, panorame a scrisului de limbă română din Israel, o seamă de scriitori precum S. Alte-

●

C.N.N.

Ce Netrebnici Nerușinați

rescu, I. Avian, Isac Bercovici, Mirel Brateş, Iosef Eugen Campus, Gabriela Deşliu, Iona David, Avraham Feller, Eliezer Frenkel, Iehuda Gur-Arie, N. Horodniceanu, A. B. Ioffe, Sergiu Levin, Iosif Petran, Sadi Rudeanu, Cornel Safirman, Dorel Schor-Şora, Andrei Strihan, Ileana Vrancea şi alţii. Nu pentru a preîntâmpina posibile, justificate reproşuri, subliniem că unii dintre cei amintiţi vor face obiectul unui al treilea volum, deşi autorul nu şi-a propus nici epuizarea acestui domeniu vast, nici inventarierea tuturor creatorilor de limbă română din Israel. Gestul ar fi, desigur, prea temerar pentru posibilităţile noastre.

Fascinat de fenomen, continuăm să explorăm acest teritoriu insolit, cu satisfacţia pe care ţi-o dă orice descoperire, indiferent cât de neînsemnat ar fi obiectul acesteia. Dacă n-am întrerupt această lectură pasionantă, mereu plină de surprize, e fiindcă, de-a lungul anilor, am putut constata un lucru ce ne dă serios de gândit: frumuseţea limbii din publicaţiile din Ţara Sfântă şi cea din cărţile comentate aici te uluieşte pur şi simplu. În timp ce în ţară asistăm la o îngrijorătoare degradare a limbajului scris şi vorbit, la Ierusalim, Tel Aviv, Bat Yam sau la Beer Sheva, româna îşi păstrează întregul ei farmec, frumuseţea de limbă latină, cu mlădieri ce par să se fi ivit de sub pana genială a unor Eminescu, Blaga, Fundoianu sau Mihail Sebastian. Nu întâmplător unul din cele mai convingătoare semnale de alarmă, ce avertizează asupra alterării limbii noastre prin barbarisme, vulgaritate, mahalagisme etc., apare sub condeiul lui I. Schechter. Într-unul din articolele renumitului gazetar de la "Ultima oră", acesta deplânge, pe bună dreptate, "năvălirea barbarilor în limba română". Cauzele acestui fenomen sunt mai multe, unele dintre ele sunt indicate cu precizie de scriitorul mai sus amintit. Cum se explică, însă, splendoarea şi bogăţia limbii pe care o întâlnim în scrierile confraţilor de limbă română din Ţara Sfântă? Răspunsul ni-l dă acelaşi I. Schechter:

"S-ar putea spune că noi continuăm astfel o tradiţie. Tradiţia evreilor care dintotdeauna au fost maeştri ai limbii române. Dacă n-ar fi să-i amintim decât pe filologii Gaster, Şăineanu, Graur, Byck sau scriitori ca I. Ludo, Oscar Lemnaru, M. Sebastian şi tot ar fi concludent".»

(M. Rafael)

ZISE...

"Pentru mine banii nu au nici o importanţă".

(Prof. Iakov Frenkel, fost guvernator al Băncii Israel; drept reacţie la acuzaţiile din raportul Controlorului de Stat, unde se scrie negru pe alb că vestitul economist a primit din partea statului mari sume ce nu i se cuveneau; Londra, 2002)

... ŞI-N ADÂNC SE SCUFUNDĂ

(CU ACCENTUL PE Ă)

ISRATON LTD.

INSTITUTUL DE REABILITARE A AUZULUI

TEL AVIV, str. Ben Iehuda 39

Tel. 03-5172910 – 5107317

SUB CONDUCEREA DOMNULUI

MICHAEL SHARON

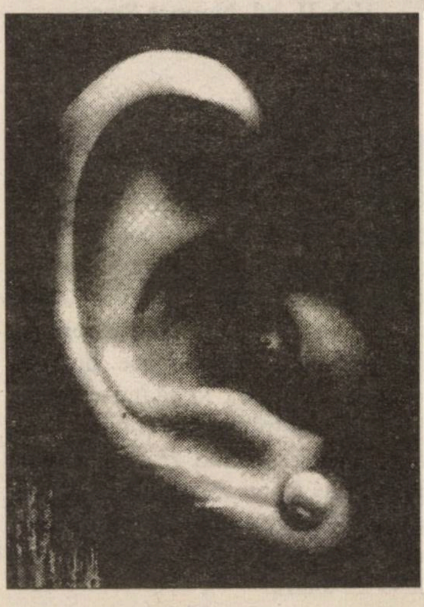

APARATE AUDITIVE INVIZIBILE ASCUNSE ÎN URECHE

- **Consult şi îndrumare fără plată**
- **Baterii de lungă durată**
- **Laborator de reparaţii**
- **Preţuri speciale pentru pensionari şi membri Kupat Holim**

Vorbim şi româneşte

NOU – EXCLUSIV!

Am primit cele mai noi aparate digitale

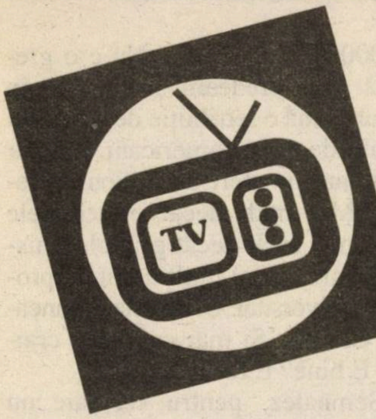

ZOLTAN TERNER

Cronica TV

Televizorul e periculos. Poţi destul de uşor să-ţi pierzi capul. Cunosc cazuri de tevefagie acută destul de grave. Oameni care se instalează de la 5 după-amiaza în faţa televizorului ("O seară nouă") şi nu se mai mişcă din faţa "cutiei cu maimuţe" până la orele 10 sau 11 ale serii. Unii revenind apoi la miezul nopţii.

Nu trebuie să fii doctor ca să-ţi imaginezi că supradoza de Actualităţi TV nu face bine. Te intoxici cu drogul pe care l-am putea numi teveină şi îţi pierzi treptat uzul raţiunii. Fascinat de TV ca şarpele de fluierul fakirului, trăind viaţa prin intermediul comentariilor TV, omul ajunge un lunatec. Consumând însă Actualităţi TV în doze rezonabile (dar cum?), dobândeşti o anumită siguranţă în disperare. S-a dovedit că omul informat e mai liniştit. Scutit fiind de spaima necunoscutului. Acest efect se realizează la noi graţie faptului că, fără îndoială, televiziunea israeliană dispune de comentatori buni.

Când a plecat Iehudi Yaari de la Programul 1 credeam că va rămâne în urma lui un gol. A apărut însă Oded Granot, care îl umple cu succes. Arată bine, e ponderat, destul de analitic, bine informat. A câştigat sufragiile. Ne-a făcut să-l cam uităm pe Yaari. La asta a contribuit, fără îndoială, Keren Neubach, comentatoare politică *first class*. Mereu având ceva esenţial şi urgent de spus, o face cu aplomb şi cu persuasiune. Trăieşte fiecare frază, fiecare cuvânt pe care îl pronunţă.

E reuşit şi tandemul pe care îl face Keren la emisiunea "7 şi jumătate" cu amfitrioana blondă, căpoasă şi ea, cu un aer de copilă îndărătnică, cu părul căzându-i bogat în ochi. Are şi ea un vino-ncoace telegenic.

Ce ţi-e şi cu această relaţie cotidiană virtuală care se stabileşte între tine şi vedetele de la TV! Ele devin pur şi simplu prezenţe vii în existenţa ta. Condiţia pentru ca să se realizeze asta e, cum am spus, să treacă ecranul. Cum nu e cazul, de pildă, la Sari Raz. Ea păstrează întotdeauna o distanţă superioară, de fiinţă atotştiutoare. Ceea ce fetele de care vorbeam, de la Actualităţi, obţin fără efort, doar prin farmecul sau forţa magică a personalităţii, Sari Raz nu obţine nici prin efort. Deşi ne este prezentată zi de zi, nu e cu adevărat prezentă. În ce constă la ea acest ceva care te ţine la distanţă? Pare-se că e, pur şi simplu, faptul că ea nu comunică cu telespectatorul, nu şi-l apropie. Se ascultă pe sine, e încântată de sine, îi place să se audă vorbind. Monopolul ei la subiectele culturale creează până la urmă un fel de saţietate. Mai ales că, vorbind cinstit, ea nu are idei de comunicat, nu spune cam nimic în afară de ştirea de transmis. N-am surprins-o până acum debitând o singură idee. Cu toată aparenţa de familiaritate cu cultura, de gust şi subţirime, ea e de un cenuşiu deprimant. Trecute prin fabrica ei de actualităţi culturale, toate filmele par la fel de bune, la fel de aşa şi pe dincolo. Toate spectacolele sunt importante, toate expoziţiile sunt epocale. Orice ansamblu obscur devine un eveniment. Orice ar prezenta dânsa devine marfă culturală "marca Sari Raz". Adică totul devine o apă şi-un pământ. Dar e cea mai bună pentru că e singura. Totuşi, ca în anecdotă, dacă ar participa la o întrecere, fiind singura concurentă, ar ajunge pe locul doi. Sau trei.

Un caz oarecum asemănător de auto-admiraţie, de oficiere a unui fel de cult al propriei persoane, e Dudu Topaz. Se străduie din răsputeri să-şi laude marfa, ingeniozitatea şi propria prezenţă, uneori întrecând măsura până la limita cu ridicolul. Apariţia sa e marcată de ropote prelungi de aplauze (de pe bandă) şi de semnale muzicale pompoase. Practică o meticuloasă şi atentă punere în valoare a fiecărui cuvânt pe care îl rosteşte. Încântat de sine, e într-o permanentă stare de auto-publicitate. Ceea ce îl salvează este faptul că prezenţa sa are totuşi ceva plăcut. Dar farmecul său, una peste alta, are un ceva confecţionat prea ostentativ. Totuşi, programul lui Dudu Topaz a

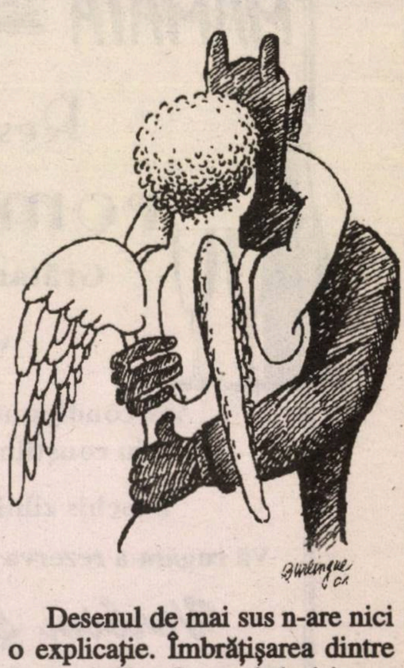

Desenul de mai sus n-are nici o explicaţie. Îmbrăţişarea dintre înger şi diavol o poţi deci interpreta cum pofteşti.

(Desen din "L'Arche"; Paris, 2002)

ajuns la frumoasa cifră de 250 de emisiuni. Din 1993, deci de nouă ani. Unii mai vârstnici în ţară susţin că el n-a fost întotdeauna aşa de infatuat-simpatic. Că era, pe vremuri, mai firesc şi mai simpatic fără alt determinativ. Tot ce se poate. Dar poate că asta ne trebuie. Adică aşa ne trebuie.

Un alt program, net inferior celui al lui Dudu Topaz, e "Cântecele pe care le cântăm". Realizatorul şi animatorul emisiunii, cântăreţul Dori Ben Zeev, nu ș-ar putea zice că e simpatic. Şi, ciudat, face tot posibilul să fie şi mai puţin simpatic. Cu o figură de spiţer sau medic veterinar, acest artist are o dambla: pălăriile. În decursul timpului, a încercat de toate pentru acoperirea ţăcăliei dumisale: tichie gruzină (sau kirghiză), şapcă de jokeu cu cozorocul întors, etc. De un timp, obişnuieşte o pălărie de pai cu boruri largi. Obiectul se potriveşte ca nuca-n perete cu ochii lui holbaţi şi cu ochelarii săi cu ramă groasă. Cu aceeaşi pălărie l-a dotat mai deunăzi şi pe cântăreţ, un nenea cu o faţă bătrânicioasă, care făcea eforturi să fie antrenant şi zâmbăreţ. Iar pălăria îl făcea de-a dreptul ridicol. Noroc că nu cânta deloc rău. Aşteptăm ca, în continuare, dacă emisiunea supravieţuieşte (de ce nu?), Dori Ben Zeev să încerce să-şi pună pe cap un coif cu panaş, apoi o cască militară, o pălăriuţă de clown sau un bicorn. Ce-ar fi, însă, să se travestească în el însuşi? Cu siguranţă i-ar sta mai bine.

À propos de vedete, merită să vă fac cunoscut un amănunt aflat din Revista de TV "Pnai plus": fostul crainic al Canalului 2, Yaakov Eilon (supranumit nu prea se ştie de ce "Mister Actualităţi"), are acum, la Canalul 10, un salariu lunar de 50.000 de dolari. Nu. Nu e o greşeală. Aşa credeam şi eu. Are în fiecare lună o retribuţie de cincizeci de mii de dolari americani. Asta ar veni cam un sfert de milion de şekeli. Mai mult decât preşedintele ţării, mai mult decât primul ministru şi infinit mai mult decât un profesor universitar. Şi ce este dumnealui? Crainic. Şi mai ce? Atât: crainic. E bine? E foooarte bine!

Semnalez, pentru cei care nu ştiu, un lucru foarte pozitiv: un magazin TV de asistenţă psihologică pe Canalul 2 al Televiziunii Israeliene, în fiecare marţi la ora 18, 30. Programul durează o oră şi este pasionant. Titulara emisiunii, pe nume Varda Raziel-Jakont, se pricepe să adune în jurul ei, în studio, oameni interesanţi, cu experienţă şi mai ales cu capul pe umeri. Ei răspund, rând pe rând (uneori sfătuindu-se între ei) la întrebările telefonice sau trimise prin fax de tot felul de oameni cu probleme. Într-o ţară ca a noastră, cu atât de multe şocuri ducând la dezechilibre psihice şi nervoase, la conflicte periculoase, o asemenea emisiune era de o elementară necesitate. N-o ocoliţi.

Se anunţă şi un nou serial israelian, "Johny" (sic!). La ora când redactez aceste însemnări încă nu ştiu cum e. Judecând după reclamă, nu va fi un produs de prost gust. Va fi de super-prost-gust. Ne-am bucura din toată inima să nu fie aşa.

MAMAIA מַאמַאיָה
Restaurant
românesc
Grătar – pescărie

Aer condiţionat, ambianţă plăcută,
serviciu conştiincios, preţuri moderate.
Deschis zilnic între orele 12-24.
Vă rugăm a rezerva locurile prin tel. 523-7784
Vorbim şi româneşte.
Restaurantul MAMAIA
TEL AVIV, str. Ben Iehuda 192

Nou!!
Iudit Coman
Umbre
în
grădina mea
Versuri
● Minimum ●

ELENA-ESTHER TACCIU

CALEIDOSCOP - 2002

ZODIA GEMENILOR PENTRU TOŢI (21.05-20.06). Atât de stimulatoare în general pentru contacte umane, asocieri, cupluri, artişti şi bancheri, Zodia nu are în acest an o conjunctură uşoară. Planete decisive, grele, ca Saturn, Pluto şi Marte, ca Soarele şi Jupiter, se arată discordante faţă de Gemeni şi Mercur, patronul Zodiei. În plus, din 15 mai până în 5 iunie, Mercur este retrograd. Am scris de multe ori că această configuraţie se împotriveşte planurilor şi termenelor stabilite, contactelor diplomatice sau pur şi simplu umane. Tot ea stimulează acţiuni mafiote, teroriste, jafuri, spargeri, furturi bancare. În plus, încă o dată, planeta Bachus, înrudită ca efect cu Pluto (erupţii vulcanice, cutremure) şi descoperită abia în 1946, trece din Taur, Zodia anterioară, în prima parte a Gemenilor, cu efecte precum cele enumerate mai sus. Venus, şi ea iniţial armonică faţă de Mercur, se opune apoi lui Uranus, care aduce evenimente şocante, conflicte diplomatice şi militare. Într-un cuvânt, tensiunea indivizilor, psihică, concordă cu tensiunea din sânul societăţii. Saturn accentuează ascensiunea şi ponderea vârstnicilor în posturi supreme. Uranus determină rupturi de relaţii, declaraţii violente, falimente dar şi câştiguri materiale. Pluto infuzează fanatism extrem dogmaticilor. **Gemenii** ca atare simt fel de fel de obstacole tot anul. Succesele totuşi există, şi când vin, vin pe neaşteptate. Cei născuţi între 3 şi 8 iunie decid schimbări radicale în viaţă şi profesie, cu partizani şi admiratori ce-i susţin. Posibilă chiar o ruptură sau conflicte cu partenerul de viaţă. Banii vin cu distincţiile o dată. Răbdarea, diplomaţia, repararea erorilor din trecut se recomandă nu doar născuţilor sub Mercur, ci şi statelor. Celelalte semne de Aer, **Balanţa** şi **Vărsătorul,** trăiesc un avânt intelectual, ca şi **Gemenii,** cu succese în *media* şi activităţi sociale şi de grup. În perioada regresiei lui Mercur lumea are nervi, conflicte din cauze minore; se cere prudenţă maximă în semnarea contractelor. **Vărsătorii** pot primi "sfaturi" care să-i saboteze. Zodiile de Foc, **Berbecul, Leul, Săgetătorul,** înving în competiţiile intelectuale, profesionale. În regresia lui Mercur, pot pierde prea mult timp cu vorbăria, petrecerile sau cu idei utopice fără temei real. Semnele de Pământ îşi dedică eforturile intelectuale câştigului, spre a-l investi tot în scopuri profesionale. Regresia lui Mercur provoacă **Taurului, Fecioarei, Capricornului** încurcături şi conflicte la lucru sau "reclamă" duşmănoasă în presă. Semnele de Apă, **Racul, Scorpionul, Peştii** au întâi de toate probleme de reorganizare a casei şi a unor activităţi de grup. Ceilalţi sunt adânciţi în studii umanistice şi mistice. Scorpionii pot fi urmăriţi pentru activităţi subversive, datorită aceluiaşi Mercur dizarmonic.

POŞTA NOASTRĂ: *Anunţăm cititorii că ne pot adresa întrebări despre astrologie, mistică, parapsihologie ş.a.m.d. Telefonul de contact rămâne acelaşi, 03-5590829, ca şi POB 2104, Holon; idem pentru procurarea volumului "STELE REGALE". Nu trimitem Horoscoape acasă, ci le publicăm (nu imediat) în următoarele numere din „Minimum".*

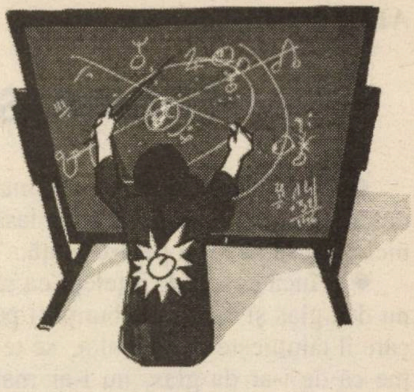

FR. D., Beer Sheva. Iată un sumar horoscop al lunilor de călătorie, călătorie care nu pare o simplă excursie, ci probabil una de afaceri. **În luna august** veţi primi sfaturi bune din partea unei rude, deşi nu trebuie renunţat la ideile proprii şi la intuiţie. Din îmbinarea sfaturilor cu intuiţiile dvs. vor veni succesele. Între 13 şi 16 august nu luaţi iniţiative. Dimpotrivă, vin câştiguri după un litigiu pe 3.08 şi noi clienţi, publicitate bună pe 30.08. **Luna septembrie** cere mai multă atenţie pentru sănătate. Evitaţi încordări nervoase, zile "din una în alta", fără pauză, confruntări şi discuţii tensionate. Nu puteţi realiza toate lucrurile deodată, şi nici a epuiza toate punctele din program cu rezultat imediat. Între 10 şi 13.09 a nu întreprinde lucruri noi. Zile cu noroc între 24 şi 27.09, când se poate acţiona. Cu multă răbdare şi fără speranţe exagerate, ziua de 11.09 poate fi memorabilă prin succes. **Luna octombrie** cere hrană de calitate, şi nu uscături sau dulciuri excesiv de multe. Puteţi cunoaşte intriganţi, cu acte măsluite. O afacere pare solidă, dar totul e măsluit. Zilele cele mai bune ale lunii sunt între 21 şi 25.10. Cele problematice, în care nu trebuie vizitate locuri sau persoane necunoscute, sunt între 7 şi 10.10. În cea din urmă (10.10) la bancă puteţi fi dus de nas cu falsuri în cont, erori de computer sau cecuri. Este luna cea mai periculoasă în materie de afaceri.

ALEXANDRU SEVER

Ordine şi dezordine

◆ **Potopiniană.** Lucrul cel mai descurajant în moarte e că nu-ţi lasă nici o şansă să lupţi pentru viaţă.

◆ E încă destul de înţelept ca să nu dea glas şi cuvânt nebunului pe care îl tăinuieşte. Nu de alta, se teme că de i-ar da glas, nu i-ar mai putea închide gura niciodată.

◆ Teme-te de acea noapte lungă ai cărei zori vor şovăi să se arate la chemarea cocoşului tău.

◆ **Iraclide.** Nu cred să mă fi gândit vreodată, în copilăria mea, că voi ajunge la 90 de ani. Dar, dacă am fost sigur de ceva la cei vreo 12 ani când m-am pomenit aşternând poveşti – e că aveam să continui… Şi nu m-am îndoit niciodată, nici chiar în timpul războiului când nimic nu mai părea sigur. Ba, aş zice chiar că norocul meu ca scriitor a fost că războiul mi-a făcut parte îmbelşugată din toate coşmarele şi spaimele lui. Căci tocmai din această fundamentală experienţă a războiului au ieşit toate romanele, tragediile şi eseurile mele. Încât pot zice că războiul a fost, în deplina lui brutalitate, fantasticul accelerator al maturizării mele. Şi cu toate că, uneori, mai târziu, îmi spuneam, ca să mă înţeleg mai bine, că m-am născut bătrân, trebuie totuşi să admit că, intrat în război ca un adolescent întârziat, am ieşit din el cu barba ideală a unui moşneag uitat de moarte.

◆ Chiar şi dacă vine, Moartea nu se arată. Singurul semn al trecerii sale: leşul.

◆ Sunt veninuri pe care o ingenioasă prelucrare le transformă în leacuri. Poate că diferenţa dintre minciună şi calomnie tocmai pe acest teren se defineşte: în timp ce minciuna, ca un microb diminuat, poate uneori acţiona ca un antidot – calomnia – care e în fond tot o minciună, dar la cu totul altă putere – nu-şi abandonează, niciodată şi nicăieri, principiul veninului pe care se întemeiază, refuză adică să fie altceva decât ceea ce este.

◆ O inteligenţă care nu lucrează e o dispoziţie fără adresă: se pierde.

◆ **Potopiniană** despre avantajul de a fi câine: "Şi câinilor li se dă câte un nume, dar nimeni nu-i plictiseşte cerându-le să se legitimeze".

◆ Chiar şi dacă îţi ghiceşti moartea, Ghicitoarea tot nedezlegată rămâne.

◆ Un pat împărţit între amanţi, chiar dacă nu implică o dragoste împărtăşită, presupune măcar o complicitate. Adică un târg.

◆ Poate că criticul cel mai obiectiv e acela care uită de sine, pentru a vorbi despre altul; şi poate că cel mai interesant e acela care scrie despre altul doar pentru a vorbi despre sine însuşi. Între năzuinţă şi tentaţie, poziţia fiecăruia e destul de fragilă şi de nestatornică pentru ca trecerea calculată de pe un scaun pe altul să fie acceptată ca o alternanţă necesară şi chiar fecundă.

◆ Adevărata ţintă a unui bun şi eficace pamflet nu este ticălosul, ci ideile ce-l tutelează. Distruge-i ideile, şi căzătura cea mai ignobilă, împuţinată în motivaţiile sale, se va sufoca în gunoiul idolilor spârcuiţi.

◆ Două, ba chiar trei, sunt îndeosebi situaţiile în care omul nu cunoaşte nici o limită de sezon: în dragoste, în gândire şi în omor.

◆ **Iraclide.** Un prieten mi-a spus odată că nimerindu-se taică-su – un comersant cuminte de felul lui – să răsfoiască câte unele din eseurile mele, ar fi spus, clătinând din cap, bănuitor: "Pretinul ăsta al tău, bre, are prea multe idei pentru un om de treabă".

ZISE...

"Se afirmă că Israelul e un stat democrat, dar şi dictatori ca Hitler şi Napoleon au fost aleşi în mod democratic".

(Shulamit Aloni, într-un interviu acordat unui ziar arab din Ierusalim, à propos de primejdia ca Sharon sau alt lider de dreapta să instaureze o dictatură în Israel.)

... ŞI-N ADÂNC SE SCUFUNDĂ

(CU ACCENTUL PE Ă)

Nota Redacţiei: 1) Dacă Hitler a ajuns într-adevăr la putere prin alegeri libere şi democrate, cu Napoleon lucrurile stau cu totul altfel. Micul corsican a luat puterea printr-o lovitură de stat militară, intrată în istoria Franţei ca "lovitura de stat de la 18 Brumar 1799". Atunci, Directoratul care conducea ţara a fost înlăturat cu forţa, fiind înlocuit cu un Consulat, compus din trei persoane, în cap cu Bonaparte. Pe marginea loviturii s-au scris, de altfel, o sută de cărţi de-a lungul vremii, inclusiv un studiu celebru al lui Marx. 2) Cât despre alegeri, Napoleon a organizat şi el, ca orice dictator ce se respectă, ceva de genul plebiscitului sau referendumului, obţinând scoruri ce i-ar face să pălească de invidie pe tipi ca Saddam sau Assad (tatăl + fiul). Astfel, la referendumul din 1801, unde cetăţenii fuseseră chemaţi să răspundă dacă sunt de acord cu alegerea viitorului împărat în calitate de Consul (unic) pe viaţă, 3.568.000 de votanţi au răspuns "da", iar 8.000 – "nu". 3) Ah, era să uităm: Madam Shulamit Aloni a fost, în urmă cu ani, ministru al Învăţământului şi (pardon de expresie) Culturii.

G. IOSUB

Studenții din școlile religioase islamice învață să tragă cu Kalacinikovul

Semiluna are nevoie de sânge

De curând au avut loc la Alexandria, în Egipt, la Assisi, în Italia, la Praga şi la New York, întâlniri între reprezentanţii religiilor creştină, musulmană, mozaică şi a altor culte. La Praga, preşedintele Havel a spus, între altele: "Atentatele teroriste din SUA au demonstrat globalizarea răului şi propagarea pe întreaga planetă a crimei, fanatismului şi egoismului". În continuare preşedintele ceh a cerut liderilor religioşi "să-şi exercite autoritatea pentru a lupta în comun împotriva a tot ce ameninţă demnitatea vieţii umane şi contra oricărei tentative de a justifica ura şi violenţa prin argumente religioase, prin interpretări deformate ale textelor sfinte şi ale tradiţiei credinţei".

Religiile reprezintă pentru credincioşi şi pentru comunităţile care le adoptă elementul definitoriu al personalităţii lor şi cu greu acceptă să le pună în discuţie cu alţii. De aceea, însăşi ideea dialogului între religii este relativ nouă, pe când polemica, ostilitatea au un lung trecut, care atârnă şi acum greu în orice încercare de a găsi căi de comunicare. Să luăm, de pildă, modul cum se prezintă islamiştii la acest dialog (şi este vorba de o minoritate moderată a acestei religii). O condiţie esenţială a dialogului este cunoaşterea poziţiei celorlalte părţi. Ori iată ce constată în această privinţă un musulman, Ridwan al-Sayyd. Făcând, într-o carte apărută în 1995, un bilanţ al dialogului islamo-creştin, el observă că participanţii la dialog din partea creştină sunt adesea specialişti în Islam, în timp ce "o mare parte dintre participanţii oficiali din partea musulmană nu ştiu despre creştinism nimic demn de luat în considerare". Adăugăm observaţia – pe care o poate face oricine – că librăriile occidentale oferă sute de lucrări privitoare la Islam, o parte scrise de autori musulmani (nu lipsesc nici unele scrise de savanţi evrei, ca de pildă cele de prof. Moshe Gil din Israel), în timp ce în librăriile din ţările islamice nu se găsesc lucrări de istorie a altor religii. Ori, fără o cunoaştere reciprocă nu poate exista un dialog valabil. De altfel, şeicul Tantawi, care a participat la conferinţa inter-religioasă de la Alexandria, a făcut de curând elogiul atentatorilor sinucigaşi.

Mohamed și-a impus cuvântul cu sabia

Religia mozaică n-a fost niciodată un mijloc de a se impune cu forţa; iar cea creştină, dacă a fost timp de veacuri intolerantă, începând din secolul trecut a devenit tolerantă. În schimb religia musulmană a fost de la început o religie ce a dorit să se impună prin forţă. Spre deosebire de Moise şi Isus, profetul Mahomed şi-a impus cuvântul cu sabia. Extinderea islamismului în Orientul Mijlociu, în Africa şi Asia s-a făcut în bună măsură prin campanii militare. Cioran, referindu-se la fanatismul religios atunci când cuprinde un popor, spunea: "Un popor religios, adică fanatic, profetic şi intolerant, chiar dacă este lipsit de capacitate politică, îşi deschide un drum în lume, datorită pornirilor lui religioase". Aşa a fost cazul cu poporul arab.

Mohamed (570-632), născut la Mecca, a avut, în călătoriile lui de afaceri, în calitate de conducător de caravane, contacte atât cu evrei cât şi cu creştini şi, în spiritul său, s-a întărit gândul că el a fost ursit să vestească poporului arab monoteismul.

Mahomed a luat de la iudaism, pe lângă ordinea zilnică a rugăciunilor, interdicţia consumării cărnii de porc şi interdicţia de a desena sau ciopli chipuri de oameni şi animale, pentru a pune capăt idolatriei. *"Noi suntem* – citām din Coran – *adepţii religiei lui Allah, care a vestit adevărata credinţă şi a îndepărtat idolatria. Credem în Allah şi în tot ce ne-a vestit prin trimisul său Mahomed, precum şi în tot ceea ce el a poruncit lui Abraham, Ismael, Isaac şi Iacob şi triburilor lui Israel, şi în ceea ce el a transmis prin Moshe şi Isus, şi în ceea ce profeţii au primit de la Domnul"* (numele Domnului, în arabă Allah, provine de la ebraicul El-Elohim).

Speranţa lui Mahomed de a converti şi pe evrei la religia sa eşuând, el s-a îndepărtat de iudaism. Astfel, rugăciunile, care iniţial se spuneau cu faţa la Ierusalim, au fost ulterior îndreptate spre Mecca, o mai veche tradiţie arabă, deoarece acolo se află cunoscuta piatră neagră sfântă căzută din cer (după toate probabilităţile un meteorit).

Mahomed a fost nevoit să fugă din Mecca, unde populaţia îl considera nebun şi duşman public, şi s-a retras la Medina, unde nu era cunoscut şi unde i-a fost mai uşor să se proclame profet decât în oraşul său natal, unde lumea îl cunoştea drept conducător de cămile. În curând fu înconjurat de credincioşi. Când se crezu destul de tare pentru a se răzbuna pe concetăţenii săi care îndrăzniseră să-şi bată joc de el, străbătu deşertul în fruntea unei trupe de războinici din Medina şi puse fără multă greutate mâna pe Mecca. După ce omorâră un mare număr de

locuitori, năvălitorii îi convinseră uşor pe ceilalţi că Mahomed este într-adevăr un mare profet. Ulterior Mahomed a îndeplinit mai mult rolul unui conducător politic şi militar.

Secta asasinilor

Arabii erau păstori paşnici, care rătăceau prin pustiu din timpuri imemoriale, fără să manifeste vreo ambiţie de cuceriri. În mai puţin de zece ani, urmaşul lui Mahomed, Omar Ibn Al-Katab, cucereşte Egiptul, Persia, Fenicia, Palestina şi Siria şi face din Damasc capitala primului imperiu mahomedan.

Califii care au urmat şi care-şi începuseră cariera ca nişte căpetenii religioase, au devenit stăpânitorii temporari ai unui imens imperiu şi au întemeiat un oraş nou pe ruinele Ninivei, pe care l-au denumit Bagdad. Apoi cetele de călăreţi arabi, organizate în regimente regulate de cavalerie, au supus popoarele din nordul Africii, învăţându-le ce fericire este a deveni musulmane.

În anul 700 un general mahomedan, Farik, invadează peninsula iberică, trecând apoi şi Pirineii. În mai puţin de un veac de la moartea lui Mahomed, arabii pătrund până în inima Europei. Alungaţi din Franţa, s-au stabilit în Spania, unde au rămas şapte secole.

Islamismul, născut ca o religie arabă, a devenit o religie internaţională, care s-a extins de la Oceanul Atlantic la Oceanul Pacific. Includerea în Islam a numeroase alte popoare a produs mai târziu schisme. Cea mai importantă este shiismul ("shia" în limba arabă înseamnă chiar schismă). Shiiţii repudiază "suna", alcătuită din legendele despre Mahomed, menţinându-se strict la Coran, spre deosebire de suniţi, care o recunosc.

Ulterior apar şi alte secte desprinse fie din suniţi, fie din shiiţi, cum sunt ismaeliţii, kormaţii, haşisinii (asasinii), ceea ce înseamnă secta asasinilor, mutaziliţii, wahabiţii şi altele, luptând deseori una împotriva alteia. Chiar războiul sângeros dintre Irak şi Iran, soldat cu sute de mii de morţi, a avut, pe lângă aspectul naţionalist, şi un aspect religios, iranienii fiind shiiţi, în timp ce majoritatea irakienilor sunt suniţi.

În ce constă fundamentalismul islamic

Fundamentalismul islamic socoteşte religia nu în spiritul ei ci exclusiv în litera ei. Fundamentalistul se află întotdeauna în confruntare cu tot ce e nou, modern, cu cerinţele vieţii contemporane. El manifestă un respect excesiv pentru prescripţii şi interdicţii aflate în legi ticluite cu multe secole în urmă. Fundamentalistul islamic susţine că aceste legi ar fi cu totul valabile şi acum pentru toate ţările şi ele trebuie să guverneze în mod decisiv atât viaţa privată cât şi cea colectivă, Islamul transformându-se într-o "religie a fricii".

Islamismul nu are înclinaţia interpretativă a iudaismului sau creştinismului, care, ambele, parcurg drumul către intuiţia divină prin minţile unor clerici înţelepţi. Pentru islamici, Coranul e imuabil: ce a spus Allah, prin gura lui Mahomed, nu poate fi interpretat. Cât priveşte lucrurile pe care Allah nu i le-a şoptit lui Mahomed, acestea au fost codificate odată pentru totdeauna în secolul al IX-lea, în manualul "Sharia" (Calea), care se ocupă de detaliile vieţii publice şi private. Societatea musulmană nu trebuie decât să le urmeze, în nici un caz să le adapteze schimbărilor ce au survenit de atunci în lume. Chiar cuvântul Islam înseamnă în arabă supunere, supunere faţă de Allah. Iar influenţa gândirii nemusulmane trebuie combătută prin războiul sfânt "jihadul islamic". De remarcat faptul că dacă toate religiile pregătesc studenţi în teologie, ce studiază textele sfinte, cum ar fi Tora la evrei sau Evanghelia la creştini, studenţii musulmani studiază pe lângă Coran şi instrucţia militară, pentru a-şi impune dogmele religioase cu arma în mână, cum sunt talibanii, tineri religioşi, studenţi ce au studiat în Pakistan şi care, o dată ajunşi la putere prin forţa armelor în Afganistan, au proscris tot ce ţine de viaţa contemporană civilizată. Ei şi-au impus cu forţa modul lor de viaţă, interzicând filmele, fotografiile, televiziunea, transmiterea de către posturile de radio a altei muzici decât cea religioasă; bărbaţii erau obligaţi să poarte barbă, iar femeile nu aveau voie să iasă pe stradă decât acoperite de văluri din cap şi până în calcâie şi obligatoriu însoţite de o rudă de sex masculin. Fetele erau excluse din învăţământ, inclusiv din cel primar. Şi în alte ţări musulmane persistă asemenea obiceiuri, ce merg până la pedepsirea cu moartea pentru adulter sau tăierea mâinilor pentru hoţie.

72 de fecioare (însă frumoase)

O precizare în legătură cu atentatele sinucigaşe: ca şi celelalte religii monoteiste, şi Coranul condamnă pe cei ce-şi iau singuri viaţa. În cărţile "hadith" (culegere apocrifă de aforisme atribuite lui Mahomed) se spune într-adevăr că martirii credinţei vor sta în rai în imediata apropiere a lui Mahomed, beneficiind de râuri de lapte şi miere şi de câte 72 de fecioare frumoase. Dar aceste scrieri se referă nu la sinucigaşi, ci la martiri, la cei persecutaţi şi ucişi pentru credinţa lor în Allah. Cât despre uciderea de oameni nevinovaţi, există în Coran un pasaj foarte limpede: "Atunci când cineva omoară un nevinovat, e ca şi cum ar fi omorât întreaga lume". Dar fanaticii religioşi nu ţin seama de cei care-s moderaţi.

Ceea ce se întâmplă în Algeria este concludent în acest sens. Masacrele dezlănţuite aproape întotdeauna cu o imensă şi orbească furie se petrec după acelaşi tipic minuţios: bărbaţi ce se întorc de la munca câmpului sunt încercuiţi de către membrii grupărilor teroriste şi împiedicaţi să intre în satele lor, în timp ce femeile, bătrânii şi copiii sunt masacraţi. Ulterior şi bărbaţii sunt omorâţi. Nu există cifre exacte, dar numărul victimelor din Algeria în ultimii şase ani se cifrează între 60.000 şi 90.000. Explicaţia celor ce se întâmplă în Algeria e că după dispariţia bruscă a socialismului în această ţară – ca urmare a prăbuşirii blocului comunist – s-a creat un vid de putere pe care fundamentaliştii islamici încearcă să-l umple folosind teroarea, după modelul revoluţiei ayatollahilor din Iran.

❖

Astăzi ofensiva islamistă îşi îndreaptă atenţia spre Europa şi America. Numai în Franţa sunt la ora actuală şase milioane de arabi. Mulţi dintre aceştia, la vestea atacului de la 11 septembrie 2001 în Statele Unite, soldat cu circa 3.000 de morţi nevinovaţi, au ieşit pe străzile cartierelor în care locuiesc pentru a aplauda atentatele şi pe Bin Laden...

Fundamentaliştii islamici urăsc statele democrate şi pentru că acestea reuşesc ceea ce ei nu izbutesc (în ciuda uriaşelor bogăţii de pe urma petrolului): să asigure un trai decent populaţiei.

Iată de ce popoarele aflate sub dictaturi trebuie ajutate – în propriul lor interes – să se debaraseze de tirani, iar ţările democrate să se unească în lupta împotriva fundamentalismului islamic, care reprezintă – prin faptul că deţine armament de ucidere în masă – un pericol pentru întreaga lume.

(Fragment dintr-un studiu despre intoleranţa religioasă)

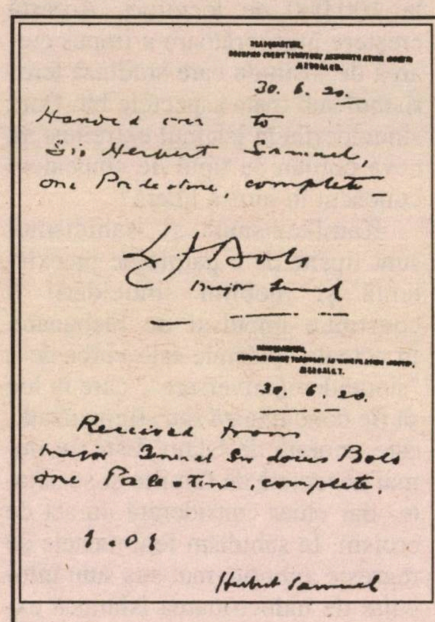

30. 6. 20.

Handed over to
Sir Herbert Samuel,
one Palestine, complete –

L J Bols
Major General

30. 6. 20.

Received from
Major General Sir Louis Bols
one Palestine, complete.

1.01

Herbert Samuel

Un document senzaţional

E vorba de documentul oficial prin care armata britanică încredinţează, în anul 1920, administrarea Palestinei, viitorului lord Herbert Samuel (cel cu bulevardul).

În partea de sus a documentului, citim:

"Predat lui Sir Herbert Samuel una Palestină, completă.

Louis Bols,
General-maior"

Iar partea de jos sună aşa:

"Primit din partea Generalului-maior Sir Louis Bols una Palestină, completă.

Herbert Samuel"

Documentul este senzaţional, desigur, mai puţin prin conţinut, cât prin expresie. Autorităţile de la Londra "predau" coloniile şi alte teritorii aflate sub controlul lor, ca pe nişte bunuri de inventar. Iar primitorul dădea chitanţă de mână, în semn că a intrat în posesia obiectului respectiv.

Va să zică, aşa mergeau pe-atunci lucrurile.

Stai şi te întrebi cui anume se pregătesc occidentalii să predea, la o adică, Palestina completă, contra semnătură? Lui Arafat? Ligii Arabe? Consiliului Europei?

PROF. JEAN ASKENASY

Bomba vie

O armă nouă (într-adevăr nouă) și cumplită (într-adevăr cumplită).

Numărul mare de bombe vii cu care Intifada palestiniană atacă Israelul de un an și jumătate a atins apogeul în luna martie. De la data de 14 până la 31 martie au avut loc 32 de atacuri cu bombe vii "reușite" și 12 atacuri cu bombe vii "nereușite". În medie în această perioadă Israelul a fost bombardat cam de 2-3 ori pe zi cu bombe umane devastatoare. Teroriștii dețin un arsenal de bombe vii care justifică termenul de epidemie islamică de sinucigași. Fenomenul de "sinucidere" are multe fațete; prezentul articol se rezumă la analiza aspectului psihobiologic și social.

Sinuciderea este cea de a 10-a cauză a morții în Statele Unite ale Americii, unde rata sinuciderii este de 10 la fiecare 100.000 de locuitori. În Japonia ea se ridică la 23 pentru fiecare 100.000 de locuitori, ca și în Austria de altfel. Media mondială este în jur de 12 la 100.000 de locuitori. Raportul între rasele umane arată o categorică preponderență a rasei negre. Raportul dintre sexe arată o categorică preponderență masculină, cam de 1 femeie la 3 bărbați, cu excepția Poloniei, unde numărul sinuciderilor este preponderent la femei, această ciudățenie neavând o explicație.

Sinuciderea, privită dintr-o perspectivă biologică, este actul de autodistrugere intenționată, sau actul de omucidere adresat propriei persoane. Sinuciderea este considerată în medicină ca un act realizat în condițiile unor facultăți mintale alterate. Marea majoritate a sinucigașilor prezintă fenomene de psihopatologie. Din 100 de cazuri de sinucidere, 64 suferă de depresiune, 10 suferă de depresiune și alcoolism, 4 de schizofrenie, 4 de dependență de droguri și numai 7 sunt în deplinătatea facultăților mintale. Nenumăratele simulări de sinucideri ca tăierea venelor la mâini, reprezintă strigătul de alarmă al anumitor indivizi care cer ajutor înaintea declanșării tulburărilor psihice. În Statele Unite ale Americii o treime din cei ce comit sinucideri au fost în prealabil consultați de un psihiatru. În concluzie putem stabili că sinuciderea este un act de omucidere la adresa propriei persoane în condițiile unui psihic alterat.

Privită sub acest aspect, sinuciderea în lumea Islamului extremist își schimbă caracterul. Din punct de vedere al frecvenței, șahidismul preia primul loc, ridicându-se la 40 la 100.000 de locuitori. Această creștere îngrijorătoare a impus crearea de institute care studiază terorismul sub toate aspectele lui. Oare sinuciderile în Islamul extremist au ceva comun cu tipul de sinucidere cunoscut în lumea liberă?

Kamikazismul și șahidismul sunt lipsite de o patologie preexistentă și mobilul sinuciderii îl constituie impulsul de răzbunare. În actuala epidemie este vorba de o "sinucidere/aniversare", care în loc să fie condamnată sau stigmatizată, este onorată de Islam. Este nu numai acceptată de familie și societate, dar chiar considerată un act de eroism. În șahidism fenomenele de regresie amintite mai sus sunt înlocuite de îndoctrinarea islamică extremistă cu fantezia vieții după sinucidere, înfățișată într-un tablou foarte ispititor de către cei ce pregătesc tinerii pentru acest act: 72 de fecioare frumoase, în rai etc. La asta se adaugă și faptul că șahidul știe că familia sa va trăi mai bine, primind o mare sumă de bani (astăzi, 25.000 de dolari) după moartea lui. Actul malign de autolichidare este un moment de mare tensiune, în care tânărul devine o bombă vie a militarismului terorist, trage de sfoară și declanșează explozia încărcăturii de dinamită cu care este încins în jurul pieptului și șoldurilor. Șahidul se află într-o stare de extremă concentrare în procesul de alegere a locului și momentului autodistrugerii.

Epidemia de șahidism de 40 la 100.000 de locuitori din Autoritatea Palestiniană este identică cu cea a organizației Al-Qaeda a lui Osama Bin Laden.

Deosebirea esențială dintre sinucidere și kamikazism/șahidism constă în prototipul uman diferit. Tânărul șahid este un tânăr crescut și educat în taberele palestiniene de refugiați, îndoctrinat în mod intenționat în totală necunoștință de realitatea politică a lumii înconjurătoare. Copiii, de la vârsta de grădiniță, învață despre Palestina ca aparținând palestinienilor, ocupată temporar de israelieni. Noțiunea de israelian, în ochii copilului palestinian, este a unui dușman care i-a ocupat temporar țara. Menirea lui este de a-și elibera țara de sub jugul ocupanților. Deci necesitatea de a-l înlătura pe israelian este o necesitate pe care educația o transformă într-o obligație infiltrată în conștiința palestinianului de la vârsta când învață limba maternă, scrisul și cititul. Este foarte ușor de transformat

●

Ce scandal la alegerile de luna trecută, de la A.C.U.M., asociația muzicienilor!

Compozitorul-cântăreț Șmulik Kraus (67) l-a bătut la sânge pe muzicianul Efi Netzer, trimițându-l la spital cu răni grave.

Potoliți-vă, fraților, că nu e frumos! Împăcați-vă! Renunțați pentru totdeauna la violență! Și faceți pace între voi! Numaidecât!

Shalom Ahshav!

Pace A.C.U.M.!

acest tip de palestinian într-o bombă vie sau într-un şahid-erou.

Acţiunea de transformare în şahid a tânărului palestinian are loc la sfârşitul celui de-al doilea deceniu de viaţă şi începutul deceniului al treilea. Este vârsta cea mai propice pentru înfierbântarea dorinţei de a deveni erou, de a răspunde chemării destinului, de a împlini răzbunarea ideală care anihilează instinctul natural de conservare.

Kamikazismul este lipsit de această ură educată din fragedă copilărie. Actul kamikazic este bazat pe supunerea totală a japonezului faţă de datorie. Datoria faţă de naţiune este reprezentată de ordinul comandantului.

Şahidismul îşi îndreaptă acţiunea teroristă contra lumii păcătoşilor, a lumii anti-islamice, cu scopul de a-i ucide pe necredincioşi, în special pe ocupanţii pământurilor islamice. Baza economică a celor două tipuri de sinucigaşi este total diferită.

Japonezul kamikaze sau samuraiul celui de-al doilea război mondial era, din punct de vedere economic, un individ cu o bază solidă, în timp ce şahidul provine din pătura pauperă a societăţii palestiniene.

Să nu uităm nici efectul mediatic al transmiterii la televiziune a "actului eroic" prin realizarea video-casetei. Filmarea casetei video joacă un rol cu totul deosebit, procurând un sentiment de mândrie şahidică sinucigaşului.

❖

Din punct de vedere social, şahidismul se află la ora actuală în stadiul de premieră mondială la teatrul palestinian. După repetiţia generală realizată de Al-Qaeda la 11 septembrie la New York, spectacolul "Bomba vie" se joacă acum pe scena palestiniană. Succesul politic al piesei va consemna succesul terorismului mondial şi instaurarea bombei vii ca tehnică menită să asigure victoria asupra oricărei forţe militare convenţionale sau atomice existente. Orice fiinţă umană cât de cât normală iubeşte viaţa şi doreşte să trăiască atât cât îi permit funcţiile biologice. Introducerea bombei vii, care ucide la întâmplare fiinţe umane nevinovate, va decide soarta lumii libere. Importanţa socială mondială a premierei care se joacă astăzi în Israel nu se bucură de înţelegerea necesară, în special din partea statelor europene. Miliardele de fiinţe umane iubitoare de viaţă sunt azi preocupate de bomba vie în mod izolat, întrebându-se dacă sinucigaşul este martir sau criminal. Când vor înţelege importanţa fenomenului "bombei vii" din punct de vedere social, s-ar putea să fie prea târziu, deoarece infernul va fi deja instalat în societatea umană.

Acum, în ceasul al 12-lea, este momentul să analizăm fiecare caracteristică a fenomenului şahidic, să înjghebăm un plan şi o tehnică precisă pentru prevenirea lui. Numai astfel vom reuşi, poate, să stăvilim această plagă.

IONA ATLAS – Gordon Tours

Secţia specială "Shorashim" oferă pentru grupuri de originari din România excursii în locurile natale

Traseele şi datele se stabilesc de către membrii grupului prin reprezentanţii lor şi pot cuprinde oricare localitate urbană din România. De asemeni se pot combina cu vacanţe la munte şi la mare şi posibilitatea de vizite la Cernăuţi şi Chişinău.

Programe de 7-10-12-14 zile cu hotel, ghid, autocar cu aer condiţionat, demipensiune, tururi locale, se pot asigura participanţilor (minimum 20 persoane) la preţuri moderate.

!!! NOU NOU NOU NOU NOU NOU NOU!!!

SHORASHIM PENTRU GRUPURI MICI FAMILIALE

Pentru copiii şi nepoţii dvs., care vor să-şi cunoască rădăcinile, să viziteze locurile unde şi-au trăit bucuriile şi tristeţile părinţii şi bunicii lor, vă oferim la preţuri convenabile excursii familiale (6-8 persoane minimum) pe meleagurile României. Traseele, durata şi datele excursiei le fixaţi dvs.

Mini-Shorashim – 3-4 zile la BUCUREŞTI, oraşul tinereţii dvs.! Avion, hotel cu mic dejun şi turul Bucureştilor.

În toate ţările Europei, în America, Canada, Australia etc., tot GORDON TOURS vă asigură servicii turistice (avion, hotel etc.) la preţurile cele mai convenabile!

Informaţii suplimentare şi comenzi la GORDON TOURS
Ben Iehuda 181 – Centrala telefonică: 03-5462888

NICI UN PAS FĂRĂ ATLAS!

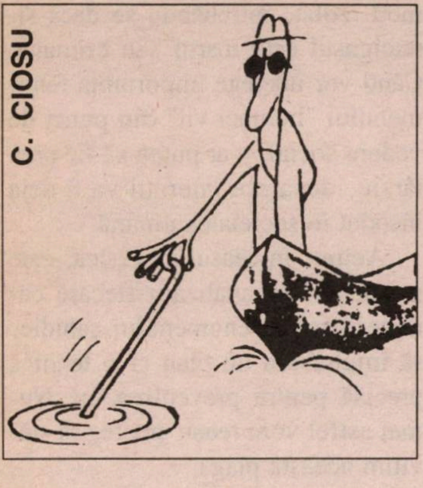

Pescuitorul de perle

Taci! Se aude o comoție!

«Am venit acolo după-masă și am așteptat. (...) La un moment dat, la intrare, aud o oarecare comoție.»

("Viața noastră", nr. 85513/02; comunicată de Barbu Tennenbaum, POB 11583, Tel Aviv)

Timpul pe dos (cum ar spune G. Mosari)

«În 1992, însuși ministrul de Externe al Franței, Aristide Briand, prezintă la Geneva un astfel de proiect și drept urmare S. N. (Societatea Națiunilor) adoptă în 1930 o rezoluție» etc. etc.

("România liberă", București, suplimentul "Aldine", nr. 307/2002; comunicată de Mihai Orza, București, POB 58932)

Erata

La nr. 182, p. 30, col. I, în loc de "scriitorul Savion Librecht", se va citi: "scriitoarea Savion Librecht".

Da. Chiar. De ce?

«De ce să ne unim cu toții și împreună să ne ocupăm de problemele arzătoare ale alialei noastre?»

("Orizonturi", Beer Sheva, nr. 15/2002; comunicată de Rafi Goldberg, Tel Avi, POB 11432, – care, știind că semnatarul articolului, prof. Nathan Cohen, nutrește cele mai bune gânduri la adresa alialei, crede că, de fapt, în manuscris întrebarea suna așa: "De ce să nu ne unim" etc. etc.)

Totdeauna, adică destul de des

«Aberman Berthold este un animator pozitiv al multora, (...) și nu fuge de a reda nedreptăți care se fac pe ici-colo.

Totdeauna, și aceasta destul de des, când îl văd la absolut toate reuniunile din Haifa» etc. etc.

("Viața noastră", 15.03.2002; comunicată de Haimsohn Gur, din Tel Aviv – fără adresă – care îi felicită pe cei de la sus-amintita publicație pentru grija ce-o arată totdeauna și aceasta destul de des, față de exprimarea logică și corectă din paginile cotidianului.)

Lumea din "Le Monde"

«**Moldova.**

Nume oficial: Republica Moldova.

Locuitori: Moldoveni; **Capitala:** Chișinău; **Alte localități:** Bălți, Bender, Comrat, Dubasari, Galați, Iași, Călărași, Orhei, Râbnița, Soroca, Tighina, Tiraspol.

Limbi (vorbite): moldavă», etc. etc.

(Din lucrarea "État du Monde 2002", editată de ziarul "Le Monde", Paris, 2002; comunicată de George Zăgănescu, 14 rue du Retrait, Paris 20, Franța, – care atrage atenția – și pe bună dreptate – nepricopsiților cu lucrarea că: 1) nu există o limbă moldavă sau moldovenească, ci una românească, și 2) că orașele Galați plus Iași nu se află în sus-pomenita republică ci în România.)

Poșta

Liviu Mendelovici, Raanana; **ing. Sorin Witztung,** Düsseldorf, Germania; **Beno Holinger,** Geneva, Elveția (nu orice greșeală de tipar este o perlă); **Gh. Kovacs-Eichner,** Tivon (sună, într-adevăr, a perlă, dar vă rugăm – așa cum i-am rugat în repetate rânduri pe toți colaboratorii rubricii, să ne trimiteți tăietura cu pricina din ziar, sau un xerox); **A. Govrin,** Haifa (observație justă, dar nu chiar perlă); **Suzana Pechet,** București; **Tiberiu Văcaru,** Iași (ca mai sus).

Rude caută rude

Roger Nadler, Letiția Blumenfeld (născută Nadler), Caterina (Katiușa, născută Mund) și soțul ei Victor (au avut un magazin de articole bărbătești în centrul Tel-Avivului), Dr. Tiberiu Schwarz (un amic bun din România) și rude ale soției, Sofica Weinberg, fiica ei Mariana și fiul ei Dan.

Persoanele sus-amintite sunt rugate să ia legătura cu:

Joseph Lev
85 South Fifth Street 518
San Jose, Ca 95112
USA

PAUL D. QUINLAN

Regele play-boy (şi vestita Elena Lupescu...)

II

Prinţul moştenitor Carol (viitorul rege Carol al II-lea) a pricinuit părinţilor săi, Regele Ferdinand şi Regina Maria, nenumărate necazuri.

Mai întâi, s-a însurat, în secret, cu o domnişoară Zizi Lambrino. Şi cum, pe vremea aceea (sfârşitul primului război mondial), un viitor monarh nu avea voie să se căsătorească (precum prinţii de azi) cu femei fără de sânge aristocratic în vine, a hotărât să renunţe la tron. Ulterior, însă, s-a răzgândit şi s-a recăsătorit cu prinţesa Elena a Greciei (viitoarea regină-mamă Elena). Bucuria casei regale a fost mare, dar de scurtă durată. Lucrurile mergeau prost între cei doi soţi, Carol îşi înşela nevasta pe toate drumurile şi, fiindcă de ce te temi nu scapi, el s-a îndrăgostit de o altă femeie, numită Elena Lupescu.

În numărul trecut am văzut cum s-a născut legătura amoroasă dintre Carol şi vestita Lupeasca. Acum aflăm ce s-a întâmplat cu amanţii regali după ce Carol renunţase la tron şi plecase cu femeia vieţii sale în Europa. Povestirea de faţă a apărut în cartea "Regele play-boy" a americanului Paul Quinlan, tipărită la editura Humanitas, Bucureşti, în traducerea Monei Antohi.

(Urmare din numărul trecut)

După mai multe zile petrecute la Paris, Carol şi Lupescu au plecat la Milano, apoi la Veneţia. De la Veneţia, Carol i-a trimis tatălui său următoarea scrisoare:

«Vă rog ca prin această declaraţie să primiţi că renunţ la toate drepturile mele de principe moştenitor al României. Conform statutului familiei regale, rog pe Maiestatea-Voastră de a-şi da Înalta Sa aprobare acestei hotărâri irevocabile. Totodată, spre a nu produce vreun neajuns în viitor, să daţi Înaltul Maiestăţii-Voastre ordin ca să fiu şters dintre membrii familiei domnitoare a României şi să mi se acorde numele sub care îmi voi putea alcătui o nouă stare civilă. Prin aceasta declar că nu voi avea nici o pretenţie asupra drepturilor mele, la care am renunţat de bunăvoie, şi că mă angajez, pentru liniştea tuturor, să nu mă întorc în ţară timp de 10 ani fără a fi chemat de cei în drept şi fără autorizaţia suveranului.»

Aşa arăta Lupeasca

Scrisoarea era semnată "Prinţul moştenitor Carol". Prin acest act, Carol a dobândit dubioasa distincţie de a fi singurul om din istorie care a renunţat la tron din dragoste – de două ori!

Cu toate că prinţul se gândea de ceva timp să renunţe la tron, decizia finală a fost luată numai după ce i s-a alăturat Elenei Lupescu la Paris. O dată ce s-a găsit din nou în braţele lui, Lupescu a reuşit cu abilitate să-l convingă să renunţe la tron ca să poată trăi cu ea. În ultimă instanţă însă, de vină era pasiunea necontrolată a lui Carol. Trebuia să aleagă între Lupescu şi tron; nu le putea avea pe amândouă.

Pe lângă această scrisoare uluitoare, Carol i-a mai trimis o scrisoare tatălui său, una soţiei şi una mamei. Scrisoarea patetică adresată de Carol mamei sale avea tonul rătăcit al cuiva care nu mai era în toate minţile. *«Am luat această hotărâre de bunăvoie. (...) M-am gândit mult la ce mi-ai spus şi la ce mi-ai scris înainte de plecare.»* Era mâhnit că-şi rănea mama, dar nu se putea răzgândi, spunea el, adăugând – fără să-şi mai bată capul să dea vreo explicaţie suplimentară – că-i venea greu să înţeleagă viaţa, dar că era încă suficient de tânăr ca s-o ia de la capăt. Pentru a evita un scandal major, sugera melodramatic că o soluţie la această problemă ar fi fost să fie declarat mort într-un accident de automobil. *«De vreme ce am să fiu mort pentru mulţi, lasă-mă să fiu mort pentru toată lumea. Am să ştiu cum să dispar fără să las nici o urmă.»* Era un document extraordinar, scris în spiritul unei tragedii romantice al cărei autor şi erou era deopotrivă.

După mai multe zile petrecute la Veneţia, Carol s-a reîntors la Milano. Martorii oculari au văzut un tânăr elegant însoţit de un aghiotant şi de un valet descinzând dintr-o limuzină în faţa luxosului Hotel de Ville, în inima bătrânului oraş. Carol rezervase un apartament sub un nume fals; conducerea hotelului a primit un bacşiş gras ca să nu divulge adevărata identitate a oaspeţilor. În aceeaşi zi, pe un traseu diferit, a sosit într-un taxi o femeie înaltă, roşcată, care a închiriat un alt apartament în acelaşi hotel. S-a înregistrat sub numele de prinţesa Lupescu. La început, nimeni n-a făcut nici o legătură între cele două sosiri.

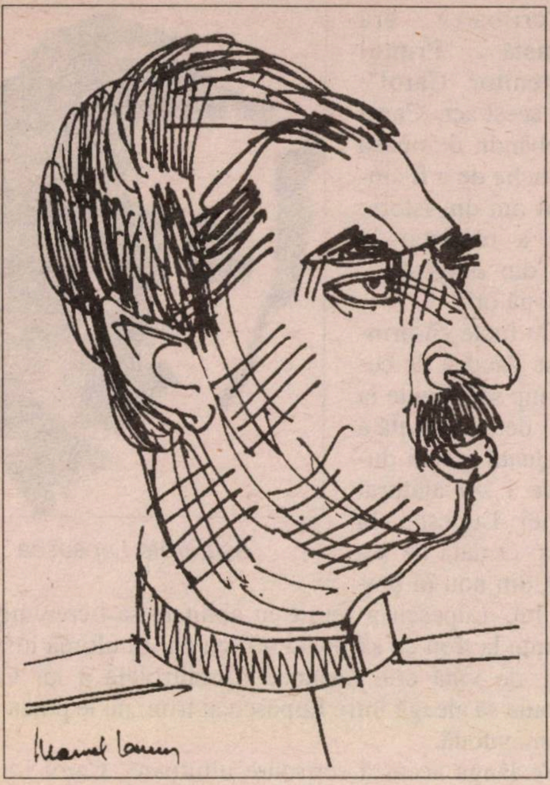

Carol al II-lea
Desen de Marcel Iancu

La 21 decembrie, scrisorile lui Carol au ajuns la Cotroceni. Regele Ferdinand a fost zguduit şi şocat; prinţesa Elena, care intuise ce avea să se întâmple, a rămas totuşi uluită; iar regina Maria a izbucnit în plâns. "Sunt nişte scrisori impertinente, nemiloase, îngrozitoare, în care declară cu răceală că abandonează totul: nevasta, copilul, onoarea şi viitorul", îi mărturisea ea regelui George al Angliei. O mai făcuse o dată, "însă acum dezertarea sa echivala cu o crimă, fiindcă îşi abandona deopotrivă soţia şi copilul".

La început, palatul a încercat să ţină secretă renunţarea lui Carol la tron. Elena s-a oferit să meargă la Milano, în speranţa că l-ar putea aduce înapoi pe prinţul moştenitor, dar primul ministru Brătianu s-a opus vehement. "Treceţi prin asta pentru prima oară", i-a spus el. "Data trecută a scăpat de condamnarea la moarte datorită intervenţiei Reginei. Acum nu trebuie să mai intervină nimeni". Argetoianu, prieten cu Carol, a încercat şi el să obţină permisiunea Regelui ca să meargă şi să-i vorbească prinţului moştenitor, dar Ferdinand, influenţat de Regină, nu şi-a dat consimţământul. Din nefericire pentru Carol, acum, când şi mama lui era pornită împotrivă-i, nu mai avea pe nimeni care să-l salveze. Cât despre Ferdinand, se afla sub papucul nevestei, al lui Brătianu şi al lui Ştirbey (amantul reginei Maria) de ani de zile, şi era prea slab şi nehotărât ca să acţioneze pe cont propriu. Mai mult, avea o sănătate şubredă. Brătianu în schimb era foarte mulţumit de cursul evenimentelor. "Bună afacere", i-a mărturisit unui prieten intim, "e limpede că nu ne putem permite un viitor rege psihopat, oricât de inteligent ar fi".

În cele din urmă, ministrul de Justiţie Hiott a fost trimis la Milano. N-avea însă misiunea de a încerca să-l aducă pe Carol înapoi, ci să-i dea la semnat o declaraţie oficială de renunţare. Misiunea lui Hiott era lucrătura lui Brătianu. Potrivit colonelului Condeescu, care primise de la guvern permisiunea să stea cu prinţul moştenitor, Hiott, după un scurt salut, i-a înmânat pur şi simplu lui Carol o scrisoare de la mama lui şi declaraţia de renunţare, cerându-i prinţului să o copieze de mână. «Prinţul a deschis scrisoarea Reginei: regrete, lacrimi, reproşuri şi sfaturi, dar nici o încercare de împăcare nici aici. (...) Carol şi-a muşcat buzele, a mototolit scrisoarea şi a spus: "Bine". A luat apoi declaraţia şi a citit-o:

«Declar prin aceasta că renunţ irevocabil la toate drepturile, titlurile şi prerogativele de care, în virtutea Constituţiei şi a Statutului familiei regale, m-am bucurat până astăzi ca principe moştenitor al României şi ca membru al familiei domnitoare. Renunţ, totodată, la drepturile ce mi-ar veni prin legile ţării asupra fiului meu şi a averii sale. Mai declar că nu voi avea nici o pretenţie asupra drepturilor la care am renunţat de bunăvoie şi din proprie iniţiativă şi mă angajez, pentru binele tuturor, să nu mă întorc în ţară timp de 10 ani, iar după expirarea acestui termen să nu mă întorc fără autorizaţia suveranilor.»

Carol a făcut o copie a scrisorii, a semnat-o şi a adăugat "Milano, 28 decembrie 1925".»

După o discuţie de peste două ore, guvernul a anunţat că a acceptat demisia lui Carol şi l-a proclamat pe prinţul Mihai noul moştenitor al tronului. Pe lângă liberali, singurul participant care i se opunea categoric lui Carol era generalul Alexandru Averescu, un vechi adversar al prinţului moştenitor. Averescu mai încercase o dată, cu prilejul afacerii Lambrino, să-l îndepărteze pe prinţ. În cele din urmă însă, toţi membrii Consiliului au votat aprobarea demisiei lui Carol, cu excepţia lui Iorga, Maniu şi Vaida-Voievod.

Câteva zile mai târziu, la 3 ianuarie, Brătianu, Ştirbey, Duca şi alţi câţiva lideri al Partidului Liberal s-au întâlnit cu Regele şi Regina ca să decidă componenţa Consiliului de Regenţă, considerat necesar din pricina sănătăţii precare a lui Ferdinand. Deloc surprinzător, nici unul dintre liderii opoziţiei nu a fost invitat. Au fost aleşi ca regenţi prinţul Nicolae, Miron Cristea, patriarhul Bisericii Ortodoxe Române, şi Gheorghe Buzdugan, preşedintele Curţii Supreme de Justiţie; ultimii doi membri erau nişte adepţi fideli ai lui Brătianu. Faptul că nu a fost numită în Consiliul de Regenţă a reprezentat o serioasă lovitură pentru Regină. Singura concesie pe

Zizi Lambrino cu Mircea, fiul ei şi al lui Carol al II-lea

care i-a făcut-o Brătianu a fost alegerea fiului ei Nicolae.

O dată ce s-a aflat unde se găseşte Carol, Hotel de Ville a fost asediat de ziarişti de pretutindeni, dornici de senzaţional, şi aşa-numiţii amanţi regali au fost nevoiţi să se baricadeze în apartamentele lor. Povestea lor de dragoste era pe cale să devină scandalul deceniului. Vreme de o săptămână, Carol a rămas încuiat în apartamentul lui, fără să facă declaraţii publice, cu excepţia momentului când i s-a plâns unui ziarist: "Credeţi că sunt bucuros să stau închis aşa, între patru pereţi, când afară străluceşte soarele?". Asta n-a reprezentat un obstacol pentru presă, iar zvonurile au ajuns să se substituie realităţii. Potrivit publicaţiei "Berliner Zeitung", Carol fusese zărind petrecând în Paris alături de prinţul Nicolae şi câţiva prieteni. Un ziarist italian insista că iubita lui Carol era de fapt o călăreaţă de circ pe care o întâlnise cu câţiva ani în urmă într-un circ rusesc aflat în turneu la Milano şi că numele ei adevărat era Magda. Cu toate că ziaristul o confundase pe Lupescu cu altcineva, presa a preluat pe loc numele de Magda şi acesta avea să rămână numele sub care era întotdeauna pomenită în afara României.

Amanţii regali au petrecut următoarele două luni la Milano. Dar oriunde ar fi mers, la plimbare, la restaurant sau la cazinou, erau urmăriţi cu înverşunare de reporteri şi fotografi, cercetăţi cu atenţie şi bârfiţi de curioşi şi trecători. La sfârşitul lui februarie s-au mutat la Paris.

Aici au închiriat un apartament la Hôtel Chambord de pe Champs-Elysées, acelaşi hotel unde trăseseră în decembrie. Şi la Paris au continuat să se afle în centrul atenţiei. Pe lângă nenumăratele articole din presa de scandal, au început să apară diverse reportaje prin reviste, cu titluri ca "Aventura amoroasă a prinţului Carol". A fost publicat chiar şi un roman, intitulat "Au pied du trône". Notorietatea le-a fost sporită şi de faptul că, la scurt timp după sosirea la Paris, Zizi a intentat un proces de zece milioane de franci împotriva fostului ei soţ "pentru daune provocate de durerea pricinuită de anularea căsătoriei". Până la urmă, ca să se bucure cât de cât de intimitate, Carol a închiriat o casă cu zece camere în eleganta suburbie pariziană Neuilly.

Spre deosebire de poveştile apărute în presa de scandal, care îl prezentau pe fostul prinţ moştenitor prins în vârtejul unei existenţe destrăbălate, viaţa la Neuilly era banală şi burgheză. Ca să-şi poată asuma până la capăt o nouă identitate, guvernul român i-a îndeplinit cererea de a avea un nou nume; era acum dl. Carol Caraiman. Carol şi-a luat numele după piscul din apropiere de Sinaia, strâns legat de toate amintirile copilăriei sale.

În primăvara lui 1927, Buhman (secretarul regelui Ferdinand) l-a vizitat pe Carol la Neuilly. A găsit că vila cu două etaje de pe Bulevardul Bineau nr. 126 era "modestă", iar mobilele "simple". Pe pereţi atârnau câteva tablouri bune semnate de pictori români, dar nu existau "opere de artă" şi, în mod surprinzător, "nici o fotografie a mamei sau a tatălui său, ori a altor membri ai familiei". Nu avea decât două servitoare, o bucătăreasă şi o menajeră. "Era limpede că erau strâmtoraţi", scria Buhman în jurnalul său.

Doctorul Gotcu, un român care trăia la Paris, i-a povestit lui Buhman că amanţii regali "duceau o viaţă foarte liniştită". O zi tipică din viaţa lui Carol, după ce se scula târziu, era să joace tenis, să se plimbe prin pădure cu câinii lui sau să meargă cu una din strălucitoarele sale maşini sport. Pe lângă Duduia, numele cu care o alinta pe Lupescu, cealaltă pasiune a lui Carol erau maşinile rapide şi scumpe. Îi plăcea să citească, mai ales cărţi cu subiecte militare, şi să asculte muzică, lucru pe care îl aprecia în mod deosebit. Se dădea în vânt după mâncarea românească, mai cu seamă după felurile pregătite de Duduia. Contrar legendei, Carol nu era un beţiv. După cină, îndeosebi când aveau musafiri, jucau adesea bridge sau poker până la ore înaintate din noapte. Lupescu se ocupa personal de cumpărarea alimentelor şi tot ea supraveghea bucătăria, în parte de teamă că poliţia secretă română ar fi vrut să-l otrăvească pe fostul prinţ moştenitor. Deşi Buhman simţea că frica lor era "exagerată", a remarcat că atunci când au plecat pentru câteva zile de acasă poliţia secretă română le-a controlat vila. Din când în când mai mergeau la câte un film, la un muzeu, sau luau cina cu un prieten. Potrivit biografului lui Lupescu, atunci, când, la un moment dat, au rămas fără servitori mai mult de şase săptămâni, Carol a dat o mână de ajutor în gospodărie. Era departe de viaţa pe care oamenii – inclusiv propria sa mamă, care şi-l imagina înconjurat "de păcat şi decădere", trăind "ostracizat" – îşi închipuiau că o duce.

◆

Cu toate că, atunci când a plecat, Carol ştia că sănătatea Regelui era tot mai şubredă şi că stabilirea Regenţei era un semn că Ferdinand se simţea tot mai rău, nu şi-ar fi închipuit că tatăl său mai avea atât de puţin de trăit. În februarie 1927, Carol le-a spus lui Lupescu şi câtorva prieteni că vrea să se înapoieze acasă ca să-l vadă pe tatăl său înainte ca acesta să moară, şi a început s-o asalteze pe Regină cu scrisori. Desigur, Carol voia să-şi vadă tatăl înainte de moarte, dar dorinţa lui de a se întoarce nu se explica doar prin grija faţă de rege. Aproape nimeni nu se îndoia, la acea vreme, că prinţul Carol se gândea serios să devină Rege. În martie, i-a spus unui reporter că se bucura de sprijinul unui "puternic partid" şi a "numeroşi partizani devotaţi" din România, dar că atâta vreme cât trăia tatăl lui "nu va întreprinde nici o acţiune". Ştia însă că nu mai avea mult de aşteptat.

Oare Regele se gândise vreodată cu adevărat să-l repună pe Carol în drepturi? Potrivit Reginei, răspunsul era categoric negativ. Într-o scrisoare trimisă unui prieten la câteva luni după moartea soţului ei, Maria scria: *«Vorbea rareori despre Carol – îl iertase, dar Regele socotea că fiul său eşuase. Nu cuteza să-şi lase coroana cuiva care nu ştia cum să-şi învingă pornirile pentru o cauză mai nobilă.»* Într-o scrisoare adresată prinţului Wilhelm, Regina menţiona o scrisoare către Brătianu afirmând că Ferdinand "dorea ca ordinea legală pe care o stabilise să fie respectată". Ea pretindea că e ultimul lucru scris de Rege. Şi Brătianu susţinea că puţin înainte de moarte Regele i-ar fi spus: "Să nu-i îngădui niciodată acestui om să urce pe tron".

Dar mai exista o versiune a acestei poveşti. Maniu, o persoană ale cărei onestitate şi principii înalte n-au fost vreodată puse la îndoială nici măcar de duşmanii lui, a jurat mai târziu că citise o scrisoare pe care Regele însuşi o scrisese pe patul de moarte, adresată lui Brătianu. Spunea acolo:

«Acum, când viaţa mi se scurge printre degete, toate gândurile mi se îndreaptă spre ţara mea dragă, căreia i-am dedicat întreaga mea existenţă. Trebuie să vă mărturisesc că situaţia provocată de respingerea tronului de către fiul meu reprezintă cea mai mare grijă a mea. Fiul meu a fost crescut să devină rege. De dragul unităţii ţării, pentru care s-au făcut atâtea sacrificii, recomand întoarcerea la vechea ordine de succesiune dinastică. Îi doresc dragului meu fiu Carol o domnie măreaţă şi fericită peste ţara pe care o iubesc atât de mult.»

O asemenea scrisoare era coerentă cu personalitatea Regelui: un om care găsise abia la sfârşit puterea să-i înfrunte pe temutul său prim-ministru şi pe soţia sa dominatoare. Buhman, care a văzut o fotocopie a misterioasei scrisori, considera şi el că e autentică. "Zilnic, vreme de douăzeci şi trei de ani, am avut în faţa ochilor scrisul frumos, dar absolut ilizibil, al regelui Ferdinand", scris Buhman. "Declar cu tărie că nimeni nu i-ar putea imita scrisul fără să se vadă imediat că e vorba de un fals". Scrisoarea coincide totodată cu ceea ce Argetoianu a auzit mai târziu de la un prieten apropiat al lui Carol – că prinţul Nicolae îi promisese lui Ferdinand pe patul de moarte că avea să-l ajute pe Carol să se întoarcă în ţară, urmând să lucreze ulterior împreună cu el. Deşi s-ar putea să nu aflăm niciodată adevărul, scrisoarea pare să fi fost autentică.

Ferdinand a murit la ora 2 şi un sfert dimineaţa, în data de 20 iulie 1927, pe o furtună cumplită. "Sunt atât de obosit", au fost ultimele sale cuvinte. "Trebuie să fi fost fericit să se lepede de trupul său suferind", i-a spus Regina unui prieten. Temându-se de problemele pe care le-ar fi putut crea Carol şi carliştii, Brătianu s-a asigurat că funeraliile decurg conform programului, fără întârzieri, fapt care, din păcate, a împiedicat multe rude ale familiei regale să ajungă la timp la înmormântare. Deloc surprinzător, cererea lui Carol de a fi de faţă la ceremonie a fost respinsă.

"Carol a suferit complit", i-a povestit Maria prinţului Wilhelm. Aflând vestea morţii Regelui, se pare că Lupescu ar fi leşinat. După care a început să meargă prin casă frângându-şi mâinile, plângând şi strigând: "Am ştiut eu! Am ştiut eu! Am văzut-o noaptea trecută pe femeia în alb". Potrivit unei legende care circula în familia Hohenzollern, femeia în alb era o stafie care le apărea membrilor familiei atunci când unul dintre bărbaţi era pe cale să moară. În ziua înmormântării Regelui, Carol a asistat la o slujbă la biserica ortodoxă din Cartierul Latin din Paris. Pe când se pregătea să părăsească biserica, suporterii credincioşi care aşteptau afară au strigat: Trăiască Regele!". Întrebat de unul din reporteri ce nume l-ar descrie mai bine pe tatăl său, Carol a răspuns: "Ferdinand cel Loial".

La 31 iulie, ziarul francez "Le Matin" a publicat o declaraţie a lui Carol. Deşi insista că este "foarte puţin dornic" să vorbească deschis, Carol afirma că "fusese forţat" să renunţe la tron "în împrejurări serioase" de anumiţi "indivizi". Refuza totuşi să intre în detalii, precizând doar că "legendele sentimentale" răspândite pe seama lui nu aveau nici o legătură cu decizia sa de a părăsi România. "Astăzi, situaţia e cu totul alta", continua el. "Astăzi, perspectivele țării stârnesc o vie îngrijorare. Tatăl meu a închis ochii lăsând în urma lui o moștenire grea. Nimeni nu poate îngădui ca munca intensă și rodnică depusă de două generații de români să fie în vreun fel amenințată. Cred, ca român și ca tată, că am dreptul și datoria să veghez la măreția nației, țelul anevoios al celor doi măreți regi, astfel încât să-i încredințez o moștenire neștirbită fiului meu, atunci când va veni clipa lui. Această situație îmi dă dreptul să intervin personal".

Carol încheia declarând: "Nu voi refuza niciodată să ascult dorințele poporului meu sau să-i ascult chemarea".

Câteva zile mai târziu, în continuarea unui articol din "Le Petit Journal", Carol declara: "Consider că sarcina mea nu este să dezbin, ci să unesc poporul român". Carol spera ca într-un fel aceste două articole să fie publicate în România, dar ele n-au reușit decât să determine guvernul să ia precauții suplimentare ca să-i împiedice revenirea în țară. La 20 august, de exemplu, Ion Duca, ministrul de Interne, a dat ordine poliției explicând procedura care trebuia urmată în cazul în care Carol ar fi încercat să treacă frontiera.

Pe 24 noiembrie 1927, la 24 de ore după ce contractase o puternică infecție a gâtului, care la început a fost luată drept amigdalită, Brătianu a murit brusc de septicemie.

Moartea Regelui și a lui Brătianu, la o distanță de patru luni, a reprezentat pentru liberali o lovitură din care nu și-au mai revenit niciodată.

O dată cu moartea omului cu mână de fier din România, cel mai mare obstacol în calea revenirii lui Carol era îndepărtat. Fără îndoială, Carol a primit vestea morții dușmanului său "cu mare satisfacție". Dar deși circumstanțele se schimbaseră, Carol nu era încă pregătit să întreprindă nimic spectaculos. Unui general român care l-a vizitat, i-a repetat ceea ce spusese deja presei: "Detest luptele din București. România trebuie să fie unită, nu divizată. Mă voi întoarce acasă numai când am să fiu chemat".

Între timp, în Franța, Carol punea la cale exact planul de care se temea guvernul. Ideea unei sosiri fulger cu avionul la Alba Iulia, urmată de un marș triumfal spre București, surâdea imaginației romantice a lui Carol și gustului său pentru lovituri de teatru. Mai mult, poporul însuși avea să-l urce pe tron. Detaliile proiectului erau concepute de un român expatriat, pe nume Barbu Ionescu, care se îmbogățise deschizând în Anglia un lanț de restaurante specializate în cafeaua turcească. Nu e prea limpede ce rol a jucat – și dacă a jucat de fapt vreun rol – magnatul englez de presă Sidney Harmswort, primul Lord Rothermere.

Carol a sosit în Anglia la 28 aprilie, după ce obținuse o viză pe două luni de la guvernul britanic. A stat în Surrey, în împrejurimile Londrei, la eleganta reședință de la țară a lui Ionescu. Era însoțit de Elena Lupescu, tatăl și fratele ei, secretarul lui Carol și mâna lui dreaptă, Constantin Dumitrescu, și mai mulți prieteni. Mereu gata să lovească în familia Lupescu, regina Maria susținea că atât Nicolae, cât și Costică își aduseseră și ei amantele.

În mod surprinzător, Carol n-a făcut nici o încercare să ascundă locul în care se afla. A acordat interviuri presei și a mers cu Lupescu la o piesă de teatru, ocupând o lojă. "O, nu! Nu sunt incognito", le-a spus el reporterilor, "de ce să mai joc comedia asta când sunt cunoscut pretutindeni?". Scotland Yard a trebuit chemat ca să ajute poliția locală să-i oprească pe cei care pătrundeau ilegal pe terenul proprietății încercând să-i zărească pe amanții regali.

În spatele scenei, Carol și ceilalți făceau ultimele pregătiri. Fuseseră trimise în secret două avioane private. Acestea urmau să-l ducă pe Carol în țară și să arunce mii de foi volante peste Alba Iulia, adresate "Poporului României". "Guvernul duplicității, intrigii, tiraniei trebuie să fie îndepărtat", se putea citi pe acele manifeste.

Oare liderii Partidului Național-Țărănesc știau ce plănuia Carol? Potrivit unui studiu, Maniu și Mihalache "păreau să cunoască intențiile lui Carol" și le spuseseră celorlalți să fie gata pentru o "surpriză senzațională".

Pregătindu-se pentru ce era mai rău, cuprins de îngrijorare, guvernul român a întărit securitatea de-a lungul granițelor și a împânzit cu jandarmi zona din jurul Albei Iulia. Ca să-l supravegheze mai îndeaproape pe fostul prinț moștenitor, agenții români de la Paris l-au angajat pe Harold Brust, un detectiv privat care lucrase anterior pentru Scotland Yard. Aflând că un mic tipograf londonez trebuia să tipărească în grabă mii de foi volante pentru Carol, românii i-au cerut lui Brust "să pună mâna pe un exemplar cu orice preț". În timp ce dădea târcoale proprietății din Surrey, Brust a văzut cum un mesager al tipografului intră pe ușa de la bucătărie purtând un pachet. Puțin mai târziu, o camionetă care livra alimente și obiecte casnice a tras în fața aceleiași uși. Sesizând repede momentul favorabil, Brust a dat fuga la măcelăria din localitate, unde a cumpărat "cel mai bun umăr de miel din stoc". Apoi, spre mirarea măcelarului, Brust i-a cumpărat "halatul albastru pătat" și o tavă de lemn pe care să pună carnea. Grăbindu-se înapoi la conac, a intrat pe ușa de la bucătărie nepăzită de nimeni, deghizat ca măcelar. Din fericire pentru Brust, nu era nimeni în încăpere. A reușit să ia câteva exemplare exact înainte ca un servitor să intre. Brust i-a dat carnea și a plecat iute de acolo, fără să trezească nici o bănuială. După o oră, o copie a manifestului se afla deja în drum spre agenții români de la Paris.

(Continuare în numărul viitor)

O povestire de
G. MOSARI

Aventuri, aventuri...

El avea cameră rezervată la Hotelul Nord, din București.

Ea nu găsise nici o cameră, nicăieri.

Atunci...

Rapidul Suceava-București a intrat încet-încet în gara Buzău. Între puținii călători care s-au urcat în tren era și un tânăr destul de înalt, prezentabil, cam în jurul vârstei de 30 de ani. El a căutat un anumit vagon, unde-l aștepta o prietenă venită de la Focșani. Cei doi s-au îmbrățișat, s-au sărutat, hotărând să-și ocupe locurile doar după ce trenul s-a pus din nou în mișcare.

– Cred că vom participa la o reuniune frumoasă în capitală, a zis la un moment dat tânărul.

– Sunt convinsă, dragul meu Mihael, a răspuns fata.

Ambii erau ingineri și lucrau în industria transporturilor. În acea seară fuseseră invitați, alături de alți colegi din toată țara, la o festivitate organizată de minister, festivitate care se încheia la unul din marile restaurante cu o petrecere ce se anunța deosebită, cu spectacol, muzică, dans.

Cam pe la orele 10 dimineața rapidul avea să ajungă în capitală, deci timp era suficient și pentru cazare și pentru odihnă.

Mihael comandase o cameră la hotelul "Nord", unde stătea de regulă când venea la București și unde-l cunoșteau toți cei ce lucrau la recepție.

– Tu, Mariana, ai să fii tot timpul cu mine, i-a spus Mihael tovarășei de călătorie.

– Nu, nu se poate, a răspuns ea cu o anumită tristețe în glas. Am comunicat ministerului să nu-mi comande o cameră fiindcă voi locui la sora mea. Ea de altfel mă așteaptă în gară.

– Iarăși povestea cu sora ta, se supără Mihael. Ne cunoaștem de peste 6 luni, am devenit prieteni apropiați, îmi spui că ții mult la mine, dar în tot acest timp ne-am întâlnit doar de câteva ori. Tu nu vii să mă vezi la Buzău, iar eu n-am voie, nu știu din ce motive de familie, să te vizitez la Focșani, fiindcă – zici tu – stai cu mama ta, și tot la voi, nu știu din ce motive de familie, locuiește băiatul de 6 ani al surorii tale. Acum, însă, când putem fi împreună, te așteaptă sora!

– Dragul meu, nu-mi dau seama cât de sinceră e supărarea ta, ori eventual a fost lezat orgoliul tău de bărbat, dar sentimentele adevărate ale fiecăruia se verifică în timp. Deocamdată îți cer să mă înțelegi. Eu nu mă pot... dezlănțui cum ai vrea tu.

– Da, permanent ești rezervată. Probabil nu s-au vindecat rănile de pe urma relației tale cu cel care ți-a provocat criza sufletească, sau decepția în dragoste... Dar uite că am ajuns. Numai că eu peste o oră trebuie să mă întorc în gară să aștept două colege de la Constanța.

– Știu, mi-ai spus. Ești obligat să te porți frumos cu ele, mai ales să te revanșezi pentru primirea pe care ți-au făcut-o când ai fost în deplasare acolo. Acum te sărut. La revedere, ne întâlnim diseară la festivitate.

...Mihael s-a dus la hotel, și-a luat camera în primire, s-a odihnit câteva momente și a revenit în marea stație de cale ferată ca să-și întâmpine, conform promisiunii, colegele de la Constanța.

Peronul pentru cei veniți din direcția litoralului era aglomerat, dar în mulțime Mihael și-a văzut colegele, numai că în loc de două s-a trezit în fața a trei fete drăguțe.

– Bine... ne-am găsit! le spuse vesel Mihael, dându-le mâna cu căldură. Am aranjat pentru voi un taxi ca să ajungeți oriunde doriți.

– La hotelul "Central" avem cazarea, spuse una dintre ele, numai că prietena noastră Sanda, pe care-ai cunoscut-o acum, nu are asigurată cazarea. Ea s-a hotărât doar aseară să vină.

– Eu îi cunosc pe cei de la "Nord", putem încerca să găsim un loc pentru Sanda, răspunse Mihael.

Întregul grup a ajuns la hotel, Mihael a vorbit cu recepționerul, dar șansa de a obține o cameră era nulă.

– Suntem în perioada unui târg internațional, Bucureștiul e arhiaglomerat, le-a spus omul de la recepție. Voi încerca să găsesc un pat liber într-o cameră din care probabil va pleca una dintre pasagere peste câteva ore. Eu o înregistrez pe doamna Sanda la rezerve.

De la "Nord" s-a plecat spre hotelul "Central", unde cele două colege pe care le așteptase Mihael au primit camera rezervată, dar pentru Sanda nu s-a găsit loc nici acolo, nici la hotelurile din apropiere.

Unica speranță rămăsese "Nordul", către care au plecat împreună Sanda și Mihael, după ce s-au despărțit de celelalte tinere din Constanța, cu care urmau să se revadă seara.

Sanda, cam de vârsta lui Mihael, era o fată simpatică și veselă, spunea imediat ce gândea, se împrietenea repede cu cei cărora le acorda încredere sau îi plăceau. După ce a stat de vorbă câteva minute cu Mihael, puteai crede că se cunosc de ani și ani de zile.

...Cei doi tineri au ajuns la hotelul "Nord", dar răspunsul cu privire la un loc pentru Sanda era negativ.

– Ce-i de făcut? a întrebat Sanda cu îngrijorare în glas. Nu m-am așteptat la situația asta, iar până la întâlnire au mai rămas câteva ore.

– Îți ofer camera mea. Aranjează-te și când termini vin eu să mă îmbrac pentru reuniunea de astă seară.

– Cum adică? Să te scot pe tine ca să stau eu? Nici vorbă.

– Atunci facem un compromis. Mergem împreună, eu nu mă uit când te îmbraci tu, eventual şi invers, după care plecăm împreună la întâlnire.

– Bine, în lipsă de altă soluţie, accept pe cea de "tolerată" în camera ta...

...Câteva sute de oameni au umplut până la refuz amfiteatrul destinat întâlnirii festive. Mihael a reuşit doar s-o zărească pe Mariana, care stătea alături de câteva colege din Moldova, iar el s-a aşezat lângă Sanda şi prietenele din Constanţa.

S-au spus de la tribună vorbe frumoase, s-au acordat premii şi într-o atmosferă de bună dispoziţie, după festivitate, invitaţii au intrat în uriaşa sală de recepţie. Acolo Mihael a ocupat o masă centrală pentru prietenii lui, dar grupul cu care se afla Mariana nu s-a putut alătura, fiind prea mare, aşa că ea a rămas la o altă masă din apropiere.

Reuniunea a început printr-un spectacol de umor, actori dintre cei mai cunoscuţi îşi dădeau concursul, în timp ce fripturile şi salatele aduse de chelneri erau luate cu asalt, în timp ce vinul rece n-avea timp să se încălzească în sticlele ce se goleau cu repeziciune...

Orele treceau ca minutele, orchestra parcă era în draci, nu-i lăsa pe invitaţi să stea locului, aşa că pe la trei noaptea, când şi-au luat rămas bun, toţi se întrebau de ce timpul frumos se scurge pe nesimţite.

Mihael şi Sanda au petrecut minunat. Poate la aceasta a contribuit şi licoarea lui Bachus. Arătau ca nişte însurăţei în luna de miere.

Cu regretul că petrecerea s-a încheiat, cei doi tineri au plecat pe jos la hotel, spre a se bucura de o plimbare lungă împreună, lipiţi unul de altul, iar din când în când, pe drum, Mihael se oprea ca s-o strângă la piept pe Sanda şi să o sărute.

Când au intrat în cameră la "Nord", din nou Mihael a luat-o pe Sanda în braţe şi i-a şoptit:

– Toate s-au aranjat pentru astăzi în aşa fel încât să ne cunoaştem şi să petrecem împreună o zi deosebită.

...Acceleratul pentru oraşul-port de la mare pleca din Bucureşti cu 20 de minute înaintea celui pentru Buzău şi Focşani.

Mihael şi-a însoţit colegele dobrogene la gară şi a rămas pe peron cu mâna fluturând în aer până când trenul de Constanţa a dispărut undeva la orizont...

Câteva minute mai târziu, într-un compartiment al rapidului care-l ducea la Buzău, Mihael o întrebă pe Mariana:

– Ţi-a plăcut reuniunea de-aseară?

– Da, a fost reuşită, frumoasă, dar pentru tine cred că a fost uluitoare, căci n-ai avut timp să mă inviţi la dans o singură dată...

– Să vezi... să-ţi explic...

– Nu-i nevoie. Eu ştiu că tu eşti tipul de om care se dedică persoanei cu care e împreună, atâta timp cât e cu ea: o oră, două, trei, după care... îi trece, i se vindecă înflăcărarea. Tu eşti destinat aventurilor şi ai succes în ele.

– Dar eu cu tine nu am avut nici o intenţie de aventură.

– Acum o jumătate de an, când te-am cunoscut venind în delegaţie la Buzău, mi-ai făcut o impresie bună, mi-ai plăcut chiar, şi atunci eu mi-am pus în gând să am cu tine o aventură. Dar doream să-mi fii prieten sincer, fiindcă omul în care am crezut şi cu care am fost împreună 7 ani, a provocat o criză gravă în relaţiile noastre şi am hotărât să-l pedepsesc şi să mă liniştesc printr-o aventură de dragoste. N-am exclus nici posibilitatea de a-mi reface viaţa. În ultimele luni persoana despre care-ţi vorbesc încearcă să repare stricăciunile, se comportă fără reproş. De aceea am să renunţ la continuarea aventurii.

– Dar eu n-am văzut în relaţia noastră o aventură.

– Ba atâta ai dorit, nu o prietenie, nici nu te-ai interesat cine sunt şi ce vreau. Ai luat totul uşor, superficial. Află, dragă Mihael, că bărbatul de care ţi-am vorbit îmi este soţ, iar băiatul de 6 ani nu-i al surorii mele, ci e fiul meu! Tu, Mihael, eşti făcut pentru aventuri. Eu am încercat doar una, dar şi aceea a eşuat!

Bursa personalităţilor din alia

În urcare

Jean Ancel, istoric; masiva sa lucrare, în două volume, "Contribuţii la istoria României – Problema evreiască (1933-1944", apărută la ed. Hasefer, din Bucureşti, a fost primită ca o adevărată "lovitură" editorială, fiind considerată drept o scriere fundamentală în materie.

În scădere

Zeev Schwartz, preşedintele H.O.R.; atacul său din presă împotriva personalităţilor care se străduiesc să creeze un 'Forum" al alialei (cuprinzând toate organizaţiile reprezentative) a fost rău primit în rândul cetăţenilor din *trib.* În mod deosebit au şocat calificativele jignitoare ("un grup de frustraţi"... "găsiţi [în trecut] necorespunzători pentru a-şi îndeplini funcţiile" etc.) acordate unor figuri de anvergură precum dr. Meir Rosenne, av. I. Artzi, gen. (r.) Moshe Nativ, Moshe Nagor ş.a.

RODICA WEINBERG
prezintă paginile de

JOCURI

De-ale gurii

ORIZONTAL: 1) Gura leului – Gura boului, ca localitate rurală – Gură de foc. 2) Se bat lupii la gura lui – Guriţă. 3) Cu ureche, dar fără gură – Are o gură cât o şură – Strigăt de durere. 4) Dinte în gură – Abia deschide gura (fem.). 5) Nu i se aude gura (fem.) – Spetează – Rută nesfârşită! 6) "De-ale gurii" – Strigăt la horă – Se duce de ureche la gură. 7) Fata din Lugoj – Hidrocarbură saturată – Îl are răutăciosul pe limbă. 8) Frumoasă (poetic) – Gura unor fluvii – Litiu. 9) A pune masa – Piese… vocale – Localitate în Cipru. 10) Nota şase – I s-a făcut gură – A dori. 11) Oraş în Venzuela – Gură mică! 12)În lume! – Nu au nici de-ale gurii. 13) Gură… – Fără concurent. 14) Cu gura mare.

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
1							●				●			
2						●								
3			●		●							●		
4						●							●	
5	●							●			●			
6		●					●			●				
7				●					●					
8					●							●		
9						●					●			
10			●							●				
11							●							
12	●			●										
13						●								
14									●					

VERTICAL: 1) După gust – La gura calului – Cec! 2) Antidotul gurii care toacă ca o meliţă – Oricât ar băga în gură, nu se mai satură (fem. pl.). 3) Frunza coniferelor – Loc de naştere (fem. pl.) – Leagă braţul de trunchi. 4) Candid – Câinele soldatului – Net! 5) Teme! – Guriţă Ion – Ăsta. 6) Nu le mai tace gura – Astfel. 7) Ciur – Formaţiune glaciară în Suedia – Stradă în Franţa. 8) Îi leagă morarul la gură – Unul care bagă zâzanie între cei din jur. 9) De culoarea aramei – Nu ţin minte de la mână pân' la gură. 10) Fugit – Se serveşte la băuturile reci – Sfadă. 11) Oraş în SUA – Terci. 12) În centrul statului! – Negricios – Unitate agricolă. 13) Strigăt de victorie – Scule. 14) Una care vorbeşte cu jumătate de gură.

DICŢIONAR: ETAN, BELA, ATT, ATURES, CLANT, ASAR, RUE, TAD, CIR.

BIANCA NIŢĂ

◆

Cacealmale

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1										
2										✿
3							✿			
4						✿				
5			✿							
6	✿							✿		
7					✿					✿
8				✿						
9		✿					✿			
10					✿					

ORIZONTAL: 1) Strânge din dinţi. 2) Dusă la piaţă! 3) Ştie să se facă ascultat – Prezent… doar o zi. 4) Aparat care te înalţă de la sol – Cuburi de lemn (sg.). 5) Timp nelimitat! – Te salvează de la înec (pl.). 6) Nu le duce capul – Luate din vas! 7) A trage din apă – A se aşeza deoparte! 8) Bătută la spate – A pătrunde, dar nu în adâncime. 9) Purtată prin tribunale şi închisă – Scăpat de sub control. 10) Pus la cale – Soluţie de bază.

VERTICAL: 1) Nu pot înţelege de ce se poartă aşa – A se scoate din minţi. 2) Specialist în preparate la cuptor. 3) Tras… la vânătoare – Poartă pe sus. 4) Închide gura – Întors în port! 5) Chipurile aşa, de fantezie – Coca Boca. 6) Ploaie de foc – Nu-i a bună (masc.). 7) Oase goale! – Corpuri de iluminat. 8) A da uitării – Întins la malul mării. 9) Ţinut închis. 10) Floare pusă la vedere – La faţa locului.

DICŢIONAR: ISTM.

MIRCEA MĂRDĂRESCU

Dezlegările jocurilor din numărul trecut

Bate fierul cât e cald: Fier, fierbere, infiera, armat, ecouri, uneori, rar, egida, til, blindata, diti, iz, aerat, va, nicu, era, t, ota, i, ial, fe, racita, focal, ca, om, litra, caldare.

Cu, haz: Caricatura, om, las, ris, mucalit, nc, ezer, n, aye, da, ie, pret, incantata, at, neo, alb, naut, lb, au, t, zimbet, f, apa, pacala.

Surpriza, zilei: F, p, t, dor, s, miercuri, ami, asia, unanim, uscari, stirb, camionar, aa, sol, act, o, a, oa, ic, al, am, red, ora, s, u, tr, am, jet, sti, raci, o, ile, examen, ie, umezita, i, viner, arac, marita, stana.

ZOO...

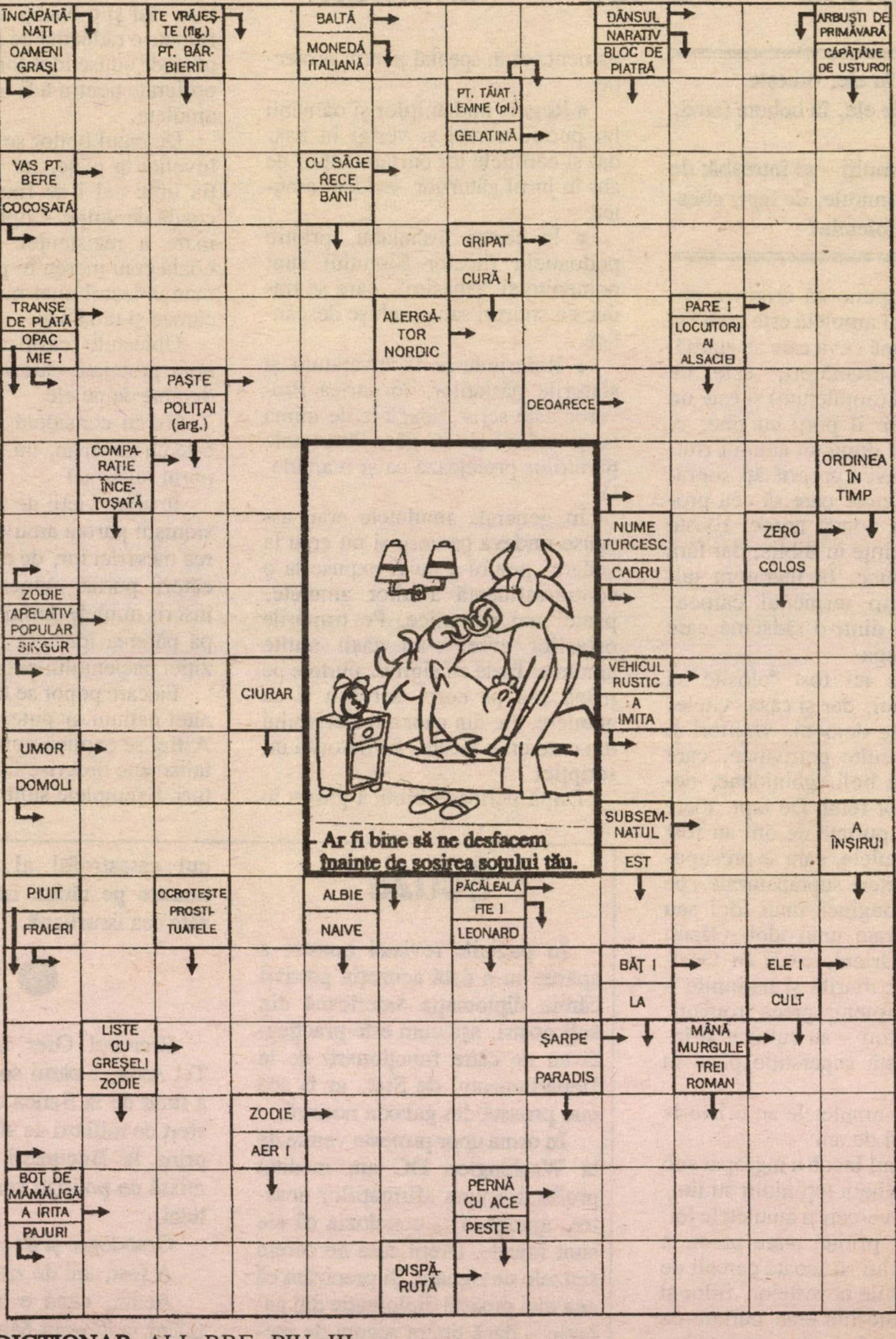
ÎNCĂPĂȚÂNAȚI
OAMENI GRAȘI
TE VRĂJEȘTE (fig.)
PT. BĂRBIERIT
BALTĂ
MONEDĂ ITALIANĂ
PT. TĂIAT LEMNE (pl.)
GELATINĂ
DANSUL NARATIV
BLOC DE PIATRĂ
ARBUȘTI DE PRIMĂVARĂ
CĂPĂȚÂNE DE USTUROI
VAS PT. BERE
COCOȘATĂ
CU SÂGE RECE
BANI
GRIPAT
CURĂ !
ALERGĂTOR NORDIC
PARE !
LOCUITORI AI ALSACIEI
TRANȘE DE PLATĂ
OPAC
MIE !
PAȘTE
POLIȚAI (arg.)
DEOARECE
COMPARAȚIE
ÎNCEȚOȘATĂ
ORDINEA ÎN TIMP
NUME TURCESC
CADRU
ZERO
COLOS
ZODIE
APELATIV POPULAR
SINGUR
VEHICUL RUSTIC
A IMITA
CIURAR
UMOR
DOMOLI
SUBSEMNATUL
EST
A ÎNȘIRUI
PIUIT
FRAIERI
OCROTEȘTE PROSTITUATELE
ALBIE
NAIVE
PĂCĂLEALĂ
FIE !
LEONARD
BĂȚ !
LA
ELE !
CULT
LISTE CU GREȘELI
ZODIE
ȘARPE
PARADIS
MÂNĂ MURGULE
TREI ROMAN
ZODIE
AER !
BOȚ DE MĂMĂLIGĂ
A IRITA
PAJURI
PERNĂ CU ACE
PESTE !
DISPĂRUTĂ

Ar fi bine să ne desfacem înainte de sosirea soțului tău.

DICȚIONAR: ALI, BRE, PIU, III.

MINIMUM E OM CA TOȚI OAMENII ■ *Cerceii de aur din urechile femeilor*

IRWING TEPPER

Amuletă - Camee - Talisman

Unii cred în ele, orbește.

Alții râd de ele, în hohote (auzi, ce prostii!)

Iar alții – mulți – se întreabă: de unde vine, domnule, de fapt, chestia asta cu amuletele?

Se presupune că originea cuvântului amuletă este arabă și înseamnă ceva care se atârnă. După alți cercetători, este de origine latină (amuletum) și este un obiect pe care îl porți cu tine, el fiind preparat după un anumit ritual, pentru a avea proprietăți supranaturale, magice, care să dea protecție sau să aducă noroc. Există anumite referințe în Biblie, dar fără indicații tehnice. În literatura talmudică găsim termenul camea, care provine dintr-o rădăcină care înseamnă a lega.

Amuletele au fost folosite să protejeze omul, dar și casa, vitele, averea etc. de demoni, vrăjitori și alte puteri oculte potrivnice, care puteau aduce boli, ghinioane, nenorociri de tot felul. De fapt, toate ornamentele purtate de om au fost la origine amulete, care se presupunea că au puteri supranaturale, pe ele având imaginea unui idol sau fiind consacrate unui idol. Găsim amulete în Orient, ca și în Occident. Toate triburile și națiunile – assirieni, egipteni, greci, romani, evrei și creștini – au cultivat și încurajat această superstiție până în ziua de azi.

La evrei, amuletele au o istorie de câteva mii de ani:

● Patriarhul Iacob a îngropat sub stejarul din Șhem toți idolii străini, împreună cu cerceii și amuletele lor.

● Aaron, primul mare preot, a cerut poporului să scoată cerceii de aur din urechile nevestelor, fiilor și fiicelor. Bijuteriile erau purtate de femei și de bărbați nu numai ca ornament, ci în special pentru protecție.

● Regele midianiților și oamenii lui purtau cercei și verigi în nas, dar și cămilele lor purtau lanțuri de aur în jurul gâturilor, evident amulete.

● În cartea Ieshaiahu, printre podoabele fiicelor Sionului sunt pomenite și "lehasim", care se traduc ca șnururi sau curelușe descântate.

● Referindu-se la învățătura și sfaturile părinților, în cartea Proverbe este scris: "leagă-le de inima ta și atârnă-le de gât. Preceptele părinților protejează ca și o amuletă".

În general, amuletele erau ascunse undeva pe corp și nu erau la vedere, pentru a nu fi expuse la o contra-influență a altor amulete, poate mai puternice. Pe trupurile ostașilor evrei s-au găsit multe amulete. Inele cu sigiliu, purtate pe mână sau pe corp, serveau și ca amulete, fie din cauza materialului din care erau făcute, fie datorită inscripției.

După perioada biblică găsim în literatura iudaică referințe la camee. În general, o fâșie de pergament pe care este înscris numele Domnului, sau un verset din Biblie, dar și o bucățică de lemn parfumat, o rădăcină de plantă sau alte ofrande aduse idolilor, erau obiecte preferate pentru a fi transformate în amulete.

De gâtul boilor se atârna o perlă învelită în piele, iar pentru protecția unui cal i se fixa între ochi o coadă de vulpe. Copiii, care ca urmare a rezistenței slabe față de boală erau mereu în primejdie, formau obiectul unei mari afluențe de camee și talismane.

Obiectele casnice și mobilele erau protejate datorită inscripțiilor diverse de pe ele.

Evreii consideră că însăși Tora este un talisman, un scut pentru poporul lui Israel.

În afara vieții de zi de zi, profesioniștii purtau amulete în practicarea meseriei lor, de exemplu vindecătorii purtau camee, pe care era înscris numele demonului care, după părerea lor, era cauza indispoziției pacientului și trebuia izgonit.

Fiecare popor se temea că magia altei națiuni ar putea fi superioară. Astfel se explică numărul imens de talismane descrise în diferite literaturi. Exemplele sunt nenumărate:

Scuze

În paginile revistei noastre a apărut nu o dată acuzația potrivit căreia diplomația americană din anii noștri, așa cum este practicată ea de către funcționarii de la Departamentul de Stat, ar fi cea mai proastă din galaxia noastră.

În urma unor proteste venite de la Washington DC am meditat profund asupra afirmațiilor noastre, ajungând la concluzia că ele sunt injuste. Drept care ne cerem scuzele de rigoare. Și precizăm că cea mai proastă diplomație din galaxie – dacă ținem seama de eșecul catastrofal al propagandei noastre pe tărâm internațional – este cea israeliană.

●

Escrocul Ofer Maximov din Tel Aviv, a cărui soră, Eti Alon, a furat de la Banca de Comerț un sfert de miliard de shkalim, a fost prins la București de-o echipă mixtă de polițiști români și israelieni.

Grandoare și decadență.

A fost, ani de zile, Maximov.

Acum, când e cu cătușele la mâini, a devenit Minimov.

- O camee, o piatră cu putere de rezistență poate apăra o femeie împotriva pierderii sarcinii.
- Un ou de lăcustă vindecă durerea de ochi.
- Dintele unei vulpi vii alungă somnolența.
- Dintele unei vulpi moarte alungă insomnia.
- Un cui de la o spânzurătoare vindecă rănile.

Bineînțeles că înțelepții și oamenii de știință au vorbit și au scris împotriva acestor talismane, considerându-le practici păgâne.

Evreii foloseau în special fâșii de pergament pe care era scris numele Domnului, exact sau cu diferite permutări ale literelor. Existau amulete aprobate și neaprobate, iar meseriașii care le făceau aveau instrucțiuni foarte precise.

Filacterele și mezuzele (inscripțiile de pe ușorul din dreapta ușii) sunt considerate amulete permise care apără poporul lui Israel.

În timpul Evului Mediu, practica amuletelor, a vrăjitoriei, magia și superstiția au înflorit foarte mult, în special în Orient.

Interesant este că învățații evrei, care neagă puterea amuletei – de exemplu, o frunză de măslin sau o fâșie de pergament nu pot să pună pe fugă o bandă de hoți sau să calmeze o mare –, aceiași învățați acceptă puterea talismanului de a proteja și vindeca, și bineînțeles recomandă anumite materiale, culori, inscripții, conform scopului urmărit.

Există un număr imens de amulete la toate popoarele și religiile. În zilele noastre o amuletă foarte răspândită la națiunile din Orientul Mijlociu este "hamsa", o mână pe care sunt diferite inscripții (pentru evrei, numele Domnului). O altă amuletă mult răspândită la evrei este o pagină pe care este scris textul Psalmului 67 în formă de menoră, înconjurată de diferite formule magice.

Un cuvânt magic foarte răspândit este "abracadabra". Acest cuvânt se scrie ca un triunghi cu vârful în jos, baza fiind întregul cuvânt și apoi câte o literă mai puțin, astfel ca în vârf să rămână numai litera A. După unii originea cuvântului ar fi iudaică – o combinație ebraico-arameică: "a braha + dabra", adică binecuvântare prin vorbire, rostire. Cuvântul magic a fost

ABRACADABRA
ABRACADABR
ABRACADAB
ABRACADA
ABRACAD
ABRACA
ABRAC
ABRA
ABR
AB
A

pentru prima oară menționat de doctorul împăratului Caracalla, care doctor a dat și indicațiile cum să fie scris.

În timpurile noastre, iudaismul este de acord cu cele scrise de Maimonide, care s-a pronunțat categoric împotriva amuletelor de tot felul, contestându-le orice fel de putere sau virtute, denunțând "nebunia scriitorilor de camee, care cred că vor aduce miracole permutând numele Domnului".

Nota Redacției: O fi adevărat, așa cum scrie colabortaorul nostru, Irwing Tepper, că iudaismul este de acord cu cele scrise de Maimonide. Iudaismul, da. Însă evreii, nu...

Piesa „RĂZBUNAREA" de I. Atlas

prezentată cu mare succes de Teatrul Național Radiofonic din București a fost nominalizată pentru premiul UNITER – Uniunea oamenilor de teatru din România – (Oscarul teatral românesc) pentru cea mai bună piesă de teatru difuzată în anul 2001.

I. Atlas oferă acum cititorilor săi piesa "RĂZBUNAREA"

într-o nouă ediție
în românește sau engleză

Un cec de 50 șekeli trimis la adresa:
Dizengoff 50, Tel Aviv 64321
și piesa cu dedicația autorului
ajunge la dv.

TEATRU LA DOMICILIU
Se oferă posibilitatea audierii piesei pe bandă electronică sau "pe viu" pentru cercuri familiale!

Două întrebări (pe care şi le pune tot omul) însoţite de două răspunsuri

Întrebarea nr. 1: *De ce a renunţat Arafat la planul – deloc secret – de a se mulţumi într-o primă etapă cu obţinerea autorităţii pe o cât de mică porţiune a Palestinei, urmând ca ulterior, după ce se va consolida, să treacă la etapa finală de "eliberare" a restului ţării, adică a aruncării israelienilor în mare?*

Răspuns: Pentru că ar exista "pericolul" ca după o perioadă de bună înţelegere cu vecinul israelian şi de progres democratic şi al economiei generale să nu se mai găsească printre palestinieni atâţia amatori de sinucidere şi de căutare a unei bunăstări ipotetice pe lumea cealaltă!

Întrebarea nr. 2: *Care este motivul real al simpatiei democraţiilor vest-europene pentru Arafat şi a sa Autoritate Palestiniană?*

Răspuns: Primul motiv ar fi cunoscuta laşitate a acetsor democraţii. Secolul trecut – *secolul bestiei* – este cunoscut ca o înşiruire de evenimente marcate de laşitatea Franţei, în special, dar şi a Angliei, care le-a făcut să nu intervină în apărarea unor ţări mici, independente, ameninţate de Italia fascistă, Germania hitleristă şi chiar de URSS. Să le luăm pe rând: **Abisinia, Albania, Spania, Austria, Cehoslovacia, Polonia** (ce cuminţi au stat în cazematele liniei Maginot trupele franceze, admirând ciopârţirea Poloniei de către hitlerişti, în bună înţelegere cu "tovarăşii" sovietici; şi unde se aflau trupele engleze, al căror guvern tocmai acordase garanţii Poloniei?), **Finlanda, Ţările Baltice, România.** A trebuit să apară omul providenţial, Churchill, care, susţinut de pragmaticul şi clar-văzătorul Roosevelt, să opună o rezistenţă demnă tâlharilor moderni.

În faţa ameninţării laşe a actualilor tâlhari – teroriştii de toate nuanţele islamice – ţările cu tradiţie democratică, dar fără şira spinării, au încheiat un pact tacit cu ei, închizând ochii în faţa acţiunilor lor mârşave, ba chiar acordându-le adăpost şi sprijin, în schimbul promisiunii de a fi apăraţi de acţiunile lor. Sistem gangsteresc clar: plăteşti tâlharilor pentru a te apăra împotriva acţiunilor lor banditeşti. Sistemul funcţionează în continuare, fără întrerupere.

Al doilea motiv este antisemitismul persistent al lumii creştine, antisemitism transmis semiţilor (!) arabi după al doilea război mondial, dar de care democraţiile creştine nu vor să se despartă nici acum. Este destul să ne gândim la atitudinea laşă şi ridicolă a Papei în ce priveşte intrarea cu forţa în Biserica Nativităţii a teroriştilor lui Arafat. Nu e greu de imaginat cum ar fi primită în lumea musulmană invadarea unei moschei oarecare de către un grup de creştini înarmaţi!

Adevărul este că lumea creştină a fost şi este decepţionată de felul cum s-au desfăşurat evenimentele după votarea la ONU a creării statului israelian. Speranţa nu prea bine disimulată a unora dintre votanţi a fost că armatele unite ale ţărilor arabe vecine vor desăvârşi opera lui Hitler şi că zilele Statului Israel nu vor fi prea multe sau că, în cele din urmă, acesta va fi redus la un teren de dimensiunile Vaticanului în jurul Tel-Avivului. Ţările democratice vest-europene, Comunitatea Europeană, apărătoare în ultima vreme – mai ales după dispariţia Uniunii Sovietice şi activizarea lumii musulmane – ale drepturilor omului şi mai ales ale drepturilor criminalilor de orice fel şi de orice nuanţă, îşi concentrează acum toate forţele pentru transformarea Statului Israel într-un al 23-lea stat arab, fie şi nedemocratic. Desigur, scopul urmărit şi mijloacele sunt camuflate prin tot felul de declaraţii ipocrite de susţinere a dreptului de întoarcere la locurile de baştină al populaţiilor care au suferit de pe urma politicii criminale a conducătorilor lor. Dar atunci de ce să nu luăm în considerare şi să discutăm şi dreptul de întoarcere al altor populaţii dezrădăcinate de pe locurile unde au trăit veacuri de-a rândul?

Ca de exemplu: al germanilor-sudeţi în Cehia, al germanilor în Prusia Orientală, al polonezilor în regiunile cedate ruşilor, al germanilor în Silezia poloneză. Ca să nu mai amintim de milioanele de refugiaţi din ţările africane…

Dar cum se poate lăsa în stăpânirea evreilor un teritoriu atât de important (!) ca mărime şi poziţie pe coasta Mării Mediterane, când arabii nu stăpânesc decât un teritoriu de câteva mii de ori mai mare şi o coastă doar de câteva zeci de ori mai lungă pe tot sudul aceleiaşi mări?

S. Sfarti, California, SUA

Cartea lui Abraham

Despre "Cartea lui Avraham", de Marek Halter, Shimon Peres a afirmat că este un fascinant portret al istoriei poporului evreu, istoria suferinţelor, durerilor şi rătăcirilor, luptei şi realizărilor.

Este o minunată povestire care merită să fie tradusă în ivrit, iar unele texte să fie folosite în şcolile noastre – o carte excepţională.

Simone Veil, fost preşedinte al Parlamentului European, a adăugat că această carte reprezintă o contribuţie la o înţelegere iudeo-creştină.

Claude Mauriac susţine, pe bună dreptate, că este vorba de o povestire fascinantă, fără precedent în nici o literatură.

"Cartea lui Abraham" este o operă de ficţiune istorică, acoperind 2.000 de ani şi 100 de generaţii ale unei familii de scribi care au trăit la Ierusalim.

Istoria începe în anul 70 î.e.n., atunci când legiunile lui Titus, după un asediu îndelungat, au dat foc Templului.

Zeloţii hotărâseră să lupte până la ultimul şi nu au ţinut seama de avertismentele lui Josephus Flavius, trimisul lui Vespasian, care i-a sfătuit să abandoneze lupta.

Titus şi Vespasian şi-au împărţit gloria de a-l vedea, în aplauzele mulţimii, defilând în faţa tribunelor, pe Simon ben Ghiora şi pe alţi fruntaşi evrei în lanţuri, să vadă odoarele de aur ale Templului şi să se bucure de noua monedă ce purta inscripţia "Iudaea Capta".

Scribul Abraham, strămoşul prezumptiv al lui Marek Halter, a părăsit Ierusalimul în flăcări împreună cu familia sa. Abraham şi urmaşii lui au sălăşluit la Alexandria, Cartagina şi Ilippo, Toledo şi Cordoba, Bordeaux, Narbonne şi Troyes, Roma, Sanciano şi Veneţia, Strasbourg, Salonic, Alsacia, Königsberg, Amsterdam, Constantinopol, România şi Polonia.

Fiecare din aceste oraşe, fiecare plecare într-un nou exil, este mărturisirea unor nenorociri, căci strămutările nu s-au făcut de bunăvoie, ele au însemnat moarte, pogromuri, arderi de vii, incendii sau treceri forţate la creştinism.

Începând din secolul XV, naraţiunea se bazează în mare parte pe amintirile familiei Halter, ai cărei descendenţi, tipografi, editori şi colaboratori ai lui Guttenberg şi-au scris amintirile, astfel că în urma lor a rămas o documentare privind vieţi, locuri în care au trăit în lume, viaţa socială a colectivităţii evreieşti cu suferinţele şi bucuriile ei.

"Cartea lui Abraham" este istoria celor ce au trăit mari evenimente care au răscolit lumea: căderea Romei, apariţia creştinismului, Inchiziţia, Evul Mediu şi Renaşterea, Reforma, islamismul, pogromuri, războaie, revoluţii. Cuceriţi, dispersaţi, persecutaţi în mod sălbatic, evreii nu numai că au supravieţuit, dar au contribuit la civilizaţia vestică, jucând un rol în fiecare eveniment crucial din istoria lumii.

Cartea se încheie cu anul 1943, când tipograful Abraham Halter, bunicul lui Marek, a pierit în flăcări în ghetoul din Varşovia.

Marek Halter s-a născut la Varşovia în anul 1936; la vârsta de 5 ani, împreună cu părinţii, a reuşit să fugă din ghetou prin canalele subterane ale Varşoviei. După ani petrecuţi în Uzbekistan şi Rusia, după război se întoarce la Varşovia. Din anul 1950 trăieşte la Paris. În afara faptului că este un scriitor de mare talent şi sensibilitate, el este pictor, activist pentru drepturile omului, dar, mai presus de toate, se simte legat de o nemăsurată dragoste pentru Israel.

"Cartea lui Abraham" poate că este chiar şi istoria vieţii unor strămoşi ai fiecăruia dintre noi, aşa cum ramura maternă a soţului meu se înscrie în drumul parcurs de la Alcala şi Toledo la Constantinopol, Sofia, Bucureşti, Princeton şi Holon.

Numai printr-o minune dumnezeiască s-a reuşit întoarcerea la locul dăruit de Dumnezeu poporului nostru, la locul unde în anul 70 î.e.n., îngroziţi, cu ochii în lacrimi amare, iudeii au fost nevoiţi să părăsească Ierusalimul în flăcări.

E. Garcia, Holon

Fapt divers

În DEX (Dicţionarul explicativ al limbii române), locuţiunea "fapt divers" este prezentată astfel: "a) întâmplare banală, de toate zilele; b) rubrică de ziar care prezintă succint evenimentele şi întâmplările petrecute în cursul zilei".

În ultima vreme, însă, presa canadiană (care este plină până la saturaţie cu asemenea întâmplări) a prezentat un mozaic de informaţii care relevă anumite tendinţe neliniştitoare pentru evreimea trăitoare pe meleagurile frunzei de arţar.

Ceea ce părea a fi o vizită protocolară – conformă rolului deţinut în viaţa politică a celor două ţări de preşedintele Israelului şi omologul acestuia, guvernatorul regal al Canadei, ca reprezentant al reginei Marii Britanii, şeful statului – recentul popas al preşedintelui Moshe Katzav în capitala federală Ottawa s-a dovedit a fi mult mai ascuţit decât se prevedea din afară. Pentru că, într-un interval de numai câteva ore (între un *lunch* şi un *dinner* găzduite de acelaşi for, Comitetul Canada-Israel), poziţia oficială a Canadei faţă de conflictul arabo-israelian a fost prezentată prin optici diferite! La masa de prânz, critica directă lansată de proaspătul ministru de externe canadian, Bill Graham, diplomat de carieră, la adresa atacurilor israeliene împotriva terorismului palestinian, pe motiv că "ucid civili inocenţi", a produs noduri în gâtul comesenilor, determinând huiduirea vorbitorului. La masa de seară a apărut primul ministru Jean Chrétien, care a dres busuiocul, pledând pentru revenirea la masa tratativelor.

A doua zi, Moshe Katzav a răspuns cu hotărâre şi demnitate, arătând că nimeni nu are dreptul să critice Israelul pentru acţiunile militare pe care le efectuează împotriva terorismului. "Avem dreptul la auto-apărare", a precizat preşedintele

Israelului, care a subliniat totodată: "Fiecare copil palestinian suge, o dată cu laptele mamei, ura împotriva evreilor. Aceasta este problema"...

❖

Kensington Market, o pitorească piaţă centrală la începutul secolului 20, a fost pivotul vieţii evreieşti din Toronto. Cu timpul, peisajul modern al comerţului i-a luat locul, o dată cu mutarea comunităţii evreieşti spre nordul oraşului. Dar vechea sinagogă Anshei Minsk (numele arătând clar provenienţa emigranţilor din estul Europei) a rămas neclintită, ca lăcaş zilnic de cult, ca monument al veşniciei şi ca adăpost al unor preţioase cărţi religioase, multe din ele tipărite în anul 1880, aduse cu mari sacrificii de emigranţi din locurile lor natale. De curând, la îngânarea nopţii cu ziua, clădirea a fost cuprinsă de flăcări, o uşă din spate fiind forţată pentru ca focul, pornit de la etajul unde erau păstrate cărţile sfinte, să le mistuie. Pompierii, sosiţi în grabă, n-au găsit altă soluţie decât să le arunce pe geam în stradă. După cum afirmă poliţia, focul a fost declanşat cu premeditare. Rabinul Shmuel Spero a declarat: "Cărţile distruse nu le putem arunca, pur şi simplu. Le vom înmormânta conform ritualului cuvenit".

❖

Martin Gilbert este – spun specialiştii – cel mai prolific dintre istoricii britanici, el având la activ 67 de volume, cel mai recent fiind "The Jews in the Twentieth Century" (Evreii în secolul 20), publicat de editura Key Porter. El a venit de curând la Toronto pentru lansarea cărţii. Cu sentimentul unei depline regăsiri, întrucât copilul evreu de trei ani, al cărui nume de familie originar era Goldberg, a fost evacuat rapid din Londra la Toronto, în 1940. Aici, adoptat de o familie de evrei cu suflet mare (Lizner), a învăţat să scrie şi să citească. Reîntors în Anglia după război, el a devenit biograf de mare clasă al celebrului Sir Winston Churchill, cercetător al Holocaustului şi al celor două războaie mondiale.

Este acum depăşită partea întunecată a istoriei evreieşti? Iată ce crede reputatul istoric evreu britanic-canadian: "Persecuţii de genul celor care s-au manifestat în secolul 20 par a se afla la sfârşit, din diverse motive, printre care noul nivel al comunicaţiilor. Antisemitismul poate deveni doar o prejudecată, care nu riscă să ajungă la finaluri terifiante, ca produse ale violenţei şi ale distrugerii"...

Aşa să fie, oare?

Corespondenţă din Toronto
de la Paul Slăvescu

Ce mai faci, Suzy, ești liberă?

Era la Bucureşti, într-o superbă zi de iarnă, la începutul anului 1946. Cu o zi şi o noapte înainte ninsese din abundenţă, iar dimineaţa aerul era cristalin, cerul era cu totul albastru, soarele strălucea glorios, deşi pe trotuare erau încă resturi de zăpadă parţial topită.

Spre prânz, după orele de curs la Politehnică, eu şi bunul meu prieten Mişu am decis să mergem spre casă pe jos, pe Calea Victoriei. Când ne apropiam de Bulevardul Maria, aproape de colţul cu marea Alimentară venea spre noi, pe acelaşi trotuar, o tânără elegantă, într–un palton de "mouton doré". Mişu m-a întrebat, cam la 30 de paşi de ea: "Îţi place tipa? O poţi avea cu nu prea mulţi bani, deşi pretinde că e logodită cu un doctor". Când am ajuns în dreptul ei, Mişu a acostat-o: "Ce mai faci, Suzy? Să-ţi fac cunoştinţă cu prietenul meu Musea, coleg de facultate. De cum te-a văzut mi-a spus că-i placi foarte mult şi că ar vrea să te cunoască mai de aproape. Ce planuri ai pentru viitoarea oră, eşti liberă?". La care juna m-a privit din cap până-n picioare şi i-a răspuns: "Întâmplător am vreo două ore libere. Am aici, la ceasornicarul Agopian, un ceas la reparat şi nu ştiu dacă e gata. Intru să întreb". A intrat, şi Mişu a profitat de ocazie ca să-mi spună: "Dacă nu cere prea mult şi dacă îţi place, uite cheia de la garsoniera mea. Mergi cu Suzy acolo şi-mi aduci apoi cheia la părinţi". Mişu avea o garsonieră la ultimul etaj din blocul "Tel Aviv", pe Calea Călăraşi, colţ cu strada Mircea Vodă, iar părinţii lui locuiau în acelaşi bloc, la etajul trei.

Suzy a ieşit de la ceasornicar şi cu cel mai natural ton a spus: "Ceasul e gata şi reparaţia costă 50.000 de lei. Am trecut pe aici din întâmplare şi nu am banii la mine. Nu puteţi voi să mi-i împrumutaţi?". Mişu s-a uitat la mine şi a răspuns: "Eu nu am, poate că are Musea". Nu-mi amintesc bine valoarea reală a sumei cerute de Suzy, în acea vreme de inflaţie galopantă. Ea nu depăşea tariful la un bordel de clasă din Crucea de Piatră şi cum juna era nostimă, cum eu aveam banii la mine şi cum aveam timp să ajung la masă, la cantina de la Căminul Schuller, m-am apropiat de vitrină, în spatele lui Mişu, care conversa cu Suzy, am scos din servietă 5 bancnote de 10.000 de lei, le-am împăturit şi i le-am dat lui Mişu, care le-a înmânat fetei. Ea a intrat la ceasornicar (al cărui atelier era într-una din clădirile provizorii, construite ca şi Alimentara, pe terenul unor clădiri înalte, prăbuşite la cutremurul din 1940), iar eu i-am spus lui Mişu, amuzat: "Nu degeaba se spune "banii înainte, ca la curve". După scurt timp juna a ieşit, Mişu a inventat că are ceva de cumpărat la un magazin de pe Bulevardul Maria, aşa că ne-am despărţit. Pe drum am pălăvrăgit despre una şi alta, am ajuns la garsonieră, Suzy a examinat camera, în care era un divan, o măsuţă cu un scaun, o planşetă mare pe un suport adecvat şi un dulap. Pe măsuţă era o fotografie a mea cu Mişu, făcută pe stradă, cum se obişnuia pe atunci. Fără să-mi ceară voie, Suzy a luat-o, a privit-o şi a băgat-o în geantă spunând că vrea să aibă o amintire de la mine. Protestele mele n-au avut efect şi am decis să... trecem la fapte. Ea s-a dezbrăcat fără multe fasoane şi etc. etc. etc. Când Suzy s-a dus la micuţa cameră de baie, care avea un duş, o chiuvetă, un WC şi un bideu, eu i-am deschis geanta, ca să-i sustrag fotografia. Spre totala mea surpriză, cele cinci bancnote de 10.000 de lei erau acolo, împăturite, aşa cum i le dădusem. Fără să stau pe gânduri şi apreciind că performanţa ei la pat nu justifica un asemenea tarif, am scos două bancnote şi fotografia şi am închis geanta. Suzy a revenit în cameră, am reînceput... activitatea, după care am intrat pe rând la toaletă, ne-am îmbrăcat, mi-a lăsat numărul de telefon, ne-am sărutat la despărţire şi a plecat. Am dus cheia, am spus părinţilor lui Mişu că am avut de copiat ceva în garsonieră şi am fugit să mai prind masa la cantină.

A doua zi, la Politehnică, i-am povestit lui Mişu pozna mea şi l-am întrebat cum va reacţiona tipa. Să revendice banii nu putea, căci spusese atunci că i-a dat ceasornicarului. Nu ne-am mai preocupat de poveste, până când, după un timp, mergând iar împreună, ne-am întâlnit faţă în faţă cu Suzy. Cum ne-a văzut s-a repezit nu la mine, ci la Mişu. Uitând că fusese vorba de un... împrumut, i-a spus: "Ţi-am cerut atunci 50.000 şi tu mi-ai dat de fapt 30.000! Nu ţi-e ruşine să-ţi baţi joc de mine?". Noi ne ţineam să nu izbucnim în râs. Eu i-am răspuns, vorbind neîntrebat: "Spui prostii, Suzy, ai uitat că ai plătit ceasornicarului toţi cei 50.000? Altfel nu-ţi dădea ceasul!". Vădit contrariată, Suzy m-a pus la punct: "Tu nu te băga!". N-a avut ce să răspundă la intervenţia mea de necontrazis şi a plecat bosumflată. Imediat ce s-a îndepărtat nu ne-am mai putut abţine şi am izbucnit amândoi în hohote de râs, spre mirarea trecătorilor. Probabil că ea băgase banii în geantă fără să verifice câţi sunt, oricum ceasornicarul avea, chipurile, să-i numere. Abia acasă a constatat lipsa celor 20.000. Desigur uitase cu totul de fotografie şi nu observase lipsa ei din geantă, altfel ar fi ştiut că eu i-am sustras!

Am avut uşoare remuşcări din cauza poznei făcute: poate avea nevoie de bani pentru ceva important? (Dar dacă nu ne întâlnea, ce-ar fi făcut?) Dacă nu lua fotografia de pe măsuţă, n-aş fi deschis geanta şi deci n-aş fi văzut banii, ş.a.m.d.

Pe Suzy n-am mai întâlnit-o niciodată, dar de multe ori ne-am amintit, eu şi Mişu, de povestea "împrumutului" şi de mutra încurcată a junei când i-am argumentat logic şi definitiv că nu putea să fie adevărat ce pretindea ea, deşi ştiam prea bine ce adevărat era!

Aaron Govrin, Haifa

Periplu SUA-Canada

Din New Rochelle, statul New York, unde îmi fac deseori o vacanţă, m-am suit în maşină şi am pornit spre Canada, direcţia Montreal.

Cam după jumătatea drumului ne-am abătut de pe autostradă şi am ajuns la marginea lacului Champlain; l-am traversat parţial cu un ferryboat şi pe malul opus am circulat pe o şosea îngustă, pe o fâşie de teren care era ca un pod tăind lacul în două. Formalităţile la vamă, cic-ceac, spunem noi: o privire în paşaport, una către cei din maşină şi "bon voyage".

Scopul vizitei la Montreal (unde mai fusesem de câteva ori) n-a fost aşa-zis turistic, ci acela de a revedea rude şi prieteni buni.

Ţinta noastră principală a fost o localitate turistică la 150 kilometri nord-vest de Montreal, în Quebec, Mont Tremblant. Nu e nici munte (1 360 metri altitudine, cam ca Breaza) şi nici nu tremură. Foarte pitorească, dezvoltată foarte mult în ultimii ani, cu hoteluri bune, restaurante, tot felul de magazine şi coadă la mica unitate de vânzare de îngheţată din centru. Nişte cabine mici, care circulă toată ziua şi se succed la 3-4 secunde, te suie pe gratis la 600 de metri, pe un platou cu diferite chioşcuri şi distracţii şi contra cost poţi ajunge cu nişte gondole la 1.000 de metri. E ca la cota 1400 din Sinaia: restaurant, terasă, cărări de drumeţie, privelişte frumoasă în jos şi în depărtare.

Pentru că localitatea se află pe malul unui lac, Mirroir (un Snagov mai mare), s-a amenajat un strand, spunem noi. S-a adus nisip foarte fin, amenajându-se o plajă, cu şezlonguri, umbrele de soare etc. Se plăteşte o taxă de intrare, ţi se leagă la încheietura mâinii – ca o curea de ceas – o banderolă colorată, arătând valabilitatea intrării şi ieşirii în tot cursul zilei.

Mulţi dintre vizitatori se lansează în tot felul de sporturi de apă (bărci cu rame, motor, pânze sau pedale, schi nautic şi altele), care nu sunt deloc ieftine (o jumătate de oră de schi nautic = 90 de dolari canadieni, sau 60 americani). Din noiembrie se vine pentru sporturi de iarnă.

Limba oficială e franceza, dar cu ruşine spun că uneori nu am înţeles ce-mi vorbeau chelnerii, vânzătorii ş.a. Accentul lor quebechez dădea impresia de altă limbă (ca şi nemţii din nordul Germaniei, care uneori nu-i înţeleg destul de bine pe cei din Bavaria). În drumul de întoarcere, pe care n-am vrut să-l facem dintr-o bucată (vreo 700 de kilometri), am poposit la Williamstown, un orăşel, fondat în 1753, din statul Massachussets, cu 8.000 de locuitori, la graniţa cu statele

New York şi Vermont. Impregnat de stilul "New England" al întregii regiuni, pitoresc şi curat, are, pe lângă cele 9 biserici ale diferitelor rituri creştine, şi o sinagogă a congregaţiei Beit-Israel. Câţi evrei trăiesc în oraş sau vizitează lăcaşul de rugăciune, n-am putut afla. Renumit prin colegiul său, înfiinţat în 1793, cu 2.000 de elevi, care după 4 ani de studiu termină cu bacalaureat în domeniul artelor, este cunoscut încă şi apreciat pentru festivalurile estivale de teatru şi muzică şi prin Muzeul de Artă Clark (inaugurat în 1955). Clădire modernă, spaţioasă, luminoasă, adăposteşte în numeroase săli opere de artă (pictură, sculptură, argintărie şi altele) ale diferiţilor artişti din diverse epoci.

Interesantă a fost, în momentul vizitei noastre, o expoziţie de tablouri ale multor pictori impresionişti (Renoir, Manet, Van Gogh şi alţii), organizată cu sprijinul Galeriei Naţionale din Londra şi al Muzeului Van Gogh din Amsterdam, şi despre care un ziar londonez a scris că este "cea mai frumoasă pictură imaginabilă". Dintre tablouri, printre altele, m-a impresionat acela intitulat "Ghetele": Van Gogh, pictându-şi încălţămintea scâlciată şi ruptă, a oglindit încă o dată sărăcia în care a trăit şi a murit.

Dr. G. Mănescu
Bat Yam

Lică Landskron, Raanana («În cadrul Festivalului filmului care a avut loc la Berlin, filmul "Amen" s-a bucurat de un real succes. Coproducţie franco-română, filmul, realizat de celebrul regizor Costas Gavras după piesa "Vicarul" de Rolf Hochuth, tratează despre tăcerea şi pasivitatea Papei Pius al XII-lea faţă de crimele rasismului în general şi ale Holocaustului evreilor în special. Reacţia Vaticanului, aşa cum era de aşteptat, a fost promptă, purtătorul de cuvânt al Sfântului Scaun acuzându-l pe regizor că prin dezgroparea trecutului istoric încearcă să lovească în Biserica Catolică.

În urmă cu ani, Vaticanul a criticat vehement pe dramaturgul Rolf Hochuth pentru îndrăzneala de a ataca Biserica Catolică şi pe cel ce a stat în fruntea ei în acele timpuri, adică pe Papa Pius al XII-lea. Realitatea istorică, aşa cum se reliefează din documentele vremii, nu prea onorează – folosind un termen blând – politica dusă de Sfântul Scaun în perioada celui de al doilea război mondial.

Concordatul încheiat între Cetatea Vaticanului şi regimul hitlerist s-a înscris pe orbita politică de tăcere în care s-a complăcut Papa Pius al XII-lea şi Conciliul Superior al Sfântului Scaun. Cu toate îngrădirile impuse şi în pofida represiunilor Gestapoului, un număr destul de mare de prelaţi catolici germani, dând dovadă de mari calităţi umane, şi-au ridicat glasul împotriva teroarei hitleriste, ceea ce a avut ca urmare internarea lor în lagărele de exterminare.

După război, atunci când hitleriştii care nu căzuseră în mâinile aliaţilor alergau ca nişte şobolani prin ţările distruse de război, în căutarea unui adăpost, mulţi din protipendada catolică le-au făcut rost de paşapoarte false pentru a-i ajuta să treacă oceanul, în drum spre ţările Americii latine. Asemenea exemple sunt multe, dar mă voi limita doar la două dintre ele: Adolf Eichman a ajuns în Argentina cu ajutorul călugărilor franciscani, iar dictatorul sângeros al Croaţiei, Ante Pavelici, a ajuns în aceeaşi ţară cu ajutorul Bisericii Catolice.

Nu e de mirare că până în ziua de azi studierea unor documente din arhivele Vaticanului, legate de cel de-al doilea război mondial, a rămas "tabu".»)

Dorel Pollingher, Ashkelon («După câte ştim, la 15 mai 1948 se aflau în Palestina 1,1 milioane de cetăţeni arabi. Din aceştia, 300.000 au optat pentru cetăţenia Statului Israel. Alţi 300.000 s-au refugiat la Gaza, un orăşel cu 30.000 de locuitori. 500.000 au rămas pe teritoriile stabilite de ONU să revină părţii arabe.

Respectând matematica înmulţirii stabilită de Coran, în 54 de ani în Israel trăiesc aproape un milion de cetăţeni israelieni de naţionalitate arabă. La Gaza, din 300.000 s-au făcut un milion. În teritorii, peste 1,5 milioane de cetăţeni arabi proveniţi din cei 1,1 milioane de cetăţeni arabi aflaţi în Palestina la 15 mai 1948.

Au fost şi refugiaţi. Câţi, şi unde? Cine poate răspunde? ONU menţine şi azi tabere de refugiaţi. Unde? În teritorii? Aceştia nu sunt refugiaţi, sunt cetăţeni care au trecut pe teritoriile atribuite arabilor. Cu ce scop au fost încadraţi ca refugiaţi? Dacă mai există refugiaţi, să se întoarcă în teritoriile care au fost repartizate arabilor. În acest scop a fost făcută împărţirea. Evreii să se întoarcă în Statul Israel, arabii să treacă în statul care azi este Iordania, care are nevoie de ei. De unde 3,5-4 milioane de refugiaţi? Avem de-a face cu unii care dau totul din ce nu-i al lor. Cât pot fi de neruşinaţi!»)

Radu Bilan, Hannover, Germania («Parcurgând "Minimum" din luna martie 2002, atenţia mi-a fost reţinută de două inexactităţi.

În articolul "Cu privire la denumirea Transnistria" de Marius Mircu, pag. 25, în rândurile 25-32 se spune: "Era evocat un capitol din istoria Ucrainei (din care făcea parte şi Transnistria)" etc. etc.

În ceea ce priveşte toponimul Transnistria, el nu putea figura în nici un caz într-un document turcesc. Mult mai plauzibil este că denumirea a fost creată ad-hoc, în preajma intrării României în război, folosindu-se ca model Transilvania. Cu acest "Tran(s)", românii au avut mult timp mari dificultăţi. Deşi denumirea Transilvania a fost folosită în lumea catolică încă din Evul Mediu, limba textelor ştiinţifice şi a tratatelor dintre state fiind latina medievală, românii au preferat până foarte târziu să folosească toponimul maghiar Ardeal. Cunoaşterea latinei medievale era obligatorie, atât pentru diplomaţi, cât şi pentru marii suverani. Numeroşi profesori de la universităţile italieneşti care s-au perindat pe la curtea acelui rege maghiar cunoscut în istoriografia apuseană ca Mathias Corvinus, mărturisesc că acest suveran vorbea în mod fluent o latină deosebit de elegantă, permiţându-i chiar să rostească în această limbă, cu diferite prilejuri importante, lungi discursuri fără să se folosească de vreun text scris. De altfel, se ştie că şi Mahomed al II-lea, cuceritorul Constantinopolului, se exprima fără greutate într-o latină impecabilă.

A doua inexactitate, de importanţă mai mică, s-a strecurat în articolul "Caseta video cam Arde", pag. 5, rândurile 9-11: "E vorba de un documentar pregătit de **micul** post german de televiziune ARD".

ARD nu este un mic post de televiziune, ci principalul post german (Programul 1), fiind urmat de ZDF (Das Zweite Deutsche Fernsehsender). Toate celelalte posturi sunt de mai mică importanţă: fie posturi particulare/comerciale sau pur şi simplu regionale.»)

Iosef Mozes, Bat Yam («Ţin să-l felicit pe prozatorul Harry Bar-Shalom pentru articolul "O doamnă în căutare de morcov", publicat în "Minimum" la rubrica "Polemică", în numărul pe aprilie a.c.

Eu am renunţat de multă vreme să mai cumpăr ziarul din Tchlenov tocmai din cauza scrisului veninos al acestei doamne, care domină publicaţiile de acolo cu ieşirile sale şi mă miram că nu se găseşte nimeni să-i dea peste bot (la figurat, bineînţeles). Harry Bar-Shalom a făcut-o în mod magistral.»)

George Kelemen Eliazar, Beer Sheva (ne trimite o tăietură din ziarul "Viaţa noastră" unde aflăm că Einstein – Einstein, al nostru, cu care tot evreul se mândreşte încă din copilărie – a fost, de fapt, neamţ de felul lui: "1955 – a murit fizicianul de origine germană Albert Einstein, autorul teoriei relativităţii, laureat al Premiului Nobel pe 1921 [n. 14.03.1879]".)

Harry Shoshany, Ramat Hanasi (o epigramă pe marginea necazurilor lui Arafat: *"Domnul Yasser Arafat/ a spus-o cu voce tare/ că s-a hotărât de-ndat'/ pe toţi să ne arunce-n mare./ Ăstui tip năbădăios,/ la noi socotit otreapă,/ planul i s-a-ntors pe dos,/ că el a intrat la... apă!"*)

Ing. Mirel Horodi, Haifa (faceţi o confuzie în legătură cu *Dreptul la replică.* Acest drept – care, de altfel, nu are o bază juridică, ci una, ca să zicem aşa, profesională – se referă la persoanele [sau instituţiile etc.] care s-au simţit lezate de-un text sau altul apărut în presă. Să presupunem, de pildă, că în nr. 182 al lui "Minimum", la rubrica "Etc.", scrie negru pe alb că madam' Haimovici din Petah Tikva a spart Banca Leumi din oraş, noaptea la 2 jumate, că dansează sârba popilor, goală, pe acoperiş, sau pur şi simplu că e proastă ca o cizmă. Jignită profund, madam' Haimovici ia pixul şi ne trimite o scrisoare de protest, care începe aşa: «În numele dreptului la replică, vă rog să publicaţi în numărul viitor al revistei "Minimum" următoarele...» Atunci "Minimum, care se vrea a fi o tipăritură civilizată şi democrată, publică în numărul viitor scrisoarea de protest a d-nei Haimovici. Altfel spus, respectă dreptul sus-amintitei la o precizare şi un răspuns.

Scrisoarea dvs., însă, nu se poate încadra la capitolul "Dreptul la replică". Pe dvs. nu v-a atacat [calomniat, nedreptăţit, înjurat etc. etc.] nimeni în revistă. Pe dvs. v-a supărat un articol al unui colaborator al lui "Minimum" privitor la istoria contemporană a evreilor din România şi vreţi să polemizaţi cu dânsul. Tot ce se poate. Nimic mai firesc. Dar în cazul acesta nu e vorba de vreun *drept* la replică, ci de dorinţa unui corespondent de a comenta ideile altui corespondent [sau colaborator, sau redactor]. Câteodată, această dorinţă poate fi satisfăcută. Alteori, dacă redacţia consideră că scrisoarea nu prezintă interes, dorinţa în cauză nu mai e satisfăcută.)

Pentru toată lumea: Rugăm a trimite corespondenţele fie dactilografiate, fie scrise f. f. citeţ şi numai pe o parte a foii de hârtie. Şi încă ceva: nu trimiteţi corespondenţe prin fax. Faxul este destinat anunţurilor publicitare.

Sorina Malcaş, Haifa; **Avram Segall,** Naharia; **Rubin Bogomoli,** Rehovot; **Valeriu Chiriacescu,** Bucureşti; **Tony Ammar,** Lyon, Franţa (mulţumiri pentru bunele cuvinte, sugestii şi observaţii; ceilalţi, pe curând).

Căutăm

AGENT DE PUBLICITATE

**Persoană dornică
să procure reclame
pentru publicaţie
în limba română**

Bine remunerat

☎ 03-5227269

Aniversări

Al. Mirodan; scriitor, director al revistei "Minimum"; 75 de ani de la naştere. Câteva scrieri: "Ziariştii", "Celebrul 702", "Şeful sectorului suflete", "Transplantarea inimii necunoscute", "Primarul lunii şi iubita sa", "Camuflaj", "Contract special de închiriat oameni" (teatru); "Replici", "Scene", "Minimum", "Ocolul pământului într-un surâs", "Dicţionar Neconvenţional al Scriitorilor evrei de limbă română" (vol. I şi II) etc. (eseu, umor, istorie literară).

Dr. Zisu Lebel, medic, memorialist (este autorul cărţii "Mihăileni – shtetl-ul meu drag"); 80 de ani de la naştere.

Maia Morgenstern, actriţă, Bucureşti; 40 de ani de la naştere.

Iosif Petran, scriitor, ziarist: 70 de ani de la naştere (v. textul la "Noi").

Bianca Marcovici, poetă: 50 de ani de la naştere (v. textul la "Noi").

Premii

Alexandru Mandy (88), compozitor; Premiul de Excelenţă acordat de Ministerul Culturii; la Bucureşti.

Prof. Dr. Riri Manor; premiul pentru poezie al "Festivalului Internaţional de poezie Lucian Blaga", din Cluj-Napoca.

Titlu

Acad. prof. N. Cajal, Bucureşti: Doctor Honoris Causa al Universităţii "Ovidius" din Constanţa.

Decese

Mitică Cojocaru, preşedinte al Comunităţii Evreilor din Bacău.

Prof. univ. dr. Stroe Marcus, cercetător la Institutul de Psihologie al Academiei Române; la Bucureşti.

Carnet

Inginerului Valeriu Frimu, cercetător pasionat al trecutului şi prezentului iudaismului românesc, cele mai bune urări cu prilejul aniversării zilei sale de naştere.

Prietenii de la "Minimum"

Poetul şi criticul literar

Ion Cristofor

din Cluj-Napoca

a împlinit 50 de ani.

Îl îmbrăţişăm şi îi transmitem vechea urare evreiască: până la 120!

"Minimum"

La împlinirea a 5 ani de la decesul scumpului nostru soţ, tată şi bunic

EUGEN LUCA
(Jean Leibovici z.l.)

cu aceeaşi profundă durere şi dor nespus, reamintim tuturor celor care l-au apreciat ca scriitor şi om că ne vom reculege la mormântul lui vineri 28 iunie a.c., ora 12.
Întâlnirea la cimitirul Sde Yoshua, Haifa, poarta Oren

Dr. Tamara Luca, soţie
Dr. Roxana Reichman, fiică
Dr. Iosi Reichman, ginere
Inbal, Ron şi Yael, nepoţi

La 17 mai 1994 s-a stins din viaţă, după o lungă suferinţă, avocatul

ALEXANDRU GARCIA

A fost 25 de ani consilier juridic la Academia Română.
Stimat şi preţuit, un om de o rar întâlnită cultură şi nobleţe sufletească, îi păstrăm o nemăsurată dragoste şi amintire.

Elena Garcia
Dr. Dana Garcia

Familia şi prietenii reamintesc că la 21 iunie a.c. se împlinesc 12 ani grei de la dispariţia, într–un grav accident, a dragei noastre

BELLA CALMANOVICI

inginer la Tehnion-Haifa

Cu aceeaşi profundă durere, Dr. Leon Areşteanu, soţul neconsolat, aduce la cunoştinţă că 12 ani, sufleteşte foarte grei, s–au scurs de la data trecerii în neființă, la 13 iunie 1990, a aceleia care a fost o soţie, o mamă şi o bunică de neuitat,

Dr. NISEIA AREŞTEANU

medic pediatru
Cu toţii cinstim amintirea ei.

Soţul, copiii, nepoţii, rudele şi prietenii

Veşnic neconsolaţi, amintim că la 17 mai s-au împlinit 10 ani de la dispariţia dragei noastre

FRIDA STRULOVICI z.l.

Fie-i amintirea în veci binecuvântată!

Familia

Manifestări, manifestări...

19 mai a.c.; la Universitatea din Ierusalim, Centrul de Cercetare a iudaismului din România: seară de studiu închinată dr-ului Th. Loewenstein-Lavi.

23 mai a.c.; la Casa Shalom Aleichem, din Tel Aviv: seară artistică-literară organizată de ACMEOR. În program: conferinţa dr. Hornstein despre pictorul Pieter Breughel şi un dialog între Zola şi păpuşile lui.

30 mai a.c.; la Cinemateca din Ierusalim: seară dedicată regizorului Andrei Călăraşu.

31 mai a.c., la ora 11, la Cinemateca din Ierusalim: întâlnire pe tema "Şcoli şi universităţi evreieşti în anii războiului".

5 iunie a.c., la ora 17, la pădurea din Munţii Ierusalimului dedicată originarilor din Dorohoi şi din împrejurimi; întâlnirea anuală a originarilor din Dorohoi şi împrejurimi (Săveni, Mihăileni, Darabani, Rădăuţi, Prut, Herţa).

Spitalul de boli cronice şi de bătrâneţe

Beit Rahel

RAMLE – HAGDUD HAIVRI 6
Tel. 08/922-4255 şi 08/922-3079

☆

● Îngrijire atentă ●
● Ambianţă plăcută ●
● Supraveghere medicală permanentă + tratamente ●
● Fizioterapie ●
● Activităţi educative ●

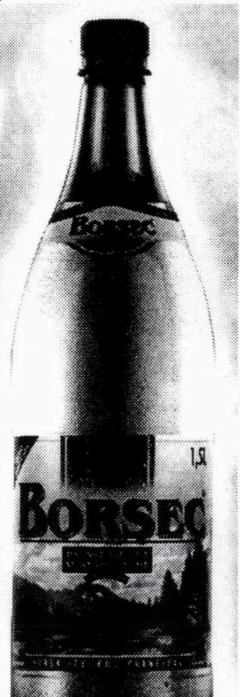

RENUMITA APĂ MINERALĂ

BORSEC

NATURAL CARBOGAZOASĂ
CU MULTIPLE EFECTE CURATIVE

Se vinde în magazine din oraşele: Tel Aviv, Yaffo, Ashdod, Ashkelon, Beer Sheva, Rehovot, Rishon Lezion, Petah Tikva, Herzlia, Natania, Haifa, Hadera, Iokneam, Holon, Acco, Afula, Kiriat Yam, Natzeret, Ierusalim, Ramle, Ramat Gan, Azur, Ghivataim, Carmiel, Migdal Haemek.

DIRECT ACASĂ LA DUMNEAVOASTRĂ

telefonând la numărul: 052/998-568

Probleme de ortopedie, vase sanguine? Refacere deplină fără medicamente și operații!

Clinicile Laser constituie singura rețea din Israel care se ocupă de laser de mică intensitate la nivel profesional pentru tratarea problemelor de ortopedie, vase sanguine și alte probleme medicale fără medicamente și fără operații.

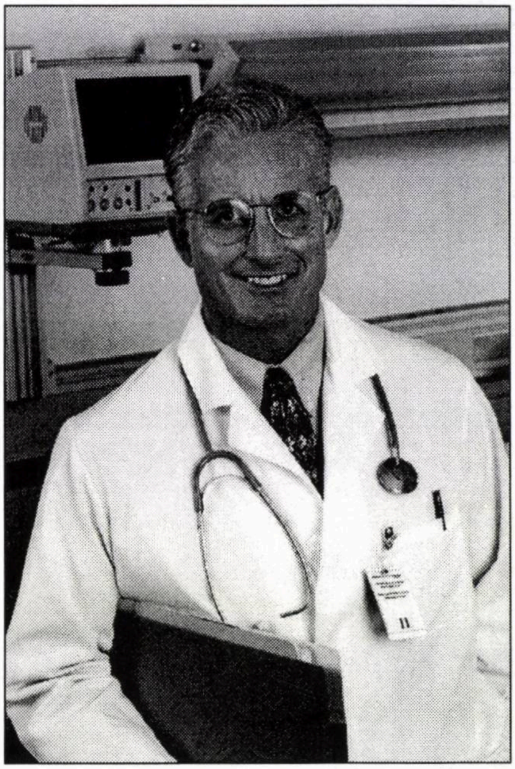

Tratamentul cu tehnologia LLLT – laser de mică intensitate – se practică de ani de zile la milioane de oameni în lume şi la multe mii în ţară, pentru buna absorbţie a calciului, pentru întărirea sistemului de imunizare, pentru întărirea celulelor specializate şi înviorarea celulelor degenerate.
Se poate ameliora semnificativ flexibilitatea vaselor sanguine şi a articulaţiilor. Toate acestea cu ajutorul proceselor fotochimice care se petrec în corpul nostru. Aceste procese fac posibilă vindecarea durerilor de spate inferioare şi posterioare, diminuarea cartilagiilor de la genunchi, dureri reumatice, inflamaţia încheieturilor, artrită, umflături, dureri phantom, probleme ale umerilor, fracturi, rupere de tendon sau muşchi, "pinten", dureri de natură nervoasă la gât, herpes. În plus, laserul de mică intensitate face posibilă ameliorarea accidentaţilor de pe urma unor activităţi sportive, accidente rutiere, de muncă etc., probleme de vase sanguine, ulcere, arsuri, CVA, astmă, tinitus, Meunière, răni de piele etc.

Clinicile Laser vindecă, nu doar înlătură durerile

CLINICILE LASER
Dr. Hellwing

Pacienţii care suferă de limitări grave, vor putea primi tratamentul la domiciliul lor.

CLINICILE LASER

Reţeaua naţională de medicină avansată

Tratamentul nu comportă nici un risc și nici un fel de efecte secundare

Reţeaua de clinici Laser, singura din Israel specializată de mulţi ani în tehnologie LLLT, lucrează în cadrul spitalului de stat "Asaf Harofe".

Pentru informaţii suplimentare şi consultaţia unui medic specialist:

TEL AVIV
Merkaz Azrieli
Turnul triunghiular
Etajul 28
Tel. 03/609-1666

HAIFA
Beit Amot
Reh. Iaffo 157
Tel. 04/852-7262

BEER-SHEVA
Migdal Canion Haneghev
Etajul 6
Tel. 08/665-5388

IERUSALIM
Binian Hahevra Hacalcalit
Reh. Canfei Nesharim 24
Ghivat Shaul
Tel. 02/651-2227

minimum

A venit vara. Şi vacanţa.
În vreme ce noi ne zbatem cu ale noastre,
domnişoara aici de faţă se distrează la iarbă verde.
Aşa o fi şi pe lumea cealaltă?

9 771565 085009 07

■ ANUL XVI ■ NR. 184-185 ■
■ IULIE-AUGUST 2002 ■
■ 14 SHEKELI ■

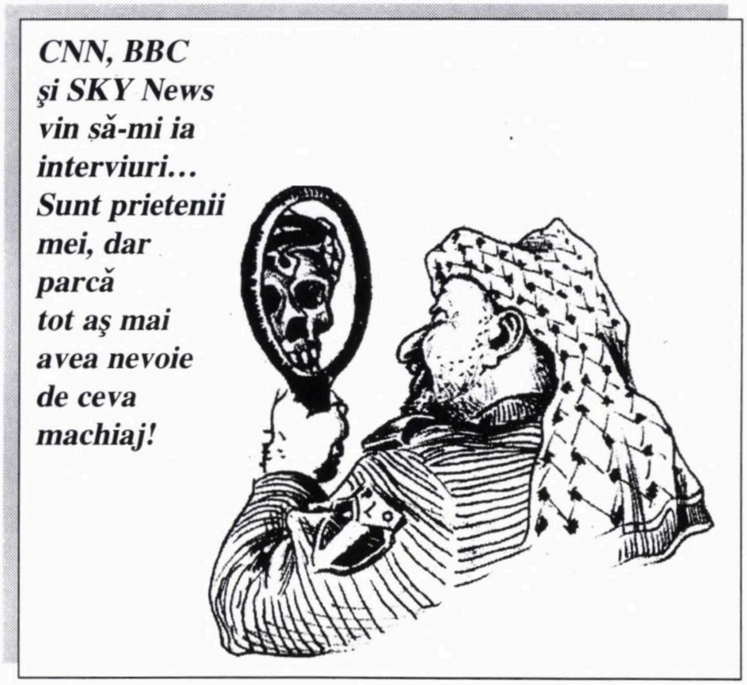
CNN, BBC
şi SKY News
vin să-mi ia
interviuri...
Sunt prietenii
mei, dar
parcă
tot aş mai
avea nevoie
de ceva
machiaj!

Desen de Oleg, în "Jerusalem Post", Israel

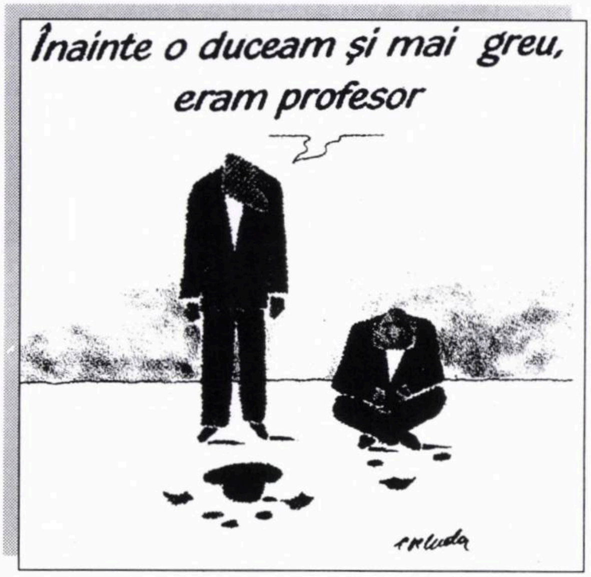
Înainte o duceam şi mai greu,
eram profesor
veluda

Desen de Veluda, în "România liberă", Bucureşti

De toate.
Şi de peste tot.

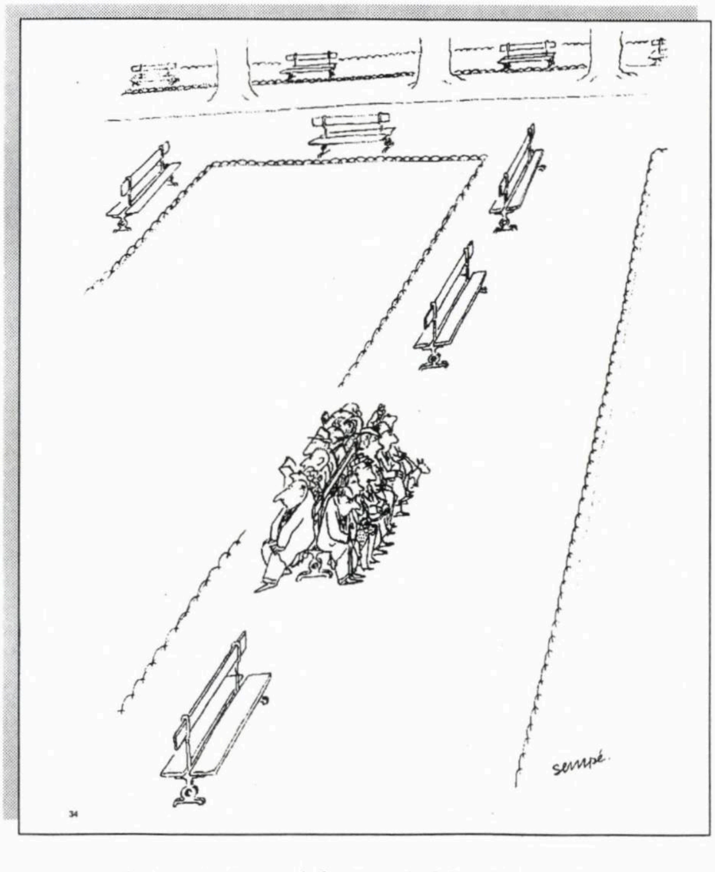

Desen de Sempé, în "Paris Match", Paris

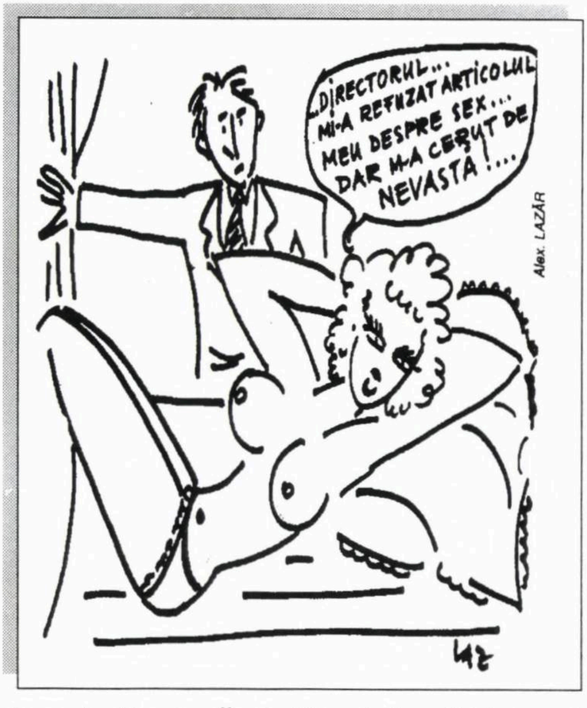
..DIRECTORUL... MI-A REFUZAT ARTICOLUL MEU DESPRE SEX... DAR M-A CERUT DE NEVASTĂ!...
Alex. LAZĂR
laz

Desen de Alex. Lazăr, în "Harababura", Bucureşti

LA ÎNCHIDEREA EDIŢIEI
Ceea ce înseamnă 25 iunie

Ideea lui Krauthammer

OEP-iştii ies, în fiecare primăvară, prin mai, în stradă, comemorând ceea ce ei numesc *Nakba,* catastrofa. Pentru dânşii – şi, în general, pentru islamiştii de pretutindenea – Nakba s-a produs în ziua aceea din 1948, când a luat fiinţă Statul Israel.

Pentru noi, aşa cum majoritatea evreilor au înţeles destul de limpede în vremile din urmă, Nakba este ziua când guvernul de la Ierusalim a iscălit, împreună cu OEP-ul lui Arafat, acordurile de la Oslo.

S-au scris – şi se scriu în continuare – sute şi mii de articole, atât în Israel cât şi în presa din întreaga lume, despre această catastrofă. S-au rostit şi se rostesc în continuare sute şi mii de conferinţe pe marginea subiectului. S-au organizat şi se organizează fără încetare seminarii, simpozioane şi mese rotunde în legătură cu drama de la Oslo. Asta ca să nu mai punem la socoteală discuţiile, mereu polemice şi mereu pătimaşe de la posturile de radio şi televiziune de pe întreg globul.

La început, după iscălirea acordului şi ceremonia fastuoasă de pe peronul Casei Albe, cei ce luau parte la dezbateri se străduiau să dea răspuns la întrebarea: e bine sau e rău?

După septembrie 2000, o dată cu refuzul lui Arafat de a accepta, la întâlnirea de la Camp David, propunerile de pace mai mult decât generoase ale fostului premier Ehud Barak şi ale ex-preşedintelui american Bill Clinton, precum (şi mai ales) cu izbucnirea aşa-zisei Intifade El-Aqsa, lumea evreiască se întreabă întâi şi întâi: cum am ajuns aici? Care a fost cauza catastrofei? Această întrebare noi ne-o punem necontenit, cu mai mare gravitate ca de obicei, în zilele când, deschizând televizorul, aflăm (aşa cum s-a întâmplat, de pildă, luna trecută, la Ierusalim) teroriştii sinucigaşi, trimişi de Arafat şi aliaţii acestuia, aruncă în aer un autobuz, făcând ca strada respectivă să devină o baltă de sânge, unde, dacă treci pe-acolo, calci peste creieri de copil.

S-a vorbit, şi pe bună dreptate, à propos de *cauză,* de lipsa de inteligenţă a conducătorilor noştri politici, care – asemeni liderilor occidentali de felul lui Chamberlain sau Daladier, dinainte de războiul mondial – căzuseră în cursa întinsă de duşman. S-a vorbit, şi pe bună dreptate, de presiunea exercitată 24 de ore din 24, asupra ţării de către puterile europene care au vândut Israelul arabilor, închipuindu-şi că în felul acesta vor intra în graţiile lumii islamice, care, pe de o parte, furnizează petrol apusenilor, iar pe de altă parte constituie o imensă piaţă de desfacere. S-a vorbit, şi pe bună dreptate, de ura de sine ce bântuie, tradiţional, în sânul evreilor şi de rolul nefast al persoanelor din speţa Kapo, dornice a pune mâna la distrugerea Statului.

„Minimum" intră în vacanță

A venit vara.

Şi "Minimum" (om ca toţi oamenii) intră în vacanţă pentru o lună de zile.

În consecinţă, numărul viitor al revistei noastre va apărea la 1 septembrie a.c., în întâmpinarea Anului Nou.

La revedere!

P.S. Cât despre abonaţii noştri fideli, ei cunosc bine regula revistei. Valabilitatea abonamentului se prelungeşte automat cu o lună, fiindcă un abonament pe un an înseamnă un abonament pentru 12 (douăsprezece) numere.

Ziaristul evreo-american Charles Krauthammer, editorialist la "Washington Post" şi laureat al Premiului Pulitzer pentru gazetărie, se numără printre cei mai lucizi comentatori ai fenomenului israelian. Cititorii noştri au avut prilejul, nu o dată, să ia cunoştinţă, prin fragmentele apărute în "Minimum", de calitatea rară a gândirii sale politice.

Luna trecută, Krauthammer s-a aflat câteva zile în Israel, ca invitat al Universităţii Bar Ilan, care i-a acordat titlul (pe deplin meritat) de "Gardian al Zionului".

Cu acest prilej, el a rostit o cuvântare consacrată subiectului despre care discutăm: cauza catastrofei.

Avem de-a face cu o viziune inedită şi incitantă: ideile ziaristului te pot ajuta să înţelegi ceea ce, poate, n-ai înţeles până acuma şi, în tot cazul, te îndeamnă la gândire.

Extrase:

«Experienţa evreiască în materie de mesianism este lungă şi tristă. Mai întâi, revolta lui Bar Kochba din secolul al doilea. Nu a fost numai o revoltă împotriva Romei, ci împotriva istoriei. A fost o revoltă mesianică. Cea mai înaltă autoritate rabinică din acele vremuri, Rabi Akiva, îl proclamase pe Bar Kochba drept mesia. Cunoaştem povestea. Ştim cum s-a terminat această aventură mesianică – printr-o catastrofă: distrugerea statului iudeu, pierderea independenţei evreieşti pentru 18 secole.

După un mileniu şi jumătate a avut loc o erupţie, şi mai semnificativă încă, de mesianism: Shabtai Zvi. El izbutise să convingă sute de mii de oameni să-l urmeze, făgăduindu-le întoarcerea pe pământul sfânt, izbăvirea şi sfârşitul zilelor.

minimum

●

Apare lunar
Redacţia şi administraţia
Str. Zamenhoff nr. 13
Tel Aviv 64373
P.O.B. 11472 – Tel Aviv 61113
Tel.: 5227269; Fax.: 5270443

Fax numai pentru anunţuri publicitare; corespondenţele se vor trimite prin poştă

Director:
AL. MIRODAN

Publicitate: 1 inch – 45 şekeli

Abonamente Israel:
6 luni (6 numere): 70 şekeli
1 an (12 numere): 140 şekeli
Preţul include costul expedierii.

Străinătate (1 an – 12 numere):
Europa – 70 dolari
România – 65 dolari
U.S.A., Canada – 80 dolari
America de Sud, Australia,
Noua Zeelandă – 95 dolari
Insulele Fidji – 150 dolari
Expediţia cu avionul.

Realizarea grafică:
SANDA PERI

Difuzarea: ATLAS

Articolele semnate de colaboratorii noştri reprezintă personalitatea şi punctul de vedere al acestora. Se înţelege, aşadar, că redacţia nu împărtăşeşte totdeauna vederile exprimate în articolele publicate în coloanele revistei.
Manuscrisele nepublicate nu se înapoiază.

Redacţia nu răspunde de conţinutul anunţurilor comerciale.

Revistă editată de
MINIMUM – PUBLISHERS LTD.

TENDINȚE

Acest episod s-a sfârşit mai tragic încă decât cel de dinainte. Zvi fu prins de turci şi făcut să se convertească la islamism. În felul acesta, mişcarea iniţiată de el fu nu numai distrusă, ci şi umilită. Şi totuşi, atât de adâncă era credinţa în Zvi, încât, chiar şi după trădarea lui, fu văzut drept o parte dintr-un mare plan mesianic.

Shabtaismul a durat veacuri de-a rândul după moartea întemeietorului. Foamea de mesianism nu se potoleşte niciodată.

De fapt, nu trebuie să fii religios pentru a fi un mesianist. Nu trebuie neapărat să crezi în Dumnezeu pentru a crede în sfârşitul zilelor. Poţi fi şi laic. Iar la evreii laici, ispita mesianismului este mai puternică decât orice. Ea exercită o influenţă mult mai puternică decât cea a religioşilor în modelarea istoriei contemporane a evreilor şi explică dramatica răscruce de drumuri unde a ajuns Israelul astăzi.

Să ne gândim puţin la următoarele citate: "Sezonul de vânătoare din istorie s-a terminat"; "Războiul, ca metodă de rezolvare a problemelor umane, îşi dă ultima suflare"; "Conflictele ce se profilează la orizont (la începutul noului secol) vor avea drept obiect probleme legate de conţinutul civilizaţiei, şi nu de chestiuni teritoriale". Aceste cuvinte nu au fost rostite de vreun fanatic religios stăpânit de viziuni profetice. Aceste cuvinte au fost scrise şi rostite de actualul ministru de externe al Israelului, Shimon Peres.

Nu există alt mod de a caracteriza viziunea sa despre Noul Orient Mijlociu – viziune ce şi-a pus pecetea pe întreg procesul de pace de la Oslo – decât că este pur şi simplu mesianică. El vorbeşte despre o mare cotitură în istorie, care nu se va produce cândva în viitor, ci are loc în clipele de faţă. El a vorbit despre o eră nouă în relaţiile umane. Într-adevăr, la **summit***-ul de la Sharm e-Sheikh din 1996, el a declarat: "Suntem la o răscruce de drumuri. Regiunea noastră a intrat într-o perioadă de tranziţie. Zilele negre se apropie de sfârşit… Amurgul războaielor este încă roşu de sânge, dar zorile sunt inevitabile şi iminente".*

Mai interesantă încă pentru mine este o altă observaţie a ministrului de externe: "Calul troian este o noţiune depăşită". Remarca te îndeamnă în chip deosebit la ironie, fiindcă acest cal troian a fost expresia folosită anume de răposatul conducător al OEP-ului, Faysal Husseini, cunoscut ca moderat, pentru a descrie scopul urmărit de OEP atunci când a iscălit acordul de la Oslo. Intenţia OEP-ului, mărturisise Husseini, a fost dintotdeauna aceea de a înfiinţa un stat palestinian de la râul Iordan până la mare. Oslo a fost calul troian menit să ofere palestinienilor un teritoriu de pe care să pornească lupta. Şi, asemenea poveştii cu calul troian, catastrofa s-a abătut asupra israelienilor în acelaşi fel în care se abătuse asupra troienilor: prin transformarea în înfrângere a unei victorii imaginare în care crezuseră nişte oameni foarte mulţumiţi de ei înşişi şi deveniţi victimele propriilor lor iluzii.

Ca să fim drepţi, Peres nu a fost câtuşi de puţin un visător singuratic. Genul acesta de speranţe fără temei era prezent, într-un anume fel, în întreg occidentul.

În anii 1990, America a dormit iar Israelul a visat. Statele Unite s-au trezit în septembrie 2001, Israel s-a trezit în septembrie 2000.

În ceasurile sale de reverie, stânga din Israel, ca şi cea din Statele Unite, era intoxicată cu ideea că is-

toria s-a schimbat, în loc de o istorie bazată pe confruntări militare și politice, într-una unde regulile jocului sunt stabilite de legile pieței și de tehnologie. … Iluzia aceasta a fost spulberată la 11 septembrie. Cele întâmplate atunci ne-au învățat pe noi americanii că avem dușmani. Dușmani din punct de vedere ideologic. Dușmani cărora nu le pasă de problemele economice; și care sunt gata să pună la bătaie toate mijloacele lor militare pentru a-și atinge scopul. Asta e o istorie veche, poate cea mai veche dintre toate: războiul dintre un Dumnezeu și altul. …

Dați-mi voie să închei răspunzând la o obiecție ce mi-ar putea fi adusă în legătură cu caracterizarea pe care am făcut-o mesianismului laic al stângii israeliene. Cineva ar putea întreba: dar oare visul sionist de la începuturi n-a fost el însuși mesianic? La urma urmei, acum 100 de ani sionismul părea a fi un vis nebun…

Eu sunt de părerea contrarie. Sionismul este antiteza mesianismului. Sionismul luptase împotriva ideii de a aștepta în Diaspora, rugându-te fierbinte Celui de Sus pentru venirea unui ***Deus ex machina*** *care să-i salveze pe evrei. Sionismul a respins ideea de a aștepta un factor din afară, un nou Shabtai Zvi. Sionismul este, înainte de toate, ideologia celor ce se bizuie pe propriile lor puteri. El refuză să depindă de alții. …*

Oslo – expresia supremă a pacifismului post-sionist – a fost în întregime opus acestui spirit. De ce? Din cauza naturii sale pasive, a credinței qvasi-religioase în schimbarea la față a dușmanilor Israelului; din cauza credinței că cei ce blestemă zi de zi, în propaganda lor, în predicile din moschei, în activitatea "educativă", ideea însăși de stat evreiesc se vor împăca cu această idee; din cauza convingerii că oamenii care înfăptuiesc, sprijină, finanțează și glorifică actele teroriste vor renunța la terorism; din cauza convingerii că este cazul să încredințezi securitatea, poate chiar însăși existența statului evreu în mâinile dușmanilor săi jurați.

Acum am învățat, spre tristețea și groaza noastră, că nimeni n-are dreptul să încredințeze altora siguranța înfăptuirii sioniste – și în mod special lui Arafat și OEP-ului. Aceasta a fost premiza lui Oslo. S-a dovedit a fi o catastrofă.

În anii 1990, America a dormit, iar Israelul a visat. Singura noutate bună este că Israelul s-a trezit din această reverie, cea mai dezastruoasă ispită mesianică de după Shabtai Zvi. Shabtaismul a supraviețuit, cu toate acestea, câteva veacuri. Osloismul mai are și astăzi adoratorii săi. Dar poporul evreu – în ansamblul său – s-a dezmeticit. Să nădăjduim că nu e prea târziu. Și că este hotărât, odată pentru totdeauna, să nu mai cadă pradă niciodată tentației mesianice.»

A doua zi după cuvântarea de la Universitatea Bar Ilan, Krauthammer a acordat un interviu lui Bret Stephens, de la "Jerusalem Post". Stephens i-a pus câteva întrebări privind situația "la zi", printre care și aceasta: «Este realist să ne așteptăm ca palestinienii să-și schimbe felul de a se comporta față de noi?».

«După părerea mea – a răspuns Krauthammer – bătălia pentru West Bank (Yehuda și Shomron) s-a terminat. Am pierdut-o. A început bătălia pentru Ierusalim. West Bank a fost pierdut în clipa când s-a semnat acordul de pace cunoscut. Lucrurile nu păreau așa la ora aceea, dar așa a fost. Barak, acționând de o manieră catastrofală, a făcut (la Camp David și Taba) ca faptul să devină evident și ireversibil; dar chiar dacă nu era Barak, aceasta s-ar fi putut întâmpla mai devreme sau mai târziu. Oslo a fost marea catastrofă.

Oslo va intra în istorie ca cea mai mare greșeală diplomatică făcută vreodată de o țară care nu a fost înfrântă în război. Germania și Japonia nu avuseseră nici un argument cu care să se tocmească la sfârșitul celui de-al doilea război mondial. Israelul a fost gata-gata să-și pună existența în primejdie cu ocazia lui Oslo. Noi avem un dușman numit OEP care era pe cale de dispariție. Asta e o chestiune pe care istoricii se vor chinui mult să o lămurească. Îngâmfarea și supradeșteptăciunea stângii israeliene, care-și închipuise că va transforma OEP-ul în aliatul nostru contra terorismului, într-o poliție care să ne apere, au dat naștere unui gând nesăbuit. Iar faptul că stânga nu recunoaște nici până azi că a făcut o greșeală, ținând-o în continuare pe a ei… ei bine, n-am văzut niciodată așa ceva.»

TENDINȚE

Israel: Centrul Peres pentru Pace (dar și pentru alte treburi)

«Dintre toți factorii care au dus la eșecul propagandei israeliene, cel mai important l-a constituit subminarea eforturilor noastre propagandistice de către Ministerul de Externe, care are la dispoziție, de departe, cel mai mare buget pentru asemenea activități. Majoritatea miniștrilor din guvern pot să voteze cum poftesc; Ministerul de Externe va aplica numai acele hotărâri cu care Shimon Peres (ministrul de externe) este de acord.

Astfel, atunci când, în decembrie trecut, guvernul votase să nu i se permită lui Arafat să participe la ceremoniile de Crăciun, de la Bethlehem, directorul general al Ministerului de Externe, Avi Gil, a dat dispoziţii reprezentanţilor israelieni din străinătate să nu apere această decizie.

O lună mai târziu, Gil a declarat că Ministerului de Externe îi vine din ce în ce mai greu să apere politica guvernului, inclusiv cererea privind asigurarea pe teren a şapte zile de linişte (fără acte de terorism). Linişte necesară pentru începerea negocierilor cu palestinienii. Drept care, ministerul nu a sprijinit această cerere, iar Israelul a fost lăsat pur şi simplu fără nici un fel de apărare în arena internaţională.

Unii pun această politică externă independentă a Ministerului de Externe pe seama anumitor conflicte de interese pe tărâm financiar. Un argument în sprijinul tezei de mai sus îl reprezintă pasiunea cu care Peres a sărit în apărarea lui Terje Larsen după ce acesta proclamase că Israelul a pierdut "toate standardele sale morale" ca rezultat al acţiunii de la Jenin.

Larsen şi soţia sa, ambasadoarea Norvegiei în Israel, au primit (fără să declare la Oslo) un premiu de 100.000 de dolari de la Centrul Peres pentru Pace. Şi nu întâmplător, susţin unii: Centrul Peres, care există înainte de toate pentru a plăti salarii mari "arhitecţilor" acordului de la Oslo, precum Ron Pundak şi Uri Savir, a primit el însuşi un cadou de un milion de dolari din partea Norvegiei. Da, aceeaşi Norvegie unde un mare lanţ de supermarkete a refuzat să mai importe mărfuri israeliene.

Şi totuşi mă îndoiesc că lăcomia de bani explică în cele din urmă comportarea lui Peres. E-adevărat că Peres şi fostul său protejat, Iosi Beilin, au primit sute de mii de dolari din Europa drept sprijin pentru acţiunile lor. Dar Peres şi Beilin n–au nici o problemă să accepte aceşti bani, pentru că ei văd, în esenţă, lumea aşa cum o vede Europa. (...) Apărarea lui Oslo a devenit pentru Peres mai importantă decât apărarea Israelului. (...) Acesta este motivul pentru care Peres nu-i poate reproşa lui Arafat mai mult decât diferite "greşeli", greşeli precum achiziţionarea a 50 de tone de armament din Iran, menite a fi utilizate împotriva Israelului, sau aprobarea de plăţi către şefii terorismului palestinian. De la începutul lui Oslo, Peres a jucat rolul apărătorului lui Arafat. În 1995, de exemplu, când Camera Reprezentanţilor din SUA programase o şedinţă în cadrul căreia să fie proiectate filme video (clipuri) înfăţişându-l pe Arafat în timp ce chema la Jihad şi elogia pe atentatorii sinucigaşi ca "martiri sfinţi", ministrul de externe de-atunci, Shimon Peres, a făcut tot ce i-a stat în putinţă pentru a împiedica proiectarea filmelor respective.»

(Dintr-un articol de Jonathan Rosenblum; în "Jerusalem Post", 2002)

La cele de mai sus să adăugăm câteva extrase dintr-un alt articol din "Jerusalem Post" privitor la Centrul în cauză:

«Potrivit unui raport contabil, efectuat de Boaz Gazit, expert-contabil, cea mai mare parte din bugetul Centrului este înghiţită de salarii. Raportul subliniază că în 1997, cei 35 de angajaţi ai Centrului primiseră salarii în valoare de 2.312.688 shkalim şi că cinci funcţionari încasaseră 78% din suma de mai sus. În 1998, numărul angajaţilor a ajuns la 63; ei primiseră 5 milioane de shkalim; dintre aceştia, 8 funcţionari încasaseră 54% din total. Pe lângă plata salariaţilor săi, Centrul se pricepe să organizeze aşa cum se cuvine diferite reuniuni festive. O conferinţă de trei zile a Comitetului (Board of Directors) a costat 2.328.990 shkalim.

Unul din scopurile Centrului este de a contribui băneşte la activitatea "Fondului tehnologic pentru pace". Acesta a primit de altfel suma de 63 de milioane de dolari. Fondul este menit să facă investiţii în diferite întreprinderi palestiniene sau în *joint ventures* israelo-palestiniene. Cele două societăţi palestiniene care au primit bani de la fondul cu pricina sunt "Paltel" (societatea palestiniană de telefoane) şi Corporaţia palestiniană pentru ipoteci imobiliare (*maşcante* pentru locuinţe). Muhamad Rashid, consilierul economic al lui Arafat, este vicepreşedinte şi unul din acţionarii principali ai lui Paltel. Ziarul englez "Financial Times" scria nu de mult că Rashid şi Paltel sunt adânc implicaţi în furtul unei sume de 160 de milioane de dolari dinFondul de pensii al salariaţilor din Gaza. Corporaţia palestiniană pentru ipoteci imobiliare a format obiectul unui scandal atunci când Comunitatea Europeană a descoperit că cele 20 de milioane de dolari donate pentru construirea de locuinţe ieftine în Gaza au fost cheltuite pentru construirea de apartamente luxoase pentru susţinătorii cu bani ai lui Arafat. Asta înseamnă nu numai că Centrul Peres are grijă de funcţionarii săi şi de amicii europeni (Terje Larsen), ci că el ajută la legitimarea actelor de corupţie săvârşite de oamenii lui Arafat, care fură banii de la gura propriului lor popor.»

Raportul despre care discutăm cuprinde referiri şi la Iosi Beilin.

«Comunitatea Europeană subvenţionează cu sume mari Fundaţia pentru Cooperare Economică" condusă de Iosi Beilin (da' multe fundaţii mai sunt pe lumea asta! **nota red. "Minimum"**). În plus, subvenţionează organizaţii ca "Rabinii pentru Drepturile Omului"; aceasta a adus, nu de mult, în ţară câteva delegaţii de activişti din străinătate, care s-au aşezat în faţa tancurilor israeliene şi au încercat să treacă, cu forţa, prin barajele armatei. ...

Pe scurt, Oslo e o afacere bună.»

Israel: Încă unul

«Ce contează cine anume revendică un atentat sau un altul (Hamasul, Djihadul islamic, Frontul Popular)? Pe mâinile preşedintelui Autorităţii Palestiniene, Yasser Arafat, sângele curge şiroaie. Pentru că el este responsabil, fiind în deplină cunoştinţă de cauză cu tot ce se întâmplă; pentru că el cheamă la vărsarea de sânge israelian în cadrul unui proces strategic urmărind să obţină un stat "prin sânge şi prin foc".»

(Dintr-un articol de Yoel Marcus, în "Haaretz"; 2002; amintim că Marcus, decanul necontestat al comentatorilor politici de la noi, a susţinut, ani de-a rândul, ca şi ziarul unde lucrează, acordurile de la Oslo, exprimându-şi convingerea că Arafat este partenerul nostru adevărat de pace.)

Israel: Întrebarea unui rabin

«Rabinul şef al ţării, Israel Meir Lau, care a vorbit în faţa participanţilor la Conferinţa Bond's întruniţi la Tel Aviv, a declarat: "Problema care mă frământă este cererea de a ne întoarce la graniţele din '67 ca o soluţie generală. Oare în acest caz vom putea fi liniştiţi?"

Rabinul a relatat asistenţei ce a fost înaintea Războiului de 6 zile: "Nu a fost nici o colonizare, nu era Zidul Plângerii, nu era Muntele Templului, nu erau Ramallah şi Şhem, iar Podişul Golan era în mâinile sirienilor. Oare atunci arabii au fost prietenii noştri? Cine i-a împiedicat să proclame un stat palestinian înainte de '67?

Problema nu este teritorială şi nici statul palestinian. Acestea sunt doar pretexte. Problema e că Arafat vrea ca un miliard şi 200 de milioane de musulmani să se mobilizeze în serviciul lui".»

(După "Ultima oră"; Tel Aviv, 2002)

...şi, adăugăm noi, să-l ajute la distrugerea Israelului.

Revenind la titlul textului de mai sus, ne întrebăm şi noi (încă o dată...), precum rabinul: da, chiar, dacă tot visau la un stat al lor, cine i-a împiedicat să-l înfiinţeze înainte de 1967? Cine?... Mai tare, că nu se-aude, trece un autobuz pe Zamenhof!

OEP: 700 de shekeli un atentat sinucigaş (sau dai un ban, dar face)

«Armata israeliană a prezentat un document despre care a afirmat că demonstrează legătura directă dintre Yasser Arafat şi atentatele sinucigaşe comise de gruparea "Brigăzile Martirilor Al-Aqsa". Documentul, descoperit în cartierul general al lui Arafat, este o cerere adresată de gruparea teroristă generalului Fuad al-Chubaki, responsabilul financiar al serviciului de securitate al Autorităţii Palestiniene, prin care solicită o sumă de bani pentru achiziţionarea de explozibil destinat atentatelor. Din calculele grupării, un atentat sinucigaş costă 700 de shekeli (145 de dolari), suma solicitată fiind în măsură să acopere costurile a 5-9 atentate pe săptămână. Totodată, grupul cerea finanţare pentru achiziţionarea a 30.000 de gloanţe pentru arme automate M-16 şi 30.000 pentru Kalacinikov. O parte a sumei trebuia să ajungă, de asemenea, la familiile "martirilor".»

(Din "România liberă", Bucureşti, 2002)

SUA: Ce mai scrie George Will?

«Cultura europeană este atât de bogată încât chiar în starea ei de decadenţă a reuşit să fie creatoare. Din 1945 încoace a reuşit să producă un fenomen cu adevărat remarcabil de *antisemitism fără evrei*. Cum reuşeşte Europa acest tur de forţă?

Acum, ea ne oferă antisemitism creştin fără creştinism. Un exemplu în acest sens îl prezintă o caricatură în ziarul italian "La Stampa", în care este arătat copilul Isus în iesle, ameninţat de un tanc israelian şi spunând: "Vrei să-mi spui că ei vor să mă ucidă încă o dată?". Această repetiţie a veşnicului leit-motiv – evreii ca asasini ai lui Isus – are desigur răsunet în Italia contemporană.

În Marea Britanie climatul creat de o parte importantă a *inteligenţiei*, incluzând presa de elită, este atât de toxic, încât "The Sun", un tabloid cu un număr de cititori depăşind pe cel al oricărui alt ziar britanic, a fost atât de mişcat recent, încât a publicat un editorial cumsecade, intitulat "Religia mozaică nu este diabolică", combătând ideile în care sunt încurajaţi să creadă europenii. Pe de altă parte, Ron Rosenbaum, autorul strălucitei cărţi "Explicându-l pe Hitler", tratează cu sarcasm atitudinea scandaloasă a liderilor europeni care susţin "dreptul de întoarcere" al palestinienilor – dreptul de a inunda şi a elimina statul creat ca răspuns la genocidul european – "când atât de mulţi europeni mai stau în casele furate de la evreii la a căror asasinare au colaborat ei înşişi".

A sosit vremea de a demasca un fapt dezgustător care este mai evident acum decât în urmă cu 11 ani, când fusese analizat de Ruth R. Wisse. Într-un eseu sumbru şi strălucit, publicat în revista "Commentary", ea a demonstrat că antisemitismul s-a dovedit a fi "cea mai durabilă şi mai plină de succes" ideologie a îndrăgostitului de ideologii secol al 20-lea.

Plină de succes? Oare nu a fost învins Hitler, cea mai faimoasă întruchipare a antisemitismului? Nu, nu a fost înfrânt. Într-adevăr, Reichul lui de 1.000 de ani a dispărut cu

998 de ani mai devreme. Dar principalul său efort a reuşit aproape complet. Principalul obiectiv al lui Hitler, aşa cum l-a exprimat el cu limpezime prin vorbe şi fapte, a fost distrugerea evreimii europene.

Antisemitismul este acum o forţă mai puternică decât în 1945, când suferise o remarcabil de scurtă eclipsă după distrugerea lagărelor de exterminare naziste. Organizaţia Naţiunilor Unite, presupusa întruchipare a lecţiilor învăţate din războiul terminat în 1945, este acum instrumentul care dă falsă legitimitate antisemiţilor în războiul împotriva Statului Evreu, creat de supravieţuitorii acelui război.

Puterea malignă a antisemitismului derivă din simplicitatea lui – de fapt, din stupiditatea lui. Este un primitivism care compensează prin vigoare ceea ce îi lipseşte în profunzime filozofică şi reuşeşte aceasta tocmai pentru că "nu prezintă nici o prescripţie pentru îmbunătăţirea societăţii, în afară de eliminarea unei părţi a societăţii". Acest urlet de negaţie are acelaşi conţinut ca zgomotul avionului ce se îndreaptă către blocurile-turn de la World Trade Center din New York.

Astăzi, mulţi oameni susţin că arabii şi partizanii lor europeni ar putea fi îmblânziţi dacă Israelul şi–ar schimba comportamentul. Cei care susţin aceasta nu înţeleg poziţia centrală a antisemitismului în criza actuală. Această criză a devenit a doua – şi definitiva? – fază a luptei pentru o "soluţie finală a problemei evreieşti". Aşa cum a spus Wisse acum 11 ani şi cum nu poate fi repetat prea des, *antisemitismul nu este îndreptat împotriva comportamentului evreilor, ci împotriva existenţei lor.*

Dacă procentul de evrei în raport cu populaţia actuală ar fi acelaşi cu cel din epoca imperiului roman, atunci numărul lor ar fi de circa 200 de milioane. Nu există însă astăzi decât 13 milioane. Cinci milioane sunt înghesuiţi pe ţărmul răsăritean al Mediteranei, înfruntând sute de milioane de duşmani. Ron Rosenbaum scrie: *"Concentrarea unui număr atât de mare de evrei într-un singur loc – şi folosesc expresia "concentrare" în mod deliberat – oferă lumii ocazia de a ucide iarăşi evrei în masă."*»

(Dintr-un articol de George W. Will, laureat al Premiului Pulitzer; în "Washington Post", 2002)

Rusia: Surprize, surprize...

Evenimentele de la noi, mereu dramatice şi mereu pe agenda lumii, primejdia ca între India şi Pakistan să izbucnească un război în toată puterea cuvântului, precum şi – să fim cinstiţi – Campionatul mondial de fotbal, a împiedicat mass-media de la noi, semi-oarbă ca de obicei, să se ocupe aşa cum se cuvine de vizita preşedintelui american George W. Bush la Moscova şi de convorbirile acestuia cu liderul de la Kremlin, Vladimir Putin. Convorbirile s-au încheiat cu o înţelegere pe care comentatorii americani iniţiaţi în materie o denumesc istorică.

Ideea (în jurul căreia cei doi conducători de state n-au făcut nici un fel de tam-tam) este simplă. Acum, la sfârşitul "războiului rece", SUA şi Rusia au hotărât să se alieze în lupta contra duşmanului comun. Acest duşman are două componente principale: islamismul şi Comunitatea Europeană de la Bruxelles, care a adoptat în vremea din urmă poziţii din ce în ce mai anti-americane (vezi demonstraţiile din capitalele occidentale, unde se arde cu entuziasm drapelul Unchiului Sam) şi pro-islamice (vezi strângerea relaţiilor cu Teheranul, sau refuzul categoric al apusenilor de a participa la un eventual atac împotriva Irakului). Ca o primă şi extrem de importantă măsură, noua alianţă a căzut de acord asupra politicii de urmat în domeniul petrolului: un articol de Gabriela Anghel, din "România liberă", ne spune despre ce e vorba. Extrase:

«Războiul împotriva terorismului din Afganistan şi violenţele cotidiene din Orientul Mijlociu au făcut să treacă neobservat un alt conflict, cu implicaţii strategice la fel de importante, declanşat tot pe 11 septembrie, anume bătălia dintre cei doi mari exportatori de petrol din lume pentru a domina planeta energetică: Rusia şi Arabia Saudită.

Săptămânal, prinţul moştenitor al regatului wahabit, Abdallah Ben Abdel Aziz, îl primeşte într-unul din palatele sale pe ministrul petrolului, Ali Naimi, de fiecare dată fiind contrariat de cifrele prezentate de tehnocrat. Ryadul pierde constant o parte din piaţă în beneficiul Moscovei. "Vom deschide în sfârşit vanele?", întreba Naimi înaintea summitului OPEC de la Viena din 15 martie, prinţul Abdallah respingând însă ideea şi susţinând că "avem nevoie să ridicăm preţul până la 25-28 dolari". La Kremlin este exact invers. Potrivit consilierului economic Andrei Ilarionov, cuvântul de ordine al preşedintelui rus, Vladimir Putin, ar fi că "pentru a recuceri poziţia dominantă pierdută în deceniul trecut este mai bine să vindem petrol la un preţ mai mic".

Analizând situaţia, Edward Morse, fost subsecretar de stat american, astăzi unul din cei mai ascultaţi "guru" din mediile petroliere, estimează: "Deznodământul bătăliei va avea efecte hotărâtoare asupra economiei mondiale, asupra politicii energetice a Statelor Unite, Europei şi a ţărilor asiatice, asupra rolului mondial al Rusiei şi asupra viitorului Arabiei Saudite". Potrivit revistei italiene "Panorama", America aplaudă din culise "trezirea energetică" a Rusiei. "Trebuie să ne degajăm de această dependenţă periculoasă faţă de saudiţi", declara

Jeffrey Garten, care conduce şcoala de gestiune a Universităţii Yale şi care s-a transformat în purtătorul de cuvânt al celor care solicită o revizuire strategică profundă a alianţelor în Orientul Mijlociu şi în Golf.

Atacurile teroriste din 11 septembrie au zdruncinat fundamentele pactului de fier "petrol contra securitate", care leagă Statele Unite de Arabia Saudită din 1943. Bin Laden a făcut să apară o altă realitate, teribilă şi şocantă. Mollahii principalelor şcoli coranice, care legitimau dintotdeauna puterea monarhiei, au difuzat fundamentalismul în lumea arabă în cursul ultimilor zece ani, iar fundaţiile islamice de caritate din Ryad şi Djeddah au finanţat în secret Al-Qaeda în Afganistan şi alte celule teroriste, în special în Bosnia şi Somalia.

Casa Albă, care profită de colaborarea cu Moscova în lupta împotriva terorismului internaţional, favorizează ambiţioasele proiecte ale lui Putin. În doar trei ani Rusia a restaurat finanţele pubice, în principal graţie dinamismului companiilor petroliere (petrolul reprezintă circa 40% din exporturile ruseşti). De la criza financiară din 1998, în fiecare an producţia zilnică a crescut cu 500.000 de barili. Un record. Pentru a concura Arabia Saudită, Moscova şi-a asigurat controlul oleoductelor din regiune, din Siberia în Caucaz, construite cu ajutorul financiar al companiilor petroliere americane. Statele Unite nu au obstrucţionat dominaţia Kremlinului asupra unor state din Asia Centrală, ca Azerbaidjan şi Kazahstan, care până în 2010 ar putea exporta un total de 3 milioane de barili pe zi. Compania petrolieră rusă Lukoil investeşte de ani de zile în câmpurile petroliere irakiene Qurna, de unde speră să poată extrage într-un viitor apropiat circa 700.000 de barili pe zi.

Cu OPEC, în prezent, poziţia Rusiei este stabilită: "Noi nu suntem membri ai organizaţiei şi nu suntem obligaţi să ţinem cont de deciziile ei". Adică în materie de aprovizionare Rusia poate constitui o alternativă serioasă la Orientul Mijlociu.»

România: Cazul Ioana Maria Vlas şi Israelul

Mai mulţi cititori, interesaţi de scandalul Ioana Maria Vlas şi de legăturile acesteia cu Israelul, ne-au rugat să explicăm, pe îndelete, *despre ce e vorba.*

Cerându-i corespondentului nostru la Bucureşti, Stan Vlad, o relatare la zi pe această temă, el ne-a trimis următoarele:

«Intrăm direct în subiect: este vorba de cea care poartă numele de Ioana Maria Vlas din România şi, tot din România, despre un fond asigurator numit FNI (Fondul Naţional de Investiţii), precum şi despre un avocat celebru din Israel, Yoram Sheftel.

FNI – căruia i s-a spus Fond de Investiţii (şi încă Naţional!) – a fost (fiindcă a murit de vreo doi ani) în realitate un joc piramidal. Depuneai o sumă de bani la una din agenţiile Fondului (din toată ţara) şi apoi deveneai liniştit (aşa te asigura reclama TV), urmând ca după câţiva ani să primeşti o sumă de câteva ori mai mare decât unitatea de fond, fără să faci nimic. La începutul anului 2000 se comunica faptul că unitatea de fond a "crescut" de 13 ori! Sute de mii de români au depus sume mari de bani la FNI, cu gândul că se vor pricopsi peste noapte. FNI se aliase cu CEC (instituţie serioasă), care părea a fi un fel de garant pentru banii depuşi. Mega-escrocheria se derula sub egida SOV-Invest (Sorin Ovidiu Vântu – unul din cei mai mari escroci ai României actuale, despre ale cărui inginerii financiare dubioase am mai scris).

La începutul anului 2000, în momentul în care organizatorii Fondului şi-au dat seama că jocul se poate prăbuşi, şi-au retras câştigurile lor fabuloase. Sorin Ovidiu Vântu a luat 472 miliarde lei (deşi n-a avut niciodată vreo unitate de fond), iar cei din jurul lui, printre care politicieni cu funcţii mari, procurori, magistraţi, poliţişti (la fel, cu slujbe mari), au retras zeci şi sute de miliarde de lei. Când au cerut banii şi alţi depunători, n-au mai primit nimic. Momentul critic a fost în 23 mai 2000: prăbuşirea FNI.

În această zi, directoarea SOV-Invest, Ioana Maria Vlas, a fugit din România şobolăneşte, a trecut graniţa prin Dobrogea spre Bulgaria, cu maşina unui prieten. Din Bulgaria a trecut în Turcia şi-apoi (aşa s-a spus) în Israel. A fugit ea, sau a fost pusă să fugă cu acordul tacit al autorităţilor? Aceasta-i prima întrebare. Presa a făcut mare vâlvă la vremea respectivă, dar autorităţile au fost foarte rezervate. Ca să mai astupe gura lumii, au trimis doi procurori în Israel, care, chipurile, ar fi cerut extrădarea Ioanei Maria Vlas, dar care n-au făcut decât să se plimbe prin Ţara Sfântă. La întoarcere au comunicat că formalităţile de extrădare sunt foarte dificile, întrucât Israelul nu extrădează... evrei! Minciună gogonată, întrucât Ioana Maria Vlas nu-i evreică, iar din 1999 există legi în Israel conform cărora cei căutaţi prin Interpol pentru infracţiuni grave pot fi extrădaţi. Israelul n-a primit nici o cerere de extrădare din partea României! Niciodată!

La un moment dat s-a spus că Ioana Maria Vlas ar fi în Costa Rica, apoi prin alte ţări sud-americane. Tot timpul autorităţile româneşti au dat comunicate ambigue, la derută, căutând să scoată numele Ioanei Maria Vlas din atenţia publică.

Între timp, păgubiţii FNI au organizat mereu manifestaţii protestatare, uneori violente. Sunt cam 300.000 de păgubiţi FNI care re-

vendică o sumă de peste șase mii de miliarde de lei! Guvernul Năstase a încercat să-i mai potolească pe păgubiții FNI, dându-le unora – care-au avut până în zece milioane de lei depuneri, dar care n-au venituri lunare mai mari de un milion de lei (!) – ceva bani. Zice că a dat 266 milioane de lei la 37.000 de păgubiți. Oricum, procesul FNI se află pe rolul Tribunalului sectorului 2 din București, dar mereu se tot amână.

Problema FNI părea înmormântată. Asta până într-o zi din cursul lunii mai 2002; la împlinirea a doi ani de când "fugise", au venit semnale de la Ioana Maria Vlas către autoritățile românești (semnalele erau mai vechi, dar ele au ajuns la cunoștința opiniei publice abia în mai 2002). Simplu: Ioana Maria Vlas dorea să discute cu autoritățile românești condițiile în care să se întoarcă în țară pentru a spune adevărul în legătură cu prăbușirea FNI.

Așadar, la doi ani de la dispariție, Ioana Maria Vlas și-a făcut auzită vocea prin intermediul unei casete video și a unui celebru avocat israelian, Yoram Sheftel. A cerut să negocieze cu autoritățile române întoarcere ei în țară pentru a le informa despre ce s-a întâmplat în realitate cu FNI și unde sunt banii depunătorilor, cam 320 de milioane de dolari. Aproape că începea să se confirme că ea nu a fugit din proprie inițiativă, ci a fost cam expediată cât mai departe de țară, cu promisiunea că acolo unde va fi va primi bani și ajutoare ca să se descurce. Așa îi salva pe mulți. Se vede treaba că autorii... exilului Ioanei Maria Vlas nu și-au ținut promisiunile și, după doi ani de așteptare, ea a intrat în criză și voia să spună adevărul cu orice preț.

Firesc, a angajat un avocat cu care să se sfătuiască și să o reprezinte. Poate nici nu putea să găsească unul mai bun decât avocatul Yoram Sheftel! După ce a studiat cazul, cunoscând de-acum implicațiile și complicațiile acestuia, avocatul Sheftel a luat contact cu Ambasada Română din Tel Aviv. Aceasta s-a întâmplat la 28 februarie 2002, când a discutat cu ambasadoarea României, doamna Mariana Stoica. Desigur, ambasadoarea a informat MAE din București și a așteptat să afle ce anume trebuie să facă. Doamna ambasadoare poate mai așteaptă și azi, fiindcă MAE nu a primit un răspuns care să poată fi comunicat avocatului. Tăcere mormântală dinspre autoritățile române!

După mai bine de două luni de la antamarea discuțiilor cu Ambasada Română, la presă au venit, pe căi mai mult sau mai puțin ocolite, informații despre intențiile Ioanei Maria Vlas. Ziarele de la București le-au vehiculat imediat.

De-aici, au început să se agite apele în România. Ca să fim drepți, trebuie să spunem că cei cărora le era adresat apelul la negociere au cam intrat în derută: de la conducătorii țării până la polițiști și procurori. S-au făcut multe declarații alambicate, s-a respins ideea negocierii ("justiția română nu negociază cu infractorii" – a spus chiar Ion Iliescu, președintele țării).

În acest talmeș-balmeș general, postul de televiziune Antena 1 a avut ideea de a-l invita pe avocatul Yoram Sheftel în România. (Autoritățile statului nici n-au vrut să audă de-așa ceva!) Și iată-le pe ele, autoritățile, cu avocatul israelian al Mariei Vlas la București! Acesta a spus de la bun început că este gata să discute oricând cu persoane oficiale române în cazul în speță. A

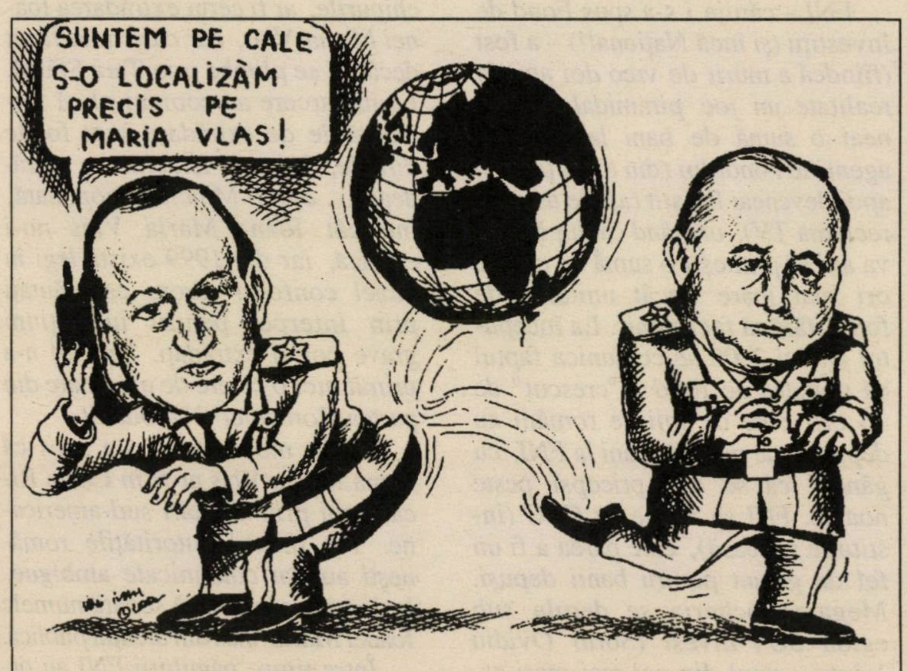

Generali ai Poliției Române o... caută pe Ioana Maria Vlas undeva pe Terra

(Desen din "Adevărul", București, 2002)

Yoram Sheftel

comunicat şi numele hotelului la care stă (Mariott) şi că aşteaptă să fie invitat. Normal, doar nu putea să se ducă el la guvern, la Poliţie, la Procuratură şi să ia bon pentru audienţă!

În seara primei zile când se afla la Bucureşti, dl. Sheftel a fost invitat la Antena 1 pentru un interviu televizat (care a ţinut vreo trei ore), a acordat un interviu amplu "Jurnalului Naţional" (care-i tot din trustul Antenei 1), a dat declaraţii celor ce l-au solicitat şi a ţinut o conferinţă de presă cu participare numeroasă.

Plimbându-se prin Bucureşti, dl. Sheftel a ţinut permanent legătura cu recepţia hotelului, în speranţa că autorităţile române – Poliţie, Procuratură, Ministerul Justiţiei – îi vor transmite un fax prin care să-l invite la o discuţie. Absolut nimic! Autorităţile române l-au ignorat complet.

În tot acest timp cât l-au avut… pe cap pe avocatul israelian, autorităţile române au dat din colţ în colţ, au făcut declaraţii contradictorii, s–au bâlbâit la… nivel înalt! Premierul Adrian Năstase a declarat: "Să nu fim papagali cu toţii", şi a cerut să "terminăm odată cu circul ăsta!". Până şi purtătorul de cuvânt al MAE a făcut o declaraţie stupefiantă, şi anume că Ambasada Română de la Tel Aviv n-a fost contactată de nimeni, niciodată, în cazul Ioana Maria Vlas. Întrebată de ziarişti, la telefon, doamna Mariana Stoica, ambasadoarea, a confirmat că la 28 februarie 2002 a avut o convorbire, în acest caz, cu dl. Sheftel, şi că a informat Ministerul de Externe.

Timp de trei zile, cât a stat la Bucureşti avocatul israelian, autorităţile române s-au comportat ca nişte copii prinşi cu lecţia neînvăţată. A fost clar, pentru toată lumea, că numai pronunţarea numelui Ioana Maria Vlas produce frisoane în lumea politică românească până la cel mai înalt nivel. Era firesc deci ca dl. Sheftel să-şi manifeste surprinderea şi să afirme că nu din buzunarul lui lipsesc peste 320 de milioane de dolari, ci din cel al instituţiilor româneşti!

Prezenţa avocatului israelian la Bucureşti s-a dovedit a fi o capcană întinsă autorităţilor române care – vinovate – au căzut prosteşte în ea. Ferindu-se de orice contact direct cu avocatul, mai marii ţării au demonstrat că în cazul FNI sunt implicaţi până pe culmile ierarhiei politice româneşti. Vă imaginaţi, desigur, că presa română a luat în braţe aşa un subiect gras şi l-a întors (şi încă îl mai întoarce) pe toate feţele. Despre Ioana Maria Vlas s-a scris tot ce-a făcut de când era copil, la Dej, în Transilvania, şi se numea Ciorbă! S-au născut fel de fel de scenarii despre activitatea Mariei Vlas la FNI, despre aşa-zisa ei fugă, despre prezenţa ei "undeva pe Terra", despre avocatul Yoram Sheftel pe când era apărător în celebrul proces Demianiuk şi câte şi mai câte. Ne-a reţinut în mod deosebit atenţia un aşa-zis scenariu privind viitorul Ioanei Maria Vlas, şi anume că de aici înainte va fi căutată cu mai multă stăruinţă decât până acum şi acolo unde va fi găsită, va fi lichidată.

În ultima clipă aflăm că avocatul Yoram Sheftel a depus la Ambasada României de la Tel Aviv, şi a transmis Procurorului General, împuternicirea scrisă de a se ocupa de cazul Ioana Maria Vlas. Sunt şanse ca în numărul viitor al revistei, adică la 1 septembrie 2002, când vă întoarceţi din vacanţă, să vă prezentăm noi şi şocante informaţii, un fel de partea a doua a "Povestirii româno-israeliene"!

Anglia: Un sondaj uimitor

«BBC a propus recent prin Internet un sondaj uimitor de simplu: după ce le-a prezentat "internetiştilor" o listă de 92 de profesii, i-a invitat să le clasifice în funcţie de respectul ce li se cuvine, în opinia lor. Prin urmare, 6.722 de navigatori pe Internet au decis: pe treapta maximului respect – doctor, ori doctoriţă, urmat(ă) de infirmier(ă) şi învăţător (învăţătoare). Vin apoi pompierii, cei din echipele de prim-ajutor, de genul SMURD, ofiţeri (ofiţerese), oameni de ştiinţă, şoferii de pe ambulanţe şi ofiţerii de poliţie. Urmează… "mlaştina" (zona meseriilor în care te afunzi)! Un număr de 70 de profesii: lăptar (situată pe a 30-a treaptă), agricultor (poziţia a 71-a), actor (poziţia 74). Să ajungem şi la fundul sacului: vânzătorul de automobile (a 85-a treaptă), lucrătorul din publicitate, fotbalistul, iar jurnalistul(a) se clasează doar pe locul al 88-lea. Avocaţii sunt pe poziţia a 89-a (din 92). Miniştrii se află pe locul al 90-lea, iar funcţionarii pe poziţia a 91-a. Deputaţii sunt ultimii, pe locul 92.»

(După "România liberă", Bucureşti 2002)

Lumea: Kapo

«Vreau să-mi exprim aici marele meu respect pentru luptătorii din organizaţia Hizbollah.»

(Dintr-o cuvântare a lui Norman

Finkelstein, din SUA, autorul cărții "Industria Holocaustului", rostită la o adunare în sprijinul luptei arabilor împotriva Statului Israel; Beirut, 2002)

◆

«Cine este Noam Chomsky și de ce se străduiește el să convingă universitățile să rupă relațiile cu firmele care au legături cu Israelul? Îl cunosc pe Noam Chomsky de peste 30 de ani. Am scris despre anti-sionismul său feroce și despre flirturile sale cu revizionismul neonazist și cu negarea Holocaustului.

Prima oară când am polemizat cu el a fost în 1973, câteva săptămâni după războiul de Yom Kipur. Chomsky cerea atunci desființarea Statului Israel și înlocuirea acestuia cu "un stat laic și binațional", după modelul "frăției" de la ora aceea, din Liban, unde creștinii și musulmanii "trăiau laolaltă" în pace și armonie. Era exact înainte de izbucnirea în Liban a războiului fratricid. Următoarea mea confruntare cu Chomsky a avut loc în jurul prefeței sale la cartea antisemită a francezului Robert Faurisson, care nega existența Holocaustului, existența camerelor de gazare sau faptul că ar fi existat lagăre ale morții în Europa ocupată de naziști. El susținea că "marea minciună" despre genocid ar fi fost confecționată anume de către "sioniștii americani" și că evreii fuseseră responsabili pentru izbucnirea celui de-al doilea război mondial. Chomsky scria despre acestea că reprezintă niște "concluzii" bazate "pe o amplă cercetare istorică". De asemeni, el scria: "Nu văd nici un fel de antisemitism în faptul de a nega existența camerelor de gazare și nici măcar în negarea Holocaustului". El adăugase că n-a văzut "nici o urmă de antisemitism în lucrarea lui Faurisson", inclusiv în teza acestuia că evreii erau responsabili pentru izbucnirea războiului.

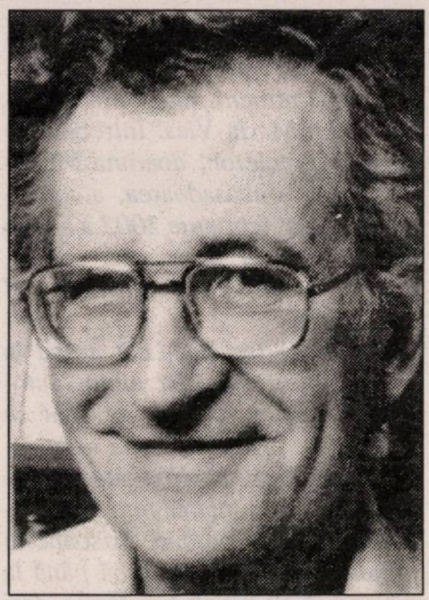

Noam Chomsky: ura de sine îl mulțumește pe deplin, făcându-l să râdă în fața fotografului: "Le-am făcut-o ălora din Israel!", pare el să zică.

C.N.N.

Ce Netrebnici Nerușinați

Acesta este, așadar, omul care conduce campania pentru *divestiture (divestment,* un termen la modă, vrea să zică hotărârea anumitor firme, societăți, instituții medicale, de învățământ etc. de a renunța la investițiile pe care se angajaseră să le facă în anumite țări, **n. red.**) îndreptată contra Israelului. El este sprijinit în acest efort ignobil al său de câțiva care ar dori ca banii investiți în singura democrație din Orientul Mijlociu să fie retrași din Israel și oferiți Irakului, Libiei, Siriei, Cubei, Autorității Palestiniene și altor asemenea care sprijină și finanțează terorismul. Cetățenii (care au semnat petiția redactată de Chomsky constituie o adunătură... de anti-sioniști isterici, anti-americani turbați, ultra-stângiști, oameni care habar n-au de istoria conflictului arabo-israelian, precum și câțiva dintre foștii studenți ai lui Chomsky.»

(Dintr-un articol de Alan Dershkowitz, profesor de drept la Universitatea Harvard din SUA, pe marginea inițiativei întru ***divestment*** *luată nu de mult de profesorul de lingvistică Noam Chomsky, de la M.I.T., Cambridge, SUA; după "Jerusalem Post", 2002)*

Nota Redacției: Spre dezamăgirea (plus furia) numitului Chomsky, petiția lui, care a circulat, săptămâni de-a rândul, în diferite universități americane, nu a fost primită cu prea mult entuziasm. În favoarea petiției au semnat 412 studenți, profesori, asistenți și absolvenți. În același timp, un număr de 5.348 de colegi și studenți de la sus-amintitele universități au iscălit o contra-petiție prin care se împotrivesc ideii. Dovadă că, spre deosebire de umaniștii din Europa occidentală, intelectualii americani sunt mai puțin dispuși să înfigă cuțitul în spatele Israelului.

«Într-un articol apărut în "The Economist", Vadim este făcut "populist și antisemit". De unde și până unde? Care sunt activitățile sau declarațiile lui Vadim care să justifice o asemenea etichetă?»

("România Mare", București 2002)

... ȘI-N ADÂNC SE SCUFUNDĂ

(CU ACCENTUL PE Ă)

Punctul pe j

Câteva răspunsuri la câteva întrebări:

Întrebare: *«Mă intrigă mult politica franceză faţă de Israel. Pur şi simplu nu-i înţeleg pe cei din clasa politică de la Paris. Pe de o parte, aşa cum s-a văzut şi în articolul ambasadorului Eliezer Palmor, reprodus în numărul trecut al lui "Minimum", ei au dus în ultimii ani o politică vizibil şi grosolan anti-israeliană. Palatul Elysée a ajuns la concluzia că ţara noastră e "o paranteză", destinată să dispară, şi mizează totul pe cartea arabă. În acelaşi timp, însă, preşedintele Chirac i-a telefonat foarte supărat lui Arik Sharon, pentru a protesta împotriva faptului că presa israeliană discută pe faţă despre politica anti-israeliană a autorităţilor franceze. Ce este, mă întreb, în capul lor? Cum îşi imaginează că opinia publică israeliană poate să-i iubească pentru duşmănia arătată de ei la adresa noastră? Chiar nu înţeleg domnii de la Palatul Elysée sau de la Consiliul de Miniştri că pentru a cuceri sau păstra simpatia unei ţări străine, Israelul sau oricare alta, trebuie să dovedeşti că tu, Franţa, acţionezi în favoarea acestei ţări, că faci eforturi pentru a cuceri încrederea şi simpatia acestei ţări?»*

**(Evelyne Reichberg
Bat Yam)**

Răspuns: Nu, ei nu înţeleg. Francezii sunt atât de convinşi că li se cuvine totul, ca nişte răsfăţaţi ai istoriei, încât uită, din când în când, că nimic nu se dobândeşte pe lumea asta pe gratis. Vrei să fii iubit? Iubeşte şi tu. Vrei să fii sprijinit în momente grele (toate naţiunile trec prin asemenea momente), vino şi tu în sprijinul celuilalt. Uneori, francezii inteligenţi, capabili de introspecţie şi de spirit autocritic, îşi dau seama de aceasta. Un exemplu de luciditate pariziană poate fi întâlnit în "Jurnalul" contelui Ciano, o carte despre care astăzi nu se vorbeşte mai deloc (şi e păcat). Ciano, ginerele lui Mussolini şi ministrul de externe al Italiei, l-a cunoscut bine pe ambasadorul Franţei la Roma, André François Poncet. În 1939 începuse răăzboiul mondial. Franţa, împreună cu Anglia, luptau contra Germaniei, dar Italia, deşi aliata lui Hitler, nu intrase încă în război. Avea să o facă peste câteva luni. Între timp, Parisul făcea diferite schimburi comerciale cu Roma. Dacă francezii erau mulţumiţi, italienii reproşau, se pare pe drept, partenerilor lor că nu-şi respectă obligaţiile. În legătură cu această stare de lucruri, Ciano notează în "Jurnalul" său:

«29 septembrie 1939... Îl primesc pe François Poncet... Discutăm despre relaţiile franco-italiene. Emit multiple critici cu privire la zgârcenia Franţei faţă de noi. Le admite. "Ce vreţi? îmi spune el, francezii sunt nişte oameni foarte ciudaţi: ei ar vrea să câştige la loterie fără să cumpere bilete".»

Întrebare: *«Una din problemele care mă frământă este aceea a atitudinii guvernului şi parlamentului nostru faţă de deputaţii arabi şi alte notabilităţi din rândurile arabilor israelieni care sprijină în mod deschis asasinarea civililor israelieni, în numele "cauzei juste a poporului palestinian". Cuvântările incendiare ale acestora sunt condamnate, ce-i drept, dar nu se ia nici o măsură împotriva lor. Îndemnurile lor la crimă rămân nepedepsite. Credeţi că această atitudine reprezintă o dovadă de înţelepciune şi tărie din partea societăţii noastre, sau una de slăbiciune?»*

**(Ing. Andrei Nathanson
Ierusalim)**

Răspuns: De slăbiciune... Întâmplarea face ca, după ce am citit scrisoarea dvs., să-mi cadă ochii pe o însemnare a dr-ului Ion Vianu, psihiatru în Elveţia (fiul academicianului Tudor Vianu) despre o discuţie cu filozoful român Emil Cioran:

«Cioran mi-a povestit odată că, pe când era profesor la Braşov, în 1937, a scris un articol în care cerea asasinarea ministrului Educaţiei Naţionale. "Ar fi trebuit, comenta el, profesor, funcţionar public, să mi se aplice o pedeapsă severă! Nu mi-au făcut nimic". Prin această mică fabulă, Cioran voia să ilustreze cât de slabe sunt democraţiile...»

Întrebare: *«Fac şi eu parte dintre oamenii care s-au vindecat, cu timpul, de fel de fel de iluzii. Printre*

ZISE...

"Ideologia ei (a Mişcării Legionare, n. red.) **nu este nici fascistă, nici nazistă, nici xenofobă, nici rasistă".**

(Şerban Suru, şeful Mişcării Legionare; în "România Mare", Bucureşti 2002)

... ŞI-N ADÂNC SE SCUFUNDĂ

(CU ACCENTUL PE Ă)

aceste iluzii a fost şi convingerea că civilizaţia europeană, şi-n primul rând Franţa, de care cei veniţi din România erau foarte legaţi sufleteşte, crede în valorile umanismului, în adevăr, în dreptate. După experienţa traumatizantă din ultima vreme, când am văzut exploziile neruşinate de antisemitism din capitalele europene, am înţeles că astăzi nu trebuie să contezi pe sentimentele sau cultura occidentalilor. Singurul lucru care contează este interesul. Dau arabii mai mulţi bani? Votăm pentru ei la ONU şi demonstrăm pe stradă împotriva Israelului. Mă întreb însă dacă acesta e un fenomen nou, caracteristic epocii noastre, sau aşa a fost, de fapt, şi în trecut. Îmi formasem impresia că, în trecut, rolul sentimentelor, legile moralei jucau un rol mai mare decât astăzi, lumea politică nefiind călăuzită, până la obsesie, de interesele propriu-zise. Dar poate că sunt naiv.»

(Tery Halpern
Denver, Colorado, SUA)

Răspuns: Sunteţi… În timpul Congresului de la Viena (aceea care dansa) de după războaiele napoleoniene (1814-1815), când puterile europene se întruniseră să împartă din nou continentul, prinţul Metternich îl aştepta, cu ochii la ceas, pe ambasadorul Rusiei, cu care urma să aibă o convorbire confidenţială. Auzind o bătaie discretă în uşă, răspunde: da, convins fiind că e vorba de secretarul lui, care-l conduce pe musafirul aşteptat. Secretarul deschide uşa, intră, dar este singur. Şi încruntat.

– Excelenţă, spune el, s-a întâmplat o nenorocire. Ambasadorul rus pornise înspre noi, în trăsură, pentru audienţă, dar când a ajuns lângă catedrala Sf. Ştefan i s-a făcut rău şi a murit…

Metternich tresări, închise ochii o clipă, semn că se gândeşte, apoi murmură:

– A murit… Ce interes o fi avut?

Întrebare: *«Mass-media occidentală, ca şi tipii Kapo de la noi, ca să folosesc expresia dvs., îşi manifestă în mod ipocrit dezacordul cu atentatele ucigaşe ale terorismului islamic, dar susţin că acestea sunt justificate. OEP-iştii luptă pentru înfrângerea Israelului, iar scopul lor… scuză mijloacele. Cum răspundeţi la asemenea argumentare?»*

(Sorina Tal
Beer Sheva)

Răspuns: Ţinând seama că scopul OEP-ului a fost de la începuturi şi a rămas distrugerea Israelului, răspund la acest argument prin cuvintele lui Albert Camus, scriitorul francez: *«Scopul scuză mijloacele? Poate… Dar cine scuză scopurile?»*

Pix

Căutăm

AGENT DE PUBLICITATE

Persoană dornică să procure reclame pentru publicaţie în limba română

Bine remunerat

☎ **03/522-7269**

A apărut

Ultima ninsoare

de Getta Berghoff

Ediţia a II-a

Getta Berghoff
Ultima ninsoare
MINIMUM • 2001

«Gettei Berghoff îi vor rămâne visele şi mai ales cuvintele din care memoria şi inspiraţia sa au realizat un Love Story impresionant, născut în România tuturor dramelor.»

(Elena-Esther Tacciu, "Minimum")

«Substanţial ca document uman, remarcabil prin capacitatea de intuire a psihologiilor, romanul "Ultima Ninsoare e deopotrivă evocarea unei biografii de excepţie, a unei poveşti de dragoste neobişnuită, încărcată de nelinişti şi dramatism.»

(Ion Cristofor, "Curierul", Cluj-Napoca)

«Textul Gettei Berghoff îmi pare a fi reuşit, depăşind cu mult ceea ce astăzi se numeşte literatură "de mare circulaţie" şi reprezintă o incursiune bine pusă la punct în domeniul analizei unor personaje şi a stărilor lor de spirit.»

(Dr. Paul Schweiger, "Viaţa Noastră")

Preţul: 50 shekeli
Comenzi la:
GETTA BERGHOFF
POB 2635
HOLON 58126

I. SCHECHTER

Carnetul unui instigator

Manta de vreme rea

Dacă nu mă înşel, nimic din poezia ebraică nu s-a tradus în turceşte. Literaţii turci sunt franţuziţi, ei flirtează cu Parisul. Totuşi, prin 1963, cu puţin timp înainte de a muri la Moscova, marele poet turc Nazim Hikmet a rugat un editor din Ierusalim să-i publice o plachetă "pentru a-mi salva sufletul cu elixirul limbii sfinte".

E adevărat că în acel moment, Hikmet "făcuse ochi", a văzut cât l-a înşelat marxismul şi era "bucuros că mustaţa lui Stalin nu se mai moaie în supa noastră". Dar eu, dacă aş fi fost Hikmet, m-aş fi jenat să cer salvare în Israel, o ţară atât de mică şi un câine de pază atât de mare al imperialismului american.

Ilya Ehrenburg şi-a lăsat biblioteca, după moarte, la Ierusalim. Dar el era evreu. Hikmet era turc, fusese adulat în anii '60 pentru poezii de genul "Tu eşti câmp, eu sunt tractor/ eu sunt tractor, tu eşti hârtie, eu sunt mâini de scris/ tu eşti China, eu sunt armata lui Mao."

Ţări mult mai mari şi mai puternice decît Israelul vin aici şi cer asistenţă tehnică, economică, ştiinţifică şi chiar umanitară. Eu, să fiu o asemenea ţară, mi-ar fi ruşine. Ele nici nu-şi dau seama probabil ce elogiu aduc Israelului venind cu astfel de cereri.

Cum vine asta că Romînia cere Israelului să-i modernizeze avioanele militare? Nu ştiu dacă Statul Israel e măcar cât Oltenia. Are numai cincizeci şi patru de ani, cam cât au domnit Ghiţă Dej şi Ceauşeştii. Eu, dacă aş fi guvern român, mi-ar fi ruşine de rămânerea în urmă faţă de Israel sau de progresul Israelului faţă de România.

Să fiu eu ditamai Rusia şi să cer asistenţă ştiinţifică la Institutul Weizman? Mi-ar fi teamă că Lenin iese din mausoleu, ia o mătură şi face curăţenie generală la Kremlin.

India, China, Indonezia, Africile, cine nu cere asistenţă israeliană? Cred că numai Micronezia, prin votul ei la ONU, ajută Israelul mai mult decît oricine.

Comentatorii inteligenţi ştiu să explice acest fenomen: cică lumea vede în Israel un şperaclu de deschis seifurile americane. Bine, să admitem. Dar de ce atunci aceste ţări spărgătoare tolerează antisemitismul şi mojiciile anti-israeliene? Dacă Israelul este, cum zic golanii, o manta de vreme rea, şi dacă ai ajuns să ai nevoie de o manta, nu cânta în ploaie cântece care nu se cântă că te stropeşti pe onoare şi pe prestigiu.

Să fi fost eu guvern israelian, nu dădeam nimănui asistenţă aşa, cu una-cu două. Nu zic că aş fi pus mapamondul să se circumcidă, că nici Israelul nu e circumcis în întregime şi aşa cum scrie la carte. Dar aş fi pus anumite condiţii. Vrei asistenţă, domnule stat străin? Primeşti, dar poartă-te frumos la ONU. Pune-i botniţă lui Vadim Tudor. Trimite-l pe Le Pen la mânăstirea taciturnilor de la Latrun. Nu mai desfă covorul roşu la picioarele lui Arafat. Nu finanţa cu bani măgăriile "coaliţiei păcii" a lui Iosi Beilin. Nu uita că şi o asistenţă umanitară gratuită se plăteşte!

Zidan Zidan (18), din Jenin, a fost împuşcat de poliţie la intersecţia Megido, în clipa când se pregătea să arunce în aer un autobuz cu pasageri civili.

Acum, la spital, unde medicii noştri i-au salvat viaţa, el rânjeşte mulţumit în faţa camerelor de luat vederi ale televiziunii. Antipatică mutră! Atât de antipatică încât eu mă simt îndemnat să strig pentru prima oară în viaţa mea:

Jos Zidanii!

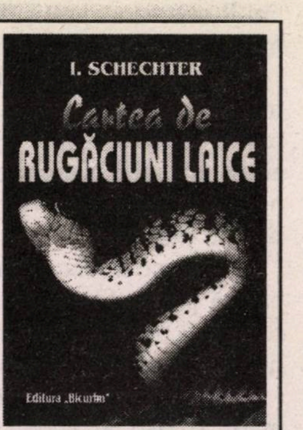

Aviz cititorilor revistei "MINIMUM"

A apărut într-un ceas bun

"Cartea de rugăciuni laice"

de I. Schechter

Ea este scrisă special pentru dv. ca pentru toţi ceilalţi cititori

Cuprinde: reclamaţii, plângeri, suspine, calomnii, mirări naive, revolte prosteşti şi proteste inutile

Cartea unui laic impertinent care nu mai speră decât în Dumnezeu.

Se poate comanda la autor, în str. Salame 61, Tel Aviv, cu condiţia unui cec de 40 de şekeli

La acest preţ unic cartea poate fi citită de două ori

ITZHAK ARTZI

carnet

Titulescu... şi noi

România de azi depune mari eforturi politice pentru a-şi consolida vocaţia europeană. Aceasta este una din condiţiile acceptării României în cadrul Uniunii Europene, precum şi în NATO.

Ce înseamnă vocaţie europeană?

Democraţie adevărată, respectul libertăţilor cetăţeneşti, libertatea credinţelor religioase şi politice, economie liberă, bazată pe concurenţă, luptă contra corupţiei şi protecţionismului.

Acest efort se exprimă printr-o colaborare strânsă cu instituţiile Uniunii Europene, vizite reciproce de delegaţii, simpozioane de lămurire şi apropiere.

Nu e de mirare că în aceste căutări România a ajuns şi la figura luminoasă a lui Nicolae Titulescu.

Titulescu a fost unul dintre oamenii mari ai României, un mare om al Micii Antante, un om mare al fostei Ligi a Naţiunilor de la Geneva şi una din ilustrele personalităţi ale Europei.

Titulescu a visat o Europă nouă, bazată pe egalitatea între puteri şi respectul pentru acordurile internaţionale şi ordinea mondială.

Aşa l-a caracterizat unul din marii ziarişti ai epocii, Raymond Cartier.

Titulescu rămâne un univers ce mai trebuie descoperit şi studiat.

Simpozionul organizat de către Ambasada României la Tel Aviv, în colaborare cu Centrul Goldstein-Goren, a fost o contribuţie importantă la readucerea în actualitate a personalităţii şi a ideilor lui Titulescu.

Referatele doamnei ambasadoare dr. Valeria Stoica, al prof. Rafi Vago, de la Universitatea Tel Aviv şi al prof. dr. Dumitru Preda, din Bucureşti, au constituit o contribuţie importantă în acest scop.

Titulescu înseamnă colaborare internaţională de largă viziune. Paralel, orgnizarea statelor mijlocii în blocuri politice regionale, pentru a beneficia de asistenţa diplomatică şi militară a puterilor occidentale, Franţa şi Anglia.

Cu curaj şi încredere în sine şi în capacitatea sa diplomatică, Titulescu încearcă să ajungă şi la o înţelegere cu Uniunea Sovietică. Partenerul său de convorbiri este Maxim Litvinov.

La 29 august 1936, primul ministru liberal Gheorghe Tătărescu anunţă o remaniere a guvernului român. De fapt, Tătărescu reconstruieşte fostul guvern, cu o singură schimbare: ministrul de externe Nicolae Titulescu este înlăturat după 20 de ani de activitate strălucită.

Modul brutal în care a fost eliminat din guvern, lipsa oricărui semn de *fairness,* loialitate şi colegialitate l-au determinat pe Titulescu să scrie cartea "Politica externă a României" (1937), un fel de raport către naţiune şi opinia publică internaţională, care l-a apreciat şi admirat.

Într-un pasaj al cărţii el descrie lapidar linia politică Titulescu: *«O politică bazată pe securitatea colectivă, pace indivizibilă cu scopul de a crea un front unit al eventualelor victime contra agresorilor potenţiali.»*

Pentru Tătărescu se deschide drumul spre orientarea către Hitler şi Germania, şi toate aceste baze sunt vorbe deşarte.

Şi acum ceva despre Titulescu şi evreii.

În memoriile liderului sionist dr. Nahum Goldman, pe atunci delegatul Congresului Mondial Evreiesc proaspăt fondat de către poporul evreu în pribegie politică şi diplomatică, el povesteşte că la Geneva avea întotdeauna contacte cu trei personalităţi politice: Eduard Beneş (Cehoslovacia), Colonel Beck (Polonia) şi Nicolae Titulescu (România). Într-o convorbire pe care am purtat-o cu dr. Goldman, el a avut numai cuvinte de laudă şi apreciere pentru Titulescu.

Sub guvernul Tătărescu, evreii treceau printr-o perioadă grea.

Despre ce au discutat Goldman şi Titulescu?

În excelenta colecţie de articole, discursuri, memorii, editată de Fundaţia Filderman, de la Bucureşti, sub îngrijirea ing. Theodor Wexler, există un lung şi detailat memoriu cu privire la excesele antisemite, trimis de dr. Filderman primului ministru Gheorghe Tătărescu şi publicat în "Curierul Israelit" din 12 mai 1935.

Dr. Filderman menţionează că ţara e sub un regim de cenzură şi stare de asediu. Presa antisemită îşi permite să-i acuze pe evrei de omor ritual şi să caracterizeze religia mozaică drept demonică. Cenzura nu se amestecă, ci tace. Viaţa evreilor în capitală şi provincie e nesigură, dar nimeni nu se amestecă. Bucureştiul e plin de afişe şi reviste care aţâţă şi îndeamnă la distrugerea evreilor.

În calitate de reprezentant al Congresului Mondial Evreiesc la Geneva, e de presupus că aceste stări constituie temele esenţiale de discuţie între Goldman şi Titulescu.

Sper că odată cu revenirea subiectului Titulescu se vor găsi factori care să studieze şi tema Titulescu şi evreii.

C.N.N.

Ce Netrebnici Neruşinaţi

Ne place...
...Nu ne place

Nu ne place că...

...întrucât revista noastră fusese trimisă la tipografie chiar în ajunul "Eurovisionului", nu am mai apucat să ne dăm cu părerea despre concurs în numărul din iunie.

Ne place, însă, că...

...e mai bine mai târziu decât niciodată.

Ne place, prin urmare, că...

...Sarit Hadad, reprezentanta noastră, s-a prezentat bine, cântecul compus de Ţvika Pik fu cel puţin onorabil şi câteva ţări, inclusiv România (care, de altfel, s-a prezentat foarte bine şi ea la întrecerea din Estonia), ne-au acordat puncte preţioase.

Nu ne place (în schimb) că...

...din toate părţile continentului s-au năpustit fel de fel de fascişti la zi asupra Israelului, cu boicotul; nu ne place, de pildă, că, înainte de vot, prezentatorii de la televiziunea belgiană (guvernamentală) au făcut un lucru nemaiîntâlnit în analele concursului: ei au cerut telespectatorilor belgieni să nu acorde nici un punct cântecului israelian. La fel au procedat şi crainicii de la televiziunea suedeză, prin vocea prezentatorului Christen Bjorkmen.

Nu ne place că...

...ne-a fost dat să asistăm la asemenea explozie de ură anti-evreiască în Europa aceea care dă tuturora, de şapte ori pe zi, cu neobrăzare, lecţii de obiectivitate, imparţialitate, respectul creaţiei artistice şi al altor drepturi ale omului; **nu ne place,** cu atât mai mult cu cât, dacă lucrurile merg aşa tot mai departe, mâine ne vom trezi că la jocurile olimpice de gimnastică sau de patinaj artistic (unde se dau note de fel de fel de arbitri), păduchii fascişti de lemn de la Bruxelles sau Stockholm vor cere judecătorilor de pe bancă să nu dea nici un punct sportivilor din Israel (sau din oricare altă ţară care îi deranjează).

Ne place (în schimb) că...

...toată istoria aceasta cu Eurovisionul a avut o poantă de zile mari. În clipa când, după vot, secăturile europeene îşi frecau mâinile de mulţumire, văzând cum a fost jefuită Sarit Hadad de punctele pe care le merita, s-a aflat că simpatica Maria Naumova, din Letonia, câştigătoarea Eurovisionului... este evreică.

Ne place că...

...numitul Marwan Barguti, comandantul suprem al *Tanzimilor* lui Arafat, vorbeşte şi tot vorbeşte în închisoarea din Ierusalim unde a ajuns graţie băieţilor din Zahal, şi că (să vezi, dom'le, coincidenţă), după şuetele lui cu anchetatorii, au fost găsiţi şi arestaţi câţiva dintre colaboratorii săi, între care Ahmed Mugrabi, comandantul aripii militare a Tanzimilor.

Ne place că...

...vestitul Kapo, d. Norman Finkelstein, autorul cărţii "Industria Holocaustului", a fost informat de către direcţia colegiului Hunter din New York că, din cauza reducerilor bugetare, nu va mai putea funcţiona în viitor ca profesor asociat al amintitei instituţii de învăţământ.

Ne place că...

...tenorul italian Salvatore Licitra (33), care fusese chemat in extremis, de la Milano, să-l înlocuiască pe Luciano Pavarotti, răcit, în "Tosca" la Metropolitan din New York, s-a machiat şi costumat în avion, reuşind astfel să câştige o oră preţioasă şi să intre la timp în spectacol.

Nu ne place că...

...industria de armament din SUA este pe cale să livreze marinei Egiptului (dacă nu pune cumva Congresul un veto) o cantitate importantă de rachete Harpoon.

Ne place că...

...încercând să evite, sau, în tot cazul, să limiteze furturile la care se cam dedau salariaţii săi, fabrica de echipament de schi "Salomon", din România, a deschis două unităţi separate de producţie, una la Oradea, cealaltă la Orăştie. În prima se fabrică bocanci pentru piciorul stâng, iar în cealaltă, pentru piciorul drept.

Nu ne place că...

...directorul tehnic al echipei de automobile de curse Ferrari, numitul Jean Todt, a cerut prin radio pilotului brazilian Rubens Barichello, care conducea în Marele Premiu al Austriei, să încetinească şi să-i cedeze în felul acesta victoria coechipierului său, germanul Michael Schumacher.

Ne place (însă) că...

...scandalizaţi de această afacere, cetăţenii din oraşul italian Maranello, unde îşi are sediul echipa Ferrari, l-au bombardat cu telefoane pe preotul din localitate, cerându-i să nu-l ierte pe Jean Todt, atunci când numitul va veni la biserică să se spovedească.

Ne place că...

...vila din Hertfordshire (la nord de Londra) unde locuieşte celebrul jucător de fotbal David Beckham, de la "Manchester United", şi prin faţa căreia se perindă zilnic zeci şi zeci de admiratori ai vedetei, a fost supranumită "Beckhamgham Palace".

Nu ne place că...

...aşa cum a demonstrat Monika Kovacs, profesoară la universitatea "Eotvos Lorand", din Budapesta, în majoritatea manualelor şcolare din Ungaria, editate în anii din urmă (democraţie!), evreii sunt prezentaţi ca "ucigaşii lui Cristos". Iar când vine vorba de secolul XX şi de antisemitismul hitleriştilor, aceiaşi evrei sunt caracterizaţi ca "duşmani ai germanilor" şi "capitaliştii Germaniei".

Ne place că...

...gen. (r.) Benny Peled, fostul comandant al Aviaţiei, a primit să participe la o emisiune TV "Politica", animată de Dan Margalit, cu o singură condiţie: să nu-l întrerupă nimeni în timp ce vorbeşte, altminteri se ridică numaidecât de pe scaun şi pleacă din studio. Dan Margalit i-a făgăduit în mod solemn că va avea grijă să nu-l întrerupă nimeni şi, într-adevăr, aşa s-a întâmplat, spre deosebire de celelalte emisiuni, unde domneşte o atmosferă de şanţ, crăcănaţii de ambele sexe repezindu-se ca la uşa cortului să-i întrerupă pe vorbitori. La emisiunea despre care vorbim toată lumea a tăcut chitic, dovedind că – uite – se poate să mai fii şi civilizat.

Nu ne place că...

...ghicitoarea Ani Hayat (53) din Natania, zisă şi "Ana, starul vrăjitoarelor", a stors-o pe o învăţătoare din Natania de peste 270.000 de shkalim, drept preţ pentru vrăjile făcute de ea în scopul de a-l determina pe soţul clientei să nu o părăsească pentru altă femeie. Nu ne place, de asemenea, că amintita învăţătoare (persoană menită să-i educe pe copii aşa cum se cuvine) a căzut în cursa întinsă de "vrăjitoare", închipuindu-şi că aceasta îi va aduce bărbatul, din nou, la aşternut.

Ne place că...

...la Havana, capitala Cubei, are loc, an de an, cu mare fast, "Festivalul Trabucului".

Nu ne place că...

...un student filipinez, în vârstă de 21 de ani, a ucis într-un bar din Manila un bărbat şi a rănit grav pe altul, din cauză că aceştia râdeau de felul cum dânsul se străduia să interpreteze cunoscutul cântec al lui Frank Sinatra "My Way" (Drumul meu); dar cel mai mult nu ne place că (aşa cum citim în "România liberă") barurile filipineze au scos din repertoriu această melodie, pentru că – din motive absolut necunoscute – cântecul "enervează clienţii, provocând reacţii violente".

Ne place că...

...d. V. Jirinovsky, preşedintele Partidului Liberal-Democrat (însă ultra-naţionalist, precum se ştie), a propus (ca o măsură vizând creşterea populaţiei) autorizarea poligamiei în Rusia.

Nu ne place (în schimb) că...

...acelaşi Jirinovsky a propus în parlamentul de la Moscova pedepsirea lesbianismului cu cinci ani închisoare.

Ne place că...

...în Thailanda a avut loc un concurs destinat persoanelor supraponderale. Titlul de Miss Elefant a fost câştigat de-o brunetă de 191 de kilograme.

Ne place că...

...d. Itzhak Wald, primarul din Cfar Saba – care încasase nonşalant 325.000 de shkalim drept plată pentru zilele de vacanţă pe care nu şi le luase la vremea respectivă – a fost obligat, printr-o hotărâre luată de consiliul municipal, să înapoieze banii urgent.

Nu ne place că...

...direcţia teatrului Cameri, din Tel Aviv, a trimis actorului Shabtai Konordi (59) o scrisoare de concediere în timp ce acesta zăcea în comă, fără cunoştinţă, pe un pat de spital (a încetat din viaţă luna trecută).

Nu ne place că...

...actriţa Pamela Anderson, una din vedetele televiziunii americane, s-a purtat oribil cu fostul ei soţ, cântăreţul rock Tommy Lee. Acesta fusese eroul unui scandal cu bătăi şi capete sparte. Tribunalul l-a eliberat condiţionat, obligându-l să se abţină de la orice fel de băuturi alcoolice. Întrucât omul şi-a permis, la o petrecere, un pahar de whisky, Pamela Anderson l-a pârât la poliţie, iar judecătorii l-au trimis pe Lee la puşcărie pe şase luni.

Ne place că...

...în România, pe drumul care leagă Oradea de Ţara Moţilor,

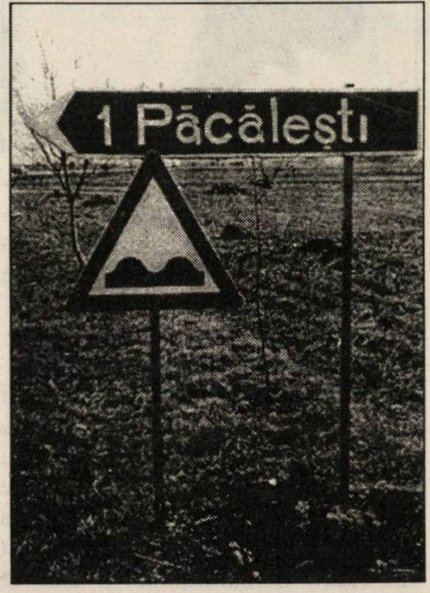

I. SCHECHTER

Mirodan nu-i niciodată acasă

Ştiam că Mirodan e alergic la aparatul de telefon şi la convorbirile telefonice. Se spune că a strâns odată semnături pe o petiţie prin care a cerut anularea invenţiei lui Bell. Fiul lui, Vladimir Mirodan, mi-a mărturisit: "Toată copilăria mea a fost chinuită de faptul că tata m-a pus să răspund de fiecare dată la telefon: "D. Mirodan nu-i acasă".

Totuşi, n-am avut încotro şi l-am sunat luna trecută, să-l felicit pentru împlinirea vârstei de 75 de ani. Era prima oară când împlinea această vârstă şi mi-am spus că poate a doua oară nu voi mai avea acest prilej.

Dimineaţa nu l-am sunat fiindcă ştiu că se trezeşte la ora când spaniolii îşi fac siesta. După-amiază tot n-am vrut să-l deranjez căci ştiam că aşteaptă cu încordare programul de ştiri Mabat de la ora 21. I-am telefonat la miezul nopţii, în preajma filmului "La răscruce de vânturi", când s-au transmis reclame la detergenţii Sano şi cârnăciorii Zoglobek.

Am avut noroc că a răspuns. O fi crezut probabil că îi telefonează nepotul din regatul Marii Britanii şi Irlandei de Nord.

– Allo! Mirodan?

– Da' cine să fie? Mitropolitul Andrei Şaguna?

– Scuză-mă că te deranjez, dar vreau să te felicit.

– Mersi pentru felicitări, dar nu te scuz pentru deranj.

– Îţi urez multă sănătate şi toate prosperităţile.

– Bine, lasă, dom'le, chestiile astea. Spune-mi mai bine o bombă.

– Ce bombă?

– Cum, ce bombă?

– Cum "cum ce bombă"? O bombă din trib. Cine cu cine. Ce pentru cât. Unde, până când…

– Nu mai am nici o bombă. Toate au explodat. Şi apoi, dacă îţi vând una, o publici în "Minimum" şi se va bănui că o ştii de la mine.

– Dacă e interesantă, nimeni nu va bănui de la cine o ştiu.

– Aşa te porţi cu un prieten care te felicită? Data viitoare, când vei mai împlini 75 de ani, mă fac niznai.

– Data viitoare nu voi fi acasă.

Scrisoare de la Şafran

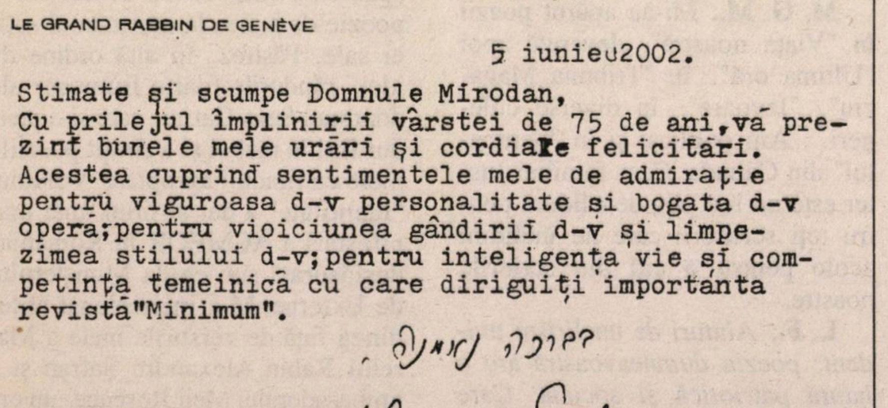

LE GRAND RABBIN DE GENÈVE

5 iunie 2002.

Stimate şi scumpe Domnule Mirodan,
Cu prilejul împlinirii vârstei de 75 de ani, vă prezint bunele mele urări şi cordiale felicitări.
Acestea cuprind sentimentele mele de admiraţie pentru viguroasa d-v personalitate şi bogata d-v operă; pentru vioiciunea gândirii d-v şi limpezimea stilului d-v; pentru inteligenţa vie şi competinţa temeinică cu care diriguiţi importanta revistă "Minimum".

בברכה נאמנה

Alexandru Şafran

Bursa personalităţilor din alia

În urcare

Leon Volovici, istoric literar, şi **Cornel Safirman**, critic de film: Cercul Cultural din Ierusalim, animat de cei doi, este considerat atât în rândurile alialei cât şi în străinătate drept cel mai viu şi inteligent *spaţiu* cultural din lumea evreo-română. La aceasta a contribuit din plin masiva carte publicată nu de mult la editura Fundaţiei Culturale Române, din Bucureşti ("Întâlniri la Ierusalim"), cuprinzând textul meselor rotunde organizate de Cerc de-a lungul anilor.

În scădere

Miriam Feierberg, primarul oraşului Natania: stilul ei autoritar de lucru în raport cu subordonaţii şi lipsa de consideraţie arătată acestora au lovit mult în prestigiul ei. Un exemplu recent privind atitudinea criticabilă a d–nei M. F. îl constituie concedierea arhitectului Tommy Riegler, responsabil cu problemele de planificare urbanistică a oraşului: acesta a aflat de soarta sa… din presă, scrisoarea de concediere ajungând pe biroul său abia după aceea.

LUCIANA FRIEDMAN

Maria Găitan Mozes

«Şi m-alătur voit, de neamul tău, Israel...»

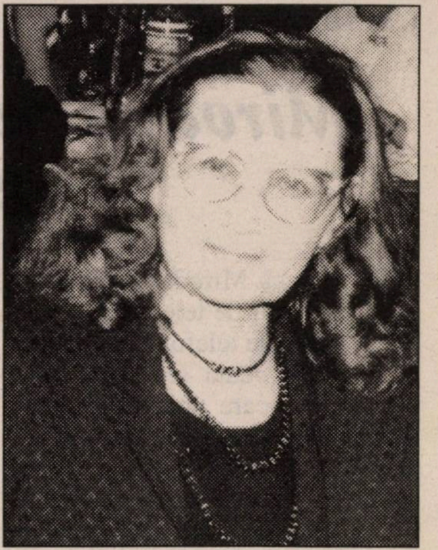

V-aţi gândit vreodată, atunci când aţi văzut la televizor copii-soldaţi ucişi cu o nespusă cruzime, să scrieţi o poezie, un vers ca un strigăt despre nedreptatea aceasta? V-a trecut prin cap să povestiţi despre bătrâna ce se uită cu jind la bunătăţile de pe tarabe, în timp ce ştie exact că nu şi le poate permite cu bruma de şekeli (sau, de ce nu, de lei sau dolari!) pe care îi are în buzunar? Dacă da, citind versurile Mariei Găitan Mozes veţi simţi că ele spun exact ce aţi vrut şi dumneavoastră să exprimaţi. Dacă nu, toate aceste dureri personale vă vor deveni mai apropiate în urma lecturii.

Luciana Friedman: *Mi-aţi arătat o scrisoare primită, în 1995, de la Maria Banuş, ca o reacţie la volumul dvs. "Identitate". Poeta scria despre "duioşia – alunecând uneori spre sentimentalism – dublată de un binefăcător simţ al umorului", caracterizând versurile dumneavoastră. Cum a început această aventură a scrisului care prin "duioşia" citată merge direct la suflet?*

Maria Găitan Mozes: Am început să scriu din lipsă de material didactic atunci când eram educatoare în comuna Livedea, lângă Bucureşti. Odată a venit Veronica Porumbacu la grădiniţa unde lucram şi m-a întrebat de unde provin materialele pe care le foloseam la clasă. I-am spus că sunt compuse de mine şi atunci m-a invitat la Şcoala de literatură de la Bucureşti.

L. F.: *Ce a urmat după ce în tânăra educatoare a fost descoperită poeta?*

M. G. M.: Din cauza dificultăţilor politice de după război, din cauza faptului că eram basarabeancă, am lucrat doar în chip de colaborator la publicaţiile vremii pentru copii, dar şi la "Tânărul scriitor" şi "Viaţa Românească. Am scris, alături de poezie, schiţe şi reportaje, iar în 1973 mi s-a publicat o carte de versuri pentru preşcolari la editura "Ion Creangă".

L. F.: *Cum a fost trecerea de la această viaţă relativ comodă la greutăţile inerente întâmpinate de... "scriitorul din alia"?*

M. G. M.: Aici am făcut de toate pentru toţi... Handicapul nostru a fost în primul rând necunoaşterea limbii ebraice şi apoi vârsta. Am locuit la început la Dimona, de unde am încercat să ajungem mai spre centru. Interesant este că, totuşi, m-am simţit încă de la început bine aici. Pe atunci domnul Mirodan era preşedintele Asociaţiei scriitorilor de limbă română şi, după ce mi-a citit poeziile, m-a invitat să particip la activităţile acesteia.

L. F.: *Cum au ajuns poeziile dumneavoastră la israelienii vorbitori de română?*

M. G. M.: Mi-au apărut poezii în "Viaţa noastră", devenită apoi "Ultima oră", în "Tribuna Magazin", "Izvoare", în diverse culegeri... Am publicat şi în "Semnalul" din Canada. Casa familiei Juster este un loc plin de căldură pentru toţi scriitorii care ne întâlnim acolo pentru a citi din scrierile noastre.

L. F.: *Alături de un lirism evident, poezia dumneavoastră are o latură patriotică şi socială. Care este tema care revine cel mai des în versuri?*

M. G. M.: Şi azi, dacă văd un soldat în autobuz, îi dau locul. Oboseala şi problemele nu au vârstă şi viaţa acestor tineri este foarte grea şi stresantă. Am simţit nevoia să arăt această viaţă cu totul specială pe care ei o duc.

L. F.: *Alături de două plachete de poezii, mărturii tocmai a ceea ce mi-aţi spus adineauri, v-a apărut în 1992 volumul "Identitate". Aţi avut vreo reacţie din partea cititorilor la apariţia acesteia?*

M. G. M.: "Identitate" este cartea mea de suflet şi cred că mă reprezintă în totalitate. Am primit în urma apariţiei ei telefoane şi scrisori. Cea mai interesantă şi impresionantă dintre toate a fost aceea a domnului Marcel Marcus, care mi-a spus că a citit, în loc de kadish, o poezie de a mea la mormântul soţiei sale. Păstrez, în altă ordine de idei, rândurile foarte frumoase ale doamnei Sena Garini, care şi-a pierdut fiul în război şi a simţit poeziile mele ca fiindu-i apropiate. Volumul "Identitate" a dat şi titlul unei manifestări a ACMEOR în România, desfăşurată sub egida Ministerului de Externe. M-a impresionat atitudinea faţă de versurile mele a Marelui Rabin Alexandru Şafran şi a ambasadorului Meir Rosenne, un om care îşi ajută semenii prin întregul său comportament. Nu pot să nu îi amintesc, de asemenea, pe regretatul Ludovic Bruckstein, precum şi pe fiul acestuia Alfred Bruckstein (cel care a ilustrat volumul "Identitate"), pentru extraordinarul lor suport.

L. F.: *Scrieţi o poezie prin excelenţă israeliană. Nu v-aţi gândit până acum la posibilitatea apariţiei poeziilor dumneavoastră în limba ebraică?*

M. G. M.: Am avut surpriza ca domnul Shlomo Leibovici-Laiş să îmi traducă în ebraică aproape 40 de poezii, tocmai în ideea că acestea ar putea interesa şi restul publicului israelian. Scriitorul Shimon Haran din Ierusalim mi-a tradus, de asemenea, câteva poezii în ivrit şi nici acest gest total dezinteresat nu pot să îl uit.

L. F.: *Mulţi scriitori se plâng din cauza crizei de inspiraţie. Dumneavoastră, însă, daţi impresia că orice fapt mărunt, cotidian, poate deveni poezie. Aceasta este impresia pe care mi-a lăsat-o volumul dumneavoastră care se află sub tipar la "Minimum".*

M. G. M.: Într-adevăr, sunt lucruri mărunte care te trag singure de mânecă să le observi… Eu şi soţul meu ne minunăm mereu de frumuseţile pe care le întâlnim şi asta cred că ne ţine, într-un fel, tineri. Copiii ce se joacă, parcurile, casele frumoase…

În poezie, cât şi în proză, scriu în ultimul timp tot mai mult despre cei de "vârsta a treia", pe care am început să-i observ acum mai bine. Pentru mine scrisul este un medicament.

L. F.: *În final, v-aş ruga să redaţi cititorilor noştri una din poeziile de care v-aţi simţit în mod deosebit ataşată…*

M. G. M.: Poezia "Voit" redă exact ce am simţit atunci când am devenit israeliancă şi este, ca şi "Soldatul meu", o parte din mine:

N-am venit/ ca fiică/ a ta, răscolită/ de chemări/ şi de doruri străbune/ să rodesc/ precum Sara/ apărând/ sămânţa neamului/ răzleţit de milenii/ în toate/ zările lumii./ Am venit/ alături/ de-un om./ Şi acesta/ ţi-e fiu./ Pentru el/ şi prin el/ fiică a ta/ îndrăznesc să mă chem/ şi să fiu./ Şi m-alătur/ voit/ de neamul tău/ ISRAEL…

CALENDAR

Iulie

1 iulie s-a născut Ion Mihăileanu (1921)
1 iulie s-a născut A. Zaremba (1908)
2 iulie a murit Adrian Zahareanu (1995)
4 iulie s-a născut Haralamb Zincă (1923)
5 iulie s-a născut Iulia Soare (1920)
6 iulie s-a născut Alexandru Sen (1924)
6 iulie s-a născut Doru Davidovici (1945)
6 iulie s-a născut Shaul Carmel (1937)
9 iulie s-a născut Al. Graur (1900)
9 iulie a murit Simion Alterescu (1999)
12 iulie s-a născut Janina Ianoşi (1930)
12 iulie s-a născut Radu F. Alexandru (1943)
13 iulie a murit Eugen Luca (1997)
15 iulie s-a născut Ştefan Berciu (1928)
16 iulie s-a născut Mircea Gorun (1922)
18 iulie s-a născut Arminius Cassvan (1926)
18 iulie s-a născut S. Damian (1930)
19 iulie s-a născut Norman Manea (1936)
19 iulie a murit M. H. Maxy (1971)
23 iulie s-a născut Gherasim Luca (1913)
25 iulie a murit Petre Iosif (1978)
26 iulie a murit Godell (1991)
27 iulie s-a născut Ludovic Bruckstein (1920)
29 iulie s-a născut N. Steinhardt (1912)
(?) iulie a murit G. Spina (1952)

August

? august a murit Al. Robot (1941)
4 august a murit Ludovic Bruckstein (1988)
8 august s-a născut Saşa Pană (1902)
8 august a murit Mihai Sabin (1975)
9 august a murit A. Zaremba (1930)
9 august a murit Florin Tornea (1989)
10 august s-a născut L. Volovici (1938)
10 august a murit Eugen Schileru (1968)
10 august a murit I. Peltz (1980)
12 august s-a născut Ana Veronica Bârlădeanu (1930)
12 august a murit I. Reichman-Şomuz (1975)
12 august a murit A. Axelrad (1963)
13 august s-a născut Andrei Tudor (1907)
14 august s-a născut Ştefan Tita (1905)
15 august a murit A. Toma (1954)
16 august s-a născut Ov. S. Crohmălniceanu (1921)
19 august s-a născut I. Vitner (1914)
21 august a murit George Bar-On (1996)
21 august a murit Dorina Rădulescu (1982)
22 august a murit Saşa Pană (1981)
22 august a murit Felicia Keifa (Rollinger) (1996)
23 august a murit Iulia Soare (1971)
24 august s-a născut B. Elvin (1927)
27 august s-a născut Zigu Ornea (1930)
29 august s-a născut Mirel Brateş (1936)
31 august s-a născut Andrei Lillin (1915)

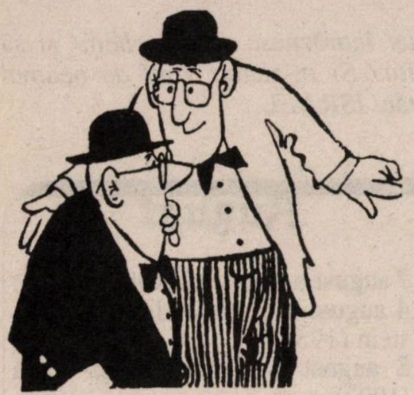

SE ZVONEŞTE CĂ...

...**David Weisman,** noul ministru al apărării din Peru, prieten personal cu preşedintele Alejandro Toledo, este fiul unui mic negustor emigrat în anii '50 din România. El se interesează de istoria şi prezentul ţării de origine şi un văr, aflat la New York, care l-a vizitat de curând, susţine că pe biroul lui Weisman erau câteva cărţi despre România, între care *Jurnalul* lui Mihail Sebastian.

...**I. Schechter,** de la "Ultima oră", s-a întâlnit, în sala de aşteptare a unui medic internist din Ramat Gan, cu vestita Ioana Maria Vlas, eroina scandalului financiar legat de crahul fondului de investiţii FNI, din România. Surprins că o vede, Schechter a aşteptat-o să iasă din cabinet pentru a se convinge că, într-adevăr, e vorba de persoana în cauză. Dar, după o jumătate de oră de aşteptare, şi-a dat seama că femeia ieşise pe o uşă aflată în spatele cabinetului medical.

...**scriitorul şi ziaristul Victor Bârlădeanu,** de la Bucureşti, a suferit un accident cardio-vascular, dar după câteva săptămâni de spitalizare, constituţia sa robustă a învins, V. B. fiind, la ora de faţă, în deplinătatea puterilor sale intelectuale.

...**René Guttman,** marele rabin al oraşului Strasbourg, Franţa, este de felul său din România.

...**S.R.I. (serviciul Român de Informaţii)** a interceptat convorbirile telefonice dintre avocata Lidia Peter, din Bucureşti, şi clientul acesteia, cetăţeanul israelian Shimon Naor, acuzat de contrabandă de arme şi pasibil de a fi extrădat în România.

...**dirijorul Ion Marin** (42), care conduce numeroase orchestre simfonice din lume, are legături destul de serioase cu *tribul.* Fiul cunoscutului dirijor român Marin Constantin (corul "Madrigal"), I. M. este evreu după mamă. În plus, este nepotul celebrei pianiste evreice, originară din România, Clara Haskil. El se străduieşte pentru promovarea în sălile de concert a moştenirii lăsate de Clara Haskil, Filip Lazăr, Stan Golestan şi a altor compozitori din lumea evreo-română.

...**Michel Drucker** (părinţi veniţi din România), una din vedetele televiziunii franceze, a protestat, într-o convorbire cu directorul postului public de televiziune France 2, împotriva felului părtinitor şi necinstit în care redacţia de ştiri a postului prezintă, de luni şi luni de zile, conflictul evreo-arab.

Piesa „RĂZBUNAREA" de I. Atlas

prezentată cu mare succes de Teatrul Naţional Radiofonic din Bucureşti a fost nominalizată pentru premiul UNITER – Uniunea oamenilor de teatru din România – (Oscarul teatral românesc) pentru cea mai bună piesă de teatru difuzată în anul 2001.

I. Atlas oferă acum cititorilor săi piesa "RĂZBUNAREA"

într-o nouă ediţie în româneşte sau engleză

Un cec de 50 şekeli trimis la adresa:
Dizengoff 50, Tel Aviv 64321
şi piesa cu dedicaţia autorului
ajunge la dv.

TEATRU LA DOMICILIU
Se oferă posibilitatea audierii piesei pe bandă electronică sau "pe viu" pentru cercuri familiale!

MIREL BRATEŞ

Un duș rece

Cu Andrei Oișteanu despre ultima sa carte: «Imaginea evreului în cultura română»

- **E de groază, spuse Andrei Cornea**
- **Editura a fost surprinsă de succesul de librărie al cărţii**
- **Îmblânzirea urşilor sălbatici**

Mirel Brateş: *A descrie succint cartea dumneavoastră, "Imaginea evreului în cultura română", pare o misiune imposibilă; ea are structura unui tratat – în ambele sensuri ale termenului, şi cel calitativ (savant!) şi cel cantitativ (cca. 500 de pagini şi 150 de ilustraţii!). Am putea, totuşi, să o rezumăm? O carte neagră a antisemitismului? O carte-document? O carte-avertisment?*

Andrei Oişteanu: În primul rând, cred că subtitlul cărţii, "Studiu de imagologie în context est-central european", este foarte important. El pune în lumină una din mizele cercetării: abordarea comparativă a subiectului. Unii comentatori mi-au considerat cartea un documentar-horror (Andrei Cornea, în revista "22"), alţii doar "un duş rece" (Paul Cernat, în "Observator cultural"). Scopul principal al cercetării a fost de a stabili originea, evoluţia în timp, răspândirea în spaţiu şi supravieţuirea (sau, dimpotrivă, declinul şi dispariţia) clişeelor care compun portretul fizic şi profesional, intelectual şi moral, mitic şi religios al "evreului imaginar". Cu alte cuvinte, am urmărit modul în care s-a născut şi a evoluat antisemitismul popular în spaţiul cultural românesc. Dar şi felul în care antisemitismul popular (inconştient şi pasiv) l-a influenţat pe cel intelectual şi politic (conştient şi activ), de pe la jumătatea secolului al XIX-lea până în zilele noastre. Am încercat să refac "portretul-robot" al evreului imaginar şi să evaluez diferenţa faţă de portretul "evreului real" (cu toate precauţiile pe care generalizările identitare le impun). Am încercat să pun în evidenţă modul în care credinţele mitologice, legendele, superstiţiile, tradiţiile populare, iconografia şi textele creştine (canonice şi apocrife), cunoştinţele prost digerate, fobiile şi prejudecăţile au generat distanţa substanţială dintre cele două portrete. Am observat faptul că, de-a lungul timpului, cu cât distanţa dintre "evreul real" şi "evreul imaginar" a fost mai mare, cu atât iudefobia populară a fost mai puternică.

Trebuie să menţionez faptul că cercetarea a fost realizată pe parcursul mai multor ani, cu sprijinul Centrului Internaţional de Studiere a Antisemitismului "Vidal Sassoon", din cadrul Universităţii Ebraice din Ierusalim. Îmi face plăcere să mulţumesc şi cu acest prilej pentru sprijinul acordat, doamnei Dalia Ofer (directoarea Centrului) şi domnului Leon Volovici (director cercetare), care au susţinut proiectul şi au avut încredere în capacitatea mea de a-l duce la bun sfârşit.

M. B.: *Cum a fost receptată cartea dumneavoastră în România?*

A. O.: Spre surprinderea mea, destul de bine. Chiar şi experimentata editură "Humanitas" a fost surprinsă de succesul cărţii. După câteva luni de la lansare, tirajul iniţial a fost epuizat şi Gabriel Liiceanu (directorul editurii) a decis o extindere de tiraj. Cartea a beneficiat deja de câteva premii prestigioase. În revistele importante au apărut nu doar comentarii, ci grupaje de recenzii care au transformat receptarea cărţii într-o dezbatere serioasă, uneori polemică, a aşa-zisei "probleme evreieşti". O temă tabu în România până în 1990, despre care s-a tăcut şi s-a minţit mult în perioada comunistă, după ce se vorbise prea mult în epoca interbelică. După un exces de zgomot, a urmat un exces de tăcere.

M. B.: *Dar în Israel cum a fost primită cartea?*

A. O.: Am fost plăcut surprins, de asemenea, de buna primire de care s-a bucurat cartea şi în Israel. Bineînţeles, e vorba, deocamdată, de cititorii de limbă română. Cred că o ediţie în ivrit ar fi binevenită. În decembrie 2001 am fost invitat la o dezbatere în jurul subiectelor cărţii la Cercul Cultural din Ierusalim, condus de Leon Volovici şi Costel Safirman. În afară de cei doi, au mai vorbit Michael Shafir, Liviu Rotman, Michael Finkenthal, Andrei Cornea, Jean Ancel şi alţii. Ce poţi să-ţi doreşti mai mult decât ca oameni de acest calibru să–ţi comenteze lucrarea?

Sunt semne că lucrarea interesează unele edituri din Germania şi Ungaria. Dar, deocamdată, pregătesc ediţia în limba engleză, mult îmbogăţită, cartea urmând să apară în Statele Unite, la "Nebraska University Press".

M. B.: *Spuneaţi undeva că se poate discuta cu un antisemit. Chiar*

Aflând că scriitoarea Irit Limor şi-a anulat abonamentul la "Haaretz" în semn de protest împotriva câtorva articole pro-Arafat, D. Amos Shoken, patronul cotidianului, s-a arătat uluit de această hotărâre.

De ce este atât de şocat domnu' Shoken? Totul e foarte simplu. Irit Limor a fost iritată.

şi cu unul primitiv, gata să pună mâna pe bâtă când aude de evrei?

A. O.: Cu acesta din urmă ar fi mai greu. Se zicea despre Nichita Stănescu că îmblânzea urşii sălbatici, ca Orfeu, recitându-le poeme. Pentru asta e nevoie de har şi de talent. Dar cu oamenii (mai ales cu cei tineri) care pleacă de acasă cu un bagaj de "conserve mentale" şi de stereotipuri antisemite, cred că putem, dacă nu chiar avem obligaţia, să vorbim. Mai ales ca profesori, scriitori şi publicişti.

M. B.: *Într-un "Minimum", nu de mult, se sugera discret ipoteza (de senzaţie) că vi s-a oferit directoratul editurii "Hasefer". E adevărat?*

A. O.: Nu văd nimic "de senzaţie" în posibilitatea unei astfel de oferte. Cert este faptul că nu mi s-a oferit (nici măcar aluziv) directoratul editurii "Hasefer". Şi nu ştiu ce aş fi răspuns dacă mi s-ar fi făcut această propunere.

M. B.: *Ştim că vă pasionează nu numai eseistica, ci şi proza...*

A. O.: Am scris poezie şi proză, dar fără pretenţii. Un roman al meu, "Cutia cu bătrâni", nu am putut să-l public înainte de 1990. Apoi l-am uitat într-un sertar (literatură de sertar, cum se zice!), până când l-a găsit fiica mea, Amana, care m-a convins să-l public în 1995. Romanul s-a bucurat de o recenzie (bună, de altfel) chiar şi în "Minimum", semnată de Iosef Eugen Campus.

M. B.: *Ne puteţi dezvălui etimologia numelui dumneavoastră?*

A. O.: Iorgu Iordan, în al său "Dicţionar onomastic" (foarte slab!), susţinea că numele Oişteanu ar veni de la "oi, oaie". Mie mi se pare evident că rădăcina numelui este "oişte" (prăjină la care se înhamă caii). Nu ştiu în schimb cum şi când a apărut expresia "ai nimerit ca Ieremia, cu oiştea-n gard!", cu toate că mă preocupă originea expresiilor şi zicalelor din limba română. Îmi place acest nume cu rezonanţă rustică. În cartea mea am încercat să demonstrez că în spaţiul românesc, evreii au fost nu numai comercianţi şi meseriaşi, dar şi căruţaşi, plugari şi chiar ciobani. Totuşi, Oişteanu nu este un nume autentic, ci inventat. Suntem singura familie cu acest nume. La el s-a ajuns prin românizarea adevăratului nume al familiei: Oigenstein. Unii susţin că acest nume, atestat în spaţiul german la 1418, vine de la Augstein, care în şvabă înseamnă "chihlimbar". După legea impusă în 1785 de Iosif al II-lea, evreii din Imperiul Habsburgic au trebuit să-şi aleagă nume patronimice germane. Multe nume evreieşti conţineau nume de metale nobile sau de pietre (semi)preţioase (Goldstein, Rubinstein etc.). Printre ele ar fi fost şi Augstein. Eu cred mai degrabă că numele idiş Oigenstein provine din numele german Augenstein ("Ochi de piatră"). O legendă a familiei spune că un strămoş al nostru, originar din Galiţia, ar fi avut un ochi de sticlă şi că porecla Oigenstein i-a devenit (re)nume.

CLINICILE LASER

Reţeaua naţională a medicinei de avangardă

Clinicile Laser specializate de peste 20 de ani în tratamente cu ajutorul tehnologiei LLLT (Laser de mică intensitate) în domeniile următoare:

- ✔ Ortopedie
- ✔ Accidente de circulaţie
- ✔ Accidente de muncă
- ✔ Boli de circulaţie
- ✔ Piele
- ✔ Astmă
- ✔ C.V.A.

Oferă un tratament nou în domeniile citate:

- ✔ Fără dureri şi fenomene secundare
- ✔ Complet lipsit de pericol
- ✔ Fără a necesita spitalizare
- ✔ Sub supraveghere medicală permanentă

Pentru informaţii suplimentare şi consult de către un specialist adresaţi-vă la:

TEL AVIV	HAIFA	BEER-SHEVA	IERUSALIM
Merkaz Azrieli Turnul triunghiular Etajul 28 03/609-1666	Beit Amot Reh. Iaffo 157 04/852-7262	Migdal Canion Haneghev Etajul 6 08/665-5388	Binian Hahevra Hacalcalit Reh. Canfei Nesharim 24 Ghivat Shaul 02/651-2227

G. IOSUB

Gazetarul care vede cu urechile

De vorbă cu noul octogenar Victor Rusu

Născut la 30 iunie 1922 la Botoşani, a început să scrie încă de pe băncile liceului, la vârsta de 15 ani, trimiţând la Bucureşti poveşti la "Dimineaţa copiilor" şi corespondenţe la "Gazeta Sporturilor".

A urmat apoi marea iluzie a socialismului care ar fi trebuit să pună capăt discriminărilor rasiale, războaielor şi mizeriei. În 1944 reapare la Botoşani ziarul antifascist "Clopotul", la care Victor Rusu începe să lucreze. Un an mai târziu pleacă la Bucureşti şi intră la redacţia ziarului "Scânteia". În paralel îşi continuă studiile superioare, absolvind facultatea de drept.

Este numit apoi redactor-şef al publicaţiei "Veac Nou", de unde este ulterior dat afară cu surle şi trâmbiţe, învinuit de legături cu elemente sioniste. Bineînţeles că a fost dat afară şi din partid. Timp de patru ani Victor Rusu duce o viaţă de prigonit.

În 1964, la propunerea şef-rabinului Mozes Rozen, este angajat ca redactor-şef la revista "Cultul Mozaic" care devine, sub conducerea sa o publicaţie interesantă, de prestigiu, cu un tiraj ce depăşea numărul familiilor evreieşti din România şi, datorită paginilor în idiş, ebraică şi engleză, cunoscută peste hotare.

În 1987 lui V. Rusu i se permite să plece în Israel, împreună cu soţia Ruth (medic) şi fata lor.

În Israel, dat fiind că avea studii juridice şi cunoştea limba ebraică, este angajat ca redactor de carte la editura facultăţii de drept din Ierusalim. În paralel colaborează la revista "Minimum". Victor Rusu este şi autorul a patru cărţi; una apărută în România şi intitulată "Alef Bet", şi trei în Israel: "Iţic şi lumea lui", "Jurnal Israelian" şi "Vedere din Bat-Yam".

Un timp şi-a întrerupt activitatea publicistică deoarece şi-a pierdut aproape complet vederea, dar de trei ani şi-a reluat-o, având o rubrică săptămânală la cotidianul "Viaţa Noastră".

Cum a fost posibil să-şi reia activitatea, l-am întrebat pe Victor Rusu, la care el mi-a explicat că a înlocuit vederea cu urechile şi cu degetele. Citeşte enorm. Ca membru al "Asociaţiei nevăzătorilor", este abonat la biblioteca sonoră a acesteia, care îi trimite diskete cu cărţi vorbite, precum şi săptămânal o disketă conţinând o revistă a presei israeliene. Iar pentru scris foloseşte vechea lui maşină de scris, unde după zeci de ani de folosinţă, degetele i s-au obişnuit cu claviatura. Corectarea manuscriselor i le face soţia sa, d-na Ruth Rusu. Iată cum printr-o voinţă extraordinară Victor Rusu îşi continuă activitatea publicistică.

La împlinirea a 80 de ani de viaţă îi transmitem tradiţionala urare: *Până la 120 de ani!*

C.N.N.
Ce Năimiți
Nemernici

MAMAIA מאַמאַיַה

Restaurant
românesc
Grătar – pescărie

Aer condiţionat, ambianţă plăcută,
serviciu conştiincios, preţuri moderate.

Deschis zilnic între orele 12-24.

Vă rugăm a rezerva locurile prin tel. 523-7784

Vorbim şi româneşte.
Restaurantul MAMAIA

TEL AVIV, str. Ben Iehuda 192

ETC... ETC...

••• La mulţi ani (până la 120!) confratelui nostru bucureştean, B. Elvin (Bernstein) cu prilejul împlinirii vârstei de 75 de ani! Nume cunoscut şi recunoscut în lumea scrisului din România postbelică, Elvin s-a distins în numeroase privinţe şi în numeroase domenii ale creaţiei. S-a distins ca prozator, romanele sale, precum "După o lungă şi grea suferinţă", "Partea mea de comedie" sau "Colţurile cercului" fiind remarcate de critica literară, ca şi de publicul de calitate, drept exemple de fină analiză psihologică. S-a distins în critica literară şi teatrală, volumele sale, precum "Geo Bogza", "Teatrul lui Mihail Sebastian", "Camil Petrescu" sau "Anton Pavlovici Cehov" fiind considerate printre cele mai bune în domeniu. S-a distins în viaţa teatrală de fiece zi, activitatea lui de secretar literar la Teatrul de Comedie din Bucureşti, şi apoi la Teatrul Naţional, contribuind din plin la marile succese ale scenelor respective. S-a distins şi pe terenul publicisticii: prin anii '70-'80, el a reuşit să transforme, pe tăcute, programul Teatrului Naţional într-o mică şi adevărată revistă de teatru, iar mai nou, adică de vreo zece ani, conduce, ca redactor-şef pentru ediţia română, trimestrialul "Lettre Internationale", despre care, coincidenţă (plăcută), vorbeşte la "Primim" colaboratorul nostru G. Iosub. În fine, trebuie spus că B. Elvin (Bebe pentru familie şi amici) a fost şi este un om de mare eleganţă în toate, de la înfăţişare la gesturi şi limbaj, un condeier străin totalmente de trivialităţile contemporane, izbutind în felul acesta performanţa rară de a se distinge chiar şi la capitolul distincţie.

••• În urmă cu trei sau patru luni de zile, vorbind la telefon cu Leon Volovici, istoricul literar din Ghilo, Ierusalim, i-am sugerat să scrie un jurnal al evenimentelor de la noi, aşa cum le trăieşte el, sub gloanţele trase din aşezarea vecină Beit Jala. *Volo* a mormăit un răspuns în doi peri, din care n-am înţeles nici că tăcutul condeier ar ţine deja (de ce nu?) un asemenea jurnal, nici dacă s-ar hotărî să-l scrie de-aci înainte.

De curând am dat, întru mulţumirea noastră, peste câteva însemnări despre stările de lucruri de la noi, publicate în săptămânalul bucureştean "22". Volovici este, după ştiinţa noastră, cel dintâi autor din *alia* care abordează această complicată temă în presa română.

Extrase:

«Vineri, 12 aprilie

Am evitat până acum să scriu despre situaţia politică din Israel, convins că ar fi prea multe explicaţii de dat pentru a face cât de cât inteligibilă faza actuală – mai tragică şi mai fără ieşire ca niciodată – a conflictului israeliano-palestinian. Cum să explici cuiva obişnuit cu argumente raţionale că liderul palestinian Yasser Arafat a schimbat brusc discursul şi a trecut de la o retorică a "eliberării naţionale" la o retorică pur religioasă şi fanatică, de "eliberare a Ierusalimului" printr-un război sfânt islamic? E clar că nu mai suntem pe terenul argumentelor raţionale şi nici o explicaţie, dată unor oameni raţionali, cum sunt prietenii mei din România, nu are cum să fie înţeleasă.

Convingerea că situaţia de aici e prea complexă pentru a fi explicată în comentarii succinte s-a consolidat şi după o şedere de o săptămână la Bucureşti. Mă uitam în fiecare noapte la TV, la posturile franceze şi britanice sau la CNN, şi îmi dădeam seama cât de uşor imaginile de pe ecran pot deforma realitatea – deformare intenţionată sau obţinută prin ştiri superficiale, simulând obiectivitatea, dar sugerând discret o percepţie dirijată şi tendenţioasă.

Mă refer, totuşi, acum la câteva chestiuni legate de situaţia la zi din Israel, stimulat de câteva întrebări concrete trimise de un prieten din Bucureşti.

...Ajuns la încheierea propoziţiei de mai sus, aud la radio obişnuitul semnal de întrerupere a emisiunii când se întâmplă ceva grav. O explozie în centrul Ierusalimului, într-o staţie de autobuz din dreptul pieţei centrale. Primele informaţii: 6 morţi şi peste 80 de răniţi, adică un atentat de gravitate "medie". Reacţii intrate în rutină: verific telefonic unde se află copiii, apoi răspund la apelurile prietenilor din alte oraşe. "Nu, întâmplător noi n-am fost acolo, am scăpat şi de data asta". Prietenii mei ştiu că şansele mele de a mă nimeri într-un autobuz în care urcă un terorist "sinucigaş" sunt destul de mari: călătoresc zilnic cu două autobuze până ajung pe Muntele Scopus, la Universitate. Până acum, ruleta rusească m-a cruţat.

"Ce-i cu Jenin-ul?", mă întreabă, pe care electronică, şi prietenul din Bucureşti. "Ce fel de tabără de refugiaţi este acolo şi care este diferenţa faţă de celelalte tabere? De ce rezistă mai puternic? Aţi lovit "cuibul viespilor"? Ce se poate spune în legătură cu declaraţia lui Peres că acolo ar fi avut loc un masacru?"

Ministrul de externe israelian n-a vorbit de un masacru, ci de faptul că, în absenţa corespondenţilor străini, opriţi să intre în zona ostilităţilor, propaganda palestiniană, incomparabil mai eficientă decât cea israeliană, va prezenta confruntarea de la Jenin ca pe un masacru de proporţii în rândul populaţiei civile.

S-o luăm însă de la început. Punctul de cotitură în actuala escaladare a violenţelor a avut loc în seara zilei de 3 aprilie, când familiile evreieşti erau adunate la masa de Seder, ajunul sărbătorii de Pe-

sah. Într-un hotel din Natania, localitate israeliană de la malul mării, nu departe de Tel Aviv, un terorist palestinian a provocat moartea a 28 de oameni de toate vârstele, transformând într-un carnagiu tradiţionala sărbătoare a "ieşirii din Egipt". Proporţia atentatului şi încărcătura simbolică a sărbătorii însângerate au rupt toate zăgazurile unei politici israeliene de combativitate controlată, stăpânită, ca reacţie la numeroasele atentate teroriste. Atunci s-a decis operaţiunea denumită "Zidul de apărare", de pătrundere masivă în localităţile Autonomiei Palestiniene, de lichidare a infrastructurii terorismului, confiscarea armamentului şi arestarea celor care au participat sau au pregătit şi condus acţiunile teroriste. După acea noapte traumatică de Pesah, starea de spirit a populaţiei s-a schimbat simţitor. Solidaritatea şi patriotismul predomină. Cum se întâmplă de regulă în război, sensibilitatea la suferinţele "celorlalţi" e neutralizată aproape cu totul. Convingerea că o acţiune militară dusă până la capăt va rezolva problema "odată pentru totdeauna" estompează lecţia de până acum: forţa militară, neînsoţită de proiectul

Destinul familiei rabinului Fruchtman

Reb Herşcu Fruchtman din Ştefăneşti era un bărbat înalt, cu părul şi barba albe şi nişte ochi pătrunzători. Când venea la Iaşi trăgea la fiul său Aron Pinchas Fruchtman, ce locuia pe strada Păcurari.

Acest fiu al rabinului avea la rândul său patru copii: doi băieţi, Mordechai (Lică) şi Isac (Izu), şi doua fete, Ella şi Anette.

În fotografia făcută în 1932 la Iaşi apare rabinul împreună cu nepoţii: Lică în dreapta, Izu în stânga şi fetele.

Cei doi băieţi Fruchtman se dedică luptei antifasciste, activând în ilegalitate sub numele de I. Frunză (Izu) şi Mihai Frunză (Lică). În 1940 ei, împreună cu sora lor Ella, trec Prutul în Basarabia, unde îşi continuă activitatea. I Frunză devine cunoscut prin faptul că a fost, în timpul războiului, redactor-prezentator la emisiunile în limba română ale postului de radio Moscova.

După 23 August, fraţii Frunză se întorc în România. Sora lor, Ella a rămas la Chişinău, a absolvit facultatea de medicină veterinară şi s-a măritat cu prof. M. Grozman, de asemenea medic veterinar.

Cei doi fraţi comunişti au făcut carieră în ţara lor natală. Mihai Frunză a ajuns redactor-şef la revista "Lupta de clasă", iar I. Frunză ataşat militar la ambasada româna de la Londra. Acesta a fost punctul culminant la care au ajuns nepoţii rabinului Fruchtman, după care urmează declinul. Mihai Frunză este exclus din partid şi din presă deoarece nu a uitat că este evreu, îndrăznind să participe la înmormântarea mamei sale purtând chipa şi spunând Kadish la mormântul ei. A fost alungat cu mare scandal pentru această gravă "abatere de la morala comunistă..." Celălalt frate a fost rechemat din funcţia ce o deţinuse la ambasada română de la Londra. A urmat prigonirea lor. Ulterior, ei şi familiile lor au părăsit ţara, stabilindu-se în Statele Unite. Mihai Frunză a decedat în 1975, ulterior a decedat şi fratele său.

Aceste amintiri mi-au fost stârnite de curând, când, cu prilejul unei vizite la Ashdod, am întâlnit acolo pe prof. M. Grozman, soţul Ellei Fruchtman (şi ea decedată) care mi-a arătat nişte fotografii ale familiei. Afară de el – care a fost omagiat la Chişinău de către foştii lui elevi cu prilejul împlinirii vârstei de 80 de ani – mai este în viaţă doar Saly, soţia lui I. Frunză, stabilită la Paris.

Acesta a fost destinul familiei rabinului Fruchtman.

G. Iosub

unei soluționări politice, nu va duce decât la sporirea urii. Adică o situație fără ieșire, după toate preceptele tragediei.

De atunci, numărul atentatelor a scăzut simțitor, dar a crescut numărul soldaților israelieni căzuți. Înmormântarea câtorva soldați israelieni a devenit un eveniment de fiecare zi.

Rezistența palestiniană cea mai serioasă a fost în tabăra de refugiați de la Jenin. Operațiunea militară a dezvăluit, în toată amploarea, felul în care Autoritatea Palestiniană a investit toate resursele pentru a se pregăti de război, de gherilă și terorism, în ciuda angajamentului solemn, o dată cu semnarea acordurilor de la Oslo, de renunțare la violență în rezolvarea litigiilor teritoriale și de altă natură. Așa precum planul economic stalinist "punea accentul" pe industria grea, programul lui Arafat "punea accentul" aproape exclusiv pe continuarea pregătirilor de luptă până la "victoria finală". Acordurile de la Oslo **s–au dovedit o teribilă farsă** *– descoperire începută la Camp David și care a dus la căderea guvernului Barak și la prăbușirea stângii politice (cu care mă identific și eu, ca alegător), susținătoarea acordurilor de pace cu organizația lui Arafat. Jenin e unul din principalele "centre industriale" ale terorismului. Luptele au fost aici extrem de dure, cu zeci de morți din partea palestiniană (sute de morți, anunță palestinienii)* (informație falsă, așa cum au recunoscut chiar reprezentanții OEP, **n. red.**) *și un număr neobișnuit de mare de soldați israelieni căzuți. Din motive umanitare, spun purtătorii de cuvânt ai armatei israeliene, a fost evitată folosirea elicopterelor și avioanelor, pentru a reduce la minimum numărul victimelor din rândul populației neînarmate și neimplicate în lupte. Jenin va intra cu siguranță în mitologia eroismului palestinian și puțini își vor mai aminti că la originea tragediei se află decizia unui lider care a renunțat la șansa unui acord de pace care-i asigura crearea iminentă a unui stat independent și recuperarea prin tratat a teritoriilor, preferând să le "elibereze prin sabie", precum odinioară sultanul Saladin, idolul declarat al lui Arafat.*

Vinovăția îi aparține în primul rând lui Arafat, dar un conflict etnic și teritorial de lungă durată nu e o poveste cu "buni" și "răi" sau, altfel spus, dreptatea trece, în diferite fae ale conflictului, de o parte sau de alta. Acum, fără îndoială, Arafat a devenit o piedică în calea unei soluționări pașnice, și eforturile diplomației israeliene (nu prea fructuoase) de a-l elimina de pe scena politică mi se par justificate. Cât timp va mai rămâne el în fruntea politicii palestiniene, șansele unei rezolvări, fie și parțiale, a conflictului sunt nule.

••• Un nou Kapo la București? Așa s-ar zice, dacă ne luăm după facsimilul de față, reprodus după

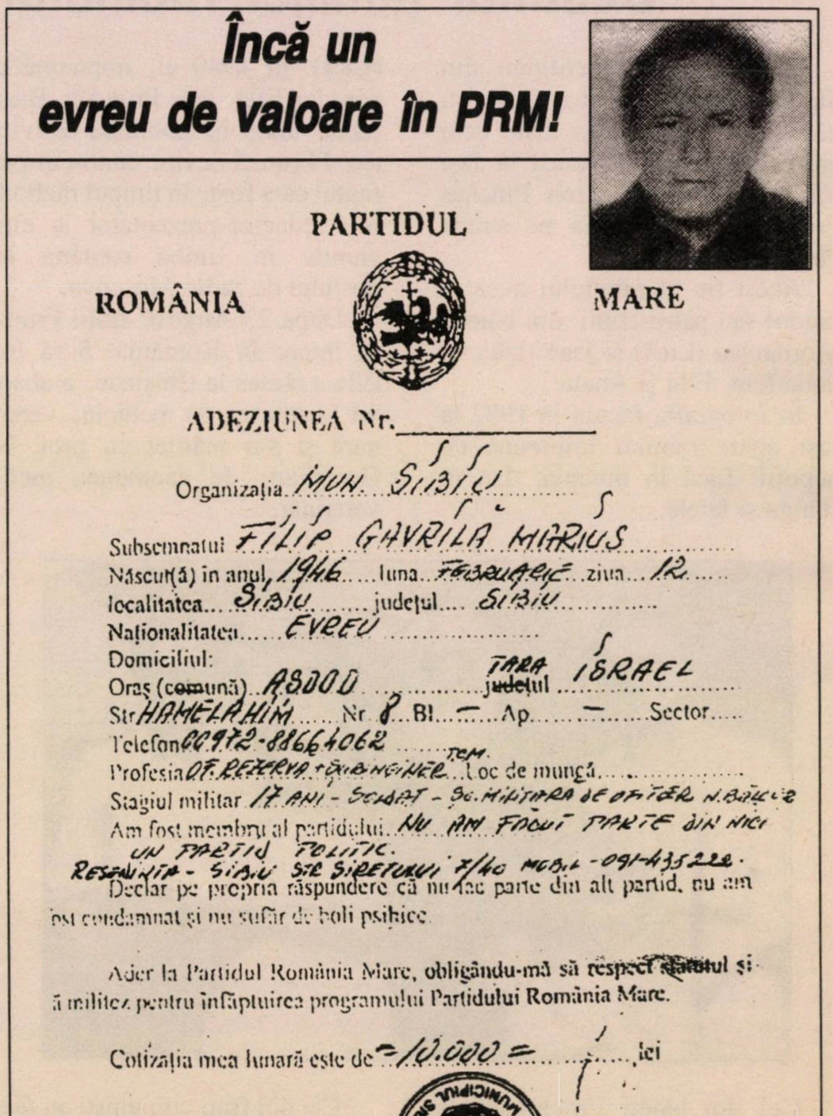

Încă un evreu de valoare în PRM!

PARTIDUL

ROMÂNIA MARE

ADEZIUNEA Nr.

Organizația MUN. SIBIU

Subsemnatul FILIP GAVRILĂ MARIUS

Născut(ă) în anul 1946 luna FEBRUARIE ziua 12

localitatea SIBIU județul SIBIU

Naționalitatea EVREU

Domiciliul:

Oraș (~~comună~~) AȘDOD ~~județul~~ ȚARA ISRAEL

Str HAMELAHIM Nr. 8 Bl. — Ap. — Sector

Telefon 00972-88664062

Profesia OF. REZERVĂ + ȘI INGINER TCM Loc de muncă

Stagiul militar 17 ANI - SOLDAT - ȘC. MILITARA DE OFIȚER N. BĂLCE

Am fost membru al partidului NU AM FĂCUT PARTE DIN NICI UN PARTID POLITIC.

REȘEDINȚA - SIBIU STR. ȘIRETULUI 7/40 MOBIL - 091-435222.

Declar pe propria răspundere că nu fac parte din alt partid, nu am ost condamnat și nu sufăr de boli psihice.

Ader la Partidul România Mare, obligându-mă să respect statutul și ă militez pentru înfăptuirea programului Partidului România Mare.

Cotizația mea lunară este de =10.000= lei

Data 06.03.2002.

Semnătura

"România Mare" (director: C. V. Tudor). Aşadar, numitul Filip Gavrilă Marius, de naţionalitate evreu, subinginer, domiciliat în Ashdod, Israel (şi în prezent în România), a făcut cerere de intrare în Partidul România Mare. Mărturisim că adeziunea aceasta ni se pare niţel curioasă. Dar, întrucât nu cunoaştem personajul şi n-avem nici un fel de informaţii cu privire la starea minţii sale, ne mărginim să spunem: no comment.

••• Ing. Octav Moscuna, din Naharia (care a împlinit luna trecută 84 de ani), nu este numai cunoscutul Moco Mocofanul, autor de versuri umoristice mult gustate, ci şi posesorul unei impresionante colecţii de diapozitive (peste 2.500 la număr!) cu tematică iudaică, realizate de el cu prilejul călătoriilor sale prin sinagogile şi cimitirele evreieşti ale globului. De curând, Moscuna a donat Muzeului "Beth Hatefutsoth" (Muzeul Diasporei), din Ramat Aviv, colecţia sa. Amatorii pot vedea numeroase vestigii ale patrimoniului iudaic, inclusiv imagini din locuri mai exotice, precum insulele Barbados şi St. Thomas, din Marea Caraibilor.

••• David Shlomo, animatorul Dorohoienilor de la noi, al Fundaţiei Ianculovici şi al Cercului literar "A. Clain" din Haifa, a trimis presei următoarea scrisoare:

«Stimaţi prieteni şi colegi, Shalom!

Cele ce s-au petrecut în ultima şedinţă a Fundaţiei Ianculovici şi participarea activă a unora din conducerea Cercului "Clain" în altă formaţie cultural-literară, mă determină la anumite concluzii.

Decizia mea derivă şi din deziluziile produse de o parte din cei din comitet.

Cu toată situaţia sănătăţii mele, simt obligaţia să continui activităţile iniţiate de mine în cursul ultimilor ani.

Fiind iniţiatorul şi organizatorul de fapt al Cercului "Clain" sunt nevoit să declar în mod oficial încetarea activităţii Cercului "Clain".

Cu această ocazie, din dorinţa de a contribui la o continuare de activitate culturală şi literară pentru aliaua noastră din regiunea de Nord în condiţii optime, voi iniţia formarea unui salon cultural-literar.

Regret foarte mult această decizie, dar voi căuta şi pe viitor să contribui personal sub forma cea mai onorabilă.»

Ca să fim cinstiţi, n-am înţeles nimic. Ce anume s-a întâmplat "la ultima şedinţă a Fundaţiei Ianculovici"? Despre ce participare a unora din conducerea Cercului "Clain" în altă formaţie cultural-literară e vorba? Pe de altă parte, însă, am înţeles totul. Zâzania, adică maladia cronică a tribului, bântuie prin alia, ca de-obicei, din plin.

••• Agenţia ISROpress din Haifa, condusă de Uly Vălureanu, transmite, aşa cum ne-a obişnuit, săptămână de săptămână, ştiri din şi despre lumea evreo-română:

■ Ziaristul Gad Ben-Itzhak de la Kol Israel a participat la întâlnirea consacrată de Cercul Cultural din Ierusalim unei pagini misterioase din istoria comunismului din România: furtul de la o filială a Băncii Naţionale Române, în care Securitatea a implicat un grup de foşti ilegalişti de origine evreiască, pe care l-a denumit "Banda lui Ioanid". Gad este fiul soţilor Monica şi Igor Sevianu. Tatăl său, ca şi ceilalţi bărbaţi implicaţi în proces, a fost executat. Mama sa fost condamnată la muncă silnică pe viaţă, şi eliberată după cinci ani. După eliberare a emigrat în Israel. Gad Ben Itzhak – care avea cinci ani în timpul procesului – a povestit amintiri din acea perioadă.

■ Doamna Raya Jaglom, fosta preşedintă a organizaţiei naţionale evreieşti WIZO, a primit titlul de Doctor Honoris Causa în filozofie a Universităţii Tel Aviv.

Raya Jaglom s-a născut în Basarabia şi a crescut la Cernăuţi, în Bucovina. Ea a imigrat în Israel în 1940, ca studentă, pe baza unui certificat primit de la Universitatea Ebraică din Ierusalim, şi s-a implicat în activităţile WIZO, Organizaţia Internaţională a Femeilor Evreice. Între 1947-1948 a făcut parte din Hagana, primind misiuni în do-

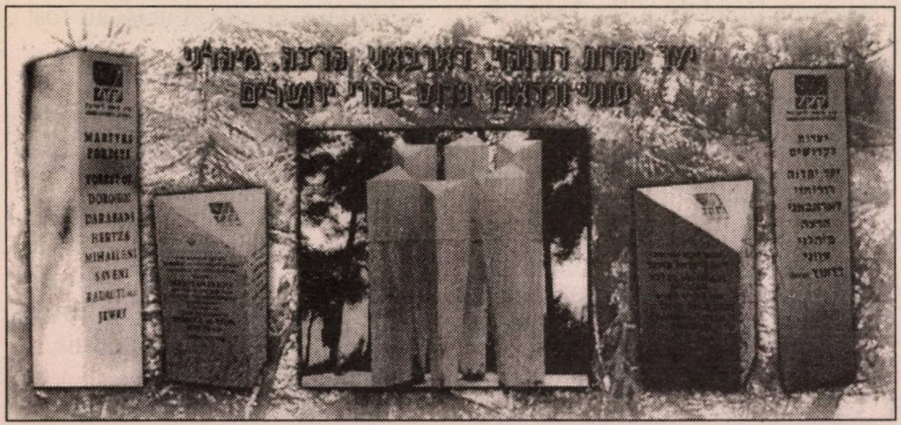

Printre iniţiativele lui Shlomo David, cel plin de iniţiative, se numără şi aceasta carte poştală ilustrată, înfăţişând "Pădurea martirilor", din Munţii Ierusalimului, care cinsteşte memoria dorohoienilor, săvenenilor şi celorlalţi din nordul Moldovei, ucişi în timpul Holocaustului meniul comunicaţiilor şi transporturilor. S-a ocupat, între altele, de aducerea la ţărmul Tel-Avivului a imigranţilor sosiţi cu vase ilegale şi urmăriţi de administraţia engleză.

După războiul de independenţă, Raya a revenit la WIZO, unde a servit în diferite funcţii până în 1970, când a fost aleasă preşedintă a organizaţiei. A dat un impuls deosebit activităţii asociaţiei, care militează pentru îmbunătăţirea statutului femeii în societate, pentru strângerea legăturilor dintre Israel şi evreii din alte ţări, pentru promovarea emigrării în Israel. Noua preşedintă a iniţiat programe în ajutorul membrilor ei care aveau nevoie de sprijin. Datorită strădaniilor ei au fost create noi instituţii pentru ajutarea copiilor, a adolescenţilor, a femeilor şi bătrânelor. Ea a iniţiat înfiinţarea de filiale ale WIZO în diferite alte ţări – în prezent, numărul membrelor WIZO în întreaga lume se ridică la 250.000, în 50 de ţări. Împreună cu soţul ei Josef, Raya Jaglom a sprijinit cu generozitate diferite instituţii importante de cultură.

■ Profesorul Alexandru Grosu de la Universitatea din Tel Aviv a primit titlul de Doctor Honoris Causa decernat de senatul Universităţii Bucureşti pentru contribuţii (I) la înţelegerea principiilor universale care se află la baza limbilor naturale şi (II) la elucidarea unor aspecte ale sintaxei şi semanticii limbii române, privite din perspectiva gramaticii universale.

Ceremonia de decernare a titlului a avut loc în aula universitară din strada Pitar Moşi, în prezenţa decanilor facultăţilor de litere şi de limbi străine, precum şi a numeroşi studenţi şi membri ai corpului didactic din aceste facultăţi.

Profesorul Alexandru Grossu s-a născut în 1935, a absolvit în 1958 Academia de muzică Ciprian Porumbescu din Bucureşti (secţia pian şi muzică de cameră). A emigrat în Israel în 1961, a urmat studii de lingvistică în 1966-1969 la Universitatea din Tel Aviv (BA, *summa cum laudae*) şi la Ohio State University în 1969-1972 (MA şi PhD), şef al catedrei de lingvistică în anii 1980-1983, 1988-1993, profesor invitat la UCLA, University of South Africa, universităţile din Montreal, Ottawa, Paris, Bucureşti şi cercetător la Universitatea Stuttgart şi la Institutul de psiholingvistică Max Planck din Mijmegen, Olanda.

■ Ceremonia decernării primei ediţii a premiilor "Dan David" – trei distincţii în valoare de un milion de dolari fiecare – a avut loc la Universitatea Tel Aviv, în prezenţa preşedintelui Statului Israel, Moshe Katzav. Laureaţii sunt Biblioteca Warburg a Universităţii din Londra (categoria trecut – istorie), dr. Daniel Hillis (categoria prezent – tehnologie, informaţie, societate) şi prof. Sydney Brenner, Sir John Salston şi prof. Robert H. Waterston (categoria viitor – ştiinţele vieţii).

Ceremonia, moderată de Michael Greenspan, este organizată de Universitatea Tel Aviv, gestionară a Premiilor, şi Fundaţia Dan David.

Interesul stârnit în lume de iniţierea acestor distincţii este ilustrat şi de un articol publicat de "New York Times". Ziarul notează că fondul de premiere existent, de 100 de milioane de dolari, este creat de un originar din România, că scopul distincţiei este nu mai puţin decât "a îmbunătăţi lumea" şi că din juriul care selectează laureaţii fac parte şi Henry Kissinger şi Klaus Schwab, fondatori ai Forumului

Hai să râdem!

Tare umoristice sunt, uneori, unele publicaţii israeliene de limbă română!

■ Am întâlnit expresia: "a hibernat toată vara".

■ Sau, în descrierea unui pitoresc oraş din Franţa, lăudând Hotelul Oraşului (aşa a tradus autoarea Hôtel de Ville, în loc de Primărie).

■ "I-a decapitat ambele picioare".

■ Medicamentul acesta poate fi luat şi pe cale bucală, dar e mai bine pe gură".

■ "O dramatică tragedie s-a petrecut" (două motive oarecum ilariante: tragedia în sine nu e destul de dramatică? Şi de când tragedia e o petrecere?).

■ Iar am întâlnit într-un reportaj de la o manifestare: "Au luat parte şi numeroşi scriitori şi poeţi". Întreb din nou: poeţii nu sunt scriitori?

■ Relata cineva despre sosirea în Israel a unui nou lot de imigranţi, "printre care 30 de academicieni". Aşa a tradus autorul cuvântul "academaim", care înseamnă om cu studii superioare, licenţiat.

■ "Doi au fost ucişi şi alţi doi răniţi". De ce *alţi?* Ca nu cumva să credem că tot cei ucişi au fost şi răniţi?

Umor involuntar? Dar poate că e pur şi simplu voluntar: să ne mai dispună în aceste vremuri atât de triste!

Cusurgii precum vă ştiu, s-ar putea să mă luaţi la rost: "De unde ştim că exemplele arătate sunt reale, că nu le-ai inventat dumneata? De ce nu arăţi cine şi unde le-a publicat?"

Nu arăt "cine şi unde", ca să nu fac de râs autorii şi publicaţiile respective; destul că ne-au făcut să râdem.

Marius Mircu

Economic Mondial. Autorul articolului discută fenomenul creşterii numărului de premii internaţionale de mare valoare acordate în lume – de la 25 de distincţii mai mari de 100.000 de dolari, existente în 1990, la peste 100 în prezent.

■ «Fiul meu Iosub Caras Andrei s-a căsătorit în România, în 1996, cu Cristina Loredana, tânăra fiind de religie ortodoxă. De comun acord, cei doi tineri au emigrat oficial în Israel în 1997. Au învăţat limba în ulpan, au găsit servicii bine remunerate, iar în ianuarie 2001 s-a născut fiica lor, Iris.

În septembrie 2001 au venit în vizită în România cu copilul, iar în ultima zi a vacanţei lor, fiul meu a fost anunţat de soţia sa că ea a înaintat divorţul cu două zile înainte de reîntoarcerea în Israel şi că opreşte copilul, deşi acesta este cetăţean israelian; actele copilului au fost ascunse. Fiul meu a revenit singur în Israel.

La proces s-au prezentat documente din care reieşea reţinerea ilegală a minorei Iosub Caras Iris.

Instanţa – preşedinte fiind Nicoleta Cristus – dă sentinţa civilă nr. 3875 din 15.04.2001, prin care recunoaşte reţinerea ilicită a copilului, dar respinge acţiunea de returnare a minorei în Israel, afirmând: "Astfel, situaţia generală din Israel s-a înrăutăţit constant din septembrie 2000 şi până în prezent, o dată cu eşecul negocierilor de pace dintre guvernul de la Tel Aviv şi Autoritatea Palestiniană. Violenţa a escaladat rapid de la aruncarea de pietre la focuri de mitralieră şi mortiere, atentate sinucigaşe cu bombă şi ambuscade mortale. Sfidând îngrijorarea internaţională, la începutul lunii martie 2002, primul ministru Ariel Sharon a ordonat armatei israeliene să continue cea mai mare ofensivă împotriva palestinienilor din ultimele decenii. Ca ripostă la aceasta, atentatele sinucigaşe au instalat teroarea în oraşele israeliene, căzând victime ale acestora numeroşi civili nevinovaţi, inclusiv cetăţeni români rezidenţi în Israel.

În acest context, Ministerul Afacerilor Externe din România a recomandat la începutul acestei luni amânarea deplasărilor în Israel pe cât posibil şi reconsiderarea oportunităţii de a rămâne în această ţară a cetăţenilor români aflaţi deja acolo. Faţă de această situaţie internaţională, instanţa consideră că înapoierea minorei Iosub Caras Iris în Israel ar supune-o pe aceasta la pericole grave, fiindu-i pusă în pericol viaţa, atâta vreme cât în fiecare săptămână are loc un atentat terorist în care îşi pierd viaţa persoane nevinovate, situaţia din Israel rămânând tensionată şi în prezent. În consecinţă, instanţa constată aplicabilitatea disp. Art. 13 lit. b din Convenţia de la Haga şi urmează a respinge acţiunea formulată de reclamant ca neîntemeiată...»

Nota redacţiei ISROpres: Se spune că Justiţia împarte dreptatea fiind legată la ochi. După cum se vede din mesajul de mai sus, uneori Justiţia are vederea liberă. Iar instanţa, în acest caz, face comentarii de politică externă cu vizibilă tentă anti-israeliană, comentarii care – merită să observăm – contrazic poziţia guvernului României. Şi încă o precizare: la Tel Aviv nu există nici un guvern. În ceea ce priveşte guvernul israelian, el îşi are sediul la Ierusalim.

■ În editura revistei de artă şi colecţii "Licitaţia Publică" a apărut recent, în excepţionale condiţii grafice, albumul "Artişti din Israel – 2002". În album apar 70 de artişti (scurte biografii şi reproduceri). Născuţi în România sunt artiştii Baruch Elron (n. Bucureşti), Meir Lazar (n. Galaţi), Mordechai Levanon (n. Transilvania), Avraham Naton (n. Basarabia), Sonia Natra (n. Bucureşti), Reuven Rubin, Edwin Salomon (n. Ocna Mureş) şi Liana Saxone-Horodi (n. Bucureşti).

Prezențe, prezențe...

■ Timpul lucrează în favoarea cernăuţeanului Paul Celan. Cu cât trece vremea, cu atât se discută despre marele poet mai mult şi mai cu de-amănuntul, şi în Franţa, şi în Germania, şi în România. Recent, Bertrand Badiou, cercetător la Şcoala de Înalte Studii din Paris, a susţinut la Institutul Francez din Bucureşti o conferinţă despre Celan. Cu acest prilej, Iulia Popovici de la revista "Observator cultural", din Bucureşti, i-a luat un interviu, abordând şi problema – prea puţin cunoscută încă – a conştiinţei iudaice a lui Celan. Fragment:

«–Spuneaţi că Paul Celan vorbea, pe lângă germană, româna, franceza, rusa şi ebraica. Între cele două războaie mondiale, în România ebraica se preda doar în şcolile confesionale.

– Aşa e, şi Celan a frecventat o astfel de şcoală la Cernăuţi, pe când era foarte mic, şi a renunţat s-o mai facă după bar-mitzva. În familia Antschel se vorbea într-adevăr germana, pentru că mama ţinea foarte mult la asta, în plus insista pentru o exprimare cât mai elevată, vorbea *Hochdeutsch* – limba germană cultă, dar tatăl ştia şi idiş. Iar Celan avea o cultură ebraică, era perfect capabil să citească şi chiar să scrie în ebraică – sunt situaţii în care a făcut-o şi se vede că n-a copiat semnele şi nici nu le-a desenat ca un începător, e clar că era familiarizat cu scrierea. Unii au spus că Celan nu ştia ebraica, iar pe el l-a durut foarte mult: *"...întâi m-au acuzat că nu sunt în stare să scriu în germană şi acum îmi iau şi ebraica"*, se plângea. Nu putea s-o vorbească, e adevărat, dar traducea bine şi se descurca când era vorba să scrie şi să citească, eventual din Biblie, din care avea un exemplar.

– Cum s-a raportat Paul Celan la identitatea sa evreiască?

– Paul Celan îşi declară apartenenţa la tradiţia evreiască de foarte multe ori, vorbeşte despre "evreitatea mea" (*Mon judaïsme*) într-un

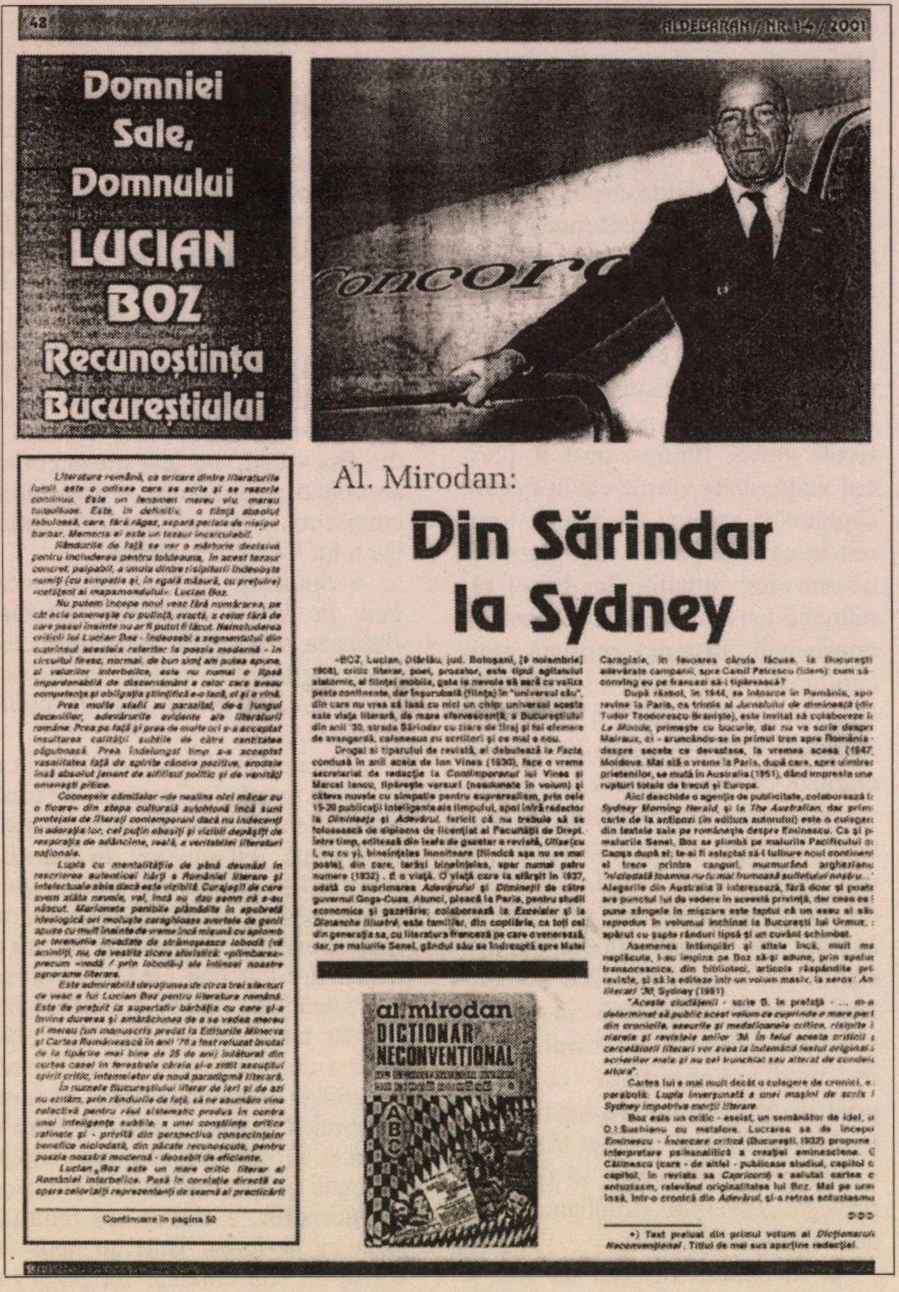

48 ALDEBARAN / NR. 1-4 / 2001

Domniei Sale, Domnului LUCIAN BOZ Recunoştinţa Bucureştiului

Al. Mirodan:

Din Sărindar la Sydney

Continuare în pagina 50

poem din 1969, care se cheamă "Der Stern" (Steaua). Într-o serie de conferinţe pe care le-a susţinut în Israel, care n-au fost înregistrate, dar pentru care există notele lui Celan (şi le vom publica în curând), el vorbeşte despre *obdan* reflectat în poezie: *obdan* este catastrofa provocată de oameni, aşa cum *shoah* este dezastrul natural – ca un etern delir. În nici un caz nu se poate nega faptul că existenţa lui Paul Celan a fost modelată de această identitate evreiască pe care şi-a asumat-o deplin.»

■ Revista de avangardă "Aldebaran" (director Nicolae Ţone, adică poetul şi criticul român care s-a angajat cu trup şi suflet, plus inteligenţă, la tipărirea marilor texte ale avangardei din România anilor interbelici) consacră un caiet întreg criticului Lucian Boz.

Născut în 1908 (până la120!), Boz trăieşte de ani şi decenii la Sydney, Australia. El nu i-a uitat pe colegii săi de pe vremuri de la Bucureşti, iar aceştia, sau mai bine zis urmaşii lor, nu l-au uitat pe Boz. Aşa cum se vede din editorialul revistei (vezi facsimil), Bucureştiul de azi îşi exprimă recunoştinţa faţă de nonagenarul din ţara cangurilor.

Caietul dedicat lui Boz cuprinde capitolul despre acesta din "Dicţionarul Neconvenţional..." (vol. I) al lui Al. Mirodan, fragmente din scrierile criticului despre Urmuz, I. Vinea, Şt. Neniţescu, F. Aderca, Ion Barbu, Hortensia Papadat-Bengescu, Ion Călugăru ş.a., precum şi

Despre fatalism... la 50 de ani

Nici tu nu crezi în astrologie... Influenţa planetelor nu-ţi spune nimic. Chiar şi virtuosul se gândeşte la ziua de mâine... Dacă îi va fi fatală... Dacă va da chix pe scenă şi totul se va nărui? Drobul de sare... Sabia lui Damocles... pijamaua am îmbrăcat-o pe dos... Deci astăzi trebuie să fiu atentă... Te pomeneşti că îmi va merge rău!? Dar Salvatorul Memoriei îmi va explica că n-am dreptate. Nimic nu se va schimba... totul va fi ca mai înainte. Nici influenţa Zidului Plângerii de la Ierusalim, nici petecul acela... nu mă va ajuta să-mi atrofiez simţurile, inspiraţia, să gândesc ca ei... să fiu una cu pământul... să mă pierd în mulţime, asta vrea Cel de Sus... asta vreţi voi, ce vă uitaţi la mine ca la cineva coborât din altă sferă... a globului turtit de începători în gândire, răstălmăcitori ai cuvintelor fără acoperire, nechemaţii, cititori în stelele din bucătărie, respinşii, necizelaţii, uitaţii, neinspiraţii, cârcotaşii... ciufuţii, renegaţii... primitivii... bătuţii în cap... ş.a.m.d!

Semnul meu vă va ajuta să nu rămâneţi anonimi.

BIANCA MARCOVICI
(Text scris la împlinirea unei jumătăţi de veac de viaţă)

un text al lui Ion Biberi despre Boz. Câteva fotografii, desene şi facsimile de scrisori trimise de Boz lui Nicolae Ţone completează sumarul acestui binevenit caiet.

■ La "Otto Harrasovitz Verlag", o veche editură din Wiesbaden, a apărut o nouă ediţie a Dicţionarului german-român de H. Tiktin (vol. I), una din lucrările clasice ale lingvisticii din România. Prima ediţie, în trei volume, a apărut între 1903-1925.

■ Poeta Bianca Marcovici publică în revista "Poesis", din Satu Mare, un amplu poem, intitulat "Jurnal", unde vine vorba de viaţa noastră cea de toate zilele:

«Aici în Haifa totul este bine/ mătuşa mea din Ierusalim/ se plânge în cartierul ei Ghilo/ se trage puternic cu gloanţe veritabile/ dar ea nu prea aude dar vede la televizor/ a doua zi când/ găseşte urmele găurilor din pereţi/ şi îşi dă seama prin ce a trecut.»

■ "Semnalul" din Toronto, Canada, publicaţia evreilor români din ţara arţarilor, găzduieşte în ultimele sale numere câţiva condeieri din *alia:* Marius Mircu, Maria Găitan Mozes, Mircea Aristide, Eugen Iacob, Dr. Iulius Iancu, Dr. I. Ilian, H. Shoshany, Ludy Borstein ş.a.

■ Pianista Lory Wallfisch, din New York, a fost sărbătorită, cu prilejul împlinirii vârstei de 80 de ani, printr-un concert găzduit de Muzeul "George Enescu" din Bucureşti. Amintim că pianista este o veche admiratoare a marelui muzician român George Enescu, a cărui creaţie componistică a popularizat-o, ca puţini, în lumea de peste ocean. Născută la Ploieşti, artista patronează un concurs de pian care-i poartă numele.

••• O hotărâre bună a Asociaţiei Scriitorilor: scriitorii Marius Mircu şi colaboratorul nostru Alexandru Sever au fost distinşi – în sfârşit! – cu Premiul Sion al Asociaţiei. Felicitări colegiale! Felicitări de asemeni şi d-lui Bruno Landsberg, patronul firmei "Sano", care a sponsorizat cu câte 1.000 de dolari fiecare din cele două premii. Ne folosim de acest prilej pentru a aminti că Landsberg este unul din f. f. f. f. f. f. f. f. f. f. f. f. f. f. f. f. f. f. f. f. f. f. f. f. f. f. f. f. f. f. f. f. f. f. f. f. f. f. f. f. f. f. (etc.) puţinii industriaşi din *alia* care sprijină chinuita noastră mişcare culturală.

••• Una bună a lui I. Schechter, la rubrica sa "Un minut", din ziarul "Ultima oră":

«Ministrul adjunct Avi Yehezkel a demisionat. Abia cu această ocazie am aflat că a fost ministru adjunct.»

••• Fără gălăgie, fără văicăreli (vai! ce greu ne este!), soţii Solo şi Mariana Juster au scos la lumină numărul 30 al tipăriturii lor literare "Punct". Număr oarecum jubiliar (publicaţia a intrat în cel de-al 15-lea an de apariţie), "Punctul" de-acuma are ca piesă de rezistenţă o evocare a lui Zigu Ornea, semnată de Mariana Juster. Verişoară a eminentului istoric literar, M.J. îşi aminteşte şi aminteşte de copilul Zigu, pe care l-a cunoscut bine în comuna natală a amândorura, Frumuşica, de lângă Botoşani.

«Zigu era slăbuţ şi chiar pirpiriu. Era bălai la obraz şi cu picioarele ca nişte beţigaşe. Se voia înalt şi puternic. Din când în când mergea cu vacile la păscut ca să-l vadă toată uliţa cât de mare s-a făcut. Se înarma cu o nuia lungă şi, ca o sfârlează între picioarele vitelor, striga: "hăis, boală!". Flăcăiaşii de pe margini îi răspundeau: "Bă, ce te dai văcar mare!".»

Mai semnează Luiza Carol (un "Moment dramatic"), Andrei Fischof, Solo Har, Getta Berghoff, Maria Găitan Mozes, Sh. Carmel, Mioara Iarchi-Leon ş.a., – precum şi, fireşte, Solo Juster.

••• Fundaţia familiei Menahem H. Elias, care a clădit, între altele, Spitalul Elias, şi este condusă în prezent de acad. N. Cajal, a oferit Muzeului Satului din Bucureşti o donaţie de 100 de milioane de lei pentru reconstruirea caselor ţărăneşti distruse în incendiul din luna februarie.

••• Ştiţi cine l-a lansat pe cântăreţul şi compozitorul Ţvika Pik (autorul melodiei israeliene prezentată la Eurovisionul de anul acesta)? Regizorul Andrei Călăraşu. Faptul s-a întâmplat în primii ani după venirea regizorului în Israel, pe când Ţvika Pik era un foarte tânăr debutant. Şi aproape necunoscut. Despre asta s-a discutat pe Canalul 1 israelian al televiziunii noastre, în cadrul emisiunii "La Meny".

Schechter jefuit

Un nou venit din România ne-a relatat ce noroc a avut. În vederea venirii în Israel, el a căutat un dicţionar român-ebraic şi nu a găsit. Dar a avut noroc la târgul de carte de anul trecut de la Bucureşti: acolo a cumpărat un Ghid de conversaţie român-ebraic care i-a fost într-o măsură de folos.

Cum şi noi vrem să ne îmbogăţim vocabularul ebraic, l-am rugat pe respectivul domn să ne împrumute pentru un timp acel ghid. Ni l-a adus şi am rămas stupefiaţi. Este o culegere cu lopata din seria de "conversaţii româno-ebraice" publicate de prietenul I. Schechter în revista "Orient Expres". Culmea e că această culegere nu poartă semnătura autorului, ci a lui... Teşu Solomovici. Numele lui Schechter nu este pomenit nici măcar ca "izvor". El nu şi-a dat consimţământul, nu a fost consultat şi, desigur, nici retribuit.

Pe cât de mult ne revoltă acest procedeu, pe atât ne mirăm că Schechter tace şi înghite în sec.

Sport

Mondialul surprizelor

Aşa poate fi calificat turneul final al campionatului mondial de fotbal 2002 din Japonia şi Coreea de Sud. La ora când trimitem rândurile de faţă la tipar întrecerile nu s-au terminat (dar la apariţia revistei dvs. cunoaşteţi finalistelele, plus, mai ales, învingătoarea), însă credem că nici un microbist nu se ridică împotriva ideii cuprinse în titlu.

Cine, de-o pildă, s-a aşteptat ca favorita nr. 1 a turneului, Argentina (cu Battistuta and co.) să fie eliminată din grupe? Cine s-a aşteptat ca Franţa, campioana mondială (plus europeană) en-titre, să piardă, în meciul de deschidere, în faţa Senegalului, şi să fie şi ea eliminată din grupe, ba chiar, ca şi cum acesta n-ar fi fost de ajuns pentru orgoliul cocoşului galic, să termine pe locul ultim (4) fără a fi izbutit a înscrie nici măcar un gol în poarta adversarului?

Cine s-ar fi aşteptat ca Italia (cu Maldini, cu Vieri, cu Del Piero şi celelalte vedete blonde ale Squadrei Azzurra), după ce intrase, cu chiu cu vai, în optimile de finală, să fie trimisă acasă de sud-coreeni? Şi cine s-a aşteptat ca în sferturile de finală (primele 8 echipe din lume, care va să zică) alături de 4 *team-uri majore* (Brazilia, Anglia, Germania şi, într-un fel, Spania) să-şi facă apariţia 4 formaţii de mâna a doua sau chiar a treia, precum Senegalul, SUA, Turcia ori Coreea de Sud?

E bine aşa? E rău? E bine, zicem noi. Din două motive. Întâi, fiindcă nimeni, nici o putere, cât de mare o fi ea, în domeniul fotbalului (sau în cel militar, sau în cel economic) nu trebuie să fie sigură pe ea. Nimeni nu-i scutit de doctor, nimeni nu e supus austriac. Pe urmă, fiindcă orice putere, cât de mică ar fi ea, trebuie să ştie că are o *şansă*-n viaţă (cu condiţia de a fi capabilă să şi-o joace), aşa cum fiecare grenadier din armata lui Napoleon avea bastonul de mareşal în raniţă.

Acestea fiind zise, să notăm la repezeală câteva *culmi* ale turneului, aşa cum le-am văzut noi:

■ Cele mai simpatice nume de jucători: Bufon (Italia), Luna (Mexic), Coco (Italia).

■ Cel mai bun serviciu adus de mondiale ţării noastre: în ziua când miniştrii din Shas (care se întorseseră spăsiţi în guvern) au depus jurământul, sala era goală, deputaţii aflându-se în biblioteca parlamentului pentru a urmări la televizor meciul Brazilia-Turcia.

■ Cea mai proastă afacere legată de campionat: ideea reţelei de magazine de cosmetice K.D. (Kaiser Deutschland), din Germania, care a anunţat că va acorda clienţilor săi, vreme de 48 de ore, o reducere de 5% pentru fiecare gol înscris de echipa germană; întrucât nemţii au învins Arabia Saudită cu 8-0, reţeaua s-a văzut silită să reducă preţurile cu 40%, făcând ca, de dis-de-dimineaţă, cumpărătorii să se înghesuie în magazine şi să-şi umple sacoşele cu săpunuri, şampoane, apă de colonie, creme de tot felul şi alte cosmetice.

■ Cea mai dramatică evoluţie pe teren a unui jucător: coreeanul J. H. Ahn. În minutul 5 al meciului cu Italia, a ratat un 11 metri, spre dezamăgirea tribunelor, pentru ca atunci când scorul era 1-1, să înscrie "golul de aur" care a dus la victoria echipei sale.

■ Suporterul care-a pus cel mai mult la inimă performanţele echipei favorite: Will Nequba, din oraşul nigerian Lufia, care, în clipa când a văzut la TV că Nigeria este învinsă cu 2-1 de Suedia, a făcut un infarct, murind pe loc.

■ Antrenorul cu cel mai puternic caracter: Mc Carthy, Irlanda. Înjurat la un antrenament de înaintaşul Roy Keane, vedeta nr. 1 a irlandezilor (un fel de Ronaldo sau Zidane al insulei), l-a dat afară din lot, scurt şi cu picioare în fund; în continuare a refuzat toate inervenţiile Federaţiei şi ale presei de la Dublin în favoarea vinovatului, respingând orice propunere întru "negocieri" şi "conciliere".

■ Cel mai surprinzător produs comercial lansat pe piaţă cu prilejul turneului final din Japonia şi Coreea de Sud: prezervativul "Prudence", fabricat la Rio de Janeiro şi vopsit în culorile galben-verde ale naţionalei braziliene.

■ Cea mai mare alarmă pricinuită de evenimentele de la Mondial: pe aeroportul din Buenos Aires, unde se primiseră câteva telefoane potrivit cărora – în urma înfrângerii în grupe a argentinienilor de către englezi, nişte *fani* din ţara tangoului au plasat o bombă în avionul British Airways care se pregătea să-şi ia zborul spre Londra.

■ Cel mai sonat arbitru: Antonio Lopez Nicto (Spania), care a împărţit în timpul meciului Germania-Camerun 14 cartonaşe galbene şi 2 roşii.

■ Cei mai bine plătiţi (la negru) arbitri: tipii care-au dat pe daibogi şi de-a moaca două meciuri japonezilor şi trei sud-coreenilor.

■ Cel mai interesant text apărut în zilele campionatului: o scrisoare deschisă adresată de Diego Armando Maradona... lui Dumnezeu. În scrisoare, celebrul fotbalist argentinian îl rugase pe adresant "să îmbrace pentru 90 de minute tricoul echipei argentiniene" în timpul jocului dintre sud-americani şi naţionala Suediei.

■ Cea mai generoasă recompensă oferită jucătorilor: guvernul de la Seul, care, în urma victoriei asupra italienilor, i-a scutit pe băieţii din naţională de efectuarea serviciului militar obligatoriu.

■ Cea mai mare infamie comisă în legătură cu mult aşteptata competiţie: hotărârea societăţilor de TV pe cabluri şi prin satelit de a "întuneca" toate posturile străine (ruseşti, turceşti, marocane, franţuzeşti etc.) care transmit jocurile, pentru a-i sili, strângându-i de gât, pe cetăţeni să se aboneze la postul "Sport 5 plus"; iar ca şi cum măsura aceasta arbitrară, de tip dictatorial (asta ca să ne exprimăm cu delicateţe) n-ar fi fost suficientă, telefonul de la *cabluri* suna ocupat la nesfârşit, iar când îţi răspundea cineva, aflai că ne pare rău, dar nu avem aparatele digitale pentru moment.

STAN VLAD

Corespondenţă din Bucureşti

Mărunte, dar importante...

- **Doi israelieni contrariaţi de o realitate pe care n-o prea înţeleg...**
- **Muncă şi impozite ca în capitalism, leafă ca în socialism!**
- **Fără şpagă nu se poate**
- **A venit vara, a venit vacanţa!**

Doi amici din tinereţe, acum israelieni cu acte-n regulă, au venit în urmă cu vreo doi ani în România ca să facă ceva afaceri. Aflaseră ei că în ţara de origine sunt foarte multe posibilităţi de a întreprinde ceva folositor pentru toată lumea. (În treacăt fie zis, în România sunt mulţi întreprinzători israelieni, majoritatea de origine română, care fac afaceri cu succes.)

Pe cei doi amici îi întâlnesc deseori, întrucât întâmplarea face să locuiesc în zona în care au ei prăvăliile. Unul are un laborator foto-developări, copieri, măriri, iar celălalt are un magazin în care vinde îmbrăcăminte americană marca Levi's – blue-jeans, bluze, jachete etc.

Şi unul şi celălalt mi-au povestit despre aceleaşi necazuri cu angajaţii, cu vânzătorii. În doi ani au schimbat mai multe rânduri de vânzători. Au luat şi mai tineri, şi din cei mai în vârstă, cu experienţă. Toţi au aceleaşi metehne: nu ştiu să se comporte civilizat cu clienţii, aşa cum îi obligă meseria. Vorbesc nepoliticos, într-un stil de oameni obosiţi, nu sunt prompţi, nu ştiu cum să ofere clientului şi să fie la dispoziţia acestuia.

Treaba asta am mai întâlnit-o şi în alte magazine, unde vânzătorii parcă-ţi fac ei o favoare că îţi dau, în sfârşit, marfa cerută. Toţi par plictisiţi şi distraţi, semn că se gândesc la cu totul altceva decât la ceea ce au de făcut pentru banii pe care-i primesc de la patron. (Să mai spunem că la patroni, la privatizaţi, sunt oricum mai bine plătiţi decât la unităţile de stat.)

La instituţiile de stat (primării, întreprinderi de apă, lumină, gaze, telefoane, poştă, la direcţii financiare) şi în general peste tot unde omul are o nevoie, nepăsarea şi indolenţa sunt mult mai mari. La asemenea instituţii, dacă nu-i dai funcţionarului respectiv ceva (o punguţă cu cafea, un săpun, un pachet de ţigări străine), te poartă pe drumuri până ameţeşti.

În România se vorbeşte foarte mult de lupta împotriva corupţiei. Este o problemă la modă, întrucât corupţia este atât de puternică şi adânc înrădăcinată în toată viaţa politică, economică, socială, administrativă, încât Uniunea Europeană şi NATO au condiţionat intrarea noastră în aceste organizaţii internaţionale de adoptarea unor măsuri forte pentru stoparea corupţiei. Cum spuneam, se vorbeşte. Dar se face mult prea puţin. Este foarte greu să se facă ceva; corupţia a pătruns până în cele mai înalte sfere de conducere ale ţării. Dacă ar vrea să se facă ceva serios, cei mari – guvernanţi, parlamentari – ar trebui să înceapă cu ei înşişi, fiind de departe cei mai corupţi. Ori, asta n-o fac. Rechinii mari rămân neatinşi. Nici în cazuri flagrante, de notorietate publică, nu se face nimic, totul se muşamalizează. Cei mari, politicienii, fie de la putere, fie din opoziţie, nu se... deranjează unii pe alţii. Din când în când mai care câte un peştişor, care probabil n-a dat cât şi unde trebuie ca să iasă basma curată. Pe la unele instituţii mai sunt pedepsiţi funcţionari incorecţi ca să se dea – chipurile – exemple că se face ceva împotriva corupţiei. Asta pentru ochii Europei.

Uite aşa, ajungem la ceea ce spunea în 1990 politologul Silviu Brucan, şi anume că sunt necesari cam 20 de ani pentru ca românii să înţeleagă regulile democraţiei, să-şi schimbe mentalitatea şi să ajungă la un comportament general modern. După decenii de dictatură comunistă, de totalitarism, oamenii nu ştiau regulile civilizaţiei, dar nici tranziţia n-a fost de natură să asigure trecerea de la întuneric la lumină. Au trecut deja 12 ani din perioada spre capitalism, dar nu se vede nici un progres. Foştii stâlpi de bază ai dictaturii, care acum s-au vopsit în democraţi şi au devenit miliardarii României, au creat numai haos.

Societatea românească se află într-o situaţie paradoxală: salariatului i se cere muncă şi i se fixează taxe şi preţuri ca în capitalism, dar i se oferă salarii ca în socialism! Cum să progreseze, cum să nu intre în conflicte? Guvernanţii cer oamenilor să plătească lumina, apa, gazele, taxe şi impozite după tarife tot mai mari, fiindcă aşa-i în ţările... dezvoltate, dar nu-şi pun niciodată problema să asigure salarii ca în acele ţări dezvoltate de care fac atâta caz. Lanţul slăbiciunilor continuă: nici randamentul oamenilor nu este însă la nivelul celui din capitalism! Şi uite-aşa o încurcăm mereu, fără a ajunge la liman. Prea multă vorbărie şi prea puţină treabă, păcălindu-ne unii pe alţii!

Vedeţi de la ce-am plecat şi unde am ajuns! Exact ca în gluma aceea care spune cam aşa: când se întâlnesc doi francezi, fac amor; doi nemţi fac o fabrică, doi evrei fac o afacere, doi ruşi fac un cor iar doi români fac politică.

Fiindcă suntem în zonă (oarecum) comercială, să rămânem tot pe-aici. Şi să ne amintim de un fenomen petrecut în primăvară, despre care se vorbeşte şi astăzi. Mult. Fiindcă e vorba, se pare, de o "metodă de lucru". În luna mai a fost Paştele ortodox. Ca de obicei, cel mai mult se consumă ouă, apoi vin cozonacul şi carnea de miel. (Pe vremuri, cele mai mari cozi erau la ouă. Câteodată, coada la ouă de Paşte era din Piaţa Amzei până în Piaţa Romană (cam 500 de metri). Acum, ouă sunt. Dar cum la noi nu funcţionează încă legea cererii şi ofertei, cum nu sunt respectate regulile comerţului liber de piaţă, speculanţii au dublat şi chiar triplat preţurile ouălor în ajun de Paşte. De la 1.400 de lei ajunsese un ou la 5.000 de lei. Guvernanţii au intervenit în forţă ca să rezolve "problema ouălor" (şi a cartofilor, fiindcă şi aici au apărut dereglări mari). Au împânzit pieţele cu poliţişti şi jandarmi, cu misiunea de a asigura preţuri reale la ouă. Asta pe de-o parte. Pe de altă parte, au adus în pieţe câte un camion cu ouă şi unul cu cartofi. Ouăle guvernului se vindeau cu 2.000 de lei bucata. Vă imaginaţi ce îmbulzeală s-a produs peste tot, cât şi cum şi-au rupt hainele cei ce voiau să apuce un ou guvernamental, vândut sub supravegherea primarilor. La fel şi la cartofi. La alte produse agricole a fost mai uşor. Şi mărarul şi leuşteanul se scumpiseră, dar nu chiar aşa de mult.

Chiar în zilele în care – să zicem – speculanţii îşi făceau de cap prin pieţe, guvernul a anunţat o serie de scumpiri, cele mai mari fiind la produsele petrolifere, care au impact asupra preţurilor la toate produsele. Cine-s cei mai mari vinovaţi? Speculanţii, sau guvernanţii? Din lupta aceasta au ieşit învingători atât speculanţii (care au vândut cu cât au vrut), cât şi guvernanţii (care au mai… poleit puţin realitatea, şi în ochii unora apar ca binefăcători). Învinşii au fost cetăţenii!

Toate acestea sunt lucruri mărunte la prima vedere. Ele, însă, amărăsc viaţa de zi cu zi a oamenilor, fiindcă se îmtâmplă permanent şi în toate domeniile. Vrei să scoţi un act de naştere pentru copil, de la primărie? Ori alergi până îţi vine rău, ori dai şpagă. Şi tot aşa mereu. Nu întâlneşti un loc unde lucrurile să meargă cât de cât normal. Orice mărunţiş se constituie într-o problemă. Din cauza organizării şi administrării societăţii, dar şi din cauza oamenilor. Orice om care este solicitat de un semen de-al său pentru o treabă normală, care-i o atribuţie de serviciu, nu face nimic până nu–i… uns (cum se spune pe la noi). Va mai curge multă apă pe Dunăre până când lucrurile vor intra într-o oarecare stare de normalitate.

❖

Am intrat în plină vară, în acea eră binecuvântată a vacanţelor. Din informaţii pe care le avem de la organizatorii turismului estival, cele mai multe solicitări sunt pentru vacanţele la mare. Sunt contracte cu o serie de firme din Israel şi deci mulţi israelieni – ca şi în alţi ani – îşi vor petrece vacanţa pe litoralul Mării Negre. Sezonul estival s-a deschis în acest an la 1 mai, dar cele mai multe solicitări sunt pentru lunile iulie şi august.

Cei care vin în acest an în vacanţă vor găsi litoralul românesc în schimbare. Anul 2002 va consemna încheierea privatizării pe litoral. Statul – dovedit un foarte prost administrator în economie – nu mai are nici un hotel pe litoral. La Mamaia, privatizarea s-a încheiat încă din luna aprilie 2002. În luna mai au fost scoase la licitaţie şi hotelurile şi vilele din Neptun-Olimp. Aici sunt cele mai confortabile hoteluri de trei şi de două stele cu confort sporit. Şi staţiunile sunt foarte frumoase, reconfortante. Mamaia, care a fost privatizată în întregime în primăvara acestui an, este supusă unui amplu program de înfrumuseţare, având cu totul altă faţă. Până şi palmieri (vreo 160) s-au plantat în staţiune, aceasta fiind o premieră în România. În Mamaia, ca şi în alte staţiuni, multe hoteluri au fost modernizate, având condiţii de confort de trei şi patru stele. În Eforie Nord, unde vin la odihnă şi la tratament mulţi turişti israelieni, hotelul "Delfinul" a fost complet renovat şi modernizat,, devnind de patru stele şi numindu-se acum "Britannia". Aici, ca şi în alte staţiuni, turiştii israelieni vor fi primiţi în acest an cu multe surprize plăcute. Nu putem decât să le urăm vacanţă plăcută.

Clinica de medicină alternativă
„Anita – Rehovot"

condusă de un
doctor în medicină

HOMEOPATIE
ACUPUNCTURĂ
PLANTE MEDICINALE
●
Tratăm cu succes:
• Dureri de orice origine •
• Paralizii (inclusiv faciale) •
• Astmă •
• Alergii •
• Nervozitate •
• Insomnii •
• Impotenţă •
• Prostată •
• Diabet •
• Colesterol •
• Hipertensiune •
●
De asemenea:
• Scădere în greutate •
• Întreruperea fumatului •

☎ 08/941-4254
08/945-6135

- **Pilele masonilor evrei**
- **Cu Holocaustul te arzi!**
- **Ce bine ar fi dacă s-ar dovedi că Holocaustul n-a existat!**
- **Mai presus de Dumnezeu**

«Se ştie sigur că această ordonanţă (autorul are în vedere ordonanţa de urgenţă prin care sunt interzise în România manifestările fasciste, negarea Holocaustului etc., **n. red.**) a fost scoasă cu scopul de a grăbi intrarea României în NATO. De asemenea, se ştie că ordonanţa a fost cerută de loja masonică Bnei Brith (în ea se primesc numai evrei), pe baza promisiunii că ne vor face lobby pentru intrarea în NATO. Dar ne îndoim că s-ar putea aşa ceva, adică România să adere la NATO pe baza pilelor şi relaţiilor masonilor evrei! Căci, atunci, un astfel de pact militar nu mai este o garanţie de stabilitate pentru ţara noastră, ci un club de corupţi politici. Caz în care este mai bine dacă nu intrăm în el. Primirea României în NATO trebuie să fie o cerinţă din partea ţărilor membre şi nu un joc de culise dictat de la Ierusalim sau New York!

Ordonanţa este o insultă la adresa capacităţii noastre de discernere, la adresa omului de rând. Cu alte cuvinte alesul societăţii spune către "cel de jos": Eu, parlamentar, pot să citesc orice carte scrisă de vreun ideolog, indiferent că este Hitler sau Mussolini, căci eu, guvernantul, nu mă las prostit de cărţile lor. Dar pe tine, omule de jos, da, asemenea cărţi te duc de nas! Citeşte-i însă pe Marx, Lenin, Stalin, Mao! Tu, cel care m-ai votat, nu ştii să discerni ce este bun şi ce este rău pentru mintea ta! Eşti un bou, dragul meu alegător! Şi dacă vrei cumva să-ţi întinzi mâna spre altă carte decât cea aprobată oficial, îţi rup degetele în puşcărie! Şi nu te mai uita la mine cu ochii ăia blegi de vită încălţată, bunul meu votant! Ce, nu vezi că datorită ideologiei fasciste s-au scumpit căldura, electrica, benzina? Că statuile lui Antonescu ţi-au halit mâncarea de pe masă, de ţi-au rămas copiii flămânzi? Şi bă, cu SAFI, FNI doar te-ai fript, însă cu holocaustul nu-i de glumit, cu ăsta te arzi! Dacă publicarea cărţilor despre anumite ideologii sau subiecte gen negarea holocaustului devine interzisă, cum cineva va putea şti dacă opiniile sale sau ale vecinului sunt sau nu rele?

La articolul 6 din ordonanţă se spune:

(Art. 6) – Contestarea sau negarea în public a Holocaustului ori a efectelor acestuia se pedepseşte cu închisoare de la 6 luni la 5 ani şi interzicerea unor drepturi.

Suntem nevoiţi să recunoaştem că idioţenia unui asemenea articol este şocantă. Ce ar fi rău dacă s-ar dovedi, cu probe indubitabile, că holocaustul nu a existat? Ar trebui să ne bucurăm că nu au fost milioane de victime şi, deci, implicit, mii de călăi. În acest caz, omenirea nu s-ar dovedi mai bună decât credeam? Să ne supere atât de tare adevărul care dovedeşte că o crimă nu a existat, încât să-i condamnăm pe cei care îl caută? Asta da, monstruozitate! Ce lucru minunat ar fi dacă s-ar afla că nu au murit milioane de oameni, ci, din contră, au trăit. Asta da, minune! Asta da, înviere! În plus, prin articolul respectiv, se încalcă grav dreptul la libertatea de opinie şi la libertatea de exprimare, garantate prin Constituţie (art. 29 şi 30). Oricine, într-un stat de drept, poate să conteste în mod civilizat, paşnic, absolut orice: putem să-i contestăm pe toţi politicienii şi, la viitoarele alegeri, să nu-i mai votăm; putem să-l contestăm pe primul ministru şi să spunem că nu este bun să conducă guvernul; putem să-l contestăm pe preşedintele ţării şi să spunem că nu mai este demn de funcţia pe care o deţine; putem să contestăm legea fundamentală a ţării, Constituţia, şi să propunem schimbarea ei; putem să contestăm toate legile matematicii şi fizicii, pe baza cărora funcţionează universul, chiar dacă nu aducem nici o dovadă în susţinerea negării noastre; putem să ne contestăm părinţii, moşii şi strămoşii şi să ne renegăm copiii şi nepoţii; putem să-L contestăm pe însuşi bunul Dumnezeu şi să spunem că nu există, că este o fantasmagorie, o prostie, că nu este adevărul absolut. Dar, în schimb, conform ordonanţei, *nu poate fi contestat holocaustul!*

Sau altfel spus, holocaustul a ajuns să fie *dogmă capitală, adevăr imuabil,* mai presus de legile universului, de Biblie şi de Dumnezeu! Chiar aşa, domnule prim ministru? Şi mai afirmaţi că sunteţi creştin?

Dar problema ordonanţei, din punct de vedere religios, o vom trata în alt capitol. Acum discutăm numai aspectele ei legale. În plus, în articolul 6 se mai face şi o mare prostie juridică: nu se defineşte holocaustul. Despre care holocaust este vorba: cel din Cambodgia, din anii '70 ai secolului XX, făcut de comunişti? Suntem siguri că, în realitate, se referă la holocaustul din Canaan, săvârşit de către evreii din antichitate, când aceştia au omorât nu numai popoarele care locuiau acolo, dar şi vitele, câinii, pisicile, toate animalele, tot ce era în viaţă!

Ordonanţa este o insultă şi un atac direct la adresa creştinismului. Jumătate din lume este constituită, fundamentată pe baze pur creştine, în special Europa şi America! Şi, cu toate acestea, oricine poate să creadă în orice. ... Poţi să crezi în Satan, cel mai mare duşman al oamenilor şi al lui Dumnezeu, să-i faci statui, să scrii cărţi în care să-l lauzi, să-i ridici monumente şi altare. Nici o lege nu interzice aşa ceva! Ba din contră, te apără! Dar să-i ridici o statuie lui Antonescu, nu! Atenţie, poţi să-l adulezi pe Lucifer, şi să-i răspândeşti cultul, însă, conform ordonanţei, nu ai voie să crezi în ceva mai puţin grav, o ideologie "fascistă". Deşi fasciştii au creat Statul Vatican! Într-o doctrină de tip comunist, care-L combate explicit pe Dumnezeu, da, ţi se permite să crezi! Nu degeaba spunea Lenin: "Revoluţia s-a instaurat prin teroare! Ca să menţinem cuceririle revoluţiei trebuie să permanentizăm teroarea!". Cam aşa ceva face şi ordonanţa! Paştele creştin este o sărbătoare religioasă naţională în foarte multe ţări. Şi cu toate acestea, să fie negată înălţarea Domnului Isus este îngăduit de lege, deşi, repetăm, este o sărbătoare naţională. Dar să fie negat holocaustul, guvernul nu admite! Evreii religioşi combat Învierea Mântuitorului, iar Talmudul este plin de insulte la adresa Lui! Poţi să nu crezi în Christos, dar eşti forţat să crezi în holocaust! Miliarde de oameni cred în Dumnezeu! Câte miliarde cred în holocaust? Sau poate asta se urmăreşte... Ordonanţa stabileşte practic că holocaustul este o dogmă capitală, adevăr imuabil, mai presus de Dumnezeu şi de tot ce este ţara asta! Totul poate fi contrazis la noi, limbă, cultură, istorie, religie, numai holocaustul nu!

Holocaustul a devenit religie de stat, religie oficială!

Privitor la holocaust, cu forţa ni se va aplica dictonul: Crede şi nu cerceta! Cu sila vom învăţa cu toţii, mici şi mari, despre holocaust! Că eşti elev de şcoală generală sau student la Colegiul Naţional de Apărare, va trebui să toceşti, fără să judeci, "lecţiile" despre holocaust. Nu ai dreptul să te îndoieşti, nu ai decât obligaţia să-ţi pui cenuşă în cap! Va trebui să plângi la ordin! Dacă veţi băga în puşcărie pe un creştin care tăgăduieşte holocaustul, ori care are opinii "fasciste", dar în schimb pe un ateu sau pe un comunist îl veţi lăsa în libertate, ce-o să-i spuneţi Mântuitorului atunci când veţi sta în faţa Lui, la Judecata de Apoi? Că, vezi Doamne, nu Tu eşti adevărul, calea şi viaţa, ci holocaustul? Că duşmanii Tăi, Doamne, nu sunt cei care, în numele unei ideologii, Ţi-au omorât sau au băgat în puşcării mii de preoţi şi ţi-au dărâmat sute de biserici! Sau cei care afirmă că religia este opiumul popoarelor! Şi nici cei care neagă Învierea sau nu cred în Tine! Ci vrăjmaşii Tăi sunt cei care neagă holocaustul şi nu cred în el! D-aia i–am trimis în închisoare, Doamne! Aşa veţi spune? Dacă veţi legifera ordonanţa asta, veţi legifera îngrădirea liberului arbitru al credinţelor şi ideilor, liberul arbitru dăruit de bunul Dumnezeu tuturor. Şi, cum ordonanţa stabileşte ca adevăr absolut holocaustul, şi-l aşează astfel peste Mântuitor... ne întrebăm: cui slujiţi voi, dragi conducători ai României? Slujiţi ţării, sau intereselor oligarhiei evreieşti? Slujiţi lui Dumnezeu, sau lui Mamona-holocaustul? În sala mare a parlamentului se află, deasupra prezidiului, o cruce. Iar 95% din parlamentarii şi conducătorii României şi-au depus legământul cu mâna pe Biblia creştină! Dar prin ordonanţă, holocaustul a devenit adevăr de necontestat în comparaţie cu Biblia. Atunci este mai bine şi mai cinstit ca de acum încolo, dragi parlamentari, să juraţi pe holocaust! Şi cum Învierea poate fi negată legal, dar holocaustul ba, de Paşte este indicat să vă salutaţi nu cu "Christos a înviat! – Adevărat a înviat!", ci cu "Holocaustul a existat!". N-ar strica să daţi o lege în acest sens!»

(Dintr-o scrisoare adresată Parlamentului român de Şerban Suru, conducătorul Mişcării Legionare din România; din "România Mare", Bucureşti 2002)

Ochi bulbucaţi de broască

«Hitler s-a dus, Stalin s-a dus, Ceauşescu s-a dus – prăpădul datorat fiecăruia dintre ei s-a adâncit şi milioanele de obligaţi la supuşenie au suferit fără de întoarcere. Iată însă că alţi hitleri, alţi stalini şi alţi ceauşeşti şi-au ridicat capetele pentru a bara mersul spre mai bine al unei lumi şi aşa îndeajuns de zdruncinată în propriile ei balamale. Ce s-a întâmplat pe 11 septembrie al toamnei care a trecut? Ce s-a întâmplat şi continuă să se întâmple pe malul mediteranean al Orientului Apropiat? Şi aici şi acolo, scântei care se aprind, pornite din aceeaşi vâlvătaie. Noi figuri ne îmbolnăvesc privirile ori de câte ori televizoarele arată milioanelor de privitori pe cei care vor să impună României o faţă presupusă nouă. Alături de un Saddam Hussein, Osama bin Laden etc., parcă depăşindu-i în hidoşenie, se hlizeşte etalând acelaşi zâmbet perfid, aceiaşi ochi bulbucaţi de broască, aceeaşi fulgerare de răutate în pupilele lor, Yasser Arafat, vârful de lance al tuturor nemerniciilor (puţin zis!) care ne otrăvesc viaţa din ultimii ani.

Hitler a fost un bolnav mintal. Bolnav mintal a fost şi Stalin. Şi Ceauşescu. Fără discuţie, bolnav mintal este şi acest Arafat. Lăsat să–şi împlinească planurile, ar aduce întuneric nu numai în peticul de pământ din jurul său, ci l-ar extinde cât mai mult de-a lungul şi de-a latul celorlalte continente. Să reţinem că încă azi, pe pământul prietenei noastre Anglia, boscorodesc zilnic, non-stop, nici mai mult nici mai puţin decât patru posturi de televiziune în limba arabă, aparţinând doctrinei islamice.»

(Dintr-un articol de Dan Costescu; în “Lumea liberă”, New York, 2002)

Bye, bye, Mareșale!

«Presa a relatat modul în care a avut loc debarasarea de “simbolurile totalitarismului” din “Cimitirul eroilor” de pe Leţcani, debarasare ce a semănat mai degrabă cu o vandalizare. Lucrătorii însărcinaţi cu respectiva misiune au pătruns, ca nişte furi, la lumina lunii, în cimitir, au scos bustul Mareşalului Antonescu de pe soclu, l-au scăpat jos, astfel încât capul monumentului s-a deteriorat grav, au fost şterse sau vopsite cu negru inscripţiile în care era evocat fostul conducător al statului. În momentul de faţă, autorităţile pot răsufla uşurate că au scăpat de o corvoadă şi că nici măcar problema adăpostirii bustului în vreun muzeu, unde de altfel i-ar fi fost locul de la bun început, nu se mai pune.

E interesant modul nostru de a proceda. La instalare, fanfare şi gărzi militare, discursuri solemne ale autorităţilor civile şi militare, coroane de flori, totul petrecându-se ziua în amiaza mare. La sărbătorile cu semnificaţii patriotice, la fel. Dez-instalarea, în taină, pe întuneric, ca şi cum ne-ar fi ruşine de ceea ce facem, când mai degrabă lucrurile ar fi trebuit să stea exact pe dos! După ce, sub ochii îngăduitori ai tuturor autorităţilor, istorici de doi bani, jurnalişti de duzină, foşti securişti şi activişti ai partidului comunist, care-l proslăviseră entuziast pe Ceauşescu, au instalat un veritabil cult al Mareşalului, probabil din lipsă de tătuc şi exces de “muniţie” rămasă neutilizată. Din păcate, au trebuit să vină presiunile externe ca să ne dezmeticim şi să înţelegem că un asemenea fenomen nu ne serveşte la nimic, ba dimpotrivă. Am acţionat, pentru a nu ştiu câta oară, nu în urma vreunui proces de conştiinţă legat de trecutul nostru istoric controversat, ci mai degrabă “la comandă”. De aceea, peste tot în ţară, “debarasarea” se petrece pe furiş, la ceas de noapte. Or, “problema Antonescu” nu este nici a americanilor, nici a evreilor, nici a instituţiilor europene şi euro-atlantice, ci este propria noastră problemă, cum ale noastre sunt şi problemele legate de legionari, regimul comunist şi securitate. Dacă facem nişte lucruri doar pentru că primim nişte semnale, degeaba le facem.

Pentru că este vorba de Antonescu, vreau să remarc excelentul editorial de ieri al lui Lucian Dan Teodorovici. Domnia-sa rezumă bine reproşurile ce i se pot aduce lui Antonescu şi care i-au fost aduse la proces: crime de război, genocid împotriva evreilor şi ţiganilor etc. Menţionează şi lipsa de calităţi militare efective, ilustrată de dezastrul în care a fost împinsă armata română la Odessa, şi complicitatea vinovată cu legionarii. Un singur lucru uită, şi anume mitul “patriotismului” lui Antonescu. Or, înainte de a avea probleme cu minorităţile, Antonescu a avut o mare problemă cu noi, românii. Cine vorbeşte despre “patriotismul lui Antonescu” uită două fapte fundamentale: că a sacrificat sute de mii de vieţi, dincolo de Nistru, după redobândirea Basarabiei, este primul. Al doilea se referă la continuarea războiului şi atunci când dezastrul armatei germane devenise evident şi când putea stopa masacrul zecilor de mii de militari români acceptând tratativele cu aliaţii. Documentele arată că, înainte de a trata cu cercurile regale şi cu opoziţia, aliaţii au dorit să negocieze cu şeful statului, care era Antonescu. Motivul refuzului? Cuvântul pe care i-l dăduse lui Hitler că îi va rămâne alături până la sfârşit. Or, mă întreb: ce patriot este acela pentru care cuvântul dat unui aliat dement este mai important decât interesele vitale ale ţării şi decât jurământul către “ţară şi rege”? Ce fel de patriot este acela care trimite la moarte sute de mii de români într-un război dus până la absurd şi alte sute de mii de cetăţeni români, de alte origini entice, răpind una din marile bogăţii ale ţării, diversitatea culturală?»

(Dintr-un articol de Liviu Antonesei; în “Monitorul de Iași”, 2002)

Mielul care latră și idolul cumpărătorilor din piață

«Până-ntr-acolo s-a ajuns cu şmecheria şi cu falsul încât carnea de miel nu este garantată doar cu controlul veterinar. Directorul Direcţiei Sanitare Veterinare Iaşi atrage atenţia ca fiecare să ne uităm la copita animalului, care trebuie să aibă “un manşon de blană”, şi “neapărat la capul de miel”. Controlorii de la Protecţia Consumatorului folosesc o expresie care face deja înconjurul ţării: “mielul care latră”. Nu puţini au fost înşelaţi, nu puţini se pretează să omoare şi să vândă drept miei bieţii câini vagabonzi.

◆

“Eu îmi clătesc ochii cu florile mele… Câte sunt în acest timp, toate se regăsesc în ghivece şi lădiţe, pe care le inspectez zilnic ca Piedone, mai marele de la Inspecţia Consumatorului, care adulmecă marfa fără acte sau expirată. Pe loc aplică amenzi de zeci de milioane de lei, iar cum unii lasă marfa pe tarabă şi fug, Piedone o împarte gratis, la cine se află prin preajmă. Acest personaj, cu dimensiuni de Falstaff, a devenit extrem de simpatic şi căutat de ziarişti, şi este urmat cu cârdul, pe stradă, de cetăţeni.»

(Dintr-un articol de Carmen Dumitrescu; în “Lumea liberă”, New York, 2002)

Ceasuri la Talcioc

«Printre oale, tacâmuri, şuruburi, unelte, la talciocurile bucureştene găseşti de vânzare ceasuri mecanice, unele de marcă, la preţuri care uneori sunt de 20 de ori mai mici decât cele din magazine. "La Şină", lângă Obor (se poate merge cu tramvaiele 1 şi 21, autobuzul 101 sau troleibuzul 66), ceasurile de buzunar vechi de peste 100 de ani se vând la preţuri cuprinse între 30 şi 50 de dolari, pentru aceste obiecte târgoveţii preferând valuta. În schimb, poţi cumpăra pendule ruseşti, fără marca inscripţionată, cu două arcuri şi în stare perfectă de funcţionare, bine întreţinute, la preţuri de 200.000-450.000 de lei, faţă de consignaţie, unde preţurile nu sunt sub 3 milioane de lei. Ceasurile mecanice de masă ruseşti au preţuri de maximum 50.000 de lei, iar unul defect se poate târgui la 5.000 de lei.

Ofertă deosebită de ceasuri mecanice este la târgul din Dobroieşti, aproape de Şoseaua Pantelimon, vizavi de “Granitul” (se poate ajunge cu tramvaiele 5, 14, 46). Aici sunt persoane care vând numai ceasuri. O pendulă rusească veche, fără marcă, costă 400.000 de lei, dar o pendulă “Lusting” veche de 120 de ani se vinde cu 1,5 milioane de lei. Ceasurile mecanice de mână au următoarele preţuri: ceas “Poliot” – 50.000 lei; “Pobeda” – 50.000-75.000 lei; “Raketa” – 50.000 – 100.000 lei. Ceasurile defecte se vând cu 20.000-30.000 lei. Ceasurile de masă se vând cu 25.000-30.000 lei. Ceasurile de marcă, dar care nu sunt noi – de exemplu, un “Atlantic” cu cadran negru, cu serie – se vând cu 300.000 lei, faţă de 5,3 milioane de lei nou, în magazin; “Doxa”, cu afişaj dată – 600.000 de lei (în magazin costă 4,3 milioane lei).»

(Dintr-o relatare de Romulus Cristea; în “România liberă”, Bucureşti 2002)

Picturile lui Sabin Bălaşa poartă noroc

«În revista chineză “Globe” a fost publicat recent un articol intitulat “Sabin Bălaşa – pictorul adorat de Hilary”. Corespondentul revistei citate, Lin Huifen, a avut prilejul să-l cunoască personal pe pictor şi-i dedică acest articol, prezentându-l ca pe un maestru al suprarealismului, comparabil – în opinia unora – cu Salvador Dali.

Titlul articolului face referire la faptul că în 1997, cu prilejul vizitei preşedintelui american Bill Clinton şi a soţiei acestuia, Hilary Clinton, la Bucureşti, cadoul pe care prima doamnă a Statelor Unite şi l-a dorit de la oficialităţile române a fost o pânză de Sabin Bălaşa. “Ulterior, românii spuneau în glumă, referindu-se la neplăcerile frecvente din ultima perioadă a mandatului lui Clinton, că Hilary Clinton şi-a îndeplinit dorinţa de a deveni senator tocmai datorită faptului că pictura lui Sabin Bălaşa i-a purtat noroc”, precizează articolul. De altfel, re-

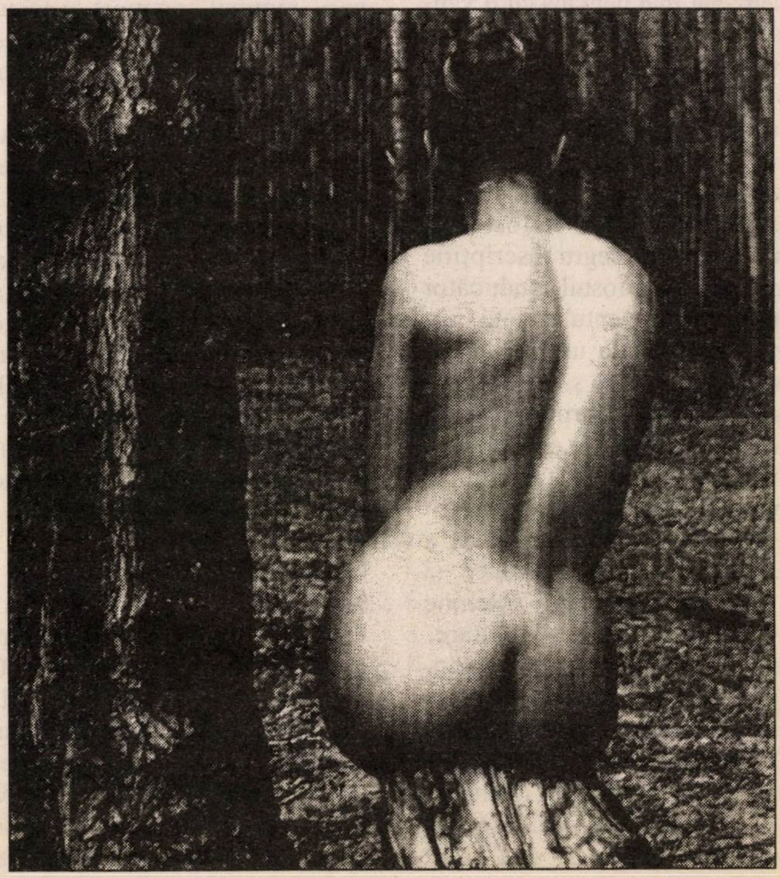

Se pare că nu numai picturile lui Bălaşa aduc noroc, ci şi femeile din revista "Plai cu boi", fotografiate de Răzvan Voiculescu, precum cea de faţă vista “Globe” avansează ideea că “aproape toţi oamenii” (care deţin lucrări ale maestrului) “sunt ferm convinşi că picturile lui Sabin Bălaşa le poartă noroc”.

(Dintr-o relatare de Adina Ştefan; în “România liberă”, Bucureşti 2002)

Patronul sirian

«După mai multe încercări eşuate de a negocia cu patronul firmei "Foresta Nehoiu", sirianul Omar Hayssam, sindicaliştii de la această societate au decis să înceteze lucrul. Timp de trei ore, cât au avut dreptul să organizeze mitingul din faţa fabricii, 400 de angajaţi de la "Foresta Nehoiu" au protestat vehement atât împotriva condiţiilor grele în care sunt nevoiţi să muncească, precum şi împotriva faptului că nu beneficiază de nici un drept, fiindcă societatea are datorii la stat de 80 de miliarde lei.

Forestierii purtau pancarte cu inscripţiile "Jos mincinoşii!", "Jos mafia!", "Jos arabii!" şi au mărşăluit pe străzile oraşului Nehoiu strigându-şi nemulţumirile. Mitingul sindicaliştilor de la "Foresta" a fost cea mai amplă manifestaţie de protest din această zonă a judeţului Buzău, după instalarea la putere a PSD. Sindicaliştii au cerut să le fie comunicate clauzele din contractul colectiv de muncă pe 2002. Sindicaliştii au acuzat patronatul de "stopaj la sursă", fiindcă lor le sunt oprite din salarii fondurile sociale, fără a beneficia însă de nici un drept. Ei au făcut plângere penală împotriva lui Hayssam. "Chiar de-o fi ca mâine să nu mai fiu primită la lucru, tot spun ce am de spus: bem apă din putină, ca vitele, şi e vai de capul nostru cum muncim", susţine Elena Barbu, una din angajatele de la "Foresta".»

(Dintr-un reportaj de Beatrice Homeucă; în "România liberă", Bucureşti 2002)

"Noi nu suntem antisemiţi câtuşi de puţin".

("România Mare", Bucureşti 2002)

... ŞI-N ADÂNC SE SCUFUNDĂ

(CU ACCENTUL PE Ă)

Cât plăteşte un şeic arab pentru o blondă din România? 10.000 de dolari

«Două proxenete care acţionau pe ruta România-Emiratele Arabe Unite au fost prinse de lucrătorii Brigăzii de Combatere a Crimei Organizate şi Antidrog Bucureşti. Charalompous Anişoara, de 26 de ani, din Teleorman, a fost arestată în baza unui mandat emis de Parchetul de pe lângă Judecătoria Giurgiu. Potrivit şefului BCCOAB, colonelul Florentin Robescu, aceasta a racolat mai multe tinere, pe care le-a plasat la mai multe baruri din Dubai, unde au practicat prostituţia. Victimele erau anunţate că vor lucra în baruri, pentru a face curăţenie. Ele erau aşteptate în Dubai de un rus, cunoscut sub numele de Vladimir. Pentru a fi recunoscute, ele trebuiau să aibă asupra lor un ziar din România.

Vladimir le lua paşapoartele şi le caza într-un motel, împreună cu alte românce, rusoaice şi indience. Duse în baruri, ele erau obligate să întreţină raporturi sexuale cu clienţii, pentru a fi din nou sechestrate în motel. Nemaisuportând chinul, două dintre fete au încercat să se sinucidă, tăindu-şi venele. Speriaţi, proxeneţii le-au trimis înapoi în România. Georgiana, una dintre victime, s-a "bucurat" de un regim special. Ea a fost dusă la un cabinet de ginecologie, unde a fost operată şi transformată în "fată mare". Fata a fost vândută unui şeic, pentru 10.000 de dolari, fiind primită în haremul acestuia. Reuşind să scape de sub supraveghere, ea s-a dus la poliţie, unde a reclamat cele întâmplate.»

(După o relatare de C. Dan; în"Adevărul", Bucureşti 2002)

Campion mondial la melci

«Puţini sunt aceia care ştiu că România deţine un titlu suprem la Campionatul Mondial de Melci. Florian Poppa este un bucureştean care şi-a dedicat întreaga viaţă melcilor. Încă din copilărie, el îşi recruta “atleţii” de prin tufişurile Parcului Cişmigiu. “Prin 1935, pe când aveam 12 ani, cum scăpam de la şcoală, încropeam un concurs de melci cu prietenii mei”, îşi aminteşte bucureşteanul. Joaca a devenit, cu timpul, îndeletnicire. Florian Poppa a construit acasă la el primul melcodrom din România – o pistă de “alergare” pentru codobelci.

Prima cursă consemnată în ziarele vremii a avut loc în anul 1938. Bineînţeles că învingător a fost Florian Poppa, care de altfel este şi promotorul acestui gen de competiţii. În decursul a cinci ani, Florian a realizat că un melc atinge “vârful de formă” după doi ani de antrenamente intensive. “O dată cu trecerea timpului, curselor de viteză le-am pus obstacole, peste care îi puneam să sară, mai apoi le-am creat şi un fel de trăsurici, făcute după modelul sulky-urilor de la cursele hipice” – explică Florian Poppa.

Primul campionat, care a avut loc în anul 1938, a fost prezentat într-un jurnal cinematografic. Filmul a fost trimis la Paris, unde a fost vizionat de un american excentric şi foarte bogat, Parky Garland, care l-a contactat un an mai târziu pe Florian, interesat fiind de acest gen de curse, mai precis de pariurile care se puteau face. "O dată cu venirea războiului am pierdut legătura cu el, însă în 1945, când Garland a venit în România cu Misiunea americană, m-a căutat şi mi-a propus să merg cu el în America şi să particip la Campionatul Mondial de Melci, organizat la Los Angeles. Am plecat cu el, cu un bombardier al Armatei SUA, şi două săptămâni mai târziu învingeam cu melcul Centaur, la 15 august, în ambele probe – cea de viteză şi cea de obstacole".

Anii au trecut şi după 1989 îl găsim pe Florian Poppa cu cochiliile foştilor campioni mondiali, pe care le păstrează în nişte casete speciale, de lemn. Octogenarul Poppa a avut parte de o recunoaştere a meritelor sale în 1994, când a fost invitat să expună colecţia sa, unică în lume, la Expoziţia Mondială de Curiozităţi, din Walford, Connecticut.»

(Dintr-un articol de Dorin Gheorghe; în "V.I.P.", Buc. 2002)

F.L.A.S

Acestea sunt iniţialele unei noi organizaţii din oraşul Fălticeni. Iar iniţialele vor să zică: Frontul de luptă antisemită.

Primele acţiuni ale F.L.A.S-ului au fost semnalate luna trecută. Membrii Frontului au intrat prin efracţie, noaptea, în sinagoga din oraş (contruită în 1862), au furat un sul de Tora, au scris pe pereţi, cu vopsea neagră, inscripţii precum "Heil Führer!", "Moarte şi gazare evreilor!", şi au semnat cu numele organizaţiei.

Festivalul Scrumbiei

În numărul trecut, pomenisem la rubrica "Ne place, nu ne place" de Festivalul Scrumbiei de la Galaţi. Acum, datorită unei relatări din "România liberă", semnată de Gelu Ciorici, avem plăcerea să revenim cu amănunte.

«Directorul Administraţiei Domeniului Public Galaţi, Florin Pâslaru, împreună cu autorităţile judeţene şi municipale, au organizat "Festivalul Scrumbiei". Anunţat ca unic în Europa, festivalul a debutat cu un concurs de pescuit în Dunăre şi un concurs de bancuri pescăreşti. Pe faleza Dunării au concertat Ansamblul folcloric "Doina Covurluiului", "Danubian Brass Band" şi "Fanfara Galaţiului". Firma "Regal SA" a pregătit o sută de porţii de ciorbă de peşte, care au fost distribuite de parohiile bisericilor amplasate în zona falezei. Au fost amenajate expoziţii de plase pescăreşti, de bărci lipoveneşti, de împletituri, artă fotografică, iar meşterii olari au lucrat comenzi la faţa locului. Pentru public au fost amplasate grătarele pentru a-şi pregăti fiecare scrumbia. Nu au lipsit nici expunerile de artă culinară, de vitrine cu gheaţă din care fiecare şi-a ales peştele ce-l poftea şi nici expoziţiile de vinuri albe şi seci.»

Copertă

«Iată că, din fericire, am în mâinile mele prima şi ultima copertă ale acestei cărţi (de memorii a lui Dumitru Percali). În culorile lor originale, aşa cum vor fi oglindite ele în vitrinele librăriilor şi de pe care citez: "Această carte va produce un cutremur de gradul 10 pe scara Richter, cu hipcentrul la Moineşti, România, şi cu epicentrul la New York, America, atingând în prealabil toate punctele de pe Globul Pământesc, fără să distrugă nici o colibă măcar şi să omoare vreo furnică, ci va distruge tot Răul din interiorul nostru şi va pune în lanţuri grele pe Satana – Tatăl Minciunii şi Capul Răutăţilor din lume". Frumoasă dorinţă, care oglindeşte pe autor, care şi-a pus trei subtitluri pe prima pagină: "Frica de Dumnezeu – Iubirea de Dumnezeu", Frica de Moarte – Iubirea de Moarte", "Frica de Judecată".»

(Dintr-un articol de Dan Costescu; în "Lumea liberă", New York 2002)

În Peninsula Iberică

«O biserică evanghelică frecventată de imigranţii români din Agranda del Rey (aproximativ 50 de kilometri de Madrid) a fost mistuită de flăcările unui incendiu provocat intenţionat. Potrivit presei locale, biserica a mai fost "victima" unor mâini criminale, pereţii acesteia fiind pictaţi în mod repetat cu inscripţii xenofobe. Comunitatea română din Agranda numără peste 5.000 de persoane.

◆

Autorităţile portugheze şi-au manifestat îngrijorarea faţă de creşterea numărului imigranţilor români, după ce Consiliul de Miniştri al Uniunii Europene a decis renunţarea, de la 1 ianuarie 2002, la regimul vizelor pentru cetăţenii români care călătoresc în spaţiul UE, a anunţat cotidianul lusitan "Publico". Potrivit sursei citate, mii de imigranţi români au intrat în primele luni ale anului în Portugalia, ca urmare a eliminării regimului vizelor, dar şi datorită uşurinţei cu care se poate obţine un loc de muncă "la negru" sau a fiscalităţii reduse, Portugalia devenind astfel o ţară foarte atractivă pentru cetăţenii din estul Europei. Preşedintele Asociaţiei cetăţenilor de naţionalitate română din Portugalia, cu sediul la Lisabona, Mihail Varzam, a declarat că cei mai mulţi dintre imigranţi sunt persoane fără studii, care nu au avut un loc de muncă nici în România. În prima categorie intră cei care, sub pretextul că doresc să viziteze Portugalia, îşi caută un loc de muncă pentru a-şi îmbunătăţi situaţia financiară, iar în a doua categorie intră familiile de rromi, care pleacă din România fără o destinaţie precisă.»

(După "Romanian Journal", New York, 2002)

Scrisori către Ana Blandiana

Nu e vorba, cum vă închipuiţi desigur, de scrisori trimise cunoscutei poete (şi conducătoare a organizaţiei "Alianţa Civică", din România) de confraţii ei sau de admiratorii dornici să o omagieze. E vorba de înjurături de mamă, ceară şi grijanie. Ana Blandiana a avut ideea bună de a le păstra într-un sertar. Iar criticul literar Ruxandra Cesereanu a avut ideea, şi mai bună încă, de a publica, la rubrica "Dosare" (îngrijită de Ion Vartic) din lunarul "Apostrof", din Cluj, câteva din aceste misive. În alte scrisori, mai puţin "politicoase" decât cele de mai jos, apar expresii precum: nebună, lăţoasă, desfrânată, "curvă de drumul mare", căcăcioasă, sau "gura, care-ţi ocupă toată faţa, merită să-ţi fie umplută cu ale noastre excremente". Nu lipsesc nici blestemele: "Bată-vă Dumnezeu să vă bată, până când ne tulburaţi liniştea?" sau "Trăzni-v-ar Dumnezeu să vă trăznească pe toţi denigratorii de ţară şi pe familiile voastre".

Iată trei scrisori publicate în "Apostrof":

«Meine libe Frau,

Am fost informaţi de numeroşi cetăţeni români că dvs., în afara ocupaţiilor scriitoriceşti, aţi profesat şi profesaţi şi "prostituţia". E un lucru normal într-o economie de piaţă. În mod cert din activităţile scriitoriceşti nu se poate face faţă preţurilor mereu crescânde. În curând noi vom deschide, şi la Bucureşti, o "Casă de toleranţă" împreună c-un restaurant sub firma "Die Zufukt und Voluptatea". Considerând că dvs. sunteţi expertă în arta "Voluptăţii" (prostituţiei) vă putem angaja la firma noastră. După munca depusă vă vom plăti în valută forte, respectiv în mărci. Comunicaţi prin "Mica publicitate" din ziarul "România liberă" acceptul dvs.

Cu stimă, Firma
Die Zufukt und Voluptatea

Wein, Weil unde Gesung
Tg. Mureţ S.A.

Gnadige Frau Ottilia Valeria Rusan (poeta e soţia scriitorului Romulus Rusan, **n. red.**) *Unii din oamenii noştri care se află mereu în jurul dvs. ne-au informat că-n Bucureşti, dar nu numai, d-ta ai mărit frecvenţa caselor de toleranţă. Bineînţeles, ca de obicei, activitatea de prostituţie e drapată de o activitate politică. Nu e rău. E bine. Azi, din cuvinte scrise sau orale nu se poate trăi. Nimeni nu se satură din poveşti, romane sau poezii. Cu prostituţia câştigi bani şi întreţii casa pe picior mare. Dar – mai există şi un dar – lucrând la mai multe case de toleranţă trezeşti invidia altor prostituate sau proxeneţi care, roşi de gelozie şi de "concurenţă", ar putea să încerce să vă lichideze. Concurenţa face ravagii. Din aceste motive ţi–am propus să rămâi numai la noi. … Frau Ottilia-Valeria, noi dorim să lucrezi numai în casele noastre de toleranţă. Ai însuşirile necesare pentru a câştiga bine: eşti apetisantă, seducătoare, ştii să lucrezi acoperită de activităţi politice, ai energia necesară şi ştii ce doresc bărbaţii de la femeile profesioniste. Ne menţinem promisiunea de a vă muta în Cipru, Turcia, Siria, Egipt, Austria, Germania, Olanda, Franţa, mă rog, unde este necesar şi sunt locuri libere. Vei fi plătită în valută forte. S-ar putea ca în curând să vă trimitem şi la o casă din Detroit.*

Egon Ambrosius

Frau Ottilia Valeria Rusan,

Oamenii povestesc că, într-o emisiune televizată, tu ai demonstrat cu exemple convingătoare că ai luptat din toate puterile împotriva totalitarismului pentru libertatea prostituţiei, pentru drepturile femeilor de a practica şi această meserie bănoasă. Ca o "dizidentă" de mare clasă, spun femeile, tu ai sfidat totalitarismul practicând, şi atunci, prostituţia în mod clandestin atât în ţară cât şi în străinătate, având de paravan pe un oarecare Gogu Rădulescu. După ce ai dărâmat "dictatura diabolică" ai înfiinţat "Asociaţia curvelor", desigur dându-i o tentă politică şi prescurtând-o A.C. Meriţi să fii felicitată pentru această imensă şi magnifică activitate pe altarul zeului Eros. Mai nou, spun bărbaţii că activezi şi la un "stabiliment" al unor redactori de la TVR, în schimbul apariţiei tale pe micul ecran. Se vede că ai energie multă şi ştii să te faci plăcută la bărbaţi. Noi ne menţinem oferta. Te putem trimite, după un timp de probă în ţară, la Istanbul, Cipru, Germania şi până la urmă şi-n SUA.

Firma Wein, Weil und Gesung
Ambrozie Mahat»

Angela şi ceasurile Rollex

De câţiva ani încoace, firma elveţiană de ceasornice "Rollex" (una din mărcile de clasă în domeniu) îşi face reclamă prin marile ziare şi reviste cu ajutorul unor personalităţi (staruri!) din lumea culturalo-ştiinţifico-sportivă: muzicieni, exploratori, savanţi, campioni de golf. Zilele trecute am întâlnit şi o reprezentantă a României făcând publicitate mărcii. E vorba de cân-

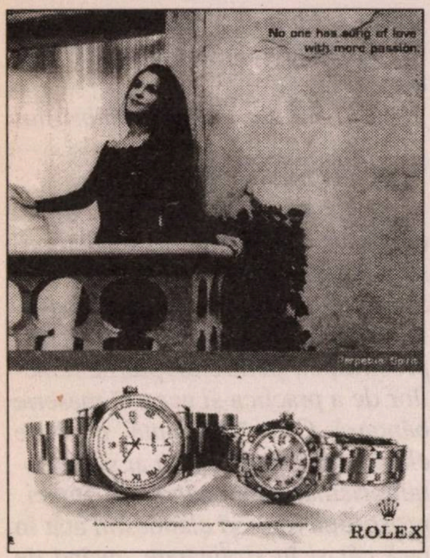
No one has sung of love with more passion.
Perpetual Spirit
ROLEX

tăreaţa de operă Angela Gheorghiu, una din sopranele *en-vogue* ale momentului.

Performanţa artistei ne face plăcere. Ca să fim sinceri, când, răsfoind săptămânalul "Newsweek", din care reproducem fotografia, am dat peste frumoasa artistă, ne-a stat ceasul.

Can-can-uri...

...găsim, ca de obicei, în revista V.I.P., din Bucureşti, ca şi în alte tipărituri dornice să ne alimenteze cu ştiri din viaţa vedetelor de tot felul.

■ **Andreea Marin,** socotită cea mai frumoasă prezentatoare de televiziune, vrea să se mărite cu vestitul ex-jucător de tennis Ion Ţiriac, în prezent prosper om de afaceri. Se pare că şi Ţiriac înclină spre căsătorie. ■ De căsătorit se căsătoreşte (însă sigur) şi cântăreaţa de muzică uşoară **Dida Drăgan.** Viitorul ei soţ este fostul ei partener de viaţă (prieten intim, care va să zică) Eugen Dumitru, de la TVR. După ce se despărţiseră, cei doi s-au împăcat. *Pe bune.* ■ Fiindcă vorbisem de Ţiriac, se impune să spunem ceva şi despre celebrul său coechipier în Cupa Davis, **Ilie Năstase.** Ca şi colegul său, Năstase, care a divorţat de curând (soţia, Alexandra, şi cei doi copii trăiesc în Statele Unite), se va recăsători cu Amalia Teodorescu (26), licenţiată a A.S.E. (Academia de Ştiinţe Economice).

Andreea Marin

■ Cântăreţul de muzică populară **Ion Lăceanu** are mari necazuri cu casa. Fostul proprietar a fost, după procese nenumărate, repus în drepturi, iar artistul, după ce – aşa cum susţine dânsul – a investit 19.000 de dolari în diferite îmbunătăţiri, a fost obligat să părăsească locuinţa. Şi-n plus, în apartamentul unde s-a mutat zilele trecute, nu există încă telefon. ■ În vreme ce cuplurile din lumea VIP-urilor se despart pe capete, amorul dintre prezentatoarea TV **Mihaela Rădulescu şi Elan Schwartzenberg,** de felul lui din Israel, reprezentantul la Bucureşti al trustului "News Corporation", merge strună. ■ Sex şi spionaj – aşa s-ar putea intitula păţania jurnalistei **Laura Andrăşan,** originară din Cluj. După cum susţine ea, produ-

ISRATON LTD.

INSTITUTUL DE REABILITARE A AUZULUI

TEL AVIV, str. Ben Iehuda 39

Tel. 03-5172910 – 5107317

SUB CONDUCEREA DOMNULUI

MICHAEL SHARON

APARATE AUDITIVE INVIZIBILE ASCUNSE ÎN URECHE

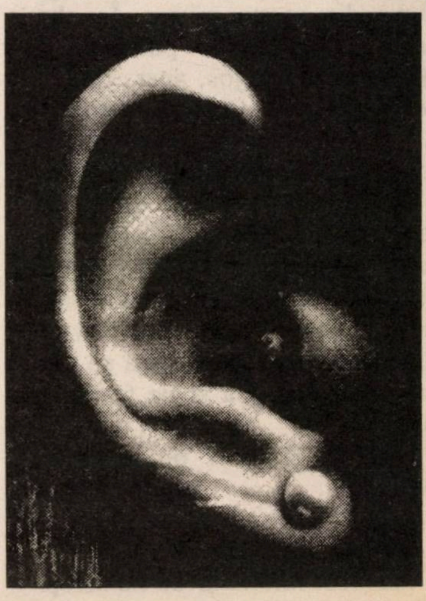

- ❖ **Consult şi îndrumare fără plată**
- ❖ **Baterii de lungă durată**
- ❖ **Laborator de reparaţii**
- ❖ **Preţuri speciale pentru pensionari şi membri Kupat Holim**

Vorbim şi româneşte

NOU - EXCLUSIV!

Am primit cele mai noi aparate digitale

cătorul TV Mihai Iacob i-a cerut să intre în contact (f. f. intim) cu miniştrii Dan Matei Agaton, Miron Mitrea, Ioan Rus şi alţi ştabi. Apoi, în clipele când oamenii vorbesc vrute şi nevrute, ea ar fi înregistrat cu ajutorul unui *cip*, oferit şi implantat de Iacob, confesiunile amicilor de-o noapte sau de două. Ardeleanca însă a refuzat. A rupt cu Mihai Iacob şi face emisiuni la Tele 7abc. ■ O anchetă printre artiştii cu talente culinare a dat rezultate interesante. **Alexandru Arşinel** (actor): “Sunt un maestru într-ale bucătăriei. Întrebaţi-le pe Stela Popescu şi Mioara Velicu, cu care am fost în turneu în SUA, ce delicioasă ciorbă de burtă le-am pregătit! Dar şi nu de mult, când am fost în Israel, cu Stela Popescu şi Ştefania Rareş, am pregătit de toate!”. **Sebastian Papaiani** (actor): “Sunt un bucătar grozav. Îmi place să inventez mereu câte ceva şi de fiecare dată se mănâncă ce fac. Însă fac multă mâncare, dau şi la vecini, iar ultima porţie îmi revine mie. Gătesc orice: mâncare de cartofi, pilaf cu pui la cuptor, mămăliguţă cu brânză, ouă, unt şi smântână... Mă mai lupt cu cartea Sandei Marin. Când mă apuc, fac câte 30 de clătite... **Mădălin Voicu,** (dirijor, deputat PSD): “Gătesc şi-mi place. Mă pricep la paste şi îmbin stilul italian cu cel ţigănesc. Am nişte sosuri tari de tot. De pildă, unul din roşii decojite, cu piper şi ardei iute uscat. Sau altul cu usturoi, parmezan, cu bucăţi mici de peşte afumat. Sau carne tocată, ca de sarmale, cu sos de roşii. Şi mai gătesc ciorbe cu zeamă de varză, ostropel sau peşte umplut cu legume, cu felii de portocale, care-mi iese extraordinar”. ■ Andreea Marin nu este singura cu prenumele respectiv care se află în *top*-ul frumuseţilor TV. Mai sunt şi alte Andree, între care **Andreea Raicu** (foto), concurentă redutabilă la locul I în clasament.

REŢEAUA
MAGAZINELOR
DE CARTE
ROMÂNEASCĂ

• Romane • Dicţionare •
• Ghiduri turistice •
provenite din vasta producţie
editorială din România de astăzi

AFULA: Kikar Atzmaut 7 (În pasajul Ophir Center)
TEL.: 06/659-6014
ASHDOD: Merkaz Mishari Daled, magazin nr. 33 Haim Schapira
Tel.: 08/866-5388
BAT YAM: Str. Balfour 60. Tel.: 03/659-2484
BEER-SHEVA: Str. Histadrut 56. Tel.: 07/623-6738
HAIFA: Str. Herzl 61 (Kikar Talpiot). Tel.: 04/867-1292
IERUSALIM: Str. Yaffo 63 (în pasaj). Tel.: 02/625-0612
NATANIA: Str. Smilanski 10 (în pasaj). Tel.: 09/861-5860
PETAH-TIKVA: Str. Pinsker 9. Tel.: 03/904-0225
RISHON LE ZION: Str. Rotschild 9. Tel.: 03/969-8724
RISHON LE ZION: Str. Herzl 47. Tel.: 03/967-1807
TEL AVIV: Str. Solomon 20 (vechea Tahana Merkazit).
Tel.: 03/687-3606
TEL AVIV: Str. Allenby 48. Tel.: 03/517-5877
TEL AVIV: Staţia nouă de autobuze, et. 3, magazinul nr.3243
(sub Mac Donald). Tel.: 03/687-7949

Direcţia: tel. 03/562-0711, 562-0714
Iolanda: pelefon 054/829-163

Ultimele noutăţi la GALINA

CASETE AUDIO cu:

Poveşti pentru copii
Muzică uşoară şi populară românească

Aniversare

Pavel Chihaia, scriitor, istoric de artă; 80 de ani de la naştere.

Decese

Vera Proca (90), balerină; primsolistă la Opera din Bucureşti.

Ştefan Augustin Doinaş (80), poet, traducător, membru al Academiei Române, redactor-şef al revistei "Secolul 21"; în urma unui infarct.

Irinel Liciu, balerină, prim-solistă a Operei din Bucureşti; căsătorită cu Şt. A. Doinaş, s-a sinucis la câteva ore după moartea poetului, înghiţind o mare doză de barbiturice.

Nineta Gusti, actriţă la Teatrul de Comedie din Bucureşti.

Alexandru Todea (90), cardinal greco-catolic.

ION MIHĂILEANU
Corespondenţă din Franţa

Caleidoscop parizian

- **Guvern de dreapta**
- **De ce a dispărut Jospin?**
- **Umorul e bun pentru inimă**
- **Hoţii de penisuri**

În momentul când scriu aceste rânduri, după NU-ul spus lui Le Pen, întrebarea nr. 1 e: ce guvern se va constitui în urma alegerilor parlamentare (9 şi 16 iunie) şi care va conduce efectiv ţara, de dreapta sau de stânga? Dacă ne luăm după sondaje, dreapta va câştiga alegerile parlamentare şi, timp de cinci ani, guvernul, de aceeaşi orientare politică cu preşedintele, va aplica programul său “musclé” de eradicare a insecurităţii şi de liberalism economic. (Sondajele au fost confirmate: Franţa are un guvern de dreapta, **n. red.**)

Stânga e decapitată, Jospin a fost eliminat, coaliţia formată din socialişti, ecologişti şi comunişti s-a sfâşiat, a decepţionat păturile populare sărace, ea a avut o atitudine laxistă faţă de tot soiul de delicvenţi. Dreapta se prezintă relativ unită, măsurile pe care le preconizează sunt credibile împotriva celor ce nu respectă legile ţării, mai ales în periferiile unde locuieşte o populaţie de emigranţi, unde cei ce domină şi terorizează populaţia sunt “caizii” ce combină negoţul de droguri cu islamismul.

◆

Să trecem însă la alte “chestii” mai nostime. Imediat după ce a anunţat că se retrage din viaţa politică, Jospin a dispărut. El nu s-a prezentat nici măcar la biroul de votare la al doilea tur de scrutin, delegând pe altcineva să voteze în numele lui. A devenit cu alte cuvinte un cetăţean oarecare. Întrebarea era următoarea: cu ce se ocupă cetăţeanul Jospin? Răspunsul n-a întârziat. După cinci ani de guvernare el şi-a permis, ca tot omul, să petreacă o vacanţă liniştită. Unde? În Sicilia. Împreună cu soţia sa, Silviane Agacinski, filozof de meserie, cu care împărtăşeşte, se pare, o dragoste adolescentă. E o consolare pentru cel ce a fost înfrânt după ce şi-a consacrat aproape toată viaţa politicii. S-a întâmplat destul de rar în istoria Frnaţei ca un conducător să se retragă din viaţa politică în plină forţă creatoare. El putea să conducă în continuare partidul socialist, să încerce să obţină o revanşă la alegerile parlamentare. Încât cazul Jospin suscită nedumeriri. În toate regimurile, în cele dictatoriale e evident, dar şi în cele democratice, setea de putere animă pe adevăratul om politic sau, cum i se mai spune, “animal politic”. E o condiţie *sine qua non* ca să ajungă în vârful piramidei. Mitterrand şi Chirac sunt exemple clasice. De aceea întrebarea e firească: a vrut din toate puterile Jospin să devină preşedintele Franţei? Pare-se că a ezitat înainte de a-şi depune candidatura.

Un alt fost prim-ministru al Franţei, Michel Rocard, preferă şi el o viaţă liniştită în care iubirea ocupă primul loc. La 20 aprilie el s–a căsătorit cu Sylvie Pélissier. Junele de 71 ani nu e la prima căsătorie, ca dealtfel actuala sa soţie. Rocard a mai fost soţ de două ori şi e tatăl a patru copii, iar Sylvie, divorţată, e şi ea mamă a patru copii. Acum s-au mutat într-un sat la 35 km. distanţă de Paris, într-o casă simpatică, cu o grădină pe care o îngrijesc amândoi. Explicând retragerea sa ca pensionar iubind viaţa, Rocard declară: “Politica e un joc crunt, unde trebuie să accepţi regulile sale brutale. Altminteri, e mai bine să nu alegi acest drum. Trebuie să ştii să te acomodezi cu demagogia, să fii şiret. Nu mi-au plăcut toate astea, nu m-am pretat şi am plătit.” Oare Jospin n-ar fi putut face aceleaşi constatări?

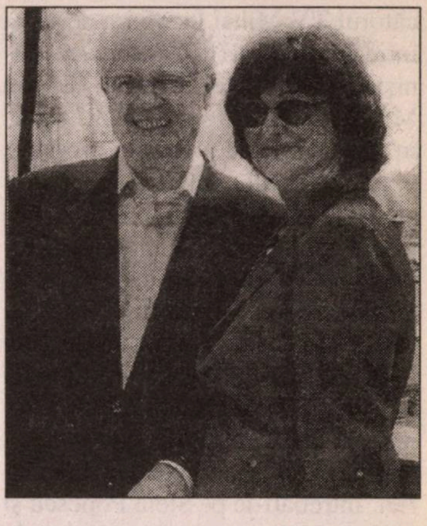

Soţii Jospin: acuma suntem liberi...

◆

O ştire şi o carte m-au făcut să abordez o problemă cât se poate de serioasă: râsul! La Mulhouse s-a creat primul club al râsului în Franţa. Iar în librării se află de curând un volum excelent, intitulat "Histoire du rire et de la dérision", de George Minois. Celebrul dicţionar Robert dă următoarea defnţie “ştiinţifică” a râsului: “a exprima voioşia prin deschiderea largă a gurii, însoţită de expiraţii mai mult sau mai puţin zgomotoase.” Iar nu mai puţin celebrul “Le Petit Larousse” dă şi el o definiţie tot atât de “ştiinţifică”, de genul “a manifesta un sentiment de veselie printr-o mişcare a buzelor, a gurii, însoţită de sunete”. Asemenea definiţii, lipsite de haz, ce pot fi valabile pentru animale, nu desluşesc misterul râsului uman.

George Minois face o încursiune în istorie şi începe cu Adam şi Eva, izgoniţi din rai pentru că nu erau perfecţi. În sfârşit, conştienţi de slăbiciunile lor, în loc să se vaiete că sunt goi şi exilaţi, pionieri ai comicului, ei ne oferă întreaga forţă a primului hohot de râs. De la început, susţine autorul, râsul e certat cu religia, care îl priveşte ca pe o putere demonică. Râsul va fi proscris în Evanghelii (cică Isus n-a râs niciodată). Şi George Minois aminteşte că de fiecare dată când religia (creştină) exercita o influenţă mare în societate, se luau măsuri împotriva râsului. Carnavalurile au fost interzise în perioada Evului Mediu, în reuniunile religioase n-aveai voie să râzi, un prelat a fost excomunicat în 1883 din cauză că era în permanenţă vesel şi surâdea.

Autorul ne întreabă: de ce astăzi, când nu există nici o interdicţie, francezii râd mai puţin? Şi dă o cifră medie: numai cinci minute pe zi. În timp ce în 1939, când războiul bătea la uşă, ei se veseleau 20 de minute. După el, explicaţia e următoarea: trăim în epoca hohotelor de râs înregistrate pe bandă la radio şi televiziune, umorişti de profesiune întâlneşti pe toate drumurile, în sfârşit, când poţi râde de toţi şi toate, râsul nu mai are nici un haz. Îmi amintesc, à propos de consideraţiile autorului francez, de nenumăratele bancuri care circulau în România în perioada celui de al doilea război mondial, când evreii năpăstuiţi creaseră o aşa zisă agenţie I.P.A (dacă nu mă înşel, voia să însemne *Idişe Platches Agentur)*, în care Hitler şi ai săi erau ridiculizaţi. De asemenea nenumărate glume s–au născut pe seama geniului Carpaţilor, până şi cutremurul din 1977 era luat peste picior ca şi frigul cumplit din case în anii 1980. E de la sine înţeles că râsul, ca şi satira, sunt puternice atunci când au un obiectiv sau un duşman de combătut. Mi se pare că evreii şi românii (cimitirul vesel din Săpânţa e un caz excepţional!) sunt popoare înzestrate cu darul umorului. Ca şi alte popoare de altfel: umorul britanic sau cel ceh. Francezii, mi se pare, au, mai ales “de l'ésprit”.

Observaţiile lui George Minois sunt valabile pentru multe ţări ale lumii. De aceea, un medic generalist din India a fost primul care a întemeiat un club al râsului... în fiecare zi timp de o jumătate de oră, participanţii alternează exerciţii de respiraţie cu onomatopee de tipul hi... ha..., iar pronunţarea lor declanşează râsul. Mecanic. Această gimnastică zilnică, provocând în mod artificial râsul a cucerit adepţi pretutindeni în lume. Un râs terapeutic. Cică un ziarist american, Norman Cousins, suferind de o boală incurabilă, s-a vindecat după ce s-a închis la el acasă, ca un sihastru, şi s-a uitat la o puzderie de casete video umoristice. Mai serios e studiul făcut de câţiva cardiologi din Baltimore care susţin, după o anchetă făcută cu 300 de persoane, că cei ce au simţul umorului sunt mai vaccinaţi în faţa unei crize cardiace. De aici până a susţine că râsul e bun pentru a preveni orice maladie e un pas pe care mulţi l-au făcut. Chiar dacă poţi fi sceptic faţă de asemenea afirmaţii, e incontestabil că râsul nu poate face decât bine oamenilor. Ca şi muzica: s-a dovedit că ea alină durerile.

Şi o ultimă anecdotă: în 1962 s-a declanşat în Tanganica o epidemie de râs. Apărută într-o şcoală, ea s-a propagat timp de doi ani şi şase luni, iar unii bolnavi de râs se hlizeau ore întregi timp de 16 zile.

E de menţionat şi dictonul latin: *ridenda castigat mores,* care recomandă o terapeutică pentru ameliorarea moravurilor unei societăţi.

În aceste vremuri tulburi e bine să ne amintim de proverbul: cine va râde la urmă, va râde mai bine.

Şi câteva maxi-minime şi mini-maxime:

■ În luna martie a apărut în traducere franceză ultima carte (vol. I) a lui Soljeniţin, intitulată "Două secole împreună. Evreii şi ruşii înainte de revoluţie". Ea n-a provocat un mare ecou în presă, deşi multe din afirmaţiile lui sunt cel puţin discutabile.

Câteva exemple. Adresându-se evreilor ruşi, el spune: “Bineînţeles că nu sunteţi duşmani, nu merg atât de departe (...) dar sunteţi cu adevărat, fără rezerve, prietenii noştri?” Puteau, se întreabă autorul, evreii să se simtă ruşi prin spiritul lor? Nu numai că nu puteau, dar Soljeniţin adaugă că forţa expansiunii, energia, talentul lor, au pătruns conştiinţa societăţii ruse. “Noi am adoptat viziunea lor asupra istoriei noastre.” De aici întrebarea şi care e în acelaşi timp şi un răspuns: Oare evreii au pus stăpânire pe sufletul rus, sau ruşii s-au lăsat, pentru că nu ştiau prea bine ce să facă? Soljeniţin a declarat mereu că el a vrut să dea o imagine obiectivă a relaţiilor dintre ruşi şi evrei şi a negat întotdeauna că e antisemit. Oare aşa e?

În contrast cu Soljeniţin îmi amintesc de Cehov, care a trimis o scrisoare lui Şalom Alehem în care se declară solidar cu evreii când a avut loc pogromul de la Chişinău.

■ Nu e o ruşine să fii bătrân. Mulţi, şi inteligenţi, când Dumnezeu nu le-a răpit minţile. E de neînchipuit câţi oameni în vârstă vor fi pe pământ în anul 2050: două miliarde! Pentru prima oară în istoria umanităţii, cei de 60 de ani vor fi mai numeroşi decât cei de 15 ani. În 1950 proporţia mondială a vârstnicilor era de 8% din populaţia totală. În anul 2000 ei au ajuns la 10%, iar în 2050 vor atinge 21%. Acest fenomen e ireversibil pentru că longevitatea e în creştere, iar natalitatea în scădere. După toate calculele, în 2050 Spania va fi ţara “cea mai în vârstă” (media de vârstă de 55 de ani a locuitorilor săi).

■ "Paris, je t'aime" nu e titlul unui cântec. Această doamnă seducătoare numită Paris e obişnuită, mai grav, blazată, când i se face curte şi i se aduc elogii pentru frumuseţea ei. Nu ştiu cum va reacţiona când va afla că un grup de cineaşti, printre care Woody Allen, Jean Luc Godard, Agnès Varda şi alţii s-au hotărât să realizeze un film de lung-metraj constituit din filmuleţe de cinci minute dedicate fiecăruia din cele 20 de arondismente ale Parisului. Turnajul filmului a început. El va fi prezentat în sălile de cinema în primul semestru al anului 2003. Dacă nu mă înşeală memoria – să fiu iertat în acest caz – un admirabil film dedicat Parisului l-a realizat marele cineast Joris Ivens.

■ Benin e o ţară africană francofonă. Şi acolo apare un cotidian în limba franceză intitulat Matinal. Care e preocuparea sa principală? În această ţară se pare că bântuie o psihoză. Cică există o serie de indivizi care sunt amatori de sex masculin pe care îl fură de la victimele întâlnite în cale. Cum reuşesc să fure penisul (prin tăiere, sau prin mijloace oculte, *abracadabra-abracadabra* şi râvnitul organ dispare), ziarul nu dă amănunte. În schimb el ne informează că într-o singură zi cinci bărbaţi bănuiţi de hoţie de sex masculin au fost asasinaţi. O să vă minunaţi, afacerea a devenit politică. Guvernul acuză opoziţia că a creat această psihoză pentru a provoca haos şi a cuceri puterea. Trebuie să recunoaştem, Beninul e o ţară originală. Nu numai că aici nu se fură bijuterii, dolari sau alte lucruri preţioase, ci ceea ce posedă orice bărbat, dar în plus, acest furt misterios devine un argument electoral.

■ Arborii sunt mândria Parisului. Unul din cei mai frumoşi e un cedru din Liban, plantat cică de Chateaubriand. El se afla în faţa fundaţiei Carter. Cel mai vechi copac, un salcâm, sădit în 1601, se află pe Quai de Montebello. Alături de el se află, tot atât de venerabil, un nuc din Caucaz. Iar când te plimbi pe Champs Elysées, lângă teatrul Marigny, nu se poate să nu observi un conifer care se află acolo de 140 de ani. În plus scoarţa lui produce tămâie. Precum se vede, cu cât e mai bătrân, arborele e mai apreciat. Se poate spune acest lucru despre om?

■ Chinezii din cartierul meu, despre care am vorbit mai de mult, sunt bine mersi. Se poate vorbi în cazul lor de un expansionism pacific. Fără vărsare de sânge, fără conflicte, au cumpărat prăvăliile de textile ţinute de evrei, dându-le un preţ bun. Printre atâţia asiatici am devenit un minoritar. În fiecare zi apare un nou magazin, semn că afacerile sunt rentabile. Negustorii actuali sunt foştii lucrători exploataţi. Care la rândul lor exploatează fraţii lor veniţi fraudulos din marea Chină. Ei au cucerit o bună parte din Bulevardul Voltaire şi riscă să se întindă până la Place de la Nation. Nimeni nu suflă o vorbă, de voie de nevoie sunt acceptaţi de francezii de baştină pentru că nu creează probleme ca alţi emigranţi. Se pare că fiii şi fiicele lor care învaţă la şcolile franceze sunt printre primii în clasele lor.

■ Şi pentru că am pomenit de Bulevardul Voltaire, amintesc că pe traseul său există o piaţă frumoasă unde se află primăria arondismentului. Piaţa se numeşte tot Voltaire, dar de câţiva ani a fost botezată Léon Blum. Iar numele lor figurează unul alături de celălalt. Nu cred că ar fi mulţumit, dacă s-ar scula din somnul cel de veci marele scriitor francez, care a fost şi un mare antisemit, aflându-se alături de acest "jidan" de Léon Blum. Sunt însă sigur că Léon Blum ar accepta această situaţie cu umor, pentru că, aşa cum spunea un alt antisemit, evreu de data asta, Karl Marx, istoria se desparte de trecut râzând.

■ O veste epocală ne anunţă ginecologul italian Severino Antinori, în trecere prin Paris. La sfârşitul anului 2002 şi în cursul anului 2003 trei femei vor naşte şi ne vor blagoslovi cu cloni umani, adică copii aidoma cu un model, creaţi în eprubetă. Bine înţeles el e patronul acestor operaţii şi va persevera, fiind sprijinit de o asociaţie ce se intitulează "Asociaţia mondială a medicinii reproductive".

■ O informaţie care sună ca un banc: În cursul unei vizite pe care a făcut-o în Bulgaria, Papa de la Roma a binecuvântat automobilul Trabant ce este frabricat de ţara vecină României. Trabant a înviat, adevărat a înviat!

Infuzie de cultură
în pastile homeopatice

STELE
REGALE

Cartea recent publicată
de
ELENA-ESTHER TACCIU
în Editura DU Style
Bucureşti

Vă prezintă peste o sută de portrete ale personalităţilor de talie universală, ca Van Gogh, Marcel Proust, Mihai Eminescu, Rudolf Nureev.

Pornind de la Zodia sa de naştere, fiecare din aceşti eroi îşi dezvăluie şi drama sentimentală.

«Un fermecător volum de portrete astrologice ... profunde şi convingătoare... "Stele regale" e o fabuloasă carte a destinului uman.»
(Ion Cristofor, "Cetatea culturală", Cluj)

Cartea poate fi procurată
trimiţând contravaloarea
a 50 de şekeli la adresa:
ELENA-ESTHER TACCIU
P.O.B. – 2104
58490, KIRIAT SHARET
HOLON
Telefon: 03-5590829

AL. MIRODAN

DICŢIONAR NECONVENŢIONAL

AL SCRIITORILOR EVREI DE LIMBĂ ROMÂNĂ

Poşta Dicţionarului

Renate Schorr, *din Düsseldorf, Germania, se arată "şocată" de valul de injurii din presa fascistă din România la adresa "unor valori importante ale culturii" (ex. Ana Blandiana), ca şi, bineînţeles, "la adresa evreilor". Ea ne întreabă (are 28 de ani) dacă "asemenea expresii triviale erau frecvente şi în presa dinainte de război, când în România exista un regim democratic".*

Erau.

O cercetare în acest sens a întreprins criticul literar Ruxandra Cesereanu, din Cluj, umblând prin colecţiile de ziare ale timpului. Rezultatele au fost publicate nu de mult în săptămânalul bucureştean "Observator Cultural". Extrase:

«În 1932, în "Calendarul", Camil Petrescu este atacat de către Toma Vlădescu şi injuriat ca "fată bătrână", "caraghios cretin", "catastrofalul prost", "imbecil", "înspăimântătorul cretin". În 1933, în "Axa", scriitorii şi intelectualii, în general, care nu prizau antisemitismul legionar, sunt catalogaţi ca "bălegarul democraţiei", "dejecţiuni", "ciuperci otrăvitoare", poluatori, făpturi de cavou. În 1934, în "Credinţa", Sandu Tudor acuză doi scriitori din grupul "Criterion" (este vorba de Petre Comarnescu şi Mircea Vulcănescu) de homosexualitate, drept care aceştia sunt decretaţi "scârnavi", "masturbaţi", farsori, sterpi şi, fireşte, vicioşi. Scandalul izbucnise din motive politice şi culturale şi ţinea de nişte interese de culise care explodaseră dizgraţios. Acelaşi atacator (Radu Gyr) îl va califica, în "Vestitorii" din 1936, pe Eugen Lovinescu drept "babă libidinoasă a scrisului corupt" (întrucât Lovinescu l-ar fi demitizat pe Eminescu); mai târziu, Nicolae Roşu îl va decreta pe Eugen Lovinescu "bătrână canalie", iar în 1940, în revista "Sfarmă-piatră", acelaşi critic va fi portretizat de Ovidiu Papadima ca un "dolofan" dominat de "ghearele rapace" ale influenţei evreieşti. În 1937, Toma Vlădescu se arată mulţumit, în "Buna Vestire", că literatura română a fost dezinfectată de scriitorii pornografi (arestaţi) precum Geo Bogza, de pildă. În acelaşi an, Ovidiu Papadima scria, în "Sfarmă-piatră", despre aşa-zişii scriitori pornografi ca despre nişte "porci mari, porci lucizi (...) vânzând porcăria în literatură aşa cum unul se îmbogăţeşte cu o fabrică de cârnaţi"; scriitorii vizaţi erau, în plus, şi "comercializatori de excremente". George Călinescu fusese catalogat drept "secătură venală", în "Axa" din 1932. În 1939, în "Porunca Vremii", el este calificat drept "gropar", "solist al ghetoului" şi "pornograf". Tudor Arghezi este incriminat în "Sfarmă-piatră" din 1936, de către Vintilă Horia, care acuză "mocirla pornografiei" din "Flori de mucigai". Un an mai târziu, în "Rânduiala", Arghezi este catalogat, de către Victor Puiu Gârcineanu, "cobai al jidovismului", "degenerat", "pornograf diabolic" şi "monstru moral", prostituându-se "viciat până la măduvă".

Unul dintre cei mai vitriolaţi scriitori români, în această perioadă, este Mihail Sadoveanu. N. Crevedia îl încondeiază, în "Porunca Vremii" din 1936, ca "mare prunar, mare băsnar, mare văcar, porcar mare", ironizându-i corpolenţa posterioară ("eşti în tur cât o baniţă"). Tot în 1936, în acelaşi ziar, Sadoveanu este atacat trupeşte (pentru "cărnurile sale") ca având burtă şi ceafă de mason, fiind considerat "apostat" – drept care cititorii sunt invitaţi să-l izgonească cu pietre şi huiduieli. În 1937, în aceeaşi gazetă, Sadoveanu este poreclit "Jidoveanu", cititorii sunt invitaţi să ardă cărţile scriitorului, iar autorul să fie stigmatizat cu fierul roşu pe frunte şi pus la stâlpul infamiei. Al. Gregorian, în "Sfarmă-piatră" din 1937, îl considera pe Sadoveanu ca vândut lui "Ucigă-l Toaca", concentrându-se, însă, pe blamarea corpolenţei scriitorului: "arătare obeză", "cu guşa răspândită în etaje", "cadavru ambulant"; Sadoveanu este hiperbolizat maladiv ca "Bourul Moldovei, umflat de paie şi... poate chiar circumcis". Ovidiu Papadima, în aceeaşi revistă din acelaşi an, îl animalizează pe Sadoveanu ca "cimpanzeu bătând cu o măciulie învăluită-n vată într-o piele de porc", scriitorul fiind portretizat şi ca "fiară domolită, îmbătată de stârvuri".

Pe Nicolae Iorga, directorul de la "Porunca Vremii", Ilie Rădulescu, îl califică în 1940 drept "călău moral" şi "răstignitor" al generaţiilor tinere (în toamna aceluiaşi an, Iorga va fi ucis de legionari, **n. red.**). *În acelaşi an şi ziar, I. P. Prundeni îl atacă, printr-o animalizare sordidă şi printr-o dezumanizare vehementă, care vizează degradarea: Iorga ar fi, astfel, un "om de cauciuc", "vedenie cu barbă şi umbrelă", având caracter "de gelatină". La nivelul registrului de tip bestiariu, Iorga este calificat ca "ihtiozaur", apoi monstru care "se voia lins pe toate încheieturile umede şi sărutat în anumite locuri cărnoase şi încreţite", "o meduză peste trupul naţiei, sugându-i câte puţin în fiecare zi şi viaţa şi onoarea".*

IOSEF EUGEN CAMPUS

Reflectând asupra vieţii

Ne amintim de interesantul şi caracteristicul volum al lui Al. Sever: "Inventarul obsesiilor circulare". Anul trecut, puţin înaintea neaşteptatului său deces, au apărut de sub tipar cele trei volume de Aforisme ale mult regretatului Vladimir Eşanu. Cronica mea despre acele volume a devenit, prin forţa împrejurărilor, un necrolog.

Nu ştiam atunci că în 1997, un autor încă necunoscut, cel puţin mie, Morel Abramovici, tipărise, la Haifa, volumul de aforisme "Pe urmele călcâiului lui Achille". Interesant. Promiţător.

În 2001 autorul a tipărit, tot la Haifa, un al doilea volum: "Trase de păr". Cum singur recunoaşte, "recidivează". În Cuvântul autorului, scrie: "Sunt un recidivist. Nu mă pot opri de a continua să scriu. Gândurile nu-mi dau pace. Panseurile ţâşnesc ca nişte mici gheizeri". El îşi dă seama de dificultăţile pe care le va întâmpina: "În mulţimea de vorbe cu tâlc existente de mii de ani, (...) e greu să mai adaugi ceva ce nu s-a mai spus. Am strecurat, poate, o formă de exprimare care va părea inedită. De multe ori, în timp ce scriam, îmi suna în memorie un clopoţel de alarmă: asta s-a mai spus!"

Morel Abramovici năzuia ca noul său volum să-l întreacă pe cel precedent. În acest scop a socotit nimerit să preia, selectiv, din volumul precedent, o serie întreagă de aforisme pe care le preţuia îndeosebi. După părerea mea, criteriul alegerii nu era prea precis. În această operaţie "antologică" s-au strecurat şi mai bune, şi mai rele. Iată, la întâmplare, de pe o singură pagină, câteva exemple de asemenea aforisme reluate antologic: *"Alcoolul stimulează circulaţia şi este mai gustos decât benzina". "Cuţitul cu facultatea de medicină devine bisturiu". "Am ajuns la miezul modestelor mele pretenţii: Vreau tot!". "A nu ajunge nicăieri nu este o problemă de vagabondaj".*

Şi aforismele noi, care apar pentru prima oară în acest al doilea volum, rămân, din păcate, prea adese ori, la nivelul banalităţilor răsuflate şi exprimate fără originalitate: *"Unii încurcă borcanele, alţii calcă în străchini".* Sau: *"Uşa iadului este în permanenţă deschisă". "Multe lucruri nu se iartă pe lumea asta: în special datoriile"* etc.

Modest, autorul nu intenţionează să fie "un dascăl al oamenilor". S-ar mulţumi să-i facă să gândească şi să zâmbească. Şi, spre mulţumirea noastră, izbuteşte.

❖

Precum este potrivit aforismului – aşa cum subliniam în articolul închinat Aforismelor lui Eşanu – Morel Abramovici recurge cu succes la paradox. Ca în scânteia fulgerătoare izbucnită în întuneric din ciocnirea a două particule electrice de pol opus, paradoxul, în sclipirea lui surprinzătoare, dezvăluie adevăruri ascunse în întuneric. *"După multe repetiţii, a ajuns să fie spontan".* Sau: *"Cine este suficient de bogat, nu trebuie să ştie să calculeze: pentru asta sunt contabili".* Sau: *"Dacă toate începuturile sunt grele, aş începe cu sfârşitul".*

În majoritatea cazurilor, autorul recurge, în construirea aforismelor sale, la un procedeu relativ mai simplu: jocul de cuvinte. Joc de cuvinte bazat în special pe omonimie. Aşa, de pildă, două cuvinte din aceeaşi rădăcină, dar având sensuri cu totul deosebite: a muşca (fizic) şi a avea remuşcări (psihic): *"A muşcat-o şi a remuşcat-o: apoi a avut remuşcări".* Cuvântul a găsi este folosit în cele două sensuri ale sale: a găsi pe cineva într-un loc şi a preciza starea cuiva: *"Cum mă găseşti? – Din fericire, destul de rar".* Efectul este întărit prin crearea unei situaţii surprinzătoare, la prima vedere aproape de neînţeles, apoi vădindu-şi aspectul umoristic-sarcastic. Cuvântul unu apare în cele două sensuri posibile: indicând ora şi indicând persoane diferite: *"Femeile obosite se culcă noaptea la unu. Cele neobosite se culcă când la unu, când la altu".* Cariera are uneori sensul de profesie, alteori cel de loc de unde se extrage piatra: *"Cariera pe care şi-a ales-o l-a făcut să lucreze gratis la o carieră de piatră".*

Cel mai interesant şi mai personal, mai original procedeu, îmi pare acela care tinde, dincolo de jocul de cuvinte cu omonimia lor, la crearea unei situaţii uimitoare. Autorul imaginează o acţiune uluitoare, umoristică: *"Ca ştirile să rămână proaspete, a pus ziarul în frigider".* Sau: *"I s-a spus să strângă cureaua şi atunci el şi-a cumpărat bretele".* În loc să facă economie, cum era sfătuit, tembelul respectiv a făcut o nouă cheltuială, fără rost. Vedem acţiunea personajului, îi vedem gesticulaţia ridicolă. Zâmbim, îngăduitor sau sarcastic. Râdem.

Acest aspect umoristic este caracteristic lui Morel Abramovici.

"Râsul, spune el, *este purificator. Te uşurează şi îţi demonstrează că de relele de care râzi nu mai trebuie să te temi".*

Reflectând asupra vieţii, Morel Abramovici ajunge la o concluzie *"mai tolerantă a existenţei",* pe care o formulează în aforisme umoristice.

Aşteptăm cu nerăbdare viitoarele-i produse.

ELENA-ESTHER TACCIU

Marcel Marcian mi-a făcut o surpriză

Marcel Marcian, prozator din România, exclus multă vreme din drepturi editoriale prin factura "decadentă", modernistă a scrierilor sale pe tema coexistenţei spirituale evreo-române, îmi face realmente o surpriză. Recentul său plic conţine o monografie critică, "Proza mea cu Bacovia", în editura autorului (Bucureşti, 2001). După 1990, M. M. a scos câteva proze, cea mai substanţială fiind "Soarele umbrei", despre care am scris în "Minimum". Iată-l pe prozatorul destul de sceptic trecând în lumea criticii, mai mult, chiar şi a istoricilor literari.

Tema lui, Bacovia şi temele sale obsesive, datează de mult. În 1970, martor la inundaţia din oraşul natal al lui M. M. dar şi al ilustrului poet, admiratorul său îşi reaminteşte punctul de plecare al obsesiei acvatice la viitorul poet prin revărsarea Bistriţei din 1888, când avusese 7 ani. Scos din patul cald de copil, învelit în plapumă şi coborât de părinţii celor doi copii într-o barcă peste care năvăleau valurile dezlănţuite. Un an, Iorguţ (Gheorghe) Vasiliu nu poate merge la şcoală din cauza traumei durabile, dar care va face din fiul negustorului un poet care va semna Bacovia. I-a dat sentimentul cosmic, viziunea stihiilor colosale, care s-au concretizat în volumul de debut "Plumb" (1916).

Evident că prozatorul dilematic, M. M., autor "anti-proză" cu "antieroi", nu putea să se rezume la un compendiu documentar de tipul "viaţa şi opera". Şi asta mai ales în cazul lui Bacovia, un rebel în faţa burghezului şi a ordinii strâmbe, dar şi în faţa conformismului literar. Într-o măsură, şi monografia lui Ion Caraion, "Sfârşitul continuu – G. Bacovia" (1977), porneşte de la aceeaşi rebeliune de tip avangardist pe care a exprimat-o poetul "Lacustrei". Amândoi monografii optează pentru dicteul automat, atât în alcătuirea structurii libere a cărţilor lor, cât şi în pecetea stilului. "Succesie? Rizibil!", strigă patetic Marcel Marcian, negând nevoia de a impune ordine capitolelor sale. În felul acesta, deşi oferită "profanului", şi nu "cărturarului" (cum mă consider), strategia lui Marcian mi-a cerut lecturi şi răsfoiri repetate. Exploziile subiective, tensiunea ideilor pe viu, dicteul automat în propoziţii scurte, uneori apar supuse chiar şi ritmului bacovian. *("Ce a adus Bacovia pe lume (…) Uitare şi a te uita, a te uitare, nu ni se instituie. E uitarea, poate fi invectivarea lui B. de către B., de sine-şfichiuirea; tu care ţii minte. Care face una cu sarcasmu suveran. Toate astea. Toate astea sunt Bacovia".)*

Uneori ochiul prozatorului dornic de frisonul vieţii reale consemnată "pe viu", intercalează documente care ies cu totul din temă, ca de pildă scrisoarea lepădată de un soldat, de la nevasta părăsită, cu afurisenii, plânsete, blesteme şi versuri cu iz folcloric.

Dar receptarea poetului preferat, spirit tutelar şi obiect de cult, se motivează – am mai sugerat – prin rădăcini comune. Evreul M. M. iubeşte Bacăul ca şi românul Bacovia. Mama celui dintâi, Simelia, tânără fată, e furată cu ochii, în drum, de poetul solitar. Fratele lui M. M., M. Mircu, îi atribuie vecinului visător oarecare tentative sentimentale la adresa ei – un plic roz, cu poezii. Şi casa familiei Bacovia, azi demolată, dar şi casa celor trei fraţi se află în apropierea străzii mitologice, Leca, teritoriu al ritului iudaic, invocat în altă carte recentă de la "Minimum", a dr. Iulius Iancu. Apoi, decisiv, Bacovia i-a fost profesor de caligrafie şi desen lui Marcel Marcian. De aici instantanee: poetul la ore, absent, privind pe fereastră, sau întors cu faţa spre zid, cu spatele la clasă, când copiii râd de obrazul său proaspăt ras prin dispariţia bărbii pe atunci tradiţionale la dascăli. Însuşi numele poetului, Bacovia, este numele latinesc, antic al oraşului Bacău, luat ca fericit pseudonim. A izvorât ca poet al provinciei, a trăit acolo 45 de ani (bucureştean din 1933 abia), a legat prietenii trainice cu evrei, ca Şmil Kraus. Toate motivele unui cult literar personalizat există la M. M. Anii de marginalizare i-au dat probabil prozatorului, înscris acum şi în breasla istoricilor literari, solidaritatea de destin cu poetul român cel mai chinuitor instalat în eternitatea literară, pe care o merita pe deplin, de la debut.

Cu un asemenea cadru afectiv nu ne vom mira să aflăm în locul unei biografii convenţionale o siluetă tragică, reconstituită prin revelări freudiene de complexe şi frustrări sociale (tatăl, negustor înstărit, era totuşi sfidat, prin progenitură, de Sturzeştii din clasă). Urmau, pare-se, cele sexuale (reprimare, impotenţă, comportament schizoid, anulat în societatea femeilor), alcoolism. Autismul lui Bacovia l-am relevat prin bizareriile la clasă, de unde versul *"liceu, cimitir al tinereţii mele"*. Evidenţa maladivă se certifică printr-o internare la "boli de nervi", în 1914, la 26 de ani. Dar peste un an profesorul de caligrafie va da poemul minunat "Lacustră". Geniu şi nebunie e o veche formulă în cazuri precum cel de faţă. Gloria lui Bacovia o fac în vremea aceea mai ales poeţii tineri, fără nume literar. Între cei cu notorietate, nu-l sprijină de la debut decât Macedonski, la "Literatorul", autorul generosului vers *"din plumb făcut-ai aur"*, şi, în mod definitiv, Călinescu, în "Istoria", sa superlativă pentru Bacovia. Primit în Societatea Scriitorilor Români abia în 1926, la 10 ani de la "Plumb", poetul va fi mut între 1948-56 şi presat să-şi arate "ataşamentul". (Tocmai el, care scria tocmai pentru că vorbea cu dificultate, cotidian!) Aici intră în ofensivă Agatha Bacovia, capabilă să discute eficient cu "organele". Soţia obţine cu greu la bătrâneţea poetului să i se ia câte un interviu, să primească o pensie pe merit şi numele acordat până la urmă Liceului său din Bacău. Deşi scrisese cu decenii în urmă "Serenada muncitorului" (nutrise simpatii socialiste) şi a semnat chiar şi rânduri în "Scânteia", totul a mers scrâşnit, şi numele său nu pătrundea în listele glorioşilor oficializaţi. Aici, de fiecare dată şi împrejurare, va fi şi va rămâne eludat. De ce? Pentru că (vorba lui N. Manolescu) rămâne un precursor al tuturor formelor post-moderniste şi "cel mai radical dintre toţi", – evident, un "decadent" în poezia românească. L-a ţintuit pe loc decizia lui Beniuc, descăunat de la preşedinţia Uniunii Scriitorilor abia în 1965. Dar Bacovia murise în '57, iar mărturia cea mai adevărată despre crepuscul este cartea Agathei, în '81 ("Poezie sau destin"). Poetul moare "de rinichi" la 75 de ani. Masca sa ni-l arată emaciat, crucificat, chinuit şi sfârşit.

Autentic, portretul realizat de Marcel Marcian se recompune cu sufletul la gură, aşa, readunat de prin toate paginile, intersectat cu analizele poemelor bacoviene de neuitat. Pe acestea din urmă, în baza celor mai memorabile texte lirice, unice prin aparentă simplicitate, ni le relevă comentariile la tema Amorului mort, *"copil învineţit"* sau în *"sicriu de plumb"*. Se mai urmăreşte diluviul cosmic, toamna şi ploaia, *"materia plângând"*, procesiuni funebre, fanfare şi grădini îndoliate, iubita cu *"faţa de mort"*. Iarna adună simbolic ciclurile vieţii şi ale morţii la Bacovia: *"Ninge, parcă toţi muriră, parcă toţi au înviat"*. Aşa cum a demonstrat Solomon Marcus (frate cu Marcian) într-o statistică lingvistică, cuvinte-cheie ilustrând neantul în ordine descrescândă, sunt "a muri" (50), "pustiu" (32), gol" (28), "nimic" (27), "nimeni" (25), "plumb" (16). Caracterizarea poeziei lui Bacovia, enunţă M. M., este funcţia poetului-demiurg care descompune şi recompune universul din elemente grele telurice, dar şi apte de transparenţă: viziunile peisajelor dramatice mişună de profiluri vii, şi ele simbolice în aparenţa lor prozaică.

Un Bacovia neconvenţional, ca şi autorul său.

●

Fotbalistul Serghei Kalashnikov, din echipa Hapoel Tel Aviv, ocupă, acum după terminarea campionatului, locul I în clasamentul goal-getterilor, cu 13 puncte marcate.

Nu mă miră. Ştiam de mult că vestitul Kalashnikov trage bine.

●

Un băiat din Beer Sheva a fost bătut de tatăl său atât de crunt încât a trebuit să fie internat în spital. "Totul a început – a declarat fratele său la anchetă – când copilul a rupt un măr din pom, începând să muşte din el".

Comportarea tatălui e, într-un fel, logică. Ce altceva ar fi putut el să facă în această situaţie, decât să-l bată măr pe băiat?

Nou!

A apărut

Umbre în grădina mea

de Iudit Coman

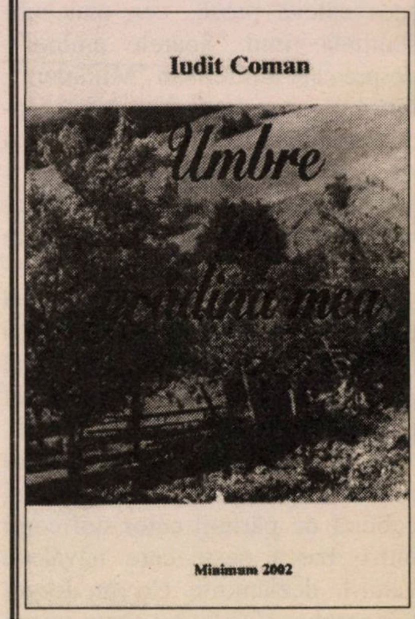

«"Umbre în grădina mea" de Iudit Coman este un volum de maturitate, o culegere de versuri scrisă de-un condei ce-a trecut prin multe în viaţă.»

Al. Mirodan
"Minimum"

....

Preţul: 25 shekeli
Comenzi la:

IUDIT COMAN
Reh. Mintz 14/10
Hadar Iosef – Tel Aviv
Tel. 03/647-4458

PRIMIM LA REDACŢIE

● CĂRŢI ● REVISTE ● ŞI ● SCÂNTEIERI ● DE ● GENIU ●

- **Înţeleptul de la Geneva**
- **Umbrele din grădina poetei Iudit Coman**
- **Arta cameleonismului**
- **Cuvintele fără frontiere**

Şafran printre nemuritori

Omagiu Marelui Rabin Alexandru Şafran; Caietele Culturale ale "Realităţii Evreieşti"; volum realizat de Manase Radnev şi Ţicu Goldstein; coperta A Poch; ed. Hasefer, Bucureşti, 2002

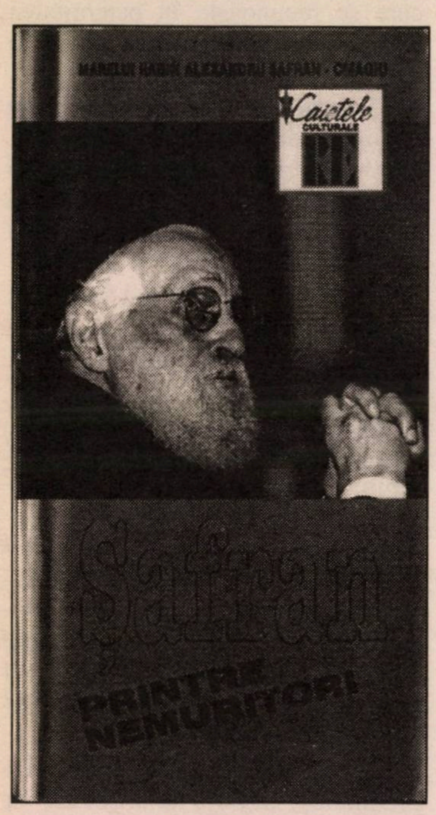

Un caiet masiv (de fapt, o carte de 376 de pagini) şi foarte binevenit. Cititorii noştri şi, în genere, *tribul,* ştie cine-a fost şi cine este rabinul Şafran, conducătorul spiritual al iudaismului românesc. Cercetând acest volum, avem prilejul să înţelegem cum anume este văzut Şafran de către alţii. Alţii înseamnă, întâi şi întâi, oamenii din România, care l-au cunoscut îndeaproape pe "înţeleptul de la Geneva": Regele Mihai, preşedintele Ion Iliescu, Patriarhul Teoctist, acad. N. Cajal, istoricul V. Cândea, I. Artzi ş.a. Apoi, este vorba de câteva figuri importante din lumea religioasă şi laică de azi: cardinalul Roger Etchegary (omul nr. 2 al Vaticanului), Mitropolitul Damaskinos Papandreu din Elveţia, Ruth Dreyfuss, fosta preşedintă a Statului elveţian, René Samuel-Sirat, şef rabin al evreilor din Franţa, Serge Klarsfeld, "vânătorul de nazişti", preşedintele asociaţiei "Fiii şi fiicele deportaţilor evrei din Franţa", ş.a. ş.a.

Caietul cuprinde de asemenea o selecţie din studiile, predicile şi conferinţele lui Al. Şafran. Lectura lor îţi oferă posibilitatea să iei contact cu gândirea şi stilul unui mare cărturar, capabil deopotrivă să ghideze, ca nimeni altul, în tainele Cabalei, ca şi în înţelegerea a ceea ce s-a întâmplat în anii din urmă cu generaţia noastră.

Cum arătasem mai sus, volumul este alcătuit de Manase Radnev şi Ţicu Goldstein. Cel dintâi, cunoscut realizator TV – unul din veteranii televiziunii bucureştene – a luat, ca gazetar ce este, un interviu persoanei care face obiectul cărţii. Extrase:

«Manase Radnev: *Să începem cu… începutul. Ştiu că v-aţi născut la Bacău şi v-aş ruga să ne oferiţi detalii asupra formării dumneavoastră intelectuale şi spirituale, într-un oraş în care exista o importantă comunitate evreiască.*

Alexandru Şafran: Da, sunt născut la Bacău şi aş spune că mă simt încă băcăuan. Tatăl meu a fost Şef Rabinul oraşului şi, precum se ştie, el era unul dintre cei mai însemnaţi savanţi rabinici ai epocii sale. Era consultat de către marile autorităţi rabinice din lume în ceea ce priveşte legea evreiască. Dorinţa tatălui meu a fost ca eu să urmez calea trasată de el şi să devin rabin; bineînţeles, dorinţa lui a fost să fiu rabin chiar la Bacău. El s-a ocupat în mod deosebit de umila mea persoană, de formarea mea intelectuală şi religioasă. Este interesant că, la vârsta de 11 ani, el mi-a făcut onoarea şi mi-a acordat privilegiul de a colabora cu el la redactarea scrierilor sale. A început să mă iniţieze, el îmi dicta şi eu scriam. În urmă cu câţiva ani, am primit din Israel un document interesant: o persoană mi-a trimis un text al tatălui meu, scris de către mine, când aveam 11 ani.

În 1929, după ce mi-am dat bacalaureatul, m-am dus la Viena ca să-mi desăvârşesc studiile mele laice, profane, la Universitate. Când am plecat la Viena, eram, în principiu, rabin.

M.R.: *Eraţi format în acest sens…*

A. Ş.: După decesul tatălui meu, coreligionarii din Bacău m-au considerat deja rabinul lor. Totuşi m–am întors la Viena şi am continuat cursurile Universităţii, unde am fost remarcat de către un profesor care era foarte mândru, Sigmund Freud. În fiecare an, un student ales de către conducerea facultăţii trebuia să ţină o conferinţă; la conferinţa expusă de mine a asistat şi Sigmund Freud. În urma acestei expuneri, el s-a apropiat mult de mine şi, în repetate rânduri, m-a invitat la el ca să discute problema psihanalizei în lumina științei iudaice.

M. R.: *În 1940, ați devenit cel mai tânăr Șef Rabin în lume. Aș vrea să vă întreb acum despre funcția dumneavoastră de senator, pentru că în momentul de față sunteți singurul senator în viață din Senatul interbelic al României.*

A. Ș.: Problema Senatului a fost o problemă foarte serioasă care s-a pus populației evreiești, conducerii comunităților evreiești. Anul 1940 a fost un an de răscruce și situația evreilor nu mai era bună. Locul la care aveau dreptul evreii din Senat era cel al Șef-Rabinului țării. În Senat am fost primit, vreau să subliniez, cu multă căldură. Printre cei care m-au primit cu simpatie s–au distins Nicolae Iorga, care nu era un prieten devotat al evreilor, și marele scriitor Mihail Sadoveanu. Aproape în fiecare zi apăreau legi care vizau scoaterea evreilor din cadrul legal și am fost nevoit, de fiecare dată, să intervin și să insist pentru drepturile evreilor. Intervențiile mele au fost bine recepționate, dar voturile, majoritatea lor, nu ne-au fost favorabile. Prin urmare, în Senat a existat, pe de o parte, o atmosferă de simpatie față de mine: de pildă, când s-a votat răspunsul la mesajul tronului, Senatul a hotărât ca eu să fac parte din delegația care trebuia să meargă la Palat să prezinte răspunsul; pe de altă parte, o antipatie, o dușmănie în privința evreilor.

M. R.: *Dacă ne referim la personalitățile pe care le-ați cunoscut, în afara celor pomenite, Iorga și Sadoveanu, știu că i-ați cunoscut destul de bine pe George Enescu și Martha Bibescu.*

A. Ș.: Da, l-am cunoscut bine pe George Enescu. El era o ființă foarte nobilă, nu doar un mare artist, ci însăși Arta. Ne-am apropiat unul de altul, imediat după război, când situația României era gravă din punct de vedere economic. Era perioada de secetă când el s-a dus până în nordul țării, la Dorohoi, și a rămas foarte impresionat că țăranii erau siliți să-și consume semințele, întrucât n-aveau altceva. S-a întors la București, a venit la mine și mi-a spus: "Domnule Șef Rabin, trebuie să facem ceva". Tocmai atunci fusesem invitat de United Jewish Appeal din Statele Unite, organizație condusă de Henry Morgenthau (ministrul de finanțe al S.U.A. **n. red.**), să particip la o conferință organizată la Atlantic City. La conferință fuseseră invitate două personalități din Europa: una evreiască și una creștină. Pe mine m-au invitat pentru că reprezentam atunci cea mai mare comunitate evreiască din Europa, după Șoah.

M. R.: *Iar Martha Bibescu…*

A. Ș.: Era și ea o ființă superioară, ale cărei calități literare erau bine cunoscute. Printre primele manifestări de simpatie, după eliberare, a fost atitudinea prințesei Martha Bibescu care, printr-o scrisoare mișcătoare, publicată, mi se pare, în "Curierul Israelit", și-a exprimat emoția și simpatia față de evrei și a donat o sumă importantă în favoarea copiilor evrei orfani.

M. R.: *Perioada aceasta groaznică a războiului și dominației fasciste în România, noi am evocat-o pe larg într-o convorbire trecută. Aș vrea să-mi spuneți, la jumătate de veac care a trecut de la acele tragice întâmplări, în care dumneavoastră ați fost adânc implicat și ați avut un rol determinant în ocrotirea și salvarea a ceea ce s-a putut din ființa evreiască, aș vrea să-mi spuneți acum care sunt gândurile și reflecțiile dumneavoastră.*

A. Ș.: Sunt două simțăminte care se conturează, dar și se completează: simțământul, în primul rând, de deziluzie. Mă așteptam ca, după Șoah, după Holocaust și, mai cu seamă, după prăbușirea celui de-al doilea imperiu totalitar, regimul comunist, lucrurile și mentalitățile să se schimbe, situația concretă, reală, a lumii să fie alta. Asistăm, dimpotrivă, în ultimii ani, la o accentuare – care neliniștește – a simțămintelor șovine, a simțămintelor de antipatie, de dușmănie față de evrei. După cum am spus-o și în Senatul României, această atitudine ostilă față de evrei este, în fond, nu numai inspirată, ci determinată de faptul că iudaismul este "vinovat" de a fi adus ideea de Dumnezeu unic, creator al lumii și, în consecință, ideea unei umanități care se recunoaște în paternitatea divină. Desigur, o mare parte a umanității și-a însușit această idee, dar în practică nu poate să învingă instinctul dușmănos față de evrei, în mod formal îl adoptă, dar, în mod practic, nu-l acceptă, nu vrea să-l realizeze; (…) în mod sincer și profund cred că, în cele din urmă, umanitatea va ajunge să-i fie rușine de ceea ce a fost până acum și își va însuși în mod real, practic, marea învățătură a Bibliei.

M. R.: *În cartea dumneavoastră, "Evrei și creștini. Șoah drept moștenire", apărută în Elveția, omagiați personalități românești care, în cumplitele vremuri ale prigoanei antisemite, și-au manifestat "scânteia divină": este vorba de Mitropolitul Bălan, de Regina Mamă Elena și de Viorica Agarici. Poate vreți să povestiți cum s-a încheiat episodul dvs. cu Mitropolitul Bălan.*

A. Ș.: Pentru mine, ca evreu credincios, trebuie să afirm că, în desfășurarea evenimentelor legate de Mitropolitul Bălan, am văzut "degetul lui Dumnezeu". Situația era mai mult decât critică în momentul în care m-am adresat Mitropolitului Bălan.

M. R.: *Era în 1942…*

A. Ș: Da, anul «soluției finale», anul în care presiunea Germaniei naziste exercitate asupra guvernului român era din ce în ce mai aprigă; vagoanele pentru deportarea evreilor în lagărele de exterminare din Polonia fuseseră deja pregătite. Programul prevedea a se începe cu evreii din sudul Ardealului şi, apoi, cu cei din Vechiul Regat. Ne–am văzut siliţi să ne adresăm, în ultimul moment, mitropolitului, după ce alte căi fuseseră epuizate. El era cunoscut nu ca un prieten al evreilor, ci, dimpotrivă, şi ca un prieten personal al mareşalului Antonescu. L-am pus în faţa răspunderii sale, mai cu seamă ca Mitropolit al Transilvaniei, răspunzător, din punct de vedere moral, de viaţa celor care se găseau pe teritoriul diocezei sale. S-a produs o schimbare în felul lui de a privi lucrurile, pentru că deşi aceeptase să vină la Bucureşti, nu era pregătit să intervină; venise doar ca să vadă mai îndeaproape care este situaţia. În faţa atitudinii mele aprige şi poate chiar agresive, dânsul s-a decis să intervină în favoarea evreilor la mareşalul Antonescu. Mi-a comunicat în aceeaşi zi rezultatul impresionant, care, în fond, a salvat viaţa evreilor din sudul Transilvaniei: ei nu au fost deportaţi. După eliberare a venit la mine un trimis al lui Bălan, spunându-mi că situaţiunea mitropolitului este foarte grea. Îmi cerea, dacă vreau şi dacă pot, să intervin pentru a-i salva viaţa. Conştiinţa mea umană şi evreiască mi-a spus că trebuie să fac tot ce e posibil ca mitropolitul să fie salvat. M-am adresat celor mai înalte autorităţi guvernamentale, dar, precum se ştie, puterea lor era limitată, mai cu seamă când era vorba de ceea ce numeau ei un criminal de război revendicat de Uniunea Sovietică, de puterea care ocupa România. Am insistat mult de tot, în sfârşit, demersurile mele au fost luate în considerare…

M. R.: *Deci Bălan a rămas în continuare Mitropolitul Ardealului?*

A. Ş.: Da, a rămas. La solemnitatea care a avut loc la Cluj, în 1945, pentru celebrarea revenirii Transilvaniei de Nord la patria mamă, au participat marile figuri ale României, Regele Mihai, Patriarhul Nicodim, membri ai guvernului… S-a format un tren regal şi am fost invitat şi eu să particip, alături de aceşti demnitari, în delegaţia care a plecat la Cluj. Solemnitatea a avut loc, mi se pare, în sala de festivităţi a prefecturii. După ceremonia oficială, a avut loc o masă, iar în centrul mesei se aflau regele, primul ministru, trimisul guvernului sovietic, Vîşinski, şi alţii. Acolo se afla şi Mitropolitul Bălan care, după datina românească, creştină, trebuia să binecuvânteze această masă. La un moment dat m–am ridicat de la locul meu ca să mă adresez lui Vîşinski, cerându-i să intervină în favoarea evreilor unguri, care au fost găsiţi de către trupele sovietice în diferitele părţi ale teritoriilor ocupate din Ardealul de Nord şi trataţi ca prizonieri, ca duşmani. I-am spus “Cum e posibil, ei au suferit, n-au luptat împotriva Uniunii Sovietice!” M-am apropiat, deci, de Vîşinski, cu care mai vorbisem de câteva ori despre această problemă la Bucureşti. Când m-am aflat lângă centrul mesei festive, Mitropolitul Bălan s–a ridicat şi a declarat, în mod solemn, cu vocea lui dintotdeauna, aspră, accentuată: “Dacă mă găsesc aici, acest fapt îl datorez Eminenţei Sale, Şef Rabinul Alexandru Şafran”.

M. R.: *Un capitol aparte al activităţii dumneavoastră la Geneva îl constituie publicarea unor cărţi cu răsunet în întreaga lume. Printre acestea, probabil că lucrarea cea mai importantă este “Cabala”. Ce este, de fapt, Cabala? O practică mistică, o însumare a tradiţiilor evreieşti, sau o doctrină religioasă?*

A. Ş.: Cabala înseamnă, în ebraică, primire şi transmisiune, adică primirea unui patrimoniu pe care noi îl considerăm de obârşie divină, transmiterea lui de către adepţii acestei credinţe, precum şi interpretarea, îmbogăţirea patrimoniului general, universal, al iudaismului, care încorporează tot ceea ce spiritualitatea evreiască a oferit lumii.

M. R.: *În biblioteca dumneavoastră văd că se află o fotografie a lui Albert Einstein, cu o dedicaţie specială…*

A. Ş.: Einstein a luat la cunoştinţă de vizita mea în America, după terminarea războiului, şi m-a invitat, scriindu-mi de la Princeton, unde domicilia, să-i fac o vizită. Invitaţia era pentru ziua de vineri după-amiază. I-am răspuns că mi-ar fi greu să vin, întrucât nu mă voi putea întoarce la New York înainte de lăsarea serii, adică de începerea Şabatului. Einstein şi-a dat seama, s-a scuzat şi m-a rugat să stabilesc eu data şi ora care îmi convin. Când am ajuns la el, împreună cu soţia mea, primele cuvinte pe care mi le-a spus au fost elogiul Şabatului. Mi-a spus, textual, că cel mai important cadou pe care religia iudaică l-a făcut omenirii este obligaţia ca omul şi societatea să se odihnească o zi pe săptămână. După aceea, am purtat o discuţie filozofică. La un moment dat Einstein s-a ridicat de pe scaun, s-a dus în dreptul ferestrei şi ne-a spus: “Tot ceea ce vedeţi nu este rezultatul hazardului, există o forţă spirituală care face ca tot ce vedem în mod organizat să fiinţeze”. Discuţia noastră s-a prelungit mult, Einstein nu mai era tânăr, iar eu şi soţia trebuia să ne întoarcem la New York; ca să ne mai reţină, el i-a spus secretarului său să ne mai aducă un ceai. La plecare, soţia mea l-a rugat ca, după momentele atât de plăcute petrecute împreună, să ne dăruiască fotografia lui cu dedicaţie. Aşa a ajuns fotografia lui pe raftul bibliotecii mele şi o ţin alături de cea a părinţilor mei.»

Iudit Coman

Umbre în grădina mea

Versuri; Minimum, 2002

O nouă expresie a "ofensivei feminine" ce caracterizează perioa-

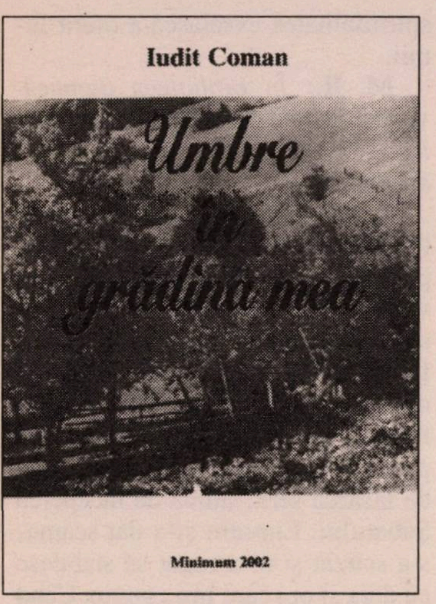

da de faţă a scrisului israelian de limbă română. Un nou volum de Iudit Coman, prezenţă marcantă în poezia şi proza vieţii de *alia*.

Un volum despre care, în cuvântul său înainte, Al. Mirodan scrie:

«"Umbre în grădina mea" de Iudit Coman este un volum de maturitate, o culegere de versuri scrisă de-un condei ce-a trecut prin multe în viaţă, a mai pierdut din entuziasmele tinereţii şi s-a obişnuit să se uite cu o privire sceptică, plus un surâs asemenea în colţul gurii, la cei ce-o bat proteguitor pe umăr, dându-i curaj: "nu te lăsa, alungă gândurile negre, viaţa e frumoasă".

"Maluri", poemul cu care se deschide cartea de faţă, ne dă informaţii exacte cu privire la starea de spirit a autoarei:

Departe de maluri abrupte am crescut/ nici n-am urcat nici n-am căzut/ am privit doar lung în zare.// În trist amurg de multă vreme/ ascult cum geme mărunta clipă/ mă doare otrava trupului de lut// Trăiesc în casa vechilor poveşti/ mă urc în turnul fulgerat de stele/ şi umilită, îngândurată,/ mă uit cum se răstoarnă/ paharul gol/ în care nimeni/ nu mai toarnă viaţă nouă.

Câteodată starea aceasta de spirit e şi mai rea încă şi auto-chinuitoare, dând senzaţia că poeta se află în cădere liberă, precum în "Cantată":

Cantata zilelor noastre/ se ascultă cu ochii închişi/ e gravă/ e sumbră/ e scrisă pe o filă de umbră/ se ascultă/ pe o coardă de violoncel…

Sau în "Nu mai privi":

Sărmanul meu trup ostenit/ caută golful tăcerii depline/ şi nu mai privi înapoi/ suntem cu toţii sortiţi de-a pururi/ să plecăm flămânzi/ trişti/ şi goi.

Toate acestea, şi altele încă, te îndeamnă să tragi repede concluzia că Iudit Coman a intrat în zodia pesimismului total, de unde n-o mai scoţi nici cu carul.

Eroare. Eroare primejdioasă pentru cine vrea să o înţeleagă pe autoare, fiindcă tocmai atunci când lucrurile par lămurite definitiv, iar jocurile făcute o dată pentru totdeauna, apare în pagini o altă Iudit Coman. Cealaltă Iudit Coman. (Fapt ce nu e, de altfel, de mirare, dacă ţinem seama că în fiecare dintre noi trăieşte, până la sfârşitul vieţii, un celălalt).

Glasul acestei Iudit Coman II sună diferit; aşa cum auzim în "Să pleci":

Să pleci/ să nu te uiţi în lături/ nici înapoi/ chiar de picioarele-ţi sunt moi/ de greutatea ghiulelelor de fier/ chiar dacă se răstoarnă/ tiparul vieţii tale/ întotdeauna există lucruri care pier// să pleci/ să-ncerci cu tălpi arzând de nerăbdare/ şoselele albe încinse sub soare.// Să pleci/ să te agăţi de un gând/ iscat din disperare/ şi să porneşti/ golit de orice altceva/ spre farul care arde-n depărtare// să pleci/ să laşi în urmă/ tot ce nu se cheamă drum./ Să pleci. Acum.

Aceeaşi hotărâre de a se dezmetici, a refuza marea cădere şi, orice ar fi, a păşi înainte, pe drumul ce duce spre lumină, o întâlnim în "Sfârşit de anotimp":

Îmi bate grindina-n geam/ zgâlţâie vântul/ ţiuie vântul/ în pomii-nfloriţi cu fulgi de omăt/ iar cântul s-a dus spre drumul cu soare pălit/ spre iarba cosită/ spre fum de frunziş/ dezbrăcat îşi îndreaptă pomul semeţ/ vârful uscat/ iar eu în spinare cărând vreascuri ude/ mă-ndrept spre o rază/ înfiptă-n pământ./ Sfârşit de anotimp.

Cititorule, te sfătuiesc să o însoţeşti pe Iudit Coman în drumul ei spre o rază.»

(M. Rafael)

Gabriel Ben Meron

Arta cameleonismului

Editura Hasefer – Bucureşti, 2001

Ne miră faptul că editura n-a găsit de cuviinţă să facă cât de cât o prezentare a autorului – care după nume e israelian – mai ales că, după cât se pare, e vorba de un debut literar.

Cartea este o culegere de nuvele având ca subiect viaţa din Israel, cu bucuriile şi necazurile ei, ca şi viaţa din România din perioada comunistă. De altfel aproape toate nuvelele relevă existenţa unor evrei a căror viaţă începe în România şi continuă în Ţara Sfântă.

Fiecare nuvelă demarează lent, ca dintr-dată să apară o dramă. Temele sunt variate şi sunt tratate în secvenţe scurte, cinematografice şi având o încărcătură puternică, iar finalurile sunt neprevăzute. Din păcate, din dorinţa de a şoca, unele din aceste finaluri sunt forţate, neverosimile, ca cele din "Dumnezeu e orfan de mamă", sau "Paza bună nu trece primejdia rea".

Proza lui Gabriel Ben Meron este interesantă şi majoritatea povestirilor ar putea fi oricând transformată în romane. Să dăm un singur exemplu: nuvela intitulată "Dead End". O femeie, una bătrână, află că are cancer şi medicii nu-i mai acordă decât doar 3-4 luni de viaţă. În faţa morţii ea îşi rememorează ce i s-a întâmplat de-alungul timpului. În tinereţe ea avea un amor în România cu un bărbat însurat cu o femeie foarte bogată şi care îi tot promitea că va divorţa şi se va căsători cu ea, dar, nevrând să se lepede de bogăţie nu s-a ţinut de cuvânt, mai mult, nedorind să aibe complicaţii, şi-a obligat amanta să-şi facă câteva avorturi. Eroina pleacă în Israel, unde se căsătoreşte, dar, din cauza chiuretajelor nu mai poate avea copii. Rămasă văduvă şi în faţa unui sfârşit inevitabil ea hotărăşte să-şi curme viaţa, dar nu mai înainte de a pleca într-o excursie în România pentru a-şi pedepsi fostul amant. La Bucureşti îşi întâlneşte fostul iubit pe care-l invită la o excursie la Sinaia; ea conducând maşina, la un viraj o aruncă într-o prăpastie. (Foarte bine analizată psihologia eroinei.)

Trebuie adăugat că Gabriel Ben Meron mânuieşte cu dibăcie dialogurile care sunt foarte verosimile şi ajunge la un grad de perfecţiune în nuvela "Dintr-o altă lume" unde autorul plasează, cu talent, un dialog într-un monolog.

Lettre Internationale

10 ani de la apariţia ediţiei româneşti

Ediţia românească a acestei reviste – ce are ca redactor-şef pe cunoscutul scriitor B. Elvin – a început să apară în 1992. Fundaţia Culturală Română a avut fericita inspiraţie de a-şi asuma rolul de editor al noii reviste care, potrivit aprecierilor cvasi unanime ale criticilor de specialitate – este cea mai bună publicaţie culturală românească.

De amintit faptul că primul număr al acestei reviste – sub conducerea lui Antonin J. Liechm – a văzut lumina tiparului în 1984 la Paris şi că astăzi apare simultan şi la Roma, Berlin, Madrid, Belgrad, Budapesta, Zagreb, Sankt Petersburg, Skopje şi Sofia. Este singura revistă cu adevărat internaţională, constituind o convingătoare declaraţie despre unitatea culturii europene.

De remarcat că acest ultim număr al revistei, deşi aniversar, nu are un caracter festivist. "Acest număr – declară B. Elvin – este identic cu cele care l-au precedat. Aceeaşi curiozitate cosmopolită (eseul, reportajul, ficţiunea, mărturia intimă)."

Şi, ca întotdeauna, revista exprimă puncte de vedere diferite, uneori chiar opuse. Ideea călăuzitoare este aceea că cititorul trebuie să ia cunoştinţă de opiniile cele mai diverse, să le confrunte şi să-şi formeze propria părere. Asta nu înseamnă că revista nu are o orientare; ea îşi manifestă deschis atitudinea potrivnică totalitarismului nazist sau bolşevic ca şi oricărui fundamentalism.

"Lettre Internaţionale" este un model al îmbinării armonioase a preocupărilor diverse ale intelectualităţii de astăzi, al cărui orizont cultural este larg deschis spre filozofie, politologie, istoria culturii, economie, ştiinţe...

De remarcat că articolele scrise de autorii din România sunt la nivelul general al publicaţiei, de natură să intereseze şi publicul din alte părţi ale lumii. De asemenea într-o publicaţie alcătuită în majoritate din traduceri, calitatea tălmăcirilor deţine o importantă însemnătate.

Calitatea colaboratorilor şi ţinuta grafică deosebit de îngrijită fac din "Lettre Internaţionale" o revistă de elită.

(G. Iosub)

Nina Stănculescu

Rugăciune pentru mileniul III

Ed. Carol Davilla, Bucureşti, 2002

Nina Stănculescu este doctor în estetică şi, de mulţi ani pasionat exeget al vieţii şi operei marelui ctitor al sculpturii româneşti şi universale moderne, Constantin Brâncuşi. Autoare a numeroase şi substanţiale lucrări pe această temă, Nina Stănculescu ne-a dăruit în aceste zile o îmbucurătoare surpriză editorială: scoaterea de sub teascurile editurii Carol Davila a unei consistente şi profund grăitoare "autoantologii" de texte privitoare la Brâncuşi şi la opera sa sub titlul sugestiv: "Rugăciune pentru mileniul III". Tipărită în condiţii grafice excelente, această reprezentativă "autoantologie" ne aduce în faţa privirilor nu numai o cuprinzătoare culegere asupra faţetelor multiple ale unei opere sculpturale ce defineşte însăşi esenţa artistică a secolului al XX-lea, ci şi încrengăturile numeroase ale creaţiei brâncusiene cu personalităţi *evreieşti* reprezentative ale acestui timp ca marele pictor evreu-italian şi prieten de suflet al lui Brâncuşi, Amadeo Modigliani – "Modi" al tinereţii sale boeme – şi marele sculptor evreu-maghiar, înfrăţit întru idealurile artistice, Etienne Hajdu. Cu ei laolaltă Brâncuşi alcătuieşte "triada de aur" a unui secol ce a înnoit din temelii însăşi structurile artei moderne. Triada care, prin ea însăşi, simbolizează caracterul deschis, multinaţional al unei arte ce transgresează graniţele şi limitele naţionale tinzând continuu spre universal.

(Victor Bârlădeanu,
Bucureşti)

Le guide culturel des Juifs d'Europe

Ed. du Seuil, Paris 2002

Este un ghid (poate cel dintâi de acest fel) pus la dispoziţia celor care, umblând prin Europa, sunt interesaţi nu numai de soldurile de la magazinele "Tati" din Paris, sau de hainele de piele (proastă) de la Istanbul, ci şi de anume informaţii privind trecutul şi prezentul iudaismului de pe bătrânul continent. Întâlnim vechi sinagogi, cu a lor istorie, muzee de astăzi din Italia sau

Germania, dar și adrese folositoare: de la cimitirul orașului (poate cauți pe cineva) la sediile comunităților și la restaurantele casher.

Capitolul despre România a fost redactat de cunoscutul romancier și critic literar Edgar Reichmann. Editura a făcut o alegere bună. Reichmann a concentrat în câteva pagini date despre istoria iudaismului românesc în general, și despre clădirile semnificative din București, Iași, Galați, Cluj, Oradea, Sighet, Timișoara, Sibiu, Brașov. Ba i-a rămas loc și pentru o anecdotă din trib (aceea cu viața e-o fântână) și o însemnare despre Fundoianu.

REALITATEA EVREIASCĂ (București) publică sub semnătura lui B. Mehr o recenzie la cartea "Cuvintelnic fără frontiere" de Andrei Cornea.

«Lansarea ultimei cărți a lui Andrei Cornea, cu un titlu pe cât de emblematic, în aparență, dar pe atât de incitant (și conținutul cărții vine să acutizeze această incitație), "Cuvintelnic fără frontiere", ne oferă ocazia de a readuce în atenția cititorilor noștri încă o personalitate din generația de mijloc a intelectualilor evrei din România. Fiu al distinsului om de cultură, profesorul universitar Paul Cornea, Andrei Cornea s-a născut la București în anul 1952, este licențiat în două domenii adiacente, istoria artei și filozofie clasică, și-a luat doctoratul în filozofie la Universitatea București, unde predă în prezent, conduce lucrări de cercetare la Institutul de Studii Orientale "Sergiu Al-George", a colaborat o perioadă la BBC – Londra, este prezent permanent în paginile revistelor "22", "Observator cultural" ș.a. "Cuvintelnic"-ul publicat de editura "Polirom" reprezintă o culegere de tablete apărute, aproape săptămânal, în "Observator cultural", care ne-au delectat și ne-au "creat probleme" citindu-le, căci este vorba nu numai despre cultura limbii, ci și despre moravuri politice, despre mentalități și, în cel mai înalt grad, despre umanism, anti-dogmatism, "anti-anticultură". Andrei Cornea este un combatant, iar sub aspectul său exterior, de om modest, liniștit, se ascunde inima unui "cavaler fără teamă și fără prihană" în sensul luptei pentru civilizație și cultură. În anul 1995, apărea la editura "Humanitas", în Colecția Colegiului "Noua Europă", un vast studiu, "De la comparaison des cultures – le modèle khazar", care a precedat cunoscuta carte apărută în 1997, "Turnirul khazar". Coexistența religiilor, naționalismul, liberalismul, cultul lui Antonescu, antisemitismul, negaționismul, corupția și amoralitatea politică, democrația, pragmatismul, feminismul, sunt numai câteva dintre "țintele" spre care își îndreaptă ascuțitul său spirit de analist Andrei Cornea, pe care îl știm și din articole memorabile, precum "Teologia antisemitismului" ("Observator cultural", nr. 4 și 5/2000), "Holocaustul la tribunal" (revista "22", nr. 26/ 2001), "Au venit evreii din America?" (revista "22", nr. 49/2001), ș.a. Andrei Cornea este, înainte de toate, un savant, cărțile sale "Ecclesiocrația" (1985, 1998), "Scriere și oralitate în cultura antică" (1988), "Penumbra" (1991), "Platon – filozofie și cenzură" (1995), ca și traducerile cu adnotări ale "Republicii" lui Platon (1986-1998), "Metafizicii" lui Aristotel (2001), traduceri efectuate din limba originalelor, greaca veche, sunt "blazoane" cucerite într-un veritabil turnir la curtea nemuritorului rege al tuturor timpurilor – Cuvântul.»

(M. Raf.)

NOU!

Una dintre cele mai recente apariții ale Editurii Fundației Culturale Române a ajuns în Israel

ÎNTÂLNIRI LA IERUSALIM

organizate și consemnate de Costel Safirman și Leon Volovici

Tot ce vă interesează într-o singură carte!

Nina Cassian: *Nu sunt ce par a fi;* **Radu Cosașu:** *Mă simt în Israel ca în aleea Popa Nan;* **Virgil Duda:** *Literatura este dacă nu vis, măcar amintire;* **I. Schechter:** *Sunt certat cu tot ce este lo beseder în societatea israeliană;* Seri literare dedicate lui Paul Celan și Florin Mugur; Cum a fost scos din România comunistă Jurnalul lui Mihail Sebastian.

❖

Discuții, mărturii, destăinuiri, gânduri rostite în cadrul Cercului Cultural din Ierusalim de: Liviu Ciulei, Ștefan Augustin Doinaș, Solo Har-Herescu, Augustin Buzura, Aharon Appelfeld, Norman Manea, Mircea Daneliuc, B. Elvin, Ștefan Ireș, Horia Aramă, Matei Călinescu, Mircea Săucan, Doina Uricariu, Victor Rebengiuc, Nicolae Cajal, Michael Shafir, Moshe Idel, Alex. Sever, Zigu Ornea, Iordan Chimet.

Cartea poate fi procurată prin Cercul Cultural din Ierusalim:
POB. 11157, Ierusalim 91111, telefon: 055-201473 sau 055-315338
Email: costels@jer-cin.org.il și msvolo@mscc.huji.ac.il

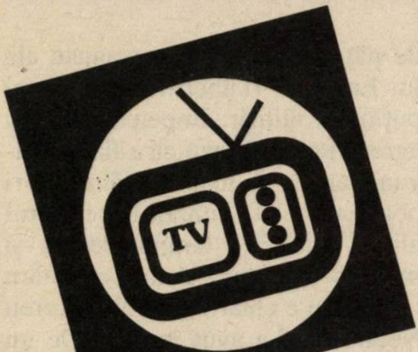

ZOLTAN TERNER

Internet-TV, clipuri, kitsch-uri și uneori, câte un film adevărat

Monstrului tentacular numit televiziune i-a mai crescut un braţ apucător, sugrumător, lacom de sângele nostru: Internetul. Televiziunea prin cablu include acum şi această funcţie care, ea însăşi, e un monstru în sine. Vom avea deci, în aceeaşi centrală informaţional-distractiv-administrativ-medical-casnică reunite toate cele trebuincioase la casa omului. Va fi cutie poştală, prieten, medic, poliţist, amantă, biserică, teatru, cinema, ziar, şi, mă rog, toate celelalte. Va veni vremea când ne va prepara – la o apăsare de buton - şi cafele, şi sandviciuri, şi cocktailuri şi chiar plăceri trupeşti propriu-zise. Va fi sediul vieţii noastre, al conştiinţei noastre, al dorinţelor noastre.

Dar să revenim la TV şi madam Inter-Neta. Urmăriţi clipuri muzicale? Sunteţi vândut MTV-ului? Nu? Înseamnă că suntem de-un leat. Crescuţi cu Temp 2 sau "parţial color".

Generaţia rock-ului, a doua sau a treia după noi, n-are probleme cu ritmurile demenţiale ale clipurilor. Nepoţilor noştri li se par fireşti. Ei trăiesc într-un alt timp şi un alt spaţiu. De-aia… Dar să nu divagăm.

Publicitatea, ah, publicitatea! Alt paradis al demenţei logodite frumos cu prostia şi foarte adesea cu prostul gust şi vulgaritatea sadea. Aţi remarcat, desigur, că simpaticele personaje din clipurile publicitare îşi ling cu poftă degetele, mănâncă cu mâna, clefăie, îşi umplu gura ca nişte purcei, râgâie, gâraie, se pişă, se besă, se aia cu câte una, sau recurg la alte operaţii corporale. Sexul, corpul femeii, sunt motive predilecte, universal-valabile pentru "publicitarişti". "Hartiştii" care creează aceste capodopere audio-vizuale sunt convinşi că sexul se potriveşte la orice produs. Fie că e vorba de telefonul mobil, de asigurări, de loterie, de bere, de produse de patiserie sau de lactate, pupăturile, privirile languroase şi dezbrăcăturile sunt binevenite. Ca în cunoscutul banc cu Bulă: "Orice mi-ai flutura, eu tot la aia mă gândesc!".

Dar să nu fim nedrepţi. Există şi clipuri publicitare în care bunul simţ, talentul şi ideea ingenioasă conlucrând, duc la un rezultat care poate fi numit obiect de artă. Vorbim, fireşte, de artă utilitară. Unele sunt în mod benefic marcate de o undă de umor. Altele sunt făcute cu o perfectă acurateţe profesională şi în limitele bunului gust. Un exemplu recent în acest sens e clipul publicitar pentru loteria 777.

La capitolul "filme" continuă din păcate să domine sexul şi violenţa. Totuşi, pe canalele televiziunii israeliene parcă s-a mai atenuat această maree neagră. Despre o diminuare drastică a violenţei şi erotismului pe micul ecran încă nu poate fi vorba. Pe canalele de cabluri poluarea morală continuă nestingherită.

S-au întâmplat, totuşi, la televiziunea noastră şi excepţii. Ne gân-

Nou!

După succesul volumului

CUIBUL DE VIESPI

a apărut

VIOARA CU ARCUŞ FERMECAT

de FRANCISCA STOLERU

FRANCISCA STOLERU
VIOARA CU ARCUŞ FERMECAT

cu o prefaţă de Carol Isac şi o postfaţă semnată de Hélène Elli

☆

«Inima-mi este o cutie de rezonanţă, o vioară ale cărei strune vibrează pentru bucuriile şi tristeţile vieţii. Arcuşul fermecat – condeiul – vine să le dea viaţă, redându-le lumii aşa cum sunt ele: tristeţi şi bucurii.»

Autoarea

Cartea poate fi obţinută la autoare, trimiţând un cec de 50 şekeli (sau 80 şekeli pentru cele două cărţi, "Cuibul de viespi şi 'Vioara cu arcuş fermecat") la adresa:

Str. Givat Downes 21/3
Haifa 34345
Tel. 04/826-1123

dim la câteva filme care se "abat" de la regula sex-violenţă-kitsch a filmelor comerciale. Vorbind de aceste binecuvântate excepţii, nu putem să nu pomenim cu recunoştinţă reprogramarea pe Canalul 1 al televiziunii a filmului "Kadosh" al regizorului Amos Gitai, realizat în 1999, în coproducţie cu televiziunea italiană, în studiourile RAI. Este povestea a două tinere care trăiesc într-un mediu ultra-religios din Ierusalim. Două prietene. Sufocate, strivite, fiecare altfel, de obscurantismul medieval necruţător care guvernează viaţa cartierului lor, un univers închis, cenuşiu, trist, fără nici o lumină. Rivka îşi iubeşte soţul, învăţăcel la o ieşiva. Prietena ei e silită să se mărite cu altcineva, nu cu tânărul pe care îl iubea, proaspăt întors de pe front. Rivka nu face copii, deşi măritată de zece ani. Rabinul, şeful ieşivei, îi spune soţului ei: "O femeie care nu naşte e moartă". Deşi la controlul medical rezultă că Rivka e aptă să nască, rabinul îi desparte cu forţa. Rivka e gonită de lângă soţul pe care îl iubeşte. Deznădăjduită, îşi pune cap vieţii. Cealaltă, prietena ei, are curajul să fugă, să evadeze din ucigătorul ghetou. Interpreta Rivkăi, frumoasa şi talentata actriţă Yael Anecassis, îşi construieşte personajul cu discreţie, cu bogăţie de nuanţe şi o neobişnuită capacitate de a exprima în tăcerile ei tumultul unei bogate lumi interioare. Soţul ei, interpretat de Yoram Chattab, e şi el o victimă a acestei lumi întunecate. Personajul e creionat cu adevăr psihologic şi simplitate expresivă. Imaginea, semnată de Roberto Berta, contribuie din plin la creionarea acestei lumi fără soare şi fără bucurie. Un film de zile mari.

În rest, evenimente, prea multe din ele sângeroase, ne jalonează zilele. Viaţa trece în tovărăşia vedetelor noastre comune, cu chipurile şi glasurile lor familiare. Văzându-i, ne simţim mai puţin singuri, mai puţin abandonaţi necunoscutului. Văzându-i, zi de zi, pe prietenii noştri crainici, comentatori, reporteri, ni se pare că încă totul e cum a fost. Deşi timpul nu-i iartă nici pe ei. Şi vedetele trăiesc în acelaşi timp şi spaţiu cu noi. Firele de păr atât de grijuliu aranjate ale lui Emanuel Halperin sunt tot mai puţine la număr. Impetuozitatea şi agresivitatea obraznică a Ilanei Dayan parcă s-a mai îmblânzit. Ori poate a obosit. Timpul trece. Părul alb al lui Oded Granot devine şi mai alb. Iar Ehud Yaari constatăm că nu mai e chiar tânăr. Nici Keren Neubach. N-a avut încotro. De un timp, apare cu ochelari.

Încotro? Şi ce va mai fi? Vom afla de la televizor! De la prietenii noştri...

„Minimum" intră în vacanță

Numărul viitor al revistei va apare la 1 septembrie a.c.

IONA ATLAS – Gordon Tours

Secţia specială "Shorashim" oferă pentru grupuri de originari din România excursii în locurile natale

Traseele şi datele se stabilesc de către membrii grupului prin reprezentanţii lor şi pot cuprinde oricare localitate urbană din România. De asemeni se pot combina cu vacanţe la munte şi la mare şi posibilitatea de vizite la Cernăuţi şi Chişinău.

Programe de 7-10-12-14 zile cu hotel, ghid, autocar cu aer condiţionat, demipensiune, tururi locale, se pot asigura participanţilor (minimum 20 persoane) la preţuri moderate.

!!! NOU NOU NOU NOU NOU NOU NOU!!!

SHORASHIM PENTRU GRUPURI MICI FAMILIALE

Pentru copiii şi nepoţii dvs., care vor să-şi cunoască rădăcinile, să viziteze locurile unde şi-au trăit bucuriile şi tristeţile părinţii şi bunicii lor, vă oferim la preţuri convenabile excursii familiale (6-8 persoane minimum) pe meleagurile României.

Traseele, durata şi datele excursiei le fixaţi dvs.

Mini-Shorashim – **3-4 zile la BUCUREŞTI, oraşul tinereţii dvs.! Avion, hotel cu mic dejun şi turul Bucureştilor.**

În toate ţările Europei, în America, Canada, Australia etc., tot GORDON TOURS vă asigură servicii turistice (avion, hotel etc.) la preţurile cele mai convenabile!

Informaţii suplimentare şi comenzi la GORDON TOURS
Ben Iehuda 181 – Centrala telefonică: 03-5462888

NICI UN PAS FĂRĂ ATLAS!

ELENA-ESTHER TACCIU

CALEIDOSCOP - 2002

ZODIA RACULUI PENTRU TOŢI (21.07-22.08). **RACUL** ca semn de Apă l-a avut de partea sa pe Neptun, planeta anului (inspiraţie, intuiţie), dar şi pe Jupiter, al succesului în acţiune. Racul a avut şi mai are, în special până în august, realizări importante, contacte noi. Uranus, însă, şi Pluto i-au făcut surprize, mutări de tot felul (şi în familie, casă, serviciu), dar şi schimbări în starea matrimonială (căsătorie sau divorţ), naşteri, câştiguri. Pasivitatea din trecut a dispărut total; tot ce e inovator e de bun augur. O dată cu intrarea în Zodia Leului, numărul iniţiativelor va trebui redus. Volumul de muncă va creşte. De îngrijit sănătatea, de eliminat fumatul, de început dieta fără "chimicale" (toxine), de evitat indivizii negativi, profitori, interesaţi. Saturn va cere proiecte pe timp lung, şi Neptun, o casă situată lângă apă.

Despre **LEU**, ca semn de Foc, vorbim acum, din cauza vacanţei noastre din august. Deşi anul e important în casă şi pentru progresul copiilor mai ales, profilul său trebuie să fie "mai jos". Un vechi coleg poate avea iniţiativa unui post sau a unor colaborări externe. Ţinuta trebuie să se bucure de atenţie mai multă. Dilemele sunt băneşti, în casă cheltuielile sunt cam mari. Vărsătorul, în care fac popas Uran (al surprizelor) şi Neptun (decizii nerealiste), restrânge veniturile Leului, care compensează totul prin investirea întregii sale energii şi prin soluţii ingenioase, operative. Cu un anume partener (ă), e de schimbat urgent politica. Dacă în trecut aţi aşteptat aprobări de la el (ea) pentru decizii, renunţaţi în acest an: partenerul (a) vă va frâna în acţiune. Tot el (ea) vă speculează timpul şi sănătatea, ce lasă de dorit în acest an. Tot el (ea) vă doreşte subordonarea totală, dependenţa, lucrând ca o "umbră" a dvs. care aranjează totul. Energia şi credulitatea dvs. au fost speculate. Inima, coloana vertebrală, nervii (baza alergiilor) trebuiesc îngrijite cu atenţie. Revenirea în formă fizică şi intelectuală e numai în mâinile dvs.

Celelalte Zodii se vor comporta asemănător şi sub Rac, şi sub Leu, din cauza acelui Neptun dominant. Semnele de Foc stimulează inovaţii şi noi realizări, precum şi găsirea unor parteneri potriviţi. Deciziile independente sunt de preferat. Semnele de Pământ vor aplica cu succes maxim ideile noi în practică. Semnele de Aer au inspiraţii şi soluţii strălucite, precum posibilitatea de a găsi asociaţi noi. Semnele de Apă dau ajutor vital altora, din suflet. Pot fi supuşi însă depresiilor periodice.

POŞTA NOASTRĂ: *Anunţăm cititorii că ne pot adresa întrebări despre astrologie, mistică, parapsihologie ş.a.m.d. Telefonul de contact rămâne acelaşi, 03-5590829, ca şi POB 2104, Holon; idem pentru procurarea volumului "STELE REGALE". Nu trimitem Horoscoape acasă, ci le publicăm (nu imediat) în următoarele numere din „Minimum"*

Iarăşi Nostradamus

...ni se impune sub forma unui ciclu cu reveniri în mai multe numere ale revistei noastre. Înainte de a ne ocupa de autoportretul marelui astrolog ce reiese din Epistola sa către Henri IV al Franţei, vom aminti succint câteva date biografice. Michel s-a născut în Provence, la Saint-Remy, în 1503, ca iudeu deplin din ambii bunici, mari medici pe lânge regi şi înalţi aristocraţi. Pierre Nostradam, bunicul de provenienţă italiană, îi va da numele de familie. Cu un an înaintea naşterii sale cei doi bunici, dar şi părinţii, mama, născută Saint Remy, şi tatăl, notarul Jacques Nostradam, trec la catolicism, cu gândul, e posibil, la binele viitorului moştenitor, dar şi constrânşi de intoleranţa catolicismului în toată Europa secolului XVI. (Nimic nou sub soare!) Era deci, Săgetătorul acesta, "născut" catolic. La 16 ani tânărul era student în medicină la Montpellier. Putea să rămână profesor universitar prin absolvirea strălucită a studiilor, dar nu era atras de această carieră. Medic nomad prin sudul Franţei, are ca protector un mare umanist de vastă cultură, lângă care se stabileşte, căsătorindu-se şi devenind curând tată. Dar soţia şi copiii mor de ciumă bubonică. Urmează "cei şapte ani răi", când pleacă de lângă fostul protector în urma unor violente divergenţe teoretice privind, foarte interesant, tocmai poezia, pe care o va scrie mai târziu celebrul medic-astrolog al Curţii regale. Altă fatalitate, Inchiziţia îl convoacă în urma unor denunţuri la Toulouse, dar Nostradamus nu se prezintă. Reia practica medicală mereu "în deplasare", dintr-un oraş în altul. La Marsilia, Michel Nostradamus devine asistent al doctorului Serrat în lupta pentru curmarea groaznicei epidemii de ciumă. El voia să învingă blestemul ce i-a ucis şi lui familia. Bun psiholog, fire mesianică, a îmbinat medicina cu îndemnuri mistice la rugăciune (catolică desigur). Aşa, învingător al holerei şi a ciumei, a devenit legendar, "salvatorul oraşelor din Provence" şi erou naţional. Inchiziţia nu mai îndrăznea să-l ancheteze. Cadourile primite în bani uluitor de mulţi pentru acele vremuri i-au dat ideea filantropică de a transforma totul în lapte, pâine şi vin pentru orfani şi săraci. Stabilit la Salon, lângă Marsilia, se căsătoreşte cu o văduvă, devine tată a doi fii şi trei fiice şi medic preţuit de toţi aristocraţii. Inchiziţia, trezită iar de gelozia "colegilor" locali, îl acuză, amintindu-şi de originea etnică a lui Nostradamus, de "pactul cu diavolul", care i-ar fi adus toate aceste succese. Dar triumful abia urma.

(Continuare în numărul viitor)

ALEXANDRU SEVER

Ordine şi dezordine

◆ **Potopiniană.** Răposata mea soţie îmi reproşa că sforăi. Dar cum niciodată nu m-am auzit sforăind, iar de când, biata de ea, a murit, nu mai am nici un martor cât de cât demn de crezare, mă bate gândul că ea poate anume mă minţea, pentru ca să întreţină în mine sentimentul unei defecţiuni, ba poate chiar ideea unei vinovăţii pe care, sfiindu-se a mi-o reproşa la nivelul sexului, mi-o reproşa la nivelul nasului.

◆ Că omul valorează mai mult decât produce, aceasta este o idee relativ veche, şi totuşi încă nu pretutindeni înţeleasă, necum unanim acceptată. Lumea pentru care omul valorează doar cât simbria pe care o primeşte, sau cât banul pe care îl are în pungă, este, de fapt, o lume întârziată pe orizontul mental al unui dispreţ barbar.

◆ Oratoria, care ca gen presupune elan în cuvânt şi spontaneitate în invenţie, nu acceptă nici o cenzură. De aceea, sub Dictatură, nu există decât un singur orator: Dictatorul! Este singurul care scapă de dictatura Textului supra-vegheat. Şi totuşi, partea de ironie a situaţiei e că, chiar şi în cazul Dictatorului, cenzura funcţionează, oricât de "subversiv", ca auto-cenzură, în strâmtoarea ideilor gata făcute, adică în subordinea principiului limitator al dogmei. Încât oratoria Dictatorului nu este – şi nu poate fi – decât o variantă pe o temă dată pentru toată durata dictaturii sale. O variantă în care fraza lozincardă – formulă îngheţată a mesajului – asigură discursului coerenţa unei liturghii pentru care ieşirea din stereotipia limbajului este lipsită de orice utilitate.

◆ A bate un bătăuş. Bătaia te înscrie în partidul bătăuşului.

◆ Sunt scriitori "ermetici" care, uneori în deplină bună credinţă, contează pe perspicacitatea cititorului de a descoperi ceea ce lor înşile le este ascuns; alţii, mai înclinaţi să se înşele pe ei înşişi, contează pe sfiala acelui cititor mai puţin dispus a se recunoaşte într-atât de incompetent, sau de ignorant, încât să accepte că nu înţelege nimic.

◆ Şeful bandei examinează un nou recrut.

– După câte văz, te-ai ţinut numai de furtişaguri şi de violuri. Dar de un omor serios încă nu te-ai învrednicit!

– Ce să fac? i-a răspuns dezolat ucenicul diavolului. Nimeni nu poate să aibă chiar toate defectele câte i-s de trebuinţă!

◆ **Un vis potopinian.** Am avut un vis extraordinar: se făcea că mă plimbam printre monticuli de monede şi arbori înfrunziţi cu bancnote. Că tot acest bănet s-a volatilizat la trezire, asta nu m-a descurajat chiar în aşa hal încât să renunţ cu totul la ideea că, în fond, am interese în două lumi distincte: treaz, visez să fiu bogat; adormit, descopăr că chiar aşa şi sunt. Numai nu ştiu cum aş face ca să-mi transfer banii în lumea trezirilor mele de dimineaţă, fie chiar şi cu riscul de a visa că "dincolo" am rămas sărac lipit pământului.

◆ Ideile moştenite îl lasă rece. Nu-l ispitesc decât acelea pe care le poate fura. Pentru că, trecându-le pe numele său, asta îi dă sentimentul reconfortant nu doar că-i aparţin, dar că nu este încă nici atât de steril pe cât bănuie el însuşi, nici atât de idiot pe cât îl cred alţii.

◆ A scrie cu un cap de poet, asta înseamnă a scrie în cultul esenţialului şi în spiritul maximei economii a cuvântului.

C.N.N.

Ce Năimiţi Nemernici

G. MOHARI
CĂLĂTORII FĂRĂ GRANIŢE
Ultima ninsoare
IULIUS IANCU
NOI, COPIII STRĂZII LECA
Volumul II
un drum, o epocă
MINIMUM

minimum

editează

- Aveţi în manuscris memorii personale?
- Vreţi să vă publicaţi jurnalul intim?
- Doriţi să scoateţi la lumina tiparului un volum de povestiri sau poezii?

minimum este editorul cel mai competent!

Întregul proces complicat de organizare (sau stilizare) a manuscrisului, de paginaţie şi corectură tipografică, coperta, prefaţa şi diferite forme de publicitate vi le asigură

minimum

●

Există în sfârşit o editură: minimum

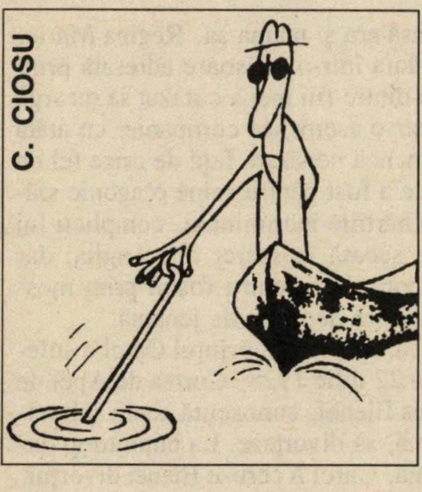

Pescuitorul de perle

Mark Twain

«Răposatul Teddy Kollek, primarul Ierusalimului, obişnuia să spună» etc. etc.

("Newsweek", USA, mai 2002; comunicată de Bebe Kamerling, Boston, MS, POB 853821 – care, ştiind, ca şi noi, că admirabilul Teddy, fost primar al Capitalei, trăieşte, aminteşte celor de la "Newsweek", casă mare, celebra întâmplare cu Mark Twain. Într-o zi, pe când celebrul umorist american se afla la Londra, sună cineva insistent la uşă. Când deschide, dă peste un tânăr care, gâfâind din cauza alergăturii, îi spuse, ţinând într-o mână un bloc-notes şi în cealaltă un creion: "Maestre, ştiu de la biroul nostru din New York că aţi murit. Care este reacţia dumneavoastră?" – "Spune-le celor de la Agenţie că ştirea este exagerată", răspunse Mark Twain.)

C.N.N.

Ce Narcotic Nociv

Fiecare face cât doi

«Astăzi aşteptăm să se ridice alte voci, cu autoritate morală, ca Alexander Soljeniţin, Gabriel Garcia Marques, George Emil Palade – toţi şase laureaţi ai Premiului Nobel...»

("România Mare", Bucureşti, 12.04.a.c.; comunicată de Bucur Ivănescu, Braşov, Piaţa Sfatului 9, România.)

Nu cobi!

«Toate opţiunile rămân deschise în ce priveşte Israelul, Iranul şi Coreea de Nord.»

(Declaraţie atribuită preşedintelui american George Bush, à propos de intenţia SUA de a lovi în aceste ţări care alcătuiesc ***axa terorismului;*** *în "România liberă", Bucureşti, nr. 3622/a.c.; comunicată de Constantin-Dinu Kiriţescu, din Bucureşti, Calea Griviţei 201, care, în calitate de prieten al nostru, îşi exprimă speranţa că în declaraţia amintită nu e vorba de Israel, ci de Irak.)*

Un nou romancier de geniu

«100 de scriitori din 54 de ţări au ales romanul Don Quijotte de Cervantes drept cea mai bună carte din istorie. Purtătorul de cuvânt al "Clubului Cărţii" din Norvegia, care a iniţiat acets proiect, a menţionat că lista include 4 romane de Dostoievski, 3 de Shakespeare, precum şi cărţi de Kafka şi Tolstoi.»

("Ultima oră, nr. 2204/a.c.; comunicată de Vered Rosenbaum, Herzlia – fără adresă; corespondenta noastră mulţumeşte ziarului pentru informaţia de mai sus, care îi atrage atenţia că Shakespeare n-a scris numai piese de teatru şi sonete, ci şi 3 romane, pe care dânsa acuma le caută cu înfrigurare prin biblioteci.)

Dac-aţi şti cine este şeful lui Shimon Peres!

Sub titlul "Radicalii laburişti resping crearea unui stat palestinian", ziarul "România liberă" a publicat un comentariu de Gabriela Anghel pe marginea votului din Centrala Likudului. La sfârşit, autoarea precizează: «Ministrul israelian de externe, Shimon Peres, a încercat să minimalizeze votarea rezoluţiei de către aripa radicală a partidului său, al cărui lider este Netaniahu», etc. etc.

("România liberă", Bucureşti, 14.05.a.c.; comunicată de Sorana David, din Bucureşti, POB 9872 – care atrage atenţia cititorilor români – fiindcă israelienii ştiu despre ce e vorba – că "laburiştii" sunt cei din Partidul Muncii, iar nu Likudul, şi că, oricum, liderul partidului din care face parte dl. Peres nu este Bibi Netaniahu, ci Ben Eliezer, actualul ministru al apărării.)

Poşta

Aaron Govrin, Haifa (ne-aţi prins! nu se poate spune, precum în nr. 182 din revistă, «au devastat Ţările de Jos, Olanda şi Belgia», întrucât Ţările de Jos şi Olanda sunt acelaşi lucru); **Vicky Zauber,** Los Angeles, SUA; **Toma Cordobaro,** Milano, Italia; **Joseph Rosen,** Ierusalim (observaţii interesante, dar nu perle); **Petre Cioclu,** Kiriat Yam (nu; expresia "Carte de bucate", care v-a şocat, este cât se poate de firească, la locul ei).

PAUL D. QUINLAN

Regele play-boy (şi vestita Elena Lupescu...)

III

Prinţul moştenitor Carol (viitorul rege Carol al II-lea) a pricinuit părinţilor săi, Regele Ferdinand şi Regina Maria, nenumărate necazuri.

Mai întâi, s-a însurat, în secret, cu o domnişoară Zizi Lambrino. Şi cum, pe vremea aceea (sfârşitul primului război mondial), un viitor monarh nu avea voie să se căsătorească (precum prinţii de azi) cu femei fără de sânge aristocratic în vine, a hotărât să renunţe la tron. Ulterior, însă, s-a răzgândit şi s-a recăsătorit cu prinţesa Elena a Greciei (viitoarea regină-mamă Elena). Bucuria casei regale a fost mare, dar de scurtă durată. Lucrurile mergeau prost între cei doi soţi, Carol îşi înşela nevasta pe toate drumurile şi, fiindcă de ce te temi nu scapi, el s-a îndrăgostit de o altă femeie, numită Elena Lupescu.

În capitolele trecute am văzut cum s-a născut legătura amoroasă dintre Carol şi vestita Lupeasca. Şi ce s-a întâmplat cu amanţii regali după ce Carol renunţase la tron şi plecase cu femeia vieţii sale în Europa. Acum aflăm cum s-a produs întoarcerea lui Carol în România; a lui Carol, dar şi a Elenei Lupescu. Povestirea de faţă a apărut în cartea "Regele play-boy" a americanului Paul Quinlan, tipărită la editura Humanitas, Bucureşti, în traducerea Monei Antohi.

(Urmare din numărul trecut)

Mulţumită lui Brust, lovitura lui Carol a fost deconspirată. Aflând conţinutul manifestului, guvernul român a înştiinţat Londra despre activităţile lui Carol. Tocmai pe când Carol se pregătea să decoleze de pe aeroportul Croydon, în zorii zilei de 6 mai, şi-au făcut apariţia funcţionari de la Foreign Office şi Scotland Yard. L-au anunţat pe Carol că "din cauza relaţiilor prieteneşti dintre Marea Britanie şi România", guvernul Maiestăţii Sale nu putea îngădui ca o asemenea misiune să fie lansată din Anglia. Două zile mai târziu, Scotland Yard l-a informat că era *persona non grata* şi că avea la dispoziţie patruzeci şi două de ore ca să părăsească ţara.

Carol era furios. Dar nu-i rămânea altceva de făcut decât să se întoarcă la Paris şi să înveţe din greşelile comise. La fel de furioasă era şi mama sa, Regina Maria, care şi-a exprimat mânia într-o scrisoare adresată prinţului. "Faptul că unul dintre fiii mei a cutezat să meargă în vechea mea ţară într-o asemenea companie, cu atâta neruşinare, cu o asemenea nepăsare faţă de orice fel de sentiment şi demnitate a fost pentru mine o agonie sfâşietoare". Cât despre hârtiile incriminate, complicii lui Carol au reuşit să le scoată în secret din Anglia; dar aceasta era o palidă consolare pentru fostul prinţ moştenitor, aflat într-o postură deosebit de jenantă.

Nu mult după aceea, se pare că prinţul Carol a suferit o nouă lovitură. La 22 iulie 1928, Curtea de Apel de la Bucureşti i-a permis Elenei, cunoscută acum sub numele de prinţesa-mamă, să divorţeze. La puţin timp după ce părăsise România, Carol îi ceruse Elenei divorţul, dar apoi se răzgândise. Acum Elena era aceea care "insista să divorţeze". Şi-a acuzat soţul, printre altele, de "comportament imoral şi beţie", ceea ce l-a făcut pe unul dintre judecători să protesteze, arătând că "a-l descrie deschis pe tatăl regelui României" (e vorba de regele Mihai, care la ora aceea avea câţiva ani, **n. red.**) într-un asemenea mod este "ruşinos". Avocaţii lui Carol, un belgian pe nume van Leisale şi Emilian Pantazi din Bucureşti, s-au opus divorţului. Elena avea sprijinul liberalilor, inclusiv pe al lui Ştirbey (amantul Reginei Maria), care spera că după ce ar fi divorţat de Carol acesta s-ar fi căsătorit cu amanta lui, ruinându-şi astfel orice şansă de întoarcere în România. La sfârşitul procedurii judiciare, Elena i-a mărturisit mamei sale: "Slavă Domnului că m-am eliberat în sfârşit de coşmarul ăsta".

În ianuarie 1929, Buhman (secretarul Regelui Ferdinand) a primit permisiunea din partea guvernului să-l viziteze pe Carol. Scopul acestei vizite era să-i dea lui Carol partea care i se cuvenea din valoroasa colecţie de timbre a tatălui său, pe care o primise prin testamentul Regelui. Buhman l-a vizitat la Château des Coesmes, reşedinţa de la ţară a lui Carol de la Belleme, situată la aproape 130 de kilometri de Paris. O dată cu moartea lui Ferdinand, Carol intrase în posesia părţii sale de moştenire, devenind independent de guvernul român. Castelul fusese cumpărat pe numele Elenei Lupescu. Cu toate că resursele financiare ale lui Carol crescuseră substanţial, continua să fie strâns la pungă, parţial şi din pricina educaţiei primite ca Hohenzollern.

Castelul era o clădire veche de stuc alb cu două etaje, flancată pe o parte de un donjon şi înconjurată de un parc întins. Pe acoperişul ascuţit al donjonului flutura steagul românesc. Castelul aparţinuse la origine lui Yves de Coesmes, un cavaler francez care luptase în cruciade. Interiorul era modern utilat, dar nu prea aducea cu o reşedinţă regală. Buhman a găsit că mobilierul era "simplu, dar lipsit de gust". A făcut un tur al casei condus de Elena, căreia îi era cu deosebire dragă o măsuţă de toaletă din lemn de trandafir încrustată cu bronz şi aur, pe care o achiziţionase la o expoziţie de artă industrială de la Paris. Temperamentul galic al lui Buhman a fost impresionat nu atât de castel, cât mai ales de stăpâna casei. În trenul cu care s-a înapoiat la Paris, Buhman nu-şi mai putea lua gândul de la ea. A găsit-o nu numai "atrăgătoare" şi "extrem de inteligentă", ci şi posedând o "foarte rară" abilitate de "a-i vrăji pe oameni cu felul în care vorbea".

Carol şi Lupescu locuiau cu Constantin Dumitrescu, numit pe scurt Puiu. În vârstă cam de douăzeci şi cinci de ani, chipeş, ambiţios şi aventuros, Puiu fusese student la Paris, unde dobândise o reputaţie de fustangiu. Buhman l-a găsit "fermecător şi sociabil". A devenit până la urmă secretarul lui Carol şi mâna lui dreaptă, îndeplinind cele mai diverse sarcini, de la a fi sfătuitorul de încredere al prinţului moştenitor, până la a-i duce pantalonii la curăţătorie.

În primăvara anului 1929, Maria s-a întâlnit discret cu Carol pentru două zile la St. Briac, fiind prima dată când se revedeau după călătoria ei în America. Nu încape îndoială că în sinea ei spera că, dacă fiul ei ar fi devenit rege, şi-ar fi putut relua rolul pe care-l jucase în preajma lui Ferdinand.

Regina Maria, prinţesa Elena şi regele Mihai I de România în 1927, după moartea regelui Ferdinand

O sursă suplimentară de iritare a Reginei era refuzul prinţesei Elena de a-l împărţi pe micul rege Mihai cu bunica lui. La fel de frustrantă era atitudinea condescendentă a Elenei ca mamă a viitorului rege, precum şi faptul că se sprijinea pe ajutorul şi sfaturile rudelor ei greceşti, şi nu pe familia regală română. Urmarea a fost că Regina era uneori pornită împotriva Elenei şi a lui Mihai. S-a plâns unui vechi prieten american că "încetul cu încetul" şi-a dat seama că nora ei era o "ţicnită". Regina a refuzat chiar să ia parte la parada anuală de Ziua Independenţei în mai 1930, fiindcă nu voia să stea alături de "un băieţel grăsuţ, excesiv de educat, insensibil, care e aproape un străin".

Carol urmărea îndeaproape evenimentele şi îşi aştepta rândul. O dată ajuns la conducere însă, Iuliu Maniu (preşedintele Partidului Naţional-Ţărănesc), ca şi membrii familiei Brătianu înaintea lui, nu prea era dornic să împartă puterea cu altcineva, mai ales dacă situaţia politică nu îngăduia acest lucru. Maniu dorise să-l folosească pe prinţul moştenitor ca muniţie împotriva liberalilor, şi era favorabil revenirii lui Carol în ţară, dar nu considera că ar fi vreo grabă în acest sens.

Era bine cunoscut faptul că Maniu ar fi acceptat întoarcerea lui Carol doar dacă acesta ar fi fost de acord cu anumite condiţii. În primul rând, ar fi vrut să se asigure că fostul prinţ moştenitor ar fi intenţionat să conducă într-o manieră constituţională, nu prin intermediul prietenilor personali. În al doilea rând, Carol ar fi urmat să-şi abandoneze amanta, întorcându-se la fosta soţie. Dacă Maniu dorea să joace în preajma lui Carol rolul jucat de Brătianu pe lângă Ferdinand, ştia că ar fi trebuit să elimine influenţa malefică a amantei fostului prinţ moştenitor. Mai mult, Maniu, un burlac cu înalte principii morale, se opunea ca Regele să trăiască în păcat, şi în plus cu o evreică. Carol însă îşi ticluise planurile cu grijă. Încă din octombrie 1927, în aşa-zisele memorii ale lui Lupescu (o serie de articole de ziar publicate în "London Sunday News"), Duduia declarase că acceptă să-l lase pe Carol să plece dacă acest lucru se dovedea necesar.

Nu mult după preluarea puterii, Maniu l-a numit pe Petre Ciolan, membru de încredere al Partidului Ţărănesc şi bine cunoscut admirator al lui Carol, consul român la Paris. Maniu a apelat deci la Ciolan ca să afle exact intenţiile lui Carol faţă de amanta sa. A fost aranjată o întâlnire la Claridge Hotel din Paris. Ciolan a fost întâmpinat acolo de Carol şi câţiva prieteni ai acestuia. La scurt timp a intrat şi Lupescu în încăpere. "Eu ştiu, domnule Ciolan, pentru ce dl. Maniu se opune revenirii Alteţei-Sale", a spus ea. "El crede că eu voi veni în ţară după Alteţa-Sa şi voi face dificultăţi. Ei bine, declar aici în faţa Alteţei-Sale că este cea mai mare eroare. Eu am fost lângă Alteţa-Sa un tovarăş de suferinţă. L-am încurajat în momente de întristare. L-am îngrijit cât a fost bolnav. I-am întreţinut moralul sănătos şi plin de încredere, şi voi fi cea mai fericită când Alteţa-Sa se va întoarce".

A încheiat afirmând: "În ziua când Alteţa-Sa regală îşi va relua tronul, spre fericirea ţării, eu voi dispărea pentru totdeauna şi nici nu vreau să se vorbească despre mine". Când a sfârşit, Carol a spus: "Este drept, Ciolane, că doamna nu a fost niciodată o piedică pentru mine, că niciodată nu s-a opus planurilor mele de a mă întoarce, precum s-a vorbit în contul ei. Nu voi uita niciodată însă devotamentul cu care m-a îngrijit în exilul meu şi îi voi purta o curată recunoştinţă".

Lupescu a părăsit apoi încăperea. Câteva minute mai târziu întâlnirea s-a încheiat. Totul fusese pus cu abilitate în scenă de Carol şi Duduia, astfel încât Maniu să audă ceea ce dorea direct de la Lupescu, iar Carol să evite să se împotmolească în condiţii detailate, pe care nu intenţiona să le respecte. Pe când Ciolan se pregătea să plece din hotel, Dumitrescu a remarcat: "Mă, ai auzit ce ţi-a spus Alteţa-Sa regală? Eşti singurul căruia i-a făcut declaraţii oficiale relativ la situaţia d-nei Lupescu. Natural că asta este pentru ca tu să o transmiţi stăpânului tău".

Dar Maniu nu era pe deplin mulţumit cu răspunsul lui Lupescu şi a hotărât să-l trimită pe prinţul Nicolae (fratele mai mic al lui Carol) la Paris, ca să audă direct ce are de spus Carol. Călătoria a fost programată pentru iulie.

Conştient de nehotărârea lui Maniu, Carol a decis să acţioneze. La sfârşitul lui mai, l-a trimis pe unul din suporterii săi devotaţi, maiorul Victor Precup, să stea de vorbă cu Maniu. Trecând direct la subiect, Precup l-a întrebat pe Maniu “ce atitudine va avea” dacă Alteţa-Sa regala se va hotărî într-o zi să vină acasă. Maniu i-a replicat că pentru moment ar fi indicat să aştepte, şi că prinţul Nicolae urma să plece la Paris pe 18 iulie ca să “discute şi să încerce clarificarea lucrurilor”. Maniu a ridicat apoi problema lui Lupescu. “Nu va veni în ţară”, a declarat Precup. “Dar dacă totuşi” – a răspuns Maniu – “Carol se va decide să facă un pas hotărâtor independent”, în el “nu se va găsi un duşman, ci un binevoitor”. Imediat după această întrevedere, Precup s-a întors în Franţa ca să-l informeze pe Carol.

Deşi răspunsul lui Maniu era favorabil, Carol dorea asigurări suplimentare că Maniu n-avea să încerce să-l oprească dacă s-ar fi întors brusc în ţară. Prin urmare, l–a expediat de urgenţă la Bucureşti pe Precup, care în dimineaţa zilei de 4 iunie l-a văzut iar pe Maniu. Pretextând că prinţul Carol se află deja în drum spre România, Precup i-a cerut lui Maniu să nu încerce să-l oprească şi să-i sprijine urcarea pe tron. Maniu i-a răspuns că avea s-o primească pe Alteţa-Sa Regală “cu bunăvoinţă şi n–avea să creeze nici o dificultate”. De îndată ce s-a despărţit de primul-ministru, Precup i-a telegrafiat lui Carol răspunsul lui Maniu.

Când a sosit telegrama lui Precup, Carol tocmai se pregătea să ia micul dejun. S-a ridicat de la masă fără să se atingă de mâncare. Câteva minute mai târziu, Carol, însoţit de Dumitrescu, se urca într-o limuzină şi părăsea domeniul de la Coesmes. Carol s-a uitat înapoi şi i-a făcut semn cu mâna Duduii, care stătea pe treapta de jos a scărilor din faţă cu un zâmbet îngheţat pe buze. Tocmai atunci, soarele s-a ivit brusc deasupra norilor: “A fost un semn bun”, şi-a amintit mai tîrziu Carol. Cei doi bărbaţi aveau paşapoarte false, pe care le obţinuseră prin colonelul Tătăranu, ataşatul militar român de la Paris. Au mers direct la München, unde au ajuns a doua zi, pe 5 iunie, aşteptând informaţii suplimentare din România. Până atunci, totul se petrecuse conform planului, dar partea cea mai grea, zborul de la München la Bucureşti, abia urma.

Planul lui Carol era, practic, acelaşi cu cel care eşuase în urmă cu doi ani în Anglia. Era un proiect îndrăzneţ, implicând o doză considerabilă de risc. Zborul pe o distanţa atât de mare într-un biplan deschis, peste Munţii Carpaţi, în întuneric, era o aventură hazardată la acea vreme. Planul fusese conceput de Carol şi câţiva prieteni apropiaţi, în cel mai mare secret. Învăţând din greşelile trecute, de data asta Carol nu şi-a mai îmcercat norocul. De pildă, luându-se în calcul şi eventualitatea că Maniu s-ar fi putut răzgândi, i s-a spus la început că prinţul Carol zboară în România de la Paris. La reşedinţa de la ţară a lui Carol, vizitatorii erau anunţaţi că fostul prinţ moştenitor nu primeşte pe nimeni din cauză că doamna Lupescu este bolnavă. Potrivit unui raport, o a doua limuzină a părăsit Coesmes cam la aceeaşi oră cu Carol, ca să inducă în eroare omniprezenta poliţie secretă română. A fost stabilit un cod secret: Carol era Mary; Precup era Sophie; iar maiorul Nicoară, care-i aştepta la Bucureşti, era un om de afaceri pe nume Titkos.

La ora 24, in seara zilei de 5 iunie, maiorul Nicoară i-a înmânat lui Maniu un mesaj de la Carol care-l prevenea că avea să plece din München dimineaţa, urmând să sosească la Bucureşti prin Cluj în jurul orei 18.

În aceeaşi dimineaţă, Carol a părăsit Münchenul îndreptându-se spre casă. Vremea era neobişnuit de rece pentru iunie. Biplanul Farman era pilotat de asul francez al aerului, Marcel Lallouette. Pe când avionul se afla deasupra graniţei dintre Ungaria şi România, a apărut o defecţiune de motor şi au fost nevoiţi să aterizeze forţat în apropiere de Oradea. Din fericire, au aterizat pe teritoriul României, nu al Ungariei. La scurt timp după aceea, avionul a trebuit să facă o nouă aterizare forţată, în câmp deschis. Îngrijoraţi de întârzierea prinţului, trei piloţi din forţele aeriene au decolat de la Cluj şi au plecat în căutarea lor. În cele din urmă, avionul la sol în care se afla Carol a fost zărit de capitanul Opriş. Carol a schimbat avionul, făcând restul drumului până la Cluj în avionul lui Opriş. Au ajuns la Cluj abia la ora 20:30. După o scurtă pauză de alimentare cu combustibil, Carol şi Opriş au reluat zborul spre Bucureşti.

Când avionul lui Carol a părăsit Clujul, avea deja o întârziere de două ore şi jumătate faţă de ora de sosire planificată pentru Băneasa. La ora 21 a aterizat un avion francez, dar când Carol nu a apărut, generalul Nicoleanu şi majoritatea celorlalţi demnitari au plecat acasă, considerând că prinţul Carol n-avea să mai ajungă în acea zi. Luminile de pe pista de aterizare au fost stinse; au mai rămas acolo doar câţiva încăpăţânaţi.

Ultima porţiune a călătoriei a fost la fel de periculoasă pentru Carol. Zburând deasupra vârfurilor înzăpezite ale Carpaţilor, au intrat într-o furtună cu fulgere orbitoare care era cât pe ce să provoace prăbuşirea avionului. Când ceasul aeroportului a bătut ora zece, chiar şi puţinii curajoşi care rezistaseră până atunci se pregăteau să plece. Deodată, s-a auzit motorul unui avion care zbura sus, deasupra norilor. Luminile de pe pista de aterizare au fost aprinse din nou. Câteva minute mai târziu, un avion al forţelor aeriene române, cu două persoane la bord, a coborât la sol. Era ora 22:10.

Fostul prinţ moştenitor, greu de recunoscut cu eşarfa înfăşurată peste faţă şi cu o cască de pilot, a intrat repede într-o limuzină care-l aştepta. În spate, alături de Carol, se afla maiorul Cantacuzino-Paşcanu, un vechi prieten şi suporter. Limuzina s-a îndreptat direct către cazărmile Regimentelor 2 şi 9 de Vânători, unde ofiţerii l–au primit plini de entuziasm pe fostul lor camarad şi conducător. Mai erau prezenţi coloneii Paul Teodorescu şi Gavrilă Marinescu, doi complici care colaboraseră cu Carol în tot acest timp. De acolo, însoţit de un detaşament de soldaţi, convoiul de automobile s-a îndreptat spre Cotroceni. Obosit dar fericit, Carol strângea puţin mai târziu mâna întinsă de fratele său, care l-a întâmpinat zâmbind la intrarea în palat. Fiul risipitor ajunsese acasă.

Carol a făcut din centru (palatul de pe Calea Victoriei) principala lui reşedinţă. Unul din motive era că regele Carol dorea să fie mai aproape de popor, or Cotrocenii erau prea departe de centrul oraşului. După moartea Regelui Ferdinand fuseseră aduse puţine modificări la vechiul palat, care nici în cele mai bune zile ale sale nu fusese renumit pentru confortul de care dispunea, aşa încât Carol s-a mutat temporar în camerele de lângă bibliotecă, care dădeau spre Calea Victoriei. Vizitatorii erau primiţi în fostul birou al lui Carol I şi Ferdinand. Personalul său se descurca aşa cum putea; Buhman folosea drept birou vechiul salon de concert al reginei Elisabeta.

Neîndoielnic, Carol nutrea o adâncă afecţiune pentru fiul său, Mihai. În ziua care a urmat întoarcerii sale, a cerut să-şi vadă băiatul; Elena însă a refuzat să-şi lase copilul la Cotroceni. Se pare că nici când a vizitat-o pe Elena în seara următoare n-a reuşit să-l întâlnească. A doua zi, şi-a trimis aghiotantul să i-l aducă pe Mihai, din nou fără nici un rezultat. Dornic să-i demonstreze Regelui că nu a făcut o greşeală numindu-l secretarul său particular, Dumitrescu şi-a oferit serviciile. Loial, dar lipsit de tact, Puiu s-a îndreptat spre vila de pe Şoseaua Kiseleff unde, în loc să ceară mai întâi s-o vadă pe prinţesă, a anunţat sec aghiotantului luat prin surprindere că avea ordine să-l ducă pe Marele Voievod la palat. Auzind zarvă jos, Elena a aparut în capul scărilor. Fără să se mişte un milimetru din prag, Puiu a repetat tăios ce-i spusese aghiotantului: "Regele mi-a poruncit să-l aduc pe Marele Voievod la palat şi să nu mă întorc fără el." Simţind că nu are de ales, Elena s-a supus ordinului. La scurtă vreme după aceea, tatăl fericit şi-a întâmpinat fiul la palat. Potrivit relătarii lui Buhman, Mihai a fost "încântat".

În primele două luni după întoarcerea în România, toate au părut să-i meargă lui Carol din plin. Până şi relaţiile lui Carol cu Elena păreau să ia o întorsătură mai bună. Înainte de întoarcerea lui Carol, Elena promisese că va părăsi România în clipa în care el va fi reapărut, dar nici bine n-a sosit Carol, şi Elena s-a răzgândit. "Copilul, prosperitatea materială, oroarea de a se întoarce într-o familie sărăcită şi exilată" au făcut-o să-şi piardă curajul, spunea Regina Maria. Pe de altă parte, Carol "contase pe faptul că Elena avea să-şi pună ameninţarea în practică. Totuşi, la scurtă vreme după ce s-a întors, Carol a început s-o viziteze pe Elena la prânz. Spre mirarea fostei sale soţii, era relaxat, prietenos şi rezonabil. Devenise de asemenea un obicei ca unul din aghiotanţii Regelui să-l ia pe Mihai în fiecare dimineaţă, să-l ducă la palat, unde cu timpul ajunsese să petreacă cea mai mare parte a zilei. La 1 iulie, Carol a plecat la Sinaia, fiind urmat la scurt timp de Elena şi Mihai. Carol stătea în vechiul Foişor, în vreme ce Elena şi Mihai au rămas la Peleş. Carol îi poftea aproape zilnic la ceai, şi a invitat-o totodată pe Elena să-l însoţească la Curtea de Argeş, la comemorarea a trei ani de la moartea regelui Ferdinand.

Imediat după revenirea lui Carol în ţară, Elena a început să fie puternic presată de Maniu şi de liderii Bisericii Ortodoxe să consimtă la anularea divoţului ei. Maniu se aştepta la o reconciliere, cel puţin de ochii lumii. În cele din urmă, Elena a acceptat o anulare condiţionată. Nu c-ar fi intenţionat ca ea şi Carol să trăiască împreună ca soţ şi soţie, dar i se părea că a deveni regină era în interesul ei şi al lui Mihai. Însă acum Carol era cel care refuza!

Oare şi-a propus Carol vreodată cu adevărat să se întoarcă la Elena? Se pare că la început nu ştia prea bine ce are de făcut. E limpede că nu dorea să fie din nou împreună cu ea, dar din cauza opiniei publice şi a lui Maniu nu putea exclude posibilitatea de a fi forţat să facă şi acest pas. Aşa că trebuia să fie precaut şi să aştepte momentul potrivit.

Totuşi, la sfârşitul lui august, Carol a renunţat la orice prudenţă şi a lăsat să se înţeleagă limpede că n-avea

Sub tipar

Maria Găitan Mozes

Circuit vital

Versuri

• Minimum •

s-o ia pe Elena înapoi. “Ea a insistat să divorţeze”, i-a spus Carol mamei sale. “M-a lovit într-un moment când eram umilit public, şi când divorţul a fost pronunţat i-a telegrafiat mamei ei spunând că s-a “eliberat în fine de coşmar” – aşa că de ce ar trebui sa mă leg (...) de o femeie care mă urăşte şi pe care o detest?” Si, spre uimirea Reginei, a declarat că “ar fi imoral”. I-a cerut de asemenea mamei sale să nu aibă nimic de a face cu Elena, lucru pe care ea l-a refuzat. Carol s-a dovedit la fel de amar şi într-o scrisoare adresată lui Friedel (vărul său din Germania).

“Femeia asta mi-a provocat prea multă suferinţă ca soţ şi tată ca s-o pot ierta vreodată. Îmi poţi lesne înţelege neliniştea când fiul meu mi-a spus că nu ştia să aibă vreun tată. Acum o face pe martira, sprijinită de Maniu, Ileana (sora lui Carol) şi fireşte, de omniprezentul Ştirbey.”

De astă dată Carol era mai sigur de sine. Dar felul candid în care o respingea pe Elena ascundea mai mult decât atât. Şi explicaţia n-a întârziat să apară — Duduia revenise şi ea în ţară. Odată cu întoarcerea amantei regale orice cale de reconciliere cu Elena devenea imposibilă.

Nimeni nu-l cunoştea mai bine pe Carol decât Lupescu. De la Paris, urmărise cu atenţie evenimentele din România. Se temea că, nefiindu-i în preajmă, într-un moment de slăbiciune, Carol s-ar fi putut înapoia la fosta lui soţie. Nici bine n-a plecat Carol, şi Duduia a început să facă presiuni asupra lui ca să consimtă la revenirea ei. I-a spus că nu putea trăi fără el, că nu putea dormi, că avea febră şi puternice dureri de cap, că nervii îi erau la pământ şi că slăbise vreo opt kilograme. Într-o scrisoare îl ameninţa cu sinuciderea, în alta că se călugăreşte. “Nu mă mai iubeşti”, îi scria ea. “Dacă m–ai mai iubi, nu te-ai purta aşa. Elena şi mama ta au pus mâna pe tine şi te fac să joci după cum îţi cântă ele”. “Fii bun, nu mă înşela!” avertiza ea. “Ţine-l pe Puiu în preajma ta, numai pe el. Ştii la ce mă refer, numai pe el şi pe nimeni altcineva”.

În cele din urmă, simţind că nu mai poate aştepta, a decis să acţioneze pe cont propriu. A reuşit să scape de sub supravegherea colonelului Tăutu, pe care Carol îl însărcinase să vegheze asupra ei la Paris, şi a luat trenul spre România. Pe drum, i s-a alăturat şi Manoilescu, care a acceptat s-o ajute, şi spre sfârşitul lunii august – nu la 12 august, cum pretind unii autori – a trecut graniţa în România ca d-na Manoilescu. Când Tătăranu a descoperit ce se întâmplase, i-a telegrafiat imediat Regelui. Sentimentele lui Carol erau amestecate. Avusese întotdeauna de gând s-o aducă înapoi, dar parcă simţea că e prea devreme. Însă o dată ce a văzut-o, s-a înduioşat.

(Continuare în numărul viitor)

Casa de părinţi MISHKANOT DIZENGOFF

Centrul de locuinţe moderne pentru populaţia de vârsta a treia, în inima Dizengoff-ului

Sub supravegherea Ministerului Muncii şi Prevederilor Sociale

- ✔ Televiziune prin cabluri
- ✔ Pază şi securitate 24 de ore pe zi
- ✔ WC şi duş, telefon, aer condiţionat, frigider în fiecare cameră
- ✔ Activităţi sociale variate, gimnastică, concerte.

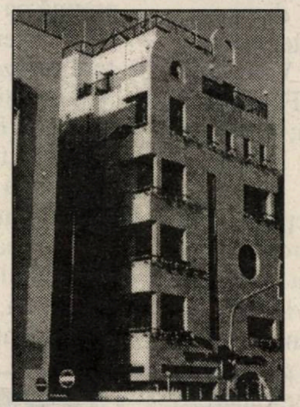

- ✔ Fizioterapie etc.
- ✔ Pensiune completă – cinci mese pe zi
- ✔ Supraveghere medicală şi ajutor 24 de ore pe zi
- ✔ Relaţii calde şi îngrijire individuală
- ✔ Hol splendid
- ✔ Parcare
- ✔ Sală de mese splendidă

Sondajele au stabilit: Casa de Părinţi Mishkanot Dizengoff din Tel Aviv ocupă locul 1 la servicii şi încredere pe anul 2001. Un sondaj realizat de către OFARIM Ltd. din Tel Aviv în ramura case de părinţi plasează Mishkanot Dizengoff pe primul loc potrivit criteriilor serviciului şi profesionalismului personalului şi satisfacerii clienţilor.

Arlozorov 23, Tel Aviv, Tel. 03/527-2846/7, Fax: 03/527-3174; http://www.geolties.com.mishkanot

O povestire de
S. AVNI

Visuri, visuri...

Hava, fată frumoasă, era profund dezamăgită de viaţă.

Casa unde locuia nu-i plăcea defel.

Părinţii? O, ce-ar mai fi vrut să aibă alţi părinţi!

Aşa cum avea, de pildă, colega ei Nurit...

Hava a trântit furioasă uşa casei. Tropăind pe tocurile ei înalte în josul scării, îşi exprima nemulţumirea. Era nemulţumită de părinţii ei, de casa lor. "Obiceiurile lor mă îngreţoşează", murmura ea. În sufletul ei se adunase multă scârbă. Până şi geanta albastră de pe umărul ei, îndesată cu cărţi şi caiete, îi devenise de nesuferit. Erau cărţile de studiu, de la universitate, dar departe de a-i oferi satisfacţie. "Nu astfel mi-am închipuit universitatea", îşi şopti. Strălucirea ochilor ei căprui parcă dezminţea cele spuse de ea despre universitate. Ochii ei mari exprimau apreciere pentru pajişti, pentru răzoarele de flori şi pentru toată frumuseţea care există în campus, cu clădirile lui impresionante şi sălile de studiu. Hava se topea la tot ce exprima frumuseţe, putere şi măreţie. Era captivată de oamenii frumoşi care ascultau, impresionaţi, conferenţiarii din sălile de conferinţe, de cei adânciţi în cărţi la mesele din biblioteci şi chiar de cei care se odihneau tolăniţi pe pajiştile umbrite. Hava era mândră să facă şi ea parte din această mulţime specială.

Furia ei se încinge din nou împotriva părinţilor lipsiţi de avânt, care zac înecaţi în micimea lor şi nici nu vor să se gândească cum să iasă din nenorocita mocirlă în care zac. Când părinţii au cedat în sfârşit la insistenţele ei de a face o renovare generală în casă şi de a cumpăra mobile noi, nu s-au îndurat să plătească onorariul unui arhitect de decoraţie interioară. Mobilele noi le-au cumpărat undeva într-o gaură din strada Herzl. Niciodată nu vor învăţa că ieftin înseamnă banal, fără gust şi strălucire. Renovarea nu a schimbat nimic. Este aproape mai rău decât fusese înainte.

Înaltă şi slabă, simpatică, Hava se grăbeşte spre staţia de autobuz. Paloarea feţei îi conferă fineţe. Ruptura dintre ea şi părinţi există de când a început să gândească. Încă de la şcoala primară a simţit deosebirea uriaşă dintre ceea ce povesteau fetele despre casa lor părintească şi realitatea din casa părinţilor ei. Deja de atunci încerca să ascundă că tatăl ei este un simplu muncitor într-un atelier nenorocit. Întotdeauna evita să se găsească în apropierea locului lui de muncă, pentru a nu-l întâlni, în hainele lui de lucru, învârtindu-se prin curte, mâncând un sandvici. Pe prietene nu le chema acasă. Se temea ca aspectul casei părinteşti să nu lezeze poziţia ei printre fete, trezind dispreţ faţă de ea. În Tahana Merkazit a schimbat autobuzul. Plimbarea ei aproape zilnică din Tahana Merkazit din Tel Aviv, printr-o mulţime grăbită şi zgomotoasă, mărea necazul ei sufletesc. Feţele călătorilor şi trupurile lor asudate întăreau sentimentul ei de scârbă. Şi în această chestiune vinovaţi erau părinţii. "Dacă le era milă de mine, de mult îmi cumpărau o maşină micuţă, cum au mulţi alţi studenţi. Cum de nu înţeleg că maşina este un lucru necesar omului modern al timpului nostru?". Odată a vorbit despre asta cu părinţii ei. Tata şi mama au privit-o cu atâta surprindere de parcă le-ar fi cerut luna de pe cer. Tatăl ei a început cu o poveste lungă şi plictisitoare despre călătoriile lui cu căruţa, pe drumuri pline de hârtoape, cum era acolo, printre străini, în vremuri îndepărtate, ca şi când ar exista vreo legătură între ce a fost odată şi pretenţiile ei în această eră modernă: "Tot ce-i interesează pe ei este punga şi nimic altceva!". Hava se gândea cu dispreţ la explicaţia lor, cum că achiziţionarea unei maşini, chiar dacă ar putea să şi-o permită, le va crea complicaţii cu funcţionarul de la fisc. Ea nu accepta explicaţia. Ce legătură are funcţionarul ăsta, de ce să se amestece? Doar e vorba de bani pe care tatăl ei îi câştigă cu multă trudă!

În autobuzul spre universitate a găsit loc de stat lângă un băiat negricios, cu freză cârlionţată, care îi atrăsese atenţia încă de la începutul anului universitar. Din când în când se nimereau în acelaşi autobuz, dar întotdeauna se ruşina să intre în vorbă cu el. Cu atât mai mult cu cât băiatul nu-i dădea atenţia necesară.

Ştia că este student în anul II. Uneori îi zâmbea, mai ales când trecea pe lângă el. Băiatul o privea mult de tot, însă întotdeauna roşea. La o convorbire adevărată nu au ajuns. Dar ea a tras concluzia că băiatul nu este indiferent faţă de ea. Hava dorea să "înceapă" cu băieţi. Expresia "să înceapă" îi părea plină de farmecul tinereţii, însă întotdeauna dădea înapoi în faţa coşmarului: "Cum am să mă descurc în faţa întrebărilor lor sfredelitoare? Ce am să le spun dacă mă vor întreba unde locuiesc, cu ce se ocupă tata şi altele asemenea?". E adevărat că tatăl ei a părăsit de mult slujba de muncitor şi se întreţine dintr-o mică băcănie din cartier. După aprecierea Havei, nici această nouă ocupaţie nu-i aduce prea mare fală. Concluzia: "Mai bine să rămân într-o singurătate strălucitoare decât să încep cu băieţi şi să mă fac de ruşine".

Undeva pe Derech Petah Tikva s-a urcat în autobuz Nurit. Băiatul cu cârlionţi i-a oferit locul său. Fata a acceptat cu mulţumiri. O discuţie vie a început între cele două fete. Vorbeau despre rochii, despre lecţii şi despre examene. Tânărul a rămas în picioare şi nu e sigur dacă ascultă palavrele fetelor. Sau priveşte clădirile care se văd prin fereastra autobuzului. "Cum se face că mergi cu autobuzul?", a întrebat cu mirare Hava, care o întâlnea pentru prima oară pe colega ei într-un mijloc de transport public. Nurit a răspuns aproape şoptind: "Nu mai întreba! Aseară ne-am încurcat rău de tot! Am petrecut până târziu în noapte. M-am întors târziu acasă, conducând cu mare viteză. Un poliţist tâmpit mi-a luat carnetul de conducere!". Nurit râdea, evident satisfăcută. "M-au prins sărutându-mă cu Gingi în timp ce conduceam cu viteză exagerată!", a şoptit la urechea Havei, ca şi când i-ar fi spus un secret.

Lângă Nurit, mititică şi gingaşă, Hava se simţea eliberată de complexele ei. Tare îi plăcea să asculte relatările picante ale acestei tinere pline de viaţă, care se îmbrăca cu mult gust şi eleganţă şi ducea o viaţă furtunoasă cu o bandă de băieţi nebunatici. Hava se topea de plăcere auzind-o pe Nurit povestind despre aventurile ei ştrengăreşti şi se identifica cu ele ca şi când ea însăşi ar fi fost asociată la această viaţă. În singurătatea ei strălucitoare se gândea nu o dată la viaţa furtunoasă a lui Nurit şi se întreba de ce această tânără fată, fiica unui avocat celebru, manifesta interes tocmai faţă de ea. Problema o preocupa mult pe Hava, încă de la începutul anului. Concluzia ei era că ea inspiră simpatie. După părerea ei, banda lui Nurit i se potrivea şi ei din toate punctele de vedere. Păcat că se născuse departe de societatea colegei ei şi nu putea face parte din această societate. Adevărat, Nurit i-a propus să vină s-o viziteze la ea acasă. Propunerea i-a făcut Havei multă plăcere. Dar cum putea s-o invite la rândul ei pe Nurit la ea? Iar i-a acuzat pe părinţi şi a făcut tot posibilul să se eschiveze de la propunerea lui Nurit, temându-se că o asemenea vizită ar pune capăt prieteniei lor.

Hava murea de dorinţă să audă despre aventurile prietenei ei şi se simţea sentimental implicată în viaţa nebunească a lui Nurit. Din cele povestite de ea îşi imagina figurile băieţilor din bandă şi ale fetelor care se întâlnesc deseori şi petrec, şi chiar dacă nu cunoscuse niciodată personal pe nici unul, putea să şi-i imagineze. Nurit îi dădea amănunte exacte despre tot ce se întâmpla: aventuri de dragoste, goana nebunească cu maşinile părinţilor lor, despre plimbări târziu în noapte, despre dansuri nebuneşti în cluburi de noapte misterioase, luminate ciudat şi învăluite în sunete de muzică pop. Hava ştia numele tuturor participanţilor şi cunoştea caracterul fiecăruia din grup. Mai ales pe băieţi: pe Yaron, cel mai nebun dintre toţi, care dansează până îşi pierde răsuflarea, şi nici una dintre fete nu poate rezista până la sfârşit. ("Eu aş rezista!") Ştie totul despre Nimrodi cel obraznic, cel mândru, căruia toate fetele îi cad la picioare ("Cu mine nu i-ar merge!"), care era gelos pe Nurit. Simţea o apropiere de Yael, şi ea roşcată, pe care toţi o voiau, şi simţea o apropiere specială pentru Salhevet, o tânără romantică amatoare de flori, câini şi poezie. Mai bine decât pe toţi îl cunoştea pe Gingi, faţă de care Nurit simţea o simpatie specială.

Hava era indignată pe poliţistul lipsit de inimă care tulburase bucuria tinereţii acestei perechi dulci pentru o sărutare în timpul condusului. Îşi exprimă părerea cu voce tare. "N-ai nici o grijă", a liniştit-o Nurit în şoaptă, ca ceilalţi călători să nu audă. "Am să-l trimit pe tata, care va aranja totul. El are legături bune la poliţie".

❖

Seara, în casa părinţilor Havei. Tatăl, un evreu amărât cu fire albicioase de barbă, dormita, după obiceiul său, în fotoliu, învăluit de tristeţea adusă din galut. Acolo, într-o ţară străină îndepărtată, avusese o altă viaţă, o altă familie, copii şi nevastă care dispăruseră în Holocaust. El a rămas în viaţă şi a venit în Israel. Vreo doi ani a durat drumul. Din Polonia a trecut cu un convoi în Cehoslovacia, din Cehoslovacia a ajuns în Austria şi de acolo a trecut graniţa spre Germania şi iar a trecut în Austria şi de acolo, prin Alpi, a ajuns în Italia. De pe coasta Italiei a plecat vasul care l-a adus în ţară, cu o pauză de câteva luni într-un lagăr din Cipru. Într–una din călătoriile lui pe drumurile Europei o cunoscuse pe soţia sa, care avusese şi ea o altă viaţă, copii care pieriseră şi o familie dispărută. În ţară li s-au născut patru urmaşi. Braha s-a căsătorit cu un băiat bun şi s-a aranjat frumos. Cumnatul Havei a deschis o măcelărie şi reuşeşte în afacerile sale. Doi fraţi mai tineri decât Hava cresc în casă şi se încadrează frumos în atmosfera generală, fiind satisfăcuţi.

Numai Hava a crescut ca o plantă ieşită din comun, fină, răsfăţată, şi nu poate fi ţinută în strună. Tatăl ei încearcă întruna să-i explice că nu este milionar, că trebuie să se aplece de zece ori ca să câştige un singur şekel, că trebuie să vândă atâtea şi atâtea iaurturi pentru a câştiga un singur şekel, Hava nu-l crede. Seara îşi observă părinţii numărând încasările din ziua care a trecut, îi vede vorbind în linişte. Ea idiş nu înţelege, dar este convinsă că părinţii ei adună bani. Îi ascund în loc să se bucure de ei. Tata se plânge neîncetat că îl doare aici şi-l doare acolo, nu se tratează, că n-are timp să se ocupe de durerile sale. Niciodată nu a plecat la vreo casă de odihnă, la medici se duce foarte rar, şi când se duce nu face ce i se recomandă, preferă metodele încercate de bunica din ţara îndepărtată şi groaznică de care se simte atras.

Mama, o femeie grasă, delăsată, lipsită de eleganţă, nu-şi îngrijeşte trupul. Hava trăieşte cu sentimentul că din greşeală a fost plantată printre aceşti oameni.

Ea se simte departe de ei, izolată, convinsă că nu în această casă îi este locul.

Nu este clar ce ar vrea, totuşi revendicările ei de la viaţă sunt nişte visuri nebuloase. Tot ce o interesează este strălucirea, eleganţa şi ce este legendar.

Întinsă pe canapea, Hava priveşte tavanul casei şi se gândeşte la Nurit. O preocupă faptul că Nurit, care s-a oferit să vină să o viziteze acasă, n-o mai invită pe ea acasă la ea.

Hava regretă acest lucru foarte mult. Ar vrea să cunoască o casă potrivită cu visurile ei, mare şi elegantă, ar vrea să-l cunoască pe Yaron şi pe Gingi şi chiar şi pe Nimrodi cel obraznic. Când i-a povestit tatălui ei că de ruşine nu a invitat-o pe prietena ei, fiica unui avocat celebru, el nu a fost impresionat şi doar a murmurat: "Avocaţii adună averi!".

Mama a replicat: "De ce nu? Poate are un frate pentru tine!".

Hava a aruncat o privire duşmănoasă femeii grase şi neîngrijite, ca şi cum ar fi vrut s-o întrebe cum îndrăzneşte să se gândească măcar să se încuscrească cu o asemenea familie. Hava crede că ea este potrivită pentru o asemenea căsătorie, dar cum să se descurce cu familiile? Conştientă de multele piedici care i se pun în drum şi mai ales de piedica pe care o constituie părinţii ei, Hava este disperată. I se pare că niciodată nu va putea să depăşească această piedică.

❖

Venind acasă de la universitate s-a nimerit iar lângă băiatul negricios cu zulufi. La început a ezitat să se apropie de el, preferând să stea lângă uşa din faţă. El a luat iniţiativa, făcându-i semn, cu mâna ridicată, să se apropie: "E loc aici!".

"Mulţumesc!", a spus Hava după ce s-a aşezat lângă el. Vorbele ei respirau o răceală feminină premeditată. Ca de obicei, băiatul a roşit. Amândoi au tăcut, fiecare cu ale lui.

– Am observat că eşti prietenă cu verişoara mea Nurit, a spus băiatul după o tăcere îndelungată, ca şi când voia să se dezvinovăţească.

– Nurit este verişoara ta?

– Da!

– Îmi place foarte mult de ea. E plină de viaţă şi are o mulţime de prieteni.

– Da? Nu ştiam. Întotdeauna am crezut că este singură, şi-a exprimat băiatul mirarea. Cred că are probleme din cauza tatălui ei vitreg.

– Ce? Avocatul nu este adevăratul ei tată? a întrebat Hava cu emoţie.

Tânărul a rămas liniştit, cu faţa roşie ca întotdeauna, privind derutat faţa fetei, ruşinat ca de obicei, ca şi când n-ar fi fost sigur că amândoi vobesc despre aceeasi tânără.

– Fata căreia i-am dat locul meu şi aţi vorbit tot drumul? a încercat băiatul să fie exact.

– Da, Nurit!

– Nurit este verişoara mea, a zis el, clătinând capul surprins. Apoi nu a mai scos nici un cuvânt. Amândoi priveau prin geam luminile care se vărsau pe străzi prin ferestrele caselor. Hava voia să mai întrebe, dar a renunţat. Se temea că băiatul îşi bate joc de ea.

– O vizitezi acasă? n-a putut să se abţină, după o tăcere destul de lungă. – Au o casă frumoasă, nu-i aşa?

Băiatul a privit-o iar cu surprindere. Un zâmbet abia schiţat flutura pe chipul lui derutat. Havei i se părea că a remarcat la el un zâmbet batjocoritor, dar nu era sigură. Ba, dimpotrivă, după o secundă o tristeţe ciudată s–a aşternut pe chipul lui.

Au coborât amândoi la Tahana Hamerkazit. De data aceasta băiatul a însoţit-o până la autobuzul ei. Păşeau alături pe străzile din Tahana Hamerkazit şi tăceau.

Era ceva ciudat în întâlnirea lor, multe semne de întrebare priveau în acea seară din prăvăliile întunecoase.

– La revedere! a spus băiatul lângă staţia Havei.

– Şi tu? Nu te duci acasă?

– Nu, am o lecţie. Îl ajut la învăţătură pe un copil dintr-o familie bogată.

– Atunci, la revedere! a zpus Hava şi s-a urcat în autobuz. Continua să privească pe fereastră după tânărul care de depărta cu un pas încet, trist şi îngândurat.

"Ciudat! Foarte ciudat!", gândea Hava.

❖

A doua zi a stat acasă şi a citit o carte. Aştepta ca tatăl ei să-şi termine masa ca să se poată aşeza şi ea. Tatăl ei înfuleca cu graba unui om flămând.

Nevasta, care-i servise masa, a rămas să şeadă lângă el, cu obrazul sprijinit în palmă. Hava era frământată de un sentiment de jignire. Întotdeauna visa o masă festivă, când toţi cei ai casei stăteau împreună în jurul mesei, iar masa se servea într-un serviciu luxos, aranjat după regulile despre care citise în cărţile de etichetă, pe care le cunoştea aproape pe dinafară. Ce se întâmpla în familia ei i se părea o adevărată profanare a meselor, care se luau la repezeală, fiecare cum apuca. Băieţii au mâncat deja, tatăl se grăbeşte să termine de mâncat ca să se întoarcă la băcănie, iar mama mănâncă la sfârşit, dacă mai rămâne ceva... Hava, deşi flămândă, nu se aşeza să mănânce împreună cu tatăl ei, ci continua să citească. De fapt, doar se uita la filele cărţii şi nu citea. O frământa gândul că dacă putea, îşi alegea o altă mamă şi un alt tată.

Fata, care se întorsese mai devreme de la facultate, se temea că după ce tatăl ei va pleca la băcănie, mama o s-o bată iar la cap cu vreo propunere tâmpită de căsătorie. "Niciodată nu-şi va schimba stilul, va începe cu bunul exemplu al Brahei, care se înţelege de minune cu soţul ei şi au o viaţă foarte bună".

Tata şi-a terminat masa şi a plecat. Mama a rămas lângă masă şi a început, cum era de aşteptat, să-i vorbească de o partidă.

– Cheltuim o avere pe învăţătura ta la universitate şi nu ştiu de ce. Ne-am zis că dacă băieţii propuşi de noi nu ţi-au plăcut şi ai refuzat să accepţi părerea noastră, trebuie să găsim o altă cale, să-ţi găseşti un băiat la universitate. Un tânăr care îţi place. Şi au trecut deja luni de zile, şi nimic! Atunci ce faci tu acolo? Îţi risipeşti timpul degeaba? Ştii câţi bani ne costă asta?

Hava s-a ridicat supărată, a intrat în camera ei, s-a aşezat la masa de lucru şi a început să se gândească din nou la Nurit şi la banda ei de nebunatici. "Ăştia ştiu să-şi trăiască viaţa!". Gândurile i s-au întunecat. Nu reuşea să facă abstracţie de ceea ce îi spusese băiatul cu zulufi: "Doar suntem rude!". Cu un zâmbet de batjocură care îi flutura pe buze. De fapt, nu era sigură că fusese un zâmbet batjocoritor. Durase doar o frântură de secundă.

Şi totuşi este înciudată. De ce această diferenţă de caracter la cei doi veri? Nurit este plină de viaţă, fericită, iar el este înecat în tristeţe. Ea este vorbăreaţă, el este taciturn. El este liniştit, calm, timid. "Nici nu m-a întrebat cum mă cheamă. De luni de zile străbatem împreună Tahana Merkazit şi încă nu-i ştiu numele. Dacă m-ar întreba cineva cine este băiatul cu care am fost văzută împreună, n-aş şti să-i spun numele lui...".

Hava a hotărât s-o sune în aceeaşi seară pe Nurit, să mai audă despre nostimadele bandei ei, dar şi să ceară amănunte despre băiatul cu zulufi.

❖

Seara, tatăl, întors de la băcănie, şedea în fotoliu şi dormita. Hava s-a ridicat şi s-a apropiat de telefon. Tatăl ei s-a trezit şi a privit-o îndelung. E îngrijorat de câte ori ea se apropie de telefon. Uneori ofta şi o întreba dacă nu cumva e vorba de o convorbire interurbană. Niciodată nu uita să remarce că toate s-au scumpit, telefonul, apa şi lumina, dar mai ales telefonul. În fiecare lună nota de plată urcă la un nou vârf,

– Şi marfa din băcănie nu se scumpeşte? îl înţepa Hava.

– Marfa! Ce marfă mai am eu?

Hava o sună pe Nurit. De la capătul firului este rugată să aştepte până ce o vor chema. "Ce mult durează! se gândeşte Hava. Probabil că au o casă uriaşă!"

Vocea lui Nurit suna abătută. În vocea ei se simţea tristeţea. Nu era Nurit cea nebunatică din zilele trecute.

– S-a aranjat problema cu permisul maşinii?

– A, da, s-a aranjat... De fapt nu s-a aranjat complet... Tata spune că trebuie să am răbdare. Prietenul lui, comandantul poliţiei, este în concediu.

– Spune-mi, Nurit, cine-i băiatul acela care ţi-a oferit locul în autobuz?

Nurit nu-şi aminteşte de care băiat e vorba.

– Nu-ţi aminteşti de băiat? Te întreb pentru că s-a lăudat în faţa mea că este vărul tău.

– Vărul meu? tremură vocea lui Nurit.

Hava era surprinsă. De obicei Nurit e plină de siguranţă. Dar ezitările ei s-au topit repede de tot. Din nou au vorbit despre banda lui Nurit. Colega ei i-a povestit cu multe amănunte despre o groaznică scenă de gelozie pe care i-a făcut-o alaltăieri Gingi, băiatul cu păr roşcat. Toţi au râs de el. El a susţinut că de data aceasta e serios.

– Poate te căsătoreşti cu el?

– Este o idee simpatică, Hava, însă niciodată n-am să ştiu unde stau cu el. Este în stare să-mi dispară în noaptea nunţii şi să revină a doua zi de dimineaţă cu o poveste fantezistă, gata să jure că tot ce spune este purul adevăr. Te poţi bizui pe un om ca ăsta?

– Cu cine ai vorbit la telefon? s-a interesat mama.

– Cu prietena aceea a mea, fiica avocatului.

– Avocaţii câştigă averi, şi-a repetat tatăl vorba, dormitând în fotoliu. Era întotdeauna obosit.

În ceea ce-i privea pe băiatul din autobuz şi pe Nurit Hava intuia o minciună şi se întreba: "Cine minte, băiatul cu zulufi, sau Nurit? Poate că Nurit nu ştie că este doar fata vitregă a avocatului, sau nu-i e plăcut să vorbească despre asta altora? Şi de ce s-a dezis de vărul ei?".

Gândurile i s-au învârtit în cap o săptămână. Era o săptămână plină de studiu pentru examene. "Acum n–am timp de prostii!", îşi zicea de mii de ori, ca să scape de obsesia care-o împiedica să se concentreze la învăţătură, dar nu reuşea să se elibereze de gândurile care-i zumzăiau în cap ca un roi de albine. Încerca să le gonească, dar ele reveneau cu zumzetul lor. Întrebarea care o preocupa cel mai mult era dacă e cazul să se intereseze de relaţiile familiale ale băiatului cu zulufi, ca să descopere adevărul. Nu ştia de ce acest băiat i s-a înfipt în inimă şi duce un război neobosit cu Nurit pentru influenţa asupra Havei. Fără îndoială că băiatul n-are spiritul nebunatic al lui Nurit. De la colegele ei a aflat că băiatul este un student serios, evidenţiat în studii. Când se iveşte vreo problemă, mulţi îi cer ajutorul. Este clar că nu se poate să aibă aventuri ca Nurit.

Deodată i s-au trezit îndoielile nu numai în ceea ce priveşte atitudinea ei faţă de băiatul cu zulufi, dar şi faţă de tatăl ei. Mila trezită faţă de el a gonit dispreţul pe care-l simţise până atunci. "De ce să-mi fie milă?", se întreba. "Şi ce voi face dacă va trebui să i-o prezint pe mama şi să-l las să vorbească cu ea?". Instinctiv s-a trezit în ea nevoia de a se apăra, de a găsi o explicaţie acceptabilă pentru ei, să caute o justificare pentru faptul că lucrurile sunt aşa cum sunt şi că n-a reuşit să-şi tragă părinţii după ea. Cum va putea să-şi apere părinţii? "Va trebui să stau alături de ei, să inventez ceva acceptabil".

La un curs învăţase o zicală a învăţaţilor noştri despre ordinea societăţii: "Societatea umană nu poate exista fără parfumier şi nici fără tăbăcar. Fericit este acel care lucrează ca parfumier, şi vai celuia care lucrează ca tăbăcar". Un gând i-a trecut prin minte: că sora ei este fericită. Dar ce înseamnă fericit? "Oare e suficient să te lauzi cu rolul de tăbăcar al societăţii? Evident că nu, dar trebuie să scap de toate astea, tocmai acum când am de învăţat!".

Cineva a sunat la uşă. Un tânăr înalt îi zâmbea binevoitor. Ochii ei căprui s-au deschis mari. O clipă crezuse că oaspetele care a răsărit pe neaşteptate este Gingi.

S-a dovedit că băiatul, deşi roşcat, nu era Gingi al lui Nurit. Venise din partea armatei să depisteze o adresă. Căuta un vecin, locatar în bloc, soldat în unitatea lor, care nu era acasă.

– Noi îl cunoaştem, dar nu l-am văzut de mult, a explicat mama.

– Uşa lui e încuiată, a spus băiatul. N-are pe nimeni?

– Nu! E singur.

– Poate s-a dus la cinematograf, s-a amestecat Hava.

– La cinematograf şi astăzi, şi ieri, înainte de amiază şi după-amiază?

Băiatul a plecat. Hava a rămas îngândurată. O chinuia un gând: "De ce să nu dispar şi eu? Am să ies dimineaţa din casă şi n-am să mai revin. Dar unde am să mă duc? Doar n-am să înnoptez sub cerul liber!". Fără doar şi poate că nu va îndrăzni să intre într-un hotel şi să ceară o cameră. Visează o o mare proprietate cum au unii, care îţi permite să te plimbi pe alei, printre răzoare de flori şi nimeni să nu te deranjeze.

"Am să dispar", a hotărât Hava. "N-au decât să mă caute. Am să mă duc la Nurit, am să sun la uşa ei, am să-i cer adăpost şi am să-i explic totul. Am să-i povestesc despre năpasta mea, despre părinţii mei şi despre situaţia mea de copil ieşit din comun. Desigur că n-o va deranja dacă am să rămân câteva zile la ea. Desigur că are o casă grozavă, cu multe camere, şi voi putea sta într-una din camerele de oaspeţi. Ea îmi va aduce de mâncare, poate chiar mă vor invita să mănânc cu ei. Nurit va avea grijă să nu mi se pună întrebări penibile. Încă nu m-a invitat să o vizitez acasă, are desigur motivele ei pentru asta, dar nu mă va goni. Nu sunt în stare să mai rămân aici! Atmosfera din această casă mă sufocă!".

Hava a ieşit pe balcon. Era o seară răcoroasă, sufla vântul. Strada devenea din ce în ce mai liniştită.

A hotărât să lămurească câteva lucruri, altfel nu va putea să se pregătească cum trebuie. Gândurile nu o vor lăsa în pace. Nu ştia exact cu ce să înceapă, poate cu problema băiatului cu zulufi.

Iar a sunat la Nurit. O femeie supărată a răspuns că este deja în pat şi că-i vine greu să se îmbrace ca să se ducă s-o cheme pe Nurit, cu atât mai mult cu cât s-ar putea ca şi ea să doarmă deja! "Scuzaţi!", a murmurat Hava. Ţinea receptorul şi nu ştia ce să facă cu el. Poate e mai bine aşa! S-ar putea ca Nurit să nu fie acasă, e de presupus că a ieşit cu banda ei şi petrece cu nebunii. Totuşi ceva nu era clar în această poveste. Hava a pus receptorul în furcă, îngrijorată de nebuniile lui Nurit. Poate că ele nici nu există, că totul e o fantezie.

◆

A trecut aproape o săptămână de când Nurit nu a venit la cursuri. Hava îi simţea lipsa. O mustra conştiinţa că nu se interesează de soarta prietenei ei şi a hotărât să-l caute pe băiatul cu zulufi, poate ştie el ce este cu Nurit.

– E bolnavă! a spus băiatul cu o voce liniştită, oarecum îngândurat. Hava nu voia să-l creadă.

– Vreau să o vizitez, poţi să-mi dai adresa ei?

– Pot să te conduc eu acolo, a spus băiatul roşind.

– Te rog să nu te superi, dar vreau să mă duc singură.

Băiatul i-a scris adresa pe o bucată de hârtie şi i-a explicat cum să ajungă la casa rudelor sale.

Hava a cumpărat o cutie uriaşă de bomboane de ciocolată, a bătut-o la cap pe vânzătoare s-o împacheteze într-o formă specială, cum scrie în cartea de etichetă, şi a pornit spre adresa indicată.

Cartierul sărac nu se potrivea cu povestirile prietenei ei. Încă aştepta ca în faţa ochilor să-i apară un cartier de vile. Era decepţionată.

Casa în care locuia Nurit era veche şi sărăcăcioasă. Mirosurile din holul de la intrare, cu pereţii scorojiţi, povesteau despre ce se gătea în locuinţele oamenilor care locuiau în dosul uşilor maronii, înalte. Din dosul acestor uşi se auzeau ţipetele mamelor nervoase care se răsteau la copii.

O femeie îndoită din spate i-a deschis uşa. În ochii ei apoşi se citea suferinţa.

– Aici locuieşte Nurit? Sunt o colegă de facultate a ei.

– Eu sunt mama ei. Nurit este la spital.

Mobila veche şi obiectele uzate pe care Hava le vedea în locuinţa lui Nurit spuneau o poveste tristă de sărăcie şi eşec. Sărăcia ţipa din fiecare colţ.

A doua zi s-a dus la spital. Toată noaptea nu închisese ochii. Povestea lui Nurit o zdruncinase adânc. Nu ştia dacă e cazul să reacţioneze cu supărare la prefăcătoria prietenei ei şi să rupă orice legătură cu ea, sau să primească cu înţelegere durerea ei sufletească, durerea care crease banda fantomatică de nebunatici pentru a înlocui o realitate tristă.

La spital, mama lui Nurit şedea lângă patul fiicei ei. Nurit părea ruşinată. În pat era întinsă o tânără nenorocită, prăbuşită sub greutatea vieţii.

– Aceasta este fata care te-a căutat ieri, a spus mama.

– Ce-i cu tine, Nurit? a întrebat Hava. Eşti bolnavă?

N-a mai întrebat nici despre Nimrodi, nici despre Yaron şi nici despre Gingi. Mâna ei mică şi gingaşă mângâia fruntea încinsă a lui Nurit.

Ochii fetei, ca două stele negre, s-au închis. Nurit şi-a povestit soarta, învinsă pe patul ei de bolnavă, distrusă. Când a deschis ochii, erau trişti şi parcă cereau indulgenţă şi înţelegere. Cele două fete regretau că banda lor veselă s-a destrămat în vânt.

– Medicii vor să mai rămân câteva zile internată. Nu se ştie exact ce am. Sper să vin la cursuri peste o săptămână, poate peste zece zile. Tonul ei era nesigur.

◆

Acasă, seara, Hava îl observa pe tatăl ei, care dormita ca de obicei în fotoliul lui. I se făcu milă de el. "Tata trage după el galutul trist fără să se prefacă, fără să-şi clădească o lume fantezistă. El zace în realitatea lui tristă".

Tatăl s-a trezit din somn. Privirile lui s-au întâlnit cu ale Havei.

– Cum te simţi, scumpa mea Havale?

În întrebarea sa era multă dragoste. Cum de nu remarcase asta? Hava s-a grăbit să intre în camera ei înainte de a izbucni în plâns. Tatăl o urmărea cu durere. Ochii lui au rămas ţintuiţi pe uşa închisă. "Cum se face că nu reuşesc să găsesc drumul spre inima fiicei mele?".

◆

Când s-au întâlnit din nou în autobuz, Hava a lăsat mâna ei în mâna băiatului cu zulufi. Tânărul era derutat, dar continua să-i ţină mâna. Amândoi tăceau. Ochii băiatului priveau un punct îndepărtat în spaţiu.

– Am uitat să te întreb cum te cheamă, a spus fata. Eu mă numesc Hava.

– Ştiu. Eu mă numesc Eli.

◆

A trecut o săptămână. Hava a sunat-o pe Nurit şi a invitat-o să vină s-o viziteze.

– Aceasta va fi prima ta vizită după ieşirea din spital.

– Prima mea mea vizită după mulţi ani de singurătate, a răspuns Nurit după o tăcere îndelungată. Pentru când exact e invitaţia?

– Pentru când vei ieşi din spital.

– Am să vin mâine seară, căci mâine dimineaţă mi se face externarea.

– Am să-l invit şi pe vărul tău Eli. Ştii, este un băiat simpatic.

Mama Havei, care asculta convorbirea telefonică, deschise ochii mirată şi dispăru repede în bucătărie. Abia acolo îndrăzni să zâmbească satisfăcută. Îşi aştepta soţul cu nerăbdare ca să-i spună noutatea extraordinară: fiica şi nepotul avocatului – avocaţii câştigă averi! – vor veni în vizită la Hava.

– E într-adevăr un băiat simpatic, a spus Nurit cu o voce plină de căldură.

Uitase că data trecută lăsase impresia că nu ştie despre cine e vorba.

RODICA WEINBERG
prezintă paginile de

JOCURI

A sosit vacanța!

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1							✿					
2								✿				
3						✿						✿
4			✿								✿	
5					✿				✿			
6								✿				
7	✿				✿					✿		
8		✿		✿		✿			✿			
9										✿		
10		✿					✿				✿	
11								✿				
12				✿								

ORIZONTAL: 1) Loc de odihnă, la munte sau la mare, pentru elevii intrați în vacanță – La domiciliu. 2) Este formată din mai multe detașamente de militari – Sportul cel mai îndrăgit de elevi în lunile calde ale vacanței. 3) Râs, veselie – În pădurile lor umbroase găzduiesc elevii veniți în tabere. 4) Ion Manolescu – Publicații. 5) Geantă de voiaj nelipsită în concedii și excursii (pl.) – Acest – Interjecție. 6) În cânt vesel de roți în mișcare te duc la munte sau la mare – Grupe de tineri care își dezvoltă talentele în domeniul picturii, teatrului, literaturii etc. (sing.). 7) Interjecție – Săli de cursuri universitare – Sau. 8) Sodiu! – Așa (mold.). 9) Competiții – Servește. 10) Întrebare – Minge în plasa porții. 11) Anunță în sunete vesele deșteptarea – Zei casnici la romani. 12) Pronume pentru mine – Alături de elevi au și ei organizate tabere la munte și la mare.

VERTICAL: 1) Străbat drumurile de munte cu rucsacul în spate, admirând frumusețile naturii (sing.) – Este obiectul multor jocuri și sporturi îndrăgite (pl.). 2) Însuflețire – Individ. 3) Cu repetiție – Abonații bibliotecilor (înv.). 4) Peștișorii de mare folosiți ca nadă de pescarul amator – Orășel în India. 5) Înotător pe lac – Localitate pe linia București-Ploiești. 6) Armăsarul de pe litoral – Aduce cu ea vacanța mare – Acest (pop.). 7) Program la televizor – Dumneata spus mai intim. 8) Oraș în Rusia – Întins. 9) Răsună în tabere, exprimând bucuria elevilor veniți la odihnă – Întrebare – Ambarcații sportive. 10) Firișoare mobile la capul insectelor sau instalații exterioare în radiorecepție – Holda aurie ce se leagănă în valuri. 11) Specie – Verbul unui pierde-vară – Radu Tudoran. 12) Ațe! – Repausul și distracțiile vacanței după munca din timpul anului (pl.).

DICȚIONAR: NIE, ETE, ASE, LARI, RAN, PERIS, CEST, UST.

MINA NIȚĂ

De sezon

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1									●			
2						●						
3				●							●	
4			●		●					●		
5						●						●
6					●			●				
7		●					●		●			
8			●							●		
9	●						●					
10			●						●			●
11							●				●	
12						●						
13								●				

ORIZONTAL: 1) Lupi de mare – Cota muntelui. 2) Ca pelinul de mai – Baston antisolar. 3) Ține loc de… strand – Șarpe de munte – Cuier! 4) Unguent – Casă de munte – Cât vezi cu ochii pe litoral. 5) Marin – Vara la mare. 6) Momeală pentru pești – Cete! – Verb la mare. 7) Vasile alintat – De la munte. 8) Ion Pașcu – Port, poate fi și… la mare – Curelușă de meșină (pl.). 9) A reduce la zero – Lavă. 10) Se împarte în sezoane – Bărcuțe – Ape! 11) Te așteaptă în vârful munelui (pl.) – Capriciu – Barbu Octavian. 12) Susțin munții! – Situat pe malul mării. 13) Perla mării… – și cea a munților în România.

VERTICAL: 1) Văd marea la fiecare pas! – În acest moment. 2) Mare pe mare – Canal mare. 3) Apă între munți – Joc de ape – General polonez. 4) Ere! – O căldură ce te bagă la… apă. 5) Oglindă acvatică – Bancuri de corali sau pești. 6) Avocat (abr.) – Înghețată servită în straturi (pl.). 7) Asta umblă, nu glumă. 8) Pământuri noroioase (reg.) – Ochi de cer în pădure. 9) Podoaba munților – Început de mare! – Cai. 10) Deasupra (arh.) – Oraș în Rusia – Iarbă pe teren. 11) Cămăși cu râuri – Vara – Aruncător egiptean de sulițe. 12) Alt port la mare – Stat – Pot fi de apă sau de soare. 13) Călătoresc pe mările de… nisip – Mereu cu pânzele în vânt.

DICȚIONAR: ALAN, BEM, IMALE, PRE, ONI.

MINA NIȚĂ

(Dezlegările jocurilor din numărul trecut se află la pagina 79)

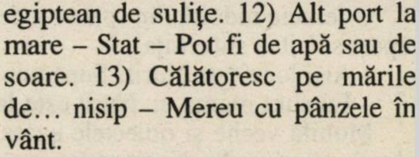

DRUM BUN

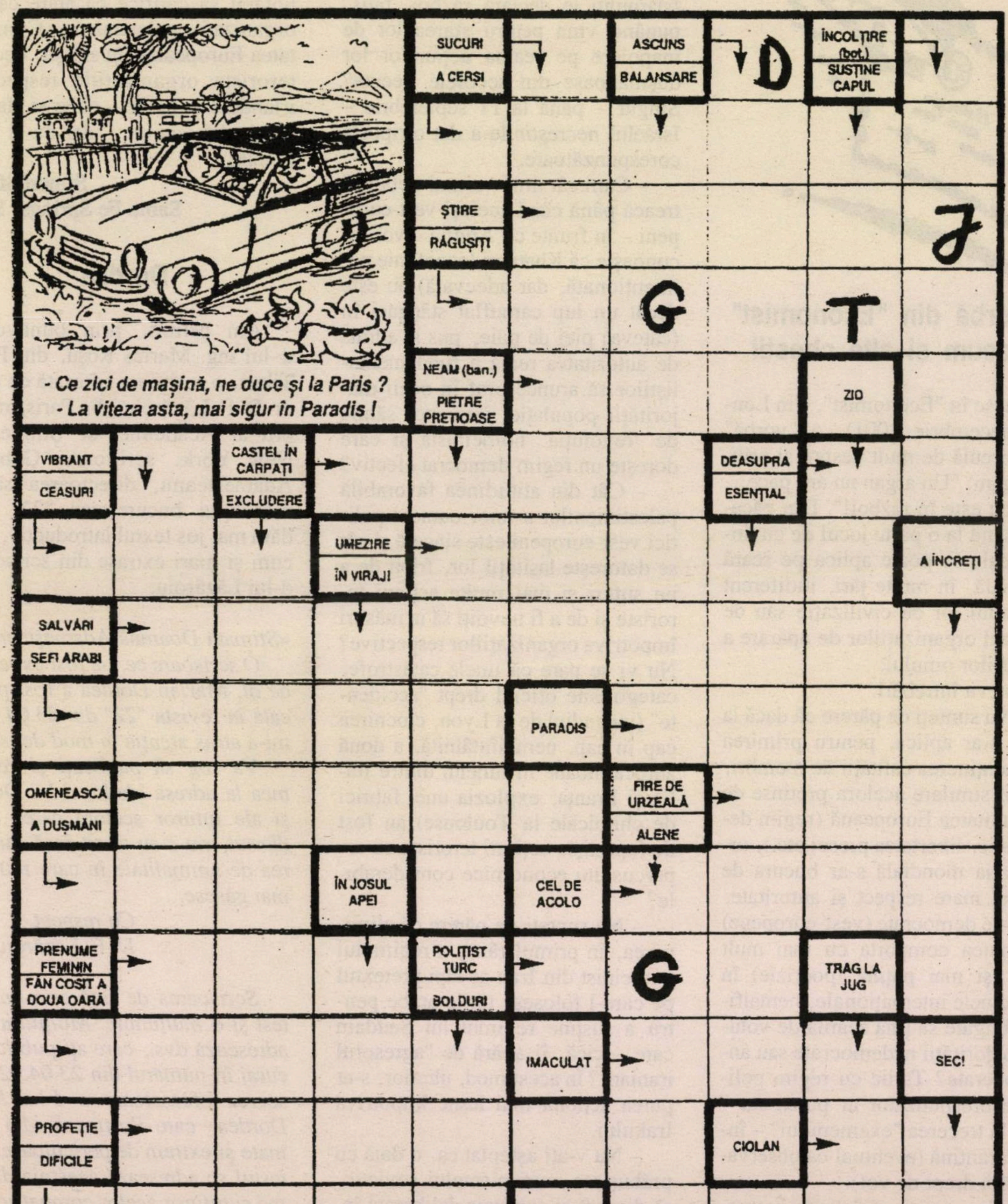
- Ce zici de mașină, ne duce și la Paris ?
- La viteza asta, mai sigur în Paradis !
SUCURI
A CERȘI
ASCUNS
BALANSARE
D
ÎNCOLȚIRE (bot.)
SUSȚINE CAPUL
ȘTIRE
RĂGUȘIȚI
J
G
T
NEAM (ban.)
PIETRE PREȚIOASE
ZIO
VIBRANT
CEASURI
CASTEL ÎN CARPAȚI
EXCLUDERE
DEASUPRA
ESENȚIAL
UMEZIRE
ÎN VIRAJ
A ÎNCREȚI
SALVĂRI
ȘEFI ARABI
PARADIS
OMENEASCĂ
A DUȘMĂNI
FIRE DE URZEALĂ
ALENE
ÎN JOSUL APEI
CEL DE ACOLO
PRENUME FEMININ
FÂN COSIT A DOUA OARĂ
POLIȚIST TURC
BOLDURI
G
TRAG LA JUG
IMACULAT
SEC!
PROFEȚIE
DIFICILE
CIOLAN
NARATIV

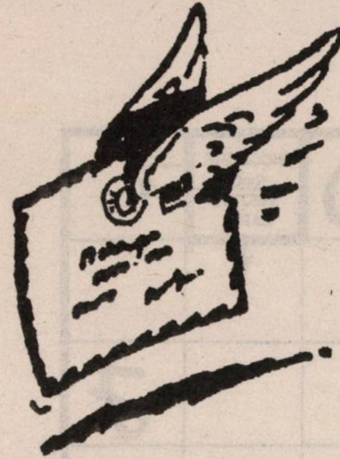

O vorbă din "Economist" precum şi alte chestii

Citesc în "Economist", din Londra (decembrie 2001), o "vorbă" care circulă de mult despre şi printre afgani: "Un afgan nu are pace… dacă nu este în război!". Din păcate, lăsând la o parte jocul de cuvinte, zicala se poate aplica pe scară mondială, în multe ţări, indiferent de gradul lor de civilizaţie sau de numărul organizaţiilor de apărare a drepturilor omului.

Câteva întrebări:

– Nu sunteţi de părere că dacă la ONU s-ar aplica, pentru primirea sau menţinerea calităţii de membri, criterii similare acelora pretinse de Comunitatea Europeană (regim democratic, libertatea presei etc.), organizaţia mondială s-ar bucura de un mai mare respect şi autoritate, iar ţările democrate (vest-europene) s-ar putea comporta cu mai mult curaj (şi mai puţină ipocrizie) în problemele internaţionale, nemaifiind obligate să ţină seama de voturile majorităţii nedemocrate sau antidemocrate? Ţările cu regim politic necorespunzător ar putea sta – până la trecerea "examenului" – într-o carantină (eventual ca observatori fără drept de vot).

– Nu credeţi că într-un asemenea ansamblu, purificat de o situaţie ruşinoasă ca aceea creată recent la Durban ar fi fost imposibilă?

– Nu sunteţi de părere că ţările vest-europene (iarăşi) *creştine* "se fac că plouă" atunci când o parte a Islamului le declară război, făţiş, punând vina pentru starea lor de înapoiere pe seama acţiunilor lor duşmănoase din secolele trecute? Singur – până la 11 septembrie – Israelul *necreştin* le-a dat o ripostă corespunzătoare.

– Cam cât timp va mai trebui să treacă până când aceiaşi vest-europeni – în frunte cu Anglia – vor recunoaşte că Khatami (cacofonie neintenţionată, dar adecvată) nu este decât un lup camuflat stângaci în (câteva) piei de oaie, pus şi admis de autoritatea reală a fundamentaliştilor să arunce praf în ochii majorităţii populaţiei iraniene, sătulă de "revoluţia" homeinistă şi care doreşte un regim democrat efectiv?

– Cât din atitudinea favorabilă palestinienilor a unor oameni politici vest-europeni este sinceră şi cât se datoreşte laşităţii lor, fricii de a nu suferi şi mai multe acţiuni teroriste şi de a fi nevoiţi să ia măsuri împotriva organizaţiilor respective? Nu vi se pare că unele catastrofe, categorisite oficial drept "accidente" (incendiul de la Lyon, ciocnirea cap în cap, nemaiîntâlnită, a două autocamioane în tunelul dintre Italia şi Franţa, explozia unei fabrici de chimicale la Toulouse) au fost de fapt nişte acţiuni teroriste cu repercusiuni economice considerabile?

– Nu sunteţi de părere că eliminarea, în primul rând, a regimului homeinist din Iran ar răpi pretextul pe care-l folosesc ţările arabe pentru a susţine regimul lui Saddam care – cică, îi apără de "agresorul iranian"? În acest mod, ulterior, s-ar putea acţiona mai lesne împotriva Irakului.

– Nu v-aţi aşteptat ca, o dată cu prăbuşirea comunismului sovietic, să dispară şi confuzia deliberată între noţiunile "luptători pentru libertate" şi "terorişti"? Nu este destul de evident că cei care urmăresc schimbări politice asasinând civili nu sunt altceva decât terorişti? A trecut câtva timp până ce SUA s-a hotărât să califice ca atare câteva organizaţii palestiniene. Comunitatea Europeană, în sfârşit, declară teroriste organizaţiile respective irlandeze şi basce – chiar şi Hamas şi Jihadul islamic – dar nu şi Hizbollah!

Simon Sfarti,
Santa Fe Springs, SUA

Dordea

Am primit, prin bunăvoinţa d–lui ing. Marius Roşu, din Petah Tikva, o scrisoare adresată de prof. dr. D. F. Lăzăroiu, din Paris, membru al Academiei de Ştiinţe din New York, scriitoarei Gabriela Adameşteanu, directoarea săptămânalului bucureştean "22". Redăm mai jos textul introductiv, precum şi mari extrase din scrisoarea d-lui Lăzăroiu:

«Stimată Doamnă Adameşteanu,

O scrisoare ce v-a fost expediată de dl. Marian Dordea a fost publicată în revista "22" din 23.04.02 şi mi-a atras atenţia în mod deosebit.

Vă rog să publicaţi şi replica mea la adresa ideilor d-lui Dordea şi ale tuturor acelora care, ca şi dânsul, nu s-au trezit încă din starea de animalitate în care mulţi se mai găsesc.

Cu respect.
D. F. Lăzăroiu

Scrisoarea de faţă este un protest şi o mulţumire. Mulţumirea se adresează dvs., care aţi publicat c curaj în numărul din 23.04.02 scrisoarea ofensatoare a d-lui Mari Dordea, care ilustrează idei perimate şi extrem de periculoase. Protestul se adresează acestuia din urmă şi tuturor acelor compatrioţi care, ca şi dânsul, n-au înţeles nimi din istoria recentă a României, nic din istoria și destinele omenirii în general.

În fapt, sunt de remarcat mai multe aspecte extrem de grave ale punctelor de vedere și expresiilor formulate de dl. Dordea și probabil împărtășite și de alții, din păcate nu puțini, care gândesc ca dânsul.

Dl. Dordea deplânge faptul că "22" acordă prea mult spațiu problemelor evreiești, utilizând expresii inacceptabile, la care mă voi referi mai jos. Mai mult, acest acuzator, "demn" ca un procuror hitlerist, o acuză pe d-na Adameșteanu că ar fi "silită" de a trata problematica evreiască drept urmare a unor presupuse presiuni exercitate de "Soros și Wiesel". Mereu tema cabalei internaționale evreiești, atât de scumpă lui Goebbels și Stalin…

Problema evreiască din România este și trebuie tratată fundamental și detailat, pentru a elucida și spăla una dintre cele mai rușinoase pete morale și politice ale României: persecutarea unei mari părți a propriilor săi cetățeni, începând din 1938, pentru motive rasiale, mergând până la anularea drepturilor cetățenești a circa 800.000 de evrei români, cei cu care împreună, cu 20 ani mai înainte, părinții noștri făuriseră România Mare democratică. Mai grav, în perioada mârșavei dictaturi antonesciene, prin deportări și diverse mijloace de exterminare, România s-a făcut vinovată de asasinarea, sub diferite forme, a peste 200.000 de români evrei, iar dacă "Holocaustul românesc" n-a ajuns până la "soluția finală", aceasta este datorită multor personalități românești democratice, care s-au opus ferm și cu mult curaj acestei "soluții", pe care au reușit s-o oprească parțial. Toți dictatorii dintre 1940 și 1989 au încercat zadarnic, din diferite motive, să oculteze această pagină a genocidului românesc, da! românesc!

Zice dl. Dordea: "Credeți că pe cititorul român îl interesează mai mult Holocaustul evreiesc (Shoah)…?" Eu răspund: Da! Da, dacă vrem să facem parte din lumea liberă, la porțile căreia batem de 12 ani fără să schimbăm aproape nimic în conștiințele noastre. Da, fiindcă este necesar să cunoaștem ce este condamnabil în trecutul nostru, pentru ca ceea ce este condamnabil să nu se mai repete niciodată.

Văd că dl. Dordea utilizează și expresia "detaliu" pentru Holocaustul evreiesc, inventată de extremistul Le Pen. Să trec însă la partea a doua a intervenției d-lui Dordea, care se preocupă, normal, de tragedia Basarabiei și de "Holocaustul comunist" din Sighet, Aiud, Canal, Gherla etc. etc.". Această preocupare o salut, deși este colorată de o idee preconcepută. Mai întâi, nu se poate imputa în nici un fel revistei "22" lipsa de preocupare pentru aceste pagini tragice ale României. Revista "22" și "Alianța Civică" au tratat masiv aceste aspecte în numeroase articole, ignorate de dl. Dordea, iar instituția-muzeu de la Sighet, cu conferințele sale internaționale și multe publicații extrem de documentate sunt mai mult decât un monument pentru victimele comunismului.

Ideea d-lui Dordea, așa cum rezultă din citirea rândurilor sale, este că în România comunismul și regimul său terorist de masă au fost opera evreilor din România sau de aiurea. Este clar până și copiilor că acestea sunt opera ocupantului sovietic, care și-a asociat și călăi localnici. Dl. Dordea dorește "un articol pe tema evreilor în aparatele de opresiune ale perioadei 1948-1970… și o listă a lucrătorilor din Securitate evrei sau evrei cu nume schimbat". Există cineva care să discute acest aspect, în mod cinstit și deschis? Fără a mă face avocatul revistei "22" și fără a alcătui o statistică a revistei pe perioada ei de existență, îmi amintesc perfect că aspecte ale acestei probleme au fost în mai multe rânduri abordate, prin analize corecte.

Tema este vastă și nu este posibil s-o tratez în cadrul de față. Țin totuși să fac unele remarci precise. Da, au fost unii evrei, unguri, ucraineni, bulgari, țigani, care au funcționat, alături de alte zeci de mii de români, în aparatul comunist de represiune, împotriva **întregii** populații, mai ales împotriva elitelor. Sunt aceștia reprezentativi, sau reprezentanții colectivi ai etniilor lor? Cine, în numele etniei lor, i-a selectat, instruit și comandat? Nu oare ocupantul sovietic și iubiții noștri conducători și aparatcici români "get-beget", slugile ocupantului? Vreți și numele acestora? Mi se pare că nu prea insistați să-i cunoașteți, iar neo-democrația românească nu se grăbește deloc să facă publice toate, dar toate arhivele. A protestat oare, undeva, dl. Dordea împotriva acestei situații, în mod public? Când și unde?

Dacă ne referim la cei 1.000 sau mai mulți lucrători evrei din Securitate, au fost aceștia aleși prin referendum sau pe o altă cale de către cei 400.000 de evrei români în perioada 1944-1956, pentru a băga în închisori și lagăre sute de mii de români (între care, precizez, și evrei)? Fiecare etnie are uscăturile sale. Mergeți în Israel: oare acolo nu sunt tribunale și închisori în care sunt pedepsite uscăturile poporului israelian? Așa este în fiecare țară, dar dl. Dordea preferă să creeze false impresii, să șteargă orice vinovăție a celor de origine "neaoș-românească și să arunce oprobriul asupra unui număr redus, nereprezentativ de "alogeni", pe care îi consideră ca ansamblul etniei.

Când evreii, atâția câți erau, au fost îndepărtați din Securitate, majoritatea populației evreiești părăsise deja raiul comunist, votând "cu picioarele" acest regim, cu care din păcate prea mulți români s-au împăcat și au colaborat până în zilele noastre.

Caracatița aparatului comunist de opresiune a atins o proporție de *peste 99% de "români neaoşi". Fără evrei, au devenit românii mai liberi, mai independenţi, mai fericiţi?*

Sau dl. Dordea, cu logica sa, va acuza întregul popor român, cu excepţia persoanei sale, pentru genocidul care s-a prelungit până în 1989 şi, mai ales, în decembrie 1989?

Referitor la prezent, dl. Dordea protestează că "22" a dat cuvântul unor personalităţi ca Oişteanu, Ornea (recent decedat), Ioanid şi alţii, ca Wiesel – laureat al Premiului Nobel – deoarece aceştia sunt evrei, adică probabil nişte sub-cetăţeni, cărora cenzura sau auto-cenzura ar trebui straşnic aplicată. Începem să uităm ce este democraţia, ne facem că uităm marele aport adus de evreii români la cultura, civilizaţia şi economia României moderne.

Ei bine, d-le Dordea, acum că în România nu mai sunt evrei, este ţara noastră mai prosperă, mai liberă, mai bogată? "Omul de tip nou al anilor-lumină", creat de evrei, după opinia dvs. (deşi ei nu prea mai existau în "anii-lumină"), s-a trezit el oare la realitate în lipsă de evrei, s-a transformat el într-un nou om european cultivat, cinstit, muncitor şi eficient, stăpân pe soarta sa? Cu ce aţi contribuit la aceasta dvs. şi cei ca dvs.?

Câtă vreme românii nu vor pune ordine în gândirea lor, în ideile lor, câtă vreme nu devenim europeni în structura noastră psihică şi de idei, este inutil să ne plângem de fantome evreieşti, de corupţie (nu mai sunt evrei!), de mizerie materială şi morală. Nu este posibil!

P.S. Ca să nu existe nici un fel de interpretare etnică asupra autorului rândurilor de faţă (ţinând seama de ideile preconcepute ale d-lui Dordea), ţin să precizez că sunt român creştin din moşi-strămoşi, că n-am rude evreieşti prin alianţă, că n-am nici o legătură cu George Soros şi Elie Wiesel, având doar defectul că i-am citit şi că, în plus, iubesc democraţia, adevărul şi România.»

Strechea mulţimii şi Islamul

Scriu rar şi puţin. Ceea ce s-a întâmplat cu Intifada îmi readuce în amintire două articole, scrise înainte şi după războiul din Golf.

În primul, mi-am dat cu părerea despre conflictul pe care îl trăim în Israel. Acesta nu este un conflict numai între noi şi palestinieni, sau între noi şi arabi, ci, în esenţă, un conflict între cele două religii ce ne definesc ca apartenenţă naţională. Conflictul dintre Tora şi Islam. Între principiile de bază ale acestor două religii.

Islamul cere subjugarea gândirii individului din slujba *sa*, şi-l absolvă pe individ de responsabilitatea acţiunilor sale iniţiate ori comandate în scopul acestei religii.

Tora, din contră, reprezintă o normă de conduită a individului în societate, în scopul unei vieţi mai bune, pentru care cere individului o gândire liberă şi o responsabilitate personală pentru acţiunile sale. Îi este interzis individului să execute o faptă ce contravine conştiinţei sale.

În faţa ucigaşului nazist evreul a strigat: – Gândul meu liber nu-l poţi ucide!

Motivul împotrivirii arabilor la reîntoarcerea acasă a evreilor este de ordin religios. Undeva scrie că "Islamul va lua sfârşit când evreul va reveni la casa sa".

Din acest punct de vedere, pornirea la un "război religios" împotriva Israelului era de aşteptat.

Arik Sharon a servit Islamului – datorită vizitei sale pe esplanada de la Ierusalim – acest mult aşteptat şi căutat "motiv" de pornire a "războiului sfânt". Mai toată lumea îl învinovăţeşte pe Arik Sharon de acest lucru. Eu, dimpotrivă. Îl admir.

Fiindcă în al doilea articol mi-am exprimat părerea despre acţiunea lui Arik Sharon în Liban. Şi atunci, mai toată lumea îl învinovăţea. Eu, din contră. Scoteam în evidenţă rolul său istoric care a contribuit la căderea comunismului ca ideologie. Ruşii au adoptat ideologia comunistă cu scopul de a cuceri lumea. Aşa au ajuns la confruntarea cu SUA într-o cursă a înarmărilor care putea aduce sfârşitul vieţii pe planeta noastră.

Înainte de războiul din Liban, planul strategic american era de a dispune de un număr mare de rachete balistice nucleare pe un coridor de mii de kilometri care, chiar dacă ar fi fost primul atacat, ar fi rămas intacte destule rachete care să distrugă inamicul. Costul era enorm şi defalcat pe o decadă. Ca alternativă s-a propus folosirea de raze laser acţionate de sateliţi, care să poată distruge rachetele inamicului în timpul lansării lor. O fantezie ştiinţifică neverificabilă.

A trebuit să fie pornit războiul din Liban, în care, ca preludiu, rachetele sovietice amplasate de Siria împotriva Israelului au fost anihilate la sol într-un timp foarte scurt. Aceasta a fost dovada mult cerută pentru aprobarea proiectului "Războiul stelelor". În fapt acest proiect, defalcat pe două decade, era o mare cacialma. Cert este că ruşii "au înghiţit găluşca" şi au renunţat atât la cursa înarmărilor, cât şi la comunism ca ideologie. În consecinţă, omenirea a fost salvată a doua oară de la dezastru. Am presupus, în finalul acelui articol, un rol istoric şi în viitor pentru Arik Sharon în conflictul dintre noi şi arabi.

De regulă, mulţimea nemulţumită caută un vinovat, iar conducătorii ei canalizează nemulţumirea către un vinovat extern. De regulă, noi, evreii, am fost acest vinovat. Azi e Israelul.

Mulţimea nemulţumită şi aţâţată este apucată de streche, iar dacă nu poate face război, intră în stare de streche, de agitaţie stradală. Această streche a mulţimii întrerupe funcţiile societăţii, iar indivizii o duc şi mai prost decât înainte.

Până când? Până apare o "minte genială" care să canalizeze mulţimea la schimbarea conducerii sale. Până apare un conducător care înfruntă Islamul ca religie. A făcut-o Atatürk, conducătorul Turciei. Sper s-o mai facă şi altul în viitor.

Robert Schwartz
Mazkeret Batia

Din nou despre Odessa 1941

Am citit în numărul din aprilie al revistei "Minimum", la pagina 12, o însemnare privind explozia comandamentului român din Odessa şi vreau să aduc unele precizări.

Astăzi se ştie care a fost cauza şi ruşii înşişi au explicat-o într-un număr al revistei "Tehnica Molodeji" din 1967, la rubrica "Cazuri misterioase". Eu citesc ruseşte şi aşa am aflat-o.

Explozia a fost provocată de o cantitate de 400 de kilograme de explozibil, ascuns într-un safe "abandonat" în acea clădire de trupele ruseşti în retragere, constituind o adevărată bombă-radio comandată de un colonel din NKVD rămas în civil la Odessa. Partizanii sovietici încă nu se manifestaseră, ei abia ocupaseră catacombele de acolo, care numărau nu mai puţin de 600 kilometri de galerii, cu deschideri până şi în centrul Odessei – deschideri ce se numărau cu zecile. Le-am revăzut într-un documentar prezentat acum câteva luni la televiziunea franceză.

Ofiţerii români au fost preveniţi de două ori: "Nu vă instalaţi acolo, căci se va întâmpla o mare nenorocire" – o dată de o femeie ucraineană şi o dată de un soldat rus prizonier. Un fost căpitan de geniu (din trupele româneşti de pionieri) mi-a povestit urmarea. A fost dată alarma şi clădirea a fost evacuată. Militari din regimentul de geniu al armatei noastre, cu detectoare de mine, au examinat pereţii, podelele etc., fără a găsi nimic suspect. Rămăsese acest safe pe care nimeni nu a putut să-l deschidă. Nu vă imaginaţi o casă de bani mică, pentru depus câţiva gologani, ci una imensă, pentru depus arhive secrete. Bomba se găsea acolo şi ai noştri trebuiau să fie circumspecţi, căci se cunoşteau în Basarabia destule cazuri de clădiri sau şcoli publice care fuseseră minate şi aruncate în aer, provocând multe victime printre ai noştri. Povestea se repeta acum la Odessa, în genul "calului troian". Ce a urmat, se ştie: mii de oameni nevinovaţi au plătit cu viaţa fericirea de a fi fost salvaţi de teroarea stalinistă, contrar legilor războiului. În orice caz era o problemă pur militară, unde nu trebuia implicată populaţia civilă nevinovată.

Felicitări pentru nivelul înalt al publicaţiei dvs.

George Zăgănescu
Paris

Ing. Radu Capelleanu, din Tel Aviv, are o întrebare pe adresa colaboratorului nostru de la "Idei", Alexandru Sever:

«Citind "Minimum" din luna mai, la rubrica "Ordine şi dezordine" de A. Sever, pagina 64, mă întreb dacă Iraclide este una şi aceeaşi persoană cu filozoful grec Heraclite, trăitor între anii 550-480 î.e.n., conf. "Le petit Larousse illustré"? Dacă da, consider că nu este potrivit cuvântul "fotografie", care apare în penultimul aforism al sus-numitului. Este ştiut că Daguerre, inventatorul fotografiei, s-a născut cu câteva sute de ani mai târziu. Poate ar fi mai potrivit cuvântul "portret", sau "pictură". Asta depinde de traducător.»

J. Alpern, Geneva, vine cu o precizare în legătură cu soţia, despre care se şoptise că ar fi arăboaică, a politicianului francez Jean Pierre Chevenement, fost ministru:

«Acum trei luni a fost un interviu cu ea în "Libération". Prenumele ei e Nitza şi e evreică de origine egipteană. În interviu e menţionat acest lucru într-un singur rând, adăugând, în legătură cu Israelul (la o întrebare) că "se întâmplă uneori ca rudele să facă greşeli".»

Iancu Avram, Rishon Lezion (am primit textele cu pricina şi după cum aţi observat, desigur, ne-am oferit plăcerea să reproducem, în numărul trecut, cupletul lui Sadi Rudeanu, din "Ariciul").

Sami Mitelman, Tel Aviv, elogiază în felul său, adică în versuri, puterea cuvântului scris, adică a *peniţei:*

«Mica, subţirica şi ascuţita peniţă/ Cu o tăietură în mijloc despărţită/ Are în lume o valoare nepreţuită/ Care n-a fost până în prezent,/ De nimeni elogiată şi pomenită.// S-a scris că puşca omoară şi îngroapă/ Dar nu că peniţa învie şi dezgroapă/ Şi cum la construcţia caselor baza e betonul/ Aşa la tipărirea cărţilor, jurnale şi chiar note/ Baza este peniţa, înainte de toate» etc. etc.

Monica Bilan, Dresda, Germania (observaţiile dvs. pe marginea emisiunii cu doi evrei anti-israelieni de la postul de televiziune "Ard" sunt interesante, dar lipsite de concreteţuri: v-am ruga să precizaţi în ce anume a constat prestaţia de *kapo* a celor doi din Franţa, despre care pomeniţi).

Harry Shoshany, Ramat Hanassi, ne trimite – şi bine face – două mici scrieri pe teme din afara politicii *la zi:*

«Spectaculară

Nea Ghiţă, pentru prima oară/ Vine la oraş să vadă/ Într-o zi de primăvară/ Un spectacol de estradă./ Cumpără la casierie/ Un bilet, ca orişicare,/ Dispus, plin de bucurie,/ Se îndreaptă spre intrare./ De-ndată s-a înapoiat,/ În şoaptă îşi vărsa amarul,/ Un alt bilet şi-a cum-

părat, / Că primul… i l-a rupt portarul!

Zidul Plângerii

La Loto nu m-a ajutat./ Căci "zidul", revenit la vatră, / Cu mult regret am constatat/ Că are-o inimă… de piatră!»

Alexandru Cerbu, Rehovot, abordează un subiect care, între noi fie zis, ne pasionează pe toţi:

«Ce este parapsihologia? Un răspuns la această întrebare a fost dat în cadrul unui colocviu internaţional dedicat cercetării parapsihologiei, ţinut în anul 1988. În conţinutul acestei discipline există trei mari categorii de fenomene: 1) cele despre care ştim că ştim, 2) cele despre care ştim că nu ştim, şi 3) cele despre care nu ştim că nu ştim!

Iată şi definiţia parapsihologiei: "Domeniu al cercetărilor psihologice având drept obiect de studiu fenomenele sensibilităţii, care fac posibilă obţinerea de informaţii inexplicabile prin activitatea organelor de simţ cunoscute, precum şi formele corespunzătoare de acţiune, de înrâurire a unei fiinţe vii asupra alteia; Metapsihologie".

Investigarea fenomenelor parapsihologice, considerate mult timp în afara cercului de preocupări ale "ştiinţelor exacte", este tot mai mult abordată. Savanţi de renume, cum ar fi Einstein, Crookes, Charles Richter, au făcut cercetări în acest domeniu şi au confirmat viabilitatea lui.

Cu prilejul unui congres pe tema parapsihologiei ţinut la Praga, dr. Zdenek Eidak a propus "rebotezarea" parapsihologiei în "psihotronică". Sufixul "tronică" sugerează, pe lângă o preocupare mai tehnicistă, sublinierea unei tendinţe devenită prioritară: fundamentarea bazelor parapsihologiei prin modele preluate din fizica cuantică şi relativistă.»

Aurelia Samoil-Scherer, Kiriat Haim:

«Mă adresez vouă, atât creştinilor din Europa cât şi celor de pretutindeni, tuturor confesiunilor creştine.

Vreau să vă avertizez că faceţi o greşeală pe care o veţi regreta după aceea, poate că milenii.

Iată despre ce este vorba: dacă arabii sunt aşa duşmănoşi faţă de noi, evreii, asta este numai şi numai pentru că voi, creştinii de toate confesiunile, i-aţi asmuţit contra noastră şi continuaţi să-i îndemnaţi şi să-i susţineţi să ne ucidă. Voi o faceţi astăzi pe sfinţii, însă noi, ca şi voi, ştim cu toţii că vă sunt mâinile pline de sânge, după 2.000 de ani de crime contra umanităţii.

Aşa că, în loc să ne spuneţi iarăşi "Jidanii la Palestina", după ce v-aţi văzut visul realizat, acum vreţi ca arabii să ne alunge de aici din Israel şi să cădem iar pe capul vostru?

Sau… poate că vă este dor de mirosul de sânge evreiesc atât de cunoscut vouă, pe care nu l-aţi mai simţit de 55 de ani?

În cazul că presupunerile mele sunt eronate, încetaţi de a-i mai asmuţi pe arabi împotriva noastră.

Noi ne-am fi înţeles foarte bine cu arabii din preajma noastră, dacă nu v-aţi fi amestecat voi şi ne-aţi fi lăsat să ne rezolvăm problemele din regiune.

Ce-ar fi să vă vedeţi de propăşirea voastră, să staţi pe crengile voastre şi să ne mai lăsaţi pe noi evreii în pace cu Dumnezeu?»

Rubin Bogomoli, Rehovot: «Multă lume s-a mirat de "explozia antisemită" (ca să folosesc limbajul din "Minimum") din Franţa de azi. Eu m-am mirat mai puţin. Din motive personale. Am o experienţă în această privinţă. În 1952 am fost la ambasada Franţei din Bucureşti ca să mă interesez de soarta unui frate de-al mamei care locuia din 1927 la Paris şi dispăruse. Mi s-a spus să vin după două săptămâni pentru răspuns. Când am venit, mi s-a comunicat că a fost spânzurat la

Polemică

În numărul nostru trecut am publicat un articol al lui Emanuel Aczel, cercetător la Biblioteca Naţională din Ierusalim, în care autorul contestă afirmaţiile lui I. Artzi, dintr-un număr anterior al revistei, privind absenţa colecţiilor de ziare româneşti antebelice din arhivele noastre.

În urma acestui articol am primit la redacţie următoarele:

«Stimate Alexandru Mirodan,

Citindu-l pe Aczel, te-aş ruga să faci loc în revista pe care cu onoare o conduci rândurilor de mai jos.

Cu mulţumiri anticipate,
Dr. Şlomo Leibovici-Laiş»

Pe urma articolelor lui I. Artzi şi a observaţiilor lui Emanuel Aczel

De atâta grijă pentru trecutul evreilor din România, Artzi face abstracţie – voită – de tezaurul arhivistic de la ACMEOR, inclusiv de colecţia de cărţi scrise de originarii din România, apărute acolo şi la noi.

Artzi nu este singur în această poziţie. Celor ce se văd "conducători" fără a fi vreodată aleşi, le este comod să lanseze idei plagiate, fără să facă ceva pentru realizarea lor. În schimb, cei ce cercetează trecutul nostru ştiu să consulte arhivele şi biblioteca de consult, tezaurul de diapozitive etc. ale ACMEOR-ului.

Nu avem pretenţia de a poseda tot ce am fi vrut şi tocmai în această direcţie continuăm eforturile noastre, dar a face abstracţie de cele ce există – dovedeşte sau neînţelegere faţă de tema abordată sau rea voinţă.

Conducerea ACMEOR

Auschwitz... Mama a dat lumânări ş.a.m.d. După 20 de ani – în mai 1972 – ea fiind în Israel, a citit într–un ziar de limbă română cum că Bernard Segal din Paris caută pe Felix, Peretz şi Raşela Segal. Spânzuratul a înviat...! Ne-am văzut ulterior şi ne-a spus că atunci când el era căutat de mine – iar noi, de el – lucra la radiodifuziunea franceză de la Paris, fiind unul dintre conducători. Dar nimeni de la Ministerul de Externe al Franţei nu a ridicat un telefon să întrebe de soarta familiei din Bucureşti, după cum nimeni de la ambasada Franţei din România nu s-a ostenit să întrebe de soarta lui; în schimb ne-au minţit.»

Shaul Ghelberg, Ierusalim, are, ca şi alţii, ceva de împărţit cu vestitul domn Zvi Barbiro:

«Dat fiind faptul că "Romania Consult", de sub conducerea ing. Barbiro, a creat probleme grele pensionarilor, s-ar cuveni ca presa de limbă română să acorde un spaţiu mai larg acestui caz, ca sus-numitul să simtă oprobriul întregului trib. Este de subliniat că serviciile au fost plătite anticipat – însumând mii de şekeli – fără ca unii pensionari să fi primit vreo sumă din pensia cuvenită. Aceasta a fost însuşită pe nedrept de cei de la "Romania Consult".»

Bron Nathan, Kiriat Ata:

«A fost odată o victorie zdrobitoare a lui Ariel Sharon asupra lui Ehud Barak. Ea a fost, de fapt, expresia dorinţei fierbinţi a populaţiei israeliene de a avea asigurată pacea şi securitatea. Sharon le promisese pe amândouă, dar era lipsit de orice plan. El continua să-i vadă pe palestinieni cu aceleaşi lentile din 1982.

Se străduia să convingă că, în câteva zile numai, el lichidează terorismul, lichidează conflictul. Parcă îl aud: "Dar ce, noi ne jucăm?".

Au trecut alegerile, a trecut instalarea, s-a constituit guvernul. Israelul nu a fost niciodată atât de bogat în miniştri, cu şi fără portofoliu, în miniştri adjuncţi, în directori generali, asistenţi, secretare etc. Dintru început, şi mai cu seamă de când şi l-a adus ca ajutor pe Omri, fiul său – căci guvernulmamut nu-i mai ajungea – toţi, inclusiv cei ce l-au votat – şi-au dat seama că negustorul nici nu dispune de mult lăudata marfă electorală.

Plan de luptă exista, dar nu la Sharon , ci la Arafat. Sharon miza pe buldozerismul său ruginit şi pe viziunea sa învechită asupra capacităţii palestinienilor, Arafat miza pe instigarea şi propaganda sa mincinoasă, ambele temeinic elaborate. O propagandă, din păcate, subapreciată în Israel, şi deci lipsită de concurenţă, de dezminţiri.

Tineretul palestinian fusese din timp îndopat cu narcoticul religios islamic şi antisemitism, în timp ce democraţia israeliană lăsa câmp liber instalării pacifismului şi minciunii problemelor de conştiinţă, sub care se ascund tot mai mulţi tineri, spre a evita recrutarea.

Arafat dicta alor săi, stimulat de Iran, de Irak şi în special de Hizbollah, în timp ce Sharon "conducea" un guvern "unit" şi lung cât o zi de post, silit să ţină cont de fel de fel de restricţii, venite de departe. Arafat a adoptat tactica victimizării, iar anumite gafe israeliene îl ajutau s-o realizeze magistral. El lovea năprasnic, mai cu seamă prin sinucigaşi, şi tot el plângea, dar nu de mila noastră, ci din cauza "agresiunilor" israeliene.

Hoaşcă bătrână în ale terorismului, Arafat a dezlănţuit mult pregătitul război anti-israelian, numindu-l "Intifada El-Aqsa", iar acţiunile legitime de apărare ale Israelului au fost botezate "agresiunile israeliene". Şi lumea, ajutată copios de un CNN, BBC, de un France 2, etc. etc., îl credea pe el şi-l compătimea. Israelul, cu victimele şi suferinţele sale, intrase în colimatorul unora de-alde "Amnesty International"...

În realitate, Arafat este interesat în continuarea conflictului. El nu doreşte nici o reglementare, nici un acord de pace. Scopul lui, departe de a fi stingerea conflictului, este continuarea lui, vizând distrugerea Israelului.

Într-un schimb de replici, în Knesset, deputatul arab Hashem Mohamed îi strigă lui Swisa: "Noi suntem în patria noastră şi nu musafiri în casa dumitale!". De fapt, replica nu-l are în vedere doar pe Swisa, ci pe toţi evreii israelieni.»

Pentru toţi corespondenţii noştri: rugăm să ne trimiteţi scrisorile fie prin poştă, fie depunându-le la cutia de scrisori de la redacţie. Faxul revistei este destinat în exclusivitate anunţurilor comerciale.

Ing. M. Roşu, Petah Tikva; **Ady Carmi,** Ierusalim; **Lucia Barbu,** Chicago, SUA; **Viorel Rudinesco,** Paris, Franţa; **Solo Reichman,** Ierusalim; **Miky Scheffer,** Hedera; **Oscar Wertenstein,** Rishon Lezion; **Tiberiu Pahonţu,** Düsseldorf, Germania; **Rosemarie Popper,** Bologna, Italia; **Peter Donath,** Brookeville, MD, SUA; **D. Andreescu,** Petah Tikva; **Baruch Cohen,** Toronto, Canada; **Prof. M. Elias,** Ashkelon (mulţumiri pentru bunele cuvinte, sugestii şi observaţii; ceilalţi, pe curând).

Dezlegările jocurilor din numărul trecut

De-ale gurii: Planta, sat, tun, lacom, sarutare, ac, v, zicala, ah, canin, timida, o, tacuta, it, rut, z, tema, iu, cana, ana, etan, piper, bela, estuar, li, aseza, arii, att, la, ocarit, vrea, atures, gur, um, saraci, clant, unic, certaret, a.

Cacealmale: Scobitoare, negociere, orator, azi, barna, ster, im, inotari, istete, vs, usca, alia, ita, cresta, t, roba, tic, acar, temei.

Zoo...: C, r, lac, el, malaci, aspic, tap, reptila, camil, racit, rate, ren, ee, mi, oita, caci, a, ca, ali, taur, s, c, bre, rama, cuc, car, ras, mima, lini, eu, t, t, m, fenta, papagali, i, l, i, erate, s, di, urs, scorpion, atata, arici, acere.

Ole hadash (nou venit)

G. Rusu, ziarist; fost secretar de redacţie – până la pensionare – la ziarul "România liberă", din Bucureşti.

Turism

Ioan Holender, directorul general al Operei de Stat din Viena; pentru a perfecta organizarea, în 2003, a unui turneu al sus-amintitei Opere în Israel.

Premii

Andrei Oişteanu şi **Adriana Bittel;** premiul ASPRO (Asociaţia Scriitorilor Profesionişti din România) pentru volumele "Imaginea evreului în cultura română", respectiv "Întâlnire la Paris" (nuvele), considerate printre cărţile cele mai bune ale anului 2001.

Andrei Oişteanu (pentru lucrarea sus-citată) şi **Pavel Câmpeanu** (pentru întreaga operă): Premiul revistei "Sfera Politicii" pe anul 2001.

Decese

Eugen Obrea (Obert); ziarist; în urma unei congestii cerebrale; a fost redactor, în anii '50-'80, la ziarul "Scânteia Tineretului", revista "Lumea" etc., din România, apoi, după stabilirea în Israel, a lucrat, până în ultimele clipe, la cotidianul "Ultima oră", în calitate de comentator de politică externă.

Betty Moldoveanu (n. 1930), ziaristă; în Israel; a fost în anii '50-'70 redactor şef al publicaţiilor pentru copii "Luminiţa" şi "Arici Pogonici".

Iosif Cernea, profesor la Facultatea de Filozofie din Bucureşti.

Bucureşti
Piaţa Universităţii

vând apartament mobilat; 2 camere, bucătărie echipată, telefon, imobil bine întreţinut, calm.

22.000 dolari

Tel. 03/524-8964

Aniversări

Lory Wallfisch, pianistă (n. Ploieşti), stabilită în SUA; 80 de ani de la naştere.

Carnet

Cu adâncă tristeţe anunţăm decesul, în ziua de 10.04.2002, al scumpei noastre soţii, mamă, bunică

COCA WEITMANN

soţia dr. Adolf Weitmann (colaborator al revistei "Minimum") din Fălticeni-Suceava-Nazareth Illit, Tel Aviv.
A dispărut dintre noi o fiinţă de o rară nobleţe sufletească.
Fie-i amintirea binecuvântată!

A dispărut scumpa noastră

CAROLINA LEIZER

(Iaşi-Haifa)
profesoară iubită şi respectată, om cu caracter nobil şi suflet ales. O plâng soţul, fiica şi ginerele, nepoata ei dragă, sora, cumnatul şi copiii lor, precum şi întreaga familie, prietenii, colegii şi foştii elevi din România şi Israel.

Înmormântarea a avut loc
la 4 iunie 2002

Cu profundă durere şi neconsolaţi, anunţăm că pe data de 31 iulie 2002 se împlinesc 4 ani de la trecerea în nefiinţă a iubitei noastre

POLLY PREMISLEANER

Soţie devotată, mamă fără egal şi bunică de neînlocuit.
În sufletele noastre vei trăi veşnic!
Iacob (Prem), soţ
Sanda şi Marian Luca, fiică şi ginere
Mălin şi Oriana, nepoţi

Manifestări, manifestări...

5.06.a.c.; la Casa Scriitorilor din Tel Aviv: festivitatea decernării Premiilor Sion pe anul 2001-2002 scriitorilor Marius Mircu şi Alexandru Sever.

5.06.a.c.; ceremonia anuală a originarilor din Dorohoi şi împrejurimi; în pădurea de lângă Ierusalim, amenajată prin grija "Asociaţiei originarilor din Dorohoi şi împrejurimi".

6.06.a.c.; la Muzeul Marinei din Haifa: seară dedicată volumului de versuri "Kimat", de A,. Fischof.

6.06.a.c.; la Universitatea Tel Aviv: seară consacrată marelui diplomat român Nicolae Titulescu. Conferenţiari: prof. dr. D. Preda, de la MAE din România şi prof. Rafael Vago; coordonatorul serii: dr. Liviu Rotman, istoric. Seara a fost deschisă de dr. Valeria Mariana Stoica, ambasadoarea României în Israel.

10.06.a.c.; la spitalul Asaf Harofe, din Rishon Lezion; plantarea unui pom în amintirea dr-ului Eliezer (Ricu) Zekler, medic internist şi şef de secţie.

15.06.a.c.; la Beit Zionei America din Tel Aviv; spectacol cu piesa "În căutarea fericirii" de A. R. Gurney, în interpretarea actorilor români Ileana-Stana Ionescu şi Mircea Albulescu, de la Teatrul Naţional din Bucureşti.

16.06.a.c.; la Sinagoga Gutman din Tel Aviv; comemorarea centrală a martirilor din timpul pogromurilor de la Dorohoi şi Iaşi.

26.06.a.c.; la Universitatea din Ierusalim; conferinţa dr. Rafael Vago, istoric, despre "Evrei în parlamentul român dintre cele două războaie mondiale".

„Minimum" intră în vacanţă

Numărul viitor al revistei va apare la 1 septembrie a.c.

ALL MERIDIAN TOURS LTD.

ALL MERIDIAN TOURS
TRAVEL & TOURIST AGENCY

Tel Aviv – Str. Ben Yehuda 1 (Pasaj Migdalor)
P.O.B. 26175 – Tel. 03/517-9393, 517-9394, 516-2040, 516-3045; Fax: 03/516-1049

România vă oferă:

☆ **odihnă** ☆ **îngrijirea sănătăţii** ☆ **distracţii** ☆

Staţiuni de tratament:

- ★ **Covasna: 11 nopţi – 748 $**
- ★ **Tuşnad: 11 nopţi – 709 $**
- ★ **Olăneşti: 11 nopţi – 736 $**
- ★ **Călimăneşti: 11 nopţi – 725 $**

Preţul cuprinde: bilet de avion, taxe, transferuri, tratament, cazare.

De asemeni staţiunile: Felix, Saturn,
Eforie Nord, Vatra Dornei

Pachete de 3 nopţi, demipensiune, transferuri începând de la 130 $

★

Staţiuni de odihnă:

- ★ **Sinaia: Hotel Sinaia (renovat – piscină)**
- ★ **Sinaia: Hotel Montana**
- ★ **Predeal: Hotel Orizont**
- ★ **Poiana Braşov: Hotel Tirol**
  Hotel Alpin

★

★ ***Hoteluri în Bucureşti*** ★
★ ***Închirieri de maşină*** ★
★ ***Excursii organizate!*** ★
★ ***Programe individuale la cerere!*** ★

Probleme de ortopedie, vase sanguine? Refacere deplină fără medicamente și operații!

Clinicile Laser constituie singura rețea din Israel care se ocupă de laser de mică intensitate la nivel profesional pentru tratarea problemelor de ortopedie, vase sanguine și alte probleme medicale fără medicamente și fără operații.

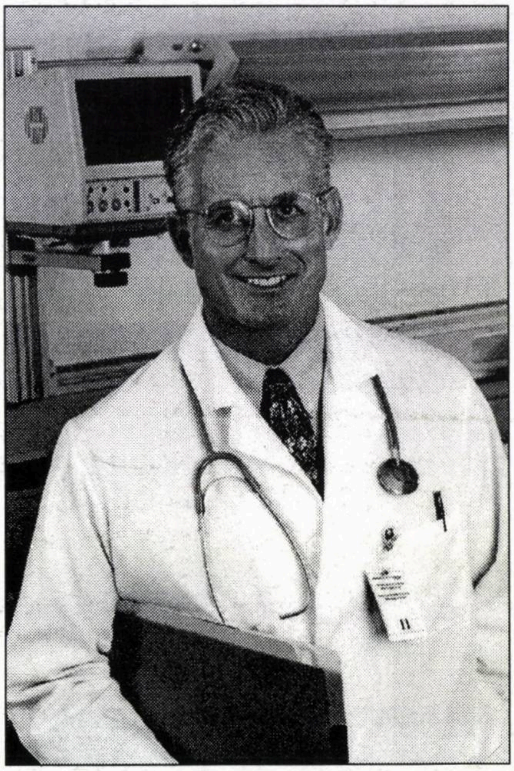

Tratamentul cu tehnologia LLLT – laser de mică intensitate – se practică de ani de zile la milioane de oameni în lume şi la multe mii în ţară, pentru buna absorbţie a calciului, pentru întărirea sistemului de imunizare, pentru întărirea celulelor specializate şi înviorarea celulelor degenerate.

Se poate ameliora semnificativ flexibilitatea vaselor sanguine şi a articulaţiilor. Toate acestea cu ajutorul proceselor fotochimice care se petrec în corpul nostru. Aceste procese fac posibilă vindecarea durerilor de spate inferioare şi posterioare, diminuarea cartilagiilor de la genunchi, dureri reumatice, inflamaţia încheieturilor, artrită, umflături, dureri phantom, probleme ale umerilor, fracturi, rupere de tendon sau muşchi, "pinten", dureri de natură nervoasă la gât, herpes. În plus, laserul de mică intensitate face posibilă ameliorarea accidentaţilor de pe urma unor activităţi sportive, accidente rutiere, de muncă etc., probleme de vase sanguine, ulcere, arsuri, CVA, astmă, tinitus, Meunière, răni de piele etc.

Clinicile Laser vindecă, nu doar înlătură durerile

CLINICILE LASER

Dr. Hellwing

Tratamentul nu comportă nici un risc și nici un fel de efecte secundare

Reţeaua de clinici Laser, singura din Israel specializată de mulţi ani în tehnologie LLLT, lucrează în cadrul spitalului de stat "Asaf Harofe".

Pacienţii care suferă de limitări grave, vor putea primi tratamentul la domiciliul lor.

CLINICILE LASER

Reţeaua naţională de medicină avansată

Pentru informaţii suplimentare şi consultaţia unui medic specialist:

TEL AVIV
Merkaz Azrieli
Turnul triunghiular
Etajul 28
Tel. 03/609-1666

HAIFA
Beit Amot
Reh. Iaffo 157
Tel. 04/852-7262

BEER-SHEVA
Migdal Canion Haneghev
Etajul 6
Tel. 08/665-5388

IERUSALIM
Binian Hahevra Hacalcalit
Reh. Canfei Nesharim 24
Ghivat Shaul
Tel. 02/651-2227

minimum

Shana Tova! Să sărim cu bine peste ŞTACHETĂ. Aşa cum a sărit Alex Averbuch la Europenele de atletism de la München.

9 771565 085009 09

■ ANUL XVI ■ NR. 186 ■
■ SEPTEMBRIE 2002 ■
■ 14 SHEKELI ■

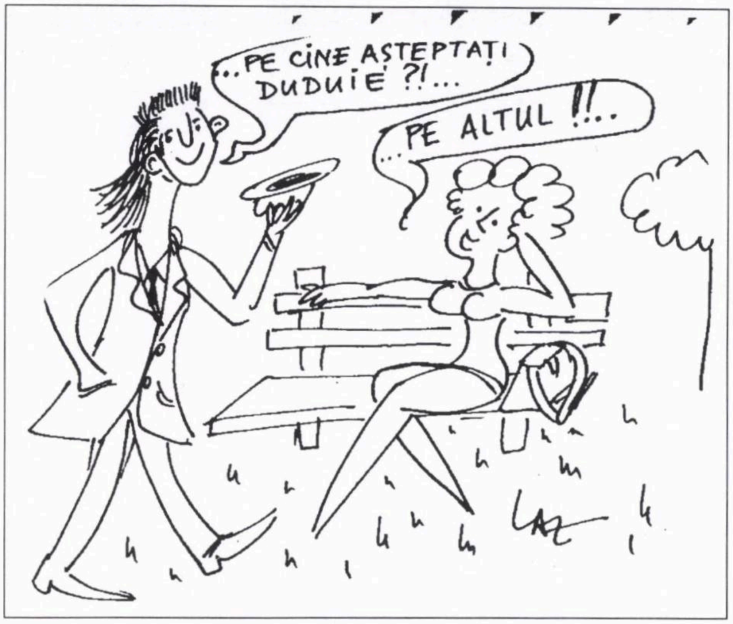
...PE CINE AȘTEPTAȚI DUDUIE ?!...
...PE ALTUL !!..
LAZ

În „Harababura", lunarul condus de Geo Saizescu, întâlnim adesea caricaturi cu haz. Ca, de-o pildă, cele de față.

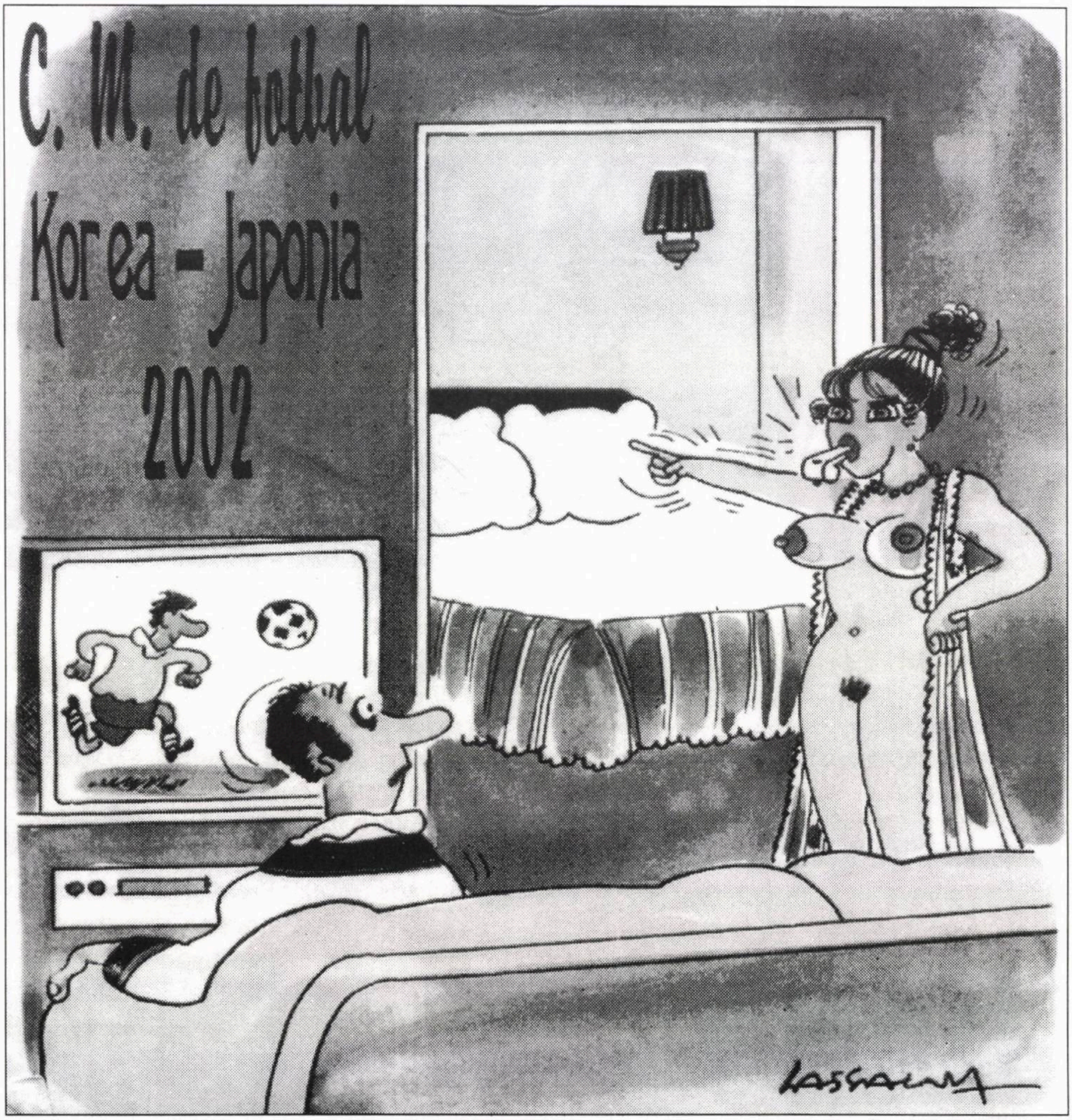
C. M. de fotbal
Korea - Japonia
2002

Rosh Hashana

Rosh Hashana – Anul Nou evreiesc – îl sărbătorim în plin război. Un război pe mai multe fronturi.

Mai întâi, desigur, pe frontul nr. 1, unde – ajutat de țările arabe – organizația fascistă OEP, dușmanul nostru jurat și de la începuturi, se străduiește prin toate mijloacele, inclusiv cele mai abjecte, să-și atingă scopurile, adică să îngenuncheze și să distrugă Statul Israel.

Apoi, pe frontul luptei politico-diplomatico-propagandistice împotriva inamicilor noștri din Occident (dar mai cu seamă a "amicilor") care, după cinci decenii de comportare *umanistă* (căci așa ceruse aerul timpului) au hotărât că a sunat ceasul ca, prin mijlocirea OEP-ului et co., să pună la cale Holocaustul nr. 2.

În fine, pe frontul intern, unde starea prelungită de război a provocat, inevitabil, o seamă întreagă de probleme social-economice, de la șomajul mereu în creștere la inflație, și de la activitatea Coloanei a V-a (cetățenii Kapo și alții) la prăbușirea turismului.

În zilele dinaintea Anului Nou, credincioșii obișnuiesc să arunce fel de fel de fărâmituri în apele râurilor, în semn de lepădare de păcatele de peste an. Să aruncăm și noi în ape păcatele și greșelile noastre, în cap cu catastrofala iluzie numită Oslo, și să cerem iertare pentru aceste fapte nesăbuite. Pe urmă, să strângem din dinți, să ne înfigem unghiile în carne și să ne gândim la un singur lucru: câștigarea războiului.

LA ÎNCHIDEREA EDIȚIEI
Ceea ce înseamnă 25 august

A treia ușă

Și acum, ce facem? Aceasta este întrebarea pe care ne-am pus-o cu toții în vara sângeroasă ce-a trecut. Aceasta este întrebarea pe care ne-o punem și astăzi. Fiindcă – după fiecare atentat OEP-ist cu morți și schiloditi – ne dăm seama că *nu merge*.

Mai întâi, n-a mers încercarea de a-i lua pe palestinieni cu duhul blândeții, oferindu-le în deceniul trecut marea cu sarea, în speranța că ei se vor simți mulțumiți și vom putea trăi, unii lângă ceilalți, în pace. Acordurile de la Oslo s-au dovedit o greșeală catastrofală, cea mai mare catastrofă din istoria Israelului, așa cum le-a caracterizat cunoscutul comentator politic Charles Krauthammer, de la "Washington Post". Spre deosebire de ce-și închipuiau "porumbeii" de la noi, OEP-iștii au luat – fiindcă așa le este firea – dorința de pace a israelianului drept semn de slăbiciune și frică, hotărând să apese pe acceleratorul teroarei. Iar când fostul prim ministru Ehud Barak a făcut incredibilele sale propuneri (inclusiv jumătate din Ierusalim) la Camp David, ei și-au frecat mâinile fericiți: evreii nu mai rezistă, sunt gata să dea pe tavă orice le ceri, acuma e momentul să le aplicăm lovitura de grație. Și, plini de încredere în forța lor și a aliaților (inclusiv Comunitatea Europeană), au dezlănțuit războiul, cunoscut astăzi sub numele de Intifada II.

Pe de altă parte, nici tactica guvernului de uniune națională condus de Ariel Sharon nu a dat roadele scontate. Atât Sharon cât și generalii din Zahal au înțeles că singura cale pentru a zăgăzui valul de atentate comandat de Arafat o constituie riposta dură, nimicitoare. Din păcate, din felurite motive, între care teama de reacția mass-mediei occidentale, care așteaptă 24 de ore din 24 să sară la beregata Israelului, măsurile dure (lichidarea și capturarea câtorva șefi ai Tanzimului sau Hamasului, bombardarea bazelor militare OEP-iste, ocuparea orașelor, urmată după câteva zile de retragerea tancurilor noastre etc.) nu au avut efectul necesar. Duritatea a fost de fapt semi-duritate, Zahalul luptându-se de fiecare dată ca un boxer silit să se bată cu o singură mână.

La acest început de septembrie, israelianul se simte ca un cetățean închis într-o odaie prevăzută cu două uși. El a încercat să iasă pe-o ușă, dar fără succes: ușa era închisă. Apoi a încercat să iasă pe ușa cealaltă, dar iarăși fără succes: ușa era închisă.

Acum, privind cu atenție și îngrijorare prin cameră, el se întreabă: dar n-o mai fi existând și-o a treia ușă pe undeva?

Se pare că o asemenea ușă există. Aceasta este părerea lui David Weinberger de la centrul Beghin-Sadat, din cadrul Universității Bar Ilan.

Dăm mai jos extrase dintr-un articol publicat de sus-amintitul în "Jerusalem Post":

«Lupta Israelului contra teroris-

Pășim într-un an nou. Un an pe care-l vrem încununat de împliniri atât pe planul vieții fiecăruia dintre noi, cât și pe acela al țării întregi, Israelul.

Tuturor cititorilor și colaboratorilor noștri le dorim, din toată inima: Shana Tova.

Minimum

30 DE ZILE ■ 100 de ședințe

minimum

●

Apare lunar
Redacția și administrația
Str. Zamenhoff nr. 13
Tel Aviv 64373
P.O.B. 11472 – Tel Aviv 61113
Tel.: 5227269; Fax.: 5270443

Fax numai pentru anunțuri publicitare; corespondențele se vor trimite prin poștă

Director:
AL. MIRODAN

Publicitate: 1 inch – 45 șekeli

Abonamente Israel:
6 luni (6 numere): 70 șekeli
1 an (12 numere): 140 șekeli
Prețul include costul expedierii.

Străinătate (1 an – 12 numere):
Europa – 70 dolari
România – 65 dolari
U.S.A., Canada – 80 dolari
America de Sud, Australia,
Noua Zeelandă – 95 dolari
Insulele Fidji – 150 dolari
Expediția cu avionul.

Realizarea grafică:
SANDA PERI

Difuzarea: ATLAS

Articolele semnate de colaboratorii noștri reprezintă personalitatea și punctul de vedere al acestora. Se înțelege, așadar, că redacția nu împărtășește totdeauna vederile exprimate în articolele publicate în coloanele revistei.

Manuscrisele nepublicate nu se înapoiază.

Redacția nu răspunde de conținutul anunțurilor comerciale.

Revistă editată de
MINIMUM – PUBLISHERS LTD.

TENDINȚE

mului îmi amintește de îngrijirile din domeniul geriatriei. În clipa când un bătrân sau familia acestuia au ajuns la ideea că au nevoie de îngrijire medicală, starea sănătății lui s-a înrăutățit în asemenea hal încât pacientul are nevoie de o doză dublă de tratament.

Guvernul Sharon suferă de același sindrom. Orice acțiune îndreptată împotriva terorismului se dovedește a fi, mai întotdeauna, insuficientă (din nefericire) și vine prea târziu.

Israelul se află necontenit cu un an sau doi în urma acțiunilor antiteroriste ce se impun. Dacă în urmă cu un an ar fi fost puse în aplicare împotriva bandei lui Arafat acțiunile ce le organizăm astăzi, nu am fi ajuns în situația insuportabilă și intolerabilă în care ne găsim.

Haide să ne gândim la această absurditate: după atacul asupra autobuzului de la Meron, cabinetul s-a întrunit într-o ședință-maraton, discutând și hotărând ce pași "noi" ar trebui făcuți pentru a spori eficiența războiului anti-terorist.

De fapt, cabinetul a ținut peste 100 de asemenea ședințe după septembrie 2000, întrunindu-se după fiecare atac ca și cum ar fi fost ***surprins*** *de escaladarea terorismului; și ca și cum,* ***de data asta,*** *ar fi hotărât să dea ordin armatei să facă ceea ce este necesar pentru a "învinge" sau a "pune capăt" războiului.*

Din păcate, de fiecare dată, cabinetul ne dezamăgește. El hotărăște să mai facă un mic pas sau doi înainte, în bătălia contra primejdiei teroriste. Ultimii mini-pași sunt decizia de a retrage cetățenia israeliană acelor arabi israelieni care cola-

Coperta noastră: Alex Averbuch

Printre bucuriile – puține la număr – pe care le-am avut în săptămânile din urmă, pe loc de frunte se găsește marea performanță sportivă a atletului Alex Averbuch (27), venit din Rusia în anul 1999. Făcând parte din echipa israeliană care a participat la Campionatele Europene de atletism, de la München, Germania (august a.c.), el a sărit la prăjină 5, 85 m. În felul acesta a ocupat locul I la această probă, cucerind medalia de aur.

Isprava lui Averbuch este importantă pentru noi din două motive. În primul rând, el este cel dintâi atlet din istoria sportului israelian care cucerește un titlu de campion european. Pe urmă, săritura lui magnifică peste ștachetă a avut loc în ziua când delegația noastră comemora, pe stadionul olimpic din capitala Bavariei, 30 de ani de la masacrul înfăptuit de palestinieni la Olimpiada din 1972, în cursul căruia au murit 11 atleți israelieni.

Pe de altă parte, Averbuch a ocupat locul de onoare pe podiumul învingătorilor, având lângă el pe cei doi concurenți (ocupanții locurilor II și III) pe care îi învinsese în dramatica finală. Aceștia erau, amândoi, germani. Bineînțeles că toată lumea a priceput, din prima clipă, că victoria lui Averbuch reprezintă nu numai o performanță sportivă, ci are și valoare de simbol.

Pentru titlul european atât de prețios, dar parcă mai ales pentru simbolul performanței, care ne-a făcut să tresărim la aflarea veștii, noi îl îmbrățișăm pe Alex Averbuch.

borează cu terorismul. Este însă puțin probabil ca aceste măsuri liliputane să scoată din funcțiune puternica mașină a terorismului palestinian.

Teroriștii se află cu mult înaintea noastră. Ei pun la cale de zor o mega-escaladare a violenței. Iar în ziua când vom fi loviți de mega-teroare, vom fi, fără doar și poate, surprinși; și – vai! – vom riposta încă o dată cu prea puțină forță și prea târziu.

Și-atunci, mă întreb: nu ar fi mai înțelept să facem **acuma** *ceea ce vom fi siliți, în mod inevitabil, să facem peste șase luni – adică să scoatem Autoritatea Palestiniană și pe Arafat din Orientul Mijlociu, salvând astfel multe vieți de israelieni?*

Mi-e teamă că numai atunci când terorismul palestinian va atinge mega-proporții, lansând un atac soldat cu moartea a sute de israelieni, guvernul nostru se va hotărî cu adevărat să învingă în acest război, declarând Autoritatea Palestiniană kaput, chemând sub arme 100.000 de rezerviști pentru a restabili administrația militară în Iudeea și Samaria, și expulzând cât mai mulți teroriști, de toate gradele.

...Dar de ce să așteptăm până atunci? Nu s-ar cuveni să acționăm în așa fel încât să câștigăm acest război **acuma,** *ținând seama că oricum vom fi siliți nu peste multă vreme să procedăm în acest fel?»*

La aceste gânduri ale lui David Weinberger, să mai adăugăm câteva observaţii:

1) După nenumărate şovăiri, preşedintele Bush a făcut pasul cel mare, de neconceput în ultimii ani, declarând (fără a da nume, dar vorbind pe înţelesul tuturor) că Arafat şi ai săi trebuiesc înlăturaţi de la putere. Această "lumină verde" – care se înscrie în lupta anti-teroristă declanşată de Casa Albă după atentatele de la 11 septembrie 2001 (acuşi-acuşi se împlineşte un an) – echivalează cu scoaterea unor lanţuri de la picioare, care te împiedică să mergi normal. Mergând pe urmele lui Bush, ministrul american al apărării, Donald Rumsfeld, a declarat la 6 august à propos de mult discutatele negocieri de pace: «Dacă ai o ţară cât o felie de pământ, atât de mcă încât atunci când te urci în vârful unui hotel înalt, poţi vedea trei sferturi din ea, trebuie să fii foarte atent la ce anume renunţi din acest teritoriu şi cui îl dai. Dacă-l dai unei entităţi în care se poate avea încredere, e una. Dacă însă ajungi la o înţelegere şi cedezi teritorii unei entităţi pe care nu te poţi bizui – şi nu încape îndoială că Autoritatea Palestiniană a fost implicată în activităţile teroriste – atunci e greu de spus că interlocutorul este un adevărat interlocutor.» Atât Bush cât şi Rumsfeld s-au exprimat cu moderaţie. Asta este obligaţia oamenilor de stat. În schimb, politicienii care nu ocupă funcţii guvernamentale îşi pot permite să fie mai slobozi la gură. Congressmanul Tom Lantos a cerut în câteva rânduri ca OEP-ul să fie declarat organizaţie teroristă. Ideea sa este sprijinită de peste 60 de membri ai Congresului. În acelaşi spirit, Al. Cuomo (fiul fostului guvernator al New-Yorkului, Mario Cuomo), candidat la postul deţinut cândva de tatăl său, a spus mai deunăzi, la Ierusalim, fără diplomaţie: Autoritatea Palestiniană este o organizaţie teroristă. Revenind la Tom Lantos, trebuie spus că acesta a mers mult mai departe, legându-se direct şi nemijlocit de ONU. Într-o scrisoare adresată lui Kofi Annan, secretarul general al organizaţiei, el se referă (e o premieră!) la rolul nefast jucat ani şi decenii de-a rândul de UNRWA (organizaţia ONU pentru refugiaţi): «Opinia mea este că de multă vreme UNRWA este mai degrabă parte a problemei din Orientul Mijlociu, decât soluţie. Reprezentanţii UNRWA nu au împiedicat defel taberele de refugiaţi (aflate sub răspunderea lor) să devină focare de terorism. Este greu să eviţi dureroasa concluzie că UNRWA s-a dovedit a fi, direct sau indirect, complice cu terorismul.»

După cum se vede, asistăm la un adevărat atac împotriva vacilor sfinte. Organizaţia Amnesty International, care a condamnat în cel puţin patruzeci de rânduri Israelul pentru... şi pentru..., s-a văzut silită ca, după atentatul de la cafeteria Universităţii din Ierusalim, să publice un raport condamnând "atacurile sistematice şi larg răspândite" ale palestinienilor asupra civililor, atacuri ce constituie "crime împotriva umanităţii, potrivit legilor internaţionale".

O altă vacă sfântă a americanilor, pe care Washingtonul nu o atinsese până acuma nici măcar cu o floare, este Arabia Saudită. La lucrările recente ale "Comitetului pentru politica apărării" (din care fac parte, între alţii, Henry Kissinger şi fostul vicepreşedinte Dan Quayle) Laurent Murawier, analist la "Rand Corporation", a prezentat un raport à propos de terorismul islamic, unde se arată: «Saudiţii sunt foarte activi la toate nivelurile terorismului: de la planificatori la finanţatori, de la comandanţi la executanţi de rând, de la ideologi la şefii care dau

TENDINȚE

Al. Mirodan

mulţumeşte pe această cale tuturor confraţilor, prietenilor şi cititorilor care au binevoit să-i adreseze felicitări cu ocazia împlinirii vârstei de 75 de ani.

semnalul.» Apărut, printr-o indiscreţie, în ziarul "Washington Post", raportul a provocat o adevărată panică la Ryad şi Mecca, printre cele câteva mii de prinţi care-şi împart marele ciolan petrolifer. Ei s-au grăbit să-l liniştească pe George Bush (dom'le, e o calomnie). Texanul i-a liniştit, la rândul său, pe şefii prietenului credincios al Americii (vedeţi-vă de treabă, nu luăm în serios toate palavrele), dar curtea e lămurită.

2) "Miturile" legate de conflictul israelo-palestinian se prăbuşesc încet-încet, dar se prăbuşesc unul după altul. Printre aceste mituri în legătură cu care mass-media occidentală bate monedă din toate puterile, este "viaţa chinuită a palestinienilor sub ocupaţia" (*ăchiupeişăn* – cum se zice la CNN) israeliană.

Un studiu de răsunet în această privinţă a fost publicat de curând sub semnătura lui Patrick Clawson, fost economist la Banca Mondială, în prezent director adjunct al Institutului pentru politica din Orientul Mijlociu, de la Washington. Datele scoase la iveală sunt în măsură să uimească pe mulţi, inclusiv pe cetăţenii israelieni care, de fapt, habar n-au de realităţile *reale* din lumea Autorităţii Palestiniene.

Astfel, autorul începe prin a face o comparaţie între Planul Marshall de după război, care-a garantat refacerea Europei, şi ajutoarele acordate organizaţiei lui Arafat. Planul Marshall a distribuit 60 de miliarde de dolari (la valoarea de azi), ceea ce însemna 272 de dolari pe cap de european. În comparaţie, palestinienii au primit 4 miliarde de la Oslo încoace, ceea ce înseamnă 1.330 de dolari pe cap de locuitor.

Dacă faci o comparaţie între ajutoarele primite în anii din urmă de diferite ţări, constaţi (potrivit unui raport al Băncii Mondiale) că pe locul I se află OEP-ul, care încasase în anul 2000 suma de 636 de milioane de dolari, ceea ce înseamna 214 de dolari pe cap de locuitor. Pe locul II se situează Bosnia, cu 185 de dolari pe cap de locuitor. Cei din Africa sud-sahariană (unde se moare literalmente de foame, oamenii fiind siliţi să mănânce iarbă) au primit 20 de dolari pe cap de locuitor. Veniturile etiopienilor, o altă ţară care beneficiază de asistenţă umanitară, se ridică la circa 100 de dolari pe an pe cap de locuitor: asta reprezintă cam jumătate din ce încasează Autoritatea din Gaza şi Ramalla numai din ajutor extern.

Rezultatul te face să-ţi holbezi ochii de mirare: în anul 2000 venitul mediu din teritorii (unde, nu-i aşa, se trăia în-gro-zi-tor) era de 1.660 de dolari, mai mare decât în Algeria, ţară producătoare de petrol (1.580) şi Egipt (1.490). După izbucnirea Intifadei 2, venitul a scăzut cu 19%, dar chiar şi aşa, în 2001, în plin şi distrugător război, venitul palestinienilor (1.340 de dolari) era mai mare decât al marocanilor (1.180) sau al sirienilor (940).

Bineînţeles, e cazul să ne întrebăm de ce a fost nevoie de-un Patrick Clawson, din Washington, să aducă la lumină nişte date pe care Ministerul de Externe de la Ierusalim le cunoaşte prea bine, funcţionarii de-acolo fiind plătiţi pentru a contracara marile minciuni ale inamicului şi a le da peste cap. Dar ne abţinem, acuma, să punem această întrebare. Vine Rosh Hashana şi nu e frumos să-i indispui pe coreligionarii tăi. Singurul lucru ce ni-l îngăduim este de a-i sfătui pe diplomaţii cu pricina ("armata noastră de propagandişti") să se ducă la şil de Yom Kipur (se-apropie, se-apropie), să–şi dea cu pumnii-n piept şi să ceară iertare Domnului pentru păcatele săvârşite de ei. Dar ne îndoim că Domnul îi va ierta.

3) Dar lucrul cel mai important îl constituia starea de spirit a israelienilor. Mai întâi, ei s-au operat de nefericita cataractă de până mai deunăzi, văzând – în fine! – că Arafat nu este "partenerul nostru de pace", ci, dimpotrivă, duşmanul de moarte al ţării. Mai nou, ei au înţeles şi că dacă vrei să învingi în război, n-ai altă soluţie decât să respecţi legea dintotdeauna a războiului, adică să tragi cu sete în inamic, până ce-l zdrobeşti, fără să-ţi fie teamă de ce va spune Marea Făţărnicie a Occidentului.

«Lumea – scria confratele nostru I. Schechter de curând în "Ultima oră" – *vuieşte acum (cu ipocrizie) din cauza morţii (din greşeală) a unor oameni nevinovaţi, între care şi copii, în bombardamentul de la Gaza care era destinat* ***numai*** *lichidării lui Salah Shahde, fiorosul terorist palestinian cu mâinile nărăite de sânge evreiesc. E regretabil, desigur, că au murit copii. Dar la discoteca "Delfinarium", la restaurantul "Sbarro", la hotelul "Park" din Natania, în autobuze, în colonizări, n-au murit copii? Israelul a cerut scuze pentru greşeala tragică de la Gaza. Dar palestinienii au cerut vreodată scuze pentru crimele lor intenţionate?*

Cine dă lecţii de morală Israelului? Englezii, care au bombardat Dresda chiar atunci când ştiau că acolo nu rămăsese piatră pe piatră. Francezii, care au scăldat Algeria într-o albie de sânge. Belgienii, care au transformat Congo într-un imens cimitir. Americanii, care au bombardat orbeşte în Afganistan până şi un salon de nunţi.

Este clar că Israelul nu se confruntă astăzi cu un simplu inamic pe un câmp de luptă, ci cu nişte câini. Un câine nu trebuie omorât, chiar dacă e un Rothweiller agresiv şi muşcă. Dar dacă e turbat?

Dacă e turbat – de ură, de antisemitism – până şi Asociaţia pentru protecţia animalelor, până şi Brigitte Bardot vor fi de acord că trebuie omorât.

Omorât şi nu altceva.»

OEP: Ciugulesc băieții, ciugulesc...

Câteva documente obţinute recent de autorităţile israeliene (dar şi – aşa cum spun gurile rele – două sau trei mărturisiri, la închisoare, ale lui Bargutti, comandantul Tanzimilor (al cărui proces a început luna trecută) – ne ajută să înţelegem mai bine care este starea materială a şefilor din Gaza şi de la Ramallah. Astfel, Yasser Arafat a transferat la Paris 5,1 milioane de dolari din fondurile primite din Arabia Saudită, pentru poporul palestinian, în contul soţiei sale Suha, pentru a îngădui acesteia să trăiască la nivelul unei neveste de revoluţionar. Abu Mazen, considerat nr. 2 în OEP, este un cetăţean mai puţin vorbăreţ decât şeful său, dar se numără printre aceia care "tac şi fac". El a transferat pe adresa fratelui său din Europa (un tip care face afaceri pe picior mare în Golful Persic) 70 de milioane de dolari din fondurile Autorităţii Palestiniene.

Dar nici activiştii din rândul II nu o duc prea rău. Marwan Kanfani, purtătorul de cuvânt al lui Arafat, are un salariu de 40.000 de dolari pe lună.

Arafat: Certificatul medical

«Aşa cum am mai spus-o, nu poţi, sau n-ar trebui să poţi să ajungi conducător de popoare, indiferent că ocupi acest scaun prin alegeri, înainte de a trece printr-un examen medical clinic, în întregul înţeles al cuvântului. Numai aşa pot fi împiedicate dezastrele. Numai aşa pot fi împiedicate marile revolte şi duşmănii, în fond cele mai multe bazate pe un nimic, sau pe un nimic care trebuie dat uitării.

Numai aşa pot fi împiedicate războaiele, care totdeauna aduc nenorociri, indiferent de partea cui este victoria.

Asta am vrut să afirm şi asta am afirmat în tableta apărută în urmă cu puţină vreme, fără să-mi dau seama că în mai puţin de două luni ceea ce afirmasem eu cu valoare de supoziţie a şi devenit realitate. O realitate tristă, care, la drept vorbind, lăsând la o parte confirmarea care îmi dă satisfacţie, pune pe gânduri şi-i obligă pe cei ce au în sarcina lor asigurarea viitorului unei porţiuni cât mai mari din lume să ia lucrurile în serios şi să treacă la fapte. Nu pentru că am spus-o noi în coloanele ziarului nostru, ci pentru că a spus-o realitatea, vorbind nu doar la modul abstract şi general, ci referindu-se la un caz autentic.

Este vorba de unul din marii făcători de dezastre din ultimii ani: Yasser Arafat. Preiau fragmente din articolul tradus din săptămânalul italian "Panorama", arătând îngrijorarea cu care supuşii lui Arafat urmăresc de la un timp ultimele comportări ale acestuia: "Liderul palestinian Yasser Arafat este victima unei deteriorări progresive a facultăţilor sale mintale, notează, evident, sub ascunzişul unor pseudonime, experţi ai serviciilor externe de informaţii. Aceleaşi calmante care altădată îl linişteau şi îi atenuau tremurul feţei, agravează în prezent problemele lui Yasser Arafat. Amnezii îndelungate, pierderea cunoştinţei, tulburări de logică sunt semnalmentele bolii".

Interesant este că tot publicaţia amintită menţionează că "uneori Arafat cade pradă unor accese de furie atât de violente încât consilierii săi fac tot posibilul pentru a evita contactul cu ziariştii care ar risca să degenereze în scene penibile".»

(Dintr-un articol de Dan Costescu; în "Lumea liberă", New York, 2002)

Egipt: Noroc că Mubarak este un lider moderat

«Refuz să vizitez Israelul fără a avea un obiectiv precis, un rezultat concret sau un proiect de lichidare a conflictului care să garanteze dreptul la întoarcere al refugiaţilor palestinieni.»

(Husni Mubarak, preşedintele Egiptului; într-un interviu acordat revistei Al-Syyassa din Kuweit; 2002)

Islamul anului 2002: Asta e *linia* (pe scurt, ca să înțeleagă tot poporul)

«Trebuie sugrumaţi creştinii şi evreii. Câtă vreme musulmanii sunt deţinuţi în Statele Unite, trebuie să luptăm împotriva americanilor. Întreaga lume trebuie să se afle sub drapel musulman.»

(Dintr-o predică a imamului Al Fazazi, rostită la moscheea din Hamburg şi înregistrată pe o casetă video care a fost găsită şi prezentată presei de poliţia germană; după "Der Spiegel", Hamburg, 2002)

Nota Redacţiei: E clar ca o-i, oi. 1) Trebuie sugrumaţi nu numai evreii, ci şi creştinii, fiindcă şi ei sunt nişte necredincioşi. 2) Scopul Islamului nu e, cum îşi închipuie unii, să stăpânească numai Orientul Mijlociu şi ce-i pe de lături, ci întreaga lume.

Internet: Axa Islam-Nazism

«Islamiştii şi neonaziştii încep să comunice pe Internet, pe baza ostilităţii comune faţă de evrei şi Israel, a afirmat directorul asociat al centrului Simon Wiesenthal, unul dintre principalele grupuri mondiale de apărare a intereselor evreilor, Abraham Cooper, citat de AFP.

"Site-urile care propovăduiesc atentatele sinucigaşe s-au înmulţit în ţările islamice de şase-nouă luni încoace şi au ajuns la aproape o sută", a afirmat acesta în timpul unei prezentări, la Berlin, a raportului intitulat "Ura electronică 2002" (Digital Hate 2002), referitor la paginile Internet extremiste. El a evaluat peste 300 de astfel de site-uri din întreaga lume. "Am descoperit că un site islamist iranian publică texte din William Pearce, liderul Alianţei Naţionale, un important grup american care instigă la epurare etnică, în timp ce un site islamist pakistanez publică texte de David Duke pentru a-şi sprijini discursul antisemit", a adăugat Cooper, care este de naţionalitate americană. David Duke, fost lider al Ku Klux Klan-ului, conduce două grupuri antisemite şi rasiste, Uniunea Europeană-Americană şi Asociaţia naţională pentru progresul rasei albe. Grupul american Equal Rights For All, antisemit şi rasist, susţine în mod deschis atentatele sinucigaşe din Israel. Abraham Cooper a identificat şi o persoană care pare a fi omul de legătură între islamişti şi nazişti. Acesta este Ahmed Huber, un musulman antisemit care trăieşte în Suedia, are contacte cu islamiştii şi susţine în mod deschis partidul neonazist german NPD şi reţeaua teroristă Al-Qaeda.»

("După "România liberă", Bucureşti 2002)

Arabia Saudită: Poate vreţi să ştiţi ce înseamnă Islamul (aşa... de curiozitate)

La şcoala medie de fete nr. 31, din Mecca, Arabia Saudită, oraşul cel mai sfânt al Islamului, a izbucnit un incendiu.

Apoi, când cineva a strigat: Foc! – a izbucnit panica.

«Circa 750 de fete, între 13 şi 17 ani – scriu Christopher Dickey şi Rod Nordland în săptămânalul american "Nesweek" – *s-au repezit spre ieşire (există o singură ieşire), dar uşa era încuiată pe dinafară. Paznicul, care plecase după nişte cumpărături, închisese pe toată lumea înăuntru. Cu lacătul. Electricitatea fu întreruptă. Sufocate, fetele începeau să moară în întuneric.*

Şi lucrurile s-au agravat numaidecât. Pompierii şi ambulanţele ajunseseră la faţa locului, probabil înainte ca cineva să fi murit. Însă, aşa cum declară martorii oculari, un ***mutawa*** *– unul dintre indivizii aceia zeloşi care apără moralitatea în numele Islamului – a cerut oamenilor din Apărarea Civilă (pompierii, ambulanţele) să nu intre în clădire. Acest* ***mutawa*** *face parte din "Societatea pentru promovarea virtuţii şi combaterea viciului": societatea în cauză – acţionând sub oblăduirea guvernului – are grijă în primul rând ca fetele să umble cu capul acoperit şi să nu aibă nici un contact cu bărbaţii. Fetele care fugiseră pe scări îşi uitaseră fularele în clasă. Iar cei ce urmau să le salveze erau bărbaţi. Câteva eleve au fost obligate să se întoarcă în şcoală ca să-şi ia fularele şi să-şi acopere capul cu ele. Până la urmă poliţia l-a imobilizat pe individ, uşile au fost deschise şi focul stins. Dar între timp, 15 fete muriseră sau erau pe moarte, iar 40 rănite.»*

Israel: Ceva din care ar trebui să înţelegem cu toţii

(în cap cu ex-premierul Barak, autorul retragerii din Liban) că nu numai faptele sunt importante, ci şi felul cum acestea sunt interpretate de duşmanii tăi:

«Palestinienii au interpretat greşit retragerea noastră din Liban. De aceea, ei vor să ne provoace cât mai multe pierderi, pentru a zdruncina siguranţa de sine a cetăţenilor noştri.»

(Dintr-o declaraţie a generalului Moshe (Bughi) Yaalon, noul şef al Statului Major; Ierusalim 2002)

Lumea: Kapo

«Atunci când se întâmplă ca avocatul Stanley Cohen să călătorească prin ţări din Orientul Apropiat, oameni înarmaţi în slujba liderului Hamas, Abu Marsuk, îl urmăresc pas cu pas. Avocatul newyorkez este probabil singurul evreu de siguranţa căruia Marsuk este într-atât de preocupat, încât îi asigură în permanenţă o gardă de corp.

Şeful aripii politice a Hamasului îi datorează juristului american libertatea, poate chiar şi viaţa. Interpelat de autorităţi pe aeroportul Kennedy, în 1995, Marsuk era pe cale să fie extrădat în Israel, unde i se imputau acte teroriste. "După mai bine de un an şi jumătate, Cohen reuşeşte să înduplece autorităţile americane să-i permită palestinianului – rezident legal, de mai mulţi ani, în statul Virginia, împreună cu soţia şi şase copii – să plece în Siria. Acel episod a fost începutul unei prietenii şi al unei cariere care l-au făcut pe Cohen un star în lumea arabă. Printre cei apăraţi de el, în afară de Marsuk, se mai numără doi indivizi de asemenea suspectaţi de a fi membri fruntaşi ai Hamasului: Abdul Rahman Alamudi, director al Consiliului Musulman American, şi Ahmed Yousef, şeful asociaţiei musulmane "United Association for Studies and Research". Pe acest fond, ştiut fiind că Hamasul vrea – mai mult decât orice – să vadă statul evreu ras de pe faţa pământului, nu te poţi împiedica să te întrebi dacă evreul Cohen nu trece printr-un conflict de conştiinţă…

Poziţia lui Cohen nu este împărtăşită de mulţi dintre coreligionari. Numeroase organizaţii evreieşti, conservatoare, ameninţă să-l alunge din oraş, iar situaţia pare mai degrabă să se agraveze în lumina unui dosar provocator pregătit de Cohen: "Doisprezece palestinieni, cetăţeni americani (în numele a zeci de mii de palestinieni) somează Statul Israel, în faţa instanţei americane, la despăgubiri pentru pierderea caselor şi pentru moartea celor apropiaţi".

Acesta este rezultatul celei mai recente călătorii în Orientul Apropiat, deşi din pricina ostilităţilor în Cisiordania, Cohen nu s-a putut întâlni de data aceasta cu vechea lui cunoştinţă, Yasser Arafat. Avocatul precizează că principalul acuzat în acţiunea pe care o pregăteşte va fi Statul Israel, dar că vor fi trase la răspundere şi firmele care au livrat în Israel furnituri militare. Pentru televiziunea americană, avocatul evreu cu clientelă militant islamică este atât de fascinant încât a devenit oaspete aproape permanent la CNN şi alte reţele de televiziune. Ceea ce, bineînţeles, nu-i displace.»

(După un articol de Tommy Bărbulescu; în "Lumea liberă", New York, 2002)

❖

Richard Wagman, preşedintele "Uniunii Evreilor francezi pentru pace" (aşa-i zice acestei organizaţii de Kapo de pe malurile Senei) a semnat un protest împotriva a trei asociaţii evreieşti care l-au dat în judecată pe ziaristul francez Daniel Mermet pe motiv că acesta a trimis din Israel reportaje violent antisemite.

(După "Le Figaro", Paris, 2002)

❖

După lingvistul Noam Shomsky din SUA şi prof. Cohen din Anglia, care (aşa cum arătasem în numărul trecut) au trimis organizaţiilor internaţionale (ONU, Consiliul Europei, marilor universităţi etc) memorii cerând ruperea relaţiilor de colaborare ştiinţifică cu Israelul (memorii soldate, până la urmă, cu un mare fâs), a venit şi rândul evreilor francezi să întreprindă un demers asemănător. Memoriul, care a apărut în ziarul "Libération", din Paris, cere în mod deosebit sistarea tuturor contribuţiilor financiare acordate universităţilor, institutelor de cercetări etc. din Israel. Petiţia la care ne referim a fost iniţiată de numitul *Jean-Marc Lévy-Leblond* şi iscălită de Etienne Balibar, Françoise Balibar (actriţă), Hubert Reeves ş.a.

În paranteză trebuie spus că apelul acesta la boicot a stârnit o adevărată revoltă pe uliţa evreiască din Franţa. Fizicianul Claude Cohen-Tannoudji, laureat al Premiului Nobel, l-a calificat drept "absurd", protestând "cu cea mai mare energie împotriva lui". Un urbanist, Yankel Fijalkow, şi un filozof, Mano Siri, consideră memoriul drept "culmea cretinismului din jurul nostru, aţâţând ura şi sabotând toate eforturile întru pace". În acelaşi timp, dr. Jean-David Flaysakier, cunoscut comentator medical la televiziune, a povestit următoarele: «În clipa în care "Libération" publica apelul la întreruperea relaţiilor culturale şi ştiinţifice cu Israelul, o societate de bio-tehnologie din acea ţară ajuta un grup de francezi să realizeze o premieră mondială. Întreprinderea în cauză a fabricat de urgenţă, în timpul unui week-end, o valvă revoluţionară care a fost trimisă de autorii ei la Rouen, unde, graţie aparatului, a putut fi salvată viaţa unui bolnav francez a cărui moarte era certă.»

Super-Kapo

Nissim Nasser, cetăţean israelian (mamă evreică, tată musulman, aflaţi în Liban); a făcut spionaj pentru organizaţia Hizbollah, trimiţând la Beirut informaţii privind amplasarea a numeroase instalaţii militare şi industriale de la noi.

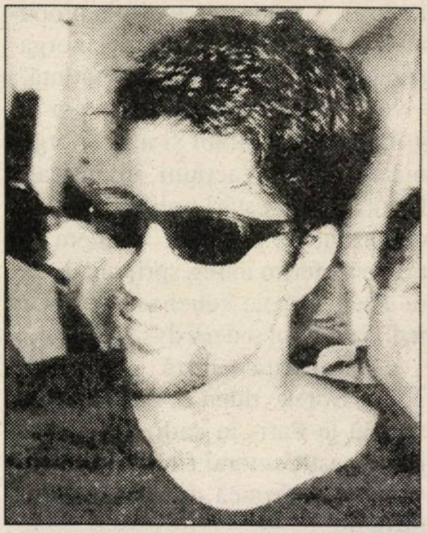

Eran Mulai, din Hebron, unul dintre indivizii arestaţi

❖

Forţele de securitate au arestat şapte soldaţi care furaseră o mare cantitate de muniţii din depozitele armatei, vânzându-le celor din OEP: gloanţele ajunse astfel în mâna teroriştilor au servit la uciderea câtorva israelieni, femei, bărbaţi şi copii.

Aşteptăm procesul.

Şi condamnarea (măcar formală) la moarte.

Aşteptăm şi aruncarea în aer a locuinţelor lor.

Franţa: Pardon, eu nu sunt Kapo!

Organizaţia prietenilor din Franţa ai mişcării israeliene "Shalom Ahshav" a publicat pe site-ul său de pe Internet schimbul de mesaje dintre un israelian, Tamir Sorek, unul dintre rezerviştii care au refuzat să servească în teritorii şi un reprezentant al organizaţiei CAPJPO (Coordonarea apelurilor pentru o pace justă în Orientul Mijlociu); între altele, această organizaţie militează pentru boicotarea tuturor instituţiilor ştiinţifice şi universităţilor israeliene. Reprezentantul lui CAPJPO, aflând de prezenţa lui Tamir Sorek la Paris, s-a adresat acestuia propunându-i să intre în legătură cu organizaţia "cât mai repede cu putinţă". «Noi – a precizat el – suntem un grup de evrei, arabi şi alţii şi organizăm diferite acţiuni în întreaga Franţă: manifestări politice, petiţii, conferinţe de presă etc. Suntem gata să vă oferim întreg sprijinul de care aveţi nevoie (eheheeeeee! – **n. red.**) în timpul şederii dvs. în Franţa.»

La această ofertă generoasă, Tamir Sorek, după ce a explicat că se află la Paris în cadrul unui program post-doctoral finanţat de Universitatea Ebraică din Ierusalim, a răspuns:

«Am găsit pe web-ul dvs. un apel cât se poate de convingător pentru boicotarea instituţiilor ştiinţifice israeliene şi am fost foarte impresionat. Atât de impresionat încât eram gata să răspund întocmai (à la lettre) apelului dvs. şi să mă boicotez pe mine însumi, în calitate de om de ştiinţă israelian, finanţat de o instituţie israeliană. Se pare că sprijinul financiar pe care-l primesc din partea Universităţii Ebraice face ca şederea mea aici să fie ilegitimă… Eu cunosc bine mentalitatea israeliană şi pot să vă asigur că apelul dvs. este, fără îndoială, contraproductiv. În ceea ce mă priveşte, voi face tot ce-mi stă în putinţă ca să lupt împotriva lui, inclusiv prin boicotarea organizaţiilor care cheamă la boicot.»

(După "L'Arche", Paris, 2002)

Franţa: Auzi, Lionel Jospin, ce face sor-ta?

Una din prezenţele cele mai remarcate şi mai zgomotoase de la demonstraţia anti-israeliană organizată la Paris, în vară, de LICRA (Liga contra rasismului şi antisemitismului – ha! ha! ha!) a fost d-na Noelle Châtelet. Amintita este sora fostului prim ministru socialist Lionel Jospin.

Vorbind cu un reporter de la "Le Monde", femeia i-a mărturisit că atât ea cât şi mama ei sunt disperate şi în lacrimi. Dar nu, cum şi-ar fi închipuit ziaristul şi oricine, din cauza înfrângerii de răsunet suferite de Jospin în alegerile prezidenţiale. Nu. Mama (plus fiica) plângeau… pentru Palestina. «Din cauza furtunii provocate de alegeri, lumea va uita de palestinieni.»

Porci

«Săptămânalul "Le Nouvel Observateur" (Paris) a publicat de curând un articol intitulat "Informaţie: tăcere! se trage!", iscălit de corespondentul revistei în Israel, Victor Cygielman.

Articolul începe aşa: "În afară de morţii din taberele de refugiaţi palestinieni, operaţiunea Baraj face şi alte victime în Israel: libertatea de expresie, informaţia exactă, imparţială, conştiinţa, morala... Exemple: "Chiar şi la vreme de război există reguli, o anumită morală", afirmă prof. Rafi Walden, şeful serviciului de chirurgie de la prestigiosul spital Tel Hashomer, de lângă Tel Aviv. "Or, o circulară trimisă de Zahal precizează cum anume trebuiesc trataţi inamicii răniţi: nu numai că noi nu trebuie să-i îngrijim pe răniţii palestinieni, dar suntem obligaţi să-i împiedicăm pe medicii lor, din spitalele lor, să îi trateze".

Dacă-i adevărat că "informaţia exactă, imparţială", ca să ne exprimăm ca în articolul din "Nouvel Observateur", a avut de suferit, aceasta nu s-a întâmplat în sensul la care se referă revista. Într-adevăr, prof. Walden a trimis directorului redacţiei lui "Nouvel Observateur", Laurent Joffrin, o scrisoare care începe astfel: "Am citit cu stupoare în *Nouvel Observateur* o declaraţie de-a mea care contrazice totalmente cele afirmate de mine". În continuare, prof. Walden spune: "Am precizat că instrucţiunile oficiale ne cer să îngrijim răniţii palestinieni şi să ajutăm spitalele locale, aşa cum e tradiţia în Zahal. … Dar ceea ce mi se pare mai grav încă este că Victor Cygielman, corespondentul dvs. în Israel, mi-a mărturisit că este surprins de această declaraţie care nu se afla în articolul lui" etc.

Dar punerea la punct a profesorului Walden nu a fost publicată în întregimea ei. "Le Nouvel Observateur" s-a mulţumit să dea o scurtă "precizare" unde, invocând "o regretabilă greşeală de tipar", rectifica declaraţiile atribuite prof. Walden.

Un mister, totuşi, nu a fost lămurit: dacă e să luăm în considerare mărturiile lui Rafi Walden şi Victor Cygielman, înseamnă că un redactor anonim a "retuşat" articolul pentru a-l face să spună exact inversul celor spuse în realitate. Cum a fost cu putinţă oare aşa ceva?»

(După "L'Arche", Paris, 2002)

Nota redacţiei "Minimum": Amintim că directorul general al săptămânalului în cauză este cunoscutul Kapo, Jean Daniel.

Scroafă

Pe vieţuitoarea din fotografie o cheamă Mona Baker. Ea este conferenţiar la Universitatea din Manchester, Anglia, şi redactorul-şef al publicaţiei "The Translator: Studies in Intercultural Communication", consacrată, aşa cum se înţelege din titlu, problemelor legate de ştiinţa traducerii.

Revista are un comitet internaţional de redacţie, numărând şi doi specialişti din Israel: prof. Miriam Shlesinger, de la Universitatea Bar Ilan, şi Gideon Toury, profesor la Universitatea Tel Aviv. În urmă cu vreo două-trei luni, Mona Baker a trimis prin e-mail celor doi o scrisoare aducându-le la cunoştinţă, în termeni academico-politicoşi *(Dear Miriam… Dear Gideon…)* că ea nu mai poate, în împrejurările de azi,

Mona Baker – şi râtul ei

să colaboreze cu israelieni şi că îi roagă să-şi dea ei, de bună voie, demisia din comitetul de redacţie. Atât prof. Shlesinger cât şi prof. Toury au refuzat, trimiţând numitei Baker câteva rânduri, tot pe e-mail, bine simţite. (Culmea în toate acestea este că Miriam Shlesinger face parte de multă vreme din mişcarea Shalom Ahshav, fiind, în acelaşi timp, conducătoarea filialei din Israel a lui "Amnesty International", organizaţie care s-a îndeletnicit din plin, până mai deunăzi, cu aruncarea de lături în capul Israelului.) Uluită de îndrăzneala celor doi (cum îşi permit nişte ovrei să nu asculte de indicaţiile mele?), madam' Baker (Bakeroaica) a făcut o criză de isterie, hotărând să-i dea afară pe israelieni din comitetul de redacţie.

E dreptul ei.

Dar şi dreptul celor din jur şi din afară să-şi aibă părerea lor despre afacere.

Mai întâi, cinci membri din comitetul de redacţie şi-au dat demisia din comitet, în semn de solidarizare cu israelienii.

Apoi, d. Yves Gambier, preşedintele "Societăţii europene pentru studii în domeniul traducerilor" (EST) a condamnat faptul, printr-o scrisoare publicată în buletinul acestei societăţi, precizând că "acţiunea este profund injustă" şi că "EST nu poate rămâne indiferentă faţă de cele întâmplate". John Bolden, reprezentantul Universităţii din Manchester, a încercat să se "distanţeze" de fapta individei, numind-o, blând, "regretabilă". Mai puţin blândă a fost reacţia profesoarei Ruth Deech, decanul Colegiului S-te Anne, de la Oxford: "Din păcate – a spus *Dame* Deech (*Dame* fiind la englezi echivalentul lui *Sir* pentru femei) – este ca şi cum după ce antisemitismul a fost zăgăzuit şi dispreţuit în ultimii 50 de ani, el a izbucnit din nou. Sunt pe lume numeroase regiuni unde nu există libertatea academiei, unde femeile sunt ucise atunci când nu respectă "codul onoarei", unde nu există libertate religioasă, şi totuşi aici la noi, în Anglia, nimeni nu a protestat împotriva acestor fenomene. Faptul că Israelul este singura ţară acuzată dintre toate mă îndeamnă să cred că avem de-a face cu o manifestare de antisemitsm. Israelul este singura ţară aleasă pentru a fi boicotată. De ce nu este boicotat Zimbabwe? Sau Burma?".

În cele din urmă, după ce a stat pe tuşă câteva săptămâni, pentru a vedea încotro bate vântul, Universitatea din Manchester a renunţat la tonurile gingaşe. Consiliul a declarat că excluderea celor doi din comitet este "inacceptabilă" şi că urmează a se lua hotărâri în consecinţă.

Hotărâri în consecinţă înseamnă – aşa cum a dezvăluit ziarul "Sunday Times" – darea afară a rămătoarei din conducerea publicaţiei "The Translator", dacă nu chiar din Universitate.

Între timp, cazul a devenit subiect de discuţie în coloanele presei britanice. Rubricile de corespondenţă sunt pline până la refuz de opinii ale cititorilor, pro-Baker şi contra-Baker. La ora când scriem aceste rânduri, majoritatea (cca. 70%) dintre cititori sunt contra susamintitei.

P.S. Ah, da, uitasem... (ce ţi-e şi cu căldurile astea!). Madam' Baker este de felul ei musulmană, s-a născut în Egipt, numele de Baker, atât de *british*, aparţinând soţului ei, englez de baştină.

România: Centrul Wiesenthal întreabă, Bucureştiul nu răspunde

«Simon Wiesenthal este cel mai cunoscut "vânător de nazişti". Supravieţuitor al lagărelor de concentrare naziste şi unul din cei doar 34 (din 140.000!) de supravieţuitori ai "marşului morţii" din lagărul de la Janwska, Wiesenthal a început să strângă dovezi, încă din primăvara anului 1945, împotriva miilor de paznici din lagărele naziste, pe care i-a urmărit neobosit în toate colţurile lumii cu scopul de a-i aduce în faţa justiţiei. În noiembrie 1977 s-a constituit Centrul "Simon Wiesenthal", cu scopul declarat, printre altele, de a continua activitatea de-o viaţă a celebrului "vânător de nazişti". Având sediul central la Los Angeles, în Statele Unite ale Americii, Centrul "Simon Wiesenthal" are filiale în toată lumea, la New York, Miami, Toronto, Ierusalim, Paris şi Buenos Aires şi deţine o impresionantă bază de date cu numele a peste 90.000 de foşti nazişti, participanţi la Holocaust, care şi astăzi sunt "vânaţi" în toate colţurile lumii. De când a fost fondat, peste 400.000 de familii au devenit membre ale Centrului "Simon Wiesenthal", pe care îl susţin nu doar moral, ci şi financiar. Este lesne de înţeles că această organizaţie are o influenţă majoră în mediile evreieşti, iar lobby-ul pe care îl exercită (mai ales la nivelul Administraţiei americane) este consistent şi are rezultate notabile. De aceea, nimeni nu-şi poate permite să trateze cu indiferenţă acţiunile acestei organizaţii.

Din anul 2001, Centrul "Simon Wiesenthal" publică anual, de Iom Hashoah (Ziua Holocaustului), şi un raport complex referitor la investigaţiile care se fac în lume împotriva criminalilor de război. Intitulat "Investigarea şi Judecarea Criminalilor de Război Nazişti", ultimul raport, care acoperă perioada 1.01.2001-31.03.2002, a fost realizat de către dr. Efraim Zuroff, directorul filialei din Ierusalim a Centrului. Raportul este realizat, în principal, prin răspunsul oferit de autorităţile ţărilor monitorizate la întrebările conţinute într-un chestionar simplu. În raport se face o radiografie a problematicii şi situaţiei existente în 41 de ţări ale lumii referitor la situaţia condamnărilor şi prezentarea unor cazuri concrete, a noilor cazuri apărute, a noilor investigaţii demarate etc. În raport, ţările sunt nominalizate şi împărţite în 6 categorii distincte: A – ţări cu succes mare în Investigarea şi Judecarea Criminalilor de Război Nazişti; B – ţări cu succes moderat" C – ţări cu succes minimal; D – efort insuficient şi/sau fără succes; E – eşec total. O rubrică specială, în care este nominalizată, din păcate, şi România, este categoria "X", a ţărilor care nici măcar nu s-au deranjat să răspundă chestionarului.

Cum de s-a ajuns la această situaţie? Simplu! Din indolenţa autorităţilor guvernamentale române, care nu s-au deranjat nici măcar să răspundă la cele câteva întrebări simple din chestionar. Aceste întrebări au fost transmise, prin fax, Ambasadei României din Israel, încă din data de 14 ianuarie a.c., de către dr. Efraim Zuroff, iar ulterior au fost trimise şi prin poştă (pe data de 16 ianuarie), după cum ne-a declarat, în exclusivitate, domnia-sa. În fax se menţionează că răspunsurile sunt aşteptate pe adresa Centrului "Simon Wiesenthal", filiala Ierusalim, până pe data de 20 martie 2002. Întrucât autorităţile române nu au dat nici un "semn de viaţă", pe data de 7 martie 2002 centrul revine cu un nou fax pentru a reaminti Ambasadei că răspunsurile aşteptate nu au fost încă primite. Nici acest demers nu a fost încununat de succes, după cum ne-a declarat dr. Efraim Zuroff. Culmea e că răspunsuri la aceste întrebări simple pot fi oferite în mai puţin de cinci minute de orice cetăţean român. Un exemplu de întrebare: Ce agenţie răspunde din punct de vedere juridic de judecarea criminalilor de război nazişti? Există un organ specializat care se ocupă de investigaţii în acest scop?

Având în vedere toate implicaţiile, este extrem de straniu că solicitarea Centrului "Simon Wiesenthal" a fost tratată cu atâta indiferenţă şi inconştienţă de autorităţile române.

Ţinem să reamintim autorităţilor că anul viitor se va publica un nou raport şi încă e destul timp ca fondul problematicii să fie rezolvat prin măsuri legislative concrete. Altfel, aceleaşi autorităţi se vor lamenta din nou că România este văzută ca o "ţară pro-extremistă şi pro-nazistă", fiind "un fel de nou Paraguay… în care naziştii vin liniştiţi la plajă".»

(Dintr-un articol de Laura M. Forţiu; în "România liberă", Bucureşti 2002)

România:
Cazul Antonescu

«Au trecut aproape 4 luni de la publicarea Ordonanţei de urgenţă privind "interzicerea organizaţiilor şi simbolurilor cu caracter fascist, rasist sau xenofob şi a promovării cultului persoanelor vinovate de săvârşirea unor infracţiuni contra păcii şi omenirii". Tergiversarea aplicării Ordonanţei a fost criticată şi de Comisia Helsinki, care a solicitat guvernului român să îndepărteze simbolurile legate de numele lui Antonescu din locuri publice.

Ordonanţa (nr. 31/2002) a fost primită cu o destul de mare reţinere, mai ales de către anumite persoane şi grupuri politice care în trecut nu şi-au ascuns simpatia faţă de Antonescu. Dacă printre contestatarii Ordonanţei s-au aflat la început naţionalişti cunoscuţi pentru sentimentele lor nostalgice legate de regimul antonescian, dezbaterea publică ce a urmat s-a deplasat oarecum spre spectrul politic naţional-radical, care a lansat, cu acest prilej, atacuri furibunde împotriva guvernului. În ultimă instanţă, contestatarii din interiorul partidului liberal şi social-democrat s-au supus disciplinei de partid, retrăgându-şi criticile în urma unor presiuni făcute în numele unor raţionamente pragmatice şi de imagine. Pentru a convinge opinia publică de necesitatea politică a aplicării Ordonanţei, s-a invocat faptul că România nu va putea adera la NATO "cu Antonescu pe steag", fiindcă acesta este vinovat de crime împotriva umanităţii, de deportarea şi distrugerea evreilor români, de participare alături de Hitler la războiul împotriva Uniunii Sovietice şi, implicit, împotriva puterilor aliate.

În primele săptămâni după publicarea Ordonanţei, au fost îndepărtate busturile lui Antonescu ridicate la Piatra Neamţ, Leţcani şi Slobozia, de pildă, pe când cel din Bucureşti fusese doar acoperit cu o pânză. Cele mai multe nume de străzi care au primit numele lui Antonescu nu au fost însă schimbate. Astfel, la Oradea, consiliul municipal s-a pronunţat la începutul lui iunie împotriva schimbării numelui de Bulevard Mareşal Antonescu, iar la Timişoara inscripţiile străzii care poartă numele fostului dictator există şi astăzi. Istoricul PRM-ist Gheorghe Buzatu, care este şi vicepreşedinte al Senatului, reproşa guvernului încercarea de a-l culpabiliza pe nedrept pe Antonescu. Gazeta "România Mare" reproducea declaraţiile de protest venite din partea unor grupări ca Asociaţia Veteranilor de Război, Liga pentru combaterea antiromânismului (LICAR), Vatra Românească sau Mişcarea Legionară (aripa Şerban Suru). Negând genocidul organizat de regimul militaro-fascist, şeful neo-legionarilor români îl omagiază pe fostul dictator pentru "lupta sa de eliberare a Basarabiei şi de izgonire a sovieticilor", adăugând că există dovezi documentare care aduc o confirmare ştiinţifică pentru "inexistenţa holocaustului". În opinia antisemită a lui Suru, Ordonanţa mai este şi "o insultă şi un atac direct la adresa creştinismului" pentru că "evreii religioşi combat Învierea Mântuitorului, iar Talmudul este plin de insulte la adresa lui! Poţi să nu crezi în Christos, dar eşti forţat să crezi în Holocaust!". Dacă Suru este de părere că guvernul care a emis Ordonanţa slujeşte "intereselor oligarhiei evreieşti", preşedintele Ligii pentru combaterea antiromânismului – LICAR, şi ideologul Uniunii Vatra Românească, ultranaţionalistul Ion Coja, vede în această acţiune legislativă "realitatea unor strategii şi structuri operative anti-româneşti" şi o "ofensivă de sorginte teroristă, antinaţională".

Ceea ce revista ortodox-fundamentalistă "Scara" califică drept o intenţie a guvernului României "de a impune prin lege un anumit punct de vedere asupra istoriei româneşti şi universale", Gheorghe Buzatu, istoricul-apologet al lui Antonescu, compară cu reintroducerea "principiului stalinist în scrierea istoriei".

Tergiversarea aplicării consecvente a Ordonanţei nu a trecut neobservată. Dezbaterea privind definiţia Holocaustului ca "exterminare sistematică în masă a evreilor europeni în lagărele de exterminare naziste, în timpul celui de-al doilea război mondial", a reliefat existenţa unui consens păgubos pentru credibilitatea politică a guvernului de la Bucureşti. Mai mult, guvernul român a decis ca portretul lui Antonescu să fie afişat chiar în holul Palatului Victoria (sediul Consiliului de Miniştri).

Împotriva acestor ambiguităţi este îndreptată şi declaraţia de protest a Comisiei Helsinki, care cere guvernului îndepărtarea portretului şi a simbolurilor legate de numele lui Antonescu din locuri publice. Într-o primă reacţie oficială, venită din partea ministrului Culturii (citată de BBC), se spune că reproşurile Comisiei Helsinki nu corespund realităţii. Pornind de la principiul că cea mai bună apărare este contraatacul, ministrul a evitat să facă referinţe la existenţa străzilor care poartă numele mareşalului, ocolind în acelaşi timp şi faptul că în ultimele săptămâni mai mulţi politicieni au negat public Holocaustul, deşi Ordonanţa penalizează această afirmaţie. Nu numai istoricul Gheorghe Buzatu susţine că regimul antonescian nu poate fi culpabilizat pentru participarea la Holocaust, ci şi liderul neo-legionarilor, care a declarat textual (la 24 iunie, cu prilejul împlinirii a 75 de ani de la înfiinţarea organizaţiei lui Codreanu): "Eu, Şerban Suru, aici şi acum, contest Holocaustul".

Tendinţa de minimalizare şi contestare indirectă a genociduui rasist îndreptat împotriva evreilor, romilor, homosexualilor şi membrilor unor secte religioase, se manifestă inclusiv în propunerea ambiguă de a defini Holocaustul ca o măsură aplicată exclusiv de către naziştii lui Hitler. La sesiunea Academiei Române având ca temă "Holocaustul şi implicaţiile lui în România", Buzatu şi-a putut expune nestingherit tezele revizionist-

Transmitem pe această cale d–nei Carol Cassvan, din New York, SUA, sincerele noastre condoleanţe la încetarea din viaţă a preţuitului nostru colaborator

ARMINIU CASSVAN

"Minimum"

Nou!

A apărut

MARIA GĂITAN MOZES

CIRCUIT VITAL

Versuri

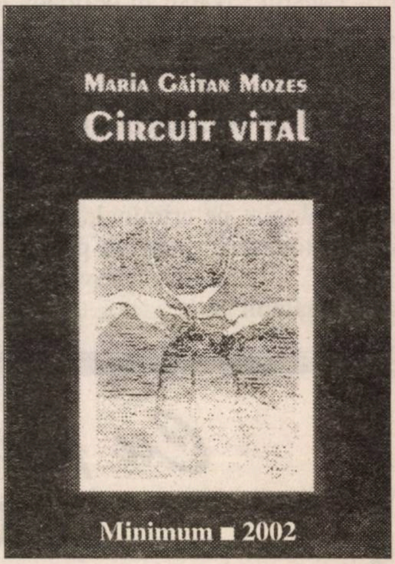

«Când citeşti cartea, dai de tot felul de versuri care te opresc din lectură, făcându-te să tresari, să le înregistrezi în minte şi să le deguşti pe îndelete. Apoi, să le repeţi în sinea ta, ori de câte ori ***stările*** *prin care treci se aseamănă cu cele prin care trece poeta.»*

Al. Mirodan

Volumul poate fi procurat trimiţând suma de 30 (treizeci) shkalim pe adresa:

MARIA GĂITAN MOZES
Reh. Hashmonaim 71
59583 Bat Yam
Tel. 03/551-5047

negaționiste. Într-o declarație făcută Televiziunii Române, Buzatu afirma răspicat: "Holocaustul a fost o crimă în masă, organizată de autoritățile naziste împotriva populației evreiești în timpul celui de-al doilea război mondial, în țările ocupate de naziști, ceea ce nu a fost cazul României". Cu alte cuvinte, victimele din lagărele morții din Transnistria sunt, pentru Buzatu, o cantitate neglijabilă, iar crimele împotriva umanității săvârșite sub patronajul regimului antonescian nu au existat.

Atitudinea guvernului față de holocaustul săvârșit în perioada lui Antonescu se oglindește într-un șir de ambiguități politice, în tergiversarea armonizării legislației și în minimalizarea inacceptabilă a manifestărilor negaționiste – inclusiv în parlament, unde senatorul Buzatu l-a elogiat pe criminalul de război Antonescu, drept un politician "demn", "hotărât", "providențial" și "inegalabil".»

(Dintr-un articol de William Totok, scriitor și ziarist german, redactor la postul de radio "Deutsche Welle", din Berlin, apărut în revista timișoreană "Focus Vest", 2002)

România: Fadacsia-i gata

«Scrisoare deschisă către prima doamnă a României, Michaela Guest
Excelenței sale,
Doamna Michaela Guest,
Ambasadoarea SUA la București

Stimată doamnă Michaela Guest, așa după cum știți, în ziua de 2 iulie a.c., în cinstea sărbătorii naționale a SUA, eu și primarul municipiului Cluj-Napoca am dezvelit un monument de bronz în onoarea marelui președinte american Woodrow Wilson, acela care a contribuit decisiv la câștigarea primului război mondial și la făurirea Societății Națiunilor. Aceasta este singura statuie din Europa a președintelui Woodrow Wilson și ea se înalță într-un moment în care, așa cum se cunoaște, manifestările anti-americane iau amploare pe bătrânul continent. Din păcate, dvs. nu ați putut onora cu prezența această frumoasă ceremonie, la care s-au intonat imnurile de stat și au fost arborate drapelele României și Americii. Evident, imediat au fost lansate tot felul de speculații, cum ar fi: 1) Dvs. nu reprezentați deloc interesele SUA în această zonă a Europei; 2) Administrația republicană boicotează memoria unui mare președinte democrat; 2) America escaladează "războiul rece" și practică, de 55 de ani, aceeași violență politică "mccarthy"-stă, de vânătoare de vrăjitoare etc.

Din fericire, nimic din toate acestea nu s-a adeverit! Astăzi am aflat motivul real pentru care dvs., doamnă ambasadoare, n-ați putut onora cu prezența festivitățile proamericane de la Cluj-Napoca: erați la ciclu! E lucru știut că, în aseme-

Cu prilejul Anului Nou 5763
BRUNO LANDSBERG
felicită clienții firmei
SANO
și le urează
Hag Sameah și Shana Tova!
De asemeni urează întregului popor israelian
Un an bun, cu pace și bunăstare!

nea momente delicate, medicii recomandă evitarea surmenajului, a efortului fizic, a emoţiilor, a caniculei etc.

Stimată doamnă ambasadoare, eu şi colaboratorii mei nutrim speranţa că, în curând, dvs. veţi oficializa legătura de dragoste cu acela pe care, încă de când aţi păşit pe pământ românesc, l-aţi prezentat opiniei publice cu atâta tandreţe şi simplitate: "prietenul meu". Am reţinut bine nuanţa: n-aţi zis "prietena mea", ci "prietenul meu", ceea ce a stabilit, de la bun început, natura relaţiilor dintre dvs. şi "amantul latin" Alex Navarez. Logodna dvs. a împlinit, deja, 7 ani! Aveţi, prin urmare, cei 7 ani de-acasă! Poate de aici vine şi numele băuturii răcoritoare Seven Up, mai ştii? Dvs. să fiţi fericită! Iar copiii pe care îi veţi naşte vă vor aduce nu numai stima minorităţii din care faceţi parte, ci şi Premiul Nobel. Vorba unui cunoscut scriitor român, Ion Băieşu, decedat într-o clinică din SUA: iubirea e un lucru foarte mare! Peste ani şi ani, când urmaşii lui Vadim şi ai lui Funar vor dezveli, cu mândrie, statuia închinată dvs., pe soclul de marmură va figura parafraza la titlul unei emisiuni de televiziune, realizată de tiza dvs., Mihaela Tatu: "Michaela Guest, de trei ori femeie".

Distinsă doamnă ambasadoare şi draga noastră Michaela, ai grijă de tine (cum se zice, obligatoriu, de câteva ori în fiecare film american). Nu te surmena, menajează-te şi mai fericeşte-ne cu preţioasele indicaţii pe care le dai poporului român. Nu te lua după acei troglodiţi care îndrăznesc să critice orientarea ta turistică, fiindcă ei sunt nişte ciobani proşti. Aşa eram şi eu, şi primarul Clujului, de pildă, până în ziua de 2 iulie a.c., când am avut o iluminare şi ne-am deşteptat. God bless your ass!

Al tău,
Coneliu Vadim Tudor»

(Din "România Mare", Bucureşti 2002)

Nota Redacţiei: Pentru cititorul neinformat în materie, amintim că d. Michael Guest, ambasadorul SUA la Bucureşti, este homosexual declarat.

Cu dor şi mare tristeţe anunţ că s-au scurs 6 ani fără scumpa mea prietenă, scriitoarea

FELICIA KEIFA-ROLLINGER

şi sora ei

EDITH ROTHMAN-ROLLINGER

Fanny Spătaru

România: Rom-Iudaica

«Evreii, prin intermediul bolşevicilor, au obţinut de la Stalin, printr-un decret (prin 1933), să declare etnonimul "jidan" (în idiş se spune "Jiden") drept ofensator, peiorativ, motiv ca oricine îl va folosi să fie pedepsit cu închisoare (în cazul URSS-ului, dar ulterior şi în România, aceasta era echivalent cu Siberia, Canal etc.). Aşa, dintr-o dată, peste noapte, în lumea dominată de comunişti, jidanii hazari au devenit "evrei".

După venirea comuniştilor la putere în România, evreii instauratori de comunism s-au bazat pe sprijinul minoritarilor: unguri, ţigani, saşi etc. Ţiganii, fiind needucaţi, au fost promovaţi în slujbe ale aparatului represiv: securitate, miliţie, aparatul judiciar (toate aceste instituţii fiind conduse de "jidani hazari" convertiţi în "evrei" conform decretului lui Stalin). Astăzi ţiganii formează echipa de încredere pe care se bazează Iliescu (bunic evreu, mamă ţigancă, soţie evreică), Năstase (bunici ţigani, soţie evreică) iar exemplele pot continua (ar acoperi o mare parte din guvern, parlamentari şi bineînţeles prosperii oameni de afaceri din România. Totodată în aceste afaceri şi escrocherii care se petrec în România apare alianţa dintre "vârfurile României" şi bulibaşe (infractori celebri, analfabeţi, deveniţi peste noapte milionari în dolari). Aceste bulibaşe formează armata pe care elitele "jidano-ţigăneşti" o aruncă în luptă ori de câte ori este nevoie să se jupuiască România.

Cazul Caritas este celebru (Ion Stoica, ţigan de lângă Făgăraş), cazul S. O. Vântu, firma Gelsor, firma FNI ş.a.m.d. fiind iniţial create de către evreul Dan Fischer, director la firma Danubius Securities, subsidiară a lui Rothschild.

Tot acest Dan Fischer, împreună cu Rothschild, se află în spatele escrocheriei de la Roşia Montana, o firmă deţinută doar de evrei şi care are ca scop exterminarea aurului românesc şi transformarea Munţilor Apuseni într-un imens lac umplut cu cianură. Cum se vede, prietenii lui Iliescu sunt "ţigano-jidanii", mafia ţigano-jidănească, indivizi fără scrupule, o gaşcă formată din câteva mii de oameni care reuşesc prin minciună, intimidare (Legea Holocaustului), să menţină 22 de milioane de români în mizerie şi ascultare oarbă. Motiv ca gaşca de derbedei să-şi înnobileze titlurile şi denumirea prin Legea Holocaustului: se vor apelaţi prin etnonimul "Rom-Evreu", iar statul România ei vor să se numească "Rom-Iudaica" (astfel, în sfârşit, ei vor pune mâna pe Oltenia, unde trăiesc adevăraţii evrei, cei antici).»

(Dintr-o scrisoare semnată Dan Vornicu, trimisă Forumului deschis pe Internet de "România liberă"; Bucureşti 2002)

În numărul viitor

- **Un articol de Gh. Gaston-Marin**
- **Dicţionarul Neconvenţional: Gorun, Irina**
- **Primim: Cartea lui Ion Cristofor, din Cluj, despre scriitorii de la noi**

30 DE ZILE ■ *A venit timpul să condamnăm debarcarea anglo-americanilor în Normandia*

Punctul pe i

Câteva răspunsuri la câteva întrebări:

Mai mulţi cititori, din Israel şi de-aiurea, ne-au vorbit despre greutatea pe care o au uneori, mai ales când se află în occident, de a explica străinilor ce se întâmplă cu adevărat la noi şi cu noi. Propaganda arabă şi aliaţii lor apuseni au reuşit, punând la bătaie sume uriaşe de bani şi învăţăturile lui Goebbels ("să repetăm aceeaşi minciună la nesfârşit"), să înfigă ca pe nişte cuie, cu succes, în mintea oamenilor câteva idei pe cât de fixe, pe atât de false. *«Întrucât Ministerul nostru de Externe, cel mai prost din istoria Galaxiei, cum scria "Minimum", este prea ocupat cu fel de fel de probleme ca să se mai ostenească şi cu propaganda, mă întreb dacă nu există cumva un text (o broşură, de pildă) unde se răspunde cu date şi argumente convingătoare la Marile Minciuni ale duşmanului»*... (am citat dintr-o scrisoare primită de la Michael Weiner, din Ierusalim).

Despre o broşură anume, care să te-ajute la explicarea lucrurilor, nu avem cunoştinţă. Coincidenţa face însă ca, săptămânile trecute, să ne fi căzut în mână un text alcătuit pe principiul întrebări şi răspunsuri, redactat de Centrul Simon Wiesenthal din Los Angeles (cititorii noştri nu sunt singurii pe care îi preocupă chestiunea). Textul a fost reprodus (idee bună!) în buletinul lunar "Israfax", editat de CIJR (Institutul Canadian pentru Cercetări în domeniul Iudaismului), din Montreal.

Iată câteva extrase:

«Întrebare: Palestinienii sunt disperaţi fiindcă trăiesc sub ocupaţie. Din cauza aceasta ei sunt obligaţi să recurgă la violenţe, inclusiv terorişti sinucigaşi, pentru a-şi cuceri dreptul de a avea un stat al lor. Numai atunci când Israelul se va retrage la frontierele de dinainte de 1967, violenţa va lua sfârşit.

Răspuns: La Camp David, primul ministru de pe-atunci, Ehud Barak, i-a oferit lui Arafat un stat palestinian cuprinzând 95% din West Bank (Iehuda şi Shomron), toată Gaza, câteva sectoare importante din Ierusalim, precum şi locuri sfinte din Oraşul Vechi. Arafat a refuzat oferta, fiind încurajat întru aceasta de liderii importanţi ai lumii arabe. Preşedintele Clinton l-a condamnat pe Arafat pentru eşecul negocierilor, declarând: "Cred că preşedintele Arafat a ratat o ocazie de aur refuzând să ajungă la o înţelegere. ... Valul de violenţă care a urmat nu era deloc inevitabil şi a constituit o greşeală îngrozitoare".

– Uniunea Europeană a calificat mereu incursiunile israeliene antiteroriste din oraşele palestiniene drept "violări ale drepturilor omului" şi a luat în considerare aplicarea de sancţiuni economice împotriva statului evreu. Uniunea a criticat de asemeni Israelul pentru că a împiedicat ambulanţele Semilunei Roşii să se apropie de locurile unde se desfăşurau bătăliile. Un laureat al Premiului Nobel, portughezul José Saramango, a exprimat sentimentele unor lideri europeni şi reprezentanţi ai **mediei** *atunci când a spus că incursiunile statului evreu sunt făcute "în spiritul Auschwitzului".*

– Politica şi atitudinile Uniunii Europene sunt pline de ipocrizie. În vreme ce sus-amintiţii sunt gata oricând să ameninţe Israelul cu sancţiuni şi boicoturi, ei ignorează cu desăvârşire terorismul arab anti-israelian. Ei amintesc de Israelul care împiedică circulaţia ambulanţelor, dar nu pomenesc o vorbă despre faptul că aceste ambulanţe au fost folosite pentru a transporta, nu o dată, explozive. Lumea civilizată n-ar trebui să pună niciodată un semn de egalitate morală între cei ce săvârşesc crime abominabile şi cei ce sunt siliţi să răspundă la acestea. Israelul nu este interesat să invadeze oraşele palestiniene, dar atunci când Arafat trece cu vederea peste omorârea, de către atentatorii sinucigaşi, a cetăţenilor israelieni din autobuze, restaurante şi centre comerciale – cele mai multe comise de brigăzile El Aqsa, conduse de Arafat – statului evreu nu-i rămâne altă soluţie. Dacă asta se cheamă "în spiritul Auschwitzului" înseamnă că nu era nici o deosebire între "blitz-krieg"-ul declanşat de Hitler împotriva Europei şi debarcarea aliaţilor în Normandia ... nici o deosebire între vagoanele de vite ale lui Himmler care duceau oameni nevinovaţi spre camerele de gazare şi avioanele aliaţilor care bombardau oraşele europene şi germane. Europa a orbit din nou din cauza dependenţei sale de petrolul din Orientul Mijlociu şi nu este în stare să recunoască faptul că Israelul luptă pentru însăşi existenţa sa împotriva teroarei.

– Israelul trebuie să aibă încredere în Organizaţia Naţiunilor Unite şi să respecte rezoluţiile ONU.

– E greu pentru Israel să se bizuie pe ONU, din moment ce tocmai ONU a fost aceea care a grăbit izbucnirea războiului din 1967, atunci când secretarul general din epocă, U Thant, se înclinase în faţa cererii lui Nasser (preşedintele Egiptului), acceptând să retragă forţele ONU (de la graniţa dintre Israel şi Egipt, **n. red.**). În plus, Adunarea Generală, dominate de 60 de state arabe şi musulmane, are, datorită acestui bloc de votanţi, puterea de a aproba orice rezoluţie de condamnare a Israelului. În întreaga istorie a Naţiunilor Unite şi a agenţiilor sale au fost votate peste 1.000 de rezoluții anti-israeliene. Cu toate acestea, nici o rezoluție condamnând în mod specific terorismul arab împotriva statului evreu nu a întrunit majoritatea necesară. Nici măcar organizațiile teroriste ca Hamas, Jihadul islamic și Hizbollah nu au fost condamnate nominal printr-o rezoluție ONU. Ținând seama de această experiență, e greu să reproșezi Israelului că are îndoieli privind capacitatea ONU de a juca un rol obiectiv și constructiv.

– *Coloniile israeliene din teritorii au dus la înființarea OEP-ului și reprezintă un obstacol major în calea păcii. Ele trebuiesc desființate.*

– Majoritatea coloniilor ar fi fost desființate dacă Arafat accepta oferta lui Barak. De asemenea, este cazul să ne amintim că atunci când Arafat pornise atacurile sale teroriste împotriva Israelului în 1964, întregul West Bank (Iehuda și Shomron), Gaza și Orașul Vechi din Ierusalim se aflau sub stăpânire arabă. Nu există nici un fel de Palestină, iar statele arabe nu s-au gândit nici o clipă să ofere palestinienilor un stat. Atacurile lui Arafat împotriva Israelului aveau în mod evident un singur scop: distrugerea statului evreu.»

Întrebare: *«Cunoaștem cu toții, din nefericire, dezastrele produse de terorismul islamic (aici, de acord cu definiția dvs.: islamismul este hitlerismul zilelor noastre) și în Israel, și în Statele Unite, și în Afganistan, și în Algeria, și în Europa, și în Cașmir. Cretinismul, fanatismul întunecat și bestialitatea sa au provocat și provoacă zilnic victime și spaimă în suflete. Să ne închipuim că ar avea loc un proces, un fel de Nüremberg al acestor dușmani ai Omului, care este cea mai gravă acuzație pe care ați aduce-o la adresa islamismului?»*

**(Tery Schlessinger
Milano, Italia)**

Răspuns: Au ucis bucuria de a trăi.

Întrebare: *«Acum când a devenit limpede pentru toată lumea, sau aproape toată lumea, că, așa cum spunea comentatorul american Charles Krauthammer, Oslo a fost cea mai mare catastrofă din istoria poporului evreu din ultimele decenii, îmi pun totuși întrebarea – o întrebare, recunosc, chinuitoare: Cum de s-a lăsat convins admirabilul militar și om de stat Itzhak Rabin să iscălească acel nefast "acord de pace" cu banda de ucigași OEP? Ce s-a întâmplat? Ce forțe l-au împins să renunțe la convingerile sale de până atunci și să semneze acordul?»*

**(Avraham Bar-On
Natania)**

Răspuns: Cred că cel mai bun răspuns la această întrebare îl constituie (cel puțin până la ora de față, când nu cunoaștem culisele cazului Oslo) desenul de mai jos, de Ronen, apărut nu de mult în "Jerusalem Post".

Întrebare: *«Am fost martori cu toții în luna iunie la formidabila audiență de care s-a bucurat, în întreaga lume, turneul final al Campionatului mondial de fotbal. Adevărul este că, în general, viața noastră a fost dominată de acest campionat. Cum caracterizați fotbalul de la acest început de mileniu, din punct de vedere al influenței sale asupra societății?»*

**(Dr. Dudu Spiegler
Johannesburg, Africa de Sud)**

Răspuns: A șasea putere în stat.

Pix

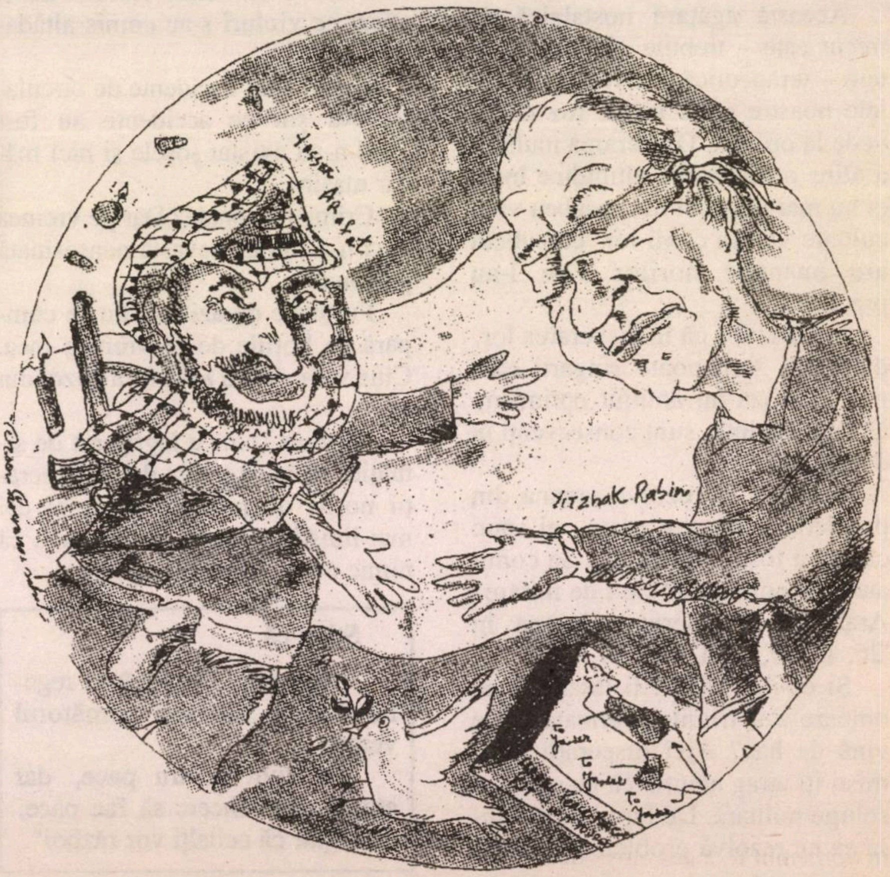

I. SCHECHTER

Carnetul unui instigator

Optimismul derivă din disperare

Trecutul s-a schimbat. E şi normal. Nimic nu stă pe loc, nici măcar lucrurile statice sau stătute – de ce tocmai trecutul ar rămâne neclintit?

A fost o vreme când veteranii din această ţară spuneau că în trecut a fost mai bine. Ei făceau trecutului asemenea complimente încât îţi părea rău că nu te-ai născut mai de mult, înaintea părinţilor tăi. După spusele veteranilor, în trecut toate erau mai bune: mâncarea, obiceiurile, dobânzile, rudele, războaiele şi nenorocirile. Până şi viitorul a fost în trecut mai bun.

Această agăţare nostalgică de trecut este – trebuie s-o recunoaştem – terapeutică, salvatoare în zilele noastre când nimic roz nu se vede la orizont. Disperarea multora a atins o asemenea altitudine încât ei nu mai văd nici în curcubeu vreo culoare vie. În ochii lor, curcubeul are nuanţele norilor care l-au precedat.

Interesant e că în disperarea lor, disperaţii sunt poate singurii care mai afişează un anumit optimism. Cu alte cuvinte, sunt consecvenţi în disperare.

Neştiind să rezolve vreuna din problemele noastre grave, ei spun că aşa a fost întotdeauna. Se comit atentate criminale? Ce-i de mirare? Arabii ne-au omorât totdeauna: în '26, în '29, în '47, în '57.

Şi ce-i de făcut? Îi lăsăm să ne omoare sau trimitem armata să le vină de hac? Aici disperaţii optimişti îţi atrag atenţia că nu există o soluţie militară. De fapt, există, însă ea nu rezolvă problema. Dovadă că nici în trecut, când am trimis armata – deşi pe atunci noi n-am avut propriu-zis o armată – terorismul nu a murit.

Atunci poate că există o soluţie politică. Nici. S-a încercat în trecut pe cale politică şi tot n-a mers.

Dar cum se poate ieşi din criza economică? Orice disperat râde la auzul acestei întrebări. Să fii dumneata sănătos câte crize economice am avut noi în trecut. Şi? Am ieşit din vreuna din ele? Din nici una.

Tot, absolut tot ce se întâmplă astăzi, s-a mai întâmplat şi în trecut. Acum se comit violuri? Să fi văzut ce violuri s-au comis altădată!

Acum sunt accidente de circulaţie? Nu ştii ce accidente au fost când n-au existat şosele şi nici măcar maşini.

Crime pasionale? Dar pe vremea mea n-a rămas nevastă neasasinată pasional.

Furturile de azi nici nu se compară cu hoţiile de pe vremea mea. Cine voia să bea apă, fura gazul din sifon.

Pe scurt, cine e îngrijorat de situaţie, să ia exemplu de la disperaţii noştri de profesie. Ei sunt cei mai liniştiţi, având convingerea că nimic nu se poate îndrepta.

Ştiaţi că...

...într-unul din Psalmii regelui David întâlnim următorul verset:

"Eu sunt pentru pace, dar atunci când încerc să fac pace, descopăr că ceilalţi vor război".

A apărut

Ultima ninsoare

de Getta Berghoff

Ediţia a II-a

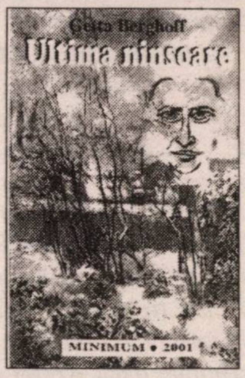

«Gettei Berghoff îi vor rămâne visele şi mai ales cuvintele din care memoria şi inspiraţia sa au realizat un Love Story impresionant, născut în România tuturor dramelor.»

(Elena-Esther Tacciu, "Minimum")

«Substanţial ca document uman, remarcabil prin capacitatea de intuire a psihologiilor, romanul "Ultima Ninsoare e deopotrivă evocarea unei biografii de excepţie, a unei poveşti de dragoste neobişnuită, încărcată de nelinişti şi dramatism.»

(Ion Cristofor, "Curierul", Cluj-Napoca)

«Textul Gettei Berghoff îmi pare a fi reuşit, depăşind cu mult ceea ce astăzi se numeşte literatură "de mare circulaţie" şi reprezintă o incursiune bine pusă la punct în domeniul analizei unor personaje şi a stărilor lor de spirit.»

(Dr. Paul Schweiger, "Viaţa Noastră")

Preţul: 50 shekeli
Comenzi la:
GETTA BERGHOFF
POB 2635
HOLON 58126

carnet

ITZHAK ARTZI

Berlin 2002

În cele cinci zile petrecute la Berlin m-am întrebat adesea unde sunt. Sunt la Berlin, sau poate am greşit?

Înainte de a pleca la Berlin am citit recenta carte documentară a lui Anthony Beevor "Căderea Berlinului – 1945". Bazându-se pe documente istorice, mărturii personale, cărţi memorialistice, Beevor descrie cu lux de amănunte epopeea Armatei Roşii în ofensiva ei asupra capitalei Germaniei naziste, pentru a arbora acolo steagul Armatei Roşii. Între timp, bombardamentele anglo-americane se succedau zi şi noapte. Nu se mai numărau morţii şi răniţii. Doar câţiva optimişti mai sperau să vadă sfârşitul carnagiului.

57 de ani după acest cataclism sunt din nou la Berlin, pentru a treia oară. Nici o urmă de război, în afară de Biserica Kaiser Wilhelm de la Kurfürstendamm. Intenţionat n-a fost reparată, ca să rămână un memento al războiului pentru generaţiile care vin. Azi e greu să crezi că a fost vreodată război la Berlin. Astăzi, oraşul este o capitală trepidantă a vieţii.

Berlinul e iarăşi capitala Germaniei unificate şi sunt sigur că în curând va deveni capitala Europei. Zidul despărţitor dintre Germania de Vest şi Germania de Est a fost pedeapsa politică, ispăşirea pentru ceea ce a făcut Germania Europei. În 1989 zidul a căzut, dar germanii au păstrat, pentru noua generaţie, o porţiune de un kilometru. Să ştie şi tinerii ce a fost Zidul. A fost păstrată şi ghereta de la Checkpoint Charlie, punctul de trecere cel mai frecventat dintre Apus şi Răsărit.

Hoinărind pe străzile Berlinului, nu m-am putut elibera de câteva coşmare. Fiecare neamţ bătrân, gârbovit, care abia-şi mai târa picioarele, mi se arăta în imaginaţie ca un soldat al Reichswehrului. Unde a fost, ce a făcut în anii războiului? Ce secrete ascunde din trecutul lui? Pe de altă parte, suntem însoţiţi de Alexandra Nocke, o tânără germană care a studiat ebraica la Tel Aviv, pregăteşte un doctorat despre caracterul mediteranean al Israelului, cunoaşte istoria Holocaustului, e pasionată de tot ce e Israel sau iudaism. Sau Dr. Ioachim Shneer, autorul unei cărţi excelente despre Tel Aviv, care acum caută fonduri pentru a organiza în Israel o expoziţie Berlin-Tel Aviv.

Evident că am vizitat Muzeul Evreiesc, o mare atracţie pentru turişti. Mărturisesc că am rămas decepţionat. Nu cred că structura sa arhitectonică, originală poate, transmite celor ce nu ştiu nimic sau ştiu puţin, mesajul Holocaustului. Dar câţi germani se mai interesează de Holocaust? Profesorul Michael Blumenthal, de la Universitatea Liberă din Berlin, povesteşte despre cursul său asupra Holocaustului. E un curs facultativ; cu toate acestea, studenţii îl întreabă: Ce vrei de la noi? Vorbeşti despre evenimente departe de noi, pe care noi nu le-am trăit. Ele ţin de generaţia bunicilor noştri, care nu mai sunt în viaţă. Ce aştepţi de la noi?

Această atitudine reflectă adevărata mentalitate a noii Germanii, în afara unei minorităţi ce poartă povara răspunderii morale şi poate îi e ruşine.

Germania 2002 e o Germanie nouă. Privirea majorităţii e îndreptată spre viitor. Oraşul e un vast şantier. Se construieşte pe fiecare parcelă, se renovează fiecare clădire istorică, fiecare muzeu.

Pentru unul ca mine, care a trăit nazismul, a asistat la prăbuşirea lui, Berlinul rămâne simbolul nazismului, oraşul Gestapoului, oraşul conferinţei Wansee, capitala lui Hitler, Göring, Goebbels, oraşul răspunzător pentru cei 6 milioane de evrei exterminaţi.

Va fi Berlinul de azi şi un oraş al aducerii aminte, un oraş ce nu uită? Cei 12.000 de evrei ce trăiesc azi la Berlin sunt în majoritate imigranţi din fosta Uniune Sovietică, fac parte din comunitatea locală, din instituţiile evreieşti locale şi mondiale şi fac tot posibilul ca Holocaustul să nu fie uitat. De aceea s-a deschis Muzeul Evreiesc. Se mai construieşte încă un Memorial în cea mai importantă piaţă a Berlinului; grandioasa sinagogă din Oranienburger Strasse e azi un muzeu al comunităţii, păzit de zeci de poliţişti germani. Gruenwald, gara de unde au pornit în deportare cei 50.000 de evrei berlinezi, e şi ea un memorial al Holocaustului. La Berlin funcţionează azi 12 comunităţi, dar un minian (cei 10 bărbaţi necesari pentru rugăciune) există doar la sinagoga ortodocşilor.

Evreii care trec pe aici nu au voie să uite unde sunt. E natural să fii fascinat de felul în care Germania a renăscut din propria ei cenuşă. Dar n-avem voie să uităm cenuşa.

"Anglia este cea mai înapoiată societate din Europa occidentală".

(Dintr-un articol de Traian Ungureanu, în săptămânalul "22", Bucureşti; după "Lumea liberă", New York, 2002)

...ŞI-N ADÂNC SE SCUFUNDĂ

(CU ACCENTUL PE Ă)

Ne place...
...Nu ne place

Ne place că...

...băieţii din Consiliul Aşezărilor Evreieşti din teritorii a interzis intrarea în colonii a corespondenţilor postului de televiziune CNN (Ce Năimiţi Nemernici).

Nu ne place că...

...în vremea din urmă s-au scumpit toate: şi electricitatea, şi apa, şi transportul public, şi – vai! – ziarele.

Ne place că...

...mai mulţi congresmeni americani pregătesc un proiect de lege privind îngheţarea tuturor bunurilor personale ale lui Arafat din Statele Unite.

Ne place că...

...cel mai tânăr ziarist acreditat la Mondialele de fotbal din iunie a fost bolivianul Jose Miguel Arabilla, în vârstă de 14 ani.

Nu ne place că...

...la Asociaţia Medicilor Egipteni domneşte o asemenea atmosferă încât doctorii de la Cairo – făcând ceva pe jurământul lui Hipocrate – refuză să-i trateze pe diplomaţii bolnavi de la Ambasada Israelului; în consecinţă, ori de câte ori e nevoie de o consultaţie, o injecţie sau un pansament, Ministerul de Externe de la Ierusalim trimite un helicopter cu medici şi medicamente întru rezolvarea chestiunii.

Ne place că...

...vorbind despre certurile la cuţite dintre senatorul C. V. Tudor şi deputaţii PRM-işti Ilie Neacşu şi Sever Meşca, certuri ce-au ajuns şi în parlament, ziarul "Adevărul", din Bucureşti, titrează pe patru coloane: "Duhoarea lăturilor peremiste împute aerul în Parlamentul României".

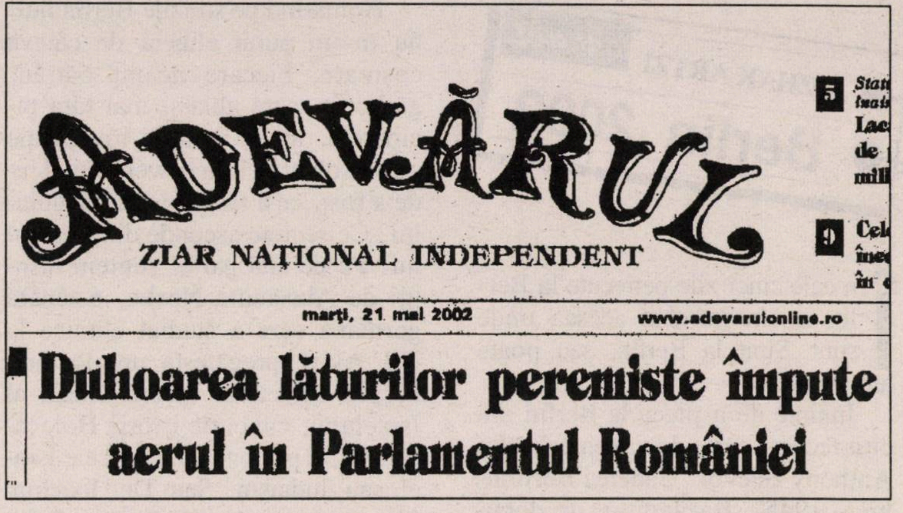

ADEVĂRUL

ZIAR NAŢIONAL INDEPENDENT

marţi, 21 mai 2002 www.adevarulonline.ro

Duhoarea lăturilor peremiste împute aerul în Parlamentul României

Nu ne place că...

...(aşa cum aflăm din ziarul "Libertatea", din Bucureşti) englezoaica Jean Hasse, compozitoare de muzică simfonică, a terminat o suită care va fi interpretată cu ajutorul telefoanelor mobile. "Suita pentru mobile", cum se cheamă bucata, va fi executată de un grup de muzicieni din Orchestra Academiei Regale din Londra. "Am fost curioasă – declară compozitoarea – să aud cum sună mai multe telefoane mobile strânse laolaltă".

Ne place că...

...doctorul Mircea Braşoveanu (42) din Braşov a inventat un aparat, unic în lume, cu ajutorul căruia îţi spune bolile de care suferi, după ce examinează un singur fir de păr.

Ne place că...

...voind să ilustreze prestigiul pe care îl au anumiţi ziarişti – precum Yaron Dekel, de la televiziune – în lumea politicienilor, "Jerusalem Post" a relatat că în urmă cu câţiva ani, pe când făcea parte din conducerea Partidului Muncii, Ora Namir (în prezent, ambasadoare la Pekin) obişnuia să-l caute des la telefon pe Dekel: "Yaron, te-am sunat ca să te întreb cum o duc eu astăzi". Ne place, de asemenea, să constatăm, cu ocazia asta, că d-na Namir, o persoană aparent seacă şi pedantă, are simţul umorului.

Ne place că...

...dându-şi seama că nunta sa de la sinagogă are loc în aceeaşi zi cu transmiterea meciului Mexic-Ecuador, de la Mondiale, numitul Alberto Meyer, din Mexico City, a instalat peste noapte câteva mari ecrane de televiziune în sala destinată banchetului nupţial, pentru a se asigura că invitaţii vor fi prezenţi la ceremonie.

Ne place că...

...răspunzând cu un dos cinstit de labă indivizilor din Germania şi Austria care cer despăgubiri pentru nemţii izgoniţi de pe teritoriul Cehoslovaciei în 1945 (2.500.000 la număr), premierul ceh Milos Zeman a declarat că măsura luată la sfârşitul războiului a fost justă, deoarece germanii cu pricina, infectaţi de nazişti, se comportaseră ca nişte trădători de ţară şi ca o adevărată coloană a V-a hitleristă în Cehoslovacia.

Ne place că...

...Slobodan Miloşevici, fostul

preşedinte al Iugoslaviei, în prezent deţinut la închisoarea ONU din Scheveningen (Olanda), a fost cavaler de onoare la nunta colegului său de puşcărie, sârbul Predrag Banovici, nuntă ce s-a desfăşurat în închisoare.

Nu ne place că...

...ziaristul şi regizorul de teatru Iosif Costinaş (62) din Timişoara, personalitate cunoscută în oraşul de pe malurile Begăi, a dispărut în mod suspect, poliţia mărturisind că nu a aflat nimic despre soarta lui.

Ne place că...

...la o emisiune televizată à propos de dezastrul economic din Argentina, preşedintele Uruguayului, Jorge Battle, i-a calificat pe argentinieni drept "o bandă de hoţi", provocând, aşa cum era de aşteptat, o adevărată furtună la Buenos Aires; ne place mai puţin (deşi îl înţelegem pe preopinent) că a doua zi el şi-a cerut scuze, cu lacrimi în ochi, pentru jignirea adusă poporului frate argentinian.

Nu ne place că...

...d. Abu Alla, preşedintele Consiliului legislativ palestinian, şi-a construit, din banii daţi de Uniunea Europeană pentru cetăţenii din Gaza şi teritorii, o vilă la Ierichо, în valoare de un milion şi jumătate de dolari; ne place, în schimb, că, în urma scandalului produs de această ştire, înflăcăratul luptător pentru binele naţiunii sale a renunţat la vilă, cu piscină şi jacuzzi cu tot, oferind-o, aşa cum scrie pe un mare panou la intrare, "fiilor martirilor".

Ne place că...

...aşa cum a arătat un recent control prin pieţele Israelului, vechii negustori cu tarabele din şucul Carmel (Tel Aviv) sunt cei mai cinstiţi dintre toţi la cântar.

Nu ne place că...

...în urma unei decizii sifilitice a vestitului primar din Cluj, Gh. Funar (secretar general al Partidului România Mare), pubelele (lăzile de gunoi) din marele oraş ardelean au fost vopsite în culorile naţionale: roşu, galben şi albastru.

Ne place că...

...la Constanţa, România, a luat fiinţă "Clubul femeilor înşelate", unde persoanele în cauză se întâlnesc de trei ori pe săptămână pentru a-şi împărtăşi necazurile şi a face schimb de experienţă; ne place, însă, mai puţin că în portul de la Marea Neagră problema este atât de gravă încât s-a simţit nevoia unui asemenea club.

Ne place că...

...lunarul "Plai cu boi", din Bucureşti, publică mereu nuduri isteţe, precum cel de faţă, semnat de Răzvan Voiculescu.

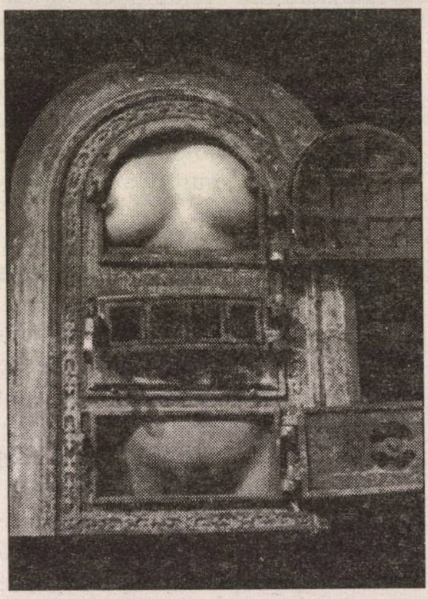

Ne place că...

...armata pakistaneză a concediat patru medici care refuzaseră să poarte pantaloni scurţi pe motiv că religia islamică interzice acest fel de veşminte.

Nu ne place că...

...d. Zilboorg, profesor la Şcoala Americană Internaţională din Cfar Shmariahu, a declarat în faţa elevilor din clasa a 12-a că Israelul nu are dreptul moral să existe. Ne place, însă, că după ce aceasta a ajuns la urechile direcţiei, şcoala (o instituţie particulară, organizată de Ambasada americană şi frecventată mai cu seamă de copii de diplomaţi străini şi oameni de afaceri), l-a dat afară cu picioare-n fund pe profesorul-jigodie cu pricina.

Nu ne place că...

...e cald.

Ne place că...

...hotărât, la îndemnul preşedintelui George W. Bush, să lupte împotriva obezităţii care face ravagii în America, d. Marty Markovitz, preşedintele Consiliului municipal al districtului new-yorkez Brooklyn, a declanşat o campanie sub lozinca "Slăbeşte, Brooklyn!". Om al cifrelor, ca orice american ce se respectă, el şi-a propus ca, în decurs de două luni, brooklynezii să slăbească 1,2 milioane de kilograme.

Ne place că...

...à propos de ţara tuturor posibilităţilor, o femeie din Florida care s-a spânzurat în închisoare a lăsat o scrisoare cerând avocatului ei să dea în judecată direcţia puşcăriei pentru că nu a supravegheat-o aşa cum se cuvine şi a lăsat-o să moară. Banii rezultaţi în urma plângerii trebuie, aşa cum a precizat femeia (care fusese condamnată pentru otrăvirea soţului ei), să fie oferiţi copiilor.

Nu ne place că...

...Tribunalul Suprem a refuzat să ia măsuri împotriva gangsterilor de la societăţile de cabluri care i-au împiedicat pe cetăţeni să vadă Mondialul de fotbal pe canalele obişnuite, strângându-i de beregată ca să se aboneze la canalul "Sport 5 plus".

Ne place că…

…la Tel Aviv au apărut tricouri (tee-shirts) pe care scrie (cinstit): "I love me!".

Nu ne place că…

…presa de limbă română de la noi, în cap cu "Ultima oră", publică f. f. f. puţine caricaturi.

Ne place că…

…în România, pe drumul care leagă Oradea de Ţara Moţilor, există un sat numit Păcăleşti.

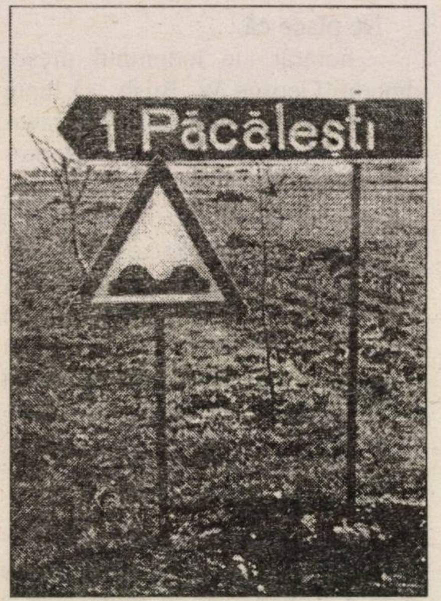

Nu ne place (în schimb) că…

…ştirea de mai sus, dată de noi în numărul trecut, a apărut ciuntită, partea din frază de la "există" la "Păcăleşti" dispărând în neant, din cauza unei greşeli tipografice.

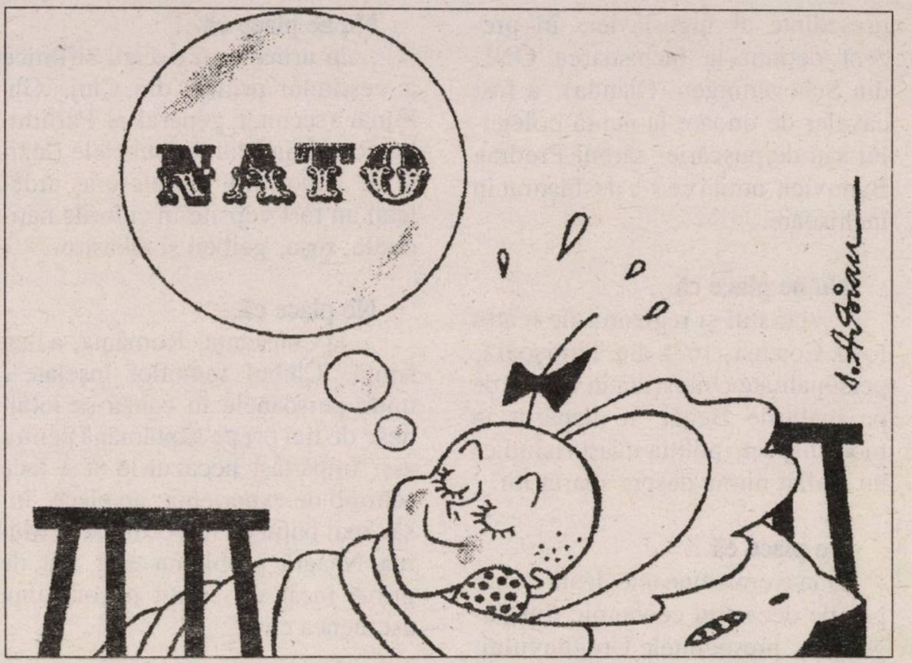

Nu ne place că…

...agenţia de presă Kyoto News, din Japonia, a anunţat din greşeală, după ce fotbaliştii niponi învinseseră în grupă pe tunisieni cu 2-0, că echipa Japoniei a fost eliminată din competiţie; deşi adevărul fuse exact invers, naţionala din Ţara Soarelui Răsare calificându-se, cum se ştie, în optimile de finală; ne place însă că, datorită acestei greşeli à la să te doară capul, am aflat cum lucrează băieţii de la agenţie. Învăţând din presa americană, confraţii noştri pregătiseră din vreme două variante: una, în caz de victorie asupra Tunisiei, cealaltă, în caz de înfrângere. Zăpăcit, desigur, aşa cum am fost noi toţi, în iunie, de cascada de surprize de la Mondiale, responsabilul cu ştirea a introdus în computer varianta a doua.

Nu ne place (în aceeaşi ordine de idei) că…

…obsedaţi de evoluţia naţionalei lor în turneu, japonezii de pe stadioane au uitat în tribune cam 4.500 de obiecte la fiecare meci, *piesele* cele mai tari fiind: un scaun de invalid, un pachet cuprinzând 2,5 miliarde de yeni (cam 20 milioane de dolari) şi, culmea, o urnă funerară proaspăt scoasă de la crematoriu.

Ne place că…

…în "Jurnalul TV", săptămânal, din Bucureşti, a apărut desenul de faţă, de Adrian Dragomirescu, înfăţişând starea de spirit a românilor dinaintea reuniunii de la Praga, unde se vor lua hotărâri privind primirea de noi membri în pactul NATO.

Nu ne place că…

…consiliul local Deva (România) a votat recent introducerea unui impozit pe apa de ploaie. Explicaţia pentru această decizie, oricât originală, sună aşa: apa de ploaie înfundă rigolele cu frunze şi alte chestii, taxa cu pricina având drept scop să asigure întreţinerea rigolelor.

Ne place că…

…Primăria Tel Aviv a găsit o metodă simpatică de a obţine bani în folosul învăţământului: ea a îndemnat şcolile din oraş să transforme zidurile clădirilor respective în mari panouri publicitare, punându-le, contra cost, la dispoziţia firmelor ce doresc să-şi facă reclamă.

Ne place că…

…englezul Paul Henry (40), descoperind pe Internet că d-na Ventura Biciaci (60) din Natania, Israel, are nevoie de un rinichi, s-a repezit până la noi, oferind (gratuit) bolnavei sus-amintite un rinichi de-al său.

Mica publicitate

...Dar nu din ziarul "România liberă". Sau "Adevărul". Sau "Evenimentul zilei".

Ci din lunarul "Plai cu boi" din Bucureşti (revista lui Mircea Dinescu).

Vânzări

■ Avicola S.A. vinde en-gros ciocuri mici. Reduceri substanţiale pentru partidele de opoziţie.

■ Vând pânze de păianjen ţesute în casă.

■ Vând maşină furată, ţinută în garaj. Stare excepţională. Eventual, schimb de ponturi.

Cumpărări

■ Echipă profesionistă de fotbal practic retrogradată cumpărăm meciuri indiferent categorie, competiţie, miză. Eventual, vindem.

■ Naturalizaţi de origine afghană cumpără firme cu reviste cu tot, dacă au caracter destul de naţional. Exclus naţionalităţile conlocuitoare.

Închirieri

■ Închiriez convenabil locuri la coadă pentru masterat şi doctoranzi căpşuni Spania. Aştept provincia şi absolvenţii de particulare.

Schimburi

■ Din când în când schimb uleiul la maşină.

■ Schimb vecini hoţi şi scandalagii Pantelimon, pentru similar Brăneşti sau com. Roşu. Exclus rromi şi rasişti.

Prestări

■ Frecăm mentă. Inclusiv în gume de mestecat Orbit sau paste de dinţi Colgate.

Meditaţii

■ Meditez la somn după orele 23.00. Rog seriozitate: exclus telefoanele.

■ Absolvent Universitate, curs zi, căminist, permis de conducere, cunoştinţe calculator, meditez profund la vremea când mâncam pe săturate la cantină.

Căutări

■ Caut martor în stare să îngheţe apele convingător.

Pierderi

■ Pierdut un pariu de 100 de milioane. Îl declar nul.

■ Pierdut virginitate în pădure conifere. Mă declar spartă.

■ Pierdut timpul de pomană. mă declar un frecangiu.

Contacte intime

■ Odată cu primăvara, s-au întors şi oltencele fierbinţi. Pe partea cealaltă.

■ Limba engleză, orice nivel, la domiciliul solicitantului; franceza par-terre, la domiciliul profesorului.

Matrimoniale

■ Cuplu de intelectuali fără prejudecăţi caută baby-sitter pentru menaj în trei.

■ Cuplu sado-maso servim la domiciliu torturi delicioase.

Primiri

■ Partidul sinucigaşilor îşi deschide porţile pentru noi membri.

Blaturi cinstite

■ Pierdut meci. Îl declar nul.

Oferte

■ Ofer seriozitate din Germania, Franţa şi Austria.

Asigurări

■ Asigurăm că lucrurile nu mai pot continua aşa. În caz că pot, vă rugăm să ne contactaţi.

Mulţumiri

■ Mulţumesc şi pe această cale, că oral am şi făcuto, vrăjitorii Mama Ciriaşa că i-a redat la loc potenţa de secs la fostul meu soţ care ma inervat 17 ani degeaba. Măcar pe actuala să poate so fute. Claudia, Ploieşti.

●

Debut

Cercul Cultural din Haifa debutează miercuri, 4 septembrie 2002, după-amiază la ora cinci, în sala mică a Matnasului Hadar (Beitenu), str. Ieruşalaim 29, cu o reuniune amicală dedicată scriitoarei Francisca Stoleru.

Cuvinte de salut: d-na Colette Avital, deputată în Knesset, şi dl. Şmuel Rainiş, preşedintele HOR Haifa.

Moderatorul dezbaterilor: Mirel Brateş.

Henri Wald

După Ov. S. Crohmălniceanu – Z. Ornea. Şi-acum, după Ornea, Henri Wald. Capetele mari din lumea evreo-română cad unul după altul, în ritm de o valoare la şase luni.

Născut la Bucureşti, în 1920, filozof de meserie, Wald a fost unul din aceste capete mari ale tribului.

A fost, cum spuneam, filozof, cu aplecare deosebită, aproape obsedantă, faţă de legăturile dintre gândire şi limbaj. Cărţile sale, precum "Filozofia deznădejdii" (1957), "Realitate şi limbaj" (1968), "Homo significans" (1979), "Ideea vine vorbind" (1983), "Expresivitatea ideilor" (1986), "Tensiunea gândirii" (1991), "Homo loquens" (2001), l-au propulsat în rândul întâi al gândirii contemporane din România.

A fost un evreu. Cunoscător temeinic al literaturii de specialitate, de la Biblie la Maimonide, de la Talmud la Martin Buber, de la Ghershon Sholem la Al. Şafran, a conferenţiat adesea pe aceste teme la Comunitatea din Bucureşti, adunându-şi reflexiile într-un volum intitulat "Înţelesuri iudaice" şi apărut în 1995. El n-a fost un "popularizator" propriu-zis al iudaismului, ci un interpret original, mereu surprinzător, dornic de a "provoca" (în înţelesul bun al cuvântului) şi de a găsi o explicaţie raţională a ideilor religioase.

Mai presus de orice, însă, Henri (Ricu pentru prieteni) Wald a fost un om de spirit. Fire sociabilă, ba chiar mondenă, el circula prin cercurile inteligente ale Bucureştiului, fiind amic cu Radu Beligan, cu Moni Ghelerter, cu dr. Gh. Brătescu, istoric al medicinii, cu mult chinuitul Belu Zilber, cu Valentin Lipatti, cu Vera Călin, şi evoluând prin livinguri ca un Oscar Wilde contemporan, ale cărui vorbe de duh (şi strălucite calambururi, pe linia unui Ştefan Antim sau Oscar Lemnaru) erau aşteptate de convivi, gustate şi răspândite apoi prin tot oraşul: ai auzit ultima a lui Ricu?

În vara ce-a trecut, am auzit şi noi ultima a lui Ricu. Dar n-am mai râs ca pe vremuri. Ne-am întristat.

Arminius Cassvan

Cititorii noştri vor fi remarcat desigur că, de vreo câteva luni încoace, rubrica de la "Idei" susţinută de dr. Arminius Cassvan, din New York, a dispărut din revistă.

Aşa cum a reuşit, într-o convorbire telefonică, să ne comunice, sau mai bine zis să ne facă să înţelegem, cu o voce slabă, gâfâită, de om sfărâmat, medicul, muzicianul, eseistul şi autorul cărţii de proză memorialistică "Amintiri şi invenţii polifonice" fusese lovit de-o nemiloasă congestie cerebrală. Apoi, n–am mai primit nici o veste de la el. Se afla în spital şi nu mai putea vorbi. Zilele trecute, confratele Sorin Cunea (fostul redactor al "Europei Libere"), ne-a adus la cunoştinţă că ceea ce era inevitabil să se întâmple, s-a întâmplat. Şi, cu acest prilej, a evocat pentru "Minimum" figura celui dispărut:

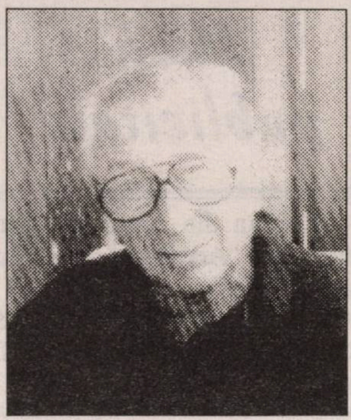

A încetat din viaţă la New York, în vârstă de 76 de ani, Dr. Arminius Cassvan, prietenul meu de o viaţă. Ne-am cunoscut în 1953, la Bucureşti, colegi fiind la un săptămânal de specialitate. De specialitatea lui. El era colaborator la această publicaţie care reflecta activitatea medicilor şi a personalului medical mediu, eu fiind doar... secretar de redacţie. Ne-am împrietenit la cataramă şi, cum locuiam cam în acelaşi cartier, când plecam de la redacţie ne opream la "Izvorul rece", cârciuma de la rondul Pache, unde fripturile erau acceptabile.

Proaspăt absolvent al Facultăţii de Medicină din Bucureşti şi nou student al Conservatorului de Muzică "Ciprian Porumbescu", secţia compoziţie, Ninu, cum îi spuneam noi, prietenii, n-o ducea, material, prea strălucit. Când veneam la el în Popa Soare să-l iau la câte o sindrofie, mă întreba cu zâmbetul lui fermecător: "Cum o să fie? Ce costum să-mi pun?". M-am prins din primul moment şi-i răspundeam mereu: "Cred că ar fi cel mai nimerit să-ţi pui costumul gri!". Era singurul pe care-l avea.

Insistenţa unor activişti din cadrul medicinei bucureştene l-a băgat în partid. Cu anasâna. Când a *venit sorocul "verificărilor" a fost exclus. Îl aşteptam în Piaţa Rosetti să vină de la şedinţa cu pricina. A întârziat, dar a venit. "Ei?...". "M–au dat afară!". "De ce?". "Atitudine de gură-cască!". Nu m-am putut abţine şi am izbucnit într-un râs de s-a auzit până la Brătianu. "Ce-i aia?", l-am mai întrebat când mi-am revenit. "Nu ştiu. Cică n-am luat atitudine faţă de greşelile comise de unii tovarăşi din anul meu...". "Bun. Mergem să sărbătorim la Izvorul Rece. Eşti invitatul meu, domnule fost tovarăş!".*

Dumnezeu să-l odihnească! Şi dacă, într-o zi de sărbătoare, Atotputernicul are puţin răgaz, să-l pună pe Ninu să-i cânte la pian o sonată pe care a compus-o şi a prezentat-o în primă audiţie, acum aproape 40 de ani, la Ateneul Român din Bucureşti. În felul acesta Dr. Arminius Cassvan îşi va câştiga locul ce i se cuvine în aleea celor drepţi.

Liana Maxy

La câteva zile după Henri Wald s-a stins din viaţă, după o suferinţă lungă, care-a făcut-o, practic, să dispară din mijlocul nostru de vreo 2-3 ani de zile, şi scriitoarea Liana Maxy.

Născută în 1923, la Charlottenburg, Germania, unde tatăl său, pictorul M. H. Maxy, îşi desăvârşea studiile, Liana Maxy a trăit până la moarte sub semnul acestui părinte cu personalitate marcată şi cu rol important în artele plastice şi în mişcarea de avangardă din România. S-a pasionat din adolescenţă pentru literatură, teatru şi, fireşte, pictură. În anii războiului a urmat atât cursurile Colegiului studenţesc "Onescu", cât şi pe acelea ale Conservatorului de arte de pe Strada Sfinţilor din Bucureşti, cunoscut şi drept Conservatorul "Maxy", după numele celui ce-l conducea. Pe urmă a făcut cronică dramatică la "România liberă" şi în alte publicaţii, a debutat într-ale poeziei, cu succes, şi a colaborat cu scenarii pentru radio şi televiziune.

Plecată în Israel, în 1974, şi-a continuat drumul. A lucrat ca secretar de redacţie la revista "Secolul XX" (azi dispărută), a fost prezentă în presa de limbă română cu versuri, traduceri şi scurte proze. În 1978 publică, sub titlul "Nopţi la paralela 32", o culegere de traduceri din poezia ebraică a lui Sandu David (fostul ei coleg de bancă la "Onescu"); în 1982 tipăreşte volumul de poeme în versuri şi proză "Ora severă"; ultima ei carte este "Punctele mele cardinale", o culegere de versuri şi proză apărută în 1994.

Dar lucrarea ei de rezistenţă este "Nucleul magic", un roman memorialistic apărut în 1986. Aici, fiica lui Maxy "spune totul" despre familia ei, despre copilărie şi tinereţe şi despre lumea extraordinară pe care a avut prilejul să o cunoască îndeaproape. Nucleul magic vrea să zică grupul de avangardişti dintre cele două războaie, plin de imaginaţie şi îndrăzneli, care se închegase în jurul lui Maxy: Geo Bogza şi Saşa Pană, Ilarie Voronca şi, de la Paris, Tristan Tzara, Marcel Iancu, Brunea-Fox, Ionel Jianu şi alţii, şi alţii. Este o carte nu numai plină de farmec şi de amănunte vii despre nucleul în cauză ci şi obligatorie, pur şi simplu obligatorie pentru oricine ar dori, astăzi sau mâine, să cunoască *de la sursă*, viaţa, care acum ne pare legendară, a avangardei din România.

Aviz cititorilor revistei "MINIMUM"

A apărut într-un ceas bun

"Cartea de rugăciuni laice"

de I. Schechter

I. SCHECHTER
Cartea de
RUGĂCIUNI LAICE
Editura „Sinerius"

Ea este scrisă special pentru dv.
ca pentru toţi ceilalţi cititori

Cuprinde: reclamaţii, plângeri, suspine, calomnii, mirări naive, revolte prosteşti şi proteste inutile

Cartea unui laic impertinent care nu mai speră decât în Dumnezeu.

Se poate comanda la autor, în str. Salame 61, Tel Aviv, cu condiţia unui cec de 40 de şekeli

La acest preţ unic cartea poate fi citită de două ori

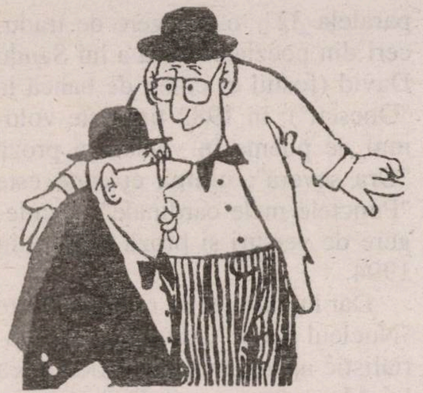

SE ZVONEŞTE CĂ...

...**Alexander Goldin,** directorul general al Agenţiei spaţiale americane NASA, este de felul lui din *trib.* Părinţii săi au venit în Statele Unite, din România, în anii '40. Recent, Goldin a făcut o vizită în România, ducându-se în nordul Moldovei, pentru a se reculege la mormintele bunicilor săi.

...**preşedintele Ion Iliescu** a criticat cu asprime Ministerul de Externe de la Bucureşti pentru modul stupid în care a fost aplicată (înainte ca interesaţii să fie informaţi, aşa cum se cuvine) hotărârea ca israelienii care călătoresc în România să obţină viza nu ca până acum, la Otopeni, ci la consulatul român din Tel Aviv – hotărâre ce-a provocat haosul binecunoscut din vară.

...scandalul legat de magazinele Duty-Free de la aeroportul Otopeni continuă, din cauza lui Miron Mitrea, ministrul Transportului şi cunoscut mâncători de evrei pe pâine (e vorba de acelaşi personaj care, în urmă cu câţiva ani, îl sfătuise pe ex-prim ministrul Petre Roman... să se facă rabin). Cu toate că d. Marco Katz, reprezentantul firmei EDF-Asro, care administrase shop-urile până în prezent, prezentase o ofertă pentru prelungirea contractului cu aeroportul, autorităţile nu au mai vrut, însă, să colaboreze cu veneticul Katz, aşa că s-a organizat la marea viteză o licitaţie; spre dezamăgirea d-lui ministru Mitrea & co, singura firmă care s-a prezentat aşa cum cerea regulamentul (dispunând adică de garanţii bancare în valoare de 750.000 de dolari), a fost aceeaşi EDF-Asro. Ambiţionându-se să nu dea shop-urile pe mâna lui Katz, autorităţile au anulat licitaţia, organizând alta. Dar, ghinion, şi de data aceasta, singurul candidat cu garanţia amintită a fost, aţi ghicit, încăpăţânatul Katz. Acum, s-a pus la cale o altă licitaţie...

...**scriitorul şi senatorul Radu F. Alexandru** (PNL) ar fi avut un "roman" cu frumoasa prezentatoare a Jurnalului de la TV România I, Dana Războiu; cei doi au făcut, de altfel, şi o plăcută excursie în Egipt.

Dana Războiu

...**ziaristul şi scriitorul Sergiu Fărcăşan,** din Canada, despre a cărui reapariţie în presă, după decenii de tăcere, am anunţat-o nu de mult, scrie de zor la un volum de memorii: amintiri de la "Scânteia", din lumea literară bucureşteană.

Bursa personalităţilor din alia

În urcare

Eliezer Palmor, fost ambasador al Israelului la UNESCO, publicist; cartea sa recent apărută la Cluj, "Convergenţe diplomatice şi culturale", s-a bucurat de o bună primire în lumea istoricilor şi politologilor din România.

Avraham Poraz, deputat din partea partidului Shinui: atacul său fără menajamente împotriva salariaţilor de la Societatea de Electricitate, care abuzează de ani de zile de "dreptul" de a consuma la domiciliu electricitate pe gratis (adică pe daiboj) a fost bine primit în rândurile opiniei publice; cu atât mai mult cu cât, deşi a primit câteva ameninţări cu moartea din partea celor vizaţi, parlamentarul nu a renunţat la proiectul lui de a se renunţa la această practică intolerabilă.

În scădere

Zeev Schwartz, preşedintele HOR: loviturile sale sub centură la adresa gen. (r.) Moshe Nativ şi a celorlalte personalităţi care au întemeiat "organizaţia unitară a alialei române" au lăsat un gust neplăcut, amintind de tradiţionalele şi celebrele mâncătorii din *trib.*

ETC... ETC...

•••La mulţi ani colaboratorului nostru Zoltan Terner, cu prilejul împlinirii vârstei de 70 de ani!

Regizor cunoscut la televiziunea română, autor, după venirea în Israel, a câtorva filme de calitate pentru televiziunea de la noi, Terner s-a impus în anii din urmă şi ca un scriitor (plus publicist) de mâna întâi. Pentru critica literară cele două volume ale sale de versuri ("Paradisuri scufundate" şi "Piatra înflorită") au însemnat o surpriză şi o revelaţie, îndemnând-o să-l instaleze pe autor în plutonul fruntaş al scrisului pe româneşte din Israel. Omul s-a comportat ca un atlet necunoscut la 5.000 de metri plat care, după ce nu se făcuse remarcat prin nimic, a ţâşnit din plutonul de la coadă, întrecând, în ultimul tur de pistă, la sprint, pe campionii probei şi urcând apoi pe podium.

Acestea toate şi altele încă ne fac să-l îmbrăţişăm pe cineastul liric Zoltan Terner şi să-i dorim noi succese, până la 120!

••• Există oameni care au mână bună. Se pare că unul dintre aceştia este matematicianul şi eseistul Liviu Ornea, fiul răposatului istoric literar Zigu Ornea. Într-un articol din revista bucureşteană "Dilema", el scria nu de mult, à propos de filmele vechi româneşti:

«Mă uitam zilele trecute la "Moscova nu crede în lacrimi" – pe Tele 7 abc, evident. Prost film! Tezist, propagandistic. Şi tot pe atunci am citit articolul domnului Dan Goanţă din numărul 470, cel în care spune negru pe alb: "Cu vreo două excepţii (numesc doar "Moara cu noroc"), n-am văzut nici un film autohton corect, demn sau sincer". Acuma, eu nu am cum şti cu precizie ce (câte) înseamnă "vreo două", nici nu sunt expert în cinematografie română, dar am la dispoziţie încă trei exemple de filme româneşti care mi se par cel puţin sincere, demne şi corecte – măcar din punct de vedere estetic, de nu chiar şi ideologic. Mă gândesc, în primul rând, la filmele lui Mircea Săucan: "Meandre" şi "Suta de lei". E drept că nu au prea fost date pe la cinematografe, dar la Cinematecă se mai pot vedea uneori (ce–ar fi dacă le-ar programa şi la Tele 7 abc?). Filme uitate pe nedrept, făcute cu multă, prea multă sinceritate. Ce nu e demn în figura lui Mihai Pălădescu din "Meandre"? Ce nu e corect în personajul lui Dan Nuţu din "Suta de lei" (versiunea originală, cea la care nici muzica nu a "corespuns ideologic")? Când a mai făcut Ion Dichiseanu aşa o scenă ca cea din finalul infernal de lung al "Sutei de lei"? »

Coincidenţă? Sau să-i fi impresionat pe cei de la TV apelul lui Ornea? Nu ştim nimic. Fapt e, însă, că după câteva zile, la postul de televiziune România I au fost prezentate, cu succes la *rating,* la distanţă de 48 de ore, două filme de Săucan: "Meandre" şi "Suta de lei".

••• Ce s-a întâmplat în vara ce trecu la Consulatul român de pe strada Adam Hacohen, din Tel Aviv? A dat strechea în băieţi? În vreme ce în saloanele ambasadei, din acelaşi imobil, domneşte o atmosferă civilizată (lucru care nu e de mirare, dacă ţinem seama de calitatea diplomaţilor, începând cu ambasadoarea Valeria Mariana Stoica, şi continuând cu Mihaela Ionescu, consilier cultural, şi cu alţii), la consulat s-a înstăpânit din senin o atmosferă ca-n Piaţa Matache Măcelaru, pe vremuri, când se *dădea* carne: oamenii se călcau în picioare la coadă, cu ceasurile, iar funcţionarul de la ghişeu anunţa: s-a terminat! Ce s-a terminat? S-au terminat formularele pentru viză. De unde până mai deunăzi, cetăţenii ce plecau în România se obişnuiseră să obţină viza pe paşaport la aeroportul Otopeni, contra sumei de 33 de dolari, de curând a-nţărcat bălaia. Turistul, din orice loc ar fi el, Ierusalim, Beer Sheva sau Afula, trebuie să ceară viza de la consulatul din Tel Aviv. E-adevărat că au apărut prin gazete anunţuri în acest sens, dar, la urma urmei, nu tot cetăţeanul citeşte ziarele în limba română (sau le cumpără numai vineri...). Din cauza aceasta se petrec zilnic scene precum cea de mai jos, povestită nouă de un colaborator al revistei: Era ora 12 a.m. În faţa ghişeului se strânseseră, pe căldura binecunoscută, cam o sută de persoane. Dar, după ce primii de la coadă izbutiseră să iasă din local cu viza pe paşaport, funcţionarul a dat să plece, anunţând: "Gata, am avut numai zece formulare de viză". "Şi noi ce ne facem?", au întrebat oamenii. "Veniţi mâine". "Domnu' consul", a spus un solicitant, d. Asher, directorul hotelului "Imperial" din Tel Aviv, "dar eu plec mâine!". "Foarte bine, veniţi mâine!". "Domnu' consul", a continuat Asher, arătând biletul de avion, "uitaţi-vă la bilet, eu plec mâine!". "Veniţi mâine...".

••• Un anunţ simpatic în "Ultima oră": *«Creştină, 53/165, nici frumoasă nici urâtă, nici grasă nici slabă, cu multe defecte şi puţine calităţi, îmi caut jumătatea. Are cineva curaj – să sune la nr. 067/648-218, Florina.»*

••• Puţine texte publicate de noi la rubrica "Poşta" în vremea din urmă au provocat asemenea reacţii precum mica poveste cu iz erotic "Ce mai faci, Suzy?", iscălită de corespondentul nostru Aaron Govrin, din Haifa. Unii cititori s-au arătat şocaţi de "imoralitatea" scrierii, reproşându-ne că i-am dat găzduire în pagini. Alţii, însă, au gustat-o din plin. Aşa e viaţa... Câţi oameni, atâtea păreri. Printre admiratorii lui Govrin se numără şi d. Sebastian Safiano, din Miami, Florida (fiul vestitului negustor de covoare din Bucureşti, Safianu, în a cărui casă de pe str. Călăraşi se întâlniseră în taină trimişii Palatului Regal cu reprezentanţii partidului comunist, în primăvara-vara lui 1944, pentru a pune la cale ieşirea României din război). D. Safiano ne scrie următoarele:

«Privitor la istoria lui Aaron Govrin "Ce mai faci, Suzy, eşti liberă?" din numărul pe iunie 2002, pagina 76, vreau să vă relatez o poveste asemănătoare.

Erau două tinere perechi căsătorite care aveau obiceiul să se vadă o dată pe săptămână şi să joace poker. Într-o seară erau în plin joc, când unuia dintre bărbaţi îi cade o carte pe jos. Se apleacă să ridice cartea căzută sub masă, când vede că nevasta prietenului îşi desface picioarele şi... arată că nu purta chiloţi.

Omul se ridică îndată, cu faţa roşie, şi continuă jocul. Însă după două minute se scoală şi se duce la bucătărie să bea un pahar cu apă rece. În acel moment soţia prietenului vine după el, îi serveşte paharul cu apă şi îi spune că i se pare că, după părerea ei, i-a plăcut ce a văzut sub masă, din moment ce s-a ridicat atât de excitat. "Şi dacă îmi dai 500 de dolari poţi avea totul", spuse ea în continuare.

Cei doi se pun de acord şi decid să se vadă vineri la două după-masă, căci bărbatul ei nu vine acasă înainte de şase.

Zis şi făcut. Vineri la două el se prezintă acasă la prietenii lui, petrece foarte bine cu nevasta amicului, după care îi dă femeii cei 500 de dolari. Seara, la şase, soseşte bărbatul acasă şi o întreabă pe soţie dacă prietenul lor a trecut pe acolo. Femeia se simte încurcată, caută să nu se fâstâcească şi spune că da, într-adevăr a trecut pe acolo, dar a stat numai câteva minute.

– Şi ţi-a lăsat 500 de dolari?

Nevasta era pe cale să leşine, însă, ca o bună jucătoare de poker, îi spune că i-a dat 500 de dolari.

Bărbatul răsuflă uşurat şi îi povesteşte soţiei că prietenul trecuse dimineaţa pe la birou, cerându-i să-i împrumute 500 de dolari cu promisiunea că va trece după-masă pe la el acasă şi îi va lăsa soţiei lui.»

••• Dirijorul Mendi Rodan a condus nu de mult un concert cu Orchestra Simfonică din Haifa. El a inclus în program lucrări de Berlioz şi De Falla, vechi slăbiciuni, dar nu i-a uitat nici pe artiştii *noştri*. Printre bucăţile interpretate la concert s-a aflat şi o sonată de Sergiu Natra.

Mendi Rodan

••• Agenţia de ştiri ISROpress a lui Uly Vălureanu, din Haifa, a funcţionat, cu stoicism, pe hamsinuri (cu excepţia câtorva săptămâni de vacanţă), transmiţând informaţii necontenit:

■ O expoziţie "Represiunea împotriva sioniştilor 1945-1960" a fost organizată de fundaţiile "Academia Civică" şi "Dr. Wilhelm Filderman" la Muzeul de Artă şi Istorie al Municipiului Bucureşti. La inaugurare, poeta Ana Blandiana, preşedinta fundaţiei "Academia Civică", a explicat că "încercăm să prezentăm represiunea comunistă cât mai complet şi corect şi pentru asta trebuie să arătăm cum s-a exercitat asupra tuturor, nu doar asupra românilor". Ea a spus că printre victimele comunismului s-au numărat şi numeroşi evrei. Poeta a amintit că Consiliul Europei a nominalizat trei din cele mai importante instituţii ale memoriei europene ca fiind "Memorialul de la Auschwitz, Memorialul Păcii din Normandia şi Memorialul de la Sighet". Ea a scos în evidenţă faptul că hotărârea din 12 decembrie 1948 privind interzicerea organizaţiilor evreieşti a fost semnată de toţi membrii guvernului – români, maghiari şi evrei. Ea a afirmat că "liderii comunişti evrei îşi renegau evreitatea", în timp ce evreii de rând erau supuşi represiunii la fel ca membrii populaţiei majoritare.

Theodor Wexler, vice-preşedintele Fundaţiei Dr. Wilhelm Filderman, a arătat că, deşi în cadrul conducerii comuniste au existat "vremelnic" şi evrei, populaţia evreiască a fost în conflict cu organele de represiune ale regimului comunist. În anii dictaturii lui Ceauşescu au fost dărâmate 79 din cele 84 de sinagogi existente în Bucureşti. În cadrul celor 18 procese intentate sioniştilor au fost arestaţi, torturaţi şi judecaţi 260 de evrei.

În cadrul expoziţiei este prezentat un proces-verbal de supraveghere a populaţiei evreieşti şi o decizie a Consiliului de Miniştri al RPR, referitoare la desfiinţarea organizaţiilor sioniste, semnată, printre alţii, de Ana Pauker. Un alt document se referă la o analiză a Securităţii, din martie 1953, în care se fixează ca obiective dizolvarea tuturor organizaţiilor sioniste şi urmărirea elementelor sioniste. Referindu-se la închiderea sinagogilor, Iosif Chişinevschi a comentat: "Casele de rugăciuni sunt întreprinderi capitaliste de spionaj".

■ Andrici Mihai, muncitor constructor din România, s-a înecat la Tel Aviv după ce a ieşit în larg pentru a salva de la înec un adolescent care nu se mai putea ţine la suprafaţă. El a reuşit să-l aducă spre mal pe tânăr, dar după aceea a dispărut, probabil ca urmare a lovirii de o stâncă. Un salvamar a reuşit să-l găsească şi să-l aducă pe plajă, dar Andrei nu a mai putut fi reanimat. El lasă în urmă soţia şi doi copii. Ziarul "Haaretz" a publicat ştirea despre Andrei cu titlul "Bunul samaritean se îneacă salvând un adolescent".

■ Poetului Shaul Carmel i s-a făcut un transplant de rinichi. Operaţia a reuşit. Intervenţia a avut loc la Spitalul St. Augustine's din Durban. Starea sănătăţii poetului (care, între timp, s-a întors în ţară) evoluează bine.

■ La Galeria de artă a chibuţului Mahanaim s-a deschis o expoziţie cu tablouri ale pictoriţei Smadar Shiftan, cele mai multe inspirate din celebrul poem "Tangoul morţii" al poetului Paul Celan.

■ La Muzeul Maritim din Haifa a avut loc o reuniune dedicată creării "Cercului Cultural Haifa", din conducerea căruia fac parte, între alţii, scriitorii Mirel Brateş şi Francisca Stoleru, precum şi Sami Katz, fost diplomat.

■ ArClub, Centrul de proiecte culturale al oraşului Bucureşti, a anunţat că nu mai oferă sala sa pentru o conferinţă programată de Asociaţia Culturală Naţional-Creştină "Petre Ţuţea". Decizia a survenit după ce s-a aflat că tema conferinţei este "Mişcarea legionară – 75 de ani de prigoniri şi jertfe". ArClub a anunţat că restituie banii pe care i-a primit în avans.

Ziarul "Adevărul" precizează că *"centrul Bucureştiului e plin de afişe reprezentând un portret al lui Corneliu Zelea Codreanu* (conducătorul mişcării legionare).

■ La Tel Aviv a avut loc lansarea a trei noi cărţi scrise de cunoscutul istoric Zwi Yavetz, laureat al Premiului Israel, membru al alialei române, născut la Cernăuţi. Cele trei volume sunt: "Istoria şi spiritul timpului", "Sclavie şi imperialism" şi "Ura contra evreilor în antichitate".

La reuniunea consacrată lansării celor trei cărţi, ministrul culturii Matan Vilnai a vorbit nu numai ca ministru, ci şi ca student al sărbătoritului la Academia militară israeliană. Fostul ministru Itzhak Ben-Aharon, în vârstă de 93 de ani, născut şi el la Cernăuţi, l-a rugat pe Yavetz să activeze pe tărâm politic pentru a ieşi din istorie şi a intra în actualitate. Ministrul de externe Shimon Peres a arătat că Yavetz, vorbind de trecut, vorbeşte de fapt de prezent, şi de multe ori despre prezentul israelian, şi se referă mult la viitor. În numele colegilor de la Universitatea Tel Aviv, prof. Nili Cohen a subliniat meritele lui Yavetz în fondarea şi dezvoltarea Universităţii din Tel Aviv. Colegul său, Saul Friedlander, şi el istoric eminent, s-a referit la colaborarea sa ştiinţifică cu Yavetz, care e în istorie ceea ce Paul Celan e în poezie. Aplaudat frenetic de asistenţă, Yavetz a făcut o scurtă incursiune biografică, descriind destinul unui tânăr sionist supravieţuitor al Holocaustului, care a ajuns la o poziţie ştiinţifică mondială.

■ După încheierea formalităţilor legate de înscrierea legală a unei noi asociaţii, joi 27 iulie a fost constituită, oficial, o nouă organizaţie a israelienilor născuţi în România. Este vorba de "Organizaţia Unitară a Originarilor din România", iniţiată cu scopul de a reuni conducători ai altor diferite organizaţii, precum şi personalităţi independente din aliaua română. OUOR este rezultatul iniţiativei domnilor Moshe Nativ, general în rezervă, avocat Itzhak Artzi, fost membru al Knesssetului, preşedinte al Uniunii Mondiale a Evreilor din Bucovina, Moshe Nagor, preşedintele Ligii de Prietenie Israel-România, şi Menahem Ariav, primarul oraşului Natzeret-Illit, fost preşedinte al organizaţiei HOR.

La întâlnire au participat circa 70 de persoane, fiind reprezentate aproape toate cele peste 20 de organizaţii isro. În prima parte a reuniunii, Itzhak Artzi a evocat memoria Batiei Arad, mama pilotului Ron Arad, dispărut în 1986 în Liban. Despre Batia Arad a mai vorbit Iacov Rosenzweig, concetăţean al ei din Tecuci, care a cunoscut-o din copilărie.

În cadrul întâlnirii au fost reamintite cele patru obiective principale pe care şi le propune OUOR: a) crearea în Israel a unui muzeu al iudaismului din România; b) organizarea unui congres internaţional în Israel, în anul 2003, al evreilor născuţi în România care locuiesc în diferite ţări; c) păstrarea şi dezvoltarea tradiţiilor iudaismului românesc, studierea contribuţiei originarilor din România la crearea, apărarea şi dezvoltarea statului israelian; d) găsirea de noi modalităţi de reprezentare a originarilor din România în relaţia cu persoane şi instituţii din ţară şi străinătate.

Participanţii la întâlnire au ales conducerea OUOR: Moshe Nativ – preşedinte, Itzhak Artzi – preşedinte al Consiliului Executiv, Menahem Ariav – co-preşedinte, Moshe Nagor – vicepreşedinte, Zvi Bendov – secretar, Moshe Zellinger – trezorier. În Consiliul de conducere au fost alese 30 de persoane. Vor fi constituite şi opt comisii pe probleme.

În cursul întâlnirii, Moshe Nativ a făcut şi o dare de seamă privind discuţiile pe care le-a avut cu puţin timp înainte în România în probleme legate de restituirea proprietăţilor comunitare confiscate în perioada dictaturii antonesciene şi a comunismului.

■ În cadrul unei festivităţi speciale a fost lansat în Israel volumul bilingv român-englez "Spovedanii" de avocatul Traian Popovici, fost primar al Cernăuţiului, omul care a salvat viaţa a circa 20.000 de evrei din capitala bucovineană (îngrijitorul ediţiei: Theodor Wexler, vicepreşedinte al Fundaţiei Wilhelm Filderman din Bucureşti; prefaţa cărţii – acad. Răzvan Theodorescu, ministrul Culturii şi Cultelor din România; traducerea volumului în limba engleză – Viviane Prager).

Festivitatea de lansare a cărţii, găzduită la reşedinţa d-nei dr. Valeria Mariana Stoica, ambasadoarea României, a fost organizată de Ambasadă în colaborare cu Asociaţia Culturală Mondială a Evreilor Originari din România şi Liga de Prietenie Israel-România. Dl. Shlomo Leibovici-Laiş, preşedintele ACMEOR, moderatorul serii, a scos în evidenţă faptul că pentru prima dată un document-mărturie de asemenea importanţă cum e cartea "Spovedanii" aduce confirmarea de către un neevreu, martor ocular, a crimelor comise împotriva evreilor bucovineni în timpul dictaturii antonesciene, crime pe care unii istorici şi unele cercuri politice din România le neagă sau le ignoră. Avocatul Itzhak Artzi, preşedintele Uniunii Mondiale a Evreilor din Bucovina, l-a caracterizat pe Traian Popovici ca pe un Raoul Wallenberg al României (Wallenberg a fost un diplomat suedez acreditat la Budapesta, care a ajutat mii de evrei din Ungaria să scape de deportarea la Auschwitz). Au mai luat cuvântul în cadrul festivităţii de lansare Lilian Zamfiroiu, director în Ministerul de Externe al României, Moshe Nagor, preşedintele Ligii de Prietenie Israel-România, ing. Theodor Wexler şi gazda, dr. Valeria Mariana Stoica.

■ La sediul Uniunii Scriitorilor din Bucureşti a avut loc lansarea noii cărţi a lui G. Mosari, "Cutia cu tablete". Eugen Uricaru, preşedintele Uniunii Scriitorilor din România, a vorbit cu această ocazie despre proza lui Mosari, despre genul scurt pe care acesta îl practică şi care e mai greu de scris, despre umorul său şi despre autenticitatea situaţiilor pe care le redă. Eugen Uricaru a scos în evidenţă faptul că

Într-o zi, Ruth Gutman Ben-Zwi şi-a pus o întrebare

În dimineaţa zilei de 20 noiembrie 2000, un autobuz care transporta copii la şcoală a fost atacat de terorişti palestinieni. Trei dintre copiii lui Ofir şi Noga Cohen au fost salvaţi, însă grav răniţi, şi au rămas invalizi pe viaţă: Orit – amputată de un picior; Israel – amputat de un picior; Tehila – amputată de ambele picioare (zadarnic au încercat medicii să-i salveze măcar unul, corpul fetiţei – pe atunci de 7 anişori – nu răspundea la antibiotice, ci se cangrena).

De atunci au trecut toţi trei prin operaţii grele şi lungi perioade de reabilitare. Acum ei merg pe proteze, au o şcolaritate normală, cu rezultate excelente, fiind vorba de copii supradotaţi, dintr-o familie de intelectuali.

Cum pot contribui la uşurarea calvarului lor? s-a întrebat Ruth Gutman Ben-Zwi, critic muzical, care a luat legătură cu mama familiei. Înre altele, ea a iniţiat întâlnirea copiilor cu marele muzician Itzhak Perlman; acesta, lovit de poliomielită la vârsta de 4 ani şi infirm de ambele picioare, a devenit violonistul cel mai iubit şi mai admirat din anii noştri.

Iată-i la Filarmonica israeliană după concert, când Tehila merge fără cârje, iar maestrul Perlman îi prezice: "Vei ajunge mai departe decât mine, fiindcă, vezi, mergi mult mai bine!".

scriitorul israelian are mulţi cititori în România şi s-a referit de asemenea la relaţiile de colaborare existente între Uniunea Scriitorilor din România şi Asociaţia scriitorilor israelieni de limbă română. A mai vorbit Constantin Vişinescu, preşedinte de onoare al Asociaţiei Culturale de Prietenie România-Israel.

La festivitatea de lansare a cărţii au fost de faţă scriitori, editori, actori, cântăreţi, ziarişti de la ziare, posturi de radio şi televiziune, alţi oameni de cultură, reprezentanţi ai Ambasadei Israelului în România. "Cutia cu tablete" a apărut în editura Cronica din Iaşi şi este prefaţată de Carol Isac. Ilustraţiile îi aparţin actorului Horaţiu Mălăele. Redactorul de carte: Valeriu Stancu, scriitor, directorul editurii Cronica.

Prezenţe, prezenţe...

■ Ziarul "Maariv" a publicat o amplă cronică pe marginea volumului de versuri în ivrit, "Kimat", de Andrei Fischof. ■ În revista "Viaţa culturală" din Cluj-Napoca, criticul literar Al. Cistelecan (redactor-şef adjunct al lunarului "Vatra", din Tg. Mureş) recenzează ultimele volume de poezii ale lui Andrei Fischof, Bianca Marcovici şi Shaul Carmel. ■ "Viaţa medicală" din Bucureşti a găzduit un interviu cu scriitoarea Madeleine Davidsohn, din Haifa; redacţia săptămânalului specializat în infarcturi şi dureri de spate n-a uitat că M. D. este medic de felul ei. ■ Prof. Arnold Helman, bucureştean get-beget, dar şi bun cunoscător al Ţării Sfinte, pe care a străbătut-o în lung şi în lat, semnează în cotidianul "Ultima oră" (din Bucureşti! A nu se confunda cu...) câteva note de drum intitulate "Pelerinaj la Betleem". ■ De la o vreme, regizorul de teatru şi traducătorul Radu Miron publică în revista "Tribuna Magazin" un ciclu de amintiri din lumea teatrului românesc a anilor '40-'70. Evocările au culoare şi savoare, îndemnându-ne să nădăjduim că proaspătul memorialist va proceda asemenea vecinului său de pagină, Eugen Iacob (alt evocator de figuri culturale din trecut), adunându-şi la un moment dat textele într-un volum. ■ Dirijorul Sergiu Comissiona este la vârsta lui onorabilă, de 74 de ani, un călător neobosit cu bagheta pe toate podiumurile globului. El este dirijor laureat al Orchestrei Simfonice din Baltimore, dirijor emerit la Orchestra din Vancouver, dirijor principal la Ierusalim şi Madrid şi aşa mai departe. Prin departe înţelegem de pildă că S. C. a fost nu de mult la Pekin (sau Beijing), dirijând Rapsodia I de Enescu. O mărturie a muzicianului făcută Ancăi Florea pentru lunarul "Curierul Românesc": «Lucrarea lui Enescu a plăcut enorm şi nu mi–aş fi imaginat că chinezii o vor percepe cu asemenea intuiţie şi bucurie. În urmă cu zece ani am fost în turneu la Pekin şi, în timpul concertului, auzeam cum fâsâiau în sală sticlele de Coca-Cola deschise de spectatori, dar acum lumea este elegantă, civilizată şi foarte receptivă.» Şi o remarcă despre România: «Cred că oamenii sunt mai destinşi, dar gropile din asfalt cresc vertiginos.» ■ Bianca Marcovici iscăleşte o poezie în "România literară", iar Gina Sebastian Alcalay un eseu în aceeaşi revistă. Pe de altă parte, Luiza Carol, din Haifa, care corespondează cu toată planeta prin Internet, a ajuns în Asia şi prin Pacific. Ea a publicat un poem în revista chineză "Guang-dang" şi o scenetă ("Strălucirea stelelor") în publicaţia "Matrix" din Noua Zeelandă. ■ Un amplu medalion consacră Iulia Deleanu, în "Realitatea Evreiască", din Bucureşti, cuplului de cineaşti Doru şi Paula Segal. Amândoi regizori de filme documentare la studioul Alexandru Sahia, amândoi socotiţi azi printre maeştrii genului, amândoi necăjiţi că dacă "înainte de '89 nu se puteau face filme documentare pe probleme sociale mari pentru că nu era voie, acum nu se fac pentru că nu sunt bani".

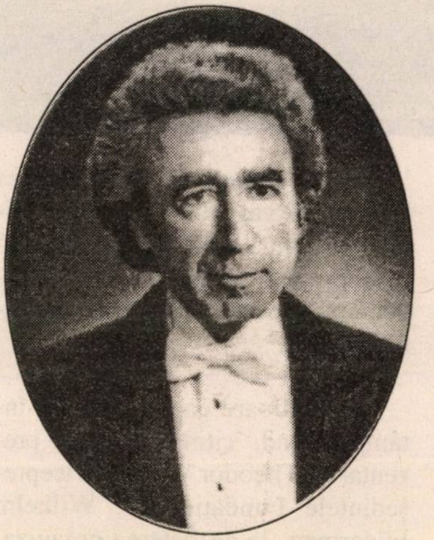

Sergiu Comissiona:
Chinezii nu mai beau Coca-Cola
în timpul concertului

••• Una bună a lui I. Schechter, la rubrica sa "Un minut", din "Ultima oră":

«Israelul abuzează de dreptul la autoapărare. Se apără tot timpul.»

••• O observaţie a regizorului de operă Hero Lupescu, din "Observator cultural", care ne-a surprins neplăcut: *«Toate pianistele din lume au fundul mare. De ce? Fiindcă stau ore şi ore întregi pe scaun.»*

••• Toată lumea ştie că Nicuşor Cajal este profesor (savant) în ale microbiologiei, academician, preşedintele Federaţiei Comunităţilor Evreieşti din România, orator de talent, autor de eseuri şi prefeţe din care s-ar putea scoate un volum bun. Puţini ştiu însă că omul de la microscop şi tribună este şi dramaturg. El a scris o piesă intitulată, în spiritul *avangardei,* "Eu gen Iones-

Andrei Gheorghe şi Roxana Gutman

cu" (uite, domnule, unde se ascund calamburgiii, **n. red.**) sau "Alogic 14".

Alogic, alogic, dar piesa are logica ei, ireproşabilă, emanând inteligenţă şi umor. Scrierea, care se bazează pe un text de Françoise Giroud, a fost prezentată de curând la "Teatrul Luni", din Bucureşti, în regia Lilianei Ceterchi (soţia dramaturgului şi senatorului Radu F. Alexandru), fiind interpretată de două *staruri* ale scenei româneşti de astăzi: Roxana Guttman (despre care am mai avut prilejul să discutăm) şi Andrei Gheorghe. Publicul a venit, a urmărit totul cu atenţie şi a aplaudat. *«În peisajul dominat de vacarm al teatrului românesc de azi* – scrie Gabriela Hurezean, în cronica ei din ziarul "Naţional" – *acest spectacol vine ca o rază şoptită, aşa cum a venit filmul francez "Amélie" în cinematografia mondială.»* Apoi, referindu-se la cei doi interpreţi, cronicara subliniază: *«Andrei Gheorghe se dovedeşte un actor total, copleşitor… În acest rol, A. G. a atins cu fruntea fix buzele unei muze care l-a pupat apăsat. Despre partenera sa (Roxana Guttman), ce să mai poţi spune? Că e epocală? Ştie toată lumea.»*

••• De curând, la Universitatea "Babeş-Bolyai" din Cluj a luat fiinţă un Centru de Studii Biblice care îşi propune să studieze bazele iudeo-creştine ale civilizaţiei europene.

••• Te doare capul. Asta se întâmplă când, citind referatul prezentat de Theodor Wexler, vicepreşedintele Fundaţiei Dr. Wilhelm Filderman, la dezbaterea organizată de "Institutul de studii liberale" din Bucureşti, dai peste următorul pasaj referitor la procesele sioniştilor din anii '50: *«Proaspătul procuror militar Alexandru Gheorghe confundă instituţia "Centrala evreilor" din anii războiului cu "Centrala librăriilor", instituţie economică din anii comunismului. Aruncă acuzaţia că evreii ar fi colaborat cu Centrala librăriilor în anii războiului.»*

••• Te doare capul. Răsfoind buletinul "Perspectiva" al HOR-ului din Natzeret-Illit (nr. 27/02), întâlnim, sub semnătura d-lui Ytshak Mosche (aşa îşi scrie numele) o relatare despre multimilionarul Dan David, care a instituit un important premiu internaţional pe numele său. Dan David (care a făcut avere de pe urma aparatelor de fotografiat *la minut*) a plecat din România în anii '60, făcând şi un popas în Israel, înainte de a se stabili în Europa. *«După un an* – citim în foaia susamintită – *a cunoscut în Israel pe actriţa Gabriela Vlad, în casa lui Moscu Alcalay, unul din cei mai buni prieteni ai lui. După căsătorie, s-au stabilit în Italia, au un băiat, Ariel, în vârstă de 22 de ani, care învaţă gazetăria.»* Noi o ştim bine pe frumoasa Gabriela Vlad, fiica ziaristului Stan Vlad, corespondentul nostru de la Bucureşti. Şi n-auzisem niciodată că ar fi fost căsătorită cu Dan David. Cu toate acestea, am dorit, ca tot gazetarul ce se respectă, să verificăm autenticitatea informaţiei. În consecinţă, am sunat-o la telefon pe actriţă, cerându-i, cum se spune în jargonul publicistic de la noi, o *reacţie* la cele scrise de d. Ytshak Mosche. E adevărat? Sau nu-i adevărat? Auzind despre ce e vorba, Gabriela Vlad a izbucnit într-un hohot de râs fără de sfârşit: "Dan David? Nu numai că n-am fost măritată vreodată cu el, nu numai că n-am un băiat cu dânsul, dar nici nu-l cunosc".

••• Te doare capul. În urmă cu două sau trei numere publicasem ceva aici despre Elena Caragiu, văduva marelui actor român Toma Caragiu. Precizasem cu acest prilej că, după cutremurul din martie 1977, când soţul ei şi-a găsit moartea în blocul Colorado, E. C. a plecat în Statele Unite. Şi că nu mai ştim nimic despre soarta ei. Nici nu se uscase cerneala de tipar de pe însemnarea noastră că, în revista "Romanian Journal", din New York, am dat – în cadrul unui articol despre actorii români care trăiesc în străinătate – peste următoarele date în legătură cu eroina rândurilor din "Minimum":

«Elena Bichman-Caragiu (1937 -2001; căsătorită cu Paul Ioachim şi

recăsătorită cu marele actor Toma Caragiu, după moartea acestuia, cu aprobarea "Tovarăşei" Elena Ceauşescu, pleacă în 1978 în străinătate – în Grecia – pentru a uita şocul cutremurului şi nu se mai întoarce; în 1980, la Paris, reuşeşte să scoată un disc de muzică uşoară, semnat Hélène Karra; în 1982 se stabileşte în SUA, unde devine taximetristă; moare în toamna anului 2001 într-un bar din New York, unde a fost asasinată de un psihopat).»

Aceeaşi informaţie a apărut ulterior în ziarul "Libertatea" din Bucureşti, plus alte numeroase tipărituri. Dar, nici nu se uscase cerneala de pe acest "scoop" că, în aceleaşi gazete a apărut o dezminţire. Aflând de moartea ei – şi încă în împrejurări orişicât senzaţionale, Elena Caragiu a transmis de la New York, prin fax, că n-a fost omorâtă de nici un psihopat (ba dimpotrivă) şi că e bine mersi. Ştire care ne bucură.

••• Te doare capul. Aşa cum a durut-o, de pildă, luna trecută pe cunoscuta ziaristă Felicia Antip, din Bucureşti, care, după ce a înghiţit trei calmante să-i mai treacă durerile, a trimis prin e-mail (dânsa fiind o fanatică a Internetului), pe la 2 noaptea, unor amici din Israel următoarele rânduri:

«Pe postul OTV, creat, după toate aparenţele, cu bani (din ţară şi din străinătate) ai celor care ar face orice pentru a promova extrema dreaptă vadimisto-legionară, perorează în seara aceasta Corneliu Vadim Tudor şi acolitul său Gheorghe Funar, cel cercetat penal cu începere de ieri pentru că şi-a pus în birou şi portretul şi o statuie a lui Antonescu. Se spun inepţii incredibile, calul de bătaie sunt fireşte evreii, care au făcut atâta rău poporului român. Un exemplu: Jean Steiger, "aciuit prin anii '70 la Agerpres", după ce fusese torţionar al securităţii, care îi povestea colegei lui, Maşa, cum îl torturase el pe Lucreţiu Pătrăşcanu dându-i să mănânce peşte sărat şi împiedicându-l după aceea să bea apă. Bietul Steiger, băiat tânăr angajat îndată după absolvirea facultăţii, cred că înainte de 1960, la Agerpres şi concediat îndată după ce s-a înscris pentru alia! Nu vă repet toate obrăzniciile la adresa lui Elie Wiesel şi toate celelalte minciuni despre "evreii" Teohari Georgescu şi Vasile Luca, despre falsitatea cifrei de şase milioane de victime, etc., etc., toate cu încurajarea şi aprobarea tacită a aceluiaşi Dan Diaconescu, gazda tuturor talk-show-urilor pro-fasciste, care şi-a schimbat vestonul negru, strâmt şi ponosit, de la debut, cu costume "de firmă", şi căruia i-a crescut şi un Rollex de aur la strângătoarea mână stângă. Emisiunea va dura câteva ore bune.»

După câteva ore, Felicia Antip a mai trimis un e-mail:

«Stând în faţa calculatorului până la 5 dimineaţa pentru că trebuia să termin urgent ceva, am lăsat televizorul să polueze spaţiul sonor cu mârşăviile lui CVT. Emisiunea a durat... 6 ore şi jumătate şi n-a conţinut nici măcar un adevăr de sământă, nici un gând de om întreg la minte. Numai insulte scârboase, incitări penibil de vulgare la antisemitism, calomnii împroşcate în toate direcţiile, paranoice laude de sine. Telespectatorul român a putut afla că boşorogul de Elie Wiesel are numai patru clase, este duşman declarat al poporului român şi e bine plătit pentru această îndeletnicire, că primirea lui în România a fost un act ruşinos, degradant. Că evreii americani au decis să ceară României reparaţii în sumă de o sută de miliarde de dolari pentru proprietăţile confiscate sub Antonescu. Şi, bineînţeles, că Antonescu este un martir al neamului, în faţa căruia tot românul ar trebui să se prosterneze, în timp ce evreii au făcut numai rău, extrem de rău, ţării. Dan Diaconescu (Prezentatorul emisiunii, **n. red.**) *juisa non-stop. O panaramă greţoasă. Telefoanele de la telespectatori, consemnate de telefonistele de serviciu, au constituit, aşa cum se obişnuieşte la acest post, un cor de omagii servile, ridicole. Când se strecurau printre ele câteva timide observaţii despre părinţi exterminaţi şi despre persecuţii suferite, Vadim făcea crize de furie, îl admonesta pe Diaconescu pentru lipsa de discernământ a telefonistelor, care ar merita să fie concediate pentru că nu triază atent apelurile şi îi soma pe autorii respectivelor mesaje să părăsească o ţară de care nu sunt vrednici.*

Stupefiaţi de cele (încă o dată) auzite, mulţi au ajuns să le dorească actualilor şi foştilor deţinători ai puterii, complici întru cruţarea Tribunului (C. V. Tudor, **n. red.**), *ca acesta să ajungă la conducerea României şi să-i facă să simtă pe pielea lor rezultatele vinovatei, complicei lor îngăduinţe. Chit că ei înşişi, cei în mintea cărora încolţesc asemenea gânduri, s-ar număra printre victime. Este o stare de spirit la care ar trebui să reflecteze şi acei reprezentanţi ai comunităţii evreieşti care exultă de fericire când li se face "onoarea" de a fi invitaţi de Diaconescu şi se întrec în a-i lăuda postul şi pe el însuşi.»*

Căutăm

AGENT DE PUBLICITATE

Persoană dornică să procure reclame pentru publicaţie în limba română

Bine remunerat

☎ 03-5227269

Sport

Ce este fotbalul

••• Acum, că au trecut două luni de la sfârşitul campionatului mondial de fotbal din Coreea de Sud şi Japonia, avem posibilitatea ca, privind în urmă de la distanţă, să înţelegem mai bine ce anume a însemnat acest turneu final 2002. Şi, înainte de toate, ce înseamnă fotbalul.

Nu avem în vedere aici nici meciurile care te făceau să urli (de plăcere sau de necaz), nici rezultatele surprinzătoare, nici pe arbitrii-tâlhari, nici marea ofensivă a ţărilor mici (din lumea a doua sau chiar a treia!): despre aceasta am apucat să pomenim în numărul nostru trecut, de dinainte de vacanţă. Ne gândim la *ce a ajuns* fotbalul astăzi, de când s-a răspândit, ca televiziunea sau internetul, pe întreg globul pământesc. Ne gândim la felul cum a influenţat acest turneu asiatic viaţa noastră, dându-ne peste cap şi silindu-ne să trăim după cum ne dicta marele magician numit balonul rotund. A fost, atât din cauza duratei cât şi a orelor la care lumea, de-aici şi de pretutindenea, putea vedea meciurile la TV, ca un uragan (paşnic de altminteri) în Florida, ca un scandal gen Clinton-Monica Lewinsky, ca un război cu Irakul.

În al doilea rând, turneul s-a jucat cu nervii noştri, ţinându-ne în *suspens* până în ultima clipă. După ce ne înfipsesem unghiile-n carne în prima repriză a finalei de la Yokohama, dintre Brazilia şi Germania, de îndată ce Ronaldo (care, de altminteri, nu făcuse nimica până atunci) a înscris un gol în poarta germanului Kahn, şi apoi încă unul, noi – împreună cu mai toată planeta – am răsuflat uşuraţi. A fost un *happy-end* binevenit la suflet. A fost ca-n basmele copilăriei: Făt-Frumos (artiştii mingii – cam boemi, între noi fie zis) învinsese în cele din urmă.

...Dar să ne întoarcem la titlul însemnării noastre şi să vedem, bizuindu-ne pe câteva exemple luate la întâmplare, *ce este fotbalul*. Nu fotbalul de pe gazon (asta mai ştiam noi şi până acuma), ci acela din afara stadionului:

••• Pele, fostul fotbalist brazilian, astăzi prezent la toate festivităţile balonului rotund, ca o statuie vie transportată dintr-un loc în altul, a declarat în faţa unei comisii parlamentare că pasiunea compatrioţilor săi pentru fotbal este atât de mare încât, "în lipsa acestui sport, în Brazilia ar fi izbucnit un război civil".

••• În timpul Mondialului, datorită faptului că cetăţenii pierduseră câte 2-3 ore pe zi (cel puţin) cu televizorul, lăsând treburile vraişte, producţia industrială şi agricolă din Thailanda a scăzut cu 17%, pierderile economice fiind de aproape 9 milioane de dolari (cam 12 dolari pe cap de locuitor). ICT (Institutul de Cercetare din Thailanda) a mai avertizat, înainte de jocuri, că se vor isca certuri grave în sânul familiilor din pricina neînţelegerilor privind alegerea programului de televiziune în cursul lunii iunie. Bărbaţii vor prefera fotbalul, în vreme ce femeile... Aşa s-a şi întâmplat, în multe case. Iar un microbist din Bangkok s-a înfuriat în aşa hal pe soţia sa, care boscorodea că omul nu se mai uită decât la Mondiale, încât s-a repezit în bucătărie, a luat un cuţit şi l-a înfipt de câteva ori în spinarea femeii, omorând-o pe loc.

••• 17 deţinuţi de la închisoarea din Osasco, un oraş aflat lângă Sao Paulo, Brazilia, care plănuiau să evadeze, prin aprilie-mai, printr-un tunel pe care-l săpaseră pe tăcute, au ajuns la concluzia că momentul cel mai favorabil pentru tentativa lor este Mondialul din iunie. Ei au aşteptat să înceapă partidele, au aşteptat ora când juca Brazilia (meciul cu Turcia) şi s-au hotărât: asta-i şansa noastră, acum ori niciodată, cum pune Ronaldo piciorul pe minge, cum o întindem. Calculul s-a dovedit perfect. În clipele acelea toţi gardienii se adunaseră ciorchine în jurul televizoarelor, iar deţinuţii s-au strecurat, fără probleme, prin tunel, ieşind în stradă.

••• Michael Mime, din York, Marea Britanie, s-a pregătit în felul acesta (foto) în vederea meciului de infarct, din sferturile de finală, dintre Anglia şi Brazilia. El şi-a cofecţionat un pat cu cuie pentru a se obişnui cu suferinţa. Omul se temea că britanicii vor pierde. De ce te temi, nu scapi. După cum se ştie,

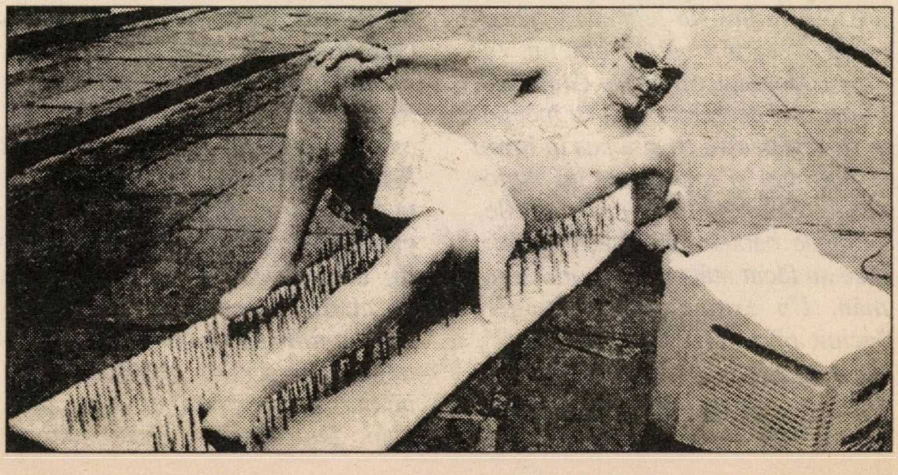

brazilienii au câştigat printr-un gol marcat de junele Ronaldinho, care l-a prins pe portarul Seaman pe picior greşit. La sfârşitul jocului, Mime a spus (şi îl credem): cuiele sunt mai puţin dureroase decât înfrângerea.

••• Un suporter turc, Recep Altinok, din Izmir, şi-a incendiat – de bucurie – automobilul după calificarea Turciei în sferturile de finală ale Cupei Mondiale şi a promis că, în cazul în care echipa antrenată de Şenol Guneş va ajunge în semifinală, îşi va arde şi casa. Suporterul turc a fost împiedicat să-şi respecte promisiunea de către forţele de poliţie. "Daţi-mi voie să dau foc măcar unei camere", i-a rugat Altinok pe poliţişti. "Daţi-mi voie! Vă implor!".

••• Citim în "România liberă":

«Un copil turc, în vârstă de 13 ani, s-a sinucis după o ceartă cu tatăl său, declanşată de faptul că tânărul s-a tuns precum mijlocaşul Umit Davala, informează site-ul "Dailysoccer".

Băiatul a fost forţat de tatăl său să se întoarcă la frizer pentru a-şi rade tot părul de pe cap. Copilul s-a spânzurat apoi cu o curea legată de fereastra casei lor din oraşul Gemlik.

Umit a marcat golul prin care Turcia a învins Japonia şi s-a calificat în sferturile de finală ale Cupei Mondiale. De la începutul competiţiei din Coreea de Sud şi Japonia, numeroşi suporteri turci au copiat tunsoarea lui Umit.»

••• Mojahed Khaziravi, mijlocaşul echipei de fotbal Estecal din Teheran, component al echipei naţionale a Iranului, a fost condamnat de justiţia din ţara lui la 276 lovituri de bici, aplicate de un călău pe spatele gol cu o frânghie udă, în piaţa centrală din capitală.

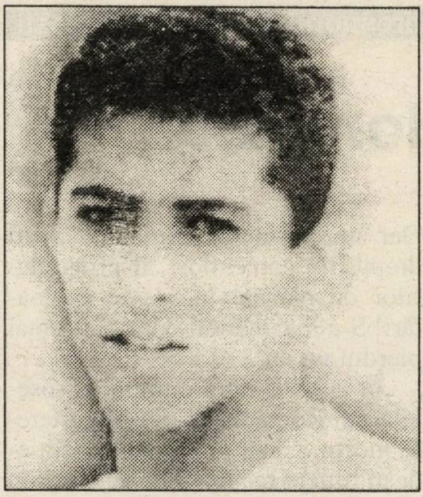

Khaziravi: n-a dansat decât o vară

Astfel – aşa cum scriu ziarele de la Teheran – el va fi un exemplu public dat tinerilor musulmani. Pentru ca acest mesaj să fie înţeles de toţi tinerii din Iran, execuţia va fi transmisă în direct pe postul naţional de televiziune.

Mojahed Khaziravi este învinuit de crima de a fi dansat la o petrecere la care a ascultat muzică cu un volum ridicat în zilele Mondialului.

P.S. Amintim că Federaţia de Fotbal din Iran a cerut, împreună cu omologii săi din Siria, Arabia Saudită, Libia, Liban, Sudan etc., excluderea Israelului din competiţiile internaţionale, pe motiv că la noi nu se respectă drepturile omului.

●

Ambasadorul Pakistanului la New Delhi, d. Ashraf Qazi, a fost expulzat din India pe motiv că, în toiul crizei legată de Cashmir, şi-a exprimat simpatia faţă de teroriştii islamici din ţara sa, care ucid pe capete indieni în mult chinuita regiune.

Aşa e în viaţa diplomatică.

Cum ai făcut un pas greşit, cum Qazi din fotoliul tău de ambasador.

Nou!

După succesul volumului

CUIBUL DE VIESPI

a apărut

VIOARA CU ARCUŞ FERMECAT

FRANCISCA STOLERU
VIOARA CU ARCUŞ FERMECAT

de FRANCISCA STOLERU

cu o prefaţă de Carol Isac şi o postfaţă semnată de Hélène Elli

☆

«Inima-mi este o cutie de rezonanţă, o vioară ale cărei strune vibrează pentru bucuriile şi tristeţile vieţii. Arcuşul fermecat – condeiul – vine să le dea viaţă, redându-le lumii aşa cum sunt ele: tristeţi şi bucurii.»

Autoarea

Cartea poate fi obţinută la autoare, trimiţând un cec de 50 şekeli la adresa:

Str. Givat Downes 21/3
Haifa 34345
Tel. 04/826-1123

STAN VLAD

Corespondenţă din Bucureşti

Ce vară, domnule!

- **Canicula ne-a iubit tare mult, cu patimă, şi ne-a adus numai necazuri**
- **Alţii se-nmulţesc, noi scădem!**
- **La Bacău, de ziua Franţei, cu... cârnaţi şi bere!**
- **Procurorul general înfrânt! O fi începutul?**
- **Tăcere mormântală în cazul Maria Vlas**
- **URR – speranţa românilor?**

O vară ca asta nu am mai avut şi nici nu dorim să mai avem. De vreo câţiva ani, clima noastră temperată ne ajută să murim de cald vara şi de frig iarna. Vara lui 2002 le-a întrecut pe toate. Zile întregi la rând canicula ajungea la 38-40 de grade (pe-alocuri chiar 41-42), iar aşa-numitul punct critic al disconfortului termic s-a instalat cu săptămânile la noi. Asta în Bucureşti, în câmpia Bărăganului, în Dobrogea şi la Marea Neagră. Prin alte părţi au fost ploi torenţiale şi inundaţii. 16 judeţe au fost declarate calamitate în totalitate; altele numai parţial. Asta-i! Un necaz nu vine niciodată singur.

Noroc că mălaiul pentru mămăligă îl luăm (de câţiva ani) de la unguri, ca şi făina de patiserie; roşiile de pe la turci şi olandezi, fiindcă pe piaţă au fost (şi sunt) mai mult legume şi fructe din import. Scumpe, dar au fost. În cei 13 ani câţi au trecut de la... căderea gospodăriilor colective, agricultura noastră este încă în căutarea identităţii. Drepturile de proprietate nu sunt bine stabilite, oamenii nu prea ştiu pe ce contează. În schimb puterea guvernamentală face apel la refacerea CAP-urilor şi a IAS-urilor sub formă de... exploatări agricole mari. Dar nu a stabilit cam care ar fi drepturile oamenilor, al proprietarilor de pământ în aceste exploatări! S-a mai pierdut o vară, s-a mai pierdut un an.

În această vară cumplită, şoselele din România au devenit arterele morţii. Chiar şi organele poliţieneşti rutiere recunosc că au murit în accidente de circulaţie 7-8 oameni zilnic, iar numărul schiloditilor este de ordinul zecilor (30-40!). Fiind vară, multe accidente au fost cu implicare internaţională. Autocare cu excursionişti au căzut victime drumurilor proaste din ţară (la noi nu sunt autostrăzi de tip occidental) şi vitezei excesive. Cea mai dramatică a fost situaţia în care un autocar cu elevi polonezi, veniţi să participe la o olimpiadă şcolară, s-a făcut praf în judeţul Hunedoara. Bilanţ: 6 morţi, 3 răniţi grav – cu amputări de membre – şi peste 20 răniţi mai uşor. Numai vreo 7-8 elevi au mai plecat pe picioarele lor de la locul accidentului. În aceeaşi zonă blestemată, un autocar cu elevi din Slovacia s-a răsturnat în râu la vreo 30 de metri adâncime, dar nimeni n-a fost rănit.

❖

Un eveniment cu valenţe naţionale (dar şi internaţionale) al anului 2002 a fost Recensământul general al populaţiei. Ceva normal, întrucât era vorba de o operaţiune care se face o dată la zece ani. În luna iulie, în plină vară toridă, s-au dat publicităţii rezultatele parţiale.

Surpriză mare! La numărătoare au ieşit lipsă un milion de cetăţeni! Acum zece ani mai era puţin şi ajungeam la 23 de milioane. În martie 2002 am fost doar 21.698.181 cetăţeni. Nimeni nu se aştepta ca scăderea populaţiei, în zece ani, să fie atât de drastică. Imediat, analiştii au trecut la treabă. Cauza principală pare a fi creşterea mortalităţii prin coroborare cu scăderea natalităţii. De-aici rezultă un "spor negativ", cum zic statisticienii, de 300.000 de suflete. Se mai adaugă la aceasta fenomenul emigraţiei, care a luat şi are şi în prezent proporţii mari. Să ne... bucurăm că a crescut ponderea populaţiei feminine, de la 50,8% la 51,2%! Să ne întristăm, pe bune, că în prezent speranţa de viaţă în România este mai mică decât în Albania... Media de vârstă este în prezent de 66 de ani la bărbaţi şi de 73 de ani la femei!

Dacă ne luăm după ce au declarat analiştii, populaţia, ca etnie, reprezintă un grafic cu multe semne de întrebare. Bunăoară, românii sunt în număr de 19.409.400, adică 89,5 la sută. Prima întrebare apare însă în ce priveşte numărul rromilor (statistic nu mai sunt ţigani!). La recensământ au ieşit 535.250 de persoane. Ori, asta nu poate fi o cifră reală. De altfel, chiar Mădălin Voicu, preşedintele Partidei Rromilor, a declarat că a făcut o numărătoare paralelă şi a reieşit că ţiganii sunt în număr de două milioane şi jumătate! Şi după datele pe care le ştim din judeţele ţării, îi dăm dreptate lui Mădălin Voicu.

Nici forurile maghiare din România nu acceptă cifrele care spun că numărul maghiarilor ar fi scăzut până la 6,6 la sută din totalul populaţiei. Pe tabelul general al etniilor din România, evreii figurează pe locul 14, cu 5.870 de suflete! După datele Federaţiei Comunităţilor Evreieşti din România, mai sunt peste 9.000 de evrei. (Alte date spun 14.000, dar cifra nu se confirmă.)

Oricât ar fi de bine organizat, un recensământ de asemenea proporţii nu poate da rezultate foarte exacte. Se admite de regulă o marjă de eroare de 1-2 la mie. Avem însă convingerea că în ce priveşte numărul rromilor, în mod intenţionat s-a... scos o cifră care să schimbe cumva imaginea României. Dar ce te faci cu ţiganii români care au "speriat" vestul! Londra şi Parisul sunt îngrozite de numărul şi acţiunile ţiganilor români. Şi New-Yorkul, cât e el de mare, îşi face griji cu cerşetorii ţigani din România.

Ca să punem punct acestei sumare relatări, să notăm ceea ce ştim de mult: există şi matematică distractivă!

❖

La 14 iulie s-a sărbătorit ziua naţională a Franţei. Dar n-a fost numai a Franţei; a fost şi ziua unui primar celebru în România: Dumitru Sachelariu, din Bacău. În 2002 a împlinit omul 44 de ani. Cum el este cel mai mare din urbea moldavă, tot băcăuanul, cu mic-cu mare, trebuie să se bucure, mai ales că era într-o zi de duminică. Preoţii l–au cădelniţat în biserici, iar rapsozii băcăuani şi toată populaţia oraşului l-au omagiat în Parcul Cancicov din centrul Bacăului. A fost – putem zice – o zi istorică în inima Moldovei. Toate acestea s-au datorat oare dragostei mari a băcăuanilor pentru primarul lor? Nicidecum. Mega-petrecerea s-a numit "Duminica Generozităţii"! Un oraş întreg, cu multă populaţie săracă, a aflat că primarul Sachelariu dă de mâncat şi de băut de ziua lui. Fireşte, pe gratis, ca la o cantină socială.

Mai întâi a fost bătălie mare pentru obţinerea unui tichet roşu şi albastru. Cu el se putea obţine un cârnat fript şi bere sau vin, la alegere. Vă închipuiţi ce aglomeraţie, ce bătălie a fost pentru obţinerea tichetului. Dar au intervenit jandarmii, care fuseseră aduşi special ca să "organizeze masele". Apoi, bătălia s-a mutat la grătarele cu cârnaţi. Dar şi aici, tot jandarmii au restabilit o oarecare ordine.

Ce să vă mai povestim cât de mare a fost circul, câţi au ajuns la ambulanţele de intervenţie, mai ales că unii s-au bătut pentru mai multe tichete!

Până la urmă ştiţi ce-a oferit primarul de ziua lui? Zece tone de cârnaţi, un vagon de vin Fetească şi câteva auto-speciale cu bere. Din ce bani? Rămâne de văzut; că doar n-o fi fost din banii lui, deşi e unul din cei mai bogaţi oameni din Moldova.

După ce a ameţit prostimea cu cârnaţi şi băutură, Dumitru Sachelariu a organizat o recepţie (tot mega) pentru VIP-uri locale, din alte judeţe şi de la centru. Aici s-au mâncat şi băut tot felul de bunătăţi. Locul a fost păzit de trupe speciale anti-terorism ("mascaţii").

Spectacolul artistic nu putea să fie mai prejos. Tot ce are lumea artistică de la noi mai valoros se afla pe scena sărbătoririi primarului băcăuan. Bineînţeles că invitaţii de marcă au venit cu cadouri, acestea constând în plicuri cu dolari, euro sau lei. Doi renumiţi "oameni de afaceri" au concurat ca la bursă pentru a da un plic mai consistent; au ajuns la vreo trei mii de dolari. Se spune că în total, Dumitru Sachelariu a primit de ziua lui cam două miliarde şi jumătate de lei!

Şi acu finalul: geloşi pe succesul de public al lui Dumitru Sachelariu, membru marcant al partidului de guvernământ, PSD, Ion Iliescu şi Adrian Năstase au făcut declaraţii care au criticat o asemenea practică. Ar fi vrut şi ei să aibă parte de o asemenea imagine publică.

❖

Procurorul general al României, Tănase Joiţa, omul pus în funcţie ca să poată guvernanţii să manipuleze cum vor justiţia, a suferit totuşi o înfrângere. Prima. La ordin politic, Tănase Joiţa introducea mereu recursuri în anulare la Curtea Supremă de Justiţie (CSJ) pentru a obţine în final sentinţele judecătoreşti după cum dictau interesele potentaţilor zilei.

De data aceasta, procurorul general a făcut recurs în anulare la o sentinţă definitivă conform căreia Banca Internaţională a Religiilor (BIR – care a avut reprezentanţă şi în Israel, tot aşa, cu multe probleme) era declarată în faliment.

BIR a intrat în faliment în urmă cu doi ani. Indivizi din sfera înaltă a politicii româneşti voiau să-şi recupereze nişte bani şi au încercat o operaţiune de resuscitare a mortului prin procuratură. De data aceasta CSJ nu a mai făcut jocul puterii, politica reprezentată de Tănase Joiţa. Deci, BIR a rămas aşa cum este: falită.

❖

URR este Uniunea pentru Reconstrucţia României. Un organism nou creat, cu statut de partid, apărut pe scena politică în iulie 2002. URR, despre care sperăm să mai auzim vorbindu-se, este reprezentată de un grup de "tineri revoltaţi", care au în spate peste zece mii de aderenţi. Sunt tineri în jurul vârstei de 30 de ani (ceva peste, ceva sub) care au lansat o provocare politicienilor actuali, care duc ţara (aşa cum reiese şi din sondajele din iulie 2002) într-o direcţie greşită. Au mai multe slogane, dar unul sună aşa: "500.000 au plecat deja. Plecăm şi noi, sau facem ceva? Nu rămânem degeaba".

Tinerii respectivi sunt oameni cu situaţii foarte bune, specialişti în diferite domenii, care nu mai pot răbda mizeria din România. Sloganurile lor vorbesc despre convingeri, fără să fie doctrine sau programe. Populaţia pare a fi de partea lor.

În numărul din 1 iulie al revistei noastre promiteam că vom reveni cu informaţii noi în cazul FNI şi al Mariei Vlas. Dar nu putem reveni. Cazul a fost, pentru a nu ştiu câta oară în ultimii doi ani, îngropat.

Procurorul general, Tănase Joiţa, a recunoscut că a primit delegaţia oficială a avocatului israelian, Yoram Sheftel, a bâiguit ceva că n–ar fi cum se face la noi, dar n-a putut pretinde că nu-i legală. Şi a pus-o la index. FNI-iştii păgubiţi au declarat că se vor adresa Curţii Europene a Drepturilor Omului, de la Strasbourg. În rest, linişte. Cei care au furat banii au câştigat un timp de respiro!

- **Radu Ioanid: un tip periculos**
- **Ambasadorul american la Bucureşti**
- **Hitler i-a apărat pe evrei**
- **Jurnalul – infidel – al unui scriitor**

«Există persoane care, în dispreţul total al adevărului istoric, vorbesc despre *holocaust* petrecut în România sau din vina, criminală, a autorităţilor româneşti. Astfel, am avea nevoie de o lege care să ne apere de această acuzaţie, pe care unii ne-o aduc în mod iresponsabil şi tembel, iar alţii în modul cel mai ticălos, ştiind bine că în felul acesta comit un fals. În măsura în care este real holocaustul petrecut cu cei deportaţi la Auschwitz, Dachau şi în alte lagăre din Germania şi Polonia, contestarea acestui holocaust devine un gest imoral şi vinovat faţă de suferinţa imensă a victimelor. Memoria acestor victime este întinată însă nu numai de cei care contestă holocaustul, ci şi de cei care vor să facă o afacere din suferinţa altora, inventând ceva care nu a existat: cel din România, din Transnistria. De aceea, cerem o modificare în acest sens a textului Ordonanţei 31 din 2002. Şi anume, propunem introducerea precizării "provocat de Germania nazistă şi Ungaria horthystă", după cuvântul "Holocaustului" din cuprinsul articolului 6. La acelaşi articol 6 propunem introducerea unui alineat nou, **b,** cu următorul cuprins: "Se pedepseşte în acelaşi fel proferarea, în public, a acuzaţiei de holocaust adusă poporului român sau autorităţilor româneşti, atâta timp cât nu există o condamnare explicită pentru holocaust, pronunţată de o instanţă judecătorească română sau internaţională". Introducerea acestui alineat cred că ar salva Ordonanţa 31/2002 de la inoportunitate.»

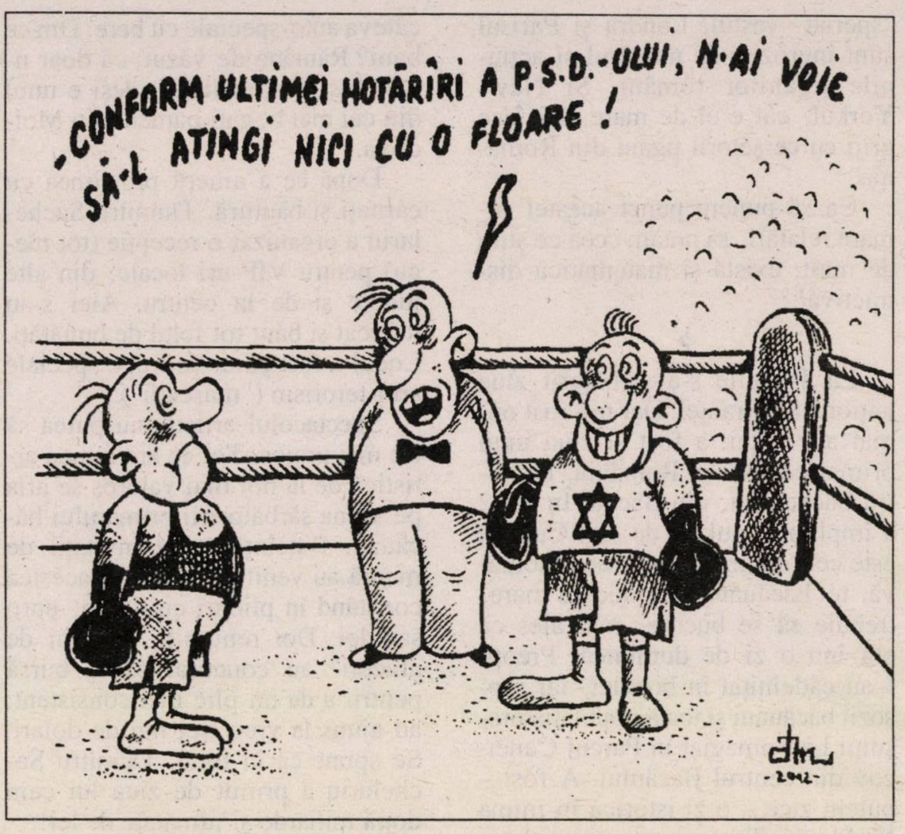
-CONFORM ULTIMEI HOTĂRÎRI A P.S.D.-ULUI, N-AI VOIE SĂ-L ATINGI NICI CU O FLOARE !
Din 2002

Caricatură de Miron Dinulescu; din "România Mare", 2002

❖

«Asistăm la o adevărată isterie antiromânească. Băieţii simt că a sosit momentul în care pot să ne pună genunchiul pe grumaz folosind şantajul cu NATO. Vreţi NATO, atunci recunoaşteţi să sunteţi nişte criminali. Suntem în faţa unei mistificări egală cu cea din anii '48-'50, dar dacă atunci se făcea în numele edificării unei lumi noi, acum este greu de înţeles folosul acestei ofensive brutale împotriva noastră şi a istoriei noastre. Atunci trebuia să fim lichidaţi pe plan spiritual pentru ca imperiul instaurat de oamenii veniţi dinspre Răsărit să nu mai poată fi contestat de nimeni. De ce aceiaşi oameni, folosind aceleaşi metode, vor să provoace un Holocaust spiritual? Ei sunt stăpânii lumii, pot să facă absolut tot ce vor, şi atunci? Să fie vorba doar de o răfuială, de răzbunarea eşecului pe care l-au suferit după anii '50? Se montează, cu grijă, cea mai murdară, dar şi cea mai virulentă provocare, cu scopul de a naşte reacţii antisemite, ca să poată justifica asasinatul spiritual pe care-l pregătesc.

Ca de obicei, nu masele fac istoria, cum încearcă să ne învețe Radu Ioanid, istoria o face o minoritate activă, adică Radu Ioanid (director la Muzeul Holocaustului din Washington, **n. red.**), Mihai Roller, A. Toma sau derbedeul de Sașa Mușat, un bandit, un provocator murdar care nu ne vedea decât după gratii, dar care a devenit, după aceea, un erou, pentru că, aventurier fiind, a ținut să dea lovitura la o bancă, în cel mai pur stil gangsteresc (Sașa Mușat a fost unul din membrii așa-zisei "bande a lui Ioanid", **n. red.**). Despre acest Holocaust al culturii românești nu se suflă o vorbă, e ca și cum n-ar fi fost, iar noi, popor de gură-cască, am zis lasă, să treacă de la noi. I-au belit legionarii pe ei, ne-au belit și ei pe noi, iar după aceea să lăsăm trecutul și să privim spre viitor. Dar băieții nu vor să uite nimic. Am impresia că ceea ce-i înfurie și de ce țin iar să ne lichideze, este faptul că le-am scăpat printre degete, cu toate eforturile lor de a ne cânta prohodul.»

❖

«Pe mine nu mă interesează ce face dl. Guest cu viața lui intimă, dar să mă facă pe mine asasin, asta depășește orice limită a bunului simț (Michael Guest, ambasadorul SUA la București; autorul se referă la declarațiile acestuia privind necesitatea ca în România să se vorbească deschis despre crimele săvârșite în anii războiului împotriva evreilor; cât despre aluzia la viața sa intimă, aceasta are în vedere faptul că Guest este homosexual declarat, **n. red.**). Nu vorbesc de diplomație, că asta ar trebui să-i bage pumnul în gură; dl. Guest are în spate flotila aeriană a SUA, care-ți poate corecta oricând comportamentul, aruncându-ți în cap niște bombițe, mai cu uraniu, mai fără, după cum se nimerește. Dar ceea ce este și mai scandalos este că atunci când mă făcea asasin, alături de el se aflau Răzvan Theodorescu (istoric de artă, ministrul Culturii, **n. red.**) și alte două persoane, recuzita de ocazie. Răzvan, în loc să-l corecteze sau să mai atenueze din entuziasmul incriminator al americanului, a fost foarte de acord cu cele spuse de acesta. Aș fi putut să-mi închipui orice, dar să cred că Răzvan Theodorescu devine, la comandă, un al doilea Mihail Roller, iată ceea ce depășește puterea de înțelegere a unui om normal. Și s-a arătat foarte încântat că, în fine, a ajuns și el să pună botniță altora și, mai ales, să-i atace și să-i acuze pe români, de parcă insul n-ar fi de-al nostru. Văzându-i entuziasmul anti-românesc, ai fi crezut că este un alogen, dar privindu-i capul din profil nu se arată a fi tăiat împrejur, deci e de-al nostru. Și mai este și istoric pe deasupra, deci cunoaște bine ce s-a întâmplat cu țara asta în secolul al XX-lea, și, cu toate acestea, dintr-un oportunism pe care nu-l înțeleg, mă acuză de Holocaust.»

(Din "România Mare", București, 2002)

Jurnal infidel

«★ Din 28 septembrie 2000, de când Ariel Sharon a făcut o vizită pe esplanada moscheelor din Ierusalim – vizită considerată o provocare: "Nu te poți juca cu emoțiile unui popor folosind tancurile", a spus Chirac, și care a declanșat o serie de manifestații palestiniene – până azi 12 octombrie 2000, au fost uciși de soldați israelieni (Zahal) 101 palestinieni care aruncau cu pietre, iar 3 soldați israelieni (în uniforme civile, care se aflau la Ramallah) au fost aruncați pe fereastră și linșați.

Nu este un război între israelieni și palestinieni (un război presupune ca fiecare parte beligerantă să dispună de arme cel puțin egale), pentru că unii folosesc puști automate (tancuri, elicoptere), iar ceilalți... pietre. Este o răscoală a poporului palestinian – Intifada – împotriva Statului Israel.

★ După trei săptămâni de confruntări între armata israeliană (Zahal) și tinerii din Intifada care aruncă cu pietre, sunt 143 de morți și 4.000 de răniți. Uneori, în istorie, oamenii sunt împușcați precum iepurii...

Se spune că Statul Israel este un stat democratic, chiar dacă nu are o Constituție (Legea fundamentală), tortura este admisă legal în timpul anchetelor penale și – fiind deținător al bombei atomice – nu a semnat nici un tratat de neproliferare a energiei atomice. Dar să ne imaginăm că guvernul actual din Marea Britanie ar fi de acord ca soldații britanici să tragă cu gloanțe reale în manifestanții din Irlanda, unde confruntările au o vechime de peste 30 de ani. Sau să ne imaginăm că guvernul din Spania ar da ordin trupelor să tragă cu gloanțe reale în manifestanții ETA care doresc separarea bascilor. În schimb, Statul din Israel este de acord ca soldații din Zahal să tragă cu gloanțe reale în tinerii care manifestează aruncând pietre. Uneori tinerii sunt împușcați în cap...

Războiul iudeo-arab continuă. Cruciadele pentru cucerirea Pământului Sfânt și a Ierusalimului nu mai pornesc din Apusul Europei, ci chiar din Palestina: "Cruciada Copiilor" care atuncă pietre...

Nu cumva tinerii uciși reprezintă ofranda pentru ca poporul palestinian să fie salvat de la distrugere și dispariție?»

(Fragment in "Jurnal infidel" de Bujor Nedelcovici; în "Convorbiri literare", Iași, 2002)

Nota Redacției: D-lui Bujor Nedelcovici, prozator român, trăitor la Paris, nu i s-au îmbujorat obrajii de rușine scriind aceste rânduri.

Nicu Micu şi miraculoasele sale plante medicinale

«Acceptată cu greu de autorităţile medicale, vindecarea cu ajutorul preparatelor din plante a devenit o metodă care nu mai este privită cu reticenţă. Bolnavi cu afecţiuni grave, cărora medicina alopată nu le alină durerile şi nu le aduce vindecarea, îşi pun mari speranţe în aceste forme de tratament care, de foarte multe ori, dau rezultate surprinzătoare. Doi dintre cei mai apreciaţi fitoterapeuţi, cărora li s-a dus vestea pentru siropul şi bitterul de plante aducătoare de sănătate, sunt Ion Dănăilă, cunoscut de toată lumea sub numele de Nicu Micu, şi fiul său, Emanoil, din comuna Iveşti, judeţul Galaţi.

Locuinţa lor, uşor de recunoscut după inscripţia de pe gard – "Plante medicinale" – şi după maşinile cu numere din toată ţara, parcate în faţa porţii, reprezintă un loc vizitat de mulţi suferinzi. Tuturor Nicu Micu le arată plantele medicinale care cresc în curtea lui şi leacul pe care îl are fiecare dintre ele, pentru că n-a uitat nici o clipă, în cei 82 de ani de viaţă, suferinţele fizice îndurate până să afle efectele tămăduitoare ale naturii.

Calvarul pricinuit de bolile sale contractate pe front între 1941-1945 avea să dureze vreme de 12 ani, până când o cunoştinţă din satul Cotumba, judeţul Bacău, Neculiţă Dărmănescu, i-a adus un sirop preparat din 18 plante. La sfârşitul primei zile de tratament a reuşit să se ridice din pat şi să-şi întâmpine la poartă soţia, care se întorcea de la câmp. Martori ai acestui eveniment, vecinii au considerat că lui Nicu Micu i s-a întâmplat o minune. Din acel moment, dorinţa sa a fost aceea de a învăţa să prepare singur siropul miraculos, pentru a se vindeca şi de celelalte boli. Întrebat cum a ajuns să stăpânească tainele plantelor din care prepară leacurile sale, Nicu Micu spune: "Am învăţat de la durerile mele, de la bolnavi, de la bătrânii satului şi din cărţi".

Pentru a îmbunătăţi efectele siropului iniţial, Nicu Micu a mai adăugat 35 de plante. Acum, bitterul preparat în "laboratorul" de la Iveşti include 115 de plante, iar în amestecul acestuia cu siropul sunt conţinute aproape 200 de plante. De-a lungul timpului, prin "cabinetul" lui Ion Dănăilă s-au perindat mii de oameni, încât nu le mai ţine socoteala. Au trecut pe la el şi mulţi politicieni, oameni de afaceri, judecători şi "un sfert de pogon de colonei", după cum îi place să spună, fără să-l deranjeze faptul că persoanele publice se feresc să-şi decline identitatea.

Victor Pop, de 53 de ani, din Ploieşti: "Sufăr de ani de zile de hepatită B şi ciroză, dar din noiembrie anul trecut am început să vin la Iveşti şi mă simt foarte bine în urma tratamentului", ne spune dl. Pop. Aceleaşi mărturii le auzim şi din gura unei tinere mame, operată de o tumoare la cap, ce îşi adusese la consult şi băieţelul de 3 ani, pentru a primi tratament împotriva giardiei. Dintre situaţiile în care s-a înregistrat vindecarea bolnavilor, spicuim doar câteva: Aurel Crăciun, 43 de ani, din Galaţi, cu diagnostic "tumoare malignă colon, unghi hepatic şi splinic", Liviu Pârlog, din Focşani, cu diagnostic "policitemie vera", însemnând o îngroşare a sângelui ce capătă consistenţa bulionului. Printre pacienţii vindecaţi de bitterul de la Iveşti sunt foarte mulţi care vin tocmai din Italia, Grecia, America sau Franţa, printre aceste cazuri numărându-se şi cele ale unor doctori plecaţi din România. Nicu Micu are chiar şi pagină pe Internet.

Nicu Micu este mâhnit de faptul că, din cei 6 copii pe care i-a crescut, doar Emanoil îi stă alături şi a deprins tainele vindecării cu plante. Ar vrea să se retragă din activitate, dacă s-ar găsi vreun investitor dornic să-i împlinească visul: realizarea unui complex de tratament, care să cuprindă un spital, locuinţe pentru personalul de îngrijire, o biserică. Până atunci, însă, cel care a preluat ştafeta de la Nicu Micu este fiul său Emanoil, revenit la Iveşti după 1995, după ce timp de 20 de ani a locuit la Braşov. Una dintre primele sale confruntări cu secretele homeopatiei a practicat-o pe propriul corp, atunci când, din neatenţie, s-a opărit vărsându-şi pe trup o oală cu preparat fierbinte. Nu a mers la spital, de teamă că asta ar fi însemnat transplant de piele. Aşa că s-a vindecat singur, cu leacurile pe care i le-a recomandat tatăl său. Între timp şi-a luat diploma de bioterapeut şi a deprins toate secretele preparării bitterului, tincturilor şi alifiilor, precum şi pe acelea ale adaptării leacurilor la caracteristicile fiecărui caz.

"Cum a tratat tata până acum, tot aşa tratez şi eu de acum încolo", ne spune Emanoil.»

(Dintr-un reportaj de Rodica Perianu şi Ticu Ciobotaru; în "România liberă", Bucureşti, 2002)

Can-canuri...

...aflăm, ca de obicei, în revista VIP, precum şi în alte foi dornice

●

Ne pare bine că – în sfârşit! – a început procesul lui Avishai Raviv, zis şi "Agentul Şampania", omul care ştie multe despre felul cum a fost pusă la cale asasinarea lui Itzhak Rabin.

Ne-ar părea şi mai bine să aflăm ce zice el la proces, pentru ca să ştim şi noi ceea ce ştie el.

să informeze cititorii *ce mai e nou* prin lumea vedetelor: ■ **Cântăreaţa de muzică uşoară Daniela Györfi,** persoană ultra-sexi şi liberală (şi-a scos, între altele, chiloţii la o emisiune TV în direct), s-a afişat în ultima vreme cu Adrian Copilu' Minune, vestit cântăreţ de *manele* pe la nunţi şi botezuri. "O iubire imposibilă!", titrează ziarele. De ce? Fiindcă simpaticul *manetist,* mărunţel de felul lui, ajunge numai până la jumătatea focoasei blonde. ■ **Ghicitoarea Cireşica** – unul din starurile meseriei – prevede că primul ministru Adrian Năstase va avea curând un necaz în familie. În rest, toate bune. "Astrograma făcută de mine arată că va ajunge la Preşedinţie, numai că trebuie să se ferească de boli şi oboseală, precum şi de multele femei ce roiesc în jurul său. ■ S-a vorbit stăruitor în presă despre certurile nesfârşite din familia fotbalistului internaţional **Dan Petrescu,** care joacă în prezent la clubul Southampton, din Anglia, Divorţul părea iminent. Dar cunoscutul mijlocaş a dezminţit categoric ştirea, declarând că s-a împăcat cu nevasta. Dovadă (între altele) că i-a dăruit acesteia un automobil Renault ultra-modern, de culoare verde. ■ Urmând exemplul creatorilor de modă din Franţa, Italia, Anglia sau SUA, *designerii* se luptă să atragă diferiţi actori cu faima "de partea lor". Cine nu-şi aminteşte că printre suporterii credincioşi ai lui Yves Saint Laurent s-a aflat şi actriţa Catherine Deneuve? Doina Levinţa încearcă şi ea (ba chiar reuşeşte) să capteze simpatia vedetelor scenei. La ultima prezentare de modă a acesteia, dintr-o lojă aplaudau cu sete rochiile semnate "D.L." Ileana Stana-Ionescu şi Mişu Fotino, de la Teatrul Naţional. ■ Luptă strânsă, pasionantă, pentru titlul de cea mai sexi prezentatoare de televiziune. Ultimul concurs în materie a fost organizat de revista FHM la Clubul Ramirez Montague Associates din Bucureşti. Pe locul I a ieşit **Andreea Raicu,** care a primit trofeul din mâinile campioanei pe anul trecut, Andreea Marin (de notat, în paranteză, că Andreea este un prenume f. f. la modă). Pe locul II – Monica Bârlădeanu. Alexandra Mutu (soţia fotbalistului Adrian Mutu) a ocupat locul V, Andreea Marin – locul IV, iar Mihaela Rădulescu, Prietena lui Elan Schwartzenberg, din Israel, locul VIII.

Ciresica

Andreea Raicu

Decese

Maria Luiza Cristescu, prozatoare (57).

Prof. dr. Gh. Bulgăr, lingvist (82).

Shana Tova! Restaurantul
HAIM
Restaurantul oamenilor care se respectă

Tel Aviv, Reh. Nes Ziona 8-א
Telefon: 03/516-5361 – 03/524-4963

Am trecut în noul local, mai spaţios, mai luminos, mai aerisit decât în Dizengoff

★

Avem acelaşi specific şi ne angajăm să păstrăm aceeaşi calitate pe care o respectăm de 25 de ani.

★

Parcare nelimitată şi gratuită în strada învecinată Idelsohn.

Vă aşteptăm cu plăcere

ION MIHĂILEANU
Corespondenţă din Franţa

Caleidoscop parizian

- **Tour Eiffel îşi face o operaţie estetică**
- **Vai, Place Pigalle nu mai e ce-a fost. I-a luat locul strada St. Denis**
- **Mihail Sebastian în librării**

De la bun început ţin să declar că nu sunt un admirator al Turnului Eiffel care a devenit un fel de simbol al Parisului. Daca teroriştii lui Bin Laden ar avea vreodată intenţia să săvârşească un atentat împotriva Franţei, prima ţintă ar fi probabil acest faimos turn. Deocamdată, pare-se, nu există nici o primejdie în această direcţie. De ce îmi propun să scriu despre acest monument care seamănă cu un semeţ phallus? Puţintică răbdare, veţi afla imediat răspunsul. Virilitatea sa nu-l împiedică, aidoma unei cucoane ajunsă la o anumită vârstă, să se fardeze, să se supună unui lifting, doar-doar să pară că a descoperit elixirul tinereţii. Vorbind serios, acest – mai mult decât centenar – cetăţean de onoare al Parisului, e supus, dacă nu mă înşel, din 7 în 7 ani, unui machiaj, adică unei zugrăveli generale. Care nu este o glumă pentru muncitorii specialişti atârnaţi în vid să dea un lustru colosului de peste 300 metri înălţime. Aţi înţeles, am găsit pretextul pentru a evoca istoria celebrului personaj căruia 6 milioane de turişti, veniţi de pe toate meridianele globului, căţărându-se până în vârf, vin în fiecare an să-i aducă omagiul.

Inginerul Gustave Eiffel, (numele său “de fată“ e Bonick Hausen, nu, nu cred că a fost evreu, cum îşi închipuie unii din “trib” când dau de un nume de sonoritate germană!) nu era la prima sa ispravă. El a construit înaintea turnului multe alte lucrări: poduri, viaducte, biserici, baraje. Dar cele mai remarcabile sunt osatura metalică a Statuii Libertăţii din faţa New York-ului, gara oraşului Budapesta, structurile de fier ale bisericii Notre-Dame-des-Champs de pe bulevardul Montparnasse, ale sinagogii de pe strada Tournelles (o fi totuşi evreu, s-ar întreba acelaşi!) precum şi a cunoscutului magazin “Le Bon Marché”.

Gustave Eiffel n-a fost singurul care a avut ideea de a înălţa un turn. Doi constructori americani, Clarke şi Reeves, voiau în 1874 să înalţe un turn la Philadelphia, înalt de 914 metri, dar proiectul lor nu s-a realizat. Francezul a izbutit însă să folosească împrejurările favorabile ale epocii, când prim-ministrul de atunci, Jules Ferry, voia să sărbătorească la 5 mai 1889 centenarul Revoluţiei prin organizarea unei mari Expoziţii Universale. Un turn înfruntând norii, ajutând să se uite înfrângerea de la Sedan şi pierderea provinciilor Alsacia şi Lorena, era binevenit. Merită a fi notate câteva amănunte în favoarea ilustrului inginer. 80% din cât trebuiau să coste lucrările (8,5 milioane de franci de atunci, o sumă imensă) le-a avansat din punga sa. Uluitor, acest monstru de metal, cântărind 11.000 de tone, necesitând 50 de tone de vopsea, desenat pe hârtie printr-un calcul matemetic, a fost realizat în 26 de luni de zile. Isprava tehnică e incontestabilă: turnul a revoluţionat atunci legile construcţiei. Eiffel, care era şi un bun manager, a încheiat un contract prin care obţinea o concesiune valabilă pe timp de 20 de ani, ceea ce i-a adus multe milioane. În plus, precursor genial al serviciilor de publicitate de astăzi, fără de care nici un produs nu se poate vinde, o dată terminat, şi-a botezat turnul cu numele său.

Multă lume şi-a manifestat ostilitatea faţă de apariţia acestui turn pe firmamentul Parisului. Încă din primele zile când au început lucrările, un manifest intitulat “Protestul artiştilor” împotriva construirii turnului e semnat de nume ca: Guy de Maupassant, Alexandre Dumas-fils, Leconte de Lisle, Victorien Sardou, Charles Gounod, François Coppée, Léon Bloy, Sully Proudhomme, J. K. Huysman. Nume de amplă sonoritate în acea vreme. O excepţie, Apollinaire, căruia turnul îi convenea. (În paranteză fie spus, dacă aş fi fost francez atunci, cred că aş fi semnat cu plăcere “protestul artiştilor”... Replica lui Eiffel se voia usturătoare: “De ce ceea ce e admirabil în Egipt devine ridicol şi hidos la Paris? Caut să-mi explic şi mărturisesc că nu izbutesc”. Aluzia la mormintele faraonilor e străvezie, presupun că la rândul său a primit un răspuns ironic, comparaţia între piramide şi turn putea fi o sursă de haz. Până la urmă Gounod s-a îmblânzit şi a acceptat să cânte la pian o compoziţie a sa în micul apartament pe care inginerul şi-l rezervase printre nori.

Foarte puţină lume ştie că după cei 20 de ani de concesiune “monstrul” trebuia să fie distrus, dovadă că această construcţie era considerată provizorie, un fel de “gadget” de care oraşul trebuia să se debaraseze. Iscusit, plin de fantezie, Eiffel face tot ce poate pentru ca să-şi salveze opera. Pe atunci se credea că în înălţime se poate face o cură de oxigen. El îl roagă pe cumnatul său, medicul Henocque, să recomande pacienţilor o ascensiune la 300 metri care să-i vindece de plămâni şi depresiune nervoasă. Mai mult decât atâta, el găseşte raţiuni ştiinţifice. În 1890, în turn e instalată o staţiune meteorologică. În

1904 el are ideea ingenioasă de a propune armatei franceze să utilizeze al treilea etaj pentru un emiţător de radio fără fir. Când pronunţi cuvintele magice “apărarea naţională” e imposibil să mai îndrăznească cineva să dorească dărâmarea turnului. S-ar putea spune, deci, că militarii i-au salvat turnul. Astăzi el e cu adevărat util, difuzând emisiunile a 6 reţele de televiziune şi 30 de posturi de radio.

Cert este că Turnul Eiffel şi-a câştigat definitiv dreptul de a figura în patrimoniul parizian. Mărturisesc că şi eu m-am împăcat cu existenţa sa şi nu-l mai consider ca o insultă la adresa armoniei arhitecturale a capitalei Franţei. M-am urcat o singură dată până în vârf şi mi-a fost de ajuns pentru a admira panorama Parisului, ceea ce pot face şi de la biserica Sacré Coeur. Cât priveşte celebrul "Jules Verne", restaurantul-vapor situat la al doilea etaj, n-am avut plăcerea să-i apreciez bucatele, nu numai din motive financiare, dar şi pentru că, dacă vrei să iei prânzul acolo, trebuie să rezervi cu 3 săptămâni înainte, iar pentru cină – cu 4 luni înainte…

Recunosc însă că au fost momente când Turnul Eiffel a devenit o splendidă operă de artă. Când, sărbătorind trecerea în al treilea mileniu, cele 20.000 de becuri l-au luminat şi i-au transformat personalitatea. Mi-am amintit de casele olandeze, fără perdele, oferindu-se privirilor trecătorilor, cu superbele lămpi şi abajururi, ca pe o scenă de teatru. Lumina, acest magician. Adevărat artist. Se prevede ca în 2003 Turnul Eiffel să scânteieze din nou. Om trăi (dacă!) şi-om vedea…

❖

Place Pigalle nu mai este locul arhi-cunoscut unde se practică amorul tarifat, cum i se zice în loc să se spună prostituţie. Pare-se că strada St. Denis îi dispută de mult întâietatea. La rândul ei, St. Denis rivalizează cu Bois de Boulogne, unde automobilele clienţilor vin noaptea să cumpere "marfa", la preţuri diferite, în funcţie de frumuseţea şi tinereţea femeilor care îşi vând trupul.

Bordelurile au dispărut de multă vreme. Ele nu mai au o existenţă legală. În schimb prostituţia se practică pe scară largă, fără nici o oprelişte, având o singură "lege", clandestină, legea junglei.

Parisul nu este singura metropolă care cunoaşte această situaţie. În toate oraşele europene s-a instaurat un comerţ internaţional al sexului, o mafie care îşi îngăduie să promoveze ceea ce unii nu se feresc să numească "sclavie sexuală".

În mod paradoxal, dispariţia Cortinei de Fier, libertatea de circulaţie, au fost semnalul începutului sclaviei sexuale. Organizaţia internaţională a migraţiei afirmă că între 200.000-300.000 de femei, tineri bărbaţi şi copii vânduţi pe pieţele prostituţiei provin din fosta Uniune Sovietică sau din ţările balcanice. Pieţe de desfacere importante sunt locurile unde sunt plasaţi soldaţii trimişi de ONU în fosta Iugoslavie. În majoritatea cazurilor, ele reprezintă destinaţia finală. Aceeaşi organizaţie OMI a organizat o anchetă la Kosovo şi a ajuns la următoarele rezultate surprinzătoare. Vârsta medie a prostituatelor e de 23 de ani. 60% dintre ele vin din Moldova, 20% din România, 10% din Ucarina, 7% din Bulgaria.

Momeala e clasică: tinerelor li se promite marea şi sarea, vor fi angajate ca baby-sitter, chelneriţe în cafenele sau restaurante etc. De îndată ce trec frontiera li se confiscă paşapoartele, ele sunt violate de "cumpărători" şi expuse ca animalele. O oarecare Nataşa povesteşte că au fost forţate să se dezbrace şi să defileze goale pentru a fi examinate de proxeneţi. Care e preţul unei tinere femei într-o ţară din Balcani (ca o marfă, ca un animal!)? Între 400-1.400 de dolari. În nordul Bosniei, într-un loc numit "Arizona Market", femeile erau vândute la licitaţie. Se apreciază că mafia sclaviei sexuale câştigă anual în jurul sumei de 1 miliard de dolari.

Şi e doar un început. Femeile cele mai frumoase sunt destinate Europei occidentale. Europol crede că 12.000 de femei sunt importate în Uniunea Europeană pentru a deveni prostituate la Paris, Bruxelles, Hamburg sau Stockholm.

În faţa acestei situaţii, o deputată franceză, Françoise de Panafieu, a avut îndrăzneala să ceară deschiderea, din nou, a caselor de toleranţă, argumentând că în felul acesta se va controla prostituţia şi se va lupta contra flagelului Sida. Bineînţeles că toată lumea a combătut-o.

Concluzia: sclavia sexuală va continua să prospere!

❖

Şi câteva maxi-minime şi mini-minime:

■ "Copţân dolăs" (sărăntoc), cum mă consider fără urmă de ruşine, n-am visat niciodată să-mi odihnesc trupul obosit într-unul din marile hoteluri ale Parisului. Dar plăcerea de a le vizita, o plăcere estetică gratuită, mi-am oferit-o câteodată. Nu sunt multe, doar şase, cele care merită denumirea de Palace. Le dau şi adresa, poate careva dintre dumneavoastră, jucând la loterie, devine milionar peste noapte: **Hotel Meurice,** 228 rue de Rivoli, **Hotel Ritz,** 15 Place Vendôme, **Hotel Plaza Athénée,** 25 Avenue Montaigne, **Hotel George V,** 31 Avenue George V, **Hotel Crillon,** 10 Place de la Concorde, **Hotel Bristol,** 112 rue Faubourg St. Honoré. Fericitul care intră într-unul din aceste adevărate palate găseşte în camera sau apartamentul său o sticlă de şampanie, fructe, o cutie de bomboane de ciocolată, un buchet de flori. În toate aceste şase hoteluri serviciile sunt asigurate fără întrerupere, 24 de ore din 24. La hotelul George V, 650 de persoane se ocupă de 245 de camere, iar la Crillon, 350 de salariaţi se ocupă de 147 de camere, gata să îndeplinească orice dorinţă a clienţilor. La Crillon, printre salariaţi se află şi o muziciană care, la intrarea în hotel, întâmpină clienţii scoţând din harpă sunetele bandei originale a filmului Titanic. În acelaşi hotel se află ceea ce se numeşte "suita regală Bernstein" (de ce Bernstein, nume de evreu, nu ştiu), cuprinzând un apartament de 3 camere duble în suprafaţă de 300 de metri pătraţi, o terasă de 140 de metri pătraţi, cu vedere în Place de la Concorde, un salon, patru săli de baie, 2 saune etc. Preţul, ieftin ca braga: 13.000 de dolari pe noapte. Plus plăcerea de a dormi în aceleaşi paturi în care au dormit Madonna sau Travolta. O pereche de oameni oarecare au economisit câţiva ani pentru a-şi permite luxul de a plăti "suita Bernstein" pentru o noapte şi a se lăuda: nici nu ştiţi cu cine aveţi de-a face! Am dormit la Crillon în patul Madonnei. Aferim! Mişighe ţim toit!

■ "L'Accident", romanul lui Mihail Sebastian, a apărut în prestigioasa editură Mercure de France în superba traducere a lui Alain Paruit. Nu mai ţin minte dacă l-am citit în româneşte cu 50 de ani în urmă. Dacă da, l-am uitat. Nu l-am putut lăsa din mână, l-am citit în câteva ore, ca pe un roman poliţist. Romanul îngăduie mai multe interpretări. La prima vedere e un pasionant roman de dragoste, e admirabil construit, străbătut de o fină analiză psihologică. Există însă şi alte straturi, profunde, pe care le dezvăluie Edgar Reichmann într-un articol substanţial apărut recent în ziarul "Le Monde". "Accidentul" ar merita să fie tradus în ivrit.

■ Danielle Darrieux a fost sărbătorită de curând pentru cei 70 de ani de carieră artistică. Jean-Claude Brialy, care a avut această iniţiativă, i-a spus: "Dragă Danielle, vino la teatrul meu, Bouffes-Parisiens, vom fi 5 persoane, printre care Michèle Morgan, la supeul pe care ţi-l oferim şi care va fi servit pe scenă". În loc de supeu, un spectacol de amintiri, de omagii, de cântece (printre care Aznavour), într-o sală arhiplină, de 700 de persoane. "Tout Paris" – vedetele artei şi ale politicii. Spectacol care a ţinut peste trei ore şi care a emoţionat-o profund pe decana teatrului şi filmului francez. Bineînţeles că Danielle Darrieux şi-a încheiat seara într-un mare restaurant, unde i s-a oferit un ceas împodobit cu 7 diamante.

■ Fiindcă vorbim de o mare doamnă a artei franceze, hai să amintim de existenţa unei alte doamne, mare în bani, pentru că e cea mai bogată persoană din Franţa. Numele ei: Liliane Bettencourt. Ea posedă frumuşica sumă de 15 miliarde de dolari (sau Euro, pentru că moneda europeană valorează cam tot atât ca rivala ei americană). Tatăl ei, Eugène Schueller, ca şi soţul, André Bettencourt, au cam – e puţin zis – colaborat cu regimul de la Vichy, ceea ce nu i-a împiedicat să fie bine mersi după eliberarea Franţei şi să continue să strângă avere. Cum? Devenind proprietarii firmei L'Oréal, care fabrică creme, farduri, deodorante, balsamuri, ruj de buze cu etichetele Gemey, Lancôme, Vichy, Elsève. Liliane, în vârstă de 80 de ani, a şi stabilit drepturile de succesiune pentru fiica ei unică, Françoise. Numai în cinci ani averea Bettencourt-ilor s-a îngroşat cu peste 70%. Capitalism familial. Banul la ban trage…

■ Ultima defilare a homosexualilor – bărbaţi şi femei – a strâns o jumătate de milion de persoane pe străzile Parisului. Nimic de zis, totul se petrece în cea mai mare veselie, cu tot soiul de numere spectaculoase, pline de fantezie. Te întrebi, însă, ce mai vor? Lupta lor împotriva discriminării a avut succes. Înainte de 1981 homosexualitatea figura în Franţa printre bolile mintale. Acum homosexualii au dreptul să se căsătorească între ei, nimeni nu zice nimic când află că cineva e "homo". Când în această defilare profesorii, salariaţii lui Air France sâu poliţiştii arborează drapelul profesiunii lor, e o provocare care sună ca un apel la prozelitism la adresa colegilor lor.

■ În luna octombrie va apare la editura Grasset un volum intitulat "Tristan Tzara, l'homme qui inventa la Révolution Dada". Autorul: François Bott. Aştept cu nerăbdare să citesc această carte, l-am cunoscut pe François Bott, mulţi ani de zile el a condus rubrica "Le Monde des livres" a ziarului cu acelaşi nume, a fost un prieten apropiat al lui Cioran, e un excelent moralist.

■ Când vine la Paris – şi vine foarte des, incognito – Woody Allen are un şofer, pe numele său Olivier Chemoul, care a dezvăluit câteva slăbiciuni ale actorului. Restaurantul preferat: Tour d'Argent (cred şi eu!). Ce-i place la Paris: peisajul de iarnă, Place de la Concorde, Sena, arborii. Micile sale plăceri: să se ducă la cinematografele din Cartierul Latin şi să revadă vechile filme clasice. Un proiect posibil: să dea un concert de clarinet la Olympia.

Nou!
A apărut
Culisele memoriei
de Eugen Iacob
Editura Clusium – Cluj-Napoca
………………………………
Cartea poate fi procurată trimiţând suma de 40 shkalim pe adresa:
EUGEN IACOB
POB 5366
HOLON 58153

AL. MIRODAN

DICȚIONAR NECONVENȚIONAL
AL SCRIITORILOR EVREI DE LIMBĂ ROMÂNĂ

Poșta Dicționarului

Prof. Lili Plaiu, din Beer Sheva, face câteva precizări în legătură cu poetul avangardist Jacques Costin:

«În cele câteva zile petrecute la București, la începutul lunii iulie 2002, am reușit să-mi procur lucrarea lui Ov. S. Crohmălniceanu "Evreii în mișcarea de avangardă românească", despre a cărei apariție citisem în revista "Minimum" nr. 172 (iulie 2001).

Lucrarea, care în esență nu aduce nimic nou pentru un avizat, are însă meritul de a pune la dispoziția unui public larg mănunchiul bogat al scriitorilor evrei care și-au adus un prețios aport la dezvoltarea avangardismului românesc și de a sublinia "patrimoniul spiritual iudaic" (Geo Șerban, Prefață, pag. 30).

Pentru că datorită unor relații de familie am cunoscut unele amănunte din viața lui Jacques Costin, îmi permit să atrag atenția cititorilor asupra unor informații neexacte strecurate în prezentarea biografiei acestui scriitor.

Ov. S. Crohmălniceanu afirmă: "Era cumnatul lui Marcel Iancu, fiind căsătorit cu o soră a soției acesteia" (pag. 88).

Aceeași informație privitoare la gradul de rudenie dintre J. Costin și pictorul M. Iancu este consemnată și de Al. Mirodan în "Revista Mea" nr. 1201, din mai 1986. Într-un fragment al "Dicționarului neconvențional" (apărut în revista amintită), în care îl prezintă pe J. Costin, citim: "Se împrietenește după plecarea lui Tristan Tzara în Franța cu Marcel Iancu à la frați de cruce și va deveni cumnatul acestuia, căsătorindu-se cu o soră a soției pictorului". De altfel, chiar Ov. S. Crohmălniceanu indică la capitolul "Repere bibliografice" (p. 187) "Dicționarul neconvențional" al lui Al. Mirodan.

În realitate, Jacques Costin este cumnatul lui M. Iancu pentru că el este fratele soției pictorului. A fost căsătorit cu Laura Grünberg, "Dona Laura", cum îi spunea scriitorul, al cărei "cavaler servant" a rămas toată viața, mărturisire făcută de el însuși, în anul 1969, pe spatele unei fotografii trimisă la București familiei.

După război, când a revenit în România, de unde plecase (din cauza oprimărior antisemite) înainte de ianuarie 1941, dată la care fratele său, Mișu Goldschlager-Costin, a fost ucis de legionari – J. Costin se afirmă mult mai puțin pe plan literar și publicistic, ocupându-se, în special, de traduceri.

A compărut împreună cu vechea lui prietenă, sculptorița Milița Petrașcu, în procesul "public" intentat câtorva intelectuali, acuzați de atitudine ostilă regimului; dar acest proces nu a fost în anul 1951 (cum se spune la pag. 94), ci câțiva ani mai târziu.

Încercarea lui permanentă de a emigra din România a rămas fără rezultate. Numai după acest proces i s-a permis să plece în Franța, unde a murit în anul 1972, în vârstă de 77 de ani, și nu în anul 1987, cum afirmă Ov. S. Crohmălniceanu.

Desigur că amănuntele eronate ce apar în redarea biografiei lui Jacques Costin, în lucrarea "Evreii în mișcarea de avangardă românească", nu știrbesc cu nimic importanța volumului.

Intervenția mea a urmărit doar să stabilească unele adevăruri în legătură cu cel pe care Al. Mirodan l-a socotit, în cadrul avangărzii românești, "o figură, un ferment și un animator – în felul lui Vasile Pogor, la Junimea ieșeană ("Revista mea" nr. 1201, mai 1986).»

Bijuteria
Peretz
PETAH TIKVA
Reh. Hovevei Zion 15
Dispune
de o gamă variată
de BIJUTERII SPECIALE
precum și CEASURI
de la renumitele firme
• RADO • SEKTOR •
• LONGINES •
• PIERRE BALMAIN •
• MICHAEL HERBELAIN •
• MOVADO • TISOT •
• EDOX • CAMEL •
Prețuri moderate
VISA și ISRACARD
Tel. 03/934-0303
Vorbim românește
Cu prilejul noului an 5763
urăm clientelei noastre,
prietenilor și întregului popor
evreu sănătate și prosperitate
Shana Tova!
Gmar Hatima Tova!

IOSEF EUGEN CAMPUS

Cine poate vorbi despre poet?

Aşa se întreba Solo Har în poezia "Zâmbetul poetului" din recent apărutul volum "Nemărginita rotire" (Cartea Românească, Bucureşti). Şi-şi răspunde tot el: *"Poate apa, vântul şi pământul.../ Oamenii nu pot spune prea mult, / se-mpiedică de vorbe"*. Are, desigur, dreptate. Dar, ce să facem? Profesiunea de critic literar ne impune să ne spunem cuvântul. Împiedicându-ne de vorbe, că oameni suntem. Dar străduindu-ne să comunicăm gândurile noastre, mai mult sau mai puţin aproape de adevărul operei analizate. Conştienţi de riscuri, dar înfruntându-le. Din simţul datoriei.

"Nemărginita rotire" este, precum spune nota lămuritoare, "o selecţie de poezii făcută de autor" din toate volumele publicate în decursul celor 34 de ani de activitate creatoare. Din păcate – trebuie s-o spunem răspicat – numărul poeziilor slabe sau mediocre incluse în volum este relativ mare, ceea ce micşorează ponderea de ansamblu a antologiei. Un volum retrospectiv, o antologie a întregii opere, pe gustul autorului. Ca atare, ea îngăduie o dublă dezvăluire a specificităţii. Poetul se dezvăluie, în primul rând, prin substanţa poeziilor sale. Se dezvăluie însă, în al doilea rând, şi prin selecţia operată.

În substanţiala sa Prefaţă, Andrei Strihan consideră că avem de a face cu o poezie a cunoaşterii. O apreciere justă şi în perfect acord cu viziunea poetului despre el însuşi, aşa cum o scoate în lumină selecţia operată de el. Volumul cuprinde, şi numai către sfârşit, foarte puţine poezii cu teme din lumea exterioară. Întâlnim o poezie care se înalţă dincolo de proză, vorbind cu emoţie sinceră, reţinută, despre "colinele Sionului". Câteva poezii, mai puţin reuşite, vorbesc despre evrei şi holocaust. O poezie impresionantă reconstituind imaginea tatălui său: *"Cineva îmi vorbeşte, glasul mi-e cunoscut"* ("Cineva").

Dar marea majoritate a poeziilor sunt poezii de cunoaştere. Ele exprimă reflecţiile poetului, reacţia sa la marile probleme umane.

Reflecţiile sale au un caracter melancolic, dar nu sumbru propriuzis. Concepţia lui pare a se apropia de Heraklit, dar şi de ştiinţa modernă. Lumea constă, spune el, în mişcare, trecere, o mişcare a celulelor: *"...descoperă lumea/ aşa cum este/ fără început şi fără sfârşit, / în veşnică mişcare"* ("În veşnică mişcare"). Îl obsedează *"inconfundabilul*

CLINICILE LASER

Reţeaua naţională a medicinei de avangardă

Clinicile Laser specializate de peste 20 de ani în tratamente cu ajutorul tehnologiei LLLT (Laser de mică intensitate) în domeniile următoare:

- ✔ **Ortopedie**
- ✔ **Accidente de circulaţie**
- ✔ **Accidente de muncă**
- ✔ **Boli de circulaţie**
- ✔ **Piele**
- ✔ **Astmă**
- ✔ **C.V.A.**

Shana Tova!

Oferă un tratament nou în domeniile citate:

- ✔ **Fără dureri şi fenomene secundare**
- ✔ **Complet lipsit de pericol**
- ✔ **Fără a necesita spitalizare**
- ✔ **Sub supraveghere medicală permanentă**

Pentru informaţii suplimentare şi consult de către un specialist adresaţi-vă la:

TEL AVIV	HAIFA	BEER-SHEVA	IERUSALIM
Merkaz Azrieli Turnul triunghiular Etajul 28 03/609-1666	Beit Amot Reh. Iaffo 157 04/852-7262	Migdal Canion Haneghev Etajul 6 08/665-5388	Binian Hahevra Hacalcalit Reh. Canfei Nesharim 24 Ghivat Shaul 02/651-2227

semn al nemărginitei rotiri" ("Nemărginita rotire").

Există, la el, tendința de a se apropia – până la confundare – cu celălalt (semnează pe nisip fiecare cu numele celuilalt), cu viețățile și cu plantele. Dar există și tendința contrară: teama, respingerea apropierii prea mari, dorința de a-și păstra neșirbită identitatea, identitatea umană. Păsările îi împrumută aripile, urșii i-au dăruit puterea lor, dar *"Mi-am păstrat cu grijă mâinile/ da, mâinile, să mai semăn a om"* ("Experiență"). Zborul păsării îi pare un ideal. În indiferența lui absolută, o trăire existențială: *"Pasărea zboară/ nu vorbește/ nu se miră/ nu cere/ nu oferă/ nu laudă/ nu înjură/ zboară/ asta-i confesiunea ei/ zborul în sine/ nu timp/ nu idei/ nu istorie/ zbor, zbor, zbor"* ("Zborul păsării").

Ar vrea să fie arbore, trăindu-și liniștit existența sa proprie, netulburat și neinfluențat de nimic: *"Să fiu arbore fără a fi întrebat/ de ce foșnetul e așa și nu altfel:/ să fiu arbore fără ca/ frunzele să fie numărate:/ să fiu arbore fără să mi se spună/ cum să ascult cântul pădurii/ să fiu arbore fără ca inima/ să fie rănită de plumb"* ("Să fiu arbore").

Și totuși, în ultimă instanță, vrea să rămână om, să rămână el însuși, totul și nimic, cum recunoaște cu autoironie: *"Sunt ecou, linie, punct/ fum, aer, drum, pârghia ce urcă și coboară/ nume, făclie, noapte, cuvânt, / sunt ceea ce sunt/ culoare, speranță, chip, / sunt totul și nimic"* ("Metamorfoză").

Pe Solo Har, poetul și omul modest, cumpătat, ținând la identitatea lui umană, îl simt cel mai aproape atunci când, omenește, ne îndeamnă frumos, simplu: *"Lasă poarta deschisă, n-o încuia, / las-o deschisă.../ Soarele mai cântă, nu e târziu, / nu e încă târziu, / lasă poarta deschisă./ Pașii-s descumpăniți, / mâinile tremură, / drumurile înalță praful, / dar poarta las-o deschisă, / nu e târziu, încă nu e târziu"* ("Poarta deschis").

◆

Încercând să definesc drumul parcurs de Solo Har de-a lungul celor 34 de ani de activitate creatoare, aș sublinia în special trecerea de la un anumit obscurantism artificial și o anumită verbozitate pretențioasă la poetica interiorizată, tinzând spre simplitate și concizune.

Astfel ajunge la realizarea unei poezii sculptată în piatră, sculptată în suflet: *"În această denudare de secunde/ verdele îngălbenește/ și-un ritm de lăstun plutește/ peste învolburata-mi privire./ Trupul se retrage în sinea sa/ și pașii devin foșnet de lebădă"* ("Secunde denudate").

În această dominantă simplitate și conciziune capătă o valoare aparte, specifică, alte trăsături ale meșteșugului dău. Predilecția pentru geometrie: *"Între doi stâlpi am întins o sfoară.../ Sfoara strălucea în lumina soarelui/ ...Am urcat până la un capăt al sforii, / regăsindu-mă pe o linie dreaptă într-un cerc"* ("Sfoara"). Sau: *"Restul nu este altceva decât/ mișcare însumată în puncte!/ Să nu uităm că, dacă tot vorbim, / despre tot, punctul este totul"* ("Privire din afară"). Apoi, predilecția pentru jocul culorilor, în special contrastul alb-negru: *"Lângă patul alb/ s-a adunat corul florilor./ Camera-i neagră, / patul e alb, foarte alb"* ("Lângă pat"). Și, în sfârșit, încercarea de a generaliza și de a crea un abstract sensibil, folosind alăturări paradoxale și formele infinitivale ale verbelor: "*urcuș în prăvălire, timp topit în albie de nori*" ("Înfruntare"), *"speranța capătă tentă de rugină, moartea umblă prin buzunare"* ("Curaj"), *"pomii cern trăirea"* ("Cadențele așteptării"), *"Printre flori, fluturi, / penetrare./ Tristețea, iubirea, curbe de culori, / mirare./ Vârstele – rodire inversă/ exilare"* ("Rodire inversă").

◆

Precum singur recunoaște, lucid, privind retrospectiv, Solo Har a învățat treptat să se desprindă de iluzia atotștiinței naive și a siguranței de sine, a învățat să aprecieze, matur, valoarea incertitudinii. În poezia autocritică "Cunoaștere", spune: *"Mă-ntorc din nou la drumul de început./ Pe-atunci știam tot... După aceea, am știut tot mai puțin"*. Iar acum, lucid, proclamă: *"Nimic nu-i mai sfânt/ ca semnul întrebării, / ca incerta certitudine/ ca drumul repetat./ În cuvânt îndoiala crește, / jocul devine aspru, neiertător, / până la capăt"* ("Îndoială"). Să luăm aminte.

Clinica de medicină alternativă

„Anita – Rehovot"

condusă de un

doctor în medicină

HOMEOPATIE
ACUPUNCTURĂ
PLANTE MEDICINALE

●

Tratăm cu succes:

• Dureri de orice origine •
• Paralizii (inclusiv faciale) •
• Astmă • Alergii • Nervozitate •
Insomnii • Impotență • Prostată
• Diabet • Colesterol •
• Hipertensiune •

●

De asemenea:

• Scădere în greutate
• Întreruperea fumatului

☎ 08/941-4254
08/945-6135

●

Shana Tova!

ELENA-ESTHER TACCIU

Porumbel. Rândunică. Spin.

Există poeţi care taie punţile cu realitatea, rămânând fie în teritoriul trecutului, fie construind tot prin evadare panorame cosmice sau virtuale. Maria Găitan Mozes rămâne mereu implicată în real. Ea nu poate ocoli crizele morale, frustrările pe care i le provoacă fie dramele vechi, fie, azi, malaxorul care ne mestecă treptat.

Volumul "Circuit vital", unde adună producţia ei lirică scrisă în timpul deceniilor israeliene ("Minimum", 2002), subliniază prin titlu tocmai principiul mişcării ciclice, descendente, a ceea ce numim existenţă, viaţă, destin.

Curajul poetei de a-şi asuma dileme ale vieţii moderne şi ecourile sufleteşti dureroase dau multor poezii aspect de jurnal, de document al unui eu surprins în momentul autentic al impactului. De aici un lirism al tensiunii permanent dilematice şi mai cu seamă al frustrării.

Selectarea unui mod poetic între rebeliune ca atitudine fundamentală a poetului modern şi căutarea "podoabelor", frumosul lexical dictat de "inimă" (principiul romantic al sentimentului) se enunţă în câteva "Arte poetice" prin afişarea modestiei. Lumea miniaturii din opera unui predecesor ca Topârceanu, dominant în şcoala epocii '50-'60 (anii de formare a M. G. ca poetă a vârstelor mici în revistele specializate de atunci, ca şi munca sa pedagogică) a putut întări prestigiul metaforei din lumea gâzelor şi a faunei minuscule. Aşa se face, poate, că poeta s-a identificat rând pe rând cu "porumbelul", "rândunica", dar şi cu "spinul", consolat în solitudinea sa de *"o şopârlă, un fluture roşcat/ şi-o buburuză"*. Nu uităm că celebra Şcoală de Literatură a Uniunii Scriitorilor, pe care a frecventat-o atunci, impunea uniformitatea liricii, tonul cât mai impersonal, sancţiona pericolele expansiunii eului, ale orgoliului artistic, dar şi "trăirile intime". "Excesul de personalitate", drama confruntării cu realitatea, rebeliunea în orice formă şi sferă – socială, morală, dar şi estetică – erau incriminate în lungi şedinţe autocritice elevilor acestei "Şcoli". Se pedepsea "intimismul", "ploconirea în faţa decadenţei", "formalismul", "pesimismul" şi se cerea poeziei "bucuria vieţii" şi glorificarea "oamenilor muncii", în frunte cu "geniile omenirii", Stalin şi Dej. Acest dictat ideologic atât de agresiv în faţa începătorilor avea intenţia să demoralizeze şi să zădărnicească orice brumă de personalitate. Labiş şi Mugur i-au plătit tribut. L. Raicu a frecventat-o la un moment dat. Unora le-a distrus viaţa, dar şi scrisul, ca lui Labiş, prin refugiul în vin şi moartea sa tragică, altora, ca Florin Mugur, le-a lăsat traume morale amplificate până la sinuciderea finală, peste ani.

De ce am îngăduit prezenţa acestei paranteze? Pentru că, fără a fi dorit-o, Maria Găitan Mozes poartă posibil încă urma acestei carcere literare intolerante. "Vulturul", cum afirmă un text al ei, simbolul libertăţii artistice, n-o reprezintă. Şi ea s-a decis, atunci, să rămână neutră în poezie, nici între învingători, nici între învinşi, prin asumarea formelor minuscule ale naturii, care să-i exprime, la un moment dat, modestia inofensivă prin metafore astfel exprimate.

Maria Găitan Mozes

Spre meritul autoarei, însă, celelalte poezii ce se derulează apoi, în restul Circuitului vital, după acest mic grupaj de Arte poetice, ca "Podoabe", "Laolaltă" şi "Spinul", demonstrează curajul de a-şi asuma existenţa ca povară permanentă şi dramă ce-i marchează confesiile. Cele mai izbutite poeme ne înfăţişează într-adevăr ciclurile unui destin, pe care îmi permit să-l tratez cronologic, reaşezând, deci, sumarul noului volum. Rădăcinile eroinei se află în România (în Basarabia ce-i aparţinea), în satul Vărzăreştii Noi. Imaginea lumii patriarhale de aici intră în lunga tradiţie a motivului central în clasica română literară: Alecsandri, Eminescu, Coşbuc, Şt. O. Iosif, Bacovia, Fundoianu, Blaga. Natura, nealterată de om, poeta o percepe cu simţurile. "Mustul pământului" poate fi vinul, şi deci băut, dar poate fi şi fertilitatea în sine. Sub picioare, autoarea mai simte încă *"poteci şi cărări"*, *"iarba din şes/ care-şi despleteşte mătăsurile"* ("Desculţă"). Ocrotirea copilei o realizează *"părintescul cuibar"*, şi mama ce-i lasă moştenire *"vălul de mireasă"*. Tatăl bate călare satele spre a împărţi poşta, ca în vremea lui Creangă. Regionalisme sunt uneori de tip arhaic, de pildă *"ghindoacă"* (adică mică, precum ghinda). La ora prânzului, în vecini *"sfârâie în draci tigaia"*. Toate aceste momente şi peisaje, merii care se cufundă, sub soarele potopitor, în *"penitenţă şi rugăciune"* precum călugării, reprezintă insula ideală a memoriei, dar şi, cum zice poeta *"firea mea ţărănească"*.

Oricât de idilică însă, această lume cuprinde dizarmonii. Cea dintâi se referă la relaţia nu tocmai ireproşabilă cu mama, căreia fiica de azi i-a rămas *"rea platnică"*. A doua confruntare, ca la mai toţi poeţii români ai acestei generaţii, şi întâi de toate la Labiş, este tragedia războiului – bătaia tunurilor germane şi a infanteriei care ocupă satele regiunii. Poeta nu uită actele barbare, ca violul frumoasei neveste tinere, legată de un plop cu pletele ei lungi, blonde, şi siluită de un pluton. Sătenii sunt obligaţi să iasă din case, familii întregi sunt strânse în jurul plopului cu femeia însângerată, iar mama copilei de atunci, ca şi aceea din "Moartea căprioarei", de Labiş, *"ne acoperă faţa şi ochii"* ("Ileana Dodon"). Casa profanată a copilei din sat arată după întoarcerea alor săi ca *"o văgăună"*, în care *"un rest de amurg"* flutură *"ca o draperie uitată"*. Scene epice descriu prizonierii din lagărul apropiat, obligaţi, ţepeni de ger, să cânte de Crăciun "O, Tannenbaum!". Lumea traumelor interioare, degradarea iubirii de pildă, reprezintă un alt şoc existenţial. Pe vremuri, cuplul îndrăgostit din care face parte eroina lirică trăia extazul erotic fără cuvinte, doar prin *"oglinda ochilor"*. Dependenţa fericirii de cel iubit era fără rezerve: *"Fără tine aş fi corabie/ fără cârmă şi ţintă"*. Dar iată, după uzura sentimentului în timp, poeta devine *"vinovată de prea multă tăcere"*. Această muţenie, însă, spre deosebire de vechea muzică a extazului, e funebră, *"bolovănoasă/ ca-n inimă de pustiu"*. Neavând puterea de a se întrupa, *"cuvintele sunt moarte/ înainte de rostire"*, şi izvorul, secat.

Pana Mariei Găitan Mozes nu emite, totuşi, doar frustrări. Ea celebrează generaţia "corturilor" montate direct pe nisip, *"între gândaci şi reptile"*, de fondatorii ţării acesteia, în faţa cărora se simte infinit datoare. Subconştientul colectiv israelian, însă, văzut drept colectivitate misterioasă, îi rămâne enigmatic, marcat fiind, fizic, de pecetea unor combustii permanente: *"Mă ruşinez de paloarea mulţimilor"*, marca trăirilor intense. Sunt cântaţi morţii *"înainte de vreme"*, *"când soţ, când fiu, când soră sau frate"*. Noii veniţi din Rusia, numeroşi muzicieni, aduc pe străzile israeliene *"înserarea uitată pe Volga şi Don"*. Frustrarea apare când poeta întreprinde trudnic sondarea etică a eului. Atunci ea înţelege că *"adevărul mocneşte sub spuză"*, iar strategia cotidiană a adaptării acceptă rutina compromisului moral. Forţa de a face *"adevărului piedestal/ în miezul cărnii din palmă"* îi lipseşte. Aforismul *"E greu să fii liant/ între vorbă şi faptă"* rămâne valabil, întrucât, cu toate justificările bine găsite, *"minciuna ţâşneşte"* în mecanica degradării dimprejur. Efortul de a elimina definitiv minciuna cere *"încă un salt"*, în numele frumuseţii morale, printr-o uriaşă încordare a forţelor interioare. Va veni clipa primenirii totale sau nu, nu ştie nici poeta, nici cititorul. Oricum, curajul de a-şi expune rana sufletească cu mijloace stilistice simple, în stil oral, al confesiunii adevărului născut pe fundalul frustrărilor, arată din partea poetei divorţul definitiv de convenţia modestelor păsări şi fluturi. Restul volumului atinge, dacă nu în viaţa cotidiană, victoria "saltului", şi nu e o victorie uşoară nici ea. Bătrâneţea solitară, înstrăinarea de cei din jur, disperarea existenţială încheie cartea de bună poezie a Mariei Găitan Mozes. "Atâtea dureri" şi "pustiul" resping finalmente *"vorbele mari,/ mincinoase, goale"*. Dimpotrivă, acum, zice o profesiune de credinţă (mai recentă, poate) în antiteză cu cea convenţională din deschidere: *"Avem nevoie de vorbe/ fie stridente, zgrunţuroase,/ domoale./ Să le folosim împotriva fricii/ ca pe nişte lămpi/ ce străpung/ cenuşiul..."*. Descoperirea adevărului literar prin simplitate descoperă un alt monstru, legea biologiei, declanşat de *"regizorul timp"*, *"precis şi neabătut"*. El împinge siluetele tragice de bătrâne în pieţele îndestulării inaccesibile, descifrează cupidităţile vinovate ale moştenitorilor. Coexistenţa Israelului "frumos", în eternă alergare, care o include şi pe poetă (din "Psihoză"), cu sfâşierea sufletului ei dezgolit, şi nu mereu fotogenic, încheie "circuitul" frustrărilor relevate cu impudoarea adevărului. Dar şi cu forţa lui.

Infuzie de cultură
în pastile homeopatice

STELE
REGALE

Cartea recent publicată
de
ELENA-ESTHER TACCIU
în Editura DU Style
Bucureşti

Vă prezintă peste o sută de portrete ale personalităţilor de talie universală, ca Van Gogh, Marcel Proust, Mihai Eminescu, Rudolf Nureev.

Pornind de la Zodia sa de naştere, fiecare din aceşti eroi îşi dezvăluie şi drama sentimentală.

«Un fermecător volum de portrete astrologice ... profunde şi convingătoare... "Stele regale" e o fabuloasă carte a destinului uman.»

(Ion Cristofor,
"Cetatea culturală", Cluj)

Cartea poate fi procurată
trimiţând contravaloarea
a 50 de şekeli la adresa:

ELENA-ESTHER TACCIU
P.O.B. – 2104
58490, KIRIAT SHARET
HOLON Telefon: 03-5590829

PRIMIM LA REDACȚIE

● CĂRȚI ● REVISTE ● ȘI ● SCÂNTEIERI ● DE ● GENIU ●

- Ziua când s-a băut șampanie
- Musi Cernea
- Dicționarul Scriitorilor Români
- Scriitori din Țara Sfântă
- Iordan Chimet, arbitru de centru

Jean Ancel

Contribuții la istoria României – problema evreiască, 1933-1944

Traducere de Carol Bines
Editura Hasefer, București 2002

În mentalitatea și comportamentul câtorva generații de evrei-români s-au încrustat, ca o particularitate genetică, sechelele "problemei evreiești": teama, senzația de etern urmărit, până la urmă jena de a recunoaște locul de origine (Europa de Est, Transilvania, Austro-Ungaria, adică Bucovina – au fost și mai sunt "înlocuitori" pentru România utilizați de nu puțini israelieni, fie ei deputați, miniștri sau campioni sportivi...), demonstrând că un proces îndelungat de traumatizare a marcat această comunitate, una din cele mai numeroase și mai bine înzestrate cu valori intelectuale de pe continent. Jumătate din această obște a supraviețuit Holocaustului, ceea ce nu s-a întâmplat în alte țări, dar spectrul "problemei evreiești" a însoțit-o cauzându-i suferințe din cele mai acute. În România, "problema" a premers "soluției finale" a Germaniei naziste, a avut trăsăturile ei proprii. Destul să spunem că evreii de aici și-au dobândit drepturile civile cu mult mai târziu decât în restul Europei și numai sub presiunea puterilor occidentale.

Această istorie tragică a "problemei evreiești" ne-o relatează Jean Ancel, strălucit istoric al evreimii române, cercetător la Yad Vashem, în lucrarea sa cuprinzând circa 2.000 de pagini în patru volume.

Ce a fost, la urma urmei, "problema evreiască" pe care au agitat-o cu patimă nu puțini intelectuali de vază ai țării? Prezentată plastic, ea era un "bau-bau", o sperietoare de potolit nemulțumirile, o însăilare de povești pigmentate cu eresuri mistice și prejudecăți medievale. Ea fecunda însă pe un teren potrivit: insatisfacțiile produse de o administrație incapabilă și coruptă, mizeria endemică a unei mari părți a populației, complexele de inferioritate, ura împotriva celui mai capabil.

După cum arată Jean Ancel, li s-au servit românilor stereotipurile obținute de-a gata din legendele medievale care îl prezentau pe evreu ca un "celălalt" diabolic. Se propunea ca soluție a "problemei" alungarea sau exterminarea evreilor. Ca și Hitler, liderii antisemitismului românesc *"i-au urât pe evrei cu o ură patologică... Pornirea lor era întemeiată nu pe fapte, ci pe trăiri și fantezie... după ei, istoria României moderne fiind o luptă permanentă între evrei și români..."*.

Ce intenții concrete se ascundeau, de fapt, îndărătul acestor argumente, consemnează Jean Ancel citând din textul unui program politic antisemit datând din 1927: *"Vom naționaliza bunurile, averile, pădurile, fabricile, depozitele, magazinele, imobilele, atelierele, terenurile evreilor, pe care le vom da în stăpânire creștinilor"*. Intenția de jaf nu a fost, de altfel, ascunsă niciodată și printre cele dintâi aplicații pe teren ale rezolvării "problemei evreiești" erau confiscările, sechestrările sau pur și simplu luarea cu japca a averilor. Cu un ochi la textele dogmelor creștine și la diverse scrieri, căutând fraze care să se potrivească cu ura împotriva evreilor, antisemiții de toate nuanțele și de toate nivelele intelectuale aveau atenția îndreptată asupra averilor evreiești, de la micul atelier de cârpit ghete la marile companii industriale și financiare.

Calul de bătaie al viitorilor ucigași de evrei era numărul mare al acestora. Presa antisemită nu contenea să se refere la prezența lor covârșitoare, sufocant de numeroasă în toate localitățile țării, copleșindu-i pe bieții români neaoși. Ceilalți alogeni – maghiarii, grecii, ucrainienii etc. – nu veneau în considerare. Se vorbea de aproape două milioane de evrei; scribii mai moderați reduceau numărul la un milion și jumătate, în orice caz toți erau de acord că sunt *"cu mult peste un milion de evrei"*. Intervenind, prin anii 1938-1939, pe lângă guvernele europene să ajute la rezolvarea "problemei evreiești", prezentată ca o chestiune de viață și de moarte pentru existența poporului român, Bucureștiul se referea la aceste cifre. Care era realitatea? *"Recensământul din 1930 a stabilit în mod categoric că în România Mare trăiesc 756.930 evrei reprezentând puțin peste 4% din totalul populației, conform următoarei împărțiri teritoriale: Regat – 264.034, Basarabia – 206.958, Bucovina – 93.106, Transilvania – 178.799"*. Între anii 1930-1939 nu a intervenit nici o schimbare esențială.

Să vedem acum în ce mod privea "problema" intelectualitatea "luminoasă" a ţării încă înainte de rinocerizarea rapidă de după 1940, când majoritatea ei s-a strâns în jurul lui Ion Antonescu. Deşi recunoştea *"ce contribuţii au adus evreii la omenire"*, Nicolae Iorga recomanda diverse "leacuri" antisemite, între care şi *"un război total împotriva evreilor"*. Era pentru o conducere "de fier", cântând în struna acelora care, câţiva ani mai târziu, aveau să-l silească să joace tontoroiul înainte de a-l ucide în pădurea Jilava. N. Davidescu preconiza eliminarea evreilor, iar Brătescu-Voineşti i-a comparat cu nişte insecte dăunătoare, *"un gen de viespe care înţeapă victima exact în locul unde îi paralizează mişcările"*. Şi, pentru ca să fie mai explicit, a adăugat: *"Precum prepelicarii sunt o varietate a neamului câinesc, tot aşa evreii sunt o varietate a speciei om"*. Mihail Ralea sublinia cu amărăciune, în 1939, influenţa negativă a acestor scrieri: *"O serie întreagă de stări sufleteşti primitive, credinţe oarbe, adeseori bestiale, au pus stăpânire în ultimul timp pe sufletul românesc şi au pus în imposibilitate pe atâţia să judece şi să mai vadă unde este adevărul"*.

Climatul era completat de educaţia antisemită din şcoli. Manualele de religie, de pildă, aprobate de Ministerul Instrucţiunii, conţineau texte care îl identificau pe evreu cu satana, considerat duşmanul creştinismului şi al omenirii. Compararea evreului cu lăcuste, şobolani, păianjeni, şerpi era frecventă în presă şi în broşuri de propagandă răspândite în tiraje uriaşe în toate mediile, la sate şi în şcoli. *"Aceste idei* – scrie Jean Ancel – *s-au infiltrat în imaginarul unor intelectuali români şi, fireşte, în masele de orăşeni şi ţărani, ale tineretului, ajungând la maturitate în anii care au precedat Holocaustul"*.

Să mai reţinem că svastica, simbolul nazist, a fost aleasă de A. C. Cuza ca siglă a grupării sale antisemite încă în 1910, pretinzând că *"este un vechi simbol creştin care unifică legătura naţiei române cu trecutul ei îndepărtat"*.

Dar erau promotorii antisemitismului nişte idealişti care voiau să *"elibereze naţia de jugul evreiesc"*, fericind-o, bineînţeles, cu toate bunurile şi averile evreieşti jefuite? Documentele reproduse de Jean Ancel demonstrează că înainte şi după instaurarea nazismului în Germania, aceştia primeau de acolo subsidii importante. Sume uriaşe erau *"vărsate permanent în contul ziarelor antisemite ("Universul", "Curentul", "Porunca vremii" etc.) dar şi al persoanelor care intrau în orbita de interese a Berlinului. Octavian Goga a primit 700.000 de mărci şi ulterior 40 de milioane de lei pentru a-şi finanţa propaganda, Nae Ionescu, ideologul Gărzii de Fier, 20 de milioane de lei. A. C. Cuza primea, de asemeni, subsidii importante iar Radu Lecca avea cont deschis la băncile germane"*. Astfel reiese clar că antisemiţii nu lucrau "gratis" în nici o privinţă…

"Problema evreiască" era atât de arzătoare încât chiar în ziua semnării Dictatului de la Viena s-a emis ordonanţa care interzicea *"actorilor jidani să apară pe scene româneşti"* şi s-au anulat drepturile cetăţeneşti a 73.235 capi de familie evrei. A fost o sărbătoare, s-a băut şampanie. *"Chiar în cea mai neagră din epocile istoriei României, legislaţia antisemită era un punct luminos şi poate unic"*.

Jean Ancel merită întreaga recunoştinţă pentru că pune în lumină adevărul despre o lungă perioadă de vexaţiuni şi suferinţe pe care le-a generat "problema evreiască". Este o lucrare excepţională la care a lucrat circa 20 de ani, avertizând că rezolvarea "problemei" de către evreii înşişi nu dă dreptul la uitare.

(Carol Isac)

Maria Cobianu-Băcanu

M. Cernea – un inovator în sociologie şi dezvoltare internaţională

Monografie profesional-ştiinţifică;
coperta: Adriana Popescu;
Ed. Economică, Bucureşti 2002

Până astăzi, în aceste pagini, am avut prilejul să vorbim, nu o dată, de cărţile sociologului Mihail Cernea (Musi pentru amici), ieşeanul care a revoluţionat Banca Mondială, de la Washington, impunându-se ca unul din starurile disciplinei şi cucerind cel mai important trofeu în profesie, premiul Malinowski, un fel de Nobel al sociologiei. Astăzi, avem ocazia să luăm cunoştinţă de o carte *despre* Cernea.

Autoarea, doctor în filozofie, cercetător principal la Institutul de Sociologie al Academiei Române din Bucureşti, a cercetat pe îndelete lucrările lui Cernea, a citit tot ce s-a scris (şi s-a scris mult!) despre acesta şi a dat un studiu masiv (peste 400 de pagini), de referinţă obligatorie. Nu lipsesc desigur (deşi ne-ar fi plăcut ca autoarea să fie mai generoasă la acest capitol) nici câteva date biografice:

«Mihail M. Cernea s-a născut la 14 octombrie 1931 la Iaşi într-o familie de evrei, fapt care i-a atras o seamă de traume şi dificultăţi, copil sau matur fiind. Urmează şcoala primară la Iaşi şi tot aici începe studiile liceale pe care le continuă, apoi, la Bucureşti, unde se stabileşte după 1944, când familia sa a fost nevoită să se refugieze din cauza prigoanei împoriva evreilor, declanşată la sfârşitul războiului prin retragerea nemţilor şi înaintarea ruşilor. În 1950 absolvă liceul "Mihai Viteazu" şi se înscrie la Facultatea de Filozofie a Universităţii Bucureşti, pe care o absolvă în 1954. Urmează ierarhia academică la Institutul de Filozofie al Academiei

Române, adică cercetător științific între 1958-1962, cercetător științific principal între 1962-1964, doctor în filozofie în 1962 și șef de secție între 1965 și 1974. În același timp, a mai fost profesor universitar la Institutul Agronomic "Nicolae Bălcescu", unde a predat sociologia și sociologia rurală. A fost la specializare în 1967 în Franța și apoi în America, la Stanford.

În 1974, după al VIII-lea Congres Mondial de Sociologie din Canada, este contactat de Banca Mondială, care voia să angajeze un sociolog rural.

După o severă intervievare a multor candidați pentru postul de sociolog rural în Banca Mondială, a fost angajat Mihail M. Cernea. Era singur acum în America, cei doi copii îi rămăseseră în România. Dar era hotărât să și-i aducă muncind, să demonstreze băncii că putea fi un "ambasador" credibil al sociologiei și antropologiei în această instituție de rang mondial. Succesul în muncă trebuia să-l ajute, totodată, să-și aducă din România copiii și așa s-a întâmplat. După 15 luni de muncă asiduă în diferite țări ale lumii, încununată de succes, datorită demersurilor conducerii băncii Mondiale, copiii i-au fost aduși. Împlinirea în viața personală a constituit începutul unui lung șir de realizări profesionale care continuă și în momentul de față.»

Nu avem nici spațiul necesar, nici competența științifică pentru a prezenta, așa cum s-ar cuveni, caracteristicile operei lui Cernea. Ne mărginim să dăm cititorului câteva puncte de reper, așa cum le-a formulat autoarea cărții:

«Mihail Cernea nu numai că și-a îndeplinit excelent sarcina pe care și-a asumat-o la angajare (la Banca Mondială), *dar a devenit un ferment al schimbării: a schimbat mentalități, concepții, moduri de gândire, destine umane individuale și colective, politici instituționale și guvernamentale.*

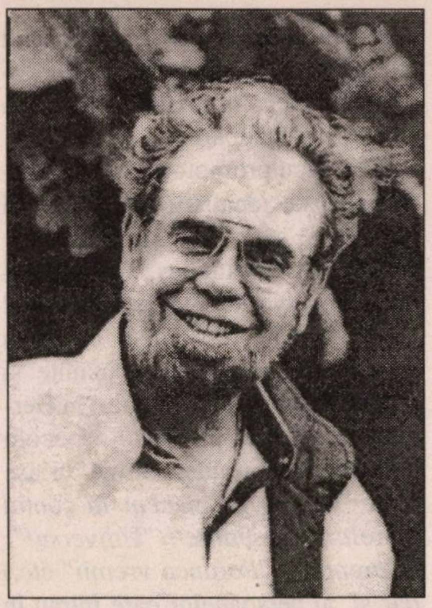
Cernea: la 11 septembrie nu râdea

El s-a făcut cunoscut, de asemenea, ca un inovator și creator de o deosebită originalitate, prin multitudinea de idei, concepte și paradigme pe care le-a elaborat și pus în practică, înălțând sociologia la un nivel teoretic și practic-militant fără precedent. Am putea spune că în condițiile existenței unui așa-zis "OSIM al Sociologiei" (Oficiul de Standarde, Invenții și Mărci), lui Mihail Cernea i s-ar putea conferi cele mai multe brevete pentru conceptele, metodologiile și strategiile create și aplicate.

A elaborat, promovat și pus în practică conceptul de sociologie a dezvoltării, cu care a operat în toate procesele ce specifică evoluția contemporană, și nu la scara a "două sate", cum și-a început demersul rural în țara noastră, ci la scara "satelor planetei", pe care le-a străbătut și cercetat cu minuțiozitatea-i caracteristică.

A elaborat strategii privind dezvoltarea, o dezvoltare indusă, centrată pe oameni, cu participarea lor, spre binele lor, privind eradicarea sărăciei, justiția socială, modelele de evitare a riscurilor și de reașezare a strămutaților în condiții cel puțin asemănătoare cu cele inițiale, dacă nu chiar mai bune. A formulat cel mai răsunător imperativ privind preocuparea pentru oameni, pornind de la problemele și nevoile lor, sub titlul unei lucrări: "Putting People First".

Pe lângă sociologia dezvoltării, o altă nouă ramură a sociologiei ale cărei temeiuri și principii le-a enunțat și aplicat în practică a fost sociologia strămutării și reașezării. Profund mișcat de marile bulversări ce le provoacă în viețile oamenilor procesele de dezvoltare, care nu rareori generează reale drame umane, Mihail Cernea a imaginat și a pus în practică, prin metodologii riguroase, cele mai inventive și eficiente modele de riscuri și reașezare în condiții onorabile a celor strămutați.

A conceput și aplicat în practică o largă gamă de structuri de organizare socială a oamenilor în calitate de utilizatori, ca membri ai comunităților direct implicate fie în procesele de dezvoltare indusă, fie în cele de strămutare și reașezare sau de dezvoltare durabilă. A urmărit realizarea unei "silviculturi sociale" – concept ce-i aparține – pentru conservarea pădurilor și, în general, a unui mediu natural durabil necesar unei vieți sănătoase a oamenilor și a planetei, devenită satul nostru al tuturor, care trebuie păstrată "fără să compromitem nevoile generațiilor ce vor veni".

A făcut un capitol special din problemele culturii, căreia i-a acordat un rol fundamental în dezvoltarea durabilă în multiple sensuri: ca mod de viață, de trăire vie a ei, de valorificare a potențialului ei economic; ca trăsătură umană care, dezvoltată sub formă de cunoaștere la nivelul individului și al comunității, contribuie la protejarea mediului înconjurător, dar și ca patrimoniu de valori materiale și spirituale, orale, scrise sau construite *care, conservate sau dezvoltate, asigură dăinuirea peste secole şi milenii a omului şi a creaţiilor sale.»*

P. S. La toate cele de mai sus, vom adăuga următoarele:

În dimineaţa zilei de 11 septembrie 2001, Musi Cernea, făcând câţiva paşi în biroul său de la Banca Mondială din Washington, a văzut, prin fereastră, un avion coborând vertiginos şi pe urmă un nor gros de fum ridicându-se din clădirea Pentagonului. "Ce e asta, se întrebă el, ce e asta?". Apoi, după ce vecinii de etaj s-au năpustit în camera lui, spunându-i să deschidă televizorul, a înţeles. Ceva. Mai târziu, când se aflase de Bin Laden şi islamiştii săi, a înţeles mai mult. Şi l-a cuprins o tristeţe fără de margini: în clipele acelea el văzuse nu numai ruinele de la New York şi Washington, ci şi, dacă se poate spune aşa, ruinele câtorva din strădaniile sale. Omul care s-a luptat ca puţini alţii pentru lichidarea mizeriei din ţările sărace ale lumii, şi-ntâi şi-ntâi din cele musulmane, a priceput că aşa înţeleg islamiştii să-l răsplătească.

Dicţionarul Scriitorilor Români

Vol. III, M-Q; coordonat de M. Zaciu, Marian Papahagi şi Aurel Sasu; ed. Albatros, Bucureşti 2002

Un eveniment. Acest mare dicţionar, cu naştere chinuită, a ajuns la volumul III, care va să zică până la litera Q. Curând, să sperăm, va ieşi de sub tipar şi ultimul volum, al IV-lea, punând punct astfel, cu un uf! nesfârşit, şi trudei autorilor şi aşteptării cititorilor.

Lucrare solidă, de tip academic, şi indispensabilă cu adevărat tuturor celor ce vor să găsească date, dar şi comentarii de încredere despre *membrii* literaturii române, de la începuturi până astăzi. Ca şi în volumele anterioare, autorii din *trib* sunt reprezentaţi, ca să zicem aşa, din plin. Îi întâlnim pe T. G. Maiorescu, Norman Manea, Marcel Marcian, Solomon Marcus, Eug. B. Marian, Paul B. Marian, I. Massoff, Virgiliu Monda, Cilibi Moise, Fl. Mugur, M. Nadin, Barbu Nemţeanu, Andrei Oişteanu, Valeriu Oişteanu. Z. Ornea, Saşa Pană, I. Peltz, M. Petroveanu, Veronica Porumbacu ş.a. Nu lipsesc nici scriitorii din Israel, precum M. Mircu şi Al. Mirodan.

Autoarea capitolului despre Mircu, criticul literar Irina Petraş, scrie, între altele, despre nonagenarul reporter: *«În tot ce a scris, Mircu este reporterul prin excelenţă, "trimisul special" şi intermediarul. Atras cu precădere de senzaţional sau decupându-l anume din peisaj... este martorul şi creatorul evenimentului. (...) Reporterul, în accepţiunea pe care i-o dă M., preia amintiri şi impresii personale, adaugă inserţii autentificatoare în răspăr ("mi-a povestit un martor ocular"), îşi însuşeşte oricâte date şi informaţii îi sunt la îndemână şi de oriunde, amalgamându-le în propriul text, le comentează retrospectiv adăugând bibliografie şi morală, pe un ton degajat, plin de mişcare, cu umor, dar şi cu accente grave, într-o aglomerare de detalii vii, spumoase, neatente la stil şi construcţie, debordând pagina.»*

Capitolul despre Al. Mirodan aparţine criticului literar Cornel Moraru:

«Pe alte căi – scrie C. Moraru – *şi într-un fel al său, specific, M. a parcurs un traseu asemănător cu al altor scriitori de primă mărime din literatura română: M. Sebastian, B. Fundoianu, M. Aderca. De cel dintâi, de dramaturgul Sebastian, îl leagă – cum s-a mai observat – şi evidente afinităţi structurale: predilecţia pentru comedii "amare", cu substrat grav, ca şi savoarea şi incisivitatea replicii. (...) Caracteristică e mai ales, în scrierile dramatice, sinteza originală de teatru de idei şi comedia de moravuri inspirată din realitatea cotidiană, la care se adaugă structura polemică a intrigii şi replica fină, inteligentă, adesea caustică.*

În ultimii ani, M. s-a angajat într-o lucrare temerară şi puţin obişnuită: "Dicţionarul neconvenţional al scriitorilor evrei de limbă română". ... M. face o lucrare de pionierat, asumându-şi unele riscuri inerente, având meritul însă de a le trasa destul de exact liniile despărţitoare, sprijinindu-se pe un bilanţ întru totul semnificativ, poate primul de acest gen în spaţiul literar amintit.

Desigur, nu doar dicţionarul în sine este "neconvenţional". Chiar şi portretele scriitorilor, figurina critică dedicată fiecăruia, arată puţin altfel, mai nuanţat şi mai viu decât imaginea consacrată, ştiută dinainte din manuale, cursuri sau diverse istorii ale literaturii. (...) Dicţionarul are destulă substanţă pentru a trezi, constant, interesul cititorului şi, mai ales, constituie o încercare cu totul singulară de a ieşi din canoanele prea standardizate ale istoriei literare. (...) Contribuţiile gazetarului şi eseistului M. (volumele "Replici", "Scene", "Minimum" etc., dar şi traducerile ... întregesc profilul unui spirit creator polivalent de primă mărime.»

În "Dicţionarul" de faţă nu întâlnim numai capitole despre cei din *alia,* ci şi texte scrise de aceştia, în calitate de colaboratori ai masivei lucrări. Astfel, Elena-Esther Tacciu iscăleşte paginile dedicate poeţilor români Al. Macedonski (1854-1920) şi Barbu Paris Mumuleanu (1794-1836).

C.N.N.

Ce Narcotic Nociv

Ambasador Eliezer Palmor

Convergenţe diplomatice şi culturale

Eseuri; ed. Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca 2002

Născut în satul Craidovolţ (undeva între Carei şi Satu-Mare), cercetător la Institutul de Istorie (secţia filozofie) al Academiei Române, de la Cluj, stabilit în Israel în 1960, Palmor începe să lucreze la Ministerul de Externe, devenind unul din diplomaţii de clasă din perioada post-Aba Eban şi, alături de dr. Meir Rosenne, Colette Avital şi Moshe (Puiu) Arad, un membru al Careului de Aşi al diplomaţiei din *alia*. Este prim-secretar la Ambasada din Bruxelles, consilier la Ambasada din Oslo (unde *nu* a avut de-a face cu Terje Larsen), ministru consilier la Buenos Aires, ministru consilier la Paris, ambasador la Montevideo (Uruguay) şi, în fine, ambasador la UNESCO. Om de bibliotecă şi condei (să nu uităm că începuse ca cercetător în ale filozofiei), Palmor a publicat câteva cărţi izvorâte din experienţa dobândită în culisele diplomaţiei de astăzi: "Prietenia la încercare" (1998), "François Mitterrand şi conflictul israelo-palestinian" (1999), "Afacerea Lillehamer" (2000).

Volumul de faţă, tipărit din iniţiativa Universităţii "Babeş-Bolyai" din Cluj, lansat în vară în prezenţa prof. dr. Andrei Marga, rectorul Universităţii (fost ministru al învăţământului), prof. dr. Liviu Zapartan şi prof. dr. Vasile Boari – cuprinde cinci studii: "Contribuţii la caracterizarea diplomaţiei profesioniste la sfârşitul sec. XX", "Relaţiile diplomatice între Israel, Uniunea Sovietică şi ţările din Europa de Răsărit – un anti-model de relaţii normale între state suverane", "Participarea evreilor originari din România la naşterea şi consolidarea naţiunii israeliene", "Observaţii privind participarea evreilor la instaurarea regimului comunist în România" (ultimele două apărute în "Minimum") şi "Ambasada în acţiune – instrument de diplomaţie practică".

Câteva extrase din acest din urmă eseu ne ajută să privim prin gaura cheii în saloanele ambasadelor "la zi":

«Multora li se pare că a fi diplomat înseamnă a trăi o viaţă uşoară, ce se desfăşoară în saloane luxoase, unde se participă la recepţii care se succed una după alta şi unde se petrece, consumând munţi de caviar şi butoaie de whisky sau gin şi şampanie. Nu cunosc multe aserţiuni mai eronate decât o asemenea părere, care prejudiciază această prestigioasă profesiune.

Iată două mărturii despre desfăşurarea unei zile de lucru din viaţa unui ambasador, care ilustrează cât de profundă este dimensiunea exagerării mitologice în eroarea de apreciere populară a profesiunii de diplomat.

Astfel, Harold Nicholson (fost ministru de externe al Marii Britanii) *arăta că un ambasador, "dacă e deştept", îşi va începe ziua de lucru, dimineaţa, dictând unei secretare-stenodactilografe, în stil lapidar, evenimentele trăite şi conversaţiile întreţinute în ziua precedentă. Apoi va citi cu interes ziarele locale, şi, în caz de nevoie, va consulta ataşatul de presă pentru o analiză mai corectă a semnificaţiei unor articole. O dată decodate telegramele sosite în timpul nopţii, ambasadorul va redacta răspunsuri la acelea la care se poate răspunde pe loc sau va solicita întrevederi cu ministrul de externe, cu unul din adjuncţii săi sau cu alte autorităţi locale, în conformitate cu natura temelor tratate în telegrame şi în vederea soluţionării problemelor ridicate în ele. Între timp, poşta sosită dimineaţa va fi clasificată şi repartizată celor vizaţi de conţinutul scrisorilor primite, ambasadorul parcurgând mesajele a căror importanţă necesită atenţia lui, dispunând în ce priveşte măsurile de luat şi acţiunea de întreprins. Spre amiaza zilei vor începe întrevederile. Este posibil ca un coleg străin să vină să-i ceară o părere sau un sfat, un om de afaceri important să-i solicite asistenţa, unul dintre consulii ţării sale, staţionat în interiorul ţării, să vină în capitală ca să-i prezinte un raport, sau, în sfârşit, un concetăţean cu probleme, aflat pentru un motiv oarecare în oraş, să solicite un sfat sau un cuvânt de consolare.*

După-amiază, ambasadorul poate avea o întrevedere cu ministrul de externe (sau cu un alt ministru) şi, în acest caz, la terminarea întrevederii se va întoarce imediat la ambasadă şi va redacta un raport corespunzător adresat guvernului său, "cât timp memoria a conservat proaspăt conţinutul conversaţiilor". Între timp, s-ar putea să fi sosit telegrame noi, care trebuie citite, şi alte mesaje care trebuie scrise.

Activităţile sociale ale unui diplomat sunt şi ele importante. Un ambasador va întreţine ceea ce se numeşte "o casă cu porţile deschise", având invitaţi în mod frecvent şi organizând mari dineuri oficiale, pe lângă mesele informale oferite unor colegi şi oameni de afaceri. Se cere de la un ambasador să cultive relaţii cu personalităţi de vază sau de influenţă în ţara de reşedinţă, să viziteze, din când în când, interiorul acestei ţări şi, nu în ultimă instanţă, să menţină legături de prietenie cu acei concetăţeni care, din motive diferite, "trăiesc, ca şi el, în exil".

În acelaşi sens pledează şi o a doua mărturie, pe care o voi reproduce în continuare, extrasă din cartea de amintiri scrisă de Evan G. Galbraith, ambasador al Statelor Unite în Franţa între 1981 şi 1985. Acesta relatează în partea introduc-

tivă a cărţii, următoarele:

"Înainte de toate, eram dator să mă pun la curent cu ceea ce se petrecea în Franţa. În acest scop mi-am impus ca în fiecare dimineaţă, începând de la ora 7.30, să citesc zilnic cinci cotidiene, şi anume: Herald Tribune, Financial Times, Le Figaro, Libération, Le Quotidien de Paris. La ora 9 adăugam la această listă lectura ziarului Wall Street Journal. La 10.30 primeam rezumatul zilnic al ştirilor publicate de presă şi difuzate de staţiile franceze de radio şi televiziune. În plus, m-am obişnuit să răsfoiesc sau să citesc în diagonală săptămânalele L'Express, Le Point, Le Nouvel Observateur, Time, Newsweek, Economist şi, bineînţeles, bilunarul National Review (doar am fost preşedinte-director general la National Review). Experienţa m-a învăţat că diplomaţia trebuie condusă pe piaţa publică. Eu mă străduiam să intervin pe lângă mass-media şi opinia publică în legătură cu probleme privitoare la Statele Unite.

Ajuns la birou dimineaţa, mă ocupam întâi de poşta intrată, apoi luam hotărâri cu privire la invitaţiile programate pentru zilele următoare şi mă familiarizam cu conţinutul telegramelor. Erau tone de telegrame, căci Parisul primea o copie 'pentru informare' din telegramele adresate de Washington altor capitale şi oraşe. În fiecare dimineaţă, la ora 10, convocam o şedinţă de lucru, la care participau şeful adjunct al misiunii şi cei şapte şefi de secţie ai ambasadei. Însă în fiecare marţi, la aceeaşi oră, avea loc o şedinţă de lucru lărgită, cu participarea unui număr de 30 de persoane.

Una din sarcinile principale ale ambasadei este de a informa guvernul ţării sale despre evenimentele din ţara de reşedinţă. Noi elaboram rapoarte, aş putea spune, despre toţi şi despre toate, şi anume despre transporturi, comunicaţii, droguri, criminalitate, terorism, vize vamale, forţă de muncă, turism, cultură, opinie publică etc. Făceam, de asemenea, rapoarte privitoare la cetăţenii americani trăind în Franţa: despre paşapoarte, securitate socială, pensii, naşteri, decese, crime, impozite, cimitire. Din acest punct de vedere, CIA dispunea la Paris de propria ei reţea de comunicare.

Noi aveam funcţionari de răspundere în fiecare domeniu de activitate al ambasadei. Ei culegeau informaţii prin lectura publicaţiilor şi prin contacte personale şi pregăteau rapoartele expediate de serviciul de comunicaţii al ambasadei, sub formă de telegrame, atingând un volum anual de 50.000 de documente. Cantitatea de telegrame sosite la ambasadă se cifra la numărul astronomic de 260.000! Cine era în măsură să absoarbă, să digere şi să prelucreze acest material în întregime? Iată un subiect pentru realizarea unui film demn de Charlie Chaplin".

Ambasadorul Galbraith, care se autocaracterizează "ambasador de şoc", a înţeles foarte bine care este utilitatea activităţii sale ca "armă de şoc" în promovarea scopurilor misiunii sale. Astfel, el relatează că în cursul celor trei ani şi jumătate, cât a durat misiunea lui la Paris, el şi soţia sa au primit la reşedinţa lor peste 75.000 de musafiri în cadrul a vreo 500 de recepţii şi 600 de persoane au petrecut cel puţin o noapte între zidurile ei.»

În încheiere, Eliezer Palmor scrie:

«Aş adăuga doar atât: munca de diplomat este o muncă intelectuală grea şi, chiar când aceasta se petrece în saloane elegante, unde se beau băuturi şi se mănâncă mâncăruri cu denumiri exotice, în fond diplomatul lucrează. Mâncarea şi băuturile nu sunt decât decor şi pretext, sau, dacă vreţi, un cadru care creează un climat de destindere, al cărui scop este de a facilita stabilirea contactelor. Nu este întâmplător faptul că diplomaţii de profesie îmbătrânesc de multe ori cu boli cardiace sau de stomac…»

P.S. Dacă-l întâlniţi cumva pe Eliezer Palmor, fiţi cu băgare de seamă: să nu-i vorbiţi cu nici un chip de incendii. Omul este totalmente alergic când se pomeneşte de vreun foc.

La începutul anilor '80, biroul lui Palmor de la ambasada de la Buenos Aires fusese incendiat, în cursul cunoscutului atentat arab din epocă (atentat despre care se spune că ar fi fost pus la cale de Iran). Mai nou, anul acesta, clădirea ambasadei noastre de la Paris a fost mistuită, într-o noapte, de flăcări, arhivele şi alte documente *top secret* fiind transformate în scrum. Vorbind la telefon cu fiul său, care-şi face ucenicia de diplomat ca ataşat la ambasadă, a aflat că focul pornise din biroul unde lucrase el în anii '80 ca ministru consilier al Israelului pe malurile Senei.

(M. Rafael)

Nicolae A. Andrei – Gabriela Braun – Albert Zimbler

Institutul de editură şi arte grafice SAMITCA

Editura AIUS – Craiova

Cu întârziere a ajuns la redacţia noastră acest interesant documentar despre una din cele mai vechi edituri şi tipografii din România.

Autorii lucrării citează din "Dicţionarul neconvenţional al scriitorilor evrei de limbă română" de Al. Mirodan: *«Ceea ce a însemnat pentru Iaşi familia (dinastia Şaraga) a reprezentat familia (şi tot dinastia) Samitca pentru Craiova.»*

În anul 1835 Iosif Samitca achiziţionează o presă de tipărit care a însemnat primul pas spre ceea ce a fost denumită mai târziu "Casa Samitca", care s-a impus datorită remarcabilelor realizări în domeniul cărţii, presei şi tiparului. Iosif Samitca şi fiii săi, Ralian, Ignat, Saul şi Mauriciu, şi-au înscris numele la loc de frunte în istoria artei tipografice şi editoriale din România.

În timpul revoluţiei din 1848, în această tipografie au fost imprimate unele chemări ale Comitetului Revoluţionar. În aceeaşi tipografie a apărut în 1854 "Jurnalul Craiovei", ziar ce milita pentru unirea Principatelor Române.

La sfârşitul secolului al XIX-lea se tipăresc la "Samitca" cărţi de Iacob Negruzzi, Al. Odobescu şi alţi autori români. Începând din 1895 filologul Lazăr Şăineanu – devenit ginerele lui Ralian Samitca – îşi publică operele în editura socrului său. Tot la acest sfârşit de secol XIX "Samitca" editează o colecţie de traduceri din opere celebre de Swift, Dickens, Emile Zola, Dumas, Balzac, Maxim Gorki, Goethe, Heine, Dostoievski, Tolstoi şi alţii.

Pentru a face faţă activităţii intense, "Samitca" îşi construieşte un bloc nou cu parter şi trei etaje, una din cele mai mari clădiri din Craiova.

Mari personalităţi ale culturii române, ca Mihail Kogălniceanu, I. L. Caragiale, B. P. Haşdeu se numărau printre prietenii bătrânului Samitca şi ai fiilor acestuia şi îi vizitau de câte ori treceau prin Craiova. Regele Carol I a trecut şi el pragul librăriei Samitca.

Datorită nivelului înalt al realizărilor sale, întreprinderea craioveană a ajuns să fie apreciată şi în străinătate. Participând în anul 1900 la Expoziţia Universală de la Paris, "Samitca" obţine o prestigioasă medalie de argint pentru cărţile prezentate.

Este explicabilă preocuparea lui Iosif Samitca şi a fiilor săi ca din larga paletă a autorilor editaţi să nu lipsească cei de origine evreiască. Astfel, în 1850 se publică lucrarea "Minunile naturii" a doctorului Iuliu Barash, sau cartea în idiş "Fermecătorii", de Iacob Psantir, cu o prefaţă a savantului rabin Moses Gaster. În 1903 editura tipăreşte o "Istorie a evreilor" de Graetz. Familia Samitca fiind sefardă, s-au editat şi cărţi în ladino.

Lucrarea de faţă se încheie cu un catalog al cărţilor apărute în editura "Samitca".

Redactorul acestei interesante cărţi este cunoscutul istoric craiovean Ileana Petrescu.

(G. Iosub)

Iordan Chimet

Dosar Mihail Sebastian

Coperta: Marilena Murariu;
ed. Universal Dalsi,
Bucureşti, 2001

Dosarul aici amintit cuprinde o mulţime de texte (poate majoritatea lor) scrise pe marginea "Jurnalului" lui Mihail Sebastian, precum şi un studiu introductiv despre incendiara carte semnat de Iordan Chimet. Întrucât "Jurnalul" a picat ca o "bombă" în lumea literară a anilor '90, el a stârnit numeroase condeie, de la Adrian Marino, Gabriel Liiceanu, N. Manolescu, Norman Manea, Zigu Ornea, George Voicu, la Michael Finkenthal, Alexandru George, George Pruteanu, B. Elvin, Virgil Duda, Gh. Grigurcu, Liviu Antonesei şi de la Valeriu Cristea, Edgar Reichman, Gabriel Dimisianu, Andrei Cornea, Mihai Zamfir, Dan C. Mihăilescu, Roxana Sorescu, la Alexandra Laignel-Lavastine, Vera Călin, Cornelia Ştefănescu, Mircea Handoca, Victor Neuman, Tia Şerbănescu, Valeriu Râpeanu, Ioana Pârvulescu ş.a. Plus, fireşte, Leon Volovici şi Gabriela Omăt, editorii "Jurnalului".

Studiul lui Iordan Chimet este întru toate remarcabil, el consituind probabil cea mai cuprinzătoare şi comprehensivă explicare a "Jurnalului". Spre deosebire de ceilalţi recenzenţi, el s-a ocupat, de pildă, şi de două dimensiuni ale cărţii lui Sebastian, care, neavând sămânţă de scandal, au trecut neobservate: visele lui Sebastian (pe care, ţinându-le minte, autorul le transcria cu grijă a doua zi), precum şi reflexiile lui M. S. despre opera lui Shakespeare; reflexii cu trimiteri evidente la epoca "Jurnalului'.

Iordan Chimet: rade-te în cap!

Din păcate, studiul (şi, prin urmare, cartea întreagă) ne-a lăsat şi un sentiment de nemulţumire.

După cum se ştie, dezbaterile în jurul "Jurnalului" au fost pasionante, iar uneori pătimaşe de-a dreptul, ocupând scena literară românească vreme de câtiva ani de zile. Cauza principală a litigiului a constituit-o cazul Mircea Eliade: eminentul romancier şi istoric al religiilor "a ieşit rău" din paginile "Jurnalului". Şi, împreună cu el, alţi reprezentanţi ai extremei drepte din anii '30-'40, precum Nae Ionescu, Cioran, Polihroniade, C. Noica, Marietta Sadova ş.a. Unii recenzenţi au luat "Jurnalul" aşa cum este el: o mărturie autentică (pe care, desigur, autorul nu intenţiona să o publice, după război, ca atare). Alţii au privit apariţia cărţii drept o manevră diabolică (plus iudeo-francmasonică, fireşte) menită să-i compromită, "în ochii Occidentului", pe Mircea Eliade şi ai săi.

Or, Chimet se fereşte să se pronunţe în această privinţă, lăsând impresia că nu vrea să se bage în tărâţe. Conştient, de altfel, de reproşurile ce i s-ar putea aduce, el afirmă că nu doreşte să fie "judecător". Dar tocmai aceasta aşteptam (şi mai aşteptăm în continuare) noi de la dânsul: să ne spună, astăzi, când a trecut destul timp de la încrâncenata bătălie, ce părere are. Cu atât mai mult cu cât Iordan Chimet posedă şi autoritatea literară şi pe cea morală pentru a "judeca" faptele de pe platforma unui înalt magistrat incoruptibil şi mai presus de orice îndoială. Magistrat sau, poate, arbitru. Locul lui Chimet nu este în tribună, ci pe gazonul unde se înfruntaseră (şi se mai înfruntă) echipele. Îmbrăcând tricoul negru şi răzându-se în cap, el ne apare ca un Collina (arbitrul italian al finalei Brazilia-Germania) alergând printre fotbalişti, fluierând toate handsurile şi foul-urile şi fiind gata în orice clipă să arate vinovaţilor cartonaşul galben sau roşu de rigoare. Şi câte piedici au fost puse jucătorilor în timpul meciului literaro-politic-ideologic de la Bucureşti! Şi câte cotonoage! Ne gândim, de pildă, la una din cele mai murdare intervenţii de pe teren: într-un articol al publicistului Dan Petrescu, din Iaşi, autorii ediţiei, Volovici şi Gabriela Omăt, sunt învinuiţi, fără – of course – nici o dovadă, că ar fi umblat cu mâinile lor în manuscrisul lui Sebastian, adăugând fel de fel de cuvinte.

Din fericire, Iordan Chimet ne dă totuşi o speranţă. Spre finalul studiului său, el precizează: *«Mă opresc aici. Tot ce a rămas nespus, dar meritând a fi reamintit, se va regăsi în cartea viitoare.»*

Aşteptăm, domnu' Chimet, cu nerăbdare, această carte viitoare. Aşteptăm să cobori în arenă şi să fluieri.

P.S.: Tributară unui rău şi vechi obicei, editura unde a apărut cartea lui Chimet nu furnizează, nici pe coperta a IV-a nici altundeva, nici un fel de informaţie despre autor. Vom suplini noi această absenţă, dând câteva date la repezeală. Iordan Chimet s-a născut la Galaţi în 1924. A debutat în revista "Vremea", în 1943, scriind apoi în "Revista Fundaţiilor Regale", "Revista Româno-Americană" etc. Din 1947 i se ridică dreptul la semnătură, întrucât colaborase la "Dreptatea", ziarul Partidului Naţional-Ţărănesc. Revine cu iscălitura în 1964, scoţând câteva cărţi, precum: "Western", "Comedia Burlescă", "Lamento pentru peştişorul Baltazar", "Închide ochii şi vei vedea oraşul", "O antologie a inocenţei" etc. etc., lucrări ce l-au impus printre condeiele de fineţe ale epocii.

Ideal şi împliniri
Omagiu prim-rabinului Ernest Neumann

Volum îngrijit de Iulia Deleanu; caiet cultural editat de "Realitatea evreiască", Bucureşti, 2002

Încă un caiet cultural scos la lumină de cei de la "Realitatea Evreiască". Şi încă un prilej de a face cunoştinţă mai îndeaproape cu o figură de seamă a iudaismului românesc contemporan. Dr. Ernest Neumann conduce comunitatea din Timişoara de peste 60 de ani, identificându-se cu viaţa celor de pe malurile Begăi. Omul, care a împlinit nu de mult 85 de ani, s-a impus ca o prezenţă distinsă, f. f. civilizată, nezgomotoasă, emanând un aer de MittelEuropa de pe vremuri. Să-şi fi spus cuvântul la acestea atmosfera netrivială a oraşului? Fapt este că, în mintea noastră, Neumann s-a întipărit ca un rabin "Biedermayer", mirosind a carte şi stil.

Caietul de faţă a fost conceput după modelul celui consacrat marelui rabin Alexandru Şafran (v. "Minimum" nr. 184-185): câteva cuvinte omagiale (N. Cajal, Iulian Sorin, IPS Teoctist, IPS Nicolae Corneanu, Episcopul Timotei al Ardealului ş.a., ş.a., câţiva scriitori şi universitari (Dorel Dorian, Gh. Schwartz, Radu F. Alexandru, Cornel Ungureanu, T. G. Maiorescu, Iulia Deleanu ş.a., ş.a.), doi tineri din familia sărbătoritului (fiica şi nepotul), precum şi o selecţie din scrierile lui Ernest Neumann.

...À propos! ce-ar fi ca, urmând exemplul celor de la "Realitatea", cele 18400053007206 organizaţii, asociaţii şi instituţii pe româneşte de la noi, unite sau chiar dezbinate, să scoată la iveală nişte caiete asemănătoare închinate personalităţilor de ieri şi de azi ale alialei? Eu zic că din asta nu moare nimeni.

(M. Rafael)

Carol Feldman

Copilul din mine

Editura ACMEOR – Tel Aviv, 2002

Carol Feldman, născut la Tulcea în 1937, cunoscut ca actor, şi-a început cariera artistică la TES, unde a jucat până în 1965, când s-a stabilit în Israel. Aici s-a făcut remarcat în special în cadrul teatrului idiş.

Dar iată că de curând i-a apărut un volum de proză intitulat "Copilul din mine". Este o carte de debut, dar nu a unui debutant, căci de mulţi ani Carol Feldman este prezent cu povestirile sale în reviste de limba română şi cu pamflete în ziarul "Ultima oră".

Titlul cărţii este explicat chiar de autor prin faptul că el doreşte să prezinte cele întâmplate în trecut ca şi cele din actualitate, văzute prin ochii nevinovaţi ai unui copil.

Povestirile lui nu sunt din lumea teatrului, pe care el o cunoaşte atât de bine şi care a inspirat pe mulţi scriitori, ci sunt în majoritate amintiri din locurile natale care pentru autor au o valoare sentimentală, dar care nu toate reprezintă o valoare şi pentru cititor.

Trebuie însă să spunem că multe dintre povestiri sunt interesante, cum ar fi "Adela" de pildă, un mic poem în proză dedicat singurătăţii, sau povestirile "Noapte bună, Willy" şi "Din cer".

Registrul literar al lui Carol Feldman este unul foarte extins, ce merge de la tristeţe la umor. Unele povestiri se disting printr-un umor tragic, kafkian, ca "Uţa" sau "Umbre", altele au un alt gen de umor, vesel, zglobiu, cum este "Reclama, reclama", ce aminteşte de schiţa lui Caragiale "La Moşi".

În proza sa, Carol Feldman se dovedeşte a fi un liric dublat de un umanist.

(G. Iosub)

Tad Szulc

Alianţa secretă

Traducere din engleză: Eva Ţuţui
Coperta: A. Darian; ed. Hasefer, Bucureşti, 2002

Subiectul cărţii sună aşa: povestea extraordinară a salvării evreilor începând din cel de-al doilea război mondial şi până astăzi. Szulc, ziarist de renume la "New York Times" (specialitatea: politica externă), ne oferă povestea (prea puţin cunoscută încă) a felului cum au ajuns în Eretz Israel zeci şi sute de mii de evrei din Europa, fie chiar în anii războiului, fie după aceea (când puterea mandatară britanică se împotrivea din răsputeri emigrării, ca să nu-i supere pe arabi). Interesante îndeosebi sunt dezvăluirile privind alianţa secretă între Shaul Avigur, primul şef al Mossadului, şi Joseph Szhwart, conducătorul Joint-ului american, care au creat o adevărată reţea clandestină pentru aducerea evreilor în viitorul Stat Israel.

O carte pasionantă. Din toate punctele de vedere. Inclusiv din acela al greşelilor de tipar. Astfel, scrierea lui Szulc are la sfârşit un indice de nume (ţări, oraşe, organizaţii etc.). Căutând la litera R, am dat peste următoarele: *România* şi *evreii români,* p. 71, 83, 199, 200, 299. Grăbiţi să vedem ce scrie Szulc despre *trib,* am căutat la paginile respective. Dar, surpriză: la 71, nimic despre România şi evreii români. La p. 83, nimic. La 199, tot nimic. La 200, idem. Iar la 299, aşijderea.

Gheorghe Kovacs-Eichner

Despre manipularea opiniei publice şi Marx... ce oroare!

(Eseuri; f. l., 2002)

O broşură cuprinzând eseurile amintite în titlu, eseuri unde autorul polemizează cu diferite fenomene politico-ideologice la zi.

Printre caii de bătaie ai autorului se numără şi "naţionalismul evreiesc", din ce în ce mai prezent, după părerea lui G. K.-E. în Israel, inclusiv în paginile presei de limbă română:

> *«În Orientul Apropiat, vederi etnocentriste propulsează în rândul extremiştilor arabi ideea rezolvării conflictului "pe cale algeriană" (adică prin înlăturarea statului Israel), după cum în rândul naţionaliştilor evrei pretextul "pericolului existenţial" (inexistent, ţinând seama şi de raportul de forţe) este folosit pentru impunerea ideii, la fel de imposibilă, a "îngenunchierii prin război a palestinienilor". Asemenea idei naţionaliste au pătruns, din păcate, şi în redacţiile unor organe de presă de limbă română din Israel. Excelează în această direcţie revista "Minimum" (redactor-responsabil scriitorul Al. Mirodan), în paginile căreia de ani de zile ignorarea problemelor populaţiei arabe merge mână-n mână cu o adevărată diabolizare a palestinienilor şi a Autorităţii Palestiniene (şi asta cu mult înainte de tulburările şi atentatele din ultimii doi ani). În "Minimum" s-a ajuns până acolo încât dacă populaţia respectivă e întâmplător musulmană (cum este cazul în Bosnia, Kosovo sau Cecenia), orice mişcare pentru independenţă sau numai pentru înlăturarea asupririi naţionale, să fie de la început condamnată drept "fundamentalistă"»* (p. 12).

(M. Rafael)

HITACHDUT OLEI ROMANIA
CARMIEL

FELICITĂ PE ISRAELIENII ORIGINARI DIN ROMÂNIA
CU OCAZIA ANULUI NOU 5763 – URÂNDU-LE
SĂNĂTATE ŞI SUCCES ÎN TOATE DOMENIILE.
ÎNTREGULUI POPOR ISRAEL
UN AN NOU FERICIT!

שנה טובה ומבורכת!

Preşedinte
MOSHE FLITMANN

ZOLTAN TERNER

Cronica TV

Sună clopoţelul

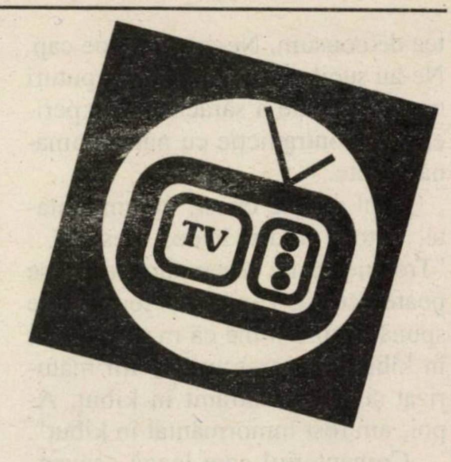

Gata! A trecut şi vara asta. Sună clopoţelul. Ne adunăm de pe drumuri. Ne numărăm bobocii. Cât am lipsit, ce s-a mai întâmplat în împărăţia virtuală a audio-vizualului de la noi? Multe. Dar s-a întâmplat şi ceva ţinând de istoria miturilor acestei ţări. S-a întâmplat ceva care pe israelienii de vârstă mijlocie şi peste, nu poate să nu-i întristeze: se desfiinţează Televiziunea Educativă.

Încă nu i s-a dedicat Televiziunii Educative nici un recviem, dar condamnarea sa la moarte a fost deja semnată. De mâna distinsei şi rafinatei intelectuale care este Limor Livnat, ministrul educaţiei şi învăţământului. Poate fi mulţumită. A fost ucis cu succes ultimul vestigiu al unor vremi cu idealuri. Ba nu. Mai sunt kibuţurile. Mai sunt? Au intrat deja în agonie. Ele mor însă fără ca cineva să le fi ucis. Eliminate treptat de istorie. Aţi vizionat programul care li s-a dedicat în iulie? Prezentatoare, vajnica Ilana Daian. Dacă am înţeles bine, fiind ea însăşi o plămadă a kibuţului. Ceea ce ar explica, poate, neobişnuita căldură şi undă de patetism pe care le-a pus în prezentarea textului. Nu era cine ştie ce de capul acestei emisiuni de o oră, în care se cânta prohodul sublimei invenţii sociale numită kibuţ. Merita totuşi văzută. Primul capitol al emisiunii se intitula de-a dreptul "Recviem pentru kibuţ". Emisiune destul de cenuşie şi de oarecare, dar bine că s-a făcut şi aşa.

Dincolo de banalitatea soluţiei regizorale, adevărul documentelor omeneşti prezentate l-a răsplătit din plin pe cel care s-a îndârjit să vadă emisiunea până la sfârşit. Tot ce spun kibuţnicii intervievaţi în această emisiune e încărcat de tristeţea unor vieţi încheiate în dezamăgire. Unul spune: "S-a terminat cu visele". "Frumuseţe şi durere", spune altul. Se perindă în faţa noastră o galerie de învinşi. Unii mascându-şi tristeţea cu un zâmbet sfios. Alţii bravând, vorbind de "kibuţul nou", de noile resurse de supravieţuire. "Eu am rămas cu credinţa şi ideile mele. Ei, tinerii, râd de ele. Îşi bat joc de mine". Altul: "Le-am spus copiilor că noi nu părăsim kibuţul. Aici e casa noastră. – Plecaţi voi! le-am spus. Tata şi mama rămân aici". Unii au puterea să–şi etaleze adâncimea dezamăgirii şi tristeţii. "Mult timp, n-am înţeles cât de drastic s-a schimbat realitatea israeliană. Ne minţeam pe noi înşine". Explicaţiile nu lipsesc: "Era ceva artificial şi brutal în creşterea copiilor. Eu, copil, aveam nevoie de părinţi. Ei erau în altă parte. Noi eram ai nimănui. Cine avea timp de noi?". "Au venit apoi obiectele, bunurile materiale, societa-

Premiul „Sebastian Costin" pe anul 2002

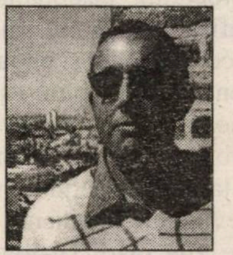

Cercul Cultural din Ierusalim anunţă constituirea juriului pe anul 2002 pentru decernarea premiului "Sebastian Costin". Premiul, în valoare de 1.500 de dolari, este oferit prin generozitatea doamnei Eugenia Costin.

Anul acesta, din juriu fac parte scriitorii Al. Mirodan, Iosef Eugen Campus şi Radu Cosaşu, precum şi organizatorii Cercului, Costel Safirman şi Leon Volovici. Decizia juriului va fi făcută publică la începutul lunii noiembrie a.c.

Amintim că în anii trecuţi premiul "Sebastian Costin" a fost atribuit scriitorilor Lucian Raicu, Alexandru Sever, Iordan Chimet şi Virgil Duda.

★

Aflăm de la Cercul Cultural din Ierusalim că se mai află la dispoziţia celor interesaţi un număr redus de exemplare din volumul "Întâlniri la Ierusalim", apărut la Fundaţia Culturală Română. După cum se ştie, volumul consemnează întâlnirile organizate de Costel Safirman şi Leon Volovici cu scriitori şi artişti din România, Israel şi din alte ţări. Cei interesaţi se pot adresa prin telefon la: 055/201-1473 sau 055/315-338; prin poştă: POB 11157, Jerusalem 91111.

tea de consum. Ne-au căzut pe cap. Ne-au sucit minţile". "La începuturi era o egalitate a sărăciei". "Experienţă în contradicţie cu natura umană"... etc.

Sunt etalate onest, cu sinceritate, istorii individuale, destine... "Trebuie să ne resemnăm. dacă se poate, cu un zâmbet. Vreau să se spună despre mine că m-am născut în kibuţ, am crescut, m-am maturizat şi am îmbătrânit în kibuţ. Apoi, am fost înmormântat în kibuţ".

Comentariul care leagă secvenţele, datorat lui Eyal Benvenisti şi citit de Carmit Gay (ea însăşi provenind din kibuţ) şi Zwi Salton, a fost decent, echilibrat, şi avea, pe alocuri, idei frumoase. Reţin din acest comentariu: "Pionierii pierd kibuţul, dar poporul israelian pierde partea cea mai preţioasă a ethosului său. Ce rămâne? Instinctul căutării dreptăţii sociale... O poveste cu un final în care nu există, de fapt, învingători şi învinşi. Buni sau răi. Un eşec. Dar un eşec splendid". Sigur, putem să zâmbim cu superioritate la auzul acestor fraze. Noi fiind eroii de după război. Noi care ştim totul, le înţelegem pe toate...

Pentru că suntem la capitolul "recviemuri", poate că n-ar strica să facem ceva pentru a se întâmpla – Doamne fereşte! – şi cu limba ivrit, ebraica renăscută, ceea ce s-a întâmplat cu kibuţurile. N-aţi observat? Un fenomen care se accentuează pe zi ce trece: ca un câmp splendid, doldora de bucate, atacat de o armată de lăcuste, limba ebraică e invadată de neologisme. La radio, la TV, în presa scrisă, cei mai înrăiţi duşmani politici îşi dau mâna (şi gura) în a distruge frumuseţea de limbă numită ivrit. E unul dintre miracolele înfăptuite de sionism. Poate de aceea şi furia de a o desfiinţa. Politicieni, comentatori, ziarişti, ingineri sau profesori, fie de stânga, fie de dreapta, Şas, Partidul Muncii, habotnici sau atei, pe toţi i-a pocnit patima cuvintelor străine, presărate la tot pasul în discursul rostit în ebraică. Tehnica e simplă şi la îndemâna oricui: la adjective se adaugă un "i" la sfârşit. Exemple: fatali, neutrali, colosali, universali, constructivi, teritoriali, idioti, intelighenti, grandiozi, minimali, maximali, creativi, sterili... Din lipsă de spaţiu oprim lista aici. Ea ar putea continua la infinit. La substantive se preia cu predilecţie forma feminină: speculaţia, conţepţia, intuiţia, ambiţia, corecţia, atracţia, situaţia, evoluţia, definiţia, involuţia, abstracţia, reacţia... Curat limbă semită! La fel de biblic sună şi pluralul masculin: vandalim, disonansim, gangsterim, aspectim, parametrim, componentim...

Cam în acest spirit s-a desfăşurat, în cadrul emisiunii "Străbătând Israelul" (Hoţe Israel), şi dialogul dintre doi teleaşti de excepţie, reprezentând două generaţii: Dov Elboim şi Haim Iavin. Al doilea în calitate de invitat al emisiunii. Emisiune întotdeauna pasionantă. Pentru că amfitrionul, acest tânăr cuceritor, inocent, candid şi bubuitor de inteligent, Dov Elboim, este el însuşi pasionant. Am mai avut prilejul să vorbim despre el. A-l invita pe Haim Iavin, monstrul sacru al istoriei televiziunii israeliene, a fost o idee de zile mari. Dialogul între cele două epoci ale istoriei israeliene. A fost mai mult decât incitant. A fost dramatic. După ce au stabilit de comun acord că în Israel educaţia e la pământ, Dov Elboim i-a adresat, brusc, oaspetelui său o întrebare:

– Nu crezi că toată istoria asta cu Israelul e pe sfârşite?

Haim Iavin, marele tartor, totdeauna, al ştirilor la televiziunea israeliană, n-a sărit în sus, n-a leşinat. N-a făcut urât. A răspuns simplu, cu un uşor zâmbet:

– Nu cred. Pentru că nu cred în disperare. Ea nu există.

Nou!

A apărut

Umbre în grădina mea

de Iudit Coman

Iudit Coman
Umbre în grădina mea
Minimum 2002

«"Umbre în grădina mea" de Iudit Coman este un volum de maturitate, o culegere de versuri scrisă de-un condei ce-a trecut prin multe în viaţă.»

Al. Mirodan
"Minimum"

Preţul: 25 shekeli
Comenzi la:
IUDIT COMAN
Reh. Mintz 14/10
Hadar Iosef – Tel Aviv
Tel. 03/647-4458

ELENA-ESTHER TACCIU

CALEIDOSCOP - 2002

ZODIA FECIOAREI PENTRU TOŢI (23.08-21.09) se remarcă, fiind semn de Pământ, printr-o mai mare sobrietate decât Gemenii. În acest an toate eforturile Zodiei vor fi dedicate carierei, ca şi anul trecut. Efortul trebuie să înlăture tensiunea nervoasă prin simţul umorului, ce prieşte Fecioarei. Antidotul surmenajului rămâne relaxarea în aer liber. Anul curent nu poate să vă garanteze împlinirea prea multor planuri: opriţi-vă la cele vitale, căci nu debordaţi de energie. Familia, importantă în acest an, nu vă mai cere o participare afectivă exagerată, ca anul trecut, ci spirit de echipă. Medical, se impune masajul permanent al picioarelor, băile. Atenţie la masajul încheieturilor. Influenţa fastă vine de la Venus (până la 8.09) şi se manifestă prin venituri, corespondenţă bogată cu străinătatea, creaţie literară. Saturn, altă planetă favorabilă, vă va da tenacitate în lucru, productivitate, răspundere profesională. Jupiter şi Marte vă furnizează energie, dar să ştiţi că nu-i veţi putea mulţumi pe toţi. Alegeţi cu înţelepciune ceea ce e important. Imaginea (look) trebuie corectată, ca şi vestimentaţia. Ritmul lent, dar egal, vă va avantaja în toate. Înainte de 14.09, când Mercur se retrage, trbuie revizuită corespondenţa cu străinătatea, conturile bancare. Tot spre mijlocul lui septembrie, când şi Venus se retrage, trebuie să cântăriţi orice decizie, fără a vă grăbi să luaţi hotărâri. **Semnele de Pământ** (Fecioară, Taur, Capricorn) reuşesc totul dacă îmbină spiritul practic cu arta, cu "public relations" şi cu achiziţiile, cu tot ce vizează consolidarea statutului şi a confortului. **Semnele de Foc** (Berbec, Leu, Săgetător) caută să se impună social şi să formeze cupluri. **Semnele de Aer** (Gemeni, Balanţă, Vărsător) izbutesc dacă în joc intră relaţiile sociale şi simţul psihologic. **Semnele de Apă** (Rac, Scorpion, Peşti) se vor afirma în artă şi vor avea "romane" de dragoste. Dau multă căldură celor din jur, dar suferă deziluzii sentimentale.

POŞTA NOASTRĂ: *Anunţăm cititorii că ne pot adresa întrebări despre astrologie, mistică, parapsihologie ş.a.m.d. Telefonul de contact rămâne acelaşi, 03-5590829, ca şi POB 2104, Holon; idem pentru procurarea volumului "STELE REGALE". Nu trimitem Horoscoape acasă, ci le publicăm (nu imediat) în următoarele numere din „Minimum”.*

Iarăşi Nostradamus (2)

Scrierea strofelor profetice numite Centurii a fost ţinută secret de neobositul medic, filantrop, astrolog şi om de cultură. Celebritatea dobândită de pe urma performanţei de a birui epidemii înfricoşătoare, amploarea cunoştinţelor sale umaniste mascaseră locul pe care-l ocupau prezicerile în activitatea sa. Când, în 1555, publică cartea sa dedicată lui Henric al II-lea, Rege al Franţei, era clar că viza o nouă ediţie care să se deschidă cu lunga sa confesiune. Dorea o reconfirmare a graţiei regale, împotriva prigonitorilor care se declaraseră gata să-l sfâşie. În prezicerile sale el înfăţişase imaginile viitorului, Revoluţia franceză, tiraniile, conflagraţiile mondiale, marii tirani ai omenirii, catastrofele din America de Nord, cu dezlănţuirea forţelor naturii. Toate acestea i-au năucit pe primii cititori. Cum era de prevăzut, Nostradamus a fost învinuit de satanism, de lectura izvoarelor iudaice. Dar curtea regală nu putea renunţa la serviciile sale. Este invitat la Paris de Henric al II-lea şi de Ecaterina de Medici. Porneşte în trăsură cu fiul său nevârstnic Cezar, spre a ajunge abia după o lună. De-a lungul drumului, sătenii şi târgoveţii, care nu uitau victoriile sale asupra epidemiilor, se adunau să-l aclame. Cititorii cei mai iscusiţi erau fascinaţi de preziceri. Ajuns la curte, contele Montmorency îl conduce în sala tronului, unde este primit cu îmbrăţişări, daruri bogate şi mai ales protecţia regală, dar nu şi invitaţia de a rămâne la palat. Abia după ce se întoarce în Sudul său natal, Ecaterina de Medici şi fiul ei, Prinţul Francisc, îl vizitează acasă, numindu-l apoi medic-şef şi astrolog al curţii regale. Între timp i se îndeplineşte prima profeţie, moartea regelui Henric într-un duel. Încă una avea să se îndeplinească mult mai târziu. La Paris, Regina-Mamă Jeanne de Navara îi cere să-l examineze pe prinţul Henric de Bourbon. Văzându-l, din prima clipă Nostradamus declară: "Veţi deveni Rege al Franţei". Tronul i-a revenit prinţului, numit Henric de Navara.

Nostradamus citea mai cu seamă pe obrazul tinerilor calităţile sau defectele lor. Proaspătul bacalaureat François Rabelais, căruia savantul îi dăduse diploma de absolvire la Montpellier, apăru în Centurii ca viitoarea glorie a Franţei, când încă nu scrisese nimic. Cel ce avea să fie Papa Sixtus V, pe vremea aceea sărman şi tânăr călugăr franciscan, i se prezintă învăţatului şi, după o privire pătrunzătoare, astrologul îl anunţă cu glas sigur că va deveni capul Bisericii Catolice.

(Continuare în numărul viitor)

ALEXANDRU SEVER

Ordine și dezordine

◆ **Potopiniană.** Întotdeauna am crezut că nu există întrebări indiscrete, că toate merită să fie puse! Dar azi sunt totuşi de părere că există întrebări pe care nu se cade să ni le punem nici măcar nouă înşine. Băgând de seamă, ca întotdeauna când mă surprind contrazicându-mă, că, de fapt, nu mai ştiu ce să cred, m-am dus la culcare cu gândul de a solicita duhului meu cel mai ascuns liniştea de care aveam nevoie... Şi iată ce mi-a fost dat să visez… Se făcea că eram îngenunghiat înaintea unui imens crucifix, cu un Iisus mort… Şi eu am întrebat: "Spune-mi Tu, Doamne, Tu care ştii tot adevărul… Oare Dumnezeu există? Tu însuţi, Doamne, ai existat vreodată?"

– Şi ai primit vreun răspuns?

– O, da… Iisus a deschis ochii şi, zâmbindu-mi cu bunătate, a şoptit: "Ce indiscreţie!".

◆ Când, aşteptând să nască, îşi simţea pruncul lovind-o în pântec, ea doar atâta îi spunea în dulcele grai al mamelor: "Ai puţină răbdare, dragu' mamei!". Căci ea aşa îşi traducea agitaţia pruncului: ca o furioasă dorinţă de a exista. Nici că-i trecea prin minte că, în limbajul obscur al instinctului, pruncul ar putea protesta împotriva silniciei de a-l introduce într-o lume a morţii unanime.

◆ **Iraclide.** Scriu pentru că nu pot să nu scriu. De mi s-ar tăia mâinile, m-aş înăbuşi în propriul meu imaginar. Şi cu toate acestea, când e să încep o nouă lucrare, e destul să mă gândesc la cele câteva sute de pagini pe care va trebui să le aştern, pentru ca să-mi pierd tot curajul. Când eram mai tânăr, simpla reprezentare a acestor câtorva sute de pagini mai degrabă mă stimula. Dar acum? Să-mi interzic să scriu? Dar ce să fac cu toate câte se cer exprimate? Şi apoi cum să evit primejdia ca toate cele imaginate – acumulate fără posibilitatea de a se izbăvi în cuvânt – să nu-mi explodeze în creier, şi să mă lase muribund pe întuneric?

◆ **Potopiniană.** Ce mă mir eu mai mult ori de câte ori se întâmplă să intru într-o biserică şi să dau ochi cu tot şirul sfintelor înfăţişări, e că Iisus n-a fost nici catolic, nici ortodox, nici măcar adventist. Şi, bineînţeles, nici papă, nici patriarh, nici măcar cardinal… În afară doar dacă, închipuindu-ni-l, aşa cum îl ştim, răstignit pe cruce, l-am socoti "omul tuturor punctelor cardinale". Sigur, patriot cum mă ştie o lume, mi-aş fi dorit să se fi născut român. Aşa cum şi Hitler, cu siguranţă, i-ar fi iertat el multe de i-ar fi trecut prin minte bietului om, feciorului ăstuia al bunului Dumnezeu, să se nască neamţ. Dar el, Iisus, a preferat să se nască ovrei, dintr-un neam mai vechi decât el însuşi cu vreo douătrei milenii. Iată ce va să zică să ai norocul să te naşti, ca popor, cu un ceas mai devreme decât atâtea alte popoare întârziate încă prin bezna istoriei! Şi asta încă într-o vreme când unicul Dumnezeu nevăzut – mai să nu-ţi vină a crede! – era El însuşi ovrei get-beget. Lucru, la urma urmei, şi foarte firesc: că doar nu era Tatăl să fie de altă naţionalitate decât Fiul. S-ar zice chiar că toate acestea se întâmplau anume parcă pentru ca să se adeverească că cine se scoală mai de dimineaţă, acela are şi şansa de a-şi face rost, pe lângă Dumnezeul de trebuinţă, şi de toţi sfinţii ce se întâmplă prin veac.

Nou!
A apărut
CUTIA CU TABLETE
de G. MOSARI
Caricaturi de
HORAŢIU MĂLĂELE

MOSARI
CUTIA CU TABLETE
CARICATURI HORAȚIU MĂLĂELE
Editura CRONICA
IAȘI - 2002

O nouă carte de Mosari.
O carte cu amintiri și umor.
O carte unde vine vorba
de regina frumuseții, de-un
înger-șef, de o maimuță,
de Afganistan și Bran,
de Tanda pe Manda
precum și de niște pantofi.

Volumul poate fi obţinut trimiţând suma de 50 (cincizeci) de şekeli la:
"REVISTA FAMILIEI"
POB 16598
Tel Aviv

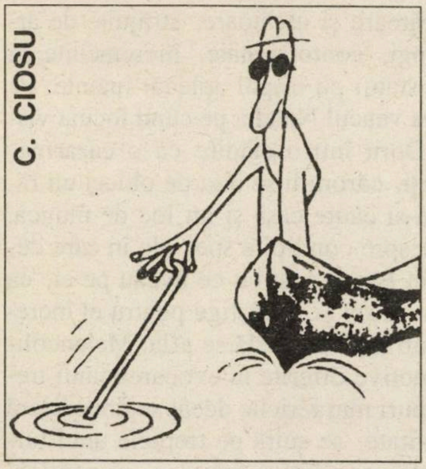

Pescuitorul de perle

Americanii au renunțat la dolar!

«Guvernatorul Băncii federale din SUA, Grinspan, a arătat că revenirea din criză a economiei americane nu este încă asigurată (...) deficitul balanței de mărfuri fiind de 31,5 miliarde de shekeli.»

("Viața noastră", Tel Aviv, 7.06.02; comunicată de Joseph Rosen, POB 46018 – Ierusalim, care consideră, împreună cu noi, că această hotărâre totalmente surprinzătoare a Statelor Unite de a abandona dolarul în favoarea monedei israeliene reprezintă un mare succes al guvernului Sharon.

Același Joseph Rosen a aflat, în "Viața noastră" din 21.06.a.c. o noutate senzațională în legătură cu felul cum au fost găsite și recuperate avioanele vechi care sunt expuse la Muzeul Aviației din Neghev: "Unele avioane au fost descoperite în maternități" etc. etc. E o știre realmente impresionantă. Până astăzi știam că în maternități se nasc copii. Acuma aflăm că (progresul năucitor al tehnicii!) se nasc și avioane.)

Ce repede l-a schimbat!

«Senatorul liberal Jean-Pierre Raffarin, 53 de ani, a fost numit prim-ministru al Franței, a anunțat secretarul general al Președinției Republicii (...) Președintele Chirac urmează să numească rapid un nou prim-ministru care va alcătui un cabinet având ca misiune pregătirea alegerilor din iunie.»

("Curierul Atenei", publicație de limba română ce apare în capitala Greciei; nr. 8/2002; comunicată de Melissa Randis, din Atena, POB 11382, care observă că Chirac nu l-a schimbat pe Raffarin, după numirea acestuia, ci l-a lăsat în pace să guverneze până la alegeri, precum și după aceea.)

N-a învățat nimic

«În luna iulie 1930, legionarii l–au asasinat pe ministrul Constantin Angelescu... La sfârșitul lunii noiembrie 1938 a fost asasinat de către studenții legionari rectorul Universității din Cluj, Ștefănescu-Goangă.»

("Ultima oră", mai 2002; dintr-o scrisoare apărută la rubrica de corespondență a ziarului, sub titlul "Nu au învățat nimic"; comunicată de Rodica Benedict, POB 8593 Ramat Gan, care este de părere că autorul celor de mai sus nu a învățat nimic la istoria contemporană; într-adevăr, legionarii nu l-au ucis pe C. Angelescu, iar Ștefănescu-Goangă a fost doar rănit, scăpând cu viață.)

Antologică

«Antologicul grup "Echipa răilor" a fost întrebat de prieteni îngrijorați dacă nu sunt ofensați că Eli Iatzpan își face publicitate folosindu-se de numele lor.»

("Revista mea", Tel Aviv, nr. 2031 a.c.; comunicată de dr. Egon Melamed, rh. Rabi Akiva 10, Bnei Brak 51272; acesta socotește că grupul n-are de ce să se simtă ofensat de Eli Iatzpan, în schimb are toate motivele să se simtă jignit de felul cum a tradus săptămânalul sus-amintit numele formației muzicale: într-adevăr, prin "Tzemed raim" nu se înțelege "Echipa răilor", ci cu totul altceva, adică "Cuplul prieteniei".)

Organizația cu două perechi de președinți și vice-președinți

«Președintele noii organizații ("Organizația Unitară a Originarilor din România", **n. red.**), care îi va uni în Israel pe toți originarii din România este generalul (în rezervă) Moshe Nativ, iar vicepreședinte al Adunării organizației este avocatul Itzhak Artzi.

Primarul orașului Natzeret Ilit, Menahem Ariav, este președintele asociației, iar Moshe Nagor este vicepreședintele noii organizații.»

("Ultima oră", Tel Aviv, 5.07. 2002; comunicată de ing. M. Segalescu, reh. Lehi 31/7, Kiriat Bialik 27000)

Poșta

Ing. Radu Gaton, Tel Aviv (aveți dreptate: în loc de 360 de feluri de brânză câte are Franța, a apărut, greșit, 36; ce să facem? Așa este serviciul nostru de corectură: brânză bună în burduf de câine...); **Gh. Kovacs-Eichner,** Tivon (vă rugăm să ne trimiteți și tăietura din ziarul în care ați descoperit perla; aceasta este, de altfel, regula generală în materie); **Tibi Șmilovici,** Haifa (nu); **Dr. Carol Neuman,** Tel Aviv (just: "Vest" nu e totuna cu "vechiul regat" românesc, așa cum a apărut greșit la noi; vechiul regat era alcătuit esențialmente din Moldova și Muntenia).

GINA SEBASTIAN ALCALAY

Doi AMANŢI

Ea trăieşte în Israel, lângă Tel Aviv.
El, la Paris.
Era singur, rămăsese văduv.
Şi a venit aici să o întâlnească. Şi să facă dragoste cu ea.

Se apropia data Revelionului, după care, la distanţă mică de timp, Pierre urma să se înapoieze la Paris. Primiră nişte invitaţii la balul comunal al originarilor din România - Natalia fusese odată la unul împreună cu Orit (acum aceasta era plecată din ţară) – şi se lămurise în privinţa lor. După oarecare ezitări, mai ales din partea lui Pierre, căruia nu i-ar fi displăcut ideea de a se învârti între un batalion de femei frumoase în ţinută de gală, hotărâră să rămână acasă numai ei doi, să se iubească toată noaptea şi să asculte muzică.

Iubitule scumpule niciodată nu mi-a fost atât de bine la un Revelion ca în noaptea asta sărută-mă iubitule rămâi în mine nu mai pleca niciodată te iubesc pisoiule tu eşti ce am mai scump pe lume vreau să-ţi sărut fiecare părticică a trupului fiecare deget în parte de la mâini şi de la picioare nicicând nu mă satur de ele ai mai sărutat la fel picioarele altor femei iubitule închizând ochii nu te gândeşti la nimic numai la noaptea asta magică te cufunzi în ea te laşi absorbită desfiinţată doar gemete surde de început de lume şi ochii închişi îţi mulţumesc scumpul meu e aşa de bine cu tine rămâi rămâi eşti atât de tânără iubita mea să-ţi dau o oglindă să te vezi să vezi şi tu ce tânără eşti în clipa asta ai treizeci de ani nu mai mult eşti a mea soţia şi iubita mea sunt al tău până când fără termen cât o să exist ritm sacru ritm ultim el o priveşte şi se bucură de bucuria ei pe nimeni n–am iubit cum te iubesc pe tine crede-mă crede-mă ea moale şi neputincioasă sub el mişcându-se în întâmpinarea lui fericită fericită...

A doua zi Pierre îi ceru Nataliei să-l ducă la mare. Hoinăriră pe faleză, se lăsaseră mângâiaţi de briza cu ascuţişuri de lamelă, priviră îndelung vasele miniaturale ancorate în larg, imobile ca într-o carte poştală, contemplară hipnotizaţi valurile care înaintau fără preget – căişori cuminţi scuturându-şi în bătaia soarelui coamele strălucitoare scăldate de apa mării, apoi şiruri de cavaleri marţiali şi implacabili în armurile lor argintii, săltând în şea cot la cot în trap mărunt.

La înapoiere scurtară drumul printr-un părculeţ cu alei asfaltate, coborâtoare şi urcătoare, străjuite de arbori cu braţe prelungi, contorsionate, încremenite în nemişcare, ca nişte statui cu trupul aplecat înainte. Pe aici îşi făcuse cândva veacul Natalia pe când locuia vis-à-vis împreună cu Doru într-o clădire ca o cazarmă, destinată noilor veniţi, cărora li se lăsa de obicei un răgaz de 2-3 ani ca să-si caute casă şi un loc de muncă. Din nou îi povesti despre condiţiile speciale în care debarcaseră amândoi în Israel doar cu ce aveau pe ei, ca să-i sară în ajutor lui Mirel şi să câştige pentru el încrederea israelienilor sub a căror tutelă se afla. Melancolizând amândoi din motive diferite la evocarea unui trecut ce prevestea timpuri mai fericite decât se dovediseră până la urmă în realitate, se suiră pe treptele unui turnuleţ de unde se etala perspectiva mării, a vapoarelor, a conglomeratului de catarge şi schelete de metal ale portului.

– Mâine, miercuri, mă duc la Marta şi Nelu, aşa cum le-am promis, spuse Pierre într-un târziu. Vreau în primul rând să le arăt rezultatele analizelor mele de la Paris, să discut cu ei diferite probleme medicale, să văd ce sfaturi îmi dau. Ştii ce, adăugă cu un aer serios şi după o tăcere, te-aş ruga să nu treci mâine pe la ei. Poate că simt şi ei nevoia să fie un pic singuri cu mine.

“Soţia şi iubita mea” – ieri iubită, azi intrusă – Doamne Dumnezeule, ajută-mă să rămân calmă, impasibilă.

Tocmai mâine să nu ne vedem deloc? Joi ştiu că intenţionezi să dormi la ei şi vineri pleci. Credeam că vom petrece o ultimă noapte împreună.

Mereu în postură de cerşetoare. Incorigibilă. Nu se vor schimba niciodată rolurile?

Ce să fac, iubito, sunt totuşi verii mei, înţelege-mă şi tu, n-aş vrea să-i supăr, să-i indispun. Au fost aşa de draguţi cu noi, amândoi... Am aranjat să dorm la ei aşa ca vineri să mă conducă la aeroport cu maşina lor. Nu e mai simplu şi mai practic decât să cheltuieşti iar peste o sută de şekeli pe taxi? Oricum, poimâine dimineaţă o să treci şi tu pe acolo.

⁂

Miercuri seara, telefonul lui – în fine.

– Ce faci, Pierre?

– Bine, sunt tocmai nişte musafiri aici, cei mai buni prieteni ai lui Marta şi Nelu, o pereche foarte simpatică. Ştii, draga mea, pe Nelu îl doare foarte tare mâna, măcar o zi trebuie să facă pauză de condus. Vor să mergem mâine în Galil, să ajungă cu mine până sus în nord. Marta ţine foarte mult, a fost ideea ei. Dar fiindcă Nelu e beteag, prietenii lor s-au oferit să ne ducă ei cu maşina lor. Problema e că în ea nu încap mai mult de cinci inşi şi ca atare nu va fi loc şi pentru tine.

Pierre vorbea în ritm precipitat dar în şoaptă, ca să nu fie auzit de gazde. Natalia îl vedea cu ochii minţii. Era cu siguranţă jenat, probabil că îşi mişca în timpul ăsta în mod necontrolat degetul mare de la mâna stângă în sus şi în jos, în jos şi în sus.

– Şi ai acceptat? Ai acceptat să mergi în ultima zi în excursie fără mine?

– Scumpa mea, nu puteam să spun nu. Doar pentru mine se pun *en frais*. Şi nici să ridic pretenţii.

– Tocmai în ultima zi s-au gândit să ne despartă? Natalia tremura toată: de furie, de mândrie jignită, de dezamăgire. N-ar fi fost normal, continuă ea, să mă invite şi pe mine să dorm împreună cu tine? Dacă aş fi fost soţia ta cu acte în regulă – acte pe care tu le dispreţuieşti şi le minimalizezi –, tot aşa ar fi procedat? Încă o dată văd câtă dreptate am când...

Pierre continuă să peroreze în surdină, îi spunea că e nedreaptă, verii lui n-au dorit decât să-i facă lui încă o plăcere, din păcate nu mai există un pat suplimentar în casă, el însuşi va dormi pe sofaua din salon şi nu e nimeni de vină dacă Nelu şi-a sucit mâna şi...

Natalia i se confie Soniei, cea cu inima dulce ca mierea, care se întâmplă s-o sune la telefon tocmai când se învârtea mânioasă ca un leu în cuşcă fără să-şi găsească liniştea.

În ultima noapte, în ultima noapte...

– Da, aşa ceva nu se face, o aţâţă prietena, cu sfântă indignare în glas. Nu încape vorbă că ar fi trebuit să refuze. Tu te-ai fi dus fără el?

– Nu, bine-nţeles că nu.

– Dar vezi că diseară, după ce se înapoiază din excursie, continuă perfidă amanta părăsită, care de la acea întâmplare pretindea că nu mai vrea să audă de bărbaţi, să vezi că diseară o să te pomeneşti cu el la tine acasă.

– Cum? Când? Noaptea? N-are cum să ajungă!!

– Cu autobuzul, ce mare lucru! Ai să vezi că n-o să-l rabde inima şi o să vină să-şi ceră iertare.

Ştiau amândouă că n-o să vină.

Nu veni. Îi telefonă seara la ora zece şi jumătate, pe semne când toţi cei din casă se culcaseră. Din nou conversaţie la minimum de decibeli, ca atunci când nu vrei să scoli pe cineva din somn şi pui mâna pe telefon să amortizezi sunetul. Candid, îi povestea cum a fost, se plângea că a plouat, – ce ghinion iarăşi –, şi plimbarea de la Ierusalim o făcuseră tot pe o zi urâtă. Auzi ce chestie! Să fii în Galil şi să plouă!!

– Când vii mâine? o întrebă într-un sfârşit.

– Nu vin, Pierre. S-a terminat! rosti cu dinţii strânşi.

După o mică pauză, vocea lui Pierre, incredulă.

– Cum nu vii? Ce vorbă e asta? Nici la aeroport?

– Nici. Pierre, s-a terminat!!

Se lansă într-un soliloc din ce în ce mai intens, mai pasionat, pledându-şi cauza prin fel de fel de argumente, într-o şoaptă nesfârşită. Apoi începu să implore.

– Nu-mi fă una ca asta. Nu se poate. Te conjur, vino! E absurd! Nu pot să plec fără să te văd. Nu înţelegi că trebuie să te văd, că am nevoie de tine?

– Nu, nu înţeleg. Încercă să intre în rolul cel nou de Nemesis: implacabilă, vindicativă, aspră, neînduplecată. Nu înţeleg şi nu văd de ce găseşti absurd. Totul e foarte logic. Astea două zile cum de n-ai avut nevoie de mine? Curtea-i lămurită!

O nouă pauză prelungită. Glasul lui Pierre, grav, categoric, ireductibil.

– Să ştii că dacă îmi faci figura asta, îţi asumi o grea răspundere şi o vei regreta. Comiţi un act ireversibil. Eu te aştept totuşi.

Vorbea de parcă cine ştie ce problemă gravă era în cauză, de parcă de venirea sau absenţa ei atârna soarta unei comunităţi întregi, poate chiar soarta omenirii.

Se temu. Părea atât de serios! Dacă nu va putea suporta despărţirea? Dacă o să facă iar o depresiune nervoasă, acea depresiune care o pândea de atâtea ori din colţuri întunecoase de umbră, ca acelea ale coridorului infam din Bucureştiul tinereţii ei, când bestia care tăbărâse pe ea o însemnase pentru toată viaţa? Evita în general să vorbească sau măcar să se gândească la momentul acela. Din instnct de conservare, ca şi cum s-ar fi temut să nu-şi zgândărească din torpoare demonii interiori.

Nu era singura care avea asemenea inhibiţii. Mulţi dintre supravieţuitorii lagărelor de concentrare nu erau nici ei bucuroşi să aducă la lumină amintirile de groază care le dădeau târcoale. Dar nu era numai tendinţa inconştientă de a nu-şi compromite aparenta normalitate. Dintre toate bolile, afecţiunile sistemului nervos sunt considerate în mod special inavuabile, aproape la fel ca şi cele venerice, deşi în România (dar şi în SUA, din motive diametral opuse) procentul de cazuri de "astenie nervoasă" sau "nevroză", cum se spunea altădată, era foarte ridicat, unul din efectele întârziate ale traiului angoasat de sub dictatura comunistă.

Pur şi simplu te trezeşti într-o bună dimineaţă cu lacrimile în gât, totul ţi se pare îngrozitor de greu, n-ai chef de nimic, din ce înainte îţi făcea plăcere, orice treabă se transformă într-un efort inuman, simplul gest de a plimba tocul pe hârtie devine parcă de neconceput, la fel ca şi gătitul sau curăţenia în casă. Chiar când încerci să faci totuşi ceva, constaţi că nu mai ai nici putere, nici răbdare, nu te mai poţi concentra asupra unui obiect concret, de parcă o forţă ostilă ţi-ar fi învălmăşit minţile. Nu simţi nevoia decât să te ghemuieşti în pat şi să zaci cu ochii închişi, cu perna peste cap, cu genunchii strânşi sub tine, pierdută într-o letargie asemănătoare cu neantul. Dar e deajuns să te asalteze un anumit gând (ireparabilul gând al despărţirii de băiat era unul) pentru ca o istovitoare nelinişte să pună stăpânire pe tine, să-ţi taie răsuflarea, să te facă s-o porneşti năucă prin casă în sus şi-n jos, până la epuizarea totală şi la acea disperare oarbă pe care ţi-o dă sentimentul propriei nevolnicii. De unde vine salvarea? Uneori de la un medicament, alteori de la un act creator, sau prin simplul fapt că boala îşi epuizează până la urmă resursele şi viaţa se dovedeşte mai puternică... Există şi un panaceu universal: iubirea. Dar dacă iubirea se transformă şi ea într-o pedeapsă?

Se fâţâia şi acum prin casă, iarăşi în sus şi în jos, cuprinsă de neputinţă şi indecizie.

Dar, dacă...

Se duse vineri la Tel Aviv, înnegurată, sumbră, cu busola îndreptată în direcţia RĂU.

Pierre o aştepta, numai zâmbet şi gropiţe. Îi sărută mâinile de o sută de ori, i se uită lung în ochi, cu infinită recunoştinţă.

– A, să nu uit, zise ceva mai târziu, întinzându-i un mic portofel bărbătesc jigărit. Mi-au rămas treizeci de şekeli, ţi-am spus şi marţi că o să ţi-i las înainte de plecare. Ia-i cu portofel cu tot.

O voce cârcotaşă: O tot dă cu ăştia treizeci de şekeli de pripas de parcă ar fi fost vorba de o comoară pe care mi-o cedează cu mărinimie.

– Iar îmi oferi lucruri vechi? izbucni revoltată, cu glas sugrumat de mânie.

Printre cadourile pe care i le rezervase cu prilejul vizitei lui, pe lângă un fular grenat de catifea cu diferite jocuri de nuanţe, pandantul unuia bleu destinat Martei pe care Natalia l-ar fi preferat din punctul de vedere al culorii, dacă ar fi fost întrebată, fusese şi un lanţ lung de dublé, pe care altădată îl refuzase; de asemenea un ceas de mână Citizen, – o marcă bună desigur, dar de o fabricaţie grosolană ca aspect, prea mare pentru încheietura ei şi cu cadranul demodat numerotat cu cifre arabe. Cel pe care i-l oferise cu doi ani în urmă la ziua lor aniversară, “primul cadou adevărat” de la el, care îi storsese lacrimi de bucurie, era mai drăguţ. “Ce a trebuit să cheltuieşti iar bani pe un ceas?” îl întrebase. “Doar mai am unul de la tine”. “Da, dar acela fusese al Violetei şi era deja obosit”, răspunsese, risipindu-i iluziile cu o întârziere de 24 de luni.

Ceasul şi lanţul care-i aparţinuse Roxanei, portofelul uzat cu cei 30 de şekeli erau ultimile piese din dosarul lui, picăturile care revarsă paharul.

Urmă o ceartă violentă, iraţională, cum nu avusese încă loc vreodată între ei. Îşi spuseră lucruri urâte, meschine, el îi aminti de toate voiajele în care fusese invitata lui, ea negocierile penibile pe tema hotelului de la New York, reactualizară contenciosuri vechi, îşi lansară acuzaţii şi contra-acuzaţii mahalageşti, lăsară să urce la suprafaţă nebănuite microorganisme în stare de putrefacţie din apele stătute ale sufletului şi emanaţiile lor fetide. Mocniseră într-o cutie a Pandorei pe care ar fi preferat să o ignore în continuare dacă fragilul ei capac n-ar fi fost dat brusc la o parte...

În maşina care avea să-i ducă la aeroport, Pierre se instală în faţă, alături de Nelu. Valiza o puseră amândoi pe bancheta din spate.

– Dacă acum, în ultimele câteva minute care ne-au mai rămas, nu te aşezi lângă mine ca să mai putem schimba câteva vorbe, eu nu mai merg cu voi la aeroport, îl ameninţă din nou cu fluierături de viperă în glas. Se transformase într-o cumătră arţăgoasă, certăreaţă, o persoană pe care o găsea ea însăşi detestabilă, profund antipatică, lipsită de demnitate.

– Am ajuns să-ţi cerşesc ultimile clipe ale prezenţei tale aici ?! adăugă pe un ton plângăreţ, mai puţin agresiv. Ştia că arată îngrozitor, cu părul în dezordine, cu obrajii congestionaţi, pleoapele umflate şi ochii ieşiţi din orbite, gata-gata să dea drumul la torentul de lacrimi.

– Nelu nu e şofer de meserie, ripostă Pierre cu glas scăzut, un soi de scrâşnet abia audibil. Nu-mi permit să-l las singur în faţă. Şi dacă a pus valiza pe bancheta din spate, înseamnă că nu s-a putut altfel. Ar fi o măgărie să-i cer – mai ales cu mâna lui beteagă – să facă iar cărăuşie pentru mine.

Doctorul, aşa detaşat de ceea ce se petrecea în jurul lui cum avea aerul de a fi, auzi toată discuţia, declară că nu-i nici o problemă să mute amândoi geamantanul în port-bagaj. Scund dar bine legat şi plin de vigoare, efectuă operaţiunea de mutare fără nici un efort aparent, invitându-l pe vărul lui să treacă lângă Natalia. Continuară cearta în surdină, recapitulând faptele: a trebuit să mă rog de tine ca să te aşzi lângă mine dar vezi că am făcut-o nu mai are nici o valoare nu trebuiau să ne despartă şi tu nu trebuia să accepţi au făcut-o pentru mine nu puteam să refuz m-am săturat de vechituri şi tu mi–ai oferit lucruri purtate dar pe lângă cele noi etc. etc.

Niciodată nu-l mai văzuse pe Pierre atât de întunecat şi parcă dezgolit, cu ambalajul de staniol al bunelor lui maniere faţă de ea făcut ferfeniţă. Se supăra uneori şi el, nu numai dânsa. Dar foarte repede, figura lui, o clipă întunecată şi severă, trecută pe nesimţite de la adolescenţă la bătrâneţe, îşi recăpăta surâsul, aerul pe jumătate amuzat, pe jumătate înduioşat, aura de bunătate şi sclipirile şugubeţe din priviri, aidoma unei porţiuni de cer în care lumina triumfătoare a soarelui alungase rapid un nour nărăvaş.

Maşina străbătu cartiere elegante umbrite de siluetele palmierilor, străzi bordate cu flori şi înviorate cu firme luminoase, apoi cartierele de fabrici şi mici industrii, bulevardele de periferie. Copacii îşi decupau scheletele cu repeziciune cinematografică în penumbra amurgului, rămânând mereu în umbră cu trunchiurile curbate. Ajunseră în fine la şoseaua mărgintă de câmpuri sterpe, pe care porniră cu viteză mărită. Se despărţiră la aeroport fără o sărutare, fară o îmbrăţişare, fără o vorbă. Toate cuvintele bune, toată recunoştinţa şi căldura fură pentru Nelu.

❖

Natalia încetă să-i mai dea semnale telefonice şi nici nu răspunse în primele zile la ale lui. După o săptămână de tăcere, – de rău augur – vocea lui în receptor.

– Deci vrei război! Rău faci, foarte rău!.

După nefericitele zile de încordare dureroasă, de încleştare a tuturor fibrelor ei sensibile, în care spre deosebire de atădată, oricât se străduise, nu putuse să-i recunoască nici un grăunte de dreptate (dreptate amoroasă, fireşte) şi nici o circumstanţă atenuantă, suferinţa, dorul de el, dar mai ales din nou frica de a-l pierde definitiv izbucniră într-o avalanşă de lacrimi, un puhoi de lamentaţii, distrugând în calea lor toate zăgazurile autoimpuse.

– Pierre, Pierre, de ce nu mă înţelegi? Nu pot să suport neiubirea. Pentru mine, toate câte s-au întâmplat între noi au fost probe de neiubire. De aceea – nu din alte motive – au durut atâta. Nu voiam decât să fiu iubită. Iubită de tine. Două zile şi două nopţi – ultimele care ne mai rămăseseră după atâta absenţă! Atâta fericire interzisă! Cum de n-ai vrut şi tu asta, cum de n-ai simţit ca şi mine nevoia? Câte ore de mângâieri şi sărutări pierdute! În loc să fi profitat de fiecare clipă, de fiecare minut când mai puteam fi împreună, când mai puteam să stăm lipiţi unul de celălalt, unul în celălalt, şi să ne bucurăm, să ne îndestulăm unul de altul. De ce n-ai vrut? Tocmai în ultimele zile şi ultimele nopţi!! Tot nu mă înţelegi?

Îl atinse la punctul sensibil. Pierre fu înduioşat, regretă şi el nopţile irosite şi luă o hotarâre subită:

– Vin din nou la tine. Nu trebuie să ştie nici Marta, nici Nelu, nici Mioara şi Andrei. Nimeni. Vin incognito.

– Vorbeşti serios? E o nebunie!

– Da, o nebunie, recunosc. Dar vreau să vin, trebuie să vin. Pe cinci zile, atât. Mi-e un dor nebun de tine, irezistibil.

Îi indică o dată precisă: săptămâna viitoare, de luni până vineri, – erau tocmai zilele în care ea avea lecţii la Matnas şi când nu mergeau autobuze spre aeroport. Ar fi fost vorba iarăşi de o cheltuială enormă şi de foarte puţin timp disponibil pentru a fi împreună. Din păcate în săptămânile următoare nu mai era cu putinţă pentru el – avea programate tot felul de analize şi vizite medicale, iar după aceea urma să se vadă cu Florin.

Cu imens regret, renunţară.

– Ce şmecher este dumnealui!!, comentă Sonia. A ales exact zilele când ştia că nu poţi să-l primeşti, aşa ca să iasă basma curată. Ce potriveală!! Nu vezi că totul e cusut cu aţă albă?

(Fragment din romanul "Singurătatea alergătorului de cursă scurtă" aflat sub tipar la editura "Albatros")

●

Arafat l-a concediat pe şoferul său personal, Muhamad El-Adia, pe motiv că acesta ar fi dezvăluit Israelului adevărul cu privire la transportul de armament din Iran, efectuat cu vaporul palestinian Karine-A.

De-atunci, Muhamad El-Adia a dispărut din natură.

Adio, El-Adia!

CALENDAR
Septembrie

1 septembrie s-a născut G. Millian-Maximin (1885)
2 septembrie a murit A. Grossman (tipograf) (1935)
5 septembrie s-a născut G. Spina (1896)
7 septembrie s-a născut Camil Baltazar (1902)
8 septembrie s-a născut Marius Sala (1932)
9 septembrie a murit Margareta Sterian (1992)
9 septembrie s-a născut Robert Klein (1918)
10 septembrie a murit Mihail Sabin (1975)
12 septembrie s-a născut Alexandru Şafran (1910)
12 septembrie s-a născut Sebastian Costin (1939)
13 septembrie s-a născut Eugen Schileru (1916)
14 septembrie s-a născut H. Salem (1927)
14 septembrie s-a născut Radu Klapper (1937)
16 septembrie s-a născut Gh. Schwartz (1943)
18 septembrie s-a născut Sesto Pals (1913)
18 septembrie s-a născut M. Blecher (1909)
18 septembrie s-a născut ZElias (Elias Zilberstein, 1931)
19 septembrie a murit A. Steuerman-Rodion (1918)
19 septembrie s-a născut Marcel Breslaşu (1903)
20 septembrie a murit Marcel Breslaşu (1966)
22 septembrie s-a născut Isaiia Răcăciuni (1900)
22 septembrie s-a născut S. Moscovici Karmoss (1922)
22 septembrie a murit M. Maur (1988)
23 septembrie s-a născut Alfred Margul-Sperber (1898)
25 septembrie s-a născut Marcel Marcian (1914)
26 septembrie a murit M. Rudich (1991)

PAUL D. QUINLAN

Regele play-boy (şi vestita Elena Lupescu...)

IV

Prinţul moştenitor Carol (viitorul rege Carol al II-lea) a pricinuit părinţilor săi, Regele Ferdinand şi Regina Maria, nenumărate necazuri.

Mai întâi, s-a însurat, în secret, cu o domnişoară Zizi Lambrino. Şi cum, pe vremea aceea (sfârşitul primului război mondial), un viitor monarh nu avea voie să se căsătorească (precum prinţii de azi) cu femei fără de sânge aristocratic în vine, a hotărât să renunţe la tron. Ulterior, însă, s-a răzgândit şi s-a recăsătorit cu prinţesa Elena a Greciei (viitoarea regină-mamă Elena). Bucuria casei regale a fost mare, dar de scurtă durată. Lucrurile mergeau prost între cei doi soţi, Carol îşi înşela nevasta pe toate drumurile şi, fiindcă de ce te temi nu scapi, el s-a îndrăgostit de o altă femeie, numită Elena Lupescu.

În capitolele trecute am văzut cum s-a născut legătura amoroasă dintre Carol şi vestita Lupeasca. Şi ce s-a întâmplat cu amanţii regali după ce Carol renunţase la tron şi plecase cu femeia vieţii sale în Europa. Acum aflăm cum s-a produs întoarcerea lui Carol în România; a lui Carol, dar şi a Elenei Lupescu. Povestirea de faţă a apărut în cartea "Regele play-boy" a americanului Paul Quinlan, tipărită la editura Humanitas, Bucureşti, în traducerea Monei Antohi.

(Urmare din numărul trecut)

Temându-se de reacţia populaţiei, Carol a ascuns-o discret în una din camerele de la Foişor. La început, nimeni n-a ştiut că se întorsese în ţară, nici măcar Dumitrescu. Însă a fost doar o chestiune de timp până ca ştirea să circule. Nu mult după revenirea Duduii, Buhman a surprins o conversaţie ciudată între Dumitrescu şi Strassmann, şeful de cabinet al Regelui. "Nu înţeleg", spunea Dumitrescu, "a crescut de curând preţul meselor Regelui. Vrei să-mi spui că deodată Regele mănâncă mai mult decât înainte?" "Nu, domnule secretar", i-a replicat nervos şeful de cabinet, "dar în fiecare seară, în jurul orei unsprezece sau douăsprezece îi servesc o cină suplimentară. Nu trebuie să-i includ preţul?". Dumitrescu a fost uluit.

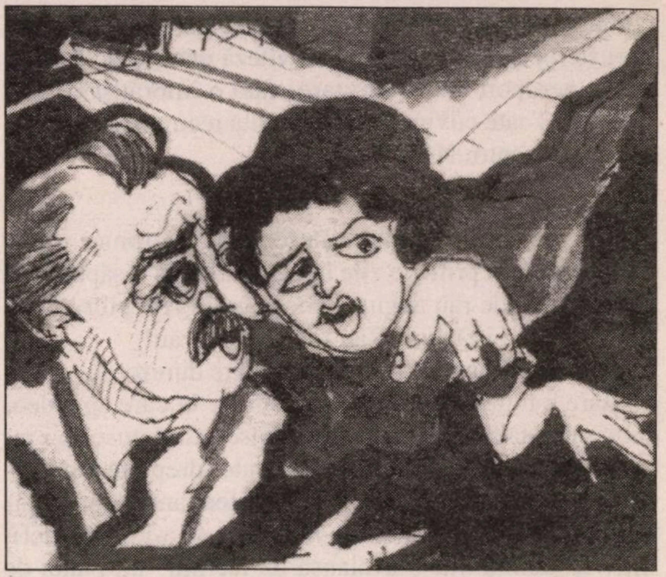

Carol şi Elena Lupescu în tren văzuţi de Gitta Sion

În următoarele câteva luni, Duduia şi-a părăsit rareori camera din Foişor, şi nimeni din serviciul regelui n–a îndrăznit să sufle o vorbă despre ea. "Tenacitatea şi răbdarea ei" l-au impresionat pe Buchman. Era prima ocazie în care "am fost martorul voinţei ei de fier". Pe la mijlocul lui noiembrie, Regele a adus-o discret în palatul regal din Bucureşti; de astă dată, prezenţa ei nu mai era un secret.

Imediat după întoarcerea din vacanţă a lui Maniu, Carol a început să-i vorbească despre amânarea încoronării. Apoi i-a explicat lui Maniu că nu vrea să mai audă vorbindu-se despre asta şi că relaţia cu fosta lui soţie era o chestiune personală. Siderat, primul ministru nu putea pricepe "cum se petrecuse aşa o schimbare". "Am constatat pe urmă – fără nici o îndoială, fără a putea însă dovedi – că d-na Lupescu este în ţară".. La început a refuzat să creadă. A cerut lămuriri poliţiei secrete, politicienilor şi prietenilor Regelui, dar toată lumea a negat că ar fi avut cunoştinţă de aşa ceva. Până la urmă a aflat adevărul. Lui Maniu i-a devenit clar nu numai că Regele nu avusese vreodată intenţia să-şi părăsească amanta, ci şi că, spre deosebire de tatăl său, nu avea de gând să stea la umbra primului său ministru.

Prin urmare, a simţit că nu-i rămâne altceva de făcut decât să-şi dea din nou demisia, în semn de protest. "În asemenea condiţiuni nu e posibilă o guvernare cu rezultate", scria el, deşi oficial a afirmat că renunţă la funcţie din motive de sănătate. Acesta a fost începutul a ceea ce avea să devină până la urmă un conflict înverşunat între cei doi.

În mod surprinzător, intrigile reale sau imaginare ale mamei sale şi ale lui Ştirbey îl preocupau pe Carol mai mult decât criza economică mondială. "Carol a fost născut să conducă; l-am pregătit să conducă!" îi plăcea Reginei să spună. Dar din clipa în care a devenit limpede că Regele n-avea de gând să-i îngăduie mamei sale să se transforme în puterea din spatele tronului, Maria a devenit frustrată şi amară. Carol îşi cunoştea bine mama şi şi-a dat seama că nu trebuia să o subestimeze. "Până la sfârşit, viaţa mea va fi o lungă luptă", i-a mărturisit odată Maria dragului ei George, regele Angliei. "Nu mă las. Aşa sunt eu făcută". "Vreme de treizeci şi opt de ani am trăit pentru ţara asta, mi-am făcut datoria", i-a spus ea lui Carol. "Pur şi simplu nu pot tăia frunză la câini. Nu mi-e de ajuns". "Dar vezi tu, mamă", i-a replicat Carol, "exact asta ar trebui să faci".

Înverşunarea ei nu avea limite. Devenise unul dintre cei mai severi critici ai fiului său şi îl vorbea de rău oricui s-ar fi întâmplat s-o asculte. Din pricina lui Carol, situaţia din România era "cumplită", se plângea ea într–o scrisoare adresată Roxanei Weingartner.

"Adesea ne întrebăm cu toată seriozitatea dacă este pe deplin în toate minţile. (...) Este nespus de trist să fii nevoit să vezi cât de greşit acţionează, distrugându-şi cu iuţeală popularitatea uimitoare de acum nouă luni. Ce blestem apasă pe capul acestui biet băiat, de ce e sortit să semene dezastrul în jurul lui? (...) Este cu totul tragic să-i vezi, unul după altul, pe cei care au crezut în el, considerând că a fost o victimă, lămurindu-se treptat de adevărul pe care tatăl său şi cu mine l-am ştiut întodeauna."

Prietenii lui Carol aveau parte de acelaşi tratament. Puiu Dumitrescu era descris în aceiaşi scrisoare ca "teribil de vulgar şi josnic". (...) Este ca şi cum ai citi o poveste îngrozitoare, un adevărat roman de senzaţie, unde figura eroului este cea a unui prieten linguşitor dintr-un film." Carol era înconjurat de "sfătuitori răzbunători", şi de "lipitori lacome, ipocrite". Nici relaţia lui Carol cu Mihai nu a fost cruţată de mânia Reginei. Maria pretindea că regele Carol îl folosea pe Mihai ca să se răzbune împotriva Elenei, copilul fiind "pervertit sistematic pentru a scoate din el orice urmă de educaţie pe care i–a dat-o ea. I s-a permis să fumeze şi să înjure, să fie grosolan şi să asculte conversaţii oribile. Este pus laolaltă cu fetiţele, copii precoce ai favoriţilor săi, şi nu are în compania sa nici un băiat".

Între timp, Lupescu se înşurubase ferm în capitală. Se pare că după întoarcerea ei afirmase: "Aici sunt şi aici am să rămân. Niciodată nu o să mă mai alunge cineva." Considerată ca fiind una din cele mai puternice amante din timpurile moderne, această Madame de Pompadour a secolului XX rămâne un subiect controversat. Prinţesa Bibescu i se adresa astfel: "Ma souveraine… (…) Momentul de azi, când mi-ai dat voie să-ţi sărut mâna, a fost cel mai fericit din viaţa mea." Mai tipic însă era felul în care o descria descendentul unei vechi familii aristocrate româneşti: "Cea mai mare pacoste pe care a cunoscut-o vreodată ţara noastră." "Da, e întodeauna uimitor", îi scria Regina Maria unei prietene, "felul în care nişte femei superioare devin sclavele unor bărbaţi mult mai puţin valoroşi decât ele, pe care îi adoră, în vreme ce aşa-zişii lor poeţi se poartă nemilos cu ele. Uneori totuşi se întâmplă şi invers".

Pe la începutul anului 1932, Carol a cumpărat pentru Lupescu o casă de cărămidă roşie cu două niveluri pe strada Vulpache, în zona rezidenţială a parcului Modrogan din Bucureşti. Actul de vânzare-cumpărare o specifica pe mama lui Puiu Dumitrescu ca nou proprietar. Fiind casa amantei regale, se zvonea că e decorată cu lucrurile cele mai luxoase care se puteau imagina – covoare orientale, mobilă din întreaga lume, tapiserii-goblen şi tablouri furate, demne de un rege. În realitate, era mai degrabă o casă tipică pentru clasa mijlocie decât pentru cineva de sânge regesc, asemănătoare cu reşedinţele confortabile dar banale pe care Lupescu le avusese în Franţa. Buhman, care a vizitat casa în 1934, spunea că era "mobilată cu gust, dar departe de a fi luxoasă". Lui Buhman i-a luat ochii îndeosebi covorul oriental din sufragerie, gros, din mătase, vişiniu, pe care când păşeai "ţi se afundau picioarele".

Contesa Waldeck a făcut un tur al casei în 1940, la scurt timp după plecarea Elenei Lupescu.

«Etajul întâi era cu totul neînsemnat, ticsit cu mobilă oarecare şi bibelouri îngrămădite ca într-un magazin de mâna a doua. Această expoziţie a păcatelor vechiului regim nu dovedea de fapt decâr un singur lucru – că păcatul nu prea rentează. Doamna de Pompadour s-ar fi răsucit în mormânt dacă ar fi putut vedea ce ajunsese meseria ei.»

Waldeck a remarcat "câteva tablouri bune, prost atârnate" şi "câteva piese de jad foarte frumoase". Biblioteca "consta mai ales din romane franţuzeşti", iar "camera de culcare era în stil franţuzesc obişnuit". Cât despre frumoasa baie a lui Lupescu, Waldeck afirma că "cu excepţia unui foarte frumos bideu din marmură verde cu robinete aurite, nu conţinea nimic ce nu s-ar fi putut cumpăra la orice magazin obişnuit din America". Cea mai uimită a fost de "o cantitate foarte mare de astringent" pe care o acumulase Lupescu.

«Ai fi zis că Duduia trăise cu frica în sân că Hitler ar putea să cumpere toată piatra acră din lume, cumpărând-o de aceea pe toată. Întrebarea "la ce i-ar fi putut folosi atâta piatră acră?" a stârnit multe comentarii printre ziariştii străini; în dicţionarele medicale se putea citi că piatra acră are tot felul de întrebuinţări şi că, pentru calităţile ei astringente, era folosită ca un element de seducţie de către doamnele din secolul al XVII-lea.»

Lupescu nu trăia izolată. Primea în casa ei mulţi vizitatori, inclusiv politicieni, diplomaţi, afacerişti bogaţi şi pe Rege, fapt care-i atrăsese acelui loc reputaţia

Duduia

unei spelunci ordinare şi a unui focar de corupţie. Avea loja ei la cursele de cai şi îi plăcea să se uite la meciurile de fotbal. Uneori putea fi întâlnită la unul din restaurantele şic din capitală, cum ar fi Capşa, la un concert sau la cinema. "Se îmbrăca foarte elegant, mai ales în rochii negre Chanel care îi puneau în valoare pielea albă şi părul roşcat". Hainele ei veneau direct de la Paris. Se pare că le telefona croitoreselor, modistelor, corsetierelor ei pariziene zilnic, pe banii statului, folosind numărul de telefon de la palat. Serile ei erau aproape întotdeauna rezervate Regelui. Spre sfârşitul anului 1934, Buhman nota că "Regele obişnuia să meargă la ea acasă, de obicei după cină, şi stătea până noaptea târziu". Când se întâmpla astfel, Marinescu "nu se culca până când nu auzea că Regele s-a întors cu bine la palat. Dar de câtăva vreme ea e cea care vine la palat şi petrece aici toată noaptea".

Cheia pentru înţelegerea lui Carol şi a domniei sale este relaţia pe care a întreţinut-o cu amanta lui. Aşa cum spunea Argetoianu: "Punctul iniţial al tuturor mişcărilor sale este hotărârea absolută, încăpăţânată, nestrămutată de a menţine neatinsă legătura lui cu d-na Lupescu. Oricine este împotriva acestei legături devine vrăjmaşul lui; oricine este pentru, prietenul lui". Profitând de acest lucru, Lupescu reuşea să obţină tot ce dorea de la el. Fără îndoială, puterea ei era considerabilă, dar nu urmărea să conducă guvernul *per se,* aşa că Regele le cerea sfaturi miniştrilor săi, nu Elenei Lupescu. Implicarea ei în politică viza doar chestiunile şi indivizii care o interesau în mod direct.

Cu Lupescu instalată ferm la cârmă, nu mai era loc în menajul Regelui şi pentru prinţesa Elena. În momentul întoarcerii lui Carol, Elena a plecat la Constanţa la odihnă şi, cu permisiunea lui Carol, l-a luat şi pe Mihai cu ea. În anii care au urmat, Carol s-a întâlnit rareori cu ea, rezolvând cea mai mare parte a lucrurilor prin scrisori care-i erau înmânate Elenei de aghiotanţii lui sau de alţi intermediari. Relaţiile dintre Carol şi Elena au rămas încordate, înrăutăţite fiind şi de faptul că Elena se coalizase cu Regina şi cu Ileana împotriva lui. Elena continua să se bucure de mult sprijin popular, accentuat şi de larga compasiune pe care a stârnit-o după întoarcerea lui Lupescu. Simţind că ţara e de partea ei, nu a cedat în faţa pretenţiei lui Carol de a-l controla pe Mihai. Carol a pus-o sub supraveghere, a postat poliţişti în jurul casei ei zi şi noapte şi a încercat s-o izoleze de politicieni şi chiar de prietenii ei. Funcţiile oficiale ale prinţesei au fost reduse drastic, în cele din urmă Carol a încercat s-o forţeze să părăsească România.

Elena a reacţionat criticându-l aspru pe Carol, aşa cum desigur şi merita. După primirea unei scrisori de la Elena, regele George i-a scris Mariei: "Nu mă pot împiedica să mă gândesc că e nebun". Din când în când, apăreau în presă articole critice la adresa lui Carol. Într-o scrisoare din noiembrie 1932, Carol i s-a plâns lui Friedel de articolele "degradante" împotriva lui scrise de Elena şi de familia ei. În acel an, spunea el, "cea mai mare problemă" a lui, pe lângă situaţia politică, fusese Sitta. "S-a comportat fără pic de eleganţă. N-am mai văzut asemenea feste murdare. (…) Dar la ce m-aş putea aştepta de la Sitta, George, Irene, Palo şi compania, decât la o şaradă ieftină ca să obţină bani?". Cu toate că în ochii istoricilor Carol a fost întotdeauna personajul negativ din această dramă, pentru cei din Anturajul său Elena era cea vinovată şi lipsită de inimă. În ianuarie 1931, când Carol a vizitat vila de pe şoseaua Kiseleff, a găsit toate darurile pe care i le trimisese lui Mihai din Franţa, de ziua lui şi de Crăciun, ascunse şi nedesfăcute. Surprins, Buhman se întreba ce fel de inimă avea Elena ca să procedeze astfel.

Până la urmă, Elena a fost obligată să bată în retragere. Se temea că prelungind lupta ar fi pierdut orice şansă de a-şi vedea fiul, precum şi venitul ei anual. La 1 noiembrie 1932, a căzut de acord asupra unui aranjament prin care guvernul avea să-i plătească un venit anual de 7 milioane de lei, urmând ca ea să se angajeze să trăiască în străinătate, neputând petrece în România mai mult de patru luni pe an, şi atunci numai cu aprobarea expresă a Regelui. Cât timp Elena se afla în străinătate, Mihai avea permisiunea să o viziteze două luni în fiecare an. În plus, şi-a vândut două domenii din averea sa privată lui Carol, ca să-şi poată cumpăra viitoarea casă, Villa Sparta, din apropiere de Florenţa.

În pofida ostilităţii crescânde faţă de Lupescu, nu exista nici o şansă ca Regele s-o abandoneze. Loial, Buhman s-a simţit chiar dator să-l avertizeze pe Carol cu privire la răul pe care Elena Lupescu îl provoca "marii lui popularităţi", adăugând că se simţea trist să spună aşa ceva, dar că se gândea numai la binele Regelui. Dar Carol, ridicând din umeri, a replicat că "ţara nu se va revolta din pricina Duduii". Sperând să prindă doi iepuri dintr-un foc, Averescu, într-o conversaţie cu Argetoianu din ianuarie 1934, a făcut speculaţia că dacă Lupescu ar fi plecat din România Carol ar fi urmat-o. Averescu avea probabil dreptate, deoarece Carol nu putea trăi fără Duduia. O asemenea dragoste e rară, dar în cazul lui Carol s-a dovedit tragică. "E cealaltă jumătate a mea", se pare că ar fi spus odată Regele. După toate aparenţele, Carol nu a înşelat-o niciodată. Nu se poate afirma însă acelaşi lucru despre amanta sa.

Potrivit unui vechi proverb românesc, nu ştie bărbatul ce ştie satul. La scurt timp după întoarcerea lui Carol, generalul Ilasievici, mareşalul palatului, l-a însărcinat pe Ernest Urdăreanu, unul dintre ofiţerii săi din Regimentul de Escortă Regală, să supravegheze automobilele regale. Abia trecut de patruzeci de ani, mic de statură şi oacheş, cu urme de vărsat pe faţă şi o plăcuţă de argint în cap, Urdăreanu putea fi, când voia el, de-a dreptul fermecător, manierat şi încântător de îndrăzneţ. "Un ofiţer tipic de cavalerie", spunea despre el Buhman. Deşi nu era cult, vorbea o franceză impecabilă şi era inteligent, ambiţios şi lipsit de scrupule. Îi plăceau jocurile de noroc, era un excelent dansator şi, după cum umbla vorba, se pudra şi se dădea cu ruj.

Reputaţia lui de afemeiat era scandaloasă chiar şi printre români. Bunicul său matern era vestitul La Pomeraye, doctorul francez care fusese ghilotinat pentru că-şi omorâse amanta în Al Doilea Imperiu. La Pomeraye a avut o fată care a părăsit Franţa şi s-a stabilit la Craiova, unde s-a măritat cu tatăl lui Urdăreanu. Potrivit unei poveşti care circula, auzită de Buhman de la doctorul Krainic, dentistul Regelui, Ernest a avut la un moment dat o legătură amoroasă cu o femeie şi cu fiica acesteia, pe care a lăsat-o însărcinată. Se spunea că în mai multe rânduri a reuşit să iasă basma curată din nişte scandaluri jenante şi să-şi salveze cariera militară ameninţând că se sinucide, fapt care i-a obligat pe superiorii săi să muşamalizeze lucrurile de teama unui scandal şi mai mare. Într-un rând, după ce a sedus-o pe fiica unei oficialităţi locale, a ameninţat că se aruncă de la fereastra camerei de la etajul al doilea al tribunalului din acel oraş dacă nu se renunţa la toate acuzaţiile ce i se aduceau.

Când a venit prima dată la palat, a ţinut cu tot dinadinsul să se comporte cât se poate de bine, aşa că personalul l-a îndrăgit repede, dar nu era decât o cale de-a intra în graţiile singurei persoane care conta pentru el, Regele. Ca să atragă atenţia acestuia, la sfârşitul primului an petrecut la palat a raportat că era capabil să economisească mai bine de jumătate din banii alocaţi în buget pentru automobilele regale. Desigur, Carol a fost încântat. După ce a devenit ceva mai sigur de sine, a început să meargă direct la Rege, evitând în mod intenţionat intermediarii obişnuiţi ai palatului. N-a trecut mult şi Regele a început la rândul lui să-l îndrăgească, lucru care s-a reflectat în promovările rapide ale lui Urdăreanu; în doi ani a devenit locotenent-colonel şi apoi aghiotant al regelui. Însă era suficient de inteligent ca să-şi dea seama că nu puteai şti niciodată la ce să te aştepţi, cu un om ca regele Carol, dacă nu ai pus un picior şi în cealaltă tabără. La puţină vreme după venirea la palat, Urdăreanu a fost invitat la o petrecere în casa căpitanului Aratos. Acolo a întâlnit-o pe amanta lui Carol. Cum era un expert în arta seducţiei, n-a trecut mult şi au devenit intimi. Buhman nu considera însă că în acest caz se putea vorbi de o cucerire. "N-a fost greu pentru Urdăreanu să o seducă. Era o femeie uşoară!"

Ţelul final al lui Urdăreanu era să se transforme în mâna dreaptă a Regelui, să-i fie indispensabil, ceea ce însemna că trebuia să se debaraseze de Puiu Dumitrescu. Asemeni unui animal de pradă, a aşteptat răbdător să se ivească momentul potrivit. Şi n-a trebuit să aştepte prea mult. În vara lui 1933, Puiu a întâlnit o femeie de care s-a îndrăgostit până peste urechi şi a început aproape imediat să se autodistrugă. Puiu avea deja o nevastă, Jenny, o blondă frumoasă şi zăpăcită cu care se căsătorise în studenţie. Căsătoria nu mai mergea însă de mulţi ani, şi amândoi se afişau nestingherit cu amanţii respectivi. Dar ultima iubită a lui Puiu, Ella Manu, o bucureşteancă din înalta societate, era diferită, aşa încât Puiu i-a cerut lui Jenny divorţul ca să se poată însura cu amanta lui.

A risca totul din dragoste pentru o femeie devenise aproape o tradiţie la palatul regal, încât nimeni nu era mirat că Puiu procedează la fel. Era atât de obsedat de Ella, încât a început să-şi neglijeze slujba, uneori nemaipunând piciorul în palat zile în şir. În acelaşi timp, Buhman, care găsise întotdeauna că Puiu are o fire plăcută, generoasă şi că se poate lucra uşor cu el, a descoperit că relaţia acestuia cu Lupescu se răcise, cu toate că în trecut fusese foarte apropiat de ea şi de Rege. Când Buhman a încercat să-l prevină asupra consecinţelor, Puiu i-a replicat pur şi simplu că Lupescu "nu avea căderea să-i ţină lui predici despre ce poate şi ce nu poate să facă". Buhman a plecat cu impresia că Puiu "nu voia să recunoască gravitatea situaţiei".

Profitând de şansa de a se descotorosi de rivalul lui, Urdăreanu a înverşunat-o şi mai tare pe Lupescu împotriva lui Puiu. I-a spus Duduii că Ella era o intrigantă care-l folosea pe Puiu ca să se apropie de Rege. Lupescu n-avea nevoie de mai mult ca să se lase convinsă. "Ca o femeie hârşită în meserie", spunea Argetoianu, "a apreciat la justa lor valoare" mijloacele de seducţie ale Ellei.

Mai mult, îi plăcea Jenny, nu şi Ella. Urdăreanu nu era singurul care-i voia pielea lui Puiu. Tătărăscu şi Titulescu complotau şi el să-l îndepărteze, cel din urmă parţial din pricina simpatiei lui Puiu faţă de Legiune. Titulescu a avertizat-o pe Lupescu că Ella reprezintă o ameninţare pentru ea şi a îndemnat-o să-i ceară regelui să-i expedieze pe amândoi afară din ţară. Nici unul dintre ei nu a făcut un secret din sentimentele pe care le nutreau faţă de Puiu şi Ella, şi în scurt timp cei doi deveniseră calul de bătaie al unei campanii bine orchestrate de bârfe concepute pentru urechile Regelui.

Cu toate acestea, Puiu continua să se comporte de parcă totul ar fi fost în regulă. La un moment dat, după ce lipsise de la palat mai multe zile, şi-a făcut brusc apariţia îmbrăcat cu o jachetă de schi, pantaloni scurţi şi bocanci de munte. "Am încercat să-l fac să termine o dată cu atitudinea asta nesăbuită", scria Buhman. "Dar a râs nepăsător, spunând: «Nu mă tem de nimic! Ştiu că Urdăreanu şi Duduia sunt împotriva mea. Însă e deajuns să-i vorbesc Regelui un sfert de ceas ca să discreditez tot ce i-au spus ei o zi întreagă!»". Buhman a tras concluzia că "era mult mai naiv decât credeam".

În ciuda intrigilor lui Lupescu şi ale anturajului ei, Puiu însuşi era principala cauză a căderii lui. Faptul că Puiu nu se mai bucura de încrederea Regelui a devenit limpede în noaptea asasinării lui Duca, prilej cu care Urdăreanu a preluat în fapt controlul casei regale, chiar dacă nu era numit în această calitate. Ca să scape de Puiu o dată pentru totdeauna, Duduia l-a lovit acolo unde-l durea mai mult, îngreunându-i divorţul de Jenny. Prin ameninţări şi certuri, l-a convins pe Carol să-l oblige pe Puiu să aleagă între slujba lui şi Ella. Lupescu ştia de la început care va fi alegerea lui Puiu şi, în martie 1934, Carol, după multe ezitări, i-a spus cu părere de rău lui Puiu că era eliberat din funcţie. Buhman a regretat plecarea lui Puiu şi a prezis corect că "şi ceilalţi de la curte aveau să regrete acest lucru".

La două săptămâni după ce Carol şi-a serbat cea de-a patruzeci şi doua zi de naştere, mama sa şi-a aniversat-o pe cea de-a şaizecea. Sperase că împlinirea vârstei de şaizeci de ani avea să fie celebrată ca o sărbătoare naţională, completată cu o paradă în Bucureşti, dar nu se ştie de ce Carol a respins ideea, optând pentru o petrecere mai intimă la Sinaia. Maria s-a simţit jignită, considerând că ar fi meritat o asemenea onoare. Dar Carol a rămas neclintit şi mama sa a trebuit să-şi înghită mândria. Acest lucru nu l-a împiedicat însă pe Carol să-i ceară "timid" mamei sale, puţin după Crăciun, s-o primească pe amanta sa. N-ar fi trebuit să fie mirat de răspunsul ei: "Nu, cred că mai bine nu". În acea seară, Maria a notat în jurnalul ei: "Da, a fost un moment greu; dar nu puteam să fac altfel. Aş fi făcut jocul ei şi al asociaţilor ei, al celor care distrug opera a două generaţii. Nu pot şi nu trebuie s-o văd". Maria n-avea să se întâlnească niciodată faţă în faţă cu femeia care-i pricinuise atâta suferinţă. Aproape toţi cei din vechea curte regală nu aveau nici ei nimic de a face cu Lupescu; aşa cum scria o fată: "Ştiam fără să înţelegem de ce că nu trebuia să pomenim cu nici un chip numele unei persoane numite Lupescu".

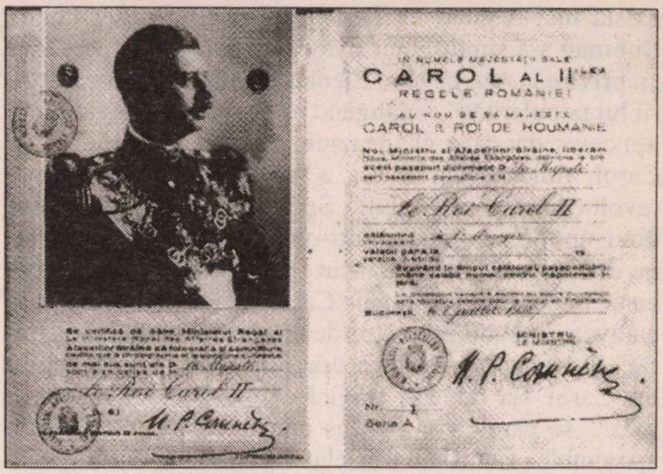
ÎN NUMELE MAJESTĂŢII SALE
CAROL AL II-LEA
REGELE ROMÂNIEI
AU NOM DE SA MAJESTÉ
CAROL II ROI DE ROUMANIE

Le Roi Carol II

MINISTRUL
LE MINISTRE

Nr. 1
Seria A

Paşaportul lui Carol al II-lea

Anul 1936 a început cu o veste tristă: regele George al V-lea, prima dragoste a Mariei şi prietenul ei de-o viaţă, a trecut în nefiinţă la 20 ianuarie. Carol s-a dus la Londra ca să asiste la funeralii împreună cu Nicky, care reprezenta oficial România. Maria, simţind că e mai bine să rămână acasă, scria: "A fost un moment în care fiul meu a putut să-şi ocupe locul alături de ceilalţi regi fără să fie tratat cu răceală". Era prima vizită a lui Carol în Anglia de când fusese dat afară din această ţară în 1928. Mergând acolo, Carol spera să contracareze imaginea lui, încă populară în presa de scandal, de afemeiat notoriu, dar soarta a vrut ca în ziua înmormântării să provoace valuri, apărând la funeralii, pare-se, beat. Potrivit relatărilor presei britanice, Legaţia română a fost nevoită să angajeze un maseur în dimineaţa ceremoniei funerare, ca să-l destindă pe Rege, care nu se simţea bine după o noapte de beţie. În starea de confuzie creată în ultimul moment, maseurul, care din câte se povesteşte a continuat să-l fricţioneze pe Carol şi în limuzina care-l ducea la locul înmormântării, a fost zăpăcit de trupele care defilau, şi-a pierdut capul şi a mers şi el o bună bucată de drum în convoiul demnitarilor români. Presa a publicat fotografii care-l înfăţişau pe un bărbat ciudat defilând în pantaloni albi şi o pălărie de fetru. În realitate, tot incidentul fusese o greşeală. Legaţia română a explicat ulterior că "maseurul care defila" era pur şi simplu un membru al delegaţiei româneşti care purta un trenci alb peste costumul popular. Dar răul era făcut. Aşa cum observa un jurnalist american, era încă o dovadă "a grabei cu care lumea credea tot ce e mai rău despre Carol de România".

(Continuare în numărul viitor)

RODICA WEINBERG prezintă paginile de JOCURI

Foc

	1	2	3	4	5	6	7	8					
1													
2							●						
3					●								
4			●										
5				●				●					
6							●						●
7		●				●						●	
8	●								●				
9					●						●		
10							●						●
11			●			●		●					
12				●						●			
13					●								

ORIZONTAL: 1) Pentru că a furat focul din cer şi l-a dat oamenilor, Zeus l-a pedepsit legându-l de o stâncă, unde un vultur îi mânca zilnic ficatul (mit.). 2) Deveniţi ca para focului. 3) Calif arab pe vremea căruia au fost arse ultimele cărţi ale bibliotecii din Alexandria – În legumă! 4) Particulă a viitorului – Arsă cu apă! 5) Moşul care vine pe la gene – Distrus de foc. 6) "Cetatea de foc" – Necoaptă. 7) Arderi pe jumătate – Prin ele trece fumul şi suie sus spre cer. 8) Omogenă – Cetate în Grecia antică. 9) Rocă – Focul păzit de vestale – Repari! 10) Trec şi prin foc ca să-şi atingă ţelul – Ne strânge în jurul sobei. 11) Gust neplăcut – Teo! – Foc (fig.). 12) Sportul armelor de foc – Focare de cultură – Capătul ars al unui fitil. 13) Se susţine cu foc concentrat – Le arde de glumă.

VERTICAL: 1) "Până nu faci foc, nu iese fum" – A pune paie pe foc. 2) Vestalele, păzitoare ale focului sacru ale zeiţei Vesta – Ferit de foc. 3) Afluent al Irtâşului – Poet rus, autorul poeziei "Focul vânăt e gonit de vânt" – Soarele vechilor egipteni. 4) Veche măsură de capacitate în Italia – Făcut foc şi pară. 5) Pete! – Fript (fig.) – Ventilatorul sobei. 6) Foc în colţul gurii – Campioni – Constantin Damian. 7) Boţ de mămăligă cu brânză, copt pe jăratec – Ceas – Moleşiţi de căldură. 8) A mira, a impresiona – Iarna la lucru în jurul focului (pl.) – Sfârşit de vals! 9) Rita Andrei – Tremură... şi arde ca focul. 10) Grăsimi ce pot fi încinse pe foc. 11) Sfârşit de idee! – Rege legendar al Romei. 12) Brăduleţ. 13) Urmaş al focurilor de semnalizare – Unde-i vorba de foc?

DICŢIONAR: OMAR, GUM, TEBA, AMIT, OSA, MIRO, NUMA.

MINA NIŢĂ

Dezlegările jocurilor din numărul trecut

A sosit vacanţa!: Tabara, acasa, unitate, inot, riset, munti, im, reviste, r, saci, ast, nie, trenuri, cerc, ete, aule, or, m, i, p, na, ase, intreceri, ia, n, oare, gol, t, gornist, lari, imi, studenti.

De sezon: Mateloti, pisc, amara, umbrela, riu, carare, ir, ir, c, vila, apa, naval, sezon, v, alan, ct, inota, r, lica, l, itan, ip, costum, ire, anula, magma, an, lotci, ap, i, cabane, naz, bo, umeri, litoral, mamaia, sinaia.

Drum bun: L, d, m, milogi, mesaj, dogiti, nat, r, t, bran, pe, ore, udare, eliberari, emiri, eden, umana, ite, uri, e, acel, ana, aga, a, otava, alb, oracol, os, grele, epic.

Suha Arafat (scroafa Suha), nevasta cu acte a lui Arafat, a declarat ziarului englez "Sunday Times", de la Paris, unde suferă, pe marile bulevarde, pentru soarta poporului său, că regretă din toată inima că nu are un băiat pentru a-l transforma în "bombă umană" şi martir. "Eu am o fată. Îmi pare rău că n-am un băiat. Nu există onoare mai mare decât să fii mama unui tânăr care se sacrifică pentru cauza palestiniană".

Nu e prima oară când Suha vorbeşte de această suferinţă a ei. Dar care-i problema, cucoană? Acum, de când bărbatul dumitale a dat aprobare ca şi femeile să se-arunce cu bombele în pieţele israeliene şi la cafenele, n-ai decât să-ţi trimiţi fata cu o centură de explozibil sub rochie, la gara de autobuze din Ierusalim.

* * *

Ministrul agriculturii, d. Shalom Simhon, a dat dispoziţie să fie tăiate mii de vaci pentru a se împiedica răspândirea bolii numită "vaca nebună".

Dacă era după mine – ţinând seama de situaţia de azi din Israel – eu aş fi tăiat câteva mii de boi.

PERSPICACITATE

Care sunt deosebirile?

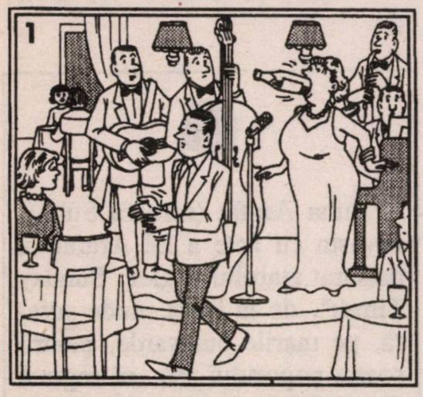

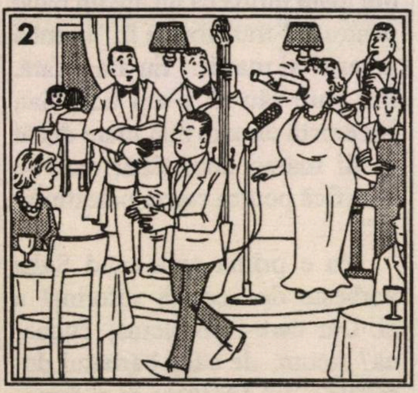

Între cele două desene de mai sus există zece deosebiri grafice. Puteţi să le identificaţi?

Înainte şi după

Următoarele două scenete au fost realizate la o distanţă de câteva zile. După părerea dvs., ele sunt dispuse în ordinea corespunzătoare, sau cea de-a doua trebuie s-o preceadă pe prima?

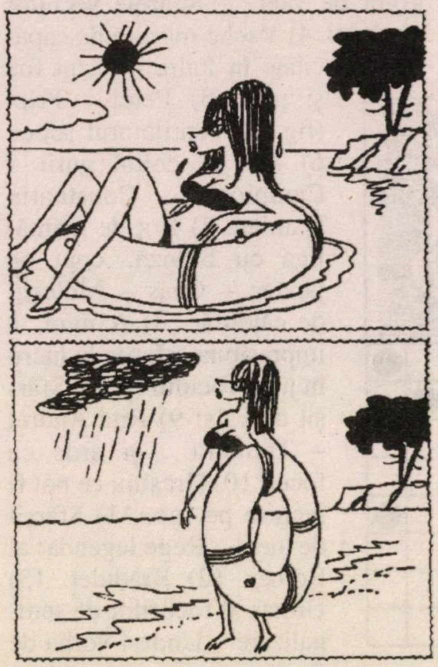

Patru sectoare

Încercaţi să împărţiţi careul următor în patru sectoare egale ca formă şi dimensiuni, astfel încât fiecare să cuprindă câte două inimi, două flori şi două pici. Vi se pare uşor?

	♠			♥	♣	♠
♣		♣		♣		
♠				♥		♣
		♠	▨			
	♠		♣	♥		♣
♥	♥			♥	♠	♠
♥	♥		♣			♠

Umor şi opt diferenţe

La prima vedere, cele două desene de mai jos par identice, dar dacă le examinaţi cu multă atenţie veţi descoperi că între ele există opt mici diferenţe grafice pe un fond umoristic.

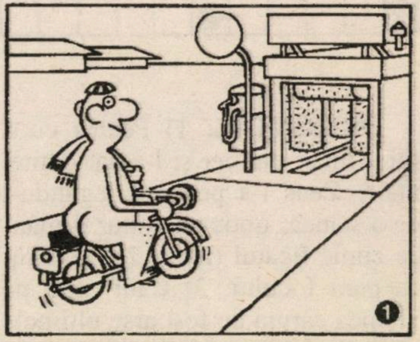

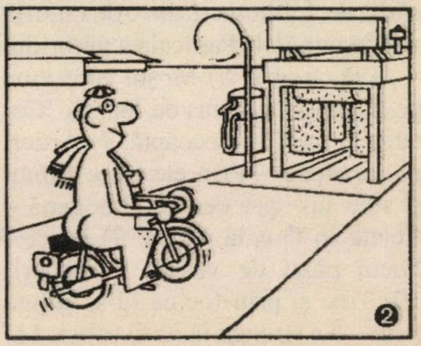

Două jumătăţi

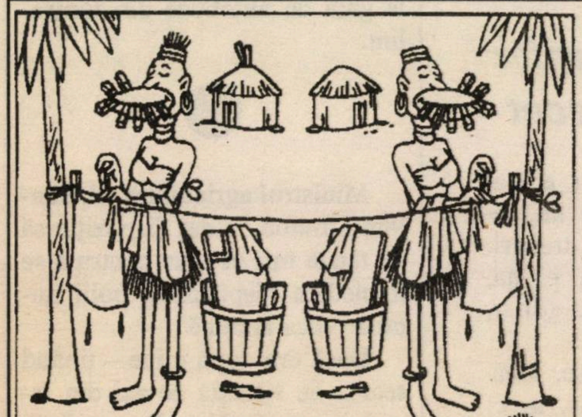

Jumătatea din dreapta este identică cu cea din stânga, cu excepţia a cinci mici diferenţe. Dar nu numai atât: multe elemente grafice şi–au schimbat locul. Care şi câte dintre ele sunt în această situaţie?

Pagină realizată de
G. RUSSU

IRVING TEPPER

Începutul anului evreiesc

Pământul se învârtește în jurul soarelui și în jurul axei sale. Anul solar este durata unei mișcări de revoluție a pământului în jurul soarelui, și este împărțit în 12 luni. Perioada de timp necesară pământului pentru a face această mișcare în jurul soarelui și a reveni la punctul de plecare este de 365 de zile și 6 ore și a fost calculată destul de exact încă din timpul babilonienilor.

Timpul necesar pământului să execute o rotație completă în jurul axei sale este de o zi.

Luna se învârtește în jurul pământului în cca. 29,5 zile (mai exact 29 de zile, 12 ore și 40 de minute). Perioada aceasta de 29,5 zile este considerată o lună după calendarul lunar și practic se alternează luni de 29 și 30 de zile fiecare. Un an de 12 luni după ciclul lunar durează 12 x 29,5 = 354 de zile, deci o rămânere în urmă față de ciclul solar cu 10-11 zile pe an, sau o lună la fiecare 2-3 ani.

În decursul secolelor, diferite popoare în diferite perioade au adoptat felurite sisteme de calcul, bazate fie pe ciclul solar, fie pe ciclul lunar ori pe amândouă.

Anul iudaic este bazat pe ciclul lunar, de aceea la fiecare 15 al lunii ebraice este lună plină. Anul are 12 luni de 29-30 de zile alternativ, și pentru a avea totdeauna sărbătorile în același anotimp, se ține seama de ciclul solar prin adăugarea unei luni la fiecare 2-3 ani (anii bisecți). În timpurile foarte vechi, lunile nu aveau denumiri și se foloseau numere – prima lună fiind luna spicelor. După întoarcerea din exilul babilonian (cca. 517 î.e.n.) lunile au căpătat denumirile care se folosesc și astăzi:

1 – Nisan – ניסן
2 – Yiar – אייר
3 – Sivan – סיון
4 – Tamuz – תמוז
5 – Av – אב
6 – Elul – אלול
7 – Tishrei – תשרי
8 – Heshvan – חשבן
9 – Kislev – כסלב
10 – Tevet – טבת
11 – Shvat – שבט
12 – Adar – אדר

În conformitate cu cele scrise în Tanah, prima lună este luna Nisan, cea mai apropiată de echinocțiul de primăvară. După unii cercetători, aceasta este o influență babiloniană sau persană; după alții, alegerea lunii Nisan ca prima lună ține seama de începutul istoriei noastre ca popor liber, deoarece ieșirea din robia egipteană, Pesah (Paștele) se sărbătorește la 15 Nisan. Anii de domnie a diferiților regi au fost calculați considerând luna Nisan ca prima lună a anului.

Din cele mai vechi timpuri anul ebraic începea la 1 Tishrei (luna a șaptea), în timpul culegerii recoltelor, căci este scris: "Hag haasif – tkufat hashana" (Sărbătoarea secerișului este la schimbarea anului). Explicația este că se ținea seama de

Shana Tova!

ISRATON LTD.

INSTITUTUL DE REABILITARE A AUZULUI

TEL AVIV, str. Ben Iehuda 39

Tel. 03-5172910 – 5107317

SUB CONDUCEREA DOMNULUI

MICHAEL SHARON

APARATE AUDITIVE INVIZIBILE ASCUNSE ÎN URECHE

- Consult și îndrumare fără plată
- Baterii de lungă durată
- Laborator de reparații
- Prețuri speciale pentru pensionari și membri Kupat Holim

Vorbim și românește

NOU - EXCLUSIV!

Am primit cele mai noi aparate digitale

anul agricol şi fiscal, dat fiind că plata impozitelor se făcea în produse (cereale, vin, ulei, vite etc.). Se poate afirma că din cele mai vechi timpuri exista un an politic-religios, cu prima lună Nisan, şi un an fiscal-civil, cu prima lună Tishrei.

Sărbătoarea de Rosh Hashana, începutul anului, la 1 Tishrei, este cea mai solemnă zi după Iom Kipur, ziua iertării. Conform tradiţiei, în ziua de Rosh Hashana toate vieţuitoarele de pe pământ sunt judecate în faţa Creatorului; cartea vieţii este deschisă şi se notează. Faptele bune se notează imediat, pentru faptele rele sunt 10 zile de căinţă, până la Iom Kipur, când se hotărăşte ce se iartă şi ce se pedepseşte. Semnul zodiacal al lunii Tishrei este balanţa, care cântăreşte faptele merituoase sau greşelile celor judecaţi. Acest inventar anual este bazat pe cele scrise în Tanah: "Einei Adonai eloheha ba mireshit ha-shana vead aharit" (Ochii Domnului veghează asupră-ţi de la începutul şi până la sfârşitul anului). Conform tradiţiei, se poate fixa prognoza timpului după cea a zilei de Rosh Hashana: dacă începutul anului e o zi caldă, anul va fi cald; o zi rece prezice un an friguros.

Se recomandă să se mănânce dovleac, praz, sfeclă şi curmale, ca anul ce vine să fie îmbelşugat. În Franţa, în secolul 12, era obiceiul să se mănânce mere roşii, struguri şi smochine. În timpurile moderne se mănâncă felii de mere muiate în miere şi cap de viţel sau miel. Nu se recomandă să se mănânce nuci.

Slihot (iertări) sunt rugăciuni în care se cere iertare pentru păcatele comise. Iniţial aceste rugăciuni erau numai pentru Iom Kipur, dar cu timpul au început să fie spuse şi de Rosh Hashana şi în intervalul dintre 1 Tishrei (Rosh Hashana) şi 10 Tishrei (Iom Kipur). Acest interval de zece zile se numeşte "Haiamim Hanoraim" (zilele de teamă). Evreii sefarzi spun slihot toată luna Elul, care precede luna Tishrei. În cadrul acestor rugăciuni sunt pasaje extrem de frumoase de poezie ("piutim"). Se presupune că cele mai vechi *piutim* au fost scrise în secolul 7.

Ceremonialul de "Tashlih" (aruncare) se ţine de obicei în după-amiaza zilei de Rosh Hashana. Prin obiceiul de a se scutura hainele, lângă malurile unui râu, se realizează simbolic aruncarea păcatelor în apă. În timpul ceremonialului se spun ultimele trei versete din cartea profetului Miha: "Vetashlih bemetulot yam col hatotam" (Aruncă în fundul mării toate păcatele). Se pare că acest obicei este din secolul 14.

În ziua de Rosh Hashana se sună din şofar, un instrument de suflat făcut din corn de ţap sau de berbec. Instrumentul poate fi făcut şi din coarnele altor animale curate (care pot fi consumate), dar nu din taur sau viţel, pentru a nu aminti viţelul de aur făcut de Aaron în pustiul Sinai.

Sunetul de şofar este obligatoriu de Rosh Hashana deoarece este menţionat de câteva ori în Tanah. În timpul existenţei Templului (primul şi al doilea) sunetele de şofar erau acompaniate de sunete de trompetă şi de trâmbiţe.

După unii cercetători, şofarul din corn de berbec este utilizat pentru a ne aduce aminte de "Akedar Itzhak" (jertfirea lui Itzhak), când Dumnezeu a trimis un berbec ca să fie jertfit în locul lui Itzhak.

Din cele mai vechi timpuri, de Rosh Hashana şi de Iom Kipur evreii se îmbracă în alb şi nu trebuie să aibă asupra lor bani şi obiecte din piele (încăţăminte, curea etc.).

MAMAIA **מאמַאיָה**

Restaurant
românesc
Grătar – pescărie

Shana Tova!

Aer condiţionat, ambianţă plăcută,
serviciu conştiincios, preţuri moderate.

Deschis zilnic între orele 12-24.

Vă rugăm a rezerva locurile prin tel. 523-7784

Vorbim şi româneşte.

Restaurantul MAMAIA

TEL AVIV, str. Ben Iehuda 192

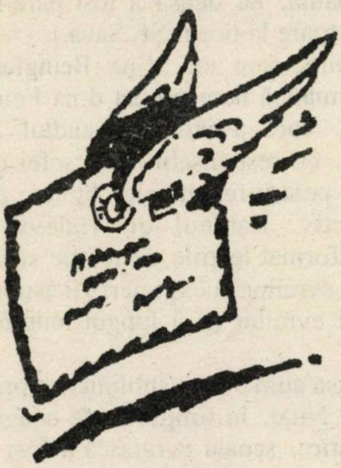

Pocăit

Am terminat de citit cartea "Vadim Tudor între ospiciu și președinție" de Ilie Neacșu și Sever Meșca. Autorii pedalează foarte mult pe faptul că Vadim Tudor este "pocăit", făcând din această apartenență religioasă o explicație a comportării celui care conduce revista antisemită "România Mare". Vă rog să–mi permiteți să contest această interpretare. Dar pentru aceasta, voi face puțină istorie.

În iarna grea din anul 1942 am fost trimiși, tatăl meu și cu mine, la muncă obligatorie, să curățăm zăpada din București, în cartierul Livezeanu-Floreasca. Eu eram tânăr, dar tata, om în vârstă, mai avea nevoie să mănânce ceva cald.

Singurul aliment cald era dovleacul la simigerii. Mare ne-a fost surpriza când într-o zi, pe o stradă din spatele spitalului Floreasca, pe unde curățam zăpada, o familie de creștini ne-a poftit în casă, să luăm prânzul cu ei.

Pentru noi, oameni umiliți, a fost ceva cu totul deosebit. Dar și mai deosebit a fost când capul familiei, așezat în capătul mesei, a binecuvântat bucatele și i-a mulțumit lui Dumnezeu pentru ele.

După masă și după mulțumirile de rigoare, tata l-a întrebat ce credință are și omul i-a răspuns că el și familia lui sunt "creștini după Evanghelie" și că-i iubesc pe evrei ca pe frații lor.

Deci nici o legătură cu Vadim, care este antisemit și xenofob!

Și pentru că tot suntem în istorie, vreau să vă mai povestesc o pățanie cu un preot creștin ortodox.

Anul 1948, an greu, cu mulți oameni debusolați. Soția mea terminase facultatea de farmacie și a fost numită la țară, în comuna Lunca-Teleorman (pe lângă Turnu Măgurele), și am plecat, cu un copil de doi ani și altul ce trebuia să vină în ianuarie, și noi ajungem acolo în octombrie. Nu tu casă, nu tu lemne pentru iarnă etc. etc.

Și atunci preotul Nicolae Ivan, parohul bisericii din comună, ne-a luat sub aripa lui ocrotitoare.

Am găsit locuință, a chemat un vecin cu carul cu boi la el acasă, a umplut carul cu lemne și ni le-a trimis nouă. Și așa, doi ani cât am locuit la Lunca, s-a purtat cu noi, astfel că după ce ne-am întors la București, și venea el în capitală cu treburi, eu mergeam cu el și-l recomandam "fratele meu, preotul Nicolae Ivan".

Dar nici el nu seamănă cu Vadim, cum nu seamănă cu Vadim nici atâția și atâția neevrei din România.

P.S. Și cum așchia nu sare departe de copac, astăzi în comuna Lunca-Teleorman este preot paroh fiul prietenului nostru, care se numește tot Ncolae Ivan și are aceeași ținută morală.

Israel Schmidt
Tel Aviv

Din Canada la sinagoga din Tunisia

La 11 aprilie a.c. o sinagogă din Tunisia a fost aruncată în aer prin explozia unei cisterne refrigerente, umplută cu propan de un localnic, pe nume Nizar Muhammad Nasr Nawar. Pe lângă distrugerea celui mai vechi monument al cultului mozaic și al culturii iudaice din Africa de Nord, și-au pierdut viața 19 persoane, printre care 12 turiști germani.

Identificarea asasinului n-a constituit un proces dificil, chiar dacă corpul îi fusese complet carbonizat în deflagrația mașinii pe care o conducea, dantura dându-l de gol. Șarada care trebuia dezlegată viza înregimentarea în timp a acestui individ în mișcarea teroristă musulmană.

Respectiv în Al Qaeda, prin intermediul unor grupuri tunisiene înarmate până în dinți și foarte periculoase, care operează în special la Hamburg (Germania) și în nordul Franței (la Lyon), după cum afirmă acum surse ale serviciilor de specialitate din respectivele țări europene.

Dar lungul periplu din ultimii ani ai tunisianului Nawar (deloc turistic!) nu s-a oprit la granițele bătrânului continent, tot mai comunitar, ci a trecut și prin noul continent, Canada fiind considerată veriga necesară în America de Nord pentru punerea la punct a planului terorist pe care urma să-l îndeplinească Nawar și acoliții lui.

Așa se face că punctul de reședință anunțat acasă, la rude – în insula Djerba din sudul Tunisiei, în apropiere de localitatea sa natală, Ben Gerdene, din preajma graniței cu Libia, ce brodeală a dracului! – fusese Montreal. Oraș cosmopolit din provincia Quebec, unde, chipurile, junele de 24 de ani, care nici măcar nu terminase liceul, având o evidentă alergie față de învățătură, se dedicase studiului turismului.

Din controalele efectuate de serviciile de securitate franco-germane a rezultat că, probabil, Nawar ar acționa la Montreal sub un nume fals, ori n-avea nici o legătură, nici măcar fictivă, cu agențiile de turism. Iar oficialitățile canadiene de resort, care au pierdut câteva săptămâni încercând să traseze itinerariul mișcărilor acestuia în Montreal, au refuzat orice comentariu asupra cazului, ca de obicei în cazuri similare. Se presupune că, după un scurt sejur în Tunisia, în luna februarie, el a petrecut în Canada patru săptămâni.

De unde a revenit acasă, la Djerba, locuind la un unchi al lui (acum arestat), proprietarul cisternei refrigerente. A venit însoțit de câțiva inși pe care i-a recomandat drept colegi de agenție turistică, dar care au părăsit pe neașteptate și în viteză localitatea. Pentru rudele sale chestionate, Nawar apare ca o surprinzătoare convertire la islamismul "militant", el trăind, până la dispariția sa de pe meleagurile natale, din "gheșefturi" cu articole mai ieftine aduse din Libia. Nici vorbă de înclinații religioase, iar liderii comunității tunisiene din Montreal se dau de ceasul morții să declare că Nawar n-a fost în cercul lor, nici măcar nu frecventa cafenelele și restaurantele conaționalilor săi. Și-l mută pe Nawar în ograda algerienilor, precum în bancul cu milițienii și cadavrul găsit pe Edgar Quinet și mutat pe Academiei, că era mai lesne de pronunțat...

Corespondență din Toronto
de la Paul Slăvescu

La școală, în timpul războiului

De curând am participat la o întâlnire pe tema școlilor și universităților evreiești în România în anii războiului, organizată de Cercul cultural din Ierusalim. După ce l–am ascultat pe actorul Nicu Nitai, care cu sensibilitatea ce-l caracterizează a evocat aportul pe care l-au adus profesorii și oamenii de mare cultură la formarea tinerilor elevi în anii fascismului, m-am gândit că la vârsta mea sunt unul din ultimii elevi care mai pot cinsti numele unor mari dascăli, de care am avut și eu norocul să am parte.

În anii 1935-1939 am urmat cursurile școlii primare israelito-române "Fraternitatea Zion", care-și avea sediul în curtea Templului Coral. Directoare era d-na Charlotte Weintraub, o persoană de înaltă ținută, care a educat trei generații de fetițe. Împreună cu învățătoarele Stela Scharf și d-na Anghelovici la o clasă paralelă, ne-au predat bazele gramaticii și literaturii române, care ne-au fost de folos până la bacalaureat. D-na Bograd a transformat orele de cânt și lucru manual în ore de educație sionistă, iar d-na Kanner ne-a predat cunoștințe de limba ebraică (în continuare mai apoi și la "Focșeneanu"), care mi-au fost de mare folos la venirea în Israel. Nu vreau să trec peste muzicianul Haim Schwartzman, care, organizându-ne serbările școlare, ne-a trezit dragostea pentru cântecele și suflul evreiesc, mai mult decât a făcut-o oricine în acele timpuri.

În anii 1941-42, după ce am fost izgonită din liceul românesc și am mai învățat un an la Școala Anglicană, mi-au găsit părinții în cele din urmă un loc la Școala Profesională "Focșeneanu", care fusese evacuată din sediul ei de pe strada Anton Pann și funcționa într-o casă veche pe strada Sf. Vineri. Clasele erau fie în pod, fie în cămăruțe mici, ocupate de bănci de la un perete la altul, astfel încât săreai peste ele ca să ajungi la locul tău. Dar ce profesori am avut!

Am avut norocul de a o avea ca dirigintă timp de trei ani pe d-na Zelma Kahane, care ne preda franceza și încă câteva materii și care, cu un deosebit talent pedagogic și în legătură strânsă cu părinții noștri, s-a ocupat de formarea individuală a fiecărei eleve în parte. (Am rămas de altfel în legătură cu d-na Kahane până la plecarea mea din România, iar dânsa a fost pare-se directoare la liceul Sf. Sava.)

Directoare era d-na Beinglas, matematică ne-a predat d-na Feingold, care a introdus studiul în grup, cu responsabilitatea șefei de grup pentru rezultatele obținute de colectiv. Rabinul dr. Halevy a transformat lecțiile de religie și istoria evreilor în expuneri vii asupra vieții evreilor de-a lungul mileniilor.

Așa cum bine a subliniat actorul Nicu Nitai, în timpurile de neagră amintire, școala evreiască a fost o oază de încurajare și întărire a spiritului unor copii veniți din familii necăjite.

Fani Bercovici
Ierusalim

Cică niște cronicari duceau lipsă de șalvari

În 1999 a apărut la Editura Universală Dalsi din București volumul cu titlul de mai sus – o culegere de proză și poezii de diverși autori din România dinainte și după 1940 (Saul Steinberg, Sașa Pană, Urmuz, Jacques Costin, Tristan Tzara ș.a.). Volumul cuprinde numeroase desene de Marcel Iancu, Victor Brauner, Militza Pătrașcu, Margareta Sterian, Jean Steriade ș.a. Volumul a apărut sub îngrijirea lui Iordan Chimet. Titlul volumului este luat după o fabulă de Urmuz. Coperta și contra-coperta reprezintă – în conformitate cu titlul – niște șalvari, desen de Margareta Sterian, pe care am cunoscut-o personal prin Jacques Costin și Marcel Iancu.

Am citit cu deosebită plăcere acest volum, care mi-a trezit multe amintiri. Am scris o scrisoare lungă și călduroasă de mulțumiri și felicitări d-lui Iordan Chimet, scrisoare pe care am încheiat-o astfel: *Dacă n-am avut măsură/ Și mi-am dat drumul la gură/ E de vină Jacques*

Costin/ Ce mi-a fost mentor din plin./ Zic "mersi" și Margaretei/ Ste. care prin șalvarii ei/ Și pudicitatea lor/ A stârnit numai furori! (Moco Mocofanul)

Ing. Octav Moscuna
Naharia

A. Papo, Carmiel («Două observații: 1) După P. Quinlan, autorul cărții despre Regele Carol al II-lea, din care s-au publicat fragmente în "Minimum", Ionel Brătianu, primul ministru, ar fi spus despre Prințul Carol: "A scăpat de condamnarea la moarte datorită Reginei". Din context nu rezultă motivația unei asemenea osânde. Se știe, însă, că în 1917, tânărul moștenitor al tronului era căpitan și fuga sa de pe front, cu d-ra Lambrino, la Odessa, a fost considerată drept dezertare. 2) La comparația dintre japonezii kamikaze și atentatorii sinucigași (articolul prof. Ashkenazy în "Minimum" nr. 183) s-ar putea adăuga că cei dintâi nu atacau pasageri de autobuz, ci vase de război inamice.»)

Nathan Bron, Kiriat Ata (protestează împotriva publicării în nr. 183 al revistei, la "Poșta", a paginilor semnate de A. Govrin, din Haifa, și intitulate "Ce mai faci Suzy? Ești liberă?". D-sa se declară "stupefiat și mâhnit", considerând că bucata este "înfiorător de respingătoare".)

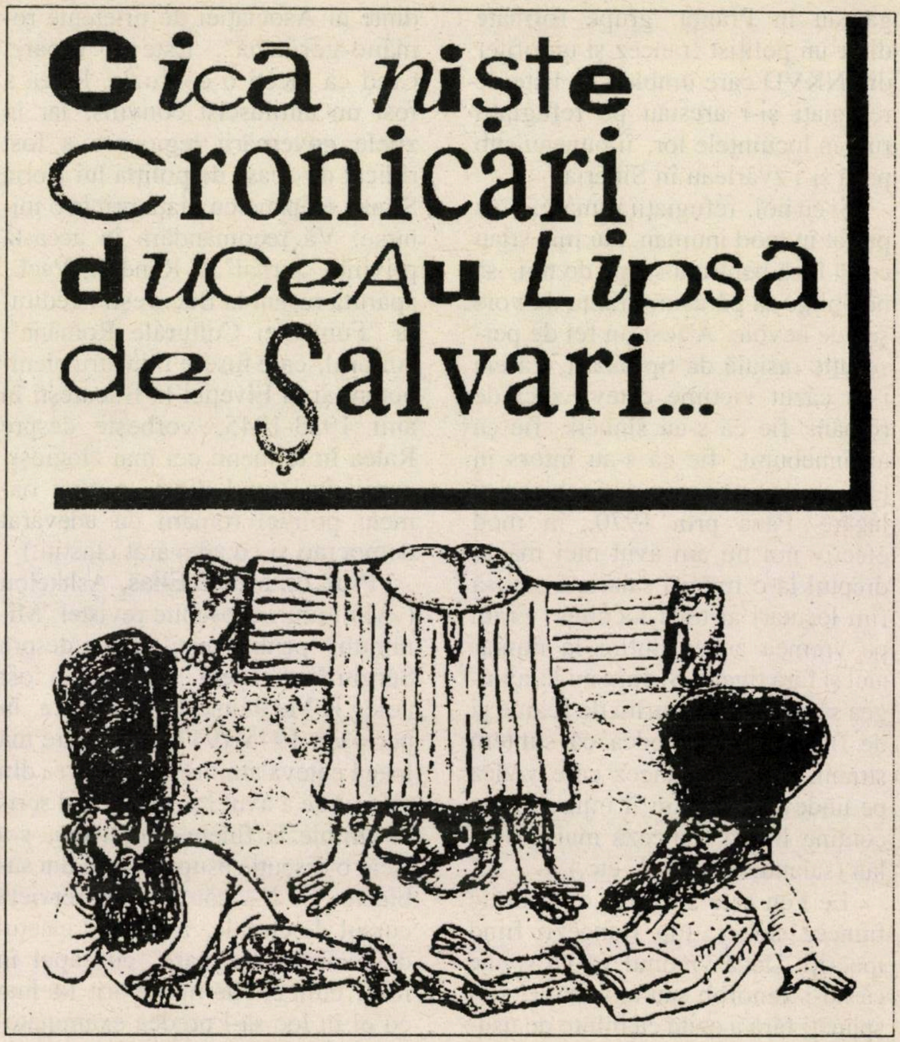

Coperta cărții despre care vorbește Moscuna

Ing. Radu Gaton, Tel Aviv («La televiziune, în emisiunea de noapte "De azi pe mâine", Emanuel Halperin a discutat cu un politician italian – Marco Panela – membru în Consiliul European. Această persoană a anunțat că, împreună cu alți zeci de reprezentanți din aceeași organizație, a semnat o propunere ca Israelul să fie primit în Uniunea Europeană.

Marco Panela și-a susținut cu convingere părerile sale privind primirea Israelului în "Europa", care ar fi incontestabil justificată prin cultura noastră europeană, prin faptul că suntem o adevărată democrație, care – cum susținea el – stă ca un zid de apărare a culturii și democrației occidentale.

În această perioadă de trezire a antisemitismului european (și nu numai) acest interviu a avut darul de a ne ridica un pic moralul…

O simplă asociație de idei: îmi vin în minte momente din școală, în care învățam cum Mircea cel Bătrân, în urma numeroaselor sale lupte cu turcii, a fost declarat de către principii și regii europeni drept apărător al civilizației…»)

George Zăgănescu, Paris (1. este sever, foarte sever, ba chiar poate prea sever, la adresa francezilor: «Câteva lucruri în legătură cu francezii. Am avut încredere în ei, am venit aici ca refugiați și ne-am fript rău de tot. Ce nu se știe la noi este că francezii sunt rasiști și nu vor străini la ei în țară. Fenomenul Le Pen nu e un caz izolat și extrem, ci el cristalizează mentalitatea întregii națiuni franceze, care se leagă mai întâi de refugiați, că sunt fără putere și riscă să stea mult timp la ei în țară. Astfel, i-au expediat imediat, și fără ca nemții să o ceară, pe toți refugiații evrei din Franța, la Auschwitz, în 1940. Pe urmă, în 1945-46 i-au trimis cu forța în URSS pe toți refugiații ruși care se găseau în Franţa: grupe formate dintr-un poliţist francez şi un ofiţer din NKVD care umblau cu liste de refugiaţi şi-i arestau pe refugiaţii ruşi în locuinţele lor, îi puneau sub pază şi-i zvârleau în Siberia.

Şi cu noi, refugiaţii români, s-au purtat în mod inuman. Nu mai ştiau ce să facă pentru a scăpa de noi, să ne oblige să părăsim Franţa de voie sau de nevoie. A fost un fel de persecuţie rasială de tip nazist, căreia i-au căzut victime câteva zeci de români: fie că s-au sinucis, fie că au înnebunit, fie că s-au întors în ţară, unde au murit prin închisori şi lagăre. Până prin 1970, în mod efectiv noi nu am avut nici măcar dreptul la o muncă salariată sau să fim locatari ai unei locuinţe. Eram pe vremea aceea puţini la număr aici şi fără ţigani. Şi cum nu le-ajungea să ne lase să murim de foame şi de frig, cum se vedea că suntem străini, fiecare francez care vedea pe undeva un străin îl înjura cu ce conţine limba franceză mai grosolan (salaud, salopard, etc.).

Le Pen este singurul om politic francez sincer, toţi francezii fiind ipocriţi. Dacă vreunul vă va spune că nu-i xenofob sau antisemit, să-i spuneţi fără a ezita că minte de usucă. Sunt duşmănoşi faţă de străini, fie că aceştia sunt refugiaţi fără apărare, fie că ei sunt trupe de ocupaţie. Nu există decât o singură Franţă, nu două: cea rasistă. Despre noi, românii, ei spun că suntem "une sale race de merde". Cu ei nu se poate discuta, au hotărât că ei sunt rasa cea mai deşteaptă din lume şi că toţi ceilalţi nu sunt decât "merde" şi "connards" (rahat şi tâmpiţi). Feriţi-vă de ei ca de dracu'!»

2. Tot d. Zăgănescu se declară în dezacord cu afirmaţia din "Minimum" – mai a.c. – potrivit căreia psihologul, sociologul şi omul politic Mihail Ralea a fost "duşman din copilărie până la moarte al antisemitismului". D-sa susţine că, dimpotrivă, Ralea ar fi fost pro-nazist, "îndeplinind funcţia de preşedinte al Asociaţiei de prietenie româno-germană". Este o eroare. Cred că faceţi o confuzie. Ralea a fost un antifascist convins, iar în zilele guvernării legionare a fost ridicat de-acasă de poliţia lui Horia Sima, scăpând cu viaţă printr-o minune. Vă recomandăm în această privinţă "Jurnal" de René de Weck, apărută recent la Bucureşti în editura "Fundaţiei Culturale Române". Autorul, care fusese ministru plenipotenţiar al Elveţiei la Bucureşti în anii 1933-1945, vorbeşte despre Ralea în termenii cei mai elogioşi, numindu-l unul dintre puţinii oameni politici români cu adevărat democraţi şi cu adevărat cinstiţi.)

Prof. dr. Mihail Elias, Ashkelon («Mulţumiri deosebite revistei "Minimum" pentru veştile bune despre Sergiu Finkelstein, cu care am fost coleg la Medicină, la Timişoara, în perioada 1945-1947, şi de care mă leagă câteva amintiri. La ieşirea din sala unde a avut loc examenul scris la chimie la finele anului doi, s-a iscat o discuţie asupra unuia din subiecte: S. F., căutând în servietă cursul de chimie, a găsit şi caietul de examen, pe care, cu capul în nori, cum era de multe ori, l-a luat cu el în loc să-l predea examinatorului. "Voi reveni la toamnă", a conchis el cu un zâmbet calm; dar nu a mai revenit, ci a început să lucreze – sub pseudonimul de Sergiu Fărcăşan – ca ziarist, profesia pentru care a simţit că are chemare. După câţiva ani buni, la Petroşani, l-am întâlnit pe strada principală, flancat de doi localnici, şi în elanul plăcerii de a-l revedea i-am strigat: "Ia te uită, Sergiu Finkelstein, de cât timp nu ne-am mai văzut!". S-a schimbat la faţă şi abia atunci am înţeles că am comis o imensă gafă; mi-a zâmbit acru şi în timp ce ne îmbrăţişam mi-a şoptit, prieteneşte, ceva de mamă. Avea dreptate. Şi a mai trecut ceva timp până ce am asistat la premiera piesei sale "Sonet pentru o păpuşă". Ultima oară ne-am văzut în casa criticului literar Sergiu Levin, tot la Timişoara, cu o zi înainte de plecarea lui în străinătate; toţi trei ştiam că nu va reveni, dar nimeni nu a atins acest subiect. Ulterior mi-au parvenit vagi ştiri despre viaţa pe care o duce în Canada. Acum, prin "Minimum", îi transmit toate urările mele de bine.»)

Harry Shoshany, Ramat Hanassi (ne trimite o cronică rimată à propos de deputaţii noştri din Knesset: *Iată o neomenie/ Din Knessetul israelian/ Unde o ticăloşie/ Se desfăşoară an de an!/ Aleşii noştri deputaţi/ Din minoritatea ţării/ Permanent sunt revoltaţi/ În egida nepăsării./ Ne fac de două parale/ Ei, duşmani înveteraţi,/ În problemele statale,/ Şi spun că sunt nevinovaţi./ În felul lor de comportare/ Îndeosebi când iau cuvântul,/ Fără de neruşinare/ Încalcă zilnic jurământul./ Cu venituri savuroase/ Şi-avantaje de tot felul,/ Ne aduc numai ponoase/ Şi blestemă Israelul./ Peste tot, în străinătate,/ Unde pleacă când doresc,/ Pe bază de imunitate/ Ne insultă şi bârfesc./ Însă cea mai odioasă/ Atitudine a lor/ E când susţin că-i "glorioasă"/ Banda teroriştilor!/ Oare cât timp va mai dura/ Acest gen de parodie/ Care, cert, va demonstra/ Că e o tragi-comedie!*)

Baruch Cohen, Montreal, Canada, **Carol Aron,** Bat Yam şi alţii (vor să ştie care-i adevărul cu privire la acuzaţiile aduse scriitorului şi deputatului Dorel Dorian, redactorul-şef al revistei "Realitatea Evreiască", din Bucureşti, à propos de Holocaust. Unii l-au atacat pe această temă, reproşându-i că neagă holocaustul din România, alţii – ca cei de la "România Mare" – l-au lăudat din această pricină. În realitate, nici învinuirile, nici elogiile nu sunt întemeiate. Despre ce e vorba? Într-o discuţie la televiziunea română, pe marginea celor îndurate de evreii români în anii războiului, Dorian a susţinut că ceea ce s-a întâmplat cu evreii atunci a fost genocid. Acesta este termenul ales de el pentru a caracteriza realitatea. Unii s-au supărat că n-a folosit cuvântul holocaust, iar alţii, dimpotrivă, s-au bucurat. Asta e tot. Furtună într-un pahar cu apă, s-ar putea spune. Dar şi furtună într-un pahar cu otrava aceea compusă din suspiciune, imbecilitate şi ticăloşie, care-i îndeamnă pe-atâţia să te "demaşte" urgent – sau să te laude – pentru un cuvânt.)

Alexandru Sever, Beer Sheva («Spre liniştirea domnului Radu Capelleanu, ar merita poate să-i atrageţi atenţia că Iraclide este o simplă ficţiune literară. Într-adevăr, ilustrul Barbu Cristofor – pe numele lui de actor, Iraclide – este personajul central al romanului meu "Impostorul". Ţinând seama de profesiunea cu care l-am hărăzit, m-am amuzat nu numai să-i prelungesc existenţa în dialogurile mele despre teatru şi dramaturgie întrunite în volumul care îi poartă numele, dar şi în eseurile consecutive acestui volum, în "Inventarul obsesiilor", ca şi în "Ordine şi dezordine". Pe scurt, Barbu Cristofor Iraclide are exact atâta realitate "istorică" cât îi îngăduie "realitatea artei".»)

Octav Moscuna, Naharia («Am citit cu surprindere în "Minimum" din iulie 2002 despre dirijorul Ion Marin că ar fi nepotul celebrei pianiste Clara Haskil. Spre informarea dvs., dirijorul Ion Marin – pe care eu nu îl cunosc – nu are nici o legătură de rudenie cu Clara Haskil. Singura persoană în viaţă, rudă cu Clara Haskil, sunt eu, văr primar cu ea. Ea a fost fiica unei surori a tatălui meu şi a fost întreţinută la studii muzicale la Viena de către tatăl meu, Isac Moscuna.»)

Tiberiu Şmilovici, Maale Adumim (din pricina unei încurcături cu scrisorile sosite la redacţie, vă răspundem cu întârziere; scuzaţi-ne; până una-alta, vă spunem că ne-a plăcut felul dvs. de a scrie – mai puţin lungimea textului – şi că vom publica un fragment din "Lipova"); **Sara Kohn,** Cfar Saba (regretăm, dar de regulă nu găzduim polemicile cititorilor noştri cu alte publicaţii. Înţelegem că vă simţiţi nedreptăţită de felul cum a fost comentată în "Viaţa noastră" scrisoarea dvs., dar, în mod normal, răspunsul dvs. trebuie să apară în ziarul sus-amintit. Vă sfătuim să vă adresaţi conducerii cotidianului, solicitând a vi se acorda firescul *drept la replică.* Suntem încredinţaţi că, în cele din urmă, veţi obţine câştig de cauză. Optimişti cum suntem, nutrim convingerea că spiritul democrat al celor de la V.N. îşi va spune cuvântul); **Marcel Feinstein,** Kiriat Motzkin (cronicile rimate, epigramele etc. făcute de dvs. la masa prilejuită de cea de a 50-a aniversare a absolvirii facultăţii sunt simpatice. Reţinem un E-Mail trimis Hamasului de către cei din cer: *WWW. Pământ Sfânt/ Stopaţi expediţia de shahidimi/ Noi îi dirijăm spre Iad Gheenom!/ Virginele noastre îi refuză!/ Aşteptăm sfinţi, nu criminali!/ WWW.Gan Eden.Paradis*); **Arthur Kremer,** Tel Aviv (nu suntem la curent cu situaţia de la "Ecoul Nahariei"; singurul care vă poate lămuri este Victor Nămolaru, redactorul-şef al publicaţiei); **I. Rosen,** Raanana; **Solo Hamburger,** Düsseldorf, Germania; **Mariana Goldenthal,** New York, SUA; **Sami Miterman,** Tel Aviv; **Alexandru Cerbu,** Rehovot; **Isac Segal,** Woodland Hills, California, SUA; **Sebastian Safiano,** Miami, Florida, SUA; **prof. Arnold Helman,** Bucureşti (mulţumiri pentru bunele cuvinte, sugestii şi observaţii; ceilalţi, pe curând).

ГАЛИНА GALINA
REŢEAUA MAGAZINELOR DE CARTE ROMÂNEASCĂ

• Romane • Dicţionare •
• Ghiduri turistice •
provenite din vasta producţie editorială din România de astăzi

Shana Tova!

AFULA: Kikar Atzmaut 7 (În pasajul Ophir Center)
TEL.: 06/659-6014
ASHDOD: Merkaz Mishari Daled, magazin nr. 33 Haim Schapira
Tel.: 08/866-5388
BAT YAM: Str. Balfour 60. Tel.: 03/659-2484
BEER-SHEVA: Str. Histadrut 56. Tel.: 07/623-6738
HAIFA: Str. Herzl 61 (Kikar Talpiot). Tel.: 04/867-1292
IERUSALIM: Str. Yaffo 63 (în pasaj). Tel.: 02/625-0612
NATANIA: Str. Smilanski 10 (în pasaj). Tel.: 09/861-5860
PETAH-TIKVA: Str. Pinsker 9. Tel.: 03/904-0225
RISHON LE ZION: Str. Rotschild 9. Tel.: 03/969-8724
RISHON LE ZION: Str. Herzl 47. Tel.: 03/967-1807
TEL AVIV: Str. Solomon 20 (vechea Tahana Merkazit).
Tel.: 03/687-3606
TEL AVIV: Str. Allenby 48. Tel.: 03/517-5877
TEL AVIV: Staţia nouă de autobuze, et. 3, magazinul nr.3243
(sub Mac Donald). Tel.: 03/687-7949

Direcţia: tel. 03/562-0711, 562-0714
Iolanda: pelefon 054/829-163

Ultimele noutăţi la GALINA

CASETE AUDIO cu:

Poveşti pentru copii
Muzică uşoară şi populară românească

Aniversări

Zoltan Terner, regizor de film, scriitor; 70 de ani de la naştere (vezi textul din corpul revistei).

Hero Lupescu, regizor de operă; din Bucureşti; unul din cei mai de seamă creatori de spectacole de operă şi balet din România postbelică; 75 de ani de la naştere.

Hedwiga Ruber, artist fotograf şi scriitore din Haifa; 60 de ani de la naştere.

Radu Klapper (Tel Aviv), poet, publicist, critic de teatru şi balet; unul din condeiele de calitate ale mişcării culturale din *alia;* 60 de ani de la naştere.

Premii

Antoaneta Ralian (n. 1924), traducătoare; Premiul special pentru întreaga activitate, acordat de Uniunea Scriitorilor din România.

Marius Mircu, Solo Har-Herescu, Gina Sebastian Alcalay, Victor Rusu: premiile "Iacob Gropper" pe anul 2001. (Premiile au fost acordate de un juriu format din Eliezer Frenkel, preşedinte, prof. Iona David şi dr. Iancu Schechter.)

Comemorare

Camil Baltazar (Goldstein), unul din cei mai de seamă şi mai autentici poeţi din literatura română contemporană; 100 de ani de la naştere. Câteva volume: "Vecernii" (1923), "Reculegeri în nemurirea ta" (1925), "Întoarcerea poetului la uneltele sale" (1934), "Soare pe zăpezi" (1965), "Glorie iubirii" (1972). A murit în 1977.

Decese

Henri Wald, filozof, Bucureşti (vezi textul din corpul revistei).

Dr. Arminius Cassvan, medic, publicist; New York (vezi textul din corpul revistei).

Liana Maxy, scriitoare, Israel (vezi textul din corpul revistei).

Zwi Rosen (77), fruntaş al Partidului Muncii, membru în conducerea Primăriei Ierusalim, preşedintele HOR Ierusalim; a transformat HOR-ul din Capitală într-o organizaţie independentă, nesubordonată centrului şi, spre deosebire de numeroşi activişti din *alia,* a dovedit o reală preţuire la adresa oamenilor de cultură, sprijinindu-i din plin.

Arthur Vogel, sportiv de performanţă, ziarist; la Sao Paulo, Brazilia. Sportiv multilateral în anii '30, component al echipei naţionale de hochei pe gheaţă a României, ca şi al naţionalei de înot, s-a distins ca gazetar în presa sportivă a epocii. Stabilit în Brazilia, a continuat să scrie cronici de sport, în limba portugheză, şi să activeze ca antrenor.

Dr. Strul Zeev Strulovici, medic, fondator al revistei în limba română "Semnalul", din Toronto, Canada, şi preşedinte de onoare al "Lojii Dr. W. Filderman" din Canada.

Horia Matei (Marcel Halpern; 79), publicist, traducător din engleză şi franceză, membru al Uniunii Scriitorilor din România; la Bucureşti.

Prof. univ. Virgil Ioanid (Jipo pentru prieteni), specialist în urbanistică, preşedintele Institutului român de dezvoltare socială; la Bucureşti.

NOTAR

Execută legalizări şi traduceri de acte pentru instanţe juridice din România. Testamente şi acte de succesiune.

Tel. 03/546-5416

între orele:

10-12 şi 17-19

Carnet

Felicitări călduroase lui

S. Moscovici-Karmoss

ziarist, Canada, la împlinirea vârstei de 80 de ani.

...Şi până la 120!

Prietenii din Israel

Transmitem pe această cale poetei Bianca Marcovici, din Haifa, sincerele noastre condoleanţe la decesul mamei ei

ANA GRINBERG

"Minimum"

Manifestări, manifestări...

Iulie; la Beit Baner, din Ierusalim; expoziţie de pictură organizată cu prilejul celei de-a 90-a aniversări a pictoriţei Greti Rubinstein, intitulată "Trei generaţii de pictori"; expoziţia a cuprins lucrări de Greti, Efi şi Fani Rubinstein.

25.07 a.c.; la Sinagoga Gutman din Tel Aviv: comemorarea martirilor de pe vasul Mefkure.

3.08 a.c.; la Sinagoga Gutman din Tel Aviv: adunare festivă cu prilejul împlinirii a 20 de ani de la inaugurarea sinagogii.

31.08 a.c.; la Beit Chagall din Haifa; vernisajul expoziţiei artiştilor Barbara Robinsohn (sculptură) şi Armand Beraru (fotografie).

Casă memorială

Vara trecută a fost inaugurată la Sighet, Maramureş, România, Casa Memorială Elie Wiesel, în prezenţa marelui scriitor originar din acele locuri şi a preşedintelui român Ion Iliescu. Cu acest prilej, preşedintele Iliescu a conferit lui Elie Wiesel, laureat al Premiului Nobel pentru Pace, Ordinul Steaua României, în grad de mare ofiţer, iar Academia Română l-a ales printre membrii săi de onoare.

Poftă bună!

la cunoscutul restaurant românesc din Haifa

CAFE GLIDA „IONEK”

Renovat la nivel modern

Servim renumitele specialităţi de grătar şi mâncăruri „ca la mama acasă”

NOTAŢI: Café-Glida „Ionek”, str. Kibutz Galuiot nr. 23
Tel. 04/866-7929, 053/213-3554

Poftiţi, vizitaţi-ne şi, suntem siguri, veţi fi mulţumit şi veţi rămâne clientul nostru devotat.

Cu ocazia sărbătorii de Rosh Hashana, felicităm pe clienţii şi prietenii noştri, urându-le

SHANA TOVA!

H.O.R.

ASOCIAŢIA ORIGINARILOR DIN ROMÂNIA

Beer Sheva şi Neghev

Cu prilejul anului nou 5763 îi felicită pe israelienii originari din România, urându-le sănătate şi prosperitate.

De asemeni, tuturor evreilor din Diaspora!

Urăm întregului popor israelian un an mai bun, un an de pace şi bunăstare.

שנה טובה!

גמר חתימה טובה!

Preşedinte
Prof. NATHAN COHEN

Vice-preşedinte
Ing. SAHTER ELIAHU

Probleme de ortopedie, vase sanguine?
Refacere deplină fără medicamente și operații!

Clinicile Laser constituie singura rețea din Israel care se ocupă de laser de mică intensitate la nivel profesional pentru tratarea problemelor de ortopedie, vase sanguine și alte probleme medicale fără medicamente și fără operații.

Tratamentul cu tehnologia LLLT – laser de mică intensitate – se practică de ani de zile la milioane de oameni în lume şi la multe mii în ţară, pentru buna absorbţie a calciului, pentru întărirea sistemului de imunizare, pentru întărirea celulelor specializate şi înviorarea celulelor degenerate.

Se poate ameliora semnificativ flexibilitatea vaselor sanguine şi a articulaţiilor. Toate acestea cu ajutorul proceselor fotochimice care se petrec în corpul nostru. Aceste procese fac posibilă vindecarea durerilor de spate inferioare şi posterioare, diminuarea cartilagiilor de la genunchi, dureri reumatice, inflamaţia încheieturilor, artrită, umflături, dureri phantom, probleme ale umerilor, fracturi, rupere de tendon sau muşchi, "pinten", dureri de natură nervoasă la gât, herpes. În plus, laserul de mică intensitate face posibilă ameliorarea accidentaţilor de pe urma unor activităţi sportive, accidente rutiere, de muncă etc., probleme de vase sanguine, ulcere, arsuri, CVA, astmă, tinitus, Meunière, răni de piele etc.

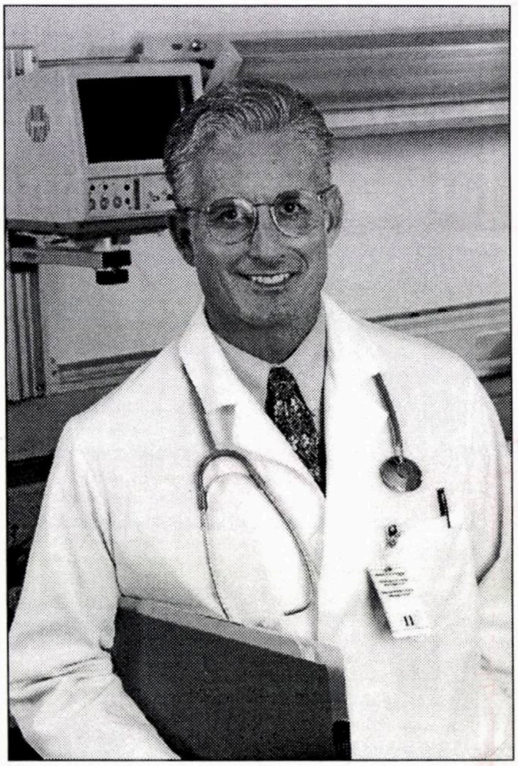

Clinicile Laser vindecă, nu doar înlătură durerile

CLINICILE LASER

Dr. Hellwing

Tratamentul nu comportă nici un risc și nici un fel de efecte secundare

Reţeaua de clinici Laser, singura din Israel specializată de mulţi ani în tehnologie LLLT, lucrează în cadrul spitalului de stat "Asaf Harofe".

Pacienţii care suferă de limitări grave, vor putea primi tratamentul la domiciliul lor.

CLINICILE LASER

Reţeaua naţională de medicină avansată

Pentru informaţii suplimentare şi consultaţia unui medic specialist:

TEL AVIV
Merkaz Azrieli
Turnul triunghiular
Etajul 28
Tel. 03/609-1666

HAIFA
Beit Amot
Reh. Iaffo 157
Tel. 04/852-7262

BEER-SHEVA
Migdal Canion Haneghev
Etajul 6
Tel. 08/665-5388

IERUSALIM
Binian Hahevra Hacalcalit
Reh. Canfei Nesharim 24
Ghivat Shaul
Tel. 02/651-2227

minimum

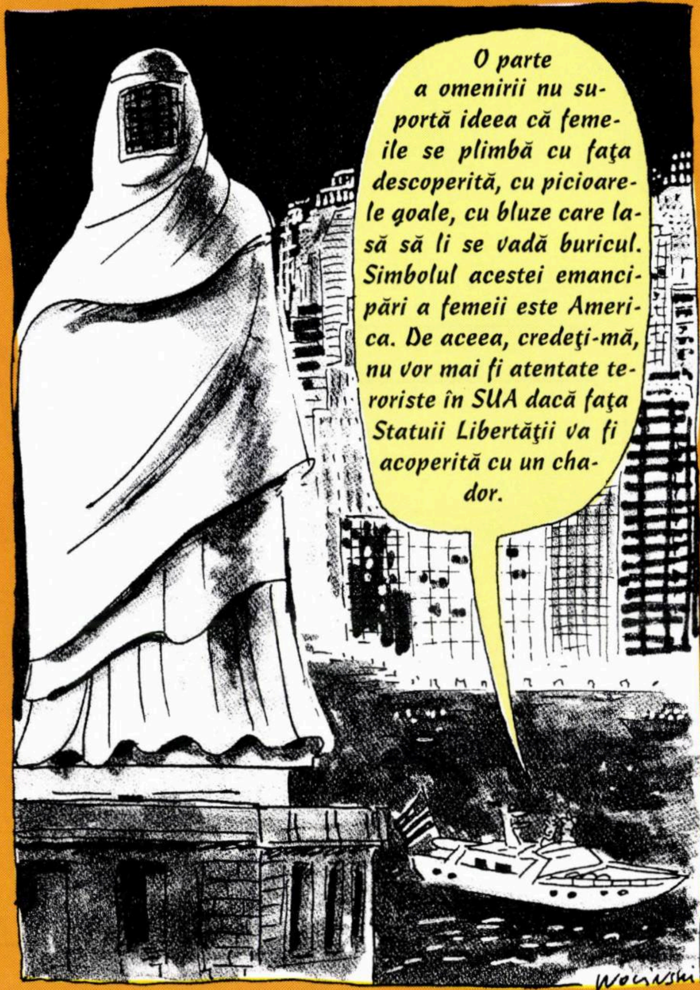
O parte a omenirii nu suportă ideea că femeile se plimbă cu faţa descoperită, cu picioarele goale, cu bluze care lasă să li se vadă buricul. Simbolul acestei emancipări a femeii este America. De aceea, credeţi-mă, nu vor mai fi atentate teroriste în SUA dacă faţa Statuii Libertăţii va fi acoperită cu un chador.
WOLINSKI

Desen de Wolinski; din "Paris Match", 2002

Aşa vor islamiştii să arate Statuia Libertăţii.
Aşa vor dânşii să arate lumea noastră.
Dar, văzând hotărârea Americii de a lovi
în islamişti, cu sete, eu vă spun că aceştia
îşi vor frânge gâtul până la urmă.
Statuia Libertăţii va rămâne aşa cum este.

9 771565 085009 10

ANUL XVI ▪ NR. 187
OCTOMBRIE 2002
14 SHEKELI

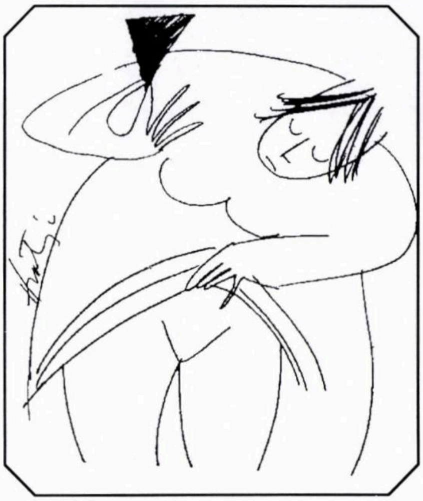

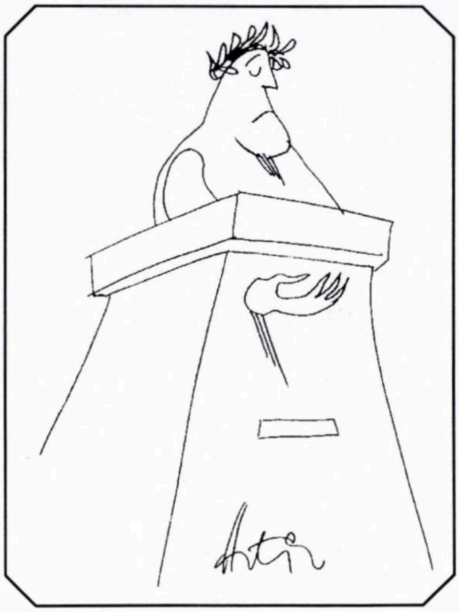

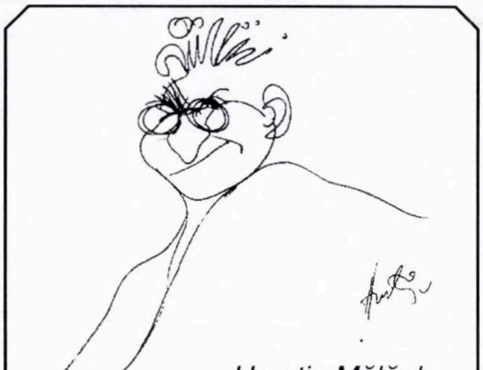

Horațiu Mălăele

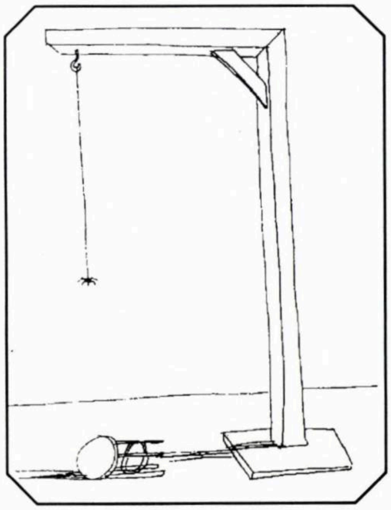

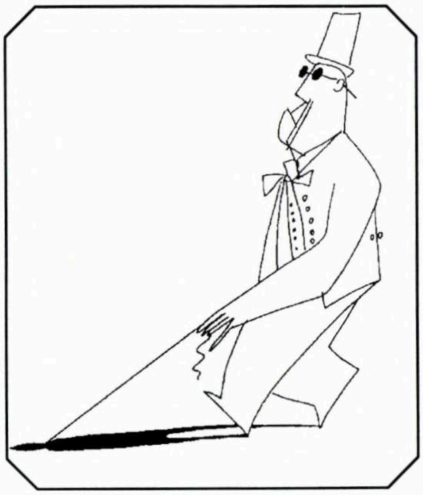

* * *

Am văzut zilele trecute noua carte a lui G. Mosari, „Cutia cu tablete", ilustrată de actorul şi caricaturistul român Horaţiu Mălăele.

Desenele lui Mălăele ne-au plăcut. Mult. Drept pentru care reproducem aici câteva dintre ele.

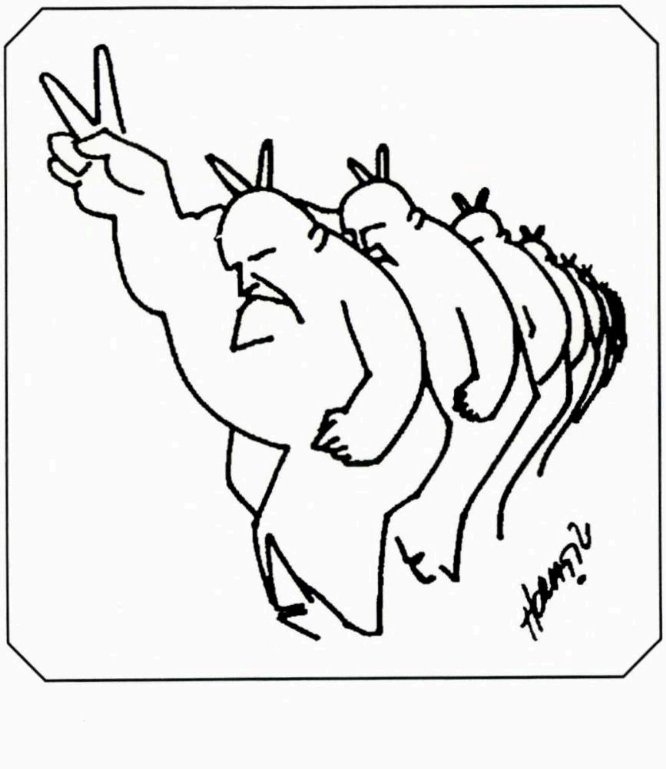

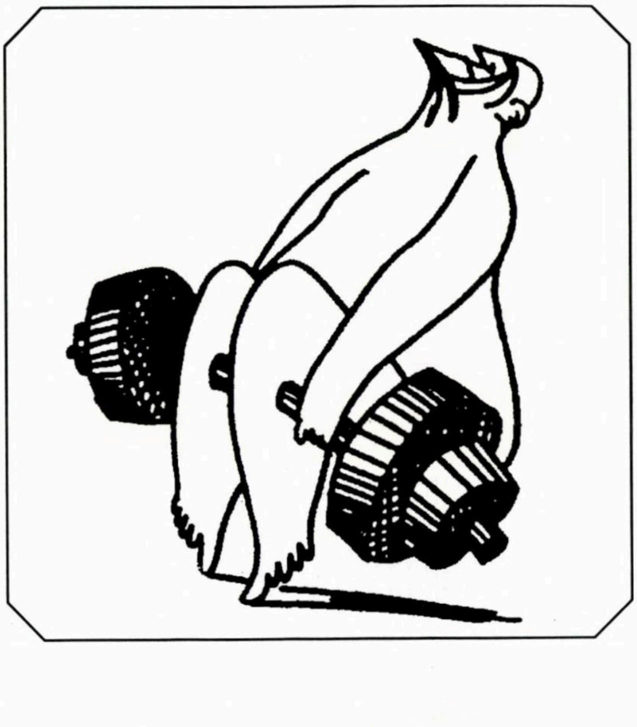

LA ÎNCHIDEREA EDIŢIEI
Ceea ce înseamnă 25 septembrie

Oriana Fallaci este furioasă şi orgolioasă. Noi, la fel.

Astăzi toată lumea discută despre Irak. Şi pe bună dreptate. Ne interesează pe toţi să ştim dacă preşedintele Bush va hotărî să dea ordinul de atac împotriva lui Saddam Hussein şi a depozitelor sale de arme *neconvenţionale* (un cuvânt atât de civilizat, ba chiar intelectual de-a dreptul, încât tot întâlnindu-l prin gazete uiţi de grozăviile ce se-ascund sub această liniştită expresie) sau dacă, acum când Bagdadul – sfătuit amicalmente de europeni să trimită la ONU o pagină jumate bătută la maşină unde se arată de acord cu reluarea inspecţiilor ONU, Casa Albă va mai amâna atacul.

Da, sigur, e vorba de Irak.

Sau mai bine zis, *şi* de Irak. Fiindcă, de fapt, e vorba de altceva. E vorba de-un capitol din războiul dezlănţuit de Islam la 11 septembrie 2001 împotriva lumii civilizate (a *necredincioşilor*, adică, aşa cum îi consideră arabii şi ceilalţi asemenea pe creştini, pe evrei, pe hinduşi, pe cine vrei şi pe cine nu vrei).

Discutăm şi despre Caşmir, unde, în ciuda acalmiei de moment, indienii se aşteaptă-n fiecare zi la ofensiva musulmanilor, şi unde un război nuclear indo-pakistanez poate izbucni în orice clipă. Dar nu e vorba de Caşmir, sau nu numai de Caşmir. E vorba de-un capitol din războiul dintre Islam şi restul lumii.

Discutăm, fireşte, noi, cei de-aicea, despre valul mai nou de atentate puse la cale de OEP-ul lui Arafat et Co. împotriva israelieni-

Dragă Saddam, bombardează Tel-Avivul!

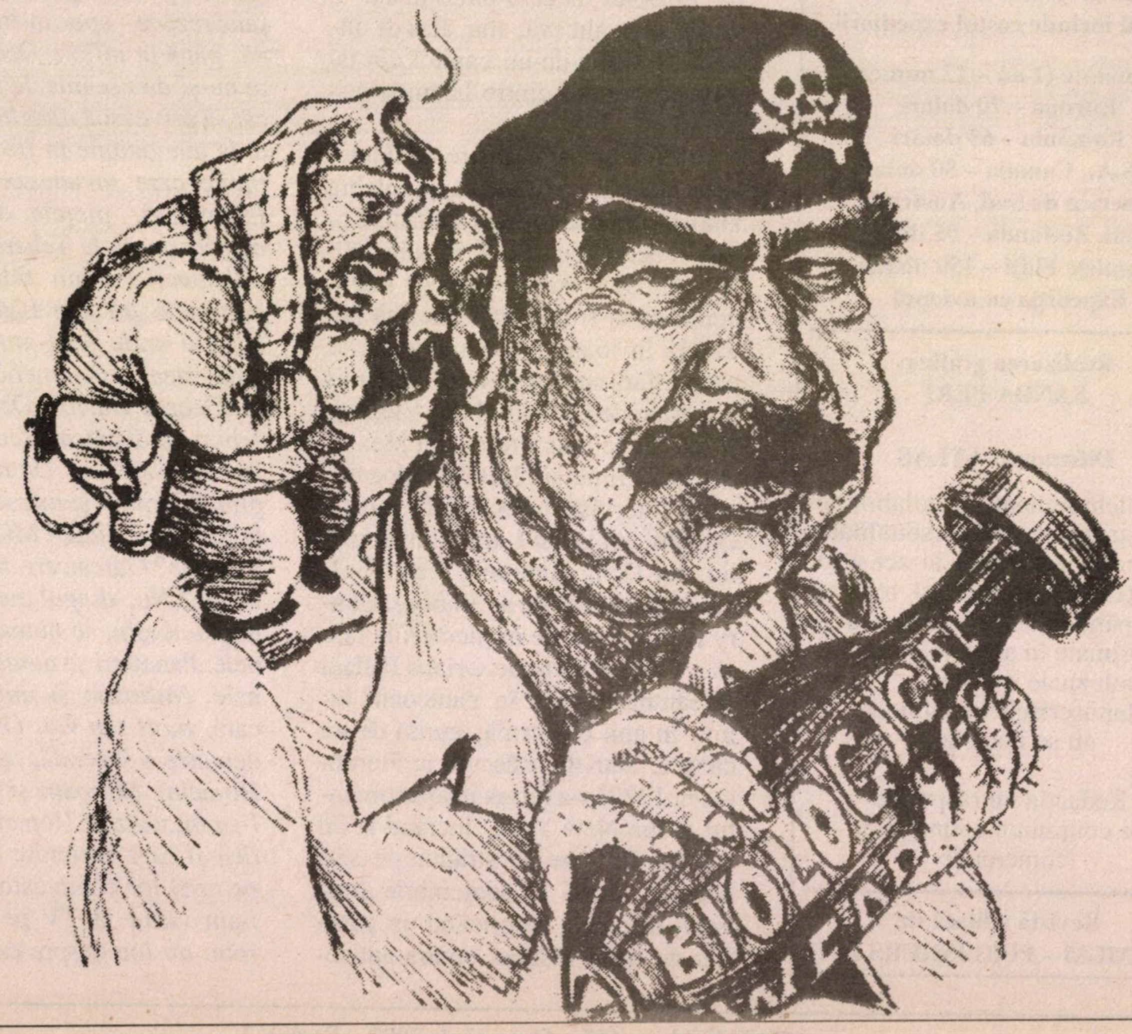

Desen de Oleg; în "Jerusalem Post", 2002

minimum

●

Apare lunar
Redacţia şi administraţia
Str. Zamenhoff nr. 13
Tel Aviv 64373
P.O.B. 11472 – Tel Aviv 61113
Tel.: 5227269; Fax.: 5270443

Fax numai pentru anunţuri publicitare; corespondenţele se vor trimite prin poştă

Director:
AL. MIRODAN

Publicitate: 1 inch – 45 şekeli

Abonamente Israel:
6 luni (6 numere): 70 şekeli
1 an (12 numere): 140 şekeli
Preţul include costul expedierii.

Străinătate (1 an – 12 numere):
Europa – 70 dolari
România – 65 dolari
U.S.A., Canada – 80 dolari
America de Sud, Australia,
Noua Zeelandă – 95 dolari
Insulele Fidji – 150 dolari
Expediţia cu avionul.

Realizarea grafică:
SANDA PERI

Difuzarea: ATLAS

Articolele semnate de colaboratorii noştri reprezintă personalitatea şi punctul de vedere al acestora. Se înţelege, aşadar, că redacţia nu împărtăşeşte totdeauna vederile exprimate în articolele publicate în coloanele revistei.

Manuscrisele nepublicate nu se înapoiază.

Redacţia nu răspunde de conţinutul anunţurilor comerciale.

Revistă editată de
MINIMUM – PUBLISHERS LTD.

TENDINŢE

lor, despre explozia din autobuzul de pe strada Allenby, din Tel Aviv, despre răpirea, de către arabii din satul Eizaria (lângă Ierusalimul de Est) a cetăţeanului David Buhbut (67), din Maale Adumin, torturarea lui vreme de cinci ceasuri şi împuşcarea lui în cap, urmată de aruncarea cadavrului într-o groapă de gunoi, despre bucătarul arab de la cafeneaua "Rimon" din Capitală care a încercat să toarne otravă în băutura clienţilor. Toate acestea fac parte, desigur, din războiul israelo-palestinian. Dar nu e vorba numai de războiul israelo-palestinian. E vorba şi de altceva, mai ales de altceva. E vorba de-un capitol din istoria războiului dintre Islam şi restul lumii.

Printre cei dintâi care au înţeles acest adevăr se numără şi celebra ziaristă italiană Oriana Fallaci. Corespondentă de presă în anii '60-'80-'90, ea a reuşit, datorită inteligenţei plus frumuseţii sale, să pătrundă în locuri unde reporterii se băteau fără succes să intre. A trimis reportaje de pe frontul din Vietnam şi din zilele masacrelor din Mexic, în 1968, fiind şi rănită de gloanţe, a luat interviuri lui Khadafi, Indirei Gandhi, lui Dalai Lama, lui Homeini, lui Deng Xiaoping (ca şi Goldei Meir sau lui Arik Sharon). Henry Kissinger scrie în memoriile sale că a fi intervievat de Oriana Fallaci înseamnă a intra în panteonul lumii. În anii din urmă, atinsă de-un cancer, ziarista (născută la Florenţa, în 1929) s-a retras în apartamentul ei din New York, lucrând la un roman. Pe care se străduieşte să-l termine. După 11 septembrie a revenit în arenă, publicând un pamflet de mare răsunet contra antisemitismului din Europa occidentală de azi în "Corriere della Sera" ("Minimum" a dat nu de mult câteva fragmente din articol), iar mai nou a scos o carte, "Furia şi orgoliul", devenită best-seller, pe marginea "evenimentelor la zi".

Extrase:

«Din Afganistan până în Sudan, din Indonezia până în Pakistan, din Malaezia până în Iran, din Egipt până în Irak, din Algeria până în Senegal, din Siria până în Kenya, din Libia până în Ciad, din Liban până în Maroc, din Palestina până în Yemen, din Arabia Saudită până în Somalia, ura împotriva Occidentului creşte văzând cu ochii. Ea se umflă ca nişte flăcări alimentate de vânt, iar discipolii fundamentalismului islamic se înmulţesc precum o celulă care se împarte în două, apoi în patru, apoi în opt, apoi în şaisprezece, apoi în treizeci şi două, până la infinit. Occidentalii care nu-şi dau seama de asta n-au decât să privească imaginile prezentate la televiziune în fiecare zi. Mulţimile care invadează străzile din Islamabad, pieţele din Nairobi, moscheile de la Teheran. Chipurile sălbatice, pumnii ridicaţi în aer, portretele lui Bin Laden. Focurile aprinse unde sunt aruncate, ca să ardă, steagurile americane şi efigia lui George Bush… Occidentalii cei orbi n-au decât să asculte osanalele lor adresate lui Dumnezeu – cel plin de milă – şi mânie, Jihad, războiul sfânt, Jihad! Mici grupuri extremiste? Oareşicari minorităţi fanatice? Nu, dragul meu, nu. Extremiştii aceştia se numără cu milioanele. Fanaticii se numără cu milioanele. Milioane şi milioane pentru care, mort sau viu, Osama Bin Laden este o legendă, aşa cum fusese Homeini. Milioane şi milioane care l-au înlocuit pe Homeini cu Bin Laden şi care recunosc în Bin Laden pe noul lor conducător şi erou. Ieri i-am văzut la TV pe cei din Nairobi: un loc despre care nu se vor-

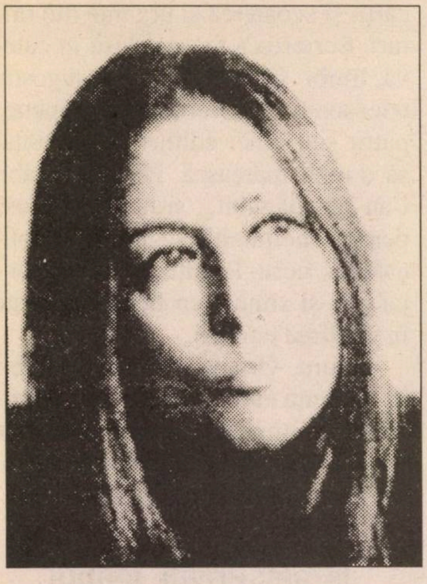

Oriana Fallaci

bește niciodată. Ei umpluseră piața de alimente și un reporter l-a întrebat pe un bătrân: "Ce înseamnă pentru dumneavoastră Bin Laden?". "Un erou, un erou", a răspuns bătrânul cu entuziasm. "Și dacă moare?", a întrebat reporterul. "O să găsim pe altul", a răspuns bătrânul, cu același entuziasm. Cu alte cuvinte, omul care îi călăuzește nu este decât partea vizibilă a icebergului: vârful muntelui care s-a născut din prăpăstii.

Iar veritabilul protagonist al războiului de astăzi nu este el, vârful muntelui. Este muntele invizibil. Muntele-acesta care, de-o mie patru sute de ani încoace, nu mișcă-n nici un fel, nu iese din adâncurile orbirii sale, nu deschide porțile în fața cuceririlor civilizației, nu vrea să audă vorbindu-se de libertate și justiție, de democrație și progres. Muntele-acesta care, în ciuda bogățiilor scandaloase ale regilor și patronilor săi (gândiți-vă la Arabia Saudită), trăiește și azi într-o mizerie de gen medieval, vegetează și azi în obscurantismul și puritanismul impuse de-o religie care nu știe să producă altceva decât religie. Muntele-acesta care trăiește în plin analfabetism (țările musulmane au un procent de analfabeți variind între 60-80%), singurul izvor de informații al oamenilor constituindu-l desenele comice și minciunile molahilor. Muntele-acesta, în sfârșit, care, gelos în taină pe noi și tot în taină sedus de modul nostru de viață, ne face răspunzători de toată mizeria sa materială și intelectuală, de înapoierea și degenerarea sa.

Se înșeală, prin urmare, optimistul care-și închipuie că războiul sfânt s-a încheiat prin înfrângerea regimului taliban din Afganistan. Optimistul care jubilează la gândul că femeile din Kabul nu mai poartă ***burka*** *și se plimbă din nou pe stradă cu fața descoperită, merg din nou la școală și la coafor. Optimistul care jubilează la gândul că bărbații și-au micșorat barba sau și-au ras-o de tot. El se înșeală fiindcă barba crește la loc iar* ***burka*** *poate reveni oricând.*

Dar optimistul se înșeală mai cu seamă pentru că printre cei nouăsprezece kamikaze de la New York și Washington nu se afla nici un singur afgan. Viitorii kamikaze au la dispoziție alte locuri unde să se antreneze, să-și găsească adăpost. Uită-te bine la hartă.

La sud de Afganistan se găsește Pakistanul. La nord, statele musulmane din fosta Uniune Sovietică. La vest, Iranul. Lângă Iran, Irakul. Lângă Irak, Siria. Lângă Siria, Libanul, care-a devenit o țară musulmană. Lângă Liban, Iordania musulmană. Lângă Iordania, Arabia Saudită, ultra-musulmană. Și, de cealaltă parte a Mării Roșii, continentul african, cu toate țările sale musulmane. Începând cu Egiptul, cu Libia și cu Somalia. Cu bătrânii și tinerii care aplaudă războiul sfânt.

De altfel, înfruntarea dintre noi și ei nu este de ordin militar. Ea este de ordin cultural, intelectual, religios, moral, politic (înfruntarea ce trebuie să existe între țările democratice și tiranii). Iar izbânzile noastre militare nu-i vor face să renunțe la sinistra lor ofensivă. Dimpotrivă, îi vor învenina, exacerbând ura lor față de noi. Răul, pentru noi, va veni de-abia de-aci înainte: acesta este adevărul.

Eu nu mă adresez acum, bineînțeles, șacalilor care juisează de bucurie văzând imaginile ruinelor de la World Trade Center și rânjesc: bine le-au făcut americanilor! Mă adresez oamenilor care, nefiind nici stupizi, nici ticăloși, se leagănă încă în brațele prudenței și ale îndoielilor. Și le spun: în picioare, oameni buni, în picioare! Treziți-vă! Paralizați cum sunteți acum de teama de a merge împotriva curentului și de a părea că sunteți rasiști (un cuvânt totalmente nepotrivit, deoarece spusele mele privesc o religie, nu o rasă), voi nu înțelegeți sau nu vreți să înțelegeți că avem de-a face cu o cruciadă pe dos. Orbiți de miopie, nu înțelegeți sau nu vreți să înțelegeți că avem de-a face cu un război religios. Un război dorit și declarat de numai o parte a islamului, poate (poate?), dar un război religios. Un război pe care ei îl numesc Jihad: războiul sfânt. Un război care nu-și propune poate (sau poate că da) să cucerească pământurile noastre, dar urmărește cu siguranță să înfrângă sufletele noastre. Să nimicească libertatea și civilizația noastră, să distrugă felul nostru de a trăi și a muri. Felul nostru de a ne ruga sau de a nu ne ruga, de a învăța sau de a nu învăța, de a bea sau de a nu bea, de a ne îmbrăca sau de a nu ne îmbrăca, de a ne distra, de a ne informa... Voi nu *înţelegeţi sau nu vreţi să înţelegeţi că dacă rămânem cu braţele încrucişate, dacă nu ne apărăm, Jihadul va învinge. Şi va distruge lumea pe care am izbutit să o construim mai bine sau mai rău, să o schimbăm, să o facem ceva mai bună, ceva mai înţeleaptă... Va distruge cultura noastră toată, morala noastră, bucuriile noastre. Voi nu vă daţi seama că Bin Laden îşi arogă dreptul de a vă ucide, pe voi şi copiii voştri, pentru că v-aţi obişnuit să beţi vin sau bere, pentru că nu v-aţi lăsat barbă şi nu purtaţi* ***burka*** *sau* ***chadorul,*** *pentru că mergeţi la teatru şi la cinema, pentru că iubiţi muzica şi fredonaţi şansonete, pentru că dansaţi în localurile de noapte sau la voi acasă, pentru că vă uitaţi la televizor, pentru că purtaţi minijupe sau şorturi, pentru că umblaţi goi sau aproape goi pe plajă şi pe marginea piscinelor, pentru că vă sărutaţi atunci când aveţi chef, cu cine aveţi chef şi acolo unde aveţi chef, în sfârşit, pentru că vă rugaţi lui Isus Christos sau sunteţi atei? Nici de asta nu vă pasă, idioţi ce sunteţi? Eu sunt atee, slavă Domnului. Iremediabil atee, şi mândră că sunt aşa. Şi n-am nici o poftă să fiu pedepsită din cauza ateismului meu de către fiii lui Allah. Adică de către domnii aceia care, în loc să facă ceva pentru progresul omenirii, îşi pierd vremea rugându-se de cinci ori pe zi, cu fundul în aer!»*

Nici noi.

În Italia, unde autoarea este divinizată, cartea s-a vândut în 3 milioane de exemplare, trezind, dacă se poate spune aşa, furia şi orgoliul "necredincioşilor". În Franţa, toată presa a discutat (pro sau contra, după interese), succesul de librărie fiind atât de mare încât islamiştii de la Paris, sprijiniţi de câţiva miniştri şi şefi de la Quai d'Orsay (Ministerul de Externe) au cerut interzicerea cărţii şi scoaterea ei urgentă din rafturi. Scrierea a fost tradusă în câteva limbi străine, dar, la sugestia telefonată a guvernelor europene, patru sau cinci edituri au renunţat să o mai tipărească. Pe unii, arabii i-au despăgubit, şi-ncă generos, pentru cheltuielile legate de publicarea scrierii. Pe alţii, i-au ameninţat pur şi simplu cu bombe plasate în clădirea editurii.

Acum, Oriana Fallaci s-a închis în locuinţa ei din Manhattan, neprimind pe nimeni. Ea este păzită de poliţia new-yorkeză şi de câţiva body-guarzi 24 de ore din 24.

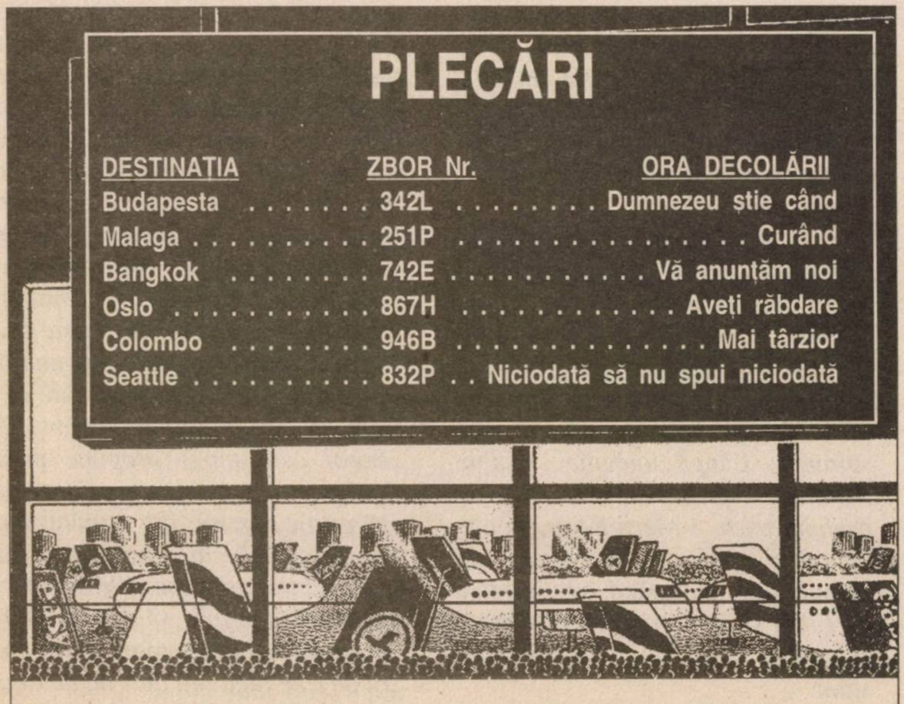
PLECĂRI
DESTINATIA
ZBOR Nr.
ORA DECOLĂRII
Budapesta .... 342L .... Dumnezeu ştie când
Malaga .... 251P .... Curând
Bangkok .... 742E .... Vă anunţăm noi
Oslo .... 867H .... Aveţi răbdare
Colombo .... 946B .... Mai târzior
Seattle .... 832P .. Niciodată să nu spui niciodată

Anunţ de garagaţă apărut în ziarul englez "Daily Express", Londra, à propos de nesiguranţa şi spaimele ce domnesc – din pricina islamiştilor – pe aeroporturile lumii.

Israel: Priviţi înapoi cu mânie...

Una din experienţele pe care o recomandăm cititorilor noştri – şi-n primul rând celor pasionaţi de politică – este să răsfoiască vechile colecţii de ziare: cele de-acasă (dacă posedă aşa ceva), cele de la biblioteci sau de la vreo gazetă. Procedând în felul acesta, descoperi cu uşurinţă (şi cu uimire) opinii ce s-au dovedit juste la vremea respectivă, dar nu le-ai luat în considerare, respingându-le la marea viteză; sau, dimpotrivă, păreri care te entuziasmaseră acum 5-7-10 sau 20 de ani şi care astăzi s-au dovedit a fi fost totalmente greşite. Dacă nu chiar stupide de-a dreptul.

Umblând prin colecţia lui "Minimum" am găsit în nr. 70 din 1993 (an al marilor speranţe întru Pace cu OEP-ul lui Arafat) câteva extrase dintr-un articol din "Jerusalem Post", iscălit de David Bar-Ilan. Le reproducem ca aliment pentru creierul anului 2002.

«Am citit în "Haaretz" un articol surprinzător al super-porumbelului Meron Benvenisti. De data aceasta, Benvenisti nu ne mai înfăţişează nici efectele teribile ale *ocupaţiei* asupra israelienilor, nici suferinţele palestinienilor – două din temele lui favorite. În loc de asta, el deplânge ura oarbă, iraţională împotriva evreilor aşa cum apare ea într-o carte aparţinând unui intelectual palestinian.

Cartea atacată de Benvenisti este "Camera sigilată" de Raja Shehade, un avocat din Ramalla şi un răsfăţat al "taberei păcii", care în urmă cu zece ani se ridica împotriva genului de ură practicată astăzi.

Findcă astăzi, lui Shehade nu îi este ruşine să compare la nesfârşit pe israelieni cu naziştii şi pe palestinieni cu luptătorii evrei din ghetouri. Aşa cum subliniază Benvenisti: "el îi acuză pe israelieni de crimele cele mai înfiorătoare, cu toate că acuzaţiile respective sunt evident imaginare şi lipsite de orice temei. Un medic arab găsit spânzurat în casă "a fost ucis de colonişti" etc. etc. Până şi moartea tatălui lui Shehade – ucis de un arab în cursul unei certe la cuţite pentru o bucată de pământ – este atribuită israelienilor, "care au făcut asta prin cineva care lucrează pentru ei".

Shehade nu-şi măsoară cuvintele defel. "Vreau – scrie el – să văd oraşele voastre asediate, pe soldaţii voştri zdrobiţi şi nasurile voastre arogante băgate în noroi". Dansul frenetic pe acoperişuri, comentează Benvenisti, nu este, aşa cum se crede, apanajul exclusiv al extremiştilor primitivi.

Altă declaraţie surprinzătoare a unui porumbel; a unui porumbel moderat. Acordând un interviu pentru ziarul american "Boston Globe", primarul Teddy Kolek l-a şocat pe Ethan Broder, corespondentul ziarului în Israel. Presându-l insistent pe Kolek să declare că ar fi dispus să cedeze Ierusalimul de Est unui viitor stat palestinian, Broder s-a trezit cu un răspuns neaşteptat:

Întrebare: Palestinienii şi-au dezvoltat propriile lor simboluri în materie de naţionalism, iar unul din simboluri este Ierusalimul.

Răspuns: Simbolurile acestea în materie de naţionalism la Ierusalim le-am oferit noi, liber, palestinienilor.

Î.: Se poate. Dar problema este că ei vor să-şi exprime aceste simboluri ale lor (având Ierusalimul drept capitală).

R.: Nu, nu asta e problema. Ei nu vor să primească acest simbol pe de-a gata. Ei vor să-l obţină prin sânge.

Î.: Chiar credeţi cu adevărat ceea ce spuneţi?

R.: Da, categoric, categoric. În adâncurile ei, filozofia arabă propovăduieşte cucerirea prin sânge, şi nicidecum cuceririle pe cale paşnică.

Î.: Prin urmare, dacă le-aţi da Ierusalimul de Est, ei tot ar declara război? Asta-i părerea dvs.?

R.: Asta e convingerea mea. Ei nu vor Ierusalimul de Est. Uite, ei vor încă şi astăzi Granada şi Cordoba şi jumătate din Spania – aceste locuri le aparţin. Ei au o vorbă: *Dawlet el Islam, pământurile Islamului pe care le-am stăpânit cândva, le vom stăpâni din nou.* Acest *din nou* poate fi văzut, de pildă, astăzi, în Bosnia. Asta e o lege de bază a islamului. Mi-a venit greu, mie, să spun asta, dar trebuie să privesc lucrurile în faţă.»

Nota Redacţiei (toamna 2002). Şi-acum, după ce am trecut prin toate câte am trecut în anii din urmă (şi mai trecem), noi ne întrebăm: de ce anume nu au ţinut seama "arhitecţii" lui Oslo de aceste păreri şi avertismente? Ele nu veneau din partea extremiştilor de dreapta, care, of course ş.a.m.d. Ele veneau din partea unora dintre cei mai convinşi şi înfocaţi partizani ai păcii cu arabii. Miron Benvenisti era, cum zice Bar-Ilan, un super-porumbel, iar Teddy Kolek, acest "porumbel" mai moderat, fusese secretarul lui Ben Gurion, era un vechi fruntaş al Partidului Muncii, şi, în calitatea sa de primar, azi legendar, al Ierusalimului, făcuse pentru buna convieţuire dintre evrei şi arabii din Capitală mai mult decât orice alt conducător politic. De ce au fost tratate aceste mărturii de mâna întâi cu dispreţ, şi aruncate la coş ca două scrisori la "Poşta redacţiei", trimise de nişte analfabeţi care bat câmpii? De ce? De ce? E o întrebare. Da, chiar. De ce?

Israel: Un dos de labă pe adresa ONU şi un apel cu care suntem de acord. Sută-n sută

Anulați mandatul UNRWA

Mandatul UNRWA din 1949 continuă şi astăzi să se afle în slujba a 3.600.000 de arabi din taberele "provizorii" de refugiaţi, făgăduind acestora că se vor bucura de "dreptul la întoarcere".

Acest Mandat alimentează necontenit speranțele terorismului arab.

★ ★ ★

Să acționăm împreună pentru revocarea Mandatului UNRWA din 1949

Scrieţi la: Ahavat Zion,
POB 4455, Ierusalim 92228

Așa se creează dependența și ura

Numărul refugiaţilor înregistraţi de UNRWA a crescut de la 500.000 la 3.600.000 din 1948, adică mult mai mult decât procentul creşterii populaţiei. Aceasta se datoreşte politicii de liberă admitere a UNRWA pentru oricine se declară refugiat, inclusiv o jumătate de milion de locuitori ai Gazei, care nu şi-au părăsit niciodată căminele.

UNRWA este o organizaţie care-şi slujeşte interesele şi creează mituri.

Să acţionăm împreună pentru revocarea Mandatului UNRWA, care promovează mitul "dreptului la întoarcere"

Scrieţi la: Ahavat Zion,
POB 4455, Ierusalim 92228

(Anunţuri apărute în presă)

❖

După cum se ştie, UNRWA vrea să zică Organizaţia ONU pentru refugiaţi. După cum se ştie mai puţin (findcă nici Ministerul nostru de Externe, nici *media* cinstită din din Occident nu au găsit cu cale să discute subiectul), indivizii care conduc, de ani şi decenii, taberele cu pricina sunt arabi cu toţii, ocupându-se din plin să-i injecteze pe refugiaţi cu ura împotriva Israelului şi să-i pregătească pentru a săvârşi omorurile binecunoscute.

Israel: două companii

«Două companii sunt suficiente pentru a nimici Autoritatea Palestiniană; după aceea, Arafat trebuie spânzurat sau alungat.

Consider că terorismul este o epidemie socială, asemănătoare ciumei sau bolii AIDS, şi de aceea nu trebuie să tratezi cu teroriştii; aceştia trebuiesc trataţi ca nişte viruşi primejdioşi.»

(Dintr-o declaraţie a generalului (rez.) Beni Peled (74), fost comandant al aviaţiei militare între 1973-1977, făcută pe patul de suferinţă, cu trei săptămâni înainte de a muri; după "Ultima oră", 2002)

Israel: ce prevăd astrologii

«Anul 2002, care în termeni cosmici înseamnă 4 (2+2), n-a fost destinat să aducă prea mult bine lumii în general. Deja, cu şase luni înainte de ianuarie 2002 (mai-iunie 2001) acest 4 sugera o lipsă de comunicare pe plan universal, izolare, duşmănii, clădiri care se prăbuşesc – precum turnurile gemene de la New York sau sala de nunţi Versailles, de la Ierusalim.

Începând din ianuarie 2003, care înseamnă 5 (2+3), ne putem aştepta la o schimbare în bine. Dorinţa de comunicare reciprocă şi de îmbunătăţire a situaţiei se va face simţită pretutindeni.

Pericolul de război în Israel este mai mic decât în anii din urmă.

Atât harta astrofizică cât şi cea numerologică a Israelului arată cât se poate de limpede că starea ţării se va îmbunătăţi considerabil pe numeroase planuri.

În vreme ce numărul 4 aducea austeritate, suferinţe, scăderea populaţiei, lipsă de încredere în viitor, numărul 5 aduce o schimbare a stării de spirit, optimism, dorinţa de a negocia şi dorinţa de a avea un mediu de viaţă mai plăcut. Toate părţile vor căuta idei noi şi lacrimile vor fi înlocuite prin râsete. Atenţie, însă, conducerea ţării trebuie să evite aspectele negative ale numărului 5, care înseamnă iresponsabilitate.

Relaţiile internaţionale ale Israelului se vor ameliora; vom avea parte de noi dovezi de prietenie şi de o mai bună înţelegere a suferinţelor noastre.»

(Dintr-un horoscop al noului an evreiesc, de Silvia Leif; în "Jerusalem Post", 2002)

Nota Redacţiei: Bine, madam' Leif, dacă zici dumneata...

Arafat: Ghici cine vine la cină

«Liderul Autorităţii Palestiniene, Yasser Arafat, s-a lăudat în faţa fostului preşedinte român Nicolae Ceauşescu cu actele sale de terorism.

Primele dovezi incontestabile privind complicitatea lui Arafat la o serie de crime se referă la un incident din 1973, când terorişti palestinieni au atacat ambasada Arabiei Saudite la Khartum, în Sudan, şi au luat ostatici doi diplomaţi americani şi unul belgian. Potrivit lui James Welch, agent american, Arafat a fost implicat direct în operaţiunea care purta numele "Nahr al-Bard" ("Râul rece"). Guvernul american are dovezi clare că Yasser Arafat a ordonat uciderea celor trei diplomaţi răpiţi, susţine autorul articolului, profesor de drept la Universitatea Harvard. Aceştia au fost torturaţi şi omorâţi în subsolul ambasadei.

Două luni mai târziu, Arafat s-a lăudat cu aceste crime în cursul unei cine private cu dictatorul român. La cină a participat şi generalul Ion Mihai Pacepa, care a fugit ulterior în Statele Unite. La începutul anului, Pacepa a scris un articol pentru "Wall Street Journal", în care afirma că "Arafat s-a lăudat cu operaţiunea Khartum". Potrivit fostului şef al Serviciului de securitate român pentru exterior, liderul palestinian a revendicat şi masacrul atleţilor israelieni, în 1972, la Olimpiada de la München.»

(După "România liberă", Bucureşti, 2002)

Tulkarem: Cine zicea că islamiştii sunt nişte asasini, fără de simţul onoarei?

«Miriam Sufan (46), divorţată venise luna trecută la Tulkarem, î *teritorii,* pentru a-l vizita pe fiul e Adnan. La sfârşitul vizitei, cei d se îndreptaseră spre staţia central de autobuze. Aşa cum au relat martorii oculari, mama şi fiul me geau mână-n mână, făcând fel de fel de glume, când, deodată, Adnan a scos un cuţit de bucătărie din buzunar, înfigându-l cu sete, de 15 ori, în trupul femeii. În timpul acesta, trecătorii priveau liniştiţi la ceea ce se întâmpla lângă ei, fără a încerca să o salveze pe Miriam Sufan. Transportată într-un târziu la spital, victima a încetat curând din viaţă. La anchetă s-a aflat că băiatul o bănuise pe mama lui că are o legătură amoroasă cu un evreu şi a vrut să o pedepsească potrivit legilor OEP-iste. Poliţia palestiniană din Tulkarem a calificat asasinatul drept "crimă de onoare".»

(După "Jerusalem Post", 2002)

Nota Redacţiei: O, mamă, dulce mamă...

Marea Britanie: Fisk și Arafat sau ei între ei

«Robert Fisk este, fără îndoială, cel mai anti-israelian dintre jurnaliştii britanici. Corespondent în Orientul Mijlociu al cotidianului "The Independent", d. Fisk nu-şi ascunde defel identificarea sa cu lumea arabo-musulmană. Atacurile sale vitriolante la adresa Israelului suscită cu regularitate vii proteste în Marea Britanie.

Într-o lungă convorbire cu un săptămânal din Los Angeles ("L. A. Weekly"), Robert Fisk îşi exprimă punctul său de vedere cu privire la situaţia actuală. După obiceiurile sale, el condamnă Israelul. Dar, emite în treacăt câteva opinii despre Yasser Arafat, pe care l-a cunoscut bine în timpul celor şapte ani când, în calitate de corespondent la Beirut, trebuise să suporte, cum zice dânsul, "regimul oribil al OEP-ului". Potrivit d-lui Fisk, Arafat este un om "foarte cinic şi foarte despotic". El îl consideră drept "foarte imoral" sau poate "foarte amoral".

El dă următorul exemplu:

"Îmi amintesc de ziua când, în timpul războiului civil sângeros care bântuia în Liban (între musulmani şi creştini, **n. red.**), tabăra de refugiaţi de la Tel-el-Zaaton, lângă Beirut, a fost silită să se predea forţelor creştine. Cei de-acolo avuseseră posibilitatea să se predea pe baza unei înţelegeri privind încetarea focului. Însă, în ultimul minut, Arafat a ordonat oamenilor săi să deschidă focul asupra forţelor creştine care veniseră să-i ia în primire pe palestinieni. Cred că Arafat voia să existe cât mai mulţi "martiri" palestinieni, pentru a arăta cât de mare a fost rolul palestinienilor în acel război. Era în 1976. Credeţi-mă, Arafat e un om care nu se schimbă.»

Această clarviziune retrospectivă nu l-a împiedicat însă pe Robert Fisk să vorbească, în cursul aceluiaşi interviu, de "sutele de morţi" palestinieni de la Jenin...»

(După "L'Arche", Paris, 2002)

Londra: Ce înseamnă, totuși, un gentleman! Un om civilizat, cult și care știe să se poarte în lume

«Tom Paulin este un poet britanic care predă la Oxford (şi colaborează cu regularitate la postul de televiziune BBC, **n.n.**). Într-un interviu acordat ziarului egiptean "Al Ahram Weekly" (supliment săptămânal în engleză al cotidianului guvernamental "Al Ahram") el spune tot ceea ce gândeşte despre Israel. Extrase:

"Eu nu am crezut niciodată că Israelul are dreptul de a exista...". "Eşti fie sionist, fie antisionist... Oricine sprijină Israelul este un sionist".

El a demisionat din Partidul Laburist pentru că guvernul lui Tony Blair este "un guvern sionist". Ceea ce urăşte el mai mult în Israel sunt evrei din colonii: "Ar trebui ucişi cu toţii, sunt nişte nazişti, nişte rasişti şi nu simt la adresa lor decât ură".

Comentând aceste declaraţii în "Guardian", Rod Liddle scrie:

"Afacerea Paulin m-a făcut să ies brusc din indiferenţa mea tipică celor WASP (alb, anglo-saxon, creştin protestant). Am fost întotdeauna ispitit să categorisesc drept paranoice plângerile repetate ale evreilor britanici, potrivit cărora astăzi există la noi o stare de spirit antisemită. Mă înşelam. Paulin va susţine, fără doar şi poate, că remarcile sale nu sunt antisemite ci pur şi simplu anti-sioniste. S-ar putea s-o creadă chiar şi el. S-ar putea ca şi alţii să creadă asta, mai ales printre oamenii de stânga la care, dacă cercetezi mai îndeaproape ura lor faţă de ceea ce dânşii numesc sionism, descoperi până la urmă o aversiune obscură şi viscerală faţă de evrei".»

(După "L'Arche", Paris, 2002)

Portugalia: WC public

«Portughezul José Saramago, laureat al Premiului Nobel pentru literatură, a declarat că acţiunile Israelului din teritorii sunt comparabile cu crimele săvârşite la Auschwitz şi Buchenwald. Asta seamănă mai degrabă cu nişte inscripţii pe care Saramago le-o fi văzut în interiorul unui WC public decât cu o frază scrisă de el într-o carte.»

(Dintr-un articol de Tom Segev, ziarist, istoric; în "Haaretz", 2002)

Filipine: Poate vreți să știți care va fi soarta celor ce nu cred în Allah?

«Membrii grupului terorist musulman Abu Sayaf, care acţionează în sudul arhipelagului filipinez, au decapitat doi dintre cei şase ostatici creştini răpiţi pe insula Jolo, au anunţat surse din cadrul armatei filipineze, citate de AFP. Guvernul de la Manila şi Statele Unite au denunţat această nouă acţiune violentă drept "act terorist".

Autorităţile au descoperit primul cap în apropierea cartierului general al armatei, iar cel de-al doilea într-un sac de plastic aruncat în piaţa din capitala insulei Jolo, a declarat generalul Romeo Tolentino, care a precizat că trupurile victimelor nu au fost găsite. Teroriştii au lăsat alături de unul din capete un bilet conţinând avertismentul: "Cei care nu cred în Allah vor suferi aceeaşi soartă" şi precizarea că "această acţiune face parte din Jihad" (războiul sfânt musulman). Victimele sunt Lemuel Montolo şi Lewil Bantolo, doi dintre cei şase agenţi comerciali de produse cosmetice, martori ai lui Iehova, răpiţi în oraşul Patikul.

Armata a mobilizat două batalioane, aproape 2.000 de soldaţi, pentru a-i găsi pe răpitori – pe care generalul Tolentino i-a caracterizat ca "terorişti, nişte animale şi nişte barbari" – şi a le elibera pe cele patru femei rămase în mâinile acestora.

Gruparea Abu Sayaf este formată din câteva sute de combatanţi care militează pentru formarea unui stat independent musulman în sudul Filipinelor şi care s-au specializat în luarea de ostatici pentru care solicită răscumpărări. Abu Sayaf este foarte greu de distrus deoarece membrii săi acţionează în grupuri mici care se deplasează permanent între zecile de insule din sudul Filipinelor.

Potrivit serviciilor de informaţii americane şi armatei filipineze, Abu Sayaf are legături cu reţeaua teroristă Al-Qaeda, condusă de Osama Bin Laden.»

(Dintr-un articol de Cristian Câmpeanu, în "România liberă", Bucureşti, 2002)

Bin Laden în biserică

«La Timişoara, data de 11 septembrie nu a fost marcată în mod deosebit nici de autorităţi şi nici în lumea bisericească. La slujba de dimineaţă, cei 3.000 de morţi de la New York au fost pomeniţi în unele biserici, însă fără o manifestare organizată.

La Capela Militară din Piaţa 700, din Timişoara, lumea a venit în mod special să se închine lui Dumnezeu, dar şi să tragă cu ochiul la controversata frescă ce îl reprezintă pe Bin Laden atacând, călare pe o navă de tip Boeing, World Trade Center din New York. "Ptiu, bată-l necuratul să-l bată de terorist!", spunea o bătrânică la ieşirea din capelă. Oamenii simpli nu conteneau să se minuneze de arătarea din biserică.

"Astăzi biserica va fi deschisă până la ora 18.00", ne-a declarat preotul militar George Dimoiu. Preotul Dimoiu a urmărit cu interes articolele apărute în ziarele internaţionale care făceau referire la controversata frescă şi nu mică i-a fost bucuria când a văzut reportajul transmis de postul de televiziune CNN. El ne-a povestit că, de când a fost mediatizată pictura cu Bin Laden, tot mai mulţi oameni trec pragul lăcaşului de cult. Nu este rău, spune preotul, deşi intenţiile oamenilor sunt cam lumeşti: vor să vadă pictura, nu să se roage lui Dumnezeu. "Oamenii intră, se închină la icoane, se uită la picturile din capelă. Îi las în pace, dar după ce examinează toată fresca îşi calcă pe inimă şi întreabă unde este pictat teroristul", a adăugat preotul Dimoiu.»

(Dintr-un reportaj de Georgeta Popovici; în "Evenimentul zilei", Bucureşti, 2002)

România: Interzicerea postului fascist de televiziune OTV

«Consiliul Naţional al Audiovizualului din România a anunţat că a retras licenţa de emisie a postului de televiziune OTV. Decizia a survenit dupa ce Preşedinţia României a reclamat Consiliului practicile antisemite şi rasiste ale postului amintit. Într-o scrisoare de protest trimisă CNA de Preşedinţie, se fac referiri la emisiunea lui Dan Diaconescu, în cadrul căreia a fost invitat senatorul Corneliu Vadim Tudor, preşedintele Partidului România Mare, directorul revistei antisemite "România Mare".

"Vă rugăm să luaţi în discuţie modul în care emisiunea "Dan Diaconescu în Direct", de la OTV, respectă normele şi recomandările Consiliului, legile care reglementează funcţionarea audiovizualului în România, se spune în scrisoare. Emisiunea s-a transformat într-un instrument al urii, intoleranţei, rasismului şi antisemitismului, o tribună de la care se proferează incitări la violenţă, atacuri la adresa valorilor democratice şi a instituţiilor statului de drept, a opţiunilor europene şi euro-atlantice ale covârşitoarei majorităţi a românilor. Sunt inacceptabile pasivitatea, lipsa de profesionalism şi reaua credinţă a moderatorului, care acceptă senin minciunile, injuriile şi elucubraţiile invitaţilor săi, fără cea mai mică reacţie la care l-ar obliga deontologia profesională. În goana după un senzaţional ieftin şi primitiv, OTV a încălcat şi încalcă legile ţării.

Corneliu Vadim Tudor este pro-

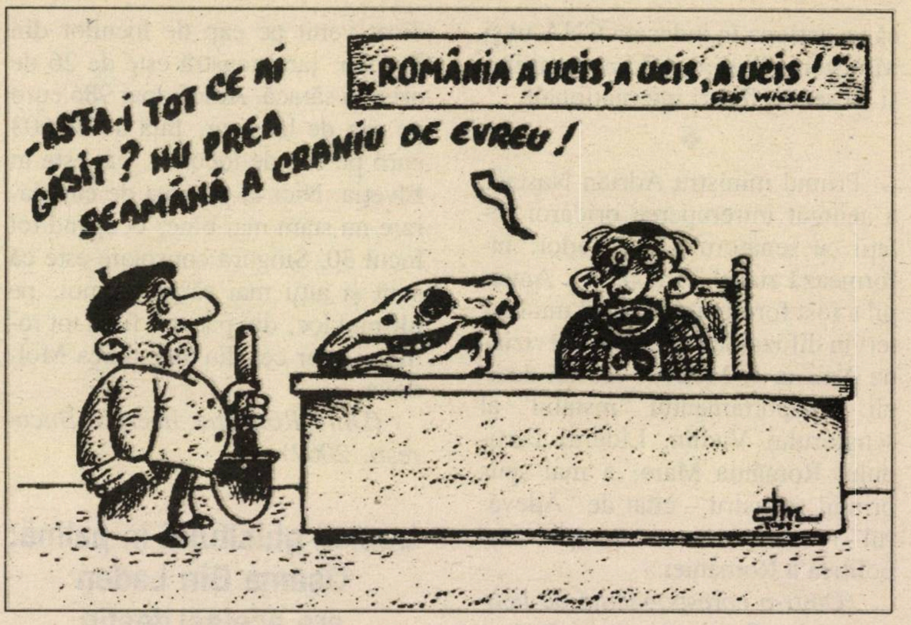
-ASTA-I TOT CE AI GĂSIT? NU PREA SEAMĂNĂ A CRANIU DE EVREU!
„ROMÂNIA A UCIS, A UCIS, A UCIS!"
ELIE WIESEL

Desen din "România Mare", Bucureşti, 2002

tagonistul preferat al acestui post finanţat parţial de legionarul Marian Munteanu. Vadim a venit însoţit de Romeo Beja, adjutantul lui Miron Cozma în răzmeriţele mihereşti. Beja a fost adus pentru ca cele mai grave calomnii şi cele mai abracadabrante învinuiri să fie formulate de el. Numai un masochist ar fi putut să asculte de la un capăt la celălalt această dezlănţuire pătimaşă, apucată, incoerentă. În timpul campaniei electorale din anul 2000, s-a spus, preşedintele Ion Iliescu ar fi propus ambasadei israeliene să ceară pe căi diplomatice interzicerea emisiunilor lui Dan Diaconescu, pe atunci la Tele 7 ABC, care făceau propagandă pentru Vadim. Ion Iliescu i-ar fi spus lui Beja că, după primirea României în NATO, el va aresta întreg guvernul, în frunte cu Adrian Nastase. Iliescu, a spus Beja, este cel mai corupt om din România, a luat milioane de dolari şpagă pentru contrabandă cu petrol destinat Iugoslaviei şi pentru alte afaceri veroase şi a depus aceşti bani în bănci din Elveţia. Şi aşa mai departe, încurajat de mina surâzător aprobatoare a lui Dan Diaconescu. Nimeni n-a ieşit indemn din aceasta bălăcăreală generală. Incitările antisemite, luarea în derâdere a celor care continuă să menţină în actualitate Holocaustul, ieşirile violent anti-americane, atacurile împotriva ungurilor, împotriva ţiganilor, gogoriţele despre forţele oculte (iudeo-masoneria) care vizează distrugerea statului şi nimicirea poporului român, s-au ţinut lanţ, la fel ca în toate apariţiile lui Vadim şi ca în majoritatea emisiunilor lui Diaconescu.

Dupa ce s-a anunţat retragerea licenţei de emisie a OTV-ului, Dan Diaconescu a organizat o conferinţă de presă transmisă în direct şi cu un final neaşteptat. Diaconescu a început prin a evoca istoricul postului. A apucat să spună cum i s-a interzis de către patronii evrei ai postului Tele 7 ABC să-şi prezinte emisiunea înainte de turul 2 al campaniei electorale din 2000, când el se pregătea să-l intervieveze pe Vadim. Unul dintre cele trei motive invocate de ei - susţine Diaconescu - a fost cererea în acest sens a ambasadei israeliene. A fost invocat, a mai spus, numele lui Ion Iliescu.

În acel moment, ecranul s-a făcut negru, nici măcar nu scria pe el “nu există semnal” sau altceva asemănător, aşa cum se întâmplă când un post nu este reluat de cablu dintr-un motiv tehnic sau altul. I s-a tăiat în sfârşit definitiv macaroana. Deşi, după cum apucase Dan Diaconescu să ameninţe înainte de emisiune, “vom mai auzi de el”. Între timp, s-a aflat, toată suflarea Partidului România Mare, condus de senatorul Vadim, s-a mobilizat pentru a telefona OTV-ului ce “porcărie” ar fi această încălcare a dreptului la libera exprimare. Sunt declaraţii de un antiamericanism, antioccidentalism etc etc. patologice.

Toate posturile de televiziune au prezentat şi discutat pe larg decizia CNA-ului. CNA a cerut de asemenea poliţiei să sigileze imediat aparatura de emisie a postului şi a obligat societăţile de cablu să nu mai preia emisiunile lui. Clubul român de presă, în care sunt reprezentate principalele ziare şi posturi de televiziune, a salutat această masură de salubrizare, arătând că ea ar fi trebuit să fie aplicată mai de mult. Intervievat de un post TV, Cornel Nistorescu (directorul ziarului "Evenimentul zilei", **n. red.**) a deplâns faptul că mulţi oameni politici au folosit în propriile lor scopuri acest post, participând la emisiunea lui Dan Diaconescu fără să-i deranjeze că în restul timpului, acest post se ocupa cu “vidanjarea”. În fapt, aproape toţi foştii prim-miniştri ai României, Petre Roman şi Victor Ciorbea, N. Văcăroiu şi Teodor Stolojan (singura excepţie pare să fi fost Mugur Isărescu) precum şi o seamă de reprezentanţi de marcă ai partidelor politice au acceptat să participe la emisiunile lui Dan Diaconescu, ceea ce a conferit postului o credibilitate nemeritată.

Dan Diaconescu a declarat că măsura luată împotriva postului condus de el are caracter politic şi că va acționa în judecată CNA-ul și Ministerul Poștei și Comunicațiilor și va sezisa foruri internaționale.

❖

Primul ministru Adrian Nastase a anunțat întreruperea oricăror relații cu senatorul C.V. Tudor, informează ziarul "Adevărul". Anunțul a fost formulat în cadrul unui interviu difuzat la postul de televiziune Antena-1. Motivul acestei decizii: comportamentul “instabil” al senatorului Vadim. Liderul Partidului România Mare, a mai spus primul ministru – citat de “Adevărul” – nu mai are ce căuta în viața politică a României.»

(Dintr-o corespondență de Felicia Antip, București, trimisă agenției ISROpress – Uly Vălureanu – din Haifa; 2002)

România: Nivelul de trai

«Un studiu realizat de grupul de cercetare de piață GfK, care analizează nivelul de trai în țările din Europa, relevă ceea ce știa mai toată lumea. Anume că România ocupă unul din ultimele locuri în clasamentul celor 38 de țări analizate. Față de Elveția, statul cu cel mai ridicat venit pe cap de locuitor din Europa, țara noastră este de 26 de ori mai săracă. Adică doar 986 euro pe cap de locuitor, față de 25.603 euro pe cap de locuitor, cât este în Elveția. Nici la puterea de cumpărare nu stăm mai bine, ocupând tot locul 30. Singura consolare este că sunt și alții mai săraci ca noi, pe ultimul loc, din păcate, fiind tot românii, dar cei din Republica Moldova.

(Din "România liberă", București, 2002)

Lumea ghicitului în palmă: Osama Bin Laden are același destin ca Adolf Hitler

«Anthony Carr este mare cititor în palme celebre. El a cercetat hărțile din palmele lui Hitler și Bin Laden și a găsit mari asemănări între ele.

"Mâinile acestor doi oameni relevă niște personalități marcate, dezastruoase", spune Carr. "Ambii au o structură fanatică". El a studiat cinci aspecte mai importante.

1. Forma degetelor. Ambii au buricele degetelor mai lungi decât în mod obișnuit. "Aceasta arată o mare putere de conducere a maselor cu discursuri sforăitoare", spune Carr. Ambii au indexul degetelor pe semnul lui Jupiter, ceea ce indică "o dorință devoratoare de a-i conduce pe oameni". Numai că Hitler avea primul deget mult mai lung decât al treilea, semnificând "încrederea totală". Iar Bin Laden îl are mai scurt decât al treilea, ceea ce este un semn al insecurității totale.

2. Forma podului palmei. Hitler avea un pod de palmă puternic, bine dezvoltat, ceea ce ar fi semnul unei "personalități bombastice, care nu-și tolerează opoziția". La Bin Laden, podul palmei este mai puțin dezvoltat, ceea ce ar indica "lașitatea inimii".

3. Palmele. Centrul palmei lui Hitler și degetele răzbunătoare arată că era extrem de egoist. Palma lui Bin Laden este mai delicată, mai îngustă și mai lungă. Acest lucru arată că omul are complexul inferiorității. "El vrea să convingă o lume întreagă că e altfel decât este". Ambii se caracterizează prin nevoia obsesivă de a deveni dictatori.

4. Linia capului. Este linia mediană din palmă. Hitler are o linie puternică a capului, ceea ce arată că poseda o rară abilitate de a conduce. Linia lui Bin Laden prezintă urme întretăiate, ceea ce indică însă că se iluzionează, se înșeală singur.

5. Linia vieții. Este linia care se curbează în jurul muntelui lui Venus, la baza podului palmei. O veste bună pentru aliați ar fi că Bin Laden, în vârstă de 44 de ani, nu va trăi atâta timp cât i-ar trebui pentru a-și pune planurile în aplicare. El va trăi mai puțin decât Adolf Hitler, care s-a sinucis la vârsta de 56 de ani, în Germania.

"Prezic că Osama Bin Laden nu-și va putea sărbători cea de-a 50-a aniversare". Suficient pentru a crea multe dureri de cap aliaților.»

(Din "Independent", București, 2002)

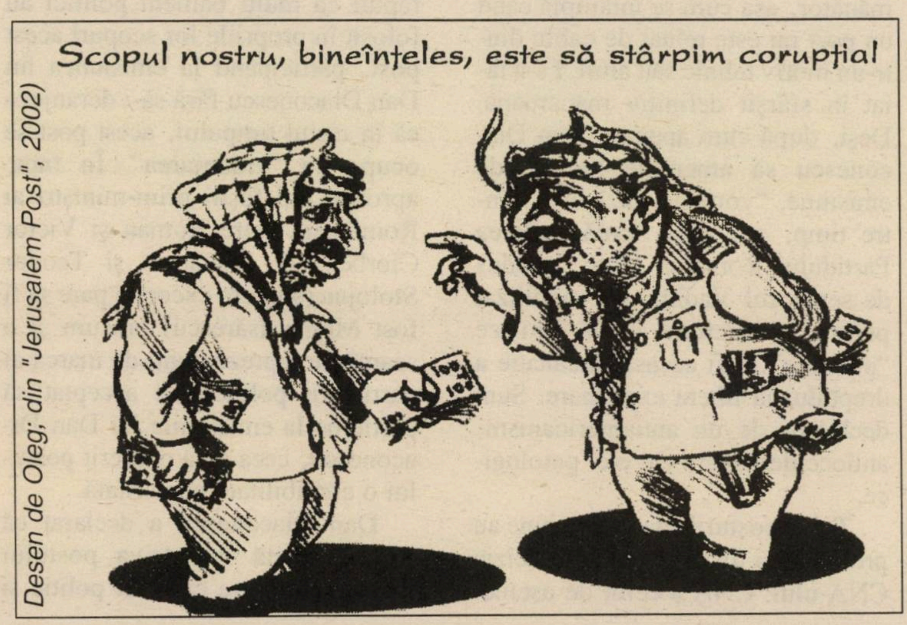
Scopul nostru, bineînțeles, este să stârpim corupția!

Desen de Oleg; din "Jerusalem Post", 2002)

Punctul pe i

Câteva răspunsuri la câteva întrebări:

Întrebare: *«Am cam înţeles cu toţii ce înseamnă OEP-ul. O organizaţie care ne duşmăneşte de moarte. Pe de altă parte, însă, ne întrebăm, mulţi dintre noi, dacă înlocuirea lui Arafat de către cei din Hamas, care reprezintă principala forţă din teritorii, ar duce la îmbunătăţirea situaţiei din punctul nostru de vedere sau ar agrava-o. Întrebarea mea este următoarea: dacă aţi avea de ales între OEP-ul lui Arafat şi Hamas, ce-aţi alege?»*

(Ing. Lucian Natansohn
Ghivataim)

Răspuns: Hamasul. Iată de ce. Hamasul (plus Hezbollah, Jihadul islamic şi celelalte asemenea) vorbesc pe faţă despre planurile lor, fără a ascunde nimic. Dorinţa lor a fost de la începuturi şi este în continuare distrugerea Israelului şi uciderea tuturor evreilor de-aici (ca şi, de altfel, din lume). Carta Hamasului cuprinde în această privinţă câteva puncte cât se poate de limpezi şi precise: 1) Trebuie să dezlănţuim Jihadul universal; 2) Singura soluţie a problemei palestiniene este Jihadul; 3) Scopul nostru este ştergerea Statului Israel de pe faţa pământului. Ideea este de factură nazistă şi a fost lansată prima oară în anii războiului de muftiul Ierusalimului, Haj Amin Al Husseini. Fugit în Germania, el a vorbit, împreună cu Hitler, la Radio Berlin, adresând arabilor următoarea chemare: "Ucideţi-i pe evrei, ucideţi-i cu mâinile voastre, ucideţi-i cu dinţii voştri, asta va face mare plăcere lui Allah" (astăzi, după ce poliţia l-a descoperit pe numitul Ottman Kiania, bucătar la cafeneaua "Rimon", în timp ce se pregătea să toarne o cantitate mortală de pastile de Delaxin în cafeaua clienţilor de la localul din Ierusalim, putem adăuga la metodele sus-amintite şi pe aceea de a-i otrăvi pe israelieni). Hamasnicii et Co. sunt ca un cetăţean purtând o bluză (tee-shirt) pe care stă scris "Vreau să ucid evrei". Nu e plăcut, dar dacă, în clipa când îl vezi, eşti mai repede de mână decât el, scoţând, ca-n Far West, pistolul şi nimerindu-l în ţeastă, ai o şansă.

OEP-iştii urmăresc aceleaşi obiective, dar – vrând să fie mai realişti – au ales o altă tactică. Ei au ajuns la concluzia că cea mai bună metodă pentru a lichida Israelul este să procedezi în etape. Mai întâi, înfiinţarea unui stat palestinian alături de Israel. Apoi, după ce pe teritoriul acestui stat, liber şi suveran, se va fi strâns o cantitate suficientă de armament, de la aviaţie de bombardament la rachete, dăm asaltul final. OEP-iştii lui Arafat sunt asemenea unui cetăţean purtând o bluză pe care stă scris "Vrem un stat palestinian care să trăiască în bună pace cu evreii!" În clipa când îl vezi, îl saluţi zâmbind, el îţi răspunde în acelaşi fel, te opreşti să schimbi două vorbe cu dânsul, îl întrebi: "Ce mai faci?", el îţi spune: "Hakol beseder, ihie tov", vă îmbrăţişaţi fratern, după care îţi înfige un cuţit de bucătărie în spate, până în plăsele, lăsându-te mort pe stradă, într-un lac de sânge. În faţa lui, aşadar, nu ai nici o şansă.

Întrebare: *«Urmărind de ani de zile cu atenţie evenimentele din viaţa alialei noastre şi, cum spune "Minimum", din cele 1008450098 etc. etc. organizaţii de tot felul, am fost impresionată de faptul că intelectualii de marcă sunt sublimi, dar, vorba lui Caragiale, lipsesc cu desăvârşire din conducerea acestor organizaţii. Nu întâlneşti aproape nicăieri pe scriitorii, actorii, regizorii, pictorii, sculptorii, muzicienii, istoricii etc. de frunte din alia. Care-i explicaţia acestor absenţe, pe care eu le consider anormale? Ce anume îi face pe aceşti intelectuali de mare valoare să stea deoparte, să nu dorească să ocupe funcţii de răspundere în cele 1008450098 de organizaţii şi aşa mai departe?»*

(Rodica Rappaport
Ierusalim)

Răspuns: Oamenii aceştia gândesc precum filozoful german Feuerbach, din secolul 19. Prietenii lui (aşa cum povesteşte undeva regretatul prozator român Costache Olăreanu) îl băteau la cap să se zbată niţel şi să ceară o audienţă unde trebuie ca să primească şi el, ca atâţia filozofi, istorici sau scriitori consacraţi, un post în "nomenclatura" statului, pe măsura valorii sale: director, consilier, preşedinte de instituţie. "Lăsaţi-mă, vă rog, în pace", a răspuns el enervat. "Eu nu simt că sunt cineva decât atunci când nu sunt nimic".

Întrebare: *«În cercul meu de cunoştinţe, mai toată lumea s-a lămurit în privinţa faimoaselor acorduri Oslo. Cu toate acestea, vreo doitrei colegi se încăpăţânează să creadă în ele şi în Arafat. Ei sunt opaci la tot ce s-a întâmplat în viaţa noastră în ultimii ani; am senzaţia că oamenii aceştia nu pot percepe realitatea. Este realmente exasperant. Ce argumente am putea folosi ca să-i trezim din "reverie"? Ce anume ar fi cazul să le spunem?»*

(Mony Tal
Los Angeles, SUA)

Răspuns: Nimic. Convingerile de tot felul, ca şi vanitatea (această putere uriaşă) care-l împiedică pe

A apărut

Ultima ninsoare

de Getta Berghoff

Ediţia a II-a

Getta Berghoff
Ultima ninsoare
MINIMUM • 2001

«Gettei Berghoff îi vor rămâne visele şi mai ales cuvintele din care memoria şi inspiraţia sa au realizat un Love Story impresionant, născut în România tuturor dramelor.»

(Elena-Esther Tacciu, "Minimum")

«Substanţial ca document uman, remarcabil prin capacitatea de intuire a psihologiilor, romanul "Ultima Ninsoare e deopotrivă evocarea unei biografii de excepţie, a unei poveşti de dragoste neobişnuită, încărcată de nelinişti şi dramatism.»

(Ion Cristofor, "Curierul", Cluj-Napoca)

«Textul Gettei Berghoff îmi pare a fi reuşit, depăşind cu mult ceea ce astăzi se numeşte literatură "de mare circulaţie" şi reprezintă o incursiune bine pusă la punct în domeniul analizei unor personaje şi a stărilor lor de spirit.»

(Dr. Paul Schweiger, "Viaţa Noastră")

Preţul: 50 shekeli
Comenzi la:

GETTA BERGHOFF
POB 2635
HOLON 58126

om să-şi recunoască greşeala, lucrează asupra creierului ca un microb purtător de orbire şi surzenie. A discuta cu asemenea indivizi înseamnă a pierde vremea de pomană. E ca şi cum, după ce formezi un număr de telefon şi auzi soneria la nesfârşit (semn că fie nu e nimeni lângă aparat, fie că nu vrea să ridice telefonul), ai lăsa în continuare telefonul să sune, agăţându-te de speranţa că, totuşi, până la urmă va răspunde cineva.

În 1947, ziaristul român Tudor Teodorescu-Branişte a scris în "Jurnalul de dimineaţă" un articol despre neputinţa de a-i face pe unii să se lepede de antisemitism. Puţin amărât (Branişte era un democrat 100%, condusese revista anti-hitleristă "Cuvântul liber" etc.), puţin sceptic, T.T.B. amintea de-o scenă dintr-un roman de Dickens. Unul din personajele cărţii vorbea ore-n şir cu o bătrână à propos de o chestiune care-l interesa, punând la bătaie tot patosul şi toate argumentele de care era capabil. Bătrâna îl asculta în tăcere, nu-l întrerupsese niciodată, dădea din cap cu blândeţe şi după o vreme murmură zâmbind: "Aş vrea să văd şi eu cum o să mă convingi, când sunt surdă".

Întrebare: *«Sunt pur şi simplu uluit de numărul mare, şi mereu în creştere, al institutelor, fundaţiilor şi centrelor de tot felul, departamentele universitare care se ocupă de pacea în Orientul Mijlociu, de întărirea relaţiilor cu ţările arabe, de analizarea situaţiei politico-militaro-economice din regiune. Parcă instituţiile acestea s-au înmulţit ca ciupercile. Au bani cu ghiotura şi organizează sute de simpozioane, seminarii şi conferinţe internaţionale, şi au pe statul de salarii mii şi mii de "analişti" şi "politologi". Cât despre rezultate, mai bine să nu mai vorbim. Mă întreb ce face, de fapt, această armată de "specialişti" pe care-i vezi mereu în presă, la radio şi la televiziune. Câţi dintre ei fac o treabă realmente serioasă şi câţi îşi dau doar cu presupusul, făcând pe experţii neamului?»*

(Mişu Rafail Hedera)

Răspuns: Olandezul Joseph Luns (care a murit acum câteva săptămâni) a fost ministru de externe al ţării sale în anii '50-'60, şi pe urmă, vreme de 13 ani, secretar general al pactului militar NATO. În plus, era un om cu umor. Întrebat odată de-un gazetar, care fusese impresionat de clădirea imensă de la Bruxelles, ca şi, mai ales, de forfota de militari, directori, funcţionari, dactilografe etc. din sediu, câţi oameni lucrează la acest cartier general al NATO, Luns a răspuns: Cam jumătate din ei.

Pix

●

Luna trecută s-a desfăşurat în comuna Copălău, jud. Botoşani, "Festivalul usturoiului". Cu acest prilej, organizatorii au scos în relief marile însuşiri ale acestei legume, atât acolo unde e vorba de gustul mâncării, cât şi, mai cu seamă, à propos de rolul usturoiului în vindecarea a fel de fel de maladii.

Din păcate, n-am auzit pe nimeni sculându-se în două picioare şi făcându-şi mea culpa pentru nenumăratele poezii umoristice, epigrame, bancuri, caricaturi, vorbe pline de dispreţ cu care ani şi decenii de-a rândul au fost batjocoriţi evreii în calitatea lor de consumatori de usturoi. Nimeni n-a găsit de cuviinţă să rostească un cuvânt pe această temă.

Nici usturoi n-au mâncat, nici gura nu le miroase.

I. SCHECHTER

Carnetul unui instigator

Visând la un guvern fără politicieni

Este regretabil că la alegerile parlamentare candidează numai partidele politice. Consecinţa nefastă a acestui fapt e că guvernele care se formează sunt formate numai din politicieni – şi nu-i bine.

Recunosc că politicienii sunt şi ei oameni care au nevoie de câte un minister pentru a-şi hrăni din el copiii, dar şi alţi oameni sunt oameni care au de hrănit copii şi le-ar trebui pentru asta ministere comestibile.

De exemplu, bucătarii şi chelnerii. Nu se poate spune că nu fac şi ei copii, cel puţin în măsura în care le permite timpul, căci restaurantele se închid la o oră târzie când tot ce vrea omul e să doarmă şi nu să se reproducă prin pui vii.

Pe de altă parte, bucătarii şi chelnerii sunt cunoscuţi ca oameni devotaţi publicului pe care îl servesc cu tot ce au ei mai bun.

Oare un guvern format din bucătari şi chelneri n-ar fi o adevărată mântuire pentru naţiune? Ia să ne gândim. Bucătarul afacerilor externe ar avea grijă să încheie acorduri internaţionale care să asigure ţării un belşug alimentar şi ultimele noutăţi culinare.

Bucătarul de finanţe ar veghea la buna aprovizionare cu bugete, iar ceilalţi membri ai guvernului – bucătarul de justiţie, chelnerul de securitate internă, chelnerii de industrie, comerţ şi cultură – ar prezenta în Knesset numai proiecte de legi bine rumenite care să facă deliciul populaţiei.

Nu ar fi rău nici dacă opoziţia ar ajunge la un moment dat la guvernare. Am în vedere un guvern alcătuit din dieteticieni. Se ştie doar că populaţia noastră mănâncă prea mult, mai ales în perioadele când este încordată şi când este destinsă. O dictatură a dieteticienilor ar face ordine în ţară. S-ar mânca după program, fără zahăr şi colesterol.

Poate ar fi indicat să se constituie o coaliţie guvernamentală cu ipohondrii. Într-o ţară ca Israelul, unde populaţia îşi bate joc de sănătatea ei prin felul cum se hrăneşte, cum gândeşte, cum vorbeşte şi cum şofează pe şosele, numai un ministru ipohondru ar putea impune poporului să-şi măsoare tensiunea din artere de câteva ori pe zi şi să se interneze în spital ori de câte ori îl apucă o criză de grosolănie şi violenţă.

Dintr-o coaliţie mai largă ar putea să facă parte şi cămătarii, pentru a se termina cu monopolul dobânzilor pe care îl au băncile. Când atâtea se privatizează, de ce să nu se privatizeze şi cămătăria?

Un guvern alcătuit exclusiv din elevi de ieşiva ar pune capăt acuzaţiilor de parazitism aduse elevilor de ieşiva căci întreaga populaţie ar fi aşezată în băncile din ieşivot şi nimeni nu ar avea nimic de obiectat.

Pentru toate celelalte munci negre – apărarea graniţelor şi conducerea instituţiilor laice de cultură şi învăţământ – se pot folosi muncitori din România şi Thailanda.

Nou!

A apărut

MARIA GĂITAN MOZES

CIRCUIT VITAL

Versuri

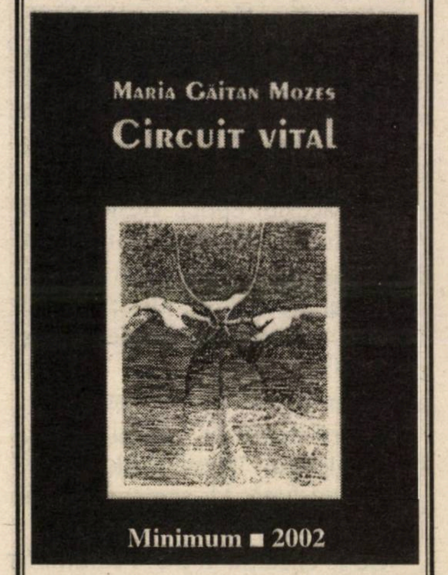

«Când citeşti cartea, dai de tot felul de versuri care te opresc din lectură, făcându-te să tresari, să le înregistrezi în minte şi să le deguşti pe îndelete. Apoi, să le repeţi în sinea ta, ori de câte ori ***stările*** *prin care treci se aseamănă cu cele prin care trece poeta.»*

Al. Mirodan

Volumul poate fi procurat trimiţând suma de 30 (treizeci) shkalim pe adresa:

MARIA GĂITAN MOZES
Reh. Hashmonaim 81
59583 Bat Yam
Tel. 03/551-5047

carnet

ITZHAK ARTZI

A izbucnit epidemia!

După 11 septembrie 2001 Statele Unite ale Americii nu mai sunt ce au fost înainte. Acţiunea Binladiniştilor a schimbat radical stilul de viaţă al Americii. Siguranţa publică şi particulară sunt îngrădite. Un mănunchi de terorişti poate distruge cultura şi civilizaţia în care trăim. Amurgul zeilor, amurgul valorilor în care ne-am obişnuit să trăim. Ziaristul Thomas Friedman a devenit analistul autorizat al acestei epoci. Best-sellerul Americii e azi "Longitudini şi atitudini", cartea lui Thomas Friedman, laureat al premiului Pulitzer, editorialist *(columnist)* de frunte al prestigiosului şi influentului cotidian american "New York Times".

Cartea cuprinde colecţia articolelor sale din "New York Times" publicate după 11 septembrie, un fel de jurnal american.

Ce se cheamă în SUA *columnist* de frunte?

Thomas Friedman, evreu, fost reprezentant al ziarului la Ierusalim, scrie două articole pe săptămână. El beneficiază de o totală libertate. Nici un redactor sau director nu se amestecă în scrisul său. La dispoziţia lui stă un buget neîngrădit. Dacă vrea să culeagă în presă, pe teren, informaţii, să aibă întâlniri cu cei ce fac istoria contemporană, el pleacă la Istanbul, New Delhi, Londra, Frankfurt, Rabat Amon, Ierusalim etc. Toate uşile îi sunt deschise. Pentru Tom Friedman fiecare conducător de stat are timp.

Toţi ştiu că scrisul său influenţează factorii de decizie: Casa Albă, Pentagonul, Congresul.

Teza sa fundamentală: acţiunea lui Bin Laden din 11 septembrie 2001 a schimbat faţa lumii. Ea deschide o pagină nouă în istoria omenirii.

După 1980 lumea a intrat în epoca globalizării. Globalizarea e ideologia şi stilul politic care au venit să înlocuiască comunismul şi capitalismul ce s-au înscăunat în perioada războiului rece.

Globalizarea e un sistem politic de integrare totală economică, socială, civilizatoare.

În epoca războiului rece lumea era împărţită între două super-puteri, SUA şi URSS. Azi în fruntea lumii stă doar SUA. Toate naţiunile îi sunt subordonate. SUA decide linia politică mondială.

Pieţele economice sunt şi ele globale. Ele sunt concentrate în "supermarkete economice" – Wall Street, Bursele din Hong Kong, Londra, Frankfurt.

În acest sistem, statul-naţiune e înlocuit de conducătorii individuali. Azi dictează Bush, dar şi Bin Laden. Bin Laden reprezintă lupta contra încercărilor de modernizare a statelor arabe, de transformare a acestora în ţări capabile să participe la procesul de globalizare.

Bin Laden a declarat război Americii. Aliatul său cel mai apropiat este Saddam Hussein. Dictatorul Irakului e azi primejdia cea mai mare. El vrea să dicteze ordinea de zi a lumii prin violenţă. El se înarmează cu arme atomice şi chimice pentru a teroriza lumea. Bush nu crede în posibilitatea unei înţelegeri cu el. De aceea vrea să-l lichideze printr-o acţiune militară: război contra Irakului pentru a-l înlătura pe Saddam Hussein.

Sunt comentatori ce consideră că civilizaţia modernă se ciocneşte de un islamism agresiv care preia anti-americanismul precum şi antisemitismul. Un islamism ce aminteşte sistemul de propagandă al lui Goebbels şi al nazismului.

Filmul reporterului american Dan Rather de la reţeaua CBS, prezentat la noi de Canalul 1, ilustrând ura totală, neîngrădită, nemăsurată a lumii islamice faţă de Israel, trebuie să ne îngrijoreze mult. Ce ne spune în esenţă acest film? Masele islamice sunt convinse că atacul contra Statelor Unite, contra turnurilor gemene din New York şi contra Pentagonului, la 11 septembrie 2001, a fost efectuat de... evrei şi Israel. Dovada: 4.000 de evrei au fost înştiinţaţi în prealabil de factori evrei să nu vină la lucru. În felul acesta conspiraţia evreiască i-a salvat de la moarte. Bin Laden e complet nevinovat. Internaţionala evreiască îl acuză pe nedrept.

Aceasta nu e doar opinia grupului de cetăţeni intervievaţi la o mică festivitate familială. Institutul internaţional Gallup stabileşte că aceasta e opinia a sute de milioane de islamişti din întreaga lume. Reţele de televiziune şi Internet islamice propagă aceste minciuni, spală creierele şi educă masele în spiritul tezei naziste conform cărora evreul e primejdia lumii. Alături de America, Statul israel ameninţă lumea. Concluzia: lumea islamică trebuie să lichideze aceste focare.

N-avem voie să ignorăm valul de ură nebunească ce ne primejduieşte. Nazismul renaşte sub ochii noştri. Într-o alianţă strânsă cu Statele Unite şi statele ce-l sprijină pe Bush trebuie să ne mobilizăm contra acestei epidemii.

B.B.C.

Bădărani.

Banditți.

Canalii.

Ne place...
...Nu ne place

Ne place că...

...scriitorul englez pentru copii Lemony Snicket, care-şi datorează succesul faptului că poveştile sale sunt pline de groază, a avut onestitatea ca pe pagina de gardă a cărţilor lui să tipărească următorul avertisment: "Dacă sunteţi interesat să citiţi o poveste plină cu evocări frumoase şi întâmplări plăcute, ţin să vă informez că aţi greşit cartea".

Nu ne place că...

...că la emisiunea de ştiri din seara zilei de 1 septembrie a.c., de la postul de televiziune TV 5, s-a anunţat că două mii de israelieni au demonstrat pentru pace în capitala ţării, Tel Aviv; ne place, însă, că suntem în măsură să vă informăm că pe franţuzul cu noutatea despre capitala Israelului îl cheamă, în buletin, Ibrahim Abdallah.

Ne place că...

...mai deunăzi, cu ocazia aniversării liderului nord-coreean, a apărut o biografie în cinci volume, intitulată "Tovarăşul Kim Jong-il, marele lider al cauzei revoluţionare bazate pe doctrina Ciuce" şi urmărind – cum scrie pe copertă – să expună "măreţia conducătorului în mod exhaustiv". Volumul I se intitulează "Marele gânditor şi teoretician"; volumul II – "Marele om de stat"; volumul III – "Marele conducător militar de geniu"; volumul IV – "Marele părinte", iar volumul V – "Marele om". Dar cel mai mult ne place că termenul "Ciuce" seamănă cât se poate de bine cu românescul "Ciuciu".

Ne place că...

...bătrânul actor român Ernest Maftei (82), atacat de trei ţigani în autobuz, care voiau să-i fure bicicleta şi borseta, a scos rapid un cuţit din buzunar, înţepându-l pe-unul din derbedei şi punându-i pe toţi pe fugă.

Ne place că...

...în cartea "13 ani în anticamera lui Dej", apărută în editura Fundaţiei Culturale Române, autorul, Paul Sfetcu, fost director de cabinet al liderului român, dezvăluie ceva simpatic à propos de obiceiurile lui Sukarno, preşedintele din anii '50-'60 al Indoneziei (ţara cu cea mai mare populaţie musulmană de pe glob):

«Ori de câte ori Sukarno a venit în ţara noastră – scrie P. S. – *a solicitat oficial, prin serviciul său de protocol, "să i se pună la dispoziţie femeie pentru a se culca cu el". Prima dată când i s-a adus la cunoştinţă o astfel de neobişnuită solicitare, Gheorghiu-Dej lucra în cabinet cu Emil Bodnăraş. Nici unuia nu i-a venit să creadă cererea exprimată. Emil Bodnăraş l-a chemat urgent la mine în birou pe Dionisie Ionescu, directorul protocolului din Ministerul de Externe, pentru a verifica personal conţinutul solicitării recepţionate. I-a cerut să spună explicit ce se ceruse. Acesta a reprodus cererea ce-i fusese adusă la cunoştinţă, în franceză, de şeful protocolului preşedintelui indonezian. Neconvins de mesajul exprimat întâi în franceză şi apoi tradus în română, Bodnăraş a întrebat dacă nu cumva îl traduseseră greşit, nu cumva cuvintele puteau fi înţelese ca o pretenţie a lui Sukarno de a fi servit numai de femei la reşedinţa unde urma să fie găzduit. Răspunsul a fost, din nou, cel iniţial: vrea femeie pentru pat.*

După ce Emil Bodnăraş a revenit cu confirmarea mesajului şi Gheorghiu-Dej s-a edificat că nu sunt dubii privind înţelegerea lui, împreună au stabilit ca de rezolvarea problemei să se ocupe Ministerul de Interne prin serviciul de moravuri al miliţiei, care urma să găsească o femeie sănătoasă ce practica clandestin prostituţia, dispusă să se culce şi cu Sukarno. Gheorghiu-Dej s-a revoltat de situaţia în care e pus – "să furnizeze carne vie pentru maimuţoi", cum a caracterizat el faptele şi personajele atunci – dar fiind în discuţie inerese politice şi economice de perspectivă, s-a conformat.

Ce i-a făcut Sukarno femeii cu care s-a culcat în prima noapte nu ştiu. Am aflat doar că dimineaţa în zori, femeia a fugit de la vilă spunând că nici bătută nu se mai întoarce. În aceeaşi zi, Sukarno a "recrutat-o" pe translatoarea noastră ce-l deservea şi care "fără sarcină de serviciu" trasată anterior, i-a ţinut companie, ziua şi noaptea, pe tot parcursul vizitei sale la noi, precum şi în vizitele ce-au urmat, când, în mod expres şi oficial, Sukarno o

Fotografie de Răzvan Voiculescu; din "Plai cu boi", Bucureşti, 2002 *solicita pentru a-l servi ca translatoare. Cu ocazia celei de-a doua vizite s-a produs chiar un mic incident ce l-a nemulţumit pe Gheorghiu-Dej. Sukarno a invitat-o pe femeie să ia loc pe bancheta din spate a maşinii oficiale, între el şi Gheorghiu-Dej, fotografii de ziare şi operatorii televiziunilor imortalizând pe peliculă noutatea. Sosit la cabinet, Gheorghiu-Dej a debitat diferite insulte la adresa "maimuţoiului ce şi-a invitat metresa romancă în automobilul oficial, făcându-ne de râs" şi m-a rugat să fac demersurile de rigoare pentru a nu apărea în presa română asemenea imagini.»*

Nu ne place că…

…în câteva oraşe din statul indian Uttar-Pradesh, locuitorii – şi mai ales femeile – au intrat în panică din cauza unui duh care le tulbură liniştea. După cum precizează BBC-Londra, "fantoma se furişează pe nesimţite din spate şi ciupeşte femeile de fund". Fenomenul a luat asemenea amploare încât, în oraşul Besvan, de pildă, femeile nu mai ies pe stradă decât cu o perniţă la spate.

Nu ne place că…

…aşa cum transmite agenţia britanică Reuters (ştire preluată de "România liberă"), vrăjitoarele din România au ameninţat că îşi vor folosi puterile magice pentru a împiedica aderarea ţării la NATO şi Uniunea Europeană în cazul când guvernul nu ridică interdicţia de vrăjitorie. "Am comandat tuturor vrăjitoarelor din ţară" – a declarat Maria Câmpina, purtătoarea de cuvânt a breslei – "să oprească toate vrăjile care ar putea ajuta România să adere la NATO sau la UE" (amintim că în luna noiembrie conducerea NATO, întrunită la Praga, urmează a lua în discuţie cererea României de aderare la importantul pact nord-atlantic).

Ne place că…

…monumentul "The Cerne Abbas Giant", din sudul Angliei, o construcţie uriaşă, înaltă de 65 de metri, împodobită cu un falus simbolizând fertilitatea, a fost acoperit cu un prezervativ de 7 metri. "Asociaţia pentru planningul familial" din Marea Britanie, autoarea isprăvii, a declarat că rostul prezervativului este de a atrage atenţia tinerilor dornici de amor să-şi ia toate precauţiunile de cuviinţă.

Nu ne place că…

…d. Uzi Cohen, viceprimarul din Raanana, a cerut femeilor care doresc să intre în viaţa politică să facă asta numai după ce împlinesc 50 de ani, vârstă până la care se presupune că şi-au văzut de gospodărie şi au crescut copii.

Ne place că…

…un deţinut brazilian a evadat din arestul poliţiei din Brasilia, capitala ţării, prezentându-se numaidecât la închisoarea din oraş şi întrebând dacă mai sunt locuri libere. Săptămânalul "Lumea liberă", din New York, de unde deţinem ştirea, precizează că deţinutul s-a declarat nemulţumit de condiţiile de la poliţie şi că tot ce-şi doreşte este o închisoare mai civilizată.

Ne place că…

...noul roman al lui Saddam Hussein, "Inexpugnabila fortăreaţă", s-a tipărit într-un tiraj de 2.000.000 de exemplare (ceea ce nu e de mirare, dacă ne gândim că numai Uddai, fiul dictatorului irakian, a comandat 250.000 de exemplare). Ne place de asemenea că Saddam, fidel modestiei sale bine cunoscute, a refuzat să semneze romanul cu numele său, mulţumindu-se să precizeze

MAMAIA מאַמאַיַה
Restaurant
românesc
Grătar – pescărie

Aer condiţionat, ambianţă plăcută,
serviciu conştiincios, preţuri moderate.

Deschis zilnic între orele 12-24.

Vă rugăm a rezerva locurile prin tel. 523-7784

Vorbim şi româneşte.
Restaurantul MAMAIA

TEL AVIV, str. Ben Iehuda 192

pe pagina de gardă a cărţii: "Scrisă de autor".

Nu ne place că...

...aşa cum a comunicat Casa regală din Arabia saudită, prinţul Fahd Ben Turki Ben Saud Al Kabir (mai sunteţi, bă?), în vârstă de 25 de ani, a murit de sete în timp ce călătorea în provincia Rimah, la sud de Al-Ammanaya.

Ne place că...

...d. Gil Bernard, primarul oraşului francez Le Lavandou (situat la 24 de kilometri de St. Tropez) a dat o decizie prin care se interzice locuitorilor să moară în momentul de faţă, pe motiv că cimitirul este plin ochi şi că nu mai are unde să-i îngroape pe cetăţeni.

Ne place că...

...pe străzile Ierusalimului, Tel-Avivului şi Haifei au apărut fete purtând bluze (tee-shirt) pe care scrie (în engleză): Stop! Nu te mai holba la mine!

Nu ne place că...

...turcul Adnan Erduran (31) a divorţat de soţia sa, Emel (29) pe motiv că aceasta a slăbit după nuntă (în urma unei operaţii la stomac) cu 20 de kilograme, ajungând de la 85 kg. la 64.

Nu ne place că...

...în ziarul german Stuttgarter Nachrichten" a apărut un articol cu titlul: "Criminalitate şi bande – mărfurile de export ale României".

Nu ne place că...

...anchetatorii de la Shabak folosesc metode sadice de tortură asupra suspecţilor: astfel – aşa cum s-a plâns la tribunal deţinutul Iosef Ben-Barush (acuzat de a fi plănuit atacarea unor arabi) – oamenii Shabakului l-au împiedicat să doarmă, trezindu-l ori de câte ori aţipea şi începând să-i citească cu glas tare suplimentul literar din "Haaretz".

Ne place că...

...revoltat din cauza politicii anti-israeliene a Franţei, d. Baruch Kashkash, proprietarul unui restaurant din Tel Aviv, a hotărât să verse pe podea întreaga sa rezervă de vinuri franţuzeşti şi să nu mai servească de-aci înainte decât vinuri alb-albastre.

Nu ne place că...

...la teatrele din Hong Kong spectatorii vorbesc la telefonul celular în timpul spectacolului.

Ne place că...

...thailandezii deţinuţi la închisoarea "Chiang Mai" din Bangkok au dreptul să facă, prin gratiile de la vorbitor, masaje la picioarele vizitatorilor dornici de asemenea servicii, adică să se lase plezniţi uşor cu beţişoare de lemn, o oră-două, după rezistenţa fiecăruia. Maseurii de după zăbrele sunt mulţumiţi, câştigând cam 20 de dolari pe zi.

Nu ne place că...

...taman când ne simţim mai bine, adică seara pe la 8, când ne-aşezăm în faţa televizorului, sună telefonul, ridicându-ne din fotoliu şi cerându-ne, printr-o voce de femeie, să răspundem la o anchetă privind calitatea programelor de televiziune.

Ne place că...

...şefii islamişti din Anglia au scăpat hăţurile. Convinşi că toată lumea tremură acum de frica lor şi că, prin urmare, îşi pot îngădui orice, ei au convocat o conferinţă de presă la un hotel de lux din Londra (à propos de Irak), obligându-i (caz unic în istoria întâlnirilor cu presa) pe ziarişti să plătească o taxă de intrare de 30 de lire sterline. Întrucât, spre uimirea organizatorilor, gazetarii cu pricina au refuzat să scoată banii, ei au rămas pe dinafară, singurii admişi fiind jurnaliştii musulmani, care au intrat pe daiboji.

Ne place că...

...la Bucureşti s-a răspândit expresia "Batista pe ţambal!". Aceasta este folosită ori de câte ori vrei să arăţi interlocutorului că urlă vrute şi nevrute, aruncă acuzaţii în dreapta şi-n stânga şi, în general, face pe nebunu'. Ea vine de la obiceiul ţambalagiilor care atunci când vor ca instrumentul să scoată tonuri mai domoale, scot o batistă din buzunar punând-o pe ţambal.

Raoul Șorban: 90

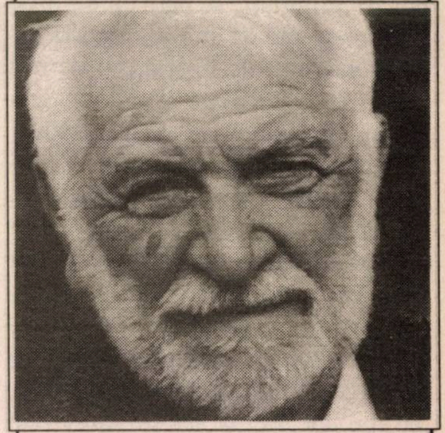

Profesorul universitar dr. Raoul Şorban, istoric şi "Drept al Popoarelor" (titlu primit de la Yad Vashem pentru contribuţia sa la salvarea evreilor din Ardeal de la moarte, în anii războiului), a împlinit vârsta de 90 de ani. Pe care îi poartă ca un stejar, în conacul său părintesc de lângă Cluj, cu livadă de pruni şi meri.

Îl îmbrăţişăm cu afecţiune şi preţuire, urându-i, din toată inima, tradiţionalul "Până la 120!"

DORA STĂNESCU

„Cei care comit greşeli sunt penibili de pedeapsă”

Nimeni. Nici un umorist din lume nu are talentul de a inventa gaguri aşa cum izbutesc autorii de *perle*. Perle tipărite-n cărţi şi gazete sau pur şi simplu scrise pe hârtie.

Dora Stănescu a cules pentru "România liberă", din Bucureşti, un kilogram de asemenea bijuterii din tezele elevilor din zilele noastre.

Totdeauna au existat "perlele" elevilor, dar ca acum parcă nu. Generaţia "şoimii patriei", azi tinerii postdecembrişti, se pare că nu prea este interesată de studiu, lectură şi, luată de valul de libertăţi şi democraţie prost înţelese, este interesată numai de "material", "spiritualul" se reduce la idolii televizivi ai muzicii uşoare, manele şi telenovele. Nu vreau să jignesc pe nimeni, tot respectul pentru dascălii buni, dar cred că şi pregătirea profesorilor, de asemenea generaţii ceauşiste, când pregătirea politică era primordială, iar limbii şi literaturii române aproape nu i se acorda importanţă, îşi aduce şi ea contribuţia la "pregătirea" elevilor, şi aşa dezinteresaţi total de studiu şi lectură. Dar acesta nu este un fenomen numai la noi în ţară, ci şi în Occident. Prietenii care trăiesc pe acolo şi ai căror fii au terminat cu brio şcoala – aici mulţi erau coada – îmi spun că există acest dezinteres al tinerilor pentru cultură şi lectură. În sondaje făcute pe străzi americane sau în Europa de Vest se pot auzi perle care le eclipsează pe cele prezentate mai jos.

✔*Poporul român s-a format prin căsătoria bărbaţilor romani cu fetele dacilor şi invers.*

✔*Ţăranii lui Creangă vorbesc o limbă fără greşeli de ortografie.*

✔*Caragiale este autorul schiţelor şi nuvelelor sale, ca să nu mai vorbim de teatru.*

✔ *Anotimpurile care apar mai des în opera acestui mare poet al naturii sunt: primăvara, vara, toamna şi iarna.*

✔*Cea de-a doua fază a creaţiei lui Eminescu s-a deosebit de prima şi a urmat după aceasta.*

✔ *După moartea părinţilor săi, Creangă şi-a trăit viaţa în continuare până în ultimii ani ai vieţii lui.*

✔ *Din cauza condiţiilor grele, Eminescu a murit de foame toată viaţa.*

✔*Poetul cânta satul de care nu te mai poţi despărţi odată ce l-ai părăsit.*

✔*Cruciadele sunt nişte războaie organizate de papalitatea nobilimii din orientul de apus pentru cuceriri de teritorii.*

✔*Datorită faptului că Lăpuşneanu chinuia pe boieri tăindu-le nasul, urechile, mâinile etc., el le-a devenit antipatic acestora.*

✔*Ludovic al XVI-lea era regele ţării. El ţinea cu Franţa deoarece era bun prieten cu Danton. Ţărănimea era împotriva Franţei deoarece Franţa voia să ocupe ţara lor. Insurecţii din Paris auzind că Ludovic al XVI-lea ţine cu Franţa, la 1 august 1792 au propus să fie spânzurat. Franţa devine republică!*

✔*Mie îmi plac poveştile fiindcă au în ele un melancolism care mă face să dorm.*

✔*Îmi plac poveştile fiindcă sunt cu zâne, care câteodată visez că sunt chiar eu.*

✔ *În secolul al XV-lea limba vorbită de popor era considerată vulgară şi n-o vorbea nimeni.*

✔ *Întâmplările povestite s-au petrecut vara trecută, mai exact într-un sătuleţ oarecare.*

✔*Aşa cum arată Ion Creangă, în familiile de ţărani, bărbaţii erau numai nişte termeni ajutători, asupriţi de femei.*

✔ *Poema "Mioriţa" circula pe bază orală, adică nu a fost scrisă, din motive tehnice.*

✔*Ciobanul "Mioriţei" a spus ca la cap să-i fie puse diferite fluiere.*

✔ *Cei care comit greşeli, sunt penibili de pedeapsă.*

✔*Primăvara e cald şi păsărelele se întorc din ţările călătoare.*

✔ *Datorită geniului său, Ion Creangă a ajuns să fie tradus în toate colţurile ţării şi chiar peste hotare.*

✔*Toate personajele din "O scrisoare pierdută" sunt lipsite de incultură.*

✔*Cristofel Columb a plecat în America, unde s-a însurat cu o băştinoasă.*

✔*Estuarul este o pâlnie care se bagă pe gura unui râu ca să se lărgească.*

Căutăm

AGENT DE PUBLICITATE

Persoană dornică să procure reclame pentru publicaţie în limba română

Bine remunerat

☎ **03-5227269**

ETC... ETC...

••• La mulţi ani (şi până la 120!) poetului şi animatorului de cultură Solo Juster, cu prilejul împlinirii vârstei de 80 de ani!

Poetului, mai întâi, fiindcă Solo Juster, născut la Bucureşti, venit în Israel în 1960, s-a dovedit a fi unul dintre cei mai buni lirici din mişcarea literară de la noi; citind plachetele sale de versuri şi, mai cu seamă, volumul quasi-antologic "Lacrima interioară" (un titlu ce-l defineşte de minune pe autor) înţelegi că ne aflăm în faţa unui scriitor de mare sensibilitate şi, fineţe.

Animatorului cultural, mai pe urmă, fiindcă găzduind la domiciliu, împreună cu prozatoarea Mariana Juster, soţia sa, un cenaclu literar şi scoţând, în pofida tuturor greutăţilor, mica revistă trimestrială "Punct", s-a dovedit a fi un om al faptului de viaţă scriitoricească, specie rarissimă, din păcate, în lumea prin care umblăm.

Revenind la scrierile sale, suntem îndemnaţi să ne amintim, în aceste clipe, de poemul "La porţi" din volumul mai înainte amintit:

Degeaba am bătut la porţi
degeaba am zvonit din liră.
Erau surzi străjerii toţi,
grămezi de lut şi inimi goale,
reci, de piatră şi ochii mari,
deschişi
dar morţi.
Iar dincolo de zid, nimic.
Degeaba am zvonit din liră
degeaba am bătut la porţi.

Eroare, domnu' Juster! N-ai bătut degeaba cu stiloul la porţi. Dovadă, preţuirea cititorilor de poezie care, auzind bătăile-n porţi, le-au deschis larg, poftindu-te în sufletul lor.

••• Hotărât lucru, articolul (de fapt, un articolaş) care-a provocat cele mai multe valuri în vremea din urmă îl constituie scrisoarea adresată de prozatorul Harry Bar-Shalom, din Haifa, ziarului "Ultima oră".

«M-am bucurat – scrie autorul scrisorii – *la primirea invitaţiei de a participa la reuniunea din Haifa dedicată cărţii scriitoarei Francisca Stoleru, "Vioara cu arcuş fermecat", spunându-mi că îmi voi face neapărat timp pentru a fi prezent la întâlnire. Din păcate, această dorinţă s-a spulberat în câteva clipe deoarece, citind textul invitaţiei, am fost surprins de participarea deputatei Colette Avital care va rosti o cuvântare.*

O mulţime de întrebări mi-au năvălit în minte. De pildă, ce caută această deputată la o întrunire literară dacă nu pentru a-şi face reclamă ei şi politicii pe care o duce şi care o îndeamnă chiar după doi ani de teroare palestiniană să viziteze pe ucigaşii de la Ramalla pentru a-i încuraja?» ş.a.m.d.

Atacul acesta la baionetă împotriva frumoasei deputate din *alia* a fost pe cât de şocant, pe-atât de simptomatic. Şocant, pentru că d-na Colette Avital este o persoană simpatizată în rândurile alor noştri şi, de regulă, nu prea întâlneşti în presa de limbă română durităţi de felul acesta. Simptomatică, pentru că izbucnirea lui Bar-Shalom te ajută să vezi, de parcă ai privi pe-un termometru urcarea mercurului, la ce temperatură a ajuns tensiunea dintre adepţii lui Oslo (din ce în ce mai puţini) şi dezamăgiţii la acest capitol (din ce în ce mai mulţi şi mai revoltaţi de Marea Înşelăciune).

••• Mai mulţi cititori care au aflat de publicarea de către cunoscutul scriitor român Paul Goma, de la Paris, a unui text antisemit de o rară violenţă, à propos de evenimentele din Basarabia anilor 1940-1941 – text apărut în lunarul "Vatra", din Tg. Mureş – ne-au întrebat dacă-i adevărat ce se vorbeşte prin târg, şi anume că soţia autorului ar fi evreică. Asta, în legătură cu fenomenul *Kapo* de prin lume. Da, este adevărat. Soţia scriitorului, Ana Maria Năvodaru înainte de căsătorie, este fiica lui Petru Năvodaru, activist de partid şi director, în anii '50, al Editurii pentru Literatură.

••• Şi pentru că tot veni vorba de tipii Kapo, citim în săptămânalul "România Mare" scrisoarea de mai jos:

«Stimate d-le Corneliu Vadim Tudor,

Vă urmăresc îndeaproape discursurile politice şi patriotice care ne-au determinat să ne schimbăm atitudinea referitoare la politica şi ţelul Partidului România Mare. În calitatea pe care o aveţi, de om politic şi de şef al Opoziţiei din România, trebuie să faceţi totul pentru bunăstarea generală a poporului şi, în special, a muncitorilor şi ţăranilor, care au fost trădaţi de Ion Iliescu & Co.

În alegerile generale viitoare, noi, comunitatea evreiască din România şi din diaspora, vă vom susţine atât financiar, cât şi logistic pentru preluarea puterii în stat şi reinstaurarea ordinii publice. Aţi făcut dovada că sunteţi loial, şi un prieten adevărat la nevoie se cunoaşte.

Toţi cei de stânga şi de dreapta vor fi alături de dvs., garantul scopului nostru final.

Cu stimă,

Emanuel Ştirbu»

••• Una bună a lui I. Schechter, la rubrica sa "1 minut", din "Ultima oră":

«Ne rugăm pentru un an bun şi din curiozitate. Nu mai ţinem minte cum arată un an bun.»

••• A fost remarcată la Bucureşti

absenţa acad. Nicuşor Cajal, preşedintele Federaţiei, de la evenimentele din ultima vreme: vizita lui Elie Wiesel, aniversarea rabinului-şef Hacohen, apoi Rosh Hashana. Explicaţia: Cajal este suferind (drept pentru care îi transmitem, de-aici, însănătoşire grabnică!).

••• Un număr nou (septembrie a.c.) din buletinul "Haţionut", editat de cei de la Sinagoga Gutman. Semnează: rav Efraim Gutman, Marius Mircu, ing. Itzhak Ben Zwi, Paul Leibovici, Liviu Moscovici, G. Bruckmaier ş.a.

Buletinul (editat în română şi ebraică) cuprinde şi o rubrică de ştiri şi însemnări despre evenimentele din *alia:* adunări, decese, cărţi noi, publicaţii la zi etc. Spre surprinderea noastră, redacţia s-a obişnuit să vorbească despre orice în termeni festivişti. Iată cum e anunţată apariţia unui număr nou din buletinul "Perspectiva":

«Numărul 27 al ziarului "Perspectiva" al HOR Naţeret-Illit se dovedeşte a fi un instrument informativ pentru aliaua evreilor de origine română. Faptul că apare şi în limba ebraică dă acestei publicaţii o ţinută de prestigiu. Redacţia "Haţionut" vă felicită şi vă doreşte spor la muncă.»

Nu altfel se vorbeşte despre foaia din Carmiel:

«Felicităm comitetul de redacţie al ziarului HOR Carmiel cu prilejul apariţiei publicaţiei sale. Este o iniţiativă pozitivă şi un exemplu şi pentru celelalte oraşe.»

Pentru ce să feliciţi comitetul de redacţie al sus-amintitului buletin (care, de altfel, are un nume: îi zice "Informaţia")? E vorba de un început de drum? E vorba de o aniversare rotundă (nr. 100, nr. 200)? Nici pomeneală. Avem de-a face cu un număr obişnuit. A discuta despre ieşirea de sub tipar a unui număr obişnuit de ziar sau revistă, aşa cum discută cei de la "Haţionut", este ridicol. E ca şi cum noi am scrie aşa: A apărut numărul 1598 de miercuri 7 octombrie 2003 din ziarul "Ultima oră". Felicităm călduros, cu acest prilej, pe J. Steiger şi I. Schechter, conducătorii cotidianului, şi le urăm noi succese.

••• Vara trecută, Uly Văluréanu, de la agenţia ISROpress, a fost plecat într-o vacanţă (chiar binemeritată) de patru săptămâni, dar tot a mai avut vreme să transmită câteva ştiri din şi despre viaţa *tribului:*

■ Emisiunea în limba română a postului de radio Kol Israel s-a redus la 15 minute (de la 20), începând de la 15 iunie 2002. A fost schimbat şi orarul ei, care este acum de la ora 19 la ora 19, 15 pe canalul Reka. Emisiunea poate fi recepţionată pe unde medii pe frecvenţa 954 kh. Pe FM emisiunea poate fi recepţionată pe frecvenţa 101, 2 în zona Tel Aviv şi Ierusalim, pe frecvenţa 107, 3 în zona Beer Sheva şi pe 94, 4 kh în Haifa şi Kraiot.

În străinătate, emisiunea continuă să aibă o durată de 20 de minute, între 19, 25 – 19, 45 şi poate fi recepţionată pe unde scurte 19, 18 şi 31, 79. Această emisiune poate fi recepţionată şi în unele regiuni din ţară pe FM 88, 2.

■ Doi absolvenţi ai Facultăţii de Istorie, secţia studii ebraice, din cadrul Universităţii din Craiova,

Noblesse oblige...

Guvernul a pornit o campanie pentru a determina populaţia să prefere mărfurile israeliene celor din import.

Bine ar fi ca această măsură să se extindă şi asupra limbii pe care o vorbim şi o scriem, aşa cum fac de la o vreme francezii.

Limba engleză tinde să devină – a şi devenit – un limbaj universal, necesar pentru buna înţelegere a omenirii. Aceasta însă nu înseamnă desfiinţarea limbilor naţionale, cum îşi închipuie mulţi. Tot mai multe cuvinte ale noastre (ebraice, româneşti) sunt înlocuite prin cuvinte din import (engleze).

Preşedintele Autorităţii Palestiniene – şi nu numai el – e numit, în presa scrisă şi în cea orală, *leader* – lider. Cuvântul "şef" nu mai convine.

La radio Kol Israel în limba română, personalul din redacţie se indică, reciproc, *corespondent.* Încă n-a aflat că cei care deservesc o redacţie sunt de două categorii: redactori (care lucrează în redacţie) şi corespondenţi sau colaboratori (care o servesc din afara redacţiei). Pentru cei de la Kol Israel în limba română, Carmela Menaşe, de pildă, are acelaşi statut ca şi, de pildă, Yael Bat Iosef: corespondente. Pentru că aşa e în limba engleză!

Plăcutele emisiuni pentru tineret, de la Televiziune, de după-amiază, pe programul 1, se încheie de obicei cu un entuziast *bye, bye!* pentru că aşa obişnuiesc englezii; iar bravii finanţatori ai unor premii sunt numiţi *sponsori:* e mai nobil!

Când vor să relateze despre o întâlnire la cel mai înalt nivel a unor conducători, gazetarii o numesc *summit;* n-avem încotro, aşa e în engleză! Şi tot ca în engleză, a *reiterat,* în loc de prea simplul a repetat. Iar când se referă la aplicarea unor măsuri, devotaţii fără limită ai limbii engleze o numesc *implementare.*

Am dat câteva exemple, dar ele sunt tot mai numeroase. Pentru asta învăţăm de zor limbi străine, ca să avem cu ce înlocui limba noastră? Da, să învăţăm cât mai multe limbi străine, pe... toate chiar, începând cu prea populara engleză; dar nu în dauna ebraicii sau a românei!

Marius Mircu

şi–au susţinut la sfârşitul lunii iunie licenţa de absolvire. Oana Baban şi-a susţinut lucrarea "Comunitatea evreiască din Turnu Severin" iar Adi Schwarz şi-a susţinut lucrarea "Contribuţia evreilor din România la războiul de independenţă şi cel de reîntregire a ţării". Ambele lucrări au primit nota maximă din partea comisiei de licenţă, formată din prof. univ. dr. ing. Mircea Ivănescu, rector al Universităţii, prof. univ. dr. Vladimir Osiac, decan al Facultăţii de Istorie, conf. univ. dr. Cornel Sabetay (care deţine şi funcţia de preşedinte al Comunităţii evreieşti din Bănie), prof. univ. dr. Felicia Burdescu-Fărcăşanu.

■ O expoziţie a sculptorului Efraim Glazer din Haifa a fost deschisă la sediul primăriei oraşului. Artistul a început să sculpteze în urmă cu două decenii şi lucrează mai ales cu lemn disponibil în Israel – lemn de măslin, de avocado şi de alţi pomi fructiferi. Realizează lucrări figurative şi semi-abstracte, abordează teme biblice.

■ Un nou cerc cultural – în limba ebraică – a început să activeze la Haifa. Noul cerc, denumit "Galei Tarbut – Valurile Culturii – Jean Blum", va organiza lunar reuniuni în sala de festivităţi a Muzeului Maritim (str. Allenby 204). Jean Blum este un pensionar nonagenar supravieţuitor al Holocaustului care locuieşte la Migdal Haemek şi a scris cartea "Adevărul despre Holocaust". Noul cerc este iniţiat de Shlomo David, preşedintele Organizaţiei originarilor din Dorohoi şi împrejurimi.

■ Biroul de arhitectură al lui Lou Ghelerter din Ierusalim a obţinut, după o "luptă" de nouă ani, aprobarea de a construi cea mai înaltă clădire din capitala ţării. Este vorba de un imobil ce se va ridica pe faimoasa stradă Iaffo şi care va avea locuinţe (250 de apartamente), birouri şi un centru comercial. Planurile prevăd în această clădire şi un muzeu de arhitectură. Investiţia se ridică la circa 50 de milioane de dolari şi va fi făcută de societatea Shikun Ovdim.

Capitala face investiţii masive în revitalizarea centrului ei istoric. În urmă cu trei ani, strada Iaffo a fost închisă traficului maşinilor particulare şi au început lucrările de execuţie a primei linii de tramvai care va fi dată în folosinţă în anul 2006.

Arhitectul Lou Ghelerter este autorul mai multor cartiere de locuinţe din capitală, al Institutului Shalom Hartman (pe care arhitectul David Kroianker, specialist în istoria arhitecturii, l-a trecut între cele 30 de lucrări semnificative din ultima sută de ani), al unor şcoli şi diverse dotări publice şi, recent, al planurilor noului cimitir al oraşului, cu o capacitate de 150.000 de locuri de veci pentru următorii 50 de ani.

Fiica sa, Avigail Ghelerter, şi-a susţinut recent diploma de arhitect la Betzalel şi se va alătura firmei tatălui ei.

(La acestea, "Minimum" adaugă că arhitectul este nepotul de frate al regizorului Moni Ghelerter.)

Prezenţe, prezenţe...

■ Cu prilejul împlinirii a 70 de ani de viaţă, fotograful Armand Beraru a deschis la casa Chagall din Haifa o expoziţie de fotografii; artistul a avut ca vecin pe Barbara Robinson, cu o expoziţie de sculptură. ■ Câteva semnături din *alia* în publicaţia "Semnalul", din Toronto, Canada: Marius Mircu, Getta Berghoff, dr. Iulius Iancu, G. Iosub. ■ Un interviu publicat de Anca Florea în revista "Curierul Românesc" cu timişoreanul Ioan Holender, directorul general al Operei din Viena (şi recordman în materie de longevitate: un deceniu de directorat, prelungit până în 2007!) ne dezvăluie mulţumirea lui *Holi* de a fi reuşit să lanseze câţiva (nu puţini) cântăreţi români pe marea scenă din capitala Austriei: *«Am reuşit foarte multe din ceea ce mi-am propus, angajând o întreagă generaţie tânără, printre care relativ mulţi români – mi s-a imputat ironic "românizarea" Operei din Viena! Nu există interpreţi care nu m-au şi dezamăgit, dar artiştii români au în primul rând o pregătire muzicală excepţională – poate calitatea lor primordială este muzicalitatea şi profesionalismul deprins prin studiile făcute în conservatoarele româneşti. Sunt mulţi cei care au fost sau sunt angajaţi la Staatsoper, începând cu Angela Gheorghiu (care a fost în ansamblu timp de trei ani), continuând cu başii Dan Dumitrescu, Alexandru Moisiuc, sopranele Ileana Tonca, Simina Ivan, mezzosopranele Mihaela Ungureanu, Liliana Ciucă-Matei, iar Alexandru Agache, Liliana Nichiteanu, Nelly Miricioiu, Leontina Văduva au fost oaspeţi. De asemenea, Simona Noja, prim-balerina noastră, este o artistă excepţională, de mare valoare; tenorul Cosmin Ifrim (pe care l-am auzit la Concursul de la Lugoj, în 2000, când i-am acordat bursa oferită de Centrul Karajan, iar apoi l–am angajat) evoluează foarte bine.»* ■ O recenzie la cartea "Pe aripile poveştii" de Mariana Juster semnează Dorel Dorian în "Realitatea Evreiască". ■ Criticul literar Lucian Boz, nonagenarul din Sydney, Australia, este subiect permanent de discuţii în presa literară de la Bucureşti. După ce, aşa cum arătasem nu de mult, revista de avangardă "Aldebaran" (director N. Ţoiu) i-a închinat un adevărat "caiet" în paginile trimestrialului, criticul de artă Barbu Brezianu (alt veteran al scrisului românesc) publică în săptămânalul "22" o recenzie la volumul de corespondenţă "Scrisori din exil" (ed. Dacia, Cluj). Aflăm, între altele, că Boz este primul critic din România care a luat, în 1930, un interviu (poate chiar primul din lume) marelui sculptor C. Brâncuşi. ■ Pe Bianca Marcovici, din Haifa, o întâlnim cu versuri în "Vatra" din Tg. Mureş şi, împreună cu Solo Har-Herescu, în "Observator cultural", din München, care consacră celor doi poeţi substanţiale comentarii critice. ■ Tot la capitolul Bianca Marcovici, să notăm că autoarea este prezentă în noul "Dicţionar al scriitorilor şi publiciştilor ieşeni contemporani" (ed. Vasiliana, Iaşi, 2002), editat de Gh. Busuioc. ■ Un exemplu de lansare de carte, cu succes, ni l-a dat recentul volum de proze scurte al lui G. Mosari "Cutia cu tablete". În afară de prezentarea de la sediul Uniunii Scriitorilor din România, cartea a fost lansată, aşa cum era firesc, şi în *fieful* electoral al lui Mosari, care va să zică în Moldova (Bacăul natal plus Iaşul) precum şi la Cluj. La Iaşi au vorbit Valeriu Stancu, şeful editurii "Cronica", unde s-a tipărit cartea, scriitorii Vasile Iancu, Cassian Maria Spiridon şi alţii. La Bacău, Ştefan Olteanu, Calistrat Costin, Eugen Budău, Marin Cosmescu–Delasabar (fost profesor al autorului) ş.a. La Cluj, criticii literari Constantin Cubleşan şi Ion Cristofor. Lucrurile însă nu s–au oprit aici; într-o lume unde după cinci cuvântări pline de laude şi un şpriţ de vin se aşterne tăcerea asupra cărţilor "lansate", în cazul lui Mosari au urmat cronici şi recenzii în toate oraşele pe unde trecuse scriitorul. Şi-n primul rând la Bacău, unde s-a scris despre carte şi în "Ateneu" şi în "ABC" şi în "Deşteptarea". Dar cel mai mult nouă ne-a plăcut străduinţa gazdelor de a susţine volumul cu arma nr. 1 a publicităţii: imaginea (asta, pornind de la ideea că o fotografie, sau un desen, fac cât 2.000 de cuvinte). Reproducem două asemenea *imagini.*

ASTĂZI, 1 IULIE 2002, ORELE 16, ÎN SALA DE LECTURĂ A BIBLIOTECII JUDEŢENE „C. STURDZA“ BACĂU

EVENIMENT EDITORIAL INTERNAŢIONAL!

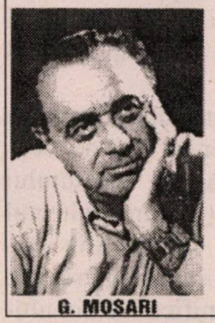

G. MOSARI

Lansarea volumului „CUTIA CU TABLETE“ de G. MOSARI, scriitor băcăuan stabilit în Israel.
Prezintă: Calistrat COSTIN, Viorel SAVIN, Eugen BUDĂU, Octavian VOICU, Vasile SPORICI.

Scriitorul va oferi autografe.
Intrarea gratuită.

MOSARI
CUTIA CU TABLETE

Editura CRONICA
anunţă lansarea volumului
Cutia cu tablete
de **Mosari**

MOSARI
CUTIA CU TABLETE
Editura CRONICA
IAŞI – 2003

Prezintă scriitorul **Valeriu Stancu**
Manifestarea va avea loc: vineri, 5 iulie 2002, la ora 18, la sediul editurii (Str. Gh. I Brătianu 22. Iaşi)

••• Primim de la colaboratorul nostru dr. Otto Bacalu următoarele:

«În ziua de 29 iunie 2002 a fost aplicată o placă comemorativă în faţa cancelariei profesorilor de la Colegiul naţional "Nicu Gane" din Fălticeni (România), în prezenţa directorului, a profesorilor şi a unor foşti elevi evrei. Pe placă este exprimată recunoştinţa generaţiilor de elevi evrei care au fost educaţi în acest lăcaş de cultură.

Cu această ocazie a fost predată direcţiei şcolii o sumă în dolari rezultată din vânzarea volumului "Pagini din trecutul evreilor din Fălticeni", editat în Israel de "Irgun Iotzei Fălticeni". Banii vor fi utilizaţi pentru achiziţionarea de aparatură electronică necesară elevilor şcolii.»

••• Poetul şi criticul clujean Ion Cristofor, autorul celor două volume despre scriitorii israelieni de limbă română, a acordat la moment aniversar (împlinise 60 de ani!) un interviu Ancăi Irimie, de la revista "Cetatea Culturală" din capitala Ardealului. Extras:

«– Aţi dedicat două volume scriitorilor de limbă română din Israel. În ce măsură aparţin aceştia literaturii române?

– După câte ştiţi, în Israel trăiesc încă numeroşi scriitori de limbă română, cei mai mulţi în vârstă. Apar acolo şi câteva publicaţii în limba noastră, pe care nu mă sfiesc să le consider excepţionale. În primul rând amintesc revista "Minimum", condusă de reputatul scriitor Al. Mirodan, care e un magazin bine alcătuit. Există, desigur, scriitori originari din România care scriu în ivrit, cum e cazul lui Sandu David, ce s-a afirmat ca un excelent poet în limba oficială a Ţării

Sfinte. Unii continuă să viseze în românește, să scrie în limba țării de origine, fiind în același timp cetățeni leali ai acestei țări greu încercate. Ca singura țară din zonă cu o democrație autentică, Israelul oferă imaginea unui veritabil Babilon cultural, cu diverse micro-culturi: rusă, poloneză, română etc. Desigur, acești scriitori au o dublă dimensiune spirituală. Parafrazându-l pe Tudor Arghezi, am putea spune că fiind foarte evrei, ei cultivă o limbă română splendidă, curată, lipsită de barbarismele de ultimă oră de la noi. Scriitori ca Al. Mirodan, Marius Mircu, Sesto Pals, Alexandru Sever, Elena-Esther Tacciu, Gina Sebastian Alcalay, Bianca Marcovici, I. Schechter, Carol Isac, Iosef Eugen Campus și mulți alții continuă să scrie în românește. Ei aduc, prin acest gest de fidelitate, un omagiu neașteptat limbii și literaturii române. Prin urmare, prezența lor trebuie consemnată și în istoriile literare ce vor fi scrise la noi.»

••• Te doare capul de cât și cum se fură în anumite locuri. Despre un asemenea furt ne scrie corespondentul nostru din Geneva Joseph Alpern. Iar persoana ce și-a vârât mâna până la cot, fără tresărire de obraji, în buzunarul altcuiva, este vestitul istoric Gh. Buzatu, senator PRM, membru al Academiei Române, mâncător de ovrei pe pâine și lider al indivizilor ce se ocupă cu negarea Holocaustului din România.

«Într-un articol intitulat "Un furt academic ca pe timpuri" – scrie Alpern – *Nicoleta Franck povestește stupoarea ei când a descoperit într-o carte editată de Gheorghe Buzatu despre Ion Antonescu, în 1991, un capitol din cartea ei "La Roumanie dans l'engrénage".*

Nicoleta Franck, care a fost numeroși ani corespondenta la Geneva a cotidianului "La Libre Belgique" și purtătoarea de cuvânt a Regelui Mihai, publicase cartea în 1977 la Editura Elsevier din Bruxelles (și ulterior în 1992, la Humanitas, sub titlul "O înfrângere în victorie").

Iar capitolul furat de istoricul revizionist descria arestarea dictatorului de către Regele Mihai.

"Știam că ediția franceză nu ajunsese în țară decât în mâinile comuniștilor sus-puși. Și constatam atunci că istoricul domn Buzatu se aflase desigur printre ei", scrie Nicoleta Franck în publicația trimestrială de la Geneva "Căminul românesc".»

Rușine, borfașule! Dă femeii capitolul îndărăt!

••• David Shlomo, animatorul dorohoienilor din Israel, este suferind, umblă în cărucior cu rotile, dar spiritul său mereu întreprinzător nu l-a părăsit. El a mai scos (v. foto) o ilustrată consacrată celor din Dorohoi, ba mai are și timp să se certe (cum am arătat în altă parte a revistei) la Haifa à propos de fel de fel de cercuri culturale.

ספרי דורוהוי והסביבה
Books of Dorohoi and surroundings
אנדרטה לזכר קדושי דורוהוי והסביבה שנספו בשואה. האנדרטה מוקמת בכניסה לחיפה
Memorial to the community of Dorohoi and surroudings who perished in the Holocaust, located at the entrance to Haifa.

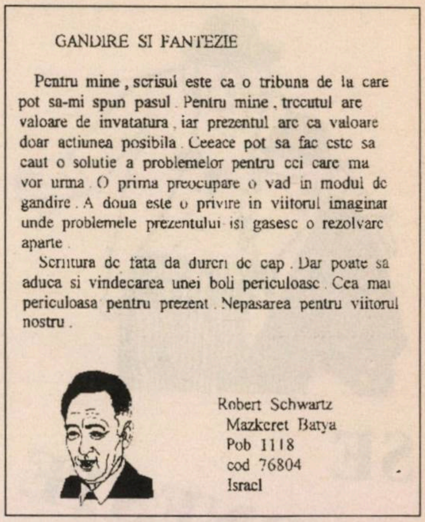

GANDIRE SI FANTEZIE

Pentru mine, scrisul este ca o tribuna de la care pot sa-mi spun pasul. Pentru mine, trecutul are valoare de invatatura, iar prezentul are ca valoare doar actiunea posibila. Ceeace pot sa fac este sa caut o solutie a problemelor pentru cei care ma vor urma. O prima preocupare o vad in modul de gandire. A doua este o privire in viitorul imaginar unde problemele prezentului isi gasesc o rezolvare aparte.

Scritura de fata da dureri de cap. Dar poate sa aduca si vindecarea unei boli periculoase. Cea mai periculoasa pentru prezent. Nepasarea pentru viitorul nostru.

Robert Schwartz
Mazkeret Batya
Pob 1118
cod 76804
Israel

••• Un om ciudat este inginerul Robert Schwartz, din Mazkeret Batya. Cunoscut prin corespondențele sale non-conformiste de prin gazete, el a scris un studiu de amploare intitulat "Gândire și fantezie". E vorba de felul cum vede el prezentul și, mai ales, viitorul țării (dar și al lumii). E vorba de politică, de religie, de sionism, de vecini, de teroare și terorism. Deocamdată, el a scos lucrarea în câteva broșuri și în câteva zeci de exemplare, la xerox, oferind-o spre lectură amicilor. Se va găsi careva din cele 100800935 de instituții, uniuni și asociații ce-mpânzesc aliaua să se învrednicească a o edita într-o carte ca lumea? Să se învrednicească dar și să-și asume riscurile de rigoare. Pentru că așa cum recunoaște, lucid, autorul, "scriitura aceasta dă dureri de cap". Noi, care-am răsfoit studiul, suntem în măsură să confirmăm cele spuse de Robert Schwartz. Și să adăugăm că durerile acestea de cap sunt foarte plăcute. Ele îți biciuiesc creierul, punându-l în mișcare.

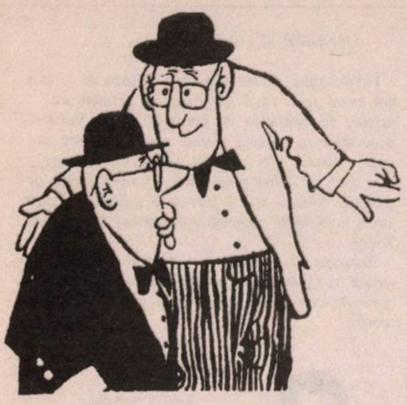

SE ZVONEŞTE CĂ...

...**afaceristul Simon Beraru,** trimis în judecată la Bucureşti pentru escrocherii de ordin financiar, şi dat în urmărire generală, s-a mutat de la domiciliul său din Israel la o adresă necunoscută, încercând astfel să evite o eventuală extrădare a sa în România.

...**vrând să-l pedepsească pe ing. Moshe Nagor,** preşedintele Ligii de prietenie Israel-România, pentru hotărârea acestuia de a face parte din conducerea noii Organizaţii Unitare a olimilor din România, d. Zeev Schwartz, preşedintele HOR, a decis să înfiinţeze o altă Ligă de prietenie, aflată sub obedienţa HOR-ului; numele cel mai des vehiculat à propos de persoana care se va afla în fruntea Ligii nr. 2: deputata Colette Avital, din Partidul Muncii.

●

C.N.N.
Ce Narcotic
Nociv

...**cunoscutul afacerist Nati Meir,** care se ocupă de ani de zile la Bucureşti de trimiterea de muncitori români în Israel, se află în cele mai bune relaţii cu senatorul C. V. Tudor, directorul publicaţiei antisemite "România Mare".

...între **Shlomo David,** animatorul fostului cerc "Clain" din Haifa, şi prozatorul **Mirel Brateş** a trecut o pisică neagră. Motivul: fără a ţine seama de dorinţa d-lui David de a înfiinţa în marele port un nou "salon literar", Mirel Brateş a întemeiat, împreună cu alţi scriitori, un cerc literar care intră în concurenţă cu proiectele d-lui David.

...o pisică neagră, ba chiar neagră de tot, fără nici o pată albă, a trecut între **Federaţia** de la Bucureşti şi cunoscuta publicistă **Felicia Antip.** Aceasta şi-a exprimat uimirea (şi neplăcerea) într-un E-Mail trimis în Israel à propos de faptul că (v. "Minimum" nr. 186, rubrica "Etc...") "există reprezentanţi ai Comunităţii evreieşti care exultă de fericire când li se face onoarea de a fi invitaţi de Diaconescu (directorul postului de televiziune pro-nazist OTV, interzis luna trecută **n. red.**) şi se întrec în a-i lăuda postul şi pe el însuşi". Supărarea celor din curtea Templului Coral e atât de mare încât şefii Comunităţii au rupt orice relaţii cu incomoda ziaristă, dând dispoziţii să nu mai fie invitată la nici o manifestare organizată de Federaţie.

ISRATON LTD.

INSTITUTUL DE REABILITARE A AUZULUI

TEL AVIV, str. Ben Iehuda 39

Tel. 03-5172910 – 5107317

SUB CONDUCEREA DOMNULUI
MICHAEL SHARON

APARATE AUDITIVE
INVIZIBILE
ASCUNSE ÎN URECHE

- ❖ **Consult şi îndrumare fără plată**
- ❖ **Baterii de lungă durată**
- ❖ **Laborator de reparaţii**
- ❖ **Preţuri speciale pentru pensionari şi membri Kupat Holim**

Vorbim şi româneşte

NOU - EXCLUSIV!

Am primit cele mai noi aparate digitale

Sport

••• Romanii susţineau că la vreme de război, muzele tac. Aşa o fi. Dar dacă privim la cele ce se întâmplă în Israel, observăm că muza sportului (trebuie să existe şi aşa ceva) nu tace defel. După marea performanţă a săritorului cu prăjina Alex Averbuch (prima medalie de campion european din istoria atletismului israelian, medalie cucerită nu de mult la München), ca şi după câteva bune rezultate la canotaj, iată că şi fotbaliştii noştri ne-au oferit o ispravă tocmai bună în aceste zile destul de necăjite. Echipa Macabi Haifa a reuşit să treacă în vară de austriecii de la Sturm Graz, în meciul pentru calificarea în Liga Campionilor Europeni, şi să ajungă a juca în această mult temută ligă, laolaltă cu toţi marii continentului. E o premieră.

Dacă Averbuch a fost primul care... 11-le din Haifa este primul care... Cele 32 de echipe sunt împărţite în 8 grupe a câte 4 formaţii. Noi am nimerit (nu vreau să spun am căzut...) în grupa F, împreună cu Manchester United, Bayer Leverkusen şi Olimpiakos Pireu. Se joacă fiecare cu fiecare, tur şi retur. Primele două clasate în grupe merg mai departe, în optimile de finală. După cum ştim bine, ba chiar foarte bine, în cel dintâi meci băieţii au întâlnit pe Manchester United. Moment sublim (pe de o parte): să te întreci tu, Katan, Almosnino, Keisi, cu David Beckham, căpitanul naţionalei britanice, cu Barthez, portarul naţionalei franceze (cu care a câştigat campionatul mondial), cu francezul Laurent Blanc (asemenea), cu Rio Ferdinand şi alte staruri costând fiecare cât tot 11-le din Haifa! Să stai tu, Izu Schum, pe banca antrenorilor vizavi de Sir Alex Ferguson, *coach*-ul care i-a condus pe manchesterezi până la titlul de campioni ai Europei!

Pe cât de sublim însă, pe-atât de dur fu momentul; dur de tot. Ştiam că între cele două echipe e o diferenţă de clasă, că vom asista la un meci între un boxer de categorie grea şi unul tânăr, ambiţios şi talentat, ce-i drept, dar de categorie semi-mijlocie.

Aşa a şi fost. Şi, în ciuda faptului că Macabi a deschis scorul prin Katan, în minutul 8, născând în mintea noastră speranţe nebune, ca la ceremonia de la Casa Albă închinată acordului Oslo, realitatea (cu care nu te joci, nici în viaţa politică, nici pe gazonul verde englezesc) şi-a spus cuvântul. Gazdele au pus stăpânire pe jos, dominând fără drept de apel şi câştigând cu 5-2. Dar, lucru ciudat. Dacă scorul fu sever, noi am plecat din tribune (sau din faţa televizoarelor) cu sentimente amestecate. Dacă scorul fu cam negru, starea noastră de spirit este gri. Fiindcă ne-am dat seama că am ajuns "acolo sus", în lumea bună a soccerului şi că, în meciurile următoare, băieţii rubicondului Schum au posibilitatea, învăţând din greşeli (asta nu e o lozincă, ci un adevăr), să ne ofere una sau două surprize plăcute.

Următorul joc al verzilor: cu Olimpiakos Pireu, în Cipru (asta din pricină că Blatter, preşedintele FIFA – Federaţia Internaţională de Fotbal – a făgăduit arabilor, care-l *sponsorizaseră* frumos, pe sub mână, să pună Israelului câte *strâmbe* poate dânsul: rezultatul e că, sub pretextul securităţii, fotbaliştii noştri sunt obligaţi să joace meciurile de-acasă, în străinătate: în Cipru, în Bulgaria, mâine poate în insula Tonga). Din păcate, în seara aceea revista noastră se va afla la tipografie. Ghinionul veşnic al lui "Minimum": dacă izbucneşte al treilea război mondial, asta se va întâmpla tot pe la finele lunii. În consecinţă, punem punct însemnării noastre şi ţinem pumnii strânşi.

••• Lumea s-a obişnuit la Bucureşti cu aşa-zişii miliardari de carton. E vorba de tipii bine plasaţi care au făcut avere în pasionanta "perioadă de tranziţie" prin care trece (şi tot trece) ţara. Unii au jefuit băncile pe care le conduceau, transferând 2-3 sau 4 milioane de dolari la Zürich, în Elveţia. Alţii au vândut întreprinderile statului unor afacerişti cu stofă din România sau din străinătate, încasând pe sub mână comisioane din care au asigurat traiul familiei pe cinci generaţii. Ş.a.m.d.

Dar nu toate averile din ultimii ani s-au făcut în acest fel. Unii sunt miliardari *pe bune*. Iar printre aceştia se află şi mulţi sportivi. Iată, de pildă, ce salarii anuale încasează câţiva fotbalişti, care joacă la marile cluburi din Europa:

Cosmin Contra (Atletico-Madrid) – 1,8 milioane de dolari; **Marius Nicolae** (Sporting-Lisabona) – 1,4 milioane de dolari, **V. Moldovan** (Nantes-Franţa); **Chivu** (Villareal-Spania) – 1,2 milioane de dolari; **Mutu** (A.C. Parma-Italia), **Dorinel Munteanu** (Wolfsburg-Germania) 1 milion de dolari.

Dar nici cu vedetele din alte sporturi, mai puţin mănoase şi bănoase, nu mi-e ruşine. Astfel, Violeta Beclea (alergătoarea de fond despre care rivala sa Gabriela Szabo declarase că e atât de urâtă încât alungă spectatorii de pe stadioane) şi-a construit o fabrică de sticlă şi de tâmplărie de termopan, undeva lângă lacul Sf. Ana, şi-a cumpărat trei terenuri (unul lângă acelaşi lac Sf. Ana, unul în cartierul Colentina, din Bucureşti, şi unul în comuna Domneşti, unde a pornit să-şi ridice o vilă). Altă vedetă, Lidia Simion, vicecampioană olimpică la maraton, şi-a cumpărat o casă cu două etaje, piscină, jacuzzi şi tot ce-i trebuieşte omului în statul Colorado din SUA. Dar, merită. Poate chiar mai mult decât alţii. Minuscula Simion, care cântăreşte cu totului tot 44 de kilograme, a slăbit cu 6 kg. În plus, aşa cum aflăm din revista V.I.P., o asemenea cursă produce şi alte necazuri. Unghiile de la picioare se învineţesc, obligând-o pe sportivă să-şi ţină câteva zile picioarele în apă rece, după care aşteaptă ca unghiile să se usuce, să-i cadă şi să-i crească altele.

STAN VLAD

Corespondență din București

Toamnă încețoșată

- **Ce vremuri, dar şi ce vreme!**
- **Israelienii implicaţi temeinic în dezvoltarea agriculturii din România**
- **Polurile societăţii româneşti**
- **România: o ţară de după război?**
- **Formule trăznite de propagandă**

Începusem să fim obişnuiţi cu vremurile care se schimbă mereu din rău în mai rău. Acum, şi vremea a luat-o razna. Cele patru anotimpuri pe care le ştim de când lumea au sărit din tiparele lor. Încep în... avans. Anul 2002 ne-a derutat complet; primăvara a început mai devreme, vara cu mult înainte, iar toamna a venit de la începutul lui august, cu ploi, cu furtuni, cu vreme rece. Aşteptăm acum să vedem ce are de gând iarna.

De vremuri, ne e şi teamă să mai vorbim; tulburi, înceţoşate. Dacă am amintit de vremi şi vreme, să ne păstrăm în zonă, relatând despre un subiect surpriză: implicarea Israelului în dezvoltarea agriculturii dobrogene! Ideea este mai veche, tatonările s-au făcut în ultimii ani, iar în 2002 s-a trecut efectiv la treabă. O delegaţie de oameni de afaceri şi specialişti israelieni a venit în România, respectiv la Constanţa, pentru a pune la punct detaliile acţiunii. Delegaţia a avut în frunte doi specialişti recunoscuţi în Israel: Yehezkel Poliak, ataşatul economic al ambasadei Israelului la Bucureşti, şi Itzhak Kiriati, reprezentantul Institutului de Export al Israelului. Privind în mare lucrurile, specialiştii israelieni şi-au propus să contribuie la dezvoltarea agriculturii private în Dobrogea, să asigure transferul de tehnologie şi de know-how şi promovarea producţiei pe piaţa internă şi externă. Drept urmare, în judeţul Constanţa se deschide un centru pilot de transfer de tehnologie şi de know-how, destinat firmelor şi agricultorilor privaţi care cuprinde mai multe domenii: culturi de câmp, mecanizare, irigaţii, legumicultură, zootehnie, precum şi seminţe, ierbicide, îngrăşăminte şi, desigur, servicii conexe. În plus, prin acest proiect fermierii privaţi pot beneficia şi de soluţii financiare.

Privitor la acest proiect, cu multe detalii tehnice, asupra cărora nu insistăm, domnul Yehezkel Poliak ne spunea: "Considerăm că România se află în momentul în care se poate ridica la nivelul ţărilor occidentale europene şi că noi putem fi parte strategică în acest proces. Israelul a început ca ţară agricolă, iar acum, din punct de vedere al agrotehnologiei, dezvoltă proiecte în întreaga lume. Excelăm în domeniul serelor, al irigaţiilor prin metode moderne şi economice, în creşterea animalelor. România are un pământ nemaipomenit, experienţă şi este aproape de piaţa europeană".

Am mai aflat apoi că Israelul va mai înfiinţa două centre pilot în judeţele Brăila şi Timiş şi un alt proiect în Constanţa împreună cu americanii, pentru construirea la Neptun (pe malul mării) a unui centru de demonstraţii în domeniul agricol.

Iată-i, aşadar, pe israelieni promotori ai unor metode moderne în agricultură! Îmi amintesc că în urmă cu două decenii, când am venit prima oară în Israel, am fost total surprins că evreii lucrează în agricultură, adică sunt şi evreii ţărani (eram sclavul unor mentalităţi ale vremurilor de-atunci în România). Am cerut să văd un kibuţ, unde am rămas extaziat. Gazdele şi-au dat seama de starea mea şi ca să-mi mai sporească uimirea, mi-au dat cadou un carton de ouă, toate cu câte două gălbenuşuri!

◆

Suntem convinşi că prezenţa israelienilor în agricultura românească va fi benefică. Mulţi cred – şi pe bună dreptate – că nu numai că agricultura se va moderniza şi va deveni mai eficientă, dar se vor produce şi îmbunătăţiri substanţiale şi în ce priveşte prevenirea calamităţilor naturale şi a efectelor lor, prin regularizări de râuri, îndiguiri, împăduriri etc., ferindu-se pământurile de inundaţii şi alte rele ale naturii. Asta, nu numai datorită investiţiilor israeliene, ci şi datorită faptului că ele vor stimula şi preocuparea guvernanţilor şi a potentaţilor români din agricultură (că avem deja destui) de a face pământurile ţării mai productive, în condiţii de siguranţă sporită.

Până una-alta, am ajuns în situaţia majorităţii ţărilor din America latină, unde la un pol al societăţii se află un grup restrâns de bogătaşi, miliardari şi multimiliardari (în România de azi ceva peste 1%), iar la celălalt pol – sărăcimea (cam 70% reali şi cam 50% recunoscuţi de guvernanţi!).

Guvernul Adrian Năstase a adoptat un Program social. Conform acestui Program, sărăcimea ţării va primi ajutoare. Un coleg de breaslă a asemuit acest program cu nişte plasturi care se aplică pe bube ca să nu se vadă!

Prima prevedere a Programului constă în sporirea numărului de economate. Cei mai în vârstă ştiu că economatele sunt magazine alimentare care, pe bază de cartele (tichete de sărac), vând o serie de produse – zahăr, ulei, făină, mălai și orez – la un preț mai scăzut cu aproximativ 5-10% față de prețul normal. Mii de oameni stau zilnic la cozi pe la primării pentru a "prinde" un tichet de sărac. Apoi sunt cozile de la economat. Sunt, în prezent, 290 de economate; în 2003 vor fi peste 800. Se preconizează ca în final să fie cam 4.000 în toată țara.

Tot în Programul social se prevăd compensări la plata încălzirii, pe categorii. Pensia medie în România este în prezent de 1.620.000 de lei (cam 50 de dolari), dar majoritatea sunt sub un milion de lei. La cei cu pensia până la 1,7 milioane de lei li se dă o compensație de 240.000 de lei pe lună. Apoi, școlarilor din clasele I-IV primare li se promite un corn și o cană de lapte pe zi (cam 7.000 de lei). Dacă nu va fi lapte li se vor da "înlocuitori", sub formă de napolitane sau alți biscuiți, de aceeași valoare!

Cam așa arată Programul social al guvernului social-democrat Adrian Năstase, în anul 2002! Stai și te crucești! Oare unde ne aflăm, spre ce mergem? Un astfel de program se face în țările foarte sărace în perioadele ce urmează războaielor sau altor mari calamități, deci în situații disperate, ca să nu moară lumea de foame și de frig.

Cu astfel de planuri vom putea merge înainte? De dezvoltare, de progres economic nici nu se vorbește în planurile guvernamentale. Atunci de ce se spune tot timpul că mergem spre o societate capitalistă modernă? Poate asta se referă doar la cei 1-2% dintre români situați la polul superior al societății?

Populația țării și-a dat seama că lucrurile nu stau deloc bine. Chiar și când s-au făcut sondaje (în august 2002) peste 60% din cei chestionați au declarat că "țara merge într-o direcție greșită". Totuși, pe măsură ce sporesc economatele, compensațiile pentru căldură, cornurile pentru copiii de școală, proprietățile și conturile miliardarilor cresc tot mai mult… Unde-i social-democrația?

B.B.C.

Bădărani. Bandiți. Canalii.

❖

Aflat în scădere de popularitate (cu așa o politică nici nu putea avansa), PSD-ul lui Năstase face o puternică propagandă pentru a-și salva cât de cât imaginea. După unele sondaje, dacă acum ar fi alegeri, PSD n-ar mai câștiga detașat. În contextul politic de la noi, ar deține însă procentajul cel mai mare. Normal, întrucât alegătorul român nu are prea multe alternative (doar abținerea de la vot este cel mai mult invocată). Partidele de opoziție sunt slabe și în plus se demolează unul pe altul, vrând astfel să pareze frământările lor interne. Până la urmă principalul beneficiar al situației politice haotice este PRM – partidul extremist al lui Vadim – care speculează și profită de starea de mizerie a populației țării.

Cum mai sunt doi ani până la alegerile generale, viața politică dă semne de ieșire din starea de amorțeală în care căzuse. Se vorbește despre apariția unor forțe și coaliții noi, unele chiar surprinzătoare (!), dar e prea devreme să le comentăm. Vom reveni desigur în corespondențele viitoare, când se vor prefigura mai clar unele… intenții.

Până atunci, cum spuneam, asistăm la eforturile PSD de a-și recâștiga imaginea șifonată de atâtea fărădelegi, abuzuri și nedreptăți comise pentru a se îmbogăți (se spune la noi că dacă vrei să scapi nepedepsit trebuie să furi mult ca să-i poți plăti regește pe cei ce urmează a te condamna!).

În județul Vrancea, unde jafurile liderilor locali întrec orice măsură, s-a inventat o nouă formă de propagandă de partid: șampania tip PSD, care se vinde mai ieftin sau se dă cadou. Pe gâtul sticlei s-a lipit o etichetă reprezentând cei trei trandafiri și sigla partidului – PSD.

La Cluj s-a mers mai departe, speculându-se înclinațiile religioase ale ardelenilor. La sărbătorirea Mânăstirii Nicula (un lăcaș de cult la care o dată pe an vin zeci de mii de pelerini), PSD Cluj a dat fiecăruia dintre participanți câte o iconiță a Maicii Domnului, pe spatele căreia s-a tipărit un fel de rugăciune în versuri: *"Nu lăsa, Măicuță, / Să pierim pe cale/ Căci noi suntem fiii/ Lacrimilor tale".* Urmează *Donație,* trei trandafiri și sigla partidului – PSD Cluj.

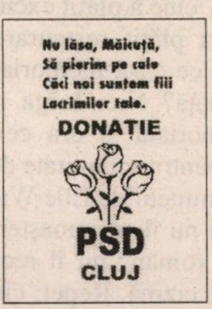

Nu lăsa, Măicuță,
Să pierim pe cale
Căci noi suntem fiii
Lacrimilor tale.

DONAȚIE

PSD
CLUJ

Ne oprim aici. Poate într-o corespondență viitoare vă vom oferi mai multe din picanteriile guvernanților actuali ai României.

SCURT

■ O.T.V.: Otravă, Tâmpenie, Venin

La postul de televiziune fascist OTV, condus de Dan Diaconescu, a avut loc nu de mult o masă rotundă cu participarea lui C. V. Tudor, președintele Partidului România Mare, Gh. Funar, secretarul general al PRM ș.a. Subiectul principal (detonatorul, adică) l-a constituit vizita scriitorului maramureșean Elie Wiesel în România și acuzațiile aduse de acesta regimului Antonescu. A fost o erupție de antisemitism și trivialitate.

Extrase:

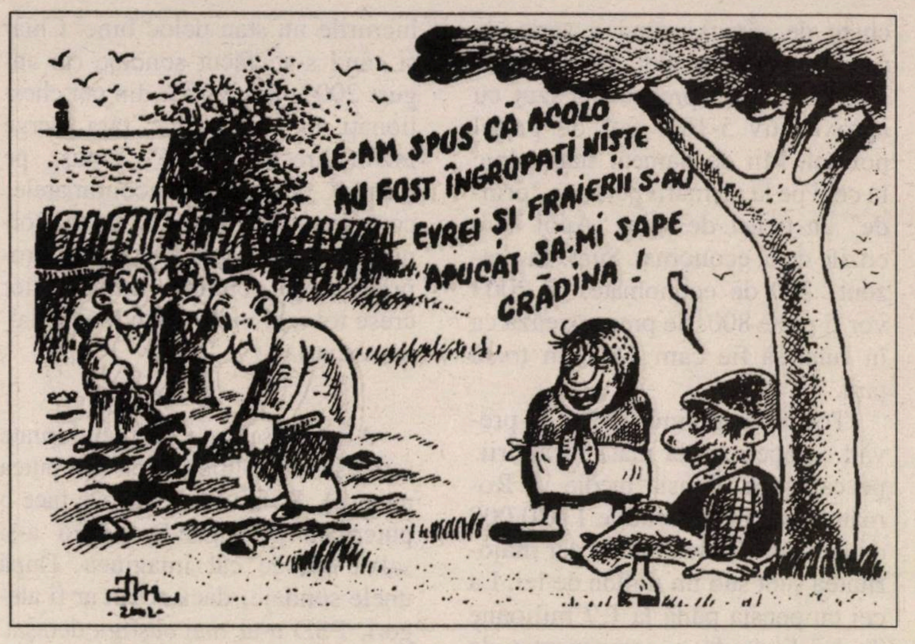
LE-AM SPUS CĂ ACOLO AU FOST ÎNGROPAȚI NIȘTE EVREI ȘI FRAIERII S-AU APUCAT SĂ-MI SAPE GRĂDINA !
2002

Desen de Miron Dinulescu din "România Mare", București, 2002

«**Corneliu Vadim Tudor:** Domnul Elie Wiesel a fost incitat în drumul aerian din America până în România – apropo, cine a plătit excursia asta? Cine a plătit restaurarea casei lui? Și de ce casă memorială la un om în viață? Nici Iorga nu avea casă memorială și era ceva mai important pentru umanitate decât acest neica-nimeni de Elie Wiesel, pe care noi nu îl recunoaștem. Eu, ca scriitor român, nu îl recunosc. Scrie ca o cizmă. Repet: cine a dat sutele de mii de dolari pe toate vâjâielile acestui Elie Wiesel în România? Pentru că ce face Elie Wiesel seamănă cu niște provocări. El numai cu asta se ocupă. În 1991, când a fost o manifestare la Teatrul Național din Iași, împreună cu defunctul Moses Rosen, a făcut un tămbălău îngrozitor: iară cu Holocaustul, cu fasciștii, cu legionarii, până când o femeie, o romancă de acolo, a sărit de pe scaun și a făcut un mare scandal. "Cum îți permiți dumneata, domnule Wiesel, să vii aici să torni gaz pe foc și să ne acuzi pe noi de crime pe care nu le-am înfăptuit?" Profesorul Gheorghe Buzatu îmi spunea că se pare că acea femeie era fiica unui prefect antonescian al județului Iași.

Elie Wiesel cere României să recunoască că – pardon de cacofonie – a luat parte alături de Germania la Holocaust. Cere, cu ce drept cere el? Nu este o chestiune imperativă, un fel de ordin? Dacă nu am luat parte la nici un fel de Holocaust, de ce agită el ideea asta foarte periculoasă? A lua parte la un Holocaust ce înseamnă? A extermina evreii? Holocaust ce înseamnă în Biblie, în Vechiul testament? Jertfele, sacrificiile, arderea de tot, animalele erau sacrificate, în special de către evrei, pentru înduplecarea lui Iehova. Prin extensie, s-a considerat că exterminarea – regretabilă într-adevăr și reală – a evreilor de către Germania nazistă s-a numit Holocaust, ardere de tot, asta înseamnă semantic vorbind. Or, România nu a avut cuptoare de genul acesta și nu a trimis nici un evreu la nici un cuptor al morții. Cum adică a luat parte? Iertați-mă, numai pentru că a fost aliata Germaniei? Dar cine a fost în Axa Berlin-Roma-Tokyo, domnule Elie Wiesel, cu patru clase pe care le ai?

◆

Mareșalul Antonescu, neștiindu-se unde sunt ultimele lui rămășițe, e omagiat peste tot de români. Care este problema, domnule Elie Wiesel și dragă Adrian Năstase? Când se ridică o statuie, undeva, înseamnă că există câteva mii, sau zeci de mii, sau poate sute de mii – dar dacă or fi milioane? – de oameni care vor să ridice acea statuie. Ea e ridicată de niște oameni. Ce crime de război a făcut Antonescu? Era vreme de război, aveam teritorii de eliberat. Cine sunt evreii omorâți de Antonescu? Aceia care au fost omorâți în curtea Chesturii din Iaşi erau nişte agenţi bolşevici, erau nişte oameni care au făcut rău armatei române atunci. Aceia care au fost omorâţi la Odessa – şi unde nu e responsabilitatea României, fiindcă Odessa nu a fost niciodată în România – au aruncat în aer cartierul general de acolo... Da, cartierul general, şi au murit, după ştirea mea, cam 200 de soldaţi şi foarte mulţi ofiţeri.

❖

Uite, dacă poate să focalizeze operatorul acuzaţia extrem de gravă pe care acest inconştient de Elie Wiesel... Pe care eu nu dau două parale, pentru mine este un zero barat prostul ăsta şi nu o să mă înclin în faţa lui numai pentru că este evreu.

Gheorghe Funar: Şi Elie Wiesel este membru al Academiei, cu patru clase?

Corneliu Vadim Tudor: Aaa, asta este o altă prostituţie a Academiei Române: după ce l-a primit pe Moses Rosen, îl primeşte şi pe Nevăstuică. Ia uite ce scrie despre studiile domnului Elie Wiesel în Enciclopedia Academiei Davis, 1992. Citez: *"Călătoreşte în India, unde lucrează la o dizertaţie despre ascetism în tradiţiile iudaică, creştină şi hindusă. Nu reuşeşte, însă, să-şi termine studiile, căci trebuie să lucreze ca ziarist, pentru a-şi câştiga existenţa"*. Deci, nu şi-a terminat studiile (în realitate, E. W. a absolvit facultatea de litere de la Sorbona, **n. red.**). Atunci de unde impostura asta? Toţi sunt profesori, domnule? Toţi analfabeţii sunt profesori? Pe urmă, mai zice aşa acest Elie Wiesel: *"Între altele, antisemiţii îndrăznesc să scrie..."*. Îndrăznesc să scrie? Cum vine treaba asta? Nu este libertate de expresie în România? Da, scriem! Tu îndrăzneşti să ne împiedici să scriem! *"...Îndrăznesc să scrie, fără teamă de ridicol, că scopul Israelului ar fi colonizarea României"*. Nu a scris nimeni asta. Dar când toţi marii infractori dau lovituri de zeci şi chiar de sute de milioane de dolari, după care dispar într-o singură direcţie, în Israel – Ioana Maria Vlas, Sorin Beraru, Shimon Naor şi mai sunt câţiva de genul ăsta – mai vin ăştia vreodată înapoi?

Ca să vedeţi ce talent de scriitor are băiatul ăsta cu patru clase. *"Că un om sensibil crede că evreii au înfiinţat lagăre de concentrare în România ca să facă genocid?"* Altă minciună. Unde a apărut, la noi, inepţia asta, că evreii ar fi înfiinţat lagăre de concentrare în România ca să facă genocid? El inventează problemele, el creează false teme şi după aceea se luptă cu ele, stoarce nişte bani de la Joint şi de la Mişcarea Sionistă, mai ia un premiu. Mă rog, Nobelul l-a luat, poate să îi dea Goncourt, poate să primească alte premii, de la cei care se poartă cu stirpea asta de agitatori precum cu nişte bibelouri.»

(După "România Mare", Bucureşti, 2002)

Elie Wiesel nu vrea ca noi să fim primiţi în Europa!

«Nu există cetăţean cu bun simţ căruia să-i fi scăpat slugărniciile autorităţilor noastre ocazionate de vizita în România a domnului cu România a ucis, a ucis, a ucis... Începând cu preşedintele Academiei (Eugen Simion), având aerul său mereu sărbătoresc de patron de pompe funebre, care l-a primit gudurându-se cel puţin ca pe Einstein.

Apoi, domnul Iliescu însuşi. Bietul domn Iliescu! Şi dumnealui! De care, n-am încotro, trebuie mereu să mă leg. De această Forţă ce ne reprezintă pe toţi. De acest hârşâit dialectician alba-neagra... În asemenea situaţii, când e groasă, românul de rând, de obicei, trebuind şi el să cuvânte, ne face mai întâi cu ochiul, n-o ia în serios... Aşa-i politica – pare să-ţi zică – te faci frate şi cu dracul, până ce trecem puntea... asta... Praga!

Există însă şi în ipocrizia necesară de stat, admisă, de la Machiavelli încoace – punându-se deasupra a toate interesul major – o limită. Dar, chiar şi-aşa, e nevoie de oarecare bun simţ, totuşi, de o iscusită, elegantă punere a problemei delicate ivite. Mai cu seamă dacă reprezinţi un Stat sau cultura lui. Măi, dragă, înţelegeţi-mă şi voi - parcă aud. În asemenea împrejurări nu poate exista nici o înţelegere...

Nu mai discut impertinenţa celor ce-şi fac şi din suferinţă – nimic de zis – o profesie rentabilă... acest soi de Bursă a recriminărilor infi-

Clinica de medicină alternativă

„Anita – Rehovot”

condusă de un
doctor în medicină

HOMEOPATIE
ACUPUNCTURĂ
PLANTE MEDICINALE

●

Tratăm cu succes:
• Dureri de orice origine •
• Paralizii (inclusiv faciale) •
• Astmă • Alergii • Nervozitate •
Insomnii • Impotenţă • Prostată
• Diabet • Colesterol •
• Hipertensiune •

●

De asemenea:
• Scădere în greutate
• Întreruperea fumatului

☎ 08/941-4254
08/945-6135

nite, care nu a adus omenirii decât nenorociri, violenţe fizice sau morale, numai orori, războaie, pogromuri…

Nu poţi acuza o Eternitate, cum este un Stat cu existenţa şi cu sacralitatea lui istorică, cum e în cazul de faţă România, care a avut generozitatea să-l invite la ea acasă pe acest important domn; nu o poţi învinui, adică, faţă de şeful ţării însuşi – ceea ce e o obrăznicie curată – că ea a ucis, a ucis, a ucis, repetând asta sadic, de trei ori, că România e o criminală, laolaltă cu Dunărea, Carpaţii, Eminescu, Brâncuşi, Enescu, per total. Cel mai amărât firicel de patriotism, care ar mai exista undeva în noi, s-ar zbârli aici ca la auzul unei jigniri personale. Sigur, pot să ucidă indivizi, anumiţi indivizi, execrabili, pe care îi condamnăm cu tărie, însă o ţară întreagă, cum e acum România, toată, cu munţi, cu mare, cu oameni de ştiinţă, cu artişti, scriitori, intelectuali geniali, ar fi o nerozie. Dacă nu a fost, cumva, în acest caz, un vor de blam direct şi monstruos: nu primiţi România în Europa, că e o criminală!»

(Dintr-un articol de Constantin Ţoiu, romancier; în "Cotidianul", Bucureşti, 2002)

Gică Contra

«La o emisiune a lui Marius Tucă la TV, d-nii Buzatu, Stoenescu, Dorian şi Cristoiu s-au conversat despre Ordonanţa de Urgenţă (privind interzicerea propagandei şi a simbolurilor fasciste în România).»

După ce se referă pe scurt la intervenţiile primilor trei, autorul însemnării continuă:

«Dl. Cristoiu a făcut pe Gică Contra: d-sa are darul de a se agăţa de orice fleac, transformându-l în suport teoretic, ca o maimuţă care se prinde de lianele cele mai subţiri ca să zboare din copac în copac. Pe d-sa Antonescu, evreii ucişi îl lăsau rece: problema era (auziţi de problemă!) de ce Ordonanţa de *Urgenţă*? Ce urgenţă avea guvernul Năstase! Că guvernul era mai degrabă în întârziere decât grăbit, asta dl. Cristoiu (gazetar, cândva) n-o poate înţelege. Că se strigă slogane fasciste şi se vede crucea nazistă pe stadioane, n-a aflat. Că umblă prin ţară mii de manifeste antisemite, nu e important pentru d-sa. Că legionarii (cei noi) şi-au făcut, an de an, tabără la Padina, în Bucegi, asta e o glumă. Că statuile şi busturile Mareşalului înfloresc ca ciupercile, ce înseamnă asta?»

(Dintr-o cronică TV; în "România literară", Bucureşti 2002)

Fiţe

«Dacă însemnările care urmează ar purta un titlu, acesta n-ar putea fi decât "O jumătate de Holocaust". Am participat, fără invitaţie, ca simplu cetăţean, cum s-ar spune, la seminarul de la Cercul Militar Naţional având drept temă Holocaustul şi România.

Atât răspunsul Ministerului Culturii, în numele guvernului, cât şi unele din poziţiile exprimate la seminar au avut o caracteristică alarmantă: oficialităţile româneşti nu doresc să ducă la capăt "procesul moral" în care protagonist este Antonescu. Ministrul culturii a răspuns solicitărilor cu argumentul ciudat că statuia mareşalului din curtea unei biserici bucureştene a fost acoperită şi că portretul din clădirea guvernului e la locul cuvenit, de vreme ce Antonescu se număra printre conducătorii instituţiei cu pricina, ca şi Hitler în Germania, unde nimeni nu-l omite de pe lista cancelarilor. Îmi vine să cred că seminarul nu a fost fără legătură cu presiunile comunităţii internaţionale asupra României menite să stopeze reabilitarea lui Antonescu. Seminarul a coincis cu o solicitare… adresată guvernului român de a elimina statuile Mareşalului din câteva oraşe.

Ce se ascunde sub aceste "fiţe" guvernamentale, am înţeles mai bine urmărind seminarul de la Cercul Militar: încercarea de a aplica memoriei Mareşalului şi epocii sale doar o jumătate de măsură. Cel mai des în această privinţă s-a exprimat dl. Florin Constantiniu, care a spus la seminar două lucruri. Despre Antonescu a spus că "personalitatea lui are această latură blamabilă referitoare la evrei", dar că a fost singurul om politic, din 1940 până azi, "care şi-a propus refacerea statului român în frontierele sale fireşti şi pentru asta îşi merită rolul în istorie". Va să zică, noi, românii, îi putem ierta, la rigoare, deportarea şi uciderea câtorva mii de evrei ori de ţigani, fiindcă a dorit, ca patriot, să reconstruiască România Mare. Ciudat argument în anul de graţie 2002, cânt ţara noastră speră să intre în Uniunea Europeană!

În al doilea rând, dl. F. C. a afirmat că "în România a fost un holocaust de un tip deosebit faţă de alte ţări: dacă între 1941 şi 1942 s-a dus o politică antisemită, între 1942 şi 1943 măsurile împotriva evreilor au fost atenuate". Cu alte cuvinte, la noi ar fi fost doar o jumătate de Holocaust.

Conform zicalei: ca la noi, la nimenea. Macabra aritmetică a d-lui Constantiniu arată că nu vrem să ne asumăm trecutul şi nici să acceptăm standardele europene de astăzi…»

(Dintr-o scrisoare a prof. C. Leordeanu, din Buzău, apărută la rubrica "Voci din public", din "Ro-

C.N.N.
Ce Năimiţi
Nemernici

mânia literară", Bucureşti, 2002; după "Bună dimineaţa, Israel!", Haifa, 2002)

Şi eu vreau să fiu săpun virtual!

«Că se găseşte unul – de fapt, nu numai unul – care să scrie astăzi, după şaizeci de ani de la Holocaust, că evreii sunt "săpun virtual" (autorul se referă la publicaţia "Atac la persoană", condusă, la vremea când apăruse faimoasa expresie, de D. Dragomir, actual deputat PRM şi preşedinte al Ligii fotbaliştilor profesionişti din România, **n. red.**), nu mi se pare, în sine, de neconceput. Ticăloşi şi dezechilibraţi mintal ai să găseşti pretutindeni şi oricând. N-ai cum să-i stârpeşti. Ar însemna să intri în rând cu ei. Dar că o asemenea "metaforă" apare într-o publicaţie românească şi nu are loc nici un cutremur în, cum îi zice?, societatea civilă dovedeşte că la noi se poate întâmpla orice.

În anii războiului, unul dintre cele mai frumoase gesturi a fost acela al regelui danez care, în semn de solidaritate, şi-a pus steaua galbenă pe piept. Dacă-i adevărat că istoria ne învaţă ceva, citind asemenea aberaţii ar trebui să spunem, să strigăm toţi: "În cazul acesta, şi eu vreau să fiu săpun virtual!"»

(Din volumul "De la Sancho Panza la Cavalerul tristei figuri – Jurnal" de Livius Ciocârlie, profesor universitar de literatură franceză, critic literar; Bucureşti, 2002)

Câmpia vracilor, mirajul vrăjitoarelor

«La marginea satului Polovragi, înspre Peştera lui Zamolxis – cea mai mare dintre cele zece parcă semănate într-un spaţiu restrâns în Valea Olteţului, dar singura electrificată –, la liziera unui pâlc de anini, o femeie ce nu pare să fi ajuns la 40 de ani şi o fetişcană purtătoare de năframă îşi sortează plantele strânse în acea zi de pe pantele Căpăţânii. Aflu că le cheamă Mercedeza şi Renania – mamă şi fiică, sunt din Craiova, prima deja o cunoscută vrăjitoare în România, dar şi în Spania, Italia, Franţa şi Europa de Est. Vorbăreaţă precum... toate vrăjitoarele, spune că practică magia albă încă de la 12 ani, pe când se afla pe meleagurile copilăriei, la Chitila. Recunoaşte că cele mai puternice şi mai căutate vrăjitoare sunt italiencele – de la ele învăţând multe leacuri şi descântece –, chiar dacă, după cum afirmă, la Paris ori New York sunt străzi ale vrăjitoarelor. Le detestă pe cele care practică magia neagră, care "împinse de Satana pot face mult rău, de la ucidere până la punerea cuţitului ori trimiterea diavolului în corp, aprinderea de creier ori dezbinarea familiilor". Oricând e gata să dea un sfat, fără să pretindă ceva, afirmând: Eu nu sunt cerşetoare, Dumnezeu m-a înzestrat cu harul ăsta să fac bine oamenilor, nu să strâng averi din durerile lor...". Simte că nu ne-a convins. Cu un zâmbet discret, mă invită să iau loc pe iarba încă nepârlită de seceta intensă din zonă şi scoate dintr-o geantă cărţile îmbătrânite de vreme, dar şi de multa lor folosire. Le aşterne pe iarbă şi mă fixează îndelung cu privirea-i pătrunzătoare, timp în care gândurile i-au zburat după o barieră imaginară şi inaccesibilă percepţiei noastre. În visătoarea-i stare, vorbeşte domol, reamintindu-mi lucruri din viaţa trecută şi prorocindu-mi cele ce m-aşteaptă. Nu ştiu ce-mi rezervă viitorul, dar scurta-i întrebare m-a pus serios pe gânduri: "Matale nu te simţi bine?". Şi nu pot nega că într-o astfel de stare nu mă aflam în acea zi de iunie la Polovragi... Îmi arată apoi un ulcior în care, cu mare greutate pe o asemenea secetă, colectează roua zorilor de la poalele Parângului şi Căpăţânii, şi un săcui în care a strâns din vadul Olteţului pietricele uniforme ca mărime şi de culoare uşor vineţie, despre care zice că sunt colorate cu sângele zeilor ce încă mai trăiesc prin legendele locului, stârnindu-mi şi mai mult curiozitatea...

Încerc s-o contrazic în "minunile" ei, dar mă întreabă dacă am trăit la ţară, deoarece acolo aş fi aflat că, din cauza farmecelor, bunăoară, unei vaci îi poate seca laptele. Susţine apoi, din propria-i practică, cum vine tămăduirea: prin punerea pe foc a unui rest mai vechi de lapte de la aceeaşi vită şi baterea lui cu nuiaua. În acelaşi timp, Diavolul o va lovi şi el cu un băţ pe vrăjitoarea vinovată care se va grăbi să întoarcă laptele secat. Adevăr sau fabulaţie? Cert este însă că nu crede în descântece şi "reţete" care te fac invizibil, dar nu neagă efectul "băuturilor magice" preparate de unele vrăjitoare pentru a trezi pasiunea amoroasă în fericiţii doritori. În Spania, de la cele din breasla ei a învăţat că pentru un astfel de caz se poate face o compoziţie din inimă de porumbel, ficat de vrabie, uter de rândunică şi fudulii de iepure, amestecate cu sângele persoanei în folosul căreia se face farmecul. Nu pentru că n-ar crede în virtuţile acestei reţete, dar Mercedeza preferă să recomande frecarea mâinilor cu suc de verbină – arătându-mi câteva plante strânse – şi apoi atingerea persoanei căreia trebuie să i se transmită iubirea... Prin descântecele ei susţine că a reuşit să împiedice efectele nedorite ale unor căsătorii în care soţii puneau neputinţa lor pe seama "legării şnurului". A întâlnit şi "lucrături" care au oprit mirele să se împreuneze cu mireasa în noaptea nunţii, dar a reuşit să le împiedice efectul pentru că – este convingerea ei – "o vrăjitoare bună scoală din morţi şi un cal muşcat de şarpe". Îşi aminteşte cum, în urmă cu câţiva ani, într-un sat de la poalele Pirineilor, împreună cu alte trei vrăjitoare, n-a putut salva un copil de la moartea cauzată de o "lucrătură magică". Mama pruncului avea înfipt un ac sub sân, încât micuţul nu mai sugea defel; i s-a încleştat gura şi a murit de foame în nouă zile. Nu respinge ideea că vrăjitoria pe care o practică este o formă predominant religioasă şi crede că "sufletele pe care Diavolul le amăgeşte pot fi pierdute pentru Dumnezeu... Ele sunt cele care vin noaptea şi vizitează casa în care au locuit, dar nu mai ajung la ceruri... Când slugile Satanei vor fi depistate, atunci nu vor mai fi nici rele".»

(Dintr-un reportaj de Gheorghe Ţigănele; în "România liberă", Bucureşti 2002)

Bellu, cimitirul vedetelor

«Rivali neîmpăcaţi în timpul vieţii, numeroşi politicieni şi afacerişti vor fi, după moarte, alături în cimitirul Bellu. Astfel, potrivit declaraţiilor unor persoane din conducerea cimitirului, Adrian Năstase, Ion Diaconescu, Manea Mănescu, rapsozii Ion Dolănescu şi Maria Ciobanu vor avea cavourile unul lângă altul. Lângă ei se vor mai afla (omul de afaceri) Viorel Cataramă şi Dumitru Graur, editor al "Gazetei Sporturilor".

Prim-ministrul Adrian Năstase s-a gândit şi la viaţa "de după". A optat pentru ridicarea unui cavou în cimitirul VIP-urilor, Bellu. Năstase a decis să cumpere un loc pe una dintre aleile principale, foarte aproape de cel mai mare monument din cimitir, cavoul familiei voievodale a Cantacuzinilor. Finisarea arhitecturii exterioare a cavoului premierului e pe sfârşite, mulţi muncitori lucrând aici zi-lumină. Unul dintre rivalii politici ai lui Năstase, Ion Diaconescu, ex-preşedintele Camerei Deputaţilor, are un loc de veci la numai câteva alei distanţă de actualul prim-ministru. Fostul lider ţărănist beneficiază de o moştenire de familie, chiar în spatele capelei cimitirului. Pe lângă Diaconescu, Năstase îi va avea "vecini" pe marele om politic Dimitrie Sturdza şi pe ziaristul Luigi Cazzavillan, creatorul "Universului".

Cavoul despre care se vorbeşte cel mai mult în cimitir este, fără îndoială, cel al lui Viorel Cataramă, şi el rival politic al lui Adrian Năstase. Omul de afaceri şi-a cumpărat un loc în centrul cimitirului, pe una dintre aleile principale. Se vorbeşte că, nerăbdător să-şi vadă finisat cavoul, Cataramă n-a ascultat sfaturile constructorilor, hotărând ca lucrările să demareze în plină iarnă. Din cauza temperaturilor scăzute, placajul exterior din marmură neagră a crăpat peste tot, iar monumentul a trebuit să fie reconstruit din temelii. Grandoarea cavoului, bine îngrijit, contrastează şocant cu modestul mormânt al paşoptistului ardelean August Treboniu Laurian, aflat alături, a cărui criptă este decorată cu un simplu bust de piatră, rămas fără nas şi năpădit de licheni.

Preşedintele Ion Iliescu ar fi dorit şi el un loc la Bellu. În urmă cu un an s-a zvonit chiar că a cumpărat un cavou "la cheie", cu oase cu tot, construit la începutul secolului XX, poziţionat foarte aproape de intrare, între mormintele lui Alexandru Macedonski şi C. F. Robescu. Cavoul aparţinea familiei Lipatti. După revoluţie, mormântul fusese profanat în repetate rânduri, fiind furate mai multe obiecte. Speriat, probabil, Iliescu ar fi renunţat rapid la cavou, vânzându-l unei angajate a cimitirului, femeie simplă, din popor, fără prea multe fasoane, care l-a decorat în interior cu farfurii şi marame tradiţionale. Preşedintele s-ar fi retras mai aproape de rude, la Sfânta Vineri, la o aruncătură de băţ de Uzina Griviţa Roşie.

La vremea lor, comuniştii au aspirat şi ei la un loc într-un cimitir cu ştaif. De aceea, unii dintre ei au optat tot pentru Bellu. Printre aceştia se numără Ilie Ceauşescu, fratele "geniului din Carpaţi", Nicolae Ceauşescu, şi fostul membru al CPEx-ului, Manea Mănescu. Acesta are un loc de veci lângă intrare, în apropierea monumentului funerar al Iuliei Hasdeu, într-un mormânt ridicat la începutul secolului XX. Edificiul are dimensiuni mari şi o formă atipică: un semicilindru înalt de aproximativ 10 metri, din piatră. Monumentul este prevăzut şi cu o statuie, reprezentând o ţărancă plângând, despre care gurile rele spun că ar semăna cu Elena Ceauşescu. Mormântul nu are cruce.»

(Dintr-un reportaj de Alexandru Năstase, din "Evenimentul zilei"; după "Curierul Românesc", Bucureşti, 2002)

Crimă printre proxeneţii români din Spania

«O crimă comisă recent la Madrid a tulburat comunitatea românească din Spania. Valeriu Mărgean, 34 de ani, originar din Brăila, a fost înjunghiat în inimă, în plină stradă, în faţa unei săli de biliard. Mărgean trăia la Madrid împreună cu soţia şi cei doi copii.

La mică distanţă de locul crimei, poliţiştii spanioli l-au descoperit pe V.F., român, 28 de ani, plin de sânge şi cu un braţ fracturat. După ce i s-a acordat primul ajutor, supravieţuitorul a fost interogat de poliţie, ca martor-cheie al crimei. V.F. a povestit că el şi prietenul său au fost atacaţi de un grup de persoane, fără să dea vreun indiciu asupra motivelor agresiunii. Poliţia îi caută pe autorii agresiunii, primele ipoteze fiind legate de rivalitatea dintre bandele de proxeneţi care vor să obţină supremaţia în Madrid.

Valeriu Mărgean nu era un necunoscut pentru forţele de ordine spaniole. Anul trecut, poliţia din Madrid anunţa anihilarea unei bande de români care se ocupa cu exploatarea sexuală a unor tinere din România. În octombrie 2001, cinci români au fost reţinuţi pentru organizarea intrării ilegale a unor românce în Spania şi obligarea lor să practice prostituţia. Investigaţiile din octombrie au stabilit că mai multe tinere din Brăila au fost aduse în Spania cu promisiunea unui loc de muncă. La Madrid, trei fraţi, Leonard, Bebi şi Valeriu Mărgean, organizaseră o adevărată "cooperativă" a prostituţiei. Cei trei exercitau constrângeri şi agresiuni asupra româncelor obligate să "producă". Poliţiştii caută indicii despre autorii crimei în lumea bandelor de proxeneţi străini care au speriat întreaga Spanie prin sângeroasele reglări de conturi.»

(Dintr-o relatare de Sorin Cehan; în "Evenimentul zilei", Bucureşti, 2002)

Nuntă ţigănească: Mirele, 14 ani, mireasa, 12

«Ziarul nostru a fost invitat de Centrul Rromilor pentru Politici Publice "Aven Amentza" să participe la o nuntă ţigănească. În continuare vă relatăm ce am văzut la faţa locului.

Nunta ţigănească este una specială. Spunem acest lucru deoarece mirii au vârste fragede. La 12-14 ani rromii se cunună sau chiar au primii copii. În comuna Sinteşti, judeţul Ilfov, există ţigani săraci şi ţigani bogaţi. Nunta la care am asistat a fost o nuntă a ţiganilor bogaţi. Meseria lor este cea de căldărar. Probabil că din această cauză ţiganii de aici au atât de mulţi bani. Fiecare familie are câte două-trei "case de turtă dulce", cum le numeşte un reprezentant al rromilor.

În Sinteşti nunta s-a desfăşurat în familia bulibaşei, Ion Mihaiu, 57 de ani. Spunem în familie deoarece mirele era fiul uneia dintre fetele sale, iar naşi au fost chiar băiatul şi nora sa. Cristi are doar 14 ani. A mers la şcoală în primele două clase primare. L-am întrebat pe viitorul cap de familie ce vrea să facă în continuare. "Să am bani, să am maşini, să nu-mi lipsească nimic". Băiatul ştie să conducă maşina, dar nu orice maşină, ci numai Mercedes. Oare având doar 14 ani nu a primit nici o amendă până acum? "Am avut noroc şi nu m-a prins poliţia niciodată", ne-a spus mirele. "Îl ştie că e nepotul bulibaşei şi nu-l opreşte", ne-a spus un prieten de-al mirelui.

Mireasa a fost găsită de bulibaşa, bunicul mirelui. "Am căutat-o cam mult până am găsit-o. Dar am ales-o pentru că este foarte frumoasă", ne-a spus bulibaşa. Fata, Irina, are 12 ani şi nu are averi şi palate. Este din judeţul Ialomiţa, satul Andreşeşti. "Căldărarii nu-şi dau fetele la alt neam, că ne facem de ruşine", ne-a spus Ion Mihaiu.

Mirii au venit la casa naşilor cu un coş cu bunătăţi, însoţiţi de lăutari. În faţa casei naşii au rupt pâinea, cozonacul, colacul cel mare şi le-au împărţit şi celorlalţi nuntaşi. Întreg alaiul a plecat la biserică. Pe drum au întâlnit alte două nunţi, tot la case de "boieri", cum li se zice căldărarilor cu palate. La o astfel de casă erau atârnate pe gard şi afară din curte o mulţime de fuste, basmale, aşternuturi de pat care mai de care mai colorate. Era zestrea miresei.

Specificul unei nunţi ţigăneşti este că nu se petrece ca la o nuntă normală. Într-adevăr, sunt aduşi lăutari, dar asta mai mult pentru "falã", să ştie lumea că e nuntă aici. La bulibaşa din Sinteşti au venit Sorinel Puştiul şi formaţia Dan Bursuc. Costul lăutarilor a fost de 115 milioane de lei. Înainte de nuntă familiile de ţigani vecine şi prietenii români ai nuntaşilor primesc câte un sfert de porc, băuturi, prăjituri, cozonac şi tot ce cuprinde meniul unei nunţi. La masă vin numai cei ce doresc să dea dar. După cum ne-a spus bulibaşa, întreaga nuntă a costat un miliard de lei. Au fost tăiaţi 34 de porci. Asta numai aici, în Sinteşti. În Ialomiţa au fost pregătite alte bucate alese.»

(Dintr-un reportaj de Andreea Ofiţeru; în "România liberă", Bucureşti, 2002)

6 ţâţe

«Sursele noastre susţin că renumita folcloristă Laura Lavric a avut numeroşi iubiţi, în perioada în care a cântat în SUA. Din acest motiv se pare că interpreta s-a întors în ţară cu o mică avere... Şi, tot din acest motiv, nu mai primeşte viză pentru America. De asemenea, se pare că toată lumea ştie despre relaţia ei fierbinte, chiar sălbatică, cu George D., patronul unei fabrici de tricotaje şi totodată patronul restaurantului "Dunărea" din New York, unde au cântat numeroase vedete. Izvoarele noastre informative din muzica populară (care nu mint niciodată) spun că Laura Lavric ar fi cântat la un restaurant poreclit "6 ţâţe", din cartierul Ridgewood. Patroana locului era o guristă (interpretă vocală) din Alba Iulia, care obişnuia să le găsească bărbaţi cu bani cântăreţelor care prestau la localul respectiv. În aceeaşi perioadă, Laura Lavric l-a cucerit pe George D., cu care avea să locuiască o perioadă.

Am discutat şi cu domnul George D., care doreşte să fie cât mai discret cu putinţă. Menţionăm că înregistrarea declaraţiei se află la dispoziţia celor interesaţi, la redacţia revistei noastre: "Relaţia mea cu Laura Lavric a fost cu ani în urmă şi nu are rost să vorbesc despre acest lucru! Asta se întâmpla... nu mai ştiu... când a fost prima dată

Laura la mine! Aşa am auzit şi eu, că de-aia nu mai primeşte viză pentru SUA, deoarece ar fi dat-o în gât iubitul ei, un oarecare bărbos... uite că i-am uitat numele, deşi îl ştiam. El i-ar fi făcut probleme... că dacă ar fi avut ea viză acum... A făcut destui bani în SUA. A cântat la "6 ţâţe" şi Laura Lavric. Toate au trecut pe acolo. Patroana era din Alba Iulia. Localul se numea aşa pentru că erau trei gagici faine, una era patroana. Restaurantul acesta se află în cartierul Ridgewood, unde locuiesc foarte mulţi români. Restaurantul meu, "Dunărea", era mai deosebit. Laura a stat şi la mine, după ce a rămas fără serviciu. Nu mai e nici un secret pentru nimeni ce făcea Laura Lavric în SUA. Vă repet: toţi ştiu! Toate (făceau asta), în afară de vreo trei-patru. Toate erau la bani... Laura a fost o femeie liberă, care a profitat de tot ce era posibil. Asta-i tot! Ce să zic, au fost altele, mult mai mizerabile decât Laura. Ea are slăbiciunile ei pentru bani, dar nu a furat nimic.»

(Dintr-un articol de Dragoş Păun; în VIP, Bucureşti, 2002)

Doftana 5 stele

«Locul întâmplării: judeţul Prahova, localitatea Telega (lângă Câmpina). Un nume cu o anumită rezonanţă în conştiinţa românească: Doftana. Binecunoscutul loc de recluziune, "universitatea politică" pentru liderii comunişti din anii interbelici, ani de zile Muzeu al "clasei muncitoare", fosta închisoare Doftana a devenit în anii post-decembrie '89 o adevărată ruină, dar şi o povară pentru administraţia locală. Primăria din Telega a iniţiat un proiect al cărui scop este transformarea fostei puşcării în, nici mai mult nici mai puţin, decât hotel. Dacă vom putea vorbi în perspectivă de un Dracula Park, nu pare imposibil ca puşcăria Doftana să găzduiască turişti la un confort de nu se ştie câte stele.

Fotbaliştii bogaţi şi vilele lor

O anchetă jurnalistică a ziarului "Evenimentul zilei" a adus în atenţia opiniei publice un aspect mai puţin comentat. Într-o ţară unde au curs râuri de cerneală pe marginea bunăstării imobiliare afişate de diverse categorii de salariaţi ai statului – poliţişti, politicieni, magistraţi etc. – despre câştigurile unei categorii de sportivi s-a scris mai puţin. Rezultatele investigaţiilor jurnaliştilor de la "Evenimentul zilei" relevă o realitate puţin cunoscută: în sportul-rege, chiar şi în România se rulează sume uriaşe de dolari şi, în consecinţă, unii fotbalişti sau "oameni de fotbal" au reuşit să acumuleze averi considerabile. Cum în România problema locativă nu a fost niciodată rezolvată dar şi din dorinţa, omenească, de a ieşi în evidenţă cu orice preţ, s-au construit în diverse locuri numeroase imobile spectaculoase, de o calitate de necontestat. Proprietarii acestora: fotbalişti, antrenori de renume, conducători de cluburi. Într-un "clasament" ad-hoc, întocmit de amintitul jurnal, pe primul loc s–ar situa casa de la Snagov a lui Ionuţ Lupescu, fost fotbalist la Dinamo şi Bayer Leverkusen. Chiar dacă proprietarul o califică "o casă ţărănească în stil nemţesc", proprietatea este evaluată la peste 2 milioane de dolari. La loc de cinste vom găsi locuinţa de la Breaza a lui Mircea Lucescu, actualmente antrenor la Beşiktaş Istanbul, declarată doi ani la rând cea mai frumoasă casă de vacanţă din România! O locuinţă valorând peste un milion de dolari posedă la Corbeanca, o localitate la modă aflată la 25 de kilometri de Bucureşti, fostul internaţional Gică Mihali. În Bucureşti, fostul portar al echipei naţionale, Florin Prunea, şi-a construit "cea mai frumoasă casă din Drumul Sării", cum afirmă cunoscătorii, imobil evaluat la peste 1,2 milioane de dolari. În cartierul Băneasa, departe de zbuciumul oraşului, antrenorul echipei naţionale de fotbal, Anghel Iordănescu, îşi ridică un imobil "de model grecesc" cu mai bine de 30 de camere.»

(Dintr-o rubrică de Adrian Stănescu; în "Curierul Românesc, Bucureşti, 2002)

M-au iubit femei frumoase...

Există poezii care cuceresc cititorii "din primul foc". O asemenea poezie a publicat recent Geo Dumitrescu, unul din marii lirici români de azi, în "România literară". Ea se numeşte "Romanţă, la adio" şi reprezintă scrierea cea mai nouă a mereu tânărului octogenar.

Şi-am zis foi de tiparoase –
hai, digulai-dam digu-digulai,
M-au iubit femei frumoase –
hai, digulai-dam digu-digulai,
Şi-ndrăzneţe, şi sfioase,
Şi naive, şi focoase –
digulai-dam-digulai...

Frunze, -n toamnă, de aramă–
digulai-digu-digulai,
M-au iubit femei de seamă,
Şi cu blugi, şi cu năframă,
M-au iubit femei deştepte,
Când loiale, când abjecte,
M-au iubit femei distinse
Şi mai crude, şi mai ninse,
M-au iubit mironosiţe –
Când cu fapta, când cu "fiţe"...
digulai-dam, digu-digulai...

Frunză grea de calomfir
digulai-dam,
Şi pe voi vă trec în şir

Geo Dumitrescu: hai, digulai-dam

Umbre dragi din cimitir:
Pomenescu-vă pios
Că m-aţi iubit prea frumos
Digulai... pe-o sfântă rază –
Domnul să vă aibă-n pază,
digulai-dam, digu-digulai...

Foaie verde patru fraţi
digulai, digulai-dam,
Voi, neveste de fârtaţi,
Ce-n păcat m-ademeneaţi,
Soţioare de amici
Amatoare de "lipici", –
De v-am ocolit cândva
Să mă ierte Precista!
De v-am amânat mereu
Să mă ierte Dumnezeu! –
Dar mai tare fu credinţa
Decât pofta şi putinţa!
hai, digulai-dam, digu-digulai...

Frunză verde nenufar,
digulai-dam-digulai
Şi voi, fete de trotuar.
Dulce, -al întâmplării dar,
Ce m-aţi luat ca ucenic
Când eram încă prea mic
Şi, pentru un pumn de lei,
Va-ţi uitat în ochii mei:
Dragoste involuntară
Cât stă trenul într-o gară!...
digulai-dam, digu-digulai...

Foaie verde şi-o lalea,
digulai, digulai-dam,
Multe-a tras inima mea
În război cu dragostea –
Inimă de cavaler,
Suflet pururea stingher,
Inimă zburătăcită
Din iubită în iubită...

Frunze vechi de măghiran,
digulai-dam-digulai,
Mai dă-mi, Doamne, înc-un an,
Înc-un an şi alţi câţiva
Să se-ntoarcă dragostea:
Să visezi şi să respiri
Scotocind prin amintiri
Zvonul primelor iubiri...

Digulai şi-o peruzea,
digulai-dam-digulai,
Căina-m-aş căina:
Nu de ce-am păţit cândva –
Ci, of, Doamne, cum să zic,
Că nu mai păţesc nimic!
digulai-vai!-digu-digulai...

Frunze dulci de tiparoase,
digulai, digulai, dam,
Flutur steaguri de mătase:
Mândru sunt, măre, cât şase,
C-am iubit femei frumoase,
digulai,
Şi-ndrăzneţe, şi sfioase,
Şi novice, şi focoase,
Când prea coapte, când fecioare,
Nobile, ori populare...
digulai-dam-pururi digulai...

Can-canuri...

...întâlnim în revista V.I.P. (precum şi în fel de fel de publicaţii dornice să ne aducă la cunoştinţă noutăţi din viaţa vedetelor.

■ **Gh. Zamfir,** celebrul cântăreţ din nai (şi, mai nou, mâncător de ovrei pe pâine), a căzut la patima ghicitorilor şi vrăjitoarelor. Crezând orbeşte în puterile magice ale acestora, el ar fi cheltuit o groază de bani în schimbul consultaţiilor, ceea ce – spun gurile rele – l-a adus în pragul sărăciei. Astfel, unei vrăjitoare cunoscute, Mama Omida, din Chitila (care ghicise şi familiei Ceauşescu), naistul i-a plătit 20.000 de dolari, plus cam tot atâtea mărci germane, precum şi un ceas Rollex de aur. ■ Trio Grigoriu continuă! **Mihai Grigoriu,** fiul fratelui mai mare din vestitul Trio, Angel Grigoriu, este pianist şi compozitor de talent. El trăieşte de 17 ani în Germania, la Freiburg, lucrând ca director artistic al teatrului muzical "Die Schönen der Nacht". Mihai s-a combinat nu de mult cu d-ra Uta von Seckendorf, ai cărei părinţi posedă un vechi castel din Bavaria. ■ Un amor care durează de ani şi ani de zile, dar a ieşit de-abia acum la iveală, este acela dintre **cântăreaţa Corina Chiriac** şi cunoscutul autor de literatură ştiinţifico-fantastică (plus ex-ministru al sportului) Alexandru Mironov. ■ **Actorul Ştefan Iordache** interpretează rolul principal în noul film românesc "Faraonul". *"Pentru rolul pe care îl interpretez în acest film* – a declarat el unui reporter – *trebuie să am o ţinută cât mai neglijentă, iar acest lucru mi-a adus câteva întâmplări ciudate: când filmam pe Lipscani, a venit la mine o femeie şi mi-a dat o pâine de pomană. Iar când am filmat la Căminul de bătrâni nr. 5 din Vitan, căutam toaleta şi m-a văzut o pensionară de acolo, care i-a zis unei fete din echipa de filmare: "Lasă-l, maică, e nou venit aici".* ■ Numărul ziariştilor care umblă cu revolverul în buzunar creşte, creşte mereu. Mai nou, veteranul **Aristide Buhoiu,** de la Televiziune, şi-a luat pistol, în urma faptului că, după ce iscălise câteva articole în ziarul "Naţional" despre traficul de carne vie, a primit câteva telefoane, la ore târzii din noapte, cerându-i să se astâmpere. *"Atunci, mărturiseşte el, am înţeles că am călcat pe picior* *mai multe persoane pentru că – după droguri – industria prostituţiei, dar mai ales cea a exportului de femei este cea mai profitabilă".* Altă adeptă a revolverului este jurnalista **Jeana Gheorghiu:** *"Am făcut demersurile pentru un permis de portarmă din februarie anul trecut, de când am fost atacată şi jefuită în timp ce mă aflam la volan într-o aglomeraţie infernală pe bulevard. De atunci port tot timpul la mine pistolul. Când e cazul, iau şi un bodyguard cu mine".* ■ Cel mai *tare* realizator de televiziune este, în felul lui, tânărul **Vlad Craioveanu,** animatorul emisiunii "Zero" de la Postul ProTV. Într-o emisiune recentă de-a sa, eroul principal juca fotbal pe plajă cu un câine mort, îşi turna bere în chiloţi şi se căsătorea cu o scroafă (care nu era scroafa Suha). ■ 15 decembrie va fi o zi importantă în istoria Bucureştiului. Atunci se vor afla în capitală cele mai frumoase 50 de femei căsătorite pentru a participa la **concursul "Mrs. World"** (a nu se confunda cu Miss World). Aşa cum spunea Traian Băsescu, primarul general al Bucureştiului, concursul "este dedicat femeilor frumoase, căsătorite, care s-au implicat în viaţa socială a comunităţii. Femeile frumoase care nu sunt căsătorite şi vor să participe la concurs, trebuie să se mărite înainte de 13 decembrie". Concursul va dura 3 zile, care vor culmina cu Balul de încoronare. ■ O veste bună pentru iubitorii de teatru: **actorul Cornel Vulpe,** de la Teatrul de Comedie, care se află de un an de zile în comă (ca urmare a unui grav accident vascular) a început să-şi revină: el a reuşit să deschidă ochii, ajungând chiar să răspundă celor din jur, cu ajutorul clipirilor din pleoape. (**Nota redacţiei:** Aceste rânduri au fost scrise atunci când începusem să dăm rubrica la cules. Între timp, însă, din păcate, speranţele întru revenirea lui Vulpe s-au dovedit neîntemeiate, talentatul actor dându-şi sufletul la spital.) ■ **Ilie Năstase** are mulţi admiratori şi prieteni în Statele Unite. "Figurile" de pe teren ale marelui jucător de tenis nu au fost uitate de *fanii* sportului alb nici până azi. Printre aceşti *fani* ai lui se numără şi Dick Grasso, preşedintele Bursei din New York. Aflat prin Manhattan, nu de mult, împreună cu prietena sa, frumoasa Amalia Teodosiu, Năstase a fost invitat de Grasso la un mic dejun, apoi a fost poftit să deschidă lucrările din acea zi ale vestitei Burse de pe Wall Street. ■ Dintr-o convorbire a lui **Radu Beligan** cu o ziaristă de la V.I.P.:

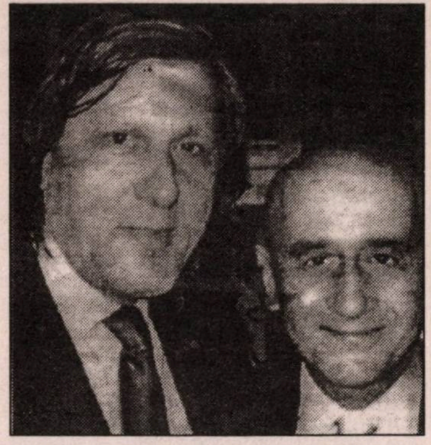

Ilie Năstase şi Dick Grasso: un subiect gras

– Ce ingrediente ar trebui să intre într-un actor pentru a se transforma într-un monstru sacru, cum sunteţi dvs.?

– 10% talent, 50% transpiraţie, 5% rigoare, 10% respect pentru actor şi pentru public, 10% modestie, 10% nesiguranţă, 5% orgoliu.

– Un actor ieşit la pensie are o pensie de 2.500.000 de lei. Cum vi se pare acest lucru?

– Penibil.

Deces

Tita Chiper (68), ziaristă, redactor la săptămânalul "Dilema".

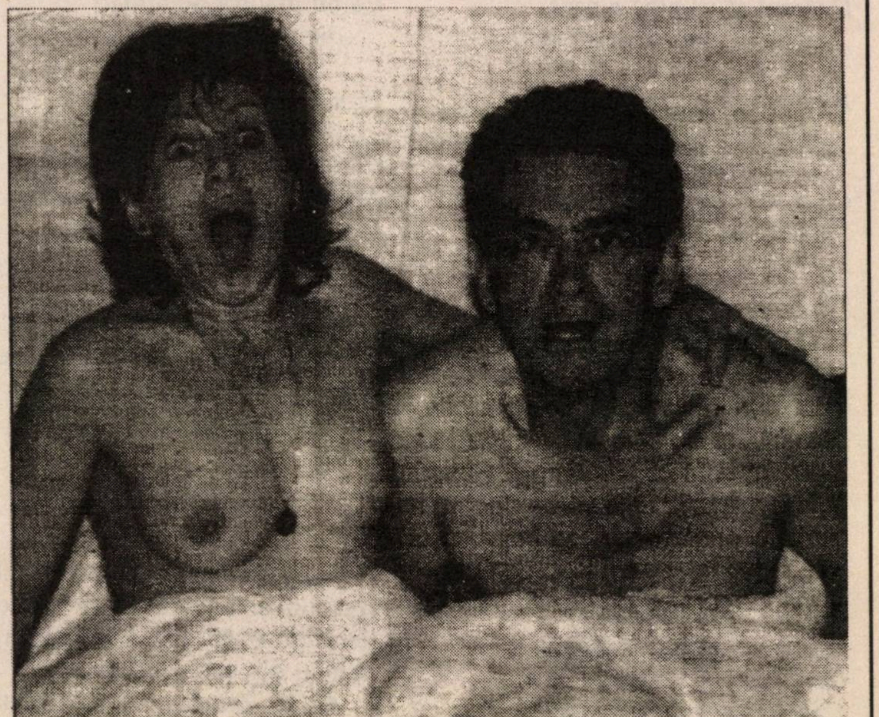

O fotografie, necunoscută până azi, a făcut ocolul lumii teatrale (şi a lumii iubitoare de lume teatrală): actorii Iurie Darie şi Anca Pandrea, soţia sa, la aşternut.

GH. GASTON-MARIN

Atenţie la privatizare!

Gh. Gaston-Marin a fost în anii '50-'70 unul din conducătorii economiei româneşti, dirijând Comitetul de Stat pentru planificare şi fiind vicepreşedinte al Consiliului de Miniştri. El trăieşte astăzi în Israel, dar urmăreşte cu atenţie ce se întâmplă în economia din România şi din lume.

Părerile sale sunt cam contra-curentului. Ele vor scoate din sărite pe mulţi, făcându-i să sară până în tavan şi să strige: păi ce te puteai aştepta de la Gaston-Marin!

De la schimbările esenţiale produse prin înlocuirea Uniunii Sovietice cu Rusia şi prin instaurarea de regimuri mai democratice în estul Europei, apologeţii neclintiţi ai capitalismului îşi manifestă cu insistenţă bucuria, proclamând sfârşitul comunismului.

Cei care susţineau că un sistem socialist planificat nu poate funcţiona, că el este împotriva sentimentelor fireşti, individualiste ale omului, ale tendinţelor sale spre libertate, că numai o economie bazată pe legea cererii şi ofertei, a profitului, a liberalismului, are asigurate condiţiile vitale de existenţă, îşi văd visele împlinite.

Dar apologeţii sistemului capitalist-liberal riscă să greşească şi cu această ocazie.

Cele mai importante teorii economice actuale admit că elementul fundamental al economiei unei ţări este producţia materială. Teoria economică a lui Marx este bazată pe legea valorii, care arată că forţa de muncă consumată în procesul de producţie, remunerată la valoarea sa, ca valoare, cu un salariu care să-i asigure mijloacele necesare pentru a se putea reproduce, este izvorul plus-valorii: sursa profitului şi a reproducţiei lărgite, indiferent de sistem.

Această teorie fundamentală este astăzi pusă la încercare de mişcările intempestive, necontrolabile ale bursei. Acestea sunt rezultatul unei mase imense de lichidităţi monetare pe piaţa mondială. Volumul şi intensitatea relaţiilor comerciale internaţionale contemporane fac, desigur, necesare mijloace de plată a soldurilor între state. Această cerinţă a justificat, curând după sfârşitul celui de al doilea război mondial, promovarea – alături de aur – a dolarului american drept monedă de plată şi de decontare internaţională.

Apelul la dolar, devenit mijloc de plată internaţională şi chiar de facturare curentă a unor materii prime esenţiale cum sunt petrolul, alte materii prime şi servicii, precum şi de tezaurizare statală şi individuală, se face tot mai puternică şi tot mai greu stăpânită de Rezerva Federală a Statelor Unite şi de talentatul ei preşedinte Alain Greenspan. Acesta este obligat să ajusteze mereu cu un sfert sau o jumătate de procent taxa de scont, în caz de accelerare sau de încetinire a activităţii economice americane.

Consecinţa principală a celor de mai sus este existenţa unei mase enorme de dolari pe piaţa mondială, cu mult peste nevoile reale de finanţare a activităţii economice şi care alimentează activitatea bursieră şi specula. Mişcările intempestive ale burselor din Asia, Europa şi America din ultima vreme, crahul unor acţiuni ale firmelor de high-tech şi numeroase falimente, faptul că sursa de existenţă a unor persoane şi chiar a unor firme a devenit profitul din specula bursieră arată neîndoios că, în perioada actuală, profitul din bursă a înlocuit în mare măsură profitul din plus-valoarea realizată din activitatea productivă.

Un fenomen aproape neaşteptat este saturaţia cu dolari a unor ţări producătoare de petrol ca Arabia Saudită, care şi-au făcut investiţiile dorite cu prisosinţă şi au alocat mari fonduri sociale şi pentru creşterea nivelului de trai al populaţiei autohtone şi al celei aduse din alte ţări şi care au ajuns la concluzia că este preferabil să-şi păstreze rezervele importante de petrol decât să acumuleze în continuare fonduri în dolari; faţă de cererea crescândă de petrol a ţărilor industrializate, se manifestă tendinţa de reducere sau de menţinere a producţiei acestuia şi apariţia unor mari tensiuni pe piaţa mondială.

În ultimele decenii, profitul acceptabil pe ţări şi ramuri de producţie a fost treptat înlocuit cu profitul maxim realizabil în condiţiile globalizării. Ca urmare s-a extins acţiuea de delocalizare. Fabrici şi uzine cu veche tradiţie din ţările industrializate, cu personal calificat şi realizând şi profit, au fost transferate în ţări în care profitul poate fi mai mare, datorită nivelului redus al salariilor, al asigurărilor sociale etc. Delocalizarea lasă fără lucru oraşe şi zone întregi din lumea industrializată, alimentează şomajul şi tensiunile sociale între patronat şi salariaţi, obligă la cheltuieli suplimentare bugetul deja supus unor mari eforturi.

În ţările cu un învăţământ şi o intelectualitate având o veche tradiţie, ca spre exemplu în România, delocalizările aduc şi unele activităţi industriale sporite, ca de exemplu în industria de automobile de la Craiova.

În schimb privatizările, impuse ca o condiţie esenţială a forurilor de finanţare internaţională pentru alocarea de credite, printre care şi României, aduc întreprinderile în stare de faliment, prin nerezolvarea unor probleme vitale ca: materii prime, energie, întreţinere, piese de schimb, reglementări în domeniul preţurilor şi altele. Zeci de fabrici sunt vândute ca fier vechi pe prețuri de nimica; se importă produse care pot fi fabricate în țară, sau articole de lux, ca automobile Ferrari și Maserati. Toate aceste tendințe manifestate de pătura largă de profitori, corupți și mafioți, care au un cuvânt greu în economie, duc la agravarea crizei de care suferă țara, la expatrierea a zeci de mii de muncitori calificați și intelectuali de înaltă valoare, siliți a emigra pentru a-și putea câștiga existența, la slăbirea și destrămarea legăturilor familiale.

Înstrăinarea unor întreprinderi ca Reșița, care încă din timpul monarhiei habsburgice, în secolul al 19-lea, fabrica oțel și mașini, a provocat puternice manifestări de protest din partea muncitorilor și a populației, ca urmare a opririi producției și a faptului că nu se mai plătiseră salariile de câteva luni de zile. Chiar și Combinatul Siderurgic de la Galați, cea mai modernă unitate de acest gen din Europa, pus în funcțiune în 1968, înzestrat cu o tehnologie dintre cele mai noi, aleasă după o examinare minuțioasă a siderurgiei din Europa occidentală și America, a fost recent privatizat prin vânzare către un trust internațional cu prețul de o jumătate de miliard de dolari. Văicărelile apologeților privatizării despre tehnologia depășită, învechită, sunt dezmințite de fapte ca producția, anul trecut, la Galați, a 4 milioane tone de oțel și posibilitatea de a produce 6 milioane de tone, de cererea actuală de tablă groasă pentru șantiere navale și construcții metalice sau de alte produse ca tabla pentru automobile și industria de conserve.

Toate aceste înstrăinări și privatizări pornesc, poate, de la vechiul și falsul adagio că "statul este prost gospodar" și numai inițiativa particulară este viabilă. Dezmințire evidentă a acestei legende interesate este progresul realizat după război de România.

Este evident progresul realizat în numeroase domenii de actualul guvern român, condus de primul ministru Adrian Năstase, sub președinția lui Ion Iliescu. În actuala conjunctură internațională și europeană, străduințele primordiale ale politicii externe de la București pentru ca România să devină membru al NATO și UE, pot fi justificate. Euforia ce va rezulta din admiterea probabilă a României în cele două organizații internaționale va fi serios zdruncinată de obligațiile noi, pe care țara va fi obligată să și le asume prin documentele de aderare.

Pe plan mondial și european, România este încă mult rămasă în urmă, cu toate progresele realizate între cele două războaie mondiale și îndeosebi între 1945-65 în domeniul industrializării diversificate, bazate pe tehnica cea mai modernă a anilor respectivi. Agricultura a fost comasată: mecanizarea și planul de irigare au fost în plin progres, fabricile profilate pe construcția de mașini și pe chimie furnizau tot ce este necesar unei agriculturi de mare productivitate.

Experiența istorică și cea recentă arată că integrarea unei țări mai puțin dezvoltate într-o grupare de state mai avansate se realizează cu multe dificultăți, cere timp și îndeosebi multe sacrificii din partea noilor aderenți.

Potențialul economic și financiar al României creat până la revoluția din 1989 a fost serios afectat de înlăturarea statului și a fost înlocuit de către sectorul privat intern și îndeosebi extern. Deciziile majore economice și financiare nu mai sunt de resortul guvernului român, ci sunt impuse de organisme financiare internaționale sau de noii proprietari ai întreprinderilor și unităților privatizate. Așadar, chiar și posibilitatea guvernului de a acționa asupra fatorilor ce facilitează procesul de integrare este redusă.

În asemenea condiții complexe se pune întrebarea: ce este de făcut? Pentru a găsi un răspuns este necesar să examinăm factorii care justifică sau nu cedarea din partea statului a conducerii unităților economice și financiare pe seama sectorului privat, cu alte cuvinte privatizarea. O primă constatare arată că privatizări s-au făcut și se fac, indiferent de orânduirea socială a țărilor respective – capitalistă sau socialistă – pe considerente de eficiență a întreprinderilor. Așa, de exemplu, în țările dezvoltate ale Europei occidentale, unde evoluția multiseculară capitalistă a generat grupări și personalități cu pregătire și experiență superioară, formate prin confruntarea cu unități concurente din aceeași ramură, situațiile sunt diferite. Statul având aceleași interese cu ale acestor grupări – fiind expresia lor – nu dă din mână, nu privatizează orice: în Franța, statul stăpânește sectorul energetic, căile ferate, porturile maritime, fabricile de automobile Renault și alte sectoare vitale pentru asigurarea suveranității naționale și a veniturilor pentru buget etc. Marea Britanie a privatizat sectorul căilor ferate. De atunci accidentele grave, cu morți și distrugeri de material feroviar se înmulțesc, datorită învechirii materialului rulant și a rețelei feroviare. Altfel se petrec lucrurile într-o țară ca Germania. Astăzi, Germania are o economie consolidată, modernă, realizată după al doilea război mondial cu mult ajutor american și condusă de oameni cu înaltă pregătire profesională și concerne mari, puternice ca: I. G. Farben, Krupp, Siemens, M.A.N., Mercedes și multe altele. Pe asemenea grupări, universal cunoscute, și pe sectorul mic și mijlociu privat se poate bizui economia capitalistă, eficientă, a Germaniei actuale.

Ce poate aștepta România de la acțiunea de privatizare a întreprinderilor industriale, agricole și financiare, construite cu mari sacrificii și privațiuni după cel de-al doilea război mondial? Renunțarea de către stat la responsabilitățile sale în domeniul conducerii economiei, în favoarea unor forțe îndeosebi externe, necontrolabile, călăuzite de alte considerente decât cele care stau la baza interesului național!

ION MIHĂILEANU
Corespondenţă din Franţa

Caleidoscop parizian

- **Ştiţi cine este Bernard Dargols?**
- **Un film (cu bucluc) despre Mitterrand**
- **Eilat la Paris**

Nu obişnuiesc să-mi încep corespondenţa cu un fapt divers. De data asta îmi îngădui o excepţie. Pentru că faptul divers nu e atât de divers. E adică neobişnuit. Nu vă speriaţi, nu e vorba de o crimă oribilă, nici de o răpire de copii – ceea ce se întâmplă destul de des în ultimul timp – nici de un cambriolaj epocal, nici de o sinucidere a unui om politic, fapt foarte rar.

E vorba de o sărbătorire. Sărbătorirea unui om. Numele lui e Bernard Dargols. Când a izbucnit al doilea război mondial, tânărul francez de atunci se afla la studii în Statele Unite. Nimeni nu-l obliga să-şi rişte viaţa participând la lupte. Fără ezitare, el a cerut naţionalitatea americană pentru a fi primit voluntar şi a parcurs câţiva ani de instrucţie militară în SUA. Cu o specializare: recoltarea de informaţii despre armatele hitleriste. Se apropie debarcarea trupelor aliate în Normandia: Dargols, împreună cu ceilalţi soldaţi americani – el căpătase gradul de sergent-major – ajunge în Anglia, unde capătă o formaţie specială.

Nu ştiu dacă aţi văzut filmul "Trebuie salvat soldatul Ryan", de Steven Spielberg. Cred că e primul film care oferă o viziune realistă a ceea ce a însemnat debarcarea în Franţa a trupelor aliate. Un infern apocaliptic. Mii de soldaţi ucişi, apele mării înroşite de sânge. Ce-a trăit Bernard Dargols până a atins pământul numai el ştie, pentru că, discret, n-a evocat niciodată aceste momente. Ajunge în sfârşit în localitatea Cerisy-la-Forêt. Misiune periculoasă, el acţionează solitar în culegerea de informaţii, despărţit de restul tovarăşilor săi de arme, într-un teritoriu necunoscut. Are un singur punct de sprijin: un rezistent francez, un farmacist, Stanislas Champain. Când intră în farmacie dă de o tânără îmbrăcată în negru. Când îi spune că ar vrea să vorbească cu domnul Stanislas ea îi răspunde că, din păcate, el a murit cu câteva zile înainte într-un bombardament al aliaţilor. Tânăra, fiica farmacistului, îi oferă, în semn de prietenie, un mic flacon, adăugând: "Amestecaţi această băutură cu puţină apă şi veţi avea impresia că beţi un Pernod".

Misiunea lui Bernard Dargols era cu atât mai importantă cu cât trupele hitleriste se apărau cu disperare. Numai în zilele de 12 şi 13 iunie 1944 au fost ucişi 540 de soldaţi aliaţi. Timp de patru săptămâni a colindat regiunea culegând de la francezi informaţii preţioase care au contribuit la înaintarea trupelor anglo-americane. În ziua de 1 iulie 1944 marile ziare americane publicau pe prima pagină o fotografie în care puteau fi văzuţi tânărul sergent-major Bernard Dargols – care semăna cu Spencer Tracy – şi o fermieră franceză, tânăra Marie-Jeanne Leclerc, semn al colaborării între luptătorul american şi populaţia locală.

Omul nostru nu s-a oprit în Normandia; el şi-a continuat drumul până în localitatea Brest, unde nemţii încercuiţi rezistau cu înverşunare, apoi în Belgia, pentru a ajunge în sfârşit la Paris, oraşul unde se născuse. În cele din urmă, conform regulilor militare, debarca de data asta la Norfolk, Virginia, din nou în Statele Unite, pentru a raporta: misiunea a fost îndeplinită!

Se întâmplă uneori – deseori – ca asemenea fapte să fie uitate. Sau să fie comemorate în solemnităţi dictate de oficialităţi, fără participarea afectivă a populaţiei. Cu Bernard Dargols s-a întâmplat cu totul altfel. Un fapt divers cu totul neobişnuit.

CIC
S. 203379

Bernard Dargols

Un tânăr pe numele său Serge Sanchez, simplu funcţionar, pasionat de tot ce priveşte debarcarea trupelor aliate în Normandia, a devenit un fel de enciclopedie vie a acestui mare eveniment. În investigaţiile sale a aflat de existenţa eroului nostru. L-a contactat şi a purtat cu el discuţii cu scopul de a scrie o broşură în care să evoce faptele sale. De curând, când s-au împlinit 58 de ani de la debarcare, ce-i trece prin cap tânărului "enciclopedist"? Să organizeze o sărbătorire a franco-americanului pe locurile unde a luptat pentru eliberarea Franţei. Fără ca personajul principal să fie la curent, în cel mai strict secret. În acest scop a scris primarilor din comunele pe unde a trecut Bernard Dargols planul său, asigurându-se de complicitatea lor.

Soseşte şi ziua mult aşteptată. Bernard Dargols e invitat, ca în alte ocazii, să vină în Normandia ca să depună o jerbă de flori pe mormântul celor căzuţi pentru eliberarea Franţei. Habar n-avea de ce i se pregătea. Şi acolo, mare surpriză. E rugat să se urce pe un Jeep, acelaşi tip de maşină pe care a condus-o cu

58 de ani în urmă, şi, precedat de câteva alte Jeep-uri conduse de tineri francezi îmbrăcaţi în uniforme militare americane, soseşte în localitatea Cerisy-la-Forêt, unde îl aşteaptă o mare mulţime care nu conteneşte să-l aplaude. Cu câteva zile înainte primăriile au publicat un superb afiş, lipit în diverse comune, în care invitau populaţia să participe la sărbătorirea "veteranului american Bernard Dargols". Discursul şi elogiul primarului Jean Ledunois, prezenţa neaşteptată a fermierei – acum probabil septuagenară sau octogenară – cu care se afla în fotografia publicată în prima pagină a ziarelor americane în 1944, cuvântarea lui Pierre Champain, fiul farmacistului, care i-a dăruit o carte de benzi desenate realizate de fiul său Antoine, intitulată "Overlord" (numele de cod al operaţiei de debarcare), îmbrăţişările, manifestările de simpatie, întâlnirile cu copiii care i-au pus sumedenie de întrebări, recepţiile, banchetele în onoarea sa, cadourile, multe, dăruite de oameni din regiune, mă întreb cum a rezistat Bernard Dargols la o asemenea explozie de emoţii, de prietenie. Trei ziare, printre care cotidianul "Ouest France", având un tiraj de peste 700.000 de exemplare, mai răspândit decât "Le Monde" şi "Le Figaro", au publicat reportaje însoţite de fotografii despre această sărbătorire. Cu titluri: "Omagiu emoţionant lui Bernard Dargols", sau "În onoarea lui Bernard Dargols".

Şi acum, trebuie să fac o mărturisire: Bernard Dargols şi soţia sa Françoise îmi sunt prieteni. Prietenie de care sunt mândru. Cu mulţi ani în urmă, când trăia încă soţia mea Veronica, am făcut împreună cu Bernard o călătorie de-a lungul coastei normande şi ne-am oprit în locul numit Omaha Beach, unde a avut loc debarcarea. N-aş fi evocat poate personalitatea lui dacă n-ar fi devenit dintr-o dată vedeta zilei, o personalitate publică. Cum l-am ştiut de când îl cunosc, de o rară modestie, mi-a spus că nu merita o asemenea sărbătorire. Că nu e un erou, că şi-a făcut datoria, ca atâţia sute de mii care au luptat contra nazismului. Spunând acestea cu un zâmbet în colţul gurii, cu un umor care îl părăseşte rar (e un mare povestitor de anecdote). La cei 82 de ani pe care i-a împlinit de curând, continuă să fie un "gourmet", ca un adevărat parizian. Deşi rădăcinile sale sunt aiurea. Tatăl său, care a sosit în Franţa venind din Odesa, era evreu. Ca şi Bernard, care nu uită că e evreu şi care o "rupe" şi pe idiş. Şi care, bineînţeles, urmăreşte cu încordare ce se întâmplă în Israel.

◆

Mitterrand e din nou la ordinea zilei. Parafrazând o frază celebră, s-ar putea zice că "stafia sa colindă Franţa". Nu mai ştiu câte cărţi s-au scris despre el. Poate că vreo 20. Mai multe decât despre De Gaulle. Cartea "Dernier Mitterrand", scrisă de ziaristul Georges-Marc Benamou, e însă cea care a stârnit cele mai multe polemici, mai ales din partea celor ce-au făcut parte din cercul său intim. Aceştia îi reproşează cu virulenţă autorului faptul că îl prezintă pe fostul preşedinte al Franţei într-o lumină negativă, mai ales în ultimii ani ai vieţii sale, în declinul său. Mai ales două pasaje din carte i-au revoltat. Unul unde Mitterrand, în prezenţa autorului, pronunţă fraze antisemite, şi celălalt unde autorul povesteşte că de revelion, aproape muribund, Mitterrand înghite cu o poftă nebună carnea unei păsări rare, numită artolan, "son plat préféré". Fapt contestat de fidelii care au participat la revelion şi care văd aici intenţia autorului de a-şi prezenta personajul ca pe un carnivor, ca pe un om lacom.

E foarte greu ca în câteva rânduri să caracterizez atitudinea lui Mitterrand faţă de evrei sau faţă de Israel. Cei ce l-au cunoscut îndeaproape – printre care personalităţi evreieşti – susţin că el n-a fost antisemit, că era un bun cunoscător şi-l interesau iudaismul şi istoria evreilor. În acelaşi timp, atitudinea sa faţă de Bosquet, şeful poliţiei franceze în timpul regimului de la Vichy, redevenit cică persoană "onorabilă" după eliberare, cu care a avut relaţii de amiciţie, e o pată pentru memoria sa. A şi fost cauza rupturii, din partea lui Elie Wiesel, a prieteniei sale cu Mitterrand.

Cert este că acest personaj complex, deloc liniar, e un personaj de roman. Iată însă că la orizont apare posibilitatea ca Mitterrand să devină eroul unui film. Un tânăr producător, Franck Le Wita, a cumpărat drepturile de autor ale cărţii "Dernier Mitterrand" – cartea controversată a lui Benamou – şi i-a încredinţat lui Jean-Michel Gaillard, istoric, fost consilier al lui Mitterrand la Elysée, misiunea de a scrie un scenariu inspirându-se din această carte. Proteste din partea celor ce se vor apărătorii memoriei fostului preşedinte. Pierre Bergé, unul din intimii săi, ţipă că Benamou va primi cei 30 de arginţi ai lui Iuda – în paranteză fie spus Benamou e evreu – şi cere lui Danielle Mitterrand să opună un veto turnării unui asemenea film. Benamou se apără spunând că în cartea sa el a conturat figura unui mare personaj istoric şi că în Statele Unite s-au realizat nu mai puţin de trei filme în care apare figura lui Clinton. Se pare că producătorul va încredinţa lui Claude Goretto misiunea de a fi regizorul acestui film (el a realizat un excelent film de televiziune despre Léon Blum, interpretat de marele actor Claude Rich). Presa franceză se joacă punându-şi întrebarea: cine va interpreta rolul lui Mitterrand? Michel Bouquet, care şi seamănă cu personajul, Michel Piccoli, sau Jean-Louis Trintignant? Deşi Trintignant a jucat rolul unui preşedinte al Franţei în filmul intitulat "Le bon plaisir", după un scenariu scris de Françoise Giroud, unde aluzia la Mitterrand era clară: personajul ascunsese existenţa unui copil născut în urma unei legături amoroase. Cu deosebirea că era un fiu, nu o fată, adică Mazarine, fiica fostului preşedinte.

Se va realiza un film intitulat

"Mitterrand"? Viitorul ne-o va spune. Duşmanii lui sunt mulţi şi puternici...

Şi câteva maxi-minime şi mini-minime:

■ Nu ştiu dacă la televiziunea israeliană s-au arătat imagini ale Senei adăpostind o plajă unde parizienii se prăjeau la soare. Mai ales cei ce nu şi-au putut permite să plece în vacanţă, în străinătate sau în Franţa, în preajma mării sau a oceanului. Timp de o lună (18 iulie – 18 august), o porţiune a ceea ce se numeşte "La Voie Pompidou", unde circulau maşinile, a fost transformată în teritoriu pentru pietoni, roller-işti, biciclişti, în afară, bineînţeles, de plaja cu nisip fin unde au fost plantaţi palmieri. Două milioane cinci sute de mii de persoane printre care şi turişti străini – au frecventat, gratis, aceste locuri. Succes al primarului Parisului, socialistul Bertrand Delanoë, căruia opoziţia de dreapta i s-a împotrivit, considerând această operaţie drept un "gadget" electoral. Un bemol la acest succes: te prăjeşti la soare, dar nu poţi înota în Sena, fluviu poluat. Mă întreb: dacă ai neapărată nevoie să te bronzezi, nu poţi s-o faci întins pe iarbă, cum e posibil într-una din numeroasele grădini ale capitalei Franţei? Dar, "vox populi, vox Dei": aprobarea populaţiei Parisului face aşa încât în 2003 Sena va oferi din nou acelaşi spectacol.

■ Un cetăţean, pe numele său Hervé Couasnon, e proprietarul unei galerii de artă la Périgueux. În mod normal nu ţi-l poţi închipui decât cumpărând şi vânzând tablouri. Cine şi-ar fi imaginat că într-o bună zi respectivul domn se va introduce fraudulos în incinta Parlamentului francez şi se va apropia de noul prim ministru Raffarin în timp ce acesta rostea discursul său de politică generală? Să-l ucidă? Un nou atentat, ca acela săvârşit de un tânăr neo-nazist împotriva preşedintelui Chirac?

Nu! Întrerupându-i cuvântarea, i-a oferit o cupă, cică un soi de premiu pentru cel mai bun ministru, deşi, a adăugat el, "aştept s-o dovediţi prin fapte". Bineînţeles că după câteva clipe de mare emoţie, domnul Couasnon a fost evacuat cu forţa din incinta Parlamentului.

Cum a izbutit să pătrundă într-un loc printre cele mai bine păzite din Franţa? Mister. Întrebarea e alta: ce l-a îndemnat pe acest om să facă asemenea isprăvi? Pentru că nu e la prima (în 1991 s-a căţărat pe acoperişul ambasadei americane din Paris ca să-şi declame poemele). Să demonstreze ineficacitatea sistemelor de securitate? E prea puţin, cred, pentru el. Mai curând mi se pare a fi un soi de clovn, cu un simţ al umorului burlesc. Care va fi noua demonstraţie?

■ Fostul prim ministru Lionel Jospin, care până acum a refuzat să scoată o vorbă despre viaţa politică, a rostit de curând o singură propoziţie: "Nu voi rămâne mut totdeauna!". Exista oare cineva care să se iluzioneze că va fi altfel?

■ Există la Paris un cântăreţ despre care n-am scris niciodată. Şi care mi-e drag nu numai mie, ci la milioane de francezi de toate vârstele, de la 18 până la 50 de ani. Acum are peste 40 de ani, cântă de vreo 20 de ani şi succesul nu-l părăseşte. E plin de farmec în viaţa de toate zilele dar şi ca actor, în multe filme în care a jucat.

E vorba de Patrick Bruel, pe care am avut plăcerea să-l întâlnesc la aniversarea fiului meu Radu şi să schimb cu el câteva vorbe. Nu s-a ascuns niciodată că e evreu şi a fost atacat de Le Pen, gelos pe popularitatea sa. A scos un nou album: "Entre deux". Aviz amatorilor de cântece romantice.

■ Nu e un secret pentru nimeni că în Franţa sunt multe castele. Multe şi frumoase. Aproape că nu e turist care să nu vrea să viziteze castelele Loarei. În ultimul timp s-a dezvoltat o mişcare în rândurile tinerilor pentru restaurarea prin muncă voluntară a unor castele părăsite. Mulţi foşti aristocraţi care continuă să fie proprietari ai unor castele, pentru a face faţă cheltuielilor enorme pentru întreţinerea lor, le transformă în săli de teatru, de concerte, în hoteluri, în restaurante. Toate astea sunt normale. E însă de neînchipuit ce poate trece prin cap unui francez, despre care unii ar zice că numai un ţicnit poate face aşa ceva. Numele francezului cu pricina este Guiyot, şi este un om cu parale, cum s-ar zice în România. În loc să-i cheltuiască pe nu ştiu ce, ce şi-a propus respectivul? Să construiască un castel medieval. Nu un castel medieval oarecare, ci un "château fort", adică dotat cu mijloace de apărare împotriva unor eventuali agresori, înconjurat de apă curgătoare cu poduri care permit accesul la castel dar se ridică în caz de primejdie. Castel medieval? Mă rog. Construit însă cu materiale şi cu metode de lucru ca în secolul al 12-lea. Construcţia a început acum 5 ani. Şi se prevede că va fi terminată peste 20 de ani, adică în 2022! Şantierul, care se află la Guédelon, în departamentul Yonne, poate fi vizitat pentru a se vedea cum se extrage piatra din cariere, cum lucrează în pădure tăietorii de lemne, cum lucrează fierarii, zidarii, cum transportă materialele caii şi măgarii. Contra unei sume: 8 Euro. Puzderie de turişti fac coadă pentru a vizita această năzdrăvănie. Poate că francezul nostru a citit romanul lui Milan Kundera intitulat "La lenteur", pledoarie contra vitezei vertiginoase a vieţii noastre contemporane. Poate că pariul extravagantului nostru nu e nesăbuit? Poate că e o palmă adresată epocii moderne, care nu e în stare să construiască opere de o neasemuită frumuseţe? Catedrala Notre Dame a fost înălţată în nu mai puţin de 100 de ani şi adăugită, restaurată timp de secole. Iată-mă că-i iau apărarea năstruşnicului şi dacă cineva va susţine că am devenit retrograd, nu-mi pasă şi zic: Bravo, domnule Guiyot!

AL. MIRODAN

DICȚIONAR NECONVENȚIONAL

AL SCRIITORILOR EVREI DE LIMBĂ ROMÂNĂ

G

Gorun Irina, poetă (n. București, 1953, m. SUA, 1985), a început prin a trimite la 16 ani versuri la "România literară" din București, făcându-l pe Geo Dumitrescu să tresară citindu-le și să-i răspundă la Poșta redacției: «Lucrurile merg din ce în ce mai bine. "Extaz", "Plecarea" și mai ales "Obiectele" ne întăresc speranța unui debut apropiat". Debutul a avut loc, iar după câtva timp, Ana Blandiana îi tipărea câteva versuri în revista studențească "Amfiteatru": "A o prezenta pe Irina Gorun într-o pagină dedicată creației literare a elevilor este oarecum impropriu, pentru că, deși elevă, versurile ei depășesc cu mult vârsta artistică a uniformei cu guleraș alb și păr strâns sub bentiță. În versurile Irinei Gorun se împletește de pe acum o sensibilitate tremurătoare cu o maturitate amară, o anumită spaimă de cuvânt și inefabilele lui legi".

După terminarea liceului intră la facultate, dar nu la Filologie, așa cum își închipuise lumea din jur, ci la Matematică. Era cea de-a doua vocație a sa (sau poate prima). Continuă să publice prin reviste ("Luceafărul", "Argeș", "Universitas" etc.), dar până la plecarea ei și a familiei (se măritase, avea un copil, îl aștepta pe-al doilea) în Statele Unite, în 1980, nu a scos nici un volum. O dată cu debarcarea în America "o rupe" cu scrisul. Ea tipărește peste ocean o culegere de versuri, scrise demult, la București, dar lipsită de ecou. În timp ce-și pregătea doctoratul în informatică, este internată de urgență la spital, lovită de o maladie care a învins-o. Moare la 32 de ani.

În 1996 apare la București, sub titlul "Poetul nu mai locuiește aici", o antologie bilingvă (română și engleză) din scrierile ei, îngrijită de Mircea Gorun (tatăl autoarei), din Israel, și însoțită de câteva comentarii iscălite de Nina Cassian, Matei Călinescu și Elena-Esther Tacciu. Traducerea în engleză a versurilor aparține lui Andrei Bantaș.

Când dai ochii cu o asemenea biografie, ești ispitit fie să intri pe terenul legăturii dintre poezie și matematici (care va să zică "un Ion Barbu feminin al anilor '60-'70"), fie pe acela al morții prea timpurii a autoarei.

Criticul literar Matei Călinescu a ales prima cale. El a mizat pe cuplul poetic Ion Barbu-Irina Gorun.

«Dacă ... ne gândim la dubla personalitate a autorului "Copacului" (Ion Barbu, **n.n.**) *și a autoarei "Somnambulului"* – scrie el în studiul aflat în volumul antologic din 1996 – *anume paralelisme structurale nu pot să nu ne surprindă. Carierele lor, privite de la o distanță care revelă contururile mari, prezintă o linie evolutivă asemănătoare: la început o șovăire între două chemări, apoi, pentru un timp, o supremație (dar niciodată exclusivă) a preocupării poetice, iar în cele din urmă renunțarea la poezie în favoarea creației matematice. Diferențele sunt desigur adânci, diferențele dintre două epoci. Ion Barbu a înțeles să-și "lichideze trecutul poetic" la apariția "Jocului secund", în 1930, dar (...) mai vechiul său dublu literar l-a urmărit nestingherit pe profesorul de geometrie axiomatică, făcându-l să mai cadă din când în când în ispita de a scrie versuri, fie și de circumstanță. Când a emigrat în 1980 (...) Irina Gorun nu putea să nu aibă sentimentul tăios, precis, inflexibil al unui exil lingvistic: părăsind un teritoriu, ea era izgonită dintr-o limbă. (...) Despărțirea ei de poezie, care s-ar fi produs oricum, a fost o ruptură.»*

Irina Gorun: între poezie și ecuații de gradul II

În continuare, el scoate la iveală legăturile (dacă nu chiar colaborarea secretă) dintre versurile poetei și matematică.

Alții, precum Iosef Eugen Campus, au mers pe cea de-a doua cale, punându-și întrebarea (într-o cronică din "Minimum"): era această fată, frumoasă și "normală", de 16 și mai apoi 17, și mai apoi 18 ani – vârste când și-a scris cea mai mare parte a versurilor – obsedată de moarte? O simțea, o presimțea, o aștepta? Citind astăzi cartea, avem posibilitatea să descoperim "dosarul medical" al distrugerii ei?

Da, răspunde Campus. Criticul pune degetul pe o dualitate care definește scurt, ca o carte de vizită, starea de spirit a Irinei Gorun.

Pe de o parte, întâlnim o sete nebună de viață (dar nu oricare, ci la înălțimi) de care ne lovim în repetate rânduri și care se exprimă sub forma dorinței de a fi pasăre și de a zbura, asemenea personajelor lui Chagall:

Păsările se rotesc deasupra, ne strigă./ Țipătul lor ascuțit ne cheamă/ Și noi amânăm zborul pentru încă o zi…

◆

Sunt zile când plutesc pe roata largă,/ Zbor planat/ zbor greu și larg peste amintiri amorfe

◆

Gonesc peste pământul advers în marile păduri, prin grele mlaștini, peste ape clare, pe sub munți giganți (…) Gonesc, gonesc încă spre un mare hamac atârnat de baierele cerului…

◆

Trec păsări înfășurându-se pe coloane de aer,/ Trec păsări răsucind deasupra casei/ Un caer lung, subțiat spre păduri/ (…) Trec, toate minunile trec și mă lasă/ pierdută în curte, printre rufele ude,/ pierdută printre roți ruginite și sparte olane,/ pierdută într-o curte, închisă printre curți

◆

O pasăre uriașă plutește peste lume,/ Spirit prin albastru și înalt pustiu

◆

Aș vrea să zbor în zi cu ploaie rece/ Când case vechi și sparte/ Simt tabloul disperării pătându-le pereții/ În clipa când orașul/ Cutremurat de dor/ Va aștepta minunea...

◆

Mă chemi să zbor, și eu/ mă prăbușesc sub zeghea aripilor tale/ în hău de dor/ și-n hău de neînțeles

◆

Poemul meu nu-i decât o pasăre rănită/ mănunchi de pene și sânge/ prăbușit prin ciulini, în pământeană iarbă

◆

Zburam ore și ore, până ardea văzduhul/ și cerul se depărta, alungat în hăuri

◆

Dansam în aer și coloram întunecimea

◆

Mai du-mă o vreme, mai fă-mă să zbor o dată peste oraș

Pe de altă parte, însă, I. G. este bântuită de spaima morții. În "Imn lucernei" ea mărturisește a avea *"doi ochi pe-o față prea strâmtă (…) un ochi lucios sclipind/ un ochi noros tăcând"*.

Aceasta n-ar trăda o particularitate a poetei, coexistența celor doi ochi ne caracterizează pe toți, numai că la I. G. ochiul noros era de-o sută de ori mai mare decât celălalt, având dimensiuni ciclopice. Și spunându-și ultimul cuvânt.

La o vârstă când te-așteptai ca fata să joace volei în curtea școlii și să viseze noaptea la Alain Delon-ul ce va să vină, liceanca se zvârcolea sub plapumă din cauza coșmarurilor populate cu balauri și strigoi. Poeta simte că-i lipsește ceva, ceva esențial, pentru a trăi cu adevărat. Ea se comportă asemenea unui om care se sufocă, strigând: n-am aer! și făcând gesturi disperate întru ajutor:

Obiectele cad încete, mereu/ singurele lucruri reale/ În lumea ochilor și a părului meu./ Cu mâinile ridicate în sus/ Ca vechii indieni/ Cer mereu,/ Fără întrerupere, ploaie./ Ploaie pentru seceta obrazului meu drept/ Ploaie pentru culoarea pastel a sufletului/ Și pentru praful cenușiu, uscat,/ Al cuvintelor adunate în colțul odăilor,/ Pe tavan, pe podea, în sertare,/ Pe mobilele – zestre a unei nunți târzii./ Cer ploaie mereu, brațele verticale/ În timp ce trupul îmi moare/ Sub obiectele trainice, solide și grele ("Obiecte").

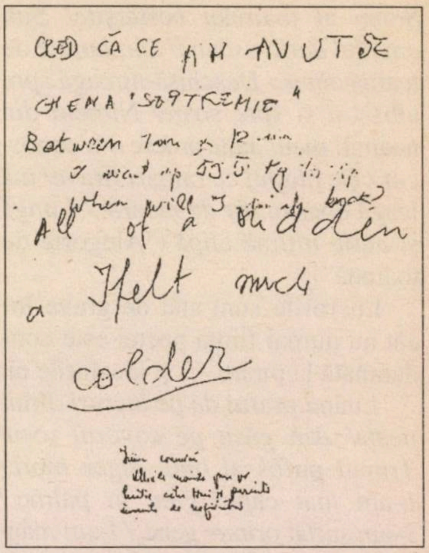

CRED CĂ CE AM AVUT SE
CHEMA 'SEPTICEMIE'
Between 7am & 12 a.m.
All of a sudden
I felt much
colder

"Cred că am avut ce se cheamă septicemie"... Apoi, în engleză: "Simt că sunt mai rece"

Ultimele cuvinte scrise greu, greu, de Irina Gorun înainte de a muri. Era un mesaj adresat soțului ei și părinților. SUA 1985

Uneori, se vede în chip de cerb înjunghiat:

Cerbul a îmbrățișat lung securea/ Și i-a lins fierul cu patimă./ A zvârlit departe de el copitele,/ A lepădat coarnele într-un copac,/ A spart fruntea de pietrele drumului ascuțite,/ Lăsând să picure sângele pe fier/ Și și-a dezgolit în sfârșit pieptul alb,/ Picioarele rămase moi întinse larg./ Securea l-a pătruns liniștită adânc/ Și-un vânt de primăvară a foșnit printre copaci ("Victimă și călău").

Altă dată e frunză, gara să cadă la pământ în orice clipă:

Frunză de plop poleită cu soare/

Semn al toamnei nesfârşite/ Sub emailul auriu ascund/ Sâmburele de teamă amar./ Deschisă-ntreagă spre albastru şi spre soare/ Nimeni din neamul meu/ atâta ardere n-a cunoscut./ De plopul cu ramuri firave/ mă leagă doar un fir de moarte./ Lungă şi aurie ultimă clipă ("Alegorie de toamnă").

Lucrurile sunt atât de grave încât nu numai fiinţa poetei este condamnată la pieire, ci şi idealurile ei:

Luând praful de pe lucruri dimineaţa/ Am găsit pe covorul roşu/ Trupul pufos al unui înger mort./ I–am luat capul greu în palme,/ I–am suflat printre gene,/ I-am mângâiat peste pleoape ochii rotunzi./ Îngerul cenuşiu, pe când trecea,/ Cu foşnet de mătase,/ Prin aerul rece al nopţii,/ A fost lovit de moarte./ Braţele subţiri s-au răsucit îndoite,/ Sub aripile groase de blândă catifea./ Îngere-îngere, care-a fost clipa/ Care te-a ucis în odaia mea… ("Înger peste oraş").

În aceste condiţii, cuvintele n-o duc nici ele prea bine (ca altădată!):

Cuvintele noastre, frumoase şi calde, sunt pe moarte./ Zbârnâitul lor, vlaga şi tăişul lor s-au dus ("Plecarea").

Să fie vorba numai de ea, de Irina Gorun? Nu, poeta înţelege că "boala" de care suferă izvorăşte din starea generală a lumii. Aşa cum aflăm din versurile de mai jos:

M-am născut într-o lume bătrână/ Cu scheletul greoi şi sfârşit/ Cu creşterea oprită în oase ("Genczele bolii").

Sau din acestea, unde este limpede că autoarea se simte ca un petec minuscul din imensa ţesătură mondială pe cale de a se destrăma, fir cu fir:

În miezul lucrurilor este ascuns nisip/ De-aceea totul se năruie,/ Se năruie cu timpul./ Pe faţa lucrurilor este clădit nisip/ De-aceea totul se spulberă,/ Se spulberă ca vântul./ Ochiul meu osândit să privească/ Dărâmarea statuilor/ Prăbuşirea marilor ziduri./ Aud cum târâie ucigaş/ Stânca devenită praf viclean./ Văd fraţii, părinţii, pitiţi în hăţişuri./ Văd cum nisipul sapă/ Hăul tot mai larg în ei./ Nisip, nisip se scurge tot ce-a fost viu./ Şi nu e clepsidră, căci jumătatea/ A doua e spartă ("Nisip").

Acestea fiind zise, ca o sentinţă implacabilă, orice împotrivire e de prisos:

Aerul s-a lăsat greu, m-a prins/ într-o buimăceală de falduri,/ şi piatra prefăcută în noroi/ sugea călcâiul c-un sărut silit./ De peste tot, din praf şi umbră/ năşteau şerpi cu rânjet/ şi crengi uscate sâsâiau spre mine./ Atunci am ridicat înalt, cu ură,/ bătrânul toiag noduros,/ dar el s-a răsucit în pumn/ şi şi-a înfipt în mâna mea stăpână/ dintele unic, alb, lucios ("Şarpele cu pene").

Înţelegând toate acestea, te gândeşti la versul Contesei de Noailles: *"Eu am murit, de fapt, pentru că trebuie să mor".*

Câteva versuri:

Să te porneşti vâslind pe foaia albă/ ca pe-un ocean interior

❖

Cerul acoperă cerul câmpiei/ Ca un capac fumuriu de ceas

❖

Eu, eu mereu încercând/ Să sar din mine

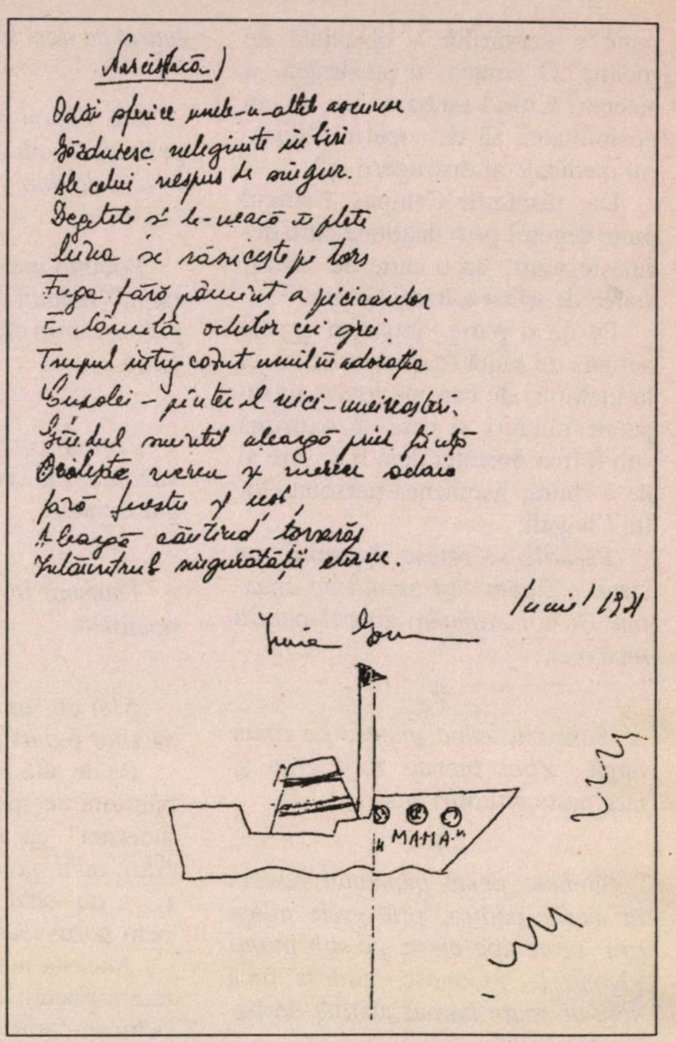

Narcis(iacă)

Odăi sferice unele-n-altele ascunse
Găzduiesc religiunile în [illegible]
Ale celui respins de singur.
Degetele și le-neacă în plete
Lira și-o răsucește pe tors
Fuga fără pământ a picioarelor
E [illegible] ochilor cei grei.
Trupul [illegible] [illegible] adorația
Busolei – pintenul nici-unei [illegible].
Gândul murit aleargă prin [illegible]
Oglinda verde și mereu odaia
fără ferestre și ușă,
Aleargă căutând tovarăș
Înlăuntrul singurătății eterne.

Iunie 1971

Irina Gorun

Manuscrisul poeziei "Narcis(iacă)". Bucureşti, 1971

❖

Într-o zi toate frunzele cireşului mi-au căzut în braţe

❖

Moşia mea de seară/ Moşia mea de gând

❖

Mă suge cerul ca o gaură albastră

❖

E un fel de tăcere în care zbârnâie telefonul

❖

Plouă prin zi, dar mai ud plouă prin vise.

IOSEF EUGEN CAMPUS

Lapte, miere... și sânge

Nu de mult a apărut, la București (editura Cartea Românească) "Fericitul care pleacă", ultimul din trilogia proiectată de autor (între noi fie vorba, personal nu înţeleg prea bine de ce se vorbeşte de o trilogie. Nu văd precis care sunt elementele care o structurează, cum se îmbină cele trei părţi completându-se pentru a forma un adevărat triptic). Celelalte două volume ale trilogiei au apărut anterior, în aceeaşi editură (Bucureşti, 2000 şi 2001): "Vânzătorul de zăpadă" şi "Hoţul de frumos". Sub titlul "Vulcanul erupe spre înalt" am scris la vreme un articol critic în "Minimum". Socotesc şi acum imaginea folosită atunci capabilă de a sublinia o caracteristică permanentă a operei lui Shaul Carmel (în paranteză fie spus, ea a fost reluată şi de Zoltan Terner, în Postfaţă, fără a se preciza de unde provine).

Acest ultim volum, despre care ne propunem să vorbim, ca şi toată trilogia, păstrează această caracteristică dominantă, care este a întregii opere. Operă multilaterală şi totuşi unitară. În bogata, frumoasa sa Postfaţă, Zoltan Terner recunoaşte: "Lirica, în acest caz, nu traduce în imagini şi metafore turbulenţa afectivă a poetului, ci clocotul ei interior izbucneşte direct, ca lava incandescentă".

❖

Volumul "Fericitul care pleacă" este structurat în trei mari capitole, pe care poetul le intitulează semnificativ: "Lapte", "Miere" "...Şi sânge". Este, evident, o referire directă la formula biblică prin care e descrisă Ţara Făgăduinţei. O ţară în care curge laptele şi mierea. Poetul își îngăduie însă – şi bine face – să adauge, după câteva puncte de suspensie sugestive, "şi sânge". Sângele a curs şi în trecut, căci istoria cuceririi Canaanului de către evreii antici a fost istoria unor bătălii sângeroase. Sângele curge din păcate şi astăzi, în înfruntările dintre israelieni şi palestinieni. Sânge a curs şi în războaiele României, la care evreii de acolo au luat parte. Pe tatăl său şi-l aminteşte Carmel schilodit. Poezia "Piciorul tatei" începe şi sfârşeşte obsesiv: *"De o vreme,/ îmi cutreieră visele/ piciorul frânt al tatei".* E un picior fantomatic, ridicat la rangul de emblemă, purtând, ca o etichetă, steaua galbenă a prigoanei naziste. *"Piciorul calcă,/ Se clatină şi cade,/ Calcă şi cade/ Şi se rostogoleşte/ Spre trenul blestemat/ Unde l-au frânt/ Băieţii verzi".*

Personalizată şi de aceea profund impresionantă este tragedia conflictului sângeros israeliano-palestinian în "Ucigaşul": *"Pe trotuar/ Zace sfârtecat/ Trupul tânăr/ Al ucigaşului meu./ Ca să mă omoare/ Şi-a frânt zilele/ Cu propria-i mână. (...) Nu ştiu cum îl cheamă,/ Dacă era îndrăgostit. (...) Poate că mâna lui/ Încleştată pe detonator/ Ţinuse cândva condeiul./ Poate".*

Da, sângele a fost şi a rămas un element esenţial al realităţii. Sângele din trecut şi din prezent, din afară şi din noi înşine, *"Sângele otrăvit/ Din zilele copilăriei trecute"* ("Sângele copilăriei").

Personalizată este şi "mierea" din formula biblică. Ea a devenit, în capitolul respectiv din volum, dragostea, femeia. Femeia, ce poate fi mai dulce, aş spune mai necesar pentru trai, mai nutritiv?

Poeziile erotice au constituit întotdeauna o latură esenţială a operei lui Carmel. Sunt însă acum mai puţin senzuale şi îndrăzneţ, sincer, viguros impudice decât cele din trecut, pe care le admiram. Câteva ră-

Circuit vital
Minimum ■ 2002
Iudit Coman
Umbre în
Ultima ninsoare
MINIMUM • 2001

minimum

editează

- Aveţi în manuscris memorii personale?
- Vreţi să vă publicaţi jurnalul intim?
- Doriţi să scoateţi la lumina tiparului un volum de povestiri sau poezii?

minimum este editorul cel mai competent!

Întregul proces complicat de organizare (sau stilizare) a manuscrisului, de paginaţie şi corectură tipografică, coperta, prefaţa şi diferite forme de publicitate vi le asigură

minimum

●

Există în sfârşit o editură: minimum

mân simplu declarative, fără vigoare poetică, cu sânge palid. Altele, însă, deşi în acest nou ton, spiritualizat, impresionează prin sinceritate artistică, prin adâncimea sentimentului: *"Paşii nu mă mai duc/ Unde inima-mi bate./ Inima nu mai bate/ Pentru cine e dată./ Trăiesc, aşa, / O dulce trăire/ Fără paşi, fără inimă, poate/ Atârnat de speranţa/ Că paşii mai pot/ Şi inima, sigur, mai poate"* ("Dulce trăire").

Şi trebuie să notăm cu bucurie încă un fapt pozitiv. Dacă în poeziile erotice din trecut se manifesta şi un anumit machoism misogin, acum poetul recunoaşte deschis înaltele calităţi spirituale ale femeii. Dumnezeu, spune el în "Chipul şi asemănarea", a fost zugrăvit până acum după chipul şi asemănarea bărbatului. Ar trebui însă să-l zugrăvească femeia, după chipul şi asemănarea ei. Pentru că-i seamănă cu adevărat.

❖

În Postfaţa citată elogios, Zoltan Terner are şi el o altă idee justă: "Arhitectura sa e mai aproape de cetate, de piramidă, de impunătorul zigurat. Chiar şi cosmologia lui e în trepte: carnalul – mitul, istoria – Dumnezeu".

Palatul fermecat al poeziei lui Carmel este, într-adevăr, sobru, fără ornamente, impunător ca o piramidă. Dar el are, cred, nu trei, ci patru caturi care se înalţă spre cer: 1) faptul cotidian de actualitate din poezia lui combativă (în trecut, la început, adesea nereuşită, cu realităţi la ordinea zilei dar încă nu transfigurate poetic); 2) poezia erotică, de reală profunzime şi sinceritate artistică, mergând de la senzualitatea îndrăzneţ carnală la spiritualizare şi calmul bătrâneţii senine; 3) poezia de confruntare cu problema plecării din România şi a integrării în Israel şi în tradiţia iudaică; 4) şi, în fine, pe treapta cea mai de sus, dialogul cu dumnezeirea.

Urcând tot mai sus, de la un etaj la altul, poetul rămâne mereu el însuşi. Acelaşi. Vulcan care erupe spre înălţimi. Lavă din adâncuri ţâşnind în afară, direct, fără stilizări artificioase.

Această forţă interioară, căreia nimic nu i se poate opune, această triumfătoare siguranţă de sine, vestind cu voce tunătoare, de profet, adevărul sufletului său clocotitor – aceasta dă poeziei sale autenticitate.

Versurile de un retorism bun sau, acum în urmă, tinzând spre simplitate *("cuvinte simple/ rotunde/ calde/ ele îţi nasc poemul")* sună convingător, poartă un fluid artistic adevărat, comunicabil, transmisibil prin expresia nudă, directă. Cel care a scris poezii ca "Drumul ispăşirii", "Ce mai vreau", "Cel din tine", "Graniţa", "Trădarea" etc., poate fi mulţumit, poate pleca fericit. Precum Moşe, el urcă, fericit, muntele: *"Acum, / Când cuvintele se îndreaptă spre albia lor, / Spre liniştea iubirii de femeie, / Spre dragostea de om şi de vită, / Nu-mi rămâne decât să urc/ Muntele, / Precum e scris.// Da. Fericitul care pleacă/ Sunt eu".*

REŢEAUA MAGAZINELOR DE CARTE ROMÂNEASCĂ

• Romane • Dicţionare • • Ghiduri turistice •
provenite din vasta producţie editorială din România de astăzi

AFULA: Kikar Atzmaut 7 (În pasajul Ophir Center)
TEL.: 06-6596014
ASHDOD: Merkaz Mishari Daled, magazin nr. 33 Haim Schapira
Tel.: 08-8665388
BAT YAM: Str. Balfour 60. Tel.: 03-6592484
BEER-SHEVA: Str. Histadrut 56. Tel.: 07-6236738
HAIFA: Str. Herzl 61 (Kikar Talpiot). Tel.: 04-8671292
IERUSALIM: Str. Yaffo 63 (în pasaj). Tel.: 02-6250612
NATANIA: Str. Smilanski 10 (în pasaj). Tel.: 09-8615860
PETAH-TIKVA: Str. Pinsker 9. Tel.: 03-9040225
RISHON LE ZION: Str. Rotschild 9. Tel.: 03-9698724
RISHON LE ZION: Str. Herzl 47. Tel.: 03-9671807
TEL AVIV: Str. Solomon 20 (vechea Tahana Merkazit).
Tel.: 03-6873606
TEL AVIV: Str. Allenby 48. Tel.: 03-5175877
TEL AVIV: Staţia nouă de autobuze, et. 3, magazinul nr.3243
(sub Mac Donald). Tel.: 03-6877949

Direcţia: tel. 03/562-0711, 562-0714
Iolanda: pelefon 054/829-163

CASETE AUDIO cu:

Poveşti pentru copii
Muzică uşoară şi populară românească

Ultimele noutăţi la LIM

C.N.N.

Ce Narcotic Nociv

ELENA-ESTHER TACCIU

Cerneala și sângele

Nu prea des deschidem o carte lirică total inedită, conţinând 91 de poeme. Şi mai ales la un autor care a publicat mult, precum Alexandru Lungu. Acest volum, "Cerneala şi sângele", mărturiseşte autorul, "adună versuri scrise de-a lungul a 27 de ani (1974-2001) rămase risipite prin reviste, necuprinse în nici una din cărţile ce le-am publicat". Mi se pare un lucru important acesta, pentru că sunetul poemelor pare a conţine o luare de conştiinţă după auto-exilul german petrecut după deceniile de tăcere din România.

Istoria ostilă a secolului care a sfărâmat atâtea destine, motiv des întâlnit la acest poet român, rămâne şi aici frecvent, ocupând locul al doilea după obsesia poeziei şi a cuvintelor. Până şi acest lucru justifică titlul volumului întreg. Cerneala este arta scrierii, iar sângele, destinul omenesc supus vremilor. De cerneală ţine la A. L. şi nevoia de a intercala, între literele strofelor spaţiate, pagini (21) de desene criptice şi fastuoase totodată, cu himere feminine, sirene, păsări, meduze, şerpi, fluturi, îngeri, inorogi, totul plin de ochi, până şi frunzele.

Dar să ne întoarcem la simbolurile titlului. Pe prima pagină, drept motto al alcătuirii, apare (surprinzător) un poem semnat de cabalistul sefard aparţinând secolului XIII Abraham Abulafia. Dacă mai e nevoie de precizat, a fost evreu. Cele două strofe dezvoltă dubla metaforă. Sufletul are drept materie *("sălaş")* sângele, iar "duhul" – *"noaptea cernelii"*. În *"înfruntarea aprigă"* între sânge şi cerneală *"biruie arta, duhul"*, cerneala, produsul destinat eternităţii. Şi o altă comparaţie încheie acest poem scris cu 800 de ani în urmă: victoria "cernelii" e la fel cu *"Sabatul care a biruit toate zilele săptămânii"*. Aşadar, Alexandru Lungu pune în fruntea noului volum (Argo, 2002, Bonn) tocmai simbolurile definitorii pentru viziunile sale lirice. Şi, nu întâmplător, cartea se încheie, simetric, tot cu un text intitulat "Cerneala şi sângele", aparţinându-i însă total colegului nostru. După *"nopţi bătute-n stinsul argint"* al lunii, în zori, poetul român îşi vede predecesorul, *"faţa lui nevăzută, durerea lui luminată/ arbori sângerii înfrunzind prin pădurile lumii"*. Concluzia strofei defineşte lapidar contopirea metaforei: *"sângele fiecărui poet e-ntunecat de cerneală"*. Apoi liantul "slovei" dintre poeţii depărtaţi în timp luminează *"întâlnirea de pretutindeni"*, pentru că, iar, *"cerneala fiecărui poet e străluminată de sânge"*.

Selectând motivele centrale ale cărţii, vom constata frecvenţa textelor despre poezie şi cuvinte. "Vămile cuvântului" conţin călătoria printre slove *"pe căi pe jumătate înţelese"*. De ce? Pentru că fiecare cuvânt este în sine o "taină" ca *"pădurea-ntreagă într-o ghindă"*. Spirit tutelar, *"bufniţa albă"*, semn al cunoaşterii prin iniţiere, ce *"coboară/ pe umărul stâng/ deasupra inimii"*, mai are un corespondent înaripat, *"tăcutul înger cu aripi uşoare"*, care preia povara bardului – *"rătăciri şi uitări"*. "Soarta" îi e aproape eminesciană, căci trăieşte în netimp, sub o stea *"nesăvârşită"*. Stingerea/nefiinţa conţine reversul tragic al extazului, dorul *"de-o trecere tăcută şi-o moarte blândă"*. Aici îngerul păzeşte *"poarta visată"* sau *"cărarea urmei"*.

Fatalitatea istoriei adverse va fi în acest volum împletită cu damnarea poetului, cu steaua *"pribegită"* ca şi el; mai mult, ea e *"ascunsă prin bejenii"*. Timpul însuşi ca istorie e ascuns în germenele cosmic, *"înr-un ou **negru**"*. La fel, *"visele vechi aleg mireasma **neagră**"*. Apo-

I. SCHECHTER
Cartea de
RUGĂCIUNI LAICE
Editura „Bicurim"

Aviz cititorilor
revistei "MINIMUM"

A apărut într-un ceas bun

"Cartea de rugăciuni laice"

de I. Schechter

Ea este scrisă special pentru dv.
ca pentru toţi ceilalţi cititori

Cuprinde: reclamaţii, plângeri, suspine, calomnii, mirări naive,
revolte prosteşti şi proteste inutile

Cartea unui laic impertinent care nu mai speră decât în Dumnezeu.

Se poate comanda la autor, în str. Salame 61, Tel Aviv,
cu condiţia unui cec de 40 de şekeli

La acest preţ unic cartea poate fi citită de două ori

calipsa se enunţă biologic, cuprinzând sângele, emblema întregului viu: *"Pe faţa lumii râuri de sânge şi cenuşă/ şterg semne şi înăbuşe lumina"*. Alterarea morală a lumii e văzută ca descompunere fetidă: *"minciuna doarme dospind/ în mărul putred al vremii"*. Când apare nominalizată, istoria ucide organic totul prin reptilele din *"cutia cu şerpi"* şi *"umple văzduhul/ cu iarba ucisă// cu sângele pădurilor"*.

Poetul deposedat de patrie se cufundă, stilistic vorbind, în mitologia românească şi în melodii şi formule folclorice. Astfel Alexandru Lungu evită retorica, iar identificarea cu România se face prin materia poetică a subconştientului colectiv etnic, prin formule frecvent arhaice. Apar *"străvechile duhuri"*, cu sângele izvorând *"prin datini şi ursită"*. *"Proorocul orb"* desluşeşte *"cărările adevărului"*, fapt pentru care *"a fost ucis"*. Simbolurile baladelor şi doinelor se transferă în peisajul carpatin cu *"obrazul imaculat al zăpezilor"*, într-un *"arbore de limpezime deasă"* pierdut în vis, sau în *"nămeţii purtători de semne şi de duh"*. Se păstrează frecvent unităţile metrice ale descântecului: *"Paşi de iele foşnitori/ trec preajma la răscruce/ noaptea pe la cântători/ răspândind fiori în flori/ pentru vremea ce se duce"*. Apar şi refrene de doină, precum *"Piatra piatră de e piatră"*. În alt text apare versul dintr-un cântec ţigănesc *"cum se fură noaptea caii pe fulgere"*. Când *"Vârcolacii muşcă miezul lunii, ielele se pierd în ghicitură"*. Altă dată numai ideea e de doină, nu şi stilul, de pildă *"Iar eu îngândurând căderea nopţii/ învăţ pe limba păsărească/ mirarea de-a muri"* ("Mierla").

Când devine călător mediteranean, *"sub cer toscan"*, Alexandru Lungu e clement cu istoria, chiar dacă *"nebunele turnuri"* ale ruinelor conţin *"umbra neagră"*, *"omoruri şi patimi"*. Oricum, cetăţi italiene ca Perugia, San Gimignano, Taormina, Camposanto di Pisa cântă trecerea muzical şi împăcat: *"La Taormina moartea-i o mireasmă"*, aici se face *"citirea târzie a trecerii"*. *"Zeul demult ucis"* sau inorogii cu *"suavele copite"* îi sună şi azi în auz. Până la urmă, *"nebunele turnuri"* devin *"divinele turnuri"*, înnobilate de miraculosul peisaj unde, la Perugia, *"îngeri de înalte prohoduri"* se bănuie în preajmă, căci *"îşi urmează cântarea"*.

Stilul lexical, compunerea unor noi cuvinte nu i-a fost indiferentă autorului în nici un volum. Şi în cel nou, "Cerneala şi sângele", apar vocabule precum *"îndegândul"*, cu sens de visare concentrată; îngerul *"izbavnic"*, altfel spus salvator, despică *"rămurişuri dumbravnice"*, adjectiv de fabricaţie proprie, de tipar arhaic-slavon, preferat de acest poet. Substantivele *"duh"* şi *"zarişte"* apar des. *"Văzduhul trândavnic"* (ce îndeamnă la trândăvie), *"timpul sfârşelnic"*, *"tăcernice cununi"*, *"râuri visarnice"* (ce te îndeamnă la reverii) sunt armonic compuse şi sugerează vremile de odinioară prin sunetele lor de psaltire veche.

Degustător de mitologii, de vechi manuscrise, de cărturari evrei sefarzi, Alexandru Lungu face din cultură propriul său instrument poetic prin mesaj, dar şi prin creaţii stilistic-lexicale. Poet în lung exil iubeşte travaliul exemplar asupra limbii române pe care o iubeşte şi organic, şi creator-rafinat.

Terje Roede Larsen, reprezentantul Comunităţii Europene în regiune, a primit, nu se ştie pentru ce anume, un premiu de 100.000 de dolari din partea Centrului Peres pentru Pace.

Cine poate Roede oase.

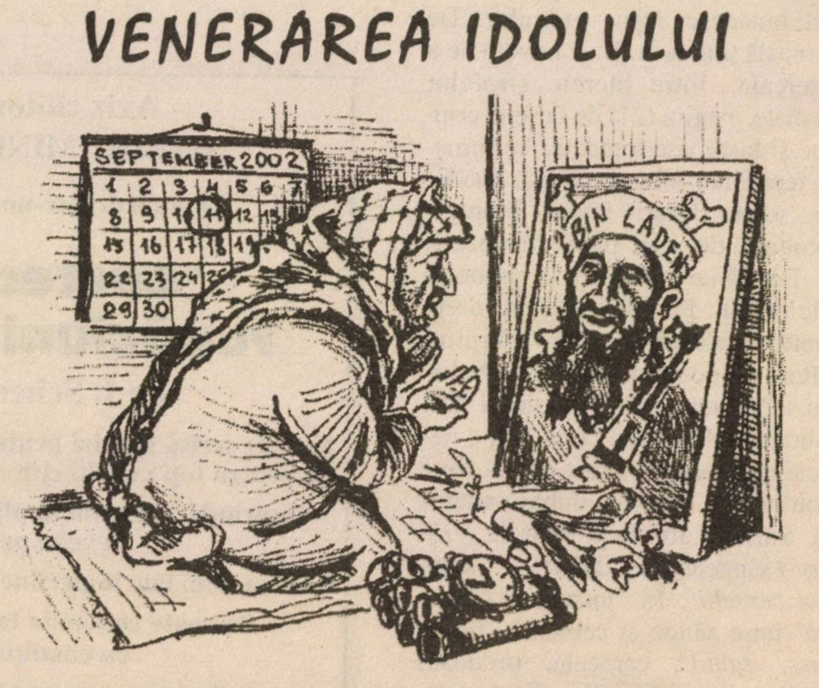

Desen de Oleg; din "Jerusalem Post", 2002

PRIMIM LA REDACŢIE

● CĂRŢI ● REVISTE ● ŞI ● SCÂNTEIERI ● DE ● GENIU ●

Alexandru Şafran

Israel şi rădăcinile sale

Editura Hasefer, Bucureşti 2002

Colecţia Judaica a editurii Hasefer a publicat recent cartea "Israel şi rădăcinile sale" a venerabilului şef-rabin al Genevei Alexandru Şafran, fost şef-rabin al comunităţii evreilor din România în perioada grea a celui de-al doilea război mondial. Cartea a apărut în 1980 în limba franceză în editura Payot şi a fost tradusă în româneşte de publicistul Ţicu Goldstein.

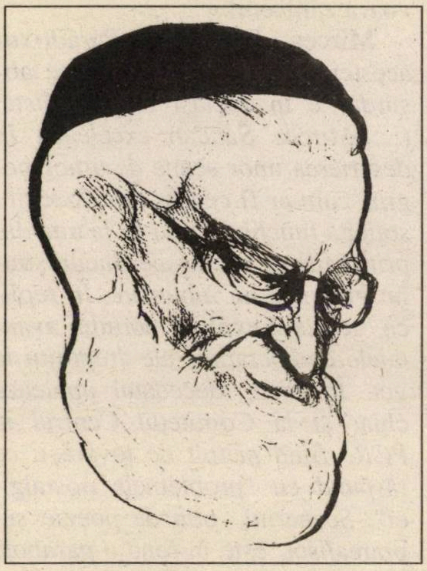

Marele Rabin al Genevei, Alexandru Şafran (Desen de Gita Sion)

Majoritatea studiilor reunite în acest volum se inspiră din modul de gândire elaborat de maeştrii misticii evreieşti de la începuturile sale.

Cuvântul rădăcină desemnează un element primordial care nu e perceptibil vederii, el e ascuns în pământ. *«Conform procesului cosmogonic aşa cum îl prezintă Cabala,* susţine Eminenţa Sa, *vom înţelege mai lesne concepţia pe care o are Cabala despre rădăcini. Potrivit acestei concepţii, rădăcina se află sus. Dumnezeu a creat începutul, a instituit debutul unei realităţi, a pus bazele, a edificat-o.»*

- ■ **Şafran şi rădăcinile sale**
- ■ **Cristofor despre noi**
- ■ **Ceva nou de Mosari**
- ■ **Prima carte a lui Eugen Iacob**
- ■ **Scrisori vinovate**

Alexandru Şafran, filozof talentat, de o erudiţie imensă, caută esenţa iudaismului.

Pentru credincioşi lucrarea şef-rabinului Şafran constituie un ghid spiritual, iar pentru laici o carte de reflecţie asupra lumii şi problemelor ei.

Referindu-se la această importantă lucrare, laureatul Premiului Nobel pentru Pace Elie Wiesel o caracterizează ca "o operă profundă, sperând că ea va deschide inimile miilor de cititori".

(G. Iosub)

Ion Cristofor

Scriitori din Ţara Sfântă

Vol. II, ed. Napoca-Star,
Cluj, 2002

Am pomenit, la apariţia cărţii, în mare viteză despre acest eveniment; al doilea volum consacrat de scriitorul clujean Ion Cristofor condeierilor pe româneşte din Israel. Am mulţumit aşa cum se cuvine pentru onoare, am dat lista autorilor despre care se vorbeşte în carte şi am făgăduit să revenim.

Revenim, pentru a preciza că, întocmai cum văzuserăm la vol. I, medalioanele (hai să le numim aşa) din carte cuprind nu numai bogate informaţii de ordin biografic şi bibliografic, ci şi analize originale ale operei discutate, caracterizări demne de interes ale autorilor în cauză. Regretând că spaţiul nu ne îngăduie mai mult, iată câteva asemenea caracterizări (sau referinţe, sau diagnostice), în ordine alfabetică:

Alexandru Anca, "Destin ardelenesc": *«Cartea lui Alexandru Anca constituie nu doar o excelentă sursă documentară pentru cercetătorii istorici, ci şi un veritabil bildungsroman… Ea ne descoperă un excelent gazetar, un prozator reprimat, un bun portretist şi observator.»*

Getta Berghoff: *«"Ultima ninsoare" (ed. a II-a) a Gettei Berghoff se dovedeşte un roman de mare fineţe a analizei psihologice, cu o reală forţă de sugestie. Romanul e istoria convulsionată, tragică, a unei mari iubiri, dar şi unul de observare nemiloasă, chirurgicală, a unei lumi în derută.»*

Monica Brătulescu: *«Capodopera autoarei este, indiscutabil, povestirea "Răsunete din Caucaz". … S-ar părea că autoarea îşi camuflează propria experienţă de viaţă prin intermediul unor persoane reale sau inventate. M. Brătulescu scrie în fond un soi de antimemorii deghizate.»*

Madeleine Davidsohn: *«Madeleine Davidsohn este (în poezie) o confesivă cu farmecul spontaneităţii. (În proză) M. D. are, înainte de toate, darul de a povesti, de a-ţi capta atenţia cu întâmplări în care realul şi imaginarul se împletesc în chip firesc.»*

Carol Isac: *«Cronicarul Carol Isac își practică meseria cu desăvârșită onestitate, cu o anumită gravitate, cu sentimentul că oficiază un sacerdoțiu. Carol Isac refuză însă morga profesională, ca și gravitatea celui ce cădelnițează într-un templu alcătuit din formule stereotipe. Cronicile lui sunt apropieri simpatice de o materie inefabilă și de un autor.»*

G. Mosari: *«Volumul său de tablete și povestiri satirice intitulat "Luna pe pământ" ... constată că răul și binele sunt universale, putând fi deopotrivă studiate la Hârlău, Haifa sau New York. Văzută din lună, comedia umană e una și aceeași. Pentru călătorul împătimit care e G. Mosari, lumea e una singură, o "lume pe dos", spre a cita titlul unei cărți de povestiri ale sale. Ca și altădată ilustrul I. L. Caragiale, prozatorul israelian de limbă română "vede enorm", știe să surprindă pe viu spectacolul, adeseori monstruos, al vieții...»*

Octav Moscuna: *«Asemenea personajului lui Molière, care face proză fără să știe, Octav Moscuna face versuri din tot ce atinge. E, indiscutabil, o virtute rară, cu atât mai mult cu cât poetul are umor din belșug. Călătoriile sunt pentru autor nu numai un prilej de încântare, dar și de abundente versificări, pe care le transmite prietenilor apropiați. "Moco Mocofanul", cum este poreclit de amici, își comunică impresiile de călătorie în versuri zglobii, pline de haz, cu o bucurie copilărească de a descoperi noi peisaje, orașe sau situații care-i provoacă zâmbetul.»*

Mircea Săucan: *«Paradoxul acestei proze e că fiind foarte absurdă, e în același timp realistă. (...) Mircea Săucan excelează în descrierea unor scene de umor negru, cum ar fi cea în care Ioachim solicită funcționarului de la una din primăriile de sector ale Bucureștiului grabnica lui înhumare. În replică, acesta îi explică mortului avantajele democrației, ale dreptului la vot. În final, decedatul apelează chiar și la Comitetul Central al PCR, fiind primit de tovarășii ce răspund cu "problemele nostalgiei". Scenariul, plin de poezie suprarealistă, este în fond o parabolă străvezie, ce vizează dramatica ac-*

CLINICILE LASER
Rețeaua națională a medicinei de avangardă

Clinicile Laser specializate de peste 20 de ani în tratamente cu ajutorul tehnologiei LLLT (Laser de mică intensitate) în domeniile următoare:

- ✔ Ortopedie
- ✔ Accidente de circulație
- ✔ Accidente de muncă
- ✔ Boli de circulație
- ✔ Piele
- ✔ Astmă
- ✔ C.V.A.

Oferă un tratament nou în domeniile citate:

- ✔ Fără dureri și fenomene secundare
- ✔ Complet lipsit de pericol
- ✔ Fără a necesita spitalizare
- ✔ Sub supraveghere medicală permanentă

Pentru informații suplimentare și consult de către un specialist adresați-vă la:

TEL AVIV **Merkaz Azrieli** **Turnul triunghiular** **Etajul 28** **03/609-1666**	**HAIFA** **Beit Amot** **Reh. Iaffo 157** **04/852-7262**	**BEER-SHEVA** **Migdal Canion** **Haneghev** **Etajul 6** **08/665-5388**	**IERUSALIM** **Binian Hahevra Hacalcalit** **Reh. Canfei Nesharim 24** **Ghivat Shaul** **02/651-2227**

●

Direcția Muzeului Madame Tussaud, din Londra, vestit pentru sculpturile din ceară înfățișând fel de fel de personalități de ieri și de azi, a hotărât să-l omagieze pe Yasser Arafat, expunându-l la etajul II, cu kefia aferentă și degetele desfăcute în semn de V (victorie).

La aflarea noutății, "Minimum" a trimis un fax pe adresa celui ce răspunde de muzeu, cu următorul text:

F... ceara mă-tii!

tualitate românească. Părăsind uneltele cineastului, Mircea Săucan dă dovadă de un real talent de prozator...»

Leon Volovici: *«Cartea lui Leon Volovici "Ideologia naţionalistă şi problema evreiască în România anilor '30" este o lucrare ce radiografiază o epocă în care ideologiile virează adeseori spre exaltarea unei mistici naţionaliste şi xenofobe. (...) Cercetarea lui Leon Volovici, exhaustivă, bazată pe o documentare laborioasă, fără patimă sau exagerări partizane, dedicată mişcării de idei din perioada interbelică, se asociază cu o examinare lucidă, lipsită de complexe. Istoricul desenează evoluţia ideilor antisemite de la noi, în măsură să creeze un tablou sumbru al perioadei respective. Studiile lui impun o dimensiune ignorată a adevărului istoric, una din faţetele ce trebuie dezvăluite fără prejudecăţi sau false inhibiţii.»*

(M. Raf.)

Lya Benjamin

Prigoana şi rezistenţa în istoria evreilor din România, 1940-1944

Ed. Hasefer, Bucureşti 2002

O nouă carte vine să se adauge celor deja apărute care studiază cele întâmplate evreilor din România în perioada 1940-1944. O lucrare ştiinţifică bazată pe documente oficiale. Ea răspunde întrebărilor puse în prefaţa semnată de acad. prof. N. Cajal: De ce au fost nimiciţi atâţia evrei? Şi cum de au supravieţuit atâţia?

Lya Benjamin, înarmată cu documente, răspunde la aceste întrebări: au murit atâţia evrei din cauza măsurilor antisemite luate de Antonescu; s-au salvat atâţia evrei datorită tot regimului antonescian, care a început a da înapoi în urma înfrângerilor de pe fronturi.

După o introducere în care se arată concepţiile antisemite ale legionarilor şi legiuirile cu caracter rasist, începute încă în timpul domniei lui Carol al II-lea, se ajunge la perioada dictaturii antonesciene, când aceste legiuiri antisemite au urmat în cascadă şi au culminat cu pogromuri şi deportări în masă a populaţiei evreieşti în Transnistria, soldate cu circa 150.000 de victime.

Antonescu a promovat în primele 8 luni ale guvernării sale o politică de o brutalitate antievreiască ce i-a impresionat până şi pe nazişti. Ulterior acelaşi Antonescu a respins "soluţia finală" abordată de nazişti, salvând o bună parte a populaţiei evreieşti.

Partea a doua a lucrării se referă la un aspect mai puţin comentat: rezistenţa evreilor. Nu e vorba de o rezistenţă armată, ci de o luptă pentru supravieţuire dusă de toate instituţiile evreieşti, atât cele religioase cât şi cele laice, care şi-au concentrat eforturile în direcţia rezistenţei spirituale, morale şi materiale, a solidarităţii în faţa valului antisemit. A funcţionat o strategie de luptă care urmărea contracararea sau neutralizarea măsurilor de eliminare a populaţiei evreieşti din societatea românească, de desfiinţare din punct de vedere social, moral şi, la un moment dat, chiar şi fizic. În acest scop, conducătorii obştei evreieşti, în frunte cu dr. Filderman şi şef-rabinul Şafran, au căutat să stabilească contacte cu personalităţi influente – printre care şi reginamamă Elena – gata să intervină în favoarea evreilor în momentele critice; s-au adresat autorităţilor de stat – inclusiv lui Antonescu – prin petiţii şi proteste împotriva persecuţiilor şi măsurilor discriminatorii; au organizat o reţea instituţională de cultură, învăţământ, asistenţă socială şi sanitară.

Efortul pentru şcolarizarea tineretului, asistenţa acordată evreilor bolnavi şi bătrâni, celor condamnaţi la moarte prin împuşcare, au fost acţiuni care depăşeau o banală dimensiune filantropică, au fost acţiuni egale cu o luptă pentru salvarea de la dispariţie a etniei evreieşti în general.

Desigur, supravieţuirea evreilor din România nu poate fi atribuită numai rezistenţei evreieşti, dar semnificaţia acestei activităţi în diminuarea catastrofei nu poate fi subestimată.

Este meritul d-nei Lya Benjamin de a fi scos în evidenţă această formă de rezistenţă.

(G. Iosub)

. G. Mosari

Cutia cu tablete

Cu o prefaţă de Carol Isac
Caricaturi de Horaţiu Mălăele
Ed. Cronica, Iaşi, 2002

Un nou volum de mici proze al lui G. Mosari. Un volum pe care Carol Isac (băcăoan şi el ca şi autorul) îl caracterizează în felul acesta:

«În urmă cu opt ani observam în introducerea la cartea de debut a lui G. Mosari, "Capul calendar", că autorul aduce o notă aparte în proză. Apariţia volumului coincidea, pe atunci, cu extinderea unor programe de televiziune alcătuite din imagini de un realism şocant, luate cu camera ascunsă. Am remarcat în scrisul autorului un transfer al acestor mijloace în literatură. Con-

●

Prinţul Albert de Monaco (44), cunoscut ca o persoană cu gusturi mai deosebite în materie de sex, a anunţat că nu are de gând să rămână celibatar până la sfârşit, şi că, în consecinţă, se va însura.

Da? Şi cine-i băiatul?

secvent, el continuă și azi să lucreze cu "camera" sa. Sunt aici, în paginile celui de al șaptelea volum pe care îl oferă cititorilor, mai multe secvențe concludente de acest tip, denumite concis "tablete". Ele sunt, într-adevăr, comprimate ale unor realități pe care G. Mosari le consideră componente ale "lumii pe dos", adică ale acelor segmente de viață care scapă unei simple percepții; unghiul din care sunt preluate este suficient de larg și de eficient pentru a fi atractiv. Detaliile de prisos lipsesc și ne aflăm în contact direct cu faptul riguros selectat.

Dar acest volum cuprinde, în afară de "tablete", câteva povestiri care extind aria prospecției aducând în centrul fiecăreia dintre ele personaje de variate categorii. Tânărul din "Înlocuitoarea" este un tip în aparență șters, numai că o simplă stratagemă, nereușită de altfel, îi pune în evidență carențe de caracter de care cu greu ar putea fi bănuit. "Compunerea" despre o călătorie văzută cu ochi de copil este pe cât de ingenuă pe atât de exactă. Gemenele a căror asemănare îi surprinde pe vameși au o perspicacitate de detectivi și un spirit critic care topește orice rezistență. "Zahărul" îndeplinește, sub înfățișarea unei amintiri pitorești, funcția revelatoare a unui document de epocă…

Și în celelalte povestiri din volum autorul recurge prea puțin la digresiuni și introspecții, dezvoltând, cu prioritate, elementul concret, ceea ce creează o stare specială de comuniune între el și cititor.

Se poate spune că și cartea de față își îndeplinește până la capăt misiunea de a provoca o atitudine sau, pur și simplu, de a-i oferi lectorului satiscația de a afla ceva nou care să-i zguduie indiferența.»

C. Isac are dreptate. Mosari îți oferă în cartea de față ceva nou. Mai întâi prin ceea ce vede, aude și spune. Apoi, prin ideea excelentă de a ilustra volumul cu caricaturi de Horațiu Mălăele, actor de primă mână, la București, pe de o parte, și desenator de clasă, pe de altă parte.

(M. Raf.)

Eugen Iacob

Culisele memoriei

Ed. Clusium, Cluj-Napoca 2002

Eugen Iacob, ziarist cunoscut, om de cultură, se raliază, prin apariția cărții sale "Culisele memoriei" grupului de scriitori băcăoani contemporani, alături de Marius Mircu, G. Mosari, Mariana Z. Gradner, Gina Sebastian Alcalay, Dr. Ilian, Dr. Iancu și alții care, deși trăiesc departe de granițele țării natale, sorb subiectele lucrărilor lor din realitatea românească, cu toate aspectele ei.

Spre deosebire de cei amintiți mai sus, Eugen Iacob a ales să aducă la lumina tiparului, sub o formă deosebită, figuri proeminente în cultura, știința și arta românească, care au trăit acolo între cele două războaie, în majoritate evrei, care s-au evidențiat pe plan mondial, contribuția lor fiind dominantă în domeniul preocupărilor lor.

Iacob a ales cu conștiinciozitate meticuloasă reprezentanți ai medicinei (Dr. Stâncă, Dr. Felix, Prof. Cantacuzino); editori deschizători de drumuri (Samitca, Şaraga), pianiști, ziariști, sportivi etc.

Descrierea vieții, a activității și a relațiilor lor cu societatea românească, a vieții politice, legăturilor cu străinătatea sunt bazate pe o muncă documentaristică profundă, multilaterală și obiectivă. Amănuntele despre viața lor, despre educația căpătată în decursul anilor nu reprezintă date istorice seci și obositoare. Dimpotrivă, cititorul devine curios de la primele pagini ale cărții, pe care n-o lasă din mână până la sfârșitul lecturii.

Personalitățile sunt oameni cunoscuți publicului, oameni care "au făcut istorie". Materialul amalgamat reamintește viața culturală tumultuoasă din România, activitatea partidelor politice, preocupările oamenilor de știință, linia ascendentă de dezvoltare științifică, culturală și politică a țării natale.

"Culisele memoriei" nu sunt "tărâmuri înguste" ale creierului pe care le străbați cu greu pentru a le găsi. Lui Iacob nu i-au fost necesare radiografii sau alte metode de diagnostic pentru a-și aduce aminte de aceste personalități remarcabile ale culturii și științei românești. Aceasta, pentru faptul că reprezentanții acestor domenii au fost numeroși și activitatea lor este și rămâne cunoscută generațiilor viitoare.

Terminând cartea regreți că ai ajuns la sfârșitul lucrării. Dar figurile oamenilor de valoare continuă să persiste în "culisele memoriei" tale și să-ți arate uriașa contribuție a oamenilor de cultură și știință în România secolului trecut, parte din "Pantheonul românesc".

(Iulius Iancu)

Marius Mircu

Am visat că sunt scriitor

Editura Glob, Bat Yam, 2002

Cu prilejul împlinirii vârstei de 93 de ani, a 80 de ani de gazetărie, a 60 de ani de "atestare oficială" de scriitor, a sărbătoririi – conform tradiției evreiești – celei de-a doua bar-mitzve (80+13) și cu prilejul primirii Premiului Sion, veșnic tânărul Marius Mircu ne-a dăruit cea de-a 60-a carte.

Cea mai recentă lucrare a sa conține povestiri, îndeobște autobiografice, scrise, ca de obicei, cu umor, ironie și auto-ironie. De remarcat expunerea visurilor sale de gazetar și de scriitor (ambele realizate), dar și de milionar (asta rămâne încă un deziderat...). Una din cele mai izbutite povestiri este cea care poartă titlul "Numai oamenii bolnavi se îmbolnăvesc", o satiră la adresa bolnavilor închipuiţi ce blochează sălile de aşteptare ale medicilor. O alta – nu-i putem spune povestire – este o interesantă relatare istorică despre numărul mare de evrei ce au colaborat la presa românească interbelică.

Cartea mai conţine două amuzante luări de cuvânt ale lui Marius Mircu la Asociaţia Scriitorilor: "Crampa de scriitor", cu prilejul serii închinate umorului, ca şi cea ţinută cu prilejul primirii Premiului Sion.

Noua carte a lui Marius Mircu se încheie cu publicarea titlurilor tuturor lucrărilor sale apărute până în prezent şi cu "ameninţarea" că are sub tipar sau în manuscris încă patru cărţi...

Îi urăm decanului de vârstă al scriitorilor, cu prilejul împlinirii a 93 de ani, viaţă îndelungată până la 120... de cărţi!

(G. Iosub)

Maria Pal

Măsura cenuşii

Napoca-Star, Clul, 2002

Între autorii remarcaţi de piaţa liricii româneşti din ultimii ani se detaşează Maria Pal. Volumul ei recent cu titlul de mai sus propune o viziune stilistică post-suprarealistă, direcţie dominantă, fără discuţie, în contextul genului literar respectiv. Autorul prefeţei, poetul şi criticul Adrian Popescu, constată înrudirile poetei cu Gellu Naum şi Constantin Nisipeanu. Esenţială este la Maria Pal o "icongruenţă provocatoare". Titlurile celor patru cicluri, "Principiul durerii", "Obrazul liniştit", "Memoria hieroglifelor", "Stilul de plumb" (cu sens de creion, metaforă cu fond bacovian) sugerează fragilitatea poetului, dar şi masca sa (tăcerea), ca şi uneltele limbajului: încifrarea şi acel grafitti al imaginilor. Nu din întâmplare titlul volumului şi al unui poem memorabil cuprinde metafora "cenuşii", reziduu imponderabil, steril, al vieţii organice. Ea cade pe *"umerii încovoiaţi"* ai poetului, strivit de poverile acestei ninsori cenuşii. Pretutindeni se aşterne această culoare metalică. Până şi scrisul devine *"pulbere de cuvinte"*, având şi el *"măsura cenuşii"* ("În palma înţelesului"). Şi *"cenuşa iluziei"* ţine balanţa dintre moarte şi viaţă, sinteză, cea din urmă, de contrarii – *"viscol de fulgere"*. Tema artistului trece prin filtrul culturii. Tabloul peisajului cu negri corbi deasupra lanului de grâu e a lui Van Gogh. Tot corbii din "Nevermore" ni-l sugerează pe Edgar Poe, răsărind din *"lanul de grâu secerat prea devreme"*. Alte profiluri simbolice ale artistului sunt un "saltimbanc tăvălindu-se printre zile" sau Nababul, Emirul, Regele (ca la Eminescu, Macedonski, Nichita Stănescu). Iată ce-i rosteşte Maria Pal unui iubit monarhic: *"Eşti os de domn/ dintr-o cetate muşatină vii/ cu mândru zbor pe umeri fluturând/ un diamant de gabie domnească/ vers adânc/ de prispă ţărănească"*. Sinteza dintre regal şi patriarhal-rural, frecventă în poezia românească de sursă mitică, revine în tot volumul Mariei Pal. *"Mumele"* casei sale sunt şi ele duhuri mitologice. *"Bunica adoarme poveştile/ În braţele calde ale copilului"*; alt dar al ei este *"cuvântul cu iz de vechime"*, ca şi *"în palmele-i arse/ Miraculoasa-i putere de tămăduire"* ("Degete de lumânări"). Când Mama urcă *"dincolo de cer"*, din *"Ţara aceea de umbre şi neliniştí"* ("Scrisoare târzie"), ea devine *"inel fermecat"*. Viaţa este o învăţare a artei de a muri, sau *"cum se întâmpină moartea"* ("Alt nivel al luminii"). Dar menirea poetului, mai mult decât atât, e de a muri *"de câteva ori pe secundă"*. Zeul Tăcerii îi domină fiinţa: *"parafina eului"* îl devastează, iar văzul său *"cu ochi năuciţi"* priveşte numai în interior. Fără a inventa teme şi motive, Maria Pal le transcrie în metafore noi, puternic-organice, inundându-ne lent, ca memoria lui Salvador Dali de pe coperta cărţii.

(Elena-Esther Tacciu)

Benedict Solomon

Picături de sânge pe o frunză de măslin

Versuri; Tel Aviv, 2002

Sunt unii care-şi închipuie că dacă, după ce au aşternut câteva gânduri şi sentimente pe o foaie de hârtie şi le-au aranjat în formă de versuri, – au compus o poezie.

Nu este adevărat. O scrisoare trimisă la Poşta Redacţiei despre atentatul de la cafeteria Universităţii din Ierusalim şi "paginată" în chip de poezie, nu este o poezie. Este o scrisoare. Un articol din "Ultima oră" sau din "Minimum" despre "procesul de pace", "paginat" în chip de poezie nu este o poezie. Este un articol.

Confuzia aceasta între un text în proză, de altfel întru totul onorabil, şi poezie bântuie din plin pe uliţa scrisului. Un exemplu recent în această privinţă ni-l oferă volumul sus-amintit, aparţinând dr-ului B. Solomon (n. Ştefăneşti, România, 1922).

Să facem o mică experienţă şi să presupunem că, mânat de cele mai bune sentimente, dr-ul Solomon a publicat următoarele rânduri în buletinul "Perspectiva" din Natzeret-Illit:

Poporul meu drag, aş dori să fii soarele care-şi împrăştie razele calde în lumea întreagă, raze de iubire, raze de-nţelegere între oameni. Aş dori să fii soare de-nţelegere, de înţelepciune, de apropiere între oameni, aducător de pace, soare care topeşte gheaţa urii etc. etc.

Dar dr. B. Solomon nu a redactat aşa frazele de mai sus. El le-a aşternut în pagină sub formă de poezie:

Rugăciune II

Poporul meu drag,
aş dori să fii soarele
care-şi împrăştie razele calde
în lumea întreagă,
raze de iubire,
raze de-nţelegere între oameni.

Aş dori să fii soare
de-nţelegere,
de înţelepciune,
de apropiere între oameni,
aducător de pace,
soare care topeşte gheaţa urii
etc. etc.

Iată şi un alt exemplu. În loc să scrie, simplu, firesc, aşa:

Aţi încercat să înţelegeţi de ce ura e mai puternică decât iubirea, de ce instinctele sunt mai puternice decât raţiunea, de ce fiara e mai puternică decât omul, de ce se prelungeşte Evul Mediu şi în timpul nostru? Aţi încercat să înţelegeţi?

d. Solomon se exprimă în felul următor:

Aţi încercat să înţelegeţi
de ce ura e mai puternică
decât iubirea

de ce instinctele sunt mai
puternice
decât raţiunea

de ce fiara e mai puternică
decât omul

de ce se prelungeşte Evul Mediu
şi în timpul nostru?

Aţi încercat să înţelegeţi?...

Ar fi cazul ca autorul celor de mai sus să încerce să înţeleagă care este diferenţa dintre un articol de gazetă şi o poezie.

Harry Ross

Scrisori... vinovate și exerciții teatrale

Cuvânt înainte de Anavi Adam; ed. Europa Nova, România, 2002

Născut la Topliţa (Mureş) în 1929, deportat împreună cu familia la Auschwitz (de unde s-a întors singur), Harry Ross a lucrat ani de zile ca jurnalist în România, îndeletnicindu-se în paralel cu teatrul (pasiunea lui). A fost secretar literar al Teatrului din Arad (1964-1976), a scris lucrări pentru teatrul de marionete, a alcătuit un interesant colaj pentru scenă din schiţele şi momentele lui Caragiale ("Moftangiii").

Stabilit în Israel în anii '80, a publicat schiţe umoristice (cu umor, însă) în diferite tipărituri de limbă română. Mai nou, a scos la lumină un volum de aforisme (completat, cum se vede din titlu, cu câteva scenete teatrale). Observator atent şi perspicace al vieţii (prin urmare al fiinţei omeneşti), H. Ross a intrat, cu această carte, în lotul fruntaş al "aforisticilor" din *alia:* regretatul Vladimir Eşanu, Morel Abramovici ş.a.

Câteva exemple ne vorbesc despre spiritul şi hazul autorului:

Lumea iubeşte ordinea, dar nu şi pe păzitorii ei.

◆

Un tânăr seduce, un bătrân se duce.

◆

Nunta-i cu muzică, divorţul cu cântec.

◆

Pământul e un paradis cu un picior în groapă.

◆

O femeie poate cuceri orice bărbat, cu condiţia să nu fie soţul ei.

◆

Vorbeşte puţin, să te asculte mulţi!

◆

Una e să fii singur, şi alta-i să fii desperecheat.

◆

E preferabilă o uşă care nu ţi se deschide uneia care ţi se trânteşte-n nas.

◆

O dată cu vârsta, unii devin mai înţelepţi; alţii, pur şi simplu mai bătrâni.

◆

Cine trăieşte din renunţări, renunţă să mai trăiască.

◆

Omul îşi construieşte singur tiparele vieţii, apoi se plânge că trăieşte incomod.

◆

Sexul începe cu un sărut şi se termină cu o ţigară.

◆

Viaţa e ca o furtună: pe unii îi mătură fără milă, pe alţii îi înalţă mai sus decât merită.

◆

Deşi unică, dragostea se poate repeta ori de câte ori se iveşte ocazia.

◆

Omul are nevoie de două vieţi; una în care să înveţe a trăi, şi alta în care să trăiască din cele învăţate.

◆

Nu e frumos să te lauzi singur, totuşi cineva trebuie să aibă o părere bună despre tine.

◆

Specialistul nu face uz de ceea ce ştie el, ci de ceea ce nu ştii tu.

(M. Raf.)

ZOLTAN TERNER

Cronica TV

Sănătate, gunoaie şi masacru pe şosele

Cine n-a văzut pe programul 2 emisiunea "Viaţa Noastră" a pierdut ocazia de a se simţi pentru o oră într-o lume normală. Mai ştie oare cineva ce-i aia? Pentru asta trebuie o memorie bună. Emisiunea la care mă refeream se ocupă de probleme de sănătate. Trupească şi sufletească, după cum glăsuieşte genericul. Aerul de linişte, prospeţime şi eleganţă care domină această emisiune se datorează prezentatoarei-amfitrioane, pe nume Heli Goldberg. O fiinţă înaltă şi subţire, amintind de stilul surorilor Kessler de pe vremuri. Fină, destinsă, firească şi plăcută la vedere. O doamnă subţire. Te şi întrebi de unde au găsit-o. Simplitatea şi discreţia ei vin parcă dintr-o altă lume, nu din cea a noastră, agresivă, ostentativă, stridentă şi cu talentul special de a călca în străchini, în văzul carului TV. Dar probabil ca să nu credem cumva că cineva ar fi scutit total de treaba cu străchinile, la recenta transmisie a emisiunii "Viaţa Noastră", având ca temă, printre altele, produsele naturale care ajută la slăbire, la reducerea colesterolului, etc., invitata în studio pentru prezentarea mostrelor de medicamente din plante a fost o tânără doamnă... supraponderală. Umor involuntar? Sau aluzie la faptul că toate sunt zadarnice pe lumea asta? Adică o discretă contra-reclamă la tot ce se povestea în "subiectul" cu pricina. Dar eu aş crede mai degrabă că, pur şi simplu, producătoarea emisiunii nu s-a gândit. Adică n-a făcut legătura. Adică nu i-a dat prin cap. Zicând poate în sinea ei că nu e plătită să gândească. Ar fi prea mult.

❖

Dacă ar fi vorba de prostie sadea am pomeni emisiunea radiofonică aproape zilnică "Clipe de farmec", de cântece din deceniile 5-7 ale secolului trecut. Melodii şi ritmuri în măsură să ne trezească nostalgii. Cântăreţi care ne-au însoţit tinereţile. Te-ai aştepta ca la o asemenea rubrică să se anunţe cine cântă: Frank Sinatra, Dalida, Charles Aznavour, Jacques Brel, Louis Armstrong. Măcar numele interpreţilor, dacă nu mai mult. Aş, de unde! Singurul nume care se anunţă, la începutul şi la sfârşitul emisiunii, este cel al redactoarei: Aliza Disatnik. Pentru ascultători este, fireşte, informaţia esenţială. În afară de asta, nimic. Nici un cuvânt. Doar Aliza Disatnik. Nume repetat de ani şi ani, în fiecare zi, de două ori. Posesoarea lui a devenit de mult o VIP, o "very important person". Pentru ce? Pentru inestimabilul merit de a fi ales, pentru noi, dar după gusturile sau capriciile ei, odată pentru totdeauna, nişte melodii de odinioară. Nu se ştie după ce criterii şi după ce logică. Acestea ne sunt ascunse cu grijă. Pentru că se sare de la un cântăreţ la altul fără pic de noimă. Iar cântecul despre Moscova al lui Gilbert Bécaud e reluat cam o dată la două săptămâni. Nu că n-ar fi frumos, dar orişicât...

❖

O emisiune TV faţă de care nu avem nici un motiv de a cârti, ba dimpotrivă, este "Călătorie în lume" a lui Eyal Peled, de pe canalul 2 naţional. Cine nu a văzut serialul "80 de zile în jurul lumii", făcut de acest cineast-călător, ca replică la celebra carte a lui Jules Verne, a pierdut un reportaj interesant, antrenant şi colorat, filmat cu spirit de observaţie şi inteligenţă, cu acurateţă şi pe alocuri de-a dreptul captivant.

Recenta emisiune a programului lui Peled s-a ocupat de protejarea naturii şi a mediului în Israel. Subiect, din păcate, destul de trist. Splendida rezervaţie naturală de la Ein Afek, din nordul ţării, cu peisaje cu vegetaţie luxuriantă şi cu ochiuri de apă, oarecum asemănătoare cu anumite colţuri din Delta Dunării, e în unele anotimpuri un veritabil paradis al păsărilor. În bălţile şi insulele de verde de aici colcăie o mulţime de specii de vieţuitoare. De vreo patru ani, însă, complexul ecologic de la Ein Afek e în grea suferinţă. Primind tot mai puţină apă, flora şi fauna acestei rezervaţii trag să moară. O gospodărire a apei favorizând excesiv industria şi agricultura, indiferentă şi pragmatică, lasă să moară o lume

O.T.V.

Otravă.

Trivialitate.

Venin.

naturală pitorească şi bogată, una din rarităţile ţării. Dacă situaţia continuă tot aşa, în câţiva ani, aici se va întinde un teren arid. O pierdere irecuperabilă pentru patrimoniul natural al ţării.

Şi călătoria lui Peled cu aparatul de filmat continuă. Se filmează animale zdrobite pe şosele. Unele scene sunt de-a dreptul halucinante. Căprioare care şi-au găsit sfârşitul sub roţile automobilelor. Maşinile trec delirant pe lângă leşuri. Neştiind regulile acestui infern al vitezei, iepuri, vulpi, şerpi, mistreţi nimeresc, pe autostrăzi şi şosele, sub roţile automobilelor.

Din golful Eilat, emisiunea lui Eyal Peled ne aduce imagini subacvatice la fel de vesele ca şi cele ale animalelor moarte pe şosele. Pe fundul mării, scaune de plastic rupte, cauciucuri uzate, foste scaune de toaletă, sârmărie, cabluri, lăzi, oale, piese de motoare... Pecetea civilizaţiei. Deversarea în Marea Roşie a apelor reziduale ale oraşului şi ale industriei, sutele de tone de gunoaie şi celelalte binecuvântate urmări ale progresului produc ravagii. Un singur exemplu: în ultimii câţiva ani, au dispărut 70% din coloniile de corali ale zonei.

Dar ştirile? Să nu mai vorbim. Le ştim şi le simţim pe pielea noastră. Totuşi, rămânând, vrând-nevrând, la aceeaşi tonalitate de gri, evocăm din noianul de ştiri un singur amănunt teribil: de la începutul anului, în opt luni, au murit în masacrul de pe şosele 377 de oameni. La asta se adaugă circa 25.000 de răniţi, dintre care peste 1.700 grav. Câte mii de oameni dintre aceştia vor rămâne invalizi? Infirmi. Nenorociţi. E cel mai cumplit război pe care îl duce ţara. Iar sfârşitul lui nu se întrevede.

**Infuzie de cultură
în pastile homeopatice**

STELE REGALE

**Cartea recent publicată
de
ELENA-ESTHER TACCIU
în Editura DU Style
Bucureşti**

Vă prezintă peste o sută de portrete ale personalităţilor de talie universală, ca Van Gogh, Marcel Proust, Mihai Eminescu, Rudolf Nureev.

Pornind de la Zodia sa de naştere, fiecare din aceşti eroi îşi dezvăluie şi drama sentimentală.

«Un fermecător volum de portrete astrologice ... profunde şi convingătoare... "Stele regale" e o fabuloasă carte a destinului uman.»

(Ion Cristofor,
"Cetatea culturală", Cluj)

Cartea poate fi procurată
trimiţând contravaloarea
a 50 de şekeli la adresa:

**ELENA-ESTHER TACCIU
P.O.B. – 2104
58490, KIRIAT SHARET
HOLON Telefon: 03-5590829**

Bursa personalităţilor din alia

În urcare

Sara Sirota, judecătoare la Tribunalul Regional Tel Aviv; punându-l la punct pe Marwan Barguti, şeful organizaţiei de ucigaşi Tanzim, care ţipase-n boxa acuzaţilor cu obrăznicia tipică islamiştilor că de fapt el este un... luptător pentru pace, că aşa l-au învăţat pe dânsul umaniştii din Occidentul Europei, d-na Sirota a replicat în faţa televiziunilor din întreaga lume: "Cine luptă pentru pace nu transformă oamenii în bombe şi nu omoară copii".

Elie Barnavi, istoric, ambasadorul Israelului la Paris; într-un amplu interviu apărut în lunarul "L'Arche", din Paris, Barnavi, care se pregăteşte să revină în ţară, după încheierea mandatului său, a "dat tare" în comportarea duşmănoasă a establishmentului apusean faţă de Israel; şi aceasta fără a se teme de reacţia editurilor şi presei franceze etc. care-i publică studiile de ani şi ani de zile.

Un extras: *«Sunt convins că dacă Europa în ansamblul ei i-ar fi zis lui Arafat, à propos de atentatele sinucigaşe: "Asta nu, noi nu suntem de acord cu asta, dacă nu isprăviţi nu vă mai dăm nici un ban", el nu s-ar afla în situaţia în care se află, şi nici noi.»*

Şi încă unul:

«Civilizaţia europeană şi-a pierdut reperele morale. Şi-acum, voi fi foarte brutal. Cred că o civilizaţie unde cele mai alese spirite sunt neliniştite din cauza culorii pijamalelor îmbrăcate de prizonierii din Guantanamo (insula unde sunt închişi, de către americani, prizonierii talibani din Afganistan, **n. red.**), *şi asta într-o perioadă când ne aflăm la începutul unui război necruţător împotriva focarelor de terorism, – o asemenea civilizaţie a pierdut mult din capacitatea sa de apărare.»*

În scădere

Conducerea noii "Organizaţii unitare a originarilor din România"; deţi au trecut câteva luni bune de la înfiinţarea sa, cu şedinţe şi discursuri, această nouă formaţie – privită de mulţi din *alia* cu mari speranţe – nu a reuşit, nici până astăzi, să treacă la acţiune; şi să ne ofere *înfăptuiri.*

ELENA-ESTHER TACCIU

CALEIDOSCOP - 2002

ZODIA BALANŢEI PENTRU TOŢI (22.09-21.10) primeşte influenţa planetei Venus, favorizând, sau dimpotrivă, afectând venitul, succesul la sexul opus (sau mai ştii?), domeniul artei, emanaţia carismatică şi orice promovare. Dacă suntem interesaţi în aceste privinţe, astrologia propune intensificarea acţiunilor până în 10.10, când generoasa zeiţă îşi inversează mersul. Începutul Zodiei promite nativilor din Balanţă orice realizări, dar după 10 octombrie relaţia ei cu Saturn şi apoi cu Jupiter poate deveni ostilă, iar din armonia socială, romantică sau de afaceri pot sări scântei. Până atunci Balanţa şi Zodiile de Aer celelalte, Gemeni, Vărsători, sunt sigure de ele şi mulţumite. Relaţia cu Capricornul nu e favorabilă. Fiind în acelaşi timp Zodie de Aer, Balanţa poate greşi oferind nechibzuit informaţii de tot felul care pot fi folosite contra ei. Se recomandă parteneri Gemeni, Săgetători, Vărsători. Cifra 3 poartă noroc sărbătoriţilor în special. Regresia lui Venus va influenţa însă aceeaşi familie astrală, semnele de Aer şi de Foc în special. Acestea participă la viaţa sufletească a altora, susţinându-i în momente grele, dar caută acest sprijin ei înşişi. Zodiile de Foc (Berbeci, Lei, Săgetători), dacă sunt tineri, se angajează în noi relaţii sentimentale. Au însă tendinţa să exagereze dramele din jur, iar dorinţa lor de a cuceri întâietatea în orice devine exagerată. Născuţii în semne de Pământ (Taur, Fecioară, Capricorn) pornesc fie la cucerirea unui mai bun statut social fie de proprietăţi imobile, punând la cale agresiuni, împotriva Balanţei chiar. Scopul lor va fi dominant practic. Semnele de Apă (Rac, Scorpion, Peşti) au trăiri intense în orice întreprind. În cazul romanelor de dragoste, deziluziile sunt grave. Frustrarea, acolo unde există, va fi mai durabilă. În concluzie, deciziile avântate de până la 10 octombrie trebuie apoi temperate din cauza regresiei lui Mercur.

POŞTA NOASTRĂ: *Anunţăm cititorii că ne pot adresa întrebări despre astrologie, mistică, parapsihologie ş.a.m.d. Telefonul de contact rămâne acelaşi, 03-5590829, ca şi POB 2104, Holon; idem pentru procurarea volumului "STELE REGALE". Nu trimitem Horoscoape acasă, ci le publicăm (nu imediat) în următoarele numere din „Minimum”.*

Iarăşi Nostradamus... (3)

Reiese de la sine că neobişnuita viaţă a lui Michel de Nostradamus, performanţele sale în medicină, unite cu influenţa carismatică asupra mulţimii, succesele, dar şi cabalele adversarilor, în special ale Inchiziţiei, studiul şi lucrul nocturn nu i-au putut garanta o îndelungată bătrâneţe. Savantul n-a trecut hotarul vârstei de şaizeci şi trei de ani. E cunoscută convorbirea sa din ajunul sfârşitului, într-o seară, cu omul său de încredere şi biograf, Jacques Chavigny. "Pe mâine, maestre, i-a spus acesta. "Mâine în zori n-o să mai fiu în viaţă", a fost răspunsul. Într-adevăr, Nostradamus a murit în zorii zilei ce a urmat, 17 iulie 1566, la 11 ani după apariţia cărţii până azi celebră.

Poveştile postume despre marele astrolog şi medic nu sunt mai puţin uimitoare. Cel ce a prezis teroarea Revoluţiei Franceze a fost urmărit de ura luptătorilor fanatici mânaţi de dogme. Gărzile înarmate au pătruns în capela mânăstirii franciscane, unde se afla mormântul savantului, l-au pângărit şi i-au împrăştiat oasele pe jos. Un ostaş din pluton a băut vin din craniul lui. Totuşi, iubitorii lui Nostradamus i-au transportat rămăşiţele şi le-au reîngropat la Salon, oraşul legat de numele său, care atrage şi azi lungi şiruri de fideli, între care nume ilustre ale ştiinţei contemporane. O obsevaţie: ca şi în cazul piramidelor egiptene profanate, toţi profanatorii primului mormânt au fost decimaţi de boli misterioase.

❖

Mai există însă un document de valoare inestimabilă, care ne relevă trăirile şi viziunile, modul în care Nostradamus lucra noaptea în faţa trepiedului de bronz. Perdelele negre de catifea erau menite să nu-i trădeze lucrul. Acest manuscris se numeşte Misiva către Regele Franţei, Henric II, şi era destinat să devină prefaţa celei de-a doua ediţii a Centuriilor. Dar adevărul răspicat despre prigonitorii săi a făcut ca a doua ediţie să fie lipsită de acest Cuvânt înainte. El se află totuşi azi între paginile Centuriilor, la sfârşitul Părţii a şaptea. Evident, nevoia de a obţine protecţia regelui i-a dat savantului ideea, firească în epoca Renaşterii şi nu numai, de a-i dedica lui Henric II întreaga lucrare. Nostradamus face aluzie la liniştea sufletească, condiţia lucrului intens, *"eliberându-i sufletul de spaime şi griji"*. Astfel, temător, pe drept cuvânt, de o posibilă condamnare pentru erezie, el se declară sortit *"mâniei şi prigoanei celor răi"*. Simţind nevoia să-şi explice modul de a lucra, el precizează interferarea timpului său prezent cu trecutul şi viitorul. *"Sunt de acord,* scrie el, *cu dictonul latin cum că nu putem defini exact ceea ce priveşte viitorul. Am de adăugat însă, Maiestate, că probabil am moştenit darul previziunii de la strămoşii mei".*

(Continuare în numărul viitor)

ALEXANDRU SEVER

Ordine și dezordine

◆ **Potopiniană.** Pentru cine, asemeni mie, ține la ceea ce are, nimic nu este mai odihnitor decât convingerea că nimeni nu-ți poate lua ceea ce n-ai avut niciodată.

◆ Inteligența ca ordine, și prostia ca dezordine – aceasta este pentru spiritul comun schema cea mai simplă a raporturilor dintre inteligență și prostie. Complicațiile cele mai nebune încep cu dezordinea tutelată de inteligență, și cu ordinea tutelată de prostie.

◆ Să ucidă – asta a știut omul dintotdeauna. Ceea ce a trebuit să mai învețe a fost să ucidă fără greș, adică mai cu spor. Și nu se poate spune că n-a izbutit aici mai bine decât în orice altă privință. Într-adevăr, atunci când complicațiile existenței i-au impus să fie mai eficace în omor, el era deja pregătit să învețe. Așa s-a constituit o știință a omorului. Ceea ce omul a învățat mai greu a fost cum să-și lungească viața. Și asta pentru că, în ordinea urgenței, specia avea nevoie să-și asigure viitorul imediat, mai degrabă decât să-și vindece rănile. Moartea de bătrânețe era un ideal care nu garanta nici o supraviețuire.

◆ Pentru ca omul viitorului mileniu să fie o întruchipare mai desăvârșită a spiritualității, ar trebui ca omul de azi să fie deja ceva mai mult decât o maimuță inteligentă, adică ceva mai mult decât o caricatură de om. O generație spontanee de oameni superiori, asta nu intră nici în posibilitățile speciei, nici în calculele inteligenței.

◆ Beneficiile pe care le poate produce o operă literară se distribuie, cel puțin ipotetic, după o schemă dinainte dată: banii pentru editor, plăcerea pentru cititor, satisfacția pentru autor. Sigur, unele beneficii își pot schimba adresele; dar gloria, dacă este dată în temeiul unei culturi, cată să nu-și rătăcească adresa, chiar dacă uneori, ca un poștaș leneș, întârzie s-o găsească.

◆ Să moțăi peste zi nu înseamnă decât să-ți lungești noaptea. Așa se face că pentru unii, nopțile cele mai lungi sunt acelea ale unei hibernări intelectuale.

◆ Sunt talente care se manifestă ca niște vânturi uscate: ploaie nu aduc, doar praful de-l stârnesc din belșug.

◆ Orice mare și autentică iubire este o iubire tragică, pentru că este o iubire de la limita imposibilului.

◆ Să ne încurajăm unul pe altul – e și aceasta o formă a iubirii. dacă nu cumva o formă de întrajutorare între schilozi.

◆ Pentru cine viața e o lungă încercare, a o suporta în refuzul oricărei sinucideri izbăvitoare e aproape o virtute.

◆ Omul moare în orice poziție. Dar de îngropat se îngroapă, dintotdeauna și pretutindeni, cu fața în sus. Probabil pentru că, cu oricât pământ s-ar acoperi, acesta rămâne totuși unicul prilej de a mai sta față cu Cerul și a-i pune, fie și pe mutește, o ultimă întrebare.

◆ Să trăiești printre semenii tăi e o condiție a vieții. Orice pustnicire, echivalentă cu o sustragere de pe teritoriul speciei, este deja un fel de a muri.

◆ Credința cam bizară că crinul din grădină a înflorit anume pentru ca să-mi desfete ochii cu splendoarea lui, nu dovedește decât dificultatea de a mă împăca cu indiferența naturii față de tot ce e frumusețe, inteligență și conștiință.

Nou!
A apărut
CUTIA
CU TABLETE
de G. MOSARI
Caricaturi de
HORAȚIU MĂLĂELE

MOSARI
CUTIA CU TABLETE
CARICATURI HORAȚIU MĂLĂELE
Editura CRONICA
IAȘI - 2002

O nouă carte de Mosari.
O carte cu amintiri și umor.
O carte unde vine vorba
de regina frumuseții, de-un
înger-șef, de o maimuță,
de Afganistan și Bran,
de Tanda pe Manda
precum și de niște pantofi.

Volumul poate fi obținut trimițând suma de 50 (cincizeci) de șekeli la:
"REVISTA FAMILIEI"
POB 16598
Tel Aviv

ANDREI CORNEA

Săptămâna

Filozof şi comentator politic la revista "22", din Bucureşti, Andrei Cornea (fiul istoricului literar Paul Cornea) a publicat de curând, aşa cum am consemnat nu de mult în "Minimum", un volum de eseuri intitulat "Cuvintelnic fără frontiere".

Printre alte teme, autorul o abordează şi pe aceea a Shabatului.

El explică, desigur, care e semnificaţia sărbătorii, dar, în primul rând, se ocupă (nu fără voluptate) de tâmpeniile debitate de-a lungul veacurilor pe marginea Sabatului.

Tâmpenii pe care le întâlneşti la casele cele mai mari ale inteligenţei omeneşti.

Ce poate fi mai firesc astăzi ca, după ce-ţi faci treaba şase zile (bine, rău, cu spor sau făr'de, nu contează), a şaptea să dormi, să-ţi tragi sufletul şi să te distrezi, dacă poţi? După atâtea secole de civilizaţie creştină, numai unul ca Ceauşescu tot nu înţelegea ce rost are repausul săptămânal şi mai ales faţă cu nevoile majore ale îndeplinirii cincinalului!

Ghinionul genialului fiu al poporului nostru a fost că s-a născut două mii de ani prea târziu! Căci dacă n-ar fi fost aşa, nedumeririle sale ar fi fost împărtăşite de alţii mulţi – iar printre ei şi minţi cu adevărat strălucite, ca alde Seneca şi Tacit.

Într-adevăr aceştia, ca şi destui alţi autori – greci şi romani – nu puteau să înţeleagă în ruptul capului de ce acea naţie suspectă, văzută ca demnă de dispreţ, învinsă şi totuşi prosperând în diaspora şi chiar făcând prozeliţi, care erau iudeii, făcea pauză mereu a şaptea zi, aşadar de *Sabat* – cuvânt ce înseamnă în ebraică chiar "pauză". Sigur, toate neamurile aveau sărbători, dar ideea de a consacra sărbătorii şi repausului *chiar fiecare a şaptea zi,* apărea bizară, extravagantă şi tipică acestei nefericite naţiuni, care – spunea Manethon, un popă egiptean elenizat – avea numai obiceiuri "contrare celor ale restului popoarelor"!

Autorii greco-romani ştiau că Sabatul iudaic era consacrat cumva zeului evreilor, asupra identităţii căruia aveau, de atfel, mari dubii; ei nu citiseră în Cartea Facerii că acesta făcuse lumea în şase zile, că în a şaptea se odihnise; crezuse (nefericitul) a fi găsit totul în ordine, după care binecuvântase ziua în cauză şi plăcerile tihnei. Ignorau prin urmare faptul că Sabatul reprezenta o bucurie periodică în viaţa fiecărui evreu, în aşa măsură încât până şi doliul public era suspendat de Sabat. Ignorau că Legea orală consemnată în Talmud cerea ca de Sabat să se poarte cele mai frumoase haine şi să se ia trei mese îmbelşugate: "eu, Israel, sunt negru în zilele săptămânii, dar frumos de Sabat" – se proclama acolo.

Scandalizaţi de interdicţia de a da în brânci sâmbăta, grecii şi romanii exagerară elementul de constrângere şi îşi închipuiră în mod absurd că Sabatul trebuie să fie o zi *morocănoasă* şi, culmea, de *post.* "Sabatul rece" – adică *fără viaţă, trist* – scria un epigramist ca Meleagros din Gadara, zi nefericită în care – credea el – de abia poţi face amor dacă ai o amantă evreică! Obsesia postului şi a tristeţii sabatice era consemnată maşinal de diferiţi autori latini, de la împăratul Augustus, care declara într-o scrisoare că, într-o singură zi, pesemne fiindu-i greaţă, nu mâncase, precum un iudeu "care ajunează de sabat"; până la un istoric ca Trogus Pompeius, un autor satiric precum Petronius Arbiter, sau la un poet ca Martial. Dar aceeaşi mare eroare – Sabatul – zi de post – o susţinuse mai timpuriu chiar marele geograf şi istoric elenistic Strabon, poate făcând confuzia cu Ziua Pocăinţei (Yom Kipur).

Popor stupid – credeau unii antici despre evrei – ca probă, când au fost atacaţi de Sabat, ei nu s-ar fi apărat; şi totuşi, se ştia bine că Titus cucerise Ierusalimul tocmai în zi de Sabat, în urma unei lupte pe viaţă şi pe moarte. Popor leneş – afirmau alţii, printre care marele filozof stoic Seneca. Pasajul, redat de Sf. Augustin, merită citat în întregime: «El (Seneca) critică riturile evreilor şi cel mai mult Sabatul, afirmându-i *inutilitatea,* deoarece din pricina acestei a şaptea zi mereu intercalate, ei îşi pierd a şaptea parte a vieţii *stând degeaba (vacando),* iar multe lucruri urgente, nefiind făcute la timp, ajung în pagu-

"La Muzeul Holocaustului sunt foarte mulţi specialişti, istorici, şi, după cunoştinţele mele, sunt peste 1 milion de cadre".

(Gheorghe Buzatu, istoric; dintr-o discuţie despre Holocaust la postul ProTV; după revista "Flacăra lui Păunescu", Buc. 2002)

... ŞI-N ADÂNC SE SCUFUNDĂ

(CU ACCENTUL PE Ă)

bă.» Te întrebi, citind aşa ceva, la ce mai e bună cultura, la ce mai serveşte filozofia? Vorba lui Cioran: *Pourquoi avoir quitté Coasta-Boacii?*

Şi totuşi, iudeii erau destul de numeroşi atât la Roma, cât şi în alte mari oraşe ale Imperiului, încă din vremea lui Caesar, astfel încât cunoştinţe mai exacte ar fi trebuit să transpire. Ceea ce nu prea s-a întâmplat. Până una-alta, săptămâna iudeilor se încheia mereu cu acest "Sabat posac şi rece", iar săptămâna astrologilor se încheia cu *Saturni dies* – ziua lui Cronos-Saturn. Asocierea a venit ca de la sine, mai ales că a şaptea zi a săptămânii era aşezată sub influxul planetei vizibile celei mai îndepărtate de Pământ şi care săvârşea mişcarea de revoluţie cel mai lent, în aproape 28 de ani.

Într-adevăr, din cauza acestei încetineli se credea că zeul Saturn este bătrân, vlăguit şi încet în mişcări şi că planeta e rece, distantă şi influenţează pe vârstnici şi că, de asemenea, cei cu un temperament limfatic, morocănoşii, ursuzii, asocialii sunt saturnieni. Şi astfel, "natural", Sabatul "rece" şi "leneş" a fost identificat cu ziua recelui şi încetului Saturn, ceea ce se mai vede până azi în engleză care spune *Saturday,* acolo unde noi, de pildă, avem "sâmbătă" (de la *sambatum* – forma nazalizată pentru *sabbatum*), ori italienii au pe *sabato.*

Creştinii au învăţat de la iudei că a sta o zi din şapte e totuşi o idee strălucită, dar, după un timp, au mutat repaosul în ziua Soarelui, deoarece – credeau ei – Iisus înviase a doua zi după Sabat. Şi apoi, ei nu voiau să mai aibă sărbători comune cu iudeii. Dovadă că au mutat şi data Paştelui. Păgânii, care se speteau de zor şi sâmbăta, şi duminica, îi dispreţuiau pe unii, şi îi trimiteau la mângâierile leilor pe ceilalţi. Până când împăratul Constantin cel Mare rezolvă dilema: el s-a convertit la creştinism, a schimbat dieta leilor şi a ordonat ca, duminica, tribunalele şi alte oficii publice să fie închise. Şi astfel, după vorba aceluiaşi Seneca, "învinşii au dat legile lor învingătorilor, iar *radix stultitiae,* rădăcina neroziei – unde "rădăcina" e iudaismul, iar "prostia" e creştinismul – după cum preciza un păgân roman înţelept, Rutilius Namatianus – a dat vlăstare care au năpădit toată lumea.

Fapt este că vechile neghiobii sfârşesc prin a fi uitate, iar de noile neghiobii de obicei nu ne dăm seama la timp, considerându-le lucruri pline de miez. De asta, pesemne, le putem privi atât de netulburaţi şi pe unele, şi pe celelalte. Cândva insul care nu muncea o zi din şapte era socotit leneş, neghiob, superstiţios, ori dotat cu un temperament posac, un asocial, aparţinând unei naţiuni demne de dispreţ, un "duşman al neamului omenesc" (Tacit). Astăzi, ne-am înţelepţit şi ne pare firesc să lucrăm cinci zile din şapte.

Arafat is our Partner!

Send an International Protection Force to Palestine!

Convene an International Peace Conference based on the Saudi Peace Proposal!

Gush Shalom
The Israeli Peace Bloc

"Arafat este partenerul nostru!" – se poate citi într-un anunţ publicitar apărut în "Jerusalem Post" (ca şi în ziarele ebraice).

Aşa e. De altfel noi susţinem asta de ani de zile. Şi ne pare bine că indivizii din Gush spun asta pe şleau.

Ce-i în Gushă şi-n căpuşă.

●

Aflăm de la Cercul Cultural din Ierusalim că se mai află la dispoziţia celor interesaţi un număr redus de exemplare din volumul "Întâlniri la Ierusalim", apărut la Fundaţia Culturală Română. După cum se ştie, volumul consemnează întâlnirile organizate de Costel Safirman şi Leon Volovici cu scriitori şi artişti din România, Israel şi din alte ţări. Cei interesaţi se pot adresa prin telefon la: 055/201-1473 sau 055/315-338; prin poştă: POB 11157, Jerusalem 91111.

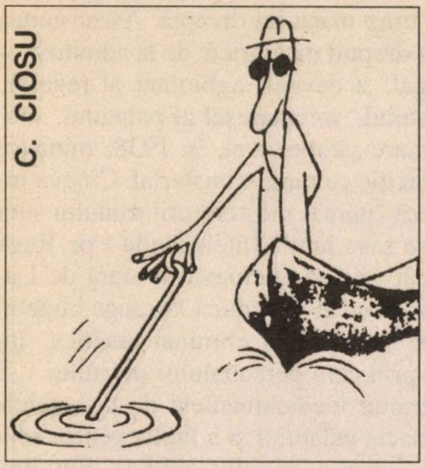

Pescuitorul de perle

Cine în cine a tras?

În titlu citim: «Forţă a Zahalului – ţintă de trageri israeliene», iar în text citim: «Teroriştii palestinieni au tras asupra unei forţe a Zahalului lângă satul Bazarya…»

("Viaţa noastră", 9.08.2002; comunicată de Joseph Rosen, POB 46018, Ierusalim – care, ca şi noi, moare de curiozitate să ştie adevărul: cine a tras în forţa Zahal? Israelienii, sau palestinienii?)

Anul sălbatic

«Acum mă aflu în anul sălbatic – anul liber acordat o dată la şapte ani profesorilor din universităţile americane.»

*("România liberă", nr. 3776/ 2002; dintr-o convorbire cu violonistul român Şerban Lupu; comunicată de Radu Melidoneanu, Bd. N. Titulescu 188, Bucureşti – care, fără a tăgădui faptul că omenirea trăieşte, în acest 2002, un an sălbatic, este de părere că eminentul violonist – profesor de muzică la o universitate din SUA – se află în prezent în anul **sabatic.**)*

Rabinul Rosen, ambasador al SUA în România

«În ultimii ani, de fapt, constatăm un amestec grosolan în treburile interne ale României al unor ambasadori americani la Bucureşti; seria amestecurilor a început cu Moses Rosen.»

("Cuvântul românesc", Canada, 2002; comunicată de Victor Rausser, Montreal, Canada – care atrage atenţia publicaţiei respective, cam verzulie de felul ei, că răposatul Moses Rosen a ocupat fel de fel de posturi la viaţa lui, dar nu şi pe acela de ambasador al Statelor Unite la Bucureşti; în realitate, autorul articolului cu pricina, un anume Aurel S. Marinescu a încurcat, probabil la un şpriţ de vin, borcanele, confundându-l pe vestitul rabin cu d. Alfred Moses, ambasador în România după 1990.)

Poşta

Dr. Carol Neumann, Tel Aviv (aveţi dreptate: poetul Saşa Pană nu a fost botoşănean, aşa cum greşit scrie Marius Mircu în "Viaţa noastră" – nr. 15513, 2002 – ci dorohoian); **G. Gabor,** Beer Sheva; **Laurence Ghinsburg,** Denver, Colorado, SUA (nu); **Cioclu Petre,** Kiriat Yam (exprimare imperfectă, dar nu perlă); **Ing. M. Segalescu,** Kiriat Bialik (ne pare rău, dar aţi venit plasat; perla cu cele două serii de şefi de la noua organizaţie a olimilor a fost descoperită de altcineva înaintea dvs.; aşa cum v-aţi lămurit, desigur, citind numărul nostru trecut).

Nou!

A apărut

Umbre în grădina mea

de Iudit Coman

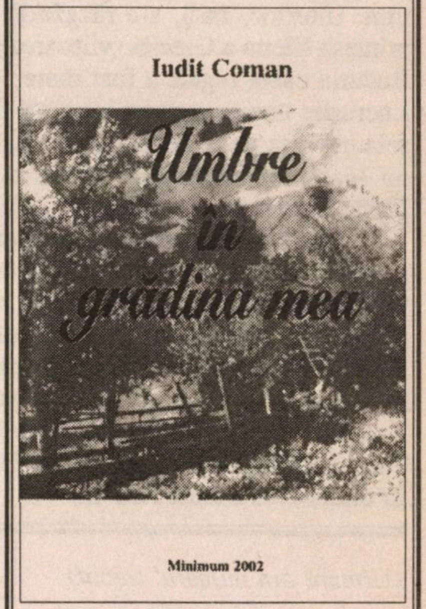
Iudit Coman

Umbre în grădina mea

Minimum 2002

«"Umbre în grădina mea" de Iudit Coman este un volum de maturitate, o culegere de versuri scrisă de-un condei ce-a trecut prin multe în viaţă.»

Al. Mirodan
"Minimum"

Preţul: 25 shekeli
Comenzi la:
IUDIT COMAN
Reh. Mintz 14/10
Hadar Iosef – Tel Aviv
Tel. 03/647-4458

PAUL D. QUINLAN

Regele play-boy (şi vestita Elena Lupescu...)

V

Prinţul moştenitor Carol (viitorul rege Carol al II-lea) a pricinuit părinţilor săi, Regele Ferdinand şi Regina Maria, nenumărate necazuri.

Mai întâi, s-a însurat, în secret, cu o domnişoară Zizi Lambrino. Şi cum, pe vremea aceea (sfârşitul primului război mondial), un viitor monarh nu avea voie să se căsătorească (precum prinţii de azi) cu femei fără de sânge aristocratic în vine, a hotărât să renunţe la tron. Ulterior, însă, s-a răzgândit şi s-a recăsătorit cu prinţesa Elena a Greciei (viitoarea regină-mamă Elena). Bucuria casei regale a fost mare, dar de scurtă durată. Lucrurile mergeau prost între cei doi soţi, Carol îşi înşela nevasta pe toate drumurile şi, fiindcă de ce te temi nu scapi, el s-a îndrăgostit de o altă femeie, numită Elena Lupescu.

În capitolele trecute am văzut cum s-a născut legătura amoroasă dintre Carol şi vestita Lupeasca. Şi ce s-a întâmplat cu amanţii regali după ce Carol renunţase la tron şi plecase cu femeia vieţii sale în Europa. Acum aflăm cum s-a produs întoarcerea lui Carol în România; a lui Carol, dar şi a Elenei Lupescu. Povestirea de faţă a apărut în cartea "Regele play-boy" a americanului Paul Quinlan, tipărită la editura Humanitas, Bucureşti, în traducerea Monei Antohi.

(Urmare din numărul trecut)

În drumul de întoarcere spre România (după călătoria la Londra, din 1936), Carol s-a oprit pentru o săptămână la Paris, unde a stat la Hotel Ritz; era prima lui vizită în Oraşul Luminilor după ce fusese reinstaurat rege. Spre deosebire de Londra, aici a fost întâmpinat cu multă căldură. Preşedintele francez Lebrun a dat un dineu în cinstea lui, şi câteva zile mai târziu Carol îl avea ca oaspete pe Lebrun la Legaţia română. Carol i-a decernat lui Lebrun Ordinul Regelui Carol I şi a primit în schimb o medalie militară franceză. Mai târziu, într-o scrisoare adresată vărului său Friedel, Carol a rezumat călătoria ca fiind "foarte interesantă. Am reuşit să cunosc mulţi oameni".

Regele a fost însoţit la Londra şi Paris de Urdăreanu, care devenise între timp mâna lui dreaptă. Ascensiunea sa la putere era de-a dreptul meteorică: de la administrator al garajului regal, a devenit aghiotant al regelui, apoi prefect al palatului, vicemareşal al palatului, mareşal al palatului, mare şambelan şi, în 1938, ministru al curţii regale, o poziţie cu rang ministerial. Cineva inteligent a remarcat că "numai moştenitorii tronului sunt promovaţi la fiecare şase luni". Înţelegându-l pe Rege poate mai bine decât oricine altcineva în afară de Lupescu, Urdăreanu a încercat să reducă la sânge bugetul alocat palatului. De exemplu, a eliminat practica, începută de Carol I, prin care personalului palatului i se îngăduia să-şi ia gratuit medicamentele de pe reţetele medicale de la farmacia palatului şi a luptat pentru scutirea palatului de la plata serviciilor publice. Bătrânul secretar Buhman, care ca şi restul personalului era afectat de aceste economii, a numit sistemul lui Urdăreanu "oriental". După ce a intrat în graţiile Regelui, Urdăreanu şi-a abandonat faţada binevoitoare şi a devenit rece şi distant faţă de toţi cei din subordinea sa, complotând totodată împotriva superiorilor lui. Mai mult, după ce s-a transformat în mâna dreaptă a Regelui, a început să-l izoleze pe Carol de toată lumea, cu excepţia lui însuşi şi a lui Lupescu. Nu e de mirare că personalul palatului i-a devenit ostil.

Înconjurat de Lupescu, Urdăreanu şi camarilă, Regele nu mai avea, fireşte, o adevărată viaţă de curte. Aceşti oameni erau *nouveaux riches*, dispreţuiau vechea aristocraţie. Curtea lui Carol era "sumbră, lipsită de bucurie şi de viaţă", spunea Buhman. În plus, "îi lipsea o mână de femeie". Ceaiurile de după-amiază, seratele, micile întruniri intime prezidate de Regină, care dădeau farmec curţilor lui Ferdinand şi Carol I, aparţineau unor timpuri de mult apuse. "Astăzi", arăta Buhman, "Regele îşi vede doar miniştrii şi politicienii, şi încă pe vreo doi-trei (...) aleşi de Urdăreanu şi Lupescu".

În general, distracţiile nu aveau un caracter social, ci răspundeau unor raţiuni de stat, lista invitaţilor cuprinzând în bună măsură funcţionari guvernamentali şi diplomaţi. Excepţie făceau concertele pe care Carol le găzduia în sala tronului din palat. Carol iubea muzica şi invita în acest cadru renumiţi compozitori şi dirijori români şi străini. Şi Filarmonica din Bucureşti susţinea aici concerte, prilej cu care apărea din când în când şi Lupescu, aşezată într-o lojă din spate, ascunsă privirilor de o perdea de voal. Cu toate că prezenţa ei nu constituia un secret, câte un musafir care nu cunoştea obiceiurile locului era surprins să-l vadă pe Rege privind în sus, spre lojă, şi ridicându-şi paharul într-un toast tăcut. Pentru o societate obişnuită cu o viaţă de curte strălucitoare, lipsa de reprezentare socială a lui Carol îi ştirbea prestigiul şi-l izola şi mai mult.

Carol a primit de asemenea rapoarte cu privire la o posibilă lovitură de stat a Gărzii de Fier, precum şi la planul unor asasinate, prima pe listă fiind Duduia. "Ştirile pot fi exagerate", scria el în jurnal la 11 martie, "dar trebuiesc totuşi să nu fie neglijate…" "Cred că e *le calme avant l'orage"*, nota Carol a doua zi în acelaşi jurnal. Până şi fratele Regelui (prinţul Nicolae) era implicat.

La scurt timp după ce s-a întors acasă, a pornit spre Paris ca oaspete de onoare la defilarea de la 14 iulie, de Ziua Bastiliei. Invitaţia era doar unul din semnele că imaginea de "vagabond regal" a lui Carol începea să se schimbe în Europa Occidentală.

În timpul săptămânii petrecute în Franţa, Carol a reuşit să evadeze pentru două zile la Coesmes, împreună cu Duduia. Lupescu nu avea însă permisiunea să-l însoţească în Anglia, unde Carol a făcut o vizită neoficială, numită de presa britanică o "excursie de cumpărături". Şi aici schimbarea imaginii lui Carol era evidentă. Aşa cum scria ziaristul american Vernon McKenzie, "s-a bucurat de cea mai bună primire în presă" din câte avusese vreodată în Anglia. Era cu atât mai surprinzător cu cât abia trecuse un an şi jumătate de la incidentul cu maseurul care defilase cu delegaţia română. La Londra, Carol a fost primit cordial de "Bertie şi Elizabeth" (noul rege, George al VI-lea, şi regina Elizabeth), primul ministru Neville Chamberlain, ministrul de Externe Anthony Eden şi alţi funcţionari guvernamentali. În conversaţiile pe care le-a avut cu Chamberlain şi Eden, Carol a vorbit despre necesitatea unor relaţii economice mai apropiate între Anglia şi România şi despre pericolul crescând reprezentat de Germania. Dorea totodată să schimbe impresia Angliei că România era o colonie franceză. A fost o călătorie plăcută pentru Carol, care a reuşit să combine afacerile cu vizionarea a două spectacole de teatru, dineuri şi cumpărarea unor bijuterii de jad. După Anglia, s-a oprit pentru două zile în Belgia, unde l-a întâlnit pe regele Leopold.

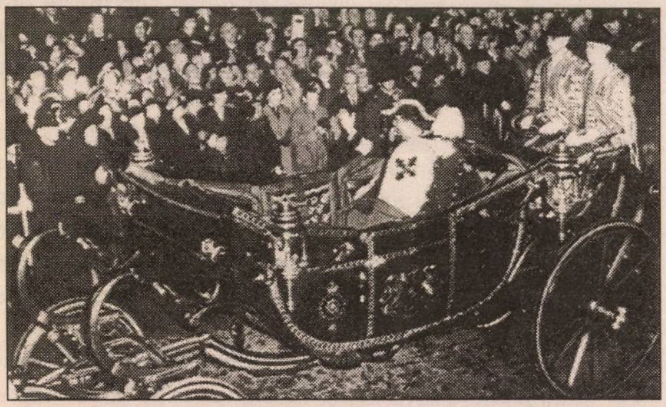

Regele Carol cu regele George al VI-lea în timpul vizitei sale în Anglia

Carol şi-a luat apoi o scurtă vacanţă liniştită cu Duduia, la Lucerna, unde s-au relaxat şi s-au lăsat pradă amintirilor într-unul din hotelurile favorite ale lui Carol din timpul exilului, s-au bucurat de peisaj la bordul unui Rolls-Royce pe care Auschnitt îl pusese la dispoziţia Duduii, au urcat cu funicularul în vârful muntelui – lucru care nu i-a priit lui Carol, fiindcă nu mai suporta înălţimile şi i s-a făcut greaţă – şi s–au plimbat agale în jurul lacului. În cele din urmă, înainte de a se îndrepta spre casă, Carol a petrecut câteva zile cu sora sa, Mignon, în Iugoslavia, în vreme ce Duduia se destindea pe Riviera.

Mignon, sora lui Carol, care a devenit regina Maria a Iugoslaviei

La câteva săptămâni după întoarcerea lui Carol din vacanţă, la palat a izbucnit o nouă criză, care probabil a modificat semnificativ cursul domniei sale. La vremea respectivă s-au ştiut puţine lucruri despre acest incident, şi multe detalii rămân încă necunoscute, dar la începutul lui septembrie Carol s-a întors brusc la Bucureşti de la Eforie, unde se odihnise mai multe zile cu Lupescu şi Urdăreanu. A mers direct la biroul lui Urdăreanu, unde s-a certat violent cu omul său de încredere. Două ore mai târziu, roşu la faţă şi vizibil tulburat, Carol s-a repezit afară din încăpere.

Ştirea că Urdăreanu se află la ananghie s-a răspândit repede în tot palatul. Buhman încerca să ghicească reacţia personalului după expresia feţei; deloc surprinzător, a văzut "doar zâmbete". La scurt timp după aceea, la data de 5 septembrie, un comunicat regal anunţa că Urdăreanu îşi dăduse demisia din funcţia de mareşal al Palatului şi că fusese numit în postul nou înfiinţat de administrator al Domeniilor M. S. Regelui – în mod evident un pas înapoi.

Totul a început cu un incident la o petrecere dată în casa primarului din Eforie, la care fusese invitată şi Lupescu, însoţită de ziaristul Virgil Kerciu şi Victor Puşcariu. Atât Kerciu, cât şi Puşcariu erau nişte afemeiaţi notorii, care o bifaseră pe lista cuceririlor lor şi pe Duduia. Aşa cum povesteşte Argetoianu, a doua zi după petrecere, Urdăreanu, spumegând de furie – era acum rândul lui să se simtă în pielea amantului sedus şi abandonat – s-a dus la casa primarului şi i-a tras un perdaf pentru că îi îngăduise lui Lupescu să se poarte într-un fel care compromitea prestigiul Regelui. "A sărutat-o Puşcariu?" a întrebat Urdăreanu. Tremurând, primarul n-a spus nimic. Crezând că acesta îi acoperea faptele, Urdăreanu a urlat: "A sărutat-o, a sărutat-o, dar am să-i frâng gâtul de data asta!" şi a ieşit val-vârtej din încăpere. Urdăreanu i-a povestit lui Carol despre petrecere. A fost unul din rarele momente în care Urdăreanu a îngăduit geloziei faţă de o femeie să fie mai tare decât el. Carol era furios; se pare că până atunci crezuse că Duduia îi fusese credincioasă.

A urmat o confruntare furtunoasă între Carol şi amanta sa, în care aceasta din urmă l-a atacat pe Urdăreanu pentru că ar fi împrăştiat, chipurile, minciuni perverse despre ea. În final, Lupescu i-a dat un ultimatum Regelui: ori ea, ori Urdăreanu! Nu e de mirare că până la urmă Regele a luat partea dragii sale Dudui. Soarta lui Urdăreanu era pecetluită. La scurt timp după aceea, Regele a avut o ceartă urâtă cu Urdăreanu. Regele i-a spus acestuia că pare bolnav şi i-a cerut să-şi ia o vacanţă. Urdăreanu a contraatacat, oferindu-şi demisia, dar Carol i-a refuzat-o pentru moment. Câteva zile mai târziu, Urdăreanu a apărut deodată la Paris. Puşcariu i-a relatat ulterior lui Buhman că, dacă Regele ar fi ştiut ce-i spusese Urdăreanu despre Lupescu, i-ar fi trimis pe amândoi la plimbare pentru totdeauna.

Dar, ca orice basm cu feţe împărăteşti, şi această poveste a avut un sfârşit fericit. Depărtarea sporeşte iubirea, şi după o vreme Duduia a început să simtă lipsa iubitului său Ernest. În plus, Urdăreanu ştia prea multe despre ea şi Elena Lupescu se temea ca fostul său amant să nu dea ceva în vileag presei. Fusese de altfel destul de şiret ca să ia cu sine scrisorile lor de dragoste. Aşa că Lupescu şi-a călcat pe suflet şi i-a cerut Regelui să-l recheme pe Urdăreanu. Şi Carol simţea că fusese prea aspru cu credinciosul Ernest şi era conştient de răul pe care l-ar fi putut face imaginii sale ceva mai onorabile din ultima vreme. Prin urmare, într-o bună dimineaţă Regele şi Duduia au părăsit discret Bucureştiul într-o maşină cu placă de înmatriculare specială şi s-au îndreptat spre Braşov. La Braşov, după o scurtă întâlnire cu un avocat pe nume Mavrus, Duduia, împreună cu domnul şi doamna Mavrus, a plecat cu maşina la Paris. Faptul că Duduia părăsea ţara fără Rege arăta importanţa misiunii. La Paris, după multe discuţii, s-a ajuns la o înţelegere cu Urdăreanu, care a acceptat să se întoarcă şi a obţinut chiar o promovare cu acest prilej, fiind numit în postul de mare şambelan.

❖

(În decembrie 1937, lovitură de teatru. Încercând să se pună bină cu Germania hitleristă, care devenea tot mai ameninţătoare, precum şi cu puternicul curent antisemit din ţară, regele cheamă la guvernare Partidul Naţional-Creştin al lui Goga-Cuza. Şi dă "undă verde" politicii anti-evreieşti preconizată de cei doi.)

Regele Carol cu Hitler şi cu Ribbentrop la Berchtesgaden, noiembrie 1938

Ofensiva a început chiar în ziua în care noul guvern a fost instaurat. Au fost anunţate câteva decrete antisemite prin care se interzicea apariţia aproape a tuturor ziarelor evreieşti, se anulau călătoriile gratuite pe calea ferată ale ziariştilor evrei, se retrăgea ajutorul acordat de stat instituţiilor evreieşti, erau concediaţi evreii care ocupau funcţii în instituţiile publice, li se interzicea evreilor să angajeze ca servitoare femei sub 40 de ani care nu erau evreice şi se anunţa că în scurt timp aveau să fie retrase licenţele de comercializare a băuturilor evreieşti. Neoficial, guvernul a declarat război minorităţii evreieşti din ţară, scopul ultim fiind îndepărtarea lor din România. În următoarele câteva săptămâni, mii de evrei români şi-au pierdut funcţiile cetăţeneşti, au fost concediaţi de la locurile lor de muncă, iar în oraşele cu un procent ridicat de populaţie evreiască, precum Iaşi şi Cernăuţi, posturile administrative au fost ocupate de antisemiţi declaraţi.

Evreii au replicat cu o impresionantă rezistenţă pasivă, şi-au închis prăvăliile şi fabricile, şi-au retras depozitele bancare, şi-au vândut acţiunile şi au organizat boicotarea taxelor şi tarifelor. Liderul lor. Wilhelm Filderman, a cerut guvernelor francez şi britanic, precum şi Ligii Naţiunilor să intervină. Ambasadorii francez, britanic şi american de la Bucureşti au înaintat proteste. În câteva zile, fragila economie românească a încetat practic să mai funcţioneze. Ca răspuns la o notă de protest a lui Franklin Mott Gunther, ambasadorul american la Bucureşti, Goga a pufnit încruntat: "Evreii ăştia americani sunt nişte neruşinaţi!"

"N-am ştiut niciodată că Regele e antisemit", nota Buhman, "şi legătura lui cu Duduia Lupescu demonstrează asta". Cu toate că regele Carol nu era un antisemit înverşunat, nu era lipsit de oarece prejudecăţi. A spus odată despre Auschnitt: "Jidanul tot jidan rămâne, oricât de simpatic ar fi ca om". Mai grav, era gata să tolereze măsurile şi excesele antisemite atâta timp cât îi serveau propriile interese.

Reacţia promptă a evreilor şi a guvernelor britanic şi francez l-a prins însă probabil pe Carol nepregătit. Încercând să spulbere temerile occidentalilor, i-a spus lui Easterman că "nimeni nu-i va deranja pe evreii care s-au aflat în România de dinaintea războiului; ceilalţi sunt refugiaţi care au venit mai târziu şi nu pot primi drepturi politic". Din păcate, nu cunoaştem părerile lui Lupescu privitoare ca concetăţenii ei evrei. Nu există dovezi care să indice că Elena ar fi încercat să-i ajute sau că ar fi manifestat măcar simpatie pentru cauza lor, deşi ea însăşi era cea mai detestată evreică din ţară. Câţiva dintre prietenii săi cei mai buni erau evrei, dar număra printre amicii apropiaţi şi antisemiţi convinşi, ca avocatul Istrate Micescu. Personalitatea ei egocentrică şi trecutul ei păreau să indice că, asemeni Regelui, era mai degrabă indiferentă faţă de soarta lor.

❖

Maria ca Regină Mamă, 1935

De astă dată, Carol ştia că mama sa nu mai avea mult de trăit. Petrecuse toată iarna ţintuită la pat. Carol a insistat să fie aduşi din străinătate patru specialişti care s-o examineze. O vizita atât de des cât îi permiteau îndatoririle de rege. Chiar şi Elisabeta, care nu fusese niciodată apropiată de mama ei, reuşea s-o viziteze aproape zilnic. În februarie 1938, Maria a plecat la o casă de odihnă la Merano, în Tirolul italian, unde a stat trei luni, dar starea ei nu s-a îmbunătăţit, aşa că în mai a călătorit la Dresda, internându-se la Weissar Hirsch Clinic. Boala Mariei era însă prea avansată ca medicii să mai facă ceva. A fost diagnosticată ca suferind de o formă rară de ciroză, care nu era cauzată de alcool.

Din fericire pentru Maria, membrii familiei şi prietenii îi ţineau mai tot timpul companie. Cu toate că Ştirbey nu putea s-o viziteze, şi-au continuat corespondenţa până la sfârşit. Ştiindu-se pe moarte, Maria începuse deja să-şi dăruiască cea mai mare parte din bijuterii. Printre ele se numărau mai multe sute de mânere de umbrele decorate cu pietre preţioase Fabergé şi sute de evantaie încrustate şi ele cu pietre scumpe. Prudent, Carol a avut grijă ca şi amanta sa să capete câteva.

La 15 iulie, Maria a părăsit Germania ca să moară în România. Călătoria cu trenul a fost lungă şi obositoare, şi pe parcursul ei Regina a avut frecvent hemoragie; la Cernăuţi, doctorii care o însoţeau au oprit trenul vreme de douăsprezece ore, de teamă c-o să moară. Ca s-o protejeze pe iubita lor regină Maria de căldura insuportabilă, ţăranii au aruncat găleţi de apă rece peste strălucitorul vagon regal, vopsit în albastru şi argintiu, şi au construit un fel de umbrar din nişte copaci uriaşi pe care i-au tras lângă şine. În cele din urmă, în dimineaţa zilei de 17 iulie trenul a intrat în gara din Sinaia, unde Carol şi Mihai ieşiseră s-o întâmpine, însoţiţi de Elisabeta. Ofiţerii din Regimentul 4 Roşiori au transportat-o din tren într-un scaun portabil special conceput. Trupul ei firav aproape că se topise, dar spiritul îi era viu, şi şi-a exprimat plină de optimism dorinţa ca peste câteva zile să facă o vizită la Bran sau la Balcic. A fost dusă la Pelişor unde, în mai puţin de 36 de ore, la 17:38 în seara zilei de 18 iulie, a încetat din viaţă. Înainte de a intra în comă, se pare că i-ar fi şoptit lui Carol să fie "un monarh drept şi puternic". Ca o ironie a sorţii, singurii copii care au vegheat-o până în ultima clipă au fost Carol şi Elisabeta, de care era cel mai puţin legată.

Funeraliile Reginei Maria, iulie 1938: Regele Carol (stânga) conduce cortegiul, urmat de fratele său Nicolae, cele trei surori şi fiul său Mihai. Regina a fost înmormântată la Mânăstirea din Curtea de Argeş.

Nici nu se răcise bine trupul Mariei că buna înţelegere instalată în familie o dată cu moartea ei s-a evaporat repede, atunci când s-a citit testamentul. Fireşte, au urmat discuţii aprinse în legătură cu cine ce a luat. Potrivit lui Carol, Nicky (prinţul Carol) s-a purtat bine, dar surorile sale "au arătat un spirit de acaparare". Buhman a auzit că arhiducele Anton a încercat să îndese în buzunare atâţia bani şi bijuterii încât i s-au rupt pantalonii.

◆

(Curând Carol II, neliniştit de perspectivele de război ce se profilau la orizont, face o nouă călătorie în capitalele europene.)

Călătoria nu a fost lipsită de episoade amuzante. Urdăreanu a ajuns aproape să se încaiere cu ambasadorul român în Anglia în legătură cu itinerariul Regelui; la scurt timp după acest incident, nefericitul ambasador avea să afle că fusese mutat la Vatican. Urdăreanu a mai făcut o scenă după dineul de la Buckingham din pricina aranjării la masă şi i s-a plâns lui Carol că, în calitate de nepot al lui La Pomeraye, ar fi trebuit să stea în faţa ducelui de Norfolk. Carol n-a putut decât să râdă de aceste pretenţii.

De la Londra, Carol a mers la Bruxelles, unde a fost întâmpinat la gară de regele Leopold şi primit ca oaspete de onoare la dineul de stat oferit în acea seară la palatul Laeken. În cele din urmă, la 20 noiembrie, Carol a sosit la Paris. Ca şi la Londra, a avut parte de ceremonii luxoase şi vâlvă jurnalistică. Carol a putut chiar să meargă la o scurtă partidă de vânătoare la Rambouillet, dar rezultatele practice au fost din nou dezamăgitoare.

Din fericire, Carol a reuşit să muşamalizeze unul din acele incidente jenante pentru care presa pariziană ar fi dat orice ca să pună mâna. Cu o zi înainte de sosirea lui Carol, Lupescu şi-a făcut brusc apariţia şi s-a instalat în apartamentul regal de la Ritz, pe care preşedintele francez Lebrun îl rezervase pentru Rege. La început, directorul hotelului, consternat de prezenţa ei, apoi ambasadorul român, au încercat s-o convingă să plece, dar fără nici un folos. Când a sosit Carol, a implorat-o să fie rezonabilă şi să nu-l pună într-o situaţie stânjenitoare, dar ea a refuzat să cedeze. Spiritele s-au încins şi a izbucnit o ceartă violentă. Bietul Mihai, care s-a repezit în cameră ca să vadă ce s-a întâmplat, s-a răsucit repede pe călcâie, făcându-şi semnul crucii. "Să dea Dumnezeu să scăpăm de fiinţa asta!" a mormăit el către aghiotantul său, alergând pe culoar. Ca de obicei, până la urmă Lupescu a obţinut ce-a vrut, în vreme ce nefericitul ambasador a fost înlocuit pentru rolul jucat în acest incident.

Însă pentru a-şi proteja poziţia, Urdăreanu, care era acum ministrul curţii regale, continua să-l izoleze pe Rege de toată lumea în afară de el, Lupescu şi o mână de acoliţi de încredere. Oricare cerere de audienţă la Rege, de pildă, trebuia să aibă mai întâi aprobarea sa; singurii care făceau excepţie erau miniştrii Regelui. Procedând asemeni şefului de poliţie sub Napoleon, Joseph Fouché, Urdăreanu a conceput un dosar detailat al tuturor figurilor importante din România. A fost înfiinţat în acest scop un birou special, înzestrat cu un personal numeros.

Ca întotdeauna, ascendenţa lui Urdăreanu reprezenta un subiect delicat. Într-o zi, i-a arătat lui Buhman o copie a presupusului său blazon de familie, care indica faptul că unul dintre strămoşii săi fusese făcut baron de împăratul Austriei. "De ce nu mi-ai spus niciodată asta?", a întrebat uimit Buhman. Urdăreanu a răspuns că era pur şi simplu "prea modest". Mai târziu, Buhman a descoperit că blazonul aparţinea unei familii cu care Urdăreanu nu era înrudit şi că Ernest încercase să treacă drept membru al acelei familii. Din punct de vedere financiar însă, Urdăreanu trăia acum ca un nobil. Juca adeseori poker cu Regele, Lupescu şi membrii camarilei, potul ajungând uneori la mii de dolari. Şi-a cumpărat un avion particular şi a luat lecţii de zbor, dar n-a reuşit să obţină niciodată brevetul de pilot. Locuia nu departe de Lupescu, într-o vilă spaţioasă, care-i aparţinea probabil lui Malaxa. Interiorul casei arăta "ca în filme", spunea Buhman. Urdăreanu, pasionat de peliculele americane, a supravegheat personal decorarea interiorului, ca să corespundă caselor pe care le văzuse în acele filme.

Desigur, Lupescu rămânea puterea din spatele tronului, mai exact atunci când se aflau în joc interesele ei personale. Pe lângă casa de la Bucureşti, avea acum două vile la Sinaia şi o splendidă vilă recent construită în apropierea capitalei, lângă staţia de radio (de la Băneasa), pe drumul spre Ploieşti. În ciuda bogăţiei sale, continua să fie la fel de lacomă şi de ambiţioasă ca întotdeauna. Buhman spunea că Elena Lupescu "n-ar fi dat nici măcar un ban unui sărac". Transmitea Palatului cererile de donaţii în scopuri caritabile, urmând ca acestea să fie plătite din fondurile regale destinate celor nevoiaşi. Casele ei nu duceau lipsă de cărţi, dar erau puse acolo doar de ochii lumii. Când Buhman comanda cărţi de la Paris pentru Rege, obişnuia să ceară un exemplar şi pentru Lupescu. Într-o zi, însă, pe când se afla în biblioteca ei, a remarcat că toate cărţile aveau paginile netăiate. Lupescu nu prea citea altceva în afara revistelor de modă. Acum, când Codreanu era mort şi Legiunea fărâmiţată, putea să respire oarecum mai liniştită, dar continua să se afle pe lista lor de priorităţi.

(Continuare în numărul viitor)

Sub tipar

Moco Mocofanul ("Octav Moscuna")

Versuri vesele

(Volumul II)

• minimum •

DAN PLATON (Germania)

Papagalul vorbitor

(Fragment de roman)

"Pot să jur pe mama, aşa porumbiţă n-am mai strâns în braţe", murmură el, lipindu-şi buzele de gâtul femeii.

Drumul fiind cunoscut, Roaiba lăsă gândurile slobode. În Handrugan la budăie, amintirea istoriei de demult îi înfioră trupul. "O, drace! Sunt de acum femeie bătrână şi nu-ţi mai dau voie să te cuibăreşti în sufletul meu!", spuse Roaiba ca să-şi alunge gândurile şi scuipă într-o parte. "Ho, haram nesăbuit, du-te pe pustiu că nu te-a chemat nimeni!" – şi scuipă şi în partea cealaltă.

În mintea sa cele întâmplate îi erau bine întipărite, şi atunci când gândurile îi aminteau de cele petrecute, în sufletul ei chinuit de femeie singură şi bătrână se strecura o căldură pătimaşă ce punea pe îndelete stăpânire pe întreaga-i fiinţă, înfiorându-i simţurile.

"Doamne, sunt cu un picior în groapă şi păcătuiesc. Iartă-mă! Dar atât mi-a mai rămas din partea dulce a vieţii! Încolo trudă, umilinţă şi durere", spuse, încercând să-şi liniştească sufletul năpădit de amintiri care nu-i dădeau pace.

Când ajunse la budăie nu-i era sete dar, împinsă din spate ca de chemarea acelor locuri, puse traistele jos să poată trăi pentru un moment emoţia de atunci.

"Să beau o ţâră de apă, apoi să-mi trag sufletul", spuse, minţindu-se.

Mai mult de dorul celor întâmplate, se aplecă deasupra apei în care îşi oglindi chipul, necăjită că nu-l mai văzu tânăr şi frumos cum fusese atunci. Ca să nu-şi alunge plăcerea sadică a gândului pe care şi-l dorea, îşi lipi buzele de pânza apei, închise ochii şi, încet, începu s-o soarbă cum făcuse atunci. Când se ridică, trăi simţământul că nu mai era acea bătrână, sufletul îi întineri la fiorul celor întâmplate în acelaşi loc cu ani în urmă, când, aplecată deasupra apei, şoldurile ei cărnoase răspândiseră ispita celor două braţe ce îi cuprinseseră mijlocul subţire, trăgând-o spre pieptul bărbatului.

❖

...Speriată, tresări şi, ca o zvârlugă, se întoarse ţipând: "Triţ, eşti nebun! Ce vrei?" strigă când îi văzu faţa şi rămase pironită în ochii lui negri, în care ardea o văpaie ce-i amorţi voinţa, neputând să-şi smulgă trupul din strânsoarea braţelor lui.

"Stai o ţărică să-ţi revii", îi spuse lăutarul strângând-o la piept, lipindu-şi buzele de gâtul ei. Roaiba rămase împietrită. "Puteam să mor de spaimă", doar atât mai putu să-i spună ţiganului fără să încerce a se desprinde din îmbrăţişarea lui.

"Pot să jur pe mama, aşa porumbiţă n-am mai strâns în braţe", murmură el şi îşi lipi din nou buzele de gâtul ei fierbinte.

Când ţiganul i-a prins capul între palme şi a privit-o adânc în ochi, din privirea lui sfredelitoare izvora un jar, o voinţă fermecată, în faţa căreia Roaiba nu se putu opune. Unda acelei priviri fulgerătoare îi înfierbântă trupul, aprinzând în el un foc ce dorea să fie potolit. Voinţa ei de a rezista ispitei se risipi, gândul de la început să fugă o părăsi, fără împotrivire merse când ţiganul o prinse de mână şi o trase după el. Cu trupul tremurând, Roaiba îl urmă în desişul zăvoiului, sub sălciile pletoase ce înconjurau izvoarele de apă. Când ajunse într-un loc ascuns, departe de potecă şi de privirile ce-i puteau surprinde, lăutarul se opri şi, cu vederea sa de vrăjitor, o fixă un timp pe Roaiba adânc în ochi, până ce biata femeie începu să tremure. Când îi simţi împotrivirea zdrobită, ţiganul o strânse puternic la piept şi-i şopti la ureche, cu o voce care o arse ca un jar: "Roaibo, amu' eşti toată a mea!" – şi o lăsă din braţe.

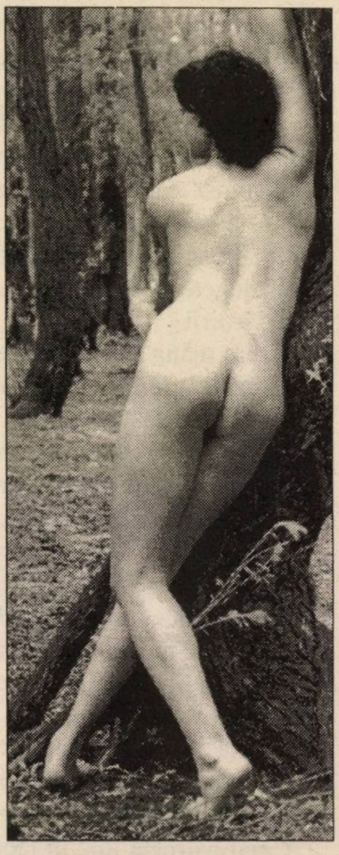

Fotografie de Răzvan Voiculescu; din "Plai cu boi", Bucureşti, 2002

Femeia rămase nemişcată, mâinile îi tremurau, un fior îi cuprinse toată făptura şi aşteptă supusă, cu arşiţă în trup.

După ce ţiganul şi-a scos pieptarul şi l-a pus jos, ea singură s-a aşezat, fără să scoată o vorbă. Se lăsă moale, supusă şi ascultătoare, şi stătu cum o aşeză el, cu faţa în sus, cu privirea la cerul pe care nu-l vedea, ascultându-şi propria răsuflare ce-i ieşea ca o sufocare din gura uşor deschisă.

Voia să-i vorbească, să-l roage s-o lase, să-i fie milă de ea, dar limba îi stătea ţeapănă în gură.

Cu un şuierat fierbinte ce îi ieşea printre dinţi, ţiganul se aşeză alături de ea, strângându-i între palme trupul, pe care îl muncea uşor dar lacom, ars de patimile ce-i stăpâneau toată fiinţa. În făptura lui se ascundeau porniri pe care cu greu le putea potoli, gustând fiorul şi frământarea trupului ei, ce se lăsa pradă dorinţei împlinirii. O dorea şi gusta cu nesaţ chinul ei, trezit de felul cum mâinile lui ştiau să-i mângâie şi să-i prindă în freamătul degetelor carnea ei de femeie pierdută în amorţeala dăruirii.

Încet, mâna lui îi prinse poala rochiei şi o săltă cu răbdarea şi suferinţa unei îndelungi aşteptări, până peste sâni. Roaiba se împotrivi doar cu o şoaptă neînţeleasă. Degetele lui lungi şi subţiri pe trupul ei dezgolit se porniră încet, fără grabă, dar cu fierbinţeală în ele, într-o mângâiere melodioasă după un anumit ritm interior, ca pe strunele unei viori nevăzute.

Buzele lui gustară cu nesaţ din plăcerea fierbinte a sânilor ei mici, cu sfârcurile roz şi întărite ca zmeura când dă în pârg. Cu pofta mărită, faţa lui coborî pe pântecul moale în care îşi îngropă obrajii, dezmierdându-l cu buzele şi vârful nasului, stârnind porniri ce nu puteau fi stăpânite. Pielea ei se strângea înfiorată sub mângâierea degetelor lui căutătoare şi a sărutărilor arzătoare ale buzelor pofticioase.

Când palmele lui, în lăcomia lor, ajunseră să se bucure de forma şi tăria coapselor ei, Roaiba scoase un geamăt stins de totală dăruire. Sălbatic, ca o fiară de pradă, ţiganul se repezi între pulpele ei şi trupurile lor se înlănţuiră într-o luptă în care nici unul nu voia să fie învins. Pornirea lor era fără oprelişte, fiecare trup îl înfrunta pe celălalt într-o frământare de furtună încărcată de dorinţa unor împliniri ce nu puteau fi atinse. Când răsuflarea lui şuierătoare se împleti cu un ultim scâncet de geamăt al trudei ei, trupurile lor rămaseră inerte, gustând moleşeala dulce a unei porniri sfârşite.

Trezită din somnul fierbinte al dezlănţuirii, Roaiba îi făcu vânt la o parte ţiganului, acoperindu-şi cu poala rochiei tot ce fusese prada plăcerii lor.

Lăutarul se ridică mai anevoie şi, întors cu spatele, îşi strânse hainele de care se despuiase. Când fu gata îmbrăcat veni lângă femeie, care, cu obrajii rumeni de tot ce îi fusese dat să i se întâmple, încerca să-şi ascundă ruşinată privirea din faţa ochilor lui triumfători, făcându-şi de lucru cu îndreptatul rochiei mototolite. Lăutarul îi cuprinse faţa între palme şi o strânse la piept, şoptindu-i: "Când pe şarampoiul de la ţâţâna porţii vei găsi o chetricică, să ştii că în noaptea aceea am să viu. Să mă aştepţi!" – şi îşi îngropă buzele în scobitura gâtului ei, într-un ultim sărut liniştit şi lung. "Amu' fiecare în drumul lui", îi mai spuse, slobozind-o din braţe.

❖

…Cu vorbele acestea în gând, Catinca reveni din visare, se uită la soare, care împurpura bine răsăritul, îşi potrivi traistele pe spate şi cu o şoaptă înceată murmură: "Te-ai odihnit destul", ca şi când şi-ar fi spus: "Ţi-ai făcut cheful şi te-ai răcorit".

CALENDAR

Octombrie

1 octombrie s-a născut I. Schechter (1934)
1 octombrie s-a născut Solo Juster (1922)
4 octombrie s-a născut Stan Vlad (1927)
5 octombrie s-a născut B. Lăzăreanu (1881)
5 octombrie s-a născut Radu Miron (1924)
8 octombrie s-a născut Sorin Cunea (1927)
9 octombrie s-a născut Sidonia Tudor, născută Goldstein (1901)
9 octombrie a murit Lascăr Sebastian (1976)
9 octombrie a murit diplomatul Alexandru Lăzăreanu, fiul filologului Barbu Lăzăreanu (1991)
10 octombrie s-a născut A. Ebion (1910)
14 octombrie s-a născut Oscar Lemnaru (1908)
14 octombrie s-a născut B. Fundoianu (1898)
15 octombrie s-a născut Lascăr Sebastian (1908)
15 octombrie a murit Petre Solomon (1991)
16 octombrie s-a născut Moldov (1907)
17 octombrie s-a născut Mirel Ilieşiu (1923)
17 octombrie a murit dr. Sam Watts (1999)
18 octombrie s-a născut Mihail Sebastian (1907)
18 octombrie s-a născut Maria Arsene (1907)
19 octombrie s-a născut Jacques Byck (1897)
20 octombrie s-a născut Valentin Silvestru (1924)
21 octombrie a murit I. M. Ştefan (1992)
22 octombrie s-a născut Cella Serghi (1907)
23 octombrie s-a născut Sergiu Fărcăşan (1924)
23 octombrie a murit Henry Steinberg (librar-editor), (1942)
23 octombrie a murit Maria Arsene (1975)
24 octombrie s-a născut Veronica Porumbacu (1921)
26 octombrie s-a născut Ion Pribeagu (1887)
26 octombrie s-a născut M. H. Maxy (1895)
26 octombrie s-a născut Iosef Rudel (1921)
28 octombrie s-a născut M. Petroveanu (1923)
29 octombrie s-a născut Radu Cosaşu (1930)
30 octombrie a murit Nicu Horodniceanu (2000)
31 octombrie s-a născut Henri Wald (1920)

RODICA WEINBERG
prezintă paginile de

JOCURI

Odihnă activă

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1											
2					✿						
3									✿		
4					✿		✿				
5						✿				✿	
6									✿		
7	✿			✿				✿			
8		✿			✿		✿				✿
9				✿							
10			✿							✿	
11						✿					

ORIZONTAL: 1) Acțiune de reconfortare prin ieșirea în afara orașelor, în zonele de agrement din împrejurimi. 2) Avânt și voie bună în petrecerea timpului liber – Omul care-și efectuează odihna sa activă în deplasări pe jos. 3) Vestitul dans cu sărutări care a făcut înconjurul lumii – Preludiu de serenadă! 4) Atracția universală de apropiere a oamenilor – Eroul anonim al coridelor. 5) Loturi de pământ date iobagilor în Evul Mediu – Tras la vânătoare de arcași. 6) Unele cărora nu le place nici munca și nici odihna – Mașini la periferie! 7) Tudor Baciu – În această zi – Bon cu valoare. 8) Ion Zaharescu – Apă stătătoare. 9) Respirație maladivă – Noroc, baftă... 10) Udrea Popescu – Un adept al odihnei active, fie că o face per pedes sau cu autoturismul. 11) Căsuța din povești – Plimbare în circuit.

VERTICAL: 1) A întrece cu mașina alt vehicol care se deplasează cu o viteză mai mică – Corpul nostru care se bucură de odihna activă. 2) Corp simplu – Cel mai răspândit factor din natură. 3) Porțiunea de stradă cuprinsă între cele două trotuare. 4) De vis – Tantal. 5) Fir de urzeală – Materie primă pentru olărit. 6) Genul marilor și micilor narațiuni – Firicelul albastru care crește și în final poposește în apele mării. 7) Rezultatul unei corecte împărțiri – Prefix pentru păsări – Sport ce se practică la poligon. 8) Instituții de cultură – Cureaua cu care se plimbă câinii. 9) Bidiviu – Macaz – Cei mai credincioși prieteni ai omului modern. 10) Culoarea de stop care oprește circulația într-un anume sens – Jocul cu balonul rotund. 11) Omul după utilizarea rațională a timpului liber – Perioadă mare de timp.

DICȚIONAR: SESII, RAL, AVI.

MINA NIȚĂ

Dezlegările jocurilor din numărul trecut

Foc: Prometeu, rositi, i, omar, gum, va, opari, ene, ars, resita, cruda, b, eri, olane, f, unitara, teba, amit, sacru, rr, tenaci, iarna, iz, to, m, ciuda, tir, scoli, muc, atac, distrati.

Care sunt deosebirile? 1) Colierul blondei așezată în prim plan la stânga. 2) Perdeaua (cortina). 3) Haina ghitaristului. 4) Poziția brațului drept al contrabasistului. 5) Cravata omului din centru. 6) Microfonul. 7) Decolteul cântăreței. 8) Poziția piciorului ei drept. 9) Foaia muzicală a pianistului. 10) Paharul de pe masa din dreapta.

Două jumătăți: De la jumătatea din stânga la cea din dreapta: frunza mică din palmier, țesătura de pe scândura spălătorului, ciuful părului, semnul de pe trunchiul copacului, înnodătura sutienului, extremitatea corzii dintre copaci, savoniera din căldare, acoperișul colibei, cârligele de rufe de pe sfoară, un smoc de iatbă jos, lângă copac.

Înainte și după: A doua scenă trebuie s-o preceadă pe prima întrucât, în intervalul de timp scurs, tânăra a încercat să folosească colacul de salvare, dar timpul necorespunzător nu i-a permis să facă o "plimbare" în larg.

Patru sectoare: Desenul de mai jos.

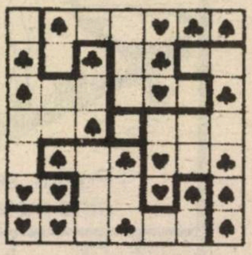

Umor și opt diferențe: 1) Înălțimea casei din stânga. 2) Piciorul omului. 3) Prosoapele. 4) Farul motocicletei. 5) Indicatorul de lângă pompa de benzină. 6) Ruloul principal din camera de spălare a mașinii. 7) Gura de aerisire de pe acoperișul spălătorului. 8) Lungimea tubului de la pompa de benzină.

În campania electorală de luna trecută, cancelarul Gerhard Schröder (care de altfel a fost reales, în urma victoriei la limită asupra conservatorului Stoiber) a declarat ritos că Germania nu va lua în nici un caz parte la atacul plănuit de americani împotriva Irakului. În plus, ca să nu existe nici un fel de îndoieli cu privire la sentimentele nemților, d-na Herta Daenbler-Gmelin, ministrul justiției, l-a comparat pe președintele Bush cu... Hitler.

Vom mai vorbi despre acest subiect care, pe scurt, semnifică dorința nemților de a se "elibera"-de-jugul-american și de a se alia cu islamismul anului 2002.

Până una-alta, să spunem că gestul sună la fel de imprevizibil, ca și cum, deschizând ziarul de azi, ai citi că aviația daneză a bombardat Amsterdamul.

LA PĂDURE

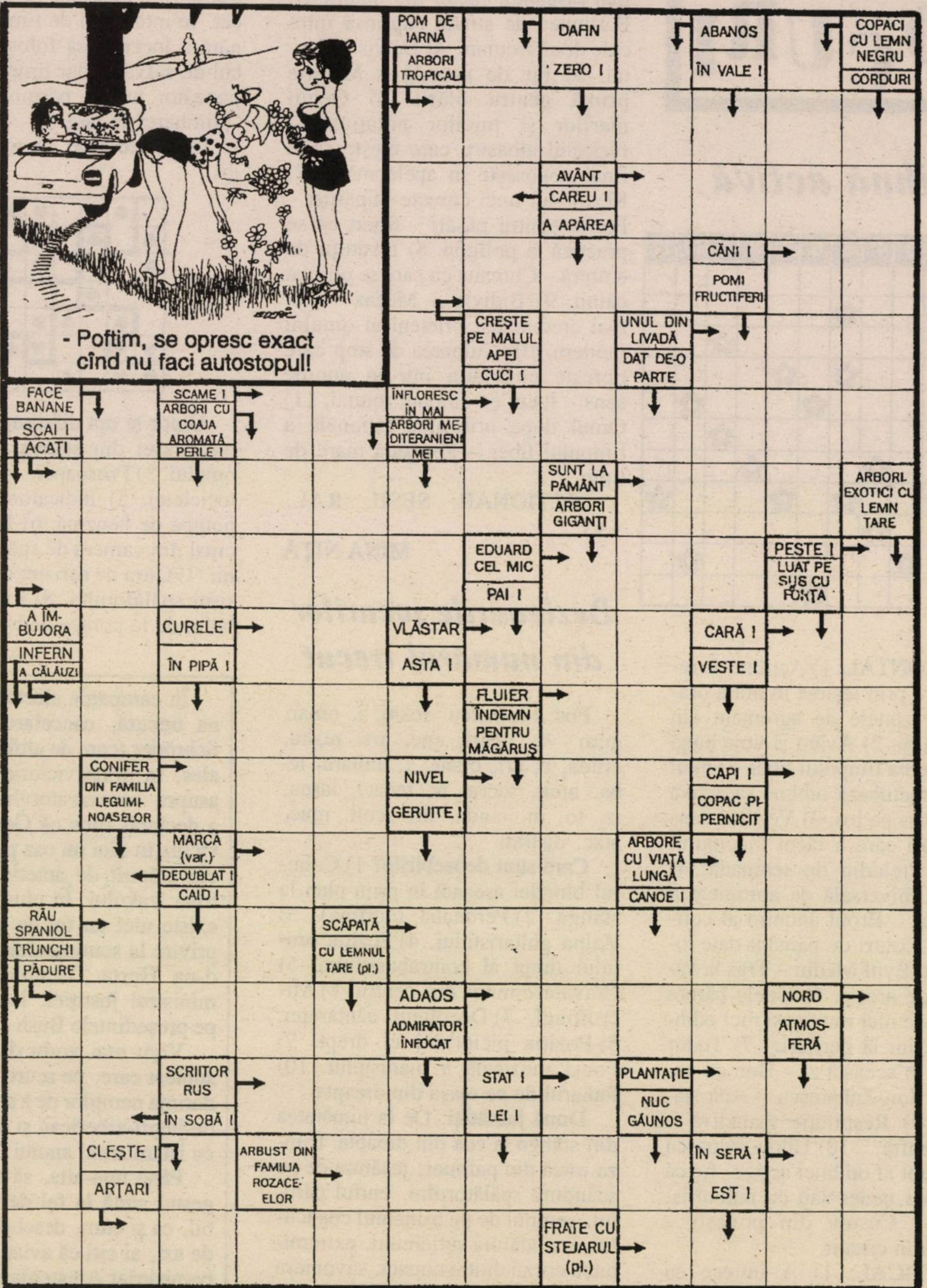

- Poftim, se opresc exact cînd nu faci autostopul!

POM DE IARNĂ
ARBORI TROPICALI
DAFIN
ZERO !
ABANOS
ÎN VALE !
COPACI CU LEMN NEGRU
CORDURI
AVÂNT
CAREU !
A APĂREA
CĂNI !
POMI FRUCTIFERI
CREȘTE PE MALUL APEI
CUCI !
UNUL DIN LIVADĂ
DAT DE-O PARTE
FACE BANANE
SCAI !
ACAȚI
SCAME !
ARBORI CU COAJA AROMATĂ
PERLE !
ÎNFLORESC ÎN MAI
ARBORI MEDITERANIENI
MEI !
SUNT LA PĂMÂNT
ARBORI GIGANȚI
ARBORI EXOTICI CU LEMN TARE
EDUARD CEL MIC
PAI !
PEȘTE !
LUAT PE SUS CU FORȚA
A ÎMBUJORA
INFERN
A CĂLĂUZI
CURELE !
ÎN PIPĂ !
VLĂSTAR
ASTA !
CARĂ !
VESTE !
FLUIER
ÎNDEMN PENTRU MĂGĂRUȘ
CONIFER
DIN FAMILIA LEGUMINOASELOR
NIVEL
GERUITE !
CAPI !
COPAC PIPERNICIT
MARCA (var.)
DEDUBLAT !
CAID !
ARBORE CU VIAȚĂ LUNGĂ
CANOE !
RĂU SPANIOL
TRUNCHI
PĂDURE
SCĂPATĂ
CU LEMNUL TARE (pl.)
ADAOS
ADMIRATOR ÎNFOCAT
NORD
ATMOSFERĂ
SCRIITOR RUS
ÎN SOBĂ !
STAT !
LEI !
PLANTAȚIE
NUC GĂUNOS
CLEȘTE !
ARȚARI
ARBUST DIN FAMILIA ROZACEELOR
ÎN SERĂ !
EST !
FRATE CU STEJARUL (pl.)

DICȚIONAR: BAOBABI, EDI, SIGIL, TIS, SAD, RIO, ILF, DROB, EBEN.

Repetenţă la informare

Fostul ministru al propagandei hitleriste Josef Goebbels se conducea după principiul: "Cu cât o minciună este mai mare, mai neverosimilă, cu atât ea va avea mai multe şanse de succes". Iar francezii au un proverb care afirmă: "Calomniază, calomniază, totdeauna rămâne ceva". Poate că de la ei Arafat şi acoliţii lui au preluat aceste idei perverse şi au ştiut să le exploateze.

Noi am fost mereu prezentaţi ca o supraputere a răului şi a opresiunii. Am fost şi suntem mereu demonizaţi. Turnând zi de zi găleţi de otravă la adresa noastră, au reuşit să spargă pătura subţire care acoperea antisemitismul ancestral european. Astfel au izbutit, cu ajutorul propagandei lor, ca marile reţele de televiziune şi radio ca CNN, BBC, Reuter, AFP, France 2 şi celelalte mijloace de comunicare să transmită, pe tot globul pământesc, versiunile arabe, duşmănoase nouă, ale evenimentelor zilei.

În lupta de combatere a propagandei lor mincinoase, reacţia noastră a fost cu totul insuficientă, ca să nu spun chiar dăunătoare. Prin unele afirmaţii ale noastre am ajutat duşmanilor noştri. Regretatul fost prim ministru Itzhak Rabin a spus să dăm palestinienilor arme ca să lupte împotriva teroarei, că ei vor face aceasta mai bine ca noi. Sau, în interviul acordat de dl. Shimon Peres ziarului "Haaretz" în 23 februarie 1996, d-sa afirmă că toţi comentatorii şi specialiştii care au prezis dezlănţuirea teroarii s-au dovedit falşi profeţi, căci Arafat... luptă serios împotriva teroarei. La conferinţa specială pentru aprobarea platformei electorale a Partidului Muncii pentru alegerile din 1996, tot dl. Shimon Peres a spus că "Faptul că Arafat a anulat Convenţia naţională palestiniană este o mare veste pentru Orientul Apropiat". Iar cu câteva zile înainte tot dl. Peres afirma că anularea Convenţiei este "schimbarea istorică cea mai mare în Orientul Apropiat din ultimul secol". În interviul fostului prim ministru Ehud Barak, acordat în primăvara anului 1998 lui Ghideon Levi de la ziarul "Haaretz", d–sa spune: "Presupun că dacă aş fi palestinian, la vârsta potrivită aş fi intrat într-una din organizaţiile teroriste". Iar fostul ministru al educaţiei şi fost şef de partid Shulamit Aloni afirmă, în cadrul apariţiei la televiziunea noastră în primăvara anului 2002, că ea crede ce spune Arafat şi nu ce spune primul ministru Ariel Sharon.

După cum se vede, Israelul este lipsit de vocea care să ne apere împotriva propagandei mincinoase şi veninoase a lui Arafat, care o întrece pe cea hitleristă a lui Goebbels. Suntem lipsiţi de un corp special, de o echipă de experţi competenţi, având în frunte o personalitate de o capacitate excepţională, înzestrată şi cu arta oratoriei. Această echipă poate funcţiona în cadrul Ministerului de Externe sau în afara lui. Până în prezent, miniştrii noştri de externe priveau această problemă cu indiferenţă şi inerţie, sau chiar se opuneau înfiinţării unui astfel de corp. Echipa trebuie înzestrată cu ultra-sofisticatele mijloace moderne de informare, care să dea zi şi noapte, la câteva minute după apariţia unei calomnii sau defăimări anti-israeliene sau anti-evreieşti, răspunsul adecvat.

Un vechi proverb spune: "Minciuna are picioare scurte". Trebuie cineva care să-i dea cu piciorul.

Adolf Weitman
Tel Aviv

Semnalizarea

Se întâmplă uneori să faci o treabă ce nu-i a ta – şi nimeni nu ţi-o cere, dar simţi ceva în tine ce te îndeamnă – şi pe care mai mulţi o vor critica decât o vor lăuda. Despre ce este vorba? Pe străzi, la colţuri, vezi adesea maşini ce cotesc fără a acţiona semnalizatorul. Le atrag atenţia atunci când e posibil, de exemplu la un stop, sau când cotesc încet pe dreapta lângă trotuar şi mai ales când geamul este deschis. Unii prieteni sau cunoscuţi mă avertizează că mă pot trezi odată cu câţiva pumni, sau cel puţin cu nişte înjurături zdravene. Deocamdată, nu mi s-a întâmplat.

Precum spuneam, le atrag atenţia politicos şi scurt: "Aţi uitat să acţionaţi vinkerul", pentru a nu-i intriga sau supăra. Unii fac semn că au înţeles, chiar se scuză şi pun imediat în funcţiune semnalizatorul. Unii mă privesc miraţi sau distanţi, dar fac ceea ce trebuie. Alţii spun că vinkerul nu funcţionează, dar pe loc îl pun în funcţiune. Mai vezi şoferi care răspund printr-un gest sau cu o vorbă ambiguă, dar acţionează totuşi imediat semnalizatorul. Mai rar întâlneşti câte unul ce se uită la tine, se face că nu aude, deşi eşti convins de contrariul, şi chiar nu acţionează semnalizatorul, ceea ce înseamnă că lui nu-i plac observaţiile şi vrea să fie lăsat în pace. Nu este exclus ca altă dată să ţină seama de remarca primită.

În alte ocazii vezi la volan un om mai în vârstă, cu o figură severă, şi aştepţi să te ignoreze, dar nu!

Te ascultă şi se conformează de îndată. Mai întâlneşti tineri despre care crezi că îţi vor râde în nas, dar când se conving de omisiune, fac imediat ceea ce trebuie.

Nu sunt însă sigur că numai bunul simţ îi determină pe unii să ia în seamă observaţia; se mai gândesc poate la eventuale amenzi şi la carnetul lor de şofer, fiindcă ei nu ştiu de fapt cine este acel om îmbrăcat în civil. În orice caz, o simplă remarcă făcută de un cetăţean oarecare pe stradă poate avea uneori un efect mai pozitiv decât o amendă.

În ce priveşte pietonii la stopuri, situaţia e puţin altfel. Se poate spune că o mare parte din trecători respectă stopul. Pentru ceilalţi, însă, remarca, observaţia, nu-i obligă s-o respecte. Ei consideră că asta-i treaba lor, pe răspunderea şi riscul lor, că doar nu se tem de confiscarea carnetului "de pieton" şi nici de faptul că provoacă neplăceri şoferilor, mai ales că aici controalele sunt rarisime.

M. Olier
Rishon Lezion

Konstanz

Un loc care uneşte trei ţări de limbă germană

În centrul Europei, lacul Konstanz (Bodensee) formează cu malul său sudic graniţa de nord-vest a Elveţiei, are malul nordic pe frontiera de sud a Germaniei, iar micul său mal estic formează linia nord-vestică a Austriei. Pe malurile sale se vorbeşte numai limba germană de către locuitorii acestor ţări. Situat la o înălţime ideală (394 metri peste nivelul mării) şi apărat de vânturi de către zona muntoasă dinspre sud, clima locului este atât de dulce încât permite creşterea unor plante tropicale. Accesul la lac este asigurat prin aeroporturile de la Zürich, München sau Salzburg, pe calea ferată sau pe autostrăzi. Şosele bune înconjoară lacul sau converg spre el şi vapoare numeroase stau la dispoziţia turiştilor străini cazaţi în oraşul Lindau (turiştii germani preferă să locuiască în staţiunile de pe litoral). Şi Bregenzul austriac oferă o cazare convenabilă turiştilor.

Konstanz este un lac mare, de 64 kilometri lungime, orientat est-vest şi cu lăţimea maximă de 12 kilometri. Malul german, nordic, relativ plat, se bucură de panorama muntoasă a malului elveţian, în timp ce ironia geografică face ca malul elveţian să aibă doar perspectiva plată a malului german, astfel că aşezările turistice s-au dezvoltat numai pe malul german şi sunt deosebit de pitoreşti. Înşirate ca nişte perle, aceste staţiuni se intercalează cu aşezări aproape la fel de frumoase în interiorul Germaniei, formând o mare zonă de atracţie turistică. În partea de răsărit a malului german se găseşte oraşul principal Lindau, a cărui frumuseţe se datorează faptului că foarte aproape de mal se află o insulă cu un port turistic, străjuit de un far şi de un monument leonin. Cheiurile au în faţă un front de mari hoteluri, cu restaurante şi terase unde seara se dau concerte, publicul şezând pe scaune instalate în faţa restaurantelor, insuficiente pentru aglomeraţia de turişti. Această "insulă de vacanţă" este un oraş vechi, cu case de sute de ani, în stilurile caracteristice Europei Centrale.

Pornind din Lindau spre est, pe şoseaua din jurul lacului întâlnim parcul şi marele hotel de la Bad Schachen, aproape de periferia Lindaului, apoi aşezări ca Wasserburg şi Nonnenburg, iar în continuare Langenargen, cu o splendidă faleză cu restaurante cu terase acoperite, ca nişte "sucot". În centrul staţiunii o fântână frumoasă, iar spre faleză un mic castel numit Monfort. Putem apoi să ne abatem spre nord, părăsind lacul, şi întâlnim pitorescul orăşel Ravensburg, unde, în biserica Liebfrauenkirche se află o copie după celebra statuie din secolul 15, "Fecioara din Ravensburg" (originalul se află la Berlin). Continuând pe drumul pe care ne-am abătut, ajungem la Weingarten, la cea mai mare biserică barocă din Germania, afară de cea din Ottobeuren, de o mare frumuseţe. Înapoi pe şoseaua din jurul lacului trecem prin Friedrichshafen, oraşul Zepelinului, cel mai mare din regiune, dar fără interes turistic. Nu ne oprim nici la Immenstad, nici la satul de viticultori Wagnau şi ne îndreptăm spre cel mai frumos oraş de pe mal, Meersburg, cu un oraş "de sus", la nivelul şoselei, şi un "oraş de jos", de fapt o stradă pitorească de-a lungul lacului, plină de restaurante.

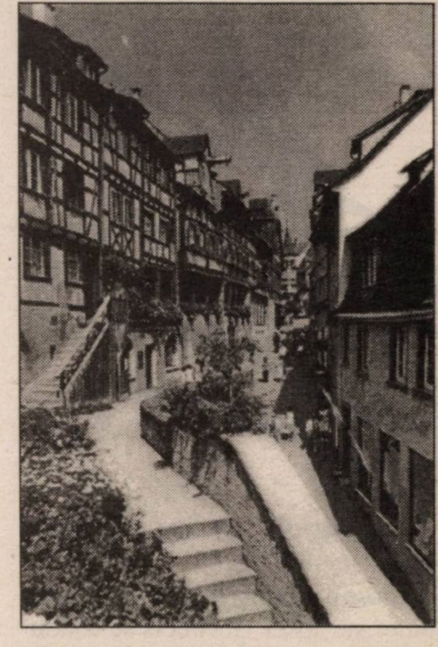

Meersburg: Steigerstrasse

Între cele două porţi ale oraşului se coboară pe o stradă delicioasă, cu trepte şi cu case vechi în stilul Europei Centrale, Steigerstrasse. În oraşul de sus e remarcabilă primăria şi o piaţă centrală între trei străzi, cu plante agăţătoare pe case.

Toţi turiştii cumpără sticle cu splendidul vin local.

Orăşelul următor, Überlingen, are o catedrală şi un muzeu cu grădină în terasă cu vederi spectaculoase şi o grădină de trandafiri de unde vezi muntele Säntis.

La Meersburg urcăm cu maşina pe un ferry-boat şi ajungem în... paradis: insula Mainau, cu câmpuri de flori de sezon, statui de animale din flori, grădini în terase, plante tropicale, castel, restaurante bune şi o climă dulce.

Pe malul sudic al lacului, dincolo de Mainau, dăm de un oraş frumos dar... tot german, Konstanz, o enclavă cu case frumoase, o bazilică şi mai ales o primărie deosebit de frumoase.

La ieşirea din vestul lacului, Rinul renaşte în Elveţia, având pe dreapta un oraş elveţian, Stein am Rhein, unul din cele mai pitoreşti din Elveţia. Interesează strada principală şi piaţa primăriei, toate casele şi primăria având faţadele pictate, fiecare cu altă temă: pelicanul, vulturul alb, boul roşu etc. Minunatul peisaj e completat de fântâni înflorite. Încă două obiective marchează orăşelul. Primul este muzeul de păpuşi, unul din cele mai frumoase din lume, cu păpuşi de toate mărimile, create de artişti ai genului. Al doilea obiectiv interesant este mânăstirea Sf. George, chiar pe malul Rinului, din secolul 11, cu tavane şi pereţi acoperiţi de picturi monocrome (grisailles).

Malul estic al lacului este malul austriac, cu oraşul Bregenz, cu case şi grădini frumoase. Are un munte (Pfänder), pe care se urcă cu funicularul la 1063 de metri. În spatele oraşului se poate ieşi în "pădurea Bregenzului", cu munţi care ajung până la 2000 de metri înălţime. La sud de Bregenz ajungi repede la Vaduz, capitala celei de-a patra ţări de limbă germană din regiune, Liechtenstein, fără interes turistic.

În afara zonei lacului se recomandă două excursii. Una este în oraşul elveţian St. Gallen, unde vedem un obiectiv neobişnuit: Stiftbibliotek, biblioteca abaţiei, cu o cameră principală rococo de o mare frumuseţe, cu vreo 10.000 de cărţi şi manuscrise rare.

A doua ecursie o propun în Germania, la nord de Lindau, spre unul din cele mai remarcabile monumente de artă din Germania: biserica barocă Ottobeuren, fondată în anul 764. Are o mărime impresionantă şi frumuseţea tuturor elementelor şi decoraţiilor o face o bijuterie a artei bisericeşti din Germania.

Ing. Paul Mălin
Tel Aviv

Vandalii

Ideea celor ce urmează mi-a venit când am văzut, într-o emisiune a unui canal israelian de televiziune, cum arată unele locuri din ţară după un "sof şavua" petrecut în natură.

Ştim din istorie că vandalii, un popor est-germanic, au apărut în 171 e.n. şi s-au întins spre răsărit până la Tisa şi Carpaţi, şi mai apoi spre apus, cucerind Roma în anul 455. Imperiul le-a fost distrus în 534 de armatele lui Justinian. Au rămas cunoscuţi ca jefuitori de bunuri, distrugeri de obiecte de artă şi nu numai. La finele secolului 18 a apărut în Franţa, în sânul Bisericii, termenul de "vandalism", preluat de toată lumea.

Nu o dată am urmărit în programe de televiziune din Germania, Franţa, Anglia ş.a. acţiuni de vandalism. Se distrug bunuri numai de dragul de a distruge. Poliţia, oarecum pregătită, nu stă cu braţele încrucişate. "Acţiunea" se termină cu arestaţi şi răniţi, ultimii din ambele tabere. Aşa a fost la Campionatul mondial de fotbal, în 1998, în Franţa, când nişte "vandali" au bătut un jandarm, care şi-a revenit din comă după multă vreme şi a rămas invalid. Huliganii, nemţi, au fost arestaţi, judecaţi şi condamnaţi la închisoare. Poate că tot un "vandalism" e distrugerea, în Afganistan, a celebrelor statui uriaşe ale lui Budha, pe care talibanii le-au socotit de prisos.

Nu ştiam că şi în limba ebraică există cuvântul "vandali". Am văzut ce au făcut în parcuri şi spaţii verzi, într-o zi de sâmbătă. Oamenii s-au comportat fără judecată şi sentimente, fără a gândi ce lasă în urmă. Acea expresie de "nu-mi pasă" (de care am pomenit odată) e puternic înrădăcinată în mentalitatea lor. Au descins din maşini cu grătarul, sacoşele cu alimente, bidoane şi sticle de băuturi, farfurii de carton, tacâmuri de plastic şi probabil că nu le-a lipsit radioul cu baterii (să nu auzim "Hadashot"?) şi telefonul celular (doar trebuie să converseze cu rude, prieteni, cunoscuţi, cu care nu au mai vorbit de cel puţin 24 de ore). Se ghiftuiesc, unii poate chiar se îmbată, scrijelesc copacii, rup crengi, nu numai frunze, şi când au socotit "programul" terminat, se întorc acasă. Pe ei nu i-am văzut pe micul ecran, că nu mai erau acolo, dar am văzut distrugerile, murdăria, resturile de toate cele lăsate pe iarbă şi la umbra copacilor. De ce să le fi adunat să le depună în cutiile de gunoi sau containere, sau să le ia cu ei? Nu-i treaba lor. S-o facă Primăria. Nu plătim taxe comunale? Şi ce dacă dăunează mediului înconjurător? Ei nu locuiesc acolo. Că iarba creşte greu şi copacii nu trebuiesc distruşi nu-i interesează. Toţi ştim cu câtă cheltuială de bani şi muncă cu sudoare se caută a se menţine puţinul "verde" ce-l avem: parcuri, păduri, care sunt pe lângă altele "plămânii oraşelor". Nu plouă, e greu cu apa, dar forurile competente se străduiesc să le menţină şi să le mărească.

Nici pe vandali nu-i interesa ce e frumos în natură sau să nu distrugă ce a adăugat omul, în decursul timpului. Cu vandalii zilelor noastre, oare când se va termina?

Dr. G. Mănescu
Bat Yam

Un alb cu capul ras

În anii '90, când eram redactorul şef al revistei de limbă română "Semnalul", ce apare lunar la Toronto, sub auspiciile organizaţiei Bnei Brith Canada, am avut felurite ocazii de a mă întâlni cu Frank Diamant, vicepreşedinte executiv al acestei instituţii evreieşti, precum şi cu colaboratoarea sa principală, Pearl Gladman.

Când i-am solicitat câteva gânduri aniversare prilejuite de apariţia numărului 12 al revistei, domnul Frank Diamant definea astfel, succint, "comandamentele morale ale organizaţiei noastre: cultivarea în rândul tineretului a dragostei şi înţelegerii cât mai bune faţă de moştenirea iudaică, indiferent de locul de naştere sau de limba maternă; lupta împotriva antisemitismului şi pentru o societate fără abuzuri; susţinerea Statului Israel, în numele păcii şi al dreptului internaţional; menţinerea în pas cu timpul".

Mi-am reamintit aceste cuvinte recent, când aici, la Toronto – metropolă reprezentativă a Canadei, abia ieşită din coşmarul puturos al grevei gunoierilor – un alt gunoi al cabalei antisemite, un tânăr ieşit din dedesubturile populate cu elemente decăzute, certate cu legea, a înjunghiat mortal un evreu hasidic, David Rosenzweig, om paşnic, cetăţean la locul lui, tată a şase copii şi proaspăt bunic, aflat absolut din întâmplare în preajma pizzeriei "Regele David", din apropierea intersecţiei arterelor Bathurst Street şi Lawrence Avenue, cunoscut cartier al evreilor ortodocşi.

Asasinul, Christopher McBride, 20 de ani, era cunoscut poliţiei pentru diverse alte încălcări anterioare ale legii. Fotografiile sale din dosarele poliţiei din Ontario îl înfăţişau cu capul ras şi cu braţele pline de tatuaje agresive, ceea ce l-a determinat pe şeful poliţiei din Ontario, Julian Fantino, să-l considere un "skinhead", cu posibilă obârşie neo-nazistă, ceea ce sugera o "crimă motivată de ură". Rasială. Lama cuţitului ucigaş măsura 30 de centimetri şi a pătruns adânc – din spate, mişeleşte –, despicând aorta unui om cu care asasinul nu schimbase niciodată vreo vorbă.

Crima, prezentată pe larg, înainte şi după arestarea făptaşilor, ca atare, dar şi în contextul situaţiei explozive din Orientul Mijlociu, precum şi al virulentei campanii internaţionale anti-evreieşti – a constituit un cap de afiş pentru mass-media de aici, cu atât mai mult cu cât amploarea reacţiei venită din Israel a surprins.

Pe acest fundal s-au profilat imediat mai vechile tranşee, din care se încrucişau trasoarele expediate, de exemplu, de cotidienele "National Post", şi "Toronto Star", la mijloc, cu privirile pe sus, aflându-se postul naţional de radio CBC, care încerca să desluşească încotro bate vântul. Şi dacă primul ziar citat se înscria pe linia sa consecventă de înfăţişare a ultimelor acte antisemite înregistrate pe teritoriul frunzei de arţar, celălalt protagonist al presei scrise din Toronto a cârmit-o după prima zi. Schimbare de macaz înregistrată şi pe culoarele poliţiei, după şeful Fantino urmând şi un inspector care instrumentează cazul, acesta din urmă afirmând că "nu-l caracterizează pe împricinat ca un skinhead, ci ca un alb de sex masculin cu capul ras".

Aşa se face că din dorinţa de a acredita ideea că abominabila crimă comisă în miez de noapte a fost, de fapt, un act nebunesc, fără premeditare şi ţel, pe prima pagină a lui "Toronto Star", sub fotografia mare a victimei s-a publicat un articol intitulat "Graba de a eticheta crima", care combătea încadrarea în categoria urii rasiale şi-l scotea vinovat pe… vicepreşedintele executiv al lojii Bnei Brith Canada, pentru opinia sa clar exprimată, că acum există un teren propice antisemitismului.

Acelaşi lucru îl urmăreşte un alt comentariu, care ajunge, sub semnătura lui Thomas Walkom, la a pune în discuţie însăşi existenţa Statului Israel: "Într-o lume a pluralismului şi diversităţii, ce înseamnă existenţa unui stat etnic? Şi-ar putea închipui cineva definirea Canadei în secolul 21 ca stat creştin? Cum poate o ţară unde 20 la sută din populaţie este musulmană sau creştină să se auto-definească ca iudaică?".

Editorialul aceleiaşi gazete, însă, intitulat "Crimele urii ne loves pe toţi", este însoţit de un dese mai grăitor decât toate. Pe un contur al emblematicului Toronto, profilat pe un cer de noapte, din zgârie-norii din Downtown se desprinde un dialog: "Când o crimă devin una de ură? "De îndată ce lume începe să insiste că nu este".

Ce cred cei doi reprezentanţi a Bnei Brith-ului canadian în faţ acestei crime odioase?

Frank Diamant: "Dacă cinev

●

O.T.V.
Otravă.
Trivialitate.
Venin.

circulă într-un cartier evreiesc, cunoscut ca atare şi plin de însemnele iudaismului, şi se manifestă abuziv ca apoi să înjunghie în spate un evreu, nu cred că este necesar ca acel cineva să mai şi spună: "Îi urăsc pe evrei".

Pearl Gladman: "Organizaţia noastră a raportat că anul trecut s-au înregistrat în Toronto 116 acte antisemite, cu 5,5 la sută mai mult decât în anul 2000, după ce la sfârşitul mileniului trecut se constatase o creştere de 35 la sută faţă de precedenţii cinci ani!

Corespondenţă de la
Paul Slăvescu, Canada

Ni se cer mulţumiri

Odată cu pensionarea mea şi în acelaşi timp cu posibilitatea de a urmări în direct, audio-vizual, evenimentele româneşti – căci m-am abonat la cinci canale TV (Romania International, ProTV, TV 1, TV 2 şi România Cultural) – îmi petrec timpul liber, de care nu mă plâng, vizionând deseori şi aceste transmisii.

Acum câtva timp, profesorul universitar Neagu Djuvara, istoric, într-una din conferinţele sale săptămânale de la TVR Internaţional, şi-a exprimat dorinţa ca şi din partea evreilor originari din România să se aducă mulţumiri poporului român, aşa cum un istoric evreu de origine maghiară a făcut-o, scriind o carte plină de laude la adresa ungurilor pentru traiul bun oferit evreilor lor.

Am luat legătura telefonică cu istoricul român şi m-am oferit să-i trimit volumul editat de Organizaţia evreilor originari din Fălticeni, în care sunt prezentate aspecte din istoria relaţiilor româno-evreieşti de la înfiinţarea oraşului până în zilele noastre, completate cu unele evenimente legate de aceiaşi oameni transplantaţi în Israel. Am primit ca răspuns un scurt comentar asupra cărţii.

Ca mulţi alţi intelectuali români, şi istoricul Djuvara solicită din partea noastră exprimarea fără nici un fel de reticenţă a recunoştinţei pentru felul în care am fost trataţi în ţara de origine. Noi spunem aşa: pentru tot ce a fost bun, nici un evreu n-a declarat că a fost altfel. Dar nu putem face abstracţie de traiul dus de fraţii noştri deportaţi din Basarabia, Bucovina şi Moldova de Nord, care au fost mânaţi mai rău ca vitele în Transnistria, unde au fost ucişi de gloanţe, foame şi tifos exantematic; nu putem face abstracţie de cei ucişi în rebeliunea de la Bucureşti, în pogromul de la Iaşi sau de la Dorohoi.

Unii dintre intelectualii români nu sunt dispuşi să recunoască faptul că s-au întâmplat lucruri groaznice în România începând de la mijlocul secolului al 20-lea.

Cum a putut un istoric evreu de oirigine maghiară să-şi exprime recunoştinţa sa totală poporului maghiar, care i-a trimis pe evreii săi la Auschwitz, unde au fost arşi de vii? (Fiindcă este un Kapo – **n. red.**)

Conducerea României ultimilor ani a făcut foarte mult pentru a-şi convinge propriul popor că a făcut greşeli grave pe care nu va trebui să le repete. Din păcate există destui înrăiţi, cu caracter abject, parte din ei demagogi, care probabil că aşa vor muri. Partea tristă e că aceştia continuă să inoculeze în creierele tineretului ura de care ei înşişi nu se pot dezbăra.

Otto Bacalu
Bat Yam

Petrică Reglovski

Deşi l-am văzut ultima oară în urmă cu mai bine de 60 de ani, chipul blând, generos şi totodată hâtru al lui Petrică Reglovski – dirigintele oficiului poştal din Ţăndărei – îmi apare cu claritate când mă gândesc la el. Ochii lui mari, puţin exoftalmici, de un albastru intens, îi luminează şi astăzi, parcă, ovalul plăcut al feţei, cu trăsături delicate, din care ţi se lipea de memorie gura sau, poate, doar zâmbetul lui simpatic, ironic, puţin conspirativ.

Nu ştiu nimic despre obârşia lui, probabil poloneză; de unde era şi cum aterizase în acest târg valah de pe Bărăgan. Era însurat cu o învăţătoare din comuna Strachina, doamna Anişoara; mai târziu, după plecarea noastră din Ţăndărei, au avut o fetiţă, pe Iulia, care s-a făcut actriţă şi le-a adus părinţilor o anumită faimă – reputaţia de socri ai marelui actor român George Vraca.

Petrică Reglovski avea mult de lucru la acest oficiu poştal, singurul într-o capitală de plasă şi care, pe deasupra, avea şi competenţa telefoanelor. Târgul era plin de moşieri mai bogaţi şi mai mărunţei, de boieri şi boiernaşi, de negustori, dar şi de ceva meseriaşi, de amploaiaţi de stat, precum şi de învăţători, judecători, puzderie de avocaţi, preoţi, hamali, chirigii, ba chiar şi o populaţie bulgară, sezonieră, care venea să facă grădinărit pe malul Ialomiţei.

Petrică Reglovski, fire levantină, domoală şi chiar puţin leneşă, făcea cât putea şi-i mai lăsa şi pe alţii să facă, el plecând pe la treburi, ţuiculiţele, micii, lăutarii şi cărţile de joc nefiind chiar ultimele treburi. Sigur, se mai ducea şi în Strachina, s-o ajute pe doamna Anişoara la şcoală sau chiar în gospodărie, căci de locuit, ei locuiau în Strachina, unde aveau grădină de zarzavat, dar şi de flori. Dacă lua şperţuri de la negustori, dacă se împărţea şi cu subalternii lui, nu ştiu, înclin să cred că da: nu exista slujbaş la stat care să nu ceară sau să nu primească sistematic şperţuri. Unchiul şi tatăl meu, care erau şi ei negustori, îşi pregăteau sume importante de bani, care reprezentau mita pe care o ofereau la intervale precise de timp – Crăciun, Anul Nou, Sfântul Vasile, Boboteaza, Paşte – dar şi ocazional, la onomastici, botezuri, nunţi etc., precum şi ca recompensă în urma unui serviciu făcut prompt, să zicem manevrarea vagoanelor la rampă pentru încărcatul cerealelor sau descărcatul cherestelei, petrolului, cartofilor etc.

Dacă Petrică Reglovski primea şi de la tatăl meu bani, pentru unele servicii poştale sau telefonice, iar nu ştiu. Ştiu că nutreau o simpatie autentică unul faţă de altul, simpatie care s-a transformat în timpul războiului într-un gest de solidaritate sau, poate, doar de inconştienţă reciprocă. Într-o seară – locuiam de doi ani la Brăila, trebuie să fi fost în vara anului 1941 – am auzit bătăi în uşa casei noastre; începuse isteria camuflajului şi ne-am speriat. Când am deschis, n-am putut să observăm decât silueta unui soldat român. Tatăl meu l-a recunoscut primul pe Petrică Reglovski, s-au îmbrăţişat, s-au sărutat, au intrat în casă; sergentul Petrică Reglovski, spre stupoarea noastră, ne-a spus că vine de pe front, că avusese adresa noastră, că are o permisie de câteva zile şi că a venit să ne vadă şi să doarmă la noi. Înainte de a ne gândi la consecinţe, ştiind bine că locuiam cu o familie de legionari în aceiaşi curte, emoţia pe care ne-a dat-o declaraţia lui de simpatie şi, într-un fel, şi de solidaritate, ne-a ameţit într-atât încât, după ce ne-a îmbrăţişat pe toţi ai casei, l-am poftit, desigur, să intre, să se simtă ca la el acasă, fără cea mai mică ezitare, fără să ne gândim o singură clipă la pericolul care ne păştea. Ne–am aşezat la cină: se mânca, se bea, se povestea, se râdea; fusesem anesteziaţi cu toţii de sentimentul fricii, pe care, oricum, îl resimţeam tot timpul în anii războiului, iar acum eram beţi de fericire, iar cei mari, chiar şi de puţin alcool. Petrică se şi retrăsese în camera în care avea să doarmă, când am auzit din nou ciocănituri energice în uşă.

Era vecinul, Rudi Zalewski, legionarul, care venise cu doi ostaşi de la Comenduire să-l ridice pe Reglovski. Stătuse, probabil, la pândă să vadă cine vine pe înserate la "jidani".

A urmat pentru Petrică o mustrare straşnică, din care nu lipseau batjocura şi ameninţarea, precum şi aluzia la numele lui terminat în "ski": "Tragi noaptea la jidani, ostaş român, şi-l mai ai şi pe *ski* în coadă", făcând total abstracţie de faptul că pe el îl chema Zalewski.

Petrică Reglovski, care apucase să-şi scoată tunica, şi-a refăcut ţinuta şi i-a urmat pe ostaşi la Comenduire. Ce s-a întâmplat acolo nu ştiu nici până în ziua de azi, n-am ştiut niciodată; fapt este, însă, că pe la ora patru dimineaţa, am auzit din nou ciocănituri în uşă: se întorsese Petrică şi voia să-şi completeze somnul. Părinţii erau înlemniţi; l-au primit, totuşi, din nou în casă; nu ştiu ce au vorbit până dimineaţa, eu am plecat la şcoală, iar când am revenit la prânz, mama mi-a povestit că Petrică, de data aceasta împreună cu tatăl meu, fuseseră ridicaţi de la o cârciumioară de pe Strada Regală – ei nu găsiseră să se instaleze decât la o cârciumă de pe strada principală din Brăila! – şi duşi din nou la Comenduire. Au fost eliberaţi separat, ce legământ făcuseră ei, nu ştiu. Probabil că lui Reglovski i s-a întrerupt permisia şi a fost retrimis pe front. Vorbele de uimire la adresa destinului tatălui meu, care nu a nimerit într-un lagăr de muncă în urma acestei întâmplări, nu-şi au locul: ce hazard, ce legături vremelnice, care, poate, nu aveau nimic comun cu cazul ce-l avea în faţă spre rezolvare, s-au petrecut în mintea ofiţerului român de la Comenduire, va rămâne o enigmă, doar dacă nu dorim să luăm în considerare faptul, perfect plauzibil, că a avut un moment de înţelegere pentru cei doi bărbaţi.

Petrică Reglovski şi tatăl meu s–au revăzut şi după război, în Bucureşti, cu care ocazie, în afara depănării amintirilor de tinereţe din Ţăndărei, au fost puse pe tapet şi alte subiecte, cum ar fi căsătoria Iulicăi cu George Vraca, bărbat cu aproape o generaţie mai în vârstă decât socrii, amănuntele picante ale acestui mariaj nefiind trecute sub tăcere. Petrică nu ezita să se amuze împreună cu tatăl meu, evident, pe socoteala ginerelui, care fusese, la un moment dat, trimis la Paris pentru "reparaţii generale". Pesemne nu mai auzea şi avea mare nevoie să-l audă pe sufleur, dicţia îi era alterată din cauza protezei dentare, la care se adăugau mereu alte hibe şi metehne.

Mai târziu, soţii Reglovski nu au mai fost socrii actorului George Vraca, Iulia divorţase. Ei au devenit socrii unui alt Vraca, medic, de data aceasta un nepot al actorului.

Monica Bilan
Germania

Iancu Avram, Rishon Lezion; **H. Mazal,** Cfar Hittim (comentează declaraţiile fasciste ale lui Şerban Suru, conducătorul mişcării legionare din România, apărute în săptămânalul "România Mare" şi reproduse parţial în "Minimum" nr. 184-185. Argumentele corespondenţilor noştri sunt perfect valabile. Dar, dacă ni se îngăduie paradoxul, tocmai aici se află greşeala lor: în dorinţa de a argumenta, de a explica, ei, ca şi mulţi alţii, din Israel sau din România, ce a fost Holocaustul, ce a însemnat Pogromul de la Iaşi, cum a fost cu Transnistria etc., de parcă indivizii de tip Suru ar fi nişte ignoranţi cu care te simţi obligat să duci "muncă de lămurire de la om la om". Or, respectivii nu sunt defel nişte ignoranţi în materie. Ei – ca nişte obsedaţi de chestiunea evreiască ce sunt, cunosc tot ce s-a întâmplat cu evreii din fir a păr. Prin urmare, cu fasciştii de-acest fel nu este cazul să dialoghezi, să te explici. Fasciştii nu trebuiesc lămuriţi, ci demascaţi. Lor nu trebuie să le explici nimic, lor trebuie să le dai, scurt, un dos cinstit de labă peste bot, plus un scuipat între ochi.)

Edgar Waldman, Toulouse, Franţa («La început, mama îmi trimitea "Minimum", pe care îl citea lunar; acum sunt abonat. Îl cunosc deci de mult şi îmi permit câteva observaţii: cum am mai spus, colaboratorii dvs. nu folosesc mereu vechea şi buna limbă românească, aşa cum a folosit-o marele Rabin Al. Şafran în nr. 184-185. Sau în scrisori de la "Poşta". Tot în acest număr am întâlnit cuvinte precum "conciliere", "demolare", "sonat", "acurateţe", "leat", "clefăie", "râgâie", "besă" şi altele… Câteva informaţii: a) Marele istoric Nicolae Iorga era contra legionarilor nazişti. Ucis, el a fost agăţat la abator alături de 9-10 evrei. b) Ca şi în trecut, lipseşte un articol despre progresele ştiinţifice, mai ales medicale. Bun a fost articolul despre centrul hormonal de la Palm Springs, adevărat progres deşi foarte scump. În Franţa, un medic, la moartea soţiei sale a pus-o în congelator, ca în SUA, cerând fiului său să-l pună şi pe el în congelator după ce va muri. Ceea ce fiul său a făcut, dar justiţia s-a opus. Administraţia franceză nu acceptă întotdeauna progresele, cum e cazul cu DHEA, melatonina etc.»

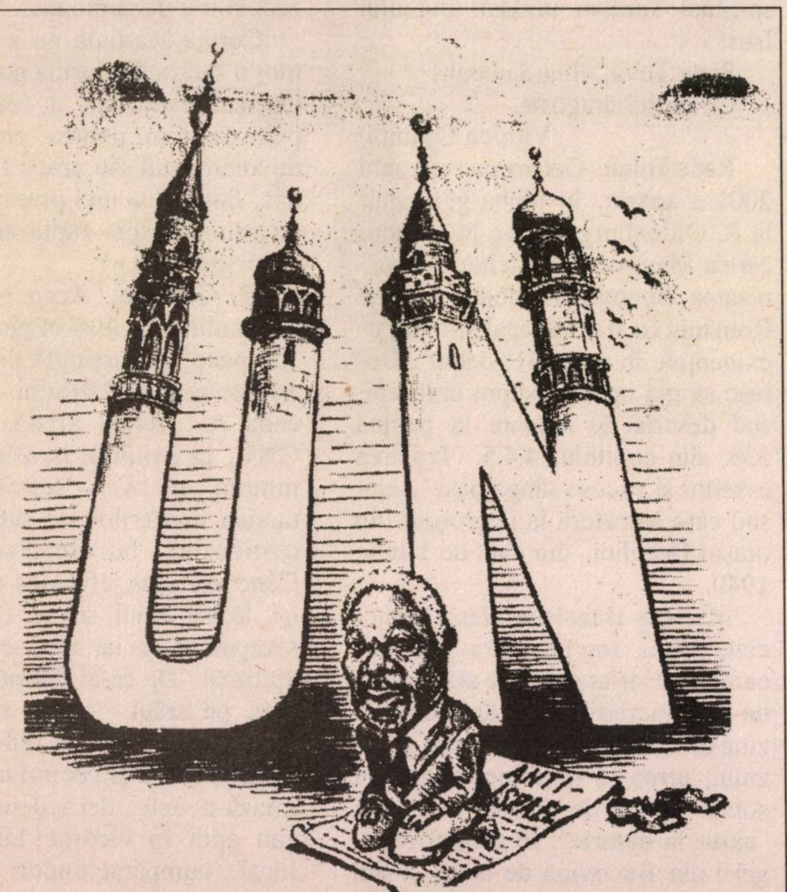

Desen de Oleg; din "Jerusalem Post", 2002

Nota Redacţiei: În ce priveşte moartea lui N. Iorga, sunteţi greşit informat. Marele istoric a fost torturat şi ucis de legionari în toamna lui 1940, însă trupul său nu a fost agăţat în cârlige la abator.)

Dorel Pollinger, Ashkelon (De acord cu dvs.: ar fi de dorit ca relaţiile dintre Israel şi Iordania să se îmbunătăţească, asigurând libera circulaţie în ambele sensuri, ca – de exemplu – între România şi Ungaria sau între ţările ce alcătuiesc Uniunea Europeană.)

Baruch Cohen, Montreal (După cum veţi fi observat desigur, "Minimum" nu publică, de regulă, poezii: vă propunem să trimiteţi versurile la "Ultima oră", sau, dacă puteţi aştepta 2-3 ani până când apare un număr nou, la tipăritura "Izvoare".)

Viorica Oşan, Haifa («Mă numesc Viorica Oşan şi de aproape 4 ani de când lucrez în Israel nu cred c-am pierdut mai mult de trei numere din "Minimum"; nu ştiu dacă voi reuşi pe viitor să-mi găsesc la vreun chioşc din Oradea revista preferată, pentru că, cu ajutorul lui Dumnezeu, mă voi întoarce acasă la familia mea, de care viaţa m-a despărţit pentru o vreme.

În ultimul număr din "Minimum", o scrisoare a unei cititoare a dvs. m-a determinat să vă scriu. E vorba de d-na Aurelia Samoil-Scherer din Kiriat Haim şi cu ajutorul dvs. aş vrea să-i răspund, dacă nu în numele creştinilor din Europa, măcar în numele meu, al unei creştine care a încercat – şi, sper, reuşit – să înţeleagă modul de viaţă israelian.

Stimată d-nă Aurelia,

Eu încerc să vă răspund şi dacă doriţi, vă rog să acceptaţi scuzele mele în numele acelor creştini din Europa şi de pretutindeni, de toate confesiunile, care gândesc ca mine şi sunt de acord cu ce am să vă răspund. Iată despre ce e vorba: de afirmaţia că arabii sunt duşmănoşi pentru că-s asmuţiţi de creştini. Dar războaiele Ligii statelor arabe împotriva tânărului stat israelian, cine le-a pornit? Nu arabii singuri? Au pierdut tot ce primiseră de la ONU şi au pierdut război după război, încât Israelul a ajuns în situaţia incredibilă de "Scuzaţi că v-am bătut şi am câştigat războiul!" – vorba prietenei mele, o israeliancă foarte erudită. De doi ani au pornit Intifada, probabil de teamă că se vor pricopsi cu un stat palestinian şi vor fi obligaţi să şi-l clădească şi nu vor mai avea motive de atentate sinucigaşe. Şi apropo, atentatul din 11 septembrie asupra Americii – cea mai mare ţară creştină, prietenă a Israelului – nu tot arabii l-au săvârşit?

●

«O delegaţie de 36 de creştini protestanţi din Franţa, Elveţia şi Belgia a venit în ţară într-o vizită de solidaritate.

Conducătorul grupului, predicatorul Michel Elar, a declarat la aterizarea pe aeroportul Ben Gurion că ei au ales momentul pentru această vizită tocmai acum, când există în ţările lor o atmosferă anti-israeliană, când "ticăloşii" – după expresia lui – din ţările lor s-au grăbit să-l încurajeze pe Arafat.»

(Ziarele)

Luăm act cu simpatie şi recunoştinţă de acest gest. Şi nu ne putem împiedica să observăm că spre deosebire de prelaţii cuvioşi ce ţin de Vatican şi sunt mai catolici decâât papa, creştinii protestanţi, precum cei amintiţi în ştirea de mai sus, se comportă în conformitate cu credinţa lor... protestând împotriva ticăloşilor.

Aveţi dreptate, cred că v-aţi fi înţeles foarte bine cu arabii din preajma voastră, cu o condiţie: să fie arabi creştini! Creştinii de toate naţiile ştiu că au de la evrei în primul rând Biblia, apoi, de-a lungul timpurilor, au învăţat multe de la ei; iar dacă unii evrei ar dori să se reîntoarcă în ţara de origine, nu ar sta pe capul creştinilor în nici un caz; ar afla şi creştinii din sursă directă adevărul despre ceea ce se petrece în Israel. Iar noi, care am lucrat o vreme aici, suntem cei ce facem "lobby", dacă vreţi, pentru ţara care un timp ne-a ţinut loc de familie. Căci dintre toate – bune-rele, grele-uşoare – cel mai cumplit de suportat a fost dorul de familie! Ce să vă mai spun? Pe crengi nu stau, că n-am coborât din copaci şi noi ne tragem tot de la Tata Noe şi spiritual suntem urmaşii evreului Isus!

Şana Tova, Hag Sameah!
Cu multă dragoste,
Viorica Oşanu»)

Radu Bilan, Germania («În anul 2001 a apărut, în limba germană, la R. Oldenburg Verlag München, cartea Marianei Hausleiter "Românizarea Bucovinei. Modul în care România ca stat naţional şi-a impus exigenţele în anii 1918-1940". Doresc să mă opresc asupra unui episod descris de autoare la pagina 338, din capitolul 4.4.5. "Izolarea evreilor şi excese sângeroase", episod care se referă la pogromul din oraşul Dorohoi, din ziua de 1 iulie 1940.

Mariana Hausleiter descrie succint, sobru, ton pe care i-l impune caracterul strict ştiinţific al lucrării, un fapt incredibil. La Dorohoi, în ziua de 1 iulie 1940, pe la ora prânzului, urma să fie înmormântat un soldat român de origine evreiască "căzut la datorie". În timpul retragerii din Bucovina de Nord şi din Basarabia, ca urmare a ultimatului sovietic din 26 iunie 1940, ostaşul evreu şi-a protejat ofiţerul, acoperindu-l cu propriul său trup, atunci când soldaţii sovietici au deschis focul asupra acestuia. Ofiţerul român a scăpat cu viaţă.

Trupul neînsufleţit a fost condus spre locul de veci de o gardă de onoare, alcătuită din zece militari evrei.

Comandantul unei alte unităţi, contrariat de aceste funeralii cu onoruri militare (faptul contravenea flagrant clişeului propagandistic antisemit creat evreilor), a ordonat să se deschidă focul asupra gărzii de onoare şi a civililor care formau cortegiul mortuar. După masacru – cei zece ostaşi evrei şi numeroşi civili şi-au pierdut viaţa – soldaţii s-au pus pe jefuit casele evreilor dorohoieni, comiţând noi omoruri.

După datele stabilite de autorităţi, măcelul a costat viaţa a cincizeci şi trei de persoane.

Curtea Marţială nu a pronunţat nici o sentinţă în urma pogromului. Ostaşul evreu nu a fost decorat post-mortem pentru eroismul şi devotamentul său arătat faţă de patrie, după cum nici presa nu a relatat nimic despre fapta neobişnuită săvârşită de el.»)

G. Gatenyo, Acco («Pretenţia Libanului – inclusă în planul saudit "de pace" şi susţinută prin atacuri armate asupra Galilului – de a i se ceda o... fermă aflată, pe harta ONU, în teritoriul israelian – "Minimum" nr. 182) – seamănă leit cu tactica cuţitarilor de odinioară ai cartierului bucureştean Grant. Când voiau să jefuiască pe cineva, îşi lăsau brâul să se târască ori scuipau pe jos iar apoi se răsteau la victimă: "De ce-ai călcat, bă, guştere, pe brâul – ori pe scuipatul – meu?". Sau: "De ce mă-njuri, bă, în gând?". Ca şi vecinii noştri de la miază-noapte, derbedeii aceia pozau apoi în victime! Iar poliţaiul local, cumpărat uneori cu "lovele", le dădea adesea dreptate, aşa cum procedează acum ONU cu teroriştii din Hizbollah!»)

Prof. Dr. M. Sigal, Tel Aviv («Am avut recent ocazia să citesc romanul lui Alexandru Sever "Insomniacii", 2 volume. Citirea romanului a fost pentru mine o mare plăcere şi o emoţionantă experienţă. Consider volumul I ca unul din cele mai bune romane româneşti. Nu am ştiut că acest colaborator al revistei "Minimum" este unul din marii romancieri români. În caz că există alte romane scrise de Al. Sever, aş dori să-mi comunicaţi calea pe care le pot obţine.»

Calea este foarte simplă. Adresaţi-vă autorului – reh. David Hameleh 37, Beer Sheva, sau la telefon 08/641-1915 – şi chestiunea se va rezolva.)

Filip Schön, Iaşi (ne trimite o scrisoare à propos de politica guvernului Sharon, pe care dânsul o condamnă cu vehemenţă. D-sa precizează că numele cu care a iscălit scrisoarea nu este cel real, întrucât, citām, "nu am de gând să ofer unora posibilitatea de a mă pune la index". Nu prea înţelegem la ce index poate fi pus, la Copou, în Iaşi, unul care-l înjură pe Sharon, dar noi îl punem într-un fel la index, refuzând a publica misiva pe motiv că, aşa cum am spus-o de un milion de ori, nu dăm curs scrisorilor anonime.)

Harry Michelstein, Kiriat Ono (cam târziu; aşa cum veţi fi remarcat, desigur, am dat erata de cuviinţă în numărul trecut, la povestea cu satul Păcăleşti, de la rubrica "Ne place, nu ne place".)

Harry Shoshany, Ramat Hanassi (ne trimite ceva despre Arafat:

Un succes, cu-adevărat,/ al lui Yasser Arafat,/ l-am trăit sub ochii mei,/ cu israelieni evrei./ În discursurile sale,/ ridicându-i osanale,/ vorbea mereu cu mult elan,/ poporului palestinian./ Dorinţa lui nestrămutată,/ imagine zilnic visată,/ în fiecare cuvântare,/ era să ne arunce-n mare!/ Un fapt de neînchipuit,/ Dar care, clar, a dovedit/ că lui Yasser Arafat/ dorinţa i s-a realizat./ Fiind pe plajă la Bat Yam,/ am văzut, nitam-nisam,/ fraţi evrei, fără-ncetare,/ care se aruncau… în mare!)

Meir Sell, Haifa; **Familia Joseph Brill,** Brighton, SUA; **Lily Iacobsohn** Tel Aviv; **Rodica Plătărescu,** Arad, România; **Simina Stere,** Amsterdam, Olanda; **Sergiu Fărcăşan,** Saskatoon, Canada; **S. Moscovici-Karmoss,** Beaconsfield, Canada; **Dr. Ady Carmi,** Ierusalim; **E. Garcia,** Holon; **Joseph Rosen,** Ierusalim; **Cerna Finkelstein,** Tel Aviv; **Ditza Goshen,** Ierusalim; **prof. Al. Zimbler,** Craiova, România; **Petre** şi **Judith Rado,** New York, SUA; **Peter** şi **Cristina Donath,** Washington, SUA; **Tudor David,** Toronto, Canada: (mulţumiri pentru bunele cuvinte, sugestii şi observaţii; ceilalţi, pe curând).

ZISE...

"Demonstraţiile anti-israeliene din Europa nu au drept cauză antisemitismul".

(Avi Primor, fost ambasador al Israelului în Germania; Ierusalim, 2002)

... ŞI-N ADÂNC SE SCUFUNDĂ

(CU ACCENTUL PE Ă)

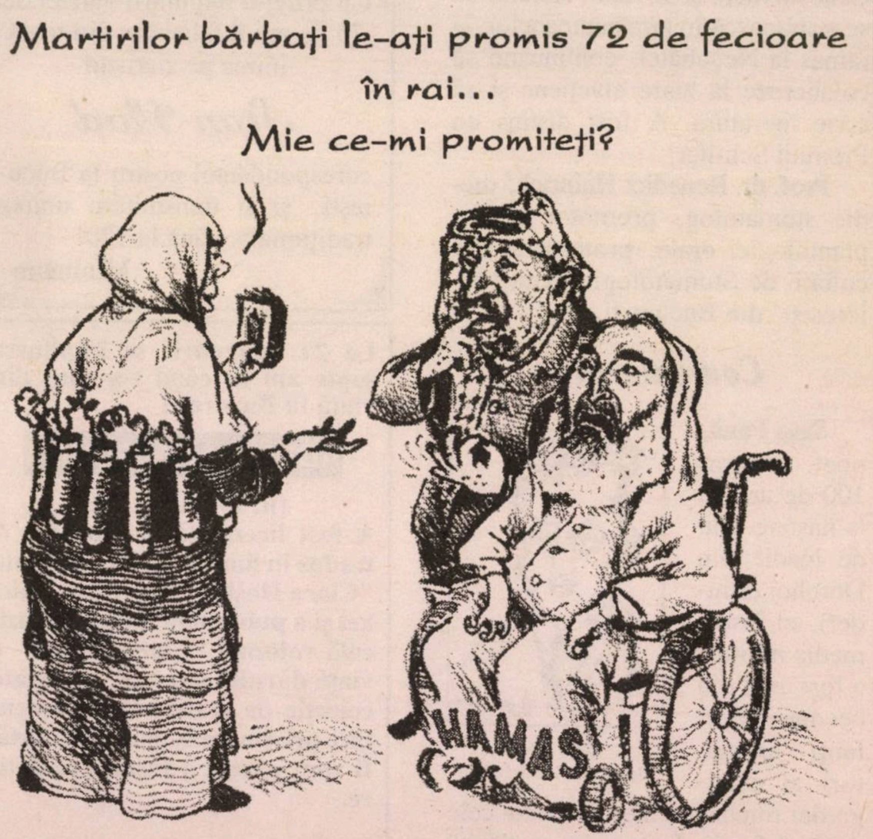
Martirilor bărbaţi le-aţi promis 72 de fecioare în rai...
Mie ce-mi promiteţi?
HAMAS

Desen de Oleg; din "Jerusalem Post", 2002

Aniversări

Solo Juster, poet; 80 de ani de la naştere (v. însemnarea din corpul revistei).

Rav Menahem Hacohen, şef rabin al Comunităţii evreilor din România; 70 de ani de la naştere.

Sorin Cunea, ziarist, fost redactor la postul de radio "Europa liberă"; 75 de ani de la naştere.

Decese

Horia Liman, scriitor, ziarist; prozator de talent, a debutat cu nuvele în anii '30, sub auspiciile criticului E. Lovinescu, scoţând şi – împreună cu Dan Petraşincu şi Ieronim Şerbu – o revistă de calitate, "Discobolul". După război, conduce o vreme săptămânalul "Contemporanul", apoi lucrează în calitate de corespondent al "Scânteii" în Cehoslovacia şi Elveţia. Hotărât să se stabilească în ţara cantoanelor, a rămas la Neuchâtel, continuând să colaboreze la ziare elveţiene şi să scrie literatură. A fost distins cu Premiul Schiller.

Prof. dr. Benedict Heinrich, medic stomatolog, promotor al implantologiei orale, profesor al Facultăţii de Stomatologie "Titu Maiorescu" din Bucureşti.

Comemorare

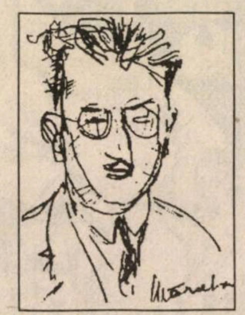

Saşa Pană
Desen de Marcel Iancu

Saşa Pană, poet, editor; 100 de ani de la naştere. Fiu de medic din Dorohoi (Binder), el însuşi medic militar, a fost unul din cei mai importanţi animatori ai avangardei româneşti literare dintre cele două războaie. La revista sa "Unu" a găzduit condeiele neconformiste ale timpului, precum Geo Bogza, Ilarie Voronca, Stephane Roll (Gh. Dinu), Victor Brauner, Jacques Costin ş.a. sau pe mai puţin cunoscuţii Armand Pascal sau Henri Gad. A publicat o carte de memorii "Născut în '02" (Bucureşti 1973).

Distincţii

Prof. dr. Eliot Sorel, psihiatru, Paris: titlul de cetăţean de onoare al oraşului Fălticeni, acordat de primăria municipiului cu ocazia vizitei făcute de cunoscutul psihiatru în oraşul natal.

Soţii Uzia şi Ella Galil: premiul "International Humanitarian Award", acordat de organizaţia Bnei Brith, la New York.

Carnet

Cu prilejul împlinirii vârstei de 75 de ani îl felicităm din toată inima pe ziaristul

Stan Vlad

corespondentul nostru la Bucureşti, şi îi transmitem urarea tradiţională: până la 120!

Minimum

La 21 octombrie se împlinesc şapte ani de când s-a stins din viaţă la Bucureşti

ADRIANA MOSCUNA

(n. 19 iunie 1916)

A fost licenţiată în filozofie. A tradus în limba română volumul "Clara Haskil" de Jérôme Spicket şi a publicat la Editura Muzicală volumul "Clara Haskil – o viaţă dăruită muzicii", o bogată colecţie de materiale documentare privitoare la marea pianistă. Îi vom păstra o veşnică amintire.

Ing. Octavian Moscuna – Frate
Dr. Margit Moscuna – cumnată

120 de ani de la primul congres sionist de la Focşani

HOR a organizat la Natania o reuniune consacrată aniversării a 120 de ani de la primul congres sionist de la Focşani şi de la construirea primelor localităţi construite de originari din România – Rosh Pina şi Zichron Yaakov.

La reuniune a participat o asistenţă numeroasă. Au fost de faţă şi miniştrii Beniamin Ben Eliezer şi Matan Vilnai, Iuli Edelstein, ministru adjunct la Ministerul Absorbţiei, deputaţii de origine română Colette Avital, Ilan Gilon şi Zvi Hendel, primarul Nataniei, Miriam Feierberg, născută şi ea în România. A fost de faţă şi Mihai Armenia, prim consul şi ataşat de presă la Ambasada României.

S.O.S.!

Andreas Ştefan (fiul regretatului Emil Ştefan, fost redactor-şef al ziarului "Informaţia Bucureştiului") trăieşte în Grecia şi se află într-o situaţie extrem de grea. El are nevoie de o importantă sumă de bani în vederea unui tratament medical de urgenţă.

Persoanele dornice să contribuie la efectuarea acestui tratament sunt rugate să trimită donaţiile lor la:

Andreas Stefan, odos Vourvani 11-13, et. IV, ap. 5 – Athens 11743. Tel.: 30310-9246151 (pentru relaţii în Israel: familia Maroni, telefon 6590330).

NOTAR

Execută legalizări şi traduceri de acte pentru instanţe juridice din România. Testamente şi acte de succesiune.

Tel. 03/546-5416
între orele:
10-12 şi 17-19

Cu ocazia noului an 5763, felicităm întregul popor al lui Israel.

Shana Tova!

Casa de părinţi MISHKANOT DIZENGOFF

Centrul de locuinţe moderne pentru populaţia de vârsta a treia, în inima Dizengoff-ului

Sub supravegherea Ministerului Muncii şi Prevederilor Sociale

- ✓ Televiziune prin cabluri
- ✓ Pază şi securitate 24 de ore pe zi
- ✓ WC şi duş, telefon, aer condiţionat, frigider în fiecare cameră
- ✓ Activităţi sociale variate, gimnastică, concerte.
- ✓ Fizioterapie etc.
- ✓ Pensiune completă – cinci mese pe zi
- ✓ Supraveghere medicală şi ajutor 24 de ore pe zi
- ✓ Relaţii calde şi îngrijire individuală
- ✓ Hol splendid
- ✓ Parcare
- ✓ Sală de mese splendidă

Sondajele au stabilit: Casa de Părinţi Mishkanot Dizengoff din Tel Aviv ocupă locul 1 la servicii şi încredere pe anul 2001. Un sondaj realizat de către OFARIM Ltd. din Tel Aviv în ramura case de părinţi plasează Mishkanot Dizengoff pe primul loc potrivit criteriilor serviciului şi profesionalismului personalului şi satisfacerii clienţilor.

Arlozorov 23, Tel Aviv, Tel. 03/527-2846/7, Fax: 03/527-3174; http://www.geolties.com.mishkanot

Aerul curat de Ghedera însănătoşeşte!

Spitalul de vârstnici existent de 40 de ani, cu experienţă corespunzătoare, vă invită să vizitaţi

SANATORIUL

«GANIM»

Ghedera

Str. Tzuckerman 14
Tel. 08/859-1101, 859-4124

Se ocupă de vârstnici şi bolnavi cronici, asigurându-le îngrijire atentă, confort şi hrană excelentă.

● Caşer ● Asistenţă medicală permanentă ●
● Tratamente ● Fizioterapie ●
● Activităţi educative ●

Spitalul de boli cronice şi de bătrâneţe

Beit Rahel

RAMLE – HAGDUD HAIVRI 6

Telefon:
08/922-4255
şi 08/922-3079

●

Îngrijire atentă, ambianţă plăcută,

supraveghere medicală permanentă + tratamente, fizioterapie, activităţi educative.

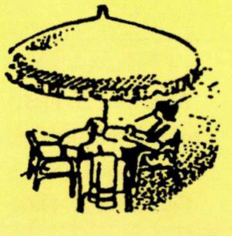

Probleme de ortopedie, vase sanguine?
Refacere deplină fără medicamente și operații!

Clinicile Laser constituie singura rețea din Israel care se ocupă de laser de mică intensitate la nivel profesional pentru tratarea problemelor de ortopedie, vase sanguine și alte probleme medicale fără medicamente și fără operații.

Tratamentul cu tehnologia LLLT – laser de mică intensitate – se practică de ani de zile la milioane de oameni în lume şi la multe mii în ţară, pentru buna absorbţie a calciului, pentru întărirea sistemului de imunizare, pentru întărirea celulelor specializate şi înviorarea celulelor degenerate.

Se poate ameliora semnificativ flexibilitatea vaselor sanguine şi a articulaţiilor. Toate acestea cu ajutorul proceselor fotochimice care se petrec în corpul nostru. Aceste procese fac posibilă vindecarea durerilor de spate inferioare şi posterioare, diminuarea cartilagiilor de la genunchi, dureri reumatice, inflamaţia încheieturilor, artrită, umflături, dureri phantom, probleme ale umerilor, fracturi, rupere de tendon sau muşchi, "pinten", dureri de natură nervoasă la gât, herpes. În plus, laserul de mică intensitate face posibilă ameliorarea accidentaţilor de pe urma unor activităţi sportive, accidente rutiere, de muncă etc., probleme de vase sanguine, ulcere, arsuri, CVA, astmă, tinitus, Meunière, răni de piele etc.

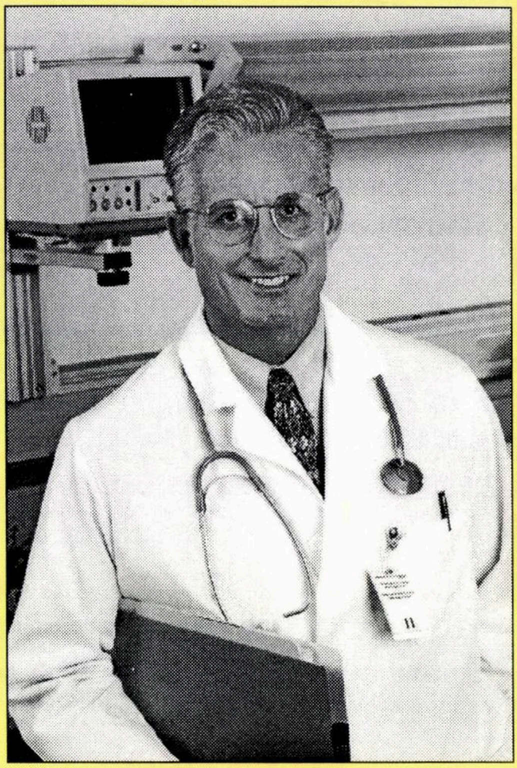

Clinicile Laser vindecă, nu doar înlătură durerile

CLINICILE LASER
Dr. Hellwing

Tratamentul nu comportă nici un risc și nici un fel de efecte secundare

Reţeaua de clinici Laser, singura din Israel specializată de mulţi ani în tehnologie LLLT, lucrează în cadrul spitalului de stat "Asaf Harofe".

Pacienţii care suferă de limitări grave, vor putea primi tratamentul la domiciliul lor.

CLINICILE LASER

Reţeaua naţională de medicină avansată

Pentru informaţii suplimentare şi consultaţia unui medic specialist:

TEL AVIV
Merkaz Azrieli
Turnul triunghiular
Etajul 28
Tel. 03/609-1666

HAIFA
Beit Amot
Reh. Iaffo 157
Tel. 04/852-7262

BEER-SHEVA
Migdal Canion Haneghev
Etajul 6
Tel. 08/665-5388

IERUSALIM
Binian Hahevra Hacalcalit
Reh. Canfei Nesharim 24
Ghivat Shaul
Tel. 02/651-2227

minimum

Aşa ne-ar place şi nouă să trăim.

■ ANUL XVI ■ NR. 188 ■
■ NOIEMBRIE 2002 ■
■ 14 SHEKELI ■

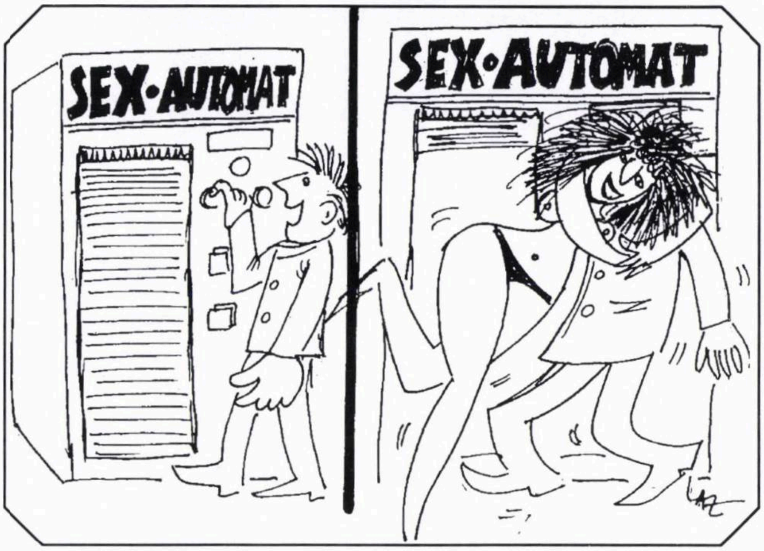
SEX-AUTOMAT
SEX-AUTOMAT
LAZ

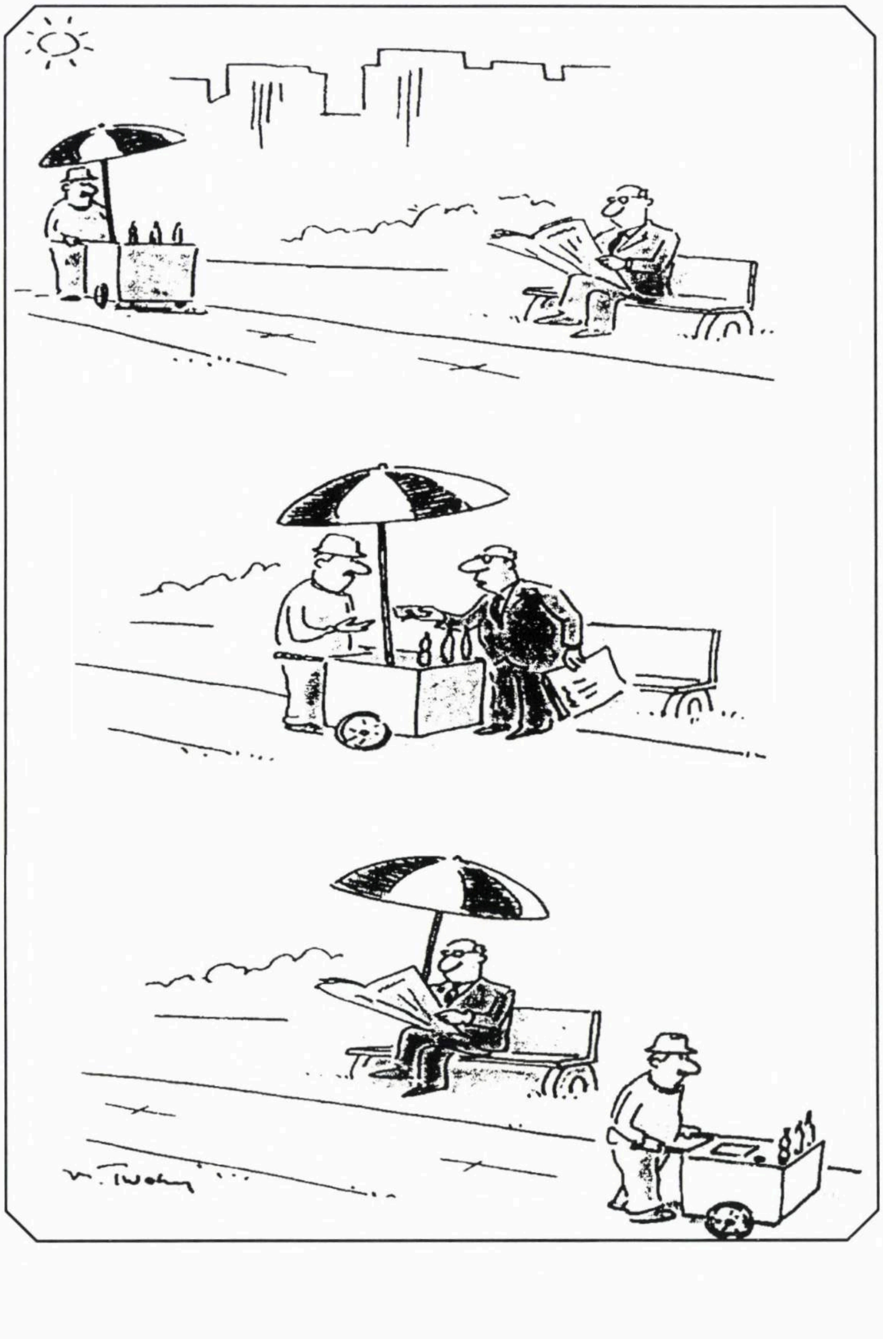

*

Ceva umor din lunarul bucureştean „Harababura".

Un desen (adică două) de Alex Lazăr.

Şi unul (adică trei) de W. Tudui, SUA.

*

LA ÎNCHIDEREA EDIŢIEI
Ceea ce înseamnă 27 octombrie

Comunicat de război

Zile, săptămâni şi luni de-a rândul ne-am străduit, în aceste pagini, laolaltă cu alţi gazetari de-aici sau din lume, să folosim cuvintele potrivite pentru a caracteriza clipele prin care trece ţara. Ne-am străduit, adică, să explicăm că aşa-zisa Intifadă El-Aqsa, dezlănţuită de Arafat în septembrie 2000, nu înseamnă o serie de atentate teroriste urmate de represalii, ci un război pornit cu gândul de a distruge Statul Israel. Şi de a-i ucide pe toţi locuitorii statului nostru, până la unul.

Refuzul de a spune lucrurilor *pe nume* a fost şi este crâncen, dar încet-încet, unii s-au obişnuit cu ideea. Bătălia, departe de a fi fost câştigată, continuă. Nu e uşor să scoţi din capul oamenilor noţiuni pe care ei le aud şi le rostesc, la rândul lor, de ani şi decenii. Dacă guvernul hotărăşte mâine dupăamiază să schimbe numele oraşului Tel Aviv în Bar-on sau Shulamit, cetăţenii vor înghiţi decizia, dar vor spune poate până la moarte: păi, să vezi, la noi, la Tel Aviv... Va trece multă vreme până ce şi jurnaliştii, şi politicienii şi diplomaţii şi politologii de la Universitate şi, fireşte, reprezentanţii "comunităţii internaţionale" se vor împăca, mai mult sau mai puţin uşor, cu adevărul că înfruntarea sângeroasă de la noi se cheamă război. Şi nu altcumva.

Un fenomen asemănător s-a petrecut, de data asta pe scară planetară, după atentatele din Statele Unite, de la 11 septembrie 2001. Afirmasem atunci că în dimineaţa zilei de 11 septembrie a început războiul declanşat de Islam împotriva restului lumii: creştini, evrei, budişti, chinezi ş. a. Cu alte cuvinte toate neamurile care, potrivit Coranului, sunt alcătuite din "necredincioşi" şi trebuiesc fie convertite cu de-a sila la religia lui Mahomed, fie stârpite de pe faţa pământului.

Din păcate, ideea (ca toate ideile noi, ivite peste noapte) îşi face drum cu greu prin minţile oamenilor. Aceştia se comportă ca nişte miopi care, din inerţie, din nepăsare sau din cochetărie, refuză să poarte ochelari de vedere. Rezultatul e că miopii cu pricina văd ca prin ceaţă şi calcă-n gropi. Dacă ei – şi-ntâi şi-ntâi "formatorii de opinie" (oameni politici, jurnalişti etc.) – şi-ar pune ochelari, ar vedea mai limpede şi ar înţelege că la ora de faţă, în toamna anului 2002, ne aflăm în plin război Islam contra Restului Lumii. Descoperind dintr-o dată realitatea, ziarele, posturile de radio, televiziunile şi agenţiile de presă ar renunţa să mai difuzeze ştiri despre *actele de terorism* de pe cele cinci continente şi ar trece fără întârziere, ca în timpul celui de-al doilea război mondial, la publicarea cotidiană de comunicate privind situaţia de pe front.

Drept urmare, pagina întâi din "Yediot Aharonot", "New York Times", "Le Figaro", "Izvestia" sau "Die Zeit" ar arăta cam aşa:

«În apele teritoriale ale Yemenului o ambarcaţiune încărcată cu explozibil şi condusă probabil de un arab sinucigaş a fost lansată împotriva petrolierului francez "Limburg". Atentatorii – aşa cum reiese dintr-o comunicare anonimă adresată agenţiei France Presse" – îşi închipuiseră că "Limburg" este un vas american, dar – şi aşa – s-au declarat mulţumiţi de acţiunea lor. Un marinar bulgar a fost ucis, şapte răniţi, iar încărcătura vasului s-a deversat în mare.

Un grup de terorişti din organizaţia Al-Qaeda, condusă de Bin Laden, a atacat o unitate militară americană din Kuweit. Ei au provocat pagube importante la instalaţiile unităţii. În cursul luptelor, au fost ucişi un soldat american şi doi terorişti din Al-Qaeda.

În Kashmirul indian, în timpul alegerilor locale, un grup de islamişti a atacat cu arme automate şi grenade un birou de vot, ucigând

Itzhak Rabin

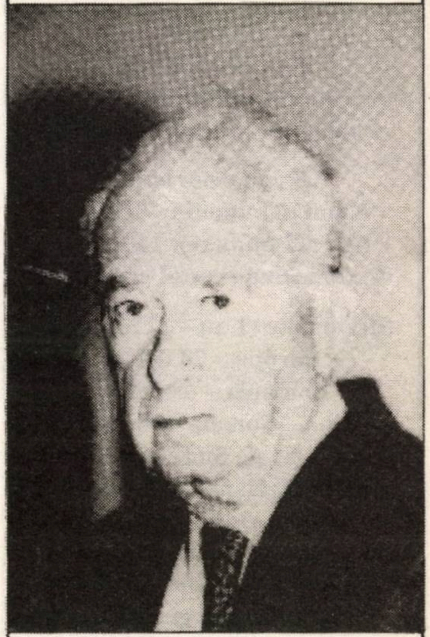

S-au împlinit 7 ani de la asasinarea mişelească a fostului prim-ministru Itzhak Rabin.

7 ani de când ţara trăieşte cu această rană sângeroasă în suflet.

Dar şi 7 ani de când lumea aşteaptă (şi tot aşteaptă) să i se răspundă la întrebarea: cine a pus la cale omorul din Piaţa Primăriei Tel Aviv? De la procesul vestitului Raviv, omul Shabakului (cunoscut ca "agentul Şampania"), care lucra mână-n mână cu Igal Amir nu răzbeşte nimic. Din alte locuri – aceeaşi tăcere. Ceea ce înseamnă că va mai trebui să aşteptăm.

Aşteptăm.

minimum

Apare lunar
Redacţia şi administraţia
Str. Zamenhoff nr. 13
Tel Aviv 64373
P.O.B. 11472 – Tel Aviv 61113
Tel.: 5227269; Fax.: 5270443

Fax numai pentru anunţuri publicitare; corespondenţele se vor trimite prin poştă

Director:
AL. MIRODAN

Publicitate: 1 inch – 45 şekeli

Abonamente Israel:
6 luni (6 numere): 70 şekeli
1 an (12 numere): 140 şekeli
Preţul include costul expedierii.

Străinătate (1 an – 12 numere):
Europa – 70 dolari
România – 65 dolari
U.S.A., Canada – 80 dolari
America de Sud, Australia,
Noua Zeelandă – 95 dolari
Insulele Fidji – 150 dolari
Expediţia cu avionul.

Realizarea grafică:
SANDA PERI

Difuzarea: ATLAS

Articolele semnate de colaboratorii noştri reprezintă personalitatea şi punctul de vedere al acestora. Se înţelege, aşadar, că redacţia nu împărtăşeşte totdeauna vederile exprimate în articolele publicate în coloanele revistei.

Manuscrisele nepublicate nu se înapoiază.

Redacţia nu răspunde de conţinutul anunţurilor comerciale.

Revistă editată de
MINIMUM – PUBLISHERS LTD.

TENDINȚE

doi poliţişti indieni şi făcând ca din cauza panicii, să nu se mai prezinte în acea zi nici un alegător la urne. Amintim că, începând din luna august a.c., islamiştii au omorât peste 700 de indieni. Tot în zilele alegerilor, armata pakistaneză (care sprijină dintotdeauna lupta islamiştilor contra Indiei) a experimentat, cu succes, o nouă rachetă nucleară sol-sol, de tip HATF-IV. Racheta are o rază de acţiune de 800 km., fiind în măsură să atingă orice oraş asiatic.

La Karachi, în Pakistan, islamiştii au atacat sediul unei instituţii creştine de binefacere, ucigând şapte persoane. A doua zi, creştinii din Karachi, care constituie o minoritate în oraş, au organizat o demonstraţie de protest, cerând preşedintelui ţării, generalul Musharaf, să asigure viaţa creştinilor din Pakistan.

La Paris, arabul Azekine Berkane, în vârstă de 39 de ani, a înjunghiat cu un cuţit pe primarul oraşului, Bertrand Delanoë, homosexual declarat, provocându-i răni grave. La anchetă, atentatorul a declarat că el, ca musulman, nu suportă homosexualitatea, întrucât Coranul interzice aceasta. Poliţia a păstrat în continuare o tăcere desăvârşită asupra cazului, încercând a evita înrăutăţirea relaţiilor franco-islamice. Printr-o indiscreţie, s-a aflat că imediat după arestare, Berkane a strigat: "Alah akbar!" (Alah e mare) şi în zilele următoare a mărturisit că datoria lui este de a lupta pentru stârpirea homosexualilor, deoarece Franţa trebuie să devină, în câţiva ani, o republică islamică.

În Bosnia, după victoria echipei Iugoslaviei în campionatul mondial de baschet, un mare grup de musulmani, alcătuit din 2.000-3.000 de persoane, au atacat câteva localităţi sârbeşti, provocând numeroase victime şi pagube materiale. Forţele ONU care controlează Republica Bosniacă au decretat un adevărat embargo asupra ştirilor legate de ceea ce postul de televiziune din Moscova a numit "un pogrom anti-sârbesc", refuzând să furnizeze cifre privind numărul victimelor.

Marele templu hindus Akshar-Aham, din Gandhinagar, capitala regiunii Gujarat din India, a fost atacat de un grup de islamişti în timpul orelor de rugăciune. 30 de credincioşi au fost ucişi. Grupul islamist a fugit în momentul sosirii poliţiei, lăsând pe teren 2 morţi.

În insula Bali, Indonezia, o camionetă plină de explozibil a aruncat în aer o discotecă plină de lume situată în cartierul Kuta, de lângă oraşul Denpasar, precum şi alte localuri de distracţie din apropiere, făcând cca. 200 de morţi şi 300 de răniţi. A fost cel mai mare atentat din istoria Indoneziei şi cel mai mare din lume după 11 septembrie 2001. Majoritatea victimelor erau turişti din Australia, Marea Britanie, Statele Unite, Germania, Elveţia şi Franţa. Potrivit ministrului apărării din Indonezia, atentatul a fost pus la cale, probabil, de organizaţia "Jiama Islamică". Această organizaţie, condusă de Baka Moshi (64), se află în legătură cu Al-Qaeda lui Bin Laden. Atentatul a avut două obiective: să ucidă un număr cât mai mare de occidentali şi să distrugă practic economia insulei. Bali – supranumită şi "Insula lui Dumnezeu", este unul din cele mai frumoase locuri din lume. Spre deosebire de restul Indoneziei, ea este populată în majoritate de locuitori de origine hindusă.

În localitatea Zagonganza, din Filipine, un grup de terorişti au aruncat câteva grenade într-un

centru comercial, omorând 6 persoane și rănind 130. Autoritățile consideră că atacul este opera organizației "Jiama Islamică" sau a grupului Abu Saya.»

La cele de mai sus trebuie să adăugăm, bineînțeles, noutățile de pe frontul israelian – și-n primul rând atentatul de la Hedera, soldat cu 14 morți și peste 30 de răniți – precum și cele legate de atacul posibil al Statelor Unite asupra Irakului. Irakul acela care conduce, împreună cu Iranul și Arabia Saudită, Marele Război împotriva *infidelilor,* sub lozinca: "Ucideți-i pe necredincioși oriunde îi veți găsi" (Coran, sura IV, versetul 76).

Israel: Vrei să scapi de overdraft? Înjură-ți bine țara!

«Nu de mult, un mic grup de oameni de știință israelieni au răspândit pretutindenea un "avertisment urgent" potrivit căruia "guvernul israelian ar putea fi acuzat de comiterea de crime împotriva umanității". Această scrisoare isterică, publicată în ziarul britanic "Guardian" și în ziarul saudian "Arab News", se bazează pe interpretarea denaturată a câtorva declarații ale lui Moshe Yaalon, șeful Marelui Stat Major și ale vreo doi politicieni mai mărunți.

...Ar fi o greșeală să minimalizezi asemenea acte, considerând că ele sunt palavrele unor excentrici inofensivi sosiți aici direct din *Chelm* (ștetl-ul celebru din povestirile lui Shalom Alehem). Adevărul este că membrii acestui grup și-au făcut reclamă cu succes în lume, exploatând cererea masivă de autodenigrare evreiască, o marfă cerută de grupurile antisemite și anti-sioniste (care constituie o mare industrie) din Europa și din campusurile universitare americane. Cu toate că ei reprezintă doar o mică fracțiune din lumea universitară israeliană, respectivii își fac publicitate cu tam-tam și lor și ideilor lor extremiste. Folosind cu pricepere accesul lor la *media* și la diferite... fonduri, ei au inventat "post-sionismul", care și-a dat duhul, secta "antisionistă" și recent decedata "noua istorie". Ilan Pappe, de la Universitatea din Haifa, este unul dintre semnatarii obișnuiți ai acestor scrisori și un cunoscut "istoric revizionist" care servește de "expert" pentru emisiunile documentare anti-israeliene ale BBC. Israelienii anti-israelieni își vând bine marfa și sunt bine răsplătiți pentru contribuția lor.»

(Dintr-un articol de Gerald M. Steinberg; în "Jerusalem Post", 2002)

Nota Redacției: În lumina celor de mai sus, noi îi vom spune de-aci înainte profesorului Ilan Pappe, prof. Ilan papă.

Israel: O fabulă c-un Kapo

Unul din cei mai înverșunați purtători ai "urii de sine" de la noi este numitul Oren Medicks (48), producător de casete video din Raanana și membru în conducerea organizației "Gush Shalom", înființată de binecunoscutul Uri (de la ură) Avineri.

Dintr-o convorbire a sus-amintitului cu Getta Prince Gibson, de la "Jerusalem Post", aflăm câteva din înfăptuirile organizației:

«Începând din 1997, Gush Shalom a coordonat boicotarea produselor israeliene din colonii; iar Website-ul organizației de pe Internet prezintă necontenit lista acestor produse. Organizația a sprijinit de asemenea o petiție cerând Statelor Unite să nu mai acorde nici un ajutor financiar Israelului. În timp ce majoritatea evreilor din Diaspora sunt neliniștiți din cauza climatului internațional din ce în ce mai ostil și a "noului antisemitism", activiștii extremiști nu se dau înapoi să cheme pe evreii din străinătate să atace Israelul, publicând articole în

TENDINȚE

Nobel

Profesorul israelian Daniel Kahneman (68), care predă în

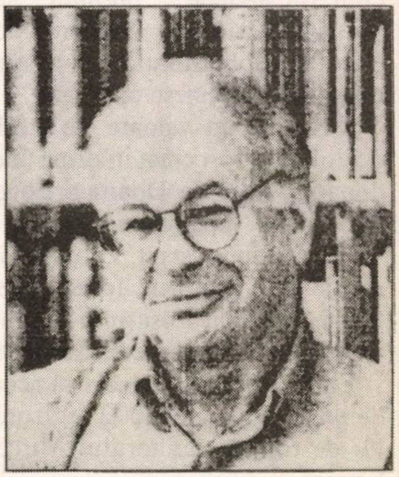

prezent la Universitatea Princeton, din SUA, a primit Premiul Nobel pentru economie pe anul 2002, împreună cu prof. Vernon Smith, de la Universitatea George Mason din Virginia.

Bravo!

Dar, din păcate, succesul eminentului Kahneman ne încălzește prea puțin când ne uităm la cum arată industria, agricultura, comerțul, exportul și turismul nostru.

Noi n-avem nevoie de economiști buni, avem nevoie de-o economie bună.

presa locală. ... În urmă cu doi ani, când a izbucnit violența (Intifada "la zi"), *Website-ul lui Gush Shalom a difuzat o serie de caricaturi politice stârnind vii controverse la noi. Una din aceste caricaturi îl înfățișa pe primul ministru de atunci, Ehud Barak, bând sânge de copil palestinian.»*

Medicks a povestit toate acestea, și altele încă, atunci când s-a întâlnit cu ziarista de la "Jerusalem Post" la o cafenea din Tel Aviv, de față mai fiind și câțiva colegi din conducerea lui Gush. Toți erau conștienți că oamenii din jur îi disprețuiesc, ferindu-se a fi văzuți în tovărășia lor. Dar cu cât încasează mai mulți scuipați între ochi, cu atât sunt mai încrâncenați, ca niște membri ai unei secte fanatice. La cafenea, ei controlau tot ce le adusese chelnerul la masă (cafea, lapte, cornuri, ouă, roșii, castraveți pentru salată), pentru a se asigura că nimic din toate acestea nu vine... din teritorii.

Când ai ajuns la un asemenea grad de habotnicism, nu e de mirare că mintea ți se întunecă. Unul din comeseni, pe nume Lerman, mărturisea: "Nu poți să trăiești atâția ani din viață fiind mereu atacat, fără a fi convins că ai dreptate". Ziarista care-a înregistrat declarația nu a comentat-o în nici un fel. Păcat. Fiindcă i-ar fi putut răspunde imbecilului că după teoria asta cu omul atacat la nesfârșit, un tip ca Eichman (ca să dăm un singur exemplu) ar fi putut striga și el din boxă: prea mă înjură toți, dom'le, ca să nu am dreptate.

Și-acum să revenim la titlul însemnării. De ce fabulă? Fiindcă ceea ce s-a întâmplat cu Medicks are în coadă o morală formidabilă, pe care n-o uiți cât vei trăi.

"Am fost făcut de trădător, ba chiar mai rău. La lucru mă simt izolat, mi-am distrus relațiile cu prietenii și cu familia...". Mai grav încă, adaugă reportera, el mărturisește că fiul său, sfidând opiniile politice ale tatălui, a hotărât să recruteze în Zahal. Și să servească într-o unitate combatantă.

P.S. Domnu' Medicks, ești bolnav. Bolnav de-o boală cumplită, adeseori fatală, pe care psihiatria o cunoaște. Dezmeticește-te (dacă mai poți) și du-te la medic.

Mircea Săucan laureatul Premiului "Sebastian Costin" pe anul 2002

Cercul Cultural din Ierusalim decernează și în acest an – așa cum s-a anunțat – premiul "Sebastian Costin", în amintirea poetului și publicistului de la a cărui moarte se împlinesc cinci ani.

Premiul, în valoare de 1.500 de dolari, a fost creat în urma unei donații făcute de Doamna Eugenia Costin, soția poetului.

Juriul din acest an, compus din scriitorii Al Mirodan, Iosef Eugen Campus, Radu Cosașu și organizatorii Cercului, Costel Safirman și Leon Volovici, a decis să acorde premiul pe anul 2002 regizorului de film și scriitorului Mircea Săucan.

Mircea Săucan s-a afirmat în România în anii '60 prin filme de mare originalitate artistică, intrând nu o dată în conflict cu imperativele ideologiei comuniste. Filmele lui – cu deosebire "Când primăvara e fierbinte" (1960), "Țărmul n-are sfârșit" (1962), "Meandre" (1966), "100 de lei" (1973) – au înfruntat rigorile cenzurii, fiind uneori amputate sau chiar interzise. După stabilirea în Israel, în 1987, a mai realizat scurtmetrajul "Le Retour" (1996), producție franceză. Ca scriitor, Mircea Săucan s-a făcut cunoscut mai întâi în România cu volumul "Camera copiilor" (1968), afirmându-se însă deplin ca un prozator de reală vocație prin volumele publicate după venirea în Israel: "Manuscrisul de la Ciumați" (1989), "Izidor Mânecuță" (1990), "David Rege" (1991), "Parastasul" (1994), "Funérailles à Bucarest" (2000).

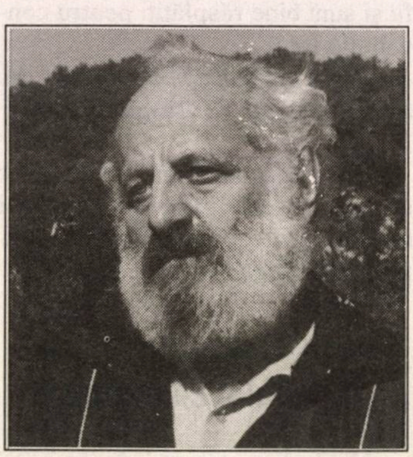

Festivitatea de înmânare a premiului va avea loc marți 26 noiembrie a.c., ora 17,15, la Cinemateca din Ierusalim. Cu această ocazie, după festivitate, Cinemateca organizează o seară omagială dedicată regizorului Mircea Săucan în cadrul căreia se va prezenta filmul "Meandre".

Israel: Kapo și anti-Kapo

În vremea din urmă s-a dezvoltat un fenomen nou în Israel și în lumea evreiască de pretutindenea: sentimentul anti-Kapo. Izolarea de care se plâng tipii din Gush Shalom nu reprezintă un caz unic. Av. Shamai Leibovici, apărătorul lui Marwan Barguti, șeful organizației de ucigași Tanzim, a pățit cam același lucru. După ce s-a trezit să-l compare la tribunal pe clientul său cu...

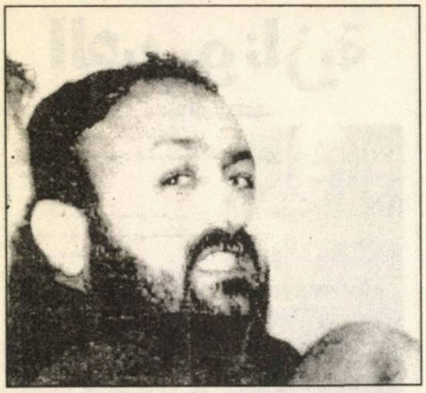

Barguti la tribunal: Moshe Rabeinu (kikimun!)

Moshe Rabeinu (nici mai mult, nici mai puţin), individul a fost, ca să zicem aşa, pus la index de către cei din jur.

«Av. Shamai Leibovici – scrie ziarul "Ultima oră" – *este acum prigonit. Vineri seară credincioşii de la sinagoga în care el se roagă l-au boicotat şi i-au cerut să nu mai vină acolo. Este vorba de sinagoga "Beit Matitiahu" de la Ghivat Shmuel. Când avocatul s-a aşzat în bancă, gabaiul Mike Rosen a strigat: "Eu nu sunt dispus să accept ca avocatul lui Barguti să se roage aici! Dacă el nu iese, rugăciunea nu va avea loc".*

Avocatul Leibovici a spus că nu iese, că un evreu nu poate fi alungat dintr-o sinagogă din cauza ideilor sale. Atunci circa 30 dintre credincioşi au ieşit din sinagogă şi s-au rugat afară. Sâmbătă dimineaţa avocatul s-a dus la o altă sinagogă.»

Sincer vorbind, întâmplarea ne-a făcut plăcere. Ea ne-a amintit de anii din şcoala primară când, dacă un elev era prins de colegi cu o pâră gravă, din iniţiativă proprie, i se aplica o sancţiune pe cât de paşnică pe atât de nemiloasă: pedeapsa tăcerii. Nimeni nu-i dădea o palmă sau un pumn la plex, dar lumea nu mai vorbea cu el.

Israel: Care va fi situaţia la noi în anul 2012

«Îngrozitoarea vărsare de sânge provocată de Intifada El Aqsa a stimulat instaurarea unei epoci noi de pace şi stabilitate în regiune. Înfrângerea răsunătoare a lui Ariel Sharon la alegerile din toamna lui 2003 în faţa conducătorului Partidului Muncii, "porumbelul" Amram Mitzna, a pavat drumul pentru reluarea convorbirilor de pace, care vor duce la acordul istoric din 2005... Potrivit acestui acord, Israelul se va retrage totalmente din Gaza, va renunţa la o mulţime de colonii izolate din West Bank (Iehuda şi Shomron) şi va ceda controlul asupra Ierusalimului de Est Autorităţii Naţionale Palestiniene, condusă de Marwan Barguti, liderul Fatahului, care va fi eliberat din închisoare după câteva luni de negocieri secrete. Observatorii internaţionali vor controla situaţia de la graniţa cu Iordania, precum şi de la Muntele Templului... Atentatorii cu bombe din Hamas şi Jihadul Islamic au fost siliţi să intre în ilegalitate de către Autoritatea Palestiniană; comerţul dintre Israel şi Palestina înfloreşte şi, în ciuda disputei dintre Israel şi Siria privind Podişul Golan, tensiunea a scăzut. Cel mai semnificativ simbol al acestei ere noi? Şoseaua din lungul coastei Mediteranei, care leagă Tel-Avivul de Beirut în cinci ore, în urma faptului că frontiera a fost deschisă pentru circulaţie în 2008, prima oară după 60 de ani.»

(Dintr-un articol de Joshua Hammer, corespondentul săptămânalului american "Newsweek" în Israel; previziunile gazetarului au apărut într-un grupaj din revistă pe tema: "Cum va arăta lumea în 2012" (lumea, sau mai precis zonele de conflict de astăzi); tăiaţi cu foarfeca textul de mai sus, puneţi-l într-un sertar şi scoateţi-l de acolo în noiembrie 2012 (noi să fim sănătoşi!); atunci veţi vedea dacă omul de la "Newsweek" este un ziarist cu clarviziune sau, ca atâţia alţii, un **şnorer** *care-şi dă cu presupusul pe toate temele "la zi".)*

Lumea: Franţa + Germania vs. Statele Unite

«...După războiul din Golf de la începutul anilor '90, guvernul francez a pornit o campanie tăcută dar stăruitoare pentru anularea sancţiunilor aplicate Irakului şi pentru a transforma povestea cu inspectorii într-o anecdotă, trimiţând semne lui Saddam Hussein că Parisul este gata să facă din nou afaceri cu el. "Peste câteva decenii, când toate documentele vor fi accesibile – spune Kenneth Pollak, care a lucrat la CIA şi la Consiliul Naţional de Securitate în aceşti ani – cineva o să poată scrie o carte întreagă despre complicitatea dintre Franţa şi Saddam Hussein în anii '90".

Şi-acum, uite că şi Germania face acelaşi lucru; deşi nemţii nu pot pretinde că există vreun interes naţional care să explice comportarea lor bizară. Voind să cucerească opinia publică, Gerhard Schröder a rupt cu o tradiţie veche de 50 de ani şi a condamnat în public politica externă americană. El a aţâţat atmosfera anti-americană din ţara lui, atmosferă ce-a culminat cu momentul când ministrul său de justiţie l-a comparat pe preşedintele Bush cu Hitler. Schröder s-a declarat împotriva atacării Irakului, chiar şi dacă Naţiunile Unite vor aproba un asemenea atac. Pesemne că, după dânsul, Saddam nu prezintă nici un pericol, deşi propriul său şef al serviciilor de informaţii, August Hanning, a declarat ziarului "New York Times": "După calculele noastre, Irakul va avea o bombă atomică în trei ani". Oh, bineînţeles, în cazul acesta nu există nici un motiv de îngrijorare.»

(Dintr-un articol de Fareek Zakaria; în "Newsweek", SUA, 2002)

OEP: Unii îşi dau seama (aşa cum îşi dăduseră seama de dezastru generalii germani care încercaseră în vara lui 1944 să-l înlăture pe Hitler de la putere)

«Cred că am făcut multe greşeli, începând cu dezlănţuirea Intifadei. Am mers prea departe. Palestinienii au făcut o mare greşeală folosind arme de foc în timpul Intifadei. Aceste greşeli au oglindit starea noastră de pe teren. Astăzi, după toate câte s-au întâmplat, noi spunem: destul e destul, vrem să arătăm întregii lumi că suntem împotriva uciderii de civili, fie ei israelieni sau palestinieni. A sosit timpul să renunţăm la toate formele de violenţă.»

(Dintr-o declaraţie a lui Mohamed Abbas (Abu Mazen), nr. 2 din Autoritatea Palestiniană; după un articol de Khaled Abu Toameh; în "Jerusalem Post", 2002)

❖

«Nu am dansat noi de bucurie după eşecul conferinţei de la Camp David? N-am aruncat noi cu lături în faţa preşedintelui Bill Clinton, care îndrăznise să ne ofere un stat, cu mici modificări (faţă de ce cerusem noi)? Am fost sinceri atunci? Am avut dreptate? Nu n-am avut. Acum, după doi ani de vărsare de sânge, noi cerem să ni se dea ceea ce am refuzat. … Am comis multe greşeli împotriva propriului nostru popor, împotriva Autorităţii noastre şi împotriva visului nostru de a dobândi un sat.»

(Dintr-o scrisoare deschisă adresată lui Arafat de Nabil Amr, ministru pentru problemele parlamentare în "guvernul" palestinian; publicată mai întâi într-un ziar englezesc, scrisoarea a fost reprodusă într-o gazetă din Ramallah, provocând ***valuri*** *mari în rândul palestinienilor; după "Jerusalem Post", 2002)*

OEP: Ce-are-n guşă şi-n căpuşă

Printre documentele găsite de Zahal în teritoriile palestiniene se află şi o carte intitulată "Sionazismul". Autorul ei, Mustafa Ahmis, este membru în Consiliul Naţional Palestinian şi secretar general al unei formaţiuni politice numită "Partidul palestinian arab unificat". Cartea, având 500 de pagini, a fost publicată la Bethlehem, oraş aflat sub jurisdicţia Autorităţii Palestiniene.

Câteva din ideile principale ale scrierii, aşa cum apar ele pe coperta cărţii:

✔ Evreii din vremea noastră nu sunt descendenţii lui Abraham şi n-au nici o legătură de rudenie cu acesta.

✔ Un mic număr de evrei ajunseseră pe vremuri în Palestina. Ei trăiau la răsărit de muntele Seir şi între timp seminţia lor s-a stins.

✔ Dumnezeul evreilor (Yehova) provine dintr-un vechi vulcan situat în Yemen. Dar cum am putea să-l comparăm cu Allah, binecuvântat fie-i numele?

✔ Templul n-a existat niciodată, nici la Ierusalim, nici în altă parte.

✔ Sionismul este a opta cruciadă. Sioniştii sunt ocupanţi, cruciaţi şi piraţi care-au venit din străinătate, potrivit planurilor puse la cale de ţările imperialiste şi îndeosebi de Statele Unite.

✔ Hitler n-a omorât niciodată evrei şi nu i-a ars niciodată în cuptoarele crematoriilor.

✔ Prezenţa sionazistă este o tumoare (bazele lor militare sunt foarte dezvoltate şi avansate).

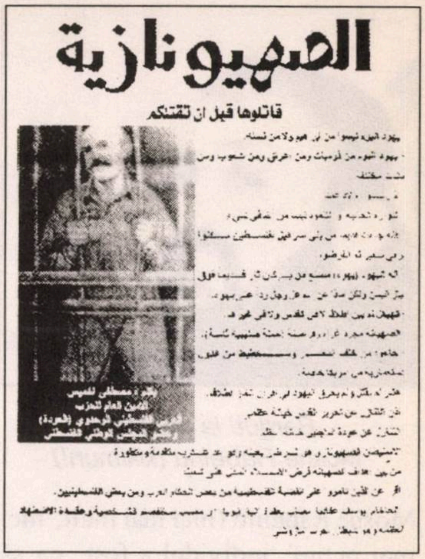

الصهيونازية

قاتلوها قبل ان تقتلكم

Coperta cărţii "Sionazismul"

✔ Unul din scopurile sionismului este să impună poporului nostru o capitulare umilitoare.

Consiliul European: Mai sunt şi din ceilalţi...

«Israelul are dreptul să trăiască! … Şi nu vom asista indiferenţi la spectacolul organizat de cei ce încearcă să distrugă legitimitatea acestei ţări. Va trebui, în legătură cu aceasta, să ne explicăm de ce apărarea Israelului provoacă indignarea tuturor acelora pe care violarea drepturilor fundamentale ale omului din ţările arabe dictatoriale nu i-au emoţionat niciodată.

Va trebui de asemenea să ne punem întrebări cu privire la urmările dezastruoase ale poziţiilor sistematic critice (la adresa Israelului) adoptate în acest loc de ani şi ani de zile; aceste poziţii au dus la agravarea solitudinii Israelului, în vreme ce sprijinul necondiţionat – şi iresponsabil – acordat de Europa Autorităţii Palestiniene i-a infantilizat pe conducătorii acesteia, determinându-i să refuze ofertele de pace şi să escaladeze violenţa.

Cu toate acestea, eu continui să

cred că Europa ar putea să joace un rol util şi să aducă o contribuţie hotărâtoare la instaurarea păcii; pentru aceasta, ar trebui să înceteze a utiliza Orientul Mijlociu pentru rezolvarea socotelilor sale cu istoria (aluzie a vorbitorului la urmaşii de azi ai fascismului european care, agasaţi de povestea cu rolul părinţilor lor în Holocaust, ţin să demonstreze că uite, şi evreii omoară pe alţii, etc. etc. – **n. red.**), să înceteze a tot face pe procurorul à propos de Israel şi să devină o călăuză pentru toate părţile, contribuind la dezvoltarea veritabilă a teritoriilor palestiniene, ai căror locuitori merită o soartă mai bună decât cea pe care le-o impune dictatorul lor narcisiac.»

(Dintr-o cuvântare ţinută de François Zimeray, deputat european (socialist), membru în Comisia de afaceri externe şi de apărare a Consiliului Europei; la un miting pro-israelian, Bruxelles, 2002)

Paris: Din nou, "Noul Observator"

Într-unul din numerele noastre trecute am vorbit despre marea porcărie de presă comisă de cunoscutul săptămânal francez ("liberal" şi de "stânga"), "Nouvel Observateur". Jean Daniel, conducătorul revistei, se comportase ca un Kapo ideologic, făcând ca, din această cauză, câţiva amici evrei, precum Elie Wiesel, să rupă relaţiile cu el.

Atunci vorbeam de felul cum revista falsificase o anumită declaraţie cu o neruşinare rară, extrem de rar întâlnită în lumea presei din ţările zis civilizate. Întrebat de corespondentul lui N.O. în Israel care este atitudinea medicilor din Zahal faţă de răniţii palestinieni, un doctor israelian a răspuns că medicii de la noi au primit, ca mereu de altfel în trecut, instrucţiuni să acorde acestora toate îngrijirile medicale de cuviinţă. Săptămâna următoare, în coloanele publicaţiei de pe malurile Senei a apărut că (aşa cum declară doctorul etc. etc.) Zahalul a ordonat medicilor israelieni să **nu** acorde ajutor medical răniţilor palestinieni.

Mai nou, am aflat despre o nouă ispravă, pe aceeaşi linie, a lui "Nouvel Observator". După luptele sângeroase de la Jenin, d. Benjamin Barthe – trimis special al hebdomadarului care, între altele, dă jurnaliştilor de la noi lecţii de gazetărie – a transmis un reportaj despre cazul lui Abu Ali, având în titlu cuvintele: "Cei nouă copii ai mei se află sub dărâmături". Iată câteva extrase din această corespondenţă:

«Abu Ali stă pe un bolovan, cu picioarele în noroi, în faţa casei sale prefăcută în ruine. Celor ce se opresc în faţa lui, impresionaţi de surâsul său amar, el le povesteşte, în vorbe simple, o întâmplare îngrozitoare.

Abu Ali, 49 de ani, este patronul unui mic supermarket din Jenin. Când soldaţii israelieni au intrat în oraş, el a luat o foaie de hârtie şi a notat zilnic desfăşurarea bătăliei. În ziua de 12 aprilie a scris cuvântul "distrugere". El povesteşte: Buldozerele erau aici. Trebuia să plecăm. Am plecat în mare viteză să umplu rezervorul automobilului şi am spus celor nouă copii ai mei că îi aştept pe şoseaua principală. La întoarcere, tancurile mi-au barat calea şi am fost silit să mă îndrept spre Ramallah. Când am reuşit să mă întorc, după o săptămână, casa mea era distrusă iar copiii mei nu mai erau aici… Aici miroase a cadavre. Sunt sigur că copiii mei au fost îngropaţi sub dărâmături. Veniţi peste o săptămână şi o să vedeţi corpurile lor".»

Aici intră în joc ziaristul Hanoch Marmari, directorul redacţiei cotidianului israelian "Haaretz". Luând cuvântul la Forumul mondial al directorilor de ziare şi discutând despre *intoxicare* şi *deinformare*, el a spus (cuvântarea lui a apărut şi în ziarul pe care-l conduce):

*«Jurnalistul de la "Nouvel Observateur" şi redacţia lui n-au mai aşteptat o săptămână. Ei au publicat această relatare aşa cum le-a fost povestită. Pregătindu-mă pentru acest Forum, am făcut câteva cercetări în legătură cu cazul Abu Ali. În primul rând, cifrele definitive arată că trei copii şi patru femei au fost ucişi în timpul luptelor din tabăra de refugiaţi din Jenin. **În al doilea rând, copiii lui Abu Ali nu se numără printre aceştia.** Şi, în al treilea rând, revista n-a găsit cu cale să-şi informeze cititorii despre relativul **happy-end** al acestei istorii. Poate că redacţia se săturase să tot publice fel de fel de erate în legătură cu Orientul Mijlociu.»*

Marea Britanie: Londonistan

«Finsbury Park, miercuri 11 septembrie. La doi paşi de stadionul clubului Arsenal, pe strada St. Thomas, moscheea locală, unde Zaccarias Mussawi şi Richard Reid, omul cu bascheţii explozivi (cetăţeanul care-a fost prins urcându-se într-un avion american cu o importantă cantitate de explozibil ascunsă în pantofi, **n. red.**), îşi făceau veacul, primeşte seara pe fanaticii islamismului cuceritor. Ei sunt toţi prezenţi, predicatorii urii, vestitorii exaltaţi ai Apocalipsului ce se va abate asupra creştinismului, doctrinarii triumfului coranic mondial. Toţi sub privirile Siguranţei britanice.

Yasser al-Sirri, directorul "Observatorului islamic" din Londra, bănuit de a finanţa Grupul Islamic egiptean. Omar Bakri Mohammed, sirianul "refugiat politic" şi şef spiritual al organizaţiei "Al Mujahirun" – care vrea să transforme Regatul Unit într-un stat islamic –

cunoscut şi sub numele de *ayatolahul din Tottenham* pentru excesele lui verbale. Abu Hamza, egipteanul, şeful bandei de "Partizani ai *chariei"*, pe care explozia unei mine în Afganistan l-a lăsat chior şi olog. De asemenea, saudianul Mohammed al-Massari, susţinător al lui Osama bin Laden.

În jurul acestui cuartet vocal specializat în blesteme anti-occidentale, câteva sute de auditori bine dispuşi au venit să tragă învăţăminte din atentatele de anul trecut din Statele Unite. Sub lozinca "O zi măreaţă din istorie", adunarea organizată de "Al Mujahirun" şi încadrată de un serviciu de ordine format din tineri musulmani cu feţele acoperite de kefii, este interzisă ziariştilor nearabi. Dar o conferinţă de presă ulterioară, organizată în subsolul moscheii, moschee rebotezată "Ground Zero" (după numele dat terenului pustiit din New York unde se aflau turnurile gemene, **n. red.**) ne-a ajutat să înţelegem ce s-a petrecut în cadrul adunării.

Nici o surpriză. Anateme, jubilări şi ameninţări se topesc într-un patos care nu mişcă nici măcar poliţia, deşi aceasta e foarte atentă. Dezlănţuiţi până la provocare, dar atenţi să nu folosească un limbaj care i-ar plasa în afara legii, şeicii extremişti se prevalează de libertatea de expresie din Anglia pentru a–şi exprima ura faţă de Occident în general şi de Statele Unite în special.

Omar Bakri, bine dispus, face un proces verbal *pozitiv* al pagubelor produse Americii. Pe de o parte, economia de dincolo de Atlantic a pierdut miliarde de dolari ca urmare a căderii Bursei din Wall Street şi a retragerii depunerilor tuturor musulmanilor din lume, afirmă el. În plus, turiştii evită ţara. Pe de altă parte, lupta pornită împotriva lui Al-Qaeda a întărit cauza Islamului, adaugă el. "Interesul pentru credinţa noastră nu a fost niciodată atât de mare şi noi recrutăm un număr considerabil de noi credincioşi". Nici un fel de cifre precise. Imprecizia privind numărul convertiţilor trebuie să mărească neliniştea *necredincioşilor.*

În orice caz, în ochii săi, lupta contra terorismului islamic se confundă cu *războiul declanşat împotriva Islamului.* O intervenţie militară împotriva Irakului nu ar constitui decât un episod al acestui război. "Atenţie, pericol!", insistă Omar Bakri. "Dacă Regatul Unit şi America bombardează Irakul, ele vor fi bombardate la rândul lor", zice el. "Orice musulman adevărat îşi va face datoria şi va riposta".

"Agresiunea unei coaliţii internaţionale împotriva unei ţări arabe nu va fi tolerată!", trâmbiţează la rândul lui Mohammed al-Massari, secretarul general al unei Comisii pentru apărarea drepturilor legitime ale islamiştilor, cu sediul la Londra. "Mai devreme sau mai târziu o asemenea agresiune va conduce la o confruntare de o violenţă apocaliptică. Americanii vor fi bătuţi şi mai rapid decât, odinioară, ruşii în Afganistan", prezice dânsul. În opinia lui, atacurile de la 11 septembrie împotriva Statelor Unite au fost legitime. "Când un regim ajută o ţară ca Israelul să te atace, apărarea legitimă este obligatorie. În acest caz, dacă un musulman decide să contribuie la această apărare prin acte corespunzătoare, nu i se poate reproşa nimic. Cât despre Osama Bin Laden, el nu este sperietoarea zugrăvită de Occident. El este un combatant care luptă pentru convingerile sale şi cine se bate astfel este un erou", spune el în concluzie.

Abu Hamza al-Masri nu se lasă nici el mai prejos. George W. Bush este mai înclinat să folosească logica puterii decât puterea logicii. O aberaţie care conduce direct la război. Iar dacă va fi război, atunci veţi vedea peste tot, în Statele Unite şi în Marea Britanie, atentate cu sinucigaşi. Ca în Israel – avertizează el.»

(Dintr-un articol în "Le Figaro", Paris, 2002)

România: O minciună monumentală à propos de monumentul din curtea Templului Coral

În săptămânalul "România Mare" (director C. V. Tudor) din 11 octombrie 2002 a apărut, sub titlul "Felicitări academicianului Cajal", un text surprinzător. Extrase:

«Recent, din dispoziţia d-lui acad. Nicolae Cajal, monumentul aşa-zisului "holocaust" din România a fost demolat. Monumentul se afla în curtea Templului Coral din Bucureşti şi cuprindea următorul înscris:

"1) Au pierit în ale iadului chinuri 6.000.000 de evrei, între care 400.000 din România, ucişi mişeleşte de fasciştii germani, români şi maghiari.

2) Dorohoi 1 iulie 1940 – circa 70 victime.

3) Bucureşti 21-23 ianuarie 1941 – circa 130 victime.

4) Iaşi 20 iunie – 4 iulie 1941 – circa 12.000 victime.

5) Basarabia iulie-august 1941 – circa 180.000 de victime.

6) Transnistria 1941 – circa 80.000 victime.

7) Transilvania de Nord sub ocupaţia maghiară 1944 – circa 130.000 victime."

După cum se poate constata, din datele de mai sus rezultă că în perioada 1 iunie-31 august românii ucideau zilnic 4.000 de evrei... Dat fiind că acest masacru înfiorător nu este confirmat prin nici un document, prin nici o probă materială, că, dimpotrivă, mult mai numeroase şi mai convingătoare sunt dovezile de solidaritate umană pe care *românii au arătat-o în acei ani faţă de greu încercatul popor evreu, organizaţiile noastre şi-au exprimat întotdeauna, în mod constant şi documentat, dezacordul cu politizarea holocaustului în scopul obţinerii unor anumite avantaje, inclusiv materiale, de către cei care nu se dau în lături să aibă ceva de câştigat de pe urma suferinţei altora.*

Considerăm că decizia Comunităţii Evreieşti din România de a demola acele înscrisuri mincinoase, deşi tardivă, mai poate repara o parte din imensele daune provocate poporului român şi României de către cei care, minţind cu bună-ştiinţă şi rea-credinţă, au susţinut ideea că românii se fac vinovaţi de genocid, de uciderea a peste 250.000 de evrei. ... În acest context, considerăm că guvernul României îşi va reconsidera atitudinea şi va purcede, pe cale de consecinţă, la "demolarea" şi retragerea Ordonanţei de Urgenţă nr. 31/2002, veritabilă ordonanţă a ruşinii.

Ion Coja,
Uniunea Vatra Românească,
Liga pentru Combaterea Antiromânismului LICAR
Bucureşti, 4 octombrie 2002»

Spuneam că textul de mai sus ne-a surprins. Nu ştiusem nimic despre demolarea monumentului în chestiune. Dorind să verificăm "la sursă" care este adevărul, ne-am adresat în acest sens celor de la Federaţia din Bucureşti.

La întrebarea colaboratorului nostru Mircea Săucan, deputatul Dorel Dorian, redactor-şef al revistei "Realitatea Evreiască", a dezminţit categoric ştirea din "România Mare". Nu e vorba de nici o demolare, ci... de o provocare a d-lui prof. univ. I. Coja: pur şi simplu, cei de la Federaţie efectuează câteva lucrări de renovare a monumentului. Acesta va rămâne aşa cum a fost de la început, iar în textul săpat în piatră nu se va schimba nici o iotă.

România: Farmaciştii arabi

«Poliţiştii de la Biroul Economic de la Poliţia Municipiului Iaşi au găsit asupra a patru absolvenţi de la Facultatea de Farmacie răspunsurile corecte la testul grilă de la examenul de licenţă. Poliţiştii i-au aşteptat pe patru dintre candidaţii care au susţinut examenul şi i-au percheziţionat. Asupra farmaciştilor Abu Ahmad Nasim şi Abu Libdih Omar Kalil din Israel, Al-Aga A.K. Shady din Palestina (sic!) şi Gaber Hanin Mohamed Nofal din Emiratele Arabe Unite poliţiştii au găsit copii xerox ale răspunsurilor la examenul de licenţă. Examenul de licenţă s-a constituit din patru teste grilă a câte 120 de întrebări fiecare. Pe foile găsite erau trecute răspunsurile corecte la toate cele patru teste. Subiectele au fost vândute de trei studenţi marocani, Ymad, Shon, Nofel şi o studentă, Laila. Fiecare pagină cu răspunsurile corecte la cele patru teste a fost vândută cu sume cuprinse între 50 şi 100 de dolari. "Toţi colegii mei care au cumpărat copia în cauză au plătit sume cuprinse între 50 şi 100 de dolari, cu excepţia unuia singur, care a plătit 200 de dolari", a afirmat unul dintre foştii studenţi de la Facultatea de Framacie din cadrul UMF Iaşi.»

(Din "România liberă", Bucureşti, 2002)

La închiderea ediţiei

(Continuare la editorialul nostru "Comunicat de război)

Un trăgător de precizie a terorizat vreme de trei săptămâni suburbiile oraşului Washington DC, ucigând 7 persoane şi rănind grav alte trei. Când, după îndelungi cercetări, a fost prins de poliţie, "criminalul în serie" a fost identificat ca John Allen William Mohamed, un negru în vârstă de 42 de ani. Fost soldat în armata americană, asasinul (care-a acţionat cu complicitatea unui tânăr ce n-a fost încă identificat) a trecut nu de mult la islamism, fiind cunoscut ca un admirator al lui Bin-Laden.

◆

Un grup de 50 de musulmani, bărbaţi şi femei, din Cecenia, Afganistan şi alte ţări islamice, a ocupat un teatru din Moscova, unde se prezenta un *musical*. Ei au ucis o femeie în vârstă de 20 de ani şi au ameninţat că vor omorî pe toţi cei cc. 800 de spectatori, în caz că preşedintele Vladimir Putin nu va ordona imediat retragerea armatei ruse din Cecenia. Teroriştii erau înarmaţi cu revolvere şi grenade, iar mulţi dintre ei aveau centuri cu explozibil în jurul corpului. În noaptea zilei de 25-26 octombrie a.c., când islamiştii începuseră să împuşte ostateci, trupele de securitate au luat teatrul cu asalt. În cursul operaţiunii, care-a dus la salvarea a cca. 750 de spectatori, şi-au pierdut viaţa cca. 90 de ostateci, iar grupul de terorişti a fost lichidat, cu excepţia a doi dintre ei care au fost capturaţi în timp ce încercau să fugă.

Erată

La numărul 187, pag. 22, se va citi "Ion Cristofor la 50 de ani".

La pag. 80, col. II, r. 8, se va citi: Prof. dr. Eliot Sorel, psihiatru, Washington, SUA.

La pag. 60, anunţul Cercului Cultural din Ierusalim, în loc de tel. 055/201-1473 se va citi tel. 055/201-473.

Atenţie! Se prea poate ca după ce veţi fi citit articolul de faţă, să simţiţi nevoia de a vomita

ELIEZER PALMOR

Bâlciul făţărniciei

Unde se desfăşoară acest bâlci? În Belgia, în Danemarca, în Norvegia.

În nişte ţări ultra-civilizate şi super-umaniste care ne dau nouă, toată ziua-bună ziua, lecţii de drepturile omului.

În nişte locuri pe care ambasadorul Eliezer Palmor, care-a trăit acolo ani de zile, le cunoaşte bine.

Bine de tot.

Aristotel a considerat politica drept o virtute umană – "omul, a spus Stagiritul, este prin natura lui un animal politic" – şi totuşi, în viaţa politică de zi cu zi, inclusiv în democraţii, găsim luări de poziţii care, analizate la lumina unor principii de moralitate universal valabile, se dovedesc viciate de făţărnicie.

Acestea fiind spuse, nu este intenţia mea să fac acuma analiza cuprinzătoare a fenomenului politic, ba nici măcar a fenomenului de făţărnicie în politica internaţională. Ţin să mă refer, aici şi acum, doar la practica politică a unora dintre guvernele Europei occidentale de astăzi.

Se ştie că parlamentul belgian a adoptat, în urmă cu câţiva ani deja, o hotărâre prin care a investit sistemul judiciar din ţara sa cu prerogativa de judecător universal. În urma acestei hotărâri, tribunalele din Belgia socotesc că au dreptul – în materie de drepturile omului – de a inculpa şi judeca pe oricine pentru orice crimă, reală sau imaginară, comisă în orice colţ al lumii, fără ca acuzatul sau "crima" lui să aibă vreo legătură oarecare cu regatul belgian. Reamintesc că, în virtutea acestei hotărâri bizare, adoptată de cetăţeni belgieni travestiţi în legislatori, câţiva judecători belgieni au pus pe tapet cazul lui Ariel Sharon, acuzat de un grup de palestinieni că ar fi fost responsabil de masacrul de la Sabra şi Shatila. Deoarece tribunalul a hotărât, din motive de procedură, că nu are competenţa de a-l judeca pe Sharon, un grup de deputaţi, susţinut de astă dată de către guvernul belgian, au iniţiat un amendament la legea respectivă, care să facă posibilă, în optica lor, judecarea şi condamnarea lui Ariel Sharon.

Făţărnicia clasei politice din Belgia pare să fie fără limite. Ca unul care cunoaşte Belgia prin prisma celor patru ani de activitate diplomatică petrecuţi la Bruxelles, impertinenţa legislatorilor belgieni, la care se adaugă acum aceea a guvernului belgian însuşi, mi se pare de-a dreptul aiuritoare. În primul rând, Belgia ca stat este o ficţiune legată în urmă cu câţiva ani de zile în chingile federalismului, în speranţa că în felul acesta va continua – nimeni nu ştie până când – menajul turbulent dintre flamanzi şi valoni, care se urăsc reciproc cât cuprinde; ei s-ar fi separat de mult dacă s-ar fi înţeles cum să împartă oraşul Bruxelles, situat în provincia flamandă dar având o populaţie în majoritatea ei de origine valonă.

De ce nu se ocupă legislatorii belgieni de problemele reale ale convieţuirii între cele două popoare care trăiesc pe teritoriul regatului, în loc de a se ridiculiza în ochii lumii întregi, arogându-şi, tocmai ei, funcţia de judecători universali?

De ce tocmai ei, urmaşi ai cotropitorilor coloniali, care – tot prin auto-investire – au devenit stăpânii unor întinse teritorii în Africa, cunoscute azi sub denumirea de Republica Democratică Congo şi republicile Ruanda şi Burundi? Regele Leopold al II-lea, sub domnia căruia a fost colonizat Congo, a considerat acest teritoriu drept proprietatea lui particulară şi s-a comportat ca atare cu bogăţiile naturale şi cu populaţia ce trăia în aceste locuri. Legislatorii şi guvernul belgian, care s-au auto-decretat depozitari ai moralităţii internaţionale, au găsit oare de cuviinţă să judece jaful şi exploatarea fără scrupule a bogăţiilor naturale şi înrobirea în masă a populaţiei autohtone din coloniile lor, săvârşite de guvernele anterioare? Cum au judecat politica lor odioasă în cursul procesului de decolonizare a provinciilor congoleze? Cum judecă ei asasinarea, cu participarea directă a unor ofiţeri şi agenţi belgieni, a aceluia care a fost cel dintâi prim ministru al Republicii Congo, Patrice Lumumba? Cartea lui Ludo de Witte "Asasinarea lui Lumumba", care a apărut recent în Anglia, vorbeşte despre abjectul complot belgian ce-a culminat cu uciderea lui Lumumba împreună cu doi dintre colaboratorii lui apropiaţi.

Răspunsul la întrebările de mai sus este, bineînţeles, negativ! Dar "conştiinţa (a)morală" a politicienilor belgieni ţine cu orice preţ să-l judece pe Ariel Sharon! Comportamentul belgian ne reaminteşte replica din Tratatul "Bava Batra": "El îmi spune: scoate-ţi scobitoarea din dinţi, în timp ce un stâlp întreg stă înfipt în ochii lui!".

Cazul făţărniciei belgiene nu

Manifestare

26.10.02; la Sinagoga Gutman din Tel Aviv; sâmbătă culturală consacrată cărţii "Convergenţe diplomatice şi culturale" de ambasador Eliezer Palmor.

este unic şi nu ştiu dacă se cuvine să-l cataloghez drept cel mai dezgustător. De la un anumit nivel intensitatea dezgustului nu mai poate fi apreciată, senzaţia de greaţă fiind aceeaşi la orice nivel.

Iată de exemplu Danemarca. Ţara aceasta a rămas în memoria noastră colectivă ca salvatoare a populaţiei evreieşti (evacuând-o, sub nasul trupelor de ocupaţie naziste, la adăpostul întunericului, în Suedia vecină şi neutră). Cu atât mai mult ne-am simţit umiliţi când guvernul precedent al acestei ţări s–a situat în primele rânduri ale politicii vest-europene virulent anti-israeliene de astăzi. De unde această ostilitate? Din ce adâncuri a izbucnit?

În Danemarca, în anii celui de-al doilea război mondial, un număr de circa trei sute de mii de cetăţeni s-au identificat cu partidul nazist sau au colaborat în mod direct cu autorităţile de ocupaţie, iar 12.000 (douăsprezece mii!) au şi luptat în rândurile armatei germane pe frontul rusesc. Un grup de istorici danezi s-a adresat acum Arhivelor Naţionale cerând să se publice lista nominală a danezilor implicaţi.

Mărturisesc că pe mine informaţia de sus m-a surprins, dar oare oamenii politici danezi care nu se sfiesc să ne dea zi şi noapte lecţii de morală, ba chiar să discute despre posibilitatea de a se aplica sancţiuni împotriva noastră, vor fi fost şi ei surprinşi? Nu, nu cred. Ei nu puteau să nu fi fost la curent cu trecutul. Şi totuşi, nu li s-a părut că baza morală a atitudinii lor faţă de Israel ar fi cumva cam şubredă.

Spuneam că de la un anumit nivel intensitatea dezgustului nu mai poate fi catalogată, şi totuşi poate mă înşel, căci dezgustul provocat de comportarea norvegienilor în anumite împrejurări, legate de "umanitarism", pare de nedescris. Este vorba de felul cum au tratat societatea şi autorităţile norvegiene, la sfârşitul celui de al doilea război mondial, şi apoi în continuare, până şi în zilele noastre, problema celor aproximativ zece sau douăsprezece mii de copii între doi şi patru ani, născuţi din relaţiile sexuale între femei norvegiene şi germani din armata de ocupaţie. Aceşti copii nevinovaţi, trezindu-se peste noapte fără părinţi – taţii au părăsit Norvegia cu trupele ce s–au retras în Germania, iar mamele au fugit şi ele pe urmele lor, sau au fost condamnate la închisoare – au devenit obiectul privilegiat al furiei anti-nemţeşti şi al răzbunării populare şi instituţionale. Cazaţi în cămine de orfani sordide sau în familii adoptive, copiii au fost supuşi la nenumărate persecuţii morale şi fizice, umiliri, violenţe, violuri. După cum relatează trimisul special al săptămânalului francez "L'Express", Axel Gylden, «în decursul deceniilor, aceşti "bastarzi" nedoriţi au fost supuşi tuturor persecuţiilor, fără ca serviciile sociale ale social-democraţiei scandinave să fi mişcat un deget» în favoarea lor. Dintre mărturiile culese de gazetarul francez, iată una aparţinând scriitoarei şi artistei Harriet von Nickel: «În 1947, la vârsta de 4 ani, am fost plasată într-o familie adoptivă, unde m-au tratat ca pe un animal. Ziua eram legată cu o frânghie de un copac, iar noaptea mă închideau sub cheie, nu însă înainte de a-mi primi porţia zilnică de bătaie de la tatăl familiei. Ei mă numeau târfa lui Hitler. La nouă ani, patru beţivani mi-au gravat cu briceagul pe frunte o cruce încârligată.» Cel puţin, Harriet nu a fost violată cum a fost violat Karl-Otto Zinken de către medicii orfelinatului unde fusese plasat.

Începând cu anul 1956, aceşti copii, identificaţi prin denumirea norvegiană de "krigsbarn" (copii de război), au servit drept cobai umani pentru studiul efectelor halucinatorii ale LSD-ului. Cel puţin trei dintre participanţi au murit din cauza experienţelor.

123 de copii, astăzi sexagenari, au înfiinţat o asociaţie şi au dat în judecată statul norvegian, acuzându-l de "discriminare", "tratament inuman şi degradant" şi de "tortură".

Avocatul asociaţiei, Randi Hagen-Spydevold, a declarat: "Oamenii politici îi urăsc pe clienţii mei. Când îi aud dând lecţii de democraţie sau de pace Statului Israel, celor din Sri Lanka şi lumii întregi, îmi vine să urlu de atâta ipocrizie!".

Deci, iată ce este Norvegia lui Terje Larsen, acest Larsen care apăruse ca un "prooroc" la Jenin pentru a aţâţa ura împotriva Israelului; Norvegia, unde sindicatele de astăzi au decretat boicotul produselor israeliene; Norvegia, unde în urmă cu treizeci de ani auzeam, la întâlnirile mele diplomatice de la Ministerul de Externe, repetându-se "sugestia" de a accepta ca toţi refugiaţii palestinieni să fie primiţi în Statul Israel, asta atunci când ei, stăpâni necontestaţi într-o ţară ultra-dezvoltată, cu vaste teritorii nepopulate şi "generoşi" pe spinarea altora, urmăreau cu înverşunare pe cei câţiva refugiaţi sărmani din Bangladesh, care reuşeau din când în când să se strecoare pe la graniţa cu Suedia şi-i expulzau fără milă!

Libanul fără fard

O delegaţie de comercianţi islamişti din Beirut a cerut guvernului libanez să boicoteze totalmente produsele fabricii de cosmetice Estee Lauder. Motivul: d. Ronald Lauder, preşedintele firmei care produce renumitele farduri, rujuri de buze şi creme de faţă este un sprijinitor activ al Israelului.

Este că tipii sunt demenţi? Estee!

Cea mai rușinoasă pagină din istoria alialei române:

Gh. Zamfir în Israel!

Dacă nu se întâmplă nimic până atunci, în ziua de 23 noiembrie vom asista la cea mai rușinoasă pagină din istoria alialei române. Cea mai rușinoasă, cea mai revoltătoare și cea mai dezgustătoare.

Dar să vedem despre ce e vorba.

Luna trecută, în ziarul "Iediot Aharonot" a apărut următoarea știre: *"Gh. Zamfir vine în noiembrie pentru mai multe reprezentații.*

Artistul român Gh. Zamfir, unul din marii interpreți de nai din lume, revine în țară pentru o serie de concerte, la 6 ani după ultima lui vizită în Israel.

El a scos 40 de albume, vânzând zeci de milioane de discuri. Viitorul său album este dedicat cântecului israelian: Hava Naghila, Ierușalaim șel zahav, Ihie șalom, și va apare o dată cu sosirea lui Zamfir la noi, la sfârșitul lunii noiembrie. Artistul va da 4 concerte la Gan Șmuel, din Tel Aviv, la Haifa și Ierusalim.

Gh. Zamfir va fi acompaniat de 8 instrumentiști."

Dorind să verifice autenticitatea informației, colaboratorul nostru Paul David l-a contactat luna trecută pe Nancy Brandes, organizatorul turneului. Acesta a confirmat știrea, precizând că spectacolele despre care vorbește "Iediot Aharonot" vor avea loc între 23-28 noiembrie a.c., urmând ca, în afară de acestea, Gh. Zamfir să mai dea o serie de spectacole pentru muncitorii români din Israel.

❖

Vestea despre turneul lui Gh. Zamfir i-a năucit, pur și simplu, pe cititorii noștri. Ei cunosc (din extrasele publicate în numerele trecute din "Minimum") abjecta campanie antisemită pe care a purtat-o, săptămâni de-a rândul, cunoscutul naist în paginile revistei "România Mare", din București. Iar cei ce-au avut prilejul să citească, în publicația sus-amintită, întreg *serialul* lui Zamfir au înțeles că, publicat într-o carte, acesta ar putea lua loc în rafturi, cu cinste, alături de scrieri asemănătoare din speța "Protocoalelor Înțelepților Sionului". Iată câteva extrase întru împrospătarea memoriei:

«Problema holocaustului român este, la fel ca și manuscrisele de la Marea Moartă, unul din cele mai ciudate, spinoase și uriașe secrete ale omenirii. Se pare că acest holocaust, în fața căruia tremură omenirea de 50 de ani încoace, n-a existat în felul în care ne este descris și cum ni se inoculează de 5 decenii încoace. Este imposibil să arzi și să gazezi 6 milioane de evrei în 4 ani de zile. (…) Faptul că această planetă prezintă în continuare scuze pentru această omucidere, până în zilele noastre, și că poporul german plătește bani grei pe indemnizații de război pentru familiile care au avut morți în lagărele de concentrare, ne pune pe gânduri. Dar morții noștri cine îi plătește? Dar cele 150 de milioane de victime ale lui Lenin și Stalin… chinurile indescriptibile de 10 ori 10 milioane de ființe și familii nevinovate, dispărute din cauza satrapilor dopați cu doctrina lui Marx, el însuși evreu, – ca și Lenin (sic!), *Troțki, Beria* (sic!), *Kișinevski, Ana Pauker, Walter Roman, Silviu Brucan și alți monștri ca ei – pe acei morți cine îi va plăti? Noi n-am exterminat pe nimeni, după câte știu, și n-am tras pe nimeni în sabie, nici pe amoriți, nici pe amaleciți, nici pe filistini "din ordinul Domnului"… Este simplu să speculezi și să spui, după ce bagi sabia în femeia gravidă și scoți din ea copilul viu, iar apoi îi lași pe amândoi morți în praf și în propriul lor sânge: "Domnul a spus; omoară-i, extermină-i! În numele meu faci ce faci, Israele!" Acest Domn, în numele căruia ne asumăm puterea absolută, luăm toate comorile pământului și îi tratăm pe ceilalți ca pe un imens rahat, goimi, servitori, buni doar de muncă…»*

❖

«Gh. Zamfir e pe cale să sucumbe, spre satisfacția acestei gigantice mafii, țigănească, politică, masonică, homosexuală, evreiască.…

Marcel Cellier, evreu din Elveția, din comuna Chebrex, exploatează discurile artistului din anul 1967 până astăzi, vânzându-le în mod sălbatic, prin toate metodele, inclusiv pe Internet prin companii precum "Forlane", "Arion" (condusă de evreica Ariane Segal) și altele… pentru care artistul nu este remunerat cu nici un cent, ceilalți scoțând profituri de sute de milioane de franci.

Evreul escroc de talie mondială Ira Pitterman, din New York, directorul casei de discuri "Heartland", semnează cu Zamfir, în anul 1997, un contract pentru două discuri, urmărind să plătească artistului drepturi pe care acesta nu le-a primit niciodată, cu toate că Pitterman a vândut milioane de discuri. Criminalul de origine evreu Morden Lazarus, avocat din Montreal, supranumit Cookie, îi fură lui Zamfir, în 1991, 100.000 de dolari. … Daniel Grancea, evreu de origine română din Lüdenscheid, Germania, profită de Zamfir ani de zile, trăgând de la acesta profituri importante. … Sam Gesser, din

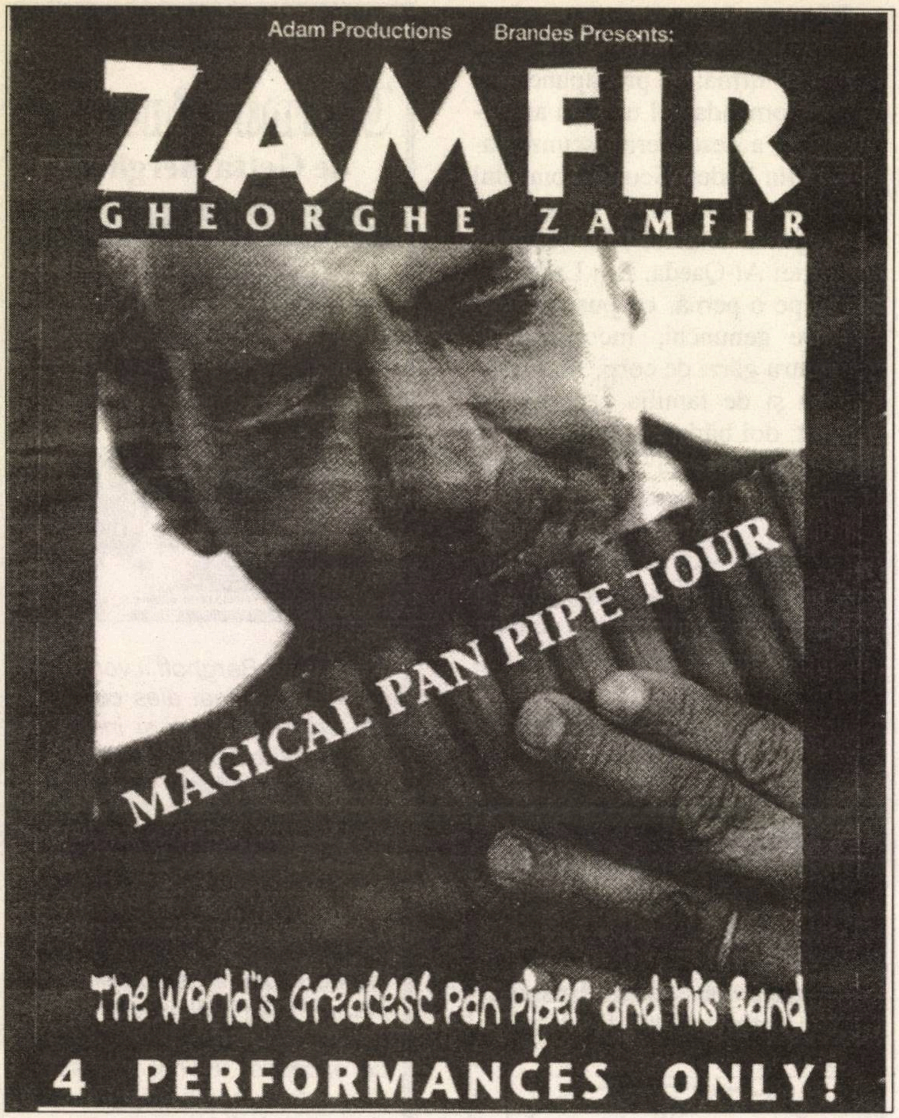
Adam Productions Brandes Presents:
ZAMFIR
GHEORGHE ZAMFIR
MAGICAL PAN PIPE TOUR
The World's Greatest Pan Piper and his Band
4 PERFORMANCES ONLY!

Montreal, Ruth şi Kolnar din New York, manageri, fac profituri uriaşe exploatându-l pe Zamfir la sânge şi plătindu-l ca pe negrii de pe plantaţiile de bumbac. Jerry Shore, un bătrân evreu homosexual din Winnipeg, Canada, îl fură pe Zamfir de sute de mii de dolari.»

❖

«Aceştia – sioniştii atei *– sunt bine mersi, mănâncă şi beau liniştiţi, trasând cu creionul încă o linie pe harta lumii şi spunând: "Război aici, foamete aici, epidemie aici, dezastru aici, droguri aici, muzică satanică aici, filme porno şi depravare aici.»*

❖

«Nu, antisemitismul nu există! Există doar provocarea semiţilor, şi mai ales a celor ce deţin puterea mondială, planeta întreagă (un grup de sionişti), împotriva restului raselor de pe pământ. … Există doar jupuirea goimilor, sărăcirea, ruinarea, compromiterea şi distrugerea lor totală de către sioniştii lumii.»

❖

«Nu, Corneliu Zelea Codreanu nu a fost antisemit, ci a fost numai provocat. … Codreanu le-a spus evreilor: "V-am dat dreptul să staţi la noi, v-am dat case, hrană şi dreptul la vot. Aţi profitat de faptul că latifundiarii au fost plecaţi în vacanţă în sudul Franţei şi i-aţi deposedat de averi prin dreptul la vot pe care l-aţi avut. Acum vreţi să ne luaţi şi ţara?"»

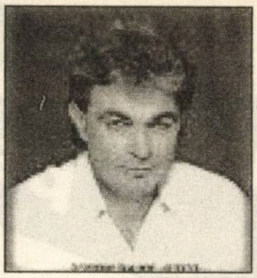

Nancy Brandes: de ce?

❖

«N-am văzut niciodată un evreu ruinat de către goimi, dar am văzut goimi raşi de pe faţa pământului de către evrei.»

Aşa cum aminteam mai sus, turneul lui Zamfir în ţara sioniştilor demonici urmează a se desfăşura sub îngrijirea compozitorului şi interpretului de muzică uşoară Nancy Brandes.

Întrebarea pe care ne-o punem sună aşa: de ce face Brandes toate acestea? De ce a ţinut el să organizeze turneul în Israel al unui muzician care a aruncat, mai zilele trecute, câteva imense căldări cu lături în capul Israelului? Şi ce anume l-a împins pe el să facă acest uluitor pas? Este el, Nancy, un Kapo, gata să slujească oricând interesele duşmanilor neamului său? Sau, pur şi simplu, un cretin, adică un cetăţean incapabil să înţeleagă scrierile hitleriste ale lui Gh. Zamfir? Ţinând seama de preţuirea ce-o purtăm, dintotdeauna, talentului într-ale muzicii al lui Nancy Brandes, sperăm din toată inima că d-sa este numai cretin.

Punctul pe i

Câteva răspunsuri la câteva întrebări:

Întrebare: *«Sunt revoltat de felul cum* ***media*** *occidentală utilizează şi astăzi un limbaj "cosmetizant" când e vorba de a caracteriza terorismul ucigaş palestinian. Ziariştii din presă şi de la diferite mari televiziuni nu folosesc cuvântul "asasini" când se referă la atentate nici să-i pici cu ceară. Mai mult, ei evită chiar şi termenul "terorişti". În loc de aceasta, ei continuă să vorbească despre "militanţi", şi "activişti". Nu este, în realitate, o atitudine profund necinstită, o mare ticăloşie "lingvistică"?»*

(Lora Kammerling, Haifa)

Răspuns: Aceşti politicieni şi ziarişti sunt nişte falsificatori, comportându-se ca nişte farmacişti care aplică pe-o sticlă cu otravă eticheta "Sirop de tuse". Obiceiul acesta de a folosi cuvinte care ascund adevărul şi îl trădează îmi aminteşte de o vorbă a lui Albert Camus: "A numi în mod greşit lucrurile înseamnă să sporeşti nefericirea lumii".

Întrebare: *«Ce răspuns se poate da făţarnicilor netrebnici din Europa occidentală care, ori de câte ori comentează o acţiune a Zahalului pentru lichidarea criminalilor din Hamas, Jihadul islamic, Fatahul lui Arafat ş.a., varsă lacrimi de crocodil pe seama civililor loviţi în asemenea acţiuni?»*

(Solomon Reinach, Paris, Franţa)

Răspuns: Le-aş da răspunsul pe care l-am întâlnit, cred, undeva în lunile din urmă: Să presupunem că sunteţi comandantul unităţii americane care a descoperit ascunzătoarea lui Bin Laden. Scoateţi binoclul şi priviţi cu atenţie la ce se întâmplă în încăperea unde se află şeful organizaţiei Al-Qaeda. Bin Laden stă tolănit pe o pernă, cu puşca mitralieră pe genunchi, înconjurat de vreo patru gărzi de corp, înarmate, precum şi de familia care i-a dat adăpost: doi bărbaţi, cinci femei şi opt copii. Ce faci? Ataci sau nu ataci?

Întrebare: *«Cum vedeţi astăzi, după toate câte s-au întâmplat, decizia guvernului nostru, de după Oslo, de a furniza arme OEP-ului lui Arafat?*

(Vicky Horovitz, Ramat Hasharon)

Sondaj la ieşirea dintr-un birou de vot din Bagdad, unde cetăţenii irakieni fuseseră chemaţi să aleagă pe noul preşedinte al ţării. După cum se ştie, singurul candidat a fost Saddam Hussein, care a obţinut 100% din voturi.

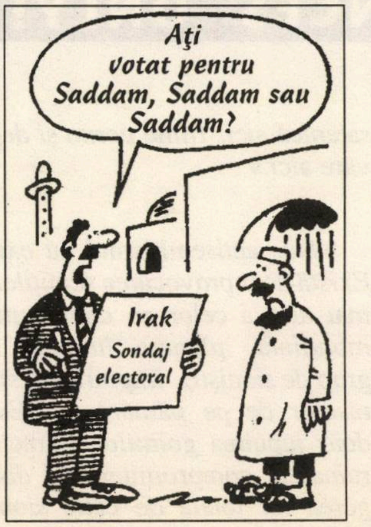
Aţi votat pentru Saddam, Saddam sau Saddam?
Irak
Sondaj electoral

Desen de Nick Newman; din "Sunday Times", Londra, 2002

A apărut

Ultima ninsoare

de Getta Berghoff

Ediţia a II-a

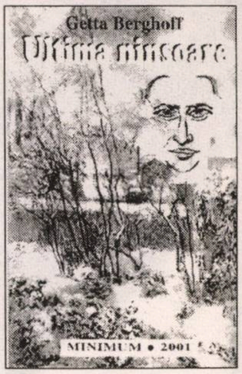

«Gettei Berghoff îi vor rămâne visele şi mai ales cuvintele din care memoria şi inspiraţia sa au realizat un Love Story impresionant, născut în România tuturor dramelor.»

(Elena-Esther Tacciu, "Minimum")

«Substanţial ca document uman, remarcabil prin capacitatea de intuire a psihologiilor, romanul "Ultima Ninsoare e deopotrivă evocarea unei biografii de excepţie, a unei poveşti de dragoste neobişnuită, încărcată de nelinişti şi dramatism.»

(Ion Cristofor, "Curierul", Cluj-Napoca)

«Textul Gettei Berghoff îmi pare a fi reuşit, depăşind cu mult ceea ce astăzi se numeşte literatură "de mare circulaţie" şi reprezintă o incursiune bine pusă la punct în domeniul analizei unor personaje şi a stărilor lor de spirit.»

(Dr. Paul Schweiger, "Viaţa Noastră")

……

Preţul: 50 shekeli
Comenzi la:
GETTA BERGHOFF
POB 2635
HOLON 58126

Răspuns: A fost ca şi cum, prin 1937-38, Comunitatea evreilor din Berlin ar fi donat lui Himmler, comandantul SS-ului, o mare cantitate de revolvere, mitraliere şi gloanţe pentru a-l ajuta pe acesta să asigure ordinea în cuprinsul Reichului şi să-i apere pe evrei de pogromuri.

Întrebare: *«M-a impresionat şi m-a "excitat" pe plan intelectual problema, pe care eu o consider gravă, a orbirii politice, a refuzului de a privi realitatea în faţă. Refuz de care – aţi înţeles că mă refer la Oslo – s-au făcut vinovaţi numeroşi politicieni, oameni din mass-media noastră şi foarte mulţi cetăţeni. Printre care, până la un punct, prin 1997-98, m-am numărat şi eu. Dar alţii, printre cunoştinţele mele, continuă să creadă până astăzi în... dorinţa de pace a OEP-ului lui Arafat. Am citit şi gustat răspunsul pe care l-aţi dat în această chestiune, în numărul 186, d-lui Mony Tal, din Los Angeles. Dar exemplul cu baba surdă din romanul lui Dickens te duce cu gândul la o deficienţă fizică. Este o metaforă, desigur, dar aş vrea să ştiu cum vă explicaţi din punct de vedere spiritual, cerebral, acest refuz de a percepe realitatea.»*

(Lucian Goldstein, Petah Tikva)

Răspuns: Aceste convingeri (sau cum li se zice mai frumos, concepte) sunt ca nişte uşi îndărătul cărora se ascunde mintea omenească. Dar există uşi şi uşi.

Unele sunt de lemn. Dacă baţi în ele şi nu ţi se răspunde, izbeşti cu piciorul să se-audă înăuntru, te năpusteşti cu umărul, sau, la nevoie, o spargi cu toporul. Şi ajungi faţă-n faţă cu creierul din odaie. Aşa cum s-a întâmplat cu uşile a cel puţin 80% dintre cei ce crezuseră în Oslo.

Dar există şi uşi din oţel, inexpugnabile, fabricate dintr-un aliaj de fanatism şi încăpăţânare. Pe acestea, în mod normal, nu le poţi sparge. Un caz în speţă, despre care am mai vorbit aici, este acela al lui Stalin. În primăvara şi vara lui 1941, spionajul sovietic îl informase pe Stalin despre faptul că Hitler a hotărât să rupă pactul de neagresiune Ribbentrop-Molotov, iscălit în 1939, şi să atace URSS. Agenţii veniseră cu documente şi dovezi în acest sens, dar conducătorul de la Kremlin nu i-a luat în seamă. El era convins că nemţii îşi vor respecta cu sfinţenie semnătura de pe acord şi că toate informaţiile sunt opera englezilor de la Intelligence Service, care urmăreau să distrugă încrederea ruşilor în germani, asmuţindu-i pe unii împotriva celorlalţi. NKVD-ul i-a comunicat lui Stalin şi numele de cod al războiului ce se pregătea: operaţiunea Barbarossa. N-a crezut. Generalii săi i-au pus pe masă fotografii aeriene înfăţişând mari concentrări de trupe la graniţele cu URSS. N-a crezut în autenticitatea fotografiilor. Prin iulie, spionajul a aflat şi data aproximativă a ofensivei. Dintr-o carte mai nou apărută a istoricului britanic Anthony Beevor despre nazism (carte bazată pe documente secrete din arhivele de la Moscova) am aflat că prin august, NKVD-ul i-a prezentat două cărţulii din care se putea înţelege limpede că armata germană *se pregăteşte.* Erau două mici "ghiduri de conversaţie" de buzunar, ce fuseseră împărţite soldaţilor din Wehrmacht. Un asemenea ghid, germano-rus, cuprindea diferite fraze uzuale pe care militarii germani urmau să le folosească după invazie: "Unde este sediul partidului din sat?"; "Dă-ne vaca"; "Dă-ne păsările din curte"; "Unde sunt trupele sovietice?"; "Cine e directorul uzinei electrice?"; "Unde s-au pus mine?" etc. etc. Cealaltă broşură, cuprinzând aceleaşi fraze, era germano-ucraineană.

Stalin nu a luat în serios nici aceste cărţulii, strigând celor ce i le puseseră pe birou că sunt nişte idioţi care se lasă intoxicaţi de spionajul englezesc. Uşa care ducea la creierul lui era de oţel blindat, ca la casele de bani. Nimeni şi nimic nu a fost în stare să o spargă. Câteva zile mai târziu, la 22 iunie 1941, tancurile germane pătrundeau în Uniunea Sovietică, iar aviaţia lui Goering bombarda oraşele ruseşti de graniţă.

Pix

●

Cetăţeanul Săndel Lapteacru, din Botoşani, a fost arestat de poliţie, fiind acuzat că şi-a omorât cu ciocanul mama şi trei fraţi.

De când este anchetat zi şi noapte şi pus să povestească totul, cum a fost, el şi-a schimbat numele în Săndel Laptebătut.

●

D. Uzi Even, homosexual declarat şi profesor de chimie la Universitatea din Tel Aviv, a intrat în Knesset ca deputat din partea partidului Meretz.

Protestele parlamentarilor ultra-religioşi, care au calificat prezenţa lui Even (cuvânt care, o spunem pentru amicii din România, înseamnă "piatră" în ebraică) în Knesset drept o blasfemie, nu l-au tulburat defel pe noul deputat. În faţa puhoiului de injurii, el a rămas ca de piatră, angajându-se ca la şedinţe să atârne ca o piatră de moară de gâtul habotnicilor care-i duşmănesc pe homosexuali.

I. SCHECHTER

Carnetul unui instigator

Ce mai contează un război în plus?

Cu toate că trăiesc în această ţară parcă de vreo 100 de ani, nu sunt considerat "vatik" (veteran). Totuşi, am şi eu mândria mea: am apucat aici 5-6 războaie de diferite soiuri şi calităţi: scurte, lungi, impuse, iniţiate, eroice, catastrofale şi destul de sângeroase.

În afară de regretul că nu am prins şi războaiele din '48 şi '56, am şi o mare curiozitate în legătură cu ele. Mereu întreb pe câte un moşneag care a îmbătrânit împreună cu tinereţea şi idealismul său:

– Cum a fost în războiul din '48? A curs mult sânge? Dar în războiul din '56? Au murit destui?

Eu eram pe atunci deja suficient de alfabetizat ca să citesc o gazetă, dar nu deajuns de conştient ca să păstrez în memorie grozăviile citite.

Acum, slavă Domnului, se vorbeşte despre un nou război cu Irakul. Era şi timpul să izbucnească un nou război, mai ales că războiul vechi care a început acum doi ani cu palestinienii nu s-a terminat şi cam trenează. Dar lumea la noi e speriată. S-a creat panică – şi mă mir. Panică înţeleg să fie în Suedia şi Elveţia. Astea sunt ţări rămase în urmă cu vreo 150 de ani, de când n-au mai simţit un război pe propria lor piele.

Dar de ce să fie panică la noi? Ce mai contează pentru noi un război în plus faţă de atâtea războaie săptămânale şi zilnice prin care trecem?

Şi în definitiv ce e rău într-un război? Că mor tineri? Ei şi? Facem pe urmă alţii. Cât durează să faci un tinerel? Nouă luni. Sau şapte. Ba chiar mai puţin dacă cumperi sămânţa de la un sterp şi o frigidă, şi apoi o cultivi într-o sticluţă.

Dar de ce nu se gândeşte lumea mai bine la avantajele unui război? După un război care distruge, se reface tot ce s-a distrus, ceea ce duce la scăderea şomajului şi la o producţie în draci.

Milioane de soldaţi trimişi să cucerească ţări străine au ocazia să vadă străinătatea pe gratis, fără să ia împrumuturi la bănci pentru a plăti birourilor de voiaj.

Ţara se umple de atâţia eroi câţi nu are toată literatura clasică.

Se naşte o nouă generaţie de poeţi patriotici şi pinacotecile se umplu de tablouri odioase de pe câmpurile de luptă.

În sfârşit, după un război ai prilejul să te distrezi urmărind procesele unor mari criminali de război pe care în vremuri de pace n-ai pentru ce să-i judeci şi să-i spânzuri.

În curând

Moco Mocofanul
("Octav Moscuna")

Versuri vesele
(Volumul II)

• minimum •

Nou!

A apărut

MARIA GĂITAN MOZES

CIRCUIT VITAL

Versuri

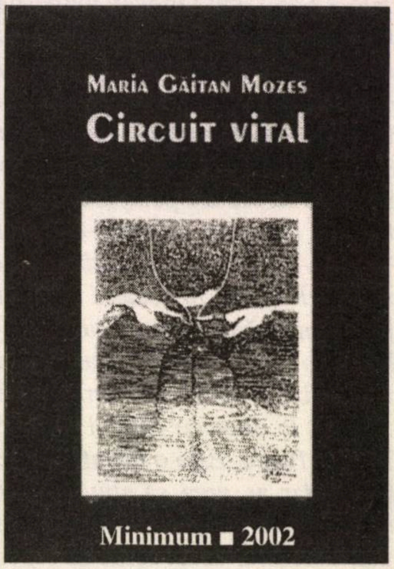

MARIA GĂITAN MOZES

CIRCUIT VITAL

Minimum ■ 2002

*«Când citeşti cartea, dai de tot felul de versuri care te opresc din lectură, făcându-te să tresari, să le înregistrezi în minte şi să le deguşti pe îndelete. Apoi, să le repeţi în sinea ta, ori de câte ori **stările** prin care treci se aseamănă cu cele prin care trece poeta.»*

Al. Mirodan

Volumul poate fi procurat trimiţând suma de 30 (treizeci) shkalim pe adresa:

MARIA GĂITAN MOZES
Reh. Hashmonaim 81
59583 Bat Yam
Tel. 03/551-5047

Ne place...
...Nu ne place

Ne place că...

...numitul Yasser Arafat a fost arestat de poliţia israeliană şi anchetat în legătură cu rolul său în organizarea a fel de fel de crime împotriva evreilor; ne place însă mai puţin că cetăţeanul cu pricina nu este Arafatul la care ne gândim cu toţii, ci un omonim al acestuia, în vârstă de 32 de ani, şef al Fatahului din localitatea Silwan, de lângă Ierusalim.

Nu ne place că...

...d. Itzhak Falach, directorul societăţii "Hevra Kadisha" (care se ocupă cu înmormântările) din Herzlia obişnuieşte să folosească dricul-camionetă pentru a ieşi la plimbare, în aer liber, în week-end, cu nevasta şi copiii.

Ne place că...

...în cadrul măsurilor de austeritate din Uruguay s-a tăiat parlamentarilor cafeaua pe gratis, la bufet; în schimb, nu ne place că, prin aceeaşi hotărâre, deputaţilor li s-a tăiat şi hârtia igienică.

Ne place că...

...eunucii din India (destul de mulţi la număr) au hotărât să înfiinţeze un partid politic.

Ne place că...

...în Austria s-a deschis prima şcoală europeană de vrăjitorie. Studenţii (15 la număr) vor studia şase semestre, cuprinzând cursuri de astrologie, magie, meditaţie şi divinaţie şi vor învăţa să pregătească leacuri, să confecţioneze talismane etc. Aşa cum a declarat d. Andreas Starchel, directorul şcolii, la sfârşitul cursurilor absolvenţii vor primi un certificat de vrăjitor.

Nu ne place că...

...firma germană Tadex (textile), condusă de cetăţeanul germano-sirian Abdul Martin Tatari, este, cum scrie "Der Spiegel", o filială a Serviciilor Secrete Siriene, însărcinată cu supravegherea sirienilor din Europa şi, în plus, a avut legături cu organizaţia lui Bin Laden.

Ne place că...

...uraganul tropical care bântuie la ora de faţă coasta de est a Statelor Unite a fost botezat cu numele de Izidor.

Ne place că...

...frumoasa actriţă americană de film Angelina Jolie (fiica actorului John Voight) a declarat de curând presei: "Mi-ar place să închiriez un oraş doar pentru mine şi soţul meu şi să mă plimb pe stradă în blugii mei preferaţi".

Nu ne place că...

...autorităţile egiptene au arestat şi trimis în judecată un grup de 21 de persoane, în frunte cu Sayed Tolba Mohamed Ben Ali, pentru delictul de blasfemie. Cei 21 sunt acuzaţi că, după spusele lor, au vorbit cu nişte îngeri.

Ne place că...

...aşa cum indică un studiu anglo-japonez, publicat în revista "Occupational and Environmental Medicine", din Londra, persoanele care muncesc mult au parte de o moarte timpurie, în vreme ce fiinţele mai leneşe (şi care se respectă în materie de somn şi zacere-n fotoliu) trăiesc mai mult.

Ne place că...

...într-o convorbire din revista bucureşteană "Plai cu boi" cu acad. Constantin Bălăceanu-Stolnici (un medic de seamă, urmaş al unei vechi familii boiereşti), am citit următoarele: *«Am fost educat să urăsc orice formă de totalitarism. Tata m-a dresat, ca să zic aşa. El era membru PNL* (Partidul Naţional Liberal), *i se părea cel mai rezonabil partid, nu-i suferea nici pe comunişti, nici pe extremiştii de dreapta. La Stolnici, la noi la moşie, erau destui legionari. Tata îi enervase fiindcă-mi pusese la matematici un meditator evreu, foarte competent. Codreanu personal i-a scris că-i "o ruşine" ca o familie istorică românească să lase copiii în seama unui "jidan". Legionarii de la Stolnici se agitau pe tema asta, l-au ameninţat pe profesor. Atunci, tata se ducea personal să-l ia de la gară, cu un pistol ţinut la vedere, pe bordul maşinii.»*

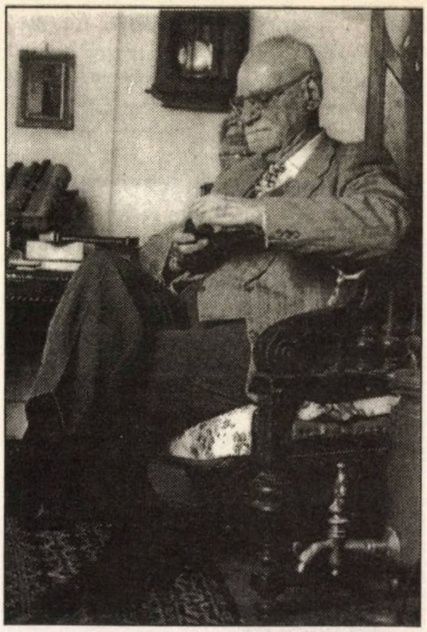

Constantin Bălăceanu-Stolnici

Ne place că...

...aşa cum aflăm din "Lumea liberă", din New York, insula Norfolk, din Pacific, a devenit primul "teritoriu liber de telefoane mobile" din lume. Faptul s-a produs în urma unui referendum la care cei 1.800 de locuitori ai insulei, exasperaţi de turiştii cu celulare, au votat pentru interzicerea aparatelor cu pricina.

P.S. Salutăm iniţiativa şi strigăm: «Trăiască prietenia de nezdruncinat dintre "Minimum" şi insula Norfolk!"»

Nu ne place că...

...un sondaj pe teme culturale efectuat în rândurile italienilor a scos la iveală (aşa cum citim în "România literară") că cinci cetăţeni din zece cred că autorul romanului "Numele trandafirului" (adică marele scriitor Umberto Eco) este Sean Connery, adică actorul britanic din filmul realizat după carte; nu ne place, de asemenea, că 36% dintre italieni cred că "Decameronul" (celebra scriere a lui Boccaccio) este un vin roşu.

Ne place că...

...în România funcţionează "Liga Română pentru Sănătate Mintală"; nu ne place, în schimb, că la noi, în Israel, nu a luat fiinţă o ligă asemănătoare.

Ne place că...

...vorbind pe faţă despre cartea *anti* "Holocaustul culturii româneşti" de Mihai Ungheanu (fost aghiotant al lui Eugen Barbu, în prezent deputat PRM), criticul literar Gh. Grigurcu l-a caracterizat pe autor drept "un nou A. C. Cuza".

Nu ne place că...

...bărbaţii din Cafa (sud-estul Etiopiei) au dreptul să violeze orice femeie, inclusiv pe cele căsătorite; în acelaşi timp, nu ne place că pentru violarea unei virgine, vinovatul este pedepsit cu tăierea capului.

Ne place că...

...în revista "Axioma", din România, criticul literar Ieronim Tătaru aminteşte de următorul episod din viaţa lui I. L. Caragiale:

«Caragiale nu era membru al Societăţii Scriitorilor Români şi nici nu dorea să i se facă această onoare, spre regretul preşedintelui acestei asociaţii profesionale, care afirmase că Eminescu şi Caragiale sunt două culmi de neatins. "Mai bine să fiu preşedinte al societăţii chelnerilor" – declarase, în "Viitorul", Caragiale – "decât membru al Societăţii Scriitorilor Români". Refuzul categoric al lui Caragiale de a face parte din Societatea Scriitorilor Români era determinat, după opinia unor contemporani, de faptul că în formularele de înscriere în această societate figurau rubrici discriminatorii rasial (certificatul de botez în religia ortodoxă). Scriitorul respingea hotărât orice manifestare xenofobă sau huliganică; astfel, cu câţiva ani în urmă, nu acceptase să fie sărbătorit de studenţii ieşeni, deoarece unii dintre aceştia (cuzişti, **n. red.**) *devastaseră redacţia ziarului "Opinia"* (ziar la care lucrau numeroşi gazetari evrei, **n. red.**) *unde avea prieteni şi la care colaborase. Naţionalismul extremist îl irită, cum era de aşteptat, pe cel ce ironizase pe "Rromânii verzi". Caragiale se distanţează de acţiunile naţionaliste patronate de N. Iorga şi A.C. Cuza şi este privit mereu în contrast faţă de acesta din urmă.»*

Nu ne place că...

...d-na Elizabeth Hallin, din Suedia, voind să fie originală, şi-a botezat copilul cu numele "Brfxxccxxmrnp cccclllmmnprxxelmnckssqlb".

Ne place că...

...referindu-se la scandalurile financiare din judeţul Focşani, în care sunt amestecaţi diferiţi fruntaşi ai PSD (partidul guvernamental), d. Ion Olteanu, vicepreşedintele PD (Partidul Democrat de opoziţie), a strigat în plină şedinţă: "Este mai rău ca pe vremea PCR: nu poţi nici să furi dacă nu eşti membru al PSD!

Nu ne place că...

...şefii postului de televiziune CNN au refuzat să difuzeze un anunţ cu plată (şi-ncă frumoasă: un milion de dolari) trimis de "Comitetul Evreilor Americani", anunţ unde se subliniază caracterul democratic al Statului Israel; nu ne place măgăria sus-amintită cu atât mai mult cu cât, încercând să-şi justifice refuzul, direcţia postului "Ce Năimiţi nemernici" a explicat cu un cinism de zile mari că CNN-ul... nu face politică şi nu ia partea nimănui în conflictul israeliano-arab.

Ne place că...

...d-na Teres Kirpikli (35), din conducerea "Federaţiei femeilor creştin-democrate" din Suedia, mamă a trei copii, a cerut ca, în vederea creşterii natalităţii, televiziunea de la Stockholm să transmită în fiece sâmbătă, de dimineaţa până seara, filme porno. "În felul acesta – susţine ea – oamenii vor avea chef să facă mai mult amor".

Ne place că...

...un grup de femei din orăşelul Kandara, de lângă Nairobi (capitala Keniei), au năvălit în clădirea poliţiei, cerând ofiţerilor fie să facă numaidecât dragoste cu ele, fie să închidă numaidecât cârciumile din localitate. Aşa cum precizează zia-

Nou! A apărut

Culisele memoriei

de Eugen Iacob
Editura Clusium – Cluj-Napoca

Cartea poate fi procurată
trimiţând suma de 40
shkalim pe adresa:
EUGEN IACOB
POB 5366
HOLON 58153

rul "People", femeile (catolice) se plâng că din cauza băuturii ingurgitate de bărbați de dimineața până seara, aceștia au devenit niște "vegetale" și nu mai sunt în măsură să-și satisfacă nevestele; nu ne place, însă, că ziarul "People" nu ne spune nimic cu privire la felul cum au primit polițiștii cererea femeilor.

Nu ne place că…

…"tâlhăriile cu cafea" din trenurile românești fac ravagii. Așa cum citim în "România liberă", mai nou poliția a prins doi ași în materie: *"Tyucodi Attila și Ioan Avram s-au suit în trenul accelerat nr. 1822, care circula pe relația Arad-Craiova-București. Infractorii i-au oferit lui S. Adrian, din Craiova, un pahar de cafea în care dizolvaseră mai multe tablete de Diazepam. Când victima a adormit, cei doi au deposedat-o de verighetă și de un portofel în care se afla suma de 1.200.000 de lei, după care au coborât la prima stație".*

Nu ne place că…

…s-a schimbat iarăși orarul, scoțându-ne din ale noastre, zăpăcindu-ne și făcându-ne să pierdem câteva emisiuni TV de pe posturile străine.

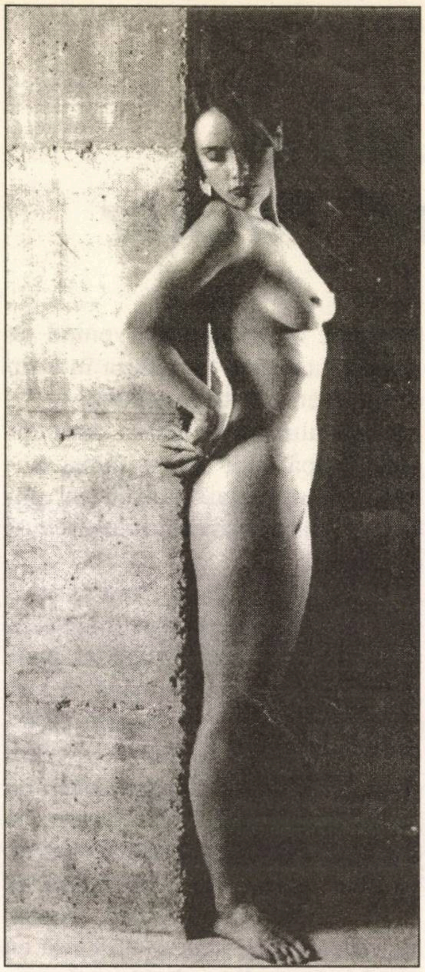

Nu ne place că…

…din cauza grevei ordonate de Histadrut, s-au adunat gunoaiele, în batjocură, pe străzile noastre.

Ne place că…

…fotograful Răzvan Voiculescu, de la lunarul "Plai cu boi", din București, găsește întotdeauna femei bune de tras în poză.

I. SCHECHTER
Cartea de
RUGĂCIUNI LAICE
Editura „Bicurim"

Aviz cititorilor
revistei "MINIMUM"
A apărut într-un ceas bun

"Cartea de rugăciuni laice"

de I. Schechter

Ea este scrisă special pentru dv. ca pentru toți ceilalți cititori

Cuprinde: reclamații, plângeri, suspine, calomnii, mirări naive, revolte prostești și proteste inutile

Cartea unui laic impertinent care nu mai speră decât în Dumnezeu.

Se poate comanda la autor, în str. Salame 61, Tel Aviv, cu condiția unui cec de 40 de șekeli

La acest preț unic cartea poate fi citită de două ori

Clinica de medicină alternativă
„Anita"
Rehovot
condusă de un
doctor în medicină

HOMEOPATIE
ACUPUNCTURĂ
PLANTE
MEDICINALE

●

Tratăm cu succes:
• **Dureri de orice origine** •
• **Paralizii (inclusiv faciale)** •
• **Astmă** • **Alergii** • **Nervozitate**
• **Insomnii** • **Impotență** •
• **Prostată** • **Diabet** •
• **Colesterol** •
• **Hipertensiune** •

●

De asemenea:
• **Scădere în greutate**
• **Întreruperea fumatului**

☎ 08/941-4254
08/945-6135

SERGIU FĂRCĂŞAN
Saskatoon – Canada

Regele Mihai pe capul Anei Pauker

Tânăr ziarist la "Scânteia", Sergiu Fărcăşan a lăsat să-i scape, în articolele lui, câteva "şopârle" simpatice.

Într-o noapte, însă, a "prins" în tipografie o şopârlă de zile mari.

Mă îndoiesc că aţi observat în titlul de mai sus – atâta timp cât nu v–am sesizat – ceva ce se poate interpreta ca pornografie. Nu acesta era cazul unui mare titlu care – dacă e adevărat ce mi s-a povestit – conţinea o greşeală intenţionată, atât de evidentă încât, se pare, înainte de apariţia ziarului, la o tipografie aproape de Cişmigiu, muncitorii fugiseră acasă. Titlul cu pricina, în timpul războiului, decora un mare reportaj despre vizita reginei la un spital de răniţi. Titlul, mi s-a spus, suna iniţial cam aşa: "Soldaţii urmează pilda reginei".

Nu mă îndoiesc că înaltul nivel cultural al cititorilor noştri îi va ajuta să ghicească imediat ce literă fusese schimbată – o singură literă – şi cum suna titlul după "greşeala de tipar".

Adevărate sau nu, poveşti de groază ca aceasta erau menite să ascută vigilenţa noastră, a tinerilor începători care lucram la "Scânteia".

Greşelile care se strecurau în ziar în ciuda numeroaselor controale se numeau "şopârle", din cauza capacităţii lor de a se târî şi de a se strecura în ziar. Nu prea credeam poveştile cu reacţionari venind cu arme să asalteze tipografia în timp ce reporterii noştri se ascundeau îndărătul sulurilor de hârtie, dar pericolul "şopârlelor" mi se părea evident, cu atât mai mult cu cât puteam să mă fălesc că produsesem şi eu câteva.

Recenzând o carte (cred că era a lui Polevoi), pusesem un mare subtitlu, izolat de text: "Toată noaptea n-am putut s-o las din mână". Eram nevinovat, vorbisem despre carte, dar redacţia a reacţionat cu mare ilaritate. Altă capodoperă a mea, un reportaj de "alegeri", conţinea o frază pe care o citez din memorie: "Bărbaţi şi femei ies din cabină pe deplin mulţumiţi". Desigur, nimeni nu obiectase la ideea de alegeri cu un singur candidat, la ideea de mare mulţumire a cetăţenilor care n-aveau pentru cine altcineva să voteze, dar chestia cu cabina în care cuplurile îşi găseau o rapidă satisfacţie nu îi scăpase redacţiei.

Şopârlele de acest tip erau privite cu indulgenţă dacă nu cu simpatie, dar şopârlele politice ne îngrozeau mai mult decât bomba de la Hiroshima, dacă nu şi cea de la Nagasaki. Campionatul şopârlelor politice fusese câştigat de un ziar care mai există şi azi, "România liberă". Partidul le dăduse sarcină să editeze o revistă umoristică, "Urzica". Ziarul avea o campanie de reclamă cu titluri mari tipărite vertical pe întreaga pagină, zi de zi. Şopârla rezultată a fost un imens reportaj de la ONU cu titlul (citez aproximativ, din memorie): "A.I. Vâşinski, reprezentantul sovietic, declară că uneltirile imperialiste vor fi înfrânte". Reportajul era pe două pagini, mărginite în stânga şi în dreapta de imensele anunţuri surpriză: "Pregătiţi-vă gura! Veţi râde până la urechi!".

Ca să blocheze asemenea şopârle, ziarul la care lucram avea doi controlori de noapte, care reciteau toate materialele controlate dinainte de nenumărate ori. Erau coordonaţi de un supervizor, deci trei oameni până acum. După ce citeau şpalturile şi pagina întreagă, un comandant suprem citea totul, de la cap la coadă, o dată mai mult, sau de la coadă la cap, după care dădea viza "bun de tipar". Dar după el venea un alt controlor, mai mic în grad, care dormise acasă, nu controlase nimic şi dădea o ultimă lectură cu un ochi proaspăt. Era numit "cap limpede", ceea ce, în vremuri dogmatice şi lozincarde, suna un pic ironic. Pe urmă, odată ce ziarul se tipărea, un reporter mai mic în grad, cam al şaselea, se lupta să stea treaz în tipografie, să vadă dacă nu ies pete sau dacă cineva nu a încercat, Doamne fereşte, să schimbe vreun cuvânt.

Marele şoc, şopârla regală m-a muşcat în noaptea istorică de Anul Nou 1948, când "Scânteia" publica pe întreaga primă pagină votul Marii Adunări Naţionale declarând România o republică. În noaptea aceea – când toată lumea voia să petreacă revelionul – tânărul Fărcăşan se oferise voluntar să fie cap limpede şi controlor de tipografie al ziarului. Cu o zi înainte, "Scânteia" publicase actul de abdicare semnat de Mihai I, dar asta era trecutul, pe când numărul pe care îl năşteam eu era primul al "vieţii noi". Nu eram băutor şi nu-mi părea rău să renunţ la revelion, simţidu-mă un erou: toată lumea petrecea şi se desfăta cu bucate rare şi vin, pe când eroul necunoscut şi modest se lupta cu somnul în gălăgia îngrozitoare a tipografiei.

Din când în când mă uitam la câte un ziar ieşind din prese. Totul normal. Gălăgie. Rutina. Plictiseala. Cu cât erau orele mai banale şi adormitoare, cu atât mai eroic mă simţeam, până când…

Am sărit în picioare şi am urlat ca în filme: "Opriţi presele!".

Tipografii nu m-au auzit ori s-au prefăcut că nu mă aud. Am fluturat ziarul ca un toreador, să le atrag atenţia, dar nu era nici un taur prin jur, nimeni nu m-a observat.

Căutam să le arăt ce se întâmplase cu fotografia principală arătând votul în parlament. Pe capul Anei Pauker apăruse, supranatural, foarte clar, semnătura: Mihai I. Recunoşteam semnătura pe care o văzusem cu o zi înainte, pe actul de abdicare. Deşi cunoştinţele mele tehnice erau egale cu acelea ale Biroului Politic – asta însemna 0, 000.000 – am ghicit imediat ce se întâmplase. Semnătura apăruse în colţul din dreapta, jos, al paginii cu actul de abdicare, şi în ziua următoare, în acelaşi punct, era fotografia cu conducătorii votând în parlament. Probabil că muncitorii făcuseră economie de carton şi folosiseră un calandru mai vechi, aşa că semnătura, încetul cu încetul, tot mai clar, începuse să iasă pe fruntea Anei Pauker, dacă îmi amintesc bine. Nu voiam să mă gândesc la sabotaj, deşi unii colegi se plângeau că tipografii erau social-democraţi.

L-am înhăţat de braţ pe un biet muncitor care mânca salam cu pâine. I-am urlat în ureche atât de tare încât aproape s-a oprit din mestecat. Era noaptea Anului Nou şi un ţânc agitat le strica tabieturile.

Ca să scape de mine şi să-şi digereze salamul în linişte, tipul mi-a făcut semn cu degetul şi m-a luat la maistru, şeful de noapte, sau cum s-o fi chemat. Când a aflat despre ce este vorba, acesta m-a liniştit, punând o mână plină de unsoare pe umărul meu, şi urlându-mi în ureche că era în regulă, asta venea de la calandru, toată lumea va înţelege. Nu era nimic rău, ba s-ar putea, după câteva sute de mii de exemplare, ca semnătura să dispară. L-am avertizat că îi ordon să oprească ziarul imediat: a dat din umeri şi mi-a întors spatele.

Mi-am dat seama că îmi pierd timpul de pomană în timp ce ziarele continuau să iasă. Am luat o maşină şi m-am dus la clădirea cinematografului Fantasio, pe Batiştei, unde redacţia sărbătorea revelionul. Aveam amintiri plăcute de la Fantasio, care se deschisese cu o comedie italiană, "Scampolo", şi unde se jucase "Noi cei vii", un film extraordinar pe care publicul românesc l-ar vedea cu plăcere azi, alb şi negru, cu Alida Valli, Rossano Brazzi şi Fosco Giachetti. Deşi scenariul era scris de o evreică refugiată din Rusia în America şi devenită acolo o scriitoare şi o filozoafă celebră – Ayn Rand – guvernul fascist al lui Mussolini aprobase facerea filmului, din cauză că arăta convingător mizeria începuturilor socialiste în Rusia. Filmul avea un succes atât de mare în toată lumea încât fasciştii şi-au dat seama că era prea mare asemănare între socialişti şi naţional-socialişti şi au interzis filmul.

Mai repede decât aţi citit această paranteză am urcat scările de la Fantasio şi l-am găsit pe şef, Sorin Toma, în plină desfăşurare entuziastă. Mulţi s-ar fi jenat să facă atâta caz de Anul Nou – la origine sărbătoare religioasă – dar acesta era un An Nou cu republică. Deci când m-a văzut, Sorin Toma a spus: "Nu vreau să aud nimic până nu bei un pahar de vin cu noi!". Nu-mi ardea să beau, dar n-am avut încotro: disciplina de partid. M-am şters la gură şi i-am băgat ziarul sub nas. A holbat ochii şi, de unde pretindea că e ameţit şi bine dispus, deodată a devenit treaz, vigilent şi energic. A vrut să vină să oprească ziarul, apoi s-a gândit să rămână în rezervă pentru a interveni la nevoie, şi l-a chemat pe Virgil Petrescu, secretarul adjunct de redacţie, un tip înalt cu obrajii roşii crăpând de sănătate (mai trăieşte şi azi). Am fost urmat de un cortegiu de maşini – nu ştiu de unde au apărut – şi tipografia a fost realmente invadată, ziarul a fost oprit, s-a făcut un nou calandru, şi toate exemplarele tipărite au fost oprite şi controlate.

Infuzie de cultură
în pastile homeopatice

STELE REGALE

Cartea recent publicată
de
ELENA-ESTHER TACCIU
în Editura DU Style
Bucureşti

Vă prezintă peste o sută de portrete ale personalităţilor de talie universală, ca Van Gogh, Marcel Proust, Mihai Eminescu, Rudolf Nureev.

Pornind de la Zodia sa de naştere, fiecare din aceşti eroi îşi dezvăluie şi drama sentimentală.

«Un fermecător volum de portrete astrologice ... profunde şi convingătoare... "Stele regale" e o fabuloasă carte a destinului uman.»

(Ion Cristofor,
"Cetatea culturală", Cluj)

Cartea poate fi procurată
trimiţând contravaloarea
a 50 de şekeli la adresa:
ELENA-ESTHER TACCIU
P.O.B. – 2104
58490, KIRIAT SHARET
HOLON Telefon: 03-5590829

A. VELUREANU GAL

Reuven Ramati, un nume în cosmos

Agenţia americană de cercetări cosmice a decis ca satelitului "Hessi", trimis în văzduh acum câteva luni, mai exact la 5 februarie, cu scopul de a se concentra asupra razelor X şi Gama radiate de soare, să i se schimbe numele în – citez – "Reuven Ramati High Energy Solar Spectroscopic Imager" – RHESSI. De reţinut numele: Reuven Ramati, savant israelian care a lucrat ani de zile în America, fiind primul reprezentant al nostru de la Centrul cosmic "Godard", ce aparţine de NASA. Astfel, prin noua denumire a satelitului, Ramati s–a alăturat marilor fizicieni şi astronomi ai lumii ale căror nume au constituit motiv de… inspiraţie pentru denumirile date laboratoarelor-bolid: Galileo, Newton, Einstein…

Cu atât mai semnificativă este ştirea pentru noi, cititorii revistei "Minimum", cu cât de curând s-a aflat că Reuven Ramati s-a născut în România şi a aliat cu familia în Israel la vârsta copilăriei.

Cariera meteorică a unui israelian din trib

Şcoala medie a absolvit-o la Tel Aviv, excelând la fizică, iar studiile superioare le-a urmat la Universitatea Tel Aviv, obţinând primul titlu academic în 1961. Teza de doctorat a dat-o în 1967 la Universitatea din Los Angeles (UCLA), ca imediat să fie recrutat de către Centrul cosmic "Godard", unde savantul a lucrat timp de 34 de ani, evidenţiindu-se prin profunzimea studiilor sale. Şi ar fi continuat să lucreze, dacă boala cruntă care l-a lovit nu i–ar fi pus capăt vieţii.

În 1980, prof. Ramati a fost numit şeful secţiei teoretice a laboratorului de astrofizică a energiilor înalte, a deţinut catedra de fizică la Universitatea Maryland şi în 1981 a primit medalia NASA (National Aeronautics and Space Administration) pentru rezultatele ieşite din comun în cercetările sale. E cazul să precizăm că, de-a lungul anilor cât a lucrat la NASA, prof. Ramati şi-a păstrat cetăţenia israeliană, a continuat legăturile profesionale cu savanţi israelieni şi întreţinea convorbirile cu ei în ebraică. În paranteză fie spus, când avea ocazia îi făcea plăcere să vorbească româneşte. Până a mai putut să vorbească însă… Căci boala i-a luat graiul şi i-a limitat foarte mult mişcările. Cu toate acestea, nu s-a lăsat învins. A continuat să lucreze asiduu. S-a relatat chiar că în ultimele ore înainte de a-şi da sufletul, a terminat partea lui de manuscris la un studiu realizat în colaborare cu prof. Ben Zion Kozlovsky, de la Universitatea din Tel Aviv (Reuven Ramati a murit la finele anului 2001); articolul său a apărut în presa de specialitate de curând.

Fizician multilateral, prof. Ramati se ocupa cu astrofizica energiilor înalte, cu scopul de a clarifica diferite procese din univers: fenomene energetice petrecute pe suprafaţa soarelui şi a altor stele, pre-

MAMAIA
מאמאיה
Restaurant
românesc
Grătar – pescărie
Aer condiţionat, ambianţă plăcută,
serviciu conştiincios, preţuri moderate.
Deschis zilnic între orele 12-24.
Vă rugăm a rezerva locurile prin tel. 523-7784
Vorbim şi româneşte.
Restaurantul MAMAIA
TEL AVIV, str. Ben Iehuda 192

cum și cercetarea izvoarelor care "aprovizionează" continuu razele cosmice ce… năpădesc întinsul globului terestru. Prof Ramati a fost considerat un pionier în studiul ramurii spectroscopiei razelor Gamma; un fel de raze electromagnetice, ca lumina, undele radiofonice etc., profesorul și colaboratorii săi ajungând la concluzia că prin analiza exactă a cantității de raze Gamma, care se revarsă cu dărnicie din împărăția soarelui, se poate ajunge implicit la înțelegerea fenomenelor care se petrec în soare. Dar la ce folosește înțelegerea acestor fenomene?

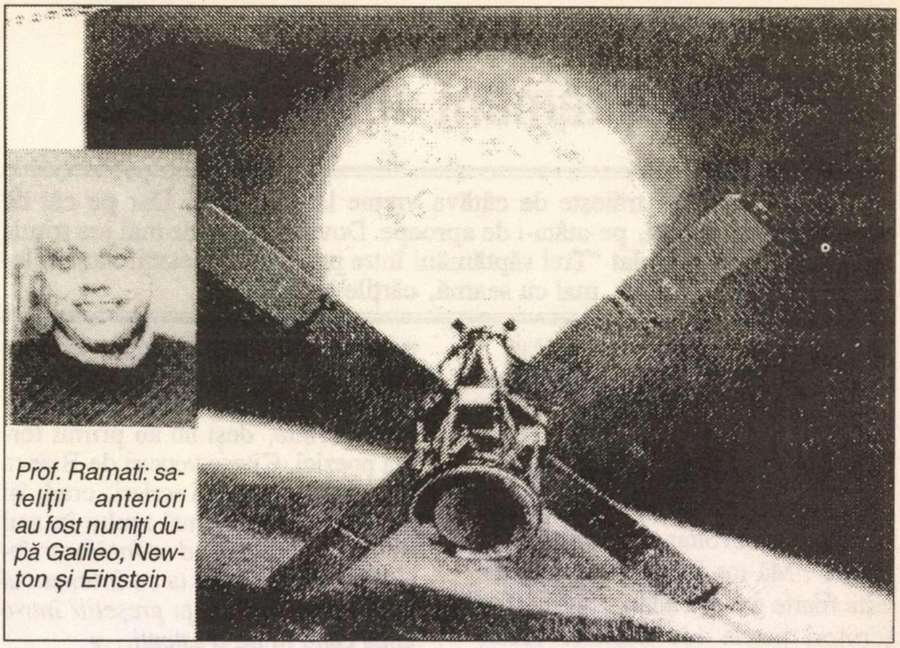

Prof. Ramati: sateliții anteriori au fost numiți după Galileo, Newton și Einstein

Satelitul RHESSI. Cu ajutorul informațiilor primite de la el se vor putea prevedea din timp exploziile solare deosebit de periculoase

Pe urmele flăcărilor solare

După ce până acum am folosit atâția termeni științifici care, pentru profani ca noi, par într-adevăr expresii… din sfere celeste, vom încerca să vă readucem, pe cât e cu putință, pe… Terra. Mai exact, să vorbim de cele ce se întâmplă în lună și în stele într-o limbă populară. Ei bine, știați că în Soare izbucnesc mereu incendii, așa-zise "flăcări solare"? Puterea lor e inimaginabilă: un singur "incendiu" ca acesta este în stare să distrugă în câteva minute miliarde de tone de bulgări, pe care savanții îi denumesc prin inițialele TNT. Într-un cuvânt, Apocalips. Și fiindcă nu se petrece pe pământ (cu veșnice amenințări de alt soi!), subiectul nu prea ne înspăimântă, dar astrofizicienii se ocupă de aceste explozii solare care împrăștie raze X și Gamma, particule din ele ajungând uneori până pe pământ.

De ce și cine produce asemenea explozii, asemănătoare, după părerea cercetătorilor (amatori de metafore), cu cutremurele de pământ? Există diferite presupuneri, dar explicații sigure nu sunt încă. Și cu atât mai puțin exploziile acestea pot fi prevăzute. Savanții caută să dezlege taina nu ca un "divertisment" pentru eruditi, ci fiindcă știut este că astfel de explozii pot periclita navele cosmice ale astronauților și sateliții care se plimbă printre stele și în preajma… clarului de lună. Ba, până și rețelelor (atât de sofisticate azi) de telecomunicații și electricitate, flăcările solare le pot aduce prejudicii mari.

Printre cercetătorii cei mai de frunte ai acestui fenomen a fost și Reuven Ramati (z.l.), un israelian din trib care, de un an încoace și până la veșnicie, se odihnește în lumea celor drepți, dar satelitul care-i poartă numele continuă să plutească printre astre, în căutarea cauzei flăcărilor solare…

Căutăm

AGENT DE PUBLICITATE

Persoană dornică să procure reclame pentru publicație în limba română

Bine remunerat

☎ **03-5227269**

TANIA LOVINESCU

Trei săptămâni între prieteni

Tania Lovinescu trăieşte de câtăva vreme la Bucureşti. Dar pe cât de departe este ea de noi, pe-atâta-i de aproape. Dovadă textul de mai jos trimis lui"Minimum", intitulat "Trei săptămâni între prieteni". Prietenii sunt colegii de scris din Israel şi, mai cu seamă, cărţile lor. Extrase:

Telefonul sună în gol. Şi este a treia seară când telefonez la H. Culea ca să-i spun că n-am să pot realiza capitolul privind scriitorii israelieni de limbă română pentru a fi inclus în monumentalul volum "Contribuţia evreilor la dezvoltarea culturii în România". Mă tot frământ de trei zile. Este foarte greu să adun pentru 50 de scriitori datele (de naştere, locul, activitatea, aprecierea criticii, volumele scrise), mai ales că aici nu am decât puţine cărţi, şi ezit să las la o parte pe cineva dintre colegi.

Am scos din rafturi cărţi, antologii şi continui să telefonez prietenilor ca să recuperez numere mai vechi din revistele "Minimum" şi "Izvoare". Citesc parcă pentru prima oară aceste pagini. Am privit superficial la vremea lor cronicile literare, bineînţeles în afara celor ce mă priveau direct. Altfel nu se explică de ce abia acum văd cât de analitice, de la obiect, sunt articolele de critică literară semnate de Elena-Esther Tacciu, de prof. Eugen Campus, de Carol Isac. Fac notiţe, subliniez, stau până seara târziu cu ele, sacrificând de bună voie serialele care încearcă să mă scoată din starea de depresie.

Noemi Pavel, cea mai tânără dintre poeţii noştri israelieni de limbă română, dovedeşte, surprinzător, nu numai maturitatea pe care ţi-o dau anii de suferinţe şi de bucurii, ci şi înţelegerea lor. În "Ora de vizită" stă scris:*«Îşi aşteaptă copiii/ cuminţi/ se jacă de-a vremea/ la 5 o'clock tea/ împletesc pulovere/ pentru nepoţi necunoscuţi şi speriaţi/ de zbârciturile feţei lor.»*

De unde ştia? De unde?

Îmi dau seama că mai ales volumele de versuri mă atrag. Poate e nevoia de a compara, de a-mi compara poezia, adâncimea simţirii, pe care în fapt nu o poate nimeni măsura... Aceleaşi gânduri, uneori chiar aceleaşi cuvinte, deşi nu au primit forma poeziei. Citesc versuri de Bianca Marcovici, ale cărei scrieri, cred, îşi vor găsi tălmăciri mai multe în anii ce vin. *«Atunci când se întâlnesc într-un punct/ lumina ta cu întunericul tău/ dându-ţi sentinţa greşelii/ într-o clipă când tu nu o aştepţi...»*

Încerc să trăiesc ca şi cum nu aş avea povara anilor. E un simplu exerciţiu. Odată, o oră, îmi reuşeşte, alte 5 nu. Şi atunci mă retrag în cetatea de cuvinte ale unor prieteni. Îmi pare rău că atunci când eram aproape şi ne puteam privi în ochi nu le-am spus destule laude pentru tot ce au înflorit pe hârtia albă. Am descoperit că Andrei Fischof a potrivit cuvintele mai frumos, mai exact decât mine. *«Alunecând pe ceruri de cuvinte/ Cât de uşor ne-am fi prăbuşit, doamne/ atingându-ne în zbor/ când aripile/ din ce în ce mai obosite/ doritoare de sprijin/ sunt/ deasupra mărilor cele mari/ ale necunoaşterii de sine.»*

Iudith Coman, prietenă din prima privire, ce spui tu acolo? Citesc şi mi se pare că eu am strigat. De atâtea ori, după o decepţie, după o aşteptare ascunsă în faţa celor aşteptaţi, după o clipă de slăbiciune şi supărare în relaţiile atât de fragile, de confuze cu ceilalţi, poate chiar cu propriii tăi copii, am căutat cuvinte. Demult, de tot, scriam:*«Ca regele Midas, mă simt dăruită/ Ca regele Midas, mă simt osândită/ Tot ce ating se preface-n cuvine/ Toate îmi par importante şi sfinte/ Durerea adâncă pentru cel care moare/ Îşi caută râmă, şi parcă nu doare.»* Mi-a fost atunci ruşine de lume, voiam să arăt că sunt puternică, da, dar nu lipsită de inimă, şi n-am publicat poezia...

Ce spui tu acolo, Iudith? «*Am smuls bucată cu bucată/ din fiinţa mea/ din pielea mea/ dezbrăcată, las sângele să curgă în voie/ sunt liberă/ nimic nu mă mai leagă/ nu mai sunt întreagă/ nu mă atinge/ sunt rană.»*

Cred că puţini sunt cei ce preţuiesc clipa de linişte care acum, la o anume vârstă, înlocuieşte fericirea. Şi mai puţini sunt cei ce reuşesc să dea acestui caier de simţăminte cuvintele, pentru o formă poetică. În secret îl numesc pe Felix Caroly, Bacovia al nostru... *«Şi de acum încolo, bătrânii suntem noi?/ Abia eram de-o şchioapă, domnind peste maidane/ Abia porneam spre piscuri, cu toţi desagii goi/ Cutreieraţi de vise şi pofte subterane/ Şi de acum încolo, acei care-au venit/ În anii duşi ca ploaia, ne vor lăsa în urmă...»*

Un prieten tânăr, poet, înzestrat cu multe haruri, cel care mai ieri îmi povestea despre o locuinţă la care visa, a plecat dintre noi. Acum, când a trebuit să scriu, puţin, foarte puţin faţă de ceea ce merita, am răsfoit numerele frumoase din revista "Izvoare", pe care le am alături... *«Când va începe potopul* – scrie el – *nu voi mai şti/ unde e adăpostul pregătit de cu ziuă./ Şi cât m-am străduit/ să-l smolesc, să-l acopăr cu paie, să-l deretic/ pentru o şedere mai îndelungată!/ Cât de neînsemnate îmi par gesturile astea acum/ când lumea se crapă în două/ şi măruntaiele ei de apă lividă se revarsă asupră-mi/ acoperindu-mi strigătul mut...»* Sebastian Costin, ce vorbe ar putea să numească marea nedreptate?

Cândva scriam *«Pădurea regretelor noastre a crescut mai înaltă ca noi.»* Demult am aflat că nu sunt singura care adună cuvinte pentru a colora sentimentele, pentru a da la iveală un pastel şi mai puţin o durere. Maria Găitan-Mozes, făptura delicată, care surprinde aspecte din viaţă cu tot dramatismul lor, care pare că spune tuturor "Nu vă deranjez?", într-o poezie intitulată "Regrete" – în fapt casa părintească – scrie: «*Cui să plătesc/ aşteptarea/ şi dorul?/ ...Îmbrăţişat de zorele/ zace-ntr-o rână/ pridvorul/ şi o poartă oloagă/ păzeşte intrarea spre casă./ Pe cărarea năpădită/ de brusturi şi nalbă/ în întâmpinare/ nu mai este/ cine sămi iasă./ Rea platnică/ am fost în iubire...»*

ETC... ETC...

••• Scandalurile prilejuite de "Minimum" au fost, una peste alta, de două feluri: 1) politice (să ne amintim numai de furtuna de proteste dezlănțuită după ce revista se ridicase, de la începuturi, împotriva lui Oslo!) și 2) sexuale: reproșurile, ba chiar înjurăturile primite ba pentru o schiță "prea" erotică, ba pentru limbajul peste măsură de frust, au fost, se poate spune, fără număr. Reacția unora din cititorii noștri de ambele sexe (dar mai mult parcă de sex feminin) are o explicație simplă: educația. Mulți dintre acești cititori sunt oameni în vârstă, învățați din copilărie (îndeosebi cei din așezările moldovenești) că există lucruri pe care un om bine crescut nu le rostește, și cu atât mai mult, nu le scrie cu nici un chip.

Cunoscuta traducătoare Antoaneta Ralian, din București (45 de ani de activitate în meserie și aproape 90 de cărți traduse, din franceză și engleză, laureată a premiului Uniunii Scriitorilor pe anul 2002), a fost, în tinerețe, o astfel de domnișoară bine crescută.

Într-o convorbire cu Svetlana Cârstean, de la "Observator cultural", din București, ea povestește cum de-a ajuns să scrie cu mâna ei, pe românește, niște cuvinte pe care altădată nu le-ar fi scris nici s-o tai cu cuțitul. Extrase:

«**Întrebare:** *Care a fost formația dumneavoastră? Și mai ales care au fost tensiunile dintre educația pe care ați primit-o, mentalitățile în contextul cărora ați fost crescută și traducerile de mai târziu? A existat un acord sau un dezacord între toate aceste lucruri?*

Răspuns: *Formația mea a fost la origine clasic mic-burgheză. Mi-am petrecut copilăria și adolescența într-un orășel patriarhal din Moldova. De fapt, îl văd patriarhal acum, datorită perspectivei idilizante a amintirilor din copilărie. Cred că în realitate era un orășel destul de sordid. E vorba de orașul Roman. Educația mea a fost o proiecție a educației primite de mama la un pension de domnișoare, în care totul se învăța în limba germană. Mama a urmărit să facă și din mine o domnișoară de pension. Acesta era idealul ei.*

Toată această educație am primit-o pe fondul unei atmosfere de desăvârșită decență care aproape că friza puritanismul. Imediat după al doilea război mondial am plecat la București, la studii. Visul meu era să devin profesoară. O profesoară de engleză sau de franceză, ca profesoarele mele de liceu de la Roman, pe care le adulam, ca orice elevă premiantă, silitoare și foarte cuminte. Soarta a vrut însă altfel și chiar din ultimul an de facultate am fost angajată la ceea ce era atunci Ministerul Învățământului și Culturii, la o direcție care se ocupa de coordonarea editurilor. Ulterior, pentru că nu am fost membră de partid, am fost dată, spre norocul și fericirea mea, la o muncă mai de jos, într-o editură de traduceri. E vorba de Editura pentru literatură universală. Aici mă ocupam de traducerile din literaturile anglo-saxone.

... Munca mea editorială s-a petrecut în anii stalinismului și ai ceaușismului acut. De aceea, întrucât lucram în ceea ce se numea atunci câmpul ideologic, peste fondul meu de decență puritană mic-burgheză s-au suprapus legile cenzurii comuniste.

... Pot spune că ajunsesem la schizofrenie, pentru că făceam ceea ce trebuia să fac la birou, după care veneam acasă, unde plângeam și aș fi vrut să urlu de-a dreptul. Trebuia să elimin din manuscrise până și cele mai vagi aluzii erotice, ca să nu mai vorbim despre scenele propriu-zise. Toate iubirile erau strict platonice, copiii se făceau probabil pe atunci din prețioasele indicații de la partid și de la Comitetul Central. Nu era loc pentru nici o scenă erotică.

... Făceam tot ceea ce mi se cerea cu mare durere, pentru că am fost toată viața o mare îndrăgostită de literatură. Cel mai adesea lucram pe romane clasice, în care trebuia să intervin grosolan și brutal. De aceea sufeream atât de tare. Aveam doar acasă micile mele refugii, în muzică, în literatura bună. Eram însă atât de timorată de toate scenele erotice din cărți, pentru că îmi veneau de la Direcția Presei paginile deja însemnate, bifate spre a fi scoase. Profesorul Romul Munteanu, care a fost foarte multă vreme director la Editura Univers, glumea pe socoteala mea, deși el participa din plin la aceste lucruri, și spunea: "Doamna Ralian pune chiloțași la nuduri". Prim urmare, după cum spuneam și mai devreme, experiența comunistă a făcut ca peste educația mea de acasă să se suprapună un plus de tendințe puritane. Astfel vă puteți da seama de tensiunea care a existat între formația mea și traducerile pe care aveam să le fac mai târziu. Aceste traduceri au fost pentru mine o dezinhibare, o revanșă și un soi de răzbunare pe toți anii de inhibiție și de mai târziu.

Întrebare: *Când s-a petrecut explozia care a adus eliberarea în interiorul dumneavoastră? Mai precis, cu ce carte a început acest proces?*

Răspuns: *N-am explodat direct în Miller, ci a fost un proces treptat, început după 1989. Am parcurs, traducând, traiectoria spirituală a lui Henry Miller. L-am tradus pe Lawrence Durell, care este un superb autor erotic, foarte bun prieten cu Miller, dar care, spre deosebire de acesta, era încă tributar victoria-*

nismului. L-am tradus apoi pe D. H. Lawrence, alt autor de la care se revendică Miller. Aici m-am lovit de alt gen de senzualitate ardentă. "Amantul doamnei Chatterlay" a fost primul roman în care, la îndemnul scriitorului George Bălăiță, care lucra pe atunci la Cartea Românească, am numit pentru întâia dată pe șleau actul sexual. Asta împotriva tuturor tabuurilor mele interioare, adânc înrădăcinate. A trebuit să dizolv norul dens de falsă pudoare care exista în mine, să demolez o pavăză de ipocrizie de care nu eram conștientă. Nu îmi dădeam seama că tot acest puritanism era ipocrit. A trebuit să înving jena din mine însămi, pentru că nu eram deloc obișnuită cu expresiile fruste.

Întrebare: *De câte ori v-ați rușinat în timp ce traduceați diverse texte?*

Răspuns: *La început îmi venea într-adevăr foarte greu. Parcă nu mi se dădea mâna. Acestea sunt de altfel lucruri pe care le-am mai spus. Nu pot nici astăzi să pronunț cuvintele pe care le-am scris. Treptat însă am început să trăiesc un fel de voluptate. Henry Miller m-a ajutat și pe mine, m-a ajutat foarte mult. Din păcate, această dezinhibare a venit prea târziu. Pentru că, pe lângă toate barajele cu care m-am confruntat, a existat și barajul vârstei. Atunci când am început să traduc literatură erotică, aveam o vârstă respectabilă. Iar bătrânețea, atunci când nu e libidinoasă, este prin forța împrejurărilor cuminte. Lupta cu vârsta este una din marile mele lupte, în care nu întotdeauna reușesc să înving, dar când se întâmplă asta, mă prefac că înving.»*

••• Scriam în numărul 186 despre succesul înregistrat la București de "Teatrul Luni" cu spectacolul "Eu gen Ionescu" de Nicușor Cajal, pe baza unui text aparținând scriitoarei franceze Françoise Giroud, spectacol interpretat de două vedete ale scenei bucureștene: Roxana Guttman și Andrei Gheorghe. Scriam. Însă, nevăzând spectacolul, nu știam nimic despre textul celebrei franțuzoaice. Acuma știm. Într-o scrisoare primită de la Roxana Guttman, citim următoarele: «Spectacolul are la bază schița "S-au cunoscut la aeroport", de Françoise Giroud, pe care am descoperit-o în "Minimum".» Ne face plăcere. Și tot atâta plăcere ne face să amintim că schița în cauză a fost "descoperită" de colaboratoarea noastră Sorina Malcaș, din Haifa, care, încântată de scriere, a tradus-o numaidecât, trimițând-o pe Zamenhof 13 pentru a fi publicată la "Pagini".

••• Câți ani au trecut de la moartea lui Iosif Sava, animatorul "Seratelor muzicale" de la televiziunea română? Patru. Și uite, i se simte lipsa. «Ne lipsește un Iosif Sava», a declarat de curând marele pianist Valentin Gheorghiu, în "Adevărul literar și artistic". «Sava care se lupta pentru Bach și Beethoven, pentru muzică și, în general, pentru artiștii români... Se vorbește prea puțin despre muzica clasică. Și-atunci, tineretul alunecă spre o muzică de cu totul altă factură, care e mai mult zgomot.»

••• Noutăți despre cum o duce Nina Cassian, în Statele Unite, aflăm dintr-o convorbire a poetei cu Rodica Binder, de la "România literară":

«În Statele Unite stau într-o insulă numită Roosevelt Island, vizavi de Manhattan. De la fereastra mea văd tot ce trebuie și trăiesc din ce-mi trimite un fost prieten al tatălui meu, care este un om foarte bogat, și mai primesc ceva din moștenirea verișoarei mele. Este un fapt amoral, eu n-am muncit pentru banii aceștia.»

••• După o vacanță de patru săptămâni, agenția ISROpress, din Haifa, condusă de Uly Vălureanu, a început să transmită, din nou, știri din lumea tribului. Câteva noutăți apărute în "Bună dimineața, Israel!", buletinul agenției:

■ A apărut volumul "Akavot Amasa (Urmele drumului) – 21 poeți români în traducerea lui Sandu David (Lucian Blaga, Ion Vinea, Marcel Breslașu, Geo Bogza, Maria Banuș, Mihnea Gheorghiu, Paul Celan, Vladimir Colin, Ștefan Augustin Doinaș, Petre Solomon, Nina Cassian, Alexandru Lungu, Toma George Maiorescu, Nichita Stănescu, Marin Sorescu, Dan Laurențiu, Ana Blandiana, Mircea Dinescu, Lucian Avramescu, Carmen Firan), în editura "Iaron Golan", Tel Aviv.

■ Volumul "Relațiile dintre Israel și România la sfârșitul epocii Ceaușescu", publicat în limba ebraică de dr. Iosef Govrin, fost ambasador la București, a fost primit cu interes, interes evidențiat și de recenziile consacrate acestei lucrări: "Ambasador într-o dictatură", de Meron Nedzini, în revista "Kivunim Hadashim"; "Ciudatele relații cu dictatorul român", de Itzhak Artzi în "Haumah", revista trimestrială dedicată gândirii naționale; "Carte diplomatică israeliană", de Joseph Friedlander în "Hatzofe"; "Ceaușescu – dictator, totuși prieten al Israelului" de Moshe Yegar în "Nativ", revistă pentru gândire politică, socială și culturală.

Un capitol al recenziei lui Meron Medzini discută "unicitatea" politicii României față de Israel în perioada discutată. În ce a constat această "unicitate"? În primul rând, România a fost singurul stat din Europa răsăriteană care nu a rupt relațiile diplomatice cu Israelul după războiul de șase zile. În al doilea rând, România a fost singura țară comunistă care a permis evreilor să emigreze în Israel, mult timp înainte ca URSS să-și deschidă porțile.

Într-adevăr, aceasta a fost în schimbul unor plăţi pe cap de emigrant, o sumă care a revenit lui Ceauşescu, dar România a fost o importantă sursă de alia în acele zile în care se părea că fântâna emigraţiei era pe cale să sece. În al treilea rând, eforturile liderilor români pentru a implementa pacea între Israel şi statele arabe şi mai ales pentru a pune bazele unei înţelegeri între Israel şi palestinieni au fost neobosite. În 1972, Ceauşescu a chemat-o urgent la Bucureşti pe Golda Meir şi i-a propus să aranjeze o întâlnire între ea şi Sadat. Golda a acceptat, dar Sadat a renunţat în ultimul moment.

■ Nu de mult s-a aflat în România una dintre marile personalităţi ale medicinei mondiale. Profesorul Ariel Schachner, şeful clinicii de chirurgie cardiovasculară din Tel Aviv, a venit pentru patru zile în România, având înâlniri la cel mai înalt nivel, cu reprezentanţi ai administraţiei, personalităţi ale medicinei şi oameni de afaceri. Profesorul Schachner, unul din cei mai reputaţi specialişti în domeniul chirurgiei cardiovasculare, a vizitat Delta Dunării şi rezervaţia Biosfera, fiind impresionat de cele văzute. Oaspetele israelian a fost primit de preşedintele Ion Iliescu.

■ Cu prilejul aniversării a 125 de ani de la înfiinţarea primului teatru evreiesc din lume, Iaşul găzduieşte Festivalul internaţional de teatru "Avram Goldfaden", manifestare organizată de Teatrul Naţional ieşean. În cadrul manifestărilor Festivalului, anunţă ziarul "Adevărul", a fost dezvelit şi un monument memorial. Obeliscul a fost proiectat de arhitectul Mircea Grigorovschi şi este amplasat pe locul fostului teatru.

■ Celebrul cântăreţ Joseph Schmidt a fost comemorat, între 3 şi 6 octombrie, la Gura Humorului, unde a trăit o perioadă de timp. Şedinţa comemorativă a avut loc la Muzeul datinilor şi obiceiurilor. Între alte manifestări: expoziţia documentară "Joseph – o stea pe cerul artei interpretative", un simpozion dedicat tenorului şi dezvelirea unei plăci comemorative. Organizatorii acestor acţiuni: Societatea Română de Radiodifuziune, primăria din oraş şi Asociaţia "Pro Amicitiae".

■ La Cinemateca din Bucureşti a avut loc prezentarea filmului israelian "Trompeta din wadi", realizat după romanul lui Sami Michael, care a fost de faţă la vizionare. Sami Michael s-a născut la Bagdad în 1926, a sosit în 1949 în Israel. A fost ziarist de limba arabă, a lucrat şi ca hidrolog, a studiat psihologia şi literatura arabă. Sami Michael este preşedintele Asociaţiei pentru drepturile cetăţeanului din Israel. Romanul “Trompeta din wadi” a apărut în 1987 şi a fost dramatizat de două ori. Filmul său, prezentat la Festivalul internaţional din Haifa, a fost distins cu Premiul I şi cu Premiul Academiei Israeliene pentru cea mai bună dramă. A primit Premiul publicului la Festivalul filmului israelian de la New York.

După terminarea filmului, Sami Michael a răspuns la întrebarile puse de spectatori. Traducerea în ebraică a întrebarilor şi în română a răspunsurilor a fost făcută de poeta Riri Manor, participantă, împreună cu Michael şi alţi scriitori de limbă ebraică, la Festivalul de poezie de la Neptun.

■ Organizaţia Naţiunilor Unite – scrie ziarul parizian "Le Monde" – a încheiat un acord cu Organizaţia Internaţională a Loteriilor în vederea creării unei loterii planetare care să-i permită să-şi consolideze fondurile. O propunere în acest sens a fost făcută în Israel încă în urmă cu zece ani de dl. Jean Blum, economist pensionar din Migdal Haemek! Diriginte de şantier, Jean Blum e pensionar de peste 20 de ani.

Propunerea lui Jean Blum a fost frmulată prima oară în ziarul "Die Stimme", publicaţie de limba germană editat de Uniunea Mondială a Evreilor din Bucovina, difuzată în Germania şi Austria. Ziarul "Le Monde" nu menţionează însă în articolul său a cui a fost ideea organizării de către ONU a Loteriei planetare…

■ ISROpress transmite şi o corespondenţă primită de la ing. Nanu Peri, din Holon:

«În legătură cu "Anul Caragiale", marcat acum în România, aş vrea să fac publică o amintire de familie semnificativă pentru acest eveniment şi care şi-ar găsi poate un loc şi în cadrul universului evreo-român (ba poate s-ar potrivi şi faimosului "Dicţionar Neconvenţional" al lui Al. Mirodan, pentru că e legată de figura lui "Caragiale-cel-genial-şi-mereu-actual", în simţămintele căruia se ştie că evreii au fost prezenţi cu înţelegere şi simpatie).

Este vorba de bunicul meu din partea mamei, pe care-l chema pe vremea aceea Heinrich Finkel (peste câţiva ani a fost nevoit să-şi românizeze numele, ca o condiţie a postului de conducere pe care l-a ocupat la o cunoscută bancă din România, luându-şi numele de familie "Valentin"). În acel an (probabil 1901) se afla la studii la Berlin. Văzându-l într-o cafenea că citea un ziar românesc larg desfăcut, s-a apropiat de el cu curiozitate un domn care, afişând un larg zâmbet pe faţă, l-a bătut pe umor cu replica atât de… caragialescă: "Ehei, naţie…!". Era însuşi marele scriitor, care în acea perioadă nu prea fericită pentru dânsul locuia la Berlin, departe de ţară.

Interesat de tot ce se lega de lumea românească şi bucuros de orice contact cu ea, fericit că întâlneşte un "român" în străinătate, s-a aşezat la aceeaşi masă şi au depănat impresii pe româneşte. L-a invitat apoi pe tânăr – viitorul meu bunic –

acasă la cină, unde a fost primit cu multă căldură și simpatie. Bunicul își amintea apartamentul modest în care trăiau la Berlin soții Caragiale, în care pereții erau decorați cu ștergare românești brodate, iar pe jos erau numai scoarțe oltenești.»

Prezențe, prezențe...

■ Centenarul nașterii poetului Sașa Pană, marele animator al avangardei românești dintre cele două războaie mondiale, a fost marcat în "România literară" printr-o amplă evocare de Nicolae Țone, directorul revistei "Aldebaran" și *stegarul* numitei avangarde în zilele noastre.

■ Istoricul Victor Neumann, profesor la Universitatea din Timișoara, a scos o carte la editura Universității Catolice din Washington. Titlul: "Între vorbe și realitate. Studii despre politicile de recunoaștere și schimbările de regim în România contemporană". Unul din capitole este consacrat problemei evreiești în Ardeal și Banat.

■ Un studiu de anvergură despre poetul Paul Celan semnează Mircea Țuglea în lunarul "Vatra", din Tg. Mureș.

Pe de altă parte, Mircea Popa semnează în "Adevărul literar și artistic" un interesant eseu intitulat "Paul Celan în lumina documentelor".

■ În Editura Fundației Culturale Române a apărut o ediție nouă, revăzută și adăugită, a romanului "Grădina zeilor" de Camil (de fapt Camillo, dacă e să fim drepți) Baciu, publicat prima oară în 1968. Așa cum subliniază Mihai Iovănel în "Adevărul literar și artistic", această carte de SF (literatură științifico-fantastică) reprezintă o valoare indiscutabilă în domeniu, scoaterea ei din uitare fiind întru totul justificată. Tot la un fel de scoatere din uitare se referă și scriitoarea Lavinia Betea (autoarea unor cărți despre Lucrețiu Pătrășcanu, I. Gh. Maurer, Al. Bârlădeanu ș.a.) într-o convorbire cu Constantin Coroiu, de la același "Adevăr literar și artistic". Ea pledează cauza psihologului Serge Moscovici, trăitor în Franța. Admiratoare a acestuia, Lavinia Betea i-a dedicat ultima ei carte.

«Există o mare personalitate născută în România – Serge Moscovici, care trăiește în Franța, și căruia i-am dedicat cartea – care are o contribuție excepțională la dezvoltarea psihologiei sociale. Noi nu ni-l revendicăm, așa cum ar fi normal, deși el are o carieră științifică comparabilă cu cea a lui Mircea Eliade.

Moscovici are o carte formidabilă despre România interbelică. Îi povesteam că lumea noastră se întoarce, cu nostalgie, la epoca interbelică: bunăstarea românilor, industria din acea perioadă etc. Și el, ca unul care a plecat din România în 1948, mă întreba râzând: care industrie? Nu uitați că noi nu am avut o clasă de mijloc. Aveam o elită, e adevărat.

... Sunt plină de proiecte. Acum vreau să scriu o carte despre Gheorghiu-Dej din perspectivă psihologică, apoi una de convorbiri cu Serge Moscovici, din aceeași perspectivă, despre bărbați și femei, despre relațiile dintre ei. În fine, o cercetare mai largă privind comunismul.»

■ Un titlu care ne-a plăcut în ziarul "Național", din București: "Oscarul lui Benigni i se cuvenea lui Radu Mihăileanu". Autoarea, Gabriela Hurezean, crede (și nu e singura) că "Trenul vieții", filmul lui Mihăileanu, este net superior peliculei pe aceeași temă (o comedie despre Holocaust) a zgomotosului italian Roberto Benigni și că ar fi meritat din plin marea distincție.

■ Mihail Sebastian trăiește, trăiește. Și nu numai din pricina explozivului "Jurnal". În revista "L'Arche", din Paris, a apărut mai deunăzi, sub iscălitura lui Joseph Kaplan, o recenzie la romanul "Accidentul", tradus în franceză de Alain Paruit și editat de "Mercure de France".

■ A apărut, precum știm, volumul I din "Scriitori din Țara Sfântă", de Ion Cristofor. A apărut și volumul II, despre care amintisem câte ceva în numărul trecut. Dar cu asta nu s-a terminat. Neobositul clujean pregătește de zor și volumul III. Până una-alta, el a publicat câteva medalioane de scriitori (și publiciști) în "Curierul", din capitala Ardealului; este vorba de poeta Riri Manor și de ziaristul I. Aurescu.

■ A ieșit la Electrecord, din București, un CD (compact disc) mult așteptat: integrala Gershwin interpretată de Dan Mizrahi. Așteptat de melomani, CD-ul a fost așteptat, mai întâi, de Mizrahi, a cărui dragoste pentru compozitorul evreo-american, mort în plină tinerețe, a devenit un caz. Și la începutul carierei sale, când l-a făcut cunoscut românilor pe autorul vestitei "Rhapsody in blue", cât și mai apoi (după ieșirea sa din închisoare, unde fusese aruncat ca agent sionist), Mizrahi s-a comportat ca un interpret, impresar, exeget, manager, agent de publicitate, aghiotant etc. etc. voluntar al compozitorului, legându-și viața – ca nimeni altul pe lume – de ființa lui Gershwin.

■ La București a apărut nr. 1 din revista "Studia Hebraica", editată de Centrul "Goldstein Goren" pentru studii ebraice de pe lângă Facultatea de Litere a Universității București. Editorul publicației este dr. Felicia Waldman. Primul număr conține conferințele ținute în cadrul Seminarului internațional pe tema "Iudaismul în civilizația contemporană. 2000 de ani de interferenţe", ce a avut loc la Bucureşti în aprilie 2000.

■ În suplimentul pentru cultură şi literatură al ziarului "Haaretz" din 4 octombrie 2002 a apărut pe prima pagină un articol despre oraşul Sighet, respectiv despre viaţa spirituală a evreilor în trecutul acestui oraş. Articolul aparţine prof. David Weiss, profesor de Talmud la Universitatea Columbia din New York, fiu al oraşului Sighet.

••• Ce ţi-e şi cu memoria asta! Pe de o parte (când ai ajuns la vârsta noastră) uiţi totul de la mână pân-la gură, chinuindu-te să-ţi aminteşti ce anume voiai să-i spui nevestii acum cinci minute (ceva important, important!)... Pe de altă parte, îţi aduci aminte din senin de fel de fel de lucruri trăite sau citite, şi pe care le credeai îngropate în uitare pe vecii vecilor. Aşa ceva ni s-a întâmplat şi nouă zilele trecute, pe când răsfoiam buletinul "Perspectiva" al HOR-ului din Natzeret-Illit. Ochii ne căzuseră pe o rubrică intitulată "Expresii celebre". Prima din aceste expresii este "In vino veritas" (în vin e adevărul). Ea sună aşa:

«Expresie veche de peste 2.000 de ani, dar cu cât mai veche, cu atât mai vestită, ca şi vinul la care se referă. Paternitatea ei este atribuită lui Alceu, poet grec care a trăit cu şase veacuri înaintea erei noastre. Pe vremea lui, celor bănuiţi de fapte infamante li se turnau vinuri tari în amfore de lut, spre a–i îmbăta şi a scoate de la ei adevărul. Din acest fapt a scos şi Alceu un adevăr pe care l-a turnat în cupa mică a unei maxime, extrem de des aflată pe buzele oamenilor.

Omul la băutură devine expansiv, vorbăreţ. El dezvăluie atunci taine, intimităţi, adevăruri, pe care le ascunde când este treaz. Expresia se utilizează şi în zeflemea.

Varianta germană este: "Adevărul e în vin./ Asta înseamnă că în zilele noastre/ Trebuie cineva să fie beat/ Ca să aibă chef să spună adevărul".»

Simpatic, ne-am zis. Şi bine scris. Apoi, a zbârnâit ceva, ca o sonerie, în creier. Parc-am mai văzut asta undeva... Parcă... Ia să vedem. Nu cumva în cartea cutare?... Ia să vedem... Drept care, ne-am ridicat de pe scaun, îndreptându-ne spre bibliotecă. Acolo am căutat un volum pe care nu-l mai răsfoisem de ani de zile, "Dicţionar de cuvinte, expresii, citate celebre", de I. Berg (Ed. Ştiinţifică, Bucureşti, 1968). Am deschis la litera I, am dat peste *In vino*, şi am citit, cu o tresărire, rândurile de mai jos:

«Expresie veche de peste 2.000 de ani, dar cu atât mai vestită, ca şi vinul la care se referă. Paternitatea ei este atribuită lui Alceu, poet grec...» ş.a.m.d. Băieţii de la "Perspectiva" tăiaseră cu foarfeca pagina din cartea lui Berg (cuprinzând şi altă expresie celebră: eminenţă cenuşie), publicând-o de parcă ar fi fost scrisă în redacţie. Fără a specifica – aşa cum se obişnuieşte în lumea civilizată! – că textul aparţine lui I. Berg.

••• Dar – vai! – treburi asemănătoare întâlnim şi la case mai mari. Avem în vedere pe dl. Teodor Wexler, vicepreşedintele Fundaţiei Dr. W. Filderman şi unul dintre conducătorii Federaţiei din curtea Templului Coral. În revista "Observator cultural", din Bucureşti, a apărut un text care-ţi lasă un gust cam amărui. Extrase:

«Fundaţia Dr. W. Filderman a publicat de curând, cu sprijinul Ministerului Culturii şi Cultelor, cartea lui Traian Popovici, "Spovedania", ediţie îngrijită de Teodor Wexler. Întrucât această tipăritură a fost citată pe larg în articolul d-lui T. Wexler din "Observator cultural" nr. 124 a.c., sunt obligat să fac următoarele precizări:

"Spovedania" lui Traian Popovici a văzut lumina tiparului în volumul lui Matatias Carp, "Cartea neagră", Editura Socec, Bucureşti, 1946. Matatias Carp este primul istoric al holocaustului evreilor din România şi din teritoriile Basarabia, Bucovina şi Transnistria, aflate sub administraţie românească în timpul regimului lui Antonescu. "Cartea neagră" este o excepţională colecţie de documente din epocă, menite să probeze acţiuni şi responsabilităţi ale unor instituţii sau personalităţi române care au participat la holocaust. Matatias Carp a adunat dovezi ale preocupărilor individuale de a limita genocidul evreilor, una dintre acestea fiind, fără îndoială, mărturia lui Traian Popovici, primar al oraşului Cernăuţi până în primăvara lui 1942.

Datorită semnificaţiei istoriografice deosebite, precum şi calităţilor profesionale pe care le cumulează această lucrare, Fundaţia Clubul UNESCO – Societate şi cultură, prin editura sa Diogene, a reeditat în 1996, după 50 de ani, "Cartea neagră", ediţia a doua, îngrijită de Lya Benjamin. În volumul III, documentul cu nr. 100 este tocmai Spovedania fostului primar al municipiului Cernăuţi dr. Traian Popovici.

Domnul T. Wexler nu a făcut altceva decât să preia acest document şi să-l publice ca pe o lucrare autonomă, fără minima probitate morală şi deontologică de a cere acordul editurii şi de a indica sursa de unde provine textul pe care îl tipăreşte. Mai mult, a preluat textul cu tot cu greşelile de tipar ce i-au scăpat, din păcate, îngrijitorului ediţiei a doua. De asemenea, a preluat şi notele de subsol introduse de Editura Diogene pentru clarificarea unor aspecte, cărora le-a eliminat însă menţiunea "nota editorului".

Considerăm că procedeul la ca-

re a recurs domnul . Wexler nu are nici o justificare. S-a desconsiderat astfel memoria lui Matatias Carp , de la moartea căruia anul acesta se împlinesc 50 de ani, prin folosirea, fără merit, a unui fragment dintr-o lucrare pe care el singur a elaborat-o.

Alexandru Florian
Preşedintele Fundaţiei Clubul UNESCO – Societate şi cultură»

…Măi, aceştia, lăsaţi-vă de ciordit! Nu mai furaţi oamenilor încălţămintea...

••• Una bună a lui I. Schechter, la rubrica sa "1 minut", din "Ultima oră":

«Putin a spus că Birobidjanul este o ţară a evreilor. Dacă-i aşa, atunci, în baza acordurilor de la Oslo, o putem ceda palestinienilor.»

••• Câteva date privind pe scriitorul Horia Liman, a cărui moarte am consemnat-o în numărul trecut. H. L. a încetat din viaţă la 16 august, la Neuchâtel, Elveţia. Avea 90 de ani. A fost incinerat la 20 august. Pentru doritorii de amănunte, iată adresa familiei: 30 Port-Roulant, 2000 Neuchâtel, Suisse.

••• Cine n-are istorici literari, să-şi cumpere. Este ceea ce au înţeles cei de la "Realitatea Evreiască", din Bucureşti. Hotărâţi să scoată nişte Caiete consacrate marilor personalităţi evreieşti (un exemplu l-a constituit volumul masiv despre Marele Rabin Alexandru Şafran), ei au apelat la un istoric literar de meserie care să se îngrijească de Caietele dedicate scriitorilor de ieri şi de azi. Numele său este Geo Şerban, maestru în domeniu. Sub îngrijirea lui au apărut, în ritm din ce în ce mai susţinut, câteva volume de valoare (Paul Celan a fost cel dintâi din serie, dacă nu greşim), iar mai nou el a scos Caiete consacrate lui Ov. S. Crohmălniceanu şi Zigu Ornea. În plus, a editat o carte mult aşteptată: memoriile actriţei Leny Caler. Dar despre acest volum vom mai vorbi.

••• Atunci când, în vara ce trecu, am aflat de moartea colaboratorului nostru, de la rubrica "Idei", dr. Arminius Cassvan, din New York, ne-am întristat cu toţii. Apoi, o dată cu trecerea timpului, ne-am amintit că, mai în glumă, mai în serios, medicul-eseist ne mărturisise, la ultima lui vizită în Israel, că i-ar place ca după *plecarea* lui din această lume amicii să nu plângă, ci să spună bancuri. Bine, prietene. Îţi satisfacem dorinţa. Şi dăm aici un banc bun, aflat în cartea dumitale "Idei serioase şi mai puţin", apărută la "Minimum" în 1995.

«Circulă aici (la New York) *cu succes o anecdotă. La întrebarea "câte persoane sunt necesare pentru a înşuruba un bec electric", răspunsul depinde de naţionalitatea respectivilor, profesia sau înclinaţiile sexuale. Când e vorba de polonezi, de pildă,* (subiectul majorităţii bancurilor *etnice* din *State*), *răspunsul corect e cinci. Unul stă în picioare pe un scaun, cu mâna pe bec, şi ceilalţi patru se află în fiecare colţ*

Sergiu Natra şi harpa

Ediţia a opta a congresului care şi-a ales drept nobil simbol harpa s-a desfăşurat în vara anului 2002 la Geneva. Congresul a găzduit cu generozitate 550 de interpreţi sosiţi din 55 de ţări. Cele 100 de concerte prezentate în cursul acestui adevărat festival al harpei au cuprins de la muzica de cameră la ansambluri orhestrale, de la sunetele formaţiilor de jazz la prime audiţii semnate de personalităţile configuraţiei sonore contemporane. Personalităţi de anvergură compun conducerea Congresului Internaţional de harpă: Pierre Boulez (Franţa), Sergiu Natra şi Iosef Tal (Israel) sunt doar câteva nume spre a demonstra aserţiunea.

Lucrarea "Commentaires sentimentaux" pentru flaut, violă şi harpă, semnată de Sergiu Natra, este dedicată trioului Turner; ea a fost prezentată în primă audiţie absolută în cadrul congresului de la Geneva. Neobişnuita combinaţie de instrumente care alcătuiesc trioul face apel la interpreţi virtuozi, iubitori ai muzicii de cameră. Philippe Pierlot (flaut), Sabine Toutain (violă) şi Isabelle Pérrin (harpă) cântă împreună din anul 1995. Repertoriul trioului Turner cuprinde pe lângă lucrări originale dedicate acestei combinaţii de instrumente, transcripţii adecvate dar şi multe opusuri scrise special pentru formaţie.

«*"Commentaires sentimentaux"* – scrie Benjamin Perl – *se caracterizează prin prezenţa constantă a melodiei, în accepţiunea contemporană a noţiunii; ea descrie stările emoţional-afective prin corelarea elementelor care o compun, ritm şi intervale, în cadrul polifoniei alternate cu homofonia fără conturarea vreunui centru tonal. Armonia este totuşi prezentă; o armonie particulară, distinctivă.»*

Muzica israeliană depăşeşte hotarele geografice ale ţării: partitura compozitorului Sergiu Natra în interpretarea trioului Turner la Geneva, unde a repurtat un succes răsunător, înscrie muzica noastră în repertoriul internaţional.

Sofia Gelman

al scaunului (un scaun pătrat), învârtindu-l în direcția dorită.»

••• Când anume și-a dat seama Haralamb Zincă de faptul că are imaginație de autor de romane polițiste și de aventuri? Iată o întrebare pe care i-a pus-o cunoscutului scriitor ziaristul Ion Butnaru de la revista V.I.P.:

«Ajuns la București la anii adolescenței, am descoperit Crucea de Piatră, o dată cu descoperirea mahalalei dudeștene. Locatarele stabilimentului renumit în toată țara stăteau în camere închiriate, în Fundătură. La o anumită oră, după-amiaza, mergeau "la servici", în Cruce, ca orice femei onorabile. Luni de dimineață veneau trăsuri cu birjari impozanți, care le transporta undeva, lângă "Adesgo", la controlul medical săptămânal. Știind acest ceremonial, liceenii veneau "în vizită" la Crucea de Piatră mai ales luni după-amiază, având certitudinea că pericolul îmbolnăvirilor venerice era minim, după ce medicii trecuseră în "carnetul de muncă", obligatoriu, un diagnostic favorabil continuării profesiei de... Prima ficțiune (era să zic infracțiune!) beletristică am comis-o într-o noapte, când am ajuns la Teatrul "Majestic", unde se prezenta spectacolul "Tic-tic-tic la Majestic", iar zdrahonul care mă însoțise (și mă plasase în sală "pe blat") plecase în treburile sale, mai puțin culturale. Am rămas singur în centrul necunoscut al Capitalei. Până la urmă am ajuns acasă după miezul nopții. Ai mei, alarmați, telefonaseră la Poliție. Trebuia să găsesc o explicație plauzibilă, dar și copilărească: fusesem sechestrat de o ceată de țigani în căruța lor cumplită. M-am zbătut ca un leu în cușcă și am scăpat, cu hainele rupte (de mine, spre a fi crezut), din mâinile lor, cu care mă luptasem ca în filme cu bandiți siniștri! Cât era de supărat și de obosit după noaptea albă, tatăl meu a izbucnit în râs. Ficțiune sau infracțiune, isprava de atunci mi-a marcat destinul literar...»

••• Ce se întâmplă când un autor din alia tipărește o carte în ebraică și îndrăznește să o trimită spre citire, cu o frumoasă dedicație, uneia dintre *vedetele* literaturii israeliene? În multe cazuri, vedeta aruncă volumul la coș; în alte cazuri, el cere secretarei să trimită o mulțumire politicoso-convențională, și cu asta basta. Dar câteodată se mai întâmplă ca autorul cu pricina să găsească în cutia poștală o scrisorică precum aceasta de mai jos, primită de poetul Andrei Fischof, din Haifa, de la marele romancier A. B. Yehoshua:

«Lui Andrei Fischof, shalom,

Îți mulțumesc pentru volumul de poezii, frumos și puternic.

Deși ebraica nu e limba ta maternă, ai reușit s-o stăpânești și s-o transformi într-un vehicul adevărat pentru poeme.

Frumoase ultimele versuri din poezia "Cama muzar", pe care mi le-am săpat în memorie.

Felicitări și mergi înainte tot așa.

A. B. Yehoshua»

Pledând pentru efectuarea, fără întârziere, de reforme în cadrul Autorității Palestiniene, președintle american George W. Bush a spus: "Trebuiesc înființate instituții care să reprezinte în mod real voința poporului palestinian".

În mod real? Ferească Dumnezeu! Asta ne-ar mai lipsi!

Nou!

A apărut

CUTIA CU TABLETE

de G. MOSARI

Caricaturi de

HORAȚIU MĂLĂELE

MOSARI

CUTIA CU TABLETE

CARICATURI HORAȚIU MĂLĂELE

Editura CRONICA
IAȘI - 2002

O nouă carte de Mosari.
O carte cu amintiri și umor.
O carte unde vine vorba
de regina frumuseții, de-un
înger-șef, de o maimuță,
de Afganistan și Bran,
de Tanda pe Manda
precum și de niște pantofi.

Volumul poate fi obținut
trimițând suma de 50
(cincizeci) de șekeli la:
"REVISTA FAMILIEI"
POB 16598
Tel Aviv

Sport

••• După cum ştim prea bine, FIFA (Federaţia Internaţională de fotbal) a interzis, pe motive de securitate, echipelor noastre să joace acasă (la Tel Aviv, Haifa sau Ierusalim) meciurile găzduite de ele. Speculând panica creată în urma valului necontenit de atentate de-acum câteva luni, elveţianul Sepp Blatter, preşedintele Federaţiei, a sărit, cum se spune-n franţuzeşte, pe ocaziune, silind formaţiile israeliene să joace meciurile de-acasă... în străinătate.

Decizia nu ne-a surprins deloc. Acest Blatter, cum am mai spus-o cu alte prilejuri, este pe *blat* cu arabii, primeşte de la aceştia ce i se cuvine (de la călătorii pe yachturi princiare până la dovezi mai sunătoare de iubire) şi îşi face, în consecinţă, datoria. Pe scurt, exprimându-se ca răposatul Ceauşescu, el cere subordonaţilor săi să-facem-totul-pentru... a pune-o strâmbă sportivilor israelieni, răpindu-le avantajul de-atâtea ori hotărâtor al terenului.

Nu contează că, între timp, numărul atentatelor de la noi a scăzut. Nu contează că la Belfast, în ciuda bombelor, echipele gazdă joacă acasă. Nu contează că la Bilbao, unde organizaţia ETA aruncă-n aer un automobil cu explozivi o dată la două zile, echipa F.C. Bilbao joacă, la rândul ei, acasă. Nu contează că în Corsica, unde separatiştii aruncă-n aer în fiece săptămână o primărie, echipele din Bastia joacă partidele internaţionale în Bastia sau la Ajaccio. Nu contează că – uite că ne vine-acuma să zicem – că la Washington DC un trăgător cu puşca nebun ucide zilnic câte-un cetăţean, băgând spaima-n marele oraş şi făcându-i pe locuitori să se ascundă-n pivniţă: meciurile prevăzute să se joace în SUA, se dispută în SUA. Nu contează – să mai adăugăm – că ministrul sportului, d. Matan Vilnai, i-a asigurat pe cei de la FIFA şi UEFA (Uniunea Europeană de Fotbal) că autorităţile noastre se angajează să ia cele mai stricte măsuri de securitate, punând 1.000 de poliţişti la dispoziţia musafirilor. În definitiv, aceştia nu umblă brambura, noaptea, prin Tahanale Merkazit, ei sunt însoţiţi, ca nişte şefi de stat, de la aeroport la hotel, de la hotel la stadion, pentru meci, şi de-acolo, iarăşi la aeroport. Nu contează nici că oameni de primă mână din *soccerul* european (inclusiv dintre cei pe care hotărârea FIFA îi avantajează!!!) au calificat atitudinea lui Blatter drept aberantă.

Sir Alex Ferguson, antrenorul lui Manchester United, a spus: "Dacă decizia ar depinde de mine, aş veni în Israel cu jucătorii mei, arătând că nu mi-e teamă. Aş călători oricând în Israel, mai ales pentru a vizita oraşul Haifa". Iar Klaus Topmoller, antrenorul formaţiei germane Bayern Leverkusen, a fost chiar niţel mai dur cu forul fotbalistic din Elveţia: "Mi-ar place să jucăm în Israel deoarece interdicţia aceasta pe motive de securitate nu mi se pare un lucru cinstit".

Sigur că nu e lucru cinstit să obligi o echipă să joace meciurile de la domiciliu în Cipru, în Bulgaria, în România sau unde s-o nimeri, sigur că nu e lucru cinstit să o lipseşti şi de sprijinul publicului de-acasă şi de încasările de pe stadionul ei, sigur că nu e lucru cinstit să aplici unei ţări asemenea *pedeapsă* şi să-i atârni de picioare o asemenea ghiulea.

Dar, culmea, în ciuda *realizării* sale, d. Blatter tot nu e mulţumit. Echipele noastre de fotbal l-au dezamăgit, descurcându-se onorabil în competiţiile la zi. Macabi Haifa, primul 11 israelian care evoluează în Liga Campionilor Europeni, a scos, până acum, o victorie în grupă, învingând pe Olimpiakos Pireu cu 3-0 (în Cipru, unde tot stadionul ţinea cu fraţii greci). Hapoel Tel Aviv a avansat în turul doi al Cupei UEFA, eliminându-i pe austriecii de la F.C. Karnten. Mai nou, echipa naţională şi-a început meciurile pentru calificarea în turneul final al Campionatului European din 2004 trecând în grupă (formată din Franţa, Slovenia, Cipru, Malta şi Israel) de selecţionata Maltei. Am auzit că pe d. Blatter, care scontase pe pulverizarea alb-albaştrilor pe teren, precum şi pe demoralizarea băieţilor, strădania aceasta alor noştri de a naviga, pe cât se poate, la suprafaţă, nu îl lasă să doarmă. Şi caută în fiece zi să pună fotbaliştilor noştri o piedică nouă. Amintindu-ne de o glumă care circula prin România anilor ultimi ai lui Ceauşescu, noi îl întrebăm: domnu' Blatter, dar cu cianură ai încercat?

P.S. Tocmai bine isprăvisem de scris rândurile de mai sus, când, în "România liberă", din Bucureşti, citim următoarele:

«Deşi se părea că toate amănuntele privind disputarea la Bucureşti a meciului Israel-Cipru, din 16 octombrie, meci contând pentru preliminariile Campionatului European din 2004, fuseseră puse la punct, partida urmând să fie găzduită de stadionul Naţional din capitala României, UEFA a anunţat că meciul se amână şi va fi organizat abia în 2003. UEFA a spus că de vină pentru această amânare este Federaţia israeliană, care nu a comunicat forului european în timp util unde doreşte să joace meciul cu Ciprul, în speţă Bucureşti. UEFA anunţă, în acest sens, că forul din Israel va fi convocat la Comisia de Disciplină şi Control a organizaţiei europene.»

Care va să zică, tot Israelul e de vină (of course)... Cât despre amânarea jocului cu Ciprul pentru 2003, d. Blatter încearcă şi el, ca omu', să tragă de timp. Poate că până atunci mai moare măgarul... adică vreun atentat cu bombe în care să fie ucişi trei-patru fotbalişti de-ai noştri.

P.S. II. Cât despre cheltuielile legate de meciurile *de-acasă* pe care le joci în străinătate, agenţia ISROpress, din Haifa, ne informează următoarele: costul închirierii stadionului din Bucureşti este de 800 de dolari pe oră pentru meci şi

200 de dolari ora pentru antrenament. Bez, desigur, Vlaşca şi Teleormanul biletelor de avion, hotelului şi tuturor celorlalte angarale.

••• Agenţiile de presă ne anunţă că premierul Slovaciei, Mikulas Dzvrinda, s-a înscris la maratonul de la New York, programat să se desfăşoare la 4 noiembrie; aşa a comunicat purtătorul de cuvânt al guvernului slovac, Libor Rovcek, care va participa şi el, împreună cu şeful, la tradiţionala întrecere.

Auzi, domnu' Sharon, ia-ţi nişte pantaloni scurţi, nişte pantofi Reebok şi înscrie-te la maraton: poate, după ce alergi 42 de kilometri, mai dai jos şi dumneata vreo zece kilograme.

••• O lume nebună, nebună, nebună. Cătălin Penciu, un suporter înfocat al echipei Universitatea Craiova, a depus la primărie o cerere care i-a zăpăcit totalmente pe funcţionarii de la primăria din Bănie. El a cerut schimbarea numelui străzii pe care locuieşte, Dimitrie Cantemir, venind în acelaşi timp cu două propuneri. După Penciu, strada ar trebui să poarte fie numele regretatului portar Cristian Neamţu, fie al actualei vedete a Universităţii Craiova, fotbalistul Marin Sava (ça va; non, ça va pas).

••• O lume nebună, nebună, nebună. Plictisiţi să tot arunce din tribune sticle de bere, cartuşe fumigene, nimerind drept în ochii jucătorilor, sticle de lampă, şuruburi şi altele de-aceeaşi speţă, trei suporteri ai echipei Internazionale Milano au adus pe ascunselea, în timpul meciului dintre Inter şi F.C. Bergamo... un scuter în toată puterea, ridicându-l la un moment dat în braţe şi aruncându-l drept pe gazon, în capul celor de la Bergamo. Spaima fu mare dar, din fericire, nimeni nu a fost rănit. Tot din fericire, autorii faptei au fost prinşi şi se aşteaptă la o pedeapsă cu şase luni închisoare fără suspendare.

Gabriela Szabo

••• O lume nebună, nebună, nebună. Atleta română Gabriela Szabo, campioană olimpică şi mondială de atletism (la semifond şi fond), s-a ilustrat anul trecut prin insultele adresate concurentei sale Violeta Beclea: micuţa (dar şi a dracului) alergătoare a calificat-o pe rivală drept urâtă ca mama focului, afirmând că organizatorii concursurilor de atletism din Germania n-o invită la întreceri de teamă ca urâţenia ei să nu alunge spectatorii din tribune. A urmat un proces de răsunet, intentat de Beclea, şi pe urmă altul –, de Szabo, care s-a simţit lezată în demnitatea ei de reacţia rivalei. Mai nou, marea campioană şi-a găsit un alt muşteriu întru scandal. Într-un interviu acordat lunarului "Playboy" (ediţia română), atleta a acuzat-o pe antrenoarea Carmen Hodoş că i-a pus stupefiante în cafea înaintea unui concurs desfăşurat la Paris. Până la urmă, Szabo n-a băut cafeaua, dar a trebuit să înghită până la fund paharul amar al trimiterii sale în judecată pentru această declaraţie stupefiantă.

••• Ce naiba se întâmplă cu fotbalul românesc? Scriitorii de la Bucureşti s-au luat cu mâinile de cap. Într-o însemnare din "România literară", citim:

«La ultima ediţie a Procesului Etapei de pe ProTV, Gigi Neţoiu, cunoscut ca un cal breaz în Oltenia şi nu numai, l-a făcut "ţigan borât" pe unul dintre suporterii clubului craiovean şi, într-un acces de violenţă, a fost pe punctul să-i distrugă reporterului Ioaniţoaia microfoanele ultrasensibile. Alt Gigi, Becali de data asta, s-a luat mai demult de autorul emisiunii "Fotbal la Maxx", a vrut să-l bată şi i-a spus ceva asemănător: "Cioară". Numeroşi suporteri stelisto-dinamovisto-rapidişti arborează pancarte cu slogane rasiste ori antisemite şi se bat cu oamenii de ordine sau între ei.»

La acestea (şi multe altele aşijderea) să adăugăm un incident neplăcut (pentru noi, cel puţin; pentru alţii – plăcut). Scos (pentru vreo două luni) din funcţia de antrenor al echipei Dinamo, fosta vedetă a tricolorilor, Cornel Dinu, care a ţinut de la începutul carierei sale să arate că este intelectual (nu ca portarul Rică Răducanu şi alţii), a scos un "ba p-a mă-tii" de toată frumuseţea. El a declarat, după şedinţa comitetului executiv al Clubului unde s-a luat decizia: "M-au dat afară un jidan şi un ţigan" (trimiterea era la d. Badea, preşedintele lui Dinamo, şi Vladimir Cohn, membru în comitetul executiv). Nu ştim cum a reacţionat amintitul Cohn, dar Badea a răspuns perfect: "Nu este o ruşine să fii ţigan sau evreu". În lumea sportului cu balonul rotund, lui Cornel Dinu i se spune, de când îl ştim, *procurorul.* Aceasta se trage de la faptul că talentatul fotbalist a studiat la Facultatea de Ştiinţe Juridice. Propunem să i se schimbe porecla şi să fie numit, de-aci înainte, acuzatul.

••• În sfârşit, simpaticul fotbalist croat Giovanni Rosso, de la Macabi Haifa, a primit, din mâinile ministrului de interne, Eli Ishai – după câteva luni de aşteptare cu nervi – dreptul de a fi rezident în Israel; urmând ca, după un timp, să capete cetăţenia.

Acum, talentatul înaintaş priveşte viaţa cu alţi ochi.

La vie en Rosso.

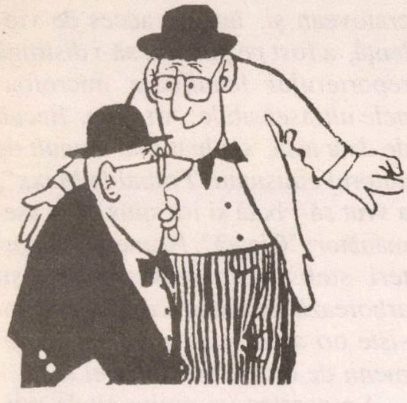

SE ZVONEŞTE CĂ…

…ministrul transporturilor din România, d. Mircea Mitrea, a dat ordin societăţii TAROM să şteargă Tel-Avivul de pe lista destinaţiilor la care se acordă o reducere de 20% în acest sezon. Anunţul publicitar care a apărut în presă are ca slogan "-20% – Prinde oferta toamnei" şi prevede reduceri pentru zborurile în direcţia Amsterdam, Atena, Beijing, Berlin, Budapesta, Copenhaga, Düsseldorf, Frankfurt, Istanbul, Chişinău, Londra, Madrid, Milano, München, New York, Paris, Praga, Roma, Sofia, Stuttgart, Salonic, Viena, Varşovia. Întrebat de ce s-a procedat aşa, un consilier al ministrului ar fi răspuns: "Păi, nu-i nevoie de reducere. Jidanii vin oricum cu Taromul în România, n–ai auzit cum se calcă-n picioare pentru viză la Consulatul din Tel Aviv?"

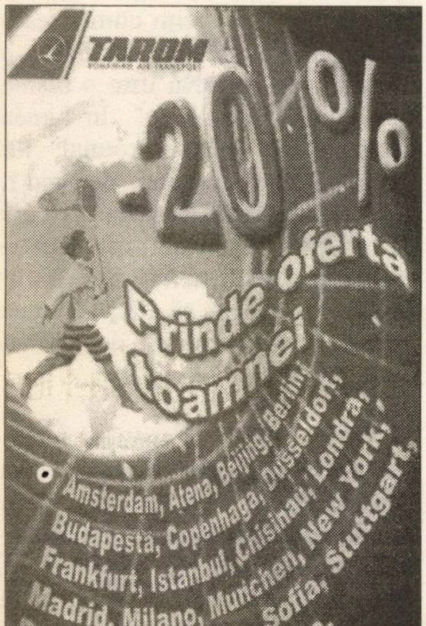

TAROM

20%

Prinde oferta toamnei

Amsterdam, Atena, Beijing, Berlin, Budapesta, Copenhaga, Dusseldorf, Frankfurt, Istanbul, Chisinau, Londra, New York, Madrid, Milano, Munchen, Roma, Sofia, Stuttgart, Paris, Praga, Salonic, Viena, Varsovia.

OFERTA este supusa unor conditii speciale

Pentru informatii va rugam contactati Agentiile TAROM sau orice agent acreditat TAROM

…ambasadoarea României, d-na dr. Valeria Mariana Stoica, concurează cu mari şanse la titlul de "chef" (bucătar) nr. 1 al lumii diplomatice din Israel. Participând, împreună cu alţi şapte ambasadori (Chile, Georgia, Ghana, Ungaria, Peru, Slovenia şi Iugoslavia) la un concurs gastronomic ce a avut loc la hotelul "Daniel" din Herzlia, reprezentanta României a obţinut un mare succes. Ea a gătit, în bucătăria hotelului, o friptură de pui după o reţetă proprie, care a fost devorată cu aplauze de către cei prezenţi la întrecere.

…prietenii dramaturgului şi senatorului **Radu F.** (Feldman) **Alexandru,** de la Bucureşti, l-au bombardat în vremea din urmă cu telefoane pline de reproşuri; unii chiar au rupt legăturile de amiciţie cu el. Motivul: după interzicerea postului de televiziune fascist OTV (condus de Dan Diaconescu), senatorul s-a alăturat parlamentarilor din PRM (Partidul România Mare) protestând în numele Partidului Naţional Liberal, din care face parte, împotriva deciziei. Explicaţia acestei atitudini care-a uimit pe mulţi ar fi următoarea: da, şi eu consider că OTV a găzduit numeroase emisiuni xenofobe, ultra-triviale etc. etc., dar, în vreme ce majoritatea posturilor TV boicotează opoziţia (PNL, Partidul Naţional Ţărănesc, PRM etc.), cei de la OTV ne-au permis să ne exprimăm punctele de vedere.

…între **Marius Mircu** (93) şi ziarul "Viaţa noastră" a izbucnit un conflict în urma căruia cunoscutul scriitor şi gazetar şi-a încetat colaborarea la publicaţia sus-amintită.

…în curând va apărea la Bucureşti cartea "Fantasme şi adevăruri, o carte cu şi despre **Mircea Săucan**" de Iulia Blaga. Cei ce au avut prilejul să arunce o privire pe manuscris susţin că în această scriere memorialistică, regizorul şi prozatorul Mircea Săucan, care-a discutat cu Iulia Blaga, critic de artă la ziarul "România liberă", zile şi nopţi întregi la locuinţa lui din Natzeret-Illit, spune totul despre drama filmelor sale din România, masacrate sau interzise de-a binelea. Totul, ba chiar mai mult… Şi că vreo patru-cinci nume sonore din lumea cinematografică bucureşteană ies cam şifonate din această confesiune.

●

Vă mai aduceţi aminte de pilotul acela de la "Air France" care, aterizând la aeroportul Ben Gurion, a urat pasagerilor prin microfon: "Bine-aţi venit în Palestina!"?

Interesându-ne la conducerea firmei (care dezaprobase în termeni categorici atitudinea salariatului său) ce s-a întâmplat cu pilotul, ni s-a răspuns că e bine mersi, la locul său.

…Şi noi, care ne închipuisem că va zbura!

●

STAN VLAD

Corespondență din București

Toamnă bogată în... probleme!

- **În noiembrie 2002 vom fi în NATO?**
- **Două operațiuni de anvergură: debranșarea și "cornul și laptele"**
- **Din 70 de televiziuni am rămas cu 69: OTV a dispărut!**

Vara lui 2002 a fost tare capricioasă: când prea cald, când prea rece și ploioasă. Ne așteptam ca toamna să fie o sărăcie cumplită în ce privește produsele agricole. Dar n-a fost așa. Toamna lui 2002 este încântătoare când privești piețele orașelor. S-a făcut mult; recoltă bogată. Gospodinele au năvălit ca lăcustele prin piețe și adună tot pentru conserve de iarnă. Toată lumea și-a amintit că se pot face conserve de legume și fructe în casă, așa că s-a trecut la treabă. Se anunță o iarnă grea, așa că cine face, va avea.

Preocupați atât de mult de ziua de azi și de cea de mâine, oamenii au cam uitat de politică. Și-aduc aminte de ea doar când îi înjură pe guvernanți pentru că nu le ajung banii. În sfera lor, politicienii se află într-o activitate febrilă, plină de emoții. La Summit-ul din noiembrie de la Praga se va discuta despre aderarea României la NATO. În general, forurile structurilor euro-atlantice sunt favorabile admiterii României.

Se cuvine să ne oprim puțin asupra acestei probleme, întrucât este deosebită pentru România în contextul actual. Dacă ne luăm după sondaje, marea majoritate a românilor doresc ca țara lor să adere la NATO, și asta cât mai curând. Este cam singura problemă în care se realizează un consens general între populație și guvernanți. Motivațiile sunt diferite, dar scopul contează. Românii de rând văd în NATO un fel de pavăză împotriva celor pe care-i socotesc de veacuri dușmanii lor: rușii. Deși politica de azi a Rusiei nu mai constituie motiv de temeri. Dar cine știe? – zice omul simplu. În politică mereu se schimbă sensurile de mers.

A doua, și poate cea mai puternică motivație, constă în speranța, care a dăinuit tot secolul 20, că fiind în NATO vor veni mult așteptații americani în România. De-aici o mulțime de garanții și avantaje. În condițiile prezenței americane în țară, sunt șanse mai bune ca democrația românească să se dezvolte pe drumul cel bun.

Românii mai văd în prezența americană și o perspectivă îmbucurătoare în ce privește condițiile lor de viață, care în prezent au ajuns la un nivel de unde nu mai pot coborî prea mult. Vor fi bani de la americani – se speră – din chiriile pentru terenuri și clădiri și mai ales din serviciile pe care le pot efectua foarte mulți cetățeni români. În general, se crede că vom avea un trai mai bun dacă vor fi americanii în România. Poate!

Politicienii, guvernanții se bat efectiv pentru intrarea în NATO din interese mai înalte – politice și materiale. Guvernul Năstase aproape că cerșește pe la ușile cancelariilor – americană și europene – să fim primiți în NATO. Ei știu bine că din punct de vedere al evoluției economice și al înzestrării și pregătirii militare nu ne aflăm la standardele impuse de structurile euro-atlantice, dar încearcă tot felul de stratageme, în care promisiunile dețin locul principal.

Să fim drepți, însă. Evenimentele tragice de la 11 septembrie 2001 și evoluția actuală a contextului internațional au schimbat fundamental datele problemei. La ora actuală poziția geo-strategică a României este de luat în seamă. Așa stând lucrurile, guvernul actual a mers consecvent, în ultimii ani, pe cartea americană. Practic a făcut tot ce au dorit americanii, ba chiar au supralicitat. Trupe americane și avioane sunt deja la Constanța, un detașament de militari români se află în Afganistan. România a semnat, prima, acordul prin care se acordă imunitate militarilor americani, care nu vor fi predați Curții Penale Internaționale, indiferent ce ar făptui (din această cauză s-au deteriorat relațiile noastre cu Uniunea Europeană). Fiindcă americanii au fost cei care s-au opus admiterii noastre în NATO, în urmă cu patru ani, s-a făcut totul ca să fie... sensibilizați.

❖

Să ne întoarcem, cum se spune, la ale noastre, la problemele de fiece zi, fiindcă acestea sunt mai numeroase și mult mai greu de rezolvat. Prima problemă pe care și-o pun oamenii când se apropie vremea rece este aceea a încălzirii în case. Pe vremea lui Ceaușescu, toți eram fataliști. Nu puteam face nimic, că nu era voie, și ne uitam la caloriferele înghețate. Acum, lucrurile s-au mai schimbat. În calorifere mai vine ceva căldură de la sistemul termic centralizat, dar este groaznic de scumpă: la un apartament de două cămăruțe, încălzirea de la stat te costă peste 2 milioane de lei lunar (pensia este de 1,3 milioane, în medie, iar salariul mediu trece puțin de 2,5 milioane lei). Din această cauză, foarte mulți au trecut la debranșare. Sunt în România zeci de orașe (mai mici) în care toată populația s-a debranșat. Fiecare a găsit altă metodă de încălzire a caselor. În condițiile economiei de piață, au apărut tot felul de sisteme și aparate moderne de încălzit. Costă scump pentru început, dar se amortizează în câțiva ani prin aceea că e mai ieftin. Mulți, cu oarecare stare materială, au făcut sacrificii și și-au montat centrale de bloc, de scară, micro-centrale de apartament. Văzând că e în pericol uriașul sistem centralizat al statului, guvernul a venit cu o hotărâre prin care restricționează instalarea unor astfel de centrale particulare și a fixat condiții greu de îndeplinit. Ultima aiureală era că de la fiecare astfel de centrală să pornească un horn mai înalt decât blocul! O rușine toată povestea. Centralele acestea nu au nevoie de hornuri și acolo unde funcționează nu au produs accidente. După cum ne-au spus economiști avizați, bătălia guvernului contra debranșaților și a micro-centralelor este determinată de faptul că reducerea activității sistemului centralizat de încălzire duce la scăderea surselor de venituri ale statului.

❖

S-a făcut și se face încă multă vâlvă în România pe marginea operațiunii numită "Cornul și laptele". Ca să-și mai îmbunătățească imaginea, Adrian Năstase a luat măsura ca fiecărui copil de școală primară (clasele I-IV) să i se dea zilnic, în recreație, câte un corn și un pahar cu lapte. Din banii publici s-au alocat pentru această operație cam două miliarde lei. Sumă importantă, pe care au sărit ca muștele toți clienții politici ai PSD din județe.

Măsura populistă a fost anunțată puțin înainte de începerea anului școlar și deci n-a putut fi pregătită cum trebuie. Nu și-a pus nimeni problema practică a împărțirii produselor (laptele e perisabil) la milioane de școlari: cum și în ce condiții se vor transporta produsele, mai ales la sate, cum și unde vor fi păstrate în școli, cine le va manipula și împărți, ce se va face cu produsele neîmpărțite etc. Licitația firmelor s-a făcut în pripă, câștigătorii fiind știuți dinainte (clienții PSD). Discuțiile au început după ce s-au câștigat licitațiile. Dacă nu-i lapte o să le dăm brânză topită; nu-i corn, o să le dăm napolitane sau biscuiți.

Când au început școlile, au început și scandalurile. Acolo unde a ajuns laptele, au început bolile de stomac, întrucât pe drum se strica-se. Copiii de la sate au refuzat laptele adus la școală (înjumătățit cu apă), întrucât – au spus ei – avem lapte mai bun de la vacile noastre.

Premierul Adrian Năstase este însă mândru că în guvernarea lui a mai dat o lovitură sărăciei! Ideea de a se da ceva de mâncare copiilor mici nu poate fi rea, mai ales în România. Din asta, însă, nu trebuia făcută o acțiune populistă, ci una bine gândită și organizată. Așa, a fost încă o sursă de câștiguri ilicite pentru baronii locali (cum sunt numiți activiștii PSD din teritoriu). Păcăliți au ieșit, ca de obicei, tot cei mulți – copiii amărâți din școlile primare.

❖

Din cele 70 de televiziuni particulare câte există în România, una a... căzut: Oglinda TV (OTV). A fost suspendată de Consiliul Național al Audiovizualului. Era normal, și era o măsură dorită și așteptată de cei mai mulți.

Toată lumea credea că postul este al lui Dan Diaconescu – un ziarist cunoscut pentru specialitatea lui de a umbla prin tot ce au oamenii mai murdar, un pasionat de dejecții. Dar nu este el. Acum s-a văzut că în spatele lui se aflau (cu finanțarea) unul, Marian Munteanu, promotor al unor mișcări și publicații legionare (despre care am mai scris) și încă o persoană necunoscută, dar desigur cu bani. Mentorul spiritual al lui Diaconescu este președintele PRM, Corneliu Vadim Tudor. Iată deci lumea din care venea Diaconescu și de aici înțelegem de ce făcea asemenea emisiuni defăimătoare la adresa a tot ce era cât de cât valoros și uman în societatea românească.

Scandaluri au fost mereu cu OTV-ul. Toate scursurile societății își aflau aici o tribună pentru a împroșca cu murdărie de la personalități din țara noastră până la conducătorii lumii, în special cei din vestul Europei și din America. Xenofobia și antisemitismul erau la ele acasă pe micul ecran al OTV. Din păcate, însă, chiar și oameni politici actuali din România, față de care există oarecari pretenții, și-au expus ideile la OTV: Emil Constantinescu, Adrian Năstase, Traian Băsescu, Teodor Stolojan ș.a. Și bunul nostru amic, Florin Piersic, își făcuse culcuș într-o emisiune la OTV. Păcat!

Acum, OTV nu mai e! Cine credeți că se bat cu încrâncenare pentru reînvierea lui? Poetul și senatorul Adrian Păunescu și, firesc, Corneliu Vadim Tudor.

●

Se face mare caz în presa engleză de faptul că, așa cum s–a descoperit acuma, fostul prim ministru conservator John Major a avut în urmă cu ani o legătură amoroasă cu colega sa d-na Currie (fost ministru în guvernul Thatcher).

Și ce-i cu asta? În definitiv ex-premierul este Major. Cât despre amanta sa, ce să mai spunem? Currie.

●

SCURT

- **Un domn din Germania**
- **Masacru economic**
- **Secretul bancnotei de 1 dolar**

«Stimate domnule Corneliu Vadim Tudor, citesc pe Internet, cu regularitate, revista "România Mare". Doresc să ştiţi că vă apreciez articolele în cel mai înalt grad. Trăiesc de 27 de ani la München (Dipl. Erich Trent Mathematiker, Motorstr. 48, 80809 München-Germania), unde lucrez ca docent la un institut economic (sunt licenţiat al Facultăţii de Matematică-Mecanică, Universitatea Bucureşti. Spaţiul unui E-mail este limitat pentru a vă relata o sumedenie de date interesante – pur reale – despre diverse persoane (în special evrei) care au lucrat la postul "Europa liberă" şi care acum atacă cu mârşăvie şi lipsă totală de bun simţ România şi persoanele de acolo, care îndrăznesc să spună adevărul despre această etnie. Vă rog să-mi scuzaţi excesul de zel şi alunecarea într-o exprimare plastico-vulgară, dar am toate motivele (şi sunt întemeiate şi argumentate) să urăsc aceste persoane (a se citi evreimea mondială), care dirijează şi batjocoresc o lume întreagă.»

❖

«De la o vreme, a început să se vorbească tot mai des despre o "Industrie a Holocaustului". La noi, pe această temă, lucrurile au evoluat gradual, conform, parcă, unui plan bine elaborat şi cu o ţintă precisă; s-a avansat, treptat, de fiecare dată câştigându-se teren spre o recunoaştere oficială. Primul pas l-a făcut Emil Constantinescu, în 1997, declaraţiile sale oferindu-i lui Radu Ioanid posibilitatea de a scrie, în "Le Monde", articolul intitulat "Nouvel accès révisionniste en Roumanie". Autorul afirmă că dl. Emil Constantinescu este "primul preşedinte român care şi-a asumat, în mod public, partea de responsabilitate a României în exterminarea evreilor din Europa". După cum se ştie, a urmat dl. Ion Iliescu, fostul şi actualul nostru preşedinte care, vizitând Muzeul Holocaustului din Washington şi vrând să fie pe placul gazdelor, a făcut declaraţii considerate de cei interesaţi ca fiind încă un pas spre recunoaşterea oficială a Holocaustului. Desigur, n-a fost suficient pentru ceea ce se dorea, aşa că s-a lansat ideea organizării Cursului de Istorie a Holocaustului la noi în ţară, respectiv la Colegiul Naţional de Apărare. De data aceasta s-au creat oficialilor români şanse şi mai mari pentru a-şi spune părerea în legătură cu existenţa Holocaustului în România. Până la urmă, s-a constatat că acest Curs de Istorie a Holocaustului a fost o cursă în care au căzut câţiva oficiali români, chiar membri ai guvernului, aceştia întrecându-se în declaraţii prin care, mai mult sau mai puţin, au acceptat ideea Holocaustului în România. Despre abeanta Ordonanţă de Urgenţă a premierului Adrian Năstase cu privire la Holocaust nici nu mai are rost să vorbim, întrucât aceasta vine să confirme acuzaţiile nedrepte ce s-au adus şi se aduc României pe această linie. Ne întrebăm, însă: cum a fost posibil că toţi aceşti înalţi responsabili, oameni politici pe care i-a avut şi îi are România, nu şi-au dat seama că, treptat, s-a pregătit punerea pe tapet a unei probleme şi mai dureroase pentru ţara noastră: a *despăgubirilor*.

Ar fi oare o greşeală să spunem că, şi atunci, şi acum, dezastrele economice suferite de poporul român se găsesc într-o strânsă legătură cu evreii? În socialism, de bine, de rău, toţi cei care-au muncit cinstit şi şi-au văzut de treburile lor au trăit bine. Fiecare muncitor a avut asigurate un loc de muncă, o locuinţă, îngrijire medicală şi învăţământ gratuite etc. Adevărul este că venirea la putere a comuniştilor în România a fost un rapt al puterii săvârşit prin intermediul evreilor. Idealurile comuniste, către care o bună parte a poporului român şi-a îndreptat speranţele, au fost ocultate de acei venetici. Astăzi se petrece acelaşi lucru, cu actori diferiţi pe aceeaşi scenă. Peste 50% din populaţia ţării trăieşte sub pragul sărăciei, şi această din două mari motive: pe de o parte incompetenţa teribilă a guvernelor de după '89, iar pe de altă parte lăcomia nemaiîntâlnită a unora care au înţeles proprietatea privată ca pe un jaf sau furt. Cât de mult am greşi, iarăşi, afirmând că acest imens masacru economic e o operă evreiască?»

❖

«Dacă luaţi, de curiozitate, o bancnotă de 1 dolar american, veţi vedea că deasupra ei scrie: "Federal Reserve Note", ceea ce înseamnă că această bancnotă este o notă de plată (datorie) către "Federal Reserve System" şi nicidecum monedă cu valoare intrinsecă. Pe cealaltă faţă, în partea stângă veţi vedea semnul cabalistic al "Iluminismului" (piramida cu ochiul magic), al lui Adams Weishaupt. Iar în partea dreaptă, steaua lui David, abia vizibilă, formată din 13 stele. **Stock Market: Instrumentul cu care Con-**

spiraţia (evreiască) **controlează economia mondială.»**

(Din "România Mare"; Bucureşti, 2002)

15 mai 1948: o dată tristă din istoria omenirii

Încet-încet, cetăţenii *anti* care, trăind în Occident, nu vor să se dea direct şi nemijlocit, ca-n "România Mare", la evrei, fiindcă "nu e corect din punct de vedere politic", au ales calea mai confortabilă a înjurăturii la adresa Israelului. În loc să urle, din adâncul bojocilor, aşa cum le vine, "Jos jidanii!", ei răcnesc "Jos Israelul!". Iar dacă-i arăţi cu degetul, ei se revoltă ofuscaţi: "Da' eu n-am nimic cu evreii, domle, eu am ce am cu sioniştii!". Unul dintre indivizii din speţa cu pricina este prozatorul Bujor Nedelcovici, de la Paris (am dat câteva citate din scrierile sale, în numerele noastre trecute). Altul este ziaristul orădean Liviu Vălenaş, instalat în Germania. El a colaborat mulţi ani la "Lumea liberă", din New York, dar – nemulţumit de culoarea neverde a săptămânalului, a trecut la altă tipăritură de peste ocean. Aceasta se cheamă "Foaie", apare la New York, este condusă de un Romeo Stana şi a găzduit recent un articol al lui L. Vălenaş, din care extragem următoarele:

«La 5 mai 1948 Ben Gurion a proclamat Statul Israel. După trecerea a 54 de ani de la acest eveniment, el se constituie, fără nici un fel de discuţie, într-o dată tristă în istoria omenirii. Adevăratul creator al Statului Israel nu a fost însă Ben Gurion, ci Adolf Hitler. Cruzimile şi masacrele (şi în final un genocid calificat) efectuate cât timp a fost cancelarul Germaniei, au sensbilizat ulterior multe din statele occidentale, care au decis în 1947 crearea unui aşa-numit cămin pentru poporul evreu. A fost o eroare istorică făcută fie din cauza unei greşite aprecieri politice a situaţiei din Orientul Apropiat, fie pur şi simplu o hotărâre luată sub influenţa unei stări emotive, probabil amândouă la un loc.

Consecinţă directă a proclamării statului evreu a fost războiul din 1948, declanşat de cinci state arabe contra Israelului, iar în urma surprinzătoarei victorii obţinute de noul stat proclamat (care la data respectivă nu avea încă o armată organizată în adevăratul sens al cuvântului), Israelul şi-a mai adăugat la ceea ce obţinuse de la ONU încă o serie de teritorii, pe principiul binecunoscut în istorie, al ocupării şi anexării lor cu forţa. A început lungul calvar al populaţiei palestiniene, care durează de exact 54 de ani. În 1948 au luat calea refugiului aproximativ 2 milioane de oameni. Printre primele măsuri luate de Israel a fost, alături de crearea bombei atomice israeliene, aplicarea conceptului de purificare etnică, ca factor primordial care urma să asigure existenţa statului evreu. Purificarea etnică a fost îndreptată nu numai contra palestinienilor de religie musulmană, ci şi celor de religie creştină şi aproape imediat tuturor creştinilot de o altă naţionalitate decât cea arabă. Ca o paranteză, nici până în ziua de astăzi Israelul nu acordă drepturi, inclusiv cetăţenia, celor care au religie creştină, inclusiv copiilor născuţi dintr-o căsătorie mixtă, în care tatăl este evreu şi mama creştină.

În 1956 Israelul a dezlănţuit o altă agresiune, atacând Egiptul şi ocupând Sinaiul, de unde s-a retras după câteva luni, în urma unui ultimatum american. În 1967 a repetat agresiunea, de data aceasta pe o scară mult mai largă, atacând concomitent Egiptul, Iordania şi Siria, şi în urma unui război victorios de 6 zile şi-a anexat teritorii de câteva ori mai mari decât tot Statul Israel de la acea dată. Printre altele a anexat fâşia Gaza şi Cisiordania, unde locuia o mare parte din populaţia palestiniană. În 1967 în teritoriile palestiniene Gaza şi Cisiordania (West Bank) nu vieţuia nici un evreu. În 1969 Israelul înfiinţează, chiar în centrul istoric al vechiului oraş biblic Hebron, o primă colonie. Din acel an numărul coloniilor evreieşti în teritoriile palestiniene nu a încetat să crească, ajungând la un număr absolut impresionant în ziua de astăzi.

Mitul existenţial al Statului Israel este că poporul evreu, după ce a peregrinat şi a fost prigonit vreme de 2.000 de ani, s-a reîntors pe pământul strămoşesc. Acest mit se bazează pe un fals şi pe o absurditate. Falsul este că pe pământul actual al Palestinei evreii nu au trăit acum 2.000 de ani singuri, ci împreună cu multe alte popoare, inclusiv cu actualii palestinieni. Absurdul: ce s-ar întâmpla în actuala lume dacă fiecare popor ar avea dreptul absolut să se reîntoarcă unde a trăit acum 2.000 de ani, presupunând chiar că a trăit singur pe acel teritoriu (ceea ce nu este deloc cazul cu poporul evreu)? Dacă principiul care a stat la baza creării în 1948 a statului evreu ar fi corect, atunci… românii ar avea şi ei dreptul să-i deporteze (în Asia Centrală?) pe maghiarii din actuala Ungarie (Mică)…

Pe baza unei minciuni desigur nu se poate întemeia un stat modern, iar acest lucru l-au ştiut cel mai bine toţi conducătorii Statului Israel, de la Ben Gurion până la Ariel Sharon. Ca atare s-au axat pe o înarmare ieşită din comun, au produs, sfidând toate reglementările internaţionale în vigoare, bomba atomică şi bomba cu neutroni (probabil şi bomba cu hidrogen), şi-au creat o puternică armată convenţională, socotită, după dotare şi efective, a IV-a din întreaga lume.

Micimea teritoriului i-a obsedat însă încontinuu pe conducătorii Israelului "modern". De aceea, din

1967 a început să se vorbească pe faţă de "Iudea şi Samaria", adică de Cisiordania anexată. Primul care a expus oficial acest concept a fost Menahem Beghin, fost terorist recunoscut şi condamnat în contumacie de autorităţile britanice, ajuns prim ministru al Israelului. Treptat şi alte teritorii au fost anexate cu titlu definitiv, Golanul de la Siria şi anul trecut o mică enclavă libaneză.

O chestiune extrem de dificil de rezolvat s-a ivit în Gaza şi Cisiordania, unde trăiesc 3 milioane de palestinieni, în plus cu o rată a natalităţii net superioară mediei pe Israel. Pentru anexarea deplină a acestor teritorii au fost avansate mai multe concepte, din care două s-au dovedit cele mai tentante pentru Israel. Unul, cel radical, susţinut şi de fostul ministru al turismului din guvernul Sharon, prevedea pur şi simplu deportarea întregii populaţii palestiniene în Iordania. Pentru aceste idei, nu departe de concepţiile lui Hitler, generalul de contrainformaţii (r) Zeevi, membru al guvernului Sharon, a fost executat (acesta este termenul corect) anul trecut de un comando palestinian, chiar la reşedinţa sa dintr-un hotel din Ierusalim.

A doua concepţie are în vedere (considerând că o deportare în masă a palestinienilor nu s-ar bucura de agrementul americanilor) transformarea teritoriilor palestiniene Gaza şi Cisiordania în bantustane, lipsite de orice fel de forţă armată, dependente total de Israel, fără nici o comunicare între ele. Guvernul "reformist" al generalului Ehud Barak a avut în vedere crearea a 4 bantustane, cel al lui Sharon are în vedere distrugerea completă a entităţii palestiniene, prin mărirea numărului de bantustane la cel puţin 20, toate aflate sub conducerea unui şef local, de preferinţă din Hamas, şi aneantizarea oricărei autorităţi centrale palestiniene. După Ariel Sharon, această concepţie "minimalistă" este doar un prim pas spre aplicarea concepţiei "radicale", a unui Israel Mare, purificat etnic de orice populaţie musulmană şi creştină.

Obiectivul principal al generalului (r) Ariel Sharon este deosebit de clar, el de altfel l-a şi enunţat programatic de câteva ori, chiar înainte de a fi ales: distrugerea definitivă a entităţii autonome palestiniene. Din decembrie 2001 nu a făcut altceva decât să demoleze cu buldozerele, tancurile şi aviaţia tot ce ţinea de infrastructura palestiniană: clădiri oficiale ale autorităţii palestiniene, inclusiv ministere, clădiri ale poliţiei, serviciilor secrete, singurul aeroport şi port palestinian, căi de comunicaţie, aprovizionarea cu apă, cu curent electric, distrugerea reţelelor de telefonie, distrugerea posturilor de radio şi televiziune etc. În plus, Zahalul a primit ordin să vandalizeze cât mai multe locuinţe ale palestinienilor, să le distrugă mobila şi chiar să le fure banii din casă.

Cancerul produs de Israel se numeşte colonii şi coloni. Colonii, cel puţin în ultimii ani, vin din fosta URSS, sunt evrei ruşi, în bună parte deveniţi "evrei" pe bază de acte contrafăcute (cu aprobarea tacită a regimului israelian), mulţi sunt veterani din Afganistan şi Cecenia şi doresc să-şi ia revanşa acum în faţa bietului popor palestinian.

Politica dusă de Israel timp de 54 de ani în Palestina poartă amprenta cinismului şi a unor calcule absolut machiavelice. Israelul a încurajat încontinuu mişcarea fundamentalistă Hamas (printre altele a permis construirea centrului islamic al Hamasului în Gaza, înainte de acordurile de la Oslo), contra OEP-ului laic, iar în Bethlehem, Israelul a reuşit să schimbe caracterul preponderent creştin al acestui oraş biblic, în unul musulman-majoritar, prin încurajarea prozelitismului islamic contra palestinienilor de religie creştină.

Oricum s-ar analiza politica Statului Israel din 1948 încoace, acţiunea sa faţă de palestinieni are caracterul unui genocid clar planifi-

Maria Gaitan Mozes
Circuit vital
Minimum ■ 2002
Iudit Coman
Umbre în grădina mea
Minimum 2001
Getta Berghoff
Minimum ■ 2001

minimum

editează

- Aveţi în manuscris memorii personale?
- Vreţi să vă publicaţi jurnalul intim?
- Doriţi să scoateţi la lumina tiparului un volum de povestiri sau poezii?

minimum este editorul cel mai competent!

Întregul proces complicat de organizare (sau stilizare) a manuscrisului, de paginaţie şi corectură tipografică, coperta, prefaţa şi diferite forme de publicitate vi le asigură

minimum

●

Există în sfârşit o editură: minimum

cat. Cuvântul genocid nu poate să mai șocheze pe nimeni, numai dacă se socotește câți palestinieni au fost omorâți de israelieni în 54 de ani de ocupație, o cifră oricum impresionantă.

Avocații statului evreu recurg, într-o ultimă sforțare propagandistică, la argumentul că Israelul este în fond o democrație de tip occidental, iar toate statele arabe sunt dictaturi. Este un fals evident. Israelul este un stat unde viața politică este controlată de generali în rezervă și de rabini ortodocși. În ultimii ani, trei primi miniștri au fost foști generali, Rabin, Barak și Sharon, ca să nu mai enumerăm miniștri, șefi de partide, primari etc. Când armata își asumă sarcina de a face ea politică (chiar dacă se recurge la subterfugiul că acești generali sunt trecuți în rezervă), mai poate fi vorba de o democrație de tip occidental? Ce fel de democrație de tip occidental este Israelul când atacă cu tancurile biserica unde s-a născut Isus în urmă cu 2002 ani? Pe urmă cine a distrus democrațiile arabe incipiente, din Liban sau Palestina de pildă? Nu Israelul? Ce fel de democrație de tip occidental este Israelul când în aprilie 2002 a organizat un alt masacru (sute de morți) într-un alt lagăr palestinian, la Jenin?

Israelul a încălcat sistematic în decursul timpului peste 100 de rezoluții ale Consiliului de Securitate și ale Adunării Generale ONU. A încălcat toate rezoluțiile care îl priveau direct. Ce stat și-a mai permis o astfel de sfidare a Organizației Națiunilor Unite? A încălcat toate reglementările internaționale în vigoare, toate tratatele care au privit și privesc neproliferarea armelor nucleare, nu a permis nici un control al propriilor instalații nucleare. De asemenea, Israelul și-a permis, prin acțiuni de comando sau pur și simplu de lichidare, întreprinse fie de Zahal, fie de Mossad, să încalce flagrant suveranitatea unor state, inclusiv occidentale. Chiar recent creatul departament guvernamental de la Ierusalim pentru recenzarea activităților anti-israeliene, reprezintă probabil primul pas spre lichidarea tuturor adversarilor statului evreu, chiar dacă aceștia sunt cetățeni ai țărilor occidentale și ai SUA.

Cine este de vină că s-a ajuns în această situație? De vină nu este numai Sharon. De vină sunt și cei 55% care l-au votat în anul 2000, știind prea bine cine este și ce vrea, de vină sunt și cei 72% dintre israelieni care în aprilie 2002 au sprijinit politica sa brutală, de vină sunt și extremiștii evrei din Occident (organizația CRIF din Franța de pildă), care s-au constituit într-un fel de coloană a 5-a a lui Sharon. De vină sunt și zecile de mii de muncitori și tehnicieni români care s-au pus în slujba politicii expansioniste a statului evreu, construind colonii după colonii.

La Casa Albă, George W. Bush privește acum cu consternare palmele diplomatice pe care i le dă săptămânal, de un timp chiar zilnic, Ariel Sharon. Politica americană în lupta contra terorismului internațional, contra Irakului, a primit mult așteptatul pumnal în spate, și nu de la un dușman arab, ci de la "aliatul" israelian. În fond Bin Laden este un produs al Israelului și nu al Islamului. Fără genocidul din Palestina, Bin Laden nu ar fi avut motive să existe. 54 de ani de existență a Statului Israel au însemnat lacrimi, sânge, o teribilă injustiție, crearea terorismului internațional de mare anvergură și o destabilizare totală a planetei Terra. Iar lucrurile nu se vor opri aici.»

Nota Redacției: Da, era să uităm un amănunt (ce ți-e, domnule, cu căldurile astea, care nu se mai termină...). "Foaie" este redactată și difuzată printre românii din Statele Unite, dar se tipărește la Timișoara.

Ambasadorul Statelor Unite la București

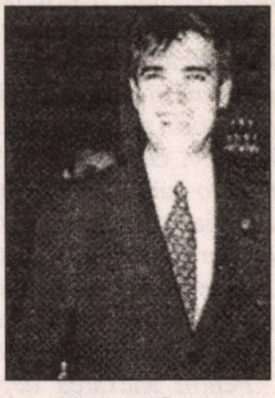

Michael Guest

«Unchiul Sam, de peste mare,
A făcut o derogare,
Credem noi că din eroare,
Trimițând ambasadoare,
O muiere arțăgoasă,
Rea de muscă și scârboasă.

Dumneaei se giugiulește
Cu Navarez, că-l iubește.
Cum să nu te-apuce voma?
Ca și cei de la Sodoma
Ca să fie mai felină
Ea se dă cu vaselină.
Pentru clipe fericite,
A decis să se mărite,
Cu amicul său, firește,
Până nu se ofilește;
Îi cunună, la Poiana,
Bombonica Adriana.

De va rămânea borțoasă,
Michaela, cea scorțoasă,
Va obține, din tezaur,
Premiul Pulitzer, de aur;
Va fi prima diplomată,
Cu mustață și prostată...»

(Dintr-o "poezie" de Ion Cimpoeșu; în "România Mare", București 2002. Intitulate în derâdere "Michaela", versurile se referă la ambasadorul SUA la București, Michael Guest, homosexual declarat.

Numitul Navarez este prietenul diplomatului. Bombonica Adrian vrea să zică premierul Adrian Năstase.)

Către bărbaţii tineri din România

«În după-amiaza aceea, în jurul orei 15,45, mă aflam în autobuzul 226 cu care mă îndreptam spre Piaţa Romană. Doi hoţi de buzunare au încercat să-i fure unei tinere banii din buzunarul canadienei pe care ea, aşezată pe unul din scaunele din spate, o ţinea neglijent pe genunchi. Am crezut că este suficient să-l privesc insistent pe cel care opera ca să-l fac să renunţe. Spre surprinderea mea, el m-a fixat la rândul lui cu privirea, rânjind. Rânjetul avea următoarea semnificaţie: "Văd că mă vezi, dar n-ai să îndrăzneşti să mă dai de gol. Ştii bine că cine se bagă în chestii din astea o păţeşte...".

Practic, mă obliga să-i fiu complice. Când a reuşit, în sfârşit, să dibuie buzunarul şi se străduia să extragă portofelul, i-am cerut, strigând, să o lase pe fată în pace şi l–am denunţat ca hoţ celorlalţi pasageri din autobuz. Hoţul şi-a retras repede mâna şi a încremenit. Îşi închipuia, ca şi mine, că toată lumea se va năpusti asupra lui şi a asociatului lui. În scurtă vreme, însă, judecând după tăcerea care a urmat, şi-a dat seama că nu va interveni nimeni. Drept urmare, a început să mă insulte, acompaniat de celălalt, şi să mă ameninţe cu cuţitul.

M-am adresat celor din jur şi le-am cerut explicit să intervină. Printr-o întâmplare, în autobuz erau mulţi bărbaţi tineri, dar nici unul, absolut nici unul n-a reacţionat.

Am scos telemobilul şi am format numărul Poliţiei, 955, explicându-le celor doi hoţi ce fac. Din nou ei au bătut în retragere, surprinşi de noutatea situaţiei şi de siguranţa cu care le vorbeam. După şase-şapte apeluri, mi-a răspuns un bărbat blazat. Convorbirea a decurs astfel:

– Ce doriţi?

– Mă aflu în autobuzul 226 şi i–am oprit pe doi hoţi de buzunare să fure un portofel. Ei au devenit agresivi.

– Noi cu ce vă putem ajuta?

– Vă rog să anunţaţi rapid un echipaj de poliţie să vină în staţia de la Piaţa Romană...

Interlocutorul meu părea... amuzat:

– Să vină?!... Nu se poate... N-avem cum... Mai bine imobilizaţi-i dv. şi...

Mi-am dat seama că nu e bine ca hoţii să-şi dea seama că sunt refuzat de Poliţie. Ceea ce am spus în continuare am spus pentru ei, probabil spre uimirea poliţistului cu care vorbeam la telefon:

– Mulţumesc foarte mult. Vă aştept la staţia de la Piaţa Romană. Vă ajut eu să-i identificaţi.

Şi am închis telefonul.

Profitând de faptul că autobuzul tocmai oprise – la Dorobanţi, cu numai o staţie înainte de Piaţa Romană – hoţii au părăsit în grabă autobuzul, nu înainte de a-mi mai trânti în faţă tot felul de vorbe murdare şi ameninţări.

I-am privit din nou pe bărbaţii tineri din autobuz. Nemişcaţi şi muţi, cu figuri impenetrabile, se uitau în gol. Şi ceilalţi pasageri făceau la fel, dar ei m-au indignat mai puţin. Nu m-am putut abţine şi am spus cu glas tare ce simţeam. Ceea ce am spus aş vrea să fie adus la cunoştinţa tuturor acelor bărbaţi tineri (inclusiv a poliţiştilor) din România care sunt la fel de laşi:

– De ce n-aţi intervenit? Data viitoare s-ar putea s-o păţească mamele voastre, sau surorile voastre, sau prietenele voastre. De ce m-aţi lăsat singur? Eu sunt înaintat în vârstă, sunt greoi şi gâfâi la fiecare mişcare. Dar voi... Nu aveţi simţul dreptăţii? De ce vă e frică? Era de ajuns să spuneţi ceva, nu vă cerea nimeni să puneţi mâna pe hoţi. Deşi puteam să-i şi prindem, dacă săreaţi cu toţii. Nu vă e greaţă de atâta laşitate? Ce fel de bărbaţi tineri sunteţi voi?

Cei cărora mă adresam continuau să tacă. Aveam impresia că autobuzul transportă statui. Am mai spus:

– Ştiţi ce vă sfătuiesc? castraţi-vă! Tăiaţi-vă chestiile ale două care la voi au numai rol decorativ. Tăiaţi-le, pentru că oricum degeaba le aveţi. Şi vă mai şi împiedică la mers. Fără ele o să puteţi să fugiţi mai repede, ori de câte ori o să vă fie frică de ceva.»

(Dintr-un articol de Alex Ştefănescu; în "Adevărul", Buc. 2002)

Taxă pe amantă

«Oricât ar părea de ciudat, nu este de ajuns să ai o grămadă de bani, o "sculă" de maşină sau să dai bine "cu brandu" ca să fii automat respectat de prieteni sau duşmani. În lumea ţigănească, una dintre cele mai mari înjosiri ce ţi se poate aduce este ca să se scoată bârfe pe seama ta cum că eşti ţinut sub papuc de nevastă. Şi cea mai bună metodă ca să scapi de asemenea cleveteli inevitabile este să te afişezi peste tot cu o amantă, cu o "bijuterie" de femeie. Ca toţi bărbaţii din familia sa, şi Tanju are o amantă pe care n-o poate părăsi, deşi i-a complicat viaţa în asemenea hal, că a ajuns în pragul internării la "balamuc". El spune că "nu-mi ardea mie musai să am o amantă, că, la banii mei, puteam să am, pentru o noapte, orice femeie pe care mi se punea pata. Dar a fost aşa, ca o obligaţie, că începuseră să mă ia ţiganii în bâză că umblu numai cu paraşute, nu am şi eu o amantă. Şi aşa m-am jurat să mă combin cu

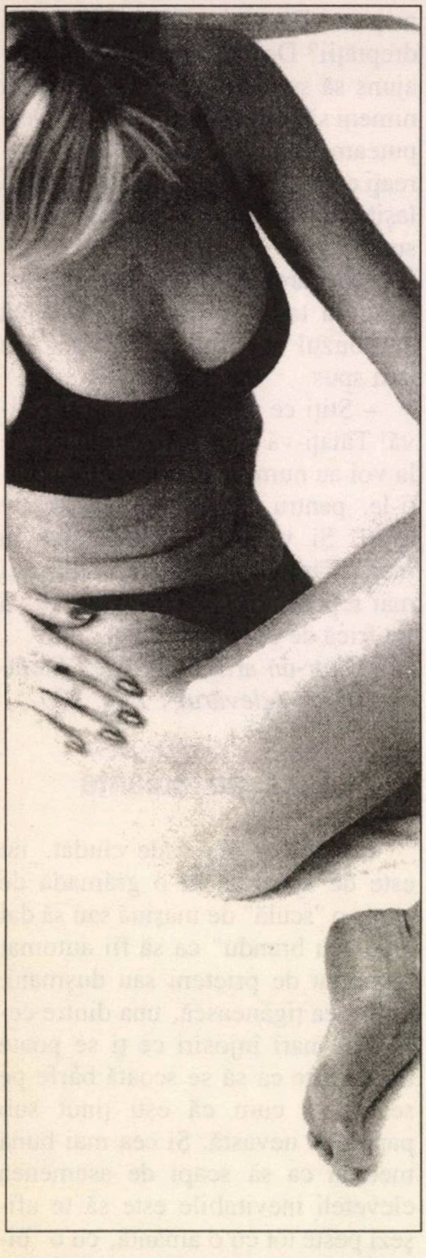

cea mai tare femeie, să urle toţi ca lupii când o văd. Am umblat prin toate localurile de lux şi, când am văzut-o, m-a luat capul. M-am ţinut după ea trei săptămâni, i-am făcut toate poftele. Păi, fraţioare, când am apărut cu ea la braţ, au rămas ţiganii tâmpiţi, de parcă venisem cu OZN-ul! Ce mai, am spart anturaju' cu prinţesa mea, mi-a crescut firma în oraş. Nasolia e că am prins drăgan de ea, am pus suflet şi acum mi-aş lua venele dacă n-aş mai fi cu ea. Îmi papă romånca şi două-trei mii de parai (dolari) pe lună, dar o ţin în lux".

Situaţia amoroasă a lui Tanju este similară cu a marii majorităţi a băieţilor de oraş. Însă, ce-i drept, spre deosebire de partenerii lor de "combinaţii" români, ţiganii aveau o situaţie privilegiată. Chiar şi Tanju recunoaşte că "noi n-aveam probleme de-astea, că ne prind nevestele cu amantele. Că nu au cum, că la noi ele nu pleacă de acasă, nu ies din ţigănie decât când le dăm noi voie. Acasă stăteam să ne odihnim, să mâncăm, să ne spele şi să ne calce ţoalele, în rest eram zi şi noapte prin oraş, după combinaţii sau la distracţie, cu amantele. Vorba umbla, ştia tot neamul care ce amantă avea, dar cui îi păsa? Mai orăcăia muierea când ajungeai acasă, dar o potoleai repede, îi dădeai două capace după ceafă şi o ameninţai că dacă te mai bate la cap te întorci imediat la aia din oraş. Că la noi nu există divorţ, dacă ai apucat să te iei, te ţii de familie până la moarte. Numai că s-au deşteptat şi ţigăncile, cred că li s-a destupat minţile de la telenovelele alea la care se chiolbează toată ziua. Să vezi ce manevră ne-au făcut! Ne-au pus în cap chiar rudele noastre. Noi avem mare respect pentru părinţi, aşa că am îngheţat când ăla bătrânu' m-a chemat la judecată. Habar n-aveam de ce. M-am dus la stabor (un fel de consiliu de familie), dar nu eram singur. Erau toţi fraţii şi verii mei. Ăia bătrânii s-au uitat la noi şi-au zis: "Mă, dacă vreţi gagici romånce, e treaba voastră, că sunteţi bărbaţi, sunteţi tineri. Da' trebuie să le plătiţi la neveste, că aşa e corect. Cât sunteţi voi cu amanta, să aibă şi ele să se ducă la cumpărături. Aşa, dacă aveţi bani să aruncaţi pe amante, atunci daţi şi la neveste!". Şi aşa m-am trezit că trebuie să-i dau la a mea 500 de parai în fiecare lună, ca să nu-mi pun tot neamul în cap!".»

(Dintr-un articol în ziarul "Naţional", Bucureşti, 2002)

Steaua liricii mondiale: soprana Angela Gheorghiu

«Nu există cântăreaţă de operă româncă, de la Elena Theodorini şi Hariclea Darclée până la Maria Cebotari şi Elena Cernei, care să fi egalat cariera fulminantă a celei mai mediatizate vedete mondiale contemporane, Angela Gheorghiu. În numai un deceniu de la debutul internaţional în Elveţia (1991), până la cel mai recent eveniment monden al mega-concertului londonez dedicat aniversării celor 50 de ani de domnie a reginei Elisabeta a II-a a Marii Britanii (2002), protagonista a purtat acelaşi nume de rezonanţă fără egal: Angela Gheorghiu.

Cartea de vizită a acestei soliste (n. la Adjud, în 1965) rămâne fără egal în cursul celor 200 de ani de istorie a teatrului nostru liric, fiindcă de numele ei se leagă nu numai prestigioase premii şi distincţii internaţionale (*Belvedere* – Viena, *Berolina* – Berliner Rundfunks DDR, *Caluste Gulbenkian* – Lisabona, *Victoriile Muzicii Clasice* – Londra, *Officier des Arts et des Lettres* – Paris, etc. etc.), cât şi performanţe artistice excepţionale (filmul "Tosca", compact-discuri la binecunoscutele firme EMI şi DECCA cu muzică de Verdi, Donizetti, Bellini, Puccini, Gounod, Bizet etc., discul "Mysterium" cu muzică religioasă românească realizat în colaborare cu Corul Madrigal etc.), dar mai ales spectacole lirice pe cele mai prestigioase scene din Franţa, Anglia, SUA, Austria, Italia, Germania, Japonia, America de Sud etc. Aproape toate marile reviste de specialitate au publicat pe copertă chipul de o frumuseţe fascinantă al brunei cântăreţe române, majoritatea topurilor vedetelor teatrului muzical din zilele

Angela Gheorghiu

noastre plasând-o în frunte pe Angela Gheorghiu. "Acum, când Sutherland se bucură de o binemeritată retragere din activitate, când Caballé şi Freni se află la apusul carierelor lor, când Kiri Te Kanawa şi Jessye Norman – sopranele megastaruri de astăzi – probabil nu vor mai fi primele preferinţe ale unui director de operă pentru repertoriul francez sau italian – scria ziarul *The Sunday Times* în 1996 – Angela Gheorghiu este numele ce apare tot mai des pe buzele iniţiaţilor într-o lume a operei în goană după dive".»

(Dintr-un articol de Viorel Cosma; în "Curierul Românesc", Bucureşti, 2002)

Vedete în şort de bucătărie

«Se spune deseori că tot meşteşugul vieţii este hrana, astfel încât nu mai miră faptul că întâlneşti aproape la tot pasul artişti-bucătari. O tagmă atât de diversificată de gastronomi, încât nu aveau cum să lipsească actori, muzicieni, scriitori. VIP-uri atât de pricepute în arta gastronomică, încât nu se poate să nu te determine să te cerţi în mod clar cu obsesia siluetei omului modern.

"Pot concura, lejer, cu marii specialişti în ale bucătăriei!", obişnuia să afirme regretatul actor Jorj Voicu. Şi cei care l-au cunoscut şi au păşit, vreodată, pragul bucătăriei marelui actor au ţinut să confirme valabilitatea afirmaţiei sale.

Gospodarul-model, cel mai temut "specialist", care intimida toţi bucătarii şi ospătarii Bucureştiului, avea un adevărat "laborator de creaţie", utilat cu tot felul de ustensile: cântare, mixere, seturi de tacâmuri, pâlnii, site… Pe etajere, borcănaşe cu etichete colorate: mirodenii din Jawa, din Laos, din Hawaii, din Suedia, esenţe de eucalipt, de cocos, banane deshidratate, "instanturi", fructe şi fel de fel de "mickstotter"-e. Alături, tradiţionalele funii de usturoi şi de ardei iute. Printre permanenţii invitaţi la sufleuri de fructe şi specialităţi din vânat, îi puteai zări pe fanii incontestabili ai bucătăriei lui Jorj, regizorul Tudor Mărăscu şi Gopo.

Şi Corina Chiriac este o bucătăreasă înfocată. Încă din perioada de rezidenţă californiană obişnuia să gătească pentru colegii săi, când veneau în turnee. La Festivalul Vinului de la Chicago, împreună cu Sofia Vicoveanca, a pregătit pentru cântăreţul Tiberiu Ceia o friptură gustoasă de vită în sos, după o reţetă americană. Corina ştie însă să gătească cu mare măiestrie şi bucatele tradiţionale româneşti. Mielul de Paşti îl pregăteşte după reţeta furată de la mama sa, Eliza. La capitolul delicatese se înscriu salatele de vară din crudităţi şi ciulamaua cu mămăliguţă, pe care o prepară cu unt şi condimente indiene.

Ernest Maftei nu lasă să treacă o zi fără să gătească o ciorbă ţărănească sau o tochitură moldovenească. Necazul este că Bădia găteşte cât pentru o garnizoană întreagă, şi nu totdeauna are musafiri care să-l ajute! Bădia spune că cele mai sănătoase meniuri, pe timp de vară, sunt salatele de crudităţi. Seara, Bădia nu adoarme înainte de a mânca o salată de morcovi raşi cu mere şi ţelină, peste care toarnă puţin oţet de mere.

Jean Paler îşi aminteşte de un turneu efectuat în Israel, alături de Gabi Dorobanţu, Anastasia Lazariuc şi Mihai Constantinescu. El a gătit pentru colegii săi fel şi fel de bucate, care de care mai delicioase, în urma cărora fiecare din cei trei colegi s-a mai îngrăşat cu opt kilograme.

Muzicianul Ludovic Spiess nu mai are nevoie de recomandare. Un om puternic, o personalitate deosebită, foarte ambiţios, disciplinat şi realist. Şi nu în ultimul rând "un bucătar episodic, dar genial", după cum afirmă doamna Gerda, soţia sa. Plăcerea cu care pregăteşte o saramură de peşte sau vânat este un spectacol la care merită să asişti. Şi apoi, să guşti. Iepure cu măsline, fazan umplut cu măr şi ananas, cordon-bleu sau mâncare chinezească, iată doar câteva dintre minunăţiile cu care ar putea cuceri pe oricine.»

(Dintr-un reportaj de Tatiana Solomon şi Dorin Gheorghe; în "V.I.P.", Bucureşti, 2002)

Caragiale, jucat de ţigani

«Am asistat, în premieră naţională, la o piesă de teatru, "O noapte furtunoasă" de I. L. Caragiale, jucată de actori ţigani. Culorile strălucitoare, fustele lungi şi largi, muzica specifică, tinerii entuziaşti au făcut ca piesa să fie jucată într-un stil aparte. Caragiale nu poate fi tradus în totalitate în limba romani, sau mai bine-zis această limbă nu permite traducerea, dar unele replici le-am auzit în ţigăneşte. După aplauzele publicului, piesa a fost cât de cât un succes. Să sperăm că prin aceasta se vor mai elimina stereotipurile despre ţigani. Actorii au fost tinerii de la "Romanicriss", care s–au perfecţionat în doar trei săptămâni. Numai unul dintre ei urmează cursurile unei facultăţi de actorie. "Modul de lucru a fost interesant pentru că actorii de astăzi nu credeau că vor juca vreodată o piesă adevărată. Nici unul dintre ei, mai puţin Chiriac, nu are studii de specialitate în domeniu. Este o premieră naţională pentru că niciodată nu s-a jucat o piesă de teatru în limba romani", ne-a spus Ştefan Lupu, regizorul spectacolului.»

(Din "România liberă", Bucureşti, 2002)

Ion Lucian faţă cu Israelul

«Actor, regizor, umorist de largă reputaţie, maestrul Ion Lucian este şi un izvor nesecat de amintiri din lumea teatrului, pe altarul căruia slujeşte de şase decenii. Umoristul de subtilităţi ironice este prezent în librării cu o nouă culegere de "Steluţe de umor". În sertarul său de director al Teatrului Excelsior am găsit câteva amintiri care, în gura "monstrului sacru", devin memorii: *"În noiembrie anul trecut, am fost invitat de directorul Teatrului Idiş din Tel Aviv să montez acolo savuroasa comedie "Băieţii de aur" de Neil Simon, pe care el o văzuse la Teatrul Evreiesc de Stat din Bucureşti, unde-l aveam partener pe Radu Beligan. Din clipa când am ajuns acolo, toţi mai vechii mei cunoscuţi mi se adresau în limba idiş şi rămâneau cu gura căscată când mă justificam că nu înţeleg nimic! Era rândul lor să rămână stupefiaţi şi mă întrebau, logic, cum am îndrăznit să montez un apectacol într-o limbă pe care nu o cunosc. Le-am răspuns, diplomatic, că limbajul artistic este universal şi că noi, slujitorii scenei, ne înţelegem în acel limbaj care ne aparţine şi ne exprimă. Stupefiaţi au rămas şi actorii cu care am lucrat, fiindcă mi-am permis să corectez şi traducerea textului (în idiş!), care nu este peste tot suficient de teatrală. Textul acestei piese era bine săpat în memoria şi sufletul meu, pentru că-l jucasem şi regizasem nu numai la Bucureşti, ci şi în SUA şi Canada. Pentru desluşirea tuturor sensurilor… în idiş, am fost ajutat de actorul Ioan Alperin, bun cunoscător al limbilor română şi idiş, şi asistat de admirabila Tricy Abramovici. Rezultatul? Aşa cum se vede în fotografia pe care-o păstrez în biroul meu ca pe o inalterabilă amintire, preşedintele Israelului, domnul Moshe Katzav, m-a felicitat la premieră, spunându-mi că s-a distrat mai mult ca niciodată. Ulterior, am aflat că nici domnia-sa nu ştie limba idiş…".*»

(Dintr- relatare de Ion Butnaru; în "V.I.P.", Bucureşti, 2002)

Can-canuri...

…găsim, ca-n fiece lună, în revista "V.I.P.", din Bucureşti, şi-n alte publicaţii asemenea:

■ **Stela Popescu** a "copt-o" din nou. De astă dată nu pe scenă. Cunoscuta actriţă a scos o carte de bucate, intitulată "În bucătărie la Steluţa, cu Maggi". Volumul, care se vinde ca pâinea caldă, cuprinde peste 1.000 de reţete, inclusiv câteva provenind de la colegii de teatru ai autoarei, precum Al. Arşinel (bineînţeles!), Jean Constantin, Cristina Stamate, Ileana-Stana Ionescu, Tamara Buciuceanu, Benone Sinulescu şi Ileana Ciuculete. ■ Despre frumoasa ziaristă **Angela Crăciun,** fosta editoare a revistei lunare "Indigo", în prezent director în Ministerul de Externe, se zvoneşte că urmează a se mărita cu… prinţul Albert de Monaco. ■ Omul de afaceri israelian **Elan Schwartzenberg,** care trăieşte (bine) cu prezentatoarea Mihaela Rădulescu (una din vampele televiziunii române), a cumpărat vila de la Snagov care aparţinuse cunoscutului fotbalist Florin Răducioiu (din Naţionala vestită a anilor '80-'90). ■ Cântăreţul **Mihai Ovilă** (31), solistul formaţiei AXXA, are puteri paranormale: el ghiceşte dintr-o privire dacă persoana din faţa lui este bolnavă sau nu; şi, dacă e, pune numaidecât diagnosticul. ■ Dirijorul **Mădălin Voicu** (fiul violonistului Ion Voicu), reprezentantul rromilor în parlament, are cultul prieteniei: la recenta sa aniversare, el l-a invitat şi pe vechiul său amic, **Valentin Ceauşescu,** fiul lui N. Ceauşescu (deşi astăzi nu face bine la dosar). Acesta a venit la chef, s-a îmbrăţişat cu sărbătoritul, după care a rămas tăcut într-un colţ (ca să nu facă

Mihai Ovilă şi prietena lui, Anca (nepoata actriţei Rodica Mandache) valuri) și s-a retras discret. ■ Știți cine antrenează echipa de fotbal a Teatrului Odeon, din București, care a ajuns în finala Cupei teatrelor bucureștene? O femeie, mai precis actrița **Dorina Lazăr.** ■ Actrița **Aimée Iacobescu,** de la Teatrul Național, este, după cum se vede din prenumele ei, cât se poate de iubită; dar nu chiar de toată lumea. Ea se judecă e câțiva ani pentru a intra în posesia casei părintești din comuna Măgura, județul Bacău, cu un cetățean, Ion Feraru, care ocupă locuința și pământul aferent în mod ilegal. La ultima înfățișare de la tribunalul din Buzău, individul, care o amenințase pe actriță în repetate rânduri cu moartea, s-a repezit la aceasta, strigând: "Vrei să-ți sucesc gâtul? Și așa îl ai subțire, și în două minute am terminat!". ■ Dintr-o convorbire cu Diana Popescu, de la "Adevărul literar și artistic", cu celebrul pianist de jazz Johnny Răducanu, aflăm câte ceva despre opiniile artistului privitoare la femei. Celibatar îndărătnic, J. R. a declarat că are de gând să se însoare de-abia la 80 de ani.

– *Cum ar trebui să fie femeia cu care ați promis că vă veți însura la 80 de ani?*

– Să nu fie mută. E o tâmpenie să-ți dorești să nu scoată o vorbă. Dacă e mută, fă-o tu să vorbească. Să fie deșteaptă... Și să fie foarte femeie, indiferent de vârstă. În Suedia, am văzut femei de 80 de ani foarte cochete.

– *Ați fost trădat de femei?*

– Am fost, dar nu le judec, că n-au știut despre ce e vorba. Așa că le iert. Dacă aș lua-o de la capăt, n-aș schimba nimic în ceea ce privește femeile.

– *Parlamentarii noștri spun că e nevoie și de bordeluri. Sunteți de acord?*

– Bordelurile sunt o necesitate imediată, un semn de civilizație. Când eram tânăr, mai treceam prin astfel de locuri, mi se arăta condicuța, totul era organizat. S-ar mai liniști lucrurile dacă s-ar legaliza din nou prostituția. Ce, Olanda e o țară de proști?

Eu, dacă aș avea bani mulți, aș deschide un bordel. Dar unul cum am văzut la New Orleans, de o eleganță și o discreție extraordinare. Și aș cânta blues-uri acolo.

■ Ziaristul **Ion Cristoiu** a fost condamnat să plătească colegei de scris **Gabriela Adameșteanu** (redactor-șef al săptămânalului "22") suma de 400 milioane lei. Cunoscutul jurnalist o insultase (plus calomniase) pe G. A. într-un articol de gazetă; aceasta a avut ideea (bună, precum se vede) să-l dea frumos în judecată și acum va încasa o sumă onorabilă. Miloși, judecătorii au acceptat totuși ca I. Cristoiu să plătească amenda în șase rate lunare.

●

Știați că...

...într-o carte apărută la Paris în 1905 (una mie nouă sute cinci) și intitulată "Trezirea națiunii arabe", Nagib Azouri scria:

"Mișcările naționale arabe și evreiești vor lupta una împotriva celeilalte până ce una dintre tabere va învinge".

Nu, nu știați (cum nu știam nici noi).

Acuma, ați aflat.

●

Un medic chirurg în vârstă de 41 de ani, de la spitalul din Beer Sheva, a fost arestat pe motiv că își bătuse nevasta, cu sălbăticie, lăsând-o într-un lac de sânge.

Chirurg? Fără milă, fraților de la poliție și procuratură! Tăiați în carne vie!

Nou!

A apărut

Umbre în grădina mea

de Iudit Coman

Iudit Coman
Umbre în grădina mea
Minimum 2002

«"Umbre în grădina mea" de Iudit Coman este un volum de maturitate, o culegere de versuri scrisă de-un condei ce-a trecut prin multe în viață.»

Al. Mirodan
"Minimum"

Prețul: 25 shekeli
Comenzi la:
IUDIT COMAN
Reh. Mintz 14/10
Hadar Iosef – Tel Aviv
Tel. 03/647-4458

ION MIHĂILEANU
Corespondenţă din Franţa

Caleidoscop parizian

- **CAC-40**
- **Cam bei!**
- **Candidat în pielea goală**
- **S-a rugat prin telefonul celular la Zidul Plângerii**

Toată ziua, bună ziua, din oră în oră, la diverse posturi de radio, crainicul anunţă care e situaţia lui CAC-40 (scuzaţi, nu e vorba de cineva care de 40 de ori face ştiţi dumneavoastră ce, după cum strada pe care locuiesc, care se numeşte Popincourt şi care se citeşte popîncur, nu îndeamnă pe trecători s-o sărute ştiţi tot dumneavoastră unde!). CAC-40 indică pur şi simplu situaţia acţiuniloe la bursa franceză. A crescut cu atât la sută, a scăzut cu atât la sută... Fără să vreau, trag şi eu cu urechea la cifrele Bursei, deşi – sunt convins că n-aveţi nici o urmă de îndoială – nu posed nici o acţiune. În ultimul timp crainicul e alarmat. Cifra lui CAC-40 a ajuns sub 3.000. Ce-o fi 3.000 sau 4.000 Dumnezeu ştie, mai bine zis ştiu marii şi micii acţionari pe pielea lor. Cică e o cifră care seamănă a crah.

Două exemple sunt printre cele mai concludente. O societate cu capital francez, pe numele ei Vivendi, se ocupă de producerea de apă potabilă. Când în fruntea ei a ajuns un anume domn Jean-Marie Messier, ea a început să se extindă, devenind proprietara postului de televiziune Canal-plus, a câtorva edituri şi ziare. Nemulţumindu-se cu aceste cuceriri autohtone, Vivendi şi-a aruncat privirea peste ocean. De neînchipuit, ea a izbutit să fie, împreună cu societatea americană a fraţilor Bronfman, co-proprietara unor studiouri de cinema şi de televiziune americane, devenind, mă rog, "Vivendi Universal". Umflându-se bine în pene, domnul Messier s-a mutat cu birourile, dar şi cu familia, într-un vast apartament în Manhattan, de unde dădea interviuri peste interviuri ziarelor franceze şi americane. Culmea reuşitei pentru un francez, era lăudat pentru îndrăzneala şi capacitatea lui de om de afaceri.

Numai că în afaceri totul se măsoară, cum s-ar zice, în bani mărunţi. Pentru a achiziţiona atâtea societăţi era nevoie de foarte mulţi bani mărunţi, de miliarde şi miliarde de dolari (sau Euro). Într-o bună zi – asta s-a întâmplat de curând – toată lumea a descoperit că Vivendi pierde sume enorme de bani şi că datoria sa se cifrează la zeci şi zeci de miliarde de dolari. Bineînţeles că domnul Messier a fost silit să demisioneze şi acum îşi caută un "job" la New York. Iar acţiunea Vivendi, acţiune în care milioane de oameni au investit micul lor capital, a pierdut aproape 90% din valoarea sa.

Al doilea exemplu, tot atât de semnificativ, e cel al societăţii France Telecom. După cum îi spune numele, ea se ocupă de telefoanele fixe şi portabile franceze. Nu numai ea, pentru că există alte societăţi concurente, cu deosebirea că France Telecom aparţine aproape în întregime sau în majoritate statului. Nici France Telecom nu s-a mulţumit cu caracterul ei local, a început să achiziţioneze societăţi străine, printre care o societate de telefoane germană. Nu ştiu exact ce alte investiţii a mai făcut. Dintr-o dată s-a descoperit că France Telecom are datorii de 70 de miliarde de Euro. Ceea ce reprezintă bugetul unei ţări mici. Bineînţşeles că acţiunea France Telecom, una din cele mai sigure, mai solide, s-a prăbuşit lamentabil. Deosebirea între Vivendi şi France Telecom e următoarea: Vivendi, fiind o întreprindere particulară, e obligată să se descurce singură, pe când pentru France Telecom statul francez trebuie să plătească oalele sparte. Că de aia e stat, să plătească, cum ar suna o expresie caragialescă. De fapt, cei care vor plăti sunt cetăţenii francezi, pentru că bugetul statului se bazează pe impozitele plătite de contribuabili.

Cele două afaceri îmi amintesc de celebra fabulă a lui La Fontaine, "La Grenouille qui se veut faire aussi grosse que le Boeuf" (Broasca care vrea să fie tot atât de mare ca boul). Îmi face plăcere să v-o amintesc; o rezum:

O broască văzu un bou, îi admiră statura, ea care nu depăşea mărimea unui ou, invidioasă, se întinde, se umflă, se chinuie pentru a egala dimensiunea animalului, zicându-i: – Uită-te bine, e destul? – Ba! – Iată-mă la capăt. – Nicidecum! – Am ajuns? – Eşti departe! Astfel pipernicita broască s-a umflat atât de tare până a crăpat.

Nu seamănă oare Vivendi, care invidia multinaţionalele americane, cu broasca din fabulă? Bineînţeles că pentru isprava sa, domnul Jean-Marie Messier a fost bine răsplătit; într-un singur an el a câştigat 12, 95 milioane Euro, în afară de salariul său anual, care se ridica la 5 milioane Euro, al doilea ca mărime printre patronii francezi. Cărora nu le plâng de milă: aproape toţi au venituri între 2-5 milioane de Euro pe an. Cetăţeanul de rând, salariatul, micul meseriaş sau micul negustor îşi pune pe bună dreptate întrebarea: de ce veniturile mele sunt direct proporţionale cu rezultatele muncii pe care o depun, în plus pot deveni şomer de la o zi la alta, în timp ce patronii, chiar dacă provoacă falimentul întreprinderii, nu sunt sancţionaţi la pungă?

S-au scurs peste 100 de ani de când, cu al său "Capitalul", evreul antisemit Karl Marx a făcut o radiografie a modului de funcţionare şi a relelor sistemului economic care funcţionează astăzi în întreaga lume. Diagnosticul său s-a dovedit exact, remediile pe care le-a propus au fost invalidate de istorie. Succesorilor săi, care au pretins că sistemul capitalist e muribund, viaţa le-a demonstrat că el e încă valabil; mai mult încă, după criza din 1929, au învăţat multe din diagnosticul lui Marx. Muribunde sau moarte sunt partidele comuniste care au creat al doilea totalitarism al secolului 20.

Întrebarea e următoarea: fiind astăzi aproape de un nou crah, capitalismul sălbatic – căci de aia e capitalism, să fie sălbatic, ar zice un personaj caragialesc – se va îmblânzi, dându-şi seama că trebuie să se reformeze, să-şi impună anumite reguli de funcţionare? Drept să spun, mă îndoiesc.

❖

Am mai scris despre cartierul meu. Când am venit aici, în 1985, magazinele de confecţii erau în marea lor majoritate deţinute de evrei. Treptat, treptat, cu o netă accelerare în ultimii 5 ani, evreii au dispărut şi în locul lor s-au instalat chinezi, mai ales cei ce-au părăsit Republica Populară Chineză. Populaţia se împacă cu prezenţa lor, "pericolul galben" nu i se pare că trebuie luat în seamă. Există însă un "dar". Dar de ce ei cumpără sau închiriază localurile care adăposteau cafenele, brutării, restaurante, frizerii, magazine de fructe şi legume, transformându-le în magazine de confecţii en-gros? Ultima lor achiziţie, la doi paşi de locuinţa mea, micul magazin de papetărie, în acelaşi timp chioşc de ziare şi reviste unde îmi cumpăram jurnalul. Cu toţii trebuie să parcurgem acum sute de metri pentru un "Canard enchaîné". Bulevardul Voltaire, ditamai bulevard, pe o lungă porţiune, altădată multicolor, cu magazine şi restaurante care mai de care mai îmbietoare, a devenit un lung şir monoton de magazine de "şmatăs" (nu ştiu cum li se zice în chineză). În schimb numărul restaurantelor chinezeşti creşte. Nu mă împotrivesc, multe mâncăruri chinezeşti sunt delicioase, personal îmi place "nem"-ul. (À propos de ce ziceam mai înainte de CAC-40 şi de strada Popincourt, ca să vedeţi ce întorsătură poate lua un cuvânt anodin dintr-o limbă într-alta. Când vieţuiam în România am fost invitat odată la o recepţie la ambasada chineză; în momentul toastului, când am ridicat paharul şi am urat colegului chinez "noroc", el mi-a răspuns: "cambei, cambei!". Era "noroc" în limba lor! Am închis paranteza.) N-aş putea spune cam câţi chinezi au devenit cetăţenii Parisului. În orice caz, mulţi. În cartierul meu, dacă n-aş şti că mă aflu la Paris, văzând ce văd şi pe cine văd, aş crede că mă aflu la Shanghai!

Am aflat de curând de existenţa unei alte populaţii de origine asiatică, puţin cunoscută până acum. E vorba de cei veniţi din Sri Lanka sau din insula Mauriciu. Ei sunt vreo 40.000 în Paris şi 100.000 în toată Franţa. Dacă nu m-aş fi aflat întâmplător pe una din străzile arondismentului 10 n-aş fi ştiut niciodată cine sunt şi la ce Dumnezeu se închină. Dumnezeul lor e elefantul. Adică Ganesh, unul din principalii zei ai panteonului hinduist, reprezentat printr-un cap de elefant şi un trup de copil. Am văzut odată o adevărată procesiune: Dumnezeul elefant îmbrăcat în straie de sărbătoare trona într-un car împodobit cu tot soiul de drăcii, tras nu de un măgar sau un cal, ci de vreo 12 bărbaţi înhămaţi, cu torsurile goale. Înaintea lor un camion cisternă stropea strada, cică pentru a o purifica înainte de trecerea cortegiului. Fumul de tămâie pe care îl simţi în aer vrea să însemne spiritualitatea manifestării religioase. Enoriaşii Elefantului se plâng că n-au un templu unde să se roage şi să aducă ofrande Dumnezeului lor. Şi dau ca exemplu Anglia, unde regina Elizabeth s-a dus în luna iunie să le viziteze templul.

Dacă ţinem seama de prezenţa unor populaţii numeroase venite din diverse ţări ale Africii, de arabii veniţi în special din Algeria, dar şi din Maroc şi Tunisia, se poate spune că Parisul devine un oraş cosmopolit ca şi New York, ca şi Londra, ca şi Berlin, ca şi alte oraşe europene. Bat-o vina de mondializare, de care nu scapă nimeni...

Şi câteva maxi-minime şi mini-minime:

■ Pe vremuri, lângă Place de la Bastille exista o cale ferată pe unde circulau trenuri. O linie ferată aeriană, cum există şi astăzi în diverse locuri ale metroului parizian. Această cale ferată aeriană, de mult timp abandonată, a fost preluată în 1986 de primăria Parisului, care a încredinţat unui arhitect, pe numele său Patrick Berger, misiunea de a o restaura. Iar arhitectul a restaurat nu linia ferată, ci locurile abandonate – creând... ce? Imposibil să ghiciţi. *O grădină suspendată,* lungă, pe un traseu de câţiva kilometri. Am parcurs-o de curând pentru prima oară, însoţind un bun prieten, oaspete sosit din Bucureşti. Cuvântul "uluit" este potrivit pentru impresia pe care mi-a lăsat-o această *Promenade plantée,* sau, cum i se spune, *La Coulée verte* (Valul verde). Arbuşti, cireşi, flori de toate culorile şi de toate nuanţele. O superbă plimbare deasupra caselor. Pot fi invidiaţi toţi cei care se află de la primul până la ultimul etaj, ce respiră aerul grădinii, pe care n-o voi uita. Un amănunt: din fericire foarte puţini parizieni şi turişti cunosc această mică minune, altminteri ar fi o teribilă aglomeraţie.

■ Nu e destul că vedem de sute de ori mutra sinistră a lui Bin Laden pe ecranele televiziunii. Un cineast belgian, pe numele său Rob Van Eich, are de gând să-l facă eroul unui film intitulat "Afterman 2". "Afterman 2" ar fi continuarea lui "Afterman 1", un film ştiinţifico-fantastic realizat în 1985. L-am vedea pe Bin Laden în 2012 sub un nume fals, devenit înalt funcţionar european care se ocupă între altele cu traficul de organe umane. Brrr!

■ Cu surle şi trâmbiţe se anunţă sosirea în Franţa a unui produs minune, care nu pretinde a fi medicament, numit "ImmunAge". Presa franceză a vorbit mult despre el, pentru că un eminent profesor, Montagnier, cel ce-a descoperit virusul teribilei boli SIDA, a declarat că înaintea călătoriei Papei Ioan Paul al II-lea în Polonia i-a înmânat acest produs. Toată lumea a observat că de unde până atunci Sfântul Părinte era aproape târât de cei din jur, cu acel prilej s-a înviorat brusc. Bineînţeles că Vaticanul a dezminţit informaţia dată de profesorul francez. Sunt însă sigur că el nu minte.

ImmunAge e un preparat fabricat în Japonia din fructul papaya zdrobit şi apoi fermentat câteva luni de zile. Se vinde în săculeţe de pudră. Papaya seamănă cu pepenele galben şi e consumat în ţările tropicale şi ecuatoriale. Cică – e părerea profesorului Montagnier şi a altor cercetători – în viitor el va deveni un medicament pentru numeroase boli: Parkinson, Alzheimer, cancer şi chiar şi SIDA. Deocamdată, susţine un biolog, doctorul Pierre Mantello, ce are misiunea de a face publicitate produsului, ImmunAge ajută la mărirea imunităţii organismului şi la eliminarea micilor molecule ce sunt la originea bolii şi a îmbătrânirii.

Marc Wechsler, profesor de geriatrie la Universitatea Cornell din New York, susţine însă, surâzând, că e un produs care îngăduie să-ţi menţii sănătatea, ca şi cum ai mânca multe fructe în fiecare zi. Pe cine să credem?

■ Nu ştiu dacă v-o amintiţi pe Cicciolina, frumuşică, goală, pledând – în Italia, cu ani în urmă – pentru maxi-amor. A fost aleasă în parlament. În Franţa, un candidat la alegerile cantonale în localitatea Lodève, domnul Pierre Guiraud, a avut o altă idee. Prezentându-se gol pe afişele electorale, a scris următorul slogan: "Dreapta şi stânga ne aduc la o stare de goliciune. Eu nu vă voi ascunde nimic. A mări salariile miniştrilor e mai indecent decât a te fotografia gol". Nu ştiu dacă i-a convins pe alegători.

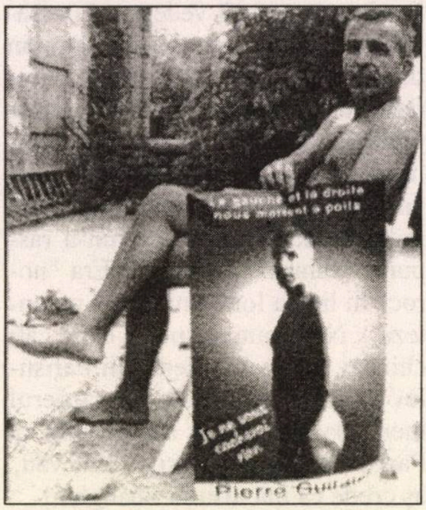

Pierre Guiraud: adevărul gol-goluţ

■ Nu ştiu dacă francezii sunt cei mai mari consumatori de brânzeturi de lume, după cum nemţii sunt cei mai mari consumatori de bere. Aproape 25 de kilograme de brânză pe an pe cap de locuitor, adică 2 kilograme pe lună, nu e glumă. În paranteză fie spus, nu ca să-i opun nemţilor, am aproape certitudinea că francezii sunt cei mai mari consumatori de vin din lume. Ei nu se îmbată ca englezii cu whisky sau ca ruşii şi polonezii cu vodkă. Mi-amintesc că în urmă cu vreo 40 sau 50 de ani, când am venit prima oară la Paris, am fost uimit de publicitatea anti-alcoolică din metrouri care îndemna pe cetăţeni să nu consume mai mult de 2 litri de vin pe zi! Revenind la brânzeturi, e incontestabil că în nici o ţară din lume nu există o asemenea varietate de brânzeturi. Circula o butadă atribuită lui De Gaulle care ar fi spus că e greu de condus o ţară unde există 365 de soiuri de brânzeturi (în traducere liberă: unde fiecare cetăţean are altă părere. Oare butada nu e tot atât de valabilă pentru evrei, à propos de păreri?). O expoziţie care a fost organizată în grădina Tuileries, din Paris, prezintă 1.000 de feluri de brânzeturi (nu e o greşeală de tipar: o mie). În clipa când scriu aceste rânduri nu m-am dus încă, dar tare aş avea chef, pentru că în plus ţi se oferă să mănânci gratis; îmi închipui că va fi însă o îmbulzeală nemaipomenită. Ce aflăm cu această ocazie? Nu Camembert e pe primul loc în preferinţa francezilor (locul al doilea, cu 10%), ci Emmental (20%). Surprinzător. Statisticile arată că în majoritatea lor francezii preferă brânzeturile pasteurizate şi nu cele "puturoase", apreciate mai ales de "gourmets", adică de cunoscători. Brânza mea preferată: Beaufort, cu un parfum de munte din Haute Savoie.

■ Am aflat o chestie extraordinară care nu mă interesează direct pe mine, care nu mă rog Domnului. Un evreu francez, care are rude la Ierusalim şi la propriu şi la figurat, a izbutit să se roage la celebrul Zid direct de la Paris, fără să se deplaseze. Cum? Prin telefonul mobil, lipit de zid de un amic ultra-ortodox. Mă întreb, oare Atotputernicul, auzind această rugăciune, supărat, nu s-a făcut surd de o ureche?

G. MOSARI

UNGARIA - ŢARA CU TREI PERLE

- **Perla nr. 1 – Budapesta, unul dintre cele mai mărețe orașe ale Europei, Londra Dunării**
- **Perla nr. 2 – "Marea Ungariei": Lacul Balaton**
- **Perla nr. 3 – Unguroaicele, frumoase, pline de nerv şi... nervi**

Am fost în Ungaria de câteva ori, am cunoscut-o încă din perioada în care aparţinea "socialismului" dar avea privirea spre viaţa liberă din centrul şi vestul Europei, am revăzut-o după ce a intrat în lumea democraţiei.

Am apreciat întotdeauna Ungaria pentru spiritul de independenţă manifestat chiar când tancurile ocupanţilor o sufocau, dovedind că-i plăcea ceea ce era "apusean"; la Budapesta am văzut pentru prima oară un program de cabaret cu fete specialiste în dezbrăcare, iar asta la un bar de noapte, într-o perioadă în care în celelalte state din "lagărul comunist" nici nu prea se ştia ce înseamnă "bar"...

Din alte puncte de vedere Ungaria a fost şi a rămas ţara cu 3 perle, acestea apărând pe un teren care – în raport cu alţi vecini – a fost cam vitregit de natură. Spunem asta fiindcă în comparaţie cu România şi Austria, de exemplu, pline de munţi, de căderi de apă, de o varietate încântătoare a peisajelor, Ungaria înseamnă mai mult pustă şi câmpii, natura fiind "salvată" de Dunăre şi de Lacul Balaton.

Am intrat în Ungaria din România, cu maşina. Formalităţile de frontieră se fac destul de repede, cu mijloace moderne.

Ne îndreptăm spre Budapesta, capitala Ungariei, ce se află la o distanţă de circa 200 de kilometri de graniţă, ceea ce e enorm când în jurul tău nu vezi decât întinderi plate, dominate de culorile verde şi galben. Dar ordinea de pe câmp ne place şi admirăm chiar perfecţiunea cu care au fost strânse paiele, în grupuri egale, în formă de butoaie.

Şoseaua e bună, iar marcajul drumului parcă ar vrea să-l concureze pe cel din Germania, indicaţiile fiind dese şi exacte. Numai că în alt domeniu, cel al popasurilor pe traseu, nu se compară nici cu ţara pomenită, nici cu vecinii. Călătorim zeci de kilometri fără a vedea măcar un chioşc unde să poţi lua o băutură rece. În sfârşit, un panou ne anunţă existenţa unui bufet, numai că el nu e nicăieri pe lângă şosea. Cineva ne informează că trebuia să intrăm pe o arteră laterală, fiindcă localul e pe un drum secundar...

Şi totuşi, ne-a ieşit în cale orăşelul Kisuyszallas, unde am găsit restaurantul mult visat pentru a sta la masă. Şi trebuie să spun că se serveşte aici un gulaş unguresc pe cinste, dar nu din acest motiv se laudă localnicii; ei nu uită să te informeze că orăşelul lor e legat de numele marelui poet şi revoluţionar Sandor Petöfi, unul din capii revoluţiei de la 1848.

...Ne continuăm drumul spre Budapesta, trecând prin localităţi ale căror nume se pronunţă cu mare dificultate de către cei care n-au treabă cu limba maghiară, dar nimeni nu face nici un efort spre a reţine denumiri care dau bătaie de cap, mai ales că ele nu-ţi spun ceva deosebit. Nu ştiu de ce, dar oraşele din Ungaria, în general mici, cu câteva excepţii, îmi par toate cam la fel, cu patina Evului Mediu, de aceea marea excepţie a acestei ţări se numeşte Budapesta, o veritabilă metropolă europeană, una dintre cele mai frumoase capitale din Europa, pe care unii o aseamănă, măcar parţial, cu Londra.

Budapesta, cu aproape două milioane de locuitori (din totalul de 10 milioane ai Ungariei), născută la Dunăre din două jumătăţi, Buda şi Pesta, legate între ele prin poduri de o frumuseţe rară, cu o Dunăre care şi-a creat Insula Margareta, parcă special aici ca să dea şi un supliment splendorilor capitalei Ungariei, este fără îndoială Perla nr. 1 a acestei ţări.

Bulevardele oraşului, mai ales atunci când magazinele sunt deschise, sunt pline de oameni, gazde pentru turişti, iar vitrinele, în special ale unor centre comerciale mari, prin mărfurile atractive pe care le expun, te invită să cumperi şi poţi face aceasta fiindcă preţurile sunt în general "populare".

Cunoscătorii Budapestei vor spune că au început "turneul" prin oraş cu marea stradă comercială

Rakoczi – şi ei au dreptate. Dar artere largi, interminabile parcă, străbat mai ales partea numită Pesta, în toate direcţiile. Notez câteva nume: Andrassy, Zsilinszky, Váci, Körut...

Ca să treci pe uscat din Pesta în Buda (şi invers!) îţi stau la dispoziţie poduri, dar 3 dintre ele sunt deosebite: Lanţuri, Elisabeta, Libertăţii şi chiar dacă făcând un joc de cuvinte se poate spune că ungurii, prin denumirea podurilor, au "libertate" dar şi... "lanţuri", avem de-a face cu autentice construcţii de artă, fiecare remarcându-se printr-un anumit specific şi o arhitectură aparte.

Clădirile oraşului îi dau acestuia grandoare, iar unele construcţii nu prea au asemănare prin alte locuri.

Vom nota de exemplu că Parlamentul, care se întinde pe o lungime de 268 de metri, reprezintă o combinaţie de stiluri de construcţie din diverse epoci, înfrumuseţat de 88 de statui, cu faţa spre Dunăre.

Parlamentul poate fi vizitat (se înţelege, parţial), ceea ce am şi făcut, fiind impresionaţi mai ales de enorma sală de la intrare, de-a dreptul magnifică, cu două rânduri de scări, numeroase ornamente şi statui, sală destinată unor ceremonii aparte.

Dacă cineva ar întreba ce clădiri mai trebuie vizitate la Budapesta, am înşira cam... 20, dar în primul rând Academia de Ştiinţe, Opera, Biserica Matthias, Muzeul Naţional şi... poate curios, gara oraşului. Dar în nici un caz nu voi uita să recomand vizitarea sinagogii din centrul Budapestei.

Sinagoga Mare, despre care vorbim, a fost construită între anii 1854-1859. Exteriorul, în ceramică, e dominat de o rozetă în interiorul căreia sunt încrustate 6 stele cu 6 colţuri. Clădirea are două turnuri, care dau un aspect impunător întregului edificiu. Dar nici interiorul nu se lasă mai prejos: o sală uriaşă, cu o suprafaţă de 920 de metri pătraţi, care poate cuprinde la parter 1.360 de bărbaţi, iar la etaj 1.466 de femei. Sala are nenumărate candelabre, boltă decorativă, fresce, stâlpi ornamentali. Pe scurt, cred că această sinagogă este cea mai mare şi cea mai frumoasă din Europa. E o constatare proprie, după ce am văzut multe ţări, dar dacă cineva vrea să mă contrazică, n-are decât s-o facă.

După plimbarea din timpul zilei – în care în afară de clădiri, turistul are parcă obligaţia să vadă cu atenţie Monumentul Libertăţii, ca şi pe cel "milenar", încadrat de colonade, la care se adaugă un tur prin Insula Margareta şi altul prin Grădina Botanică-Zoologică – în orele nopţii, un vaporaş poate completa cu brio imaginea Budapestei.

Desigur, de pe vapor nu poţi vedea întregul oraş, dar în jocul bogat al luminilor care dau viaţă principalelor clădiri şi monumente din stânga şi dreapta Dunării, deci atât din Buda cât şi din Pesta, poţi admira cele trei poduri despre care v–am vorbit mai înainte, clădirea Parlamentului, dar şi alte numeroase construcţii care dau farmec acestui oraş.

Turiştii care se respectă pot merge seara la un spectacol de folclor sau operetă şi asta chiar în plină vară, când stagiunea de teatru e închisă, iar după aceea să se "onoreze" la un local.

Noi ne-am respectat, bineînţeles, din dragoste pentru muzică, dar am vrut să vedem şi cum arată cabaretul "Moulin Rouge" din Budapesta, în comparaţie cu originalul din Paris. Îţi dai seama imediat că diferenţele te împiedică de a le pune faţă în faţă, dar asta nu înseamnă că ungurii n-au realizat un program muzical şi de dans reuşit, chiar dacă scena la ei este mult mai mică decât aceea de la Paris şi chiar dacă localul – spre dezamăgirea noastră – era aproape gol...

Iar asta cu toate că unguroaicele sunt frumoase, dansatoarele de la "Moulin Rouge" erau pline de viaţă, adică de nerv, dar şi de... nervi, fiindcă în sală, la mese, erau doar 10 oameni. Iar între aceştia două fetişcane drăgălaşe, singure, în căutare de parteneri, pe care probabil în noaptea aceea nu i-au găsit...

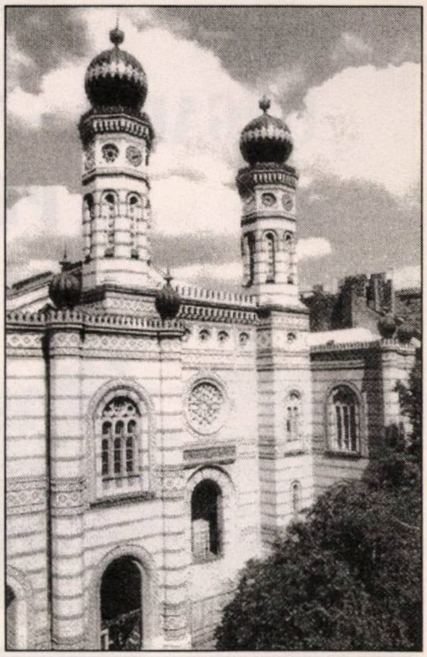
Sinagoga Mare din Budapesta

Perla nr. 3 este "marea Ungariei", adică Lacul Balaton.

Având calitatea de a fi cel mai important şi mai întins decât toate suratele din Europa Centrală, Balatonul, care se află aproape de Budapesta, are o lungime de 78 de kilometri, însă lăţimea ajunge până la 15 kilometri, deci e lung şi subţire. Nici adâncimea lui nu e prea mare, media e cam de 3 metri.

În jurul lacului se înşiră staţiuni pentru odihnă, mici şi atrăgătoare, alcătuind o adevărată "industrie de vacanţă".

Am făcut un popas în localitatea Tihany, de unde poţi arunca o privire asupra unei porţiuni întinse a lacului, spre a-i gusta frumuseţea.

Lângă Tihany, în localitatea numită Balatonfüred, se alege în fiecare an, în iulie, Regina frumuseţii, iar ungurii au de unde alege! În unele aşezări de la Balaton e bine dezvoltat sportul hipic, foarte popular în Ungaria.

...Plecăm din Ungaria cu sentimente bune faţă de oamenii care, deşi nu se bucură de frumuseţi naturale ca alte ţări europene, au ştiut să-şi cultive "perlele".

DICŢIONAR NECONVENŢIONAL
AL SCRIITORILOR EVREI DE LIMBĂ ROMÂNĂ

AL. MIRODAN

G

Gorun Mircea (Marcu Grünberg; Bârlad, România, 1922 – Petah Tikva, Israel, 2000), editor, a venit în Israel în 1987, după ce lucrase 20 de ani ca tipograf şi apoi ca funcţionar la Comitetul de Stat al Planificării. Fără activitate literară în România, el a debutat ca atâţia de-abia aici, în Israel, şi de-abia la "bătrâneţe". Numărul imigranţilor care au pus mâna pentru întâia oară pe stilou după aterizarea la aeroportul Ben Gurion este atât de mare încât s-ar zice că odată cu aprobarea de plecare din România ei au primit şi un paşaport pentru scris. M.G. scoate în 1993 o plachetă de versuri, "Joc pierdut", în mica şi defuncta colecţie "Menora", din Rehovot, condusă de Cristian Şerbu. Versurile reprezintă, de fapt, un panegiric la mormântul celor două femei care l-au însoţit în anii maturităţii: fiica sa, Irina, poetă şi matematiciană, moartă la 32 de ani, în Statele Unite, şi soţia sa, Vera, care, nesuportând lovitura, a încetat din viaţă la puţină vreme după dispariţia fetei. Amintind de Irina Gorun, debutantul scrie, ca un om înjunghiat de soartă: *«M-au ciopârţit tăietorii de oase şi carne/ m-au împachetat/ de-atunci există şi umblă pachetul/ şi eu înăuntru/ bucăţi sângerânde.»*

În alte rânduri, Gorun dialoghează cu fiica lui, făcându-i pe unii (ex. Ion Fântânaru, în "Minimum", apoi Luiza Carol) să tragă o paralelă la cazul Haşdeu, care, după moartea timpurie a fiicei sale, Iulia, se străduia să intre în contact cu aceasta, pe toate căile, inclusiv prin spiritism. De altfel, din prima zi a venirii sale în Israel, M.G. s-a comportat ca un agent publicitar fanatic de "lansarea pe piaţă" a operei lăsate de Irina Gorun. El a iniţiat editarea volumului antologic din 1996, a organizat numeroase seri literare, ba chiar a instituit un premiu literar, precum şi unul de matematică pe numele fiicei.

Dar meritul nr. 1 al lui Mircea Gorun îl constituie activitatea sa de animator al micii mişcări scriitoriceşti pe româneşte din Israel. Ambiţios, tenace, gata oricând să-şi suflece mânecile pentru o treabă "tehnică", el a fondat un cerc cultural la Petah Tikva (care va să zică la domiciliul său), începând să publice o colecţie de "Caiete de literatură", adică nişte broşuri de cca. 24 de pagini, culese la computer şi multiplicate la xerox, cu sprijinul lui Bruno Landsberg, proprietarul complexului industrial "Sano". Aici apar, la intervale scurte, ce dau senzaţia de editură lucrând 24 de ore din 24, versuri de Bianca Marcovici, Felix Caroly, Luiza Carol, Dan Voinescu, Solo Har, Ion Ştiubea, Mioara Iarchi-Leon, Jose Voinescu, Gabriela Baddour (poetă română măritată cu un palestinian din *teritorii*), traduceri din mari poeţi ebraici de Sebastian Costin, proze de Gina Sebastian Alcalay ş.a., în total 25 de plachete de versuri, 8 de proză, precum şi 3 mape de grafică. În 1995 face un pas (sau mai bine zis un salt) înainte, scoţând o revistă trimestrială numită "Pro şi Contra". În ciuda titlului, publicaţia nu excelează prin spirit polemic, dar găzduieşte poezie, proză, articole de critică literară, eseu, memorialistică etc. Spirit deschis, Gorun cere colaborări de la mai toate condeiele momentului din Israel, dar şi scriitorilor de peste hotare (fără-deosebire-de…): Matei Călinescu, Nina Cassian, Ana Blandiana, N. Tertulian, Vera Călin şi alţii. În condiţiile în care "Izvoare", publicaţia Asociaţiei Scriitorilor de limbă română, apărea (şi apare) o dată la doi, trei sau paisprezece ani, "Pro şi Contra" devenise practic singura revistă literară din Israel de limbă română. Din păcate, atunci când, la finele anului 2002, publicaţia ajunsese la nr. 30 (număr festiv!), Mircea Gorun se îmbolnăveşte grav, dându-şi sufletul pe un pat de spital. Colaboratorii săi, în cap cu eseista şi traducătoarea Hélène Elli, alcătuiesc degrabă două pagini de omagii aduse redactorului-şef, dar, din această clipă, revista îşi încetează apariţia. Este soarta tuturor înfăptuirilor de-acest fel, legate de viaţa unei singure persoane: ele mor împreună cu autorul lor.

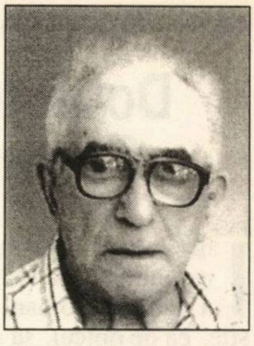
Mircea Gorun

(Continuare la "Dicţionar" în numărul viitor)

IOSEF EUGEN CAMPUS

Două Iudit Coman?

În Cuvânt înainte la placheta recent apărută (Minimum 2002) a Iuditei Coman, Al. Mirodan ştie, ca de obicei, să surprindă ceva caracteristic poeziei respective. Şi, tot ca de obicei, nu se sfieşte să sporească ascuţişul cuvintelor. Aşa ajunge să vorbească răspicat despre prezenţa, în volum, a două Iudit Coman contradictorii. Iudit I: învăluită în negru, adânc şi iremediabil pesimistă. Şi Iudit II: hotărâtă *"a se dezmetici, a refuza marea cădere şi, orice ar fi, a păşi înainte, pe drumul ce duce spre lumină"*.

Am impresia că, de dragul afirmaţiei izbitoare, Mirodan merge prea departe. Nici chiar poeziile citate de el, şi cu atât mai puţin lectura întregului volum, nu confirmă prezenţa a două Iudit contradictorii (chiar dacă – aşa cum singur remarcă, pe bună dreptate – prezenţa unui dublu contradictoriu nu trebuia să ne mire pentru că *"în fiecare dintre noi trăieşte, până la sfârşitul vieţii, un **celălalt**"*).

Lectura plachetei ne arată că nu avem, de fapt, de a face cu două Iudit, ci cu una şi aceeaşi. Ce-i drept, adesea copleşită de tristeţe, dar nepierzând încrederea, ca un jăratec aprins care persistă, încăpăţânat, sub cenuşă.

"Când vei pleca cu cocorii/ spre soare-apune-n triunghi,// voi pune streaşină mâna/ greoi voi cădea în genunchi/ voi cădea în genunchi// şi lung voi privi înspre soare/ spre soare în mare arzând/ în mare arzând.// Doar negrul triunghi va rămâne/ în roşii văpăi lunecând/ lunecând" ("Când vei pleca"). Triunghiul – ce-i drept, negru, dar învăpăiat de roşu – va rămâne. Indestructibil.

Tot astfel, în poezia "Nelinişte", aşa-zicând pesimistă, colorată aproape integral în negru. Pământul i se clatină poetei sub picioare. *"picioarele surde"* (observaţi epitetul surprinzător) nu o ascultă, ceaţa şi frigul o învăluie, muşcatele s-au veştejit, praful s-a aşternut peste tot, etc. Dar *"în jăratec/ n-a mai rămas decât un sâmbure/ incandescent, încăpăţânat/ şi netot"*. Sâmburele e "netot", subliniază auto-ironic autoarea. Dar rămâne. Rămâne. Incandescent. Încăpăţânat.

Nota de încăpăţânată păşire înainte, pe care ne-o impune – celor mai mulţi dintre noi şi dintre poeţi, pesimişti realişti – demnitatea umană, apare mai evidentă în "Clipa nebună". Atunci, spune poeta, simţi cum urcă în tine o sete *"să smulgi cu mânie/ din tine prinosul/ s-arunci peste umăr/ amarul, ponosul, / să laşi neatins/ doar Frumosul"*. Nu e mai puţin "optimist" acest final ca acel din "Sfârşit de anotimp", citat de Mirodan ca piesa de convingere pentru existenţa acelei Iudit II pe care a "descoperit–o": *"dezbrăcat îşi îndreaptă pomul semeţ/ vârful uscat/ iar eu, în spinare cărând vreascuri ude, / mă-ndrept spre o rază/ înfiptă-n pământ"*.

❖

Caracterizatoare pentru poezia Iuditei Coman mi se pare a fi o altă trăsătură: aspectul patinat, de obiect vechi. Te întrebi dacă este o poezie scrisă acum, la începutul mileniului al treilea, sau acum un veac. Evident, e dreptul poetului de a scrie în forma, în stilul în care se poate exprima cel mai deplin. În artă nu există, nu trebuie să existe nici un fel de vetouri absolute. Regretăm numai când aspectul "vechi" se împleteşte cu exprimarea pedestră ("Casa mea" etc.) sau cu clişee banale ("Toamna": *"Ploile reci/ şi frunza-ngălbenită"*) etc. Şi nu sunt puţine poeziile acestea de valoare artistică îndoielnică.

În schimb, ne bucură când, în acelaşi stil care este al ei, Iudit Coman izbuteşte să alcătuiască versuri reuşite: *"mă doare otrava trupului de lut"*, *"geme măruntă clipa"*, *"am urlat prelung şi chinuit/ să se audă până la poarta ta.// Nimeni n-a auzit"*. Sau strofe şerpuitoare, înaintând în ritm cuceritor: *"Năvalnic, pe clape, furtuna/ din adânc, din rărunchi izbucneşte/ se-nvolbură, urlă, loveşte, / se strecoară, pătrunde, şopteşte, / dispare uşor, iepureşte, / şi-n urmă rămâne cu mine, / rotundă şi albă, doar luna/ şi noaptea şi tu şi pământul/ şi vântul"* ("Pianul"). Dimpotrivă, impunătoare, cu o tăcere subliniată prin ţipătul scurt, scena impunătoare: *"Nu se aude nici o şoaptă./ Ţipăt izbucneşte/ de undeva, mut, / şi poteca-i singură/ ca la început"* ("Cărăruie").

Câteva poezii sunt realizate integral, în unitatea lor rotundă, concentrată. "Păsări negre" este un poem lucrat în ton pe ton, negru pe fundal negru, totul cernit: *"Păsări negre/ pe un zid negru/ nu prind culoare/ nu prind contur./ Aripi se zbat/ zidul tot negru/ pomul tăciune îndoliat"*. "Carnaval" e pitoresc şi ascuns sarcastic: *"Rialto e în carnaval./ E carnaval pe Canal Grande/ la fiecare colţ te-aşteaptă, / te-mbie la păcat./ Dar păcătos e fiecare, / mascat sau nemascat"*. "Să pleci" înscrie în versuri puternice necesitatea morală de a merge tot mai departe, în ciuda eşecurilor: *"Să pleci/ să nu te uiţi în lături/ nici înapoi (...) să pleci/ să-ncerci cu tălpi arzând de nerăbdare/ şoselele albe încinse sub soare (...) să pleci/ să laşi în urmă/ tot ce nu se cheamă drum./ Să pleci. Acum"*.

Rotunde sunt de asemenea poeziile "Linişte", "Noaptea", "Cantată", "Drum lung", "Despărţire", "Acum", "Când vei pleca", "Nopţile albe" şi poezia "Umbre în grădină", care a dat şi titlul volumului. Ca şi în alte texte ale Iuditei Coman ("Drum lung", "Noapte şuie"), te farmecă aici o notă de cuminte resemnare, de nostalgică melancolie, dar şi de încredere într-o posibilă dăinuire: *"E mult de când grădina casei mele/ închide-n ea doar umbre./ Umbre de arbori, de flori, de copii./ Acum mă voi întoarce acolo/ să mă-nfirip din nou/ din nou să cresc/ să mă ridic purtată în volute/ de vântul ce mi-a stat la căpătâi/ să mă înalţ/ coloană fumegândă/ alături de copacii/ fraţii mei"*.

ELENA-ESTHER TACCIU

Moco Mocofanul revine

Muzele vesele care-şi aveau strămoşii în Anton Pann, Cilibi Moise, Topârceanu, Minulescu, I. Pribeagu, par a fi dispărut din calea noastră în ultima vreme. În ce priveşte scrisul israelian, mulţi autori de texte revuistice în versuri şi proză, ca Sadi Rudeanu, Avian, Z.B.C., ne-au părăsit prin legea implacabilă a naturii. Şi iată că această specie, umorul, îndrăgită de publicul nostru, se rezumă la schiţele lui Mosari, cărora li se adaugă "Versurile vesele" ale nonagenarului Octav Moscuna ("Moco Mocofanul"), aflat azi la al doilea volum, scos, ca şi cel dintâi, la "Minimum".

Binevenite psihic pentru cititorul sătul de catastrofe, ideologii de doi bani şi previziuni apocaliptice zilnic agitate. "Versurile vesele" împărţite generos publicului în primul volum, din 2001, au fost citite cu plăcere, împrumutate fiind din om în om de tribul evreo-român, totdeauna dornic de râs sănătos. Ori natura inginerului O.M. transformă orice-i trece prin faţă (de la întâmplările din drumurile sale neobosite prin lume până la legendele sacre din Vechiul Testament) în strofe suculent-zglobii. Stilul său de convorbire hazlie, care sfidează uneori decenţa în fapt sau în cuvânt, sună urechii ca un tril în ritm troheic (frecvent în folclorul românesc), încheiat destul de des în catarama unor rime originale. O pildă: parizianul "Lido" rimează cu "libido", limpezind registrul de priorităţi tematice al autorului.

Versurile sale au şi forţă mnemotehnică; chiar de nu vrei, la închiderea volumului din 2002 te trezeşti cu câteva tirade strecurate în memorie. Prezentându-şi Muza jucăuşă, "Moco Mocofanul" se şi autodefineşte în sensul acestor constatări. Viaţa percepută de el apare *"comentată-n stil hazliu/ De un Mocofan candriu"*. Adjectivul ultim, arhaism pitoresc (cu sensul de "ţâcnit", "nebun", în Dicţionarul limbii române) se înscrie bine în tiparele acestei poezii naive, care are drept la lectură, ca şi pictura naivă trecută în tuşele unui Chagall, – la vizionări. Un posibil sinonim al lui O.M. îl găsim în definirea scrisului său drept "strofe elucubrante", trăznite adică. Autorul e un clovn, emblemă a picturii moderne, neconvenţionale, cu giumbuşlucuri verbale şi efect hilar. Pagina cărţii apărută proaspăt e de altfel împodobită cu miniaturi naive de obiecte care zboară, începând cu Turnul Eiffel şi terminând cu farfurii pline de fripturi, cupe de vin sau Dulcinei cu coc. Şi avangarda românească cu mulţi conaţionali ai noştri în sânul ei publicase "Pictopoeme" (ca, azi încă, Al. Lungu şi Sorin Anca, cu ilustraţii, e drept, surrealiste).

Un alt specific al acestei cărţi va fi pecetea arhaică a lexicului şi a aşezării cuvintelor (topica lor), cu modele, subconştiente desigur, în Anton Pann, Conachi şi Văcăreşti. Când textele sunt susţinute şi de un unghi original al percepţiei, ele sunt izbutite. Neîndoielnic, însă, există şi situaţia inversă, când lipsa cenzurii autocritice duce la rateuri.

Relevante rămân însă la acest "Mocofan candriu" textele care i-au "ieşit" bine din prima lovitură. Să vedem descrierea din "Facerea lumii (Cronică ilustrată – 10 gravuri)", unde Dumnezeu transformă pământul pustiu în viaţă fremătătoare a vegetaţiei şi a feluritelor vieţuitoare. Cine ştie poezie românească din sec. XVIII, îi recunoaşte topica arhaică, adjectivele "ornante". Iată, din voinţa lui Dumnezeu apare imaginea zonei tropicale, unde totul înverzeşte: *"Iar uscatul, ca-n poveşti, / Îl sădi cu chiparoşi, / Cedri şi stejari frumoşi!"*. În acelaşi fel naiv O.M. înfăţişează lumea păsărilor şi a vacarmului lor vesel: *"Zburătoarele mai mici/ Ciripeau mereu, plici-plici!/ Cele mari, croncănitoare, / Făceau gălăgie mare!"*.

Gravurile colorate în ocru reprezintă pirogravate tăbliţe de lemn, executate şi fotografiate de autor, imitând acele plăci din pământ ars, cunoscute din săpături arheologice ca vestigii antice. Ele oferă aceleaşi desene naive, copilăreşti, ale piramidelor egiptene, cu pustiul în jur. Potopul e descris în acelaşi stil, şi se potriveşte cu patina de vechime a vocabularului: *"Ploaie multă! Ce şiroaie!/ Curg din munţi zeci de şuvoaie!/ Şase săptămâni trecură/ Până ploile stătură!"*.

Viaţa lui Avram Avinu, în tablouri ce umplu fiecare pagină, ar fi gustată şi de copii. Descrierea bătăliei binecunoscute din "Praştia lui David" apare homerică, deşi foarte cronicărească stilistic. Armatele gata de luptă ţin de două popoare: *"Una este filistină, / Care caută o pricină/ La ebreea ei vecină!"*.

În explicaţiile dedesubtul "tăbliţelor" despre Avram Avinu, inspirate din Tanah, apar locuţiuni verbale nimerite, cu iz arhaic. Astfel, sluga *"Agar, rămânând grea, se uită de sus la Sara"*. Dar şi evocările vieţii turistice prin Europa ("Cronică pariziană"), descrierea Parisului văzut de sus sună ca la Conachi, vechiul poet român: ""*Te-ai suit pe Tour Eiffel/ Să admiri Parisul cel/ Răsfirat pe-a Senei vale/ Unde apa curge-agale"*.

Pe Moco nu-l atrage mai puţin spectacularul evenimentelor politice contemporane majore, ca alegerile americane din anul 2000, la care a fost martor ca turist. Lupta electorală este dusă între "Elefant" (G. W. Bush) şi "Măgar" (Al.

Gore), simboluri ale partidelor beligerante, conservator şi democrat, dar şi personaje animaliere. Comentatorul ne aduce aminte că şi D. Cantemir, în "Istoria ieroglifică", prezenta confruntări diplomatice dintre Inorog şi Struţo-Cămila. În fundal apar însă protagoniştii: Bill Clinton, *"mare meşter în amor"*, ofensivul Bush (fiul) şi la urmă, melancolicul Gore, care-şi încheie înfrângerea prin replica "topârceană": *"Cri-cri-cri! Alegeri gri!"*. Numărătoarea repetată a voturilor, spre exasperarea Americii, îi smulg lui O.M. comparaţia nostimă: *"La Florida/ Totul merge ca Omida"*. Aforismele au optica bunului simţ popular, iarăşi folcloric-românesc: *"Preşedinte nu se naşte/ Dacă nu ai sfinţi şi moaşte/ Decât poate după Paşte"*. Vocea electoratului american, plin de revoltă pentru evidenţa jocului trucat, se transcrie, comic şi surprinzător, chiar şi într-o locuţiune argotic-ţigănească: *"Suntem duşi mereu cu muia,/ Şi cu asta, aleluia!"*.

Când epicul e subţire şi nu dă prilej pentru haz, "Cronica rimată" lâncezeşte. Cele trei Scrisori (I, II, III) de la băile germane Bad Durrheim se menţin, ca şi în volumul anterior, la enumerări de feluri gastronomice, tratamente, Eve frumuşele, şi la dări de seamă ale confortului, precum *"Avem cameră cu baie!/ Are duş, chiuvetă mare"* etc., nimerite numai în schimbul de scrisori personale. "Cronica pariziană" enumeră pictori glorioşi cu banale elogii de tipul *"... Van Gogh este prezent,/ Pictor mare, de talent"*. Un cult e afişat pentru "cabarete" cu *"Artişti şi multe fete"*. Unele Scrisori cu antetul nominal al amicilor nu au sâmbure literar, nici umor, ca şi includerea în volum de dedicaţii aşternute pe exemplarele oferite cititorilor.

Finalul volumului apare reabilitat prin prezenţa unei concluzii în chip de confesiune umoristică ("Postfaţă"). După ce-şi face *mea culpa* pentru a fi vorbit prea mult, Moco îşi exprimă regretul pentru a nu fi dezvoltat tema "sexului", de unde reproşul de a fi acceptat minciuna mamei *"Că o barză m-a adus"*. Dar barza ce-l depusese *"drept la mama-n bătătură"* este acuzată pentru logoreea actuală, literară, a fostului prunc. *"Eu ţin minte că de-atunci/ Barza îmi dădea porunci:/ Scrie tot, nu te lăsa, / Piscul meu tu vei avea!/ Uite – astfel se explică/ Gura mea că nu e mică!"*.

Încă un cuvânt bun merită O.M. pentru reproducerea frumosului portret în peniţă al lui Marcel Iancu (1972), făcut din memorie lui Jacques Costin. Autorul volumului 2 din "Versuri vesele" l-a primit în dar şi-i exprimă şi azi recunoştinţă pentru şcoala umorului, frecventată în tinereţea sa, pe vremea Avangardei surrealiste. Poate ar merita ca Moco să încerce câteva pagini memorialistice despre somităţile acelui mediu bucureştean fascinant, din anii '30-'40.

CALENDAR
Noiembrie

1 noiembrie a murit Nicu Horodniceanu (2000)
3 noiembrie s-a născut Paul Cornea (1924)
4 noiembrie s-a născut Idov Cohen (1909)
4 noiembrie s-a născut Felicia Keifa (Rollinger)
4 noiembrie s-a născut Horia Aramă (1930)
4 noiembrie s-a născut Oliver Lustig (1926)
4 noiembrie s-a născut Cella Serghi (1907)
7 noiembrie s-a născut I. A. Candrea (1872)
8 noiembrie s-a născut Olga Zaicik (1921)
9 noiembrie s-a născut Lucian Boz (1908)
10 noiembrie s-a născut Ştefan Cazimir (1932)
10 noiembrie s-a născut Carol Isac (1929)
10 noiembrie a murit Al. Jar (1988)
11 noiembrie s-a născut M. Davidoglu (1910)
11 noiembrie a murit Ion Trivale (1916)
12 noiembrie s-a născut Mircea Schrager-Costin (1918)
14 noiembrie s-a născut B. Fundoianu (1898)
15 noiembrie s-a născut George Bar-On (1915)
15 noiembrie a murit Zigu Ornea (2001)
16 noiembrie s-a născut S. Iacobson (1916)
16 noiembrie s-a născut A. Clain (1907)
17 noiembrie a murit Gh. (Babu) Ursu (1985)
18 noiembrie s-a născut Aurel Felea (1920)
18 noiembrie s-a născut Isaia Iancovici (1914)
19 noiembrie s-a născut Marcel Breslaşu (1903)
20 noiembrie s-a născut Al. Jar (1911)
22 noiembrie s-a născut Leon Sărăţeanu (1919)
23 noiembrie a murit Ury Benador (1971)
25 noiembrie a murit prof. univ. Emil Boldan (1997)
26 noiembrie a murit Valentin Silvestru (1996)
27 noiembrie s-a născut Nina Cassian (1924)
27 noiembrie a murit George Almosnino (1995)
30 noiembrie s-a născut Dr. Steuerman-Rodion (1872)
30 noiembrie s-a născut Şlomo Fridental (1908)
30 noiembrie a murit Sebastian Costin (1997)

PRIMIM LA REDACŢIE

● CĂRŢI ● REVISTE ● ŞI ● SCÂNTEIERI ● DE ● GENIU ●

Mihai Pelin

Opisul emigraţiei politice – Destine în 1.222 de fişe alcătuite pe baza dosarelor din arhivele Securităţii

Ed. Campania, Bucureşti, 2002

Autorul (n. Cernăuţi, 1940), istoric şi publicist, este un om de invidiat. Având acces la dosarele vechii Securităţi, el a "intrat" în ele, ca-ntr-o peşteră a lui Ali Baba, cu hârtii, şi scoate, cu regularitate, cărţi mereu interesante à propos de viaţa serviciilor secrete, care devin cu toate best-sellers. A publicat, între altele, "Epistolarul infernului", "Sionişti sub anchetă", "Culisele spionajului românesc", "Operaţiunile Melita şi Eterul – Istoria Europei Libere..." etc.

Lucrarea de faţă constituie un mic dicţionar, în ordine alfabetică, al emigraţiei politice româneşti din a doua jumătate a sec. XX. Autorul a inclus 1.222 de persoane, de toate etniile şi orientările politice, de la N. Titulescu şi Regele Carol al II-lea, la oameni de artă ca George Enescu, la fruntaşi ai partidelor istorice (Gr. Gafencu, C. Vişoianu ş.a.), la comandanţi legionari (precum un Traian Boeru, asasinul lui Iorga), la lideri evrei precum W. Filderman sau A. L. Zissu. Nu lipsesc nici persoane care s-au stabilit în Israel.

Câteva exemple de fişe despre cei din *alia,* alcătuite de Pelin pe baza celebrelor Dosare:

«**Duda, Virgil.** Născut la 25 februarie 1939, la Bârlad, judeţul Tutova (astăzi judeţul Vaslui). Licenţiat al Facultăţii de Drept din Bucureşti în 1960. Debut literar în "Gazeta literară" în 1964. Iniţial a publicat proză scurtă, iar în 1969 i-a apărut romanul "Catedrala", care l-a consacrat. Membru al Uniunii Scriitorilor. În anii '80 a părăsit ţara şi s-a stabilit iniţial la Paris. În aprilie 1989 a semnat un apel colectiv pentru liberalizarea vieţii culturale din România. În prezent locuieşte în Israel.

- **Fişele lui Mihai Pelin**
- **Nepotul bunicului mâncat de câini**
- **Povestirile Sandei Faur**
- **Alex. Ştefănescu despre Paul Goma**

Iancu, Marcel. Născut în 1895 la Bucureşti. Între 1910 şi 1914 a studiat pictura sub îndrumarea lui Iosif Iser. La 21 de ani, în timp ce era student la Şcoala Politehnică din Zürich, a lansat mişcarea dadaistă, împeună cu Jean Arp, Tristan Tzara, Sophie Tauber, Hugo Ball etc. În perioada interbelică s-a afirmat ca un animator al artei de avangardă. În 1924, secondat de Ion Vinea, M. H. Maxy şi Victor Brauner, a organizat expoziţia "Contimporanul", la care au fost invitaţi Paul Klee, Constantin Brâncuşi, Militza Petraşcu şi alţi artişti din ţară şi din străinătate. A fost şi un arhitect de excepţie, un număr considerabil de vile din Bucureşti şi din provincie purtând semnătura sa. În 1941 a părăsit definitiv România, stabilindu-se în Palestina, unde a devenit un pionier al artei israeliene contemporane. În ţara strămoşilor săi i s-a dedicat un muzeu.

Katz, Mândru. Prenume real: Mandy. Născut la 3 iunie 1925, la Bucureşti. Fiul lui Bernard şi al Olgăi. A fost apreciat de George Enescu încă de la vârsta de 7 ani şi a fost admis în mod excepţional în Academia Regală de Muzică. A debutat ca pianist în 1947, sub bagheta dirijorului George Georgescu. A fost unul din cei mai reputaţi pianişti din România anilor '50, onorat cu titlul de Artist Emerit şi laureat al Premiului de Stat. În 1959, cu ocazia unui turneu în Anglia, a refuzat să se întoarcă în ţară. S-a stabilit în Israel, ca profesor la Academia de Muzică din Tel Aviv. Deşi devenise cetăţean al unui alt stat, a fost dat în urmărire generală, sub consemnul: "În caz de identificare, să fie reţinut". A încetat din viaţă la 30 ianuarie 1978, pe scenă, în timpul unui concert susţinut în Turcia.

Mirodan, Alexandru. Născut la 5 iunie 1927 în comuna Budeasa, judeţul Argeş. (...) Dramaturg reputat, membru al Uniunii Scriitorilor. Dintre piesele lui de succes amintim "Ziariştii", "Celebrul 702", "Şeful sectorului suflete", "Camuflaj", "Transplantarea inimii necunoscute", "Primarul lunii şi iubita sa" şi "Despre unele lipsuri, neajunsuri şi deficienţe în domeniul dragostei". În fişa sa de Securitate din 1 decembrie 1980 se consemna: "În 1977, Alexandru Mirodan a depus formularele de plecare definitivă la fiul lui, în Israel. La data de 5 octombrie 1977, tovarăşul Cornel Burtică (secretar al C.C. al P.C.R., **n. red.**) scrie următoarea rezoluţie: "Nu sunt de acord să i se dea paşaport, să muncească în România până dă banii înapoi pe care i-a supt de la poporul român". Scriitorul se afla în relaţii apropiate cu Federaţia Comunităţilor Evreieşti din România, de care era invitat frecvent la manifestările organizate sau când veneau personalităţi evreieşti din străinătate. Era invitat la recepţiile Ambasadei Israelului, având legături cu diplomaţii ambasadei. În ţară, a intrat în contact cu diplomatul american Joel Levi (evreu), cu Malcolm Brown, redactor la ziarul "The New York Times", şi Richard Gross, corespondent UPI la Belgrad. Malcolm Brown a publicat în presa americană articole cu caracter duşmănos, legat de drepturile omului în RSR, făcând legătura cu cazul Goma. Alexandru Mirodan, după ce a cerut să emigreze, a solicitat sprijinul Şef Rabinului Moses Rosen şi a fost colaborator la "Revista Cultului Mozaic". La data de 30 septembrie 1977, a primit aprobarea definitivă de plecare. Înainte de plecare, a fost discutat într-o şedinţă de partid şi a fost exclus." Aparent, Securitatea nu sesiza absurditatea de a-i reproşa unui evreu relaţiile sale cu Federaţia Comunităţilor Evreieşti din ţara în care trăia şi nici pe aceea de a-i nota contactele cu alţi evrei. Rezoluţia lui Cornel Burtică era o culme a ridicolului, căci piesele lui Al. Mirodan realizaseră întotdeauna reţete maxime şi nici un teatru românesc nu ieşise în pagubă jucându-le. În prezent, Alexandru Mirodan editează la Tel Aviv cea mai bună revistă în limba română din Israel, intitulată "Minimum". Este autorul unui admirabil Dicţionar neconvenţional al scriitorilor evrei originari din România.

Mirodan, Vladimir. Născut la 20 iulie 1951, la Bucureşti. Fiul dramaturgului Alexandru Mirodan. În 1971, pe când era student, a plecat într-o călătorie turistică în Franţa şi a refuzat să mai revină în ţară. Stabilindu-se în Israel, şi-a reglementat amiabil relaţiile cu statul român.

Natra, Sergiu. Născut la 12 aprilie 1924, la Bucureşti. În timpul celui de-al doilea război mondial a urmat cursuri de compoziţie cu Leo Klepper. Absolvent al Academiei Regale de Muzică. În 1945 a fost distins cu Premiul "George Enescu". În 1951 a fost onorat cu Premiul de Stat. În 1961 a părăsit definitiv România, împreună cu soţia sa, Sonia, şi s-a stabilit în Israel, unde a fost cooptat în conducerea Societăţii Compozitorilor Israelieni. Profesor de teorie şi compoziţie la Academia de Muzică din Tel Aviv. Atât în România, cât şi în Israel, compoziţiile sale au fost transmise frecvent la posturile de radio şi editate de reputate case de discuri.

Toma, Sorin. Fost Moscovici. Născut la 10 mai 1914, la Bucureşti. Fiul poetului A. Toma. Între 1931 şi 1937 a urmat cursurile Şcolii Politehnice şi ale Facultăţii de Matematică din Bucureşti. În 1932 s-a înscris în Partidul Comunist din România, aflat atunci în ilegalitate. Între 1938-1940 s-a aflat sub arme, ca ofiţer concentrat, iar în timpul invaziei sovietice în Basarabia şi Bucovina de Nord a emigrat în URSS. În 1941 a lucrat la o editură în limbi străine din Moscova, apoi a devenit ofiţer al armatei sovietice. În 1945 a revenit în ţară, fiind încadrat în armata română ca ofiţer ziarist. În 1946 a fost numit redactor-şef al ziarului "Scânteia", funcţie în care s-a menţinut până în 1960, când a fost transferat, ca redactor principal, la Editura Ştiinţifică, unde a rămas până la pensionare, în 1975. În acelaşi an, fiul său, Mircea Toma, a emigrat în Israel. În 1978, fiica sa, Maria Ghelberg, s-a stabilit legal în SUA. La 17 august 1987 soţii Toma au primit aprobarea pentru efectuarea unei călătorii turistice în Israel, pentru a-şi revedea fiul. Au plecat din ţară în noiembrie 1987. La expirarea termenului aprobat de 180 de zile, Sorin Toma a trimis o scrisoare în ţară prin care comunica Serviciului independent de paşapoarte din cadrul Securităţii că, datorită "stării sănătăţii şi nevoii de îngrijire, a hotărât să rămână la fiul său, în Israel". Ulterior, a fost prezent în diverse emisiuni ale unor posturi de radio străine cu precizări referitoare la episoade controversate din istoria postbelică a comunismului în România. Ultima sa fişă de Securitate datează din august 1988. În anul 2000 a publicat la Netanya, în Israel, volumul memorialistic "Cum am supravieţuit holocaustului în Ucraina (1941-1943)"".

Rudich, Meier. Născut în 1913 la Buzău. Scritor şi ziarist. A fost redactor şi a colaborat, sub pseudonimul Mircea Radu, la publicaţiile "Zorile", "Timpul", "Jurnalul de dimineaţă", "Semnalul", "Renaşterea noastră", "Cuvântul liber", "Adam", "Hasmonea". În 1945 a publicat un set de reportaje din Transnistria, scrise în anii războiului. În 1949 era secretar de presă în ministerul Informaţiilor şi redactor la agenţia Agerpres. În anii 1951-1955 a stat în detenţie, acuzat de sionism. A emigrat în Israel în 1959. Editorialist al ziarului "Viaţa noastră" din Tel Aviv şi membru al Asociaţiei Scriitorilor Israelieni de Limbă Română.

Zissu, Avram Leiba. Născut la 25 ianuarie 1888, la Piatra Neamţ. Fiul lui Pincu şi al Hindei Lea. Scriitor, industriaş şi lider politic. Ca proprietar al unei reţele de fabrici de zahăr, a dispus de o avere considerabilă, din care o bună parte s-a consumat în acte de caritate şi în sponsorizarea unor importanţi scriitori români. În anii '30 a fost preşedintele Partidului Evreiesc. Au rămas în anale conflictele sale principiale cu dr. W. Filderman, preşedintele Uniunii Evreilor Pământeni din România, care promova o politică de asimilare. Din cauza unei proprietăţi pe care o avea la Berlin, în anii de ascensiune ai Germaniei naziste a fost în mod absurd considerat de Siguranţă un posibil agent al Gestapo-ului în România. În timpul războiului, a fost internat în două rânduri în lagărul de la Târgu Jiu: o dată pentru o scrisoare insultătoare trimisă președintelui Centralei Evreilor și încă o dată pentru refuzul de a le furniza nemților ulei mineral. În noaptea de 22 spre 23 august 1944, împreună cu dr. W. Filderman, a fost solicitat de Mihai Antonescu să uzeze de bunele lui relații în lumea anglo-saxonă pentru a asigura o ieșire onorabilă a țării din conflagrație. Dr. W. Filderman a acceptat, însă A. L. Zissu a refuzat să facă o asemenea tentativă, considerând-o tardivă. După război a condus Oficiul de Emigrare în Palestina și a fost președintele filialei locale a Agenției Evreiești. Intrat în conflict cu Blocul Național Democrat, a atras din nou atenția Siguranței, care era infiltrată de comuniști. Ziarul său, "Mântuirea", a fost suspendat temporar. A căzut definitiv în dizgrația autorităților din pricina adversității sale față de Comitetul Democratic Evreiesc, așa cum rezultă dintr-un raport informativ datat 27 februarie 1947. După o intensă supraveghere, a fost arestat în mai 1951 și supus unei anchete interminabile, pe parcursul căreia a redactat sute de pagini referitoare la trecutul mișcării sioniste din România. Eliberat în 1955, sub condiția emigrării sale imediate în israel, a decedat la puțin timp după ce a ajuns în patria strămoșilor săi.»

(M. Rafael)

Eliahu Cohen

Siut holeh umitmașeh (Coșmar prelungit)

Versuri; Editura Saar, 2002

Viața însăși este uneori un coșmar prelungit. Se întâmplă tragedii mai crunte decât le-ar putea închipui cea mai nebunească imaginație.

Suferă de demență. Nu mai știe bine nici unde se află, nici ce vrea, nici chiar cine este. Uită totul, de parcă faptele ar fi șterse pe nesimțite, așa cum cuvintele așternute pe tăbliță dispar la atingerea abia simțită a buretelui ud. Într-o bună zi, a dispărut de acasă. A plecat. Nu se știe unde. Înnebuniți, au cercetat pretutindeni. Imposibil să-l găsească. Parcă l-ar fi înghițit pământul. A doua zi, i-au descoperit cadavrul într-un șanț. Pângărit. Mâncat de câini.

Cutremurător.

Tânărul nepot al acestei victime publică astăzi un volum de poezii în ebraică: "Siut holeh umitmașeh" (editura Saar, 2002). Nu este de mirare că, pentru Eliahu Cohen, viața se arată, așa cum indică titlul volumului, un coșmar prelungit.

În "Nahal șaket" (Râu liniștit) deplânge moartea celui dispărut fără urme. Spiritul râului – spune poetul – nu ți-a anunțat cu nimic moartea. Și apele râului nu ți-au purtat trupul. Din primul moment și până la cel din urmă, n-am simțit miros de putreziciune.

Este vorba deci de o moarte transfigurată. Fără miros de cadavru. Tot ce a rămas drept amintire sunt, simbolic, câteva flori roșii de mac, purtate pe apele râului.

Iubita suferă și ea: "*Ceva s-a spart în tine și durerea te-a aspirat*".

În "Cum silabisim durerea" ("Eih meaitim keev"), Eliahu Cohen afirmă resemnat: *"Aproape întotdeauna, durerii îi lipsesc cuvintele"*.

La acest început de drum, nu ne miră că poetul nu știe încă să evite cu rigoare clișeele, banalitățile: surâsul iubitei este *"o stea pe cerul nopții"*, privirea ei – *"luna care zburdă"*.

Folosește cu pricepere repetițiile, dar abuzează de ele. Repetă cuvinte, versuri. Începutul poeziei revine în finalul ei. De multe ori, repetiția dă stiului ceva popular, neîncorsetet. Ca în vorbirea curentă, convingătoare: *"Nu, nu vei ajunge la întuneric/ vei ajunge poate la stele"* ("Hazeev" – Lupul). Sau: *"Numai tu (...) Numai tu (...) Numai tu"* ("Ha-kaas șeli" – Mânia mea).

Rima nu apare pretutindeni. Poetul folosește adesea versul modern, liber. Dar, pe alocuri, potrivit, întâlnim și rime. Numai că rima este încă monotonă. O poezie frumoasă, "Sheherezada", este construită pe o rimă unică, în "a": *nehama, tikva, hitnapța, ala, ahava, laila, minhara, afela, nekema, hișkia.*

Remarcabilă pentru structura specifică a scrisului lui Eliahu Cohen este tendința spre bizar.

Dragostea, actul sexual iau aspect canibalistic ("Neșihot țifoni" – Mușcături de viperă): *"Găurește-mi carnea (...)/ și sânge să împodobească podeaua/ căci gura ta e înfometată/ și sângele meu încins de dor"*.

În "Almana șehora" (Văduva neagră) ne e prezentată o femeie sadică, care-și schimbă mereu amanții și, din când în când, îl *"scoate și pe el din magazie"*. Văduva neagră a găsit în el o nouă victimă. *"Dimineața vei presăra/ iarăși/ sare pe rănile mele"*. Sau, într-o a doua variantă a poeziei, văduva neagră *"va pune trupul lui obosit în farfurii mici/ și într-o cană mare/ și poimâine – când va naște/ va avea copilul meu ce să mănânce"*.

În "Ha-asimon nafal" (Mi-a căzut fisa) asistăm la o crimă fără motiv, din pur automatism. Refrenul *"mi-a căzut fisa"* revine de cinci ori, obsedant, înnebunindu-l nu numai pe cel ce săvârșește crima, ci și pe cititor, creând o stare de tulburare a conștiinței, molipsitoare, stranie. Act dement.

Umor macabru, ca în poeziile moderniste din primele decenii ale secolului trecut, întâlnim în poezia cu titlu caracteristic "Șir psihi lehalutin" (Poezie complet dementă). *"Am vrut să-ți lovesc inima,/ dar nu ai inimă"*, începe poezia. Continuă apoi cu imagini absurde. Îi trimite iubitei fără inimă o pisică gătită cu brânză și măsline. Iubita nu-i mulțumește, nici măcar nu-l cheamă la telefon. *"N-ai conștiință, / n-ai pic de rușine/ așa cum nu ai nici pisică, ai?"* o înfruntă, ironic, poetul. În cele din urmă, ridicând ascendent proporțiile, accentuează absurditatea imaginilor. Ucide un lăptar în floarea vârstei și-i trimite iubitei cadavrul acestuia. Revine refrenul: *"N-ai conștiință, / n-ai pic de rușine/ și ai să plătești asta scump"*.

Placheta de debut a lui Eliahu Cohen cuprinde circa douăzeci de poezii. Nu e mult. Nu calitate estetică extraordinară. Dar e variat, interesant.

Promițător.

(Iosif Eugen Campus)

Sanda Faur

Sara – în țara amintirilor

Editura Hasefer, București, 2002

Publicistă de renume în presa românească, Sanda Faur a oferit în ultimii ani cititorilor și câteva volume de proză, bine primite de către aceștia, dar și de critică.

În această nouă carte, autoarea, născută într-un "șteitl" din Moldova, Huși, prezintă, așa cum arată și titlul, o serie de povestiri cu caracter autobiografic, amintiri despre ea și familia ei.

În prefață, R. Cosașu, specialist în "mătușologie", scrie: «Un scriitor evreu fără știința "mișpuhologiei" nu are șanse de nemurire… ea se ocupă artistic de legăturile infinite dintre mama și tata, dintre frați și surori, soți, soții, cumnate și verișoare, soacre și mătuși, rude de gradul II, III și prieteni mai apropiați decât rudele de gradul I...».

●

C.N.N.
Ce Năimiți
Nemernici

În povestirile ei, Sanda Faur se dovedește o scriitoare talentată, cu o bogată experiență de viață, iar personajele descrise de ea sunt prezentate verosimil. Interesante sunt amintirile văzute prin ochii unei fetițe de 5 ani, ca și cele de mai târziu, urmărite de privirile unei adolescente de 14 ani, cum ar fi descrierea unei călătorii de pomină, cu peripeții, de la Huși la Crasna, cu vestitul trenuleț (mai există oare?) și de acolo spre capitală, în povestirea "Bun găsit, București".

Amintirile autoarei sunt de o sinceritate dezarmantă, pline de umor și auto-ironie.

Sanda Faur surprinde destine omenești văzute prin prisma unui trecut nostalgic, deși nu idealizează acest trecut. Ea abordează personajele dintr-o poziție feministă deoarece o viață întreagă a lucrat la revistele destinate femeilor.

De remarcat că Sanda Faur folosește o limbă literară bogată și posedă un stil elegant și fermecător.

Sebastian Ungureanu

Investiția

Colecția Biblioteca, București, 2001

În această colecție, volumul "Teatru" publică și piesa "Investiția", scrisă de Sebastian Ungureanu. Este o comedie în două părți, o satiră la adresa celor care, în perioada de tranziție de la comunism la capitalism, în loc să muncească, visează la niscaiva afaceri care să-i îmbogățească rapid. Ei sunt în așteptarea unor oameni de afaceri străini care să învârtească milioane de dolari în proiectele lor fanteziste. Până la urmă cad pe mâna unor escroci internaționali și își pierd și bruma de avere ce o mai aveau.

Piesa "Investiția" a dramaturgului Sebastian Ungureanu este actuală, bine alcătuită și având dialoguri vii și cu haz.

Cine este Jules Cohn Botea?

Primim din partea d-lui Matei Grisaru o precizare în legătură cu autorul prefeței la volumul său de povestiri "Fidelitate". «Autorul este necunoscut în Israel… pentru a înlătura această lacună îmi permit să vă alăturez cărțile pe care dânsul m-a împuternicit să vi le fac cunoscute.»

Jules Cohn Botea, născut la București, este absolvent (1953) al Institutului Medico-Farmaceutic din capitala României, Facultatea de Pediatrie, și a publicat numeroase articole de specialitate.

În paralel cu profesia de medic, el a găsit timp pentru a se dedica și scrisului, îndeosebi dramaturgiei. Am în mână două culegeri de piese scrise de el, intitulate "Puf de păpădie" și "Doi într-o barcă", care cuprind șapte piese. Dintr-o prefață am aflat că a scris și piese pentru teatrul de păpuși.

Majoritatea pieselor sunt într-un act, deoarece autorul dorește ca ele să poată fi jucate și de amatori; de asemenea, majoritatea au ca subiect mediul spitalicesc, care este, desigur, bine cunoscut autorului. Jules Cohn Botea urmărește faptul cotidian, realitatea înconjurătoare, viața oamenilor, cu reușitele și nereușitele lor, creând personaje veridice. Dialogurile sunt firești, iar acțiunea nu trenează nici un moment. Într-o postfață, regretatul meu prieten Corneliu Bogdan (fost ambasador al României la Washington) spune: *«Autorul dovedește o imensă bucurie de a scrie»* și, adaugă el, *«Când am închis cartea* (e vorba de "Doi într-o barcă") *m-am gândit că nu e lipsit de importanţă faptul că Jules Cohn Botea a fost în perioada 1941-1944 elevul lui Mihail Sebastian la orele de literatură universală şi implicit dramaturgie clasică.»*

Dar Jules Cohn Botea nu e numai dramaturg, ci şi poet. Fascinat de lirica japoneză, el a studiat vreme de şapte ani tehnica micro-poemelor denumite haiku. Am în faţă roadele acestei experienţe: două cărţi, "Licurici ai gândurilor mele" şi "Imagini în boabe de rouă".. Pentru a demonstra talentul liric al autorului, iată în încheiere două asemenea micro-poeme: *"Am pus pe apă/ o barcă de hârtie/ plină cu visuri./ Du-le tu în locul meu/ măcar ele să ajungă...".* Sau: *"Un haiku frumos?/ E cel pe care regret/ că nu l-am scris eu".*

Mihai Nadin

Pana de gravitaţie

Editura Albatros, Bucureşti, 2002

Autorul s-a născut la Braşov în 1938. S-a numărat printre întemeietorii revistei "Astra", a fost profesor la Universitatea din Braşov şi a publicat proză scurtă, critică literară şi dramatică. La sfârşitul anilor '70 a părăsit ţara. O carieră universitară cu escale la München, Providence, Columbus, New York, Wuppertal şi Stanford face ca Mihai Nadin să fie mai bine cunoscut în străinătate decât în România şi mai mult ca om de ştiinţă decât ca autor de literatură.

Romanul "Pana de gravitaţie", scris între anii 1970-1975, a rămas sub formă de manuscris de sertar până după revoluţie, cauzele fiind evidente: autorul demască anumite stări de fapt existente în România comunistă.

Naraţiunea – cu un anumit iz poliţist – este concentrată asupra unei încercări nereuşite de asasinat cu prilejul unei vânători, la care eroul principal, ziaristul Radu, asistă întâmplător, şi asupra dorinţei lui de a afla adevărul, dorinţă ce se transformă într-o adevărată obsesie. Romancierul este un bun psiholog şi personajele sunt bine conturate.

Şi totuşi romanul are ceva neverosimil. Oricât de obsedat ar fi eroul în încercările sale de a-l găsi pe vinovatul de această încercare nereuşită de asasinat (care de fapt nu are nici o legătură cu viaţa lui), este de neconceput ca el să meargă atât de departe cu obsesia lui încât să se însoare cu victima cu unicul scop de a afla adevărul.

Povestea demarează greu, desfăşurarea ei este lentă, înecată în descrieri şi divagaţii ce se întind pe multe pagini.

Partea a doua a romanului are însă un ritm mai alert, având mai multă acţiune, iar descrierile sunt mai interesante, cum ar fi, de pildă, cea a unei nunţi religioase pe care tinerii sunt nevoiţi s-o facă departe de capitală, într-o biserică dintr-un sat, pentru a nu atrage atenţia organelor de partid, sau remarcabila descriere a marilor inundaţii ce au avut loc în sudul Transilvaniei la începutul anilor '70.

(G. Iosub)

Viorica S. Constantinescu,
Baruch Tercatin

Dicţionar de personaje biblice şi reprezentarea lor în arte

Coperta: A. Darian
Ed. Hasefer, Bucureşti, 2002

Viorica Constantinescu, profesor de literatură comparată la Universitatea din Iaşi, autoarea unor volume de "Povestiri biblice" care se făcuseră remarcate atât pentru ştiinţa autoarei în materie, cât şi pentru calitatea scrisului ei, – şi B. Tercatin, din Tel Aviv, iscălesc astăzi o carte foarte utilă (pe de o parte) şi foarte frumoasă (pe de altă parte). Ideea de a ilustra diferitele personaje biblice, precum bătrânul Noe, frumoasa Esthera sau înţeleptul rege Solomon cu reproduceri din Chagall, Rembrandt sau Giorgione este binevenită, făcând plăcută citirea cărţii. O carte ca un album de artă, tocmai bună să o pui în bibliotecă sau să o dai cadou de-o Bar-Mitzva sau de Hanuka.

"România literară", Bucureşti, 2002, publică, sub semnătura criticului literar Alex. Ştefănescu, un studiu despre scriitorul român Paul Gona. Extras:

«În perioada care urmează (după 1977, şi stabilirea lui P. G. la Paris), *Paul Goma este pentru români mai mult decât un simbol înduioşător, şi anume un erou în acţiune, care denunţă în continuare, vehement, monstruozitatea dictaturii comuniste din România. Securitatea încearcă de două ori – în 1981 şi în 1982 – să-l asasineze, fără succes. Sumbra instituţie investeşte un imens efort organizatoric în denigrarea scriitorului, pentru a-i diminua influenţa. Securişti infiltraţi printre scriitori şi scriitori vânduţi Securităţii răspândesc – îndeosebi prin intermediul revistelor aservite regimului, "Săptămâna" şi "Luceafărul" – ideea că Paul Goma, lipsit de talent literar, ar face atât de multă agitaţie numai pentru a atrage atenţia asupra lui. În această situaţie, literaţii de bună credinţă se află într-o dilemă. Ei ştiu bine că Paul Goma nu are mare valoare ca scriitor şi nu este în nici un caz un Soljeniţân român, aşa cum îl etichetaseră diferiţi admiratori din ţară şi editori din Occident. Dar îşi dau seama că spunând adevărul ar face jocul Securităţii. Drept urmare, îl laudă fără rezerve pentru opera literară, minţind deliberat sau autoconvingându-se că exact aşa stau lucrurile. Este cea mai îndreptăţită şi*

mai… nobilă mistificare înregistrată în această perioadă. Ea este susţinută şi de postul de radio "Europa Liberă", îndeosebi prin comentariile faimoşilor lideri de opinie literară Monica Lovinescu şi Virgil Ierunca. Numai în discuţiile particulare, unii scriitori din România se pronunţă cu luciditate asupra valorii romanelor lui Paul Goma. La scenă deschisă, însă, ei tac sau supraevaluează aceste romane. Treptat, Paul Goma se transformă într-o statuie şi numeroase personalităţi ale culturii române fac de gardă în jurul ei, apărând-o de cei ce vor să o dărâme.

După 1989, articolele polemice publicate de scriitor în presa românească i-au dezamăgit pe cititori. Nu chiar de la început. Un timp, autoritatea lui a rămas neştirbită. Observaţiile sarcastice pe care el le făcea **de la Paris** *în legătură cu viaţa politică şi literară din România postdecembristă, chiar şi cele de o nedreptate evidentă, erau primite cu încredere şi cu un fel de masochism, ca un binefăcător duş rece. Treptat, însă, şi mai ales datorită fragmentelor de jurnal publicate în diferite reviste, a început să-şi facă loc ideea că scriitorul este mai mult vindicativ decât justiţiar şi că mai şi manifestă o suspectă predilecţie pentru vulgaritate. Această impresie a fost definitiv şi dezastruos confirmată de "Jurnalul" în trei volume lansat cu mare publicitate de Editura Nemira. În paginile Jurnalului, vanitatea autorului ia forme maniacale, iar plăcerea de a-i culpabiliza pe contemporani devine un fel de orgie a maculării oricărui prestigiu,*

În zadar au făcut de gardă atâtea personalităţi în jurul statuii idolatrizate. Dărâmătorii de statui nu şi-au atins scopul, dar statuia însăşi, din cauza unui secret viciu de structură, a început să se prăbuşească singură, să se sfărâme, să se transforme într-un morman de moloz.»

(M. Raf.)

Răspunzând la întrebarea unui reporter de la "Ziarul de Iaşi" à propos de faptul că nici până azi nu au fost scoase plăcile de pe străzile ce poartă numele mareşalului Antonescu, d. Octav Cozmâncă, ministrul Administraţiei Publice, a spus pentru a zecea oară că da, sigur, plăcile vor fi schimbate, însă… în mod eşalonat.

Lasă, domnu' Cozmâncă. Schimbă placa!

Ego Solon

Când doi aşi se întâlnesc

Editura Napoca-Star, Cluj, 2001

Ego Solon, pseudonimul literar al arhitectului Edmund Solomon, născut în 1930 la Timişoara şi stabilit în 1995 în Israel, este deja o personalitate cunoscută. Revista noastră i-a prezentat două din apariţiile sale editoriale, "Carol nu s-a întors" şi "Destin".

Noua sa carte, "Când doi aşi se întâlnesc", s-ar putea numi roman, deşi, de fapt, ea conţine trei nuvele poliţiste, cu subiecte diferite, dar legate prin eroii principali.

Cartea lui Ego Solon respectă toate regulile şi tradiţiile genului poliţist şi sunt de acord cu cele susţinute de cunoscutul critic literar român Ion Cristofor, care spune în postfaţă: *«Cu o imaginaţie debordantă, autorul îşi poartă cititorii prin mai multe ţări şi continente, prin diverse medii, fiind dotat cu un spirit de observaţie puţin obişnuit.»*

Temele nuvelelor sale sunt urmărirea unei filiere internaţionale de trafic de droguri, destinul unei spioane antisovietice şi rezolvarea unui caz de spionaj în Israel. Fiind vorba de nuvele poliţiste, nu are rost să dăm amănunte despre subiectele tratate.

Cartea "Când doi aşi se întâlnesc" – ca orice carte poliţistă bună – odată începută, e greu s-o laşi din mână până n-o termini.

(G. Iosub)

Naţiunile Unite sprijină „Pacea celor curajoşi" a lui Arafat… şi de aceea condamnă Israelul!

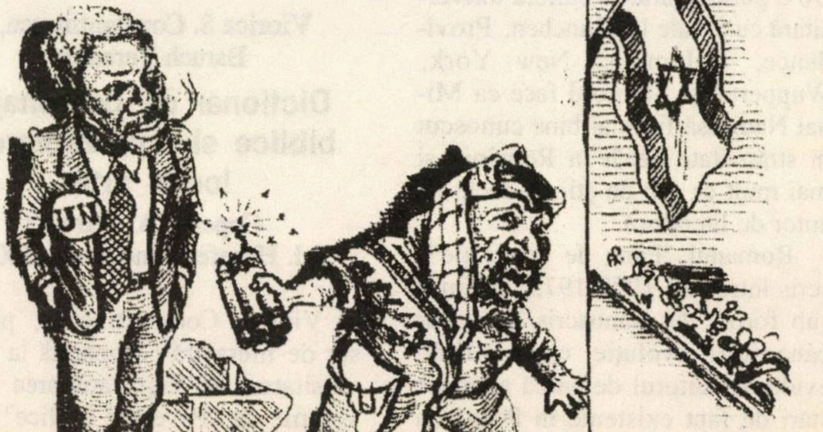

Desen de Oleg; din "Jerusalem Post", 2002

ZOLTAN TERNER

Vreți să râdeți cu lacrimi? Uitați-vă la Sefi!

Se mai gândește cineva astăzi la cei care și-au bătut capul în secolul trecut să realizeze cutiuța cu minuni? Sau cu maimuțe, cum vreți să-i ziceți. Televizorul! E azi la îndemâna oricui. E pâinea săracului. E trecerea timpului pentru cei ce n–au ce face. E sursa a aproape tot ceea ce știm despre întâmplările de azi de la noi și din lume. De ce să mai cheltuiești bani pe ziare? Ai în casă cele două cutiuțe care îți aduc, în sunet și imagini, lumea toată în fața ta: radio și TV. S-au banalizat în așa hal încât nu le mai băgăm în seamă ca obiecte tehnice în sine. Sunt ieftine. Tot mai ieftine. Poți găsi la gunoi receptoare TV în stare de funcționare. Când iei unul nou, ce să faci cu cel vechi? Nu ți-l ia nimeni. Căruța trasă de calul acela costeliv, a arabilor care strigau în idiș "alte zachen!", vine tot mai rar în condițiile actuale… Așa că n-ai încotro. Pui frumușel televizorul vechi, dar încă bun, pe containerul de gunoi. Poate îl ia cineva.

Când era doar o năzuință, cine ar fi visat așa ceva? La începutul secolului trecut. Anii tinereților unora dintre contemporanii noștri. Anii când ne nășteam noi înșine. Atunci se clocea în mintea unor tehnicieni și fizicieni "cutia cu maimuțe". Adică transmisia la distanță a unor imagini. În 1926, un neastâmpărat fizician scoțian pe nume John L. Baird stârnește la Londra, printre amatorii de "minuni tehnice", o oarecare senzație cu aparatul său de transmis imagini. Primul televizor. Semăna mai degrabă cu un aparat manual de tăiat pâine de azi. Aparatul lui Baird nu "prea" era electronic. Era mai degrabă un aparat mecanic. Un disc găurit se învârtea cu viteza de 12, 5 rotații pe secundă. Domnul Baird a reușit totuși, cu aparatul său, să transmită la distanță o minusculă imagine împărțită în 28 de linii formate din puncte. Era, firește, o imagine în alb-negru. Dar așa cum era, alb-negru și nu prea clară, micuța imagine transmisă în spațiu a însemnat, totuși, deschiderea erei televiziunii. O revoluție.

Fapt este, și nu obosesc să o repet, că nu mai putem concepe viața noastră fără televiziune. Numărul extravaganților care se lipsesc voit de televizor e neglijabil. Sunt tipi asociali, bizari, anormali. Oamenii normali ai zilelor noastre sunt copiii televizorului. Vrem-nu vrem, suntem telefagi. Problema este doar de măsură, de proporții. Să te menții la un nivel de "alimentație rațională" cu imagini TV. Asta e tot ce poți face. Să nu ajungi un burduf în care se poate turna toată apa curată sau murdară a televiziunilor lumii. Problema se reduce, în final, la temperanță. La rațiune. Adică la rație. Să avem grijă ca rația zilnică de teveină pe care o ingerăm să fie… rezonabilă. Televiziunea ca atare nu ne ajută în asta. Vine cu ispite tot mai numeroase și mai mari. Vrea să ne pape în întregime, să ne subjuge sută la sută. Să nu mai rămână din noi nici o părticică neintoxicată de TV. Să ne fure din somn, din lectură, din liniște, din conversație, din amorul conjugal, din plimbări. Din tot.

Un exemplu: canalul 1 al televiziunii naționale israeliene se deschide la 6, 45 dimineața cu o emisiune de actualități de toată frumusețea. Se cheamă "Bună dimineața, Israel!". Într-o ambianță intimă,

ZISE...

"A fost o manifestare unică de democrație, care este superioară tuturor celorlalte forme de democrație…"

(Izat Ibrahim, vicepreședintele Consiliului Comandamentului Revoluției din Irak; dintr-o declarație făcută presei a doua zi după ce fusese anunțat rezultatul referendumului prezidențial din octombrie a.c.: alegătorii au votat în proporție de 100% pentru Saddam Hussein.)

... ȘI-N ADÂNC SE SCUFUNDĂ

(CU ACCENTUL PE Ă)

destinsă, cu ceai, cafea şi fructe pe masă (în cazul emisiunii de Sucot), se discută neformal, liber, firesc, despre ce mai e nou în viaţa noastră şi a lumii: ştiri, revista presei, comentarii la toate astea, tihnit, omeneşte, la modul inteligent. Cum să nu te capteze şi să te ţină legat? La această conversaţie fără ştaif, fără dichisuri formale, participă Iaakov Ahimeir, în cămaşă, cu faţa destinsă, se simte că e proaspăt spălată de dimineaţă, Uri Levi, fostul comentator sportiv, şi o domnişoară al cărei nume îmi scapă, vioaie, străduindu-se să fie la nivelul celor doi. Ştirile le serveşte Daniel Peer, un crainic comentator plăcut la vedere, civilizat şi temperat. Deloc rău. Nu ştiu de ce nu e folosit mai intens.

Evenimentul cel mai de seamă în emisiunile israeliene l-a constituit, îndrăznesc să afirm, serialul "David Baruch solicită răspuns". E vorba de o serie de interviuri pe tema viitorului ţării, a idealurilor naţionale. Cu personalităţi de concepţie şi ideologie de diverse orientări. Mă voi rezuma la un singur exemplu: dialogul cu dr. Vered Naam, locuitoare în colonia Cfar Adumim, doctor în Talmud. Tema: idealul sionismului şi coloniile ca întrupare a acestuia. Cele afirmate de interlocutoarea lui David Baruch sunt demne de tot interesul: "Cred că trebuie să revizuim viziunea noastră, atât despre un stat sionist laic cât şi despre restaurarea Sanhedrinului şi a Templului aici şi acum". Proiectul de colonizare în Iudeea, Samaria şi Gaza a eşuat "într-o oarecare măsură", recunoaşte colonista din Cfar Adumim, o intelectuală purtătoare a ideologiei colonizării neo-sioniste.

"Şi ce-i de făcut?" întreabă David Baruch. Răspunsul lui Vered Naam e surprinzător şi nu prea: "Divizarea ţării, ceea ce acum e posibil şi majoritatea ţării o doreşte". Dialogul e întrerupt de imagini de arhivă. Unele, alb-negru, din 1974, înfăţişând scene de inaugurare a primelor colonii. La una dintre primele participând şi Shimon Peres, Partidul Muncii fiind pe atunci un partizan înfocat al ideii coloniilor sioniste. Alte imagini, din anii '90 şi 2000, înfăţişând scene destul de dure de la acţiunile de evacuare cu forţa de către Zahal a unor colonii. Secvenţe din spectacolul cunoscut: ţipete, urlete, plânsete, oameni care se aruncă pe jos, traşi cu forţa, se zbat. Sunt luaţi pe sus. Alţii, lideri ai coloniştilor, adresează soldaţilor apeluri disperate: "Refuzaţi ordinul! Sunteţi evrei!".

Încă un eveniment notabil: revenirea în forţă a valorosului comic Sefi Rivlin într-un serial intitulat simplu, "Sefi". Dacă vreţi să râdeţi cu lacrimi, nu pierdeţi acest serial plin de un umor de calitate, fără strâmbături prosteşti, fără excese şi – lucru rar – plin de miez.

– Ce s-a întâmplat cu tine de data asta? Găseşti numai lucruri bune? mă întreabă nevastă-mea, după ce citeşte acest text (ea e în mod obligatoriu primul meu cititor).

Îi răspund că ori mi-a slăbit simţul critic, ori, ce să-i faci, am găsit în ultima vreme lucruri realmente bune de semnalat. Poate e una, poate e alta…

Bursa personalităţilor din alia

În urcare

Colette Avital, deputată din Partidul Muncii; indignată din cauza "urii bolnave de sine" a indivizilor din organizaţia "Gush Shalom", care a ajuns să difuzeze pe Internet caricaturi de-a dreptul antisemite, cunoscuta parlamentară (catalogată drept "porumbel") a înaintat o plângere poliţiei, cerând ca amintitul Gush Shalom (condus de Uri Avineri) să fie dat în judecată pentru incitare anti-evreiască. De asemeni, întro convorbire cu Etta Prince Gibson, de la "Jerusalem Post", ea a spus: "Cei din Gush Shalom sunt atât de infectaţi de ură de sine încât au uitat că (în conflictul israelo-palestinian) există două părţi". Apoi, referindu-se la apelurile tipilor Kapo pentru boicotarea Israelului, Colette Avital a adăugat: "Ca evrei şi israelieni, am suferit întotdeauna din cauza boicoturilor. Instigatorii la boicot au apucat-o pe o pistă primejdioasă. A chema la boicotarea Israelului e nu numai un act lipsit totalmente de loialitate. Este un act care duce la auto-distrugere".

În scădere

Zwi Barbiro, om de afaceri, directorul firmei "Romania Consult"; faptul că refuză de ani de zile să plătească cetăţenilor israelieni pensiile ce li se cuvin din România şi că se ascunde la Bucureşti, fără a avea curajul de a da faţă cu victimele sale şi a-şi asuma răspunderea, a făcut ca el să fie văzut ca una din cele mai detestabile şi dispreţuite figuri din rândurile *alialei.*

C.N.N.
Ce Narcotic Nociv

ELENA-ESTHER TACCIU

CALEIDOSCOP - 2002

ZODIA SCORPIONULUI PENTRU TOŢI (22.10-20.11) apare ca semn al Apei, alături de **Rac** şi **Peşti.** Are în plus o dublă garnitură războinică: şi pe Marte, şi pe Pluto, care îi dau dorinţa de luptă pentru întâietate în orice domeniu. Născuţii sub **Scorpion** au trecut în acest an prin foarte multe schimbări dramatice, unele favorabile, altele împiedicându-le temporar sau definitiv scopurile. Adevărul e că luni de zile Pluto a fost retrograd, frânându-le orice acţiune în sensul întârzierii. Fiindcă de multă vreme Scorpionul se află în semnul **Săgetătorului,** în general negativ pentru el, influenţa Scorpionului a pus piedici şi Zodiei din urmă, de fapt neocolită de noroc. Dar mersul invers al lui Pluto a fost autorul surprizelor mai puţin plăcute din prima parte a anului pentru ambele semne de Foc. Implicări în lupta pentru putere, intrigile, răzbunările sale au dus la afectarea echilibrului psihic al **Scorpionului,** ca şi la ieşirile lui violente. În luna aniversării sale e important să practice calmarea prin meditaţie. A nu lua promisiunile verbale ale unora drept garanţie. E bine ca şansele să fie cumpănite în singurătate, înainte de acţiune. Încă din octombrie, de la începutul lunii acesteia, Pluto se îndreaptă, şi alături de un Marte armonic e capabil abia acum să facă daruri Scorpionului, mai ales în domeniul ambiţiei intelectuale. Celelalte semne de **Apă, (Rac, Peşti)** au de trecut prin schimbări în familie şi în venituri. Accidente survin în locuri necunoscute. Semnele de **Foc** (despre Săgetător, vezi mai sus – plus **Berbec, Leu)** au ascensiune mai ales financiară. Şi semnele de **Foc** trebuie să evite călătoriile periculoase. Semnele de **Pământ** sunt şi ele cuprinse de obsesia puterii şi a gloriei, obţinută prin strategii nu tocmai morale. Secretele abundă la Capricorn, Taur, Fecioară. În plus, la ei apare schimbarea modului de viaţă, pericolul de procese, de internare în spital. Semnele de **Aer** pot trece prin schimbări de convingeri, la un fanatism nefast.

POŞTA NOASTRĂ: *Anunţăm cititorii că ne pot adresa întrebări despre astrologie, mistică, parapsihologie ş.a.m.d. Telefonul de contact rămâne acelaşi, 03-5590829, ca şi POB 2104, Holon; idem pentru procurarea volumului "STELE REGALE". Nu trimitem Horoscoape acasă, ci le publicăm (nu imediat) în următoarele numere din „Minimum".*

Iarăşi Nostradamus... (4)

Nostradamus face în secolul XVI ceea ce disciplina destul de recentă a astrologiei a inaugurat pe la 1920-1930, peste 400 de ani de la marea sa operă. Iată câteva previziuni generale care rezistă strălucit în faţa oricărui examen actual.

Întâi, Michel de Nostradamus anunţă (în 1550) pentru secolul XVIII scăderea numărului de monarhii ereditare din Europa şi intrarea în drepturi a Republicii. Enunţă ideea că noua formă statală va purta masca puterii maselor, dar nu va putea face faţă haosului şi anarhiei care-o vor submina.

Pentru secolul XX, M. de Nostradamus prevede războaie apocaliptice. Ele se vor desfăşura, continuă să ne surprindă profetul, cu schimbări climaterice teribile: furtuni, secetă de mare durată, inundaţii, foamete. Trei Regi ai Nordului din ambele emisfere se vor confrunta cu Antichristul, având alte feţe în fiecare epocă. Unul poate fi Napoleon, peste două veacuri putem recunoaşte în portrete pe Hitler, Osama Bin Laden, Saddam Hussein şi chiar Arafat.

Un alt punct precede enunţurile multor gânditori moderni, şi anume că istoria mondială prezintă o repetare şi o reluare a ciclurilor. Adversar al Utopiilor, Nostradamus se încăpăţânează să nu considere realiste viziunile paradiziace despre armonia generală, pacea eternă, egalitate şi binele unanim. Şi totuşi, după imaginea infernului cu atâtea similitudini contemporane nouă, savantul umanist de odinioară vede instalarea noului Secol de Aur, în care Saturn, simbol al înţelepciunii şi tristelor experienţe, Jupiter, spiritul dreptăţii, şi Marte, curajul acţiunii şi al confruntării, vor coexista armonic. Tabloul va fi o nouă Geneză biblică, modelul acestui spirit universal, mândru de opera neamului evreu din care provine.

Aceste idei sunt explicit afirmate în lunga scrisoare către Regele Franţei, Centuria VII. Nostradamus era sigur că numai viitorul îi va aprecia opera în dimensiunea sa reală.

Şi se pare că n-a greşit.

(În numărul viitor, prezentarea unor celebre strofe profetice traduse şi comentate)

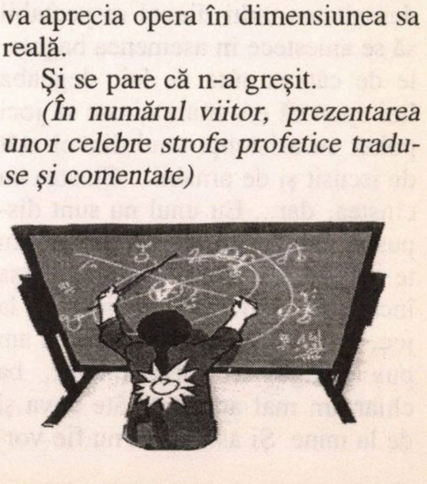

ALEXANDRU SEVER

Ordine şi dezordine

◆ La optzeci de ani, înseamnă să te afli deja la hotarul dintre fiinţă şi nefiinţă: adică între două lumi – una căreia abia îi mai aparţii, şi alta căreia îi şi aparţii întrucâtva cu trecutul şi cu toată povara îngândurărilor pe care ţi le-a prilejuit.

◆ Condamnat la moarte pentru asasinat, a fost foarte dezamăgit aflând că pedeapsa i-a fost comutată în închisoare pe viaţă. Sperase nenorocitul că scaunul electric îi va scuti măcar osteneala unei sinucideri. Prilej de a constata, o dată mai mult, carenţele unui stat care nu poate economisi bravilor săi asasini, fie chiar şi cu oarecari contribuţii de la buget, nici măcar bătaia de cap a unei sinucideri.

◆ Diferenţa posibilă dintre un scriitor autentic şi un grafoman: unul scrie pentru a se elibera de prea plinul unui spirit care nu mai suportă nici o îngrădire; celălalt, pentru a umple vidul său interior.

◆ Cum mă ştiu prea de tot neîndemânatic şi slab de înger ca să mă pot crede în stare de a trişa la poker, nu mi-a rămas decât să cred că, adjudecându-mi potul cu o quintă royală, cel care a trişat cu mâna mea a fost însuşi Diavolul. Degeaba mi-am spus că nu e de demnitatea unui diavol respectabil să se amestece în asemenea bagatele de câteva sute de lei, degeaba îmi spun că e o mare cinste să joci poker cu asistenţa unui diavol atât de iscusit şi de amabil... Cinstea ca cinstea, dar... Eu unul nu sunt dispus să mă cert cu Dumnezeu pentru te miri ce, un pumn de parale! Aşa încât, de cum m-am ridicat de la joc, am trecut pe la Biserică şi am pus câştigul în cutia milelor, ba chiar am mai adăugat câte ceva şi de la mine. Şi asta ca să nu fie vorbă între mine şi Dumnezeu. Chit că un răutăcios ar putea spune că nu făcui nimic altceva decât să îndestulez casieria Cerului cu banii Iadului.

◆ Este şi de mirare cum secreţia unei asemenea banale combinaţii de mucus şi apă care face toată alcătuirea unei lacrămi, poate totuşi să exprime toată gama unor dureri atât de diferite cum ar fi, de pildă, durerea unui copil căruia i s-a luat o jucărie, disperarea unei femei abandonate, căinţa unui ucigaş sub spânzurătoare, sau necazul unui cerşetor care şi-a pierdut ultimul gologan cu care putea să-şi cumpere o pâine. Sfinte Dumnezeule, câte necazuri se pot îngropa într-o lacrimă!

◆ Un pat în care boleşti încă nu e un sicriu. Şi întemniţarea în paralizie încă nu e o moarte. Dar ce altceva este ea? Abia ceva mai puţin decât moartea!

◆ Vii şi morţi – cu toţii stăm sub degetul lui Dumnezeu. Cum dară să te mai miri că la adăpostul celor cinci degete ale Sale, întrunite în căuş, încape tot Universul?

◆ Terra – loc de exil? Pentru un spirit religios ar putea fi un loc de ispaşă, sau chiar un loc de aspră pedeapsă.

◆ Un trecut seamănă uneori cu un parc răvăşit în care puţine sunt aleile ce nu s-au pierdut în bălării.

◆ **Potopiniană.** A fost un timp în anii "fericitei dictaturi populare" când, printre atâtea alte prohibiţii, exista şi o prohibiţie a demisiilor. Nimeni nu putea demisiona înainte de a fi concediat. Drept care, de îndată ce am fost concediat, pentru ca să-mi mai dreg obrazul, am depus o cerere de demisie. Spre stupefacţia mea, demisia nu mi-a fost aprobată nici măcar după ce am fost concediat.

◆ Deţinător a nenumărate opere de artă, în aşa măsură îşi închipuie că posesiunea lor e un merit, încât nici nu e de mirare sentimentul care îl încearcă precum că admiraţia care şi se arată îl include neapărat şi pe el.

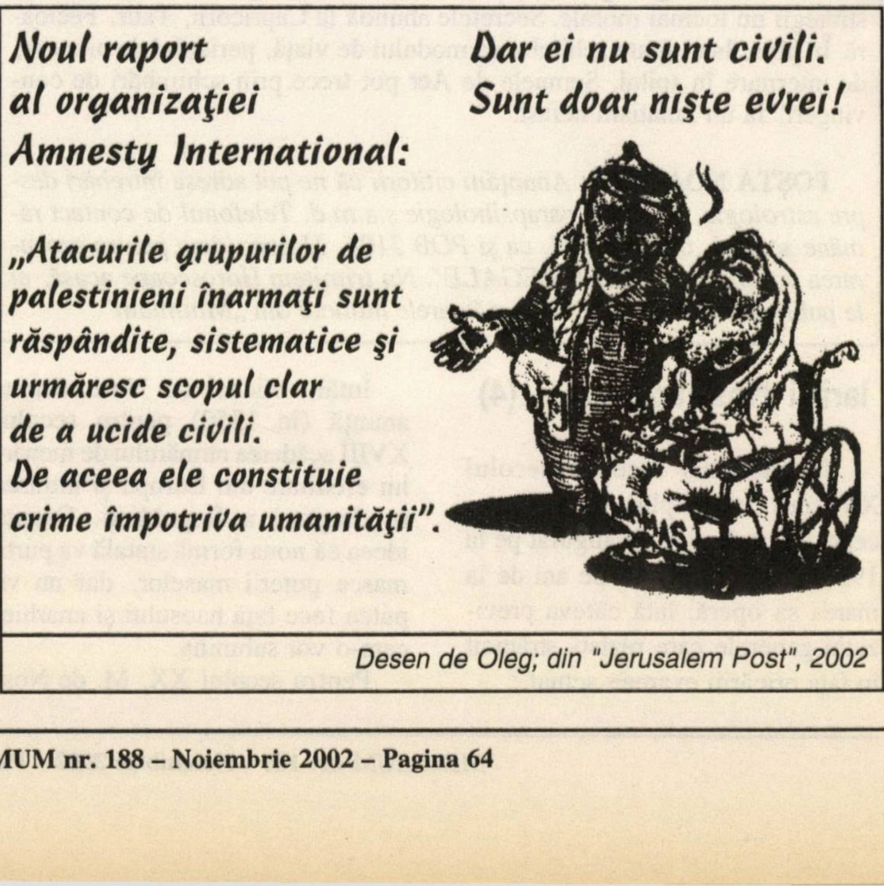

Desen de Oleg; din "Jerusalem Post", 2002

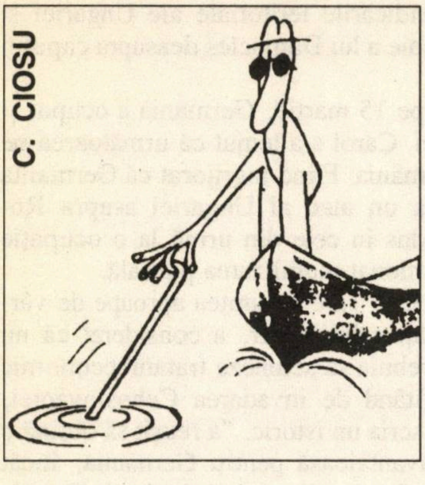

Pescuitorul de perle

Nu avem voie să facem abstracție de asemenea confuzie

«Cine nu știe că în România ACMEOR este o asociație absolut apolitică?»

❖

«Nu avem voie să facem abstracție de atitudini care nu se complac cu acest scop.»

("Viața noastră", nr. 16.653/2002; comunicată de Dorin Feredaru, POB 48932 Haifa, care face următoarele două observații: 1. ACMEOR nu poate fi o asociație absolut apolitică în România, pentru simplul și nevinovatul motiv că ea nu activează în România, ci în Israel; 2. Nu se poate spune "atitudini care nu se complac cu acest scop". Cuvântul "complac" este folosit aici aiurea-n tramvai. Se poate spune: "atitudini care nu corespund cu..." etc. sau "care nu sunt în concordanță".)

Așa niște aliați devotați...

«În problema Irakului, Schröder și ministrul său de externe Ioshka Fischer aunt azi cei mai devotați aliați ai Statelor Unite. Cu intuiția sa politică, Schröder a simțit că Germania nu vrea război și de aceea i-a spus lui Bush un **nu** categoric.»

("Ultima oră", nr. 2317/2002; comunicată de Rina Hod, Ierusalim, POB 52831, care îi dorește din toată inima președintelui american George W. Bush să aibă cât mai puțini aliați devotați ca germanul Gerhard Schröder.)

FITO

«După izbucnirea războiului civil din Spania, Joseph Walter Weiss a fost trimis de KGB la Madrid ca să ajute brigăzile de comuniști ce luptau împotriva lui Franco... Într-o misiune, Joseph Walter Weiss l-a găsit pe Iosip Broz mort în tranșee... Joseph Walter Weiss avea asupra sa actele lui Iosip Broz și... s-a substituit lui Iosip Broz. Noul Iosip Broz și-a adăugat la numele său apelativul conspirativ TITO, care în limba engleză înseamnă "Third International Terrorist Organization", adică a treia organizație teroristă internațională.»

("România Mare", București, nr. 625/2002; comunicată de Tiberiu Beclea, Brașov, POB 84289, care subliniază că prin abjecția, imbecilitatea și setea lor de a minți fără rușine, indivizii de la publicația în cauză se numără, alături de OEP-iștii lui Arafat, printre cei mai activi membri ai lui FITO: Fourth International Terrorist Organization. Așa cum semnalează corespondentul nostru, în același articol, vorbindu-se de Benjamin Disraeli, primul ministru britanic de la finele secolului 19, se arată că acesta a fost "membru al Conspirației Satanice din acele vremuri".)

Un articol ajuns la redacție cu o întârziere de 60 de ani

«Așa ne despărțim astăzi de anul 5702 al existenței evreiești... Iată-ne în preajma lui 5703...»

("Viața noastră", 6.08.2002; comunicată de Joseph Rosen, POB 96018, Ierusalim, – care este de părere că povestea seamănă cu acele scrisori care ajung la destinație la 60 de ani după ce fuseseră puse la poștă; într-adevăr, noi ne-am despărțit, de fapt, de anul 5762, intrând în anul 5763.)

Poșta

Dr. Egon Melamed, Bnei Brak (observație justă; numărul celor ce-au murit în accidente de circulație la noi, anul trecut, nu poate fi de 21.956 persoane, cum apare în ziarul cu pricina, ci de aproximativ 700; ceea ce e, oricum, prea mult); **Solo Reininger,** Givat Yam; **Rodica Leventer,** San Diego, California, SUA; **Leon Ashkenazy,** Lyon, Franța (observații bune, dar nu perle); **Sorina Weintraub,** Ramat Hasharon (nu); **Petre Cioclu,** Kiriat Yam (aveți dreptate; ne-ați prins în ofsaid; descoperitorul perlei trimise de ing. M. Segalescu este chiar ing. M. Segalescu și nu altcineva).

B.B.C.
Bădărani.
Bandiți.
Canalii.

PAUL D. QUINLAN

Regele play-boy (şi vestita Elena Lupescu...)

VI

Prinţul moştenitor Carol (viitorul rege Carol al II-lea) a pricinuit părinţilor săi, Regele Ferdinand şi Regina Maria, nenumărate necazuri.

Mai întâi, s-a însurat, în secret, cu o domnişoară Zizi Lambrino. Şi cum, pe vremea aceea (sfârşitul primului război mondial), un viitor monarh nu avea voie să se căsătorească (precum prinţii de azi) cu femei fără de sânge aristocratic în vine, a hotărât să renunţe la tron. Ulterior, însă, s-a răzgândit şi s-a recăsătorit cu prinţesa Elena a Greciei (viitoarea regină-mamă Elena). Bucuria casei regale a fost mare, dar de scurtă durată. Lucrurile mergeau prost între cei doi soţi, Carol îşi înşela nevasta pe toate drumurile şi, fiindcă de ce te temi nu scapi, el s-a îndrăgostit de o altă femeie, numită Elena Lupescu.

În capitolele trecute am văzut cum s-a născut legătura amoroasă dintre Carol şi vestita Lupeasca. Şi ce s-a întâmplat cu amanţii regali după ce Carol renunţase la tron şi plecase cu femeia vieţii sale în Europa. Acum aflăm cum s-a produs întoarcerea lui Carol în România; a lui Carol, dar şi a Elenei Lupescu; şi ce s-a mai întâmplat în continuare. Povestirea de faţă a apărut în cartea "Regele play-boy" a americanului Paul Quinlan, tipărită la editura Humanitas, Bucureşti, în traducerea Monei Antohi.

(Urmare din numărul trecut)

La începutul iernii din 1939, capitalele Europei păreau să se bucure de o perioadă calmă, dar era doar liniştea de dinaintea furtunii. Reacţia germană la moartea lui Codreanu l-a înspăimântat pe Carol, făcându-l şi mai dornic să consimtă la încheierea unui nou tratat economic cu Germania. În ianuarie, nemţii au dat semne că sunt gata să înceapă negocierile. Puţin mai apoi, Helmuth Wohlthat, asistentul comercial al lui Göring, a fost trimis la Bucureşti. Germanii doreau însă mai mult decât plănuise Carol. Urmăreau să importe mari cantităţi de soia, grâu şi mai ales petrol, în aşa fel încât Berlinul ar fi dominat practic economia românească. Negocierile au fost lungi şi dificile, pentru că Berlinul ţinea revendicările teritoriale ale Ungariei şi Bulgariei ca pe o sabie a lui Damocles deasupra capului României.

Apoi, deodată, pe 15 martie, Germania a ocupat şi restul Cehoslovaciei. Carol s-a temut că următoarea pe listă avea să fie România. Fiind îngrijorat că Germania ar fi putut încuraja un atac al Ungariei asupra României, care ar fi dus în cele din urmă la o ocupaţie germană, Carol a ordonat mobilizarea parţială.

La 23 martie, Carol, care se simţea aproape de vârful listei de priorităţi a lui Hitler, a considerat că nu avea de ales şi că trebuia să semneze tratatul economic cu Germania. Profitând de invadarea Cehoslovaciei, Wohlthat, aşa cum scria un istoric, "a reuşit să obţină o tranzacţie atât de avantajoasă pentru Germania, încât practic toate produsele petroliere şi agricole ale României treceau prin mâinile celui de-al Treilea Reich".

În ciuda tratatului, Carol dorea să menţină România în orbita puterilor occidentale şi, în eventualitatea unui război, să lupte de partea acestora. Era convins că într-un viitor război, stăvilind triumful comunismului, Anglia şi Franţa aveau să fie victorioase în final. Mai mult, se temea de o Germanie învingătoare şi că dacă s-ar fi aliat cu Germania, România ar fi sfârşit prin a deveni un satelit al Reichului.

Carol era însă mai preocupat de prezent. Neliniştit în privinţa dorinţei şi capacităţii Angliei şi Franţei de a veni în ajutorul României împotriva Germaniei, Carol simţea că nu are altă şansă decât să urmeze o politică de neutralitate, care presupunea să rămână în afara oricărui conflict cât mai mult posibil, ca în primul război mondial, încercând totodată obţinerea unor garanţii în privinţa graniţelor României. Datorită invaziei germane în Cehoslovacia, la 13 aprilie Anglia a renunţat la politica ei tradiţională de izolaţionism faţă de Balcani şi, alături de Franţa, s-a angajat să ajute România în eventualitatea unui atac german sau ungur.

Promisiunea făcută de Anglia şi Franţa era de natură să-l încânte pe Carol. În acelaşi timp, spera să încununeze totul cu o garanţie germană referitoare la graniţele României, dar fără nici un succes. Carol mai trăgea nădejde şi în asistenţă economică din partea Angliei. Spre sfârşitul lui aprilie, delegaţia economică promisă de Chamberlain a sosit sub conducerea lui Sir Frederick Leith-Ross, de la Ministerul britanic de Externe. În final, România a obţinut 5 milioane de lire pentru credite economice, englezii angajându-se totodată să cumpere şi 200.000 de tone de grâu. Era însă mult mai puţin decât sperase Carol. "Ce păcat că germanii sunt aşa de puţin siguri, căci altfel aş da dracului pe toţi aceşti dragi prieteni, cari nu vor să-şi priceapă interesele lor şi dau aşa de puţin".

Pe la mijlocul lui aprilie, criza din martie se dezamorsase suficient pentru ca Regele să ordone demobilizarea; palatul regal continua totuşi să fie cuprins de o stare de pesimism. "Situaţia noastră e grea", scria primul ministru Armand Călinescu. "Am sentimentul din ce în ce mai mult că nu vom scăpa de încăierare".

❖

Regele continua totodată să supravegheze îndeaproape educaţia prinţului moştenitor Mihai, probabil mult mai atent decât o făcuseră în cazul lui der Onkel (regele Carol I) sau propriii lui părinţi. În ciuda eforturilor lui Carol, Mihai rămânea un elev mediocru. Ca şi tatăl său, Mihai avea la fiecare câţiva ani un nou perceptor. Colonelul Grigorescu a plecat pentru că nu se înţelegea cu Urdăreanu. Nici Mihai nu-l suporta pe Urdăreanu, numindu-l în particular "Murdăreanu". Grigorescu a fost urmat de colonelul Fundăţianu, apoi de colonelul Tomescu. Cu excepţia unei luni sau două pe care Mihai le petrecea în străinătate cu mama sa, Carol şi Mihai erau frecvent împreună. Mihai a continuat să locuiască cu Carol în spatele palatului, în Casa Nouă, şi-l însoţea de obicei pe Rege la Sinaia, unde le plăcea să vâneze împreună.

Dar Mihai n-avea decât dispreţ pentru Lupescu. Uneori, Carol insista ca Mihai să-l însoţească atunci când se afla în compania lui Lupescu, sperând că băiatul ar fi ajuns s-o accepte ca pe o mamă vitregă, dar asta-l făcea pe Mihai s-o urască şi mai tare. Timid şi liniştit din fire, Mihai "tăcea, ştiind că nu poate schimba lucrurile". Îşi iubea tatăl, dar o iubea şi pe mama lui. Sfâşiat între cei doi, a sfârşit prin a reflecta la sentimentele părinţilor săi unul faţă de celălalt. Nu e de mirare că Mihai suferea de o criză de personalitate.

Tot în vara lui 1939, Mihai a avut prima lui legătură amoroasă. Femeia era o anume Yvonica, de care Mihai, ca un adevărat Hohenzollern, s-a îndrăgostit până peste urechi. Carol şi Duduia erau îngrijoraţi, nevăzând în această femeie decât o aventurieră de duzină care umbla după banii lui, aşa că până la urmă au cumpărat-o pentru suma de 2 milioane de lei în dolari americani. Mihai a fost distrus, cu toate că aparent nu ştia din ce cauză Yvonica renunţase brusc la legătura lor. "Sunt oribile (aceste lucruri) când vezi pe omul ce-l iubeşti că le îndură", nota Carol. În mod ironic, când era vorba de problemele sentimentale ale altora, pentru Carol dragostea ocupa un loc secundar faţă de interesul dinastiei sau ceea ce era considerat mai potrivit pentru persoana respectivă. Şi se pare că nu vedea nici o legătură între femei ca Yvonica şi scumpa sa Duduie. În cazul lui Carol, dragostea era cu adevărat oarbă. Ca să-l ajute pe Mihai să şi-o scoată din minte pe Yvonica, a plecat cu el şi cu Duduia într-o croazieră pe Marea Egee, la sfârşitul lui iulie.

Regele Carol şi prinţul de coroană Mihai la o ceremonie militară, 1939

Apoi, la 1 septembrie, lumea şi-a ţinut respiraţia când Hitler şi-a dezlănţuit Wehrmachtul în Polonia. În primele zile ale lui septembrie, Bucureştiul a fost aproape în stare de panică. Oare România era următoarea pe listă? Şi Ungaria se mobiliza. La 3 septembrie, au fost trimise trupe româneşti la frontieră şi s-a declarat mobilizarea parţială. Carol a părăsit în grabă palatul din oraş, instalându-se la Cotroceni sub pretextul că vechea reşedinţă "necesită unele reparaţii". Războiul i-a stricat cheful şi de ziua Duduii: seara, Carol şi Duduia s-au uitat pur şi simplu la un film, cum făceau adeseori în acea perioadă, şi au băut şampanie.

❖

Ce rol juca Duduia în toate acestea? Deşi trebuie să fi avut o influenţă directă şi în ciuda faptului că Regele o ţinea la curent cu toate evenimentele, ştiind că nu era expertă în politica externă – lucru adevărat şi în cazul lui Urdăreanu –, Carol se baza îndeosebi pe miniştrii săi, mai ales pe Călinescu şi Gafencu (ministrul de externe), nu pe Duduia. Dar Duduia voia să aibă şi ea un cuvânt de spus şi, încurajată de Carol, a început să adune haine pentru echiparea unei divizii militare. Asemeni lui Carol, îl detesta pe Hitler, şi uneori animozitatea ei se traducea prin crize de nervi. Dar ca de obicei, de câte ori era îmbufnată sau se certa cu Carol, Regele nu reuşea pur şi simplu să se concentreze asupra nici unui alt lucru până când nu se împăcau.

În loc să reziste vreme de şase luni în faţa Germaniei, aşa cum speraseră experţii militari occidentali, Polonia abia a reuşit să-i ţină piept trei săptămâni. Şi Carol era surprins, crezând, potrivit informaţiilor transmise de serviciile secrete române şi observaţiilor făcute de el însuşi, că cele două tabere beneficiau de forţe relativ egale.

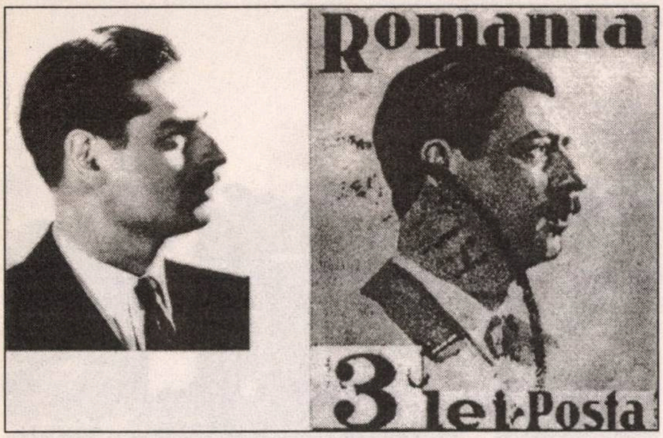

Asemănarea izbitoare dintre tată și fiu: profilul lui Carol Mircea (stânga), fiul lui Carol din căsătoria lui cu Ioana Lambrino, și cel al regelui Carol al II-lea pe un timbru românesc

Pe la mijlocul lui septembrie, aproximativ o sută de mii de soldați și civili polonezi s-au revărsat în România pentru a scăpa de *Blitzkrieg*-ul german. În pofida furiei Berlinului, românii n-au făcut mare lucru spre a-i împiedica pe foștii aliați să intre în țară, dimpotrivă, le-au pus la dispoziție mâncare, haine, bani și îngrijire medicală. Panicat, Urdăreanu l-a îndemnat pe Carol să-i sprijine cât mai puțin pe polonezi, de teama unui atac german, dar Carol, lăudându-se că e "mai uman", credea că măcar atâta putea să facă și el pentru Polonia. Mai mult, ca adept al școlii *Realpolitik,* avea interesul să confiște materialul de război pe care-l aduceau cu ei bieții polonezi.

❖

Hotărâtă să răzbune moartea lui Codreanu, Legiunea încercase încă din decembrie să-i ucidă pe Carol, Lupescu și Armand Călinescu, dar dintr-un motiv sau altul nu reușise să ducă la bun sfârșit acest plan. Fuseseră puse la cale tot felul de scheme prin care să fie omorâți pe când se aflau în trenul regal, la cursele de cai, la Ateneu, la festivaluri, chiar și în Parlament.

La 17 septembrie, Dumitru Dumitrescu a trecut ilegal granița din Cehoslovacia în România, cu ordine de la conducerea legionară din Germania să-l asasineze pe Călinescu. A călătorit la Ploiești, unde i-a contactat pe alți cinci camarazi și i-a informat cu privire la ceea ce aveau de făcut.

Asasinii își făcuseră bine temele. La 21 septembrie, cu puțin înainte de ora 14, Călinescu, aflat în limuzina sa împreună cu agentul de siguranță, se îndrepta pe Știrbei Vodă spre Cotroceni, după ce luase masa de prânz. Pe când mașina trecea pe strada Făgăraș, un alt automobil a apărut pe Știrbei Vodă și s-a luat după ei. Câteva minute mai târziu, când limuzina a cotit-o pe Bulevardul Carol al II-lea (în prezent Bulevardul Eroilor Sanitari), o căruță încărcată cu fân le-a blocat drumul. Când limuzina s-a oprit, a fost tamponată din spate de un alt automobil, fiind împinsă pe trotuar. Șase oameni au sărit din a doua mașină. Agentul de siguranță al lui Călinescu a fost împușcat primul; nici măcar n-a mai apucat să scoată pistolul. În clipa în care Călinescu a deschis portiera din spate ca să iasă din mașină, a fost și el împușcat, murind instantaneu. Ca să fie totuși siguri, asasnii i-au descărcat douăzeci de gloanțe în cap și în piept. Apoi s-au urcat într-un taxi care, sub amenințarea revolverelor, i-a transportat la postul de radiodifuziune, unde au întrerupt emisiunea de după-amiază și au anunțat cu o voce tremurândă, dar triumfătoare: "Atenție! Armand Călinescu a fost ucis! Un grup de legionari l-a executat!". Câteva minute mai târziu, jandarmii au intrat în studio și i-au forțat pe asasini să se predea.

Carol era furios. Uciderea devotatului său om de încredere reprezenta o lovitură fatală dată Regelui. În acea noapte, cei șase asasini, alături de alți trei camarazi capturați cu prilejul unei razii făcute de poliție în ascunzătoarea lor, au fost duși la locul crimei și executați neîntârziat. Corpurile lor au fost lăsate să putrezească într-un careu de frânghie, ca să-i vadă toată lumea. Lângă cadavre a fost instalată o pancartă pe care era scris: "Aceasta va fi de azi înainte soarta asasinilor trădători de țară!". În următoarele zile, Carol a dezlănțuit la rândul lui un val de teroare, asigurându-se că Legiunea plătea scump pentru fapta comisă. Gabriel Marinescu, noul ministru de Interne, a ordonat în întreaga țară execuții similare ale unor legionari bine cunoscuți. Corpurile lor erau lăsate să spânzure de stâlpii de telegraf și de felinare zile în șir, ca un avertisment public.

❖

Începând din luna septembrie, principala grijă a lui Carol fusese Basarabia. De-a lungul întregii toamne existaseră tot mai multe semne că sovieticii aveau să recurgă la forță pentru a obține din nou Basarabia. Bucureștiul a încercat să-i determine pe englezi și francezi să-și extindă garanțiile referitoare la ajutorul acordat în cazul unui atac rusesc, dar, având în vedere propria lor situație militară precară, cele două puteri occidentale i–au refuzat pe români. În ciuda prăbușirii rapide a Poloniei, Carol, ca majoritatea românilor, era încă încrezător în victoria finală a Aliaților; ziarele de la București continuau să publice editoriale pro-franceze. Ambasadorul englez Hoare relata că ceea ce-i neliniștea pe românii de rând era "ce avea să se întâmple cu ei între timp".

Către sfârșitul iernii, sovieticii au intensificat presiunile asupra României, iar în aprilie Moscova le-a reproşat românilor că ar fi provocat mai multe incidente la graniţă. Bucureştiul ştia să zăngănească săbiile cel puţin la fel de bine ca sovieticii. Guvernul român a asigurat poporul că Basarabia n-avea să fie înapoiată fără o luptă pe viaţă şi pe moarte. Era organizată o apărare considerată inexpugnabilă, care prevedea printre altele săparea unui şanţ umplut cu petrol, care ar fi apărat ţara ca un inel de foc. Dar totul nu era decât o operă bufă.

Sperând să intre în graţiile lui Hitler, în martie şi aprilie Carol a început să elibereze din închisoare legionarii mai puţin importanţi, cu condiţia să-i jure supunere. Regele a anunţat chiar, plin de optimism, că Legiunea depusese jurământ de credinţă Frontului Renaşterii Naţionale. Unii legionari au acceptat să îngroape securea războiului, dar alţii, ca Sima, au refuzat categoric. Carol încerca să facă tot felul de jonglerii, încercând să împace Reichul din punct de vedere economic. Ca urmare a tratatului din martie, Germania şi România şi-au unit forţele în cultivarea şi prelucrarea produselor agricole, în special în privinţa alimentelor, seminţelor de floarea-soarelui şi a plantelor textile, înfiinţând noi industrii în acest scop.

Apoi a venit vara infernală a lui 1940. Mai întâi ultimatumul sovietic, urmat de căderea Basarabiei şi a Bucovinei de Nord. Apoi, Diktatul de la Viena, din august, care a însemnat pierderea Ardealului de Nord. Şi tot atunci, Cadrilaterul fu cedat Bulgariei. România Mare devenise România Mică.

În zilele acelea, Buhman l-a întâlnit adesea pe Rege. "Se controlează foarte bine şi ascunde furtuna care-i răvăşeşte emoţiile", scria Buhman. "Îl ştiu de când era copil, şi calmul lui exterior nu mă păcăleşte pe mine". Buhman simţea că sfârşitul e aproape. "Regele nostru e terminat. Numai cei care nu-l cunosc pot crede că ar fi în stare să accepte umilinţa din ultimele două luni". După discuţia cu Regele, s-a înapoiat în birou şi a început să împacheteze lucrurile.

Carol era o victimă a circumstanţelor. Cu toate acestea, din iunie o treime din ţară fusese pierdută fără să se tragă un singur foc de armă. Lumea avea nevoie de un ţap ispăşitor şi, desigur, alegerea cea mai evidentă era Carol. Vestea neaşteptată a pierderii unei mari părţi din Transilvania a căzut ca o bombă; oamenii au ieşit furioşi în stradă. O mulţime impresionantă striga: "Să luptăm!" şi "Îl vrem pe Maniu!", adunându-se în jurul statuii lui Mihai Viteazul din faţa Universităţii, în vreme ce o altă demonstraţie zgomotoasă, care includea şi câteva cămăşi verzi, pornise pe Bulevardul Elisabeta. "Îl vrem pe Rege!", "O vrem pe Lupeasca!", cereau cetele de oameni. Pe străzi, oamenii plângeau fără să se ascundă la auzul ştirilor despre Transilvania.

La Bucureşti, tineretul legionar a ocupat postul de radio şi a încercat de asemenea să pună stăpânire pe centrala telefonică şi pe alte câteva clădiri. Au fost distribuite manifeste care cereau abdicarea Regelui şi s-au auzit împuşcături nu departe de palat. Dar asta a fost tot! După câteva arestări, oraşul a revenit la normal. Revoluţia a fost un balon de săpun. Legiunea a avut ceva mai mult succes în provincie, unde a reuşit să ocupe câteva clădiri guvernamentale. În ciuda tulburărilor din ţară, gardiştii n-au reuşit să facă mai mult. Cu toate acestea, revolta legionară eşuată a reprezentat pentru Carol lovitura de graţie – a cedat în cele din urmă nervos.

El a făcut apel la generalul Ion Antonescu să preia puterea şi să restabilească ordinea. Acesta a primit, însă a pus numaidecât piciorul în prag, cerându-i lui Carol să abdice. În ziua de 6 septembrie, la ora 6:10 dimineaţa, Carol a semnat actul de abdicare, lăsându-l în locul său, pe tron, pe Mihai.

La 9:30 dimineaţa, personalul palatului a fost chemat în sala tronului. Puţin mai devreme, Mihai depusese jurământul ca rege. Carol a intrat cel dintâi în încăpere. Potrivit lui Buhman, "era foarte calm. Nu lăsa să i se citească pe chip nici o emoţie". A făcut înconjurul camerei, strângându-le mâna la toţi, dar fără să rostească un singur cuvânt. Lângă Buhman stătea inspectorul Căilor Ferate, Nicu Pavelescu, "care plângea ca un copil". Apoi a intrat Mihai. Avea şi el o faţă "împietrită". Când Mihai i-a strâns mâna lui Buhman, acesta nu şi-a mai putut stăpâni emoţiile şi a izbucnit şi el în plâns. Antonescu, care şedea lângă Mihai, i-a aruncat lui Buhman o privire pe care cel din urmă n-avea s-o mai uite niciodată.

Mai târziu, în cursul acelei după-amieze, Carol l-a chemat pe Buhman. Când acesta a intrat în încăpere, Carol, îmbrăcat în haine civile, îşi strângea hârtiile. "Ştiam că îl văd pentru ultima oară", scria Buhman. Incapabil să se stăpânească, Buhman a început din nou să plângă. "Nu puteam spune un cuvânt". Carol a încercat să-l liniştească. "Haide, Buhman, am mai trecut deja prin asta". I-a dat apoi lui Buhman câteva instrucţiuni şi, cu o voce tremurândă, şi-a luat rămas bun de la el. "În acel moment, viaţa mea la palat s-a încheiat", îşi amintea Buhman.

Între timp Carol a început să împacheteze toate lucrurile de valoare pe care a putut pune mâna, încărcându-le într-un tren special care urma să-i scoată pe el şi pe Lupescu din ţară. Îşi asuma un mare risc nepărăsind imediat România. Demonstraţiile se ţineau lanţ în capitală, mulţimea înfuriată cerându-le capetele. Ca măsură de precauţie, Lupescu sosise la palat cu câteva zile mai devreme.

Cu mult înainte ca bucureştenii să se trezească, în zorii zilei următoare, la ora 4, Carol şi anturajul său au ajuns în gara Băneasa. Regele era însoţit în exil de Lupescu, Urdăreanu, colonelul Filitti, Pavelescu, valetul lui personal, şi mai mulţi aghiotanţi şi servitori regali. Pe când Carol se afla pe treptele trenului, Mihai l-a implorat să-l ia cu el. "Nu mă lăsa aici, ia-mă cu tine", insista el. "Plângea ca un căţelandru", relata mai târziu Fabricius, ambasadorul Germaniei.

Antonescu îi promisese lui Carol că va putea trece graniţa în siguranţă. Detaliile călătoriei fuseseră puse la punct de Pavelescu. Trenul urma să facă mai multe opriri scurte, ultima dintre ele la Timişoara. Iniţial, Antonescu îi spusese lui Carol că îl va însoţi până la graniţa iugoslavă, dar în ultima clipă a pretins că e bolnav şi l-a trimis în locul lui pe generalul Popescu.

Oare Antonescu spunea adevărul? Dacă ar fi să-l credem pe Horia Sima, comandantul legionarilor, cei doi s-au întâlnit în după-amiaza precedentă. Sima susţinea că îl prevenise pe Antonescu asupra faptului că regele Carol lua cu sine valori inestimabile, care aparţineau statului român. Antonescu i-a răspuns că această ştire îl tulbură profund, dar că nu poate face nimic fiindcă îi dăduse Regelui cuvântul că nu va încerca să-l oprească din drum. Dar i-a sugerat lui Sima că el ar fi putut acţiona, oprind trenul la Timişoara, percheziţionându-l şi luând orice obiect care reprezenta o proprietate a statului. Antonescu a propus apoi un plan prin care un comandant legionar ar fi luat avionul spre Timişoara a doua zi dimineaţa devreme, ca să ajungă înaintea trenului şi să facă toate aranjamentele locale necesare. Mai târziu, însă, Sima a început să suspecteze că Antonescu intenţiona chiar mai mult decât lăsa să se înţeleagă, sperând poate ca într-un schimb de focuri între soldaţi şi Legiune, Carol să fie ucis şi Legiunea învinuită pentru acest asasinat.

În orice caz, în dimineaţa următoare, legionarii aşteptau sosirea trenului în gara Timişoara. Dar înainte de a ajunge la Timişoara, Carol a aflat, nu se ştie cum, că legionarii urmau să oprească trenul, să-l percheziţioneze şi s-o răpească pe Duduia. Temându-se de soarta care i-ar fi aşteptat, Carol a dat ordin ca trenul să nu se oprească. Din fericire pentru Carol şi suita sa, comandantul legionar din localitate nu a avut timp să ia măsurile necesare pentru a transfera trenul pe o linie de rezervă şi a-l împiedica să meargă mai departe în cazul în care mecanicul ar fi refuzat să oprească. Pe când trenul trecea în viteză prin gară, surprinşi, legionarii care stăteau la pândă au deschis focul, ciuruind trenul cu gloanţe. Când gloanţele au început să pătrundă prin ferestrele vagoanelor, Carol şi Lupescu s-au aruncat la podea. (Potrivit unei relatări, s-au ascuns în cadă.) Nefiind dispuşi să cedeze aşa uşor, legionarii au sărit într-un camion care se afla la îndemână şi s-au luat după ei. Dar trenul lui Carol a traversat în goană graniţa cu Iugoslavia înainte ca legionarii, frustraţi, să-l poată prinde din urmă.

Trenul lui Carol a intrat în Iugoslavia la ţanc, fără să mai oprească la frontieră; încăpăţânaţi, legionarii şi-au continuat urmărirea, nerenunţând decât atunci când grănicerii iugoslavi au deschis focul asupra lor. Abia o jumătate de oră mai târziu, la Kikinda, trenul s-a oprit în sfârşit. Carol i-a telefonat imediat prinţului Paul, cerându-i ajutor. Ca să se asigure că fostul Rege va străbate în siguranţă Iugoslavia, generalul Petrovici s-a urcat în tren la Zenico şi l-a însoţit pe Carol până la frontiera italiană. Înainte de a părăsi Iugoslavia, toate cele unsprezece vagoane ale trenului regal au fost cuplate la Orient Express.

Apoi, un tren militar italian l-a escortat pe Carol câtă vreme a traversat teritoriul Italiei, ca să prevină orice alt atentat la viaţa sa. În cele din urmă, în data de 9 septembrie, la ora 17:20, trenul regal, ciuruit de gloanţe, a sosit la Lugano, în Elveţia. Încercând să-şi ascundă sentimentele, Carol a întâmpinat cu zâmbetul pe buze armata de reporteri şi de curioşi care l-au înconjurat la coborârea din tren. Era urmat de Lupescu, Urdăreanu şi restul anturajului regal. Carol a refuzat să răspundă la vreo întrebare, îndreptându-se spre maşina care îl aştepta ca să-l ducă la Palace Hotel. În ciuda tuturor întâmplărilor prin care trecuse, presa a relatat că în acea seară "a mâncat excelent".

Principala preocupare a lui Carol era acum să găsească o ţară care să-i acorde dreptul de a rămâne acolo în exil. Cum o mare parte a continentului era controlată de nemţi, n-avea prea multe ţări din care să aleagă. Ar fi preferat să rămână în Elveţia, cel puţin pentru moment, dar guvernul elveţian l-a informat politicos că în circumstanţele date era imposibil. Situaţia lui Carol devenise şi mai problematică, pentru că Antonescu tocmai formase un guvern de coaliţie cu Legiunea, care cerea insistent capetele lui Carol, Lupescu şi Urdăreanu.

Ştiind că n-are vreme de pierdut, în seara următoare, la o oră târzie, Carol şi anturajul lui s-au strecurat afară din hotel pe uşa de serviciu şi au luat trenul spre Portugalia. Vagoanele regale fuseseră deja cuplate la tren, iar vizele de tranzit asigurate. Din Elveţia, trenul a traversat, cu perdelele trase, nordul Italiei, sudul Franţei şi, în cele din urmă, la 12 septembrie, a trecut graniţa spaniolă. Dar la Barcelona vagoanele regale au fost decuplate şi lui Carol i s-a spus că nu-şi putea continua călătoria.

(Continuare în numărul viitor)

RODICA WEINBERG
prezintă paginile de

JOCURI

De la munte la... mare

ORIZONTAL: 1) Pe malul mării... – ...şi pe vârful muntelui. 2) Om de la munte... – ...şi om de pe mare! 3) La suflet... mari! 4) Râu în Rusia – Acţiuni solare. 5) Cal bălan înaripat (arh.) – Eugen Teger. 6) În mare! – Poartă corabia pe valurile mării (pl.) – Mistuită de foc. 7) Vad sucit! – Apă în India – Olga Teodor. 8) Comparativ pentru culoarea tomnatică a codrului – Merge vara în tabără la mare sau la munte. 9) Perioadă geologică – Regele lui Shakespeare care rătăceşte pe ţărmul mării – Udrea Elena. 10) Suprafeţe agricole – Munţi în Cehoslovacia. 11) Zi de vară – Zeul soarelui. 12) Un pas în Carpaţi – Agale. 13) Oprire la mare... – ...şi de la munte în jos.

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1								●				
2					●							
3							●		●		●	
4				●								
5										●		
6			●					●				
7				●					●			●
8						●						
9	●				●					●		
10		●					●					
11									●			●
12								●				
13							●					

VERTICAL: 1) Sirop de fructe... – ... de la gheaţă. 2) De la mare la munte şi de la munte la mare – Cu muche şi plăsele. 3) Se sparge de mal – Estival. 4) În monom! – Dan Voicu – Peisaj de pe litoral redat în pictură. 5) Cântă în mare în vechile legende – Râu în Anglia. 6) Mari pe... mări – O fată din... junglă. 7) Notă mjzicală – Ploaie repede de vară (pl.) – În clipă! 8) Fata din port – A agăţa. 9) În vârful piscului! – Nume feminin – Măsurată cu ceasul – Lucia Adam. 10) Apă tare... plutitoare! – Se distribuie la teatru – Te duce de la munte la mare şi invers. 11) În casă! – Local cu preparate culinare şi băuturi. 12) Floare de munte – La urmă marea! – Şi, în sfârşit, la munte!

DICŢIONAR: ONA, DAV, NIRA, ONO, IVEL, INIE.

MINA NIŢĂ

Confidenţe

ORIZONTAL: 1) Pană de somn – Periodic de duzină. 2) Reinstalare cu puteri depline. 3) Culegere selectivă – Debutantă în circulaţie. 4) Arbitru la proba de inele – A ieşi din apă la suprafaţă. 5) Bătută la joc cu zurgălăi – Şahist începător. 6) Aşezat în poziţie de tragere – Vechi specialist în deschideri. 7) Oţelari fruntaşi – Talpa ţării! 8) Rău făcut fără intenţie. 9) Datină – Umplutură de frişcă! – Felul de servit à la carte. 10) Elementele unor cursuri de revenire.

VERTICAL: 1) Cavalerul rozelor. 2) Dau prilejul unor revederi – Înscrise în centrul mirei! 3) Istorie comentată (pl.). 4) Scos la oral – Plasate mai departe. 5) Indignat în sinea lui! – Aria culegătorilor. 6) Vehicul cu motorul în spate – Partea finală. 7) Figuri mari din cărţi – Scos la horă de flăcăi. 8) Concurent la tir care nu trage nici un foc – Încălţat fără ciorapi. 9) Baterist ad-hoc răpăind asurzitor prin unele bombe. 10) Depozit de fulgi – Manual de nivel superior.

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1								✿		
2										
3					✿					
4				✿						✿
5							✿			
6						✿				
7								✿		
8		✿								
9				✿			✿			✿
10	✿									

DICIŢONAR: UIU.

MIRCEA MĂRDĂRESCU

Dezlegările jocurilor din numărul trecut

Odihnă activă: Deconectare, elan, pieton, perinita, se, amor, c, taur, sesii, arc, g, inactive, mi, tb, azi, cec, t, iz, v, lac, ral, loterie, up, turist, r, palat, raita.

La pădure: L, e, a, baobabi, ru, elan, arin, ni, d, t, pom, b, sm, ciresi, salcami, ari, inrosi, edi, p, a, rl, pui, ra, initia, caval, a, pin, cat, pi, dd, sigil, tis, rio, ruinata, codru, spor, n, ob, ilf, t, sad, r, c, malin, er, paltini, ceri.

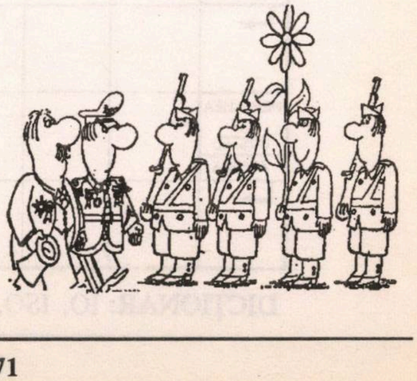

AH, FEMEILE!...

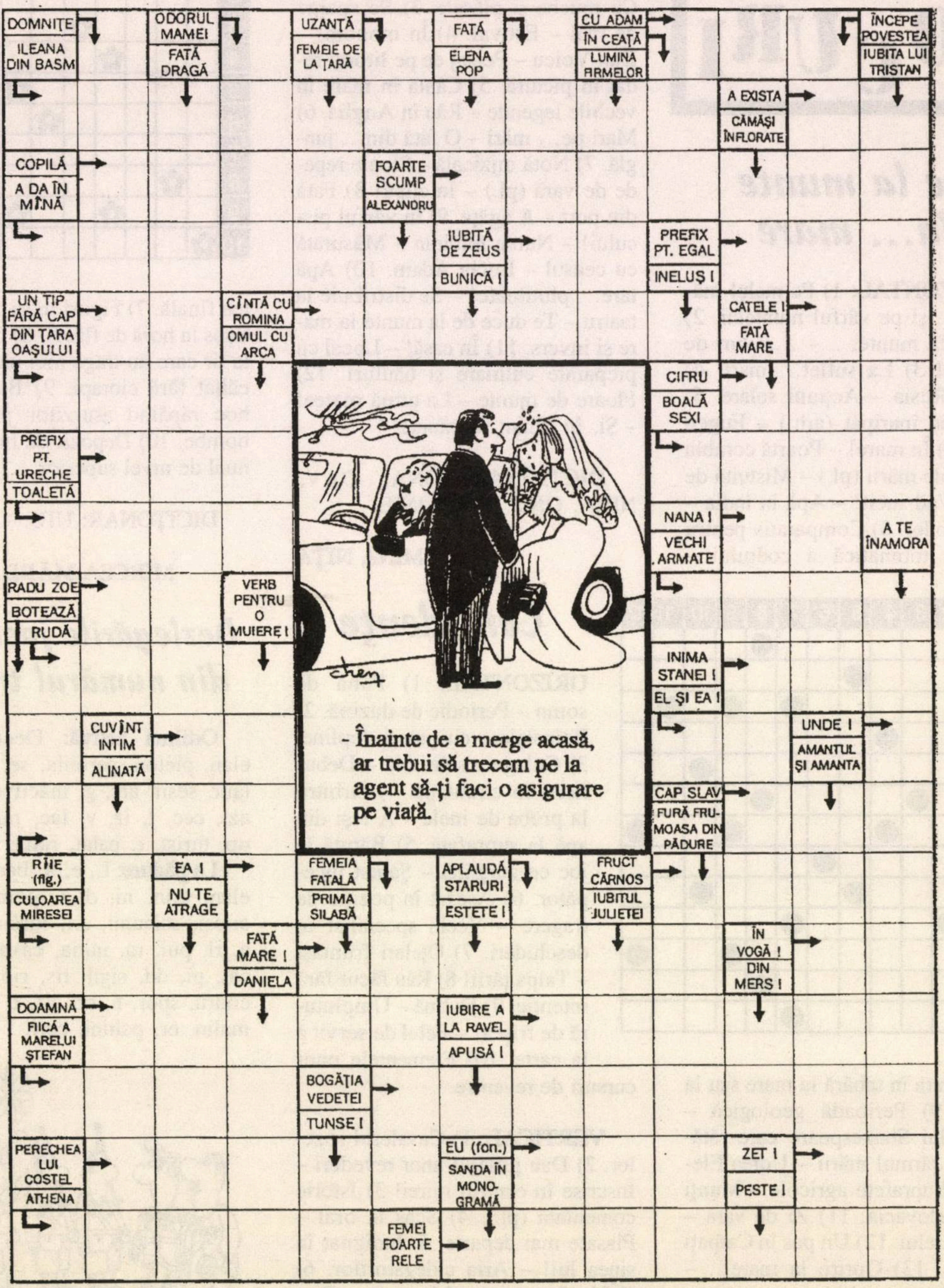
DOMNIȚE
ILEANA DIN BASM
COPILĂ
A DA ÎN MÎNĂ
UN TIP FĂRĂ CAP
DIN ȚARA OAȘULUI
PREFIX PT. URECHE
TOALETĂ
RADU ZOE
BOTEAZĂ
RUDĂ
RÎIE (fig.)
CULOAREA MIRESEI
DOAMNĂ
FIICĂ A MARELUI ȘTEFAN
PERECHEA LUI COSTEL
ATHENA
ODORUL MAMEI
FATĂ DRAGĂ
CÎNTĂ CU ROMINA
OMUL CU ARCA
VERB PENTRU O MUIERE!
CUVÎNT INTIM
ALINATĂ
EA!
NU TE ATRAGE
FATĂ MARE!
DANIELA
UZANȚĂ
FEMEIE DE LA ȚARĂ
FATĂ
ELENA POP
FOARTE SCUMP
ALEXANDRU
IUBITĂ DE ZEUS
BUNICĂ!
FEMEIA FATALĂ
PRIMA SILABĂ
BOGĂȚIA VEDETEI
TUNSE!
APLAUDĂ STARURI
ESTETE!
IUBIRE A LA RAVEL
APUSĂ!
EU (fon.)
SANDA ÎN MONOGRAMĂ
FEMEI FOARTE RELE
CU ADAM ÎN CEAȚĂ
LUMINA FIRMELOR
PREFIX PT. EGAL
INELUȘ!
CIFRU
BOALĂ SEXI
NANA!
VECHI ARMATE
INIMA STANEI!
EL ȘI EA!
CAP SLAV
FURĂ FRUMOASA DIN PĂDURE
FRUCT CĂRNOS
IUBITUL JULIETEI
ÎNCEPE POVESTEA
IUBITA LUI TRISTAN
A EXISTA
CĂMAȘI ÎNFLORATE
CATELE!
FATĂ MARE
A TE ÎNAMORA
UNDE!
AMANTUL ȘI AMANTA
ÎN VOGĂ!
DIN MERS!
ZET!
PESTE!
chen

– Înainte de a merge acasă, ar trebui să trecem pe la agent să-ți faci o asigurare pe viață.

DICȚIONAR: IO, ISO, OSAN, OTO, TAN, IEU, EAT.

Banda lui Ioanid şi OTV

În numărul 184-185 din lunile iulie-august 2002 al revistei dvs., la pagina 27 scrie (citez): *"Ziaristul Gad Ben-Itzhak de la Kol Israel a participat la întâlnirea consacrată de Cercul Cultural din Ierusalim unei pagini misterioase din istoria comunismului din România: furtul de la o filială a Băncii Naţionale Române, în care Securitatea a implicat un grup de foşti ilegalişti de origine evreiască, pe care l-a denumit Banda lui Ioanid..."*.

În luna august a.c. am fost în România. Într-una din seri am urmărit la postul de televiziune OTV (care între timp a fost închis) un interviu al lui Dan Diaconescu (directorul postului) cu un cetăţean (nu-i reţin numele) care a fost prezentat ca fiind ultimul supravieţuitor, la ora actuală, din cei care au avut legătură cu furtul mai sus menţionat.

Intervievatul era atunci (1959) însoţitor al dubei ce transporta sacii cu bani de la sediul central al Băncii Naţionale la o filială din Bucureşti. Pe traseu, într-un anumit loc, el şi şoferul dubei au fost somaţi cu pistolul de un cetăţean îmbrăcat în uniformă de ofiţer de miliţie, iar alţii din bandă au luat numai o parte din sacii cu bani. El nu i-a văzut la faţă pe atacatori.

Conform relatării, cercetările au fost foarte dificile. Mai multe persoane, printre care şi însoţitorul dubei, au fost arestate şi chinuite în arest, fiind bănuite că sunt implicate în furt.

Invitatul emisiunii a menţionat că un indiciu care a dus la descoperirea bandei a fost acela că atacatorii purtau uniforme de ofiţeri de miliţie. Se ştie că la vremea aceea era imposibil pentru o persoană particulară să procure astfel de uniforme. Atunci cercetările s-au direcţionat spre ofiţeri de miliţie activi sau în rezervă (funcţionari), deoarece numai aceştia puteau avea asemenea uniforme.

Astfel s-a ajuns la fraţii Ioanid, care au fost ofiţeri de miliţie cu grade şi funcţii înalte. Au fost citate numele tuturor persoanelor implicate, în total şase, toţi evrei şi toţi cu nume schimbate (ca şi fraţii Ioanid), indicând la fiecare numele iniţial şi respectiv cel schimbat.

Moderatorul emisiunii Dan Diaconescu l-a întrebat pe invitat care a fost mobilul furtului, ştiind că toţi acuzaţii aveau funcţii înalte şi situaţii materiale foarte bune. De exemplu, Alexandru Ioanid locuia într-o vilă luxoasă de lângă Piaţa Amzei, în centrul Bucureştiului. Acesta a răspuns că furtul a fost pus la cale de sionişti, urmând ca banii furaţi să fie folosiţi pentru ajutorarea evreilor ce urmau să imigreze în Israel (?!?).

Această afirmaţie (care a fost repetată de câteva ori în cursul emisiunii) pe mine m-a surprins şi totodată indignat, motiv care m-a determinat să vă scriu această scrisoare. Am aliat în Israel în anul 1983. În anul 1959, când s-a produs evenimentul respectiv, aveam 25 de ani, deci cunosc bine situaţia din România de la acea dată. Pentru mine este clar şi nu greşesc dacă afirm că persoanele care urmau să emigreze în Israel primeau ajutoare băneşti, dacă aveau nevoie, direct numai de la ambasada israeliană din Bucureşti şi nu din altă parte, cu atât mai puţin bani obţinuţi prin tâlhării.

Cine poate fi convins că Statul Israel, cu un regim liber şi democrat, prin ambasada sa de la Bucureşti, apela la diverse persoane să comită tâlhării în vederea obţinerii banilor pentru ajutorarea celor ce urmai să emigreze?

Consider că noi israelieii avem obligaţia morală de a clarifica şi răspunde acestor acuzaţii ordinare la adresa evreilor în general şi a Statului Israel în special.

Hary Sacagiu
Haifa

Nota Redacţiei: Obligaţie morală? Asta cam aşa e. Dar a răspunde acestor infamii fasciste nu înseamnă, cum îşi mai închipuie unii, a dialoga cu dejecţia, a te întâlni cu ea la "mese rotunde" democrate şi civilizate, ci, ori de câte ori îi prinzi pe indivizi cu porcăria, ca pe OEP-işti, să le aplici un dos cinstit de labă şi-un scuipat între ochi.

Bibi în Canada

Comemorarea unui an de la criminalul act al distrugerii lui World Trade Center din New York a avut o îndelungată perioadă de pregătire pe noul continent. Care, aici, prin purtătorul de drapel al anti-americanismului din mass-media canadiană, cotidianul "The Toronto Star", a devenit un frumos prilej de victimizare a teroriştilor, adăpostiţi sub coperţile islamismului militant şi sub mantaua politicii porţilor deschise ale imigraţiei şi multi-culturalismului, promovate cu mioapă largheţe de frunza de arţar.

În acest context intenţionat amalgamat – în care victimele terorismului erau plasate în vecinătatea "nevinovaţilor" asasini şi a acoliţilor lor, acestora din urmă oferindu-li-se un nou prilej de a poza în persecutaţi ai unei legislaţii etichetată de unii "mână forte", "rasistă" sau "intolerantă religios" – a apărut o surprinzătoare "mărturie": cea a primului ministru canadian.

Jean Chretien a făcut, într-un interviu acordat postului naţional de televiziune CBC, următoarea declaraţie: "Cred că lumea vestică a devenit prea bogată în raport cu cei săraci. Din această cauză suntem priviţi ca fiind aroganţi, încrezuţi, lacomi şi fără limită. 11 septembrie este pentru mine un prilej de a-mi da seama de multe". Afirmaţie care a stârnit în Canada stupoare, o furtună de păreri contradictorii, reflectate ca atare şi în mass-media. Un ziar a titrat: "Gafa lui Chretien dăunează fragilelor relaţii cu SUA", plecând de la o realitate evidentă, că Statele Unite sunt "vecini, protectori şi clienţi". Concluzia? "Cuvintele primului ministru au produs îndoieli asupra sincerităţii solidarităţii Canadei cu Statele Unite". Şi mai ciudat apare faptul că respectivul interviu cu Jean Chretien a fost înregistrat în luna iulie, el fiind însă transmis chiar în ziua comemorării unui an de la cumplitul episod din 11 septembrie.

Să ne mai mire într-un asemenea context că până şi amintirea unui alt episod terorist de îngrozitoare rezonanţă – trei decenii de la asasinarea de către o bandă de palestinieni a 11 israelieni, membri ai lotului olimpic prezent la J.O. 1972 de la München – a căpătat un alt contur?

Chiar dacă un clasic adagiu al olimpismului spune că în timpul Jocurilor armele tac, ne-oamenii au ucis mereu cu sânge rece. Iar acum, peste decenii, un fitecine vrea să schimbe istoria, scriind la ziarul canadian: "Septembrie 1972 la München a fost, într-adevăr, negru pentru israelieni, dar şi pentru palestinieni. Pentru că din acele zile, palestinienii au fost demonizaţi şi defăimaţi, iar lupta lor pentru justiţie şi independenţă a fost trivializată".

Momentul *tare* al acestei veri prelungite a fost prilejuit de vizita fostului prim ministru israelian Beniamin Netaniahu în Canada. Care trebuia să debuteze la Montreal, unde urma să ţină o conferinţă în faţa unei asistenţe studenţeşti la Concordia University, dar, ca urmare a unei desfăşurări în forţă a unui detaşament de circa 200 de tineri pro-palestinieni, care au trecut de barajul insuficient al poliţiei, ocupând prin violenţă sala ce trebuia să găzduiască "speech"-ul oaspetelui, organizatorii au contramandat acţiunea, îndoindu-se de asigurarea securităţii personale a acestuia.

Netaniahu a caracterizat banda de huligani ca "fanatici suporteri ai lui Saddam Hussein şi Bin Laden", iar mogulul mass-mediei canadiene, evreul Izzy Asper (unul din principalii sponsori ai turneului lui Netaniahu) i-a comparat cu "cămăşile brune", miliţia nazistă a lui Hitler.

A doua zi, Netaniahu a fost prezent în capitala federală, Ottawa, unde a fost primit de primul ministru canadian Jean Chretien la reşedinţa sa particulară, prilej cu care, după cum a afirmat oaspetele, şeful guvernului canadian şi-a cerut ("tradiţionalele" şi "diplomaticele") scuze pentru vandalismele de la Montreal. Şi apoi la Toronto, unde a luat cuvântul în faţa unei asistenţe de circa 1.800 de persoane, la "Centre of the Arts" din North York, sub auspiciile lui Israel Bond Canada; manifestarea a început cu o oră întârziere din cauza verificării foarte minuţioase de către poliţie a fiecărui posesor de invitaţie, dar, în schimb, nu s-a înregistrat nici un act de violenţă…

Netaniahu a precizat cu acest prilej: "Ceea ce am văzut la Montreal a fost importul în Canada al fanatismului care nu cunoaşte nici o limită. Cred că acest fapt ar trebui să dea de gândit acestei societăţi care este o bună şi decentă democraţie, dar care nu ar trebui să fie tolerantă cu acei care vor să distrugă adevăratele libertăţi care definesc democraţiile noastre".

Ca apoi, referindu-se la situaţia internaţională, aflată la graniţa unui nou război, fostul prim ministru israelian să declare tranşant: "Crucială este acum operaţiunea de extragere a dinţilor otrăvitori din reţeaua teroristă", aici el încadrând (după propria sa expresie) "Arafatistanul", adică regimul palestinian terorist şi corupt al lui Yasser Arafat.

Corespondenţă din Toronto
de la Paul Slăvescu

Prieteni şi Internet

Aşa s-ar putea intitula grupajul de scrisori pe care ni l-a trimis la redacţie d. M. Tratatovici, din Tel Aviv.

E vorba de trei prieteni – colegi în tinereţe la Facultatea de Nave şi Instalaţii de Bord din Galaţi – care s-au regăsit după ani şi ani de despărţire: Nicu Badiu, din… Taiwan, Adrian Guţu, din Galaţi, şi corespondentul nostru sus-amintit, trăitor în Israel.

Ei corespondează prin mijlocirea Internetului, făcând schimburi de vederi, ba despre una, ba despre alta. Corespondenţa lor este interesantă, constituind un adevărat document despre epocă.

Până una-alta, reproducem o scrisoare a lui Tratatovici către amicii săi, unde vine vorba despre noi.

«În Israel apare o revistă de înaltă ţinută literară şi morală. Este vorba de "Minimum", a lui Al. Mirodan. Sunt un cititor pasionat al acesteia şi mă mândresc că, de-a lungul anilor, mi-au publicat câteva mici intervenţii personale.

În condiţiile în care noi trecem printr-o perioadă deloc uşoară şi unii israelieni josnici fac, pur şi simplu, jocul inamicului, un pasaj dintr-o scrisorică a ta, Ady (îl reproduc mai jos), ar fi foarte potrivit, cred eu, pentru "Minimum". Scrie-mi, te rog, dacă eşti de acord să-i expediez lui Al. Mirodan acest pasaj. Mi-ar părea rău să nu-ţi dai acordul, dar fii convins că nu voi întreprinde nimic de capul meu.

Pasajul cu pricina:

"Urmăresc evenimentele din Israel cu teama ca nu cumva puţinii prieteni şi cunoştinţe pe care le am acolo (în primul rând tu şi familia ta) să aibă de suferit de pe urma atentatelor. Arabii duc un război murdar, care din păcate nu poate fi contracarat decât cu acţiuni de felul celor pe care le-ai relatat; chiar dacă am admirat întotdeauna eficacitatea armatei israeliene, simt că va fi un război lung care din păcate va mai face victime. Este regretabil că un popor care a transformat un pustiu într-o oază de civilizaţie şi bunăstare la propriu şi la figurat nu este lăsat să-mi împlinească năzuinţele şi să arate şi altora (în primul rând chiar actualilor duşmani ai Israelului) ce se poate face cu muncă şi inteligenţă.

Adrian Guţu, Galaţi."

HARRY BAR-SHALOM

Tablou bucureştean

Mă aflu la o revedere. O revedere cu trecutul. Pătrund în strada îngustă şi scurtă, încă puţin şi sunt "la mine" – uite şi casa cu patru caturi,. casa în care am copilărit, abia aştept să urc treptele de parchet, scârţâitoare, dar mă opresc s-o cercetez, a fost construită, pare-mi-se, la începutul secolului trecut, sau poate pe la sfârşitul secolului al nouăsprezecelea –, îmi caţăr privirea de-a lungul faţadei, clădirea pare nelocuită, dar nu e aşa – câteva rufe stinghere sunt atârnate sub pervazul unei ferestre – casa, deci, poate fi vizitată, ezit însă în faţa zidului cenuşiu – zic cenuşiu, nu murdar! – dar poate mi se pare numai, datorită norilor grei adunaţi deasupra acoperişului de tablă, ating cu mâna peretele – este rece, deşi este vară! –, caut un semn că m-a recunoscut, dar rămâne mut – zidul este rece şi mut! – dar cum, Doamne, ar putea să mă recunoască, pe mine – copilul de demult –, când nici măcar eu însumi... – în fine, nici nu-i de mirare, că doar şi-au pus amprenta mulţimea de ani – toţi anii aceştia, pe care i-am perindat în neştire, care m-au dus departe şi m-au înstrăinat, încă şi încă, de tot ce-a fost începutul începuturilor, ca rondul acesta, de pildă – privesc rondul de la intersecţie, la câţiva metri doar de locul unde mă aflu este "rondul nostru", scuarul în care ne jucam ore în şir, eu cu Adrian şi cu Puica, laolaltă cu ceilalţi copii, care veneau, mai bine zis "curgeau", de cu dimineaţa, din toate străzile vecine, unite cap la cap în linia perimetrului circular aflat, ca un soare, exact la intersecţia lor, acum însă este pustiu, nu mai aud gălăgia de altădată – mă îndrept totuşi înspre rondul pustiu, parcă-i acelaşi prundiş, parcă-i tot acelaşi inel de iarbă ce-l înconjura odinioară, acelaşi unic şi stingher copac – numai că, în mod ciudat, s-ar părea că timpul l-a pipernicit – da, în loc să-l înflorească, timpul l-a uscat şi l-a pipernicit, ca pe un om, îmi scot pălăria în semn de salut dar pomul rămâne impasibil şi mucegăit, ca o statuie de bronz coclită de vreme, îi întorc spatele şi-o pornesc înspre celălalt capăt al străzii, înspre Văcăreştiul mai gălăgios – unde, odată ajuns, părăsesc pentru totdeauna strada Udricani. Fără "la revedere"!

Cont-propriştii şi Miruna

Nu mai văzusem muntele din copilărie, din acel an în care tata a stat de-a pingelit pantofi toată vara, pentru ca "să prindem şi noi – mama şi cu mine – o vacanţă la Predeal". Până atunci nu sorbisem miros de brad decât din... cărţile Bucurei Dumbravă şi ale lui Nestor Urechia, sau din pozele pe care un unchi al meu le făcuse când lucra, într-o echipă de amatori, la marcajul potecilor din Bucegi.

Mă însoţeau doi colegi, care adunaseră şi ei ban cu ban pentru acest râvnit concediu. Biata maică-mea vânduse chiar, în acest scop, jumătate din serviciul de masă primit ca dar de nuntă... Cât despre Nae, el avea mare nevoie de liniştea montană. Taică-său, ofiţer în Transnistria, fusese pârât pe nedrept c-ar fi comis acolo mişelii; şi-a luat un avocat evreu, care, după un lung proces, izbutise să dovedească nevinovăţia năpăstuitului şi să-i înfunde pe pârâtori, ce fuseseră – ei! – criminali de război. Numai că, primind, la Jilava, vestea eliberării sale, tatăl lui Nae a făcut pe loc un prim şi ultim infarct...

Colegul meu nu numai că nu era antisemit, dar – lucru rar – moştenise dispreţul faţă de antisemitism al familiei sale, şi nici infidelitatea fostei sale prietene evreice nu-i zdruncinase logica şi omenia. Celălalt coleg rămăsese orfan în 1941, când taică-său pierise la Iaşi, în pogrom. De curând, Iosi fusese exclus din partid, pentru că protestase împotriva unor articole din presă, în care acel pogrom era prezentat drept "represalii" și redus la 500 de victime!

Am călătorit, toți trei, înghesuiți lângă WC-ul unui vagon de clasa a II-a, iar la Predeal am cerut o cameră ieftină de la Biroul de Repartiție. Pe biletul primit, scriseseră "cont-propriști", adică veniți – lucru rar pe atunci – fără o trimitere de la vreun Sindicat ori de la vreo Casă de Pensii. Vila spre care ne-au îndrumat se afla la o poală de pădure, n-avea confort, dar în cameră, pe divanul cât un pogon, puteam dormi tustrei. Proprietăreasa, săsoaică bătrână ce îndruga cu greu câteva cuvinte românești, era mulțumită că de la noi i se cuvenea chirie, în timp ce încă o cameră, pe care o avea liberă, fusese pur și simplu rechiziționată de Primărie pentru o funcționară, transferată temporar de la Târgoviște.

Deși de vârsta mea, funcționara trecuse prin multe: un soț călcat de tren, un copil crescut de părinții ei, un logodnic brutal etc. M-am împrietenit cu dânsa și într-o zi, după orele de serviciu, m-a condus într-o poiană, în care fuseseră împușcați "martirii noștri legionari". Într-altă zi, s-a declarat mirată că împart patul nu numai cu Nae, ci și cu Iosi, care-i "de altă rasă". Apropo de asta, mi-a povestit că în liceul ei se afla "o singură jidancă, dar noi o băteam în fiecare zi". După alte vreo zece zile, "camarada" fu rechemată în Centrală. La plecare, m-am trezit că mă cere în căsătorie! Era drăguță, fină, dar nu de însurătoare îmi ardea mie, la 21 de ani, fără un sfanț și cu facultatea neterminată. Dar pentru că o vedeam îndurerată de despărțire, i-am spus că există un impediment major, insurmontabil și... inavuabil. A stăruit să-l afle și, dezvăluindu-mi obârșia, am lăsat-o să înțeleagă că mi-ar fi greu să mă aliniez sentimentelor ei politice. Atunci s-a luminat brusc la față, m-a îmbrățișat (pentru prima oară) și mi-a declarat: "Asta n-are nici o importanță. Eu m-am temut că secretul este altul: vreo crimă nedescoperită pe care ai comis–o, sau că ești însurat, ori că te-ai înscris la comuniști".

Postul de televiziune bucureștean

OTV

OTraVă

Nu era cazul meu, dar am încercat să-i explic precum că o crimă, deloc nepedepsită, totuși comisesem: aceea că mă trăgeam din neamul lui Avram, Moise și... Isus.

În următoarele câteva luni am primit, totuși, de la Miruna (așa o chema) scrisori lungi, romanțioase, frumos caligrafiate și înmiresmate cu levănțică. Apoi... se așternu tăcerea. Până într-o zi, după vreo 10 ani, când, la serviciu, o distinsă colegă mă rugă să ies pentru o clipă la poarta fabricii, unde "cineva" vrea să-mi vorbească. Era vecinica de la Predeal, cu chipul ei senin și drăgălaș aproape neschimbat, cu aceeași talie mlădie, cu aceleași cosițe castanii împletite. "Sunt pentru două zile la București și, aflând despre tine că nu te-ai însurat, am venit să te ocărăsc; ești un avar, stai așezat pe capacul sipetului tău lăcătuit și ferecat, plin cu comori sufletești pe care nu lași pe nimeni nici măcar să le privească". I-am spus atunci părerea mea: că în sipet se află mai mult giuvaieruri de gablonz, in sticlă colorată... Și am întrebat-o cu ce prilej venise în capitală. Mi-a răspuns prompt: "Avem o ședință pe țară cu toți secretarii de partid din ramură".

Am privit-o adânc în ochii ei mari, limpezi, albaștri, nevinovați. N-a clipit deloc, pupila nu i s-a dilatat măcar o clipă, nici pe obrăjori nu i-am văzut o cât de fugară îmbujorare...

I. Zefek
Kiriat Ata

Mergând pe urme sefarde

Familia Nasi, Dona Beatrice Gracia Mendez, João Joseph Nasi, duce de Naxos

Proveniți din exilul spaniolo-portughez, erau "marranos" și trăiau la Lisabona. Ca bancheri, aveau relații întinse în Olanda; chiar și regii Franței le erau mereu îndatorați.

De ani, membrii familiei căutau o ocazie să scape către o țară în care să se poată întoarce la iudaism. Înainte însă ca planul lor să se realizeze, cei doi frați Nasi, care conduceau afacerile familiei, au murit.

Restul familiei, Dona Beatrice, copiii și mulți nepoți, au reușit să se stabilească la Antwerp; era însă tot sub dominația regelui spaniol. Familia s-a sprijinit pe frumoasa și energica Dona Beatrice. Aceasta și-a dat seama de pericolul care se apropia și în cele din urmă a reușit să fugă la Veneția.

Desigur, Veneția era un stat creștin; desigur, brațul lung al Inchiziției îi putea ajunge și acolo, însă Dona Beatrice socotea Veneția o țintă vremelnică în drum spre Turcia.

Guvernul venețian, bănuindu-i intențiile, a arestat-o și i-a confiscat averea pe care-o avea cu ea. Regele Franței a socotit și el oportună această ocazie ca să declare că nu va mai rambursa nimic din datoria lui.

João Miques, reușind să ajungă în Turcia, l-a convins pe Soliman de avantajele ce le-ar avea și de beneficiile ce vor decurge din averea familiei. Astfel sultanul a declarat că familia este sub protecția sa, iar Veneția, înfricoșată de puternicul cuceritor, a eliberat-o pe Dona Beatrice și toată familia a fost lăsată să plece cu toată averea.

În Turcia ei s-au întors la iudaism. Dona Beatrice și-a schimbat numele în cel de Gracia, iar João s–a întors la cel de Joseph Nasi.

Pentru serviciile aduse, sultanul i-a atribuit titlul de duce de Naxos, îngăduindu-i să pună bazele unei așezări în Palestina.

Dona Gracia și-a petrecut restul vieții conducând cu mână de fier afacerile familiei, făcând opere de binefacere, încurajând studiul iudaismului și ajutându-l cu mulți bani pe David Reubeni, acel straniu prinț de Eritreea care a crezut în speranța readucerii evreilor de pretutindeni pe pământul străbun.

Toți acei sefarzi care au putut ajunge în Turcia au găsit un cămin fără primejdie, însă după decăderea militară și economică a Imperiului Otoman, urmașii familiei Nasi și alții s-au răspândit, unii din ei ajungând în Bulgaria și România.

La Muzeul Israelului din Ierusalim, în cadrul expoziției "Evreii sefarzi din Imperiul Otoman", a fost expusă și o prea frumoasă plapumă din mătase albastră, bogat brodată cu fir de aur, în perfectă stare, deși avea o vechime de peste 200 de ani.

Ea a fost folosită de generații ale familiei Nasi. Obiceiul era ca mama unui nou născut să se învelească cu această plapumă, dar numai timp de o zi.

Se cunoaște înalta cultură și prosperitate adusă pretutindeni de acești "marranos", cum îi numeau spaniolii în bătaie de joc.

Scriind aceste rânduri, gândul mă duce la cultul rabin-bancher Almuly din România. Imaginea lui, în haina albă sacerdotală, cu prestanța și finețea trăsăturilor sale, se suprapune în mintea mea cu aceea a unui duce de Naxos.

E. Garcia
Holon

Nathan Bron, Kiriat Ata (se ocupă de impostura numită Partidul Comunist Israelian:

«Nu sunt, desigur, singurul care mă întreb cum și la ce bun, pentru cine și pentru ce anume există în Israel un partid comunist? Cui anume și în ce fel slujește aici un partid comunist, mai ales când are înscris pe drapelul său ideologic nu lupta internaționalistă de clasă, ci ura și lupta de rasă, de cultură, de civilizații?

Un impostor ordinar, ascuns sub haina "Partidului Comunist" (Hadaș), un aprig sprijinitor al terorismului palestinian, cocoțat în funcția de deputat în Knesset, îndrăznește să-și vomite, sub paravanul marxismului, moderna lui ură anti-evreiască, alertând organele de justiție internaționale de la Haga. Este vorba de vestitul Muhamad Barake.

El apelează acum la Curtea Internațională de Justiție de la Haga, pretinzând că Ariel Sharon, Beniamin Ben Eliezer și Shaul Mofaz au comis "crime de război".

Or, se impune întrebarea cum poate un asemenea om delicat, fin și cinstit și revoluționar pe deasupra (la propriu și la figurat) să accepte a fi în continuare membru al parlamentului israelian, parlament care, nu-i așa, acceptă și prezidează "crime de război"?

De ce oare nu a făcut cuvenita interpelare în Knesset celor direct vizați? De ce, rămânând nemulțumit, nu a demisionat din funcția de deputat, pentru a se adresa apoi, nestingherit de vreo suspiciune, Tribunalului de la Haga? Aceasta ar fi fost într-adevăr o atitudine "internaționalistă" corectă. Da, dar pentru așa ceva el ar fi trebuit să fie cinstit. Or, acest Barake nu a aflat ce-i aia onoare și corectitudine. Păi, dacă ar fi aflat, el nu rămânea mut și surd la acele adevărate masacre pe care le-au săvârșit teroriștii, cărora acum le plânge de milă, recurgând la minciuni sfruntate.

În realitate, Barake nu are nimic în comun cu Israelul, pe care nu încetează, ca și complicii lui, ca și Arafat, ca și Iranul, Irakul și Siria, să-l considere o "entitate sionistă" care nu are ce căuta în aceste locuri. Pentru el și ai lui, legitima și vital necesara apărare a Israelului împotriva întunecatului terorism islamic se cheamă "crime de război".»)

Victor Mirea, Haifa («Vă rog să-mi permiteți să fac o precizare în legătură cu însemnarea despre fotbalistul Dan Petrescu, din nr. 186, pagina 39: Dan Petrescu joacă în prezent la F. C. Național-București, unde este și antrenor principal – și nu la clubul Southampton din Anglia. Cât despre fotbalistul Chivu, el joacă în prezent la Ajax-Amsterdam.»)

Monica Bilan, Dresda, Germa-

"– Sunteți de acord cu atentatele sinucigașe?

– Nu-mi plac întrebările de genul ăsta".

(Kamal Kharazi, ministrul de externe al Iranului, într-un interview acordat săptămânalului "Newsweek", SUA, 2002)

... ȘI-N ADÂNC SE SCUFUNDĂ

(CU ACCENTUL PE Ă)

nia (a descoperit un tip Kapo la o emisiune a canalului european de televiziune "Arte": «Seara de umor organizată de canalul "Arte", pe cât de anodină a fost, pe atât de insidioasă a urmărit să fie, având aerul unei sporovăieli lejere și neangajante.

Francezii, căci participarea lor a fost cea mai extinsă, realizată cu conștiința duplicitară a doi evrei, își închipuie că pot duce de nas pe toată lumea. La acest procedeu se recurge în cazul marii majorități a reportajelor din Israel. Dacă furnizorii materialelor nu sunt palestinieni sadea, atunci se recurge la evreii "de serviciu", pentru a înscena "obiectivitatea", cum este cazul soților Sophie și Didier Rosengard, din Paris, care fără nici un fel de reticențe își batjocoresc propriul lor popor, executând comanda pe care o primesc din partea *mediei* franceze.»)

Dorel Pollinger, Ashkelon (Foarte frumoase gândurile dvs. privind o posibilă înțelegere între Israel și Iordania asupra teritoriilor în discuție – Iehuda, Shomron și Gaza –, ba chiar crearea unui fel de confederație israelo-iordaniană. Dar ce te faci cu OPE-ul și sprijinitorii săi? I-ați lăsat în afara ecuației. Optimismul dvs. este cât se poate de simpatic, dar poate ar fi bine să-l amestecați cu nițel realism.)

Sara Kohn, Cfar Saba («a: M-au impresionat medalioanele închinate celor din obștea noastră plecați dintre noi în ultima vreme – H. Wald, Liana Maxy, A. Cassvan. Am aflat multe despre ei și ne închinăm memoriei lor binecuvântate. Pe filozoful Henri Wald îl întâlnisem în tinerețe, la Iași, și l-am revăzut după două decenii, la vârsta aproape a senectuții, în București, la conferințele organizate de Comunitatea Evreilor din strada Popa Soare (o prietenă de-a mea numește strada "Rabinul Soare", și într-adevăr e curios faptul că instituțiile importante ale obștei evreilor din București se află pe străzi cu nume de sfinți și fețe bisericești: str. Sfânta Vineri (comunitatea și Templul), str. Popa Soare (cantina Comunității și sala de conferințe și de spectacole) și str. Popa Russu (sediul "Revistei Cultului Mozaic" și apoi al revistei "Realitatea Evreiască").

Acolo, în strada Popa Soare, aveau loc în sala de conferințe, duminica dimineața, acele "dueluri" interesante în probleme religioase și laice, inițiate de rabinul Mozes Rosen. Printre "duelişti" era și Henri Wald. Fiecare discuta de pe pozițiile sale. Și totul, totul, cu multă voie bună și plăcerea luptei și a credinței în propriile idei. Lupta se încheia cu zâmbetul pe buze și cu satisfacția împlinirii, parcă, a unei misiuni în numele adevărului.

b) Foarte emoționantă e cronica TV "Sună clopoțelul", cu tristele sale constatări și avertismentele sale, un clopoțel de alarmă pe care ni-l oferă scriitorul, poetul, regizorul Zoltan Terner.»)

Harry Shoshany, Ramat Hanassi (două epigrame:

La examenul de Drept

– Ce sancțiune ai fi dat/ unui bigam înveterat?/ – Fără nici un gând ascuns,/ Soacrele erau de-ajuns!

Culmea puterii

Numai cât ai zice "pește",/ fără prea multă silință,/ magistratul reușește/ să ridice… o ședință!)

Prof. dr. Gabriel Ben-Haim, tel. 09/743-8981, îl caută pe d. farm. Pincu Pascal, autorul cărții "Obștea evreiască din Roman".

Fax, Miami, Florida, SUA (nu, nu luăm în considerare scrisorile anonime; și, cu ocazia asta, o întrebare, așa, de curiozitate: de ce vă feriți să iscăliți cu numele dvs.? Vă e teamă că dacă-l înjurați pe Sharon, vine duba neagră la Miami Beach, noaptea pe la două, și vă leagă?)

Pierrette și Sergiu Sturm-Saari, SUA; **Violeta Răducioiu,** Ashdod; **Solomon Geiger,** Hedera; **Charlotte Lombard,** Montreal, Canada; **Ady Carmy,** Ierusalim; **Rina Bar-On,** Ierusalim; **Virgil Ashkenazy,** Frankfurt, Germania; **Tony Leibovici,** Kiriat Bialik; **L. Zeev-Herșcovici,** Ieruasalim (mulțumiri pentru bunele cuvinte, sugestii și observații; ceilalți, pe curând).

Pentru toți corespondenții noștri: Faxul redacției este numai pentru anunțurile publicitare. În rest, rugăm ca toate scrisorile să fie trimise prin poștă.

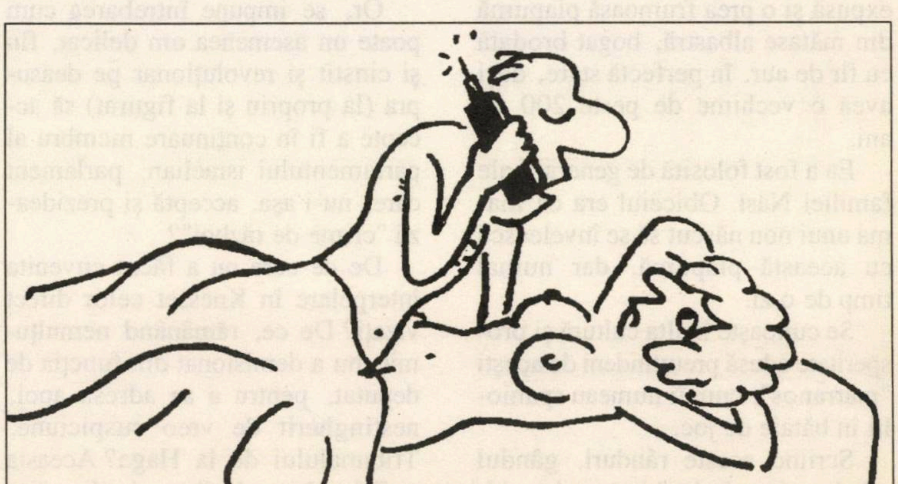

Desen de Mihai Stănescu; din "Harababura", București, 2002

Programul abonaţilor la Mifal Hapais

În fiecare săptămână un nou milionar

Înscrieţi-vă acum în programul abonaţilor şi începeţi să câştigaţi

În fiecare săptămână premiul întâi

1.500.000

În fiecare săptămână premiul al doilea:

Două maşini Peugeot 307

85 excursii pentru o pereche la Roma

Şi alte zeci de mii de premii suplimentare

Pentru a vă alătura la programul abonaţilor, adresaţi-vă la punctele de vânzare Mifal Hapais, sau sunaţi la telefon 03/694-0177, sau vizitaţi site-ul nostru pe Internet la adresa: www.pais.co.il.

מפעל הפיס

Aniversări

Ştefan Cazimir, istoric literar, profesor la Universitatea din Bucureşti; 70 de ani de la naştere. Cunoscător profund al literaturii române din sec. XIX, specialist eminent în Caragiale, autorul câtorva studii de referinţă ("Caragiale – universul comic"; "Pionierii romanului românesc"; "Tensiunea lirică", "Antologia umorului liric" etc. etc.), C. este şi un umorist de calitate. El a publicat, sub titlul "Theatrum Mundi", câteva aforisme (numite de el maxime şi conformisme) indicând, ca şi foiletoanele pe care le semnează în "Adevărul literar şi artistic", un om de spirit. Legând, dacă se poate spune aşa, teoria de practică, Ştefan Cazimir a înfiinţat după 1990 "Partidul Liber-schimbist", aflat, cum se vede din titulatură, sub semnul satirei lui Caragiale. Este deputat în parlamentul de la Bucureşti.

Premii şi distincţii

Prim rabin dr. Ernest Neuman, din Timişoara, **Dan Mizrahi,** pianist, compozitor, **Eva Cerbu,** pictoriţă, **Toma George Maiorescu,** scriitor, **Iulia Deleanu,** publicistă, **Martin Izsak,** din Tg. Mureş, şi **Egon Mark Lövith:** Premiul Federaţiei Comunităţilor Evreieşti din România pe anul 2001.

Toma George Maiorescu: Ordinul brazilian "Rio Branco", în grad de comandor, pentru contribuţia scriitorului la studierea civilizaţiei şi culturii braziliene.

Decese

Prof. univ. dr. Arie Grünberg Matache (66), eseist, redactor la editura Sport-Turism, profesor la Facultatea de Ziaristică a Universităţii particulare Hyperion din Bucureşti.

Dr. Benedict Solomon (n. 1922, Ştefăneşti, România), medic, literat [a publicat volumele de versuri "Strigăt în deşert" (1994), "Marşul umbrelor" (1997), "Picătură de sânge pe-o frunză de măslin" (2002)].

Mircea Aristide, Haifa; scriitor, autor de texte umoristice; a încetat din viaţă la Bucureşti.

Prof. dr. Iancu Fischer, unul din cei mai de seamă specialişti în limbile clasice (latină şi greacă veche) din România. A fost decan al Facultăţii de limbi şi literaturi străine între 1990-1996.

Carnet

Cu profundă tristeţe anunţ trecerea în nefiinţă, la data de 27 septembrie a.c., a bunului prieten şi coleg

ARNOLD CÂMPEANU ROZENFELD

(Toronto – Canada)

Apreciat în multiple domenii şi activ în colegiul de redacţie al publicaţiei "Semnalul", revistă a Lojei Bnei Brith "Dr. W. Filderman", Toronto.

Regrete sincere şi condoleanţe întregii familii.

Ludy Borstein
Tel Aviv 2002

În ziua de 27 septembrie 2002 ne-a părăsit Arnold Câmpeanu, fiinţă deosebită prin sinceritatea, bunătatea şi prietenia ce l-au caracterizat. Era permanent gata să ofere cu generozitate sprijinul său în mod dezinteresat. Un om inteligent, cult, plin de calităţi pentru care toţi cei care l-au cunoscut, l-au iubit şi apreciat.

Dispariţia lui ne-a îndurerat iar amintirea bunului nostru Arnold va rămâne mereu în sufletul nostru.

Un grup de prieteni
din Toronto, Canada

Profund îndureraţi: Jerry, soţ, părinţii, Undina şi Constantin, soră şi cumnat, anunţă decesul adoratei noastre

ALMERIA NATANSOHN

14 septembrie 1949 – Iaşi, România
10 septembrie 2002 – Kingston, Canada

Îi vom păstra o neştearsă amintire.

Manifestări, manifestări...

19-25.09.02; Neptun-Mangalia, România: Festivalul Internaţional "Zile şi nopţi de literatură – Colocviul Inter arma silent musae?" (Oare când armele vorbesc, muzele tac?), organizat de Uniunea Scriitorilor din România. Printre participanţii veniţi din 26 de ţări, trei scriitori din Israel: Asher Reich, redactor-şef al reviztei "Moznaim", Sami Michael, romancier, şi poeta Riri Manor, din alia.

3.10.02; şedinţa consiliului de conducere a Organizaţiei unitare a Originarilor din România (preşedinte: Moshe Nativ). În cadrul şedinţei a fost ales comitetul executiv, format din 16 membri, în frunte cu Moshe Nativ, I. Artzi, M. Ariav şi M. Nagor.

20.10.02; la Ambasada română din Israel; seară literară dedicată volumului de versuri "Deocamdată, viaţă" de Sh. Carmel.

NOTAR

Execută legalizări şi traduceri de acte pentru instanţe juridice din România.

Testamente şi acte de succesiune.

Tel. 03/546-5416
între orele:
10-12 şi 17-19

Casa de părinţi

MISHKANOT DIZENGOFF

Centrul de locuinţe moderne pentru populaţia de vârsta a treia, în inima Dizengoff-ului

Sub supravegherea Ministerului Muncii şi Prevederilor Sociale

- ✓ Televiziune prin cabluri
- ✓ Pază şi securitate 24 de ore pe zi
- ✓ WC şi duş, telefon, aer condiţionat, frigider în fiecare cameră
- ✓ Activităţi sociale variate, gimnastică, concerte.

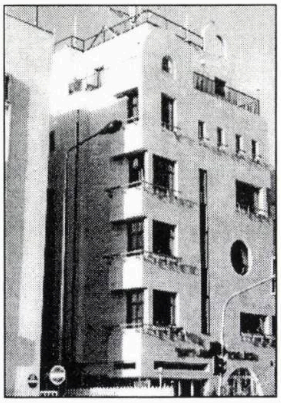

- ✓ Fizioterapie etc.
- ✓ Pensiune completă – cinci mese pe zi
- ✓ Supraveghere medicală şi ajutor 24 de ore pe zi
- ✓ Relaţii calde şi îngrijire individuală
- ✓ Hol splendid
- ✓ Parcare
- ✓ Sală de mese splendidă

Sondajele au stabilit: Casa de Părinţi Mishkanot Dizengoff din Tel Aviv ocupă locul 1 la servicii şi încredere pe anul 2001. Un sondaj realizat de către OFARIM Ltd. din Tel Aviv în ramura case de părinţi plasează Mishkanot Dizengoff pe primul loc potrivit criteriilor serviciului şi profesionalismului personalului şi satisfacerii clienţilor.

Arlozorov 23, Tel Aviv, Tel. 03/527-2846/7, Fax: 03/527-3174; http://www.geolties.com.mishkanot

Aerul curat de Ghedera însănătoşeşte!

Spitalul de vârstnici existent de 40 de ani, cu experienţă corespunzătoare, vă invită să vizitaţi

SANATORIUL

«GANIM»

Ghedera

Str. Tzuckerman 14
Tel. 08/859-1101, 859-4124

Se ocupă de vârstnici şi bolnavi cronici, asigurându-le îngrijire atentă, confort şi hrană excelentă.

● Caşer ● Asistenţă medicală permanentă ●
● Tratamente ● Fizioterapie ●
● Activităţi educative ●

Spitalul de boli cronice şi de bătrâneţe

Beit Rahel

RAMLE – HAGDUD HAIVRI 6

Telefon:
08/922-4255
şi 08/922-3079

●

Îngrijire atentă, ambianţă plăcută, supraveghere medicală permanentă + tratamente, fizioterapie, activităţi educative.

Descoperă din nou viața!

Clinicile Laser constituie singura rețea din Israel care execută tratament cu laser medical de joasă tensiune care face posibilă revenirea la funcționarea normală fără medicamente și fără operații.

Descoperire medicală

Milioane de pacienţi în lume (şi zeci de mii în ţară) care au suferit ani la rând de probleme ortopedice, vase sanguine, inflamarea articulaţiilor ş.a. n-au reuşit să găsească o soluţie în medicina convenţională. Laserul medical de joasă tensiune, care contribuie la regenerarea celulelor lezate permite revenirea la o activitate normală fără medicamente şi operaţii – toate fără efecte secundare.

Dovezi ştiinţifice

Peste 6.000 de studii făcute în institute medicale renumite au dovedit eficacitatea laserului ca soluţie medicală. Aparatura modernă face posibilă pătrunderea bio-fotonilor în organism fără nici o acţiune intruzivă sau medicamente. Din clipa când fotonii au pătruns în ţesuturile lezate, ei acţionează ca energia naturală – energie a cărei lipsă împiedică organismul să recupereze singur.

NOU! Laseri speciali pentru tratarea psoriazisului

Cu ajutorul unor laseri speciali astăzi se poate trata cu multă eficienţă psoriazisul (inclusiv artrita ca o consecinţă a psoriazisului), dermatitele, vitilligo, acneea ş.a. Totul fără acţiuni intruzive şi fără medicamente.

NOU! Aprecierile ortopezilor

Profesorul Haim Stein, unul din cei mai buni din ţară, fost director al secţiei ortopedice la Spitalul Rambam, susţine că acest tratament este foarte eficient în vindecarea bolilor şi plăgilor considerate incurabile de medicina convenţională. "Dacă până în prezent nu s-a găsit o soluţie în domeniul ortopedic, laserul de joasă tensiune poate remedia problemele într-un procent foarte mare de cazuri, fără nici un risc sau efect secundar", spune prof. Stein.

NOU! Tratamente estetice după operaţii

Toate persoanele care au trecut printr-o operaţie (inclusiv operaţie cezariană) ştiu cât este de jenantă o cicatrice, atât din punct de vedere estetic cât şi din punct de vedere al vieţii de zi cu zi. Un tratament foarte scurt cu laser permite eliminarea acestei probleme, precum şi reducerea la minimum a fenomenului cutării pielei după naştere

NOU! Ameliorarea capacităţii fiziologice-sexuale

Cu ajutorul tehnologiei laserului se poate ameliora capacitatea fiziologică-sexuală într-un mod neintruziv, fără medicamente sau efecte secundare. Tratamentul este eficace pe termen lung.

Alte tratamente pentru tineri şi vârstnici

Laserul medical de joasă tensiune stimulează procesele biologice naturale care duc la tratarea eficientă a diverselor probleme dermatologice precum şi a altor probleme ca CVA, inflamaţii, astmă, recuperarea după accidente, probleme de vase sanguine, Tinton şi Menière. În plus, s–a dovedit că tratamentul cu laser de joasă tensiune acţionează şi ca tratament de întărire şi prevenire (unii îl numesc tratament ANTI-AGING, adică tratament contra îmbătrânirii). De aceea, acest tratament este potrivit şi pentru tinerii care vor să prevină problemele viitoare ale vârstei, şi doresc să-şi păstreze calitatea vieţii de-a lungul anilor, cât şi pentru cei care au suferit accidente de sport, de exemplu.

Aranjament special pentru asiguraţii Clalit-mushlam

ORTOPEDIE ● INFLAMAȚIA ARTICULAȚIILOR ● RECUPERARE ÎN URMA RĂNILOR (ACCIDENTE) ● CVA ● VASE SANGUINE ● BOLI DE PIELE (INCLUSIV PSORIAZIS) ● ASTMĂ ● TINTON ȘI MENIÉRE ● CAPACITATE SEXUALĂ ● ÎNTREȚINEREA CALITĂȚII VIEȚII ● TRATAMENTE ESTETICE

TEL AVIV
Merkaz Azrieli
Turnul triunghiular
Etajul 28
Tel. 03/609-1666

HAIFA
Beit Amot
Reh. Iaffo 157
Tel. 04/852-7262

BEER-SHEVA
Migdal Canion
Haneghev
Etajul 6
Tel. 08/665-5388

IERUSALIM
Binian Hahevra Hacalcalit
Reh. Canfei Nesharim 24
Ghivat Shaul
Tel. 02/651-2227

CLINICILE LASER
Dr. Hellwing

minimum

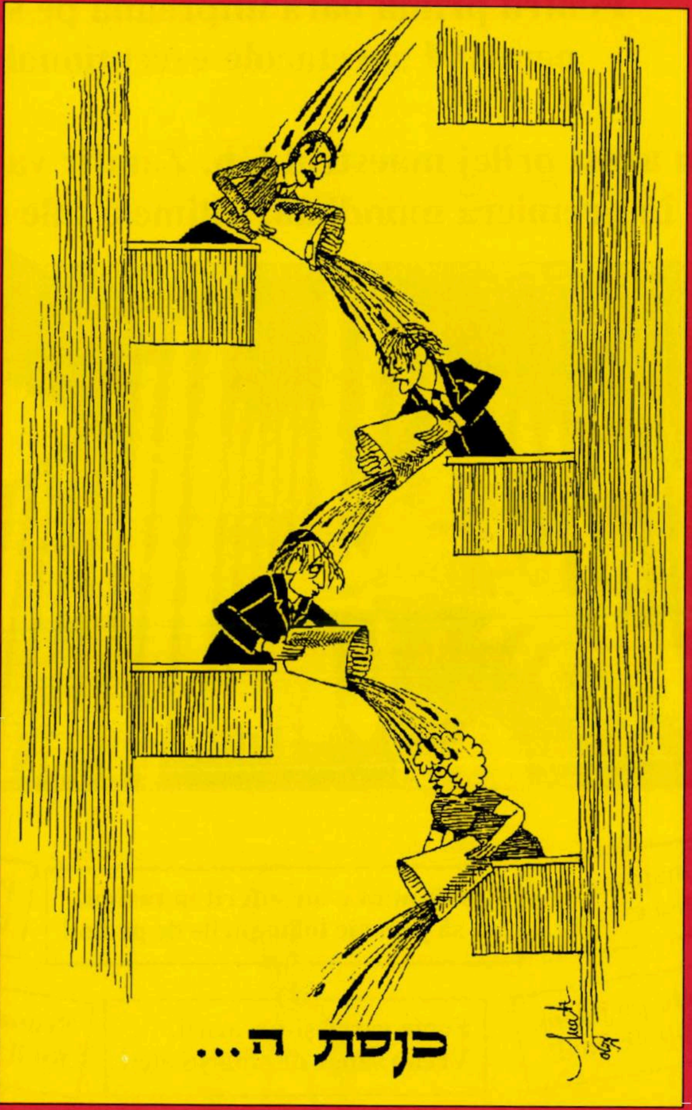

Desen de E. MATTES

A început campania electorală

■ ANUL XVI ■ NR. 189 ■
■ DECEMBRIE 2002 ■
■ 14 SHEKELI ■

Duo Gh. Zamfir - Nancy Brandes

**Pentru prima oară împreună pe scenă
pentru 4 spectacole excepţionale!**

**Cu acest prilej maestrul Gh. Zamfir va prezenta,
în premieră mondială, ultimele sale creaţii:**

**Foaie verde matostat
Holocaustul n-a existat!**

**Ovreii mint c-au suferit în război,
Ca să jupoaie toate pieile de pe noi!**

**Frunză verde ghiocel
Dau cu tunu-n Israel!**

**Scuipă-i în ochi pe jidani,
C-apoi te umpli de bani!**

**Foaie verde şi-un ardei,
Vreau sânge de sionişti atei!**

**Frunză verde, codru des,
Eu îl iubesc pe Brandes!**

**Precum şi ultimul şlagăr al compozitorului
Nancy Brandes:**

**Foaie verde chiparos,
Banii n-au nici un miros!**

Bilete la casa teatrului. Pentru cetăţenii Kapo, 50% reducere.

LA ÎNCHIDEREA EDIŢIEI
Ceea ce înseamnă 25 noiembrie

Care-i situaţia?

...Situaţia este aceea înfăţişată, nu de mult, în ziarul "Haaretz", de Moshe Yaalon, şeful Statului Major al armatei. Extrase:

«Palestinienii ţin trei feluri de discursuri. Discursurile lor în limba arabă vorbesc de mobilizarea tuturor în vederea Jihadului şi de necesitatea de a nu recunoaşte dreptul Israelului la existenţă. Discursurile acestea neagă orice legătură între poporul evreu şi pământul israelian. El cheamă poporul palestinian la un război al cărui scop îl constituie distrugerea Israelului.

Când e vorba de declaraţiile în limba engleză, aici povestea se schimbă: ocupaţie, colonialism, apartheid. Sunt cuvinte care n-au nimic comun cu realitatea. Singurul lor scop este de a propune lumii occidentale o terminologie familiară care te ajută să spui cine sunt cei buni şi cine-s ticăloşii.

Când discută în ebraică, palestinienii vorbesc de cu totul altceva: pacea "celor bravi". Dar eu ştiu ce înţeleg dânşii prin asta. Eu ştiu că Arafat insultă memoria lui Itzhak Rabin. Pentru Arafat, acordurile de la Oslo au fost un cal troian menit să-i facă pe palestinieni să intre în Israel (iar în septembrie 2000 au ieşit din cal).

Chiar şi la ora de faţă ideologia Fatah-ului urmăreşte distrugerea Israelului din interior. Ea nu are drept scop să pună punct conflictului, ci să transforme Israelul într-un stat palestinian.

Factorul esenţial în aceste împrejurări îl constituie capacitatea de rezistenţă a societăţii israeliene. Acest factor este pus la încercare în zilele-acestea. Despre asta e vorba, de fapt. Atunci când palestinienii au dezlănţuit confruntarea, ei porniseră de la ideea că Israelul nu va suporta să piardă nici măcar câteva zeci de oameni. Or, în această privinţă, ei au fost surprinşi.

A existat (după cum se ştie) o încercare israeliană de a pune capăt conflictului israeliano-palestinian printr-un compromis. Răspunsul palestinienilor a fost războiul. Aceasta ne-a adus din nou la confruntarea de dinainte de înfiinţarea statului. În această confruntare, elementul hotărâtor este ceea ce se va întipări în conştiinţa palestinienilor. Dacă, la capătul confruntării, fiecare palestinian va fi convins că terorismul nu duce la nici un fel de acord, situaţia noastră strategică se va îmbunătăţi. Dacă, în schimb, ei vor fi convinşi că ne pot înfrânge datorită terorismului, atunci situaţia va deveni din ce în ce mai grea.

Acestea fiind spuse, n-avem nici un motiv de disperare. Suntem o putere. Deşi nu suntem decât şase milioane, noi reprezentăm o putere. O putere militară, economică, culturală şi ştiinţifică.

De asemenea, nu cred că ne aflăm în faţa unei fatalităţi. În sânul Islamului există mişcări ascendente şi descendente, mergând uneori în direcţia extremismului şi alteori în direcţia moderaţiunii. Lumea musulmană nu e monolitică. Este posibil ca, la un moment dat, regiunea aceasta să treacă printr-un proces de democratizare şi occidentalizare, intrând astfel în "satul planetar". În timpul acesta, ori de câte ori suntem atacaţi, societatea israeliană trebuie să-şi demonstreze capacitatea de a rezista.

E-adevărat că e greu, dar pe vremea copilăriei mele era şi mai greu. E-adevărat că oamenii sunt neliniştiţi. Dar trebuie să vedem lucrurile în perspectivă: după 54 de ani, am devenit o putere. Iată de ce, până la urmă, eu sunt cu adevărat optimist.»

Aşadar, suntem în război. Un război pornit nebuneşte de acei palestinieni despre care regretatul Abba Eban (cel mai bun dintre miniştrii de externe din câţi a cunoscut Israelul şi pe care l-am condus luna trecută pe ultimul drum) spunea că "n-au ratat nici o ocazie de a rata o ocazie". Războiul despre care vorbim constituie, după cum se ştie, un capitol major, ce-i drept, dar numai un capitol, din războiul global declarat de Islam celorlalte religii din lume: creştini, evrei, bu-

Hanuka

Anul trecut, pe vremea aceasta şi în acest loc, scriam următoarele cuvinte:

Adresăm tuturor cititorilor noştri cele mai bune felicitări cu prilejul uneia dintre sărbătorile cele mai frumoase şi mai pline de simboluri din viaţa naţiunii evreieşti, Hanuka.

Şi le dorim două lucruri:

1) Să aprindă lumânările de cuviinţă şi să înţeleagă că datoria noastră dintâi este de a alunga întunericul de peste tot şi de a cultiva lumina minţii.

2) Să mănânce gogoşile tradiţionale, după pofta inimii, dar să nu înghită gogoşile cu care ne îmbie duşmanul – din afară şi dinlăuntru.

Suntem în 2002 şi rămâne aşa cum ne-am înţeles.

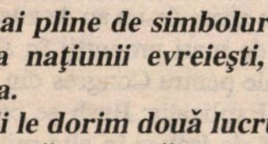

minimum

●

Apare lunar
Redacția și administrația
Str. Zamenhoff nr. 13
Tel Aviv 64373
P.O.B. 11472 – Tel Aviv 61113
Tel.: 5227269; Fax.: 5270443

Fax numai pentru anunțuri publicitare; corespondențele se vor trimite prin poștă

Director:
AL. MIRODAN

Publicitate: 1 inch – 45 șekeli

Abonamente Israel:
6 luni (6 numere): 70 șekeli
1 an (12 numere): 140 șekeli
Prețul include costul expedierii.

Străinătate (1 an – 12 numere):
Europa – 70 dolari
România – 65 dolari
U.S.A., Canada – 80 dolari
America de Sud, Australia, Noua Zeelandă – 95 dolari
Insulele Fidji – 150 dolari
Expediția cu avionul.

Realizarea grafică:
SANDA PERI

Difuzarea: ATLAS

Articolele semnate de colaboratorii noștri reprezintă personalitatea și punctul de vedere al acestora. Se înțelege, așadar, că redacția nu împărtășește totdeauna vederile exprimate în articolele publicate în coloanele revistei.

Manuscrisele nepublicate nu se înapoiază.

Redacția nu răspunde de conținutul anunțurilor comerciale.

Revistă editată de
MINIMUM – PUBLISHERS LTD.

TENDINȚE

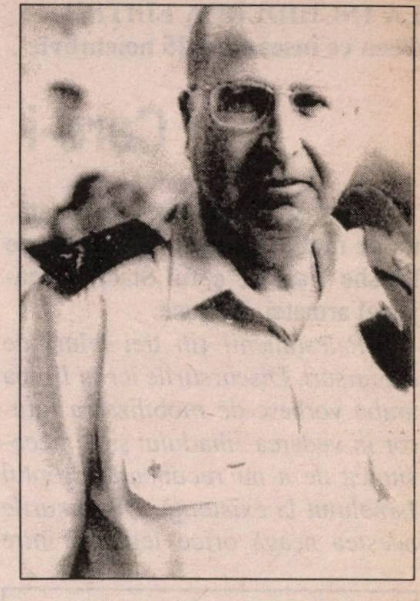

diști ș.a. După cum, încet-încet, omenirea s-a dumirit, nu avem de-a face cu un război "clasic", ca la carte (oștile stau față-n față) ci, din partea islamului, cu o sumedenie de acte de teroare de tot felul, de la bombe în discoteci la Bali, până la folosirea de substanțe chimice mortale. Ziarul "Sunday Times" din Londra a anunțat că trei teroriști islamici au fost arestați în vreme ce se pregăteau să arunce o mare cantitate de gaz otrăvitor, fabricat pe bază de cianură, în metroul din capitala Marii Britanii. Unul dintre cei prinși este șeful filialei Al-Qaeda de pe insulă. La Moscova, un cecen în vârstă de 36 de ani, pe nume Krym (ce nume predestinat!) Gorei a fost prins umblând pe stradă cu o sticlă plină de mercur otrăvit: el avea de gând să o arunce, precum camarazii săi de la Londra, într-o stație de metrou, la cea mai aglomerată oră a zilei. Postul de televiziune Aljezeera, din Emiratele Arabe Unite, a trimis o nouă casetă-video unde Bin Laden, șeful organizației Al-Qaeda, amenință Statele Unite, Anglia, Franța și, bineînțeles, Israelul, cu un nou val de atentate. De unde până unde Parisul, bizuindu-se pe bunele sale relații cu Irakul, cu OEP-ul, cu Siria, cu Libanul și cu ceilalți amici din lumea arabă, ridica din umeri, zâmbind, în fața amenințărilor de-acest fel, mai nou, d-na Mireille Alliot-Marie, ministrul (sau ministra) apărării, a declarat că situația e îngrijorătoare și primejdia de bombe mare.

În același timp, alarmată de planurile din ce în ce mai ușor vizibile ale Islamului, lumea *cealaltă* dă semne de trezire la realitate și, ca să zicem așa, de mobilizare. Ceea ce lumea nu izbutise să facă în timpul ascensiunii hitlerismului din anii '30, este, s-ar zice, capabilă să realizeze în anul 2002. Și să înțeleagă că are nevoie de conducători puternici, în stare a spune lucrurilor pe nume și a acționa cu duritate. În Statele Unite, Partidul Republican al președintelui Bush a obținut – în ciuda crizei economice în care țara se zbate de-un an de zile, o victorie de mari proporții în alegerile parțiale pentru Congres din noiembrie. Explicația: Bush se comportă și față de Irak și în alte privințe ca un lider gata – la o adică – să taie-n carne vie, făcându-i pe cetățeni să se strângă instinctiv în jurul lui. În Rusia, cu toate că asaltul poliției asupra teatrului din Moscova, luat în stăpânire de teroriștii musulmani din Cecenia, s-a soldat cu peste 130 de morți (datorită gazului anesteziant) din rândurile spectatorilor, cota de popularitate a președintelui Vladimir Putin a ajuns la 77%, o cifră record. Explicația: țara te iartă dacă din cauza hotărârilor tale mor 130 de oameni într-o seară, dar nu te iartă cu nici un chip dacă, în timpul luptei, eziți a lua vreo hotărâre sau hotărăști să cedezi în fața dușmanului. În Franța, unde-n sfârșit

guvernul a întors foaia à propos de valul de imigranți clandestini din țările islamice, închizând centrul de la Sangate, de lângă Calais, unde se instalaseră mii de asemenea imigranți, ultimele sondaje "Sofres" arată că primul ministru Raffarin a câștigat săptămâna trecută 6 puncte, atingând scorul de 67% în preferințele hexagonului. Explicația: aceeași ca mai sus.

În sfârșit (dar nu în cele din urmă), Franța, Rusia și alte țări au mai pus apă-n vinul împotrivirii lor la un eventual atac contra Irakului. Reprezentanții lor la Consiliul de Securitate al ONU au aprobat o rezoluție americană dură, care îl obligă pe Saddam să permită inspectorilor ONU pentru dezarmare să controleze toate instalațiile militare în mod necondiționat. În caz contrar, consecințele vor fi foarte serioase. Serioase înseamnă mână liberă dată anglo-americanilor să atace Irakul.

Revenind la ale noastre, trebuie să menționăm, desigur, că datorită retragerii miniștrilor din Partidul Muncii, ne-am trezit (pentru că tot nu mai avusesem de mult așa ceva) cu o nouă criză politică, premierul Sharon fiind silit să proclame alegeri anticipate pentru 23 ianuarie 2003.

Parcă nu era tocmai momentul: războiul bate din plin, OEP-iștii (et Co.) au măcelărit 12 israelieni la Hebron și au pătruns în kibuțul Metzer (o așezare – culmea! – de *stânga,* ba chiar de extrema stângă, afiliată politicește la Meretz, plus Shalom Ahșav), ucigând cu sânge rece o mamă și doi copii, de 4 și 5 ani. Pe urmă, au aruncat în aer un autobuz la Ierusalim: 12 morți, 47 de răniți (majoritatea copii care mergeau la școală). Dușmanul își vede de treburile lui, iar noi ne ocupăm cu *primaries* în marile partide.

Acestea fiind spuse, în paralel cu risipa enormă de energie și bani pe care o presupune campania electorală, scrutinul din ianuarie are în principiu și-un lucru bun. Întrucât Knessetul a anulat, cu câtăva vreme în urmă, legea stupidă privind alegerea separată a primului ministru, cetățenii vor vota numai pentru partide. În felul acesta, marile formații tradiționale, Partidul Muncii și Likudul, vor avea posibilitatea să cucerească mai multe mandate (în funcție de norocul fiecăruia) și să alcătuiască, după alegeri, coaliții de guvernământ cât de cât viabile.

P.S. Unul din puținele câștiguri aduse de criza de guvern din aceste zile îl constituie *cotitura* pe tărâm propagandistic de la Ministerul de Externe.

Referindu-se la acest fenomen, Jean Steiger scrie în "Ultima oră", printre altele:

«În locul reținerii manifestată în trecut în privința prezentării cât mai larg peste hotare a feței adevărate a terorismului, noul șef al diplomației noastre (Netaniahu) *lansează o ofensivă pe scară largă pentru a arăta întregii lumi că Israelul nu se mulțumește numai cu condoleanțe, ci dorește și sprijin pentru acțiunile sale antiteroriste.*

Cel mai bun exemplu îl avem în modul cum propaganda palestiniană a reușit să aducă o condamnare cvasi-generală a țării noastre prezentând fără încetare prin mijloacele de informare ale lumii imaginile copilului Muhamad al-Dura, care la 30 septembrie 2000 a fost împușcat în timp ce se ascundea în spatele tatălui său în cursul unei ciocniri armate între palestinieni și soldați israelieni. Imaginile acelui copil de 12 ani au devenit principalul punct al propagandei anti-israeliene dusă de palestinieni, cu toate că până la urmă s-a dovedit că el a fost ucis chiar de gloanțe palestiniene.

Netaniahu a ordonat acum funcționarilor Ministerului de Externe să prezinte pe larg fotografiile lui Noam și Matan Ohaion, băieți de 4 și 5 ani, împușcați cu sânge rece în paturile lor din kibuțul Metzer. De data aceasta a fost o crimă premeditată contra unor copii nevinovați comisă de un terorist, și nu consecința unui schimb de focuri, ca în urmă cu doi ani.

Israelul nu trebuie să se oprească aici, și poate că este bine că, într-un moment în care țara noastră este supusă în continuare presiunii terorismului palestinian, nu mai există frânele care au fost puse în trecut de Shimon Peres și Ben-Eliezer pentru ca omenirea să ia cunoștință cu cine se înfruntă israelienii. Politica dusă de reprezentanții Partidului Muncii în guvernul de uniune națională în această problemă s-a dovedit falimentară. Nu numai că acordurile de la Oslo, copilul îndrăgit al lui Shimon Peres, au încetat să mai existe, dar evenimentele cărora le facem față demonstrează și falimentul politicii lui Ben-Eliezer de deschidere față de palestinieni prin retragerea Zahalului din principalele orașe autonome.»

TENDINȚE

Israel: Scandalul Gh. Zamfir – Nancy Brandes

Articolul nostru din numărul trecut (noiembrie a.c.) despre scandalul Gh. Zamfir – Nancy Brandes a provocat, așa cum era de așteptat, un puternic ecou în rândurile alialei (și nu numai).

Ziarul "Ultima oră" a reprodus fragmentele esențiale din textul nostru, iar câteva zile mai târziu, într-un articol de fond, semnat de Carol Isac, și-a exprimat uimirea și revolta față de inițiativa muzicianului Nancy Brandes de a-l invita să concerteze în Israel pe unul dintre cei mai abjecţi defăimători ai ţării noastre şi ai neamului evreiesc, cântăreţul din nai Gh. Zamfir. Acelaşi C. Isac, revenind asupra subiectului, scrie în săptămânalul "Orient Expres":

«Autodispreţul este o realitate; el a apărut în Diaspora şi a căpătat forme morbide în timpul persecuţiilor antisemite, când cei slabi şi fără demnitate ajungeau să creadă că născocirile pe seama neamului lor sunt adevărate. Astfel ne-am trezit cu pasiunea dispreţului faţă de israelienii români exprimată chiar de israelieni români. Un exponent al lor este Nancy Brandes, care, beneficiind de reflectoarele televiziunii, a construit, cu prost gust, dar cu meticulozitate, imaginea evreului-român eminamente hoţ şi escroc. Mulţi s-au tăvălit de râs; se ştia, în fine, cine fură în ţara asta, fie el general, ministru, artist, scriitor, erou în război…

Dar "opera" trebuia continuată. Peste puţin timp, cu acelaşi autodispreţ, recitatorul de bancuri fără sare îl va avea ca oaspete, într-un spectacol, pe naistul Gheorghe Zamfir. Punând la o parte instrumentul la care cântă cu talent, acesta s-a lansat într-o campanie antisemită găzduită şi susţinută bineînţeles de o fiţuică de acelaşi subnivel intelectual. Şi totuşi el are destulă impertinenţă, iar patronul său, evreu, suficient autodispreţ pentru a-i invita pe israelieni să-l asculte. Dacă aici s-a ajuns, e cazul să ne întrebăm dacă sistemul nostru de autoconservare nu e în pană.»

În acelaşi timp, I. Petran scrie în "Viaţa noastră":

«Naistul Gheorghe Zamfir este indiscutabil un mare muzician. De asta, în trecut, dumnealui a fost primit cu braţele deschise în ţara noastră, care ştie să preţuiască arta. Se părea că dl. Zamfir a ajuns să ne aprecieze; declaraţiile d-sale de atunci ne făgăduiau numai prietenie. Din păcate, acum câteva luni, dl. Zamfir a publicat în fiţuica neolegionară "România Mare" pagini nesfârşite de instigare antisemită. Le-am citit şi m-am îngrozit: ură de moarte. În mod absolut normal, personajul nu mai are ce căuta aici. Cum să vă spun: dacă ne putem lipsi de nişte scriitori, compozitori şi artişti atinşi de ciuma brună, nu avem nevoie nici de trilurile zamfiriene. Rasismul este infinit mai blamabil când este vorba de personalităţi prestigioase. În paranteză fie spus, "articolele" d-lui Zamfir trădau o tragică boală de nervi. Însă, pe câte ştiu, dumnealui nu intenţiona să vină aici la tratament. Păcat. Că nevoie are.»

Leon Volovici, de la Centrul internaţional de studiere a antisemitismului, din cadrul Universităţii Ebraice, a acordat un interviu lui Ioni Tuvia de la Kol Israel. Întrebat ce părere are despre organizarea concertelor lui G.Z. în Israel, dânsul a răspuns că socoteşte o lipsă de demnitate din partea celor care au avut această iniţiativă. El a mai adăugat: *«G.Z. e un artist de mare talent, dar din păcate intrat într-o derivă ideologică extremistă. A publicat număr de număr texte delirante despre evrei, iudaism, despre Holocaust ca pedeapsă a lui Dumnezeu pentru păcatele poporului lui Israel, despre complotul evreiesc mondial şi alte elucubraţii. Chestiunea permiterii intrării în ţară nu mi se pare relevantă. Regretabilă este numai invitarea lui de a concerta în Israel.»*

La rândul ei, d-na Miretta Grossman, de la "Asociaţia Invalizilor de pe urma prigoanei naziste – Raanana", scrie:

«Zilele trecute, câţiva dintre membrii Asociaţiei au venit revoltaţi şi au întrebat dacă este adevărat că Gheorghe Zamfir, în aceeaşi măsură un mare artist şi un mare antisemit va veni în Israel. În numele lor, îmi exprim indignarea împotriva venirii lui Gheorghe Zamfir, care nu are ce căuta printre noi. Evreii originari din România, care sunt atât de legaţi de ţara în care s-au născut, şi care aşteaptă cu nerăbdare, dragoste şi dor venirea artiştilor din România, de data asta vor trebui să renunţe la spectacolul împroşcat cu noroi prin prezenţa acestui antisemit.

Cum de nu s-a gândit Nancy Brandes la acest aspect? Antisemitul de ieri a devenit peste noapte un bun prieten de-al nostru? Dar banii nu au miros. Nancy, scutură-ţi conştiinţa şi dă-ne posibilitatea să continuăm a ne mândri că faci parte din aliaua română, şi nu să ne ruşinăm…»

Cât despre cititorii presei de limbă română, nici aceştia nu au tăcut din gură. D. Lică Landskron, din Raanana, scrie în "Ultima oră":

«Către sfârşitul lunii va sosi în Israel un ansamblu muzical (din România). Surpriza cea mare pentru mine, probabil şi pentru mulţi alţi originari din România, este prezenţa lui Gh. Zamfir, figură de suprafaţă a partidului de nuanţă antisemită "România Mare".

Dacă Gh. Zamfir ar fi fost un membru obişnuit al acestui partid, treacă-meargă. Dar artistul Gh. Zamfir nu s-a mulţumit cu atât, ci a dorit să se reliefeze şi în ale scrisului. Calul de bătaie: evreii.

Dumnealui, parcă luându-se la întrecere cu un alt "camarad", profesorul Gh. Buzatu, a trecut la aruncarea de lături în capul evreilor, ajungând să-şi dea cu presupusul în ale istoriei, încercând să demonstreze că Holocaustul nu a putut exista şi că totul este o minciună evreiască pentru a stoarce bani.

Aducerea în Israel a lui Gheorghe Zamfir este o chestiune urâtă iar impresarul Nancy Brandes dă dovadă de un comportament lipsit de onoare – ca să folosesc un limbaj cât mai urban.»

Pe de altă parte, indignat de ideea ca un batjocoritor al Israelului şi al neamului evreiesc să fie invitat a

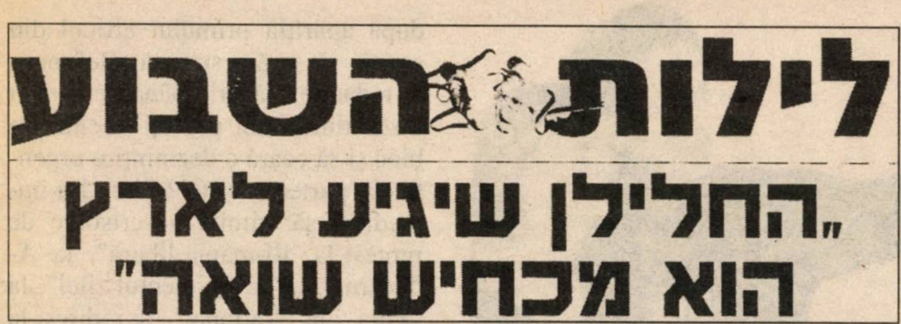

לילות השבוע

„החלילן שיגיע לארץ
הוא מכחיש שואה"

Titlul reportajului din "Yediot Aharonot"

cânta la noi, d. Zeev Schwartz, președintele HOR, a trimis următoarea scrisoare d-lui Eli Ishai, ministru de interne:

«În numele originarilor din România, care numără aproximativ 400.000 de suflete, mă adresez dvs. cu rugămintea de a nu permite sub nici un motiv managerului Nancy Brandes să-l aducă în țară pe artistul Gheorghe Zamfir, cunoscut ca antisemit declarat și care, între altele, împărtășește punctul de vedere al deputatului din Parlamentul României, Corneliu Vadim Tudor, patronul ziarului "România Mare", conform căruia în România nu a existat Holocaust. Ei au uitat, însă, că din 800.000 de evrei existenți în 1940 în România, au fost uciși 400.000 de evrei, din care 120.000 în Transnistria.

Cer în mod insistent să se evite lezarea sentimentelor a mii de supraviețuitori ai Holocaustului și să nu se permită intrarae în țară a lui Gheorghe Zamfir, iar dacă i s-a acordat viza, să fie anulată.»

Copii ale scrisorii au fost trimise ziarelor de limbă română din Israel, d-lui Sandu Mazor, ambasadorul Israelului la București, precum și, așa cum se cuvenea, d-lui Nancy Brandes.

Din presa românească, afacerea Zamfir a sărit și în ziarele ebraice. Sub titlul: "Naistul care sosește în Israel neagă Holocaustul", Amos Oren a publicat în "Iediot Aharonot" o relatare despre turneul naistului, amintind între altele: *«Naistul român Gheorghe Zamfir, care sosește săptămâna aceasta în Israel, a fost membru în partidul de extremă dreaptă din România și a declarat că Holocaustul nu a existat niciodată. Zeev Schwartz, președintele HOR, declară că în ultimele alegeri din România – desfășurate în noiembrie 2000 – muzicianul Gheorghe Zamfir s-a înrolat în propaganda electorală a partidului de extremă dreaptă România Mare și a publicat articole în săptămânalul partidului ("România Mare"), în care declara că Holocaustul nu a existat, și dacă în România au fost omorâți evrei, aceasta s-a datorat provocărilor acestora.*

Schwartz s-a adresat comicului Nancy Brandes, care produce spectacolul lui Zamfir în țară împreună cu producătorul Israel Adam, avertizându-l să nu aducă pe acest artist în țară. Schwartz a avertizat că in-

EUGEN IACOB

În ziua de 14 noiembrie a.c., pe la orele șase după-amiază, d. Marcel Marcus, un bun prieten al graficianului și publicistului Eugen Iacob, intrase în locuința acestuia din Kiriat Sharet, Holon, aducându-i, ca de obicei (fiindcă Iacob, suferind, ieșea mai rar din casă) o sacoșă cu alimente, ziare etc.

El și-a salutat prietenul cu un "hai noroc, Eugene, ce mai faci?"

Iacob, care își încălzea ceva la cuptorul electric, s-a întors spre Marcus, a murmurat un "hai noroc" și s-a prăbușit cu capul pe cuptor.

Alarmat, d. Marcus s-a repezit la el, l-a ridicat, a încercat să-i facă respirație artificială, apoi, văzând că Iacob nu dă semne de viață, l-a întins pe pat și a chemat salvarea. Medicii, care-au sosit după câteva minute, n-au mai avut altceva de făcut decât să constate că – lovit de-un infarct distrugător – Eugen Iacob își dăduse ultima suflare.

Așa a plecat dintre noi – în acest an 2002, atât de crud cu intelectualitatea din trib – unul din oamenii de presă cei mai pricepuți în meserie și mai prețuiți din rândurile *alialei*.

Născut la Bacău, în 1928, Eugen Iacob a lucrat ani de zile, ca redactor de carte și grafician, la "Editura Științifică", din București. Pasiunea sa sa erau artele plastice, avea relații strânse cu pictorii și sculptorii vremii, iar cu pictorița Mimi Șaraga-Maxy, de pildă, a fost prieten o viață-ntreagă.

După venirea sa în Israel, a lucrat și ca grafician (făcând ani de zile paginația, cum se spune, la "Minimum") și ca publicist. Cititorii revistei "Tribuna Magazin" urmăreau, săptămână de săptămână, *pagina lui Iacob*, consacrată figurilor de seamă din cultura evreo-română.

În vara aceasta, hotărât să-și adune evocările din presă într-un volum, a scos o carte, la Cluj, intitulată "Culisele memoriei". Când ne-a trimis cartea (pe care am recenzat-o, nu de mult, la rubrica "Primim") ne-a mărturisit: "Sunt bătrân și bolnav, aș vrea să rămână ceva în urma mea".

A rămas.

tenționează să organizeze demonstrații de protest împotriva lui Zamfir în timpul spectacolului în portul Tel Aviv sâmbătă seara.»

În urma acestor atacuri la adresa sa și a lui Gh. Zamfir, d. Nancy Brandes, omul care a avut inițiativa de a-l aduce aici pe cunoscutul naist, a trimis ziarului "Ultima oră" o scrisoare din care spicuim următoarele:

«Gheorghe Zamfir, care a venit acum câțiva ani în cadrul unui mare turneu în Israel, a avut un succes imens și nimeni n-a avut nimic de spus, poate pentru că cel care l-a adus era un impresar israelian și nu Nancy Brandes. În ciuda atacurilor la adresa mea, eu rămân mai departe apreciat și iubit de publicul israelian pentru toate realizările mele pe plan profesional în țara noastră.

În ceea ce-l privește pe Gheorghe Zamfir, el mi-a declarat personal că n-a fost niciodată membru al Partidului România Mare, că toate declarațiile antisemite și antievreiești i-au fost atribuite în mod fals de către Vadim Tudor și i-au cauzat imense daune morale.»

În legătură cu informațiile impresarului avem de făcut două observații:

1) E-adevărat că în urmă cu câțiva ani Zamfir a fost primit excelent în Israel, bucurându-se de un mare succes, dar aceasta nu s-a datorat faptului că turneul lui fusese organizat de alt impresar (?!) ci pur și simplu din cauză că la ora aceea naistul nu se manifestase în nici un fel ca un dușman (și ce dușman!) al Israelului și al evreilor în general.

2) În ce privește povestea că toate declarațiile antisemite și antievreiești i-au fost atribuite în mod fals de către Vadim Tudor (directorul săptămânalului "România Mare"), aici avem de-a face cu cea mai penibilă încercare din câte-au apărut vreodată la noi – sub lozinca "vai, ce deștepți suntem noi!" – de a prosti pe cititor. Ea seamănă întru totul cu genul de minciună OEP-istă ("nu arabii au atacat World Trade Center din New York, ci sioniștii") sau Vadim-Tudoristă ("Eu nu sunt antisemit!"). D-na Miretta Grossman îl rugase pe muzicianul impresar: "Nancy, scutură-ți conștiința!". Și-o fi scuturat-o el, dar, ca la covoare, a ieșit numai praf.

Nancy Brandes, alături de d-ra Cerasela, din România, pe care publicația "Pnai Plus" o prezintă drept viitoarea soție a muzicianului impresar.

D. Brandes poartă o bluză pe care stă scris: "Nautica".

Nautica? Atenție, domnu' Brandes, cum navighezi printre valurile furtunoase provocate de povestea cu Gheorghe Zamfir: să nu intri la apă!

Cum adică, cei de la "România Mare" au scris în redacție ciclul acela nesfârșit de articole, pe care le-am citit cu ochii noștri, și apoi le-au semnat cu numele lui Gheorghe Zamfir, fără știrea și aprobarea cunoscutului muzician? Chiar așa? Presupunând (în interesul discuției) că lucrurile s-au petrecut precum ni le înfățișează Nancy Brandes, ce anume l-a împiedicat pe Zamfir ca, după apariția primului articol din serial, să sară-n sus, să telefoneze la redacție, să urle până ce-i va fi trezit din somn pe toți vecinii de bloc și să ceară o dezmințire urgentă din partea revistei? Și ce l-a împiedicat să trimită o scrisoare de protest la "România liberă", la 'Adevărul", la "Evenimentul zilei", la "Ziua", la "Național", la radio și la televiziune, precizând că C.V. Tudor s-a folosit în mod nepermis și revoltător de numele naistului? Și ce l-a împiedicat pe el, unul dintre artiștii cei mai populari ai țării, să convoace chiar o conferință de presă pentru a aduce la cunoștința tuturor infamia din amintita publicație? (Ca să nu mai vorbim că, dacă dădea în judecată "România Mare" pentru această faptă, ar fi câștigat cu siguranță procesul, obținând câteva miliarde de lei despăgubiri morale și izbutind să scape, în sfârșit, de necazurile bănești de care se plânge toată ziua prin gazetele bucureștene.) Dar n-a scos un cuvânt după apariția primului articol. Și nici după cel de-al doilea. Și nici după al treilea. Și nici după al patrulea. Și nici după celelalte. A tăcut chitic (și, poate, a încasat onorariul ce i se cuvenea, "România Mare" fiind o revistă bogată). Abia în aceste zile de noiembrie 2002, când, pregătindu-și valiza ca să plece în țara sioniștilor, atât de crâncen înjurați de el, și auzind că gazetele de limbă română de-aici, ca și postul de radio Kol Israel, au "luat foc" pe această temă, s-a trezit să-și aducă aminte: «Păi să vezi, dom'le, că nu eu am scris articolele acelea; le-au făcut ăia de la "România Mare" și m–au iscălit pe mine.»

Stai și te întrebi acuma cum vor reacționa «ăia de la "România Mare"… Să nu-l dea cumva în judecată pe Zamfir pentru calomnie la adresa publicației și pe Brandes pentru răspândire de calomnie și să câștige procesul, lăsându-i pe cei doi în pielea goală, ba chiar luân-

Ah, buzele atât de îndemânatice ale lui Zamfir: multe-au lins, multe-au scuipat

du-le dolarii pe care contează să-i câştige în Israel.

P.S. În ciuda tuturor acestor proteste venite din rândurile alialei, organizatorii turneului s-au încăpăţânat să-l aducă pe Gh. Zamfir în Israel. În după-amiaza zilei de joi 21 noiembrie, naistul şi trupa sa au aterizat pe aeroportul Ben Gurion. Pe baza unei dispoziţii a Ministerului de Interne, grănicerii noştri nu i-au lăsat, însă, să intre în ţară. Gh. Zamfir a fost percheziţionat la piele şi, după aceasta, grupul venit cu Taromul a fost condus în sala de tranzit, urmând a se îmbarca în primul avion spre Bucureşti. Aşa cum era de prevăzut, scandalul a fost mare. Avocaţii impresarului Nancy Brandes au făcut apel la Tribunalul Suprem cerând anularea ordinului dat de Ministerul de Interne. În ziarele "Yediot Aharonot" şi "Maariv" au apărut reportaje despre cele petrecute la aeroport. Presa română a relatat şi ea despre incident, iar vestea a ajuns pretutindenea. La jurnalul de vineri 22 noiembrie, postul de televiziune CNN a transmis ştirea în întreaga lume: "Israelul a interzis intrarea în ţară a cunoscutului naist român Gh. Zamfir".

...Apoi au început să curgă tot felul de zvonuri. Cel mai persistent dintre acestea spune că în ultimul moment s-ar fi ajuns la o înţelegere (între cine şi cine?), urmând ca Gh. Zamfir să revină în ţară luni 25 noiembrie pentru a concerta, împreună cu trupa sa, la noi.

La ora când trimitem rândurile acestea la tipar, situaţia e confuză. În clipa apariţiei lui "Minimum" pe piaţă, cititorii noştri vor fi, desigur, în măsură să cunoască adevărul.

Până atunci, repetăm cuvintele cu care intitulasem articolul nostru din numărul trecut (1 noiembrie a.c.) despre afacerea Zamfir-Brandes: "Cea mai ruşinoasă pagină din istoria alialei române".

Sperăm până în ultima clipă că această pagină nu va fi scrisă în istoria noastră.

●

La sosirea sa pe aeroportul Ben Gurion, cunoscutul naist Gh. Zamfir a fost dezbrăcat şi controlat la piele, băieţii folosind, pentru inspectarea părţilor mai intime ale corpului, mănuşi chirurgicale.

Şi-atunci, de ce s-a plâns impresarul N. Brandes la radio Kol Israel că grănicerii noştri s-au purtat cu Zamfir fără mănuşi?

Israel: Palmor îi indispune pe cei de la "Nouvel Observateur"

În săptămânalul parizian "Le Nouvel Observateur" (vechiul nostru muşteriu) a apărut, încă o dată, ideea cum că nu Arafat – o, nu! – este acela care-a iniţiat zisa Intifadă El-Aqsa, în toamna anului 2000. Intifadă ce continuă şi astăzi, provocând valurile de sânge cunoscute.

Colaboratorul nostru Eliezer Palmor, fost ambasador al Israelului la UNESCO – care cunoaşte bine dedesubturile şi scopurile războiului din aceste zile, a trimis revistei o punere la punct, pe cât de scurtă, pe atât de cuprinzătoare. Extrase:

«Îmi îngădui să reproduc aici cele declarate de Mamdoh Nofal, membru al Consiliului militar al lui Arafat, într-o convorbire cu René Backmann, apărută în "Le Nouvel Observateur" din 1 martie 2001. Iată ce-a spus Nofal, un om pe care-am început să-l stimez şi să-l respect după ce l-am întâlnit la un seminar restrâns, cu 5 israelieni şi 5 palestinieni, în aprilie 2000:

"Am constatat că tinerii din prima Intifadă obţinuseră mai mult cu mâinile lor goale decât noi cu kalacinikovurile. De aceea, cu câteva zile înaintea vizitei lui Sharon pe esplanada moscheilor de la Ierusalim, când Arafat ne ceruse să fim gata de luptă, eu am pledat pentru organizarea de mari demonstraţii populare şi împotriva folosirii armelor. Djibril Rajub, şeful securităţii preventive din Cisiordania, s-a străduit şi el să-l pună în gardă pe Arafat în legătură cu primejdia unui conflict armat. În zadar. Abu Amar (Arafat) era convins că după douătrei zile de confruntări, văzând dezechilibrul de forţe, americanii, europenii şi arabii îi vor cere lui Barak să se întoarcă la masa tratativelor".

Cred – a încheiat Palmor – *că această mărturie a lui Nofal mă scuteşte de orice comentariu.»*

(Din "Le Nouvel Observateur", Paris, 2002)

OEP: Un "ministru" palestinian, un partener de-al nostru, de pace

«Evreii au venit aici din toate colţurile pământului, având toate avantajele posibile, susţinând în mod mincinos că se întorc în ţara lor, în ţara strămoşilor lor, în Ţara Făgăduinţei şi alte invenţii de-acest fel. Se ştie că naţiunea evreiască, de la începutul istoriei, de când Allah a creat-o, trăieşte din înşelătorie şi minciună, născocind un duşman imaginar şi primejdii imaginare care i-ar ameninţa securitatea.»

(Dintr-un interviu dat de Imad Falaudji, "ministrul" poştei şi comunicaţiilor din cadrul Autorităţii Palestiniene, postului de televiziune oficial al sus-amintitei Autorităţi; Ramallah, 2002)

Bagdad: Dacă tot vorbim de Irak, hai să vă povestesc o chestie

«Cotidianul arab "Al-Hayat", care apare la Londra, a publicat nu de mult mărturia unui medic irakian, dr. Abdel Awadh, care a fugit din ţara sa pentru a nu fi obligat să taie urechile soldaţilor.

Doctorul Awadh afirmă că în 1994, "Saddam Hussein a dat un ordin prezidenţial, cerând să se taie urechile tuturor militarilor care nu s-au prezentat la unitatea lor sau au dezertat." El însuşi a văzut cum soldaţii încătuşaţi erau duşi în sala de operaţii, revenind de-acolo inconştienţi şi cu capul bandajat. Directorul spitalului, spune el, "i-a silit pe toţi chirurgii, fără excepţie, să efectueze aceste mutilări."

Singurul mijloc pentru Awadh de a scăpa de asta era să fugă din ţară.»

(Din "L'Arche", Paris, 2002)

Statele Unite: De ce sunt americanii alături de Israel

E o întrebare. La care încearcă să răspundă corespondentul nostru Radu Hervian, din New York:

«Se pune adesea problema loialităţii evreilor americani faţă de Statele Unite, ţara în care s-au născut şi cu care se identifică, vis-à-vis de apartenenţa lor iudaică, transmisă de părinţi, bunici, rude şi prieteni, şi care este o parte sufletească a existenţei lor.

De ce o problemă? La urma urmei, America este o ţară populată de imigranţi. Toţi cetăţenii ei sunt, în general, cunoscători ai rădăcinilor din care s-au dezvoltat. Unii se mândresc cu obârşia lor naţională, alţii vor s-o uite, iar unora li se pare nesemnificativă. Dar mai toţi ştiu de unde vin. Şi aici intervine diferenţa, sau "problema". La fel ca restul populaţiei, evreii ştiu din ce ţară au emigrat ei înşişi sau de unde provin părinţii sau bunicii lor. Dar, în plus, ei sunt evrei. Deşi americani, ei – unii mai mult, alţii mai puţin – sunt sufleteşte legaţi de Israel. Israelul, simt ei, este nu numai ţara lor, "cealaltă", ci şi, într-un fel, garanţia existenţei şi securităţii lor, chiar şi pe meleagurile binecuvântate ale Statelor Unite.

Atitudinea lor, mai mult sau mai puţin vizibilă în acest sens, duce uneori la întrebări pe care presa, îndeobşte de stânga, le pune evreilor proeminenţi, cei ce sunt expuşi reflectoarelor, în felurite interviuri.

De la bun început trebuie să spun că a avea loialităţi multiple nu este neapărat condamnabil în mintea americanului de rând. Dimpotrivă, li se pare normal, de pildă, ca prima generaţie de imigranţi să menţină legături sufleteşti, materiale şi culturale cu ţara de baştină.

În plus, apartenenţa religioasă contează chiar şi mai mult. Un unchi de-al meu care-a coborât de pe vapor în Brooklyn prin anii '60 şi-a deschis un magazin de "şmates" într-un cartier locuit în majoritate de negri. Fiind nereligios de felul său, s-a prezentat la magazin tocmai în ziua de Yom Kipur. El n-a uitat niciodată cum o negresă i-a deschis uşa şi, în cuvinte scurte dar tăioase, l-a admonestat pentru păcatul de a ţine deschisă prăvălia într-o zi sfântă pentru el.

Fostul primar al New-Yorkului, celebrul şi pitorescul Ed Koch, era departe de a numi Israelul "ţara sa de baştină". Dar, fapt bine cunoscut, interesele Israelului erau o parte importantă din discursurile sale ca şi din materialele scrise – înainte, în timpul şi după ce a părăsit primăria. Atitudinea sa "pro Israel" era legendară.

E cunoscută atitudinea sa – să zicem – relativ nerespectuoasă faţă de preşedintele de atunci, Jimmy Carter, recentul laureat al Premiului Nobel pentru pace. Era un moment, pe la sfârşitul anilor '70, când Statele Unite deţineau o poziţie dominantă în Orientul Mijlociu, poziţie care, de o bună bucată de timp, nu mai era atacată de Uniunea Sovietică. Departe de a fi câştigat cursa, America deţinea numai un "respiro" de câteva luni. În aceste condiţii favorabile Israelului, preşedintele american, pentru motive neclare, i-a chemat pe ruşi la Geneva spre a participa la nişte negocieri în legătură cu Orientul Mijlociu, deşi Moscova nu se aştepta la aşa ceva.

Cam în momentul acesta, Jimmy Carter soseşte într-o vizită la New York. Conform protocolului, printre cei care-l întâmpină la sosirea pe aeroportul Kennedy se afla şi primarul oraşului New York, Ed Koch. Numai că, în momentul în care preşedintele coboară de pe scara avionului, Koch se apropie de el şi, o dată cu strângerea de mână, îi remite o notă de protest în legătură cu invitarea netam-nesam a ruşilor la Geneva. Apoi, în chip cu totul neprotocolar, primarul se întoarce pe călcâie şi părăseşte echipa de întâmpinare.

Presa şi televiziunea au prins scena şi Ed Koch, intervievat de Barbara Walters pe canalul de televiziune ABC, câteva zile mai târziu, nu scapă de inevitabila întrebare: Sunteţi devotat Israelului mai mult decât Statelor Unite?

Primarul parează întrebarea în mod politicos, dar Barbara Walters insistă. În cele din urmă, pierzându-şi răbdarea, Ed Koch se hotărăşte să răspundă:

– Linişteşte-te, Barbara. Dacă armata israeliană va ataca vreodată Statele Unite, eu voi purta uniforma americană!

Este adevărat că Ed Koch nu a lucrat niciodată pentru Departamentul de Stat. Pentru că aici, evreii, deşi s-au perindat destui prin poziţii de răspundere, nu au excelat în a-şi afişa sentimentele pro-israeliene. Desigur, ne-am putea mângâia cu o remarcă a reputatului comentator politic de la postul de televiziune ABC şi laureat al Premiului Pulitzer, George Will, care spunea deunăzi: "În aplicarea politicii sale, preşedintele SUA are trei oponenţi: Congresul, Presa şi Departamentul de Stat". Aşadar, Departamentul de Stat poate fi considerat "oponent" al preşedintelui datorită înclinaţiei sale tradiţionale faţă de arabi. Acest lucru a fost valabil chiar şi în timpurile când "Biroul de la etajul 7" (denumire sub care este cunoscut cabinetul Secretarului de Stat) era deţinut de evrei, cum a fost mai recent cazul cu Madeleine Albright sau Larry Eagleburger.

Cu toate acestea, în ultima vreme, probabil datorită evenimentelor de la 11 septembrie 2001, preşedintele a făcut ca poziţia Administraţiei să se încline în favoarea celor care cumva sunt mai apropiaţi de năzuinţele de securitate ale Israelului. Cauzele acestei schimbări pot fi explicate în mod diferit, dar sursele demne de crezare apropiate de Administraţie avansează câţiva factori hotărâtori.

Unul dintre aceşti factori este ponderea exercitată de Departamentul Apărării (în mod tradiţional mai apropiat Israelului) prin actualul secretar, Donald Rumsfeld, care înţelege să spună lucrurilor pe nume, mai des şi mai apăsat decât au făcut-o predecesorii săi. Datorită conferinţelor de presă ţinute de la o vreme aproape în fiecare dimineaţă, secretarul a devenit o stea de televiziune, după cum l-a caracterizat însuşi preşedintele Bush. Într-adevăr, stilul sec dar la obiect, tăios adesea, dar întotdeauna logic, cu care răspunde ziariştilor, l-au făcut un personaj familiar în casele americane. Secretarul se fereşte să critice Israelul pentru incursiunile Zahalului în teritorii. Când este provocat cu întrebări referitoare la aşa-zisele "teritorii ocupate", el refuză termenii şi se mulţumeşte să explice situaţia astfel: "În 1967, Israelul a propus diferitelor state arabe să nu participe la războiul contra statului evreu. Propunerea a fost ignorată. Ei bine, rezultatul este cunoscut: arabii au pierdut. Israelul nu poate fi făcut responsabil pentru că arabii au dat dovadă de o judecată greşită, în urma căreia au pierdut teritorii".

Un factor important îl reprezintă şi numărul 2 de la Departamentul Apărării: Paul Wolfowitz. Acesta este un evreu cu o personalitate fascinantă prin cultură, spiritul matematic de analiză, elocvenţa şi extraordinara sa capacitate de planificator. El a fost printre primii care au recunoscut primejdia reprezentată de Irak şi este unul din principalii sfătuitori ai preşedintelui Bush. Vorbitor de ivrit, între alte limbi pe care le stăpâneşte, Wolfowitz face parte din acea categorie de liberali deveniţi conservatori, ca şi Richard Perle (despre care vom mai vorbi), care şi-au început cariera politică sub egida lui Henry (Scoop) Jackson, fostul senator democrat din statul Washington.

Un alt factor este vicepreşedintele Cheney, a cărui influenţă, calmă şi calculată, este mereu prezentă fără a fi vizibilă. După evenimentele de la 11 septembrie, vicepreşedintele trăieşte şi lucrează în reşedinţe secrete, pentru a asigura continuitatea guvernamentală în cazul unui atac terorist asupra pre-

A apărut

Ultima ninsoare

de Getta Berghoff

Ediţia a II-a

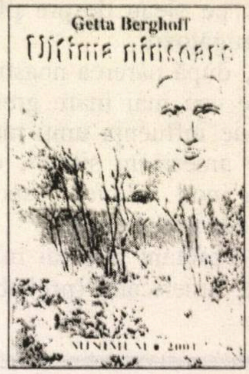

«Gettei Berghoff îi vor rămâne visele şi mai ales cuvintele din care memoria şi inspiraţia sa au realizat un Love Story impresionant, născut în România tuturor dramelor.»

(Elena-Esther Tacciu, "Minimum")

«Substanţial ca document uman, remarcabil prin capacitatea de intuire a psihologiilor, romanul "Ultima Ninsoare e deopotrivă evocarea unei biografii de excepţie, a unei poveşti de dragoste neobişnuită, încărcată de nelinişti şi dramatism.»

(Ion Cristofor, "Curierul", Cluj-Napoca)

«Textul Gettei Berghoff îmi pare a fi reuşit, depăşind cu mult ceea ce astăzi se numeşte literatură "de mare circulaţie" şi reprezintă o incursiune bine pusă la punct în domeniul analizei unor personaje şi a stărilor lor de spirit.»

(Dr. Paul Schweiger, "Viaţa Noastră")

Preţul: 50 shekeli
Comenzi la:

GETTA BERGHOFF
POB 2635
HOLON 58126

ședintelui.

Din fericire pentru cei ce doresc binele Israelului, Cheney face parte din aceeași școală ca Rumsfeld. Amândoi cred că limbajul "diplomatic", alcătuit din cuvinte echivoce și "după plop", nu-și mai are nici un rost într-o lume în care islamiștii vorbesc pe șleau despre planurile lor distrugătoare.

Dar, după părerea noastră, factorul de cea mai mare greutate îl constituie influența unui mare număr de americani simpli, care se simt în mod *religios* responsabili pentru destinul evreilor.

Reprezentant al unui mare număr de americani (probabil mai mare decât totalul evreilor din întreaga lume), care se identifică cu ramura baptistă a protestantismului creștin, reverendul Jerry Falwell a dat niște declarații, în emisiunea "60 minutes" a rețelei CBS, care au stârnit o furtună de proteste în lumea musulmană. El s-a referit la Mohamed ca fiind un terorist și a caracterizat religia musulmană drept violentă. Protestele n-au întârziat să curgă, astfel încât reverendul a hotărât să apară din nou la televiziune, pe un alt canal, unde, pus față în față cu un cleric al religiei insultate, a dat ușor înapoi, spunând că el nu-i consideră pe toți musulmanii a fi teroriști, dar că Mohamed a fost un personaj violent, care a incitat la violență. În timpul discuției, clericului musulman îi ieșeau ochii din cap de furie, în timp ce Falwell, calm și reținut, îi recomanda să citească anumite biografii ale Profetului, unde faptele vorbesc de la sine.

Văzând că nu ajunge nicăieri, moderatorul emisiunii a hotărât să schimbe subiectul și aici spiritele s-au încins cu adevărat. Întrebarea era către cinstitul reverend și suna cam așa:

– Credeți că trupele israeliene ar trebui să se retragă din Palestina, o dată cu încheierea unui tratat de pace între israelieni și palestinieni?

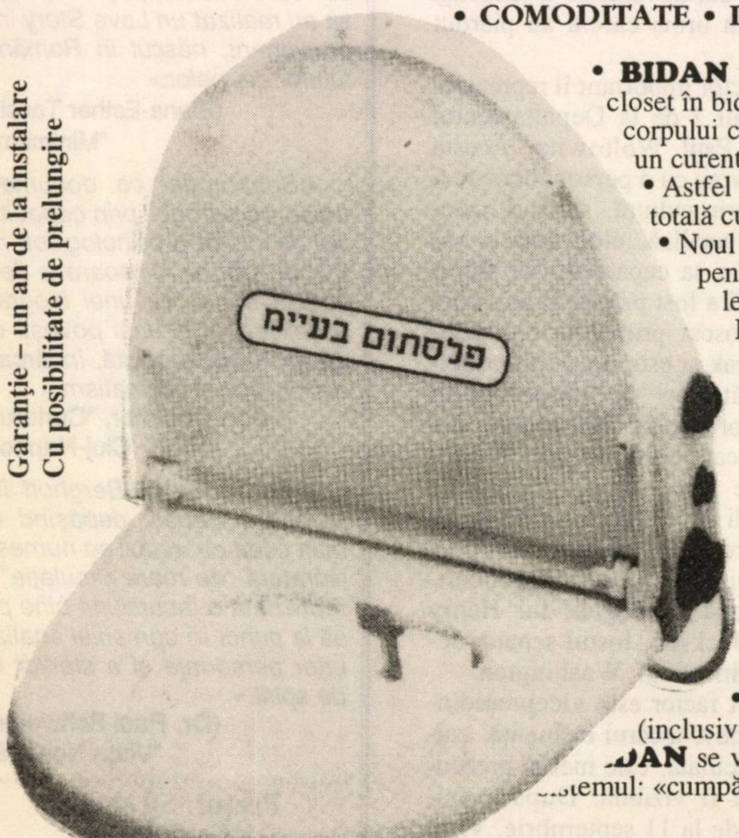

BIDAN

• COMODITATE • IGIENĂ PERSONALĂ • SĂNĂTATE •

Garanție – un an de la instalare
Cu posibilitate de prelungire

• **BIDAN** este un scaun modern care transformă orice closet în bideu și folosește la spălarea părților inferioare ale corpului cu ajutorul unui jet de apă caldă și la uscarea cu un curent de aer cald.

• Astfel se creează pentru cel ce-l folosește o senzație de totală curățenie și prospețime.

• Noul procedeu este binevenit atât pentru adulți cât și pentru copii, evitându-se contactul mâinii cu fecalele și secrețiile urât mirositoare și total insalubre. Femeile gravide găsesc prin **BIDAN** o rezolvare ideală a igienei speciale care li se impune, suferinzii de erupții, eczeme în părțile interne simt o alinare a durerilor, iar cei bolnavi de hemoroizi pot realiza chiar evitarea operației.

• **BIDAN**-ul se prezintă într-o varietate de nodele și culori:

- **BIDAN** TURBO, aparat care încălzește apa și usucă cu aer cald,
- **BIDAN** CU ÎNCĂLZIREA APEI,
- **BIDAN** OBIȘNUIT.

Se fac instalații în orice loc din țară • Se poate plăti cu carte de credit.

• Instalarea este simplă și ușoară – 120 de shekeli (inclusiv legătura electrică)

DAN se vinde în rețelele HOME CENTER și ACE după stemul: «cumpără și montează-ți singur».

Cautăm agenți comerciali

"BIDAN"
BNEI BRAK, Str. Hakishon nr. 16
Tel.: 03/5798814 – Fax: 03/5700831

Răspunsul a venit fulger:

– Nu există Palestina. Există Iudeea şi Samaria. Cred că oamenii din zona aceea ar trebui să se întoarcă în Iordania, de unde au venit. Nu, nu sunt de acord ca Israelul să cedeze teritorii din propriul său trup.

– Bine, zice moderatorul, dar este vorba de teritoriile controversate din West Bank, care…

– Nu există West Bank. Există Israel. De ce şi când oare o ţară liberă şi independentă trebuie să renunţe la teritoriul ei milenar, numai pentru că alţii au această pretenţie? Repet: vorbim despre Iudeea şi Samaria. West Bank nu există!

Cititorii vor trebui să decidă dacă acest grup imens de americani, capabili să influenţeze politica ţării, poate fi considerat aliat al Israelului. Evangheliştii propovăduiesc în chip biblic reîntoarcerea evreilor în Ţara Sfântă, unde să trăiască în pace şi prosperitate, conform principiilor iudeo-creştine, pe care de altfel este fondat şi statul american. În ultimă instanţă, însă, dezideratul lor este trecerea bunilor evrei la creştinism şi recunoaşterea de către ei a lui Isus, ca fiind adevăratul şi incontestabilul Mesia.

Un reprezentant al ambasadei israeliene la Washington, confruntat cu această dilemă, a replicat că "evreii sunt destul de lipsiţi de asemenea complexe, iar în domeniul securităţii Israelului, ei se pot alia cu oricine îşi exprimă adeziunea la principii similare cu ale noastre".

Aş mai adăuga că congressmanul Dick Armey, şeful Republicanilor din Congres, a făcut declaraţii similare cu Jerry Falwell la un post de televiziune, în urmă cu câteva luni, fapt ultra-publicat în presa internă şi internaţională.

Şi ar mai fi un factor, despre care se vorbeşte mai puţin. Evreii americani, deşi nu reprezintă o pondere numerică majoră în populaţie, sunt totuşi cetăţeni devotaţi sistemului. Una dintre cele mai lăudabile îndeletniciri de cetăţean este votul. Şi evreii excelează în exercitarea acestei datorii cetăţeneşti. Din această cauză ei sunt consideraţi un element foarte important în alegerile locale sau federale ce au loc periodic în SUA.

Cum este bine cunoscut, prin tradiţie evreii nu votează cu partidele de dreapta. În Statele Unite alegerea este mai simplă. Ambele partide politice principale sunt oarecum de centru. Republicanii, poate, o nuanţă mai la dreapta. De aici loialitatea evreilor faţă de Partidul Democrat, cu care s-au identificat de-a lungul istoriei.

Fostul Secretar de Stat în timpul primei administraţii Bush, Jim Baker, nu era cunoscut ca mare prieten al Israelului sau al evreilor. Se zvonea că, interpelat de un coleg din acelaşi Partid Republican, cum că se arată neprietenos faţă de evrei, Baker ar fi răspuns: La dracu' cu ei, tot nu votează cu noi!

Dar iată că, prin politica preşedintelui Bush faţă de Orientul Mijlociu, se pare că pentru prima oară într-o perioadă istorică lungă, evreii cochetează cu ideea de a vota pentru Republicani, aşa cum mulţi au făcut-o la alegerile din toamnă. Şi se pare că, drept răspuns, strategia republicană este să-i atragă pe evrei, să-i încurajeze să-şi schimbe culoarea şi preferinţele politice.»

Radu Hervian
New York

Statele Unite: Vreți să știți cine sunt adevărații ațâțători la război?

«Atunci când s-a produs atacul oribil de la 11 septembrie împotriva Americii, SUA a atacat numaidecât Afganistanul, cu toată forţa sa. Nu găseai la noi în zilele acelea evrei care, considerându-se a fi de *stânga,* să se ridice împotriva ripostei americane. Iar când se-auzea vreun "liberal extremist" de la Hollywood protestând împotriva super-bombelor aruncate asupra Afganistanului, el era imediat catalogat drept maniac, spion sau trădător de ţară.

De ce oare, atunci când Israelul pierde în fiecare zi atâţia dintre copiii săi, evreii de pretutindenea se împart deodată în "Stânga" şi "Dreapta"?

Care-i oare boala de care suferă aceşti evrei stângişti?

Aceleaşi însuşiri care au făcut ca evreii să fie cei mai mari purtători ai umanismului din istoria lumii ne-au transformat, ca printr-o ironie a soartei, în victimele cele mai sigure ale lumii? Noi ne simţim atât de prost când e vorba să lovim pe cineva, încât chiar dacă un atentator sinucigaş ar putea fi atins în clipa când omoară 100 de evrei, se vor trezi mii de evrei "stângişti" care sunt convinşi că vinovaţi de toate acestea suntem noi.

Vechiul şi adâncul "sentiment de culpabilitate" evreiesc i-a transformat pe cei mai mulţi intelectuali evrei în nişte idioţi. Mă întreb: dacă actele de violenţă comise împotriva israelienilor ar fi săvârşite împotriva altor popoare, stângiştii evrei cu pricina s-ar grăbi să le justifice în acelaşi fel?

Presupunând că mâine Canada ar trimite atentatori sinucigaşi în Statele Unite, omorând oameni la întâmplare, creierul profesorilor evrei din universităţi ar fi la fel de sclerozat, justificând asasinatele?

Ciudat, numai atunci când e vorba de evrei, "sentimentul de culpabilitate" creează în minţile oamenilor un vid care nu îngăduie nici un fel de raţionament. Minţile acestea lansează tot soiul de teze fanteziste, numai şi numai pentru a arunca vina asupra Israelului. "Este greşeala noastră. Nu poţi ocupa deatâta vreme o altă ţară, fără să suferi consecinţele" – iată cea mai bolnavă dintre falsificările "stângiste" ale realităţii. Aceasta-ţi arată că aceiaşi evrei care-au citit destul ca să devină doctori în filozofie, nu sunt capabili să citească un ziar.

Problema nu constă în aceea că respectivii nu ar cunoaşte adevărul.

Problema este că evreii *nu vor* să vadă adevărul… Altfel nu se explică de ce ei ignorează un fapt cunoscut de toată lumea: că Ehud Barak a oferit palestinienilor 98% din teritoriul lor şi că plăcerea de a avea un cămin al lor nu se compară câtuşi de puţin cu voluptatea de a ucide evrei.

Acelaşi sentiment al culpabilităţii a reuşit, pare-se, să paralizeze minţile israelienilor. Altminteri, cum să-ţi explici că le-a trebuit guvernelor israeliene din ultimii ani atât de multă vreme până să descopere înşelăciunea pusă la cale de Arafat? În toţi aceşti ani, când fusese un partener de crimă, noi am hotărât orbeşte să vedem în el un partener de pace. De câte ori au umblat prin lume prim-miniştrii israelieni pentru a lua parte la conferinţe de pace cu Arafat, în vreme ce el organiza asasinarea cetăţenilor noştri, în Israel?

De ce a încetat preşedintele Statelor Unite, George W. Bush, să mai discute cu Arafat, în timp ce liderii ţării noastre mai continuă să se întrebe despre rolul pozitiv al acestuia în procesul de pace?

Şi de ce există atâţia israelieni care chiar şi acuma acceptă atacurile antisemite ale europenilor care-l acuză pe Sharon de subminarea "procesului de pace", sub cuvânt că "merge prea departe"?

Răspunsul este că adevăraţii "aţâţători la război" sunt aşa-zişii "pacifişti". Cea mai bună cale de a pierde, fără să fie necesar, vieţi evreieşti fără de număr, este să fii atât de orbit din cauza "culpabilităţii evreieşti" încât să nu mai poţi vedea că un ucigaş e un ucigaş. El vrea să te omoare şi nu e cazul să faci conversaţie cu el. E cazul să-l lichidezi!»

(Dintr-un articol de Jackie Mason, actor şi publicist, unul din ***starurile*** *scenei şi televiziunii americane; după "Jerusalem Post", 2002)*

România: Cazul Ion Cristofor

Numele poetului şi criticului literar român Ion Cristofor, din Cluj, este bine cunoscut cititorilor revistei noastre şi, în genere, tuturor iubitorilor de literatură din *alia.* El a scos, în urmă cu 2-3 ani, un volum intitulat "Scriitori din Ţara Sfântă", volum alcătuit din câteva zeci de medalioane consacrate autorilor pe româneşte de la noi. Pe urmă, întrucât socotise că nu s-a ocupat de toate condeiele ce meritau aceasta, a scos, în urmă cu câteva luni, volumul II al lucrării, unde iarăşi e vorba de câţiva, nu puţini, scriitori de la noi. Dar nici atunci n-a pus stiloul jos. El îşi continuă seria de medalioane, pregătind şi un volum III.

Mai nou, fidel acestei pasiuni (că altfel nu putem să-i zicem) pentru confraţii săi de poezie, roman, teatru, critică literară sau publicistică din Israel, Cristofor – care este şi redactor al revistei clujene "Tribuna" (una din cele mai vechi – fondată în 1884 – şi mai de prestigiu publicaţii culturale din România), a redactat un caiet dedicat tot "scriitorilor din Ţara Sfântă", şi care ocupă cele mai multe pagini ale numărului 3/2002 din amintita publicaţie. Caietul cuprinde poezii de Sesto Pals (poate ultimele versuri scrise de regretatul suprarealist, care ne-a părăsit săptămânile trecute), Bianca Marcovici, Andrei Fischof, Solo Juster, studii şi cronici de Adrian Ghinea (despre cartea lui Eliezer Palmor "Convergenţe diplomatice şi culturale"), Codruţa Cinceu ("Dialogul inter-religios iudaism-islam"), Ovidiu Petea ("Artişti din Israel pe simezele clujene"), însemnări de Victor Russu, precum şi câteva texte de Ion Cristofor: o prezentare a mişcării literare de la noi ("Un tezaur de spiritualitate"), articole despre Riri Manor, Adam Simantov, Harry Ross, Carol Feldman, I. Aurescu. Revista reproduce şi interviul acordat de Al. Mirodan, în această vară, ziarului "Ultima oră". Întreg numărul este ilustrat cu lucrări de Neta Dor, Yoram Lilach, Yael Zeevi, Lea Livne, Sara Tandet-Ron, Karmela Berg ş.a. În totului tot, un omagiu adus strădaniilor noastre.

Deschizând plicul găsit la POB-ul lui "Minimum", ne-am bucurat.

30 octombrie 2002.Cluj-Napoca

Iubite Maestre Mirodan,

Vă trimit aici ultimul număr din revista *Tribuna* – cu bucuria de a vedea realizat (parţial) un proiect la care, oleacă, am contribuit şi eu. E un motiv de bucurie, pentru mine, apariţia sa. În acelaşi timp, un prilej de mâhnire căci astăzi, 30 octombrie a.c., editorul (Consiliul Judeţean Cluj) solicită concedierea mea. După ce vreo 4 ani am lucrat la *Tribuna* fără salariu... Mare e grădina ta, Doamne…

Cu aleasă, profundă preţuire şi sinceră gratitudine.

Al dumneavoastră devotat,

Ion Cristofor

Ion Cristofor

Apoi, văzând că în plic se află şi o foaie de hârtie, bătută la maşină, ne-am grăbit să o citim. Şi ne-am întristat.

Foaia cuprinde o scurtă scrisoare iscălită Ion Cristofor (vezi facsimilul).

Aşa cum aflăm din alte surse, concedierea lui Ion Cristofor de la "Tribuna" i-a stupefiat pe scriitorii şi jurnaliştii din capitala Transilvaniei. Cu atât mai mult cu cât Cristofor este o personalitate cunoscută în oraş: scriitorul tocmai fusese sărbătorit cu prilejul împlinirii a 50 de ani de viaţă. După o primă clipă de stupoare, însă, clujenilor le-a căzut fisa. În fruntea Consiliului Judeţean (care va să zică instituţia care subvenţionează "Tribuna") se află d. Gh. Funar. Acesta este pe de o parte primar al Clujului, dar – mai ales, mai ales – pe de altă parte, secretarul general al Partidului România Mare (preşedinte – C.V. Tudor). Care partid, căruia naistul Gh. Zamfir îi făcuse o reclamă nebună la ultimele alegeri…

Marele Șef Rabin Alexandru Șafran: Premiul România International 2002

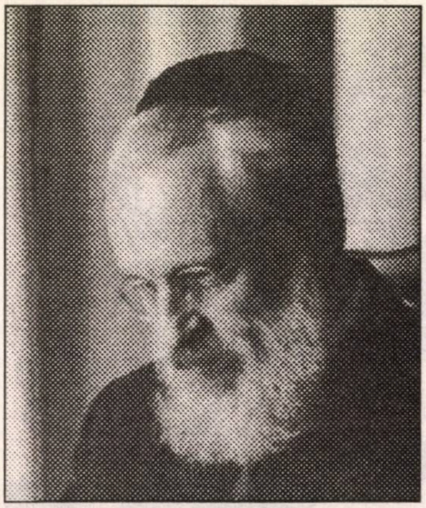

Cu prilejul împlinirii a şapte ani de existenţă, TV România International a instituit o distincţie specială – Premiile România International. Printre laureaţii primei ediţii a acestor distincţii – alături de preşedintele Ion Iliescu, primul ministru Adrian Năstase, ministrul de externe Mircea Geoană – se află şi Eminenţa Sa Alexandru Şafran, Mare Rabin al Genevei, fost Rabin Şef al Comunităţilor Evreieşti din România.

După cum se arată într-un newsletter difuzat de TV România International, Marele Rabin a primit distincţia "pentru nestinsul dor faţă de pământul pe care s-a născut, pentru înţelepciunea şi sinceritatea cu care s-a aplecat asupra istoriei României". Premiul conferit a fost ridicat de doamna Anda Filip, ambasador în Misiunea Permanentă la Geneva. "Sunt onorată să primesc acest premiu în numele Eminenţei Sale Alexandru Şafran şi vă transmit din partea acestuia "un mesaj de dor şi de dragoste faţă de bunul popor român, faţă de frumoasa ţară a României şi faţă de dulcea limbă românească".

Manifestări, manifestări...

19.11.02; la Centrul "Einav" din Tel Aviv: seară dedicată compozitorului Arie Levanon.

20.11.02; la Asociaţia Scriitorilor israelieni de limbă română: seară literară dedicată poeţilor S. Har, Z. Terner, Sh. Carmel. Moderator: G. Mosari.

21.11.02; la Centrul pentru studierea iudaismului românesc, de pe lângă Universitatea din Ierusalim; seară literară dedicată poetului Sh. Carmel.

2.12.02; orele 16; la Casa Scriitorilor din Tel Aviv, reh. Kaplan 6; seară literară organizată de Acmeor şi închinată cărţii "Copilul din mine" de Carol Feldman.

3.12.02; la Clubul HOR din Rishon Lezion (reh. Amzaleg 6, orele 18:30): o "Hanuka literară" cu participarea scriitorului G. Mosari.

4.12.02; Excursie de Hanuka, cu plecarea de la Kiriat Bialik, organizată de asociaţia "Pro Israel bun şi frumos", condusă de Shlomo David (înscrieri la tel. 04/870-3210).

Bursa personalităţilor din alia

În urcare

Ambasador Eliezer Palmor; articolul lui "tare" din "Minimum" (noiembrie a.c.) despre făţărnicia Europei occidentale de azi a avut un mare ecou în rândurile cititorilor, care au constatat că Palmor (fost ambasador la UNESCO) este unul din puţinii diplomaţi de anvergură de la noi care s-au hotărât să o spună, fără tremurici, *pe-a dreaptă* à propos de tartuffismul apusean.

În acelaşi timp, scrisoarea trimisă de E.P. revistei franceze "Le Nouvel Observateur" (v. "Tendinţe"), unde combate în termeni limpezi şi precişi minciuna de *bon ton* potrivit căreia Arafat n-ar fi ştiut nimica despre declararea aşa-zisei Intifade El-Aqsa, în toamna lui 2000, a făcut valuri în lumea *mediei* pariziene, enervându-i pe mulţi.

În scădere

Nancy Brandes, compozitor şi interpret de muzică uşoară: iniţiativa lui de a organiza un turneu în Israel al naistului Gh. Zamfir, autorul unui ciclu de articole violent antisemite şi anti-israeliene apărute în "România Mare", din Bucureşti, a uluit, revoltat şi dezamăgit pe admiratorii săi.

Punctul pe i

Câteva răspunsuri la câteva întrebări:

Întrebare: *«Cum vă explicaţi că atâţia şi atâţia oameni inteligenţi, din lumea politică, din presă, radio şi televiziune, din universităţi ş.a.m.d., au căzut în cursa lui Oslo, devenind propagandişti înflăcăraţi ai dezastruoaselor "acorduri de pace"? Vă rog să fiţi atent: mă refer la oameni inteligenţi, nu la idioţi, şi în plus la israelieni cinstiţi, care-şi iubesc cu adevărat ţara, nu la tipii Kapo sau bolnavi de ura de sine. Cum se explică această* ***alianţă*** *tulburătoare între nişte minţi cultivate şi luminate, pe de o parte, şi nişte judecăţi false, fără nici o legătură cu realitatea, pe de altă parte?»*

(Dr. I. Rozmarin
Tel Aviv)

Răspuns: Cred că cel mai bun răspuns în această privinţă l-am găsit într-o observaţie (întâlnită mai deunăzi în revista "Dilema", din Bucureşti) a romancierului Saul Bellow: "Când nevoia de iluzii este mare, comori de inteligenţă pot fi investite în slujba ignoranţei".

Erată

La nr. 188 (noiembrie a.c.), pag. 15, col. II, par. I, r. 28, în loc de "prin iulie", se va citi "prin iunie", iar la r. 35, în loc de "prin august", se va citi "prin iunie".

Întrebare: *«Suntem în plin război, duşmanul vrea să ucidă tot ce este evreu în ţara noastră şi în lume şi, în acelaşi timp, televiziunea noastră dă zilnic cuvântul OEP-ului pentru a-şi prezenta "punctul de vedere". Ni se servesc declaraţii de-ale lui Arafat, Arekat şi alţii din banda de la Ramallah, şeful Tanzimilor, Marwan Bargutti, vociferează liber de la tribunal şi aşa mai departe. Practic vorbind, canalele 1, 2, 10 şi celelalte au devenit o porta-voce a inamicului. Credeţi că e bine?»*

(Adalbert Roman
Beer Sheva)

Răspuns: Nu, nu cred că e bine. După părerea mea, ţinând seama de această situaţie, ar trebui ca guvernul, făcând un efort, să înfiinţeze şi un post de televiziune israelian.

Întrebare: **Sorana Cohen,** din Ramat Gan, **Nonel Binder,** din Ierusalim, **Tereza Brill,** din Hedera, **Dudu Peltz,** din Tel Aviv, **Dorothea Lazarovici,** din Haifa, **Anton Mizrahi,** din Bat-Yam, **Dora** şi **Samuel Rappaport,** din Tel Aviv, **Lucian Weiner,** din Ramat Hasharon şi alţii solicită un sfat electoral: pe cine anume îi sfătuieşte "Minimum" să voteze la alegerile parlamentare de luna viitoare?

Răspuns: Nu vă pot spune cu cine să votaţi în ianuarie. "Minimum" nu obişnuieşte să facă propagandă electorală în favoarea unui partid sau a altuia, preferând a-i sfătui pe cititori: 1) să voteze şi 2) să se călăuzească după mintea lor. Dar dacă nu vă pot spune cu cine să votaţi, vă pot spune, în schimb, cu cine să nu votaţi: cu cei pe care îi laudă şi îi susţine OEP-ul. Scriind aceste rânduri, mă gândesc la lozinca celebră a lui Mao Tze Dun (alţii ortografiază Mao Zedong) în 1939: "Noi trebuie să îi sprijinim pe toţi cei împotriva cărora luptă duşmanul şi să luptăm împotriva tuturor celor pe care îi sprijină duşmanul".

Pix

Arafat este conducătorul legitim ales al poporului său!

Şi Hitler pretindea că a fost ales de poporul lui!

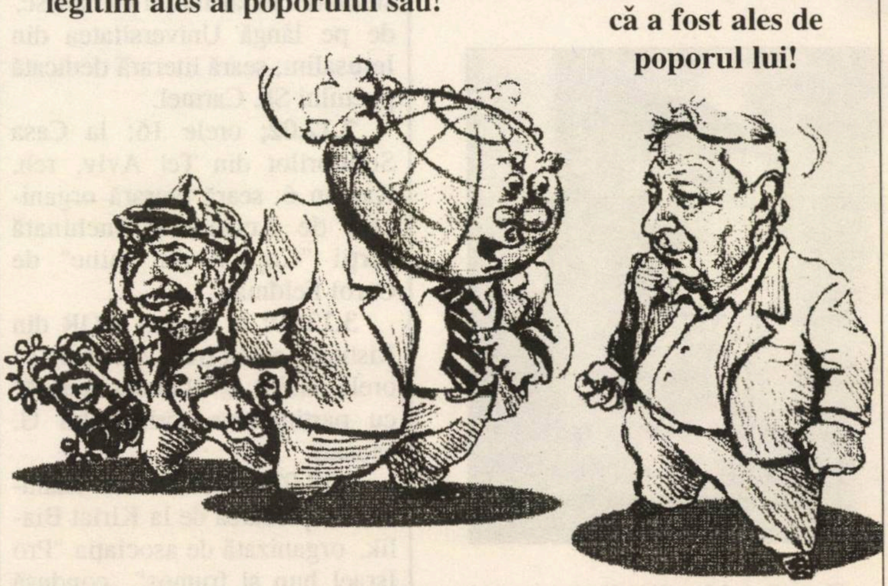

Desen de Oleg; din "Jerusalem Post", 2002

I. SCHECHTER

Carnetul unui instigator

Nici un subiect abordabil

N-am putut să predau revistei "Minimum" articolul meu la termenul meu fixat şi sacrosanct. O gripă ticăloasă m-a făcut să transpir şi termenul acela din mine.

D. Mirodan mi-a telefonat pe un ton de om disperat care ar fi înghiţit ceva şi nu ştie ce – o pastilă cu multe contraindicaţii sau o şarjă uitată în dulăpiorul său de medicamente de un terorist zăpăcit. "Domnule, mă nenoroceşti, mă torturezi, îmi scurtezi zilele", plângea directorul revistei. "Trebuie să trimit revista la tipar şi nu o pot trimite cu o pagină albă, nu de alta, dar cititorilor nu le place să citească pagini albe, oricât de bine ar fi concepute".

I-am spus că sunt bolnav, iar el mi-a spus să spun acest lucru unui medic, că un medic nu are de trimis reviste la tipar şi tot nu are nimic mai bun de făcut decât să asculte lamentările bolnavilor. Mi-a urat sănătate şi mi-a pus în vedere că aşteaptă articolul a doua zi dis-de-dimineaţă.

Ce era să fac? N-am avut ce face, aşa că m-am pus pe făcut articolul. Dar a mers greu. Gripa nu se îndura să mă părăsească.

Am vrut să atac problema la zi a alegerilor. Cum s-o ataci însă, cu ce puteri dacă temperatura te fierbe ca pe un ibric? Ca să nu mai spun că alegerile îmi sunt un subiect antipatic fiindcă ele seamănă cu o gripă de care s-a molipsit ţara.

Mi-am zis să mă ocup de Haim Ramon. Am fost aşa de încordat: renunţă sau nu renunţă el la conducerea Partidului Muncii?

Zile întregi numai problema asta m-a frământat şi cred că m-a frământat chiar mai mult decât pe el. Nu a renunţat la candidatură, dar nu pot să scriu despre el pentru că se spune că nici renunţarea nu e sigură – s-ar putea să renunţe la renunţare şi să candideze.

Între timp, am început să tuşesc. Simţeam pe gâtlej tot felul de impurităţi. La analiza de laborator mi s-au găsit în acele impurităţi diferite subiecte la ordinea zilei. De exemplu, date murdare din raportul anual despre sărăcia din Israel. Cum să te vindeci dacă în ţară sunt un milion de copii flămânzi? Este asta o boală care trece cu Dexamol? Contra unei astfel de infecţii sociale e nevoie de o operaţie chirurgicală de genul unei extirpări de guvern şi grefarea unui guvern nou-nouţ. Dar unde găseşti un donator de guvern pentru transplant? În toată lumea sunt guverne bolnave, compromise, care nu mai funcţionează nici cât un ficat de muribund.

Ce-ar fi să abordez un subiect din domeniul culturii? Un subiect din domeniul culturii să abordezi dumneata, cu neamul dumitale. Sunt destul de gripat, nu vreau să mă bag în alt pat bolnav.

Cel mai nimerit ar fi să scriu despre războiul cu Irakul. S-ar zice că asta e ceea ce aşteaptă omenirea: un război cu Irakul. Cel puţin aşa au dat de înţeles americanii. Dar ce să scriu, dacă nici măcar asta nu e sigur – că războiul acela va începe odată. Iar dacă începe, nu există nici o garanţie că se va sfârşi.

Sunt doar atâtea războaie care nu s-au terminat. Războiul de 30 de ani ţine de vreo 200 de ani. Războiul din Peloponez se şi extinde. Cât despre "războiul iudeilor" pe care aşa de frumos ni-l descrie Josephus Flavius, începe din nou în fiecare săptămână, cu o voioşie impresionantă.

…I-am comunicat lui Mirodan că îi voi preda articolul la ora 6 după primul război mondial.

I. SCHECHTER
Cartea de
RUGĂCIUNI LAICE
Editura „Bicurim"

Aviz cititorilor
revistei "MINIMUM"

A apărut într-un ceas bun

"Cartea de rugăciuni laice"

de I. Schechter

Ea este scrisă special pentru dv.
ca pentru toţi ceilalţi cititori

Cuprinde: reclamaţii, plângeri, suspine, calomnii, mirări naive, revolte prosteşti şi proteste inutile

Cartea unui laic impertinent care nu mai speră decât în Dumnezeu.

Se poate comanda la autor, în str. Salame 61, Tel Aviv,
cu condiţia unui cec de 40 de şekeli

La acest preţ unic cartea poate fi citită de două ori

ITZHAK ARTZI

carnet

Cici – 75

Fostul primar al Tel-Avivului, Shlomo Lahat (zis şi Cici) a împlinit frumoasa vârstă arătată în titlu. Cu acest prilej, fostul său colaborator, I. Artzi (vice-primar în vremea lui Cici), îi trimite, aşa cum se cuvine, o scrisoare.

Dragă Cici,

Tinerii noştri, *ţuţikim*, tinerii în general, ajung şi ei la 75 de ani.

Acum ţi-a venit şi ţie rândul:

Părul tău stufos bate în argintiu, dar ritmul tău a rămas acelaşi. Totdeauna eşti pe fugă. E greu cuiva să se ţină după tine.

Curiozitatea intelectuală ţi-a rămas neschimbată. Vrei să ştii de toate. Dacă e vorba de o acţiune ce ţi-e aproape de inimă, te mobilizezi imediat cu cel mai mare entuziasm. Dacă te prind într-un moment potrivit, una din întrebările tale este: "Ai auzit ultimul banc?". Niciodată n-am auzit ultimul tău banc. Şi chiar dacă l-am mai auzit, bancul tău reînvie, devine nou. După ce ai povestit un prim banc, urmează şuvoiul, banc după banc.

Despre orice ai vorbi, ai la îndemână un banc. Unde le auzi? Cum le ţii minte? N-am răspuns, n-am nici o explicaţie.

De cunoscut ne-am cunoscut la Primăria Tel Aviv. Înainte de a ateriza în politică, tu erai militar. Păzeai graniţa cu Egiptul pe linia Bar-Lev în calitatea ta de comandant al blindatelor din Sinai. Porecla ta era "Rommel al Israelului". Erai un faimos general, dar un ilustru necunoscut în politică.

În politică te-a adus Likudul. Misiunea ta strategică: a cuceri pentru Likud bastionul Tel Aviv.

Cunoscătorii în materie au râs sarcastic: "Cici e băiat frumos. Femeile îl vor vota. El se va plimba în fiecare sâmbătă de-a lungul plajelor din Tel Aviv şi din Iaffo, va acosta pe fiecare cetăţean şi îi va cere votul". Acest sistem de propagandă, nou în Israel, nu era calea de a-l înlătura pe Iehoshua Rabinovici, unul din cei mai buni primari pe care i-a avut Tel-Avivul.

Şi totuşi, datorită sprijinului primit de la cei doi consilieri comunali din partea Partidului Liberal Independent, Cici a obţinut majoritatea şi a fost ales.

La rândul lui, şi el a devenit unul din cei mai buni primari ai Tel-Avivului.

În primul rând, el a fost *un gospodar al oraşului*. Ne vom aminti întotdeauna tururile sale de dimineaţa şi de sâmbăta. Înconjurat de o trupă de şefi de serviciu, vizita cartierele oraşului, descoperind toate neregulile: lipsa unui bec electric, găurile din trotuar, doleanţele cetăţeanului, un colţ murdar ce n-a fost curăţat. Iar în timpul războiului din Golf, îmbrăcat în costum antigaz, el era primul ce apărea la locul bombardat pentru a da ordinele necesare şi a lua măsurile ce se impuneau.

Mai presus de toate, Cici a ştiut să fie nu numai primar şi comandant, ci şi – în primul rând – prieten.

Vinerea era dedicată vizitelor făcute bolnavilor cunoscuţi din spitalele oraşului. Orice consilier bolnav ştia: Cici era primul care-l vizita, care-l încuraja, care-i spunea o vorbă bună sau îi sărea în ajutor la nevoie.

Multe sunt calităţile şi realizările lui Cici. Voi da un exemplu: devotamentul lui pentru Hasidei umot Haolam (Drepţii între Popoare). Până azi el manifestă o admiraţie nemărginită pentru acei neevrei care au salvat evrei cu riscul vieţii lor. La Tel Aviv el le-a acordat toate drepturile şi toate onorurile. Şi astăzi el izbucneşte în plâns când pomeneşte de aceşti eroi ai omenirii.

Cei douăzeci de ani cât am conlucrat cu el zi de zi fac parte din cei mai frumoşi ani ai vieţii mele: realizări, camaraderie, colaborare, dar şi certuri, dispute, conflicte, deosebiri de păreri, totul însă sub semnul aprecierii reciproce.

De aceea, Cici, te iubesc.

Sărbătoarea ta e şi sărbătoarea mea, a tuturor celor care-au avut norocul şi privilegiul de a colabora cu tine.

Păcat că nu toţi cei ce-au pornit împreună la drum au ajuns la această staţie a sărbătoririi tale: Schiferman, Caspi, Unkovsky, Arie Kramer şi alţii, şi alţii.

Lungă şi tristă e lista!

Noi, care am conlucrat cu tine, te iubim. Îţi urăm, alături de Ziva, copii, nepoţi, familia ta, cei dragi:

Ad mea ve'esrim!

Ani buni, de sănătate, bucurie, fericire, realizări, în acelaşi spirit de adevărată camaraderie.

●

Revoltat de faptul că vom avea alegeri anticipate, pe care el le consideră inutile şi costisitoare, d. Moshe Manu, un om de afaceri din Haifa, a înfiinţat "Mişcarea pentru boicotarea alegerilor".

Ideea e poate bună, dar d. Manu îşi face iluzii că îşi va atinge scopul numai prin câteva mitinguri şi zece articole de ziar.

Aici trebuie procedat altfel, prin forţă.

Manu militari!

Ne place...

...Nu ne place

Ne place că...

...directorul liceului din Rishon Lezion, dr. Shimon Shiver, exasperat de actele de huliganism din şcoală, i-a convocat la o şedinţă pe elevii din clasa a 10-a, spunându-le următoarele: "Sunteţi nişte barbari care se comportă ca în junglă. Ar fi mai bine să vă căţăraţi pe copaci şi să vă hrăniţi cu nuci de cocos, decât să învăţaţi la şcoală".

Nu ne place că...

...turneul naistului Gh. Zamfir în Israel, despre care s-a vorbit atât de mult şi cu atâta revoltă în ultima vreme, a fost organizat sub auspiciile Ambasadei Române din Israel.

Ne place că...

...aşa cum am văzut în săptămânalul "Dilema", din Bucureşti, pe faţada unei case din Capitala României cineva a atârnat un mare panou pe care scrie: "Televizorul dăunează grav sănătăţii mintale".

Nu ne place că...

...ţigăncile din România venite să cerşească cu pruncii-n braţe, pe străzile Londrei, au găsit o metodă teribilă de a se răzbuna pe englezii care nu vor să le dea bani: ele îi împroaşcă cu laptele din ţâţe.

Ne place (ba chiar grozav) că...

...aşa cum a arătat o statistică recentă din Marea Britanie, 33% dintre englezii care frecventează hotelurile din străinătate, pun în valiză, fără milă, toate săpunurile, shampoanele şi spumele de baie, ba chiar şi prosoapele şi halatele de baie; ne place dezvăluirea aceasta fiindcă ne ajută să scăpăm de ceva complexe de inferioritate şi să avem o părere mai bună (adică mai puţin proastă) despre noi.

Ne place că...

...la clubul Captain Monday's Irish Pub, din Bucureşti (lângă Cercul Militar) se serveşte friptură de porc cu muguri de bambus în zăpadă; ne place mai puţin, însă, că printre cocktailurile oferite de barmanul casei se află şi unul numit "Moartea prin ciocolată".

Ne place că...

...aşa cum scrie ziarul "Pravda", la recensământul populaţiei din Rusia, câţiva tineri din oraşul Perm – prevalându-se de faptul că cetăţenii au dreptul să declare naţionalitatea pe care consideră ei că o au – au scris pe formularele respective că naţionalitatea lor este "spiriduş".

Ne place că...

...funcţionarilor de la consiliul local din Liverpool, Anglia, li s-a interzis să folosească e-mailul de pe Internet o zi pe săptămână. Scopul măsurii este de a-i stimula pe salariaţi să mai şi vorbească între ei.

Nu ne place că...

...un pictor irakian, vrând să-şi arate devotamentul nemărginit faţă de Saddam Hussein, a făcut portretul acestuia folosind, în loc de culori, sângele său.

Ne place că...

...suporterii echipei Universitatea Craiova, exasperaţi că diverşi jucători, precum Luţu şi Sava, îşi petrec toată ziua prin cârciumi, au scandat pe stadion: "Fotbalul dăunează grav alcoolului!".

Ne place că...

...deputatul Iosi Sarid, preşedintele partidului Meretz, a declarat în Knesset, cu prilejul dezbaterilor legate de bugetul pe 2003: "Trebuie să fac o mărturisire: sunt idiot!".

Ne place că...

...aşa cum relatează Alex. Catalan, în ziarul "Libertatea", ziarista sexi de la Bucureşti, Laura Andreşan (21) – despre care amintim şi la rubrica "Scurt" – care a suportat o operaţie de mărire a sânilor, este atât de mulţumită de rezultat încât şi-a botezat noii sâni "Democraţii".

Nu ne place că...

...autorităţile din Uzbekistan au interzis biliardul, considerându-l un joc imoral.

Ne place că…

…un asteroid descoperit de un om de știință german în anii războiului a primit numele de Ana Frank.

Nu ne place că…

…cetățeanului brazilian Aridos Santos Tomaz i s-a interzis să intre în biserica evanghelică din orașul Rapasos, unde urma să asiste la căsătoria fiicei sale, Tatiane, sub cuvânt că dânsul poartă mustață și că amintita biserică interzice enoriașilor să poarte bărbi sau mustăți.

Nu ne place că…

…parlamentul (Duma) din Rusia a adoptat un proiect de lege care fixează vârsta legală a căsătoriei la 14 ani pentru ambele sexe.

Nu ne place că…

…Israelul nu apare pe harta Orientului Mijlociu din anuarul despre ecologie alcătuit de Banca Mondială de la Washington; ne place, în schimb, că, aflând aceasta, Michael Cernea, fost sociolog al Băncii, a telefonat derbedeilor cu anuarul, spunându-le câteva vorbe pe românește, de la obraz și de la om la om.

Nu ne place că…

…săptămânalul "România Mare" (director C.V. Tudor) îl atacă pe marele actor Radu Beligan (85) pe motiv că pe lângă pensia de la teatru (minusculă, așa cum sunt aceste pensii) el mai primește un salariu pentru participarea sa la conducerea emisiunilor teatrale de la Radiodifuziunea Română.

Nu ne place că…

…d. Stew Burt, patronul barului "Bullok" din Wanaka (Noua Zeelandă), organizatorul unui concurs cu premii pentru titlul de "Femeia perfectă", a pus participantelor următoarele condiții: 1) să știe să schimbe un cauciuc de automobil; 2) să conducă un camion încărcat cu fân; 3) să poată săpa un șanț; 4) să poată destupa o sticlă de bere cu orice, numai cu un deschizător nu; 5) să fie campioană la biliard; 6) să poarte pe umeri un berbec și apoi să-l tundă.

Ne place că…

…în revista "Dilema", din București, am întâlnit acest desen de Ion Barbu.

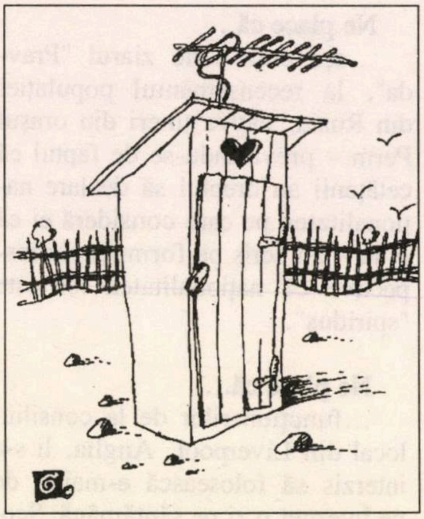

Ne place că…

…la Viena, Austria, a luat ființă prima orchestră legumicolă din lume. În loc de instrumentele obișnuite, muzicienii cântă (piese de Johann Strauss sau jazz) folosind flaute confecționate din morcovi, tromboane din castraveți, tobe din țelină și talgere din vinete; ne place, de asemenea, că, la sfârșitul concertelor, un bucătar adună toate instrumentele, făcând din ele o supă destinată atât artiștilor cât și melomanilor din sală (o supă despre care nimeni n-a spus până acuma că ar fi un spanac).

Nu ne place că…

…revista "Cuvântul", din București, condusă de Ion Buduca, a introdus *recenziile literare cu plată.* Știrea am întâlnit-o în "România literară", care scrie:

«Este o premieră în presa postdecembristă. Nu reclame. Recenzii. Nu semnale. Aprecieri. Transcriem din pagina 2 anunțul: "Autorii cărților de poezie, proză, critică și istorie literară care sunt interesați să fie recenzați în revista Cuvântul în regim promoțional sunt rugați să ia legătura cu redacția noastră la sediul din București, bd. N. Bălcescu 23 A, pentru a negocia unul din cele două tarife pe care le practică recenzenții noștri și comisionul editurii SC Cuvântul SRL". Va să zică, așa: criticii încep să-și câștige în mod capitalist existența. Recenzia cu plată devine un gen literar. Care vor fi fiind cele două tarife? Laudă mică și laudă mare. De aici încolo, de câte ori vom publica o carte ne vom întreba: oare cât mă costă treaba mică la Cuvântul? Îmi pot permite treaba mare?»

Ne place că…

…în ziarul "Ashark al Awsat", din Arabia Saudită, a apărut un document datat decembrie 2001 (după ofensiva americană în Afganistan), despre care se spune că ar reprezenta testamentul lui Bin Laden. După cum citim în "România liberă": *«În textul "testamentului", acesta lansează un atac violent la adresa talibanilor, denunțând "trădarea și necredința celor care au fugit de pe câmpul de luptă în număr mare". "În pofida așteptărilor noastre – continuă documentul – am văzut cum cruciații (nume generic pentru creștini) lași și evreii umiliți rezistă în lupta lor contra noastră, în timp ce soldații națiunii noastre au ridicat steagul alb și s–au predat ca niște femei. Chiar și dintre talibani au fost foarte puțini cei care au rezistat". Bin Laden le-a cerut copiilor săi ca după moartea lui "să evite să colaboreze cu Al-Qaeda.»*

Ne place că…

…în cadrul unei discuţii organizate de revista "Amfitrion", din Drobeta-Tr. Severin, pe tema a ceea ce ar trebui făcut pentru salvarea de la moarte a publicaţiilor literare (tot mai lipsite de fonduri şi de cititori), d. Robert Ştefan, redactor-şef la "Focus Vest", din Timişoara, a avut o idee revoluţionară: *«Revistele sunt făcute de scriitori, dar ele trebuie să se adreseze omului de pe stradă. Un posibil cititor. Or, pentru asta, revistele trebuie să se înscrie în epocă, trăim într-o epocă a spectacolului, a show-urilor, iar noi, care facem reviste, dacă nu le transformăm în spectacol suntem pierduţi. Putem să cerem bani peste tot, nu se întâmplă nimic. Oamenii au nevoie de spectacol. Se spunea aici: cum să publicăm poza lui Octavian Paler gol? Dacă Paler acceptă, gândiţi-vă ce tiraj ar putea să aibă acea revistă. Şi, pe lângă fotografie, cititorii ar putea descoperi şi un text de Paler… Trebuie să facem un spectacol din revistele literare. Întrebaţi-l pe Paler, plătiţi-l, dacă vrea să pozeze, sau pe alţi scriitori, sunt tinere poetese care poate că vor să pozeze goale, prin poză poţi ajunge la poezia lor.»*

Poezie

CLINICILE LASER

Reţeaua naţională a medicinei de avangardă

Clinicile Laser specializate de peste 20 de ani în tratamente cu ajutorul tehnologiei LLLT (Laser de mică intensitate) în domeniile următoare:

- ✔ **Ortopedie**
- ✔ **Accidente de circulaţie**
- ✔ **Accidente de muncă**
- ✔ **Boli de circulaţie**
- ✔ **Piele**
- ✔ **Astmă**
- ✔ **C.V.A.**

Oferă un tratament nou în domeniile citate:

- ✔ **Fără dureri şi fenomene secundare**
- ✔ **Complet lipsit de pericol**
- ✔ **Fără a necesita spitalizare**
- ✔ **Sub supraveghere medicală permanentă**

Pentru informaţii suplimentare şi consult de către un specialist adresaţi-vă la:

TEL AVIV	HAIFA	BEER-SHEVA	IERUSALIM
Merkaz Azrieli Turnul triunghiular Etajul 28 03/609-1666	Beit Amot Reh. Iaffo 157 04/852-7262	Migdal Canion Haneghev Etajul 6 08/665-5388	Binian Hahevra Hacalcalit Reh. Canfei Nesharim 24 Ghivat Shaul 02/651-2227

Ha! Ha! Ha! pe Internet

Internetul îți aduce în casă, după câte știm (din proprie experiență sau din auzite) fel de fel de minuni.

Inclusiv bancuri (nu știusem!).

Corespondentul nostru Simon Sfarti din California, SUA, a dat, mai deunăzi, peste câteva producții cu haz și ni le-a trimis în speranța că ne vor place. Ne-au plăcut.

Prima dintre descoperirile lui Sfarti se numește…

Regulile căsătoriei

Eu și soția mea cunoaștem secretul pentru a menține o căsnicie solidă:

1. De două ori pe săptămână mergem la un restaurant simpatic, bem vin, comandăm mâncare bună și avem companie… Ea se duce marțea, eu vinerea.

2. Dormim în paturi separate, eu la Milano, ea la Genova.

3. O duc peste tot, dar ea reușește mereu să găsească drumul înapoi.

4. Am întrebat-o unde vrea să meargă pentru aniversarea căsătoriei și mi-a răspuns: "Într-un loc unde nu am mai fost de mult". I-am sugerat bucătăria.

5. Ne ținem de mână mereu. Dacă nu o fac, începe să cheltuiască.

6. Are un robot de bucătărie electric, un storcător electric, un prăjitor electric și zice că sunt prea multe în casă, nu are loc de ele unde să stea.

Așa că i-am cumpărat un scaun electric.

7. Mi-a spus că mașina nu merge, că are apă în carburator. Am întrebat unde e mașina. Mi-a răspuns: "În lac!"

8. Și-a făcut o mască de argilă. Pentru două zile a fost frumoasă foc. Apoi și-a spălat masca de pe față.

9. A alergat după camionul de gunoi urlând: "Sunt în întârziere pentru gunoi?"

Șoferul i-a răspuns: "Nu, saltă înăuntru!"

10. Amintește-ți mereu, căsătoria e prima cauză a divorțului.

11. Nu i-am vorbit soției mele timp de 11 luni. Nu îndrăzneam s-o întrerup.

12. Ultima ceartă a fost din cauza mea. A întrebat ce e pe televizor iar eu i-am răspuns: "Praf".

13. La început, Dumnezeu a creat pământul și s-a odihnit. Apoi a creat bărbatul și s-a odihnit. Apoi a creat femeia. Și nici omul, nici Dumnezeu nu s-au mai odihnit niciodată.

A doua descoperire sună așa:

Manifest bărbătesc

Doamnelor și domnișoarelor,

1. Noi bărbații suntem ființe simple!

2. Câteodată nu mă gândesc la tine… și asta nu e rău.

3. Nu are rost să mă întrebi la ce mă gândesc. În 95,5 la sută din timp bărbații se gândesc la sex; nu, nu suntem obsedați, este pur și simplu ceea ce ne face cel mai mult plăcere.

4. Dacă te rog să-mi dai pâinea, nu doresc nimic altceva. Nu este un reproș că pâinea nu s-ar afla deja pe masă; în exprimarea noastră nu se ascund nici reproșuri, nici aluzii subtile. Da, suntem niște ființe simple.

5. Dacă dorești ceva este suficient să formulezi întrebarea; noi nu înțelegem întrebări cu aluzii subtile și indirecte; deci întrebările indirecte nu dau rezultatul scontat; spune te rog exact ceea ce dorești.

6. Dacă pui o întrebare la care nu aștepți răspuns, nu te mira că vine un răspuns la care nu te așteptai.

7. Când mergem undeva în vizită, indiferent ce rochie porți, îi stă minunat… o jur!

8. Dacă crezi că ești grasă, probabil așa și este. Nu mă întreba pe mine, o să refuz categoric să dau vreun răspuns.

9. Majoritatea bărbaților nu au decât 3 perechi de pantofi. Cum poate să-ți treacă prin minte că aș putea avea habar care din cele 30 de perechi de pantofi ale tale îți stau mai bine sau se asortează cu noua rochie?

10. Când ai un necaz roagă-mă să te ajut și atât; nu-mi cere să te compătimesc așa cum fac prietenele tale.

11. Berea ne place cum vă plac vouă gențile; voi nu înțelegeți de ce, și nici noi.

12. Dacă te întreb "Ce ai?" și îmi răspunzi "Nimic!", te voi crede și mă voi comporta ca și cum totul ar fi în cea mai perfectă ordine.

13. Nu mă mai întreba "Mă iubești?". Poți fi sigură că dacă n-ar fi așa, n-aș fi cu tine.

14. Noi bărbații suntem cu adevărat ființe simple. Vă rog să împărțiți acest "Manifest" la cât mai multe femei, pentru ca în sfârșit ele să ne înțeleagă o dată pentru totdeauna!

C.N.N.

Ce Netrebnici Nerușinați

Ițic-Strul Arafatius

sau cum nu trebuie să fie editate importante cărți de istorie la Editura Hasefer din București

Am primit, de la Cluj, România, următoarea scrisoare:

Au apărut, în interval de cinci ani, la o editură evreiască (nu-i așa?), toate cărțile scrise de Flavius Josephus, acum 2.000 de ani.

Succes de librărie – probabil.

Rușine pentru Editură – **desigur.**

Nu sunt evreică, dar îmi dau masteratul într-un domeniu de filozofie iudaică. De aici interesul meu pentru tot ce editează Hasefer; cu precădere pentru cărțile de istoria poporului evreu.

Sunt stupefiată de felul în care s-au pus în circulație aceste cărți fundamentale, privind un capitol grav-tragic: distrugerea Ierusalimului și a Templului.

Prefețele – la ioate opusurile iscălite de J.F. – sunt semnate de Răzvan Trodorescu. Toate aceste introduceri (voind a fi prezentări ale autorului și operei) sunt plate, superficiale și – mai ales – **false.** Nu există nici un studiu (făcut de Editură) care să puncteze multele probleme ale acestor volume.

Se știe – în cercuri largi – că J.F. este un personaj cel puțin discutabil.

A **asistat** la căderea Ierusalimului și la dărâmarea Templului **alături** de cei care au comis distrugerea. Mai mult (desigur, dacă se poate mai mult): a stat la Roma alături de Titus la triumfala trecere în revistă a prinșilor în război – deveniți sclavi – și la moartea lor în arene. Cei pe care-i privea erau din neamul lui. Erau luptători pentru țara lor, religia lor, tradiția lor.

Este J.F. – cum spune prefațatorul – *"un lucid"?*

Tradiția rabinică îl consideră *un duplicitar și un trădător.*

Și n-a fost? Nu este?

Avea o undă de *"firesc oportunism"*, crede academicianul Teodorescu în prefața la "Istoria războiului iudeilor împotriva romanilor" (un fapt istoric, dar de o gravă, impardonabilă josnicie!). Acest adevăr trebuia – alături de importanța cărții – comentat și subliniat în prefețele făcute.

Și mai ales! Mai ales, cartea trebuia citită cu atenție în redacție, care era obligată să fie **atentă** la traducere. Căci – din nou **neatenție!** – zeloții și sicarii (luptători care n-au făcut compromisuri "subtile") sunt numiți mereu, în toate cărțile, **bandiți** și **tâlhari!**

Cine a citit aceste cărți, înainte de a le trimite la cititori? Așa i-a numit J.F., sau a fost opțiunea traducătorului? Redactorul de carte (al tuturor volumelor, cum văd!), dl. S. Singer, n-a observat? Cine răspunde de aceste pagini (necontrolate!) scrise de un martor?

Ce fel de martor?

Iată un răspuns, printre altele, formulat de P. Johnson (istoric creștin) în cartea sa (publicată tot la Hasefer), "O istorie a evreilor":

*«Practic, singura noastră autoritate în ce privește războiul este Josephus, el însuși fiind **tendențios, contradictoriu, pe ale cărui mărturii nu te poți bizui.** (...) A slujit interesele romanilor, întâi ca tălmaci, în timpul asediului Ierusalimului, apoi ca propagandist. (...) Ulterior, a ajuns să-și dea seama de forța cerinței evreilor de a li se acorda drepturi religioase și politice, să nutrească oarece respect pentru macabei și să fie mândru și încântat de particularitățle evreilor»* (pp. 115, 116).

«Războiul pe care l-au purtat evreii legați de Tora constituie unul dintre cele mai înălțătoare fapte din istoria lor. Este o adevărată epopee: Händel va compune un maiestuos oratoriu, "Judas Maccabeus"» (Josy Eisenberg, "O istorie a evreilor", Editura Humanitas, p. 57).

Sunt cei pentru care în versiunea românească a scrierilor lui J.F. nu s-au găsit decât termenii **tâlhari** și **bandiți...**

Răspunderea Editurii.

Răspunderea redactorului.

Răspunderea traducătorului.

Cărțile acestea ar trebui să fie reeditate de către cunoscători, profesioniști, oameni avizați (am în vedere și greșelile de corectură).

Așa văd eu lucrurile de la Cluj.

Prietenul meu este în Israel. Acum, în armata israeliană. Luptă pentru Israel, împotriva teroriștilor. Cum nu știm ce ne așteaptă, nu știm dacă vine Mesia sau un nou Holocaust...

Să ne imaginăm, cunoscând modelul J.F., un tânăr evreu "cu intuiții" (sau *lucid,* cum îl numește pe J.F. academicianul prefațator) care se alătură lui Arafat, în speranța că va deveni un mare istoric. Și, în 4002, cei ce astăzi mor pentru ca Israelul să nu moară, vor fi numiți **tâlhari** și **bandiți.**

Și cărțile lui vor fi publicate, firește, la Hasefer, editură – nu-i așa? – evreiască. Iar autorul va fi Ițic-Strul Arafatius.

P.S. Dacă vă mirați că v-am trimis dvs. aceste rânduri, iată răspunsul: am trimis multe opinii critice revistei ce se vrea "Realitatea Evreiască". Nici un semn, nici un ecou.

Ioana Țopeșan – Cluj

SE ZVONEȘTE CĂ...

...între **Sandu Mazor,** ambasadorul Israelului la București, și cei de la ziarul "Viața noastră" a trecut o pisică neagră.

...o pisică și mai neagră a trecut între d-na **Sandra Simovici,** consilier cultural la sus-numita ambasadă, și Ministerul de Externe de la Ierusalim. Motivul: întrebată de ziarul "Cotidianul", din București, în legătură cu scandalul Gh. Zamfir-Nancy Brandes, d-sa a răspuns că Zamfir va primi viză, de ce nu? Că naistul e foarte stimat în rândurile originarilor din România și că dânsei i se pare firesc ca el să poată cânta în Israel.

...**deputata Colette Avital** l-a sprijinit, în lupta pentru funcția de conducător al Partidului Muncii, pe deputatul Ben Eliezer, fostul ministru al Apărării.

...afaceristul din *alia* **Sorin Beraru,** căutat de poliția română prin Interpol pentru a fi judecat à propos de fel de fel de escrocherii, a fugit din Israel, încercând să evite extrădarea. După unii, el s-ar fi refugiat în Costa Rica; după alții, în Africa de Sud, unde Beraru posedă o casă.

...cunoscuta scriitoare română **Gabriela Melinescu** (fosta soție a poetului Nichita Stănescu), stabilită de mulți ani în Suedia, ar fi mărturisit că tatăl ei a fost evreu (sefard).

...deputatul Viorel Hrebenginc, șeful grupului parlamentar PSD (partidul de guvernământ din România), s-a aflat, incognito, pentru câteva zile în Israel, unde a suferit o intervenție chirurgicală la inimă.

...tot o intervenție chirurgicală, dar de altă natură, a suferit și vestita **Ioana Maria Vlas,** căutată de autoritățile românești pentru a da lămuriri à propos de marile escrocherii făcute la FNI (Fondul Național de Investiții); dânsa și-ar fi făcut o operație estetică la noi, devenind de nerecunoscut.

...celebrul actor și regizor american de filme Mel Gibson a solicitat lui Dinu Săraru, directorul Teatrului Național din București, să permită actriței **Maia Morgenstern** să lipsească un timp de la teatru pentru a interpreta un rol important (Fecioara Maria) în producția despre Isus pe care Gibson o realizează la Roma. Directorul a răspuns favorabil, făcându-l însă pe american să înțeleagă că ar fi bine, dacă vrea ca totul să fie O.K., să doneze teatrului o instalație modernă (și cam scumpă) de iluminat. Șocat de-această propunere, Gibson a refuzat-o, dar a trimis în schimb pe adresa Naționalului un cec de 1.000 de euro.

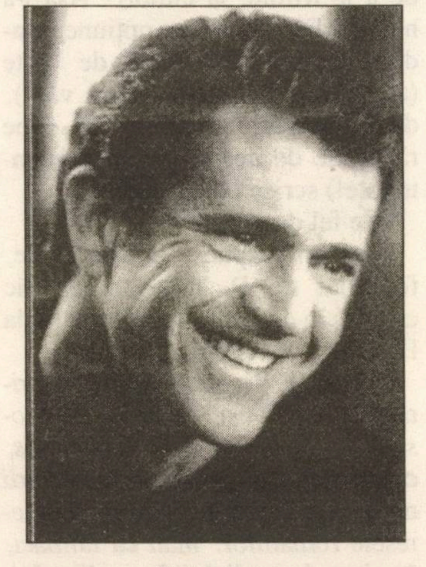

Mel Gibson

Maia Morgenstern

Dinu Săraru

ETC... ETC...

••• Săptămânile din urmă au fost dominate ce-i drept de scandalul Gh. Zamfir-Nancy Brandes, dar asta nu înseamnă că n-a mai rămas loc în *alia* și pentru alte certuri la cuțite. Cea mai cunoscută dintre acestea a constituit-o polemica dintre I. Schechter, de la "Ultima oră", și regizorul Harry Eliad, directorul Teatrului Evreiesc de Stat din București. După cum se știe (v. "Minimum", numărul pe noiembrie a.c.), aflând de inscripțiile naziste găsite într-o dimineață pe fațada TES, dl. Eliad s-a grăbit să "dedramatizeze" lucrurile, susținând că e vorba de "un act marginal", care va să zică fără de însemnătate. Sărindu-i muștarul, I. Schechter a publicat un scurt pamflet în "Ultima oră", unde scrie între altele:

«La București se spun lucruri cumplite contra evreilor – și nu de azi, de ieri… Iar recent, pe zidurile Teatrului Evreiesc din București au apărut inscripții veninoase, de-a dreptul naziste, de genul "Trăiască Eichmann!". Și ne-a fost dat să auzim reacția incredibilă a d-lui Harry Eliad, directorul teatrului: "Un act marginal". Adică: minor, nesemnificativ, nealarmant. Așa socotește d. director care nu este cutremurat, nici revoltat și, firește, nici îngrijorat.

Dar nu toată lumea de la București gândește așa. D. Răzvan Theodorescu, ministrul culturii, într-un fel boss-ul d-lui director al Teatrului Evreiesc, a luat o poziție demnă și a blamat fără echivoc fapta fasciștilor. Ministrul, om democrat, a sesizat bine pericolul. Păcat că nu i l-a explicat și d-lui Eliad – cu toate că d. Eliad, ca evreu, trebuia să fie primul care să înțeleagă primejdia.

Dar nu este pentru prima oară când sensibilitatea evreiască nu funcționează prompt și pe deplin. Au mai fost cazuri în trecut – chiar în trecutul apropiat – când evreii noștri n-au sesizat (sau nu au vrut să sesizeze) proporțiile reale ale pericolului. Nu puține "fenomene marginale" au năvălit de la margini în centru și au fost scump plătite. Poate din cauza unei anumite naivități evreiești, dar și din cauza lașității.

Din fericire, acest lucru pare a fi fost înțeles la comunitatea din București – fapt care reiese și din declarația publicată după ticăloșia de la Teatrul Evreiesc – declarație pe care am reflectat-o în ziarul nostru.»

Așa cum era de așteptat, d. H. Eliad s-a supărat foarte tare pe Schechter. El a trimis un răspuns, încercând să dreagă busuiocul și susținând că vorbele sale au fost interpretate greșit. Răspunzând acestui răspuns, Schechter a scris între altele:

«Zilele trecute, d. Eliad ne-a trimis la redacție o scrisoare de protest și de dezmințire, folosind cuvinte jignitoare la adresa mea. Eu însă nu plătesc cu asemenea monezi.

Acum, la obiect: informația despre reacția directorului la acel "incident" a apărut într-o corespondență publicată de eminenta ziaristă Felicia Antip în buletinul ISRO-press, editat de colegul Uly Vălureanu din Haifa. Informația suna așa: "Directorul Harry Eliad a declarat pentru postul TV Antena-1 că este un incident izolat, manifestările antisemite de acest gen fiind rare în România".

Felicia Antip, pentru cine o cunoaște, este o sursă serioasă, o ziaristă care știe sensul și valoarea cuvintelor și nu se joacă cu ele. În plus, ca evreică, ea a fost revoltată și îndurerată.

D. Eliad s-a grăbit să riposteze și a trimis aceluiași buletin un mesaj în care, între altele, face această afirmație de necrezut care ne-a lăsat paf: "Relatarea doamnei Felicia Antip este incorectă și scoasă din contextul declarației mele. Eu am relatat că este un incident grav care vine într-un moment neprielnic". Așa va să zică! Fascistul care a

Buletin de deces la deces de buletine

Luna trecută și-au încetat apariția două din buletinele editate, de ani de zile, sub egida HOR-ului: mai întâi, foaia din Naharia, condusă de Victor Nămolaru, pe urmă "Informația" din Carmiel.

Despre cauzele ce-au provocat dispariția buletinului din Naharia nu știm nimic precis: se vorbește că între filiala HOR din localitate și redactorul-șef ar fi izbucnit un conflict cu neputință de rezolvat.

În legătură cu "Informația", însă, știm mai multe. Dintr-o scrisoare primită de la d. Leo Schaier, redactorul-șef al publicației, aflăm că, pur și simplu, HOR-ul nu a mai sprijinit bănește editarea buletinului. Era vorba de suma de 1.200 de shkalim lunar. Ca să nu mai vorbim că nici *horiștii* din oraș nu-și achitau abonamentele, iar negustorii din *alia* – care plătesc mii de shkalim pentru o reclamă în gazetele ebraice – nu voiau să dea două-trei sute pentru un anunț în ziarul *lor*…

mâzgălit acele inscripţii antisemite nu şi-a ales momentul prielnic. Dar care ar putea fi momentul prielnic? Sau care ar putea fi măcar momentul scuzabil?»

Aceeaşi întrebare ne-o punem şi noi, cei de la "Minimum". Care să fie oare acel moment prielnic pentru mâzgălituri hitleriste pe zidurile TES-ului? Acu' în decembrie, de Hanuca? Mai încolo, când vine Hamişusăr, sărbătoarea fructelor? Sau poate de Purim, când tot evreul este îndemnat, potrivit tradiţiei, să bea până nu mai deosebeşte binele de rău?

••• Criză de guvern. Criză economică, aşa cum n-am mai avut de mult. Spaime cu Irakul. Grevă. Greve. Plus atentatele de rigoare. Dar agenţia ISROpress a lui Uly Vălureanu, din Haifa, lucrează imperturbabil, transmiţând săptămână de săptămână ştiri din lumea *tribului*.

■ Printre candidaţii Partidului Democrat din Statele Unite care au participat la campania electorală pentru a-şi menţine încă patru ani mandatul în Township Council – Consiliul local din Randolph TWP, New Jersey, se află şi Ann Avram Huber, juristă, absolventă a Universităţii McGill din Montreal, Canada.

După cum relatează publicaţia "The Randolph Reporter", Huber s-a născut în România în 1950, de unde a emigrat în Israel. În 1959, împreună cu familia ei, s-a mutat în Canada, iar în 1969 s-a stabilit în Statele Unite, în New Jersey. În 1975, Ann Avram Huber a absolvit de asemenea Facultatea de arte la Rutgers University, iar în 1969, la aceeaşi universitate, a terminat şi Facultatea de ştiinţe juridice. "The Randolph Reporter" notează că Huber este specializată în procese de divorţ, falimente, terenuri şi legislaţia privind firmele mici.

■ La Iaşi – citim într-un articol din "Adevărul", din Bucureşti, semnat de C. Coroiu – odată cu gongul final al spectacolului "Teibele şi demonul ei", de Isaac Bashevis-Singer, s-a încheiat Festivalul internaţional de teatru "Avram Goldfaden". De-a lungul a patru zile, pe scena Naţionalului ieşean, Yidishpiel Theater din Israel, Teatrul Evreiesc de Stat din Bucureşti şi teatrul gazdă au prezentat spectacole de o remarcabilă ţinută şi valoare, în regia lui Moshe Yassur

Sesto Pals

Sesto Pals

S-a dus dintre noi, luna trecută, poetul nonagenar Sesto Pals.

Născut la Odessa, în 1912, venit de mic copil, cu părinţii, în România, Sesto Pals (pe numele din buletin Simon Sestopali) a studiat la Politehnică, devenind inginer, şi în acelaşi timp a început a colabora cu versuri la tipăriturile avangardei din anii '30: "Alge", "unu" ş.a. Şi-a înscris numele printre suprarealiştii epocii: Gherasim Luca, Saşa Pană, Gh. Dinu, D. Trost, Virgil Teodorescu, Paul Păun ş.a. *«Poetul,* scrie Ov. S. Crohmălniceanu, *avusese o educaţie tradiţională iudaică, fiindcă face des referiri biblice, ni se prezintă "urlând" Cântarea Cântărilor, îl priveşte pe patriarhul Avraham, scrie un poem despre Noe şi citează la început "Geneza" în ebraică. Imaginaţia lui Sesto Pals poartă o marcă pronunţată apocaliptică şi obsedată de ura între oameni, care se sfâşie unii pe alţii ca lupii.»*

Plecat, ca urmare a acestei uri, în Israel, îşi vede în continuare de inginerie, publicând (rar) prin revistele de-aici, dar mai ales în cele "cu spirit avangardist" din străinătate. Îi întâlnim numele în "Argo" a lui Alexandru Lungu, iar Ştefan Baciu, din Honolulu, Hawaii, îi închină un număr special.

Asemenea tuturor suprarealiştilor ce se respectă, lui Sesto Pals nu-i plăcea să se amestece cu ceilalţi scriitori: realişti, parnasieni, romantici, expresionişti, existenţialişti, structuralişti sau post-modernişti. Suprarealiştii se considerau ca nişte cavaleri literari de Malta, nişte membri ai unui Ordin literar, frecventându-se între ei şi evitând, pe cât e cu putinţă, contactul cu *ceilalţi*.

Aici, în Israel, îl vedeai rar printre confraţi, iar semnătura lui apărea doar din an în Paşte. S-a arătat nepăsător faţă de destinul poeziei sale: în România n-a scos nici un volum, pe când trăia acolo, şi nici mai târziu, când locuia la Haifa sau Bnei Brak. Noroc că în urmă cu câţiva ani, poetul român Nicolae Ţone, directorul editurii "Vinea", de la Bucureşti, venit pentru câteva săptămâni în Israel, l-a convins pe Sesto Pals să-i încredinţeze versurile întru publicare. Aşa a apărut, în 1998, la editura lui Ţone, volumul "Omul ciudat". (Da, ciudat în felul lui, omul acesta.) Este prima şi ultima carte a lui Sesto Pals. O carte care te ajută să înţelegi că autorul ei a fost un poet autentic. Şi memorabil.

(SUA), a lui Alexander Hausvater (Canada), a lui Motty Awerbuch (Israel), a lui Grigore Gonţa (România), precum şi o foarte apreciată montare realizată de studentul Erwin Simsensohn, student în anul V la Universitatea de Artă Teatrală şi Cinematografică din Bucureşti, clasa Cătălina Buzoianu. O impresie deosebită a produs formaţia Rock Theater din Dresda, cu un concert de muzică tradiţională idiş. În cadrul întâlnirilor zilnice cu presa, cu ocazia work-shopurilor şi conferinţelor, s-a relevat faptul că festivalul a constituit un act de restituţie istorică. În acest context merită subliniat faptul că prima reprezentaţie a trupei care-şi începea activitatea în august 1876, la "Pomul Verde", pe locul unde astăzi se întinde esplanada din faţa Teatrului Naţional "Vasile Alecsandri", străjuită de statuile unor corifei ai culturii şi artei româneşti şi universale, l-a avut ca spectator şi cronicar pe însuşi Mihai Eminescu. Cronica lui, apărută în "Curierul de Iaşi" din 26 august 1876, era, în fond, o primire caldă din partea celui mai competent cronicar de teatru al vremii. Unul dintre participanţi declara că festivalul de la Iaşi, desfăşurat între 15-18 octombrie, înseamnă realizarea unui vis care părea să nu se împlinească niciodată, iar un altul afirma că, istoriceşte, "Iaşii sunt inima teatrului evreiesc, aşa cum Ierusalimul este inima poporului evreu".

■ Revista "Jewish Chronicle" care apare în Anglia publică în numărul datat 25 octombrie 2002 un articol consacrat proiectului "Vision", iniţiat de un medic din Atlanta, SUA, cu sprijinul Joint, pentru a se asigura asistenţă oftalmologică suplimentară evreilor vârstnici din România. În cadrul acestui proiect, dr. Allen Parelman vine în fiecare an câte zece zile pentru a consulta şi opera la Bucureşti bolnavi de ochi din rândurile populaţiei evreieşti din capitala română, ca şi din alte localităţi. Soţia sa, Jean, îl ajută la efectuarea unor teste ale vederii şi la alte activităţi.

La clinica din Bucureşti a Federaţiei Comunităţilor Evreieşti, dr. Parelman tratează şi pacienţi neevrei.

■ În România a apărut romanul lui Amos Oz "Cutia neagră", tradus de Marlena Braester, care predă limba franceză la Universitatea din Haifa şi este preşedinta Asociaţiei Scriitorilor israelieni de limbă franceză. Volumul a fost publicat în Editura Univers din Bucureşti. Acesta este al doilea roman al lui Oz tipărit în România. Primul, "Să nu pronunţi noapte", a fost tălmăcit de aceeaşi traducătoare şi publicat în 1997 tot în Editura Univers.

■ Un număr neobişnuit de mare de intelectuali evrei – transmite ziarista Felicia Antip din Bucureşti – s-au întâlnit în biblioteca Templului Coral din Bucureşti pentru a asculta expunerea directorului emisiunilor în limba română ale postului de radio Kol Israel, Noam Yafe, despre situaţia din Israel şi pentru a stabili programul conferinţelor pe teme culturale pentru anul care a început.

Unul dintre subiectele abordate în dezbateri a fost necesitatea de a contracara efectele dezinformării în legătură cu problema palestiniană la care se dedau CNN, TV5 şi alte mijloace de informare cu mare putere de pătrundere. Scriitorul B. Elvin, directorul revistei "Lettre Internationale", a citat câteva nume de mari scriitori străini care au scris în ultimii ani pagini extrem de ne-

---

HARRY BAR-SHALOM

Gând trist despre un umorist...

Nu, nu am devenit scriitor de articole memoriale, dar într-o singură lună au trecut în nefiinţă doi dintre cei ce mi-au fost colegi (mai apropiaţi) la Asociaţia Scriitorilor (chiar şi unul şi tot este prea mult, căci doare!).

De data asta mă refer la scriitorul umorist Mircea Aristide, care mi s-a apropiat prin simplul fapt că mi-a fost vecin (locuia într-o Kiria vecină, la Kiriat Şmuel) şi "ole hadaş", făcând apel la cunoştinţele mele de limbă ebraică atunci când primea vreun document oficial sau când trebuia să completeze vreun formular pentru birocraţii israelieni. Uneori îl mai luam cu maşina la vreo şedinţă a Asociaţiei – dar mai târziu (n-au trecut ani mulţi de atunci!) bolise, a devenit suferind, a devenit irascibil şi, având divergenţe (minore – cum altfel puteau fi?) cu conducerea Asociaţiei şi-a prezentat demisia... pe care conducerea a şi primit-o – după părerea mea prompt şi sec, adică fără nici o tentativă din partea Comietului de a-l convinge să rămână în asociaţie.

Mircea Aristide avea simţul umorului (dar cum altfel?), la cititul unora dintre (nenumăratele sale) cărţi râdeam de mă ţineam de burtă, (cred că) era om bun dar în orice caz săritor la nevoie, era obsesiv în munca la care-l obliga, zilnic, patima scrisului, a iubit până-n ultima clipă Bucureştiul turbulentei sale tinereţi, rămânându-i devotat şi oferindu-şi eternitatea tot acolo, într-o parcelă acoperită cu flori de la Filantropia, precum şi-a dorit!

Odihnească-şi sufletul alert!

drepte despre Israel. Aţi vorbitori au pus în discuţie tonul în acelaşi timp antisemit şi anti-israelian al unor articole din presa românească, problema fiţuicilor extremiste distribuite clandestin în şcoli sau prin intermediul unor asociaţii precum societatea de yoga etc.

Extrem de pertinentă a fost intervenţia maestrului internaţional de şah Emanuel Reicher. El s-a referit la un reportaj televizat în care a văzut cum un avocat evreu cu kipa pe cap îl săruta pe frunte pe odiosul terorist palestinian (M. Bargutti), al cărui apărător este. Nimic nu poate fi mai dăunător, a spus Reicher, decât mesajul transmis printr-un asemenea gest făcut în văzul întregii lumi: dacă un evreu credincios îl sărută, înseamnă că nu e de fapt un om chiar atât de rău...

În acest context, m-am referit la discuţia televizată a poetului Mircea Dinescu cu Dan Diaconescu, principalul protagonist al postului în prezent suspendat OTV. La reproşurile pe cât de dure pe atât de întemeiate ale lui Mircea Dinescu în legătură cu oribilele incitări antisemite difuzate sistematic pe acest post, Diaconescu răspundea invariabil că reprezentanţi de frunte ai comunităţii evreieşti au participat de multe ori la emisiunea lui şi chiar au elogiat fără rezerve postul. Aşa cum s-a subliniat şi în presa română, acceptarea invitaţiilor postului de către foştii şi actualii preşedinţi şi prim-miniştri ai României a conferit infamului post un grad nemeritat de credibilitate şi de onorabilitate: dacă aceşti oameni importanţi vin să ne vorbească prin intermediul OTV, fără îndoială că şi celelalte lucruri transmise pe acest post merită să fie luate în considerare. Faptul că reprezentanţii obştei evreieşti n-au luat atitudine împotriva OTV a fost criticat şi de caricaturistul şi publicistul Adar Darian.

■ La Sinagoga Jubileului din Praga a fost deschisă expoziţia pictoriţei Marilena Morariu din România. Edelina Sterling-Stoian de la postul de radio "Europa Liberă" i-a luat un interviu pictoriţei, din care reluăm extrase:

«Picturile expuse au ca temă pietrele funerare din cimitire evreieşti aflate în zona în care s-a născut artista, unele din ele vechi de peste 200 de ani. Am întrebat-o pe Marilena Morariu ce anume a determinat-o să picteze tocmai motive ale pietrelor de mormânt evreieşti?

***M.M.:** Am avut norocul să mă nasc în nordul Moldovei, zonă cu o comunitate evreiască destul de puternică, unde am copilărit, am locuit în aceeaşi curte cu prieteni din care o parte au plecat în Israel, alţii au plecat spre lumi poate, să spunem, mai bune. Întorcându-mă după câţiva ani, am mers la cimitirul românesc din Hârlău, să pun flori la mormintele strămoşilor mei. Nu am putut să nu trec alături, unde celălalt cimitir – evreiesc, părăsit, singur – aştepta venirea cuiva. Am pus câte o piatră pe mormintele cunoscute şi n-am putut, ca artist, să nu observ frumuseţea motivelor plastice de pe acele pietre mortuare.*

Avi Abramovici în Olanda

Olanda găzduieşte în fiecare an, în perioada verii, o veritabilă sărbătoare a muzicii de cameră: Festivalul internaţional de interpretare. Ediţia anului 2002 poartă numărul 21. În răstimpul celor două săptămâni în care se desfăşoară festivalul, se perindă în faţa iubitorilor de muzică nu numai formaţii consacrate sau tineri studenţi care vor să-şi încerce potenţialul de care dispun, dar şi amatori, care au posibilitatea apariţiei pe scenă alături de profesionişti.

"De la Haydn până la Bartók" a fost tema festivalului din anul acesta, încât repertoriul muzicii de odinioară interpretat în diferitele săli din Aachen sau Kerkrade a rezervat auditorilor un adevărat periplu istoric în etapele multiple ale artei sonore. Reprezentantul Israelului la prestigiosul festival a fost violonistul Avi Abramovici, şeful catedrei de coarde a Academiei de Muzică şi Dans "Rubin" din Ierusalim. Sub îndrumarea sa, cvartete de coarde din diverse ţări ale Europei aveau să interpreteze piese dedicate formaţiei clasice de coarde, piese ce aveau să răsune prin prisma concepţiei sale. Lecţiile deschise *(master class),* unde repetiţia se desfăşoară în prezenţa publicului, au cuprins pregătirea a trei cvartete de coarde, unul din Cehia – Bennewitz – şi două din Olanda – Prinse şi Van Dindstee. În viziunea lui Avi Abramovici profunda înţelegere a textului se împleteşte cu o firească şi dezinvoltă generozitate în acordarea unei libertăţi controlate *instrumentiştilor,* spre a contura în final eşafodajul multidimensionat al muzicii. Arta *violonistului* Avi Abramovici, care păstrează intacte multiplele experienţe ale măiestriei interpretării ca solist sau ca membru al diverselor formaţii de muzică de cameră, se concretizează prin transmiterea cunoştinţelor spre a formula înveşmântarea sonoră a gândirii. Repertoriul bogat prezentat la Festivalul Orlando suprapune voci ale trecutului filtrate prin viziunea contemporană cu glasul tălmăcirii subiective a *artistului* Abramovici rostind meditaţii transformate în sensibile mărturii purtătoare de semnificaţii profunde.

Sofia Gelman

Mi-am propus să mă întorc cu o hârtie, cu un creion, cu un capăt de culoare şi să-mi notez câteva din acele minunate suprafeţe, să le redau cumva, să le dau viaţă, să le spun prietenilor mei că nu sunt singuri, că nu i-am uitat, că eu sunt aici şi îi aştept.

E.S.: *Cum de a ajuns expoziţia de picturi la Praga? Cine a avut iniţiativa acestei expoziţii şi cine a sprijinit-o?*

M.M.: *M-am întâlnit cu domnul ambasador Gheorghe Tinca, pentru a perfecta o expoziţie pe care o proiectasem demult şi care a fost şi la Centrul Ceh din Bucureşti: "Praga – Jurnal de călătorie". Observând printre peisajele mele unul care i-a atras atenţia – vechea sinagogă din Praga – mi-a spus: "Ce lucru frumos, ce lucru minunat! O să-mi invit prietenii din Praga să vadă expoziţia". Şi atunci i-am spus că pe mine de mult mă pasionează o altă temă şi chiar aş dori să o pun în valoare cumva, să circule, să fie văzută. Dumnealui a fost extraordinar de generos şi a făcut toate demersurile posibile pe lângă prietenii dumnealui praghezi, preşedintele Comunităţii Evreieşti din Praga şi alte persoane la fel de generoase care mi-au oferit acest spaţiu minunat.*

E.S.: *Pe zidurile sinagogii, printre tablourile cu forme şi simboluri ale pietrelor tombale evreieşti, au fost intercalate textele unor poezii în germană, franceză, engleză, scrise cu litere mari, negre, pe fond alb. Rostul lor ne-a fost explicat de Daniela Popescu, de la Comisia Naţională a României pentru UNESCO, unul din organizatorii expoziţiei.*

D.P.: *De data aceasta artista propune o expoziţie inedită, alăturând imaginii plastice textul scris – poezia. Celor 31 de lucrări plastice, artista le alătură numele a cinci mari poeţi evrei, născuţi în România interbelică, nume de referinţă pentru literatura mondială. Marilena Morariu a ales din opera lor lucrări semnificative cunoscute în întreaga lume, care transpun în limbaj liric tradiţia poporului evreu în secolul XX. La fel ca opera lor, biografia celor cinci poeţi este dramatică şi reprezentativă: Benjamin Fondane a fost asasinat la 2 octombrie 1944 în lagărul de la Auschwitz-Birkenau, Ilarie Voronca şi Paul Celan s-au sinucis, Rose Auslaender şi Alfred Kittner fiind supravieţuitori ai lagărelor din Transnistria.*

E.S.: *Expoziţia "Pro Memoria" care, după Praga, va putea fi văzută şi la Londra, New York şi Ierusalim, a fost concepută de Marilena Morariu "ca o declaraţie de dragoste pentru poporul evreu, nutrind speranţa că războaiele încep în mintea oamenilor şi tot în mintea oamenilor trebuie construite fortăreţele păcii".»*

De ani de zile...

...vorbitori de limbă română folosesc cu dezinvoltură această expresie ("ani de zile") şi nu-şi dau seama cât de caraghioasă este.

Ani de zile... De ce nu luni, săptămâni, ore de zile? N-ar fi mai mult sau mai puţin caraghioase.

Nu e mai simplu: "mulţi ani"?

◆

Tot de "ani de zile" folosim expresia "Aniversăm 18 ani...". Când e mai simplu să spunem "Sărbătorim" sau "Comemorăm 18 ani de la...", spre a nu repeta cuvântul "ani"!

◆

Cum îmi apare – şi nu numai mie – o nouă carte, publicaţii, recenzori, cititori vorbesc despre ea ca de "ultima" mea carte. Dar nu e vorba decât de o *nouă* carte! Feriţi-vă – pe cât posibil – de cuvinte cu două sau mai multe înţelesuri (există numeroase asemenea) cu totul deosebite, chiar contrarii.

◆

Cititori, dar şi ziarişti care confundă denumirile când e vorba de o publicaţie: ziar, gazetă.

Apare undeva o foaie locală, în patru-şase pagini sau păginuţe (nu îmi este în intenţie – pasionat al gazetăriei – s-o ridiculizez sau măcar s-o bagatelizez, este un efort demn de toată lauda). Numai că iniţiatorii şi mai ales cititorii respectivi, mândri de isprava lor, se laudă nespus: "Avem şi noi un ziar!" (alţii spun "un jurnal").

Nu ca să-i descurajăm le atragem respectuos atenţia: o publicaţie, ca să se intituleze ziar sau jurnal, trebuie să îndeplinească două condiţii: să aibă format mare, de ziar, şi să apară zilnic, aşa cum arată numele. Altfel trebuie s-o denumiţi gazetă, săptămânal, lunar, anual sau... cincinal, ca acea vestită publicaţie numită "Izvoare", dar care seacă din când în când.

◆

Întâlnesc mereu – da, mereu – în presa electronică şi în cea scrisă, expresia: "N-are altă alternativă".

Adică n-are... alta.

Nu e mai simplu: "N-are alternativă"?

◆

Dar să nu exagerăm.

Nici "Minimum", titlul revistei noastre, nu este curat românesc; dar dacă am denumi revista pe româneşte, "Cel puţin", parcă n-ar fi un titlu potrivit pentru o publicaţie onorabilă!

Nu, să nu exagerăm, iarăşi pe cât este posibil!

Marius Mircu

Prezențe, prezențe...

■ Despre Mircea Săucan, recentul laureat al Premiului Sebastian Costin, citim în lunarul "Vatra", din Tg. Mureș, un text aparținând cunoscutului critic de film italian Carlo Zivoli. Participând la Festivalul cinematografic de la Trieste, din 2001, Zivoli a fost impresionat de filmele lui Săucan. Fragment:

«Un discurs aparte merită, fără îndoială, opera lui Mircea Săucan, regizor pe care l-am putea defini (cum e la modă azi) apatrid. Născut la Paris în 1928, Săucan a studiat la celebrul VGIK din Moscova. Începe apoi să lucreze ca documentarist în cadrul Studioului Alexandru Sahia din București.

Gustul absolut personal și inconformist al lui Săucan se manifestă foarte repede și unitar, de la documentar la lungul-metraj de "ficțiune". Regizorul se va remarca însă prin utilizarea subiectelor de film ca pretexte pentru a "picta" pe ecran. Puternic influențat de clima culturală a anilor '60 și de un oarecare gust pentru ruptura de schemele narative clasice, Săucan surprinde mai cu seamă prin prospețimea imaginilor sale riguros alb-negre, făcute din contraste violente de lumină, din reluări supraexpuse, din fotograme imprimate anume în negativ și așa mai departe.

A povesti exact trama unui film de Săucan devine ceva extrem de dificil, nu numai, ceea ce-i și mai probabil, inutil. E mai important să te lași dus de magia secvențelor filmice, foarte evocative și misterioase.»

■ "La capătul liniei 9", o nuvelă de Alexandru Vona, prozatorul-inginer care trăiește, tăcut, de ani și decenii la Paris, a apărut în revista clujeană "Apostrof", condusă de Marta Petreu.

■ Vă lipsește Iosif Sava? Da, ne lipsește, așa se înțelege dacă te iei după oftaturile numeroase à propos de marele animator cultural de la televiziunea română. Astfel, criticul literar Paul Cernat scrie în săptămânalul "Dilema":

«Când trăia regretatul Iosif Sava, îi urmăream cu pasiune talk-show-urile culturale televizate, chiar dacă nu prea eram de acord cu opiniile moderatorului. Omul avea personalitate și o charismă specială, știa să provoace, să enerveze (rămânând interesant și în defecte). În fine, era ceea ce se cheamă un om de televiziune, adecvat în elitismul său popular. Emisiunile lui nu te lăsau indiferent. Era, apoi, o voce inconfundabilă, iar în televiziune vocea este esențială.»

La rândul său, criticul literar Dan C. Mihăilescu, animatorul unui *show* cultural la TV, mărturisește în aceeași "Dilemă":

«Din tot ce am înregistrat până acum de la astfel de "contacte cu publicul" cultivat de televiziune am extras două mari așteptări. Prima: o oră de taifas deștept, emoțional și condimentat, sâmbăta după-amiază, "gen Iosif Sava". A doua: o emisiune săptămânală cu informații din toate artele.»

Pe de altă parte, în "Adevărul literar și artistic", criticul literar C. Stănescu remarcă, sub titlul "Soluția Iosif Sava":

«Ce-ar trebui ca "proiectul" să fie viabil, iar emisiunile postului să nu-i "alunge" pe bătrâni cu prețul tinerilor câștigați? Simplu, spun majoritatea celor ce discută chestiunea: să ne "cumpărăm" un... Iosif Sava! Fără Iosif Sava, toată "publicitatea stradală" a Sandei Vișan, plus "promovarea" prin presă a canalului sunt, într-adevăr, eforturi "sisifice", adică pur și simplu zadarnice. Într-un interviu din "22", d-na Sanda Vișan își expune pe larg concepția despre organizare, funcția educativă a emisiunilor, publicitatea stradală și promovarea postului prin presă, "sarcinile" televiziunii publice, omițând un singur lucru: "soluția Iosif Sava", fără de care nici o "concepție" din lume nu înseamnă nimic. Televiziunea fără selecția și protecția unor asemenea mari realizatori nu e decât o moară de măcinat vorbe și imagini. Iosif Sava n-a fost, din păcate, prea "protejat" de Televiziune după '90, iar odată cu dispariția sa modelul Sava a încetat să-i mai preocupe pe cei ce s-au perindat la conducerea unei instituții tot mai vizibil preocupată de "funcționari" de imagine, și nu de "realizatorul ideal".»

■ La Iași, Fălticeni, Gura Humorului și Rădăuți a fost comemorată împlinirea a 60 de ani de la moartea celebrului tenor bucovinean Joseph Schmidt, omul care s-a făcut cunoscut pretutindenea, înainte de război, prin filmul "Un cântec străbate lumea". Pe cât de mic era Schmidt (1,50 m.), pe-atât de mare s-a dovedit pe scenele de concert și pe ecran. La festivitate a luat parte ca invitat și d. Carol Schmidt, din Israel, vărul artistului (J.S. s-a născut în com. Davideni, județul Storojineț; a decedat, din cauza unei pneumonii, într-un lagăr elvețian).

Joseph Schmidt

■ Dar nu numai de marile vedete își amintesc oamenii, ci și de artiști mai puțin faimoși. Ca, de pildă, actorul și regizorul de teatru Adrian Lupu, a cărui viață s-a frânt cu mult înainte de vreme. Într-o evocare din săptămânalul V.I.P., actriţa Cristina Deleanu scrie:

«1 noiembrie 1999 – un simţământ crucial? O zi ca oricare alta? O premoniţie aparte determinată de o stare de spirit mai agitată, tulburată de incertitudinile vieţii? Trenul de Galaţi a ajuns cu bine la destinaţie, însă destinul lui Adrian s-a încheiat brusc, tot în Galaţi, peste mai multe ceasuri, cu gândul la spectacolul ce urma să iasă la rampă... sfârşitul a venit pe 3 noiembrie... Spectacolul ce urma să prindă viaţă la public era cu piesa "La umbra vântului" de Paul Edmond, în ziua de 13 noiembrie 1999... Parcă totul are o stranie semnificaţie!

Adrian Lupu

Începând cu 1972 cariera lui Adrian a luat-o pe un drum mai spinos decât actoria, acela de regizor. Frământările sunt amplificate în acest caz, răspunzi, cumva, de toţi ceilalţi, e nevoie să-i accepţi pe actori cu capriciile şi nemulţumirile lor, cu inhibiţiile şi nebuniile lor. Şi Adrian ştia asta din experienţa lui de actor, astfel întinzând mâna cu prietenie, mai ales celor tineri... Din 1972 a colaborat cu Galaţiul (unde, o vreme, a fost şi directorul teatrului), apoi a lucrat la Ploieşti, Baia Mare, Arad, TES, Botoşani, cinci spectacole în Israel şi multe altele. Era într-o culme a capacităţii sale artistice, a forţei creatoare, peste puţin ar fi împlinit 59 de ani.»

■ Unul din cei mai fecunzi fotografi de artă din *alia* este Armand Beraru (n. Cernăuţi, 1932), din Haifa. El prezintă în momentul de faţă nu mai puţin de cinci expoziţii: patru la Haifa şi una la Zichron Yakov. Un catalog tipărit recent ne informează că Beraru (care s-a apucat serios de fotografie de-abia după ieşirea la pensie, începând, cum s-ar zice, o viaţă nouă), a expus între 1997-2002 nu numai în Israel, ci şi la Berlin, Moscova, St. Petersburg, Belgrad etc.

■ Orice ar zice Gh. Zamfir, buni şi sioniştii ăştia la ceva, când e vorba de promovat arta românească pe mapamond. La auditoriul de la Muzeul Luvru, din Paris, au avut loc câteva concerte de muzică de cameră, date de pianistul israelian Itamar Golan şi amicii săi de la fel de fel de instrumente, consacrate, în întregime, lucrărilor lui George Enescu.

■ Bună ideea Iuliei Deleanu, de la "Realitatea Evreiască", de a prezenta opera pictoriţei Eva Cerbu. Nepricepută la datul din coate, E.C. este o graficiană de bună calitate, impunând prin fineţea desenului ei. Acum, septuagenara pregăteşte o expoziţie cu lucrări din anii din urmă.

■ Tot omul care-a călătorit cu avionul în străinătate ştie că, dacă după ce s-a aşezat pe scaun, întinde mâna spre spătarul fotoliului din faţa sa, va găsi, alături de instrucţiunile obişnuite de zbor (şi de 2-3 pungi pentru la o adică...) o revistă cu poze, pe hârtie lucioasă. Răsfoind-o, pasagerul găseşte toate informaţiile despre parfumurile Yves Saint-Laurent sau whisky-ul Johnnie Walker, de la Duty Free Shop, dar şi fel de fel de reportaje despre ţara de unde vine (sau unde se duce) avionul. Aşa s-a întâmplat cu unul din cititorii noştri care, zburând cu *Tarom*-ul, a avut plăcerea să dea peste o prezentare a regizorului de film Radu Mihăileanu, din *trib*. Iscălită de Cella Nicoară, prezentarea ne oferă prilejul să aflăm câteva amănunte despre acesta:

«Radu Mihăileanu se trage dintr-o familie de intelectuali ieşeni: tatăl său, Ion Mihăileanu, a fost multă vreme redactor şef adjunct al revistei "Contemporanul", iar mama a fost redactor la Editura Albatros. A copilărit într-o casă frecventată de elite (Miriam Răducanu, Al. Mirodan, Miron Radu Paraschivescu, Radu Cosaşu, Silvia Popovici, Ion Caraion) şi căptuşită cu cărţi, din care s-a înfruptat copios şi molipsitor. Între două partide de tenis cu piciorul, Răducu scria poezii, încurajat de mentorul său, Miron Radu Paraschivescu, care îl găzduia în vacanţe la Vălenii de Munte.

Şcoala nu i-a prea plăcut (cu excepţia sportului, geografiei, istoriei şi francezei). Având aptitudini actoriceşti de mic, era bufonul clasei, fapt pentru care adesea era dat afară de la ore. Nu s-a cuminţit nici mai târziu, când s-a făcut băiat mare şi a fost luat în armată. "Acum eram bufonul dormitorului – îşi aminteşte amuzat –, consolându-i pe camarazii mei părăsiţi de iubite". Un "montaj literar-artistic" pregătit pentru "Cântarea României" era să-l trimită la carceră, din cauza unor şopârle la adresa lui Ceauşescu. L-a salvat colonelul. Apoi a luat de-adevăratelea drumul artei actoriceşti, dar a picat de două ori la ATF, aşa că s-a supărat şi a plecat să-şi viziteze bunicul de la Tel Aviv, de unde a uitat să se mai întoarcă. Ajuns la Paris, Radu Mihăileanu a fost primit la IDHEC (şcoala de regie de film) şi a ajuns să lucreze ca secund cu mari regizori: Volker Schlondorf, John Glenn, Marco Ferreri. Au urmat "Trahir" şi "Trenul vieţii", filme care l-au impus ca autor total, dotat cu o imaginaţie mirobolantă şi un umor absolut special.»

••• Numele lui Alain Paruit (Herşcovici), de la Paris, omul care a tradus în franceză, ca şi cât nimeni altul, cărţile scriitorilor români de azi, este cunoscut (deşi nu îndestul de recunoscut) în lumea literară. Mai puţin cunoscută este tinereţea sa, din România, dinainte de a se stabili în Franţa. Un interviu luat lui Paruit de romanciera Gabriela Adameşteanu, de la săptămânalul "22", din Bucureşti, ne face să descoperim lucruri nebănuite despre eminentul traducător. De exemplu, că acesta a avut prilejul să-i servească, pe vremuri, de interpret lui Nicolae Ceauşescu. Fragment:

«Să ne întoarcem puţin în perioada trăită în ţară. În calitatea ta de traducător, ai avut şi ocazia să-l cunoşti pe Ceauşescu. Când şi cum s-a petrecut acest lucru?

La un moment dat, cred că în 1961, toți demnitarii comuniști mergeau vara în Crimeea. Mergea și Maurice Thorez și făcea o escală de nici 48 de ore la Marea Neagră, în România, cred că la Eforie. Și am fost trimis ca interpret. Gheorghiu-Dej și Chivu Stoica – ei erau șefi, ca să zic așa, pe vremea aceea – erau deja în Crimeea. Maurice Thorez a fost primit pe chei de Ceaușescu împreună cu soția lui. Ceaușescu, pentru imensa majoritate a populației, era aproape un necunoscut pe vremea aceea. Mult mai puțin cunoscut decât alții din Biroul Politic. Țin minte că atunci când am fost prezentat de un activist: "interpretul de limba franceză" și a făcut activistul o temenea, așa, de parcă era în două aplecat, Ceaușescu îmi zice: "Parlé fransé?" și eu automat am răspuns "Oui", n-am spus "da", a izbucnit Ceaușescu într-un hohot de râs, râdea, râdea, eu cred că râdea că "vorbise franțuzește" și i se răspunsese franțuzește. După aceea am fost interpret între ei doi. Ceaușescu era tot pe gânduri. Uneori îmi spunea, când eram în mașină: "Ține-l de vorbă, trebuie să mă gândesc".

Era spontan? Își făcea răspunsurile singur?

Da, da. Avea idei foarte sigure și foarte ciudat că în momentul acela... Înainte de a se opri în România, Maurice Thorez se oprise în Albania și le lua apărarea albanezilor, care abia începeau disidența față de Moscova. Maurice Thorez le lua apărarea cu argumente de genul "este un partid tânăr, fără experiență, mai face greșeli, așa, de mic stângist" și Ceaușescu îi critica mai abitir. Câteva luni sau un an mai târziu, Partidul Comunist Francez se aliniase după Moscova, iar Dej și Partidul Comunist Român se îndepărtau de Moscova și se apropiau de Albania! Dar nu asta mi s-a părut cel mai interesant. Deci, situându-ne în anii aceia când, repet, nu se știa cine este Ceaușescu, nici cum este, la o masă, seara – singura masă de seară, că Thorez a sosit dimineața și a plecat a doua zi după-amiază –, la un mare restaurant care era plin de activiști, eu stăteam așezat lângă Thorez și Ceaușescu, traduceam, și ce-am constatat? De pildă, Leontin Sălăjan, ministrul Apărării, care era un personaj mult mai cunoscut decât Ceaușescu, începea să-i spună ceva lui Thorez, dar Ceaușescu îl întrerupea și spunea: "Nu. Despre asta vorbesc eu!". Și Sălăjan tăcea din gură. Toți ăștia, Coliu, care era un personaj temut, că era șeful Comisiei de control a partidului, deci foarte temut, și el, Coliu, toți se temeau de puștiul ăsta, de Ceaușescu. M-a frapat foarte tare.

Asta înseamnă că avea deja un rol în interiorul partidului?

Era responsabil cu organizația. Ceea ce însemna un rol cheie. De altfel, cineva (Alexandru Iacob, socrul meu, cel care a făcut 12 ani de închisoare la tovarășii lui comuniști), cineva care a făcut pușcărie cu Ceaușescu, la Doftana sau în altă parte, când Ceaușescu era foarte tânăr utecist, îmi povestea că Ceaușescu avea un caracter absolut insuportabil. Își făceau piese de șah din pâine și, dacă pierdea, răsturna tot. Sau obținuse, fiind mai tânăr, când se primeau pachete (se primeau destul de multe și se împărțeau), ca el, tânăr, să aibă voie la porție dublă.»

••• Bune şi amintirile astea la casa omului. Gazetarii tineri care ştiu să pună întrebări *veteranilor* descoperă mii de amănunte necunoscute contemporanilor. Iată, într-o convorbire a lui Nicolae Ţone, apărută în "România literară", cu bătrânul poet român Vlaicu Bârna, aflăm cum petreceau *avangardiştii* când se întâlneau la vreun chef. Şi chiar în anii '50 când, orişicum, lumea era mai atentă să nu se dea în spectacol. Momentul tare al acestor petreceri îl constituia, desigur, Revelionul. Revelioanele aveau loc, spune Bârna, *«acasă la Ion Vinea* (marele poet, ziarist şi director al revistei "Facla" din anii '30, **n.n.**) *sau la Ioana Petrescu, vecina lui. Îmi aduc aminte că la unul a venit și Jacques Costin, prietenul din tinerețe al lui Vinea și colaborator al lui. Tot în seara aceea am adus-o cu noi pe Maria Botta, care era o artistă de întâia mărime a Teatrului Național. Era soția prietenului nostru, profesorul Alexandru Balaci, plecat atunci într-o delegație în Rusia.*

Toată lumea se ferea să facă, la aceste întâlniri, comentarii politice. Noi, toți cei prezenți, ne cunoșteam bine, dar nu puteai să știi niciodată ce servitori ai în casă, la cine puteau să ajungă cele spuse acolo. Se discutau, în linii mari, chestii de literatură, mici cancanuri din viața literară. La Revelionul de care vă vorbesc îmi amintesc că, la un moment dat, Jacques Costin, care ne uimea uneori cu umorul lui negru, a apărut, în ușa salonului, cu o umbrelă deschisă în față și cu o mimică pudibondă. Căci după ce a ridicat umbrela, am văzut că era îmbrăcat doar în indispensabili scurți iar pe ciolanele lui păroase erau întinse până la genunchi jartiere de modă veche. S-a râs în hohote, ca la un moment comic foarte reușit.

••• Prozatorul Norman Manea, din Statele Unite, este un personaj incomod, ba chiar enervant de-a binelea, pentru mulţi dintre foştii săi confraţi din România. După ce, în urmă cu câţiva ani, s-a apucat să discute, într-o revistă de peste ocean, despre tinereţea destul de fascistă a lui Mircea Eliade, stârnind un scandal de proporţii (de ce îl defăimezi, dom'le, pe Eliade, vrei să strici imaginea României în lume şi să nu ne mai primească nimeni în NATO?), mai nou el a furnizat presei literare din România câteva date privind pe istoricul literar Mircea Zaciu. Dar să cităm din săptămânalul "Observator cultural" din Bucureşti:

«Numărul 10 al revistei orădene "Familia" dedică un cel puţin interesant "Profil" regretatului Mircea Zaciu. Dincolo de partea a treia dintr-un lung eseu al lui Virgil Podoabă, reţine atenţia, am spune, în cel mai înalt grad, un text al lui Norman Manea ("Veşti de la Mircea Zaciu"), secundat de un set de scrisori primite, de-a lungul timpului, de la cel dispărut. Articolul lui Norman Manea este o sobră şi exactă evocare-analiză a mediului cultural românesc sub dictatura ceauşistă a anilor '80, "prins" şi în "Jurnalul" lui Mircea Zaciu. Este, în acelaşi timp, o evocare a relaţiilor dintre cei doi, umbrite, de la un moment dat, de anumite "derapaje" pe care nu le putem numi altfel decât regretabile şi în analiza cărora nu intrăm aici. Relatând despre o întâlnire din 1980 între mai mulţi scriitori, întâlnire desfăşurată în apartamentul propriu cu participarea lui Mircea Zaciu, Norman Manea contrazice, într-o scrisoare trimisă în vara lui 1994 (şi reprodusă acum), o însemnare "ciudată" a profesorului despre acelaşi eveniment: "Spuneţi într-un loc (p. 190) că societatea întâlnită la mine, în care evreii dominau, v-ar fi impresionat. Numele pe care le menţionaţi (p. 189) probează însă că evreii, oricât ar fi fost societatea de impresionantă, nu constituiau deloc o majoritate". Un alt "derapaj" poate fi întâlnit într-o însemnare din primul volum al "Jurnalului", în care Mircea Zaciu justifica de ce fusese singurul care votase în comisia universitară împotriva ocupării, prin concurs, a postului de profesor de către Vicu Mândra. Iată însă răspunsul (epistolar) al lui Norman Manea: "...aş adăuga că n-am putut înţelege nici unele inutile accente în tratarea cazului Vicu Mândra. Pentru justificarea votului, în acest caz, mi se părea absolut suficientă şi convingătoare mediocritatea personajului, oricare ar fi fost numele şi originea sa (cu atât mai puţin a rudelor sale sau a celebrei firme de blue-jeanşi)". Afirmaţia lui Mircea Zaciu suna în felul următor: "Din dosar aflu numele lui Vicu Mândra, devenit în '45 Levys Vicu Mândra, apoi doar Vicu Mândra, renunţând la viitoarea firmă de blue-jeanşi. (...) Tatăl, negustor ambulant, ilegalist. Mamă, surori, rude poartă numele cele mai picante". În mod semnificativ, răspunsul lui Mircea Zaciu la această scrisoare a lui Norman Manea nu a mai venit niciodată, iar adresantul nu a mai primit nici volumele următoare ale "Jurnalului", însă şi în aceste volume – notează Manea – pot fi întâlnite destule "note stranii" (care) persiflează evreitatea unui Florin Mugur ("rolul convenabil de jidov rătăcitor"), Hary Maiorovici ("mic bufon evreu de casă"), dar şi a unor Claudio Magris sau Italo Svevo. Scrie Manea: "Am rămas nu o dată înlănţuit în ezitări privind asemenea şocuri, nu chiar rare, pe care le oferă intelectuali, altminteri, demni de toată stima. Cu atât mai mult, în cazul unor persoane cunoscute direct, faţă de care păstram afecţiune şi admiraţie şi pe care nu doream să le suspectez vreodată de ceea ce suspectam la cei pe care-i consideram adversarii noştri comuni". Există însă, după întreruperea comunicării directe dintre Norman Manea şi Mircea Zaciu, un "relativ lung şi complicat Postscriptum indirect". Concret, în urma recenziei critice a lui Norman Manea despre "memoriile" lui Mircea Eliade, "profesorul spunea cui voia să asculte că aş fi condus, nici mai mult, nici mai puţin, decât o "demonstraţie" de protest în faţa ferestrelor lui Cristinel Eliade". Mai mult: într-un interviu publicat în "Tribuna" nr. 13-16 aprilie 2000, regretatul profesor afirma că "după moartea lui (Mircea Eliade) s-au înregistrat manifestaţii agresive în faţa casei lui, în vreme ce soţia zăcea la pat, bolnavă de moarte". Şi asta în ciuda faptului că decesul lui Cristinel Eliade a avut loc după mai bine de zece ani de la moartea soţului său. În plus, Mircea Zaciu citează o presupusă afirmaţie a lui Wendy Doniger, succesoarea lui Mircea Eliade la catedră, care ar fi "declarat public că-i e ruşine că ilustrează o catedră cu numele unui fost nazist". "De data asta – scrie Norman Manea – puteam, într-adevăr, oferi completări. După apariţia recenziei mele în "The New Republic", Wendy Doniger, şefa catedrei Eliade la Universitatea din Chicago, o prietenă apropiată a soţilor Eliade, m-a sunat să-mi mulţumească, în numele colegilor din catedră, că refuzasem să fac conecţia dintre publicistica lui Eliade şi opera sa ştiinţifică, ceea ce temperase controversele care aveau deja loc de mulţi ani în universitate în legătură cu delicata chestiune".»

••• În Franţa? Nu. În Statele Unite? Nu. În Germania? Nu. În Elveţia, în Italia, în Brazilia, în Belgia, în Australia? Nu, nici pomeneală. Singurul loc de pe glob unde pulsează o viaţă a *tribului* este Canada. Acolo apare lunarul "Semnalul". Acolo funcţionează o lojă "Dr. W. Filderman". Acolo există o

"Asociaţie a evreilor români din Montreal". Acolo, aşa cum ne transmite d. Baruch Cohen, unul din directorii "Institutului canadian pentru studii în domeniul iudaismului", istoria tribului nu este uitată. Un exemplu, coperta de faţă a pogramului organizat în toamna aceasta întru comemorarea celor morţi în timpul Holocaustului. Dar, despre canadienii *noştri* vom mai vorbi. Până una-alta, iată-i pe conducătorii Institutului amintit mai sus.

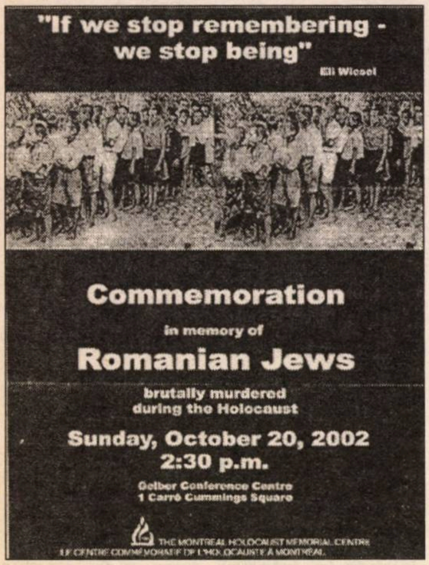
"If we stop remembering - we stop being"
Eli Wiesel

Commemoration
in memory of
Romanian Jews
brutally murdered during the Holocaust
Sunday, October 20, 2002
2:30 p.m.
Gelber Conference Centre
1 Carré Cummings Square
THE MONTREAL HOLOCAUST MEMORIAL CENTRE
LE CENTRE COMMÉMORATIF DE L'HOLOCAUSTE À MONTRÉAL

••• E-adevărat că naistul Gh. Zamfir are o nevastă evreică, la Paris. Este adevărat şi că regizorul român de filme documentare Paul Barbăneagră, trăitor în capitala Franţei – ponegritor al ucisului în închisoare Babu Ursu şi propovăduitor de cărticica şefului de cuib – este însurat cu o evreică de pe malurile Senei. Dar, de-aicea nu trebuie să tragem concluzia că toţi bărbaţii români-români aflaţi în această situaţie matrimonială sunt, din plecare, sau au devenit antisemiţi juraţi. Nici vorbă. În majoritatea cazurilor, lucrurile stau cu totul altfel. Un exemplu la acest capitol ni-l furnizează cunoscutul scriitor român Petru Popescu. Romancier de succes (ba chiar de mare succes) în România anilor '60-'70, Petru Popescu s-a stabilit în Statele Unite pe la începutul anilor '80. Acolo şi-a continuat cariera, impunându-se prin cărţile scrise în engleză şi devenind un căutat scenarist de film la Hollywood. De asemenea, s-a căsătorit cu Iris, fiica lui Marek Friedman şi a Biancăi Davidovici, evrei din Cehoslovacia, care s-au cunoscut în lagărul de la Dachau. Mai nou, Petru Popescu a scos o carte inspirată din dragostea socrilor săi: "Oaza" (The Oasis). Bine

Consiliul director al Institutului Canadian pentru studii în domeniul iudaismului. De la stânga la dreapta (rândul din spate): Irwin Beutel, Baruch Cohen, Karen Lazar, Fred Krantz; în faţă: Aaron Remer

Petru Popescu (stânga) acasă la el, la Los Angeles, cu Joseph Rosen primită, cartea a intrat în finala premiului literar american "National Jewish Book Award" 2001-2002, urmând a fi editată şi în Israel. Acum, scriitorul se pregăteşte să vină la noi, împreună cu soţia şi cei doi copii. Să vadă, să ne vadă şi să-l viziteze pe prietenul lui, Joseph Rosen, din Ierusalim, a cărui carte despre trecerea lui la iudaism (despre care am vorbit nu o dată în coloanele revistei noastre) l-a impresionat profund. P.P. este aşteptat cu braţele deschise de admiratorii săi din *alia.* Leon Volovici şi Cornel Safirman, animatorii Cercului Cultural din Ierusalim, au şi pregătit sala de la Cinemateca din Capitală unde se gândesc să organizeze întâlnirea dintre Petru Popescu şi ai noştri.

••• Câteva guverne din răsăritul Europei s-au gândit să-şi exprime preţuirea faţă de anumiţi evrei plecaţi din acele ţări în Israel. Astfel, Polonia a avansat în grad câţiva militari care fuseseră daţi afară din armată în anii '50-'60. Şi a redat unora cetăţenia poloneză. În Ungaria, dr. Sandor Pinter, ministrul de interne, a conferit, în numele guvernului, unui număr de 42 de israelieni Ordinul "Pentru curaj". E vorba de oameni care s-au distins prin activitatea lor sionistă în anii războiului mondial. Aflând de toate acestea, am căzut pe gânduri, zicându-ne că poate n-ar fi rău ca guvernul român să facă un gest asemănător la adresa lui I. Artzi, lui Moshe Talmor şi altora şi altora care şi-au riscat viaţa în anii 1941-1945 pentru mişcarea sionistă.

••• Aşa cum citim în revista "Clipa", din California, SUA, românii din America au avut o idee. Ţinând seama că sunt mulţi pe noul continent şi că orice român doreşte, în mod firesc, să ştie care sunt personalităţile, instituţiile, bisericile, organizaţiile, restaurantele, agenţiile de turism etc. româneşti, cineva a editat o broşură intitulată "Romanian-American Yellow Pages". Plină de adrese folositoare, broşura este distribuită gratuit.

Ghidul comunităţilor române din SUA

• afaceri • organizaţii • biserici
• instituţii guvernamentale
• informatii utile

Se distribuie GRATUIT!*

Pentru comenzi sunaţi la:
Tel: (847) 663-9690

Romanian-American
YELLOW PAGES™
Publicaţie a Editurii Center Focus
7847 N. Caldwell Ave., Niles, IL. 60714
Fax: (847) 663-0960
www.Romanian-American.NET

*Taxele poştale şi de expediere nu sunt incluse

Ştiţi la ce ne gândim. Că tot voind să facă un bine *alialei,* una din cele 18000384001 asociaţii etc. de la noi îşi va sufleca mânecile şi va tipări un asemenea Who's Who sau "Pagini galbene" despre şi pentru ai noştri.

••• Pe lista celor mai bogaţi 100 de israelieni – publicată de ziarul "Maariv" – figurează şi câţiva din *alia.* Unii dintre aceştia n-au însă nici o treabă cu viaţa "originarilor din...". Alţii au. Şi-n primul rând industriaşul Bruno Landesberg, patronul concernului "Sano". El este clasat pe locul 96. Ne bucură, şi îi dorim ca la anul să ajungă pe locul 43. Fiindcă merită. Aşa cum am mai spus-o şi altădată, Landesberg este unul din f.f.f.f.f. (şi încă o dată f.) puţinii industriaşi care ajută (fără tapaj) mişcarea culturală din rândurile alialei.

••• Te doare capul. Porniţi să-l desfiinţeze pe senatorul venetic Radu F. (Feldman) Alexandru cu orice preţ, cei de la "România Mare" au lansat nu de mult o "bombă". După principiul: nu contează ce arunci în spinarea omului, totul e să arunci ceva.

«Radu F. Alexandru a fost informator al Securităţii, omul lui de legătură fiind un colonel pe nume Ionescu. Racolarea lui Feldman s-a produs în anii '80, când acesta era un vizitator asiduu al unor ambasade străine; normal că a intrat în atenţia Securităţii, care l-a luat la întrebări. Într-o bună zi, "băieţii cu ochi albaştri" i-au făcut lui Feldman o percheziţie la domiciliu. Nu mică a fost surpriza echipei care a descins la locuinţa plăvanului când a găsit, pe pereţi, nu mai puţin de 5 portrete ale lui... Adolf Hitler, precum şi numeroase materiale cu caracter fascist.»

B.B.C.

Bădărani.

Bandiţi. Canalii.

D. Marcel Fischer îl cenzurează pe Victor Nămolaru

În numărul de față publicăm la "Etc." o însemnare privind dispariția a doua buletine HOR din Israel. Despre decesul unuia din ele, "Informația" din Carmiel, știm ce s-a întâmplat. Despre celălalt, nu știusem care au fost cauzele decesului. Acum, după ce scrisesem nota cu pricina, am aflat. Cunoscutul ziarist Victor Nămolaru, redactorul șef al foii "Ecoul Nahariei", ne-a dezvăluit, în scrisoarea de mai jos, secretul.

Mult stimate Domnule Mirodan,

Întrucât ne-am bucurat constant de încrederea și înțelegerea dvs., răspunsul ce i l-ați dat d-lui A. Kremer ("Minimum" nr. 186, pag. 79) ne-a determinat să vă punem la curent cu situația de la "Ecoul Nahariei".

Nr. 33/2002 al tipăriturii noastre (care apare sub egida HOR-Naharia) se afla la cules. Examinasem împreună cu președintele comitetului conținutul ei, rezolvasem, în mod amical, toate diferendele ivite și așteptam paginile de corectură. În acel moment, mi se cere, fără nici o motivare, să elimin din sumar, integral, două texte. Cel care a impus adoptarea acestei măsuri era secretarul comitetului filialei, dl. Marcel Fischer, care nu face parte din comitetul redacțional.

De necrezut – dar adevărat!

Oare textele expulzate puneau în pericol existența ori securitatea statului nostru? Incitau ele la violență, la ură, la fărădelegi de orice natură? Ori, cumva, conțineau atacuri vitriolante la adresa HOR?

Nimic din toate acestea!

Cele două articole erau: un punct de vedere, inedit, privind aliaua română; și scurte amintiri despre o persoană de notorietate publică din *trib*, scrise de doi originari români, locuitori ai Nahariei.

Tipăritura noastră și-a propus – și cred că în bună măsură a și reușit – să fie despovărată de orice coloratură politică; ea n-a depins niciodată de bunul plac, capriciul ori dictatul cuiva. Când, în 1997, câțiva membri mai "belicoși" ai comitetului au încercat să se amestece în problemele redacționale, am părăsit conducerea tipăriturii. Aceste persoane, care nu aveau nici o tangență cu ziaristica, au inițiat apoi, din păcate, reapariția publicției. Au ieșit de sub tipar trei buletine – trei avortoane, oprite de conducerea HOR. La Tel Aviv s-a văzut mai bine decât la Naharia că această maculatură terfelește bunul nume al filialei Naharia și al buletinului, aruncând totodată pe apa gârlei nu puțini bani.

Dar să revenim la nr. 33/2002. Revoltat de intervenția brutală, ce–mi aducea în amintire practici caracteristice regimurilor totalitare, am protestat energic și fățiș, și imediat am retras de la cules noul "Ecou" ce-l redactasem.

Din nefericire, nu s-a găsit nimeni – nici măcar dintre prieteni – să-l tragă serios de mânecă pe secretarul comitetului. Dreptul la opinie este o expresie a democrației, un fapt de civilizație. Ca și dreptul la replică, de care se putea folosi, invocând argumente, idei, probe etc. – tot ceea ce ar fi putut sprijini convingerile sale. Dar domnul secretar nu se încurcă cu asemenea nimicuri...

În ședința comitetului filialei el a socotit că nu-i de demnitatea lui să amintească de gravul abuz ce l-a comis; în schimb, ca și cum ar fi fost un magnat al presei, ca Rupert Murdoch sau un Nimrodi naharian, a făcut apologia boss-ului, care, plătind, face ce vrea, publică ce crede el de cuviință. După care, netam-nesam, a căzut pe panta național-șovinismului, afirmând că nu sunt israelian, ci altceva (**Nota redacției "Minimum":** Da' ce-o fi, domnu' Fischer? Patagonez, ugandez, micronezian?), că nu cunosc istoria patriei etc. Puțin a lipsit să nu fiu calificat de trădător și dușman al Israelului.

Așa s-a stins, odată cu nr. 32, "Ecoul Nahariei", această cronică a oamenilor alialei române și a orașului în care trăiesc.

Aș mai vrea, stimate Domnule Mirodan, să vă supun atenției încă două probleme. Prima: reîntoarcerea mea la conducerea publicației a fost un pas greșit. Angajamentul public de a asigura editarea a 6 buletine pe an nu a fost respectat niciodată; tipăritura a trecut pe ultimul plan în preocupările comitetului; apariția însăși a devenit nesigură și întâmplătoare, deși veniturile din publicitate nu erau deloc neglijabile. La nr. 30, de pildă, publicitatea a asigurat aproape 80 la sută din cheltuielile de editare.

A doua: citesc în presă, aflu din spusele d-lui Zeev Schwartz, președintele HOR pe țară, că printre multele argumente prezentate la Knesset, Sohnut etc., HOR-ul central a invocat și faptul că editează publicații în limba maternă pentru originarii din România; și mai aflu că sunt filiale ce atrag la Casa HOR pe toți vorbitorii de limbă română (adică inclusiv olimi din fosta Moldovă sovietică). Cum se explică atunci că buletinele unor filiale (în general, numărul lor este extrem de redus) dispar sau își răresc apariția? "Ecoul Nahariei" a murit cu zile, lichidat de secretarul filialei HOR. (Politica HOR-ului central este valabilă și pentru filiale? Ori aici se aplică principiul: una vorbesc, alta fumează!)

Cu deosebită prețuire,

Victor Nămolaru

P.S. În actul meu de naștere scrie Aron Zalman; soția – Ana Lazarovici, sora lui Dan Lazarovici și nepoata ing. Emil Calmanovici (**Nota redacției "Minimum":** Dan Lazarovici, tânăr antifascist, a fost schingiuit și ucis la Prefectura Poliției din București de siguranța antonesciană; ing. Emil Calmanovici, implicat în procesul Pătrășcanu, a murit, la rându-i, în închisoare).

Am trei copii (doi în Israel și unul în Belgia) și cinci nepoți.

Sport

••• Mare bucurie am avut! Mare! Vorbisem, nu de mult, în aceste pagini de mania atletei Gabriela Szabo, din România (pe care noi, de altfel, o admirăm pentru marele ei talent), de a umbla toată ziua-bună ziua cu pâre, strâmbe şi procese intentate fie concurentelor ei, fie colaboratorilor. Ultima ispravă a celebrei alergătoare de fond fu legată de antrenoarea ei, Carmen Hodoş. Campioana olimpică o acuzase pe sus-amintita că, înaintea unui concurs, îi turnase nişte droguri în cafea, ca să o adoarmă şi să o împiedice astfel să alerge. Socotind că asta-i prea de tot, d-na Hodoş a dat–o în judecată pe Szabo pentru calomnie. Şi ce calomnie! Întrucât nu era vorba de vreun proces intentat senatorului C. V. Tudor, unde sentinţele sunt tărăgănate cu anii şi deceniile, secţia I penală a Tribunalului Bucureşti a hotărât, fără a se mai încurca în chichiţe juridice, că sportiva este vinovată. Drept urmare, Szabo a fost condamnată să plătească 315 milioane de lei daune civile, plus o amendă de 15 milioane (că unde merge mia, merge şi suta). Acum, Gabriela Szabosumflat, iar noi sperăm că femeia se va potoli, amintindu-şi de înţeleapta vorbă românească: cine sapă groapa altuia…

•••Fotbaliştii africani ne-au obişnuit în anii din urmă cu fel de fel de surprize. Jucătorii negri, plini doldora de talent şi ambiţie, sunt prezenţi în toate marile cluburi europene, de la Manchester United la Racing Club Paris şi de la A.C. Milan la F.C. Barcelona, dând senzaţia că sunt pe cale să-i scoată de pe gazon pe colegii lor albi. Nici echipele lor naţionale nu sunt de ici-de colo: cine-a uitat meciul de deschidere al recentului campionat mondial din Japonia şi Coreea de Sud, când Senegalul a învins pe campioana lumii "en titre", echipa Franţei? Dar susprizele cele mai mari dintre toate, două la număr, ni le-a furnizat luna trecută Madagascarul. Într-un meci din campionatul naţional, echipa A.S. Adema a învins, pe Stade Olympique Emyrne, cu scorul de (staţi jos!) 149-0. E, fără îndoială, un record mondial în materie. Şi, ne grăbim să precizăm, învinşii nu sunt o echipă de pitici din liga a 14-a, nici selecţionata revistei "Minimum", cu E. Campus în poartă, I. Schechter half-centru şi Al. Mirodan pe extremă. Stade Olympique Emyrne este campioana pe anul trecut a Madagascarului! Atunci, ce s-a întâmplat? S-a întâmplat că – şi aici intervine cea de-a doua surpriză –, supăraţi pe-o decizie a arbitrului, jucătorii cu pricina au început să-şi marcheze la nesfârşit… auto-goluri. Înscria un băiat de la Olympique un gol în propria poartă? Omul lua mingea în braţe, fugea până la mijlocul terenului, o punea din nou în joc, pasând-o unui coleg, iar acesta făcea stânga-mprejur, îndreptându-se spre poarta sa, şi mai înscria un gol. Ş.a.m.d., în vreme ce aversarii se amuzau copios, stând pe teren cu mâinile-n şolduri. După cum era firesc, am dat această ştire aici, la rubrica "Sport", dar poate ar fi fost mai nimerit să o publicăm la "Tendinţe". Ca un exemplu de ceea ce înseamnă instinctul auto-distrugerii. Ca un exemplu de ceea ce înseamnă ca *echipa politică* de la noi să-şi dea din când în când auto-goluri, sub privirea veselă a adversarului…

••• Ce se poate întâmpla dacă – fenomen banal – un jucător de fotbal se accidentează pe teren în timpul meciului sau la antrenament? Ce să se întâmple, vedem din astea în fiecare zi. Jucătorul este trimis la spital, urmează tratamentul de rigoare, o săptămână, o lună, eventual şase luni, şi, în timpul acesta, este înlocuit cu altul. Care, adesea, este la fel de bun precum colegul căruia i s-a pus o talpă sau, pur şi simplu, a alunecat prost pe gazon. Cu atât mai mult cu cât astăzi, marile cluburi au pe banca rezervelor jucători de mâna întâi, gata oricând să ţină cu succes locul răniţilor.

Aşa gândiţi dumneavoastră. Dar n-aveţi dreptate. Aţi rămas în urmă cu politica. Şi n-aţi observat că de câţiva ani încoace cluburile au devenit nişte întreprinderi, ce sunt conduse de aceleaşi considerente ca o firmă de automobile "Alfa Romeo", o reţea de supermarkete sau o fabrică de computere gen Microsoft. O întreprindere cu capital şi, adesea, cu acţionari. O dovadă în acest sens am întâlnit în Argentina. Internaţionalul Martin Palermo, din echipa Boca Juniors, s-a accidentat într-un meci cu formaţia Colon (2-1 pentru Boca), suferind o ruptură de ligamente la genunchi. Medicii au comunicat că omul va fi indisponibil vreo jumătate de an. A doua zi după ce ziarele de sport publicaseră ştirea pe prima pagină, cu Palermo urlând de durere pe stadion, acţiunile la Bursa de la Buenos Aires au scăzut cu 5 la sută. Acţionarii au intrat în panică (ce-o să facă echipa fără Palermo?) şi au început să vândă acţiunile în neştire.

••• Iar în timpul acesta, noi ne vedem destul de liniştiţi de-ale noastre. În ciuda războiului (pe de o parte) şi a eforturilor supraomeneşti ale d-lui Sepp Blatter, preşedintele elveţian al Federaţiei Internaţionale de Fotbal, care-i obligă pe ai noştri să joace meciurile de-acasă… în alte ţări (Cipru sau aiurea), fotbaliştii alb-albaştri se descurcă, să nu le fie de deochi. Macabi Haifa a învins pe Manchester United cu 3-0, iar naţionala păstrează şanse în grupa ei de calificare pentru Europene. Eu zic că nu e rău.

STAN VLAD

Corespondenţă din Bucureşti

Ce limbă vorbim?

- **S-a rezolvat protecţia românilor; a mai rămas doar... protecţia limbii!**
- **Aberaţiile senatorului Zacuscă, George Pruteanu, devenite proiect de lege!**
- **Totul la guvern, dar mai ales banii**
- **Manifestări antisemite acceptate de putere?!**

De la începutul toamnei 2002 s-a declanşat în presă şi în opinia publică românească o dezbatere ce a cuprins prin amploare toate mediile sociale, de la academicieni până la elevii de şcoală: despre protejarea limbii române! De unde şi până unde? De la un senator PSD-ist care a elaborat un proiect de lege privind protejarea limbii române în faţa influenţelor din limbile străine.

La început (în urmă cu peste un an) nimeni n-a dat atenţie acestei aberaţii. Dar acum, în toamnă, după ce proiectul a fost aprobat de cele două Camere ale Parlamentului (Senat şi Cameră) – de către nişte parlamentari absenţi la ceea ce se întâmplă în forurile legislative ale ţării, dar atenţi la disciplina de partid – toată lumea şi-a dat seama cât de absurdă şi inutilă este o asemenea lege.

Mai întâi să vă spunem câte ceva despre iniţiatorul legii: senatorul PSD George Pruteanu, de la Iaşi. Pruteanu a intrat după 1989 în politică; mai întâi la ţărănişti (a fost deputat în legislatura anterioară). Când a constatat că PNŢ-CD nu mai are şanse la guvernare, a trecut în barca lui Ion Iliescu.

Ne-ar fi practic imposibil să relatăm toate reacţiile societăţii româneşti; legea lui Pruteanu este ridiculizată până la a deveni obiect de bancuri şi caricaturi. Ion Iliescu apreciază totuşi că legea este bună pentru români, invadaţi de atâtea denumiri străine! Primul ministru Năstase încă nu se pronunţă. Până la noi ordine, Academia Română şi lingviştii acestui for păstrează tăcere. În schimb, profesori de toate gradele, intelectuali din sfera largă a societăţii, specialişti, studenţi, elevi, dar şi lucrători ai administraţiei de stat, se pronunţă prin presă împotriva acestei legi, fiecare aducând argumente convingătoare. Trebuie să spunem că în conformitate cu prevederile acestei legi, se vor înfiinţa "inspectori pentru limba română" şi o "Poliţie a limbii" pe lângă primării. Aceştia vor putea aplica amenzi grele celor care contravin normelor... legale, în publicitate, în presă şi TV, în discuţii publice!

Toţi cei cu care am stat de vorbă sau au făcut declaraţii publice sunt de părere că legea este inutilă şi deloc aplicabilă. *"Este o prostie să spui că poţi interveni într-un organism viu cum este limba"* (prof. univ. Victoria Moldovan, şefa catedrei de limbă, cultură şi civilizaţie românească din Cluj); *"Dacă fiecare generaţie ar fi avut un Pruteanu, limba română ar fi fost foarte săracă. Supărător e patriotismul de mână a treia în care dl. Pruteanu şi-a ambalat îngrijorările lingvistice"* (Andrei Pleşu); *"Legea nu se poate aplica. Ce anume sancţionăm? Care sunt cuvintele care au trecut... ilegal frontiera? Cine va decide de la ce dată nu vom mai primi cuvinte?"* (Nicolae Manolescu); *"Legea e inutilă. Nu văd pe cineva care ar putea face această poliţie a limbii. Pot funcţionarii de la primării să decidă în asemeea probleme?"* (Mioara Avram, Institutul de Lingvistică "Iorgu Iordan"); *"Nu poţi să pui bariere în calea evoluţiei limbii – un organism viu, în continuu proces de schimbare şi dezvoltare. Neologismele vor face parte din limba română"* (Teodora Ştefan, studentă la Facultatea de Litere); *"Sunt cuvinte străine care traduse exact nu fac decât să stârnească hohote de râs"* (Ovidiu Paul, student la Facultatea de Limbi şi Literaturi Străine); *"Ce ne facem cu regionalismele? Bunăoară, în Transilvania, la brânză i se spune scoacă. Trebuie să facem şi traducerea, conform legii lui Pruteanu?"* (prof. Al. Mitache, Oradea).

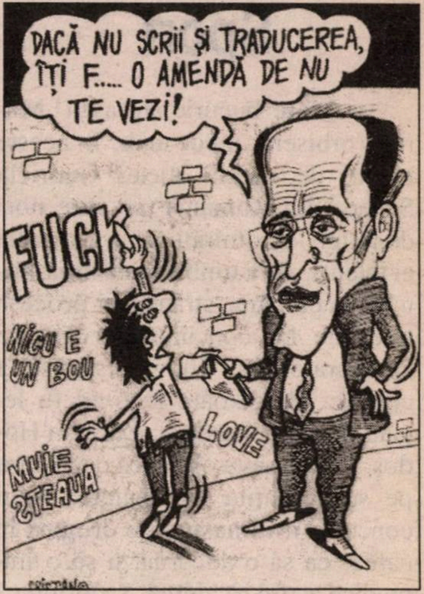
DACĂ NU SCRII ŞI TRADUCEREA, ÎŢI F.... O AMENDĂ DE NU TE VEZI!
FUCK
NICU E UN BOU
LOVE
MUIE STEAUA

Desen de Cristian; în "Adevărul", Bucureşti, 2002

Niciodată o intenţie legislativă n-a stârnit atâtea comentarii decât cea pentru protejarea limbii române. Umoriştii şi caricaturiştii au acum un subiect gras de exploatat. Se fac, fireşte în derâdere, eforturi pentru a se traduce în româneşte cuvinte, expresii, denumiri intrate deja în lexicul românesc. Bunăoară, "hot-dog" ar urma să se vândă sub numele de "câine fierbinte"; "cravată" – "gât-legău"; "tramvai" – "pe şine alergător" etc. etc. Ar trebui un amplu dicţionar pentru sport, unde cuvintele străine abundă, şi mai ales pentru cei ce lucrează în domeniul computerelor. O colecţie de dicţionare ar trebui să aibă asupra lor cei ce lucrează în primării şi vor face parte din "poliţia limbii" sau vor fi "inspectori pentru limba română", ţinând seama că în administraţia publică locală pot lucra, conform legilor actuale, şi oameni care n-au decât patru clase primare!

◆

În timp ce atenţia opiniei publice este îndreptată spre o problemă ca cea de mai sus, puterea actuală, prin reprezentantul ei de la vârf – premierul Adrian Năstase – concentrează tot mai multă forţă în cadrul guvernului. Mai sunt doar doi ani până la alegerile viitoare şi cum Năstase şi-a făcut planuri de guvernare pentru cel puţin încă opt-zece ani, vrea să meargă la sigur în 2004, mai ales că între timp şi opoziţia dă semne de revigorare.

PSD-ul lui Adrian Năstase are pentru aceasta nevoie de bani, mulţi bani. Pentru guvern, dar şi pentru oamenii de bază ai acestuia, pe care – cum s-a dovedit şi până acum – numai miliardele de lei, vilele, maşinile luxoase şi vacanţele prin insule exotice îi stimulează să înfăptuiască planurile de viitor ale partidului.

Consecvent principiului centralizării, Adrian Năstase acaparează permanent fonduri şi organisme instituţionale, încălcând atât principiile economiei de piaţă cât şi firavele legi economice existente la noi. Două recente decizii ale guvernului vin să confirme cele de mai sus. Mai întâi, printr-o Ordonanţă de urgenţă, guvernul a trecut Casa Naţională a Asigurărilor Sociale în subordinea Ministerului Sănătăţii şi Familiei. Măsura este apreciată ca o lovitură de stat. S-a revenit astfel la sistemul asigurărilor de stat de pe vremea lui Ceauşescu. Miza este mare: aproape două miliarde de dolari, care se strâng anual din cotizaţiile populaţiei, trec în administrarea statului. Ministerul de Finanţe deţine astfel un control deplin asupra sumelor cotizate de asiguraţi. Aşa ceva nu există nicăieri în lume. În timp ce starea sănătăţii populaţiei este la nivelul cel mai scăzut din Europa, în timp ce nu sunt bani pentru medicamente iar spitalele (cele care n-au fost încă închise) sunt falimentate sau în pragul falimentului, banii sănătăţii daţi de oameni sunt folosiţi de guvernanţi în cu totul alte scopuri.

Printr-o altă Ordonanţă de urgenţă, Registrul Comerţului şi Biroul Unic – organisme care reglementau activitatea firmelor – au trecut din subordinea Camerelor de Comerţ la Ministerul Justiţiei. Toate taxele care se plătesc la Registrul Comerţului prin Biroul Unic sunt încasate acum de guvern.

Urmărind realitatea – ca orice ziarist care trăieşte în România – aş putea relata, până la exasperarea cititorilor, fapte şi întâmplări ce ne fac viaţa un calvar. Puţinele lucruri bune care se mai întâmplă aproape că nu mai contează, prăbuşiţi fiind cu toţii sub povara grijilor tot mai mari.

Într-o ţară ca România, unde numărul evreilor nu trece de 10.000 (cu toţii bătrâni) se mai găsesc tineri descreieraţi care să întreprindă acţiuni antisemite. Recent au apărut mai multe asemenea manifestări, dar în prim plan sunt cele de la Teatrul Evreiesc de Stat din Bucureşti şi cele de la Cluj. Cu toate protestele Federaţiei Comunităţilor Evreieşti şi în ciuda indignării generale a opiniei publice, Poliţia şi alte organe publice de siguranţă ale ţării nu fac mai nimic pentru a preveni şi pedepsi asemenea fapte oribile. Tac şi amână mereu anchetarea, până mai uită lumea şi se ia cu alte treburi. Din nefericire nici presa şi nici televiziunile şi radiourile nu iau atitudine împotriva acţiunilor fasciste; ba chiar le privesc cu îngăduinţă, ca pe nişte fapte oarecari. La ora actuală, în România sunt tolerate forţe (e drept, izolate) promotoare ale unor tendinţe şi manifestări antisemite, xenofobe, care propovăduiesc ura de rasă şi care pot influenţa minţi tinere înfierbântate împingându-le la acţiuni concrete. Mulţi spun în România că Iliescu şi Năstase îi "protejează" pe Vadim şi pe acoliţii lui, folosindu-i pe post de... pisică neagră, ce trebuie arătată din când în când occidentalilor!

◆

În ultimii ani au apărut tendinţe de izolare (chiar separare) a Transilvaniei de România. La început, premierul Năstase a combătut cu vehemenţă ideea separatistă. Acum, pentru a contracara într-un fel ideile celor de la Cluj, Adrian Năstase a venit cu o propunere de regionalizare pe criterii economice – zice el – a României. Conform acesteia, România urmează a fi împărţită în opt regiuni. Proiectul actual se află în studiu şi dezbatere şi vom avea prilejul de a discuta despre el.

◆

Dacă lucrurile se desfăşoară aşa cum sunt prevăzute, înseamnă că la ora când citiţi aceste rânduri, România a fost deja admisă în NATO la Summitul de la Praga. Vom vedea. Sunt însă întrunite cam toate condiţiile, de ambele părţi, pentru ca evenimentul, mult aşteptat de o mare parte a românilor, să se producă.

C.N.N.
Ce Năimiţi
Nemernici

SCURT

- **Știți ce este premierul Adrian Năstase?**
- **Rothschild**
- **Dan Diaconescu la Zidul Plângerii**
- **Are de gând SUA să ocupe România?**

«Pentru cine nu bănuiește, vreau să amintesc că (primul ministru) Năstase a fost impus lui Iliescu de către evrei, acesta fiind unul dintre cei mai fideli lachei ai sionismului mondial. Să ne aducem aminte că una dintre primele măsuri pe care le-a luat a fost acea teribilă retrocedare a averilor boierești, acea "prostitutio in integrum", prin care evreimea urmărește a înșfăca imensele averi deținute înainte de '40, obținute prin camătă de la români și prin înșelăciuni des repetate. Să nu uite evreii plecați de pe tărâm românesc că au fost o dată despăgubiți de către statul român, iar a veni din nou cu pretenții asupra acelorași imobile reprezintă o ticăloșie de nivel mondial. Pe aceeași linie se înscrie și emiterea rușinoasei Ordonanțe 31/2002, prin care sioniștii încearcă a înfige pumnul în gura naționaliștilor, pentru ca niciodată glasul adevărului să nu mai răzbească prin negura densă a sincretismului globalist.»

◆

«De acolo, și cu ajutorul fiilor săi, Amschel Meyer Rothschild a întemeiat un imperiu mult mai puternic decât cele ale lui Genghis Han, Alexandru cel Mare, cel roman sau orice alt imperiu cunoscut în istorie. Pentru a avea o cât de mică idee despre câți bani au făcut familia Rothschild și cabala ei din cele două războaie "mondiale", pot să vă spun că, după primul război mondial, 1914-1918, averea familiei Rothschild se ridica de la câteva miliarde de dolari la 300 de miliarde, iar după cel de-al doilea, 1939-1945, la câteva trilioane (mii de miliarde) de dolari. Statisticile care-l arată pe Bill Gates ca fiind cel mai bogat om de pe planetă sunt povești de adormit copiii. Nume ca Rothschild, Kuhn, Loeb, Jacob Schiff, Warburg, Rockefeller, Ronald Lauder, Edgar Bronfman sau ale celor 300 care fac parte din Conspirația Satanei, îngheață de teamă pe buzele celor ce vor să le pronunțe. Ele nu apar în nici un ziar, la nici o televiziune și cu atât mai puțin în statisticile publice. Apare, în schimb, numele lui Bill Gates, un exmatriculat din facultate, care, fiindcă a aparținut sinagogii "norocoase", a făcut avere cu banii Conspirației.»

◆

«În Senat, papagalul Feldman (senatorul Radu F. Alexandru, **n. red.**) a sărit iar la bătaie, încercând să se ia de președintele PRM (C.V. Tudor), cu fraze de Makarenko: "De când a apărut în viața politică, acest om face și drege" etc. Nenică, dar l-a luat Tribunul într-o serie de croșee la lingurică și de upercuturi la prepuțul lipsă, călcându-l, efectiv, în picioare printr-un discurs pamfletar necruțător!»

◆

«Ceea ce face acum armata Israelului în Palestina nu mai este război, fie și unul nedrept, inegal, ci este de-a dreptul genocid: Israelul, luptând contra "teroriștilor" palestinieni – care au ajuns la limita răbdării din 1947 încoace – nu îi omoară numai pe aceștia, sau pe părinții lor, sau pe rudele și prietenii lor până la a șaptea spiță, cum indica, recent, un ministru israelian, și cum recomandă Talmudul, ci le distruge și arhivele, ca să poată spune, ulterior, "comunității internaționale", că palestinienii nu există și nici nu au existat vreodată.»

(Din "România Mare", director C. V. Tudor; București 2002)

Dan Diaconescu

Acesta este jigodia Dan Diaconescu, directorul postului fascist de televiziune OTV, care, după cum se știe, a fost interzis (cam târziu, dar a fost) de autorități. Poate că acum, când omul are mai mult timp liber, o să-l aducă Nancy Brandes în Israel – cum s-a străduit să-l aducă și pe Gh. Zamfir – ca să facă o emisiune TV pe tema: prietenia

Dan Diaconescu: poate-l aduce Nancy Brandes și pe el veşnică dintre poporul român şi poporul israelian.

A pus ochii Bush pe fetițele din Carpați?

«Un efect pervers al lui 11 septembrie este că în loc să domolească antiamericanismul, i-a dat un nou impuls. Deşi victimă a terorismului, America e percepută ca marele asupritor planetar, ca hipervampirul care suge sângele petrolizat al popoarelor. Tot ce e rău pe lume vine, desigur, din America: de la Coca-Cola şi pantofii de atletism Reebok, la AIDS şi Internet, de la Hollywood la muzica rap. Or fi venind şi rele din America, dar vigilenţii apărători ai apei de izvor, ai opincilor şi ai imaculatelor priveliști mioritice (pe care, de altfel, nu ezită să le vândă pe bani buni aceluiaşi hulit Hollywood!), uită că Statele Unite au rămas marele, dacă nu singurul exportator de securitate din lume. De securitate şi democraţie.

Ura contra Americii se dezvoltă mână în mână cu incredibila renaştere a stângii şi a extremei stângi internaţionale. Jean-François Revel analiza, în "Marea paradă", cauzele revenirii la utopiile socialist-comuniste, într-o lume incapabilă să facă saltul în noul ev istoric. Teama de liberalism, scadenţa politicilor "cleptomane" întinse pe-o mare suprafaţă a planetei cu acordul vinovat al populaţiilor, redescoperirea naţionalismului primar ca sursă a fericirii, lenea sau, vai!, chiar incapacitatea de gândire, par să reocupe prim-planul scenei mondiale.

Să nu ne mire, aşadar, că mare parte din intelectualitatea planetară a ajuns să mărşăluiască demagogic spre un comunism cu faţă musulmană, ameninţând să ne retrimită în siberiile/saharele dominate de imaginaţia paranoică a cutărui Bin Laden vorbitor şi scriitor de franceză maoizată, de italiană arhaic-stalinistă şi de germană ecologizantă. Din acest punct de vedere, destui intelectuali şi jurnalişti români baletează şi ei plini de gravitate spre găurile negre ale prostiei. A scrie că semnătura pusă pe acordul cu americanii înseamnă trădarea patriei e o gravă formă de deranj mintal. Scufundaţi într-un antiamericanism coleric, ei nu-şi mai pun problema elementară: bine-bine, dar ce-ar căuta soldaţii americani în România? Are de gând Washingtonul să ne ocupe? Şi dacă ne ocupă, ne mai întreabă dacă suntem de acord? A pus Bush ochii pe inocentele fetiţe din Carpaţi, binişor perfecţionate la Stambul? Sau la mijloc e vorba de binecunoscuta perplexitate ontologică a troglodítului cu pix, care trebuie, musai, să-şi dea cu părerea, că doar de aia are rubrică la ziar?»

(Dintr-un articol de Mircea Mihăieş; în "Lumea liberă", New York, 2002)

Nu Hitler a pus la cale "Noaptea de cristal". O, nuuuuuuuu!

«Chiar dacă n-a fost un gest premeditat, tocmai în ziua naşterii lui Adolf Hitler, cotidianul bucureştean "Ziua" a publicat un amplu documentar intitulat "Anatomia unei conspiraţii/Noaptea de cristal – 9/10 noiembrie 1938". Semnatarul textului, Vladimir Alexe, s-a impus în ultimii ani ca unul dintre cei mai activi autori de scenarii conspiraţioniste, devenind un adevărat concurent al prolificului Pavel Corut (figură notorie pentru trecutul său de ofiţer de securitate şi pentru atitudinile sale revizionist-nostalgice şi naţionalist-xenofobe).

Metoda de lucru a lui Vladimir Alexe constă în deformarea unor informaţii deghizate într-o bibliografie neasimilată (ceea ce se desprinde până şi din preluarea eronată a unor titluri sau a numelor de autori sau persoane). Simulând plauzibilitatea, informaţiile culese sau preluate uneori din scrieri conspiraţioniste binecunoscute sunt reasamblate, reinterpretate şi organizate într-o aparentă fluiditate logică, în conformitate cu un scenariu prestabilit.

Dacă până acum Vladimir Alexe s-a rezumat la a scrie literatură conspiraţionistă în care a amestecat fobii îndreptate împotriva globalismului, a valorilor occidentale sau împotriva comunismului, de curând a descoperit şi mistificările revizioniste, practicate de publicişti şi istorici care neagă holocaustul sau minimalizează dictaturile fasciste europene. Inspirându-se din aceşti "teoreticieni" ai dreptei radicale internaţionale, Alexe sugerează acum într-un text delirant că "Noaptea de cristal" a fost o "conspiraţie" organizată cu scopul de a-l compromite pe Hitler.

Asemenea cunoscutului revizionist internaţional David Irving, autorul român susţine că Hitler, imediat ce a aflat de pogromul împotriva evreilor din noaptea de 9 spre 10 noiembrie 1938, "a devenit furios, pentru că o conspiraţie ca Noaptea de cristal îl luase pe neaşteptate. L-a chemat pe şeful Poliţiei müncheneze şi i-a ordonat să stingă incendiul de la sinagogă şi să oprească manifestaţiile antievreieşti din oraş, dar totul era tardiv". Cu alte cuvinte, Hitler ar fi dat ordin de apărare a evreilor. Postulatul nevinovăţiei lui Hitler este vehiculat de toţi revizioniştii, notorietatea absolută în materie deţinând-o David Irving. Pornind de la teza că Hitler habar n-avea de ce se întâmplă în Germania nazistă (inclusiv în lagărele de concentrare), revizioniştii îi conferă Führer-ului nazist aura unui inocent.

V. Alexe urmează acelaşi mod de interpretare a evenimentelor din

1938, sugerând că ceea ce s-a petrecut ar fi fost rodul unei conspiraţii iniţiate de persoane necunoscute. Textul nu oferă un răspuns limpede dacă aceste persoane au fost cetăţeni străini sau chiar evrei, care au pus totul la cale pentru a compromite eventual regimul lui Hitler. Până şi relatarea acţiunii, în cursul căreia au fost ucise aproximativ 100 de persoane, au fost bătuţi 30.000 de evrei înstăriţi, 7.500 de magazine au fost demolate şi jefuite, iar 400 de sinagogi au fost incendiate, este o evidentă încercare de minimalizare a pogromului pe care istoricul german Hermann Graml îl numeşte "geneza soluţiei finale". În textul său, V. Alexe adaugă că Goebbels şi-ar fi exprimat "în particular" "părerea că evenimentele au fost puse în scenă de o organizaţie secretă, bine organizată, şi că ele fuseseră planificate mai de mult". Contrazicând istoriografia germană şi internaţională consacrată, Alexe redă, de fapt, punctul de vedere al revizioniştilor, sintetizând acţiunile pogromului din acea noapte de coşmar în câteva fraze de un cinism semnificativ: "Nu *toate* sinagogile din Germania au ars" în acea noapte, nu *toate* magazinele evreieşti au suportat daune. În 1938 existau în Germania 1.400 de sinagogi, dintre care numai în 180 s-au (!) înregistrat avarii şi distrugeri. Tot în 1938, evreii germani deţineau circa 100.000 de magazine: numai 7.500 au avut vitrinele sparte şi alte pagube, scrie Alexe. "Adevărul istoric" diferă mult, cum observam, de ceea ce s-a întâmplat în realitate. Poliţia a fost de partea evreilor germani".»

(Dintr-un comentariu de Wilhelm Totok, la postul de radio "Deutsche Welle"; Berlin, 2002)

Nota Redacţiei: Coincidenţa face ca în paralel cu "dezvăluirile" lui V. Alexe să fi apărut în revista "Lettre Internationale", din Bucureşti, un articol despre celebra *Noapte* al publicistului german Jöchen Kohler. Fragment:

«Jurnalul lui Goebbels descrie cu minuţie modul în care s-a declanşat pogromul. Herschel Grynszpan, un tânăr evreu polonez, ai cărui părinţi fuseseră expulzaţi din Germania în Polonia, a împuşcat – din disperare şi pentru a atrage atenţia opiniei publice mondiale – un membru al Ambasadei germane la Paris. Drept care Goebbels a dat dispoziţie presei germane să dezlănţuie o serie de atacuri furibunde împotriva evreilor. (De altfel, aşa cum se ştie, o caracteristică a regimurilor totalitare o constituie "campaniile de presă", inclusiv în cultură.)

În Jurnal el notează cu satisfacţie: "Acum vom spune lucrurilor pe adevăratul nume. În Hessa mari demonstraţii antisemite. Sunt incendiate sinagogile. Ce bine-ar fi să dai acum frâu liber mâinei poporului!" (9.11.1938). A doua zi notează ce s-a întâmplat pe 9 noiembrie: "Mă duc la întâlnirea de partid de la vechea Primărie. Enorm de multă lume. Îi spun despre asta führerului. El decide: Demonstraţiile să fie lăsate să se desfăşoare. Poliţia să fie retrasă. E cazul ca evreii să simtă odată mânia populară. Aşa-i corect. Imediat dau şi eu dispoziţii corespunzătoare către partid şi poliţie. Apoi rostesc o scurtă cuvântare despre asta în faţa conducerii de partid. Aplauze furtunoase. Toţi se precipită imediat la telefoane. Poporul va acţiona acum". (10.11.1938). Goebbels dă el însuşi ordinul ca "sinagoga (berlineză) din Fasanenstrasse să fie demolată". Apoi adaugă: "Sosesc ştiri din toată Germania" că ard 75 de sinagogi: "La Berlin s-au făcut scrum mai întâi 5, apoi 15 sinagogi. Mânia poporului s-a dezlănţuit. Noaptea asta nu se mai poate face nimic împotrivă. Şi nici nu vreau s-o fac. Să lăsăm lucrurile să se desfăşoare. (...) Bravo! Bravo! În toate marile oraşe ard sinagogile".»

Interviu (simpatic) pe Internet

Cotidianul "România liberă", din Bucureşti, a deschis pe Internet un Forum de discuţii libere, în care, după cum afirmă redacţia, "oricine poate veni şi poate spune orice, atâta timp cât nu este ireverenţios în mod grosolan sau trivial, atâta timp cât nu spune neadevăruri evidente, calomnioase şi răuvoitoare, atâta timp cât prin discurs nu incită la acţiuni de natură să pună în pericol persoane."

Reproducem mai jos o scrisoare primită la Forum, semnată Mireille Braşoveanu-Wurtz (şi nu lipsită de un discret umor):

«O chemare a românilor de a-şi afla istoria nu poate fi decât de salutat. E bine că în sfârşit putem şi noi citi, liberi, vorbele înţelepte ale marilor noştri înaintaşi, cărturari de excepţie, exponenţi de seamă ai generaţiei interbelice, alături de tripleta de aur Cioran, Eliade şi Ionesco. Nu este cazul să îi amintim pe cei cunoscuţi, apreciaţi pentru operele lor, ci este momentul să descoperim marile valori, ale căror învăţături pline de umanism ne-au fost atât de mult timp necunoscute.

Reproduc, la rândul meu, în acest sens, un interviu cu marele istoric şi sociolog Emilian Stăncuţă-Căpraru (român adevărat, nu liftă străină, cum bine zicea cineva), colaborator de seamă al revistelor legionare în perioada 1936-1938. În anul 1949 cartea sa "Hitler – greşelile unui patriot german" este trecută la index de către autorităţile comuniste şi este silit să părăsească ţara, împreună cu familia legionarului Traian Boeru.

Interviul i l-am luat de pe Internet, dacă mai era cazul s-o spun, personal îl găsesc foarte interesant, aruncă o perspectivă nouă asupra hitlerismului şi comunismului şi pe noi, românii, ne va face să înţelegem mai bine politica, azi pe nedrept uitată, a marelui patriot care a fost Nicolae Ceauşescu.

– Stimate d-le profesor, se spun multe lucruri greşite despre comunism, aşa cum s-au spus lucruri greşite şi despre fascism. Hitler rămâne un mare neînţeles... Ce credeţi, a fost Stalin un criminal?

– Criminal? Orice se poate spune despre el, dar că a fost un criminal nu. El a avut o viziune a lumii pentru care l-au invidiat şi englezii şi nemţii, a intuit şubrezimea capitalismului şi a înţeles că salvarea lumii va fi tot comunismul, chiar dacă indirect... El a murit disperat că nu şi-a îndeplinit misiunea.

– Totuşi, mulţi istorici insistă pe crimele lui, pe distrugerea Bisericii. Cum credeţi că se împacă aceasta cu teoria dvs.?

– Ei nu, a făcut şi greşeli, datorate, în principal, temperamentului său şi dietei pe care a ţinut-o la recomandarea doctorului său evreu (l-a şi împuşcat după aceea) Shmuel Yoghlander, care îi compusese o dietă bazată numai pe cereale şi lapte degresat, şi nici nu e de mirare că avea crizele pe care le avea. Refuza să participe la mesele oficiale, pentru că nu mai putea suporta să-i vadă pe ceilalţi membri din Politbiuro cum participau la prânzurile unde se consuma multă vodcă. Dar atunci când nu-şi pierdea cumpătul, şi mai ales atunci când medicul îi permitea o dietă mai complexă, puteai vorbi cu el... era un mare om... avea idei excepţionale.

– Să vorbim puţin despre Ceauşescu. Mulţi români din diaspora erau nemulţumiţi de dictatura lui Ceauşescu şi voiau ca acesta să fie sancţionat de către organismele internaţionale. Unii îl numesc şi acum criminal. Ce părere aveţi, d-le profesor?

– Nu văd de ce organismele internaţionale ar fi avut vreun interes să-l sancţioneze pe Ceauşescu. Politica naţionalistă a lui Ceauşescu a fost o binecuvântare pentru români, poate niciodată în istorie nu au fost atât de bine izolaţi de elementele străine. Mai erau ceva unguri şi saşi, dar am înţeles că mulţi şi-au românizat numele – ceea ce este foarte bine – s-au integrat, cu alte cuvinte, vă place – bine; nu vă place – plecaţi! Oricum, a curăţat ţara de evrei, foarte bine a făcut... Unii zic că a fost un al doilea Antonescu, şi vă rog să remarcaţi că şi unul şi celălalt au fost omorâţi, executaţi la presiunea forţelor externe, au fost interese mari să ne ia eroii...

– Totuşi sunt voci care susţin că exista o mare oprimare a minorităţilor în RSR.

– Oprimare? Depinde ce înţelegem prin oprimare. Că au fost destul de mulţi evrei comunişti e adevărat, au simţit momentul, au simţit că e vorba de putere şi... hop şi ei. Mai apoi, când Ceauşescu a început să-i îndepărteze, au sărit că sunt oprimaţi.

– Istoricii apreciază totuşi că această orientare a lor către comunism a fost în esenţă o căutare disperată a unei şanse, după masacrele hitleriste...

– Să nu ne lăsăm induşi în eroare. Ce masacre? Hitler voia de fapt să îi ducă pe o insulă, să îi izoleze, să nu mai influenţeze alte ţări, atât şi nimic mai mult. Dar ei, nu şi nu! Iată că ăia care au supravieţuit au reuşit să ne aducă comunismul... dar Stalin şi în general KGB-ul îi urau şi ştiau că sunt nişte sionişti şi conspiratori, aşa că i-au eliminat după aceea... Evreii întinau cauza nobilă a comunismului... şi aici e marea valoare a lui Ceauşescu...

– Lumea vorbea şi despre evrei, dar şi de celelalte minorităţi, de exemplu cea maghiară, saşii din Transilvania, sate întregi dislocate şi apărute în alte părţi ale ţării...

– Aceasta este o minciună, o propagandă a cercurilor sioniste din Vest. În primul rând se face o confuzie, Ceauşescu a aplicat tocmai ce se consideră azi o mare realizare, anume integrarea culturilor, convieţuirea paşnică a mai multor etnii, o mai bună cunoaştere a celui de lângă tine, de aceea i-a mutat pe maghiari în Moldova şi invers, el era un iluminat, ar fi făcut să se înverzească de invidie un sociolog din Vest, aşa cunoaştere profundă a subiectului avea... Un alt lucru bun a fost salvarea ţării de evrei, pe care i-a vândut; avea şi spirit comercial, cine a zis că numai evreii fac afaceri bune?

– De ce consideraţi că era necesar să se facă curăţenie, să scape ţara de evrei şi alte minorităţi?

– Antonescu din păcate nu a reuşit. Au fost nişte iniţiative lăudabile, interzicerea accesului la educaţie, interzicerea dreptului proprietăţii, al afacerilor, al căsătoriilor mixte, mă rog, nu a apucat să le definitiveze, ca să creeze o ţară cu adevărat democratică, pentru că evreii urăsc democraţia, egalitatea în drepturi. Uitaţi-vă la istoria lor, ei au luptat tot timpul să adune şi mai multe drepturi, din Evul Mediu şi până acum, şi doar se ştie ce multe drepturi au avut mereu... Mai mult, orice intelectual care se respectă a citit cu nesaţ după revoluţie "Protocoalele Înţelepţilor Sionului", carte grea, păcat că nu ştim cine sunt autorii, dar ce importanttă are, carte editată la o editură de prestigiu. O carte excelentă, s-a încercat compromiterea ei de aşa-zişi savanţi, unii au susţinut că e un fals ordinar al Ohranei ţariste, dar puţini i-au crezut, atât de mari şi importante erau dezvăluirile ce se fac acolo! Şi nu degeaba a fost ea tradusă până şi în îndepărtata Japonie, până şi acolo evreii au o comunitate impresionantă. Japonezii, un popor inteligent, un popor semeţ, se temeau de ei mai ceva decât de bomba atomică, era normal să se informeze.

– *Domnule profesor, ştim, ne–aţi spus-o întotdeauna, sunteţi român verde din tată-n fiu, v-aţi şi publicat arborele genealogic în perioada guvernării legionare...*

– Da, aşa este, am numai o picătură mică de sânge croat din partea unei străbunici, dar este nesemnificativ...

– *Da, ştim şi vă respectăm pentru asta, totuşi am să vă pun şi dvs. întrebarea: "Ce aţi fi făcut dacă ferească Dumnezeu, v-aţi fi născut din mamă evreică şi tată ţigan?"*

– Aş fi considerat că nu merit să trăiesc, că această origine ruşinoasă îmi ia dreptul de a fi om, dreptul la existenţă...»

Ştergătorii de parbrize de la Londra

«Ziarul londonez "Evening Standard a găsit recent loc să publice pe o întreagă pagină un articol foarte indignat referitor la o bandă de şase copii din Ţăndărei, de origine rromă, între 12 şi 16 ani, care terorizează automobiliştii din centrul Londrei.

Profitând de traficul încetinit de semafoarele de la Hyde Park Corner, aceşti copii "se aruncă" asupra maşinilor şi încep să le şteargă parbrizele, cu sau fără voia şoferilor, cărora le declară că sunt refugiaţi din Bosnia sau Kosovo. Dacă şoferii refuză să-i plătească, cei şase copii se ţin scai de maşini, rupându-le ştergătoarele sau lovind caroseriile cu piciorul. Câştigul total pe o zi: 200 de lire sterline.

"Evening Standard i-a intervievat pe doi dintre aceştia, Tony Rostaş şi Gon Vijelie, care au declarat că au ajuns în Marea Britanie în urmă cu 3 ani şi că au solicitat azil politic. În prezent familia lui Rostaş trăieşte într-un apartament de trei camere nu departe de centrul Londrei, plătit, cum scrie ziarul, de către contribuabilul britanic. În plus familia Rostaş primeşte 900 de lire sterline pe lună ajutor social pentru haine şi mâncare, nu plăteşte taxe locale, iar mobila i-a fost plătită tot de statul britanic. Familia Rostaş a sosit ilegal în Marea Britanie în 1999, ajutată de un grup de polonezi pentru suma de 3.000 de lire sterline, din care achită 100 la fiecare două săptămâni.

O altă metodă a celor şase copii rromi este ca în zilele de vineri să cerşească pe la moschei, pretinzând că sunt musulmani, iar duminicile să-şi atârne cruci de gât şi să cerşească la biserici.»

(Dintr-un articol de Carmina Haşeganu; în "România liberă", Bucureşti, 2002)

Iarăşi vize pentru români?

«Gerrit Zahn, liderul liberalilor olandezi – partid în coaliţia de guvernare – a declarat că va cere parlamentului de la Haga reintroducerea vizelor pentru cetăţenii din Europa de Est, recomandând în acest sens şi Comisiei Europene să revizuiască lista cu statele ai căror cetăţeni au nevoie de viză la intrare în spaţiul Schengen. Când a făcut însă referiri concrete, acestea i-au avut în vedere doar pe români şi pe bulgari, despre a căror libertate de mişcare în spaţiul Schengen dl. Zahn a apreciat că "a dus la o creştere îngrijorătoare a numărului de criminali şi prostituate". Liberalul olandez şi-a calificat în mod forţat demersul ca "o încercare de a opri imigraţia ilegală".

Pusă astfel problema, ameninţarea reintroducerii vizelor pentru români devine reală. Cu atât mai mult cu cât nori se strâng nu numai din nordul Uniunii Europene, ci şi din sudul acesteia. Preşedintele Cataluniei a cerut guvernului central de la Madrid, pe absolut aceleaşi considerente, reintroducerea vizelor pentru români, pretextându-se şi că poliţia nu mai poate face faţă infracţionalităţii din partea acestora. Iar la Paris, deşi guvernul dezminte existenţa vreunei intenţii în această direcţie, presa franceză, de vreo două luni, o ţine sus şi tare că autorităţile cochetează cu o reintroducere a vizelor pentru români, ca replică la invazia de cerşetori ţigani români care au speriat Parisul.

Cercul, după cum se vede, se strânge. Cererile de reintroducere a vizelor vin de undeva din rândurile celor ce se fac ecoul "opiniei publice" şi nu apar ca o iniţiativă directă chiar a autorităţilor în exerciţiu. Cărora, în asemenea cndiţii, nu le mai rămâne decât de a "ceda" în faţa acestor cereri.»

(Dintr-un articol de Ilie Şerbănescu; în "România liberă", Bucureşti, 2002)

Un măgar cu... statuie

«O localitate din judeţul Constanţa, Techirghiol, îşi propune – prin intermediul consilierilor locali – să înalţe în centrul aşezării statuia unui... măgar. Dar nu unul oarecare. O legendă locală povesteşte că demult, pe timpul otomanilor, în localitate exista un paşă pe nume Techir. Unul dintre măgarii acestuia, bătrân şi bolnav, a fost aruncat în lacul binecunoscut astăzi. Dar... minune, după câteva zile, măgarul s-a făcut sănătos. De atunci, localnicii şi nu numai sunt încredinţaţi că apa lacului este făcătoare de minuni. Este de altfel cunoscut faptul că la Techirghiol tratamente medicale, utilizând calităţile nămolului, se fac începând cu anul 1893.»

(Dintr-un articol de A. Stănescu; în "Curierul Românesc", Bucureşti, 2002)

Razna

«A doua oară, într-un interval de timp relativ scurt, actualul senator şi fostul poet Adrian Păunescu se comportă, dacă e să credem informaţiilor din cotidiane, ca un mitocan. Iertat să fie Cronicarul pentru neacademica expresie, dar alta mai potrivită cu "ieşirile" lui A.P. nu a găsit. Cu ocazia unei vizite la Beijing, s-a supărat atât de tare pe ambasadorul României în capitala Chinei, încât a determinat, se pare, rechemarea lui de la post. Motivul? Aplicarea de către dl. Donca a unui prootocol în care familia poetului n-a avut locul cuvenit la întâlnirile cu oficialii chinezi. De curând, A.P. a recidivat: a părăsit pur şi simplu masa oferită în cinstea lui de primăria localităţii Uzdin din Serbia, prilejuită de acordarea unui premiu pentru poet şi a cetăţeniei de onoare, fiindcă, vezi Doamne, gazdele n-ar fi fost prompte în servirea mâncării. Zadarnic l-a rugat ambasadorul nostru la Belgrad să rămână. Cu un aer marţial, de pompier la pensie, senatorul s-a urcat în maşină şi dus a fost. Călătorie sprâncenată!»

(Din "România literară", Bucureşti, 2002)

Mozart în peşteră

«Peştera Româneşti, din judeţul Timiş, găzduieşte de 19 ani neîntrerupţi o ingenioasă "stagiune" de concerte-unicat în ţara noastră, într-un decor mirific şi cu o acustică aparte, cum numai această inedită "sală" poate oferi. Ultimul spectacol de zile mari a răsplătit eforturile celor 1.000 de participanţi care, pe o vreme ploioasă, au parcurs cu pasul mai bine de o oră traseul pe versantul Muntelui Poiana Ruscăi până la peşteră. Doar instrumentele muzicale şi aparatura tehnică au fost transportate în căruţe trase de tractoare, până într-o poieniţă din împrejurimile peşterii. De acolo, acestea au fost preluate de braţele şi spatele neastâmpăraţilor speologi care au şi avut ideea acestui original spectacol în inima muntelui. Graţie lor, Peştera Româneşti ocupă astăzi un loc de cinste în circuitul de valori culturale europene, alături de alte vestite peşteri din Slovenia (Postojna), Franţa, Germania, Anglia, Ungaria. Ultimul spectacol, realizat cu concursul prestigioasei orchestre franceze "Da Chiesa", a constituit o nouă revelaţie încă de la primele acorduri. S-au interpretat cu măiestrie şi rafinament compoziţii nemuritoare de Mozart, declarat "patronul spiritual" al acestui gen de concerte din Peştera Româneşti, dar şi de Ravel, Bizet, Schütz, Gershwin, Albeniz, Vlad Rotaru. S-a înscris astfel o nouă şi fericită pagină de uvertură în "stagiunea" din Peştera Româneşti, obiectiv inaugurat în 1984, din iniţiativa unui inimos grup de speologi timişoreni iubitori de artă, în frunte cu prof. univ. dr. Constantin Lupu. Pe parcursul anilor, în decorul fascinant al Peşterii Româneşti, cu o acustică inconfundabilă şi fermecătoare, au cântat formaţii muzicale de primă mărime: Orchestra Regală din Copenhaga, Cvintetul "Campania Brass" din Italia, Filarmonica "Banatul", corul "Sabin Drăgoi" şi multe altele, însoţite de solişti şi dirijori de cel mai înalt prestigiu.»

(Dintr-un reportaj de Ion Medoia; în "România liberă", Bucureşti, 2002)

Şcoală de prostituate de lux

«Merţanul (Mercedesul) gri metalizat, lucios ca o bombonică, se opreşte câş pe bordură, cu scrâşnet de frâne. Din el coboară o cucoană blondă, proprietara maşinuţei, coafată à la Maria Ciobanu. Coaptă bine femeia, trecută de 45 de anişori. Aurul străluceşte, parfumul greu rămâne mult în aer. După ea vine repede însoţitorul ei, un bărbat grizonat, cu ten măsliniu. Arab. Amândoi intră în curtea interioară de la Hanul lui Manuc şi urcă scările care duc la restaurantul de la etajul unu. O masă mai retrasă şi... imediat chelnerii zbârnâie care încotro. Bucatele apar ca prin minune aburinde. Băutura curge valuri. Orchestra bagă un la minor. Atmosferă intimă cu miros de vin vechi fierbinte ca sângele. Toată lumea o strigă "doamna Didi", dar de fapt în buletin scrie că o cheamă Alexandrina Ion. Autoturismul bengos şi l-a procurat din Germania, "muncind cu şalele şi cu creierul", se destăinuie mândră madam Didi. Chiar dacă e cam ofilită, femeia se jură că ştie să scoată untul din orice bărbat. A citit multe cărţi, face yoga cu un maestru, vorbeşte fluent trei limbi străine, nu consumă carne şi ştie multe poezii pe de rost. Îi face o reală plăcere ca în timpul actului sexual să declame din poeţii ei preferaţi, Esenin şi Maiakovski. Acum e mare patroană, lumea o respectă. Are o cârciumă prin Giuleşti şi câteva standuri în Europa. S-a căsătorit cu un arab bogat. Medic. Copii, zice ea, nu a avut vreme să aibă. Din când în când mai face însă nebunii, ca să-şi aducă aminte de anii tinereţii. Iese pe ştrase cu vechi clienţi, ca în seara aceasta. Visul ei este să înfiinţeze o şcoală specială de prostituţie la care să vină cele mai frumoase fete din ţară. Madam Didi e pusă pe fapte mari. Mărturiseşte că are prieteni importanţi care o vor ajuta în iniţiativa ei. Vrea să angajeze la această şcoală de curve profesori de limba engleză, italiană şi franceză, un psiholog, unul care "să le înveţe pe fete puţină cultură generală". Să poată eventual deosebi un tablou semnat Grigorescu de un poster cu Jennifer

Lopez sau o piesă de teatru de un concert simfonic. "Românii au femei foarte frumoase în comparaţie cu alte popoare, povesteşte madam Didi. Am mers prin cele mai ascunse oraşe şi sate. Le-am văzut. Toate soiurile de fete. Blonde, brunete, creole, mulatre. Da' cam toante. Mute, domnule! Din păcate, prostituatele din ziua de azi nu au şcoală, nu au clasă".

Pe la începutul anilor '80, madam Didi presta la Intercontinental cu voie de la Securitate, după obiceiul pământului, şi alegea bărbaţii numai pe sprânceană, plini de lovele. Banii curgeau la ea ca picăturile de ploaie pe un acoperiş de tablă. Zornăiau. Avea relaţii peste tot, cunoştea lume bună din vârfurile partidului comunist. Nimeni nu avea curaj să se lege în vreun fel de ea. "Dacă aţi şti voi pe cine am avut eu pe pernă aţi înnebuni. Granguri, responsabili cu propaganda, oameni din PCR, tremurau toţi în faţa lor. Când avea chef unu' din conducere să facă distracţie cu străini, chema toate prostituatele cunoscute. Ne ţinea un fel de şedinţă înainte şi ne explica de ce trebuie să ne sacrificăm noi pentru binele ţării. Trebuia ca delegaţia cutare să se simtă minunat pe meleagurile noastre, aşa că eram disponibile pentru partid 24 de ore din 24. Dacă nu, puteam fi băgate la zdup".

Revoluţia a prins-o în pat, la etajul opt al Intercontinentalului cu unul de la UTC. A fost calmă, nu s-a speriat. Partenerul însă a făcut pe el de frică. "Nu mai nimerea ăla să-şi bage pantalonii pe crac. Se uşurase pe el şi puţea de-ţi muta nasu'! Mi-a zis să fug unde-oi şti, că e prăpăd. Cade Ceauşescu, vin alţii la putere şi o să bage curvele informatoare la puşcărie".

Astăzi, după atâţia ani, e o vreme minunată pentru afaceri şi iubire, constată cu înţelepciune fosta prostituată. "Poţi scoate bani din orice dacă ai tupeu şi ştii să te mişti bine", zice ea în timp ce se şterge la gură cu şerveţelul. Lasă un bacşiş gras chelnerului şi se urneşte din loc. Arabul îi deschide galant uşa merţanului şi automobilul geme. Femeia are aerul unei cucoane care pleacă în concediu la munte cu floricele şi ouă fierte. Dar numai ea ştie câte gânduri îi roiesc în cap, ca albinele. Gânduri cu miros de parai, piept păros de arab bogat şi şcoală de curve la care ea să fie directoare într-o zi. Totuşi, la cum se bagă şi se retrag în Parlament proiectele de legalizare, până când va forma o clasă specială de cadâne intelectuale, care să ofere pe lângă prea banalul sex plătit, clipe de poezie şi recitaluri de pian clienţilor, o să mai curgă multă apă pe Dâmboviţa.»

(Dintr-un articol de Dana Fodor şi Răzvan Mateescu; în "Naţional", Bucureşti, 2002)

Ce se mai fură?

«Hoţii din Iaşi au o imaginaţie ieşită din comun. După indicatoarele rutiere şi capacele de canal, în ultima perioadă ei şi-au îndreptat atenţia asupra parapeţilor de protecţie montaţi la ieşirea din oraş. Numai în această săptămână au fost furaţi 47 de astfel de parapeţi, producând o pagubă de peste 300 de milioane de lei.

"Aşa ceva se poate întâmpla numai în România, unde în curând se va ajunge probabil să se fure tot ceea ce există pe stradă. În cazul acestor parapeţi, situaţia este foarte gravă. Lipsa lor poate duce la accidente rutiere cu urmări grave, mă refer la pierderi de vieţi omeneşti", spune vicepreşedintele Consiliului Judeţean Nicolae Ivanciu.»

Morminte cu tot confortul

«În ultima vreme, societăţile de pompe funebre din Galaţi au înregistrat cereri cel puţin ciudate de a construi câteva morminte mai neobişnuite.

"Anul acesta am avut mai multe comenzi ciudate. De exemplu o tânără care a lucrat în străinătate a dorit un cavou cu geamuri glisante şi spoturi cu halogen. Nu este nici o glumă. Am avut şi cereri şi mai ciudate, cum ar fi montarea de aer condiţionat sau de alarmă cu senzori. Oricum, pe majoritatea doritorilor de astfel de găselniţe îi cam potolesc preţurile, dar am avut şi comenzi de acest fel care s-au finalizat", a declarat Dan Tudorache, directorul unei firme de pompe funebre din Galaţi. Constructorii de morminte susţin că spre surprinderea lor, tot mai mulţi tineri doresc, în ultima vreme, să-şi amenajeze câte un loc de veci. "Pe lângă bătrânii care doresc amenajarea cavourilor avem, în ultima vreme, cereri şi de la tineri care doresc să-şi amenajeze locul de veci după ultimul răcnet", a mai declarat Dan Tudorache.»

(Din "Lumea liberă", New York, 2002)

„Rechinu'", jefuitorul de vedete

Îl cheamă Nicolae Mandache. Şi i se spune „Rechinu'". Fiindcă este cel mai bun hoţ din Bucureşti. Un hoţ de lux, dacă se poate spune aşa, specialist în spargeri de case "mari": oameni politici, cântăreţi de succes, fotbalişti. Antoniu Nicolae, de la săptămânalul "VIP", scrie următoarele despre „Rechinu'":

«"VIP" a aflat de la anchetatori că Mandache avea ochi numai pentru casele VIP-urilor, situate în zone centrale ale Capitalei. "Făcea rost de adresele şi telefoanele personalităţilor de la firma la care lucrau – să zicem – directorul nu ştiu care, de la sediile partidelor sau de la câte un ziar, unde suna şi cerea ziariştilor să-l pună în legătură cu un sportiv sau un artist. Apoi, îşi studia ţinta zile întregi cu mare atenţie. Nu-i scăpa nici un amănunt şi opera singur", afirmă anchetatorii. Mandache jefuia o locuinţă în aproape opt minute. El se folosea de peste 30 de unelte de spart o uşă. Dacă proprietarul avea câine, folosea un dispozitiv cu unde electromagnetice.

Fost mecanic, Nicolae Mandache a ajuns pentru prima dată în boxa acuzaţilor în 1988, când şi-a jefuit şeful şi un coleg de serviciu. De atunci şi până în 2000 a mai primit şapte condamnări. Magistraţii de la Tribunalul Bucureşti au hotărât în 2000 ca „Rechinu'" să ispăşească şapte ani în spatele gratiilor. După cinci luni din pedeapsă, a fost eliberat temporar, pe motive medicale, dar nu s-a mai întors în penitenciar. Mandache a fost dat în urmărire generală. În perioada cât s-a aflat în libertate, a continuat să spargă locuinţe de lux situate în centrul Capitalei. În pofida faimei lui, „Rechinu'" a fost încătuşat de o patrulă de la Circulaţie în urma unui control rutier de rutină. Poliţiştii l-au oprit în trafic şi au constatat că au în faţă un urmărit general. Atunci s-a găsit sub bancheta maşinii lui o adevărată comoară: bijuterii, mii de dolari, dar şi o trusă în care avea scule pentru spart uşi. Poliţiştii de la Serviciul Judiciar cred că mare parte din bunurile furate de Mandache au părăsit deja România. "Nici un hoţ de asemenea talie nu fură la întâmplare. Fură la comandă un tablou, de exemplu, iar în aceeaşi zi tabloul respectiv este scos din ţară şi vândut unui colecţionar străin", ne-a declarat unul dintre ofiţerii care se ocupă de cazul "Mandache".

Mandache obişnuia să ţină un "jurnal" al victimelor, în care-şi nota adresa, numerele de telefon – fix şi mobil – ale acestora, dar şi orele când nu se aflau acasă. Din agenda lui se poate citi: "Omu' pleacă la 8, până la 4 nu este nimeni în casă, câine jos, în curte" sau "Vecinul de la parter urcă la 2, dă mâncare la pisică, udă flori". Anchetatorii afirmă că, în total, agenda lui Nicolae Mandache include peste 300 de adrese ale unor senatori şi deputaţi, sportivi, patroni, colecţionari, primari de sector sau cântăreţi, printre care Angela Similea, Marian Vangelie, Nicolae Văcăroiu sau Doina Levintza. Interesant este că „Rechinu'" avea de gând să-l "viziteze" şi pe preşedintele Senatului, Nicolae Văcăroiu, care e vecin cu premierul Adrian Năstase şi cu primarul general al Capitalei, Traian Băsescu.

Despre cât a pus „Rechinu'" la saltea în urma furturilor, poliţiştii spun că el a cumpărat zeci de apartamente, dar nu pe numele său, ci pe al copiilor săi şi al unor rude apropiate. Astfel, proprietarii jefuiţi sunt puşi în situaţia să nu-şi mai poată recupera nimic din pagubă, întrucât Mandache nu are din ce să-i despăgubească.

În luna ianuarie 2001, „Rechinu'" a intrat în casa fotbalistului Sabin Ilie escaladând o copertină aflată sub un geam şi a sustras bunuri în valoare de peste 200.000 de dolari. Contactat de reporterii "VIP", Sabin Ilie ne-a declarat: "Am auzit şi eu că au prins un suspect. Până acum nu m-au confruntat cu acest Mandache, dar am înţeles de la Poliţie că nu au găsit la el nimic din ce am reclamat eu. Mi-au dispărut atunci din casă toate bijuteriile şi două ceasuri Cartier. Până astăzi, n-am găsit nimic. Mi–am şi luat gândul de la bijuterii!".

Întrebat de "VIP" dacă are cunoştinţă de la Poliţie că se afla pe lista „Rechinului", soţul Angelei Similea, politicianul Victor Surdu, ne-a declarat: "Poliţiştii nu mi-au spus nimic. Aud pentru prima dată de la dvs. Dar nu-mi fac griji. Apartamentul din Bucureşti, unde stă o rudă de-a noastră, este foarte bine securizat. Dacă cineva ar încerca să-l spargă, ar sări tot blocul în aer. Dincolo, casa este la fel de bine păzită şi, sincer să fiu, cred că nici mama hoţului n-ar putea intra la noi!".

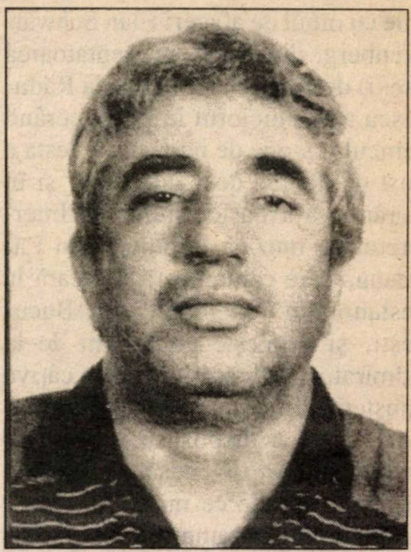

„Rechinu'"

Actorul Ion Caramitru figurează şi el pe lista „Rechinului". Ex-ministrul Culturii ne-a mărturisit că a fost călcat de hoţi de două ori în ultimii trei ani. Prima dată, în 2000, i-au dispărut din casă mai multe obiecte de valoare, iar a doua oară, la începutul acestui an, hoţii n-au mai luat nimic, chiar dacă reuşiseră să-i spargă uşa: "Cred că ultima dată s–au speriat şi au fugit. Am să merg la Poliţie să văd dacă au găsit ceva din bunurile care mi-au fost furate. Poate am să recuperez ceva din pagubă!".»

Can-canuri...

...întâlnim, ca-n toate lunile anului, în revista "VIP", precum şi-n alte tipărituri cu ochii pe vedete:

■ După ce a trăit câţiva ani de

zile cu omul de afaceri Elan Schwartzenberg, din Israel, prezentatoarea (sexi) de televiziune Mihaela Rădulescu a pus piciorul în prag, cerând amicului s-o ia de nevastă. Acesta a fost de acord, deşi fără elan, şi în curând va avea loc nunta. ■ Interpretul de muzică Populară Ion Lăceanu, care cântă seară de seară la restaurantul "Mercur", din Bucureşti, şi primeşte bani buni de la admiratori, a fost întrebat de câţiva muşterii din local, rămaşi fără leţcaie, dacă e dispus să le cânte... pentru bonuri de masă. Lăceanu a răspuns: da, de ce nu? şi, după ce şi-a umplut buzunarele cu bonuri de masă, a cântat respectivilor, la ureche, de inimă albastră, până-n ziuă. ■ Celebra actriţă australiană de film Nicole Kidman (fosta soţie a lui Tom Cruise) a întors pe dos, prin prezenţa ei, toate comunele din Valea Râşnoavei: ea a turnat acolo câteva scene din filmul de epocă (se petrece în America de la finele veacului 19) "Muntele rece", regizat de Anthony Minghella. ■ Nadia Comăneci (măritată cu colegul ei într-ale gimnasticii, americanul Bart Conner, stă foarte mult, în ultima vreme, la Bucureşti. Motivul: un "roman" amoros cu prezentatorul Cosmin Cernat, de la canalul Sport al postului de televiziune România 1. ■ Ziaristul Ion Cristoiu are mari necazuri cu banii. După ce a fost condamnat în justiţie să plătească romancierei Gabriela Adameşteanu (redactor-şef al revistei "22") suma de 400 de milioane lei (pentru calomnie), omul a fost dat în judecată (tot pentru calomnie) şi de Cristian Mititelu, directorul secţiei române a postului de radio BBC. Acesta îi cere lui Cristoiu daune morale în valoare de 500 de milioane de lei. "Mititelu", a declarat Cristoiu presei, mi-a comunicat că renunţă la proces dacă îi dau 400 de milioane de lei, banii jos". Adică mezuman sau cash. ■ Miliardarul Viorel Cataramă (fruntaş al Partidului Naţional Liberal) se însoară cu fostul manechin Adela Surugiu, cu care se află la cataramă de multă vreme, cei doi având şi un copil, pe nume Ştefan Tudor. ■ Actorul Adrian Pintea, unul din marile talente ale scenei româneşti, bea cam mult. Atât de mult încât soţia sa, Lavinia, şi cei din jur sunt realmente îngrijoraţi. El a fost dus în câteva rânduri la dezalcoolizare, dar fără succes. Mai nou, aflat într-un turneu la Constanţa, actorul a ieşit în pielea goală pe coridoarele hotelului Gucci, fugărind cameristele şi făcând un scandal de zile mari. ■ Best-sellerul momentului este cartea lui Mihai Pelin "Opisul emigraţiei politice – Destine în 1.222 de fişe alcătuite pe basa dosarelor din arhivele Securităţii" (v. "Minimum" nr. 188). Iată-l aici (stânga), savurându-şi succesul, în compania poetului şi editorului Petru Romoşan, directorul editurii Compania, unde s-a tipărit cartea. ■ Mult discutatul afacerist Vasile Gheorghe, zis şi Gigi Kent, a murit în condiţii cam suspecte. Diagnosticul fu infarct, însă presa are îndoielile ei. "Moarte naturală sau provocată?", aşa sună un titlu pe toată pagina în ziarul "Naţional". Gigi Kent trăia cu nu mai puţin vestita Floriana Juncan, ziaristă şi eroina unui scandal de răsunet prilejuit de relaţia ei, în anii '90, cu ambasadorul Elveţiei la Bucureşti. În fotografie (pag. 47), Gigi Kent împreună cu Floriana Juncan, ascultând-o pe Maria Dragomiroiu interpretând cântece de of şi alean. ■ O altă jurnalistă aducătoare de scandal, care-a ţinut

Nicle Kidman

afişul luna trecută, este Laura Andreşan. Ea a fost victima unui accident de automobil la Slobozia Bradului, din judeţul Vrancea, în timp ce călătorea de la Iaşi la Bucureşti, fiind internată în spital. Picanta ziaristă este în afară de orice pericol. Cu excepţia pericolului (de care dânsa nu se sperie, dimpotrivă) că presa discută despre ea. «Laura Andreşan – scrie "România liberă" – s-a remarcat îndeosebi în urma scandalurilor sexuale cu diverşi politicieni, în special din partidul de guvernământ. Din pleiada de amanţi prin paturile cărora Laura a afirmat că a trecut se pot enumera miniştrii Dan Matei Agathon, Ioan Rus şi Mircea Geoană, Cozmin Guşă, secretarul general al guvernului, dar şi senatorul Nicolae Văcăroiu, Liviu Negoiţă, vicepreşedintele Partidului Democrat. Popularitatea tinerei a culminat în timpul scandalului dintre Mihai Iacob şi controversatul (om de afaceri) Sorin Vântu, împotriva primului pornind o adevarată campanie. Poate extaziată de popularitatea care devenea tot mai mare, Laura Andreşan s-a remarcat apoi prin apariţiile în costumul Evei în revista "Penthouse". Publicaţia plină de fotografii indecente i-a promis apoi Cicciolinei românce şi rolul principal în primul film porno românesc.»

Aniversare

Dumitru (Titi) Rucăreanu, actor la Teatrul de Comedie din Bucureşti; 70 de ani de la naştere.

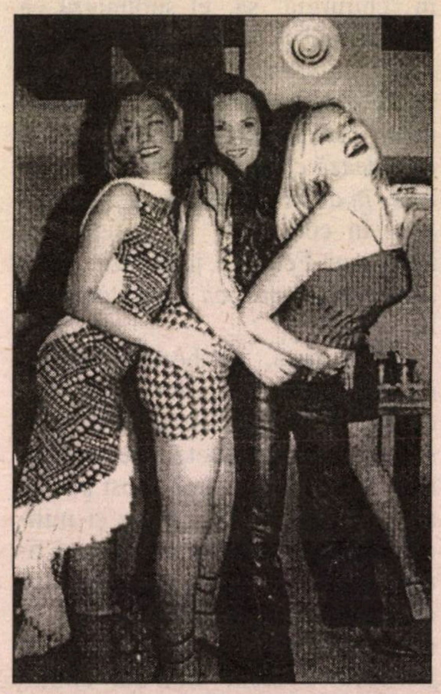

Laura Andreşan (prima din dreapta)

Deces

Dan Costescu (74), ziarist, coeditor al săptămânalului "Lumea liberă", din New York; în urma unei grele şi lungi suferinţe.

Infuzie de cultură
în pastile homeopatice

STELE
REGALE

Cartea recent publicată
de
ELENA-ESTHER TACCIU
în Editura DU Style
Bucureşti

Vă prezintă peste o sută de portrete ale personalităţilor de talie universală, ca Van Gogh, Marcel Proust, Mihai Eminescu, Rudolf Nureev.

Pornind de la Zodia sa de naştere, fiecare din aceşti eroi îşi dezvăluie şi drama sentimentală.

«Un fermecător volum de portrete astrologice ... profunde şi convingătoare... "Stele regale" e o fabuloasă carte a destinului uman.»

(Ion Cristofor,
"Cetatea culturală",
Cluj)

Cartea poate fi procurată
trimiţând contravaloarea
a 50 de şekeli la adresa:
ELENA-ESTHER TACCIU
P.O.B. – 2104
58490, KIRIAT SHARET
HOLON Telefon: 03-5590829

ION MIHĂILEANU
Corespondenţă din Franţa

Caleidoscop parizian

- **Profesiunea mea? Călău**
- **Să i-o spui lui mutu'**
- **O stradă ca un ştetel**
- **Yves Montand**

Călău. Gâde. Dacă domnului Fernand Seyssonnier, acum la pensie, retras într-o localitate din sudul Franţei, Fontaine-de-Vaucluse, i-aţi pune întrebarea: ce profesiune aţi avut? el ar da, candid, răspunsul de mai sus. O profesiune transmisă din tată în fiu. Pentru că Maurice Seyssonnier, babacul, n-a avut altă meserie. Precum alţii, brutari, tâmplari, tinichigii, îşi învaţă odraslele arta de a face o pâine rumenă, o masă de toată frumuseţea sau un acoperiş trainic, un gâde îşi învaţă fiul să ucidă "artistic" condamnatul.

Grea meserie, cea de călău. mai ales că Seyssonnierii, tatăl şi fiul, nu au fost nişte călăi pe care îi întâlneşti pe toate drumurile. Specialitatea lor? Arta de a curma viaţa prin ghilotină, acest instrument care a intrat în funcţie în 1790, din iniţiativa unui ilustru necunoscut, Guillotin, şi care a retezat capetele multor aristocraţi şi corifei ai Revoluţiei franceze.

Dumneata, eu şi atâţia alţii, ajungând la asfinţitul vieţii, ne punem întrebarea: ce-am realizat în atâţia ani câţi am trăit? Câteodată putem răspunde: ne-am cam ratat viaţa, bineînţeles dacă suntem destul de exigenţi cu noi înşine. Seyssonnierii nu şi-au ratat-o. Mulţumit, tatăl poate răspunde că în 30 de ani a izbutit să execute 340 de inşi, iar fiul, cu o rentabilitate ceva mai redusă, în 20 de ani, un total de 200 de indivizi.

Ca tot omul care se mândreşte cu isprăvile sale, Fernand Seyssonnier junior ("juniorul" are acum 72 de ani!) a scos o carte intitulată "Viaţa unui călău" (precum se vede, nu se ruşinează cu profesiunea sa, o proclamă cu toată francheţea). În aceste, hai să le zicem amintiri, Monsieur Fernand declară că, iniţiat de la vârsta cea mai fragedă de tatăl său în nobila profesiune, a asistat la prima execuţie când a împlinit 16 ani. Ca un fel de cadou de aniversare din partea părintelui. Iată cum descrie autorul spectacolul la care a asistat: *«Am văzut capul cum se rostogoleşte în jos, în câteva secunde sângele a ţâşnit în toate părţile, ca două pahare pline cu lichid împrăştiat la trei metri distanţă.»* Şi continuă astfel: *«După execuţie ne-am întors acasă, ca un antreprenor după ce-a muncit, sau ca un chirurg care a terminat cu bine o operaţie.»* Vorbind despre ce simte în "chirurgia" sa, el subliniază că *«nu trebuie să te gândeşti la tipul pe care îl ghilotinezi, trebuie să te concentrezi asupra tehnicii»*, iar *«când capul cade parcă ai asista la un film ce rulează cu o viteză nemaipomenită, în două secunde totul s-a sfârşit.»* În concluzie, cu satisfacţie, Monsieur Fernand jubilează: *«Am avut sentimentul că sunt atotputernic.»*

O ziaristă, Catherine Simon, impresionată de cariera ilustrului călău, i-a făcut o vizită la domiciliu şi ne oferă câteva detalii semnificative. Seyssonnier tatăl a fost patron al unei cafenele din Alger şi militant al Partidului Comunist ca şi fiul său, ceea ce nu l-a împiedicat pe acesta din urmă să ghilotineze la 11 februarie 1957, în zorii zilei, pe Fernand Yveton, militant comunist. *«Că se numea Fernand, ca şi mine, asta mi s-a părut nostim»*, se mulţumeşte să remarce călăul nostru, astăzi la pensie. El se proclamă acum anarhist de dreapta, deşi în trecut vota cu stânga, iar recent cu Le Pen (ceea ce s-a întâmplat cu mulţi alegători care votau în trecut cu Partidul Comunist: e uşor să treci de la o extremă la alta).

Care sunt gândurile adevărate ale stăpânului le exprimă papagalul său, poreclit Michel, pe care l-a învăţat câteva lozinci. Aşezat la loc de cinste, el îl imită pe Fernand: "Tuturor condamnaţilor la moarte trebuie să li se taie capul". Sau: "Trăiască Seyssonnier!". Sau: "Trăiască Papon, jos dobitocii!" (sim-

✓ În sfârşit! Organizaţia "Human Rights Watch", care se ocupă de respectarea drepturilor omului peste tot în lume, a binevoit, după ani de zile de aşteptare din partea noastră, să declare că "atentatele sinucigaşe palestiniene contra civililor israelieni constituie crime de război şi crime împotriva umanităţii".

Iată o surpriză plăcută.

Ţinând seama de faptul că, pe englezeşte, cuvântul "watch" are mai multe înţelesuri, între care şi pe acela de ceas, avem toate temeiurile să spunem, încă o dată, că nu aduce anul ce aduce ceasul.

✓ Marile uzine "Fiat" din Italia s-au prăbuşit, direcţia fiind silită să concedieze peste 8.000 de salariaţi şi să vândă celebra firmă întreprinderii "General Motors", din Statele Unite.

Cum s-a ajuns la acest faliment care a cutremurat toată peninsula, unde Fiat era, de ani şi decenii, un simbol al economiei italiene? Pentru noi, povestea este plină de mistere, credem că lucrurile trebuiesc lămurite de urgenţă.

Să se facă lumină! Fiat lux!

patia fostului călău de profesie pentru celălalt călău, amator, Papon, care a trimis la Auschwitz mii de evrei francezi, mi se pare firească).

Drept să vă spun, rămân perplex în faţa cazului Seyssonnier. Să alegi deliberat, fără umbră de ezitare, meseria de călău, de a ucide, cu voie de la poliţie, adică pe baza unei hotărâri judecătoreşti, în plus într-un mod barbar, secerând capul unui individ aşa cum tai capul unei păsări, mi se pare că e ceva putred în capul unui asemenea ins. Nu sunt psihiatru, dar mă întreb: dacă Seyssonnierii n-ar fi ales meseria de gâde pentru a da liber curs, legal, instinctului de a ucide, n-ar fi devenit la rândul lor asasini pedepsiţi de lege? Asemenea dilemă nu se mai pune în Franţa, unde a fost abolită pedeapsa cu moartea. Uitaţi-vă la mutra lui Monsieur Fernand, fotografiat la domiciliul său alături de bustul său sculptat în bronz, aţi zice că a executat cu sânge rece, făcând să ţâşnească sângele cald al celor 200 de condamnaţi?

Fernand Seyssonnier

❖

Leni Riefenstahl. Nu ştiu dacă acest nume vă spune ceva. Sunt sigur că da. Când citeam sau când auzeam numele ei îmi venea să trag, nu cu tunul, căci nu posed un instrument de un asemenea calibru (de altfel am fost şi am rămas, cum era scris în livretul meu militar, soldat neinstruit!), ci pur şi simplu să-i trag câteva palme bine simţite. Întotdeauna îi asociam numele cu acela al lui Hitler. Că a fost sau nu amanta lui e mai puţin important. Important e că a slujit cu abnegaţie, prin activitatea ei artistică, pe călăul, pe asasinul evreilor, regimul nazist.

Gâdele evreilor şi iubita sa (1934)

De ce mi-am amintit de ea tocmai acum? Citind un număr recent al săptămânalului "Nouvel Observateur", am aflat că a împlinit 100 de ani şi, într-un interviu acordat aceleiaşi reviste declara: «Regret că l-am întâlnit pe Hitler.» Îmi îngădui să ne reîmprospătăm memoria cu câteva date din viaţa acestei acum centenare.

În 1934 – ea avea atunci 32 de ani – realizează un documentar intitulat "Triumful voinţei", în care se puteau vedea mii de SS-işti mărşăluind, ridicând braţul cu binecunoscutul salut, o pădure de steaguri cu crucea încârligată şi, mai ales, omniprezent, dumnezeul ei: Adolf Hitler. Nu mai puţin de 49 de operatori au participat, dirijaţi de Leni Riefenstahl, la filmarea evenimentului reprezentat de o înfricoşătoare demonstraţie nazistă. În 1935, la Festivalul de la Veneţia, ea obţine medalia de aur pentru "Triumful voinţei" (normal: în fruntea Italiei era prietenul lui Adolf, Benito Mussolini). Mai târziu autoarea va declara că documentarul ei, constituit numai din imagini (dar ce fel de imagini!) are doar un caracter artistic!

Doi ani mai târziu, în 1936, dirijând o echipă de 150 de colaboratori, realizează un al doilea documentar, "Zeii stadionului", despre Jocurile Olimpice de la Berlin. Un imn închinat zeilor arieni, deşi e obligată, nu se putea altfel, să-l includă pe atletul negru Jesse Owens, câştigătorul cursei de 100 metri. În

1938 soseşte la New York pentru a–şi vinde documentarul. Cu câteva zile înainte avusese loc teribila Noapte de cristal. E întrebată de ziarişti ce opinie are despre această ispravă hitleristă. Răspunsul ei: «Nu cred că e adevărat ce spuneţi.» Şi continuă netulburată spre California. Unde celebrul cineast Fritz Lang organizează un boicot împotriva ei. Nimeni n-o primeşte, în afară de... Walt Disney.

În timpul războiului menţine relaţii extrem de strânse cu Martin Bormann, aghiotantul Führerului, şi trimite o telegramă ditirambică de felicitări lui Hitler când trupele naziste intră şi ocupă Franţa. A fost acuzată că a folosit într-unul din filmele sale un grup de ţigani din lagărele de exterminare şi pe care i-a trimis înapoi să fie ucişi. De asemenea s-a susţinut că a denunţat pe unul din operatorii de film cu care a lucrat pentru că era evreu. A negat ambele acuzaţii.

După înfrângerea Germaniei naziste, Leni Riefenstahl a susţinut că ea n-a fost niciodată partizana lui Hitler, că a fost doar "hipnotizată", că a fost doar sensibilă la fascinaţia pe care o exercita asupra poporului german. Altminteri, habar n-avea de politică, nici nu ştia să facă deosebire între SS şi SA. Mi-am amintit de o vorbă auzită în copilărie la tatăl meu: "ghei dăţeil a goi a mansă" (du-te şi povesteşte-i unui neevreu asemenea braşoave!), sau, pe româneşte: "să-i spui lui mutu'!".

Şi s-au găsit mulţi alde "mutu" s-o creadă şi să susţină că are talent. Da, talentul diavolului. În 1935, pentru a vinde "Triumful voinţei" în Statele Unite, cine reface montajul? Luis Buñuel! După război, cine o proclamă denazificată? Autorităţile militare de ocupaţie americane şi franceze! Admiratoare ca Madonna şi Jodie Foster ar dori ca Leni Riefenstahl să le filmeze biografia. Greenpeace se mândreşte cu ea, ca şi Comitetul Olimpic, care i-a acordat o medalie de aur. Pentru că ea se ocupă de salvarea peştilor... Dar n-a scos nici o vorbă, dar n-a vărsat o lacrimă pentru cei şase milioane de evrei pe care prietenul ei, "fascinantul" Adolf, a ordonat să fie exterminaţi.

De obicei, la aniversarea unei centenare eşti înclinat să-i urezi: "Ad mea ve'esrim!". Cine dintre noi ar dori să-i adreseze această urare biblică unei femei ca Leni Riefenstahl? Eu unul nu!

Câteva maxi-minime şi mini-minime:

■ Constat, mulţumit, că atunci când pietonul merge pe trotuarele Parisului, că de aia e pieton, nu mai întâlneşte decât destul de rar "la merde de chien", ca să mă exprim în franţuzeşte. Explicaţia? De un timp încoace s-au organizat în parcuri, în grădini, în spaţii verzi, cursuri de educare a câinilor, unde e cazul şi unde nu e cazul să-şi facă nevoile, dar şi de educare a stăpânilor, să culeagă în hârtiuţe deşeurile organice ale adoraţilor. Primăria oraşului Strasbourg a fost şi mai originală: ea a deschis o şcoală unde se dau lecţii nu numai de comportare civilizată a câinilor şi a stăpânilor (în număr de 75.000), dar şi de igienă alimentară pentru simpaticii Grivei francezi.

■ O avocată în vârstă de 42 de ani, frumuşică foc, pe nume Valérie Faure, e judecată în Consiliul de disciplină al avocaţilor pentru o crimă gravă. Crima de a fi cântat la acordeon acompaniindu-l pe soţul ei violonist. Unde? În pieţele şi străzile publice din Bergerac. Şi, culmea, acceptând, ca tot omul, icicolo, un bănuţ, răsplată din partea cetăţenilor pentru concertul auzit. Amicii ei avocaţi (fereşte-mă, doamne, de prieteni, că de duşmani mă apăr singur!) o acuză că "a violat datoria de a fi demn", cum precizează jurământul profesiunii. Nu ştiu dacă doamna Valérie Faure a dat împreună cu soţul ei concerte publice pentru a câştiga un ban în plus sau, cum zice frumos franţuzul, "pour arrondir les fins des mois". Oricine ar fi, prim-ministru, fotbalist, chirurg, scriitor, măturător de stradă, fiecare e liber să cânte în public sau acasă, că doar "muzica îmblânzeşte moravurile". Din păcate, nu ale oamenilor în robă...

■ E de neînchipuit câte cărţi sunt publicate în acest sezon de editurile pariziene: 663 romane (franceze şi străine) şi 572 eseuri şi documente. Cum să te descurci într-o asemenea pădure literară?

■ Prostituatele continuă să ocupe prima pagină a ziarelor şi să fie subiectul multor anchete ale reţelelor de televiziune. Cea care a dezlănţuit această avalanşă se numeşte Françoise de Panafier, deputată şi primăreasă în arondismentul al 17-lea al Parisului. Ea i-a acuzat de ipocrizie pe politicienii care încearcă să interzică aceasta, cum se zice, cea mai veche profesiune din lume. N-a cerut decât un singur lucru, să se reglementeze practicarea ei, pentru a se evita tot soiul de infracţiuni şi neplăceri grave: traficul de carne vie al mafiei, invadarea multor străzi pariziene de către prostituate, prezervative aruncate peste tot, la întâmplare. Amorul tarifat va continua să provoace multe discuţii. Am reţinut definiţia – nostimă, mi se pare – pe care cele în cauză o dau ele însele meseriei lor: muncitoare sexuale!

■ Aminteam de pădurea literară reprezentată de sutele de cărţi publicate de editurile pariziene. Există însă şi autori care n-au fost publicaţi niciodată. Unul din ei e Thierry Tuborg, care a scris câteva romane. Le-a trimis la multe edituri. Toate le-au refuzat. A primit scrisori semnate de mulţi dintre directorii cunoscuţi. A renunţat să le mai trimită romanele sale. Dar a avut o idee originală. Să scrie o cronică umoristică a refuzurilor, publicând, cu comentariile meritate, scrisorile editurilor. Răzbunare? Nu, susţine autorul nepublicat, debutanţii au de învăţat din experienţa mea.

■ A fi parizian nu înseamnă numai să ai privilegiul de a locui într-unul din cele mai frumoase oraşe ale lumii. În anul acesta, mai bine zis acum, în toamnă şi în iarna care vine, Parisul reuneşte foarte multe expoziţii: Matisse-Picasso la Grand Palais, Manet-Velasquez la Musée d'Orsay, Constable – peisagistul englez – în viziunea lui Lucien Freud, nepotul lui Sigmund Freud, la Grand Palais, Max Beckman, germanul care a fugit de nazism, la Centrul Pompidou, Modigliani la Musée de Luxembourg, iar în vara lui 2003 la Grand Palais va fi inaugurată o mare retrospectivă a pictorului care mi-e tare drag, Marc Chagall.

■ Rue des Rosiers. Una din cele mai vechi străzi ale Parisului. Celebră pentru că aici şi în cartierul din jurul ei soseau şi se instalau pe vremuri evrei săraci veniţi din Polonia sau România. Tot aici poliţiştii francezi, în timpul regimului de la Vichy, au cules pe bieţii oameni şi i-au trimis la Auschwitz. O mică minoritate a evreilor parizieni continuă să locuiască pe Rue des Rosiers (ce frumos sună numele străzii: a Trandafirilor...). Ea a păstrat însă parfumul ştetelului de altădată din ţările răsăritene. Prin micile restaurante, prin micile brutării sau patiserii. Vineri, de pildă, înaintea Şabatului, poţi găsi la brutării coiliciul din copilărie. La micile restaurante poţi mânca angemacht, o goldănă iuh, olâşchis, chiftele de carne şi alte bunătăţuri ca la restaurantul Mamaia din Tel Aviv. Iar la patiseria lui Saşa Finkelstein, tot felul de minunăţii cu brânză, cu nuci, cu stafide, până şi ştrudel, afişat ca "românesc". Poţi găsi şi restaurante "sefarde", cu falafel şi alte mâncăruri orientale. Două librării, de înaltă ţinută, dau un caracter spiritual străzii: multitudinea de cărţi scrise de autori evrei din toate ţările dă o imagine extrem de puternică a contribuţiei imense aduse de acest popor al cărţii la cultura lumii. Una din librării, "Bibliophane", a devenit şi editură. De sărbători şi în fiecare duminică strada e plină de evrei veniţi din toate colţurile Parisului: poate un sentiment nostalgic, poate inconştient, un omagiu adus ştetelului dispărut de odinioară.

■ Yves Montand e sărbătorit de Primăria Parisului. În superbul său salon de expoziţii, într-o călătorie cronologică, vizitatorul descoperă marile perioade ale vieţii sale. Documente sonore, jurnalul său, fotografii, interviuri, extrase din concerte dau o imagine a celui care a fost un mare cântăreţ, actor de cinema şi apărător al condiţiei umane. În clipa când scriu aceste rânduri peste 15.000 de oameni au venit să aducă un salut celui care a dispărut când a împlinit 70 de ani şi terminase ultimul său film, "Jean de la Florette".

■ Unul din cei mai populari oameni politici ai Franţei este Nicolas Sarcozy, actualul ministru de interne. El s-a impus prin intransigenţa sa faţă de bandele de derbedei care seamănă teroarea în cartierele periferice ale unor oraşe, incendiază maşini, vând droguri, combinând uneori toate aceste delicte cu islamismul. Puţină lume ştie că bunicul său după mamă se numea Benedict Mallah. Familia evreiască a acestuia a părăsit Salonicul la începutul secolului, iar el a trecut la catolicism căsătorindu-se cu bunica lui Sarcozy. Din această cauză Nicolas Sarcozy a afirmat întotdeauna că a primit scrisori antisemite. Ce înseamnă să ai câteva sau mai multe picături de sânge evreiesc...

MAMAIA מאמַאיָה

Restaurant
românesc

Grătar – pescărie

**Aer condiţionat, ambianţă plăcută,
serviciu conştiincios, preţuri moderate.**

Deschis zilnic între orele 12-24.

Vă rugăm a rezerva locurile prin tel. 523-7784

Vorbim şi româneşte.

Restaurantul MAMAIA

TEL AVIV, str. Ben Iehuda 192

AL. MIRODAN

DICŢIONAR NECONVENŢIONAL

AL SCRIITORILOR EVREI DE LIMBĂ ROMÂNĂ

G

Gorun Mircea *(urmare din numărul trecut)*

Două desene:

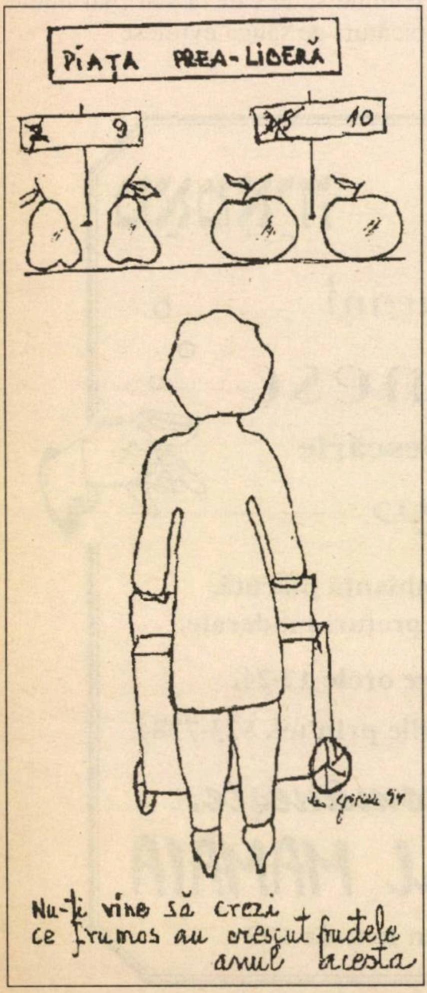

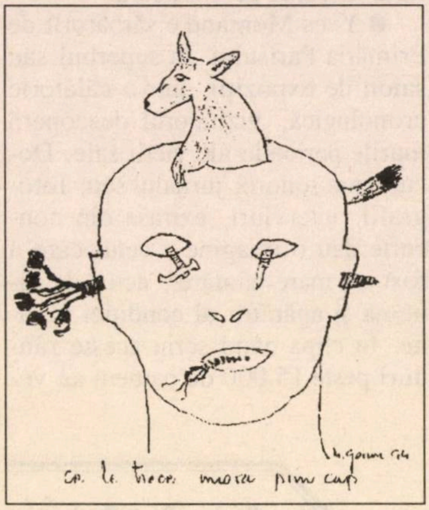
M. Gorun 94
Ce le trece morţii prin cap

Glumă

«Coloana de evrei era mânată peste câmp (în Ucraina, **n.n.**), nu pe drumuri. Am găsit însă foarte repede calea pe care o apucase. La un moment dat am întâlnit un fel de drum foarte larg, cu urme de paşi în noroi şi, în stânga şi în dreapta "drumului", cadavre. Şi atunci am înţeles ce era cu ţipetele acelea de femei, urmate de împuşcături. Mai întâi, în apropierea satului, erau cadavre de femei tinere, care probabil că fuseseră violate, apoi împuşcate şi pe urmă dezbrăcate. Apoi "drumul" continua presărat cu cadavre de ambele sexe, toate dezbrăcate. Mulţi încă mai gemeau, pentru că jandarmii nici măcar nu-şi dădeau silinţa să-i omoare de-a binelea. La ce să mai consume un glonte?

În total am mers în condiţiile acestea – nu mai spun în ce hal de slăbiciune, uzi până la piele, plini de păduchi, nespălaţi de atâta vreme, flămânzi – vreo două săptămâni. Nu ştiam încotro suntem mânaţi. Din instinct ştiam că ne îndreptăm spre moarte.

Într-o dimineaţă, când tocmai ne pregăteam să ne continuăm drumul, jandarmii au găsit de cuviinţă să se distreze jucându-ne o farsă: au anunţat printr-un soi de megafon improvizat că au primit ordin să ne lase să ne întoarcem acasă, că suntem aşadar liberi... Bineînţeles că au izbucnit urlete de bucurie şi mulţi s-au şi repezit să facă cale întoarsă. În aceştia, jandarmii au început să tragă. Pentru amuzament. Fusese numai o glumă...»

(Din amintirile Valentinei Caraion, traducătoare şi publicistă, soţia poetului român Ion Caraion; în "Dialog", nr. 124, Dizenbach, Germania, 1991)

Grafitti

DADA A LA RUSSE

Reclamă pentru farfurii dadaiste. În textul din săptămânalul francez V.S.D. (1995) se precizează, între altele: *«Farfurii concepute ca nişte păpuşi gen matrioşka... Mici grafitti în relief geometric (triunghiuri, cercuri) aduc o notă dadaistă...»* La ora când apăruse anunţul, un set de cinci piese (farfurii, ceşti şi farfurioare) costa – la magazinul "Jadis et Naguère", 57, rue Daguerre, Paris – circa 220 franci francezi.

IOSEF EUGEN CAMPUS

Prezentă și aici la noi acasă

Este evident: nu tot ce scrie un prozator sau un poet poate atinge acelaşi nivel înalt calitativ. Nu toate poeziile aceluiaşi poet talentat pot arde cu aceeaşi incandescenţă. Nu toate povestirile aceluiaşi prozator încercat pot avea aceeaşi profunzime revelatoare. Conştiinţa artistică ne impune însă să nu ne grăbim a publica în volum tot ce scriem. Să lăsăm deoparte ce este mai puţin reuşit, ce nu e la nivelul posibilităţii noastre maxime. Altfel, riscăm să deplasăm centrul de gravitate al volumului tipărit spre zona mediocrului, în loc să-l lăsăm să stea acolo unde poate şi trebuie să rămână: în zona capacităţii artistice maxime.

Dacă ar fi vorba de un caz izolat, nu i-am da importanţă. Ne îngrijorează însă faptul că ne aflăm, pare-se, în faţa unui fenomen de masă. În ultimele lor volume, publicate cu grabă excesivă, tot mai mulţi scriitori israelieni de limbă română se lasă ispitiţi să publice multe materiale de umplutură, de nivel literar scăzut. Nu-şi impun ei înşişi o selecţie exigentă. Se lasă furaţi de bucuria – explicabilă, naturală, dar dăunătoare adevăratului prestigiu al operei – de a-şi vedea tipărite toate materialele. Aşa s-a întâmplat, din păcate, cu ultimele volume ale lui Terner şi Solo Har, sau cu plachetele Mioarei Iarchi-Leon.

Şi, într-o oarecare măsură, fenomenul se repetă şi în "Pe aripile poveştii" (Ed. Hasefer, Bucureşti, 2002) al Marianei Juster.

Ce caută într-un volum de ţinută artistică elevată texte fără altă valoare decât cea informativă, simple note de ghid turistic, ca "Despre oameni şi locuri"? Sau un text cu factură de povestire, dar superficial romanţios, ca "Ruga"? Numai finalul povestirii decolează neaşteptat spre literatura adevărată, realitatea sublimându-se în farmec de basm tragic: *"Pe măsură ce Meital retuşa unele imperfecţiuni, culorile pastel deveneau închise, terne. Meital le refăcea, dar vopselele se întunecau. Se întunecau, se întunecau... Tot aşa până în zorii zilei, când tot tabloul deveni o imensă pată neagră".*

◆

Mariana Juster a debutat acum câtăva vreme cu volumul de povestiri "La noi la Frumuşica", care a făcut-o cunoscută (vezi şi articolul meu laudativ din "Minimum"). Unii o sfătuiau să nu iasă din cercul minunat al amintirilor din satul ei de baştină. Nici limba fermecată, dulce moldovenească, pe care o mânuia cu măiestrie, nu ar fi fost potrivită pentru altă ambianţă. Cerc fermecat, în dublul înţeles al cuvântului: cerc minunat, dar şi din care nu poţi ieşi.

Dacă ar fi acceptat acest îndemn, nimeni nu ar fi putut să o condamne. Există şi autori buni ai unei singure cărţi.

Dar Mariana Juster a avut înţelepciunea şi curajul de a voi să iasă din cercul restrâns. S-a străduit să se reînnoiască, să încerce alte teme şi alt stil. Astfel, într-un text ca "Destine", a împletit definiţia teoretică şi reflecţia eseistică, iar şi iar, cu naraţiunea, vorbind simplu despre rădăcini şi dezrădăcinare şi povestind fapte de viaţă actuale.

S-a străduit, mai cu seamă, să oglindească viaţa de la noi de acasă, din Israel. De aici şi de acum.

Cu aceeaşi duioşie, cu aceeaşi inimă caldă cu care vorbise, nostalgic, de Frumuşica şi Ţara Moldovei, vorbeşte acum, cu bucurie comunicativă, despre nepoţii ei, născuţi în Israel. Între cele două lumi nu este o prăpastie. Dimpotrivă. Bunica aduce nepoţilor lumea fermecată a basmelor din România. Le povesteşte în româneşte, îi încântă cu muzica limbii ei materne. Şi nepoţii, ei înşişi, încearcă să repete, ca pe un descântec, formula magică de iniţiere: *"Mihal începe: Şi a fost odate ca nişiodate; iar Yoav continuă la fel de greşit: De nu s-ar fi, nu s-ar povisti".*

În finalul povestirii acesteia ("Continuitate"), Mihal întreabă, oarecum nedumerită: Mamaie, dar tu nu eşti de aici? Şi bunica răspunde: Bine ar fi fost să fiu, dar tu ştii bine că sunt de *Acolo*.

De fapt, şi bunica, şi nepoţii sunt de aici şi de acolo. Căci nu se rup de acolo şi sunt implantaţi aici.

◆

Din viaţa ei actuală, a ei şi a "omului" ei, cetăţeni liberi israelieni, care-şi pot îngădui bucuria călătoriilor repetate prin "străinătăţuri", se inspiră alte povestiri. Călătoria înseamnă pentru Mariana Juster nu numai descoperirea unor peisaje (pagini bune descriptive), ci mai cu seamă descoperirea unor oameni. Ştie să surprindă trăsăturile caracteristice poporului respectiv. *"Elveţienii* – spune ea într-o formulă de neuitat – *mai ales cei de la munte, nu se fac văzuţi decât arar de tot, ca şi când toate treburile, chiar şi cele din curte, se fac tot în casă".* Sau: *"Italienii, când se entuziasmează, cred cu ardoare în tot ce declară. Sunt veseli, naivi, pasionaţi, optimişti, prietenoşi, iuţi la mânie şi tot atât de iuţi la împăcare".*

Apar şi tipuri individuale, dar caracteristice. Doamna von Almen, gazda lor, aduce nişte sforicele tăiate pedant de aceeaşi măsură şi insistă ca musafirii să lege cu ele, ordonat, estetic şi inutil, săculeţele de plastic pentr gunoi.

❖

În aceste povestiri, prezentul se împleteşte cu trecutul. Cetăţenii liberi israelieni sunt urmăriţi de spaime adânc înrădăcinate, leziuni morale ale holocaustului. Întârzierea în autobuzul de pe aeroportul München îi înspăimântă, făcându-i să retrăiască clipele de groază din camioanele în care naziştii îi ucideau pe evrei cu gazele de eşapament. Patronul excesiv de binevoitor al hotelului din Heidelberg o înspăimântă pe naratoare. Vede în el un nazist care unelteşte să-i ucidă, căci pe pământ nemţesc totul e posibil. În urechi îi sună ameninţător: Achtung! Achtung! *"ecou răstit, cazon, ucigător"*.

Dar spaimele, amintirea holocaustului, nu o împiedică să simtă, empatic, suferinţa omenească a bătrânei nemţoaice Mathilde Jager. Trăind singură în casa ei din munţi, chiar când se întâlneşte cu copiii şi nepoţii, se simte înstrăinată. Relaţiile sunt de simplă politeţe formală. Şi ea ar vrea afecţiune.

Afecţiune adevărată întâlnim în casa naratoarei, în povestirea "Continuitate", de care am vorbit, şi în minunata povestire "Humântaşii bunicii". Aici – cu umor şi într-un stil simplu, diferit de cel din "La noi la Frumuşica" dar tot atât de convingător, demn să-i stea alături, sadovenian, de acolo – naratoarea declară cu falsă mânie: *"Nici în ruptul capului nu mai fac humântaşi! Nici dac-ar veni să mă roage ea în persoană, Esther ha-Malca! Nu şi nu. Am zis!"* Motivul? "Omul" ei nu e niciodată mulţumit de humântaşii preparaţi de ea. Declară mereu: "Nu-s ca ai bunicii mele". Se simte jignită, supărată, disperată. Într-un târziu, descoperă secretul. După o scenă plină de gingăşie, în care nepoţii o conving să le facă totuşi humântaşi şi îi "fabrică" împreună, vine şi mama copiilor, aducând în dar, aşa cum se obişnuieşte de Purim, o farfurie cu humântaşi făcuţi de ea. Bunica gustă şi constată, mândră, că fata face humântaşi tot atât de buni ca ea, după reţeta moştenită de la ea. Gustă şi nepoţii. Dar aceştia declară ritos: "Humântaşii lui Mamaie sunt mai buni". *"În clipa aceea* – încheie naratoarea – *mi s-a limpezit acel ceva care face mai buni humântaşii bunicii".*

❖

Aşa cum spuneam, Mariana Juster a avut înţelepciunea şi curajul să depăşească tema nostalgică a trecutului şi să facă un pas mai departe spre aici şi acum. Fără a renunţa câtuşi de puţin la trecut. Dacă în noul domeniu am putut citi frumoase reuşite (se cuvine să adăugăm şi impresionanta povestire "Jurnalul unei fetiţe", despre care n-am avut răgazul să vorbim), tot atât de reuşite artistic sunt şi povestirile din ciclul "Frumuşica" incluse în acest volum.

"Drug" povesteşte cu o rafinată economie de mijloace relaţia dintre evreica Sura-Leie şi creştinul Drug. Se simt atraşi unul de altul, ar putea să-şi clădească împreună o viaţă fericită, dar nu au curajul să treacă peste prejudecăţi, peste ceea ce ar spune gura lumii.

Impresionantă este şi "Viforniţa". Ni se sugerează suferinţele îndurate de evrei în Transnistria. Şi, cu aceeaşi economie de mijloace, ni se sugerează tragedia bătrânului Iosif Cohen. De frică să nu-şi nenorocească întreaga familie – patrulele nemţeşti cu câini luau casele evreieşti la rând, percheziţionându-le – Iosif se vede nevoit să-i ceară fiului său, fugit din Transnistria, să părăsească adăpostul din casa părintească.

Poate cea mai izbutită dintre aceste povestiri – datorită conciziunii şi încheierii ei artistice – este povestirea "Hana-Perl". Autoarea porneşte de la o simplă anecdotă. Se povesteşte că Hana-Perl i-ar fi cerut ţadicului: Slăvite Înţelept, fă aşa ca toate zilele săptămânii să fie numai Sâmbătă! Ţadicul, se povesteşte, a rămas înmărmurit. Noi însă ne cutremurăm. Căci autoarea a ştiut să ridice anecdota la nivelul tragediei omeneşti. Hana-Perl este o întruchipare a suferinţei. A resemnării demne. Şi a speranţei. Munceşte din greu din zori şi până în noapte, fără să se plângă. De Şabat, însă, se îmbăiază, se îmbracă mai frumos şi-şi ia masa în tihnă. Ziua Domnului era şi ziua ei. Şase zile muncea tăcută, cu gândul la Şabat. Resemnată, dar visând că va veni cândva vremea fericită când va putea trăi o viaţă de demnitate omenească. Visând ca toate zilele săptămânii să fie Şabat.

❖

Nu e păcat ca o autoare de talent, care a fost în stare să scrie povestiri ca acelea pe care le-am citat, să se fi lăsat ispitită să includă în volum materiale de umplutură, scăzând astfel puritatea aurului?

●

La închiderea ediţiei aflăm (cu plăcere) că în editura "Libra" din Bucureşti a apărut (oh, de când aşteptam) cartea în două volume "Deschizând noi orizonturi" a cronicarului nostru literar Iosef Eugen Campus. Masiva culegere cuprinde cca. 750 de pagini, format mare, şi prezintă, pentru întâia oară, scrierile publicate de cunoscutul critic literar în anii săi israelieni.

ESTHER-ELENA TACCIU

Spaimele lui Eugen Ionescu

În noua sa carte, "Ionescu în ţara tatălui" (Apostrof, 2002, Cluj-Napoca), Marta Petreu îşi demonstrează excelenţa spirituală şi literară. Poetă de calitate, conferenţiară la Facultatea de Filozofie şi Istorie din Cluj, specializată, cu o teză de doctorat, în estetica literară, conducătoarea revistei "Apostrof" şi a editurii "Caietele bibliotecii Apostrof", Marta Petreu ne oferă un eseu despre drama ideologică, dar şi freudiană, a unui mare autor hrănit din realităţile dramatice ale istoriei româneşti din anii '30-'40. Cartea apare astăzi, într-o epocă străbătută iarăşi de fanatisme şi terorism. Vorbim de întreaga Europă, şi nu ne e teamă să subliniem recrudescenţa antisemită pretutindeni. Epocă extrem de simetrică anului '33, care a marcat în eul adolescentului Ionescu, născut la Slatina şi strămutat în Franţa, apoi înapoi în România, imaginea Rinocerilor ca simboluri ale atrofiei spirituale şi ale întunericului moral.

Cea mai mare parte a eseului prezintă istoria unei mari decepţii, coexistând cu cultul literelor moderne franceze şi cu rebeliunea explozivă în faţa modelelor literare româneşti de vârf în pamfletul iconoclast "Nu!", volum ce l-a făcut cunoscut pe Ionescu în anii '30. Dreapta politică, din ce în ce mai dominantă în mediul literar, prezentată la fel de alarmat în "Jurnalul" lui M. Sebastian, prietenul lui Eugen Ionescu, îl determină în 1942 pe cel din urmă să plece definitiv în Franţa. Tânărul publicist român, rebel la constrângerea oricărei dictaturi, cu sânge evreiesc în vine, şi-a croit astfel drumul spre gloria de dramaturg european prin adoptarea scrisului francez.

Înainte de a trece cu Marta Petreu la radiografia freudiană a ascendenţei acestui dramaturg, clasic pentru noi, să definim printr-un text concluziv al autoarei criza ideologic-politică instalată de timpuriu în fiinţa lui Eugen Ionescu, a cărui *«biografie românească e încărcată de amărăciune, de spaime (s-a temut de legionari, s-a temut de regimul de dictatură al lui Antonescu, s-a temut de regimul comunist care i-ar fi putut cere şi obţine extrădarea (din Franţa).»* Extrădarea aceasta ar fi putut fi cerută, ca urmare a unei corespondenţe trimisă de E.I. revistei "Viaţa Românească", în 1945, în care viitorul dramaturg "batjocorea", cum susţineau duşmanii săi, armata română.

Marta Petreu extrage paradoxul ironic, întrucât *«regimul în care n-a avut o clipă încredere i-a dat şansa să se salveze; şi viceversa: regimul în care a avut o clipă încredere l-a condamnat la 11 ani închisoare în contumacie.»* De aici i se trage obstrucţia editorială ulterioară, spaima în faţa invitaţiei de călătorie într-acolo. Spaima îi dictează lui E.I. un text furios trimis în ţară.

Ulceraţiile sufleteşti, dincolo de extremismul Gărzii de Fier, inacceptabil pentru spiritul umanist al lui Eugen Ionescu, l-au făcut să se rupă definitiv de grupul său scriitoricesc, unde majoritatea, dominată de *Spiritus rector* al dreptei, Nae Ionescu, îmbrăţişaseră dreapta legionară. Aici intervine şi mult discutata sa "genă" evreiască, înainte acceptată fără dramatizări, dar care acum, după 1937-38, îi adânceşte spaimele legate de istoria ostilă. Aici stă subtilitatea Martei Petreu,

Nou!

A apărut

Versuri vesele

Volumul II

■ Minimum 2002 ■

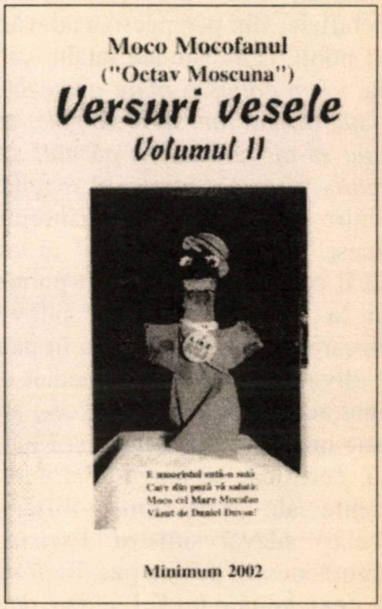

Moco Mocofanul
("Octav Moscuna")
Versuri vesele
Volumul II

E umoristul sută-n sută
Care din poză vă salută:
Moco cel Mare Mocofan
Văzut de Daniel Duvan!

Minimum 2002

Scrisori în versuri,
cronici rimate,
epigrame,
amintiri în proză
de
Moco Mocofanul
(Ing. Octav Moscuna)

Cartea se poate obţine
de la autor:
Str. Herzl nr. 60 Ap. 9
Naharia
Tel. 04/992-6673

unită cu decizia de a pătrunde cu nemilosul scalpel al psihanalizei freudiene în miezul relaţiei lui E.I. cu tatăl său. Avocatul Eugen N. Ionescu a îmbrăţişat brusc antisemitismul dreptei, considerând că prin căsătoria cu evreica Tereza Ipcar a... profanat sângele românesc. Neocolind nici o cauzalitate dureroasă pentru adolescent, eseista îşi asumă curajul adevărului total. Provenită din lumea ţărănească a Transilvaniei, rafinată de şcolile Clujului, M.P. priveşte lucrurile metafizic, din perspectiva adevărului nobil. Confesiunea tatălui către fiu: *«Am comis o mare greşeală în viaţă: mi-am murdărit sângele, trebuie să-mi răscumpăr păcatul sângelui»* fixează complexul evreităţii pentru tot restul vieţii scriitorului. Acest "antisemitism subit" al tatălui îl conduce pe avocatul-politician la repudierea fiului "jidovit". Plecarea tatălui din Franţa în patrie, divorţul de Tereza, imediat obţinut acolo, ca şi sentinţa ce-i atribuie lui copiii, pe Eugen şi Marilina, certifică, pe lângă relaţiile eficiente ale avocatului-politician, acelaşi adevăr sinistru. Eseista îl argumentează pas cu pas. Reproduce confesiunile lui E.I. redate de fidelii săi rămaşi alături. *«Da, certifică Sebastian, era evreică (citându-l pe E.I.), era din Craiova, bărbatul ei a părăsit-o cu doi copii mici, în Franţa.»* Sculptorul şi prozatorul Ion Vlasiu notează după rebeliunea legionară: *«Mă întâlnesc în fiecare zi cu Eugen. E înspăimântat. Mama lui e evreică şi asta se ştie. Mă priveşte cu ochii clipind ca un copil care vede balauri la orizont, parc-ar întreba: au să mă înghită?»* ("Pagini de jurnal", ed. Dacia, Cluj, 1970). Faptul că această spaimă îl va urmări pe gloriosul scriitor peste decenii în vis face parte din psihanaliza inconştientului relevantă în Jurnalul său francez ("Prezent, trecut") şi într-alt "Jurnal în fărâme". Ionescu îşi aminteşte prin urmare de o metempsihoză realizată în vis, când va căuta în arhiva unei primării necunoscute *«numele bunicii mele, numele ei de fată pe care nu i-l ştiam.»* Ca fapt real, anexarea lui Eugen la noua familie, a Lolei, mama vitregă, în timp ce a lui rămâne încă în Franţa, implică alte înjosiri ale fiului care, evident, "nu era de rangul" cuvenit. Vârsta mică îi lasă drept amintire scriitorului silueta kafkiană a acelui tată castrator, cu o lamă de ras uriaşă în "labe", administrându-i bătăi. Era grozav de puternic, *"ca un taur"*. O bătea şi pe mama, fragilă, mică, brună, care încercase şi o sinucidere. Îşi bătea cu piciorul în pântec chiriaşul evreu, bătrân; snopise în bătaie un flăcău prins cu servitoarea în poziţie inconvenabilă. Avea plăcerea de a se bate cu propriii cumnaţi. Ca subprefect, bătuse mulţi primari. Se îmbrăca în negru şi, foarte înalt, proiecta o umbră permanentă de spaimă asupra copilului. "Oportunist politic" (diagnoza fiului), era de partea puterii mereu, întâi colaboraţionist cu "duşmanul" (german), în 1916, apoi cu Averescu, cu naţional-ţărăniştii; de aici se înrolează ca membru al Gărzii de Fier. Sub comunişti rămâne în Baroul ultra-restrâns de avocaţi, cu încă patru membri. Profilul său e schiţat, concluziv, în Jurnalul scriitorului. Această întrupare a tatălui dictatorial, opresiv, violent, opus blândeţii feminine (prin mamă, soră, fiică) este simetric în sensul simbolismului freudian din titlu cu Ţara Rinocerilor, aflată într-o perioadă critică a istoriei contemporane.

Tot balanţa inconştientului compensează antiteza, şi Franţa devine Ţara Mamei. Legea reconcilierii schimbă iarăşi termenii la bătrâneţe, înainte de călătoria finală, după ce de o viaţă E.I. nu dorise să moară pentru nazism, dar nici pentru Stalin. Ionescu, cel mai jucat dramaturg al lumii, vrea să revină total la apartenenţa românească. Îşi dirijează dinamica visului, în care mama-i face amare reproşuri "de a o fi omorât" prin repudiere, prin împăcare cu fostul ei soţ tiranic. În recăsătorire îi vede pe părinţii redeveniţi cumva români. După căderea dictaturii din decembrie 1989, în ultimii ani, E.I. se dedică reabilitării Ţării tatălui în lume. Şi în mod tacit se lasă devorat de ultima spaimă, a morţii apropiate.

Clinica de medicină alternativă

Anita Rehovot

condusă de un

doctor în medicină

HOMEOPATIE
ACUPUNCTURĂ
PLANTE MEDICINALE

●

Tratăm cu succes:

• Dureri de orice origine •
• Paralizii (inclusiv faciale) •
• Astmă • Alergii • Nervozitate •
Insomnii • Impotenţă • Prostată
• Diabet • Colesterol •
• Hipertensiune •

●

De asemenea:

• Scădere în greutate
• Întreruperea fumatului

☎ 08/941-4254
08/945-6135

PRIMIM LA REDACȚIE

• CĂRȚI • REVISTE • ȘI • SCÂNTEIERI • DE • GENIU •

- **Sebi printre noi**
- **Geo Șerban scoate caiete**
- **Trei cusururi ale lui Ov. S. Crohmălniceanu**
- **D. Hâncu lucrează (ca de obicei)**

Sebastian Costin

Poemele de o zi

Cu o prefață de Dumitru Matală;
Ed. Eminescu, București 2002

O idee excelentă. Din inițiativa d-nei Eugenia Costin, soția regretatului *Sebi*, a apărut la București o culegere din versurile zise "la zi" sau "gazetărești" ale poetului. Lumea cunoaște lirica sa erotică sau baladele, pline de miez și muzicalitate, dar prea puțini știu că scriitorul a publicat, între 1976-1980, în tradiția lui Nathan Alterman, poezii inspirate de întâmplările momentului: masacrul de la Olimpiada de la München și vasul păcii al lui Abe Nathan, contrabanda de hașiș care făcea ravagii, comemorarea lui Avram Goldfaden, întemeietorul primului teatru evreiesc, la Iași, sau răpirea de către OEP-iști a unui avion Air France în 1976. Acestea au fost strânse, pentru întâia oară, acuma, în volum. Citindu-le, ai în față o adevărată cronică în versuri a anilor despre care vorbim. Modest, Sebastian Costin le-a intitulat "poemele de-o zi", pornind de la ideea că asemeni articolului de gazetă, versurile sale sunt menite să trăiască doar o zi.

Dar n-a fost așa. Precum scrie Dumitru Matală în Cuvântul său înainte la carte, avem de-a face cu niște *poeme de-o viață*.

Ba chiar, adăugăm noi, mai multe vieți, pentru că cititorul de mâine sau poimâine le va prețui nu numai pentru valoarea lor de *document*, ci și pentru arta cu care sunt scrise și care asigură trăinicia acestor "reportaje" cu rimă și ritm.

…Așa cum noi, astăzi, deschizând volumul la paginile 46-47 și dând peste poemul "Frica", regăsim stările noastre sufletești, toate, izvorâte din terorismul anului 2002:

«Nu mila. Nici dreptatea. E-n zadar./ Când au pornit, spre ziuă, călătorii/ Și s-au trezit zvârliți ca-ntr-un coșmar/ În nebunia crimei și-a terorii,// Nimic pe lume n-ar mai fi putut/ Să-mpiedice sfârșitu-absurd al dramei –/ Nici geamătul copiilor, durut,/ Nici lacrima din ochii goi ai mamei…// Un singur gând i-a-nfrânt pe asasini/ Și i-a oprit să meargă mai departe:/ Doar spaima pentru propriul lor destin./ Doar frica pentru propria lor moarte./ Așa e lumea, n-am făcut-o noi/ Și n-o putem schimba, precum se știe./ În lungul și sălbaticul război/ Al nopții împotriva omeniei// Nimic din tot ce-a fost de preț cândva,/ Nici logica, nici dragostea, nimica/ Nu-i poate îmblânzi și-ngenunchea./ Doar frica pentru pielea lor. Doar frica.// E timpul, lume, să înveți de-acum/ Această aspră lecție a firii:/ Nu vorbele nevolnice, de fum,/ Vor pune capăt urii și orbirii,// Ci numai brațul sigur, neclintit,/ Mai poate-aprinde vechile speranțe/ Când stă pe patul armei, pregătit/ Să le răspundă gloanțelor cu gloanțe.// Să crească spaima-n sufletele lor/ Cum crește întunericul pe mare,/ Să-i cotropească gândul strivitor/ Că nu-i îngăduință, nici scăpare,// Și-atunci, înfricoșați, vor tremura/ Și vor fugi, goniți de somnul sorții,/ Iar lumea, în sfârșit, va respira/ Trezită din coșmarul lung al morții.»

(M. Rafael)

Adam Simantov

Aventură la Paris

Editura Marineasa
Timișoara, 2002

Nici nu s-a uscat bine cerneala de pe albumul doctorului Alexandru Marton, dedicat medicilor-scriitori de limbă română din Israel, când, iată, și-a făcut debutul literar un alt medic, Adam Simantov, din Ashkelon, care – se deduce din carte – a fost în România cadru didactic universitar.

Volumul de proză al acestuia e dificil să-l catalogăm: roman, povestiri, memorii, autobiografie? Cel mai bine e să dăm cuvântul autorului, care, în prefață, spune: "Cele ce am avut în gând le-am expus în carte, care este o fabulație ce își are rădăcinile în realitate, dar nu este o autobiografie sau roman cu cheie, ci poate o biografie colectivă a tinerelor israeliene din zilele noastre, a dramei unei familii de evrei în timpul războiului sau a unor personaje singulare, iar cel care pare eroul principal îndeplinește doar o funcție catalitică unificatoare".

De remarcat capitolul despre Paris. Paginile dedicate Orașului Lumină evocă cu măiestrie atmosfera Parisului, cu palatele, catedralele și muzeele sale, dar și pulsul străzilor cu magazinele, bistrourile și cafenelele, ca și viața de zi cu zi a locuitorilor capitalei franceze.

Nancy Brandescreierat

Crohmălniceanu – Un om pentru toate dialogurile

Editura Universal Dalsi, București 2002

Acest al şaptelea caiet cultural al revistei "Realitatea Evreiască" este dedicat regretatului critic şi istoric literar Ovid S. Crohmălniceanu, despre care eseistul N. Tertulian a scris în "La Quinzaine littéraire" că era una dintre cele mai reprezentative personalităţi ale literelor române de după cel de-al doilea război mondial. La rândul său, criticul Mircea Iorgulescu, referindu-se, cu ironie, la aşa-zisele cusururi ale lui Crohmălniceanu, spune: "Avea, e drept, câteva cusururi de neiertat. Era inteligent. Avea talent. Era evreu. O combinaţie insuportabilă, nu?!".

Aceste referiri, ca şi ale lui Eugen Simion, Costache Olăreanu, Mihai Şora, Mircea Cărtărescu, Ioana Pârvulescu, Dumitru Micu şi alţii, apărute în diverse reviste, ocazionate de încetarea din viaţă a lui O. S. Crohmălniceanu, sunt cuprinse în primul capitol al volumului intitulat "In memoriam".

Cel de-al doilea capitol, "Cum să-l evocăm pe Moni" (aşa era numit de prieteni, precum Croh îi spuneau studenţii lui) e format din texte scrise special pentru acest număr al caietului cultural, texte scrise de prietenii lui: Nina Cassian, Vera Călin, Ion Ianoşi, Ştefan Augustin Doinaş şi alţii. De remarcat amplul articol intitulat "Criticul şi potrivniciile istoriei", semnat de Paul Cornea.

Următorul capitol se intitulează "Rezonanţe de cultură", în care Zigu Ornea, Gabriel Dimisianu şi alţii se referă la ultima carte a lui Crohmălniceanu, "Amintiri deghizate", în care autorul îşi publică memoriile, neiertându-şi momentele de slăbiciune şi teamă în care a făcut concesii puterii comuniste, despre care spune că i-a fost silă, dar nu uită – deşi o spune cu modestie – nici pe cine şi când a ajutat în aceşti grei ani.

Nancy Brandescalificat

De menţionat la acest capitol excelenta prezentare a lui O. S. Crohmălniceanu făcută de către Al. Mirodan în al său "Dicţionar Neconvenţional al scriitorilor evrei de limbă română".

Ultimul capitol al acestui caiet cultural, coordonat de către Geo Şerban, intitulat "Profesorul de libertate interioară", este dedicat lui Croh ca dascăl şi îndrumător. Sunt prezentate amintirile foştilor lui studenţi, deveniţi la rândul lor scriitori, precum Mircea Nedelciu, Ion Bogdan Lefter, George Cuşnarenco şi alţii, arătându-şi recunoştinţa faţă de profesorul lor, care i-a îndrumat şi ajutat ca să devină ce au devenit. Printre aceştia se numără şi Gabriel Rusu, care spune că Ovid S. Crohmălniceanu a fost "un om pentru toate dialogurile posibile cu viaţa, istoria, literatura".

Zigu Ornea

Permanenţa cărturarului

Editura Hasefer, Bucureşti, 2002

Un alt caiet cultural al revistei "Realitatea Evreiască" – coordonat tot de Geo Şerban – este dedicat istoricului literar Zigu Ornea; un volum de peste 400 de pagini.

Primul capitol, intitulat "Între oglinzi paralele", este prefaţat de acad. prof. N. Cajal şi conţine texte scrise de numeroşi oameni de cultură, care aduc un omagiu lui Zigu Ornea. Astfel, scriitorul Norman Manea spune: "Opera sa, cu deosebire cea privind iluminarea unor perioade şi personalităţi complicate, complexe şi controversate ale culturii române, ar fi greu de ignorat, chiar şi de către nu puţinii săi adversari". La rândul său, scriitorul George Bălăiţă se exprimă astfel despre Z. Ornea: "A iubit peste măsură literele şi istoria. Şi anume literatura română şi istoria ei. El lasă în urmă o operă greu de egalat". Iar omul de cultură Andrei Pleşu susţine că Zigu a făcut, de unul singur, pentru cultura românească mai mult decât au făcut la un loc sumedenia de profesionişti ai tărăboiului patriotic". Publicista Marta Petreu spune despre Z. Ornea că "a fost cel mai important istoric al ideologiilor politice şi culturale româneşti din a doua jumătate a secolului al XIX-lea şi prima jumătate a secolului XX.

Asemenea elogii i-au mai adus Ion Ianoşi, Ştefan Ureş, Itzhak Artzi, Augustin Buzura, Nicolae Manolescu, Mircea Iorgulescu, Adrian Marino şi mulţi alţii.

Interesante şi amuzante sunt amintirile scriitoarei Mariana Juster, verişoară cu Zigu, cu care a copilărit în satul moldovenesc Frumuşica.

Urmează în volum două interesante interviuri date de Z. Ornea în ultimii săi ani de viaţă.

Capitolul următor, intitulat "Trepte ale devenirii", conţine secvenţe autobiografice publicate în revista bucureşteană "Dilema".

Mai bine de jumătate din volumul editat este constituit din articole publicate tot în "Dilema" de Z. Ornea, articole pe teme la zi, publicate între anii 1996 şi 2001. Z. Ornea a militat în publicistica sa pentru democraţie şi libertatea de exprimare, condamnând totalitarismul, fie el de sorginte fascistă sau comunistă, ca şi încercările de reapariţie a lor în România de azi.

Caietul cultural se termină cu un cuvânt de încheiere semnat de redactorul şef al revistei "Realitatea Evreiască", Dorel Dorian, care are meritul de a fi iniţiat aceste foarte interesante caiete.

(G. Iosub)

Confidențial!

București-Berna: Rapoartele diplomatice ale lui René de Weck, 1940-1944.

În româneşte, Cuvânt înainte, selecţie de documente ilustrative şi spicuiri din presa vremii de Dumitru Hâncu; coperta: A. Poch; ed. Hasefer, Bucureşti, 2002.

René de Weck a fost ministru plenipotenţiar al Elveţiei la Bucureşti din 1933 până în 1945, devenind astfel unul din cei mai buni cunoscători occidentali ai realităţilor româneşti din dramatica epocă. Am mai vorbit despre el cu prilejul apariţiei în româneşte a Jurnalului său. De data aceasta, nu mai e vorba de jurnal, ci de rapoartele trimise de el cu regularitate la Berna, privind evenimentele din România. Studiindu-le cu atenţie, D. Hâncu a ales pentru cartea de la Hasefer pe cele unde vine vorba despre situaţia evreilor. Traducător de mâna întâi, din germană şi franceză, scormonitor pătimaş, à la Zigu Ornea, prin biblioteci, competent, cum puţini sunt, în materie de istorie contemporană, Hâncu ne-a dat o ediţie remarcabilă, atât prin modul cum a ştiut să aleagă esenţialul din vraful de rapoarte diplomatice, cât şi prin prezentarea făcută lui René de Weck, precum şi prin ideea bună de a include extrase din presa vremii sau fotografii menite a plasa documentele în miezul viu al anilor de război. După cum se vede din cele trimise de el la centrala din Berna, diplomatul din Ţara Cantoanelor era, pe cât de inteligent, pe atât de antinazist.

Dar despre această scriere vom mai avea prilejul să vorbim. Până una-alta, câteva mostre:

«Bucureşti, 14 ianuarie 1941

Domnule Consilier Federal,

Am mai avut prilejul să vă semnalez anumite procedee folosite de legionari spre a lovi mai sigur în evreii cărora vor să le confişte proprietăţile: îi acuză de propagandă comunistă. S-a ajuns până acolo, încât li s-au introdus în case documente "compromiţătoare". Ele sunt "găsite" în garajele şi maşinile evreilor bogaţi, dar sunt "descoperite" şi în buzunarele unor sărăntoci şi ale copiilor lor.

Legislaţia antisemită a luat o asemenea amploare încât, spre a-i despuia pe urmaşii lui Abraham, nu e nevoie să fie "dovediţi" că au comis un delict. De pildă, comercianţi evrei din comunele suburbane şi rurale sunt siliţi să-şi închidă prăvăliile. Evident, nici vorbă să fie despăgubiţi. Dimpotrivă, atunci când reuşesc să-şi vândă bunurile, banii le sunt pur şi simplu luaţi, cum o dovedeşte fotografia, aici alăturată, a unui "proces-verbal" prin care primarul unui sat şi câţiva delegaţi legionari declară că au confiscat domnului Kleinerman suma de 145.000 de lei.

De la 1 ianuarie, medicii şi dentiştii evrei nu mai au dreptul să trateze "arieni", nici măcar spre a termina un tratament început. Anunţurile pe care ei le dau în ziare, firmele de pe uşile lor trebuie să precizeze, obligatoriu, "originea lor etnică".

13 iulie 1941

Ar fi nevoie de volume întregi spre a înşirui nu numai vexaţiunile de tot felul, ci şi crimele la care se dedau, sub pretext de antisemitism, diriguitorii români.

Mă mulţumesc cu un singur fapt. Informatorul care mi l-a adus la cunoştinţă, un compatriot care nu este cu siguranţă iudeofil, mi-a spus:

După pogromul de la Iaşi, 1.200 de evrei, bărbaţi, femei şi copii, au fost închişi în vagoane de vite plumbuite. Înghesuiţi ca nişte scrumbii, au fost plimbaţi timp de două zile şi jumătate prin toată Moldova. Şi au fost, până la urmă, opriţi pe o linie de garaj lângă Roman. Coreligionarii lor au primit din partea autorităţilor militare permisiunea să le aducă de mâncare şi de băut. La deschiderea vagoanelor, 47 de ocupanţi erau morţi. Câţiva înnebuniseră. Mulţi erau într-o asemenea stare de slăbiciune, încât au murit 186 dintre ei.

Compatriotul nostru afirmă că aceste cifre provin de la un medic chemat de oficialităţi să dezinfecteze vagoanele.

16 august 1941

Atrocităţile antievreieşti continuă în tot mai mare măsură în Basarabia, Bucovina şi Moldova. Nunţiul papal şi un fost ministru român mi-au citat exemple ce dezonorează pe vecie regimul. Cel de-al doilea informator, care a fost cât pe aici să cadă şi el victimă furiei legionare în noiembrie 1940, mi-a spus: "Mi-e ruşine că sunt român când mă gândesc la ce-am văzut în satul meu din Moldova". La sfatul conducătorului lor local, evreii au ieşit în întâmpinarea trupelor române cu daruri pentru soldaţi şi pancarte atârnate de gât care spuneau: "Sunt evreu, dar cu suflet român: aveţi milă de noi". Cu excepţia a vreo zece bătrâni, au fost cu toţii masacraţi. În tot ţinutul din jur, cei care n-au fost ucişi nu mai alte veşminte decât nişte împletituri de stuf sau paie; tot restul le-a fost luat.

Mişcarea cuprinde şi Bucureştiul. Recent, toţi evreii de sex masculin de vârsta încorporării au primit, pe tot cuprinsul teritoriului, ordinul să se prezinte spre a fi înscrişi pentru munci "de folos obştesc". Trebuie avut în vedere că în multe judeţe aceşti nefericiţi sunt, deja, supuşi – doar prin voinţa primarului sau a prefectului – la regimul lagărelor de concentrare şi la o mie de alte brutalităţi degradante. Într-o zi, ca din senin, s-a aflat însă că "înrolarea generală" a evreilor a fost amânată. Şeful comunităţii *israelite din ţară a fost chemat de d. Mihai Antonescu* (vicepreşedintele guvernului), *care i-a pus în faţă acest târg: "Dacă vreţi să anulez măsurile luate împotriva coreligionarilor dumneavoastră, găsiţi zece miliarde de lei pentru împrumutul de apărare naţională".*

Nefericitul a protestat că, despuiaţi de toate şi împiedicaţi să-şi exercite profesiunile, evreii n-ar putea aduna niciodată o asemenea sumă. Dar infama târguială a continuat. "Vedeţi ce puteţi face. Eu am să vă creez posibilitatea să-i puteţi consulta pe cei mai influenţi prieteni". În consecinţă, s-au putut vedea poliţişti venind în taberele de muncă şi eliberând, cu mii de plecăciuni şi vorbe mieroase, cutare rabin sau vreun alt personaj de seamă. Aceştia au părăsit cu clasa întâi locurile unde fuseseră aduşi în vagoane de vite. Iar acum deliberează la Bucureşti asupra propunerilor d. Mihai Antonescu.»

(M. Raf.)

Dr. Alexandru Marton

Medici-scriitori de limba română din Israel

Ierusalim, 2002

Autorul este un nume cunoscut atât în lumea medicală, ca medic ginecolog cu activitate remarcabilă în serviciul medical public, cât şi ca autor de cărţi memorialistice. Toată viaţa şi activitatea lui se învârtesc în jurul unui ax solid şi precis: experienţa din timpul Holocaustului, în lagărele de exterminare, şi pierderea celor mai importanţi membri ai familiei. "Lozinca" lui este: să nu uităm.

De data aceasta, îndrumat de acelaşi gând de a lupta împotriva uitării, dr. Marton a ales un alt subiect: eternizarea unui grup de medici evrei care şi-au pus viaţa şi forţele în slujba omului şi sănătăţii lui şi care, pe de altă parte, sunt înzestraţi cu talentul de a exprima şi descrie gândurile, sentimentele, evenimentele prin care au trecut.

Lucrarea Dr. Marton vorbeşte despre 18 medici (Dr. A. Clain, Dr. Madeleine Davidsohn, Dr. Iancu Feldstein, Dr. A. N. Fruchter, Dr. Iosef Fux, Dr.Gabriel Gurman, Dr. S. Iacobson, Dr. Iulius Iancu, Dr. Idy Ilian, Dr. Zissu Lebel, Dr. Tiberiu Lustig, Dr. Alex. Marton, Dr. E. Roisman, Dr. Dorel Şora, Dr. B. Solomon, Dr. Francisca Stoleru, Dr. Emil Wittner) în al căror "curriculum vitae" sunt consemnate fără excepţie studiul greu şi complex al medicinei, activitatea lor dezinteresată, lucrările publicate în reviste şi manuale, premiile şi titlurile primite. Pe de altă parte, toţi aceşti medici au şi o activitate literară, publicând volume de poezii, romane, studii şi memorialistică.

Subiectele lucrărilor literare ale celor 18 medici, adunate de Dr. Marton după o muncă migăloasă de cercetător şi analist, sunt extrase din mediul, societatea şi viaţa lor. Nu sunt subiecte exotice din lumea de altădată, nu sunt subiecte legate de viaţa amoroasă a personajelor feminine lângă care au trăit sau pe care le-au cunoscut. Majoritatea temelor sunt legate de cariera lor medicală, de preocupările lor personale, lupta cu societatea nedreaptă din ţara de origine, dominată odinioară de legi rasiale şi antisemite. Este viaţa în detaşamentele de muncă, lagărele de exterminare, sălile de cursuri şi amfiteatrele Facultăţii de Medicină.

Recunoştinţa şi dragostea pentru familia patriarhală de altădată, tradiţiile evreieşti, sunt şi ele parte din subiecte. Nostalgia pentru ţara natală, gratitudinea pentru educaţia şi cultura primite acolo în timpul studiilor, îmbinate cu dragostea pentru ţara noastră veche-nouă se adaugă la paleta surselor de inspiraţie.

(Dr. Iulius Iancu)

Nou!
A apărut
Umbre în grădina mea
de Iudit Coman

Iudit Coman
Umbre în grădina mea
Minimum 2002

«"Umbre în grădina mea" de Iudit Coman este un volum de maturitate, o culegere de versuri scrisă de-un condei ce-a trecut prin multe în viaţă.»
Al. Mirodan
"Minimum"

Preţul: 25 shekeli
Comenzi la:
IUDIT COMAN
Reh. Mintz 14/10
Hadar Iosef – Tel Aviv
Tel. 03/647-4458

T.V. ■ Premiul Oscar pentru un apus de soare

ZOLTAN TERNER

Oare viața poate să bată filmul?

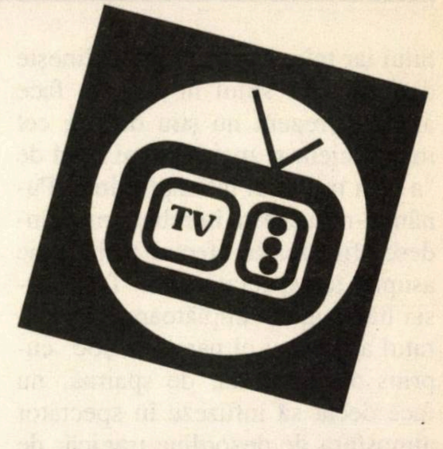

Nu de mult, canalul de știință și cultură (08 pe Cabluri Tevel) a programat un film documentar extraordinar. Din mai multe puncte de vedere. E vorba de un jurnal filmat al unui bolnav de SIDA.

Filmul, produs de canalul TV canadian CBC de la Vancouver, se cheamă "Dr. Peter: Energia care sunt eu" și durează cam 50 de minute. El a luat naștere la inițiativa bolnavului. Acesta, Peter Jafson pe numele său, medic de profesie, s-a adresat canalului CBC cu propunerea de a face un film educativ despre SIDA și despre homosexuali, folosindu-se pe sine ca exemplu viu. Pe atunci, la începutul anilor '60, aceste probleme făceau obiectul unor înfierbântate dispute publice și chiar al unor violente demonstrații de stradă. Producătorul de la TV a acceptat propunerea, dar a modificat-o, zicând că ar fi mai "interesant" și efectiv să expună pe parcurs, într-un serial, pur și simplu povestea sa tragică: drumul său spre moarte. Cu sinceritate, deschis, "autentic".

Zis și făcut. Dr. Peter apărea săptămânal la "știrile CBC" și povestea despre sine. Vorbea despre toate: despre boală, despre sex, despre cele sufletești, despre ce gândește și simte un condamnat la moarte. De pildă: "Când moartea te privește în față, lucrurile dobândesc adevărata lor proporție. Înțelegi ce-i cu adevărat important și ce nu". Observația e oarecum livrescă și banală în sine dar devine teribil de dramatică din momentul în care știi de la cine vine.

Primele 3-4 episoade ale acestui "serial al morții" au avut la public un impact extraordinar. Zeci și chiar sute de mii îl însoțeau pe Dr. Peter în drumul său spre neant. Fascinanta sa apariție săptămânală la TV stârnea reacții fără precedent. Redacția primea nenumărate telefoane și scrisori.

Între timp, boala se agrava. Dr. Peter nu mai vedea. Se atrofiau mușchii oculari. Apăreau pete pe piele, cu efecte asupra organismului. Bolnavul nu cedează însă psihic, spiritual. Își înfruntă decăderea fizică și apoi agonia cu calm, cu seninătate, cu o incredibilă putere de detașare. E filmat trăindu-și cu sete fiecare zi. Nu știe cât i-a mai rămas. Nimeni nu știe. El schiază, cântă la pian, pictează, ține conferințe. Își alege locul de veci. Agonizează observându-se lucid. Ultima apariție în fața publicului, într-un scaun pe rotile, desfigurat în mod jalnic, are loc la 12 zile înainte de final. Avea 35 de ani.

După deces, la câteva luni, documentarul montat pe baza filmărilor pe parcursul a câtorva ani a fost difuzat pe tot teritoriul Canadei și al Statelor Unite. În februarie 1994, "Jurnalul lui Dr. Peter" a candidat la Premiul Oscar în categoria film documentar. Dar statueta mult râvnită nu i s-a acordat. Deși unii au afirmat că ar fi meritat. De ce să merite? – întrebau alții. Întrebăm și noi. Oscarul se acordă pentru valoare în materie de artă cinematografică. Jurnalul filmat al doctorului Peter nu e artă. Chiar dacă anumite scene sunt regizate. Chiar dacă e tulburător la culme. E viață, nu operă de artă. E realitate: moartea lentă a unui om. Real, nu fictiv. Aici e toată confuzia. A pune alături arta și realitatea, filmul și viața, și a le compara, e cel puțin nepotrivit. Ca și cum ai pune alături un apus de soare real cu o pictură de Van Gogh. Poți acorda unui apus de soare un premiu pentru calități artistice?

Am găsit într-un fel răspunsul la întrebarea din capul acestor rânduri: nu, viața niciodată nu poate să bată filmul. Pentru că e altceva. Cu totul și cu totul altceva. Viața e un ghem inextricabil de evenimente, fapte, întâmplări. Arta e sens, profunzime, trăire a vieții. Trăire ordonată după legile artei. Viața e natură. Arta e fapt spiritual.

❖

Cam la fel se pune problema și în cazul transmisiilor în direct de la locurile atentatelor teroriste. Aici nu e vorba nici de artă, dar nici de realitate nemijlocită. E realul mijlocit de un reporter. Dar cum o face? Aici e problema. Cred că orice privitor la TV observă cât de haotice, de "neprofesionale" sunt aceste transmisii în direct. Reluarea de zeci și zeci de ori a acelorași imagini, a acelorași date de comentariu, din nevoia, de neînțeles pentru mine, de a umple spațiul, de a justifica continuarea transmisiei în direct, creează un fel de "transă" informațională, un soi de delir al informării. De la un moment dat repetarea inutilă începe să te irite, începe să banalizeze evenimentul însuși. Desigur, publicul simte nevoia să fie în legătură cu scena măcelului iar televiziunea îi îndeplinește dorința. Dar stilul în care se face asta în prezent nu știu dacă e cel mai eficient și mai rațional mod de "a fi în mijlocul întâmplărilor". Punându-mi această întrebare mă gândesc, firește, la efectul psihologic asupra telespectatorului. Transmisia haotică, întâmplătoare, cu aparatul afectat și el parcă de șoc, cuprins de amețeală, de spaimă, nu face decât să infuzeze în spectator atmosfera de dezordine tragică, de panică și neputincioasă vânzoleală. Dacă e un efect dorit, totul e în regulă. Dar cui folosește asta? Dacă transmisia directă devine un mod de a televiza evenimentele, poate ar trebui găsit și limbajul cel mai potrivit, stilul sau metoda cele mai potrivite în aceste situații. Nu s-au găsit încă. După toate semnele, încă nu s-a născut un Eisenstein al transmisiilor directe.

Vorbind despre televiziunea israeliană, cred că partea ei cea mai tare o constituie talk-show-urile. Iar în cadrul acestora, se pare că Dan Margalit nu are rival. Mai ales în ultimul timp, când în țară evenimentele controversabile și controversate se succed năucitor, emisiunea lui Margalit, "Politica", este o adevărată instituție. Iar moderatorul are de lucru, nu glumă, cu cei șase-șapte participanți pe care are curajul să-i invite. Îi așează, dacă ați observat, cu un fler dramatic imbatabil, apropiindu-i exact, în pofida adversităților și alergiilor politice: Tomy Lapid lângă un rabin destul de agresiv, Iosi Sarid lângă un vajnic combatant al Likudului. Meritul cel mai mare al lui Dan Margalit este, cred, în mod paradoxal, moliciunea lui. Aparentă, firește. El nu se enervează, nu se lasă antrenat în patimile care se confruntă furtunatic în jurul lui. E moderator în cel mai deplin sens al cuvântului. Cred că trebuie admirat în primul rând pentru capacitatea sa supraomenească (sau poate neomenească) de a fi imparțial. În atmosfera în care se duelează cu fulgere, Dan Margalit este un soi de paratrăznet. Fără el, bătăliile de "principii" și "convingeri" s-ar solda cu argumente fizice. Cu trăznete. Mai ales când își expune "părerile" și Rafi Eitan. Dar moderatorul Dan Margalit nu-și iese din calmul său zâmbăreț, din conduita sa de "băiat bun", rugându-i pe cei adunați de el să se mai potolească. Asta-i ceea ce se cheamă a fi cu adevărat moderator. Bravo, Dan Margalit! Esti bun! Ești foarte bun.

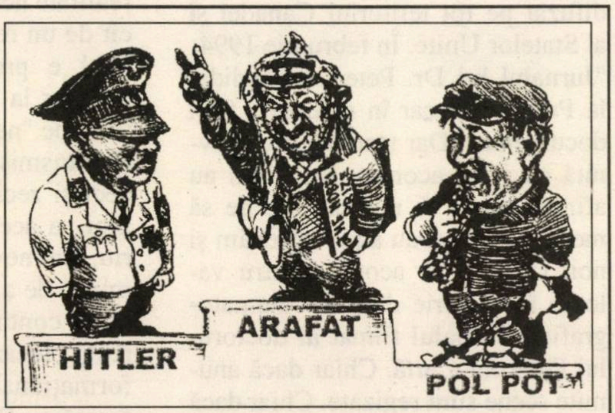

Arafat între Hitler și Pol Pot (inspiratorul masacrelor din Cambodgia anilor '60-'70.

Desen de Oleg, în "Jerusalem Post", 2002.

Caricaturistul l–a instalat pe Arafat pe locul I pe podiumul campionilor la proba numită crimă.

Și pe bună dreptate. Fiindcă dintre toți, singur Arafat a cucerit, în chip de răsplată pentru faptele sale, Premiul Nobel pentru Pace.

Nou!

A apărut

MARIA GĂITAN MOZES

CIRCUIT VITAL

Versuri

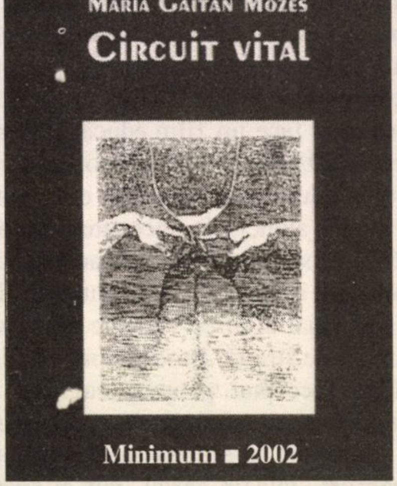

«Când citești cartea, dai de tot felul de versuri care te opresc din lectură, făcându-te să tresari, să le înregistrezi în minte și să le deguști pe îndelete. Apoi, să le repeți în sinea ta, ori de câte ori ***stările*** *prin care treci se aseamănă cu cele prin care trece poeta.»*

Al. Mirodan

Volumul poate fi procurat trimițând suma de 30 (treizeci) shkalim pe adresa:

MARIA GĂITAN MOZES
Reh. Hashmonaim 81
59583 Bat Yam
Tel. 03/551-5047

EȘTHER-ELENA TACCIU

CALEIDOSCOP – 2002

ZODIA SĂGETĂTORULUI PENTRU TOȚI (21.11-20.12) determină o conjugare destul de dificilă între Jupiter, patronul cunoscut al Zodiei de Foc cu Pluto, un fel de dublură a lui Marte și mai violentă. Pentru cei născuți în perioada respectivă, **Săgetători,** se evidențiază o armonie dificilă între carieră și obligațiile de familie. Crizele de acest tip s-au mai ușurat după luna Leului, august. Totuși, clarificările definitive în progresul profesional vor deveni sigure abia în 2003. Eclipsa solară impune evitarea stresului și a călătoriilor obositoare. Garderoba trebuie într-o măsură primenită; vă așteaptă evenimente sociale și succese publice. Cele de mai sus sunt importante pentru toți ceilalți în acest timp. Zodiile de Foc, **Leul** și **Berbecul,** pe lângă sărbătoriții lunii, au succese în domeniul carierei intelectuale, ca și copiii lor. Promovările sunt influențate de succesele profesionale în străinătate. Semnele de Pământ **(Capricornul, Taurul, Fecioara)** au de așteptat succese profesionale mai ales în asocieri, în ramurile cultural-editoriale. Dieta, cruțarea stomacului și tratarea acestuia se impun. De evitat conflictele pentru putere. Semnele de Aer **(Gemenii, Balanța, Vărsătorul)** au asocieri reușite, inclusiv în căsătorii, procese, cultură. Semnele de Apă **(Racul, Scorpionul, Peștii)** au preocupări în casă și familie, dar și o anume lene. Obțin realizări în finanțe, comerț exterior, cultură, uzând de legături vechi. Cele mai favorabile zile: 12-14.12.

POȘTA NOASTRĂ: *Anunțăm cititorii că ne pot adresa întrebări despre astrologie, mistică, parapsihologie ș.a.m.d. Telefonul de contact rămâne același, 03-5590829, ca și POB 2104, Holon; idem pentru procurarea volumului "STELE REGALE". Nu trimitem Horoscoape acasă, ci le publicăm (nu imediat) în următoarele numere din „Minimum".*

Iarăși Nostradamus... (5)

După căderea URSS, după Gorbaciov, Elțin, ca și actualmente, s-a declanșat, sub stimulentele crizelor politice, așa-numita "nostradamusomania". Terorismul, fenomen răspândit în ultimii ani, a sporit nesiguranța în SUA și întreaga Europă, nu mai puțin în Rusia, ba și în Irak. Afară de noile traduceri ale Centuriilor în toate limbile pământului, s-au înmulțit studiile profețiilor pentru secolul XXI. Ne referim la cronologia reală a evenimentelor sugerate de celebrul autor, și nu la ordinea strofelor sale. Știm că astrologul proceda astfel spre a evita datarea prea clară, ce putea enerva pe dușmanii săi. Una din cărțile americane actuale, de Erika Chittam, "Profețiile lui Nostradamus până în 1985 și mai departe", prezintă atacul terorist contra New-Yorkului ("Noul oraș"). Numele orașului nu există în respectiva strofă, dar faptul că el se afla la 45 de grade latitudine nordică e un fapt cert. Tabloul sinistru al capitalei americane, obsedant, de neuitat, sugerează amestecul de reziduuri toxice, pe care încă urmează să-l vedem în acțiune, când va produce incendii subterane, necurmate și lente. Iată tabloul din Centuria VI, în traducere, așa cum l-a înfățișat Michel de Nostradamus: *"Focosul ratează-nfrățitele turle./ Orașul imens în ruină-i căzut./ Otrava-n amestec cu sângele curge/ veghează de luna și soarele mut".* Localizarea astronomică, părți sfârtecate de avion ("motor", în limbajul astrologului aparatul de zbor), iadul incendiilor nestinse între rămășițe prăbușite pe sol, recompun imaginile reale din septembrie 2001. Previziunea apare azi într-adevăr fantastic de precisă: *"Sălbatice flăcări țâșnesc dintre ziduri/ Cu 45^0 însemnate pe hărți./ Și focul în franjuri palpită-n motoare/ Cadavre zvârlite, metalice părți".* La întrebarea "Și cum va sosi veacul douăzeci-unu?" din Centuria X, răspunsul ne sugerează catastrofe de toate felurile, militare, naturale și cosmice mai ales. Primăverile anilor de răscruce dintre veacuri aduc dezastre universale, pe care Nostradamus le imaginează simbolic: *"În luna april și chiar mai, în cutremur/ Cad grindine cum oul raței de mari./ Planete ne-aduc nenoroc și furtună./ Și păsări mari cad din palmieri și stejari".* Nu contează că Centuria X fixează anul 2000 sau 2002, e vorba de acea schimbare climaterică, instalarea frigului, căci grindină colosală am și avut; de asemenea, un Saturn opus categoric lui Jupiter și Venus și-a adus conflictele pretutindeni mai ales în 2001 și 2002. Faptul că într-o notă, astrologul din secolul XVI menționează și dizarmoniile lui Mercur care încurcă orice previziune favorabilă și orice încercare de consolidare, a marcat într-adevăr acest an critic în care ne aflăm și pe care-l sperăm schimbat favorabil în cel viitor, 2003. De adăugat că Pluto, planeta cutremurelor și a catastrofelor rutiere, aviatice, a erupțiilor vulcanice și a epidemiilor, nu era cunoscută în Renaștere. Dar Pluto pare inclus în același simbol al focului, obsesiv în tablourile dezastrelor secolului nostru, evocate de profetul genial cu patru veacuri înainte.

ALEXANDRU SEVER

Ordine și dezordine

◆ **A naufragia în succes.** Asta vrea să zică a avea parte de un succes fie într-atât de nemeritat încât să falsifice percepţia valorii, fie în aşa măsură copleşitor încât să sufoce orice propăşire. Oricum l-ai lua, sfârşitul în acest naufragiu e în înec.

◆ **Talentul de a dăinui** – românul, ca şi evreul, nu şi l-a pierdut niciodată.

◆ **Funcţionarii bisericii:** preoţii fără har! Preoţii care se întreabă dacă Dumnezeu există.

◆ Dacă locurile în Rai s-ar putea cumpăra, cum se cumpără locurile în strana bisericii sau în băncile sinagogii, Biserica şi Sinagoga ar fi excelenţi casieri. Dar săracii ar trebui să se mute în Iad.

◆ Cine poate să treacă un ocean înot? Dar atunci cum să ajungi la Dumnezeu?

◆ **Potopiniană.** Plângându-mă odată unui coleg că am mulţi inamici, omul m-a privit foarte îndoit. "Fii, domnule, serios! Pentru aşa ceva nu eşti dumneata nici destul de important, nici măcar destul de inteligent". Să cred oare că nătărăii n-au duşmani?

◆ Un Dumnezeu invizibil e tot ce poate fi mai raţional-acceptabil. Dar semnele care ţin să ţi-l indice, dacă nu sunt infinit interpretabile, sunt absolut inutile.

◆ Întrebat la ce se pricepe mai bine, a răapuns: la morţi! Nu, nu era un anatomo-patolog, era un spălător de morţi.

◆ **Necunoscutul** nu este chiar totuna cu *Misterul*. Necunoscutul poate să ajungă a fi cunoscut; misterul, chiar sondabil, e inepuizabil.

◆ Nu poţi fi vecinul unei Catedrale şi să nu încerci tentaţia de a intra.

◆ La 80 de ani, cu un trecut mort în spate, se poate foarte bine întâmpla să fii bântuit de fantome, ca o casă veche în care a murit un spânzurat.

◆ **Vedere periscopică:** vedere la nivelul unei intuiţii de adâncime asupra planului de suprafaţă a unei realităţi date.

◆ Deşi nimeni nu l-a învăţat să iubească, s-a trezit iubind.

◆ Nemaipomenita osteneală a unor filozofi meliorişti de a imagina, în temeiul a ceea ce li se pare a fi cele mai înalte virtuţi ale omului de azi, posibilitatea unui superior om de mâine – nu mă duce cu gândul decât la o chirurgie utopică potrivit căreia, cu o anatomie asamblată din rămăşiţele a zece cadavre, s-ar putea alcătui un om întreg şi viu. Iată ce va să zică a concepe omul ideal de mâine în spirit frankensteinian.

◆ **Croitorul de drapele.** Tot potrivind cârpele pe băţ, în aşa hal i s-au îndevălmăşit culorile şi simbolistica lor, încât bietul om n-a găsit altcum să se izbăvească de asaltul chinuitei lor alcătuiri decât visând să-şi închine meşteşugul şi priceperea ordinei fără reproş a unui steag alb.

◆ Un cer fără soare nu-mi sugerează decât orbita fără pupilă a unui Dumnezeu care n-a văzut niciodată lumea pe care a creat-o.

◆ De câte ori se trezea dimineaţa şi constata că este viu, bătrânului îi venea a spune tuturor lucrurilor care-l înconjurau – şi, uneori chiar aşa i se şi întâmpla să spună: "Bună dimineaţa, dragele mele! ... Bine v-am găsit!" Dar seara când se pregătea să se îmbarce pentru lumea viselor, se afia să le spună fie chiar şi un "la revedere", pentru că se temea, bătrânul, ca nu cumva "la revedere" să semene cu un adio.

Nancy
Brandescompus

Maria Gaitan Mozes
Circuit vital
Moco Mocofanul ("Octav Moscuna")
Versuri vesele
Volumul II
Getta Berghoff
Minimum ■ 2002

minimum
editează

- Aveţi în manuscris memorii personale?
- Vreţi să vă publicaţi jurnalul intim?
- Doriţi să scoateţi la lumina tiparului un volum de povestiri sau poezii?

minimum este editorul cel mai competent!

Întregul proces complicat de organizare (sau stilizare) a manuscrisului, de paginaţie şi corectură tipografică, coperta, prefaţa şi diferite forme de publicitate vi le asigură

minimum

●

Există în sfârşit o editură: minimum

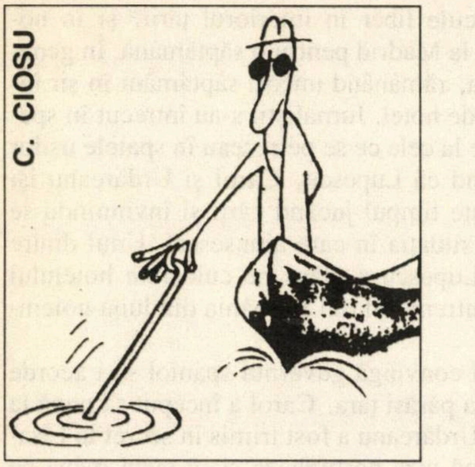

Pescuitorul de perle

Cel mai lung an din lume

«Schum, care momentan este antrenorul lui Macabi Haifa, a fost sancționat cu o amendă de 10.000 de shekeli și un an de suspendare, pe timp de doi ani.»

❖

«Proprietarul clubului Cfar Saba, Eli Tahib, a fost amendat cu 30.000 de shekeli și o sentință de suspendare pe un an de la ocuparea unei poziții în IFA (Federația Israeliană de Fotbal) pe timp de doi ani.»

("Viața noastră", nr. 15.687/ 2002; comunicată de dr. Carol Neuman, reh. Pinkas 67, Tel Aviv 62157.)

A sculptat după moarte

«Vestita statuie a regelui David din Florența a fost creată de sculptorul Michelangelo în 1873.»

În titlul știrii, vorbind despre lucrările de restaurare a statuii, se spune: *"Prima baie după 129 de ani".*

("Ultima oră", 18.09.02; comunicată de ing. Radu I. Gaton, reh. Aharon David 17, Tel Aviv 63407, – care este de părere că oricât de nemaipomenit și genial o fi fost Michelangelo, italianul nu ar fi putut crea vestita operă de artă la câteva sute de ani după moarte. În realitate, sculptura a fost realizată între 1501 și 1504.)

Trimiteți niște agenți să ne potolim setea!

«Agenția română de impresariat artistic (ARIA) era însetată de agenți ai Securității.»

(Din cartea de E. Iacob, "Culisele memoriei", Buc. 2002; comunicată de Carola Schneiderman, Ramat Gan, reh. Amnon ve' Tamar 12, – care după ce semnalează că a citit volumul lui Iacob cu deosebită plăcere, crede că în propoziţiunea prezentă s-a strecurat o simpatică greșeală de corectură, datorită editurii: ARIA nu putea fi însetată de agenți de securitate ci, mai degrabă, înțesată.)

În concluzie, e-o confuzie

«Împins de alții și sesizând concluzia și disensiunile din Maarah, Amram Mitzna vrea să profite de etc. etc.»

("Viața noastră", nr. 15.669/ 2002; comunicată de Vanda Morgenstern, POB 10875, Haifa, – care, așa cum îl știe pe Mitzna, primarul Haifei n-a sesizat concluzia din sânul Partidului Muncii, ci confuzia.)

Poșta

Petre Cioclu, Kiriat Yam (nu); **Henriette Goldberger,** Natzeret-Illit (just: lacul Konstanz nu formează – așa cum a apărut în "Minimum" – granița de nord-vest a Elveției, ci granița de nord-est); **Angela Linkeș,** Frankfurt, Germania; **Micu Zollinger,** New York, SUA; **Anatol Vorobeinic,** Iași (observații bune, dar nu perle).

Av. ARIE DEGANI

Birou de avocatură și notariat

Str. Bezalel 25, Tel Aviv 6483

Tel: 03/522-8899, Fax: 03/523-9084

CETĂȚENIA ROMÂNĂ

- **Ne ocupăm de obținerea cetățeniei române, precum și de primirea pașaportului românesc, prin intermediul unui birou avocațial din București.**
- **Ne ocupăm de aranjamente de plată a datoriilor, de falimente și desfiinţări de societăți**

Contactați: ARIE DEGANI

Tel. 03/522-8899 ● Vorbim românește

PAUL D. QUINLAN

Regele play-boy (şi vestita Elena Lupescu...)

VII

Prinţul moştenitor Carol (viitorul rege Carol al II-lea) a pricinuit părinţilor săi, Regele Ferdinand şi Regina Maria, nenumărate necazuri.

Mai întâi, s-a însurat, în secret, cu o domnişoară Zizi Lambrino. Şi cum, pe vremea aceea (sfârşitul primului război mondial), un viitor monarh nu avea voie să se căsătorească (precum prinţii de azi) cu femei fără de sânge aristocratic în vine, a hotărât să renunţe la tron. Ulterior, însă, s-a răzgândit şi s-a recăsătorit cu prinţesa Elena a Greciei (viitoarea regină-mamă Elena). Bucuria casei regale a fost mare, dar de scurtă durată. Lucrurile mergeau prost între cei doi soţi, Carol îşi înşela nevasta pe toate drumurile şi, fiindcă de ce te temi nu scapi, el s-a îndrăgostit de o altă femeie, numită Elena Lupescu.

În capitolele trecute am văzut cum s-a născut legătura amoroasă dintre Carol şi vestita Lupeasca. Şi ce s-a întâmplat cu amanţii regali după ce Carol renunţase la tron şi plecase cu femeia vieţii sale în Europa. Apoi am aflat cum s-a produs întoarcerea lui Carol în România; a lui Carol, dar şi a Elenei Lupescu; şi ce s-a mai întâmplat în continuare, până la evenimentele dramatice din 1940, când regele a fost silit să renunţe la tron, plecând în exil, împreună cu Elena Lupescu. Direcţia era Portugalia, *via* Spania. Povestirea de faţă a apărut în cartea "Regele play-boy" a americanului Paul Quinlan, tipărită la editura Humanitas, Bucureşti, în traducerea Monei Antohi.

(Urmare din numărul trecut)

La început, Carol a fost informat că va trebui să stea în Spania doar pentru două sau trei zile, dar zilele s-au transformat în săptămâni, iar săptămânile în luni.

Deşi nu mai era rege, Carol continua să călătorească asemeni unui suveran şi, potrivit ziarului "New York Times", a sosit la elegantul hotel Andalusia Palace din Barcelona cu mai bine de doisprezece servitori, cincizeci şi două de cufere, trei automobile şi patru câini.

Cu toate că nu putea părăsi Spania, Carol avea permisiunea să circule liber în interiorul ţării, şi în noiembrie a plecat la Madrid pentru o săptămână. În general a evitat presa, rămânând uneori săptămâni în şir încuiat în camera de hotel. Jurnaliştii s-au întrecut în speculaţii cu privire la cele ce se petreceau în spatele uşilor închise, afirmând că Lupescu, Carol şi Urdăreanu îşi omorau îndeobşte timpul jucând cărţi şi învinuindu-se reciproc pentru situaţia în care ajunseseră. Unul dintre ziare relata că Lupescu a plâns pe culoarele hotelului auzind despre cutremurul din România din luna noiembrie.

Nereuşind să convingă guvernul spaniol să-i acorde permisiunea de a părăsi ţara, Carol a început să pună la cale o evadare. Urdăreanu a fost trimis în secret la Lisabona ca să obţină viza portugheză şi să pună mâna pe detaliile privitoare la trecerea frontierei. În cele din urmă, după câteva luni de planificare atentă, în zorii zilei de 3 martie 1941 Carol şi Lupescu s-au furişat pe o uşă laterală a hotelului Andalusia Palace şi au urcat repede într-o limuzină care-i aştepta.

Automobilul era atât de plin cu bagaje, încât Carol abia a putut să se strecoare în spatele volanului. De îndată ce au ieşit din oraş, Carol a apăsat acceleratorul până la fund. Experienţa conducerii unor maşini de curse l-a ajutat mult pe drumul îngust, întortocheat şi plin de serpentine periculoase din munţii Sierra Morena, ajungând la primul loc de întâlnire înaintea orei stabilite. Ca să inducă în eroare poliţia, Carol a schimbat de mai multe ori maşina. Chiar înainte de a sosi la frontieră, Carol şi Lupescu s-au strecurat în spaţiul îngust de sub bancheta din spate a unei maşini aparţinând unui contrabandist pe nume Rente, şi, ca doi criminali de rând abia evadaţi din închisoare, fostul Rege al României şi amanta sa au trecut fraudulos graniţa cu Portugalia.

Potrivit poliţiştilor spanioli, Carol nu avea decât un avans de cincisprezece minute faţă de ei când a trecut în Portugalia. Dar aşa cum se bănuia la acea vreme, se pare că autorităţile spaniole erau la curent cu planurile de evadare ale lui Carol şi au fost cât se poate de bucuroase să-l vadă odată plecat.

În final, Carol a reuşit să-şi recupereze din Spania restul bagajelor şi celelalte bunuri, inclusiv cei patru câini, dar numai după ce şi-a achitat nota de plată la hotel.

În Portugalia, Carol a locuit într-o mică vilă de la periferia Lisabonei, aparţinând unui bogat om de afaceri şi vechi prieten portughez pe nume Augusto Joly. Câteva zile mai târziu, a ţinut prima conferinţă de presă de la plecarea din România. A mulţumit guvernului portughez pentru că i-a oferit azil şi a remarcat că din cauză că avea acum o mulţime de timp liber intenţiona să citească despre măsurile şi activităţile lui Salazar (conducătorul Portugaliei). A făcut de asemenea o apreciere specială cu privire la "poporul american, pentru interesul manifestat faţă de soarta sa"; Statele Unite erau una din ţările în care Carol şi-ar fi dorit foarte mult să obţină azil politic. Dar a refuzat să se implice în politică şi, când i s-a cerut să-şi expună punctul de vedere privind situaţia internaţională, "singurul său răspuns a fost un semn vag cu mâna lui lungă, albă".

Fostul Rege era la fel de popular ca întotdeauna în rândul ziariştilor; Joly le-a spus reporterilor că locuinţa lui "este un infern de când s-a aflat că Majestatea sa stă aici. Zi şi noapte, apelurile telefonice şi soneria de la intrare mă înnebunesc – dar plăcerea de a o găzdui pe Majestatea Sa în umila mea casă merită tot efortul".

Şederea lui Carol în Portugalia a durat doar două săptămâni. Cum o mare parte a continentului era controlată de Hitler, tot nu se simţea în siguranţă. Mai mult, una din condiţiile impuse de guvernul portughez în schimbul acordării azilului era să se ţină departe de politică. Sperând să plece din Portugalia cât mai discret posibil, Carol a reţinut bilete spre Cuba pe pachebotul american "Excambion" cu două zile înainte de ridicarea ancorei. Biletele erau cumpărate pe numele contelui Vrancea şi al doamnei Helen Lorenz. Urdăreanu şi-a folosit numele adevărat.

În după-amiaza zilei de 3 mai, Carol şi Lupescu, amândoi purtând ochelari negri de soare, împreună cu cei patru câini ai lor, s-au îmbarcat pe "Excambion" şi s-au încuiat în cabina lor, unde au rămas până când vasul a părăsit portul. Dar presei nu i-a trebuit prea mult timp ca să le dea de urmă. Pe chei, în dreptul lui "Excambion", se afla suficient bagaj ca să umple "două vagoane de marfă", "plus un munte de genţi de mână şi de cufere cu nişte etichete neglijente pe care scria Majestatea sa Regele Carol, Cuba via New York". Dar cel puţin Carol avea acum Oceanul Atlantic între el şi Hitler.

O săptămână mai târziu, exilaţii regali ajungeau în Bermude. Spre deosebire de intrarea umilitoare în Portugalia, Carol a fost primit aici într-un stil mai potrivit unui rege; guvernatorul insulei a ieşit în întâmpinarea vaporului, punându-i fostului suveran la dispoziţie două trăsuri şi un aghiotant. Ca de obicei în port s-a creat o stare de agitaţie, reporterii şi curioşii încercând să-i vadă preţ de o clipă pe amanţii regali. Înainte de a urca în trăsură, Carol le-a spus reporterilor că era "foarte fericit să mă aflu de partea asta a Atlanticului". A refuzat totuşi să facă vreo declaraţie politică, afirmând doar: "Aş vrea să nu fiu în centrul atenţiei". Purta o pălărie de fetru gri, un costum gri în dungi, o cravată bleumarin, pantofi negri, şi ducea cu sine un baston de bambus, relata presa.

Cam după zece minute şi-a făcut apariţia Lupescu şi a urcat, conform regulilor bunei-cuviinţe, în cea de-a doua trăsură. "Dar nu e deloc grasă", a comentat o femeie, pe când bermudezii se îngrămădeau în jurul trăsurii, strigând şi făcând semne cu mâna. Un reporter remarca faptul că "arăta de 42 de ani, cât avea, dar nu mai mult". Purta – potrivit ziarelor – un turban negru din stofă de lână, un costum negru care contrasta bine cu bluza albă de şifon şi nişte cercei mari din perle, machiaj "abundent", ruj de o nuanţă roşie-portocalie, pudră albă şi fard albastru. Presa mai relata că apartamentul lor de la hotel costa suma astronomică de o mie de dolari pe zi, dar că era "plin de flori".

Carol şi Elena Lupescu în exil la Lisabona cu ex-Regele Umberto al Italiei, şi contele şi contesa de Barcelona

După ce au petrecut mai multe săptămâni în Bermude, Carol s-a întreptat spre Cuba. Pe drum, s-a oprit trei zile în Insulele Virgine, unde a fost primit cu toate onorurile de către guvernator. Moralul îi era acum mult mai ridicat. Pasagerii de pe vas afirmau că s-a distrat pe cinste şi că a câştigat 17 dolari la bingo.

În data de 30 mai, Carol a sosit la Havana. Atât Carol, cât şi Lupescu, "zâmbeau şi păreau cât se poate de bine dispuşi", potrivit relatărilor presei. După ce au înfruntat ca întotdeauna mulţimea de reporteri şi fotografi, au fost conduşi în centrul Havanei, unde Carol reţinuse un apartament la Hotel Nacional.

Cu toate că erau mai bine trataţi în Cuba, Duduii nu îi pria clima. Spre sfârşitul lui iunie, s-au îmbarcat din nou, de astă dată spre Mexic, ajungând la Ciudad de Mexico în 29 ale lunii. La scurt timp după sosire, Carol a închiriat o vilă spaniolă cu douăsprezece camere, înconjurată de un zid gros şi înalt, în cartierul rezidenţial Coyoacan.

Deşi Carol declarase în mai multe rânduri că nu dorea să se mai amestece în politică, nu trecea o zi fără să se gândească la felul cel mai nimerit de a-şi recâştiga tronul. Acum, că se afla în Mexic, se simţea suficient de apărat ca să redevină activ din punct de vedere politic. O parte a strategiei sale consta în a scrie scrisori şefilor de state din întreaga lume, ca să le amintească de existenţa sa. Folosea drept pretext aniversările, zilele de naştere şi alte prilejuri ca să-i copleşească pe Roosevelt, regele George al VI-lea al Angliei, lordul Halifax, regele George al II-lea al Greciei şi alţii cu scrisorile lui, oferindu-le felicitările, sfaturile şi serviciile sale în vederea câştigării războiului. A devenit prieten apropiat cu George Messersmith, ambasadorul Statelor Unite în Mexic, şi cu mai mulţi membri ai personalului său.

La puţin timp după ce a ajuns în Mexic, a încercat să obţină sprijinul Londrei şi Washingtonului pentru o mişcare numită România Liberă, al cărei conducător ar fi fost. Dar cota lui Carol la bursă nu era prea ridicată la acea vreme pentru nici unul dintre cele două guverne, aşa încât ambele l-au refuzat politicos. Britanicii l-au informat că în opinia lor, "eliberarea României nu se va putea niciodată efectua prin alt fel de mişcare decât emanând de la forţe care să opereze din interiorul României". În ciuda câtorva scrisori călduroase trimise de Roosevelt, în februarie 1942 subsecretarul de stat Sumner Welles le-a declarat reporterilor: «În opinia guvernului nostru, iniţiativa lui Carol de a conduce o altă mişcare românească în această ţară nu ar fi favorabilă efortului de război al Statelor Unite sau unităţii naţionale.»

În pofida rezultatelor dezamăgitoare, Carol nu se dădea niciodată uşor bătut. Pasul următor a fost să încerce să pună pe picioare o mişcare România Liberă în Statele Unite şi în Canada fără binecuvântarea oficială, dar s-a izbit din nou de nenumărate obstacole. Nici americanii, nici canadienii nu erau dispuşi să-i acorde o viză de intrare, şi mulţi români influenţi au refuzat să aibă de a face cu România Liberă. Rolul pe care l-ar fi jucat Carol într-un viitor guvern era o altă cauză de îngrijorare. Cu toate că afirma că l-ar fi sprijinit pe Mihai ca rege şi că ar fi acţionat doar ca simplu regent până la sfârşitul războiului, puţini dintre cei care îl cunoşteau pe Carol erau atât de naivi încât să creadă că nu urmărea mai mult. De exemplu, la 25 octombrie 1942, Carol nota în jurnalul său:

«E ziua lui Mihăiţă şi gândul meu este la scumpul meu băiat. Ce o fi făcând azi acolo, pierdut şi înconjurat numai de duşmanii lui şi ai Ţării. E neputincios, nu poate nimica (…). Mă tot roade gândul să-l scot din ţară şi aşa, să-l iau la luptă lângă mine pentru victoria dreptăţii şi pentru viitorul falnic al României.»

Iar Carol însuşi a pretins întotdeauna că nu a abdicat nicidecum în mod oficial. Leon Fischer, un suporter de frunte al lui Carol în America, a spus presei:

«După profunde deliberări, Carol a înţeles că nu există decât un singur răspuns adevărat. Dacă i se cere, ca părinte, să-şi sacrifice fiul pentru binele poporului său, atunci el, ca Rege, trebuie să răspundă la chemarea datoriei şi dreptăţii şi să lupte pentru supravieţuirea poporului său ca naţiune liberă.»

Carol a aprobat dinainte această declaraţie, dacă nu cumva chiar el a scris-o.

În acelaşi timp, sperând să obţină sprijinul românilor americani pentru mişcarea sa România Liberă, Carol s-a asociat cu Glicherie Moraru, un călugăr ortodox cu trecut dubios, şi cu doi dintre adepţii săi, părintele Ştefan Opreanu, de la catedrala Sf. Gheorghe din Detroit, şi Gheorghe Zamfir (nici o legătură cu naistul de azi, **n. red.**). Cei trei au fondat două ziare care au prezentat România Liberă ca pe o mişcare de eliberare a patriei de sub controlul Axei şi de restaurare a guvernării democratice. Ziarele erau finanţate în secret de Carol, care se pare că a contribuit cu suma de 13.000 de dolari. În februarie 1942, pentru a câştiga sprijinul episcopiei ortodoxe româno-americane şi a fi invitat la Vatra (centrul Bisericii Ortodoxe Române din America) din Jackson, Michigan, Carol a donat Vetrei 1.000 de dolari. Recunoscătoare, episcopia s-a revanşat invitându-l pe fostul rege la festivităţile de pe 4 iulie, dar, spre dezamăgirea sa, guvernul Statelor Unite i-a refuzat din nou intrarea în ţară. Situaţia era complicată din pricina eforturilor lui Carol de a recupera ceva din averea sa personală de 15 milioane de dolari blocată de Trezoreria Statelor Unite în 1940, precum şi din cauza luptei pentru putere dintre Moraru şi Opreanu în interiorul episcopiei ortodoxe.

Apoi, la 18 noiembrie 1942 "The Detroit Free Press" a anunţat că Moraru, Opreanu şi Zamfir fuseseră arestaţi pentru "distribuirea de propagandă străină fără a trimite copii guvernului şi activitatea desfăşurată ca agenţi ai unei puteri străine fără o înregistrare prealabilă la Departamentul de Stat". "Puterea străină" la care se făcea aluzie era regele Carol. Cu toate că arestările se datorau mai ales isteriei războiului, nu numai că au pecetluit soarta lui Moraru şi a celorlalţi, ci, în general, a mişcării România Liberă a lui Carol. Mai târziu, Carol s-a oferit să meargă la Michigan ca să depună mărturie în favoarea lor, dar Departamentul de Stat i-a refuzat din nou intrarea în ţară. În consecinţă, a trimis din Mexic o lungă depoziţie în sprijinul lor. În cele din urmă, în ianuarie 1945, cei trei au primit sentinţe neaşteptat de dure, fiind condamnaţi la închisoare între doi şi cinci ani şi la amenzi cuprinse între 500 şi 3.000 de dolari.

Pentru a combate imaginea îndoielnică pe care şi-o crease în Statele Unite, Carol şi-a orientat apoi atenţia spre Madison Avenue. Poate că remarca făcută de contesa Waldeck în cartea ei "Athénée Palace" – potrivit căreia orice agent de publicitate plătit cu 50 de dolari pe săptămână i-ar fi putut salva tronul – l-a determinat pe Carol să apeleze la serviciile agenţiei de publicitate new-yorkeze Russel Birdwell & Associate, pentru a-i

Prinţul Friederich de Hohenzollern, "Friedel", care a rămas prieten cu Carol din copilărie, până la sfârşit

îmbunătăţi imaginea. Dar în loc de 50 de dolari, această operaţie l-a costat 35.000 de dolari. Au fost date publicităţii mai multe comunicate de presă ale lui Carol, precum şi un articol de popularizare semnat de un influent comentator. Elsa Maxwell, de pildă, a descris-o pe Lupescu drept "o femeie adorabilă şi o mare binefăcătoare a României". Din nefericire, Carol n-a reuşit să intre în posesia unei scrisori pe care fosta lui soţie, regina mamă Elena, care nu mai era acum, alături de Mihai, decât o marionetă în mâinile lui Antonescu, i-o trimisese lui Friedel: «Carol n-ar fi trebuit *niciodată* să plece; a fost o nebunie. Ar fi fost atâta nevoie de el acum.» În general, însă, campania fulger de publicitate a lui Carol n-a avut rezultatele scontate.

Ca parte a campaniei sale de modelare a imaginii, Carol a încercat să folosească şi radioul. Agenţia sa de publicitate a aranjat ca fostul suveran să vorbească la CBS Radio din Mexic vreme de cinci minute, în seara zilei de 23 martie 1943. Însă ştirea s-a răspândit repede, declanşând o stare de frenezie. Organizaţii ca Alianţa Româno-Americană pentru Democraţie şi Comitetul American pentru protecţia celor Născuţi în Străinătate au protestat la Washington, numindu-l pe Carol "un parazit internaţional" care colaborase cu naziştii şi cu Legiunea, şi au cerut Congresului să facă o investigaţie a celor care încercau să-i faciliteze intrarea în Statele Unite.

Emmanuel Celler, un congressman democrat din New York, a cerut comitetului Camerei Reprezentanţilor care investiga Comisia Federală de Comunicaţii să analizeze mesajele difuzate prin radio. Celler a afirmat că emisiunile de radio erau "o palmă dată Rusiei". Birdwell a pledat cazul lui Carol în faţa departamentului de Justiţie, dar cu câteva ore înainte de difuzarea emisiunii programul de radio a fost anulat de Biroul pentru Cenzură. Biroul şi-a justificat acţiunile declarând pur şi simplu că se datorau "unor consideraţii pe care nu avem libertatea să le discutăm".

Carol a fost surprins. "Nu-mi vine să cred", a mărturisit el presei. Americanii din Mexic care-l cunoşteau pe Carol au ajuns la concluzia că toate acestea i se datorau lui Celler. Şase luni mai târziu, la o convenţie a Evreilor Uniţi din America, Celler a anunţat: «Putem recunoaşte pe Carol cel prigonitor de evrei şi iubitori de nazişti, în ciuda noii sale înfăţişări". Carol avea să fie însoţit toată viaţa de asemenea distorsiuni şi jumătăţi de adevăruri.

În pofida tribulaţiilor sale politice, lui Carol îi plăcea viaţa în Mexic şi noul său cerc de prieteni. Dădea multe petreceri, lua parte la numeroase recepţii, juca bridge şi putea fi întâlnit la cluburi de noapte la modă, ca El Patio. Duduia s-a alăturat Crucii Roşii, ca parte a efortului ei de război. Din când în când, erau invitaţi cu diferite prilejuri oficiale la ambasada americană sau la cea engleză, unde Duduia îi fascina pe bărbaţi cu farmecul şi inteligenţa ei. Guvernul mexican îl trata pe Carol cu amabilitate şi respect şi-i permitea să aibă la maşini plăcuţe ale corpului diplomatic.

Carol insista să menţină acasă un protocol regal, şi Urdăreanu continua să se comporte ca un ministru al curţii regale. Pentru a-l vedea pe Carol, era nevoie să treci mai întâi de Lupescu şi Urdăreanu. Mereu fidel educaţiei sale de Hohenzollern, Carol se plângea adeseori de costul ridicat al vieţii, dar nu ducea lipsă de nimic, având la dispoziţie un valet spaniol, bucătari, servitori şi două Cadillacuri.

Deşi vila avea douăsprezece camere, nu dispunea de suficient spaţiu pentru toate cuferele lor, care au rămas în faţă, pe verandă. Interiorul casei era decorat cu gust, fiind împodobit cu tablourile şi obiectele valoroase pe care Carol le luase cu sine din România. O piesă discutabilă era însă o păpuşă care îl înfăţişa pe Churchill cu un trabuc mare în gură.

Duduia a suferit o mare dezamăgire când iubitul ei Ernest şi-a anunţat deodată logodna cu o fată de optsprezece ani, jumătate franţuzoaică, jumătate englezoaică, numită Monique Cook. Dar Urdăreanu ştia cum s-o ia, încât Duduia şi-a revenit repede din şocul iniţial, ajungând chiar să-i însoţească în luna de miere şi ocupând la hotel camera de lângă cea a tinerilor căsătoriţi, după câte se povesteşte.

Apoi, în primăvara anului 1944, ruşii au început să-i facă curte lui Carol. Înainte de acest moment, nu doriseră să aibă de-a face cu el, pretinzând că era parţial responsabil pentru faptul că România devenise un "bârlog al hitlerismului". În câteva rânduri, în primăvara şi vara lui 1944, Urdăreanu şi Konstantin Umansky, ambasadorul sovietic în Mexic, au discutat rolul pe care ar fi putut să-l joace Carol într-un viitor stat român. O posibilitate era ca fostul suveran să devină prinţ regent. Din punctul de vedere al sovieticilor, aceasta era pur şi simplu o abilă politică de putere – căutau cea mai bună formulă prin care să controleze România în viitor. Cum Armata Roşie avansa în România, iar viitoarea formă de guvernământ a ţării era neclară, sovieticii doreau să rămână deschişi la orice variantă.

Apropierea dintre sovietici şi fostul suveran n-a scăpat atenţiei jurnaliştilor, care au relatat, surprinşi, că «ruşii îi strâng acum mâna lui Carol şi-i vorbesc la recepţiile diplomatice, în vreme ce în urmă cu câteva luni îl înfierau ca pronazist.» Auzind de arestarea lui Antonescu de către Mihai, la 23 august 1944, şi de faptul că România trecuse de partea Aliaţilor, Carol, care nu prea mai luase legătura cu fiul său de când plecase din ţară, a dat publicităţii o declaraţie prin care îl felicita pentru această decizie. Spunea acolo, printre altele: «Este foarte bine că toate acestea s-au petrecut într-o deplină înţelegere cu puternicul nostru vecin, URSS.» Cam în aceeaşi perioadă, potrivit unui raport, Carol a ajuns la o înţelegere de principiu cu Umansky, prin care ar fi recâştigat tronul. În raport se arăta că fostul Rege a pus trei condiţii: fixarea unui termen de retragere a trupelor de ocupaţie de pe teritoriul ţării, limitarea numărului soldaţilor aparţinând Armatei Roşii şi un acord privind totalul reparaţiilor pe care ar fi trebuit să le plătească România.

Către sfârşitul lui septembrie, Urdăreanu a anunţat, zâmbitor, plecarea lui Carol din Mexic. Sperând că ruşii aveau să-i sprijine revenirea la putere, Carol era nerăbdător să se întoarcă în Europa, iar Brazilia îi părea un punct de plecare mai bun decât Mexicul, care se afla prea aproape de Statele Unite. Un motiv în plus pentru părăsirea Mexicului era că altitudinea înaltă afecta sănătatea Duduii. Deşi Carol nu şi-a anunţat tot itinerariul, presa a speculat că plănuia să intre în Europa prin Portugalia, după care, în funcţie de cursul evenimentelor, urma să-şi continue drumul în România. Cu câteva zile înainte de a ridica ancora, a dat o petrecere de rămas bun pentru aproximativ trei sute de invitaţi în cel mai nou restaurant din Ciudad de Mexico, "Ambasadorii".

La 12 octombrie, suita regală, inclusiv câţiva servitori şi şapte câini, a plecat de la Vera Cruz îndreptându-se spre Rio, via New Orleans, pe un vapor de croazieră argentinian numit "Rio Tunuyan". Duceau cu ei 107 cufere şi valize şi două automobile, «de departe cea mai mare încărcătură transportată vreodată pentru un pasager în istoria vasului "Rio Tunuyan"», relata presa. Vaporul a acostat la New Orleans vreme de o săptămână, dar Carol a fost obligat de către autorităţile Statelor Unite să rămână la bord; procurorul general al Statelor Unite l-a descris pe fostul Rege ca "indezirabil". Pe bună dreptate, Carol era furios şi s-a plâns cu amărăciune lui Messersmith. Ambasadorul a fost absolut de acord cu Carol, dar, până să primească răspunsul de la el, fostul suveran se afla deja la Rio de Janeiro, în Brazilie.

(Continuare în numărul viitor)

CALENDAR

Decembrie

1 decembrie s-a născut Ieronim Şerbu (1911)
3 decembrie s-a născut Victor Nămolaru (1923)
6 decembrie s-a născut Esther-Elena Tacciu (1933)
6 decembrie s-a născut Noemi Pavel (1972)
7 decembrie a murit Clara Haskil (1960)
8 decembrie s-a născut Toma George Maiorescu (1928)
9 decembrie s-a născut Tania Lovinescu (1924)
9 decembrie a murit Ieronim Şerbu (1972)
12 decembrie a murit Iacob Gropper (1966)
12 decembrie a murit Felix Aderca (1962)
12 decembrie a murit Semilian Solomon (1968)
14 decembrie s-a născut D. Solomon (1932)
14 decembrie s-a născut Sanda Radian (1929)
15 decembrie s-a născut Tudor Steriade (1926)
17 decembrie a murit A. G. Vaida (1963)
18 decembrie s-a născut Ilarie Voronca (1903)
18 decembrie s-a născut Victor Bârlădeanu (1928)
19 decembrie a murit Mircea Gorun (2000)
20 decembrie s-a născut Israil Bercovici (1921)
22 decembrie s-a născut Virgiliu Monda (1898)
25 decembrie s-a născut Mihai Stoian (1927)
25 decembrie s-a născut I. Fântânaru (1924)
25 decembrie a murit Tristan Tzara (Sami Rosenstock) (1963)
25 decembrie s-a născut Horia Deleanu (1919)
26 decembrie s-a născut Rodica Grindea (1945)
27 decembrie s-a născut Tudor Vianu (1897)
29 decembrie a murit Sergiu Dan (1976)
29 decembrie s-a născut Petre Iosif (1907)
30 decembrie s-a născut Ana Lengyel-Livshits (1922)
31 decembrie s-a născut Jean Grosu (1919)
31 decembrie s-a născut Dinu Hervian (1913)
31 decembrie s-a născut Nell Cobar (1914)

O nuvelă de
MADELEINE DAVIDSOHN

O SECUNDĂ PREA TÂRZIU

Femeia stătea aplecată nefiresc de mult asupra balustradei… Senzația că într-o clipă trupul acela se va prăbuși a fost atât de puternică încât am apucat-o de rochie.

Sala închiriată pentru festivitatea din anul acesta era deosebită. Decorația și iluminarea erau de bun gust, plafonul strălucea în lumina a zeci de becuri mărunte, care își împrăștiau razele în toate direcțiile. Creau un efect minunat. Pe pereți, aplice aninate pe lujere subțiri de bronz păreau corole care înfloreau în lumina vie din jur. Se asortau perfect cu aurul stins al pereților, cu catifeaua covorului ce se întindea de la un capăt la celălalt, tapisând încăperea. Mă simțeam bine în mijlocul acestui colectiv care-mi ținea loc de familie, ba uneori și de casă, atunci când situații speciale solicitau ore de muncă suplimentare. Compania unde lucram era mare, dar formată din sucursale mici. O dată pe an ne strângeam laolaltă ca să sărbătorim victoriile ei sau să discutăm eșecurile. Exista un statut absolut liberal, indiferent de gradarea funcțiilor în care se păstra o atmosferă de egalitate și prietenie, pentru care ne invidiau mulți.

După cuvântările de rigoare și toasturi ne-am așezat la masă. Vinul scânteia în pahare și atmosfera se încălzise. Tocmai mă serveam dintr-un enorm somon care trona pe un platou în formă de pește, când un impuls inexplicabil m-a făcut să-mi întrerup ocupația. Am lăsat tacâmul din mână și gestul a fost atât de brusc, încât am zărit privirea întrebătoare a soțului meu. Mi-am înălțat capul deasupra comesenilor fără să știu exact ce caut și atunci privirea mi s-a oprit asupra unei femei înalte, care tocmai părăsea sala de mese prin ușile larg deschise către o verandă spațioasă. Părul îi era strâns într-o coadă răsucită artistic în jurul capului, dar coafura aceasta îi lungea ovalul feței, descoperindu-i gâtul, și părerea mea a fost că nu i se potrivește. Cu părul lăsat i-ar fi stat mult mai bine, m-am pomenit gândind. Așa ar fi fost chiar frumoasă.

"De ce oare mă preocupă această femeie?", m-am întrebat imediat intrigată. "O cunosc?". Nu-mi aminteam s-o fi întâlnit vreodată, dar probabil figura ei îmi amintea de ceva, fără să mă pot fixa asupra unui lucru anume. Un imbold inexplicabil ca s-o urmez m-a umplut de consternare și m-a făcut să șovăi un moment, dar aproape imediat, ca și cum hotărârea ar fi fost luată în afara voinței mele, m-am ridicat și am pornit după ea.

– Unde pleci? m-a apucat soțul meu de mână într-un gest de reținere. Eu însă m-am eliberat cu repeziciune, fără să-i răspund. Mi-am făcut loc printre scaune, urmărită de câteva priviri dezaprobatoare, dar nu le-am luat în seamă.

Am ajuns pe terasă. Femeia stătea aplecată nefiresc de mult deasupra balustradei, sau poate mi s-a părut din cauza staturii ei înalte. Îi vedeam numai picioarele lungi, în jurul cărora vântul îi umfla rochia albă ca o pânză de corabie întinsă, gata de plecare. Jarul unei țigări aprinse strălucea între degetele ei de parcă ar fi fost un rubin incandescent. Senzația că într-o clipă trupul acela se va prăbuși peste grilajul verandei a fost atât de puternică încât am apucat-o de rochie și am tras-o înapoi cu asemenea forță că am rămas cu o fâșie de material în mână.

Femeia și-a îndreptat corpul și s-a uitat la mine uimită, neînțelegând ce se întâmplă.

– Cine ești? Și ce vrei de la mine? Ochii ei se măreau pe măsură ce mă privea, căutând o explicație. Ai crezut că vreau… Cum ți-ai închipuit că vreau?… Vorbele au rămas suspendate în aer și deodată a tresărit, străbătută de fiori din creștet până în tălpi. A azvârlit țigara pe care o avea între degete și m-a privit cu spaimă.

– Nu eu, sora mea! Ea este în pericol. Suntem gemene. Nu eu, ea… dar tu… tu cum ai putut ști?

A trecut apoi în fugă pe lângă mine ca o nălucă și în scurt timp am auzit zgomotul motorului când și-a pornit mașina. Abia atunci m-am liniștit și am intrat înapoi în sală. Dacă am explicat comportamentul meu, nici măcar nu-mi amintesc. Am găsit probabil o scuză rezonabilă, ceva despre nevoia de a respira aer curat, sau alt motiv asemănător, căci soțul meu nu a mai insistat.

– Acum te simți mai bine? m-a întrebat el, și la răspunsul meu afirmativ a abandonat subiectul.

Eu însă n-am putut uita. Zile și nopți mi-a apărut în fața ochilor imaginea femeii necunoscute și de asemenea absurditatea atitudinii mele. Nici un fel de explicație nu mi se părea satisfăcătoare, nu era îndeajuns de rațională. Am încercat să-i dau de urmă, dar fără rezultat. Am căutat-o pe la toate filialele noastre, am întrebat la direcțiune. Degeaba! Parcă se volatilizase.

– Probabil o funcționară provizorie, mi s-a răspuns.

Nimeni n-o cunoștea. Și, de fapt, eu însămi m-am temut să dau amploare căutării mele. Mi se părea straniu, anormal, chiar și faptul că nu reușisem s-o găsesc. Dar, cum se întâmplă de obicei, timpul a estompat amintirea acelei seri, a îngropat-o în noianul cotidianului și a ocupațiilor zilnice.

◆

A trecut un an. A venit vara. Perioada concediilor era întotdeauna o problemă acută în sectorul nostru. De unde să găsești înlocuitori pentru un timp scurt? Dosarele nerezolvate se aglomerau pe masa de lucru a celor rămași, îi sufocau. Căldură, nervi, oboseală, ore suplimentare.

La fel, și pe biroul meu se strânseseră o mulțime de acte.

În dimineața acelei zile am hotărât să încep lucrul cu o oră mai devreme. E oricum mai plăcut să lucrezi pe răcoare decât în căldura orelor de prânz. În jurul meu domnea o liniște binefăcătoare. Am deschis larg ferestrele și răcoarea dimineții a purificat aerul, năvălind în biroul meu dimpreună cu ciripitul păsărelelor. De mult nu mai trăisem un asemenea moment de calm și fericire. Am rămas astfel o clipă să contemplu strada încă pustie, copacii care își legănau frunzele, desenând umbre geometrice pe trotuar.

Deodată am tresărit. Printre copaci, îndreptându-se chiar în direcția clădirii noastre, mi s-a părut că o zăresc pe femeia necunoscută, silueta aceea înaltă, cu coada răsucită în jurul capului.

Nu-mi venea să cred. Am rămas mai departe în nemișcare, considerând că imaginația îmi joacă feste. Atunci am auzit zgomotul clanței.

M-am întors și ne-am regăsit față în față. Era ea!

Înainte de a apuca să întreb ceva, mi s-a adresat. Un zâmbet larg îi lumina fața.

– Sunt secretara provizorie pentru cele două luni de vară. Vom lucra împreună.

Ținea în brațe un buchet de garoafe albe, proaspete de parcă atunci ar fi fost culese. Mi le-a întins cu amândouă mâinile.

– Sunt pentru tine! Și desigur îți datorez o explicație. Dar atunci, seara, m-au înspăimântat, și multă vreme am ezitat să te caut și să-ți cer o lămurire. "Mai bine să amân pentru altă dată", mi-am spus. Și iată, a venit momentul, a venit simplu, de la sine, așa cum de fapt se brodesc toate lucrurile în viața noastră. Iată despre ce e vorba: am o soră geamănă. Semănăm întru totul la chip, la fire, chiar și la gândire. Avem aceleași defecte și calități, am suferit chiar și de aceleași boli în viață.

După ce a născut, a făcut o depresiune nervoasă. Așa a diagnosticat doctorul boala ei. A încercat să se sinucidă. Nu o dată a încercat. A fost tratată și se părea că totul s-a aranjat, dar pericolul plana în continuare și medicii ne-au avertizat că încercarea de sinucidere s-ar putea repeta oricând. Eu am fost atât de afectată atunci încât am început să-mi evit prietenul. Mi-a fost teamă să mă mărit. Dacă ne-ai vedea… Suntem una copia celeilalte. Era să uit: cu o singură diferență. Ea poartă părul liber lăsat pe spate. Întotdeauna mă certa pentru coafura mea. "Nu ți se potrivește, crede-mă", îmi spunea. "Noi suntem prea înalte pentru o asemenea pieptănătură". Eu râdeam:

– Dar cum vrei tu să ne deosebească lumea? Trebuie să-i dăm un punct de sprijin. Măcar un mic reper.

– De ce? E atât de nostim ca uneori tu să fii eu și eu să fiu tu. Privește! Nici măcar Dani – băiețelul ei – nu ne poate deosebi.

Atunci, în seara banchetului, toți ai casei dormeau. Sora mea nu rămânea niciodată singură, niciodată… și femeia s-a cutremurat.

Când am plecat de la serată am condus ca o nebună. Spre norocul meu, străzile erau pustii. De groază, simțeam aripa morții fluturând deasupra noastră. Eram sigură că dacă ea va reuși în această tentativă, nici eu nu voi ajunge vie acasă. Poate voi avea un accident de mașină, sau cine știe ce altceva. Dar, încă și mai puternic, peste această spaimă plana gândul la intuiția ta, la nemaipomenita ta previziune. Într-un fel asta m-a liniștit. Îmi spuneam că reprezintă un preaviz și că nu și-ar fi aflat rostul în cazul unui sfârșit fatal. Pe ea am găsit-o în balcon cu țigara între degete și rochia fâlfâind ca o pasăre albă în noapte, gata să sară. Am prins-o în ultima clipă. Rochia ei s-a rupt întocmai ca a mea, dar am reușit. Puțin dacă mai întârziam, o secundă… ar fi fost prea târziu. Cum de ai știut? De unde-ai putut afla?

Îmi simțeam ochii inundați în lacrimi. Glasul meu a sunat răgușit, o șoaptă înecată în plâns.

– Odată, demult, cu ani în urmă, am fugit la fel ca tine acum… dar… am ajuns prea târziu. O secundă prea târziu.

Se-aude, umaniștii din Occident?

"Atentatorii sinucigași nu sunt martiri, ei sunt criminali de război, și tot criminali de război sunt indivizii care-i ajută să comită asemenea atentate. Ele se încadrează, fără îndoială, în categoria crimelor împotriva umanității.

Arafat și Autoritatea Palestiniană poartă o grea răspundere politică pentru atrocitățile săvârșite."

(Kenneth Roth, director executiv al organizației "Human Rights Watch")

RODICA WEINBERG
prezintă paginile de

JOCURI

Ochi

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
1							●						
2													
3							●						
4													
5				●							●		
6			●		●					●			
7	●					●						●	
8		●						●					
9						●				●			
10					●		●						●
11				●						●			
12						●			●				

ORIZONTAL: 1) A prinde ochii dintr-o privire şi a-i fixa. 2) Cu ochi şi cu sprâncene. 3) Punct de vedere. 4) Extensibil. 5) Porumbar (reg.) – A da... ochii cu Moş Ene – Ovidiu Suru. 6) Dânsa – Pentru ochit – Între patru ochi. 7) Pronume posesiv – A crea. 8) Luate la ochi – Autorul celebrei expresii: Vini, vidi, vici (Am venit, am văzut, am învins). 9) Agale – Literă grecească – Măsură de timp (pl.). 10) Franjuri oculare – A pune la vedere. 11) Parte din interes! – A privi cu ochi buni – A iubi. 12) Îţi provoacă lacrimi – Ochi de lanţ – Asalt.

VERTICAL: 1) Cât ai clipi din ochi – Ochi de radio. 2) Măsurat din ochi – Delăsare. 3) Cu ochii mari – Numai ochi şi urechi (fem.). 4) Deseori – Ochi (fig. pl.). 5) A trece cu vederea – Închide ochii! – Posesiv. 6) Epopee de Virgiliu – Armăsar. 7) Parte a ochiului – Gust particular. 8) În armat! – "Ochi". 9) I se văd doar ochii din întreaga faţă (fem.). 10) În temă! 11) I se citeşte decepţia în ochi. 12) După un ciocănit prelung iese din el un pămătuf de pene galbene, cu doi ochi miraţi – Se dă uneori pe faţă. 13) Razele sale puternice înroşesc pielea – Au urechi, dar n-au ochi (sing.)

DICŢIONAR: DUT, ETA, AMA, RMA.

MINA NIŢĂ

Una pe lună

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1											
2											
3			✿						✿		
4					✿						
5									✿		
6				✿						✿	
7	✿				✿						
8		✿						✿			✿
9							✿				
10						✿					
11					✿						

ORIZONTAL: 1) Lucru de mână. 2) Sentinţă pronunţată cu caracter definitiv. 3) Roza Oancea – Ascuţit la faţă – Capete la cozi! 4) Năduf – Naşa celor mari şi mici (pl.). 5) Rostogoliri succesive la sol – În canal! 6) Întreţin legături strânse – Chemarea maternă. 7) Un oarecare – Are o bună bază tehnică. 8) Trag pentru plan – Cap în Brazilia! 9) Mini-pantaloni – Asta-i tot. 10) O traistă de poveşti vânătoreşti – Intră în port pentru iernat. 11) A bate, dar nu tare – Feţi Frumoşi din cărţi.

VERTICAL: 1) Luată prin surprindere – A sta împreună! 2) Se simt inspiraţi – Marcă poştală fără valoare. 3) Neclar! – Întâmplări fantastice. 4) Pată de lumină – A petrece sărbătorile. 5) Localitate în Franţa – Culme a culmilor! – Cântec de leagăn! 6) Trecut foarte aproape. 7) Au multă bătaie de cap – Piele de cal. 8) Secretele enigmisticii (masc.) – Formă de prezentare a vechilor documente. 9) Udrea Banu – Piese de colecţii filatelice. 10) O şaretă de închiriat pentru un galben – Pregătit pentru tragere cu pistolul. 11) Un fel de gură-cască – Sunt de un leat.

DICŢIONAR: FER.

MIRCEA MĂRDĂRESCU

Dezlegările jocurilor din numărul trecut

De la munte la... mare: litoral, pisc, itan, marinar, milosi, a, i, a, ona, iradieri, nazdravan, et, ar, vele, arsa, dav, nira, ot, arama, scolar, era, lear, ue, r, arii, tatra, estivala, ra, ciineni, lent, escala, pante.

Confidenţe: Trezire, an, revigorare, ales, aorta, nun, zbici, dairea, alb, armat, user, fierari, ra, i, nereusit, rit, is, as, repetente.

Ah, femeile!...: D, p, u, m, eva, cosinzeana, fi, mica, pretios, inmina, io, iso, ip, albano, tl, osan, cod, oto, sida, baie, na, rz, osti, neam, tan, a, tu, ei, d, scai, tar, a, a, v, p, bama, alb, matura, og, madam, bolero, oana, palmares, zt, palas, scorpii.

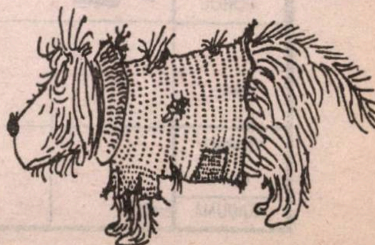

TĂCERI...

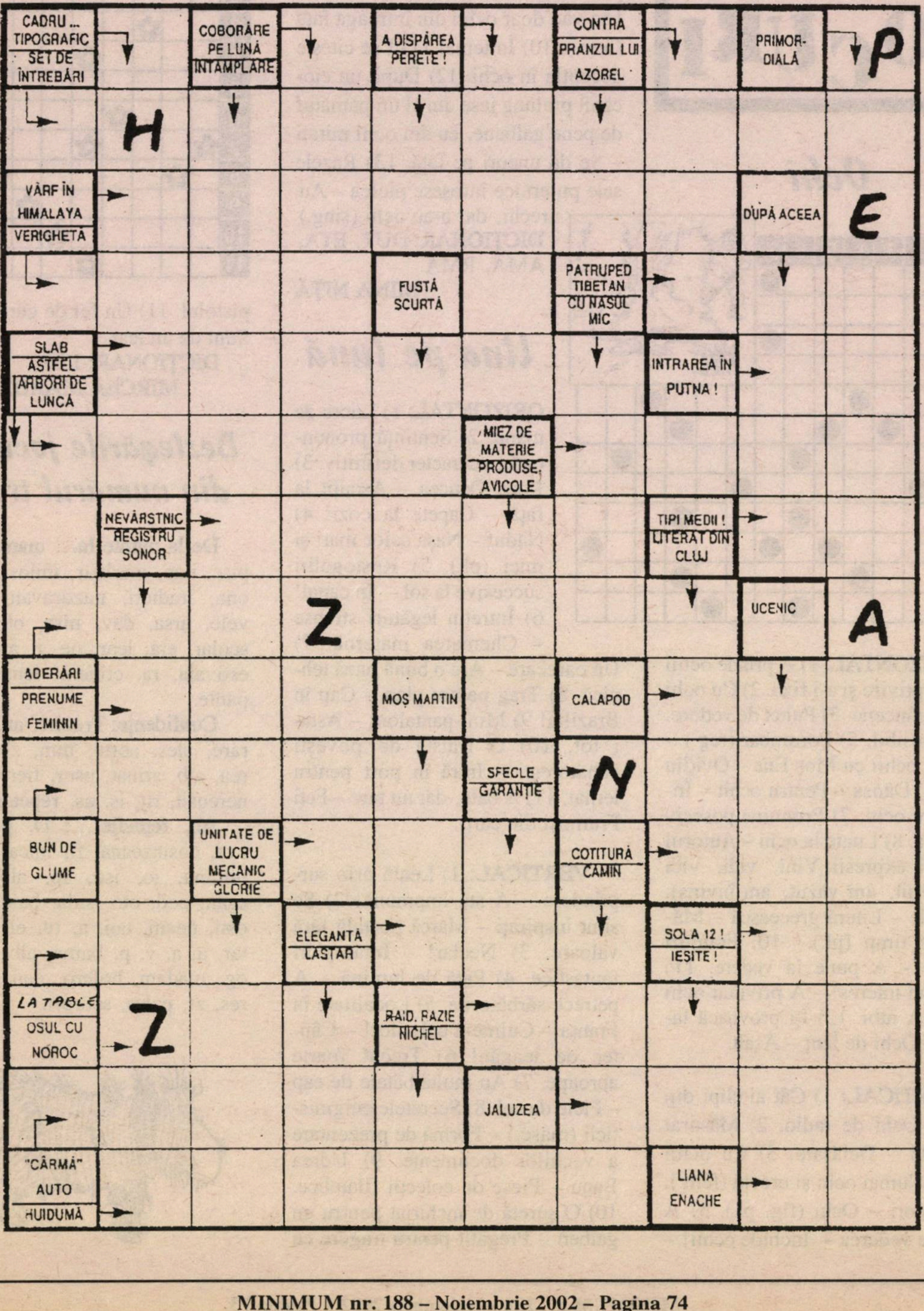
CADRU ...
TIPOGRAFIC
SET DE
ÎNTREBĂRI
COBORÂRE
PE LUNĂ
ÎNTÂMPLARE
A DISPĂREA
PERETE !
CONTRA
PRÂNZUL LUI
AZOREL
PRIMOR-
DIALĂ
P
H
VÂRF ÎN
HIMALAYA
VERIGHETA
DUPĂ ACEEA
E
FUSTĂ
SCURTĂ
PATRUPED
TIBETAN
CU NASUL
MIC
SLAB
ASTFEL
ARBORI DE
LUNCĂ
INTRAREA ÎN
PUTNA !
MIEZ DE
MATERIE
PRODUSE
AVICOLE
NEVÂRSTNIC
REGISTRU
SONOR
TIPI MEDII !
LITERAT DIN
CLUJ
UCENIC
Z
A
ADERĂRI
PRENUME
FEMININ
MOȘ MARTIN
CALAPOD
SFECLE
GARANȚIE
N
BUN DE
GLUME
UNITATE DE
LUCRU
MECANIC
GLORIE
COTITURĂ
CĂMIN
ELEGANTĂ
LĂSTAR
SOLA 12 !
IEȘITE !
LA TABLE
OSUL CU
NOROC
Z
RAID. RAZIE
NICHEL
JALUZEA
"CÂRMĂ"
AUTO
HUIDUMĂ
LIANA
ENACHE

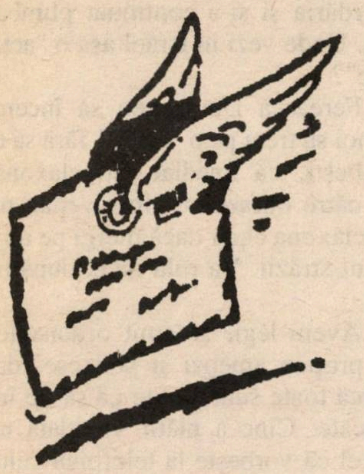

Ca-n Atena de pe vremuri

Situaţia de azi din Israel, precum şi contextul internaţional în care se află acest stat, eu le asemuiesc cu Atena lui Pericle. Cu câteva diferenţe, bineînţeles. Noi n-avem un Pericle la cârma statului. În schimb avem un Parlament intolerabil şi un guvern care pare incapabil de a-şi face treaba ce o are de făcut.

În contextul internaţional, însă, atât Atena lui Pericle, cât şi Israelul de azi, au acelaşi duşman de moarte. Perşii. Pe timpul lui Pericle perşii erau singura mare putere din lume, iar Atena era ca un ghimpe ce trebuia extirpat. Au venit ca mare putere la Marathon, însă n-au reuşit să extirpe "ghimpele". Norocul nostru azi e că perşii nu sunt cea mai mare putere, însă ei conduc ideea fanatică a islamului în lume.

Israelul, ca stat, nu mai poate fi contestat, căci s-a impus militar şi economic în acest context internaţional. Însă noi, evreii din Israel, nu ştim ce ne va aduce ziua de mâine. La graniţa de nord stau gata pregătite rachete care să facă ravagii şi să ucidă oameni nevinovaţi. Oră de oră ascultăm ştirile, întrebându-ne unde a mai explodat o maşină infernală sau un sinucigaş islamic, care se consideră erou ucigând oameni nevinovaţi, iar presa şi televiziunea străină îl arată pe acest sinucigaş fiară drept victimă. Cel mai mare inamic al Israelului a devenit *domnia minciunii* în presă şi TV.

Şi totuşi, în acest context de nesiguranţă a vieţii de zi cu zi, atât Israelul ca stat cât şi noi, evreii israelieni, ca o minune inexplicabilă, prosperăm.

Tocmai în aceasta văd eu asemănarea dintre Atena lui Pericle şi Israelul de azi. Atunci, atât Cetatea, cât şi locuitorii ei, erau ameninţaţi când de Sparta, când de perşi, şi prosperau.

Însă pericolul cel mai mare în acea cetate, tocmai datorită democraţiei, era cearta dintre grupurile de cetăţeni. Lupta politică dintre partide. Exact ca azi în Israel.

Şi tocmai această democraţie a devenit parte integrantă din viaţa comunităţii de oameni, iar cei lipsiţi de acest sistem caută fie să scape de dictatură, fie să implementeze mai bine democraţia. Şi tocmai în aceasta se află paradoxul Israelului.

Churchill a spus că democraţia este plină de defecte, dar nu cunoaşte ceva mai bun.

Democraţia în Israel permite apariţia, dezvoltarea şi instalarea la cârma ţării a grupurilor politice totalitare, iar pe de altă parte, îngrădeşte posibilitatea de conducere eficientă a treburilor ţării şi impietează asupra dezvoltării economice.

Pentru a supravieţui, fără doar şi poate, Israelul de azi *trebuie* să găsească acel "ceva mai bun" decât democraţia sub forma cunoscută azi.

Mă întreb, cu speranţă, dacă omenirea va fi martora unei asemenea minuni!

Robert Schwartz
Mazkeret Batya

Francofonie cu cacofonie, la Beirut

Canada este membră a Commonwealth-ului (calitate în care a şi găzduit recent ultimul turneu aniversar al Reginei Elizabeth a II-a a Marii Britanii şi Canadei, în anul 50 al domniei sale), a Francofoniei (ligă internaţională a lumii vorbitoare de limbă franceză, ca ţară oficial bilingvă şi cu o provincie, Quebecul, care aţâţă permanent focul naţionalismului francofon), dar şi a NAFTA (Tratatul nord-american pentru comerţ liber, în trilateralul Statele Unite-Mexic-Canada), APEC (Pactul ţărilor din zona Pacificului de Est, cu acces la pieţele Japoniei şi Chinei prin eficienta sa poartă maritimă Vancouver, pe coasta de vest a frunzei de arţar) şi altele, şi altele.

În toamna aceasta, frunza de arţar a fost reprezentată la diverse evenimente internaţionale desfăşurate în diverse puncte ale globului, multe dintre ele fiind sub semnul "summit"-ului, termen diplomatic pentru "nivel înalt", cu circulaţie întinsă în mass-media pentru că, se crede, sună pompos şi dă contur acceptabil gurii căscate a multora, chiar dacă ordinea de zi este doar protocolară, formală, fără a atinge substanţa vieţii internaţionale.

Aşa se face că primul ministru al Canadei, Jean Chretien – după ce a trebuit să înghită găluşca teribil de piperată a adjunctului său, John Manley, unul din însoţitorii oficiali ai Reginei Marii Britanii în vizita acesteia în Canada, care a afirmat într-o conferinţă de presă, chiar în ziua sosirii Majestăţii Sale, că monarhia engleză este sub semnul întrebării – a plecat imediat la "summit"-ul Francofoniei, de la Beirut.

Acolo unde – într-o confrerie deplină şi în dese tête-à-tête, surprinse de mass-media chiar şi în spatele uşilor închise, cum s-au ţinut în bună parte dezbaterile – preşedintele Franţei, Jacques Chirac, şi primul ministru al Libanului, Rafik Hariri, au dat tonul. Confederaţia canadiană a fost reprezentată de un trio, alături de primul ministru federal participând şi premierii provinciilor Quebec (Bernard Landry) şi Nouveau Brunswick (Bernard Lord).

Numai că – surprinzător, spun unii, "îndoi-m-aş", replică alţii – nu departe de Jean Chretien a apărut la "summit", ca invitat de onoare, şeicul Hassan Nasrallah, şeful organizaţiei Hezbollah, identificată de guvernul american ca "un grup de terorişti"!

Încolţit cu întrebări asupra acestei prezenţe insolite de către reprezentanţii mass-mediei, primul ministru canadian a apelat la obişnuitul slalom: "Cine este? Nu ştiu". Explicându-i-se, a răspuns ironic, iritat: "Mulţumesc pentru informaţii", după care a încercat să dreagă busuiocul: "Ţara gazdă lansează invitaţiile. Noi suntem civilizaţi. Iar eu nu cer paşapoartele sau curriculum vitae nimănui".

Întrebat direct dacă Hezbollah (al cărui şef este Nasrallah) este o organizaţie teroristă, Chretien n-a dat un răspuns tranşant: "Nu ştiu. Poate. El este aici oaspetele guvernului libanez şi eu n-am calitatea să decid cine poate fi invitat sau nu".

Numai că şeful executivului federal de la Ottawa are calitatea de a defini clar politica sa externă. Or, în ceea ce priveşte cazul în speţă, guvernul canadian încearcă să traseze o linie despărţitoare între aşa-zisele aripi militare şi politice ale Hezbollah-ului. Cum? Păstrând contactele "diplomatice" cu această organizaţie şi, mai ales, alocând anual 2 milioane de dolari Libanului, bani îndreptaţi, în mare parte, spre Bakaa Valley, regiune controlată de miliţia Hezbollah.

Libanul a pretextat că Nasrallah a fost invitat la "summit" în calitate de cleric, fiind plasat între episcopii ortodoxi, de unde râdea pe sub mustaţă în timp ce preşedintele ţării gazdă, Emile Lahoud, lansa un virulent atac împotriva Israelului, care "promovează terorismul de stat".

Francofonie cu cacofonie, la Beirut.

Corespondenţă din Toronto
de la Paul Slăvescu

Nu suntem Elveţia

Nici nu putem fi, din nici un punct de vedere. Las de o parte situaţia ei geografică şi vârsta ei ca Stat, de peste 700 de ani. Nu avem Alpii cu Jungfrau şi gheţarul Ronului la peste 1.700 m. înălţime, ci nisip, soare şi lipsă de apă. Nu suntem vecini nici nu Italia, nici cu Franţa, ci cu Siria şi Egiptul, printre alţii.

Deosebirea mare şi importantă o găsim însă în comportamentul omului faţă de Stat, Comunitate şi semeni.

Atât Elveţia cât şi Israel sunt ţări cu o democraţie bine stabilită, dar care este înţeleasă în moduri diferite. La noi, unii gândesc că dacă e libertate, pot face ceea ce le place. La un semafor, pe roşu pentru pietoni, unii trec, obligând şoferii să oprească sau să-i ocolească. Când am atras atenţia unei tinere care împingea un cărucior cu un sugar, mi-a azvârlit în nas că nu e treaba mea. În schimb, odată, la Zürich, traversam pe roşu pe o străduţă fără circulaţie. Un elveţian sobru m-a luat cu o gură că-mi venea să intru în pământ. Nu am mai repetat fapta. Tot acolo, o femeie între două vârste plimba un câine cu o botniţă şi ţinut bine în lesă. Dar ca tot animalul, o fi avut colici intestinale, s-a uşurat pe trotuar. Doamna a aşteptat (nu l-a şters la fund), a scos din geantă o pungă, o măturică şi o lopăţică, ca nişte jucării, a adunat murdăria şi şi-a continuat plimbarea. Unde vezi în Israel aşa o "acţiune"?

Ferească Dumnezeu să încerci la noi să treci pe o "zebră" fără să te grăbeşti, că imediat eşti claxonat de către obraznici. Un elveţian nu va claxona chiar dacă mergi pe mijlocul străzii. Va rula încet după tine.

Avem legi, se emit ordonanţe, se propun amenzi şi pedepse, dar parcă toate sunt făcute ca să fie încălcate. Cine a plătit vreodată un şekel că vorbeşte la telefonul celular când conduce maşina, când traversează nereglementar o încrucişare de străzi sau pentru că poluează mediul înconjurător?

În Bat Yam, pe o stradă centrală, s-au plantat pomişori, aşa că peste vreo 10 ani va fi un bulevard. Foarte bine, foarte frumos. Numai că specialiştii de la primărie au uitat cu ce fel de cetăţeni au de-a face. Doar şi ei sunt israelieni. Pe trotuare s-au pus în jurul pomilor nişte grătare dintr-un material rezistent, ca să fie feriţi şi în acelaşi timp să poată fi udaţi. Dar, ce să vezi? Ochiurile grătarului, ceva mai mari ca o cutie de chibrituri, au devenit nişte scrumiere, fiind pline cu mucuri de ţigări şi mici gunoaie. Cine şi când le va scoate? Măturătorul plictisit? Nu cred. La Interlaken – of, Elveţia! – în gară, un muncitor cu o pensă lungă în mână şi o sacoşă, aduna cele câteva resturi de ţigări dintre şine.

De ce la noi nu sunt în staţiile de autobuze tabele cu orarele respective, ca în toate ţările civilizate? E simplu: costă bani, care lipsesc, şi tot nu s-ar ţine seama de ele. Nu ştiu dacă în Ţara Cantoanelor ceasurile merg punctual ca toate mijloacele de transport în comun, sau invers.

Exemplele nu se opresc aici, dar rezultatele sunt aceleaşi.

Ştim că elveţienii sunt mai lenţi în gândire şi pricep mai greu, dar la ei vorba-i vorbă, punctualitatea şi meticulozitatea nu sunt de lepădat. La noi "se calcă pe creieri", dar ce folos? Avem o tehnică şi o ştiinţă avansate, o agricultură înfloritoare, suntem competitivi în lume. Ei şi? Suntem repetenţi la capitolul educaţie, multora lipsindu-le şi nu o caută.

Trăiască libertatea! Să nu ne facem sânge rău că nu suntem elveţieni, dar aş prefera uneori să-i am vecini de stradă. Când te învârteşti însă în mediul nostru, te obişnuieşti cu el, chiar dacă nu-ţi place.

Dr. G. Mănescu
Bat Yam

Câteodată primim scrisori destinate nu lui "Minimum", ci altora: vreunui prieten al revistei, vreunui colaborator.

Aşa s-a întâmplat luna trecută când în POB-ul nostru am găsit misiva de faţă, adresată poetei Maria Găitan Mozes:

Dragă Maria Găitan Mozes,

Încă o dată mersi şi felicitări pentru volumul tău "Circuit vital". M-am recunoscut în multe din temele poemelor tale, dar m-a emoţionat nu numai **ce** spui, ci şi **felul cum** le spui: acasă, un rest de amurg atârnă *"ca o draperie uitată, agăţată de văgăuna ferestrei"*; eşti *"ca o drojdie rămasă-n ulciorul cu vin"*, dar *"drojdia e încă tărie şi cu ea te mai poţi îmbăta"*, spui tu în "Cheflie", vrând parcă să demonstrezi că nu pentru toată lumea bătrâneţea înseamnă slabiciune. Curiozitatea ta, setea ta de viaţă, de peisaje noi, optimismul sănătos, curajul tău de a privi mereu înainte fără a te abate de pe parcursul tău se exprimă minunat în multe alte versuri. Pentru tine, mersul este o "nadă", îţi place să fii între drumuri *"ca un fluture printre verdeaţă şi flori"*; *"chiar dacă încălţările-s roase şi pe la vârfuri s-au rupt"*, chiar dacă *"oboseala stă pisiceşte la pândă"* şi te vezi nevoită in extremis să apelezi la baston, distanţa trebuie parcursă, abandonul nu trebuie admis.

Această invidiabilă dârzenie, această tărie de caracter care te fereşte să sucombi în faţa poverilor vârstei, cu porţia lor nelipsită de *"singurătate şi osândă zilnică"*, dar nu mai puţin tinereţea inimii tale, care *"pocneşte din castaniete"*, se îmbină fericit cu alte gânduri, alte sentimente şi trăiri convertite de tine în materie artistică aleasă: propria-ţi modestie, care te face pe nedrept să evoci imaginea spinului sau a unei păsări oarecare ce nu se poate lua la întrecere cu semeţul vultur, dorul după părinţi, în special după dragostea şi abnegaţia mamei, după propria-ţi copilărie paupera (ce plastic, simplu şi nepatetic sunt evocate sărăcia şi lipsurile acelor ani, în care foamea dădea târcoale la tine acasă ca şi la internat, şi în care ororile războiului făceau ravagii!), acţiunea consolatoare a amintirilor, *"mici felinare pe firul timpului"*, a prieteniei, chiar când e numai între om şi lup, dragostea pentru bărbatul de lângă tine şi recunoştinţa pentru grija lui care te învăluie *"ca o manta"*, apoi micile decepţii şi câte altele... Mi-au plăcut mult şi poeziile reflexive precum acelea despre cuvintele care mor tăinuite, despre mimetismul colectiv ("Psihoză"), despre echilibrul precar dintre bucurii şi dureri, dintre învinşi şi învingători…

Părerea mea rămâne că deşi poezia ta e apreciată de mulţi, ea ar merita o recunoaştere publică mai largă şi apăsată. În mod deosebit, volumul de faţă mi se pare o reuşită indiscutabilă. te felicit şi te îmbrăţişez.

Gina Sebastian Alcalay
Ashdod

Un os de Ross

Tot din categoria scrisori trimise altora prin *Poşta* noastră face parte şi mesajul de mai jos, adresat de colaboratorul nostru Octav Moscuna umoristului Harry Ross:

«Dl. Harry Ross a publicat un volumaş cu panseuri ("Surâsuri… vinovate şi Exerciţii teatrale"):

Mult stimate dom'le Ross/ Mi-ai dat şi mie un os de ros./ Să mai scriu – nu pot să tac/ Gurii să îi pun capac./ Habar n-aveam de arta ta/ În a gândi şi-a cugeta./ Spinoza fuse un sticlar/ Prin sticlă văzu lumea clar./ Lentina lui filozofală/ I-a dat aşa o mare fală./ Ştiam că eşti un ornicar/ Dar nu un meşter cu mult har,/ Ce joacă din al lui condei/ Cum vrea – tot felul de idei./ În cuvinte minimale/ Scris-ai maxime reale,/ Goluţe, adevăruri vii,/ Ce-n viaţă trebui să le ştii./ Pascal, ce-şi zicea şi Blaise,/ Avea şi el acelaşi crez,/ Scria panseuri şi nu ode/ Pentru unii incomode./ Scrie, scrie mai departe!/ Te-aştept cu o nouă carte.»

Ţara
de la Marea cea Neagră

A fost odată ca niciodată, că dacă n-ar fi nu s-ar povesti, a fost o ţară mică, frumoasă şi bogată. Această ţară se afla aşezată de-a lungul unor munţi minunaţi care se numeau Carpaţi şi unde se înălţa cu semeţie un vârf care era Vârful Omul.

Ţărişoara din poveste se mărginea cu Marea cea Neagră, dar această mare nu era neagră la inimă ci numai la suflet, de supărare. Tot pe acolo trecea un fluviu cântat în toată lumea, care era Dunărea Albastră, dar apa aceasta venea tot din neguri… de unde credeţi că venea? Venea din Pădurea cea Neagră. Dar pădurea asta era neagră cu adevărat pentru că se afla în Ţara cea Hapsână...

Poate că vă întrebaţi de ce era aşa de supărată Marea cea Neagră... Am să vă spun secretul, dar să rămână între noi... Ţărişoara pe care o mărginea făcuse un mare păcat, îşi schimbase numele... Înainte purta un nume frumos, care amintea de străbunii ei, se numea Dacia. Dar oamenii de acolo s-au gândit că dacă vor spune că au rude la Roma s-ar putea să aibă mai multă trecere în lume şi au pus ţării numele de Romania... şi pentru ca numele să fie mai pe limba lor, i-au pus lui A o căciulă. S-au gândit probabil că ar putea veni o vreme când oamenii de acolo să poată spune: "Fugi D-ACIA!". Străbunii nu doreau aşa ceva, ei erau *buni*, îşi iubeau glia şi neamul...

Ghizela Iancu
St. Louis, USA

Matei Grisaru, Haifa («Am aşteptat în zadar şi în acest an să văd undeva în presa de limbă română din Israel câteva cuvinte referitoare la ziua de 23 august 1944. Curios mi se pare faptul că până la căderea regimului comunist din România această zi era consemnată în fel şi chip de această presă, deşi nimeni nu îi obliga la acest lucru aşa cum erau obligate ziarele din România să o facă.

Înţeleg că, pe lângă eliberarea ţării de sub ocupaţia fascistă această zi a însemnat începutul dictaturii comuniste, dictatură care a produs multe şi grele suferinţe tuturor cetăţenilor români. În presa de limbă română din Israel, în diferite colocvii sau conferinţe se discută despre suferinţele evreilor, acestea fiind denumite când holocaust, când genocid, fără ca nimeni sau aproape nimeni să conteste însă că aceste suferinţe au existat şi că însăşi viaţa evreilor din România în timpul războiului a fost într-un real pericol.

Când a luat sfârşit acest pericol dacă nu în acea zi istorică de la 23 august 1944? Nu contest că şi evreii, împreună cu întregul popor român, au suferit mult de pe urma regimului comunist. Dar pot fi comparate aceste suferinţe cu pericolul exterminării care plana asupra evreilor până la 23 august? Noi, evreii de origine română, care datorită actului de la 23 august 1944 am supravieţuit urgiei nazisto-antonesciene, avem dreptul să ignorăm, să trecem sub tăcere importanţa acestei zile? Eu personal cred că nu. Poate cineva să aducă argumente contra?

●

Un cititor de la Piatra Neamţ vrea să ştie care este părerea noastră despre afacerile pe care le învârte d. Culiţă Tărâţă, deputat PSD, şi care constituie de multă vreme subiect de scandal pe pagina întâi a ziarelor (între altele, d. Tărâţă a arendat, în condiţii dubioase, se spune... Insula Mare a Brăilei).

Cerem scuze corespondentului nostru, dar nu avem nimic de spus în legătură cu această persoană.

Nu ne băgăm în tărâţe, ca să nu ne mănânce porcii.

Edgar Waldman, Toulouse, Franţa (discută despre câteva fenomene patologice legate de persoanele de tot felul care urăsc Israelul: «Când C. Vadim Tudor afirmă că Israelul vrea să ocupe România, e o chestiune de psihiatrie. Tot cu o chestiune de psihiatrie avem de-a face în cazul senatorului brazilian Jose Menkar, care va fi probabil, acum după alegeri, vicepreşedintele ţării. El a afirmat că singura cale de rezolvare a conflictului arabo-israelian este ca Israelul să cumpere undeva un alt teritoriu şi să se mute acolo.»)

Dr. A. Papo, Carmiel («Aflăm că a fost constituită o Comisie Internaţională în vederea cinstirii postume a lui N. Paulescu, care descoperise insulina înainte de Banting şi Best, fără a i se atribui, ca acestora, Premiul Nobel. Paulescu a fost şi autorul unor cărţi rasiste, adevărate manifeste hitleriste "avant la lettre". Nu cred, însă, ca acesta să fi fost motivul nedreptăţirii sale în 1922. De o depină recunoaştere internaţională nu s-au bucurat nici alţi deschizători români de drumuri în medicină, ca Babeş, Marinescu, Rainer, Parhon etc., deşi aceştia avuseseră şi o activitate notorie în sprijinul democraţiei. Doctorului Palade i s-a decernat Premiul Nobel după ce emigrase în SUA. În restabilirea meritelor lui Paulescu un rol important l-au avut profesorul bucureştean I. Pavel şi urmaşul său, Ionescu-Târgovişte, a căror conduită moral-politică a fost, după câte ştiu, ireproşabilă.

Totuşi, ar putea să surprindă faptul că, în fruntea Comisiei susmenţionate, a fost ales un specialist israelian, care – presupun – nu ştie nimic despre opera "ideologică" a lui P. Dar s-a ţinut poate seama că, în Israel, terorişti cu zeci de crime pe conştiinţă, răniţi şi capturaţi, sunt îngrijiţi cu maxim devotament în cele mai bune spitale! Că pentru salvarea vieţii unor arabi musulmani grav bolnavi, mai mulţi israelieni au donat organele copiilor lor asasinaţi mişeleşte în numele... Coranului!»)

Simon Hod, Raanana (aşteptăm mesajul dvs. cu interes).

Shalom Goldschmidt, Craiova, România (v-am răspuns prin scrisoare; aşteptăm scenariul despre care vorbiţi).

Iancu Avram, Rishon Lezion («Am citit că în Franţa s-a luat măsura ca elevii de liceu care provoacă scandaluri şi îşi insultă sau lovesc profesorii vor fi pedepsiţi, potrivit unei legi noi, adoptată în vară, cu amenzi până la 7.500 de euro sau cu internarea pe şase luni într-o şcoală de corecţie. Poate că ar trebui aplicată şi la noi această măsură...»).

Ing. Radu Capelleanu, Tel Aviv (da, posturile de radio "Vocea Americii" şi "Europa Liberă" îşi continuă activitatea; cât despre "Europa Liberă", aceasta nu mai transmite de la München, ci de la Praga).

M. Feinstein, Kiriat Motzkin (reţinem un *panseu* cu miez: «Din maldărul de opţiuni pe care le avem în faţa noastră alegem una, pe care apoi o regretăm. Aceasta se repetă mereu de-a lungul vieţii. În consecinţă, decidem să nu mai decidem, ceea ce ne provoacă cel mai mare regret.»)

Dr. Egon Melamed, Bnei Brak (ne trimite o epigramă primită pe vremuri, în România, de la amicul său Jean Popescu, din Govora: *"Fata care-ţi place ţie/ O ştiu chiar zeii din Olimp!/ Fericit te poate face/ Dac-o părăseşti la timp!"* Publicăm epigrama din două motive: şi fiindcă e simpatică, şi fiindcă dr-ul Melamed a adăugat pe marginea ei: *"A avut dreptate!"*)

S. Sfarti, California, SUA (da, mai trimiteţi-ne bancuri planetare de pe Internet).

Harry Shoshany, Ramat Hanasi (o chestie mai apolitică: *"La Londra, în turism s-au dus,/ Şmilică şi soţia sa,/ după câte li s-a spus/ să o poată admira./ În autobuz, când au intrat,/ având grijă de bagaj,/ Dânsa, jos s-a aşezat,/ Iar Şmilică, la etaj!/ Nici cinci minute n-au trecut,/ şi el coboară la parter,/ spunând soţiei: – Nu-i plăcut!/ Sus n-are nici măcar şofer!"*)

Rodica Feldman, Beer Sheva (a fost atât de încântată de poemul "Hai digulai" al lui Geo Dumitrescu, apărut la rubrica "Scurt" din nr. 187, încât trimite marelui scriitor român un mesaj de amor:

"Foaie verde roşioară/ Cine naiba vrea să moară/ Şi să piardă o creaţie/ De reală inspiraţie?// Prin urmare şi-aşa deci/ Împlinit-am şaptezeci/ Şi mai pun mâna pe-o carte/ Fiindcă am longevitate.// Căci dacă de mult muream/ Poezia n-o citeam/ Hai digulai dam".)

H. Mazal, Cfar Hittin (discută despre un cripto-fascist, aşa cum îl numeşte el, de la Bucureşti: «Într-o convorbire televizată, P. Everac, fost director al TVR (Televiziunea Română) în 1991, când a scris, "resemnat", despre "victoria în război a evreilor", evoca recent "vântul înnoitor adus de legionari înainte de a fi început să asasineze". Se poate înţelege de aici – de fapt, asasinaseră de îndată ce a luat fiinţă "Mişcarea" – că legionarii actuali, care, deocamdată, nu asasinează decât moralmente, sunt şi ei purtătorii unui asemenea "vânt". Numai că cel din anii '30 bătea, fluturând bancnote hitleriste, dinspre Berlin, unde erau susţinute făţiş drepturile Ungariei asupra Transilvaniei! Iar în 1940-1941, tot legionarii au răspândit miasmele unor jafuri care i-au alarmat până şi pe patronii lor germani, ca şi pe părintele lor adoptiv, Antonescu.»)

Lidia Sigler, Beer Sheva («Impresionată şi stimulată de corespondenţa d-nei Fani Bercovici din Ierusalim, publicată în revista dvs. din septembrie 2002, vreau să amintesc numele foştilor profesori de la Liceul comercial evreiesc mixt din Iaşi.

Liceul a luat fiinţă în anul 1940, când elevii evrei au fost scoşi din şcolile de stat, iar subsemnata am urmat clasele I-IV de liceu în anii 1940-1944.

Avram Manas – director, ucis în Pogromul de la Iaşi în iunie 1941.

Av. Weintraub – director după 1941.

Ela Calmanovici Veisbuch – dirigintă şi profesoară de geografie, o fiinţă de o rară nobleţe sufletească.

Ing. Teodor Blumenfeld – profesor de obiectul "mărfuri". În ultimii ani de viaţă a fost preşedintele Comunităţii evreilor din Bucureşti.

Rabin Şafran – profesor de ebraică.

Maximilian Marian – profesor de limba germană.

Alfred Grünspan – profesor de istorie, un erudit în adevăratul înţeles al cuvântului.

La urmă, dar nu în ultimul rând, profesorul **Iancu Ionas** – contabilitate, care locuieşte la Ierusalim şi care, în ciuda sănătăţii precare, îşi continuă aici munca pe tărâm obştesc.»)

Dr. O Rabinovici, Acco (o îmbrăţişare); **David Shlomo,** Kiriat Bialik; **Ady Carmi,** Ierusalim; **Moris Şaiovici,** Ierusalim; **Ana Maria Berceanu,** Amsterdam, Olanda; **Rina Ben-Eliezer,** Raanana; **Sandu Dortheimer,** Chicago, SUA (mulţumiri pentru bunele cuvinte, sugestii şi observaţii; ceilalţi, pe curând).

"Întotdeauna se aruncă aşa, la grămadă, ploaie, mingi în careu că Vadim este antisemit, rasist, xenofob, şovin. Eu răspund: domnilor, daţi-mi o dovadă!"

(Dintr-o cuvântare ţinută de senatorul C.V. Tudor în plenul Senatului de la Bucureşti; din "România Mare", Buc. 2002)

... ŞI-N ADÂNC SE SCUFUNDĂ

(CU ACCENTUL PE Ă)

Aniversări

Dumitru (Dolfi) Solomon, dramaturg; 70 de ani de la naştere.

După ce-a debutat cu volumul de scenete "Dispariţii", care dezvăluise un talent, D.S. s-a impus pe scenele din România prin câteva piese de factură filozofică. Eroii dramelor sale sunt Socrate, Platon, Diogene, Kant, Erasmus din Rotterdam şi alte personaje din această speţă, care îngăduie autorului să formuleze reflexii profunde şi "cu adresă" la contemporaneitate. Ştiinţa sa într-ale construcţiei teatrale, ca şi replica inteligentă, nu o dată scânteietoare, au făcut ca piesele lui Solomon să fie primite cu elogii de critica dramatică şi cu aplauze de publicul din sălile de spectacol, determinând plasarea autorului în rândul celor mai de seamă dramaturgi din România postbelică.

Paul Slăvescu, ziarist, fost redactor la "Sportul", din Bucureşti, în prezent corespondent al revistei "Minimum" în Canada: 70 de ani de la naştere.

NOTAR

Execută legalizări şi traduceri de acte pentru instanţe juridice din România.

Testamente şi acte de succesiune.

Tel. 03/546-5416

între orele:

10-12 şi 17-19

Arie Levanon (Weissman), compozitor, autorul câtorva melodii de mare succes din repertoriul muzicii israeliene; 70 de ani de la naştere.

Distincţii

Prof. Bluma Finkelstein, de la Universitatea din Haifa (născută la Tecuci), poetă: Premiul Preşedintelui Israelului pentru creaţiile sale în imba franceză.

Harry Eliad, directorul TES – Ordinul "Serviciul Credincios", **Leonie Eliad, Rudy Rosenfeld, Neculai Călugăriţa,** actori: Ordinul "Pentru Merit"; la Bucureşti.

Mircea Săucan: Premiul "Sebastian Costin"; în cadrul unei festivităţi organizate de Cercul Cultural din Ierusalim; la Cinemateca din capitală.

Cu acelaşi prilej a avut loc o seară de filme dedicată lui M. Săucan, cu prilejul împlinirii a 50 de ani de activitate. S-a prezentat filmul "Meandre".

Adriana Bittel, prozatoare, şi **Andrei Oişteanu,** antropolog: Premiul Asociaţiei Scriitorilor din Bucureşti pe anul 2001.

Decese

Sesto Pals, poet (v. însemnarea de la rubrica "Etc.").

Prof. dr. Aurel Kaufman (n. Brăila, 1925), şef de catedră la Facultatea de Medicină din Cluj, membru al Academiei de Medicină, specialist în chirurgie, promotorul limfologiei în România. A fost căsătorit cu actriţa Maia Tipan Kaufman.

Samuel Stein, traducător din limba idiş, fost redactor la "Realitatea Evreiască"; la Bucureşti.

E. Iacob, grafician, publicist (vezi însemnarea din corpul revistei).

Carnet

Au trecut 5 ani de la pierderea scumpei noastre

FANNY STREJA

(Ploieşti-Bucureşti-Natania)

Îi vom păstra o veşnică amintire.

Fiul, nepoţii, familia şi prietenii dragi care au preţuit-o

La 3 decembrie 2002 se împlinesc 2 ani de la despărţiea de iubitul nostru soţ, tată, bunic, frate

Dr. VLADIMIR EŞANU

(Bucureşti-Beer Sheva)

Amintirea lui va rămâne mereu în inimile noastre.

Familia

La 3 decembrie se împlinesc 17 ani de când a plecat dintre noi scumpul nostru

SERGIU FLORIAN

(Zeilig Rosenberg)

Un gând pios în amintirea lui.

Soţia
Sora
şi nepoţii

Seară de umor

11.11.02; în sala Hadar din Haifa: seară de umor organizată de Cercul Cultural din Haifa cu participarea ziaristului G. Iosub ("O scurtă istorie a umorului evreiesc"), Morel Abramovici şi dr. Achille Glauber. Moderatoare: Bitti Caragiale.

Aerul curat de Ghedera însănătoşeşte!

Spitalul de vârstnici existent de 40 de ani, cu experienţă corespunzătoare, vă invită să vizitaţi

SANATORIUL «GANIM»

Ghedera

Str. Tzuckerman 14, Tel. 08/859-1101, 859-4124

Se ocupă de vârstnici şi bolnavi cronici, asigurându-le îngrijire atentă, confort şi hrană excelentă.

● Caşer ● Asistenţă medicală permanentă ● Tratamente ● ● Fizioterapie ● Activităţi educative ●

Spitalul "Graf" Neve Carmel

Haifa, str. Pevzner 39
Tel. 04/864-1715,6

- ★ **Sub control medical permanent**
- ★ **Spaţii verzi pentru odihnă**
- ★ **Amenajări moderne**
- ★ **Fizioterapie**
- ★ **Atmosferă caldă, intimă**

Pe scurt, totul conduce aici spre odihnă şi refacere

Descoperă din nou viața!

Clinicile Laser constituie singura rețea din Israel care execută tratament cu laser medical de joasă tensiune care face posibilă revenirea la funcționarea normală fără medicamente și fără operații.

Descoperire medicală

Milioane de pacienţi în lume (şi zeci de mii în ţară) care au suferit ani la rând de probleme ortopedice, vase sanguine, inflamarea articulaţiilor ş.a. n-au reuşit să găsească o soluţie în medicina convenţională. Laserul medical de joasă tensiune, care contribuie la regenerarea celulelor lezate permite revenirea la o activitate normală fără medicamente şi operaţii – toate fără efecte secundare.

Dovezi ştiinţifice

Peste 6.000 de studii făcute în institute medicale renumite au dovedit eficacitatea laserului ca soluţie medicală. Aparatura modernă face posibilă pătrunderea bio-fotonilor în organism fără nici o acţiune intruzivă sau medicamente. Din clipa când fotonii au pătruns în ţesuturile lezate, ei acţionează ca energia naturală – energie a cărei lipsă împiedică organismul să recupereze singur.

NOU! Laseri speciali pentru tratarea psoriazisului

Cu ajutorul unor laseri speciali astăzi se poate trata cu multă eficienţă psoriazisul (inclusiv artrita ca o consecinţă a psoriazisului), dermatitele, vitilligo, acneea ş.a. Totul fără acţiuni intruzive şi fără medicamente.

NOU! Aprecierile ortopezilor

Profesorul Haim Stein, unul din cei mai buni din ţară, fost director al secţiei ortopedice la Spitalul Rambam, susţine că acest tratament este foarte eficient în vindecarea bolilor şi plăgilor considerate incurabile de medicina convenţională. "Dacă până în prezent nu s-a găsit o soluţie în domeniul ortopedic, laserul de joasă tensiune poate remedia problemele într-un procent foarte mare de cazuri, fără nici un risc sau efect secundar", spune prof. Stein.

Aranjament special pentru asiguraţii Clalit-mushlam

NOU! Tratamente estetice după operaţii

Toate persoanele care au trecut printr-o operaţie (inclusiv operaţie cezariană) ştiu cât este de jenantă o cicatrice, atât din punct de vedere estetic cât şi din punct de vedere al vieţii de zi cu zi. Un tratament foarte scurt cu laser permite eliminarea acestei probleme, precum şi reducerea la minimum a fenomenului cutării pielei după naştere

NOU! Ameliorarea capacităţii fiziologice-sexuale

Cu ajutorul tehnologiei laserului se poate ameliora capacitatea fiziologică-sexuală într-un mod neintruziv, fără medicamente sau efecte secundare. Tratamentul este eficace pe termen lung.

Alte tratamente pentru tineri şi vârstnici

Laserul medical de joasă tensiune stimulează procesele biologice naturale care duc la tratarea eficientă a diverselor probleme dermatologice precum şi a altor probleme ca CVA, inflamaţii, astmă, recuperarea după accidente, probleme de vase sanguine, Tinton şi Menière. În plus, s–a dovedit că tratamentul cu laser de joasă tensiune acţionează şi ca tratament de întărire şi prevenire (unii îl numesc tratament ANTI-AGING, adică tratament contra îmbătrânirii). De aceea, acest tratament este potrivit şi pentru tinerii care vor să prevină problemele viitoare ale vârstei, şi doresc să-şi păstreze calitatea vieţii de-a lungul anilor, cât şi pentru cei care au suferit accidente de sport, de exemplu.

ORTOPEDIE ● INFLAMAȚIA ARTICULAȚIILOR ● RECUPERARE ÎN URMA RĂNILOR (ACCIDENTE) ● CVA ● VASE SANGUINE ● BOLI DE PIELE (INCLUSIV PSORIAZIS) ● ASTMĂ ● TINTON ȘI MENIÉRE ● CAPACITATE SEXUALĂ ● ÎNTREȚINEREA CALITĂȚII VIEȚII ● TRATAMENTE ESTETICE

TEL AVIV
Merkaz Azrieli
Turnul triunghiular
Etajul 28
Tel. 03/609-1666

HAIFA
Beit Amot
Reh. Iaffo 157
Tel. 04/852-7262

BEER-SHEVA
Migdal Canion
Haneghev
Etajul 6
Tel. 08/665-5388

IERUSALIM
Binian Hahevra Hacalcalit
Reh. Canfei Nesharim 24
Ghivat Shaul
Tel. 02/651-2227

CLINICILE LASER
Dr. Hellwing